

Continens Rasis.

Quisquis es qui antiquiores illos ⁊ nunq̃ satis laudatos auctores In medicinali disciplina sectari studes. En tibi Liber/ quem in medicina edidit Abuchare filius Zacharie Rasis, vir/qui nulli ꝑfecto inter arabas auctores auctoritate/doctrina/iudicio/aut experientia fuit secundus. Hunc Helchauy / hoc est Continentem appellauit: quia omnem fere medicinalem artem contineret. In eo eniz quecunq; a priscis illis/tam grecis q̃ arabibus auctoribus annotatu digna in medicina sunt sparsim cõscripta collecta cõgestaq; in vnum comperies: ita vt nequaquam possit eruditus medicus haberi qui hunc librum non perlegerit. Igitur emere ne pigeat. Habebis nũc emendatissimum: diligenti enim studio ⁊ lima denuo corrigi curauimus ⁊ non minori imprimi.

M D XXIX

¶ Corrector Studiosis. S.

Quanta est Rerum humanarum/viri studiosi/vicissitudo vt ipse etiaz discipline/que suapte natura sũmam rerum constantiam exigũt: omnemqꝫ videntur varietatem excludere: ab ea omnino esse imunes non possint: qđ quaz verum sit/in ipsa omnium disciplinaruz parente phia intueri facile possumus. que prĩscis illis temporibus inter mortales/non nisi fabellis quibusdaz pene puerilibus inuoluta ⁊ obumbrata diu versata est. Temporis autez successione a Socrate explicata ⁊ illustrata primum in lucem prodijt: ac deinde a Platone ⁊ Aristotele cale tamẽ diuerso/ sicuti illis modus etiam docendi fuit diuersus. Plato enim translationibus quibusdaz satis affectatis/ ⁊ dialogis delectatus tanta sua sermonis suauitate allicuit coꝝ aĩos q studijs phie operã dabant/vt diu tam in Italia/qꝫ in Grecia aliuz non sequerentur/aut imitarentur. Aristotelẽ vero/ quia aliquanto pressior ⁊ obscurior videretur potius laudabant qꝫ vellent insequi. Ipse eni oblectamentis illis neglectis/vtpote que aliena esse prorsus a phica grauitate iudicaret/ipsam naturã quantum potuit imitare studuit: a qua veluti edoctus phiam qualis ipsa est ostẽdere nobis voluit: ⁊ eo ordine ⁊ ratione res docere quo sunt a natura fabricate. tẽporis attamẽ mutatione deinde factum est vt relicto Platone/Aristotelica instituta omnes sint amplexi. adeoqꝫ nomẽ eius auctoritasqꝫ creuit: vt sub Phi nomine nullus alius intelligeret̃ qꝫ Aristote. que quidem res ad hec vsqꝫ tempora perdurauit nomine/re tamen omnino euariata. Primi enim illi Aristo. sectatores diu eadem grauitate seruata ⁊ simplicitate: rerum cognitionem/veritatisqꝫ inuentionẽ tm̃ affectabant. Recentiores vero nostri qui parum ante hec tempora philosophati sunt/non parũ ab ea peripathetica grauitate degenerantes/sophisticis cauillamentis argutijsqꝫ quibusdam ⁊ questionibus totos se dederunt/vt nullus alius tunc phie videretur esse finis/nulluz aliud institutũ/ qꝫ scire audacter disputare/obstinate rixari/ ⁊ quãcunqꝫ etiam quantũlibet extortam opinionez posse pertinaciter defendere: quo tempore iam bone ille lr̃e ⁊ vera peripathetica disciplina pessum iuerat. Operaqꝫ bonorum auctorum aut perierant/aut squalore obruta iacebant/que nunc mutata conditione/iam senescentibus illis/ac pene obsoletis/reuirescere quotidie magis vident̃. vnde bonorum auctoꝝ libri siqui adhuc superstites sunt in lucem quotidie prodeunt. Non sola autem phia his fluctibus est agitata/sed nõ minus nostra medicina huic varietati fuit subiecta que varijs temporibus adeo fuit a varijs sectis dilacerata ⁊ varijs opinionibus distracta/vt vix vere discipline formam sibi seruauerit: ⁊ vt antiquissimas illas etates omittamus/nõne eadez peste medicos inuaserat/que Phos q neglecta rerum medulla/cuidam vane opinioni tãtũmõ inherebant: tantũmõ enim vt magni disputatores solertesqꝫ viderentur studebant. Unde totã medicinam sophisticis quibusdam captionibus/ ⁊ calculatorijs argumentis confunderunt: vt vix discernere quis possit: vtrum sophistice cuiusdam/vel mathematice discipline/aut potius medicine haberet speciem. Donec his nostris temporibus reluctis his deliramentis fere puerilibus: vera medicina emergere inceperit eosqꝫ auctores imitari ceptum sit qui bonaruz lr̃arum fuerũt semper alumni: vnde etiam boni libri qui in tenebris obruti iacebant iam in lucem prodeunt: iaz passim Hippo. Gal. Paulus leguntur: eorum libri continue proferuntur ⁊ imprimuntur: illiqꝫ solum digni habentur qui legantur qui disciplinã ex eorum vberibus exsugerunt: ex quorum numero nescio quem merito possim filio Zacharie Rasis preferre/iudicio/doctrina/ ⁊ rerũ experientia. qui non modo antiquiores eos est imitatus: sed ex coꝝ sententijs/que magis essent memoria digne/Librum collegit/qui apud me tante semper fuit existimationis/vt difficile crediderim eum eruditum medicum haberi posse qui Rasis Continentem non perlegerit. in eo eniz plurima habentur non modo vtilia/sed apprime etiã necessaria/que interijssent iam cum suo auctore/ nisi laboribus istius viri essent seruata. Hunc igitur librũ/quia non paucis maculis ⁊ mẽdis erat turpis sumus conati/vt emẽdatũ haberetis qđ effecerimus/vel ne vos eritis iudices. Auxilioqꝫ Scotis librarijs/vtpote quia alijs omnibus/cura ⁊ diligẽtia hac nostra tempestate vident̃ prestare esse voluimus/vt denuo omni cum diligentia imprimeretur/vt vestre vtilitati quo possemus modo consuleremus: nostrum igitur laborem non aspernẽtes libenti ⁊ grato aĩo eum accipite/ ⁊ manu versate ꝯtinue: si in sũmos Medicos euadere cupitis. Ualete.

¶ Uenetijs. M D XXIX. Idibus Septembris.

Tabula

Tabula

Tabula

Incipit liber sextus.

Incipit liber septimus.

Incipit liber octauus.

Incipit liber nonus.

Tabula

¶ Incipit liber decimus.

¶ Incipit liber vndecimus.

Tabula

Tabula

Tabula

Tabula

Tabula De noībus arabicis

Finis.

In nomine dei misericordis ⁊ misératoris. Laus sit uni deo glorioso: sublimi: victorioso ⁊ idulctori. Hūc librū cōposuit in medicina Abubchare mugamet medicus filius Zacharie rasis: ⁊ cōgregauit in eo egritudīes supuenietes corpori humano. Et nominauit ipsū belchauy. Hoc est liber ꝯtinēs artē medicine: ⁊ dicta pdecessoꝝ in hac facultate cōmēdatoꝝ ⁊ inchoauit a morbis capitis ⁊ his qui gñanť in ipso.

¶ Capitulum primum primi libri: cuius rubrice sunt.

A De egritudinibus neruorum in generali.
B De paralysi lassitudine ⁊ mollificatione mēbrorum.
C De stupore siue dormitatione membrorum.
D De apoplexia.
E De tremore.
F De spasmo. Etiam in capitulo. 5. ⁊. 7.
G De dolore neruorum.
H De saltu ⁊ iectigatione. etiā in. 5. capitulo.

A

In primo libro membroꝝ dolentiū reperiť q medicus dꝫ esse sagax i notitia neruoꝝ venientiū cuilibꝫ mēbro: ⁊ eoꝝ qdaꝫ sunt nerui sensus ⁊ qdaꝫ motus. Et nerui quidē latētes sub cute sunt cā sensus: ⁊ nerui ex qbus pueniunt corde sunt cā mot⁹: ⁊ eorū opationes deperdunť oino cū ipsi incidunť in latū. Aut cū sunt ꝯtriti ⁊ ꝯtusi: vel qñ sunt stricte ligati aut apate supueniēte eis: aut forti frigiditate ipsis accidēte: ƺ causis dictoꝝ morboꝝ cessantibus liberantur nerui a ligatura apate ⁊ forti frigiditate: ⁊ ad eoꝝ redeunt operationes. Uerum si cōtingat medietati neruoꝝ in latum fieri incisio: paralyticabunť mēbra illi lateri adiacētia. Et si in lōguꝫ scindatur neruus non habebunt exinde mēbra nocumētuꝫ. ¶ Sed cū deperdeť sensus motus in aliqua parte mēbri. tunc est occurrēduꝫ radici nerui veniētis ad illō mēbruꝫ. Si vo est ex frigiditate calefiat locus cū emplastris: ⁊ si apaťneruus apponanť desup dissolutiua. Si aūt erit incisus nō reperiť ingeniū curatiōis in eo.

B ¶ Et aliquādo accidit paralysis vni mēbro: sicut illa que accidit musculis manuū vel vesice aut pcussione aut forti frigiditate superueniēte eis: ⁊ accidit silr musculis existētibus iuxta pudicū. ⁊ hoc multotiēs ꝯtingit ppter sessionē super lapidibus frigidis nimie frigiditatis aut super aquā frigidā ⁊ tunc homo patiť inuolūtariā stercoris emissionē ⁊ vrine. Et multi cadūt aliqñ ex alto loco supra dorsum eoꝝ ⁊ percutiunť aliqñ in eo: ⁊ denegatur eis exitus stercoris ⁊ vrine: eo q intestina ⁊ vesica expellūt eoꝝ supfluitates vtute musculoꝝ. ¶ Et dico q. G. dixit in eodeꝫ libro memorādo. q vesica caret musculis restringētibus ipsam: ⁊ vtute sua naturali expellit vrinā: verūtamen in ore vesice sunt musculi retinētes vrinā: ⁊ testať ibi. G. q exitus vrine in sanis est cū musculus existens in ore vesice quiescit ab operatione sua: ⁊ tunc vesica exercet suas opationes: ⁊ operatio vesice est operatio nālis ⁊ nō volūtaria ⁊ vtute sua expulsiua nāli expellit nociuū. Et dixit silr in fine memorati libri q vesica expellit qd est in ea cū relaxanť musculi eoꝝ ppria volūtate ⁊ cōgregat qd est in ea. ⁊ tenet qd est in ea. ¶ Dico ego q licet in his verbis videať ꝯtrarietas: tñ non est: q possibile est narrationē suā esse q vtute musculoꝝ fit expulsio ⁊ nō coopertorio vesice ⁊ pudici: ⁊ similiter virtute etiā musculorum membroꝝ iuuantium ipsos ad comprimendum: ⁊ sicut sunt dyafragma ⁊ musculi hypocōdrioꝝ vel mirach: ⁊ eorum similium. Et ait Galienus: musculi indigent venis ad ꝯseruandū super eos equalem complexionem.

C ¶ Et dixit etiam q dormitio seu stupor membroruꝫ accidit propter frigiditatem: ⁊ frigiditas in excessu infert membris defectum sensus ⁊ motus. Et si inueterascit ⁊ prolōgatur stupor inducit mollificationem seu laxitudinem.

A ¶ Et ait silr. G. quidā cecidit ab equo ⁊ dedit dorsum suum grauiter supra terrā: ⁊ tertio die debilitata est vox sua: quarto vo die priuatus est loquela oino: ⁊ debilitati sunt pedes sui: in reliqua vo parte corporis nullū habuit nocumentuꝫ: ⁊ eius anhelitus non fuit deperditus nec impeditus: ⁊ hoc de iure fuit: eo q spinalis medulla exñs sub collo erat apostemata: cuius occasione relaxati sunt musculi existētes inter costas ⁊ remāsit anhelitus sine voce: qd fuit ppter dyafragma ⁊ sex musculos superiores: ⁊ flatus qui erat mā vocis defecit ppter musculos existētes inter costas. Et medici astantes tanq imperiti ponebant medicinas supra pedes infirmi. ¶ Ego vo prohibēs illud fieri: posui intentionem meā in curādo locū in quo patiēs sustinuit ictuꝫ cū cecidit: ⁊ die septimo apostemate spinalis medulle cessante rediit vox ei⁹ ⁊ fortificati sunt pedes sui. ¶ Dico q man⁹ sue nō fuerūt lese: q nerui earū veniūt a spinali medulla colli. ¶ Et qdaꝫ alius cecidit silr ab equo ⁊ amisit sensum auricularīū digitoꝝ manuū: ⁊ medietatē medioꝝ digitoꝝ. Cum aūt sciui q cecidit supra vltimū spōdilē colli: cognoui q ortus neruoꝝ qui sunt post septimū spondilē fuit apostemat⁹ in pncipio sui ortus: ⁊ sciui per anothomiā q pars inferior partiuꝫ postremi nerui neruoꝝ nascētiū ex collo venit ad duos digitos manuū. s. mediū ⁊ auricularē ⁊ distēsa est per corū circūdans ipsos: ⁊ circa medietatē coruꝫ mediꝫ digiti.

D ¶ Et dixit. G. in tertio libro mēbroꝝ dolentiū q apoplexia subito supueniēs accidit ex humore frigido grosso vel viscoso replēte nobiliorē partē cerebri: ⁊ huius morbi fortitudo vel debilitas indagať ex quātitate defectus anhelitus ⁊ eius fortitudine: qui aliqñ quiescit: ⁊ aliqñ moueť: ⁊ eius inspiratio ⁊ respiratio est horribilis ⁊ cū labore: ⁊ cuꝫ euētus hui⁹ apoplexie accidit cerebro subito ⁊ velociter interficit ⁊ anhelit⁹ deperdiť ⁊ mēbra faciei nullo mō moueť.

B ¶ Et quādo chorde spinalis medulle existēti in collo supuenit paralysis: tunc stabit motus membroruꝫ faciei ⁊ motus reliquorum mēbrorum deficient: ⁊ si erit sub collo anhelit⁹ erit saluus: sed cum inferior: aliorum erit defectus: ⁊ si ipsaꝫ euenire contingat vni parti spinalis medulle tota illa pars deficiet: ⁊ summarie hic morbus non accidit membris: nisi propter nocumentum neruorum.

D ¶ Et in quarto libro memorato: dixit etiā. G. non quotiensciiqꝫ patiens iacet supinus sine sensu ⁊ motu pōt dici apoplexia: q in subeth silr reperiť: ƺ cū stertit patiēs ⁊ ei⁹ anhelitus est horribilis: tunc patiť apoplexiā: ⁊ multis multotiēs mutatur in paralysim medietatis corporis.

A ¶ Et dixit. G. q cū deperdiť operatio alicuius mēbri apponatur medicamen sup ortū neruoꝝ eius: ⁊ multotiēs curauit hoies: quoꝝ pedes erāt parū debilitati cū medicinis qs apposuit super extremū dorsi eoꝝ ⁊ liberati sunt sine appositione medicaminis pedū. ¶ Et qdam fuit passus vulnus inter pudicū ⁊ penultimū spondilē dorsi: ⁊ in eius curatione fuit locus discopertus a carne: ⁊ cū ꝯualuit pes suus remāsit duri motus: tūc ppendi q aliqd residuū apostematis superstitit in aliquibus illoꝝ membroꝝ: ppter qd apposui super locū pristinū vulneris medicinā dissolutiuaꝫ ⁊ ꝯualuit patiēs. ¶ Et dico. cū cadit laxitudo super aliqd mēbruꝫ in declinatione morbi exerciteris ad calefaciendū originē neruoꝝ venientiū ad illud mēbrū: q in eo sunt humores frigidi. Et si accidit laxitudo ppter pcussionē vel casum intuere si est vehemēs ⁊ si non reuertiť motus mēbri oino: ⁊ si nihil remāsit ei de motu: tunc pnosticare q neruus est fractus: ⁊ oino nō pōt cura aliqua adhiberi. Et si in mēbro est aliqs motus: ⁊ de die in diē meliorať patiēs: iudica q apostema est in eo: ⁊ tunc appone desuper dissolutiua ⁊ mollificatiua. ¶ Et dixit. G. q cū qdam piscabať in flumine ⁊ infrigidat⁹ est locus circa os pudici ⁊ vesicā: ita q stercus ⁊ vrinā inuolūtarie emittebat: ⁊ appositis medicinis calefacientibus supra musculos in qbus erat morbus sanat⁹ est. q si fuerit neruus in quo est morbus positus in pfundo non de facili penetrat medicina ad ipsum: ⁊ ideo indiget cura fortiori: ⁊ pprie qñ est in neruis nascētibus ab osse magno. ¶ Et dixit. G. q quidam habuit caput madefactū a pluuia: ⁊ ifrigidatus est forti frigiditate: ita q amisit sensum cutis capitis

sui: ⁊ medici calefaciebãt ipsam cutim: ⁊ q̄ cognoui ꝙ cutis capitis recepit sensum a q̄ttuor neruis exeuntibus a ṗmis spondilibus spondiliũ dorsi: curaui eundẽ locũ ⁊ cõualuit. ¶ Et dico ꝙ hic morbus fuit in his locis: non tñ in locis in quibus est ortus neruoꝝ: ⁊ ideo premeditandũ est in his. ¶ Dixit. qui hꝫ notitiã neruoꝝ venientiũ cuilibet mẽbro facilis erit ei coꝝ curatio: ⁊ totũ hoc reperit̃ in libro mẽbroꝝ dolentiũ. ¶ Et dixit. G. ꝙ cũ quidã fuisset curatus a scrofulis. fuit ei incisus ex vno latere neruus qui reuertit̃ sursum vel retrorsum: ⁊ amisit ob hoc medietatẽ sue vocis: ⁊ quidã alius habuit carnẽ discoopertaꝫ in hac cura ⁊ infrigidata est pars secus posita iuxta arterias: ⁊ debilitata fuit etiam vox sua donec posui desuper medicinas calefaciẽtes.

C ¶ Et dixit in libro quarto mẽbroꝝ dolentiũ. ꝙ dormitatio est res media inter ꝯpletã seu vltimã laxitudinẽ: ⁊ sanitatẽ.

A ¶ Et ait etiã in quarto eiusdẽ. ꝙ cum videris in vno latere corpis accidere alicui mẽbro aliq̄d malũ: sicut manu aure vel oculo. in coꝝ sensu vel motu: tũc debes scire ꝙ illd malũ accidit in ṗncipio ort⁹ neruoꝝ veniẽtiũ ex illo latere. si vo est in vtraqꝫ parte corporis: tunc erit itelligẽduꝫ: q̄d maluꝫ est in illo loco in quo est ortus paris neruoꝝ: ⁊ poterũt infirmari cũ passione coꝝ aliqua paria neruoꝝ existentiũ iuxta eos. ¶ Et dixit etiam. ꝙ iacere supine supra dorsum lõgo tempore debilitat spinalem medullam.

B E ¶ Et dico ꝙ disputauerũt medici ⁊ nãles: ⁊ ꝓclamauerũt de paralysi ⁊ tremore: putãtes nõ posse medietati spinalis medulle eius nã morbũ euenire: nisi esset incisa per incisionẽ: sed nãliter nõ. Et dixerũt. q̃uo fiet tremor in manibus: ⁊ pedes erunt salui cum spinalis medulla manuum supersit seu antecedat spinalem medullam pedum. ⁊ in multis libris istorum verborum contraria reperiuntur.

B D ¶ Et in quarto mẽbroꝝ dolẽtiũ: dixit. G. cũ accidit lesio posteriori cellule cerebri si medietati eius eueniat facit paralysim medietati corporis: si v̄o toti ꝯtingat facit apoplexiã: ſꝫ hec v̄ba medietatis paralysis idigẽt expõne: q̄ cũ corrũpitur cõplõ medietatis cerebri ⁊ nõ cellulaꝝ nerui ⁊ spinalis medulla orta ab eo patiet̃. fortificauit hec v̄ba. G. in q̄rto eiusdẽ libri sui: ⁊ iõ recurrẽdũ est ad ipsuꝫ: ſꝫ nos iã vidimus patiẽteꝫ paralysim in vno latere: ⁊ eius facies ex illo latere nõ erat lesa: ⁊ hec v̄ba destruũt ṗcedẽtia ⁊ mirũ. vl' horribile videt̃ ꝙ medietas spinalis medulle patiat̃ in longuꝫ: q̄ si hoc esset: iam ort⁹ neruoꝝ pateret̃: ⁊ illic deberet curatio ordinari: ⁊ mirãdũ est etiã ꝙ ortus neruoꝝ manus ⁊ pedis patiat̃ vno ⁊ codẽ momẽto vl' dispõne: ⁊ hoc nõ est credendũ. ¶ Et dixit. G. li. mẽbroꝝ dolẽtiũ ꝙ medietas spinalis medulle patit̃ in lõguꝫ: ⁊ hac de cã: ꝙ possibile est morbuꝫ esse in dextro latere spinalis medulle ⁊ nõ in sinistro: ⁊ ecõuerso: ⁊ tũc mẽbra adiacẽtia illi lateri erũt dolẽtia ⁊ patiẽtia: ⁊ q̄ñ spinalis medulla ẽ salua in seipsa: ⁊ nocumẽtũ ẽ i vno ramo ramoꝝ neruoꝝ ramosoꝝ accidit post illd laxitudo illi mẽbro: cui aduenit ille ram⁹: ⁊ posĩe ẽ ꝙ mltotiẽs eueniat nocumẽtum plurib⁹ ramis insimul: ⁊ spinalis medulla erit salua. ¶ Et dico ꝙ ex v̄bis. G. intelligit̃ sic: ſꝫ in hac parte ꝙ ramus est ṗncipiũ ort⁹ neruoꝝ: videt̃ ꝙ ipse sensit esse mirãdũ: ꝙ si medietas spinalis medulle egrotet in longũ ꝙ in reliqua medietate nõ sit egritudo: ⁊ ꝓpter hoc voluit inquirere causam euẽtus medietatis paralysis corporis. Et dixit ꝙ posĩe est egrotare ortũ multoꝝ neruoꝝ insimul: ⁊ h' etiã videt̃ alienũ ⁊ mirũ: q̄ posĩe est nunq̃ꝫ post se ꝯtingere medietatẽ spinalis medulle egrotare ⁊ reliquã medietateꝫ remanere saluã in termino ꝙ nihil deꝑdat̃ de opatiõe sua. Et sic erit in termino ꝙ si hoc accidit ex coartatiõe vel apostemate. mirum est ꝙ sic noceat medietati spinalis medulle ꝙ oĩno amittat opationes suas ⁊ reliqua medietas nulluꝫ sustineat nocumẽtuꝫ: ⁊ si hoc accidit etiã ex mala cõplõne erit magis mirandũ. ¶ Et debes scire ꝙ q̄libet cerebri cellula est diuisa in duas partes: ⁊ si eueniat laxitudo alicui medietati corporis lesio est in illa medietate: ⁊ si nihil de hoc apparet in facie: istud accidit: q̄ morb⁹ nõ potuit ꝯsequi in ipsa cellula vltimũ cõplemẽtũ sue malitie. ꝓꝑ q̄d nõ potuit ledere mẽbra sibi vicina in vltimo cõplemẽto: ⁊ coꝝ operationes nõ fuerũt ipedite: ſꝫ de necessitate oꝫ ꝙ ledant̃: lꝫ sensui nõ appareat: ⁊ mẽbris etiã remotis ab ea lesio vni⁹ vl' apparebit: ⁊ cũ v̄tus ꝯturbat̃ quotiẽs remouet̃ a fonte: ⁊ radice debilitat̃: ⁊ nõ dubito q̄n spinalis medulla sit diuisa in duas partes: lꝫ nõ appareat ꝑ anothomiã. ¶ Et dixit. G. in tertio mẽbroꝝ dolẽtiũ. ꝙ q̄ñ in ṗncipio ortus spinalis medulle accidit nocumẽtuꝫ q̄d ꝓhibet ꝯsuetã v̄tutẽ ei euenire: totũ corpus erit laxũ ṗter faciẽ: queadmodũ si accidit nocumentũ medietati sui ortus erit paralisis in illa medietate: ſꝫ hec v̄ba appropinquãt v̄bis nostris: q̄ posterior cellula cerebri ex qua orit̃ spinal' medulla est diuisa in duas ptes: ⁊ si nocumẽtũ eueniet essentie cerebri in eius medietate: ⁊ ortis ab ea superueniet nocumentũ. ¶ Et dixit. G. ꝙ si ex ꝑalisi medietatis corporis eueniet laxitudo in facie in vno latere. tũc sciet̃ ꝙ lesio ẽ i cerebro: ſꝫ cũ mẽbra faciei sunt salua: nocumẽtũ ẽ in ortu spinal' medulle: ⁊ iam ẽ ostensuꝫ ꝙ cerebꝝ est duaꝝ ꝑtiũ: q̄ si eẽt cõtinuũ: nocumẽtũ q̄d eẽt in eo induceret laxitudineꝫ vtriqꝫ ꝑti faciei. ¶ Et dixit. G. in quarto ꝙ cũ patit̃ vtraqꝫ ꝑs cerebri in ortu spinal' medulle iducit apoplexiã: ſꝫ cũ egrotat media ꝑs incurrit ꝑalisiꝫ medietati corporis: ⁊ puto ꝙ dissoluit̃ apoplexia i ꝑalisiꝫ i medietate corporis: q̄ hoc accidit cũ cerebrũ expellit supfluitatẽ i debiliorẽ ꝑtẽ suaꝝ ꝑtiũ. ⁊ hui⁹ sũma remanet in suspẽso. vꝫ. ꝙ cerebrũ sit duarũ ꝑtiũ: ⁊ ẽ etiã dubiũ ꝙ vni cellule eius eueniat nocumẽtũ: ⁊ reliqua possit eẽ salua: ⁊ simile ẽ de spinali medulla: ⁊ ꝙ sit nocumẽtũ in ipsomet corpore cerebri ẽ similiter dubiũ: ⁊ hec oĩa debẽt idagari subtili idagatõe: ⁊ inq̄sitiõe nãli. ¶ Et dixit. G. quarto ṗmemorati libri ex auctoritate. Y. in libro articuloꝝ. ꝙ nõ fit q̄s paliticus ex vno latere ꝑꝑ impulsionẽ spõdiliũ intra: ſꝫ cũ aliqua occasiõe declinãt spõdiles ad vnũ lateꝝ: erit ꝑalisis in vno latere que venit vsqꝫ ad manus: ⁊ nõ extendit̃ vltra. ¶ Et dixit. G. ꝙ q̄ñ spõdiles declinãt v̄sus ꝑtẽ interiorẽ ita ꝙ spinal' medulla nõ plicet̃ nec incuruet̃ cũ eis: vel eius plicatio ⁊ icuruatio sit pauxilla: tũc coꝝ occasiõe nõ erit ꝑalisis: ſꝫ si cõtingat eos inclinari tali inclinatiõe ꝙ inclinet̃ cuꝫ ipsis spinal' medulla erit ꝑalisis oĩbus mẽbris subiacẽtibus eis. ¶ Et dico ꝙ ego intelligo ex iclinatiõe spõdiliũ pauxilla dicta i dicto eius: q̄ iclinant̃ multe spõdiles: ita ꝙ fiũt q̄dã quasi semicirculus: sicut accidit cũ euenit gibositas: ⁊ ẽ ei implicatio cũ inclinat̃ vna spõdil: ⁊ facit anguluꝫ spinali medulle: ⁊ q̄ñ ẽ iclinatio spõdiliũ ad vnũ laterũ tendũtur nerui aduerse ꝑtis: ⁊ q̄busdã mẽbris euenit laxitudo: ⁊ q̄busdã nõ: ⁊ cã i hoc ẽ: q̄ quelꝫ spõdiliũ colli hẽt cõcauitatẽ qua iungit̃ adinuicẽ: in qua iũctura adest foramẽ: ex quo nerui progrediũtur: ⁊ spõdiles supiores colli sũt eq̃les cũ eius iferioribus: ⁊ spõdiliũ pectoris sũt supiores maiores: ⁊ spõdiliũ dorsi superior ꝑs ẽ maior: ⁊ ꝑꝑ hoc q̄ñ torquẽt̃ spõdiles colli: ⁊ fit extẽsio neruoꝝ ex illo latere ex quo spõdiles torquent̃: relaxabunt̃: ⁊ plicabũtur nerui aduerse ꝑtis: erit in ipso latere ꝑalisis: ⁊ q̄ nerui manuũ ꝓgrediũtur a collo: ob hoc nõ accidit eis ꝑalisis: ⁊ q̄ñ torquent̃ spõdiles iferioris ossis spinalis inclinat̃ spinalis medulla cuꝫ spõdili: eo ꝙ foramẽ in eis est vnũ ⁊ nerui orti ab eis exeuntes ab illo foramine non tẽduntur ex vna parte: ⁊ ex alia relaxantur.

E ¶ Et dixit. G. in libro accidẽtiũ ꝙ decrepitis accidit tremor ex q̄lꝫ leui cã. ¶ Et euenit ẽt tremor iuuenibus ifrigidatis multa ifrigidatiõe: ⁊ assuescẽtib⁹ potũ vini fortis: ⁊ nauseatiua satietate frequẽti ⁊ multũ comedẽtib⁹: ⁊ nõ vtẽtibus exercitio: ſꝫ q̄ete: ⁊ ẽt potãtibus aquã frigidã eo tempore quo ipaꝫ bibere nõ debẽt: ⁊ hec oĩa generãt malã cõplexionem frigidã. ¶ Et dixit. G. ꝙ accidit sĩlr tremor ex humoribus grossis oppilãtibus vias ꝑ q̃s dirigit̃ ꝑ corpus spiritus aialis. ¶ Et dixit in codeꝫ lib. q̄ credo ꝙ tremor ierit mẽbris cũ musculi sũt in tm̃ debilitati ꝙ nõ oĩo amittant coꝝ vires ſꝫ cũ oĩo coꝝ vires ⁊ opationes deficiũt tũc eueniet laxitudo mẽbroꝝ. Uerũtm̃ musculi habebũt tm̃ de v̄tute q̄d posĩe ẽ eis trahere vel subleuare res põderosas: q̃ attractiõe trahunt̃ musculi inferius v̄sus illud mẽbꝝ cũ quo dicta põderosa trahunt̃: ⁊ cõsurgũt exinde mot⁹ cõtrarij. ¶ Et dixit. G. in lib. mẽbroꝝ dolẽtiũ ꝙ q̄ñ spõdiles ossis spinalis mouent̃ intra: tũc euenit strãguria vel inuolũtaria vrine emissio: ⁊ cuꝫ mouẽtur extra: tũc accidit diabetes: ⁊ hoc reperitur in capitulo de vrina.

D ¶ Et dixit. G. in libro accidẽtiũ. ꝙ apoplexia accidit ex replõne venaꝝ ⁊ arteriaꝝ cũ replent̃ tãta repletiõe: ꝙ denegat̃ patiẽti anhelit⁹: ⁊ tũc ifrigidat̃ ei⁹ corpus oĩo: ita ꝙ deperdit̃ sensus ⁊ mot⁹ ei⁹. ¶ Et dixit. G. ẽt in ṗdicto libro ex auc̃tate. Y. ꝙ ex opilatiõe venaꝝ fit q̄s ilico apopleticus.

E ¶ Et tremor accidit ex frigiditate: ⁊ ex nimia purgatiõe: ⁊ ex accidentibus anime.

B ¶ Et dixit. G. q̄ mēbra q̄ paliticāt hñt colorē liuidū. ¶ Et dixit ēt. G. in libro meamir ex auctoritate democriti. q̄ ipse curauit laxitudinē mēbroꝝ cum emplo facto de seitaragi ⁊ cōualuit patiēs. ¶ Et dixit q̄ q̄cū qs vtitur hac cura nō indiget curatione tapsie ⁊ sinap.

B E ¶ Et dico ego q̄ studiū dz esse in curatiōe istoꝝ morborum cū medicinis rubificatiuis: ⁊ specialr̄ in tremore: magnū. n. pstāt eis iuuamētū. ¶ Et dixit archigenes. q̄ dicta empla dissoluūt fla viscosum: ⁊ calefaciūt loca ⁊ trahūt ad ea multum de sanguine: ⁊ ob hoc reuertit̄ eis sensus ⁊ mot⁹. ¶ Et dixit. Y. in pma particula pnosticoꝝ: q̄ tremor supueniens ex siccitate est malus ⁊ incurabilis.

A ¶ Et dixit in tertia particula regiminis acutoꝝ q̄ demonstratū est experiētia ⁊ rōne q̄ acetū nocet neruis: q2 nerui offendūtur a q̄libet re frigida: ⁊ magis a rebus subtilib⁹: eo q̄ de facili penetrāt vsq3 ad eorum profundum.

D ¶ Et dixit. Y. in scda pticula afforismoꝝ. soluere apoplexiam fortē ipole ē: debilē vo nō facile. ¶ Et dixit. G. q̄ apoplexia est defect⁹ oio sensus ⁊ motus totius corporis sine defectu anhelit⁹ solū: ⁊ si deficiat anhelit⁹ morbus erit difficilior: ⁊ cito pnecabilis: ⁊ cū apopleticus anhelat horribilr̄ ⁊ fortiter eius morb⁹ est difficilis: s3 qñ eius anhelit⁹ sine labore ⁊ horribilitate est diuersus: ⁊ i equa vel in sua vicissitudine ei⁹ apoplexia est difficilis: s3 nō vt prima: ⁊ qñ ei⁹ anhelitus est ordinatus: ⁊ eq̄lis: tunc eius apoplexia est debilis: ⁊ pole est hanc apoplexiā curari: ⁊ quelibet apoplexia ē cū spūs aialis nō pōt libere pgredi a cerebro p totum corpus: aut apostemate ei supueniente: aut cellulis vel ventriculis cerebri repletis hūiditate flegmatica: ⁊ erit morbus eius magnus ⁊ puus: ⁊ eius malitia: scdm quātitatē cāe faciētis ipm: ⁊ pp nocumētū anhelitus nō pōt patiēs semper cōualescere ab hoc morbo. Et ē mirādū qualr̄ mouētur musculi pectoris i apoplexia: l3 fuerit cum horribilitate: ⁊ reliquoꝝ musculorū corporis mot⁹ oio deficit: ⁊ pole est hoc ɔtingere: eo q̄ virtus tota: que est in neruis: trāsmittitur musculis pectoris pp indigentiā anhelitus: ⁊ ob hoc plies inuenimus oēs musculos pectoris apopleticoꝝ sic moueri sicut mouētur in exercitio magno: ⁊ hoc fit necessario motu oium musculoꝝ pectoris pp anhelitū q̄ recipiat illā quātitatem de motu sufficiētem: sibi cum sint pauci: quoniā reciperet ex aliqua parte eorum quando mouerentur forti motu.

F D ¶ Et dixit. Y. in qnta particula afforismoꝝ: vinū soluit spasmū supueniētem ex repletiōe cū eq̄litate sicut soluit̄ ex febre: ⁊ multa qdē vini repletio facit spasmū ⁊ apoplexiā: ⁊ exoppilat neruos: qm̄ subintrat eos: ⁊ replet etiā ipsos.

A ¶ Et dico q̄ vinū bonū vel amaꝝ acuti saporis: ⁊ ignei coloris ⁊ antiquū cū dat̄ in potū purum post paruū cibum assumptū iuuat in dissolutiōe frigidarū egritudinū neruoꝝ.

B ¶ Et dixit. G. in sexta particula q̄ paralysis dz curari eductione humidorum flegmaticorum.

D ¶ Et dixit ēt. Y. eadē particula: quibuscūq3 sanis repēte dolores fiunt in capite: continuo fiunt sine voce apopletici: ⁊ stertunt: in. vij. diebus peunt nisi febris eos accipiat: ⁊ hoc significat cerebri supfluitatem ei subito supuenientē: que calefit ex febris caliditate ⁊ dissoluit̄: ⁊ si non supueniret febris deficeret patiēs in. vij. diebus. ¶ Et dixit. Y. in. vij. particula. si lingua repēte deficit in sua v̄tute: aut aliquod mēbroꝝ corporis deficit vel mollefit in sua opatiōe: occasio erit melācolia. ¶ Et dixit. G. q̄ nō opz determinate dicere hoc eē ex melācolico genere: q2 pole ē fieri ex flegmate: ⁊ pōt silr̄ ex his duobus subito euenire: ⁊ pōt accidere paulatim paulatim ex duro apostemate: vel euenit similr̄ paulatim paulatim ex mala cōplexione cōpacta: cui nō de facili fit solō. ¶ Et dixit. G. in libro flobotomie. q̄ accidit apoplexia cum mult⁹ sanguis subito effundit̄ sup cerebrum. ⁊ qui dubitat aliquē cadere in apoplexiā flōmet ipm in pricipio veris ante ei⁹ casum. ¶ Et dico q̄ qui hz neruos debiles de facili incidit in hūc morbū: ⁊ hoc inuenitur in libro cōplōnum.

B ¶ Timaos vero dixit. q̄ caro palιticoꝝ nō sentit: sed solum coriū eorum sentit. ¶ Et dixit. q̄ de facili accidit paralisis: ⁊ epilepsia ex prefocatione matricis.

A ¶ Et dixit. G. in scdo libro de simplici medicina: q̄ intromittimus patientes frōs morbos. vz. tremorē: iectigationē: aut defectum sensus ⁊ motus in tinā: cum aqua cala ⁊ oleo i quo decocte sint herbe ⁊ semina cala. ¶ Et dixit. G. in. x. de consilijs q̄ oēs medici cum curāt spasmum amboꝝ laterū vel tremorē totius corporis aut iactigationē aut laxitudinē totius corporis a facie infra ponunt eorum intentionem ⁊ curam circa posteriorem partem capitis.

E ¶ Et in. x. particula epidimiaꝝ dixit. Y. q̄ tremor scdm pluries accidit ex victoria frigiditatis sup genus neruosoꝝ mēbroꝝ: ⁊ ideo hīs vt pluries nocet flōmia: ⁊ qñq3 fortasse iuuat eos flōmia: ⁊ nō iuuat flōmia nisi illos q patiūtur tremorem ex supflua retētione sanguinis mēstrui: ⁊ emorroydaꝝ. ¶ Et dixit. G. q̄ ipse tractauit de tremore iectigatōe: ⁊ rigore in caplo cōmenti secunde pticule epidimiaꝝ. q̄ multa vini potatio nocet neruis ⁊ cerebro: ⁊ coitus similr̄ nocet vtrisq3 forti nocumēto. ¶ Et dixit in. vi. particula q̄ cum morbi flat ici eueniunt pueris mutant̄ in eis ⁊ recedunt tpe adolescentie vel iuuentutis nisi vtant̄ malo ⁊ inordinato cōsilio.

B ¶ Et dixit q̄ tūc est ɔfirmata paralisis cum oio deficit sensus ⁊ motus mēbri. ¶ Et dico q̄ dixit. G. in pmo ⁊ scdo caplo mēbroꝝ dolētiū. q̄ pole ē mēbroꝝ moueri ⁊ nō sentire: ⁊ possibile ē: ipm sentire ⁊ nō moueri: vel nec sentire nec moueri: ⁊ cū mēbrū hz in se neruos ptim sensibiles tm̄: ⁊ ptim motiuos tm̄. pole ē alicui eoꝝ euenire nocumētū: ⁊ si aliqd mēbrū hz in se neruos hñtes sensum ⁊ motū: ⁊ deficit motus eius: ⁊ remanet sensus eius: hoc accidit ex debilitate neruoꝝ suoꝝ: q̄bus fuit necessarius mult⁹ motus: ⁊ sensus pauxillus. Sz hoc vr̄ impole: q̄ si amittat̄ sensus q̄ motus remaneat firmus ⁊ stabilis sine aliquo nocumento.

E ¶ Judeus fecit hoc emplm̄ mirabile ɔtra tremorē. Accipe trifolium vel ratha: ⁊ fac ipm decoqui ⁊ tere ipsum ⁊ empla exinde manum bis in die.

B ¶ Et dixit q̄ curauit palisim cū balneo sicco.

D ¶ Et dixit cum calefit stam̄ magnū: ⁊ appropinquat̄ iuxta caput appopletici dissoluit apoplexiā ⁊ dz appropiquari iuxta posteriorē ptem capitis. q2 illic adest passio.

B D ¶ Et dixit q̄ accidit i apoplexia ⁊ paralisi stipticitas vētris: ⁊ ideo sunt clisterizādi vel sunt eis faciēda suppositoria violēta: ⁊ sunt fricādi eoꝝ pedes cū aqua cala oleo: ⁊ sale: ⁊ eoꝝ spina ē inungēda cum ɔfita vel sygia dissoluta in oleo sambucino: ⁊ ē isufflādum in nares eoꝝ ɔdisiū: ⁊ ē valde vtile. ¶ Et purgēt̄ cū pillis de euforbio. ℞. serapini armoniaci opoponaci bdelij: aloes: castorei: semis cicute: ana. ʒ. ij. euforbij. ʒ. i. cologntide. ʒ. i ʒ. ℥. dosis eaꝝ fit aureus vnus. Et dixit q̄ cōuenientius tps assumptionis earum est autumnus. ¶ Juuat etiam oleum de cheruba i quo decoquat̄ succus rute: de quo dent̄ patiēti i potū. ʒ. ij. quolz die cū aq̄ radicū gradādo vsq3 ad. v. ʒ. ¶ Pillule d habemaresten valētes ad dictos dolores vl' egritudines. ℞. castorei. ʒ. ℥. cologntid. ʒ. iiij. euforbij danich. i. yerapigre. ʒ. i. ⁊ omnium est dosis. i.

E ¶ Arabri dixit. q̄ tremor accidit ex multiplicitate potatiōum vini ⁊ aq̄ fride cū niue ⁊ ex multo coitu ⁊ ebrietate: ⁊ prodest tremori purgatio flatis: ⁊ potatio castorei: ⁊ sedere sup olea calida: ⁊ inunctio mēbroꝝ ex eis: ⁊ inunctio neruoꝝ cū oleo liliaceo: ⁊ oleo de costo.

A ¶ Et dico q̄ medicie trahētes fla crudū a neruis sunt euforbium: cologntida: cētaurea: succus cucumeris asinini: ⁊ admisceātur his assa altit. i. assa fetida: serapinū: opoponacū: ⁊ castoreū: ⁊ vtat̄ post hāc medicinam frequēter yera hermetis: anacardis: ⁊ tyriaca q̄ttuor rerum.

B ¶ Dixit. Et signa palisis sunt soda fortis subito supueniens tēsio neruoꝝ gule: p̄sentatio radioꝝ splēdidoꝝ corā oculis: friditas extremitatum: iectigatio toti⁹ corporis: grauitas motuū ei⁹: ⁊ stridor dentiū: ⁊ motus lingue in somno. ¶ Et succurrēdū est eis cum purgatiōe: ⁊ flōmia: ⁊ ē totū corp⁹ eoꝝ inungend. cū oleo costino: ⁊ ei similib⁹ ⁊ dz assuescere vomitū: ⁊ sternutationē mediātib⁹ rebus calis: ⁊ debēt silr̄ clisterizatiōib⁹ calis clisterizari ⁊ odorare cala: ⁊ itrare balnea sicca ⁊ vti assiduo exercitio: s3 dico q̄ in exercitio est premeditandū. ¶ Et dixit q̄ pdest palisi comedere radicē acori ɔditā.

B L ¶ Et dixit q̄ oleum cucumeris asinini: in quo dissolutum fuit castoreum: prodest friditati mēbroꝝ ⁊ eoꝝ dormitatiōi. ¶ Oleum mirabile ɔ frigiditatē membroꝝ ⁊ palisim: ⁊ dormitationē mēbroꝝ. ℞. succi rute recētis rotul. iiij. oli liliacei rotul. i. castorei: piretri: costi. ana. ℥. i. euforbij. ℥. ℥. decoquatur oleum cum succo p̄dicto: vsq3 ad sumptionē dicti succi: ⁊ apponātur in eo cum amouebit̄ ab igne dicte res: ⁊ terēda terātur: ⁊ vltimo addat̄ olei balsami. ℥. ij. ⁊ fiat ex dicto oleo inunctio: ⁊ non detur in potum.

D ¶ Et dixit Aron. q̄ est incipiēdum in cura apoplexie cum em

brocatiõe vel epithimate sup caput ex decoctiõe aneti vel abrotani.scbia.arthemisie:maiorane.folioꝝ citri:origani:me liloti mentastri:ruthe:⁊ basche:vel ysopi. ¶ Et dico q̃ debes vti embrocatiõe post corporis purgationẽ: ⁊ debes inungere caput suũ cũ oleis calidis:⁊ subtiliatiuis:⁊ insufflare in nares eius insufflatiões violẽtas:⁊ si has res nõ poteris reperire:est in eius nares insufflãdus succus vniꝰ teste alco rum:⁊ ille de quo habeẽ spes ꝯualescẽtie dꝫ iuuari:cũ calefaciẽtibꝰ caput suũ ⁊ totũ corpus:⁊ cũ aspergefactiõe aque calide:⁊ cũ insufflatiõe medicinaꝝ acutaꝝ:⁊ cũ clisterizatio nibus calis:⁊ ideo hec debent fieri in exterioribꝰ:eo q̃ nihil põt eis exhiberi per os:q: iacent ꝓstrati vt mortui:⁊ põt instilari etiã in eoꝝ os q̃titas vnius auellane de tyriaca:⁊ de scebriana:⁊ de scilitha:vel de serapino:⁊ de gumis calidis ⁊ eis silibus:⁊ debẽt etiã clisterizari cũ his silibus. ¶ Et dico q̃ fiat eis clistere cũ aqua decoctiõis iterioris collogntide cẽtauree:ameos:aneti:ruthe:seminis ferule in qua dissoluãtur serapinũ:myrrha:⁊ oleũ de amigdal'amaris: ⁊ põt etiaꝫ fieri clistere cum borace:felle taurino:⁊ melle: ⁊ fricenẽ eoꝝ spondiles cum panno lineo donec rubescãt:⁊ spargefacias super ipsas res subtiles calidas:⁊ vltimo inungas eas cum oleis calidis subtilibus ⁊ penetratiuis.

B ¶ Et qñ accidit paralysis alicui mẽbro:ex ictu vel diuturno apostemate dꝫ curari cuꝫ dissoluẽtibꝰ vel dispgẽtibus apostema:⁊ apponãtur desuper vẽtose si est poſe donec trahãt sanguinẽ mortuũ factũ ex casu vel ex ictu: ⁊ si accidit ex debilitate neruoꝝ inũge eos cũ oleo spice ⁊ eis silibꝰ. ¶ Et si ꝯtingit ex multa corporis humiditate denẽ pille de euforbio:⁊ si eoꝝ stomacus fuerit multa humiditate repletꝰ inũgas eis vomitũ:⁊ post vomitũ des eis aquã radicũ cũ oleo de cherua:⁊ cibꝰ eoꝝ sit ius cicerũ ꝯditũ cuꝫ oleo ⁊ muri: ⁊ si sunt debiles deẽ eis ipsuꝫ ius cuꝫ carnibus volatiliuꝫ.

A ¶ Et laxitudinẽ mẽbroꝝ iuuat sessio in vna coda vel tina cũ oleo in quo decocta sit vulpis cũ seminibꝰ calis:⁊ iungaẽ cũ oleo:⁊. ℞.castoreũ:euforbiũ:piretrũ:collogntidã ꝯfitaꝫ vel figiã:⁊ sabacinũ ⁊ cerotũ factuꝫ ex oleo liliaceo cũ dictis rebus inungaẽ supra ortũ neruoꝝ ⁊ in mẽbris paralyticaẽ in mẽbroꝝ dormitatione:⁊ in spasmo ex hũiditate:eo q̃ dissoluit humiditatem grossam:⁊ liberat egrum.

D ¶ Paulus võ dixit q̃ apopleticus iacet supinus sup dorsuꝫ suũ:⁊ aliqñ gene sue fiũt rubee:⁊ cũ morbꝰ ẽ facilis põt trãsglutire res humidas:⁊ qñ est difficilis nihil põt trãsglutire: ꝫ cũ aliqd ei exhibeẽ exit per nares suas ⁊ iacet supinus sine voce:sensu:⁊ motu:⁊ inter hos morbos difficilior est ille cuius anhelitꝰ est durus ⁊ horribilis vel difficilis. ¶ Et accidit hic morbꝰ ex multo fl'e frigido vel sanguine replẽtibꝰ cellulas cerebri:⁊ in huiꝰ egritudinis ꝑncipio accidit dolor capitis acutꝰ:⁊ iflatio in faucibꝰ:⁊ visus obscuritas: ⁊ scotomia corruscatio in oculis:⁊ extremitatũ friditas : iectigatio vel saltꝰ totiꝰ corpis grauis motꝰ stridor dẽtiuꝫ in somno: ⁊ vrina apparet spumosa vel nigra cũ supfluitatibꝰ furfureis: ⁊ hoc accidit cõpl'onibꝰ fl'aticis:⁊ si accidit iuueni ⁊ tpe estiuo vrina erit grossa valde:⁊ cura erit valde difficilis:⁊ i his aliqñ terminaẽ ad palysiꝫ. ¶ Et ille cuiꝰ spes ꝯualescẽtie habeẽ dꝫ in ꝑncipio flõmari:⁊ maxie cũ eiꝰ facies apparet rubea:⁊ dꝫ fortibꝰ clisteribꝰ clisterizari:⁊ si eueniat hic morbꝰ ex indigõne:vel esu alicuiꝰ cibi:aut post fastidiũ repletiõis: cibi statim vomitũ faciat:deinde ꝑ biduuꝫ famẽ sustineat ⁊ inũgaẽ eiꝰ vẽter cũ oleis cal'is post spgefactionẽ aquaꝝ calidaꝝ subtiliũ sup corpora eoꝝ:⁊ post ipsoꝝ fricationẽ:tñ si post ebrietatẽ fit:hac cura vtẽdũ est si spes affuerit:sũmarie absqꝫ tarditate:⁊ alleuiato in aliq̃ pte ipso morbo post flõmiã clisterizeẽ patiẽs eodẽ die vel sequẽti mane cũ aq̃ salsa:⁊ melle dissoluto in ea multa dissolutiõe. Et dꝫ iungi totũ corpus suũ cũ oleo in quo sit admixtũ sulfur: ⁊ caput vngaẽ cũ oleo anetino in quo coctũ sit mẽtastrũ:⁊ istilla in nares suas castoreũ dissolutũ in aq̃ mellis:⁊ odoret castoreuꝫ: ⁊ galbanũ ⁊ aperiaẽ eiꝰ os violẽter ⁊ itromittaẽ in ipꝫ tãdiu pẽna intincta in oleo liliaceo:donec euomat : ⁊ iungaẽ stõs eiꝰ cũ rebus extenuãtibꝰ vẽtositatẽ:⁊ alleuiato morbo gargarisma fiat ⁊ sternutatio. Et si adest defectꝰ vocis iminẽte ṽtute corporis egri salua apponas vẽtosas in occipitio: ⁊ sup nuchã:⁊ collũ cuꝫ scarificatione:⁊ sub ipocondris:deinde moueaẽ eger aliquo instrõ apto ad hoc ducẽdo ipsum hinc inde:vel deponẽdo:⁊ eleuando ipsum:⁊ assidues in eo sternutationes:⁊ gargarismata:⁊ intromittatur eger in bal

neo post vigesimumprimum diem.

B ¶ Et deẽ palyticis ꝑn potũ iera cũ tãtũdẽ castorei gradãdo ab vna.ʒ.vsqꝫ ad.vi.ʒ. ¶ Et iponas sup mẽbra eoꝝ rubificatiua cũ qbꝰ misceaẽ pip:castoreũ:piretrũ ⁊ euforbiũ:⁊ iungas locũ cũ oleo rutaceo:oleo cucumeris asinini:⁊ apponãtur vẽtose sup loca iã mollificata:⁊ relaxata: ⁊ empl'a facta cũ pice:⁊ deẽ eis in potũ aureus vnus castorei vel.ʒ.i. opoponaci:vel serapini:ꝫ pfecti iuuamẽti erũt si sumunẽ quolꝫ die cũ syrupo mellis ad modũ fabe aut sumat quolꝫ die de castoreo serapino opoponaco:⁊ altit eq̃lis põderis ⁊ isimul mixtis.ʒ.ẏ.⁊ itromittanẽ in balneũ post.30.dies: ⁊ euomãt ⁊ comedãt res siccas:⁊ abstineãt a multo potu. ¶ Et si putre fit locus i quo fuerũt apposita empl'a rubificatiua: cureẽ cũ vnguẽto facto ex cerusa. ¶ Et multotiẽs accidit mẽbro paralyticato q̃ ꝯhiẽ:⁊ relaxaẽ vltra debitũ sui nãlis.ingraẽ cã: q: hoc põt fieri ex vehemẽti repletiõe mẽbri: aut ex eiꝰ inanitione:deinde minutio fiat in pte ⁊ in pte nõ. ¶ Et cũ relaxanẽ mẽbra siccenẽ fortiter.⁊ est vtẽdũ eo qð restringit:si restringiẽ vtẽdũ est fricatiõe leui:cũ rebꝰ mollificatiuis: ⁊ magnũ iuuamẽtuꝫ seqtur in mollificatiõe ⁊ fricatione facta ex nitro ⁊ oleo cali. Et ꝓdest madefactio loci ex aqua maris: vel aq̃ decoctiõis lauri:vel agnicasti aut maiorane. ¶ Et sil'r sunt magni iuuamẽti medicine rubificatiue.⁊ iõ debent ꝑcuti mẽbra cũ ṽgis donec rubescãt.⁊ demũ apponere sup ea empl'a rubificatiua. ¶ Qð si tẽdit durabilis laxitudo in mẽbro extẽdaẽ caro mollefacta attinẽs articulis vraẽ cum cauterijs paruis ⁊ subtilibꝰ:⁊ cũ mẽbra arefiunt curẽtur cũ rebꝰ ipinguatiuis ⁊ empl'is de pice.⁊ cuꝫ trahẽtibꝰ sanguinẽ ad locũ. ¶ Et relaxatio mẽbroꝝ que accidit ex neruoꝝ incisiõe est icurabilis. ¶ Et dixit.si accidit relaxatio instrĩs gutturis apponãtur vẽtose i mãdibula iferiori.iunge locuꝫ cuꝫ medicinis factis ex castoreo:⁊ serapino.⁊ fiat gargarisma cuꝫ rebꝰ acutis. Et si accidit mollificatio lingue flõmeẽ vena que est sub ea ⁊ vẽtoseẽ iferior ps barbe: ⁊ facias gargarisma cũ sinapi:⁊ inũgas linguã sepe moueri. ¶ Et si cõtingat mollificationẽ euenire instrĩs vocis:solliciteris in curatione tua circa pectꝰ faciẽdo ifirmũ retrahere anhelitũ ⁊ vocẽ magnã. ¶ Et si eueniat mollificatio lateri ⁊ femori:iuuamẽtũ sequeẽ eger cũ illinitionibꝰ ⁊ motibꝰ opatis in eis. ¶ Et si accidit relaxatio vesice:⁊ vrina emittaẽ iuolũtaria: aut nõ emittiẽ ⁊ retineẽ:sit igeniũ curatiõis tue in pectine in inguinibꝰ.⁊ clisterizeẽ patiẽs cũ oleo rutaceo:vel oleo cucumeris asinini:⁊ butyro decocto:castoreo:galbano: opoponaco:⁊ asa fetida:⁊ si clisterizareẽ veretrũ cũ siringa cẽt valde iuuatiuũ:⁊ hec sola cura fuit multis sufficiẽs:⁊ clisterizẽtur viscera sil'r cũ euationibꝰ:⁊ trahẽtibꝰ flegma ab eis.vꝫ. cẽtaurea collogntida:⁊ cucumeribꝰ asininis. Et iuuat eos exhibitio medicinaꝝ ꝓuocãtiũ vrinã cũ castoreo : ⁊ cõsiliũ est q̃ patiẽtes retẽtionẽ vrine curẽtur cũ instrĩs factis: adiuueẽ oppressiõe ⁊ ꝯctione.al's.coartatiõe vesice:⁊ cõprimẽdo peritoneõ:⁊ alias ptes adiacẽtes vesice ⁊ sedeant in aq̃ calida dulci:⁊ apponãt ꝑdictis locis empl'a mollificatiua. ¶ Sed vitiũ emissiõis vrine iuolũtarie curaẽ cũ medicinis stipticis:⁊ põticis:⁊ cibarijs siccis:⁊ potu aque frigide:⁊ cũ declinare icipit morbꝰ fiãt empl'a rubificatiua: ⁊ balneũ ex aquis põticis ⁊ fridis fiat cura. ¶ Et si fuerit vitiũ laxitudinis coartare cura fiat cũ aqua aluminis:⁊ aq̃ ferri. ¶ Et paralysis cũ accidit ex dissolutõe spõdiliũ est mortalis. ¶ Laxitudo supueniẽs in veretro cureẽ cũ eadẽ cura facta in vesica:sup partẽ inferiorẽ dorsi spinalis medulle:⁊ sup parteꝫ mediã inter vmbilicũ ⁊ pectinẽ:⁊ sup pudicũ:nõ minus cuꝫ hoc vtẽduꝫ est medicinis augẽtibꝰ actuꝫ venereũ: euitatis lacte:caseo:ꝯdimẽtis acetosis:⁊ oibꝰ oleribꝰ frigidis. ¶ Ex laxitudine etiã supueniẽti in recto itestino forte accidit difficultas egestiõis:forte eiꝰ emissio inuolũtaria: vñ cura fiat ad modũ regiminis vesice eq̃liter:⁊ si emissio stercoris fuerit iuolũtaria clistere fiat stipticũ ex decoctiõe nucis cipressi:gallaꝝ:sq̃nãti:⁊ ciperi:⁊ nõ minus sedeat patiẽs in aq̃ decoctiõis dictaꝝ reꝝ si difficultas egestiõis fuerit : cũ rebus mollificatiuis ad modũ pinguedinũ ⁊ similiũ cura fiat mollificatiua:⁊ aliq̃ addanẽ extrahẽtia stercus sit aq̃ salsa:⁊ collogntida. ¶ Et si laxitudo eueniat extremitatibꝰ post curã vl'em sepe fiãt ipsaꝝ restrictio ⁊ extẽsio motꝰ ꝯfricatio:cum sint maioris curatiõis ipsaꝝ ⁊ maxie fricatio . ¶ Ex colica eni ⁊ dolore ipsiꝰ post sanationẽ si paralysis supueniat in extremitatibꝰ pluriuꝫ hoium deficiẽte motu ipsaꝝ radicitꝰ:⁊

nõ minus remanẽte sensu tactus in eis illesus: cuius cã for⸗tis fuit ꝑꝑ eius supfluitatẽ trãsmissam ad extremitatẽ ꝑ viã crisis: ⁊ liberati sunt oẽs paralytici ex iunctione oleoꝝ cali⸗doꝝ ⁊ locoꝝ fricatiõe: ⁊ iuenimus ꝙ oleũ ꝯfectũ de nuce ro mana: ⁊ gumi balac valet multũ huic passioni: ⁊ aliq fuere liberati ab hoc morbo cũ rebꝰ ꝯfortãtibus ⁊ ĩfrigidãtibꝰ.

E ¶ Et dixit ꝙ tremor accidit ex debilitate neruoꝝ: ⁊ accidit ex potu aque frigide in febribꝰ: ⁊ ex multa vini potatione: ⁊ ex mala cõplõne frigida. ¶ Et cuꝫ accidit alicui tremor ex cã manifesta, ꝓhibeať: ⁊ si antiquus sit: inungať patiẽs cum oleo cucumeris asinini: ⁊ apponãtur vẽtose supra ꝑmã spõ dilẽ spõdiliũ spine: ⁊ empleť ibidẽ cũ emplõ calõ: ⁊ ponať vl timo desuꝑ lana intincta in oleũ vetꝰ: ⁊ si iueterata est pas⸗sio itromittať patiẽs in tinã olei: ⁊ vtať leui fricatõe: ⁊ bibat syrupũ ex melle: ⁊ castoreo: ⁊ degat i locis calis: ⁊ abstineat a potu aque frigide ⁊ vini. ¶ Et medicine simplices valẽ⸗teꝫ tremori sunt castoreũ cerebrũ leporinũ assuꝫ: ⁊ comestũ: ⁊ succus policarie: ⁊ si cronicať hec passio fiãt emplã rubifi catiua: ⁊ olea fortia ⁊ violẽta ⁊ fortes fricatiões: ⁊ exercitia abstinẽtia: ⁊ nõ vtať patiẽs vino: donec ꝑfecta ꝯualescẽtia cõualescat: ⁊ nõ debes dare in his morbis medicinã valde laxatiuã: ⁊ purgare eos forti purgatiõe: q: hec debilitãt vir tutẽ: ⁊ addũt ad tremorẽ: ꝫ dbes eos purgare paulati: ⁊ suc⸗cessiue: ⁊ exercitare: ⁊ fricare: ⁊ adhibere eis famẽ ⁊ sitim.

B ¶ Dixit quedã laxitudo articuloꝝ accidit in febre diuturna calã ⁊ paralysi: aut ex calitate ⁊ humiditate que si curať ex rebꝰ calis: augmentať morbus. opinãtes impiti ꝙ sit ex fri⸗giditate. ¶ Et huiꝰ morbi cura est cũ caplõ hydropisis: ⁊ to tũ epithima vel calefactio fieri dꝫ cũ rebꝰ infrigidãtibus ⁊ desiccãtibꝰ. ¶ Unguẽtuꝫ ad paralysim: ⁊ ei silẽm. ℞. pire⸗tri olei lauri. maiorane sicce: stafisagrie. ãn. ℥. i. nitri: seis sina⸗pis. ãn. ʒ. ij. pipis. ℥. i. euforbij. ℥. i. castorei. ʒ. iiij. ⁊ inunganť ex eo mẽbra patiẽtia ⁊ ortus neruorum.

B ¶ Et dixit alexãder. ꝙ qñ accidit paralysis alicui mẽbro fa ciei. vꝫ. oculo: naso: lingue: auri: vel alicui pti ꝓpinque ei: vo cať tortura oris: ⁊ sciť ꝙ accidit a cerebro: ⁊ iõ ibidẽ est cu⸗ra ordinãda. ¶ Paralysis fit etiã ex abũdãte flãte ⁊ grosso aut ex melia: vel ex calitate ⁊ siccitate: qua põt abũdare ca⸗liditas ⁊ expellere flegma ad manãdũ ad aliquã ptẽ: vñ ca⸗uẽdũ est in hoc loco: id qȯ calefacit: q: tũc nõ sunt apponẽ⸗da calefaciẽtia supra locũ. ¶ Et multotiẽs accidit palysis ex repletõe ⁊ supabũdãtia sanguis. ⁊ si cognoscis ꝙ paraly sis accidit ex abũdãtia sanguinis est icipiẽdũ a flõmia: ⁊ dꝫ extrahi sanguis paulatiꝫ sepe. deinde vtẽdũ est nutrimẽtis attenuatiuis. ¶ Et cũ paralysis est in mẽbris capitis cura fiat cũ gargarismatibꝰ sternutatiõibꝰ. ⁊ his que masticãtur ⁊ pone sup caput medicinas rubificatiuas. ⁊ fac vehemen⸗tes fricatiões. ¶ Medicina valde laudabilis ꝯ palysiꝫ. ℞. aloes collognitide. ãn. ℥. i. euforbij. ℥. ß. bdelij. ℥. i. ⁊ hec medi⸗cina mũdificat neruos: ⁊ nõ est ei silis ⁊ dosis eiꝰ sunt. xxiij. kerati. ⁊ vsqꝫ. xxxvi. ⁊ dꝫ dari de hac medicia. ꝑma vice. xij. kerati. ⁊ pꝰ tres dies dꝫ exhiberi. xiiij. ⁊ post alios tres dies tantũdẽ deť: ⁊ hoc erit maximi iuuamẽti. ¶ Et in palysi q̃ accidit ex calitate ⁊ siccitate deť in potũ aq̃ ordeacea. ⁊ aq̃ scariolẽ ⁊ lactucaꝝ. ⁊ cibꝰ coꝝ sint carnes galinaꝝ. pisces. ⁊ silia illis: ⁊ bibãt vinũ aquosuꝫ. ⁊ debile in ṽtute sua: eo ꝙ vi nũ vetustũ forte ⁊ fumosuꝫ nocet neruis ⁊ i medietate mẽse coꝝ bibãt aquã frigidã: ⁊ nõ vtanť rebꝰ laxatiuis oĩo: eo ꝙ addũt ad maiorẽ desiccationẽ: ⁊ hoc maximi iuuamẽti erit. ¶ Et vidi quẽdã patiẽtẽ paralysiꝫ pre nimia calitate ⁊ ie⸗iunio: ⁊ cũ accepisset ierã in potũ ꝯsecutꝰ est ex ea maximuꝫ nocumẽtũ. ita ꝙ fuit in tm̃ ꝯctus ꝙ vix poterat se mouere. deinde fuit curatꝰ balneo. ⁊ rebꝰ humidis. ⁊ fuit iñũctꝰ oleo. ⁊ ꝯualuit. ¶ Et dixit scharat. ꝙ melior cura que fieri possit paralytico est labor cũ motu. ⁊ multiplicatio deãbulatiõis. ⁊ fames. q: hec mũdificãt flegma. ⁊ excitãt colerã. ¶ Dico ꝙ hoc electuariũ est valde mirabile huic morbo. ℞. acori ʒ. c. ꝫẽꝫiberis. ʒ. l. pipis piretri. ãn. ʒ. xxx. castorei. ʒ. xx. altit vel asse fetide opoponaci. ãn. ʒ. xv. mellis ad põdus oĩum. dosis eiꝰ sit q̃ꝫtitas viiꝰ auellañ. ¶ Dixit symeõ. Emplm calefa⸗ciẽs neruos. ⁊ optimũ in defectu sensus. ℞. cerã: oleũ lilia⸗ceũ dissolutũ ad ignẽ. ⁊ addať castoreũ. myrrha ꝯficta. ⁊ gal banũ: ⁊ fiat ex eo iunctio. ¶ Et qñ adest alicui mẽbro defe ctus motꝰ oĩo. ⁊ sensus remanet iteger. Accipe nucẽ cipssi. myrrhã. fructꝰ iunipi. acoꝝ. ⁊ cortices radicũ cappis. ⁊ fac oĩa decoq cũ vino. ⁊ ẽplã exinde spõdiles ex qbꝰ habeť ortꝰ neruorum venientium illi mẽbro.

E ¶ Medicina ꝯferẽs tremori iuuamẽtũ magnũ. ⁊ liberãs pa tiẽtẽ oĩo. Accipe trifoliũ. ⁊ decoque ipꝫ tãdiu donec fiat q̃si vnguẽtũ. ⁊ emplã ex eo manus quolibꝫ die bis.

B ¶ Et dixit ꝙ supra mollificatiões artuũ siue articuloꝝ pa⸗lysis spargať supra ipsos aq̃ decoctiõis reꝝ stipticaꝝ: ⁊ fri⸗ceť artꝰ donec rubescãt: ⁊ iunctio ex oleo costino ⁊ eufor⸗bij ꝯfite xiloaloes insilẽ cõmixtis. ⁊ decoctis cũ quodã aiali: qȯ dr̃ tabarge vel taba claudicãs sunt maximi iuuamẽti in paralysi. ¶ Et post corporis purgationẽ deť in potu medi cina sulfuris. Et vltimo dꝫ cauterizari patiẽs subtili caute⸗rio iter duas spatulas. alibi. spõdiles. ¶ Et dr̃ i libro de bre uitatibꝰ. ꝙ qñ accidit paralysis mẽbris faciei studiũ cura⸗tionis sit in cerebro: ⁊ cũ est in manu sit cura circa ortꝰ ner⸗uoꝝ ad manus veniẽtiũ: ⁊ cũ est in pede: cureť ortꝰ neruoꝝ veniẽtiũ eis. ⁊ post corporis purgationẽ. ⁊ vsuꝫ ciboꝝ subti liũ appone supra locũ paralyticatũ desiccatiua. vt dissolua tur flegma viscosuꝫ qȯ ẽ in radicibꝰ neruoꝝ: ⁊ inungať locꝰ post calefactionẽ ex oleo costino. ⁊ silibꝰ ei. ¶ Et cũ adest paralysis in pudi[co]. clisterizeť patiẽs cũ clisteribꝰ calis fa⸗ctis de gumis calis. ⁊ asuescat vomituꝫ q̃ꝫtum sibi posẽ est. Et in ꝑncipio morbi fiat flõmia fm ꝙ ꝑcepere sapiẽtes me dici: eo ꝙ vlr alleuiat totuꝫ corpus: ⁊ euacuat humiditates totius corporis. Et vinuꝫ est medicina mirabilis huic mor⸗bo. q: calefacit ⁊ dissoluit flegma. ⁊ dico ꝙ melior cura que reperiť in hac passiõe: est fames: vigilie. purgatio ⁊ motꝰ.

C ¶ Dixit. Y. in. vi. epidimiaꝝ. ꝙ vtilior ⁊ ꝯueniẽtior cura i stu pore. ⁊ in ꝑncipio mollificatiõis est motꝰ assiduus mẽbroꝝ patiẽtiũ: q: motꝰ facit ipsa reuerti ad pristinũ statuꝫ.

D ¶ Oribasius dixit. ꝙ inungas manus apopletici cũ oleo ca lido in quo sit appositũ sulfur ⁊ liniať caput suũ ex oleo ro⸗saceo in quo sit decoctũ piretrũ: ⁊ odoret patiẽs castoreuꝫ. opoponacũ: ⁊ galbanũ: ⁊ itromittas ipꝫ in nares eiꝰ ⁊ ape⸗riatur os eiꝰ: ⁊ ꝓuoceť ei vomitꝰ mediãte pẽna: ꝙ extrahat ali quid de supfluitate si ꝯtineť in stomacho suo: ⁊ iungatur os pudici cuꝫ rebꝰ trahẽtibus vẽtositateꝫ: ꝙ si nihil ꝯtulerint huiusmodi fiãt clisteria calida cũ minutiõe: curetur caput: cũ eo qȯ odoratur ⁊ sternutationẽ inducit.

B ¶ Et dixit ꝙ in paralysi deť in potu aureꝰ vnus de iera. de⸗inde adde vnũ aureuꝫ in q̃libet die ꝑ quinqꝫ dies: duꝫ ꝑue nies vsqꝫ ad quinqꝫ aureos gradãdo: vsqꝫ ad. v. aureos. ⁊ post ituere qd est de egritudine ⁊ egro: ⁊ cũ est mollificatio in mẽbris faciei facias gargarismata. ⁊ sternutatiões: ⁊ ap⸗ponas medicinas rubificatiuas supra caput coꝝ. ⁊ si est in mẽbris iferioribꝰ ponas medicinas calefaciẽtes supra spõ diles: ⁊ supra ortũ neruoꝝ venientiũ ad illa mẽbra. ¶ Sa⸗her dixit. ꝙ nõ dẽtur palyticis in potu medicie fortes vsqꝫ ad q̃rtũ vel septimũ si morbꝰ est debilis: ⁊ si est fortis vsqꝫ ad quatuordeciꝫ: q: vidit ꝙ exhibitio medicinaꝝ in princi⸗pio morbi augmẽtat ipꝫ. ⁊ nõ dẽtur: nisi decẽ. ʒ. de melle ro⸗saceo oĩ die cũ aqua calida: ⁊ duobꝰ dauich de tyriaca. ⁊ fri cetur palatũ cũ iera. ⁊ fiãt gargarismata ex ea. Et post. xiiij. diẽ dẽtur pillule de sceteragi. ⁊ insufflẽtur naribus coꝝ me dicine eis ꝯueniẽtes: ⁊ postea deť in potu oleũ de cheruba cũ aqua radicũ. ⁊ de iera maiori: ⁊ clisterizenť ⁊ fiãt oẽs me dicine ꝯueniẽtes. ¶ Et dixit Eliũ: ꝙ iuuãtiꝰ qȯ est in para⸗lysi est ꝙ deť q̃libet die aureus vnus de ierapigra sine mel le: cũ aureo. ß. pipis. vt ꝓlõgeť mora coꝝ in stõ ⁊ vẽtre: ⁊ ꝓ⸗sequať maiorẽ effectũ. ⁊ sero qñ patiẽs ibit dormitũ accipi⸗at de castoreo ⁊ pipe. ãn. aureũ. i. ⁊ supdormiat: ⁊ post coꝝ assumptionẽ ponanť vẽtose sine scarificatiõe super capita musculoꝝ mẽbroꝝ paralyticoꝝ. q: calefaciunt musculos: ⁊ restituũt eis motꝰ. ⁊ deť in potu paralytico aureus. i. vel. ʒ. i. aristologie lõge: cuꝫ. ʒ. ß. pipis semel in die vel in fine come⸗stionis: ⁊ in scd̃a mẽsa sua deniť assidue grana pineaꝝ: eo ꝙ habẽt in se ꝓprietatẽ ad hunc morbuꝫ. ⁊ ponanť medicine rubificatiue in ortum neruorum.

E ¶ Et dicitur in libro recordationum ꝙ detur contra tremo rem. ʒ. i. castorei in potu ieiuno stomacho.

G ¶ Et dixit filiꝰ mesue ꝙ magni iuuamẽti est ꝯ dolorẽ neruo rũ dare i potu aureũ. i. cẽtauree maioris. ⁊. ʒ. ß. castorei: ⁊ tã⸗tundẽ piretri. ⁊. ʒ. i. de cordumeni. ⁊. ℥. ij. de succo ruthe.

B ¶ Theodosius dixit: ꝙ multum prodest mollificationi mẽ⸗broruꝫ superaspergefactio aque decoctionis rubee tincto⸗rum decocte plurima decoctione.

D ¶ Ait filius serapionis: ꝙ curetur saltus cuꝫ curatione seri⸗

pta in tremore.
E ¶ Et tremor accidit ex debilitate v̄tutis neruoꝝ:sicut acci-
dit decrepitis multū comedētib⁹ ⁊ assiduātib⁹ potū vini pu
ri ⁊ niuis plurime ⁊ cura istoꝝ fit cū pillulis fetidis:⁊ sceta-
ragi:⁊ pillulis de aloe:⁊ pulpa colloꝗntide ⁊ castoreo:⁊ eu-
forbio:⁊ opoponaco:⁊ est hec medicina mirabilis:⁊ inungā
tur mēbra cuꝫ oleo rutaceo:⁊ oleo de costo:⁊ oleo cucume
ris asinini:⁊ oleo de castoreo:⁊ euforbio:⁊ qn̄ accidit ex po-
tatione vini abstineat patiēs a potu vini ⁊ ponaẜ supra ce-
rebrum eius acetum:oleo ro.mixtum:⁊ q̄bus euenit ex potu
aque frigide intrent sepe balneum.
B ¶ Et nō purgeẜ corpus paralytici in p̄ncipio cū medicinis
fortib⁹:ꜩ vtaẜ clisterib⁹ ⁊ assumptiōe ierapigre distēperate
cuꝫ melle:⁊ electuarijs fortis calefactiōis:sicͭ tyriaca: ⁊ mi-
tridato cuꝫ decoctiōe ameos:masticis:cordumeni: ⁊ semis
rutbe:⁊ assiducͭ hec septē dieb⁹:⁊ post hos dies deẜ pill'e
de scetaragi:⁊ pill'e spinal' medulle:⁊ pill'e fetide:⁊ fiat garga
risma: ⁊ post q̄rtūdecimū diē deẜ in potu oleū de cherua': ⁊
kelkelenegi cuꝫ aq̄ radicuꝫ maiori. ¶ Et fiat aq̄ radicuꝫ ꜩ
mō. ℞.vsuen vel radicis mīricarie.an̄.ʒ.x. radicuꝫ squināti:
⁊ piretri.an̄.ʒ.vij.semis feniculi:apij:anesi ameos cimini ni-
gelle cētauree minoris:⁊ ƷiƷiberis.an̄.ʒ.iij. costi aristologie:
⁊ acori.an̄.ʒ.iiij.semis rutbe:⁊ scetaragi idicani.an̄.ʒ.v.casto
rei.ʒ.ij.Coquanẜ oia in rotul'.iiij.aque vsqꝫ ad tertiā partē:
⁊ colētur ⁊ deẜ in potu q̄libet die tertia pars rotuli cū oleo
de lokikil:⁊ kelkelenegi:⁊ fiāt aliq̄n clisteria cal'a: vt traba
tur medicina ad iferiora. ¶ Et si ꝓlōgabiẜ morb⁹ deẜ in
potu iere maiores:⁊ mūganẜ spōdiles dorsi:⁊ capita muscu
loꝝ mollificatoꝝ cū oleo de costo in quo sit dissolutū casto
reū:⁊ euforbiū:⁊ piretrū bn̄ tritū:⁊ cib⁹ coꝝ sint aues parue
vel passeres:⁊ ius cicerū cū spuma sinapis:⁊ bibāt vinū bo
nū ⁊ antiquū:⁊ addaẜ aq̄ mellis cū spēb⁹:⁊ cū morb⁹ incipit
declinare:vtantur sepe vomito:⁊ rebus siccis: ⁊ subtilibus:
⁊ minuant potum vini.
D ¶ Apoplexia v̄o aut īterficit aut mutaẜ in paralysiꝫ: ⁊ qn̄ in
apoplexia stertit patiēs est difficilis ad sanādū: ⁊ cū nō ster
tit in suo anhelitu:tunc facilis erit ei⁹ sanatio : ⁊ qn̄ apople-
xia est fortis vel laboriosa ⁊ anhelit⁹ durus:nō exhibeas la
xatina:ꜩ clisterizeẜ patiēs cū clisterib⁹ cal'is:⁊ apiaẜ os ei⁹:
⁊ apponaẜ in eo pila vna lanea:⁊ ꝓuoceẜ ei vomit⁹ cū pēna
inuncta in oleū liliaceū:⁊ sorbeat post hoc.ʒ.iij.de tyriaca ⁊
de electuario anacardino aureos.iij.cū aq̄ mellis:q̄ est val
de laudatū:⁊ deẜ multotiēs ei ad comedēduꝫ aliq̄t coclear
mellis:q̄ est valde laudatū:⁊ calefaciat caput suū ex appō-
ne alicuius vasis ferrei calefacti ad ignē: ⁊ calefacias simi-
liter eius caput cum gariofilis:cardamomo minori : ⁊ foliō
vel mace calefactis:⁊ appositis supra ip̄m:⁊ si trāseunt apo
pletici.xiiij.diem vtentur cura dicta in paralysi:⁊ fiāt sternu
tationes:⁊ gargarismata cuꝫ acatia vel pillulis de iera.
A ¶ Oleuꝫ mirabile ⁊ iuuatiuū valde mollificatiōi artuuꝫ ar-
tetice:stupori ⁊ tremori. ℞.costi.ʒ.iij.granoruꝫ iuniperi enule
acori squināti:selēgie:myrrhe ⁊ spice.an̄.ʒ.i.decoquanẜ oia
in aqua donec fiat rubea:⁊ apponaẜ de oleo sup illā aquaꝫ:
⁊ decoquaẜ cuꝫ ea tribus vicibus plusq̄ꝫ prima decoctio:⁊
vltimo dissoluaẜ in ea castoreuꝫ ⁊ recondatur.
B ¶ Mesue:in antidotario suo maiori. Pillule optime valen-
tes ꝯ paralysim. ℞.iere.ʒ.x.cētauree.ʒ.iij. pulpe colloquin-
tide.ʒ.ij.castorei.ʒ.i.dosis earum sit.ʒ.ij.
E ¶ Pillule cōmēdate mirabil'r ꝯ tremorē. ℞.piretri:castorei.
an̄.ʒ.iij.serapini.ʒ.iiij.scetaragi.ʒ.iij.pulpe colloꝗntide:succi
cucumeris asinini.an̄.ʒ.ij.ierepigre.ʒ.v.dosis aureū.i.
A ¶ Et dixit.G.in libro accidētium q̄ melior neruus ⁊ fortior
est ille qui est siccior:⁊ quāto magis exiccatur:tanto melius
exercet operationes suas ⁊ viget magis in v̄tute sua:nisi in tm̄
exicceẜ q̄ deueniat ad spasmum. ¶ Et dico q̄ quoꝝ cōpl'o
nes sunt humide nerui sunt debiles.
B ¶ Et ait. Y.in libro pronosticorum cum accidit mollificatio
in defectus vocis est malus.
D ¶ Et qn̄ accidit saltus vel iectigatio toti corpori : ⁊ demum
superuenit apoplexia deficiet patiens.
B ¶ Et cui paralyticatur aliquod membrorum eius dum non
extenuetur vehemēter spes habeẜ ꝯualescentie.
D ¶ Et dico fm̄ q̄ ego sil'es vidi. Q̄d q̄cūqꝫ apopleticus spu-
mat ore nō pōt liberari:⁊ dcm̄ est in lib.affoꝛiſ. Soluere apo-
plexiā fortē ipol'e est:⁊ idē strāgulat⁹ spumās ore nullo mō
pōt viuere:⁊ sil'e iudiciū teneo de apoplexia. Et est tn̄ iuuē-
duꝫ in multitudine:⁊ diminutiōe spume:⁊ ei⁹ t̄pis ꝓlixitate:
q̄ si est pauca pol'e est egrū ꝯualescere:sicͭ euenit de strāgu
lato cū paꝝ spumat. ¶ Et dixit. G. q̄ pol'e est apoplexiā cō-
tingere ex a p̄ate cerebri:⁊ iō ei⁹ signa sunt inquirenda.eo q̄
sunt valde pessima:⁊ opinor q̄ ei⁹ signa nō ilico apparēt:q̄
ante ip̄a apparebūt signa frenesis:⁊ hoc dꝫ ingri : libris. G.
¶ Et dixit. Y.in tertia particula affoꝛiſmoꝝ. Q̄d apoplexia
accidit ex repletiōe oium vētriculoꝝ cerebri oino.
B ¶ Oribasi⁹.vnguētū bonū palysi:⁊ ei sil'ib⁹. Recipe castorei
ʒ.i.leuco pipis:euforbij:opoponaci:boracis:piretri:costi.ʒꝫ.
oleādri sicci:tapsie:sulfuris:seis sinapis:oiuꝫ pōdus eq̄le:ce
re ⁊ olei antiq̄ q̄ꝫtū sufficit. Et dixit q̄ ex hac medicia:multi
ꝯualuerūt. ¶ Georgi⁹ dixit sis sollicit⁹ ad purgādū palysiꝫ:
de septimo in septimū diē cū pillis cochijs:⁊ dare q̄libꝫ die
de elio anacardino:⁊ vtaẜ patiēs iera hermetis:⁊ ex his pur
gationib⁹:⁊ alijs poterit reduci ad p̄stinā cōpl'onē: ⁊ pp̄ in-
unctionē etiā olei costini nō ꝓlōgabiẜ morb⁹: ⁊ liberabiẜ in
ꝓximo patiēs. ¶ Et si ꝯtingat in palysi istr̄a sensuū ipediri:
facias gargarismata ⁊ sternutatiōes ⁊ iungas frōtē vel co-
ronā cū oleo costino:⁊ subtilieẜ patiēti dieta:⁊ pot⁹ eius sit
aq̄ mellis cū bono vino vel antiquo. ¶ Et dico q̄ nō ē res
in tm̄ vtilis huic morbo:sicͭ est altit:⁊ ꜩ multotiēs vidi:⁊ deẜ
de ea in q̄ꝫtitate vni⁹ fabe in mane ⁊ sero:⁊ post ipsam bibat
paꝝ de vino bono:⁊ nō hꝫ cōparationē in calefactiōe ⁊ edu
ctiōe febris:⁊ hec medicina ilico iflāmat corpus:⁊ ꝓdest sil'r
huic morbo prouocatio febris.
D ¶ Et ait. G. apoplexia fit ex ml'ta sanguinea repletiōe vena-
rum cerebri effusa in eis subito : ⁊ signa hui⁹ apoplexie sunt
repletio faciei:eminentia oculorum:⁊ vtrorumqꝫ rubedo:⁊
in principio huius debet fieri flobotomia.
E ¶ Et i p̄ titulo tertie p̄ticule epidimiaꝝ dixit. Y. q̄ accidit tre
mor ex casu v̄tutis:⁊ hoc ꝯtingit ex imoderata purgatiōe:fa
me:labore:vel difficili:⁊ plīmo coitu: ⁊ ex multis humorib⁹
grauātib⁹ v̄tutē. ¶ Et dico he sunt pill'e mirabiles ꝯ tremo
rem. Recipe ase castorei:pulpe colloꝗntide:cētauree:de q̄li
bet.an̄.ʒ.ꝫ.⁊ omnium est dosis vna.
B ¶ Et ait. G.in lib.de opionib⁹:q̄ cū mēbrū corp̄is est calius
alijs:illud facili⁹ recipit sensuꝫ:⁊ motū:⁊ illud q̄d est fridius
tardius recipit. Et dico ego q̄ cū opilantur arterie parali-
ticatur mēbrū. ¶ Et dixit q̄ ipediẜ mot⁹ muscl'oꝝ ex defcū
op̄onis coꝝ q̄ accit ex a p̄ate:vl' ꝯtritōe:vl' tortōe aut icisiōe.
B ¶ Electuariū anacardinū ātidotarij maioris. Valēs ad pa-
D ralysiꝫ:⁊ ei⁹ sil'e:sicͭ ad apoplexiā ⁊ torturā. ℞.ƷiƷiberis:aco-
ri:scetaragi indiani:piretri:pipis nigri.an̄.ʒ.x.castorei: eufor
bij.ase.an̄.ʒ.iij.mirabolanoꝝ nigroꝝ:⁊ emblicoꝝ.an̄.ʒ.v.mel
lis anacardini.ʒ.xx.olei nucū.ʒ.x.⁊ oia misceanẜ cū oleo:⁊ vl
timo ipasteneẜ cū melle ⁊ fiat el'uꝫ:⁊ accipiaẜ de eo secure lꝫ
inducat febrē. ¶ Seer. Eluꝫ bonū ꝯ palysim ipasteneẜ gra-
na pini maioris cū melle:⁊ deẜ de eo.ʒ.iij.
A ¶ Et. G.in primo simpliciū dixit. q̄ phuka:⁊ syrupus ordea-
B ceus nocet neruis. ¶ Et qn̄ paralysis est in aliq̄b⁹ mēbris
deẜ in potu rubea tinctorum cum aqua mellis.
A ¶ Et patientibus in neruis detur in potu succus centauree
minoris:eo q̄ desiccat ⁊ purgat humores inuiscatos in eis
sine aliquo nocumento.
D ¶ Et fricentur ex oleo costino membra mollificata: ⁊ effun-
datur insuper caput apopletici.
C ¶ Et fricatio piretri prodest stupori:⁊ mollificationi: sed dꝫ
B fieri cum oleo calido antiquo:eo q̄ prohibentur illa per vir
tutem combustibilem:que est in eo.
A ¶ Et castoreum est melior medicina omnibus alijs que re-
E periuntur ad egritudines frigidas neruoꝝ:⁊ cerebri: qn̄ bi-
bitur cuꝫ aqua mellis aut cū fit fumigatio ex eo:vel fiat frica
tio ex eo cū oleo veteri:⁊ valet tremori ex repletione.
C ¶ Et dixit. G.in codē libro q̄ dedit cuidaꝫ ifrigidato multa
infrigidatiōe vinū vet⁹ caliduꝫ:⁊ liberauit ip̄ꝫ a morte.
B ¶ Ait diascorides. Q̄d cordumeni valꝫ ꝯ palysiꝫ: ⁊ daẜ i po
E tū cū aq̄ sulphuris:⁊ ē iuuatiuū tremoris. Et cū medulla ce-
rebri vel cerebrū leporis comediẜ.assa ē iuuatiuū tremoris.
G ¶ Centaurea quod est valde bona dolori neruoꝝ'. ¶ Pire-
C trum vero tritum mixtum cum oleo est maximi iuuamenti
in stupore ⁊ in defectu sensus ⁊ motus.
B ¶ Et si deẜ in potū palyticis aq̄ mellis cū altit rutha ⁊ myr-
rha:est.n.valde iuuatiua. ¶ Serapinū etiā deẜ i potū in pa-
lysi:⁊ in frigiditate supueniēte mēbris. ¶ Ebugarech dixit.
q̄ anacardū p̄seruat: hoīeꝫ a paralysi ⁊ ꝯfert ifirmate para-

lisi: ⁊ illis qꝝ nerui sunt relaxati: ⁊ oībꝰ morbis fridis ⁊ humi
dis suꝑuenietibꝰ cerebro. ¶ Eligesi dixit: ꝙ nō repiř medi-
cina tāti iuuamēti: sicut est debudar: ⁊ ē qdā maneries fru-
ctuū iunipi. ¶ Et dico: ꝙ iueniř res q̄ noiař silř serdebudar
piretruʒ.i.cartorohen: hʒ eni ꝓprietatē pstare iuuamētū pa
ralysiʒ ⁊ dolori neruoꝝ ⁊ inunctio facta ex his ⁊ adipe par-
di est maximi iuuamenti paralysi.

B ¶ Et dixit: ꝙ scel.bel. ⁊ fel. ꝓsunt dolori neruoꝝ. ¶ Dixit fi-
lius serapionis: ꝙ multiplicatio esus granatorum coctano-
rum: ⁊ aliorum pomorum nocet neruis.

B ¶ Ait filiꝰ mesue. Qd medicina q̄ noiař sulful. excoriat locuʒ
qui inungiř ex ea: ⁊ cuʒ apponiř naribꝰ paralytici in q̄ʒtitate
vnius grani liberat ipʒ oino. ¶ Jobicius in lib. de tyriaca
dixit: ꝙ piper calefacit neruos: ⁊ musculos. ¶ Ait filiꝰ me-
sue: grana pinus maioris sunt valde bona mollificationi.
¶ Malese dixit: ꝙ laurus est valde mirabilis iuuamēti pa
lysi: ⁊ dolori neruoꝝ. ¶ Et cū accidit palysis ex casu vel silī
bus ei vtēdū est: si ꝯtingat ipsaʒ ex ictu in aliq̄ pte corpis fa
cto ilico ⁊ subito euenire: nō est ei cura aliq̄ adhibēda: eo ꝙ
nerui sunt icisi. si vo suꝑueniāt paulatiʒ: tūc est sciēdū ꝙ lo-
cus est apatꝰ. Vn̄ igenium curatiōis erit deriuare māam ad
aliā ptē: ⁊ dissoluere: ⁊ mollificare ipsaʒ. ¶ Et vidi multos
paralyticos in marestē multotiēs liberari ex diarria.

D ¶ Et dixit. G. in li. chimoꝝ. ꝙ spuma suꝑueniens apoplexie
differt a spuma epilepsie: eo ꝙ spūa q̄ accidit i epilepsia fit
indeclinatiōe paroxismi eiꝰ: ⁊ illa q̄ fit i apoplexia ē mortal.

A ¶ Et dixit etiā in. iiij. mēbroꝝ dolētiū. ꝙ qdam fuit ꝑcussus
sub hypocōdrijs: ⁊ cū ꝯualuit remāsit ei diebꝰ vite sue durꝰ
anhelitꝰ: ⁊ h̄ euenit: eo ꝙ dyafragma suū fuit lesuʒ. ¶ Et q̄-
dā aliꝰ fuit pleureticꝰ: ⁊ post q̄ꝫ ꝯualuit: suꝑior pars brachij
sui ex pte iteriori ⁊ exteriori remāsit duri motꝰ: ⁊ gradatim
descēdit vsqʒ ad extremitates digitoꝝ suoꝝ. ¶ Et cuidā al
teri accidit silř occasiōe ptisis nocumētū motꝰ: eo ꝙ nerui
veniētes iter digitos fuerūt lesi: ⁊ hi nerui ꝓgrediunř a duo
bus locis: ⁊ pmus coꝝ est valde grossus: ⁊ associař cuʒ alio
neruo stāte an̄ ipʒ: ⁊ diuidiř in multas ptes: ⁊ q̄daʒ ptes eiꝰ
veniūt vsqʒ ad extremitates digitoꝝ: ⁊ trāseūt ꝑ ꝓfundum
brachij. Et scds neruus est subtilis: ⁊ nō misceř cū alio ner-
uo: ⁊ trāsit per sub assellas: ⁊ superficie brachij: ⁊ diuidiř in
interiorem ⁊ exteriorem partem eius: ⁊ hic conualuit ex ap
positione medicinarum supra ortum dictoꝝ neruoꝝ.

B ¶ Ruffus dixit: ꝙ aqua est melior quā vinuʒ palyticis: ⁊ aq̄
sulfuris iuuat multū eos cū balneanř in ea. ¶ Filius mesue
ait: mel est meliꝰ palyticis quā vinū. ¶ Ruffus dixit: ꝙ q̄ʒto
magis ꝓlōgař morbꝰ cerebri: tāto saluior est: ⁊ poſſe est pa-
lysim subito accidere ex repletione vel ex forti friditate aut
ꝑcussiōe: aut ex apate vel vulnere vel ex gaudio aut tristi-
tia: ⁊ illa q̄ euenit ex ꝑcussiōe est deterior oībꝰ alijs: eo ꝙ de-
struit neruos ⁊ comitanř eā signa iducētia ipʒ morbū: ⁊ illa
que accidit ex alijs cāis cognosciř ex saltu: iectigatiōe: tre-
more: stupore: grauedine motꝰ: ꝑturbatiōe sensus ⁊ eiꝰ debi
litate. ¶ Et palyticanř aliqn̄ stōs ⁊ itestina: ⁊ nō pn̄t retine
re stercꝰ: ⁊ vesica silř: ⁊ matrix: ⁊ q̄dā spēs huiꝰ accidit cū do
lore: ⁊ est difficilis ꝯualescētie in decrepitꝭ: ⁊ nō accidit nisi
illis q sūt fride ⁊ hūide cōplōnis ⁊ plectoricis. ¶ Et qn̄ mē
brū palyticatū est valde extenuatū ⁊ coloris crocei vel citri
ni: ⁊ sine aliq̄ sensu ipolis est eiꝰ curatio: ⁊ si est modice car-
nosuʒ ⁊ color eiꝰ nō excedit colorē corpis patiētis erit mor
bus curabilis. ¶ Et qn̄ accidit palysis post epilepsiaʒ vel
apoplexiā est icurabilis. ¶ Et dixit cristrates: ꝙ palysis ac
cidit cū certis ⁊ determinatꝭ paroxismis. ¶ Judeus ait: flō-
meř bis palyticus: nisi sit decrepitꝰ: ⁊ abstineat oino a cibis
triduo. Verūtn̄ bibat illis diebꝰ aquā mellis paulatiʒ pau-
latim: ⁊ cōedat: deinde de tertio in tertiū diē donec trāseat
quartūdecimū diē: ⁊ postea deř ei q̄libet die ad comedēdū:
⁊ inungař locꝰ in q̄ pus apparuit morbꝰ ex oleo cucumeris
asinini: ⁊ clisterizeř ⁊ bibat aquā calidā: ⁊ purgeř vel ambu
let ⁊ ꝓuoceř ei sudor. ¶ Et ueni ex libro absqʒ auctore ex
v̄bis antiquoꝝ ꝙ hec est cura que liberat velociter palyti-
cuʒ: ꝙ deř ei dosis vna de tyriaca vipe ⁊ nō comedat vsqʒ
ad pmā horā diei: ⁊ postea deneř ei ad comedēdū radix cuʒ
melle: ⁊ nō comedat panē vsqʒ ad vesperas: ⁊ tūc comedat
ophā panis cū cimino nigella ⁊ zuccaro: ⁊ bibat post eā vi
nū mell: qd vinū inoueř de vigesimo in vigesimū. ¶ Archi
genes dixit in lib. egritudinū cronicaꝝ: ꝙ palyticus vtař se
mine sinapis: ipʒ eni excitat calorē nālē: ⁊ restituit sensum ⁊

cū apponiř semē sinapis supra locū paralyticatū amoueař
qualibʒ hora: ⁊ si locus est rubificatꝰ: ⁊ tumefactꝰ: tunc non
erit de cetero apponēdū: si vo nō tādiu ipsuʒ apponař do-
nec ꝯsequař: deinde effectū: ⁊ nō in tm̄ dimittař ꝙ possit lo-
cus ampullari: ⁊ vltimo itromittař in balneū: ipm eni amo-
uet ardorē sinapis. Et vomitꝰ ꝓuocatꝰ cū oleo est valde iu
uatiuū. Et aqua sulfuris silř multū iuuat. Et cum extenuař
mēbrū paralyticatū fricaeř sepe: ⁊ moueař ⁊ inungař: ⁊ intro
mittař patiēs in balneū de tertio in tertiū: ⁊ cibeř statiʒ post
eiꝰ exitū: hoc eni ꝯsiliū facit patiētē ꝯualescere: ⁊ ꝯfortat mē
brū. ¶ Et dixit ascilimō in ꝯgregatiōe. Qd iuuātꝰ ꝙ est in
paralysi est dare in potū oi die aureū. i. de iera cū pauxillis
granis piperis: ⁊ pauca aqua: ⁊ melle: ⁊ nō alia re: ⁊ non fiat
hoc abūdāter: ⁊ nō bibat post eā aquā calidā: vt pdicta fa-
ciāt morā in stō: ⁊ meliꝰ exerceāt opationes suas: ⁊ deř i po
tu de pipere ⁊ castoreo: de q̄libet aureus vnus: ⁊ ponanř su
per capita musculoꝝ vētose sine scarificatiōe: qr ex his ca-
lefiūt nerui: ⁊ redeūt ad coꝝ motꝰ: ⁊ deř in potū tyriaca ma
ior: ⁊ emplastreř vel inungař locus in quo sunt capita mu-
sculoꝝ ex castoreo: piretro: euforbio: semine ruthe: pipere: ⁊
eis silibꝰ. Et si est in toto corpe: emplastreř vł illiniař spina
⁊ fiat clisteriū cuʒ rebꝰ trahētibꝰ humiditatē: ⁊ deř in potu
aristologie lōge: ⁊ piperis. an̄. aureꝰ. i. ⁊ deř etiā in potu oleū
de keruа coctū cū aqua seminū ⁊ spēꝝ calidaꝝ. Ellus albꝰ
mixtꝰ cū sisamo excoriato: ⁊ zuccaro est de melioribꝰ medi-
cinis que possent reperiri in hac passiōe: ⁊ dʒ exhiberi pmo
die dauich vnus gradādo vsqʒ ad aureū. i. ⁊ nō vltra ꝓten
dař. Grana pinus maioris sunt multe ꝓprietatis in h̄ mor-
bo. Et silř etiā semina porroꝝ: ⁊ intromittař patiēs in tinā i
qua coctū sit pulegiū vel mētastrū siluestre ⁊ iungař ex oleo
costi: ⁊ piretri: ⁊ si opinaris ꝙ ortꝰ neruoꝝ ⁊ capita musclo-
rū sint multū humectata ⁊ mollificata desicceneř loca cū em
plastris desiccatiuis factis ex acatia: ⁊ ei silibꝰ. ¶ Dico ꝙ
inueni in libro de ꝯgregatiōibꝰ filij mesue: ꝙ oleū de keruа
coctū cū aq̄ in qua decocte sint res medicinales nō est vtile
h̄ tūc est bonū: cū res decoquunř in ipso oleo. ¶ Et repitur
in libro de cōplemēto: ⁊ fine: ꝙ paralyticꝰ dʒ potare oleū d
keruа post purgationē plibꝰ vicibꝰ: ⁊ dʒ sumere. ʒ. i. de tyria
ca cū decoctiōe ameos: cumini: ⁊ cimini nigri. i. nigelle ante
assumptionē dicti olei: ⁊ mollificeř corpus eiꝰ cuʒ pillis de
scetaragi ⁊ assiduet gargarisma: ⁊ comedat ius ciceꝝ cū spu
ma seminis sinapis silero: ⁊ oleo nucum: ⁊ comedat bletas
silř cū sinapi: ⁊ vtař elio anacardino: ⁊ clisteribꝰ acutis: ⁊ vo
mitu post cibū: ⁊ odoret res calidas: ⁊ inungař ortꝰ neruoꝝ
cū oleis calidis: ⁊ empleř cū emplis calis. ¶ Dixit philare
tus: ꝙ cū accidit paralysis in ictu. dʒ fieri in pncipio flōmia
⁊ post eā debēt curatiōes alie adhiberi. ¶ Ait filiꝰ mesue.
Jniūgendum est paralyticis ꝙ loquantur alta voce: ⁊ exer
citentur in cantu: ⁊ cum paralytici patiuntur febrem: est eis
valde iuuatiua: eo ꝙ calefacit neruos.

C ¶ Dixit costa in lib. de stupore: cū multiplicař stupor in mē-
bris sensibilibꝰ: ⁊ deꝑdiř coꝝ sensus: ⁊ hoc accidit ex grossis
cibis gn̄antibꝰ neruis grossos humores ipediētes trāsitum
spūum per eos: ⁊ accidit etiā ex suꝑflua corporis repletiōe
coartāte plīn neruos: sicut qn̄ qs recumbit supra mēbrum
suū: ⁊ sic euenit silř ex ꝯstrictiōe: ⁊ ligatura: ⁊ ex forti frigidi-
tate. ¶ Et res faciētes stuporē suꝑueniētē ex repletiōe ner
uoꝝ sunt he. vʒ. debilitas neruoꝝ nāliter: multiplicatio po-
tus aque frigide: multꝰ somnus: ⁊ introitꝰ balnei post cibuʒ:
hec eni oīa multiplicāt in neruis suꝑfluitatē: ⁊ cū eleuař stu
por post purgationē ciboruʒ: ⁊ meliorationē digōnis: tunc
est certuʒ signuʒ ꝙ stupor accidit ex repletiōe neruoꝝ tm̄.
¶ Et stupor qui accidit ex repletiōe totiꝰ corporis cogno-
sciř: eo ꝙ corpus est valde plectoricuʒ: ⁊ est male cōplōnis
frigide: ⁊ mēbꝝ stupefactuʒ apparet ꝯctuʒ: ⁊ frigidi tactus.
Et qn̄ est ex ꝓprio morbo neruorum: assidue adest stupor.
¶ Medicine vo stuporis sunt duoꝝ geneꝝ: quaꝝ vnuʒ est
mundificatio neruoꝝ: ⁊ aliud est ꝑmutatio cōplōnis coꝝ: cū
nō dʒ fieri ꝑmutatio deneř pillule fetide. Mundificatio autē
fiat cuʒ pillis cochijs. Et post cōpletaʒ purgationē pstant
magnuʒ iuuamētuʒ stupori empla: ⁊ sanguisuge: ⁊ ventose.

E ¶ Medulla cerebri leporis cuʒ comedeř assa est valde iuua
G tiua tremori suꝑueniēti post aliquē morbuʒ. ¶ Syrupus d
sticados valet multuʒ ꝯ dolorē neruoꝝ accidētē ex multa
frigiditate. ¶ G. castoreuʒ est plurimuʒ vtile tremori: si deř
in potu: vel si fiat inunctio ex eo: ⁊ poſſe est vti eo in qualibʒ

egritudine neruorum: ⁊ non obstat si adsit febris. ¶ Diascorides dixit: q oleū de darsini: vel cinamomi per se vel mixtum cum cordumeni est valde mirabile contra tremorem. ¶ Et ius galli veteris qd est in capitulo colicem cum cartamo ⁊ polipodio valet plurimum contra tremorem. ¶ Et esus caulium similiter est vtilis. ¶ Et balneatio aque maris valet ꝯtra tremorem ⁊ omnem dolorē neruoꝝ antiquū. ¶ Darstischaan habet proprietatē ad mollificationē neruorum. ¶ Oleum de alchanna est iuuatiuū dolori neruorum: quādo motus coꝝ fit impeditus. ¶ Et cum comedunt carnes viperarū ꝑparate: ſm q dicit̃ in capitulo acuitatis visus sunt plurimū iuuatiue dolori neruoꝝ. ¶ Ruffus. Aqua pluuialis cū vino bibita. valet contra dolorem neruoꝝ: cum quis vtitur ea loco alterius aque. ¶ Et aqua est laudabilior: ⁊ melior vino contra tremorē. ¶ Et aqua frigida confortat neruos. ¶ Filius mesue dixit: q prouocatio sudoris ⁊ inunctio olei liliacei ⁊ narcisini valet cōtra dolorem neruoꝝ ⁊ eorum mollificationē. ¶ Yeros est bonū contra saltum. ¶ G. succus centauree purgat neruos. oleū laurinum est vtile dolori neruoꝝ. ¶ Diascorides. Si decoquantur radices maluarū: vel bismaluarū cū vino: ⁊ det̃ patienti tremorem in potu: vinum mirabiliter iuuat ⁊ valet contra tremorem. ¶ Filius mesue: detur in potu contra tremorem. ʒ.i. castorei ieiuno stomaco cum aqua calida: ⁊ cibetur patiens cum laudul. ⁊ alijs paruis auibus aptatis ⁊ passeribus. ¶ Et piper similiter valet ad idem. ¶ Medicamē contra tremorem ⁊ paralysim. ℞. centauree minoris aur̃. i. castorei: piretri. añ. ʒ. ʒ. cordumeni. ʒ. i. ⁊ totum est dosis vna: sed det̃ in potū cum. ℥. i. succi rosacei. ¶ Medicamen aliud proprium contra tremorem. ℞. aloes castorei equali pondere: ⁊ fiant ex eis pillule: ⁊ detur ſm exigentiam patientis. ¶ Medicamen aliud ad idem. detur septem diebus aureus vnus quolibet die de centaurea minori trita cum aqua calida. ¶ Et cum accidit tremor conualescēti ⁊ corpori debili: detur ad comedēdū medulla cerebri leporis assa vel elixa. ¶ Philaretus: cum accidit tremor sine manifesta occasione flobotometur patiens: ⁊ purgetur: ⁊ fricentur mēbra eius tremētia forti fricatione: ⁊ intromittat̃ in balneum sulfureum: ⁊ si tremor est fortis prouocetur vomitus cum ello: ⁊ vtatur balneo sulfureo: donec fiat aliqua egritudini alleuiatio. Et si accidit tremor ex multa frigiditate curetur cū rebus calidis.

D ¶ Et dixit Gal. in libro accidentium: q saltus accidit ex vētositate grossa: ⁊ non mouente locū vel mota sub loco euenit nisi corporibus frigidis: ⁊ tempore frigido: ⁊ curatur cū medicinis factis cum piretro ⁊ castoreo ⁊ calefactorijs factis ex sale: ⁊ eis similibus. ¶ Et dixit etiam: q tremor accidit ex multa purgatione.

A ¶ Signa debilitatis neruoꝝ sunt hec: pigrities: dolor: diminutio appetitus: tarditas digestionis: sudor multus in coitu: ⁊ cum irascitur: tarditas emissionis spermatis: debilitas sensuum: debilitatio que accidit post potum aque frigide: ⁊ hec etiā sunt signa pronostica tremoris: ⁊ eis similiū. ¶ Et in prima particula epidimiarū dixit. Y. q nocet flobotomia tremori: eo q vt pluries accidit ex victoria frigiditatis supra neruos: ⁊ possibile est q aliquādo accidit patientibus continuā vel frequētem repletionem ⁊ retentionē eius q consueuit euacuari. ¶ G. in libro accidētium: balneū aque frigide nocet neruis: ⁊ maxime extenuatis. ¶ Filius serapionis dixit in capitulo de asmate: q opoponacum nocet neruis: ⁊ debilitat eos.

E

D ¶ Et reperitur in libro de memoria: q emplastretur principium spinalis medulle in apoplexia cum semine sinapis: castoreo: serapino: ⁊ euforbio: ⁊ detur similiter de eis in potu. ¶ Judeus dixit. non debet sepeliri apopleticus nisi post lxx. ⁊ duas horas: eo q quidam eorum steterunt toto illo tēpore quasi mortui: ⁊ vltimo redierunt.

E ¶ Dixit Diascorides: q medulla cerebri leporis siluestris assa: ⁊ comesta valet contra tremorem superuenientē post aliquem morbum.

B ¶ Syrupus de sticados est valde iuuatiuus dolori neruoꝝ superuenienti ex superflua frigiditate. proprie semen spine albe est bonū pueris quibus accidit nocumentū motuum neruoꝝ vel musculoꝝ. ¶ Dya. Castoreū est multū vtile oibus doloribus neruoꝝ. ¶ G. de ꝓprietate darchisan est iuuare mollificationē neruoꝝ. ¶ Diascorides. oleū de alchāna valet contra dolorem neruorum: ⁊ oleū de cartamo est iuuatiuū dolori neruorum. ¶ Aqua maris prodest dolori neruoꝝ: cum spargit̃ supra corpus. ¶ Aqua pluuialis sparsa ⁊ bibita: valet silr̃ ad idē. ¶ Ruffus: vsus balnei: ⁊ inunctio ex oleo liliaceo: ⁊ narcisino: sunt valde bona dolori neruorum: ⁊ coꝝ mollificationi. ¶ Filius mesue. decoctio casularum in quibus morant̃ dactuli in principio ortus eorū est conueniens dolori iuncturarū frigido. ¶ Diascorides. oleum narcisinum valet dolori neruoꝝ facto ex flegmate. Et silr̃ oleum factū ex lilijs albis. ¶ Filius mesue: lilia. scel: sambucus: ⁊ fel habēt magnā ꝓprietatē contra dolorē neruorum. ¶ Diascorid. succus centauree minoris: ⁊ decoctio eius datur in potu passioni neruoꝝ: eo q alleuiat dolorem ⁊ purgat humores dominātes neruos cū leuitate: ⁊ sine aliqua molestia. ¶ G. aqua cineris lignoꝝ ficus inouata multotiens: ⁊ residens per aliquot dies: ⁊ mixta cū oleo ⁊ inuncta neruis patientibus. Ualet multum ꝯtra dolorē ipsorū: oleum laurinū est ꝯueniens omnibus doloribus neruorū. ¶ Diascor. ⁊ filius mesue. Res iuuatiue dolori neruoꝝ superueniēti ex frigiditate inunctio facta ex oleo baccarū lauri: vel ex oleo narcisino: aut ex oleo liliaceo: aut ex galbano mixto cum oleo narcisino. Et si accidit ex caliditate fiat inunctio ex oleo alchāne: ⁊ oleo onfancino.

E ¶ Et detur in tremore. ʒ. i. castorei cum aqua calida ieiuno stomacho: ⁊ cibetur patiens cum laudul. ⁊ alijs paruis auibus decoctis in aqua cum corrisiolis vel medulla cartami. ¶ Et piper similiter prodest tremori.

B ¶ Medicamen conferens plurimū dolori neruoꝝ. Recipe centauree minoris aureum. i. castorei: piretri: añ. ʒ. ʒ. cordumeni. ʒ. i. ⁊ sumantur hec omnia cum. ℥. ij. succi rutbacei: ⁊ iuuat similiter multum hec medicina paralysi.

E ¶ Filius mesue. Pillule cōtra tremorē. Recipe aloes castorei: eqli pōdere: ⁊ dent̃. ʒ. i. ſm tenorē v̄tutis patiētis.

B ¶ Abdus in libro de memoria. Oleum laurinum: vel oleum lileaceum valet mirabiliter contra fortem dolorem neruorum. ¶ Et similiter operantur carnes viperarum comeste. ¶ Et si detur etiam in potu. ʒ. i. ⁊. ʒ. cētauree minoris cum aqua calida pluribus diebus plurimum valet ad idem. ¶ Et dixit: detur similiter contra tremorem. ʒ. i. castorei ieiuno stomaco. ¶ Dicitur in libro de complemento: ⁊ fine: q inunctio facta ex oleo laurino: oleo liliaceo prodest dolori neruorum. ¶ Et dentur in forti dolore neruorū ad comedendum carnes viperarum: vel detur in potum. ʒ. i. centauree minoris cum aqua calida pluribus diebus.

E ¶ In libro de memoria detur in potum. ʒ. i. castorei patienti tremorem stomaco ieiuno: ⁊ detur similiter patienti tremorem ex forti dolore ad comedendum medulla leporis assa: vel elixa. ¶ Philarus: cum accidit tremor sine manifesta occasione: flobotometur patiens: ⁊ purgetur: ⁊ fricent̃ mēbra trementia forti fricatione: ⁊ balnectur in aqua sulfuris: ⁊ si est fortis: prouocetur vomitus cum elleboro: ⁊ vtatur balneo sulfuris donec alleuietur dolor: ⁊ vltimo curetur cum rebus calidis. ¶ Gal. in libro accidentium. Tremor accidit cum morbus non habet vltimam victoriam supra virtutem immutatiuam membri: quemadmodum habet in paralysi: morbus enim remouet membrum a centro suo: ⁊ musculi trahunt ipsum: ⁊ ex hoc ꝯsurgēt duo ꝯtrarij mot9. Et accidit etiā tremor: ex anxietate timore. ira. ⁊ mala complexione frigida. s. illa que dominat̃ decrepitis. ⁊ euenit silr̃ assuescentibus potum aque frigide ⁊ vini fortis: ⁊ ablutio aque frigide nocet neruis. ⁊ maxime extenuatis.

D ¶ Et dixit q salt9 accidit ex ventositate grossa ⁊ vaporosa que mouet̃ in locis saltus. ⁊ ipole est q humiditas sit causa huius mot9. eo q ipsa nō velociter discurrit ⁊ purgat̃ vel euacuat̃: nec est silr̃ vētositas subtilis. eo q vētositas subtilis cito euanescit. ⁊ iō pꝫ q est vētositas grossa. ⁊ signū silr̃ ad hoc est: qr nō accidit nisi in tēporibus frigidiorib9: ⁊ corporibus silr̃ frigidioribus: ⁊ ex balneatione aque frigide: ⁊ potu eius: ⁊ his silibus: ⁊ non est eius ꝯualescētia: nisi ex assumptione medicinarū cū piretro ⁊ castoreo ex calefactione aque salis: ⁊ similium. ¶ Et saltus non accidit membro multum molli sicut cerebro: nec mēbro duro sicut cartilagini: sed medijs inter hec. ¶ Inuenit̃ in libro signoꝝ: quē fecisse: dicitur. G. q saltus accidit ex multo timore.

E ¶ In li. epidimiaꝝ. Immoderatus coitus gn̄at tremorē. ⁊ similiter īmoderata purgatio: ⁊ oia debilitantia virtutē ad-

dunt ad tremorem. ⁊ generant ipsum.

D ¶ In libro accidentiū. G. saltus accidit ex vētositate grossa vaporosa nō habēte liberū exitū. ⁊ iō euenit multotiēs mēbris infrigidatis ⁊ multiplicatur in eis: q2 nō inuenit suū exitum. ⁊ licet aliquādo sit possibile ei exitus caro tamē impedit eius egressū. ⁊ tunc fit salt⁹. ¶ Dico ꝙ hac de causa dꝫ curari locus cum calefacientibus.

E ¶ Tabri. Tremor accidit ex multiplicatōe diuersoꝝ vinoꝝ ⁊ aq̄ fride. ⁊ coit⁹. ⁊ maxie post repletionē. ⁊ ex multa ebrietate. Et iuuatia hui⁹ tremoris sūt altit castoreū ⁊ oleū costinū.

A ¶ Dixit filius serapionis in cap. asmatis. ꝙ cassiafistula nocet neruis ⁊ debilitat multum eos.

E ¶ Et dixit: ꝙ tremor accidit ex mala cōplōne frida debilitāte neruos. Et cura hui⁹ est ꝓhibitio potus aq̄ fride. ⁊ vti curatiōe dicta in palysi. ¶ Et cui accidit tremor ex potu vini puri. substrahaꝉ ei ip̄ꝫ vinū: ⁊ postea ꝯfortetur cerebꝝ eius cuꝫ aceto. oleo rosaceo. oleo mirtino: ⁊ oleo salicum.

D ¶ Et dixit: ꝙ saltus fit ex vētositate grossa admixta friditati: ⁊ signū ad hoc est. eo ꝙ multiplicatur tēporib⁹ fridis. ⁊ i corporib⁹ fridis. ⁊ ex natatiōe in aq̄ frida. ⁊ ex potu ei⁹. ⁊ ex similibus his. Et cura hui⁹ ē queādmodū cura tremoris.

E ¶ Musceca dixit. ꝙ est valde iuuatiuum tremori eueniēti cā cerebri. dare in potu. ʒ. i. sticados cuꝫ aqua mellis ꝑ aliquot dies. Quoniā iuuatiuū ⁊ mirabile est valde.

D ¶ Costan. in lib. suo de flegmate. dixit. qn̄ saltus est assiduus aperiātur pori mediāte balneo. ⁊ fricatione. ⁊ fiat inūctio ex oleo subtili: sicut ex oleo costino. Et si saltus est difficilis. ⁊ ꝑiculosus cureꝉ cuꝫ potu olei de kerua. ⁊ aqua radicuꝫ post exhibitionē logodion.

C ¶ In libro mēbroꝝ dolētiū. Stupor accidit ex friditate. sicut manifeste apꝑet ambulātib⁹ ꝑ niuē: q2 cuꝫ infrigidātur mēbra eoꝝ. p̄mo stupefiunt. ⁊ vltimo priuātur sensu. ⁊ erunt eoꝝ mēbra media iter sanitatē: ⁊ mollificationē. ¶ Costan. stupor nō accidit nisi mēbris sensibilib⁹. eo ꝙ ip̄e fit ex defectu sensus ⁊ accidit ēt ex cibis grossis gn̄antib⁹ neruis grossuꝫ nutrimētuꝫ. ⁊ ipediētib⁹ trāsitū spiritū ꝑ ipsos iuxta exigētiā nālē: sicut vꝉ cū aq̄ turbida ꝓhibēte penetratōeꝫ radioꝝ solariū ꝑ ip̄aꝫ. ¶ Et accidit silr ex multa replōne: q̄ ispissat ⁊ ingrossat neruos vltra suū nālē situꝫ ⁊ opilanꝉ ob h̄ vie subtiles ꝑ q̄s trāscunt sp̄ūs queādmodū videm⁹ i recūbentib⁹ .s. aliqd̄ mēbroꝝ suoꝝ q sentiunt i eo: sic sentiꝉ in pede stupefacto: ⁊ silr sic qn̄ ꝯstringiꝉ tibia: vel manus forti ligatura: ⁊ queādmodū ēt apꝑet in morbo q nomiaꝉ ipedimētū. ¶ Et accidit silr stupor. cuꝫ ifridaꝉ mēbꝝ forti friditate coartāte ip̄m. ⁊ inspissante: neruos: ⁊ accidit ēt solū ex replōne neruoruꝫ. ¶ Et signū stuporis suꝑueniētis ex replōne toti⁹ corporis ē replō toti⁹ corporis. ¶ Et signa suꝑueniētis stuporis ex replōne neruoꝝ sunt debilitas neruoꝝ in radice eoruꝫ ⁊ multiplicatio pot⁹ aq̄ fride. ⁊ balnei post cibū. ⁊ h̄ oia ꝯgregāt in neruis suꝑfluitatē: ⁊ certificaꝉ h̄ cū stopor euenit post purgatōeꝫ corporis: ⁊ post exhibitōeꝫ ꝑui nutrimēti. ⁊ ieq̄lē digōneꝫ. ⁊ tc̄ scietur ꝙ suꝑfluitas ē in neruis: ⁊ replet eos: ⁊ significatōes stuporis accn̄tis ex friditate h̄ntur ex vsu frigidoꝝ. vt niuis. ⁊ ei⁹ similiū: ⁊ mēbra stupefacta apꝑent ꝯtracta. ⁊ fridi tact⁹: f3 ꝓportionē toti⁹ corporis. ⁊ stupor suꝑueniēs ex debilitate neruoꝝ. ⁊ replōne eoꝝ cognosciꝉ ex assidua mora stupefactōis. ⁊ assiduo aduētu. ⁊ recessu ei⁹. ¶ Et curaꝉ multotiēs cū medicinis laxatiuis purgātib⁹ neruos: ⁊ caro ⁊ musculi eminētes eis reperiunꝉ repleti: ⁊ medicia laxatia suꝑcalefacit mēbra ⁊ attrahit neruis nutrimētū: ⁊ tūc vꝉ ꝙ medicia nō erit magne operatiōis. ⁊ signū ad h̄ ē: q2 stupor ē assiduus. ⁊ nō remoueꝉ. ⁊ caro ⁊ musculi suꝑstātes neruis apꝑent repleti. Et iō cuꝫ res sic se h̄eat necē ē p̄mo desiccare carnē. ⁊ minuē replōnē toti⁹ corporis ꝑ flōmiā. ⁊ ꝑ subtractōeꝫ ciboꝝ. ⁊ post h̄ dꝫ fieri purgatio euacuās suꝑfluitates neruoꝝ. ¶ Et medicine stuporis sūt duoꝝ generuꝫ q̄ꝝ vnū ē abstergere ⁊ mūdificare neruos ꝑ purgatōeꝫ ⁊ aliud ē calefacere ip̄os. Et fortior ⁊ melior mūdificatio fit ex pillulis cochijs: ⁊ fetidis: ⁊ stomatichon q̄tuor reꝝ. ⁊ ꝯpositio medicinaꝝ: mūdificātiuꝫ. ⁊ calefatiētiū ē. sic pillē fetide. ⁊ iere maiores. ¶ Et vidi plurimos iuuari i stupore ex appositōe sanguisugaꝝ: f3 nō debēt appōi corpore existēte repleto: imo post ei⁹ ianitōeꝫ vel vehemētē eūoneꝫ ⁊ debēt ꝓhiberi in stupore medicamina igrossantia. Et vidi multotiēs multos liberari a stupore ex appositiōe emplōꝝ. Uerūtn̄ nō debēt apponi: nisi post corporis purgatōeꝫ. ¶ Et ego emplanī quādā mulierē i q̄ erat defect⁹ sensus motus: ⁊ redijt sensus ei⁹. ⁊ cōualuit ex h̄ ēplō. ℞. piretri: baccaꝝ: lauri: staphisagrie: euforbij: sansuci: boracis: seminis synapis: piperis: castorei: ⁊ myrrhe. an̄. ʒ. i. hec oia teranꝉ. ⁊ ꝯficiāꝉ cuꝫ succo cucumeris asinini. ⁊ emplētur exide loc⁹ stupefact⁹. ¶ Et medicine singulares valētes ad hūc morbuꝫ sunt armoniacū. serapinū: galbanū: oleū laurinū: Radix lilij: alkitran. opoponacū: oleū balsaminū: adeps ericij: ⁊ asini siluestris: ⁊ storax ⁊ sigia liqda granatoꝝ. ⁊ costū: ⁊ oleū ei⁹ ⁊ ex q̄libꝫ istaruꝫ poterit fieri cerotū cū oleo communi veteri. ⁊ cera rubea. Et he medicine. dissoluūt grossitiē. ⁊ distēdūt. ¶ Et dixit cōstā. in li. suo de flē ꝙ iera rufina ē valde iuuatā stupori. ⁊ ēt iunctio facta ex oleo euforbio mixto cum oleo de kerua. ⁊ cera. ⁊ assiduatio exercitij. ⁊ vsus balnei.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

I De scotomia.

K De virtigine.

I In tertio libro mēbroꝝ dolētiū dixit. G. ꝙ patiētes hūc morbū n̄ ꝑsit videꝉ. ⁊ obfuscaꝉ eoꝝ visus. ⁊ imaginātur ꝙ res voluātur suꝑ ipsos. ⁊ ꝙ ei⁹ cerebꝝ ⁊ corpus eoꝝ reuoluātur: Quare nō regūt se ita vt firmētur imo poſſē. ē ꝙ de facili. ex vna reuolutiōe cadant. sicut accidit sanis ex multis reuolutiōibus: ⁊ accidit eis vt pluries cum intuētur reuolutiones rotaruꝫ: ⁊ aquas velocis discursus. ⁊ quādo etiā calefiunt capita eoꝝ a sole vel ab aliqua alia re calida sentiunt: silr hoc. ¶ Dico ob hoc opinati sunt sapiētes ꝙ hic morb⁹ euenit ex humore frido suꝑueniēte cerebro dissoluto ex vaporib⁹ calis petētib⁹ cerebꝝ cū calefaciētib⁹ ip̄ꝫ. ex qb⁹ accidit morbus ob hāc cām: manifestū ē ꝙ n̄ debēt flōmari eoꝝ arterie nec ligari ex h̄: q2 nō curabiꝉ: q2 morb⁹ p̄mo accidit capiti: ⁊ cura hu⁹ morbi est purgatio capitis. ¶ Et dixit ꝙ scotōia accidit aut ex ascensu vētositatū acutaꝝ: ⁊ vaporosaꝝ ad caput ꝑ arterias manifestas: ⁊ occultas vel ex sili ventositate gn̄ata i eēntia capitis ex multa: ⁊ diuersa ꝯplōne abūdāte i ip̄o vel ex ea q̄ ascēdit a stō. ¶ Dico ꝙ. G. n̄ dixit: ꝙ scotōia accidit ex h̄ūore frido solū: f3 retulit id qd̄ ego suꝑi⁹ explanaui: ⁊ iō ē ingrēdus loc⁹ in q̄ medici ꝓtulerūt hec mea verba. ¶ Et dixit. G. ꝙ qdā hoꝝ morboꝝ iuuātur ex incisiōe arteriaꝝ existētiū post aurē facta ꝑ latū. donec incidāꝉ i totū. ⁊ n̄ oēs cōualescūt ex hac cura. q2 plēs alie arterie ascēdūt ad cerebꝝ. ¶ Et poſſē ē ēt morbū eē i eēntia ip̄i⁹ cerebri vꝉ a stō. vꝉ ab hore stōci. ¶ Dixit archigenes. cū scotōia accidit i eēntia ip̄i⁹ cerebri p̄cedūt eā vꝉtigo: tinit⁹ auriū. ⁊ soda. ⁊ grauedo sensuū ⁊ qn̄ euenit ex ore stōi. p̄cedit iectigatio cordis. ⁊ abhoiatō. Et cū scotōia ē ex ip̄i⁹ cerebri eēntia: ad sūt grauitas audit⁹: ⁊ obscuritas visus: ⁊ scotōia: ⁊ vꝉtigo assidua. Et illa q̄ accidit ex ascensu vapoꝝ aliqn̄ aduēit ⁊ aliqn̄ recedit vꝉ tepescit ⁊ ei⁹ ascēsus p̄t eē ꝑ venas q̄ sūt post aurē. ⁊ h̄ cognoscitur ex distēsione. ⁊ ꝯtractiōe eaꝝ ⁊ tūc est ꝯsiliū ꝙ incidātur: ⁊ poſſē ē ꝙ ascēdat ꝑ arterias subet ⁊ significatō huius ē extēsio colli. ⁊ poſſē ē ēt ꝙ eueniat a stō ⁊ signū huius ē q2 morb⁹ magis ifestat cū icipit celebrari digestio. ⁊ patiēs p̄sentit abhomiatōeꝫ ⁊ iectigatiōem cordis. ¶ Dico ꝙ hec signa silr reꝑiūtur in epilepsia. ¶ Judeus dixit: ꝙ hic morbus vt plies nasciꝉ ex humore sanguineo vꝉ colico: q2 si ē ex flegmate est de genere epilepsie.

K ¶ Arobon dixit. ꝙ vꝉtigo accidit a stō. aut a capite dū sāguis ascēdit ad ip̄m. aut ex vētositate gn̄ata in eo cū calefit ad solē. ⁊ illā q̄ accidit a stō p̄cedūt dolor stōi. ⁊ abhomiatio. ⁊ coruꝫ silia ⁊ illā q̄ euenit ex sāguine ascēdēte ꝑ arterias n̄ceꝯdūt eaꝝ extēsio ⁊ ꝯtractio. ⁊ tūc est necīa. ⁊ iuuatiua eaꝝ incisio. ⁊ multotiēs ascēdit ꝑ arterias subet ⁊ iuuat eam flobotomia basilice. ⁊ in illa que accidit cā cerebri. deꝉ decoctio: mirabolanoꝝ kebuli ⁊ agarici. Et dico: ꝙ emplētur cap̄ cū emplis cōfortatiuis. ⁊ infrigidatiuis. ⁊ qn̄ apꝑet facies eius rubea. ⁊ corpus repletū flobotomeꝉ de vena saphena. ⁊ apponanꝉ vētose p̄mo in tibijs. ⁊ vltimo ponanꝉ in posteriori parte cerebri. ⁊ iuuat odor camphore. ⁊ irroratio. ⁊ emplastra rerum frigidarum.

I ¶ Dixit Paulus: ꝙ mā ex qua fit scotomia ē eadē cuꝫ mā litargie. ⁊ accidit ēt ex coartatōe i cerebro ex fractura cranei. ⁊ similiū ei. ⁊ euenit silr qn̄ chimus fridus suꝑabūdat in cerebro ⁊ hi patiūtur casus ex minimis q̄ reuoluunꝉ. Et fit ēt cū calefit cap̄ a sole vꝉ ex appositōe reꝝ vel pānoꝝ cooꝑiētiū:

calefaciētiū ip͞z.ꝛ accidit aliqñ ex ꝑcussiōe capitis.ꝛ multoti ēns ē vitio capitis solū ꝛ aliqñ ex ꝑticipatōe alteri⁹. Et qñ ē ex capite solū ꝓcedūt vehemēs dolor:sonit⁹ auriū.grauitas auditus:ꝛ debilitas odorat⁹:ꝛ poſſe ē ꝙ comiteꝛ h̄ debilitas tactus.ꝛ qñ accidit a st̄ō ꝑsentiꝛ ei⁹ cohartatio.ꝛ abhomiatio. ⁋ Et cura ei⁹ ē cū sentiunꝛ hec fricare carminare:extremitates.ꝛ odorare valētia ad hūc morbū:ꝛ cessante paroxiſmo celebreꝛ ꝑ flōmia.ꝛ s̄cdo fiat purgatio cuꝫ yera:ꝛ vltio fiant clisteria acuta fc̄a ex pulpa colōq̄tide.ꝛ centauree.ꝛ ponātur vētose post hoc i posteriori ꝑte cerebri.ꝛ scarificētur.ꝛ sūt iniūgēda gargariſmata.ꝛ sternutatiōes:ꝛ cū sentiꝛ calitas i capite.ꝛ sonit⁹ auriū.euenit scotōia ex vapore cal'o ascēdēte ꝑ arterias.ꝛ tūc d̄bēt flōmari due arterie que sunt post aurē:sic̄ dc̄m ē i li.de cyrurgia. ⁋ Alexāder dixit.ꝙ iuuātius q̄d reperitur in cura scotōie est dare pillulas q̄ sūt in cap.emigranee. ⁋ Dixit symeon.ꝙ cessat scotomia ex icisione duaꝝ venaꝝ magnaꝝ existētiū i ceruice ꝛ coctura caruꝫ penetrante vsqꝫ ad os.

K ⁋ Et patiēti casus ex violētia v̄tiginis ꝓuoceꝛ vomit⁹ꝛ fiāt clisteria acuta ꝛ sternutatiōes:ꝛ flōmia.ꝛ emplētur caꝑ cuꝫ emplo tēperate frigiditatis.

I ⁋ Oribasius dixit:ꝙ scotomici i hora insultus: moueātur.ꝛ fricētur: ꝛ odorēt cōueniētia:donec expgefiāt:ꝛ cum declinauerit paroxiſmus oio ꝙ nihil sentiāt de ꝑterito isultu: ꝑmo flōmētur:ꝛ fario deꝛ yera i potu ꝛ clisterizētur clisterib⁹ calidis:sicut ex decoctiōe colōq̄tide:ꝛ cētauree: ꝛ vltio fiant scarificatiōes in capite:ꝛ ponātur vētose in puppi cerebri:ꝛ fiāt gargariſmata trahētia fl'a abūdans:ꝛ ꝓuoceꝛ sternutationes. ⁋ Dico ꝙ dr̄ia iter scotomiā fortē ex qua cadit patiēs ꝛ epilepsiā ē:q: i scotomia nō fit tortura nec spasm⁹nec spuma:ꝛ hoc ē valde memorie cōmēdādū. ⁋ Dixit fili⁹mesue in libro scotomie ꝛ v̄tiginis:ꝙ qñ multus vapor grossus petit cerebrū:ꝛ denegaꝛ ei exit⁹:ꝛ nō ꝑt dissolui:nec egredi: gn̄at scotōiā:ꝛ hic vapor gn̄atur i capite cuꝫ ei⁹cōpl'o ē multuꝫ humida:ꝛ generatiua vapoꝝ:aut ascēdit a st̄ō vel ab aliquib⁹ aliis mēbris:velut a crure tibia rēibus:ꝛ coꝝ sīlibus. Et significātia eē scotomiā a capite sunt calefactio ei⁹a sole:ab igne:ꝛ ab appositiōe multoꝝ pānoꝝ supra caputq̄ supcalefaciētiuꝫ ip̄m ꝛ ab eoꝝ sīlibus. Et q̄ accidit a st̄ō cognoscitur eo ꝙ scotomia sentiꝛ in anteriori cellulā capitis:ꝛ suꝑuenit vomit⁹:ꝛ abhominatio ꝛ multiplicaꝛ paroxiſmus:ꝛ fortificatur qñ patiēs comedit:vel multiplicaꝛ ei⁹sputū. ⁋ Dico ꝙ scotomia q̄ ē a st̄ō eo existēte inanito:quiescit ex esu ciboruꝫ stipticoꝝ. ⁋ Et dixit filius mesue ꝙ qñ accidit ab aliq̄ alio mēbro ꝑsentiꝛ formicatio i illo mēbro tādiu donec vapor resolut⁹ ab eo petat cerebꝝ:ꝛ iducat scotomiā:ꝛ ille vapor resoluitur ab oib⁹ humorib⁹: ꝛ tūc debes scire qs hūor supabūdat ꝑ significatiōes quas narraui ꝛ si adsūt signa sāguinis fiat flōmia:ꝛ si adsūt signa col'e fiat purgatio.

K ⁋ Et dixit ꝙ v̄tigo accidit simpl'r:aut ꝑticipatione alterius ꝛ illa que accidit participatione alterius erit:cuꝫ idigestione: dolore stumaci:ventositatibus: ꝛ abhominationibus ꝛ aliqñ qescit:ꝛ aliqñ nō. ⁋ Et illa que ē simpl'r vitio capitis est assidua ꝛ cū tinnitu auriū grauedine capitis:ꝛ obfuscatione visus:ꝛ appropiquat ebrietati. Et si euenit ex multo fl'e multiplicato in capite: dꝫ curari cum purgatiōib⁹ fl'a regimine extenuatiuo ꝛ cuꝫ medicinis calefaciētib⁹ ꝛ subtiliātibus:ꝛ cu mūdificātib⁹cerebꝝ. ⁋ Et si accidit ex grossa vētositate incuruet se patiēs suꝑ vaporē aq̄ decoctiōis camomille:matricarie:mellīloti vel corone regie:origani: sansuci sebia vel abrotani:ꝛ foliorū lauri. Et si euenit ex chimo cal'o purgeꝛ cū decoctiōe mirabolloꝝ.ꝛ si erit flōmia necessaria flōmeꝛ de vena cefalica.qñ simpl'r accidit vitio capitis: ꝛ si ꝑticipat alio mēbro flōmetur de vena mediana.ꝛ deꝛ i potu infrigidātia.ꝛ emplastreꝛ caput sil'r cū infridātib⁹.ꝛ si ꝓlōgabiꝛ morbus signū ē ꝙ ē ex humore frido.ꝛ dꝫ curari cū yeris maiorib⁹.ꝛ cū aqua aloes.q̄ est valde bōa.ꝛ si accidit ex ventositate ascēdēte ꝑ arterias existētes post aures:cognoscitur ex posteriori caꝝ distēsione ꝛ coartatiōe ꝛ elargatione in extremitate caꝝ:ꝛ cuꝫ ꝯprimūtur digitis qescit dolor:ꝛ sil'r si iniungūtur cū medicinis stipticis. si v̄o incidūtur cessabit morbus oio.ꝛ si ex hoc ñ iuuātur patiētes signuꝫ ē ꝙ vapor ascensus est per arterias interiores ꝛ cura huius est assiduare purgationes.

I ⁋ Et dixit. Y.in q̄nta ꝑticula amphoriſmoꝝ.ꝙ scotomia est qñ hn̄s ip̄aꝫ imaginatur oēs res q̄s ituerꝛ reuolui coraꝫ se:ꝛ subito deficit sensus visus:ꝛ ꝑmeditaꝛ oia que sibi a posterorib⁹ ꝑsentātur eē obscura:ꝛ iuuat hos vomitus.

I K ⁋ Dico ꝙ.G.ñ fecit dr̄iaꝫ iter v̄tiginē ꝛ scotomiā: ꝫ v̄tigo ē cuꝫ oia q̄ apparēt corā patiēte reuoluantur.ꝛ scotomia est post fortē isultū v̄tiginis:qñ patiēs sustinet casuꝫ:ꝛ dꝫ inqrī cā ꝑꝑ quā accidit v̄tigo.ꝛ status patiētes:ꝛ t̄pe morbi:ꝛ quibus vtebaꝛ patiēs t̄pe salutis.q: poſſe ē eā euenire ex humore frido aut cal'o.ꝛ tūc poterit curari s̄m exigētiā egritudīs.

I ⁋ Ypo.in amphoriſmis.scotōia ē cū oia q̄ ꝑsentāꝛ patiēti videtur tenebrosa vel nebulosa.ꝛ accidit ex humore malo pūgēte os st̄ōi. ⁋ Dico ꝙ hic morb⁹euenit cū dispōne defect⁹ in corpore ꝛ precipue in suꝑiori ꝑte ei⁹ ꝛ tenduntur vene: ꝛ oculi appent rubei : ꝛ multiplicanꝛ in eo alices ꝛ oscitationes.ꝛ iuuat i hoc morbo s̄ꝫ ꝙ ego fui exptus irrorare aquā frigidā supra caput dare in potū aquā muis:ꝛ ꝓuocare somnuꝫ ꝛ qñ augmētatur morbus dꝫ flōmari patiēs.ꝛ purgari clisteri. ⁋ Dixerūt chiis.i.q̄dā ꝯgregatio hoiuꝫ.ꝙ acorus ē valde bonus. ⁋ Dico ꝙ q̄dā amicus fuit exptus hāc medicinā mastigādo assidue eā ꝛ cōualuit:ꝛ fortasse hoc opatur acorus de sui ꝓprietate. ⁋ Et iuuat in hac egritudine sorbitio coriādri:ꝛ zuccaro:ꝛ iuuat sil'r cōstringere māibus arterias subet vel idicus ꝑ ꝑuā horā:ꝛ ē cauēdū ne violētia ligature ei⁹ suꝑueniat patienti animis status silis apoplexie. ⁋ Diascorides.acetū sq̄lliticuꝫ:ꝛ sirupus ei⁹ ꝯfert scotōie ꝓueniēti ex melia. ⁋ Et carpobalsamū sil'r valet ad scotomiā. ⁋ Rufus.aqua ē melior vino i scotōia. Radix vitis nigre vel albe ē ꝯferēs magnū iuuamētū scotomie cū dantur in potu ex ea oi die.ʒ.ij.sil'e facit fumigatio facta ex galbāo. ⁋ Dixit filius mesue. Q̄d aureus vn⁹ de carpobalsamo datus i potu cuꝫ aq̄ aloes:vel aq̄ yere aut iure cicerū cuꝫ.ʒ.iij. succi absinthii ꝯfert mirabil'r scotomie:ꝛ aq̄ aloes cū succo absinthii valꝫ multuꝫ ꝯ scotomiā ꝓuēiētē ex col'a: vel fl'e. ⁋ Dixit hores vir plūm sagax.ꝙ scotōia accidit ex fl'e: ꝛ ex mel'ia ꝛ sentit tunc patiēs grauedinē capis.ꝛ refugit splēdorēꝫ ꝛ abhorret voces:ꝛ oia q̄ appent corā eo videꝛ reuolui. ꝛ cū moraꝛ erect⁹vel patiꝛ alices ꝛ oscitaꝛ patiꝛ casum. ꝛ hi debēt clisterizari.ꝛ flōmari ꝛ odorare ꝯfortātia ꝛ subtiliatiua.ꝛ dꝫ ꝯfortari caput coꝝ cū aceto ꝛ oleo rosacco:ꝛ vtanꝛ cibis subtilib⁹.ꝛ digestibilib⁹.ꝛ multipliceꝛ coꝝ ambulatio ꝛ suꝑaspgaꝛ capiti aq̄ cal'a.ꝛ ex hoc liberātur. Si v̄o h̄ ꝯsilio ñ ꝯualescat fiat scarificatio in nucha vel ꝯcula ꝛ flōmeꝛ vena vel artheria q̄ ē post aurē ꝛ odorēt castoreū:rutā:sansucaꝫ:ꝛ balsamitā:ꝛ purgētur cū agarico.pulpa colōq̄tide yera sale indo ꝛ sticados.

I K ⁋ Reperiꝛ in libro de regimine sanitatis.ꝙ scotomia ꝛ vertigo accidit cā ꝯpl'onis arteriaꝝ.ꝛ tūc debēt flōmari arterie q̄ sunt post aurē. Et iuuat sil'r flōmia pedis.

I ⁋ Georgius.status scotōici assil'aꝛ illi q multotiēs ꝛ fortiter se reuoluit.ꝛ accidit scotomia ex nimio clamore ꝛ ꝑꝑ solē.ꝛ hāc iuuat flōmia cefalice:ꝛ purgatio:ꝛ ꝓhibitio vini: ꝛ oiuꝫ reꝝ fumosaꝝ. ⁋ Filius mesue i lib.suo scotomie dixit ꝙ scotomia fit ex multo vapore replēte cerebꝝ q gn̄atur in capite:vel ascēdit a st̄ō aut ab aliis ꝑticularib⁹ mēbris. Et qñ ē ab aliq̄ mēbro ꝑsentiꝛ ꝑ ascensus vaporis ab illo mēbro ad caput:ꝛ cū cognosciꝛ mā morbi purgeꝛ humor suꝑabūdās. ⁋ Et inueni in lib.absqꝫ auctore ꝙ qñ scotomia ē ex cal'itate dꝫ curari cuꝫ aceto vini.ꝛ oleo rosato:ꝛ debēt flōmari vene q̄ sunt post aurē:ꝛ vena cefalica:ꝛ apponātur vētose i nucha vel pupi cerebri ꝛ insuffleꝛ narib⁹ patiētib⁹ cāphora. Et si euenit ex friditate purgeꝛ patiēs cū pill'is cochiis.ꝛ fiāt attractiōes narib⁹ ex reb⁹ trahētib⁹ fl'a mediāte nastali.

⁋ Capitulum tertium:cuius rubrice sunt est vnica.

L De melancolia siue de cogitatione melancolica.

L In tertio libro mēbroꝝ dolētiū dixit G.ꝙ cogitatio vl' q̄uesimas m'lica.nūq̄ꝫ accit ex solo fl'e:ꝫ ex hūore mel'ico nāli:ꝛ nō ex col'a adusta:q: qñ ē ex col'a adusta fit patiēs litigiosus.ꝛ furit.ꝛ isilit ꝯ q̄uēlꝫ hoieꝫ cū audacia forti.ꝛ poſſe ē ꝙ cogitatō melica accidat ex sanguine existēte in vena cerebri mutato in mel'iaꝫ. ⁋ Et dixit ꝙ sanguis qui est in venis cerebri mutatus i melancoliā aut generaꝛ in capite:aut aduenit ei aliunde: ꝛ ille q gn̄atur i capite:accidit ex multa calitate existēte i ip̄o ꝯburēte sanguinē.ꝛ faciēte ip̄ꝫ ebullire. Et qñ accidit ex sanguine m'lico toti⁹corporis dꝫ fieri flōmia.ꝛ qñ ē a capite soluꝫ nō ē nec̄ia flōmia nisi magnū eēt i capite nocumētū:ꝛ tā si ē

ſanguis mlicus ex capite ſoluz: q̄z ſi ē ex toto corpore ſūt iq
rēde corporis bitudo. ⁊ alie ei⁹ circūſtātie. q2 ſi corp⁹ appet
albū ⁊ repletū nō de facili gn̄atur i eo melia. ⁊ ſi ē macilētū
⁊ cū capillis criſpis: ⁊ multe rubedinis: ⁊ bz venas amplas
de facili gn̄atur ⁊ ſupabūdat talis hūor i eo: ⁊ poſ̄e eſt q̄ de
facili accidit ſil̄r corpori ruſo. ⁊ poſt hāc corpori habēti co
lorē terrenū vl̄ palidū. ⁊ maxie cū valde exercitātur ⁊ triſtā
tur iſta corpora: ⁊ p̄meditātur multa cogitatōe i coꝝ factis.
¶ Et dz ingri ſi nāl̄r vel ex lōga aſſuetudine: ꝯſueuit emit
tere patiēs ſanguinē melicū: aut aliū ſanguinē: ꝑ emorroy
das: mēſtrua: ſeceſſus vl̄ vomitū ⁊ ſi ꝯſueuit vti cibarijs ge
nerātib⁹ meliaz. vz. carnib⁹ caprinis: ⁊ vaccinis: ⁊ maxie. hir
coꝝ: tauroꝝ: ⁊ aſinoꝝ: ⁊ cameloꝝ: ⁊ vulpiū: lepoꝝ: ⁊ porcoꝝ:
ſiluestriū: ⁊ d̄ oi gn̄e cōculaꝝ. ⁊ carnib⁹ ſalitis cuiuſlz aialis.
Et caules ſil̄r gn̄rāt meliā: ⁊ tali ēt vl̄ ramuſculi teneri ſeu
teneritates herbaꝝ vl̄ arboꝝ p̄parate cū ſale ſolz. vl̄ cū ace
to: generāt meliā. ¶ Dico q̄ iſti cibi ſūt ſicut ꝯpoſte q̄ fiunt
ex ſale ſolz vel ex aceto: ⁊ lētes ſūt in fine generatōis melie
⁊ pānis opirus ⁊ ſemina mala ⁊ vinū groſſuz. ⁊ nigrū cū hō
vtit̄ eis ſūt ex rebus q̄ magis generāt meliā. ⁊ cuz multipli
cat̄ vſus vini groſſi ⁊ nigri: ⁊ poſt ip̄m calefit corpus ex ali
quo accidēti ē valde generatiuū melie: ⁊ caſeus antiquus: ⁊
multiplicatio exercitij: ⁊ febres diuturne: vel acute: ⁊ medi
cie: ⁊ cibi calefaciētes: ⁊ malitia ſplenis nō valētis mūdifica
re melicā: ſupfluitatē generāt meliā: ⁊ hec oia cū anis ꝯſiſtē
tia. ⁊ etate patiētis ſūt indicātia ſanguinē melicū eſſe aut ſi.
¶ Et cū certificaueris ex his facias flōmiā: ⁊ ſi ſāguis exie
rit niger trahat̄ ſz exigētiā patiētis. Et ſi erit rubeus ⁊ cla
rus nō pmittat̄ exire: ſꝫ claudat̄ vena ſtati ⁊ melior vena ad
flōmādū erit mediana vel gueſmas. ¶ Et iter ſpēs melice
cogitatōis eſt quedā que icipit a ſtō. ⁊ vocat̄ mirachia: ⁊ ſi
gna huius morbi ſūt ructuatio acetoſa: abūdātia ſputi hūi
di: ⁊ ardor vel labor ſub hipocōdrijs ⁊ rugit⁹: ⁊ appent hec
ſigna per magnā horā poſt cōeſtionē ⁊ poſ̄e eſt q̄ cū his ſi
gnis ſupueniat dolor ventris: ⁊ nō poterit qeſcere patiēs:
donec cibus nō deſcēdat a ſtō: ⁊ ſi exercitat̄ euomit cibum
aſſumptū in eadē q̄ztitate ⁊ q̄litate: qua ip̄m aſſumpſit: ⁊ f l̄a
acetoſuz gelās eius dētes: ⁊ hūores acutos cū alijs ſpēbus
flātis: ⁊ accidit hic morb⁹ vt plies adoleſcētib⁹: ⁊ ꝓlongat̄
cū eis. ¶ Et theophilo qdē viſuz eſt q̄ cā hui⁹ morbi ſit ca
liditas excedēs i meſaricis. ⁊ ſanguis groſſus ipediēs trāſi
tū nutrimēti advenas. ¶ Et qdā dixerūt q̄ fit ēt hic morb⁹
ex collectiōe ap̄atis calidi in iferiori pōta ſtōi. ⁊ ſignū hui⁹
eſt: q2 cibus remanet in ſtō vſqz ad ſcōz diē. ⁊ denegatur ei
deſcēſus ad iferiora: ⁊ q̄ ſit apoſtema calidū: cognoſcit̄ ex
ardore ſtōi ſupueniēte ifirmo. ⁊ ex iuuamēto qd̄ ſentit ex vſu
ciboꝝ frōꝝ. ¶ Dixit. G. q̄ accn̄a augm̄tātia hūc morbum
ſūt timor et odioſa cogitatio. Et ſtōs patiētis eſt replet⁹ vē
toſitate: et cū fluctuat vel eructuat ifirmus. et euomit ſentit
exinde manifeſtū iuuamētū. ¶ Theophilus v̄o tacuit q̄l̄r ac
cidat melia ex ap̄ate cal̄o ſtōi et fortaſſe difficile fuit ei dice
re. Nos āt volum⁹ oñdere et docere: q2 videbit̄ nobis q̄ in
ſtō iſtoꝝ ē aliqd d̄ ap̄ate cal̄o ſāguico. et ſāguis coadunat⁹
i h̄ loco ē groſſior et ꝓpigor melie. et reſoluit̄ ex eo vapor vl̄
aſcēdit vapor melic⁹ petēs cerebꝝ. et tūc accidūt ei accn̄tia
melie ſic accidit qn̄ vapor ſubtilis aſcēdit caput. et eueniūt
oculis accn̄tia aque. Et qn̄ aſcēdit vapor col̄icus facit ſo
daz. et dolorē pūgitiuū et pruritū: et accidūt eis diuſe et mi
rabiles imaginatiōes et laborioſe. Et qdā eoruz credidit ſe
vas eē creteū. et alter opinabat̄ eē gallus et ali⁹ dubitabat
celū cadē ſup̄ ip̄z et qdā affectabat mortē et ali⁹ formidabat
de ea et timor et pauor cōcomittātur ipſos: et cā hui⁹ ſūt va
pores melici aſcēdētes cerebꝝ q incutiūt eis timorē vel ob
ſcuritatē ſic accidit morātib⁹ i locis ſolitarijs et tenebroſis:
et qn̄ mutat̄ ꝯpl̄o cerebri mutātur opatiōes aiales: et qn̄ h̄
accn̄tia ſupueniunt ſtō comitat̄ ea accn̄tia melie et ifirmus
ſentit iuuamētū et alleuatiōez ꝑꝑ vomitū. fluctuationē vel
eructuariū ſeceſſū: et melioratiōez digōnis: tūc morb⁹ dicet̄
mirachia: et timor et praua cogitatio et anguſtia animi ſunt
accn̄tia ꝯcōitātia hāc egritudinē. Et qn̄ accn̄tia melice co
gitatōis: ſūt magna: et violēta morb⁹ ē i cerebro. ¶ Dico q̄
dixit ſapiēs q̄ mirachia ꝑticipat magis accn̄tib⁹ melie et h̄
iueni et vidi oib⁹ dieb⁹ vite mee. et ſi i ſtō nihil adeſt de his
accn̄tibus aut paꝝ morbi ē i cerebro. et tūc ē p̄meditādū ꝑ
ſigna p̄cedētia. Si ſanguis melicus gn̄atur in cerebro. aut i
toto corpore et ſi nō appent ꝑ ſigna p̄cedentia q̄ gn̄atur in

corpore tūc eſt ſignū q̄ egritudo ſit i cerebro. et erit hoc ſꝫ
plies poſt egritudinē colericā vel acutā q̄ ſupuenerat capi:
aut poſt calefactionē ſolis aut freneſis: vl̄ aſſiduā ſodā: aut
res. al̄s. calefaciētes cap̄. et poſt diuturnas vigilias. Et ego
curo hūc morbuz cum aſſidua balneatiōe: et cū cibis bonis
generātib⁹ bonuz hūorē hūidū: et nō vtor alio ꝯſilio donec
nō ꝓlongat̄ morbus erit difficilis eradicatōis: et exitus a lo
co ſuo. et ideo idiget ꝯſilio qd̄ p̄diximus et fortiori ¶ Dico
q̄ indicantia mirachiā nō fieri ex humore cal̄o: ſunt crudi
tas cibi aſſumpti: et ructuatio acetoſa: et ſputū hūidū: et mul
te quātitatis: et vomitus ꝯgelās dentes et abſentia febris:
et mirabile ē q̄ apoſtema calidū ſit in meſaraycis. et nō ad
ſit ſitis. nec febris nec vomit⁹ colicus: nec aliqd̄ ſignū ꝑtinēs
huic morbo: ſꝫ appent ſigna indicātia egritudinē hāc nō eē
ex apoſtemate cal̄o: ex iuuamēto v̄o qd̄ euenit eis ex aſſum
ptione ciboꝝ fridoꝝ: et multa ſtomachi inflamatiōe vi: qua
ſit q̄ ſi apoſtema calidū: et volo demōſtrare que ſit cā hui⁹
egritudinis. ¶ Et dico q̄ cā huius morbi ē multa melia ꝓ
grediens a ſplene et diſtilās i ſtōm. et ſignū ad hoc ē q̄ oēs
patiētes hec morbū ſm plies ſunt ſplenetici: ſicut dixit. G. i.
v. libro mēbroꝝ dolētiū et v̄ba huius ſūt hec: q2 patiēs mi
rachiā triſtatur et deperit de oi bono: et augmētat̄ morbus
in eis. qn̄ ſup calefcūt vl̄ faſtidiuz cibi patiunt̄ et maior coꝝ
ꝑs patit̄ vitiuz ſplenis et ill̄o ſignificat: q2 mādat̄ ex h̄ mem
bro humiditas mala ad ſtōm de genere eruginis: et accidit
eis indigeſtio ex frigiditate ſtōi coꝝ. et iō cibus remanet in
ſtō in ea diſpōne qua fuerit aſſumpt⁹: et ꝓ maiori ꝑte patiū
tur boliſmū: eo q̄ humor melicus pūgit: et mouet os ſtōi ad
appetitū caninū: appetitū caninū faciūt acetū: et res aceto
ſe: et iflatō ꝓprie accidit ꝑꝑ idigōnez. et debilitatē cal̄itatis:
et iflatio ꝓprie ei occaſiōe melie: et dolor eſt ſil̄r ex frigidita
te et pūctiōe ei⁹ in ſtō. Et iuuamētū ex reb⁹ fridis: eſt q2 cōtē
perāt id qd̄ ꝯueniunt in ſtō. eo q̄ cibi humidi iuuāt malitiaz
melie. et eius acuitatē. et tale iuuamētū nō eradicat: et remo
uet morbū. et nūq̄z ꝯſeqt̄ in corpore hūc effcm̄: niſi vſus ei⁹
ſit longo tp̄e. Et q2 hūor niger gn̄at̄ ex epatis cal̄itate: quē
humorē ſplen ꝑꝑ ſui nutrimētuz trahit ad ſe: ⁊ cum genera
tur ꝯi parua quātitate paruz trahit vel diſcernit ad ſe ſplē: iō
paruz poteſt de eo tranſmittere ad ſtōm et hec eſt melior et
maior cura que reperiat̄ in melia. ¶ Et debes ſcire q̄ iuua
mētū frigidoꝝ eſt ſicut p̄dixim⁹: non tn̄ in viā rectificādi: et
reducēdi malā cōpl̄onē: q2 ſi hoc: frigida operarētur: eſſet
bonuz vti eis frequēter: verumtn̄ q2 vſus iſtaꝝ reꝝ frigida
ruz generat in eis inflationē et grauedinē ideo verent̄ pa
tientes vti eis: ignorātes q̄ longus vſus ipſaꝝ eradicaſſet
morbuz et vi: q̄ nō inuenit̄ ex vſu eaꝝ. niſi q2 facit per vnaz
horā quieſcere dolorē ſtomachi cuz mouet̄. Et dedi cuidā
in potu vinuz cuz aq̄ ordeacea: et intētionis mee erat q̄ ex
hac cura ꝯualeſceret patiens: et iuuamētuz ex mihaktegi vl̄
vini cocti erat magis ad qeſcēduz dolorē: et ei⁹ finis fuit cō
mēdat⁹: et hoc dcm̄ dz eē ſingulare cap. ¶ Dico q̄ ſūma cu
rationis primaꝝ duaꝝ ſpecieꝝ melie eſt humectare corp⁹:
q2 cuz eſt humectatuz eſt liberatuz oio: nō tn̄ eſt deſiſtēduz
a purgatiōe humoris nigri duz hō vtit̄ dicto ꝯſilio cuz re
bus laxatiuis ſemp: et dz fieri flōmia ſi neceſſitas iminet: et
debēt ꝓhiberi cibaria generātia meliaz: ⁊ res ſil̄r. ſubtiliati
ue: ⁊ eſt vtendū rebus ingroſſatiuis: q2 multiplicatio humo
ris flegmatici in corpore liberat patiētē a cogitatiōe melan
colica. ¶ Et cura mirachie ē infridare epar. q̄ nō multipli
cetur humor melācolicus in eo: ⁊ ſi ꝓhiberi non poterit ꝑꝑ
hoc dz purgari humor melicus ꝑ inferiorē regionē laxādo
prius vētrē cū leuibus laxatiuis: ⁊ poſtea cuz electuarijs va
cuātib⁹ meliaz ⁊ ꝯfortetur os ſtōi quolz die cū abſinthio: ⁊
thure: ⁊ vtatur in hora quietis patiēs reb⁹ extenuātib⁹ ven
toſitatē: ⁊ ꝯfortātib⁹ ſil̄r os ſtōi ad modū medicine ꝯfecte cū
mirabolanis indis ⁊ epithimo. ſi corrūpit̄ cibus in ſtō ꝓuo
cetur vomit⁹ ⁊ detur cib⁹ poſt eius mūdificatiōez: ⁊ ꝓuoce
tur ēt vomit⁹ ante cōeſtiōez: ne nouus cibus miſceat̄ cū an
tiquo: ⁊ maxie qn̄ cibus ſentit̄ in ſtō acetoſus ante cibū ⁊ dē
tur ad comedēdū cibaria dulcia ⁊ pinguia: ⁊ non diſcedat̄ a
purgatiōe humoris nigri: ⁊ flōmetur baſilica: ⁊ apponātur
vētoſe ſupra ſplenē ⁊ medicine rubificatiue. ¶ G. dixit. i. vi.
mēbroꝝ dol̄. qn̄ patit̄ ſplē. ⁊ expellit a ſe ſupfluitatē poſ̄e eſt
q̄ trāſmittat ip̄az ad os ſtōi ⁊ accit ob h̄ melia. Et dixit qn̄
ſplē trāſmittit ad os ſtōi melicas ſupfluitates gn̄at triſtitiā
⁊ melancolicaz cogitationem: ⁊ poſſibile eſt q̄ hec cogita

tio melãcolica excitat appetitū vel non excitat: ⁊ in vtroq̄
tamen corrumpitur digeſtio. ¶ Et dixit. G. in libro de vir-
tutibus animalibus. in capitulo de melancolia. q̄ triſtitia ti
mor deſperatio boni ſubito preoccupant animam: ⁊ ꝯtrium
huic ſuperuenit ex contrario eoꝝ. ¶ Et dixit. in tertio mē-
broꝝ do. q̄n coadunaſ in cerebro humor melãcolicus pur-
getur corpus cū elleboro nigro. ¶ Dico q̄ lȝ hoc dixerit.
G. tñ fortior medicina eſt neceſſaria: ⁊ q̄n hic humor aſcen
dit a ſtomacho ad cerebrū: ſignum huius eſt q̄ accidētia al
leuiantur poſt ciboꝝ deſcenſū a ſtomacho ⁊ ecōtra: ⁊ hu-
iuſmodi accidentia ſunt nimia fluctuatio vel eructuatio: ru
gitus: ſputū: inflammatio: dolor inter humeros: ⁊ egeſtio fle
gmatica declinãs ad colerã: ⁊ q̄n ſanguis totius corporis ē
melãcolicus fiat flobotomia: ⁊ q̄n ſanguis mel'icus eſt in ca
pite ſolū ⁊ cogitatio melancolica nō eſt ex ſanguine totius
corporis nec eſt mirachia: quã comitãſ plurima accidentia
⁊ non fortificatur poſt indigeſtionē nec alleuiaſ poſt deſcē
ſū ciboꝝ a ſtomacho: ⁊ non eſt corpus generans melanco
liā: ⁊ ſanguis eductus per flobotomiã non eſt niger: ⁊ p̄ceſ
ſit ip̄m triſtitia vigilie ⁊ ſtatio multa ad ſolē: tunc medicina
huius ſpeciei erit balneatio cum aqua dulci ⁊ tepida: ⁊ hu-
mectare caput: ⁊ vti cibis generantibꝰ bonos humores: ⁊ ſi
morbus eſt in venis fiat flobotomia: ⁊ ſi eſt mirachia fiant
cliſteria ſcripta in capi. ¶ Dixit. Y. in ſexta p̄ticula apho-
riſmorum. q̄n fuit quidã qui conſueuit purgari per ſangui-
nē emorroydaꝝ: ⁊ cū detineret ei p̄ter ſolitū ſup̄uenit ſibi
cogitatio mel'ica: ⁊ cū ego purgaſſē humorē mel'icū fuit li
beratus. ⁊ q̄n ipſe p̄ſentiebat morbū purgabã eundē humo
rē: ⁊ quieſcebat a cogitatiōe: ⁊ profuit purgatio: ⁊ iuuit pa-
tientē duplici de cã. p̄mo: q: educebaſ humor mel'icus: ſecū
do q: exopillabanſ orificia venaꝝ emorroydaꝝ ⁊ egredie-
batur ſanguis mel'icus. ¶ Dico q̄ vi⁊ inuni ex verbis. G. in
libro virtutū aĩalium: q: vinū moderate bibitū non eſt ꝯtra-
riū mel'ie: ⁊ nō eſt res laudabilior eo. ¶ Et nō reperiſ cura
melior in mel'ia q̄ȝ iniūgere eis nec̃ia: ⁊ oportuna: admini-
ſtrãdo ipſis dubiū maximū que repleãt aĩū eoꝝ ⁊ icutiãt
eis plurimas: ⁊ diuerſas cogitatiōes ⁊ ſil'e ꝯſequunſ ex itine
re: ⁊ motu vel trãſmutatiōe loci. ¶ Et vidi q̄ vna de rebꝰ
que magis generãt mel'iā eſt ocioſitas: ⁊ p̄meditatio p̄ſen-
tiū p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ. Et dȝ curari hic morbus mediãti-
bus ſeruitijs: ⁊ ſi hoc eſſe non p̄t vtãtur venationibus: ludo
ſcachoꝝ: potationibꝰ vini: cantu ⁊ altercatiōibꝰ: ⁊ his ſimili
bus: q̄ non p̄mittãt aĩā ſubmergi in ꝓfundis cogitationibꝰ:
q: q̄n eſt ocioſa ab oĩ cogitatione p̄meditatur res ꝓfundas
longas: ⁊ q̄n cogitat in eis ⁊ nō pōt conſequi effectū earū
triſtabiſ ⁊ anguſtiabiſ: ⁊ ſuſpectū totū attribuet ſenſui ſuo.
⁊ q̄n fortificaſ ⁊ ꝓfundatur in eis hoc accñs erit mel'ia. Et
vidi plīes qui tota die imaginabanſ diruere muros: alij ca-
dere: q̄daȝ ſubmergi. ⁊ alij comburi: ⁊ alij timebãt de rege ⁊
totū hoc ſignificat q̄ incumbūt aĩe ea que nō p̄mittūt ipſis
alia p̄meditari. ¶ Dico q̄ aliq̄n accidit mel'ia humoribꝰ exi
ſtentibus bonis: ⁊ nō indiget aliq̄ medicina: ⁊ hoc ē ſicut q̄n
aliq̄s cū auiditate cogitat de aliquo facto. ⁊ cura huiꝰ ſpe-
ciei eſt remouere eū ab illa cogitatione ⁊ opiniōe. ¶ Et iaȝ
q̄daȝ fuit mihi cōqueſtus de hoc morbo: ⁊ deprecatus ē me
q̄ deberē ip̄m curare de humore mel'ico: ⁊ ego queſiui ab eo
quid ſibi ſentiret: ⁊ ip̄e reſpōdit ſemꝑ cogito ⁊ imaginor deū
ſublimē ⁊ glorioſū. ⁊ vñ fuit eiꝰ egreſſus: ⁊ q̄l'r creauit oĩa: ⁊
tunc dixi ei q̄ iſta eſt cogitatio ⁊ imaginatio ſapientū: ⁊ ſem
per oēs ſapientes talia p̄meditantur: ⁊ in continenti ipſe cō
ualuit: ⁊ in tñ erat ſubmerſus in hac imaginatiōe aĩa ſua: q̄
nullū aliud tractabat de factis ſuis: ⁊ plures ex his curaui
remouēdo eos ab opiniōe eoꝝ. ¶ In tertio cap'lo ſexti. pa-
tiētes mirachiã affectãt quotidie coire: ⁊ cū vtunſ eo acci
dit eis ventris inflatio: ⁊ maxime ꝑfectis: ⁊ multiplicaſ ap-
petitus coitus in ipſis: eo q̄ vētoſitates multiplicãtur in eis
ſub hypocōdrijs: ⁊ coitus alleuiat has vētoſitates melan-
colicas. ¶ Et patiētes mel'iaȝ nō p̄ñt morari ſine timore: q:
cauſaȝ timoris ſecū hñt: ⁊ q̄n melãcolia eſt facilis ⁊ occul-
ta: formidãt patiētes de duabus rebꝰ vel tribus: ⁊ cū eſt pa
tens timent de multis rebus. ¶ Et in. v. capitulo ſexti dixit
q̄ coitus nocet patiētibus cogitationē melãcolicã. ¶ In
viij. ſexti dixit q̄ patientes cogitationē melãcolicã euomūt
humorē nigrū: ⁊ impoſ'e eſt ipſos alleuiari ex eo: ⁊ poſſibile
ē q̄ nō. ¶ Iudeus. ſi paſſio mel'ica alleuiaſ poſt ventris mol
lificationē ⁊ exitū ventoſitatū ⁊ poſt cōpletaȝ digeſtionem
egritudo diceſ mirachia. ¶ Et patiētes melancoliã ex for-
ti triſtitia vtantur morari cū hominibus: ⁊ vino ⁊ longo iti-
nere ⁊ mutatione de loco in locū ⁊ cantu. ¶ Dixit Tabri. co
gitatio melancolica eſt ex caliditate ⁊ ſiccitate. ¶ Dico. ve-
rū ē q̄ꝺ dixit ipſe q̄ melancolia nō eſt cogitatio: ſ; eſt dubi
tatio falſaꝝ cogitationū. ¶ Dixit Aron. ſigna mirachie ſūt
inflatio q̄n comedūt patiētes ⁊ p̄ꝓ̄ie ſi eoꝝ cibus ē tarde
digeſtiōis ⁊ ructuatio acetoſa ⁊ inflatio in mirach ⁊ rugitꝰ
⁊ fortis dolor: q: īcipit a vētre ⁊ aſcēdit vſq̄ ad ſpatulas: ⁊
nō quieſcit niſi poſt digeſtionē ⁊ reuertiſ ⁊ moueſ in eorum
comeſtione. Et aliquãdo accidit ieiunis ⁊ corpore exiſten-
te inanito: ⁊ illud q̄ꝺ euomunt congelat dētes: p̄p̄ eius acui-
tatē ⁊ acetoſitatē: ⁊ hoc accidit maxīe pueris: ⁊ quanto ma-
gis ꝓtenditur eoꝝ etas tanto magis augmētatur morbus:
⁊ iuuantur ab eſu ciboꝝ frigidoꝝ: ⁊ magnū hñt ex eis reme
diū. ⁊ ſi ꝓlongatur ſtatus patiētiū melancoliā cū angu-
ſtijs ⁊ cogitationibꝰ erunt eoꝝ ſenſus p̄mixti. ⁊ ſi melãcolie
nō euenit aliquod dictoꝝ accidētiū nō erit mirachia: ⁊ ille
cui accidit melancolia occaſiōe ſanguinis nigri totius cor-
poris cureſ cū flobotomia vene mediane. ⁊ purgetur aſſi-
due humor melancolicus. ⁊ vtaſ cibis generantibus bonū
humorē. ⁊ q̄n eſt in capite ſolo imponãtur naribus medici-
ne conuenientes mediãte naſali. ⁊ fiãt gargariſmata ⁊ inun
ctiones ſubtiles valde: dico q̄ eſt p̄meditãdū in hac dieta.
⁊ mirachia dȝ curari cum cibis ſubtilibus ⁊ digeſtibilibꝰ ⁊
ꝓcuratione digeſtionis: ⁊ balneo. ⁊ cureſ quodlibet genus
melancolicū cū narratiōe cōfabulationū: ſolatijs: ⁊ gaudio:
⁊ vtantur patientes in eoꝝ cōeſtionibus diacitro: ⁊ detur
eis in potū vinū bonū odoriferū: ⁊ ſaporoſū. ¶ Et ſi cō
tingat te aliquē melancolicum flobotomare ⁊ ſanguis non
exierit niger: tūc noſcas q̄ peccaſti in opiniōe tua. eo q̄ ſan
guis dȝ eſſe totus niger: ⁊ ideo erit vena claudenda. ⁊ non
erit p̄mittēdus ſanguis amplius exire. Si vero ſanguis ex-
ierit niger multipliceſ eius exitus. ¶ Et ſi patientes mira-
chiā hñt fortē ſtomacū purgenſ ſimul ⁊ ſemel. Si vero eo
rū ſtomacus erit debilis purgētur paulatim ⁊ ſepe. Et cu-
ra capitis dȝ eſſe poſt aliam curam cū rebus fortificantibꝰ
caput. q̄ poſſit reſiſtere vaporibꝰ aſcendētibus a ventre ad
ipſū. ⁊ detur in potū patiētibus ſirupus acetoſus: q: mun-
dificat ſtomacū. ⁊ cliſterizētur ſi erit neceſſe cū cliſteribꝰ le-
nibus ⁊ inſufflentur naribus eoꝝ aromatica cōfortantia ca
put: ſicut eſt hoc medicam̄ ℞. muſci: croci: aloes: equali pō-
dere. camphore medietatē rei. ʒucc̄. albi in duplum vnius
rei: ⁊ inſufletur naribus eorū cum dauich. i. lactis mulieris
nutrientis puellas. ¶ Dico q̄ cōfortatio cerebri eſt neceſ-
ſaria huic morbo. ſed eius calefactio non eſt vtilis. ¶ In
quarto megategni pulſuū ait. G. q̄ quidam dixit: quia pul-
ſus vene magne que vicinatur oſſi ſpinalis. ⁊ ſtat ſub eo. ap
paret in quibuſdam patientibus cogitationē melancolicã
plurimum patens: cum ſint multum extenuati. ¶ Dixit pau
lus: quia melancolia accidit aut ex victoria melancolici hu
moris in ipſo cerebro aut ex ſanguine mel'ico totius corpo-
ris: aut ex apoſtemate calido exiſtēte in venis ventris q̄ de
fert longo tempore ſui rupturam: ⁊ reſoluitur ex eo vapor
mel'icus petens cerebrum. ⁊ ita egritudo dicitur mirachia.
⁊ comitantur omnes iſtos morbos timor: malitia: anime: co
gitatio falſa ⁊ malitioſa: ⁊ anguſtia. ⁊ poſſibile eſt q̄ patien-
tes hunc morbū ſemper rideant intenſe ⁊ accidit etiam me-
lancolia quando retinentur preter ſolitum ea per que con-
ſueuit talis humor purgari. Et ſigna ſpeciei hipocondria-
ce ſunt indigeſtio: ructuatio acetoſa: ponderoſitas ventris:
⁊ arſura: ⁊ cōtractio mirach ſurſum: ⁊ alleuiantur hec acci-
dentia ex melioratione digeſtionis: ⁊ fluxu ventris vel leni-
ficatione: ⁊ expulſione ventoſitatum. ⁊ vomitu. ⁊ fluctuatio-
ne vel eructuatiōe: ⁊ ſi hec ſigna non apparent. ⁊ ſanguis ſi
eſt melãcolicus tūc morbus eſt ex ipſo cerebro ſolū. ¶ Et
cura huius eſt multiplicatio balnei. ⁊ vti generantibus hu-
morem bonum ⁊ humidum: reddentibus animum illarē. ⁊
non indiget patiens alia cura niſi humectatione ſi morbus
non eſt cronicus. Si vero morbus eſt antiquus purgetur ī
primis patiens multotiens ⁊ ſuauiter. ⁊ detur decoctio ab-
ſinthij. ⁊ ſorbeat hora eundi dormitū parum aceti fortis. ⁊
vtatur multotiēs eo in ſuis ſalſamentis. ⁊ melius q̄ꝺ poſſit
apponi in eis ē apponere ſq̄llas aut poliū. aut ariſtologiā.
Dico q̄ ē p̄meditãdū ī hoc. ⁊ ſi ſanguis totiꝰ corporis ē ni-
ger flōmeſ ī p̄mis patiēs. ⁊ poſtea q̄eſcat vt ꝯforteſ: ⁊ vltio

purgetur cū ellō nigro. vel cucumeris aſinini: ⁊ ex oppilleꝰ
orificia venaꝝ emorroydaꝝ ſi cōſueuit ipſas habere. ⁊ pro
uocetur ei vrina: ⁊ ſudor: q2 multū ſibi cōferunt: ⁊ in hoc ſilr
eſt premeditandum. Et ſi dolor eſt in ipocondrijs calefiant
loca. ⁊ aſpergatur ſuper ipſa decoctio rute. aneti. abſinthij
mentaſtri. pentafilon. ⁊ baccaꝝ lauri. ⁊ hec faciunt dolorem
quieſcere. ⁊ amouēt inflationem. ⁊ melius eſt facere emplm
ex cipero: radice lilij: ⁊ arbore marie. ⁊ dimittaꝰ hoc emplm
in ipſis longo tēpore ⁊ cum apponuntur he medicine debz
habere patiens famē. ⁊ debēt apponi ſuper loca vētoſe cuz
igne: ⁊ ſi in eodē loco eſt dolor ⁊ apoſtema calidum fricetur
vel ſcarificetur locus ⁊ curetur cuz ſeīe ſinap. ⁊ ponātur ſilr
inter ſpatulas: ⁊ ſupra ventrem empla fortia rubificatiua. ⁊
diſſoluentia. ⁊ ſi prolongaretur hic morbus prouocetur ſe-
pe vomitus cum ellō ⁊ ſumma conſilij huius egritudinis ⁊
aliarum egritudinum melicarum ē cuz rebus generātibus
bonum humorem. ⁊ humectantibus. ⁊ debent prohiberi ge
nerātia meliā. ¶ Dixit alexander frodiſi. patientes meliam
non debēt comedere caules: erucas: ſinap. allea: carnes vac
cinas: cibaria groſſa: ſicca: acuta: acetoſa: ⁊ ſalſa: hec. n. gene
rant ⁊ augmētant humorem nigrum: ⁊ debent ſemper vti ſo
latijs. gaudijs. venationibus vel delectationibus. balneo ⁊
motu: ⁊ debēt amoueri ab eoꝝ imaginatiōibus mutādo eos
in alias. ¶ Dixit ſymeon. Accidentia melie ſunt calamitas
pigritia. triſtitia. timor. clamor. ⁊ odioſus aſpectus hominū:
⁊ diligere ſyluas ⁊ loca ſolitaria. Et cura huius morbi eſt in
tromittere patientem in tinam in domo ſua. ⁊ nō in balneuz.
⁊ dare ei ad comedenduz cibaria humida ⁊ pinguia velocis
digeſtionis: ⁊ purgare humorem melancolicuz. ⁊ iniungere
ſibi iter: faciendo cum hoſpitari in diuerſis hoſpitijs: ⁊ debz
cōmorari cum diuerſis hominibus ad bibendū vinum: ⁊ au
dire cantilenas. ¶ Dixit filius meſue in libro ſuo de melan-
colia. Caſus appetitꝰ in hoc morbo eſt malus. eo q accidit
ex ſiccitate ⁊ fames plurimū deſiccat corpus. ¶ In. ij. epidi
miarum dixit. Y. q de facili incidunt melancolias habentes
cor calidum. ⁊ cerebꝝ humiduz. q2 occaſiōe caliditatis cor-
dis multiplicaꝰ generatio melie in eo. ⁊ humiditas cerebri d
facili recipit illud qd aſcendit ad ipm ⁊ non poteſt reſiſtere.
⁊ preparati ad meliaz ſunt clamoſi. iracundi. ⁊ leuis lingue:
⁊ multi ſolatij. ⁊ coloris vehementis rubedinis. ⁊ tendentis
etiam ad nigredinem. ⁊ habentes multos pilos. ⁊ proprie in
pectore nigros ⁊ groſſos. ⁊ amplas venas: ⁊ labia groſſa: ⁊
quedam iſtorum ſunt ſignificationes humiditatis cerebri: ⁊
quedam ſunt ſignificationes victorie humoris nigri. ¶ Di
xit oribaſius. Cura ipocondriace eſt cum vomitu ⁊ purga-
tione. ⁊ cum procurantibus digeſtiōem: ⁊ adiuuantibus
fluctuationem. ⁊ quādo eſt timor ⁊ malitia aīe fortis ⁊ ſicci-
tas: ⁊ corruptio nō dominaꝰ ventri: ⁊ tunc morbus ē in cere
bro. ⁊ dz curari cum vſu balnei. ⁊ ciborum humectantium ⁊
ſi morbus eſt cronicus mundificetur aſſidue cum epithimo
⁊ aloe. ⁊ ſi nō liberātur ex hoc addaꝰ pulpa colloquintide ⁊
elleborus. ¶ Dixit galaricon. q ex his ex quibꝰ multiplica-
tur melancolia in venis eſt epar caliduz generans ſanguinē
ſupcalefactuz nigrum. aut ſplen non valens attrahere hāc
ſupfluitatez vel cuz vtitur hō cibarijs generātibus meliaz.
¶ Inueni de diuerſis libris electuariuz mirabile cōtra me
lanconiaz ⁊ vertiginē. ℞. epithimi: polipodij. aū. ℥. v. lapidis
armeni. belliricoꝝ emblicorum. iſopi: ellebori nigri. aū. ℥. iij.
kebul'. ℥. vij. agarici. ſticados. aū. ℥. x. ſalis indi. pulpe cologn
tide. aū. ℥. iiij. turbith. ℥. xx. conficiaꝰ cū oximelle. ¶ Dixit
rufus in libro ſuo melancolie. oportet q melancolia cureꝰ
in principio anteq̄z ꝯfirmeꝰ: q2 poſt confirmationē erit eius
cura praua ⁊ difficilis duplici de cā: primo q2 plurimuz do
minatur humor niger. ſcdo: q2 difficile erit exhibere īfirmo
medicinas. Et ſigna eius principij ſunt timor. dubitatio. co-
gitatio falſa ī vna re ſola: ⁊ in oībus alijs diſpoſitiōibꝰ ſuis
erit ſanus. Et ſpēs opinionuz eoꝝ ſunt idefinite. Quidaz. n.
eoꝝ dubitant de tono. ⁊ quidā ſolatiantur noīare mortem.
⁊ quidam delectantur abluere: ⁊ quidaz ſunt qui faſtidiunt
aliquem cibum aut aliquem potuz aut odiunt aliquod ge-
nus animalium. ⁊ quidam credunt tranſglutiſſe viperam ⁊
ei ſimilia. ⁊ morantur cum his accidentibus per aliquod tē-
pus. ⁊ poſtea fortificantur omnia accidentia melancolie ⁊ ī
prolongatione dieruz quotidie fortificantur. ⁊ cum appare
re incipit aliquod iſtoruz accidentium dz curari. Et quādo
ſuperuenit corporibus patientibus melancoliaz in illis pe-
ctore: ⁊ in alia ſuperficie corporis apparent apoſtemata ca-
lida doloroſa tendentia ad rubedinem cum pruritu ꝓximā
mortē denunciant. Et hec egritudo magis accidit viris quā
mulieribus: ſed mulieribus erit deterior: ⁊ imaginātur peio-
ra. ⁊ earum anguſtie ſunt difficiliores: ⁊ nō accidit adoleſcē-
tibus: ſed aliquādo accidit infantibus ⁊ pueris ⁊ ſenibus ⁊
decrepitis multiplicatur in tantuz q nō poſſet narrari: ⁊ ma
xime decrepitis: eo q melancolia eſt eis accidens neceſſa-
rium ⁊ inſeparabile. ⁊ ſunt etiā decrepiti paucoruz gaudio-
ruz male ordinationis ⁊ opinionis: ⁊ patiuntur multas ven-
tris inflationes. ⁊ hec ſunt accidentia melācolie. Et tēpus
in quo minus accidit hic morbꝰ eſt hyems: eo q digeſtio be
ne celebratur in ea. ⁊ ſecundario eſtas: q2 in ea laxatur ven-
ter ⁊ diſſoluuntur ſuperfluitates. ⁊ illis quoꝝ venter non la-
xatur in eſtate ſuperuenit hec egritudo ⁊ mouetur forti mo-
tu. Et res nocentes melancolie ſunt multiplicatio vini groſ
ſi ⁊ nigri: ⁊ vinum nouuz: ⁊ carnes groſſe. ⁊ maxime vaccine:
⁊ hircine: ⁊ multa replō cibi ⁊ vini: ⁊ dimiſſio exercitij faciūt
accidere melācolias. ¶ Dico q vtētes his incidunt in ipo-
cundriacas: ſed hoc conſilium eſt iuuatiuum melancolie: q2
ipſa accidit ex ſiccitate: videlicet. ⁊ eſt laudabilis multiplica
tio ſanguis boni huiuſmodi. ¶ Dixit q mlta cogitatio ⁊ tri-
ſtitia faciunt accidere melancoliam ⁊ contingit q quidam
iſtorum narrant ⁊ ſomniant preter ſolitum. ⁊ pronoſticātur
futura ⁊ eueniunt ea que ipſi predicunt. Et qn̄ accidit melā-
colia poſſe eſt q eius notitia occultatur medico in ꝑncipio. ſ3
peritus medicus ⁊ ſubtilis indagationis poterit eā cogno-
ſcere in initio per malitiā anime: per paucā eoꝝ abſtinētiā.
mēbroꝝ ariditatē: ⁊ ꝑꝑ triſtitiā que accidit eis occaſiōe ꝑn
cipij melācolie. Aut ex cā alia accidēti in hominibꝰ. ¶ Et ſi
gna que apparent in principio melācolie ſunt: q2 morantur
melācolici libenter in locis ſolitarijs ⁊ fugiunt homines ſine
cauſa aliqua: ſicut accidit ſanis qn̄ volunt inquirere de ali-
qua re vel caute tenere ea: que debent eſſe cauta: ⁊ debēt co
gnoſci ſigna melācolie in principio. ⁊ demuz incipe eiꝰ curā:
quia in principio erit facilis ad curanduz. Cuz vero augmē-
tatur ⁊ prolongatur erit difficilis. ⁊ iſta ſimilr ſunt ſigna qui
bus cognoſcitur melancoliā iam ſuperueniſſe: q2 velociter
iraſcuntur: gaudent: ⁊ triſtātur: ⁊ magis ſolito more moranꝰ
ſoli. ⁊ fugiunt hoīes. Et ſi cuz his appꝫent ea que dicturi ſu-
mus firma ⁊ certa dz eē opinio q ſit melancolia: ⁊ ſigna erūt
hec: q2 non poſſunt apire oculos ſicut illi qui patiuntur cor-
ruptionē in eoꝝ palpebris: ⁊ hn̄t eoꝝ angulos ſtrictos. ⁊ al-
ba oculoꝝ eminent preter ſolitum: ⁊ labia apparent groſſa:
coloris rubei ⁊ bruni corporis: toraces eorum ſunt magni. ⁊
omnia que ſunt ſub torace verſus ventrem appꝫent extenua
ta. ⁊ ſunt fortis ⁊ velocis motus. ⁊ nulla in eis reperitur pa-
tientia: ⁊ nō poſſunt formare. s. ſed loco eius ponunt. t. habēt
ſubtilem vocem. ⁊ lingua eorum velox ad loquēduz: ⁊ in eo-
ruz vomitu ⁊ ſeceſſu apparet chimus niger: ſ3 ſecunduz plu-
res videtur flegmaticus: ſ3 ſi in eoruz purgationibus appa-
ret humor niger: ſignificat eius victoriam ⁊ abundantiam ī
eorum corporibus: ⁊ valde paruz ex hoc alleuiabitur mor-
bus: ⁊ quidam eorum magis alleuiātur eductiōe flegmatis
q̄z eductione humoris nigri: ⁊ indicatur humor niger eſſe
in eis: egeſtiōe. vomitu. vrina. apoſtematibus exeuntibus in
ſuperficie corporis. morphea. ⁊ lentiginibus coloris nigri:
ſcabie: diſtillatione emorroydarum. varicibus. ⁊ ſecundum
plures accidunt eis varices: ⁊ illi quibꝰ nō apparet humor
niger ſunt difficilis curationis: ⁊ licet eductione flegmatis
alleuietur morbus: nihilominus eſt ex humore nigro: ⁊ ideo
dz adhiberi ſollicitudo in eo purgādo: ⁊ nō quotiēs multi-
plicatur melancolia in corpore ē morbus melācolicus: ſ3 cū
ſpargitur ⁊ miſcetur toti corpori ſanguis: ſicut ipoſtaſis qn̄
eſt diuulſa: ſed qn̄ reſidet melācolia l3 ſit multa: nō tn̄ gene-
rat egritudinē melācolicā: ⁊ quādo vides q ſanguis exit ꝑ
ſuperficiē corporis per ſcabiem vel morpheam nigram: vel
expurgatur per inferiores partes: per ſeceſſus videlicet: per
vrinaz ⁊ ſplen magnificatur: ⁊ varices apparent: nō erit me
lancolia. ¶ Dico etiam quando ſanguis eſt permixtus me
lancolie oportet q cerebrum nutriatur ex illo ſanguine ni-
gro. ⁊ quando non eſt permixtus nutrietur cerebrum nutri-
mento bono ⁊ claro. ⁊ ideo melancolia mouetur vere pluri
muz in illis quibus dominaꝰ niger. quia de natura veris eſt
mouere humores: ⁊ facit eos ebullire: ſicut ebulliunt aq̄ fon
tium: ⁊ turbantur illo tēpore donec ſupernatent ea que ſub-

ſiſtunt in earum profundo.⁊ ſicut accidit de muſto bullienti:ſimile eſt de ſanguine tpe veris: ⁊ ſanguis in certis temporibus cõturbatur:⁊ declaratur ſicut aque fontiū:q̄ in certis temporibus turbantur:⁊ faciūt ſupernatare ea que ſunt in eaꝝ profundo.Et ſignificatiões huius morbi ſunt plurimus ſaltus ſonit⁹ auriū:grauedo capitis:⁊ hoc accidit occaſione ventoſitatis:q: motus melãcolie ē cū vētoſitate:ſicut quelibet res frigida que hꝫ ventoſitatē.Et non dico de melancolia cõpacta:ſ; de ea que nõ hꝫ tantū de calitate ꝙ poſſit ſubtiliare vapores.¶ Et dixit ꝙ deſideriū coitus in melãcolia ſignificat melãcolicas vētoſitates:⁊ illi q ſūt ſubtilis igenij ⁊ multe pſpicatiõis de facili incidunt i melancolias:eo'ꝙ ſunt velocis motus ⁊ multe premeditatiõis ⁊ imaginatiõis.Et cura laudabilis melãcolicoꝝ eſt laxare vētrē ⁊ ꝓuocare ructuationē:⁊ vomitū. ¶ Dico ꝙ hoc cõſilium eſt bonū in ipocondriacis:⁊ nõ in alijs.Et rufus nõ noiauit niſi hãc ſpeciē melãcolie.Et miror q̄liter.H.nõ dixit ꝙ rufus nõ narrauit niſi hãc ſpeciē melie. ¶ Dixit.purgētur cū epithimo ⁊ aloe:q: nõ ſolū laxāt:ſ; pſtant i ſtomacho iuuamētū:⁊ indigent hac medicina: q melãcoliā digerunt. Et poſt eoꝝ purgationē detur eis omni die parū de hac medicina:⁊ dētur quolibꝫ die.30.ʒ.de ſucco abſinthij:⁊ nõ dꝫ intermitti eoꝝ purgatio cū his que diximus: q: non accidet eis multa inflatio:⁊ nõ erit in eis ſtipticitas:⁊ procurabitur eoꝝ digeſtio:ꝓuocabit̄ vrina:⁊ ideſt laudabili⁹ cõſiliū quo pñt vti:⁊ debēt paulatim ſe exercitare:⁊ cõcedere bona cibaria:⁊ melior labor eis eſt deambulatio:⁊ illi qui non pñt bñ digerere vtātur balneo ante cibū:⁊ eoꝝ cibus ſit facilis digeſtiõis:⁊ remot⁹ a gñatione inflationū:⁊ laxans vtrūq; eorū vētrē:⁊ bibant vinū albū lymphatū cū tēperātia forti:⁊ debēt ſorbere de aceto ante ſomnū: ⁊ vti eo in ſalſamētis ⁊ ex hoc adiuuabit̄ eoꝝ digeſtio:⁊ maxime qñ acetū erit ſquiliticū.Et ſi poſſe eſt flobotomētur in pricipio morbi: ⁊ poſt hoc cū reſtituunt̄ ad priſtinas vires purgētur cū pulpa colloquintide:⁊ ell'o nigro:⁊ nihilomin⁹ dentur oi die lenitiua vt eoꝝ venter ſit fluxibilis:⁊ epithimū iuuat multū ad hoc:⁊ mētaſtrū:⁊ aſſara:⁊ aqua caſei:⁊ aſſiduus vſus abſinthij: ⁊ multi cõualuerūt ab hoc morbo pꝑ quotidianū eius vſum:⁊ illis quoꝝ ſtomachus eſt debilis ꝓhibeat̄ vomitus oio:⁊ cibētur cū cibis laudabilibus ⁊ ſaporoſis ſicut panis furfuris ſimile:⁊ carnes gallinacee:⁊ hedie:⁊ feſtines ad ipinguationē eoꝝ corpoꝝ:q: qñ impinguātur remouētur ab eorū malitia:⁊ fiūt illares:⁊ cõualeſcūt cõpleta cõualeſcentia:⁊ q pōt ſuſtinere potū vini nõ indiget alia cura:q: in eo ſolo ſūt oia que ſūt neceſſaria in cura hui⁹ paſſiõis:⁊ proſūt ei viagia longa:⁊ indeterminata:⁊ p hoc mutatur eoꝝ cõplexio:⁊ melioratur eoꝝ digeſtio:⁊ remouētur ab eoꝝ cogitatõe:⁊ efficiuntur illares:⁊ ſemp dꝫ inquiri p̄ma cā pꝑ quam euenit hic morbus:⁊ q̄bus rebus patiēs cõſueuit vti:⁊ curet̄ cū ꝯrijs:⁊ ille cuius morbi cā fuit ex arta via ⁊ cõſilio amplieſ:⁊ ecõtrario:⁊ dimittat̄ eius cura p aliqđ tēpus:⁊ poſtea reuertat̄ ad eā:q: poſſe eſt eos liberari a morbo tēpore quo dimittūt eoꝝ curā:⁊ vſus medicinaꝝ debilitat naturā.⁊ cū apparēt in his morbis morphea ⁊ ſcabies ſanioſa:ſunt ſigna ſalutis pectoris:⁊ ꝓprie ventris:⁊ dorſi:⁊ debēt calefieri eoꝝ hipocundria aſſidua calefactiõe:⁊ cõfortet̄ eoꝝ digeſtio:⁊ expellant̄ vētoſitates:⁊ irrorētur ſup loca aque extenuatiue vētoſitatū.ſicut aqua decoctiõis mētaſtri:⁊ rute:he enī medicine diſſoluūt iflationē ⁊ bonificāt digeſtionē:⁊ decoquantur ſilr dicte res cū oleo:⁊ inūgātur dicta loca ex eo:vel madefiat ex eo lana:⁊ ponatur ſupra vētrē:⁊ emplaſtrētur loca cū ſeminib⁹ diſſoluētib⁹ iflationē:q: bonū eſt.tñ hoc fiat de nocte:⁊ inūgatur vēter cū oleo liliaceo:⁊ ſemp ſeruetur locus calidus:⁊ cooꝑtus pannis:⁊ ſi locus eſt multū inflatus:⁊ erit neceſſaria appoſitio vētoſaꝝ:apponātur ⁊ cõfortetur locus cū rebus aromaticis. Et poſtq̄ multū ꝓfundaueris his tuis curatiõib⁹ apponas emplm ſinap.ſupra ventrē:q: ē magni iuuamēti:⁊ eradicat dolorē ab iterioribus:⁊ ſtudeas ne in declinatiõe morbi:⁊ cū incipiūt conualeſcere fluat humor ad aliqđ mēbrum:faciens ſuꝑuenire paliſim ⁊ epiliam:q: multotiēs accidit hoc:⁊ cū dubites de hoc conforta mēbra principalia:⁊ nõ ponas infirmū in opiniõeꝫ ꝙ patiatur melias:ſ; cura ip̄m de mala digeſtiõe:⁊ cõfirma te aliqñ in opiniõib⁹ ſuis:⁊ facias ei ſolatia:⁊ gaudia: ⁊ remoue eū a cogitatõibus ſuis.¶ Dico ꝙ hic nõ fuit locutus niſi de mirachia:⁊ illis q̄bus mouetur melia i vere nõ eſt corruptio ſanguinis in cerebro:ſed in venis:⁊ in tantū mouetur illo tēpore donec perueniāt ad cerebrum.¶ Serap.dixit ꝙ melancolia eſt cogitatio mala ſine febre.⁊ eſt triplicis ſpēi:aut eſt in cerebro humor melicus:aut ē ſanguis totius corporis niger:aut erit mirachia:⁊ hoc accidit ex flegmõe venarū epatis in quibus eſt ſanguis melicus:ex quo reſoluitur vapor melicus petens cerebrum.Et ſigna cõcomitantia hunc morbum ſunt timor:triſticia: p̄meditatio alicuius rei:vltra modū reſpicere in terrā:denigratio piloꝝ: ⁊ ſi ſūt cani mutātur in colorē nigrū:dico ꝙ hoc accidit cum ſunt in fine ſiccitatis. Et dixit ꝙ i mirachia eſt ructuatio acetoſa:multitudo ſputi:inflāmatio:rugitus vētris: dolor verſus ſpatulas:⁊ ſeceſſus flegmaticus: ⁊ inflatio mirach.¶ Cura melie.flobotomet̄ vena mediana:⁊ vena ſaphena:⁊ ꝓprie i mulierib⁹:⁊ illis quibus retinetur ſanguis emorroydalis: ⁊ q̄eſcāt poſtea p aliquot dies:⁊ cibētur cū carnib⁹ hedinis agninis:⁊ auiū:⁊ abſtineāt a melõgianis:caulibus: lētibus: caſeo veteri:carnibus vaccinis:⁊ ſalitis:⁊ cibētur cū cibis hūidis:⁊ det̄ in potū vinū albū lymphatū:⁊ ſi adeſt febris curet̄ cū ſirupo acetoſo zuccarino. ¶ Dico ꝙ eſt p̄meditādū in hoc:q: acetū eſt generatiuū melie cū hõ vtitur eo. ¶ Et dixit ꝙ melia purgetur cū decoctiõe ſi adeſt caliditas:ſi vero nõ:purgetur ſepe cū pillis:⁊ q̄eſcāt patientes p interualla in aſſumptiõe medicinaꝝ:vt ⁊ melioretur eorum cõſilium:⁊ ſi patiētes ſunt extenuati ⁊ ſuꝑcalefacti:detur eis in potū aqua caſei cum epithimo:⁊ mirabolanis indis. Et poſtq̄ fuerit multū euacuatū de humore melico:vtātur medicinis cõfortantibus cor:⁊ cū cognoueris eius compleꝫ ſupercalefactā:dentur pulueres qui exhibētur in iectigatione cordis facta ex caliditate:⁊ ſi eſt ex frigiditate detur in potu aureus vnus de tyriaca cum ſucco bugloſſe vel diamuſcus q multū laudatur in hoc morbo cū ſucco citrarie. Et ſi accidunt eis vigilie nõ diſcedas ab humectatiõe capitis:⁊ ſi cura tua nõ vr̄ iuuare prima vice fac ip̄m quieſcere:⁊ poſtea redeas ad curam:⁊ vtaris hoc conſilio bis vel ter: q: hic tarde ſuſcipit medicinas: ⁊ humectetur corpus: ⁊ exoppilentur pori:⁊ vltimo purgētur.¶ Dico ꝙ videtur innui ex verbis.H.ꝙ ipſe veretur vti rebus calidis in hoc morbo:⁊ ſemp declinat ad humiditatē:⁊ ſignū ad hoc ē:q: raro accidit mulieribus:eunuchis:adoleſcētibus:⁊ frigidis compl'one.¶ Dico ꝙ ſumma in cura melie preterq̄ i mirachia eſt flõmia i primis:⁊ aſſidua purgatio humoris melici:⁊ infrigidare ſolum epar: ⁊ cõfortare ſplenem:ad attrahendū ad ſe humorē melicum:⁊ aperire orificia emorroydaꝝ. Et aſſueſcere balneū:⁊ vinū:⁊ ſomnū.Et in illa que eſt ex cerebro ſolum detur in potu vinū valde lymphatū:⁊ aqua dulcis:⁊ infrigidetur caput:⁊ humectetur:⁊ mirachia curetur cū vomitu:vino:⁊ cū his que ꝓhibent gñari meliā:⁊ cū multa ipſius eductione: q: cauendum ē ne ſplen tranſmittat ad ſtomachū aliquid de eo:quod trahit ad ſe de melancolia:⁊ flobotometur vena ſaluatella: ⁊ ſplen ſit auidus ad trahendū:⁊ debilis ad expellendū.¶ Dixit alexander in libro ſuo de melancolia.feſtines ad curandū melancoliam: quia ſi protrahitur mora in eius curatione: adminiſtrat cerebro malam complexionē inſeparabilē: At ſi eſſet ſua naturalis complexio:nunquā poterit patiēs omnino liberari: ⁊ ſi imminet neceſſitas purgationis humectetur in p̄mo corpus cum cibis: ſirupis: ⁊ balneis:per aliquot dies.⁊ vltimo purgentur:⁊ erit eis maximum iuuamentū:⁊ ſi non fuit eis ſufficiēs prima purgatio:q̄eſcant aliquibus diebus ⁊ vtantur cibis humidis:⁊ ſepe balneo tepido: ⁊ q̄ete: ⁊ poſtea reuertant̄ ad purgatões fortiores primis:⁊ purgētur cū yera pigra:⁊ ſcamonea:⁊ ſi appareāt ſigna calitatis ⁊ aduſtiõis: ⁊ debēt eſſe.xl.kerati de ſcamonea ⁊.xcvi. de yera. ¶ Dico ꝙ ſufficit tertia pars iſtarum rerum.Et eſt cauendū ne purgentur cum ieris maioribus:⁊ medicinis fortis calefactionis:quia prime medicine ſupercalefaciunt ſanguinem:⁊ excitāt:⁊ acuunt ipſū:⁊ ducunt patientem in finē manie: ⁊ laudabilior modus purgatiõis eſt purgare ipſos cū medicinis nõ calefaciētibus:⁊ poſt purgationē vti cibis hūidis: q: liberaui plurimos ſolū cū dieta humida:⁊ iuuātior medicina ad hꝫ ē kiſt ordei ⁊ piſces locoꝝ petroſoꝝ:⁊ galline: lactuce:ſcariol:⁊ medulle citrulli:⁊ vue:⁊ nõ debēt cõedere ficus: ⁊ dēbēt ꝑtermittere oēs res dulces. ¶ Dico ꝙ ē p̄meditādū in hoc.Et ſi cõedāt acuta ⁊ ſalſa ſicē muri:ſinapis:⁊ caſe⁹:⁊ bibāt vinū aquoſū:⁊ balneū dulce iuuat eos:q: adequat

aliquos humoꝝ ipsoꝝ:⁊ purgat eos:⁊ nõ debet madefieri
caput eoꝝ cũ aqua calida: ſʒ cũ tepida:⁊ dꝫ inungi corpus
eoꝝ post balneuꝫ cũ oleo violaceo:⁊ rosaceo:⁊ lauetur ca-
put eoꝝ cuꝫ maluauisco:⁊ mucillagine psilij:⁊ si post exituꝫ
balnei sitiunt:bibãt paruꝫ aque:⁊ ingenieris remouere eos
a malis coruꝫ opinionibus:blandis verbis:confabulationi
bus:omni alio ingenio. Et si nõ apparent signa multe cali-
ditatis:⁊ melãcolia est manifesta:laxentur cuꝫ aqua casei:⁊
epithimo in estate:⁊ in hyeme cuꝫ aqua mellis:in quantita-
te vnius cocoli:⁊ epithimũ debꝫ esse ponderis.lxxij.kerati.
⁊ ierapigra tantundem:⁊ post purgationem quiescant per
aliquot dies:⁊ humectẽtur ⁊ postea reuertãtur ad laxãdũ.
Et si nõ sufficit p̃sens ꝯsiliũ det̃ in potu iera. G.q: ipsa pur-
gat melias:⁊ si hec ꝯsilia nõ iuuãt:nihil restat nisi elleborus
⁊ lapis armenicus:⁊ antiqui ꝯsueuerunt vti elleboro. Sed
ego cõmendo lapideꝫ armenicũ magis:eo ꝙ nulla dubita-
tio nec defect⁹ est in eius opatione:⁊ si lapis armenic⁹ ablua
tur laxat:si võ nõ abluit̃ ꝓuocat vomitũ cũ laxatione:⁊ dꝫ
ablui bis vel ter:si affectas ꝙ nullo mõ ꝓuocet vomituꝫ:⁊
ostẽditur ṽtus opationis eius sup infirmũ per paucos dies
⁊ dosis eius dꝫ esse.xxx.kerati vsqꝫ.xxxvi.⁊ si erit necesse ipꝫ
reiterare:ipꝫ reitera audacter alia vice:q: nõ calefacit:nec
est in eo q̃litas mala:nec malus sapor:⁊ aliq̃n miscet̃ cuꝫ ie-
ra. ¶ Et ego qdem facio hanc medicinã hoc mõ. ℞.ierepi
gre.lxxij.kerati.epithimi tantundẽ:agarici.xxiiij. scamonee
lxxij.kerati:lapidis armenici.xxiiij. Gariofi.i.kera.terẽda te
rãtur ⁊ ꝯficiãtur cũ syrupo rosaceo ⁊ citonioꝝ vel succo fo
lioꝝ citri:dosis ei⁹ sit kerati.xxiiij.vsqꝫ.xxxvi.⁊ hec medici-
na ꝯfortat stõachũ ⁊ expellit humorẽ melicũ. ¶ Et dixit ꝙ
scdm plures accidit patiẽtib⁹ spasmũ ex laxitudine ventris
magis q̃ʒ alijs ifirmis ꝑꝑ victoriã siccitat̃ q̃ ẽ i eis:⁊ si ꝯtin
gat eis accidere spasmũ post purgationẽ itromittãt̃ i aquã
calidã vel sedeãt in ea:⁊ potẽt de ipa:⁊ det̃ eis ad comedẽ-
dũ vippa vini lymphati:⁊ detur i potũ rob agreste lympha
tũ cũ aq̃ frida:⁊ aq̃ frida recẽs ꝓdest eis multũ illo tẽpore:
post hoc dꝫ dormire:⁊ post expgefactiõeꝫ itrẽt balneũ tepi
dũ ⁊ comedãt i ei⁹ exitu ⁊ ꝓhibeãtur eis semia sinapis allea
sal caules lentes eruca carnes vaccine caseus panis opir⁹
muri ⁊ vinũ grossuꝫ nigrũ:⁊ itrẽt sepe balneũ ⁊ dẽtur eis ci-
baria hũida:⁊ iniungatur eis mot⁹ ⁊ itinera ideterminata:⁊
p̃sentẽtur corã eo delectabiles amici:⁊ habeãt societatẽ in
bibiria:⁊ vtãtur potu vini:⁊ seruitijs:⁊ gaudio:⁊ fiat eis hec
cura p iterualla:⁊ qescãt a medicinis i tẽporib⁹ excedentis
nature donec ꝯualescãt. ¶ Dico ꝙ nõ iuenitur peior res i
hac egritudine q̃ʒ esse in locis solitarijs. Et multotiẽs vidi
ꝙ illi q morãt̃ soli assidue sentiũt ide nocumẽtuꝫ:⁊ nõ debẽt
morari cũ similib⁹ eis:ſʒ cũ sagacib⁹ viris q loquãtur cũ eis
verba recta ⁊ ordinata:⁊ faciãt ipsos cognoscere i qb⁹ de-
ficiũt i eoꝝ loq̃lis. ¶ Dixit. Y.libro de ꝯsilijs.ꝙ p̃mo venit
i corpore colera rubea:scdo colera splẽdida:tertio colera
nigra. ¶ Dixit. G.i scdo creticoꝝ dieꝝ. melãcolia generat̃
ex supflua calitate. Et cura mirachie ẽ hẽre sollicitudinẽ in
regẽdo splen:⁊ apponere.ṽ.ipꝫ vẽtosas:vt nõ possit trãsmit
tere humorẽ melãcolicũ ad stomachũ:⁊ ponãtur medicine
rubificatiue. ¶ Alfalamĩ dixit. Aloes est bonum melanco-
lie:⁊ cogitationi anime:eo ꝙ purgat melancoliam. ¶ Di-
co ꝙ hanc decoctionem sum expertus. ℞.chesmes.i.vua
passa de romania sine arillis rotulũ.i.mirabol. indoꝝ: sene:
epithimi:añ.auꝛ.xx.elli nigri:auꝛ.v.mentastri albi.se.cicute:
radicis vitis albe:anabule basilicon ana auꝛ.x.hec omnia
coq̃ntur cũ igne facto de sarmẽtis:donec multũ excoquã-
tur:⁊ colẽtur:⁊ colatura detur i potũ:q: facit morbũ qesce-
re:⁊ purgat humorẽ nigrũ:⁊ si nõ hꝫ effectũ i purgatiõe ad
datur de cicuta. ¶ Diascor.aq̃ casei laudatur ad purgãduꝫ
patiẽtẽ melãcolias:qñ ipsi nõ p̃nt sumere medicinas acu-
tas:⁊ laxatio cuꝫ ell'o nigro ꝓdest eis. ¶ Dixit ysaacquan-
do aliqs cogitat p̃ter solitũ bibat epithimũ cũ sirupo aceto
so:scdꝫ exigẽtiã suaꝝ viriũ:⁊ qñ melãcolicus expergescit cũ
timore infrida ⁊ hũecta ipꝫ quãto magis potes. ¶ Abuge-
rig dixit:ꝙ multi cõualuerũt a melãcolia cũ epithimo:⁊ qñ
miscetur succus cotule. herbe fetide vel camomille cũ suc-
co absinthij aut cũ epithimo solũ:⁊ detur in potũ melãcoli
cis multũ iuuat. ¶ Diascor. Si darẽtur i potũ cõcularũ de-
siccataꝝ auꝛ.iiij.cuꝫ sirupo acetoso ⁊ sale ysopi eoꝝ opatio
eẽt ꝓpiqua operatiõi epithimi. Semẽ basilicõis cetrarij:⁊
herba ei⁹ similr̃ iuuat illos in quoꝝ corporib⁹ gñatur me-
lancolia. ¶ Edigoras dixit.de ꝓprietate polipodij ẽ attra-
here melãcoliã. Mesiriõ:⁊ oẽs alie herbe faciẽtes lac acu-
tũ purgãt melãcoliã. ¶ Dixit filius mesue:de ꝓprietate car
niũ agnoꝝ est iuuare patiẽtẽ melãcoliã. Basilicon gariofi-
latũ ẽ iuuatiuũ melãcolie. Semen cicute ẽ de medicinis iu-
uãtib⁹ morbos melãcolicos:⁊ medicina purgãs melãcoliã
est ius galli veteris:in quo decocta sint volubilis cardamũ
bleta ⁊ ysopus:⁊ prodest silr̃ quartane:⁊ vlr̃ iuuat omnes il-
los qui indigent assidua mũdificatiõe hũoris nigri. ¶ Pil-
lule ꝓprie trahẽtes melãcoliã ⁊ liberãt eaꝝ virtute a mor-
su canis rabiosi ⁊ a melãcolia. ℞.miraboll.idi.epithi.elebo-
ri nigri ana auꝛ.ij.salis indi.auꝛ.ʒ.polipodij lapidis armeni-
ci agarici.añ.auꝛ.i.dosis eaꝝ sunt auꝛ.ij.miraboll.kebul.va
lent patiẽtibus melãcoliã. ¶ Dixit edigoras.condisi mun-
dificat melliam. ¶ Rufus.aq̃ tepida ꝓdest patiẽti meliam.

¶ Capitulum quartum:cuius rubrice sunt.

A De diminutione memorie ⁊ eius defectu.
O De permixtione rationis siue mentis.
P De signis complexionũ cerebri per quasdã opationes
Q De conseruatione ⁊ confortatione ṽtutũ aialium.
R De modis quibus mundificandum est cerebrum.
S De morbis cerebri qui sint ⁊ quomodo.

A In tertio libro mẽbroꝝ dolẽti-
um:dixit Gal.ꝙ
Archigenes ꝯsueuit curare defectũ memorie
cũ his que sunt in fine calefactionis:ita ꝙ de-
ueniebat ad ventosas ⁊ dyasinapim:⁊ qñ me-
moria est defecta vel debilis i cerebro:est ma
la cõpl'o frigida:⁊ est calefaciẽdum:⁊ non est necesse desic-
care ipꝫ aut humectare. Sed est sciendũ qbus cõsueuit vti
patiens tpe salutis:⁊ id qd̃ defluit per ei⁹ nares:⁊ q̃liter dor
mit:⁊ si multũ dormit:exiccet̃ eius cerebrũ. Si võ parũ hu-
mectet̃:⁊ si mediocriter calefacies ipsum:⁊ nõ exiccabis nec
humectabis:si multũ exeat a narib⁹ exicca cerebrũ: si parũ
humecta illud:si mediocriter nõ desicces nec humectabis:
ſʒ calefacies tẽperate:⁊ cognoui quẽdã agricolã ⁊ quẽdaꝫ
p̃hm qbus accidit diminutio memorie:⁊ qlibet eoꝝ vteba-
tur rebus extenuãtibus:⁊ subtilib⁹:⁊ ledebãtur a rebus sic-
cis:⁊ adiuuabãtur a rebus calefaciẽtibus ⁊ humectãtibus.

O ¶ In tertio libro mẽbroꝝ dolẽtiũ:dixit. G. ꝙ oẽs spẽs per-
mixtionis rõnis sunt tres. Aut sensus corrũpitur ⁊ cogita-
tio est salua:sicut qui videt super pãnos suos ṽmes vel pi-
los ⁊ vult ipsos euellere ⁊ imaginat̃ silr̃ alia p hãc viaꝫ qñ
nõ hñt in se certitudinẽ ⁊ credit ipsa oia esse certa. Sicut ẽt
quidã qui credebat videre:⁊ audire sonitũ fistulaꝝ: in vna
pte camere sue:⁊ nõ videbatur sibi ꝙ qesceret die noctuqꝫ.
Aut sensus ei⁹ erit sanus.⁊ imaginatur res scdꝫ ꝙ sũt:⁊ ima
ginatio ẽ corrupta:sicut qdã q ꝓijciebat pectines de lana
⁊ oia vasa q̃ erãt in domo p fenestrã:⁊ sensus hui⁹ erat sa-
nus:⁊ imaginatio ei⁹ erat corrupta:⁊ noiabat quãlibet di-
ctaruꝫ reꝝ ꝓprio noie:⁊ ibat ad res proiectas:⁊ q: cogita-
tio erat corrupta:itẽtio sua erat ꝙ oẽs illas res noibus pro
prijs noiaret:q: tamẽ sua memoria erat corrupta illas res
debebat proijcere iferius. Dico oẽs quoꝝ ẽ pmixtio:nõ p-
miscẽtur nisi i ꝓlatiõe orõnũ:⁊ nõ i ꝓlatiõe dictoꝝ: aut erit
corruptio oiuꝫ:⁊ ista ẽ valde difficilis:⁊ de eius cõsilio ẽ re-
currendũ ad capitulũ membrorum dor.

P ¶ Et in eodẽ ẽt dixit.ꝙ pmixtio mẽtis significat sup malaꝫ
cõplexiõeꝫ cerebri calidã.defect⁹ sensus ⁊ motus significat
malã cõplexionẽ fridaꝫ cerebri:⁊ ex vigilijs significatur sic-
citas cerebri:⁊ ex subet significatur ei⁹ hũiditas:⁊ caliditas:
⁊ siccitas ei⁹ significatur ex pmixtiõe rõnis cũ vigilijs:⁊ fri-
giditas ⁊ hũiditas ꝑꝑ defectũ motuũ cũ subeth:⁊ caliditas
⁊ hũiditas ex pmixtiõe rõnis cũ somno:⁊ frigiditas ⁊ sicci-
tas ꝑꝑ defectũ motus cũ vigilijs:⁊ qñ he spẽs sunt sine mã
nihil defluit p palatũ:nares:⁊ aures: Et qñ sunt cũ mã flu-
unt tũc ex eis hũores colerici:aut flatici.

A ¶ Et defect⁹ memorie:⁊ eius diminutio:semp accidit ex fri-
giditate:ſʒ cũ iunguntur cũ subet hꝫ in se cerebrũ hũidita-
teꝫ:⁊ quando sunt cum vigilijs hꝫ in se siccitatem.

Q ¶ In p̃mo libro egritudinũ acutaꝝ dixit.ypo.vinũ ẽ maluꝫ
menti. ¶ Dixit. P.vigilie ⁊ puitas cibi acuũt mẽtẽ:si tñ som
nus nec repl'o vẽtris:⁊ oẽs physici cõueniũt fere in hoc.ꝙ
hoies pingues:⁊ crassi ñ p̃nt eẽ subtilis igenij. Et dixit ꝙ il
lis q cõsueuerũt custodire ingeniũ eoꝝ dꝫ eis iniungi ꝙ cu
stodiant ip̃m magis more solito:modo de vno mõ de alio

succeſſiue perfecte cogitando: ſicut videtur de exercitio: q2 ille qui ꝯſueuit exercitare corpus ſuū magis ſuſtinet ipſum nō ꝯſueto exercitare ſe: ⁊ ſilr̄ eſt de aliquo ꝯſueto adiuuare aliquā v̄tutis aīalis in opationibus ſuis: q2 melius ⁊ laudabilius exercet operationes ſuas. ¶ Dixit. G. in libro de virtutibus aīalibus: humiditas reddit aīam hebetē: ⁊ ſiccitas reddit ipſā pſpicaciorē: ⁊ ſcōm intellectū quorūdā nō differt hō nec elongat̄ ab angelis in intellectu: niſi ꝓpter humiditatē: q2 aīa humana eſt annexa ſubſtātie humide: ⁊ ſanguis groſſus multe caliditatis operat̄ in corporib9 multas vires ⁊ magnā robuſticitatē: ⁊ ſanguis ſubtilis ⁊ leuis frigiditatis reddit corpus boni ſenſus: ⁊ pſpicui intellect9. Dico q̄ eſt premeditādū in hoc. ¶ Et dixit. diminutio ſanguinis iuuat ad bene itelligendū: ⁊ ideo inueni aīalia pauci ſanguinis pluris intellectus q̄ʒ aīalia multi ſanguinis: ⁊ ex habētibus ſanguinē ſunt magis itelligibilia illa: que habēt ſanguinem frigidū ⁊ ſubtilē: q̄ʒ illa que non habēt: ⁊ laudabiliora ⁊ meliora aīalia ad intelligēduʒ ſunt illa: que habēt ſanguinē ſubtilē ⁊ clarū. ¶ Dico q̄ videt̄ in his v̄bis ꝯtrietas: ⁊ iō eſt p̄meditandū in eis: ⁊ quāto magis aīal eſt ſubtilis ſanguinis: tāto magis eſt ſubtilis ⁊ velocis ſenſus. ¶ Dixit timeus in p̄mo libro ſuo. ꝯſtituerunt medici ⁊ phi certā dietā hoib9 q̄ nō multiplicet̄ ſanguis i eis: q2 multiplicatio humiditatū in corporib9: adminiſtrat defectū in intellectu: ⁊ ſignum ad hoc eſt: q2 multotiēs iuenimus q̄ illi quoꝝ humiditas multiplicat̄ ſunt ebetes: ⁊ lenti: ⁊ ſomni ꝓfundi: ⁊ melici: ⁊ mouētur in eis egritudines q̄bus deficit eoꝝ ingenium: ⁊ q̄ñ cerebrum humectat̄: deficit ingeniuʒ ſicut accidit in ebrietate. ¶ Dico. ſiccitas ſemper reddet aīam fortis motus ⁊ velocis: ſicut apparet in illis in q̄bus abūdat ſiccitas: ⁊ hi mot9 ꝓpter eoꝝ multā velocitatē excedūt ſtatū hoīum nālē. Et falſum eſt credere ſiccitatē nocere ingenio: ſed addit quotidie ad ipſuʒ: ⁊ nos habeamus in opationibus aīe certā metam quā trāſgredi nō poſſimus: ⁊ ſiccitas excedēs tranſgreditur ipſam: ⁊ ideo oʒ nos ipſam reducere cū excedit.

P ¶ In. 16. pulſuū dixit. G. ex mala cōplōne cerebri calida: accidit cogitatio melica: ⁊ q̄ñ iungit̄ ſiccitati accidūt cū ea vigilie: q2 vigilie ꝓprie accidūt ex ſiccitate: ⁊ ſomnus ex humiditate: ⁊ ex cerebri frigiditate accidit pigrities: ⁊ q̄ñ iungit̄ humiditati: facit ſubeth profundum: ⁊ cōplexio calida ⁊ humida facit vigilias permixtas cogitationi melancolice: ⁊ ſubeth: ⁊ ex mala complexione frigida ⁊ ſicca accidit corpori defectus motus: ⁊ ſtat patiens: quaſi in extaſi.

A.O ¶ Et in. v. epidimie dixit. Y. q̄ iuuat patientē egritudinē: in qua debilitat̄ cogitatio ⁊ memoria: videre: ⁊ audire: res anguſtiātes ipſos: ⁊ inducētes eis premeditationes: ⁊ ex hac cauſa reuertitur eis cogitatio ⁊ memoria.

Q ¶ In. v. de ſimplici medicina: dixit. G. q̄ opiū: ſemē ſinapis: crocus: ⁊ ꝯfita liquida nocēt cerebro: ⁊ faciūt in capite pōderoſitatē: ⁊ grauedinē: ⁊ ſtatū ſilem ebrietati: ⁊ oēs cibi facientes poſt cōmeſtionē ſcotomiā: ponderoſitatē in capite ſunt mali: ⁊ nociui cerebro: ⁊ ea que nocent ori ſtomaci: proportionabiliter nocent cerebro.

O ¶ Judeus dixit q̄ expertus fuit multotiēs q̄ nō reperit̄ res magis iuuans pmixtionē rōnis: ⁊ oēs egritudines frigidas ſupuenientes cerebro: q̄ʒ dare per triginta dies mane ⁊ ſero dauich. i. de theodoricon: ⁊ ex hoc ꝯualeſcet patiēs oino ⁊ multum mirabiliter: confert ſilr̄ paraliſi.

A ¶ Dixit tabri q̄ accidit quedā ſpecies defectus ingenij ꝑꝑ ſiccitatē: ſʒ plures accidūt ex humiditate: ⁊ prodeſt multum memorie: vti hoc puluere per. 40. dies ⁊ ſumere ex eo quolibet die aureū. i. vel vnū ʒ. ʒ. ¶ Puluis valens ad memoriā ℞. thur̄. ʒ. xxx. piperis. ʒ. x. terant̄: ⁊ de iſto puluere ſumatur oī die ieiuno ſtomacho vſq3 ad. xl. dies aur̄. i. aut aur̄. vnū ⁊ ʒ. ⁊ poſtea accipe acoꝝ: ⁊ pone ipſum in vaſe ⁊ cooperias ipſum butyro vaccino cocto: ⁊ ſepeliat̄ vas in ordeo per. xl. dies: ⁊ poſtea extrahat̄: ⁊ cooperiat̄ melle ⁊ reiterato ſepeliat̄ in ordeo per. xx. dies ⁊ comedat̄ vltimo de eo oī die pēna vna: q2 mirabiliter prodeſt defectui momorie. ¶ Dico q̄ acorus dʒ comedi cū melle ⁊ nō cū butyro. ¶ Electuarium mirabile ad ꝯſeruationē memorie. ℞. thur̄. ʒ. l. piperis: ⁊ mellis anacardi. añ. ʒ. x. acori: zinziberis: ciperi: mirabol̄. indoꝝ. añ. ʒ. xx. mellis in duplū oium rerū. ¶ Seurk. frigiditas rectificat ingeniū: ⁊ bonificat aīam. ¶ Aaron. Curent̄ defect9 ingenij: vigilie: obliuio: ⁊ ſubeth: cū cauterio ⁊ gargariſmatibus trahētibus flegma: ⁊ ſi morbus qui eſt ex defectu memorie eſt cronicus: coquantur patientes cauterio in elachdain poſterius: que ſunt vicarie cefalice: ⁊ etiā in nuca colli: ⁊ q̄ñ aliqua ſpecies corruptionis cerebri eſt cū mā euacuet̄: ⁊ q̄ñ eſt ſine mā curetur cum contrarijs.

Q ¶ Dico q̄ multis accidit cerebro egritudo ex diminutione quātitatis eius: ⁊ ideo deficit ratio viroꝝ debiliū: ⁊ extenuatoꝝ p̄ter nām: q2 medulla ⁊ cerebrū minorant̄ in oib9 aīalibus multi tēporis ⁊ cerebruʒ: ⁊ medulla magis abundāt in aīalibus ꝓpinquis eoꝝ natiuitatib9: quā in aliquo alio tempore. ¶ Et ſigna egritudinū ſuperuenientiū ex diminutiōe cerebri ſunt: defectus ſignificationū malaꝝ cōplōnū: ⁊ impedimentū imaginationis: ſicut ſtatus decrepitoꝝ: debiliū: ⁊ extenuatoꝝ: ⁊ res diminuētes cerebrū: ⁊ medullas oſſiuʒ ſunt imoderatū exercitiū: tenuis dieta: cibaria ſubtilia: ⁊ coitus: ⁊ vigilie: ⁊ augmētātia ipʒ ſunt ꝯtria eis: balneū aque dulcis: ⁊ eſus ciboꝝ ſaporoſoꝝ: ſicut ſelmig. ⁊ zuccarū: ⁊ ſilia ciboꝝ ſaporoſoꝝ: ⁊ multi nutrimēti: ⁊ amigdale ꝓprie ⁊ auellane quando comeduntur cum zuccaro.

A ¶ Filius meſue in libro medicinaꝝ mūdificantiū dixit q̄ cōfert multū obliuioni eſus ſinapis. ⁊ inunctio facta ex ſinapi ⁊ caſtoreo in poſteriori parte cerebri: ⁊ aſſiduus eſus comeſtionis ceparum corrumpit rōnem ⁊ reddit hoiem obliuioſuʒ: ⁊ dʒ ſumere patiēs obliuionē omni die. ʒ. i. anacardi cum aqua calida: ieiuno ſtomacho: ⁊ cibus eius ſint carnes auiū macilentarū: ⁊ pauce pinguedinis: ⁊ facilis digeſtiōis: ſicut ſunt auicule parue: ⁊ turtures: ⁊ laudul̄ ⁊ pdices: ⁊ potus eius ſit aqua mellita. ¶ Filius ſerapionis dixit: q̄ñ corrumpet̄ cōplexio poſterioris cellule cerebri: tunc corrūpet̄ memoria: ⁊ ſi ei9 corruptio eſt ex humiditate erit cū ſubeth: ⁊ ſomno plurimo: ⁊ fluxu narium: ⁊ oris: ⁊ ſi erit ex ſiccitate erit ecōtrario. Si v̄o fuerit ex humiditate vtant̄ patientes tenui dieta: ⁊ collocent̄ in domo multū clara: vt fiat magna diſſolutio. ¶ Dico q̄ locus dʒ eſſe ſiccus: ⁊ dʒ purgari cuʒ iera: ⁊ pulpa colloquintide. galbano: caſtoreo: ⁊ ſticados: ⁊ eis ſimilibus: ⁊ poſt multiplicationem purgatiōis det̄ anacardus: ⁊ fricet̄ caput donec rubeſcat: ⁊ ponat̄ deſuper emplaſtrū factū ex ſinapi tapſia caſtoi. ⁊ marrubio: ⁊ fricet̄ ſilr̄ cū oleo veteri ⁊ nitro: ⁊ fiant gargariſmata ⁊ ſternutatiōes: ⁊ odorēt muſcū: nucē muſcatā: aut ſanſucum. Et q̄ñ corruptio memorie eſt ex frigiditate ⁊ ſiccitate: fricet̄ caput cum oleo cheirino ⁊ oleo liliaceo: ⁊ detur in potum vinuʒ odoriferum: ⁊ ſuper aſpergatur caput ex aqua rerum calefacientium: ⁊ cibi eorum ſint calidi ⁊ humidi.

Q ¶ Et dixit aroon in libro de q̄ōnibus nālibus: q̄ hō eſt intelligibilior oībus alijs aīalibus: q2 eius ſpūs ſunt ſubtiliores. dico q̄ ſpiritus ſunt ſubtiliores eo q̄ ſanguis eſt ſubtilis. ¶ De rebus ſimplicibus nocētibus ingenio ⁊ iuuātib9 ipʒ. ¶ Diaſcoi̊. Multus eſus coriādri reddit ſenſum pmixtū. ⁊ ideo eſt ꝓhibenda eius multiplicatio: ⁊ quotidianus vſus. ¶ Dixit. G. multiplicatio thuris eſt vtilis ſanis: ⁊ ex vſu fabarū: lentiū: cauliū: porroꝝ: ⁊ faſeoloꝝ ⁊ multiplicant̄ ſomnia vana: ⁊ mēdacia: ⁊ ex multiplicatiōe eſus ceparū incidit hō in litargiā. ¶ Dixit bonoſet. in libro de cultu terrarū: q̄ faba debilitat cogitationē: ⁊ ꝓhibet ſomnia certa: eo q̄ generat multā vētoſitatē. ¶ Dixerūt elect9 multiplicatio ceparū corrūpit rōnem. ¶ Dixit filius meſue. Crocus eſt malus ingenio: ⁊ eius multiplicatio vrit ſanguinē in epate: ⁊ cōfert memorie. ¶ Diaſcoi̊. rauinellus vel radices ſubtiliant ſenſus cū comedunt̄. ¶ Dixit maſerice. Afor eſt medicina pſica que bonificat ingeniū ⁊ rōnē: ⁊ hoc nomen afor interpretatur medicina carmena acuens ingenium.

A ¶ Dixit eichus de ꝓprietate anacardi eſt curare obliuionē: ſed dubitat̄ ne ſumēs ipſuʒ incidat in cogitationē melicaʒ: ⁊ poſſibile eſt q̄ generet baras ⁊ leprā: ⁊ eius doſis dʒ eſſe ʒ. ʒ. ⁊ carnes gallinacee addūt ad rōnē. ¶ Dixit ſcark. Mirabol̄. indi addunt ad memoriā: ⁊ ꝯfortāt ſenſus ⁊ remouēt vigilias: ⁊ defectū ingenij. ¶ Dixit filius meſue: zinziber eſt valde bonū memorie. ¶ Dixit ebugeraret: q̄ ſi poneretur aur̄. vnus de thure quolibet die in aqua ⁊ daret̄ in potum adderet ad memoriā ⁊ ingeniū: ⁊ amoueret multā obliuionem: verūtñ accidit ex eo ſoda ⁊ adurit ſanguinē. ¶ Filius meſue. thus addit ad ingeniū ⁊ acuit ipſum: ⁊ ciperi augmētat rōnē. ¶ Maſe reice. muſcus ꝯfortat cerebrū ⁊ deſiccat ipſum. ¶ Sidaſcar zinziber bonificat ingeniū. ¶ Ruſſus ſerratura eboris addit ad memoriā. ¶ Dixit. G. in libro de ingenio ſanitatis. multiplicatio vini ipedit memoriā: ⁊ red-

dit ipſaꝫ ꝑuaꝫ ⁊ turbataꝫ. ¶ Dixit filius patriarche in libro ſuo de toſſicis ſi daretur in potuꝫ.ʒ.ʒ.anacardini plurimuꝫ bonificaret memoriā ⁊ q accipet ꝓ de eo auros.v.iterficeret ipm̄. ¶ Ruffus in libro de memoria: obliuio que accidit in-columi exiſtēte corpore ſignificat futurā epilepſiā ⁊ apoplexiaꝫ: ⁊ iō dēt calefieri ⁊ ſubtiliari coꝝ ꝯſilia ⁊ dari i potu aq̄ mellilota. bona digeſtio ꝯfert memorie. Et ebrietas ⁊ repl'o aufert. ⁊ oia que replēt caput nocēt memorie bone. Cōpl'o ſicca ⁊ non humida: reddit memoriam bonam.

Q ¶ Et qñ vis bonificare ingeniū alicui⁹ nō inclines ipꝫ ad caliditatē ⁊ ſiccitatē: niſi gradatiꝫ: ⁊ non imoderate: q2 reddit ipm̄ ifirmū: ⁊ tātuꝫ eſt diminuēdū de humiditate: quātū erit ei⁹ ſupfluitas: q2 qñ plurimū diminuit de humiditate corporis ſupuenit ſiccitas cōpl'onis: ⁊ ē incōueniēs cogitatiōi vel memorie: ⁊ qm̄ cōpl'o adoleſcentiū eſt humida debēt iuuari ad meliorādū coꝝ memoriā ita ꝙ eo ad multū ſtudiū: q2 multum ſtudiuꝫ deſiccat coꝝ cōpl'onē ⁊ coꝝ memoria ſi ē ſtabilis ſicͣ memoria viroꝝ: ⁊ nō debes forti exercitio exercitare illos quoꝝ vis bonificare ingeniū: nec exercitio iducente capiti laborē: q2 ex forti exercitio multiplicaͭ cibus ⁊ potus: eo ꝙ multū diſſoluiͭ de corpore: ⁊ trahunͭ humiditates capiti ⁊ ambulatio prodeſt eis: ⁊ exercitiū manuuꝫ: ⁊ ſimiliuꝫ eis ⁊ multa ablutio aq̄ ca. vel frigide eſt eis inconueniēs: eo ꝙ aqua frigida reddit corpus ſtupiduꝫ ⁊ nocet ſenſui: ⁊ aq̄ calida mollificat neruos: ⁊ debilitat cogitationē: ⁊ indigent vl'r cōſilio ſubtiliatiuo: ⁊ cū ſentiūt ſtomachi repletionē euomāt ⁊ ſubtiliceͭ coꝝ cibus poſt: ⁊ ſit bene digeſtibilis per duos dies ⁊ p̄termittat cibaria narcotica ſicut lactuca ⁊ ſemina papaueris: ⁊ res ex qb⁹ de facili diſſoluātur vapores aſcēdētes caput ſicut alia: cepe: ⁊ porri: ſꝫ parū ex his poſſunt aliqñ comedere: ⁊ potus vini moderatus eſt eis cōueniētior potu aque: q2 vinuꝫ moderate bibitum bonificat aiam: ⁊ excitat eā ad diligēdū ſciētiā ⁊ facit ipſaꝫ agilis motus: ⁊ bone memorie ⁊ bene itelligibilē: ⁊ reminiſcibilē poſt obliuionē. ⁊ pot⁹ multe aq̄ eſt malus: q2 infrigidat ⁊ humectat: ⁊ multiplicat obliuionē: ⁊ nō multipliceͭ ſomnus diurnus: ⁊ ꝓprie ſtomacho exiſtente repleto: ⁊ vl'r multus ſomnus eſt malus memorie: q2 aggrauat: ⁊ pigreſcit. ⁊ imoderate vigilie: ⁊ coit⁹: reddunt hominē obliuioſuꝫ: ⁊ cogitatione mobilē. Et multuꝫ legere iuuat ad hoc: q2 reddit anime memoriam ⁊ intellectuꝫ. Et qñ bibitur raſura eboris: addit ad memoriaꝫ: ⁊ purgatio ēt cucumeris aſinini: ⁊ gargariſmata: ⁊ ſternutatiōes: ⁊ odor rerum trahentiuꝫ flegma.

R ¶ Dixit. G. ⁊ Diaſcor. ſuccus ana gallis cū apponiͭ narib⁹: mūdificat cerebꝝ a flegmate ꝑ nares. ¶ Dixit budegorus. Carpobalſamū mundificat cerebꝝ. ¶ Diaſcor. ſuccus ceparum. diſtillat⁹ in nares mundificat caput. ¶ G. caſtoreū ⁊ condiſi prouocāt ſternutatiōeꝫ: radix apij ſilueſtris deſiccata pulueriꝫata ⁊ odorata: facit ſternutatōeꝫ. ¶ G. ⁊ Diaſcor. ſuccus cauliuꝫ: mundificat caput cuꝫ ſternutatōe. Idē: ſuccus radicū lactucelle: aſinine deſiccatus: ⁊ tritus ⁊ odoratus ꝓuocat ſternutationē: ſicut faciunt oēs medicine fortis calefactiōis. Sternutatio facta ex ſucco volubilis mūdificat caput. ¶ G. ſternutatio iducta ex ſucco celidonie mūdificat ſupfluitatē cerebri ꝑ nares cū ſternutatione. Idem: ireos bene trituꝫ ⁊ odoratū mundificat caput cum ſternutatiōe. Succus radicis blete mixtus cuꝫ melle mundificat caput cum ſternutatiōe. ¶ G. et Dia. Succ⁹ radicuꝫ blete mūdificat caput ꝑ nares cuꝫ homo ſternutat ex eo. ¶ Dixit filius meſue ſi apponatur ex hac medicina naribus mundificat caput ab humiditate groſſa. Baſilicō gariofilatuꝫ exoppilat oppilatiōes ſupueniētes cerebro. Succus panis porcini mixtus cum melle ſternutando ex eo mundificat caput. ¶ Diaſcor. ⁊. G. idē ſuccus nō ꝑmixtus cū melle ſimile operatur. Vitrioluꝫ diſſolutuꝫ in aqua ⁊ inſtillatuꝫ i nares mūdificat ꝑ eoſdē. Succus cucumeris aſinini ꝑmixtus cuꝫ lacte ⁊ inunct⁹ narib⁹ trahit multas ſupfluitates. ¶ Paulus ſuccus papaueris ſilueſtris: ⁊ ortulani: diſtillatus in narib⁹ mūdificat caput ꝑ ſternutationē. ¶ Dixit filius meſue ſternutatio facta ex ſucco chiri cōfert capiti. ¶ Paulus ⁊ Diaſcor. eadē ſternutatio ex eodē ſuccō exoppilat oppilatiōes ſupueniētes capiti ⁊ mundificat ipſaꝫ. ¶ G. ell's albus prouocat ſternutationē. ¶ Dixit filius meſue. qñ odoratur cōdiſiuꝫ mundificat cerebꝝ: ⁊ ideꝫ operātur piper ⁊ piper longuꝫ ſemen ſinapis aloe tritū ⁊ pulpa colloquitide: Succus blete: ⁊ cepe inſtillatus in nares vel odoratus mūdificat cerebꝝ. ¶ Dixit Dia. ⁊. G. Succus ceparum paulatiꝫ diſtillatus mundificat cerebrū eo ꝙ attrahit. Semen ſinapis tritū ⁊ decoctio cimini ⁊ ciminum ⁊ ſuccus pulegij ⁊ cucumeris aſinini. oleum laurinuꝫ ⁊ liliaceuꝫ. ⁊ de amigdalis amaris. ⁊ borax: ⁊ ſemen naſturcij: ⁊ oleum ſeminū vrtice ⁊ nigella: ⁊ liquiritia: ⁊ ell's niger. euforbiuꝫ ſuccus mētaſtri fluuialis: ⁊ ſuccus mēte: ⁊ caſtoreuꝫ. hec oia odorata ⁊ ꝑ odorē attracta ꝓuocant ſternutationē ⁊ mundificāt cerebruꝫ: ⁊ trahūt humores groſſos ⁊ viſcoſos. ¶ Medicine inſufflate ꝑ naſale: mundificāt cerebruꝫ ⁊ ſunt via ad purganduꝫ ipm̄: ⁊ remouēdaꝫ eius repletionē. ¶ Sternutatoriū mutās repletionē capitis ⁊ vertiginē ⁊ alleuiās cerebꝝ ⁊ expellens ventoſitatē. ℞. yere. ʒ. ij. condiſi. ʒ. ʒ. pulpe colloquintide aureū. i. nigelle tantūdē: fellis gruis: muſci camphore añ dauich. i. ſanſuci ſicci. ʒ. i. terantur oia: ⁊ pulueriꝫētur: ⁊ inſuffleͭ ex eo naribus. ¶ Et ex medicinis que apponūtur ꝑ naſale: ſunt celidonia: lentes: cōdiſiū: myrrha: fel gruis: pillule: olea calida ⁊ frigida: ⁊ ſuccus ſchebebie: ſecundū vero exigentiā rei ⁊ virtutis: ex medicinis mundificātibus cerebꝝ ſūt lac herbaruꝫ acytaꝝ: cōdiſiuꝫ: ⁊ aloe: ⁊ apponitur ēt ꝑ naſale opiuꝫ: euforbiuꝫ: caſtoreū myrrha: ſucc⁹ bletaruꝫ habētiuꝫ lac. Sanſucus: ſuccus radicū cucumeris: croc⁹: aſſa fetida: opoponacum: ⁊ ꝯficta liquida vel ſigia liquida. ¶ Dixit abdus in libro ſuo: hec eſt medicina ꝓuocans ſternutationē ⁊ cōferens torture oris: palyſi: apoplexie: epilepſie ⁊ mundificat cerebꝝ. ℞. cōdiſium: piper: caſtoreuꝫ: ruthā ſilueſtrem: armel: aloe: ⁊ nigellam. ¶ Medicina alia cōferens grauedinē capitis ꝓueniēte ex flegmate ⁊ vētoſitate. ℞. pulpaꝫ colloquintide: piper: cōdiſium: ſticados: ⁊ caſtoreum. ¶ Alia valens cōtra torturā mollificationē ventoſitatē ⁊ grauedinē capitis flegmaticā. Recipe. piper. piper longū: cōdiſiuꝫ: ꝫinꝫiber: folia ruthe: aloe: piretrū: ſtafiſagriā: caſtoreū: origanū perſicuꝫ. i. ſaturegia: inſufflentur ex hac in nares. ¶ In lib. de cōplemento ⁊ fine. medicina inſufflanda ꝯferens mirabiliter palyſi torture apoplexie vigilijs epilepſie. ⁊ ē valde fortis. Recipe. piper: caſtoreum: ruthā: ſiccā: aloe: ſemen ſinapis: ⁊ nigellaꝫ: omnia equali pondere: ꝯdiſium in quantitate omnium terantur bene ⁊ paulatim inſufflentur in pauca quātitate: q2 fortis eſt valde. ¶ G. in libro accidentiuꝫ. ſternutatio mundificat cerebꝝ: ⁊ pectus per nares: ⁊ ſternutatio naturalis mundificat cerebꝝ a vētoſitatibus vaporib⁹ ⁊ ſupfluitatibus. ¶ Pillule iuuatiue plurimum ad inſufflandum per naſale torture ꝑalyſi: epilepſie ⁊ oibus morbis frigidis vertigini ⁊ vētoſitati capitis: ⁊ dꝫ diſſolui ex eis i quātitate vnius grani piperis cum ſucco maiorane ⁊ pauxillo olei violati ⁊ inſufflare narib⁹. Recipe. ꝯdiſi: nigelle: ana. ʒ. i. myrrhe: aloe: gūmi: ruthe: fellis gruis: opopōacis: caſtorei: añ. ʒ. ʒ. euforbij. gra. xv. terātur oia ⁊ ꝯficiantur cū ſucco ſanſuci vel ſambuci vel auricule muris. ¶ Dixit. G. in libro de anhelitu ſternutatio alleuiat grauedinē capitis ſupueniētē ex vaporibus groſſis: ⁊ multis morboꝝ capitis ſicut vigilie ⁊ ſincopi liberātur ſecunduꝫ plures ſternutatiōib⁹: ⁊ rebus prouocātibus ſternutationē. ¶ Dixit iudeus: quādo ſupuenit cal'itas capiti occaſione appoſitiōis medicinaꝝ calidarum inſtillataꝝ per nares: intromittat naribus oleum violatum: ⁊ lac: ⁊ ſuper caput ponaͭ acetum vini: ⁊ albumē oui: ⁊ ſucc⁹ biſmalue. ¶ Embroca cal'm. Recipe ſāſucū: balſamitam: folia lauri: ⁊ citri: abrotanum: ⁊ ciperi: coquātur oia in aqua ⁊ recipiaͭ inde fumus. ¶ Dixit Gregorius in libro de humorib⁹: poſſibile eſt humores capitis purgari ſputo: ⁊ pectinando caput: ⁊ inungendo ipſum cuꝫ medicinis calidis: ⁊ ꝓhibitione ſternutationis: ⁊ res faciens ceſſare ſternutationē eſt retentio flatus per os: ⁊ nares: retinēdo etiam ſternutationē cum dꝫ ſuperuenire: ⁊ ex hoc vſu ſternutatio ꝓhibetur. ¶ Dixit Burcieſu: folia baſiliconis: poſita narib⁹: vel ſuccus eius naribus inſtillatus intromiſſus per naſale: remouet ſternutationē ſupfluam: ⁊ cum homo ſemiclaudit oculos: ⁊ ſtringit naſum: retinēdo flatum: ꝓhibet ſternutationē: ſi intromittitur naribus dauich. i. de myrrha mūdificat cerebꝝ: ⁊ expellit ab eo vētoſitates groſſas. ¶ Sternutatoriuꝫ. Iohānicij in libro de electionib⁹. Recipe cōdiſiū: calamum aromaticū: antere: equali pondere. ¶ Aliud. Recipe cōdiſij. ʒ. i. antere. ʒ. ij. ſi peccat cerebrum in caliditate ⁊ acuitate: ſi vero nō peccat fiat ex antera. i. ſemi roſarum ⁊ calamo aromatico. ¶ Medicina libri ſteer apponēda per naſalis quam ego ordinaui. Recipe pulpam collo[q]ntide:

ſticados:cōdiſium:epithimū:terant̄ omnia ⁊ intromittat̄ pa
ruꝫ ex eis per naſale. ¶ Dixit filius meſue: ꝙ ſuccus baſili/
conis hortulani:naribꝰ intromiſſus ꝓhibꝫ multaꝫ ſternuta/
tionē. ¶ Dixit. G. ꝙ gargariſma fcm̄ ex ſucco anagall' mun
dificat caput a flegmate:gargariſma fcm̄ cuꝫ ſucco cauliuꝫ
⁊ ſirupo acetoſo diſſoluit flegma. ¶ Filius meſue: qn̄ maſti
cant̄ cortices radicū capparis: ⁊ fructus eius expellūt mul
tum de flegmate per os. ¶ Diaſc. ⁊. G. dixerunt ꝙ cortices
radicuꝫ capparuꝫ maſticate: ⁊ gargariſma fcm̄ ex decoctio
ne eaꝝ trahunt mirabiliter flegma. Condiſiuꝫ maſticatum
trahit multū de flegmate. Radices lilij celeſtis trahūt fleg
ma a cerebro: ⁊ piretrū idē operatur qn̄ maſticat̄. ¶ Dya.
piper maſticatū cuꝫ paſſulis trahit ſilr̄ flegma. Semen pa/
paueris ſilueſtris:maſticatū idē operat̄. ¶ Dixit. G. ⁊ Dya.
ꝙ huius medicine operatio eſt ꝑꝑ ſui caliditatem attractio
neꝫ. Semen ſinapis maſticatū vel tritū ⁊ diſſolutuꝫ cū ſiru/
po acetoſo: ⁊ fcō gargariſmate ex eo trahit multū f'la. ¶ Fi
lius meſue dixit de proprietate huius medicine eſt trahere
flegma. Radix ſquinanti:maſtix:ſtafiſagria:piper nigrum: ⁊
album:ſemen vrtice: ⁊ ſinapis:borax:armenicuꝫ:pulpa col/
loquitide:piretrū: ⁊ ſuccus mēthe: ⁊ abſinthij:mixtus cuꝫ ſi/
rupo acetoſo ⁊ gargarizatus: ⁊ radix lilij maſticata cū ma/
ſtice ⁊ ſtaphiſagria ⁊ gummi feſtucarum oia hec poſita cuꝫ
oximelle:vel mixta trahūt flegma ꝑ fauces: ⁊ expellunt f'la
viſcoſum per os. Et idē operat̄ ſerpillum ſiccū: ⁊ cardamo/
muꝫ maius: ⁊ minus: ⁊ ſal gēma. ⁊ ſal armoniacuꝫ: ⁊ opopo/
nacū: ⁊ carpobalſamū: ⁊ altit. i. aſſa fetida cuꝫ maſticatur vl'
cum inungitur ex eis palatuꝫ trahunt quod eſt in eo de hu/
miditate viſcoſa. ¶ Inueni in quodā libro gargariſma tra
hens flegma. ℞. yerāpigrā:piretrum:ſemen ſinapis ſtafiſa/
griam:piper:ʒinʒiber:piper longuꝫ:elleboꝝ albuꝫ: ⁊ eorum
ſimilia. ¶ Et ſcire debes: ꝙ gargariſma qḋ eſt valde bonū
ad trahēdum humores: ⁊ mundificādum cerebꝝ: ⁊ alleuiā/
dum ſenſum: ⁊ linguā. auditū: ⁊ viſum: ⁊ difficilius qḋ fit eſt
illud qḋ fit in balneo vel in eius exitu eo ꝙ vie ſunt ample:
⁊ ꝯfert ſilr̄ morbis cerebri:palato:ori: ⁊ faucibus. Morbi ce
rebri ſūt ꝑalyſis:tortura:epilepſia:apoplexia: ⁊ coꝝ ſimilia.
Morbi oris ſunt ponderoſitas lingue: apoſtema fauciuꝫ ⁊
vulue ⁊ his ſimilia. Et cura iſtoꝝ dꝫ eſſe gradatim: ⁊ primo
cum aqua frigida: q: reddit faucem ſtipticā: ⁊ palatuꝫ: ⁊ de/
fendit eas ab apoſtematibꝰ calidis:ſecundo cuꝫ aq̄ calida:
q: diſſoluit flegma canne pulmonis: ⁊ remouet raucitateꝫ ⁊
mundificat plurimū flegma. Et ſirupꝰ acetoſus diuidit ſub
tiliat: ⁊ trahit flegma: ⁊ acetuꝫ: ⁊ muri: ſunt fortiores in hac
operatōe:verūtñ exaſperāt os: ⁊ bonū muri trahit plurimū
flegma: ⁊ nō calefacit multa calefactiōe Et poſt muri debꝫ
fieri gargariſma ex aqua calida dulci ſepe vt remoueātur
oēs aſpitates: ⁊ poſt acetuꝫ dꝫ fieri cum oleo vt a moueant̄
congelatio dentiū ⁊ eiꝰ acuitas. ¶ Abdus in libro de me/
moria gargariſma iuuatiuū ꝑalyſi ⁊ torture oris. Recipe ſe
men ſinapis: ⁊ origani ʒinʒiber:pip:piretꝝ piper lōguꝫ: bo/
rax:armenicū:radices vitis nigre:ireos ſtafiſagriā: ⁊ ſanſu/
cuꝫ ſiccū:fiat ex oibus his gargariſma cum ſirupo acetoſo.
¶ Gal. in libro de humoribꝰ. Cum vis purgare per palatū
mediocribꝰ purgationibꝰ. iniungas maſticare maſticē mix/
tum cū pipere. Et cum vis difficiliorē facere purgatōeꝫ in/
ungas palatum cuꝫ piretro: ⁊ ſtafiſagria: ⁊ fiāt gargariſma/
ta ex melle: ⁊ ſemine ſinapis ⁊ ſtafiſagria ⁊ ſimilibus eis.

[S] ¶ G. in ſumma megapulſuū. Morbi q accidunt cerebro aut
accidunt in ſubſtātia aut in venis que ſunt in eo aut in eius
cellulis aut in vijs:per quas trāſmittitur ſpiritus aialis ad
neruos ⁊ morbi qui accidunt in eiꝰ eſſentia ſūt apoſtemata:
⁊ iſtud apoſtema aut eſt ex materia calida ⁊ dicit̄ ſirſen cali
duꝫ:aut eſt ex materia frigida ⁊ dicit̄ ſirſen frigidum aut eſt
ex materia cōpoſita ⁊ dr̄ ſubet:vel vigilie. Et morbi qui ac/
cidunt in eis venis ſunt cogitatio melica:ſcotomia: ⁊ verti/
gines: ⁊ morbi ſupuenientes cellulis eius ſunt opilatiōes:ꝑ
quas poſſe eſt prohibere oio tranſitum ſpirituuꝫ ad ipſas: ⁊
ꝑꝑ hoc accidit apoplexia:aut nō prohibet̄ oio: ⁊ ꝑꝑ hoc ac
cidit epilepſia: ⁊ qn̄ accidit opilatio duabus anterioribus
cellulis capitis:ex materia flegmatica:ſuperuenit ſubet fle/
gmaticum: ⁊ ſi accidit poſteriori cellule capitis ex materia
ſicca ſuperuenit catalaſis que fit ex materia frigida ⁊ ſicca
vel ex mala complexione frigida ⁊ ſicca ſine materia. Et qn̄
vie per quas tranſmittit̄ ſpiritus aialis ad neruos opilātur
oio ſuperuenit ꝑalyſis vniuerſalis. ¶ Dico ꝙ ꝑalyſis vni/
uerſalis apud me eſt apoplexia ⁊ ſi alique vie opilātur ⁊ ſu
prauenit ſpaſmus ſpiritus animalis nō poteſt libere curre/
re ad neruos.

[R] ¶ Dixit ruffus in libro de lacte: quia repletio ſtomaci nocet
plurimum capiti: ⁊ ſignum ad hoc eſt: q: vomitus: ſomnus:
⁊ digeſtio:faciunt ebrietatem quieſcere.

¶ Capitulum quintum: cuius rubrice ſunt.

- [T] De tortura.
- [F] De ſpaſmo. etiam in capituto. 7.
- [D] De ſaltu ⁊ iectigatione. etiam in ꝓ capitulo.

[T] In libro mēbroꝝ dolentiuꝫ dixit. G. ꝙ multotiēs accidit ſpaſmus la
bijs:oculis:fronti: ⁊ tēporibus:lingue: ⁊ nerui
qui tranſmittunt̄ ad has ꝑtes hñt ortum a ce
rebro: ⁊ ideo eſt ſciendum ꝙ nocumētum eſt i
cerebro. ¶ Dico ꝙ dicit̄ tortura ſpaſmus hu
midus: q: tortura accidit ſubito: ⁊ ꝓcedunt ipſam ſaltus: ⁊
viſus humidaꝝ reꝝ: ⁊ multotiēs accidit i morbis acutis tor
tura cum mors eſt ꝓxima: ⁊ torquetur ſilr̄ labiū: ⁊ vnus ocu
loꝝ apparet minor altero: ⁊ hoc accidit ex victoria ſiccita/
tis in cerebro: ⁊ aliqn̄ accidit vna vice poſt aliā: mollifica/
tio medietatis faciei: ⁊ torquet̄ ⁊ declinat ad cōtrariā ꝑtem
non mollificatā: ⁊ determinatum eſt q̄lr̄ nerui faciei ortum
hñt a cerebro. ¶ Dico ꝙ per ꝓcedēs primum dcm̄. G. ⁊ ſe/
cundū:ſignificatur ꝙ tortura eſt ſpaſmus ſm plus: ⁊ mollifi
catio ſm minus: ⁊ hoc debet inquiri per ſigna:ꝫ nō multum
refert eo ꝙ cura dꝫ eſſe vna ⁊ eadem: q: eſt ſpaſmus humi/
dus. ¶ Et dixit. G. qn̄ mollificat̄ muſculus ꝑtis dextre fa/
ciei trahitur illa pars verſus ꝑtem oppoſitā. Et ſi mollifica
tur muſculus mouens ſiniſtraꝫ ꝑtem labij:declinat ad dex/
tram partem: ⁊ ſimile accidit omnibus mandibulis ⁊ genis:
⁊ mandibule ⁊ gene:mouent̄ motu muſculoꝝ: ⁊ maior pars
neruoꝝ mouentium hos muſculos ortuꝫ hñt ſub ſpondili/
bus qui ſunt iuxta collum: ⁊ reliq̄ pars hꝫ ortum ſuper iſtas
ſpondiles ⁊ iungitur cum neruis puris:quinti paris cerebri.
¶ Dico ꝙ putauerunt quidā ꝙ paſſio torture eſt in latere
non diſtorto: qm̄ latus ſanum:trahit ad ſe latus patiens ſibi
oppoſituꝫ ⁊ diſtorquetur: ⁊ hoc ſecundum plures eſt falſuꝫ
eo ꝙ paſſio eſt in illa parte in qua oculus apparet diminu/
tus: ⁊ hoc nō eſt niſi in latere inclinato ad ꝑtē oppoſitam.

[F] ¶ Dixit ſapiens. G. in tertio mēbroꝝ dolentium ꝙ ſpaſmus
aut accidit i toto corpore ſicut epilepſia aut accidit medie/
tati corporis ad modū ſpaſmi accidētis antrorſū aut retror
ſuꝫ aut accidit vni mēbro ſic̄ tortura neruivenientis labijs: ⁊
mādibulis: ⁊ naſo:ꝓgrediunt̄ a pari tertio neruoꝝ cerebri.

[T] ¶ Dico ꝙ ſecundum philoſophuꝫ confert torture prouoca
tio ſternutationis cum pulpa colloquintide:ſucco cucume/
ris aſinini:pipere:ʒinʒibere:cōdiſio:malo terre:ell'o albo:ſuc
co lactucellis aſinine:ſucco auricule muris:ſanſuci: ⁊ lauro:
⁊ poteſt hoc fieri ex omnibus his ſimplicibus vel cōpoſitis:
⁊ dꝫ miſceri cum his caſtoreū euforbium: ⁊ tapſia: ⁊ accipia
tur de iſtis rebus ſemotiꝫ vel inſimul quantum ſufficit:ꝫ ca
leſiant priuſq̄ꝫ apponatur. ¶ Medicina alia apponenda ꝑ
naſal'. Recipe condiſij:elli albi: panis porcini: caſtorei : pi/
peris: nigell. ⁊ euforbij:omniū pondus equale: fiant ex his
ſcief ſicut lentes ⁊ conficiātur ⁊ diſſoluātur qn̄ neceſſarie ē
cuꝫ ſucco auricule muris ⁊ intromittātur per naſale. ¶ Et
ponantur ſuper mandibulas leſas: ⁊ ſpondiles colli. Medi
cine rubificatiue: eo ꝙ diſſoluunt humorē velociter. ¶ In
tertio libro epidimiarū dixit. Y. quibus accidit ſqnantia ex
apoſtemate muſculoꝝ ceruicis: ſuperuenit eis tortura: aut
ꝑalyſis:vſq̄ꝫ ad manus: eo ꝙ nerui qui veniunt ad gulam ⁊
manus veniunt a ſpondilibus ceruicis vel colli ⁊ in ſupiori
ꝑte palati eſt quedā diuiſio ꝓducta in rectum coram vena
mediana lachrimalis mandibule ſupioris: ⁊ inter cooperto
rium tegens palatum ſuperiorē ⁊ venaꝫ lachrimalē eſt con
iunctio cum ſubtili coopertorio. Et hac diuiſione diuiditur
latus dextruꝫ faciei: a latere ſiniſtro: ⁊ qn̄ mollificat̄ medie/
tas faciei:aperiat̄ os patientis quanto magis poterit ⁊ com
primatur lingua inferius: ⁊ tunc apparebit medietas illius
pāniculi diuidentis mollificata: ⁊ cum ſuperflua flegmatica
humiditate: ⁊ mutatione coloris in contrariū: ⁊ reliqua me/
dietas apparebit ecōtra. ¶ Dico ꝙ erit differentia iter tor
turam prouenientem ex ſpaſmo: ⁊ ex mollificatiōe: q: illa q̄
eſt ſm diſpoſitionem precedentē nō eſt ex ſpaſmo: ⁊ quādo
apparent muſculi tēporis: ⁊ gene: ⁊ frontis aridi: ⁊ tenſi: tūc

eſt ex ſpaſmo:⁊ dꝫ requiri patiẽs torturã ex humore groſſo: ſi ſentit equaliter in vtroqꝫ latere:⁊ dꝫ ſimiliter queri a paciente ſpaſmuꝫ ex humore groſſo:ſi magis ſentit quã cõſueuit ſentire in diſpoſitiõe ſua nãli. Si datur in potu per menſem.ʒ.i.de yrachemis quolibꝫ die liberat patientẽ a tortura:niſi ſit multũ difficilis. Et quãdo tortura tranſcendit ſextum menſem eſt incurabilis. Et vidi iam ſenes quo⁊ quoſdam inuaſit tortura viginti annis:⁊ alijs triginta:⁊ alios q̃draginta:⁊ alios minus ⁊ plus:⁊ nulluꝫ aliud ex ea ſuſtinuere nocumẽtuꝫ. Et vidi iuuenes q̃bus incepit ſuꝑuenire tortura ⁊ nõ nocuit eis:⁊ alij ſunt paſſi paralyſim nõ poſt longum tẽpus:poſt torturã:quo⁊ vnus ex eis fuit labanderius bimareſten. ¶ Purgatio facta cuꝫ pulpa colloquintide ꝯfert mirabilr̃ huic morbo. ¶ Medicine que apponunt̃ ꝑ naſale in paſſiõe torture ſunt. Recipe cõdiſiuꝫ:piret⁊:nigellã: piper:ʒinʒiber:ſal armoniacuꝫ:⁊ bora⁊:rubeã:pulpã colloquintide:quodlꝫ ſel:licium:ſemen: ſinapis:⁊ alie medicine quas narrauimus in p̃cedentibꝰ. Et dolor ⁊ ardor inductus naribus ⁊ capiti ꝑꝑ has medicinas curat̃ cũ oleo violaceo ⁊ lacte:⁊ ʒuccaro albo:intromiſſis ꝑ naſale:⁊ appoſitiõe ſuꝑ caput biſinalue:⁊ aceti:⁊ albumẽ oui:⁊ confert ẽt multũ calefactoriuꝫ:ex rebus ſiccis apoſitis ſuꝑ mãdibulas ⁊ ſpondiles colli:⁊ ſi ſit multotiẽs iuuat ſicut iuuat balneũ ſiccũ. ¶ Dixit iudeus:ꝙ ſumma cura torture eſt appõ re⁊ per naſale:⁊ ſunt ſternutatio ⁊ gargariſma:⁊ attractio ꝑ nares de aceto forti:⁊ trahere ſuꝑfluitates per nares. ⁊ dꝫ locari patiẽs in camera obſcura ⁊ abluere faciẽ ſuam cuꝫ aceto ⁊ ſi hec oĩa nõ ꝯferunt coquat̃ vena que eſt poſt aurẽ. Et auricula muris hꝫ mirabilẽ ꝓprietatẽ ad hunc morbum ⁊ dꝫ ſumi.ʒ.ij. de ea ⁊ dauich.i.de ſerapino.ʒ.ʒ.de oleo per quiqꝫ dies ⁊ retromitti per naſale:⁊ hec medicina eſt co⁊ liberatio. ¶ Dico ꝙ vidi patiẽtem torturã ⁊ cõmorabat̃ in camera non obſcura ⁊ ſemꝑ videbat lucẽ faciẽdo oĩa que ſibi incumbebãt ⁊ non obfuit ei. Et vidi quoſdã patiẽtes apoplexiã poſt torturã ⁊ q̃nidẽ co⁊ defecerunt ⁊ q̃dã cõualuerunt ꝑ ꝑalyſim ⁊ eſt p̃meditãdum in paſſione torture:q: ſi cõtingat ſtomacus patientis turbari ⁊ corpus eſſe ponderoſum:⁊ non agile in ſuis motibus dꝫ purgari cum difficili purgatione. Et ſi corpus eſt ſm̃ diſpoſitionẽ nãlẽ:tunc eſt ſciendũ ꝙ paſſio eſt ſolum in illo mẽbro qd̃ eſt leſum ⁊ corpus ſi eſt bñ mundificatũ nõ dꝫ incurrere aliq̃d malum niſi illud qd̃ prius habuit. ¶ Dixit Paulus:ꝙ vna de curis torture:ẽ per ligaturaꝫ mẽbri leſi:ꝑꝑ quã trahat̃ verſus ꝑteꝫ ſanã:⁊ ẽt flobotomare venã que ẽ ſub lingua ⁊ apponere vẽtoſas ſupra ſpõdilẽ p̃mã:⁊ ꝓuocare ſternutatiões: ⁊ facere gargariſmata. Et dixit ꝙ mollificatio non eſt in mãdibula inclinata: ſ; eſt in oppoſita ſibi. ¶ Dixit Alexander frodiſi.ꝙ cura torture dꝫ eſſe cum maſticationibꝰ:gargariſmatibꝰ: ſternutatorijs: cum naſalibus:⁊ vẽtoſis:ſi ponãt in ceruice vel occipitio ſine ſcarificatione:eo ꝙ ille vẽtoſe trahũt morbũ a ſpinali medulla:⁊ cum fricationibꝰ ſupra caput:⁊ appoſitione medicina⁊ rubificatiua⁊:ſuper ipſum:⁊ melior ⁊ laudabilior medicina ad ꝓuocandũ ſternutationẽ:eſt caſtoreũ:cõdiſiuꝫ:bleta:⁊ ſuccus eius:⁊ auricula muris:⁊ odorare aliqua ꝯfert ſimiliter patientibꝰ torturã:⁊ flobotomatio vena⁊ que ſunt ſublingua confert mirabiliter eis:q̃ñ morbus eſt cronicus. ¶ Dixit ſcark. Cura torture dꝫ eſſe cum rebꝰ ſternutatiuis ⁊ appoſitione olei ſupra caput:⁊ debẽt coqui carnes ſilueſtres:⁊ teri:⁊ miſceri cum oleo:⁊ apponi calide ſupra locum torture ⁊ hec eſt melior ⁊ magis experta cura que reperiat̃ ad hunc morbuꝫ. ¶ Et inuit in quodã libro ꝙ patiẽtes torturã timent ſubitaneã mortẽ vſqꝫ ad quartũ diem:⁊ ſi tranſeunt hunc terminũ nõ formidant de morte:⁊ q̃ñ accidit tortura lateri ſiniſtro:eſt deterior ⁊ difficilior:⁊ illis quos inuadit hic morbus durabit per duos menſes ⁊ nũq̃ꝫ poterunt liberari oĩo:⁊ dꝫ morari patiens torturã in domo obſcura: ⁊ non exire nocte nec die:⁊ dꝫ apponi nari que eſt ex illa ꝑte in qua apparet oculus diminutus:oleum nucum:⁊ opꝫ patientẽ vti aſſiduo gargariſmate ⁊ fiat embroca ex decoctione balſamite origani tamariſci:ſanſuci:⁊ ĩclinato capite cooperto pannis:tandiu patiẽs exinde fumuꝫ recipiat: donec ſudet:⁊ nihil comedat quod eſt de aĩalibꝰ niſi mel ⁊ vtatur oleo cõi.⁊ oleo nucuꝫ:⁊ oĩo abſtineat a fructibus humidis. ¶ Medicina naſali valde bona. Accipe granuꝫ.i.ſtaphiſagrie:⁊ grana.iij.nigell.⁊ tere ⁊ inſufla totum per naſale. ¶ Aliud. Recipe gũmi ruthe:aco⁊:⁊ opoponacũ ⁊ iſufflet ſimiliter per naſale per ſeptem dies keratuꝫ.i.de felle gruis: quolibet die. ¶ Dixit ſimeon ꝙ motus corij faciei:⁊ labij:ẽ ꝑꝑ muſculos habentes ortum ab occipitio:⁊ debent fricari facies ⁊ tempora patiẽtis tandiu cum manu: donec rubeſcant ⁊ calefiant:⁊ poſtea fricentur cum oleo nucum:⁊ debꝫ morari patiens ĩ calido loco:⁊ dꝫ ignis fieri coram eo: tota hyeme:⁊ caueat a vento:⁊ frigore:⁊ cum aliquis p̃ſentit dolorem in oſſibus faciei:⁊ ſtupefit corium eius:paſſio torture eſt ſibi futura:⁊ tunc erit p̃cauendũ faciem a frigore:⁊ nõ dꝫ ponere ſibi ventoſas:⁊ multas ſaltus faciei ſimiliter ſignificat torturam eſſe futuram. ¶ Dico ꝙ ventoſe faciunt ſuꝑuenire hunc morbũ ad ipſuꝫ:⁊ iam vidi duos homines cõedere oua ⁊ vſi ſunt ſcarefactione:⁊ codẽ die incurrere torturam:⁊ vnus coruꝫ fuit ſenex ⁊ plectoricus ⁊ alter erat iuuenis:ſ; eius complexio erat ſicut complexio eunuchi. ¶ Et inueni in quodam libro qui nominatur breuiat̃:ꝙ non debet in pricipio huius morbi apponi aliquid per naſale vſqꝫ ad quartum diem:eo ꝙ magis mouet morbuꝫ:⁊ ſi cum hoc morbo ſuperuenerit emidicaneus:fiat naſalis cum mumia: ⁊ oleo ſambucino:⁊ locetur patiẽs in camera obſcura:⁊ accendatur coram eo ignis de lignis tamariſci:⁊ fiat ei embroca cum decoctione abrotani:⁊ arthemiſie.

h ¶ Dico ꝙ aſſiduus ſaltus in faciem: ſignificat futuram torturam:quoniam ſit ex humore groſſo frigido inclinato ad muſculos faciei. ¶ Et.H.dixit ꝙ ſaltus accidit corporibus frigide complexionis ⁊ in frigidis temporibus: ⁊ aſſueſcẽtibus potum aque frigide:⁊ dietam frigidam: ⁊ propter hoc quando accidit ſaltus debet fricari facies:⁊ inungi cũ oleo euforbio:⁊ piretri:⁊ eis ſimiliũ:⁊ h̃ erit cauſa p̃ſeruatiua huius morbi. ¶ Et ſaltus curatur ſecundum.H.cum piretro: ⁊ caſtoreo:⁊ cum calefactione aque maris:⁊ aqua ſalis nitri. ¶ Dico ex auctoritate oribaſij ꝙ flegma viſcoſum purgatur cum ſemine ſinapis mixto cum ſirupo acetoſo:⁊ facto gargariſmate ex eo:⁊ alia gargariſmata nõ trahunt niſi humiditatem ſubtilem. ¶ Dico ꝙ vidi homines tortuoſos patientes paralyſim ex illo latere in quo facies erat diſtorta:⁊ ex hoc falſificantur verba dicentiuꝫ:q: morbus torture nõ eſt niſi in latere non diſtorto. ¶ Dixit Theodoſius: quando tortura accidit propter ſiccitatem:ponatur ſupra caput oleum violatum:⁊ intromittatur per naſale butyrum recẽs: ⁊ emplaſtretur caput ⁊ collum cum biſmalua: ⁊ violis vngantur mandibule ⁊ ſpondiles cum oleo biſmalue:⁊ ponat̃ ſuper h̃ loca ⁊ caput veſica plena oleo calido: ⁊ inſtillet̃ ſimiliter oleum deſuper:⁊ ſuperaſpergatur etiam deſuper aqua decoctionis capitum ⁊ pedum pecudum ⁊ liniãtur ſpõdiles ⁊ mandibula cum adipe anatis:⁊ fiat naſale cum oleo ſiſamino:⁊ lacte:⁊ inungãtur tempora cum butyro recenti:⁊ pinguedine anatis. ¶ Serapion dixit: gargariſma eſt magis neceſſarium in tortura q̃ꝫ in aliquibꝰ alijs morbis:⁊ ideo debet multiplicari ⁊ aſſiduari in ipſa ⁊ debet fieri poſt hoc embroca ex decoctione origani:piretri:ruthe: abrotani:armel.i.cicuta:folia⁊ lauri:camomil:mellilotí tamariſci ⁊ mẽtaſtri albi:⁊ intromitti per naſale cum medicinis violentis. Et de habentibus proprietatem mirabilem ad hunc morbum:eſt elleborus albus:de quo debent ſumi duo grana ⁊ teri ⁊ ſubtiliter puluerizari per pannum ſeteum ⁊ diſſolui cũ aqua ⁊ intromitti:per naſale ⁊ aqua debet eſſe illa que diſtillatur a ciſternis ⁊ multi conualuerunt ex hac cura facta vice vna ⁊ ſi ſit ſemel ⁊ non poteſt patiens cõualeſcere ſi reiterentur vice alia:⁊ hoc dꝫ fieri poſt fortem purgationẽ factam cum medicinis laxatiuis:⁊ debet patiens aſſidue tenere in ore ſuo ex parte lateris inclinati: mirabolanum vnum nigrũ ⁊ liniatur illud latus cum oleo coſtino:⁊ cũ galla diſſoluta cum oleo muſtellino. Predeceſſores v̂o conſueuerũt fricare multum muſculos mandibule inclinate ⁊ tempora: ⁊ ſpondiles colli:⁊ dorſi cum forti aceto in quo ſit decoctuꝫ mentaſtruꝫ:yſopus:⁊ origanũ:eo ꝙ illud acetum ſit cõpoſitum penetrat vſqꝫ ad profundum ⁊ incidit velociter humores groſſos infixos ⁊ inuiſcatos muſculis:⁊ cum prolongatum fuerit tempus egritudinis fiant ſternutatoria violenta ſicut ex malo terre:condiſio:pipere:⁊ eis ſimilibus. ¶ Medicina alia conferens paralyſi mirabiliter epilepſie apoplexie:et torture. Recipe piretri:aureos.ij.carpobalſami:cõdiſij.añ.aureos.i.oleandri ſuſpenſi ad fumum per tres mẽſes aureum.iij.origani:eugne:ariſtologie lon.añ.aureum.ʒ.hec omnia terantur:et cribellentur per pannum ſeteuꝫ et inſuf-

fletur per nares. ¶ Alia medicina mirabilis. Recipe casto
rei: pulpam colloquintide condisium piper album terantur
omnia ⁊ informent̄ exinde pillule cum succo sansuci ⁊ intro
mittātur per nasale cū necesse fuerit. ¶ In primo libro mē-
broꝝ dolentium dixit Galienus. quando mollificantur am-
bo musculi trahentes palpebram superiorem deorsum: non
potest patiens iungere palpebram. ¶ Dico vidi quēdā po
nentē sibi vētosas cuȝ scarefactiōe ⁊ sustinentem multā fa-
mem: ⁊ euenit ei ob hoc tortura: sed os tamen non fuit ei tor
tum. ⁊ erat ei difficilis claudere vnum oculum: ⁊ reliquū nul
lo modo poterat claudere ⁊ cum ponebat aquaȝ in ore suo
nō poterat ipsam transglutire: ȝ in continenti reuertebatur
extra: ⁊ non apparebat in facie sua manifeste distortio: quia
passio erat in ambobus lateribus. ¶ Et vidi quendam qui
patiebatur torturam in corio frontis ex parte lateris distor
ti ⁊ erat distensuȝ forti tensione sicut aceto in dispositiōe for
tis spasmi ⁊ eius attractio erat versus parteȝ capitis: ita q̄
ruge frontis ex illo latere nō apparebāt: ⁊ cutis capitis erat
rugata: que esse non consueuit: ⁊ nō poterat iungere superio
rem palpebrā cuȝ inferiori: eo q̄ erat accurata propter at-
tractionē factam versus partem superiorē: ⁊ si fuisset passio
ex mollificatione musculoꝝ trahentiū ipsam deorsum: non
moueretur: ⁊ traheretur inferius ⁊ possibile est ipsam moue
ri violentia ⁊ trahi deorsuȝ sed nullo modo potest iungi cū
inferiori palpebra: ⁊ declinabat etiam facies eorum versus
partē superiorem: ⁊ sensus eorum est sicut in dispositōe spa-
smantis: ⁊ contrahitur labium: ⁊ dicunt q̄ sentiūt in facie di
stensionē: ⁊ duritiem ⁊ nullus eorum sentit mollificationeȝ:
sed debent sentire loca esse leuia: ⁊ credunt se iuuari ex inun
ctionibus: ⁊ cum inueniūtur patientes torturā in hac dispo
sitione certum est q̄ sit spasmus: ⁊ ideo dȝ fieri ligatio: quia
alia species raro contingit nisi morbis acutis: cum appro-
pinquant signa mortis. Et debet induci sudor ex inunctiōe
spondilium ⁊ capitis: cum oleo calido: ⁊ extendatur corium
frontis versus partem superiorem vel inferiorē: ⁊ liger for-
titer cuȝ vna cumia: ⁊ extendātur maxille donec adequetur
os: ⁊ ligetur superius labium: similiter cum cumia ⁊ assiduen
tur fricatio: ⁊ inunctio ex oleis calidis cum virtute: ⁊ opera-
tione: super loca patientia: ⁊ ortum neruorum venientiū ad
ea. Et hec est cura valde laudabilis ⁊ cōpleta: ⁊ debet requi
sepe labium ligatum ⁊ si nō reperit̄ ad equatum soluatur se
pe ⁊ distendatur ⁊ ligetur. ¶ G. in sexto mēbroꝝ dolentiuȝ:
quādo lesio est in anteriori cellula cerebri sicut in totum fa-
cit subet ponderosum: ⁊ catalansi ⁊ si accidit in eius medie-
tate accidit nocumētum in facie. ¶ Dico quādo in patiēte
torturam: non deficit patiens in suis operationib⁹ eius mor
bus non est a cerebro. ¶ Dicitur in antidotorio antiquo q̄
principium cure patientis torturam est ponere ipȝ in came-
ra obscura q̄ nullo modo videat lucē ⁊ non discedat ab ea
die noctuqȝ: ⁊ non tangatur a vento: ⁊ fiat ei nasale cuȝ oleo
nuciȝ ⁊ oleo stincoꝝ ortulanoꝝ: ex illa pte ex qua clauditur
oculus: q2 illud latus patiens: est dolorosuȝ: ⁊ debent appo
ni. xxi. gutte in parte dolenti ⁊ ex alio latere septem quolibet
mane ieiuno stomaco: per septem dies: ⁊ vtatur quolibȝ die
gargarismate qualibet hora vsqȝ ad meridiē q̄ fluat ex eo
multum de flegmate: ⁊ postea comedat: verūtamen nō cōe-
dat carnes animaliū nec fructus humidos: ⁊ cum pertrāsit
septimuȝ diem fiat embroca ex decoctione sansuci tamari-
sci mētastri: ⁊ origani coctoꝝ in vno vase cui⁹ os sit bñ ob-
turatum: ⁊ cum decocte fuerint mittatur aqua cū herbis in
peluim ⁊ cooperto capite pannis tandiu patiens fumū reci-
piat donec sudet: ⁊ cathaplasmetur locus dolorosus cū di-
ctis herbis: ⁊ cū sudare inceperit fricet̄ locus dolorosus cū
panno lineo: donec rubescat: ⁊ demū inungatur cū oleo stin
coruȝ ortulanoꝝ: ⁊ post inunctionē reiterato fumū recipiat:
⁊ cathaplasmet̄ locus vt dictū est: ⁊ hoc cōsilio vtat̄ decies
in die: ⁊ potus eius sit aqua mellis: ⁊ quādo hic morbus est
in latere sinistro est difficilior: ⁊ ei⁹ cura debȝ assiduari per
vnum mensem: ⁊ si transacto mense nō liberat̄ patiens erit
pronosticandū q̄ non poterit liberari: ⁊ ideo non erit curā-
dus de cetero. ¶ Electuariū mirabile ⁊ expertū contra tor
turā ⁊ fuit repertū in quodā antiquo tractatu cuiusdā medi
ci. Recipe ȝinȝiber: ⁊ acoꝝ terantur ⁊ puluerizētur ⁊ confi-
ciantur cū melle: ⁊ detur de eo in quantitate vnius nucis ma
ne ⁊ sero. ¶ Et dicitur etiaȝ in eodē q̄ terat̄ semen sinapis:
⁊ distemperet̄ cuȝ aceto vinaceo ⁊ inungatur exinde mādi
bula in qua est passio: ⁊ liget̄ mandibula lateris inclinati cū
cumia: ⁊ teneat in ore ex eodē latere vnū mirabolanū: ⁊ pur
getur aliqñ: ⁊ inter has curas fiāt gargarismata ⁊ intromit-
tantur per nasale medicine calide: ⁊ post purgationē detur
aliquādo oleum anacardinū: ⁊ est melior ⁊ expertior cura q̄
reperiat̄ in hac egritudine: dare omni die in quātitate vni⁹
oui de seminibus iuniperi tritis: ⁊ puluerizatis ⁊ confectis
cum tantundem melle.

D ¶ Dico quādo adest saltus in facie ⁊ dolorosum est ⁊ ponde
rositas: subtilietur eius dieta ⁊ purgetur cū yeraruffin: ⁊ fri-
centur musculi faciei: ⁊ spondiles: donec rubescāt ⁊ inungā-
tur cum oleis fortis calefactionis ⁊ calefiant etiā loca pre-
dicta: ⁊ si cum hoc morbo accidit paralysis cura eius debet
esse assidua calefactio ⁊ inunctio loci cū oleo costino: donec
ampulletur: ⁊ non est distēdendū ab hac cura: q2 ob hoc cō
silium liberabitur patiens per tres dies omni die ieiuno sto
maco ⁊ ligatura non est obliuiscenda.

E ¶ Dixit filius mesue: in libro suo de complemēto q̄ confert
torture fomentare faciem omni die ieiuno stomaco cuȝ aq̄
camomill: donec facies sudet: ⁊ rubescat̄ ⁊ postea liniatur
cuȝ oleo stincoꝝ ortulanoꝝ: in quo dissoluatur castoreū cu-
for. nigella piretrū: ⁊ oleū costinū: ⁊ fricetur ex hoc oleo ocu
lus eius similiter. ¶ Dixit Georgius possibile est continge-
re emigrāneā in tortura ⁊ tunc est intromittēdū per nasale
mumia ⁊ oleum sambucinuȝ: ⁊ iuuat similiter apponi p na-
sale de cordumeni: in quantitate tusigi. i. pondus: grana. ij. ⁊
ex hoc erit eius liberatio: vel ponatur per nasale kerat. i. de
aristol. cum oleo stincoruȝ ortulanoꝝ: ⁊ fricetur patiētis lo
cus forti fricatione: ⁊ locus radicū auriū: ⁊ inter ambas spa-
tulas: ⁊ inungatur eius facies tota: ⁊ ceruix cū oleis calidis:
⁊ fricetur assidue ⁊ qualibet hora embrocetur eius faciens
recipiendo inde fumū cuȝ decoctōe camomille sansuci: bar
mel: ⁊ lauri. ¶ Dixit filius mesue: tortura vocatur in greco
spasmus frumpos: framos hoc est spasmus musculoꝝ capi
tis: ⁊ spasmus arabice nominatur similiter spasmus latine: ⁊
confert ei oleum mustellinū ⁊ gallia ⁊ ligatio lateris inclina
ti: ⁊ nasale post elapsuȝ tēpus: q2 nō dȝ fieri in pricipio: ⁊ de
bet fieri in hoc morbo oleum nardinuȝ: q2 est stipticuȝ ⁊ cū
apponuntur res calide debent esse cū mollificatiuis ⁊ vtat̄
cura dicta in spasmo superueniēte ex humiditate: ⁊ fircetur
locus cuȝ borace cera pipere ⁊ semine sinapis: ⁊ stet cuȝ fa-
cie inclinata super decotione origani ⁊ ruthe: ⁊ abluatur fa-
cies ex ea donec fiat rubea: ⁊ postea inungatur cuȝ oleo ru-
thaceo: ⁊ costino ⁊ fricetur cū panno lineo donec rubescat.
¶ Dico q̄ confert ei pretermittere: cibū donec febricitet ⁊
debilitetur: ⁊ illo tēpore debet fieri fricatio ⁊ calefactio de-
bet esse qualibet hora si febricitat: non nocet ei.

F ¶ Et. G. supprefit castoreuȝ in egritudine neruoꝝ ⁊ proprie
in spasmo humido: quem ipsemet fuerit passus: ⁊ fuit libera-
tus: eo q̄ castoreum potatum vel inunctuȝ penetrat ad illa:
loca ad que nulla alia medicina penetrare potest: ⁊ licȝ hāc
habeat operationeȝ non tamen est multe caliditatis: ita q̄
patientes febrem non acutaȝ possunt audacter sumere ipȝ:
⁊ debet dari in hoc morbo in potu cuȝ aqua mellita ⁊ mul-
tuȝ debet adherere medicus huic cure. Et similiter ȝinȝibe-
ri acoro ⁊ asse fetide ⁊ granis iuniperi ⁊ debet fieri ex omni-
bus his electuariū ⁊ dari: ⁊ cuȝ debet fieri inunctio ex casto
reo dissoluatur in oleo veteri. Et hoc dixit. G. in. xi. capitulo
de simplici medicina. ⁊ cum debet prouocari patiēti fortis
sternutatio madefiat bombix in aqua ro. tepida: ⁊ ponatur
supra oculos ⁊ ligentur fortiter cum vna cumia.

E ¶ Dixit albugerag: quādo instillatur per nasale auricula mu
ris liberat omnino patiēteȝ a tortura. Dico q̄ ego vidi mul
tos liberari multotiens: prorsus ab hac egritudine solū cuȝ
ista herba. ¶ Dixit filius mesue: q̄ multū confert huic mor
bo odorare sansucuȝ: ⁊ ei⁹ oleū intromissuȝ per nasale iuuat
mirabiliter: ⁊ dixit q̄ piper īducit neruis ⁊ musculis calidi-
tatem igneam. Et ideo dico q̄ cū teritur ⁊ puluerizat̄ mul-
tum subtiliter ⁊ miscetur cū oleo: et fricatur locus lesus for-
ti fricatōe: mirabiliter ꝯfert huic morbo. ¶ Dixit filius pa-
triarche. Si accipiat̄ in quātitate vni⁹ grani piperis de su-
periori cortice catapucie maioris: et terant̄ et intromittan-
tur per nasale in nasum patientis torturaȝ: p tres dies: quo-
libet die semel: et locatur in camera obscura liberat patien-
tem omnino. ¶ Dico q̄ quidaȝ fuit passus torturā et visus
est dicta medicina pars torture cessauit: sed illud parum qđ

remansit fuit sibi inueteratū. ¶ Dixit filius mesue: oleū stincorū ortulaticorum: cōfert torture cum intromittitur per nasale vel inungitur locus ex eo. Aqua mellis est melior vino in passione torture. ¶ Dixit bodex: ꝙ conuenerunt omnes sapientes in hoc: ꝙ hic morbus accidit ex flegmate mucillaginoso ⁊ cum ridet patiens eius facies apparet magis distorta ⁊ oculus lateris patientis rugatur: ⁊ diminuit̄: ⁊ lachrymat̄: qualꝫ hora: ⁊ masticat cibum ex parte lateris sani: ⁊ est piger ad loquēdum: ⁊ nō expedite loquitur: ⁊ eiꝰ anhelitus est diuersus: ⁊ debet vti assidue sternutationibus: clysterijs: ⁊ gargarismatibꝰ: ⁊ abradatur caput eiꝰ ⁊ emplastretur cuꝫ semine sinapis ⁊ ligetur latus inclinatuꝫ forti ligatura: ⁊ donec adequetur dimittatur ligatuꝫ: ⁊ ex hoc consilio liberabit̄ patiens. ¶ Abdux i libro de memoria. Medicina nasalis mirabilis ad torturā. Recipe costum: castoreum: nigell. armoniacum: opoponacū: euforbium: conficiātur cum suco cucumeris asinini condisiuꝫ: pulpaꝫ colloquintide: origanuꝫ: aloes: myrrham: piper ⁊ sticados: ꝯficiantur cum succo auricule muris ⁊ intromittant̄ per nasal. ¶ Dixit archigenes in libro suo egritudinuꝫ cronicarum: quādo dislocatur mandibula sine dolore faciei non reperitur medicina magis iuuatiua quaꝫ facere gargarismata cum rebus violentis sicut sc. sinapis: ⁊ staphisagria. ¶ Medicina valde mirabilis ⁊ experta inuenta in quodā libro. Accipe succum auricule muris: ⁊ misce cū eo paruꝫ opoponaci: ⁊ myrrhe ⁊ instilla vno die in narē lateris inclinati duas guttas: ⁊ in narē lateris sani vnā: ⁊ sequenti facias econtra. ¶ Dixit bucceiesu: si intromittat̄ per nasale quantitas vniꝰ kerat de serapino cū succo sansuci plurimū confert. ¶ Dixit abugeraeg: ꝙ idē facit succus auricule muris. ¶ Dico ꝙ nō inueni rugas in fronte ex parte lateris patientis: ⁊ coriū erat valde tensuꝫ: ⁊ cuꝫ feci inunctionē ex oleo ⁊ sparsim desup aquaꝫ tepidaꝫ fuit maximi iuuamēti: ⁊ possibile est ꝙ accidit tortura ex spasmo: ⁊ mollificatione: ⁊ dolor facit eaꝫ differre: quia quando est ex mollificatione non sentitur dolor: ⁊ confert ei odorare acetum forte: ⁊ attrahere ipsuꝫ per nares multotiens in die: ⁊ inclinare caput super fumū eiꝰ. dico ꝙ in forti tortura debent apponi per aliquot dies medicie mollificatiue super coriuꝫ frontis: ⁊ supra cutiꝫ capitis ⁊ faciei: ⁊ debet locus inungi donec mollificetur: ⁊ postea distēdatur: ⁊ trahatur corium frontis ⁊ capitis versus supercilium: ⁊ ligetur fortiter cum cumia: mediāte bombice. Et ꝓhibeatur ascensus corij faciei versus mentum: ⁊ post ligationem dicto modo factam: ⁊ in tātum debet trahi ⁊ distendi: donec adequatur os: ⁊ post tertium diem requiratur ligatura ⁊ si necesse fuerit eam reiterare reiteretur: q2 in ꝑma vice vel secunda adequat̄ os: ⁊ hoc consilium est vtile post purgationē ⁊ alias curas. ¶ Dicitur in libro de perfectiōe ⁊ complemento: ꝙ recipere fumuꝫ ex decoctione camomille inclinata facie supār ipsum: ieiuno stomaco cōfert plurimuꝫ torture: ⁊ debet leniri patiētis facies post hoc: cū oleo nardino costino: ⁊ piretro: ⁊ masticatio gariofiloruꝫ masticis: stafisagrie: ⁊ piretri: ieiuno stomaco prodest mirabiliter torture: ⁊ similiter gargarisma factum ex his rebus.

¶ Capitulum sextum: cuius rubrice sunt.

- De epilepsia.
- De incubo.
- De matre puerorum: etiā in .7. capitulo.
- De timore in sonno ⁊ ꝓprie puerorum.

In tertio libro membroruꝫ dolentiū. dixit. G. epilepsia: ē spasmꝰ superueniens toti corpori: sed nō quotidie cōmoratur: ⁊ eius paroxismus cito pertransit ⁊ quando ledunt̄ membra capitis ⁊ totius corporis ex hoc morbo: est signuꝫ ꝙ morbus est i cerebro: ⁊ ex eius veloci paroxismi declinatione: possumus intelligere ꝙ humor faciens hūc morbuꝫ opilat vias spiritus animalis: ⁊ est simul in ventriculis cerebri: ⁊ nerui: ⁊ eoruꝫ radices in principio sui ortus mouent se motu tremulo: ⁊ comprimūt se tādiu donec expellatur quod est in eis nociuum. ¶ Dico ꝙ hic morbus debet esse in loco tremente ⁊ mouente se cū cōtractione: q2 ille motus expellitur ad reꝫ nociuam ⁊ spasmus qui accidit corpori consequitur ex illis motibus diuersis expellētibus nociuū. Et signuꝫ ad hoc ē: q2 ex diuersitate motus eoruꝫ membra contrahuntur ⁊ distendūtur in breui tempore quādoqꝫ sine modo ⁊ ordinatione ⁊ hoc est ꝺm motus principiorum neruorum: ⁊ si quis premeditatur in his motibus sunt sicut res inanimata: congressa alicui rei occulte: ⁊ ille motus rei occulte est diuersus ⁊ sine ordinatione: ⁊ quoniā expulsio est ex distensione ⁊ cōtractione: motus erunt plures: ⁊ eoruꝫ causa motus spasmi in corpore similiter erunt plures: ⁊ motus distensionis erūt minores his: q2 nō sunt voluntarij: sed sunt ad quiescendū: ⁊ illa est melior ⁊ sufficientior causa ad intelligenduꝫ motꝰ spasmosos superuenientes epileptico quaꝫ suꝫ dicturus in sequentibus. Et si hic motus eueniet ex madefactione radicum neruoruꝫ madefactaruꝫ tali madefactione ꝙ adderetur ad amplitudineꝫ eoruꝫ ex qua occasione acci deret spasmus nō de facili dissolueret̄: sed diu duraret ⁊ fortasse esset madefacta radix cuiuslibet nerui spasmati: in patiente epilepsiam sicut madefit in spasmo superueniēte ex humiditate. ¶ Et ex subito aduētu ⁊ recessu paroxismi huius morbi significatur: ꝙ hic morbus nunq̄ȝ potest accidere ex siccitate vel inanitiōe: sed accidit quotidie ex humore grosso: q2 opilatio transitus ⁊ viarum subito facta de necessitate accidit ex humore grosso: ⁊ viscoso. Aut q2 cerebrum vel eius subtilis pāniculus sunt in se sicut preparata ad modū corij conciati ad soleas: ⁊ cum ita est oportet eius paroxismū eē longū: ⁊ sensus omnis in hora insultus esse lesus: ⁊ totū hoc accidit epileptico propter humoreꝫ opilantē vias spiritus animalis ⁊ denegāteꝫ eius transitum. ¶ Et epilepsia ꝺm plures accidit ex humore grosso flegmatico: ⁊ aliquādo accidit ex humore grosso melancilico: sed raro contingit ⁊ illa que est ex flegmate ducit ad paralysim: ⁊ illa que est ex humore nigro: ducit ad melancoliam non naturalem: q2 melācolia naturalis non habet in se grossitudinē ⁊ viscositatem. ¶ Et dixit ꝙ epilepsia est triplicis speciei: aut fit ex humore coadunato in cerebro: aut ex vapore eleuato a stomaco ad cerebrum: aut ab aliquo membroruꝫ corporis ⁊ aliquādo sentiunt aliqui epilepticoruꝫ aliquid: qꝺ est quasi vapor seu spiritus frigidus ascensus ab aliquo membro a quo vapor ascendit sicut pede: vel manu: vel alio mēbro: donec ꝑuenit ad caput: ⁊ tunc cadunt. ¶ Et ligatio facta illi membro a quo vapor ascendit: confert plurimum huic morbo ⁊ apponitur etiam in eodem loco emplastrum factū de sinapi: ⁊ ligatio cōfert: q2 obuiat illi morbo facienti paroxismū: ⁊ nō permittit ipsuꝫ accidere eo ꝙ denegatur vaporis ascēsus. ¶ Gal. dixit in quarto libro pulsuum: ꝙ patientes epilepsiam secundum plures ducuntur ad paralysim: ⁊ consilium huius morbi est inqurendum in quarto ⁊ tertio libro memorato. ¶ Et idem in libro membrorum dolentiuꝫ. dixit. species epilepsie sunt tres. prima est ex humore existente in cerebro: ⁊ eius cura debet esse cum potu elli nigri. Et secunda est a stomaco ⁊ curatur cum potu pulpe colloquintide: ⁊ tertia est ab aliquibus membrorum corporis ⁊ curatur cuꝫ emplastro de elgeto vel tapsia ⁊ cum ligatura facta in ipso membro supra emplastrum: ⁊ cognoscitur quantitas magnitudinis epilepsie ex paruitate: ⁊ fortitudine anhelitꝰ: ⁊ eius duritie: ⁊ quantitas paruitudinis indagatur ex velocitate anhelitus: ⁊ eius magnitudine: ⁊ scotomie equiparatur: ⁊ habet collimitantiam cum hac egritudine. Et si possibile est flobotomari arterias subet liberatur patiēs ab epilepsia: que fit ex vaporibus ascendētibus ad caput ⁊ superuenit exinde apoplexia eo ꝙ cerebrum infrigidatur ⁊ abscinditur materia spiritꝰ animalis. ¶ Reperitur in tertio libro de miamyr ꝙ confert epilepsie: insufflatio facta in nares ex pulpa colloquntide: succo cucumeris asinini: nigell. sale armoniaco: ⁊ eis similibus: eo ꝙ faciunt fluere multas humiditates. Et idem operantur ꝫinꝫiber: condisiuꝫ ⁊ piper ⁊ elleborus albus. sternutatoriuꝫ valde optimum valens contra epilepsiam torturam ⁊ apoplexiam: ⁊ eis similia. Recipe eufor. castoreum pulpe colloquintide: ⁊ sticados terantur ⁊ puluerizentur subtiliter ⁊ cribrentur: ⁊ prouocetur cuꝫ eis sternutatio. ¶ Dixit Gal. in libro de chimis. detur patientibus epilepsiam medicina in potu purgans flegma et postea fiant gargarismata trahentia multuꝫ de flegmate a capite. ¶ Et dixit ꝙ spuma que accidit in ore epilepticorum: est quasi mundificatio paroxismi eorum ⁊ insultus paroxismi epileptici cessat superueniente spuma: ⁊ contrarium ē in apoplexia: q2 spuma in apoplexia est valde periculosa: ⁊ in epilepsia non accidit nisi in hora paroxismi. ¶ Et dixit. Y. in secūda particula afforismorumm. utatio epilepticorū de

regione in regionem ⁊ de dieta in dietam est eis maximum
iuuamentum ⁊ proprie cum mutatio est ad regionem ⁊ die-
tam calidam ⁊ siccam eo ꝙ materia generans epilepsiaꝫ ē
frigida ⁊ grossa: ⁊ mutatio adolenscentie ad iuuentutem est
magna medicina epilepsie: ⁊ non reperitur aliquid quod in
tantum prohibeat euentuꝫ paroxismi epilepsie sicut subita
mutatio aeris in contrariuꝫ in hora eius euentus. ¶ Et ac
cidit epilepsia ſm plures indiscrete ⁊ inordinate comeden-
tibus ⁊ bibentibus ⁊ cubantibus supra terram sine lecto ⁊
illic vtplurimuꝫ in sole vel aere frigido. ¶ Et dixit in. v. p-
ticula affforismorum. quando epilepsia accidit ante ortum
pilorum pectinis peccans commutatur cum ipsi incipiunt
nasci: ⁊ cui euenit epilepsia in. xxv. anno vel. xl. commoritur
cum ea. ¶ Dico ꝙ spuma accidit in epilepsia propter fortē
agitationeꝫ motus ⁊ spiritus: ⁊ in apoplexia est propter vio
lentiam anhelitus ⁊ est cum periculo. Unde. Y. in prima p-
ticula afforismorum. strangulatoruꝫ dissolutoruꝫ ⁊c. ¶ Et
dixit. G. in quarto afforismorū. in secunda particula. ¶ Di-
spositio epilepsie ⁊ apoplexie vna vtriusqꝫ est causa ⁊ sunt
chimi frigidi ⁊ grossi: ⁊ in epilepsia est motus diuersus ⁊ nō
deficit omnino. In apoplexia vero deficit virtus currens p
neruos omnino: ⁊ apoplexia est ex multa chimorꝫ quantita
te opilante ventriculos cerebri omnino ⁊ non potest ingre
di spiritus aliquo modo: ⁊ ideo non est in ea motus. Et epi-
lepsia est minor: quia nō omnino ventriculi cerebri opilan-
tur: ⁊ quanto minor motus est in epilepsia: tanto deterior ē:
⁊ hoc est inquirendum in illo loco in quo dicitur ꝙ spuma
in apoplexia est mala. ¶ Dixit etiam. G. humor ex quo ge-
neratur epilepsia est flegma frigidum: ⁊ eius cura est ex mu
tatione etatis: de humiditate in siccitatem: ⁊ cum exercitio
quieto: ⁊ cum dieta sicca: ⁊ cum medicinis desiccatiuis: ⁊ nō
omnes illi quibus superuenit epilepsia ante tempus ortꝰ pi
lorum pectinis fuerunt liberati: post eorum ortum: nisi me-
dio tempore sicut adiuti cum medicinis ⁊ dietis decentibꝰ
morbo. Et ſm plures quibus accidit epilepsia in. xxv. anno
nō possunt cōualescere. ¶ Et dixit. Ypo. in sexta particula.
ꝙ cerebrum epilepsie naturaliter debet esse debile: sed hoc
nō cōuertitur ꝙ qui habeat cerebrum debile debeat eē epi
lepticus: ⁊ maxime cum homo nō vtitur rebus generantibꝰ
epilepsiam. Et epilepsia debet purgari cuꝫ purgantibꝰ hu-
morem flegmaticum. ¶ Et dixit: G. in libro de temporibus
egritudinum: epilepsia est accidens cōcomitās egritudinē.
¶ Et dixit in libro de morbo infantili. ꝙ caueat sibi epile-
pticus a forti frigore: ⁊ calore: ⁊ ventis: ⁊ clamatiōibus ⁊ ab
odoratu rerum aromaticaruꝫ: a senijs ⁊ curribꝰ ⁊ a balneis
naturalibus ⁊ innaturalibus malis: ⁊ vigilijs: indigestioni-
bus tristitia ⁊ impetu ⁊ his similibus: mouētibus corpꝰ for-
ti motu: ⁊ hec faciūt superuenire paroxismuꝫ ⁊ si accidit eis
aliquid istoruꝫ debet quiescere donec trāseat eorum nocu-
mentum: ⁊ vti subtili dieta donec trāseat hora paroxismi ⁊
pretermittāt omnes motus: ⁊ purgētur in pricipio veris cū
medicinis purgantibus materias morbi precedentibus: tñ
dieta ⁊ alijs que faciunt apparatuꝫ ad purgationem: ⁊ de-
bēt vti moderato exercitio: ⁊ quiescere ante corporis fatiga
tionem: ⁊ pretermittant difficile exercitiuꝫ: eo ꝙ dissoluit: ⁊
replet cerebruꝫ ⁊ nō debent morari capite inclinato: ſ; ere-
cto ⁊ subleuato magis more solito: nec mouere ipsum: ſ; mo
uere aliquādo mēbra inferiora: ⁊ debent fieri fricatōes pa-
tientibus epilepsiaꝫ cum pāno lineo donec loca rubescant
⁊ primo in lacertis brachioruꝫ: secūdo i pectore ⁊ stomaco:
vltimo vero in tibijs: ꝙ trahat materia ad inferiora: ⁊ post
hāc fricationem quiescant aliquātulū: ⁊ fricetur postea ca-
put: ⁊ pectinetur: ⁊ cibi eorum sint olera mollificātia: ⁊ cōe-
dant de eis tertiam partem cibi assueti ⁊ due partes dimit-
tātur pro eorū cena. Et olera erūt lactuce: ⁊ atrriplices ble
tones: malue: blete: caules: porri: apium: ⁊ comedāt fructus
nō facientes moram in stomaco: ⁊ prohibeātur poma faciē
tia moraꝫ sicut pira: ⁊ coctana: ⁊ similia: ⁊ caueat vniuersa-
liter ab omnibus oleribus fructibus ⁊ cibis generantibus
flegma. ¶ Et ego dedi his patiētibus bletas ⁊ alia que p-
diximus nō ꝙ sit eorꝫ quotidianus cibus: sed ꝙ comedant
de eis ante cibum vt eorū vēter mollificetur ⁊ secessus red
datur facil: ⁊ fructus ⁊ olera generātia humorem flegmati-
cum ⁊ trahentia longam moram in stomaco sunt mala: ⁊ ñ
comedant rapas nec alias radices eis similes: qꝛ sunt diffi-
cilis digestionis ⁊ grosse: nisi habeant aliquam acuitateꝫ: ⁊
abstineāt a fungis ⁊ non debēt esse res acute plurime acui-
tatis ꝙ faciāt ascēdere vaporē ad caput ⁊ repleant ipsuꝫ: si
cut sinapis violenta ⁊ apium ⁊ allea ⁊ cepe: hec enim calefa
ciunt plus debito: ⁊ generant malum humorem ⁊ licet sina-
pis diuidat humores grossos tamen propter vapores ascē
dentes ab ea ad caput nocet eis. ¶ Et vtātur audacter si-
rupo acetoso ⁊ maxime facto ex aceto squille ⁊ aqua deco-
ctionis capparis ⁊ aceto ⁊ mele ⁊ detur in hyeme calidus ⁊
in estate frigidus: ⁊ multotiens dedi pueris patientibus epi
lepsiam sirupum acetosum ⁊ fuerunt liberati interueniēte:
tamen purgatione conueniente: ⁊ dentur eis aues in coruꝫ
cena: preter aues lacunales: ⁊ de carnibus quadrupedū dē
tur eis carnes edine ⁊ leporine asse ⁊ elixe: cum anetis cum
porris: ⁊ omnes alie carnes prohibeātur eis: ⁊ detur eis pi-
scis lucius ⁊ dico sūmarie euitent omnia que generant hu-
morem grossum: ⁊ que sunt inflatiua: ⁊ difficilis digestionis
⁊ exitus: ⁊ postꝗ eoruꝫ corpus purgatum. fuerit: leui purga
tione detur eis de squilla omni die: quia ego curaui pluri-
mos pueros epilepticos hoc modo in. xl. diebus. ¶ Confe-
ctio squille incidatur squilla recte ⁊ ponatur in vase in quo
fuerat mel: ⁊ cooperiatur os eius cum luto: ⁊ ponatur in lo-
co opposito meridiei: ⁊ non vento septētrionali omnino: ⁊
fiat in estate in diebus canicularibus per dies. xl. ⁊ semel de
tertio in tertium moueatur: ꝙ calor penetret ad quamlibet
sui partem: ⁊ cum extrahitur inuenietur squilla ꝗsi tota dis-
soluta in aquam: ⁊ tunc decoquatur illa aqua cū bono mel-
le: ⁊ detur ex ea pueris coclear vnum mediocre: ⁊ homini-
bus magnis detur coclear magnuꝫ: ⁊ potest similiter acci-
pi substantia squille que superstitit ⁊ teri ⁊ exprimi ⁊ succus
ex ea extractus decoquatur cū melle: ⁊ istud erit propinquū
virtuti prime confectionis. Et decoquentes squillaꝫ supra
ignem ⁊ exprimentes eam diminuunt eius virtutem. ¶ Et
inueni i epistola tyriace cesaris: ꝙ medulla cerebri camelli
parui exiccata data in potu cum aceto mirabiliter confert
epilepsie: ⁊ idem facit cerebruꝫ dōnule vel bellotule. ¶ Et
reperitur in libro de flobotomia: ꝙ patientibus epilepsiam
debet fieri flobotomia in principio veris: licet non appare-
ant manifeste signa repletōis: ⁊ debent flobotomari de ve-
na pedis: ⁊ simile est faciēdum in vertigine scotomia: ⁊ alijs
egritudinibꝰ capitis. ¶ Dixit Gal. ꝙ sirupus acetosus sq-
liticus est maioris ⁊ melioris virtutis diasquilla: sed ego or
dinaui eam dicto modo quo datur pueris. ¶ Dixit Alexā-
der in cura hirsen: ꝙ epilepsia aut accidit a capite: aut a sto
maco: aut a vapore dissoluto ab aliquibus alijs membris:
petente cerebrum cuius ascensus presentitur a patiente vs-
que quo ascendit cerebrū. ¶ Et signa eius que est a stoma-
co sunt iectigatio cordis ⁊ eius inordinatus motus: ⁊ pun-
ctio stomaci: ⁊ mouetur eius paroxismus cum patiens mul
tum abstinet a comestione. Et in illa que accidit ab aliqui-
bus alijs membris corporis: presentitur a patiente vapor
resolutus a membro petens cerebrum: ⁊ accidit vt pluries
humidis natura ⁊ pueris. Et pueri non debent curari: qꝛ
sanantur in mutatione etatis ⁊ conferunt huic morbo ven-
tose cuꝫ scarificatiōe: ⁊ sinapis: ⁊ vstura super caput in ho-
ra paroxismi ⁊ insufflatio rerum calidarum p nares. ¶ Et
inueni in libro signorum ꝙ ex spasmo inducitur epilepsia: ⁊
ex oppio inducitur tetanus vel cōgelatio. Et signa parato-
rum ad epilepsiam sunt ponderositas capitis: ⁊ eius dolor:
⁊ fortis soda. ⁊ tarditas motus: constipatio ventris mesti-
ties ⁊ iectigatio in facie. ¶ Et epilepsia accidit a cerebro
aut stomaco: aut a matrice: aut propter lumbricos: aut pro-
pter malum vaporē ascendentem ab aliquo alio membro:
quelibet istarum specierum habet signa ⁊ causas. ¶ Dixit
Ypo. in sexto epidimiarum. ꝙ summa cura epilepsie est sub-
trahere materiam assidue a cerebro omni ingenio ⁊ redde-
re ipsum leue et minuere eius superfluitates. ¶ Et dixit in
primo capitulo sexti. Quod pueri patientes epilepsiam li-
berantur vt pluries in adolescentia nisi sint vsi mala dieta:
⁊ accidit hic morbus ſm magis ex mala complexione frigi-
da dominante cerebro: ⁊ ſm plures erit ei admixta aliqua
humiditas. Et paroxismus epilepsie que accidit ab aliquo
membro non ita sepe superuenit sicut ille qui fit a cerebro:
⁊ hoc manifeste apparet in pueris in principio eorum nati-
uitatis quibus superuenit ex superfluitate humiditatis cō-
plexionis cerebri: ⁊ liberantur vt pluries cum protenditur
eorum etas: sine aliqua cura: ⁊ illi quibus accidit epilepsia

in pueritia ⁊ euenit maxime propter malam dietaʒ ⁊ custodiam eoruʒ non debent dimitti quin inuenitur propter spē liberationis eorum in adolescentia: sed debēt curari. ¶ Et in .v. capitulo. sexte ꝑticule epidimiaꝝ. dixit. Y. ꝙ coitus nocet epilepticis: ⁊ epilepsia est proprie morbus puerorum: ⁊ ideo vocatur morbus infantilis. ¶ Et in sexto capitulo. vi. particule. dixit. ꝙ epilepsia accidit cerebro ex participatiōe aliorum membrorum corporis: sed ꝯm plures accidit vitio cerebri ipsius. Et causa propter quam accidit hic morbus: est humor grossus frigidus coadunatus in cellulis cerebri: dominans origini neruorum: ⁊ proprie prime radici spinalis medulle. Et iuuatur huius humoris flegmatici solō: cuʒ febribus ⁊ maxime cum quartana: ⁊ cum febribus cronicis ⁊ cū quartanis diuturnis: ⁊ difficilis ⁊ lōgi frigoris: q2 frig⁹ mouet humorem: qui adhesit radicibus spinalis medulle: ⁊ opilat eius vias. Et caliditas febris dissoluit ⁊ subtiliat ip̄ʒ ⁊ mutat complexionem totius corporis in caliditateʒ ⁊ siccitatem. Et scias ꝙ post difficile ⁊ magnuʒ frigus sequitur exitus superfluitatem corporis: ⁊ ꝯm plures educuntur per sudorem: ⁊ multotiens per vrinam egestionem ⁊ vomitum: ⁊ epilepsia est spasmus qui accidit toti corpori: ⁊ euent⁹ febris post spasmum est conueniens: Et ideo dixit Ypo. quartanam habenti non incurrere epilepsiam: ⁊ patientibus epilepsiam quartana superueniens soluit egritudinem. ¶ Et dixit in octauo capitulo. sexte particule epidimi. Quod patientes cogitationem melancolicam mntantur ꝯm plures ī epilepsiam: ⁊ patientes epilepsiaʒ mutantur in cogitationē melancolicā. ¶ Et dixit Gal. ꝙ hoc accidit cū epilepsia est ex humore melancolico: ⁊ epilepsia euenit ex humore madefaciente radicem spinalis medulle. Et quando cum hoc humore adest caliditas ⁊ febris: nō accidit epilepsia. Si vō siccitas caliditas ⁊ febris non adsunt non euenit epilepsia: nisi ex flegmate vel ex melancolia. ¶ Et dixit in libro de regione ⁊ aere ꝯm plures accidit pueris ⁊ adolescētibus ⁊ in regionibus meridianis: ⁊ habentibus cerebrum humiduʒ. ¶ Judeus dixit ꝙ epilepsia que est ex humore melācolico mutatur in melancoliam ⁊ epilepsiam ⁊ illa que est ex flegmate mutatur in paralysim ⁊ econuerso: ⁊ quando in epilepsia apparent rubor ⁊ repletio faciei: ⁊ etiam repletio in capite: ⁊ faucibus: fiat minutio de vena cephalica: ⁊ postea flobotomentur alique vene capitis ⁊ maxime nasi ⁊ fiat scarificatio super ceruicem ⁊ ventosatio cum scarificatiōe ⁊ in epilepsia que accidit ex vapore ascendente a stomaco non est melius ꝙ̄ flobotomare duas arterias que transeunt per occipitium indirecte eo ꝙ vapor non ostendit cerebrum nisi per eas: ⁊ emplastretur caput cum rebus aromaticis ⁊ stipticis. Et in epilepsia que est ex flegmate abradatur caput patientis: ⁊ inungatur cuʒ sinapi centaui. colloquintid. fimo columbino piretro ⁊ mell. ⁊ dimittatur aliquantulum: ⁊ demum fiat ablutio manuum cum decoctione camomill. ⁊ origani ⁊ purgetur cum yera ⁊ pulpa colloquintide: ⁊ si expedit ꝙ flobotometur vena cephalica vel vena nasi: fiat audacter: sin autem ventosetur cum scarificatione supra ceruicem ⁊ nasaletur cum nasalibus acutis: ⁊ detur quolibet die post hoc mane ⁊ sero. añ. ʒ. ʒ. de yerahermetis: ⁊ si fieret suffumigatio per nasum ex peonia ⁊ assidue odoraret ipsaʒ patiens esset maximi iuuamenti: ⁊ nasale factum ex rebus calidis est de his que magis conferunt epileptico. Et si in declinatione paroxismi consurgit epilepticus ⁊ verecundatur signum est ꝙ egritudo non multuʒ dominatur ei. ¶ Et epilepsia que fit a cerebro est sicut sincopa que fit a stomaco: ⁊ accidit ex humoribus nocentibus ei: ⁊ tunc cerebrum contrahitur ⁊ mouetur ad expellendum ipsum nociuuʒ humorem: sicut accidit in dispositione vomitus: ⁊ erit eius cōtractio sine modo ⁊ ordinatiōe: ⁊ erit spasmus in toto corpore ⁊ motus inordinatus. ¶ Dixit Tabri. epilepsia īterficit velociter pueros ⁊ mulieres ⁊ maxime illos in quibus est paucus sanguis ⁊ eorum vene sunt arcte: ⁊ quando cadit epilepticus vt mortuus ⁊ parum mouetur significat ꝙ multum flegma est in cerebro: Et quando spuma cadens ab ore suo bullit in terra significat ꝙ egritudo est ex humore melancolico: ⁊ cum paroxismus declinat cum sternutatiōibus: ⁊ his similibus: morbus erit leuis ⁊ facilis curationis. Et confert assidue odorare ruthā: q2 liberat eos omnino: ⁊ quādo epilepsia est a stomaco vtantur vomitu: ⁊ postea yerapigra ⁊ medicinis confortantibus os stomaci: ⁊ si accidit ex vapore ascendēte ab aliquo alio membrorum corporis: fricetur mēbrum ⁊ calefiat ⁊ ponatur desuper emplastrum de semine sinapis ⁊ confortetur caput ꝙ possit resistere vapori ascendenti ad ipsum: ⁊ confert experimentuʒ hoc quod expertus est Alexander Accipe piretrum ⁊ tere ipsum bene ⁊ conficiatur cum melle ⁊ detur de eo in potu. xi. vicibus. ¶ Dixit Aaron. Cura epilepsie post deriuationē materiei ad aliam partem ⁊ obuiationem vaporis ascendentis ab alio membro est confortare cerebrum ꝙ resistat vaporibus ascendētibus ad ipsum. Et dixit ꝙ spasmus qui accidit in epilepsia est similis saltui ⁊ non distensioni ⁊ cito soluitur: ⁊ erit eorū defectus rationis ⁊ sensus ⁊ significat velocem euentū paroxismi epilepsie: ⁊ eius velocem declinationem: eo ꝙ non est ex siccitate: sed ex humiditate superflua descendente ad locum ⁊ recedente ⁊ elongante se velociter ab eo. Et epilepsia que fit ex melancolia ducit ad permixtionem rationis: flegmatica vero non: ⁊ secundum quantitatem magnitudinis spasmi in hoc morbo erit quātitas paroxismi. ¶ Et dixit Tabri ꝙ paruitas motus significat magnitudineʒ egritudinis. Et per primum significatur ꝙ natura est vigorosa ad expellendum eius nociuum: ⁊ per scd̄ʒ demonstrat̄ morbi victoria: ⁊ nature defectus: ⁊ quando paroxismus tarde soluitur ostēditur morbus esse difficilis: ⁊ epilepsia est spasmus cerebri: ⁊ est motus cōtrahens ipsum ad expelienduʒ quod est in eo nociuum. Et quando superuenit fortis spasmus: ⁊ spuma multa: signuʒ est ꝙ fortis ⁊ grossa dominetur cerebro materia. cuius dissolutio est valde difficilis ⁊ egritudo est periculosa. ⁊ quando epilepsia est ex mala complexione sine materia non debet fieri purgatio: nec reddi venter fluxibilis: sed debet calefieri caput cum fricationibus: ⁊ emplastris: ⁊ fiat nasale cum danich. ℈. peonie trite ⁊ mixte cum oleo iesimino ⁊ lacte mulieris lactantis puellam: quia mirabiliter confert ⁊ serapinum ⁊ quolʒ fel cuiuslibet auis: ⁊ nasalia calida conferunt similiter ad hūc morbum. ¶ Dixit alchindus. ꝙ lapis alcalcal suspensus ad collū curat epilepsiam. ¶ Dixit Paulus. epilepsia fit ex humore flegmatico ⁊ aliquādo ex melancolico ⁊ possibile est ipsuʒ esse in cellulis cerebri: vel in ipsius essentia: ⁊ aliquando ex comunitate stomaci vel aliquoꝝ aliorum membrorum videlicet manus vel pedis: vel matricis ⁊ possibile est ꝙ accidit mulieri pregnanti ⁊ durat toto tempore pregnitiei ⁊ postꝙ̄ pariet liberabitur: ⁊ accidit pueris magis ⁊ maxime nouiter genitis: ⁊ etiam adolescentibus ⁊ aliquando iuuenibus: ⁊ minus accidit decrepitis ⁊ senibus: ⁊ precedunt hunc morbuʒ mutatio anhelitus: ⁊ situs corporis: sicut obliuio ⁊ permixtio somnioruʒ: ⁊ soda ⁊ assidua ponderositas capitis: ⁊ maxime cū mouetur in ipsa impetus ⁊ debilitas motus lingue: ⁊ cum morbus erit causa stomaci accidit ei icētigatio: cum est ieiunus vel cuʒ tardatur eius comestio: ⁊ punctio ⁊ morsura in stomaco: in aduentu paroxismi ⁊ cadunt ⁊ clamant ⁊ spumant: ⁊ spuma est proprium signuʒ horū ⁊ aliqui emittunt stercus ⁊ vrinam in voluntarie. ⁊ quando paroxismus est longus ⁊ sepe accidit: velociter interimit ⁊ cū accidit viris post anfrodisiaʒ ⁊ mulieribus post mēstruoruʒ eruptioneʒ prolongatur eis morbus nisi inuentur magna ⁊ sollicita cura. Et si accidit hic morbus ante tempus hoc: spes habeatur de cōmutatione huius morbi in ipsaruʒ etatuʒ mutationibus. ⁊ manifestatur hic morbus ⁊ ostenditur homo esse epilepticus cū suffumigat̄ ex pice vel cornibus capraꝝ. Et si epilepticus comederet epar hircinū vel odoraret ip̄ʒ incontinenti incurret casus. ¶ Et quando hic morbus accidit infantibus cura eorum est rectificare lac ex quo nutriuntur: ⁊ cum non erit necesse eos amplius lactare ⁊ incipiunt comedere cibaria eis conuenientia liberantur omnino ⁊ si torquentur aliqua membroruʒ epilepticorum fricentur cū oleo ⁊ aq̄ ⁊ rebus mollificatiuis ⁊ cōprimātur ꝑ manu mēbra retorta ⁊ prouocetur eis vomitus in hora paroxismi cū pēna intincta in oleo liliaceo vt trahatur flegma quod mouetur illa hora: ⁊ odorent altit vel assam fetidam ⁊ picē fontium. i. aspaltum: ⁊ picem kitran ⁊ tergatur os eorum: ⁊ amoueatur exinde spuma ⁊ tempore quietis flobotomentur in primis: ⁊ postea emplastrentur extremitates cum medicinis rubificatiuis: ⁊ ponantur ventose sub ypocundrūs: ⁊ instilletur ori eorum in hora paroxismi assa ⁊ castoꝛ. dissoluta in aceto ⁊ melle: ⁊ tempore quietis etiaʒ purgentur ⁊ clysterizentur. Et prohibeatur eis longo tempore potus preter

potuȝ aque: ⁊ postq̄ sunt flobotomati quiescant per septeȝ dies: ⁊ postea purgentur cuȝ elleboro nigro. diagredio. pulpa colloquintide: succo cucumeris asinini ⁊ sticados: ⁊ prouocetur eis vomitus cuȝ medicinis violentis: ⁊ postea quiescant: ⁊ intrent balneū ⁊ ventosentur sub ypocundrijs post tertium diem: ⁊ inter spatulas ⁊ quiescant per aliquot dies: ⁊ detur eis in potuȝ yera ruffina. ⁊ ventosentur cum scarificatione in nucha ⁊ ceruice: ⁊ abradatur eorum caput: ⁊ emplastretur cuȝ aceto sinapi ⁊ rutha: ⁊ quiescant postea ꝑ aliquot dies ⁊ reuertantur ad laxationeȝ: ⁊ proprie cuȝ pulpa colloquintide. Et fiant sternutationes cuȝ castoreo: ⁊ gargarismata cuȝ aceto squille: ⁊ clysterizentur clysteribus calidis: ⁊ emplastrentur cum emplastro sinapis: ⁊ vtantur sepe hoc cōsilio interueniēte quiete medicina. Et detur eis quolibet die sirupus squilliticus ⁊ vtantur capparis: ⁊ piscibus salitis: ⁊ caueant ab alijs carnibus leguminibus vino coitu balneo sinap̄. cepis: ⁊ omnibus rebus fumosis replentibus caput sicut vinū vinosuȝ ⁊ puruȝ: ⁊ vtantur moderato exercitio ⁊ fricationibꝰ totius corporis a capite infra capite erecto. ¶ Et cum epilepsia sit vitio stomaci debet procurari digestio in patiente. ⁊ sit eius cibus leuis: ⁊ detur in potu pigra multotiens quolibet anno. ¶ Et iuuantia naturaliter hunc morbuȝ ⁊ habentia mirabilem proprietateȝ ad ipsum sunt peonia: agaricuȝ: siseleos: semen splendelidon: scolopēdria ⁊ radices aristol. ro. cuȝ darenť in potu cū aqua: ⁊ vsus ventosarum cuȝ scarefactione super tibiam. ¶ Et cum epilepsia est ex vaporibus ascendentibus ab aliquibus membris corporis debet in principio hoꝛ. paroxismi cuȝ presentitur vaporis ascensus ligari forti ligamento supra locuȝ illius mēbri a quo incipit illius vaporis ascensus: q: ex hac ligatura prohibetur euentus paroxismi ⁊ tēpore quietis inungatur cum medicinis rubificatiuis ⁊ ponantur in eo cantarides vt ampulletur locus: ⁊ conferūt eis balnea sulfurea. ⁊ diminuatur eis potus aque: ⁊ caueant ab indigestiōe ⁊ cibis grossis: ⁊ multa abstinentia cibi: eo ꝙ nocet eis ⁊ dominū colere in eoruȝ corporibus: ⁊ potus vini puri: ⁊ res acute mouent eis paroxismum. Et non debent multuȝ cōmorari in balneuȝ nec calefacere eoruȝ capita ad solem: quia illō similiter facit accidere paroxismum.

5 ¶ Et incubus accidit sepe ebrijs: ⁊ male digerentibus ⁊ cuȝ accidit hic morbus sentit patiens reȝ ponderosam supra se grauantē ⁊ cōprimentē ipsuȝ ⁊ videtur strangulare eū. ⁊ nō potest clamare: ⁊ possibile ē ꝙ credit clamare: ⁊ nō clamat. ¶ Et non dȝ pretermitti cura huius morbi: q: quādo multiplicatur ⁊ sepe accidit ducit ad epilepsiaȝ ⁊ paralysiȝ: sed est incipienduȝ a flobotomia ⁊ purgatione. Et laudabilior cura huius morbi est dare. ʒ. i. ℈. de elleboro nigro mixto cuȝ ʒ. ℈. de scamonea: ⁊ aliquibus de seminibus aromaticis. ⁊ ē similiter magni iuuamēti yera ruffina: ⁊ debet subtiliari eoruȝ dieta: ⁊ debēt dari in potu. xv. gra. peonie nigre ⁊ debēt eis vti assidue. ¶ Alexāder in libro suo ait. nunq̄ inueni medicinam coequalem nec tantum laudataȝ: ⁊ expertam. sicut sunt pillule quas nunc dico. Recipe diagredij. ʒ. iiij. elli. ʒ. ℈. euforbij. nitri. añ. ʒ. ℈. bdelij aloe. epici. añ. ʒ. i. pulpe colloquintide. ʒ. iiij. dosis puerorū erūt. danich. iiij. ⁊ adolescentū auř. i. Et cōsuetudo mea est cuȝ do. has pillulas ⁊ sibi similia trahentia flegma ⁊ melancoliaȝ: ꝙ procuro ꝙ mēbrum patiēs sudet: ⁊ frico ipsum assidue: ⁊ pono desuper scetharagi ⁊ liberatur patiens omnino. ¶ Et hec medicina similiter est leuis ⁊ magni iuuamēti. Accipe piretrum ⁊ tere ipsuȝ fortiter ⁊ da de eo in potu coclear vnuȝ cuȝ tantūdeȝ mell. ⁊ debēt esse dosis cocleariū. xi. interueniēte: qete medicina: ⁊ hec medicina est probata ⁊ experta: ⁊ ideo non debet sperni.

y ¶ Et si cupis scire si aliquis est epilepticus suffumiga ipsum cuȝ cornu caprino ⁊ pone in naribꝰ eius myrrhaȝ ⁊ incontinenti cadet: ⁊ fertur ꝙ vene que sunt sub lingua patiētis sūt virides. ¶ Et dixit Alexander: ꝙ cuȝ epilepticus cadit cōfricētur eius extremitates proprio situ ⁊ calefiat caput cum rebus multe caliditatis: ⁊ ex hoc cōsilio liberabitur patiēs: ⁊ ex odore ruthe siluestris conualescit epilepticus: ⁊ cuȝ quescit a paroxismo debet assidue odorare ipsaȝ: q: ego sum expertus. ¶ Et summa consilij epileptici est procurare eiꝰ digestioneȝ ꝙ non corrumpatur ⁊ conseruare euȝ in equalitate: ⁊ facere ipsuȝ cauere a vino fumoso non lymphato lacte caseo ⁊ omnibus factis ex lacte ⁊ ab odoribus horribilibꝰ: ⁊ aromaticis ⁊ non debet morari in loco ventoso nec incumbere se super locuȝ altuȝ: ⁊ nō debet assiduare cooperire eiꝰ caput: donec conualescat omnino: neqȝ sedere ad soleȝ nec morari iuxta igneȝ ⁊ non protrahat moraȝ in balneo: ⁊ non aspergat supra eius caput aquaȝ calidam: ⁊ non intret balneum nisi postq̄ bene celebrata fuerit eius digestio: ⁊ non comedat aloe. nec aliaȝ reȝ dulceȝ nec bibat vinū dulce generans flegma: quia ille qui vtitur hoc consilio non indigebit alia cura. ¶ Dixit Simeon: quando cuȝ epilepsia accidit tremor ⁊ aliqua mēbra deficiunt in eoruȝ virtute euenit hoc ex flegmate: eo ꝙ flegma prohibet omnino transitum spirituuȝ per mēbra: ⁊ quando in epilepsia deficiunt mēbra omnino: tunc accidit ex melancolia: ⁊ est deterior prima: q: opilantur omnes vie spūs ⁊ cito intermittit. Et post purgationeȝ flobotomiaȝ ventreȝ fluxibileȝ gargarismata ⁊ sternutationes sunt bona non inueni melioreȝ ⁊ expertiorē medicinaȝ ad epilepsiaȝ q̄ȝ dare mane ⁊ sero patienti ex melācolia de metridato theodorico in quātitate vnius nabaka: ⁊ si assiduat hanc curaȝ patiens liberabitur omnino: q: multi fuerunt ex hoc cōsilio liberati. ¶ Cura epilepsie flegmatice. abradatur caput patientis ⁊ emplastretur cuȝ emplastro sinapis. ⁊ tapsie: ⁊ purgetur cum pulpe colloquintide ⁊ flobotometur de vena cordis brachij. ⁊ postea in naso: ⁊ prouocentur sternutationes: ⁊ vtatur per annum mane ⁊ sero. metridato paulatim. spasmus est.

y ¶ Et conferunt incubo dare in potū grana peonie cū aqua.

x ¶ Et dicitur in libro de abbreuiatione: mater puerorū accidit ex siccitate ⁊ epilepticus debet abstinere a coitu: ⁊ cura eius debet esse cuȝ vomitu. ¶ Dixit filius mesue insuffletur naribus epileptici castor. ⁊ condisium: ⁊ ex hoc erit eius liberatio. ¶ Dixit Johannicius in libro de electione. Accipe succuȝ tapsie: ⁊ farinaȝ ordei: ⁊ acetuȝ ⁊ fiat exinde vnuȝ pomuȝ: quod in manu teneat patiens: ⁊ ipsum assidue odoret: q: mirabiliter confert. Et confert ei esus carniuȝ caprinaruȝ preceteris carnibus: ipse eniȝ alleuiant morbi materiam ⁊ inungatur frons epileptici: ⁊ spondiles colli: pectus dorsuȝ: ⁊ stomacus: ex medulla tibie camelli dissoluta i oleo ro. est enī magni iuuamenti ⁊ multotiens fuit expertum. Et detur patienti mane ⁊ sero in potu de spuma maris vel de polio maiori: q: de sua proprietate consequitur mirabilem effectuȝ ad hunc morbuȝ: ⁊ accipiatur etiam ex corio frontis asini corrigia vna lata ex qua fiat gerlanduȝ. i. sertuȝ patienti quod teneat per annuȝ supra fronteȝ ⁊ in omni anno innouetur: q: mirabiliter confert ⁊ est expertuȝ vel dentur ei ad comedenduȝ carnes asinine in quolibet principio mensis lunaris: ⁊ detur ei similiter de radicibus cotule. i. camomille fetide albe: q: habent proprietateȝ ad hunc morbum: ⁊ fiat pomuȝ vnuȝ de peonia quod assidue odoret. ¶ Dixit Oribaf. Cum accidit paroxismus epileptici fricentur eius mēbra que apparent spasmata: ⁊ inungātur ex oleo ⁊ intromittātur penna ori: ⁊ prouocetur vomitus: ⁊ sternutatiōes. Et si hec cura nō erit sufficiens signū est ꝙ morbus sit difficilis: ⁊ periculosus. ⁊ tēpore quietis debent epileptici flobotomari: ⁊ ponatur emplastruȝ sinapis super coꝝ extremitates: ⁊ membrum a quo vapor ascendit: ⁊ si paroxismus ē fortis in eius insultu: intromittať naribus eoruȝ castor. acetuȝ: ⁊ altit. ⁊ clysterizentur in ipso paroxismo cuȝ centauree: colloquintide. Et purgentur de. vij. in. vij. cuȝ pulpa colloquintide. ⁊ ello ⁊ vtantur ventosis assidue cuȝ scarefactiōe super tibias: q: est maximi iuuamenti ⁊ mirabiliter confert portare peoniaȝ suspensaȝ ad colluȝ. Et res magni iuuamēti ad hūc morbuȝ sunt agaricuȝ: siseleos: affodilli: aristol. ro. ⁊ semina peonie recentia suspensa ad colluȝ mirabiliter valent: ⁊ debent similiter assidue odorari: ⁊ viri magni curentur cuȝ vomitu ⁊ purgationibus ⁊ medicinis alterantibus complexioneȝ: ⁊ pueris suspendatur ad colluȝ vnuȝ pomuȝ factuȝ ex dictis rebus. ⁊ illud teneāt in manu assidue ⁊ odorent ipsum: ⁊ ex alto suffumigentur.

5 ¶ Dixit Ruffus: quādo superuenit incubus incipiatur a vomitu ⁊ purgatiōe: ⁊ subtilietur eius dieta: ⁊ purgetur caput: cuȝ sternutationibus: ⁊ gargarismatibus: ⁊ postea inungať ex castor. ⁊ ei similibus: ꝙ non possit peruenire ad epilepsiā. Et hoc dixit in libro suo queȝ cōposuit de melancolia.

y ¶ Dixit qn̄ superuenit epileptico baras qđ est q̄si morphea alba: tunc difficilis est eius cura. Et maxime quando in capite ⁊ collo solȝ est. ¶ Theodosius vnguentum mirabile ⁊ expertum ad epilepsiā: ex quo inungatur mēbra a quibus

ascendit vapor ad caput: vel ipsum caput cum morbus est in eo. ℞. cere. ʒ. viij. tapsie castor. an. ʒ. iij. eufor. ʒ. i. ʒ. olei qd sufficit. ¶ Dixit Serapionis. quando epilepsia est solum a cerebro comitantur patientem: grauedo: capitis: vertigo: visus obscuritas: durities motus lingue: ⁊ oculorum: croceitas faciei: ⁊ loquelle impedimentum. Et si accidit ex participatione stomaci erunt in stomaco iectigatio: ⁊ morsa ⁊ abhominatio: ⁊ possibile est q evomunt quando esuriunt: ⁊ possibile est q inuoluntarie spermatizant ⁊ clamant in hora paroxismi ante eorum casum. Et in epilepsia que accidit ex communitate alicuius alterius membri presentit patiens in hora paroxismi vaporem ascendentem ab illo membro ad caput. ⁊ cum superuenit epilepsia pueris qui lactantur nõ debent curari: quia in mutatione etatis commutatur morbus: verũtamen oportet esse studium in rectificando lac: ex quo nutriuntur ⁊ instilletur naribus eorum scelithe dissolutum in succo stebebethe vel sansuci ante insultum paroxismi: ⁊ ex hoc consilio debent vti donec lactanẽ: ⁊ adolescentes vtãtur subtili dieta ⁊ moderato exercitio: ⁊ apponatur in pane eorum coriandrũ: q; prohibet ascensum vaporum ad caput: ⁊ nõ comedãt sinapi. cepas: allea: fabas ⁊ caules: eo q multiplicantur similiter ascensus vaporum ad caput: ⁊ pretermittant esum fructuum humidorum: dactilorum nucum ⁊ omniũ ciborum grossorum: ⁊ balneum dimittant similiter omnino ⁊ mutentur successiue de regione calida in calidiorẽ: donec perueniat ad locum valde calidum pauci nutrimenti: ⁊ exiccatiui: ⁊ eius aer sit siccus: ⁊ aqua etiam sicca: sicut ciuitas bidie mec. ⁊ si hoc facere non possunt recipiant gradatim medicinas calidas donec calefiant. ⁊ alteretur eorum complexio: ⁊ tunc pretermitti debet earum vsus per aliquot dies: ⁊ cum ad ipsos reuertuntur possunt eis vti audacter: ⁊ abstineant a potu vini: quãto magis possunt ⁊ non bibant ipsum purum: quia replet caput vaporibus ⁊ sumant syrupum acetosum squilliticum: vel syrupum de absinthio: ⁊ in hora paroxismi aperiatur os eorum ⁊ intromittaẽ in eo pila ⁊ prouocetur ei vomitus cũ penna intincta oleo liliaceo: ⁊ si non de facili possunt vomere assuescat ipsum tẽpore quietis egritudinis: ⁊ si eorum facies apparet rubea ⁊ repleta flobotomentur de vena pedis: vel ventosentur in tybijs cum scarefactione: ⁊ incipiatur a purgatiõe humoris flegmatici: vel melancolici: peccantis: ⁊ reiteretur purgatio multotiens ⁊ fiat ex decoctione agarici: polipodij. turbith. fumiterre sticados ⁊ mirabol. Hec enim medicina purgat melancoliam ⁊ non calefacit. ¶ Et si humor est flegmaticus purgentur cũ turbith. pulpa colloquintide agarico sticados: succo cucumeris asinini: ⁊ iera ruffi. ⁊ solum ex vsu iere fuerunt plures liberati: ⁊ post completam purgationem fiant gargarismata: ⁊ sternutationes ad cautelam paroxismi: ⁊ non debẽt vomere tempore paroxismi: ⁊ vomitus debet esse post esum ciborum incidentium: ⁊ cum vtuntur eo qd prohibet congregatio superfluitatum: ⁊ si mouetur morbus quando patientes esuriunt cibentur in quolibet mane cum pane madefacto in succo granatorum ⁊ vino multũ limphato: vel in rob citoniorum aut pomorum. Et opinor q vinum non nocet illi cuius morbus est ex humore melancolico. ¶ Et si morbus euenit ex cõmunitate aliquorum membrorum emplastretur membrũ ex emplastro sinapis scethbaragi. i. nux inda. tapsia: ⁊ castoreo: ⁊ purgetur humor melãcolicus vel flegmaticus: ⁊ flobotometur aliqua venarum magnarum: ⁊ fricetur locus ⁊ scarificetur: ⁊ iniungatur eis exercitium moderatum: ⁊ ligetur vltimo locus: ⁊ ordinetur quelibet corporis dispositio: ⁊ vtere quolibet die medicinis pmixtis. ¶ Medicina valde bona ⁊ experta. Recipe siseleos baccarum lauri. an. ʒ. iij. aristol. ro. peonie. an. ʒ. ij. castor. ʒ. i. trot. squille. ʒ. i. conficiantur cum aceto ⁊ melle despumato: ⁊ sumatur de ea in quantitate vnius nucis cum syrupo acetoso squillitico: ⁊ aqua mellita: ⁊ de medicinis facilibus cũ piretro trito ⁊ mixto cum melle ⁊ exhibitio in quantitate nucis: ⁊ non dz hec medicina negligi: q; est de laudabilioribus. Et ex iera hermis fuerũt plures liberati: qui fuerũt a medicis solis signis pronosticis derelicti. ¶ Y. vo dixit in pronosticis. quando epilepsia est a cerebro: est difficilis curatiõis. cũ est ab alijs membris est facilis curationis.

⁊ ¶ De matre puerorum. Dixit Georgius. Morbus qui nuncupatur mater puerorum est spasmus superueniens cum febre acuta adusta arida sicca prouenienti ex diuersis humoribus. Et vrina huius morbi apparet alba ⁊ pueri liberantur ex hoc morbo propter multas humiditates existentes in eorum neruis. Et si illis quorum etas est vnus annus aliqua pars difficilis huius morbi accidit nõ liberanẽ. ¶ Et cura patientium hunc morbum est intromittere eos in tinam aque calide ⁊ superaspergere capiti eorum lac: ⁊ facere nasale cum oleo amigdal. cucurbitarum: ⁊ violarum: ⁊ lacte mulieris nutrientis puellam: ⁊ non debet dimitti anterior pars capitis sine oleo ⁊ lacte. ⁊ emplastretur collum ⁊ spondiles toti[9] spinalis: ex bismalua. ⁊ oleo viol. ⁊ farina se. lini calefacta ⁊ posita desuper: ⁊ cum infrigidatur emplastrũ amoueatur: ⁊ inungatur locus ex oleo viol. tepido: ⁊ reiteretur ibidem emplastrum calefactum: ⁊ quando calefit emplastrum si desiccatur irroretur aqua desuper in qua cocte fuerunt bismalue: vel dẽtur in potum nutrici vel puero ea que sunt scripta in passionibus acutis: ⁊ debet morari patiens in cripta vel in alijs locis frigidis similibus in frigiditate ⁊ humiditate.

y ¶ Et dixit. Y. in libro quem fecit de morbo dei. q hic morbus accidit ex humiditate madefaciente cerebrum ⁊ manifestatur per pecudes: quia cũ accidit eis hic morbus si aperiretur eorum cerebrum inueniretur plenum humiditate. ¶ Et idem in secũdo sexte particule epidimiarum. quando cum epilepsia accidit febris est ex humore colerico: ⁊ hoc raro contingit. Si vero in corpore generatur humor melãcolicus ⁊ est extenuatum: ⁊ exiccatum: ⁊ nares sunt sicce. ⁊ in oculis apparent lippitudines modice ⁊ vene apparent magne ⁊ replete ⁊ patiens consueuit vti rebus generantibus melancoliam ⁊ coleram obsunt ei debet flobotomari: ⁊ post purgari assidue cum rebus purgantibus melancoliã ⁊ ei[9] dieta sit humida: ⁊ caueat sibi his que dicta sunt in cura epilepsie: ⁊ ab omnibus rebus subtiliantibus: ⁊ vtantur rebus contrarijs his que dicta sunt: ⁊ debet vti infrigidantibus ⁊ humectantibus: vt diminuatur generatio huius humoris in corpore. ¶ Dixit filius mesue in libro suo. quando epilepticus subito cadit: cum clamore forti ⁊ tremore ⁊ eius membra torquentur ⁊ spumat plurimum: ⁊ vrinat ⁊ egerit: eius morbus est piculosus ⁊ mortalis. Et in principio quãdo accidit epilepsia cura debet esse cum vomitu purgatione: ⁊ gargarismatibus: ⁊ postea flobotometur vena cephalica ⁊ assidue odoret patiens odorem asse fetide: ⁊ ponãtur ventose super hypocondria: ⁊ vtatur pigra: quia est valde iuuatiua. Et si morbus multũ dominatur corpori fiant medicine calefacientes ⁊ desiccantes ⁊ confert ventosatio cũ scarefactiõe in crure. Et ille cui aduenit epilepsia cã stomaci cõcedat panẽ de simula cũ vino stiptico: ⁊ vtaẽ ierapigra.

z ¶ Et incubus est principiũ epilepsie: ⁊ accidit ex multis humoribus dominantibus corpori: ex quibus resoluũtur multi vapores petentes caput: ⁊ poẽ est ipsum accidere ex multo sanguine. Et cura hui[9] morbi est flõmia: ⁊ subtilis dieta.

y ¶ Agaricum confert epilepsie. Et ad idem valet aristolog. ro. Et peonia suspensa ad collum valet mirabiliter ad epilepsiam: ⁊ ego fui multotiens eam expertus: ⁊ quando est recens ⁊ suspensa in multa quantitate: tunc est maioris efficacie: ⁊ q; siseleos habet multum subtiliare cum calefactione confert multipliciter epilepsie. kekengi est iuuantior medicina que reperiatur ad epilepsiam. Condimenti fortis odoris ⁊ acuti saporis potatum cum aqua confert epilepsie. Carpobalsamum similiter valet ad idem: ex fumigatione picis sicce manifestatur morbus epilepticus. Ficus conferunt epilepsie. Sinapis tritus ⁊ insufflatus naribus epileptici ⁊ mulieris patientis precipitationem matricis in hora insultus facit ipsos redire. Anolosie. iij. i. dauich. iiij. ʒ. de agarico dato in potum confert epilepsie. Assa bona data in potũ cum syrupo acetoso valet ad idem. Syrupus acetosus liberat epilepticum. Semen camomille ⁊ badarug. i. basiliconis conferunt epilepticis. apium nocet eis.

? ¶ Contra timorem in somno. Dixit lilarius in lapidario suo. Marchasita suspensa ad collum puerorum prohibet eis timorem in somno. ¶ Masarice. Siseleos bibitum vel intromissum per nasale liberat epilepticum.

y ¶ Dixit Luc. syrupus acetosus intromissus per nasale ɔfert epilepsie. ¶ Dixit iudeus. suffumigatio peonie liberat epilepticum ⁊ grana eius comesta cum gelongibin. i. mel rosatum per aliquot dies confert mirabiliter epilepsie. ¶ Dixit fili[9] patriarche. Superior cortex auellane inde exiccata ⁊ pulue

rizata ꝛ insufflata per nasale confert epilepsie. ¶ Electua-
rium meum mirabile ꝛ expertum multotiens ad epilepsiaꝫ.
℞. aristol. ro. kekengi. sticados. agari. añ. mellis qd sufficit.
¶ Joannicius in libro de tyriaca medicine valētes ad epi-
lepsiaꝫ sunt agaricon: pentafilon: siseleos: genciana: carpo-
balsamum cordumeni galbanuꝫ: serapinū. ¶ Ypo. in octa-
ua particula epidimiarum. Epilepsia accidit ex opilatiōe cel-
lularū cerebri: non omnino: quia si opilarent̄ oīno esset apo-
stema ꝛ nō esset epilepsia. ¶ Dixit Gal. epilepsia est duarū
specierū: quarū vna accidit ex humore colerico acuto cū
febre vel ex colera grossa cuꝫ sanguine ꝛ alia euenit ex hu-
more frigido sine febre ꝛ erit ex flegmate vel ex melancolia
ꝛ cōfert in hunc odorare ruthaꝫ recentē: ꝛ tenere ipsaꝫ assi-
due suspensaꝫ ad colluꝫ. ¶ Et dixit quod multi opinati sunt quod
spuma sit laudabilis in epilepsia: sed nō est simpliciter intel-
ligendum: spuma enim fit ex anxietate ꝛ pugna nature: ꝛ ex
impedimento ꝛ horribilitate anhelitus: ꝛ hoc accidit in hora
paroxismi: ꝛ nō post: aut superueniet mors: aut cessat paro-
xismus ꝛ surgit patiens: sed secundum plures fit. cessatio paroxismi:
ꝛ hoc euenit ex aliqua causa que debet indagari: ꝛ quando
multa apparet spuma morbus est difficilior ꝛ periculosior
illo in quo nō multa apparet: ꝛ quādo patiens nullo modo
spumat eius morbus est facilis. ¶ Dixit Tabri. cōfert epi-
leptico aspergere caput eius cū decoctioneꝫ maiorane ta-
marisci ꝛ mentastri. ꝛ emplastruꝫ sinapis ꝛ nasale ex condi-
sio: ꝛ mutatio ad regiones siccas: ꝛ laxatio cum yera ꝛ pul-
pa colloquitide. Et quādo reperit̄ aliquis epilepticus qui
cadit cū tardatur eius comestio ꝛ si comedit prohibet̄ euē-
tus paroxismi oīno tunc est scienduꝫ quod morbus accidit ab
ore stomaci: ꝛ ideo debent exhiberi ei omni die ad comedē-
duꝫ cōfortantia os stomaci: ꝛ debꝫ purgari cū yera amara.
¶ Dico quod est medicīa mirabilis per me ꝛ alios multotiēs
experta ꝛ plures fuerūt liberati per eā. Accipe cōdisiuꝫ: elle-
borum albū pomū terre. ꝛ pulpā colloquintide: ꝛ tere ꝛ pulue-
riza ꝛ intromitte per nasal. ꝛ si sentiet ex hoc patiēs ardorē
inunge nares eius cuꝫ oleo violato ꝛ quiescat donec cesset
ardor: ꝛ post tres horas intromittatur per nasale hec medi-
cina ꝛ superdormiat. ℞. peonie: cordumeni superioris corticis
auellane ide: siseleos recētis: sticados. añ. ʒ. i. serapini. ʒ. ɜ. dis-
soluat̄ serapinū cū succo ruthe ꝛ reliq res trite ꝛ puluerisa-
te conficiant̄ cū eo: ꝛ fiant sief. vel pulueres sicut colliriū: ꝛ
insuffletur naribus per nasale cuꝫ succo ruthe. ¶ Dico he
sunt medicine simplices ad epilepsiā piretrū: sticados: sera-
pinuꝫ assa armoniacū carpobalsamū: semen camomill. me-
dulla camelli. sāguis testudinis siluestris: digici croceī. ossa
capitis combusta: interiora dōnule: coagulū leporis: agari-
cuꝫ: cinis vngularum asinorū: fel vrsi: squilla: yreos: chechen-
gi. i. solatrū siluestre: aristol. siseleos radix viticelle nigre: cor-
dumeni: acorus: spuma maris: castor. ꝛ ruthā. ¶ Dixit hidi-
gorus de proprietate digitorum. croceī conferunt epilepsie.
¶ Paulus fumigiū factū ex cōculis vel blacte bisantie aro-
maticis in hora insultus facit patientē sentire ꝛ expergefa-
cit eum. ¶ Dix. t. G. vidi quendā dantē epileptico ossa ho-
minis combusta: ꝛ plures fuerunt liberati propter hoc. Et
dixit quod sanguis bellocule. i. mustelle confert epilepsie: quia in
eo est virtus fortis dissolutionis ꝛ interiora eius plena co-
riandro ꝛ exiccata mirabiliter conferunt epilepsie. ¶ Dixit
Paulus. Carnes huius aīalis valent similiter ad idē. ¶ Di-
xit filius mesue: quod in multis libris repertū est: ꝛ ipse multo-
tiēs fuit expertus: quia coagulū leporis dissolutū in aceto: ꝛ da-
tum in potu liberat epilepticuꝫ: ꝛ sticados cuꝫ piretro ꝛ se-
rapino valent ad ideꝫ. Acetū in quo fuit madefactum stica-
dos valet similiter ad idē: armoniacū confectū cum melle ꝛ
datuꝫ patienti ad lambendū mirabiliter iuuat. oleuꝫ viola-
tum confert epilepsie ꝛ matri puerorū. ¶ Gal. confert epi-
leptico suffumigatio facta per nares ex castoreo. ¶ Dixit
Paulus ex auctoritate. G. medulla cerebri camelli distem-
perata cū aceto ꝛ data multotiēs epileptico i potu liberat
ipsuꝫ omnino: Et sanguis testudinis siluestris valet ad idē
ꝛ laxentur epileptici cum sero ꝛ maxime illi qui nō possunt
pati acuitatē medicinarū laxatiuarum. Dixit Paulus. herba que
vocatur venus valet ad idē. ¶ Dixit Gal. quod publica fama
est: quia lapis lune dissolutus ꝛ bibitus valet similiter ad idē.
¶ Dixit Ruffus: aqua est melior epilepticis quam vinuꝫ: ꝛ aqua
tepida potata ꝛ balneuꝫ factum ex ea confert epilepsie. Et
ad idē valet fel vrsi. ¶ Gal. ad idem similiter valet yreos.

¶ Dixit filius mesue: sirupus acetosus confert plurimū epi-
lepticis. ꝛ. ʒ. ij. vitecell. nigre vel albe date in potū quolibet
die liberāt epilepticuꝫ: ꝛ fumigiū picis indicat hominē esse
epilepticū: ꝛ fumigiū factuꝫ ex galbano valet ad epilepsiaꝫ.
Et fumus ex aspalto ostendit epilepsiā ficus sicce sunt cō-
uenientes epilepsie. Sinapis trit. ꝫ ꝛ odoratus: expergefa-
cit epilepticum in hora insultus: blete elixe ꝛ preparate cuꝫ
sinapi conferunt epilepsie. Semen papaueris siluestris in
mensura nummi vel. ʒ. vnius inducit vomituꝫ: ꝛ talis vomi-
tus confert mirabiliter epilepticis. ꝛ si suspenduntur ad col-
lum epileptici lapides qui reperiunt̄ in gorza hirūdinuꝫ sa-
natur patiens completa sanitate: ꝛ confert similiter laxatio
ex elleboro nigro. ¶ Dixit Ruffus. si vngitur corpus pueri
epileptici ex peonia trita ꝛ puluerizata ꝛ mixta cuꝫ oleo ro-
sato mirabiliter confert ei: ꝛ debet vti epilepticus cibis de-
siccantibus corpus ꝛ facientibus ventrē fluxibilē: ꝛ prohi-
bentibus ipsum fieri repletū ꝛ pingue. ¶ Dixit Diogenes.
epilepsia interpretat̄ motus sanguinis. ¶ Et dixit Aaron.
quod patientibus epilepsiā supraueniit tumor in somno: ꝛ pre-
cedit ipsaꝫ incubus qui est principiū huius morbi. Et quā-
do multum dominat̄ incubus mutat̄ in epilepsiā. Et quan-
do paroxismus epilepsie quotidie inuadit patienteꝫ interi-
mit eum velociter. Et quando paroxismus epilepsie est lon-
gus similiter iterficit. Et si superuenerit epileptico aliquod
apostema liberabitur ab epilepsia: causa illius aposte ma-
tis. Et secundum plures epilepsia accidit pueris ante anfrondisiā:
ꝛ secundum minus euenit iuuenibus: ꝛ decrepitis: ꝛ accidit simili-
ter mulieribus carentibus menstruis: ꝛ mouetur in hyeme
ꝛ vere ꝛ diminuuntur in septentrione: eo quod ipse desiccat hu-
miditatem: ꝛ mouetur in meridie: quia dissoluit humiditatē:
ꝛ ocium addit ad hunc morbum. Et idem faciunt immode-
ratus cibus: timor: angustia: ꝛ subitus clamor: ꝛ horribilis
odor: ꝛ signum ad hoc est: quia cum fumigatur patiens ex
pice maris incontinenti cadit. Et idem facit pix fontis ꝛ cō-
ficta ꝛ aspectus ab altis locis ꝛ senis: ꝛ ei similia. ¶ Et inue-
ni in quodam libro: quod epilepsia accidit pueris propter ni-
miam eorum humiditatem: ꝛ ideo debet subtiliari corum lac:
cum seminibus ꝛ cibis subtiliatiuis: ꝛ debet prohiberi bal-
samum pueris: ꝛ nutricibus post cibuꝫ ꝛ assiduent fricatio-
nem extremitatum: ꝛ nullum genus apij comedant: ꝛ vinuꝫ
vetus ruffum dulce. similiter nocet eis: ꝛ omne illud quod
replet caput: ꝛ minuantur pinguia in eorum cibis: ꝛ come-
dant carnes animalium leuium carnium: ꝛ multorū motuuꝫ
ꝛ pauce humiditatis: ꝛ abstineāt a fabis lentibus: cepis: al-
leis lacte ꝛ omnibus alijs motibus mouentibus hunc mor-
bum ꝛ conferunt huic morbo festuce ꝛ grana passul. dulciū
ꝛ non appropinquent acetosis: quia nocent. Sed syrupus
acetosus est laudabilis: eo quod subtiliat superfluitates ꝛ pro-
uocat vrinam: ꝛ cum vtantur aceto in cibis eorum est val-
de bonuꝫ: ꝛ vtantur pillulis factis ex epithimo. agarico. pul-
pe colloquin. sticados. polipod. elleboro nigro. Et acorus
est valde iuuatiuus de sui proprietate. ꝛ syrupus de absin-
thio cum aqua decoctionis serpilli confert mirabiliter epi-
lepticis: quia prouocat egestionem ꝛ vrinam. Et gargaris-
ma factum cum syrupo acetoso in quo decoctum sit menta-
strum: serpillum vel ysopus: ꝛ origanum valet multuꝫ: quia
trahit multum flegma: ꝛ vtantur rebus purgantibus melā-
coliam: ꝛ flegma ꝛ ponant de ligno peonie in eorum cibis ꝛ
laxationibus: ꝛ recipiant ex eo fumum per nares cuꝫ embo-
to: ꝛ attrahant eius fumū. ꝛ comedant turtures ꝛ perdices
ꝛ aues de montanis: ꝛ eis similes desiccatiuas: ꝛ laxent̄ cuꝫ
pulpa collogntide: elleboro: euforbio: polipod. turbith. aga-
rico ꝛ lapide armenico. ¶ Dixit. Y. in libro suo de epilepsia
quando superueniunt capitibus: maxillis: ꝛ auribus puerorum vl-
cera vel crustule saniose: ꝛ multiplicantur naribus eorum mu-
cillagines ꝛ ori aquositates: non defacili incurrūt epilepsiā:
eo quod eorum cerebrum mundificatur a superfluis humidita-
tibus. Et quidam puerorum sunt quorum cerebruꝫ mundi-
ficatur in matrice nec extra matricem superuenit epilepsia:
ꝛ huiusmodi morbus: vt pluries accidit pueris ex flegmate
tm̄ ꝛ nō omnino ex colera: ꝛ quando hic morbus est difficilis mul-
ti pueri moriuntur ex eo: quia vene eorum sunt arcte ꝛ non
possunt recipere flegma multum currens ad ipsas: ꝛ cum
eorum etas mutatur ad iuuentutem ꝛ eorum caliditas erit
fortis. tunc morbus erit debilis ꝛ trāseūtes. xx. annū nō de-
facili icurrēt hūc morbū: nisi habuissent ipsꝫ i pueritia. ¶ Et

dixit q multotiēs accidit hic morbus capris: vel ouibus ⁊ arietibus: ⁊ si videretur cerebrum eorum tempore huius morbi inueniretur plenū aqua fetidi odoris: ⁊ ex hoc potest haberi q hic morbus euenit ex humiditate mala: ⁊ superuenit aliquando post mutationem ventorum: ⁊ ventus septētrionalis comprimit cerebrum ⁊ facit fluere eius humiditatem ⁊ meridionalis replet ⁊ humectat ipsum. ¶ Dixit Archigenes in libro cronicorum morborū. q epilepticus debet vti vomitu paulatim: ⁊ postea debet vomere cum elleboro: vt dictum est in capitulo de vomitu: quia possibile est ipsum liberari vna vice aut duabus vel pluribus. Et debilibus debet prouocari cum aqua decoctionis ellebori ⁊ syrupo acetoso: ⁊ flobotomia vene arterialis que est post aurem: est maioris iuuamenti in hoc morbo: q̄ȝ potus ellebori: licet elleborus sit bone operationis: ⁊ proprie quādo patiens est iuuenis. Et vna de melioribus curis ad hunc morbum est appositio medicinarum rubificatarum supra caput abrasum: ⁊ tenere eas ibi per vnum diem si patiens potest pati: ⁊ postea abluatur ⁊ curetur cum vnguentis: ⁊ aliquando reiterentur rubificatiua: ⁊ assiduatio vomitus sine elleboro est valde laudabilis. Et coctura venarum temporuȝ est bona cura in hoc morbo. ¶ Dixit eslimon: debet apponi naribus patientis epilepsiam tyriaca magna. ¶ Dixit melosus: vinum nocet epilepticis: quia humectat cerebrum. ¶ Ait falgaricus. Iuuat ad epilepsiam iera archigenis ⁊ ieralogodion. hec enim mundificant caput: ⁊ euacuāt totam medicinam ⁊ eradicant morbum: ⁊ quando epileptici asellant plurimum per clystere: ⁊ vrinant plurimū est eis valde iuuatiuum. Et non debent potare aquam simpliceȝ per vnum annum completum: ⁊ pretermittant coytū ⁊ balneum calidum: ⁊ solem: ⁊ eorum dieta subtilietur: ⁊ euomāt ⁊ vtantur ell'o in potu. ¶ Et dixit in libro medicinarum laxatiuarum. q plures epilepticos liberauit solum cum laxatione. ¶ Dixit filius mesue: signa epilepsie que fit vitio capitis: sunt impedimentum sensuum grossitudo oculorum ⁊ timor ⁊ pauor. Et in nulla que euenit causa stomaci sentit iectigatio ⁊ morsura in eo. Et in illa que accidit ab alijs mēbris presentit patiens: vaporem ascendentem cerebrum facientem ipsum cadere: ⁊ hec species fm pluries accidit pueris. Et ille cui accidit epilepsia ex melācolia flobotometur de vena saphena: ⁊ post de cephalica ⁊ purgetur cum epithimo: ⁊ vtatur cibis humidis ter in die ⁊ aqua tepida. donec humectetur eius corpus. Et ille cui morbus accidit vitio stomaci purgetur aliquando cum aloe epatico ⁊ prouocetur ei vomitus ⁊ ponantur ventose sub costis eius: ⁊ prouocetur eius digestio regendo eius stomacuȝ. Et si accidit a cerebro vtatur moderato exercitio ⁊ vtatur iera ruffinī. in potu. Et cum accidit ab aliquo membro. ligetur illud membrum: ⁊ fricetur: ⁊ ponantur supra ipsum medicine rubificatiue: ⁊ caueat patiens ab indigestione ⁊ a fastidio ⁊ vtatur balneo. ¶ Dixit Ruffus i libro suo de peonia. q peonia trita ⁊ puluerizata per pannum seteum ⁊ impastata cum confecta liquida ⁊ odorata assidue confert mirabiliter ad hunc morbum: ⁊ extenuatio patiētis est valde iuuatiua. ¶ Dico q aliqn̄ accidit epilepsia pp lumbricos ⁊ cognoscit ex eorum imissione saliue multe ⁊ p̄sentit patiens in hora primi punctionē vētris: ⁊ fluunt plurime superfluitates ex eius ore.

¶ Et inueni in quodam libro. q morbus qui appellatur mater puerorum: est spasmus superueniens ex siccitate. ⁊ non liberantur ex eo nisi pueri: ⁊ patiens ipsum plorat multum: ⁊ erit cum hoc morbo febris acuta: ⁊ siccitas cutis ⁊ nigredo lingue. Et cura eius est inungere lac super caput patientis: ⁊ intromittere ipsuȝ per nasale: ⁊ debet poni in pelui lac ⁊ aqua: ⁊ sedere desuper patiens: ⁊ debent liniri spondiles eius assidue cum oleo ⁊ mucillaginibus humidis.

¶ Capitulum septimum: cuius rubrice sunt.

f De spasmo. etiam in. 5. capitulo ⁊ in p̄.
x De extensione.
aa De tetano.
z De matre puerorum.
bb De congelatione.

Dixit Galienus i duodecimo megategni. Cui accidit spasmus ex forti ⁊ manifesto dolore occasione siccitatis indiget humectatione. Et quando hic morbus superuenit causa febris est icurabilis: ⁊ fm plures euenit ex febre cum qua adest apostema cerebri. ⁊ nunq̄ȝ vidi hac de cā aliquē spasmatū posse liberari. Et spasm⁹ fm pluries accidit ex repletione membrorum neruosorū: sicut euenit patientibus apostema magnuȝ ⁊ difficile. Et accidit similiter ex humore calido pungente ⁊ mordicante membra neruosa aut ex multa frigiditate constringente que superuenit neruis. ⁊ est sicut congelatio. ⁊ ille dicitur tetanus: ⁊ he species ad plus curantur: ⁊ illa que accidit causa siccitatis membrorum neruosorum est incurabilis. Et accidit etiam multotiens ex imoderata purgatione. ¶ Et dixit in tertio membrorum dolentium. q spasmus qui accidit ex siccitate superuenit post magnum dolorem. aut post vigiliam: aut febrem. aut post immoderatam purgationeȝ: ⁊ eis similia que euacuant corpus forti euacuatione. Et spasmus superueniens ex repletione accidit subito. Et ille qui est ex siccitate euenit paulatim. Et quando corpus declinat versus partē interiorem spasmus est in anterioribus musculis: ⁊ cuȝ declinat versus partem posteriorem est in musculis posterioribus. Et quādo stat patiens erectus ⁊ non potest declinare nec ante nec retro: morbus est in musculis anterioribus ⁊ posterioribus. Et quādo spasmus est ex caliditate exiccātur nerui: ⁊ quando ex frigiditate coadunantur: ⁊ cum est ex humiditate ingrossantur ⁊ incuruantur: ⁊ quando est ex humore pungente ⁊ mordicante ⁊ ledente eos corrugantur ⁊ incuruantur: ⁊ coadunantur sicut accidit in singultu. ¶ Dico q hec species spasmi est velocis motus: quia membra sustinent iectigationem ⁊ mouentur motu spasmoso ⁊ distēduntur: ⁊ contrahuntur donec expellant humorē superfluū ⁊ nociuum. ⁊ demum distenduntur: ⁊ quiescunt: ⁊ non reuertuntur ad illum motum spasmosum. ¶ Dixit in libro accidētium. quando dominatur cerebro complexio frigida accidit neruorum distensio. ¶ Et dixit in libro de cathegorijs. Quando membra sunt distensa propter repletionem: sicut membra apostemata eorū: mollificatio erit purgatione eorum. Et dixit q illa que distensa sunt propter congelationem ⁊ frigiditatem: redeunt cum rebus calefacientibus: ⁊ illa que sunt distensa propter siccitatem eorum mollificatio erit cum rebus mollificatiuis. ¶ Et dixit. Y. in tertia particula pronosticorum. q spasmus accidit pueris cum patiuntur febrem acutam: ⁊ eorum venter est constipatus: ⁊ vigilant ⁊ plorant ⁊ timent: ⁊ eorum color mutatur in viridem: vel rubeum vel plumbeum colorem: ⁊ defacili euenit illis qui lactantur: ⁊ sunt nouiter geniti. vsq̄ȝquo perueniunt ad vij. annos ⁊ pueris ⁊ adolescentibus non defacili superuenit spasmus propter febrem: nisi iungatur cum alio difficiliori: ⁊ nequiori morbo: sicut hirsen: ⁊ similibus. Et spasmus accidit infantibus propter debilitatem neruorum: ⁊ copiaȝ nutrimenti: ⁊ defacili possunt reuerti ad eorum naturalem dispositionem. Et quia alij quorum etas transit. xx. annum: non defacili incurrunt spasmum: ideo cum ipsum incurrūt non defacili curantur. Et superuenit multotiens spasmus sine febre: quando vincit in corpore frigiditas: ⁊ multiplicātur in eo humores frigidi ⁊ grossi: ⁊ accidit similiter quando superuenit neruis ⁊ chordis apostema calidum: propter concomitantiam quam habent cuȝ cerebro ⁊ cuȝ iuuenes fortes incidunt in febrem ⁊ superuenit eis spasmus accidit ex aliqua difficili causa: sicut ex nequiori hirsen. dico q debet dici sirsen. Et dixit ex nequioribus signis sunt oculoruȝ tortuositas ⁊ frendor dentiuȝ ⁊ assiduus motus palpebrarum ⁊ strabositas. ⁊ pueris sufficiunt solū vigilie aer timor: aut ventris constipatio: aut corporis distensio: aut coloris mutatio cum spasmus est eis futurus causa febris. Et mutatio coloris ad liuidum significat malos humores ⁊ rube⁹ color declarat multitudinem sanguinis. ¶ Et dixit. Y. in secunda particula afforismorum. febrem in spasmo melius est fieri q̄ȝ spasmum in febre. ¶ Et dixit. G. spasmus accidit ex repletione vel inanitione: ⁊ quando subito superuenit sano necesse est esse ex repletione: quia nerui sunt pleni ex chimo viscoso cuȝ quo nutriuntur: vnde febris superueniens post hūc spasmū calefacit ⁊ dissoluit dictū chimū. Et si spasmus accidit post febrē acutā vel adustā vel post imoderatā purgationem est incurabilis: eo q accidit ex siccitate neruorum ⁊ indigent longa curatione donec humectent: ⁊ morbi acuitas ⁊ eius fortis exercitatio: ⁊ dolor ⁊ nimius mot⁹ ⁊ violētus prohibent fieri curā: ⁊ medicinas consequi eorum effectū: ⁊ ideo talis spasmus cito ducit ad mortē. ¶ Et dixit. Y.

in quarta particula afforis. a spasmo vel extensione habito febris superveniens soluit egritudinem.

¶ Dixit. G. extensio est species spēruz spasmi: ß non est difficilis: eo ꝙ membra non apparent in eo spasmata: sed extenduntur: aut ante: aut retro. Et extēsio in qualibet specie spasmi accidit: sicut dixit. Y. aut ex repletione: aut ex inanitione membrorum nervosorum. Et ille qui accidit cum febre acuta est ex siccitate: sed antecedens febrē necesse est ꝙ fiat ex repletione: ⁊ huic speciei spasmi: si supervenit febris acuta dissoluitur aliquid de eius humiditate ⁊ superfluitate ⁊ sua caliditate digerens aliquid de sua frigiditate ad quaz curam omnes medici conati sunt: ⁊ qualiscūqz fuerit post febrem spasmus est mortalis ante febrem vero non similiter. ¶ Dico ꝙ si cum extensione non esset dolor fortis patiens: quasi nihil sentiret: quia membrum in hoc morbo non declinat ad aliquam partem: sed moritur erectus: ⁊ exercitati medici cognoscunt membrum esse extensum: quando vident ipz directum: ⁊ videtur ꝙ sit quasi elongatum.

¶ Et dixit. Y. in quinta particula afforismorum. spasmus accidit ex elleboro: aut ex vomitu colere eruginose: ⁊ ex omnibus pungentibus os stomaci forti punctione: ⁊ ex fluxu cum vomitu: supervenit spasmus ⁊ proprie in musculis tybiarum. ¶ Dico quando punguntur nervi apostemantur ⁊ accidit spasmus ex repletiōe: ⁊ via curationis est soluere illud apostema. ¶ Et dixit. Y. spasmus ex elleboro: aut ex vulnere a quo fluit multus sanguis: est mortalis: eo ꝙ accidit ex inanitione: ⁊ aliquando accidit spasmus ex vulnere cum cōcomitantur ipsum apostema tangens loca nervosa ⁊ prima mēbra que apparent spasmata: sunt illa que sunt magis ꝓpinqua loco apostemato: ⁊ postq̄z morbus pervenit ad quelibet membra nervosa apostemata ⁊ radices nervorum dominabitur spasmus toti corporis. ¶ Et spasmus superveniens post nimiam ebrietatem est ex repletione: quia vinuz penetrat vsqz profunditatem nervorum: ⁊ quando eius humectatio in nervis est maior calefactione inducit spasmuz: ⁊ quando magis calefacit quam humectat: dissoluitur spasmus: quemadmodum fit in febre.

¶ Tymeus in quarta particula libri sui: quādo spasmus est in vtroqz latere vocatur tetanus: ⁊ hic morbus accidit quādo extenduntur membra ex ventositate inflativa que resoluitur ex medicinis calefacientibus iniunctis superficiei corporis ⁊ medicinis extenuantibus: ⁊ expellentibus ventositatem: ⁊ ideo febris infert his morbis magnum iuvamentum: eo ꝙ calefacit corpus a superficie vsqz ad profundū. ¶ Et dixit in primo capitulo motuū musculorum. Tetanus est ex distensione duorum musculorum existentium in duobus lateribus oppositis tendentium recta linea versus caput.

¶ In secunda particula epidimiarū dixit aer frigidus ⁊ humidus addit ad spasmuz: ⁊ maxime pueris: ⁊ illis quibus natura nervorum est debilis: ⁊ ideo de facili accidit pueris ⁊ est eis minus periculosus. ¶ Ait iudeus. Spasmus superveniens ex siccitate accidit paulatim: ⁊ ille qui est ex humiditate accidit subito. Et confert mirabiliter mēbro spasmato ligare desuper peciam vnam pinguedinis: caude arietine: ⁊ nō debet amoveri donec prestet fetorem: ⁊ tunc removeatur ⁊ reiteretur alia: ⁊ impossibile est spasmatum paralyticatum sic velociter liberari: quia mirabiliter cōfidimus de eius cōvalescētia: ex introitu balnei naturalis. ¶ Dixit Aaron: qñ apparet cum spasmo repletio ⁊ vene patientis sunt manifeste: flobotometur: ⁊ extrahatur sanguis in bona quantitate: ⁊ postea purgetur ⁊ clysterizetur: ⁊ purgetur cuz medicinis violentis. Et quando spasmus accidit ex apostemate nato in ortu nervorum membri spasmati: apponantur supra locum medicine mollificative dissolutive ⁊ subtiliative ⁊ calefactive. Et cum totum corpus est spasmatum debent provocari sternutationes cum rebus vehementer calidis ⁊ mirabiliter iuvant: ⁊ intromittātur similiter per nasale medicine violente acuitatis ⁊ caliditatis. ⁊ cibus patientis spasmū ex repletione: sit cum rebus calefacientibus ⁊ subtiliantibus: sicut ius cicerum cum aneto. sinapi pipere muri ⁊ oleo. Et si spasmus est difficilis ⁊ durus cibetur patiens ex carnibus siccis: sicut carnibus laudularum ⁊ perdicum masculoruz: ⁊ similium. Et cura alterius speciei spasmi erit cuz nasalibus humectantibus ⁊ oleis ⁊ brodiis pinguibus: ⁊ subtilibus ⁊ ptisana: ⁊ debet supaspergi caput de aqua decoctionis violarum ⁊ ordei: ⁊ inungi desuper lac ⁊ debeat intromitti per nasale. Et debet sedere in tina in qua sit lac ⁊ aqua tepida ⁊ liniatur corpus eius in exitu tine ex oleo ⁊ lacte: ⁊ sepe sepius intret tinam si non febricitat. ¶ Dico ꝙ ex verbis precedētibus debet innui ꝙ introitus tine veretur propter febrem: sed maior necessitas incumbit in curatione spasmi q̄z febris ⁊ tina ꝑparata dicto modo humectat ⁊ non desiccat. ¶ Et dixit ꝙ confert spasmo humido sedere supra oleum vulpinum in quo decocta sint semina calida: eo ꝙ suaviter dissolvit ⁊ festinat ad sanitatem: ⁊ liniatur corpus patiens cū adipe ferarum leonuz dissoluta in oleo liliaceo nisi adsit febris quia si febris adest: sufficit cura precedens. Et in spasmo ex siccitate liniatur corpus cum oleo violaceo. ⁊ oleo nenufar. ⁊ oleo cucurbitino: ⁊ cera. Emplastrum valde bonum. Recipe oleum liliaceum ⁊ ceram ⁊ storacem liquidam: ⁊ castoreum: ⁊ euforbium: ⁊ fiat ex eis quasi vnguentum: ⁊ ponatur supra principium nervorum grossorum ⁊ frigidorum: ⁊ ex hoc consilio erit membrum liberatum omnino. ¶ Dixit Tabri. Recipe altit castoreum ⁊ mel ⁊ misce omnia insimul ⁊ exhibe de eis in quantitate vnius nucis patientis spasmum: ex repletione: inducit enim febrē ⁊ dissoluit. ¶ Dixit Paulus. quando spasmus accidit subito sine dubio est ex repletiōe: ⁊ quando supervenit paulatim paulatim: aut post īmoderatam purgationem vel febrem est incurabilis: quia est ex inanitione ⁊ debent curari membra contracta cum distensione ⁊ cum fricatione ex oleo ruthaceo: ⁊ oleo cucumeris asinini: ⁊ eis similibus: ⁊ bibant patientes suum mellitum: ⁊ cū spasmus evenit ex inanitione fricentur mēbra cum oleo humido ⁊ aqua tepida ⁊ intromittantur in tinaz: aqua nō multum calida: ⁊ inungantur cuz inunctionibus mollificativis: ⁊ dentur eis cibi ⁊ syrupi mollificativi: ⁊ bibant vinum subtile: ⁊ odoriferuz velocis penetrationis. nisi adsit febris: detur eis ptisana ⁊ provocetur eis somnus ⁊ extensio que est ex apostemate calido in iuncturis: vel ex repletiōe curet̄ cū purgationibus ꝯvenientibus apostematibus calidis. ¶ Dico ꝙ iuncture appellantur hic iuncture spinalis medulle.

¶ Et dixit multotiens evenit extensio ex forti vomitu: ⁊ conferunt extēsioni: radices spine iudaice: ⁊ semina spine albe: ⁊ spine egyptiane. Et reperiuntur quidam dantes succum cētauree minoris contra extensionem supervenientem ex repletione: ⁊ liniunt corpus patientis cuz oleo cucumeris asinini. ⁊ castor̄. Et si ex his extensio non mitigatur: ponant̄ vētose apponende supra renes ⁊ vltimum spondilem dorsi: ⁊ quando est in manibus ponantur ventose in spatul. ⁊ in spōdili vltimo colli. Et cum corpus est sanum ⁊ extensio est in labio: palpebra lingua oculo: ⁊ est valde periculosum: ⁊ erit valde ꝑcavēdū ne extrahat̄ sanguis a nucha: ⁊ spōdili ꝑ.

¶ Tetanus est aliqua distensio ⁊ accidit ex cōgelatione musculorum corporis: ⁊ maxime illorum qui sunt in cervice: ⁊ evenit ex humore frigido: ⁊ patiens hunc morbum nullomodo potest se flectere ⁊ in hoc est differentia inter tetanum ⁊ spasmum: ⁊ hic tetanus est sicut congelatio musculi distensi versus eius ortum: non debet sentire ob hoc patiens duritiem similem duritiei spasmi: ⁊ proprie in origine musculi: ⁊ possibile est extensionē fieri ante ⁊ retro vel in vtroqz latere eq̄liter. ⁊ cura horū morborum debet esse cum calefacientibus ⁊ desiccantibus: ⁊ febris est mirabilis cura: ⁊ accidit tetanus multotiens ex labore ⁊ cum iacet: homo etiaz super terram duram. ⁊ ex sublevatione oneris ponderosi. ⁊ ex casu vulnere cauterio. Et cum evenit tetanus propter hoc videtur patiens ac si super rideret. ⁊ eius facies remittit̄ a naturali colore. ⁊ oculi a naturali situ. ⁊ possibile est ei supervenire strāguriam: ⁊ possibile est etiam ꝙ eius vrina sit similis aquositati sanguinis. ⁊ ampullosa. ⁊ erit constipatus. ⁊ vigilat ⁊ cadit multotiens a lecto causa extensionis. Et possibile est ꝙ ei accidit singultus. ⁊ dolor capitis ⁊ quidā eorum sentiūt dolorē in cubitis ⁊ renibus ⁊ supervenit eis tremor. Et eorum cura est similis cure extensionis supervenientis ex inanitione. ¶ Et cui accidit extensio tetanosa flobotometur in primo. ⁊ postea ponat̄ supra mēbra lesa lana intincta in oleuz cōmune. vel in oleū cucumeris asinini cū castoreo ⁊ impleatur aliquod vas eneū lacte calido vel oleo calido: ⁊ ponat̄ sup nervos colli ⁊ ponant̄ due vētose cū scarificatiōe: ⁊ debēt poni in collo ⁊ in locis multorum musculorum: ⁊ in spōdilibus ⁊ i vtroqz latere pectoris. ⁊ sub ypocōdriis ⁊ in locis renū ⁊ vesice. ⁊ nō ꝑtermittas subtractionē sanguinis: ß tñ nō subtrahat̄ semel ⁊ subito. sed paulatim. ⁊ successive. ⁊ cum liga

tur vena ponatur lana intincta in oleum ꝙ non poſſit ſub-
intrare frigus. ¶ Et ſi tetanus eſt cronicus intromittatur
patiens in tinam plenam oleo calido multotiēs in die ⁊ nō
moretur multum in ea: quoniam eſt difficilis virtutis. ⁊ de-
tur ei in potum aqua mellita decocta ad medietatem. ⁊ de-
tur ſimiliter in potu. ʒ. ℈. opoponaci. vſqȝ. i. ʒ. cum quantita-
te vnius grani carſemic. i. orobi de aſa. vel detur auř. i. myr
rhe cū aqua mellita. Et melior omnibus his medicinis eſt
caſtoreum datum ter paulatim paulatim: quia eſt difficile
tranſglutire ipſuȝ. ⁊ ſm̄ pluries egreditur per nares eorum
illud quod bibunt. ⁊ tunc ſuſtinent magnuȝ laborem ⁊ mul-
tiplicatur extenſio: ⁊ inungatur ſtomacus cum oleo rutha-
ceo ⁊ opoponaco. ⁊ clyſterizenť ex eo. ⁊ ſuperaſperſio aque
frigide ſm̄ ſententiam Hypo. eſt valde periculoſa. ⁊ ideo
nullus poſt tempora. Hypo. hoc recolit. ⁊ ego ſimiliter pre-
termitto hanc curam. ⁊ debent vti patientes dieta ſubtili ⁊
inungi eorum corpora cum oleis ſubtilibus ⁊ penetratiuis.

¶ Ait cark. poſſibile eſt ꝙ ad tātum deuenit ſpaſmus ꝙ tor
quentur collum ⁊ caput ⁊ inducitur frendor dentiuȝ: ⁊ poſ-
ſibile eſt ſiľr dorſum ⁊ pectus incuruari ⁊ torqueri. ¶ Di-
xit ſimeon: emplaſtretur ſpaſmatus cum rebus mollificati-
uis: ⁊ cum oleo ſe. lini ⁊ biſmalue. ⁊ poſt hoc fricentur ſpon-
diales omnes. ⁊ emplaſtretur aſſidue ⁊ ponatur qualibet
hora in collo coꝝ pannus lineus mollis calidus irroratus
oleo cōmuni calido. ⁊ liniantur ſpondiles a nucha vſqȝ ad
vltimum ſpondilem dorſi ex cera ⁊ oleo calido. ⁊ fricetur ſi-
militer corpus eorum cum eodem aſſidue. ⁊ intromittantur
in pilam cum oleo calido. ¶ Dico ꝙ premeditanduȝ eſt de
intinctu pile cum oleo calido: q2 credo ꝙ oleum non ſit vti
le in ſpaſmo ex ſiccitate. ¶ Et dixit ꝙ intromittātur in bal
neum ſiccum illi qui patiuntur ſpaſmum ex repletione. quia
eſt melior cura que poſſit reperiri ad hoc: ⁊ fricetur corpus
cum caſtoreo diſſoluto in oleo ſambucino: ⁊ detur eis in po
tum oleum de kerua aqua mellita ⁊ aſa. ⁊ ſtent flexis geni-
bus ſupra fumum lapidum calidorum extinctorum cum vi
no. cooperiatur pannis ꝙ ſudent.

¶ Et reperitur in libro de abbreuiationibus. ꝙ ſuperuenit
pueris ſpaſmus ſiccus qui appellatur a vulgo mater pue-
rorum: ⁊ his cōfert ſedere in pila cum oleo violato tepido: ⁊
debet etiam ſuperaſpergi capitibus coruȝ ⁊ intromitti per
naſale ſuccus violľ. ⁊ lac ⁊ inungantur corpora eorum cera
⁊ oleo ⁊ mucillagine pſilij: ⁊ ptiſanaȝ ⁊ mucillaginē bibant:
⁊ ſi eorum venter eſt conſtipatus fiant ſuppoſitoria: ⁊ non
dentur eis per os laxatiua: ⁊ quando ſpaſmus eſt ex humi-
ditate detur in potum ſcelithe ⁊ tyriaca ⁊ prouocentur ſter
nutationes: fomententur patientes ex aqua decoctionis fo
liorum lauri. arthemiſie. foliorū citri ciperi ⁊ calami aroma
tici ⁊ purgentur cum rebus multū laxatiuis: ⁊ poſtea inun-
gantur cum oleo coſtino qđ melius eſt alijs ⁊ oleo de caſto
reo euforbio piretro ⁊ ſemine ſinapis: ⁊ calefiat ort⁹ neruo-
rum cum rebus ſiccis: ſicut ſale ⁊ cicuta ⁊ intromittatur fel
per naſale ⁊ ſuffumigetur cum conficta ⁊ vernice.

¶ In prima particula epidimiarum. Spaſmus accidit velo
citer pueris: ⁊ eſt minus periculoſus eis ⁊ euenit eis de faci
li: q2 coꝝ nerui ſunt debiles: ⁊ nō accidit qlibet ſpaſmus ex
ſiccitate. quia poſſibile eſt febrem diſſoluere humiditatem
ꝑꝑ hoc ſupueniet tetanus humidus: ⁊ idē in ꝓncipio febris:
q2 ille q accidit poſt febrē grauis ē: ⁊ nō erit niſi ex ſiccitate.

¶ Dixit. H. in libro accidentium. accidit multotiens exten-
ſio ex forti frigiditate. Dico ꝙ iſte tetanus pul.

¶ Congelatio ait Serapio ſm̄ pluries euenit pueris ⁊ faci-
lius liberantur alijs ⁊ tranſeuntes ſeptimum annum nō poſ
ſunt liberari: ⁊ ſi liberantur erit cum maximo labore ⁊ peri-
culo. ⁊ de neceſſitate ſuperueniunt huic dolori febris acuta
aſſidue cōmorans ⁊ vigilie ⁊ ventris conſtipatio ⁊ color fa
ciei croceus ſiccitas oris. labioꝝ extenſio. deſiccatio ⁊ nigre
do lingue ⁊ vrina apparet in principio rubea ⁊ vltimo alba
⁊ redditur vrina azura. propter caliditatem aſcendenteȝ ce
rebro: ⁊ principium cure eſt ſuperaſpergere caput ex lacte
aſinino vel caprino: ⁊ liniantur etiam ex eo ſpondiles renū
⁊ ponatur ſupra caput lana madefacta ex oleo violato ⁊ la
cte: ⁊ intromittatur per naſale oleum amigdalinuȝ ⁊ cucur-
bitarum dulcium. ¶ Et ſi ex his non mollificabitur exten-
ſio aſſiduent tinam ⁊ ſuperaſperſionē aquarum mollifican-
tium: ſicut ex decoctione foliorum ſiſami. cucurbitarum his
in aularum ⁊ nenufař. Et ſi morbus eſt difficilis ſedeant i.
tina cum oleo ſiſamino tepido: ⁊ dentur eis in potu mucilla
gines pſilij. ⁊ ſuccus granatorum. qualibet hora cum oleo
violato: ⁊ cathaplaſmetur caput ex maluis violis ⁊ oleo ſi-
ſamino. ⁊ detur in potu ſuccus ordeaceus in quo ſint deco-
cte cucurbite. ⁊ ſi non multum febricitent dentur eis in po-
tum. ℥. iiij. lactis aſinini cum. ℥. i. olei amigdale dulcis: ⁊ zuc-
carum: ⁊ ſi poſt declinationem morbi remaneret alicui mē-
bro aliquid: ponantur deſuper ventoſe cum ſcarificatione.
⁊ inungantur cum pinguedine ⁊ ligetur ſupra mēbrum cau-
da arietina diſſoluta in oleo narciſcino.

¶ Et dixit ꝙ ſpaſmus humidus accidit ſubito ⁊ mollificať
cum eo mēbrum. ⁊ principium cure eius eſt purgatio cū pil-
lulis factis ex aloe epatico caſtoreo euforbio. aſa ⁊ opopo-
naco. ⁊ poſt hoc intrent balnea calida ⁊ naturalia ⁊ diſſolu
tiua: ⁊ inungatur patiens ex hoc vnguēto vel ſibi ſimili. ℞.
cere. ℥. ij. olei abluti cum aqua calida rotuľ. i. euforbij vete-
ris. ℥. i. fricentur cum hoc capita muſculoꝝ ſpaſmatoꝝ: ⁊ va
let ſimiliter ad paralyſim: ⁊ vtantur tenui dieta. ¶ Ait. H.
in tertio membrorum dolentium: quando accidit ſpaſmus
in toto corpore medici ponunt eorum intentioneȝ in cura-
tione ſpondiliū primoꝝ qui ſunt ſub ſpondilibus colli. Et ſi
ſpaſmus eſt ex mēbris faciei curant cerebrum. quia multo-
tiens euenit in labijs in oculo in corio frontis. ⁊ in mādibu-
lis ⁊ in radicibus lingue: ⁊ tunc intentio medicoruȝ in cura-
tione fuit in cerebro. ⁊ ſpaſmus ſuperueniens poſt vigiliam
⁊ poſt purgationē: ⁊ exercitiuȝ: ⁊ anguſtias: ⁊ febres acutas
eſt ex ſiccitate: ⁊ ille qui accidit poſt indigeſtionē: ebrietatē
⁊ multam balneationē: ⁊ diminutionē exercitij moderati. ⁊
multum ſomnum eſt ex humiditate. ¶ Et dixit. Y. Spaſm⁹
ſuperueniens poſt febrem ⁊ cauterium eſt de deterioribus
ſpeciebus ſpaſmi: eo ꝙ ſuperuenit ex ſiccitate neruoꝝ.

¶ Et dicitur in libro ſignorum. ꝙ precedunt extenſionē pō-
deroſitas corporis ⁊ eius iectigatio. ⁊ patiens erit piger: ⁊
balbutiens cum loquitur: ⁊ ſentit punctionem a collo vſqȝ
ad os pudici: ⁊ dolorem oris: ⁊ difficultatē tranſglutiendi: ⁊
ponderoſitatem lingue: ⁊ cum fricat ſuum palatuȝ ⁊ linguā
cum rebus acutis nullum ſentit ſaporem: ⁊ cum incipit do-
lor diſtenduntur colla ⁊ muſculi ⁊ facies erit rubea ⁊ muta
tur ſitus mandibule inferioris ⁊ multiplicatur in eis ſudor:
⁊ frigeſcunt coꝝ extremitates: ⁊ tremunt: ⁊ pulſus erit inor-
dinatus: ⁊ torquetur collum: ⁊ anhelitus eſt anguſtioſus ⁊
velox: ⁊ quando erit extenſio confirmata collum torquetur
⁊ non poteſt flecti ante ⁊ retro.

¶ Dixit Ruffus in libro de melancolia. quādo ex ſpaſmo hu
mido repletur venter humiditate ſignum eſt malum. ¶ Di
xit Ruffus in libro ſuo de dieta. inflatio vētris in ſpaſmo eſt
ſignum mortale. ¶ Dico ꝙ vidi quādam mulierem: cuius
inferior mandibula repercutiebat aſſidue ſuperiorem: ⁊ ali-
quando ſuperior inferiorē: ⁊ ego conduxi vtrāqȝ mandibu
lā forti ligatura ꝙ nō ſonarēt: ⁊ nullo modo obtinere potui
qn ſonarēt: eo ꝙ ei⁹ corpus in tm̄ iflabatur ꝙ videbať ſcin
di per medium. Et principiuȝ huius morbi fuit ſpaſmus hu
midus: ⁊ cum morbus compleuit vltimum laborem ſuū ceſ
ſauit reuerberatio mandibularū ⁊ incepit fortiter frendere
dentibus: ⁊ non inflabatur: ⁊ tunc ilico fuit mortua. ¶ Cu-
ra ſpaſmi humidi ſm̄ filium meſue. clyſterizetur patiens cū
clyſteribus acutis: ⁊ purgeť ⁊ fricetur corpus eius cū pāno
lineo donec rubificeť: ⁊ poſtea ſedeat in aqua decoctionis
foľ. lauri: abrotani: ⁊ ſanſuci: ⁊ fricenť mēbra ſpaſmata cum
borace: ⁊ terra ſeu puluere qui reperiť in pipere: ⁊ pipere: ⁊
cum erit corpus rubificatum inungatur ex oleo coſtino ⁊ li
liaceo: ⁊ non dentur ei ſtiptica: ſed tota eius cura ſit cū reb⁹
calidis mollificatiuis ⁊ nō laxatiuis: ⁊ prouocetur ei febris
dando in potū auř. i. aſe. ¶ Dixit. H. in libro de ſimplici me-
dicina. caſtoreum diſſolutū in vino ⁊ datum in potū ⁊ inun-
ctio facta ex oleo cōmuni antiquo ſunt de melioribus ⁊ ex-
pertioribus medicinis que poſſunt fieri in ſpaſmo ex reple-
tione. ¶ Et dixit Diaſcorides. Aſa piper: ⁊ rutha bullita in
vino mirabiliter conferunt cum bibuntur in ſpaſmo ex re-
pletione. ¶ Dixit. Y. in quarto epidimiarum. non quilibet
ſpaſmus ſuperueniens poſt febrem malus: ſed ille qui acci
dit poſt febrem acutam vel poſt febrem diuturnam. ¶ Di-
co ꝙ vbi dicitur malus debuit poni ſiccus. ¶ Ait. H. in li-
bro accidentiū. ſtrictura dentium ⁊ dolor mandibularū ac-
cidit ꝓpter ſpaſmuȝ muſculoꝝ mandibularū. ¶ Dico ꝙ ſi
homo eſt ſpaſmatus: ⁊ ante ſpaſmū ſenſit abhominationeȝ

ꝛ duritiem anhelitus ꝛ murmurauit multũ eſt ſpecies ſpaſmi ſuperueniens ex cõmunitate cerebꝛi cum oꝛe ſtomaci. ¶ Et dixit Gal. in libꝛo quinto accidentium. aqua decoctionis carpobalſami confert mollificationi neruoꝝ. ¶ Dixit. Y. in libꝛo ſuo de elleboꝛo. Caſtoꝛeum cõfert ſpaſmo frigido pꝛe ceteris medicinis.

aa ¶ Oleũ alchãne ꝯfert mirabiliter ſpaſmo in quo apparet mẽbꝛũ inclinatũ vel erectũ: ꝛ hec ſpaſmi ſpecies noĩat tetanus. ¶ Dixit Ruffus: aqua ſulfurea mollificat neruos.

ꝑ ¶ G. ireos ꝯfert ſpaſmo neruoꝝ ꝛ oleũ in quo ſit admixtum piretrũ puluerizatũ cõfert ſilr cum vngit ex eo patiẽs. Ariſtologia iuuat extẽſionem. ¶ Dixit Paulus ex auctoꝛitate G. ꝙ quidam dixit ꝙ teſticuli vulpiũ diſſoluti cũ vino ſtiptico nigro ꝯferunt plũ ſpaſmo ſupueniẽti pti poſterioꝛi.

aa ¶ Et abdux. in libꝛo ſuo de memoꝛia dixit. q2 ꝯfert tetano ꝛ inclinationi ceruicis itromittere mumiã per naſale cũ oleo liliaceo: vel narciſcino aut oleo de cheiri: ꝛ idẽ operat inunctio ſpondil' ex pinguedine teſtudinis.

ꝑ ¶ Dixit aſumon: ꝙ ſpaſmus ſuperueniens ſubito eſt ex repletione: ꝛ ille qui euenit poſt febꝛem vel purgationẽ eſt ex inanitione: ꝛ qñ eſt ex humiditate detur patiẽti in potu caſtoꝛeum: ꝛ piper: ꝛ cũ eſt ex inanitione curet cũ mucillaginibus ꝛ adipibus ꝛ oleo alchãne ꝛ oleo liliaceo: ſi non adeſt febꝛis: ꝛ hoc eſt conſilium valde vtile ad mollificandum: ꝛ ſuperaſpergat aſſidue cum aqua calida: ꝛ liniatur cũ oleo vt conſeruetur in eo humiditas. ¶ Dixit philaretus: quando ſpaſmantur muſculi pectoꝛis anterioꝛes attrahet coꝛp⁹ ad interius: ꝛ quãdo ſpaſmantur poſterioꝛes ſit retro contractio: ꝛ quãdo vtriq3 ſpaſmãtur ſtat erectus patiẽs: ꝛ nõ flectitur ante vel retro ꝛ velociter deficit. Et cum patiens ſpaſmũ nequit tranſglutire ꝛ frendet dentibus non reperit res magis iuuatiua ſpaſmo ex repletiõe ꝙ̃ aqua balnei naturalis. ipſa eñi eradicat moꝛbum ꝛ liberat velociter egrũ ꝛ pꝛouocatio vꝛine: ꝛ potus vini veteris conferunt mirabiliter eis. ¶ Dixit. G. in libꝛo membꝛoꝝ dolẽtiũ. ꝙ ſpaſmus qui eſt ex repletione ſubito ſuperuenit: ꝛ ille qui eſt ex inanitione accidit paulatim. Et quãdo eſt in toto coꝛpoꝛe moꝛbus eſt in cerebꝛo: ꝛ quando eſt in toto coꝛpoꝛe pꝛeter ꝙ̃ in facie moꝛbus eſt in pꝛincipio ſpinalis medulle. Et ſi eſt in aliquibus membꝛoꝝ coꝛpoꝛis moꝛbus eſt in neruis ſuperuenientibus ad illa mẽbꝛa: ꝛ ſi eſt in anterioꝛi parte moꝛb⁹ eſt in muſculis anterioꝛibus: ꝛ cũ eſt in poſterioꝛi eſt in muſculis poſterioꝛibus. Et quãdo ſpaſmus eſt ex humiditate nerui: diſtenduntur in latum: ꝛ cum eſt ex ſiccitate diſtendũtur in longum: ꝛ iſtud eſt pꝛincipium ſpaſmi: ꝛ ſpaſmus qui eſt cum nerui diſtendunt in latũ ſi eſt ex caliditate facit inclinare neruos vel deſiccare: ꝛ ſi eſt ex frigiditate reddunt nerui erecti ꝛ duri: ꝛ erit ex aggregatione humiditatis in locis ſpaſmatis: aut ex re pungẽte ſimile rei ex qua ſit ſingult⁹ quia cogit expellere. Et accidit ſpaſmus humidus ex nimia ebꝛietate: balneo: quiete: ꝛ repletione ciboꝛum humidoꝝ: ꝛ ſiccus euenit ex laboꝛe euacuatione ꝛ febꝛe. ¶ Differentia quidem inter epilepſiã ꝛ ſpaſmũ eſt: q2 ſpaſmus ſemper cõcomitatur patientẽ: ꝛ aſſidue inuadit: epilepſia vͦ per interualla: ꝛ nõ ledit memoꝛia in ſpaſmo: ſicut ledit in epilepſia.

aa ¶ Et ſigna velocis moꝛtis in tetano ſunt qñ accidit ex percuſſione: ꝛ cũ ſupuenit ei vomitus doloꝛ ſtomaci ſingult⁹: ꝛ defectus memoꝛie. ¶ Dixit. Y. in libꝛo ſuo de ꝯſeruatione ſanitatis. Ex cuius verboꝝ intẽtione habet ꝙ ſi puer ꝛ paratus ad ſpaſmũ ſiccũ ponant in tina cũ aqua calida quolibet die ꝛ inungant ex oleo pꝛeſeruant ab hac egritudine.

ƒ ¶ Et ait. G. in megapulſum: ꝙ patiẽtes ſpaſmũ poſt ꝙ̃ moriuntur eoꝝ coꝛpoꝛa remanẽt calida. ¶ Dixit Glaucon: cũ ſpaſmatus indiget ſubtractione ſanguinis non d3 ſubtrahi quãtũ neceſſitas iminet: ſed minus: q2 ſolus ſpaſmus ſufficit ad coꝛpoꝛis inanitionẽ. ¶ Et dixit. G. in libꝛo accidentium. Spaſmus ſuperueniẽs cũ apoſtematibus eſt: vt pluries ex repletione. ¶ Dico ex auctoꝛitate. Y. ꝙ ſpaſm⁹ eueniens poſt ebꝛietatẽ eſt ex repletione ꝛ indiget flõmia.

ꝑ ¶ Extenſio quidem eſt cum extenditur membꝛum vtriuſq3 lateris equaliter ꝛ non inclinat omnino. ¶ Et dixit. G. in decimo affoꝛiſmoꝛum: extenſio eſt cum membꝛum ſtat erectum ꝛ non declinat ad aliquam partem.

ƒ ¶ Et cum vides aliquem ſentientem toꝛtionem in ventre ꝛ abbominationem: ꝛ poſt hoc ſuperuenit ei ſpaſmus pꝛouocetur ei vomitus cũ potu multe aque calide: ꝛ ipſe euomet coleram calidam: ꝛ liberabitur incontinenti: ꝛ hec ſpaſmi ſpecies eſt ex cõmunitate cerebꝛi cum oꝛe ſtomaci: ꝛ hoc recitauit. G. in. v. membꝛoꝛum dolentium. ¶ Et dixit idem in libꝛo accidentium ꝙ ſpaſmus ſuperueniẽs in moꝛbis apoſtemoſis eſt ex repletione: ꝛ ille qui accidit in febꝛibus aridis ꝛ ſiccis eſt ex ſiccitate. ¶ Et ego audiui a Magũ ꝛ merito ꝙ non quilibet ſpaſmus ſuperueniens in febꝛibus acutis eſt ex ſiccitate: ſed poſſibile eſt ꝙ febꝛis ſui acuitate diſſoluat aliquẽ humoꝛem in coꝛpoꝛe qui currens ad aliquod mẽbꝛum reddit ipſum apoſtematũ: ꝛ pꝛopter hoc eueniet ſpaſmus. Et differentia inter vtrũq3 eſt: q2 debet perſcrutari ſi febꝛis induxit ſpaſmum in hoꝛa in qua ſiccitas inter coꝛpus ꝛ pꝛedominabatur ei: ꝛ coꝛpus eſt aridũ: tunc ſpaſmus eſt ex ſiccitate: ſin autem eſt ſicut pꝛediximus. ¶ Dixit muſcia: quando ſpaſmus ſubito ſuperuenit ſano non pꝛecedente aliquo fluxu eſt ſine dubio ex humiditate. ꝛ eſt conferens mirabiliter ꝛ expertum multotiens in ſpaſmo doloris doꝛſi doloꝛis arteticem ꝛ iuncturarum ſuperuenientiũ ex humiditate hec medicina. accipe magnam quantitatem aneti: ꝛ fac ipſam elixari in aqua ꝛ oleo: ꝛ poſtea decoquatur ipſa in aqua vulpis vel talpe vel catuli vſq3 ad eius cõſumptionẽ. ꝛ vltimo coletur dicta aqua ꝛ ſedeat in ipſa patiens bis in die: ꝛ poſt ꝙ̃ exierit ex illa aqua inungat coꝛpus ex adipe aſini ſiluestris vel ex alia pinguedine ſubtiliatiua mixta cũ medicinis ꝛ oleis calidis ſubtilibus: ſicut oleo nucum: oleo laurino ꝛ liliaceo coſtino: ꝛ oleo nardino: ꝛ ꝯfert etiam ſpaſmo epithimum. ¶ Dico ꝙ vidi quẽdam qui ambulauerat multum per ſolem ꝛ fuerat in nimio exercitio: ꝛ euenit ei ob hoc ſpaſmus: ꝛ ſtetit extenſus ꝛ pꝛoſtratus in terra per aliquot dies: ꝛ vltimo fuit moꝛtuus.

aa ¶ Et dixit. Y. in libꝛo de curationibus egritudinum: quando incipit tetanus ſupuenire os ſtat clauſum: ꝛ oculi lachꝛymãtur: ꝛ multiplicatur motus palpebꝛe ſuperioꝛis: ꝛ facies ſit rubea: ꝛ non contrahũtur manus nec pedes: ꝛ adeſt foꝛtis doloꝛ: ꝛ cum moꝛs eſt pꝛoxima egreditur per nares cum ſuperfluitatibus quicquid datur patienti in potu ꝛ euomit aliquod flegma: ꝛ cum iſta apparent deficit patiẽs in quinto die: ꝛ ſi pertranſit hunc diem liberabitur. ꝛ eius cura debet eſſe inunctio facta ex oleo multum calido: ꝛ debent caleſieri loca dolentia cũ aqua calida vel oleo poſitis in veſica vel vtre: ꝛ reiteretur inunctio ꝛ calefactio ſepe ſepius.

ƒ ¶ Dixit. G. radices tapſie vel acanis: ꝛ folia eius conferunt

aa ſpaſmo coꝛum acuitate ꝛ ſubtilitate. ¶ Dixit Diaſcoꝛides. Aſa fetida diſſoluta cum vino decoctionis piperis ꝛ ſucco ruthe data in potu mitigat tetanum. ¶ Aqua decoctionis carpobalſami confert ſpaſmo neruoꝝ. ¶ Dixit Diaſcoꝛid. ex auctoꝛitate. G. ſemina ſpine albe ſui ſubtilitate conferunt ſpaſmo neruoꝛũ. ¶ G. caſtoꝛeum datum in potu vel facta inunctione ex eo confert ſpaſmo ex repletione. ¶ Dixit. Y. in libꝛo de ell'o. Caſtoꝛeũ ꝯfert ſpaſmo ex frigiditate pꝛe ceteris medicis: eo ꝙ calefacit coꝛp⁹ ꝛ cõfoꝛtat neruos. Oleũ de alchanna iuuat mirabiliter ſpaſmum. cum quo eſt inclinatio ceruicis verſus poſterioꝛem partem. ¶ Dixit Diaſcoꝛides. ſyrupus de camedreos iuuat ſpaſmum. aqua ſulfuris mollificat neruos. ¶ Ruffus ꝛ Diaſcoꝛides. yreos curat ſpaſmũ neruoꝝ. Piretrum puluerizatum ꝛ mixtum cũ oleo confert mirabiliter foꝛti tetano facta inunctiõe ex eo. ¶ D. carnes ericij cõferunt multum ſpaſmo. ¶ Filius meſue. ariſtolog. confert extenſioni. ¶ P. teſticuli vulpis ſm quoſdam conferunt ſpaſmo: cuius inclinatio eſt verſus poſterioꝛẽ partem. ¶ Dixit Abdux in libꝛo de memoꝛia. Medicina conferens ſpaſmo ꝛ tetano. Mumia mixta cum oleo liliaceo vel narciſcino facta inunctiõe ex eo in ſpaſmo difficili emplaſtrentur ſpondiles exeuntes in ceruice. Si eſt ex humiditate cum caſtoꝛeo: eufoꝛbio ꝛ eis ſimilibus. Si ex ſiccitate ex cera ſulfure: croco: oleo ſiſamino: ꝛ pinguedininibus: ꝛ fricentur ex hoc ſepe ſepius in die ſpondiles: ꝛ vtãtur patientes tina ꝛ rebus humidis. ¶ Medicina ad ſpaſmum neruoꝛum. Accipe fenugrecum coſtum ꝛ oleum ſiſaminum vel pinguedinẽ caude arietine ꝛ adipem anſeris. ꝛ medull' tybiarũ vaccarũ ꝛ ceruoꝝ: ꝛ adipẽ ceruinã: ꝛ oleum narciſcinũ: ꝛ fiat ex omnibus his vnguentũ ꝛ inungant ex eo loca patientia. ¶ Et ſuperaſpergantur loca ſpaſmata ex aqua decoctiõis fenugreci: ſeis lini radicis lilij: ꝛ coꝛone regie: ꝛ detur in potu ſpaſmato aqua decoctionis fenugreci: ſeminis lini: radicum lilij ꝛ coꝛone regis: ꝛ detur in potu

aqua decoctionis radicū cum oleo de kerua: vel inunganť
filr mēbꝛa eius ex oleo liliaceo ⁊ melle mixto cū radice liliȷ.
¶ Et ꝯfert spasmo supueniēti ex repletione castoreū datū
in potu cū oleo liliaceo ⁊ aqua calida: ⁊ inungať locus spaſ
matus: filr cū his: ⁊ emplastrētur etiam cum fol. bismalua-
rum recentiū tritis. ¶ Medicamen aliud ad spasmū ⁊ teta-
num: fiat nasale cum mumia ⁊ oleo narcisino vel cheirino:
vel detur patienti in potu sanguis testudinis cuȝ decoctio-
ne radicū: vel dētur ei ad comedendum carnes ipsius ⁊ inū
gatur totum corpus cum pinguedine eiusdem.

¶ Dixit exlion: qn̄ spasmus accidit post febꝛem vel euacua-
tionem est ex inanitione: ⁊ cū euenit in pꝛincipio est ex humi-
ditate. Et si hec species idiget flobotomia vtilis est ꝙ fiat:
⁊ detur in hac specie castoreū ⁊ piper ⁊ inungať ex oleis di
ctis in paralysi. Et ille qui est ex siccitate mollificeť cuȝ mu
cillaginibus aqua calida ⁊ pinguedinibus: ⁊ aliqn̄ cuȝ oleo
liliaceo: ⁊ aliqn̄ non. eo ꝙ mollificat foꝛti mollificatione: ⁊
oleum alchāne: ⁊ oleum euforbiȷ. ⁊ balsaminū ꝯferunt pꝛime
speciei. s. que est ex humiditate: qꝛ sunt foꝛtis exiccationis ⁊
maxime oleum euforbiȷ. Et dȝ aspergi aqua calida neruis
assidue: ⁊ debēt postea inungi: vt cōserueť in eis humiditas
acquisita. ¶ Medicina reperta in libꝛo de cōplemēto ⁊ fi-
ne ad spasmū neruoꝝ. ℞. cere. pinguedinis anseris: medul-
le tybiarū vaccaruȝ: ⁊ cameloꝝ: ⁊ pinguedinis coꝛ̄de. añ. ʒ.
iȷ. pinguedinis poꝛcine. ʒ. iiȷ. olei caude arietine. ʒ. i. ʒ. lique-
fiant oīa cū oleo narcisino ⁊ liniať ex eis mēbꝛū spasmatū ⁊
superaspergať ex aqua decoctionis: fenugreci: se. lini: radi-
cis liliȷ: melliloti ⁊ ligeť locus ex pelle caude arietine ⁊ deť
patienti in potum oleum de kerua ꝓpinatū hoc modo. Ac-
cipe de ipso oleo ⁊ decoque ipsum cum his rebus: vt dī. vȝ.
melliloti. ℥. i. fenugreci: se. lini. añ. ℥. iȷ. radicū liliȷ. ℥. i. ʒ. sebestē
pugillū. i. ficus siccas albas. vi. radicū apiȷ ⁊ coꝛticū: radicū
feniculi ⁊ calami aromatici. añ. ʒ. viȷ. abꝛotani armenici. ʒ. vi
anisi: masticis. añ. ʒ. v. stubla. i. pētafilon. ʒ. x. coquanť hec oīa
in rotul. v. aque donec deueniāt ad. iȷ. rotulos. ⁊ coleť ⁊ ac
cipiať tertia pars: ⁊ addanť in ea auř. iȷ. de oleo: alio de ker
ua: ⁊ olei amigdalis dulcium. ʒ. iȷ. ⁊ detur in potu ⁊ cibus eo-
rum sit spidiloge de carnibus arietinis: ⁊ pot⁹ eoꝝ sit aqua
zuccari cū aqua de passulis. ¶ Medicamen aliud ad spaſ-
mum neruoꝝ. Accipe radices liliȷ albi: ⁊ misce ipsas cū mel
le ⁊ oleo lilioꝝ alboꝝ ⁊ emplastreť ex eis locus spasmat⁹ ⁊
detur patiēti. ʒ. ʒ. castoꝛei: cum aqua calida ⁊ oleo liliaceo ⁊
⁊ inungatur locus ex oleo liliaceo.

¶ Dixit. G. in libꝛo de igenio sanitatis: extensio supueniens
ex siccitate accidit ex multo laboꝛe: ⁊ qn̄ accidit cum febꝛe
non reperiť ingenium curationis in ea: ⁊ fm̄ pluries accidit
in febꝛibus que sunt cum apostematibus cerebꝛi: ⁊ he sunt
periculose ⁊ moꝛtales. Et nunq̄ȝ audiui nec vidi aliquē pa-
tientē spasmū pꝛopter hunc moꝛbum ⁊ liberari.

¶ Et spasmus fm̄ plures accidit causa repletionis mēbꝛoꝝ
neruosoꝝ: sicut accidit patientibus apostema neq̄ȝ: ⁊ peri-
culosum aut causa humoꝛis pungitiui moꝛdicātis membꝛa
neruosa vel ex foꝛti frigiditate simili ꝯgelationi: ⁊ talis diciť
tetanus. Et dixit. G. has tres species fm̄ plures possibile est
curari: sed species supueniēs ex siccitate mēbꝛoꝝ neruoso-
rum: est incurabilis: ⁊ si spasmus supuenit toti coꝛpoꝛi est si-
cut spasmus superueniens in epilepsia: ⁊ ille qui est in me-
dietate coꝛpoꝛis est sicut ille qui accidit ī medietate muscu
loꝝ anterioꝛis partis vel posterioꝛis. Et si est in vno mem-
bꝛo est sicut spasmus toꝛture. ¶ Et dixit. G. in lib. de anhe-
litu: quādo retineť anhelitus spasmať al. ⁊ deficit. ¶ Dico
quādo strāgulatur homo tunc superuenit spasmus ⁊ interi
mit. ¶ Et dixit. G. strāgulatur al. qn̄ retineť eius anhelit⁹
⁊ spasmať ⁊ deficit. ¶ Ait iude⁹: spasmus superueniēs pue-
ris. viȷ. annoꝝ cū febꝛe acuta est incurabilis: ⁊ pauci liberā-
tur ex eo. Et signa indicātia hanc egritudineȝ esse futuram:
sunt febꝛis acuta interficiēs adusta cōtinua vigilie: tremoꝛ:
cōstipatio ⁊ mutatio coloꝛis faciei in citrinū: ⁊ croceū ⁊ sic-
citas oꝛis ⁊ saliue: nigredo lingue: ⁊ tēsio cutis eoꝝ: ⁊ in pꝛin
cipio moꝛbi coloꝛ faciei eoꝝ erit rubeus ⁊ cum incipit aug-
mentari ⁊ petere cerebꝛum coloꝛ faciei erit albus ⁊ pulsus
erit velox ⁊ tardus: ⁊ tunc erunt spasmati. Et cum apparēt
hec signa superaspergatur caput ex lacte asinino: oleo vio-
laceo: ⁊ rosaceo infrigidatis ⁊ intromittatur per nasale lac
mulieris nutriētis puellam: ⁊ oleuȝ cucurbitinū ⁊ detur pa-
tientibus in potu mucillago psiliȷ cum oleo violaceo: ⁊ po-
nantur ex eo super caput: ⁊ vtātur bis tribus diebus. quar-
to vo die emplastreť caput vsq̄ȝ ad totū coll. farina oꝛdea-
cea: ⁊ violis melliloto ⁊ camomilla decoctis in aqua ⁊ com
mixtis cuȝ pauco olei sisamini: ⁊ si necesse fuerit sedeant su-
per oleum violatū calefactū: ⁊ superaspergať assidue oleuȝ
supꝛa spondile colli ⁊ laxeť vēter cuȝ suppositoꝛiȷs: ⁊ detur
in potu omni mane ptisana cuȝ zuccaro ⁊ oleo amigdalino
⁊ in sero detur psiliū cum oleo rosato: ⁊ si patiens est maioꝛ
duobus annis deť in potu teraniabin. i. māna paulatiȝ pau
latim: ⁊ si ei dari non pōt detur assidue nutrici in potu ⁊ mul
geatur assidue supꝛa iuncturas eius lac muliebꝛe: ⁊ empla-
stretur cum pꝛemissis. ¶ Dico ꝙ pꝛecedēs cura pōt fieri in
spasmo ex inanitione in qualibet etate: ⁊ cura cuiuslibet mē
bꝛi spasmati in qualibet etate est: ꝙ induať mēbꝛum ex pin-
guedine caude arietine ⁊ nō remoueať nisi cum fetoꝛē pꝛe-
stat: ⁊ tunc reitereť recens: ⁊ inungatur etiā mēbꝛum ex vn-
guento facto ex pinguedinibus ⁊ mucillaginib⁹ ⁊ debemus
scire: ꝙ spasmus ex siccitate accidit paulatim paulatim: ⁊ il-
le qui est ex humiditate euenit subito: ⁊ iam pꝛediximus cu-
ram spasmi ex humiditate in caplo de apoplexia: ⁊ alibi: qꝛ
eoꝛum cura est vna: ⁊ eadem fm̄ iudeum.

¶ Signa moꝛtis velocis in spasmo sunt qn̄ tetanus super-
uenit ex percussione: ⁊ qn̄ accidit cum toꝛtione ventris: vo-
mitu: singultu: ⁊ defectu memoꝛie. Et cui accidit tetanus in
anterioꝛi vel posterioꝛi parte ⁊ superuenit ei risus eadem
hoꝛa moꝛitur.

¶ Ad idem. Y. de ꝯseruatione sanitatis: ꝙ introitus tine ple
ne aqua calida dulci ⁊ recēti: ⁊ ex multo oleo mollificatiuo
sunt causa spasmi ꝓseruatiua. ¶ Dicit. Y. in epidimia in ca-
pitulo ꝯsiliȷ pueroꝝ. Quod pueri sunt parati ad spasmū hu
midum: pꝛopter eoꝝ nimiā humiditatē: ⁊ neruoꝝ debilita-
tem: ⁊ est eis minus hoꝛribile ⁊ periculosum. ¶ Dixit Geoꝛ
gius: ꝙ spasmum superuenientē pueris ꝓcedunt febꝛis acu
ta continua adusta ⁊ indeficiens: vigilie: ꝯstipatio ventris:
coloꝛ faciei croceus: defect⁹ saliue: nigredo lingue cutis ari
ditas ⁊ fm̄ plus vꝛina apparet in eis pauca ⁊ alba. ⁊ eoꝛum
cura est appositio lactis asinini vel capꝛini cum oleo rosa-
to: ⁊ violarū supꝛa caput: ⁊ intromittanť hec etiā per nasale
cum oleo cucurbitino ⁊ inungať caput ex mucillagine psiliȷ
mixto cum oleo viol. ⁊ fiat hoc per tres dies ⁊ emplastreť
caput: ⁊ ceruix: cum bismalua farina oꝛdei. viol. siccis: deco-
ctis mixtis cum aliquibus mucillaginibus: ⁊ debet esse em-
plastrum cum poniť tepidum: ⁊ sedeat patiens super oleuȝ
violaceū calidum: ⁊ sit studiū tuum mollificare ventrē cum
rebus mollificatiuis: ⁊ detur ptisana in potu cuȝ zuccaro al
bo ⁊ oleo viol. ⁊ teneant sub lingua mucillagines ⁊ si patiēs
potest bibat eas: ⁊ detur ei filr cassiafistula cuȝ teraniabin. i.
māna ⁊ inungať coꝛpus ex lacte ⁊ clysterizeť cuȝ clysterib⁹
mollificatiuis ⁊ assidue vngas coꝛpus ex oleo: ⁊ ponať sup
loca spasmata cauda arietina recens ⁊ nō amoueať nisi cū
fetet. ¶ Cura spasmi humidi: deť in potu tyriaca maioꝛ cuȝ
aqua tepida: ⁊ scelithe cū succo aneti ⁊ ꝓuoceť eis sternuta
tio ⁊ recipiāt fumū ex aqua decoctiōis sansuci abꝛotani fo-
lioꝝ lauri: ciperi folioꝝ citri: aneti ⁊ coꝛone regie ⁊ clysteri-
zentur clysterib⁹ calidis ⁊ pillulis violētis: ⁊ iera ⁊ oleo kel
kelēgi ⁊ mitridato theodoꝛicon ⁊ iera gali ⁊ rutha siluestri
⁊ oꝛigano chusi ⁊ inunganť ex oleo de castoꝛeo ⁊ euforbio
⁊ qd̄ veloci⁹ ꝯfert est oleū costinū: ⁊ cureť filr cū pingue-
dine vipere vel serpētis ⁊ asini siluestris: ⁊ nō debēt appꝛo
pinquare oleis stipticis licet sint calida: sicut oleū nardinū:
⁊ magnū iuuamentū ꝯfert eis calefactio ex rebus calidis ⁊
nasale ex felle gruū ⁊ succo blete cū succo sababet ⁊ siliuȝ: ⁊
fm̄ pluries cū liberať patiens supuenit mēbꝛo spasmato pa
ralysis. ¶ Y. in libꝛo epidimiarū. febꝛis ꝯfert spasmo: ꝙ spaſ
mus superueniēs post febꝛē est spasmus siccus ⁊ non humi
dus. Et spasmus qui accidit ante febꝛeȝ fm̄ plus est humi-
dus ⁊ febꝛis dissoluit illā superfluitatē neruoꝝ.

¶ Tymeos dixit: qn̄ extēduntť musculi: ⁊ eoꝝ capita versus
anterioꝛē partē vocať spasmus anterioꝛ ⁊ cū distēdunť ex-
terioꝛes noiať spasmus posterioꝛ: ⁊ cū distēdunť anterioꝛes
⁊ exterioꝛes eq̄liter vocať manifeste extensio: ⁊ hoc accidit
cū extēdunť nerui ex vētositate iflatiua: ⁊ hec vētositas diſ
soluiť medicis calefaciētib⁹ inūctis ⁊ dať in potu: eo ꝙ poꝛ
ri aperiunť ⁊ vētositas subtiliať ⁊ exhalat: ⁊ iō febꝛis supue
niēs huic moꝛbo est res magis iuuatiua: qꝛ calefacit coꝛp⁹
vsq̄ȝ ad ꝓfūdū ⁊ dissoluit vētositates ⁊ recedē fač extēsiōeȝ.

¶ Dixit. Y. in pronosticis quando accidit pueris febris acu
ta: ꝯstipatio ventris: vigilie: timor: ⁊ mutatio coloris faciei
aliqñ in ruborē vel viriditatē: vel terrestreitatē: incidūt in
spasmū ⁊ illi qui facilius curanť sunt ꝯstituti in minori eta-
te a tpe. vꝫ. lactationis vsqꝫ septē annos: ⁊ maiorib⁹ his cū
patiunť febrē non defacili accidit spasmus: nisi accidit eis
aliqua significatio spasmi difficilis: sicut accidit in birsea vľ
sirsen. ⁊ spasmus defacili accidit pueris ⁊ magis lactātibus:
⁊ causa in hoc est paruitas etatis: ⁊ spāliter habent corpus
humidū: ⁊ accidit maiorib⁹: hac etate occasione multoꝝ ci-
boꝝ quos comedūt: qualibet hora diei: eo ꝙ nō intendunt
nisi ad comestionē: sicut epicurei: ⁊ ṽtus neruoꝝ coꝝ est de-
bilior ṽtute alioꝝ: ⁊ in pueris sunt due ṽtutes fortes. vꝫ. nā-
lis ⁊ vitalis: ⁊ ṽtus coꝝ aialis est multum debilis: ⁊ ideo de
facili incidūt spasmū ⁊ defacili liberanť ⁊ reuertunť ad di-
spositionē nālez: sed trāseuntes ad septimū annū nō defaci
li incurrūt spasmū nec facile curanť ꝓpter fortitudinē vir-
tutis neruoꝝ que est in eis: ⁊ aliqñ sup̄uenit spasmus sine fe
bre cū frigiditas vincit cōplōnez corporis ⁊ multiplicātur
in eo multi humores crudi: ⁊ grossi: ⁊ accidit etiaꝫ spasmus
cū oritur apostema valde calidū in neruis. in cordis: ⁊ in ce
rebro. ⁊ signa mala apparētia in febrib⁹ indicātia spasmuꝫ
esse futurū sunt tortura faciei: frēdor dentiū: assiduus mot⁹
palpebre superioris ⁊ mot⁹ totius corporis ⁊ in pueris suffi
cit ipsum indicari ex vigilijs: timore: ploratu: forti corporis
extēsione ⁊ vētris constipatione: ⁊ color viridis ⁊ rubeus ⁊
mutatio coloris nālis in ꝯtrariū significāt humores malos
corpori dominātes: ⁊ nō est ꝓnosticādum de morte vel vi-
ta per vnum signū bonuꝫ vel malum: sed per plures. ¶ Et
ait. Y. in afforismis. febrē in spasmo melius est fieri quā spas
mum in febre: ⁊ qñ spasmus sup̄uenit subito de necessitate
est ex repletiōe: qꝛ repleť nerui ex humoribus mucillagino
sis frigidis ex qbus nutriunť: ⁊ cū sup̄uenit febris post hunc
spasmū calefiunt: dissoluunť illi humores ⁊ subtilianť ⁊ cō-
sumunť: ⁊ qñ febris adurēs ⁊ desiccāt corpus oino superue
nit alicui: ⁊ causa illius siccitatis accidit spasmus eius nocu
mentū est magnū ⁊ difficile: ⁊ talis est incurabilis: eo ꝙ ner
ui indigēt longo tēpore humectatione ⁊ violētia morbi pre
ualet medicinis ⁊ virtuti: ⁊ inducit subitā mortē.

¶ Et spasmus ⁊ extēsio accidūt neruis vel causa apostema-
tum calidoꝝ inflāmatoꝝ vel causa sup̄flue frigiditatis ⁊ sic-
citatis: ⁊ cui sup̄uenit spasmus ⁊ extensio: ⁊ postea accidit ei
febris liberať. ¶ Et extēsio est species specierū spasmi: veꝝ
nō apparēt in ea mēbra spasmata: ꝫ distēsa equaliter ante ⁊
retro: ⁊ ideo eius ꝓpriuꝫ nomē est extēsio. ¶ Et summa spe
cierum spasmi est triplex. vꝫ. anterior: posterior: ⁊ extensio: ⁊
quelibet istaꝝ est ex repletione mēbroꝝ neruosorum: vel ex
inanitione: ⁊ quelibet spasmi species sup̄ueniēs post febreꝫ
acutā est ex siccitate ⁊ sup̄ueniēs ante febrē ex repletione: ⁊
qñ huic speciei sup̄uenit febris diminuit humiditatē existen
tem in musculis ⁊ digeriť aliqd de coꝝ frigiditate: ⁊ hec est
cura quā affectāt medici in hoc morbo. ¶ Dico ꝙ spasm⁹
est cum mēbrū apparet incuruatū ⁊ extēsio dī cū est disten-
sum ⁊ declinās ad aliqđ laterū ⁊ nō est curuū ⁊ ꝯtractū.

¶ Dixit. Y. ꝙ vidit spasmuꝫ multotiēs accidere ex pūctione
oris stomaci: sicut euenit cuidā iuueni euomēti colerā erugi
nosam: ⁊ cū euomebat sensit fortē punctionē in stomacho ⁊
ilico spasmat⁹ est: ⁊ cū euomuisset totā colerā cessauit febris
⁊ spasmus. Et dixit ꝙ spasmus sup̄ueniens ex repletione cu
ratur purgatione: ⁊ ille qui accidit est ex inanitione incura-
bilis. ¶ Dico ꝙ si aliqua cura liberat spasmū siccū erit hoc
cōsiliū qđ dicturus sum. Sedeat patiens in aqua: ⁊ oleis te-
pidis ⁊ abradať caput eius ⁊ emplastreť ⁊ epithimeť cū suc
cis ⁊ mucillaginibus rerū humidarū: ponať super spōdiles
oēs ⁊ iuncturas pinguedo caude arietine ligate desuper ⁊
quolibet die dissoluať ⁊ remoueať ⁊ refricentur loca ⁊ cale
fiant cū rebus calefaciētibus: ⁊ fiat hoc sepe reiterando ibi-
dem dictā pinguedinē: ⁊ dꝫ sepe sepi⁹ etiā cōmutari de pin
guedine in aqua tepida: ⁊ ecōtrario: ⁊ intromittať per nasa-
le oleū cucurbitinū ⁊ inungať caput ex eo: ⁊ intingať bōbix
in dictū oleū: ⁊ ponať silr̄ supra caput: ⁊ loceť in camera mul
tum frigida: ꝙ nullo modo possit sudare ⁊ dentur ei in cibū
iura pinguia ⁊ mollificatiua p̄parata cū ptisana: oleo amig
dalino ⁊ zuccaro ⁊ sorbeat ex eis q̄to magis poterit: ⁊ post
hoc comedat micā panis p̄paratā cū iure carniū ⁊ vino in
pulte ⁊ detur ei in potū vinū bene limphatū ⁊ assiduet iun
ctionē iuncturaꝝ ⁊ spondiliū ex oleo ⁊ mucillaginibus ⁊ cly
stereť ex aqua oleo viol. ⁊ mucillaginuꝫ psilij. ¶ Et dixit
Y. ꝙ spasmus ex ellō: est duplex: quoꝝ vnus fit ex punctio-
ne ⁊ mordicatiōe: oris stomaci ⁊ ille cessat cessante punctio-
ne ⁊ mordicatione ⁊ alter est ex nimia euacuatione: ⁊ hic est
incurabilis ⁊ ſm plures mortalis. ¶ Et dixit spasmus sup̄-
ueniens in vulnere est ſm plures silr̄ mortalis: ⁊ hoc accidit
cū sequiť vulnus apostema ortū in mēbris neruosis: ⁊ p̄mo
accidit spasmus in his morbis in locis apostemať ⁊ demuꝫ
subito superuenit extēsio supra totū corpus: ⁊ deficit patiēs
in quarto die: si ṽo hunc effugerit liberabitur.

¶ Dixit. G. extensio est de genere morboꝝ acutoꝝ: qꝛ est cō
posita ex spasmo anteriori ⁊ posteriori: ⁊ ideo necesse est ꝙ
eius determinatio sit velox: eo ꝙ nā nequit pati morbi diffi
cultatē: ⁊ malitiā lōgo tpe: ⁊ ei⁹ crisis erit in p̄ periodo.

¶ Et dixit. Y. in afforismis. est aūt in tetano sine vulnere ⁊c̄.
qꝛ possibile est ꝙ multa infusio aque frigide supra iuuenem
carnosum in medietate estatis dissoluit spasmū ex repletio-
ne faciēdo caloris reuocationē ad interiora ⁊ calefaciēdo ⁊
dissoluēdo ⁊ digerēdo: ⁊ nō dꝫ fieri hec cura in spasmo sup̄-
ueniēte ex apostemate in mēbris neruosis: aqua frigida mul
tum ei nocet aqua calida ꝯfert spasmo multū. ¶ Et nō est
dubiū quin spasmus accidat ꝓpter quartanā: ⁊ eni accidit
spasmus ex humiditate si superueniat ei quartana liberabi-
tur a spasmo. Spasmus sup̄ueniens ex repletione mēbroꝝ
neruosoꝝ est sicut spasm⁹ qui accidit i epilepsia: ⁊ nō est acu
tus ⁊ periculosus sicut est primus. Et spasmus de quo locu
tus est. Y. in hoc loco est ex repletione: ⁊ intētio suoꝝ ṽboꝝ
est ꝙ quartana ꝯgreget forte frigus ⁊ caliditatē violētam
que diminuūt humorē ⁊ digerūt ipsum: ⁊ hoc est necessariū
in curatione huius spasmi: ⁊ qñ accidit spasmus ex cauterio
vel febre aut vulnere: aut forti aeris caliditate: aut inflāma
tione: ⁊ plurima lamētatione est periculosus: eo ꝙ est ex sic-
citate: ⁊ ille etiā qui accidit ex vigilijs est neqꝫ: quia vigilie
sunt de his que magis exiccant corpus ⁊ inaniunt. ¶ Joā
nicius in libro de electionibus. Medicina ꝯferens spasmo
superueniēti in posteriorib⁹. ℞. radicū bōbicis. ʒ. xx. coquā
tur in rotulis duobus aque donec deueniāt ad tertiā ⁊ co-
lentur ⁊ eius dosis sunt. ℥. iij. in tepide additis cuꝫ ea. ʒ. ij. de
oleo amigđ. dulci. ¶ Syrupus ꝯferēs spasmo neruoꝝ hu-
midoꝝ. ℞. xilobalsami. ʒ. x. coquanť in rotulis duob⁹ aque
vsqꝫ ad ꝯsumptionē duarū partiū: ⁊ dentur de ea quolibet
die. ℥. iij. cū. ʒ. ij. de oleo amigđ. dulci. vel accipianť. x. ʒ. de mē
tastro siluestri ⁊ coquātur in duobus rotulis aque vsqꝫ ad
medietatē ⁊ coleť ⁊ apponať desuper međ. rotuľ de zucca-
ro ⁊ tantūdem de melle ⁊ coquať ⁊ dispumeť sicut iulep.

¶ Dixit ruffus in libro suo de melia: qñ patiēs extēsionē sen
tit corpus suum plenū vētositate est malum signum.

¶ Dixit Atorosphos: clystere factuꝫ ex sanguine testudinis
cuꝫ castoreo cōfert mirabiliter spasmo. ¶ Dixit Glaucon.
Cū aliqs spasmatus indiget flobotomia non debet extrahi
sanguis vna vice: quātū exigit eius repletio: ꝫ dimittať ali-
qua quātitas qua nā indiget: eo ꝙ morbi huius mā euacua
tur doloribus ⁊ vigilijs. ¶ Dixit. G. in libro mēbroꝝ dolē-
tium: sapiētes medici adhibēt coꝝ curā circa initiū spina-
lis medulle oino qñ spasmanť membra que sunt sub facie: ⁊
qñ spasmať facies cū eis intētio curationis coꝝ est in cere-
bro. ¶ Et dixit. ꝙ multotiēs vidi spasmuꝫ accidere labijs:
ocuľ. corio frontis: ⁊ in vtrisqꝫ mādibulis: ⁊ radici lingue ⁊
huius cura dꝫ esse in cerebro. ¶ Et dixit: ꝙ habētes os sto
maci multū sensibile cū tardāt coꝝ comestionē vel euomūt
humorē pungitiuū: vel sunt fastiditi spasmanť. ⁊ cuꝫ accidit
spasmus ꝓpter tarditatē comestionis sue detur patiēti ad
comedendū ante solitā horā comestionis sue panis mūdus
bene fermētatus cum aliqbus stipticis digestibilibus ꝯfor-
tantibus os stomaci: ⁊ purgenť post hanc comestionē cum
iera: vt mūdificeť stomachus coꝝ a malo humore genera-
to in eo. Et vidi quosdā quib⁹ sup̄uenit spasmus in febrib⁹
nullo signo p̄cedēte significāte spasmū futurū: ⁊ cū euomue
runt colerā ilico liberati fuerūt: ⁊ euomuerūt quidā istoruꝫ
porrinū ⁊ melāginum: ⁊ cura oium istoꝝ dꝫ esse mūdificare
os stomaci ⁊ regere ipsuꝫ in bona dispositione ⁊ ierapigra
ꝯfortat stomachū ⁊ mūdificat ipsum ab his humorib⁹: ⁊ vi
gorat in suis opationibus. ¶ Et dixit. G. in libro acciden-
tium. Spasmus sup̄ueniēs cum apostematibus est ſm plus
ex repletione. ¶ Et dixit. Y. in libro de ꝯsilio: cū hoies vo-

lebāt curare spasmū anteriorē vel posteriorē: vel vtriusq̄ lateris: aut saltū: aut tremorē: aut corporis mollificationē ponebāt eoꝝ curationis intentionē: in posteriori parte cerebri: ⁊ si spasmus corporis erat i añriori pte: q2 spasm⁹ ē cā neruoꝝ añriorū spasmatoꝝ ⁊ ecōtrio: ⁊ si spasm⁹ erat i vtroq̄ latere cura adhibebaṫ i vtraq̄ pte. ¶ Et dixit q̄ si spasmus accidit post ebrietatē est ex repletiōe: ⁊ in hoc spasmo dꝫ dari in potu altit in quātitate vnius amigd. vel castoreū cū mell: q2 est mirabiliter iuuatiuū: ⁊ si manifeste apparet repletio flobotomeṫ patiens ⁊ clysterizetur cū clysteribus acutis. ¶ Dixit filius mesue: accidit spasmus pueris post febrē ⁊ pauci ex eis liberantur: ⁊ p̄cedūt hunc spasmū in pueris: vigilie: ploratus assiduus: ventris stipticitas: color faciei croceus ⁊ tendēs ēt ad aliquā viriditatē: ⁊ siccitas lingue. ⁊ extensio cutis ⁊ eius nigredo: ⁊ vrina apparet in p̄cipio rubea: ⁊ postea azura: ⁊ maxime cū caliditas petit cerebꝝ. ¶ Et inueni in quodā libro q̄ patientes hunc spasmū debent inungi ex castoreo dissoluto in oleo anetino: ⁊ eoꝝ dieta dꝫ eē tenuis ⁊ hūida ⁊ cū cibis facilis digestiōis. ¶ Ruffus i libro de ꝯsilijs. Inflatio vētris ē signū mortale i spasmo. ¶ G. i megapulsuū: postq̄ moriūṫ spasmati eoꝝ corpa remanēt calīa. ¶ Dico q̄ iueni i plurib⁹ libris q̄ spasm⁹ est ꝯctio musculoꝝ v̄sus radicē eoꝝ cū aliq̄ iuolūtario motu.

ꝑ ¶ Et extensio est distēsio musculoꝝ versus radices eoꝝ cū completa quiete sine aliquo eorum motu.

ꝭ ¶ Dixit filius Serapionis. Spasmus siccus accidit paulatim paulatim: ⁊ humidus superuenit subito eo q̄ spargiṫ in musculis aliquid addens ad eoꝝ amplitudinē ⁊ trahit mēbrū versus radicem musculi ⁊ addunt ad spasmū siccum: etas: regio: morbus ⁊ his similia ⁊ contraria nō addunt ad ipsū. Et dixit: q̄ spasmus superueniens ex repletione est facilis curatōis: ⁊ ille qui est ex inanitōe est difficilis. Et cura spasmi humidi est dare in potu pillulas violente purgatōis trahentes materiā a neruis ⁊ calefaciētes ⁊ debēt fieri ex pulpis colloquitide cucumeris asinini cētaurea piretro sinapi castoreo ⁊ scitbaragi ⁊ ex gummis similib⁹ his: sicut serap. galbano armoniaco: assa: ⁊ opoponaco: ⁊ post has detur in potū oleum de kerua: sicut dictū est in capitulo de tortura ⁊ fiat iūctio ex oleo liliaceo ⁊ castoreo. ¶ Et in spasmo sicco ꝓhibeatur motus. ¶ Dico q̄ dixit filius. Serapionis: i spasmo sicco medicinas cōuenientes: que v̄o ꝯferunt spasmo humido ⁊ non sicco sunt he: q̄ patiētiū dieta sit subtilis ⁊ inungaṫ ex hoc vnguento radices neruoꝝ ⁊ membrū spasmatoꝝ qd̄ est. Recipe olei veteris abluti cū aqua calida rotul. i. cere. ℥. ij. euforbij. ℥. i.

ꝑ ¶ Et dixit q̄ extensio accidit f̄m pluries pueris vsq̄ ad septimū annū: ⁊ post signa que dixit fili⁹ mesue in spasmo puerorū. Et cura istoꝝ debet esse cū rebus aspergitiuis supra caput ⁊ spondilis: ⁊ madefiat lana ex lacte asinino ⁊ ponaṫ supra capita eoꝝ ⁊ misceaṫ cū eodē lacte oleū viol. vel cucurbitinū: ⁊ lac mulieris ⁊ intromittaṫ per nasale vel oleū amigdal. dulce: cum lacte asinino vel succus nenufare cum succo viol: ⁊ assiduent sedere in aqua decoctionis foliorū sisami. viol. lactucarū ⁊ nenufar. ⁊ si morbus est difficilis sedeat supra oleum sisaminū tepidū ⁊ lambant assidue mucillagines psilij succū granatoꝝ dulciū oleū amigdal. dulce: ⁊ ponatur supra caput emplastrū de bismalua violis siccis nenufara: ⁊ oleo sisamino: ⁊ detur in potu cassiafistula cum oleo amigdal. ⁊ fiāt clysteria mollificatiua ⁊ si febricitāt detur ptisana cū succo cucurbite: ⁊ si corpus a malis humoribus est mundificatū: nō reperitur laudabilior res lacte asinino: ⁊ vlr̄ quolibet alio lacte. Et dosis lactis debet eē quatuor vnc. ⁊. ℥. ʒ. olei amigdal. ⁊. ℥. i. ʒ. zuccari ⁊ ifundatur assidue supra iesue. i. vena que est in cruce capitis lac. ⁊ si aliqd̄ mēbrorum est spasmatū inungatur quotidie ex pinguedine caude arietine dissolute in oleo narcisino.

ꝭ ¶ Emplastrū mirabile cōtra spasmū mēbrorū ex siccitate. Accipe amurcā olei sisamini: ⁊ olei eminū lini: ⁊ mucillaginē fenugreci ⁊ pinguedinē caude arietine: ⁊ cōmisceantur multū in mortario ⁊ emplastrenṫ inde mēbra spasmata.

¶ Capitulum octauum: cuius rubrice sunt.

cc IN quarto capitulo mēbrorū dolētiū. Gal. patiēs subeth stat prostratus sine sensu: ⁊ motu: verūtamen eius anhelit⁹ est saluus: ⁊ i hoc differt ab apoplexia: ⁊ eius crisis f̄m pluries ē ad salutē.

bb ¶ Et catalensia est congelatio ⁊ succos est

dd extasis: ⁊ accidunt f̄m pluries posteriori parti capitis: ⁊ in his morbis stat patiēs semꝑ oculis apertis: ⁊ in subeth stat oculis clausis. ¶ Dico q̄ hec reperiunṫ in secundo ⁊ tertio libro membroꝝ dolentiū: ⁊ etiā in quarto tertij summarum eius. ¶ Dixit. Ypo. in libro de chimis. ꝯfert depilatio pilorū i subeth. Et dixit. G. in libro accidētiū: q̄ differt subeth vel subeth vigilatiua a ꝯgelatione in aptione oculorū: ⁊ in materia ex qua generanṫ eo q̄ subeth habet fieri ex frigiditate: ⁊ hūiditate: ⁊ cōgelatio vel vigilatiua ex friditate ⁊ sic.

ee ¶ Et dixit Cōmē. in secūda particula afforismoꝝ. q̄ si fortis

bb frigiditas cerebro dominans admisceaṫ humiditati facit litbargiā si v̄o siccitati facit cathalēsiā. i. cerebri cōgelatiōē vel vigilantiā. ¶ Et dico cū interrogatur patiēs nō r̄ndet: nec mouetur: ⁊ eius pulsus est paruus: ⁊ tardus et si morb⁹ est debilis respondet patiens ad interrogata.

ee ¶ Dixit Alexander in libro suo de hirsen. litbargia ē morb⁹ supueniēs cerebro et fit ex flegmate: sicut frenesis fit ex colera: et patiētis cerebꝝ est ponderosū: ita q̄ nō recordatur eoꝝ que dicit et affetat quietē: et assidue tenere oculos clausos et f̄m quantitatē colere dominātis humori flegmatico erunt accidētia parua: et ex paruitate flegmatis et eius multitudine erunt magna. Et si ambo humores eq̄lr̄ dominanṫ erunt vigilie ⁊ alienatōes de hora post horā: ⁊ q̄n morbus est violent⁹ nō r̄ndet patiens cū interrogaṫ: nec mouetur: ⁊ q̄n est debilis r̄ndet ⁊ aperit oculos cū vocaṫ: ƀ incontinēti reuertiṫ ad pristinū statū: ⁊ tunc est inquirēdū si ei⁹ virtus ē fortis: ⁊ si poss̄e est ip̄m flōmari: flōmetur: postea superaspgatur acetū ⁊ oleū rosatū supra caput: ⁊ post hoc ꝑ aliquot dies cū morbus icipit declinare inungaṫ frons cū castoreo: mentastro: ⁊ origano: mixtis cū aceto: ⁊ hec cura est maximi iuuamēti: ⁊ post hec ꝓuoceṫ sternutatio cū ꝯdisio ⁊ paurillo castorei: ⁊ nō multipliceṫ sternutatio: q2 replet cerebꝝ: ⁊ inungaṫ caput ex oleo cucumeris asinini cū aceto sq̄llitico: ⁊ poss̄e est patientē subeth solū ex hac cura liberari: ⁊ fricentur extremitates: ⁊ ligenṫ. Et si morb⁹ est multoꝝ dieꝝ radatur caput ⁊ fricenṫ cū rebus pungitiuis ⁊ denṫ in potu calefacientia ⁊ cū morb⁹ iam declinauerit: deṫ vinū in potu: ⁊ laxetur vēter: ⁊ intret patiens balneū: q2 ego vidi plures patiētes hūc morbū liberari solo balneo ⁊ nō poterāt ēt expgefieri nisi balneo: ⁊ si virtus patiētis est debilis sedeat in aq̄ calida vsq̄ ad collum: ⁊ nō dꝫ tangi caput cū aq̄: q2 reddit ip̄m debile ⁊ anxiū: ⁊ eius nocumētū erit magnum.

¶ Et cura subeth qd̄ nominaṫ fars est valde ꝓpinqua cure

cc litbargie: verūtn̄ fit i anteriori pte capitis ⁊ corrūpit virtutē sensuum: ⁊ accidit hic morbus ex vehemēti dolore: supueniēte cerebro: ⁊ aliquādo ēt accidit ex nimia fatigatione occipitij vl̄ cranei mittētis humores ad pelliculas cerebri.

¶ Et dixit. Y. q̄ differt litbargia a frenesi i colore faciei: an-

ee helitu: ⁊ pulsu: ⁊ vehemētia febris. Patientes eni litbargiā sentiunt debilē caliditatē. ⁊ eoꝝ anhelitus est paruus: ⁊ tardus ⁊ pulsus vndosus: ⁊ semꝑ declināt litbargicī lecto versus pedes: ⁊ frenetici versus caput.

¶ Et q̄n in frenesi appet ꝯcauitas oculoꝝ clausura assidua

O palbebraꝝ ⁊ exeūt supfluitates ab ore patiētis: ⁊ ei⁹ pulsus est tardus tūc est ꝓnosticādū frenesī mutari in litbargiā.

¶ Signa paratoꝝ ad litbargiā sūt pōderositas capitis: tinnitus auriū febris leuis cū tarditate pulsus ⁊ oscitatio assidua: ⁊ iacet patiens vt truncus ⁊ nō moueṫ: ⁊ inflatio faciei: desideriū dormiendi: dominiū obliuionis: durities itellectus: tarditas locutionis ⁊ responsionis: ⁊ nō potest linguā ab ore extrahere nisi tarde.

¶ De extasi accidit aūt in extasi vel vigilatiua febris cū vo-

dd cis defectu ⁊ succos vsus inapertio ⁊ nō p̄t mouere patiēs palpebras vsquequo declinet febris: ⁊ cū febris incipit declinare moueṅṫ ei⁹ oculi ⁊ lachrymanṫ ⁊ inflātur: ⁊ affectāt odorare aromatica: ⁊ abhorret odorē reꝝ fetidaꝝ: ⁊ remouent faciē suā ab ipsaꝝ aspectu: ⁊ si aliq̄s de eius familia tāgit eos odit ip̄m: ⁊ cū febris declinat sudat multo sudore calido: ⁊ recedit febris per vnā horā: ⁊ postea reuertiṫ: ⁊ quādo hūc morbū cōcomitaṫ fortis febris ⁊ anhelitus est alt⁹.

⁊ apparent in eo oculi inuersi.⁊ sudor multus calidus ⁊ bo-tbor rotundi in facie:⁊ in pectore ⁊ extremitatū friditas pnosticādū est de futura morte. Et differt succos a litbargia eo q paciētes extasiз tenēt semp oculos aptos:⁊ litbargici tenēt eos clausos:⁊ in litbargia appet facies crocea ⁊ plumbea:⁊ deficit eoꝶ vox ⁊ nullo mō loquūtur. Et in extasi apparet facies rubea.

cc ¶ Ait. G. in xij. pulsuuз:patiētes litbargiā fm pluries tenent oculos clausos:⁊ libēter dormiūt:⁊ stertūt:⁊ cū aperiūt eoruз oculos nō defacili pñt eos claudere:ʒ semp respiciunt vnū locū:sicut accidit in catalansia ⁊ fm pluries permiscētur eoꝶ verba:⁊ nunq̄ eoꝶ responsio est sana:sed alienant ⁊ dicunt verba inordinata ⁊ inutilia. ¶ Et dixit q facies ⁊ corpora litbargicoruз apparent tumida sicut facies ⁊ corpora mortuorum.

bb ¶ Et dixit q corporibus patientib⁹ catalensiā nō dominat frigiditas vniuersaliter sicut dominat i litbargia ⁊ in vtroqз morbo adest caliditas magis in pulsibus quā in reliqua parte corporis. ¶ Et dixit in. xiij. pulsuū. Congelatio accidit pp̄ter potū aque frigide bibite plus debito ⁊ magis de nocte ⁊ propter balneationē aque frigide ⁊ esuз fructuū ifrigidatoruз in niue. Et vniuersaliter accidit catalansia ex vsu omniū rerū frigidaꝶ flegma generantiū flegma frigidū in excessu:⁊ hoc flegma appellat flegma vitreuз:⁊ parati ad hunc morbum debent cauere a rebus frigidis.

¶ Et dixit. Y. in quinto capitulo. sexte particule epidimiarū:

cc
bb

q cōfert morbis in qbus imaginatio est debilis sicut in subeth ⁊ cōgelatione vel in memoria q patientes audiant ⁊ videant ea que inferant ipsis molestiam ⁊ angustiā vt excitetur eoꝶ imaginatio ex his ⁊ reuertantur.

cc ¶ Dixit. P. accidit i litbargia febris lenis:subeth:pulsus magnus tardus ⁊ tremulus:⁊ anbelitus tardus ⁊ inordinatus ⁊ tarde expergefiunt litbargici:⁊ respōdēt ⁊ accidit eis oscitatio ⁊ permixtio ratiōis ⁊ post cōcitationē tenent os aptū ⁊ nō recordant claudere ipsuз:⁊ fm pluries accidit eis fluxus egestionis humide: ⁊ mirandum est quādo eoꝶ venter est stipticus:⁊ vrina eoꝶ est subiugal'.⁊ quibusdā eoruз accidit tremor ⁊ sudant eoꝶ extremitates. ¶ In primo auteз flobotomet patiens si virtus ⁊ etas permiserint:⁊ si flobotomari nō potest clysterizetur clysterib⁹ calidis ⁊ locet in camera magna mediocriter clara:⁊ ponat supra caput ei⁹ oleum in quo sit dissolutū castoreū:⁊ aliquādo etiā ponitur ibidē acetū ⁊ oleū rosatuз cum castoreo vt confortetur exinde caput ⁊ calefiat ex castoreo:fricentur fortiter extremitates:⁊ totū corpus cum oleo ⁊ nitro vel piretro:pipere:⁊ granis:laureole:vt purgētur ⁊ mordicentur loca:⁊ odorēt res acutas sicut origanū ysopū ⁊ mētastrū decocta in aceto ⁊ fricetur palatum ex sinapi ⁊ melle:⁊ fiat gargarisma ex syrupo acetoso origano sinapi ⁊ mentastro:⁊ bibat vnū coclear vini subtilis mixti cuз aceto lymphato. Et si morbus est multoꝶ dieꝶ ⁊ cū eo est tremor dētur kerati. i. xlviij. grana ordei de castoreo vsqз ad. xviij. ⁊ si humor est mult⁹ miscea ntur cū eo kerati. vij. scamonee. Et si morb⁹ est in statu abradat caput ⁊ sacculet cū sale ⁊ milio calis ⁊ iungat postea cū sinapi ⁊ puocēt sternutatōes ⁊ ponāt ē vtose nō cū scarificatōe cuз multo igne supra nuccā ⁊ spōdiles:⁊ aliqñ ponāt cū scarificatōe:⁊ nō ptermittat vētris laxatio cū clysterib⁹:⁊ vrine prouocatio cū his que vrinā puocāt ⁊ fricetur pectē cuз oleo rutaceo ⁊ oleo cucumeris asinini:in quo dissolutū sit castoreū:⁊ assiduet ifirmus sorbitionē aque calide cū. pauco vini calidi ⁊ subtilis vel syrupo subtiliatiuo: ⁊ si nō pōt expergefieri stringātur eius extremitates donec sentiat dolorē ⁊ accendātur capilli capitis eius ⁊ depilentur:⁊ pungat q non dormiat ⁊ fricent crura ⁊ tibie donec erubescant ⁊ oia hec mirabiliter ꝯferuut ei:⁊ cū morbus incipit declinare vtatur moderato exercitio leuiter ⁊ dietet dieta conualescentium.

bb ¶ Catalansia est sicut apoplexia ⁊ patiens trabit palpebrā suā sursuз ⁊ nō pōt eā flectere inferius ⁊ eius anbelitus est occultus:⁊ stat prostratus tanq̄ mortuus:ʒ eius oculi sunt apti ⁊ pulsus ei⁹ est puus ⁊ concinnus:⁊ qñ morb⁹ ē difficilis nullo mō pōt patiēs transglutire:⁊ hui⁹ morbi mā est frigida:⁊ sicca:⁊ si morbus accidit alicui a pricipio nullo alio morbo precedente remanet patiens in eadem dispositione in qua morb⁹ euз inuenit:⁊ ei⁹ cura dз esse similis cure apoplexie:⁊ si accidit cōgelatio post apoplexiā est mortalis:⁊ si euenit post cibū vel indigestionē vel fastidium debet prouocari vomitus ⁊ calefieri venter ⁊ iniungi fames.

cc ¶ Dixit Alexāder:melior cura i litbargia ē apponere supra caput acetū vini mixtū cuз oleo rosato:⁊ si flegma est frigidum ponat silr cuз pdictis supra caput decoctio mentastri ⁊ castoreū ⁊ inungat frons ei⁹ cū castoreo: vel pil' hominis combustis:⁊ si eius aspergefactio est difficil' prouocet sternutatio:⁊ ponātur supra caput res mordificatiue:sicut acetuз squill'.⁊ est ēt bonū patientib⁹ forte subeth:⁊ si necesse ē abradat caput ⁊ inūgat cū rubificatiuis:q: ego vidi plures liberari solū ex hoc ꝯsilio. Et ei⁹ dieta dз esse subtilis:⁊ non difficilis digestiōis neqз faciēs vapores capiti ⁊ det ei succus amigdal'. cū melle. Et succus ordei excorticati vel ptisana cū melle vel syrupo mellito:⁊ nō madefiat caput patientis oino:⁊ subito si madefit defacili supuenit sincopꝫ. ʒ fricet caput quinquies donec calefiat:⁊ postea abluatur.

bb ¶ Dixit Serap. catalansia hoc est apphensio cū superuenit alicui facit eū manere in illo statu ⁊ dispōne in qb⁹ eū inuenit:vel sedētē vel erectū vel dormiētē. Et accidit cū dominat posteriori cellule cerebri mala cōplexio frigida ⁊ sicca: ⁊ pulsus istoꝶ ē fortior ⁊ durior pulsu litbargicoꝶ ⁊ si virt⁹ eoꝶ est debilis clysterizētur:si vo fortis purgent. cū rebus purgātib⁹ meliaз:⁊ subtiliet eoꝶ dieta:⁊ comedāt cibos faciliter digestibiles:⁊ si iminet necessitas flōmie flōmetur cephalica:⁊ si nō pñt pati flobotomiā scarificent in tibijs.

cc ¶ Et multotiēs accidit litbargia ex mixtōe colere:⁊ ei⁹ accidentia erūt mixta cū accidentibus frenesis ⁊ litbargie:⁊ ei⁹ cura dз eē pmixta:⁊ litbargia vera ē ex flegmate corrupto: aliqua corruptiōe in cellul' cerebri:⁊ accidit in ea febris cā corruptiōis flegmatis:⁊ subeth cā flegmatis. Et si virtus ⁊ etas pmiserint flōment. sinautē clysterizētur clysterib⁹ acutis vbi trabat mā ad inferiora:⁊ postea reuertat ad curam capitis spargēdo supra ipз oleū rosatū cū aceto ⁊ castoreū: ⁊ fricēt extremitates cū oleo nitro:⁊ pipe vel piretro:⁊ odorēt ysopū ⁊ mentastꝶ ⁊ fiant gargarismata violenta:⁊ si dolor plongat det eis in potu castoreū ⁊ abradat caput: ⁊ sacullet cū sale ⁊ milio calefactis:⁊ sufficit puocationē vrine assiduare ⁊ ventris mollificationē:⁊ cū morbus incipit declinare intromittantur in balneum.

cc ¶ Dixit filius mesue emplastratio fiat stomaco patientium subeth cum rebus calidis ⁊ stipticis.

cc ¶ Dixit Dya. ex multiplicatōe esus cepaꝶ accidit litbargia. ¶ Dixit. G. si abradat caput litargici ⁊ ponat desuper sinapis tādiu donec ampullet mirabiliter iuuat. Et dixit Balsamita decocta cū aceto ⁊ addita oleo rosato cōposita supra caput ꝯfert mirabil'r litbargie ⁊ frenesi:qm̄ de ei⁹ pprietate ē ꝯfortare cerebꝶ. ¶ Dico q nō dз qs vti aloe in cura litargie:q: ei⁹ virtus inducit subeth. Costū vero ꝯfert huic morbo. ¶ Dixit Ruffus:accidit ante litargiā febris magis lenta:quā febris frenesis:⁊ est ꝯtinua ⁊ nō appet cū ea superficies corporis arida ⁊ dura ⁊ pulsus est magn⁹ ⁊ adest defectus sentiendi ⁊ color plumbeus:⁊ pigrities motus ⁊ ponderositas corporis:⁊ subeth ⁊ cū expgefit patiēs formidat: ⁊ nō recordat eoꝶ que dixerat:⁊ eius vba nō sunt intelligibilia:⁊ iacet supinus:⁊ anteq̄ incidat in morbū sentit nimiā capite iectigationē ⁊ anbelit⁹ ei⁹ est coartatus ⁊ ꝯtrabūtur eius hypocondria. Et fm pluries accidit hic morb⁹ ex multa vini potatōe:esu fructuū:⁊ fastidio. Et quādo accidit hic morbus ⁊ ei⁹ accñtia sūt violēta ⁊ supuenit in eo multus sudor est mortalis:q: sudor inducit defectū viriū:⁊ aliqñ accidit corporib⁹ eoꝶ siccitas ⁊ macilentia:⁊ cū videris patiēteз in suis motib⁹ agilē ⁊ vtcūqз itelligentē ⁊ hñteз aliquā memoriā:⁊ eius anhelit⁹ est facilis:⁊ post eius aurē appent minuta apostemata:est signū sue cōualescentie:⁊ aliqñ accidit cū hoc morbo corrosio in pulmōe. ¶ Et inueni in quodaз libro:q est incipiendū i cura huius morbi a purgatiōe in principio:⁊ postea cuз clysterib⁹ acutis.⁊ dз emplastrari caput cū reb⁹ calidis:⁊ dз odorare patiēs castoreū ⁊ mētastruз:⁊ inungat palatū cuз iera ⁊ calefiat caput cū sale:⁊ prouocetur sternutatio cum ꝯdisio:⁊ si manifeste appent signa repletionis flobotometur.

cc
cc ¶ Gal' in megategni supaspgatur capiti acetū cū oleo rosato:q: eoꝶ operatio ē ꝯfortare caput ⁊ obuiare ascensui humoris mali ad ipm:⁊ hac cura indigent illi quoꝶ morbus ē cum multo ⁊ pfundo somno ⁊ cuз quiete motuū:⁊ eoꝶ debilitate:⁊ debēt silr hi aspergefieri ⁊ calefieri ⁊ abscindi hu-

moꝛ groſſus q ſi nõ multũ dominaꝫ capiti ⁊ manet i ſua diſ-
poſitiõe: accidit ex eo quedã ſpecies ſubeth que appellatur
ſomni ꝓfunditas. ⁊ eſt ſine febꝛe ⁊ vocaꝫ taciturnitas ⁊ cõ-
gelatio ⁊ ſubmerſio: ⁊ ſi dominaꝫ cerebꝛo cuꝫ febꝛe appella
tur iſte moꝛbus litbargia: in qua dominaꝫ patiẽtibꝰ inuigila
tio: ⁊ ideo debẽt recipere fumũ per nares ex decoctiõe mẽ-
taſtri ⁊ yſopi cũ aceto vt abſcindaꝫ ex hoc vapoꝛe aſcendẽ
te caput groſſities humoꝛis que eſt in eo: ⁊ fricẽꝫ palatuꝫ: ⁊
ꝓuoceꝫ ſternutatio: cuꝫ medicinis calidis ⁊ ponanꝫ medici
ne rubificatiue ſupꝛa caput: ⁊ ſi moꝛbus pꝛolongaꝫ ponanꝫ
ventoſe: ⁊ caſtoreũ in cura iſtoꝝ ⁊ ẽt in cura freneſ. qꝛ caſto
reuꝫ digerit vtrũqꝫ moꝛbũ cuꝫ ſunt multoꝝ dierum.

D ℭ Et cura freneſ. cũ eſt in declinatione ẽ ſilis cure litbargie.

ℭ Capitulum nonum: cuius rubꝛice ſunt.

D **In tertia** particula libꝛi mẽbꝛoꝝ do-
lentiuꝫ dicit. G. multi ſunt q
cũ ipſoꝝ capita caleſiũt ad ſolem eoꝝ memo
ria ꝑmiſceꝫ. ℭ Dico ꝙ ꝑmixtionis memoꝛie:
q̃dã eſt que aſſidue moꝛaꝫ ⁊ non recedit: ſicut
illa que eſt in demonio que accidit ex moꝛbo
ſoli cerebꝛo dominanti: ⁊ q̃dã eſt accñtalis: que cõmitatur
aliuꝫ moꝛbũ ⁊ ſm pluries cõcomitaꝫ apa calidũ qꝺ fit in ꝑ-
tibꝰ cerebꝛi ſicut karabites: qꝺ accidit in ſtatu febꝛiũ acu-
taꝝ aduſtarũ vel ẽt fit in tertiana ſuꝑuenienti ex multa ca-
liditate vel apoſtemate dyaphꝛagmatis vel veſice: aut in
pleureſi aut in doloꝛe foꝛti.

D ff ℭ Et dixit in q̃nta ꝑticula eiuſdẽ libꝛi multotiẽs accidit ꝑ-
mixtio memoꝛie cã oꝛis ſtõaci patiẽtis: ⁊ accidit ſilr febꝛibꝰ
adurentibꝰ ⁊ in apatibꝰ cerebꝛi ⁊ dyaphꝛagmatis ⁊ in pleu
reſi ⁊ ꝑiplõnia. Sꝫ ꝑmixtio q̃ accidit ꝓꝑ apa dyaphꝛagma
tis eſt ſimilis illi que accidit ex apate calido cerebꝛi ⁊ in eiꝰ
pelliculis. Sꝫ ꝑmixtio que accidit in febꝛibus adurentibus
⁊ in alijs moꝛbis mitigaꝫ cũ ꝑtranſit ſtatũ. Et ꝑmixtio kara
bites eſt aſſidue eo ꝙ karabites eſt egritudo ꝑtinens ꝓpꝛie
cerebꝛo: ⁊ nõ alteri mẽbꝛo: ⁊ iõ nõ ꝑmiſceꝫ ratio in vno mo-
mento: ſicut ꝑmiſceꝫ ex paſſionibꝰ alioꝝ mẽbꝛoꝝ: ꝫ p̃cedunt
permixtiõeꝫ rõnis alia nõ pauca accñtia: que ſunt ſigna ka
rabites: ⁊ q̃nqꝫ vigilãt patiẽtes: ⁊ q̃nqꝫ doꝛmitãt in ſomno
ingeto: ⁊ agitantis motus cũ fantaſijs ⁊ ſomnijs coꝛruptis:
⁊ terribilibus donec clament: ⁊ pſallant aliq̃n: ⁊ accidit eis
obliuio ita ꝙ querũt vꝛinare: ⁊ nõ vꝛinant: niſi excitenꝫ ⁊ re
ducaꝫ ad eoꝝ memoꝛiã ⁊ fiunt audaces ⁊ iracũdi ⁊ ſine ve-
recundia vltra eoꝝ ꝯſuetudinẽ ⁊ nõ bibunt niſi paꝝ: ⁊ eoꝝ
anhelitus eſt magnus: ⁊ inoꝛdinatꝰ: ⁊ pulſus eoꝝ eſt nõ ma
gnus: ⁊ durus ſicut neruus ⁊ cũ appꝛopiquat inſultus ꝑoxi
ſmi ſentiunt doloꝛẽ in poſterioꝛi q̃dẽ capite: ⁊ cuꝫ incidũt in
moꝛbũ: eoꝝ oculi eminent ex: valde ⁊ lachꝛymãtur vno ocu
lo lachꝛymis calis: ⁊ appent i eo lippitudines ⁊ eiꝰ vene ap-
parẽt plene ſanguine: ⁊ fluit a naribus eoꝝ ſanguis guttatiꝫ
⁊ eoruꝫ febꝛis eſt q̃ſi omotena ⁊ nõ declinat nec hꝫ circula-
res reuolutiões ⁊ eoꝝ lingue ſunt aſpere. Et ſilr cũ patitur
dyaphꝛagma ꝑmixtio memoꝛie ẽ ſimilis illi qui aſſidue cõ-
moꝛãꝫ. ℭ Et differt karabites ab egritudĩe dyaphꝛagma-
tis ꝑ accñtia que appent i oculis ⁊ anhelitu: qꝛ anhelitꝰ ꝑ-
mixtus cã cerebꝛi eſt magnus ⁊ inoꝛdinatꝰ: ⁊ ille q ẽ cã dya-
fragmatis eſt diuerſus: qꝛ aliq̃n eſt magnus aliq̃n paruus ⁊
ſpiſſus aliq̃n longus ⁊ aliq̃n ẽ ſimilis motui ignee flamme: ⁊
in apate dyaphꝛagmatis ꝓuſqꝫ ſuꝑuẽiat ꝑmixtio memoꝛie
anhelitus appet paruus: ⁊ longus vel ſpiſſus ⁊ contrarius
anhelitui apatis cerebꝛi: qꝛ anhelitus apatis cerebꝛi eſt ma
gnus inoꝛdinatꝰ ⁊ manifeſtaꝫ apa dyaphꝛagmatis extẽſiõe
ypocõdrioꝝ verſus ſuperioꝛẽ ꝑtẽ in pꝛincipio moꝛbi: ſed in
apate cerebꝛi in declinatiõe moꝛbi eſt caliditas vehemen-
tioꝛ in capite cũ moꝛbꝰ ẽ in cerebꝛo: ⁊ cũ ẽ i dyaphꝛagmate.
egritudo: caliditas eſt maioꝛ in ventre. ℭ Dixit. Y. ꝙ quelꝫ
ſpẽs ſirſen ẽ moꝛtalis. Et dixit ꝙ iuuenes moꝛiũꝫ ex febꝛibꝰ
ex q̃bꝰ rõ ꝑmiſceꝫ: in eiſdẽ febꝛibꝰ accidit ẽt apa auris ⁊ ci-
tius moꝛiunꝫ ex hac egritudine ſenes ⁊ decrepiti. ℭ Et di-
xit. Y. in ꝑma ꝑticula affoꝛiſmoꝝ. Quicũqꝫ dolentes aliq̃d
coꝛpoꝛis plurimũ doloꝛẽ nõ ſentiũt: his mens egrotat.

gg ℭ Et dixit in tertia ꝑticula: demoniũ accidit i autũno ex ma
litia humoꝝ colericoꝝ abundantiũ. ℭ Dico ꝙ vulgus ap-
pellat demoniacũ epilepticũ ⁊ patientẽ meliaꝫ ⁊ mentis ꝑ-
mixtionẽ: ⁊ inter hos tres eſt magna dĩa: qꝛ epileptici ſunt
ſemꝑ ſani: niſi cũ ſuꝑuenit eis inſultus ꝑoxiſmi. Et patiens
meliam nõ ſuſtinet vigilias nec inſilit in hoĩes ⁊ nõ multuꝫ
errat in ſua locutiõe: ꝫ paꝝ differt a ſanis videlꝫ ꝓꝑ irratio-
nabiles cogitatiões: ⁊ cũ pꝛolõgatur moꝛbꝰ permiſcens pa
tiens multa ꝑmixtiõe: ⁊ nõ aduertit ea que ſibi dicunꝫ: ⁊ ad-
ſunt ſibi aſſidue timoꝛ: cogitatio: pauoꝛ: ⁊ anguſtia: ⁊ demo-
niuꝫ comitãtur vigilie: motus veloces: ⁊ foꝛtes: ⁊ inſilire in
alios: ⁊ aſſidua ꝑmixtio. ℭ Et dixit. Y. omnis ꝑmixtio que
eſt cũ inſalitione: aſtutia: ⁊ malitia feraꝝ eſt ex melia ⁊ dꝫ co
gnoſci per ſigna dominij melancolie. ℭ Dico ꝙ hec melã-
colia eſt ex colera aduſta ⁊ nõ ex melancolia naturali.

ff ℭ Et quãdo i febꝛe cuꝫ aq̃ ẽ apa cerebꝛi appet vꝛina alba ⁊
ſubtilis: moꝛs ꝓpinqua ſignificaꝫ: ⁊ nũq̃ ſciui aliquẽ patiẽ-
teꝫ hunc moꝛbũ liberari: ⁊ q̃n hic moꝛbus eſt ex colera ẽ me
lius ⁊ q̃n apparet vꝛina alba in pꝛincipio ſuperuenit ſꝫ plu-
ries ꝑmixtio memoꝛie ⁊ ſi ab initio nõ habuiſſet eam.

gg ℭ Dixit. Ypo. in quinta ꝑticula affoꝛiſmoꝝ. Mulieribus q̃-
bus ad mãmillas ſanguis ꝯuertiꝫ maniã ſignificat: ⁊ hoc fit
ex ſanguie clariſſimo: ⁊ foꝛtiſſimo fluẽte a toto coꝛpoꝛe trãſ-
miſſo ad mãmillas: qui pre nimietate ſui ⁊ magnitudine ca-
loꝛis nõ poteſt in lac conuerti: vnde neceſſe eſt vt reſolutus
in vapoꝛẽ caput aſcendat ⁊ maniã gignat.

D ℭ Et idẽ in. vi. deſipientie cuꝫ riſu ſecurioꝛes: que võ cuꝫ ſol
licitudine: moleſte: ⁊ ille que ſunt cum inſultu audacia ⁊ cla-
moꝛe ſunt ſimilis manie: ⁊ pꝛimus modus deſipiẽtie hꝫ fieri
ex ſanguine melico: vel ex caliditate ſine admixtiõe mali hu
moꝛis ſicut accidit in ꝑmixtione ſenſus facta ex multa vini
potatione. ſecũdus autẽ modus eſt ex melia naturali. tertiꝰ
vero fit ex colera aduſta ⁊ hic eſt neq̃ humoꝛ.

gg ℭ Et dixit ꝙ mania non põt generari ex aliq̃ ſpecie flegma-
tis eo ꝙ hꝫ hic moꝛbus generari ex humoꝛe pungẽte ⁊ moꝛ
dicãte ⁊ mouẽte ſimili colra ⁊ in caliditate ſemꝑ reperiꝫ hec
diſpoſitio ⁊ in humoꝛe melico eſt ſepe inueniri hec diſpoſi-
tio ⁊ maxime cuꝫ plurimũ eſt aduſtus ⁊ coꝛruptꝰ: ⁊ habebit
malam acuitatem. ℭ Dico ꝙ pꝛobatuꝫ eſt in hac parte per
Galienuꝫ ꝙ cauſa manie eſt colera.

ff ℭ Et dixit. Y. ꝙ rubedo oculoꝝ ẽ ſignuꝫ ſemꝑ comitãs apa
calidum in cerebꝛo. ⁊ eſt aliq̃n ſignum apatis oꝛis ſtomaci.
ℭ Dico ꝙ q̃n aliq̃d ſentiꝫ in capite tunc apa eſt in cerebꝛo:
⁊ q̃n in mania ſuꝑuenit ſanguis emoꝛroydal. ꝑ ſeceſſum aut
ydrops: aut excitura: ẽ ſignum laudabile.

gg ℭ Dixit. G. ꝙ curaꝫ aliq̃n mania: ex ydropiſi: ⁊ ſãguine emoꝛ
roydali: eo ꝙ ꝑmutaꝫ ſuꝑfluitas cerebꝛi deoꝛſum: ad ꝯtra-
riã partẽ minus nobilẽ. Et illa ſpecies manie que fit cuꝫ au
dacia inſultu ⁊ clamoꝛe: ẽ periculoſioꝛ ⁊ neqoꝛ ⁊ poſſe ẽ hũc
moꝛbuꝫ terminare q̃n eſt foꝛtis. ſicut terminãtur alij moꝛbi.
ℭ Dico ꝙ ydropiſis nõ ſimilaꝫ determinationi facte cum
ſuꝑfluitate ſuꝑius narrata: ꝫ determinatio per ydropiſim ẽ
cã ifridatiõis epatis ad cuius infridationẽ infrigidaꝫ totum
coꝛpꝰ ⁊ hũectaꝫ ⁊ iflaꝫ ⁊ macilẽtũ fit ⁊ ab ꝫ moꝛãꝫ vapores.

D ℭ Et dixit. G. ꝙ multotiens cõtingit ꝑmixtio: ex fame: ⁊ ſuꝑ-
flua euãtione: ⁊ nõ erit difficilis: ⁊ eius diſpoſitio eſt frigida
diſpoſitio tremoꝝ que ſũt ex palyſi. ℭ Dico ꝙ hoc accidit
ex defectu ſpiritus aialis petẽtis cerebꝝ ⁊ nõ ob aliã moꝛ-
bi cãm: cerebꝝ offendentẽ aut accidit ex fumo ſubtili paucil
le quãtitatis moto a caloꝛe interioꝝ coꝛpoꝛis: qꝺ curari po
terit exhauſtu aque frigide vel ſimili. ℭ Et dixit. Y. in peri-
pleumonia: freneſis violenta mala: ⁊ hoc qꝛ humoꝛ faciens
peripleumoniam eſt multus ⁊ acutus.

hh ℭ Et ſi aliqs patitur in cerebꝛo ſekakilos ⁊ nõ deficit infra
triduuꝫ liberabiꝫ: ⁊ hic moꝛbus eſt etiam moꝛtalis cuꝫ alter
moꝛbus ſuperuenit eo ꝙ diſſipat ⁊ deſtruit membꝛum: ⁊ eiꝰ
cã erit coꝛruptio ⁊ moꝛs. Et poſſibile eſt hũc moꝛbũ comi-
tari apa magnuꝫ calidũ q̃n patiẽs nõ deficit ex hoc moꝛbo
ifra triduũ ꝓculdubio moꝛbꝰ declinauit: qꝛ huiꝰ mẽbꝛi nobi-
litas neqt pati hũc moꝛbũ vltra triduuꝫ.

ff ℭ Dixit Alexãder in libꝛo ſuo de birſen: ꝙ ẽ de genere moꝛ-
boꝝ acutoꝝ: ⁊ accidit ex colera ꝯuerſa ad apa in ventricul.
cerebꝛi qꝺ nomiatur nuccos. Et differt alienatio birſen ab
alienatione ſuꝑueniẽte febꝛibus ſine apate cerebꝛi: qꝛ alie-
natio birſen ad ẽ aſſidue: ⁊ alienatio que accidit febꝛibus ca
lidis ⁊ tertiana fit in augmẽto ꝑoxiſmi: ⁊ ceſſat in eius decli-

natiõe ⁊ alienatio manie differt ab alienatiõe birsen:q: hec est cuȝ febre illa vero sine febre: ⁊ hu° morbi neq̄tia ē diuersa s̄m dispositionē humoris ex quo generat̄:q: quãto ē acutior tanto morbus erit deterior. ¶ Et signa birsen sunt.i.in principio longitudo vigiliaꝝ:somnus paucus ⁊ cuȝ timore: ⁊ poss̄e ē q̄ supueniat obliuio: ⁊ q̄runt patiẽtes sibi dari res: ⁊ obliuiscunt̄ ⁊ rubificãtur coꝝ oculi: ⁊ lachrymãt̄: ⁊ pulsus coꝝ est fortis: ⁊ durus ⁊ vidẽt cuȝ magno timore: ⁊ est i coꝝ oculis lippitudo: ⁊ lingua coꝝ est aspera ⁊ sicca. ¶ Et dixit differt ap̄a calidū lateris:ab ap̄ate calido cerebri:q: in illo adest malus anhelitus:sitis: ⁊ caliditas i spatiositate pectoris: ⁊ in interioribus magis ⁊ in ap̄ate cerebri calitas erit in capite ⁊ oculi erunt rubicundi: ⁊ fluet sanguis ex narib°: ⁊ si mã erit pmixta flegmati:erunt accñtia hu° morbi mixta: cũ accñtibus lithargie:sic q̄ inuenietur patiens vna hora vigilare ⁊ alia dormire. Et birsen puꝝ in pmixtuȝ qñ prolongat̄ eius accñtia remittunt̄ lȝ ēt cēt colericuȝ:q: statura cerebri vertit̄ ad maluȝ vel actonã ⁊ fit insensibilis ⁊ totũ redditur male cõplionatuȝ: ⁊ hoc tẽpore nõ fallit patiẽs nec alienat̄: s̄ iacet in lecto rect° ⁊ debilis. ¶ Et in hoc morbo erit laudabilior cura flobotomia si poss̄e est ipsaȝ fieri: ⁊ si phibȝ patiẽs sibi fieri flõmiã brachij mouẽdo se: ⁊ dubitat̄ q̄ non teneat eã ligatã:flõmetur de venis frontis ⁊ extrahat̄ vna vice:de sanguie quãtũ sufficit:si pp ipatiẽtiã ifirmi nõ poterit flõmia reiterari ⁊ aspgatur sup caput ei° acetuȝ ⁊ oleuȝ rosatũ ⁊ ex hoc infrigidat̄ caput ⁊ cõfortat̄ ⁊ phibet̄ ascensus sanguinis ad ipm: ⁊ cuȝ caput erit infrigidatuȝ nõ multuȝ ē insistenduȝ cuȝ his supaspergat̄ ēt de aq̄ decoctiõis papaueris:igenicet̄ somnus cuȝ his que odoret patiens ⁊ sumit p os ⁊ sup aspergãt̄ capiti:q: per somnũ mitigabitur febris ⁊ infrigidabit̄ caput: ⁊ exhibeat̄ ei syrupus papaueris eo q̄ inducit somnuȝ ⁊ infridat febrẽ: ⁊ si nõ indiget ea nõ exhibeatur: ⁊ maxime cuȝ ap̄a est cuȝ flegmate: ⁊ ei° accñtia nõ sunt calida acuta:tunc est euitãdum exhibere ea quoꝝ vapores ascendunt caput ⁊ ipediunt sensus ⁊ inducunt somnuȝ ⁊ faciunt virtiginẽ: ⁊ si virtus patientis sil'r est debilis:est cauẽduȝ ab his. Et locetur patiẽs in aere tẽperato ⁊ nõ frido cõstringente poros:nec calidos dissoluẽte ⁊ replente caput: ⁊ stent corã eo viri de quoꝝ p̄sentia verecundat̄: ⁊ fricent̄ pedes:ei° ⁊ ligẽtur ⁊ spgãtur aq̄ calida: ⁊ ponãtur vẽtose in inferioribus corporis eius vt trahat̄ sanguis illuc ⁊ hoc fiat in declinatiõe poxismi:vel ante ei° pricipiuȝ: ⁊ cibus eius sit ordeum excoriatum: ⁊ panis simule ablutus: ⁊ endiuia: ⁊ lactuca: ⁊ medulla citrulli ⁊ pisces saxoꝝ: De fructib° v̄o cõcedat granata acetosa: ⁊ pruna: ⁊ abstineat ab aq̄ frigida: ⁊ p̄cipue cuȝ dubitat̄ de ap̄ate interioꝝ: ⁊ si poss̄e est prouocet̄ vomitus. ¶ Dico tñ q̄ p̄meditanduȝ est in hoc: ⁊ purgetur potationib° laxatiuis ⁊ clysterizationib° laxatiuis: ⁊ itromitatur in balneuȝ ⁊ sp̄ali'r cuȝ multuȝ vigilijs infestat̄:q: balneuȝ ꝯfert: ⁊ iducit somnuȝ: ⁊ hoc cuȝ appent signa digestionis per vrinã: ⁊ si ꝯsueuerit vti vino isalute põt sibi exhiberi: ⁊ si ei° stomacus est frigidus ⁊ debilis multuȝ confert ei ⁊ reddit corpus humiduȝ ⁊ inducit somnũ. Et si dubitatur de ap̄ate visceꝝ nõ ꝓpinet̄ vinuȝ: ⁊ cõseruet̄ ei° virt°:q: si debilitatur nõ põt curari. ¶ Signa ꝓpinque mortis sũt hec qñ alienat̄ ⁊ patiẽs vna hora ridet: ⁊ altera plorat:mors ꝓpinquat seqtur: ⁊ si in police ei° appeat aliqd croceuȝ sil'e fabe: ⁊ duruȝ ⁊ supuenit fluxus vel vomit° ꝺficiet in sexta die.

¶ Signa pmixtõis colerice sũt plurima: manuũ agilitas obscuritas oculoꝝ: ⁊ appẽt corã ei° oculis scintille ignis ⁊ fortis capitis calitas: ⁊ color croceos ⁊ frõs arida: ⁊ tensa: ⁊ acuitas nariuȝ: ⁊ ꝓpe extremitas nasi: ⁊ cõcauitas oculorũ ⁊ mouẽtur in lecto ac si pugnarẽt cuȝ alio. ¶ Et signa melãcolie facte ex adustiõe sunt dilaceratio pãnoꝝ: ⁊ facit patiens stulticiã in plateis: ⁊ ascẽdit loca alta ⁊ clamat: ⁊ nõ loqtur itelligibilia: ⁊ ei° oculi sunt sicci: ⁊ color cutis ei° erit niger: ⁊ mordet sibi linguã: ⁊ spasmatur p horã: ⁊ ꝓsternit se in terrã. ¶ Et signa melie facte ex sanguine sunt hec rubedo oculoꝝ: ⁊ totius faciei:põderositas lingue ⁊ vix patiẽs põt loq: ⁊ defacili surgit ⁊ sedet sine aliq̃ cã: ⁊ plenitudo venaꝝ faciei: ⁊ pruritus nasi: imaginat̄ q̄ quotidie sanguis emanet ab eius corpore: ⁊ ei° vestes sint tincte sanguine. ¶ Et signa melie a putrefactiõe flegmatis ⁊ acuitate ei° sunt motus supciilioꝝ cuȝ ei° manib°:grauedo capitis: ⁊ opinat̄ patiens esse brutuȝ.al'r ⁊ semp dormitat: ⁊ cuȝ tenet aliqd i manu:nõ vult illud dimittere.

¶ Signa futuri birsen sunt febris continua que non manifeste appet in supfitie corporis:pulsus paruus:plenitudo faciei:assidue vigilie:pmixtio loquele:tristitia:pigrities: ⁊ assiduus motus per lectũ rubedo oculoꝝ ⁊ lachryme ⁊ insensibilis extremitatũ friditas:vrine paucitas ⁊ sentit patiẽs q̄si malleationẽ in capite: ⁊ tinnitũ auriũ: ⁊ inflãmãtur ei° hypocundria: ⁊ respicit reȝ cuȝ auiditate ⁊ sentit dolorẽ in corde: ⁊ cõplexio:etas:tẽpus ⁊ regio cal'a: ⁊ cogitatio:vẽatio: exercitiuȝ ad solẽ: ⁊ repletio capitis faciũt hoiem incidere in birsen. ¶ Et signa birsen iam ꝯfirmati sunt:febris acuta:pulsus paruus: ⁊ spissus:euulsio piloꝝ a pannis multitudo vigilaꝝ ⁊ insomnietas ⁊ pmixtio sensus vsq; ad quartũ diem: ⁊ multotiẽs transcẽdit quartũ: ⁊ sentit patiens flammã ignẽã in interiorib° ⁊ est iracũdus ⁊ mestus ⁊ respicit horribiliter ⁊ expandit plantas manuũ ⁊ in reqsitus rñdet ⁊ fugit luceȝ: ⁊ cũ morbus est in augmẽto superuenit ei fluxus: ⁊ oculi inflant̄: ⁊ facies: ⁊ adest tremor manuũ: ⁊ pulsus ei° est tremulus: ⁊ eius hypocõdria corrugãtur ⁊ inflant̄ ei° lingua ⁊ priuatur voce. Et in ap̄ate cerebri p̄sentant̄ scintille corã oculis patientis: ⁊ iacet supinus: ⁊ adest mẽbroꝝ iectigatio hora post horã. ¶ Et karabites mutat̄ in lithiniã ⁊ ethicam. Et signa pmutatiõis karabitis in lithinia supius dicta sũt. Et signa pmutatiõis eius in ethicã sunt cõcauitas oculoꝝ: totius corporis ariditas: ⁊ hac d̄ causa febris erit magna ⁊ pulsus paruus ⁊ durus. ¶ Et poss̄e ē q̄ mutet̄ in silos: ⁊ ei° signa sunt:q: apparebũt coraȝ oculis patiẽtis scintille ⁊ sola alba oculoꝝ vident̄ ⁊ testiculi apparent albi: ⁊ iacet eger supinus ⁊ ei° hypocõdria tendunt̄: ⁊ venter inflatur ⁊ iectigãtur mẽbra hora post horã. ¶ Dico q̄ est ingrendũ in libro de cõfirmatione. ¶ Et dixit. G.in.xiij.megapulsuȝ:birsen accidit in tunica:cerebri subtili:aut i dyaphragmate ⁊ ē ap̄a colericũ: ⁊ adest cuȝ eo febris ⁊ permixtio sensus ⁊ accidit simile birsen in eẽntia cerebri:s̄ plurieṡ accidit hic morbus in pia matre q̄ȝ in huius cerebri essentia.

¶ Et dixit. Y.in tertio epidimiaꝝ.qñ accidit in capite ⁊ i ceruice vel collo frenetici assidue dolor ⁊ ponderositas supuenit spasmus ⁊ vomitus eruginosus: ⁊ hic humor est ex colera adusta existente in stõ: ⁊ plures istoꝝ deficiũt cũ euomũt hũc humorẽ eadẽ hora: ⁊ qdã coꝝ viuunt vno die vel duobus pp virtutis coꝝ fortitudinẽ. ¶ Et birsen calidũ est qd̄ appellat̄ karabites: ⁊ friduȝ qd̄ di: lithinia cito terminãtur ⁊ sunt dubij ⁊ periculosi. ¶ Et in septimo capitulo libri sexti epidimiaꝝ.dixit q̄ nunq̄ȝ senes liberãtur a karabite.

¶ Dixit Judeus est inungẽduȝ patienti pmixtionẽ calidaȝ q̄ post spgefactõeȝ ⁊ humectationẽ capitis liniãtur frõtes coꝝ ex reb° ꝓuocãtib° sõnũ ⁊ istillet̄ paꝝ opij i narib° coꝝ.

¶ Et dixit q̄ patiẽtes coturub vel hereos incedũt de nocte tãq̄ȝ canes ⁊ coꝝ facies sunt crocee pp vigilias ⁊ coꝝ corpora desiccantur ⁊ cõtinue sitiunt ⁊ hoc accidit eis post laborẽ. ¶ Et isti sunt flõmãdi vsq; ad sincopim ⁊ debẽt cõcedere cibos humidos:facilis digestionis: ⁊ sedeãt in aq̄ dulci ⁊ potent ptisanã ordeaceã sup aspergant̄ capiti humectãtia: ⁊ ꝓuocãtia somnũ: ⁊ ex hac cura liberãtur: ⁊ si nec̄e erit eos purgari tũc purgẽtur cuȝ ieris ⁊ similibus: ⁊ si ꝓlongat̄ pmixtio ⁊ nõ ꝯfert eis aliqua cura:ligent̄ coꝝ brachia sil'r ⁊ verberẽtur fortib° verberib°: ⁊ pcutiãtur cuȝ volis manuũ in facie ⁊ capite: ⁊ cauterizẽtur post hoc in iesue vel fontanella ⁊ liberabunt̄. Jesue est locus qui est in anteriori parte capitis vbi ē q̄dã vena que eodẽ nomine nũcupat̄ que coqtur ⁊ inuenit̄ locus ille hoc mõ:pone extremũ vole manus i extremo nasi ⁊ mensura cuȝ tota manu ⁊ extẽde ip̄aȝ indirecto sup fronteȝ ⁊ caput vbi erit finis manus addito osse digiti ibi inuenit̄ locus ⁊ vena que dicitur iesue. Et si nõ sufficit semel facere qd̄ est de v̄berib° reiterẽtur:q: multũ ꝯfert huic morbo ⁊ ēt paralysi ⁊ vtantur in primis subtili dicta.

¶ Dixit Tabri.pmixtio sensus accidit ex calitate ⁊ siccitate ⁊ cura hu° est humectare caput ⁊ astare hoies infirmo qui incutiãt ei timorẽ vna vice: ⁊ alia vice blãdiãtur ei ⁊ demõstrent ei qñ non bene loqtur: ⁊ multũ ꝯfert ei flõmia venaꝝ frontis:q: hec flõmia extinguit maiorẽ partẽ huius morbi ⁊ vtatur cibis humidis ad humectãduȝ caput ⁊ totum corpus. ¶ Dixit Arcon.signa pmixtionis sensus que fit ex siccitate sunt paucitas saliue:siccitas nariuȝ: ⁊ ecõuerso si ē ex humiditate ⁊ in pmixtione colerica:adest fortis corporis caliditas: vociferatio: ⁊ alienatio: ⁊ principiũ cure hu° est flẽmia ⁊ post abradere caput: ⁊ sup aspergere res humidas ⁊

iſtillare narib⁹ aquã:⁊ ponere ſupra olera frida ⁊ inungere ipꝫ cũ iure capitis ⁊ pedũ arietis ⁊ mulgat̃ capiti lac. ¶ Et ſi permixtio eſt ſine febre nõ eſt dimittenda cura capitis:q2 dubitatur ne humor faciẽs reſidentiã petrificetur in eo:⁊ iducat cronicũ morbũ in capite:⁊ cura huius dꝫ eſſe cuꝫ medicinis ſubtiliatiuis tñ fortis friditatis. Et ſi erit cum fe. non erit dubitandũ inſiſtere cuꝫ infrigidantib⁹ ⁊ humectantib⁹. Et ſi vigilie ſunt difficiles eſt vtendũ inſtillatione infrigidãtiũ ⁊ humectantiũ per nares ⁊ alias ptes. ¶ Et in ꝑmixtione que fit ex ſanguine accidit. Solatiũ riſus ⁊ plenitudo venaꝝ:⁊ cura huius eſt ſubtractio ſanguinis:⁊ infrigidatio capitis cũ emplaſtris ⁊ vti cibis extinguentibus feruorẽ ſanguinis:⁊ ſunt imponenda ſupra caput patiẽtis malua:ſemꝑ viua:cortices vtriuſqꝫ granati:lẽtes:acetũ:⁊ his ſimilia.

bb ¶ Et aliqñ accidit in cerebro apã magnuꝫ calidũ:⁊ apellat̃ ficakilos ex quo deficit patiens in quarto ⁊ ſi pertrãſit hũc terminũ liberabit̃. Et ſigna huius morbi ſunt ſigna karabites. Et cura erit flẽmia ⁊ ventoſe cathaplaſmatio ⁊ fluxus ventris ⁊ emplaſtratio capitis:cuꝫ ſolatro:viol̃:ſemꝑuiua:⁊ ſimilibus. ¶ Dico ꝙ hic morb⁹ ſuꝑuenit cuidaꝫ puero muſe.i. de quadã ſecta:⁊ curaui euꝫ ⁊ liberat⁹ eſt:⁊ dꝫ emplaſtrari caput cuꝫ frõdib⁹ vitis:⁊ pomoꝝ ⁊ ſolatri:tritis ⁊ mixtis cũ aceto ⁊ aq̃ ro.⁊ iſtillet̃ aſſidue narib⁹ viole ⁊ cãphora

ff ¶ Dixit. P. hirſen eſt apã calíduꝫ naſcens in cerebro:aut ei⁹ tunica ſanguineũ:vel colericuꝫ:⁊ aliqñ fit ex colera aduſta qꝺ vertitur in meliam ⁊ illud eſt ſirſen:⁊ eſt valde nequã:⁊ qñ fit ex ſanguine adeſt cuꝫ eo riſus:⁊ cum fit ex colera nãli cũ eo erit pauca ſuſtinẽtia: Et cuꝫ fit ex colera nigra aduſta eſt valde malũ ⁊ nõ eſt cuꝫ eo riſus ⁊ anhelitus patiẽtis aliqñ eſt magn⁹ ⁊ ei⁹ pulſus eſt paruus ⁊ durus ⁊ adſunt alia ſigna que dicta ſũt in p̃cedẽtibus per Alexãdrũ:⁊ Galienũ. ¶ Dixit Alexãder:ꝙ flẽmetur patiens i manu ſi nõ multũ mouetur ⁊ anxiatur ⁊ ſi nõ permittit ſe flẽmari in manu: flẽmetur in fronte:⁊ clyſterizetur clyſterib⁹ leuib⁹:⁊ epithimet̃ caput et infrigidet̃ locus in quo morat̃ et nõ debẽt in eo eẽ picture neqꝫ figure:q2 ſimilia his inducũt patiẽtẽ plurimuꝫ ad ſtultitiã:et p̃ſentẽt̃ corã eo amici qui loq̃ntur multotiẽs cuꝫ eo blanda ṽba et aliqñ incutiãt ei timoreꝫ et aliqñ moueant eos. Et abſtineat a vino donec morb⁹ fuerit digeſtus et exhibeatur ei ptiſana ordeacea et panis ablutus lactuce elixe et ſcariole et medulla citrulli et melonũ ⁊ perſica et ꝓhibeat̃ ei potus aq̃ frigide et maxime cũ morb⁹ eſt ex apãte dyaphragmatis. Et ſi vrinare nõ p̃t ſpargant̃ ſuꝑ pitoneõ aque calide:et fricetur:et ſi multus eſt motus ei⁹ et labor ligetur et ꝓhibeatur a motu:q2 multus motus debilitat virtutẽ. Et caueat a narcoticis et inducẽtibus ſomnũ. Et poſt ſeptimũ vtatur ſuperſpergefactõibus et odoriferis diſſoluẽtibus:et qñ mã eſt digeſta vtatur mẽtaſtro:rutha:et balſamita. Et ponãtur vẽtoſe in ceruice in pricipio cure:et ſi fortis adeſt deſiccatio vtatur balneo aque dulcis:et multiplicatione olei:et ſuperaſperſione aque:et ſi patientis virtus ẽ debilis detur aliq̃d ad ꝯfortãdũ:ſcilꝫ aqua farine frumenti vel ordei vel amigdalata cuꝫ pauco vini ſubtilis ad cõſeruandã virtutẽ. Et cõualeſcẽs a ſirſen caueat ſibi pre oibus ne corrumpat̃ cib⁹ in ſtõ magis quã aliud:et a calore ſolis q2 d̃facili recideret. ¶ Et ſi karabites eẽt ex dyaphragmate cuꝫ alijs ſignis erunt tenſio hypocõdrioꝝ et ſtrictura anhelitus magis. Et patiẽs eſt in p̓mis flẽmãdus et clyſterizãdus et emplaſtrent̃ hypocõdria poſt ſeptimũ emplaſtris humidis ſic̃ ſemie lini et ſil̃ib⁹ ⁊ flẽmia naſi ẽ ſil̃r valde bõa.

gg ¶ Et curet̃ mania feralis cura melie et dꝫ aſpergi ſupra caput patientis acetũ et oleum roſatũ flẽmẽtur vene capitis et purgetur cuꝫ pigra et multũ erit magni iuuamẽti:aq̃ decoctionis feniculi ſilueſtris et ſeminũ eius.ꝫ.i. et radix vitis albe data in potu cuꝫ aqua q̃nalꝫ die mir abiĩr confert.

o ¶ Dico quidã medicus narrauit mihi ꝙ quedã mulier conſanguinea:ſua paſſa eſt fortẽ ꝑmixtionẽ antiquã cũ magno dolore et fuit curata a multis medicis:et cuꝫ multis medicinis:et nõ potuit liberari demũ ſumpſit per aliquot dies d̃ radice vitis albe et cõualuit:et ſi voluerit patiẽs ſumere medicinas miſceãtur cuꝫ dactilis vel ficub⁹ ſiccis aut colurell̃ vel biſcoto aromatico aut cum his que bibit.

ii ¶ Et dixit ꝙ patiẽtes coturub vel hereos incedũt ſtridẽdo et clamãdo tota nocte et ꝓpter per ſepulturas mortuoꝝ vſqꝫ ad mane et coꝝ color eſt croceus et coꝝ oculi debilitantur ⁊ ſiccant̃:⁊ fiunt cõcaui ⁊ nõ lachrymãtur ⁊ deſiccat̃ coruꝫ lingua ⁊ vr̃ puluerizata ⁊ hñt cruſtulas vel vlcera q̃ nõ pñt cõſolidari:⁊ hic morb⁹ eſt de morbis melie. ¶ Et cura coꝝ eſt in p̓mis flẽmia vſqꝫ ad ſincopim ⁊ humectẽtur cuꝫ cibis humidis ⁊ balneo ⁊ det̃ eis in potu ſeruꝫ aliq̃b⁹ dieb⁹ ⁊ aliqñ iera riffina ⁊ ſuꝑaſꝑgantur capiti inducẽtia ſomnuꝫ ⁊ inſtillet̃ in ipoꝝ narib⁹ opiũ ⁊ cũ morb⁹ fuerit in declinatione ⁊ patientes inceperint reſumere vires det̃ eis in potu tyriaca ⁊ oia que dari cõſueuerũt in melia. ¶ Dico ꝙ opiũ ꝯfert paſſiõib⁹ vigiliaꝝ:q2 inducit ſomnũ ⁊ ob hoc q̇eſcunt motus ⁊ minuunt̃ humoꝝ diſſolutiones:ꝫ debẽt addi cum eo humectantia ⁊ confortantia cerebrum.

ff ¶ Dixit Alexander. hirſen fit ex colera pura multiplicata in corpore ⁊ addit inter ſigna ei⁹ ꝙ patiens dolet ceruicem vl̃ occipitiũ. ¶ Et dixit ꝙ laudabilior cura eſt flẽmia:⁊ ꝙ ipe flẽmauit in fronte ligatũ ſunib⁹ ⁊ extraxit vna vice multũ de ſanguine ⁊ ꝯualuit incõtinẽti. ⁊ poſt flẽmiã eſt imponẽdum capiti acetũ ⁊ oleũ roſatũ:q2 ꝯfortat caput ⁊ ꝓhibet aſcẽſũ vapoꝝ. Et ingenieris quol3 ingenio ad ꝓuocãdũ ſomnum cũ ſpargefactõib⁹ fumigatõib⁹ ⁊ inanitionib⁹:q2 ſomn⁹ huic morbo ⁊ oibus patiẽtib⁹ alienationeꝫ:eſt maximi iuuamẽti. Et ſi adeſt ꝯtinue patiẽti dolor ⁊ vigilie ⁊ alienatio:detur ei in potu ſyrupus papaueris:q2 ꝯfert vigilijs ⁊ caliditati ⁊ cũ ſentit inflãmationẽ in capite detur ſil̃r ſyrupus p̃dictus. Et ſi caliditas nõ eſt fortis nõ detur dict⁹ ſyrupus in pricipio: nõ ẽt detur aq̃ multe friditatis:q2 in fine fortificat febrem:⁊ ideo aq̃ tepida eſt melior:ſi doleãt ventrẽ inungãtur hypocondria vel coſte ⁊ venter cũ aq̃:⁊ oleo q2 extiguũt feruorem colere:⁊ ſi in ventre appet aliq̃ inflatio vel initiũ apãtis apponãtur deſuꝑ humida:⁊ ꝓuocet̃ ſella. Et ſi forte caliditas nõ adeſt:nec febris fortis:balneũ ẽ valde iuuatiuũ inducit enĩ ſomnũ ⁊ expellit vel mitigat morbi mãm:verũ dꝫ eſſe tepidũ. Et ſil̃r vinũ ꝯfert:niſi fortis ſit caliditas:⁊ in vẽtre apã. Et ſi hec nõ adſunt ẽ bonũ:inducit ãt ſomnũ ⁊ mitigat morbum:⁊ virtus eorum eſt conſeruanda:quia ſi ſũt debiles non poſſunt curari.

o gg ¶ Dixit Symeon i ꝑmixtiõe:ſtultitia:vel rapacitate:vel verecũdia:in fronte eſt ſuꝑaſꝑgẽdũ capiti ius capitis: ⁊ pedũ pecudũ:⁊ poſtea mulgat̃ deſuꝑ lac.⁊ tertio inũgat̃ caput ex butyro recenti:⁊ inſtillet̃ narib⁹ ſuccus viol̃.⁊ lac mulieris: ⁊ cibetur patiens ex rebus frigidis ⁊ humidis pinguib⁹ replentibus:⁊ humectantibus cerebrum.

ff ¶ Et in apãte cerebri melior ⁊ vtilior:cura eſt flẽmia naſi:⁊ extrahere multum ſanguinis de eo.

ii ¶ Et potare epithimuꝫ:⁊ odorare eſt valde iuuatiuum coturub vel hereos.

ff ¶ In ſcd̃a ꝑ.qõne epidimaꝝ. dixit. Ypo. vigilie fiunt ex apãte calido:orto i cerebro aut ex hũore colerico dominãti eidẽ. ¶ Dico ꝙ hec ſunt verba ingrenda in hyſtoriã mel̃. ¶ Et dixit vigilie que accidũt ex apte cerebri aſſidue ſunt:⁊ ille q̃ ſunt ex humore colerico hñt certos paroxiſmos:⁊ curationeꝫ: ¶ Dico ꝙ vigilie in hoc loco appellãtur ꝑmixtiones. ¶ Et dixit ꝙ ſirſen nõ ẽ acutus a pricipio morbi.

gg ¶ Dixit Oribaſius:radices feniculi ſilueſtris:⁊ ei⁹ ſemina bibita cũ aq̃ ꝯferunt manie:de coꝝ ꝓprietate:⁊ ſil̃r faciũt radices vitis albe cum potatur ex eis qualibet die au̇r.i.

ff ¶ In libro Alexandri. patienti hirſen nõ exhibeat̃ opium:ſi eſt debilis virtutis:q2 poſ̃e eſſet qꝺ interficeret ipm̃:⁊ exiſtẽti fortis virtutis nihil poſſet iuuantius opio exhiberi.

gg ¶ Dixit Serapio. reperit̃ q̃dã morbus qui eſt ſimilis karabites in oibus diſpõnib⁹ ſuis ⁊ eſt mania que d̃r ſtultitia:⁊ accidit ex colera aduſta:vel ex melia iſecta:vel aduſta ⁊ colera multũ calida:⁊ ideo eſt ingrendũ vt ſciant̃ diffinitiões inter hunc morbuꝫ:⁊ karabites:⁊ hic morb⁹ pluries eſt ſine febre ⁊ accidunt in eo vigilie timor ⁊ permixtio:⁊ pulſus eſt durus:vñ dꝫ abradi caput patiẽtis:⁊ ſpargi deſuper aq̃ decoctionis reꝝ humidaꝝ. hoc eſt mandragore ⁊ cortices papaueris:⁊ hoc eſt faciẽdũ quinquies i die:⁊ ponat̃ deſuper oleũ amigdalinũ cucurbitinũ:⁊ violaceũ:⁊ inſtillet̃ ẽt ꝑ nares:⁊ lac ſimiliter emulgeat̃:⁊ ingenieris ad ſomni ꝓuocationẽ:vt quieſcat caliditas. Et cũ aſpergeſit patiẽs ſtẽt coraꝫ eo hoies de quibus vereciidetur ꝙ non augmentet̃ ꝑmixtio:⁊ multiplicẽtur eius verba:⁊ fricentur inferiora:⁊ ligentur:⁊ potet ptiſanã ordeaceã:⁊ ſi eſt cõſtipat⁹ laxet̃ cuꝫ fructibus:⁊ clyſteribus:⁊ cũ venter eſt humidus ⁊ patiens incipit confortari flẽmetur ⁊ purgetur cuꝫ aqua mirabol̃. ſi aliq̃s humor his ſuperabundat:⁊ detur ei in potu vinũ be

ne lymphatū:q: cuȝ lymphatione ei⁹ qeſcet:ꝛ dormiet:in pͥmis dentur de oleribus:ſecundo dentur aues:tertio adminiſtrentur carnes edine.

ff bb ℭ Et dixit. Y.karabites accidit in declinatōe febris acute:ꝛ nō ē vera:ꝛ fit ēt ex apāte dyaphragmatis vl' pāniculi velantis coſtas:ꝛ hec appellaᵗ karabites mendoſa. Et vera ē cū apoſtēa oritur in dura:vel pia cerebri matre:ꝛ ſi accidit cerebro fortis caliditas corrūpet cōplōnē eius:q: impoſſe ē ipſius cerebri ſubſtantiā apoſtemari:ſ; ſi ɔtigerit ipm eē ex caliditate cerebri:ꝛ venaꝝ exiſtētiū in eo accñtia hui⁹ morbi erunt valde difficilia:ꝛ mala magis quaȝ qñ eſſet apāta illa pars que eſt ſupra craneū in nuccos:ꝛ cū tangiᵗ caput minorē facit dolorē quā in apāte nuccos:ꝛ in diſpōne apoſtematis nuccos ſentit patiēs magnū dolorē in capite cum cōprimiᵗ craneuȝ. Et flōmetur in primis in brachio ſi poſſe eſt:ꝛ ſi poſſe nō ſit ſaltē flōmetur de vena frontis:vel naſi:ꝛ ponaᵗ ſupra caput acetū ꝛ oleuȝ ro.ꝛ ſi ꝓlongabiᵗ morbus ſuperaſpergaᵗ caput:ꝛ inungaᵗ:ꝛ mulgeaᵗ deſuper lac:ꝛ in camera in qua recumbit nō debēt eſſe figure nec picture:ꝛ ſtent corā eo viri caſtigantes euȝ:ꝛ faciētes ei timorē:ꝛ laxetur venter:ꝛ nō permittaᵗ cōſtipari:ꝛ deᵗ ei in potū ptiſana ordeacea cuȝ fruſtis cucurbitinis ꝛ ſeminib⁹ papaueris:ꝛ deniᵗ ei ad comedēdū olera ꝛ ſi nō eſt poſſe madefiat panis in ſucco granatoꝝ ꝛ iure oleꝝ ꝛ exbibeaᵗ:ꝛ ſi hic morb⁹ participat cū dyaphragmate detur in potu de niue.ꝛ aliqñ in hac egritudine fit vrine retentio:ꝛ cū fuerit patiēs cōualeſcēs caueat ſibi a ſole ꝛ a labore:ꝛ ne corrumpaᵗ cibus in ſtomaco eius:ꝛ magis eſt cuſtodiēdus q̃ȝ ali⁹ cōualeſcens.

ℭ Dixit Oribaſius.qñ ſuperuenit pueris apā i cerebro ponaᵗ ſuper caput coꝝ frida:ſicut raſura cucurbite:cucumeris longi:vua vulpina.i.ſolatrū:ꝛ oleuȝ ro. ℭ Dixit.G.in li.mem.dolen.Subeth grauis ē ſincopis ꝛ erit:aut ex morbo acuto ſicut ex febribus acutis:aut ex ꝑcuſſione facta in capite:vel in cartilaginib⁹:vel muſcul'.tēpoꝝ:aut ex impulſione cellulaꝝ cerebri. ℭ Et dixit in qnto:qñ karabites communicat egritudini dyaphragmatis ſentit patiēs attractionem mirach ſurſuȝ:ꝛ anhelit⁹ erit malus:ꝛ nō accidūt in pͥncipio morbi accñtia ſirſen. Et ſi morb⁹ ſoluȝ accidit cā cerebri accidūt vigilie:ſomni ꝑmixtio:obliuio:lachryme calide:lippitudo:ꝛ dolor occipitij. Et qñ adeſt hirſen:accidūt rubedo oculoꝝ:ꝑmixtio:lingue nigredo:ꝛ ſiccitas.

o ℭ Dico ꝙ inueni in q̃rto libro mem.dolen.ꝙ cuȝ aliqs patitur febreȝ adurentē:ꝛ pilos euellit de pannis:ꝛ feſtucas de pariete colligit:ꝛ ſi eius mētis ꝑmixtio nō eſt augmētata ſuperaſpergaᵗ caput:ꝛ ɔforteᵗ cerebꝝ:q: ex h̄ ɔſilio nō augmentabiᵗ permixtio:ſed ceſſabit.

ff ℭ Et dixit in pͥncipio cautriton:karabites eſt apā calidum naſcens in cerebro:aut in eius panniculis.

o ℭ Et inueni in experimētis bimariſten cuȝ quis patiᵗ forteȝ ꝑmixtionē:ꝛ nō multū vigilat:ſ; eius facies ꝛ caput ſūt multuȝ rubea ꝛ repleta:flōmetur ſaphena. ℭ Et inueni in libro de tyriaca ceſaris.Si datur in potu opiuȝ hñti virtuteȝ ſolutā ex vigilijs liberabiᵗ:q: inducit ei ſomnū ꝛ facit virtutē redire. ℭ Dico ꝙ multotiēs fuit dēȝ hic in cura karabites cuȝ adſunt fortes mot⁹:ꝛ vigilie:dubitaᵗ ex eo fieri ſolutio v̄tutis. Dixit fili⁹ meſue ꝙ lactuce trite ꝛ poſite ſuꝑ ieſuc:vl' fontanellā:refrenāt calitatē:ꝛ alienationē ꝛ ꝓuocāt ſomnū.

ff ℭ Dico ponātur in ptiſana ordeacea exhibita patiētib⁹ hirſen:ſemia lactuce papaueris:ꝛ viole:ſi venter eſt cōſtipat⁹. ℭ Et in tertio libro epiδ.dixit. Y.anhelit⁹ frequēs in patiētibus hirſen eſt ſignū laudabile ꝛ anhelit⁹ rarus eſt ꝓprius eis:ꝛ nō frequēs eſt illaudabile. ℭ Dico ꝙ pōt ingri ex vētre:ꝛ naribus eius ſm quātitatē manuum earum cognoſciᵗ fortitudo:ꝛ debilitas morbi.

o ℭ Dixit.Gal'.in libro de iuuamēto anhelit⁹ permiſcētur ſenſus patientiuȝ fe.acutas:qñ ſanguis ebullit:ꝛ facit vaporeȝ calidum acutum aſcendere caput.

kk ℭ Et iaȝ euenit morbus ſimilis karabites ſine febre:ꝛ corporis caliditate:ꝛ patiens patiᵗ magnū dolorē anxietatem anhelitum ſtrictuȝ:ꝛ ſalit ꝛ mouetur ꝛ nō pōt quieſcere:ꝛ rixatur cuȝ omnibus qbus obuiat:ꝛ vult aſcendere muros:ꝛ hec accñtia ſemꝑ cōcomitātur euȝ:ꝛ fortificātur:ꝛ ſitit:ꝛ nequit bibere:ꝛ cuȝ accipit vas ad potandū:q̃ſi ſtrangulaᵗ:q: nō p̄t retinere anhelitū:ꝛ nō p̄t dici apā calidū in dyaphragmate:q: nō febricitat:neqȝ calefit in motibus:ꝛ in ſaltationib⁹ eius:ꝛ cuȝ bibit aquā nō pōt retinere eaȝ:ſ; incontinēti eijcit eaȝ ſpumoſaȝ:ꝛ nunq̃ȝ vidi aliquē patiēteȝ hūc morbuȝ liberari:ꝛ ſ; plures moritur eadē die qua ei morb⁹ ſuꝑuenit:ꝛ ſi eſt fortis nature protendiᵗ eius vita vſqȝ ad quartuȝ:ꝛ poſſe eſt ꝙ denigreᵗ facies ꝛ lingua ꝑꝑ ſtrangulatōeȝ ꝛ nunq̃ȝ potui inuenire aliquā curā iuuantē hunc morbum.

ℭ Ego recolo curaȝ ſpaſmi ſicci:ꝛ ideo volo p̄meditari in hoc morbo:ꝛ eius cura. ℭ Et inueni per rōnem qδ pulſus huius morbi ſm plures eſt cauda ſoricia reuerſiua:ꝛ cū appropinquat morti retinetur:ꝛ nō ꝑcutit:ꝛ oculi patiētis nō mouenᵗ:ſ; ſtāt aperti:ꝛ hoc accidit ex forti diſtēſione cartilagnū ꝛ eius verba ſunt ꝑmixta:ꝛ moratur in diſpōne hoīs feſſi in eius aſpectu:anhelitu:ꝛ motu:ꝛ cū qeſcit in ſuis motibus ꝛ pulſus deficit moriᵗ poſt duas horas vel tres. Et vidi quēdā qui mouebaᵗ ꝛ inſaliebat:ꝛ eadem hora mortuus fuit ꝛ nō fuit inter motū ꝛ inſallitionē ſuā ꝛ mortē.vi.vnius hore:ꝛ nullo mō potui pulſum inuenire:ꝛ opinat⁹ ſum ꝙ ille mot⁹ ꝛ ſalitio nō fuerūt cā ſue fortitudinis:ſed morbi violētia:ꝛ ei⁹ corpus iuenitur macilētū ꝛ ſiccuȝ:ꝛ ideo hic morb⁹ eſt ſubtiliter indagandus:q: credo ipm fieri ex aſcenſu caliditatis ad cerebrum totius corporis.

o ℭ Et recolo ſil'r de euſedi romano ꝛ puero vetuſi.ꝛ q̃ȝ pluribus alijs colericis qui multū vigilabāt:ꝛ qñ vigilie ſūt cū magno labore:vel impetu:ꝛ malo anhelitu morb⁹ erit melius. ℭ Et inueni in libro de tyriaca ceſaris:opiū datum in potu patienti in capite ex in ſomnietate liberat ipm incontinenti. ℭ Dixit Georgius qñ medicine exhibite in ꝑmixtiōe patienti nō cōferūt:dȝ patiens verberari fortib⁹ verberib⁹:ꝛ fuſtigari corrigijs.q: poſſe eſſet ipꝫ liberari:ꝛ ſi nō poſſet liberari ex hoc coquaᵗ forti coctura ſupra caput. Et laudabilior cura quā inueni in alienatione fuit ſpargere in capite ius capitum ꝛ pedum pecudum.

gg ℭ Dixit. Ypo.in libro epidi.cuȝ icipit mania ſuperuenire patienti pedes inflantur:ꝛ replentur ſanguine. ℭ Dixit.G.ꝙ multotiens illud vidit:ꝛ eſt certum.

bb ℭ Dyaſcoꝛ.cuȝ emplaſtreᵗ ieſuc pueri ex corticib⁹ melorum multū ɔferūt apāti calido.vua vulpis trita ꝛ mixta cū oleo ro.ꝛ emplaſtrata ſuꝑ ieſuc ꝛ innouata quotienſcūqȝ calefit iuuat mirabil'r apoſtemati calido cerebri.ꝛ idē faciūt cetrulli.cucurbite:ꝛ rufula.i.lenticula aque.

ff ℭ Dixit Ruffus accidit cuȝ hirſen ꝑmixtio ſenſus cuȝ febre:vigilijs:ꝛ tremore:ꝛ eius febris augm̄taᵗ in meridie:ꝛ in nocte:ꝛ cuȝ patiens in declinatiōe paroxiſmi recordaᵗ ſe alienaſſe eſt bonū ſignū:cuȝ nō recolit nō eſt bonū ſignū. Et accidit hirſen tēpore iuuētutis:ꝛ illis qui multū comedūt:ꝛ patiens hirſen fugit lucem:ꝛ eius oculi rubent ꝛ extremitates frigeſcunt.ꝛ euellit pilos a ſuis veſtibus.

bb ℭ Dixit Yſaac de ſignis apātis calidi cerebri pueroꝝ:eſt ꝙ anterior plana ꝑs capitis cōprimitur ꝛ conculcatur:ꝛ debȝ curari cuȝ appoſitōe oleoꝝ frigidoꝝ deſuꝑ. ℭ Et inueni in libro de memoria. Johannitij cuȝ cōprimiᵗ ꝛ conculcaᵗ anterior ꝑs capitis pueroꝝ.accidit ex apāte calido orto in cerebro:ꝛ ſuperuenit ēt coloris croceitas.lingue ſiccitas:ꝛ vētris ſtipticitas. Cura erit vitellū oui cuȝ oleo ro.emplaſtratuȝ deſuper:ꝛ renouatū quotiēſcunqȝ calefit:ꝛ emplaſtruȝ de meramē ſil'r valet:vel ſuccus vue vulpine cuȝ oleo ro.

ff ℭ Dixit Philaret⁹ in tribus decoctionib⁹ ſuis:qñ multiplicantur vigilie:ꝛ ꝑmixtio:ꝛ incipit patiens euellere pilos:de veſtibus:ꝛ patitur febrem inflāmatā eſt hirſen:ꝛ ponēdum eſt ſuper caput acetū ꝛ oleuȝ ro.ꝛ ſi nō ꝑmittat ſe curari dētur ei in potu narcotica ꝛ abradaᵗ caput.ꝛ emplaſtreᵗ cum folijs rubi:ꝛ vētoſeᵗ iter ſpatulas:ꝛ friceᵗ ꝛ ſcalpaᵗ. ℭ Permixtio accidit in declinatiōe febriuȝ acutaꝝ ꝛ apātis cerebri:oris ſtōi ꝛ ſinac:vel partis interioris auris:ꝛ dyaphragmate:ꝛ velaminis pectoris ꝛ veſice:ꝛ matricis. Et dīnt vnū ab altero per accñtia partis dolentis:ꝛ in apāte dyaphragmatis:adeſt anhelit⁹ paruus:ꝛ frequēs in apāte cerebri magnus ꝛ tardus:vel rarus:ꝛ in apāte oris ſtōi adeſt dolor ei⁹ ꝛ abhominatio. ℭ Dixit lectus.oleuȝ auellanaꝝ eſt leuitati capitis valde mirabilis ſi comedatur ꝛ iſtilletur per nares. ℭ Oleuȝ amigdalinuȝ ſiſaminū ꝛ auellanaꝝ equali pondere inſimul mixta ꝛ inſtillata ꝑ nares prouocāt ſomnū:ꝛ reddunt cerebrū multū ponderoſuȝ bone diſpōnis:ꝛ oleū ē inuatiuȝ patientib⁹ hirſen ꝛ intromittere ſil'r ꝑ os oleū amigdal'. ℭ Dixit.G.in.xi.pulſuū:vigilie patientiū hirſen.vel malaȝ cogitationē fiunt cuȝ vincit ſiccitas vſqȝ ei⁹ nālis color mutatur in igneū:ꝛ tunc moueᵗ ad exteriora motu ſuꝑfluo.

¶ Et idē in.xiiij.pulsuū.karabites accidit in tunica cerebri
⁊ lithargia in ipsius cerebri eētia. ¶ Dixit Cost.in libro co
lere:dꝫ curari birsen capitis magis illo q accidit cum febre
adurente:⁊ est ingeniāduꝫ infrigidare cerebꝝ:⁊ ꝓuocare sō
nuꝫ cuꝫ spargefactiōib⁹ sup caput. ¶ Et dixit in codē libro.
birsen supueniens ex melia est de deteriorib⁹ qui possit esse:
⁊ cuꝫ est cōfirmat⁹ appellatur sirsen:⁊ magis hēbit patiens
insallitiōes timores:voces:dubios motus:⁊ lingue nigredi
neꝫ in hoc morbo ꝙ̄ in alijs:⁊ erit piculosior ceteris:vn̄ ne
cesse est magis humectare hūc ꝙ̄ alios ⁊ flōmare ip̄m:quia
ei⁹ sanguis est malus:⁊ clysterizare cuꝫ clysterib⁹ lenitiuis.
Et iuuantior cura in hac egritudine est exhibere patiēti pti
sanā ordeaceā:⁊ succū fructuū si ei⁹ egestio est sicca. Et def
eis mica panis simule abluta cuꝫ aq̄ cal'a ꝑus:⁊ postea cum
frida puluerizādo desup ꝫuccaꝝ ⁊ madefacta cuꝫ iulep in
fridato ad niuē ⁊ q̄lꝫ maneries farri fuit laudata in birsen:⁊
est bone operatiōis ⁊ ꝓprie si fuerit ordei:⁊ maxie qn̄ pati
ens fuit assuetus bibere aquā fridā:⁊ nō est in ei⁹ ventre:vel
viscerib⁹ apa vel inflatio:⁊ ꝯferunt multuꝫ empl'a infridan
tia super ventrē ⁊ odorare cāphorā ⁊ similia fridi odoris ⁊
infridare camerā. ¶ Et dixit multotiēs vidi quosdā qui nō
potuerūt dormire plurib⁹ noctib⁹:⁊ tē spsi sup caput eorum
aquā decoctōis violaꝝ papaueris cucurbitaꝝ:⁊ folioꝝ ro
sarū ⁊ iniunxi ip̄m dormire icōtinēti ⁊ cōualuit ⁊ debēt bul
lire heres in vase bn̄ obturato ⁊ spgi aq̄ sup caput ex alto:⁊
eadē aq̄ erit bona ad spgēdū multotiēs. Et iaꝫ vidi quedaꝫ
istoꝝ patiētiū qui cōtinue dormiuit pp hāc curā vna die ⁊
nocte ⁊ plus:postea expergefactus oino liberat⁹ est. ¶ Di
xit Gal.karabites est apa cerebri ⁊ appellaf birsen: ⁊ ē alia
spēs que appellaf sirsen. Et est alias spēs que est apa cere
bri cuꝫ febre ⁊ silr̄ dī permixtio nō fixa. Et est alia que ē apa
cerebri calīn supueniens pueris ⁊ est apa calīduꝫ cerebri.

¶ Dixit Alexāder.birsen fit ex colera ascēdēte caput:⁊ apa
te cerebꝝ ex quo continue sentitur capitis dolor:⁊ p̄cedunt
hunc morbuꝫ longe vigilie:somnus:timorosus:⁊ poss'e est ꝙ
supueniat cuꝫ eo obliuio:⁊ erit patiēs furiosus:⁊ iracūdus:
⁊ dicit v̄ba iniuriosa.⁊ eius oculi erūt rubei:⁊ anhelitus spis
sus:⁊ pulsus plenus:⁊ nō claudit palpebras:ꝫ semp tenet
oculos aptos:⁊ respicit vnū locuꝫ:⁊ eius lachrymātur ocu
li:⁊ appent in ei⁹ oculis sordicies ⁊ lippitudo.⁊ euellit de ve
stibus pilos:⁊ opinaf bn̄ facere:⁊ eius lingua est grossa vel
aspera:⁊ febris sicca:⁊ poss'e est ꝙ nō sentit siccitatē neruoꝝ
suoꝝ pp siccitatē cerebri: Et iā d̄cepti sunt qdā medici opi
nātes birsen fieri ex apostēate dyaphragmatis:⁊ hoc ē val
de longinquū:q2 nō erit ex apate dyaphragmatis nisi alie
natio. ¶ Et differt birsen ab apate dyaphragmatis: quia i
isto est maior caliditas sub hypocōdrijs ⁊ anhelitus est stri
ctus:⁊ in birsen adest febris continua:calitas in capite:ocu
loꝝ rubedo:⁊ tactus capitis multū calidus:⁊ fluxus sangui
nis per nares multus. Et differt birsen a mania:q2 hec est si
ne febre:ille v̄o cuꝫ febre. Et signa p̄cedentia sunt signa bir
sen puri facti ex colera:q2 si erit ex flegmate accn̄tia erūt p
mixta:⁊ patiētes patienf alienationē ⁊ subeth. Et signa bir
sen sunt acuta ⁊ violēta in p̄ncipio morbi pp cerebri defcm̄
nō valentē sustinere mordicatiōes colere ⁊ similaf patienti
maniā:⁊ cum ꝓlongaf morb⁹ remittunf accn̄tia:⁊ debilitaf
virtus patientis:⁊ vix potest aperire oculos:⁊ ei⁹ pulsus est
paruus:⁊ vndosus. ¶ Cura istius si virtus est tolerans erit
flōmia:que est laudabilior q̄libꝫ alia cura:⁊ si pp motū non
pōt flōmari in brachio:flōmef de vena frōtis:vel tempoꝝ:
⁊ si nō pōt reiterari flōmia extrahatur in vna vice in tātū ꝙ
nō sit necesse ampli⁹ extrahi:⁊ ponaf assidue sup caput ace
tuꝫ ⁊ oleuꝫ ro.q2 cōfortant cerebꝝ:⁊ repercutiūt vaporum
ascensuꝫ:et nō pmittūt ascēdere ad caput ⁊ minuunt ei⁹ cali
ditatē:⁊ misce cuꝫ aceto aliqd narcoticū ⁊ ingenieris ꝓuo
care somnū:q2 est valde laudabile:⁊ bonū:⁊ def ei syrupus
papaueris:q2 inducit somnū ⁊ infrigidat ⁊ minuit febrē:⁊ si
nō multū vigilat nō exhibeaf hic syrupus:⁊ maxie cū birsen
est admixtus flegmati:⁊ eius accn̄tia non sunt multū calida
⁊ acuta. Et si virtus est debilis nō exhibeaf narcoticū:quia
nocet magno nocumēto:⁊ poss'e est ꝙ interficiat:⁊ locetur in
aere tēperato:q2 aer calidus replet caput ei⁹:⁊ fridus mul
tiplicat in eo caliditatē:⁊ fricenf eius pedes ⁊ ligētur extre
mitates:vt mā trahatur illuc ⁊ spargatur desuper aq̄ cal'a:⁊
hoc erit laudabilius:⁊ melius documētū:⁊ dꝫ fieri ante p̄n
cipiū poxismi vel post eius declinationē et ponātur vētose
in extremitatib⁹ corporis:vt trahaf caliditas febris ad in
feriora ⁊ exhibeaf ei in potu ptisana ordeacea:⁊ in cibū me
dulla citrulli:pisces parui:⁊ granata:⁊ potet sepe aquā calꝫ
transglutiēdo de ea paꝝ hora post horaꝫ:q2 mitigat sitim:⁊
alienef ab aqua frida:⁊ maxime si patif apa dyaphragma
tis:q2 i fine inducet febrē acutā:lꝫ det quietē i p̄ncipio:⁊ iaꝫ
multotiēs dedi plurib⁹ in potu aquā cuꝫ oleo pp siccitateꝫ
⁊ inanitatē ⁊ mollificata sunt hypocōdria:⁊ laxatus est ven
ter ⁊ superuenit vomitus:⁊ educta est colera ⁊ liberati sunt
Et bonū est balneare patiētes siccitatē ⁊ vigilias cū aqua.
Et ꝓprie si fuerint caliditas ⁊ siccitas cōdominātes.⁊ si pa
tiens birsen nō fuerit balneat⁹ ⁊ ei⁹ vigilie ⁊ motus sunt mul
tiplicati balneef in aq̄ tepida:q2 balneatio humectabit cuꝫ
⁊ remouebit eius sorditiē ⁊ siccitatē:⁊ si appent signa digō
nis ⁊ febris est declinata:detur ei in potu vinū:si assuet⁹ fuit
eo:q2 humectabit corpus:⁊ minuet eius accidentia.

bb ¶ Descensio fontanelle pueroꝝ est apa calidū in cerebro:⁊
cū accidit eis citrinitas coloris:siccitas lingue ⁊ vētris em
plastref cuꝫ vitello oui oleo rosarū: ⁊ iteref donec vel quo
usqꝫ tepescit pentafilon:vel agnus castus trita ⁊ mixta cum
aceto ⁊ oleo ꝯfert karabites. Cortices melonuꝫ empl'ate su
per iesuc pueri ꝯferunt apostemati calido cerebri.

ff ¶ Oleuꝫ croci ꝯfert birsen cuꝫ iunguntur ex eo nares ⁊ odo
rantur inducit eniꝫ somnuꝫ ⁊ curat alienationem.

bb ¶ Dixit Dyascor.succus vue vulpine mixtus cum oleo ro.⁊
positus sup iesuc pueri mediāte bombice.⁊ mutatus qualꝫ
hora ꝯfert apati calido cerebri. Et ideꝫ faciunt cucurbite ⁊
lenticula aque emplastrata super iesuc.

ff ¶ Dixit.G.in megategni:sotij chesclis cuꝫ vident aliquē pa
tientē euellenteꝫ pilos de suis vestib⁹ ⁊ festucas de pariete
decerpere ponūt sup caput ei⁹ oleuꝫ ro.⁊ acetuꝫ:⁊ in hoc no
strā sequunf doctrinā. ¶ Dixit Philaret⁹ nitrib⁹ decoctio
nibus suis cum multiplicātur vigilie ⁊ pmixtio:⁊ incipit pa
tiens de pānis pilos euellere ⁊ patitur febrē inflāmatā: tūc
est birsen cui est ponēduꝫ supra caput acetuꝫ cuꝫ oleo coa
gitatuꝫ ⁊ si cōtinue meuef ꝙ nō possit curari exhibeantur ei
medicine narcotice:⁊ abradaf ei⁹ caput:⁊ empl'etur cuꝫ frō
dibus rubi ⁊ vtatur ventosis in p̄ncipio dorsi.⁊ fiāt ei frica
tiones:⁊ poss'e est ꝙ mutef birsen in lithargiā. ¶ Dixit.G.in
libro interioꝝ karabites est apa nascens in cerebro ⁊ cū fe
bre. ¶ Dixit in libro fe.declinatio karabites erit cuꝫ apate
orto in radicib⁹ auriū:aut cuꝫ fluxu sanguinis ex narib⁹ ⁊ cū
accidit ponderositas ⁊ soda in capite patientis apa calīn in
cerebro significabūt spasmū. ¶ Dixit.Y.in epid.qn̄ patien
tes karabites qđ est apa cerebri:habebūt ꝯtinue pondero
sitatē in ceruice:vl' collo:⁊ capite:⁊ accidit ob hoc spasmus
⁊ vomit⁹ viridis morief plures eadē hora:⁊ multi post vnū
diē vel duos pp coꝝ virtutis fortitudineꝫ. ¶ Dixit.Gal.in
libro febriuꝫ:humor colericus igneus ex quo gn̄anf febres
adurentes cuꝫ miscef cuꝫ sanguine intra vasa ⁊ ebulit resol
uitur ex eo vapor petens cerebꝝ inducēs birsen qui appel
laf sirsen. ¶ Dico birsen dī duplicif:vnū pp apa dyaphra
gmatis:⁊ aliud pp apa cerebri:⁊ illud est sirsen.donec h hu
mor nō dominaf capiti:ꝫ currit p ei⁹ venas vice post viceꝫ:
fit ex eo pmixtio sensus hora post horā sicut accidit in decli
natiōe febriū.⁊ cuꝫ dominaf:⁊ residet in capite fit ex eo sir
sen. ¶ Et dixit karabites ē sirsen calidū:⁊ ē picnlosus:⁊ ha
betur ex libro signoꝝ queꝫ dī cōposuisse Gal.signa pmuta
tiōis karabites i lithargiā:⁊ signa pmutatiōis ei⁹ in ethicaꝫ
sunt hec:siccitas supficiei corporis:pulsus paru⁹ ⁊ durus.⁊
oia alia accidētia cessabūt:⁊ patiēs qescet. Et signa apatis
cerebri sunt scintille corā oculis:⁊ nō apparebit coꝝ nigre
do aliqn̄ ꝓtrahif sursuꝫ aliqn̄ deorsuꝫ:⁊ hypocōdria disten
dunf ⁊ pectus inflatur:⁊ patiēs iacebit supinus ⁊ iectiganf
ei⁹ mēbra hora post horā. ¶ Dixit.Y.in libro epi.qn̄ patien
tes birsen facient anhelituꝫ breuem erit signū melioratiōis
coꝝ:⁊ cuꝫ faciūt ip̄m longū significaf coꝝ sensus esse pmix
tus:⁊ cū redeūt ad breuē signuꝫ est ꝙ spiritualia versa sunt
ad bonā dispōnē. ¶ Dixit Gal.karabites est sirsen calidus
⁊ lithargia est sirsen frigidus:⁊ nūꝙ̄ vidi patiētes sirsen nisi
paucos cum febre a p̄mo die morbi quin mouerenf ante se
ptimū. Et curaf karabites ex lithargia:⁊ cū accidunt patiē
tib⁹ emorroyde:est signū bonū:rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ē si
gnuꝫ comitans apa calidū existens in cerebro. Et dixit.G.
in tertio libro interioꝝ.signa declarātia karabites futuram
sunt vigilie:somnus pmixtus ⁊ dubius false imaginatiōes:⁊

polēe est ꝙ patiens clamat ⁊ salit ⁊ obliuiscit̄: ⁊ querit bacile
ad vrinanduꝫ: ⁊ cuꝫ p̄sentat̄ ei reycit ip̄m a se ⁊ ei⁹ rn̄sio ē cū
multis stulticijs ⁊ vanitatibus ⁊ paꝝ sitit ⁊ ei⁹ anhelit⁹ ē ma
gnus: ⁊ tardus vel rarus: ⁊ pulsus paruus ⁊ durus q̄si esset
neruus: ⁊ q̄n supuenit hora ꝑmixtiōis: ⁊ ei⁹ oculi desiccātur:
⁊ vnus eoꝝ lachrymat̄ lachrymis calidis: ⁊ erit in eodē ocu
lo lippitudo: ⁊ ei⁹ vene sunt plene sanguine: ⁊ exit sanguis ē
narib⁹: ⁊ euellit pilos de vestib⁹: ⁊ se fortificat ꝓprie in decli
natiōe ⁊ post declinationē quiescit: ⁊ eius lingua est aspera.
¶ Et dixit ꝙ predecessores viderūt ꝙ karabites accidit ex
apāte nascente in dyaphragmate pectoris inter hoc ⁊ cere
bruꝫ: est magna cōmunitas: ⁊ iaꝫ accidit ꝑmixtio sensus mē-
tis: occasione huius apātis. ⁊ differt hoc apā ab apāte tuni
caꝝ cerebri per accn̄tia apparentia in oculis: per fluxuꝫ san
guinis nariuꝫ: ⁊ per anhelituꝫ: q: anhelit⁹ apātis cerebri est
quotidie magnus ⁊ tardus: ⁊ anhelit⁹ apātis dyaphragma-
tis est aliq̄n paruus ⁊ spissus ⁊ aliq̄n magnus: ⁊ aliq̄n ē val-
de altus: ⁊ ante ꝑmixtionē fit anhelit⁹ paruus ⁊ spissus pro-
pter violentiā doloris dyaphragmatis: ⁊ in apostemate ce-
rebri ante ꝑmixtionē erit magnus ⁊ tardus. Et signa que di
ximus ad cognoscēdū karabites: qui est morbus cerebri: ac
cidunt modica aliqua in principio apātis dyaphragmatis:
aut nulla: sed oia aut plura accidunt in p̄ncipio apātis tuni-
ce cerebri: ⁊ in morbo dyaphragmatis ꝯtrahunt̄ hypocon-
dria sursuꝫ: ⁊ nō erit in capite: ⁊ facie caliditas supflua: sicut
est in morbo cerebri: q: in hoc morbo nō ꝯtrahuntur hypo-
condria: sed erit in facie: ⁊ capite caliditas supflua: ⁊ fortis: ⁊
iam erit ꝑmixtio mentis nō fixa in febribus adurentib⁹: ⁊ in
peripleumonia ⁊ pleuresi ⁊ in morbo oris stōi: ⁊ ꝑmixtio in
his morbis est accidēs ꝯtingens: ꝫ in morbo cerebri est ne-
cessariū: ⁊ nō soluitur tussis nisi post febris solutōeꝫ: ⁊ nō ac-
cidit subito nisi paulatiꝫ paulatiꝫ: ⁊ apparent in p̄ncipio si-
gna que prediximus. ⁊ expedit ponere differētias inter om-
nes has permixtionis.

o ¶ Dico ꝙ permixtiōes supuenientes cuꝫ febrib⁹ mouentur
in augmento. ⁊ mitigātur in declinatiōe: ⁊ illas que fiunt cā
morbi oris stōi p̄cedūnt abhominationes ⁊ punctiōes oris
stōi ⁊ murmuratiōes: ⁊ ille q̄ fiūt cā pleuresis ⁊ ꝑipl'onie: sūt
q: cōcomitāt̄ hos morbos: ⁊ ille q̄ sūt cā apātis dyaphrag
matis: si non apparent: quia signa pleuresis ⁊ peripleumōie
cognoscuntur per signa apostematis dyaphragmatis.

ff ¶ Dixit filius Serapio. oculi patientiū hunc morbum erunt
sanguinei ⁊ eminentes: ⁊ grossi: ⁊ sentitur in eoꝝ radice for-
tis dolor: ⁊ pruritus: ⁊ maxime q̄n apā est in cēntia cerebri: ⁊
si est in ei⁹ tunicis erūt accn̄tia minora: ⁊ silr oia alia accn̄tia
erūt ꝯbiliora. ¶ Et laudabilior cura hui⁹ morbi erit flōmia
que si fieri nō poterit in brachio: fiat in fronte: ⁊ erit ponēde
supra caput acetum ⁊ oleum ro. ⁊ dieta dꝫ esse frigida ⁊ hu-
mida: ⁊ q: multotiēs patiētes priuant̄ vrina: debent sedere
in aqua decoctionis camomille.

ii ¶ Patientes morbū qui appellatur coturub incedunt amē
tes per sepulturas mortuorum: ⁊ hic morbus est in capite: ⁊
eorum facies apparet immutata ⁊ visus debilis: ⁊ oculi sic-
ci: ⁊ concaui: ⁊ non lachrymantur: ⁊ eorum lingua est sicca ⁊
apparent in ea pustule ⁊ totum corpus siccum ⁊ durū ⁊ mul
tum sitiunt ⁊ impossibile est quod conualescant ex hoc mor
bo propter praua accidentia: que concomitantur ipsum: ⁊
mesti iacent supra eorum faciem ⁊ videntur in eorum facie
⁊ dorso vel tybijs quasi quedam maneries pulueris ⁊ mor-
sus canis. Et hoc accidit ex melancolia ⁊ ambulant de no-
cte tanq̄ꝫ lupi ⁊ desiccantur eorum lingue: ⁊ hec species est
de vsues idest hirsen melancolica. ¶ Cura debet floboto-
mari patiens in principio morbi vel in principio paroxismi
⁊ flobotometur vsqꝫ ad sincopim si pati potest: ⁊ postea ex
bibeatur sene per tres dies: ⁊ post hoc mōdificetur corpus
bis vel ter ex iera facta cum pulpa colloquintide ⁊ exhibe-
antur ei tyriaca viperarum: ⁊ que curant melancoliam. Et
si morbus incipit augmentari ponantur supra caput indu-
centia somnum ⁊ inungantur nares ex opio ⁊ similibus. Et
hanc etiam curam dixit Paulus.

¶ Capitulum. io. cuius rubrice sunt.

ll De soda.
mm De emigranea. ⁊ ouo ⁊ galea.
nn De inflatione capitis ⁊ aqua.
oo De commotione cerebri.
pp De percussione ⁊ casu super caput.

ll Dixit Gal. in dictione secūdi libri febriū: qd̄ est reperiri soda ⁊ emigraneum
habēs certos ꝑoxismos. ¶ Dico ꝙ inueni in
. x. megategni: q: soda que fit cā colere genera
te in ore stōi gn̄aliter cognoscit̄ eo ꝙ mouet̄
stō existente: inanito ⁊ post somnum scm̄ post
ieiuniuꝫ. Et est ex bibēdus in tali soda cibus factus ex suc
co granatoꝝ ⁊ pane: q: ꝯfortat stōacuꝫ ⁊ vincit coleram: ⁊
hic cibus trahit morā in stō causa granatoꝝ: ⁊ ex eo reficiū
tur mēbra paulati paulati: ⁊ nō ꝑmittit coleraꝫ descendere
ad stōꝫ: nec gn̄ari soda. Et p̄cipue cuidā patiēti silē soda co
medere oī mane coctana stiptica: ⁊ fortificatū ē os stōi sui n̄
ꝑmittēs colerā gn̄ari i eo: ⁊ sanat⁹ est: ⁊ cib⁹ fact⁹ ex reb⁹ sti-
pticis ꝯtrahit morā in iteriorib⁹: ⁊ exhibit̄ paulati per venas
⁊ est melior. ¶ Et dixit. G. i p̄. c. mē. do. Cū accidit capiti so-
da ex humore colerico: si prouocat̄ vomit⁹ mitigatur soda.

mm ll ¶ Et soda que appellat̄ herba ⁊ emigrāea mouet̄ certis ex-
acerbatiōibus ⁊ quiescit: ⁊ ei⁹ paroxismus est valde fortis ⁊
magnus: ita ꝙ patiēs nō potest sustinere sonituꝫ vel voces
alicuius rei incutientis timorē: nec audire magnas voces:
nec videre lucē radiosaꝫ: ⁊ illud qd̄ magis delectatur est ia-
cere in lecto: ⁊ in domo obscura ⁊ in pluribus p̄tendit̄ dolor
vsqueq̄ ꝑueniat ad radicē oculoꝝ. ⁊ h dolor accit i tunicis
cerebri ⁊ cognoscit̄ iste dolor per dolorē radicis oculoruꝫ.
Accidit ēt in pāniculo induente craneū exterius: ⁊ tūc nō ꝑ
uenit dolor ad radicē oculoꝝ ⁊ multotiēs fit soda in exterio
ri velamine cranei ⁊ ex hoc nō offenditur radix oculoꝝ. Et
soda supueniens ex ventositate vaporosa erit cuꝫ distēsio-
ne. Et in illa que accidit ex superfluitate colerica erit dolor
pungitiuus. Et in illa q̄ accidit ex diuersis humoribus erit
ponderositas: ⁊ si cū ponderositate erit rubedo ⁊ caliditas
dicetur esse soda ex humor̄ calido. Si vō non erit ex humor̄
frigido. Et accidit aliq̄n soda ex vini potatiōe ⁊ odore rerū
aromaticaruꝫ: ⁊ qbusdaꝫ accidit ex prauitate vel teneritate
sensus. ¶ Dixit. G. in scd̄o libro micamir soda accidit ex ma
la complōne solū ⁊ ēt cū mā ⁊ ex repletiōe obturāte viā va-
porē. Et fortis soda accidit in tempore calido ⁊ frigido. Et
soda supueniēs ex siccitate est debilis. Et ex humiditate nō
potest fieri soda oīno sui q̄litate: sed si humor humidus pec
cat quātitatiue inducit dolorē distendēdo ⁊ erit: tūc soda in
aliq̄ loco posterioris ꝑtis capit: ꝫ erit leuis: ⁊ p̄t fieri soda in
tunicis ⁊ in venis: ⁊ intra craneuꝫ ⁊ ext̄ craneum ⁊ indagatio
huius rei est valde difficilis: ⁊ pōt cognosci ex p̄cedentibus
vel p̄mitiuis causis ⁊ figura capitis: ⁊ ex humiditate vel sic-
citate nariū vel ex reumate capitis ⁊ temporib⁹ ꝯsuetudini-
bus patientiuꝫ: ⁊ alijs accidentib⁹. Et soda supueniēs ex ca
lore solis ⁊ frigiditate aeris: si succurrit̄ ei velociter de facili
transibit: ⁊ si ꝑmittitur cronicari erit difficilis cure. ¶ Dixit
Appollonius. cura huius morbi dꝫ eē ventris laxatio: ⁊ ab
stinere a cib⁹: somno: loquela: qete. gaudio ⁊ vino. ¶ Dixit
Gal. in soda superueniēte ex caliditate solis dꝫ inungi iesuc
vsqꝫ ad frontē cū oleo infrigidato ad niuē: ⁊ nō infridet̄ po
sterior pars capitis: q: nocet origini neruoꝝ ⁊ non ꝯfert so-
de. Et frigiditas tranūt a p̄ncipio iesuc ad cerebꝝ ꝑꝑ sui hu
miditatē per ligamēta que vocant̄ corona. Et dixit cauen-
dū est a succo mandragore papaueris solatri ⁊ his similib⁹:
q: polēe est ꝙ multū offendāt: ⁊ si indiges vti eis vtaris pau-
ce ⁊ cuꝫ magna cautela. Et soda superueniēs ex frigidita te
aeris curet̄ cū olō rutbaceo calefcō: ⁊ si necē ē iducē forti o
reꝫ caliditatē admisceat̄ ei euforbiū. Et silr iuuat oleum de
sansuco: ⁊ laurinū. Sꝫ oleū balsaminū nō est: tante virtutis i
hoc morbo. Et in soda calida siue frigida: si ꝓlongat̄ debet
abradi caput ⁊ inungi si est calid. cuꝫ cerotis frigidis ⁊ cum
vnguentis multe infrigidationis. Et si est frigidus ponatur
in cerotis decima pars euforbij. ¶ De soda ꝑꝑ ebrietatem
dixit. G. ponat̄ supra caput patiētis sodaꝫ ex ebrietate oleū
ro. nō multū infrigidatū: ⁊ vtat̄ eger somno: ⁊ quiete tota die
vsqꝫ sero: ⁊ postea intret balneū ⁊ cibet̄ cū pane ⁊ ouis sor-
bilibus. i. imbret. lactucis caulibus: ⁊ lentibus: ⁊ dent̄ ei pira
⁊ coctana si vult ea. Et caueat a fructibus palmaruꝫ: q: de
coꝝ ꝓprietate est iducere soda: ⁊ dꝫ dormire longo somno:
⁊ in aurora intrare balneū ⁊ spargat̄ sepe supra caput eius
aqua calida ⁊ dormiat post exitū balnei: ⁊ iteꝝ intret versus
sero ⁊ cibet̄ cibis: qb⁹ cibat⁹ fuerat p̄mo die: ⁊ nō bibat mul-
taꝫ aquā purā donec soda nō ē mitigatū. Et si post alleuia-
tionē sode aq̄ ei nocet: detur ei vinū bene lymphatū: ⁊ den-

tur ei ad comedēdū testiculi: ⁊ ale galloꝝ: ⁊ pisces petrosi
parui: ⁊ pulli facti cum spedebeg: vel cum aqua ⁊ sale ⁊ cum
cesset dolor ambulet ante sui comestionem per loca vento-
sa. Et ille qui indiget calefactione ambulet per loca calidi
aeris: ⁊ si superit aliqd de morbo curet̄ post h̄ cū oleo camo
millio calefacto: ⁊ postea cū oleo liliaceo calefacto ⁊ aspsio
aq̄ calē i balneo ꝯfert ei: q2 dissoluit vapores ⁊ ꝓuocat som
nū. Et si patiēs ter itrabit balneū nō errabit. Et cū mitiga-
ta fuerit violētia morbi vtat̄ oleis calidis que p̄diximus.
¶ De soda supueniēte ex casu percussione vel apostemate.
¶ Dico ꝙ si cognoscis ꝙ sit soda causa apostemat̄ melior
cura erit in p̄ncipio flobotomia: ⁊ clysterizare vt trahat̄ ma
teria ad inferiora: ⁊ si cutis capitis est salua ponat̄ desuper
acetū ⁊ oleū ro. Et si apostema ⁊ soda sunt magna cauēduz
est ab aceto ⁊ est ponēdum oleum ro. tepefactū solum: ⁊ cuz
morbus fuerit in declinatione ponātur olea mollificatiua.
Et si apostema fuerit durum decoquantur cuz eis menta-
strum ⁊ absinthiū: ⁊ similia. ¶ Et dixit Paulus. Caueat pa
tiens a sole ⁊ balneo in p̄ncipio ⁊ a multo cibo: ⁊ vino peni
tus: ⁊ multa loquela et cibis acetosis acutis et salsis: et ma
defiat lana caprina in oleo ro. et aceto tepidis: et ponantur
quotidie supra caput et emplastret̄ ex melliloto decocto.
¶ Dico ꝙ ista ꝯferunt ad mitigandū dolorez. ¶ Dixit. P.
Accipe frondes mirti et decoquant̄ in vino et emplastret̄
exinde caput. ¶ Dixit. G. nolo ꝯfiteri ꝙ opium ꝯfert in his
morbis: q2 ipsuz generat obscuritatē visus ⁊ nocet cerebro
⁊ facit dolorē tēporibus: ⁊ possibile est ꝙ ducit ad sincopiz:
sicut euenit in colica: s3 necesse est aliqñ ipso vti: qm̄ mitigat
⁊ lenigat dolorē: cum apponitur in emplastris aspersionibꝰ
⁊ vnctiōibus. Et difficilior soda est minor forti dolore ocu-
lorum aurium ⁊ dentium. Et nolo tacere: ꝙ plures mortui
sunt: qui propter fortem dolorem colice sumpserunt opiuz:
⁊ ducti sunt ad sincopim ⁊ demum defecerunt.
¶ Dixit Appolloniꝰ. melior cura est i soda reddere vētrē flu
xibilē ⁊ minuere cibū ⁊ p̄termittere vinū. Et plures sunt q-
bus multiplicat̄ colera in stō ⁊ incurrūt sodam: nisi oi mane
comedūt tēpestiue. Et cura istoꝝ erit iducere eis vomitum
cū aqua calida. si de facili vomūt: ⁊ qbus difficilis est vomi
tus: dentur cibi stō ꝯueniētes pauce quātitatis: ⁊ balneent̄
eodē die v̄sus sero: ⁊ eoꝝ cena sit leuis: ⁊ in mane sumāt pa-
rū de absinthio. ⁊ postq̄3 cibus fuerit digestus nō sustineāt
famē: s3 sumāt panē cū dactilis iformatis vel oliuas imatu-
ras: aut silia his stiptica: q2 ego multotiēs exptus suz hanc
curā: ⁊ inueni eā iuuatiuā. ¶ Dico ꝙ debēt laxari hi aliqbꝰ
diebꝰ cū decoctōe mirabol. ⁊ tamarindoꝝ: ⁊ det̄ ei post hoc
parū panis cū succo granatoꝝ quolibet die ieiuno stoma-
co: priusq̄3 eueniat insultꝰ sode: ⁊ ꝓpter hoc non patient̄ so-
dā: postea balneent̄ ⁊ comedāt silr parū ante sodā: ⁊ quoli-
bet die sumāt cibos ꝯfortātes os stomaci: ⁊ ꝓuocet̄ fluxus
colericus. ¶ Et dixit abstinētia cibi multū ꝯfert sode facte
ex repletione: ⁊ cū in ore stomaci abundāt humores pūgiti-
ui. abstinētia cibi offendit. Et si humores colerici sunt in stō
mūdificet̄ cū iera: ⁊ cognoscit̄ eo ꝙ patiēs habebit abhoia-
tionē ⁊ nauseā ⁊ apponat̄ parū croci in iera: q2 ipsum gene-
rat sodā. Et ꝯsuetudinis mee est iterrogare patiētes quali-
ter sentiūt sodā. ⁊ qdā eoꝝ dixerūt: q2 sentiūt quasi corrosio
nē: ⁊ aliȷ̄ magnū onus pōderositatis: ⁊ aliȷ̄ fortē caliditatem
vel frigiditatē. Et cū sentiūt pūcturā ⁊ corrosionē: tūc soda
fit ex humoꝝ vel vētositatū acuitate. Et si sentiūt distēsio-
nē sine pūctione erit ex repletiōe. Et si distēsio est sine pōde
rositate erit ex vētositate. Et soda q̄ fit cā flegmōis vel al
terius ap̄atis cōmunicātur caliditas ⁊ pōderositas. Et mul
tū d3 medicus p̄meditari ad cognoscēdū cām morbi: ⁊ cuz
ipsaz cognoscit ⁊ curare incipit: l3 nō sentiat ex ea patiēs ili
co beneficiū nō est trāseundū ad aliud: q2 cū morbꝰ est diffi
cilis nō possunt ꝯferre medicamie nisi post lōgū tēpus: ⁊ in-
diget forti ⁊ magna curatione donec manifestet̄ negocium
⁊ ꝑueniat ad digōnē: ⁊ ponātur in p̄ncipio morbi deducētia
ꝯ̄ria medicamina ⁊ vincētia ipsaz: ⁊ in vltimo dissoluētia: ⁊
in medio digerentia debemus scire: qm̄ clysteria fortia sunt
valde vtilia in hoc dolore: qm̄ trahūt mām ad inferiora. Et
calefactio cū sale est valde iuuatiua in morbis frigidis. Et
si egritudo ꝓlongat̄ vtat̄ eger medicinis fortibꝰ sicut sunt
castor. ⁊ pillule cochie: ⁊ silia. ¶ Dixit. G. calefactio cū pani
co est melior: calefactiōe salis: ⁊ emplātio cū seminibꝰ lini ⁊
serpillo vel ysopo est valde bona: ⁊ appositio de lana capri
na madefacta in oleo anetino vel camomillio tepido supra
caput mitigat multū dolorē. ¶ Medicina fortis ꝯ̄ dolores
capitis frigidos cronicos. Recipe sulfur. castor. baccas lau
ri: eq̄li pōdere: ⁊ tere ⁊ misce cū butyro ⁊ oleo ro. ⁊ iunge ex-
inde petiā: ⁊ pone supra frōtez. ¶ Dico ꝙ bonū est inunge-
re petiā cū elchitran: qm̄ est valde sufficiēs ad calefaciēdū
⁊ subtiliādū. Et si ꝓlōgat̄ dolor flōmet̄ vena frōtis vel nasi
⁊ fiat scarificatio supra nuccā: ⁊ ꝓuocent̄ sternutatiōes: ⁊ si
ꝓtendit̄ morbꝰ curet̄ cū medicina sinapis. ¶ Dixit. G. ego
nō facio hāc curā in morbis calidis oino: s3 hic morbꝰ acci-
dit s̄m pluries ex frigiditate: ⁊ iō cōferūt multotiēs he cure.
verūtn̄ medici verent̄ de his medicinis: sicut verent̄ hoies
cū sunt in pelago maris: ⁊ ego fui expertus camomill. ⁊ eius
oleū: ⁊ inueni ipsaz valde iuuatiuā sode: ⁊ silr emplastratio ⁊
calefactio ex ea iuuat: ⁊ isufflatio ⁊ istillatio naribꝰ ex rebus
trahētibꝰ multā humiditatē: sicut sunt succus cucum̄. asini.
panis porciū. nigelle. salis armoniaci: ⁊ similiū.

mm ¶ Dixit. G. p̄meditat̄ in emigraneo: ⁊ si indiget flōmia vel la
xatione: ⁊ qs humor est educēdus: ⁊ cū corpus erit mūdifi-
catū fricet̄ locus dolēs cū pāno lineo donec calefiat ⁊ cali-
ditas appareat in exterioribꝰ: ⁊ hoc est faciēduz ante horaz
insultꝰ: ⁊ postea fiāt inunctiōes: ⁊ si patiēs sentit caliditates
ponātur iunctiōes in aquā frigidā: ⁊ si sentit frigiditatē po-
nant̄ in calidā in fine caliditatis: ⁊ misceantur cum eis stipti
ca confortatiua capitis: sicut que dicam.

ll ¶ Medicina ꝯferens sode antique ⁊ emigranee. Recipe pi
mm peris albi: ⁊ croci. añ. aur̄. ij. euforbij. fimi colūbini. añ. aur̄. ȝ.
salis aur̄. i. terātur ⁊ misceātur cū aqua: ⁊ liniat̄ ex ea locꝰ do
lens. ¶ Alia medicina. Recipe tapsie altit. añ. aur̄. iij. eufor.
aur̄. iiij. myrrhe opopona. añ. aur̄. i. terant̄ oia ⁊ misceant̄ cū
aceto si sunt sicca ⁊ liniat̄ exinde locus. ¶ Dixit. G. iam feci
multotiēs medicinā ex euforbio tm̄: ⁊ nihil miscui cū eo: ⁊ eu
forbiū erat decima pars ceroti facti cum oleo subtili: ⁊ vnxi
ex eo partē in qua erat emigranea: ⁊ cessauit dolor. Et si est
ex caliditate cauenduz est ab hac medicina: si est ex frigidi-
tate mitigat dolore incontinenti. Et cum dissoluitur eufor-
biū cū pauco olei ⁊ instillat̄ in aurē partis dolētis mirabilr
ꝯfert: ⁊ est euforbiū decima pars olei. ¶ Dico ꝙ hic morbꝰ
s̄m plures fit ex frigiditate ⁊ humoribꝰ grossis. ⁊ nō pōt cu-
rari hic morbꝰ: nec ille qui appellat̄ caudati seu ouū: nisi cū
rebus multe caliditatis. ¶ Dixit. G. in. x. meamir. Curat̄ so-
da vetus cū emplastro de setharagi: sicut est i caplō de ve-
na sciatica. ⁊ valet quātū emplm̄ de sinapi. ¶ Dico si nulla
cura videt̄ ꝯferre: p̄cedēs fiat cura cū emplō de sinapi ⁊ cō
seruet̄ sanitas capitis s̄m ꝙ exigit. ¶ D̄r in fine libri catici-
pion. Cura sode ⁊ fortis emigranee est stringere tēpora for
ti ꝯstrictiōe. ¶ G. in p̄ libro de chimis. qñ dolor capitis est
ex grossis humoribꝰ vel tardis ꝯfert qescere ⁊ stringere ca-
put: ⁊ tēperate calefacere ip̄z: ⁊ hec cura mitigat dolorem ⁊
digerit mām. ¶ Et dixit in. 2. de chimis in forti dolore capi
tis facto ex sanguine ⁊ vaporibꝰ calidis si v̄tus est fortis d3
fieri flōmia vsq3 ad sincopiz: ⁊ postea debēt fricari extrema
corporis ⁊ ligari ⁊ poni desuper medicine calide.

ll ¶ D̄r in libro ꝓblematū. lōge vigilie iducunt sodā. q2 ipedi-
unt digōnē: ⁊ faciūt ascendere ad caput vapores calidos: ⁊
lōgus somnus silr inducit sodā: q2 facit digōnē extēdere: ⁊
replet caput humiditate. ¶ Dixit. Y. in q̄rta particula affo-
rismoꝝ. Soda fit ex forti caliditate agēte in mā3 grossaz ex
qua ḡnant̄ grosse vētositates ascēdētes caput: ⁊ pōt fieri ex
caliditate sola absq3 mā. Et aliqñ fit ex colera existēte solū
in capite vel in stō: ⁊ aliqñ fit ex multa hūiditate viscosa re-
plēte vētriculos cerebri: ⁊ coadunāte ⁊ replēte ip̄z ex vēto
sitate grossa ḡnata in capite. ¶ Et dixit in sexta ꝑticula. po
steriora capitis dolentia in fronte recta vena incisa iuuat.
¶ Dico silr ꝯfert icisio posterioris si dolor est in anteriori:
eo ꝙ mā trahit̄ ad opposita. ¶ Et dixit in eadē ꝑticula. Ca
put dolēti ⁊ circūdolēti: si sanies vel aq̄: aut sanguis fluat ꝑ
nares aut aures soluit egritudinē. ¶ Et dixit Cōmētator i
hac ꝑte. Nos h̄ itelligē debemꝰ: si ex ap̄ate sanguico dolue
rit caput: vel ex hūoribꝰ crudis coadunatis in eo. Si v̄o do
luerit ex grossa vētositate iflatiua: vel ex multo sanguie: aut
colera rubea capitis pūgitiua vel ex cōplōne frigida: aut ex
pessimis vulneribꝰ: aut aliȷ̄s ap̄atibꝰ sanitas aliter ꝓsequit̄.
¶ Et d̄r in libro de chimis. ꝙ generat̄ aliqñ soda ex potu
aque frigide: ⁊ maxime si aqua est mala: q2 debilitat virtutē
stomaci. ⁊ trahit ad ipsuz humorē eruginosuz ab epate. Et

vinū albū pauce stipticitatis mitigat hunc dolorē. Et cum
fit dolor ex humore nō calido in stomaco mitigādo hoc vi
no adequaꝛ ⁊ redditꝛ fluxibilis ⁊ expellitꝛ. ¶ Et reperitꝛ in li
bro de tyriaca cesaris. Opiū curat soda antiquā i quo sunt
fortes vigilie. ¶ Et dixit. G. in flōmia sua in principio cure
sode dꝫ fieri flōmia brachij vel manus: ⁊ postea contrarie
partis capitis dolētis. Et in grauedine doloris anterioris
partis capitis fiat vētosatio in nucca vel occipitio ⁊ i gra-
uedine ⁊ dolore ceruicis flobotomeꝛ vena que est in medio
frontis: ⁊ cū grauedo ⁊ dolor est in toto capite flobotomeꝛ
in ꝑncipio in brachio. Et si dolor erit cronicus flobotome-
tur in capite ⁊ extrahaꝛ sanguis si potest ex loco. in quo est
dolor. Et non fiat carassatio vel ventosatio in capite nisi
postq̄ corpus fuerit mundificatum.

mm ¶ Dixit. Y. in. 6. secūde particule epidimiaꝝ. qn̄ soda non fit
causa vini vel febris vel causa morbi ꝯsueti capiti superue
nire. qui ouū vel craneus: vel emigranea appellaꝛ vel ei si-
milis. ⁊ patiēs in alijs suis dispōnibus est bene sanus debꝫ
exhiberi offa vini bene lymphati: qa talis soda ſm pluries
generaꝛ ex sup̄fluitatibus calidis coadunatis in stomaco: ⁊
cū isti humores descendunt ad fundum stomaci ⁊ inueniūt
cibum calidum subtilis nutrimenti. adequantur ⁊ consumū
tur dicte superfluitates.

ll ¶ Et dixit in ꝑncipio afforismoꝝ. scd̄e particule epid̄. aliqn̄
accidit soda cuꝫ apostemate matricis: vel post partū causa
difficultatis eius ⁊ dolor sentitꝛ in iesuc. i. fontanella. Et di-
xit sternutatio liberat soda factū ex vētositate grossa. ¶ Di
xit Judeus. quicūqꝫ habet subtilēꝫ odoratū ⁊ defacili per-
ceptibilem de leui incurret soda ⁊ multum infestatur ab eo
sicut ille qui multū habet in ore stomaci sensibilitatē defaci
li incurrit dolorē stomaci. ⁊ plurimum vexantur ab eo.

mm ¶ Et semper ego curaui soda. q̄ dr̄ craneus cum pillulis de
aloe epatico ⁊ mastice. administrādo eas assidue ⁊ multam
inueni in eis efficaciā: experiēdo eas multotiēs: ⁊ insufflo in
naribus trociscos stelle: et do in potū filoniū et intromitto
ipsum per nares. et plures ex hoc liberati sunt. Et qn̄ est ex
caliditate in potu exhibeo patienti cassiafist. et oleum amig
dalinum pluribus diebus. Et si ex frigiditate do oleum de
kerua: et facio ex eo inunctiones et prolongo somnum: et ci
bo eum paulatim cibis facilis digestionis.

ll ¶ Et si soda quotidie īfestat patiētē: ⁊ oculi eiꝰ apparēt ru-
bei: ⁊ sunt in eis pūctiones: ⁊ dolores incidanꝛ ambe vene
pulsatiles tēpoꝝ: ⁊ qn̄ augmētanꝛ ⁊ distēdunꝛ ⁊ torquenꝛ. i.
cōmissure suture ligamēta capitis que appellanꝛ socbu vel
ex ventositate grossa generata ex humore. ¶ Et dixit Ta-
bri. quicūqꝫ assuescit odorem sansuci ⁊ instillat sepe suis na
ribus de eius oleo nunq̄ incurrit soda. ¶ Dico q̄ hec spe-
cies sode est ex grossa ventositate.

mm ¶ Et dixit q̄ linire supra partē in qua est emigraneus tictu
raꝫ vel attramētū scriptoꝝ est expertū: ⁊ est mirabilis iuua
mēti. Et qn̄ dolor accidit radici oculoꝝ morbꝰ est intus cra
neū: tūc necesse est inducere fluxū. Et cū fortificaꝛ ⁊ augenꝛ
dolor capitis in febribꝰ ligenꝛ extremitates. ⁊ testiculi forti
ligatura: ⁊ post momētū dissoluanꝛ ⁊ intromittanꝛ in aquaꝫ
calidā: ⁊ hic ordo curationis trahit caliditatē capitis ⁊ pō-
derositatē ad inferiora: ⁊ ablutio extremitatum cū aqua ca
lida ⁊ cibi facilis digestionis conferunt multum sode.

ll ¶ Dixit Aarō. si vis scire māꝫ faciētē sodā indagare cōplō-
nē cerebri patiētis ⁊ dietā qua vtebaꝛ in sui salute. Et dixit
cū dolor est sub craneo penetrat vsqꝫ ad radicē oculoꝝ: qꝛ
tunice oculoꝝ quādā habēt originē ab ista parte. Et sodaꝫ
qui appellaꝛ craneus est in toto capite: ⁊ venit vsqꝫ ad ocu
loꝝ radicē: ⁊ facit in eis obscuritateꝫ. Et eius cura erit cum
augmentaꝛ dolor vti de tertio in tertiū semel de pillulis de
aloe: ita q̄ medietas dosis sumaꝛ in sero: ⁊ alia medietas in
medietate noctis. ⁊ postea sumanꝛ semel pillule cochie. Et
postea exhibeanꝛ. iiij. auꝛ. de pulpa cassiafi. cum duobꝰ auꝛ.
de oleo nucū ⁊ instilleꝛ naribus filoniū cuꝫ trociscis stelle ⁊
lacte mulieris nutriētis puellā: ⁊ deꝛ silr̄ hoc i potu: vt ꝓuo
cetur somnus: ⁊ insufflenꝛ naribus muscus aloe ⁊ cāphora:
⁊ silia que ꝯfortēt caput post purgationē: ⁊ cibꝰ eoꝝ dꝫ oi-
no carere vapore sicut lētes: oleū amigdalarū: ⁊ res frigide
sic̄ cucurbite atriplices: granata: coctana: ⁊ poma: ⁊ de car-
nibus comedant carnes facilis digestionis: ⁊ clysterizētur
clysteribus calidis: ⁊ spargantur supra capita eorum spar-
gefactiones ꝯfortatiue: ⁊ inungātur tēpora ⁊ frons cū rebꝰ
stipticis ⁊ digestiuis: sicut est opium: crocus: sanguis draco.
myrrha ⁊ gummi arabici.

¶ Et qn̄ accidit soda ex mlta cerebri sensibilitate curaꝛ nar
cotizādo ipꝫ ⁊ ꝓuocādo somnū: ⁊ nō repitꝛ aliqd mitigās so
da calidū: sicut instillare naribꝰ lac mulieris nutriētis puel-
lā. ⁊ oleū vio. infrigidatū ad niuē: ⁊ dare in potū aquā frigi-
daꝫ: ⁊ ponere supra caput frigida. ⁊ dꝫ patiēs locari in loco
multū frigido. ¶ Et si soda est frigidū ⁊ sine febre exhibeaꝛ
egro bonū vinū vetus lymphatū cū aqua decoctiōis semi-
num: ⁊ solum vinum bonum vetus confert ei.

¶ Et aliqn̄ accidit soda ex eūatione vel inanitiōe sanguinis
corporis. quēadmodū accidit mulieribus que post partum
emiserūt multū sanguinē. Et cura huius est īstillatio in na-
res ⁊ emplastratio capitis ex rebꝰ frigidis ⁊ humidis: ⁊ die-
ta humida carniū. s. agnoꝝ ⁊ edoꝝ assatoꝝ ⁊ vitelli oui: ⁊ si-
miliū. ¶ Et soda que accidit vitio stomaci leuigaꝛ cum sto
machus est vacuus ⁊ leuis: ⁊ fortificaꝛ cuꝫ est pōderosus ⁊
repletꝰ: ⁊ qn̄ cibus corrūpitur in eo. Et ꝑncipiū curationis
eius est vomitꝰ. scd̄ario fluxus: ⁊ debēt exhiberi cibi facilis
digōnis: ⁊ ꝯfortari caput cū emplastris frigidis ex rebꝰ aro
maticis ⁊ succo herbaꝝ odoriferaꝝ calidaꝝ: si in stomaco ē
flegma: sin aūt cū succo frigidaꝝ: ⁊ ꝓhibeanꝛ cibi vaporosi
⁊ dētur cibi faciētes vētrē fluxibilē: ⁊ si in stōaco est flegma
inducēs soda: dentur cibi calidi. Si est colera: dētur frigidi:
sicut cucurbita atriplices ⁊ mes vel pisa: ⁊ deꝛ ierapigra: ⁊
stomaco flegmatico detur diaciminū: ⁊ silr̄. Et cū stomacꝰ
erit mūdificatꝰ exhibeātur cibi ꝯfortātes ipsuꝫ q̄ nō multi-
plicentur humores in eo: ⁊ hoc eligitur ex caplō stomaci.

¶ Cura sode antique cōmorātis assidue. qd̄ ſm plures fit ex
frigiditate ⁊ humoribꝰ grossis. in ꝑncipio dꝫ abradi caput ⁊
inungi ex hoc epithimate. ℞. eufor. ruthe siluestris cicute ⁊
sinapis. an̄. auꝛ. ij. boraci rubei. auꝛ. i. tere: ⁊ misce cum succo
maiorane: ⁊ carassetur caput ⁊ fiāt clysteria calida ⁊ incidā
tur vene amboꝝ tēpoꝝ ⁊ ponaꝛ vētosa in nucca ⁊ instillen
tur naribus res calide acute: ⁊ hec oia fiāt cū deliberatiōe:
qꝛ nō sunt faciēda iuuenibꝰ sup̄ calefactis: ⁊ medicine instil
lande naribus: ⁊ ꝓuocātes sternutationes debēt esse expel
lētes vētositatē: sicut castoꝛ. opopo. serapinū. nigella: ⁊ silia:
que silr̄ disp̄gunt vētositates ⁊ exopilāt opilationes existen
tes in capite ⁊ bonū est insufflare muscū per nares: qꝛ cale-
facit ⁊ ꝯfortat caput: ⁊ hoc etiā operanꝛ cicuta: piretrū: suc-
cus sansuci: ⁊ qd̄libet fel auiuꝫ: ⁊ gargarismata fortia. ⁊ oēs
medicine nariū que sunt in capitulo torture ⁊ paralysis.

nn ¶ De inflatione capitis. ¶ Dixit Aaron. iflaꝛ caput vel ma
gnificaꝛ ex vētositate grosse humiditatis existētis in codeꝫ
loco: ⁊ eius cura erit cura spasmi. ¶ Dixit Alchindus in li-
bro de electionibꝰ sternutamētuꝫ expertū: ꝓbatū: laudabi-
le ⁊ bonū ad intromittēdū naribꝰ infantis: cuiꝰ caput est in-
flatuꝫ. ℞. fel gruis ⁊ vulturis: ⁊ fel piscis q appellaꝛ scablet
castoꝛ. fustes ruthe siluestris: macis ⁊ croci eq̄lis ponderis:
zuccari albi partes. ij. vniꝰ rei: terātur oia ⁊ cribellētur per
pānū sericū ⁊ ipastētur cū succo psilij viridis ⁊ informētur
exinde grana: sicut lētes ⁊ desiccētur ad vmbrā ⁊ dissoluaꝛ
oi die granū. i. cū aqua rosata: ⁊ instilleꝛ naribꝰ p̄ tres dies:
in aurora ⁊ mēsureꝛ caput cū vno filo a p̄ die diminutionis
lune ⁊ reqre ꝑmā diē inouatōis eiꝰ ⁊ iuenieꝛ diminutū a sui
iflatiōe: ⁊ iteꝝ renoueꝛ istillatio dicto mō ⁊ oio cessabit ifla
tio. ¶ Aliud medicamē. ℞. fel lupi: ⁊ gruis: muscuꝫ lignum
aloes: idiaꝯ. zuccaꝝ albū eq̄lr̄ ⁊ itromittaꝛ p̄ nares cum la-
cte mulieris. ¶ Emplastrū ad hoc. ℞. semina nasturcij ⁊ te
re ⁊ agita ea cū aqua ⁊ madefac exinde petiā. ⁊ empla cap̄.

ll ¶ Dixit Paulus. Soda qd̄ fit ex calitate est fortis doloris: ⁊
illd̄ qd̄ est ex friditate siccitate est minoris doloris. ⁊ ex hūi
ditate nō pōt fieri soda: nisi mltitudie māei. Et tactꝰ cutꝭ ca-
pitis patiētis soda ex calitate sine mā sentitꝛ cals ⁊ siccus: ⁊
eius oculi sunt rubicūdi: ⁊ affectat patiēs res fridas ⁊ iuuaꝛ
ex eis: ⁊ hec acetū ⁊ oleū ro. Et bedarugi. i. citraria vel basi-
licon trita ⁊ mixta cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ emplāta capiti mul-
tū ꝯfert: ⁊ vtaꝛ patiēs dieta ⁊ cura supius notata. Et curan
tur patiētes soda frigidū cū oleo ruthaceo ⁊ balneo calido
⁊ calefactorijs vel rebꝰ calefaciētibꝰ. ¶ Et qn̄ nō est ex re
pletione nec ex mā ascēdēte caput: ꝫ ex calitate frigida. ℞.
euforbium vetus ⁊ fimū columbinū ⁊ piper equaliter ⁊ te-
re ⁊ misce cū forti aceto ⁊ emplastrareꝛ exinde caput: ⁊ cum
soda est materia colerica prouocetur fluxus: ⁊ postea vta-
tur eger balneo ⁊ rebus extinguētibus colerā ⁊ laxātibus.

Et si doloꝛ est multus foꝛtis fiat iunctio ex narcoticis ⁊ in- stillētur in nares. Et ꝯfert sode calido pot⁹ vini subtilis be ne lymphati.i.ip̄ꝫ aut mitigat malā cōplonē cerebꝛi. ¶ Et si accidit soda ex cōmunitate alterius mēbꝛi curet illud mē bꝛuꝫ: ⁊ sode facto ex malis humoꝛibus in stomaco existēti- bus cōfert vomitus ⁊ sode qui fit causa vini est in capitulo ebꝛietatis. ¶ Et qñ est ex ꝑcussione flobotomet patiēs ea- dem hoꝛa qua ꝑcussus fuerit ⁊ ponant supꝛa caput parum mollificātia ad mitigāduꝫ doloꝛē: sicut oleuꝫ sisaminū: oleū ro. tepiduꝫ: ⁊ ꝓhibeat vinū oino: ⁊ vtat cura habētis apo- stema calid. ⁊ ꝓuocetur fluxus. ¶ Et in soda supueniēti ex frigiditate non inuenitur facies egri extenuata: sed repleta ⁊ tactus capitis sui ⁊ faciei non reperit calidus. ¶ Et habē tes soda ex repletione flobotomet in p̄mis de vena bꝛachij secūdario de vena nasi. Et si est ex humoꝛibus flegmaticis fiat flōmia ⁊ ꝓuocent sternutationes leuigātes cap̄. ⁊ eua- cuātes dictos humoꝛes: sicut succus cucumeris asinini: pul pa colloquintide: nigell. ⁊ silia: ⁊ fiāt clysteria foꝛtia: qꝛ con- ferunt. Et cuꝫ ꝓlongat doloꝛ fiāt medicine rubificatiue: ⁊ si foꝛtificat dētur narcotica. Et si doloꝛ moꝛat assidue in ca- pite: ⁊ cū eo sentit caliditas ⁊ mot⁹: ⁊ dubitat q̄ sit ex sangui ne ascēdēte ꝑ arterias icidant arterie que sunt post aures.

¶ Dixit Alexāder. soda ſm pluries euenit ex caliditate: ⁊ il- le qui fit ex siccitate nō est adeo foꝛtis: sicut illd qd̄ est ex ca liditate: ⁊ habētes cōplonem humidā nō incurrūt soda nisi dominiū caliditatis vel frigiditatis sit in eis. In soda cali- do tactus capitis ⁊ faciei est calidus ⁊ oculi sunt rubei ⁊ af- fectat eger potū aque frigide: ⁊ confert ei cū irroꝛat ex ea: ⁊ eius cura est acetū ⁊ oleum: id qꝛ plurimū ꝯferunt: ⁊ si cali- ditas est foꝛtis misceat cum eis succus herbarū frigidarū: sicut sempuiue ⁊ cucumeris: ⁊ siliuꝫ. ⁊ si adsunt vigilie exbi- beantur narcotica. ⁊ si sentit in capite pōderositas ponan- tur vētose in nucca: vt trahat materia ad inferioꝛa: ⁊ multū confert endiuia cuꝫ aceto comesta. Et silr̄ potare parū ace ti lymphati: ⁊ hoc pꝛodest habētibus caliditatē: ⁊ soda fixū.

¶ Et aliqñ fit soda ex caliditate epatis: ⁊ ascēdūt ex eo va poꝛes calidi ad caput quolibet die. Et cura huius est ciba- re patientē ante hoꝛā insultus cū pane madefacto in aceto ⁊ aqua: ⁊ ex hoc ꝓhibetur ascēsus vapoꝝ vel exbibeat suc cus pomoꝝ ⁊ coctanoꝝ: aut aliquoꝝ fructuū similiū. sinaūt aqua infrigidata ad niuem bibat. Et talis cura erit patien- tium soda causa caliditatis stomaci vel splenis. ¶ Et soda veniēs ex grossitudine flegmatis accidit habētibus cōplo- nem flegmaticā ⁊ coloꝛem plūbeuꝫ. Et huius cura erit cuꝫ oleo ruthaceo ⁊ balsamo ⁊ medicinis rubificatiuis ⁊ garga rismatibus trahētibus flegma. Balneo. vino: ⁊ vomitu cuꝫ aqua radicū. ⁊ hec sunt iuuatiua. Et si flegma est modicum penitus non indigent tāto cōsilio: qꝛ pauxillū ex eo sufficit.

¶ Receptio bone iunctiōis. ℞. pipis al. amurce olei croci. añ. aur. ʒ. euforbij noui. aur. i. fimi colūbini aur. ij. ⁊ tere ⁊ cū bono aceto: ⁊ fricet ex eo pars dolēs donec calefiat ⁊ rube scat. ¶ Et in soda supueniēti ex colera detur in potum sca monea ⁊ oꝛdinet bona dieta ⁊ balneū dulce. Et i illo qui fit ex flegmate detur iera cuꝫ pulpa colloquintide ⁊ res subti- liatiue ꝯuenientes cerebꝛo. Et si cum soda est tremoꝛ scias apostema esse in cerebꝛo. Et in soda accidenti ex angustia pꝛocures pꝛoducere vel inducere somnuꝫ patienti ⁊ hume ctare eius complexionem.

mm ¶ Et eradicatur emigraneus ⁊ soda frigidus humidus assi due cōmoꝛans ex esu alleoꝝ. Pillule mirabiles ⁊ expte mul

ll totiens qbus nō reperiunt silēs ꝯtra emigraneum ⁊ soda ⁊ oēs egritudines frigidas ⁊ antiquas capitis: sicut epilepsia ⁊ vertigo. ℞. aloes epatici. pulp̄. collogntide. diagredij: bde lij cornicū ellebo. ni. añ. ℥. i. euforbij nitri. añ. ℥. ʒ. confice cum succo cauliuꝫ: dosis coꝝ erit aur. ʒ. Et melioꝛ cura que fieri possit in emigraneo facto ex colera: est dare in mane patiē- ti panē madefactū in aceto lymphato: ⁊ itromittat eger in balneū ⁊ exbibeant ei trahentia coleram.

ll ¶ Dixit scbare. aliqñ accidit soda ex vermibus gñatis in ca pite ⁊ cognoscit ex coꝛrosiōe: qm̄ sentit patiēs in capite de odoꝛe fetido qui est in eo: ⁊ auget doloꝛ cuꝫ mouet caput ⁊ cura erit ꝓuocare sternutationē ⁊ instillare naribus interfi ciētia vermes. ¶ Dico hoc est de sensibilibus longinquis.

¶ Experimētū ꝯferēs doloꝛi capitis. ℞. radices curcume: vel celidonie ⁊ tere eas: ⁊ misce cū oleo de amigd. amaris: ⁊ inungatur ex eo palatū ⁊ suffumiget cū curcume expte inun ctionis donec desiccetur ⁊ inungat ex eo caput bis vel ter ⁊ cessabit doloꝛ. ¶ Cura sode calidi. ℞. solatrū cuꝫ suis fron dibus: ⁊ tota sui essentia ⁊ tere ⁊ extrahe inde succū: ⁊ instil- lentur naribus tres gutte: ⁊ postea intromittant alique gut te olei viol. ⁊ ex hoc curabit patiens. ¶ Dico multotiēs fe- ci hanc medicinā ꝓpter sui laudabilē operationē. ℞. opiuꝫ coꝛtices radicis mādragoꝛe floꝝ. nenufar. ⁊ cāphoꝛ tere: ⁊ in foꝛma exinde trociscos: qui exiccent ad vmbꝛaꝫ: ⁊ insufflet vnus narib⁹. ¶ Aliud tere floꝝ. nenufar. ⁊ extrahe inde suc- cum ⁊ exicca ⁊ recōde: ⁊ cū necesse fuerit dissolue parum cū aqua ⁊ instilla ex eo naribus tres guttas: ⁊ post istillationē confert exbibere patiēti farinatā conditā cum aliqua pin- guedine. ¶ Dixit Simeon. cū patiēs sodā sentit pōderosi- tatem ⁊ repletionem in capite: flobotomet in nare ex latere partis dolētis ⁊ extrahat multū sanguinis: vel de venis tē- poꝛū ⁊ ꝓuocet fluxus ⁊ ponat supꝛa caput acetū ⁊ oleū ro.

mm ¶ Et ex melioꝛibus emplastris emigranei est emplastruꝫ fa ctum ex croco ⁊ gall. dissolutis cum aqua.

ll ¶ Et succus pētafilon instillatus naribus multū ꝯfert sode antiquo. ¶ Et in secūda particula epidimiaꝝ. dixit. Y. So- da subito supueniens sanis ſm pluries accidit ex humoꝛib⁹ pungitiuis oꝛis stomaci: ⁊ mitigat ex esu panis calidi made facti in vino lymphato: ⁊ spargefactio aque calide super ca put est valde bona patienti ardoꝛē in eo ꝓpter solis calidi- tatem. Et cū aliqs sentit doloꝛē aut pōderositatē in capite spgat tādiu aq̄ cal'a supꝛa caput donec pedes multū sudēt.

mm ¶ Dixit Oꝛibasius. Confert emigranee instillare auribus oleum tepidum in quo sit dissoluta. ℥. ʒ. euforbij.

oo ¶ Et quibus cōmouetur cerebꝛum detur in potuꝫ sticados cum aqua vel syrupo mellito. ⁊ liberabitur.

ll ¶ Dixit Glaucon. cum aliquis sentit sodam cuꝫ abhomina- tione ⁊ punctione oꝛis stomaci ⁊ murmurat pꝛouocet ei vo mitus: qꝛ euomere colerā vel flegma vel ambo simul: ⁊ si ni hil sentit in stomaco indaget: an doloꝛ sit ex repletione vel ex opilatione alicuius partis cerebꝛi ⁊ inquirat per infirmū si equaliter sentit caloꝛē in toto capite: aut in vna parte ma ioꝛē q̄ꝫ i altera: ⁊ si doloꝛ ē cū pōderositate significat reple- tionē. ⁊ si cū pūctione significat vapoꝛes vel humoꝛes cali- dos ⁊ foꝛtis doloꝛ pulsatiuus significat apostema caliduꝫ. Et si distēsio est cū pōderositate vel foꝛti doloꝛe pulsatiuo significat multā vētositatē inflatiuā. Et si est cū foꝛti motu ⁊ verberatione significat apostma calidū in pāniculis pie ⁊ dure matris: ⁊ si est cū pōderositate significat supfluitatem contētam in essentia pie ⁊ dure matris. Et si moꝛbus capi- tis est ex vapoꝛ intuet si cā est foꝛtis caliditatis febꝛis dis- soluētis in humoꝛes ⁊ faciētis eos ascēdere cerebꝛū: aut cā debilitatis capitis: vel causa repletiōis dominātis supꝛa to tum coꝛpus. ¶ Et cū soda est ex repletiōe totius coꝛpoꝛis nō erit difficilis eius cura: ⁊ curabit euacuatione toti⁹ coꝛ- poꝛis. ¶ Et in soda superueniēti causa debilitatis capitis: modus curationis erit trahere mām ad oppositū hoc est a capite ad inferioꝛes partes: ⁊ hoc clysteribus acutis: flobo tomia: ꝓuocatione fluxus: ⁊ stringēdo ⁊ fricādo mēbꝛa infe rioꝛa: ⁊ ponendo supꝛa caput ea que expellant mām: ⁊ post hoc dētur dissoluētia ⁊ euacuātia. Et in p̄ncipio moꝛbi inū gatur caput oleo ro. aceto: ⁊ silibus infrigidatiuis: ⁊ in decli natione moꝛbi ponat oleū tepidū in quo sit decoctū anetū ⁊ mētastrū: ⁊ si nō soluet ex hoc moꝛbus fiāt gargarismata ⁊ ꝓuocent sternutationes. ¶ Et cū augetur moꝛbus intro mittat patiēs i balneū: ⁊ fricet caput cū nitro. boꝛace. ⁊ sina pi: ⁊ hec est. Cura debilitatis capit. ¶ Et in soda supueniē- ti causa febꝛis: ponat supꝛa caput aqua ro. oleum ro. ⁊ ace- tum ⁊ semen papaueris. Et soda significans crisim non de- bet pꝛohiberi nec curari.

pp ¶ Et inueni scriptum hanc medicinā cōferentē percussioni qua mouetur cerebꝛū: ⁊ multotiēs fui ipsaꝫ expertus ⁊ inue ni eā magne efficacie: verūtñ ignoꝛo cōponentē ipsaꝫ. Me dicamen. ℞. frōdes mirti: ⁊ vitis mētastrū ⁊ sansucuꝫ ⁊ tere omnia contritione bona ⁊ emplastra exinde caput.

ll ¶ Dixit Philaret⁹. soda supueniēs post expgefactionē miti gat ꝑ cōestionē. Et soda accñs cā vini curat sōno: ⁊ appō- ne reꝝ fridaꝝ supꝛa caput ⁊ abstinētia cibi toto illo die. In sero itrabit balneū ⁊ post exitū exbibeat ei cib⁹ subtilis pan latiꝫ ⁊ ꝓuocet somn⁹ ⁊ mane itret i balneo: ⁊ spgat supꝛa ca put aq̄ multa vt dissoluat vapoꝛ: ⁊ mitiget doloꝛ ⁊ post det cib⁹: vt dc̄ꝫ est si post hāc curā aliqd superit doloꝛis: ponat

supra caput oleuȝ camomill. tepiduȝ ⁊ liliaceuȝ: q2 sunt ma
ximi iuuamēti: ⁊ si nō reperiuntur ponat oleū anetinū.
pp ❡ Et in soda accidenti ex casu fiat flōmia ⁊ subtilietur dieta
⁊ fiant calefactoria ⁊ madefac totum in oleo tepido: ⁊ pone
supra caput ⁊ abstineat eger a balneo sole labore ⁊ cibis ca
lidis acetosis acutis salsis. Et si soda est cum vulnere pulue
rizetur in ipso sang. draconis.
mm ❡ Cura mirabilis ꝯtra emigraneā quā inueni scriptā: ȝ no
men cōponētis ignoro. p̄cipias patiēti intrare balneū ⁊ in
clinare caput supra aquā calidā ⁊ instillet naribus oleū de
fisticis: q2 mitigat dolorē eadē hora. Et si mā sode est mul
tum sicca instillet naribus oleuȝ cucurbitinū dulce.
ll ❡ Dicitur in libro de complemento ⁊ fine. Si soda non po
test curari flobotomentur ambe arterie que sunt in tempo
ribus ⁊ coquantur supra medietatem capitis.
pp ❡ Et in soda qui est causa p̄cussionis flobotometur vena ce
phalica ⁊ extrahat parumper sanguinis quater in duobus
vel tribus diebus: vt trahat mā: ⁊ emplastret caput ex fron
dibus salicis vel mirti solatro croco: ⁊ sandalis: ⁊ det in po
tu ptisana ordeacea: ⁊ succus granatoꝝ dulcium.
ll ❡ Emplastrum ꝯferēs sode calide. Recipe vtriusq3 sandal.
ro. se. lactuce ⁊ fol. nenufar. aā. ʒ. iij. croci. ʒ. ℈. sciet memithe.
opij: radicū mādragor. aā. ʒ. ij. terant oia ⁊ misceant cū suc
co salicū vel eius oleo vel succo lactuce: aut solatri vel sem
peruiue ⁊ emplastrentur exinde tempora ⁊ frons. ❡ Aliud
contra sodaȝ frigidā. Accipe myrrhā aloe epaticū. euforbiū
castor. epithimū costū piretrū ⁊ piper equaliter terātur oia
⁊ dissoluant cū bono vino ⁊ mediāte petia capiti applicet.
nn ❡ Inueni in antidotario maiori experimētuȝ mirabile ⁊ ma
gne efficacie cōtra inflationē capitis reducēs ipsuȝ ad pri
stinū statū. Accipe. vij. folia origani: ⁊. vij. grana seminis na
sturcij al. ⁊ tere ea ⁊ misce cum oleo ro. ⁊ instilla per nares.
❡ Medicina alia experta ad idē. Accipe fel gruis ⁊ turtu
ris ⁊ vulturis ⁊ piscis q appellat scrabut. castor. macis cro
ci equaliter zuccaꝝ albuȝ partes. ij. vnius reiterēda teran
tur ⁊ informētur exinde grana ad formam lētis ⁊ instilletur
vnū per nares dissolutū cuȝ aqua psilij recētis in trib⁹ die
bus per mēseȝ de nocte: vna die post aliā: ⁊ cuȝ incipit fieri
hec mā. Accipe mēsurā capitis ⁊ requirat secūdo mense ⁊
inuenies diminutū ⁊ reuertet caput ad statū suum primum.
❡ Medicamē aliud exptuȝ ad idē. Accipe ligni aloes idian.
myrrhe aloe epatici spume mar. fistici granorum pini nube.
aā. ʒ. i. croci. ʒ. ℈. terant oia ⁊ misceātur cuȝ oleo sambucino
⁊ informētur exinde grana ad formā lētis: ⁊ dissoluat. i. gra.
in p̄ncipio mēsis ⁊ intromittat per nares: ⁊ aliud in medie
tate mens. ⁊ aliud in fine.
ll ❡ Signa sode multoꝝ vapoꝝ ascendētiuȝ caput sunt tinni
tus ⁊ sibillus auriū: ꝯflatio venaꝝ ⁊ arteriaꝝ colli. Et huius
cura est p̄uocatio sternutationis: ⁊ p̄termissio somni ⁊ cibi:
⁊ maxime humidi ⁊ ꝯfortatio capitis cū aceto ⁊ oleo. ❡ Et
signa illius ex indigōne sunt pigrities: ⁊ defectus appetitus
⁊ in hoc dȝ dari in potū aqua tepida ⁊ p̄uocari vomitus: ⁊
dȝ purgari patiēs cuȝ sahrbazan. ❡ Et illius qui fit ex vi
no sunt dolor fortis declinās a medietate capitis v̄sus an
teriorē partē: ⁊ dolor oculoꝝ. Cura: inungatur affluēter ca
put ex oleo ro. ⁊ intromittat eger in balneū v̄sus sero ⁊ dor
miat ⁊ potet aquā frigidā. in mane iteꝝ intret balneuȝ. post
assumptionē pauci cibi frigidi ⁊ humidi: ⁊ si non liberabit per
aliquot dies: instillet naribus eius oleū camomill. tepidum
vel oleū anetinū: aut oleuȝ liliaceū: ⁊ ponat de aliquo ipso
rum supra caput: q2 dissoluit qd remanet de vapore grosso.
❡ Dixit Alexāder. paruus cū soda fit ex multo fluxu est cū
siccitate: ⁊ iō est patiēs restaurandus humidis. ❡ Dixit. G.
in lib. de regimine sanitatis. Intrare balneū spargere oleū
supra caput mitigat sodā superuenietem ex ebrietate.
❡ Dixit filius mesue in libro suo. Soda que fit ex cōitate sto
maci aliqū mouet ⁊ aliqū quiescit: ⁊ nō mouet: nisi causa ci
bi vel vini inducētis ipsuȝ: ⁊ mitigat ex coꝝ absentia. Et il
le qui est in ipso capite quotidie infestat sine morbo alteri⁹
mēbri: ⁊ qū est a stomaco sentit soda in iesue. qui cuȝ appo
nitur stomaco. ⁊ ille qui est causa renū sentit dolor in ceruı
ce que est opposita renib⁹ cuȝ dolore silr eorundē: ⁊ in illo
qui accidit causa pedis vel manus vel alteri⁹ mēbri: sentit
prius fornicatio in illo mēbro: ⁊ postea mouet soda in capi
te ⁊ oia ista mēbra dolēt diuerso modo: male cōplonis sim
plicis ⁊ cōposite cuȝ mā: ⁊ opȝ scire signa istoꝝ. ❡ Et soda

qui est solū causa capitis erit ex mala cōplone sine materia
⁊ cuȝ mā. ❡ Signa colerici sunt multitudo ardoris: siccitas
nariuȝ ⁊ oris vigilie sine grauedine capitis: coloris crocei
tas: sitis: ⁊ vomitus colericus: ⁊ mouet in etate: cōplone: re
gione: tēporib⁹ ⁊ dieta calidis. ❡ Signa sanguinei sunt ca
liditas sine ponderositate: rubedo faciei ⁊ oculoꝝ amplitu
do venaꝝ: ⁊ alia detegētia morbum. ❡ Et signa flegmatici
sunt pōderositas: ⁊ subeth sine rubedine ⁊ siccitate nariuȝ: ⁊
vsus diete gn̄antis flegma. Dico ⁊ nō potest fieri ex hoc so
da forte. ❡ Et signa melici sunt vigilie sine ponderositate.
caliditate ⁊ forti inflāmatione ⁊ vsus diete gn̄antis meliaȝ.
❡ Et signa illius qui fit ex vaporibus sunt tinnitus ⁊ sibil
latio auriuȝ: ⁊ motus doloris ex vna parte ad alterā. ❡ Et
signa illius qui accidit ex apostemate sunt fortis soda p̄ue
niens vsq3 ad radicē oculoꝝ p̄mixtio rōnis ⁊ oculoꝝ emi
nētia. ❡ Cura soda flegmatici: p̄uocetur aliqū vel sepe vo
mitus ⁊ detur ei aqua vel catarticon aloes: ⁊ si non mitigat
ex hoc dolor exhibeat iera archigenis: cuȝ decoctione epi
thimi: ⁊. ʒ. i. salis: ⁊ exhibeāt semel in septimana pillulas co
chias ⁊ vtat bonis cibis. ❡ Et in soda supueniēte ex vapo
re ascendēte caput: a pede flōmet vena saphena ⁊ carasset
desuper: ⁊ postea purget cum pillulis stomaticis ⁊ liget ab
inguine vsq3 ad pedē: ⁊ fricētur plante peduȝ cū sale ⁊ oleo
de keiri. ❡ Et si est ex colera exn̄te in stō p̄uoca vomitū: ⁊
deinde da in potu extinguētia calorē ex aq decoctiōis mira
bolanoꝝ ⁊ diagredij ⁊ det ad comedēdum gallus: q2 extin
guit quicqd inuenit caliditatis in stō: ⁊ bibat rob prunoꝝ ⁊
agreste: ⁊ ponat oleum nenufarinum: ⁊ silium supra caput.
❡ Et soda melancolicuȝ curetur cum iera Gal. ⁊ Rufino
⁊ pillulis gar. ⁊ aqua decoctionis epithimi.
pp ❡ Et in soda accidenti ex p̄cussione fiat flōmia in p̄ncipio: ⁊
postea accipiatur succus frōdium mirti ⁊ salic. ⁊ oleum lilia
ceum ⁊ paruȝ vini odoriferi ⁊ myrrhe ⁊ aliquātulū mellilo
ti: ⁊ calami aro. ⁊ aluminis iamen. ⁊ luti armeni: ⁊ ex oib⁹ his
emplastret caput ⁊ p̄uocet sella ⁊ subtilier dieta. Et si in p̄
cussione est vulnus: curet vt in p̄mis post flobotomiā.
ll ❡ Et i illo qui accidit ex coitu mūdificet corpus fluxu ⁊ flo
botomia si est repletum frequēs fiat laxatio ⁊ spargatur su
pra caput aqua decoctiōis mirti ⁊ ro. ⁊ iungat aceto ⁊ oleo
ro. vt ꝯfortet ⁊ resistat vapoꝝ ascēsui: ⁊ non coeat patiens
post repletionē: q2 nō moueātur vapores ⁊ nō moueat se.
mm ❡ Et emigraneus accidit intus sub craneo: q2 cerebrum est
diuisuȝ intus in duas partes ⁊ in illa parte est morb⁹ ad quā
mā declinat: ⁊ eius cura est sicut cura sode. ❡ Dixit Theo
dosius. qū dolor est cronicus abradatur iesue aut corona ⁊
emplastret ex euforbio sale ⁊ borace puluerizatis ⁊ mixtis
cū aqua. Dico fiat emplastrū sinap. in hoc morbo. q2 multū
ꝯfert ⁊ ꝯfert sode sūmarie abstinētia cibi ⁊ multitudo sōni.
pp ❡ Et quando soda est causa percussionis si non est vulnus
curetur cum calefactorijs ⁊ oleo tepido ⁊ caueat patiens a
balneo. ira. vino ⁊ cibis calidis.
ll ❡ Suchoc cōferens sode frigido. Accipe parū musci ⁊ am
bre ꝯfice ⁊ informētur exinde grana ⁊ ponat vnum in nari
bus. ❡ Et confert soda superueniēti ex inanitione cerebri
intromittere vel instillare per nares medullā ossium pecu
dum dissolutā cum oleo viol. vel butyro recēti. Et soda ac
cidēti post partū confert emplastrū factū ex cinere ⁊ aceto
positū super frōtem ⁊ tēpora. ❡ Cibi mouētes sodam sunt.
Morus celsi: ⁊ rubi: grana pini maioris: ⁊ semen sinapis: tar
tufuli vel tubera: dactili: semina fenugreci ⁊ lini: vinum fu
mosum ⁊ antiquū: nubactigi: aut sappa ⁊ passuli.
mm ❡ Dixit filius Serapionis. soda quod appellat ouuȝ seu ga
ll lea aut craneus accidit in cute velante craneum vel in du
ra aut pia matre. Et quando dolor est in tunica existēte sub
craneo penetrat vsq3 ad radicem oculoruȝ ⁊ sentit patiens
radicem oculoꝝ extrahi ad interiora. Et si dolor non senti
tur in radicibus oculoꝝ dolor est in cute que est supra cra
neum. Et erit hic morbus: ⁊ participās ⁊ per se. Soda que
est participās mouet vna hora ⁊ quiescit alia: ⁊ ille qui est
per se quotidie mouet. Et si dolor est ex distēsione sine gra
uedine fit causa grosse ventositatis: ⁊ si est cum grauedine
est causa humoris. Et si distensio est cuȝ caliditate aut pul
satione dolore venarū agitatione: ⁊ pōderositate est causa
apātis calidi. Et si soda est cuȝ grauedine ⁊ pauca distēsio
ne ⁊ humore pauce vētositatis: vel cū multa distēsione erit
tūc ex vētositate nimia: ⁊ si fuerit caliditas fortis absq3 pō

derositate ⁊ pulsatione ⁊ extẽsione erit: ⁊ si ecõtra: erit causa male cõplonis frigide. ¶ Si autẽ soda est ex humore calido: vel ex apate calido. Cura eius erit ꝓuocare fluxũ ⁊ facere flõmiã si corpus apparet manifeste repletũ: ⁊ si solũ in capite nõ tardet hec cura: ⁊ signũ ꝙ solũ in capite est repletio: q: põderositas distẽsio ⁊ venaꝝ repletio manifeste apparẽt in capite solũ: ⁊ in hoc est faciẽda mũdificatio cũ gargarismatibus ⁊ sternutationib⁹. Et si est ex vẽtositate grossa spargat supra caput aqua decoctiõis rerũ dissolutiuaꝝ. Et si est ex sola caliditate spargant supra caput frigida. Si ex frigiditate spargãtur calida: sicut oleũ ruthaceũ ⁊ sal. Et si ex humiditate grossa fiat purgatio ⁊ abradat caput ⁊ fricet assidue cũ medicinis fortis dissolutiõis: ⁊ illud est nitrum ⁊ sinap. ⁊ ꝓuocẽtur sternutatões: ⁊ ꝯfert emigraneo post purgationẽ fricatio musculi tpis donec rubificet ⁊ inungat desuper cuꝫ opio si est ex caliditate ⁊ liget. Et cũ soda accidit participatiõe alteri⁹ mẽbri dꝫ curari illud mẽbrũ. Et si dolor est antiquus icidant vene amboꝝ tẽpoꝝ: ⁊ ligẽtur ⁊ fiat coctura in tpib⁹ matre capitis ⁊ posteriori ei⁹ pte. ¶ Trocisci triãguli cõpositi per sab. conferẽtes sode ⁊ vigilijs. ℞. crocũ: myrrhã: opiuꝫ: semẽ iusquiami nigri: ⁊ cortices radicuꝫ mãdragore equaliter terãtur oia ⁊ informẽtur triãguli cuꝫ succo lactuce ⁊ dissoluat vnus ex eis cũ expedit cũ succo p̄dicto ⁊ liniat ex eo caput. ¶ Dixerũt Joãnicius ⁊ Hebosi in antidota. coꝝ hec medicina ꝯferẽs est sode multum antiquo ⁊ emigraneo. ℞. piperis albi croci. añ. ʒ. ij. euforbij ʒ. i. stercoris colũboꝝ siluestriũ. ʒ. i. ℈. terant oia ⁊ misceãtur cuꝫ aceto ⁊ liniat ex eis frons. q: soda antiquũ indiget hac medicina ⁊ medicina sinap.

mm ¶ G. in. 3. mẽbroꝝ dolẽtiuꝫ. Emigranc⁹ est eo ꝙ vapor ascẽdit ad vnum vẽtriculoꝝ cerebri: q: ipꝫ est diuisum in duas partes: ⁊ corpora habẽtia capita parata ad repletionẽ defacili sunt illa in qbus multiplicant vẽtositates vaporose: acute etiã in qb⁹ coadunant in ore stomaci hũores colerici.

ll ¶ Dixit filius Serapionis. Cõfert sode: aloes epaticũ ⁊ spargefactiones aque aloes supra caput: fiat autẽ aq̄ aloes hoc modo. ℞. ℥. i. aloes ⁊ pone eã in vno vase vitreo bene obturato cũ rotul. i. succi endiuie per tres dies ad solẽ ⁊ exhibeatur de ea patiẽti soda colericũ ab vna vncia vsqꝫ ad tres ꝫ tenorẽ v̄tutis cũ. ʒ. i. dragagãti. Et si soda est frigidũ. Sume aromatica iere ⁊ radices ⁊ semia: ⁊ fac oia decoqui in aqua preter crocum ⁊ cola ⁊ in colatura decoqui facias crocum ⁊ apposito post coctionẽ aloe ꝓpina eã patiẽti in potu. Et sparsiones patiẽtiuꝫ soda ex caliditate fiunt ex aqua decoctionis viol. ro. ordei ⁊ lactuce ⁊ papaueris. Et i soda ex frigiditate: aqua decoctiõis suba. laur. sansuci camomill. mẽtastri ⁊ origani vel abrotani. ¶ Dixit Paulus. cum caput patiẽtis sodã est repletũ calidũ ⁊ inflatũ. ℞. farine ordei psiliũ ⁊ misce cuꝫ succo virge pastoris: ⁊ emplastra exinde caput ⁊ inouet quotiẽs calefit. Et silr põt fieri ex psilio cuꝫ succo coriãdri: q: est valde bonũ. ¶ Dico ꝙ bismalua cuꝫ aceto vel psiliũ cũ aqua ⁊ aceto sunt multum bona.

mm ¶ Et dolor qui est cuꝫ repcussione sili repcussioni pulsus: accidit in emigraneo: ⁊ curat cuꝫ emplastro cum rutha mẽta: pane vino ⁊ oleo ro. Et si nõ mitigat ex hoc radat caput ⁊ reiteret emplastruꝫ: ⁊ fiat carascatio in nucca: ⁊ ligent extremitates ⁊ fricẽtur ⁊ apponant tpibus sanguisuge. Et aliqñ accidit soda cã corrize ⁊ catarri: ⁊ h⁹ cura erit curare corizã

ll ¶ Dixit Oribasius. Inducẽtia soda sunt morus celsi ⁊ rubimens. i. iterfector p̄ris poma paradisi grana sauine: ⁊ pinus maioris dactili: semina canap. Eruca siluestris fenugrecuꝫ crocus myrrha: apium: porrus: cepe: vinum odoriferꝫ ⁊ vua que conseruatur in fece vini.

mm ¶ Et dixit cũ accidit emigraneus sine multa caliditate in capite curet cũ medicinis calidis ⁊ ꝯfert patiẽti hunc morbũ instillare in aures oleum tepidum in aurib⁹ in cuius rotulo fuerit apposita. ℥. ℈. euforbij.

ll ¶ Dico ꝙ iueni in. 4. li. mẽ. do. ꝙ est quedã spẽs sode cõmorãtis assidue ex debilitate capitis: ⁊ alia ex multa sui sensibilitate ⁊ cũ repit soda antiquũ qui mitigari nõ põt aliqua cura: ⁊ ipsi nõ apparẽt signa manifesta: tũc poterit iudicari ꝙ est aliqua dictaꝝ specieꝝ. Et differt vna ab altera: eo ꝙ in soda q fuit ex multa capitis sensibilitate oẽs sensus sunt mũdi ⁊ pfecti ⁊ cursus seu vie sunt munde ⁊ sicce: ⁊ curatur cuꝫ medicinis confortantibus ⁊ narcoticis.

mm ¶ Dico ꝙ hec medicina cõfert emigranee: istillare in nares oleuꝫ amigd. amaraꝝ: ⁊ sansuci ex parte lateris dolentis ⁊ calefacere ⁊ fricare eundem locum.

¶ Dixit Georgi⁹. cura sode remanẽtis post morbum acutũ: ll est spargere supra manus ⁊ pedes mult m aquam calidã ⁊ inungat cũ oleo viol. ⁊ cibus dꝫ esse frigidus ⁊ subtilis.

mm ¶ Inueni in. 7. meamir. ꝙ patiẽtib⁹ sodã ⁊ emigraneũ debẽt exhiberi trocisci facti cũ opio: ⁊ si vides ꝙ morb⁹ sit ex caliditate ⁊ patiens idiget eis: nõ exhibeant nisi post diete subtiliationẽ: ⁊ post purgationẽ. Et si est ex friditate deni post euãtionẽ ⁊ capitis calefactionẽ: q: hi trocisci iducunt somnum ⁊ faciunt multum dormire ꝓpterea morbus digerit.

ll ¶ Dico ꝙ in oib⁹ spẽbus sode cũ mã: ꝯfert p̄termissio cibi ⁊ pot⁹: p̄terqꝫ soda q̄ fit ex mala cõplone vel ex colera exñte in stomaco. ¶ Di in lib. de cõplemẽto ⁊ fine. cuꝫ soda est ex sanguine: ⁊ cronicuꝫ: lꝫ facta sit flõmia nõ ob hoc p̄termittatur ponere vẽtosas cuꝫ carassatiõe in nucca ⁊ in lachedã. i. post aures in collo: ⁊ maxie cũ vene capit apparẽt replete.

mm ¶ Trocisci Paul. ꝯ emigraneã valde mirabiles. Recipe tapsie part. i. myrrhe mediã opoponacis: euforbij. añ. q̄rtã: nitri altit. añ. q̄ntã: pipis serapini. añ. sextã: ꝯfice cũ aceto ⁊ cũ fuerint necꝫ dissoluãtur duo cuꝫ aceto ⁊ liniat ex eis locus dolẽs ⁊ dimittat sex horis: ⁊ postea abluat cuꝫ aq̄ calida.

ll ¶ Dicit. G. in libro de simplici medicina: fuca vel syrup⁹ ordei acetosus ⁊ syrupus ordei inducunt sodam.

mm ¶ Enula ꝯfert emigranee ⁊ sode veteri: cũ curat cũ ea sicut cũ medicis rubificatiuis. Succus cucu. asiñ. cũ lacte istillat⁹ in nares ꝯfert sode veteri q nũcupat crane⁹ seu ouũ vl' galea.

ll ¶ Alhãna cũ aceto emplastrata tpib⁹ ⁊ frõti mitigat sodã. ¶ Diascorid. aloe mixtũ cũ aceto oleo rosato ⁊ linitũ supra frontẽ ⁊ tpa mitigat sodã. ¶ Filius mesue. Coriãder recẽs ꝓhibet vapores ascẽdere: ⁊ ꝯfert sode supuenĩẽti ex iflãmatione stomaci: porri: eruca siluestris: ⁊ dactili faciunt sodaꝫ. ¶ Dixerũt Marserogeꝫ Elchus ⁊ fili⁹ mesue: paꝝ mumie dissolute cum oleo sambucino instillate in nares mirabiliter confert sode frigido.

mm ¶ Fili⁹ mesue. Succus cucumeris asinini istillat⁹ i nares est plꝫ iuuatiuũ sode veti qd appellat: ouũ crane⁹ seu capellia.

ll ¶ Gal. in lib. de tyriaca cesa. cuꝫ dat patiẽti soda cronicum opiũ libabit a morte. ¶ Paulus in soda supueniẽti febrib⁹ spgat supra caput oleũ ro. ⁊ acetũ in estate fridũ i hyeme tepidũ: i declinatiõe paroxismi: ꝓprie si febris nõ sit ignea: ⁊ aliqñ misceat cũ his papauer de quo fit opiũ. Et si patiẽs nõ calet: ꝫ sentit i capite opilationẽ ⁊ grauedinẽ coquat i oleo mẽtastrum vel balsamita. Et si dolor auget ⁊ ẽ ex calitate emplet caput ex rosis siue ordeo: v̄ga pastor. psilij succo coriãdri fenugreci: aceto ⁊ sale: ⁊ ex his silr iungat frons ⁊ caput. Et si ex grossa vẽtositate ⁊ opilatõe emplet ex myrrha mẽtastro galbano ⁊ oleo croci. Et dolor q accit ex repcussione sili pcussiõi pulsus cessat cũ emplo facto ex rutha mẽta ⁊ oleo keiri ⁊ ros. Et si nõ mitigat ex hoc dolor radat caput ⁊ emplet cũ reb⁹ fridis ⁊ hũidis. ⁊ fiat carassatio in nucca ⁊ ponãtur sanguisuge in tpib⁹ et ligẽtur extremitates et fricentur. ¶ Di in cõmento Glaucon. In summis soda in quo est fortis in capite iflãmatio apparet vrina alba: eo ꝙ colẽ mltitudo rapit ad caput. ¶ Dico ꝙ p̄meditatio ẽ i h. ¶ Dixit Joãnici⁹ i li. stõi. Quibusdã accit soda pp potũ aq̄ fride multe friditat: et coꝝ stõs oio deficit i sua v̄tute ⁊ spargitur in ipso humor coleric⁹: et istoꝝ cura erit vinuꝫ puruꝫ. ¶ Dico ꝙ hoc est valde laudabile.

¶ Dixit Aarõ. Curat soda q accidit cã vini ꝓuocatiõe lõgi somni donec digerat vinũ: et h cognoscit p vrinã que apparet colorata: et scdario dꝫ ꝓpinari balneũ et spgi sup caput patiẽtis multa aq̄ cal'a: et post exituꝫ balnei comedat pullũ decoctũ cũ agreste: vel cũ sumach: aut lẽtib⁹ tpe estiuo: et in hyeme cũ caulib⁹: ⁊ postea dormiat: et post somnũ comedat poma et coctana: et odoret herbas odoriferas frãs: et si nõ mitigat soda: ꝫ remanet vsqꝫ ad scdꝫ diẽ spgat. s. caput aq̄ decoctõis camomille: et p⁹ itromittat i balneũ et iungat caput calefaciẽtib⁹ et dissoluẽtib⁹ et spgat supra ipꝫ aq̄ cal'a.

pp ¶ Dico ꝙ est multũ laudabile: qñ accidit capiti fortis pcussio fiat in p̄mis flõmia: scdario ꝓuocet fluxus cũ clysterib⁹ calidis si nõ multuꝫ febricitat patiẽs sicut ex aq̄ decoctiõis pulpe collõqntide: et si febricitat clysterizet cuꝫ reb⁹ lenib⁹: et deni pill' cochie si nõ febricitat: et debes scire ꝙ ꝓuocatio flux⁹ ẽ valde necĩa i h morbo: ⁊ si forte paꝝ caleret nõ nocet: q: purgatio reddit caput leue: et nõ pmittit vuln⁹ apari.

¶ Clystere bonum. ℞. pulpe colloquintide. ʒ. ʒ. salis ⁊ storacis. añ. ʒ. i. aque mellite. ℥. iij. ¶ Et si adest apostema calidum cuꝫ febre ponaẽ supra caput oleuꝫ rosatuꝫ ⁊ acetũ. Et si nõ est febris ponaẽ in oleo rosato de myrrha. ʒ. ʒ. ⁊ vinum vetus põticum ⁊ apponaẽ supra caput tepiduꝫ. ¶ Et in principio apostematis emplastreẽ caput ex hoc emplastro apposito frigido. ℞. ro. balaustie lentes emblic. sumach cortices granati: eq̃liter terãtur oĩa ⁊ coquãtur cũ aqua ⁊ exprimaẽ tota aqua. Et aliq̃ñ fit empl'ꝫ ex mirtilla myrrha thure tamarisco coctano ⁊ aceto: hoc vnguẽtuꝫ dico ⁊ ꝯfirmo eẽ valde bonũ ⁊ laudabile sode ex vulnere. Recipe oleũ rosatum ⁊ cerã ⁊ fac dissolui in eo ⁊ appone pulvereꝫ aloe epic. myrrhe acacie ⁊ sanguinis dra. mixtũ cũ aceto ⁊ desiccatũ.

ll ¶ Dixit Paulus. Medicina ꝯferẽs sode veteri que dꝫ isufflari narib⁹: succ⁹ cucumeris asinini mali porcini vel panis porcini ⁊ nitrũ: ⁊ ꝯfert sode ⁊ obthalmie ãtique ⁊ epilepsie. Recipe succi nigelle cucumeris asinini. añ. ʒ. ij. sal' gẽme. ʒ. i. terẽda. tere ⁊ dissolue cũ oleo liliaceo vel cũ oleo in quo cocta fuerit pulpa colloq̃ntide ⁊ line ex hoc nasuꝫ int⁹ ⁊ extra.

mm ¶ Et ꝓpria cura emigranei est incidere venã frõtis ⁊ nasi si facies est calida ⁊ ponere acetũ. ⁊ oleũ rosatũ supra caput. Si võ nõ est calida fiant clysteria acuta ⁊ fricẽ caput ⁊ ꝓuocẽtur sternutationes cũ rebus calidis: sicut pulpa colloquintide ꝯdisio bucbor marien. i. malũ terre. Et deñi pillule cocbie ⁊ apponanẽ vnguẽta rubificatiua: ⁊ assiduenẽ gargarismata calida. Et fiat sil'r hoc empl'ꝫ. Accipe baccarum lauri excorticataꝝ folioꝝ ruthe. añ. part. i. sinapis part. mediã: terãtur ⁊ dissoluanẽ cũ aqua ⁊ emplastreẽ exinde caput epithima post exituꝫ balnei. Et si ampulleẽ locus rũpantur ampulle ⁊ curãtur vnguẽto ceruse. Aliud valde expertuꝫ ⁊ laudabile. Accipe cãtarides tapsiã cerã ⁊ oleum: ⁊ fac inde cerotũ ⁊ vnge exinde locum donec ampulleẽ.

nn ¶ Dixit. G. in lib. signoꝝ. q̃ñ est aqua in capite intra craneũ apparet sicut aq̃a molle ⁊ si fuerit sub craneo oculi sunt eminẽtes ⁊ rubei ⁊ dolẽt ⁊ patiẽtes habebit. ꝑmixtionẽ ꝓpter dolorem ⁊ vltimo spasmabit. Et huius cura superi⁹ enarrata est per Paulum.

ll ¶ Dixit Philaret⁹. Soda accidit aut ex adustione solis: vel frigiditate aut ex multis vaporib⁹ ascẽdẽtibus caput a stomaco occasione diuersoꝝ ciboꝝ ⁊ potuuꝫ aut ex vaporib⁹ exteriorib⁹ resoluẽ ab aere turbido. vaporoso grosso: ⁊ meridionali: ⁊ accidit ex vini potatione casu. ⁊ ex multa stomaci sensibilitate vel sparsione colere in ipso aut ex indigestione vel fastidio: ⁊ nõ posuit signa neqꝫ curã nisi de soda vaporosa perueniẽti ex sensibilitate stomaci: ⁊ ex vaporibus. Et dixit cũ accidit soda ex vaporib⁹ interiorib⁹ vel exterioribus adest dolor fortis: ⁊ repcussio vel pulsatio arteriaꝝ: ⁊ defectu sensuũ scotomia diuersa imaginatio: ⁊ sibillatio aurium. Cura huius erit iducere fluxũ: ⁊ locare patientẽ in locis frigidis septẽtrionalib⁹ cooperire ipsuꝫ pãnis: ⁊ ista erit melior cura que possit fieri ⁊ ꝓhibeaẽ somn⁹ diurnus ⁊ maxime post cibũ ⁊ mult⁹ cib⁹. Et si vapor ascẽdit caput inungaẽ ex oleo rosato ⁊ aceto. ¶ Et in soda ex indigestiõe deẽ in potũ aqua frigida ⁊ ꝓuoceẽ vomit⁹ ⁊ lõgus somnus: ⁊ q̃ sentit soda post somnuꝫ comedat icõtinẽti. ¶ Et multotiẽs accidit causa fortis sode defectus vocis: ⁊ tunc est spargẽdum supra caput multa aqua calida ⁊ instillãdum in aures medicine ꝯueniẽtes: ⁊ postea obtura eas cuꝫ bõbice. ¶ Dico q̃ quedã vicina mea patiebaẽ vocis defectum: omnino propter sodam: ⁊ non poterat loqui ⁊ factis aspersionibus supra caput fuit liberata.

pp ¶ Et ꝯfert soda ꝓpter vulnus abluere ipsum cum vino põtico si inuenitur: ⁊ pulverizare desuper sanguinẽ dra.

ll ¶ Et inueni in. xi. libro iuuamẽti mẽbroꝝ. q̃ opꝫ patientẽ soda forte abradi supra caput. ¶ Dixit Alchinde in ep'la sua de podagra ⁊ dolor stomaci. q̃ fricatio pedum facit cessare põderositatẽ capitis. ¶ Dico erat quidã patiẽs sodaꝫ cui⁹ pedes fricati fuerũt ꝯtinue vno die ⁊ nocte ⁊ liberat⁹ est: ⁊ talis fricatio ẽ mirabilis cura karabites: corize ⁊ epilepsie. ¶ Inueni in quodã libro multuꝫ antiquo: ꝫ cõponẽtis nomen ignoro hãc medicinã valde mirabilẽ ⁊ expertã ꝯtra sodã supueniẽtẽ pueris causa aptionis cõmissure vel future capiẽ. Accipe radices croceas. i. curcume: ⁊ tere ⁊ misce cuꝫ oleo de amigd. amaris ⁊ inunge caput: post q̃ꝫ fuerit ablutũ ex aqua ⁊ sale. ¶ Medicamẽ aliud ꝯferẽs sode veteri. Accipe succum folioꝝ ꝑsici vel pruni siluestris: ⁊ distilla de eo tres guttas: ⁊ post vnã istilla ex oleo violaceo: ⁊ hoc fiat stomaco inanito: ⁊ detur post in potuꝫ ius spedibegi pingue. i. dcoctio carnis cũ aq̃ ⁊ sale ⁊ fluxile: ⁊ ꝫ ius ꝯfert cuilꝫ sode.

mm ¶ Et ꝯfert emigraneo fumigatio ꝑ nares cuꝫ duab⁹ dauich de vernice ⁊ empl'are frõteꝫ ⁊ tẽpora ex cinere distẽperato cũ aceto: q̃r ꝫ est mirabil'r iuuatm̃ forti sode ⁊ emigranee.

ll ¶ Medicina alia exp̃ta ꝯ sodaꝫ. Accipe cubebe ⁊ tere ⁊ misce cũ aqua ro. ⁊ emplastra exinde anteriorẽ partẽ capitis. ¶ Dico q̃ sum cert⁹ de hoc experimẽto ⁊ radicata est opinio mea in eo: q̃r iueni ipsuꝫ verũ ⁊ efficax. ¶ Experimẽtuꝫ indiañ. Accipe succũ blete radicũ excoriataꝝ ⁊ instilla tres guttas in nares ex eo q̃ multũ ꝯfert emigraneo. ¶ Dico cũ aliq̃s hꝫ oculũ inclinatũ ⁊ patiẽ dilationẽ ex torturã: ⁊ si potat aquã emittit eã per nares. Fiat hec medicina narib⁹ insufflãda. Accipe serap̃. ⁊ borac̃. ⁊ tere ⁊ dissolue ipsa cũ vrina ⁊ line ex eis vnuꝫ bacile ⁊ expone ip̃ꝫ soli ⁊ cuꝫ fuerit q̃d linituꝫ est desiccatũ rade ipsuꝫ ⁊ adde in eo quartã partem ꝯdisij triti insimul ⁊ pulverizati de quo insuffleẽ in nares ⁊ post ip̃ꝫ instilleẽ oleuꝫ violaꝝ. ¶ G. qui traheret per nares fumuꝫ anisi mitigaret sodã. ¶ Diascorides. empl'm factum de agno casto vel pentafilon ꝯfert sode. Succus herbe fatue. i. portulace mixt⁹ cuꝫ oleo ro. ⁊ posit⁹ supra iesue cõfert sode supueniẽti ex adustione solis. ¶ Dixit Bedagorus de ꝓprietate matricarie vel arthemisie est ꝯferre dolori capitis ex frigiditate ⁊ ipsa calefacta apposita capiti valet vel aqua decoctiõis ei⁹ spargaẽ supra caput. Odorare violas remouet sodã supueniẽtẽ ex caliditate ⁊ ex sanguine acuto. ¶ Filius mesuy. nenufar est fortioris ⁊ melioris operationis ad hoc: oleum ro. confert in principio sode.

mm ¶ Dixit Gal. ego emplastro caput patientis sodam qui appellatur craneus. ouum seu galea ex stercore columboꝝ pascentium semen pastinace: seu nasturcij.

ll ¶ Humene. i. amomuꝫ trituꝫ ⁊ pulverizatũ mixtuꝫ cuꝫ aqua ⁊ emplastratũ supra frõtẽ mitigat sodã. Folia alchãne mixta cuꝫ aceto ⁊ apposita fronti: mitigãt etiã sodã. ¶ Diascorides. succus semꝑuiue mixt⁹ cuꝫ oleo ro. ⁊ linitus supra caput ꝯfert sode. Odorare fructuꝫ mãdragore ꝯfert sode superueniẽti ex colera vel ex sanguine calido. ¶ Fili⁹ mesue: odor iesumi. i. sambaci est iuuatiuuꝫ sode qui fit ex flegmate viscoso. Folia vitis ⁊ caprioli vitiuꝫ mitigant sodaꝫ emplastrata. ¶ Diascorides. Oleuꝫ de amigdalis amaris est bonuꝫ sode. Radices de amigdalis amaris cocte ⁊ trite ⁊ mixte cum oleo rosato ⁊ aceto: ⁊ emplastrate supra frõtem conferunt sode: ⁊ sil'r operantur amigdale. ¶ Gal. vapor aque marine ꝯfert sode: aqua tepida idẽ facit. ¶ Ruffus: emplastruꝫ mente cum sauie ordei mitigat sodã. ¶ Diascorides. mentastruꝫ coctuꝫ in aceto ⁊ emplastratũ supra caput cuꝫ pauco olei rosati: valet ad ideꝫ. Folia mẽtastri siluestris vel calamenti apposita tẽporibus ⁊ fronti mitigat sodã. ⁊ cum linitur caput ex aceto ⁊ oleo rosato etiã iuuat. ¶ Diascorides. ireos ꝯfert sode. ¶ Galienus. piscis narcoticus viuus positus supra caput patientis sodã liberat ipsum. ⁊ hoc habet propter sui narcoticitatẽ: ⁊ ego ipsum expertus sum cuꝫ erat mortuus: ⁊ nihil operatus est: ꝫ viuus habuit efficaciã. Scamonea mixta cuꝫ oleo rosato ⁊ aceto ⁊ posita supra caput cõfert sode veteri. ¶ Diascorides ⁊ Paulus: rutha cuꝫ aceto ⁊ oleo rosato emplastrata cõfert sode. ¶ Diascorid. vua vulp̃. trita ⁊ emplastrata curat omnino sodã: cum liniũtur frons ⁊ tempora ex aloe trito mixto cuꝫ aceto ⁊ oleo rosato mitigatur soda. Succus cucumeris asinini instillatus in nares cum lacte remouet soda antiquum.

mm ¶ Galienus. succus cucumeris cum lacte similimodo instillatus remouet sodam que nominatur galea: seu ouum: ⁊ dominatur toti capiti. ⁊ succus foliorum eius est debilior eo: Si emplastretur frons ex nigella trita ⁊ mixta cum aqua est valde bonum.

ll ¶ Diascorides. oleũ lauẽ. cõfert sode. Opiuꝫ mixtuꝫ cũ oleo rosato ⁊ linitũ supra caput confert sode calide. Opium mixtum cum oleo rosato ⁊ aceto agitatuꝫ in vase ꝯfert multum sode: si madefiat lana succida ex eis ⁊ ponatur supra locum dolentẽ. ¶ Dixit filius mesue ex auctor. G. Accipe mentastrum: sansucuꝫ mellilotũ radices lilij celestis: ⁊ anetũ: ⁊ fac decoqui in aqua ⁊ spargaẽ talis aqua supra caput: ⁊ hec est medicina ꝯferẽs sode frigide. Et idẽ operaẽ odorare opoponacum: castoreum: ⁊ aloe. Et medicine cõferentes sode calide sunt succus portulace ⁊ cucurbi. ⁊ succus virge pa

storis oleum rosatum τ acetum:τ succus lingue arietis:siue
per se quelibet apponeť capiti:vel oĩa simul. Et idẽ faciunt
lẽticula aque:oleũ nenufarinũ:oleũ viol.oleũ salic.τ oleum
dactiloꝝ cũ sunt in casula palme sicut flores in ꝓncipio sui
ortus. Et res iducẽtes sodã sunt dactili:lac semina canap.
vinum forte fumosum τ vetus.

¶ Dixit Ysaac:soda supueniẽs ex adustiõe curať cũ oleis fri
gidis:τ illa que est ex frigiditate curať cũ oleo nardino:τ si
mili. Et soda qui accidit ex humore calido existẽte i ore sto
maci curať vomitu:si est facilis patiẽti:si võ difficilis ꝑter
mittať τ inducať fluxus cũ aqua absinthij. Si autẽ cõsumi
tur vel infundať aqua in villis stomaci exhibeať iera. Et si
soda est cuꝫ febre studeas infrigidare caput iuxta posse pre
terq̃ꝫ si crisis sit futura. Et cura illius que est causa ebrieta
tis iam dicta est in capitulo ebrietatis.

pp ¶ Et si accidit cã ꝑcussiõis flõmeť patiẽs i ꝓncipio:τ postea
fiãt clysteria leuia τ calefiat caput cũ bõbice itincto in oleo
roſ.tepido. Et ꝺ soda supueniẽte pueris deť miatũ ẽ i.c.sirsẽ

ll ¶ Et inueni in quodã libro si soda est cũ coriza nõ dꝫ hume
ctari caput cũ oleis:nec ĩfrigidari:ꝫ cureť cũ ligatione τ fri
catione extremitatũ:τ fiat purgatio:τ ponanť extremitates
in aqua calida assidue. Et si eger nõ patiť tussim neqꝫ catar
rum humecteť caput τ infrigideť:τ si adsunt vigilie dentur
narcotica τ instilleť in narib⁹ oleũ cucurbitinũ nenufarinũ
cãphora τ lac mulieris. Si est a stomaco ꝓuoceť vomitus.
Si võ ex frigiditate capitis calefac ipꝫ cũ baccis lauri san
suci. Abrotanũ:mẽtastrum:arthemisia:τ oĩa ista buliãt:τ in
aqua que spergať supra caput:τ fiat ex eis oleũ etiã ex quo
etiã inungať caput. Et si sentiť in capite põderositas instil
lenť in nares olea subtiliatiua τ ponanť in cibis multe spẽs
calide τ ponanť extremitates in aqua decoctiõis rerũ sub
tiliãtiuꝫ. ¶ Oleũ ꝯferẽs sode frigide:vel frigiditatis fortis.
℞.anetũ camomillã τ coque in.x. partib⁹ aque vsqꝫ tertiã
τ coleť:τ ponať decima ꝑs olei de cheiri croceo:τ decoque
ad lẽtum ignẽ donec ꝯsumiť aqua τ remanet oleũ τ inunga
tur ex eo caput. Et põt inungi silr caput ex oleo liliaceo:τ i
stilleť in nares res calide. ¶ Medicĩe ꝯferẽtes sode calꝺ
sunt semperuiua:gramẽ:succus ṽge pastoris:lingua arietis
acetũ:oleũ rosatũ:aqua papaueris:folia salicis : aqua rosa
ta:succus herbe fatue.i.portulace:succus cucurbite τ corti
cis eius:aqua acetositatis citroꝝ:aq̃ nenufaris lactuce cã
phore:acacia:opiuꝫ:semina lactuce τ iusquiami. ¶ Medi
cine ꝯferẽtes sode frigide sunt anetũ:mẽtastrũ:sansucũ: fo
lia lauri:mellilotũ:folia rosarũ siluestriũ:gariofilate lupinũ:
ꝯdisũ:galbanũ:serapinũ:opoponacũ:altit:castoreũ:armo
niacũ:orobus:lẽticule:myrrha τ amomũ. Olea frigida que
instillanť in nares sunt oleũ cucurbitinũ viol. oleũ de citro:
oleũ salicũ:oleũ nenufaris:τ oleũ rosatũ. ¶ Olea võ calida
sunt oleuꝫ de cheiris croceis:oleũ liliaceũ:oleũ camomilli
num:nardinũ:laurinũ:ruthaceũ:sansucinũ:τ oleũ de casto
reo. ¶ Instillatio in nares ꝯferẽs sode antiquo τ forti. ℞.
fel bouis rubei.ʒ.iij.mumie.ʒ.ij.musci.ʒ.i.cãphore.ʒ.ß. Et in
soda multũ calido instilleť in nares opiũ cum succo solatri.
¶ Ex auctoritate Abdus ꝯferẽs sode ex flegmate τ melia
℞.maioranã:mẽtastrum:coronã regiã:aloes:myrrhã: τ ro
sas:camomill.costũ amomũ:crocũ:sedig:vel foliũ vsnee: ra
dicũ lilij:τ baccas lauri:τ emplastra ex his oĩbus tempora.
¶ Emplastrũ ꝯtra soda calidũ. ℞.vtrũqꝫ sandaluꝫ:rosas
crocũ:scieť memite:opiũ:semia lactuce: radicũ mãdragore:
folia nenufaris:aqua rosata:τ aquã salicũ. ¶ Aliud ꝯ sodã
flegmaticũ. ℞.myrrhã aloe euforbiũ crocũ castoreũ:opiũ:
costũ:thus:τ sarcocoll.teranť oĩa τ misceãtur cũ succo ru
the τ fiat emplastrũ. ¶ Dixit Archigenes. Cura sode vete
ris:τ satar.i.scotomia est flõmare in ꝓncipio τ inducere flu
xum τ carassare in ꝓncipio dorsi supra spinam τ extrahere
multũ sanguinẽ τ ponať supra locũ carassatũ sal tritũ: τ la
na intincta in oleo tota die:τ postea apponanť desuper me
dicine calide:attractiue ꝓhibeať balneũ ꝯtinuũ: q: debili
tat neruos capitis:τ coitus τ fames nocet his morbis. Et
audiui q si liniať frons τ tẽpora cũ opio mixto cũ aceto in
soda calido mitigat dolorẽ eadẽ hora. ¶ Dixit filius Ligi
leg.qñ cuꝫ soda est murmuratio aut inflatio colere ꝓuoceť
vomitus:quia euomet patiẽs aut coleram aut flegma : aut
vtrũqꝫ simul:τ trahať mã a capite cũ clysterib⁹ calidis τ li
gẽtur τ fricẽtur extremitates:τ linianť ex oleo τ fiat flõmia:
ꝓuocẽtur sternutationes τ intret balneũ:τ fricť caput cuꝫ
pãno lineo. ¶ Dico id qꝺ ego vidi. Erat quidã qui assiduẽ
infestabať dolore capitis:τ si comedebat summo mane ver
sus aurorã nõ sentiebat dolorẽ:τ qdaꝫ medicus iniunxit ei
comedere coctana ante cibũ:vt ꝯfortareť os stomaci:τ cõ
ualuit. Et dixit medicus:q in ore stomaci patiẽtis erat hu
mor nociuus τ dolor capitis erat ex cõitate quaꝫ hꝫ caput
cũ stomaco τ ꝯfortato capite liberat⁹ est. ¶ Dixit in libro
de cõplemẽto τ fine. In soda calido dꝫ fieri flõmia τ caras
satio in tybijs nisi forte sit aliqd ꝓhibẽs τ ꝓuocare fluxum
cũ decoctionib⁹. Et si soda quotidie affligit τ cronicať:fiat
carassatio in nucca τ deť in potum aqua:aloes per aliquot
dies:τ istilleť medicine in nares:τ emplastreť caput τ fiãt
spargefactiões cũ ifrigidãtibus cũ soda est calidus: ecõtra
est faciẽduꝫ cũ soda est frigidus. Et ꝯfert huic sode aq̃ iere
cũ oleo de kerua. Et si soda est antiquus:τ si nõ cõfert aliq̃
cura incidanť due arterie tẽpoꝝ τ fiat in eis coctura:τ si nõ
mitigať ex his dolor coquať collũ in vtroqꝫ latere τ medie
tate ceruicis ex vna parte τ altera in matre capitis τ ꝓhi
beaťqꝺlibet vinũ. ¶ Et soda qui accidit ex apostemate ca
pitis calido vel frigido cureť prout dictuꝫ est in p̃cedẽtib⁹.
¶ Epithima ꝯferẽs sode calido. Recipe vtriusqꝫ sandal.
roſ.seminũ lactucaꝝ:floꝝ nenufaſ.añ ʒ.iij.croci scieť memi
te.añ.ʒ.i.ß.radicis mãdragore.ʒ.ij.opij.ʒ.ij.ß.teranť oĩa τ mi
sceãtur cũ succo frõdiũ salicũ vel sibi silr : τ epithimẽtur ex
co tpa τ frons. ¶ Aliud ꝯferẽs sode frigido. Recipe aloes
myrrhe:euforbij:castorei epithimi costũ τ thus terãtur oĩa
τ dissoluãtur cũ vino vel sapa:τ liniãtur frõs τ tpa. ¶ Cõ
fectio aque iere cõferẽtis sode τ emigraneo veteri. Recipe
corticũ mirab.citri. vl kebuloꝝ indoꝝ belliric.τ emblic.añ.
ʒ.ij.masticis.ʒ.iij. absinthij.ʒ.v. fumiterre.ʒ.x. coquãtur oĩa
hec in.iiij.rotul.aque vsqꝫ ad ꝯsumptionẽ triũ partiũ τ co
leť τ colature ponanť ierepigre.ʒ.iiij.dosis erit triũ vncia
rũ:vel quattuor:τ dꝫ sumi de hac aqua hoc mõ ꝓus sumať
de ea quinqꝫ diebus:τ trib⁹ dieb⁹ supsedeat:τ postea sumã
tur duobus diebus. ¶ Pillule de aloe ꝯferẽtes capiti τ sto
maco. Recipe aloes.ʒ.xvi.masticis.ʒ.iiij.turbith.ʒ.x.roſ.ʒ.iiij
ꝯfice cũ succo absinthij τ informẽtur pillule in modum ci
cerũ dosis erit.xiiij.vel.xv.in sero. ¶ Pillule iere quas cõ
posuit fili⁹ mesue ad mundificãdũ caput τ stomacũ. Recipe
ierepigre.ʒ.ß.mirabolanoꝝ citri.ʒ.i.turbith.ʒ.i.minus tertia
salis dauic.i.ꝯfice cũ vino τ informẽtur exinde pillule ma
gne τ totũ erit vna doſ. ¶ Dixit.G.in megategni.cũ morb⁹
capitis est ex supfluitate ꝓuocare fluxũ τ flõmare cephali
ca est valde iuuatiuũ. Et si dolor est in anteriori parte capi
tis ꝯfert carassatio posterioris supra nuccã: τ si est in poste
riori ꝯfert icisio vene q̃ ẽ i medio frõtis. ¶ Et dixit i lib. de
ingenio sanitatis. Cum accidit capiti sepe dolor est cã cali
ditatis sensibilitatis nerui orti in capite qui ꝓtẽdiť vsqꝫ ad
stomacuꝫ:τ hec spẽs sode est cũ spargiť multa colera in sto
maco in quo sunt nerui multe sensibilitatis ad quoꝝ dolo
rẽ sequiť dolor capitis. Et cura huius speciei sode est ꝓhi
bere descẽsuꝫ colere ad stomacum:aut euacuare velociter
stomacuꝫ qñ humores abundãt in eo:postq̃ꝫ iferunt nocu
mẽtum:τ postea p̃seruare stomacũ q nõ possunt iterato hu
mores spargi in eo:τ hec erit laudabilis τ cõpleta cura: po
test autẽ id fieri dãdo in aurora paruꝫ cibi cõuenientis:τ si
hoc nõ fiat abundat colera in stomaco τ maxime in habẽ
tibus cõplõnẽ calidã:τ resoluunť ob hoc vapores inducen
tes dolorem capitis. Et multotiẽs ꝯtingit quibusdã causa
huius doloris descẽsus aque ad oculos:τ quibusdã supue
nit spasmus accidẽtalis. Et ꝓpter hoc est declinãdum ad
dietã multe frigiditatis τ humiditatis:τ euacuãdũ qꝺ spar
suꝫ est in stomaco fluxu:τ vomitu:τ ꝯforteť quolibet die sto
macus:ꝓpinando cibũ summo mane priusq̃ꝫ spargať cole
ra in stomaco:τ mundificeť aliqñ stomacus ex ierapigra:vt
mũdificenť villi stomaci qui sunt imbibiti illo humore:τ cõ
forteť stomacus cuꝫ oleo citonioꝝ:τ oleo masticis:τ in hye
me cum oleo neriden. ¶ Dixit Philaret⁹ in libro trium di
ctionẽ vel tractatuuꝫ.q flobotomia vene que est in medio
frontis τ assiduatio vẽtosare cum carassatione: fricatio ex
tremitatuꝫ τ appositio carũ in aqua calida:paucitas deam
bulationis ꝑtermissio ciboꝝ generãtium vẽtositatẽ τ alio
rum qui sunt dure digestionis ꝯferunt valde sode.

mm ll ¶ Dicitur in libro membrorum dolentium. Est quedaꝫ spe
cies soda que assidue cõmorať τ appellať ouuꝫ seu galea:τ
accidit aut capitis debilitate:aut eius plurima sensibilitate

⁊ vtraqȝ poteſt fieri vel ex malo humoꝛe aut ex multa ventoſitate. Et aliqñ accidit quedã ſpecies ſode nõ aſſidue cõmorãs: ⁊ fit ſilr aut ex võtoſitate vel malis humoꝛibus calidis aut frigidis ⁊ cũ doloꝛ eſt in toto capite aſſidue dr ouũ ſeu galea: ⁊ cũ nõ eſt aſſidue: ⁊ eſt in toto capite dr ſoda: ⁊ ſi eſt in medietate appellaꝛ emigraneus: ⁊ oĩs ſpẽs ſode erũt aut ex humoꝛibus exiſtẽtibus in tunicis cerebꝛi vel in pãniculis velãtibus craneũ: ⁊ accidunt vel ex humoꝛibus malis calidis vel frigidis aut ex ventoſitate.

ll ℂ Dixit filius meſue. In ſoda ſuperuenienti in moꝛbis acutis dȝ ſpargi aqua decoctionis oꝛdei mũdati: viol. papaueris: ⁊ mulgeaꝛ etiã lac ſi doloꝛ nõ mitigaꝛ ⁊ inſtilletur in nares oleũ cucurbitinũ viol. vel nenufarinũ: ⁊ hoc fiat cũ doloꝛ eſt ex vapoꝛib⁹ calidis. Et ſi in capite adſunt multi vapores humidi nõ eſt faciendũ: qꝛ addiꝛ ad ſodã. Et ſignificatio hui⁹ ſpeciei eſt põderoſitas que accidit cũ ſoda: ⁊ ſigna alterius ſunt leuitas capitis ⁊ repcuſſio in eo: ⁊ cũ cognoſcitur hec ſpecies dȝ fieri cura dicta in pcedẽtibus. vȝ. inſtillatio in nares ⁊ emplaſtra: ⁊ ſparſiones cũ aqua decoctionis biſmalue ⁊ oꝛdei farine. Et ſi ſoda eſt ex multis vapoꝛibus groſſis qui cognoſcunꝛ ex põderoſitate capitis: ⁊ diſtenſione: inclinet ſe patiens ſupꝛa aquaȝ decoctionis mirti ⁊ recipiat inde fumũ ⁊ ꝓhibeanꝛ inunctiones olei: ⁊ ponanꝛ aliqñ manus ⁊ pedes in aquã calidã: ⁊ cũ ſpargiꝛ aqua calida ſuper extremitates trahiꝛ mã a capite verſus ſpõdiles doꝛſi: ⁊ ſentiꝛ doloꝛ: ⁊ rubificaꝛ pꝛius locus: ⁊ mitigaꝛ ſoda ⁊ eſt ſignũ ꝯualeſcẽtie. Et ſi nõ mitigaꝛ ex hoc doloꝛ ligenꝛ foꝛtiter extremitates donec doleãt: ⁊ ſi ſoda eſt multũ foꝛtis ligẽtur teſticuli. Et cũ ſoda eſt ſolũ ex vapoꝛibus: ſuccus agreſte acetũ ⁊ oleũ roſatum ꝓhibent aſcenſuȝ vapoꝝ ⁊ curaꝛ.

ℂ Dixit. H. inciſio vene frontis ꝯfert põderoſitati capitis ⁊ doloꝛi veteri cũ eſt in declinatione ⁊ non refundiꝛ mã: ⁊ ſi refundiꝛ poſtq̃ refuſa eſt ⁊ reſidet ponanꝛ võtoſe cũ ſcarificatione ſupꝛa occipitiũ ſi põderoſitas eſt in anterioꝛi capitis ⁊ pluries ſufficit võtoſa abſqȝ ſcarificatione: ⁊ quibuſdã eſt neceſſaria ſcarificatio: ſȝ dȝ fieri poſt coꝛpoꝛis purgationem. Et inciſio vene que eſt in medio frõtis cõfert põderoſitati poſterioꝛis partis capitis in pꝛincipio ⁊ declinatione egritudinis: ⁊ hoc dȝ fieri poſt coꝛpoꝛis euacuationẽ ne foꝛte trahaꝛ mã ad caput. ℂ Dixit Heoꝛgius. cum ſoda eſt leuis vel moꝛaꝛ aut multiplicaꝛ poſt eſum carniũ ⁊ potũ vini ⁊ moꝛaꝛ magis in mane: ⁊ in diebus frigidis: ⁊ ructuatio eſt coꝛrupta: ⁊ euomuerit colerã: ⁊ flegma: moꝛb⁹ eſt cauſa ſtomaci. Et ſi ſoda eſt aſſiduũ fluũt ſupfluitates a cerebꝛo: ⁊ ꝑ eius emũtoꝛia ⁊ oculi lachꝛymanꝛ ⁊ patiunꝛ obſcuritates ⁊ adſunt mult⁹ ſomnus ⁊ pigrities eſt tunc cauſa eſt ex pte cerebꝛi. Et cura vtriuſqȝ ſode erit ſubtilis dieta: pꝛouocatio fluxus cũ pillulis de aloe: ⁊ iſtillatio fellis gruis i nares ſecliche: ⁊ mumie: ⁊ emplaſtrenꝛ tẽpoꝛa cũ emplaſtro facto ex ſanſuco: folijs laur. ancto: ⁊ ſimilibus. Et fiat trib⁹ dieb⁹: qꝛ curat ſodã que eſt cũ põderoſitate frigiditate ſibillatione ⁊ capitis repletione: ⁊ qñ ſoda eſt cũ ardoꝛe ⁊ caloꝛe ꝓuoceꝛ fluxus cũ mirab. citri: ⁊ diagredio: ⁊ fiat emplaſtrũ cũ rebus põticis frigidis. ℂ Et aliqñ accidit doloꝛ poſt febꝛes acutas ⁊ cronicas: ⁊ hoc accidit ex foꝛti cerebꝛi ſiccitate: ⁊ cura dȝ eſſe ſilis cure vigiliaꝝ: qꝛ cũ hoc moꝛbo adſunt vigilie.

mm ℂ Et patiẽtes ouũ ſeu galeã curanꝛ cũ medicinis narium: ⁊ emplaſtris ſicut mumia: viol. ⁊ ſilibus: ⁊ que magis cõferũt huic moꝛbo ſunt diamuſcus: ſeeliche: filoniũ: ⁊ trociſci ſtelle ⁊ ꝓpꝛie cũ doloꝛ eſt foꝛtis ⁊ linianꝛ tẽpoꝛa cũ dictis trociſcis: ⁊ ꝓhibeanꝛ cibaria calida ⁊ ſalſa: ⁊ exhibeanꝛ ſubtilia facilis digeſtionis: ⁊ ſi nõ liberanꝛ cũ his coquanꝛ. Et patientes galeã fugiũt lucẽ ⁊ affectãt ſolitudinẽ ⁊ imaginanꝛ audire voces ⁊ clamoꝛes malleatões i capite: ⁊ mltũ ẽ iuuatiuũ oleũ de medulla caſſiefi. ⁊ oleũ amigð. ⁊ empleꝛ caput.

ll ℂ Y. in epidimijs. Cũ accidit ſoda alicui exiſtẽti in oĩbus diſpoſitionibus ſuis ſano deꝛ ei panis madefact⁹ in vino puro: ⁊ hec ſpẽs ſode erit aliqñ ex ſupfluitatib⁹ calidis coadunatis in ſtomaco: ⁊ cũ deſcẽdit in ſtomacũ cib⁹ calidus laudabilis ꝯtẽperat illas ſupfluitates ⁊ iuuat ad digerẽdum ⁊ expellẽdũ eas. ℂ Et dixit. H. ꝙ vinũ nõ dȝ eſſe purũ: ſȝ limphatũ: ⁊ cũ hoc põt qs deuenire ad id qð affectat. ℂ Et ſoda qui fit ex cõitate matricis erit in ieſue: ⁊ ſm plures accidit talis ſoda ex apoſtemate calido oꝛto i matrice poſt partum: aut euenit pꝛopter aboꝛſuȝ: vel ex defectu mundificationis parientis poſt partum.

mm ℂ Et dixit teranꝛ fimus colũboꝝ paſcentiũ ſemina naſturcij: vt notatur in cura doloꝛis emigranei veteris. Enula apponaꝛ in cura emigranei: qꝛ imutat cõplõnẽ mẽbꝛi. Oleum granoꝝ medioꝝ criſomaloꝝ ꝯfert emigraneo facto ex caliditate ⁊ ſiccitate. ℂ Dixit filius meſue. ex lacte herbaꝝ acutarũ vel titimaloꝝ liniaꝛ latus ſanũ patiẽtis emigraneũ vel emplaſtreꝛ ex eiſdẽ herbis ⁊ nõ latus doloꝛoſuȝ. ℂ Medicina inſtillãda in nares ꝯtra doloꝛes veteres ⁊ emigraneũ. ℞. caſtoꝛeũ: opoponacũ: crocuȝ: ⁊ fel vꝛſi equaliter: ⁊ infoꝛmenꝛ exinde grana ad modũ lẽticule: ⁊ inſtillenꝛ vna diſſoluta in lacte: ⁊ oleo violato. ℂ Aliud ꝯferẽs repcuſſioni caliditate multe dubietatis. ℞. zuccarũ albũ cãphoꝛã ⁊ parũ croci tere ⁊ miſce cũ ſucco cucumeris lõgi vel citroll. aut ſolatri: ⁊ inſtillenꝛ in nares: vel accipe opiũ ⁊ zuccarũ albũ: ⁊ miſce cum ſucco ſcariol. ⁊ albumine oui: ⁊ inſtilla in nares. ℂ Inſtillatio alia ꝯtra emigraneũ. ℞. eufoꝛbij ⁊ ducas ſuper marmoꝛẽ cũ neriden: ⁊ iſtilla in narẽ de eo partis ſane: ⁊ ſi moꝛb⁹ eſt in pncipio: ⁊ in narẽ partis dolẽtis ſi moꝛbus eſt antiquus. ℂ Dico ꝙ inueni hãc curã cõtra emigraneũ: balneare patientẽ cum aqua calida ⁊ ipſuȝ pꝛecepi inclinare ſupꝛa vapoꝛẽ aque: ⁊ poſtea inſtillaui in eius nares oleũ de feſticis ⁊ totus doloꝛ venit ad collũ: ⁊ ſi poſt hoc ſentiꝛ aliqua ſiccitas in naribus inſtillaꝛ oleũ cucurbitinũ.

ll ℂ Dixit Heoꝛgi⁹: poſſe ẽ ꝙ accidit pp ſodã toꝛtura: qꝛ cũ eo apparet repletio tẽpoꝝ ⁊ flõmia coꝝ tũc ẽ valde iuuatiua.

mm ℂ Y. in epidimijs. cũ adeſt doloꝛ poſterioꝛi parti capitis incidaꝛ vena que eſt in medio frõtis: potus vini puri confert ſpeciei emigranei: ſupuenięti ex apoſtemate frido ex opilatione: qꝛ ipſum inducit ſomnũ moderate. Ex quo mitigatur doloꝛ oĩno eſt exhibẽdũ vinũ poſt cibũ ⁊ nõ ante: qꝛ ſubito ſoluunꝛ ex eo vapoꝛes qui addũt ad doloꝛẽ: ⁊ melius eſt dare panẽ madefactũ vel cibos recẽtes cũ vino: ⁊ ex his reſoluiꝛ vapoꝛ ꝯferens paulatim: ⁊ expellẽs mãȝ moꝛbi. Et ſi detur vinũ per ſe diſſoluunꝛ ex eo multi vapoꝛes: ſubito petentes caput faciẽtes foꝛtẽ diſtẽſionẽ ⁊ iduciꝛ maioꝛ doloꝛ. ℂ Dico ꝙ vinũ foꝛte mitigat hũc doloꝛẽ i dclinatõe mõbi

ll ℂ Et ſternutatio cõfert multũ ſode qui euenit ex humoꝛib⁹ groſſis opilãtibus ⁊ diſtẽdẽtibus. ℂ Dixit Ruffus in libꝛo ſuo quẽ fecit plebi. Curaꝛ ſoda calidũ cũ oleis frigidis ifrigidatiuis ad niuẽ ⁊ cibus iſtoꝝ ſit medius: ⁊ vtanꝛ quiete ꝑ vnũ diem ⁊ ſpargaꝛ ſupꝛa coꝝ capita multa aqua: ⁊ emplaſtrenꝛ tẽpoꝛa ex myrrha diſſoluta in aceto: ⁊ maxime ſi doloꝛ eſt in tẽpoꝛibus ⁊ ſubtilis dieta addit ad ſodã calidã: ⁊ patiẽs ſodã frigidã balneeꝛ pꝛimo: ⁊ poſtea inungaꝛ caput eius ex oleo laurino: liliaceo: ruthacco ⁊ camomille: ⁊ camera ſua ſit ꝓſtrata: ſanſuco ⁊ balſamita: ⁊ odoꝛet ameos: vel muſcũ: qꝛ ꝯfert ei valde. Et ſi foꝛte in eius ſtomaco abũdet flegma ꝓuoceꝛ vomit⁹ ⁊ incõtinẽti mitigabiꝛ doloꝛ. Et cognoſciꝛ cũ eſt a ſtomaco: qꝛ eger multũ doꝛmit: ⁊ nõ dȝ vinum exhiberi patiẽti ſodã. ℂ Y. in affoꝛiſmis. qbuſcũqȝ vꝛine velut ſubiugaliũ apparẽt his capitis doloꝛes adſunt aut aderunt. Et nõ qñ erit ſoda debẽt eſſe vꝛine hoc mõ: qꝛ ſoda aliqñ accidit ex caliditate ſola dominante in capite aut ſtomaco: vel ex multa humiditate replẽte caput: vel ex opilatione vel ex groſſis võtoſitatibus gñatis in capite: ⁊ nulla iſtaꝝ ſpecierũ ſode erit vꝛina dicto modo. Oĩa aromatica inducũt ſodã: qm̃ calefaciũt foꝛti calefactione: ⁊ iõ inducũt ſodã: ⁊ maxime caſſia lignea: coſtus carſiũ vel cinamomũ: ⁊ amomũ. ℂ Dico nõ dȝ exhiberi iera niſi moꝛbus ſit ex frigiditate. ℂ Y. in affoꝛiſmis. poſterioꝛa capitis dolẽtia. inciſa vð vena que eſt in medio frõtis iuuat. Et ſi eſt in anterioꝛi inciſio poſterioꝛis iuuat. ℂ Dico ꝙ ſi aliqs patiꝛ ſodam vel foꝛtẽ doloꝛeȝ in capite vel fluit ſanies aut putredo aut aqua a naribus: aut ab auribus eius ſoluiꝛ egritudo: ⁊ cum accidit doloꝛ in capite cauſa apoſtematis ſanguinei: aut cã humiditatis indigeſte coadunate in capite: ⁊ vertiꝛ in pus: ⁊ emanet mitigaꝛ doloꝛ: ⁊ ſi euenit cauſa võtoſitatis groſſe: vel ſanguinis aut colere pungẽtis caput vel ex mala complexione curatio erit aliter.

ℂ Dr in meamir. ſoda que fit ex mala cõplõne eſt abſqȝ mã: ⁊ etiã fit aut ex vno humoꝛe aut ex diuerſis vel ex opilatione viaꝝ vapoꝝ ⁊ humiditatũ. Et foꝛtis ſoda accidit ex caliditate ⁊ frigiditate. Et illud qð eſt ex ſiccitate eſt debilis: ⁊ non euenit ſoda ex humiditate. Et cũ accidit ſoda cauſa humoꝛũ multiplicatoꝝ in capite: qui inducũt doloꝛem coꝝ diſtẽſione ſi humoꝛes ſunt calidi aut frigidi doloꝛ erit diffici-

lioꝛ. Et ſi ſoda ſoluꝫ eſt ex humoꝛibꝰ erit in capite pondero-
ſitas. ¶ Et plures ſpēs ſode ſm locum in quo ſunt erūt dif-
ficilis cure: ꝛ ſunt multuꝫ foꝛtes indigent foꝛti curatione ꝛ ſi
accidit aliqñ ſoda ab exterioꝛibꝰ: cā caliditatis aut frigidita
tis: ꝛ eſt facilis curatiōis cū eſt in ṗncipio. Et ſi eſt ſoda ca-
lida debēt fieri ſpargefactiōes fride ꝛ ꝓuocari fluxus ꝛ ex-
hiberi paruus cibus ꝛ aſſidua reqes ꝛ ſomnus: ꝛ eſt abſtinē
duꝫ oīno a vino: coitu ira balneo clamoꝛe ꝛ cogitatione ꝛ ē
locandus patiens in aere frigido. Et in ſoda frido ſunt faci-
ende calide ſparſiones: vel ponatur lana ſupꝛa caput made
facta ex oleo liliaceo tepido aut laurino aut ruthaceo vel ſā
ſucino vel calefiat caput cū filtro capꝛino: aut oleo ꝛ pꝛohi-
beatur cibuꝫ ꝛ pꝛouocetur fluxus: ꝛ inducatur ſomnus ꝛ eſt
vtendū quiete: ꝛ ſolatio ꝛ cauendū a cogitatione clamoꝛe ꝛ
vino: ꝛ nō eſt ambulāduꝫ per frigus. ¶ Dixit Gal. nō repe-
ritur aliqd in tantū ꝯferens ſode calido antiquo ſicut ſpar-
ſio olei roſa. ſupꝛa caput bene operati ꝛ infrigidati multa i-
frigidatione: ligato ṗus capite circum circa cuꝫ girlādo de
lana bene ſtricto ꝛ ligato ſimil'r de lana cruda vel linea in
ṗncipio ſui cuꝫ vtraqꝫ parte ſibi adiacente: eo ꝙ poſterioꝛ
pars capitis defacili immutatur: a rebꝰ vrentibꝰ: ꝛ frigidis
ꝛ nō ſuſtinet eas. Et hoc qꝛ ibi eſt oꝛtꝰ ſpinalis medulle ṗn-
cipiuꝫ: qꝛ ieſuc eſt in loco cōmiſſure que appellaᵗ coꝛona: in
quo ſunt humiditas ꝛ leuitas ꝛ oſſa ſubtilia per que calidi-
tas ꝛ frigiditas ꝺfacili penetrat ad interioꝛa cerebꝛi ꝛ ob h̄
ille eſt melioꝛ locus capitis ad ponenduꝫ medicinas. ¶ Et
laudabilioꝛ cura qua curaᵗ ſoda eueniēs ex aduſtione vl' ca
liditate eſt cuꝫ oleo roſato recenti infrigidato ad niueꝫ: ꝛ in
coꝛpoꝛibꝰ in qbꝰ dubitatur de frigiditate ſicut coꝛpoꝛibꝰ eu-
nuchoꝝ ꝛ ſimiliuꝫ ē faciēda iunctio olei camomillini. Et ſūt
he res accidental'r infrigidande ſm exigentiaꝫ moꝛbi ꝛ egri
cōpl'ōneꝫ. Et ſcias ꝙ oleū infrigidatū ad niueꝫ ꝯfert valde
ad vitanduꝫ ꝛ repꝛimēduꝫ vapoꝛes ꝛ humoꝛes aſcendētes
caput ꝛ in aliā cōpl'ōnē calidā: ꝛ multotiēs cā ſui pꝛetermiſi
multas medicinas. Et ſi es in regiōe calida quod nō poſſit
oleū infrigidari ad niuē infrigida ipm cum aere nocturno ꝛ
admiſceas ei ſuccū ſempuiue: vue vulpine pſilij agreſte vel
cucurbite: ꝛ ſimiliuꝫ: ꝛ caueas a ſucco mandragoꝛe: ꝛ papa-
ueris niſi multū expediat: ꝛ tunc parū eſt apponēduꝫ de eo.
Et ſicut cōbuſtio ſolis defacili curatur ſil'r fit cuꝫ infrigida
tur caput duꝫ cā non fuerit infrigidata ſufficit ſpargere ſu-
pꝛa ipꝫ oleuꝫ rutbaceum calefactū: ꝛ maxime ſupꝛa ieſuc: qꝛ
hoc ꝯſiliuꝫ liberat pꝛoꝛſus patientē: ꝛ ſi ſit neceſſaria calefa
ctio faciei addantur in eo eufoꝛbiuꝫ ꝛ oleuꝫ liliaceū aut ca-
momillinū aut neridē. oleū vͦo balſaminū nō iueni valde ef-
ficaꝝ: oleuꝫ aūt ſanſucinuꝫ ꝛ laurinū multotiēs fui expertꝰ: ꝛ
inueni ipſuꝫ multe efficacie. Et cura ſode multū veteris cali
di ſiue frigidi eſt: qꝛ ṗus dꝫ abradi caput ꝛ in ſoda calido fi-
ant emplaſtra frigida que notificauimus in p̄cedentibus ꝛ
in frigida ſoda fient cerota calida ſicut eufoꝛbiū: ita ꝙ in q̄li
bet rotulo ceroti ponatur. ℥. i. eufoꝛbij.
¶ Et dico cū ſoda fit ex potu vini. Vidi ꝙ quanta magis vi
nuꝫ eſt calidū tanto magis eſt maioꝛ ſoda: ꝛ ſciui ꝙ hec ſo-
da eſt: qꝛ vinuꝫ replet caput vapoꝛibꝰ calidis: ꝛ iō opoꝛtuit
fieri cura gñalis in quolibꝫ moꝛbo cui neceſſaria eſt euātio:
ꝛ hoc cū in his vapoꝛibus ꝛ humoꝛibꝰ calidis ſunt neceſſa-
ria infridantia ſicut oleuꝫ roſatū ꝛ ſimile infrigidatiuū mul-
ta infrigidatione ꝛ eſt neceſſariuꝫ pꝛohibere ſomnū ꝛ qeteꝫ
toto vno die: ꝛ poſt dꝫ patiens ṗmo ſero intrare balneuꝫ ꝛ
cibare cibis gñantibus bonū ſanguinē abſqꝫ calefactōe ſic
ſuccus eliſic: oꝛdei ꝛ panis madefactꝰ ī aq̄: ꝛ oua iubꝛeſt. i. ſoꝛ
bilia ꝛ lactuce: qꝛ hñt ꝓpꝛietatē ad extinguenduꝫ vapoꝛes
ꝛ lentes ꝛ dꝫ potare aquā ſoluꝫ: ꝛ ſi mollificaᵗ ſtomacus ex
aq̄: dꝫ comedere poſt cibū granata ꝛ coctana matura: ꝛ ca-
ueat a fructibꝰ palmaꝝ: qꝛ eſt de coꝝ ꝓpꝛietate inducere ſo
dam. Et ſi doꝛmit conuenienti ſomno poſt cibū intromitta-
tur in balneū ſummo mane in auroꝛa ꝛ ſpargaᵗ multotiens
aqua calida ſupꝛa caput: et doꝛmiat poſt balneū et quieſcat
per hoꝛā aliquā: ſequēti die intret balneū et cibetur cibo p̄-
cedentis diei: et cū mitigatur ſoda: et vinū eſt neceſſariū ex-
bibeaᵗ ſubtile acetoſum: et melioꝛ cibus eſt pꝛo eo teſticuli
galloꝝ et piſces ſcardati et alle pulloꝝ et anſeꝝ: et ſi cibatur
pull' columbinis nō eſt inconueniēs et nō multiplicenᵗ ſpē
in ſuis cibis: et caueat a motu donec ſoda fuerit i ſtatu: ꝛ cū
incipiet declinare: ambulet ad aerē pꝛeparatū pꝛo eo frigi-
duꝫ: vel tēperatū ſi ſentiat caliditatē vel inflationeꝫ: et hoc
fiat ante cibū et paꝝ comedat et poſt cibuꝫ nō ambulet niſi
per tres hoꝛas: ꝛ poſtea ambulet ſuauiter minus quaꝫ am-
bulauerat ante cibū: ꝛ abſtinēdū eſt in fine huius moꝛbi ab
oleo roſato: ꝛ eſt vtendū oleo camomill' ꝛ liliaceo. Et ſpar-
gatur ſupꝛa caput intus balneo: aqua calida vt diſſoluatur
reſiduū qͦd remanſerat ꝛ ꝓuoceᵗ ſomnus ꝛ madefiat cibum
ſuū in aceto: nō ſit foꝛte: qꝛ hꝫ in ſe caliditatē ꝛ ſubtilitateꝫ: ꝛ
poſt hoc pꝛocedatur cum rebus calidioꝛibus ſicut oleo ne-
riden ꝛ oleis aromaticis.

PP ¶ Dixit Appollonius cuꝫ accidit ſoda ex percuſſiōe vl' caſu
ponaᵗ ſupꝛa caput acetū ꝛ oleū ro. calefacta aut: accipe frō
des myrti ꝛ myrrha ꝛ ꝯtūdāᵗ ꝛ miſceaᵗ cū vino ꝛ fiat exide
emplaſtrū: vel coquātur coctana cuꝫ vino ꝛ emplaſtrenᵗ ꝛ
aſſidueᵗ calefactio cuꝫ aqua calida mediante petia filtri ca
pꝛini ꝛ quieſcat patiēs per aliquot dies: ꝛ poſtea emplaſtre
tur vel purgeᵗ caput: ꝛ caueat a ſole balneo vino clamoꝛe:
cogitatione cibis acetoſis acutis ꝛ ſalſis. ¶ Dixit Gal. de-
bes credere ꝙ hec ſoda nō fuit niſi ex ap̄ate calido: ꝛ ſi ē ex
vulnere apparent ſigna alia: cā vulneris ꝛ ſi ictus penetrat
vſqꝫ ad durā vel piā matrē eſt ſignū moꝛtis: ꝛ melius i hac
cura eſt flōmia ꝛ ſi fieri nō p̄t fiant clyſteria trahentia māam
ad inferioꝛa: ꝛ nō miſceatur acetū cuꝫ oleo ro. cum aponiᵗ
in cura ap̄atis cerebꝛi ꝛ tunicaꝝ eiꝰ ꝙ ipm ꝯferat ei: eſt eniꝫ
valde longinquū a ſuo iuuamēto: nā nō eſt in eo virtꝰ miti-
gatiua vel lenigatiua: ſꝫ qm̄ in eo eſt virtus penetratiua ꝛ fa
cit oleū roſatuꝫ penetrare ad interiora cranei ob hoc appo
niᵗ: ꝛ cuꝫ expedit apponere penetratiuū ſubtile fridū appo
nimus acetū. ꝛ cuꝫ eſt neceſſariū calidū addimus cuꝫ eo eu-
foꝛbiuꝫ: ꝛ ſi ſoda eſt extra craneū ob eſt acetū ꝛ talis ſoda ē
debilis. Quādo vͦo ſoda eſt intra craneū ꝯfert acetū: qꝛ facᵗ
penetrare oleū ꝛ in ſuo tranſitu repꝛimiᵗ eiꝰ malitia ꝛ id cō-
fert in ṗncipio moꝛbi ꝛ in declinatōe. Cōferunt calefaciētia
ꝛ mollificātia: ꝛ odoꝛ. myrrhe inducit ſodaꝫ ſanis quāto ma
gis egris: ꝛ ſoda ammouetur ſummarie cum emplaſtris: vn
ctionibus ꝛ ſparſionibus.

ll ¶ Et cuꝫ coadunātur in ſtō alicuius ſupfluitates calide: in-
continēti patiᵗ ſodā ꝛ in tali nō eſt cibus tardandus: qꝛ cibi
abſtinētia addit ad ſodaꝫ in talibꝰ ꝛ cura erit euacuatio hu
moꝝ ꝛ nō ad curāduꝫ caput: ꝛ ſi defacili pōt patiēs mouere
inducaᵗ ei vomitꝰ cū aqua calida ꝛ ille q nō defacili euomit
purgeᵗ cuꝫ purgatio erit ei difficilioꝛ: ꝛ cuꝫ augeᵗ ſoda exhi
beatur patienti cibꝰ ꝯfoꝛtans os ſtōi ꝛ gñans ſanguinē lau-
dabilē: ꝛ ſi ex hoc poſſe eſt fiat poſt exitū balnei: ſꝫ nō frequē-
tetur balneū ꝛ minuaᵗ cena ꝛ cōfoꝛteᵗ digeſtio ꝛ detur in ci
buꝫ panis cuꝫ dactilis ſiccis vel oliuis qͦd ē ex eis ſibi dele-
ctabilius: ꝛ hoc indagare poterit per infirmū: ꝛ hec cura cō
fert patienti ſodā cā ſtōi ꝛ ſi ſentit patiens cuꝫ ſoda diſten-
ſionē erit ſm plures pꝝ vini repletionē: ꝛ cibi abſtinētia cō
fert in hoc ſoda: ꝛ cuꝫ ſentiᵗ doloꝛ pungitiuus erit ex humo
ribus colericis. ꝛ in hoc cibi abſtinētia nocet: ꝛ cuꝫ hi humo
res ſparguntᵗ per ſtōm defacili educunᵗ vomitu ꝛ ſeceſſu ꝛ
difficilius erit cū coꝛpus ſtōi imbibitur ex his humoꝛibus: ꝛ
ꝯfert huic ſode iera i qua eſt paꝝ croci qm̄ crocus facit: ſo-
daꝫ ꝛ doſis erit aureus. i. cū q̄tuoꝛ. ℥. aque: ꝛ hoc ſufficit ſode
frigido cā ſtōi: ꝛ in ſoda frido inungātur nares ex oleo cal'o
qͦd calefiat caput ex eo ꝛ ſi patiēs ſentit in capite punctōes
aut fiāt acumine humoꝝ: aut vapoꝝ ꝛ ſi punctōes ſunt foꝛ-
tes eſt ex repletiōe acutoꝝ humoꝝ ꝛ ſi eſt diſtenſio ex ven-
toſitate erit abſqꝫ ponderoſitate: ꝛ ſi eſt ex humoꝛibꝰ eſt cuꝫ
ponderoſitate ꝛ ſi cognoſcis ꝙ eſt moꝛbꝰ inobediens cura-
tionibꝰ: nō deſiſtas a rōnabili tua curatiōe aſſiduando ipaꝫ
qꝛ poſſe eſt ꝙ ſit ex ventoſitate intercluſa arctis vijs vel ex
humoꝛibꝰ groſſis poſtulantibꝰ longuꝫ tp̄s ad coꝝ ſubtilia-
tionē ꝛ elargationē viarum: ꝛ ſcias ꝙ clyſteria ſunt lauda-
bilia ꝛ vtilia in qualibet ſpē ſode: ſꝫ debēt eē foꝛtioꝛa ꝙ co-
ruꝫ virtus penetret vſqꝫ ad ꝯcauitatē epatis ꝛ purget qc-
qd eſt in eo. ¶ Dico ꝛ hoc ſil'r confert ſtō vt mundificeᵗ ca-
put cuꝫ gargariſmatibꝰ: ꝛ maſticatiōibꝰ: cū moꝛbꝰ eſt croni
cus: ꝛ fiant emplaſtra ſparſiones ex rebꝰ foꝛtibꝰ: ſicut: caſto
reuꝫ ꝛ ſilibus ꝛ fiat flōmia naſi ꝛ frontis ꝛ ponanᵗ ventoſe
cuꝫ ſcarificatiōe in nucca in ṗncipio moꝛbi cū ſoda eſt in an
terioꝛi pte capitis: ꝛ ꝓuocenᵗ ſternutatiōes in doloꝛibꝰ cro
nicis: ꝛ ſi ſoda eſt multa cureᵗ medicinis rubificantibꝰ ꝛ po-
ſtea cuꝫ coctura. ¶ Dixit Gal. ego pono in moꝛbis frigidis
cū ſunt cronici medicinas rubificatiuas in qbꝰ eſt ſinapis ꝛ
tapſia: ꝛ in moꝛbis calidis hoc nō facio. ¶ Dico ꝙ moꝛbꝰ

calidus nõ inuenit cronicus prout frigidus z ɔfert sode fri-
gido dimittere patientẽ in sole donec mitiget soda nisi for-
te sit ex repletione vel indigestione. Instillatio violēta cõ-
ferens sode frigido veteri. Recipe radices lilij aurei.i. tap-
sie eufor.bij z mellis despumati.añ.aur.i.ʒ. terantur z cõfici-
antur cũ succo blethe z instillētur ex eo in nares cũ aq̃ ad
modũ grani panici. Aliud experimētũ p Galienũ. ℞. eufor-
bij aureos.vi. licij indi. aureos.iiij. temperētur cũ succo ble-
thaꝝ z distillet de eis cũ aq̃ in narib⁹. ¶ Et cũ vis opare
cũ sternutatorijs violentis facias gradati: pmo misceat cũ
lacte recenti secũdo cũ oleo bono dulci z postea cũ aq̃: vel
succo blete: deinde cum succo auricule muris z postea cum
succo aneti z nõ obliuiscẽdo gradatī: q: cũ hoc ordine de
facili patiens sustinet violentiã medicine. Si vo subito z re-
pente has agrederis medicinas eger erit impatiens z susti-
nebit ex eis dolorẽ. Instillatio iuuatiua ɔferẽs morbis cro-
nicis. Recipe nigellã z mitte eã in aceto per noctẽ z in ma
ne teratur z eius humorositas instilletur in nares z i pncipio
cuiuslz sode ɔfert odorare nigellam. ¶ Dico q̃ hec cura re
peritur in capitulo torture.

mm ¶ Dicit in anacamir. Accidit in medietate capitis dolor z fm
plurics hz certos paroxismos z cũ aliqs patit taz grauem
dolorẽ q̃ nõ audet tangi caput p̃e dolore est signũ q̃ egri
tudo est in panniculo infra craneum: z cutis ẽt capitis par-
ticipat de egritudine. Et tũc si necãrie est pvocare fluxũ z
facere flomiã fiat. post q̃ corpus z caput fuerit mundifica-
tũ ante insultũ paroxismi fricetur tẽpus ptis dolentis do
nec calefiat z rubescat: z post declinationẽ paroxismi ponã
tur desuper medicine emigranei: z si sentit patiens calidita-
tẽ curetur cũ medicinis calefaciẽtibus que sunt in vltimo
calefactionis z cũ qualz medicina istaꝝ duaꝝ specieꝝ hui⁹
morbi misceat aliqd cõfortans caput hñs in se ponticitatẽ.
¶ Trocisci ɔferẽs emigrãeo. ℞. tapsie altit. añ. aureos.iij.
eufor.bij aureos.iiij. myrrhe: opoponaci. añ. aureũ.i. miscea-
tur hec oia cũ aceto z liniatur vnus ex eis supra locũ cũ
expedit. ¶ Ego aũt cõposui quoddã vnguẽtũ in quo nõ ẽ
aliqd ponticitatis z est tale. Recipe cere.ʒ.iij. eufor.bij recẽ-
tis.ʒ.i. vngatur ex hoc pars dolens emigranei z musculum
temporis. Et si opineris q̃ emigraneus est ex vapori⁹ ca-
lidis nõ facias hanc medicinã. Et si apponatur semel i emi
graneo frigido eradicatur morb⁹ oino: z si instillatur in au-
res oleũ cui sit admixtũ parũ euforbij mirabilr ɔfert: talis
aũt dz eẽ pportio: q: in rotulo vno olei dz apponi media.ʒ.
eufor.bij z si patiens hz sensus ipeditos z tu addas plus eu-
for.bij: non peccas.

ll ¶ Dixit filius mesue in libro suo in capitulo de soda. Cũ so-
da accidit vitio stõi sentit patiẽs dolorẽ in iesuc i medio ca-
pitis opposito stõ indirectũ: z cũ soda que accidit cã renũ.
sentitur dolor in nucca: z in posteriori parte capitis: z cũ ac-
cidit cã alicuius mẽbri corporis: sentit pmo patiens dolorẽ
in illo membro: z secũdario sentit assidue sodã in capite: z so
da que fit causa morbi existentis in capite est fixa z illa que
est ex cõmunitate recedit cũ ab est mala dispõ illius mem-
bri: z nõ semper infestat. ¶ Signa sode colerice sunt fortis
caliditas in capite: siccitas auricularũ narium vigilie absqz
capitis ponderositate color faciei croceus lingue siccitas
assidua sitis pulsus spissus z pter hoc inquirendũ est de his
que precesserãt ex etate z cõplone. ¶ Signa sanguinei sũt
caliditas cũ ponderositate rubedo faciei: z venaꝝ oculo-
rũ plenitudo venaꝝ faciei: pulsus magnus etas z complo.
¶ Signa flegmatici: subeth ponderositas sine plenitudine
venaꝝ: humiditas oris z nariũ z significationes alie perti-
nẽtes huic morbo. ¶ Signa melici assidue siccitas: vigilie
sine manifesta caliditate z alia signa melancolie. ¶ Signa
illius qui fit ex vẽtositate permixtus mot⁹ soda de loco ad
locum z iuuat patiens a rebus calidis. ¶ Signa illius que
fit causa apostematis capitis dolor fortis in vltimo fortitu-
dinis penetrãs vsqz ad profunditatẽ: oculoꝝ pmixtio ocu-
lorũ eminentia z posse est q̃ sit ex casu vel pcussiõe. ¶ Et ali
qñ accidit soda post coitũ z ille est causa debilitatis cere-
bri z repletione corporis: z accidit similr soda in crisi z hoc
nõ dz curari. ¶ Et flegmaticus curet prius cum vomitu z
postea cũ iera z aqua aloes z oleo de keruã. Et si soda est
cronicus dentur aurei.iiij. iere archigenis cũ aq̃ epithimi
z exhibeãtur electuaria calida. ¶ Et cũ soda est causa re-
pletionis totius corporis flõmetur patiens z subtiliet eius

dieta. ¶ Et vapor ascendit a pedib⁹ vel tybia ligent z po-
nant in aq̃ calida z fricẽtur plante pedũ cũ sale z oleo de
kiri. ¶ Et colericus purget cũ mirabolanis z diagredio z
ordinet dieta frida. Et i soda melica purget melia. Et õ cu
ris sode est flõmia duaꝝ arteriaꝝ z facere clysteria fz exigẽ
tiã morbi. ¶ Et inueni in quodã libro signa sode que fit ex
vapore sũt sibillatio tinnitus: plenitudo venarũ que sunt in
vtroqz latere gule: z appellat guidech. Cura pronocet in p
mis sternutatio: q: post multã sternutationẽ lenigat morb⁹
z secũdario ponãtur supra caput res cõueniẽtes z phibeat
somnus multitudo ciboꝝ z ppe humidoꝝ z vinũ specialr.
¶ Signa sode superueniẽtis ex indigestiõe sũt defect⁹ ap-
petitus pigritia mollificatio debilitas stõi. Cura detur i po-
tũ aqua tepida multa z ligent z stringant oculi: z pvocet
vomit⁹: z postea ponãtur supra caput res conueniẽtes mor
bo: z si fortificat dolor: spargat supra caput aqua calida mul
ta z ponat in auribus lana intincta i oleo calido: z purgetur
cũ scanaran.i. electuario laxatiuo. Et cum soda est ex pota
tione vini inungatur caput ex oleo rosato: z inungat patien
ti dormire z quiescere illo die: z intret in sero balneũ z cibe
tur cũ ouis: lactuca: z caulibus z detur in potu aqua frigi-
da: z iter post cibũ intret balneũ. Et si morat talis soda pos
sibile ẽ q̃ sit ex residuo vaporis grossi: z istillet in nares olz
camõille aut liliaceũ vel anetinũ: q: resoluit id qd superfluit.

pp ¶ Et cũ soda accidit ex percussione: calefac caput cũ lana
intincta in oleo calefacto z pvocet fluxus leuiter z caueat
patiẽs a sole balneo potu vini labore cibis acetosis z acu-
tis: z spargatur caput aqua calida. Et si est in capite vulnus
puluerizetur desuper rasine.i. quoddã gũmi vel aloes aut
thus mixtũ cũ melle: z bene ligetur.

ll ¶ Dixit Glaucon. Quãdo aliquis patit cũ soda murmura-
tiõnẽ abhominationẽ z punctionẽ in ore stõi inungat ei vo
mitus: q: euomet colerã aut flegma: aut vtrunqz simul: z si
nõ sentit in stõ manifestã punctionẽ pmeditare ds vtrũ ac
cidit ex repletiõe vel opilatione: aut apostemate orto in ali-
qua parte capitis: z scitur indagatione infirmi. Si dolor est
in toto capite equalr: aut magis in vna pte quã in alia aut
si sentit in capite patiens ponderositatẽ aut punctionẽ: vel
distensionẽ aut repcussionẽ. Et ille que est cũ ponderosita
tẽ fit similr ex repletione sllr illa que est cum distensione: z
ponderositate: z si est cũ pũctione fit ex humorib⁹ calidis: z
si est repercussione fit ex apostemate calido z si est cũ distẽ-
sione sine ponderositate z repcussione fit ex multis ventosi
tatibus grossis z indigestis. Et si est cũ repcussiõe fit ex apa
te calido orto in essentia tunicaꝝ cerebri. Et si est cũ pon-
derositate fit ex superfluitate existente in ventriculis cerebri
z cũ cognoscis morbũ per hec que dicta sũt: z eis bene cer
tificatus de eo cura ipm fm sui exigentiã. Et si morbus est
ex vapore vel humore intercluso in capite est indagandũ:
si humores sunt dissoluti: causa caliditatis febris vel debili
tatis capitis: aut repletiõis denunciãtis toti corpori. Curet
repletio corporis per euacuatiões totius corporis: Et cum
repletio est in capite solũ educat clysterib⁹ z ligentur extre-
mitates. Et curet debilitas capitis trahẽdo humores ad i-
feriora: z postea cõfortet cũ oleis stipticis. Et si superfluitas
est frigida z grossa ponant supra caput olea calida subtilia.
z mundificet cũ sternutationib⁹ z assiduent gargarismata:
z fricet caput cum pãno lineo grosso z puluerizet desup sal
sinapis z boraꝝ. Et hec est cura sode eueniẽtis cã debilitat
capitis. Et cũ accidit soda cã febris ponãt supra caput ace
tũ z oleũ rosatũ. Et cũ accidit ante crisis significat bonũ

mm ¶ Dixit. G. in libro interioꝝ soda que appellat ouũ seu ga-
lea est morbis difficilis eradicatiõis z nõ patit eger audire
sonitũ neqz clamorẽ neqz videre fortẽ lucẽ: nec mouere se:
sz affectat quiescere z morari in loco obscuro z iacere incli-
nat⁹ supra faciẽ suã p̃e nimio dolore quẽ sustinet q pene
trat vsqz ad radicẽ oculorũ z morat fm ordinẽ paroxismi.
¶ Et illi quoꝝ capita velociter replent: z eoꝝ corpora sũt
parata replere caput: incidunt in sodã quotiẽscũqz vtunt
mala dieta: z cã sui patiunt sodã z dolorẽ. Et aliqñ accidit
soda in tunica cerebri: z aliqñ in pãniculo velante craneũ.
Et cũ dolor penetrat ad radicẽ oculoꝝ dolor est intra cra
neũ. Et corpora parata ad sodã sunt illa in quibus generã
tur z multiplicant vẽtositates vaporose calide: z in q̃ꝝ stõ
coadunantur superfluitates colerice. Et dolor ex ventositate
erit cũ extẽsione. Et illa que est ex humore colerico erit cũ

distensione ⁊ punctõe. Et qui ex mixtũ humidoꝝ erit silr cũ distensione. Et cũ dolor est cuȝ ponderositate ⁊ patiens hȝ colorẽ rubeũ ⁊ tactũ corporis calíduȝ est ex humore: ⁊ si nõ ad sunt hec signa est ex humore frigido. Et aliqñ accidit soda ex multa sensibilitate: sicͭ accidit defacili punctio hñtib⁹ os stomaci plurime sensibilitatis q̃ sentit velociter quodlibet paruum pungitiuum.

ll ¶ Dixit seher. Accipe succũ sempuiue salicuȝ solatri portulace ⁊ aquã rosatã ⁊ epithima ex eis mediante panno lineo tempora frontẽ ⁊ Jesue: q: mitigat incontinẽti sodaȝ ex caliditate. ¶ Emplrm ꝯferẽs sode calido. Recipe sandalis ro. nenufar. violas solatꝝ semina lactuce: radices mãdragore: opiũ: iusquiamũ: loliũ ⁊ succũ salicũ ⁊ sempuiue ⁊ cãphoraȝ. ¶ Instillatio ꝯferẽs sode calide. Accipe oleuȝ nenufarinũ cãphorã: oleuȝ salicũ ⁊ succũ lolij ⁊ instilla in nares. ¶ Emplastrũ ꝯferẽs vulneri capitis. Accipe succũ salicũ ⁊ tamarisci: lutũ armenũ: coronã regiã ⁊ oleũ rosatũ: ⁊ fiat emplrm. Et spargaẽ supra caput patientis sodã frigidã aq̃ decoctionis sãsuci abrotãi corone regie camõille: ⁊ melliloti. ¶ Emplastrũ ꝯferẽs sode frigide. ℞. castoreij: euforbij: costi: myrrhe: ⁊ aloes. añ. ʒ. i. opij crocũ. añ. ʒ. i. ℈. teranẽ oia ⁊ misceãtur cuȝ vino ⁊ empletur locus dolẽs. ¶ Instillatio ꝯferẽs sode facte ex friditate vel siccitate. Accipe mumiã castoreuȝ: muscum ⁊ euforbium terantur ⁊ misceantur cum oleo sambucino: ⁊ instilletur in nares.

mm ¶ Dixit Tabri. si fit emplrȝ ex fuligine mirabilr ꝯfert emigraneo ⁊ si liniaẽ frons. ⁊ tẽpora patientis ouũ seu galeã cũ est in augmento ex filonio vel trociscis stelle ad modum piperis est valde iuuatiuum.

ll ¶ In soda ãt veteri assidue cõmorãte: abradaẽ caput ⁊ emplastreẽ ex euforbio sinapi ⁊ tapsia ⁊ ponanẽ vẽtose cũ scarificatiõe supra iesue ⁊ fiãt clysteria acuta: ⁊ aliqñ flõmetur vena frontis ⁊ tẽpoꝝ ⁊ ligeẽ ⁊ coquaẽ ⁊ ponaẽ vẽtosa i nucca pp sodaȝ veterẽ que fit ex caliditate melia ⁊ flegmate vl ex capitis debilitate. ¶ Dixit Phylaret⁹: est q̃dã spẽs sode que fit post somni expgefactionẽ ⁊ mitigaẽ incõtinẽti cũ sumiẽ cibus. ¶ Dico q̃ vidi quẽdã patiẽtẽ sodaȝ q̃lȝ mane ⁊ q̃dã amicus suus ꝯsulit ei q̃ cõederet panẽ ⁊ aliq̃d stipticũ ⁊ mitigata est soda. ¶ Et dixit. q̃ de ꝓprietate dactiloꝝ est inducere sodã ⁊ ob hoc nõ sũt cõedẽdi. ¶ Et soda eueniẽs ex ebrietate est ꝓuocare somnũ: subtiliare dictã ⁊ balneare egrũ in sero post longũ somnuȝ: ⁊ in mane silr vt dissoluanẽ vapores ⁊ si aliq̃d super erit inungatur caput ex oleo camomill. ⁊ spargaẽ desuper multa aqua calida ⁊ si augeẽ morb⁹ fiat iunctio ex oleo liliaceo ⁊ anetino: vt dissoluaẽ residuum vapoꝝ. Et fiat hec cura duob⁹ aut trib⁹ dieb⁹ ⁊ nõ ꝑtermittaẽ balneũ: ʒ vtatur eger. eo quãto magis põt ⁊ cõedat pullos gallinaceos: lẽtes: ⁊ caules: ⁊ alios cibos nõ generãtes vapores: sed expellẽtes eos ⁊ bibat aquã: ⁊ si soda est ex ꝑcussione: ꝑma cura erit calefacere caput cuȝ filtro calefacto in oleo calido deinde inungere quietem minorare cibum: ⁊ euacuare ventrem ꝓhibere balneuȝ labor ⁊ stomaco ad solem: potus vini ⁊ cibi acetosi acuti ⁊ salsi ꝓhibeantur. Et si ex ꝑcussione est aliquod paruum vulnus pulueriȝetur desuper puluis sanguinis dra. vel aloes.

¶ Dixit filius mesue Soda accidit in capite causa sui: aut cõmunitate alicuius membri: ⁊ illa que est ex capite fit ex quatuor humoribus: vel ex ventositate vel ex permixtõe: vel ex vulnere: aut ex apostemate. Et ille qui est ex communitate erit a stomaco aut a renibus: vel pede: vel sibi sili. ¶ Signa illius qui est ex cõmunitate. q: mouetur cum mouetur membrum: ⁊ quiescit dum ipsum quiescit: ⁊ ille qui est a renib⁹ fit in nucca. ¶ Signa sode colerice sunt siccitas carmelarum vel cãnularum narium: sitis: vigilie: leuitas capitis: velocitas pulsus: siccitas complexionis: ⁊ lingue: ⁊ similia per que cognosciẽ morbus. ¶ Signa sanguinei sũt apparitio venaruȝ oculoꝝ ⁊ coꝝ eminẽtia: pulsus magnus: põderositas capitis: ⁊ alia signa ꝑ que cognosciẽ mala cõplexio. ¶ Signa flegmatice sunt dolor capitis: subeth: humiditas nariũ sine inflãmatiõe vsus ciboꝝ humidoꝝ: ⁊ quiete tẽporis hyemalis etas decrepiti: ⁊ silia his. ¶ Signa melãcolice siccitas ⁊ vigilie sine inflãmatiõe color fuscus: anhelit⁹ grossus: vsus diete generantis melancoliã. ¶ Signa illius que fit ex ventositate leuitas capitis distensio sine ponderositate motus doloris partialiter. ¶ Signa sode superueniẽtis causa apostematis sũt fortis dolor malleatio in capite: penetratio doloris: vsq; ad radicem oculoꝝ: ⁊ quãdo est cum ꝑmixtiõe loquele: alienatio febris: pulsus serrinus: ⁊ eminẽtia oculoruȝ rubificatio venarum ⁊ plenitudo earuȝ. Et si soda est ex coitu debet euacuari corpus minutiõe ⁊ fluxu ⁊ cõfortetur os stomaci vt prohibeatur ascensus vaporum.

mm ll ¶ Inueni in quodã libro curam valde mirabilem cõtra sodam cronicum quod appellatuȝ ouum seu galea ⁊ q̃lib; aliam speciem sode veteris. in ꝑncipio radatur caput ⁊ postea emplastreẽ hoc emplastro. Accipe rotulũ vnuȝ aque ⁊ dissolue in rotul. med. sal. ⁊ alcanne: ⁊ dimittaẽ ꝑ noctem: q: cessabit dolor. ¶ Et inueni in quodã alio libro quod aliqñ accidit soda ⁊ emigraneus ex inanitiõe sicut accidit mulieribus post partuȝ propter fluxuȝ menstruoruȝ: ⁊ curaẽ hoc modo. Emplastretur caput cuȝ farina semine ⁊ oleo sisamino ⁊ instilletur in nares oleum viol. ⁊ amigd. dulciũ ⁊ est exhibendũ patienti cibus factus ex succo mice panis de frumento ȝuccaro ⁊ amigdal. ⁊ dentur similiter oua: pulli: ⁊ carnes hedine. Et si augmentaẽ dolor ⁊ cronicatur incidantur arterie tempoꝝ ⁊ coquantur. ⁊ cũ dolor est in anteriori parte capitis confert ventosatio nucce: ⁊ incisio ambaꝝ venaruȝ que sunt post aures. Et si est in posteriori incidatur vena que est in medio frontis. Et si sentitur ponderositas cuȝ dolore est ex humiditate: ⁊ si est cuȝ ponderositate ⁊ caliditate est ex sanguine. Et si adsunt cuȝ caliditate vigilie est ex colera: ⁊ si adest distensio est ex vẽtositate. ¶ Inueni i quodam libro ꝑsico ⁊ indiano hoc fumigium: accipe ȝuccarum albũ: myrrham: medullam: ossium: persicoꝝ: ⁊ vernicem eq̃liter: ⁊ tamarisci in triplum vnius rei dictaꝝ rerum: ⁊ tere ⁊ pone supra ignem ⁊ ligatis oculis ⁊ aperto ore recipiat patiens fumum per os ⁊ aures: ⁊ obuoluatur pannis circũcirca q̃ non possit fumi ex alia re ad alias partes.

nn ¶ Instillatio conferens inflationi capitis. Accipe. vij. folia origani: ⁊. vij. grana nasturcij albi: ⁊ tere ⁊ misce cũ olo viol. ⁊ instilla in nares aut instilla in salithe dissolutuȝ cum oleo violaẽ. ⁊ lacte iuuencule nutrientis puellam. ¶ Alia medicina accipe fel gruis ⁊ vulturis ⁊ piscis qui appellaẽ sabablec. ⁊ castor. mac. crocuȝ ȝuccaꝝ al. terenda terãtur ⁊ misceantur omnia cum succo sansuci ⁊ informentur exinde grana ad moduȝ lentis ⁊ instilletur de eis in nares: quolibet mense ter ⁊ mensuretur magnitudo capitis in principio q̃ possit sciri quantum diminutũ est cum reuertit incipit ad dispositionem suam naturalem. ¶ Cura apostematis existentis supra craneũ sub cute. Cuius locus duȝ tangitur cedit tactui sicut res liquida. Accipe cortices granati ⁊ nuceȝ cypressi ⁊ tere ⁊ misce cum aceto ⁊ liga ea supra locum apostematis ⁊ hec medicina desiccat illam humiditatem ⁊ reddit locũ duruȝ ⁊ vtuntur ea cyrurgici nostre regionis. ¶ Cura clargationis commissure capitis. mundificetur caput per nares ⁊ paulatim: ⁊ ponantur supra locuȝ commissure medicine stipticatiue: ⁊ assiduetur ibidem ligatio. Et si augmentaẽ morbus non est alia cura nisi coquere supra commissuras ⁊ fricetur tumorositas donec extenuetur ⁊ exhalabit materia ꝑ illum locum: ⁊ tunc aperientur commissure. Et flobotomia venarum frontis ⁊ amborum temporum ⁊ ambarum venarum gule que appellanẽ guideȝ confert valde huic morbo.

¶ Completus est liber primus helchany auxilio dei ad ipsi⁹ laudem ⁊ gloriam: cuius nomẽ sit benedictum. Et subseq̃nter secũdus liber de morbis oculoꝝ ⁊ apostematibus trãslatus de arabico in latinum incipit feliciter.

In nomine dei misericordis ⁊ miseratoris: icipit Liber secundus elchauy de medicinis. Summa cura de oculis. Palpebris ⁊ apostematibus suis ⁊ omnibus speciebꝰ egritudinuꝫ que supueniēt eis ⁊ de gñali cura oculoꝝ ⁊ medicinis suis.

A Galienus dixit i q̄rto libro meamir. inuestigandū in passionibus oculoꝝ est vtruꝫ materia veniens ad oculos sit multa an pauca: ⁊ si pulsus seu punctio sit fortis: ⁊ de rubore oculorū: ⁊ vtrum multus sanguis sit in venis ⁊ p̄cipue oculoruꝫ an paucus ⁊ vtrū multa lippitudo adsit an pauca: ⁊ si colores oculorum sint pmixti aut pauci. Et si palpebre sint grosse: ⁊ ēt de sp̄e doloris. ¶ Et dixit. Tucia abluta desiccat sine pūctione ⁊ ꝓpterea oculi curant̄ ex ipsa cū medicia acuta ⁊ subtilis descēdit ad eos: ⁊ hoc valet p̄cipue inanito corpore ⁊ capite sp̄alr: flōmia in fluxu. Inanire āt caput ē cū gargarismatibꝰ ⁊ sternutatōibꝰ ⁊ masticatōibꝰ: ⁊ opatio tucie ablute ē tēpata desiccatio: q2 ꝓhibꝫ hūiditate supfluas adherētes i venis oculoꝝ ne trāseant ad tunicas oculoꝝ. Idē operat̄ cinis qui est in fornace in quo fundit̄ es cuꝫ amido. Et si medicine mucillaginose seu oppillatiue apponunt̄ ante mundificationē ⁊ eūationeꝫ capitis a supfluis cuꝫ humiditates descēdūt ad oculos accidit patienti fortis dolor: q2 oculoꝝ tunice distendūtur pp hūiditates fluētes i eas. Et posē ē q̄ occasiōe distēsiōis tunicaꝝ supuēit fixura i ipsis tunicis corrosis. ⁊ iō subtile qđ est i albumine oui ponit̄ in medicinis egritudinis oculoꝝ: ⁊ comēdat̄: q2 lauat ⁊ abstergit ⁊ hūectat spissitudinē humiditatis grosse: q2 subtile albuminis non adheret nec morat̄ in poris vel foraminibꝰ paruis. Nec sicut alie medicine desiccat: ob hoc nullū dolorē in aliqua dispōne ipsaꝝ generat. ⁊ mucillagines fenugreci similant̄ albumini oui: sed dissoluet velociter cū tēpata calefactōe quā hꝫ: ⁊ ꝓpea mitigat plures doloreꝫ oculoꝝ: ⁊ hec est vna de sp̄ebus medicaminis oculoꝝ. Et medicine huic opposite acute violēter sunt opoponacū: assa fetida serapinū: eufor. Et summarie sūt oēs medicine calefaciētes calefactōe q̄ nō gñant grossitiē aliquaꝫ in oculis. ¶ Et est alia sp̄ēs medicine abstersiue mūdificās sicut supfluitas eris seu cortex colcotar cōbustuꝫ: es vstum battitura eris vitriolū rubeū ⁊ antimoniū. ¶ Est ⁊ alia species medicine que corrodit sicut due sp̄ēs arsenici ⁊ vitriol. q2 est in eo aliquātulū p̄dicte virtutis. ¶ Est ⁊ alia species medicine que est stiptice virtutis. quaꝝ q̄dam sunt stiptice moderate: que cōstringūt ⁊ ꝓhibent ne fluat reuma ad oculos: ⁊ que sūt fortis stipticitatis nocēt magis: q2 gñant grossitieꝫ: q2 ꝓhibent ne fluat reuma ad locū: ⁊ q̄ñqꝫ adduntur medicine p̄dicte modice cuꝫ medicinis acuentibꝰ visum ad hoc vt conseruent formā oculoꝝ: ⁊ ꝯfortēt ad agendū operatiōes suas. ¶ Et temperate medicine stipticātes valent ad obthalmiā: pustulas bothor: ⁊ ad reuma fluens vt sūt rose: semen ⁊ succus eaꝝ: spica nardi: foliuꝫ sedig: crocus: scīet memithe: ⁊ succus herbe que dicit̄ barbayrci. ⁊ his similia. Medicine que sunt fortis stipticitatis sunt sicut acatia: succus agreste sicut capita granatoꝝ: ⁊ galla recens. ¶ Et medicine digerentes seu ducentes ad maturitatē apostemata oculoꝝ seu pustulas vel vlcera sunt myrrha: crocus castorithus: galbanuꝫ: succus fenugreci: ⁊ istaꝝ proprietas est maturare ⁊ dissoluere ⁊ proprie myrrhe. ¶ Et dixit medicine que desiccant sine punctiōe: ⁊ que leniunt locuꝫ patientem sunt sicut lutū scemis tucia abluta: climia plumbi combusta ⁊ abluta: es vstuꝫ ablutuꝫ: ⁊ proprietas climie est desiccare sine punctione ⁊ mundificare: ⁊ ob hoc magis conueniens est: q2 carnem generat in locis pustulosis: amidū ablutuꝫ ⁊ cerusa combusta ⁊ abluta operant̄ id quod facit es combustum ablutum. ¶ Dico. Credo q̄ cerusa hꝫ supfluitateꝫ aliquā aceti ⁊ ꝓpterea eius ablutio est bona. ¶ Et dixit. Gal. oēs medicine cuius sit q̄litatis per gustuꝫ ipsius nō cognoscitur vel pauce ⁊ debilis nō manifestatur eaꝝ effectus nisi tarde: q2 qualitates cuꝫ q̄bus operant̄ nō sunt fortes: ħ desiccant a virtute eaꝝ terrea: ⁊ medici operātur cū eis: q2 nō hñt violētiā punctōis: i reumaticis fluxibꝰ acutis ⁊ violētis: ⁊ ēt i pustul. nec iueniūt medicie valētes ad oclos sic̄ dicte.

B ¶ Dixit. G. Morbi superueniētes oculis ex reumate acuto
C malo ⁊ inueterato ⁊ corrodente: ⁊ pustule curant̄ in principio cuꝫ medicinis inanientibꝰ vt fluxu ⁊ flobotomia. Et exinde cuꝫ scarificatione in nucca ⁊ etiā cum minutione arteriaruꝫ que sunt post aures: ⁊ incidere arteriā que est in temporibus si morbus est malus ⁊ non constringitur fluxus: ita quod nō desit aliunde nisi cura oculi tantum. Curent̄ ergo cuꝫ medicinis desiccantibꝰ reuma malū successiue sine aliq̄ nocumento: nec aliqua species medicinaꝝ oculoꝝ est iuuatiua huic morbo: nisi predicte nec effectus earuꝫ manifestatur nisi constricto reumate seu remoto: ⁊ medicine stiptice: addunt dolori ⁊ faciunt grossitieꝫ in oculis. Et acute addūt in acuitate ⁊ malitia humorum ⁊ faciunt largas pustulas: ⁊ eleuatas in eis. Similiter medicine maturatiue amare ⁊ acute nō iuuant his morbis neqꝫ similibus. Et iccirco non curantur predicti morbi nisi mediciuis his que a medicis dicūtur scīet album. ⁊ q̄ magis vincit in his est cerusa. ¶ Et si cum medicinis pustularuꝫ misceт̄ lac magis cōueniunt: q2 lac abstergit ⁊ mundificat ex ꝓprietate sua: ⁊ mundificare ē conueniens pustulis que indigent repulsione. prout ostēdemus in canon. pustularū vel vlceruꝫ in defectu lactis poterit dissolui scīet in aqua decoctiōis fenugreci: q2 in se est aliqua proprietas mundificationis ⁊ albumen oui nullaꝫ habet in se proprietateꝫ mundificationis ⁊ pustule oculorum: quas diximus sunt difficilis curatiōis. ¶ Dico q̄ intentionis sue fuit in morbis pustularuꝫ bothor ⁊ reumate subtilis acute qđ descendit ꝯtinue ad oculos. Et si palpebre ingrossant̄ in his morbis erūt deteriores ⁊ pessimiores: q2 tunice oculoꝝ patiunt̄ ⁊ dolēt ex grossitie palpebrarū ⁊ patientes pustulas vel vlcera nō debēt curari cuꝫ medicinis mundificantibus: vel abstergentibus.

D ¶ Et in obthalmia possunt palpebre iuersari ⁊ fricari cū aliquibꝰ de scīet valētibus ad grossitiē palpebraꝝ: ⁊ possibile est misceri de medicinis valētibus ꝯtra grossitieꝫ palpebraruꝫ cū medicinis obthalmie: sed nō in pustulis.

C ¶ Et nō debēt fricari grossities palpebraꝝ in oculis in quibus sunt pustule: sed cuꝫ concauitate nasi vel cuꝫ feynith. i. instrumēto simili rasorio vsqꝫ ad mundificationem sui ⁊ sic mundificato: linito ⁊ torso claudat̄. ¶ Dico non debent fricari palpebre in cura pustularū ⁊ claudi. q2 necesse est supponi palpebris plumaccolū ⁊ ligari cuꝫ dubitatur de augmento: ⁊ quod adhereat palpebris. Quod si palpebre non sunt nimis ingrossate: nec tantā habent grossitieꝫ q̄ noceat desine fricare palpebras vsquequo sanētur pustule ⁊ si necesse fuerit fricatio palpebraꝝ leuias cuꝫ aliq̄bus de mucillaginibus: ⁊ similibus eis: vt non adhereant ⁊ frica citius: ⁊ nō stringas forti ligatura: nec prolixe vsquequo securus ex

stas ꝙ non adhereat nec imisceaẽ. Et dixit qñ materia cessat ꝙ nõ fluat ad oculos curatur pustula cuȝ generantibus carnem sicut scief de olibano: ⁊ quãdo humiditates superflue mundificatur oculi nascetur caro in pustulis vel vlcere velociter ⁊ consolidabitur.

D ❡ Dixit Hal. Obthalmia est apostema qd̉ accidit in supiori tunica oculi ⁊ dĩ multhechem: idest coniunctiua: ⁊ hec tunica est pars tunice cooperiẽtis craneũ ab exteriori pte pole est ꝙ apã fortis obthalmie erit in circuitu oculi vsqȝ ad maxillaȝ. Et hec curaẽ cum gñali cura apãtuȝ ⁊ admiscenẽ his occasiõe oculoꝝ: qui sunt fortis sensus ⁊ velocis dissolutionis alie medicine curãtes obthalmiã: ⁊ curaẽ ab obthalmia cuȝ medicinis p̃ualentib⁹ ei: ⁊ que ꝓhibent ne ingrossentur palpebre: ⁊ nõ debẽt esse fortis stipticitatis medicine: ꝫ desiccatiue sine aliqua punctiõe ⁊ admisceãtur his alique res humectatiue ⁊ mitigatiue: sicut p̃diximus vt est lac albumẽ oui ⁊ aqua decoctionis fenugreci: ⁊ cũ necesse erit lac dȝ eẽ mulieris iuuencule sane ⁊ mulgi super lapideȝ in quo dissoluitur scief vt iniiciaẽ tepidũ: ⁊ hoc dȝ fieri cũ dolor est violẽtus aut occasione magnitudinis apãtis. aut occasiõe humiditatis acute decurrẽtis ad eos. Et pluries cura obthalmie est cũ albumine oui: ⁊ scief barionie: idest vnius diei. Quidã patiens obthalmiã qui vocabaẽ abiadim cũ scief curat⁹ extitit vno die. ⁊ eo sero intrauit balneuȝ ⁊ sequenti die mane apposui scief de spica: ⁊ plene curatus ẽ. Et qñ curanẽ oculi cũ scief de spica in fine obthalmie dȝ admisceri in eo paꝝ de scief acuto qd̉ vocaẽ scaptinan. ⁊ scd̉a vice addaẽ parum plus de scief p̃dicto q̃ȝ p̃ma: ⁊ est sufficiens vt tãtuȝ bis fiat. Et anteq̃ȝ patiens intret balneũ prouoceẽ fluxus modicus ⁊ in scief vni⁹ diei poniẽ acatia parũ eris vsti crocus myrrha olitiuȝ endut: idest succus curcume: costoꝛ. thus ⁊ galbanum ⁊ inquirẽdũ est ꝙ si in predictis p̃ualet stipticitas impasteneẽ cum albumine oui ⁊ aliis humidis: ⁊ precipue si res stiptice sunt separate a rebus de mineris ꝙ si p̃ualent myrrha crocus thus liciuȝ ⁊ succus curcume ⁊ pasceneẽ cũ reb⁹ grossioribus vt cunqȝ predictis. ⁊ si dolor est leuis calefacias oleũ cũ spõgia semel aut bis: ꝙ si dolor ẽ fortis calefacias cũ spongia plurics ⁊ ꝓprie dieb⁹ longis in estate ⁊ dȝ fieri calefactio cum aqua decoctionis corone regie: ⁊ fenugreci: ⁊ hec cura est sufficiens obthalmie si deo placuerit.

C ❡ Dixit pustule oculoꝝ summarie indigent cura quaȝ diximus de pustulis gñaliter. Et medicine ad pustulas oȝ quoqȝ ex parte oculoꝝ vt sint sine punctione: sicut tucia abluta ⁊ succi quos diximus. Et cũ dolor est violentus insistenduȝ est cũ narcoticis ⁊ attendẽdum est vt locus in quo sunt pustule sit mũdus: q: cũ mũdificaẽ nã replet ⁊ consolidaẽ. ⁊ quãdiu loc⁹ ẽ apãtus: ⁊ dolorosus curaẽ cũ scief de olibano ⁊ cuȝ medicinis de mineris cõbustis ⁊ ablutꝭ ⁊ succis carẽtibus punctiõe. Et cuȝ pustula rumpiẽ addas de scief ȝafaranituȝ ⁊ medicinas de mineris mundificantes leni mũdificatione ⁊ pustulis que corrodũt corneã tunicã. Et cũ dubitaẽ ne emineat tunica vuea curetur cuȝ rebus cõstringẽtibus ⁊ stipticãtibus: ⁊ qbus nullã oĩno faciũt grossitieȝ. ❡ Et bothor oculoꝝ ⁊ putredo que gñatur sub cornea que appellatur occultatio reumatis idiget medicis dissolutiuis. Et quãdiu morbus est i p̃ncipio ⁊ cũ eo est apã curatur cũ scief de myrrha thure ⁊ croco: ⁊ cuȝ prolõgaẽ indiget medicina maioris dissolutionis sicut curanẽ apãte superueniẽtia tunicis oculorum cuȝ indurantur ⁊ hi curãtur cum medicinis in qbus intrant gummi calidum que sunt medicine que fiũt his quibus descendit aqua in oculis suis.

E ❡ Et cura vngule ⁊ scabiei existentis in oculo est cum medicinis fortis mundificationis mixtis cum aliis medicinis cõfortantibus: quia medicine remouentes vngulam ⁊ subtiliãtes eam debent esse violente nimis.

A ❡ Dixit prima species medicinaꝝ oculoꝝ que sunt sine punctione sunt minere combuste ablute cũ lacte: albumine oui: fenugreco: gũmi draganti ⁊ amid. ❡ Et sunt species medicinaꝝ pauce punctionis in quibus sunt res pauce stipticitatis: ⁊ mũdificationis sicut: sunt rose: galbanũ: crocus: myrra sarcocolla: ⁊ succ⁹ curcume ⁊ similia. Thus hȝ in se caliditatẽ temperatã ⁊ mundificationẽ temperatã: ⁊ ꝓpterea digerit ⁊ coadũat mãȝ ⁊ mitigat dolorẽ: ⁊ mũdificat pustulas ⁊ generat carnẽ. Et crocus hȝ in se ꝙ dissoluit ⁊ digerit. silr ⁊ myrrha: ꝫ crocus hȝ in se stipticitatẽ temperataȝ: myrrha autẽ dissoluit ⁊ mũdificat humiditatẽ ⁊ desiccat: ⁊ nõ stipticat ⁊ hoc facit cuȝ magna operatiõe sua. Crocus est ẽt maioris dissolutiõis q̃ȝ thus. Et magis myrrha: mũdificat quoqȝ crocus. Myrrha maioris desiccatiõis quã thus: ꝫ thus magis mundificat quã p̃dicta: q: crocus ⁊ myrrha nõ mundificãt. Succus curcume indiane. Castoreuȝ ⁊ sarcocolla ⁊ galbanuȝ approximãt operatiõibus predictoꝝ: sarcocolla dissoluit: ⁊ digerit armoniacũ vel galbanuȝ violentius. In hoc sarcocolla corona regia ⁊ aqua decoctiõis eius est digestiua ⁊ stiptica sicut crocus: lapis ematitis: idest schenig desiccat humiditates: ⁊ ẽ magis leuis quã climia: q: ex substantia sui aerea dissoluit nõ lapidea ⁊ sabatus est similis ei. Antimoniũ si nõ abluiẽ est stipticũ ⁊ si abluiẽ vicinaẽ medicinis: que sunt sine punctiõe. ❡ Et medicine que sũt cũ violẽtia mundificãtes sunt cortices seu squãme eris es. vstum dragagãtũ viride eris ⁊ calcantuȝ cõbustuȝ. Et si abluanẽ ista erunt debilis virtutis. verũtñ mundificãt aliquãtulum. vitrioluȝ: ⁊ viride es mundificãt magna virtute: ⁊ valent cõtra pessimã scabiem ⁊ duritiem. Et quidã medicoꝝ addunt his medicinis gallaȝ ⁊ aliqui calcantũ ⁊ hoc est fortioris stipticitatis cuȝ violenta ⁊ acuitate ⁊ cortices sobritã est eius spẽi ⁊ virtutꝭ. Cortices thui sũt magis stiptice ⁊ magis mundificatie. ❡ Et medicĩe fortis stipticitatꝭ si sũt terre duri corporis lapidee soluunt scabiẽ ⁊ duritieȝ destruunt. Et succi ꝗ sunt sicut succus agreste: ⁊ succus barbeyrci: ⁊ ei similia ⁊ acatia egrediunẽ velociter ab oculis: q: lachryme abluunt ⁊ abstergunt vel expellũt. Dico ꝙ ꝓpterea sunt minoris efficacie. Et cornua combusta ⁊ abluta: sunt speciei desiccantiuȝ ⁊ mũdificantiũ sine punctõe: ⁊ armaticõ vel armoniacũ mundificat silr. Et fuligo indiana. nec nocet pustule que est cuȝ apostemate. Aloes mundificat ⁊ est stipticũ ⁊ cõsolidat pustulas ⁊ gñat carneȝ in eis. Rose sunt similes his: in operatiõe tñ debilius quã faciũt amarũ ⁊ stiptice. Sal armoniacuȝ: flores lilii ⁊ cortices eius addũt ad virtutẽ medicinaꝝ. cõtra scabiẽ: vitriolũ: viride eris auripigmentuȝ: ponunẽ in medicinis cõtra scabieȝ. Cassialignea foliuȝ. i. sedich: darsiȝ: idest cinamomũ: ⁊ amomũ: darsiȝ dissoluit: arsenicũ digerit. Et alia hñt in se stipticitatẽ ⁊ dissolutionem. ❡ Et in tertio meyamir. medicine q̃ sunt pauce mũdicatõis valent scabiei: debili ⁊ q̃ sunt fortis mundificatiõis valent plurimum forti scabiei: ⁊ in locis q̃ remanẽt post pustulas: q: minuũt ⁊ subtiliant grossitie sua ⁊ mundificãt aliquid de sui sup̃ficie. Et medicine valẽtes ad tunicas oculoꝝ cũ indurenẽ cõponũẽ ⁊ ex myrto myrrha croco ⁊ armoniaco: ⁊ addunt his alia q̃ sunt violentiora his. ❡ Dico collegi hec verba ex libro de accidenti ⁊ morbo. ⁊ summa diuisionum.

F ❡ Hal. visus debilitatur ⁊ deficit aut occasione p̃mi sensus qui est in anteriori parte cerebri: aut occasiõe cursuũ veniẽtium a cerebro ad oculos: aut occasione instrumentoruȝ locoruȝ recipientiũ operationes sicut humor ⁊ tunica: quia si nocumẽtuȝ accidit causa cerebri erit nocituuȝ imaginationis: q: qñ anterior pars cerebri patiẽ nocumentum adest in imaginatione. Aut opilationis occasione qd̉ significat specieȝ male cõplexionis. Aut occasione aliquoꝝ apãtuȝ. Aut ex mala cõplexione. ❡ Quod si est ex mala cõplexione calida cognoscitur per inflãmationem oculoꝝ cum defectu visus. ❡ Et si est ex frigida mala cõplexione cognosciẽ frigiditate oculoꝝ: sicut si esset frigidus frigiditate nimis cuȝ defectu visus. ❡ Et si est ex humiditate accidit sepius in pueris ⁊ humidis natura. ❡ Et si ẽ ex siccitate accidit ⁊ sterepitis senibus. ❡ Et si est ex apostẽate calido existẽte in neruo cognosciẽ pulsatiõe ponderositate cũ defectu visus. ❡ Et si est ex apostemate melico aut flegmatico cognosciẽ põderositate cũ defectu visus nec sentit caloreȝ cum pulsatione. ❡ Et si est morb⁹ rõne tẽporis cognosciẽ. q: apostẽa duruȝ nõ euenit nisi longo tempore añ paꝝ. ❡ Et si ẽ ex opilatiõe euẽit cũ põderositate multa subita. ❡ Et si occasiõe visus: cognosciẽ: q: visus neqȝ dilataẽ: neqȝ ꝯstrigaẽ cũ claudũẽ i clausura palpebraꝝ in luce siue obscuritate. ❡ Et si est occasione separationis continuitatis eminet subito oculis cũ defectu visus: q: eminẽtia qñ erit: ⁊ visus in sua dispositiõe consistit intelligitur quod musculi retinentes radices nerui oculoꝝ sunt mollificati. ❡ Et si cuȝ magnitudine oculoruȝ deficit visus: ⁊ talis eminentia est aut cum neruus cõcauus est lesus vel distensus multa distensione.

G ❡ Egritudines superuenientes humori glatiali siue cristallino: aut accidunt ab aliqua specie male complexionis: aut quia

humor a proprio ſcemate tranſgredit̄ in dextro vel ſiniſtro. nullū accidit ex eo nocumētū viſui: qꝛ ſi ſuperius aut inferius tranſgreditur accidit quod que videntur apparent dupla. Et ſi declinat in ꝓfundū erit oculus coloris anicornū: ⁊ ſi extra eminet erit blaui coloris.

H ❡ Morbi ſuperuenientes vuee tunice ſūt coartatio: elargatio ⁊ curuitas. Si a primis generantib⁹ pupilla viſus eſt ſtrictio ⁊ curuitas. Si a primis generantib⁹ pupilla viſus eſt ſtricta neceſſario viſus erit acutus. Et ſi ex alio accidenti euenit nocet viſui: qꝛ hoc contingit: aut qꝛ tunica vuea erit humida mollis diuiſa: aut qꝛ humor vitellinus euacuat̄: ⁊ hoc eſt: qꝛ vuea tunica non diſtenditur propterea foramen eius eſt ſtrictum ⁊ ob hoc accidit: qꝛ humiditas: ideſt humor vitellinus prohibet intrare radios ⁊ criſtallinū ſubito: ꝗ irrorat ⁊ conſeruat complexionem ipſius ⁊ cum ipſa deficit accidit criſtallino ſiccitas ⁊ defectus viſus: ſicut euenit reſpicientibus ad ſolē. Et dixit viſus ſtrictio que accidit propter euacuationem humiditatis vitelline que cōtinetur in vuea eſt difficilis curationis. Et que accidit propter humiditatē vuee eſt facilis curationis. Et quando euenit coartatio pupille propter ſiccitatē nō curatur ⁊ hoc pluries accidit decrepitis. Et coartatio viſus que accidit ex diuiſiōe diſpartitiōe vue ab hūiditate ſua curat̄. Et tortura foramis vuee non nocet viſui. tortura que euenit occaſione puſtule euenientis in cornea ſi eſt parua eminet paruū de vuea: ⁊ hoc vocatur muſaragi ⁊ hoc eſt curuitas in foramine ⁊ non nocet viſui. ⁊ ſi multū eminet inducit defectū viſus: qꝛ foramen vue deficit ⁊ approximat̄ criſtallinus corpori vuee ⁊ poſſibile eſt ꝙ emineat tota vuea ⁊ foramen oīno deficiat.

J ❡ Cornea aut ingroſſatur occaſione cicatricum puſtularū que ſi non ſunt in facie foraminis non nocent viſui. Aut deſiccatur ⁊ diminuitur occaſione ſiccitatis ⁊ propterea claritas ſua minuit̄ ⁊ viſus erit debilis ſicut accidit decrepitis.

H ❡ Aut elargantur foramina vuee: ⁊ aliquādo accidit ex ſiccitate vue: quia cum deſiccatur diſtenditur ⁊ elargantur foramina: ⁊ hoc multū difficile curatur. Aut qꝛ humiditas vitellina eſt multiplicata ⁊ diſtendit vueam ⁊ erit amplitudo foraminis: aut qꝛ apoſtema orta i tunica cranei ⁊ he egritudines curantur defacili: ⁊ de his egritudinibus ſigna cognitionis non tradidit. ❡ Tunica vuea cū laniatur ſpargitur humiditas vitellina. ⁊ accidit qꝛ approximat obuiādo luci ad criſtallinū: ⁊ de hoc euenit velocius quā eueniat reſpicientibus ad ſolem: ⁊ ſecundario: qꝛ egreditur ſpiritus dilationem predictam: ⁊ hoc eſt falſum.

K ❡ Humiditas vitellina nocet viſui ſi eſt multa in quantitate: qꝛ diſtēdit vueam ⁊ elargat foramen ⁊ prohibet ne viſus per eam tranſeat qua eſt ꝓfunda ⁊ ſi eſt pauca habebit criſtallinum defectum in cuſtodia ⁊ operatiōe ſua ⁊ accidit ex hoc ſicut euenit de ſole: ⁊ ſi occaſione qualitatis ſi eſt ſpiſſa non videntur longe ⁊ proprie etiam non bene. Et ſi multa erit ſpiſſa ante foramen ⁊ prohibet viſum ⁊ erit ſicut aqua que fluit: ⁊ aliquādo dicebatur quod hec eſt aqua fluēs ad oculos. Et ſi aliqua pars iſtius eſt ſpiſſa ⁊ euenit ante foramen non videntur multa ſubito. qꝛ vuea quod non habꝫ ex ſe lucē a criſtallino: accidit propter ſtrictionē: ⁊ ſi hec groſſities erit in medietate ⁊ circuitus erit diſcopert⁹ ea que videntur quaſi perforata apparent. Et ſi in ipſa ſūt ꝑtes groſſe: ſpiſſe diuiſe apparent quaſi pili ⁊ cimices coram eo. Et ſi color ei⁹ mutat̄ in rubedine: videt ſicut nebulā vel fumū. ⁊ ſi rubificat̄ videt rubea: ⁊ ſi eſt crocea apparēt crocea oīa.

J ❡ Cornea ſi ingroſſatur vel minoratur accidit obſcuritas viſus. Et ſi humectatur apparent oīa ſicut per nebulam ⁊ fumū. Et ſi diuiditur in ſe ſicut accidit decrepitis accidit: aut ex ſiccitate ipſius ⁊ erit foramen vuee ſicut eſſe ꝯſueuit aut minoratione vitelline ⁊ erit foramen vuee ſtrictū. Et ſi color eius mutatur in rubedinem ⁊ croceitatem apparent res rubei ⁊ crocei coloris. ❡ Et inuēitur in quarto libro de accidentibus ⁊ morbo: ⁊ in diuiſiōibus ⁊ ſummis ſuis. ⁊ libro oculorum quando puſtula aliqua ſuperuenit cornee nocet viſui ſm ꝙ vicinatur criſtallino in luce: ⁊ hoc euenit ſicut obſcuritas que accidit a ſole que eſt quedam paſſio que vocatur haſhe. quando videtur de die ⁊ non de nocte. Et ſi ingroſſatur prohibet viſū ex toto: quia fit quaſi cortex ſupra cicatricem puſtule.

L ❡ In primo libro de humoribus prouocande ſūt lachryme cum euacuari debent humores adherentes oculis. ⁊ prohibende ſunt ab oculis a quibus propter acuitatē lachrymarum timetur de apoſtemate ⁊ puſtulis.

B ❡ Et in quinto afforiſmorum: ⁊ vltimo eius dixit ſanauim⁹ pluries vitium oculorum accidens ex humiditatibus multis manantibus ad eos: per longam euacuationem ſanguinis a nucca ⁊ per apoſitionem ventoſe ad loca ipſa. ❡ Dixit Alexander cui multū reuma fluit ad oculos nō moueat caput patiens: nec intret balneum calidum omnino nec nimis frigidum: nec ponat caput in aqua nimis calida: nec nimis frigida: quia nocet: nec madefaciat caput oleo.

H ❡ Et in ſexto queſtionum epidimiaꝝ. pupille laudabiliores ſunt: que ſunt temperate magnitudinis: quia ſtricta pupilla pauca ſignificat pauxillum ſpiritum tranſire per neruū. Et ſi erit pupilla larga diſgregatur ſpiritus.

A ❡ In libro congregationum facientium colliria. Medicine omnes que ſunt de minerijs pro paſſionibus oculorum piſtari debent multotiens: ⁊ ablui ⁊ que nō poſſunt piſtari: debent poni in vaſe terreo mundo: ⁊ poni ad ignem ſupra prunas vſqꝫ quo comburantur: ⁊ hoc probauit. Ceſar Indian⁹: ⁊ quam plures alij: ⁊ poſtq̄ꝫ predicta abluta fuerint deſiccentur ⁊ iterum piſtentur. ❡ Dixit Gal. viride es corrodit tunicas oculoꝝ: ⁊ deſtruit ⁊ cicatrizat eos ⁊ precipue mulierum ⁊ pueroꝝ: ⁊ ob hoc admiſcendū eſt cū eo multo plus de ceruſa. Et medicine conglutinantes tergentes: ſicut amidum ceruſa climia non debent miniſtrari niſi materia exiſtēte digeſta ⁊ fluxa: Et ſi adminiſtrentur in fluxu prohibet diſſolutionē ⁊ inducit dolorem propter diſtenſionem tunicaꝝ niſi fuerit in puſtulis tantum. qꝛ tunc eſt eis neceſſaria ⁊ eſt magni iuuamenti ⁊ non eſt alia medicina preter eaꝫ. Et qñ ponitur medicina cū dolore in oculos debet patiens quieſcere vſquequo dolor proueniens ex medicina ceſſat: ⁊ iteꝝ poſt debet apponi cū rado. i. inſtrumento quo curātur oculi. qꝛ eſt optimū ſic ponere medicinam ſupra aliam.

D ❡ Et obthalmia que euenit in regionibus frigidis: nam ſtatus ipſius prolongat̄: ⁊ ob hoc non tedeat cura: imo cū feſtinatiōe fiat: qꝛ tunice oculoꝝ patientiū ſunt nimis ſpiſſe.

A ❡ Et generaliter ſumma. Cura oculorū poſt fluxū eſt ſubtiliare dietā. Et purgare per fluxū ſepius. Et minuere potum. ⁊ dimittere coitum ligare extremitates: ⁊ fricare ac calefacere cum aqua calida. ligare tybias ⁊ fricare pedes. ⁊ ꝓprie cum augmentatur dolor extinguere palpebras tēpora ⁊ frontem cum frigidis. qꝛ ex his prohibetur fluxus: ⁊ nihil in tantum obeſt oculis ſanis ⁊ precipue infirmis quantum ſtipticitas ventris. ⁊ prolixitas viſionis rerum lucidarū legere litteras minutas: ⁊ ꝓuocatio coitus: multa cōeſtio piſciū ſalſoꝝ: aſſiduatio ebrietatis: ⁊ ſomn⁹ poſt aſſūptōeꝫ cibi.

F ❡ Et habentes debilem viſum debent vitare ſomnum poſt cibū. vſquequo cibus deſcendat in fundū ſtomaci.

D C ❡ Nec abluantur oculi in obthalmia ⁊ puſtulis cū aqua frigida: qꝛ facit occultare materiam intus ⁊ prohibet ne cicatrices eradicentur a puſtulis. ⁊ pauci ſūt qui indigeant aq̄ frigida niſi exiſtētes male cōplexionis calide: ſine materia. Et patienti obthalmiā calidam ⁊ bothor eſt ponenda pecia de pāno nigro ſupra faciem: ⁊ debēt morari i locis pauce lucis. nec debēt eſſe in lecto albo: ſed apponēde ſūt corā eo res viridis coloris. ❡ Et cū puſtula ſuperuenit dextro oculo dormiendum eſt ſupra ſiniſtrū: ⁊ ſimiliter in ſiniſtro: ⁊ non clamet nec ſternutet nec intret patiens balneum: niſi materia exiſtente digeſta. Et ſi intraret balneū nō diu moretur in ipſo. ❡ Et habentes aquā in oculis caueant a gargariſmo ſternutatione ⁊ clamore: qꝛ iſta prouocāt materiā: ſed debent fricare dentes ⁊ labia cum iera. ❡ Dicta omniū medicorum facientiū colliria dixerunt ꝙ oculi habētes fortem rubedinē nimiā humiditatē: ⁊ lippitudinem mā eorū eſt ſanguis. ⁊ ſi rubor eſt fortis ſiccus ⁊ ſine lippitudine ē ex colera. Et ſi rubedo eſt pauca ⁊ lippitudo ē nimia ē ex flegmate: ⁊ ſi rubedo ⁊ lippitudo pauca eſt ex melia. Et obthalmia que accidit de ſanguine: ⁊ flegmate in ſomnis adherēt. Si autē de colera vel melia nō adherēt: ⁊ ſi adheret paruū. Et ſemper propoſiti tui dꝫ eſſe euacuare materiā nociuaꝫ. ❡ Dixit id qꝺ apparet in albedine oculi vocatur bothor: ⁊ qꝺ in nigredine puſtula: qꝛ eſt maioris nocumēti. ❡ Et dixerunt ꝙ bothor ⁊ puſtule diuerſificantur tripliciter ꝗ̄ ma oritur in cōiunctiua ⁊ dicitur bothor: ⁊ alie due oriuntur in cornea: que autē oritur in coniunctiua eſt rubei caloris. Et que oriuntur in cornea ſunt coloris albi. Et que eſt coloris ferrei pulueris ⁊ vicinatur nigredini eſt mala: ⁊ plumacco-

lus vel pannus superpositus oculis cum remouetur ⁊ inuenitur infectus putredine alba patiens infestatur dolore pessimo: ⁊ forti repercussiõe. Et si putredo vicinatur colori pulueris vel blauo: vel croceo est minoris repercussiõis. Et si vicinatur rubedini similiter est minoris.

A ⁋ Et dixerunt medicine lapidee non debent poni in operationibus nisi combuste pistate ⁊ ablute: ⁊ postea iterum diutius pistate: ꝙ si non fiat erũt maioris nocumẽti: ⁊ instrumẽtuꝫ radij debet eẽ magne leuitatis. ⁋ Dico ꝙ radius debꝫ diutius duci supra cutim brachij vsquequo sit leuis satis: ⁊ suauiter palpebra est eleuanda cuꝫ eo nõ cuꝫ festinantia deinde poni puluis in lachrymalibus. Et cum in obthalmia ẽ dolor fortis non debet apponi in oculis inter palpebras radi. Et quãdo medicine ponuntur ad eradicationẽ cicatricũ dꝫ poni supra cicatricem vt cooperiatur bene ex eis: ⁊ quãdo inuersantur palpebre debent reduci paulatim nõ debẽt eas dimittere vt per se reuertanť ⁊ omnis morbus qui secũ habet fortem repercussionẽ: aut nõ fortem: curatur cuꝫ medicinis lenibus desiccatis. ⁋ Curatur obthalmia ⁊ pustule ⁊ omnis morbus nimis inueteratus qui secuꝫ non hꝫ dolorẽ sicut scabies ⁊ semel. cicatrices: pustule: prurit⁹: ⁊ habasces: idest materia inviscata kenich idest ponderositas palpebraruꝫ: idest grossities palpebraꝝ cum rubore ⁊ corrosione lachrymaliuꝫ: ⁊ casus pilorum: sulach: ⁊ vngula: curanť cuꝫ medicinis mundificatiuis extersiuis ſm quantitatem ordinis eorum ⁊ ſm necessitatem virtutis earum: ⁊ si miscentur curetur primo que magis nociua est.

B ⁋ Et cum reuma quottidie fluit ad oculos non proderit eis cura. Et sciendum est in primo vtruꝫ reuma fluat a capite: an de toto corpore: q: si fluat a corpore euacuetur corpus: si autẽ a capite: purgetur caput. ⁊ etiam totuꝫ corpus cũ capite: ⁊ vngatur vnctionibus. Et si reuma fluit extra craneũ incidẽde sunt arterie ⁊ inunctionib⁹ inungẽde. Et si fluit intra craneũ qꝺ cognosciť per sternutatiões: pruritus ⁊ punctiones faciẽda ẽ minutio ⁊ iducere fluxũ: ⁊ euãcuare caput.

F ⁋ Et cui accidit debilitas visus ⁊ oculi sunt in dispositione ipsoꝝ inquirẽdũ est an sit ex cerebro an ex opilatõe facta in neruo: an eueniat ex siccitate corãee: ⁊ h morb⁹ alterat formã pupille: nec est insistẽdũ ad curã nisi p̃us ꝯstet de causa.

C ⁋ Et necesse est in p̃ncipio cure bothor omnis ⁊ pustule recurrere ad medicinas diuersas cõpositas ifrigidatiuas mitigantes acuitatem sicut cerusa amiduꝫ. ⁊ gũmi cera. Et digestiuas sicut sarcocoll. myrrha: thus: crocus: ⁊ succus fenugreci: ⁊ narcoticas sicut est opiũ. ⁊ si prolongať morb⁹: ⁊ nõ maturatur addas cũ his medicinis medicinas violente maturationis sicut galbanũ ⁊ castoř. ⁋ Dico dꝫ fieri scieť vnicuiqꝫ predictoꝝ morboꝝ: si erit tarde digestionis: ⁊ dꝫ fieri scieť in principio ad expellenduꝫ soluꝫ: ⁊ scieť ad ꝓhibenduꝫ bothor: ⁊ aliud scieť ad digerendum: ⁊ scieť ad generationeꝫ carnis: ⁊ aliud scieť ad eradicandum cicatrices.

A ⁋ Et dixerunt plures quedã egritudines oculorum: debent euacuari minutionib⁹: fluxu: scarificatiõibus subtiliatiõe cibi: ⁊ collirijs. Et dixerunt ꝙ aliquibus sufficiũt tantũ colliria: ⁊ egritudines que tm̃ subtiliatione indigẽt sunt bothor: pustule obthalmia calida. Sebebel quãdo cuꝫ ea est inflatio vel apostema aut opilatio: vel fortis rubedo ⁊ lippitudo multe humiditatis. Et morbi qui non indigent euacuatione sunt sicut cicatrices pustulaꝝ que indigent mũdificatione exteriori: ⁊ omnes dolores qui non accidunt ex repletiõe: ⁊ sine iflatiõe venaꝝ ocloꝝ: ⁊ sine mlta hũiditate fluẽte.

C ⁋ Diuersificantur etiam medicine pustularuꝫ ſm earum existentiam ⁊ sorditiem.

M ⁋ Et cum prolonganť apostemata in tunicis oculoꝝ: ⁊ non digeruntur: nec adunatur in eis putredo debent curari cũ collirijs de sarcocolla cõdita: croco castoreo ꝯdiño succo curcume indiañ. ⁊ succo fenugreci. Et si in apostemate non colligitur putredo addas predictis althit: idest assa fetida: serapinum: galbanuꝫ: darsini: sedich: ⁊ spica: ⁊ vtatur his patiẽs anteqꝫ corrodanť tunice oculoꝝ ⁊ lanientur vehementi laniatione: ⁊ defluant humiditates. Et cuꝫ ap̃a putrescit curetur cuꝫ reb⁹ desiccantib⁹ putredinem: ⁊ ponas in eo colliriũ: sicut est regale: ⁊ addatur scieť albuꝫ cum lacte ⁊ succo fenugreci. Et qñ sup̃est cicatrix cureť cuꝫ testis ouoꝝ ⁊ stercore dehabd. spuma maris: coagulo leporis aq̃ nitri ⁊ filibus.

N ⁋ Et dixerunt cuꝫ dolor oculi est ex repletione euacueť: ⁊ si nõ mitigatur dolor cognoscitur qꝺ materia est occulta adherens mẽbro: ⁊ tunc insistenduꝫ est cuꝫ rebus mitigãtibus doloreꝫ: ⁊ cuꝫ dissoluẽtibus sicut calefacere ⁊ alia. Et si nõ mitigatur cum his apponenda sunt narcotica.

C ⁋ Et deterior morbus superuenieñs oculis sunt pustule. ⁊ signa huius sunt multitudo lachrymaꝝ: fortis punctio atqꝫ dolor: priusqꝫ rumpanť pustule necesse est superponere medicinas mucillaginosas extersiuas ⁊ leues que non habent in se punctionẽ nec mordicationẽ. Et cura bothor est cum medicinis coadunantib⁹ ⁊ constringentib⁹ ⁊ meliores medicine huic sũt: thucia: lapis emathitis ⁊ antimoniuꝫ abluta ⁊ trita sicut prediximus. ⁋ Et dixit marrar: ⁊ alimaior: ybesu portofenestre: ⁊ filius genidh ⁊ plures alij colliriatores. Cũ pustule accidũt in oculis: nõ est obmittẽda minutio vel scarefactio tybiaruꝫ. si flobotomia nõ poterit fieri fiat prouocatio fluxus de quarto in quartũ cum mirabol. ⁊ tamarinꝺ. vel cum medulla cassiafistul. manna: ⁊ prunis: vel cum hac medicina que melior est. Accipe gũmi dragaganti succi liquiritie. añ. partẽ. i. scamonee assate parteꝫ mediaꝫ tere: ⁊ ꝯfice: ⁊ fac pillulas. doś. ꝫ. i. Et debet vti subtili dieta ⁊ non nimis excedente. q: prolõgatur morbus ad putredinẽ subtilis aũt dieta debet esse vsquequo putredo fiat: ⁊ rumpatur pustula. ⁊ abinde poterit ingrossari dieta. Et post ruptionẽ pustule dentur ei iuuenes gallucij ⁊ extrema edorum ⁊ virtus nõ debiliteť in eis ⁊ multiplicẽtur superflua in corporib⁹ ⁊ oculis eoruꝫ. q: cuꝫ deficit virtus sup̃flua multiplicanť in corporibus. Et scienduꝫ est quod bothor parui nõ faciunt putredineꝫ nec rumpunť: nisi q: coruꝫ materia est fortis combustionis ⁊ punctiõis: ⁊ scieť albũ curat ⁊ desiccat hũc morbum. ⁋ Dixit pustule ⁊ bothor collirizentur cum scieť albo leni in quo nõ sit climia precedente: tamẽ purgatõe ⁊ debet fieri colliriuꝫ de sarcocoll. amido: gummi: thur: ⁊ opio confectis cum albumine oui subtili: ⁊ instillentur oculi cum lacte mulieris. q: valet ad hoc. Et si dolor est violentus ponatur in oculuꝫ scieť cõpositus ex gũmi: dragaganto amido opio: ⁊ cerusa: ⁊ post rupturã pustule collirizetur patiens cũ scieť rubeis lenibus ⁊ albis in quib⁹ albis sic climia ⁊ lapis emathitis ⁊ alij lapides desiccatiui. Et cũ mitigabiť dolor ⁊ pũctio ⁊ necesse erit mundificare pustulas addãtur predictis medicinis medicine abstersiue ⁊ mundificatiue que mũdificent pustulas ⁊ generent carnem. ⁋ Et qñ pustula nõ erit in pupilla nõ prohibet visuꝫ omnino ⁊ in bothor assidue supponere plumaccolum: ⁊ medicinas que ducũtur ex shyren: quas dicemus curant ⁊ mitigant dolorem.

O ⁋ Et pãnũ qui remanet post pustulas curať per assiduationẽ balnei omni die ⁊ post exitũ balnei ponãtur medicine valentes ad hoc: ⁊ ex his mollificabiť pannus ⁊ curẽtur oculi suauiter: ⁊ nõ ponanť desuper violentia ne vuea tunica cõburatur. ex ipsarũ violenta ⁊ ob hoc accidat eminẽtia. Qꝺ si aliqua supueniat eminentia curetur cũ antimonio lapide emathitis ⁊ cerusa ⁊ assidueť ligatio cuꝫ plumaccol. ⁋ Dico possibile est ꝙ patiens nõ audet itrare balneũ occasiõe alicuius egritudinis ⁊ tunc patiens recipiat vaporeꝫ aqua apertis oculis tandiu donec rubescat facies ⁊ sudet. deinde superponantur colliria.

P ⁋ Et in oculuꝫ patientẽ obthalmiã cuꝫ forti dolore: ⁊ inflatione nõ debet apponi scieť prohibẽs reuma nec magne stipticitatis ante purgationem ⁊ cõstrictionem reumatis: sed illa que accidit ex repletione curetur cuꝫ scieť albo composito ex gũmi dragagãto amido: gũmi: cerusa ⁊ opio cõfectis cum succo melliloti ⁊ ductis cuꝫ albumine oui subtilis instillato in oculis: ⁊ etiam cuꝫ lacte: q: est calidũ mundificatiuũ sine punctione: ⁊ si in p̃ncipio morbi necessarie fuerint medicine stiptice ad hoc ne oculi recipiant reuma nõ debent esse in fine stipticitatis.

P ⁋ Cauendum est etiam ne in principio obthalmie: ⁊ vlceruꝫ ponantur medicine calide dissolutiue: nisi dolor sit violent⁹: q: impellerentur ex dissolutionibus ipsaruꝫ. ⁋ Et narcotica in forti dolore pluriměuꝫ iuuant: sed non nimis assiduetur vsus earum: q: reddunt morbum fixum: ⁊ ad vltimum debilitant visum: ⁊ quando mitigať reuma nec fluit vlterius: tũc balnea ⁊ colliria calida iuuant: ⁊ nõ subito superponẽde sũt medicine acute sed gradatim.

P ⁋ Et in morbo rosario qui diciť guardinigi: ⁊ in violenta obthalmia apponendi sunt p̃us pulueres albi. ⁊ postea crocei. Et in forti obthalmia pluriměuꝫ iuuat appositio scieť albi leuis: q: non habẽt in se de mineris: nisi cerusam ⁊ ducti in al-

humine oui subtili instilletur. Calefacere si dolor est violentus sepius iuuat. Et si dolor est pauc⁹ sufficit semel aut bis calefacere cum aqua decoctionis fenugreci ⁊ melliloti. Et emplastra debent fieri ex croco mellilotо folijs coriandri: ⁊ vitellis oui pane madefacto in rob de vuis bene cocto. Et si dolor est violentus addantur his teste papaueris ⁊ opiũ: ⁊ vngi debent palpebre desuper vnguento facto ex croco memithe succo curcume aloe ⁊ gũmi arabico.

D B ❡ Et debet apponi in fronte vt prohibeant fluxuz: si reuma est calidum. Emplastrum factũ de spina sancta: citonijs sanic ordei: portulaca idest herba matta: psilio solatro: ⁊ similibus. Et summarie de medicinis stipticis ⁊ infrigidatiuis. Si fluxus non erit nimius fiat emplastrum de puluere molendini: myrrha ⁊ puluis thure cõfectus cuz albumine oui. Et si est frigidũ emplastretur de sulphure: pice filonio ⁊ tyriaca. ❡ Dixit scbia: idest abrotanum: seu camphorata cõbusta replet concauum: q2 abstergit ⁊ desiccat sine punctione: ⁊ cuz nihil remanet inflationis neqz doloris in oculis ex pustulis in obthalmia ponantur sief rubeum ⁊ puluis croceus ad dissolutionẽ residui obthalmie ⁊ grossitiei.

A ❡ De libro oculorum: species medicinarum oculorum sunt septem opilatiue. ex opilatiue extersiue: corruptiue: stiptice: digestiue: ⁊ narcotice: opilatiuaruz alie terree sicce: alie humide viscose ⁊ fluxibiles quarum prime valent ad desiccãdum fluxum subtilem acutum: ⁊ maxime quando est cuz pustula post euacuationez corporis ⁊ capitis ⁊ cessationez fluxus: q2 desiccat reuma occultum desiccatione temperata: ⁊ prohibet ne transeat ad tunicas oculorum. Et si fluxus nõ cessauerit non est vtenduz eis: q2 augmentaref dolor. q2 he medicine ſm inuiscationez seu adherentiaz quaz habẽt addunt ad dissolutionem humiditatis: ⁊ distensionem instrumentorum oculi multa humiditate contẽta in eis. Et possibile est q̄ lanientur ⁊ corrodantur. iuuamentuz autẽ haruz medicinaruz quas diximus non manifestatur nisi longo tẽpore: sed cõuenientius est vsus earum quando pustule sunt in oculis: aut quãdo fluxus erit ex humiditate acuta: ⁊ non sunt supponende alie medicine nisi predicte: q2 medicine stiptice addunt ad dolorez propter virtutem quaz habent coadunandi ⁊ defendendi fluxum humiditatis. Et calida addũt ad malitiaz materie ⁊ acuitatis sue: ⁊ trahũt magis mollificatiua: dissolutiua ⁊ digestiua: licet euacuent humiditatẽ non implent pustulas nec stipticant eminentiaz amara: acetosa: ⁊ voratiua: q2 pungunt ⁊ mouent morbũ: ſ3 valent huic morbo tempata in caliditate ⁊ frigiditate: ⁊ desiccatiua sine punctiõe: sicut est thucia abluta: amidum: climia abluta ⁊ combusta: plumbuz vstuz lauatũ: cerusa ⁊ antimoniuz ablutum: ⁊ albumẽ oui lac: ⁊ eis similia valent huic morbo: q2 adherent ⁊ leniũt grossitiẽ factaz ex materia acuta ⁊ abluũt ⁊ parant ⁊ mitigant dolorẽ: ⁊ eaꝝ viscositas facit eas morari in oculis: ⁊ si nõ essent ista loco earũ poneretur aqua ⁊ ꝓdest oculo longa mora medicie facte in eo. q2 fatigatur oculus ex continua superpositione eius. q2 adderet ad dolorez: ⁊ he sunt albumen oui subtile ⁊ aqua fenugreci abluti lac: ⁊ aqua gũmi arabici: ⁊ gũmi dragagãti. Et ac: q2 mundificat conuenit pustulis: ⁊ fenugrecuz ꝑꝑ supabundantiã dissolutionis sue mitigat violentiã doloris ⁊ albumen oui facit adherentiã: ⁊ non aliud: q2 nec calefacit: nec infrigidat: nec tergit: ⁊ gũmi arabicuz ⁊ gũmi dragagãtuz iuuant ad impastãduz medicinas lapideas: vt fiant magis suaues ⁊ leues: ⁊ iuuant similiter ad abluẽdum humiditates pungitiuas: ⁊ hoc valet albumen oui. ❡ Secũda species medicinarum est ex opillatiua: ⁊ valet cum materia inueterata existit in cornea: ⁊ non facit putredinẽ: valet ⁊ in apostematibus duris veteribus mixtis cuz ea digestiuis vt temperetur. Et sũt assa fetida: serapinuz: galbanuz: eufobiuz: darsini: amomũ: acorus: cassialignea: sedhigh: idest lapis emathitis ⁊ spica. ❡ Et medicine abstersiue que sunt pauce abstersionis ⁊ nõ pungũt ⁊ valent ad abstersionẽ panniculi subtilis: ⁊ pustulis sũt climia: thus: cornu cerui combustuz: aloes ⁊ rose: ⁊ que sũt fortis abstersionis valent ad cicatrices grossas citrinitatem ⁊ scabiez: sicut scoria eris: vitriolus: viride es: ⁊ sal armoniacuz: calcadis: ⁊ es combustũ: ⁊ cuz abluunf minuitur virtus punctionis earuz: ⁊ abstersio ſm quãtitatẽ ablutionis eaꝝ. ❡ Medicine corruptiue que valẽt ad vnaulã scabiẽ ⁊ pruritum inueteratas ⁊ duras: ⁊ sunt auripigmẽtuz: ⁊ vitriolus. ❡ Stiptice que sunt temperate, ex eis valent ad expellẽdũ fluxuz in obthalmia ⁊ pustulis: ⁊ sunt rose ⁊ semen earuz spica sedig: idest cassialignea crocus aq̃ ro. memitha: ⁊ lapis emathitis ⁊ misceanf cuz eis paruz de acatia ⁊ de aq̃ ypoqstidos: ⁊ succus agreste est fortioris stipticitatis: ſ3 succi de facili egrediũtur ab oculis: ⁊ terree diutius remanent: ⁊ ob hoc succi non sunt tediosi: sicut medicine lapidee cuz apponunf in locis: in quibus est mordicatio ⁊ non expediunt: ⁊ q̃ sunt magne stipticitatis non valent ad prohibitionem fluxus: q2 per earuz grossitiez magis addunt ad dolorez quaz iuuant in expellendo fluxuz. sed dupliciter diuiduntur: quia admiscentur ex eis alique in acuendo visum: q2 coadunant spiritum visibilez ⁊ confortant ⁊ eradicant grossitiez palpebrarum ⁊ scabiem: sicut sunt balaustia: galla: scoria ferri: calcantuz: ⁊ hoc est fortius ⁊ melius ad eradicanduz grossitiez petrosam: ⁊ de succis: sicut succus barbe hyrci: acatia: succ⁹ agreste. q2 facile egrediunf ab oculis nõ eradicant grossitiẽ petrosam. ❡ Digestiue quib⁹ vtimur in apostematib⁹ ⁊ pustulis oculoruz: qñ materia occultatur in cornea in principio soluz. Et si non iuuant apponimus cũ eis medicinas fortis dissolutionis ⁊ in apostematibus duris: sũt crocus: myrrha castoꝛ. olibanũ: succus fenugreci: succus cucumeꝛ. sarcocolla: sal armoniacũ mellilotũ ⁊ aq̃ decoctionis eius. ❡ Medicine narcotice sunt opiuz: iusquaimũ mãdragora: ⁊ vtimur his proprie cum morbo est acuitas corrosio ⁊ pustula: ⁊ debent vti cum diligentia: q2 visum debilitant: ⁊ possibile ẽ qꝺ ducant ad defectum nec debent vti nisi in magnis necessitatibus: nec est insistendum cuz eis: nisi modicuz vsqz ad mitigationẽ doloris ⁊ non plus. deinde insistenduz est cuz collirijs calidis factis cum dansium: idest cinamo.

D ❡ Et inueni in quodaz libro: quãdo est oculus rubeus inflatus ⁊ ab eo egreditur lippitudo est obthalmia. Et si oculus est clarus ⁊ inuiscatur de nocte dicif obthalmia sicca. Et cura eius est cum collirio sicco valde fugitiuo. Et si durat obthalmia inuersef palpebra ⁊ inuenief in ea scabies ⁊ bothor parui. Et si patiens non poterit aperire oculos de mane do nec multum fricet eos curetur cum collirio fugitiuo.

O ❡ Et quãdo oculi sunt rubei ignei ⁊ cõbusti est sulach: ⁊ cura eius est cũ sief frigido ⁊ nõ cuz al's. pulueribus: ⁊ postea collirizа cum collirio frigido.

M ❡ Gal. dixit. Aloes iuuat in apostematib⁹ oculoꝝ: ⁊ ei⁹ operatio est prohibere fluxuz: ⁊ id qꝺ est occultum.

A ❡ Dico cũ cognoueris egritudines oculoꝝ: ⁊ leges in libris ꝯtinẽtib⁹ ipoꝝ egritudines legas accñtia oculoꝝ: ⁊ librum sumant ex accidẽtibus ⁊ morbo: quia nimis bene ordinauit in ea ⁊ adaptauit ⁊ addidit quendam morbum quem nunq̃ inueni in alio: ⁊ est humiditas tunice cornee.

M B ❡ Dyas. Mellilotũ cũ vitello oui: farina fenu. farina seminis lini cũ mihactegi empl'ata: valet ad apata cal'a ⁊ dura oculoꝝ. ❡ Filius mesuey. Croc⁹ inunct⁹ ꝓhibet reuma ne fluat ❡ Museya: crocus h3 in se virtutez stipticaz ⁊ maturatiuã. ❡ Dico q̄ ob h̃ vz croc⁹ apatib⁹ palpebraꝝ si iungãf ex eo.

A ❡ Sũma iuuatiua de libro oculoꝝ: ⁊ libro accidẽtiũ ex morbo: ad exponendũ oẽs passiones oculoꝝ. ❡ Dixit. G. egritudines oculoꝝ sũt due spẽs: quaꝝ pma aut accidit in virtute q̃ facit visuz: aut in istrumẽto in q̃ ẽ visus: aut in sensu: aut in motu. Et accñs supueniẽs virtuti accit: aut ex corrupta cõplone: aut ex apate: aut ex dispõne supueniẽti cerebro: ⁊ proprie i loco in q̃ orif neruus cõcauus: aut neru⁹ p quẽ mãdatur sensus: aut in istrõ: ⁊ pmus instrumẽtoꝝ est neruus concauus: ⁊ accidit i eo alteratio cõplonis: q̃ sũt octo maneriezuz: aut apatib⁹: q̃ꝝ maneries sũt q̃tuor: aut destructiõe: aut distẽsiõe: aut ꝓlixitate: aut spasmo: aut curtitate: aut ex opilatiõe apatis vel alterius. scd'a võ est q̃ accidit in cristallino humore: qui aut desiccaf: aut humectaf: aut mouef de loco suo: aut mutaf color ei⁹: aut augmẽtaf: aut minuif: aut soluif ei⁹ ꝯtinuitas: ⁊ si declinat vsus dextrã ⁊ sinistrã ptez accidit strabositas: ⁊ pluries euenit pueris: ⁊ si superi⁹ vel iferius q̃ videf appent dupla: ⁊ si declinat ꝓfundus ẽt color oculi sicut antimoniũ: ⁊ si eminet superius facit colorẽ blauuz. Dico hic ordo longus est ad ponendum: verumtñ possibile est q̄ in fine huius libri dicatur.

M ❡ Dixit. G. in vltimo libro oculoꝝ. ⁊ in maiori antidot. qñ accidit oculis moll' inflatio facias calefieri eos sepi⁹ cum spõgia madefacta in aceto ⁊ aq̃ calida: deinde cuz aq̃ calida sola si dolet: ⁊ liga desup pannum subtile.

❡ Dico inueni q̄ minutio facta i angulis oculoꝝ ⁊ in vena

frontis valet ad oẽs egritudines antiq̃s oculoꝝ.sicͭ schebel vetus schabies:sulac rubeum ⁊ similia:⁊ plures flobotomati patientes schebel alleuiati sunt ⁊ curati. ¶ Uene angulorũ oculi ⁊ vena frontis diuersificanᵗ duobus modis:vena frõtis iuuat ambobus oculis ⁊ vene angulorũ quelibet iuuat oculũ suũ ⁊ sunt maioris iuuamenti: ⁊ si nõ inueniunᵗ flobotometur vena frontis. ¶ De virtutibus medicinarũ oculorũ. Assa est multũ fortis ⁊ non operaᵗ cũ necessaria ẽ dissolutio cũ violentia. ¶ Serapinũ calm subtile est extersiuũ cicatricũ factarũ in oculis:⁊ valet ad aquã ⁊ obscuritatẽ visus que accidit ex grossitie. ¶ Myrrha cal'a sicca in secundo gradu extersiua ⁊ extergit cicatrices que fiunt in oculis ⁊ ingrossat eos. ¶ Thus est cal'ꝫ in scđo gradu sicut in p̄o extersiuũ digm̃ replet pustulas:⁊ mitigat dolorẽ. ¶ Gũmi arabi.siccũ tẽperatũ in cal'itate ⁊ fritate adheret ⁊ lenit.sicͭ est ei gũmi dragagantũ:ſꝫ minus desiccat. ¶ Armoniacuꝫ lenitiuum dissolutiuũ calm in scđo gradu siccum in primo: secundi. ¶ Sarcocolla desiccat sine punctione ⁊ cõsolidat ¶ Succus curcume est siccus i scđo gradu tẽpatũ in cal'itate ⁊ fritate ⁊ est in eo paruꝫ stipticitatis extergit subtiliat grossitiem existentem in pupilla. ¶ Galbanũ:dissolutiuũ:lenitiuum. ¶ Fenugrecũ calm in secundo gradu sicut in primo dissoluit apostemata dura. ¶ Rose hñt in se stipticitatẽ:dissolutionẽ ⁊ desiccationẽ. ¶ Memithe refrigerat manifesta refrigeratione cũ stipticitate. ¶ Barba hyrci desiccat mẽbra q̃ sunt mollificata. ¶ Acatia est fortis desiccationis in tertio gradu:si non abluitur:⁊ si abluiᵗ in secundo. ¶ Feniculus calidus in scđo siccus i primo.valet ad aquã descendentem ad oculos. ¶ Camomilla calida ⁊ sicca in primo gradu dissolutia:subtiliatia:⁊ mollificatiua. ¶ Aloes siccus in scđo calidus in primo desiccat pustulas: q̃ sunt difficilis ꝯsolidatõis expellit dissoluit:⁊ aſpgit. ¶ Amiduꝫ frm̃ ⁊ siccũ adhesitiuũ. ¶ Galla sicca in tertio frã in scđo expellit fluxũ ⁊ cohartat mẽbrũ. ¶ Crocus ca. in tertio sicc⁹ in p̄o ⁊ digestiuũ. ¶ Balaustia operaᵗ fm̃ operatõeꝫ gallarũ. ¶ Spica ⁊ schedig:idest lapis emathitis ca. in primo: siccus in vltimo scđi gradu:⁊ hñt stipticitateꝫ ⁊ acuitatem. ¶ Cassialignea cal'a ⁊ sicca in tertio gradu subtilis cũ acuitate ⁊ stipticitate icidit ⁊ dissoluit. ¶ Darsim calefacit ⁊ desiccat. ¶ Uirga pastoris adheret i pustulis refrigerat ⁊ expellit. ¶ Amomũ cal'ꝫ ⁊ siccũ in scđo gradu digerit. ¶ Lapis emathitis desiccat ⁊ stipticat:⁊ valet ad grossitiem palpebraꝝ:⁊ ad carnẽ sup̄fluã pustulaꝝ. ¶ Sal abstergit dsiccat ⁊ dissoluit. ¶ Sal armoniacũ magis subtile quã istud ⁊ ẽ magis forte in istis opatõib⁹. ¶ Auripimentũ cõbustũ viride eris minuit carnẽ. ¶ Climia desiccat stipticat ⁊ abstergit temperatuꝫ in cal'itate ⁊ fritate: ⁊ si cõburiᵗ ⁊ abluiᵗ desiccat sine punctõe:⁊ valet ad pustulas oculoꝝ ⁊ totius corporis q̃ idigẽt repletõe:⁊ maxie humide. ¶ Borax subtiliatiuũ ⁊ incisiuũ ad sup̄fluitatẽ grossam viscosam. ¶ Uitriolum cõbustũ hꝫ in se fortẽ stipticitatẽ:plũbũ cõbustũ desiccat cũ acuitate ⁊ punctõe:⁊ si abluaᵗ desiccat ⁊ non pungit. ¶ Antimoniũ desiccat ⁊ stipticat. ¶ Calcãtũ stipticat forti stipticitate cũ forti calefactõe:⁊ desiccat carnẽ humidaꝫ. ¶ Calcadis stipticat valde ⁊ cõburit ⁊ est subtilis. ⁊ si cõburitur augetur subtilitas ⁊ minuitur punctio. ¶ Esustum calidum stipticũ consolidat omnino pustulas si abluaᵗ blaca frigida extergit. ¶ Flos eris calidius ⁊ subtilius ere cõbusto:⁊ scorijs eius:⁊ ob hoc abstergit grossitiem palpebrarum. ¶ Saricon:idest stuppia:⁊ est medicina scabiei:desiccat magis q̃ꝫ calidis ⁊ pũgit min⁹ ⁊ magis subtiliat. ¶ Thucia abluta desiccat sine punctione:⁊ valet ad cicatrices pustulis ⁊ fluxui. ¶ Scoria ferri dsiccat ⁊ stipticat:⁊ valet malis pustulis. ¶ Scoria eris minuunt carnem ⁊ dissoluunt: ⁊ in his est punctio ⁊ subtilitas. ¶ Fella acuunt visuꝫ. ¶ Albumen oui extergit ⁊ mundificat. inuiscat humiditate sua. ¶ Ossa combusta abluta frigida sicca opilantia. ¶ Castoreum sequestratiuum ⁊ digestiuum. ¶ Piper ⁊ spica valẽt ad prouocanduꝫ lachrymas ⁊ obscuritati visus. ¶ Lapis frigius:sarcocolla:aloes:memith:clymia:antimoniuꝫ croc⁹ iuuant ad cõseruationẽ oculorũ ⁊ prohibent reuma fluens ad eos. ¶ Oleuꝫ balsaminuꝫ:succus ruthe:succus feniculi: fella animaliuꝫ: assa ⁊ similia:valent ad obscuritateꝫ visus ⁊ in principio aque:quia ista subtiliant ⁊ mundificant ⁊ calefaciunt. ¶ Et dixit debes operari cum his ⁊ medicinis alijs acutis:q̃ñ caput nõ erit repletũ:⁊ aer mltũ clar⁹ nec nimis fridus nec nimis cal's ⁊ p⁹ appositiõeꝫ haꝝ istillandũ ẽ lac ⁊ calefacẽ dõec mitigeᵗ pũctio. diñ abluẽ ⁊ mũdificare.

R ¶ Dixit Ioan. Morbi superuenietes palpebris sũt scabies: barech:petrositas inuiscatio schatar cum non posset claudi. Casus pilorũ:pediculi:rosaria:sulac:pruritus:schernach cessus. ¶ Scabies est quattuor specierum:prima est rubedo ⁊ pauca grossities in interioribus palpebrarum: secũda species grossities multa cum dolore ⁊ ponderositate:tertia inuersatio palpebrarum:sicut videtur in fixuris ficuũ. quarta ſꝫ quod prediximus:tamen magis dura ⁊ fortior. ¶ Barech est vna species ⁊ est humiditas grossa in anterioribus palpebraruꝫ:⁊ similatur niui. ¶ Petrositas est vna species ⁊ est superfluitas grossior superfluitate vuee quia petrificatur. ¶ Inuiscationis due sunt species. prima est inuiscatio palpebrarum cum nigredine: vel albedine oculorum: ⁊ secunda inuiscatio palpebrarum inter se ⁊ accidit ex pustula vel incisione vngule. ¶ Schatar tres sunt species: prima quando erigitur superior palpebra ⁊ non claudit albedinẽ oculi. secunda cum incuruantur palpebre:tertia quãdo versantur inferius.dico quando inferior palpebra versatur inferius. ¶ Ordeolum est vna species: ⁊ est apostema longũ simile grano ordei:⁊ accidit extremitati palpebraꝝ. ¶ Pili sunt vnius speciei ⁊ oriuntur in palpebra inuersata que pũgit oculos. ¶ Et depilatio palpebrarũ fit duobus modis: aut fit ex humiditate calida currente ad ipsas: vt est in morbo vulpium aut est ex defectu nutrimenti sicut accidit patientibus caluitium:⁊ he species non habent: neqꝫ rubedinem:neqꝫ duritiem palpebrarum. Est ⁊ alia species in qua palpebre habent rubedinem duritiem ⁊ grossitiem. ¶ Pediculi fiunt vno modo.oriuntur.n.in palpebrarum extremitatibus inter pilos ⁊ accidit multiplicantibus cibum ⁊ minuentibus laborem ⁊ balneationem. ¶ Rosarium fit duobus modis: quorum vnus est ex fluxu reumatis ad palpebras:⁊ rubescunt cum forti grossitie:⁊ ponderositate: ⁊ humiditate nimia. Et alia accidit ex sanguie colerico cuius color declinat ad rubedineꝫ:⁊ inflatio ⁊ rubedo sunt minores quã in alia ⁊ punctio ⁊ arsura sunt fortiores. ¶ Sulach fit vno modo:⁊ accidit ex humiditate bauracina subtili cũ pruritu angulo. ¶ Pruritus fit vno modo:⁊ accidit aut in angelis aut in iterioribꝰ palpebrarũ. ¶ Carbunculus est apã inflatũ durũ qđ fit in palpebra inferiori vel exteriori intus: vel in ambabus. ¶ Schernak:est glãdula in superiori palpebra que ꝓhibet eleuationẽ ipsius ⁊ ẽ corpus pingue viscosum quod annectitur neruis. ¶ Et celsus est apostema simile moro celsi inflatum ⁊ pluries accidit in palpebris.

z ¶ Morbi qui fiunt in angulis tres sunt species. Glandula. fluxus: ⁊ garab. ¶ Glandula est additio carnis superflue que fit in angulo maiori vltra quãtitatem naturalẽ. ¶ Fluxus est lachrymatio:que accidit ex minoratiõe predicte carnis:⁊ quando minuetur aperienᵗ capita foraminũ:que sunt inter duos oculos ⁊ nares:nec ꝓhibent humiditates quin fluant ad oculos:⁊ hoc euenit ꝑꝑ iperitiã medicorũ per incisionẽ glandule:vel ꝑꝑ appositionẽ medicinaꝝ acutaꝝ vt icidãt vngulã vel scabiẽ. ¶ Garab ẽ apã iter angulũ ⁊ nares:⁊ possibile est ꝙ efficiatur fistula:⁊ hi sunt tres morbi.

S ¶ Morbi ꝯiunctiue sunt obthalmia.i.tarphe:vel thalphe:⁊ est macula.vngula iflatio:durities: pruritus:schebel:hubadacha:lachryme:⁊ pustula. ¶ Obthalmie q̃ttuor sũt modi aut fit ex q̃ꝫtitate sanguis boni cali: aut ex sanguie colerico. aut ex sanguie flegmatico:aut ex sanguie melico:⁊ signa ei⁹ diximꝰ i caplo obthalmie. ¶ Macula ẽ sanguis sparsus in cõiũctiua ⁊ dilaniãs venas exñtes i ea ⁊ ẽ duob⁹ modis:aut dilaniaᵗ suba ꝯiũctiue cũ vẽis ꝑdcis:aut dilaniãᵗ vene aliq̃ sine suba ipsi⁹:⁊ h̄ accit ex ꝑcussiõe:⁊ suo sili. ¶ Ungula est additio neruosa ꝯiũctiue ⁊ plies oriᵗ i ãgulo maiori ⁊ pole ẽ ꝙ dilateᵗ ꝑ totã ꝯiũctiuã vsqꝫ q̃ deueniat ad corneã ⁊ coopiat visũ. ¶ Inflatio fit q̃ttuor modis.ꝓmꝰ accit ex vẽtositate:⁊ subito hic modus accit in angulo maiori sicͭ ꝯtigit ex morsu musce:vel cimicis:⁊ plies accit decrepitis in estate:⁊ color suus ẽ sicͭ color apãtis facti ex flegmate:scđs ẽ magis mali coloris:⁊ ẽ maioris põderositatᵉ:⁊ fritatis: ⁊ q̃ñ ip̄miᵗ digito restat ipressio fere vna hora.terti⁹ ẽ color silis colori corpis sui ⁊ cũ ip̄miᵗ digito ꝓfũdi⁹ ꝑ ip̄miᵗ: ſꝫ reuertiᵗ citi⁹. q̃rt⁹ ẽ dur⁹ nec hꝫ aliquẽ dolorũ ⁊ color ei⁹ nõ mutaᵗ ⁊ plies accit patiẽtib⁹ variolas. ¶ Durities ẽ q̃dã durities q̃ accit i oclis ⁊ palpebris:⁊ adest cũ ea dolor ⁊ rubedo: ⁊ ẽ diffici

le patienti oculos aperire post somnum. ¶ Pruritus accidit côiunctive ex superfluitate bauracina salsa: ⁊ accidit hic morbus in palpebris: ⁊ iam prediximus in morbis palpebrarum. ¶ Schebel fit duobus modis: unus accidit in venis que sunt sub craneo: ⁊ alius in venis extra craneum: ⁊ differentias eorum dicemus in eorum capitulo. ¶ Dubadaka: est apostema durum in coniunctiva ⁊ loca huius sūt diversa: ⁊ color eius diversus: ⁊ aliquando accidit in latere anguli maioris: aliquādo in minori: aliquādo in corona aliquando sub palpebris: ⁊ aliquando est coloris albi: ⁊ aliquando rubei. ¶ Lachryme sunt fluxus procedens a capite ad oculos: ⁊ potest accidere: aut ex venis que sūt sub craneo: aut ex venis que sunt supra craneum: ⁊ eorum signa ponemus in capitulo suo. ¶ Pustula est unius modi. quia accidit in corporea: ⁊ est nimis mala.

I ¶ Morbi cornee sunt bothor: pustule cicatrices excoriatio: cancer: foramen: ⁊ mutatio coloris. ¶ Pustule fiunt septē modis: quorū quattuor fiunt in superficie cornee: ⁊ tres in ꝓfundo primus modus qui accidit in superficie cornee color eius est similis fumo ⁊ locus eius largus. secūdus locus eius est parvus ⁊ magis albus ⁊ profundus. tertius est duorum colorum: q2 partem suscipit a coniunctiva: ⁊ partem a corona inguinis: ⁊ color eius rubeus ⁊ albus. quartus ē pustula in superfitie cornee sicut radix. primus modus profundorum est pustula munda clara profunda. secūdus modus est magis largus quā primus: ⁊ minus profundus. tertius apostema sordidum multe materiei: ⁊ quando inveterascit decurrunt ab eo humiditates oculorum ⁊ vocatur glandula. ¶ Bothor vero est quando cōgregantur humiditates intus squāmas que sunt i cornea: ⁊ sunt diversi coloris albi vel nigri qd̄ erit aut in prima squāma cornee: aut in secūda aut in tertia: ⁊ propterea esse dicitur tribus modis. ¶ Cicatrices sunt duobus modis: aut enim sunt subtiles in superficie cornee aut grosse ⁊ in ꝓfundo. Excoriatio aut evenit ex contactu ferri: vel canne ⁊ huiusmodi aut ex medicinis acutis. Dico q̄ etiam accidit excoriatio ex mala scabie: ⁊ ꝓpterea sunt eius tres modi. ut ex ferro ex medicinis acutis: vel ex scabie. ¶ Cancer est apostema quod accidit ex humore melancolico: ⁊ est incurabilis. ¶ Concavitas vero accidit ex aliqua punctione superveniente oculis: ⁊ possibile est q̄ accidit prime tunice: aut in secunda vel tertia. ¶ Dico q̄ hoc accidit post exitum putredinis: vel saniei: ⁊ ob hoc est sex manerierum tres superius nominate: ⁊ tres quas addemus: ⁊ hoc evenit tertie squāme.

H ¶ Morbi uvee sunt strictura largitas eminentia ⁊ excoriatio. ¶ Largitas pōt fieri duobus modis: aut q2 coadunatur corpus uvee ⁊ ob hoc foramen eius erit amplum: ⁊ distensum: aut q2 mollificabitur corpus uvee ⁊ elargatur foramen. ¶ Strictura pupille aut erit ex apostemate. aut ex humore terreo sparso super eam qui corrūpit ipsum: aut ex caliditate superflua coadunata in ea. ¶ Eminentia fit modis quattuor. q2 aut laniabitur ꝑꝑ qd̄ eminet cornea: ⁊ elevabit de uvea parum ⁊ vocatur caput formice. aut q2 ascendet amplius predicta: ⁊ vocatur subtilis. Aut q2 ascendet ulterius: ⁊ vocatur caput clavi: ⁊ cornea quando eminet non nocet. ¶ Dico eminentia fit quinqȝ modis: quorū quattuor sunt ꝑdicti: ⁊ alia vocatur uva: ⁊ nisi incidatur eveniet ex ea clavus. Et est alia species eminentie cocture que non est in numero divisionis eorum: q2 nō est divisiva infrigiditas. ¶ Egritudines foraminis uvee cū aqua sunt quinqȝ modis: est que vocantur rubea: ⁊ est illa que cum coloris celestis: ⁊ est viridis: blavi: coloris cristalli: ⁊ dicuntur uvee: vel viride sic vix.

G ¶ Morbi supervenientes humori cristallino sunt declinatio eiusdē i dextro vel sinistro latē: ⁊ ex hac accidit strabositas. Aut declinatio eius est inferius: vel superius ⁊ ea que videntur apparent dupla. Aut in rubedine: ⁊ que videntur apparent rubea: aut in croceitate: ⁊ que videntur apparent crocea. aut declinatio eius est in nigredinem: ⁊ ea que videntur apparent nigra. Aut accidit ex superflua sua albedine: ⁊ apparent alba. Aut ex sui eminentia: ⁊ videntur maiora. Aut ex declinatione eius in profundo: ⁊ ea que vidētur apparēt magis magna quā sint. Aut ex parvitate sui nimia: ⁊ que videntur apparent sicut in ꝓfundo: ⁊ est morbus.

K ¶ Morbi qui fiunt in albugineo aut accidunt ex mutatione coloris: ⁊ hec mutatio nocet visui: sed non ducit ad defectū omino: aut ex sui siccitate que si accidit in diversis locis: que videntur apparent quasi per foramen unum. Aut cum desiccatur ex toto appasabatur desiccabitur ⁊ minuetur oculus: ⁊ carebit patiens visu: aut si abundat ⁊ erit oculus maior ⁊ humidus multum: ⁊ similiter si abundat: aut ex pravitate sue abundantie ⁊ erit oculus parvus ⁊ ad passulatus.

S ¶ Et egritudines supervenientes humori vitreo ⁊ tunice retine accidunt ex corruptione complexionis earum. Quarū due sunt species aut simpliciter aut composita: ⁊ hec invenimus in libro quinto divisionum.

T ¶ Morbi supervenientes nervo concavo: aut accidunt ex mala complexione cuius sunt octo species: aut ex strictura aut obturatione: aut apostemate: aut ex dislocatione iūcture ⁊ destruitur.

H ¶ Morbi foraminum uvee quattuor sunt species modi: aut accidunt largitate sui: aut strictura: aut declinatiōe sui: aut ex laniatione. ¶ Largitas vero: aut est naturalis: aut accidentalis. Accidentalis accidit: aut ex siccitate inducente distensionem: aut accidit in uvea que distensio dolorem inducit in se ipse ⁊ est morbus simplex de mala complexione sicca: aut accidit ex multitudine humoris albuginei: ⁊ est cum materia sicca apostemata. ¶ Strictura aut ē naturalis aut accidentalis. Accidētalis accidit ex mollificatōe uvee que provenit duobus modis aut ex humiditate vincente compulsivam suam ⁊ reddit mollem. aut ex frigidatione albuginei. Strictura uvee semper magis laudatur in acuitate visus ⁊ est melior si est naturalis. Et si est accidentalis est mala ⁊ proprie cum accidit ex diminutiōe humoris albuginei: non valentis bene cooperire cristallinū: propter quod impedietur a luce: ⁊ q2 deficiet nutrimentum in eo debilitabit ⁊ corrumpet complexionem eius prolixitate dierū. ¶ Et si accidit ex mollificatiōe uvee similiter ē mala sȝ q̄ ex egritudinibus superius notatis cognoscitur. ¶ Laniatio pupille accidit quando aliquid super eminet de uvea ex occasione pustularum: ⁊ hoc nocet visui vel destruit sicut prediximus. Et laniatio si parva est non nocet. Si vero magna fluet ex ea humor albugineus ꝯtētus in ea ⁊ visus deficit.

K ¶ Nocumentum quod accidit albugineo: aut accidit quantitate aut qualitate sui: quia si excedet in quantitate separat inter cristallinum ⁊ lucem ⁊ faciet defectum visus. Et si est minoris quantitatis debite non poterit tueri cristallinū a luce ⁊ impedietur visus. ¶ Et dixit alibi morbi de humore si humor est parum grossus nō videt remote ⁊ prope videt parum: ⁊ si est nimis grossus in tota sui essentia ⁊ prohibet visum ⁊ vocatur katarracte seu aqua. Et si in parte aut coniunctim aut separatim: si cōiunctim aut in medietate aut in circuitu medietate. Si in medietate que videntur apparēt perforata ⁊ credit foramina fore profunda: ⁊ si in circuitu medietatis prohibet visionem diversorum subito ⁊ necesse erit q̄ patiens singulariter ea respiciat per se ꝓpter parvitatem pinee visibilis oculi. Et nos dicimus q̄ parvitas ipsius pinee est via spasmi. Et si grossities est in diversis partibus ea que sunt grossi corporis apparent sicut cimices ⁊ pili ⁊ similia: sicut accidit puero expergefacto a somno ⁊ febricitanti. ¶ Et si in colore aut mutatur ex toto ⁊ videbit que apparent similia ipsi colori: ut est coloris terrei apparebunt que videntur sicut ea que essent inter nebulam ⁊ fumū aut mutatur in parte ea que videntur apparent in parte similia ipsi colori: ⁊ licet simulatur patienti aquā seu cataractaȝ. ¶ Dico quod hic morbus est diversi coloris: ⁊ in albugine morbo est albi. ¶ Et dixit q̄ speciei visibili accidit nocumētū aut i quātitate aut in q̄litate: ⁊ nos dicimus q̄ nō.

G ¶ Et humor cristallinus qui recipit impressionem corporū habebit nocumentum pro ut nos dicemus. Si est in quantitate: ⁊ est paucus nō potest videre remote: ⁊ si est multus videbit a longe. Et si est subtilis acuetur visus: ⁊ manifeste respiciet omnia: ⁊ si est grossus econtra. Et nos dicimus q̄ si substantia humoris cristallini est fortis claritatis: ⁊ subtilitatis corpora que remote videntur sunt fixa sibi. Et si nō est fortis claritatis: ⁊ levitatis non manifestabuntur ei ad plenum: ⁊ si subtiliter inspiciat: ⁊ econtra.

I ¶ Dixit Gal. quicquid opponitur foraminibus uvee decornea nocumenta ipsius omnia nocent. visui. ⁊ accidit nocumentum sibi ex se tribus modis. aut ex mala complexione sua aut in official. aut ex dislocatione iuncture. Morbi supervenientes ex mala complexione si sint humidi que videntur apparent quasi intra nebulam ⁊ fumum: ⁊ si muta-

tur eius dolor apparent que videntur eiuſdez coloris:ſicut in icterico cui apparent omnia crocea: ⁊ patienti maculam in cornea apparent omnia rubea: ⁊ ſi eſt ſiccus accidunt in ea criſpitudo que debilitat viſum:⁊ pluries accidit hoc decrepitis in fine vite eorū. ¶ Et ſi ſpaſmatur cornea nō accidit ex ſiccitate ſuiipſius ſed ex minoratione albuginei : ⁊ differētia inter eos eſt:quia ſpaſmus qui accidit in cornea ex minoratione albuginei erit cum eo pupille ſtrictio: ⁊ criſpitudo que accidit cornee ex ſiccitate ſuiipſius non facit ſtrictionē pupille. ¶ Et ſi eſt i ea groſſities ⁊ eſt pauca ⁊ nocet viſui ſicut accidit de cicatricibus leuibus factis poſt cōſolidationē puſtularū:⁊ ſi eſt multa iducet omnino defectū viſus.⁊ ſi laniatur parum in parte cornee oppoſita foramini vuee nocet viſui:⁊ ſi multū:aufert omnino viſum.

A ¶ De nocumento oculorū. Nocumentū accñs ex motu voluntario oculorū aut erit debilis ſicut in tremore ⁊ paralyſi: aut erit fortis ſicut in ſpaſmo:⁊ cauſa huius nocumēti eſt in cerebro proueniens motu voluntario in oculis non curaṫ.

D ¶ Dixit Albaſyri in libro ſūme de oculis in obthalmia ſine ꝑcuſſione debent apponi medicine ſtiptice tēperate: ⁊ ſi eſt cum repcuſſione apponēde ſunt medicine digeſtiue mitigātes dolorē:⁊ ſi repcuſſio eſt fortis cuz anguſtia addanṫ his narcotica:nec cū narcoticis multū eſt inſiſtendū: qr ꝓlōgatur digeſtio morbi ⁊ eius ſtatus:⁊ qñ obthalmia erit in ſtatu addanṫ medicine diſſolutiue lenitiue: ⁊ in longa obthalmia addantur ſcieṫ valentes ad hoc es vſtum ⁊ lapis emathitis:qr valde iuuāt ⁊ ea que de medicinis opari volueris que ſunt tucia abluta lapis ematitbis tubel.i.ſcoria eris: rufacegi:marcaſita ſuccuperne antimoniū ceruſa:ꝯcule cōbuſte:⁊ oēs minere:debent bene teri i mortario ⁊ cribrari per pannū ſubtilē ſericū per magnā horā:⁊ iterū teri ⁊ duci pluries ⁊ ſeruari aqua in vaſe predicto ⁊ cū clarificaṫ dicta aq̄ dꝫ proijci ⁊ ꝙ reſidet cuſtodiatur ⁊ deſiccetur ⁊ cuz neceſſe fuerit ea eſt vtendum.

A ¶ Et ſciendum ꝙ viride es corrodit tunicas oculoꝝ : ⁊ deſtruit ⁊ ꝓprie tunicas oculoꝝ pueroꝝ ⁊ corpora ſubtilia ⁊ ꝓpterea non eſt vtendū multū eo:⁊ cū vti dꝫ piſteṫ cū aqua vt minuaṫ acuitas eius ⁊ admiſceāṫ cū eo amidū gūmi dragantū ⁊ ceruſa. Et qñ ponunṫ medicie abſterſiue in oculos patientes ſcebel:ſcabiem vngulā ⁊ ad ſubtiliandū puſtulas ⁊ ad alias dꝫ poni collirium ⁊ dimitti per horā dōec ceſſet dolor vt meliꝰ cureṫ:qr multa ꝯtiuatio collirioꝝ nocet viſui ⁊ oēs pulueres ſūt mali i ꝑncipio obthalmie ⁊ puſtularum.

N ¶ Et qñ dolores oculorū accñt in regionibus frigidis ⁊ in hoibus nutritis i eis difficile curanṫ:⁊ dolores ſunt fortiores ꝑꝑ ſpiſſitudinē tunicarū oculorū ipſoruꝫ:⁊ non dubites ſed aſſidues curā. Et melior cura oibus doloribus oculorū poſt deciſionē maxime tā cronicis quā nouis in palpebris vel intus eſt ſubtiliare dietā:⁊ ꝓuocare fluxū:⁊ minuere coitum:⁊ potū ⁊ calefacere manus ⁊ pedes cuꝫ aqua cala:⁊ ligare tybias:⁊ fricare pedes qđ eſt ꝓpriū qñ dolor eſt fortis ⁊ linire tēpora.cū medicinis ſtipticis:⁊ poſ́e eſt ꝙ inunganṫ palpebre cū medicinis diſſolutiuis in cronicis egritudibꝰ:⁊ patientes dolorē oculorū debent hr̄e in manibus ſuis pannos virides ⁊ nigros: ⁊ non albos ⁊ patientes obthalmiaꝫ caĺaꝫ ⁊ bothor locandi ſunt in loco pauce lucis:⁊ iacere i lecto:in quo ſunt pāni tincti:⁊ in pauimento domus ſternenda ſunt folia mirti ſalicum ⁊ herbe virides.

A ¶ Et dixit ꝙ vniuerſales colliriatores dixerunt ꝙ oēs medicine collirioꝝ tam fortiter debent teri ꝙ non ſentiaṫ earuꝫ ſubtilitas:ꝙ ſi non teranṫ mō ꝑdicto nocent oculis magno nocumento. Et colliria iuuantia fluida debent eſſe ſpiſſa ⁊ fortis lenitatis:⁊ eleuanda eſt palpebra ſuauiter ⁊ inuerſanda ⁊ inuerſata non ꝑmittatur reuerti ſubito: ſed reponatur ſuauiter ⁊ cum ſupponendi ſunt pulueres debēt poni iuxta duos angulos:⁊ non dꝫ poni inſtr̄m radii intus in oculū. Et ſi ponuntur ad corrodendum pannum ponende ſunt medicine ſupra locum ⁊ tenende per horam.

N ¶ Et omnis dolor qui eſt ex percuſſione debet curari cum medicinis infrigidatiuis ⁊ mitigatiuis:⁊ dolores cronici ſicut ſcebel.vngula:pruritus:fluxus:reſiduum debent curari cum medicinis mundificatiuis diſſolutiuis : ¶ Gal. cum dolor acutus accidit cum egritudine cronica curandus eſt dolor acutus vſqꝫ ad ſui liberationem.

A ¶ Dixit Joſue:neceſſe eſt in puſtulis bothor obthalmia calida ſcebel que ē cū inflatōe aꝑatis rubedine ⁊ multa lippitudine ⁊ humiditate flobotomare: ⁊ caraſſare cuꝫ ventoſis ⁊ iducāt fluxū ⁊ alie egritudies nō idigēt his niſi collirijs.

F ¶ Muſcia:cum accidit defectus viſus ex corruptione complexionis cerebri accidunt cum eo corruptiones omniū ſenſuum:ꝙ ſi apoſtema eſt in duobus neruis patietur:patiens permixtionem quando cerebruꝫ inflatur aut apoſtematur: ⁊ ſi eſt ex opilatione non elargantur pupille.

¶ Caplm ſecundum cuius:rubrice ſunt.

D Ex libro febrium in ſecunda dictione dixit : eſt ſpecies obthalmie que habet motum tertianum:⁊ alia que habet motum quottidianuꝫ:⁊ hoc venit ex ſuperfluitate que ſpargitur in oculis a membris fortioribus ipſis oculis:⁊ continuat paroxiſmos ſuos cum equalitate in fluxu equali ⁊ diſſolutione que eſt cōtinua. Et plures colliriatores ſimplices volētes curare predictas egritudines cum collirijs:quia ignorabant de motu eorum ducebant patientes ad deterius. Nos vero curauimus aliquando cum balneis purgationibus: ⁊ aliquando cum potione vini puri:⁊ aliquando cum minutōe:⁊ clyſteribus ⁊ non cum collirijs:⁊ ſi fuerunt neceſſaria colliria pauca appoſuimus. ¶ Dico credo:ꝙ intellectus eius fuerit obthalmiam non euenire:niſi ex ſuperfluitate nutrimenti mēbrorum exiſtentium ſupra oculos: ꝙ ſi eſt ita ſubtractio cibi ⁊ balneum ſecum erit cura eius : quia ſuperfluitates que mittuntur minorantur ⁊ mā decurſa ad oculos diſſoluitur.

B ¶ Et dixit omnis materia veniēs ad oculos fluit a cerebro.

N ¶ Et dixit in ſecundo megategni.multotiens curaui paſſiones ⁊ dolores peſſimos oculorum cum balneis vel potu vini:aut cum flobotomia vel cum fluxu aut cum calefactione Et he paſſiones:mali medici non curant eas:niſi cum opio mandragora ⁊ iuſquiamo.⁊ nocumentum ex hoc ineſt oculis:maxime quia mitigant dolorem mortificando ſenſus : ⁊ agnoui quam plures qui curati fuerant ex medicis cuꝫ his medicinis aſſiduis ⁊ viſus non reuerſus eſt ad diſpoſitionē naturalem poſt curam eorum:ſed ad vltimum remanſit eis obſcuritas viſus. Et aliqui coꝝ paſſi ſūt catarracte:alij debilitatē viſus ⁊ alij ꝑtiſim oculorū que eſt paruitas oculorum ⁊ ſtrictio pupille:⁊ iſtud accidit ex paruitate oculorum que peruenit ex defectu nutrimenti.

B ¶ Et in quinto megategni: humores qui spargunt ad ocu-
los quando necesse est mutare eos pauco tempore debent
transduci ad nares. ¶ Dico quod hec debent fieri quando
reumata sunt occultata in oculis: ⁊ non in principio decur
sus ⁊ tunc debet transmitti ad vicinius mēbrum pro vt po
terit leuius: ⁊ melius esset si trāsduci posset ad mēbrū remo
te: ⁊ hec trāsductio dꝫ fieri cū sternutatōib⁹ ⁊ cū instillatōi-
bus ꝑ nares medicis calefactiētib⁹ ⁊ ꝓuocare fluxū ꝑ eas.

A ¶ Et in scdo megategni: nō dꝫbēt apponi narcotica i passio
nibus oculoꝝ nisi cū dolor est vehemēs. Et debent curari
passiones oculoꝝ: q̄ fiunt ex vētositate inflatiua ꝓueniēte
ex humore grosso cū pānico calefacto ⁊ cauēdū ē ab opio
ꝓ mitigatōe doloris q fit ex vētositate grossa: q: ⁊ si mitiga
tur inducet postea maiorē dolorē: ⁊ magis opereᷓ i hoc ca
lefactio ⁊ digestio ⁊ euātia: ⁊ cū balneo ⁊ cū vino. Et dolo
rē q est ex humore acuto corrosiuo opiū nō mitigat casuali
ter sed curat. ¶ Et dixit medicina q̄ fit ex castore ⁊ opio in
stillata ad aures mitigat dolorē oculoꝝ. Et si necesse ē em
plastrare coq̄ papauera in aquā ⁊ pone in ea farinam fenu
greci farinā seminis lini ⁊ emplastra. ¶ Dixit noscitᷓ ab oi-
bus ꝙ sciefᷓ q̄ fiunt cū opio mitigāt valde dolorē ⁊ sunt ope
rādi in magnis necītatib⁹: q: posē est ꝙ minuant visuꝫ cir-
ca finē vite: verūtn̄ si dolor est fortis cū eis est insistendū: ⁊
postea debent curari cū reb⁹ reducētib⁹ patiētē locū ad cō
plexionē ꝓpriā: ⁊ ad hoc magis laudabilis cura ē sciefᷓ dar
sini. ¶ Et dixit i eodē libro dolor fortis accit in oculis aut
ex humore pūgitiuo sparso in eis: ⁊ corrodit tunicas aut ex
multitudine humorum distendentium tunicas aut ex va-
pore grosso distendente tunicas. Et cura punctiōis est tra
here hūorē ad iferiora ⁊ euacuare cū laxatiuis ⁊ spargere
in oculis albumē oui ⁊ eleuare palpebrā suauiter: ⁊ super-
ponere albumen ⁊ reducere suauiter palpebrā. Et aīcesso
res nō ienerūt curā de albumine oui in punctōe oculorū:
nisi cū laudabili exq̄sitōe: q: hꝫ i se viscositatē: ⁊ ꝑpea diuti⁹
moratᷓ in oculo: ⁊ q: nullā hꝫ in se punctionē ꝓpterea asper
git punctionē ⁊ mitigat malitiā humorū pungitiuorū quē-
admodū mitiganᷓ intestina ex clysterizatōe piguiū. Et lau
datᷓ albumen magis quā lac: q: lꝫ in lacte sit ꝓprietas aliq̄
abstersiua posē ē ꝙ lac ē corruptū ⁊ hēat saporē horribilē.

M ¶ Dixit q̄n āpa est bn̄ digestū ⁊ corpus mūdificatū balneū
est iuuatiuū valde: q: mitigat dolorē ipsa hora ⁊ facit cessa
re fluxū mãe ad oculos q: maior pars nociue mãe ꝯsumitᷓ ꝑ
balneū ⁊ residuū reducitᷓ ad tēꝑantiā humiditate balnei.

A ¶ Et dolor q accit ex distēsiōe tunicarū cā repletōis curatᷓ
cū euone sanguinis ⁊ fluxu ventris ⁊ cū fricatōe inferioruꝫ
mēbrorū: ⁊ ligare manus ⁊ pedes. Et si ꝑ hoc mā trahitᷓ in-
ferius debent calefieri mēbra cū aqua dulci tēꝑate calita-
tis. ¶ Et cura vētositatis grosse est sicut cura distēsiōis fa
cte cā repletōis vt trahanᷓ humores ⁊ exīde cureᷓ sicut di
ctū est: ⁊ nō debent supponi reꝑcussiua sed dissoluētia ⁊ ca-
lefacere oculos sicut dcm̄ est: ⁊ instillare in eis aquā deco-
ctōis fenugreci bn̄ abluti q: hec est melior medicina disso-
lutiua quā oēs alie medicine q̄ ponunᷓ in oculis: ⁊ nō sunt
vtende medicīe dissolutiue: corꝑe existēte repleto sꝫ euāto.

B ¶ Dixit posē est ꝙ corꝑe non exnte repleto fluat ad oculos
aliqs fluxus q ipellitᷓ ex vno mēbro vel duob⁹. Et q̄n mor-
bus oculorū est ꝓlixus ⁊ in corpore nō est suꝑfluitas dꝫ cu-
rari caput: ꝙ si acq̄siuit malā cōplexionē calāꝫ balneeᷓ cuꝫ
aqua dulci ⁊ oleo rosato ad alterādū cōplexionē pungiti-
ui hūoris. ¶ Et posē est ꝙ ipellens hāc mãꝫ: est cerebrū ⁊
ex tūc est cura reducere cerebrū ad tēꝑantiā: ⁊ pōt accidere
ꝙ ipellēs hāc mãꝫ sunt arterie ⁊ vene q̄ sunt debiles ⁊ fluet
mā ad oculos ꝯtenta in eis q̄si ꝑ ductū aque ⁊ tunc inciden
de sunt vene p̄dicte nimis ꝓfunde. Et si accidat talis flux⁹
ex venis interiorib⁹ sicut si sit ex venis q̄ sunt intra craneuꝫ
ipolis ē coꝝ cura. Dixit ꝓptera tales fluxus ⁊ silēs eis sunt
difficilis curatōis. ¶ Sed fluxus q accit ex venis exteriori
bus eoꝝ cura est difficilis polis: q: si non incidunᷓ vnganᷓ
loca venarū cū medicinis stipticis: ⁊ posē ē ꝙ sit ex sangui-
ne multū calido mā inducens dolorē oculoꝝ q ascendit ce
rebrū ꝑ arterias: ⁊ hic curatᷓ ꝑ icisionē arterie q̄ est post au
rē: ⁊ dꝫ fieri hoc mō: abradatᷓ caput ⁊ ineniānᷓ arterie vsqꝫ
ad aurē ⁊ q̄ sunt in fronte ⁊ tꝑibus ⁊ que maior est ⁊ maio-
ris caloris ⁊ pulsatiōis incidatᷓ: ⁊ subtiles venule existes in
cuti: si extrahatᷓ erit vtilis: arteria q̄ est in tꝑibus si est mul-
tū pulsatilis ⁊ magna trahatᷓ: ⁊ melius est ꝙ ligeᷓ ⁊ icidatᷓ.

D ¶ Et in quarto de morbo ⁊ accīte. Rosariū ē obthalmia
pessima q̄ facit inuer sationē palpebraꝝ: ⁊ albedo oculi emi
net multa eminētia occasione apatis. ¶ Et in tertio libro
meamir. dolor oculoꝝ remoueᷓ cū calefactiōibus ⁊ epithi-
matibus patientes obthalmiā pessimaꝫ iuuāt sternutatio-
nes violente ⁊ acute: que fiunt cū nigella ⁊ succo cucume-
ris asinini: ⁊ cū rebus valde trahentibus humiditatē a ca-
pite: ⁊ instilla in nares succuꝫ cucumeris asinini: vt trahanᷓ
multe hūiditates. ¶ Et in tertio eiusdē. cauēdū est ne sciefᷓ
albū ⁊ inherentia ponanᷓ: nisi purgato corpore: ⁊ capite: q:
ꝓhibet dissolutionē ⁊ earū virtus tanta ꝙ possint ꝓhibere
fluxū: q: ob hoc distenderenᷓ tunice oculorū: forti distensio
ne: que esset causa fortis doloris: ⁊ possibile est ꝙ findātur
tunice: ⁊ corrodantur ex hoc.

A ¶ Dixit albumen subtile oui abstergit humiditates pun gi-
tiuas ⁊ n̄ adheret ⁊ obturat poros ⁊ secure nō addit ad do
lorē. Aqua decoctōis fenugreci: lꝫ leniat ⁊ mitiget dissoluit
tēꝑate: ⁊ ꝑpea multū mitigat dolores oculoꝝ. ¶ Sciefᷓ miti
gans fortē dolorē oculorū iducit somnū ipsa hora: sciefᷓ me-
mithe. ʒ. xvi. croci. ʒ. viij. opij. ʒ. vi. gūmi dragāti. ʒ. viij. casto
rei. ʒ. ij. sarcocollᷓ. aurᷓ. viij. fiat ex his sciefᷓ. ¶ Aliud. memith
ꝑtē. i. sarcocolle: ꝑtes. iij. gūmi dragātū tātūdeꝫ: opij succis
curcume idiane ⁊ succ⁹ iusqami ⁊ succus lolij aā. q̄tā ꝑtē gū
mi arabici sextaꝫ ꝑtē misceātᷓ cū aq̄ corone rege: ⁊ fiat sciefᷓ.

B ¶ Dixit Arch. cuꝫ reuma fluit ad oculos cura maioris iuua
menti est in principio minuere cibū ⁊ potuꝫ: ⁊ nō bibere nisi
aquā frigidā: ⁊ dimittere vinū: ⁊ melius est dimittere coytū
⁊ inducere fluxum ventris: ⁊ abluere faciē cū aqua frigida:
⁊ deinde cū aqua ⁊ aceto: ⁊ caueat odorare odorifera calā:
⁊ accessu acetosoꝝ ⁊ falsoꝝ fumo. luce solis: ⁊ lucerne: ⁊ de-
bet poni suꝑ oculos de nocte lana madefacta in vino stipti
co. Et si nō mitigatᷓ his dolor fiat minutio: ⁊ abstineat a co-
mestione: ⁊ patiatᷓ sitim: nisi sentiat forte cauma ⁊ purgeᷓ vē
ter cū medicina violenta vel clystere violento.

A ¶ Et debent poni supra frontē emplastra stiptica. Et medi
B cine mitigantes dolorē oculoꝝ sunt aqua decoctōis melli-
loti: mixta cum rob de vuis bene coctis desuper apposite.
vel sauyc de ordeo cuꝫ succo granatoꝝ vel accipianᷓ grana
ta dulcia ⁊ decoquanᷓ fortiter in aqua dulci vsqꝫ quo bene
decoquanᷓ: ⁊ desuper ponanᷓ vel pisteᷓ farina lolij ⁊ in pa
stetur cum aqua ⁊ inunganᷓ oculi. vel fiat emplastrū de ca-
seo veteri ⁊ suꝑponatᷓ oculis: q: mitigat doloreꝫ vel deco-
quatur papauer cum vino dulci ⁊ superponatᷓ melilotū co-
rona regia cum vino croco ⁊ opio modice: ⁊ emplastrentur
oculi. est enim valde iuuatiuum vel impasteᷓ panis cum vi
no ⁊ oleo rosaceo ⁊ superponatᷓ oculis: q: mitigat doloreꝫ:
vel pistentur tribuli recentes: ⁊ cum eis tm̄ emplastrentur
ocli vel addito sauyc ordei pistatū mirabiliter iuuat. ¶ Et
specialiter iuuant omnia prohibentia stiptica tēperate psi-
lium solatrum portulaca lenticule aquatice semꝑuiua folᷓ.
papaueris ⁊ precipue psilium impastentur cum aqua: ⁊ em
plastrentur oculi ad quos fluunt materie calide. Idem fa-
ciunt lenticule aquatice. vel emplastrentur cum folijs rute
mixtis cum pinguedine anatis. ¶ Dico quecūqꝫ ex his sūt
temperate caliditatis mitigant dolorem: ⁊ quecunqꝫ frigi-
da de his repercutiunt ⁊ prohibent fluxum.

M ¶ Et dixit fluxum materiei prohibet iusquiamus sauyc or-
dei emplastrata cum aceto ⁊ aqua tempore principij ⁊ sta-
t⁹ calefacta pecia linea simplex madefacta i butyro: ⁊ suꝑ-
posita apostematibus oculorum valet: dissoluit apostema:
⁊ remouet inflationem ⁊ distensionem: si in eis est.

D ¶ Rosarium est obthalmia: que facit crescere albedinē ocu
lorum supra nigredinem ⁊ quasi cooperit ⁊ inuersat palpe-
bras. Cuius cura pistetur vitellum oui cū pinguedine vrsi:
donec fiant quasi vnguentum ⁊ eo vngatur pena ⁊ suppo-
natur oculis: mitigat dolorem ipsa hora. aliud pistentur ro
se cum vitello oui rob de vino cocto ⁊ in superponātur vel
pistentur folia iusquiami cum vitello oui ⁊ superponantur
vel pistetur vitellus oui cum croco ⁊ opio ⁊ misceantur cū
vino calido ⁊ superponatur. Et si dolor est violentus piste
tur bene crocus cum lacte ⁊ instilletur vel instilletur succus
coriandri. vel sciefᷓ de opio ⁊ croco.

B ¶ Et que ꝓhibēt reuma sunt farina thuris: ⁊ myrrhe mixte
cū albumine oui ⁊ posite supra frontem. Et si ad sunt vigilie
odoret iducentia somnū. ¶ Et ꝯ fluxū multe mãei decurrē
tis ad oculos: ponanᷓ suꝑ añteriorē ꝑtē frōtis emplastruꝫ fa-

ctũ de mentastro: ⁊ aceto: ⁊ ligetur suauiter. Et ad mitigatõez doloris opiũ rosarũ mellilotũ ⁊ vitell.oui. Ad ꝓhibitionez reumatis pistent marutic. credo limatie cũ testis eaꝝ vsqȝ q̃ efficiantur vt viscus ⁊ inde inungant tpa ⁊ frons ⁊ dimittat vsqȝ q̃ ꝑ se cadãt: q: nõ cadẽt nisi i fine libatõis egritudis: ⁊ inungant frons ⁊ tpa ex vnguento desiccatiuo cum aceto.

A ¶ Siccitati q̃ accit oculis ex puluere vel ex sole: ꝓdest ablutio mltc aq̃ frc dulcis ⁊ clar i estate ⁊ i hyeme cũ sit calefcã ⁊ iuuat calefactio aq̃ tepide: ⁊ decoctio lẽticularũ iuuat.

D ¶ Et in. vij. meamir. ad mitigationẽ doloris obthalmie ⁊ ꝓhibitionẽ reumatis. Trocisci seminũ mitigãtes dolorẽ ɔfecti ex diureticis ⁊ narcoticis sicut semen apij anisi iusqami. opiũ cassealignea nigra ex his fiãt trocisci ⁊ dent mane ⁊ sero. ¶ Dico sirupus papaueris ẽ mirabilis ad ꝓuocationez sõni vñ vtẽdũ ẽ eo. ¶ In tertio de hũorib⁹ patiẽtes obthalmiã si vt⁹ ẽ fortis flõment ⁊ extrahat d sanguie vsqȝ ad debilitatẽ siue sincopiz: ⁊ postea calefiãt oculi cũ aq̃ cal'a ⁊ ex inde apponant colliria desiccãtia. ¶ Et in ꝑncipio ꝓnosticoꝝ: rubor ɔiunctiue accit ex apate calido cerebri ⁊ ex replõne ipsi⁹. ¶ Et in libro de ꝓbleumatibus Ar. q̃re hñtes oculos magnos i obthalmia hẽbũt magnã eminẽtiã: q: sũt magne hũiditatis. Lachryme frc supueĩũt obthalmie: quia sũt idigeste: ⁊ i salutẽ calide: q: sunt digeste. ¶ Dixi abrasio capitis valet obthalmie ⁊ multitudo capilloꝝ nocet: nisi capilli sint plani: q: tũc ꝓsũt: q: desiccãt ⁊ trahũt hũiditatẽ capitis ad se. Et q nõ sũt plani replent caput nec ꝑmittũt desiccare illud. ¶ Et dixit obthalmia accit in estate magis ⁊ nõ cũ febre mirabile: ⁊ qñ patiẽs obthalmiã febricitat i estate vel curabit ex obthalmia vel efficiet cec⁹. Subtilis sup̱fluitas cal'a qñ sine lippitudine ⁊ accit oculis plies cecat. q̃ ãt sine lippitudie est nec cal'a nec subtilis sed grossa nõ fac cecitatẽ nec pustulas. ¶ Et in q̃rto affori smoꝝ. patiẽti obthalmiã si supuenit flux⁹ curat. ¶ Et in sexto eiusdẽ. patiẽti obthalmiã si fluxus supueniat laudabile q: trahit ad se humores vicẽtes inferi⁹ ⁊ expellit: ⁊ ob hoc purgat patiẽs obthalmiam ⁊ clysterizatur cum laxatiuis.

A ¶ Dixit Ypo. dissoluit dolor oculorũ ex potu puri vini balneo calefactõe minutõe aut potione. ¶ Dixit. G. prio vsus sum hac cura occurrit mihi qdã iuuenis q patiebat dolorẽ oculorũ ⁊ minuerat sibi scdo die egritudis sue: ⁊ hñfecerat ⁊ minutor ei⁹ curabat eũ cũ medicinis qbus ɔsueuerat curare patiẽtẽ apa calim in oculis suis ⁊ qñ accidebat insult⁹ paroxismi patiebat dolorẽ pessimũ ⁊ dicebat q i hora insultus decurrebant subito hũiditates in oculos suos asi. paruz ex hoc mitigabat violẽtia doloris ipsi⁹: ꝟ nõ discedebat dolor ex toto ⁊ augmentabat vsqȝ ad qntuz diẽ. Et colliriatores ɔsuluerũt vti collirijs adherẽtib⁹ ⁊ mitigãtibus dolorẽ sicut scief fcõ de cerusa abluta amido ⁊ opio ⁊ sperabãt cũ adherentib⁹ ꝓhibere fluxũ oculoꝝ ⁊ narcoticare sensuz parũ: cũ rebus fris ⁊ opinionis mee fuerat non posse ex p̃dictis talis fluxus ꝓhiberi cũ vehemẽter defluit: ꝟ ꝓhibẽt ne egrediatur deduci ad locũ. Et qñ medicla ẽ acuta accit cornee corrosio. Et si multa est accit dolor ⁊ fortis distẽsio q̃si si dilaniaret. Et qñ sic euenit ⁊ medicina nõ est tãte virtutis que possit narcoticare oculũ q nõ sentiat apa nõ mitigat. Et si hz virtutẽ narcotizãdi in tm̃ q nõ faciat dolorẽ per sentire apatis magni ⁊ cali: qd est in eis neccio nocebit virtuti visibili vsqȝ adeo q post mitigationẽ doloris patiens aut carebit visu oino aut visus ei⁹ erit valde debilis: ⁊ ad hoc accit grossities dura tunicaꝝ inflata q̃ curat difficiliter: ⁊ q: predicta cognoui: ⁊ sciui q fluxus non fuerat parue quãtitatis ⁊ ẽt fortis acuitatis ⁊ calitatis cogitaui facere calefactões vt cog̃scerẽ dispõnẽ egritudis ⁊ expirer curã ei⁹: q: vsus calefactõis ɔsueuit huius mitigare dolorẽ ꝑ tp̃s aliqd: ⁊ cũ hoc trahit ad locũ aliã mãz: q: ꝑ viã ꝑ quã dissoluit id qd dissolutũ est in oculis ꝑ eãdẽ viã trahit ad locũ de locis vicinis sibi aliã mãz. Et tũc iussi deferri aquã cal'az ⁊ spõgiã. ¶ Et rñdit patiẽs: hãc curã ꝓbaui diebus meis multotiens: q: lz dolorẽ mitiget p⁹ pauxillũ inducit maiorẽ dolorẽ: ⁊ qñ hoc audiui ab eo obligaui me sibi mitigare dolorẽ sine narcoticis ⁊ iussi statim intrare balneũ ⁊ mitigatus est eius dolor ⁊ dormiuit tota nocte integra: ⁊ tũc cognoui ⁊ intellexi: q: qñ decurrunt ad oculos humiditates calide ⁊ corpus nõ est repletũ curant cũ balneis. ¶ Et iueni aliũ iuuenẽ cuius oculi erãt sicci sed vene erãt inflate forti inflatõe plene sanguinis quẽ iussi intrare balneũ ⁊ post bibere vinũ hñ lymphatũ ⁊ dormiuit graui somno ⁊ excitatus ẽ cũ mitigatõe doloris: ⁊ accepi ex hoc q qñ vene oculoꝝ sũt plene grosso sanguine ⁊ corpus ei⁹ nõ est repletũ curare patientẽ cuz potu vini q: est opatõis potus vini dissoluere sanguinẽ eũare ⁊ mutare. Et he cure sunt magis iuuamenti qñ opant in suis locis ⁊ fm hoc iuuamẽtũ poterit cognosci cũ nõ opant rõnabilr ⁊ calefacere est leuis medicina ⁊ remota a dubio: q: oñdet merito qño sit ꝓcedẽdũ in cura vel erit occasio salutis oculorũ: ⁊ hoc poterit forte euenire post cessationẽ fluxus mãe nõ currẽtis vlterius: ⁊ calefacere: dissoluit occultũ qd est in oculis ⁊ reducet eos ad statũ salutis. Et si forte mã erit influxa a principio vsu calefactõis mitigabit dolor aliq̃ mitigatõe cũ sola calefactiõe: ⁊ post reuertit dolor ⁊ hoc erit signũ morbi: q: erit neccia purgatio corporis: q si erit repletũ vniuersali repletõe tunc insiste minutõe: ⁊ si cũ malitia hũoris cũ purgatiõe laxatiua hũore illius. Et qñ in corpore est repletio non valet vini potatio vel introitus balnei: sed valet cũ sãguis abũdat i aliq̃ mẽbro sine replõne corpis: ⁊ qñ ẽ repletio necẽ est tunicas oculoꝝ dilaniari si vtet p̃dictis: ⁊ qñ dolor accidit ex malitia forti sanguinis nõ ẽ necessaria minutio si in corpore non fuerit repletio ꝑfecta. Dico q in his est vtili vsus balnei minutionis ⁊ potus vini.

M ¶ Et inueni i libro flobotomie. Erat qdã iuuenis multi sanguinis ⁊ habebat magnũ apa in oculis suis: ⁊ mã defluebat multũ: ⁊ palpebre erãt grosse: ⁊ pungebãt oculos: ⁊ erat repcussio cũ his ⁊ dolor quẽ minui: ⁊ extraxi quasi tres rotulos sanguis: ⁊ in noua hora traxi silr rotulũ vnũ sanguis: ⁊ fuit curatus velociter ⁊ collirizaui euz scdo die cũ aliquãtis de scief leuibus mixtis cũ alijs scief fris cũ vino: ⁊ posui supra palpebras suas: ⁊ iteꝝ collirizaui post horã q̃ztũ ⁊ post nonã. Et silr in occasu solis iussi eũ intrare balneuz: ⁊ in tertio die apposui cũ scief leui de scief facto cũ vino multũ ⁊ inuersaui palpebras ⁊ tersi ⁊ eo die liberatus est. Dico q hi scief. sunt rubeum scief ⁊ album.

D ¶ Dixit ⁊ qñ cũ obthalmia est grossities ⁊ spissitudo palpebraꝝ sunt neccie medicie hñtes in se aliquã violentiã nec debent operari nisi post euacuationem corporis.

M ¶ Et dixit optima cura apatis cali in principio sui: minutio cephalice sz residua cronicoꝝ apatũ est minutio i angulis.

D ¶ Et inueni in libro signoꝝ: obthalmia est rubedo accñs in

M albedine oculoꝝ cũ fluxu multo lachrymaꝝ: distensiõe rubedine ⁊ põderositate: ⁊ si nõ sũt cũ eis lachryme est speciei rubee: ⁊ apa suuz est põderosius ⁊ tardius ⁊ illa q̃ est maioris inflatõis ⁊ multe põderasitatis est flegmon. ¶ Et apa flegmaticũ in oculis facit eminere: albedinẽ supra nigredinẽ sz nõ hẽbit ruborẽ neqȝ lachrymas neqȝ põderositatez.

B ¶ Et fluxus ꝓueniẽs extra craneuz reddit venas frõtis ⁊ faciei inflatas ⁊ venas oculoꝝ plenas ⁊ palpebras ponderosas. Et si reuma fluit ab iteriorib⁹ cranei nõ apparebit venaꝝ exterioꝝ repletio: ⁊ patiẽs hẽbit sternutationẽ cũ pruritu ⁊ in palatu ⁊ narium.

A ¶ Et in sexto epidimiaꝝ: dz calefieri oculus cuz pannico ligato in petia linea: ⁊ cuz dolor accit in oculis si corpus est vniuersaliter plenũ fiat minutio cephalice: ⁊ postea debent fieri coll'ia in fine lenitatis ⁊ dz abstinere a cibo toto eo die: deinde intret balneum in sero. Et si non adest replõ facias mitigatiua aliqua: ⁊ postea intret balneum nec erit necesse purgatio neqȝ minutio.

D ¶ Et in septimo sexti de epidi. obthalmia q̃ est cũ venis oculoꝝ rubeis ⁊ est sicca ⁊ accit tpe defectus pluuiaꝝ. Eius cura est balneuz: potus vini ⁊ vsus hũidoꝝ cũ calitate tẽꝑata. ¶ Et in prio de aere ⁊ regionib⁹ q habitant in regionibus meridionalibus pluries patiunt obthalmiã: sed nec ꝓlongat nec augmẽtat: q: meat⁹ ocl'oꝝ ⁊ corpoꝝ sr apti ⁊ sũt fluxiles ventres ⁊ si subito supuẽit fritas aeris erit pessima: q: coꝝ oculi ⁊ corpora sunt spissa: dico q calefacere balneum est vtilis in hac obthalmia. ¶ Et obthalmia q̃ accit in regionib⁹ fris ⁊ in hyeme nõ mouet multũ ⁊ qñ mouet erit valde pessima: q: tunice oculoꝝ erunt obturate ⁊ plene variolis ⁊ nõ dissoluũt: ⁊ ꝑꝑea distendunt: ⁊ pluribus accit fissura in tunicis oculorũ ꝑꝑ fortem appellationem. Et habentes corpora lenia in regiõibus calis ⁊ si sanguis abũdat in eis non prolongatur morbus in eis ⁊ sanantur. Et habẽtes corpora spissa in regiõe frigida parum accidit eis talis morbus ⁊ quando accidit non curantur ⁊ prolongabitur.

M ¶ De libro iudei. Iunctões ad apata cal'a ⁊ mollificatõez

palpebraꝝ. Recipe aloes:acacia:scief:memithe:opiũ:croci:
añ.mixtis cũ succo endiuie:est valde mirabilis. ¶ Aliud lẽ
ticule excorticate sandal. ru. rose sicce camphora impasta⸗
ta cum succo endiuie.

D ¶ Dixi Aaron iuuat obthalmie calide ẽdiuia pistata mixta
cum pauco oleo ros. ⁊ farina ordei cribrata p pãnũ sericũ ⁊
cuꝫ ouo superposita.

B ¶ Dixit reuma fluens ad oculos q̃ defluũt ab exterioribus
cranei est facilis coꝝ cura: ⁊ cũ in motõe venarũ tpoꝝ ⁊ ve
narũ post aures ⁊ coctura ipsaꝝ. Et signa huius morbi sũt
rubedo oculoꝝ:faciei:calitas frõtis ⁊ repletio venarũ. Et il
la q̃ fluit ab itterioribꝰ cranei patiẽs patiẽ sternutationes ⁊
pruritus narium: ⁊ est difficilis curationis. ¶ Dico cura hu
ius est in pncipio flobotomare minorare cibũ: ⁊ ꝯfortare ce⸗
rebꝝ ⁊ oculos ⁊ trahere mãꝫ iferiꝰ:p minutionẽ pedũ: ⁊ cly⸗
sterizare cũ clysteribꝰ violẽtis ⁊ fluxu forti: ⁊ trahere mãm
versus nares:q̃ est valde vtilis:q: vidi : q: hi qbus est fluxꝰ
nariũ cũ hũiditatibꝰ calis:sanant̃ statiꝫ ab obthalmia: ⁊ nul
lã curã iueni meliorẽ:qbꝰ accit obthalmia vetꝰ ⁊ fluxꝰ reu⸗
matis ad oculos nisi insufflare medicias naribꝰ coꝝ violẽ⸗
tas ⁊ odorare ad reuocandum materiam in eis.

D L ¶ Et dixit Aaron.cura obthalmie ⁊ pustulis ẽ: pauca come
stio: ⁊ paucus potus qui es ⁊ dimittere omnino balneum ⁊
minuere in principio.

A ¶ Dixit Paulus.quãdo accidit dolor in oculis videas si est
de flegmõe aut ex hũoribꝰ acutis fluẽtibꝰ siue apãte: aut ex
replõne tũicaꝝ ⁊ distẽsiõe eaꝝ ab hũoribꝰ grossis:aut ex vẽ
tositate inflatiua: ⁊ pura pũctõis est cũ medicinis q̃ abster⸗
gũt ⁊ aptãt ꝯplõnẽ vsqꝫ ad digõnẽ apãtis: ⁊ qñ ẽ digestũ: ⁊
corpꝰ nõ hꝫ multas supfluitates balneũ est ei ꝯueniẽs. Si
apã est de flegmone purga sanguinẽ ⁊ inducas fluxũ ⁊ fricẽ
tur mẽbra inferiora ⁊ cura totius speciei distẽsionis est cuꝫ
eũone totius corporis exinde cũ rebꝰ dissoluẽtibꝰ id qd̃ est
occultũ in tunicis: ⁊ calefacere cũ rebꝰ calis: ⁊ spargere d̃su
per aquã decoctiõis fenugreci. Si est distẽsio ex grosso san
guine sine replõne corporis:bibat vinum quia in eo est vir⸗
tus calefaciendi ⁊ euacuationis.

D ¶ Et si accit obthalmia occasione accñtali sicut calitate so
lis:aut pulueris aut oleo subintrante in eis: dissoluit̃ veloci
ter:q: eiꝰ occasio ẽ accñtalis q̃ cessat ⁊ obthalmia q̃ accit cã
accñtali ⁊ nõ est supflua dissoluet̃ tribꝰ vel q̃ttuor diebus.
Et cura eiꝰ est facere dimittere vsus ꝓuocãtium dolorem
exteriꝰ ⁊ minuere cibũ ⁊ potũ ⁊ motũ: ⁊ laxare vẽtrẽ ⁊ eũare
corpꝰ. Et si remanet post p̃dicta ponant̃ scief ꝓhibentes ⁊
cũ minuit̃ ⁊ fit augmentũ collirizãdũ est cuꝫ medicina spice
⁊ calefac locũ cũ aq̃ decoctionis fenugreci ⁊ corone regie.
¶ Et si mã iducẽs obthalmiã est spissa ⁊ nõ est fortis cali⸗
tatis nõ ẽ vtẽdũ dicto scief:q: addit ad spissitudinẽ mãei:sꝫ
vtẽdũ est medicinis hñtibus virtutẽ subtiliã ⁊ dissoluendi
sicut est scief qd̃ vocat̃ amaton post eũonẽ corporis totiꝰ.
¶ Et si mã ẽ multũ occulta in capite:carasset̃ patiẽs i nuc
ca capitis ⁊ ponãt̃ sãguisuge ex parte loci dolẽtis: ⁊ empla
stretur oculus in quo est fortis dolor cum croco coriandro
opio oleo rosato ⁊ semine papaueris ⁊ si obthalmia nõ erit
violenta ⁊ expellere vis reuma colliriza cum solo aloes:q:
est medicina parata isti egritudini.

B ¶ De corrizis dixit. Cuꝫ corriza icipit fluere ad oculos ab⸗
stineat patiẽs a comestiõe ⁊ vino. Et potꝰ eiꝰ sit aq̃: ⁊ dimit⸗
tat motũ ⁊ coitũ: ⁊ fiat minutio. ⁊ fluxus vẽtris iducat̃ : ⁊ li⸗
niant̃ frons ⁊ tpa cũ ꝓhibẽtibꝰ stipticis ⁊ fris. Et si corriza
ẽ frã ⁊ color oclõꝝ ẽ albꝰ pꝰ eũonẽ cõpis ⁊ subtiliatõꝫ dicte
vngat̃ frõs hac iunctõe q̃ fit ex sulfur̃ croco borace ⁊ silibꝰ.
Tyriaca distẽperata cũ aq̃:frõti illinita iuuat corrizã frãꝫ ⁊
si bibat̃ ex ea satis iuuat. Et si accidit ex ꝓfundo ⁊ hoc eue⸗
nit tpis ꝓlixitate eũat corpꝰ: ⁊ postea apponat̃ sohoth.i.me
dicina instillata p nares p canellã.i. p nasale sohoth: ⁊ assi⸗
duare sternutatõeꝫ ⁊ gargarizare: ⁊ abradere caput ⁊ frica
re cũ rebꝰ rubificãtibꝰ: ⁊ icidere venas ⁊ extrahere sangui⸗
nẽ ⁊ curare cũ spungia sicut dicemus ⁊ facere coctură i me
dietate capitis vsqꝫ q̃ pueniat ad os: ⁊ carassare cũ vẽtosa
in nucca est magne virtutis vt declinet mã extra. ¶ Et si⸗
gna corrize fluẽtis extra a cranco sunt replõ venarũ faciei
⁊ earũ distẽsio a pte tpis ⁊ frontis ⁊ emplastra desiccantia
iuuant. Et ligare caput cuꝫ benda: ⁊ quando signa sunt cro
nica ⁊ accidit sternutatio nociua ⁊ pruritus narium signifi⸗
cat q̃ corriza fluit a parte interiori.

M ¶ Et dixit apã molle qd̃ accit i palpebris iuuat sibi calefa⸗
cere cũ aq̃ ⁊ aceto:aut cũ aq̃ i q̃ bulliãt lẽtes ⁊ rose ⁊ illiniã⸗
tur palpebre cũ patiẽs dormit cuꝫ oleo. ¶ Dixit cancer est
morbus q accit i tunica cornea cũ dolore ⁊ distẽsione ⁊ ru⸗
bore ⁊ pũctõe i tunicis dõec veniat ad tpa ꝓpe i motibꝰ ⁊
inducit defectionẽ appetitꝰ ⁊ hic morbꝰ iducit̃ a calis ⁊ non
curat̃:nisi cũ potu lactis a quo mitigat̃ dolor eiꝰ: ⁊ cũ cibis
factis ex frumẽto ⁊ gñantibꝰ bonũ hũorẽ: ⁊ nõ calefaciẽtibꝰ
omnino. Et spargatur scief lene mitigatiuum doloris ocu⸗
lorum ⁊ procuretur q̃ corpus sit bonorum humorum nec
repletum:nec etiam acuto sanguine abundans.

D ¶ Dixit Alexander:balneum calidum generat obthalmiaꝫ
calidam in oculis: ⁊ parati ad obthalmiã nõ intrẽt balneũ.

A ¶ Dixit Scark.nõ sũt curãdi oculi dolẽtes cuꝫ collirijs nisi
post tertium diem vt materia sit digesta.

D ¶ Dico in primis tribꝰ diebꝰ obthalmie de iure est faciẽda
miutio ⁊ purgatio ⁊ fricare mẽbꝝ ⁊ minuere cibũ ⁊ assidua⸗
re qetẽ: ⁊ si mã est violẽta ꝯfortent̃ oculi. ¶ Et inueni in li⸗
bro breuiũ ꝯgregationũ. Signa obthalmie veniẽtis ex cali
tate est rubedo inflatio: ⁊ lippitudo oculorũ: ⁊ cura ipsius ẽ
cũ scief ⁊ puluere albo. Signa obthalmie frẽ sũt ponderosi
tas ⁊ inflatio oculoꝝ: ⁊ pauca rubedo: ⁊ cura eiꝰ est oi pulue
re croceo ⁊ honorato ⁊ scief rubeis lenibus. ¶ Rosariũ cuꝫ
accit plus in pueris ⁊ signũ eiꝰ est inflatio oculoꝝ ⁊ ꝓpe pal
pebraꝝ vsqꝫquo sint fisse: ⁊ egrediat̃ ab ipsis sãguis: ⁊ cura
est cũ scief croceis curare: ⁊ patiẽtes obthalmiã caueant a
balneo tina:seu solio quãdiu ifestant̃ ab ea. ¶ Filiꝰ mesuey
acetũ nõ ẽ bonũ patiẽtibꝰ obthalmiã. ¶ Dico ꝓbaui ⁊ iue⸗
ni q̃ acetosa stiptica sicut agresta ⁊ sumac sunt optima.

M B ¶ Epithima ponẽdũ supra palpebras ꝯ apã ꝓhibẽs fluxũ
reumat̃. ℞. succi cucumeris aur̃.ij. sandal. rubei.aur̃.i.acatie
danich.ij.scief memithe.ʒ.i.croci danich.i.ipastent̃ cũ succo
endiuie: ⁊ fiat epithima. ¶ Et i sexto questionũ epidimiaꝝ.
cũ oculi inflant̃ ⁊ dolẽt in pncipio mũdificent̃ aut floboto⸗
mia aut fluxu aut ambobus: ⁊ ꝯfert ꝓhibere cibũ ipso die ⁊
itrare balneũ in sero: ⁊ colliriare collirijs sine pũctiõe. Et si
mã nõ ẽ multa poterit sufficere abstinẽtia cibi ⁊ intrare bal
neũ ⁊ vbi mã fortis ẽ cauẽdũ ẽ a collirijs ⁊ appositõibꝰ fris:
q: occultãt mãꝫ ⁊ faciũt distẽsionẽ tũicaꝝ ⁊ mouẽt dolorẽ.

D ¶ Dixit Oribasius:cũ mã ẽ occulta i tũicis ⁊ erit obthalmia
⁊ dolor cronicabũt̃ carassatio vragdayri.i. extreme partis
ossis nucce: ⁊ post aures ⁊ ponere sãguisugas i tpibꝰ ⁊ locis
ꝓpiqs oclis iuuat: ⁊ ẽ nece cũ mã erit digesta itret balneũ.
¶ Rosariuꝫ ẽ fort̃ obthalmia nec dꝫ colliari:nisi die tertio
vel q̃rto ⁊ suffic̃ istillare i oculis lac ⁊ eũare vẽtrẽ : ⁊ pꝰ dige
stionẽ apponẽ collíria. ¶ Et cauẽdũ ẽ ne patiẽtibꝰ obthal
miã dentur res facientes brãcos ⁊ stricturaꝫ anhelitus.

X ¶ Et apãta palpebraꝝ curant̃ cũ eũone:minutõe cibi ⁊ epi
thimatibus ⁊ in pricipio insistendum est cum rebus parum
stipticis: ⁊ vltimo cũ dissolutiuis.

D ¶ Dixit filiꝰ Talaus:cuꝫ icipit obthalmia locãdus ẽ patiẽs
i domo pauce lucis: ⁊ minuere cibũ ⁊ nõ bibere nisi aquã : ⁊
multiplicare sõnũ:q: mitigat calitatẽ. ¶ Et epithimet̃ pal
pebre cũ medicis d̃ ros succo curcume ⁊ croco: ⁊ si d̃ nocte
iuiscant̃ palpebre lauent̃ cũ aq̃ zuccari vel aceto ⁊ collirize
tur cũ scief desiccatiuo:q: hoc sufficit. Et si iualescit morbꝰ
purgatio fiat miutio ⁊ coitꝰ mouẽt dolorẽ ⁊ dꝫ iacet̃ patiẽs
capite eleuato ⁊ istillare i oclis lac. Et si dolor ẽ fortis epi⸗
thimet̃ cũ ros sic.ipastatis cũ aq̃ d̃coctõis mellilotí. ¶ Pul
uis croceus dissolutiuus. ℞. sarcocoll. ʒ.x.aloes croci:cur⸗
cume.añ.ʒ.ij.myrrhe ziziber.añ.ʒ.i. ¶ Et i libro nouo colli⸗
riatoꝝ quẽ ꝯposuerũt regivhasto qñ pueri patiũt̃ rosariũ:
⁊ nõ pñt apire oclõs colliria cũ sarcocoll. croco scief memi
the ⁊ opio:q: hoc nõ nocet si adsũt pustule: ⁊ valet rosario.

A M ¶ Dixit Philaretꝰ i pncipio doloris oclõꝝ faciẽda ẽ miutio
⁊ purgatio ⁊ post abluat̃ fenugrecũ pluries: ⁊ coquat̃ ⁊ istil
let̃ aq̃ decoctõis eius aut lac aut albumen oui. Et mitigare
apãta cũ vitello oui melliloto oleo rosacco ⁊ pãc. Et si paꝝ
mitigabit̃ dolor ponãt̃ scief albi ⁊ terge lippitudinẽ oclõꝝ
suauiter ⁊ subtiliet̃ dieta: ⁊ si restat põderositas pꝰ eũoneꝫ ⁊
caput abundat capillis minuant̃ vt apiant̃ pori ⁊ ponãt̃ vẽ
tose sup hagdai cũ multis ꝓfundis scarefactõibus doloris
gargarizetur cum trahentibus flegma:quia est bonum.
¶ Dixit Ruffus i libro ppli. Cũ accit obthalmia occasiõe so
lis da patiẽti vinũ vt dormiat:q: cura eiꝰ est somnus proli⸗
xus. ¶ Dixit Joh. in libro oculorum. Obthalmie tres sunt

species:vna accidit ex causa accidētali sicut puluere:fumo: oleo sparso in oculis ⁊ sole repercutiēte ꝯtinue caput ⁊ hec: est leuior alijs:⁊ remouent per remotionē ipsorū accītaliū scōa vero ⁊ tertia species accidunt ex mā decurrēte in cōiū ctiua faciēte eā iflare ⁊ necio accidit ei dolor ⁊ iflatio duri ties ⁊ rubedo sicut accidit oibus mēbris qn̄ inflant ⁊ multi tudo lachrymarū ⁊ intensio ruboris ⁊ repletio venarū ocu lorū sanguine. Et ista supueniūt tertie speciei obthalmie for tiora ⁊ maiora ⁊ iflatio palpebrarū ⁊ inuersatio earū ⁊ ꝓhi bitio motus earū ⁊ albedo oculoꝝ supeminent nigredini.
¶ Dico fm quātitatem supeminētie albedinis oculoꝝ i ni gredinē erit multitudo ⁊ maioritas obthalmie ⁊ fm pūctio nem ⁊ dolorē est malitia quātitatis vel qualitatis. ¶ Et vi di multotiēs ꝙ supeminētia albedinis operuit maiorē ꝑtē cornee ⁊ patiens videre poterat parum vel nihil.

C ¶ Et accidit aliquando in pustulis ꝙ ante digestionez mate riei patiens non videt.

D E ¶ Inflatio oculorū ē quattuor modis:primus accidit ex hu miditate flegmatica subtili ⁊ aquosa q̄ accidit subito ⁊ plu ries accidit in angulis sicut ex mordificatione musce vel ci micis:⁊ pluries accidit decrepitis in estate ⁊ color istius est sicut color apostematis flegmatici. ¶ Et in scōo modo est maioris turbedinis ponderositatis ⁊ frigiditatis ⁊ cū impri mit digito tenet ipressio lōga hora. ¶ Et in tertio modo im pressio ꝓfundius iprimit ⁊ reuertit citius ⁊ non sentit dolo rē ⁊ color eius est sicut color totius corpis. ¶ Et q̄rto mō erit in palpebris ⁊ totis oculis ⁊ poſſe est ꝙ dilatat vsqz ad supercilia ⁊ maxillas ⁊ ipressio erit dura:sine dolore:⁊ color eius erit sicut color terre:⁊ pluries accidit patientibus va riolas ⁊ obthalmiā cronicā ⁊ maxie mulierib⁹. ¶ Dico in flatio numerata est in passionibus cōiunctiue. Et ego dico ꝙ debet numerari inter morbos palpebrarum.

D ¶ Patientes hunc morbum habebunt dolorē fortē in ocu lis in distensionē venarū ⁊ accidit sicut accidit farsuus ⁊ ru bedinē habebunt in tunicis oculorū tumorē ⁊ fortē pūctio nem que accidit vsqz ad tempora ⁊ ꝓprie qn̄ patiens ince dit aut mouetur forti motu:⁊ sentiet sodam ⁊ expergefactōe modica acuta ⁊ subtili ⁊ defectione appetitus cibi:q: gene ratur magnus dolor ex eis.

B ¶ Dixit fluxus māe ad oculos pōt accidere occasione vena ruz existentiū intus craneū ⁊ extra craneū:⁊ signa fluxus ex tra craneū distensio venarū frontis ⁊ tꝑis ⁊ inflatio. ¶ In principio ligandū est caput benda ⁊ ponere desuper empla stra stiptica ⁊ si non apparent hec signa que diximus ⁊ ꝓlō gabitur fluxus ⁊ inueterascit ⁊ ad ē pruritus nariū ⁊ sternu tatiōes fluxus erit intra craneū ⁊ violentus dolor qui acci dit oculis aut accidit humiditate acuta ⁊ inducēte inflatio nem aut distensione tunicarū qn̄ sunt replete aut ventosita te grossa spissa occulta siue inclusa. ¶ Si accidit ex humidi tate euacuetur cū laxatiuis ⁊ trahatur inferius fricationib⁹ ⁊ clysterijs ⁊ cū ligatura extremitatū ⁊ lauent cū albumine oui que fluunt ad oculos:⁊ qn̄ mā incipit digeri balneū ē iu uatiuū huic morbo.⁊ si fluxus nō cessabit ex balneo mitiga tur dolor sed necio cessabit aliqd reumatis fluentis ad ocu los ⁊ toti⁹ corꝑis ⁊ qcqd ex eo remāet tꝑabit hūiditate aq̄.

A ¶ Si dolor est ex repletione tunicaruz ⁊ earū distensiōe cu retur patiens cū minutione ⁊ purgatiōe ⁊ fricare mēbra in feriora ⁊ ligare ⁊ calefacē oclos cū aq̄ dulci tꝑate calitatis ¶ Et si dolor accidit ex ventositate grossa post euacuatōez corporis ⁊ actrationē materiei ad inferius insistendū cum medicinis dissolutiuis sicut calefactio ⁊ instillatio cū aqua decoctionis fenugreci:sed ante euacuationē corporis non ē faciēda mediciā dissolutiua:q: trahit poti⁹ quā dissoluit.

B ¶ Et attende supfluitatem que fluit ad oculos: q: aut fluit a capite aut fluit ad cap̄ a toto corpore. Et si fluit ad cap̄ a toto corpore eūare oz supflua a corpore ⁊ rectificare ꝯplō nē eius vt non generent supflua in eo:⁊ in capite humido ⁊ frigido pluries generant supflua ⁊ in capite calido aliquā do generantur superflua calida ⁊ quilibet curatur per su um ꝯtriū:⁊ poſſe est ꝙ a cerebro fluant supfluitates ⁊ ex tunc rectificet eius cōplexio ⁊ poſſe est ꝙ fluat intra craneū vel extra. Si extra ponant exterius emplastra desiccantia:⁊ si non cessat incidant vene ⁊ trahant.

A ¶ Et si accidit in oculis fortis dolor ex spisso sanguine ⁊ oc cultat in venis:erant replete vene:⁊ oculus appassatus vel arefactus ⁊ hoc curat cū potu vini veteris puri:q: calefa cit ⁊ dissoluit:⁊ hoc fiat post exitū balnei.

¶ Cura obthalmie in pricipio si dolor est fortis ponantur medicine non magne stipticitatis:sicut acatia: ⁊ medicie di gestiue dissolutiue cū stipticitate aliqua sicut crocus ⁊ suc cus curcume indiañ. Et medicine que dissoluunt sine stipti citate sunt myrrha castor.thus masculinū. Si medicie sunt valde stiptice ducant cū albumine oui aut cū lacte aut cuz aqua fenugreci:q̄ sunt pauce stipticitatis inspissabunt māz ⁊ minuent morbū. Et cū mitigabit dolor patiens intret bal neū post ambulationē moderatā post ꝓuocationē modera ti fluxus:⁊ exinde collirizet cū collirijs fortioribus p̄dcis si cut collirio neriden vt stipticent oculi ⁊ ꝯfortent. Et adda tur predictis parū collirij qd̄ dicit stachasan:⁊ semꝑ.añ.pa rū plus addat de predicto collirio i p̄dictis:⁊ cū vtendū est eo:dz optime teri ⁊ eleuari suauiter palpebra ⁊ imponi:⁊ ca uendū est a medicinis acutis violentis in doloribus oculo rū:q: corū sensus est fortis ⁊ nocumētū ꝓueniens ex p̄dictis est forte. ¶ Et obthalmia grossa pessima curet cū fece albi vini:⁊ qn̄ mitigat dolor curet cū fece crocea vini:⁊ si dolor est violentus multiplica calefacere: ⁊ si est paucus sufficit semel aut bis calefacere ⁊ dz fieri cū aqua mellilotі ⁊ fenu greci ⁊ emplastret de croco coriādro vitellis oui pane ma defacto in rob bene cocto. ¶ Et si apa est violentū miscea tur cū his cortices papaueris nigri:⁊ semē papaueris albi: ⁊ epithia dz fieri de croco melliloto vel memithe succo cur cume gūmi arabico ⁊ aloe. ¶ Et res q̄ debēt apponi supra frontē ad ꝓhibendū fluxū si est multū acutus sunt he. Acci pe fol. spine sancte portulacā farinā ordei psiliuz solatrum.
¶ Et si non est superflue calitatis. Accipe puluerem molē dini. Myrrha:thus:albumē oui. ¶ Et si est frigidus accipe sulphur picem filonium ⁊ tyriacam ⁊ sciet:q: valent ad ob thalmiam debilem ⁊ mediocrem in principio sui. ¶ Sciet vnius diei i principio sui. Accipe memith aure. viij. sarco coll.croc.cerusa.añ.aure.i.opij:aur.ʒ.⁊ ex hoc fac sciet quod dicitur vnius diei. ¶ Aliud sciet neriden ⁊ fit de spica:ceru sa:plumb.rosis siccis:spice ierosolimitane:aloe: myrrhe:su co curcume.añ.aur.i.⁊ fiat sciet. ¶ Sciet album rosaceum. Qd̄ fit i ꝓncipio fort egritudis. Accipe ceruſ.plūbi lapidis emathit:ros.croci:spice.añ. Et iuēi hāc medicinā i meamir.
¶ Aliud sciet ros.rubeuz. Recipe ros. aur.iiij. croci ceruse: añ.aur.iij.opij gūmi arabici.añ.ʒ.ʒ.⁊ cū lacte iponat. ¶ Di co nostri medici curant puluere albo ⁊ exinde cuz rubeo le ui ⁊ si inueterascit morbus ponunt stiptifariū ⁊ puluerē acu tum albū ⁊ exinde croceū. ¶ Dixit Gal.in lib. ꝯseruationis sanitatis:melior medicina est illis qbus de nocte adherent oculi minuere cibū ⁊ ꝓuocare fluxū violēter. ¶ Dixit Theo dorus bonū ē i ꝓncipio cure obthalmie flobotomia fluxus mioratio cibi ⁊ cōedē sel i die ⁊ dimittē vinū:coitū: ⁊ lucē:⁊ abluere oculos cuz aq̄ ⁊ aceto ⁊ fortis dolor mitigat ex aq̄ decoctōis fenugreci abluti dissoluti i ea par gūmi diadra gāti:⁊ istillata i eis ⁊ carassato vel vētosato i ceruice. ¶ De libro minutōis Gal. patiētes violētā obthalmiā minuātur multo sanguie in ꝓncipio diei ⁊ i fine ēt minuant ⁊ ponant collіria de sciet lenia ⁊ i seq̄nti ponat de eodē sciet leni ⁊ in hora q̄rta ipsi⁹ ⁊ nona:silr ⁊ i declinatōe solis intret balneū: ⁊ sic fiat die tertio si expediat. ¶ Dixit filius serapi. Cū acci dit obthalmia pessima minuat cephalica ex eadē ꝑte: ⁊ die scōo silr minuat si morb⁹ ē pessim⁹. Et purget cū decoctiōe mirabol.⁊ turbith mltotiēs vt mūdificet caput ⁊ si nō ē do lor violēt⁹ ⁊ fuerit cū multa hūiditate:⁊ viscositate forti det aq̄ aloes q̄ fit i succo endiuie. ¶ Si i oculis remāet aliqd re sidui hūiditatis dent aliqn̄ pillule cochie ⁊ i isultu augmēti istillet subtile albumē oui nocte ⁊ die q: lauat ⁊ iuuat ocu lis:aut lac ⁊ sciet albū:⁊ ēplastret oculi cū infrāntib⁹: ⁊ si do lor ē violēt⁹ ponāt narcotica:⁊ cū morb⁹ erit i statu ponat puluis alb⁹ ⁊ cū dissoluit pōat puluis croceus cū memithe croco ⁊ myrrhe par. ¶ Dico ꝙ infrascripta sciet cōposui multū calē obthalmie ⁊ sūt bona. Recipe cerusaz plūbi me liorē q̄ poterit iuēiri tritā cū aq̄ ros.⁊ iuncto vase vitreo ex co ⁊ suffumigato cū cāphora pauca trib⁹ vicib⁹:postea su mat ex ea ꝑs.i.amidi ꝑs.ʒ.gūmi dragagāti ꝑs sexta coadu net cū aq̄ ros.⁊ fiat sciet valō mirabilis. Et si volueris facē leuius isto. Accipe cerusaz ⁊ pistet cū aq̄ ros. ⁊ dissiccet ⁊ ite rū pistet cū aq̄ ros.⁊ silr fiat tertio ⁊ exiñ addat decia ꝑs cā phore ⁊ misceat cuz p̄dictis ⁊ terant in aqua rosacea:⁊ fiat sciet ⁊ hic refrigerat multum ⁊ patienti inducit quietem.

¶ Alius puluis valēs: vt sciefſ p̄dictū: sarcocolla imbibita
cuȝ lacte asinino ter ⁊ pistata bene ⁊ addita quarte amidi ⁊
decima sui cāphore ⁊ ꝯseruef in violēti obthalmia. ¶ Et i
tertio de humoribus in violēta obthalmia minutio fiat pri
ma ⁊ extrahaſ tm̄ de sanguine vsqȝquo debiliteſ patiens si
v̄tus est fortis: ⁊ nō statim comedat: sed calefac oculos cum
spongia madefacta in aq̄ calida: ⁊ exinde cureſ cū collirijs
desiccātibus. ¶ Et dixit. G. in codeȝ. oia collíria desiccant.
¶ Dico q̄ quidā dixit q̄ scief humectat: ⁊ hoc est falsum.

y ¶ De pnosticis. Y. lippitudo oculoꝝ humida sanaſ: ꝫ est tar
de curationis: ꝫ lippitudo sicca est facilis curatiōis: ꝫ timeſ
de pustulis. Si lippitudo ē viridis ⁊ lachryme multū subti
les pustulanſ siue vlceranſ ocli. Si flux⁹ lippitudis ⁊ lachry
me ⁊ ap̄a ꝑlōgāſ pili inūsanſ aut facit pustulas aut vlcera.

A ¶ Dixit Galienus. De probatione medicorum. Neminē in
ueni magistrorum meorum curantes dolorem oculorū cuȝ
vino puro multum potato: sicut ego.

D B ¶ Et in sexto affori smoꝝ. cū moueſ obthalmia flōmeſ ⁊ pur
getur patiēs si signa repletiōis ⁊ malitie humoris apparent
manifeste: ⁊ si nō apparēt fiat calefactio cū spōgia madefa
cta in aqua calida si mitigaſ ⁊ nō moueſ dolor: hec erit eius
cura: ⁊ si moueſ attēdas vtrū sit ex repletione vel humoris
malitia ⁊ flōmeſ ⁊ euacueſ. ¶ Et si hoc nō est ⁊ forte facta
esset minutio ⁊ euacuatio intret balneū: q̄ valet ꝯtra humo
res qui sparguntur ad oculos sine repletione corporis. ¶ Di
co balneū iuuat cum mā fluit ad oculos ⁊ nō adest repletio
corporis post minutionē ⁊ purgationē subtilis sanguinis ⁊
acuitas cessat tēpus p̄ncipij mūdifica ⁊ inuenies q̄ morb⁹
⁊ violētia sanguinis est mitigata ⁊ trāsijt: ⁊ nō augmētaſ ve
loci augmēto: q̄ si talis ordo nō seruaſ balneū ⁊ vinuȝ sunt
maioris periculi ⁊ ꝑprie si corpus non est euacuatū. Et ra
tio est nō intrare balneū nec bibere vinū: nisi post minutio
nem ⁊ euacuationē ⁊ minorationē cibi ⁊ mitigationē furio
sitatis obthalmie: ⁊ post minutionē ⁊ euacuationē fiat cale
factio ⁊ mulsio lactis i oculū. Et hec est calefactio sua ablu
tio humiditatis acute: ⁊ si nō sufficit fiat balneū s̄m ordineȝ
quē diximus potus vini iuuat obthalmiā siccā veterē. Si
gna eius sunt: q̄ erūt oculi sicci macri ⁊ rubei: ⁊ bis post mi
nutionē dādum est vinū purū ⁊ dormiāt lōgo somno: q̄ iu
uant. Et scief albo nō est multū vtendū: q̄ vis sua nō est ni
si in pustulis. ¶ Ex libro medicine veteris vel in libro me
dicoꝝ veterū. In obthalmia veteri ⁊ sicca iuuat implere ba
cile aqua calida ⁊ superponere oculos desuper ⁊ post infri
gidationē eius reitereſ aqua calida: vsqȝquo facies inflam
metur ⁊ sentit pustulā calefactā vt ignis: ⁊ deinde instillan
dum est oculis lac recēs ⁊ mulsum nouiter. ¶ Dico inueni
q̄ obthalmia humida que ē magne fluxibilitatis ꝑpinquā
tem statui qn̄ est in violētia motus sui nec moraſ nisi nocte
vna: ⁊ postea declinat declinatione cōpleta. Et sicca que ē
pauci fluxus est difficilis: ⁊ poſſe est q̄ durat per mēsem.

A ¶ Et in sexto epidimiaꝝ. qn̄ dolor oculoꝝ accidit ex mate
ria sparsa in tunicis flōmeſ vena cephalica si manifeste ad
sunt signa repletionis: ⁊ si nō fiat purgatio: ⁊ medicine leni
tatē habētes que sunt remote a p̄uctione ⁊ multum leues ⁊
prohibeaſ eo die cibus ⁊ in sero ponaſ in balneo: ⁊ si nō ad
est repletio nec humoris malitia postposita minutiōe ⁊ pur
gatiōe fiant que diximus. ¶ Dico q̄ ex v̄bis suis intelligi
tur q̄ medicine sunt albumen oui lac ⁊ aqua decoctiōis fe
nugreci: ⁊ nō ponere collíria: ⁊ si ponanſ ponaſ scief album
q̄d valde iuuat ad hoc. ¶ Et in septimo meamir. Dētur pa
tienti fortem dolorē trocisci facti de opio iusquiamo croco
myrrha ad quantitatem vnius fabe.

D ¶ Dico q̄ patiētes obthalmiā indigēt post purgationē di
gestiuis: ⁊ minutio necessaria erit ⁊ purgatio: ⁊ minuere ci
bum. Et dare hāc medicinā aut syrupū papaueris cū opio
ad quātitatē ciceris: q̄ ꝑuocaſ ex hoc somnus cōpletus ⁊
ꝑcurat i digōnē morbi: ⁊ nō est horribile sic̄ dispō i colica.

y ¶ De particulis epidimiaꝝ. cū lippitudo accidit sicut grana
parua deterior est quam ea que accidit cuȝ granis magnis:
quia significat tarditatem digestionis materiei.

D ¶ Et obthalmia sicca que ē pauce lippiditatis ⁊ humidita
tis in oculis est tarde digestiōis materiei. ¶ De tēporibus
morbi iā prediximus: q̄ viscositas palpebraꝝ est finis digōnis
obthalmie. ¶ Dixit fili⁹ thalans. pot⁹ patiētis obthalmiaȝ
dȝ esse aqua: q̄ mitigat caliditatē ⁊ multiplicat somnū: quia
mitigādo caliditatē ⁊ digerit: ⁊ dȝ minuere cibū ⁊ inunganſ

frons ⁊ palpebre cū rosis ⁊ abluaſ facies cū aqua ⁊ aceto: ⁊
ponanſ scief q̄ desiccat obthalmiā sine p̄uctione ⁊ ꝑuoceſ
fluxus vētris ⁊ in somno teneat caput eleuatū: ⁊ abradaſ ca
put: vt egrediātur vapores ⁊ assidueſ pectinatio. ¶ De ex
perimētis bimarestiē. donec palpebre inuiscanſ nō cureſ cū
collirio rubeo: ꝫ cū puluere albo: q̄ ex hoc mitigaſ violētia
⁊ desiccat hūiditatē: ⁊ rubeū addit ad violētiā ⁊ hūiditatē.

5 ¶ De summa accidētis ⁊ morbi: magis iuuatiu⁹ color visui
est color celestis: ⁊ qui est medius inter rubeū ⁊ nigrū: q̄ isti
duo colores ꝯgregāt visum sine horribilitate ⁊ deformita
te: ⁊ videre multū fixe nocet visui: q̄ coadunaſ visus cū ma
gna horribilitate ⁊ potius inspectio rerum albarum: quia
per ea visus disgregatur.

D ¶ Dico donec patienti obthalmiam ad inspiciendum pan
num nigrum: ⁊ hoc est bonum: quia visus egressus a natura
sua indiget congregatiuis ⁊ confortatiuis visus.

5 ¶ Et dixit in summis. meliores colores in sanis ad inspi
ciendum sunt colores celestes ⁊ medius inter rubeum ⁊ ni
gruȝ: ⁊ qn̄ visus patiſ nocumentū color niger est iuuatiuus.

D ¶ Et qn̄ patiens sentit arsuram in palpebris cureſ cum cō
trarijs vt cū albumine oui lacte mixtis ⁊ ꝯcussis ⁊ appositis
cum bombice supra locuȝ per totā noctē: ⁊ hoc digerit ob
thalmiaȝ. ¶ Dico ponaſ istud in obthalmia sicca difficilis
digestionis: ⁊ in silibus eius: ⁊ melius est emplastrare cum
sarcocolla oleo rosato: ⁊ succo portulace.

y ¶ Dixit abinuraygi. Sarcocolla est melior inter medicinas
pro remouenda lippitudine oculorum ⁊ proprie cum admi
sceetur cuȝ amido ⁊ zuccaro. Dixit filius mesuey. Maior vis
spume maris est mundificare fortiter lippitudinem oculo
rum: ⁊ nihil ei simile in operatione.

D ¶ Dixerunt Alchusi. Coralli sunt iuuatiui caliditati oculi ⁊
obthalmie ⁊ apostemati oculi.

B ¶ Et in primo humorū. Gargarismis factus cum rebus vio
lentis ⁊ acutis: sicut nepita sinapi ⁊ serpillo. de facili faciunt
descendere reuma oculorū ad palatum ⁊ egreditur per os:
⁊ per nares accidit similiter.

D ¶ Dico cū patiens obthalmiaȝ non curaſ: ⁊ obthalmia assi
duaſ in oculis ⁊ seruauerit dietā ⁊ rubedo ⁊ fluxus nō cessa
uerunt ⁊ minutio ⁊ fluxus nō ꝑfuerunt: significat q̄ egritu
do est ꝑprie in tunicis oculi: que mutat ⁊ conuertit bonas
curas in malas. Et cura hui⁹ inunctiōis facte cū tucia ablu
ta amido ⁊ cerusa: ⁊ pulueribus istoꝝ: q̄ desiccāt malas hu
miditates paulatim paulatiȝ ⁊ ad ꝯsumptionē ipsaꝝ: ⁊ huic
egritudini nō fit alia cura. Et inueni meliorē curā pessime ob
thalmie in qua circuit⁹ palpebraꝝ ⁊ maxillaꝝ iflanſ ad stra
bositatē oculoꝝ: ⁊ h̄ euenit ex forti inflatiōe ꝯiūctiue: q̄ hec
tunica gn̄atur extra ⁊ ꝯiungiſ mēbris exterioribus. Minu
tio ⁊ post carassatio ⁊ post prouocatio somni.

B ¶ Ex libro veteri. Y. medicinarū veterū. Corize calide que
fluunt ad oculos desiccāt pāniculos oculoꝝ ⁊ inducūt pru
ritum ⁊ calefaciunt oculos: ⁊ ex hoc accidunt pustule.

M ¶ Et in antidotario. In morbis ap̄atib⁹ ⁊ carbūculis ēplēn
tur oculi oleo ro. ⁊ mellíloti. Et instilla in eis scief albū leue.

D ¶ Et in obthalmia mundificeſ lippitudo cū bōbice obmis
so supra caput radi madefacto cuȝ aqua calida: ⁊ cibeſ cuȝ
cibis pauci nutrimēti ⁊ radanſ capilli ⁊ carasseſ in anterio
ri parte dorsi carassatione ꝑfunda. Et si est maior obthal
mia minuaſ in frōte ⁊ ponaſ in fronte de nocte spōgia ma
defacta in aceto ⁊ succo folioꝝ vitis ⁊ rubi coctanoꝝ mixt̄
⁊ nō ponanſ in oculis: ꝫ in fronte supra oculos ⁊ muteſ em
plastrū qualibet hora: q̄ iuuat: ⁊ ponaſ supra oculos vitel
lus oui: oleum ro. ⁊ vinū ⁊ nō muteſ. Uel aqua decoctionis
mellíloti ⁊ fenugreci ⁊ ligētur mēbra inferiora: ⁊ minuanſ ⁊
laxētur vētres si distēsio est in oculis fortis: q̄ nihil est simi
le huic ⁊ semper ponanſ stiptica mollificātia narcotica frō
ti ⁊ tēporibus ⁊ nō super palpebras. ¶ Emplastrū bonum
valde. R̄. coriādruȝ recēs papauer cū testa sua. vitellū oui:
oleū ro. crocū vinū mellílotū ⁊ opium. Decoquanſ testa pa
paueris ⁊ mellílotū in vino ⁊ aqua vsqȝ ad plenā decoctio
nem coꝝ ⁊ misceanſ cuȝ eis. ¶ In. xi. de iuuamētis mēbro
rum. ostēdit q̄ abrasio capitis in obthalmia est necessaria.
¶ Et in tertio meamir. Sūma cura obthalmie post minu
tionē ⁊ purgationē est ponere in oculos scief vnius dici q̄d
est cōpositū de succo curcume: croco: rosis: myrrha: cerusa:
⁊ silibus faciētibus stipticare ⁊ digerere: ⁊ ponēde sunt res
stiptice in principio ⁊ digestiue in distēsione doloris: ⁊ post

duos dies misceanť cuꝫ eis scief de spica ⁊ exinde fiat stetiphan.i.colliriũ acutũ addẽdo semꝑ d eodẽ. Et si adest grossities palpebrarꝫ fricenť palpebre de scief de kebil impastata cuꝫ aqua gũmi arabi. ⁊ nõ ponať ex hoc in oculis: ꝫ fricare tantũ palpebras. Et si dolor oculorꝫ est fortis in die magis: calefacias oculos bis aut ter in die cũ aqua camomille ⁊ fenugreci. Et obthalmiã cura p̃mo cuꝫ repercussiuis ⁊ ꝓhibẽtibus in qbus nõ est fortis stipticitas vt nõ faciãt grossitiem oculorꝫ. Dico ⁊ hec sunt sicut scief album.

M A ¶ Dixit meseya cuꝫ oculi nõ inflanť nec patiũť bothor ⁊ erit punctio fortis rectifica cõplonem cuꝫ cibis insipidis ⁊ aspgať aq̃ dulcis supra caput ⁊ supponas oculis albumen oui lac ⁊ mucillaginẽ. ¶ Emplm̃ bonuꝫ mitigans doloreꝫ. ℞. croci melliloti fol. coriandri vitellũ oui assi opiuꝫ: micã panis. lactucã: mybactegi.i. vinuꝫ coctuꝫ: ⁊ bonã aquã rosatã. ¶ Aliud albumen oui oleuꝫ rosatuꝫ cuꝫ bombice intinctũ. ¶ Aliud abluať bulb.i. grana fenugreci cum aqua pluries ⁊ cooperiãtur aqua ⁊ dimittanť per duos dies deide eiciatur aqua: ⁊ iteruꝫ abluanť ⁊ ponãtur in olla vigesies tantuꝫ de aqua ⁊ decoquãtur vsqꝫ ad medietatẽ ⁊ coleť ⁊ in rotulo colature addatur croci triti. ꝫ.i. ⁊ cureť morbus cuꝫ est in statu: qr valet ad digestionẽ ⁊ mitigationẽ doloris. ¶ Aliud emplm̃ digerens dissoluẽs ⁊ mitigãs dolorẽ cuꝫ collirizať ex eo. ℞. vitreolũ coruensꝯorꝫ mel. aquã decoctionis fenugreci. añ. teranť vitreoluꝫ ⁊ impasteť bñ cuꝫ melle ⁊ decoq̃tur cum aqua fenugreci vsquequo inspissetur ⁊ reponať in vase vitreo ⁊ vngantur palpebre.

D ¶ Arestoteles in libro de q̃onibus nãlibus: accidit obthalmia ex humore acuto ⁊ grosso. ¶ Dixerunt chusi vitreoluꝫ de quo fit encaustrũ tritũ ⁊ per pannũ sericuꝫ cribratũ: ⁊ cũ eo mixta spuma maris sine sale decoctuꝫ in vase eneo vsqꝫ ad spissitudinẽ valet obthalmie inunctum ⁊ collirizatum.

M A ¶ De medicinis mitigãtibus ap̃a calida superuenĩẽtia oculis ⁊ obthalmias calidas cuꝫ repercussione. ¶ Fumus thuris hꝫ virtuteꝫ mitigatiuã doloribꝰ euenientibꝰ in oculis ex ap̃ate. Idẽ facit fumus storacis. ¶ Dixit: qñ emplanť oculi cuꝫ mirtillis ⁊ farina lolij mitiganť ap̃ata calida sup̃uenientia oculis. ¶ Lac mulieruꝫ instillatuꝫ oculis dolentibꝰ prohibet dolorẽ violentũ ⁊ coadunat oculos ⁊ proprie puerorꝫ cuꝫ instillantur ex eo. ¶ Lana leuis madefacta in lacte imposita oculis facit silr ⁊ cuꝫ bene misceť cũ albumine oui ⁊ madefit lana ex eo dissoluit apostemata sup̃uenientia oculis. Et si instilleñ ex eo oculi: mitigať dolor. ¶ Absinthiuꝫ coctũ cũ mibactegi emplata cũ eis oculi patiẽtes ꝑcussiõeꝫ iuuat ⁊ ozimũ latũ. ¶ Baderugi cuꝫ syrupo acetoso emplatuꝫ cũ eis mitigat repcussionẽ. ¶ Farina fabarꝫ impastata cũ vino iuuat ap̃ata calida euenĩẽtia ex ꝑcussiõe. ¶ Herba matta.i. portulaca mixta cum sauic ordei: ⁊ supposita iuuat ap̃ati calido oculorꝫ. ⁊ posita in collirijs ꝓhibet fluxuꝫ reumatis currẽtis ad oculos. ¶ Dixit Dyas. ⁊ Gal. albumẽ subtile oui poniť calidis doloribus oculorꝫ. ¶ Dixit Gal. vitelluꝫ oui elixũ mixtũ cum croco ⁊ oleo rosato valet ꝑcussioni que accidit. ¶ Caro melonis mitigat calidũ ap̃a oculoruꝫ. ¶ Dyascor. succus foliorꝫ iusquiami ramorꝫ radicis ⁊ seminuꝫ mixtus cũ scief mitigat dolorẽ calidũ ⁊ cuꝫ misceť cum sauic ordei vel farina eius mitigat dolorẽ calidũ: silr facit semen eiꝰ. ¶ Folia violarꝫ ⁊ sauic ordei supposita apostematibus oculorꝫ iuuat. ¶ Caseus nouus recens sine sale suppositꝰ oculis apostematis: ex ap̃ate calido iuuat. ¶ Succꝰ foliorꝫ recentiuꝫ frumenti iuuat ap̃ati calido. ¶ Succus cõfectus ex genciana illinitus iuuat apostemati calido. Et hic succus cum scief valet sicut opium.

D ¶ Emplastrũ ex endiuia factũ silr iuuat cũ obthalmia est in oculis. ¶ Dico inueni hanc medicinaꝫ cũ obthalmia est in oculis ex forti violentia ducať scief albũ cũ succo endiuie ⁊ instilleť in oculis ⁊ iuuat. ¶ Cerusa valet cuꝫ morbus est in augmẽto: ⁊ cuꝫ bene teritur ⁊ misceť cuꝫ oleo rosato: ⁊ infrigidato sepius in niue est iuuantior prohibet pustulas oculorum: nec dimittatur calefieri: sed sepius infrigidetur.

M D ¶ Succus rosa. ru. abscisa ab eis albedine mixtus cuꝫ aceto dissoluit apostemata calida. ¶ Dyas. Amomũ iuuat apostemati calido oculorꝫ: qñ miscet cum passulis impastatis cum succo semꝑuiue: ⁊ fiat ex his emplꝫ. ¶ Succus semꝑuiue si collirizetur ex eo obthalmie multũ iuuat. ¶ Folia mandragore emplastrata iuuant obthalmiã calidã. ¶ Fructus vitis vue siluestris missus in petia ⁊ positus super palpebras mitigat dolorẽ. ¶ Fumus thuris mitigat apostẽata calida ¶ Apiuꝫ emplastratũ cuꝫ pane vel cuꝫ farina lolij mitigat calida ap̃ata oculorꝫ. ¶ G. lac iuuat reumati calido qd fluit ad oculos soluꝫ vel mixtuꝫ cũ scief leui: ⁊ quãdo poniť extra palpebras ⁊ digerit in obthalmia ap̃ata calida cum inungitur. ¶ Dixit Oribasius. Si lac iuuencule mulieris sane cuꝫ mulgeť misceť cuꝫ oleo rosa. simplici: ⁊ albumine oui leui lana madefacta cuꝫ eis imposita sup oculos in somno dissoluit inflationẽ. ¶ Succus foliorꝫ lingue arietine ductꝰ cũ scief: ⁊ instillatus iuuat obthalmiã. ¶ Scief memithe: iuuat ap̃a calidũ. ¶ Ga. ⁊ Dyas. aqua calefacta iuuat obthalmiã cronicã. ¶ Dixit Ruffus oleuꝫ foliorꝫ citoniorꝫ recentiũ vl siccorꝫ iuuat ap̃ata calida. ¶ Dyas. folia cypressi cuꝫ ordeo emplastrata iuuant apostemati calido. ¶ Sumac infusuꝫ i aqua ro. ⁊ instillatũ in oculis valet in ꝑncipio apostematis calidi cũ mã ⁊ cõfortat pupillas. ¶ Dyas. ⁊ filius mesui. Farina ordei impastata cũ vino ⁊ emplastrata oculis iuuant ⁊ pulsationẽ ⁊ percussionẽ. ¶ Dyas. lentes cocte mixte cũ mellloto: ⁊ oleo ro. mitigãt ap̃a caliduꝫ. ¶ Succus solatri cum scief albo valet apostemati calido. ¶ Aloes valet apostẽati calido ⁊ repcussioni. ¶ Cucurbita superposita valet apostemati calido. ¶ Succus lolij mixtus cũ scief valet dolori oculorꝫ ⁊ repercussioni: ⁊ lenit caliduꝫ apostema. ¶ Lapis ematithitis mixtus cuꝫ lacte mulieris valꝫ obthalmie: scabiei: ⁊ rubori oculorum veteri. ¶ Opium mixtum cuꝫ vitellis oui assi ⁊ croco valet apostemati calido.

M ¶ Dyas. ⁊ ysaac. cũ in oculis accidit apostema cuꝫ repcussione detur patienti cibis factus ex rebus frigidis: ⁊ vtatur q̃ete: ⁊ dormiat capite eleuato: ⁊ nõ respiciat lucẽ: ⁊ nõ clamet ⁊ fricentur ⁊ refricenť manus ⁊ pedes multuꝫ. ⁊ ligenť fortiter: ⁊ ponantur super oculos folia violarꝫ recentiuꝫ cũ lacte iuuencule ⁊ oleo ro. ⁊ madefacta bombice in eo superponatur oculis ⁊ ligetur cũ benda leniter. Et si spargiť ab oculis aliquod salsuꝫ instilleť lac cuꝫ albumine oui ⁊ mundificetur suauiter a lippitudine: ⁊ si dolor inualescit. Accipe ros: siccaruꝫ aur. iiij. croci. aur. i. pisteñ ⁊ misceãtur cũ aqua decoctionis melliloti. Et emplastruꝫ fiat in principio morbi vsqꝫ ad tempus collirij faciendi.

D ¶ Cura ad obthalmiã calidã. Et inueni in quodã libro. Curaꝫ validaꝫ ad bothor ⁊ obthalmiã calidã: ponať sumac in aqua vt cooperiať ex ea: ⁊ cũ inficitur aqua ab eo coletur ⁊ decoquatur vsqꝫ ad spissitudinẽ: ⁊ fiat scief de quo collirizẽtur oculi. Et ẽt iuuat dolori oculorꝫ prouenĩẽti ex niue ⁊ frigiditate madefacto rado in eo ⁊ supposito.

A M ¶ Et dixit ysaac in forti dolore: apostemate ⁊ repercussione oculorꝫ iuuat emplm̃ hoc. Coquanť granata dulcia in vino dulci: ⁊ supponať instillatio per nares valet dolori oculorꝫ: qr minuit hũiditates nociuas. ¶ Et i libro memorie Johãnicius ꝯ ap̃ata oculorꝫ. Accipe vitellũ oui. pip myrrhaꝫ crocuꝫ ⁊ oleũ ro. misceanť: ⁊ infusa in eis lana superponatur.

D ¶ Et caueatur a coitu in obthalmia: qr facit ascendere vapores ad caput: ⁊ a motu ⁊ leuiatur venter ⁊ carasseť in nuca. Et ẽt ambe ꝑtes eius que sũt post aures ⁊ añrior ꝑs dorsi: ⁊ assidueť quies: ⁊ minuať cibus: ⁊ dimittať vinũ.

B ¶ De summa filij musey: que dĩ de complemẽto ⁊ fine. Cum reuma caliduꝫ fluit ad oculos coquãtur folia populi in aceto ⁊ pistata supponãť. Et cũ reũa ñ ẽ calĩn coquãť cũ vino.

A ¶ De megategni. Narcotica mitigãt pessimos dolores oculorꝫ: qr mortificãt sensuꝫ ⁊ ꝓhibent. ¶ Et dixit: qr vidi plures qbus cũ narcoticis fuit institutuꝫ ⁊ sup̃uenit eis debilitas oculorꝫ ⁊ catarracta. Scief factũ cũ opio mitigat doloreꝫ oculorꝫ ⁊ in fine debilitat visuꝫ. Et post mitigationẽ violentie doloris cureť cũ scief calefacto ⁊ magis cõmendatur scief darsini.i. cinamomi. Et vidi multotiẽs qbus inceperũt inflare oculi ⁊ per purgationẽ fluxus curati sunt eo die.

B ¶ Et appositio ventosarꝫ: in capite cũ scarefactiõe ẽ melior cura. ⁊ magis iuuatiua ꝯ mãꝫ: q̃ fluit ad oculos ꝑcedẽte corporis mũdificatiõe: q̃ si fieret repleto corpore ipleret caput.

A ¶ Dixit oculi sunt mẽbra magni sensus: ⁊ ꝑꝑ hoc nõ instillẽtur in eis medicine nisi suauiter: ⁊ qd instilleť in eis sit humiditatis nõ pungitiue: sicut albumẽ oui qd ꝯuenit ⁊ nõ pũgit: ⁊ qr est viscosuꝫ trahit morã ⁊ mitigat dolorẽ lenĩẽdo grossitiẽ: qr he humiditates que hñt dispõnẽ ⁊ operationẽ calidaꝫ humectant oẽm grossitiẽ ꝓueniẽtem ex mã acuta: ⁊ ꝑꝑ morã suã nõ expedit q sepius supponať ⁊ melior est. qr eleuatio palpebrarꝫ sepius ꝑꝑ sensibilitatẽ sensus oculorꝫ idu-

cit dolorē: ⁊ ppea ex necessitate expedit instillare oculis me
dicinis multū leues nō hñtes asperitatem: ⁊ ideo debēt me
dicine oculorum optime teri.

A ¶ Et alqñ accidit violentus dolor oculorū: aut ex acuitate
humoris sparsi in eis: aut caliditate distendente repletionē
humoris aut vētositate vaporosa. Et in his dispōnibus dʒ
ꝓuocari minutio: ⁊ fluxus ⁊ dimittere mām ad oppositū cū
refricatiōibus: ligationib⁹: ⁊ eūationibus. Et si dolor est ex
aliquo humore pūgitiuo ⁊ acuto supponaẗ: albumē oui ad
mitigationē violēte matericie: ⁊ suā ponderositatē. Et silr fa
cit lac sanū. s. sane ꝑsone. Et qñ mā erit digesta: ⁊ corpus to-
tum mundificatiuū: balneū est de magis iuuatiuis reb⁹ pa-
tienti: q2 dolor mitigabiẗ ⁊ fluxus cessabit: ⁊ per balneū mū
dificabiẗ residuū mãe: ⁊ qđ remanebit de mā tempabitur ⁊
rectificabiẗ. ¶ Et cura distensionis post eūationē rectifica
tiōeʒ: ⁊ ligationē extremitatū est calefacere mēbra iflata do
lentia: cum aqua dulci tēperate caliditatis ⁊ humiditatis: ⁊
ventositatis vaporosa curētur post eūationē cū medicinis
dessolutiuis: ⁊ nō cureẗ in ṗncipio cuʒ reb⁹ pungitiuis: sed
instilleẗ in oculis post eūationē aqua decoctionis fenugre-
ci hñ ⁊ sepius abluti: q2 dissoluit plusq̄ȝ oēs alie medicine.

B ¶ Et dixit aliqñ erit nocumentū oculoꝝ ex capite. q2 mittit
māʒ ad eos corpus: quāuis nō sit totū repletū: ⁊ ob hoc qñ
fluxus oculoꝝ erit prolixus ṗtermittaẗ cura oculoꝝ ⁊ cure
tur caput: ⁊ rectificeẗ eius mala cōplo: ⁊ pluries talis mala
cōplo aut accidit ex friditate: aut ex caliditate: aut ex vtra-
qʒ. Et raro cōplo calida mittit mām acutā ad oculos: ⁊ qñ
sic accidit est mirāduʒ: ⁊ tūc nō cureẗ cū medicinis violētis:
ꝭ cuʒ oleo ro. ⁊ cuʒ oleo onfantino ⁊ balneo frequēti aque
dulcis. Et qñ accidit ex mala cōplone frigida cureẗ cū me-
dicinis violētis rubificatiuis: sicut sinapi ⁊ tapsia. Et poſe
est q̄ impellens māʒ hmōi est cerebrū: vel ex venis pulsati-
libus: ⁊ in hac dispōne debēt vene profundius trahi ⁊ inci-
di: ⁊ hoc dʒ esse qñ mā est in venis manifestis: ⁊ si spargiẗ ꝑ
venas occultas que descendūt supra neruos: ⁊ nō valʒ hec
cura: ⁊ ppea qñ morbus accidit ex his venis erit cura diffi-
cilis ⁊ cuʒ mā spargiẗ per venas manifestas ad supficiē cor
poris poterit curari cū emplis: ⁊ ꝓhibeaẗ fluxus absqʒ inci
sione. ¶ Et poſe est q̄ occasio repcussionis pulsatiōis ocu-
loꝝ: ⁊ coꝝ dolor fit ex sanguine calido ascendēte ad caput:
⁊ multiplicaẗ in arterijs: ⁊ ꝓprijs ex tē exgrēde sunt he vene
in capite ⁊ tēporibus ⁊ post aures: ⁊ abradaẗ caput: vt hñ
exquiranẗ: ⁊ que inueniunẗ maioris ⁊ fortioris caliditatis i-
cidanẗ: ⁊ poſe est q̄ ex hac incisione venaꝝ mitigabiẗ mor-
bus: ⁊ cū inueniẗ vena que dʒ incidi q̄ si magna ⁊ fortis re
pcussionis pulsatiōis ligetur latus eius qđ est ꝓpe radices
ipsius cū filo forti serico: q2 nō corrūpetur defacili: ⁊ postea
incidaẗ: ⁊ cum caro gñabiẗ ibi trahaẗ filum corruptuʒ sine
aliqua dubitatiōe ⁊ arterie maiores ligenẗ: ⁊ cū patiēs ma-
nifeste stat erectus: ⁊ nō tangit ligaturā venaꝝ ṗdictaꝝ ve-
lociter solidanẗ. Et hoc dʒ fieri post eūatōeʒ toti⁹ corporis

A ¶ Dixit Gal. in libro cōseruāde sanitatis. pluries trāsmutan
tur supfluitates oculoꝝ in nares cū rebus inducentib⁹ ster-
nutationē ⁊ exopilantib⁹: ⁊ per os cuʒ gargarismatib⁹ ⁊ me
dicinis dissoluētib⁹ inflationē flegmaticā vngēdo locū de-
sup ex acatia licio succo curcume ⁊ sandalis. añ. ʒ. x. memith
gaẗ. croci. ⁊ myrrhe. añ. ʒ. v. opij. ʒ. iij. fiāt ex his trocisci: ⁊ dis-
soluti cū aceto ⁊ vino valent cōtra inflatioñe apatis calidi
dissoluti cū succo solatri. ¶ De tēporibus egritudinū: dixit
Gal. q̄ʒdiu fluant ab oculis multe lachryme subtiles ⁊ cali-
de morb⁹ est in ṗncipio: ⁊ qñ lachryme erunt grosse ⁊ palpe
bre inuiscanẗ ex eis declinatio morbi est ꝓpinqua: ⁊ qñ mi-
nuiẗ morb⁹ ⁊ est multū spissus minueẗ digō perfecte.

M L ¶ Dixit Jude⁹: emplm rosaꝝ rubeaꝝ iuuatiuū morbo apa-
tis ꝓueniente ex caliditate ⁊ bothor ⁊ sulach. Accipe rosa-
ruʒ auẗ. v. sandal. alb. silr: vel tantūdē cardamomū auẗ. i. ce-
ruse ⁊ amidi. añ. auẗ. ʒ. croci auẗ. ʒ. cāphore dauich. i. ipastē-
tur cuʒ succo endiuie. ¶ Aliud emplastrū valēs apati ocu
loꝝ calido: lenticule excoriate. roẗ. m. cordumeni coquanẗ
quousqʒ sint bene cocte ⁊ comprimātur ⁊ trahaẗ ex eis aq̄
⁊ coletur ⁊ ducaẗ aqua fortiter cuʒ albumine: ⁊ vitellis oui:
⁊ oleo rosa. ⁊ ponatur supra locum.

A ¶ Et dixit in flōmia: venit ad me qdā hñs dolorē in oculis
per dies viginti ⁊ nullā hēbat pustulā in oculis: ꝭ erāt mul-
tum inflati: ⁊ mā fluens ad eos erat multa: ⁊ palpebre erant
grosse ⁊ palpebra vna oculi erat aspera ⁊ cuʒ tangebaẗ ei⁹
oculus dolor augmētabaẗ ⁊ repercussio: idest pulsatio auge
batur occasione illius supfluitatis que spargebatur in eo: ⁊
medicus qui curabat euʒ prohibebat sibi minutionē: ⁊ ego
flōmaui euʒ eo die quo venit ad me: ⁊ fuit quinta hora diei.
⁊ traxi ab eo de sanguine rotulos tres: ⁊ cuʒ fuit nona hora
diei traxi sibi aliuʒ rotulū de sanguine: ⁊ de eo die apti sunt
oculi eius. Et qñ venit secundus dies collirizaui in mane cū
aliqbus scieẗ leuibus postq̄ʒ cuʒ eis miscui scieẗ leue factuʒ
cuʒ vino ⁊ feci fricari palpebras eius cuʒ ipsis: ⁊ postea col
liriaui euʒ in quarta hora: ⁊ ēt in nona: ⁊ deinde feci eum in-
trare balneū occultato sole: ⁊ cuʒ venit tertius dies reinuer
saui palpebras eius: ⁊ curaui eas bis: ⁊ addidi aliquā quan
titatē de scieẗ facto cuʒ vino: ⁊ cum venit dies quartus fuit
curatus completa curatione.

M ¶ Dixit. G. i ṗncipio apatis oculoꝝ minue cephalicā: ⁊ si re
manet aliqd residuuʒ minuas duas venas lachrymaliuʒ.

D ¶ In libro aeris ⁊ regionis. Obthalmia que accidit in hye-
me in corporibus asperis lentiginosis siue condensatis: qñ
est fortis ē mala multū ⁊ hoc raro accidit: ⁊ qñ accidit erūt
tunice oculoruʒ multū scisse pro eo quod medicine non pos
sunt transire per eas.

B A ¶ Et in libro epid. cuʒ spargiẗ in dolore humor pungitiuus
acut⁹ ⁊ corpus est repletuʒ dʒ curari in ṗncipio cuʒ flōmia
de cephalica. deinde cum mundificationib⁹: ⁊ postea cureẗ
cuʒ medicinis valde leuibus ⁊ remotis a punctiōib⁹ ⁊ ꝓhi-
beaẗ patiēs tota ea die a comestione ⁊ in sero mittaẗ in bal
neuʒ. Et si nō idiget flōmia nec purgatiōe. fiāt ei alie cure: ⁊
deẗ sibi bibē vinū puꝝ ⁊ sic mitigāẗ apata q̄ sūt ex opilone.

D ¶ Et dixit fluxus vētris ꝓueniēs ex idigōne liberat ab ob-
thalmia. ¶ Et dixit obthalmia que facit oculos repletos
multo sanguine: pluries accidit tēpore qñ non pluet: ⁊ cura
eius erit cum balneo ⁊ vino ⁊ dieta humida cū caliditate tē
perata. ¶ In libro de humorib⁹. qñ corpus est forte sine fe
bre ⁊ caliditate superflua trahaẗ sanguis patienti donec an
gustietur ⁊ sincopizeẗ sicut in dispōne febris cōbuste. ⁊ fiat
calefactio cum spongia leui: ⁊ aqua calida: ⁊ postmodum fi-
ant ei aliqua colliria desiccatiua: ⁊ generalr oia colliria sūt
desiccatiua. ¶ Dixit Ruffus in libro medicine popularis i
obthalmia que accidit ex puluere vel ex fumo debent ablui
oculi cuʒ aqua dulci ⁊ patiens vtaẗ quiete: pauca comestio
ne ⁊ assiduet morari in locis calidis ⁊ obscuris: ⁊ similr dʒ
fieri cura in omni specie obthalmie. Vngātur palpebre cū
croco ⁊ rosis: ⁊ hec est medicina iuuatiua.

M ¶ Et cuʒ in oculis accidit flegmon moueat capite eleuato: ⁊
si pōt fieri: nec vocē: nec somnuʒ audiat. Et fricētur pedes:
⁊ ligentur extremitates: ⁊ imponāẗ fronti medicine prohibē
tes descēdere fluxuʒ reumatis ad oculos: ⁊ cureẗ oculi cū
medicinis sine punctione. Et si mā est salsa ⁊ corrosiua curē
tur cū lacte: albumine oui: ⁊ aqua tepida: ⁊ velociter fiat hec
cura priusq̄ʒ proueniant pustulis vlcera.

D ¶ Et oia violētia: ⁊ acuta facientia ascendere vaporē ad ca
put sicut cepe. ⁊ eius similia inducunt obthalmiā. ¶ In li-
bro affor ismoꝝ. Cum caput est repletum necesse est q̄ acci-
dit obthalmia nisi sit in oculis fortitudo: ⁊ cum quis patitur
obthalmiā ⁊ accidit ei fluxus laudaẗ pro eo q̄ trahit super-
fluitatē in inferiora: ⁊ ob hoc medici vtunẗ clysterib⁹ in ob-
thalmia ⁊ exhibent patientib⁹ medicinas per os ⁊ dissoluit
dolores oculoꝝ: aut potus vini puri: aut calefactio: aut bal
neuʒ: aut flobotomia: aut exhibitio medicine. ¶ Dixit Gal.
consuetū est fieri in obthalmia colliria adherentia ⁊ mitigā
tia dolorē sicut scieẗ cerusa opiū ⁊ amidū: q2 spes inest medi
cinas expellere reumata fluentia ad oculos cuʒ reb⁹ hebetati-
uis: ⁊ dubitent imittere narcotica cum reumata defluxa ad
oculos fuerint violenta. q2 prohibēt reumata extra euapo-
rare. Et si humor est acutus impustulatur cornea: ⁊ accidit
ei corrosio. Si vero humor est multus accidit distensio for-
tis in eadē cornea: ita q̄ videnẗ iuncture eius q̄si disiungi: ⁊
ob hoc euenit patienti violentus dolor: ⁊ insistendū est cuʒ
inherentib⁹: q2 mitigant dolorē in aliquo: ⁊ si narcotica non
sunt cū eis accidit ex eis q̄ patiens non pōt pati: ⁊ si fuerint
cuʒ eis narcotica in quantitate q̄ patiens nō posset pati do
lorē apostematis calidi existentis in eo: nocet tamē virtuti
visibili sic q̄ post mitigationē obthalmie patiēs: aut patieẗ
defectū visus omnino aut debilitatē ipsius: ⁊ insuper rema
nebit humor grossus durus in tunicis oculoruʒ: qui est diffi
cilis curationis. ¶ Et qñ materia que spargiẗ ad oculos ē

multū fortis: aut est acuta pungitiua: aut ambe simul purgetur corpus forti euacuatione aut minutiōe: aut fluxu. Et calefacias oculum cum spongia madefacta in aqua calida. ⁊ si mitigat᷑ dolor ex calefactione ipsa hora calefactionis. ⁊ post mouet᷑ fortius occasione multe materiei prouocet᷑ iterū euacuatione ⁊ patiens intret balneū: qꝛ ego iussi quēdā intrare balneum qui minuerat sibi in principio obthalmie: ⁊ mitigabatur dolor cū calefactione in hora ipsius calefactionis: ⁊ post calefactionē patiebat᷑ dolorē superfluū: ⁊ post quā intrauit balneū mitigatus est dolor: ⁊ dormiuit toto eo die qui vigilauerat pluribus diebus ⁊ noctibus occasione doloris. ¶ Et sciendū ꝙ pluries fluunt humiditates acute: ⁊ corpus nō est repletū: ⁊ qn̄ sic euenit curentur cū balneo: calefactione: ⁊ potu vini puri ipso etiā die: ⁊ non euacuetur corpus. Quia ego inueni quendā iuuenē patientē obthalmiā prolixā: ⁊ inueni oculos eius siccos: sed vene existētes in oculis erant inflate multū ⁊ replete quē iussi intrare balneū: ⁊ potare postea vinū parū lymphatū: ⁊ dormire toto eo die qui eo die dormiuit graui somno ⁊ excitatꝰ est cū mitigatiōe doloris: ⁊ ex eo cognoui ꝙ qn̄cunq̄ vene oculorū replete sunt grosso sanguine: ⁊ corpus nō est repletū curatur patiēs cū potu vini: qꝛ operatio vini est dissoluere humorem illū ⁊ expellere magna virtute: sed qꝛ periculosum est facere hanc curā sine cognitiōe cause egritudinis. Et calefacere est securior ⁊ minus periculosa cura: ⁊ erit cū quiete quousq̄ apparebūt signa quibꝰ cognoscitur morbus: vel erit calefactio occasio sanitatis eius: qꝛ sanitas est cessante materia. ⁊ si forte materia fluxerit calefactio mitigabit dolorem aliqua mitigatiōe. Et pretermissa calefactione si dolor fortificabit᷑ apparebit si morbus est ex repletione vniuersali: ⁊ ob hoc dꝫ euacuari totū corpus cū flobotomia: ⁊ si forte fuerit ex malitia humoris purget᷑ humor qui peccat: ⁊ in hoc non occultatur eius cognitio.

A ¶ Et balneū ⁊ potus vini in doloribus oculorū ante euacuationē corporis repleti nō pōt haberi securitas: qn scindantur tunice oculoꝝ ex opilatione ex hoc prouenīēte. Et si dolor oculoꝝ est sine repletiōe corporis cura balnei ⁊ potio vini erit bona: eo ꝙ dissoluunt humorē ⁊ mitigant dolores ⁊ liberant completa liberatiōe. Emplastrū bonū imoderato dolori oculorū vitellum oui elixi: oleum ro. crocus ⁊ amomū: fiat ex his emplastrū ⁊ mitigat fortē dolorem. Endiuia iuuat acuto apostemati oculoꝝ. mellilotū coctū cū rob de vuis positū supra dolorē factū ex apostemate calido post euacuationē corporis iuuat multū. Hoc idem fac̄ camomilla. Farina fenugreci ⁊ seminis lini cum vitellis oui confert: hoc etiam inuenitur in principio libri.

B ¶ Et in quarto meamyr. Tucia abluta desiccat sine pūctione: ⁊ propterea curētur ex ea oculi: qn̄ fluit ad eos mā acuta subtilis: ⁊ hoc dꝫ esse post euacuationē capitis: ⁊ totius corporis flōmia: aut fluxu: ⁊ euacuatio capitis ꝓprie dꝫ fieri cū gargarismatibus: masticationibꝰ: siue instillatiōibus: ⁊ sternutationibꝰ. Et tucie ablute operatio est desiccare humiditates temperata desiccatione ⁊ prohibet humiditatē superfluā ne occultet᷑ in venis oculoꝝ cū volueris mundificare tunicas proprie oculoꝝ ne fluat reuma ad eos. hoc idē facit cinis inuentus in fornace in quo fundit᷑ es ⁊ amid. ¶ Et cū curatur cū medicinis inherentibus opilatiuis ante mūdificationē capitis a superfluitate: ⁊ tempore fluxus humiditatis ad oculos accidit patienti fortis dolor: qꝛ tunice oculorū distendunt᷑ occasiōe humiditatis decurrētis ad eos: ⁊ possibile est ꝙ superuenit oculis ex violentia distensionis scissura ⁊ corrosio tunicaꝝ. Et subtile albuminis oui ponit᷑ in hac specie: ⁊ pluries mundificat humiditates pungitiuas ⁊ lenit quicquid asperitatis est in oculis: sed non occultat᷑ nec fluit i poris: ⁊ foraminibꝰ subtilibꝰ: nec sicut p̄dicta desiccāt.

A ¶ Et in succo fenugreci est viscositas sicut est albumen oui: sed hꝫ in se virtutē dissolutionis ⁊ calefactionis temperatā: ⁊ propterea mitigat dolorē oculoꝝ. Et medicine que sunt fortis stipticationis seu stipticationis violente nocēt dolori oculoꝝ: qꝛ faciunt in eorū tunicis asperitatem magis quā valeant ad ꝓhibitionē fluxus materiei: sed paꝝ ex his ponitur in medicinis cōfortantibus oculos: qꝛ multū iuuant.

A ¶ Et medicine que sunt pauce stipticationis valent proprie ad obthalmiā: ⁊ secūdario omnibus egritudinibus oculoꝝ: sicut pustulis bothor vlceribus ⁊ materiei fluxu: ⁊ similes huius medicine sunt rosa semen: ⁊ succus caꝝ spica: sedigh: crocus: myrrha: memithe: thus: castor. ⁊ succus seminis fenugreci: he omnes medicine digerūt apostemata ⁊ omnes morbos oculoꝝ dissoluunt: ⁊ proprie myrrha.

B ¶ Dixit insuper dꝫ medicus nos non ferre euacuari in principio nos non curamus oculos ⁊ humores descēdentes frequenter ad eos cū flobotomia. ⁊ potest esse quod minuunt᷑ ambe arterie que sūt in latere ceruicis post aures: ⁊ carassatur nucca: ⁊ possibile est ꝙ incidant᷑ arterie temporꝫ ⁊ nulla via remanere per quā flueret reuma ⁊ postmodū dꝫ fieri cura cum medicinis: qꝛ hec reumata quādo prolongatur eoꝝ fluxus colligent in tunicis oculoꝝ malam cōplexionē fixā mutantem q̄cq̄d sibi accidit: etiam si bonū esset: ⁊ huiꝰ sp̄es doloris propter medicinas acutas addet malitiā stupefactionem ⁊ punctionem hoc etiam fit ex violentia stipticoꝝ. Et necesse est ꝙ fiat cura cum medicinis desiccantibꝰ sine punctione: vt predixi ⁊ earū operatio manifesta erit multo tempore: ⁊ non debet esse sibi tediosum: sed apponere oēm curam in loco suo: ⁊ ponant᷑ fortiter stiptica in loco quo necesse est cōgregare oculos ⁊ deponere eminentiam. Et myrrha thus crocus ⁊ semen fenugreci valent ad digestionem materiei: ⁊ medicine multū calide acute valent cū opportuna erit euacuatio: nec est curandum de punctione.

C ¶ Et sciendum ꝙ non est conueniens morbis acutis pungitiuis sicut pustulis medicina habens qualitatē saporis manifesti: qꝛ amara acetosa: ⁊ oīa violētia addunt ad dolorem huius morbi: ⁊ nō conueniunt huic morbo nisi insipida que desiccant sine punctione sicut prediximus: ⁊ curent᷑ hi morbi cū sief albo ⁊ albumine oui instillatis in eis.

D / L ¶ Et lac est magis conueniens in cura obthalmie. Et cū accidit obthalmia cū grossitie palpebraꝝ in principio fricentur palpebre cum medicinis scabiei quousq̄ liberentur: ⁊ d̄ inde curet᷑ obthalmia ⁊ in pustulis nō potest hoc esse. ¶ Dixit Gal. obthalmia est inflatio coniunctiue: ⁊ coniunctiua ē pars pellicule cooperientis craneū. Et cura huius est participans seu cōmunicans sicut cura apostematis ⁊ pertinet coniunctiue alia cura occasione membri. Et curari debet i principio cum rebus non inferentibus asperitatem. qꝛ non debet esse difficilis stipticationis: ⁊ post euacuationē ponātur humectatiua que sunt remota a punctiōe: ⁊ albumē oui: est cōueniēs. Et si dolor est leuis calefiat oculus in die duabus vicibus: ⁊ si dolor est violentus pluries calefiat: ⁊ hoc debet esse post bonam euacuationem: ⁊ cum dolor est mitigatus ⁊ est in suo statu collirizetur patiens cum sief de spica ⁊ moueatur suaui motu: ⁊ intret balneum: ⁊ hec cura sufficiens est obthalmie. ¶ Et aliquādo cum dolor est violentus in obthalmia ⁊ in pustulis ⁊ vlceribus ponātur sief cū succo mādragore iusq̄ami: ⁊ eis similibus. ¶ Et sūma medicie morboꝝ acutoꝝ oculoꝝ sunt minerie ablute. gūmi dragan. amid. gūmi arabi. albumē oui: lac ⁊ aqua decoctionis fenu.

Z ¶ Collirium conseruatiuū sanitatis oculorum compositum a Gal. Accipe lapidē frabugin ⁊ frangatur sicut nucilla: ⁊ ponatur in vase: vel olla super carbones ignis quousq̄ calefiat ⁊ qd̄ non appareat ex ea fumus ⁊ postmodū proyciat᷑ in parapside cretea ⁊ spargatur desuper butyrum non vetꝰ: ⁊ ducatur in eo donec extinguatur eius arsura: ⁊ postea iterū calefiat: ⁊ ponatur in bono vino rubeo subtili donec extinguatur: ⁊ iterum etiā calefiat ⁊ aspergatur mel desuper: ⁊ ex tunc iste lapis erit viscosus ⁊ leuis ⁊ accipiat᷑ ex hoc rotul. vnum de ere combusto: pipere albo: ⁊ fol. sedhig. añ. ℥. i. ⁊ antimonij. ℥. i. ʒ. ⁊ pistentur pluribus diebus ⁊ bene cribrentur: ⁊ cum volueris ex his curare misce cum eis de oleo balsami clari. ℥. i. ʒ. pistentur omnia simul: ⁊ mittantur in aliquo vase quousq̄ desiccentur: ⁊ cum videbis in oculis aliquod vitium non expectes quousq̄ deueniat ad obthalmiam: ſꝫ reinuersetar palpebra: ⁊ ponatur cum rado in oculo de hoc puluere ⁊ non tangantur tunice oculorum nec claudat᷑ palpebra cū puluis hic ponitur: ⁊ sufficit semel ponere in palpebra inferiori: ⁊ aliquādo ponatur similiter in palpebra superiori. Et collíria ad conseruationem salutis oculorū emplastretur frons cum rebus prohibentibus fluxum reumatis: ⁊ hec sunt caules ⁊ sauic ordei.

A ¶ Et ponatur super oculos: si dolor est violentus vitell. oui assi mellilotū coctum in vino: ⁊ rob de vuis: vel sauic ordei impastati cum succo granatorum dulcium: ⁊ coquatur mellilotum cum mibactegi: idest sappa: ⁊ misceatur cum eis parum croci ⁊ parum opij: impastati cum oleo ro. ⁊ emplast. e

tur cum eis supra frontes prohibentia ⁊ mitigantia dolorē oculorum ⁊ similia huic medicine. rose: vitell. oui crocus ⁊ oleum ro. misceantur ista: ⁊ ponantur desuper: ⁊ si fortificaẜ dolor ponantur cuꝫ his narcotica. Et farina frumēti cocta cum rob posita desuper mitigat vel accipe vitelluꝫ oui elixi parum opij ⁊ parū croci ⁊ misceātur cuꝫ vino ⁊ emplastren tur oculi: ⁊ cum dolor est violentus. Accipe crocum ⁊ duca tur cum lacte ⁊ instilleẜ in oculis ⁊ confert valde. ¶ Sief bonum ad dolorē violentum oculoꝝ. Accipe croci partē. i. opij partē quintam. Et impasteẜ cum rob: ⁊ cum volueris superponere fricet sief cuꝫ lacte mulieris ⁊ instilletur i ocu lis ⁊ inungatur simil'r de foris: qꝛ satis confert. Et cū flāma ⁊ caliditas sunt violenta ponant super oculos ⁊ frontes psi liuꝫ sempuiuaꝫ scariol. vuaꝫ vulpinā: oleū ro. ⁊ albumē oui: ⁊ his similia. ¶ Dico res calide ⁊ leues sūt meliores ad mi tigandū doloreꝫ quaꝫ predicta ⁊ inducere somnuꝫ patiēti: qꝛ multuꝫ confert: ⁊ hoc emplastruꝫ est bonū ad ponenduꝫ supra frontē farinā simule thus album albumen oui: mucil laginē cōchulaꝝ: idest limatiarū: ⁊ aloes fiat ex his empla strum: ⁊ inungatur frons ⁊ tempora.

D ¶ Et sciendū ꝙ medicine multe stipticitatis faciunt in mem bris inflatis apostema ⁊ concussionē ex violentia cōstrictio nis eaꝝ: ⁊ ob hoc non sunt vtende in inflationibus: qꝛ indu cunt violentuꝫ dolorem: ⁊ medicine que sunt fortis dissolu tionis faciunt corrosionē propter nimiū dolorem: ⁊ ob hoc tēperate medicine sūt magis ꝯuenientes apatib⁹ flegmonis ⁊ pcipue i mēbris subtilib⁹ magne sensibilitatis vt sūt oculi.

D ¶ De electionib⁹ Johānitij puluis croce⁹ bon⁹ post statuꝫ obthalmie: ⁊ in pueris. ℞. sarcocolle. ʒ. vij. sief memithe. ʒ. iiij. myrrhe. ʒ. ß. aloes succotrini. ʒ. i. opij croci. ań. ʒ. ij. ¶ Me dicine impastate que inueniūtur qñ apparet albedo in ob thalmia: ⁊ lippitudo albo absqꝫ rubore deẜ patiēti iera. ⁊ si est cuꝫ rubore ⁊ pōderositate cureẜ cuꝫ flōmia ⁊ carassatio ne nucce: ⁊ tybiarum ⁊ inter vtrasqꝫ scapulas. ¶ Ex libro oculoꝝ Johānitij. Obthalmie tres sunt spēs. prima est ex puluere vel fumo: ⁊ qñ deficient ea que mouent dolorē mi tigatur obthalmia: si accidentia nō intulerunt magnū nocu mentuꝫ oculis. Secunda spēs est inflatio coniunctiue. Ter tia vō spēs est: qꝛ hec inflatio erit multū pessima in ꝯiuncti ua ⁊ supra eminet supra corneā pp nimiā sui inflationem.

A ¶ Et violentus dolor accidit in oculis aut ex acuitate humi ditatis que inducit inflationē: aut ex distensione suaruꝫ tu nicaruꝫ proueniente ex oculoꝝ repletiōe. aut ex occultatio ne humiditatuꝫ grossaruꝫ. aut ex ventositate existēte in eis. ¶ Si est ex acuitate humiditatis purgeẜ cum medicinis la xatiuis deducentibus materiaꝫ ad inferiora ⁊ abluatur qꝺ fluit ad oculos occasiōe huius mãei. cuꝫ albumine oui: ⁊ cū corpus erit purgatum ⁊ mã incipit digeri confert balneuꝫ. Et si fluxus nō cessat dolor tamē mitigabiẜ ipsa hora: ⁊ flu xus cessabit: eo ꝙ materia eius dissoluet totuꝫ corpus i bal neo ⁊ quod residuū supererit temperabiẜ ex humiditate aq̄ dulcis. ¶ Si vero dolor accidit occasione distensionis tu nicarū: eo ꝙ sunt replete humiditatis. fiet minutio patiēti: ⁊ purgetur ⁊ extrahatur materia ad inferiora cuꝫ refricatiōe ipsoꝝ inferioruꝫ membroruꝫ ⁊ ligatura ipsoruꝫ ⁊ calefiant oculi cum aqua dulci tepida: ⁊ post hoc ponāẜ medicine dis solutiue sicut est calefacere ⁊ instillare cuꝫ aqua fenugreci: sed ante corporis purgationeꝫ cauenduꝫ est ne vtatur cale factiōibus ⁊ medicinis dissolutiuis: qꝛ magis attrahūt quā dissoluunt. ⁊ possibile est ꝙ superfluitates supuenientes ocu lis accidunt ex repletione existente: ⁊ non in corpore. Cura igitur debet esse purgatio capitis.

B ¶ Et pluries complexio capitis generans superfluitateꝫ in oculis aut erit frigida: aut erit humida: ⁊ aliquādo erit cali da: ⁊ generat superfluitates calidas: ⁊ ex tunc debet rectifi cari complexio capitis ⁊ confortari: qꝛ cum purgatuꝫ cōue nienter fuerit non generat superfluitatem: ⁊ possibile est ꝙ cerebrum nō est causa fluxus predictaruꝫ superfluitatū ad oculos: ⁊ hoc erit sub craneo: ⁊ ob hoc purgeẜ ⁊ aptetur ei⁹ complexio. ¶ Et possibile est ꝙ superfluitas fluit a supiori parte cranei: ⁊ iuuat huic morbo inunctio medicinaꝝ desic catiuarū: ⁊ si non iuuat recurrenduꝫ est ad simplices.

A ¶ Et possibile est ꝙ accidit oculis dolor occasione sangui nis grossi occultati in venis suis solis: ⁊ distenduntẜ ⁊ in hac dispositione apparebunt vene oculoꝝ replete ⁊ oculi ma cilenti: ⁊ tunc cureẜ cuꝫ vino puro ⁊ forti habente virtuteꝫ calefaciendi ⁊ exopilandi ⁊ euacuandi repletionē post bal neuꝫ: ⁊ hec est cura doloris oculoruꝫ.

D ¶ Obthalmia est apostema calidꝫ in coniunctiua: ⁊ est ca non apostematis calidi oculoruꝫ summarie: ⁊ qcqd accidit oculis occasiōe sui: qꝛ sunt mēbra multi sensus ⁊ propterea velociter sentit dolorē: ⁊ non debent apponi in eis medici ne violente: sed leues ⁊ bene trite: ⁊ palpebre debent suaui ter leuari. ¶ Et curaẜ obthalmia in pncipio si nō est fortis doloris cuꝫ medicinis stipticis que nō sunt superflue stipti citatis sicut sunt colliria vnius diei: qꝛ componunẜ ex reb⁹ stipticantibus sicut acatia. ⁊ cuꝫ digestiuis ⁊ dissolutiuis cū aliquātula stipticitate sicut crocus ⁊ succus curcume india ne. ⁊ rebus que sunt sine stipticitate que dissoluunt ⁊ dige runt sicut myrrha castor. thus masculinū. Et vide si medici ne fuerint maioris stipticitatis ducantur cuꝫ albumine oui ⁊ lacte. Et si res humide que apponuntur fuerint plures in grossentur cuꝫ alijs. qꝛ he medicine eo die quo ponunẜ mi nuunt morbū. ⁊ cuꝫ morbus fuerit mitigatus intret patiens balneuꝫ post aliq̄ꝫ ambulationē moderataꝫ: ⁊ deinde colliri ꝫeẜ collirijs fortiorib⁹ ad confortationē ⁊ stipticationē ocu lorum: sicut collirium de neriden factū de spica cuꝫ quo mi sceatur paruꝫ in principio de collirijs acutis: sicut colliriuꝫ staxifragi: ⁊ addas exinde gradati: ⁊ in obthalmia violenta in qua eminet coniunctiua super corneaꝫ superponatur col liriuꝫ quod dꝛ rosatuꝫ albuꝫ: ⁊ cuꝫ incipit inflatio decresce re cum rosato croceo. Et si dolor est violentus multipliceẜ calefactio: ⁊ si dolor est paucus sufficit calefacere semel vel bis cum aqua decoctionis fenugreci ⁊ mellitoti. Et fiat em plastruꝫ de croco mellitoto folijs coriandri. vitellis oui ca seo ⁊ pane madefacto in rob. Et si dolor est violentus mi sceantur cuꝫ eis teste papaueris ⁊ inunctio dꝫ esse ex croco memith succ⁹ curcume aloe epithica ⁊ gūmi arabico: ⁊ res que ponuntur supra fronteꝫ ad prohibenduꝫ fluxū si super fluitas erit calida sūt succus spine sancte: endiuia sanic: psi liuꝫ: ⁊ solatruꝫ: ⁊ summarie queciq̄ꝫ infrigidant ⁊ stipticant. ¶ Dico si additū fuisset pdictis galla: sumac: balaustia: gū mi arabi. ⁊ opiū esset melior: qꝛ indigent forti stipticitate. Si superfluitas non erit fortis caliditatis: de puluere molendi ni myrrhe puluere thuris ⁊ albumine oui fiat cura. Si ē fri gida fiat de sulfure: pice: rosmarino: ⁊ similib⁹. ¶ Dico huic sunt necessaria stipticantia locuꝫ ⁊ nō calefacientia: qꝛ mol lificarent locū quod nō est nostri ꝓpositi: qꝛ volumus mu tare complexionē cuꝫ medicaminibus: sed itendimus remo uere malā complexionē: ⁊ hoc est melius. ¶ Sief de bro nia: idest vnius diei. Accipe memith: auẜ. viij. sarcocoll. cro ci. ań. auẜ. i. opij. auẜ. ꝫ. pistentur ⁊ impasteẜ cuꝫ aqua: ⁊ fiat sief. ¶ Sief spicaceum. Accipe climie: croci: gūmi arabici antimōie: acatie. ań. auẜ. i. eris vsti. auẜ. x. spice ierosolomitań. auẜ. xij. opij. auẜ. xvi. impastētur cuꝫ aqua. ¶ Sief de rosis qꝺ dicitur album. ℞. climiam combustaꝫ ablutaꝫ cerusam plumbū. ań. rotulū vnū. amidi gūmi draganti. ań. ℥. iij. aloes. ℥. ꝫ. gūmi arabi. ℥. viij. croci. ℥. i. ꝫ. roẜ. mundataꝝ ab albedine ℥. vi. impasteẜ cuꝫ aqua pluuiali. ¶ Aliud rosaceū bonuꝫ. Accipe roẜ. retinētiū. auẜ. iiij. croci. auẜ. ij. opij gūmi arabici. ań. auẜ. i. impasteẜ cuꝫ aqua: ⁊ fiat sief. ¶ Dico qꝺ sief de rosis laudabiliores sūt ⁊ meliores. ¶ Aliud. Accipe climie roẜ. recentium. ań. auẜ. xvi. ceruse croci. ań. auẜ. viij. opij. auẜ. ij. impasteẜ cuꝫ aqua ⁊ cū collirizare necesse est ducantur cuꝫ lacte: vel albumine oui: valētes pustul. vlcerib⁹ ex fleg mate ⁊ reumate fluente ad oculos. ¶ Dico hac cura vteba tur Johannitius ⁊ operabaẜ: sed nostri collirizatores cum sief albo ⁊ rubeo leui: qꝛ in principio curāt cuꝫ albo. ¶ Et cuꝫ obthalmia est in statu suo: ⁊ inflatio icipit declinare cu rantur cū sief leui rubeo. ¶ Et dixit in diuisionib⁹: obthal mie quatuor sunt spēs: aut ex sanguine multiplicato in ocu lis cuꝫ rubore ⁊ violenta caliditate: ⁊ fluxu magno ⁊ forti re percussione oculi: aut ex sanguine colerico: ⁊ accidit cum eo fortis punctio ⁊ lachryme amare ⁊ caliditates supflue ⁊ si milia. Aut ex hūore flegmatico ⁊ signa eius sunt humiditas oculoꝝ: ⁊ opposita accñtia dispositioni colere aut melanco lie ⁊ signa eius sunt opposita accidentibus sanguinis.

A ¶ De libro vniuersali congregato de passionibus oculorū. Dixerunt: oculi qui sunt cū magna rubeitate multe humidi tatis lippitudinis humor faciens hoc est sanguis. Et si ē cū forti rubeitate ⁊ sicca accidit ex colera. Et si non est cuꝫ ru bedine ⁊ multe humiditatis est de flegmate. Et si nō est hu

mida:ſed ſicca eſt de melña. Si moꝛb⁹ eſt ex ſanguine ex fleg
mate:accidit cū eis inuiſcatio palpebꝛaruȝ in ſomno:⁊ ſi eſt
ex colera:vel ex melancolia ecōtrario:⁊ ſi hoc erit erit pau-
ca ⁊ non quotidie.

A ⸿ Dixit ⁊ doloꝛ exiſtens cuȝ materia.ſigna eius ſūt repletio
venaruȝ inflatio palpebꝛarum:⁊ coniunctiue:ſternutatio ⁊
multa lippitudo oculoruȝ:⁊ quando hec apparent euacueꝛ
coꝛpus:⁊ poſtea flobotomeꝛ vena mediana:ſine frontis. Et
ſilr̃ qñ doloꝛ ē in oculis ⁊ ſūt iflati in ṗncipio purgatio fiat.

D ⸿ Et nō ponanꝛ in obthalmia que eſt violenti doloꝛis oīo
ſcieꝛ in qbus ſunt lapides mineraruȝ ⁊ pꝛopꝛie cum coꝛpus
erit repletum.⁊ moꝛi in puſtulis vel vlceribus.qꝛ he medici
ne hoc tēpoꝛe pꝛohibent diſſolutionē ⁊ augmentabiꝛ doloꝛ
⁊ coꝛꝛodūt tunicas. ⸿ Inunctio ad obthalmiā calidā ⁊ re-
percuſſionē ⁊ humiditatē. Accipe roſas ſiccas coꝛtices gra
natoꝝ dulcium.⁊ lentes excoꝛiatas coquātur in aqua ⁊ cuȝ
ſubſtantia miſceaꝛ oleuȝ ro.⁊ ponaꝛ ſupꝛa oculos:⁊ iuuant
punctioni humiditatis acute:ſcariole elixe ⁊ mixte cuȝ oleo
ro.aut ſolatrū cuȝ oleo ro.deſuperpoſite.aut panis recens
aut pſiliū:aut inunctio facta ex lacte mica panis opio ⁊ cro-
co. ⸿ Dixit Aaron obthalmia violenta vetus cronica que
reuertiꝛ ſepius ſi mā fluens ad coniunctiuā faciet inflatōeȝ
⁊ fluet extra craneuȝ. Signa eius ſunt inflatio venarū mani
feſta rubeitas coloꝛis:velocitas pulſus exiſtentis ibidem ⁊
frontis caliditas. Et ſi fluet intra craneū ſigna eius ſūt ſter
nutatio:pꝛuritus frontis. Et cura huius difficilis eſt. Et in
fluxu extra craneuȝ valet minutio venaꝝ q̄ ſūt poſt aures:⁊
eaꝝ coctura:⁊ cū doloꝛ oculoꝝ nō moueꝛ:ꝫ permanet fixus
poſt colliria ⁊ curaȝ mundificeꝛ caput cum gargariſmatib⁹
⁊ emplaſtrenꝛ tempoꝛa ⁊ clyſterizētur cū clyſterib⁹ acutis:
⁊ ligentur extremitates. Et dixit iuuat ponere ſupꝛa loca ca
lida oculoꝝ:⁊ in apoſtematibus:⁊ in doloꝛibus acutis. Coꝛ
tices maligranati lentes ⁊ roſe.añ.equaliter cocte in aq̄ dul
ci:⁊ mixte eadē aqua cū oleo ro.⁊ iſpiſſata ſupponere ocul.
Aliud. Accipe opiū ⁊ crocū ⁊ impaſteꝛ cū aqua iuſquiami:
aut cum aqua thuris ⁊ inungantur.

B ⸿ Dixit Filaret⁹ iuuat reumati calido ſparſo ad oculos po-
tus aque frigide ⁊ ponere loliū ſupꝛa fronteȝ. Medicine va
lentes reumati calido fluenti ad oculos folia baſiliconis la
ti ⁊ ſauie oꝛdei ſuperpoſita:aut calefactio in pꝛincipio ⁊ ſu-
perponere papauer:ſemen iuſquiami ⁊ farinā oꝛdei.

D ⸿ In dictionibus. H. de cura moꝛboꝝ oculoꝝ.dixit patiens
obthalmiaȝ locetur in loco obſcuro:⁊ pꝛouocetur ſomnus
⁊ bibat aquam:qꝛ extinguit caliditateȝ ⁊ obthalmiam ⁊ aſſi
duet balneum:qꝛ diſſoluit reſiduum ſui.

Y ⸿ Pꝛo lippitudine oculoꝛuȝ.abluaꝛ facies ſi poſſibile eſt de
nocte cū aq̄ ⁊ aceto.⁊ ponanꝛ ſcieꝛ deſiccatiui ſine pūctiōe.

D ⸿ In libꝛo bucci ieſu. Cum ruboꝛ ⁊ caliditas pꝛeualent mul
tuȝ in oculis patiēs ſentit ſicut:ſi radices oculoꝝ extraherē
tur fiat minutio tempoꝝ ⁊ inlaqueantur vene que ſunt poſt
aures. ⸿ Dixit filius ſirapio. Cureꝛ obthalmia in pꝛincipio
cuȝ minutione.ſi obthalmia eſt multa:⁊ ſi indiget minutiōe.
ſecundo die fiat ⁊ bibat aquā decoctiōis mirabol.⁊ tamari
ſci turbith:⁊ ſi cū ea fuerit multe humiditates detur in potu
aqua aloes que fit cuȝ ſucco endiuie:aut ſolatri. Et cū moꝛ
bus īcipit declinare ⁊ acuitas mitigatur dentur pillule co-
chie ⁊ pillule de aloes. Et cū coꝛpus mundificatū erit mun
dificatione completa inſtilleꝛ in oculis ſubtile albumen oui
toto die ⁊ nocte:aut lac mulieris cū ſcieꝛ albo. Et ſi materia
fluxerit ēplaſtra cū teneritate ſolatri:⁊ virga paſtoꝛis:ſcai.⁊
ſilibus ⁊ tepefiat emplaſtruȝ q̄libet hoꝛa. Et abluaꝛ facies
cum aqua frigida ⁊ aqua roſacea.⁊ pauco aceto. Et iuuant
in ṗncipio medicine pꝛohibentes ⁊ expellentes fluxum:⁊ in
declinatione addas pꝛedictas medicinas diſſoluentes:⁊ ſu
ꝑponaꝛ emplaſtrū de farina oꝛdei melliloto floꝛibus camo
mille ⁊ coꝛiādro recēti. Et iponaꝛ colliriū qđ di regal. Acci
pe ſarcocoll.inbibitā cū lacte aſiñ.⁊ amidū ⁊ collirizeꝛ i ṗn-
cipio ⁊ i declinatōe addaꝛ his memith myrrha ⁊ paꝝ croci.

A ⸿ De congregatione muſeva. Emplaſtrū iuuatiuū foꝛti do-
loꝛi ⁊ roſario. Crocus melliloti coꝛiandruȝ recens vitellum
oui mica panis rob de vuis opiū:⁊ aqua ro.fiat emplaſtruȝ
⁊ emplaſtreꝛ. ⸿ Dico ꝙ hos ſcieꝛ cōpoſui ad doloꝛes vio-
lentos ſcieꝛ. ℞.croci:floꝛes melliloti:mucillagines ſeminuȝ
lini ⁊ pſiliȷ ſiccati:opiuȝ ſuccus coꝛiandri deſiccati terantur
crocus:⁊ mellilotū in moꝛtario vitreo cum vino vſquequo
fiant lenia:deinde miſceanꝛ alie res ⁊ fiat ſcieꝛ ⁊ ductus iſtil
letur in oculis. ⸿ Aqua decoctiōis fenugreci iuuat doloꝛē
oculoꝝ. Secunduȝ muſeya ſpargaꝛ ſupꝛa fenugrecuȝ aqua
⁊ dimittatur per mediū diem ⁊ remoueaꝛ aqua.⁊ ſuperpo-
natur alia:⁊ ſilr̃ fiat vigeſies tantuȝ aqua coquanꝛ vſqȝ ad
mediuȝ:deinde ſumaꝛ ⁊ ponaꝛ in ea de croco vigeſimā par
teȝ aque ⁊ ex ea inſtilleꝛ oculis. ⸿ Scieꝛ ad inungendū pal
pebꝛas ad mittigianduȝ doloꝛes. ℞.ſcieꝛ memith ſcieꝛ roſa-
rum aut folia eius recentia ſuccus curcume lentes excoꝛti-
cate ſandali rubei:⁊ fiat inunctio.

M C ⸿ Aliud ſcieꝛ cuȝ quo collirizanꝛ oculi ad apoſtemata cali-
da ⁊ mollia. ℞.aloe ⁊ crocus.añ.opiȷ ꝑtem mediā: ſcieꝛ me-
mith partē tertiā:ſarcocoll.partes duas fiat ſcieꝛ ⁊ inunga-
tur. ⸿ Dixit. H. Ebanus poſitus in medicinis valentib⁹ cō-
tra bothoꝛ.ſuccus curcume iuuat ampullis factis in oculis.
⸿ Filaretus dixit fol.miraſol.vel palmexp̄i piſtata ⁊ mixta
cū lolio mitigant apāta flegmatica in oculis. ⸿ Malue aūt
cocte cū vino diſſoluūt apāta inflata ꝓueniētia palpebꝛis.

D ⸿ Unctiones iuuatiue inflationi palpebꝛaꝝ obthalmie. Ac
cipe aloe ⁊ fel elephātis filſaregi ſuccus curcume ſcieꝛ me-
mith:nux indica:fufel ⁊ crocum impaſtentur cuȝ ſucco ſola
tri.abdux de libꝛo memoꝛie.

X ⸿ Dixit Iohannitius inflatio accidit q̄tuoꝛ modis:ex vēto-
ſitate ex ſuꝑfluitate flegmatica nō groſſa ex ſuꝑfluitate aq̄-
ſa ⁊ ex ſuꝑfluitate groſſa melica. Et cognoſcunꝛ ſicut dice-
mus. Si accidit ex ventoſitate euenit ſubito ⁊ pluries in la-
chꝛymalib⁹ accidit ſicut in moꝛſu pulicis aut cimicis:⁊ plu-
ries accidit in eſtate decrepitis:qꝛ coloꝛ coꝝ eſt ſicut coloꝛ
apātis pꝛoueniētis ex flegmate. Dico ꝙ hic moꝛbus nō hȝ
magnas pōderoſitates ⁊ accidit ðfacili. ⸿ Et in ſecūdo de
terioꝛ ineſt coloꝛ cuȝ multa ponderoſitate ⁊ frigiditate ⁊ cū
impꝛimiꝛ digito ꝓfundabiꝛ digitus ⁊ remanebit impꝛeſſio.
⸿ Et in tertio:qui accidit ex ſuꝑfluitate aquoſa digitus im
pꝛimiꝛ velociter ⁊ impꝛeſſio nō permanet:ꝫ reuertiꝛ veloci-
ter ⁊ coloꝛ eius nō erit albus:ꝫ ſicut coloꝛ coꝛpoꝛis. ⸿ Et i
quarto:qui accidit ex ſuꝑfluitate melica: inflanꝛ palpebꝛe ⁊
oculi ⁊ poſſe eſt quod diſtendiꝛ vſqȝ ad maxillas:⁊ inflatio
eſt dura ⁊ nō dolet ⁊ coloꝛ eius eſt mutat⁹ liuidus ⁊ pluries
accidit in variolis ⁊ in obthalmia cronica:⁊ pꝛopꝛie mulie-
ribus. ⸿ Cura inflationis eſt ſicut cura apātuȝ:videlȝ pur-
gare coꝛp⁹:⁊ diſſoluere ſuꝑfluitatē occultā:in oculis ⁊ dige
rere eaȝ cuȝ collirio:⁊ emplaſtris ſicut diximus in capitulo
obthalmie. Sed non debēt apponi in his moꝛbis medicine
opilatiue neqȝ ſtiptice que fiunt in ṗncipio obthalmie:ſi de
bent apponi medicine que diſſoluant ⁊ exinflent.ēt oībus i
tēpoꝛib⁹ moꝛboꝝ poſt euacuationē coꝛpoꝛis. ⸿ Dixit Fi-
laretus.in apātibus mollibus exiſtentibus in palpebꝛis aſſi
dueꝛ calefactio cū ſpongia madefacta in aqua calida ſepi⁹:
vſquequo fiant leuia:⁊ deinde madefiat alia ſpongia noua
in aceto ⁊ aqua ⁊ ligeꝛ:qꝛ diſſoluenꝛ apāta. ⸿ Dixit fili⁹ ſe-
rapiōis. Cura inflatōis remanētis poſt obthalmiā curaꝛ cū
hac medicīa. Accipe fel elephātis memith ſandal.ru. Aloe
acatiaȝ gummi arabici.opiuȝ nucellas indianas teranꝛ ⁊ i-
paſtentur cum ſucco vue vulpine cū ex apāte remanet alqđ
rubedinis:aut cum ſucco ſcariol.

M ⸿ Dixit Dyaſ.fumus thuris mitigat apā qđ vocaꝛ cancer.
hoc etiā facit fumus ſtoꝛacis. ⸿ Folia ſanſuci ſicci cuȝ lilio
emplaſtrata valent duris apātib⁹ oculoꝝ. ⸿ Sedig ſi bul-
liat in vino poſtq̄ȝ tritū fuerit ⁊ ſuppoſitū apātib⁹ duris ocu
loꝛuȝ cōfert. ⸿ Herba ſiſamina cocta in vino ⁊ emplaſtra-
ta iuuat duro apāti oculoꝝ ꝙ eſt cuȝ reꝑcuſſione ⁊ ſine reꝑ
cuſſione:⁊ hoc ipſuȝ ēt facit ſiſamum:ſi apā fuerit cuȝ pulſa
tione. ⸿ Emplm̄ factū de herba criſpa cū citoniȷs iuuat ēt
duro apāti oculoꝝ. ⸿ Papauera ſilueſtria cocta in vino ⁊
empl̄ata iuuant ſilr̃ dura apāta oculoꝛuȝ. ⸿ Folia charua:
ideſt cathapucia minoꝛ mixta cuȝ loliȷs ⁊ ſimul empl̄ata cō
ferunt duro apāti oculoꝝ. ⸿ Dixit Iohānitius:cū cancer
accidit oculis euenit cuȝ eo violentus doloꝛ ⁊ diſtenſio ve-
naruȝ.quouſqȝ appareāt diſtenſe vt pergulā rubedo:⁊ pū-
ctio violenta in oculis que diſtendiꝛ vſqȝ ad tēpoꝛa:⁊ pꝛo-
pꝛie cuȝ patiens hȝ moꝛbuȝ ambulat aut moueꝛ aliquo mo
tu ⁊ euenit patiēti ſoda ⁊ fluit ad eius oculos mā acuta ſub-
tilis ⁊ deficiet appetitus cibarioꝛū.nec poterit ſufferre col-
liria violenta:qꝛ inferūt ſibi magnū doloꝛē:⁊ ei nō pꝛoſunt.
⸿ Dixit Baron. Cura apātis dura oculoꝝ. Accipe opopo
nacū:⁊ teraꝛ ⁊ miſceaꝛ cū butyro vaccio ⁊ ſuppōaꝛ ⁊ ꝯfert:
itē miſceaꝛ ſeruȝ vel ſerapinum cuȝ farina oꝛdei.⁊ oleo ro.⁊

ſuperponaẽ duro apãti oculorũ ⁊ confert. Aut mica pãnis ducta cum rob. ⁊ oleo ro. ⁊ ſuperpoſita ſimiliter iuuat duro apoſtemati oculorum.

A ¶ De vngula macula. reſudatiõe ſeu lachryma ſcebel: ideſt repletione ſubtilis venarũ repletarũ ſanguine: ſcabie: duritie: occultatiõe: pruritu: ordeolo: niue ſiue glatie: ideſt glandula palpebrarũ ſcherrac: pedicul. reinuerſatiõe palpebrarũ: inuiſcatione: petrificatiõe: celſco: obthalmia ſicca: venarũ rubedine: eminentia: occupatione: Tyſi oculorũ: tinctura blaucitatis eorũ glaucedinis: pcuſſione puenientis tẽporis ex qua ab eorũ ſedib⁹ diſgregenẽ: tritura haſche: ideſt qñ ⁊ de die videt: ⁊ de nocte non: debilitas viſus de die: ⁊ nõ de nocte: ⁊ qñ prope videt: ⁊ non remote: ⁊ ecõue: ſo: de omni egritudine oculis cõtingẽte: De niue que cadit ab eis: ſulach l. contingente eis: bothor rubeũ in palpebris: carne vincta in oculis: ⁊ palpebris: ⁊ venis maior. in oculis. ¶ Cura viſcatiõis palpebrarum cũ carne queratur in capitulo viatorũ. Collirium ad confortandum oculos ⁊ remouendam aſperitatem palpebrarum in. xiiij. megategni.

L ¶ Dixit Gal. morbus lachrymationis q vocatur reſudatio eſt qñ fluxus lachrymarũ indeſinenter adſunt: ⁊ nõ deſinit: ⁊ hoc accidit qñ minuiẽ caro lachryma l. ideſt anguli maioris: ⁊ cum omnino deficiet: aut ſatis minuitur curari nõ põt: ſi vo parũ minuiẽ curaẽ ex mundificatione toti⁹ corporis. Et deinde capitis purgatione: ⁊ poſtmodũ ponãtur ſcieẽ ſtiptica que ſunt temperata ſtipticatiõe: ſicut ſcieẽ factũ cũ memith: ⁊ croco: ⁊ ſcieẽ facti cum ſpica impaſtata cum vino.

E ¶ Et vngula dum fuerit parua eradicetur cum medicinis abſtergentibus ſicut ſunt medicine ſcabiei: ⁊ cum fuerit dura ⁊ groſſa curetur cum ferro.

X ¶ De ampulis aquoſis cũ fuerint ſuper palpebrã parue: curanẽ cũ medicinus deſiccatiuis ſi magne cum ferro.

T ¶ De. iiij. mẽbro. dol. Cũ relaxatur cartillago que tenet radicem nerui concaui eminet oculos. Et ſi pauca eſt relaxatio pauca diſtenſio: ⁊ nõ nocet viſui. Et ſi multa inducet defectũ viſus. ⁊ declinatio oculorũ ad aliquã partẽ: aut accidit eo q nerũs eos continẽs ⁊ mouẽs ſpaſmaẽ: aut ei⁹ oppoſitũ eſt mollificatũ: ⁊ mutatio pupille ſuperius: aut inferi⁹ oſtendit rẽ duplã: ⁊ mutatio eius in angulis maiorem vel minorem non nocet viſui.

V ¶ Et in tertio megategni: tyſis accidit oculis qñ minuiẽ nutrimentũ: ⁊ humiditas eius: ⁊ ideo minuitur ⁊ macreſcit.

Z ¶ Tinctura cõtra blaucitatẽ oculorũ de. iiij. meamyr. Succus corticum maligranati dulcis ſuccus ⁊ flores iuſquiami collectorũ ſuo tẽpore. dimiſſus aliquo tempore inſtilleẽ oculis. ¶ Aliud fructus acatie ⁊ parũ galle teranẽ bene ⁊ ipaſtenẽ cũ ſucco foliorũ papaueris rubeorũ ſilueſtris: ⁊ ponãtur in panno ⁊ inſtilletur oculis ſuccus predictorum.

⁊ ¶ Ad curã ordeoli. Accipe parũ borac. ⁊ aliquãtulũ plus de baſard. i. armoniaco terãtur ⁊ miſceãtur ſimul ⁊ ſupponantur ⁊ curabiẽ: aut cera impaſtata cũ vitreol. ꝯfert. Aut coquãtur ficus in vino mellito ⁊ piſtenẽ poſtea cũ baſard: ⁊ deinde ſupponaẽ ⁊ iuuat galbanũ coctũ in vino mellito: ⁊ mixtũ cum farina ordei ⁊ baſard ſuppoſitũ iuuat. ¶ Medicina ꝯferens morbo niuis ⁊ ordeolo. Teratur ſerapinum impaſtetur cum aceto ⁊ vngatur locus ⁊ confert.

? ¶ De cura macule. Inſtilleẽ in oculo ſanguis columborum paruorũ qui inueniẽ in extremitate ſeu radice pennarũ eorũ: nondũ cõpletarũ: ⁊ cõferet: aut inſtilleẽ oculis aq̃ decoctionis corone regie. ⁊ iuuat ſi vero prolongaẽ morbus fumigetur oculus cũ thure ⁊ ſtercore bouino. ã. Vel accipe ameos ⁊ ſerpillũ. ã. ⁊ trita ſimul impaſtentur cum lacte vaccino ⁊ collirizetur ex his oculus: aut collirizetur oculus cum mucillagine ſeminis lini ⁊ confert.

M ¶ Cura concuſſionis prouenientis in oculis ex pcuſſione: caleſiat locus cõcuſſionis aſſidue cũ ſpõgia ſepius madefacta in aqua tepida: ⁊ deinde ſupponaẽ loco ſpongia madefacta: ⁊ multũ iuuat aut ſemen ſinapis vetus tritũ: ⁊ cũ aq̃ impaſtatũ ſuppoſitũ loco iuuat: nõ tñ multũ dimittatur in loco: vel caleſiat oculus cũ panno lineo aſſidue ⁊ pdeſt.

P ¶ De cura ſcabiei. Dixit ſcabies ⁊ pruritus accidunt oculis multotiẽs occaſione ſolis ⁊ pulueris: ⁊ cura eorũ eſt cũ rebus attrahentibus ſuperfluitatẽ ⁊ calefacere cũ aqua tepida: ⁊ nõ comedere cibaria ſalita: nec acetoſa acuta oĩno.

E ¶ De vngula. Accipe calcantũ ⁊ ſal armoniacũ: ⁊ fiat exide ſcieẽ ⁊ collirizetur cum eis: q multum conferunt.

AA ¶ De cura haſche. i. qñ vĩ de die: ⁊ nõ de nocte. Collirizẽtur oculi de ſpuma epatis caprarũ aſſati ⁊ deẽ comedere patienti: ⁊ maneat icuruat⁹ ad recipiendũ fumũ ipſi⁹ ẽpis qñ aſſaẽ: aut iſtilleẽ ⁊ collirizeẽ cũ ſãguie colũbarũ: aut cũ felle hyrcino: aut cũ ſucco cucumeẽ. aſinini: ⁊ deneẽ ad cõcedendũ blete.

BB ¶ Cura orgeth eſt calefacere cum cera alba aut fricare corporibus muſcarum abiectis eis capitibus.

CC ¶ De ſchebel. Dixit. Y. in pmo pronoſticorũ. rubedo venarũ exiſtentiũ in oculis quouſq oculus declinat ad rubedinẽ accidit ex repletiõe cerebri: aut eſt ex apãte oculorũ calido. Et cũ hic morbus euenit dz cerebrũ euacuari: ⁊ confortari rebus cõfortatiuis ⁊ prohibere patientẽ a rebus inducentibus repletionẽ. ¶ Et poſt hoc dixit. Tunica exiſtens ſupra craneum cõiungitur cum venis coniunctiue. ſm hoc itaq medicus prouidens non debet adhibere curam interius: ſed exterius ⁊ tunc vnctiones bene conferunt.

P ¶ De ſcabie aſperitate palpebrarũ ⁊ earũ groſſitie. Dixit in libro flobotomie. he egritudines indigent medicinis hñtibus in ſe acuitatẽ ſm quãtitatem maioritatis mobi. Et hec cura nõ dz fieri niſi poſt eũationẽ corporis cũ flobotomia ⁊ aliis ⁊ pprie in pncipio egritudinis oculorũ: q medicine hñtes in ſe acuitatẽ cũ fuerint ante euacuationẽ ſanguinis accidẽt ocul. apãta calida. q addunt ad dolorẽ ⁊ repercuſſionẽ ⁊ multiplicant fluxum materierũ in eis.

DD ¶ Dixit ⁊ accidit in palpebris fortis durities ⁊ proprie tempore ſomni: q nõ poſſunt claudi niſi mollianẽ cũ aqua aut cũ ſaliua ei⁹ patiẽtis ⁊ hic morbus duritiei vĩ multũ manifeſte in patiẽte. q ẽ difficultas ſibi claudere palpebras cũ ſũt apte: ⁊ apire eas cũ fuerit clauſe quouſq madefaciat eas.

V ¶ Et in. x. de iuuamentis mẽbrorũ: tyſis oculorũ eſt defectus qui accidit in pupilla ⁊ propterea erit coartatũ corpus oculi ⁊ fit paruus ⁊ pluries cognoſciẽ. q non cõtingit niſi i vno oculorũ ⁊ per cẽntiã ſani cognoſceẽ oculus leſus.

⁊ ¶ Dixit qñ oculus eminet aut occaſiõe pcuſſionis: aut occaſione capitis ſi viſus eſt ſanus cartillago tenens oculos diſtẽdiẽ ⁊ deſtrueẽ: ⁊ ſi adeſt defectus viſus: neruus cõcauus erit deſtructus. Et ſi morbus euenit abſq occaſiõe percuſſionis cartillago erit mollificata: ⁊ ſi ẽ cũ defectu viſus nocumentum erit ſimiliter in neruo concauo.

L ¶ De morbo reſudatiõis. Reſudatio ⁊ lachryme ſunt fluxus ſupfluitatis aſſidue deſcẽdẽtis ab angulo maiori ⁊ hoc erit ex minoratiõe carnicule que eſt ibi. Aut ex medicina acuta ex qua fuiſſent curata ſcabies vel vngula aut cũ cura ferri: aut ex nã: q in hoc loco ſunt foramina ex qb⁹ fluunt ſupfluitates oculorũ ad nares qñ ipſa carnicula claudit angulũ ⁊ de narib⁹ ad os. q foramẽ qđ eſt ab oculis ad nares eſt locus in quo ẽ foramẽ a narib⁹ ad os. ¶ Dixit. Aloe deſiccat oculos humidos. ¶ Dico hmõi ſcieẽ ordinaui in humiditate oculorũ ⁊ ſunt cõpoſita ex tucia mirabol. aloe: ſpica: ⁊ zinzibei. ¶ Et ĩuenĩ in quodã libro q hec colliria ſunt bona ad lachrymas ⁊ hũiditates oculorũ lapis emathitis: tucia: marcaſita es ꝯbuſtũ. ã. ptẽ. i. coralli. rubei margarite parue ã. partem. ẏ. ſcieẽ memithe ⁊ aloes pars quarte fiat ex his collirium ⁊ erit bonum.

EE ¶ De duritie ⁊ mollificatõe palpebrarũ. Dixit ordinata ſunt in palpebris foramina ſubtilia parũ eẽ angulũ minorẽ: ⁊ extendunẽ vſq ad nariculas ⁊ pducũt ad eas hũiditates diuerſis tẽporib⁹ ⁊ hoc ẽ melius qđ palpebre hñt: ⁊ qđ dimittit in bono ſtatu eaſdẽ ⁊ laudanẽ qñ impellunt hũiditates multiplicatas in eis ⁊ declinãt ⁊ mutãt humiditatem qñ eſt pauca in ſua virtute: q ſupflua ſiccitas reddit eas duras: ⁊ cũ ſunt dure erit difficilis earũ mot⁹ ⁊ clauſura. Et humiditas ſuperflua diſuariat ⁊ lenit motum earum eſt motus naturalis qui eſt mediocris diſpoſitionis.

FF ¶ Et in. vi. ſecũdi capituli epiđ. dixit ſtraboſitas ⁊ reinuerſatio oculorũ accidit ex ſiccitate: ⁊ cũ ſtraboſitas non euenit a pmis gñantib⁹: q multotiẽs accidit in declinatõib⁹ aliquorum morborũ capitis ſicut ſoda: ſcotomia vertigo ⁊ ſimilia. Et in hoc dixit. G. ego frico palpebras cũ feynic: ideſt pumice: vel cum cocleari raſi cum voluero curare ſcabiem: ⁊ deinde appono colliria.

BB ¶ Et in. vij. ſexti epidimie. aliqñ euenit hoib⁹ ꝯrictas illorũ qui vidẽt de die ⁊ nõ de nocte: ⁊ i pauca obſcuritate pluſq̃ videat de die: ⁊ vocaẽ yabar: ⁊ occaſio morbi haſche ẽ multa hũiditas ⁊ hoc accidit hñtib⁹ plus largos oculos. q ſũt humidi ⁊ ita accidit hñtib⁹ oculos antimonicos: ⁊ occaſio

yahar ē ſupflua diſſolutio ⁊ accidit magis glaucis ⁊ varijs oculis.⁊ ipſi potius vidēt in luna quā oculi nigri ⁊ antimoniaci magis vident in luce quam glauci:quia glauci diſſoluunt magis lucem eorum.

AA ¶ Dixit Judeus cū fricať ſcabies:fricet vſq3 ad defectionē ſue groſſitiei ⁊ reuertať palpebra ad diſpōnē ſuā in ſubtilitate.⁊ deinde puluerizeť deſup crocus piſtatus ⁊ cribratus in panno ſerico ⁊ ponať deſup oculos vitellus oui cū oleo violato:⁊ ligenť ſuauiter p octo horas:⁊ poſtea aperiāť palpebre ⁊ collirizētur de mane ſecūdi diei cū ſcief rubeis lenib⁹.

DD ¶ Dico ſcebel eſt difficilis cure. Et cura ei⁹ eſt eleuare aliqs venas ſcebel cū iſtrumēto cyrurgico ferreo vel argenteo ⁊ incidanť ⁊ eaꝝ inciſio eſt melior eleuatio vene cu3 dicto inſtrumēto ⁊ poſita acu cū filo ſub vena remoueať inſtrumentu3 ⁊ ligeť ⁊ ſic fiat in oib⁹ alijs venis quas incidere volueris ⁊ poſtq̄ fuerit ligate cu3 filis trahas caute ⁊ icidas ſubito ⁊ eſt valde leuis opatiōis. Et ſi ligares vnā vel duas cū vno filo ⁊ incideres ſubito nō pmittit fluuere humiditatē ad oculos. Et erit melior operatio tua:⁊ cū vnā poſt vnā volueris incidere erit difficile pp fluxu3 ſanguinis replentē oculos ⁊ depſſionē venaꝝ. ¶ Dixit Judeus ſchebel accidit i regiōib⁹ hūidis faciētib⁹ multā obthalmia3 ⁊ reūtiť:⁊ ē hēditaria.

O ¶ Dico hmōi ſcief feci ad maculā ad remouendā cicatrice3 poſt mitigationē doloris. Accipe auripigmenti crocei pte3 .i.ſarcocolle partem.ʒ.lapidis piperis tantundē ⁊ fiat ſcief: ⁊ ducanť cū ſucco coriandri:⁊ inſtillentur in oculis.

DD ¶ Dixit Tabri.ſchebel eſt repletio venaꝝ oculoꝝ ⁊ inflatio eoꝝ. Et dixit iuuat huic morbo.ſ.ſchebel calefactio cum aq̄ calida ⁊ ponere tpe ſomni ſup oculos ouu3 ductū cu3 oleo roſato:aut pinguedine anatis ⁊ ſpargere ſuper caput multu3.

AA ¶ Cura ſcabiei.ſigna eius ſūt pruritus:⁊ cura ei⁹ eſt fricatio ⁊ balneatio:⁊ ponere oleu3 ſupra caput ⁊ minuere patienti cibū ⁊ colliriseť cū medicinis abſtergentibus lachrymas.

⁊ ¶ De eminentia oculoꝝ. Unganť oculi cu3 vnguētis ſtipticis ⁊ ponať deſup petia plumbea plana facta ad modū palpebre.⁊ dormiat patiens ſupinus ⁊ caueat a vomitu ⁊ ſternutationib⁹:⁊ fiant gargariſmata cū reb⁹ attrahentib⁹ flegma:⁊ deť ei triſera ⁊ vtatur cibis deſiccatiuis.

F ¶ Dixit Aaron hō videns remote ⁊ nō ppe eſt melior hoie vidente prope:⁊ nō remote:q2 in tunicis oculoꝝ eius ē vapor groſſus. Et iuuāt huic morbo ea que ꝯferūt morbo haſce. ¶ Dixit oē fel iuuat huic morbo ⁊ mel ⁊ ſuccus feniculi ⁊ ſiſia iuuant ēt huic morbo. ¶ Dixit Helchendi fuit oli3 quida3 vir noie habib habunaſſer ⁊ nō videbat lunā neq3 ſtellas de nocte:cui⁹ narib⁹ inſtillata ē.ad modū quātitatis vni⁹ lenticule de ſpodio mixto cū oleo viol.⁊ ea nocte vidit ſtellas melius ſolito:⁊ in tertia nocte recuperauit viſum ⁊ effectus eſt ſanus:⁊ plures experti ſunt hanc medicinam ⁊ valde iuuat eis in morbis haſche.

P ¶ De cura macule. Dixit Paulus inſtilleť in oculis ſanguis columbinus aut lac mulieris qñ mulgeť ⁊ eſt bñ iuuatiuū ⁊ miſceať cū lacte aliquātulū thuris.vel piſteť thus ⁊ ponať i aqua cū ſale ⁊ inſtilleť oculis ⁊ iuuat.vl inſtilleť ſalgēma i oculis ⁊ calefiat oculus cū aq̄ decoctiōis ſerpilli ⁊ ꝯferunt.

M ¶ Inflatio ⁊ ſanguis pueniens oculis occaſiōe pcuſſionis iuuať cū calefactiōe aceti ⁊ aque aſſidue ⁊ ſepius facta ⁊ ponať ſup oculos ſpongia madefacta in aq̄ ⁊ aceto:⁊ cū corticib⁹ radicū trid ⁊ paſſulis ipaſtatis ⁊ ablatis granis eoꝝ.⁊ ſi dubitať ne ſanguis creſcat empletur cū rebus phibētib⁹.

EE ¶ Cura duritiei palpebraꝝ. Durities eſt deſiccatio proueniens palpebris oculoꝝ ⁊ in oculis ēt ⁊ ppea mot⁹ ei⁹ ē difficilis ⁊ deſiccabiť ⁊ iuuat huic morbo aſſidua calefactio cum ſpongia madefacta in aq̄ calida ⁊ ponať ſupra palpebras hora ſomni ſpongia madefacta in albumine oui oleo ro.⁊ pinguedine anatis.⁊ phibeať patiēs a cibis frigidis operiatur caput eius ⁊ laxetur venter.

AA ¶ Et pruritus cū accidit oculis ex mā ſparſa in eis:cura ei⁹ eſt balneatio ⁊ cibaria prouocātia ſanguinē.⁊ medicine prouocantes lachrymas remouent pruritū ⁊ duritiē:⁊ hūectāt ſiccitatē oculoꝝ. ¶ Dixit lapis emathitis iuuat ſcabiei cum collirio facto ex croco ⁊ d3 reiuerſari palpebra ⁊ vngeť deſuper medicinas iuuatiuas ⁊ tenere per horam.deinde dimittere. Et ſi ſcabies eſt groſſa fricetur cū ſpuma maris aut cum zuccaro aut pumice.

? ¶ Dixit morbus niueus eſt congregatio humiditatis groſſe dure in palpebris. Et cura eius eſt.ducantur galbanu3 ⁊ armoniacum ſil cum aceto ⁊ liniantur palpebre. ¶ Ordeolū eſt quoddā longū viſcoſum:⁊ naſciť inter pennulas palpebrarum:⁊ cura eius eſt calefactio cum cera alba calefacta. Et epithima cum decoctione origani.

HH ¶ Et cu3 pediculi ſūt in palpebris ſpargatur deſuper aqua decoctionis origani:deinde vngať locus cum albumine.

E ¶ Cura vngule cronice. Accipe calcad.ſalgēme.añ.ptes.ij. gūmi ar.ptē.ʒ.impaſtenť cu3 aqua armoniacū vel galbanū ⁊ fiant ſcief ⁊ collirizenť inde oculi

BB ¶ Cura haſche. Minuať vena cubiti:⁊ poſtea vene angulo ru3 ⁊ purgeť patiens ⁊ fiat ſibi gargariſm⁹ ⁊ puoceť aſſidua ſternutatio:⁊ deť eidē añ cōeſtionē ſyrup⁹ ſerpilli ⁊ vinū. Et ſi morb⁹ nō alleuiabiť:deť eide3 iterato medicine laxatiue cū ſcamoñ.aut caſtor.⁊ collirizeť cū melle deſpūato ⁊ claudanť oculi ad occultādū humiditatē interiorē:⁊ accipe aluminis egiptiañ.cōbuſte ptes.ij.ſalis gemme ptē.i.⁊ parū de antimonio terantur ſubtiliſſime:⁊ collirizetur cum eis.

FF ¶ De cura ſtraboſitatis. Cū ſtraboſitas accidit alicui a natiuitate ponatur ſupra faciem eius pannus vt eo mediante recte lumen reſpiciat ⁊ ſibi in oppoſito ponať lucerna accēſa ⁊ i angulo oppoſito ſtraboſitati immiſceatur lana rubea vt circa eam reſpiciat.

E ¶ Dixit Alexāder in libro ſuo congregatiōis.hec cura huic morbo ſupple vngule. Accipe colcotar ⁊ de climia cōbuſta añ.ʒ.ʒ.croci.aur.i.piperis.aur.i.ʒ.auripigmenti crocei.ʒ.ʒ.ſalis armoniaci.aur.i.fiant inde ſcief ⁊ ſunt experti.

AA ¶ Et iuuat ſcabiei groſſitiei palpebraru3 ⁊ haſche collirizare cum aqua ducta cum nitro.

L ¶ Dixit ſchark. Collirium iuuatiuū lachrymis. Accipe pipis ⁊ ſalis indiañ.añ.ptē.i.piperis longi ptes.ij.ſpume maris parte3.ʒ.antimoñ.ptes.iij.ſiue tres tātū oīu3 pdictoꝝ teranť bene omnia ⁊ colliriza cū eis:⁊ hoc recidit lachrymas ⁊ iuuat morbum pruritus oculorum.

BB ¶ Et inueni in q̄dā libro haſhe accidit ex pticipatiōe ſtōi ⁊ pticipatōe cerebri.⁊ ſi manet ꝯtinue in vno ſtatu accidit ex diſpōne oculoꝝ ⁊ ſi aliqñ mutať accidit ex pticipatōe. Et ſi ē cū ſoda ⁊ pōderoſitate capitis ⁊ ſenſuū accidit ex cerebro: ⁊ ſi alleuiať ſtō inanito:aut ponderoſus fit ſtō repleto accit ex ſtō. Si vo eſt ppietate oculoꝝ colliriza cū medicinis calidis. Et ſi ſubtilib⁹. ¶ Et ſi eſt ex ſtō detur patiēti iera ⁊ phibeať a cibis hūidis ⁊ cena nocturna ⁊ vtať vomitu:⁊ ſi ē ex cerebro fiat coctura ⁊ inſtilleť in nares diſſolutiua.

F ¶ Morb⁹ dorcō accidit ex ꝯrietate haſche ⁊ euenit ex forti ſiccitate oculoꝝ ⁊ ppea debilitať viſus de dic.q2 ſiccitas ē itēſior quā dbeat. ¶ Et cura hui⁹ morbi ē cū reb⁹ humectātib⁹ caput ⁊ cerebꝝ ⁊ inſtilleť in narib⁹ patiētis lac:⁊ oleum viol.⁊ pōať ſup caput ⁊ cēbꝝ ⁊ balneeť cū aq̄ dulci tepida.

E ¶ De vngula. Unglaꝝ alie dure alie molles:alie rubee:alie crocee:vngule molles:⁊ albe icidanť ferro dure vo nō incidanť. Et cū inciduntť inſtilleť in oculis ciminū maſticatū cū ſale ⁊ ēplaſtrenť cū vitellis oui.⁊ olo ro.⁊ inſtillatio d3 fieri duob⁹ dieb⁹ vl trib⁹:⁊ patiēs ſepi⁹ apiet oculos ⁊ nō iuerſet palpebras ne adhereat loco vitioſo:⁊ collirizetur poſt tres dies cū baſilicō ⁊ ſcief viride:ruſnei ⁊ ſilib⁹ ⁊ de collirijs acutis ad extirpādu3 radices ſuas vt nō reuertanť ⁊ nō nocet.

HH ¶ Et cura pediculoꝝ eſt mūdificare eos ⁊ collirizare locos eoꝝ in palpebris cum ſcief facto de argento viuo ⁊ hec medicina debet fieri cum argento viuo extincto.

AA ¶ Occultatio eſt ventoſitas groſſa in qua ſentit patiens qñ excitatura ſomno ſicut eſſet harena ſeu terra in oculis.⁊ debet collirizari cum aſtictiſan. ¶ De ſcabie. Reinuerſeť palpebra ⁊ ſi ſcabies eſt pauca fricet cū zucharo albo. Et ſi ē multa fricet cū ſale armoniaco:⁊ deiñ puluerizeť deſup puluere leui trib⁹ dieb⁹. Et ſi ē tpe hyēis ēplaſtrenť oculi poſt refricatōe3 cū amigd.⁊ cimino:⁊ i eſtate cū vitell.oui ⁊ viol.

DD ¶ Schebel eſt qdā panniculus niger appens in pupillis ſicut fumus in quo ſunt vene ruffe ⁊ patiēs nō videt bñ ſolē nec lucernā:⁊ cura ei⁹ eſt remouere ⁊ deinde maſticeť ciminū ⁊ ſal ⁊ inſtilleť oculis:⁊ emplaſtreť deſup cū ouis ⁊ violis. Et poſt duos dies aut tres collirizeť cu3 puluere croceo ⁊ cu3 ſcief armianos p duos dies vel tres vſq3 ad ꝯſolidationē: deinde ponať ſcief calīn ⁊ aſſiduet patiēs mouere pupillas cum ſuperligatur:vt non inuiſcentur.

A ¶ Dixit ⁊ cū ſoda accidit fortis in morbis oculoꝝ non cureť patiēs cū illaq̄atiōe venaꝝ tēpoꝝ donec mitigetur ſoda:q2 induceretur patienti magnum nocumentum.

X ¶ Et cū aliqñ apa apparebit in palpebra inferiori vel supe riori faciēs putredinē aperiat: vt putredo exeat ⁊ vngat lo cus cuʒ aloe ⁊ hendutb: idest licio. ¶ Et apa durū qd acci dit piunctiua signū ei⁹ noscit cuʒ oculus est dolorosus tur bidus ⁊ lachrymat ⁊ in albedine est punctus rubeus. Et si cum his oculus est obthalmiat⁹ collirizentur oculi cuʒ sief regali ⁊ exinde cum sief albo: ⁊ si est sine obthalmia sufficit cum sief albo facto cum camphora.

DD ¶ De schernach. Schernach est supfluitas nascens ad mo duʒ porri in palpebra superiori: ⁊ vocat minnula que assimi latur capitellis mamille: ⁊ prohibet eleuationeʒ superioris palpebre: ⁊ cura huius est scindere ⁊ extrahere.

JJ ¶ De celso. hic morbus accidit ex corrupto sanguie malo ⁊ inuenit caro iterior palpebrarum: aut nigra aut rubicūda mol lis: ⁊ fluit ex eo sanguis continue. Et cura ei⁹ est eleuare can deʒ carnē cū instr̄o ferreo ad modū hami: ⁊ trahere: ⁊ icide re radicit⁹ ⁊ exinde instillare aquā cimini ⁊ salis: ⁊ emplare locū cū vitello oui: ⁊ olo viol. ⁊ post dies aliqs supponatur sief acutū qd cōficit ex sief cinis herbe vitri: ⁊ viride eris.

AA ¶ Et cura habasce vel sebel est collirizare patiētē cuʒ sief facto cū pipere lon. ⁊ dimittere cenā serotinā oino aut colli rizare cū pipere longo ipastato cū aq̄ extremitatū epis cap: ⁊ dare patienti pillulas de aloe ⁊ iera.

L ¶ Dico hic sief phibʒ lachrymas. Accipe euduch indiane mirabo. citri. aloes arabic. acatie. sief menithe. succuʒ su mach desiccati. pulueris thur. an̄. terant ⁊ impastent cū aq̄ ⁊ collirizet. Et inueni flores iusqami desiccati i vmbra ⁊ de cocti i aq̄ vsqʒ ad spissitudinē mell. iuuare si collirizet cū eis.

KK ¶ De mortificatiōe sanguinis: mortificat sanguis in palpe bris ⁊ in circuitu oculorum ⁊ in hoc ifundit bōbiciuʒ in aqua salis calefacta ⁊ ponetur desuper qualibet hora.

OO ¶ Dico de medicinis qb⁹ expertus suʒ ad remouenduʒ pe diculos pinularum: mundificant cū aqua cal̄a ⁊ exide abluan tur cū aq̄ aluminis: vel iungant radices pinularum cū alumie.

F ¶ Dorcan est cū visus patientis est debilis ⁊ pauce lucis: ⁊ disgregat visus eorum fm qd disgregat visus vespertilionis in pauca luce ⁊ propterea vident in debili luce.

BB ¶ Dixit patiētes habasce collirizētur cuʒ pipe lon. ⁊ musco: ⁊ iuuat valde aut cum oleo balsami: aut cū succo porroruʒ. aut cum vrina puerorum.

FF ¶ Dixit Symeon. strabositas curatur cum instillatur in na res succus foliorum oliue.

DD ¶ De breuiationibus libri habdella filij ychie. schebel ē qñ appet supra corneā ⁊ cōiunctiuā sicut pellicula fumi ⁊ in cir cuitu nigredinis oculorum venule rubee ⁊ patiēs nō pōt respi cere in sole neqʒ in lucerna. ¶ Dico patientes schebel non pñt aperire oculos in luce solis neqʒ i lucerna ⁊ cū aperire voluerint dolent oculi. Et cura huius querat superius.

L ¶ Dixit filius mesuey puluis refrigerās ⁊ valēs ad lachry
ID mas ⁊ curans ēt apa ortū in angulis. Accipe ossa mirabo. nigrorum ⁊ cōburant ita qd possint pistari. emblicorum ⁊ galla an̄. ⁊ terant sicut ossa mirabo. ⁊ cribrētur p pānuʒ sericuʒ: ⁊ iterum pistent ⁊ iniciant ⁊ fit alio mō. Accipe mirabol. citri. ⁊ ponant integri in aq̄ p tres dies. deide colet aq̄ imbibat ex ea antimoniū ablutū: ⁊ fiat sic tribus diebus: ⁊ postea desic cent ⁊ bene terant ⁊ est expertum ad lachrymas.

AA ¶ Et in tertio sexti epidim. i pncipio cure scabiei fricent pal pebre: ⁊ deinde apponant collíria cuʒ qbus eradicetur.

BB ¶ Et in. 6. basche accidit pluries in oculis qui sunt humide complonis. magnis ⁊ nigris. ¶ Dixit ⁊ aliqñ accidit basce ex copia humoris albuginei ⁊ motōe sua ⁊ accidit ēt magis hñtib⁹ pupillā paruā ⁊ strictā ⁊ hñtib⁹ oculos diūsi coloris: q: diūsitas colorum oculorum signt diūsitatē cōplonis ipsorum ⁊ paruitas pupille significat paucitatem spiritus visibilis.

? ¶ Dixit Oribasius. Medicia ad ordeolū ⁊ niueū. ℞. thuris ⁊ myrrhe. an̄. partes. ij. laudani aluminis ⁊ boracis armēici an̄. partem. ʒ. cere. partē. i. misceantur cum amurca olei lilia. ⁊ vngatur locus patiens.

⁊ ¶ Dixit qñ in tota sui essentia eminet oculus fiat minutio in pncipio ⁊ deinde purget violēter ⁊ ponātur vētose cū sca rificatiōe supra alchdayn ⁊ supponātur in oculis medicine stiptice ⁊ assiducetur fortis ligatio ⁊ multe lachryme iuuant ⁊ instilletur oculis aqua ⁊ acetum.

L ¶ Et inueni colliriuʒ retinēs lachrymas. Climia tucia lapis luminis. i. marcasita corall. rubei plic cācri marini es vstuʒ pipis pip lōgū ⁊ sal armoniacū. an̄. aur. ij. ceruss. aur. vij. terā tur cuʒ aqua clara per tres dies in mortario vitreo ⁊ electa aq̄ qd remanet desiccet ⁊ iteruʒ pistet ⁊ fiat collirium.

¶ Dico q hoc colliriū inueni fm hāc receptionē ⁊ nihil ex eo minui nec sup addi ⁊ sum exptus plies valere huic morbo.

FF ¶ Dixit instillatio in naribus succi foliorum oliue iuuat mul tum strabositati ⁊ expertus sum.

? ¶ Dixit filius talaue: valet ordeolo dissolutio: cere albe ⁊ po nere supra locuʒ. Aut accipe armoniacū ⁊ parum nitri ⁊ impa stent ⁊ ponant cuʒ rado supra locuʒ. Aut accipe panē ⁊ ma defac in aqua ⁊ ducatur donec fiat vt pasta ⁊ superponat ordeolis ⁊ hec cura facit spargere.

P ¶ De macula. elixent folia cauliuʒ ⁊ emplentur ex eis oculi. si sanguis pēnarū colūborum vt dictū est ⁊ cap. silia nō iuuant ⁊ hoc fiat post oēs alias curas. ¶ Aqua decoctiōis origa ni si calefiant ex ea pluries oculi iuuat ⁊ madefacta petia in hac aq̄ supposita iuuat aut maneat patiēs supra facieʒ ⁊ re cipiat patiens vaporē hui⁹ decoctiōis assidue: ⁊ post ponat supra oculos spongia madefacta i aq̄ ⁊ aceto. Si non iuuat hoc qd diximus ⁊ remanet rubedo ⁊ inflatio in dispōne sua pistet sinapis ⁊ impastet cuʒ aqua ⁊ superponatur.

LL ¶ Et cum cadit in oculo puluis aut fumus instillet in eo lac q si nō inuenit istillet aq̄ pluries: q: iuuat ⁊ attrahit id qd fluxit in oculo. Vel accipe resinam ⁊ pone sup caput radi ⁊ ducat p oculū: ⁊ si pilus stipula vel aliqd aliō erit ibi aufert.

P ¶ De libro congregationis colliriatoruʒ morbo macule in stilletur lac mulieris cuʒ thure.

D ¶ Et si occasiōe pcussiōis aliq̄ ps lacerata extitit d piunctia masticet ciminū ⁊ sal ⁊ ponāt i pecia lini ⁊ exp̄mant i oclo.

O ¶ Et cū remanet residuuʒ cicatricis sanguinis grossi appo natur oculo auripigmentum rubeum ductum in aqua ⁊ ipa aqua clarefacta instilletur oculo.

JJ ¶ Dixit celsus fit in palpebris niger ⁊ cuʒ volueris illuʒ era dicare extendat palpebra inferior ⁊ impleat oculus bombi ce multuʒ leui vt operiat bene pupilla ne tangatur ab hac medicina: ⁊ deinde apponat medicina acuta supra celsuʒ ⁊ dimittat per duas horas donec celsus nigrescat ⁊ si oporte bit medicinaʒ iteruʒ apponi apponat ⁊ cuʒ celsus appare bit multū niger mundificet cuʒ medicina pdicta ⁊ abluatur pluries cuʒ lacte: q: nihil de medicina tangat eū: q: si tangit a medicina sentiet patiens magnuʒ dolorē: ⁊ occasione do loris eueniet patienti anxietas ⁊ pustul. ⁊ vlcera ⁊ istilletur oculis violaceuʒ vt mitiget dolor. Et accipiant folia endi uie ⁊ pistent ⁊ impastent cum oleo ro. ⁊ supponat ⁊ pluries mittat in die donec dolor mitiget: ⁊ si necesse fuerit reitera re hāc medicinā reiteret. ¶ Dico iste ordo vi indirect⁹ ⁊ in cidere est melius ⁊ post incisionē collirizare quolʒ die pati entē cū puluere facto cū viride eris vel cū sief de feniculo.

BB ¶ Dixit Seber: patiēs basche collirizet cū collirio facto de succo cucu. asinini ⁊ suco portulace. an̄. q: ē valida medicia.

P ¶ Dixit Filaretus. cuʒ macula est rubea ⁊ est pauci tēporis aut viridis Calefiat oculus cū aq̄ salis ⁊ postea superpona tur farina fabe: absinthiū: serpilluʒ: mentastrū ⁊ similia corti cibus radicuʒ ⁊ passularum sine arillis: ⁊ macule nigre cronice iuuat semen sinapis mixtuʒ cuʒ duab⁹ partibus ficuum sic carum emplastratum supra locum.

L ¶ De libro memor. Johānitij refrigeratiuū desiccās lachry mas. ℞. tucie indiane. ʒ. viij. antimonij at hoc nomē ptrate est. ʒ. i. climie aure. dauich. iiij. lapidis ematbi. ʒ. ʒ. pistentur ⁊ cribrentur in pāno serico: ⁊ iterū terant in mortario mūdo: ⁊ deinde accipe vnuʒ mirabol. citri. ⁊ scindat parū in capite ⁊ ponat desup ad pōdus quinqʒ dragm̄. aq̄ instillate ex cā phora: ⁊ dimittat per vnuʒ diē ⁊ nocteʒ vnaʒ ⁊ cuʒ ipsa aq̄ impastent medicine ⁊ misceat cuʒ eis de succo agreste ⁊ su mac. an̄. ʒ. ʒ. cāphore kirath. i. ⁊ superponat oculis: q: est val de bona. ¶ Dixit Ruffus in libro populai. Medicine isipi de ⁊ que sunt complonis sicce remouent lachrymas.

P ¶ Dixit Ordeolus est apa calidū longuʒ accñs palpebris ⁊ dʒ ablui pluries ⁊ postmodū dissoluat cera ⁊ ponat cum ra do desup ⁊ curabit. Aut calefiat panis ⁊ superponatur.

E ¶ Dixit Johānitius in libro suo oculorum durities est q̄dā so liditas vl' durities accñs oculis ex qua oculi ⁊ palpebre in durant ⁊ ob hoc motus oculorum erit difficilis ⁊ cuʒ eo acci dunt dolor ⁊ rubedo oculorum ⁊ patiens non poterit aperire oculos cuʒ excitat a somno ⁊ desiccant palpebre forti desic catione ⁊ non possunt inuersari pre duritie earum ⁊ pluries accidit lippitudo oculorum dura ⁊ sicca.

AA ¶ Et pruritus. habet assidue lachrymas salsas bauracinas ⁊ pruritum ⁊ rubeitatem in palpebris ⁊ pustulis.

DD ¶ Sebebel sunt qn̄ vene iplent sanguine grosso ⁊ ingrossantur ⁊ rubificātur ⁊ pluries accidit cū fluxu pruritu ⁊ rubeitate ⁊ nigredo vocatur pergula.

DD ¶ De schernach. accidit in superficie palpebre superioris ⁊ accidit ꝙ difficiliter eleuatur.

AA ¶ De scabie cuius quattuor sūt spēs prima est leuis rubeitatis ⁊ apparet in interiori pte palpebre: cū quadā asperitate scd̄a est maioris aspitatis ⁊ est cū dolore ⁊ ponderositate ⁊ ambe faciunt magnā humiditatē in oculis tertia ē maioris aspitatis scd̄a: ⁊ appent in iteriori pte palpebre scissure siles scissure ficuū q̄rta vo est fortioris aspitatis ⁊ ꝓlōgatur status ei⁹ ⁊ cū aspitate est fortis durities. ¶ Dico ꝙ dixit magister: q2 in his specieb⁹ duab⁹ nulla est humiditas.

F ¶ Niueum est humiditas grossa que congelatur in interiori parte palpebrarum ⁊ similatur niui.

X ¶ Petrificatio ē aꝑa puum a q̄ egredit̄ sanguis ⁊ petrificat̄.

MM ¶ Inuiscatio est solidatio palpebre aut cum albedine oculi aut cū nigredine ei⁹ aut ꝯsolidatio palpebrarū inter se: ꝓmū accidit ex pustula aut p⁹ incisionē vngule ⁊ sibi silis. ¶ Dico scd̄a accidit qn̄ erit in vna palpebra pustula ⁊ esset icissa extracta ab ea aliqua minula vel grandula ⁊ si patiēs postmodū clausis palpebris ligauerit eas accit ex h̄ ꝯsolidatio.

AA ¶ Reinuersatio est tribus modis prima cū ꝯtrahit̄ superior palpebra ⁊ nō coopit albedinē oculorū ⁊ accidit aut a natiuitate aut incisione palpebre: q2 cū pili multiplicant̄ in ea. aut futura: scd̄a que nō coopit totā albedinē ⁊ vocat̄ curtitas palpebrarū ⁊ huius occasio est sicut prime: s3 minor: tertia vero cū nascit̄ in interiori parte palpebre caro que superauerit ab aliqua parte eius ⁊ eleuabit̄ palpebra eius ⁊ nō claudet̄ sicut decet. Et morbus pinulat̄. est cū inuersant sūt pili qui oriunt̄ ex transuerso ⁊ reinuersant̄ versus oculos ⁊ pungunt eos qd̄ opilatio pinnularū aliqua erit cū grossitie palpebrarū ⁊ rubore ⁊ duritie aliqua cū palpebra erit ī suo statu aut ex morbo vulpino aut ex defectu materie.

BB ¶ Pediculi generant̄ in radicib⁹ pinularū ⁊ accn̄t ex multiplicatōe ciborū ⁊ minoratōe exercitij ⁊ vsu balnei.

F ¶ Ordeolum est apostema longu3 in extremitatibus palpebrarum ⁊ est ad modum ordei.

⁊ ¶ De morbis oculorū qui accn̄t ex spasmo musculoꝝ ⁊ mollificatione ⁊ distractōe cū declinat oculus versus ptē inferiorē musculi regentes oculū mollificant̄ ⁊ cū eleuat̄ superius est spasmus: musculi extendentis eū versus candē ptem ⁊ est mollificatio musculi oppositi: ⁊ si emiet oculus sine ꝑcussione si visus in sua dispōne ꝯsistit musculus retinens radicē nerui est distēsus: ⁊ si visus deficit neruus lucidus vel visibilis est mollificatus. Si est ex ꝑcussione ⁊ erit cū ea defectus visus neruus cū musculo retinens eu3 est distractus ⁊ si visus erit in suo statu musculus eū retinēs ē lesus tātu3.

AA ¶ Et si accidit spasmus in musculo q mouet palpebrā superiore3 non poterit claudere oculos ⁊ accidit reuersatio ⁊ si musculus mollificabit̄ non eleuabit̄ palpebra: ⁊ musculi trahentes versus partem inferiorem econtrario: ⁊ possibile est ꝙ aliqua pars palpebre clauditur ⁊ non tota ⁊ hoc euenit cum aliqua pars musculi patitur ⁊ alia non.

F ¶ De cura macule. Instilletur in oculis sanguis colūbinus aut lac mulieris calidum ⁊ cum eo parum thuris triti ⁊ instilletur in eo aqua salis: aut calefacias oculū cum aqua decoctionis vini musti origani cum serpillo.

D ¶ Si oculi apant̄ emplastrent̄ cū passulis sine arillis cū aq̄ mellis ⁊ si nō dissoluit̄ addas cū eis radicē tritā ⁊ si nō dissoluit̄ addas parū de stercore colūbino. ¶ De iflatōe. Curetur inflatio cū cura apatis euācando corpus ⁊ dissoluendo superfluitatē occulta in oculis ⁊ digere eā cū collir̄. ⁊ emplastris sed non fiant in hoc morbo medicine opilatiue nec stiptice neq3 frigide: sed omnes medicine dissolutiue ⁊ que non inducant inflationem.

EE ¶ Et cura duritiei est calefacere cū aqua cal'a ⁊ ponere supra oculos in hora somni ouū ductū cū oleo rosato aut cu3 pinguedine anatis ⁊ spargere super caput oleum multum.

AA ¶ Et cura pruritus est balneum ⁊ spargere locum supra caput ⁊ rectificare dietā ⁊ iuuāt prurituí ⁊ duritiei simul medicine calide abstergentes vel ꝓuocantes lachrymas: q2 euacuant superfluitates malas ⁊ si pruritus est cum humiditate curet̄ cū medicina barsistratis: quia est valde iuuatiua.

AA ¶ De cura inuersatōis: que si accidit ex curtitate palpebrarū non pōt curari: ⁊ si est ex spasmo musculorū cū mollificatione curet̄ cū oleo catapucie minoris ⁊ balneo ⁊ medicinis humectātibus ⁊ si caro orit̄ in interiori parte palpebre incidat̄ caro illa: ⁊ deinde curet̄ cū medicinis corrosiuis sicut viride eris ⁊ sulfuris ⁊ hec fiant post incisionē carnis ad excoquēdū locū illū ꝙ nō iterū nascat̄ ibi caro: ⁊ d3 patiēs vti his medicinis aliqn̄: ⁊ necesse est locū ligari donec eius dispositio noscatur ⁊ simili modo curatur glandula.

L ¶ De fluxu. Si carnicula que est in angulo est diminuta radicitus non pōt nasci appositione medicinarū ⁊ si minuitur collirizetur angulus cum thur̄. aloe: memith: ⁊ croco.

? ¶ De niueo pistetur galbanū cū aceto ⁊ misceat̄ ⁊ apponat̄ desuꝑ frīn. De ordeolo: refricet̄ ordeolū cū muscis sine capitibus aut fricetur cum cera alba.

BB ¶ De pediculis mūdificent̄ pinnularia ex pediculis ⁊ abluatur cum aqua mellita ⁊ immiscetur supra pinnulas alumen scissum ⁊ stafisagria.

E ¶ De cura vngule ⁊ schebel. Quando hi morbi sunt duri ⁊

DD cronici curentur cum incisione ⁊ refricatione: ⁊ cū sunt subtiles ⁊ noui curentur cum medicinis abstergitiuis sicut cu3 ere combusto calcanto sale armoniaco ⁊ felle hyrcino que si non conferunt misceantur cum his medicinis res corrosiue ⁊ putrefactiue. ¶ De scabie vel schebel: eradicet̄ cū rebus fortiter stipticantibus. Et si cū ea est pustula ⁊ obthalmia curent̄ in ꝓncipio obthalmia ⁊ pustula cū medicis ꝯuenietib⁹ eis ⁊ deīn curet̄ scabies vel schebel cū medicis suis.

BB ¶ De hasche flobotometur in principio ⁊ laxetur vēter ⁊ ꝓuocetur gargarisma ⁊ sternutatio ⁊ incidantur vene existētes in lachrymalibus ⁊ ante comestionem bibat serpillū sicut cum pistetur cum vino ⁊ collirizetur cum melle: alumine: sale armoniaco ⁊ aquositate fluente ex epate asso: ⁊ ponātur oculi super vapore epatis calidi.

⁊ ¶ De cura eminentie: in ꝓncipio euacuet̄ corpus cu3 flobotomia: ⁊ fluxu: ⁊ ponant̄ ventose cū scarefactōe in nucca: ⁊ liget̄ oculus ⁊ spargat̄ desuper aqua salis frā succus endiuie succus virge pastoris ⁊ oīa coartantia ⁊ stipticantia.

AA ¶ Dixit ⁊ medicine insufflatiue ꝓuocantes lachrymas ⁊ iuuatiue pruritui ac duritiei sunt he accipe viride eris calcanti ⁊ vtriusq3 piperis: 3in3iber ⁊ spicam.

F ¶ Et dixit he medicine iuuant obscuritati visus ⁊ opilatōi ⁊ non debent fieri collíria tempore quo caput est repletum ⁊

DD aer meridionalis.

¶ Dixit Antilis ⁊ Pau. schernach est qd̄dā pingueū proueniens in palpebra supiori ꝓhibens eleuationē palpebrarū supius ⁊ accidit ꝓprie pueris ꝓp humidā cōplexionē eorū ex qua palpebra superior humectabit̄ ⁊ si tangat̄ locus cu3 digitis indice sc3 ⁊ medio diuisis videbit̄ in loco eminentia inter digitos. ¶ Dixit ⁊ accidit aliqn̄ palpebris fluxus citius lachryme egrediunt̄ ex eis ⁊ faciunt oculis multotiens obthalmiā. ¶ Cura. texeat̄ patiens ab astantib⁹ ⁊ qdā regat ei⁹ caput ⁊ reinuerset̄ caput retro ⁊ extendat̄ cutis frontis existentis prope oculum vt palpebra eleuetur tūc cyrurgicus accipiat palpebram ⁊ pinnulam ⁊ ponat inter indicē ⁊ medium diuisim ⁊ fricetur vel prematur paulatim palpebra inter ipsos digitos cōtracta vt colligatur ⁊ occultetur humiditas fluxus inter ipsos digitos: ⁊ astans trahat cuti3 ciliorum quando apparebit schernach esse inter duos digitos fm quod melius prouidebit medicus: ⁊ deinde scidat cyrurgicus super locum. schernach leuiter: quia ꝙ3 plures simplices cyrurgici incidunt palpebram oculorum. Et si schernach non apparebit profundius profundatur ⁊ scissura fiat per latitudinem non per longitudinem palpebre vt apertius schernach videatur: ⁊ cum videbitur inuoluat cyrurgicus digitos suos peciam lineam vt non defluat schernach a digitis eius ⁊ ex tunc trahat illud medicus dextrorsum sinistrorsum ⁊ superius donec egrediatur schernach ⁊ nihil ex eo remaneat. Si dubitauerit aliquid remansisse in ea puluerizetur locus cum aliquantulum salis eide3 ad corrodendum residuum quod remanserit ⁊ postea pōatur desuper pannus in aceto madefactus ⁊ sequenti die mane exquiratur ⁊ si securus eris quod non fiat ibi apostema calidum curetur locus cum medicinis adhesitiuis sicut succo curcumī. hodod. sciet̄ memithe ⁊ croco donec conualescat.

¶ Dixit Antillus ⁊ possibile est ꝙ vngula inuiscatur cu3 tunica seu pāniculo oculoꝝ ⁊ cum trahitur egredit̄ pannicu-

lus cuꝫ ea ⁊ ſi incidit dubitabit patiens. ¶ Dico cuꝫ res ita ſe habet nõ debet cyrurgicus radere: ſed trahere qd̃ poteſt ex eo quod in ipſo eſt inuiſcatuꝫ cuꝫ pãniculo ⁊ corrodatur reſiduuꝫ cuꝫ ſale puluerizato in eo. ¶ Dixerunt Antilus ⁊ paulus eſt vngula que inuiſcatur ⁊ illa debet abradi poſtq̃ trahitur. Et eſt alia que poteſt capi ⁊ illa tantũmodo excorietur ⁊ cura eſt talis. Accipiatur inſtrumentũ cyrurgicorũ hami acutuꝫ pauce tortuoſitatis ⁊ eleuetur cũ eo vngula ⁊ ponatur acus curuata cuꝫ filo ſeu pilo in loco foraminis facti cum hamo ⁊ fiat hoc vno loco vel duobus ſm q̃ cyrurgicus melius fieri videbit ⁊ trahatur cuꝫ filo ſeu pilo que ſi non eſt inuiſcata cum panniculo remouebitur cum attrahitur ⁊ ſi eſt inuiſcata excorietur cuꝫ cultello paruo non acuto ſuauiter. ¶ Et ego vidi in bimareſten quendaꝫ medicuꝫ excoriantẽ vngulam cuꝫ inferiori extremitate pẽne donec carnicula veniret ad lachrymaleꝫ ⁊ poſtea icidebat eã ⁊ nõ debet aliquid dimitti ex vngula ⁊ ſi aliquid remanet reiteratur. Et caueat medicus ne incidat aliquid de carnicula: q: ſi incideret proueniet ex hoc reſudarij morbus: ſed ſola midula dꝫ eradicari. ¶ Et dĩa inter vngulam ⁊ carniculã eſt: q: vngula eſt alba ⁊ dura ⁊ neruoſa: carnicula vero eſt carnoſa ⁊ rubea oĩno. ¶ Et poſt inciſionẽ inſtillent in oculo ſal ⁊ cyminũ maſticatuꝫ ⁊ ponat ſupra oculũ plumaceol. in albumine oui madefactus ⁊ liget cum benda ⁊ abſoluat ſequenti die mane ⁊ debet patiens multiplicare motũ oculi ligati ne inuiſcetur cum palpebra ⁊ poſtq̃ abſoluitur inſtilletur in oculis aqua ſalis: ⁊ deinde curetur alijs curis oportunis. ¶ Et ſi accidit hac occaſione apoſtema calidum ponantur medicine mitigatiue. ¶ Dixit filius ſerapionis. Scief duorum auripigmenti experti ad curam vngule. ¶ Dico huiuſmodi ſcief ſunt facti ex auripigmẽto mixtis cũ alijs medicinis. ¶ Et cum vngula eſt ſubtilis curetur cum roſaceigi ſalis armoniaco: calkadis: ⁊ radicibus nigelle: ⁊ plus illis iuuantia ſunt ſcief ceſaris: baſilicon cicute.

BB ¶ De cura haſce qui videt remote ⁊ non prope. Colliriũ expertum. ℞ piperis piperis longi: ⁊ kenbil ana. terantur bene ⁊ cribretur cum panno ſerico ⁊ aſſiduet patiens collirizare cum hoc collirio.

C ¶ Et in decimo libro iuuamenti membrorũ ptiſis oculi pluries accidit vni oculorũ nec poteſt celari: q: oculus ſanus oſtendit oculum leſum ⁊ hic morbus eſt cuꝫ pupilla erit minor cornea ⁊ coartabitur ſine aliquo nocumento cornee.

E ¶ Dico huius ſcief feci ſꝫ quod inueni in antido. Deſden. ⁊ virtus ſua eſt mediocris inter ſcief de nariol ⁊ ſcief ceſaris. ℞ Radicum liliorum. ʒ. x. eris vſti. ʒ. v. calcãti. ʒ. iij. viridis eris. ʒ. iij. ſalis armoniaci. ʒ. i. auripigmenti crocei. ʒ. i. ℈. fiant exinde ſcief aut puluis ⁊ curetur cum his vngula. ¶ Medicina alia conferens valde morbo vngule. Accipe auripigmenti crocei lap̃. piperis ⁊ ſal gemme ⁊ fiant ſcief ⁊ ducantur cum ſucco coriandri recentis ⁊ inſtillentur. ¶ Aliud ſcief cõpoſitum diſſoluens cicatricem ⁊ vngulam ⁊ eſt expertum ⁊ nõ eſt neceſſe curare cum ferro. Accipe medull. granorũ bombicis ⁊ trahatur inde oleum ⁊ poſt accipe ſcutellam cretẽ impetanatam: aliter in vitreatam vel plumbataꝫ ⁊ radatur ex ea petana vel plumbum ⁊ teratur bene: deinde ſumatur pecia de corio mundo claro ⁊ ſubtili ⁊ ponatur intus de dicta petana vel dicto plumbo ⁊ miſceat cuꝫ dicto oleo bombicis ⁊ ducatur multum cum rado in dicto coreo ⁊ fricetur exinde vngula per aliquot dies donec ſubtilietur. ¶ Medicina notarij conferens vngule ⁊ eſt refrigeratiua. Accipe ſpumam mar. boracis armoniaci ſalis gemme. añ. ʒ. i. viride eris ſalis armoniaci. añ. ʒ. ℈. ceruſe. ʒ. ij. radicis liliorꝫ ſiccorum. ʒ. iij. piſtentur pluries ⁊ proprie propter radices lilioꝝ ⁊ cum erunt bene trita ⁊ piſtata puluerizetur cum eis vngula mane ⁊ ſero fricetur cũm rado. ⁊ melius eſt vt fiat hec cura poſt balneuꝫ. ¶ Et melior cura vngule eſt vt patiẽs maneat curuatus ſuper vapore aque calide donec oculus caleſiat ⁊ rubificetur facies aut intret balneum deinde fricet locus vngule cum rado ex hac medicina ⁊ cum medicinis ſcabiei etiam ⁊ teneatur palpebra eleuata per magnam horam ⁊ dimittatur ⁊ cum dolor oculorum erit violentus caleſiat cum aqua calida ⁊ poſtea lauẽtur per plures dies reiteretur cura donec ſubtilietur ⁊ curetur omnino etiã ſi eẽt vngula maior q̃ inueniri poſſet. ¶ Et ſcief ceſaris: baſilicon ⁊ ruſyney calidum ſunt de melioribus medicinis iuuãtibus vngule. ¶ Et inueni hoc experimentum valde bonũ ad vngulas teratur thus bene ⁊ aſpergat deſuper aqua calida ⁊ dimittat p vnã horã ⁊ collirizetur cum ipſa aqua.

AA ¶ Dico q̃ vniuerſales ſapientes medici dicunt q̃ magis iuuatiue medicine pruritui oculorum ſunt collirizare cũ fellibus prouocantibus ⁊ ſpargentibus lachrymas. Et medicina ſucci agreſte eſt iuuatiua huic morbo mixti cum refrigeratiuis. ¶ Aliud qd̃ iuuat pruritum ⁊ abſtergit ⁊ facit clareſcere viſuꝫ ⁊ prohibet lachrymas ⁊ refrigerat. Accipe tucie viride bene trite ⁊ ablute partes. ij. mirabo. citri fricatorum aloe: rute piperis: piperis longi: memiren curcume. añ. partem. i. deinde accipe ſuccuꝫ agreſte bene colatũ: ⁊ aſpergatur ſuper has medicinas ita q̃ eas cooperiat ⁊ poſt modum piſtentur bene ⁊ melius erit ſi ſuccus agreſte ſpargetur deſuper predicta ita tamen q̃ operiatur per dies ſeptẽ quolibet die ſemel poſtea deſiccentur terantur ac cribrentur bene ⁊ conſeruentur.

DD ¶ Et ĩ decimo capitulo anotomie. Galieni multus defectus accidit cũ cyrurgicus ſcindit palpebrã ꝓfunde ſchernach ⁊ proueniet ex hoc magnus morbus: quia cum medicus extendit cutem palpebre ad aliquod latus ⁊ inciditur cutis ⁊ panniculus qui eſt ſubtus in vno ictu emanabit pinguedo loci inciſi quando imprimuntur digiti predicti ſupra cuteꝫ palpebre extenſe ⁊ accidit ex hoc dolor violentus ⁊ apoſtema calidum ⁊ remanet ex ipſo ſchernach tale reſiduum qd̃ erit eo deterius ⁊ prohibet aperturam oculi: Et aliquando erit inciſum de muſculo multum in reſiduuꝫ muſculi erit debile ad eleuandum palpebram ⁊ melius eſt incidere parum de palpebra ſicut fit de inciſione nũmile vel nodule donec appareat pinguedo: vel fiat inciſio in lõgitudinẽ corporis.

AA ¶ Dixit Gal. in libro flobotomie: ſcabies eſt aſperitas palpebrarum debet fricari cum medicinis habentibus aliquã acuitateꝫ ⁊ hoc debet fieri facta in principio flobotomia ⁊ ſi hoc non fieret fluerẽt reumata ad oclos magis q̃ eũenĩ.

E ¶ Et inueni in antidot. cronico vel antiquo medicinam ad vngulam fricetur cum auripigmento rubeo madefacto cũ lacte ⁊ inſtillet in vngula ter in mane ⁊ ter in ſero. ¶ Dico excoriatio vngule eſt talis. Eleuetur vngula cum croco ferreo: ⁊ deinde incidatur locus vngule queꝫ tenet crocus cũ punctis ſubtilibus forficum puarum ⁊ accipiatur inſtrumẽtum de bono ere factum ſicut inſtrumentum cure catarath ⁊ puncta illius inſtrumenti debet eſſe leuis ⁊ aliquantulum groſſus ſicut acus ornatricum mulierum nec debet eſſe acuta ſed ſm quantitatem acuitatis inſtrumenti cure catarath ⁊ non plus ⁊ ponatur in loco inciſo ⁊ excorrietur cuꝫ ipſo ⁊ aqua: ⁊ ſi crocus vel hamus non tenet bene vngulam ⁊ cadet vngula ex eo ponatur filum ⁊ teneatur cum eo.

AA ¶ Scabies eſt aſperitas in interiori pte palpebre que ſi nõ eſt groſſa ſufficit curari cum ſcief rubeo ⁊ ſi erit. violenta curetur poſtea cum ſcief viride. Et ſi eſt adeo groſſa q̃ appareat ſcabies in palpebris multum groſſa rubea ⁊ petrificata neceſſe eſt eam fricare ⁊ deinde poni ſcief: ⁊ ſi eſt leuis dꝫ poni ſcief rubeum balneuꝫ: ceruſa: ⁊ puluis albus: ⁊ neceſſe eſt ſi erit in oculis obthalmia vel puſtula curari cum cura conueniente eis ⁊ poſtea curetur cum medicinis acutis.

Q ¶ Sulac. i. groſſities palpebrarum cum violenta rubeitate ⁊ pruritu aſſiduo in angulis. Cura piſtetur pinguedo maligranati ⁊ accipiatur inde ſuccus ⁊ apponatur cum rado in palpebris mitigatur dolor ⁊ curatur morbus ⁊ cum ſcinditur vel fricatur multum ſuperflue palpebra mollificabitur ⁊ pinnulares reiuerſantur intus: ⁊ fricetur bene ſcabies donec ceſſat eius aſperitas ⁊ fiat palpebra leuis ⁊ fricatio debet fieri cum cocleari radi ⁊ non cum alijs.

DD ¶ Patientibus ſchebel non debet inſtillari aliqua medicia in nares nec oleũ nec aliq̃ medicia dꝫ apponi ſup caput eiꝰ.

? ¶ De ordeolis emplaſtretur cuꝫ dialtea diachilon vel diaquilon tota nocte.

AA ¶ Cura ſcabiei. Collirizetur cum ſcief rubeo cum rado aliquando ⁊ cum ſcief viride: ⁊ deinde cum baſilicon. Et cineratum eſt bonum valde ad hoc ⁊ qui nõ poterit habere de iſtis ſcief ⁊ voluerit curare cum alia medicina curet cuꝫ cynerato hunc morbum loco ſcief: de ſcief rubeis: ⁊ viridibꝰ.

DD ¶ Ad deſtruenduꝫ ſchebel. Collirizetur patiens cum collirio croceo duobus diebus ⁊ poſtea cum acutis medicinis: quia ſunt neceſſario corroſiua.

E ¶ Dixit Galie. radices liliorꝫ deſiccate ⁊ bene trite eſt valde bona medicina ad vngulas.

AA ¶ Fumus myrrhe ⁊ confite ⁊ prouocantia sternutationem iuuant prurituí angulorum.

P ¶ Et dixit scief facti ex myrrha iuuāt multū macule ⁊ si hoc non pōt fieri cōfert scief de thure ⁊ post hoc scief de croco ⁊ dum he medicine possunt inueniri: non est necessaria instillatio sanguinis columbini. ¶ Et aqua seminis fenugreci ē melior dcō sanguie. ¶ Et succ⁹ rute siluestris facit idē.

U ¶ Dico iuuant duritiei pinguedo galliñ. ⁊ mucillago psilij ⁊ fenugreci. Cera ⁊ oleū si cū eis est ⁊ emplastrētur. ¶ Et melior cura est mucillago seminis lini fenugreci cera ⁊ oleum. Et balneū ⁊ icuruatio super euaporationem aque calide: ⁊ mulgere lac calīm in oculis ⁊ lauare palpebras ⁊ calefacere cum ipso lacte ⁊ aliquibus alijs herbis: ⁊ cū butyro recenti.

M ¶ Galienus vitell. oui ⁊ albumen eius ducta cum oleo rosato: superposita oculis iuuat habentibus apostemata calida ⁊ cronica ex ꝑcussione aut plaga ⁊ est valde bonum.

EE ¶ Dixit batorostos. Medulla ossium vitulorum oleum sisaminum ⁊ cera dissoluantur omnia ⁊ ponantur super palpebras duras que sunt tardi motus ⁊ iuuant.

AA ¶ Diascor. hodod v₃ scabiei oculorum ⁊ prohibet fluxū humiditatum cronicarum descendentem ad eos. ¶ Dico fiat hoc in loco in quo sunt acuitas caliditas ⁊ fluxus multi.

⁊ ¶ Acatia ꝓhibet eminētiā oculorū sūmarie. ¶ Faba mixta cū thur. rosis albumie oui iuuat eminentie pupille ⁊ oculi.

L ¶ Aloe mitigat prurituū ocloꝝ ⁊ lachrymaliū valde. ¶ Filius mesue. Dixit coralli rubei conferunt lachrymis q: desiccant multa desiccatione.

? ¶ Tusis. Dixerunt. Serapium tritu₃ inunctū supra ordeol. ⁊ niueum facit remouere.

E ¶ Filius mesue. Dixit succus granatorum acetosoru₃ iuuat vngule si collirizetur ex eo.

FF ¶ Filius patriarche. Succus pulmonis pistati ex eo collirizetur cum antimonio iuuat strabositatem.

E ¶ Chus dixit. Aqua nitri ⁊ collirium baschari ⁊ colliriū gedi eradicant vngulam.

U ¶ In affor. Tysis oculorū est cū patiens sentit oculū suum leuiorē solito ⁊ magis paruum ⁊ pupillā magis arctam.

E ¶ Et inueni in antidot. maiori scief auripigmenti iuuat vngulam ⁊ venas rubeas exñtes in oculis: ⁊ hoc scief vocatur schaycon. i. auripigmentinū. ℞. climie cāphore: auripigmēti rubei ⁊ zuccari albi. añ. ℥. i. myrrhe croci curcume. añ. danich. i. galbani ⁊ thuris. añ. ℥. ʒ. dissoluatur galbanū in aqua ⁊ impastentur cum eo.

D ¶ Dixit occultatio obthalmia rubea sicca ⁊ cronica nullam hñs lippitudinē ⁊ vene coru₃ oculorū apparebūt māifeste.

DD ¶ Schebel est repletio venarum oculorum ⁊ videtur sicut panniculus supra omnes.

BB ¶ De basche. Dixit museya assiduef cōestio rute ⁊ bibat patiens anteq₃ comedat aquā decoctionis rute ⁊ collirizetur cum scief de felle vel cum oleo balsami ⁊ ia₃ prediximus curam eius de flobotomia ⁊ yera maior.

? ¶ De ordeolo. serapiñ. i aceto dissolutū iunctū valde iuuat.

AA ¶ Et cui accidit lachrymaru₃ fluxus assiduus sine dolore ⁊ occasione musculi neruoꝝ oculorū eius sunt debiles. Dico cura huius est cū medicis violēte dissolutōis ⁊ calefactōis.

F ¶ Et cuius oculus ꝯgelatus fuerit ex niue ponaf assidue in manu eius pānus niger lineus. ⁊ aspergaf sup oculos eius aqua decoctiōis palee frumēti cū lana madefacta cū eadē lana madefacta i eadē aq̄ tepida vel excoquaf lapis ⁊ aspgaf sup eū vinū ⁊ recipiat patiēs vaporē in oculo leso: ⁊ iuuat: vel calefiat cū lana in vino calo madefacta: vel calefiat cū camomilla: sanasiri: sansuco aneto ⁊ squināti bulliti in cucumo terreo ⁊ recipiat patiēs vaporē in oculo leso. Et prouocef sternutatio cū aliquibus medicinis sternutatiuis.

DD ¶ De schebel. Accipe plactas eris ⁊ ponatur in vrina ⁊ morenf in ipsa vno die ⁊ nocte vna: ⁊ postea lauenf in eadē vrina ⁊ ex ea linianf oculi patiētis. Recepta quā ordinauit habuamar cū in oculo fuerit schebel ⁊ obthalmia cala. Fiant scief de sumac solo collerientur exinde oculi remouet malū ⁊ ꝑcutit obthalmiā. ¶ Dixit sapiēs filius iubeyr. Def in potu vinū hñtib⁹ venas oculorū repletas sanguie cū corp⁹ eorū nō est repletū ⁊ vtaf somno ⁊ cu₃ hoc ꝯsilio liberabitur. ¶ Dixit iohānitius schebel sūt vena replete sanguine ⁊ ingrossanf ⁊ eminēt: ⁊ plies patiēs h₃ cū his fluxū lachrymarū prurituū ⁊ rubedinē ⁊ nomen ei⁹ est ꝑgula. ¶ Dico qñ huius ꝑgula est cronica minuanf lachrymalia in vena frōtis.

¶ Et dixit i libro diuisionū. Occasio schebel accidit ab intimo cranei ex neruis sc₃ exñtibus in eo: ⁊ ei⁹ significatio est rubeitas venarū que apparēt in cornea sicut nebula q̄ opit corneā ⁊ sunt in ea assidue corrosio sternutatio ⁊ lachryme multe ⁊ depilatio pinnulaꝝ oculoꝝ ⁊ reꝑcussio in ꝓfundo ipsoꝝ: aut erit ex venis exñtib⁹ supra craneū ⁊ patiēs hēbit lachrymas sentiēs cū eis calitatē i suꝑcilijs rubedinē i maxillis reꝑcussionē fortē in venis tpoꝝ ⁊ vene coopiētes corneā ⁊ ꝯiūctiuā videf ei sicut nebula ⁊ hic morb⁹ vocaf schebel. ¶ De colligēdo schebel: fiant acus vnce sicut muscula vel hamus fusi mulieꝝ filātiū: ⁊ in q̄libet acu ponaf filū subtilie ⁊ i q̄libet venarū schebel imittaf filū vnū ⁊ postq₃ oēs vene suppositē sunt filis eleuenf capita filoꝝ intromissoꝝ₃ venis manētib⁹ supra ꝯiūctiuā ⁊ icisio fiat cū instrō qd̄ vocaf kret ⁊ caueat sibi medicus cū approximāt venis exñtibus supra corneā: ⁊ vene q̄ sunt supra ꝯiūctiuā mūdificenf ⁊ cū totū schebel collectū fuerit ⁊ cornea ⁊ ꝯiūctura mūdificate sūt ex schebel masticef sal ⁊ ciminū ⁊ instillef oculis: ⁊ deinde ponaf desuꝑ bombix desuꝑ madefactus in albumine oui ⁊ oleo rosato: ⁊ dormiat patiēs supinus: ⁊ p⁹ aliquot dies eo curato collirizef cū scief rubeis: ⁊ aliqñ eleuenf seu suspēdanf cū crocis vncis p̄dictis ⁊ nō filis: s₃ cū suspēdūf cū filis erit habilius medico. ¶ Ex libro specierū: necē ē cū collir schebel vt masticef ciminu₃ cū sale ⁊ instillef ⁊ emplastref cū vitellis oui ⁊ d₃ patiēs mouere oculos suos suauiter ad vtrūq₃ latus ⁊ collirizef patiēs seq̄ti die collectionis schebel. ¶ Dico si patiēs seq̄nti die collectiōis schebel senserit dolorē videbif q collectio p̄dcās sibi nocuerit ⁊ ex tunc nō d₃ p̄termitti appositio ouoru₃ dōec dolor mitigef. Dixit filius serapi. Schebel est replō accñs venis oculorū ex sanguine spisso ⁊ iducet inflationē ⁊ rubedine₃ ⁊ pluries accit cū ipō prurit⁹ euacuef i p̄ncipio cū flobotomia ⁊ fluxu ⁊ deide collirizef cū medicinis obthalmie cronice ⁊ scabiei sicut sunt scief rubei ⁊ scief viride. ¶ Dico huius scief remouent schebel ⁊ sunt expti. s. alumen acetosi saponis indi vel nigri balaustia succus barbe yrci sal gēma: succus agreste desiccenf p̄dicta ⁊ fiant ex eis scief cu gūmi sumach vel gūmi de carath. i. arab. ⁊ collirizentur ex his ⁊ assiduef hec cura q: desiccat oēs illas venas ⁊ nullū dolorē infert oculo.

E ¶ Rubigo ferri iuuat vngule. ¶ Dixerunt Dias. ⁊ Gal. Lapis ethiopinus remouet vngulā qñ nō ē multū dura. ¶ Dixit habuamur. Accipe viride eris fricati ptē. i. galbani vl' armoniaci ptes. ʒ. teraf vnūq̄dq₃ ꝑ se ⁊ coadunenf: ⁊ iterū teranf simul ⁊ refricef vngula cū q̄nq₃ radis mane ⁊ q̄nq₃ de sero: ⁊ deide pulierizef cū radicib⁹ lilioꝝ tritis sicut puluis q: est valde iuuatiuū vngule. ¶ Lac titimali istillati remouet vngulā. ¶ Dias. Fruct⁹ vitis siluestris cu₃ melle ducte rēouet vngulā. Dias. sal dissoluit vngulā ⁊ carnē iūctā oclo. Cancer marin⁹ mixt⁹ cū sale montanico seu terreo dissoluit vngulā. Et dixit Gal. alumen cōbustū cu₃ sale dissoluit vngulā. ¶ Et dixit idē: q: Dias. dixit i libro suo q radices librorū desiccate ⁊ pistate ꝯferūt vngule oculoꝝ. Et succus granatoꝝ acetosorū iuuat qñ colliriaf ex eo vngula. ¶ Filius mesue: oēs spēs aluminis dissoluūt carnē ꝯiūctā palpebris. ¶ Dico hūc tractatū eē veꝝ. Cū vngula ⁊ albedo oculoꝝ q vocaf pānus collirizaf. Accipiaf medicina cū punta radi ⁊ fricef locus morbi solus cū eo forti fricatōe ⁊ teneaf palpebra māu ꝑ vnā horā dōec refrigescat: ⁊ postea dimittaf: s₃ forte. n. erit necē collirizaf totū oculū cū ipsa medicia.

? ¶ Sapiēs filius iubeyr retulit. q Gal. dixerat q ficus cocte cū melle mixte cū simula farine ⁊ paꝝ armoniaci ⁊ ordeolū emplastref ex eis curaf. ¶ Itē qdā alius dixit q serapinū ipastatū cū aceto iunctū ex eo ordeolū ⁊ niueū curāf ⁊ dissoluunf. ¶ Dixit Ruffus i libro populari. Ordeolū est apa longū rubeū ⁊ accit in palpebra oculi ꝑ longitudinē: ⁊ cura ei⁹ est lauef cū aq̄ multotiēs ⁊ dissoluaf cera ⁊ ponaf supra radū ⁊ vngaf cū eo donec inuiscaf cera ⁊ calefactio cū mica panis ꝯfert. Si v̄o h₃ aliqd acuitaf epithimef cu₃ aceto.

E ¶ Ex libro meamyr. Ungula curef cū medicis fortiter abstersiuis cū qb⁹ sint medicie putrefactiue vel corruptiue.

? ¶ Et hec medicia iuuat ordeolo. ℞. armoniaci ptē. i. boracis armēici ptes. vij. misceāf ⁊ supponāf: vel ipastef ceracū aliquantulo vitreoli ⁊ superponatur: vel impastetur armoniacu₃ cum aqua decoctionis ficuum ⁊ superponatur ⁊ iuuat: vel emplastretur cum farina ordei cocta cum vino mellito mixta cu₃ ea armoniaco.

E ¶ Et medicina eradicans

ex toto vngulam. ℞. calcanti salis armoniaci ⁊ gũmi arab. añ. parum: fiant ex his scief: ⁊ fricetur locus cũ rado his medicinis appositis

? ¶ De ordeol. ponatur desuper aloe ⁊ hoc est de medicinis que valent multum.

GG ¶ Johannitius dixit pediculi pennulare accidunt ex multiplicatione ciborũ ⁊ minoratõe exercitij moderati ⁊ balnei.

? ¶ Dixit glãdula ẽ maioritas carnicule exñt̃ i ãgulo maiori.

DD ¶ Schernach. Est quedã pinguedo intricata neruis ⁊ panniculis accidens in interiori parte superioris palpebre.

? ¶ Niueum est humiditas grossa que congelatur in interiori parte palpebre ⁊ similatur niui. ¶ Petrificatio ẽ superfluitas que petrificatur in oculis.

MM ¶ Consolidatio est viscatio palpebre cum oculo vel vnius palpebre cum alia: aut palpebre cum albedine: aut cum vigredine oculi: aut cum ambobus.

AA ¶ Reinuersatio est trium modorum. primo enim vt eleuetur superior palpebra ⁊ non potest operire albedinem oculi: ⁊ hoc erit aut naturaliter: aut occasione fracture facte in palpebra: aliter q̃ debuit: secundo autem accidit ex curticitate palpebrarum ⁊ naturaliter: tertio quando inuersantur naturaliter palpebre aut accidit ex pustulis ortis in eis facientibus cicatrices duras ⁊ additionem carnis.

? ¶ Ordeolum est apostema longum sicut granum ordei proueniens in extremitatibus palpebre.

AA ¶ Si enim reinuersatio accidit ex cicatrice pustularum: non curatur nec medicia nec ferro. Et si accidit ex additiõe carnis curetur cum medicinis acutis: sicut viride eris ⁊ sulfur ⁊ similia: similiter ⁊ glandula.

? ¶ Et cura niuei est vt pistetur galbanum ⁊ armoniacum cũ aceto: ⁊ desuper vngatur. ¶ Et cura ordeoli est vt fricetur cũ muscis absq̃ capitibus: ⁊ deinde calefiat cũ cera alba.

GG ¶ Et cura pediculorum est mundificatio palpebre ex eis ⁊ abluere cum aqua salis: ⁊ deinde ponatur supra pinnulare loca aluminis ⁊ staphisagrie. añ. parum pistate ⁊ mixte.

E ¶ Et cura vngule est si est dura ⁊ cronica incidere: ⁊ si est in principio curetur cum medicinis violenter abstergentibus sicut erevsto calcanto sale armoniaco ⁊ felle. Et si hec non iuuant addas his medicinas corrosiuas ⁊ corruptiuas vel putrefactiuas.

DD ¶ Dico schernach: accidit in palpebra superiori ⁊ nec videtur sicut minula vel modula accidẽs in altera parte corporis nec est rotunda sicut ipsa sed similatur ei in maiori parte. ¶ Et cura eius. Sic fiat licinium de panno lineo ⁊ circũdetur ex eo schernach ⁊ superponãtur digiti firmiter in circuitu licinij vt schernach coadunetur in circuitu supra palpebram. Et deinde scindatur cutis palpebre vt egrediatur schernach foras: ⁊ inueniatur pannus de bombice vel pilosus non de lana ⁊ superponatur ⁊ trahatur cũ eo caute eleuando manum ⁊ declinando ex vtraq̃ parte: ⁊ hoc fiat donec eradicetur ex circuitu: quia si eradicetur aliter cẽt possibile: q̃ ex eo aliquid remaneret ⁊ cum ex omni parte eradicatur trahatur superius ⁊ egredietur cum omni sua radice: ⁊ postea superponatur cum puluere croceo pãnus mũdus.

E ¶ Dixit Antiles cũ inciditur vngula si residuũ aliquod remanet ex ea reiteretur. ⁊ si eradicatur in capite incidat̃ cũ ea carnicula que est in angulo: ⁊ ex hac occasiõe oritur morbus lachrymarum. Et differentia inter vngulam ⁊ carniculam est: quia carnicula est coloris rubei ⁊ vngula albi: carnicula est moll. ⁊ vngula dura: ⁊ debet suspendi cũ filis: sicut vene schebel: vt superius dictum est donec excorietur cum penna ⁊ cũ fuerit excoriata incidatur aut cũ carnicula aut siue carnicula: deinde instilletur sal ⁊ ciminum ⁊ superponatur albumen oui cum oleo rosato: ⁊ post aliquos dies collirizetur cum scief rubeis.

V ¶ Dixit Philaretus: durities palpebrarum que assimilatur porris curetur cum amurca olei refricando ⁊ vngendo.

E ¶ Dixit filius serapi. medicine vngule debent esse abstersiue sicut es vstum sal armoniacum calcadis ⁊ radices liliorũ: ⁊ q̃ magis iuuãt p̃dictis sũt scief cesaris basilicon ⁊ rusney.

GG ¶ Dixit pediculi accidunt palpebris ex caliditate agente in humiditatem. Et cura est mundificare caput cum pillulis aureis ⁊ cochijs: ⁊ assiduet patiẽs gargarisma: ⁊ deinde mũdificentur palpebre a pediculis ⁊ abluantur cum aqua maris vel aq̃ salis: ⁊ pᵒ iungat̃ cũ alumie aloe: borace: ⁊ aceto.

? ¶ De ordeolo dixit museya dissoluatur serapinum cum aceto ⁊ inungatur.

F ¶ Et sanguis calidis columbinus: turturis ⁊ guarsen valet macule facto ex eo collirio. ¶ Dixit Galie. erat quidam habens maculam in oculis ⁊ instillabat sepius sanguinem columb. in oculis ⁊ cõualuit. Et quidam alius dixit: accipe pẽnas columbi tamen sint tenere ⁊ plene sanguine ⁊ exprimãtur in macula ⁊ iuuat. Et iuuant macule scief de myrrha ⁊ scief de thure ⁊ scief de croco. Et mucillago fenugreci melius iuuat q̃ sanguis predictus. Et lac muliebre mixtum cũ thur. ⁊ instillatum iuuat macule. ¶ Dixit Galie. folia salicũ ⁊ flores eius emplastrata oculis valent morbo vel macule euenienti pupillis ex percussione.

A ¶ Et similiter valet percussioni oculi bombix madefactus cum vitellis oui ⁊ oleo rosato ⁊ superpositus ⁊ valde iuuat ⁊ mitigat dolorem. Emplastrum factũ de malgranatis coctis in vino dulci ⁊ superposite est magni iuuamenti: ⁊ mitigat dolorem ⁊ insistendum est cũ cura dicenda inferius in capitulo de percussionibus casu feritis: ⁊ ap̃atibus calidis.

M ¶ In libro de complemento ⁊ fine. Medicina valens apostemati oculorum. Vitellis oui: crocus: ⁊ oleum rosatũ ducantur bene ⁊ instillent̃ in oculis: ⁊ superponatur bombix.

F ¶ Dixit Judeus scief de auripigmento que iuuant macule ℞. auripigmenti rubei ⁊ crocei: aur. ij. sarcocoll. aureum. i. zuccari albi celidoñ. lapidis amath. climie ⁊ aloes. añ. ʒ. ʒ. ¶ Ex libro signorum. aliquãdo accidit macula ex fortivomitu: tussi: ⁊ forti clamore.

A ¶ Ruffus in libro popular. mitigatur dolor oculorum p̃ueniẽs ex p̃cussiõe cũ albumie oui ⁊ olo ro. mixto ⁊ supposito.

F ¶ Et si macula non participat dolore calefiat cum sale ⁊ si est dolor curetur cum sanguine pennarũ columbe instillato. ¶ Ex libro meamyr. sanguis extremitatum pennarũ columbi. instillatus oculis iuuat. Et albumen oui cum oleo rosato ⁊ cum lana superpositum iuuat. Vel vitell. elixum cum melliloto si superponitur valet. Vel rose cum folijs cauliũ impastate cum vino ⁊ superposite iuuant. ¶ Et si morbus est cronicus fumigetur cum thure. Vel ligetur absinthium in pecia ⁊ madefactũ in aqua bullienti sepius calefiat locᵒ quia remouebitur sanguis. Vel ameos ⁊ serpill. pistentur ⁊ imbibantur cum lacte vaccino ⁊ colentur donec calefiant ⁊ collirizetur ex hoc oculus. Vel collirizet̃ ocl̃us cũ mucillagie semis lini. Dico ⁊ collirizet̃ cũ mucillagine fenugreci.

M ¶ Et cum accidit oculis ap̃a ex repercussione calefiant assidue cũ spõgia madefacta i aq̃ tepida: q: ẽ maioris iuuamẽti.

F ¶ Dixit Johannitius. Instilletur oculis p̃ macula sanguis columbi. ⁊ sanguis filacoctoñ. cum est calidus que est auis maior turture: vel lac mulieris calidum cum aliquantulum thuris triti. Vel instillet̃ aqua salis: vel calefiat oculus cũ aqua decoctiõis origani ⁊ serpilli sicci. ¶ Dico calefactio est apponere oculos supra vaporem ipsius decoctionis.

M ¶ Et si est apostema in oculo calefiat cũ passulis sine arillis ipastatis cũ aq̃ mellita vel aceto: ⁊ si ex his nõ dissoluit̃ addant̃ radices trite: ⁊ si ñ dissoluit̃ addat̃ d̃ stercore colũbio.

P ¶ Ex libro ꝯgregationũ: cũ ex p̃cussiõe accidit laniatio ꝯiũctiue masticet̃ ciminũ ⁊ sal: ⁊ ponant̃ i pecia lini ⁊ cõprimãt̃ in oculo ⁊ madefiat lana in albumie oui ⁊ oleo rosato: ⁊ suauiter imponatur palpebre.

F ¶ Et si sanguis manet mortificatus in coniunctiua ⁊ est difficilis ponatur auripigmentũ rubeum in aqua tepida ⁊ clarefacta istilletur ⁊ dissoluet̃ sanguis. ¶ Dixit Aaron. Cura macule cũ instillat̃ oculo aqua aloes: aut aqua litabrgiri. ¶ Dico q̃ aloe hʒ maiorẽ ṽtutẽ stipticandi q̃ dissoluendi.

BB ¶ De basche oĩs p̃dictorũ sanguis iuuat si collirizet̃ ex eis. ¶ Dixit Dias. ⁊ abnã. Colliriũ opoponacis iuuat collirizare cũ eo: ⁊ si desiccent̃ ex eo. ʒ. ij. ⁊ collirizet̃ patiẽs basche liberat̃ oino. ¶ Et dixit mihi qdã de q̃ sum plĩes ꝯfisus. ℞. opoponaci sicci. ʒ. ij. piperis. ʒ. i. rubee tinctorum dauich. ʒ. ameos dauich. i. ʒ. fiat colliriũ ⁊ est valens: vel madefiat radius i p̃guedie scarabei ⁊ sũt aialia nigra fetida q̃ inueniũt̃ in locis h̃ũidis ⁊ sũt quãtitatis grossitiei policis: magni ⁊ nigri ⁊ iponat̃ oculis qnqes: vel serapinũ ipastet̃ cũ aq̃ feniculi ⁊ addat̃ crocᵒ. Et fiat scief de q̃ collirizet̃ suauiter ducẽdo in aq̃: q: mĩtũ valet. ¶ Epar capre assũ ⁊ ẽt spuma oculis superpõat̃ ⁊ si patiẽs recipet oculis aptis vaporẽ ipsiᵒ valet. ¶ Dias. si põat̃ i ep̃e capre itus piper lõgũ ⁊ acorᵒ ⁊ assat̃ aq̃ q̃ ab eo egredit̃ collirizata iuuat. ¶ Filius mesuy fel yrci silvestris collirizatũ valet p̃p̃e basche. Et similiter fel capre.

¶ De libro signorũ. Gali. dixit. Sunt quidã qui non bene vident de nocte ⁊ quidam qui non vident de die: ⁊ a vulgo vocantur vespertilionares. ¶ Dixit Georgius. Basilicon ⁊ sief factum cum oppoponaco ⁊ collirium assyrem acutũ iuuat mirabiliter. ¶ De libro epidimiarũ. Dixit hasche occasio accidit ex humiditate. Et dixit sunt quidam qui nõ vident de die sicut de nocte. ¶ De meamyr. Curatur hasche cum erugine epatis ⁊ sangui ne columborũ: felle capre ⁊ succo cucumeris asinini ⁊ collirizare semotim ⁊ vtatur patiẽs comedere bletas amplas. ¶ Dixit iohannitius hasche accidit ex grossitie spiritus visibilis. ¶ Dico defecit iohannitius ⁊ minus bene dixit in hoc: q2 ego scrutãs de dispositione visus ⁊ inueni q hasche accidit ex turbidie cristallini: q2 nõ põt discernere nisi que sunt grossi corporis: sicut accidit respicienti in speculo ruginoso. ¶ Et de cura eius dixit iohannitius minuat patiens de vena brachij: ⁊ laxetur cũ medicinis: ⁊ clysterizet: ⁊ incidant vene lachrymaliũ ⁊ detur ei in potum serpillum siccũ ante comestionem: ⁊ collirizet cũ melle alumine ⁊ sale armoniaco: ⁊ recipiat vaporem ipsius epatis capre assati cũ dz calefieri ⁊ collirizetur cũ erugine eiusdem epatis: ⁊ ex eo comedat. ¶ Et inueni q cura illius qui videt longe ⁊ non prope est vt cura patientis hasche. ¶ Dixit Aaron hasche ⁊ qui nõ videt ꝓpe acciđũt ex vna occasiõe: q2 sunt ex grossitie cristallini. ¶ Buctigesu minutio cephalice iuuat morbũ hasche: ⁊ deinde minutio venarum lachrymalis: purgatio clysterizatio cum acutis: ⁊ post cassaratio cum ventosis in nucca: ⁊ appositio sanguisugaꝝ in tpibus: ⁊ vsus diete subtilis ⁊ facilis digestionis: ⁊ in declinatione cure ꝓuocet sternutatio ⁊ vtatur vomitu ieiuno stomaco: ⁊ post predicta ponant collíria abstersiua. ¶ Filius serapiõ. hasche accidit decrepitis ⁊ non videntib⁹ remote ⁊ curatio est flobotomia: ⁊ purgatio in principio: deinde insistere clysteribus ⁊ gargarismatibus ⁊ sternutationibus ⁊ postmodũ cũ medicinis abstersiuis: ⁊ hoc est expertum ad hoc. Accipe piper: piper longũ spicam. aã. terantur ⁊ cribrẽtur per pannũ sericũ ⁊ assidue collirizetur cum eo. Et epar yrcinũ est valide operationis. Item colliriũ tyriace viperarum valet hasche.

D ¶ Diascorides. Ebanus cõbustus ⁊ post ablutus iuuat obthalmiam siccam ⁊ pruritum. Et spongia combusta valet obthalmie sicce si abluatur post combustionem est melior.

AA ¶ Et dixit haschorostos. Instillatio lactis: assidua ĩ oculis valet asperitati palpebrarum. Galbanum mollificat ipsaꝝ asperitatem. Idem operatur fex vrine. ¶ Succus ceparũ mixtus equaliter cum tucia mitigat pruritũ oculorũ. Oleuz ro. valet grossitici palpebrarum si collirizetur.

B L ¶ Succus foliorum oleastri prohibet fluxũ humiditatis ad oculos. Et ob hoc ponũtur sief iuuantibus corrosioni palpebrarum ⁊ sulac. ¶ Fumus gũmi pinearũ ⁊ gũmi botomi ⁊ masticis iuuat lachrymalib⁹ corrosis: lachrymis: ⁊ sulach.

AA ¶ Hendod ⁊ erugo ferri valẽt aspitati palpebraꝝ. ¶ Dixit Abuaru medicie valẽtes scabiei ⁊ prurituí. Sũt acatia gũmi arabi. cortices thuris terant ⁊ misceant: ⁊ fiãt ad modũ glãdis ⁊ fricent loca patiẽtia ex eis. ¶ Diascoꝛ. myrrha aut fumus eius iuuat asperitatẽ palpebraruз. Scoria eris facit idem: vel virides es cum melle mixtum ⁊ collirizatuз valet grossitici palpebraruз: ⁊ post hec debet calefieri oculus cũ aqua calida. Sief de scoria eris dissoluunt violentam speciem scabiei. ¶ Diascoꝛ. ⁊ Galie. cancri marini fricati ĩ palpebram donec fiat sanguinolenta ⁊ superpositis sief valẽt melius. Pellis vel fel piscis qui dicitur bibisse valet asperitati palpebrarum. ¶ Diascoꝛ. aqua agreste iuuat scabiei. Agresta valet corrosioni lachrymalium. Fumus pinearuз masticis ⁊ fumus stincorũ: domesticoruз vel botoni valent ãgulis corrosis. Aloe iuuat prurituí oclorũ. Colcotar ⁊ calcadis combusti ⁊ triti si collirizentur iuuãt scabiei.

X ¶ Lapis emathi. cuз melle mixtus valet grossitici palpebrarum. ¶ Et dixit. G. possibile est fieri hoc solũ in cura grossitici palpebrarum: ⁊ si est cum apostemate calido fiat cũ subtili albuminis oui vel cum succo fenugreci: ⁊ si non est cum apostemate ducatur cum aqua: vt dictum est in libro medicinarum simplicium.

AA ¶ Folia ficuum valent scabiei oculorum si fricentur ex eis. Semen sinapis ductum cum aqua mixtum cuз melle iuuat asperitati palpebrarum.

X ¶ Ex libro flobotomie. Grossitiei palpebrarum ⁊ asperitatí carum valent alique medicine acute: ⁊ non debet fieri nisi corpore inanito cum minutõe quod nisi fiat accidit ex ipsis medicinis apostema acutum. ¶ Dico minuatur patiẽs pluries ⁊ purgetur deinde minuantur anguli lachrymalium ⁊ exinde fricare palpebras cum ferro: ⁊ postea mediante rado collirizetur cum sief ⁊ refricatiõe radi ⁊ iuuat. ¶ Dixit Georgius: basilicon est melius colliriũ valens ad oculos.

AA ¶ In epidimijs fricetur in principio in scabie palpebre cuз instrumento quod dr̃ fenich. vel cum coclear radi: ⁊ exinde ponãtur medicine. ¶ Dixit Ruffus in populari libro. Pruritus ⁊ omnia pungentia oculos acetuз cum aqua lymphatum iuuat aut aqua frigida sola: ⁊ medicine desiccãtes sine punctiõe ⁊ ambulatio de mane per loca virida ⁊ laxatio vẽtris valent. ¶ Refrigeratiuũ valens prurituí superuenienti in oculis: ⁊ fluxui. R. thucie climie. aã. auꝛ. i. celidonie spume maꝛ. aã. з. v. terantur ⁊ cribrentur ⁊ condiantur cũ aqua agreste ⁊ curetur cum eo. ¶ In libro meamyr. Curatur scabies cum rebus abstergentibus violẽter: sicut est sal armoniacũ ⁊ flos ei⁹: lapis hesuis: viride es: vitreoluз auripigmẽtum ⁊ similia. ¶ Et hugerig. Dixit Collirium: de galbano valet scabiei oculorum. ¶ De electionib⁹ Iohãnitij. Eradicat scabiem totaliter hec medicina. R. virides eris ceruse: galbanum. aã. з. ƺ. dissoluatur galbanum cum succo rute ⁊ impastentur medicine cum eis: ⁊ fiat sief de quo fricentur loca patientia. ¶ Et idem in leuiori specie scabiei cum illa in qua accidit in superficie iterioris palpebre rubedo ⁊ parum asperitatis. Et secunda est in qua accidit multa asperitas: lachryme dolores ⁊ ponderositates: ⁊ inducitur humiditas in oculis ex his duabus. Et in tertia in qua apparent scissure. Et quarta in qua est status remotior: ⁊ etiaз in qua est asperitas fortis ⁊ dura. ¶ Dico cum scabies est cronica fiat minutio in manu ⁊ postea in lachrymalibus: ⁊ fronte. Apponantur. sanguisuge in temporibus vicissim ⁊ fricẽtur assidue: ⁊ iterum ponantur sanguisuge in palpebris: ⁊ iterum fricentur: ⁊ iterum fiat minutio in lachrymalibus: quia sic curatur ex toto.

EE ¶ Et dixit durities accidens oculis: ⁊ proprie palpebris ⁊ motus earum erit difficilis in aperiendo post somnum. Et possibile est quod superueniunt cum ea: dolores: rubedo. ⁊ desiccatio palpebrarum ⁊ oculorum cum violenta desiccatione: ⁊ non inuersantur palpebre pre duritia earum: ⁊ pluries superuenit lippitudo oculoꝝ pauca ⁊ dura: ⁊ cura eius est calefacere cum aqua calida ⁊ ponere in somno ouuз ductum cum oleo rosato aut pinguedine anatis ⁊ spargere supra caput multum olei.

AA ¶ Dixit assidue sũt cuз pruritu hec accidẽtia lachryme salse bauracine ⁊ pruritus: rubedo in palpebris ⁊ in oculis ⁊ pustule: ⁊ cura eius sunt balneum appositio olei ⁊ preparatio cibi: ⁊ iuuant pruritum ⁊ asperitatem medicine prouocãtes lachrymas ad euacuandum humiditates malas existentes in capite ⁊ prouocantes lachrymas ad humiditatem temperatam. ¶ Et si cum pruritu adest humiditas medicina archistratis est iuuatiua. Et similiter valet scabiei ⁊ prurituí. R. eris cõbusti: auꝛ. vi. vitreoli vsti ⁊ myrrhe. aã. auꝛ. iij. croci auꝛ. i. ƺ. piperis auꝛ. i. viride eris: auꝛ. vi. vinum subtile. rotul. i. terantur bene ⁊ cribrentur ⁊ bibantur cum vino ⁊ dimittantur donec siccentur: ⁊ deinde spargatur desuper mibactegi. i. vinum coctum fm quantitatem vini: coquantur in vase ereo vsqз ad spissitudinem ⁊ seruetur in vase eneo: ⁊ vtatur cum necesse fuerit. ¶ De cura scabiei: dixit iohannitius cum erit cronica curetur fricationibus ⁊ si est subtilis ⁊ de nouo curetur: cum ere vsto calcanto ⁊ sale armoniaco ⁊ felle yrcino: que si non iuuerint addantur cum eis medicine corrosiue ⁊ corruptiue ⁊ eradicant scabiem: similiter medicine violẽte: stipticitatis: ⁊ si cũ ea erit obthalmia addas de medicinis scabiei. Et si erit cũ sola corrosiõe nõ curetur cũ medicicinis acutis: sз iuersef palpebra ⁊ fricet: ⁊ supponat puluis: ⁊ ẽt additur oculo propter asperitatem medicinarũ dolor ⁊ cum eo additur fluxus. ¶ Dico q hec medicina valet scabiei fm q inueni in libro curationum morborum. R. viride eris. з. xi. galbani. з. vi. terantur bene ⁊ impastent cuз aqua ⁊ fiant sief: q2 sunt experte ⁊ mirabiles medicine: nec est transferendum alias medicinas. ¶ Sief rubeum acutum. Sief rubeum ex lapide emathite: vitreolo combusto myrrha ⁊ vino impastatis simul ⁊ factis ex eis sief.

E ¶ Et curetur durities cũ medullis ossium vaccarum disso-

iutis cum oleo.

AA ¶ Ex libro congregationis. Curetur pruritus cum quo non adest rubedo cum oleo supra caput ⁊ medicinis sugētibus. ¶ Aaron dixit: medicina valens ad scabiem oculorum: accipe ossa gariofilorum ⁊ terantur bene ⁊ cribrentur ⁊ inuersata palpebra iniiciatur desuper: ⁊ hec vrit violēta adustione ⁊ sanat velociter ⁊ credo quod ipsa ossa sint semina gar. ¶ Philaretus: curetur durities oculorum cuꝫ pecia madefacta in butyro recenti ⁊ superponatur palpebris.

D ¶ Dixit Alexander: accidit obthalmia ex siccitate ⁊ erit cuꝫ ea prurit⁹ violent⁹: rubedo ⁊ parū lippitudis ⁊ si aderit erit pauca sicca ⁊ dura: ⁊ corpus ⁊ facies patientis macrescūt. Et cura huius morbi est balneatio cum aqua dulci tepida: ⁊ in hoc morbo non fiat minutio.

AA ¶ Ex libro congregationis. Melior cura scabiei est inuersatio palpebre ⁊ puluerizetur desuper galla pistata subtiliter sicut puluis sine aqua ⁊ patiens pcuret tendere palpebraꝫ inuersatam duabus horis vel trib⁹: ⁊ melius est vt dormiat etiam cum medicina superposita: quia hec cura omnino remouet radices scabiei ⁊ non permittit palpebram suscipere aliam materiam. ¶ Dixit filius serap. scabiei oculorū quattuor sunt modi: ⁊ leuior istis est que accidit in superficie interiori palpebre: ⁊ primus est cum accidunt palpebre asperitas cum rubedine: ⁊ secundus est cum accidit maior asperitas dolor ⁊ ponderositas: ⁊ tertius est cuꝫ interiori palpebre accidunt scissure sicut in ventre ficus: quartus est cū ei⁹ status prolixatur ⁊ est in eo magis fortis asperitas. Et prime due species curātur cum medicinis acutis abstergentibus lachrymas: sicut scief rubeum acutum: ⁊ viride: vltime vero due species curantur cum fricatione zuccari aut cum ferro aut cum instrumento: quod vocatur fenich.

B L ¶ De medicinis prohibentibus fluxū humiditatis ⁊ lachrymas descendentes ad oculos. vt sunt fumus thuris prohibet. Idem facit fumus storacis. Item ebanus facit idem. ¶ Diascor. dixit: sarcocolla prohibet supra dicta. Et idem facit cornu ceruinum combustum ⁊ bene ablutum. ¶ Galie. dixit: predicte medicine cornu addatur scief prohibens fluxum catarri quia virt⁹ eius est desiccatiua. ¶ Dyas. farina fabe excoriate emplastrata fronti prohibet fluxū superfluitatem descendentium ad oculos: Albumen oui mixtuꝫ cum thure emplastratum fronti prohibet fluxuꝫ calidū corize ad oculos. Cortices melonum appositi supra frontem faciunt idem. Succus iusquiami mixtus cum medicinis pbibentibus fluxum reumatis calidi facit idē: Semen iusquiami emplastratum fronti prohibet fluxum ne fiat catarracta Folia populi recentia cocta in aceto ⁊ emplastrata prohibent ne fluāt humiditates ad oculos. Fumus thuris valet ad oculos humidos: ⁊ si oculi non sunt apostemati idem facit fumus picis liquide. ¶ Dixit Galienus: crocus pbibet fluxum humiditatum ad oculos emplastratum vel collirizatum cum lacte mulieris. ¶ Diascorides. folia oleastri emplastrata faciunt idem. Fumus gūmi lentisci domestice ⁊ resine ponuntur in collirijs prohibentibus lachrymas. Succus curcume similiter. Amidū valet fluxui venienti ad oculos. Lapis lazuli facit idem. Fructus vitis siluestris mixt⁹ cum sauich ordei emplastratus similiter. Semina rorismarini sunt acuta: ⁊ si terantur bene ⁊ puluerizentur supra caput ⁊ dimissa per tres dies: ⁊ post tertium abluatur prohibet fluxus reumatis. ¶ Dixit locoracos. Fumus pinearuꝫ domesticarum valet ad lachrymas ⁊ prohibet fluxuꝫ. Humiditas concularum mixta cū thure myrrha ⁊ aloe: vel singulariter posite ⁊ cocte ad modū rob si sint linita frons ⁊ tēpora prohibet fluxum ad oculos. Plumbuꝫ fricatū superpositum fronti valet. Fumus sirbe .i. lapis ematbitis valet ad lachrymas. Decoctio radicis graminis ⁊ succus eius est desiccatiuus: ⁊ propterea ponitur medicinis oculorum.

L ¶ Dixit Paulus ex verbis Gali. in megategni. resudatio lachrymarum accidit: aut ex minoritate carnicule anguli maioris: quia si minoratur multum aut omnino deficit non curatur: ⁊ si minoratur aut deficit parum curabitur. Et cura eius est cum mūdificatiōe totius corporis ⁊ capitis: ⁊ postmodum curetur cum medicinis stipticis temperata stipticatione: sicut medicine que fiunt cuꝫ memith ⁊ croco: ⁊ que fiunt cuꝫ spica ⁊ vino. ¶ Dico ꝙ ista carnicula maioratur cum fumo thuris: ⁊ eius similibus. ¶ De faciētibus crescere carnem est refricatio quolibet die suauiter ⁊ cū augmentatur prohibet lachrymarum fluxum.

A B ¶ Dixit. G. in libro signorum. cum dolor oculoruꝫ fuerit cronicus euenit ex fluxu corrize: ⁊ si fluunt insupficie cutis oculorum: accidit ex hoc asperitas palpebre apostema grossuꝫ ponderositas in oculis ⁊ distensio cutis in fronte: ⁊ iuuatur cum medicinis stipticis cum superponuntur ⁊ cum spargitur in interioribus oculi accidit ex hoc lachryme acute scabies ⁊ rubedo coniunctiue: ⁊ non iuuatur emplastris. In libro de humoribus res calide sunt piretrum staphisagria ⁊ trahunt fluxum reumatis per os.

L B ¶ Et dixit euacuantur lachryme per purgationem oculorū ⁊ prohibet fluxum reumatis acuti qui facit corrosionem ⁊ vlcus. ¶ Diascor. in libro virtutis animaliuꝫ aloe desiccat humidos oculos.

B ¶ Buctusen. Cum reuma fluit ad oculos vngantur frons ⁊ tempora ex thur. aloe: ⁊ viscositate concularum. ¶ Albinarax. Galbanū collirizatū pbibet fluxū reumatis ad oculos.

L ¶ Johannitius. Lachryme proueniunt ex minoratiōe carnicule anguli maioris: aut ex multa incisione facta in glādula: ⁊ cum carnicula anguli quando crescit aut ex multa incisione vngule aut occasione medicinarum acutarum.

B ¶ Et dixit fluxuum humiditatum venientiuꝫ ad oculos aut sunt intra craneū aut extra. Et signa que sunt extra craneū est distensio venarum frontis ⁊ temporum: ⁊ cura est ligare caput ⁊ inungere frontem cum stipticis: ⁊ si predicta signa non apparent ⁊ prolongantur fluxus multis sunt mutationibus fluxus est subter craneum.

L ¶ Et dixit: cura fluxus si carnicula que est in foramie anguli omnino deficit non orietur ⁊ si est minorata orietur cuꝫ medicinis facientibus crescere carnem: sicut crocus memithe gūmi arabicum: vinum ⁊ alumnem.

B ¶ Dixit que inuiscantur fronti sunt viscosa desiccantia ⁊ stiptica ⁊ que infrigidant sicut puluis molendini ⁊ farina thuris myrrhe: artatio opium ⁊ albumen oui ⁊ viscositas concularum siluestrium. ⁊ hoc iuuat humiditatibus que fluunt ad oculos ab exterioribus cranei.

L ¶ De bibaresten. Collirium ad lachrymas valde expertuꝫ vnus mirabol. kebul. impastet ⁊ asset in tegula supra igneꝫ ⁊ dimittatur vt rubescat pasta: ⁊ exinde sumatur cortex mirabo. ⁊ teratur cum dauich .i. croci ⁊ collirizetur.

¶ Capitulum tertium cuius rubrice sunt.

⁊ Diascorides acatia iuuat eminentie oculoruꝫ. Farina fabe mixta cum rosis thure ⁊ albumine oui iuuat eminentie pupille ⁊ totius oculi. Succus foliorum oleastri retrahit eminentiam oculorum. Ossa dactilorum combusta ⁊ spica valēt ad idem. Idem faciunt folia rubi emplastrata ⁊ succus ei⁹ desiccatus ad solē ⁊ collirizat⁹ est maioris virtutis. ¶ Dixit. G. in megategni: fluxus ventris iuuat eminentie oculorum. ¶ Ex libro memb. dolen. oculus eminet cum tres musculi mollificantur retinentes euꝫ. ¶ Dico ⁊ hoc euenit: cū aliquis trium musculorum trahit oculum ad aliquam partem. Et musculi mouentes oculum sunt sex. Unus mouet cum superius alter inferius: tertius ad angulum minorem: ⁊ alter ad maiorē: ⁊ duo mouēt eū i circuitu suo. ¶ Itē tres musculi mouēt palpebrā: duo supius: ⁊ vn⁹ trahit eā iferi⁹

FF ¶ Et strabositas ē cū accidit supius aut iferius q̄ euenit ex mollificatōe dictoꝝ musculoꝝ ⁊ q̄ videnť apparēt dupla.

P ¶ Laniatio cornee accidit aliqñ p lōgū ⁊ nō supuenit in ea morbus qui dicitur albula: sed videtur tm̄ esse quedam percussio ⁊ ex hoc euēit ꝙ que videnť apparēt lōgiora q̄ꝫ sint.

⁊ ¶ Dixit iohāniti⁹ spasm⁹ musculoꝝ retinētiū radiceꝫ nerui ꝯcaui nō nocet oculo: sꝫ coadiuuat eū i opatōe sua: ⁊ ex mollificatōe coꝝ emicet oclus: ⁊ cū aderit eminētia sine pcussio

ne ⁊ visus cōsistit in sua dispositione neruus concauus est distensus propter mollificationeʒ musculoꝝ retinentiū eū: ⁊ si deficit visus neruus prebens lucem est mollificatus. Et si eminentia erit ex percussione ⁊ visus in suo statu permanet solus musculus ē lesus: ⁊ si deficit visus similiter neruus est lesus. ¶ Dixit cura eminentie est euacuare corpus cum flobotomia ⁊ fluxu ⁊ carassare cū ventosis nuccam ⁊ spargere aquam salsaʒ ⁊ succū endiuie vel succū virge pastoris: ⁊ alia stiptica mixta supra caput. ¶ Cura spasmi oculoruʒ. In pncipio flobotomet deinde instillet oculo sanguis turturis vel colūbi. ⁊ ponat supra oculū bombix madefacta in albumine oui oleo rosato ⁊ vino ⁊ liget: similiter fiat sequēti die. Et ī tertio die calefiat oculus ⁊ instillet in eo lac ⁊ collirizetur cum collirio: quod vocat sibacon. Et in oculis est musculus quidam retinens radicem nerui concaui semper: ⁊ cum mollificatur totus oculus eminebit: ⁊ si parū mollificatur nocet visui: si vero multū inducet defectū visus: quia neruus distendit multa distensione.

M ¶ Aaron dixit. succus feniculi appositus vl' instillatus morbo oculorū qui assimilatur grano vue aut collirizatꝰ iuuat.

FF ¶ Alchindus. Dixit cum puer respicit ex transuerso suspendat ex parte opposita pannus niger ⁊ cum hoc rectificabitur visus: ⁊ si accidit in vtroqʒ oculo sine rectitudine ponatur coraʒ eo lucerna: quia respiciendo in eam directe rectificabitur visus.

⁊ ¶ De collirijs valentibus pupille. Alexander: acatia valet eminentie oculorum.

OO ¶ Auellane cōbuste mixte cum oleo ⁊ inuncte in iesuch pueri habentis oculos blauos iuuat. ¶ Diascor. dixit ꝙ quidā dixerunt ꝙ oleum croci denigrat pupillas: ⁊ crocus etiā in aqua ductus ⁊ collirizatus valet blaueitati oculorū. ¶ Et īueni si imprimatur radum intus in pomo colloquintide recentis ⁊ collirizetur ex eo denigratur pupilla: ⁊ si ex eo collirizetur gattus denigrabitur pupilla eius. Teste auellanarū trite ⁊ impastate cum aqua ⁊ collirizate denigrant oculos blauos ⁊ reddūt eos antimodinos. ¶ In meamyr. Succꝰ corticum granatorū dulcium instillatus oculis blauis: ⁊ pꝰ horam vnam instilletur succus fol. iusquiami reddunt antimodinos ⁊ succus foliorū iusquiami debet fieri suo tempore ⁊ conseruari: vel. ℞. acatie partem. i. ⁊ galle partem sextā terantur bene ⁊ impastentur cuʒ succo papauerū siluestriū: ⁊ ponantur in panno lineo ⁊ instillent in oculis. Succus solatri instillatus oculis denigrat pupillam. ¶ De iuuamēto mēbro. Morbus qui vocatur blauus accidit ex siccitate cristallini: ⁊ fit oculus blauus.

PP ¶ Galienus in tertio megategni. Cōstrictio pupille accidit ex siccitate humiditatis oculi cum minuitur eius nutrimentum vel ex constrictione tunicarum.

QQ ¶ Et in. xiiij. eiusdem catarracte in principio sui dissoluant cum medicinis ⁊ cum perficientur non sunt dissoluende.

RR ¶ Et in quarto membro. dolen. differentia est inter comprehensibilem imaginationeʒ: que fit ex catarracta: ⁊ que fit ex stomaco: quia imaginatio proueniens oculis aut est ex participatione oculorum ⁊ cerebri ad os stomaci aut ex incohatione catarracte: ⁊ imaginationes prouenientes a stomaco erunt equales in ambobus oculis: ⁊ que fiūt ex catarracta non sunt equales: ⁊ cuʒ tales imaginationes eueniunt ante tres menses vel quattuor. Et patiens non videt per pupillam aliquam nebulositatem morbus est ab ore stomaci: qꝛ si predicto tempore esset imaginatio ex catarracta videret turbiditas in pupillis. Et si morbus nō est tāti temporis inquiratur a patiente si semper imaginationes eueniunt assidue vel leues aliquando: vel aliquando deficiunt omnino: quia que sunt assidue ⁊ semper eueniūt ab ore stomaci: ⁊ cū sunt leues sunt proprie celebrata prima digestione. Et similiter tempore quo patienti imaginationes eueniūt sentit pūctionem in stomaco. Et similiter cum patiens cenat mitigātur omnino accidentia predicta ⁊ deficient: sed cuʒ vna pupilla erit fortiter turbida vel ambe ⁊ non sunt bene clare est incohatio catarracte. Et si interior pupilla naturaliter non est clara respiciant pupille: ⁊ si vna erit turbida magis alia aut inequalis erit catarracte. Et si non est longi temporis imaginatio ⁊ turbido est ex natura pupille: ⁊ non ex catarracta ⁊ cum cibetur patiens minori cibo solito ⁊ cibo generante bonos humores ⁊ inquiratur patiens si bene digesserit: qui si bene digessit ⁊ non videt imaginationes est a stomaco. Et si sunt in eadem dispositione est catarracta ⁊ patiente suscipiente yeram imaginationes deficient si sunt a stomaco: ⁊ si remanent morbus est in substantia oculi. Si vero morbus est occasione stomaci. curatur ex assumptiōe yerepigre breui tempore cum dieta facilis digestionis hoc conuenit cum non sunt oculi naturaliter clari. ⁊ cuʒ oculi in vna dispositione consistunt ⁊ digeritur cibus minorantur imaginationes: ⁊ cum non bene digeritur mouentur: ⁊ cum mouentur cessant: ⁊ cum erit sex mensium aut plurium ⁊ pupilla non erit turbida sed erit clara: morbus erit in participatione ⁊ imaginatiōes que accidunt ex participatione cerebri: eueniunt cum humores colerici ascendunt cerebrum ⁊ inferioribus morātibus adustis: ⁊ in apostemate cerebri. ¶ Dico cum vomuerit patiēs cessabūt veloci motu. ¶ Dixit: ⁊ accidunt predicte imaginationes multe quibus imaginationes: humiditates oculorum sunt multum clare ⁊ virtꝰ visibilis est multa. ¶ Dico ꝙ hoc est sicut sibillatio que inest auribus acute sentientis ⁊ hoc indiget narcoticis.

PP ¶ Et in quarto de accidentibus ⁊ morbo. Constrictio pupille si est naturalis erit visus acutus necessario: ⁊ si accidentalis est malus. Et largitas pupille est mala si sit accidentalis vel naturalis. Et circuitus eius non nocet: quia multotiēs curuatur pupilla ⁊ visus manet in dispositione sua. ¶ Dixit constrictio pupille accidit ex minoratione humiditatis ⁊ nocet visui: ⁊ accidit minoratione humoris albuginei ⁊ remanet vuea sine distensione ⁊ ob hoc minoratur pupilla. Et morbus qui euenit quando non bene videtur non euenit propter constrictionem albuginei. ¶ Et idem in eodem in summa: constrictio pupille accidit ex siccitate: ⁊ hoc accidit decrepitis ⁊ non curatur: ⁊ si accidit ex humiditate curatur: quia constrictio euenit ex humiditate ⁊ siccitate: qꝛ vuea cumulatur ⁊ spasmatur cum est humida aut sicca.

QQ ¶ In tertio meamyr. medici composuerunt in principio catarracte fella ⁊ mel apū: ⁊ que magis valent de fellibus est fel piscis spinule scaros. Et dixit laudatur multum tale fel cuʒ operatio ē pauca. ¶ Dixit Archigenes. fel bistarde curat catarractam: ⁊ fel rachimariū curat illud. ¶ Latyrion dixit: cuʒ cyrurgicus vult extrahere catarractam ferro debemus tenere instrumentum supra catarractā per magnaʒ horam in loco vbi ponitur illud. ¶ Et in principio pronostico. Aqua que coadunatur in oculo stat inter humiditatē que est inter cristallinū ⁊ albugiñ. ¶ Aristotel. in libro problematuʒ. q̄re patiens catarractam ex percussione in oculo non curatur.

OO ¶ Et in comento. particule quarte. afforismorum. G. Blaueitas que accidit decrepitis euenitex superflua siccitate oculorum: ⁊ hec blaueitas est q̄dā spēs aq̄ gn̄ate in oculis.

QQ ¶ Ex libro signorum accidentia superuenientia patienti catarractam sunt sicut cimices: tela aranea ⁊ lucerne duplicitas. Et debilitas visus ⁊ accidit ex repletione capitis. ⁊ qui curatur ab apoplesia epilepsia: ⁊ stomaco ⁊ in hac dispositione inueniuntur ista accidentia ⁊ in oculo nulla erit turbedo: ⁊ accidunt cum his somnia timorosa: permixtio sonni: tinitus aurium: ponderositas capitis cum accidunt ex repletōe ⁊ si accit ex repl'one stōi euēiūt cū p̄dcis accn̄tia stōi. ¶ Dixit color catarracte erit albus aut niger vel blauus vel coloris medij inter rubeum ⁊ nigrum vel coloris aurei. ¶ Et dixit medici moueant palpebram ⁊ fricent ⁊ intueantur eam: ⁊ si aqua spargitur cum refricatione ⁊ reuertitur ⁊ coadunatur cura cum instrumento nō iuuat. ¶ Dixit ⁊ hoc quod medici faciunt est valde malum: quia mouent aquam de loco ad locum: quia reddit eam valde malam ⁊ difficileʒ ad curam instrumenti ⁊ velocis motus. ¶ Dixit: ⁊ si catarracta est lucida clara coadunata ⁊ videtur ꝙ visus perforet eam curatur cum instrumento: ⁊ si est turbida grossa cōgelata ⁊ dura non curatur instrumento. ¶ Dico duo prohibent curam instrumenti: aut fortis grossities aque ⁊ viscositas: ita ꝙ remoueri nō potest. Aut sui fortis subtilitas qua reuertitur cum remouetur. ¶ Ex vltimo phys. cc. cum catarracta instrumento curat ⁊ corpus est repletū: ⁊ adest malitia nociuorum aut patitur sodam accidit ex operatiōe talis instrumenti apostema in tunicis perforatis ab eo: ⁊ totum caput participabit morbis oculorū: ⁊ ob hoc prius dʒ medicꝰ puidē p̄dicta: ⁊ post curā īstrumēti ꝯseruent ocul: ⁊ caput ꝙ nō supuēiat eis ap̄a ⁊ ꝙ nō supuēiat capiti dolor. ¶ Dixit Gal. in. x. iuuamēti mēbrorū. Catarracta coaduna

tur inter corneam ⁊ cristallinum: ⁊ cum instrumentum imittitur valde locum largum inferius ⁊ superius: interius ⁊ exterius: dextorsum ⁊ sinistrorsum: ⁊ proprie videbitur instrumentum cum voluitur in omne latus: ⁊ nihil videtur impellere: ⁊ sic noscitur q̄ sunt ibi loca larga. ¶ Dixit ⁊ cum scindetur cornea istrumēto occurrit primo humor albugineus qui egredietur ⁊ fluet ⁊ multum per foramen factum cū instrumento: ⁊ sequetur ex hoc coartatio oculi ⁊ profunditas eius. Et post hec dixit. humor albugineus est intus in vuea ⁊ fluet de albugineo multum cum vuea perforatur instrumento. Et quia est subtilis dubitatur ex perforatiōe ipsa: ⁊ propterea caput talis instrumenti non debet habere bene acutam punctaȝ: quia si esset acuta non egeret violenta impulsione: sed ideo fit sine puncta vt cum penetrat corneā impellatur vueam nec eam perforat: quia non habet punctā: ⁊ ipsa vuea licet sit subtilis habet super se panniculuȝ quēdam viscosuȝ sicut est panniculus subtilis manens inter testam oui ⁊ vitellum: ⁊ cum instrumentuȝ perforatoriū perueniet ad panniculum illum lubricabitur propter viscositatem eiusdeȝ. Et dixit blaucitas desiccatio vuee. ¶ Dico venit quidam vt curaretur de catarracta cū instrumento que nondum dominabatur nec erat perfecta ⁊ fuit iniunctū patienti assiduare comestionem piscium ⁊ carassatione cū vētosis vt digeref aqueus morbus ⁊ deinde curaretur morbus aqueus cito reiteraretur loco ipsius. ¶ Dixit iudeus. morbus aqueus viridis niger ⁊ multum turbidus: necnon ⁊ croceus oīno curari non possunt. Et dixit: sedeat patiens in aliqua sede ⁊ iunctis simul manibus stringat sub genus sua. Et dixit: ponatur perforatoriū sub cornea: ita quod humor albugineus remaneat sub vuea: ⁊ post curam ponantur super oculos patientis vitellus oui: ⁊ oleum violatū ducta simul madefacta in eis bōbicis ⁊ dormiat supina ceruice tribus diebus: ⁊ postmodum lauentur oculi eius qui si inflātur ⁊ dolent reiteretur medicina ⁊ denuo supina ceruice dormiat septem diebus. ¶ Dixit Tabri: odoratus maiorane valet si dubitatur de fluxu catarractico ad oculos. Iteȝ odoratus olei eiusdem idem facit. Et dixit: cum mouetur catarracta: speratur de cura ipsius: ⁊ si non mouef nulla spes erit de cura eius: ⁊ iuuat in principio catarracte ponere sanguisugas in temporibus. Et valet contra largitatem ⁊ dilatationem pupille carassatio in ceruice. ¶ Dixit Aaron. Catarracta est plurium manerierum. alia est que habet albam aquam subtilem ⁊ alia grossam. ⁊ grossa est diuersorum coloruȝ albi: puluerei: glauci: ⁊ viridis. Et que est albi coloris ⁊ puluerei curatur cum instrumento. ⁊ que cum instrumēto curatur confricetur ⁊ comprimatur palpebra superior cuȝ police ⁊ non moueatur subito: ⁊ etiam palpebra eleuetur si catarracta manet in vno statu ⁊ nō diuiditur nec mouef est curabilis. ⁊ si fricetur ⁊ comprimatur cum police ⁊ diuidif ⁊ mouetur est valde mala. ¶ Dico q̄ hec medicina est valens ad catarractam. Accipe pulp̄. colloquintide ⁊ decoquatur bene: ⁊ exp̄matur ex ea succus ⁊ decoquaf succus vsqȝ ad spissitudinem ⁊ congeletur: ⁊ ex eo accipe partē vnā olei balsami. euforbi. ⁊ salis armoniaci. aā. partē. ℈. pistentur omnia ⁊ misceantur cum felle caprino calefacto ad soleȝ: ⁊ fiat scief: ⁊ ducaf succo cū feniculi. Dixit ⁊ iuuat catarracte collirizare cum sale armoniaco: quia est valde bonuȝ. ¶ De electione alkinō. Seminaketeȝ bene trita ⁊ collirizata oculis valet ad solutionem aque ⁊ expulsionem: ⁊ est de probatis experimentis catarracte.

PP ¶ Paulus: ⁊ aliquando elargatur pupilla: ⁊ que videnf apparent minora quam sint ⁊ possibile est quod visus omnino deficiat ⁊ cura eius est flobotomia ⁊ fluxus postmoduȝ minutio in lachrymalib⁹ ⁊ carassatio cum ventosis in nucca ⁊ sparsio cum aqua salis ⁊ aceti modici super oculos ⁊ faciem. ¶ Dixit: ⁊ aliquando accidit in pupilla constrictio ⁊ que videntur apparent minora quā sint ⁊ cura huius est exercitium moderatum: refricatio capitis ⁊ faciei assidua ⁊ linire faciem cum aqua dulci ⁊ oleis ⁊ collirizare cum colliriis acutis: ⁊ est hoc valde bonum consilium.

S ¶ Et aliquando accidit humori cristallino desiccatio ⁊ erit defectus sue transformationis visus. ⁊ visus similis aque ⁊ non est aqua ⁊ nullomodo curatur.

QQ ¶ Et curatur aqua anteq̄ꝫ perficiatur cum flobotomia: ⁊ purgatione pulpe colloquintide centauf. Et abstineat patiens a balneo ⁊ potu aque quantum potest: ⁊ subtiliet dietam ⁊ prouocet gargarisma.

RR ¶ Et si imaginationes sunt occasione stomaci detur in potum patienti hyera assidue.

QQ ¶ Et hoc est bonum collirium in principio aque. ℞. serapini. ʒ. iij. asse fetide ellebori albi. aā. ʒ. x. fiat ex eis scief ⁊ collirizentur ex eis oculi. Et iuuant aquam oleum balsaminuȝ fel ⁊ mel ⁊ oleum vetus ⁊ similia. Et differentia ē inter morbū predictum pupille ⁊ catarracte: quia ille est multe albedinis: ⁊ non diuiditur nec mouetur. ¶ Alexander. Experimētuȝ in principio catarracte. ℞. ellebori albi. ℥. i. piperis albi. ℥. ℈. Galbani sexta pars. ℥. impastenf cum succo radicum: ⁊ fiant scief ex quibus collirizentur oculi. Et dixit inueni colores aque esse diuerse maneriei: sunt enim coloris fumi nigri: albi: crocei: viridis ⁊ rubei: ⁊ melior his est que est clari coloris sicut color perlarum splendentiū: ⁊ que est alterius coloris non curatur. Dixit sedeat patiens catarractam erectus vt visus eius sit oppositus equaliter visui medici: ⁊ ponat medicus policem supra palpebram superioreȝ ⁊ fricet ⁊ refricet ⁊ eleuet palpebrā velociter: ⁊ si videntur humiditates foraminis vuee dilatari moueri ⁊ coadunari curef cuȝ instrumēto aut superponatur oculis bombix: ⁊ insuffletur in eis calida insufflatione medici: ⁊ deinde eleuetur palpebra velociter: ⁊ si aqua mouetur ⁊ est clara curaf instrumēto. Et si cum aqua est soda non curetur instrumēto: q: additur aqua. Et que est alba bona clara fluxil. ⁊ patiēs potest inspicere solem: ⁊ lucem curatur: ⁊ post curā ipsius cum instrumēto moretur patiens supinus in camera obscura: ⁊ ligentur oculi eius: vt non moueantur: ⁊ vtatur dieta subtili: ⁊ emplastentur oculi cum vitellis oui: ⁊ oleo violato madefacto in eis bombice mundo ⁊ superponatur plumaceoluȝ leue: ⁊ quolibet die innouetur semel aut bis s̄m dispositōeȝ regionis: ⁊ instillef in oculis lac iuuencule mulieris nutrientis puellam cum albumine oui: vsqȝ ad septem dies: ⁊ superponatur tepidum: ⁊ post septem dies ⁊ mitigationem doloris instilletur scief album ⁊ pulverizentur cuȝ puluere leui. Dixit catarracta que similatur perle in qua videntur radij est bona ⁊ instrumento curatur: ⁊ viridis quam non perforant radij est mala ⁊ instrumento nō curatur. ¶ Dixit Symeon: debet esse perforatio cum patiens non videt: nec de nocte nec de die: ⁊ non adest cum ea: neqȝ soda: neqȝ tussis: ⁊ cum perforatur iaceat supinus vt mortuus nō moueatur ⁊ abstineat ab ira coitu ⁊ vino. ¶ De cura inceptōis aque instilletur in narem patiētis fel galli: aut aqua in qua fuerit crocus aut cum pulegio siluestri: aut cum pipere. ⁊ musco. ¶ De electiōibus libri abdala filij hychie. Aqua est diuersorum colorum: ⁊ bona que curatur instrumēto est alba clara sicut perle splendide: ⁊ cum patiens parum videt de die: videtur quod non sit collecta nec curetur instrumento: nisi post collectionem ipsius: ⁊ que celestis coloris est vitrei nigri: viridis ⁊ puluerei curetur sine instrumento. Et cum curatur iaceat supinus ⁊ ligetur caput vt non moueatur ⁊ comedat cibaria leuia velocis digestionis ⁊ ponatur plumaceolum super oculos cum albumine vel vitello oui: ⁊ oleo violato ⁊ remoueatur mane ⁊ sero per tres dies: ⁊ instillef lac vsqȝ ad septem dies ⁊ cum mitigatur post septem morbus ponatur scief album. ¶ Dixit filius mesuey non perforetur catarracta donec colligatur: quia si perforetur ante sui collectionem reuertitur.

PP ¶ De summa de accidenti ex morbo: in dictione tertia. Dilatatio pupille accidit tribus modis ex siccitate vuee ex apostemate superueniente in ea ⁊ ex humiditate eueniēte in interioribus sui: ⁊ que accidit ex siccitate est difficilis curationis: ⁊ que ex apostemate ⁊ humiditate est facilis curationis ⁊ cura horum est cum euacuatiuis. Dixit circuitus foraminis cornee aliquando corrugatur: ⁊ accidit: aut ex siccitate sicut est decrepito: aut ex euacuatione humoris albuginei: ⁊ est differentia in ea: quia que prouenit ex euacuatione habet strictam pupillam. ⁊ alia non.

QQ ¶ Oribasius in principio catarracte iuuat miscere succum feniculorum cum quarta parte mellis: ⁊ bulliant vsqȝ ad spissitudinem ⁊ collirizetur.

PP ¶ Dixit debilitatur visus est dilatatione foraminis vuee: ⁊ que videntur apparent minora ⁊ ad vltimum euenit obscuritas. Cura eius est flobotomia: fluxus incisio venarum lachrymalium carassatio cum ventosis supra hachdayn aspsio super oculos ⁊ faciem aque ⁊ sal. Et ex constrictiōe pu

pille accidit aliqñ minoratio totius oculi: ⁊ aliquando sola. Et curatur cuȝ aqua tepida dulci: ⁊ intrare aquaȝ ⁊ tenere oculos apertos in ea ⁊ collirizetur cũ ea. ¶ Ex libro complementi ⁊ finis. ſcief de fellib⁹ valens obſcuritati dilatationi pupille ⁊ catarracte. Et addit huic ſcief excoriatio viper. hyrũdo cõbuſta. ȝinȝi. pip albũ aq̃ ſalis: ſerapinũ ⁊ myrrha.

QQ ¶ De cura inceptiõis catarracte: cũ aqua coadunaẽ ⁊ digeritur bene cognoſcit defacili ⁊ priuſq̃ colligaẽ eius cognitio ē occulta: ⁊ ſigna eius ſunt quod apparẽt corã patiente tanq̃ cimices parui volantes aut ſicut pili: aut radij: ⁊ cuȝ erit collectio eius pfecta deficiet viſus: ⁊ ſunt hi modi eius aliquis eſt fortis ſubtilitatis ⁊ claritatis ſicut color vitri: aliqs ſicut color niuis: aliqs ſicut color celeſtis: ⁊ aliqs viridis ⁊ color declinãs ad blauitatẽ. Dixit aliqñ accidit cõgelatio in humore criſtallino ſilis aque: ⁊ nõ dȝ inſtrumẽto perforari ⁊ accidit cuȝ aqua opilatio. Et cognitio eius eſt claudere alteruȝ oculoꝝ ⁊ attendere differentias accñtiũ prouenientes ex catarracta ⁊ prouenientes ex vaporib⁹ reſolutis a ſtõ. Et inueſtigandum q̃ ſi imaginatio in principio eſt equalis in ambobus oculis euenit a ſtõ. Et ſi in vno tantũ ex aqua: ⁊ attendendũ: ⁊ ẽt inueſtigandum de tẽpore: ſi eſt trium aut q̃tuor menſiuȝ imaginatio: ⁊ ſi poſt tp̃s predictuȝ non adeſt turbiditas eſt a ſtomaco: q: nõ poteſt eſſe catarracta predicto tp̃e quin pupilla ſit turbida. Et ſilr ſi imaginationes videntur eſſe omni tẽpore fixe: ⁊ vnius diſpõnis eſt ex catarracta. Et ſi aliquo tp̃e alleuiatur. alio vero grauatur: eſt ex ſtõ ⁊ ꝓprie ſi alleuiaẽ tp̃e famis. ⁊ grauatur tempore repletiõis ⁊ cum imaginatiões mitigaẽ poſt vomituȝ ⁊ ex ſuſceptiõe pigre mitigatur dant certitudinẽ: vnde proueniat ⁊ que ſũt ex aqua non mitigaẽ per ſuſceptionem ipſius ⁊ que ſunt a ſtomaco curaẽ ex aſſumptione pigre. Et accidũt imaginationes dolore cerebri ⁊ hoc euenit in acutis morbis cũ apã acutuȝ eſt in anteriori parte cerebri: ⁊ poſt vomituȝ adſunt vt prius. ¶ Cura inceptiõis aque euacueẽ corpus ⁊ caput cuȝ flõmia ⁊ fluxu: ſubtiliatõe diete: collirizatione de fellib⁹ ſucco feniculi melle ſerapiñ. aſſa fetida ꝯdiſio: oleo balſami. pipere armõiaco: galbano: ⁊ oleo veteri: q: hec oia ⁊ his ſimilia valent obſcuritati ⁊ inceptiõi aque: q: ſubtiliant ⁊ mũdificant: ⁊ ponaẽ hec ⁊ alia colliria acuta in diſpõne leuitatis capitis: ⁊ ſit aer ſeptẽtrionalis vt non ſit nec caliditatis: nec frigiditatis fortis: nec fiat capite exiſtẽte repleto: ⁊ inſtilletur poſt hoc oculis lac mulieris: ⁊ caleſiãt oculi vt mitigeẽ dolor. ¶ De aqua dixit Antil. ⁊ Pau. Catarracta colligiẽ ſub cornea cuȝ eſt perfecta ⁊ ob hoc medicine que ſunt fortis diſſolutiõis ⁊ ſubtilis videnẽ valere ⁊ proprie poſt calefactionẽ oculi: ⁊ omnia calefaciẽtia caput ſicut vinuȝ purũ.

¶ Et dico: q: potus paucus vini puri veteris ⁊ calefactio oculoruȝ cũ rebus ſiccis ⁊ vſus pauci cibi deſiccatio corporis ⁊ calefactio ⁊ diſſolutio vapoꝝ icipiẽtiũ ad collectõeȝ iuuãt ⁊ ꝓprie ſi iuuareẽ patiẽs cũ aliqb⁹ d̃ ſcief diſſoluẽtibus.

PP ¶ Johãnitius elargatio accñtalis foraminis vuee erit occaſione alicuius rei diſtẽdentis ⁊ diſtendiẽ aut ex apãte accñte ex ea ex percuſſiõe ⁊ alio aut ex multitudie albuginei: aut ex ſui ſiccitate: ⁊ diſtenditur propterea foramen: ⁊ conſtrictio eius erit aut ex humiditate vuee: aut ex minoratjõe albuginei: ⁊ accidit patienti qd̃ videt quaſi cimices ⁊ pilos: ⁊ non ex inceptiõe catarracte: ſed ex ſiccitate albuginei in aliquibus locis. ¶ Dico dr̃ia eſt iter hec duo: aut erit poſt caliditatem que accidit corpori. aut poſt diminutioneȝ oculi. Aut poſt paucitatem humoris albuginei donec appareat manifeſta minoratio in humore.

RR ¶ Et imaginationum ſunt quattuor modi: aut ex inceptiõe catarracte: aut ex re contenta in ſtomaco aut ex ſiccitate albuginei: aut ex acuitate ſenſus.

QQ ¶ Scief valde bonuȝ ſm qd̃ inueni in libro Harib ponatur colloquintida in aqua ⁊ decoquatur vſq; ad ſpiſſitudineȝ: deinde ſumatur fel hyrci ⁊ deſiccetur in vaſe vitreo ⁊ ex eo accipiaẽ. ʒ. x. ⁊ de ſpiſſitudine collogntide. ʒ. ij. ⁊ ſalis armoniaci. auẽ. i. ⁊ euforbi. auẽ. i. ⁊ coaduneẽ ſimul cũ. ʒ. i. ſerapini ⁊ fiat ſcief ⁊ ducatur cũ ſucco feniculi ⁊ collirizetur ex eo.

QQ ¶ Ex libro anathomie minoris morb⁹ qui vocatur blaueitas cronica eſt congelatio humoris criſtallini ⁊ accidit ex hoc cecitas completa.

QQ ¶ Muſeya. addit medicinis catarracte ſcief in qbus ponuntur ſcief de fellibus ſanguinẽ ſtelliõis: ideſt lacerti. ȝinȝi. piper ſanguinem hyrundinũ ſhabrach. ſpolium vipere.

PP ¶ Et dixit cum dilatatur pupilla ſine mutatione proprij coloris apparẽt q̃ videtur minora. Et cura eſt minutio cephalice ex eadẽ pte caraſſatio cuȝ ventoſis lachdayn ⁊ purgatio: ⁊ deinde ſparſio ſupra caput ⁊ oculos ex aqua marina: aut aqua ſalis cuȝ aceto mixta: ⁊ inſtilleẽ oculis de lacte mulieris poſt collirizationẽ de ſpica: ⁊ aſſiduatio fricatiõis capitis ⁊ oculorum ſuauiter: ⁊ ſparſio aque dulcis tepide: ⁊ inunctio capitis ex oleo violato ⁊ oleo chirino ⁊ collirizationes cum collir. adurente acuto.

QQ ¶ De catarracta. Accipe pelliculã interiorẽ viridẽ ventriculi biſtarde ⁊ mundificeẽ ⁊ deſicceẽ in vmbra ⁊ teraẽ bene ⁊ ex ea factũ colliriũ iuuat. ¶ Dyaſ. ſuccus cepaꝝ cum melle mixt⁹ facto collirio iuuat in p̃ncipio catarracte. Aſſa mixta cuȝ melle facto collirio idẽ. Dyaſ. ⁊. Hal. aqua mellis collirizata facit idẽ. ¶ Paulus pinguedo vipere prohibet fluxuȝ aque. Fella violentia faciunt idẽ. ¶ Dyaſ. ſerapinuȝ daẽ in potuȝ pp fluxuȝ catarracte. Et dixit. Hal. quod ſerapinũ eſt de melioribus medicinis ad hoc. Scorpio marinus collirizat⁹ valet ad catarractã. Vena rubea tinctoꝝ ⁊ ſuccus ei⁹ valet ad ideȝ. ¶ Dico ⁊ ſm aſſertioneȝ Hal. expertus ſuȝ ſuccus mali porcini cũ melle collirizatus valet ad catarractã. ¶ Dyaſ. ⁊. Hal. Euforbiuȝ hȝ virtutẽ exterſiuã ad catarractaȝ: ſȝ punctio eius durat per vnũ dieȝ: ⁊ ob hoc addiẽ mel. ⁊ cum ſcief de melle faciẽte ad hoc. Oleũ nabath petroleuȝ iuuat catarractã. Feniculus facit idẽ. ¶ Hal. nigella mixta cuȝ oleo ⁊ hyrcos inſtillata in nares iuuat in p̃ncipio catarracte. ¶ Dyaſ. lac caprificuũ ⁊ ſuccus folioꝝ eius cuȝ melle mixtus facit ideȝ. ¶ Paulus dixit. q: dixit Hal. cerebꝝ veſpertilionis cũ melle ductũ valet ad idem. ¶ Dico ⁊ ego cõpoſui ſcief breuia de fellibus iuuantia ad hoc. ℞. piper. ȝinȝi. piper. lon. darſini: fecis vini cõbuſte. acori gũmi oleaſtri. rubee tinctoꝝ: cineris veſpertilionũ. cineris hyrundinũ: ſalis armoniaci: euforbi. altit. ⁊ ſerapinum. añ. terantur bene: ⁊ imbibãtur cuȝ felle capre: ⁊ felle piſcis ſpinule donec impaſteneẽ que diciẽ ſchecharos: ⁊ fiant inde ſcief ⁊ ducãtur cum ſucco ruthe. ¶ Aut. ℞. euforbij partẽ. i. piperis ptes q̃tuor impaſtentur cuȝ felle caprino ⁊ felle ſpinule ducte cũ ſucco ruthe collirizetur eſt eni medicina ſufficiens. ¶ De morbis ⁊ accñtib⁹ inſpicienduȝ eſt in oculis patientis catarractã in principio ſi foramẽ vnius oculi dilatatur cuȝ claudiẽ alius ⁊ ſi eſt ita attendenduȝ eſt ſi adeſt tp̃s perforationis ipſius: q: ſi p̃mũ ſignũ deficit etiaȝ cuȝ perforatione erit defectus: vſus q: opilatio eſt in neruo concauo.

PP ¶ Et dr̃ia iter imaginatiões que videnẽ ſicut cimices ⁊ alia aut proueniũt ex catarracta: aut ex groſſitudie diuiſiõis humoris criſtallini ⁊ ꝓueniẽtes ex catarracte accidũt ꝯtinue ⁊ que ꝓueniũt ex humore albugineo ſunt aliqñ leuiores.

QQ ¶ Dixit Hal. in libro medicinaꝝ compoſitaꝝ morb. myrrha mortifera mixta cuȝ lacte alicuius ſpeciei anabule mortifere expellit catarractã cũ eſt ſubtilis in p̃ncipio. ¶ Et i libro tyriace ceſaẽ. cerebꝝ veſpertilionis mixtũ cuȝ melle ⁊ collirizatũ valet fluxui catarracte. Et ideȝ facit cerebꝝ ouis. Et dixit in eodẽ libro. fel aialis dabali cũ melle facit idẽ. ¶ Ex libro ſignoꝝ. cognoſciẽ catarracta ꝓueniẽs oculis ſi eleuetur ſuperior palpebra ⁊ recipiat patiens inferius verſus os ſuũ ⁊ fricetur oculus cũ police vt manifeſtius videaẽ: q: per motuȝ cognoſceẽ nã catarracte: q: ſi eſt lucida ⁊ pforaẽ viſu eſt bonũ ⁊ ſi eſt groſſa ⁊ turbida maluȝ. ¶ De libro. meamyr. dixit Hal. antique medicine cataracte ſunt de fellibus ⁊ ſcief de myrrha. Et dixit laudãtur medicine facte de fellibus: ſȝ nõ manifeſtaẽ aliqñ ex operationib⁹ ſuis niſi parum. ¶ De collirijs expertis: ſcief valens in p̃ncipio catarracte tollens pãniculũ oculoꝝ ⁊ ꝓhibẽs dilatationẽ pupille. Accipe fel vaccinũ ⁊ ponaẽ in ſcutella ⁊ ligetur. ʒ. i. aſſe in petia ⁊ ducaẽ in eodẽ felle calefacto donec diſſoluaẽ aſſa ⁊ addaẽ ʒ. i. balſami ⁊ ponãtur ad ignẽ donec inſpiſſentur ⁊ fiat ſcief ⁊ cõſerueẽ: q: eſt valde mirabile. ¶ Dico hec medicina indiget alia cura vl̃ preparatõe. ¶ Et inueni in quodã libro dȝ locari corã medico patiẽs catarractã i oppoſito ſolis: ⁊ poni polex ſupra palpebrã ſuperiorẽ. ⁊ eleuare ſubito: ⁊ inſpiciatur: ⁊ ſi nõ moueẽ cureẽ pforatiõe: ⁊ illa que diuidiẽ ⁊ coadũaẽ eſt icurabilis. ¶ Johãnitius catarracta accidit iter vueã ⁊ humorẽ: ⁊ eſt quedaȝ humiditas ſpiſſa congelata in foraminibus vuee. ⁊ petrificaẽ ⁊ diuidit inter criſtallinũ ab operatiõe ſua. Et cognitio p̃ncipij catarracte eſt difficilis: q: cuȝ eſt coadunata defacili cognoſciẽ: q: cũ accidit ⁊ non

est coadunata apparent corã oculis similes paruis cimici-
bus volantibus: aliqbus apparent sicut pili: ⁊ aliqbꝰ appa-
rent radij: ⁊ cũ morbꝰ coadunatꝰ existit deficit visus oĩno.
Et colores huius sũt diuersi. alij assimilãtur aeri: alij vitro:
alij albedini: alij viridi: alij celestino: alij blanco: ⁊ hoc cũ est
fortis cõgelationis nõ curaᷓ ꝑforatiõe: ⁊ ante ꝑforationem
claudaᷓ vnus oculus ⁊ si nõ dilataᷓ foramẽ alterius ĩfirmi:
oculi nõ curatur ẽt si perforeᷓ bona ꝑforatione nõ videret:
q2 defectus visus nõ prouenit ex catarracta: ꝫ ex neruo cõ-
cauo: Et aliqñ imaginatiões ꝓuenientes in ꝑncipio catarra
cte eueniunt a stõ: ⁊ dĩntia inter ista est ꝙ si imaginatio est
in ambobus oculis eq̃lr est a stõ. Et si in vno aut ambobus
ineq̃lr est ex oculis. Et inquirendũ de tpe si post tres aut q̃-
tuor menses affuerit imaginatio: ⁊ in pupillis non est nebu-
lositas nec turbedo: ꝫ claritas est a stõ. Et si nõ est tanti tẽ-
poris inquirendũ. Naꝫ si est imaginatio continua vel aliqñ
leuis vel aliqñ grauis: q2 eius continuatio est signuꝫ catara
cte. Et si mitigatio ⁊ leuitas eius accidit aliqñ. ⁊ aliqñ nõ ẽ
ex stõ: ⁊ proprie cũ in eo est indigestio ⁊ mitigatio eiꝰ ẽ post
cibi digestionẽ. ⁊ si cum leuitate imaginationis sentitur pun
ctio proprie in stõ: ⁊ cum euomuerit aliquaꝫ superfluitatem
pungenteꝫ mitigabiᷓ eius imaginatio signum est quod sit a
stõ: ⁊ si iuuaᷓ patiens cũ pigra ⁊ mitigatur eo tpe imagina-
tio signũ: quod est a stõ: ⁊ curatur cuꝫ predicta pigra. Et illa
que prouenit ex cataᷓ. non curatur cuꝫ pigra. ❡ Antilis di-
xit. Catarracta accidit i oculis ex friditate ꝯplõnis. ⁊ coadu
natur friditate aeris ⁊ humiditate oculoꝝ: ⁊ illa curatur cũ
ꝑforatiõe que est temperate congelationis: ⁊ que est fortis
congelationis ⁊ nimis subtilis non curaᷓ perforatiõe ⁊ cuꝫ
fricetur palpebra cuꝫ police ⁊ moueᷓ ⁊ nõ vĩ moueri a loco
suo nec reuertitur est cõgelatio. Et illa que ẽ coloris ferrei
⁊ plumbi est temperate cõgelationis: ⁊ dꝫ perforari: ⁊ que ẽ
coloris gipsei vel niuis: est nimis conglobata: ⁊ nõ dꝫ perfo
rari. ❡ Dico preuidendũ est in his. ❡ De libro cõgregatio
nis inueni. ❡ Dixit patientes catarractã nõ debẽt vomere:
q2 vomitus inducit fluxuꝫ reumatis. ❡ Antilis dixit. cuꝫ ꝑ-
foraᷓ oculi patiens loceᷓ in vmbra opposita rotũditati so
lis: ⁊ teneatur eiꝰ caput bene ⁊ respiciat versus angulũ ocu
li maioris declinando versus angulũ minorẽ cũ intensa in-
spectione: ⁊ prolonget medicus ĩstrumentũ a nigredine ocu
loruꝫ inquantũ est acuitas visus: sic ꝙ in introitu instrumẽ
ti approximet pupille: ⁊ eadẽ accipiaᷓ ampluꝫ radi ⁊ ponaᷓ
in loco perforationis instrumẽti: ⁊ imprimaᷓ vt appareat ve
stigiuꝫ eius: vt sit instabilitas vel fallibilitas. potius in ꝑfora
tione ⁊ in cõgregtões vestigij: ⁊ quantitas instrumẽti ꝓpor
tioneᷓ ad locũ pupille: vt nõ trãsgrediaᷓ metam suaꝫ nisi ad
quantitatẽ grani ordei ad plus: ⁊ nõ sit vltra locuꝫ ⁊ si acies
instrumẽti erit longior obuoluaᷓ in ea aliqd vt nõ trãsgre-
diatur. Et melius est instrm̃ hẽat indumenta in eo vt appo-
naᷓ in eo ⁊ remoueãtur prout necesse fuerit. ⁊ ponaᷓ dein-
de acies instrumẽti vbi designatũ extitit cũ rado ⁊ perfore-
tur coniunctiua ⁊ cornea: q2 ex tunc vuea impelleᷓ: ⁊ nõ per
forabiᷓ ꝑꝑ viscositatẽ existentẽ super eã ⁊ aciẽ instrumẽti q̃
nõ est acuta ⁊ cuꝫ instrumẽtuꝫ est in oculis ponaᷓ suꝑ ocu-
los os tuũ: ⁊ insufflетur in eis vt pupilla recta permaneat: ⁊
instrumẽtũ stet in loco debito: ⁊ exinde inspiciaᷓ caput ĩstru
mẽti: si nõ appropinquaᷓ rõne imprimaᷓ paruꝫ: ⁊ si transit
locũ cataᷓ. trahaᷓ vt sit equalis cataᷓ. ⁊ cũ sic factũ fuerit ele
uetur caput instrumẽti paꝝ per superius: vt acies ĩstrumẽ-
ti existens interius deprimaᷓ inferius: ⁊ sic faciẽdo vt catar
racta deprimaᷓ in inferiori parte oculi. Et si catarracta erit
difficilis: q2 cũ imprimitur iferius reuertaᷓ superius trahaᷓ
ad partes vbi videbiᷓ leuius: ⁊ ad extrahẽdũ: donec videat
patiens ab ea hora. ⁊ cum perficitur hoc extrahatur instru-
mentuꝫ foris ⁊ iponaᷓ in oculis albumen oui: ⁊ oleuꝫ ro. tri-
duum: ⁊ semꝑ iaceat patiẽs supinus. ⁊ post hoc collirizetur
cuꝫ scief albo: q2 impoſſe est quin oculi doleant. Et cuꝫ vnꝰ
oculus perforatur ligetur alius: ⁊ silr iaceat supinus: ⁊ dor-
miat supinus: ⁊ ligetur alter oculus. Et dormiat in camera
obscura: ⁊ sepius ⁊ cõtinue requiraᷓ: vt constet de dispõne
ipsius ⁊ caueat a sternutatiõe: locutiõe: ⁊ tussi: ⁊ dissoluatur
vsqꝫ ad tres dies preterq̃ꝫ si emineret necessitas. Et si ne-
cesse fuerit reintromittere ĩstrumẽtũ per ideꝫ foramẽ intro-
mittatur nec cito cõsolidetur. ❡ Halie. in catarracta ꝑfora
tor dꝫ tenere catarractã diu sub instrumẽto ⁊ in loco i quo
deprimere eã voluerit vsquequo adhereat cõpleta intusca

tione in loco ꝑdicto. ❡ Et dixit in libro de accidẽti ex mor-
bis ingeniũ perforatõis ẽ ⁊ melioratio vt patiẽs sentiat par
uum dolorẽ: ⁊ vt nõ moreᷓ in loco lucido: nec recte in oppo
sitio solis: ꝫ declinet parũ in eo. Dixit Antilus: ⁊ aliqui aper
uerunt sub pupilla: ⁊ extraxerũt catarractã ⁊ põt esse cuꝫ ca
tarracta ẽ subtilis: ⁊ cũ est grossa nõ poterit exhi: q2 humor
egredereᷓ cũ ea. Et aliqui loco instrumẽti posuerũt conci-
liuꝫ vitreũ ⁊ sugendo eaꝫ surerũt albugineũ cũ ea. ❡ Dixit
Alexãder fel taba valet ad catarractã. Fel lupi valꝫ ad idẽ:
q2 hꝫ violentiã ꝑforatiõis: ⁊ valet ẽt omnibꝰ spẽbus hasce.
Fel vulturis mixtũ cuꝫ pharasion. i. marubio vꝫ: ⁊ si fel lepo
ris spgiᷓ suꝑ catarractã ꝓdest ⁊ remouet. Dixit fel canis vꝫ
hñti in oculis carnẽ mortuã ⁊ ꝓhibet fluxuꝫ cataᷓ. cronice.
Et succus anagall. auricule muris iuuat pãniculo oculorũ
mixtus cum melle. stercus muris valet catarracte. ❡ Dixit
buccigesu. aq̃ que moueᷓ ⁊ cito reuertiᷓ nõ iuuaᷓ ꝑforatio-
ne. ❡ Dixit filius Serap̃. Aqua accidit in foraminibꝰ vuee
infra eã ⁊ humorẽ cristallinũ. ❡ Dico ꝙ hic approximauit
certitudini ⁊ ego noui bñ locũ certum cataᷓ. ❡ Dixit aq̃ cla
ra ⁊ lucida dꝫ perforari: ꝫ turbida nõ. Et dixit iuuat in ꝑnci
pio cataᷓ. iera magna ⁊ sibi similes. ⁊ de scief steotiphã ⁊ ho
norate: ⁊ silr de scief de fellibꝰ: ⁊ oẽ fel mixtũ cuꝫ melle ⁊ suc
co feniculi iuuat magno iuuamẽto. ❡ Dico ꝙ hmõi scief ð
fellibus cõposui ego. Fel caprinũ abluaᷓ: ⁊ in q̃lꝫ vncia ipsiꝰ
ponãtur. ʒ. ij. asse ⁊ euforbij. ʒ. i. dissoluantur in succo ruthe ⁊
impastentur ⁊ fiant scief.

RR ❡ Dixit museya cuꝫ patiẽs viderit imaginatões ꝯtinue vno
oculo morbus proprie est in oculis ⁊ econtrario.

QQ ❡ Et dixit cũ catarracta est coadũata ⁊ patiẽs neqꝫ de die
neqꝫ de nocte videt ⁊ est sani ⁊ fortis corporis nõ hñs sodã
neqꝫ corrizã neqꝫ tussim ⁊ poterit abstinere ab ira motu vi
no ⁊ coitu dꝫ curari ꝑforatiõe: ⁊ si nõ: cura eiꝰ est suꝑflua: q2
aut aqua reuertitur aut fortificabiᷓ dolor si patiᷓ sodaꝫ.

PP ❡ De dilatatiõe pupille. Farina fabe ipastata cũ vino iuuat
dilatatõe foraminis pupille. ❡ Dico inueni in antido. vete-
ri ꝙ scief ð fellibꝰ valẽt dilatatõi eiusdẽ. ❡ Et i cõgregatio
⁊ alijs libris de qbꝰ suꝫ certus: ꝙ medicine valentes ad flu-
xuꝫ aque ad oculos valent dilatatiõi: ⁊ hoc inueni colliriuꝫ
in libro cõgregati. valens inceptioni aque ⁊ dilatatiõi pupi
le sicut scief de fellibꝰ. ❡ Et in libro memorie: ꝙ scief de fel
libus valent dilatatiõi ⁊ sicut quodlꝫ fel ꝑ se cuꝫ misceaᷓ cũ
succo feniculi ⁊ fauo mellis: ⁊ alijs medicis collirizatis recẽ
tibꝰ silr ⁊ gũmi cũ medicinis oibꝰ curãtibꝰ catarractã: ⁊ hꝫ est
recepta collirij qð ꝑdiximꝰ. ℞. ruthe siluestris: vl' domesti-
ce si siluestris nõ ieniᷓ: boracis armenici: semẽ radicũ aloe
croci: sinap̃. sal' idiañ. pipis nigri. añ. ʒ. iij. ameos salis armo-
niaci: ⁊ viride eris. añ. ʒ. ij. ℈. ossiũ mirabo. keb. ꝯbustoꝝ: semi
nis feniculi: pipis albi. ⁊ spume maris. añ. ʒ. iiij. climie auree.
lapis alumis marcasite es ꝯbustũ: ⁊ succũ curcu. añ. ʒ. v. pul
loꝝ hyrũdinũ cõbustoꝝ: salis armõiaci corticis salicũ ⁊ suc
cũ coꝝ. añ. ʒ. x. myrrhe. ʒ. vi. pipis longi. ʒ. iij. ℈. nigelle. ʒ. iij. tu-
cie idiañ. ʒ. iij. ℈. teraᷓ oia bñ ⁊ ibibãᷓ cũ succo puro ruthe.
succo radicis ⁊ feniculoꝝ ꝑ dies septẽ ⁊ fiãt scief ⁊ desiccẽᷓ
in vmbra ⁊ collirizeᷓ cũ eis ieiuno stõ ⁊ tpe somni quolibet
die: ⁊ satur nõ collirizeᷓ ex eis ⁊ hmõi scief iuuant. ❡ Aliud
bonũ: accipe euforbij: assa ꝫinꝫi. pip. fecẽ vini cõbusti teraᷓ
⁊ ipasteᷓ cũ felle spinule ⁊ fiãt scief ⁊ ducti cuꝫ succo ruthe
collirizenᷓ. Et iuuat multũ dilatatiõi pupille. ❡ Aliud. ℞.
pipis pluries cribrati ptẽ. i. eufor. ptẽ. ℈. ⁊ fiãt scief impastate
cũ felle capño ⁊ collirizeᷓ. Aut accipe solũ piꝑ mixtũ cũ fel-
le capño ⁊ ductũ cũ succo ruthe: aut succo feniculi collirize-
tur: ⁊ ẽ iuuatiuũ. ❡ Dico inueni i q̃dã libro fructꝰ: ⁊ nõ dico
de q̃ iuuat dilatatiõi pupille eo ꝙ ẽ siccũ i tertio gradu: ⁊ nõ
noui hũc fructuũ: ꝫ ex doctrina huiꝰ ꝙ dilatatio erat ex hu-
miditate. ❡ Medicine stiptice iuuãt dilatatiõi pupille cum
nõ sũt fride ⁊ idurãt carnẽ: ⁊ ꝑꝑea vĩ ꝙ collirizatio cũ salgẽ
ma ẽ melior cura q̃ possit ineniri. Et silr allumẽ ⁊ collir. que
fiũt ex acatia ⁊ eiꝰ silia. ❡ Scief de fellibꝰ q̃ ꝑnominauimus
℞. fel spinule fel yrcinuꝫ: ⁊ fel milui. añ. desiccenᷓ ⁊ ipasteᷓ
cũ succo feniculi bullito ⁊ colato: ⁊ fiãt scief. ❡ Dico accipe
fel hyrcinũ siluestre vl' domesticũ desicceᷓ ⁊ pisteᷓ ⁊ miscea
tur cũ succo feniculi bulliti ⁊ colati ⁊ fiat scief. ❡ Hali i affo-
rismis. Cũ in oculis adest defectꝰ nutrimẽti ⁊ desiccanᷓ erit
pupilla eiꝰ stricta eo qð hũiditates cũ sũt tẽperate distẽdũt
pupillã tẽperate: ⁊ cũ sũt suꝑflue distẽdunt forti distensione
larga ⁊ mala. ❡ Dixit buccigesus folia scariolaꝝ q̃ ẽ q̃dam

spēs endiuie iuuant dilatatiōi ꝓueniēti ex ꝑcussione. ¶ Johānitius. dilatatio accidit aut sine occasione manifesta aut ex ꝑcussione ⁊ casu. Et que accidit ex ꝑcussiōe est morb⁹ acutus ꝓueniēs ex apāte ⁊ accidit in vuea. Et que accidit sine manifesta occasione est morbus cronicus ⁊ pluries accidit mulieribus ⁊ pueris: ⁊ quibus euenit carent visui: ⁊ si vidēt: vident parum ⁊ minus quam sit res.

QQ ¶ Scief de fellibus. Accipe fella ferarū ⁊ auiū ⁊ sanguinem stellionis ⁊ hyrundinū cōbustaꝝ spolia viperaꝝ zinzi. ⁊ pip albuȝ fiant ex his scief cū succo feniculi: ⁊ ducantur in tabula ebani ⁊ curatur catarracta in principio.

PP ¶ De morbis ⁊ accñti in libro oculoꝝ. Foramen vuee dilataē: ⁊ ei⁹ dilatatio aut est nālis aut accñtalis. Accñtalis accidit ex multiplicatōe albuginei existente intus in eo ⁊ distēditur forti distēsione: ⁊ ob hoc dilatatur ei⁹ foramē. ⁊ hec ē dillatatio accñtalis. Aut dsiccaē vuea ⁊ distēdiē ei⁹ foramē ⁊ hec est distensio substantialis ⁊ proprie accidit vuee non accñtalr: ⁊ strictura foraminis accidit: aut accñtalr: aut nāliter. Nālr accidit ex mollificatiōe vuee que accidit ex humiditate vincente suā cōplōnē accñtalē. Accñtalis est ex minoratiōe humoris albuginei nō distendētis vueā. ⁊ ob hoc erit foramē strictū. ¶ Dico percepi ex hoc dicto q͏ foramē vue elargaē ⁊ ꝯstringiē nō ex supfluitate p̄dicta: ꝫ nō strigiē aliqñ ex multitudine lucis ⁊ dilataē ex paucitate occasione dicta de neruo cōcauo. Nā si eēt ita q͏ foramē vuee ñ dilatareē nisi humiditate distendēte eā. aut ex siccitate vincēte: aut ex aduentu spiritus qui reuertiē ad eā cū claudiē seu cooperiē: oculus vnus nō elargareē in obscuro nec ꝯstringereē in lucido. Cura hec est in his oībus morbis est ingrēdū a patiente: de cōsuetudine dieta ⁊ eius cōplōne. Deinde habita hoꝝ noticia cureē strictura pupill. cū humectatiuis dissolutiuis ⁊ mollificatiuis sicut cū lacte: sternutatiōe: balneo ⁊ vino. Et dilatatio eius cū contrarijs cureē. ¶ Dixit Gal. strictura pupille cum est nālis accidit ex ea acuitas visus ⁊ cū sit accñtalis est valde mala: q̄ꝛ prouenit ex minoratōe defectus humoris. Et hoc dixit in libro de morbo ⁊ accñti. Et strictura pupille proueniens cā humiditatis oculi ⁊ mollificatione ei⁹ curaē facile: q̄ꝛ desiccare humiditatē est facilius quā humectare siccitatē. ¶ Dico inordinate locutus est in his. Gal. q̄ꝛ opiniōis ei⁹ fuit q͏ est strictura pupille proueniret acuitas visus: ⁊ est mala cū prouenit ex siccitate: igiē cum est ex humiditate nō dȝ nocere visui: ꝫ addere sibi acuitatē. ¶ Dixit Buctigeē. Cum pupilla est stricta patiens videbit res maiores quaȝ sint. ⁊ iuuaē si deniē ei pillule cochie. Et si spargaē super caput faciē ⁊ oculos eius aqua cal'a cū medicinis aromaticis calefacientib⁹: ⁊ si fiant hec scief. ℞. opoponacis. ʒ. i. paparina. ʒ. iiij. viride eris. ʒ. i. fiat ex his scief. ¶ Dico dilatatio pupille ſm meā opinionē est cum accidit mollificatio. ⁊ strictura accidit ex spasmo: ⁊ ſm hoc curetur.

¶ Capitulum quartum cuius: rubrice sunt.

F De debilitate visus: ⁊ eius defectu: ēt in. c. p̄. 2. ⁊. 3.
Z De conseruatione visus: ⁊ eius acuitate: ēt in. c. 2.
BB De aschē. s. q videt prope ⁊ nō longe: ⁊ ꝯuerso: ēt i. c. 2.
P De vlcerib⁹ oculoꝝ ⁊ ruptura pāniculoꝝ: ēt i. c. p̄. 2. ⁊. 3.
SS De mutationibus oculorum in rebus visus.

F In quarto membroꝝ de interioruȝ cū oculus est integer ex dispōne sua ⁊ visus deficit morbus est in neruo cōcauo: aut ex apāte: aut ex duritie: aut ex opilatiōe: aut ex aliqua mala ꝯplōne. ¶ Dico habetur ex cōmuni opinione q͏ vsus multe comestionis salsoꝝ debililant visum: ex sola eoꝝ siccitate ⁊ in habētibus corpora humida nō apparet nocumētuȝ coruȝ: ⁊ ex cōmuni opinione hētur q͏ coitus debilitat visuȝ: ⁊ mee opinionis est ſm qd dr̄ superius. ¶ Ex summa dictiōis q̄rte i megategni. Nocumētū accñs visui manēte oculo in sua dispōne aut est occasione instrumēti visus aut occasiōe spiritus visibilis ⁊ nocumētuȝ accñs neruo: aut est ex apostēate aut ex mala cōplōne. Et signa apātis calidi accidētis neruo cōcauo sunt repercussio: rubedo: ⁊ ponderositas cuȝ defectu visus: ⁊ apātis ꝓueniēte ex flegmate. Et ex melia sunt signa ponderositas ⁊ defectus caliditatis: ⁊ dr̄ia inter ea dignosciē prolixitate tēporis qm̄ apostema durū non eueniet nisi longo tempore aut. añ. parū. Et signa male cōplōnis calide in neruo sūt violenta inflatio oculoꝝ ⁊ defectus visus. Et frigide cōplōnis sunt signa friditas in oculis: vt niuis ⁊ defectus visus: ⁊ siccitas ⁊ humiditas faciēt defectuȝ visus decrepitis: ⁊ pueris. Decrepitis pp siccitatē. Pueris pp humiditateȝ. Et signa opilationis nerui. sunt q͏ accidit subita ponderositas in loco. ¶ Et in. 4. dictiōe: de accñtib⁹ ⁊ morbis. Dixit Gal. multi inspiciendo eclypsiȝ solis subtiliter: aut euenit eis ex hoc defectus visus oīno aut infixa debilitas visus. Et qñ aderit cum defectu visus nocumētuȝ in omnib⁹ sensibus nocumentū illud euenit a cerebro. Et si nō pole est q͏ nocumētū sit in nerno concauo aut ex opilatione. Et cognitio est eius claudere alterum oculorum: aut ex mutatiōe loci lucidi ad obscurū. Et aliqñ accidit ex coadunatiōe cornee: ex coartatione. ex siccitate: ⁊ duritia ei⁹ dibilitas visus: ⁊ hoc pluries euenit decrepitis ⁊ qñqȝ iuuenibus. Et si cuȝ strictuȝ pupille nocumētū erit ex siccitate manēte in ambobus oculis. Si vero sine strictura pupille est desiccatio i p̄dicta cornea solū sic euenit in etate decrepita cura ē hūectatio ⁊ apire oculos i aq̄ dulci tepida ⁊ vti dieta humi. ⁊ silib⁹.

Z ¶ Et in tertio meamyr. aliqñ misceē cum medicinis calidis acuentibus visum aliquid ex medicinis fortiter stipticis ad ꝯfortationē substātie oculi ⁊ fortificationē eius necnō ⁊ cōfortationē operatōis ipsius sicut cū medicinis cōpositis ex zinzi. sale. armoniaco: pipere. ⁊ mirabo. keb. ¶ Dixit medicine ꝓhibētes nocumētū euenire oculis sunt medicine que ꝓhibent ne fluāt humiditates ad eos. ¶ Et inueni curas dissolutionis morboꝝ vuee ⁊ non fluant humiditates ad eaȝ: q̄ꝛ laudabiliores medicine sunt ⁊ sum expertus fraugi diciē marchasita fraugi: ⁊ eius recepta inueniē in tertio meamyr. ¶ Dico ⁊ eo pono loco eius tuciā: antimoñ. lapid. emathitis. es vstuȝ: ⁊ climiā trita oīa bene ⁊ abluta: ⁊ sup omnia ex his palpebre cū rado illinita: q̄ꝛ valde bene desiccāt ⁊ postq̄ȝ trita fuerint imbibantur cum succo corticum granatorū semel: ⁊ iterū semel bene cū eo pistentur ⁊ desiccentur ⁊ denuo terantur ⁊ cōseruentur. Et hoc colliē. non ꝑmittit oculos humectari: ꝫ nō assidueē: q̄ꝛ desiccat ⁊ inducit casuȝ pēnulaꝝ. ¶ Et inueni q͏ vlr diciē quod oleum balsami acuit visum ⁊ cōseruat eius salutē cum apponitur in scief.

F ¶ De cura dibilitatis visus. Fel bistarde cū succo marrubij cum melle remouet velociter debilitatē visus. Iteȝ collirium factū ex myrrha ⁊ pipere. añ. valet. aut crocus pip ⁊ fel tauri mixta simul valent. ¶ Et in dictiōe decima de iuuamentis mem. accidit decrepitis elargatio ⁊ est causa defect⁹ visus. ¶ Dixit Iudeus. ploratus nimius debilitat visum: ⁊ inducit tysim oculorum.

Z ¶ Dixit Tabri. q͏ inuenit in libris indiañ. q͏ conseruaē sanitas oculoꝝ cū collirio facto ex succo curcume qualȝ ebdomada semel: quia expellit grossitiem humiditatis ipsorum.

F ¶ Dixit Aaron. Cuȝ deficit visus ⁊ oculus in sua dispōne cōsistit: attendendū est si cuȝ eo est nocumētuȝ in alijs sensib⁹ morbus est in cerebro: ⁊ si nō morbus est in duobus neruis concauis Et si opilatio est in neruo concauo nō dilataē pupilla vnius cū clauditur alius. ¶ Masuyiobey. dixit operatio climie ⁊ tucie ac earum similiū est ad desiccanduȝ fluxuȝ ⁊ humiditatē oculoꝝ. Et ideȝ faciunt cancri marini. antimoñ. lapis emathitis: ⁊ siles: ⁊ marchasita ⁊ pue cōcule.

Z ¶ De elect. alchindi. Collirium conseruās ⁊ acuens visuȝ. Accipe tuciaȝ ⁊ teratur ⁊ laueē species in aqua ⁊ desiccata. ℞. ex ea auē. v. antimonij: ⁊ marchasita abluta semel vl bis. añ. auē. ij. teranē cum aqua tribus diebus quolibet die per horam vnam: deinde eiecta aqua desicceneē ⁊ post imbibātur cuȝ succo maiorane depurato ad ignem: ⁊ denuo siccentur ⁊ postmodum addantur. auē. i. de succo: ⁊ de camphora. danich. 5. ⁊ terantur bene ⁊ cōseruentur ⁊ est bonum.

F ¶ Dixit Paul. Curatur debilitas visus cum minutione brachij: ⁊ postea lachrymalis: ⁊ appositione sanguisuge in temporibus: ⁊ fricatione extremitatum: ⁊ cum prolongatur status morbi prouocentur sternutatiōes: ⁊ vomitus ieiuno stomaco: deinde curetur cuȝ collirijs valentibus ad hoc: sicut cum scief de fellibus: mell. feniculo pipere ⁊ similibus scief. ¶ Dico composui scief hoc: ⁊ est bonum. Accipe tuciā galbani: ⁊ impastentur: ⁊ fiat scief ⁊ collirizeē. ¶ Dixit galbanum iuuat debilitati visus. ¶ Et inueni si prohibitio visus est a cerebro sentitur soda aut tinnitus ⁊ sibilatio in capite ex precedente percussione capitis aut alio. Et si est in istrumento visus eius cognitio est: q̄ꝛ pupilla elargatur qñ clauditur alius oculus: ⁊ si nec a cerebro neqȝ est ex in instrumēto cognoscitur: q̄ꝛ morbus est in oculis ⁊ ex tunc inspiciēdū

eſt in pupilla oculi ⁊ in inſtrumentis ipſius. ¶ Dixit cū debilitas viſus: ⁊ dilatatio pupille proueniūt in pncipio aque morbi catarracte colliriū de fellibus: dimittere aſſiduationeꝫ groſſorum ⁊ potus yeraruꝫ. eſt magis iuuatiua cura paralyſis. Et ſi cum ipſa debilitate eſt ſoda: ⁊ eſt in ceruice fiat coctura in brachijs patientis. Si vero eſt in anteriori parte capitis illaqueentur due arterie temporum eius: ⁊ ſm hoc conſilium viſus in ſua diſpōne manebit. ¶ Dico inducētia debilitatem viſus ſunt ſicut anetū caules: lenticule baſilicō: citraria: ſal carnes groſſe acetum ⁊ coitus.

5 ¶ De electione Johannitij. Refrigeratio q̄ fit ex ſuccis granatorū ⁊ vocat̄ abſterſio oculoꝝ ſculptorū. Accipe granata dulcia ⁊ acetoſa bone acetoſitatis: ⁊ cōprimantur ⁊ vtrumqꝫ ſuccus per ſe ponatur. Deinde quilibet ipſoruꝫ ſuccoruꝫ mittatur in vaſe vitreo ſemotim: ⁊ opilent̄ orificia vaſoruꝫ ipſoꝝ: ⁊ ponant̄ ad ſolem per totuꝫ menſeꝫ Junij Julij ⁊ Auguſti: ⁊ quolibet ipſoꝝ triuꝫ menſium colentur: ⁊ fex eoruꝫ proiciatur de menſe in menſem. Deinde miſceantur equaliter ⁊ in pondere vnius rotuli iſtoruꝫ ſuccoꝝ quorūlibet ponētur he res. ℞. aloe piperis. piperis longi: ⁊ ſalis armoniaci. añ. ʒ.i. ⁊ terantur bene: ⁊ imbibant̄ cum ſuccis predictis ⁊ ꝯſeruetur ⁊ quātomagis: hec medicina ineteraſcet tanto melior erit. ¶ Paulus. puluis conſeruans oculos ⁊ acuens viſum. Terat̄ tucia cum ſucco maiorane per ſepteꝫ dies ⁊ deſiccet̄: ⁊ dimittatur donec denuo deſiccetur: ⁊ iterum terat̄ ⁊ ꝯſeruato operet̄ ex eo medicus cum neceſſe fuerit. ¶ Scief ligos qd dicitur multuꝫ acuere viſuꝫ. ℞. Serapinuꝫ opopona. ſalgemma: viride es piper album: aſſa: oleū balſaminū: fel tauri: piper longuꝫ ⁊ ʒinʒi. terenda terantur ⁊ impaſtentur cū ſucco feniculi. ¶ Dixit Oribaſius. Conſeruat̄ viſus ꝙ nō obſcuret̄ cuꝫ ſtatur ſub aqua frigida diutiꝰ oculis apertis: q̄ ex hoc confertur oculis lux multa vel aſſiduatio legendi libros preſtabit fortificatōeꝫ viſui. ⁊ pretermittat p̄cipue patiens aſſiduationē vini dulcis groſſi cibaria diu morantia in ore ſtomaci ⁊ difficilis digeſtiōis: ⁊ que generant groſſos humores: ⁊ a quibꝰ aſcendūt vapores ad cerebruꝫ: ſicut ſunt cepe porri eruce ⁊ earuꝫ ſimiles: nec diu iaceat ſupinus ⁊ caueat ne opponat oculos vento ſeptētrionali: frigore: niue: fumo: puluere: ⁊ vino: Fiat ocul' quolibet die aliqua inſtillatio ex aqua feniculi cuiꝰ recepta eſt talis. ponantur feniculi recentes in aqua pluuiali in vaſe vitreo ⁊ dimittat̄ p aliq̄s dies. deinde colet̄ ⁊ inſtillet̄ ex ea oculis.

ſ ¶ Dixit filius Thelaus: iuuat debilitati viſus decrepitoruꝫ refricatio extremitatū eoꝝ: ⁊ aſſidua pectiatio capitis ⁊ potare ſyrupuꝫ abſinthij. añ. comeſtionē: ⁊ ſyrupum acetoſum de ſquilla ⁊ prouocatio ſternutatiōis: ⁊ gargariſma cū melle ⁊ ſinapi. ¶ Dixit Schear. Cuꝫ paſſus ſuꝫ debilitatē viſus compoſui hoc colliriuꝫ pro acuitate viſus mei ⁊ profuit mihi valde. Cōpreſſi granatuꝫ muʒū ⁊ extraxi ſuccū: ⁊ feci bullire vſqꝫ ad mediū ſupra ignem. deinde addidi de melle deſpumato quantuꝫ dimidia pars ſucci cocti predicti: ⁊ iterū feci bullire vſqꝫ ad mixtōeꝫ pfectā: ⁊ poſui ad ſolē p viginti dies ⁊ poſtmoduꝫ collirizaui ex eo: ⁊ viſus meus effectus ē valde acutus. ¶ Aliud valde bonum. Accipe ſuccum granatorum acetoſorum ⁊ ſuccum feniculi: ⁊ fel vaccinuꝫ ⁊ mel añ. diſpumētur ad igneꝫ ⁊ colentur ⁊ fiat colliriū. ¶ Scief Dico compoſui hoc ad acuendum viſum. Accipe fel vaccinum: piper lon. mirabol' ſal armoniacum: miſcentur cū ſucco feniculi ⁊ fiat ſcief. ¶ Aliud baſilicon ꝙ cōpoſui ſendi: ⁊ eſt valde bonum ad remouendum obſcuritatem viſus: ⁊ lachrymas. ℞. mirabo. citri. ʒinʒi. añ. ʒ. v. piperis albi. ʒ.i. ſalis armoniaci. ʒ.i. ¶ De meamyr. Ad obſcuritateꝫ viſus ⁊ quibus non poſſunt videre ſculpturam lapideam annuli. ſuccꝰ ceparum mixtus cum melle facto collirio. Aut collirium ex acoro ⁊ darſini: xilobalſami: carphobalſami: amiō. amararum: thur: centaur: minoris: pipere nigro ⁊ lōgo. ʒinʒi. ſucco feniculi: ſucco ſalicum: ⁊ ſucco radicum: collirium factum ex aſſa acuit viſum ⁊ ſimiliter ſi comedatur ex ea. ¶ Item comeſtio radicum ⁊ collirium factum ex ſucco eius cum catarrana: oleo balſami: pulli hyrunō. combuſti. aqua ceparum: aqua ſinapis recentis: abſinthi: yſopi ⁊ opoponacis.

5 ¶ Dico collíria conſeruantia viſum componuntur ex lapidibus ſiccis: ſicut eſt antimoniuꝫ tucia. marchaſita: corall' ru. lapis emathitis: cancer marinus cōdita in aqua pluuiali: ⁊ ſuperpoſitis ſpica: ſedig. inō. ⁊ paruꝫ aloes ⁊ fiat colliriuꝫ: ⁊ collirizetur ⁊ in eſtate condiantur cuꝫ aqua ro. ⁊ ſi ad acuendum viſum erunt neceſſaria condiantur cum ſucco feniculi ⁊ ſucco ruthe. Et ſi ad obthalmiam iuuat cū ſucco agreſte: ⁊ ſucco ſumach. ¶ Colliriuꝫ conſeruans oculos ab obthelmia: ⁊ eſt eſtiuū. ℞. cancroruꝫ marinorū. lapiō. emathi. perlarum. añ. ʒ. iij. ſalis armoniaci. ʒ. ij. corallorū rube. ʒ. ij. ʒ. ceruſe. ʒ. ij. roſaruꝫ. ʒ. iij. ſeminū roſ. ʒ. iij. ſcief memith. ʒ.i. rob agreſte. ʒ.i. camphor. ʒ.i. imbibantur lapides cum aqua ro. ⁊ miſceantur cum alijs medicinis ⁊ impaſtentur cuꝫ aqua ro. ⁊ in hyeme cum aqua frigida.

ſ ¶ Dixit Ruffus in libro populari. Debilitas viſus que accidit ex inſpectione ſolis curatur cum ſomno longo ⁊ vino. ſigna debilitatis viſus. in p̄ncipio accidit obſcuritas viſus: ⁊ penulares oculoruꝫ apparent diuerſi coloris ſicut colores celi. Et apparebunt coruſcatiōes coraꝫ oculis. ⁊ extunc inſiſtenduꝫ eſt ad mundificationē capitis ⁊ ordinationeꝫ dicte. ¶ Johannitius in libro ſuo. Cuꝫ viſus deficit aut minuitur ſine manifeſto nocumento ⁊ ex inferiori parte oculi accidit: aut ex neruo cōcauo: aut occaſione cerebri. Et morbi nerui ſunt aut ex mala complexiōe: aut ex apoſtemate: aut ex opilatione: aut ex occultatione: aut ex diſlocatione: ſicut ex cōpreſſione ſuperueniente ſibi. Et cuꝫ deficit viſus: ⁊ oculi ſūt in diſpoſitiōe ſua: ⁊ adeſt ponderoſitas capitis ⁊ proprie in profundo: ⁊ prope profunditateꝫ oculorū datur intelligi ꝙ multe humiditates ſunt ſparſe in neruo oculorū que cohabitauerunt neruū ⁊ apoſtemauerunt: ⁊ ſi imaginationes erūt ſimiles imaginationibus patientiuꝫ catarractaꝫ ⁊ poſtmoduꝫ deficit viſus nec nocumētuꝫ ineſt forme oculi: neqꝫ pōderoſitas in profundo neqꝫ in capite ⁊ itelligitur ꝙ morbꝰ eſt ex opilatione nerui ⁊ ſignuꝫ eſt cuꝫ vnus clauditur oculus alius non dilatat̄. ¶ Dico ꝙ nō tradidit ſigna alterius ⁊ nec̄ia ad ſcienduꝫ. ¶ Dixit ſi deficit viſus poſt caſum: aut pcuſſionē: aut violentē vomituꝫ ⁊ p̄mo fuerat eminentia in oculo ⁊ poſtmodū pfundauit itelligit̄ ꝙ neruus ſit inciſus.

BB ¶ Et dixit cum aliquis videt prope ⁊ non longe ⁊ videt minora. ⁊ non maiora euenit ex debilitate ſpiritus prouenientis a cerebro. Et cum accidunt his contraria ꝙ videat longe ⁊ prope ſicut accidit decrepitis vel videt de die ⁊ nō de nocte: aut ſicut patientes haſce intelligit̄ ꝙ accidit ex groſſitie ſpūs aialis ⁊ ex multis ſuperfluitatibus mixtis cum eo.

ſ ¶ De cura debilitatis viſus. minuantur vene lachrymaliuꝫ ⁊ ponantur ſanguiſuge in temporibus. ¶ Dico inueſtiganduꝫ eſt in qua ſpecie debilitatis viſus fit hec cura. ¶ Dixit iuuat obſcuritateꝫ viſus ⁊ opilationem baſilicon confectuꝫ de calcanto: ere combuſto: viridi ere: pipere. ʒinʒi. ⁊ ſpica imbibitis cuꝫ ſucco feniculi. ¶ Dico ꝙ hoc eſt bonū: ⁊ eſt addendum in eo parum de camphora.

5 ¶ Et medicine conſeruantes viſum ⁊ prohibentes fluxum fiunt cū lapidibus frabugi antimonio: climia: aloe. memith. croco ⁊ ſarcocolla. ¶ Dixit vero inſiſtendum eſt cum baſilicon: ⁊ ſimilibus de medicinis acutis: capite exiſtente repleto: ⁊ aere meridiana: neqꝫ in media eſtate neqꝫ i medio hyeme. Et cum fiunt he medicine inſtilletur poſtmodum lac: ⁊ calefiant oculi vt mitigetur corum punctio. ¶ Dixit filius meſuey in libro medicinarum mundificantium: vſus rerum facientium obſcuritatem viſus ſunt multa comeſtio lactucarum: lenticularum: citrarie. porrorum: naptis. ⁊ hyeroſolimita. Colliria acuentia viſum ſunt de ſucco citrarie ⁊ paruꝫ opoponacis. Et dixit. Oliue mature nocent viſui. ¶ Dixit Endites collirium bonum ad caſum pinnularum ⁊ conſeruationē ſalutis viſus ⁊ ad lachrymas. Accipe climiam ⁊ teratur cum pinguedine vipere pro acuendo viſum. ⁊ pro cōſeruatione cum melle ⁊ ponatur in vaſe terreo: ⁊ coquatur donec fumus non egrediatur a vaſe ⁊ ſit os vaſis bene obturatum ⁊ poſtmodū excooperiatur ⁊ addatur rob de vuis ⁊ piſtētur optima piſtatione ⁊ ſumatur ex eo pars vna: ⁊ de viride ere vſto antimonio ⁊ lapide laʒuli. añ. partem. ʒ. fiat ex his collirium eſt enim valde bonum ⁊ mirabile. ¶ De libro congrega. quem dicitur compoſuiſſe. Gal. conſeruātur oculi in ſua ſalute ⁊ prohibent fluxuꝫ ad eos miſcere endod cum aqua ⁊ inſtillare oculis: ⁊ hoc confortat oculos ne recipiant fluxuꝫ: ⁊ ſimiliter faciunt fortius iſto ſcief facto de ſpica ⁊ endod: ⁊ nocent viſui continua inebriatio: coitus: vinū dulce: cibaria multi nutrimenti: ⁊ que ſūt tarde digeſtionis ⁊ faciētia ſodam: ⁊ inducentia coitū ⁊ acuta ⁊ melancolica.

ſ ¶ Et quibus ad eſt debilitas viſus cum ponderoſitate capitis fiat minutio frontis: narium: aut angulorum.

Et nocet oculis multus somnus: ⁊ multe vigilie. ⁊ iuuat visui assiduitas legendi: ⁊ inspectio lapidum sculptorum: quia hoc est exercitiuꝫ moderatum: ⁊ non debet assiduare inspicere aliquid diu ⁊ fixe: sed debet inspicere res diuersas: ⁊ cũ surgit a somno refricentur oculi leuiter: ⁊ iuuat aliquandiu visus colliriorum prouocantium lachrymas: q2 extergunt ⁊ expellunt humiditates ab eis: ⁊ assiducatur laxatio ventris non nimia. Sabur. Collirium de sedigh: idest folij cõseruans sanitatem oculoruꝫ ⁊ confortans eos. ℞. antimonij. ʒ. vi. tucie. ʒ. iiij. climie ⁊ corall. ru. an̄. ʒ. ij. sedigh indian̄. ʒ. i. perlaruꝫ croci musci. an̄. ʒ. ℈. terãtur lapid. in mortario cũ aqua per plures dies: ⁊ desiccentur ⁊ superponãtur cum eis alie medicine bene trite. Medicina mortarij conseruans salutem oculoruꝫ desiccas fluxum ⁊ faciens oculos lucidos. ℞. scief memith: semen ros. ⁊ succuꝫ agreste. an̄. ʒ. i. mirabol. citri. ʒ. ℈. antimonij contriti ⁊ imbibiti cuꝫ aqua pluuiali ⁊ desiccati. ʒ. ij. camphor. dauich. i. spice nardi. dauich. ij. pistẽtur iterum: ⁊ iterum ⁊ fiat colliriuꝫ. In. 6. ordinationis Ypo. ⁊ platonis habetur quod opilatio est elargatio vni9 pupille: ⁊ non constringitur cuꝫ altera clauditur vel aperitur nec dilatatur nec constringitur: sed permanet in vno esse. Ex antidotario maiori sabur. Collirium conseruans ⁊ confortans oculos: ⁊ prohibens fluxum lachrymarum: ⁊ est valde iuuatiuum ponatur antimonium in aqua pluuiali. vel in aq̃ distillata ex pictara: vel puteo per viginti vnaꝫ noctem. deinde. ℞. de eo. ʒ. xx. marchasite. ʒ. viij. tucie viride climie. an̄. ʒ. xij. perlarum paruarum. ʒ. ij. musci dauich. i. camphore dauich. ij. croci sedigh. an̄. ʒ. i. pistẽtur antimon̄. marchasita tucia: ⁊ perle cum aqua pluuiali diebus tribus. decies quolibet die: ⁊ terantur ⁊ dimittantur donec desiccentur: ⁊ deinde superponatur alie medicine trite: ⁊ iterũ simul pistẽtur ⁊ cribrent per pannũ sericũ fiat que colliriũ: ⁊ collirizet ex eo mane ⁊ sero: quia valde confert. Oribasius. pro acuitate visus ponãtur feniculi recentes in aqua contenta in vase vitreo ⁊ dimittantur in ea per septem dies: deinde instillet aq̃ ipsa in oculis die quolibꝫ mane ⁊ sero vsqꝫ ad dies quadraginta: ⁊ assiducatur dieta tenuis.

De dieta sanorum. Cum accidit conualescentibus debilitas visus non collirizentur: sed maneant supra aquam calidam suscipientes vapores ex ea sepe ⁊ ambulẽt per loca viridia herbaruꝫ arborum ⁊ alia delectabilia. Dico duct9 fuit coram me quidam puer patiens karabites qui conualuit ⁊ post morbi discessuꝫ carebat visu. Cuius pupille nec inuersate: nec dilatate: nec coartate videbãtur: sed clare ⁊ mũde. tandem feci super caput eius aspersionem fieri ⁊ instillationem in oculis ex oleo violato ⁊ conualuit ⁊ visum recuperauit qui non fuerat consuetus multum dormire. Electuarium acuens visum multa acuitate. ℞. zinzi. acori hyerepigre. an̄. partem. i. asse partes. iiij. terenda terantur ⁊ impastentur cum succo feniculi recentis aut cum aqua decoctionis seminum feniculi mellis: ⁊ accipiatur ex eo quolibet die in quantitate vnius auellane: ⁊ hoc etiam valet dilatationi: incohationi catarracte: ⁊ obscuritati. Ex summa accidentium ex morbo. dixit cum tunica cornea debilitatur vltra suum debitum modum debilitatur visus ⁊ fiet turbidus: ⁊ cum contrahitur minoratur visus sicut accidit in dispositione decrepite etatis. Dico confert primo morbo collirium factum ex fellibus ⁊ signa huius sunt. q2 ea que videt patiens apparent sibi ac si essent intra nebulaꝫ: ⁊ pupilla nõ est turbida. scde vero signa sunt qd cornea est in suo statu ⁊ cõtinet in ea pauca aquositas: ita q2 intuendo patientẽ non potest quis videre pupillã suam in eius oculo nisi cum magna difficultate. Et cura huius est humectare patientem.

Dyascor. succus cimini siluestris acuit visum ⁊ expellit ab eo multam humiditatem ⁊ est mirabilis operatiõis ad hoc. Succus ceparum si collirizetur cum eo acuit visum ⁊ precipue cum corrumpitur ex humiditate grossa. Succus marrubij collirizatus valde acuit visum. Serapinum est optima medicina ad acuendũ visum cuꝫ debilitatur ex grossa humiditate. Tuci abluta desiccat potius quam omnes alie medicine: ⁊ non habet in se aliquam punctionem ⁊ propterea valet ad prohibenduꝫ fluxuꝫ reumatis fluẽtis in oculos ⁊ palpebras. Dico q2 hec est laudabilis medicina: ⁊ potest apponi loco ⁊ vice lapidis frabugi. Aqua antimõij habet in se virtutem desiccandi ⁊ stipticandi ⁊ ob hoc valde cõfert ad prohibitionem fluxus prouenientis ad oculos. Item collirizatio olei balsamini acuit visum. Ebanus abstergit obscuritatẽ visus violẽta abstersione ⁊ ꝓhibet hũiditates defluere ad oculos. Succ9 curcume valꝫ obscurati visus. Dico appono hanc medicinam ad conseruandaꝫ acuitatem ⁊ ꝓhibitionem reumatum fluentium. Usus comestionis lenticularum obscurat visum similiter ⁊ cauium: ⁊ multa cõestio lactuce facit idem. idem facit multa comestio citrarie. Succus citrarie acuit visum ⁊ prohibet fluxuꝫ humiditatis defluenti ad oculos: ⁊ eam desiccat cũ violentia. Usus porrorum hyerosolimitan̄. ⁊ omnium specierum suarum faciũt obscuritatem visus. Aqua cepar. cum melle collirizata valet obscuritati visus ⁊ debilitati ipsius. pip abstergit obscuritatem visus zinzib. facit idem. Origanum in cibarijs facit idem. Comestio ruthe acuit visum. Succus eius ⁊ succus feniculi mixtus ⁊ collirizatus facit idem. Et valet debilitati. Usus comestionis aneti debilitat visum. Succus feniculi desiccatus ad solem ⁊ mixtus cum collirijs acuẽtibus visuꝫ valꝫ. Gummi inuentus in stipitibus feniculi est maioris violentie. serapinum abstergit visum ⁊ acuit. Dixit Ruffus i duobus locis assiduatio portulace debilitat visum. Alchus dixerũt multus vsus ceparuꝫ debilitat visuꝫ. Masurgei ⁊ filius mesuey darsim acuit visum comestum collirizatum: ⁊ hoc habet ꝓprietatem eius. Filius mesuey. Crocus acuit visum. Scher. ⁊ curaui aliquando obscuritatẽ visus que accidit post egritudines acutas cum aqua lactuce ⁊ exinde cum lacte ⁊ oleo fuso in capite: balneo ⁊ cibis humidis. muscus confortat oculos ⁊ desiccat humiditates ei9. Sendibiar vsus aceti debilitat visuꝫ. Filius musuey. idem faciunt lactuce. Meseya. debilitas visus accidit ex victoria siccitatis. Et signum est macies oculi ⁊ rubedo ei9 ⁊ preerit ei res similis pulueri preimaginatio in eo etiam nigri ⁊ appellatur hic morbus turbatio vel reuerberatio oculorum. Collirium expertum acuens visum ⁊ extergens. Accipe climie argenti tucie: antimon̄. lapidis emathitis cãcrorum marium combustorum ⁊ ablutorum eris combusti corticum eris ablutũ bene aloes croci sedigh indian̄. an̄. ʒ. i. pipis nigri ⁊ lon. salis armõiaci. an̄. ʒ. ℈. ⁊ dꝫ assidue imponi.

Dixit cum videtur quis debili visu prope ⁊ non longe accidit ex curtitate. ⁊ si est naturaliter non curatur: sed accidẽtaliter curatur cum multo fluxu.

Dico collirium bonum ad acuendum visum. ℞. tucie indiane rusactegi. i. es vsum marchasite ⁊ myrrhe. an̄. ʒ. iij. terantur ⁊ imbibantur cum succo feniculi tribus diebus: deinde addatur piperis nigri: piperis longi: aloes: darsin̄. zinzib. acori. celidonie: ⁊ salis armo. an̄. ʒ. i. pistent ⁊ colliriuꝫ ꝯficet.

Dixit museya. iuuat hasce ⁊ mlto fluxui ⁊ obscuritati: ⁊ cõfortat pupillam ⁊ acuit visum. Accipe succum granatorum dulcium ⁊ acetosorum: ⁊ mel dispumatum. an̄. ⁊ succum feniculi. an̄. partem. ℈. ponantur in ampulla vitrea ad solem ⁊ addatur parum croci: ⁊ ducantur sepius vsqꝫ ad spissitudinem ⁊ collirizetur cum eo.

De conseruatione visus ⁊ acuitate ipsius. Oleum factum ex virgis arborum que dicuntur termerie: ⁊ fiat ex ea haumel. Dixit Dyascor. quia valet obscuritati visus cum colliriatur ex ea. Scief ebani. Ebanus abstergit obscuritatem visus: ⁊ si acueretur in tabula eiusdem scief esset melius ⁊ hec est ebani confectio: limatura eius teratur bene ⁊ cribretur per pannum sericum: ⁊ ponatur in vino odorifero ⁊ impastetur cuꝫ eo bene ⁊ fiat scief. Dixit Gal. habetur ex opinione communi q2 ebanus abstergit quicquid est oppositum ante pupillam ⁊ prohibet visuꝫ. Paulus. Ebanus mundificat hasche. Et humiditas que egreditur ab arbore salicis cum excorticatur tempore florum suoruꝫ colligatur: quia abstergit obscuritatem visus. Dyascor. acetum squille bibitum subtiliat visum. Succus auricule muris cuꝫ melle ⁊ colliriatũ acuit visum. Oleuꝫ balsami acuit visum ⁊ abstergit obscuritatem eius. Succus citrarie collirizatus facit idem. hoc etiam dixit filius mesuey. Aqua ceparum collirizata cum melle valet debilitati visus. Dixit Gal. succus ceparum remouet obscuritatem oculorum prouenientem ex humoribus grossis. Opoponacum facit idem. Darsini idem. Filius mesuey. proprietas darsini comesti collirizati. idem facit. Dyascor. aliquando fex vini comburitur ⁊ operatur ideꝫ q2 tucia. Dico ergo q2 tucia remouet obscuritatem visus. Paulus abluatur fex combusta anteq̃ misceatur cum medicinis extergentibus oculos. Suc-

cus acori acuit visum. Oleum vetus collirizatum facit idē: Gummi lentisci mordicans linguam violenter collirizatum facit idem. Zinziber remouet obscuritatem visus. Et ideȝ facit piper. Item zinziberum collirizatum valet obscuritati visus prouenienti ex humiditate ⁊ zinziberum conditum comestum facit idem.

BB ¶ Filius mesuey semina pastinace impastato cū melle ⁊ collirizata valent hasce.

F ¶ Dyascor. hodhid remouet obscuritateȝ visus. Ysopus appositus cibarijs facit idē. Hoc idem dixit Ruffus. ¶ Dyas. harmel .i. cicuta impastata cum felle galline succo feniculi. melle ⁊ vino iuuant debilitatem visus. Andegoga idest trifolium caballinum mixtum cum vino facit idem. Serpētes incisis eorū extremitatibus ⁊ eiectis interioribus: ⁊ felle manente integro: si bene abluantur ⁊ coquantur cum aqua parum salis aneto ⁊ vino: ⁊ vnus eorum comestus valet obscuritati visus. ¶ Dyascor. ⁊ Paulus. spolia serpentis trita ⁊ ex eis facto collirio acuunt visum. Thus abstergit visum ⁊ remouet obscuritatem visus. Succus cimini carmeni cuȝ comeditur abstergit visum. ¶ Dyascor. succus caulium facit idem. ⁊ iuuat debilitati ⁊ obscuritati. ¶ Galie. caules inducunt obscuritatem visus: preter si oculus est naturaliter humidior temperata complexione. ¶ Dyascor. oleuȝ amigdal. amar. valet turbedini visus. Rosmarinus cuȝ omnibus floribus seminum: ⁊ stipticis suis mixtus cum melle ⁊ collirizatus acuit visum ⁊ semen eius bibitum per se facit idem. Myrrha collirizata facit idē ⁊ abstergit obscuritatē. Marchasita cōbusta ⁊ non combusta facit idem. Es vstum idē. Flos eris idem. Nitrum cum melle collirizatum facit idem. Cassialignea apposita cum medicinis oculorum plurimum operatur. Vernix cum vino collirizata facit ideȝ ⁊ remouet debilitatem visus. Zuccarum congelatum inuentum supra cannas collirizatum iuuat debilitati visus: ⁊ cognoscitur: qr ⁊ frangitur ad modum salis. Zuccarum quod venit a regione egea: ⁊ similiatur sali gemme: ⁊ zuccarum huscbar collirizatum valet obscuritati visus.

BB ¶ Filius mesuey collirizatio facta cuȝ serapino abstergit obscuritatem visus ⁊ hasce.

F ¶ Dixit Gal. hoc est de laudabilioribus medicinis obscuritati prouenienti ex humiditate grossa. Succus ruthe collirizatus valet obscuritati visus. ¶ Ruffus succus ruthe ideȝ. ¶ Dyascor. comestio ruthe salite vel non salite idem. Succus squille mixtus cū succo feniculi ⁊ melle collirizat⁹ acuit visum. Scorpio marinus valet ad idem. Mel tergit obscuritatem visus. Succus agreste acuit visum. Vena tinctoruȝ facit ideȝ. ¶ Gal. ⁊ hec iuuat acuitatē visus ⁊ dissoluit superfluitateȝ coagulataȝ in oculis. ¶ Dixit hedigorus proprietas huius vene est acuere ⁊ confortare visum. ¶ Gycul. dixit solatrum siluestre kekengi somnifer cuȝ melle mixtus ⁊ collirizatus facit ideȝ. ¶ Dyascor. radix operatur idē. Succus marrubij idē. Dyascor. piper extergit obscuritatē visus Succus mali porcini cū melle collirizatus valet debilitati visus. ¶ Filius mesuey origanū acuit debilitatem visus ex humiditate prouenientē. ¶ Dyascor. concule pelagi cōbuste: ⁊ ablute extergunt obscuritateȝ visus. Gūmi cerasorum facit idem. Succus cētauree minoris cū melle abstergit obscuritatē visus. Caysur abstergit obscuritateȝ visus. Succ⁹ feniculi recentis desiccatus ad soleȝ semen eius: ⁊ gūmi stipitis eius cuȝ inciditur valet ad idem. Catarrana ponitur i collirijs acuentibus visum. Pinguedo pisciuȝ fluminis dissoluta ad soleȝ cū melle mixta ⁊ collirizata acuit visum pinguedo serpentum mixta cum catarrana melle ⁊ oleo veteri valet obscuritati visus. Omnes maneries aluminis abstergunt visuȝ. Fumus picis valet debilitati visus prouenienti ex humore grosso. Lac ficuuȝ montanarū: ⁊ succus folioruȝ cum melle mixtus idem. Lachryme fluentes ad carassationeȝ salicis ponunt̄ cū medicinis valentibus ad extergendū quicquid est ante pupillaȝ ⁊ extergunt obscuritateȝ visus: ⁊ subtiliant. Semē sinapis pistatuȝ mixtū cuȝ aqua valet obscuritati visus: ideȝ facit semen collirizatuȝ per se. ¶ Filius mesuey dixit: qr dixit Paulus. q. Gal. recitauit. Cinis vespertilionis acuit visuȝ. Comestio hyrūdinū assatarū facit idem. Et si hyrūdo cum suis pillulis cōburant̄ in olla ⁊ superponatur aqua in cinerib⁹ suis: ⁊ dimittant̄ per dies aliquos ⁊ misceantur cuȝ mell. ⁊ collirizet̄ facit idē. ¶ Gal. elleborus albus ponitur in scief abstergentibus visuȝ. ¶ Dixit filius mesuey. medicine mundificantes oculos ⁊ acuentes: visum sunt. oleum de kerua cum bibitur mundificat eniȝ quicquid est in oculis de humoribus grossis: ⁊ proprie cuȝ bibitur cū aqua aloes: aut aqua ierepigre. Idem facit oleuȝ cōmune. oleum radicum. oleum laurinum. oleuȝ fenugreci. oleuȝ narcisci. oleum aneti. oleum sansuci. oleum liliaceum. oleum camomille. oleum cotule fetide: omnia valent ad mūdificationeȝ oculorum: oleuȝ balsami potatū ⁊ collirizatuȝ facit idē. Idem facit succus curcume. Sitaragi. Acorus. Serapinū. Camedreos: ⁊ proprie succus caruȝ. Succus centauree minoris. Succus citrarie. Succus cepe. ⁊ succus ruthe. succus feniculi succus apij: succus trifolij: caballi. succus foliorum papaueruȝ siluestrium: ⁊ proprie succus eorum radicuȝ. sanguis testudinis. aqua epatis hyrci assi in quo sit piper lōguȝ infixum. Fel taba tortuosi. Fel galli. Fel lupi. Fel canis. Fel strucij. Fel ouis. Fel caprinum: pinguedo serpentum. Cerebrum bubonis. Cerebrum hyrundinum. Cerebrum dannule: castor. calcantum es vstum: cortices thuris galbanū darsini euforbi. ⁊ piretrum: hec omnia cum collirizantur mūdificant oculos. ¶ Acorus succus eius: darsini: carpobalsam. xilobalsamum amig. amare: thus: succus feniculi. Centaui. minor: oleum balsami hec omnia collirizata acuunt visum. ¶ Idem facit piper: ⁊ piper lon. zinziber succus salic. si collirizatur: aqua salicis collirizata abstergit visum. Et vbi ponitur aqua salicum: intelligatur de lacte. Comestio radicum ⁊ succus eius collirizatus valet ad idem. Rutha comesta ⁊ collirizata cum succo idem operatur. Idem facit assa ⁊ cortices cassiel. trite ⁊ cribrate bene. Catarrana: spolia serpentis trita ⁊ cribrata per pannum sericum aut cinis pullorum hyrundinum tritū ⁊ collirizatum cuȝ predictis valȝ. ¶ Collirium ex succo ceparum cum fauo mellis vel cum succo sinapis recentis ⁊ pipere trito ⁊ cribrato aut cū succo absinthij: aut cum succo ysopi valet. Et comestio origani recentis: vel sicci aut collirizatuȝ cum opoponaco aut mixtū cuȝ succo citrarie: aut cum succo aliquo predictorum collirizatum valet. ¶ Archigenes in libro morborum cronicoꝝ. Dixit quando accidit debilitas visus cū dolore capitis caueat patiens ab idigestione: violento frigore: ⁊ calore: luce splendida: cena: vigilijs: imoderato somno. Et vtatur balneo assidue vomitu post comestioneȝ ⁊ potum. ¶ In libro memor. Collirizetur cum succo radicum aut oleo balsami: quia valet. Comestio radicis iuuat. Hudod collirizatū acuit visum succus florum papauerum siluestrium idem: colliriū de zinzibere sicco per aliquot dies iuuat obscuritati visus. ¶ Et inueni q quando humiditas est cuȝ debilitate oculoꝝ. Accipe zinziberis mirab. indorum. añ. parum ⁊ collirizetur ex his sed nō sepe. ¶ In comento nicolai super physicā. Aristotelis. Dixit in visu decrepitorum accidit corrugatio: ⁊ nō possunt bene inspicere lucem. ¶ Dico hoc accidit ex siccitate ⁊ humiditate. Cura est humectare cum balneo ⁊ cibis: aperire oculos super aquam claram tepidam. ¶ Habētes oculos debiles ⁊ velociter dolorosos ex largitate venarum aut rubedine caruȝ aut ex schebel: aut scabie aut aliquo alio caueant a somno post repletionē cibi: ⁊ potus ⁊ abstineat a nocentibus ori stomaci: ⁊ a cibis factis cum cepis: porris: citraria: ⁊ a balneo: ⁊ assiduēt refricationē extremitatū: ⁊ ligationeȝ: ⁊ ponantur in aqua calida ⁊ fiat minutio: ⁊ purgatio ante tempus consuetum insultus: ⁊ caueat a vomitu ⁊ vtat̄ laxationī. ⁊ clysterijs. ¶ In libro accidētis. ⁊ morb. Defect⁹ visus accidit aut ex membro visus aut ex instrumētis ministrantibus ei. Et virtus visibilis cum nō exercet operatōes suas: aut accidit ex opilatiōe que accidit neruo: ⁊ signuȝ ei⁹ est: qr non dilatatur oculus cum clauditur alter: aut ex diuisione coniunctionis nerui. ¶ Et si humor cristallinus declinat ad aliqueȝ anguloꝝ non nocet visui. Et si superius aut inferius que videntur apparēt dupla. ¶ Et foramen vuee nocet visui quadrupliciter: aut dilatatiōe: aut cōstrictione: aut mutatione a loco proprio. aut laniatione. Dilatatio nocet visui si est a prima origine vel accidentaliter. Cōstrictio si est a prima origine est bona: qr reddit visum acutum. Si ē accidentalis est mala: qr accidit ex minoratōe albuginei humoris: ⁊ pluries accidit decrepitis ⁊ vtentibus dieta sicca ⁊ similiter accidit ex humiditate vuee: ⁊ primuȝ non curatur: qr morbus siccus est difficilis curationis.

SS ¶ Et albugineus nocet visui cū est multus paucus aut grossus.
F Grossitudo ⁊ paucitas eius nocent foramini vuee: ⁊ ei⁹

groſſities ingroſſat viſum ⁊ reddit eũ difficilem ad exercendum operationes ſuas: ⁊ ſi color eius mutatur: videbis oĩa ſimilia idem colori: vt ſi croceus videbis omnia crocea: ⁊ ſimiliter de alijs coloribus. Et ſi accidit groſſities eidē prope centrum foraminis vuee apparebunt coraȝ eo omnia pforata: q: non videt de ſubſtantia rei niſi circunferentias: ⁊ ob hoc videt perforata. Et ſi ipſa euenit in circũferentia anguli non videt omnia ſubito ſicut accidit ſanis. Et ſi hec humida groſſities eſt diuiſa ⁊ ſparſa ad diuerſa loca apparent coram eius oculis tanq̃ cimices volãtes ſicut accidit multotiens in ebrietate ⁊ vomitibus poſt vomitum. Et quibus eſt futurus fluxus ſanguinis e naribus: ſed non eſt ita continua ſm q accidit patienti catarractam ⁊ ſi non totaliter ingroſſaṫ albugineus cũ eo qd eſt ſupra vueã ꝓhibet viſum.

f ¶ Et aliquando prohibetur viſus oculis morãtibus in ſuo ſtatu nec apparet ſignum opilationis vel alterius: ⁊ accidit ex cellulis capitis: ⁊ ſi ingroſſatur non eſt tãte groſſitudinis q auferat vſum: patiens non videbit remote ſed prope ſm quantitatẽ groſſitiei. ¶ Et tunica cornea ſi ingroſſaṫ nocet viſui ⁊ hoc accidit ex humiditate ⁊ pro eo q ingroſſaṫ ⁊ repletur transformatio erit pauca ⁊ viſio corporum ⁊ ſi deſiccaṫ fortiter accidit in ea corrugatio ⁊ ſpaſmus ⁊ ob hoc nõ poterit intueri corpora ſicut ſunt: ⁊ iſtud euenit decrepitis ⁊ ſi mutatur color eius immutatur viſus ſm eundeȝ calorem vt ſi croceus videt crocea: ⁊ ſi rubeus rubea: ſicut in patiente maculã: ⁊ ſi ſubtiliatur vltra naturalem colorem nocet viſui: q: mittit de luce criſtallino vltra debitũ ⁊ hoc accidit in morbo macule. Et ſilr cũ coopitur ex vngula vel cicatrice puſtule. Et cũ ſpaſm⁹ accñs cornee euenit ex minoratõe albuginei eris foramẽ pupille ſtricti⁹ ex eo. Et accidit decrepitis: Et ſi eſt ex morbo exñte in eo erit foramẽ in diſpõne ſua.

5 ¶ Dixit color albus diuidit coniunctionem oculorum ⁊ propterea nocet viſui: ⁊ niger coadunat tunicas ⁊ ppterea dolent. Color celeſtinus ⁊ color medius inter rubedinem ⁊ nigruȝ coadunãt viſum tẽperate: ⁊ ppea cõmendanṫ. Accidit inter alios colores oculis ſanis exiſtentib⁹: ⁊ cũ oculi infirmanṫ. Niger magis iuuat: q: curantur queliȝ a contrarijs.

f ¶ De accidentibus oculorum. In libro membrorum dolentium. Accidentia in oculis: aut ſunt occaſione nerui: aut occaſione ſpiritus viſibilis. Et accidẽtia neruo aut ſũt ex apoſtemate aut mala complexione: aut ex opilatione: ⁊ apoſtema accidens neruo eſt cum repercuſſione ⁊ ponderoſitate ⁊ accident ex colera rubea cum caliditate ⁊ opilatione: ⁊ ſimiliter apoſtema melancolicum eſt cuȝ ponderoſitate: ⁊ ſimiliter accidit cum eſt apoſtema flegmaticũ. ¶ Dico ⁊ differentia ẽ iter calida ⁊ frigida apoſtema: quia ex prolixitate cognoſcitur temporis ex prolixitate temporis morbi cognoſcitur: ſi apoſtema eſt melancolicum aut flegmaticũ. Et differentia eſt inter apoſtema calidum ⁊ frigidum: quia apoſtema calidum breui tempore moratur frigidum auteȝ longo: iterum apoſtema melancolicũ eſt cum ponderoſitate: ⁊ flegmaticum eſt cum minori ponderoſitate. ¶ Et ſi ex mala cõplexione accidẽte calida erit flammea: ⁊ ſi eſt frigida erit frigida ſicut frigiditas niuis: ⁊ ſi eſt ſiccum accidit ex dieta ſicca ⁊ in etate decrepitorum ⁊ ſi eſt humida: ex dieta humida ⁊ in etate puerorum. ¶ Et ſi ex opilatione cognoſcitur: quia euenit ponderoſitas ſubito. ¶ Ex ſpiritu viſibili occaſione aut accidit ante parũ ſicut decrepitis aut erit omnino defectus viſus occaſiõe morbi cerebri ſicut in apoplexia. ¶ Dico non poteſt accidere defectus viſus occaſione morbi cerebri neqȝ ex percuſſione niſi cum nocumento: ⁊ ſi nocumẽtum eſt ex neruo orto in interiori parte cerebri accidit ante parum poteſt euenire ſicut decrepitis.

5 ¶ Dixit Gal. in libro conſeruationis ſanitatis. Conſeruatio ſalutis oculorum eſt trahere ſuperfluitates eorũ per nares ⁊ os cum ſternutationibus ⁊ gargariſmis ⁊ confortare eos cum collirijs ſiccis factis cum lapide frabugi ſm q habeṫ in meamyr. que apponantur cum rado vel alio inſtrõ ſupra palpebrã tãtuȝ ita q nõ tãgat tunicas ⁊ hoc fiat quoliȝ die.

f ¶ Iudeus debilitas viſus proueniens ex nimio planctu accidit aut ex ſiccitate: aut ex deſiccatione criſtallini.

BB ¶ Dico videntes in obſcuro ⁊ nõ in luce accidit ex ſiccitate ⁊ econuerſo. Et ſignum primi q non inſpicientes lucem habent pupillam ſtrictaȝ: ⁊ in hoc premeditandum eſt.

f ¶ Et in libro tyriace ceſaris ſpolia vipere trita ⁊ mixta cum melle ⁊ collirizata valent obſcuritati viſus. ¶ Ruffus in libro in quo non inueniuntur medici. Ad obſcuritateȝ prouenientem decrepitis ambulatio ſuam greſſu: refricatio leuis: nec repletio nimia cibi nec comeſtio acutoruȝ ⁊ euitatio vaporoſorum aſcendentiuȝ caput ⁊ prouocatio vomitus poſt comeſtioneȝ ⁊ cum accidit coriza in naribus temperata valet obſcuritati viſus ideȝ faciunt ſternutationes ⁊ gargariſmata facta cum rebus educentibus flegma. Et ſigna cognitionis future debilitatis viſus ſunt q penuulare oculoꝝ ſũt coloris yris ⁊ incipit debilitari viſus noniter ⁊ videbit patiens coram ſe ſicut lac ⁊ patietur emigraneam ⁊ ſoda ⁊ cuȝ adſunt iſta minuaṫ cibus ⁊ vtatur exercitio moderato ⁊ purgetur. ¶ Dixit buctigeſu. lactuce: porri: citraria caules lenticule eruca anetum cum multiplicatur eorum cibus inducunt debilitatem viſus. ¶ Collirium honoratum ex electis Iohannitij. ℞. climie. ʒ. viij. perlarum myrrhe. añ. ʒ. ij. fellis vulturis ⁊ perdicis. añ. dauich. i. piperis dauich. ij. ſalis armoniaci muſci camphore. añ. dauich. i. teranṫ ⁊ fiat collirĩ. ¶ Puluis granatorum: ⁊ vocatur mũdificator oculoꝝ ſculptorum ⁊ perforatorum perlaruȝ. Accipe granata dulcia ⁊ granata bene acetoſa comprimantur manu ⁊ vnumqdqȝ p ſe ponatur in vaſis bene obturatis ⁊ ponantur ad ſolem tribus menſibus Iunio Iulio ⁊ Auguſto ⁊ quolibet mẽſe coletur ⁊ eijciatur fex eorum ⁊ miſceantur ſimul equaliter ⁊ in vno rotulo ipſius addanṫ aloe: piper album piper lon. ⁊ ſal armoniacum trita ⁊ cribrata ⁊ collirizentur ex eo. ¶ Receptio honorati alia cui nõ eſt ſimilis quã compoſuit balhar. ℞. climia auri: lapidis emathitꝭ: tucie indiañ. ſcorie hõi eris: cancri marini: ſedigh indi: antimonij haſbehem. añ. ʒ. i. piperis lõgi piperis nigri ſalis armoniaci. añ. ʒ. ß. croci. ʒ. ij. ſcorie eris vrantur ⁊ infrigidentur ⁊ inde malleanṫ ſubtiliter ⁊ miſceanṫ cũ alijs ⁊ iteꝝ piſtẽṫ valȝ decrepitis ⁊ oculis hũidis.

5 ¶ Et inueni aliud collirium conſeruans ſaluteȝ oculoꝝ. ℞. lapidis emathitis partes. viij. tucie partes. iij. climie. auṙ. ptem. i. piſtentur ⁊ abluantur pluries ⁊ fiat collirium valet ſicut lapis frabugi ſicut dixit Gal.

f ¶ Et dixit ſimiliter cum forma oculi eſt illeſa ⁊ viſus deficit in principio attendatur ſi pupilla eſt ſtricta aut larga ſi ſunt ſimiles claudatur vnus ⁊ alter aperiatur ⁊ ſi elargatur pupilla accidens erit in proprio foramine vuee ⁊ ſi non: eſt ex alio morbo. ¶ Dixit debilitas viſus proueniens ex ſiccitate: cura eius eſt difficilis ⁊ melior eſt inſtillatio olei de nenuphar ⁊ humectare corpus cum cibis vino ⁊ balneis ⁊ inſtilletur eius naribus oleum de cucurbitis dulcibus ⁊ ſpargere ſupra caput aquam decoctionis que continetur in pmixtionis cura: ⁊ fiat inſtillatio in oculis de albumine oui ⁊ lacte mulieris recentis: q: valde iuuat. ¶ Hatoroſcos: pulli hyrundinuȝ incidantur ⁊ comburãtur quouſqȝ teri poſſint ⁊ miſceatur cum eis parum de ſpica ⁊ fiat collirĩ. hoc reddit oculos pulchros magnos facit pupillam nigram remouet pruritum ⁊ ſcabiem ⁊ omnem ſuperfluam humiditatem ꝓhibet ab oculis omnino. ¶ Iohannitius dixit. Cum aderit defectus viſus ⁊ forma oculorum eſt integra ſi patiens ſenſerit ponderoſitatem in capite ⁊ proprie in profundo ipſius ⁊ prope concauitatem oculorum ſciendum eſt q accidit ex multa humiditate ſparſa in neruo oculi: ⁊ ſi patiẽs imaginabatur imaginationes ſimiles patienti catarractaȝ ⁊ exinde deficit viſus nec affuit aliqs morbus nec ponderoſitas: morbus eſt ex opilatione nerui. Et ſigna opilatiõis ſunt claudere vnum oculum. Et ſi pupilla alterius nõ dilatatur morb⁹ eſt ex opilatione nerui. Et ſi ante defectum viſus euenit patienti dolor capitis: aut violẽta pcuſſio ſupra caput aut fortis vomitus ⁊ ex his ꝓuenit eminẽtia oculoꝝ ⁊ poſt receſſuȝ eminentie ſi oculus remãſit macilẽtus neruus eſt inciſus.

BB ¶ Dico aliqñ accidit q vi ꝓpe ⁊ nõ lõnge ⁊ videnṫ minora q̃ȝ ſint ⁊ nõ maiora ⁊ ecõuerſo intuendũ eſt i his ⁊ cura ei⁹.

f ¶ De cura debilitatis oculorum. Dixit Iohannitius minuantur duo anguli ⁊ ponantur ſanguiſuge in temporibus. Et dixit medicine prouocantes lachrymas valent appoſitioni ⁊ deſiccationi vel obſcuritati viſus: quia componũtur ex abſterſiuis violenter ſicut calcanto: ⁊ viride es: ⁊ de piperibus ⁊ ſpica aromatica.

5 ¶ Et medicine conſeruantes ſalutem oculorum ⁊ prohibentes accñtia eis: ſiunt cum lapide frabugi ſarcocoll. memith: aloe: ⁊ climie: antimõio ⁊ croco. Et medicĩe ꝓhibẽtes obſcuritatẽ viſus fiũt cũ oleo bal. fellib⁹: aſſa melle feniclo ⁊ ſilib⁹

f ¶ De membris dolentibus: cum deficit viſus ⁊ oculi in ſua

forma persistunt morbus est in neruo concauo ⁊ erit aut ex mala complexione aut ex aliquo morbo cōtento in eo: sicut est opilatio aut apostema aut ex fluxu alicuius transeuntis per eū. ¶ Dixit aliqui decrepitorum patiuntur debilitatē visus occasione contractionis cornee ⁊ minorationis albuginei. Si foramen erit amplum erit occasio paucitatis albuginei: ⁊ si est in suo esse ⁊ est clarus possibile est q̄ sit ex contractione cornee. ¶ Dico ⁊ signa hītur huius morbi tñ cura eius erit difficilis: q: humectatio tunice nō erit defacili.

5 ¶ Et dixit de melioribus coloribus visus est color celestin⁹: ⁊ post hunc est color compositus ex nigredine ⁊ rubedine: quia hi colores sunt compositi ex nigredine ⁊ albedine ⁊ nō disgregāt visū sicut facit albus: nec coadunāt fortiter coadunatōe horribili sicut niger: ⁊ ħ totū ē duz mēbra salute fruunt.

f ¶ Et cum visus debilitatur a luce solis ⁊ eius simili: color niger est bonus visui: quia contrarius curatur suo contrario. ¶ Seheer dixit: succus lactuce iuuat obscuritati visus p̄uenienti ex humore colerico q̄ post morbos accidit acutos. Dico lac potatū iuuat debilitati visus p̄uenienti ex siccitate.

5 ¶ Ex libro congregatis. dixerūt antiquiores nihil ad eo nocet oculis sanis ⁊ pluries dolorosis q̄ȝ constipatio ventris: ⁊ diu respicere versus res lucidas ⁊ assiduus labor legendi litteras minutas ⁊ immoderata assiduatio coitus ⁊ assidua comestio salsoruȝ ⁊ ebrietas ⁊ somnus post repletionē cibi ⁊ dieta inordinata ⁊ non dormire replet oculos multum: ⁊ ob hoc non dȝ dormire post comestionē qui habet oculos lesos donec digerat. ¶ Et dixit q dubitat ne suus visus deficiat comedat rapas crudas ⁊ coctas ieiunus ⁊ quantascū qȝ potest donec sit satur ex eis ⁊ est valde iuuatiuū. ¶ Collirium maius conseruans salutem oculoꝝ ⁊ facit deesse fluxum ⁊ vocatur puluis persianus. Accipe antimoniū: tuciā: marchasitam: ⁊ climiam lauētur sepius s̄m moduȝ p̄dictū ⁊ desiccentur ⁊ accipiatur ex eis. añ. ʒ. v. perlarum ablutaꝝ ʒ. ij. sedigh indi croci spice. añ. ʒ. i. cāphore dauich. i. misceat ⁊ fiat collirium quo vtatur mane ⁊ sero. ¶ Aliud sufficiens ⁊ operatur sicut p̄dicta. Accipiatur antimoñ. abluti vt dictum est. ʒ. v. musci. ʒ. i. camphore dauich. i.

f ¶ Et cuȝ forma oculi est in proprio esse ⁊ visus deficit inspiciendum est vtrum sit ex opilatione ⁊ cognitio eius est claudere alterum oculorum ⁊ alium aperire si elargatur sinistra in quantum dextra vel econuerso non est ex opilatione. Et quibuscunqȝ oculis pupilla non elargatur morbus accidit in neruo s̄m dictum Gal. ⁊ s̄m propositū aliquorū in vuea. ¶ Debilitas visus aut defectus ipsius oculi forma i suo eē manente: accidit aut occasione morbi qui a Gal. vocat defectus opilationis. ⁊ a me vocatur defectus cōstrictionis ⁊ dilatationis: aut si vocatur ab eodē grossities cristallini: aut est ex coartatione cornee ⁊ turbedine accidente in ea ⁊ hoc euenit decrepitis: aut ex siccitate oculorum ⁊ paucitate humoris albuginei: ⁊ similiter accidit decrepitis ⁊ patientib⁹ egritudines acutas a quib⁹ p̄ueniūt dolor cerebri ⁊ oīum membroruȝ. Et signa opilationis cognoscuntur sicut dictū est ex appositione patientis ab obscuro ad lucem ⁊ melius est pupillam inspicere. Et Gal. ad hoc nullam curam adhibuit pro certo morbus est difficilis: quia morbus est in musculo descendēte ⁊ retrahēte vueaȝ: ⁊ premeditandum est in hac cura subtiliter: ⁊ cura huius est s̄m curationem musculorum cuȝ deficiunt in operationibus suis. ¶ Et minorationis vuee signum cognoscitur ex minoratione ⁊ profunditate ipsius. Cura eius sunt cibaria humida: balneum: somnus: quies ⁊ sparsio olei supra caput: ⁊ p̄uocatio sternutationis: coartationis cornee. ¶ Et turbeditatis sue signa manifeste apparent ⁊ est difficilis cure: ⁊ aliquando intret balneū aque calide dulcis. Et cura eius s̄m q̄ habet in cura minorationis humoris albuginei.

f BB ¶ Et turbiditas accidens humori cristallinī. que non permittit defacili suscipere impressiones corporū ⁊ vocatur a Ga. grossities spiritus visibilis: ⁊ accidit ex ea asche: ⁊ accidit sicut qui nec videt prope nec longe: quia corpus remotum nō defacili videtur ab eo ob eius grossitiem ⁊ propinquum similiter: cuȝ sit operatio eius debilis sicut euenit ex appositiōe aromaticorum in naribus deficientibus odoratu: ⁊ ex occasione nāli q̄ cum corpus est propinquū ei: sui subtilitate nō discernit defacili illud ⁊ cum corpus est ei mediocriter propinquū discernit facilius impressionem ipsius: q: corpus discernitur ex medijs aeris: ⁊ hoc est nāle. ¶ Et inuenitur in differtatiōe nāliuȝ: aut erit humor cristallinus maioris subtilitatis debite ⁊ paruitat: ⁊ debilis ⁊ ob hoc lucida corpora ad inspiciendum difficilia sibi sunt nec videt bene de die q: corpora lucida dilatant lucē: sed in morbis nocentib⁹ visui pauci inueniuntur ex eis qui nō discernant sensu. ¶ Et in his etiā inuenitur morbus dubius ad cognoscendum: ⁊ est subtilitas foraminis vuee: q: non cognoscitur nisi eo existente in vno oculo per alterius oculi noticiā aut p̄ inspectionē tp̄e salutis ipsoꝝ ⁊ dolor ēt est significatio stricture pupille.

5 ¶ Aaron dixit laudantur oculi parui pauce profunditatis ⁊ declinantes parum in siccitatem naturalē: ⁊ cuȝ sunt magni ⁊ eminentes necesse est q̄ aliquo tempore superueniat eis humiditas ⁊ dolor. ¶ Et dixit proprietas medicinarum acuentium oculorum visum est succus granatoruȝ dulciuȝ ponat in ampulla vitrea habente orificium strictum ⁊ maneat ad solem donec inspissetur ⁊ deinde fiat ex eo collirium ⁊ cōseruetur quousqȝ necessarius fuerit: q: quāto magis erit vetus tanto maioris erit iuuamēti. ¶ Et dixit medicine abstergētes pāniculuȝ ⁊ albedinem ab oculis ⁊ cōseruantes eoꝝ salutem fiunt tp̄e hyemis cū musco: ⁊ in estate cuȝ camphora.

f ¶ De memoria. De summa defectus visus ⁊ nocumēti manifesti in principio cognoscēda est causa ex qua prouenit defectus visus: ⁊ nocumentuȝ ⁊ debilitas eius: ⁊ in forma oculi nō est aliqua mutatio ⁊ si adest est pauca ⁊ si deficit visus ⁊ in pupilla non apparet dilatatio aut constrictio manifesta nec turbedo: oculo existente in forma sua ⁊ si adsunt inuestigandū est vtrū sit ex opilatione mutando eū de luce in obscuritatem ⁊ cognitio dilatatiōis pupille ⁊ constrictiōis ei⁹ est per clausuram alterius oculoruȝ ⁊ hec sunt si oculi in sua dispositione naturali manent. ¶ Et inspiciendum est si pupilla sit dilatata aut constricta plus debito aut minus: ⁊ possibile est q̄ nō cognoscatur defacili: q: pupille status nō visus vel vnius extitit tp̄e salutis: ⁊ hoc cognoscit per dissimilitudinē pupillarum: q: cum vna constringitur alia dilatat ⁊ ecōtrario. ¶ Et cum plene constiterit de foramine q̄ nec elargatur nec constringatur vltra naturalē complexionem vel dispositionē ipsius: attendatur de neruo visibiliter: q: si adest in capite ponderositas: ⁊ tarditas sensuuȝ ⁊ nocumentum ipsorum morborum causa est a cerebro: ⁊ ex tunc inquirendum est de dieta ⁊ dispositiōe corporis somno ⁊ vigiliis vt morbi causa melius cognoscat: an sit ex siccitate: vel humiditate: ⁊ etiam si in profundo depressam: aut extenuatam vel contractam: aut econuerso: ⁊ ex his signa sumantur. Sȝ prius intuendum est si pupilla est turbida: aut non: q: si turbida non indiget exquisitione p̄dicta.

BB ¶ Et illius morbus qui videt prope ⁊ non longe accidit ex grossitie humoris cristallini: ⁊ indiget subtili dieta. Et illius qui videt remote ⁊ non prope p̄dicta est eius cura ⁊ indiget ingrossatione diete. Et illius qui patitur hasche: q: humiditas eius est grossa indiget subtiliatione diete. Et q patitur dorcium indiget ingrossatione ⁊ additione humiditatis. Et qui videt res perforatas subtiliatione diete indiget: q: alique humiditates ipsius sunt ingrossate ⁊ circumferentia crystallinū. Et similiter qui non videt subito multas res. qui videt omnia rubea: si non est ex macula aut icteritia minuatur ⁊ purgetur humor inducens talem colorem presentem. Et cui apparet res dupla si est multum non est ingeniū cure in eo: q: ambo crystallini oculoruȝ non sunt in vno scemate: q: vnus altius est alio: ⁊ cura ei⁹ est ligatura in oculo faciēte strabositatē: q: rectificat ex ea: ȝ cui ambo crystallini declināt ad āgulos eoꝝ ⁊ vn⁹ nō supat aliū: nō nocȝ visui.

P ¶ Et cui adest laniatio oculorum visus deficit: quia humor albugineus defluit ⁊ deficit visus.

SS ¶ Et qui videt quasi per nebulam aut fumum: cornee tunice oculorum ipsius sunt humefacte: ⁊ si videt rubea: aut crocea: tunice sunt infecte eisdem coloribus.

f ¶ Et cum spasmatur cornea erit defectus vel debilis visus: q: claritas est pauxilla: ⁊ hoc accidit ex angustia aut occasione humoris albuginei ⁊ in ambobus his morbis extenuantur oculi. Signa vniuscuiusqȝ instrumenti instrumentoꝝ oculi cum accidit in neruo aliqua incisio omnino vnde eminet oculus: deficiet visus. Et si adest dura opilatio que dissolui non possit deficit visus: ⁊ cum laniabitur cornea eminet vuea humor albugineus ⁊ deficit visus oīno. Et si parū dilaniabitur coniunctiua non nocet. ¶ Dixit Gal. cuȝ coartatio cornee cum vuea non extenuatur accidit ex minoratio

ne albuginei humoris: ⁊ si extenuatur ē ex siccitate ⁊ debili-
tate cornee ⁊ est difficilis ⁊ accidit decrepitis in vltio senij.
¶ Ex diuisionibus vel dictionibus Gal. in libro morborũ.
Juuat debilitati visus decrepitorum: assidue odorare mu-
scum quolibet die ⁊ potare aquam decoctionis absinthij ⁊
sirupum acetosum de squilla ante cibum ⁊ prouocare ster-
nutatões ⁊ gargarismata. ¶ Dixit museya collirium bonuz
mundificans oculos ⁊ tergit visum: tucia indiana antimo-
nium mirabol. citri zinziber ciminum fel perdicuz trita be-
ne ⁊ imbibita cum succo sansuci ⁊ additur cum eis parum
camphore ⁊ musci.

¶ Capitulum quintum: cuius rubrice sunt.

TT De apãte in lachrymalibus ⁊ glandula ⁊ resudatione

VV De fistula in lachrymalibus.

TT **IN summa** de accidẽtib⁹ ex mor-
bo. Cũ maioratur car-
nicula existens in angulo maiori prohibet su-
perfluitatez oculorũ ne fluat in nares ⁊ occul-
tabitur i eo ⁊ oritur ex eo apostema angulorꝫ.
VV ¶ Jn meamyr. Medicina que fit cum lima-
tura eris sale armoniaco ⁊ alumine curat fistulam angulo-
rum ⁊ est medicina acuta: ⁊ habetur cura i capitulo de era-
dicatione carnis.

TT ¶ Et aliquando oritur in angulo maiori paruuz apostema
⁊ mulotiens spargitur sine punctione versus oculum ⁊ diffi-
cile curatur: quia apostema quod oritur i tali loco debet cu-
rari cuz medicinis sine punctiõe: quia acute medicine indu-
cunt dolorem oculorũ: ⁊ magnificant apostemata: ⁊ ob hoc
erit difficilis cura eius: quia non potest curari cum medici-
nis violentis: nec potest diu super ligari medicina in eo: qr
oculus non patitur longam ligationem. Archigenes em-
plastrum de farina orobi. i. carsenda vel cardeda impasta-
ta cum melle: aut cinis vitium impastata cũ melle: aut thus
mixtum cum fimo columbino recenti: aut fimus mixtus cuz
alijs: aut stafisagria ⁊ galbanum trita ⁊ mixta ⁊ posita desu-
per ante sparsionem: aut vitreolum impastatum superpona-
tur ante sparsionem. i. eruptionem. ¶ Dixit ⁊ si non curatur
scindatur ⁊ diuidantur fissure foraminũ: deinde perforetur
locus cum subtili perforatorio ⁊ fiant diuersa foramina p-
pinqua: ⁊ post modum superponatur medicina que dicitur
ẽmula: quia hec excoriat pelliculas in quibus interclusum
est apostema: aut detegatur vsqz ad os ⁊ fiat coctura: quia
ex ea remouentur pellicule ⁊ curatur: ⁊ poterit fieri coctura
hoc modo. ponatur embotum paruum supra locũ ita ꝙ stri-
ctior pars emboti sit iterius supra os ⁊ fundatur desup plũ-
bum liquefactum ⁊ ex tali coctura liberatur. ¶ Jn libro si-
gnorum. Dixit ⁊ accidit lachrymalibus oculoruz apostema
cui ex impressione digiti profundatur ⁊ eo remoto reuerti-
tur ad quod fuit ⁊ color eius similis colori corporis. ¶ Di-
xit apostema quod dicitur ãgiles diuersificatur dupliciter.
primo fluxus oculorum ad nares ⁊ proprie cũ fricatur ocu-
lus digito. secundo cum non fit fluxus ad nares: ⁊ hoc pro-
cessu temporis rumpetur ⁊ fiet sicut fistula.

VV ¶ Dico coctura fistule oculorum debet fieri hoc modo: pri-
mo scindatur larga fixura vt ex ea habeatur cognitio ope-
rationis: ⁊ intuendum etiam est ꝙ perforatio cadat in infe-
riori parte fixure ⁊ non in superiori: quia in eo est foramen
per qd̃ habetur olfatus ⁊ si esset supius non iuuaret: ⁊ ante
perforationem cuz digito exquiratur locus cartillaginosus
⁊ ossuosus ⁊ profunda quantum poterit versus nares: ⁊ ca-
uendum est ne declinet ad oculos: quia de facili inciderẽtur
tunice ⁊ spargeretur humiditas oculorũ: ⁊ cum perforatur
locus perforetur violenter vt sanguis egrediatur a narib⁹
⁊ ore: quia ex eo cõstat ꝙ perforatio in loco debito existat:
⁊ exinde fiat coctura cum instrumento: ⁊ sit adeo calidũ vt
circũferẽtia ebulliat ex coctura: ⁊ fiat hoc tribus vicibus ⁊
qualibet vice excorietur: ⁊ postmodum superponatur bom-
bix intincta in oleo siregi. i. sisamino vsqz ad casum cocture:
⁊ exinde curetur cũ vnguento vsqz ad plenam liberationẽ.
¶ Dico fm dictuz Gal. capitulo luti armenici ad fistulã est
vt dico scidatur fistula ⁊ fricetur ⁊ abstergatur: ⁊ omne qd̃
est in ea de carne superflua eradicetur ⁊ superponatur bõ-
bix madefacta cum succo carrubee napticine recentis plu-
ries: quia hec cura coadunat ⁊ consolidat.

TT ¶ Pau. dixit. Accipe folia ruthe domestice sicce ⁊ terãtur ⁊
impastentur cum lixiuio ⁊ ponantur super agiles anteqꝫ in-
grossetur: quia si fuerit grossum vsqz ad os ex hoc bene con-
solidabitur: ⁊ hec medicina in pncipio mordicat ⁊ post nõ: ⁊
mirabilius qd̃ est in eo: qr multum inducitur malum ex ea.
Aliud myrrha ⁊ aloe trita ⁊ impastata cũ humiditate mani-
carum: ⁊ ex eis loco impleto est valde bonum.

VV ¶ Medicina bona ad fistulam oculorũ ⁊ oẽs alias ⁊ dissol-
uens oẽm duritiem ⁊ putredinẽ ⁊ inflationes deponẽs. ℞.
olei rotul. i. litargiri. ℥. viij. ʒ. auripigmenti. ℥. i. decoquatur li-
targirum in oleo bene ⁊ pulueri zetur desuper auripigmẽtũ
⁊ remoueat ab igne priusqꝫ cõburat auripigmentũ ⁊ vtat.

TT ¶ Dico erat filius cuiusdã noie facde ⁊ patiebat apã in la-
chrymali sed erat debile: ⁊ est fricatũ nihil fluxit ab eo: ⁊ po-
stea passus ē obthalmiã ⁊ ligari feci eius oculũ per aliquot
dies ⁊ denuo refricari feci apã ⁊ disparuit: ⁊ manifeste cura-
tus est: ⁊ ob hoc non curet talis morbus nisi prius liget per
tres dies: ⁊ exinde fricetur: si non fuerit eminentia in oculis:
⁊ si apparet eminentia est cura sufficiens ligatura. ¶ Ori-
basius in apãte lachrymali qd̃ spargit: dissoluat scrapinuz
in aceto ⁊ supponat. ¶ Filius talaus dixit in apãte lachry-
malis ponat elleborus niger: qr carnẽ malaz eradicat. Aut
accipe viride eris. ʒ. xij. galbanũ. ʒ. vi. ⁊ fiat scief ⁊ supponat
⁊ imponitur vitreolum ⁊ mel.

VV ¶ Dico ista cura fiat post clysterizationẽ fistule: ⁊ exinde im-
pleat: ⁊ curare cũ medicĩa acuta est melior oibus his: qr ve-
ra ⁊ eradicatiua. ¶ Dixit Seheer iuuat fistule oculorũ ap-
positio. Auripigm̃ti cali. pratellũ calcis virid eris: ⁊ vitreoli.

TT ¶ Dico verificamus hoc ex libro oculorũ iohãnitij apã la-
chrymalis orit inter angulos ⁊ nares: ⁊ putrescit posĩe est ꝙ
putredo fetida exeat a naribus ⁊ posĩe est ꝙ spargat versus
angulũ maiorẽ ⁊ ē malũ. Et si nigligit eius cura pueniet ex
eo fistula ⁊ corrũpit os: ⁊ aliqñ fluũt ⁊ egredit putredo sub-
tus palpebras ⁊ corrũpit cartillagines ipsius ⁊ cõprimitur
angulus egreditur putredo ex eo. ¶ Et glandula est maio-
ritas carnicule exñtis supra locũ foraminis iter oculũ ⁊ na-
rem: declinãs a sua tẽpantia. ¶ Resudatio est cũ hec carni-
cula minuit cũ non phibet humiditas ne fluant ad oculos
⁊ non expellet eam ad nares ⁊ minuitur de superflua eradi-
catione glandule: aut ex appositione superflua medicinarũ
acutarum in cura vngule ⁊ scabiei. Et cura resudationis ⁊
glandule dicta est in cura morborũ oculorũ paruorꝫ. ¶ Cu-
ra apostematis lachrymalis. Curetur in principio prout cu-
rantur apostemata: de phibitiõe ⁊ dissolutione apãtum: ⁊ si
ex his non curat insistendũ est cum medicinis dispargenti-
bus ⁊ spargit cum cura pustularũ vt dictũ est: ⁊ aliqñ appo-
nitur memith crocus: folia ruthe cũ lixiuio ⁊ marutie: cũ ite-
rioribus suis: myrrhe ⁊ aloes. ¶ Paulus ⁊ Antiles dixerũt
aliqñ accidit i angulo maiore apã ⁊ posĩe est ꝙ declinet ex-
terius ⁊ non apparet inflatio eius: ⁊ per os eius egredit pu-
tredo ⁊ non corrũpit caro ⁊ posĩe est ꝙ declinet ad nares ⁊
ex eo spargit in oculũ: ⁊ aliqñ in ambobus lateribus: ⁊ aliqñ
erit pfundum: ⁊ aliqñ non. ¶ Dixit ẽt ꝙ multe profundita-
tis corrũpit os: ⁊ econtrario non corrũpit: ⁊ posĩe est ꝙ cor-
rumpat ossa narium omnia: ⁊ qd̃ declinat exterius cum est
pauce curationis ⁊ maxime si in eo est os a quo egrediatur
putredo: ⁊ ꝙ declinat ad oculos: signa sunt dolor accidens
hora qualibet sine occasione manifesta ⁊ fluxus lachryma-
rũ ex angulis ⁊ pluries egredit putredo ab angulo cum im-
primitur. ¶ Et si apostema non est in profundo aut croni-
cum os non corrumpitur: ⁊ hoc debet incidi ⁊ si non perue-
nit vsqz ad os mundificetur qd̃ corruptum est ex carne ⁊ re-
siduum consolidetur. Et si peruenit vsqz ad os fiat coctu-
ra vsquequo perueniatur ad os ⁊ os excoquatur vsqz ad ex-
coriationem sui: aut corrodatur caro corrupta cum medici-
nis acutis si voluerit vt fiat coctura. ¶ Pau. cuz apã decli-
nat versus partẽ exteriorẽ incidat ⁊ desiccet caro quousqz
pueniatur ad os si os non erit corruptum fricetur os ⁊ si cor-
ruptũ coquat post appositionem spongie madefacte in aq̃
niuis ad oculum ⁊ aliqui eijcientes carnem corruptã faciũt
foramen ad trahendum materiaz ad narẽ sed nobis sufficit
sola coctura. ¶ Et dixit si apã declinat ad ãgulos ⁊ nõ est
pfundũ icidat ex eo vsqz ad angulũ ⁊ extrahat qd̃ ē de carne
corrupta: ⁊ desiccet bñ cũ medicinis desiccatiuis ⁊ pcipuũ
est vitreolũ tritũ puluerizatũ ⁊ suppositũ: silr ⁊ aloe cũ cor-
ce thuris tritũ ⁊ suppositũ. ¶ Teodosius. Colliriuz ad apã
cũ aqua. Et dissoluatur calcadis cum aqua ⁊ colatura ipsi-
us resideat quousqz coagulentur: ⁊ postea assumatur ex eis

equaliter ⁊ coaduněntur ⁊ iterum terantur ⁊ ponantur in vase creteo nouo: ⁊ idez vas ponatur in alio vase pleno aceto ⁊ obturetur os eius bene cum luto ⁊ dimittatur per quindecim dies dõec virtꝰ aceti subitret ꝑ poros vasis: ⁊ humectentur medicine deinde extrahantur donec desiccentur ⁊ pistentur ⁊ cum opus fuerit cum rado ponatur paruz in angulo. ¶ Consului aliquando sedigh filio sebith aurifici de apostemate lachrymalis quod patiebatur vt instillaret in eisdem angulis aquam mirabol. fricatoruz ⁊ cũ hec fecisset putredo vulneris diminuta est ⁊ desiccata ⁊ vicinabatur liberationi ⁊ fortasse ex vsu predicte medicie curatur. ¶ Et dico ꝙ iuuat medicina enule: quia generat carnem in ossibus denudatis: ⁊ composui hanc medicinam. Accipe aloe: sarcocoll. memith terram thuris combustum vitreolũ: myrrha terantur ⁊ superponantur angulo est enim bona.

UU ¶ Et in quinto catagenes: ⁊ ponitur post cocturam apostematis anguli: centauree mi. aristolo. añ. aureũ. i. myrrhe aur. tertiam partem aluminis: galle. añ. aur. ℥. yreos sarcocoll. scief memith: añ. aureum. i. viride eris aur. iij. impastentur cum melle ⁊ curat omnem fistulam.

TT ¶ Et in sexto dixit. iuuat apostemati angulorum emplastratio vnguentoruz expellentiũ que diximus in capitulo dissolutionis putredinis ⁊ ista dissoluunt ⁊ expellunt humiditates. Et hec medicina proprie valet huic morbo: decoquat litargium cum oleo ⁊ equaliter ponantur sal: ⁊ sal armoniacum ⁊ excoquantur vsqz ad spissitudinem ⁊ superponatur ex eo. ¶ Dixit Oribasius iuuat apostema sparsuz in angulis serapinum tritum cum aceto ⁊ superpositum. Bulbꝰ trite ⁊ cum aceto mixte ⁊ emplastrate valent vltra omnẽ rem omni apostemati prouenienti in angulo maiori: ⁊ solum emplastratũ desiccat. ¶ Diascor. camomilla emplastrata curat apostema lachrymalis sparsum. Interiora nucuz rancida iuuat fistulam oculorum. Oleum nucum facit idem. Nigelle farina emplastrata valet apostemati sparso ãgulis: succus eius cum farina facit idem. ¶ Galie. fructus vitis albe tritus ⁊ mixtus cum melle croco ⁊ oleo rosato emplastratũ iuuat apostemati anguli quod spargitur ab eius principio. ¶ Dias. Camedreos collirizatus cum oleo valet agires.

UU ¶ Lingua arietis pistata cum sale ⁊ emplastrata valet fistulis oculorum. Accepi a quodam amico meo de quo confisus sum ꝙ curauit de fistula oculorum cum myrrha pistata ⁊ consolidata est ⁊ confortatus est locus ⁊ curatus est.

TT ¶ Solatrum pistatum ⁊ emplastratum apostemati angulorum sparso ⁊ succus eius mixtus cum pane facit idẽ. ¶ De libro de accidẽti ⁊ morbo. Carnicula que est in angulo maiori aliquando maioratur ⁊ aliquando minoratur ⁊ cũ crescit detinet lachrymas ⁊ superfluitates ne fluant ad nares: ⁊ occultãtur in eis: ⁊ accidit ex his apostema lachrymalis:

UU ¶ Dico fistule prouenientes in oculis curantur aut coctura vt perforatione ⁊ coctura fit hoc modo: aperiaẽ fistula cuz flobotomo ⁊ proportionetur intus cum rado ad quantitatem instrumenti cum quo fiat coctura: ⁊ exinde igniatur instrumentum donec rubescat alioquin inuiscaret ibidem: ⁊ cum primo decoquitur fricetur: cum panno lineo: ⁊ iterũ coquatur: ⁊ sufficit tribus vicibus: ⁊ tãdiu teneaẽ intus quousqz superior circũferentia bulliat: ⁊ exinde superponatur bombix intincta in oleo sisamino: ⁊ emplastretur locus cuz enduiua: ⁊ sic curetur vsqz ad extinctionem vel extractionẽ cocture ⁊ exinde curetur cum vnguento. Et cum premitur fortiter fistula nocet: quia extrahitur putredo per angulos Et si curaretur cum perforaretur cum perforatorio sed coctura erit melius: quia nõ euacuatur nisi ex hoc. Et fortasse curatur perforatione ⁊ non coctura ⁊ debet perforari cum instrumento ferreo simili sue. i. lesue sed debet esse grossuz ⁊ debet habere caput rotundum: ⁊ perforatio debet fieri versus partem narium cum impressione: ⁊ violẽta reuolutiõe donec egrediaẽ sanguis ex naribus ⁊ ab ore: post cuius exituz intelligitur ꝙ instrumentum peruenerit ad profundum ⁊ decoquitur. ¶ Et dico: ꝙ si locus impleretur perforatus cum solo vitreolo esset curatus. ¶ De fistula oculorũ. Accipe gummi arabici partem. i. myrrhe partes. ij. impastẽtur cum felle vaccino ⁊ impleatur ex his locus: quia inuiscatur ⁊ non remouetur donec cureẽ. ¶ De medicinis appositis morbis. ℞. yreos corticis radicum: herbe: opoponacis: farine orobi aristol. ro. añ. partem. i. myrrhe partes. ij. fecũ vini virides eris. añ. partem. i. terantur omnia ⁊ cribrentur ⁊ cum visco misceantur inuoluto in rado panno lineo grosso ⁊ fricato: intromittatur de medicina predicta cuz stuello de panno ⁊ dimittatur per diem: deinde extrahatur ⁊ iterũ fricetur vt dictum est: ⁊ intromittatur stuellum cum medicina per duos aut tres dies dimittatur ſm ꝙ videbitur mundificatio eius: ⁊ viscus valet huic morbo.

TT ¶ De libro signoruz. Gal. aliquando accidit apostema in lachrymali oculi ⁊ cum manu imprimitur profundatur ⁊ cito reuertitur quando dimittitur.

UU ¶ Et dixit aliquando accidit humiditas in angulo maiori: que cum non defluit ad nares corrumpitur putrescit: cronicatur: ⁊ inducit fistulam: ⁊ pluries fluit in nares cum refricatur humiditas ipsa: ⁊ hoc erit cũ manifestatur fistula. ¶ Dixit buctigef. Cum impletur fistula de puluere mirti curatur. Et si nucibus rancidis impleatur fistula curaẽ. ¶ In mea myr. de cura fistule. ℞. thuris myrrhe. añ. partem. i. aluminis nitri partem. ℥. ex quibus tritis impleantur fistule.

TT ¶ Et dixit aliquando oritur inter angulum maiorem ⁊ narẽ apostema ⁊ vocatur ãgiles ⁊ similaẽ pustule parue ⁊ possibile est ꝙ spargatur in oculos ⁊ erit difficilis cure: ⁊ ob hoc festinetur ad curam eius cum medicinis dissoluẽtibus sine punctione. ¶ Archigenes dixit. Emplastretur cum farina orobi ⁊ melle: aut misceatur cum his thus: aut fimus columbinus ⁊ erit magne operationis. Et cum apostema non spargitur fiat emplastrum de stafisagria: melle ⁊ galbañ. ⁊ superponatur: aut solo puluere vitreoli.

UU ¶ Medicine experte ad fistulas. ponatur in stuello diebardic. i. vnguentum ⁊ fricetur fistula cum panno lineo ⁊ intromittetur stuellus. Aut emplastretur locus cum emplastris infrigidantibus: ⁊ sic infrigidetur pluries quolibet die donec suum exequatur effectum deinde superponatur oleum sisaminũ donec eradiceẽ radix apãtis: ⁊ si necesse fuerit reiterentur vsqz ad plenam mundificationem. ¶ Atoroscos dixit. fimus columbinus tritus si impleatur ex eo fistula lachrymalis: aut superponatur iuuat.

TT ¶ Johannitius apostema lachrymale est exitura existẽs inter angulum ⁊ nares ⁊ pluries declinat os eiꝰ verẽ. angulũ ⁊ si non curaretur fieret fistula: ⁊ os corrumperetur: ⁊ possibile est ꝙ putredo fluat in nares per foramen quod est iter angulum ⁊ nares ⁊ fortasse egreditur sub cute palpebre ⁊ corrumpit cartillaginem ⁊ cum impressio fit supra anguluz putredo egreditur. ¶ De libro morboruz. Cura apostematis anguli. Accipe viride eris. ʒ. xij. galbani. ʒ. vi. impastentur ⁊ fiant trocisci de quibus impleatur apostema ⁊ curabitur. ¶ Dico ꝙ hoc valet plurimum scabiei.

UU ¶ Seheer de fistula. Fiat stuellum de galbano ⁊ viride ere ⁊ intromittatur. ¶ Et inueni teratur gummia lentisci domestici ⁊ parum de semine lini: ⁊ fiat vnguentum de quo ipleaẽ fistula. ¶ Dico hanc curam inueni ⁊ sum expertus cum patienti: superuenit fistula in oculis si est inflata scindaẽ ⁊ elargetur: ⁊ deinde fiat coctura: ⁊ si non inflatur iniungatur vt nõ comprimatur duobus vel tribus diebus: vsquequo colligatur ⁊ fiat putredo ⁊ exeat ⁊ manifestetur locus incisiõis ⁊ similiter fiat cũ debet impleri medicina dimittatur locus per aliquos dies donec appareat vbi sit incidendum ⁊ incisio ⁊ mundificato fiat impleatur medicinie: ⁊ cura sit talis dimittatur per aliquos dies ⁊ non cõprimatur donec emineat locus incidendus: deinde aperiatur flobotomo pauca profunditate ⁊ habito instrumento ferreo mundificeẽ a mala carne per circuitum ⁊ perueniat ad os: deinde fiat coctura ſm quantitatem loci mundificati: ⁊ ante coctura3 superponatur oculis pasta infrigidata in niue ⁊ cum calefit mutetur sepius ⁊ cum fit coctura perfecte eradicetur fistula vel calositas cum suis radicibus.

TT ¶ In quodam libro persiano. Et iuuat apostemati lachrymalis: appositio pulpe colloquintide bis in die ante putrefactionem ipsius ⁊ cum putrescet impleatur ex ea.

UU ¶ Dico hanc cura3 composui ego ⁊ est completa cura huic morbo. Accipe vitreolum aloe cortices thuř. cliniam: gallam acerbam sarcocollam: ⁊ fiat scief: ⁊ expressio angulo superponatur ter omni die ex eo ⁊ dormiat ex eadem parte ⁊ instillatio ex eo sepius fiat: ⁊ si fistula nõ ẽ cronica sufficiẽs erit hec cura: ⁊ si est cronica dimittaẽ per aliquos dies donec coaduncetur materia: ⁊ exinde incidatur.

TT ¶ Et si h apã ñ ẽ cronicũ ⁊ fluit mltũ ⁊ dsiccaẽ plies ⁊ reiteraẽ ⁊ fluit minꝰ itelligiẽ ꝙ os nõ sit corruptũ ⁊ eget icisiõe ⁊

possibile esset ꝙ caro non sit nimis putrefacta: ⁊ hoc erit cū fistula non est multum cronica ⁊ id quod fluit nō est nimis malum ⁊ tunc sufficit ꝙ impleatur post cocturam cuꝫ sciefſ predictis ⁊ cuꝫ inciditur fistula ⁊ caro inuenitur mala ⁊ corrupta apponantur medicine acute vsqꝫ ad corrosionē carnis predicte ⁊ post casum cocture apponanť medicine consolidatiue: quia vidi ꝙ pluries curatos hac cura. Et si post mundificationē carnis inuenitur os corruptum necesse est vt coquatur ⁊ si non est corruptum apponantur medicine generatiue carnium: Et cognitio ossis corrupti aut non corrupti est ꝙ tangatur cum acie instrumenti ꝙ si labitur ab osse: locus est leuis ⁊ os sanum ⁊ si adest asperitas ossis aut perforatio: est corruptum.

AA ¶ Dico cura āmotōis fistule orte ī oculis ē medicia dicbardic acuta viridis eris ⁊ si fiet ex ea sciefſ erit efficacior. ¶ De sunt cure simplicium medicinarum. Diascorides enula puluerizata curat fistulas euenientes in angulo.

CC ¶ Oleum nucis: quia multum dissoluit curat apostemata lachrymalis. Camomilla flos ⁊ radix ipsius emplastrata curat apostema lachrymalis sparsum dum non est cronicum ⁊ si est cronicum os est corruptuꝫ. ¶ Dico quādiu hec apostemata non sunt aperta curantur cum nuce rancida enula ⁊ earum similibus ⁊ cum his que sunt violentis dissolutionis ⁊ cum sunt sparsa curētur cū myrrha acatia viride eris: sarcocolla ⁊ eorum similibus: si vero est cronicum quousqꝫ os sit corruptum coctura: perforatio: ⁊ caliticon. i. medicina corrosiua acuta est cura. ¶ Dixit Antiles: accidit ex apostemate lachrymalis quedaꝫ species que non spargiť neqꝫ ad nares neqꝫ ad oculum ⁊ non videtur nisi quedam eminentia in angulo tantum ⁊ cum comprimitur per oculum ⁊ nares ⁊ lachrymalis non egreditur putredo aliqua: ⁊ sentit dolorem in loco ⁊ ex hoc obthalmiabitur oculus sine occasione ⁊ continue superueniet fluxus lachrymaruꝫ: ⁊ tunc intelligitur ꝙ apostema non sit sparsum in oculo ⁊ cuꝫ incisione curatur. ¶ Dico fm ꝙ inueni in dictis pauli. In apostematibus que fiunt in angulo non est expectanda digestio: ſꝫ velociter incidantur licet sint indigesta vt non declinentur ad partem oculi: ⁊ spargantur in eo ⁊ fiat fistula: ⁊ curať cuꝫ medicina de aloe facta sicut sciefſ ⁊ istilletur in angulo post eius impressionem sicut dictū est superius: ⁊ hoc valet quātum medicina acuta.

AA ¶ Dixerunt chusi: radices capparis curāt fistulas āgulorū.
CC ¶ Dicūt indiani ꝙ masticatio mesch superposita apostemati angulorum habet proprietatem mirabilem.

¶ Capitulum sextum cuius rubrice sunt.

AA De inuersatione palpebrarum ⁊ morbo pinnulari cū inuersantur pili ⁊c. etiam in. c. 2.
O De sulach ⁊ est defectus pilorum palpebrarum cum grossitie earum ⁊ de morbo vulpino. ēt in. c. p̄. ⁊ in. 2.
XX De prohibendo ortu pilorum in palpebris.

AA **Ameamyr.** Inuiscantur pinnulares cuꝫ resina. Dico idem facit oleum desmi. Idem operatur mastix. Vel tangantur pinnulares cuꝫ instrumento ferreo calefacto ⁊ inde iuiscenť pili.

O ¶ Dixit in grossis palpebris rubeis non habentibus pēnulas apponatur hec medicina. ℞. fimus muris stercus caprarum: cinis hyrundinum equaliter puluerizata ⁊ collirizata apponanť: q: iuuāt pinulas ⁊ faciūt nasci pilos. Et medicine eradicantes vt non nascanť in interiori parte pili inueniunť in capitulo de casu capillorum. ¶ Iudeus cum defectus pennularium accidit cum grossitie palpebrarum pruritu ⁊ rubedine vocatur sulach: ⁊ prouenit ex malo humore sparso in palpebris ⁊ cum cadunt pennulares manentibus palpebris in statu suo accidit ex siccitate.

¶ Paulus collirium ad ortum pennularuꝫ ⁊ pulchritudine earum. ℞. ossium dactiloruꝫ. ʒ. iij. spice romaā. ʒ. ij. terantur ⁊ fiat sciefſ. ¶ Dixit ⁊ iuuat sulach. magna iuuamento stercus murium impastatum cum melle ⁊ collirizatum. Et medicine valentes ad ortum palpebrarum inueniuntur in capitulo de ortu pilorum ⁊ in capitulo de morbo vulpium: ⁊ valet ad hoc refricatio palpebrarum ⁊ inunctio pinguedinis anseris vel vrsi. ¶ Oribasius collirīū ad ortum pennularum ⁊ earum pulchritudinem. Accipe antimoñ. parteꝫ. i. plumbi vsti partem. ʒ. scories eris croci: roſ. myrrhe: spice inde thuris piperis longi. añ. part. quartam: ossa dactiloruꝫ ʒ. iij. comburantur in vase creteo quousqꝫ possint bene teri ⁊ irrorentur cuꝫ modico oleo balsamino ⁊ vtatur. ¶ Et inueni ꝙ abrotanum combustum pistatum collirizatum valet ad ortum pennularum ⁊ facit eas pulchras. ¶ Filius telaus. Ad idem comburatur stercus murium ⁊ impasteť cuꝫ aceto ⁊ inungantur pennulares: reddit lōgas. ¶ Aliud ad idem. ℞. antimonij. ʒ. xvi. plumbi vsti. ʒ. viij. scorie eris. ʒ. iij. croci roſ. añ. ʒ. i. ⁊. ʒ. thuř. piperis longi. añ. ʒ. i. ponanť in vase creteo ⁊ comburātur bene ⁊ extrahanť ⁊ pistentur ⁊ irrorentur cum duobus coclearibus balsami desiccetur ⁊ conseruetur. ¶ Iohannitius in libro oculorum. Collirium ad idem cum non adest grossities in palpebra. ℞. ossium dactilorum combustorum. ʒ. iij. maiorane. ʒ. ij. ⁊ fiat colliriuꝫ. Iuuat cum est cum grossitie palpebrarum stercus murium cuꝫ melle collirizatum. Et cura pinnularum fit cuꝫ incisione coctura inuiscatione: ⁊ depilatione. ¶ Dixit filius mesuey: in libro medicinarum mundificantium. Experimentū faciens nasci pennulař. ossa dactilorum combusta trita ⁊ cribrata per pannum sericum ⁊ mixto parum laudani impasteņť cū oleo mirtill. ⁊ inungantur radices pennularum: ⁊ etiā pennulis. Valet multum spica aromatica cortices pincarū. añ. terātur ⁊ cribrentur ⁊ fiat collirium: ⁊ hoc idem dixit Antiles ⁊ Paulus. ¶ Et inueni in bimaristen magistros curantes hunc morbum quadrupliciter: cum adhesione: coctura incisione ⁊ in curuatione palpebre. Et icuruatio fit si adest palpebra pinnulař. curtitas non tenet de facili ⁊ ex sunt ponetur in medio palpebre acus cum filo: ⁊ transferatur ⁊ trahatur filum vt inuersetur palpebra: ⁊ exinde superponātur pellicule palpebre superioris tria fila in tribus locis: vnum in medietate ⁊ duo in partibus duabus anguli ⁊ trahantur vt sciatur per hoc quantitas incisionis: ⁊ cum pili eleuātur ⁊ approximant quasi exterius incidantur fm eandem quantitatem ne fiant nimis curte: ⁊ exinde suatur in tribus locis ⁊ non fiat incisio nisi in cuti superioris palpebre tantuꝫ ⁊ superponatur puluis croceus fm quantitatem incisionis ⁊ super eandem ponatur alia pecia madefacta in aceto ad prohibitionem apostematis ne superueniat caliduꝫ apostema ⁊ curatur diebus tribus ⁊ hoc inueni in bimaristen. ¶ Dixit Pau. possibile est ꝙ incidatur scutella palpebre interioris partis que ponatur iter duas tabulas bene leues super oculum ⁊ ligentur fortiter ⁊ dimittantur per decem dies: q: illa superfluitas mortificabitur infra decem dies aut paruꝫ post vsquequo cadat ⁊ incurtetur palpebra: ⁊ cum videris ꝙ palpebra sit minor debito curetur cum rebus mollificantibus donec pellis efficiatur leuis ⁊ si prolongetur ⁊ fiat lōgior curetur cum stipticis. Et coctura fiat hoc modo ſꝫ nō debet fieri nisi in loco vnius pili vel duobus ⁊ instrumentū debet esse simile acui ad eradicandum pilum ⁊ cocturam.

¶ Cliton. Colliriuꝫ bonum ad idem. ℞. ossium dactilorum combustorum. ʒ. vij. spice romañ. ʒ. ij. ⁊ tertiam: fiat collirīū: quia est valde bonum ⁊ iuuat scabiei. ¶ Dico ⁊ expertus sum: ossa dactilorum combustorum spica lapis lazuli ⁊ fumus thuris terantur ⁊ fiat ex his collirium. ¶ In antidot. collirium aliud valens sulach ⁊ ad ortum pilorum pennularum. ℞. antimoñ. ʒ. xvi. basrob combustum. i. plumbi. ʒ. viij. eris combusti myrrhe croci serpilli spice thuris masculi ⁊ piperis albi. añ. auř. i. ossa dactilorum combustorum. xxx. cōburantur omnia vna nocte terantur ⁊ misceantur cum. ʒ. iij. balsami ⁊ cōseruetur. ¶ In anathomia. G. dixit verba necessaria incisioni palpebre q̄ sunt scripta ī libro anathomie ⁊ sūma eorū est ꝙ musculus eleuans caput palpebre approximat quasi supcilio ⁊ non erit in medietate palpebre: ⁊ musculus qui est prope palpebram superiorē vsqꝫ ad inferius caput eius: attingit ad pennulares ⁊ proprie ex duobus angulis ⁊ propterea cum inciditur est cauendum ab angulis ⁊ proprie cum incisio fit ex opposito angulorum vel oculoruꝫ ⁊ si est in medio angulorum quasi extrāsuerso inter supercilium ⁊ pennulař. non dubitetur de hac incisione. ¶ Gali. puluis thuris valet ad ortum pennulař. proprie sulach. Fumus medicinarum sicut pice ⁊ catarañ. ⁊ consite: ⁊ lapis lazuli desiccat humiditatem fluentē ad palpebras ⁊ adaptat complexionem earum ⁊ facit ortum pennulař. ¶ Diascorides spica valet ad ortum pennulař. ⁊ confortat palpebras. ¶ Dixit filius mesuey teratur spica nigra ⁊ ponatur in vase vitreo ⁊ accepta cum rado ⁊ imposita palpebre facit ortum pennularum. ¶ Dixit Antiles. Cyrurgia impilationis

exterius pennularum renouandarum ⁊ pilorum interiorum. Accipe acum ⁊ sit acus nimis subtilis sicut acus imbrusatorum pelliparioꝝ ⁊ in eius foramine ponatur capillus vnus mulieris ⁊ equiparentur capita capilli: ita qꝫ sint capita equalia ⁊ ligetur ⁊ ponatur alius capillus inter duplicationem: quia est necesse: ⁊ iaceat patiens supinus ⁊ trahatur palpebra ⁊ intromittatur acus in palpebra vt perforetur ⁊ exeat cũ capillis attẽdens qꝫ in foramie remaneant capilli ⁊ sint pauce duplicitat. ⁊ pinnularia que pungunt interius ponant cũ rado inter duplicitatẽ capilli ⁊ añ parũ ⁊ extrahat exĩde capilli duplicitas ⁊ cũ erit añ foramen trahat añ parũ ⁊ attractiõe subita extrahetur pilus: Et si fortassis nõ egreditur cum capillo apposito in duplicitate capilli: iterum ponatur ⁊ extrahatur ⁊ tãdiu fiat vt pilus extrahatur ⁊ cum pilus exierit superponatur cera plures vt non iterum oriatur ⁊ necessitas alterius capilli in duplicitate positi est vt reuersio duplicitatis capilli fiat: ex eo in attractione pili iterata cum fuerit necesse: ⁊ ne fiat fractio ipsius ⁊ sit necessaria perforatio iterata: ⁊ ex hoc fortis capillus ⁊ si necesse fuerit vt iterũ itromittat acus fiat pforatio nõ p eũdẽ locum: qꝛ si fieret foramen esset amplũ ⁊ non teneret pilum extortum.

AA ¶ De inuersatione palpebrarum. Fuerunt in himaresten cyrurgici excoriantes pelliculam existentem in cartillagine sicut fit in incisione palpebre ⁊ tenebant eam cum croceo ferreo seu filo: ⁊ exinde incidebant quantitatem necessariã cartillaginis secunde ⁊ ponebant in cute duo fila ⁊ trahebant palpebram cum ipsis ⁊ ligabant in fronte vt pellis palpebre rectificaretur superius ⁊ si inuersatio est in inferiori palpebra non est intromittendum ⁊ raro accidit.

Q ¶ Cliton. Collirium mirabile bonum faciens ortum pilorum prohibens lachrymas desiccans humiditates oculorum ⁊ conseruans eorum salutem. Cadinia impastetur cum melle ⁊ comburatur in vase creteo obturato ore vasis qꝫ nõ egrediatur fumus ⁊ extracto vase ab igne irroretur vino deinde eo aperto ponatur super lapidem leuem ⁊ planum id qđ est intus ⁊ ducatur cũ vino plures ⁊ desiccetur: ⁊ ex eo accipiat pars vna eris vsti ⁊ lapidis lazuli. añ. part. ʒ. fiat puluis ⁊ conseruetur ⁊ cũ opus fuerit superponatur. ¶ Aliud mirabile ⁊ expertum. ℞. antimoñ. rotulum. i. plumbi combusti rotulum. ʒ. scorie eris. ʒ. i. ossium dactilorum combustorũ ⁊ ponantur in vase sub quo sit ignis donec rubescat ⁊ exinde terantur bene ⁊ instilletur desuper gutta vna balsami vt redoleant quia valde confert obthalmie oculorum puerorum: sulac: ⁊ pennularibus ⁊ reddit palpebras pulchras. Et nõ ẽ ei similis ⁊ debet fieri de sero ⁊ super dormire ⁊ de mane abluatur cũ aqua frigida. ¶ Sulach est grossities palpebrarũ cũ rubedine: corrosione lachrymaliũ ⁊ casu pẽnular.

AA ¶ Diascorides. fumus catarane credo kitran valet sulach. Item fumus resine ⁊ fumus gummi lentisci domestici ⁊ masticis valet corrosioni anguli. Succus oleastri valet cõtra humiditatem sparsam in oculis ⁊ ob hoc ponitur in scief. prohibentibus corrosionem palpebrarum ⁊ oculorum. Oleum rosatum collirizatum iuuat grossitiei palpebrarum. Gummi lentisci dõestici facit adherere inuersatos pilos. Fumus gummi butoni masticis ⁊ resine ⁊ eorum similia ponãtur in collir. facientibus pennular pulchra: ⁊ valet angulis corrosis ⁊ prohibet casum pennular. Pinguedo serpentis prohibet ortum pennular. ¶ Pau. fumus thuris facit pulchritudinem pennular. ¶ Gal. lapis lazuli augmentat pinnular palpebrarum. Et dixit qꝫ lapis lazuli debet collirizari per se aut mixtum cum alijs medicinis valentibus ad idem. Et confortat palpebras subtiles ⁊ debiles ⁊ restituunt mẽbra naturali complexioni eorum. ¶ Diascorides mastix adheret pilos reuersatos. Aeriden valet casui pennular: quia stipticat ⁊ generat eos. Ossa dactilorum combustorum imbibita vino post ablutionem eorum ponuntur in collir. facientibus pulchritudinem pennular. Succus agreste valet corrosioni angulorũ oculorum. Fumus pinearum habentium grana grossa valet casui pilorum palpebrarum: ⁊ cõtra corrosionem anguli. Aloe mitigat pruritum angulorũ vel oculorum. Concule naptis combuste ⁊ ablute dissoluunt grossitiem palpebrarum. Concule que vocantur patelle combuste ⁊ mixte cum catarana ⁊ superposite loco in quo radicantur pili prohibent ortum eorum ⁊ aliquando adherent cum humiditate concularum. Pix inuiscetur pilis palpebre ⁊ extrahit eos. Calcatan mundificat oculum ⁊ angulum. Collirium factum ex colcatar combusto ⁊ trito iuuat grossitiem palpebrarum a quibus fluunt pili. Sed pilum lane succide iuuat corrosionem anguli ⁊ grossitiei palpebrarum a quibꝰ fluunt pili. Fumus carrubarum reddit pennulas oculorum pulchras: ⁊ valet eorum casui ⁊ corrosioni angulorum. Fumus piscis idem facit. Spica bene trita ⁊ cribrata per pannũ sericũ ⁊ cortices pinearum ana collirizata valent. ¶ Filius mesuey ad pulchritudinẽ pennular ossa dactiloꝝ cõbusta mixto cũ eis laudão ⁊ ipastata cũ oleo mirtillino valet.

XX ¶ Et medicine ꝓhibẽtes ortũ pilorũ iueniũt in coꝝ caplo

AA ¶ Dico composui curam de casu pilorum. Accipe instrumẽtum ferreum ad modum aciei acus: ⁊ sit longitudinis vnius palmi ⁊ flectatur caput eius quantum est nodus vnius digiti: ita qꝫ eius flexio videatur stare super lineam rectam: ⁊ deinde calefiat caput ipsius instrumẽti ad ignem satis ⁊ inuersetur palpebra patiẽtis ⁊ detrahatur ⁊ fiat coctura cum capite instrumenti supra radicem pilorum inuersatorum: qꝛ comburentur ⁊ denuo nõ nascentur ⁊ si sunt multi pili qualibet vice coquatur vnus vel duo ⁊ non coquatur vnus nisi post curationem alterius. ¶ Criton. ℞. ossium dactilorum combustorum. ʒ. vij. neriden. ʒ. ij. fiat collirium.

Q ¶ Collirium bonum ad casum pennular. scabiẽ fluxum ⁊ cõseruationem salutis oculorum. Accipe climie rotulum. i. cõteratur non subtiliter ⁊ impastẽtur cum melle ⁊ ponatur supra ignem carbonum ⁊ obturetur bene qꝫ non egrediat fumus: deinde ex opiletur os vasis ⁊ eijciatur ⁊ extinguat cum rob vue ⁊ desiccet: ⁊ iterum terat ⁊ addat ex ere vsto ãtimonij abluto ⁊ lapidis lazuli ana terant ⁊ misceãt ⁊ collirizẽt

XX ¶ In libro de electione iohannitij. Dixit eradicentur pili ⁊ inungatur locus cum felle vppupe asso: quia est sufficiẽs ⁊ non eget alia cura.

Q ¶ Atoroscos dixit. ponatur thus super lapidem bene calefactum ⁊ cooperiatur desuper cũ vase: ⁊ suscipiatur fumus ex eo ⁊ misceatur cum eo pinguedo anatis ⁊ serpillum humidum: lane succide: ⁊ fiat collirium: quia mirabiliter confert ad ortum pennular. ⁊ pulchritudinem. ¶ Iohannitius dixit: defectus pilorum potest euenire sine apostemate ⁊ hoc accidit ex humiditate calida: sicut morbus vulpinum aut cũ rubedine ⁊ grossitie ⁊ pustulis i palpebris. ¶ Sulach ẽ corrosio angulorum sola. ¶ Rosarium est grossities palpebrarum cum rubore. ¶ Collirium valens depilationi palpebrarum cui non adest grossities. ℞. ossium dactilorum combustorum. ʒ. iij. maiorañ. ʒ. ij. terantur ⁊ fiat collirium. ¶ Aliud ℞. antimonij climie calcadis vitriolum. añ. terantur ⁊ misceantur cum melle ⁊ comburantur: ⁊ iterum terantur bene ⁊ fiat collirium. ¶ Aliud. Valens depilationi grossitiei ⁊ rubedini palpebrarum. Stercus muris impastetur ⁊ fiat collirium. ¶ Dixit cura pilorum est incisio palpebre.

AA ¶ Dixit Aaron. Cura pilorum sm cyrurgiam incidatur locꝰ qui dicitur scutella: ⁊ est locus in vno laterum palpebre similans scutelle: ⁊ cum in eodem loco oritur caro superflua remouetur reuersabuntur pili versus oculos. ¶ Dico debet incidi sm qꝫ ego vidi. Cyrurgici accipiũt tabulas duas paruas sm longitudinem vnius anguli ad alium: ⁊ si debet incidi in medietate palpebre ⁊ non euenit equaliter nõ mũdificatur a supflua carne palpebra: ⁊ si taliter incidatur fiat vt caro simul extrahatur: ⁊ ob hoc debet seruari quantitas ⁊ si pili inuersantur ex vna parte potius qꝫ ex alia declinetur incisio in ea parte in qua plures pili sunt: ⁊ exinde ponatur acus cum filo in tribus locis supra palpebram in rectitudine linee ⁊ trahantur fila vt appareant loca icisionis: ⁊ caueatur ne incidatur palpebra qꝫ posset laniari: quia incisio non debet fieri nisi in pelli: ⁊ exinde incidatur sub filis cũ instrumento quod dicitur caru vel kesu: ⁊ exinde suatur palpebra duobus vel tribus punctis in quolibet loco cũ duobus vel tribus punctis: ⁊ mollificetur pannus lineus cum puluer. citrino ⁊ superponatur donec consolidetur ⁊ si sunt vnus: duo: aut quinque pili quolibet die extrahatur vnus ⁊ coquatur locus cum instrumento simili instrumento acus subtilis habentis caput curuum: deinde calefiat vt rubefiat: ⁊ exinde superponatur palpebre albumen oui cum oleo ro. ⁊ cum curatur euellantur simili modo ⁊ curantur

Q ¶ De cura sulach sm dicta Alexãdri: ⁊ Antiles. Accipe cortices pinearum ⁊ lapidis armenici ⁊ fiant ex eis collirium valet ad ortũ pilorũ. ¶ Dixit filius serapionis qñ cum casu pilorũ pennular nõ erit grossities palpebraꝝ nec rubedo: erit

morbus similis morbo vulpino ꝛ caluitiei. Et quando accidit cũ duritie grossitie ꝛ rubedine: est morbus qui vocatur sulac ꝛ prima similis morbo vulpino curatur cum mundificatione capitis ꝛ cum appositione medicinarum acutarum supra palpebrã ꝛ secunda que dicitur sulac curatur in principio cum medicinis dissoluentibus ꝛ post collirizetur cum lapide armenico: quia valet depilationi pennularum pueriẽti ex hũore calido: valet enim hec cura ꝛ cõfortat mẽbrũ.

¶ Explicit liber secundus de infirmitatibus oculorum.

¶ In nomine dei misericordis ꝛ miseratoris: qui in adiutorium sit mihi: hic est tertius liber elkauy.

¶ Capitulũ primũ de egritudinib⁹ auriũ: cui⁹ rubrice sũt.

A Galienus dixit ꝺ morbis febrium in libro megategni. Sunt quidam dolores aurium: qui interpollatim superueniunt ad modum febrium.

B ¶ In libro megategni ꝺ vlceribus auriũ. Dixit ꝙ qdã ꝺ secta vigenũ curando vlcus antiquum in auribus cum vnguẽto confecto cum cadimia quo libet die augebat putrefactionem: ꝛ replebatur vlcus sanie magis: deinde meditato ꝙ in partibus vlceris foraminum auditus erat apostema curabat illud cum vnguento confecto de quattuor medicinis ꝛ inde augebat putrefactio: hoc enim vtebatur eo quod vnguentũ cadimie consolidat vlcera in manu ꝛ pede bene: ꝛ nullam capiendo significationeȝ super morbos de membris volebat cõsolidare vlcus in aure cum medicamine quod consolidat vlcera que sunt insuperficie corporis.

C B ¶ Etiam penes eos erat quod apostema: vbicunqȝ fuerit: ꝛ quotiens fuerit debet dissolui cuȝ eo quod emollit: ideo secutus est hanc curam malam nesciendo significationeȝ habendã super curationem membrorum. ¶ Dixit Galie. cognoscendo ꝙ auris est membrum aridum ꝛ siccum valde. Judicaui ꝙ curatio ipsius fit per desiccatiua valde: tamen ipse medicus solebat vti in cura ipsius auris vnguento basilicon quod est desiccatiuum ꝛ sic non transmutaui ad medicamen curatiuȝ fortis desiccationis repente: ꝛ inspiciendo in consuetudine ꝛ capiendo de ea significatione: vnde dissolui aliquod de scief memithe cum aceto: ꝛ guttatim illud posui in aure: ꝛ sic ipsius correctio incepit in primo die apparere etiam in die secundo curando cum medicamine andarocon perseueraui super illud medicamen per quatriduum proponendo ꝙ si opportunum ei fuerit medicamen fortioris desiccationis cum eo curarem eaȝ ad modũ medicaminis squãme ferri illiniendo partem exteriorem cum rebus que desiccant in vltima desiccatione ad modum medicaminis confecti de salicibus. i. garab aut cum trociscis andarocon: tamen patiens sanatus est non indigens his licet proximus fuerit de ipsa cura super putrefactionem eius auris penitus. ¶ Ipse etiam medicus extimabat ꝙ si curatur auris in qua fuerit apostema cum similibus harum medicinarum eger pateretur spasmum: quia penes eũ erat ꝙ apostema in omnibus locis indiget emollitiõe: in aur vero erat apostema: quia cognouit ꝙ erat natura auris ꝛ cura ipsius curaui illud ꝛ sanatus est. ¶ Dico ꝙ cadimia non conuenit in hoc: quoniam est glutinatiua ꝛ modice desiccationis ad respectum illius quod opportunum est in simili membro auris. ¶ Dixit ꝙ materie manantes ad aurem si volumus transmutare ad aliquod membrum proximũ transmutande sunt ad nares. ¶ Dixit antiquatur hic morbus durãdo per annum vnum ꝛ plus: vnde de cõsuetudine mea erat ꝙ curabam cum fortioribus medicinis his videlicet cum squãma ferri postq̃ trita fuerit subtiliter ꝛ cribellata cũ cindeto. s. de serico: ꝛ postea cocta cuȝ aceto fortivalde: dũ fiet ipsa cum aceto ad modum mellis: tamen acetum debet poni in quadruplici quantitate: ꝛ erit medicamen forte valde nullum simile habens in hoc. ¶ In vltimo capitulo. vi. libri: meatus auditus ex proximitate eius denuo orto de cerebro sustinet ꝙ curetur cum medicinis fortis desiccationis.

A ¶ De secundo capitulo libri megategni. dixit ego vtor stupefactiuis in dolore aurium: quotiens intensus fuerit: ꝛ dubites ꝙ spasmetur eger aut alienetur mens eius. ¶ Dixit curetur dolor aurium cum medicamine confecto de opio ꝛ castoreo dissoluto in vino dulci ꝛ imponatur auribus: ꝙ si fuerit dolor ipsius ex ventositate grossa generata de humoribus grossis: ꝛ frigidis: noli vti opio imo calefactio fiat cum pannico ꝛ eo quod dissoluit ventositatem: attenuetur regimen: euitetur nutrimentum: ꝛ potus aque penitus: ꝛ digeretur: potest vti etiam medicamine in quo cum opio erit castoreum: si opportunum fuerit emplastrum coquatur papauer ꝛ misceatur cum aqua. farina fenugreci ꝛ farina seminis lini: ꝛ cum eis fiat emplastrum: ꝙ si nociua fuerit aurib⁹ aliqua pars stupefactiuorum vtendum est castoreo solo: ꝛ guttatim imponatur eius. ¶ De secũdo capitulo libri meamyr: dolor auris mitigatur per catapla: illinitiones ꝛ epithimata: ꝛ non est vtendum stupefactiuis nisi dubia fuerit sincopis: ꝛ de ea dixit fit dolor aurium ex frigiditate: que frigiditas fit ex ventositate aut balneatione cuȝ aqua frigida ẽt dolebit ex eo ꝙ ingreditur eam precipue si aqua fuerit malitiosa: dolebit etiaȝ ex apostemate: qꝺ apostema fit in pelle induta super foramina auris fit etiam in parte interiori auris videlicet in siniab. ꝛ hoc fit penes apostema qꝺ accidit in corpore nerui cum quo fit auditus: ꝛ ex humore mordente manãte ab ea de corpore ex vẽtositate inflatiua ꝛ grossa obtenta in ea. ¶ De cura doloris de frigore. medici sanant eum in breui tẽpore: sed villani accipiendo cepas magnas cauant eas per circuitum deinde replendo eas oleo: ꝛ calefaciunt eas super cinerem moderate caliditatis ꝛ guttatim oleum imponunt auri in qua accidit dolor ex parte frigiditatis. Sed ego admiscendo partem modicam de euforbio cum oleo abundanti imponebaȝ de eo auri ꝛ forte admiscebam cum eo piper modicum postq̃ tritum fuerit. quoniam dolores in aure de frigiditate suscipiunt iuuamentũ de his rebus fortis calefactionis magnum. Oleum camomille maioris similiter cõfert his si guttatim imponitur auri. ¶ Et si guttatim imponitur oleum in quo coquitur rutha confert. ¶ Et si causa doloris fuerit ex aqua malitiosa ingredienti eam: aut aqua acuta mananti ad eam de corpore replenda est auris de oleo dulci: ꝛ imponatur ei ꝛ desiccetur pluries ad lauandum ipsum humorem: ꝛ guttatim impone de lacte: aut albugine oui sepe tepide: quoniam mitigabunt ipsum dolorem accidentem de hoc. Adeps anatis similiter cõfert his ꝛ similiter adeps vulpis. ¶ Et si dolor fuerit ex apostemate. vnguentum basilicon est melius ei. Et si fit vehementior dolor coactus: vti potest stupefactiuis. ¶ Et si dolor fuerit vulgaris fit opiuȝ in parte. i. ꝛ castoreũ in pte. ȝ. ꝛ si dolor fuerit mior põat castoreũ in duplici q̃titate opij.

C A ¶ Conferunt apostemati aurium pinguedines cum hoc medicamine proprie si superponũtur ei ꝛ pinguedines sunt: vt pinguedines anatis ꝛ galline. Sed ego credo ꝙ si facta fuerit huiusmodi compositio licet mitiget doloreȝ non erit laudabilis finis: vnde non est vtenduȝ eis nisi in vehementi dolore post minutionem ꝛ laxationem. ꝛ post illud vtendũ est scief memithe ꝛ aceto. verũtamen. G. vtebatur in hoc medicamine de castoreo ꝛ opio equaliter: teratur castoreum in principio. vnde misceatur cum opio: ꝛ dissoluentur in vino dulci: ꝛ fiant trocisci ꝛ conseruentur ꝛ dissoluentur cũ opus fuerit in vino dulci ꝛ tepido: ꝛ guttatim imponatur auri cuȝ lana. Sed non debet guttatim imponi aliquid nisi guttatim tepidũ: iuxta qꝺ põt patiens sustinere. vnde si sustinet illud calidum calefiat iuxta substinentiam ipsius. G. humiditas que debet distemperari cum hoc medicamine: est vinuȝ coctum: ꝛ ligatum. quoniam vinum coctũ perfectius mitigat dolorẽ aurium magis q̃ vinũ dulce: vnde hoc medicamen

debet teri finaliter.in primo teratur castoreum: deinde mi-
sceatur cum opio cocto:⁊ teratur:deide misceatur bene. de
inde misceatur cum eis castoreum tritum:⁊ omnia terantur
bene: ⁊ inde fiant trocisci ⁊ reseruentur. ⁊ cum opus fuerit
misceatur pars ipsorum cum decoctione vini cocti in eo.
modo quo imponi possunt auri cum clysterio cognito pro
ea. ¶ Dixi quotiens fecerit calefactionem cū aliquo oleo
mitiganti dolorem tepidum sit oleum: ⁊ replenda est au-
ris de eo. ⁊ dimittatur per horam: deinde impone illud se-
pe.deide replenda est ⁊ superponatur ei bombax:⁊ si opus
fuerit iterum fiat. ¶ Dixit quod si in aure fuerit ventositas
grossa admisce cum eo cum quo curatur auris:⁊ cum oleo
aliquas medicinas aperitiuas ⁊ attenuatiuas: ⁊ signum
habebitur si fuerit ex ventositate grossa aut humore grosso
⁊ viscoso per mitigationem factam de causa primitiua: ꝙ
si fuerit ex frigore illa ex ventositate grossa: aut cōqueritur
eger pati ponderositatē in capite vtēdo ante cibarijs gros-
sis in aure eius recollecti sūt humores frigidi ⁊ grossi: quo-
niam quotiens aliquis vtitur nutrimentis grossis: ⁊ postea
superuenerit ei frigor excitabitur dolor ex causa priuatiōis
dissolutionis illius quod dissolui solebat:vnde tūc admisce
cum medicinis quibus curatio fit spumam baurac: cimini:
oleum amigdala.amararum:condisium:⁊ radicem lilij:⁊ ci-
namomum:⁊ cassia lig.⁊ res que confrigunt lapidem gene-
neratum in renibus aperiunt opilationes:similiter acciden-
tes in foraminibus aurium:⁊ quodlibet medicamen ⁊ subti
le non punctiuum ad modum radicis cucumeris asini.⁊ ra-
dicis vitis nigre ⁊ albe:⁊ radicis vtriusqȝ dracontee:⁊ om-
nium medicinarum in quibus est amaritudo non punctiua.
quoniaȝ abstergunt id quod fuerit in aure de sorditie:⁊ ape
riunt poros eius.⁊ incidunt humores grossos:⁊ aperiūt opi
lationes. ¶ Dixit noli curare aurem in qua fuerit pulsatio
cum medicinis fortis caliditatis.tamen cura id quod fuerit
cum pulsatione cuȝ scief memithe:aceto:⁊ oleo rosato: quo
niam hec bona sunt apostemati auris.

B ¶ Dixit si eius vlcus fuerit propinqui temporis memitha so
la sanabit illud quotiens teritur cum aceto etiam scief rosa
tum:etiam scief memithe:ꝙ si manans fuerit de ea putredo
modica sanatur quotiens curatur cum his rebus quas di-
ximus.Sed si putredo fuerit abundans cura fiat cuȝ troci-
scis andarocon.ꝙ nisi contulerint teratur squāma ferri cuȝ
aceto forti in sole per dies plures ⁊ impone de eis guttatim
cum securitate.

A ¶ Dixit dolor auris compescitur ⁊ mitigatur cuȝ calefactio
ne cum oleis aromatizatis tepefactis:aut cum oleo nardi-
no ⁊ vnguento basilicon tantum.si cuȝ eo fuerit pulsatio cu
ra fiat mitigatiua cum albugine oui ⁊ lacte ⁊ vtendū est tro
ciscis andarocon:⁊ alijs similibus cū vino dulci quādoqȝ:
⁊ quādoqȝ cum aceto ⁊ aqua:⁊ quandoqȝ cum aceto iuxta
quod videris de violentia doloris:quoniam quotiens do-
lor fuerit vehemens:non debes vti in eo aceto. Hoc est me
dicamen bonum dissolutiuum absqȝ nocumento: ⁊ confert
doloribus frigidis. Dissoluatur galbanum cum oleo lilino
cōmisceantur cum melle ⁊ oleo rosato:⁊ accipe tastū:instru
mentum est quod dicitur radum:⁊ inuolue super extremita
tem eius lanam infusam in medicamine: ⁊ tepide guttatim
imponatur ei. ¶ Calefactio penes pulsationem fit extrinse
cus ⁊ intrinsecus ꝙ imponatur auri tepide vt precepit. G.
de pinguedine sepe. ¶ Dixit ꝙ calefactio facta per siccum
ad modum panici aut lane filtree calefactorū melior est au
ri quam facta per humidum detectionis ruthe ⁊ olei ⁊ ace-
ti positorum sub instrumento super quo fit per embotum:⁊
caput emboti ingrediatur aurē. ¶ Dyasc.coque rutā cum
aqua:⁊ pone aquam in vase stricto cuius os obturetur cuȝ
lana ⁊ appropinquetur auri vt penetret quod ascendens
fuerit de vapore lanam:⁊ proueniat ad aurem.

A
B ¶ Ad dolorem in aure cum sanie mananti de ea. ℞.corticū
granatorum aluminis croci opij. Castorei myrrhe ⁊ thuris
conuenienter distemperentur cum aceto ⁊ melle:⁊ vtenduȝ
est eis:quoniam conferunt eo ꝙ desiccant:⁊ mitigant dolo
rem valde. Hoc est medicamen ad putredinem in aure. ℞.
copularum rosarum:corticum granatorū calcatar.vitreoli
galle:blatiture:eris.aā.par.i.thuris aluminis calcanti.aā.ꝑ
.ʒ.teranᷓ ꝑ dies aliquos ī aceto dū fiēt ad modū luti.⁊ inde
fiāt trocisci:⁊ vtēdū ē eis cū aceto ⁊ guttatim iponaᷓ auri.

D ¶ De sonitu ⁊ tinnitu.Dixit generatur ex ventositate inflati
ua:aut teneritate sensus audit⁹. ¶ Primi modi cura fiat cū
medicinis que attenuant:⁊ incidunt: ⁊ habetur significatio
super sonitum ⁊ tinnituȝ ex tenero sensu quod laborans eis
est nature velocis sensibilitatis ⁊ teneritatis. Q: si curatur
cum medicinis que incidunt ⁊ attenuant si non cōtulerit cu
ra fiat cum eo quod stupefacit sensum modice: ad modum
iusquiami ⁊ opij quoniam sanabit sonitum. Q: si fuerit ex
ventositate inflatiua.Cura fiat cū medicinis que attenuant
⁊ incidūt:⁊ similiter impone ei guttatim: de semine cucume
ris asinini:⁊ de elleboro nigro cocto cum aceto: aut impo-
ne ei guttatim de oleo laurino:aut de succo porrorū ⁊ oleo
rosato:aut oleo in quo cocta fuerit pulpa collogntide: aut
d̄ oleo muscilino ⁊ adipe anaꝶ:aut d̄ oleo amigda. amaraꝶ.

B ¶ Ad vlcus in aure ⁊ saniem iponaᷓ licinum in melle ⁊ in
uoluaᷓ invitreolo:⁊ imittaᷓ ei aut insufflādū ē i ea de galla.

E ¶ De surditate. Dixit quotiens hic morbus antiquus fit effi
citur firma surditas:⁊ cura fiat quod laxetur cum hyera: cū
pulpa colloquintide: ⁊ gargarisma fiat ⁊ desiccetur caput
cum studio:vtatur regimine subtili:⁊ imponatur auri gutta
tim id quod incidit ⁊ attenuat: ⁊ vtendum est itu: quoniam
bonus est ad desiccandū caput ab vlulis calefactio fiat cū
emboto cum decoctione absinthij: aut decoctione foliorū
lauri.aut ysopi.i.zufa:aut impone auri guttatim de succo cu
cumeris asinini:aut de elleboro nigro.

C ¶ Ad apostema in aure recursum habeas cum capitulo de
fluxu sanguinis de matrice:⁊ eo quod ꝓhibetur de coagu-
latione sanguinis.

F ¶ Et incidit fluxū sanguinis: si misceatur succus porrorum
cum aceto ⁊ guttatim imponatur auri.

E ¶ Sed incidit fluxum sanguinis:si coquitur galla cum ace-
to ⁊ guttatim imponatur de eo auri:aut si teritur cum aceto
⁊ melle:⁊ de eis fit scief.Sed dimittatur in aure per .v. dies
⁊ extrahatur. Aliter. ℞.terre figuli partem vnam. baurac.
partem quartam distemperentur cum ficubus. Et inde fiat
scief longum. Sed extrahatur in quolibet triduo quoniam
emittet sorditiem abundantem:⁊ alleuiabit auditum statim
⁊ mel si imponatur foraminibus confert:⁊ confert de sordi-
tie:tamen confert surditati laxatio frequēs ⁊ spissa attenua
tio nutrimēti ⁊ cooptio capitis:⁊ potus aque calide ⁊ aque
mellis:⁊ vox magna detur in aure successiue: ⁊ guttatim im
ponatur de oleo decoctionis radicum affodili: aut de suc-
co radicum:aut de succo cucumeris asinini.

G ¶ Ad aquam impositam auri ponatur pes super pedeȝ qui
est de parte auris sugetur cum cannulla. deinde imponatur
guttatim auri de oleis aromatizatis. De lapide ⁊ faba ca-
dentibus in aure imponatur auri tastus cum lana super cū
infusa in terbentina aut visco ⁊ similibus: ⁊ extrahanᷓ cuȝ
eo quod nisi egrediantur sternutatio fiat:⁊ obturetur naris
⁊ os vt extendatur auris ⁊ egrediatur: sed hoc fiat pluries:
ꝙ si ibi fiet inde apostema dubitandū est de spasmo: vnde
procede cum mollificatione toto studio.

H ¶ Ad vermes ⁊ alia. Imponatur auri guttatim de succo co
loquintide.cucumeris asinini aut aceto ⁊ baurac:aut succo
ceparum:aut succo mentastri.

B ¶ Ad sorditiem. Sparge in aure de baurac:⁊ impone ibi de
aceto:⁊ dimittatur per noctem vnam obturata: deinde in-
grediatur mane balneum ⁊ faciat per noctes.

D ¶ Ad tinnitum. Imponatur auri guttatim de succo iusquia
mi:⁊ oleo rosato:⁊ hac cura vtendum est in tinnitu qui fit
ex teneritate sensus.

C ¶ Ad apostema auris. Imponatur guttatim de adipe ana-
tis ⁊ coquatur granatum dulce cum vino ⁊ teratur ⁊ empla
strum fiat cum eo:aut coquantur lenticule cum aqua: ⁊ cuȝ
eis fiat emplastrum:aut cū litargiro lenticulis croco:⁊ opio
mixtis ⁊ bona erit cura. Dixit confert his abstinentia cibi:
laxatio ventris:⁊ quies:euitetur sol:balneum:motus: vomi
tus:⁊ vox magna.

I ¶ De exituris in radice auris. Hec cura est de genere apo-
stematis quod fit in carne molli:sed non debent hec curari
per embotum qui est prima pars cure. Dixit proprie huius
modi exiture que sunt in radice auris debent curari cū con
trario prohibitionis ⁊ expulsionis. Sed curentur cum me-
dicinis attractiuis que nisi contulerint vtendum est ven-
tosis cum sit propositum cure ad detrahendum humorem
nociuum de parte interiori ad exterioreȝ.precipue quotiēs
passio fuerit in capite:⁊ fuerit hoc in febribus: quoniam in

vtroqʒ hoc tempore studere debes ad confortandum na-
turam. ad detrahendum humorem quē ipsa expellit ad par
tem exteriorem corporis: vt extrahat ipsum humorez de ce
rebro aut ad incisionem febris. ❡ Et si exitura fuerit in se
fortis superuentus. Cura non debet fieri cum attractiuis: ꝫ
deponatur nature: quoniam quotiens superuentus ipsius
fuerit fortis: ⁊ apponantur ventose: aut medicie attractiue.
dubium erit ne accidat egro dolor crudelis. ex superabun-
dantia illius quod declinabit ad locum depulsatione vnde
vehementior fiet febris ⁊ debilitatur virtus vnde cura de-
bet fieri in simili. huius morbi ad mitigandum dolorem cuʒ
medicinis mollificatiuis mitigantibus dolorem: quoniā hu
iusmodi medicine ex contemperata caliditate ⁊ humidita-
te quas in se habent: mitigant dolorem digerunt humores
⁊ congregant putredinem qua putredine congregata ape-
riatur cum ferro ⁊ euacuetur sanies si fuerit superabūdās:
sinautem dissoluatur cum medicinis tenuibus attractiuis
que superponantur ei: ⁊ remoueantur quolibet die bis: ⁊ fa
cta calefactione: iterum fiant dum dissoluantur prout dixi-
mus in capitulo dissolutionis saniei: deinde vtendū est eis:
que lenifaciunt ꝑut manifestauimus ibi. Si ipse exiture fue
rit magne ⁊ fortes: ⁊ cum eis fuerit dolor vehemēs. De vna
auris. Noli procedere velociter in cura ipsius cū cura ipsi⁹
sit leuis: quia velociter congregabit saniem: nec erit dolor
vehemens cum ea neqʒ caliditas: vnde in loco debet fieri
calefactio ⁊ emplastratio cuʒ maiori caliditate ⁊ dissolutio
ne. ❡ Dixit quotiens exitura que fit in radice auris incipit
cum dolore vehementi oportuna erunt emplastra ad miti-
gandum dolorem: ⁊ calefactiones successiue facte cū aqua
vlceranti: aut cum aqua in qua coctus fuerit modicus sal:
⁊ huic apostemati sunt medicine proprie ad dissoluendum:
⁊ querende sunt in capitulo scrofularum cum ibi sit canon
eugile tantum. Et si exitura desperatur quod non dissolua
tur: sed putredinem faciet ex magnitudine ⁊ violentia pul-
sationis eius procede ad subueniendum ei ad faciendūʒ pu
tredinem: tamen si apostema fuerit modicum noli procede
re cito ꝙ faciet putredinem ⁊ dyaquilon: ⁊ vnguentū fian-
sans illud sanat. ❡ Dico in omnibus exituris in radice au-
ris inspiciendum est in quantitate magnitudinis ⁊ pulsatio
nis ipsius ⁊ in dispositione corporis. Et si corpus fuerit re-
pletuʒ ⁊ magnitudo ⁊ pulsatio: fuerint fortes: procede in pri
mo cum mitigatiuis: ⁊ dimitte naturam ⁊ actum ipsius. Et
si in capite fuerit passio mala aut febris: ⁊ videris expulsio-
nem esse debilem subueni nature cū attractiuis ⁊ ventosis:
quoniam hec cura debet fieri in principio eius: tamen egre
diente apostemate ⁊ perueniente ad atterminationeʒ: inspi
ce: ꝙ si potest dissolui absqʒ putredine dissoluatur cuʒ dya-
quilon ⁊ similibus que sunt fortiora eo ad modum piscis: ci
neris caulium: calcis: ⁊ pinguedinis vetuste. Et nisi dis-
soluatur digeratur cum emplastris digestiuis. ꝙ si illud in
principio fecerit putredineʒ subueniatur super illud: ⁊ si pu
tredo fuerit modica dissoluatur cū medicinis: tamen si apo
stema fuerit magnum aperiatur cum ferro ⁊ curetur.

L ❡ De secundo capitulo pronosticorū. quotiens in aure egre
diuntur exiture calide ⁊ magne: ⁊ cum eris fuerit febris for-
tis alienatio mentis ad erit: ⁊ iuuenes in eis magis morien-
tur senescentibus: cum in senescentibus sint leuiores febres
⁊ alienatio sit in eis minor: ⁊ sic durabunt dum aures ipsoꝝ
facient putredinem: ⁊ saluantur exinde. tamen in iuuenibus
ex violentia caliditatis ipsorum vehementior fiat alienatio
⁊ dolor ipsorum: vnde maior pars ipsoruʒ morietur anteꝙ̄
aures facient putredinem.

A ❡ De tertio capitulo ipsius dolores aurium calidi si fuerint
cum febre continua ⁊ forti: signum malum pronunciatur cū
dubia sit alienatio mentis etiam periculum. ❡ Dixit Hali.
hic dolor accidit in parte interiori auris. s. sinah: ⁊ nō ex par
te cartilaginum auris erit tanta fallacia. Sed ex parte inte
riori auris. s. sinah: ex proximitate eius ad cerebrum: etiā ex-
inde accidit apoplexia repente quotiens procedit materia
dolorem inferens in aureʒ ad cerebrum subito. vnde inspi-
ce in oibus significatiōibus malis periculi sequendo iuxta
quod melius videris. Dixit iuuenes in hac passione pereūt
in septimo die: sed senescentes tardabunt cum febris in eis
sit leuior: ⁊ alienatio mentis in eis sit minor: ⁊ velociter fiat
putredo in auribus ipsorum. tamen in ipsa etate hic morb⁹
habet subuersiones mortales: tamen iuuenes ante putredi
nem peribunt. Sed si saniem faciunt aures ipsorum in ant.
qua dispōne saluabunt si cū hoc fiūt signa alia laudabilia

K ❡ De miamiris he sunt medicine conferentes cōtusioni au-
rium. ℞. Myrrha: aloe: thus: cerusa plumbina fiat illinitio
cum eis extrinsecus ꝙ si durauerit apostema in iteriori par
te ipsius: ⁊ ex violētia pulsationis excitatur dolor guttatim
imponatur ei adeps anatinus aut butyruʒ. ⁊ si de eis fuerit
flux⁹ sāguis cura fiat cū succo porroꝝ ⁊ ozimi folioꝝ latoꝝ.

B ❡ De summis libri megategni. vlcera auriuʒ indigent medi
cinis fortis desiccationis valde ex proximitate ipsorum ad
cerebrum. ❡ Dico cyrurgici penes nos quotiens antiqua
fit sanies que manat de aure valde replent aurem vehemē
ter ⁊ non dimittunt egrum dormire super illud latus vtēdo
clysteribus ad saniem per biduum aut triduum: ⁊ si egredi-
tur exitura digerit eā ⁊ cura: ⁊ cū hoc curat manatio saniei.

A ❡ De. vi. capitulo libri tertij epidimie. dixit guttatim impo-
nimus auri in dolore vehementi lac de māmilla ⁊ cum mo-
derata caliditate ipsius mitigat materiam: glutinat: ⁊ cōsoli
dat: quia confert. ❡ Dico appone ventosaʒ auri penes do
lorem vehementem: tamen peccatum est cadens in primor
dijs eloquij. cadente parte in parte absqʒ modo penitus: ⁊
si volueris lege ⁊ cognosces illud. ❡ Iudeus quotiens fue
rit dolor in aure ex humectatione: aut opilatione guttatim
ipone auri de aqua absinthij recētis: aut succi: aut de aqua
corticum radicum.

E ❡ De eo quod aperit surditatem. Folia colloquinti. recen-
tis terantur ⁊ comprimantur: ⁊ de succo guttatim impona-
tur auri tepide: aut scief fell. ❡ Dixit confert surditati acci-
denti post frenesiʒ cathaplasma confectum cum farina or-
dei: corona regia camomilla ⁊ oleo sisamino cum lenifaciāt
neruum ⁊ dissoluant auditum. ❡ Dico vtendum est leniti-
uis. eo ꝙ accidit desiccatio in ipso neruo procedenti ad au
rem: ⁊ confert epithima super caput.

B ❡ Aaron hoc est medicamē bonum ad vlcera auriū. ℞. sar
cocolle. Sanguinis draconis corticum thuris. scief: memi-
the: spume maris: baurac: armenici conuenienter: ⁊ impone
auri de aceto ad lauandum eaʒ pluries ⁊ imponatur liciniū
ad mundificandum eam. Deinde liciniū inuoluatur in ipso
medicamine cū melle: ⁊ imponatur auri tepide. sed hoc fiat
mane ⁊ sero. quoniam corrumpet carnem additam ⁊ corru
ptam: ⁊ generabit carnem sanam ⁊ sanabit eam.

F ❡ Ad coagulatum sanguinem in aure. tepefiant. succus por
rorum: ⁊ acetum: ⁊ guttatim imponantur ei. etiam coaguluʒ
leporis ⁊ acetum. ❡ Dissolutiua sanguinis capienda sunt
de capitulo ipsorum.

B ❡ Dixit suffla in aure abūdāti sanie ⁊ putredine de vitreolo.

D ❡ Et ad animalia: ⁊ vermes guttatim impone auri de suc-
co ceparum ⁊ succo absinthij napti. ❡ Dixit Aaron si ab-
sinthium non fuerit recens coquatur.

E ❡ Dixit ad surditatem ⁊ ponderositatem in aure. impona-
tur guttatim auri de succo foliorum colloquintide: aut de
castore. aut d̄ oleo laurio: ⁊ hͦ ꝯferūt dolorib⁹ fris ⁊ grossis.

A ❡ Tabri hoc est medicamen conferens dolori aurium. Cō-
gregentur opium ⁊ crocus in adipe an serino liquefacto ⁊
colato ⁊ imponatur licinium de eis auri: sed adeps in maio
ri quantitate ponatur.

E ❡ Ad ponderositateʒ auditus de morbo acuto imponatur
auri de aceto calefacto cum succo absinthij.

H ❡ Ad ingressionem aque in aure. excitetur tussis quoniam
emittet aquam de aure.

E ❡ Aaron ꝙ si fuerit cum surditate corruptio aliorum sensu-
um vitium erit in cerebro. Sinautem erit vitiuʒ in neruo au
ris tantum: hoc erit dum non erit vitium in meatu. vñ quo-
tiens accidit pōderositas auditus perquire super regimen
precedens: ⁊ super significationes: ⁊ si inuenis repletioneʒ
sanguinis fiat minutio: ⁊ attenuetur regimen. tamen si inue-
neris tinnitum ⁊ ponderositatem absqʒ prouocatione inue
nis: ⁊ herispilla. laxatio fiat cuʒ eo quod euacuat flegma de
capite ⁊ vtendum est postea gargarismate forti ⁊ sternuta-
tione ⁊ fiat fusio supra caput de aqua herbarum calidaruʒ
coctarum ad modum arthemisie maiorane: foliorum lauri:
mentastri: ⁊ similibus: ⁊ superponatur auris vapori ipsoruʒ
in emboto: ⁊ vtendum est oleis calidis: quia ipsa dissoluent
humores ⁊ desiccabunt auditum: ⁊ impone auri de huius-
modi medicinis ⁊ oleis. ❡ Quod si ponderositas audi-
tus fuerit absqʒ ponderositate ⁊ repletione vitium erit ex

opilatione: vnde superponatur auris decoctioni rerum vtilium ⁊ guttatim imponatur auri absinthiuz: ⁊ similiter de rebus amaris ad aperiendum opilationem: ⁊ de rebus subtilibus ad modum nigelle radicum ⁊ succi colloquin. recentis: quoniam confert surditati accidenti de opilatione ⁊ humoris grossis. etiam castoreum ⁊ oleum laurinum bonū est surditati accidenti ex frigore: ⁊ ex stupore neruorum. etiā fel leonis cum oleo subtili ⁊ calido confert qualitercūqz fuerit vitium: ⁊ confert doloribus accidentibꝰ ex ventositate quoruz signum habetur per tethanū absqz pōderositate incuruationis super vapores herbarum subtilium.

A ¶ Ad dolores qui sunt cum caliditate. Procede in eis cum minutione ⁊ laxatione cum decoctione ⁊ imponātur guttatim auri infrigidatiua ⁊ glutinatiua mitigatiua dolorͣ.

B ¶ Et q̄ si excitaᷓ i aure dolor ex vlcere. tere semen iusquiami. aut opiū cū adipe. aut impone licinium cum solatro albumine oui: ⁊ oleo rosato. Et sic debet fieri cura ad apostema calidum. ⁊ dolorem caliduz. vnde mitigato dolore vlceris cura fiat cum medicinis fortis desiccationis ad mundificandum putredinem ad modum vitreoli ⁊ squāme ferri: ⁊ similium. inde nulla cura fiat cum eis cū dolor fuerit vehemēs. ¶ Dolores vero antiqui ⁊ diuturni nō fiunt cum caliditate: ⁊ curandi sunt cum medicinis calidis ⁊ tenuibus.

F ¶ Or si emissus fuerit sanguis de aure: ⁊ postea superuenit opilatio. deinde ponderosus fuerit auditus forte sanies coagulata erit in interiore parte auris. s. in sinab. vnde mundificetur cum eo quod dissoluit sanguinem coagulatum. ⁊ confert humiditati auriuz ⁊ saniei: sicut est acetum: myrrha decoctio foliorum mirti: aneti: ⁊ similium: de desiccatiuis tamen interficit vermes in ea absinthium: colloquin. fel succus ceparum: scamonea: acetuz: succus radicis elkitran: succus ruthe. ⁊ mentastri. ⁊ confert etiam de sorditie baurac. ⁊ acetum etiam confert de lapidibus ⁊ his que cadunt in eis sternutatio. ¶ Dico hoc fiat post ipositionē olei i eis p noctem vnam. deinde ingrediatur balneum: ⁊ calefiant aures cum aqua calida. dum rubefiat ipse locus: ⁊ lenificetur ipse deinde sternutatio fiat cum fortitudine: quoniam ampliabitur locus ⁊ egredietur. Sed quādo sternutatio fit restringi debent nares ⁊ os: vt emittatur ventositas de aure.

A ¶ Paulus subtrahatur causa doloris de regimine: etate tēpore ⁊ complexione: dolor calidus absqz materia si fuerit cum eo non erit tethanus: neqz ponderositas: neqz regimē faciens repletionem: sed cum eo erit caliditas ⁊ rubedo. sed eis confert lac. si guttatim imponitur: aut de succo solatri. aut de oleo rosato: aut de oleo salicis. tamen ad doloreꝫ ex frigore guttatim auri imponatur oleum ruthe. Sed si fuerit cum ponderositate ⁊ regimen fecerit repletionem. euacutio fiat in primo. deinde cura fiat. Or si fuerit tethanus absqz ponderositate stude cum vaporibus: qui dispergunt ventositates: sicut cum decoctōe origani ysopi idest assa. sisimbrij ⁊ maiorane: ⁊ de eis guttatim imponenduz est auribus. similiter etiā confert si suspēdiᷓ auri ventosa plena aqua cal'a.

C ¶ Or si fuerit in aure ponderositas ⁊ tethanus cum pulsatione: ⁊ caliditate ibi erit flegmon. vnde minutio fiat in primo: ⁊ vtendum est eo q̄ mitigat dolorem de oleis guttatim impositus ei tepide quoniam mitigabit dolorem. Sed oleū debet esse rosatum cuz adipe anatino aut vulpino: ⁊ si coactus fueris vti potes eo quod stupefacit violentiam pulsationis apostematis calidi in aure ex proximitate eius ad cerebrum: etiam noli dimittere post euacuationē corporis calefactionem frequentem cum oleo tepido: imponendo id ei ⁊ mittendo illud de ea quoniam per hec mitigabitur dolor qui, nisi mitigetur: vtendum est stupefactiuis. Or si fuerit apā calīn cū vlcere tere liciū ⁊ opiū ⁊ ipone auri cū lana infusa cū melle: ⁊ vtendum est hoc in pulsatione vehementi.

B ¶ Ad dolorem cuz vlcere: ⁊ ad vlcera propinqui temporis. Sufficit ei scief. memithe: sed ad cronica misceatur elkitran cū melle: ⁊ iponanᷓ auri: qm̄ mundificabunt eam valde.

D ¶ Sed ad tinnitum accidentem cum febre nulla fiat cura: quoniam mitigabitur cum mitigatione febris. Or si durauerit post febrem. aut fuerit sine febre calefiat auris cum aqua calida in qua coctum fuerit absinthiū ⁊ impone ei de aceto: ⁊ oleo rosato: aut de succo radicis cuz oleo aut decoctione ellebori cum aceto. ¶ Or si fuerint sonitus ⁊ tinnitus antiqui de humore viscoso. Cuius significatio habetur quod erunt modici vtendum est aceto nitro ⁊ melle ⁊ similiter hec est recepta bona. ℞. ellebori albi. ʒ. iij. croci. tantūdem. castorei tantūdem. nitri. ʒ. x. ⁊ vtenduz est eis cū aceto. Ad sonitum vehementem. teranᷓ castoreum ⁊ iusquiamus cum aceto: ⁊ imponatur de eis guttatim auri.

E ¶ Ad difficilem auditū. Surditas si generatur ab initio incurabilis erit etiā antiqua valde incurabilis est. tamen que generatur de morbis acutis de se dissoluitur: ⁊ per laxationem verūtamen que generatur de humore grosso curetur per minutionē laxationē gargarisma ⁊ dietā ⁊ iponaᷓ auri de aq̄ ruthe. fellibus elleboro galbano castoreo ⁊ similibꝰ.

K ¶ Ad contusionem ⁊ discussionem accidentem in auribus. Recursum habeas cuz capitulo cōtusionis tamen Ypo. precepit quod nulla fiat cura. Sed in nouis vtendum est myrrha. thure ⁊ acatia. partibus equalibus: ⁊ illinitio eis fiat cū aceto: ⁊ albugine ouorum. aut mollica panis posita cū melle ad emplastrandum, cum ea. Or si accidit in eis apostema calidum emplastrum fiat cū sisamo trito. ⁊ impone meatui auris lanam infusam in oleo. tamen nulla fiat ligatio nisi leuis: si opus fuerit.

I ¶ Etiam ad exituras in radice aurium. recursum habeas in capitulo scrofularum. ¶ Paulus si fuerit ex morbis acutis ex crisi non prohibeantur tamen subueniantur cum ventosis medicinis attractiuis ⁊ calefactōibus frequētibus: quoniam si exitura reuertitur ad interius mala erit ⁊ proprie si caret capite acuto. Or si habet caput acutum expulsio eius erit fortis: ⁊ sufficiet ei quod superponatur ei facientia putridem. ⁊ si fuerit exitura absque putredine ⁊ apostemate in capite ⁊ absqz passione expulsa minutio fiat: ⁊ curetur cū cura apostematum calidorum. tamen quotiens congregatur sanies dissoluatur cum medicamine q̄ aptatur ad somnum. ⁊ eo quod fuerit de huiusmodi passione leue ad dissolutionem ipsius sufficientem habebit calefactionem solam factam cum sale: aut superponatur ei medicamē confectuz de camomilla maiori: quoniam disparget saniem absque dolore. Or si cronica fuerit exitura que accidit in radice distemperetur cinis concularum cum adipe ⁊ melle: superponatur ei: aut superponantur ficus cocte cum aqua maris prassio ⁊ sale: quoniam dissoluent: ⁊ emplastruz fiat cum armoniaco. bdellio: sigia pice adipe taurino: ⁊ medulla ossiuz cerui. Sꝫ occursum habeas cū caplo dissolutōis apatum.

E ¶ De obturatōe auriū absqz dolore sentito. sed erunt quasi essent obturate cuz bombace. Unde tereblitas: ⁊ accipe de succo in bombace cum felle taurino ⁊ impone eam eis. aut impone eis de oleo liliaceo. ¶ Dico aut impone ei bombacem cum oleo maiorane.

C ¶ Dixit apostemata fiunt in interiori parte auris. videlicet in synah malū erit. ⁊ cuz eo erit febris cum alienatione mentis. Sed velocius pereunt ex eo iuuenes tamen senescētes eo quod cum eo non patientur febrem putredinem faciunt: ideo saluantur de eo aut forte peribunt post putrediueꝫ. similiter quod manabit sanies ad cerebruz. vnde procede in cura iuuenum miscendo oleum rosatum cum aceto vini ad imponendum de eis auri paulatim paulatim tepide. etiam debes imponere ei: postea de succo corticis cucurbite cum oleo rosato: ⁊ si opus fuerit misce cum eis opium: ⁊ lac femininum. ¶ Dico minutio fiat et laxatio: cibarium modicū: ⁊ potus aque.

B ¶ Ad vlcera. Misce thus cum vino ⁊ guttatim impone de eis auri. quoniam corrodet carnem mortuam generando aliam viuam. ¶ Dico sarcocolla cum melle illud facit valde ⁊ sumarie. indiget prohibitione de putredine que nisi fit subueniatur super illud cum aqua calida cum cannula cuz vnguento basilicon: ⁊ oleo tepido. vnde ipso digesto operatio fiat ad manationem saniei. deinde mūdificetur cū melle deinde consolidetur velociter cum eo quod desiccat fortiter. q̄ si infectum efficitur vtendum est medicinis fortis desiccationis ⁊ corrosionis. ¶ Dixit Alexander terantur arsenicum ruffum bene cum melle: ⁊ inuoluatur in eis licinium ⁊ imponatur auri: quoniaꝫ mundificat ⁊ desiccat vlcera: ⁊ nō nocet ⁊ fiducialiter vtēdū est eo: q̄ expertum est.

K ¶ Ad percussionem illatam auribus. Fiat illinitio in eis ꝑut in capitulo percussionis est. Dixit procede fiducialiter cum myrrha ⁊ puluere thuris ad illiniendum cum eis nullā ligaturā faciendo sup eis: sed moderate: q̄ attrahet hec.

A ¶ Sarac dixit guttatim imponatur auri dolenti de ventositate ⁊ frigore de oleo sinapis in quo cocta fuerit assa fetida

zinziber.⁊ sambucus qui est frater ebuli: quia mirabile est.

E ¶ Absq; auctore ad ponderositatez in auribus: ⁊ surditatē. distemperentur aloe: pulpa colloquinti.⁊ euforbiuz cū felle vaccino: ⁊ de eis fiat sief: ⁊ fricet̄ ⁊ iponatur auri. ¶ Dixit ad surditatem. teratur camphora bene: ⁊ de eo fiat liciniuz: ⁊ imponatur auri. ¶ Dico hoc faciūt cubebe ⁊ cardamom̄. ¶ Dixit ad surditatem terantur radices cuz sale: ⁊ de aqua ipsarum guttatim imponatur auri. etiā de felle caprino: aut oleo sinapis ⁊ superponatur ei bombax: ⁊ dormiat eger sup eam in nocte: q2 confert: aut guttatim ipone ei de oleo amigdala. amararum montanarum: quia confert.

A ¶ Ad dolorem aurium. Ebulliat oleum rosatum crudū cuz aceto forti sepe. deinde tepide guttatiz iponat̄ auri. ¶ Hec est cura cōueniens omnibus doloribus auriū. Euitetur sacietas nauseatiua repletio. de cibo ⁊ proprie de grosso. Comedat eger tenuia que sunt velocioris digestionis ⁊ distensionis ⁊ ventrem leuem habeat semp euitando frigus ⁊ ventositatez in auribus: ⁊ superponatur eius infula semp: ⁊ qn̄q; calefient quotiens patiuntur frigus.

E ¶ Ad ponderosuz auditum. Guttatim imponatur auri post mundificationem ipsius de succo porrox: aut de felle vaccino: aut decoctione pulpe colloquintide. aut impone liciniuz ellebori nigri cum aceto auri: aut licinium sinapis. baurac: ⁊ ficus: ⁊ dimittatur per triduum. deinde detur vox magna in aure ⁊ vehemens frequenter. deinde suffla per cannulaz in aure vehementer dum infletur ⁊ putredinē faciant. fiant pillule de castoreo ⁊ baccis lauri: ⁊ distemperentur cū aceto: ⁊ cum opus fuerit fricentur ⁊ guttatim imponatur auri oleuz amigda. amararū de monte. q2 sanat: aut impone auri cānulam ad modum ipsius: ⁊ fugatur cum ea cuz violentia sepe. quia confert surditati vehementi. ¶ Bimasuy oleum dedi vetustū confert eis: etiam confert fel caprinum oleum rosa. Sed ōcfert surditati liciniū de sinape. ¶ Filogorius dixit: magisq; confert tinnitui sonitui ⁊ ponderositati auriū. Medicamen mentastri descriptum in conseruatione sanitatis. Sed guttatim imponat̄ eis. ita qd̄ aures careāt caliditate ⁊ apostemate calido. quia ea excitat.

D ¶ Absq; auctore. confert tinnitui oleum rosatum si guttatiz imponat̄ auri cuz aceto vini. etiā cōfert de ventositate grossa: ⁊ humore frigido. castoreum: piper: euforbium ⁊ nigella: ⁊ fiant de eis pillule ad modum lenticularuz. dissoluatur vna pillula in oleo sambucino ⁊ guttatim imponatur auri.

E ¶ Ad Surditatem. Extrahat̄ oleum de sisamo ⁊ sinape mixtis equaliter: ⁊ de eo imponat̄ guttatim auri. Sz caput egri dz semper esse ligatum: videlz valde ⁊ magnifice. ¶ Ad surditatem de humectatione abundanti in capite. Si supponit̄ capiti postq̄ȝ caput fuerit rasum emplastrum sinapis.

D ¶ Bitano confert ad tinnitū decoctio absinthij si guttatim imponatur auri: aut succus radicis aut acetum vini cū oleo ro. q̄ fiūt cronica impone guttatiz auri de aq̄ cucumeris asinini: aut ipone liciniū sinapis ⁊ ficus ad desiccandū auditū.

G ¶ Or si ceciderit in aure lapis aut nucleus euitare debes ꝙ nō excitet apostema cū ex eius excitatiōe excitetur dolor: deinde sequet̄ spasmus ⁊ mors: vnde velociter procede ad extrahendum ipsum cum eo quod viscosum fit. ꝙ nisi contulerit cura fiat per sternutationē ⁊ retentōez anhelitus. ¶ Dico ꝙ nisi egrediet̄ ipone auri de oleo tepefacto ⁊ intromittatur eger in balneum: ⁊ ibi vtatur sternutatione.

A ¶ Saber guttatim impone auri ad dolorem calidum ipsius de oleo rosato ⁊ aceto mixtis equaliter: tamen debēt coqui dum deficiat acetum ⁊ guttatim imponatur auri.

C ¶ He sunt cocture ad maturanduz pustullas aurium. Coq̄tur ficus cū tritico: ⁊ guttatim imponatur auri de decoctione ipsox: ⁊ repleant̄ de eis: ⁊ fiat de eis liciniuz ⁊ imponatur auri. ¶ Dico dispositio est in his pustulis ad moduz dispōnis in exituris est ꝙ si vsus fuerit mitigatōe per spatiū: ⁊ nō mitigabitur pulsatio: exinde ꝓcede ad faciendū putrediney.

A ¶ Filogorius dixit accidit in aurib⁹ dolor ex cā ventositatis frigiditate illata eis. aut ex balneatione facta cū aq̄ frigida.

E ¶ Dixit ad ponderosum auditum. Laxatio fiat cū iera ⁊ pulpa collquintide: ⁊ frequens fiat gargarisma cuz sinape ⁊ calefactio fiat cum decoctione absinthij per cannulam: aut cū decoctione fol. lauri: ⁊ postea bulliat elleborus niger: ⁊ guttatim imponatur auri de decoctione ipsius. ¶ De memoriali ad ponderosum auditum. Guttatiz imponatur auri de felle caprino ⁊ vrina eius.

D ¶ Galienus ad tinnitum. Guttatiz imponatur auri de succo absinthij: aut succo radicis calefactis. ¶ De ꝑfectione ⁊ cōplemento. Hoc est medicamen cōferens auribus. De re calida guttatim imponatur auri: de aqua cucurbite ⁊ oleo rosato. ¶ Aliud ꝯferens tinnitui. Guttatiz iponat̄ auri de olō liliq: de rutha modice. de olō amigd̄. amararuz: ⁊ aceto vini.

A ¶ Cū laborās dolore auriū dz euitar̄ cenā ⁊ cibaria grossa.

C ¶ Elmogeb accidit ex pustulis i aure caliditas ardor ⁊ pulsatio vehemens: sed cura debet fieri in primo cum minutione lacte: oleo rosato: succo cucurbite. ⁊ similibus que nisi mitigentur. ⁊ volueris ꝙ guttatim digeratur. impone auri de lacte ⁊ semine mentastri albi dum digerent̄. vnde facta putredine curetur cum vnguento confecto cum aceto vini vetusti: litargiro: cerusa: oleo rosato: sarcocolla: sanguine draconis. ꝙ si cronice fuerint misce cum eis devenis aut de arsenico citrino. ¶ Dico litargirum teratur cum aceto: ⁊ oleo rosato dum nigrescat: ⁊ imponatur eis licinium cum vnguēto basilicon: quia maturat ⁊ facit emanare apostema. ¶ Et dixit in elmongeh pone de astingi ad modum litargiri ⁊ de sanguine draconis partez. i. de sarcocolla. partez. iij. vnius. de venis partem. ȝ. de arsenico. partem quartam. i.

A ¶ De medicinis inuentis. Dixit fit dolor auriuz ex ventositatibus frigidis: aut ex frigore illato xis post exitū de balneo: aut ex apostemate: aut ex ventositate grossa: aut ex reb⁹ malis manantibus ad aures. Dixit habetur significatio sup caliditatem ex rubedine faciei ⁊ regimine precedenti. ¶ Dixit ꝙ si dolor fuerit ex eo quod cecidit in aure impone auri de oleo calefacto ⁊ ponatur in eo bombax calefacta. ¶ De vitio accidenti ex ventositate non habēti transitū hoc cognoscitur per extensionez membri. vnde vtatur sternutatiōe fricetur auris: ⁊ post fricationem superponatur vapori maiorane: ⁊ mentastri: ⁊ inunctio fiat penes dormitū cū oleo camomille ⁊ aneti. ¶ De libro medicinaruz mundificatiuax. Pro bimasuy ad dolorem aurium guttatiz imponatur auri de semine iusquiami albi: aut de aq̄ foliox salicis. ¶ De dominatione sanitatis: dixit cōseruant sanitatē sup aures ⁊ ꝓhibēt reumata qd̄ nō descendāt ad eas rose. crocus ⁊ spica.

D ¶ Dixit ⁊ magis confert tinnitui alijs laxatio ⁊ gargarisma. ¶ Theodosius: nil confert ventositati in auribus sicut castoreū si miscetur pars de eo ad modū lenticule cū oleo nardino: ⁊ guttatim imponitur auri. Sed ad tinnitum ex caliditate guttatiz imponat̄ auri de oleo ro. ¶ Dico experiri hoc poteris: vn̄ guttatiz in ꝑ impone de eo ⁊ expecta actū eius.

A ¶ Dixit confert dolori aurium paucitas cibi laxatio ventris ociuz ⁊ quies. ¶ Dixit vidi plures sanatos esse de ponderositate in auribus cū succo radicuz: aut oleo cax: ēt confert si sufflatur auris cum instrumēto vehemēter. ¶ Chuz. nō cognoscitur res ꝯferentior dolori auriū sicut adeps anserin⁹.

E ¶ Bimserapion ad opilationē absq; dolore. ℞. ellebori albi. ponđ. i. nitri. aur̄. ponđ. xvi. croci. aur̄. ponđ. iij. distemperētur: ⁊ fiāt inde croci. ⁊ dissoluant̄ cū opus fuerit cū aceto forti: ⁊ guttati iponāt̄ auri đ aq̄ absinthij tepida cū olō amigđ.

A ¶ Dico ad dolorez auriuz frigidū dissoluatur dauic. i. gallie in aur̄. ponđ. i. olei musciliui: aut hyrini ⁊ guttatim imponatur ei. ⁊ oleum commune: ⁊ oleum laurinum ex nobilioribus rebus sunt quotiens guttatim imponuntur auribus.

B ¶ Or si manauerit de aure erugo. Oleuz canapinū ꝯfert ei.

A ¶ Et ad dolorem eius calid̄. coquatur oleuz ro. cuz aceto: ⁊ misceat̄ ⁊ cū eis filoniuz nouū ⁊ guttatim ipone auri de eis.

C ¶ Or si ibi fuerint significatiōes apostematis calidi ꝓcedat minutio cum laborans eo fit super fallaciaz. Or si fiunt i interiori parte auris: lz in simah: admisce apium in aqua: ⁊ guttatiz impone illud auri: aut de aceto ⁊ oleo ro. tn̄ ipso aperto: ⁊ manante sanie ipsius vtendū est melle ⁊ sarcocolla: ⁊ si ꝓlixa efficit̄ ꝯditio ⁊ fixa sit sanies vtēdū est vnguēto zizer.

E ¶ De surditate antiqua si fuerit decez annorum aut cum ea generatur laborans ea incurabilis erit. Sed que sanabilis est debet curari cum frequenti euacuatione ⁊ gargarismate ⁊ guttatim imponatur auri castoreum cum aneto: aut aqua ruthe cuz melle: aut fel caprinum cum galbano.

D ¶ Tinnitus fit in conualescentibus ⁊ habentib⁹ teneruz sensuz ex vētositate inclusa grossa. vnde cura fiat cū eo qd̄ excitat ⁊ mitigat cum ex ventositate fit: sed causa vitij: tertij est humor grossus. ¶ Ad tinnituz accidentem in conualescēti. Guttatim impone auri de aceto ⁊ oleo rosato: ad ꝯfortādum membrum. Sed ad illuz qui fuerit ex vētositate grossa

tere aliquantulum de euforbio cum oleo alcanne ⁊ guttatiꝫ impõe eius auribus: aut de castoreo cuꝫ oleo ruthe ⁊ ad illum qui fit ex humoribus grossis. fac de elleboro piretro ⁊ baurac trociscos: ⁊ dissoluatur cũ aceto ⁊ imponat auri: aut ℞. condisiq croci. castorei. añ. auř. ponđ. i. ellebori albi. auř. ponde. iiij. baurac tantũdem: fiant inde trocisci. ⁊ dissoluantur cum opus fuerit: ⁊ tepide guttatim imponãtur auri: ⁊ boni erunt ad tinnitum: ⁊ surditatem.

A ¶ Ad dolorem frigidum in auribus. dissoluant. ʒ. iiij. de sigia liqda ⁊ auri ponđ. ij. de galbano. in. ℥. i. ⁊. ʒ. de oleo kyrij: ⁊ reseruentur: ⁊ eis tepide vtenduꝫ est cuꝫ opus erit aut guttatiꝫ imponant auri: ⁊ ad illuꝫ qui erit ex ventositate grossa superponãt aures abũdãter vapori absinthij. abrotani: mẽtastri: ⁊ origani: ⁊ guttatiꝫ iponat auri. postea de olõ radicũ.

D ¶ Ad tinnituꝫ. ℞. gariofiloꝝ masculoꝝ. ʒ. ʒ. musci. dauich. i. dissoluant in aqua maiorane: ⁊ vino ⁊ guttatiꝫ iponat auri. ¶ De antidotario Johannitij ad tinnituꝫ. In auribus modice misceantur oleum liliinum cuꝫ aqua ruthe oleo amigđ. amararum ⁊ aceto vini: ⁊ guttatim imponatur auri.

A ¶ De secundo capitulo meamyr. De dolore ex percussione.
K infundatur particula thuris albi in lacte dum dissoluatur ⁊ guttatim imponat auri: quia mitigabit dolorẽ statiꝫ. ¶ De antidotario antiquo ad dolorẽ auris ex percussione calefactio fiat cum decoctione agni casti: cicute: ⁊ mirti: coquãtur ⁊ supponantur aures ⁊ vngantur ante cum oleo sisamino.

B ¶ Ruffus de emptione seruorum dixit quanto vlcus auriuꝫ fuerit vehemens. ⁊ concauus tanto magis cõditio eius erit peior: ⁊ habetur significatio sup malitiam eius ex largitate foraminum auriuꝫ: ⁊ ex erugine fetenti: ⁊ subtili quoniã dubia erit discoopertio alicuius ossis ipsarũ. ¶ Dico in huius simili dispositione opus erit ꝙ imponantur auri. vnguenta combustiua. deinde ea que generant carnem super ossa denudata: ⁊ incipe cũ his q̃ nisi ꝯtulerint ꝓcede cũ cõbustiuis.

H ¶ Hal. iterficit vmes i aure succ⁹ mẽtastri fluuialis ⁊ elkitrã.
A ¶ Oleum canapinum confert doloribus earum ex opilatione succus capparis interficit vermes in auribus.

C ¶ Succus rasure cucurbite si guttatim imponitur auri cum oleo rosato mitigat dolorem accidentem ex apostemate calido. liciniuꝫ bonũ est manationi sanici: ⁊ vlceribus aurium.

A ¶ Succus prassij impositus auri confert dolori auriuꝫ quotiens antiquus fit: ⁊ indiget eo quod aperit ⁊ mundificat foramina auditus: ⁊ partes que procedunt de neruo auditus de vtroqꝫ panniculo qui sunt super cerebrũ. ¶ Dico ⁊ ipsa sunt conferentia surditati. ¶ Dyascor. oleum pentadactilinum confert dolori aurium. ¶ Oleum amigdalarum amararum bonum est dolori aurium: tinnitui ipsarum ⁊ sonitui: ⁊ similiter oleum muscilinum. Oleum iusquiami albi bonuꝫ est dolori aurium. Hoc scief bonum dolori aurium ⁊ ad manationem sanici de eis. ℞. myrrhe. x. partem opij partem. iij. castorei. ʒ. ij. memithe. ʒ. iiij. ad vsuꝫ conseruetur. quia mirabile medicamen est.

K ¶ Myrrha mixta cum carnibus concularuꝫ: ⁊ in emplastro posita conseruat contritionem auriuꝫ. De concussione ⁊ ꝑcussione ⁊ confert eis. ¶ Dico thus mixtum cum pice ⁊ illinitum super distensionem ex percussione confert.

H ¶ Elkitran guttatim impositum auribus interficit vermes ⁊ mitigat tinnitum ⁊ sonitum. Laudanum dissolutum cum vino: ⁊ oleo rosato: guttatim impostuꝫ auribus confert.

E ¶ Oleum laurinum bonuꝫ est ponderositati auditus valde:
D ⁊ si miscetur cum oleo rosato: ⁊ aceto vetusto confert sonitui aurium ⁊ dolori ipsarum ⁊ tinnitui.

A ¶ Pellis serpentis cocta cum vino: ⁊ guttatim imposita auribus confert doloribus earum. ¶ Succus ceparuꝫ guttatim impositus auribus confert tinnitui surditati manationi materiei: ⁊ aque cadenti in eis. ¶ Ysopus. i. zufa origanuꝫ si auris superponatur vapori decoctionis ipsorum dissoluẽt ventositatem ipsius valde. ¶ Succus valdrute. i. ruthe calefactus cum corticibus granatoruꝫ tritis: ⁊ guttatim impositus auribus mitigat dolorem earum omnino. ¶ Dico de dolore frigido. ⁊ eo qui nõ fuerit vehemẽtis caliditatis anisum tritum ⁊ mixtum cum oleo rosato in auribus impositũ confert. ⁊ sanat id quod accidit: in interiori parte ipsarum. Ex ꝑcussione de casu aut ꝑcussiõe. ¶ Radix pedis colũbe ebullita cũ oleo ⁊ guttatiꝫ iposita aurib⁹ ꝯfert dolori eaꝝ.

G ¶ Masarguib succus ceparum confert aque cadenti in auribus ⁊ sanici manãti tñ nõ hꝫ sile sibi succus folioꝝ salicũ.

B ¶ Ruffus de emptione seruorum quotiens antiqua. fit manatio sanici de aure dubiũ erit ne aliqua pars ossium ipsius discooperiatur: ⁊ proprie si fuerit erugo tenuis ⁊ fetens.

A ¶ De tractatu primo de humoribus quotiens materia fuerit manans ad aurem potest trasmutari ad os per gargarismum calidum. ¶ Dico ꝙ passus est quidam ventũ boreatem valde frigidum in capite ⁊ auribus: ⁊ conquestus est de aure: ⁊ igrediẽdo balneũ ⁊ calefaciẽdo aurẽ exteri⁹: postea iposito i ea guttatim oleo radicũ mitigata fuit passio ipsius.

B ¶ Dico de humiditatibus diuturnis hũiditates manant de aure: aut eo quod caput expellat ad eam superfluitateꝫ semper: aut ex fistula: ⁊ fit distinctio inter ea: quoniam manatio quandoqꝫ erit de sanie quandoqꝫ de aqua: quãdoqꝫ de re alia. ⁊ proprie quotiens ponderosuꝫ fuerit caput ⁊ repletuꝫ. Unde penes illud procede ad purganduꝫ caput: ⁊ attrahatur superfluitas ad palatum per gargarismata: tamen si fuerit fistula ⁊ includatur sanies calefiat radix auris: ⁊ superponantur ei facientia putredineꝫ: dum apostema fiat: ⁊ aperiatur cum ferro: ⁊ hoc erit sanatio eius. ¶ Hoc est vnguentũ ad vlcera auris. ℞. sanguinis draconis: sarcocolle. Spume maris. Baurac armenici thuris: myrrhe: scief: memithe: conuenienter lauetur auris cum aceto sepe: aut cum vino: ⁊ impone medicamẽ auri: ⁊ superponatur ei bombax: ⁊ hoc fiat in die bis dum sanabitur quoniam corrodet saniem: ⁊ generabit carnem sanaꝫ. ¶ Dico sũmarie curent vlcera auris ꝑ declinationem materie factam ad narem: ⁊ os ⁊ laxationeꝫ fortem ⁊ intensam. deinde imponendum est eis de predictis rebus: ⁊ si non sanabitur impone de hoc ei. ℞. zinziber: arsenici calcanti. calcatar: conuenienter: ⁊ dissoluendo ea cuꝫ sirupo acetoso: impone ea auri duꝫ videris quod humiditas retinet penitus ⁊ penes illud impone ei de oleo rosato duꝫ euellet cicatricẽ: deinde ipone ei qđ ꝯsolidat: ⁊ gñat carneꝫ: qđ nisi sanet cũ hoc fiat clystere ⁊ aperiatur cum ferro.

G ¶ Dico si egredietur aqua de aure. iaceat sup latus in quo fuerit aqua: ⁊ cõmoueatur caput semper: ⁊ frequenter in hora post horam: ⁊ egredietur in toto: ⁊ dum fuerit in aure: iaceat super latus quoniam egredietur: ⁊ quidaꝫ medicus cõsuluit cuidaꝫ in cuius aure cecidit aqua quod repleret ipãꝫ de aqua: quo per acto iacente ipso egro super aureꝫ tota aqua egressa est. tamen excitatur dolor exinde postq̃ꝫ acuit ipsa aqua ex putrefactione. etiam confert alij impositio clysteris postq̃ꝫ inuolutum est caput cannule ipsius cum bombace deinde sigatur. ¶ Conferunt etiam ramusculi aneti mollificati etiam calefactio ⁊ repleatur oleo: ⁊ sugatur sepe. ⁊ aqua sequetur: etiam replenda est auris aqua: ⁊ imponat ei id quod eã exiccat cũ fortitudine: aut calefiat radix auris successiue: quia desiccabit id quod i ea erit. ¶ Dico si aqua ingrediatur aureꝫ nil melius est q̃ꝫ si repleatur auris de humiditatibus quoniam egredientur.

H ¶ Misih vermes egredientur cum cannula ⁊ suctione: tamen summarie confert dolori auris paucitas nutrimẽti: bonitas digestionis ⁊ nutrimentum leue ad modum oleruꝫ. lenificatio ventris cum clysteri in tempore quietis: ⁊ dimissio balnei ⁊ stuporis: ⁊ fiat byrreta grossa sup caput: aut hemena: vt cooperiatur cum eo auris: emplastrum fiat cum farina ordei semine lini corona regia fenugreco: camomilla: maiorana: aneto: violis: ⁊ radice maluauisci: ⁊ misceantur cum oleo sisamino: ⁊ aqua super ignem: ⁊ fiat emplastrũ cum eis tepide: ꝙ si cũ sonitu fuerit horripillatio cum febre apã erit.

B ¶ Dico manant de aure humiditates ad modum saliue de stomaco dixit: ꝙ si manat de aure aqua tenuis ⁊ fetens cum citrinitate ⁊ caliditate non prohibeatur: tamen guttatim impone auri id quod lauat abstergit ⁊ mundificat ad modum mell: myrrhe ⁊ similium cum modico oleo ro. ¶ Dico indiget in hoc eo quod coterit malitiaꝫ. vnde lauetur cũ lacte.

I ¶ Dixit apostema post aureꝫ si fuerit dolẽs fiat minutio: deinde procede cum mitigatiuis calidis ⁊ lenitiuis. Q: si fuerit solidum ⁊ non tendit ad maturationem emplastrum fiat cũ stercore caprino ⁊ dissoluatur sicut dissoluit scrofulas.

E ¶ Absqꝫ auctore ad surditatem teratur cãphora bene: ⁊ fiat inde scief. ⁊ imponatur auri ⁊ conferet surditati: aut terãtur radices: ⁊ sal: ⁊ de aqua ipsorum guttatim imponatur auri. q: confert surditati. ¶ De medicinis electis ebulliat fruct⁹ sauine in oleo sisamino in coclear io dũ nigrescet ipẽ fruct⁹: ⁊ de decoctione guttatim imponat auri ⁊ confert surditati.

A ¶ Batysu. Ad pulsationem vehementeꝫ in quo dubius erit

spasmus. Procede cum eo quod emollit ⁊ dissoluit ⁊ guttati
impone auri de butyro cocto vaccino vetusto ⁊ calefacto.
¶ Dico passus est quidam dolorem aurium punctionem:
pulsationem crudelem: sed mitigabatur per oleum violarū
⁊ camphoraꝫ: quod nisi mitigatur super oleum rosatuꝫ. vtē
dum est emplastro cōfecto de camomilla corona regia vio-
lis siccis. maluauisco. farina ordei ⁊ similibus: ⁊ scriptum est
hoc in summa bin serapion. in capitulo doloris auriuꝫ. Sed
cum eo emplastretur barba inferior in toto calide ⁊ mitiga-
bit dolor. ¶ Hec est recepta ipsius emplastri. ℞. farine fa-
barum. camomille: violarum siccarum: farine ordei: malua-
uisci corone regie conuenienter infundātur omnia in aqua
tepida: ⁊ cum oleo violato. fiat emplastrum tepide. ¶ Dya.
dixit folia salicis idest garab. si opprimuntur: aut terunt cor
tices eius humide: ⁊ ebulliant cū oleo rosato in cortice gra-
nati confert dolori aur. videlicet si ebulliunt super cinerem
calidum dum calefiat.

L K ¶ Lac femininum si miscetur cum adipe anserino: ⁊ gutta-
tim imponitur auri dolenti de percussione: aut apostemate
calido tepide conferet prout dixit athuristus: tū guttatiꝫ de
bet imponi auri tepide. ¶ Athuristus si in aure fuerit apo-
stema calidū: conferet ei vapor decoctionis absinthij.

A ¶ Dyascor. confert dolori accidenti in parte anteriori auris
anisum mixtum cum oleo rosato: ⁊ guttatim impositum au-
ribus ⁊ sanat id quod accidit in interiori parte ipsorum. De
casu ⁊ percussione. ¶ Oleum nardinum confert dolori au-
rium sonitui ⁊ tinnitui: si miscetur cum adipe anatino: ⁊ gut-
tatim imponitur eis. Etiam oleuꝫ in quo coquuntur parua
animalia nigra que sunt in scrineis ⁊ libris que vocant hū-
guarden confert dolori aurium. ¶ Dyascor. medici nostri
vtuntur vrina tauri in qua dissoluitur myrrha ⁊ guttatiꝫ eā
⁊ subtiliter imponunt auri ad mitigandum dolorem ipsarū.
¶ Urina capria si guttati ipōat aut mitigabit dolorē ipsi⁹.

B ¶ Aqua ceparum si guttatim imponitur auri confert tinni-
tui ⁊ aque que ingreditur eam.

A ¶ Bulbus mixtus cum farre confert distensioni auris.
¶ Succus iusquiami albi ⁊ ruffi cōuenit omnibus dolori-
bus auris. Oleuꝫ iusquiami confert huic. ¶ Oleum in quo
coquitur fabortila videlicet quoddam animal paruum. qḋ
inuenitur sub amphora in terra humida quod quando tan-
gitur recolligitur: ⁊ fit ad moduꝫ fabe rotonde ꝯfert dolori
aur. ¶ Decoctio ysopi. i. zufa. si cum ea fit calefactio in aure
cum vapore ipsius dissoluet ventositates accñtes in eis.

C ¶ Radices acetose cocte cum vino si cuꝫ eis fiat emplastrū
ad apostema auris eam dissoluent.

A ¶ Sulfur mixtum cum melle ⁊ vino si illinitur super disten-
sione auris eam sanat.

D ¶ Aqua porrorum mixta cum aceto vini: thure: lacte: ⁊ oleo
rosato. si guttatim imponitur auri mitigabit doloreꝫ sonitū
⁊ tinnitum ipsius. ¶ Bimasuy. si ipsa aqua imponitur auri
cum aceto thure: ⁊ oleo rosato confert dolori accidēti ex fri
gore ⁊ humiditate. Oleum amig. amararum bonum est do-
lori tinnitui ⁊ sonitui. Succus foliorum plantaginis: si gutta
tum imponitur auri mitigat dolorem. Dragontea si botrus
qui est in parte vltima ipsius opprimitur ⁊ oleo misceatur:
⁊ guttatum imponitur aurj mitigat dolorem.

B ¶ Corrigiola maior confert materiei superuenienti ad aurē.
si antiqua fit ⁊ vlceribus antiquis ipsarum. q̄ si in aliquo tē
pore fuerint calida admisce cuꝫ eis oleum rosatum.

A ¶ Bimasuy corrigiola mixta cum oleo rosato ⁊ guttatiꝫ im-
posita aurib⁹ mitigat dolorē acutū ipsarū. Myrrha illinita
cū carne cōculaꝝ sup cartillaginē auris mollis sanat eam.

C ¶ Dyascor. impone auri myrrham opium castoreū ⁊ memi-
tham: ad mitigandum apostema calidum.

A ¶ Sal cum aceto vtendum est: ad doloreꝫ auriū. fel taurinū
mixtū cū aqua porroꝝ: si imponit auri guttati ꝯfert tinnitui.

D ¶ Succus mente cuꝫ melle guttatim impositus auribus cō
fert doloribus ipsarum. Nitrum cum aceto aut cum aqua: si
guttatim imponitur auribus tollit ventositatem tinnitū: so-
nitum earuꝫ. ¶ Oleū hyreos confert sonitui ⁊ tinnitui: si im
ponitur cum aceto ⁊ oleo amig. amararum. ¶ Succus ble
tarum confert dolori auris. ¶ Succus ruthe tepefactus in
cortice granati: ⁊ guttatim impositus auribus confert dolo
ri ipsaruꝫ. ¶ Succus solatri guttati impositus auribus cō-
fert dolori ipsaruꝫ. ¶ Succus prassij si imponitur auri con
fert dolori antiquo ipsius. ¶ Dixit quia confert dolori an-
tiquo ipsius aqua canapis recentis imposita. oleuꝫ canapis
cōfert dolori ipsius ex frigiditate. ¶ Bimasuy ad passiōes
diuturnas ipsarum. Succus granatoruꝫ: si coquitur cū mel
le bonus est dolori ipsarum. ¶ Dico vidi omnes medicos
nostros concordes esse q̄ darsihan confert dolori ipsaruꝫ.
¶ Si guttatim imponitur auri aqua in qua coquitur yso-
pus. i. zufa mitigat tinnitum ⁊ sonitum eius. ¶ Adeps galli-
narum ⁊ anserinus conferunt dolori ipsius. ¶ Corallus cō
fert dolori ipsius. ¶ Ficus sicce mixte cum sinape ⁊ trite ⁊
imposite auri conferunt pruritui ⁊ sonitui ipsius. ¶ Dyas.
adeps lupinus liquefactus ⁊ guttatim impositus auri miti-
gat dolorem ipsius. ¶ Substantia baccarū lauri mixta cuꝫ
aceto vetusto ⁊ oleo rosato: ⁊ imposita guttatiꝫ mitigat do-
lorem ⁊ sonitum aurium. ¶ Oleum laurinum confert dolo
ribus aurium. ¶ Succus foliorum salicum. i. garab. aut cor
ticum ipsarum si fuerint recentes: si coquunt succus aut te-
runtur cortices ⁊ coluntur cum oleo rosato in cortice super
cinerem calidum cōfert dolori ipsius. ¶ Pentadactili bo-
ni sunt dolori ipsius. ¶ Sinapis cum ficubus mixta ⁊ impo
sita auri confert tinnitui eius. ¶ Oleum sinapis confert do
lori aurium. ¶ Oleum nucleorum persicorum ⁊ nardinum
conueniunt dolori diuturno ⁊ frigido aurium. ¶ Bimasuy
opium solutum in oleo amig. cum croco ⁊ myrrha: ⁊ guttati
impositum auri confert dolori ipsius. ¶ Dixit Paulus si te
runtur viscera animalium paruorum nigrorum que si tan-
guntur fetent ⁊ ebulliunt in oleo: ⁊ de oleo guttatiꝫ impona
tur auri confert dolori ipsius. ¶ Cum brici tere si coquun-
tur cum adipe anserino ⁊ de adipe guttatim imponitur mi-
tigat doloreꝫ eius. ¶ Dyascor. vapor aceti confert tinnitui
⁊ sonitui auris. ¶ Cortices radicis affodilli si cauantur per
circuitum ⁊ calefit in eis oleum: ⁊ guttatim de eo imponitur
auri mitigat dolorem ipsius.

A ¶ Bimasuy conferunt dolori auriuꝫ: res multe que dicte sūt
in capitulo ipsius quod mundificat aurem. ¶ Aqua porro-
rum cum aceto confert dolori de frigore: ⁊ similiter ceparū.
aqua cum adipe gallinarum: aceto vini: oleo rosato: lacte fe
minino cōfert dolori auris: ⁊ calido cōfert tinnitui. ¶ Oleū
fisticinum si guttatim imponitur auri cuꝫ modico adipe an-
serino. ¶ Oleum lilij cum aceto vini ⁊ oleo amig. amararū
aut elkitran cum decoctione ysopi. i. zufa. aut cum aqua ru-
the. ¶ Dixit si fuerit passio ex humiditate ventositatis gros
se. sed si fuerit dolor ex frigore guttatim imponatur auri de
oleo pentadactilino. Aut de oleo amigda. amararū: de oleo
fisticino: de adipe anserino. olo laurino. aut thure dissoluto
in vino: ⁊ guttatim imposito auri. Sed vinum debet esse ve-
tustum. aut de adipe vulpino liquefacto: aut bulliat tela ara
nee in oleo: ⁊ guttatim de oleo imponatur auri. ¶ Q̄ si ac-
cidit tenuitas sensus guttatiꝫ impone auri de aqua seminis
iusquiami albi: ⁊ aqua foliorum lauri ⁊ oleo rosato: ⁊ lacte fe
minino: aut de aqua plantaginis. ¶ Ysaac. si accidit in aure
dolor ex acuta materia imponatur ei oleum rosatuꝫ tepidū
⁊ dimittatur per horaꝫ. ⁊ iterū fiat similiter sepe aut albugo
ouorum tenuis tepefacta: aut lac femininū. Q̄ si in ea fuerit
apostema dissoluatur modicū de vnguēto basilicon in oleo
rosato: ⁊ guttatim imponatur auri. Et si fuerit dolor ex frigo
re: aut ex ventositate frigida guttatim imponaẗ auri de oleo
nardino: aut infunde bombacem in aceto vini ⁊ baurac ⁊ i-
ponatur. Et si manat sanies de aure guttatim impone ei de
aqua memithe dissolute cum aceto vini.

D ¶ Absqꝫ auctore ad sonitū. oleum lilinum aqua ruthe. oleuꝫ
ruthe oleum amig. amararum: guttatim imponatur auri cuꝫ
modico aceto vini: aut fel taurinum: aut aqua porrorum.

A ¶ Ad dolorem calidum auris. Guttatim imponitur lac. cuꝫ
scief albo: ⁊ ad frigidum bonum: ⁊ erit perfectum ad mitigā-
dum: ⁊ ad diuturnum. Bulliat galbanuꝫ in oleo canapino: ⁊
guttatiꝫ imponaẗ ei ⁊ infundatur in eo bombax leuis ⁊ sup-
ponatur foraminibus auris. Similiter castoreuꝫ cum sexta
parte eius de opio dissoluaẗ in decoctiōe vini ⁊ tepide auri
imponatur. tamen ad calidum oleum salicū cum aceto vini
⁊ oleo rosato. ¶ Ad dolorem vehementem in aure ⁊ ad pō
derosum auditum ex frigore. Elkitran ponatur ei guttatim
mane ⁊ sero. ¶ Hoc est medicamen ad dolorem auris cali
duꝫ. ℞. scief. memithe: lactis feminini albuginis oui subtilis
opij: succi semperuiue: olei rosati ⁊ aceti conuenienter: ⁊ im-
pone guttatim auri. ¶ Hoc est oleum conferens dolori fri
gido de memoriali abdus: de vētositate grossa. ℞. aloe ma

sticis myrrhe licij: ⁊ castorei conuenienter ⁊ misce ea cũ olõ liliaceo. ¶ Absqꝫ auctore oleum pentadactilinum confert dolori auris frigido.

C ¶ Dixit in aggregatorie propositum in apostemate in aure esse debet ad attrahendum exterius non ad repercutiendũ sicut fit in alijs apostematibꝰ omnibus. ¶ Dixit hoc est medicamẽ ad apostema in eis. ℞. adipis anatis: adipis galline añ. ʒ. i. ⁊ ꝫ. adipis vulpini. ʒ. i. ebulliant omnes in oleo rosato: ⁊ guttatim mane ⁊ sero imponatᷣ auri ⁊ in medio diei. ¶ Dixit in alio loco nos curamus aurem in primo cum eo qđ attrahit dolorem ad exterius ad modum ventose ⁊ similis ei. Unde noli eaꝫ curare cuꝫ repercussiuis ⁊ prohibitiuis.

A ¶ De complemento ⁊ perfectiõe ad doloreꝫ in aure. coquãtur lumbrici terre cum decoctione iurij: ⁊ cum eis misceatur adeps anatinus: ⁊ imponatur ei guttatiꝫ aut imprimatᷣ ei cũ cucumerᷣ. asinino: q2 mitigabit dolorẽ ⁊ interficit furuncula. Ad dolorem aurium. Teratᷣ canapis recens ⁊ de succo eiꝰ imponatur guttatiꝫ auri: sed ad frigidum elkitran. ¶ De libro megategni. mitigat doloreꝫ eius castoreũ ⁊ opium: si eq̃liter terantur cum vino cocto: ⁊ de eis fiant sief: deinde dissoluatur de eis ⁊ guttatim imponatur auri: q2 si accidit ĩ eis surditas curatio fiat postea cum castoreo cũ vino. Dixit deinde quod sequitur q2 laxatio confert dolori auris: qui accidit ex repletione capitis magnifice.

L ¶ De conseruatione sanitatis. Sanitas eniꝫ auris cõseruanda est qđ attrahatur superfluitas ad nares cũ sternutationibus: ⁊ ad os cuꝫ gargarismate cõfortetur in seipsa cũ memitha. dissoluatur memitha. ⁊ imponatur auri tepide guttatim. Unde ipsa confortata quod non recipiat aliquid de eo quod fluit impone ei guttatiꝫ. De oleo nardino optimo ⁊ cõfert: ⁊ confortat ea sief. confectum cum memithe ⁊ cum rosis ⁊ sief croci confectum cum spica ⁊ vino.

A ¶ De tyriaca ad cesareꝫ animal nigrum quod quando tangitur fetet quod inueniᷣ in domo in terra si ebullit in oleo: ⁊ de oleo imponitur auri mitigat dolorem eius statim. ¶ De epidimia quotiens in aure fuerit dolor vehemens ⁊ fortis impone ei de lacte feminino sepe: vt fit in oculo ⁊ mitigat: ⁊ cum eis caliditate moderata dolorem vehementem glutinat ⁊ confortat ⁊ sanat aurem que ingrossata est ⁊ dolet cuꝫ leuitate concordia vnctuositate ⁊ dulcedine eius: sed apponatur ei ventosa in dolore vehementi ex ventositate.

A C ¶ Dixit Gal. appositio ventose auri difficilis est nisi magna fuerit ventosa. tamen ego video quod impossibile est quod imponatᷣ ei vñ si dolor est ex apostemate calido non apponere eã: ⁊ proprie in pͥncipio: quoniam excitat ⁊ auget in dolore quare conuenit ventosa ventositati grosse ⁊ frigide.

A ¶ De epidimia ad doloreꝫ auris ex opilatiõe ex frigore. Da egro in potu vinum forte post cibuꝫ quoniã dormiet surget ⁊ inueniet doloreꝫ mitigatum: ⁊ fortius est id quod dixit in capitulo emigrance de humoribus si materie fuerint manãtes ad aurem declinãde sunt cuꝫ gargarismate calido ⁊ masticationibus ad os. ¶ Ruffus in libro eius ad vulgus raro accidit in aure dolor vehemens valde. Sed cum eo erit febris cum defectu mentis ⁊ periculo celeri tñ illud erit modice: ⁊ pars maior doloris auris erit vehemẽs ⁊ calida ⁊ cũ eo accidit vigilia cum pulsatione ⁊ putredo fit in eo cito. vnde cautus esse debes qđ non fiat in ea flegmon cũ difficilis sit sanatio ipsius. ¶ Dixit nos imponimus auri in primo de oleo rosato: vino tepido cuꝫ oleo cõmuni aut succo centauree minoris aut decoctiõe pellis serpentis: aut aĩalis quod inuenitur sub amphoris: videlꝫ fabarole cũ oleo tepido aut de succo absinthij cuꝫ oleo rosato: ⁊ laudano ⁊ fiat emplastrum de farina cocta cum vino ⁊ oleo modico tepido ⁊ antequam infrigidetur remoueatur ⁊ calefiat: ⁊ superponatur iterum. Q2 si dolor fuerit frequens calefiat magis diminuatur nutrimentuꝫ vtatur ocio non imponatur guttatim ei aliquod nociuuꝫ neqꝫ mundificetur cum aliquo ne fiat causa nocumenti magni. tamen facta atterminatione doloris ⁊ declinatione ipsius fiat emplastrum cuꝫ frina ordei corona regia coctis cum vino cocto bene: ⁊ guttatim imponatᷣ ei succus solatri aut oleum amigda. aut fel. Sed melius erit caprinum vaccinum ⁊ porcinuꝫ ⁊ perdicis masculi: ⁊ misceatᷣ cuꝫ eis oleum rosatum. Et signa ad mitigandum dolorem auris ⁊ flegmonem incidenduꝫ est id quod fluit de auribus cito ⁊ violenter vtendum est his. ¶ Dixit fit causa doloris superabundantia sordiciei: vnde inspice in negocio ipsius.

D ¶ Dixit tollit tinnituꝫ proprie succus ceparũ impositus guttatim auri: aut succus porroꝝ cũ vino: aut sinapis cũ ficubꝰ pinguibꝰ ad facienduꝫ emplm̃ cũ eis: ⁊ oleũ laurinũ cũ vino.

B ¶ Q2 si fuerit putredo vinum vetustuꝫ desiccabit eaꝫ. Etiã absinthiuꝫ anetum. succus virge pastoris: mel galla trita alkitran cũ aceto ⁊ vrina quotiẽs lota fuerit ⁊ nitrũ cũ vino.

C K ¶ Dixit tamen ad apostema accidens cum concussiõe superpone ei de farina thuris miscendo cũ ea de farina tritici: sed distemperenᷣ cuꝫ albugine oui. ⁊ superponatur auri ⁊ nulla ligatio fiat super eaꝫ exterius ne fiat causa doloris.

A ¶ De meamyr. fit dolor in aure ex frigore illato ei ĩ via ex vẽto frigido aut in balneatione facta cum aqua frigida aut ex natatione aut ex ingrossatiõe aq̃ in ea ⁊ proprie si fuerit aq̃ acuta fit etiã dolor ex apostemate. ⁊ apostema fit quãdoqꝫ profunduꝫ in corpore simah. in parte interiori auris in neruo ipso cum quo fit auditus ⁊ fit dolor ex apostemate ꝑ moduꝫ extensionis. fit etiaꝫ ex vento inflatiuo non habenti trãsitum: ⁊ sic humiditates mordentes quando fluunt exterius ad aurem inde fiet dolor similiter quãdo fluũt ipse interius fiet inde dolor ⁊ omnis dolor accidẽs ex frigiditate curetur cuꝫ medicinis calidis cito. ¶ Uillani coquunt alleum: aut aquaꝫ ceparum: aut aquam alleoruꝫ cum oleo ⁊ imponunt de eis guttatim auri. tamẽ ego vtor euforbio ⁊ misceo cum eo modico oleuꝫ abũdans ⁊ eo vtor ⁊ forte admisceo piper puluerizatum cuꝫ eo: quoniaꝫ dolores accidentes ex frigiditate iuuamentũ suscipiunt de his que calefaciũt violẽter magnifice. Et oleuꝫ camomille maioris confert si guttatim imponitur: ⁊ similiter oleuꝫ nardinum: ⁊ si coquitur rutha in oleo subtili ⁊ imponitur guttatim auri dat iuuamentuꝫ magnum. ¶ Sed si dolor fuerit ex aliquo immisso auri habẽti in se viꝫ acutam: aut de materia mordenti superuenienti ad aurẽ cureᷣ qđ guttatiꝫ imponatᷣ ei de oleo dulci duꝫ repleᷣ auris. deinde desiccatᷣ cum lana leui: ⁊ iteruꝫ cura fiat sepe.

D ¶ Dixit sonitus ⁊ tinnitus quãdoqꝫ generatᷣ ex vento inflatiuo: ⁊ quãdoqꝫ ex teneritate sensu auditus. Unde ĩspice q2 si tinnitus fuerit modicus: deinde augetur modice: aut accidit impossibile est quod fiat discretio inter eos in primo tñ facto gargarismate etiaꝫ masticatione si tinnitus non diminuitur cognosces quod causa ipsius est teneritas sensus ⁊ proprie si eger fuerit teneri sensus acuti auditus. Unde curetur: cum eo quod stupefacit sensum.

A ¶ De medicinis inuentis habeas significationem super dolorem ipsius per causaꝫ primitiuam dispositionem faciei ⁊ corporis: ⁊ ꝯfert dolori eiꝰ ex frigore si bullit alleũ aut cepe in oleo ⁊ imponitur guttatim auri.

B ¶ Et ad aquã ingredientẽ aurẽ imponatᷣ bombax cuꝫ oleo calefacto valde ⁊ supponatᷣ ei vnguẽtũ basilicon calefactũ.

A ¶ Sed si accidit ex caliditate imponatur guttatiꝫ in aure lac oleuꝫ nenufarinuꝫ ⁊ salicum cum vnguento infrigidatiuo: ⁊ si accidit ex vento cuius cognitio habetur per violentiã extensionis sternutatio fiat ⁊ fricatio: ⁊ post fricationẽ per horaꝫ superponatᷣ eger aque odoriferuꝫ subtilium: ⁊ inunctio fiat cũ oleo calido ⁊ subtili. Q2 si fit vehementior dolor dissolue castoreuꝫ in oleo ⁊ guttatim imponatur auri ⁊ calefactio fiat cuꝫ spongia calida baurac: ⁊ aceto: q2 dissoluent saniem. ⁊ extrahit ventositatem: ⁊ si dolor fuerit ex frigore vtẽdum est sief facto de cimino cuꝫ melle imposito auri.

C ¶ Q2 si fuerit in aure dolor vehemens cum pulsatione forti ⁊ rubedine circum eas. deinde mitigatur dolor postea ⁊ manabit de ea humiditas aut sanies dolor erat ex carbunculo egrediẽti in parte interiori auris. s. in simah. ⁊ maturus est ⁊ forte nondum fuit maturus: tamen dissoluiᷣ ⁊ habetur significatio super pulsationẽ cuꝫ exitura aut ex mala complexione absqꝫ materia ⁊ repletiõe ⁊ prouocatione venarum.

¶ Bimserapion fit dolor in aure ex opilatione: aut vento frigido grosso nõ inuenienti transitum. aut ex apostemate: aut ex pustulis in interiori parte aurium. Sed cũ dolore de apostemate erit pulsatio vehemens intensio vel extensio inflãmatio ⁊ forte erit cuꝫ febre: tamen dolor ex humore frigido ⁊ grosso ⁊ opilatiõe cognoscitur ex ponderositate capitis ⁊ regimine pͨcedenti: q2 erat grossum ⁊ infrigidatiuuꝫ. Unde curetur dolor ex repletione de humoribus grossis cum minutione ⁊ euacuatione corporis per laxatiuũ ⁊ purgationẽ capitis cum gargarismate: ⁊ iera archaginesij. ⁊ laxatio fiat cum eis ⁊ sternutatio etiam confert dolori ex frigore petroleon: celeste ⁊ guttatim imponatur ei oleum cadi. ¶ Aaron

ad dolorē.ex frigore ⁊ vento. Caſtoreuʒ inguttatū imponatur ei per tres guttas diſſolutum cum oleo laurino aut balſami. Dixit oleuʒ ſcorpionū eſt melius ſi guttatiʒ imponitur auri:qꝛ cōfert ei ⁊ ſi in eo inuoluitur lana ⁊ ſuperponiť auri bonuʒ erit. Qꝫ ſi fluit de aure erugo cuʒ oleo canapino fiat cura. Et ſi dolor fuerit de caliditate guttatim impone de albugine oui cū lacte feminino ⁊ ſcief.albo. Et ſi fuerit fortis guttatim impone auri cū oleo opiuʒ ⁊ filoniuʒ romeum cōgregentur cum albumine oui:⁊ oleo ſalicum ⁊ nenufari.

C ¶ Et ſi apoſtema fuerit intrinſecus in interiori parte auris: vehemētius erit ⁊ peius ⁊ fallacius:vnde minutio fiat i ipa diſpoſitione ⁊ in apoſtemate.proprie in cephalica:⁊ laxatio fiat cū mirabolanis citrinis:⁊ impone guttatim ei de aqua corticuʒ cucurbite ⁊ opio diſſoluto cum memithe recenti:⁊ fiat emplaſtrum exterius quod mitiget dolorem ad moduʒ emplaſtri malueuiſci corone regie ⁊ ſimilis. ¶ Sed puſtule curentur cum eo quod imponitur guttatim in aure: ⁊ fiat inunctio ⁊ impone auri de vnguento baſilicon:⁊ fiat emplaſtruʒ exterius cū aqua cauliū farina fabaꝝ ⁊ oleo lilino:qm̄ concurrit ſuper putredinem dum digeretur. Et ſimiliter ſi apoſtema fuerit manifeſtuʒ:ſi non diſſoluitur aperiatur.

B ¶ Et ſi fluit ſanies cronica ⁊ mala teratur ſquāma ferri cuʒ aceto per dies:deinde cum aceto teratur in ſole dum ingroſſabitur:⁊ inuolue in eo licinium: ⁊ imponať auri:⁊ ſi prolixa fuerit paſſio ⁊ efficietur fiſtula eſt vtenduʒ medicamine egyptiano quod fit ex ʒinʒer melle:⁊ aceto equaliter coquantur duʒ fiēt ad modū mell'.⁊ inuoluať i eo liciniū ⁊ iponať auri.

D ¶ Dixit tinnitus quandoqʒ fit ex debilitate auris ſicut accidit in conualeſcentia:aut ex ſuperabundanti ſenſu auris:⁊ ſimiliter accidit ipſis quorū ſenſus erit tener valde:aut penes criſim.aut ex ventoſitate groſſa que non inuenit tranſitum ⁊ diſtinguitur inter eas per inſpectionē in regimine p̄cedenti:eo ꝙ erat groſſum ⁊ frigidum ꝙ faciebat malaʒ digeſtioneʒ:vnde tinitus ex chimis malis ⁊ groſſis cognoſciť ex pſeueratione eius frequenti:vnde firmatur qȯ ex chimis eſt:ꝙ ſi mitigať ⁊ excitatur:interpollatiʒ ex ventoſitate erit: ⁊ ſi fuerit ex celeri ſenſu auris:impone ei guttatiʒ modice de iuſqamo:⁊ caſtoreo tritis cū aceto tepide. Et ſi fuerit ex debilitate ſicͤ accidit cōualeſcēti impone ei guttati in p̄ de decoctione abſinthij:⁊ lauetur cum ea.deinde impone ei guttatiʒ de oleo ro.⁊ aceto vini tepidis:⁊ confortabit eas. Qꝫ ſi tinnitus fuerit ex vētoſitate inflatiua tere modicū euforbiū cuʒ oleo alcāne:⁊ ipone auri guttatiʒ caſtoreū ⁊ oleū ruthe.

E ¶ Hoc eſt medicamen cōferens ad ponderoſuʒ auditū. ℞. elli albi.auri ponde.i.caſtorei.gra.i.nitri dauik duas.⁊.gra. ij.diſtemperētur omnia cum aceto ⁊ reuerſentur ad vſum.

A ¶ Aliud ad dolorē laborioſuʒ. ℞. fellis taurini olei iri.ebulliant ſuper cinerē caliduʒ aut focum lentū.dum deficiet fel. ⁊ imponatur guttatim auri penes doloreʒ laborioſum.

F ¶ Qꝫ ſi emittitur de aure ſanguis ad modum criſis nō eſt retinendus:niſi intenſus fuerit dolor.ſed ſi fuerit abſqʒ criſi retineatur cuʒ decoctiōe galle ⁊ aqua porrorū:memitha:acatia:⁊ ſimilibus impoſitis auri guttatim. ¶ Qꝫ ſi coagulatur ſanguis in aure impone ei de aceto ⁊ ſucco porrorum.

A ¶ Dixit in quo fuerit in aure dolor ex ventoſitate groſſa ſuperpone aureʒ vapori decoctiōis aneti.camomille.corone regie:folioruʒ lauri.mentaſtri:⁊ maiorane in cucumo capitꝫ obturati.⁊ cum coquitur imponatur ori cucumi caput cannule:⁊ alia extremitas cannule imponatur auri deinde guttatim imponatur de oleo radicū tepido.i quo diſſoluitur caſto.aut maſticē origanuʒ.⁊ ſaliua ipſius iponať auri. ¶ De aggregatorio perſo coquatur pulpa vnius colloquin.allia tria.ʒ.v.aque ruthe cuʒ ſufficienti oleo.⁊ bulliant moderate deinde colētur:⁊ de oleo imponatur auri guttatim.

B ¶ Ad vlcera.fiat licinium inuolutuʒ cuʒ melle.⁊ in ſarcocolla trita.⁊ imponatur auri decoctio myrti foliorum ⁊ granorum:aut ſuccus foliorum eius:aut lac femininuʒ ſi miſcetur cum melle ⁊ tepefiunt in cortice granati ⁊ guttatim imponitur de eis auri fetenti confert. ¶ Athuriſtus. Confert vlceribus auriuʒ ſi guttatiʒ imponitur auri vrina humana vetuſta.⁊ ſi diſſoluitur mel cum abſinthio.⁊ imponitur auri incidit manationem humiditatum de ea.

D ¶ Dyaſcor.vrina humana cōfert manationi putredinis de aure quotiens calefecit in cortice granati.⁊ ſi guttatim imponitur auri extrahit v̄mes. ¶ Saliua hominis ieiunātis: ſi imponitur guttatim auri extrahit vermes.

B ¶ Folia auline ſilueſtris ſi teruntur cum vino.⁊ ſuccus ſiccatur.⁊ de eis fiunt trociſci conferunt quando guttatim imponitur de eis auri.⁊ vlceri de quo manat humiditas quando miſcetur cuʒ melle ⁊ oleo ⁊ imponitur auri guttatiʒ. ¶ Succus folioruʒ nucis ſi tepefit.⁊ guttati imponiť auri confert. ¶ Liciuʒ corrigit aurem de qua manat ſanies. ſquāma ferri vehemētioris deſiccationis eſt alijs ſquammis.⁊ ſi teritur cū aceto vini fortis. Deinde coquitur cū eo erit medicamē deſiccatiuū putredinis fluētis de aure p̄ diuturnū tp̄s.

D ¶ Capparuʒ ſi teritur:⁊ de aqua ipſius imponitur guttatim auri interficit vermes.

B ¶ Myrrha mixta cum opio caſtoreo ⁊ menuta ſanat aurem de aqua manat putredo. Aqua tepida bona eſt auri de qua manat ſanies. ¶ Ruffus.fel taurinum mixtuʒ cum lacte mulieris aut caprino ſanat aurem putridam. ¶ Dyaſcor.nitrū cum aceto vini incidit manationeʒ humiditatum de aure.⁊ euellit ſordiciem de ea. Sumach ſi imponitur guttatim auri de qua manat putredo confert. Virga paſtoris confert vlceribus auriū:⁊ ſi fuerit in ea putredo abūdans eā ſiccabit.

D ¶ Succus mentaſtri interficit vermes in aure. Alkitran cū aceto impoſitum guttatim auri interficit vermes.

B ¶ Dyaſcor.G.vnctuoſitas lane mixta cū adipe anſerino cōfert vlceribus auris. Alumen mixtum cum ſucco virge paſtoris confert manationi ſuperfluitatem de aure.

D ¶ Aqua foliorū pſicoruʒ iterficit vermes de aure ipoſita ei.

B ¶ Bimaſuy decoctio ſalicū ipoſita auri ad exhibēdū de ea ſaniē ꝯfert. ¶ Dya.ſuccꝰ radicū.affodilli mixtꝰ cū vīo myrrha thure ⁊ melle ipoſitꝰ auri guttati de q̄ manat ſanies ꝯfert.

D ¶ Bimaſuy.interficit vermes de aure aqua foliorū perſicoruʒ recentiū:ſi quinqʒ gutte cū duabus guttis alkitran imponuntur auri cum tātundem aceto ⁊ modico baurac.

B ¶ Yſaac ſi manat de aure putredo. Impone ei minutam diſſolutam cum aceto.

D ¶ Ad v̄mes ipone ei guttati aquā capparis ⁊ radicū ipſius aut de aqua folioruʒ perſicoruʒ.aut de aq̄ cepaꝝ acutaruʒ.

B ¶ Ad vlcera in aure. Coquantur lenticule excoriate.mirtuʒ ſiccuʒ.copule granatoꝝ.galla immatura.fructus ſpine ſancte in aqua.⁊ cum ipſa aqua lauetur auris ſepe:deinde iponať auri vnguentū albuʒ diſſolutū in lacte feminino. ¶ Ad vlcera frigida. ℞. aloe.ʒ.i.mellis diſpumati.ʒ.iij. decoctiōis odorifere.ʒ.iiij.coquantur dum remaneant.ʒ.ij.cuʒ eis lauetur auris ſepe. Deinde imponatur ei de ſanguine draconis ſarcocolla diſtempatis cū melle mane ⁊ ſero. ¶ Ad putredinem mananteʒ de aure. ℞. vitreolli vſti ceruſe plumbine roſarum cuʒ copulis arſenici ruffi aluminis.an̄.aure.pond. i.aloe caſtorei thuris.an̄.auř.ponde.ij.ſquāme ferri auř.pōde.iij.terantur ⁊ cribellentur cum cindeto ⁊ diſtemperētur cum oleo roſato.⁊ de eis imponatur auri. ¶ Ad vlcera vetuſta in aure coquanť ʒinʒer.cum melle ſimul dum ingroſſetur.⁊ de eis fiat liciniuʒ ⁊ imponatur auri. ¶ Aliud. ℞. ʒinʒer.partē.i.ſinapis.partē.viij.mellis.partem.vi.hec confert cuilibet vlceri in aure ⁊ nare ⁊ omnibus exituris ⁊ puſtulis ⁊ corroſioni. ¶ Ad ſaniem manantem de aure.terantur vitreolum vſtum cum ceruſa plumbina.thure.roſis ruffis arſenico. ſquamma ferri.⁊ alumine fiſſo ad modum collirij.⁊ in eis voluatur licinium cum vnguento ceruſe:⁊ quandoqʒ cum vnguento baſilicon.⁊ imponatur auri. ¶ De libro megategni ad vlcera nō cronica. Curentur vlcera non cronica cum ſcief memithe ⁊ aceto.⁊ ſi fuerint fortiora cuʒ cronicis andarocon.⁊ ſi fuerit diuturna ⁊ per annos plures curētur cum ſquamma ferri.teratur ⁊ extrahatur cum cindento.⁊ coquatur cum quadruplici quantitate aceti fortis dum fiet ad modum mell'.⁊ imponatur auri cum licinio eo ꝙ mēbrū eſt ſiccum valde: vnde manifeſtuʒ eſt in canone ꝙ auris indiget medicinis deſiccatiuis valde. ¶ De conſeruatiōe ſanitatis. Dixit fiat cura vlcerū auris cū medicamine andarocon ⁊ ſimilibus.⁊ attrahendum materias ad nares fiat cuʒ ſternutatione.⁊ ad os cuʒ gargariſmate.deinde vtendum ē eo quod dixerunt cyrurgici inde.quoniā quotiēs antiquuᷤ. fit exitus ſanici de aure ⁊ non confert ei medicamen capiūt nucleos mirabolanoruʒ ⁊ gallam ⁊ eos comburunt: ⁊ diſtēperant cuʒ oleo hyri:aut cuʒ fece ſeminis lini ⁊ mundificando aurem cuʒ licinio primo ea imponunt ei de medicamine acuto:aut mundificant eam valde deinde curant.ſed in mediocri vitio curant cum nigro ⁊ in nouo cum albo:⁊ proprie ſi fuerit cum apoſtemate. ¶ De meamyr. Dixit vlcus auris

si fuerit proximi temporis memitha sola idem sana si teritur cum aceto ⁊ guttatim imponitur ei: si de aure manat sanies modica. sed si sanies abundat indiget trociscis andaracon. Or nisi contulerint vtendum est squãma ferri trita cuꝫ aceto forti in sole per plures dies ⁊ imponatur de ea guttatim auri: quoniam confert tamen teri bene debet.

A ¶ Dixit ego dico q̃ dolores auris mittigantur cuꝫ medicamine pinguedinuꝫ ⁊ cum basilicon ⁊ calefactione tamen dolor mordens curetur cum lacte ⁊ albugine ouoruꝫ. sed opiũ mitigat dolorẽ: ⁊ si confert accidentaliter ꝯfert q: dormiet patiens: ⁊ digeretur morbus tñ dimittendum est: q: magni nocumenti est in tempore futuro. quoniam tollit auditum.

B ¶ Ad saniem in aure. ℞. alumen vstum ⁊ myrrham: ⁊ terendo ea cum melle impone ea auri ⁊ mundificabunt aureꝫ de sanie. Deinde fiat de eis licinium. Or si existimaueris. quod dolor eius est de siccis vlceribus vtendum est in ea vnguẽtum pinguedinũ: ⁊ basilicõ: ⁊ si manat de ea humiditas abũdans suffla in ea de galla: aut de alumie vsto. aut de vitreolo. ¶ Ruffus de regimine infantiuꝫ dixit imponatur auri lana inuoluta in alumine aut vino vetusto: aut melle ⁊ imprimatur. ¶ Dixit in auribus infantium erat humiditas quaꝫ existimarunt imperiti esse saniem. inde in veritate est superfluitas nutrimenti vnde si hoc videris precipe q̃ non lacteat i nocte: ⁊ maior pars ipsius humiditatis tolletur ⁊ desiccabit de aure. ¶ De electionibus Johannitij dixit. Hoc est medicamen cõferẽs vlceribus ⁊ humiditatibus in auribus infantium. ℞. vnguentum basilicon: ⁊ vnguentum cerusse equaliter: ⁊ miscendo ea cum eis fiat cura. ¶ Ad aurem putridam. terantur squãma ferri: ⁊ licium cum aceto forti: ⁊ imponatur auri quia conferunt. ¶ Aaron ad humiditateꝫ: ⁊ putredinem manantem in aure. Si vis siccare eas infunde squãmam ferri in aceto forti: dimittendo eam duꝫ fiet ad modũ mell: guttati: ⁊ de ea ipone auri: ⁊ fiat liciniũ bis i die.

C ¶ Ad pustulas in aure. Confert primo vnguentum venarũ ad desiccandum.

D ¶ Et si antique fiunt ad modum fistule. cura fiat cum vnguento ziniar duꝫ mundificetur deinde cũ rubeo. aut forte si diuturna fit sanies: ⁊ firmatur imponitur acutum medicamen ei per dies dum mundificabitur. deinde imponitur vnguentum ceruse. Sed vitreolum bonum ẽ sanici valde: ⁊ humiditati in aure. ¶ Aaron hoc est medicamen ad saniem ⁊ humiditatem in aure. Distemperetur aloe: myrrha: opium ⁊ vitreolum cum aceto: ⁊ fiat inde licinium: ⁊ guttatim de eis imponatur auri. q̃ si antiqua fiant vlcera ipsius ⁊ fetent. Cura fiat cum aqua oliuarum amararum cũ sale: ⁊ cum aqua sabua in die ter. duꝫ sanabitur. aut imponatur ei guttatim de elmori per dies. hec omnia desiccant humiditatẽ ⁊ saniem. tñ vtenduꝫ est eis duꝫ dolor ibi nõ fuerit.

F ¶ Or si emittitur de aure sanguis ⁊ dubium fuerit ne coaguletur in ea impone ei guttatim de succo porrorum: ⁊ similiũ: ⁊ de eo quod dissoluit sanguinem: ⁊ decoctio foliorum myrti desiccat humiditatem auris: ⁊ ipsius materiam.

E ¶ Dixit Dyascor. si imponitur acetum squilliticum auri confert ponderoso auditui: Aqua ceparum si guttatim imponitur auri cõfert ponderositati ipsius. Vapor aque maris cõfert difficili auditui. Flos eris albus tritus ⁊ sufflatus cum instrumẽto ꝯfert surditati antiq̃. Succo prassij vtẽdũ est cũ opus erit ad aperiendum: ⁊ mundificandum foramina auditus: ⁊ neruum ipsius. ¶ Galie. substantia baccarũ lauri mixta cum vino vetusto: ⁊ oleo rosato: ⁊ imposita guttatiꝫ auri confert difficultati auditus. Sinapis mixta cum ficubus: ⁊ imposita auri confert difficultati auditus. Ells. niger impositus auri: ⁊ dimissus per biduum confert ponderositati.

B ¶ Bimmasuy: Mel si imponitur auri cuꝫ licinio mundificat

A eam de sordicie. ⁊ si miscetur cum oleo amigd. amararum: aut oleo nucum: aut adipe anatis: aut cum serapino: aut cuꝫ oleo lilino: aut cum oleo pini: aut ysopo. i. zufa mundificabit id quod in aure fuerit: ⁊ confert doloribus ipsius frigidis. ¶ Bacce lauri si miscentur cum vino ⁊ guttatim imponitur auri mitigabit dolorem frigidum.

E ¶ Ad ponderositatem aurium. Ex frigiditate: fel caprinum ⁊ vrina ipsius aqua ruthe. castoreuꝫ. succus absinthij radix lilij celestis bacce lauri generaliter misceantur equaliter cũ oleo lilino: aut oleo aneti: aut nardino: ⁊ imponatur auri de eis. ℥. ℥. cuꝫ aq̃ rosata: ⁊ rutha cõfert dolori frigido in aure.

B ¶ Ad sordicieꝫ in aure. ℞. cordumeni aur. ponde. i. baurac. armenici an. põde. ℥. fic⁹ albe distẽpenẽ: ⁊ ipõaẽ de eis auri.

B ¶ Ad aquam cadentem in aure. Sugatur cum bombace: ⁊ guttatim imponatur ei oleuꝫ amig. dul.

E ¶ De memoriali ad ponderosum auditum. Quotiens curaueris cum licinio facto de sinape: ⁊ ficubus postea impone ei de oleo in quo ebulliat radix affodilli tepide ⁊ confert auditui ponderoso oleum amigdal. dulcium. oleuꝫ camomille. adeps anatis. ⁊ fel. taurinum.

E ¶ De aggregatorio ad surditatem. Imponatur ei guttatim de vrina caprina cuꝫ felle modico caprino: ⁊ de succo ruthe cum modico melle: aut illiniatur pars interior: aut exterior cum castoreo oleo aneti: aut oleo laurino: ⁊ cum spuma absinthij cuꝫ oleo nardino: aut oleo lilino. hoc tamen fiat post laxationem: ⁊ purgationem: ⁊ inunctionem si oportuna fuerit: ⁊ ventosaꝫ factam in cõcula occipitij. ¶ Inueni in libro absq̃ʒ auctore id quod testatur per experimentuꝫ. oleũ scorpionum si imponatur guttatim auri sanat surditatem. etiaꝫ adeps auis que appellatur barigenũ si liquefit: ⁊ imponitur auri hoc facit. ¶ De morbo ⁊ accidenti malitia ipsius auditus fit ex ingressione nutrimẽti super illud ex quo fit audit⁹ quod est pars de cerebro ex qua oritur neruus procedens ad aures aut ex gressiõe detrimenti super transituꝫ quo currit virtus de eo cuꝫ q̃ fit auditus. videlꝫ de neruo: ⁊ passiones vtriusq̃ʒ huius sũt de specie male complexionis: aut ex detrimento illato foraminibus auditus: ⁊ hoc erit ex opillatione: aut ex carne orta: aut ex resudatõe: aut ex similibus. aut ex apostemate. ¶ Filogorius. sanati sunt plures homines de surditate cum oleo radicum ⁊ cum oleo stafisagrie: ⁊ cum vocibus magnis datis in aure: ⁊ tubis quotiens fuerit surditas ⁊ omnes sensus fuerit in dispositiõe: ⁊ pori similiter salubres detrimentum erit in pari vnguẽto. ¶ De neruo cerebri tamen si cum hoc fuerit sensus infirmi: vitiũ erit in cerebro: ⁊ similiter perpendet omnibus sensibus. quoniã si ipse solus auditus fuerit patiens tamen in neruo. prouenienti ad eas erit vitium. ⁊ si fit communicatio similiter erit tamen: si omnes communicantur vitium erit in cerebro. Or si accidit surditas post frenesim impositio nariũ fiat cuꝫ oleo nenufarino: ⁊ similib⁹ de eo quod humectat. ¶ Ruffus ad vulgus sordities excitat dolores in auribus: ⁊ tinnituꝫ: ⁊ retardat auditum: vnde si fuerit sicca nõ mundificetur dũmõ leuatur cum mundificatio eius sit difficilis: ⁊ dolens vñ impone ei de nitro cũ aceto qua lenificata mũdificeẽ ter. deinde impone guttatim de oleo amig. amararuꝫ: quia dissoluet id quod fuerit grossum ⁊ siccum. ¶ De huiusmodi sorditie. halichisu. si suffumigium fit cum sulfure in aure confert ponderoso auditui. ¶ De meamyr. Noli tardare in cura surditatis: q: conuertetur ad perfectam: ⁊ completam surditatẽ: vnde purgetur corpus cum iera pulpa colloquin. ⁊ gargarisma fiat: ⁊ desiccetur corpus: ⁊ confortetur cum omni modo confortationis: attenuetur regimen ⁊ imponaẽ auri guttatim. ¶ De medicinis incisiuis ⁊ attenuatiuis. ℞. nasturcij partem. i. baurac. vi. partem terantur ⁊ distemperentur cum melle ficus absq̃ʒ granis: ⁊ fiat de eis scief longũ: ⁊ imponatur auri: ⁊ extrahatur in quolibꝫ triduo semel: ⁊ extrahet sorditiem abundantem: ⁊ alleuiabitur auris: ⁊ cõfert impositio mellis ei cum licinio: ⁊ similr̃ de carne orta. ¶ Hec est calefactio ad ponderositatem. Bulliatur absinthium in olla: ⁊ calefactio fiat cuꝫ emboto in aure: aut misceatur ellehorus niger: ⁊ imponaẽ auri: duꝫ corrodet id q̃ impedit auditum. tñ vtendum est frequenter magnis vocibus: ⁊ tubis.

¶ Capitulum secundum est de egritudinibus nariuꝫ: cuius rubrice sunt.

M Dixit Galienus in quto libro megategni. ꝙ naris mediocris est in siccitate inter oculum ⁊ aurem. quoniaz siccior est oculo ⁊ humidior aure. vnde curanda est naris cum rebus minoris dissicationis quibꝰ curanda sũt vlcera aurium: vlcera enim aurium curantur rebus in vltimitate siccis quemadmodum cuz trocis andaracon: ⁊ muzas: ⁊ similibus.

A ¶ Dixit Gal. ꝙ incidenda est caro que generatur in nare habens plures pedes in tunica interiori eius.

O ¶ De summis membrorũz interiorum in libro tertio. ¶ Accidit quoqz defectus odoratus ex mala cõplõne ventriculoꝝ añrioꝝ: aut ex opilatõe accñti ossi qđ simile ẽ colatorio.

P ¶ De meamyr. in tertio libro. ad opilationez in nare. nigella infusa in aceto vini per aliquos dies deinde trita cum eo bene ⁊ instillata in nare quandoqz: ⁊ quãdoqz sufflata in covltra posse sursum. aperit opilationes eius. ¶ Dico ꝙ huiusmodi cura aperit angustiam anhelitus similiter.

Q ¶ De odore fetẽti in nare. Huiusmodi quoqz fetor fit in naribus ex humiditatibus putrefactis labentibus ad nares: si vero fuerit cum acuitate ex eo accidit vlceratio.

M N ¶ Et vniuersalis curatio fetoris carnis gñate: ⁊ vlceris in naribus fieri debet per res desiccantes caput ⁊ ipsum confortantes: ⁊ per gargarismata masticationes: ⁊ sternutamẽta: ⁊ vnguenta desiccatiua: deinde insistendum est naribus ad remouenduz fetorem cũ rebus stipticis ⁊ amaris: vt inde cõgregata sint in vnũ ꝓhibitiuũ dissolutũ: ⁊ desiccatiuũ.

Q ¶ Arcigenisus. stilla in nare fetẽti de succo mẽtastri: aut de eo succo fac puluerem. ⁊ suffla in eo: aut de elleboro albo: ⁊ de conculis marinis combustis quolibet die: aut illinienda sunt interiora naris cum medicamine scabiei quod dicitur desusio: aut cum attramento rubeo. ¶ Medicamen ad fetorem in nare. ℞. aluminis. myrrhe. añ. partem. i. attramenti rubei galle. añ. partem. iiij. terantur: ⁊ lota nare cum vino: de puluere ipsoꝝ insufflantur est in eo: aut apponẽdũ est in liciniũ de eo. Si vᵒ fetor fuerit diuturnꝰ curãdus ẽ cũ attramẽto rubeo. arsenico rubeo spica. iesumenis zaffarão. myrrha ⁊ amomo: quoniã ipsum desiccant: ⁊ aromatizant.

A ¶ De polipo consumit huiusmodi passionez medicamẽ amarinum quod describitur. ℞. viridis eris vel arsenici. sal. armoniaci: ⁊ aluminis partẽ equales terantur in aceto ꝑ dies aliquot ⁊ inspissentur in sole. Deinde fac de eis puluerem ⁊ ĩsuffla in nares. ¶ Dico ꝙ huiusmodi medicamẽ acutũ est: quemadmodum amaracinuz. ℞. acacie. vitrioli. arsenici. florum oleandri partes equales. terantur cum aceto per dies: ⁊ inspissentur in sole: deinde imponendum est de his nari.

M ¶ De vlceribus vel ad vlcera naris: squãma plumbi teraẽ cum vino ⁊ oleo myrtino: ⁊ coquatur in vase eneo super focum lentum super carbones donec inspissetur: ⁊ reseruãda est in vase eneo deinde curatio fiat cum ea. ¶ Succus malorũz granatoꝝ muzorũz coquãtur in vase eneo donec perueniat ad mediam partem: ⁊ infusam liciniuz in eo imponaẽ nari ad illiniendũ interiora eiᵒ de eo. Maluz granatũ quoqz dulce coctum cũ corticibus in vino apponenduz est naribꝰ exterius. ¶ Aut. ℞. litargiri ceruse. añ. partẽ. i. corticis granatorũz. aluminis. añ. partẽ. ʒ. vini: ⁊ olei mirtini ptes. v. deinde terantur in vino primo donec fuerint distemperata ĩ eo: ⁊ postea in oleo mirtino deinde reseruanda sũt in vase eneo ad curanduz cuz eis. ¶ Ad curandam cicatricez in naribꝰ. Origanuz ysopũ humidũ adeps anatinus cera citrina adeps ceruinus: ⁊ similia: ⁊ mel terantur: ⁊ de eis fiat cõfectio: ⁊ cum licinio imponatur nari. ¶ Ad vlcera cuz dolorẽ. Curãda sũt cũ plũbo vsto loto. cerusa: litargiro. oleo ro. ⁊ cera.

A ¶ Ad polipum: Sufflandum est in nare de medicamine acuto. si vero locus apostematus fuerit dimittendus est donec quiescat. deinde curandus est: cuz cera ⁊ oleo aut melle: deinde sufflandum est pluries vt dictum est: ⁊ inde deficiet in toto. ¶ Dixit Galienus. ego curaui polipum accipiẽdo granatorũz celsorũz ⁊ dulcium partem equalem: ⁊ postꝙ trita ⁊ expressa fuerint succus ipsorum coquatur añ paruz: deinde reseruetur in vase plumbine: deinde teratur substãtia residua granatorũz ipsorũz postꝙ succus extractus fuerit ex ea donec fiat sicut pasta: ⁊ distemperet si opus fuerit de ipo succo postea de ea fac pastillos longos ⁊ reseruenẽ: ⁊ cũ fuerit oportunum imponendi sunt nari: tamen danda est distantia quietis. patienti inter horas dispositionis eorum: deinde illiniui palatum: cum succo ipso in potum dans etiam de eo ⁊ reiterando: ⁊ insistendo cum alijs medicinis naris: dissolutus fuit velociter: ⁊ conualuit: ⁊ expedit ꝙ renouetur medicamen qualibet hora sue ipositionis si fuerit fluxiuũ sic operanduz est oculis quoniam corrodet polipum: ⁊ cõsumet fetorem in breui tempore absqz dolore.

R ¶ De eo qđ infigitur in nare. Insistendum est cum sternutationibus restringendo os: ⁊ partem sanam naris: ⁊ reiterando ꝙ pluries quoniam egredietur.

M ¶ De vlceribus naris. ¶ Dixit Ga. ego quoqz curaui ea cũ troceris fasifian aut andaracon distemperatis: quãdoqz cũ vino: ⁊ quandoqz cum aceto ⁊ aqua: ⁊ quandoqz cuz aceto solum modo prout considerandum est super ipsa.

Q ¶ De fetore narium. Dixit Gal. ego quoqz curaui quendaz diuitem cum medicamine quod dicitur andaracon distemperato cum vino bono ⁊ stiptico: ⁊ velociter cõualuit. Dixit quod huiusmodi medicamen intrat in compositione tyriace. ¶ Dico lege quod in libro vlcerum est: ⁊ ibi inuenies notum vel circumcura vsqz huc.

Z ¶ De fluxu sanguinis a nare. Sufflandum est in nare de puluere vitrioli vehementer ⁊ pluries: ⁊ restringatur naris super ipsum parum. si vero sanguis emanauerit ad os liciniuz infusuz in aqua vitrioli imponatur nari: ⁊ infrigidetur frons ⁊ erigatur caput: ⁊ ligẽtur vtreqz manus adiutoria rasceh. ⁊ asselle: ⁊ genua: ⁊ tenenda est aqua nimis in ore: ⁊ opilãda est auf. bene. Si vero sanguis fluxit ad ventrem danduz est sibi in potum aliquid diuisiuum: ⁊ facienduz est ei clysteriũ: vt expellatur foras. sin autem purgandum est per stomacũ: ⁊ excitanda est nausea. ¶ Ad fluxum naris. ℞. nuces soffere qua tingitur citrinum ⁊ in vmbra desiccate fricande sunt cum aliquo ligno absterso donec cadant pili ipsorũz: ⁊ reseruandi sunt in vase fictili nouo cum puluere nouitatis eiᵒ obturandum est os vasis: ⁊ cum fuerit opus redigendi sunt in puluere subtilissimo: ⁊ insufflanduz est: de eo in nare: quoniã statim restringit sanguinem tamen sufflandum est: cum fistula imposita nari de ipso puluere: vt inde ꝑuenire valeat ad interiora quam pluries hoc vtendo. ¶ Aliud. ℞. calcẽ viuam. vitriolum. gallam imaturam. arsenicum rubeum terantur bene: ⁊ licinium inuolutum in attramento nigro. ⁊ positum in eis imponatur nari: ⁊ ligatio auf. confert ei. ¶ Gal. in scđo libro humorum. ego quoqz vtor in cura fluxus sanguinis cum fuerit vehementer abundans absqz intercisione sicut accidit in crisi minutione vsqz ad sincopim. quoniaz donec ipsius virtus fuerit fortis fluxus sanguinis non cessabit tamen debilitata virtute sanguis cessabit stati: deinde vtor ventosis ad attrahendum sanguinem ad eas aut apponendo. super splen. aut super epar: aut super vtrũqz. ¶ Dico ꝙ si corpus fuerit forte: ⁊ repletum sanguine non poterit declinari per vẽtosas a loco: eo quod in sanguine erit supfluitas nimia vnde minuendum est deinde apponende sunt ventose. ¶ De libro minutionis ꝙ si fluxus sanguinis fuerit vehementer abundans: ⁊ cum festinantia non est illiniendum nec prohibẽdum vt inde debiliteẽ virtus: ⁊ vitietur cura: ꝫ minuendum est statim de parte opposita: ⁊ ligande sunt extremitates ab ascellis ad manum: ⁊ a genu vsqz ad pedem: deinde apponenda est ventosa super myrach. cura quoqz huius cõfortans est ⁊ laudabilis. medicamina quoqz dicta per medicos ad insufflanduz in nare: ⁊ illiniendũ supra frõtem: ⁊ caput debilia sunt.

A ¶ De libro iudiciorum: caro quoqz generata in nare quandoqz est alba: ⁊ mollis: ⁊ hec est facilis ad curandum cũ fuerit absqz dolore: ⁊ quandoqz est liuida: ⁊ rubea cuz dolore: ⁊ hec est difficilis ad curandum precipue si ab ea emanauerit sanies eruginosa fetẽs maligna: ⁊ qñqz diuturna fit duz inde fluit ⁊ egrediẽ ꝑ palatuz: ⁊ vocaẽ polipus sanguisuge.

O ¶ De libro instrumenti odoratus manifestum est: ⁊ demonstratiuum ꝙ difficultas odoratus accidit ex nocumẽto accidenti ventriculis primis cerebri: aut mãmillis additis eidem. Et dixit de cura opilationis ex qua deficit odoratus. quod quidaz passus est in sensu odoratus ob reumatis diuturni causaz: ⁊ catarro: ⁊ necessario curatus fuerit per nigellam tali modo. quod accipiebatur nigella: ⁊ trita sicut puluis distemperabatur cum oleo veteri bene: deinde implebatur os patientis aqua ⁊ declinabat caput retrorsum nimis:

⁊ tantundem imponebatur nari de ipsa nigella: deinde inisi-ctuʒ est: ipsi patienti: vt attraheret appetituʒ ad interiora ve-hementer per triduum frequēter: ⁊ iuuatiua fuit ei nimis ac-cidit enim ex huiusmodi cura quibusdam impunctio vehe-mens in capite: ⁊ mitigatur per noctem vnam: ⁊ dieʒ per se-ipsum: ⁊ quibusdam non accidit impunctio huiusmodi.

¶ De summa megategni. minutio per quam sanguis trahit aut parum plurics velet nimis ad fluxum sanguinis a nari-bus: ⁊ melior est vētosa apposita parti ex qua fluit sanguis.

¶ Dico ad polipum in nare. ℞. de cornulis imperialibus i-maturis ⁊ terantur: ⁊ lana infusa in ipsorum succo imponatur nari quoniā ipsuʒ corrodet totum: valet etiam ad verrucas.

¶ De sexto libro epidimie. quibuscunqʒ de naris fluxu san-guinis nō accidit citrinitas nimia in colore habentibus an-te fluxum huius colorem rubeum: in eis non erit nocumen-tum magnum: licet emanatio sanguinis fuerit nimia: dūmo-do non fuerit color mutatus nimis. ¶ Dixit Gal. quod qui non fuerunt ante fluxuʒ sanguinis coloris rubei: ⁊ ob fluxū ipsum mutati fuerint in colore vehementer eorum inde cor-poribus infrigidatis nimis dubitanduʒ est ne patiant ydro-pisim: vnde consideranduʒ est in mutatione coloris: quoniā forte remanebit in spacio temporis sistentis inter fluxuʒ p-muʒ ⁊ sm sanguinis: ⁊ forte nō durabit: ⁊ consideranduʒ est: si color rubeus dominat corpori huiusmodi colore mutato an flegma: an melancolia ⁊ considerandum est super quan-titatem ipsius augmenti: ⁊ cognoscenda est ex colore corpo-ris: si mutatus fuerit ad citrinitatē: an ad albedinē: an auget ad citrinitatem mixtam cum nigredine. ¶ Dixit Gal. q cor-pora quibus dominatur colera rubea parum patiuntur no-cumentum ex fluxu sanguinis intenso: sed quibus dominat flegma: aut fuerint frigida vniuersaliter magnum nocumen-tum patiuntur ex intenso fluxu sanguinis. ¶ Dixit Galie. q vinum excitat fluxum sanguinis tamen restaurat virtutem. vnde. si quis ex intēso fluxu sanguinis fuit debilitatus in vir-tute: ⁊ corpus habeat in totum infrigidatum nimis: danduʒ est ei in potuʒ de vino pauce limphationis eo quod vinum confortat: ex ipso vino quoqʒ non excitat fluxus sanguinis eo quod patiens cui fuerit datum in potum vinuʒ non erat ante fluxum huiusmodi rubei coloris. vnde si patiens ante fluxum sanguinis fuit coloris rubei: ⁊ ob fluxum ipsum non fuerit mutatus in colore alio vehementer non est danduʒ ei in potum de vino: quoniam dubitandum est ne magis exci-tet fluxum quam confortet virtutem dato quod huiusmodi regimen faciendū est ad fluxum sanguinis qui in cera reuo-lutione tēporis infestat corpora. vnde insistendum circa hu-morē dominantē per rem cōtrariaʒ ei in tpe sue quietis.

¶ Judeus puluis valens ad insufflandum in nare ad fetorē ℞. calaimi aromatici. seminis visiʒ. seminis: rof. gar. fabarum. aā. ʒ.i. myrrhe galle. aā. ʒ. ℈. musciparum camphor. paruʒ. te-rantur bene: ⁊ puluis: ⁊ paruʒ sufflandus est in naris p dies.

¶ Absqʒ auctore ad fistulas: ⁊ polipum in nare tere vitrio-lum sicut nigretum antimonium: ⁊ suffla de eo i nare mane: ⁊ sero: ⁊ sanabuntur.

¶ De his que prohibent odoratum. Aaron. quod prohibēt odoratum medicine narcotice quando imponuntur nari. ¶ Et dixit q si in nare nō fuerit aliqua caro orta nec fuerit in naribus hinnitus: ⁊ difficultas fuerit odoratus passio erit ex cerebro bene inquirenduʒ est de regimine ⁊ causa: vt in-de significari possit super complexionem corrumpentem ce-rebrum: deinde imponendum est nari de medicinis contra-rijs. Quod si huius fuerit ex ponderositate humiditatuʒ in co-latorio sistenti imponendum est de nigella. ⁊ similibus nari.

¶ Dixit q si posite fuerint res corrōdentes fistulā in nari si-cut medicamen acutum apponēdum est capiti patientis de aqua calida: ⁊ dandum est de pulte tepido in potum: ⁊ im-mittenduʒ est nari de lacte: ⁊ oleo: aut oleo cucurbitino cuʒ zuccaro eo quod sedant sternutationes impunctiones.

¶ Dico q organum hinnitus. significat super carnem aliqʒ ortam esse in naribus quoniam sequitur loquelam quedam vox: quemadmoduʒ tinnitus: vnde quando transitus sistēs inter os ⁊ nares fuerit bene apertus absqʒ tinnitu ipso pura egredietur loquela. cum vero opilatus fuerit huiusmodi trā-situs necessario naris impeditur: ⁊ cum loquela egredietur organi hinnitus accidit eniʒ hoc ex quantitate anhelitus q̄ opportuna est in attractione loquele. vnde cōsiderandum est super huiusmodi causam.

¶ Paulus. dico de fluxu sanguinis stillandum est in nare de aqua niuis donec sentiat se stupefactam ex frigore: quoniā huius cura valens est nimis tamen penes me dubia est ne accidat cerebro inde aliquod nocumentum. tamen cura ef-ficax est ad fluxum huius. ¶ Paulus sufflandi sunt pulue-res in nares ad fluxū sanguinis eo qd nimis valent. ¶ Sa-racus nimis valet ad fluxum sanguinis. Balancia bene tri-ta: ⁊ soluta in succo plantaginis: ⁊ immissa in nari.

¶ Symon. polipus si incisus fuerit cum ferro. ⁊ dimissus ve-lociter orietur vnde expedit ipsum curari cum medicami-nibus acutis post incisionem.

¶ Absqʒ auctore. acori oleum amigdal. amar. valet ad opi-lationem naris causa aeris obturantis: ⁊ impedientis an-helitum stillatum in eo tepidum ⁊ cicuta: ⁊ piper albus triti bene: ⁊ sufflati in eo satis valent.

¶ De fluxu cum rubore. Illinienduʒ est totū corpus luto tē-perato cum aqua frigida eo quod infrigidat. hec enim fiat diebus post impositionem medicaminum acutoruʒ in nare cum fluxus sanguinis. ¶ Medicamen excitans fluxuʒ san-guinis a naribus imponendum est de scief. facto de menta-stro siluestri naribus aut de scief. facto de substātia vrtice: aut condisi: aut medicaminis quod dicit defusio at arabi-ce farsinon. aā. ℥. i. terantur: ⁊ inde fiat scief. cuʒ felle vaccino.

¶ De electionibus alēhindi ad opilationem in nare: ⁊ defe-ctū odoratus: valet nigella diffusa in aceto potenti per diē: deinde teratur in oleo veteri: ⁊ de eo stillandum est in nare: quoniam mirabilis cura est.

¶ De questiōibus epidimie. in sexto libro. Accidit quoqʒ flu-xus sanguinis in naribus corporibus habentibus sanguinē colericum: quoniam colera ipsum attrahit: ⁊ aperit orificia venarum. ¶ Dixit quod ad quedaʒ corpora huiusmodi va-let fluxus sanguinis emorroydarum qui non indiget omnio aliqua curatione. ¶ Dico quod curāda sunt per purgatio-nem colere ru. ⁊ aptationem sanguinis per nutricationem: vel cum modico nutrimento. ¶ Et dixit quod dandum est patientibus quibus accidit fluxus huius ex subtilitate san-guinis de medicinis ipsum ingrossantibus ⁊ de lacte in ci-bum de pane non duro: ⁊ immittendum est nari de medici-nis stipticis terminus quoqʒ impositionis ipsarum duran-dus est dum ipse egrediantur albe.

¶ De summis accidentium: ⁊ egritudinum. Quod si deficit odo-ratus ex mala complexione ventriculorum anteriorum ce-lebri erit: aut ex opilatione perfecta sistenti in colatorio aut in transitu: si vero parum fuerit odoratus erit ex paruo no-cumento illato eisdem.

¶ Glaucon q si fuerit fluxus a nare. ex apertiōe alicuius ve-ne in nare curandus est cum medicinis sufflandis in narib⁹. ¶ Dico hec cura melior est purgatione: ⁊ iudiciuʒ hmōi co-gnoscit quādo emanatio sanguinis fuerit nimis abundās: tamen fluxus continuus non erit ex apertione vene.

¶ De summis glauconis forte calet caput dum efficitur ad ventose modum attrahens inde humiditates a corpore. ¶ Dico valet ad percussiōes accidentes capiti in estate si-cuti ad pruritum: ⁊ in punctionem in naribus accidenteʒ cū emanatione reumatis acuti ab eis. ⁊ lachrymarum ab ocu-lis infrigidatio vehemens facienda capiti.

¶ Tamen considerandum est in eo quod accidenduʒ est. de fetore narium. ¶ Dixit quod accidit fetor in nare ex putre-factione ossis: quod est simile colatorio quod dicitur chaia-sim. ¶ Dico quod hec passio nullo ingenio curatur tn̄ expe-dit quod curet freqnter cuʒ reb⁹ desiccatiuis ⁊ aromaticis.

¶ Sabar dixit trocisci hi terantur: ⁊ de eis sufflanduʒ est na-ri: quoniam incidunt fluxum sanguinis. Accipe cartam bō-bicinam conbustam vitreolum balaustiam gallam acaciaʒ alumen sanguinis draconis ⁊ opium terantur: ⁊ de eis fiant trocisci: ⁊ cum de eis fuerit opportunum sufflādum est in na-re de eis. ¶ Dico quod sufflandum est in nare de ouo leui: aut nasturcio albo: aut de puluere vasorum: in quibus lique-fit argentum: aut de summitate cannaruʒ. ¶ Filogarasius: ligatio aurium: abscindit fluxum sanguinis naris: ⁊ similiter assellarum manuum: ⁊ extremitatum corporis.

¶ Paulus dixit quod caro que addit in nare: quādoqʒ egre-ditur narem: ⁊ quandoqʒ destruit figuram naris: vnde exci-tatur dolor per extensionem. ¶ Dixit quod consideranduʒ

est super huiusmodi passionem ꝙ si ipsa caro in tactu dura fuerit: ⁊ solida coloris liuidi: ⁊ male dispositionis non est curanda modo aliquo: nec incidenda: nec excarnāda eo q̄d est ad modum cancri velociter augens: ⁊ abundans vehementer: tamen si alba fuerit: ⁊ mollis: ⁊ leuis curāda est: ⁊ incidatur cum spatula subtili: deinde cum carnario excarnanda est bene. Si vero fuerit ad modum mori maligna: ⁊ putrefacte dispositionis. curanda est cum medicinis causticis aut cum igne: aut cum cauterio subtili: ⁊ lauande sunt nares aceto ⁊ aqua. Si vero putrefactio non defecerit per huiusmodi curam nec deliberatus fuerit anhelitus notuȝ habeatur quod pars eius remansit in profunditate naris: vnde accipe filum: ⁊ pluribus modis nodatum cuȝ acu facta de plūbo cuius caput tortuosum sit impone nari: ⁊ extrahenda est de palato. ⁊ per motum ipsius fili excarnandum est residuū ipsius carnis sistentis in profunditate: deinde inuoluende sunt cannule facte de plūbo de panno lineo aut penne: quarum extremitates incidantur: vt aperte sint: ⁊ iponende sūt naribus: vt per eas exeat anhelitus: ⁊ infundendus est huiusmodi pannis antēq̄ȝ inuoluantur cannule de eo: ex trociscis andaracon: ⁊ aspergendum est super eum similiter de puluere carte bombicine combuste: ⁊ similiuȝ ad desiccandū vehementer: ⁊ vt non ipsa caro decetero oriatur. ⸿ Dico ꝙ ego vidi in hospitali quod per carnariuȝ extractū est: de naribus cuiusdā patientis ad pondus dimidij rotuli de carne molli quēadmodum deventre gallinarum: ⁊ ampull. ⁊ flegmate vitreo imponendo postea in nare sicancon. i. setonē de pilis: aut de alia re aspera. tamen quod melius est sicuti vidi imponebatur nari annulus qui reuolui valebat: ⁊ iuxta hunc modum excarnabat loca superiora: ⁊ non ledebat palatum: ⁊ imponebatur postea nari de vnguento eris viridis: ⁊ quod melius est imponebatur nari licinium: vt de scripsit Paulus. ⸿ In his autē passionibus est quedā caro que oritur in nare ad modum cancri maligna nimis: ⁊ indicium eius fit: quoniam nimis suffundatiua: ⁊ profundatiua in nare: ⁊ palato est: ⁊ inde accidit strictio anhelitus: ⁊ vocis vnde non est excarnanda: quoniam vidi quēdam in terra mea cuius naris ide lesa fuit: ⁊ tota facies ex audacia mala curantium eum: vnde non est curanda omnino nisi fuerit mollis. tamen si fuerit dura: ⁊ solida curanda est cum oleis: ⁊ lenificatōibus eo q̄d inde parū alleuiabitur nocumentuȝ.

2 ⸿ Tiaducus valet ad fluxuȝ sanguinis a naribus appositio ventose super coxas: ⁊ sessio patientis in aqua frigida dum virescat: ⁊ etiam potio ipsius. ⸿ Dixit ꝙ myrrha distemperata cum opio: ⁊ stillata in nare: vel adeps leporis fetens incidit fluxus sanguinis naris. ⸿ De questionibus epidimie. de capitulo de expositione sexti libri. ꝙ si acciderit fluxus sanguinis alicui sanum corpus habenti danda sunt ei cibaria ingrossantia sanguinem sicut panem simule: ⁊ oua lixa: ⁊ similia ingrossantia sanguinem. ⸿ Dico ꝙ danda sunt ei cibaria frigida stiptica ⁊ sicca: eo quod acetosum parum subtiliat ⁊ in potu de lacte cocto: ⁊ pane nō duro. Si vero inde fluxus remanserit huiusmodi apponenda est ventosa super partem exteriorem capitis: ⁊ infrigidandum est totum corpus vel caput per illinitiones: ⁊ apponende sunt ventose super ventrem: ⁊ sufflandum est in nare de medicinis frequēter. ⸿ Dico ꝙ quidam passus est fluxum sanguinis in nare: ⁊ curatus pluribus medicaminibus: ⁊ non fuit liberatus inde immissus est succus basilici communis nari: ⁊ conualuit: ⁊ ita scriptum est in libris camere. tamen dico quod ego immisi de succo basiliconis distēperato cū cāphora ⁊ ꝯualuit.

D ⸿ Dico ꝙ quidam passus est defectū odoratus ex causa vehementis frigiditatis accidentis eius capiti in quodā itinere: ⁊ curat⁹ fuit ꝑ nigellā. vñ silēs curandi sunt per nigellaȝ.

T ⸿ De summis egritudinum dixit. ꝙ pustule in naribus accidunt ex carne mala ⁊ fetenti in eo: aut ex humoribus suffundatis: ⁊ corruptis in colatorio: aut aliqua putrefactione sistenti in osse quod simile est colatorio. qui enim patitur fetētem ódoratum in naribus frequenter causa erit: aut ex aliqua putrefactione sistenti in huiusmodi locis: aut in ventriculis cerebri. ⸿ Dico distinguendum est inter huiusmodi ⁊ postea euitandum.

S ⸿ Galie. semen draguntee sanat fistulas naris licet fuerint ad modum cancri.

D ⸿ Diascor. pederanee arabice darsescan. valet ad fetorem naris cocta in vino: ⁊ si infusum fuerit in eo licinium: ⁊ imponitur nari valet nimis.

2 ⸿ Diascorides. thus incidit fluxum sanguinis naris accidētem ex pelliculis cerebri qui fluxus dicitur de genere vehementi huiusmodi passiōis. dico ꝙ huiusmodi fluxus ē vehementior alijs fluxibus: ⁊ accidit ex inflatōe ⁊ apertione que fit iter nares: ⁊ valet ad huiusmodi fluxum scilicet thus puluerizatum: ⁊ sufflatum in nare cum aliquo instrumento concauo vehementer: ⁊ licinium inuolutum in eo: ⁊ impositum nari valet: ita quod puluis ascendat ad superiora: ⁊ valet similiter camphora: ⁊ succus ozimi: ⁊ succus stercoris asinini impositus nari: quoniam cum peruenerit ad colatoriuȝ vel celatorium cauterium añ. parum in eo facient huiusmodi: quia fluxus accidit successiue post egritudines acutas: ⁊ vehementem dolorem capitis: ⁊ expertus sum succum stercoris asinini in cura huius passionis: ⁊ satis valuit mirabiliter. Succus porrinus mixtus cum aceto parū: ⁊ in puluere thuris impositus nari abscindit fluxum sanguinis: ⁊ non erit similis ei res aliqua.

S ⸿ Diascori. semen draguntee tritum ⁊ cum lana impositum nari destruit fistulas naris ⁊ cancrum.

2 ⸿ Folia ruthe sicce trita cum aceto distemperentur: ⁊ in eo infusum licinium imponatur nari eo quod valet ad fluxum huiusmodi. ⸿ Dico ꝙ valet ad fluxum accidentem ex apertione venarum ⁊ arteriarum ex quibus fit receptaculū qui fluxus fit ī successu egritudinis acute: ⁊ doloris capitis: aut ex ictu: aut casu. ⸿ Succus ozimi cum camphora ⁊ mumia distemperatus: quando immittitur nari valet nimis. bolus carabe: ⁊ thus si facta fuerit ad modum scief: ⁊ post q̄ȝ fricata fuerint imitterentur nari nimis valerent. ⸿ Dico ꝙ valet licet fuerit cū huiusmodi fluxu alteratio mētis: aut subet: aut aliquod accidens malignum in cerebro eo quod materia spiritus animalis inde debilitatur nimis. ⸿ Masargui: ⁊ misib. camphora prohibet fluxum sanguinis.

S U ⸿ Dico ꝙ differentia fit inter fistulas: ⁊ cancruȝ in nare per duriciem cutis: ⁊ caliditatem tactus: ⁊ comprehensionem eius in palato: deinde inquirenduȝ est super huiusmodi causam quod si fuerit in successione catarri ⁊ alicuius passionis capitis siue reumatis effluentis ex nare erit fistula: tamen si accidit ꝙ nares fuerint munde ⁊ pure: ⁊ in principio fuerit sicut cicer: deinde augetur cancer erit: ⁊ cognoscitur per tactam palati: ⁊ inquisitionem duritiei ipsius preterea notum sit quod cancer non habebit in nare caput sicut campulle. vnde si hec fuerit in nare tange ipsum: ⁊ considera sup mollitiem ⁊ duritiem ipsius: ⁊ colorem: ⁊ quid effluens sit ab eis ⁊ a nare: ⁊ ī gurgite. i. guttere: ⁊ si fuerit molle significatur: inde quod fistula erit: eo quod cancer erit durus: ⁊ siccus: ⁊ vniuersaliter non oritur in concauitate naris: ⁊ longus fiat in ea: sed semper oritur penes palatum: ⁊ temptandus est: in dispositione cum instrumento cōgruo ad hoc vt cognoscatur an durus sit: an mollis per tactum. Si vero fuerit mollis in dispositione naturali non erit cancer sed fistula.

M ⸿ Costes. succus bletarum sanat vlcera naris nimis.

P ⸿ Filius bacrich. cortex lauri superior si immissa fuerit nari ad modum piperis satis valet ad opilationem.

S U ⸿ Ad cācx vel fistulā. dico expedit sicut vidi ꝙ accipiaŧ spatula subtilis q̄ reuolui valeat ī nare hñs ꝑtē vnā acutā solūmodo: ⁊ caput non acutum. sed sparsum: ⁊ accipiatur aliud instrumentum: similiter in toto cānali sublimationis: deinde sedeat patiens super scānū oppositus lumini. alius quideȝ sedere debet retro dorsum ipsius ad tenendū eū retrorsum declinans caput patientis: ⁊ capiendo ꝑ extremitatē naris ipsum extollat sursum. extremitas aūt naris si fuerit sinistra capiēda est ꝑ manū sinistrā media: ⁊ extēdenda eē ⁊ sursuȝ. Si vero fuerit dextra capienda est ꝑ manus tenētis ipm retro eo q̄d medicus indiget manu dextra opari. deinde intromittendū. est spatula ad incidendū carnē supfluā. que qñ incisa est extrahenda est per instr̄ȝ: cuius caput est tortuosuȝ: deinde introponendū est carnariū ad excarnandā carnem residuā. deinde accipiaŧ de attramento rubeo. Galla ⁊ ere viridi: ⁊ post q̄ȝ fuerint puluerizata inuoluanŧ in eis penne aut cānule: quarū due extremitates apte sint: vt spirare valeat ꝑ ipsas: ⁊ post q̄ȝ inuolute prius fuerit ð bōbicino iponēde sūt nari post q̄ȝ naris fuerit bene lota de sanguine cuȝ aq̄ ⁊ aceto. Si vero aliqua caro postea in eo fuerit residua ex-

carnanda est postea.

¶ Ad fluxum sanguinis. Experimentum. ℞. attramentum rubeum: ⁊ es viride: ⁊ distempera cum aceto donec fiant ad modum lactis: ⁊ instilla de eo in nare: quoniaȝ valet nimis. ¶ Dico ꝙ accidit ex eo quemadmodum ex cauterio ignis: vnde non est insistendum cum eo vbi fuerit passio angustiosa. valet similiter ad hoc calcantum eo q̇ᵒ est in vltimitate stipticitatis cum acuitate ⁊ causticitate.

¶ Dico ꝙ huiusmodi medicine sunt aperientes opilationes colatorij: ⁊ diuidentes humiditates grossas eius: videlicet acetum. nigella. vrina camelli. condisium. attramēta. panis porcinus. piretrum piper. pulpa colloquintide: ⁊ nimis valet mirabiliter semen vrtice fella maiorana mentastrū. bleta. ⁊ succus sinapis. ¶ Dico ꝙ si fuerint opilationes insistēdum est primo cum fomentatione aceti calidi in cucumo sistenti appropinquato ori ipsius: ⁊ ipsius nari. nisi quoqȝ valuerit fomentandum est cum decoctione nigelle. nisi etiam hoc valuerit stillandum est in nare parum de fellibus. Si vero inde excitatus fuerit dolor capitis insistendum est cum violis: postea si opus fuerit reiterandum est ad curam nigelle ⁊ similium.

¶ Dico ꝙ cura huiusmodi efficax est ad fluxū sanguinis a nare. Et si corpus fuerit repletum insistendum est cum minutione. sinautem liganda sunt duo adiutoria. coxe. aures. ⁊ testiculi ad repressionem sanguinis: ⁊ apponende sunt ventose super ventrem q̇ᵒ nisi mitigatus fuerit sufflande sunt postea medicine. ¶ Dixit ꝙ cum quidā patiens in crisi passus fuerit fluxū sanguinis naris in q̄titate q̄ttuor rotulorū: ⁊ dimidij ligari feci manus eius sursum insistendo ei cum odore aceti infrigiditati cum niue: ⁊ cum potu ipsius: ⁊ cum appositione ipsius cum lana super frontem ⁊ cum ligatiōe iuncturarum corporis eius ⁊ cuȝ hoc viderim nil valere apposui ventosas super partem dextram sub ypocundrijs: ⁊ statim mitigatus est fluxus. ¶ Paulus ad fluxum nimium nō sunt mundificandi nares de sanguine coagulato in eis: quoniam valet. ¶ Dico ꝙ quidam passus est fluxuȝ: ⁊ iuxta extimationem in diebus tribus fluxus fuit sanguinis in quantatite. xxv. rotulorum: ⁊ inde mortuus est. ¶ Dico ꝙ expertus sum quod camphora distemperata cum succo basilici cōmunis efficax cura est ad fluxum sanguinis.

¶ Vidi in quodam hospitali. ꝙ quidam iuuenes patiebantur hinnitum. cūqȝ quidam cyrurgicus hoc nouerit non curabat eos modo alio nisi q̇ᵒ imponebat de oleo cera ⁊ pede columbino quo tingitur insimul cōfectis: ⁊ hinnitus deficiebat per se per. xl. dies. ¶ In libro megategni. in hinito coquatur galla in succo malorum granatorū dulciū postq̄ fuerint trita deinde siccetur: ⁊ misceri poterit cum ea ad mediam parteȝ eius de thure: ⁊ sarcocolla. ⁊ inde fiat scief. Et si opus fuerit imponendum est de ipso succo in quo cocta fuerit galla in nare in qua fuerit hinnitus: ⁊ faciēdū est gargarissimum cum eo per triduum.

¶ Dico ꝙ si cum fetore in nare fuerit humiditas. insistendū est cuȝ attramento rubeo: ⁊ galla: ⁊ rebus vehemētioris siccationis. tamen considerandum est qualiter incidenduȝ est calcodion: vel calcateno inter vlcera.

¶ Dico ꝙ si sanguis emanauerit cum instantia nimia: ⁊ sanguis subtilis fuerit: ⁊ rubeus ex apertione venarum arteriarum collatorij est. ¶ Dico ꝙ insistendum est statim cuȝ minutione si fluxus fuerit vehemēs. tamen si paulatim fluxus fuerit non est dubitandum super defectu virtutum statim sed insistendum est cum vniuersali cura. ¶ Dico ꝙ ligatio facienda est in radice membri vt inde impleatur sanguine: totius membri ligatio fallax est nimis.

¶ Dico ꝙ vidi vlcera in nare habentia cicatricem esse difficilis cure: ⁊ necessaria fuit ei lenificatio: ⁊ valet ad hoc oleū rosatum. ¶ Et inueni in meamyr. in capitulo membrorum interioruȝ. huius cure similē. ¶ Cura medicaminis ad hoc valens nimis sicut ē i meamyr. ℞. pulpe colloquitide. ʒ. iiij. acori. ʒ. i. ℈. medulle ossis ceruini. ʒ. ij. cere citrine. ʒ. iij. plumbi vsti loti. ʒ. iiij. antimonij combusti loti. ʒ. viij. laudani. ʒ. ij. adipis vituli. ʒ. ij. terbentine. ʒ. iiij. ceruse plumbine. ʒ. ij. litargiri. ʒ. i. olei rosati ad sufficientiā liquefiant que liquefienda sūt ⁊ terantur alia bene: ⁊ de eis fiat confectio: ⁊ cum opus fuerit distemperetur cum oleo: ⁊ de eo illiniantur interiora naris. ¶ Vel fiat isto modo. ℞. adipis anatis ptes quattuor acori partes duas. medulle ossis cerui partes duas plumbi vsti loti partes quattuor. laudani ptes duas. adipis vituli partes duas terbentine partes quattuor ceruse plūbee partes duas. litargiri partem vnum. cere citrine partes tres. antimonij vsti ⁊ loti ptes octo. adipis vituli partes. xij. olei rosati ad sufficientiam liquefiant que liquefacienda sunt: ⁊ terantur alia bene. ⁊ de eis fiat confectio: ⁊ cuȝ opus fuerit distemperentur cum oleo rosato: ⁊ de eo illiniantur interiora naris. ¶ Dico ꝙ huiusmodi cura valet ad vlcera habētia cicatricem. tamen si vlcera in quibus fuerit fetor fuerint humida non est vtendum eisdem. sed vtendum est confectione vitrioli auripigmenti myrrhe litargiri ⁊ eris viridis: ⁊ siliū.

¶ Scief valens nimis ad fluxum: iuxta ꝙ scriptū est in mea myr. ℞. licij part. ij. aloe. i. gummi arabici partem quartam. terantur: ⁊ distemperentur cum aceto aut cum aqua ad modum grossum: ⁊ inuoluatur in eo licinium ⁊ imponatur nari pluries: ⁊ postea teneantur stricte extremitates naris super ipsum licinium. ¶ Galie. apponendum est nari ad glutinandum locum ad moduȝ pelliculi: ⁊ cura huiusmodi efficacior est cura pulueris vnde expedit vt cum eo mundificetur sanguis coagulatus: ⁊ postea apponatur. ¶ Dixit valet ad fluxum ꝙ patiens teneat de aqua niuis in ore: ꝙ si emanauerit sanguis multus in ventrem insistendum est cum clysteribus: quoniam si coagulatur: inflabit ventrem ⁊ excitabit nauseam. ¶ Mesih. ad fluxum infundende sunt extremitates corporis in aqua ꝙ si intensus fuerit stillanduȝ est in nares de rebus causticis: tamen fallax est. ¶ Dico ꝙ mitigatus est fluxus sanguinis naris cuiusdā fratris mei cum succo coriandri recentis triti stillato in eo: ⁊ statim conualuit.

¶ Et efficax medicina est ad vlcera habentia cicatricem in nare. ℞. cere olei: ⁊ mirabol. citrinorum. pulucrizatorū partem congruam: ⁊ inde fiat vnguentum ⁊ vtendum est eo: ⁊ credendū est q̇ᵒ galla melior est eis. Experti sumus ⁊ inuenimus vnguentum album melius esse alijs.

¶ Chuȝ. si accidit fetor in nare. curandi sunt cuȝ cauterio in medietate capitis. ⁊ inde apponendum est: eidm mirti calami aromatici siluestris rose gariofili. aā. ptes equales: myrrhe partem. ℈. musci. camphore. aā. granū. i. pro quolibet aurei ponderis cadimie. salis lucidi. aā. cherat. i. pro quolibet aurei pondere: ⁊ sufflandum est: ⁊ imponendum in nare per licinium. ¶ Ad cicatricem diuturnam flobotomāda est vena extremitatis naris: aut aperiatur cum vngue postq̄ flobotomata fuerit cephalica.

¶ Ad remouenda sternutamenta lachrymātis assetur quedam pars renum sana tamen vt nō bene coquatur: ⁊ opprimenda est postea: ⁊ imponenduȝ est nari de succo ipsius tēperato cū succo violax ad partē equalē eo q̇ᵒ nimis valet.

¶ Bachiniso. ad pustulas in nari ter. imponendum est nari de butyro recenti.

¶ Et ad opilationem prohibentem anhelitum. ℞. lenticule myrrhe. aā. ʒ. i. castorei. ʒ. ℈. opij zaffarane musci. aā. chirat. i. terantur: ⁊ cum succo maiorane pillule fiant. ¶ Oleum violatum nimis valet ab opilationem: ⁊ fetorem naris.

¶ Ad fistulas instillādū est de succo cardamomi teneri die quolibet in nari. Ad idem instillandum est de succo herbe cuculi recentis triti quolibet die in nare.

¶ Diascor. assa fetida mixta cum calcanto: ⁊ ere viridi: ⁊ imposita nari per dies euellit carnem generatam in eo: ⁊ cum eradicata fuerit extrahenda est: cum instrumento vtili ad hoc. ¶ Diascor. pederanea cocta cum vino ⁊ posita nari cū licinio valet nimis.

¶ Diascori. auripigmentum cōueniens est vlceribus naris.

¶ Diascori. condisium proprie dissoluit ventositates nariū.

¶ Diascori. Succus botri extremitatis draguntee cum licinio positus naribus consumit carnē supfluaȝ ⁊ cancrum. Galie. Semem draguntee sanat cancros: ⁊ fistulas nariuȝ.

¶ Succus corrigiole sanat vlcera diuturna in nare.

¶ Bimmasui. si succus ipse commixtus cum oleo ro. instilletur in naribus ꝯsumit fetorem ⁊ abstergit sorditiem nariuȝ. ¶ Aqua tepida valet ad fetorem ⁊ carnem generatam in naribus. ¶ Ruffus. Diascor. Flos eris liquefacit carnē superfluam in nare. ¶ Diascor. oleum yrinum impositum cōsumit fetorem naris. ¶ Diascor. nux cypressi trita cum ficubus: ⁊ imposita nari confert carni generate in eo.

¶ Diascor. ozimum gariofilatum odoratum siue comestum

aperit opilationem naris.

M ¶ Mesuai aloe ꝯfert apati: et vlceribus accñtibus in nares. ¶ Galie. succus granatorum muzorum coctus cum aceto valet ad vlcera interioris part. naris.

O ¶ De libro budas q si defecerit odoratus insistendũ est cũ sternutamentis: et cũ odore aceti potẽtissimi: et fomẽtatõe ipsius i cucumo: et emboto. q si diuturna fuerit passio ẽ calefaciẽdus lapis: et extiguẽdus in aceto cũ q fomẽtãdũ ẽ et fumigãdũ ẽ cũ sulfure: et illiniẽdũ ẽ nare cuz sale et conualebit.

Q ¶ Ad fetorez naris. ℞. xiloaloe succi liciij. lenticule myrrhe mirti camphore zaffarane zuccari. añ. partem congruam et imponenda sunt nari cum decoctione gariofilorum. ¶ Ad fetorem naris de libro abdusij. Myrrhe gũmi pinigale eris vsti tamarisci corticis granatorꝫ. boracis salis piretri cardamomi corticis radicis capparis. farine caysimi. cimini ortulani aristol. lõg. thuris sulfuris. spume maris. ficus alũinis. baccarũ lauri frõdiũ vitis siccorꝫ: fermẽti olei viola. ad ptẽ ꝯgruã: de eis fiat vnguẽtũ: et cũ eo iponaẽ liciniũ nari.

N ¶ Ad passionem que vocatur polipus: et hñs plures pedes. nux cypressi: et indicum trita cum ficubus imponatur nari.

Q ¶ Binmasui ad fetorez naris. ℞. myrrhe aloes epatici. añ. ʒ. i. mas. i. farcole. scoriate. ʒ. vi. zaffarane. ʒ. i. ℈. ramic galle. boli. succi. ad minorem partem conficiantur: et de eis imponatur nari cum succo tamarisci.

M ¶ De cõplemento: et pfectiõe q si vlcera humida fuerint in naribus cerotũ mixtũ cũ oleo rosato mirto et litargiro squãmis argenti: et cerusa apponendũ est eis. Si vero fuerint sicca cerotũ factũ cũ oleo viol. mixtũ cũ medulla tibiarꝫ vaccarũ vel cũ oleo sisamino vel cũ oleo amigdalarꝫ dulciũ qd est meli⁹ mixtũ ẽt cũ parũ dragagãto. añ. spũa seminis citõiorꝫ: et spuma maluauisci: et psilio apponendũ est quã plies in die cis: et vtẽdũ ẽ vẽtosis apponẽdis i pncipio occipitio sup collũ: et purgatõib⁹ cauẽdo tediũ molestie ne itromittaẽ nari.

Q ¶ Ad fetorem naris. darsesean. i. pederanea coquatur in vino stiptico: et fomentandum est in nare in decoctione ipsius et odorandum est pluries: per dies plures.

N ¶ Ad polipum. Nux cypressi trita: et imposita naribus p plures dies valet nimis.

O ¶ De egritudinibus accidentibus sensui odoratus: accidit
Q nocumentum sensui odoratus vt nil odoret: aut odoret malum odorem ex cerebro: aut ex instrumento quod est simile colatorio: aut ex transitu naris cum malus odor accidit ex putrefactione accidenti ossibus: et similibus: et deficit odoratus ex opilatõe ex carne: aut ex apostemate: aut ex re alia. ¶ Siligenus dixit q si defuerit odoratus epithimandum est caput cũ aqua calida et insistendũ est cũ ventosis: et fricãdum est caput vehementer et gargarizandũ est cum reb⁹ calidis: et sternutamentũ est faciendũ cuz condisio et elleboro. De membris interioribus. deficit odoratus ob causam cerebri: aut ob opilationem in colatorio.

: ¶ Vidi quẽdam fluxum sanguinis naris pati ex tunica diuidente inter foramina naris et signum fit inde quod videntur cicatrices esse in vtraqz parte ipsarum: et insistendum est cũ cera: et oleo ad leniendum solũmodo.

O ¶ De instrumento odoratus dixit Galie. q nigella ad defectum odoratus terenda est dũ fiat subtilissima sicut puluis: deinde miscenda est cum oleo veteri. deinde patiens os impleat aqua: et declinet caput retrorsum vltra posse: deinde est imponenduz de ea nari et patiens debet attrahere ad se anhelituz vehementer per triduum. et frequentet quolibet die de eo quod ad hoc valet mirabiliter. et quandoqz patiẽ inde punctionẽ vehementẽ in anteriori parte capitis eius. ¶ Dico q deficit odoratus aut ex inferioribus transit⁹ pcedentis ad nares: aut ex superioribus. Or si fuerit defect⁹ odoratus ex inferioribus ex carne erit aut ex causa simili: et similiter prohibet anhelitum. Si vero fuerit ex superiorib⁹ non prohibet anhelitum nec restat in ipso transitu aliquid ad impediendũ tandem: aut erit ex opilatione sistenti in colatorio: aut in eo qd opponitur ei de dura matre: aut ex corruptione complexionis cerebri: tñ si supfluitates emanauerint ex naribus iuxta solituz nec fuerit opilatio in colatorio neqz in fluxu sanguinis ipse fuerint grosse. sed deficiũt: possibile est qd non sint ex cerebro: que nisi fuerint sicce ex opilatione erunt et curãde sunt. Si vero fuerit in colatorio: aut in dura matre cum rebus acutis dissolutiuis vt vrina cameli. condisio nigella: et fomentationibus acutis. vt aceti: et mentastri in balneo post lenitionem corporis: et infusionez aque calide super caput. Or si fuerit ex corruptione complexiõis additamentorum mãmillarum cerebri: ex quibus fit odoratus. huius complexionis corruptio in maiori parte erit: vt dispositio defectus sensibilitatis neruorum. vnde insistẽdũ est eis cum oleis tepidis imponendo naribus de castoreo et parum de euforbio. et similibus et musco.

M ¶ Ruffus dixit valet ad vlcera naris Galla. mel. semen mirti. cũ vino et succo vtriusqz mali granati cocti dõec igrossẽ.

Q ¶ Ad fetorem naris. Cum fuerit recens stillandum est in eo de succo mentastri: aut sufflandum est de puluere ipsius cũ siccum fuerit. Aut. ℞. ciperum. alumen. myrrhã. zaffaranã. et auripigmentum: et cum aceto imponantur naribus.

Z ¶ Ad fractionem naris et efficax cura ad fractionẽ naris est q vehementer impleatur bombice postea adequetur exterius nec extrahatur bombicinum donec formam capiat.

Q ¶ De meamyr. Fetor naris accidit ex corruptis humiditatibus effluentibus ad narem mã quoqz hmõi si fuerit acuta generat vlcus absqz fetore. Et curatio hmõi et polipi fit ad confortãduz caput vlr deide insistendũ est naribus ad desiccandũ cũ medicis dissolutiuis et phibitiuis iponãẽ nari.

S ¶ Ad fetorẽ de fistula naris folia iesemini trita cũ aq̃ ipõaẽ nari. ¶ Cura quoqz fiat ad fistulas cuz rebus corrosiuis et causticis et vtendum est postea sternutamentis vt expellatur quod corrosum fuerit in naribus.

M ¶ Vnguentũ ad vlcera naris. ℞. squãmã plũbi: plũbũ vinũ vetus cũ oleo mirtino teranẽ insimul et sup focũ lentũ coq̃ntur. et agitenẽ donec inspisseẽ et reseruãde sunt in vasco eneo ad curandum cum eis. aut vstum plumbum cum vino vel oleo mirtino seruetur ad curandum cum eo aut litargirum cerusa cortex mali granati cum oleo murtino et vino mixta fiant ad modum vnguenti ad curandum cum eo.

Q ¶ Ad fetorẽ i narib⁹ et odorẽ malũ. Succus mali granati dulcis et muzi coquaẽ i vase eneo dõec igrosseẽ i quo ponanẽ res odorifere et de eis fiat liciniũ et imponatur naribus.

N ¶ Ad carnẽ generatã i nare. vitreolũ es viride et assa fetida terantur bene et iponanẽ nari. reiterãdo per quinqz dies: deinde extrahetur caro cum instrumento vtili ad hoc.

R ¶ Or si quid infixum fuerit in naribus insistendum est cum sternutamentis vehementer et statim expelletur.

S ¶ Ad fistulas naris. Dixit Galie. ego operatus sum per modos tres. videlicet p dulce acidũ et stipticuz. et cura fuit efficax. vnde accipienda. sunt granatũ dulce acidũ: et stipticum numero: et granis equalr matura et recentia et terenda sunt cũ corticibus et opprimẽda et succus ipsorꝫ coquẽdus ẽ ana parum et reponẽdus in vase eneo. substantia quoqz ipsoruz terẽda est bñ et de ea ꝯficiaẽ scieẽ longũ: et iponẽduz est nari. ad euellendũ fistulas in longo tpe tñ absqz i punctõe et dolore et excitatione apatis sicut faciũt medicine acute. Si vero fistula fuerit dura nimis acidũ dz poni plus. Si vero fuerit humiditatis nimie stipticũ dz poni plus: dimittenda est cura hmõi qñqz in hore post horã et post egressuz ipsi⁹ scieẽ imponaẽ in eo de ipso succo illiniendo et opprimendo in eo et in palato silr in loco pforante ad narẽ cũ pẽna et hoc expertus sum et salubris est cura absqz punctione et apostemate. ¶ Dico expedit q medicamẽ hmõi fiat de malis granatis acidis solũmodo et erit vehemẽs in quo ponanẽ es viride. et erugo salis armoniaci eo qd efficaciter operaẽ absqz excitatiõe doloris. ¶ Dixit q si siccatũ fuerit scieẽ qd fit de malis granatis: et postea tritum et de eo sufflatũ fuerit i nare tepide iterare quã pluries qualibet hora effluẽ inde supfluitas et egredieẽ inde ois succus siccus ac medicamen siccuz q̃ sufflãda in narib⁹ reiterãda sũt i hora post horã añ. parũ.

M ¶ Vlcera ẽqz in naribus curabã cũ trocisc is andaracon et silib⁹ distẽperãs eos: qñqz cũ vino: qñqz cũ aceto temperato: qñqz cum aceto potenti prout opus fuerit patienti.

Q ¶ Ad fetorem naris. ℞. myrrhe partes quattuor tertias. ij. cassie lignee. ʒ. i. et sextum. i. amomi similiter terantur cuz melle et imponatur de eis nari. ¶ Alio modo. ℞. storacis liquide. ʒ. iiij. triticis. ij. amomi. ʒ. ij. et tertias. ij. cassie lignee. ʒ. i. et sextam. i. et vtendum est eis: vt dictuz est. ¶ Alio modo. ℞. nardi. ʒ. ij. tertias. ij. myrrhe. ʒ. i. sextã. i. distẽpereẽ cuz melle aut cũ decoctione vini stiptici aut vino cocto odorifero.

P ¶ De electionibus onen. medicamen valens ad opilationem naris potentia vehemẽti nigella infusa in aceto potẽti die noctuqz: et postea teratur cum oleo veteri et stillanda

ēi nare ⁊ attrahat ad se patiēs acetū p̄ ānhelitū vltra posse.

O ¶ De membris interioribus impedimentū accidit in odoratu ex nocumento illato ventriculis anteriorib⁹ cerebri quādo corrumpitur eorum complexio aut ex opilatione seu nocumento illatis ossi qd̓ simile est collatorio in quo ingrediūtur vapores rerum venenosarum.

M ¶ Sabarus dixit. q̄ si fuerit in nare vlcus siccum. ℞. cere. partem.i.medulle tibie vaccine partem.i.ponantur in partibus tribus olei viol. ⁊ liquefiant: ⁊ postea misceatur cum eis dragtūm.añ. pars de spumis leutinis ⁊ infusum in eis licinium imponatur nari. Si vero fuerit humidum insistendum est vnguēto ceruse cū litargiro oleo mirtino ⁊ rosato.

Q ¶ Dixit tabri succus corrigiole maioris stillatus in nare. valet ad fetorem eius.

O ¶ Filius serapionis sensus odoratus deficit aut ex impedi-

P mento illato ventriculo anteriori cerebri aut illato transitu naris. Et si impedimentuz in transitu fuerit primū apparebit per sensum. Si vero fuerit suffundatiuum cuz eloquio erit hinnitus ⁊ loquetur cum nare. nisi quoqz hec fuerit causa. huiusmodi impedimentum erit in ventre cerebri. tandez considerandū est in eo qd̓ effluit ex cerebro aut digtūz fuerit an non an grossum an subtile. ⁊ etiam in regimine procedendum ⁊ notū erit tibi an fuerit ex mala complexiōe an ex percussura. Et nisi aliquid emanauerit curanda est sup huiusmodi dispositiōe mala complexio. Et si fuerit absqz materia aut ex dispositione capitis tumenduz est ad mutanduz complexionem. Si vero cum materia fuerit purganduz est per laxatiua ⁊ sternutamēta ⁊ gargarismata ⁊ curanda est opilatio illata collatorio per sternutamenta vehementia ⁊ fomentationes solutiuas opilationis vrina cameli desiccata ⁊ trita ⁊ sufflata in nares: valet etiam arsenicum rubeum distemperatum cum vrina cameli per dies: deinde fomentū eius in nare positum valet nimis.

A ¶ De carnatione naris. intromittatur in nares instrumentū sicut lingua habens canalem ⁊ cū eo excarnetur ⁊ reuoluatur vehementer sursum ad excarnanduz potentialiter: quoniā vidi qd̓ egrediebatur substantia sicut intestinorū pisciū ad moduz dimidij rotuli ⁊ plus: si vero perforauerit anhelitus impone liciniuz cuz vnguento viridi per dies ad corrodendum residuuz ibi sistens. Sin autez accipe filuz de lana ⁊ nodatus plurib⁹ nodis. s. quattuor imponatur nari: vt dictum est ⁊ per ipsuz complebitur excarnatio.

Q ¶ De libro absqz auctore xilobalsamuz trituz ⁊ sufflatuz in nare: valet ad fetorem naris.

X ¶ De hinnitu organum hinnitus fit eo q̄ aer non egreditur narez recte sed circūfertur in eo vertens os quēadmodum vertitur in rebus cōcauis sicut in cytharis ⁊ similibus: ideo hinnitus significat opilationē aut apa esse superius.

R ¶ Diasco. nigrectus mitigat fluxuz accidentez ex pelliculo sistenti super cerebruz. Contra fluxuz sanguinis a naribus. Folia vrtice trita ⁊ imposita nari incidunt fluxus. ¶ Filius serapionis sanguis colūbaruz incidit fluxuz sanguinis accidentem ex pellicula cerebri. ciminuz trituz cuz aceto ⁊ odoratuz seu impositūz cuz licinio nari incidit fluxū ip̄z. ¶ Bēmasuy. tere ipsuz bene ⁊ suffla in nare mitigabit fluxuz ipsuz statim. ¶ Diasco. porruz imperialis mixtuz cū puluere thuris triti ⁊ aceto ⁊ impositūz nari incidit fluxuz ipsuz. ¶ Diascor. sendarita proprie restringit sanguinem hadigoros. ¶ Diascor. rutha trita ⁊ imposita nari incidit fluxuz. Caro concule marine trita cū aceto ⁊ imposita nari incidit fluxū. Attramentuz ru. mixtuz succo porrino incidit fluxū succus caude equine impositus nari incidit fluxuz. hoc enim dixit Gal. ⁊ testatus est filius serapionis. Gallā vstā infunde in aceto. ʒ. xv. corticis thuris. ʒ. vij. ramik galle ⁊ ramik dactili imaturi. añ. ʒ. vi. acatie. ʒ. v. succi ypoqstidos. ʒ. vij. carte vste. ʒ. x. terantur ⁊ temperentur cuz succo porroruz aut basilici cōis ⁊ imponatur de eis nari ⁊ illiniendus est caput cū maluauisco farina ordei cuz aceto ⁊ aqua ro. ¶ Dico ad fluxuz difficilez qui incurabilis est alijs medicinis flobotomanda est vena in spatula ⁊ statim mitigabitur. ¶ Bēmesuy. valet ad sanguinem effluentem ex cerebro de casu aut percussura si dederis in potuz patienti ex cerebro gallinaruz quam pluries diuersis horis ⁊ de succo granatorum acetosoruz ⁊ apposueris capiti ipsius virgam pastoris tritam cum oleo ro. valet nimis. ¶ Ysaac ad fluxuz sanguinis apponatur super frontem, de luto sistenti sub ydria ⁊ fractiōe vasis fictilis trita cuz humiditate medicinaruz frigidaruz ⁊ de ea imponatur nari cuz licinio inuoluto in puluere thuris distemperato prius in succo porrino ⁊ liganda sunt adiutoria ⁊ tibie ⁊ infundat̄ super caput de aqua frigida ⁊ de aq̄ rosata. ¶ Trocisci absqz auctore ad fluxū sanguinis. ℞. carte vste vitreoli vsti acatie balaustie ad saduran.i.gūmi qd̓ inuenitur penes radices xilocaratte portulace vste opij ramik galle plantaginis spongie vste seminis basilici cōmunis corticis thuris succi barbe hircine galle imature vste extricte in aceto san. dra. aluminis myrrhe aloe farine summitatis palmarum ad partem congruam terantur ⁊ eis fiant trocisci cum succo plantaginis ⁊ imponatur nari cum succo basilici communis aut aqua niuis cum pauco de camphora vt describitur in cura secunda. ¶ Et de medicinis simplicibus. ℞. sulfuris rosarum cum coppulis cornu ceruini vsti. virge pastoris semper viue attramenti assari tele aranee. ⁊ stercoris asinini succi porrini attramenti rubei piloruz leporis albuminis oui calcis viue aceti in quo extinguitur ferrū calefactuz aut lap̄. pederanee licij ad partem congruaz cum tando postea cibuz nimiuz ⁊ potuz vini. cinis quoqz vasis in quo liquefit argentuz distemperatus cuz aceto apponatur capiti vitreoluz distēpatuz cuz aqua ⁊ cū licinio ipositū nari incidit fluxuz sanguinis de naribus. ¶ Et de cura huius apponende sunt ventose super epar ⁊ splē. ⁊ imponēdū est nari de succo cucumeris amari ⁊ succo coriādri corticibus glandiuz. ⁊ sordicie spiti. ⁊ succo cimini ortulani cabaraba. ⁊ attramento nigro quo scribitur ⁊ sale semitrito ⁊ cū eis est epithimanduz caput in toto. ¶ De summa abdux ad fluxuz faba. cortex thuris myrrha carta vsta vitreoluz terātur ⁊ sufflant̄ in nare cinis ranule vste valet ad hoc. ⁊ aqua niuis ⁊ succus cucumeris amari ⁊ myrrha cum camphora valent ad hoc aut imponatur liciniuz infusuz in attramento nigro vitreolo ⁊ camphora: quoniā valet ad hoc. ¶ Ad mundificanduz narez. ℞. aloe myrrhe zaffarane farcule ramik boli armenici ⁊ romei coralli maluauisci ⁊ laudani partem congruam terantur ⁊ imponatur nari cum succo tamarisci. ¶ De complemento ⁊ perfectione apponenduz est capiti gipsum extinctuz in aqua ro. ⁊ aceto ⁊ de eo apponēdū est fronti similiter ⁊ stillandū est in nare de memitha ⁊ camphora. aut sufflandum est in eo de cinere ranule vste. ¶ Filius serapionis in libro febriū ad fluxuz in morbo acuto imponendū est nari de aqua niuis ⁊ aqua cāphore ⁊ illiniēdū est cuz aqua sandaloruz ⁊ aqua ros. ⁊ imponenduz est nari de succo cucumeris amari cū camphora eo quod fluxū incidit vehementer ⁊ sufflandū est in nare de camphora ⁊ illinienduz est super frontē de opio ⁊ aqua ro. ⁊ notum sit q̄ frequens odoratus camphore incidit fluxuz ipsuz. q̄ si fluxus huiusmodi fuerit absqz febre insistenduz est cuz minutione facienda.i.dieta ana parū. ⁊ similiter in secundo. ⁊ ventosa apposita tybijs valet nimis. ¶ Galie. si videris fluxuz sanguinis esse imoderatuz insistendū est statim cū curis anquā virtus eius deficiat ⁊ precipue cū minutiōe ptis opposite equaliter: deinde ligande sunt extremitates cū pannis lineis vehementer ⁊ apponēda est ventosa super ventrē sub ypocūdrijs eo qd̓ fluxū incidit. medicine aūt quibus curat̄ naris debiles sunt. ¶ Dixit Gal. qd̓ minutio vehemens est ad curandū fluxū sanguinis naris. vnde cū patiens hui⁹ fuerit flobotomatus non h̄ns in se virtutē nec repletionē parū sanguis ex̄hēdus est ⁊ insistendū est postea ad ingrossandū sanguinē. ¶ Dico qd̓ ex̄hendus est sanguis a debili patienti in quantitate pauca: deinde insistendū est ad rigandū caput ⁊ totū corpus cū aqua frigida ⁊ nutricationibus donec ingrosset̄ ⁊ ex̄hendus ē in mane p̄io ⁊ mane scd̓o si op⁹ fuerit ante parū. ¶ Dico q̄ minutio vene spatule melior ē minutione vene brachij eo qd̓ tādē icidit̄ fluxus sanguinis p̄cedens ad caput tñ non incidit̄ sanguis p̄cedens ex venis pulsiuis. Fluxus vero sanguinis infestat cursores velociter eo qd̓ sanguis eorū ē multus ⁊ ipsorū cōpositio diminuit̄ in cā in cuius p̄cessio sanguis erat multus. ¶ De epidimia fluxus sanguinis intensus infert magnū nocumentū flegmaticis p̄prie sed minus colericis. Nocumentū quoqz h̄ntis colorē rubeū minus est nisi fluxus intensus fuerit vt inde corpus infrigidet̄. Sed h̄ntis colorē mutatū nocumentum erit maius qui quoqz patit̄ fluxū hm̄oi vt inde eius corpus mutetur ⁊ corpus infrigidet̄ ⁊ virtus deficiat opus est vt accipiat in potū de vino p̄prie. Si aūt hm̄oi fluxū coloris fuerit

mutabilis: sed qui ante huiusmodi fluxū coloris fuerit ru-
be⁊ ⁊ in tempore huiusmodi fluxus potens fuerit ⁊ in san-
guine abundans nec debilitatus fuerit ex nimia effluentia
sanguinis non accipiat vinum in potum eo quod inde ma-
gis excitabitur huiusmodi fluxus patiens vero primus eo
quod corpus eius vehementer infrigidatum non excitari
poterit ex calefactione vini vehementi vt sibi augeatur flu
xus. ℂ H. Si intensus fuerit fluxus apponende sunt vento
se occipitio ⁊ infrigidandum est totum corpus postq̄ exe-
cutum fuerit regimen vniuersale. ℂ De libro humorum.
Ego quoq̄ insisto in fluxu accidenti post crisim cum minu
tiōe nimia vsq̄ ad sincopim eo quod huiusmodi fluxus ve
hementer ⁊ potenter abundat: quoniam quando patiens
peruenerit vsque ad sincopim ⁊ debilitata fuerit eius virtꝰ
mitigabitur omnino. ⁊ impossibile est quod fluxus abūdās
nimium mitigatur dum virtus fuerit potens. sed cum vir-
tus fuerit debilitata omnino insistendum est cum ventosis.
ℂ De miamyr. infrigidandum est caput ⁊ frons frequēter
cum niue ⁊ erigendum est ipsum caput ⁊ ligāda sunt adiuto
ria raseh cubitus asselle aures ⁊ testiculi ⁊ vehementer te-
neat in ore niuem ⁊ aquam frigidā. Accipe de nucibꝰ soffe
re desicca eas in vmbra ⁊ frica eas postea super lignū ab-
stersum ⁊ aduna postea pilos ipsarum ⁊ reseruandi sunt in
vase fictili nouo in loco in quo nō poterint humectari. ⁊ cū
opus fuerit sufflandum est de eis in nar. ⁊ cura inde erit mi-
rabilis valde. ℂ Filogorius quandocūq̄ patienti accidit
debilitas ex fluxu ꝙ si supinus iacebat super dorsum ⁊ in-
de sanguis fluet ad vētrem ⁊ ibi coagulatur ob cām quoq̄
huiusmodi debilis fit pulsus ⁊ inflatur venter ⁊ patit̄ suffo-
cationem. vnde insistendum est cum vomitu vt scriptū est
in caplo ipsiꝰ saber ligāda sunt adiutoria testiculi ⁊ manus.

ℂ Explicit tractatus naris laus deo iacob.

ℂ Capitulum tertium est de egritudinibus dentiū ⁊ gingi-
uarum ⁊ partium oris.

⁊ Dixit Galienus qḋ medicamen confectum ex
opio ⁊ castoreo mitigat dolorem dentiū stil-
latum in aure.
? ℂ De summis egritudinum interiorum dixit
ꝙ si siccitas post fuerit dentibus inde frangū
tur ⁊ corrumpuntur velociter. ℂ Dixit ꝙ cor
rosio dentiū fit ex humoribus acutis frigidis fluētibꝰ i eis.
⁊ ℂ De miamyr. mitigandus est dolor dentium per epithima
tiones ⁊ illinitiones faciendas super dentes ⁊ mādibulas.
ℂ De quinto libro miamyr. Dentibus non accidit solūmo
do dolor: sed pulsatio silis pulsationi accn̄ti in carne aposte
matizata. Multotiens quoq̄ accidit dolor in radice nerui
attinentis eis ⁊ in gingiuis ⁊ indicatur esse in dentibus ⁊ do
lor non fuerit in se ipsis. ℂ Dixit ꝙ si dolor remanserit non
nimius in loco dentis eradicati ex apostemate accidēti ner
uo sistenti in radice ipsius erit: ⁊ causa ob quam mitigatur
dolor in eradicatione dentis est qḋ neruus tandē non extē
dit̄ ⁊ qḋ superfluum sub eo fuerit dissoluitur ⁊ consumitur.
ꝑ ℂ Dixit Gal. qḋ receptio dentium de viriditate ⁊ liuiditate
significat eos reumata recepisse.
AA ℂ Augmentum vero eorum significat ꝙ nutrimentum reci-
piunt ⁊ additionem: quoniam quando eradicantur augetur
aut superius aut inferius eo quod non consumuntur.
BB ℂ Dixit Galie. ꝙ si tenuitas ⁊ defectus decrepitis accidit in
dentibus incurabiles sunt: ⁊ ideo dentes decrepitorum cō-
mouentur quoniam loca radicum eorum dilatantur. vnde
expedit vt confortentur gingiue cum rebus stipticis.
? ℂ Dixit Galie. ꝙ si corrosio dentium accidit ex materia acu
ta declināti ad eos insistendum est cū medicaminibus de-
siccatiuis. Si vero humor emanans parum fuerit curādus
est partem appositam dentibus. Sin autem mundificandū
est caput ⁊ desiccandum ne inde dentibus accidat nocumē
tum. Si vero caput suscipiēs fuerit huiusmodi humores ex
toto corpore purgandus est per laxationem. ℂ Dixit ꝙ si
dentes franguntur ⁊ rumpuntur ex leuitōe ip̄orum erit. vn
de confortandi sunt per stiptica.
ꝑ ℂ Dixit ꝙ si dentes coloris fuerint maligni vel liuidi ⁊ simi-
lium. ex causa humiditatum malignarū emanantiū ad eos
erit. vnde insistendum est cum rebus corrosiuis.
CC ℂ Dixit Gali. ꝙ si dolor accidit gingiue ex apostemate acci
denti in ea oleum arboris masticis tepefactum moderate ⁊
detentum in ore nimis valet dum fuerit nouum. Et valet ēt
ad dolores accidētes in capacitate oris ex apostematibus:
que non sunt restringenda nec prohibēda ne accidat aspe-
ritas per stiptica eis eo qḋ ipsū oleū dissoluit leuiter absq̄
punctione sistenti cū eo. ℂ Dixit ꝙ multipliciter huiusmo
di oleum valet ad curandam gingiuam si in ea fuerit dolor
eo qḋ cum restrictione eius mitigat dolorem non cum aspe
ritate vehementi accidenti ex eo: sicut accidit ex rebus stipti
citatis vehementis ex quarum stipticitate vehementi do-
lores alij mitigantur
⁊ ℂ Ad dolorem dentium coquatur mentastrum cum aceto
⁊ de eo os lauandum est. Aut coquatur piretrum cum pul-
pa colloquintide cum aceto ⁊ ipsorum decoctio detineatur
in ore spacio longo: ita tamen qḋ acetum sit potentissimū gū
mosum vt inde multum flegma attrahat̄ aut coquat̄ kekur
gi. i. facola in aceto ⁊ decoctio ipsius detineat̄ in ore. ℂ De
coctio valens ad dolorem dentium mitigandum. ℞. allei
dentes. v. thuris maris auri pondus. ȝ. foliorum mirti partē
congruā terantur simul in aceto. ȝ. xv. ⁊ agitentur cū ligno
pini vnctuoso. ⁊ ipsorum decoctio detineatur in ore spacio
longo ⁊ expedit qḋ apponatur denti dolenti ante huiusmo
di decoctionem: ⁊ post de oleo balsamino aut de opopona-
co masticato cum dentibus. In alio loco qḋ lauandum est
os de ipsa decoctione quā pluries ad attrahendū flegma:
⁊ postea de oleo ro. simplici ⁊ accipiat de pulte ordei.
? ℂ Ad dentem corrosum. Impleatur de mentastro siluestri
aut terbentina aut sulfure aut litio aut vitreolo aut impone
ei de oleo amigḋ. aut instilletur in aure de ipso oleo in par-
te dentis dolentis corrosi aut nigella trita cū oleo implen
dus est dens aut illinienda sunt loca attinentia eidē de ip̄a
nigella ⁊ restringendum est os spacio longo: deinde aperien
dum est vt foras emanet saliua. ℂ Ad corrosionem. ℞. pi-
peris spume boracis aque ro. ⁊ mellis partē congruā aut
piretri piperis myrrhe asse fetide galbani nigelle alei. ⁊ sal.
partem congruam terantur insimul ⁊ impastentur: ⁊ de eis
dens impleatur aut de galla cū pice catran liquida. ℂ Di
xit ꝙ si dens fractus fuerit cum dolore vehemēti calefaciē
dum est cauterium ⁊ apponendum est ei.
⁊ ℂ Stafisagria masticata in ore attrahit flegma nimiū ⁊ mi
tigat dolorem: ⁊ valet ad dolorem dentium appositio salis
⁊ panici calida vehementer apposita cū pannis calidis fo
ris ⁊ intus appositio vitelli oui assati aut de oleo calido in-
stilletur super dentem cum ferro calefacto pluries apposi-
tio quoq̄ facienda est dentibus ante comestionem spacio
horarum. ij. aut. iij. post comestionem. Si vero vehemēs fue
rit dolor fumigandum est os cū iusquiamo nisi mitigatꝰ fue
rit inde perforandus est dens in medio cū instrumēto sub-
tili perforanti: ⁊ instillādū est in foramine de oleo bullito q̄
pluries nisi quoq̄ mitigatus fuerit inde eradicandus est.
DD ℂ De eradicatione dentium. Res enim eradicantes dentes
piretrum infusum in aceto potentissimo diebus. xl. seruetur
⁊ cum opus fuerit terendum est. ⁊ illiniendus est dens vici-
nus ei de cera ⁊ dens dolens de ipso ⁊ dimittendus est spa
cio hore aut spacio maiori aut illiniendus est cum vitreolo
viridi cū aceto potēti aut cū lacte titimali eo ꝙ ē vehemētiꝰ.
? ℂ Ad conseruandum dentem corrosum ⁊ defendendū qḋ
nō frāgat̄ iponēdū ē dēti ḋ elleboro nigro tēpato cū melle.
⁊ ℂ Ad dolorem dentis. Radix mandragore ⁊ radix iusquia-
mi coquant̄ in vino ⁊ vinū detineat̄ in ore. ℂ Masticatio.

ad dolorem dentis. iuſqamus montanus piretruz piper album ⁊ myrrha teranť ⁊ impaſtenť cum ſubſtantia vuarum paſſaꝝ ⁊ ď eis fiāt paſtilli ad modū auellane ad maſticādū.

? ℂ Dixit expertus ſum ⁊ inueni ꝙ ꝯſeruat dentem corroſum ⁊ defendit de dolore ſi zinziber coquatur in aceto ⁊ melle ⁊ terantur bene ⁊ impleatur de eo in corroſiōe ⁊ illiniatur de eo circumcirca aut inſiſtendū eſt cuz lacte titimali aut opio myrrha galbano ⁊ pipere tritis ⁊ temperatis cū melle ⁊ inde illiniatur circumcirca aut impleatur aut inſiſtendum eſt cum aſſa fetida ⁊ iuſquiami ſucco.

⁊ ℂ Filogorius ad cōmune dixit ꝙ ſi vehemens fuerit dolor apponendum eſt mandibulis inferioribus cum panico aut cum pannis calidis ⁊ apponendum eſt mole vel molari i ſeipſa cum oleo calefacto ⁊ per infuſum virgultuz in eo inſtilletur ſuper eum de ea aut apponendum eſt eidem frequenter de cera liquefacta appoſitio autem camphore quā itus faciēda ē añ cōeſtionē ⁊ poſtea poſt cōeſtionē ſpacio lōgo.

? ℂ Dentifrigium prohibens corroſionem mirabile. ℞. boracis naſturcij mori rubei zuccari ad partem congruā de eis fiant paſtilli parui ſubtiles ad curam ⁊ imponantur dentibus. ℂ Alio modo gūmi oliuarum auri pōderis .ij. myrrhe auri ponderis .ij. ellebori nigri olei balſami ſtoracis liquide piperis iuſquiami opij caſtorei aſſe fetide opopōacis ſerapini ⁊ piretri. añ. auri .ij. ſigie auri pōdus .iij. ſtafiſagrie auri ponď .ij. picis liquide ad ſufficientiam impaſtationis terātur ⁊ de eis fiat quaſi vnguentum ⁊ expertū eſt. ℂ Dico ꝙ ſi iuēiri nō poterit gūmi oliuaꝝ ſiue oleū balſami nō nocet.

DD ℂ Ad eradicandum dentem illiniende ſunt radices dentis cum piretro infuſo in aceto per triduum ⁊ trito ad modum vnguenti ⁊ inſiſtendum eſt cum eo per biduum vel triduuz ⁊ excarnētur radices huiuſmodi ⁊ cōmoueanť dentes quoniā cum perfecta fuerit cura eradicabitur abſqz dolore aut inſiſtenduz eſt modo ſimili cū radicibus cucumeris aſinini.

AA ℂ De dentibus ſuperaddentibus cum augmento: dixit ꝙ ſi dentes elongati fuerint ⁊ ſuperadditi dolent tempore locutionis ⁊ maſticationis vnde expedit qď teneantur cū pānis vehementer ⁊ limantur cū inſtrumento ſubtili acuto nimis: ita tamen teneri debent qď non cōmoueantur ne excitetur inde dolor in eis. Si vero doluerint cum limantur dimittendi ſunt per diem ad mitigandum dolorem: deinde iteratim limantur tamen non vehementer ſed leuiter ⁊ inſiſtēdum eſt ꝓceſſiue qď dentes nō ꝯfortenť ⁊ remutanť ad idē.

EE ℂ Ad congelationem maſticanda eſt portulaca: ⁊ detinendum eſt in ore oleum calefactum.

FF ℂ Ad ortum dentium infantium illinienda eſt gingiua cum cerebro leporis aut protetur de conculis que appellantur graluesi in loculo pellis in adiutorio iſantis: ⁊ inde egrediētur dentes abſqz dolore.

⁊ ℂ Ad dolorem molarium apponenda eſt cāna vel folia kiukig in adiutorio patiētis ex parte mole dolētis ⁊ ſtatim mitigabiť: ⁊ inde accidenda eſt vlceratio in adiutorio ipō que curanda eſt poſtea per medicinas vtiles. ℂ Dixit Gali. qď hoīes habent huiuſmodi curā firmā eo ꝙ exꝑti ſunt eam.

LL ℂ Ad dolorē gingiue. Radices iuſquiami coquantur in aceto ⁊ lauandum eſt os cum eo. ℂ Ad gingiuā in qua fuerit apoſtema. Adherendum eſt ei de ſale alumine licet impungant lauandum eſt os cum decoctione frondium oliuarum aut cum vino ⁊ galla. ℂ Dixit ꝙ gingiue que aperitur ⁊ rubeſcit ⁊ apoſtematizatur ⁊ corroditur apponendum eſt cuz lana ſuper cānolum vel carmellaz de oleo calido ⁊ bñ bullienti vt ipſa marceſcat ⁊ albeſcat quoniā in corroſio euelletur ⁊ caro bona generabitur loco eius: deinde imponendū eſt de galla in maiori parte ⁊ de myrrha ad modum fabe ⁊ eſt inſiſtendum cum eo ad generandum carnem in gingiua ⁊ confortandum eam.

FF ℂ Ad dolorem quando oriuntur dentes. Dixit. ℞. ciperuz ⁊ pira ſeuum vel ſenium terantur cum oleo liliorum illinienda eſt gingiua de eis ⁊ ſuper ortum dentium ⁊ ſuper carnez additā in ea apponēdū eſt de calcanto ⁊ fellibus qm̄ valēt.

GG ℂ Ad conſeruandos dentes de dolore ⁊ corroſione. Lauādum eſt os cum decoctione radicuz titimali cū vino in menſe bis: quoniam non patientur in dentibus dolorē omnino. Et illinenda eſt gingiua in menſe ſemel cum lupis aut cum alumine ſciſſo aut cū myrrha ⁊ illiniendi ſunt dentes ⁊ gingiue vt nō corrodantur omnino ⁊ poſt huiuſmodi curā imponendum eſt de melle in ore. ℂ Dico ſummarie ꝙ conſeruatio ſanitatis gingiue ⁊ dentium fit cū rebus deſiccatiuis.

? ℂ Ad corroſionē. ℞. piretri lac titimali galbani piperis partem congruam terantur ⁊ diſtemperentur cuz ſtorace ⁊ imponendū eſt de eis corroſioni ⁊ dolor inde mitigabiť ſtatiz.

⁊ ℂ Ad dolorem dentium. De miamyr. opiuz ⁊ ſemen iuſquiami terantur ⁊ diſtemperentur cū vino cocto aut melle ⁊ dādum eſt patienti in ſero ad modum fabe: quoniam dormiendo mitigabitur dolor. ℂ Dico ⁊ imponendum eſt denti de eo. ℂ Dico ꝙ in loco operationis ſtupefactionis nō eſt cōſiderandum in principio quoniam principiū ſalubre eſt patienti. ſed in fine erit dubium maxime in ceſſando nutrimento ⁊ longo dormitu. ℂ Ad dolorem dentium ⁊ corroſionez valet decoctio radicum capparis cum aceto quādo coquitur vſqz ad medium ⁊ detinetur in ore ſpacio longo. ℂ In primo de ſecundo libro epidimie. dolor dentium aut erit ex apoſtemate aut ex corroſione aut ex frigore vehementi aut ex ſuperfluitate deſcendenti ad eos ex capite. ℂ Dico ꝙ ſi dolor non fuerit ex corroſione nec inuenitur ſignificatio caliditatis nec frigiditatis in eo intenſa inſiſtenduz eſt ad mūdificandum caput ⁊ purgandum corpus ⁊ confortandū dētes. ℂ De ſexto libro epidimie. in mola dolenti mitigať dolor dentis dolentis ⁊ corroſi quando imponitur ei de pipere ſi materia defecerit in ꝓceſſu tamen in principio doloris imponendum eſt ei de fece vini vſta aut piretro aut euforbio ⁊ ſūmarie cum omnibus rebus calefacientibus vehementer inſiſtendum eſt: ⁊ cū rebus narcoticis: ⁊ expedit qď impoſitio non fiat cum moleſtia vehementi eo ꝙ inde excitatur dolor. ℂ Dixit Gal. inſiſtendum eſt enim ad dolorem dentium in principio cum rebus prohibitiuis vt ipſius prohibeant ne recipiant humores ꝙ ſi voluerit addenduz eſt. ⁊ ſignū huius eſt qď non accidit in loco ipſo apoſtema. Si vero acciderit inſiſtendum eſt cuz rebus ſolitiuis abſqz impunctione. ſ. calidis ⁊ humidis niſi quoqz valuerit huiuſmodi cura inſiſtendum eſt tandem cum pipere fece vſta ⁊ ſummarie cum rebus vehementis caliditatis.

FF ℂ Iudeus dixit. Si proximum fuerit tempus ortus dentiuz fricanda eſt gingiua frequenter cū melle ⁊ tangenda eſt cū ordeo eo qď dilatanť trāſit⁹ inde ⁊ leuis fit ipſorū egreſſus tādē qqz accit iſanti lenitio vētris ⁊ dem̄ ē i regimie iſātiū.

F ℂ De limoſitate dentium in ſomno ex debilitate mandibulaꝝ accit limoſitas iſantib⁹ ⁊ ceſſabit ab eis cū fuerit i etate

? ℂ Dixit camphora ſi imponitur loco corroſionis dentiū ꝓhibet ne dilatetur mirabiliter.

⁊ ℂ Dixit ſi vero dolor ex frigore fuerit fricādi ſunt dētes cū zinzibere ⁊ melle. Si vero fuerit ex ſiccitate fricādi ſunt cū butyro recenti ⁊ adipe anatino. Si vero fueri ex humiditate fricandi ſunt cum aceto ⁊ ſal. Si vero fuerit ex opilatiōibus ⁊ humore groſſo fricandi ſunt cum aceto pulpa colloquintide: ⁊ piretro ⁊ lauanduz eſt os ipſo aceto. Si vero fuerit ex caliditate lauandum eſt cū ſucco ſolatri ⁊ ſimilibus.

GG ℂ Res quoqz deſiccatiue in maiore parte magis conferunt dentibus ⁊ eo qď ſunt ſicce nature ipſorum ſanitas conſeruatur per eas que res ſūt he: vt ſal. ⁊ oſſa vſta acatia embliciaut ſal. galla piper ſuccus ⁊ ciperum ⁊ ſimilia.

? ℂ Si vero fuerint in dentibus corroſiones ſicut vlcera inſtillandum eſt cum lana in eis de oleo ſatis calido ⁊ bullienti ad modum cauterij ⁊ ſanabuntur

DD ℂ Aaron terende ſunt radices colloquintide in aceto bene: ⁊ poſtqȝ dentes fuerint mundificati illinienduz eſt ſup eos de eis per triduum vel quatriduum ⁊ eradicabitur: ⁊ ſic faciendum eſt per piretrum quoniam eradicabunť per ipſuz per triduum. Si vero piretrum infuſum fuerit in aceto potentiſſimo per .xl. dies bene tritum ⁊ per horam .i. aut duas impoſituz fuerit radici dentis dolentis eradicabitur: ita tamen vt dentes vicini inungantur cera.

⁊ ℂ Tabri valet ad dolorem dentium appoſitio ventoſe ſub mandibulas cum ſcarificatione. ℂ Aaron dixit dolent dentes aut ex mala complexiōe calida aut frigida aut ſicca aut ex humiditate acuta deſcendenti ad radicem eorum aut ex aere frigido incluſo in radice ipſoruz abſqz interuenienti remedio aut ex ſupfluitate groſſa aut ex apoſtemate accidenti in gingiua ⁊ ex apoſtematizata dolent dentes. ℂ Dixit ſi vero dolor fuerit ex mala complexione ſolūmodo requirēda ſunt ſigna. Si vero corpus fuerit repletum minuendum eſt in primo ⁊ reſtringenda eſt ſupfluitas ne labať ad dētes a qlibet mēbro ⁊ exhēdus ē ſanguis de venis ſiſtētib⁹ ſub

lingua. Si vero dolor dentiuȝ fuerit ex humiditate mala in ꝛeo stomaci dandum est in potum de yera. nec insistendum est in principio doloris huiusmodi cuȝ rebus calidis. Si dolor exinanitione superfluitatis conseruanduȝ est super superfluitatē sistētē in ore stomaci aut flegma sit aut colera ru. ꝛ purganda est postea cū rebus ꝯgruis aut yerapigra ꝛ scamonea ꝛ est danduȝ ei de nutricationibus ꝛ medicinis que cōgrue fuerint cuilibet humori. Si vero fuerit superfluitas ponderositas in capire cum dolore ꝛ notum sit ꝙ superfluitas fluit ex capite dandū est ei de yerapigra ꝛ gargarismus flat ei. Si vero non poterit purgationē sufferre gargarisma facienda sunt ei in die quam pluries cum orizaccara ꝛ sufficiens est ei huiusmodi cura ad mundificandum caput ꝛ gingiuam ꝛ sternutamenta facienda sunt ei cum cōdisio ꝛ similibus cūque cessata fuerit materia insistēdum est ad fricandum dantē cū melle ꝛ zinzibero ꝛ similibus. Si vero dolor fuerit ex caliditate lauandum est os cum succo endiuie ꝛ solatri ꝛ similibꝰ. Si vero dolor fuerit ex siccitate lenienda est gingiua cum dentibus cum butyro recenti ꝛ adipe anatino ꝛ oleis. Si vͦo dolor fuerit ex humiditate isistēdū est cū aceto ꝛ sale. Si vero dolor fuerit ex aere grosso icluso in eis insistendum est cum piretro pulpa colloquitide opoponaco myrrha ꝛ borace: dolent autem dentes ex siccitate quando ipsorum radices nimis desiccantur.

DD ¶ De eradicatione dentiuȝ. Aaron de medicinis particularibus. vene citrine cortices celsi arsenici rubei ad ptē equalem terantur ꝛ distemperentur cum melle: ꝛ apponatur de eis circūcirca molam ꝛ eradicabitur leuiter nimis.

ꝛ ¶ Dico consideranduȝ est in dolore dentis an gingiua apostemata fuerit an in ea fuerit apostema calidum. Qꝛ si fuerit insistendum est cum minutione ꝛ cum decoctione aceti ꝛ aque ro. ꝛ oleo rosato in ore. Si vero dolor fuerit vehemēs absqȝ apostemate in mandibulis ꝛ rubedine in gingiua fricanda est radix dentis cuȝ piretro pipere ꝛ sale armoniaco vehementer ꝛ vtendum est eo quam pluries: deinde fricanda est cum castoreo storace ꝛ opio ꝛ epithimande sunt mādibule frequenter. ¶ Pau. ꝙ si dolor fuerit in dente absqȝ apostemate sistenti in gingiua calido forte erit in corpe dētis: ꝛ forte in neruo protendenti ad eum. vnde insistendū est tandem cum medicinis vehementibus: ꝛ ideo medicine huiusmodi conficiuntur cum aceto potentissimo. Si vero dolor fuerit cum apostemate sistenti in gingiua insistenduȝ est cum oleo arboris masticis dum fuerit nouum ꝛ detineatur in ore tepidͦ. oleū vͦo vetus minus facit iuxta vetustatē eiꝰ.

DD ¶ Ad dolorem nerui sistentis sub lingua fiat decoctio cum galla semine iusquiami. radicibus capparis: ꝛ radicibus cucumeris asinini aut pulpe colloquintide ꝛ piretri ꝛ detineatur in ore tepidum.

? DD ¶ Dixit ꝛ ponendum est in corrosione dentis de storace liquida ꝛ opio. ℨ.i. aut sulfure citrino cum litio: aut suffumigandū est cum semine iusquiami cum auripigmento cum emboto. Si vero reumata descendunt ad dentem detinende sunt in ore res stiptice ꝛ spargendum est super dentem de sale semitrito in parte vna ꝛ de alumine vsto extincto in aceto: deinde lauandum est os cum vino. ¶ Si vero eradicādus fuerit dens absqȝ dolore distemperetur farina cū lacte titimali ꝛ apponendum est super dentem dolentē: deinde apponēdum est de frondibus corrigiole maior. acute ꝛ dimittendū est ante parum ꝛ dens frangetur statim.

EE ¶ Dixit ꝛ valet ad stuporem dentium masticatio portulace ꝛ fricatio dentium cū oleo onfancino: aut illinitio fecis olei bullite in cucumo dōec spissa fuerit ad modū mellis. ¶ Dixit ad dentes patientes frigiditateȝ valet ad hoc bacce lauri cū alūie ꝛ aristologia lōg. ¶ Dico ħ vocat̄ ꝯfectio dētiū.

II ¶ Dixit ad gingiuam corrosaȝ. ℞. olei ro. part. i. galle pt. iiij. myrrhe. ʒ. ij. terantur insimul ꝛ cum eis lauanda est gingiua ꝛ remaneant in ore per horas duas: deinde lauanduȝ est os cum lacte asinino eo qꝺ prohibet corrosionē ꝛ putrefactionem. ꝛ valet ad hoc vt lauetur gingiua cū balancia ꝛ squāma ferri: deinde lauandum est os cum aceto squillitico aut aceto in quo cocta fuerint folia oliuarum.

LL ¶ Et ad apostema gigiue detinēdū est i ore de succo portulace ꝛ aq̄ oliuaꝝ salitaꝝ: aut succo ruthe cū oleo masticino.

ꝛ ¶ Suncon. non est medicamen attrahens flegma de radicibus dentium sicut decoctio pulpe colloquintide cuȝ aceto eo qꝺ dolorem mitigat statim. Si vero dolor fuerit ex frigore cum vino est insistendum: ꝛ valet ad hoc decoctio mirabolanorum citri cum aceto mirabiliter.

EE ¶ Et valet ad stuporem dentium detentio vini cocti calidi in ore ꝛ illinitio ipsorum cum rutha pipere ꝛ piretro testis. ¶ Dico ꝙ faciēda sūt supradicta si dolor fuerit ex frigore.

GG ¶ Dixit ꝙ conseruatur sanitas dentiū per decoctionē mell. cū aceto cū qua lauandū est os in mense ꝑ dies quattuor.

DD ¶ Et eradicant dentes sanos piretrum ꝛ cortices celsi trita bene ꝛ cocta in aceto ꝛ añ parum ex carnatis locis attinentibus denti stillandū est de eis ibi: quoniam eradicabit̄ aut illinienda sunt loca attinentia ei cum auripigmento distemperato cum aceto quoniam satis valet. Expedit etiam qꝺ querantur signa vermium in dentibus.

FF ¶ Dixit ꝙ si dentes infantium non oriuntur tempore oportuno non est dandum eis aliquid ad masticandū. sed nutrix digitum debet imponere ori suo ad fricandam gingiuaȝ vehementer hora qualibet vt inde mala humiditas attrahatur sistens ex materia doloris ꝛ illiniēda est postea gingiua cum adipe galline ꝛ medulla leporina. Si vero dolor fuerit vehemens illinienda est gingiua cum succo solatri cū oleo ro. tepido. Si vero apparuerint dentes parum apponenda est lana infusa in oleo tepido capiti collo ꝛ mandibulis eius ꝛ instillandum est de oleo in aur̄. Si vero inde fluxū passus fuerit ventris emplastrandum est cum rebus constrictiuis exterius ꝛ dandum est in potum de succis stipticis ꝛ parum detur sibi de nutricatiōe. Si vero eius venter inde strictus fuerit nimis insistendun est ei cuȝ suppositorijs ꝛ det̄ sibi in potū de succo corrigiole minoris aut de eo fiat ei illiniatio.

ꝛ ¶ Sed Asan dixit qꝺ dolores dentium in maiori parte sunt ex aere vel ventositate. vnde detinenduȝ est de oleo sisamino tepido in ore: aut de butyro vaccino cocto in ore tepide: aut de rebus dissipantibus ventositatem quando coquuntur ꝛ in ore detinentur. ¶ Dico ꝙ si dolor dentiuȝ accidit firmiter ex neruo sistenti in radice dentis insistendū est cuȝ oleo tepido vt inde mollificetur ꝛ extendatur.

DD ¶ Absqȝ auctore ad eradicandos dentes. Semen vrtice ꝛ galbanū eq̄liter ponant̄ in radice dentis eradicabit̄ statiȝ.

ꝛ ¶ Filius talaus ꝙ si dolor dentium fuerit vehemens apponēdū ē mandibulis in qbꝰ dens ē de pānico calͦo freq̄nter.

DD ¶ Si vero dens eradicandus fuerit absqȝ dolore distemperanda est farina in lacte laureole ꝛ imponēdū est locis attinentibus ei per horas tres: ꝛ eradicabitur statim.

ꝛ ¶ Dico sicut vidi accipiendum est instrumentum longū habens caput tortuosum ad moduȝ huius. Si vero dolor fuerit vehemens: ꝛ cura nulla valuerit calefacienduȝ est caput ipsius instrumenti ꝛ apponendum est super molaȝ quā pluries donec in ea bene fuerit cauterium ꝛ dolor inde dissipabitur cum mola ipsa frangetur expedit quoqȝ tādem quod imponatur parti oris quedā palla vel pilla de pannis facta anteq̄ȝ exequendum fuerit huiusmodi cauterium. Alio modo melior accipiendum est de pasta ꝛ bene distemperetur ꝛ circūferenda est per loca attinentia denti dolenti: deinde accipiendum est instrumentum vel coclearium factum est cum paruum ꝛ cum eo de oleo bene bullienti infundenduȝ est super molam pluries: quoniam mirabile est.

F ¶ Dentifricium albuȝ. ℞. spodij marmoris spume maris salis gemme terre rubee minuti. i. cambili osnen ad parteȝ cōgruam ꝛ cum camphora distemperanda sunt ꝛ terenda.

DD ¶ Absqȝ auctore gummi oliuarum infusum ꝛ impositū dentibus facit eos eradicari absqȝ molestia. ¶ De summa insini discipuli ad eradicationem dentis medicamen expertuȝ. ℞. seminis vrtice abrotani piretri bdellij asse fetide radicum colloquintide terantur ꝛ imponantur denti commoto ꝛ eradicabitur.

ꝛ ¶ Ad dolorem dentis de frigiditate mentastrum ameos ꝛ anetum coquantur in aceto ꝛ decoctio detinēda est in ore.

? ¶ Ad dentē corrosum distemperet̄ arsenicū rubeuȝ in oleo ꝛ bulliat̄ ꝛ de eo instillandū est in radicibus mole corrose.

DD ¶ De libro aceribadini ad eradicandum molam absqȝ ferro. ℞. radicis abrotani seminis vrtice piretri radicis colloquitide thuris albi. añ. ʒ. iij. bdellij asse fetide. añ. ʒ. ij. terant̄ bene ꝛ adherendum est dentibus cōmotis ꝛ eradicabunt̄.

? ¶ De complemento ꝛ perfectione dixit quod valet ad dentes cauatos nitrum cum lapide mola equaliter terant̄ subtiliter ꝛ de eis fricādi sunt dentes ꝛ cauēda est gingiua: quoniam non valet nisi ad dentes cauatos.

HH ¶ De libro auen. ad conſeruandum dentes ⁊ gingiuam. qui conſeruare voluerit dentes ⁊ gingiuaʒ illeſos cautare. i. euitare debet corruptionem cibi in ſtomaco. vomitum nimiuʒ ⁊ proprie ſi fuerit acidus morſum rerum durarum ⁊ maſticantium vt olibani ⁊ maſticis ⁊ ficus ⁊ fractionē auellanarum nucum amigdalarum ⁊ oſſium cum dentibus eo qđ inde radices dentium cōmouentur ⁊ inde accidunt eis diuerſe infirmitates ac etiam euitare debet omnia ſtupefacientia dentes vuam citrinam. i. acerbam acetoſitatem citri ⁊ compoſitionem acidam ⁊ ſtipticam ac etiam euitare debet rem frigiditatis intenſe vt niuem ⁊ fructus infrigidatos: cum niue ⁊ proprie poſt acceptionem cibi cali ⁊ euitare debet reʒ velocis corruptionis vt lac. piſces ſalitū acetum ⁊ coagmeli. i. cibaria cum aceto: ⁊ mūdificandi ſunt dentes de reſiduo cibo in eis abſqʒ moleſtia ⁊ tedio gingiue eo quod frequentatio mundificationis eorum moleſtat gingiuam. vnde euitet que euitanda ſunt omnibus ſupra dictis dētes cōſeruantur illeſi ⁊ gingiua. vnde ſi mundificandi fuerint poſtea inſiſtendum eſt cum medicaminibus. ¶ Dico dicenda eſt cura de corruptiōe cibi in capitulo ſtomaci. ¶ Dixit qđ medicamen dentis bonum erit habens virtutem deſiccatiuam moderate abſqʒ calefactione ⁊ infrigidatione manifeſta. Deſiccatio enim efficax eſt dentibus licet natura ipſorum ſit ſicca ⁊ virtus ſolida proprie ex duobus ob cauſam humiditatum deſcendentium ad eos ex capite ⁊ aſcendentium ex ſtomaco ⁊ pulmone ac etiam humiditatum cibariorum ⁊ potuum ex qua mollificant frequenter. vnde neceſſario dentes. ⁊ gingiue indigēt deſiccatione nō indigent calefactione nec infrigidatione niſi ad tempus ignotum ꝙ erit cum tranſgredi eos oporteat naturam ipſorum ex accidenti vehementi. Si vero eos tranſgredi oporteat ad frigorem ponende eſt in medicamine ꝙ in virtute ſit calidū: ⁊ ad contrarium ponendum contrarium econuerſo: ⁊ cum hoc inſiſtendum eſt ad conſeruandos dentes illeſos ⁊ faciendū eſt medicamen ad ornamentum ad abſtergendum ſorditiē aut ad albificandum aut conſtringendum gingiuam. ¶ Dico ꝙ non eſt ad ornamentum ſed ad curam.

BB DD ¶ Dixit Onen. Qꝛ ſi medicamen factum fuerit ad aſtringendum dentes componenda eſt virtus deſiccatiua cū virtute abſterſiua. vnde ſi dentes declinantes non fuerint ad frigiditatem neqʒ ad caliditatem curandi ſunt ſolummodo cum rebus deſiccatiuis. ſi vero acciderit dentibus nocumētum expedit ꝙ rebus deſiccatiuis ponantur res contrarie nocumento huius iuxta potentiam ipſius. medicine autem que deſiccāt abſqʒ caliditate ⁊ frigore ſunt he ſuccus ſoſſere cortices arboris pini cornu ceruinū vſtuʒ ⁊ ſimilia. ¶ Dico ⁊ ſummarie omne ꝙ qualitatem non habet manifeſtam in guſtu ſed habet qualitatem durā ⁊ terream ad cuius exēplum eſt hoc medicamen. ¶ Medicamen ad exempluʒ cōfortans dentes ⁊ gingiuam abſqʒ nimia caliditate ⁊ frigiditate manifeſta. ℞. cornu ceruini vſti. ʒ. x. frondium cypreſſi vſtarum. ʒ. x. nucum ſoffere non vſtaruʒ. ʒ. v. radicis pentafilon. ʒ. x. capill. veneris vſti. ʒ. v. frondium roſe. ʒ. iij. ſpice inde. ʒ. iij. bene terantur ⁊ de puluere imponendum eſt dentibus ⁊ cum conſeruatione erit abſterſio. Si vero in dentibus ⁊ gingiua ſuperfluitas fuerit humida ⁊ opus fuerit addere in eo ꝙ diſſolutiuum ſit ponendum eſt in ipſo de radice malneuiſti. ʒ. vij. Si vero abſtergendum fuerit ponenduʒ eſt in ipſo de radice ſparagi. Si vero opus fuerit ad diſſoluendū ⁊ prohibendum ſimul cum in mollicibus vel radicibus dentium ⁊ gingiue humiditas fuerit augmentata ponenduʒ eſt loco ꝙ dictuʒ eſt de radice acetoſe. Si vero opus fuerit ad fortiora ponenduʒ eſt in eo de corticibus arboris celſi ⁊ fortiora ſunt folia tamariſci: ⁊ folia mirti. Si vero dentes ⁊ gingiue declinantes fuerint ad frigiditatē loco huiuſmodi ponendum eſt de ſemine capparis ⁊ fortior eſt cortex radicis capparis. ¶ Si vero dominatur frigiditas ꝙ inde doleant dentes ⁊ hoc fuerit ex cibo infrigidatiuo vt niue aut aqua niuis aut ex aliquo deſcendenti reumate a capite ponendū eſt cum rebus deſiccatiuis de eo ꝙ calefactum eſt vehemēter ſicut de mentaſtro pulegio maiori folia maiorꝰ. praſſio rutha yſopo ⁊ piretro ſtaſiſagria piper. myrrha bacis lauri: ⁊ ſauina: ⁊ faciendum eſt medicamen in quo ponende ſunt ſimiles huius rei per gargariſmata cū yera pigra piretro ſtaſiſagria inſimul poſitis cum oriʒaccara aut cuʒ maſticatione ſtaſiſagrie cum maſtice ad attrahendum ex ore humiditatem nimiā deinde inſiſtendum eſt cum pulueribus medicaminum quoniam valent. ¶ Dentifrigiū confortans dentes ⁊ gingiuas cum calefactione. ℞. cineris mentaſtri montani vſti ⁊ ſilueſtris. añ. ʒ. x. baccarum arach. vij. foliorum cypreſſi. v. ſauine. v. ſete vſte. v. myrrhe. iij. ſpice inde. iij. piretri cinamomi caſſie lignee. añ. ʒ. ij. maſtic. iij. ſalis gēme diſtemperati cum melle ⁊ vſti. ʒ. x. vel. xxx. terātur ⁊ inſimul in puluerem redigantur ⁊ inſiſtendum eſt cum eo huiuſmodi loco maſticandum eſt de ſauina ⁊ de radice capparis. ⁊ corticis ipſius cū piretro equaliter calefactis fricandi ſunt dētes. ¶ Si vero gingiua declinans fuerit ad rubedineʒ ⁊ caliditatem inſiſtendum eſt cum medicamine frigido ꝙ componitur ex galla fructu tamariſci roſ. balauſtia ⁊ alumine ⁊ alijs rebus frigidis proprie ſi gingiua diuiſa fuerit a dentibus rubea in ſe habens calidam ſuperfluitatem. ¶ Exempluʒ dentifrigij frigidi. ℞. ſeis ro. v. fructꝰ tamariſci. x. aluīs ſciſſi. ʒ. ij. camphor. ʒ. ʒ. ſandali. ʒ. ij. ⁊ ſi opus fuerit illiuenda eſt gingiua cum oleo ro. ad diſſipandum malitiaʒ humoris ⁊ quandoqʒ opus eſt ad lauandum os ſucco cucurbitino ⁊ aceto ⁊ ſimilibus ꝙ ſi caro fuerit humida non eſt lauanduʒ os: poſtea cum ſucco olerum humidorum tamen inſiſtendū eſt cum rebus deſiccatiuis cum frigida virtute vehementi ſicut cum decoctione rerum ſtipticarum in aceto.

⁊ ¶ Dico inſiſtēdum eſt cum his rebus ſi dentes doluerint ex caliditate. ¶ Dico ꝙ acetum vniuerſaliter operandum eſt in paſſione calida ⁊ frigida quoniam extenuat frigidā ⁊ infrigidat calidam ⁊ producit medicinas ad profunditatē. vnde inſiſtendum eſt in paſſione calida cum aceto ſolo aut tēperato cum aqua frigida ⁊ cum melle aut cuʒ eo quod eius diſſipat frigiditatem. ¶ Dixit quod medici inſiſtunt huiuſmodi paſſionibus calidis cū rebus narcoticis. ¶ Dico qđ hoc horribile eſt mihi quoniam dubitanduʒ eſt ne accidat dentibus nocumentum ⁊ ſimiliter ne perueniat aliquid ex eis ad ventrē cū fuerit ex elleboro aut collogntida ⁊ ſilibꝰ.

LL ⁊ ¶ Dixit ꝙ ſi in gingiua ſolummodo fuerit dolor cuius ſignum cognoſcitur per tactum ipſius cum doluerit non eſt inſiſtendum tandem cum eradicatione dentium ⁊ forte dolor ſentitur in radicibꝰ dentis ſolūmodo ⁊ hoc fuerit ex ſuperfluitate emanante in neruo attinenti mole: tunc eradicatio dentis diſſipat dolorem eo quod neruus regeſcit ex extenſione quam patiebatur ⁊ aperitur ei via diſſolutionis ⁊ medicine tandem ipſum tangunt ⁊ ei adherent. Si vero dolor fuerit in mola quando eradicabitur mitigabitur inde.

AA F ¶ Dentes quoqʒ licet oſſa ſint ſuſceptibiles ſunt ſuperfluitatis ⁊ ſignificatio huiuſmodi fit quādo mola nigreſcit per fortem nigredinem. totum corpus eius ſimiliter ſuſcipit nutrimentum ⁊ ſignificatio huius eſt quod quādo eradicatur mola oppoſita ei cuʒ qua fricabatur longior fit ex priuatione fricationis ipſa enim non ſuſcipet augmentum niſi nutricatio ingrederetur eius corpus.

KK ¶ Dixit ꝙ eo qđ dentes nutricationē ſuſcipiunt ⁊ augmentuʒ eis accidit paſſio diuturna ex multa emanatione humorum ſicut accidit alijs mēbris ſicut apoſtematis aut ex pauca emanatione nutricationis accidit eis ꝙ macreſcūt ⁊ extenuantur donec cōmoueantur de locis radicum ipſoruʒ ſicut accidit decrepitis vnde inſiſtendum eſt apoſtemati cū cura congrua vniuerſis apoſtematibus rerum expellentiū ab eo per confortationem ⁊ reſtrictionem ⁊ rerum diſſoluētium ⁊ diſſipantium. quod fuerit in eis per calefactionem ⁊ deſiccationem: ⁊ ſic primo inſiſtendum eſt ad reſtringendū ⁊ prohibendum ſi dolor fuerit in gingiua ⁊ ore ⁊ capite habens caliditatem cum medicinis infrigidatiuis ⁊ reſtrictiuis: deinde in fine cum rebus diſſolutiuis. Si vero fuerit ex frigiditate per contrarium eſt inſiſtendum.

BB ¶ Cōmotio quoqʒ radicum dentium accidens in decrepitis incurabilis eſt tamen reſtringenda eſt gingiua cum rebus ſtipticis eo ꝙ quādo gingiua reſtringitur dentes inde aliqualiter detinentur. ¶ Accidit quoqʒ cōmotio dentiuʒ ex percuſſura aut ex humiditate nimia declinanti ad neruū continuatum cum radice ipſorum ⁊ inde molleſiunt tandeʒ opus eſt ad curam diuerſam quattuor qualitatum ad medicinas deſiccatiuas vt cornu ceruinum vſtum: ⁊ ſtercus caprinum. ⁊ capill. ve. tuciaʒ: ⁊ ſimilia. Et ad medicinas diſſolutiuas cum deſiccatione ſicut myrrham rutham picem liquidam picem: ⁊ acetum ſquilliticum: ⁊ ad medicinas ſtipticas cum deſiccatione ſicut gallā alumen vitreoluʒ ⁊ vuam

acerbam.⁊ ad medicinas dissolutiuas cum stipticitate sicut masticem spicam folium zaffaranum ⁊ salez. ¶ Dico quod opus est ad medicinas stipticas ad percussuram ⁊ ad gargarismata ⁊ solutiuas cum desiccatione ⁊ stipticas cuz desiccatiõe ad humiditatem neruí.

? ꝝ ¶ Dixit ꝙ accidit dentibus cauatio nigredo:⁊ sordities generata eis ⁊ curãdi sunt per res abstergentes sicut Aristol. ro.cancruz mariñ.vstuz conculas marinas vstas salẽ vstuz cuz melle boracez nitruz figulũ viridem cũ panno spumam maris nitruz smirri.i.seubedigi pumicẽ ordeuz vstu:tñ non est fricanduz cuz eis ad tedium eo qđ dissipãt abstersionem dentiũ:⁊ i asperãt ⁊ inde erit generatio cauatõis ⁊ sorditiei. Medicamina ẽt acuta in asperãt dentes ⁊ inde generãt sordities ideo nõ est insistendũ vt in asperent eo qđ inficiunt ⁊ cauant velociter. Medicamina ⁊ fricatiões acuta nocent extremitati subtili gingiue cõtinuate cũ dentibus eo qđ i extremitatibus gingiue est humiditas nãlis viscosa ⁊ adhesiua ⁊ occurrit ei adherendũ eã cũ dentibus:medicamina võ acuta dissipant hmõi humiditatez ⁊ inde separat gingiua a dentibus. ¶ Dixit ꝙ ꝓhibet cauationẽ dentiũ inunctio dẽtiuz cuz oleo penes dormitũ. Si võ fuerit ibi frigor inunctio fiat cũ oleo nardino:sinautẽ cũ oleo ro. Si võ fuerit nec frigor nec calor fiat inunctio cũ vtroqz oleo. Expedit ẽt vt añ inunctionẽ fricent dentes cũ melle donec mundificent:deinde inũctio fiat eis interius ⁊ exterius cũ oleis supra dict.

¶ Dentifrigiũ ad mũdificãdũ ⁊ dissipandũ cauationẽ dentiuz. ℞.vitreoli vsti ptes.viij.pumicis vste.iiij.salis cũ melle vsto.iij.terant ⁊ extrahãtur per epidetũ ⁊ isistẽdũ est cũ eo.

? ¶ Accidit quoqz dẽtibus corrosio ⁊ fricatio ex humiditatibus acutis emanantibꝰ ad eos ⁊ insistendũ est cũ medicinis desiccatiuis:si võ supfluitas fuerit nimia vltra modũ opus est ad purgãdũ caput cũ gargarismate masticatõibus ⁊ sublimatiõibus. Si võ supfluitas pcedens fuerit ad caput ex toto corpore purgãdũ est totũ corpus aut p lassatõez aut per minutõez aut cũ vtraqz ⁊ regẽdus est patiẽs regimie gñanti bonũ sanguinẽ absqz acuitate passio quoqz hmõi indiget rebus vehemẽtis desiccatiõis ⁊ dissolutionis sicut cortices draguntee terbẽtina amigđ.amare nigella pipere zinziber borace pice liqda melle galbão opopõaco piretro myrrha assa fetida ãgedã alleo sale sulfure lacte titimali:⁊ corticibꝰ radicũ capparis ⁊ rebus cũ quaꝝ desiccatiõe sit stipticitas vehemẽs sicut galla giũsimiac.vitreolo ⁊ alumine.hmõi qqz medicine igrediẽtes cauationẽ dentiũ cũ fuerit supra dẽtes valẽt nimis eo ꝙ desiccãt supfluitatẽ gñantẽ cauatõez ⁊ mundificãt ⁊ mitigãt dolorẽ. ¶ Si võ corrosio fuerit intẽsa ps ipsaꝝ medicinaꝝ ꝯfringet eos ⁊ eradicabit absqz dolore vt piretrũ distemperatũ cũ aceto per.xl.dies:deide trituz ⁊ positũ sup molã corrosaz:aut lac titimali cũ farina lupinorũ distemperatũ ⁊ positũ sup eaz aut vitreolũ ru.cũ radice cucumeris asinini sulfure ⁊ stafisagria distemperatũ ⁊ positũ sup eã.vnde cuz hmõi cura fuerit est apponẽdũ ꝑus aliis dẽtibus de cera liquefacta. Dico ꝙ nõ nocet eis. Illiniendũ est postea qualz die donec eradicabitur qm̃ nõ ẽ cura denti corroso nimis bona eradicatio. ¶ Si võ fuerit corrosio nõ nimia insistendũ est cuz eo ꝙ est stipticũ ⁊ dissolutiuz sicut licium aloe mirtuz ⁊ oleum nardinum ⁊ similibus.

¶ Accidit quoqz dentibꝰ fricatio ⁊ ruptio ex acuitate:⁊ curandi sunt ad solidandum ⁊ confortandum cũ stiptice.

LL ¶ Sed gingiue accidit dolor vehemẽs qñ apatur ⁊ inde mitigat. ℞.olei ro.puri.℥.iij.mastic.ʒ.iij.terant in oleo ⁊ coquãtur cũ ipso tepido lauãduz est os:⁊ inde dolor mitigabit accidens ex apate partiũ oiuz carnis eo ꝙ expellit supfluitatẽ moderate ⁊ dissoluit absqz impunctõe.oleũ quoqz mirtinũ ⁊ aloe cum melle ⁊ vino in quo coquant rose faciunt silr ad idez. ¶ Dixit hic peccãt medici qm̃ insistunt cuz rebus vehemẽtis stipticitatis excitãtibꝰ dolorẽ eo ꝙ horribiles sunt mẽbris hmõi nimia ipressione. vnde expeditur curet hmõi membruz cuz rebus expulsiuis moderate ⁊ dissolutiuis añ. paruz vt mollificẽt ⁊ dolorem mitigent prout prediximus.

LL ¶ Accidit quoqz gingiue humiditas ꝙ inde moll. fit vnde insistenduz est cuz rebus desiccatiuis ⁊ restringẽtibus eã sicut decoctione balaustie cũ aceto ad lauanduz os cũ ea aut cũ illinitione aluminis scissi.cũ melle aceto sale sal armoniaco. ⁊ mastice.⁊ si mixta fuerit cũ eis stafisagria satis valet ẽt lauanduz est os cuz vino in quo coctuz fuerit foliuz prunoꝝ: aut cuz aqua oliuaruz salitaꝝ. ¶ Dixit ꝙ restringũt gingiuaz myrrha mẽtastruz silurez vstuz. ¶ Antiqui quoqz medici dixerũt ꝙ lac asininũ restringit gingiuã ⁊ non est expertuz penes me.ignoro quoqz qua virtute hoc valeat opari.

MM ¶ Fluit quoqz de gingiua sanguis quãdoqz ⁊ ꝙ efficacius sit ad curaz est retentio succi plãtaginis in ore ⁊ lauatio ipsius cum aceto postea.

II ¶ Ad vlcera in gingiua ꝙ efficacius eius sit vt cũ litio mixto cũ melle illiniant ꝙ si fuerit cũ vlceribus putrefactio curanda sunt cũ cicere imperatoris succo ⁊ sauina sicca terantur ⁊ mixta cum melle de eo illiniendum est super eam.

LL ¶ Ad cõstringendũ gingiuã. Inferius scribunt dentifrigia ad stringẽdã gingiuã ⁊ bonũ facit odorẽ in ore. ℞.masticis xiloaloe folii sauine:⁊ balaustie ptẽ congruaz ⁊ sumac ⁊ expedit vt in huius dispositione ponãtur res calefactiue ⁊ infrigidatiue iuxta ꝙ opus fuerit.

II ¶ Accidit quoqz gingiue ꝙ restricta sit caro eius vnde ad generandũ carnẽ in ea. ℞.thus masculinũ aristologiã sanguinẽ dra.yreos orobum ⁊ cum melle distemperanda sunt.

¶ Medicina ad generandũ carnẽ gingiue. ℞.farine orobi ʒ.x.distempera cũ melle.⁊ inde fiat pastillus ⁊ ponat sup nouum figuli vas sup carbones donec quasi cõburat ⁊ cõteri valeat. aut ponatur i fornace sup tegulã donec bñ coquat: deinde terat ⁊ cũ eo misceant sanguis dra.ʒ.iiij.thuris masculini silr yreos Aristol.ro.añ.ʒ.ij.terant oĩa ⁊ de puluere imponendũ est gingiue ⁊ lauandũ est os ante ⁊ post cũ aceto sqllitico ⁊ illiniẽda est postea gigiua cũ melle solo. ¶ Ad mũdificandũ gingiuã dixit ꝙ mel efficax ⁊ laudabile est ad curã dentiũ ⁊ gigiue eo ꝙ mundificat gingiuã ⁊ dentes abstergit eos moderate non vt vide accidit abstersio neqz asperitas gñat ẽt carnẽ gingiue ⁊ cõseruat dentes: vñ leuius est ⁊ facilius ad curã eiꝰ. Quidã quoqz existimant mel mollez facere gingiuã ⁊ nõ est ita:ꝫ restringit eo ꝙ desiccatiuuz est in secũdo gradu ⁊ cũ eo est acuitas ⁊ abstersio vehemẽs ¶ Dixit ꝙ sal ⁊ zuccaruz seqntur vestigia mellis eo ꝙ cuz asperitate eius corrodit sorditiẽ dentiũ ⁊ eos abstergit. Si võ tritũ fuerit zuccarũ albũ ⁊ mixtũ fuerit cum melle medicamen erit inde congruũ ad abstergendum ⁊ albificandum dentes eo ꝙ mundificat gingiuã ⁊ eam restringit.

AA ¶ De anathomia ossiuz dixit Gal. qđ dẽtes iter alia ossa sensibiles sũt manifeste eo ꝙ suscipiũt dẽtes neruos a cerebro.

EE ¶ De questionibus filii mesue ꝙ sal confert stupori dentiuz nimis eo ꝙ est cõtrariuz acetositati stupefacienti dentes.

⁊ ¶ Draducus. ℞.colloquintide aur.pond.ij.cicute aur.ponde.iiij.bulliant in aceto vini ⁊ laudandũ est os cũ eo ad dolorem dentium ⁊ expertũ est:⁊ ꝓdest ad id.ꝙ coquãtur sqnãtũ yreos nux cypssi i vino potẽti ⁊ decoctio detineat i ore

ꝝ ¶ Filius Sera.ad dentes liuidos ⁊ nigros. Succũ vstuz ad ℥.iiij.pip ad.ʒ.iiij.amomũ.iij.foliuz indum.ʒ.ij.gipsum vstuz viij.terantur ⁊ insistendum est cuz eis expellit materiã corrumpentem ⁊ denigrantem dentes.

⁊ ? ¶ Ad corrosionẽ mole.imponẽdum est denti de succo muscato optimo eo ꝙ mitigat dolorẽ ⁊ prohibet corrosionez ⁊ imponendũ est denti de succo myrrhe ⁊ sauina eo ꝙ desiccant vehemẽter ⁊ prohibent dolorẽ ⁊ bonũ faciunt saporẽ. Dico dentifrigiũ mitigãs dolorẽ dentiũ ⁊ bonũ faciens os dignuz ad reges. ℞.vel zuccari succi. myrrhe sauine.spice. nuc.cypssi.⁊ piretri partẽ cõgruã terãtur ⁊ de eis fricent dẽtes vehemẽter ⁊ detineãtur in ore eo ꝙ mitigãt dolorẽ cõfortãt ⁊ ꝓhibet ne reumata fluãt ad dentes. ¶ Dixit medicamẽ bonũ ad dolorẽ dẽtiũ piretrũ cortices radicũ cappar. nuc.cypressi coquãtur in aceto potentissimo ⁊ inde lauandũ est os ⁊ retinendum est ẽt in ore spacio longo aut coquant Aristol.longa.⁊ cortices draguntee ⁊ pellis serpẽtis eo ꝙ decoctio ipsorum desiccãt vehementer.

LL ¶ Dixit ꝙ si gingiua restringi nõ poterit vlla cura: ⁊ dentes fuerint in ea mobiles cauteriuz faciẽdum in radicibꝰ eius ⁊ restringenda est cũ cathena aurea vel cauterio aureo.

EE ¶ Stupor dentium si fuerit ex causa stiptica ⁊ acida aut erit ex flegmate acio in stomaco aut de cibis acidis vnde insistẽdum est stupori accidenti ex nutricationibus acidis cũ masticatione apii nucũ ⁊ auellane ⁊ detentione olei spacio lõgo in ore ⁊ masticatione cere ⁊ visci. ¶ Dixit ꝙ illiniẽdi sũt dentes cum Aristol.lon.⁊ baccis lauri.assa fetida lacte laureole ⁊ squilla. ¶ Dico ꝙ hmõi cura valz ad dissipandum quod in dente fuerit.

⁊ ¶ Dico iuxta ꝙ vidit. Gal. facere medicamen bonũ ad dolo

rem intensum dentium ⁊ diuturnū. ℞. mentastri sicci: costi piretri myrrhe zinziberis ciperi spice sauine stafisagrie par tez cōgruā terant bene ⁊ cum eis fricentur dentes vehemē ter cū extremitate vtraqȝ digiti nec degluciātur q̄m satis ꝓ sunt. ¶ Dico expertus sū ⁊ inueni qđ defectus dentis fac dolore dentes anteriores eius dolor quoqȝ erit frigidus eo ꝙ dens refrigidatus est aut neruus. vnde insistendum est ad calefaciēdū cū appositione vitelli oui assati calidi. alio modo ad desiccādū dentes absqȝ calitate. ℞. acatie balau stie spodij rosaꝝ ⁊ aluis ꝑtē cōgruā terātur ⁊ cū eis fricenē. ¶ Calikidon bonum ad corrosionem nimis. ℞. acatie. ℥. xij. vtriusqȝ arsenici. ℥. xij. equaliter calcis viue. ℥. viij. aluminis. ℥. vi. terantur ⁊ de eis fiant trocisci cum aceto ⁊ reseruandi sunt ad necessitatem.

¶ Ad dolorē dentis sabonis medicamē exptū. ℞. piperis. x. piretri stafisagrie. ʒʒ. an̄. iiij. boraci armenici. vi. terāt bn̄. ⁊ de eis fricandi sūt dentes ⁊ gingiue. eo qđ valet ad dolorē dē tiū. ¶ De libro extraneo ad pulsationē absqȝ apāte calō. Sinapis terat ⁊ apponat radicibꝰ dentiū eo qđ valz nimis ⁊ mirabilr. ¶ De qōnibus epidimie de. iiij. capitulo. vi. lib. ꝙ si dolores dentiū accidentes fuerint ex mā subtili fluēti ad eos ex superioribꝰ curandi sunt cum regimine ꝓhibitiuo ne apātizentur gingiue. videlicet ꝑ purgationē ⁊ per cōfor tationem eorum per res subtiles moderate.

¶ Si vero in eis fuerit apā insistendū est cū rebus humidis ⁊ acutis quibus purgatur mā absqȝ impunctione nisi miti gatus fuerit. ⁊ inde acciderit in sonietas insistēdum est cum narcoticis vbi quoqȝ mitigatus fuerit insistendū est ad era dicandū cām hoc operantē. vnde apponendū est eis subti liter de pipere piretro ⁊ fece combusta ⁊ euforbio.

¶ Dico sicut vidi qđ dolor in dente si fuerit ex gingiua apā tizata insistendum est cū minutiōe ⁊ cū rebus ꝓhibitiuis nō inasperātibus: ⁊ qn̄qȝ fit in corpore dentis: qn̄qȝ in nerno si stenti sub dente. ¶ Gal. v̄o manifestat signum huius signū est quod sentit in corpore dentis dolor vsqȝ ad extremita tem eius. Si v̄o fuerit in neruo sentitur dolor suffundatiuus ⁊ in eo erit quasi stupor ⁊ dolent secū mandibule. Si v̄o se cum doluerint mandibule ⁊ gingiua fuerit absqȝ apāte do lor erit ex extensione nerui ⁊ indigent medicinis vehemēter nimis sicut cōpositione mentastri ⁊ piretri cū aceto ⁊ insi stendum est cura huius in fine negotij: tn̄ in principio nō: ꝫ cum ꝓhibitiuis cum galla ⁊ aceto ⁊ considerandum est suꝑ tp̄s doloris si gingiua fuerit apātizata an non. Cura quoqȝ alioꝝ modoꝝ vna est. vnde cum considerādum fuerit super hmōi passiones si fuerint significatiōis apātis in radice dē tiū aut in gingiua insistēdū est cū ꝓhibitiuis. Si v̄o fuerit in gingiua cum oleo ro. tepido ⁊ mastice. Si vero fuerit in ra dice dentiū cum galla ⁊ aceto: ⁊ postea cū rebꝰ dissolutiuis: ꝫ in principio cum vino calefacto: ꝫ in secūdo cū piretro ⁊ mentastro cū aceto. Si vero dolor fuerit ex humoribꝰ gros sis aut aere flatiuo insistendū est cum epithimatibꝰ ⁊ tyria ca fame ⁊ purgatiōe. ¶ Medicamen ad dolorē vulgarem ℞. apij vel opij myrrhe. ⁊ piperis partē congruā terātur ⁊ distemperent cum melle: ⁊ illiniendi sunt dentes ex eis do lentes ⁊ detinendū est de eis in ore. Si vero dentes dolue rint ex potu cause vel rei fride apponēdū est eis de vitellis ouorū calidis nimis nec est accipiendū de cibis calidis nisi dolor fuerit mitigatus ⁊ fricādi de ierapigra: sinautē frican di sunt cū tyriaca. ¶ Filius talitus. Si dolor fuerit vehemēs dādū est patienti in potū de filonio. ⁊ detinēdū est de eo mo re ad dormiendū. ⁊ dormiēdo dolor dirigit ⁊ mitigatur.

¶ Dico ꝙ si dolor fuerit in dente ⁊ in gingiua sistente cū eo apāte calido fiāt inunctio ⁊ purgatio ⁊ lauatio oris cū rebꝰ nō nimie stipticitatis cū mollificatiōe situs cū oleo ro. ⁊ sa licibus. ⁊ adherēdū est eis de rosis lenticulis spodio semine rose ⁊ camphora bene tritis nec est vtendū aceto nec rebus vehementis stipticitatis ⁊ acuitatis. Si v̄o plus vehemēs fuerit dolor lauādū est os cū aqua calā ⁊ epithimande sunt mandibule. Si v̄o plus vehemens fuerit dolor dādū est ei de opio in quātitate dauich. ij. ꝑ aliquos dies eo quod in de dolor mitigabit ⁊ apā digeret. ¶ Si v̄o dolor fuerit abs qȝ apāte ex frigore insistendum est ei cū aceto in quo cocte fuerint res acute: deinde cū illinitiōe cū pipere ⁊ similibꝰ: ⁊ dimittēda est nutricatio donec mitigat ⁊ accipiat in potum de vino nō lymphato ⁊ multipliciter vtat gargarismate: de inde fricatiōe cū pipere ⁊ iera. ¶ Dixit ad apā gingiue inol uendū est de lana suꝑ caput alicuius pene. ⁊ infusū in oleo calefacto ponat suꝑ dentē eo qđ mitigat dolorē ⁊ dissipat velociter. ¶ Saber nisi dolor mitigatus fuerit aliqua medi cina accipiēdū est de maiorana ⁊ cicuta ⁊ bulliende sunt in oleo ⁊ calefactis duabus acubꝰ magnis ⁊ longis: quaꝝ ca put sit tortuosū infundēda sunt ipsoꝝ capita in ipso oleo ⁊ imponēda ori ⁊ apponenda super molam dolentē sexies ad modū cauterij: vnde dolor mitigabit statī. ¶ Dico ad mi tigādū dolorē statim. ℞. catāgi. i. facula. i. spēs solatri radi ces ipsius ⁊ folia elleboꝝ albū ⁊ stafisagria sitarig. i. tapsia piretrū piper cōdisiū succū ciperū spica Aristo. lon. sgnā tum pulpe colloqntide ⁊ radix capparis bn̄ teranē: ⁊ de eis adherendū est radicibus dentiū dolentiū solūmō: ita tn̄ ꝙ nō descendat de eis aliqđ ad ventrē: ꝫ semꝑ reijciēda est sa liua oris tādem studio vigilanti adherēdū est cū eis de eo multiplr eo ꝙ dolor mitigabit gn̄atus ex humore grosso ⁊ frigido. sed melius est ꝙ lauetur os vice qualz cū aceto po tentissimo in quo cocta fuerint piretrū tapsia ⁊ mitigabitur statiz: tn̄ dēs frangeē qđ est ꝑfecte siccatōis. ¶ Oleū valēs ad apā gingiue oleum ro. in quo coquantur spica rose sicce ⁊ mastix impositum ori valeat nimis.

¶ Lauatio mirabilis ad dolorē dentiū coquātur in aceto elleborum album condisium piretrū tapsia inda ⁊ de ea la uandum est os ac detinēdū in ore. ¶ De particularibꝰ me dicinis. Gal. pix liquida mitigat dolorē dentis corrosi stilla ta suꝑ ipsum. ¶ Dico illiniendi sunt dentes dolentes ex fri giditate cū pice liqda calefacta plurice ⁊ mitigabit dolor aut cum oleo sinapis. ¶ Gal. nō est aliqua medicina calida desiccatiua sicut ē cinamomū licet nō sit vehemētis calefa ctionis. ¶ Dico huius cura valēs est nimis ad dolorē mo le aut in fricatōe aut in masticatōe aut in appositōe. ¶ Ga. radix galbani ⁊ radis sucabe coquanē in aqua ⁊ cū eis la uetur os. ¶ Ad mundificationē dentiū aristol. ro. mundat dentē infectū ⁊ mitigat dolorē accidentē ex aere grosso vl ex ventositate ⁊ humore grosso. ¶ Radix plantaginis coq̄ tur in aqua ⁊ cū ea lauetur os: etiā masticata valet ad do lorē dentiū. ¶ Dico hoc desiccat ⁊ infrigidat vnde insistē dum est cum ea cū dolor fuerit ex caliditate. ¶ Sparagus radix ipsius ⁊ semen valent ad dolorē dentis eo ꝙ desiccāt vehemēter absqȝ calefactione hoc quoqȝ satis est necessa rium dentibus proprie cacangi radices ⁊ folia siccata trita curant dentem dolentē: sed ipsum frangūt eo ꝙ desiccant vehemētur. ¶ Gal. oleū masticinū ⁊ oleū sisaminū viride ⁊ oleū sqnāti. semoti qđlz ipoꝝ dissoluit cū nimia stipticitate.

¶ Dico ꝙ hec sunt valentia nimis ad apostema gingiue.

¶ Cortex radicis capparis attrahit multū flegma: ideo ꝓ dest denti dolenti in masticatiōe ⁊ in gargarismate per de coctionē ipsius qn̄qȝ cū vino quādoqȝ cum aceto: iuxta ꝙ opus fuerint ad curandum. ꝙ si dens eradicādus est cū cor rosus fuerit adimplende sunt corrosiōes pice liqda pluries: ⁊ frangetur. Succus fructus celsi: ⁊ sapa eius valent ad do lorē gingiue eo ꝙ restringunt moderate. ¶ Cortices arbo ris soffere. i. populi cum perfecta ipaꝝ desiccatione curāt dentē dolentē cocte in aceto: ⁊ de eo lauādū est os. ¶ Ra dix piretri. mitigat dolorē dentes accidentē ex frigiditate. Radix titimali coquat in aceto: ⁊ cum eo lauandū est os lac quoqȝ eius instillatum in dente corroso ipsum curat ⁊ fran git. vene citrine masticate valent ad dolorem dentis.

¶ Ad ortum dentiū: ⁊ apostema. butyrum coctū tepide ap positum gingiue pluries. leuē facit ortum dentiū infantiū ⁊ valet ad apostema earum. ¶ Butyrum coctum maturat oīa apāta in ore qn̄ cessabit emanatio ipsorum ⁊ dolor miti gatur. ¶ Cerebrum leporis assatum: ⁊ comestū prodest in fantibus ad ortum dentium sicut mel ⁊ butyrum.

¶ Dyascor. cortices pini coquātur in aceto postq̄ fuerit tri te. ⁊ de eo lauetur os tepide eo ꝙ valent ad dolorē dentis. ¶ Aspaltū calefactū appositum mitigat dolorē. Decoctio foliorum tamarisci cum vino mitigat dolorē dentis. Galla. imatura teratur ⁊ de ea imponat denti ꝑforato mitigat do lorē eius. Decoctio corticum celsi valet ad idem. Et gum ma celsi valet ad idem. Et sic fiat fodendus est locus vbi ra dices arboris apparent: ⁊ flobotomādo sunt postea super ponatur eis vas: ⁊ de eis stillabitur aqua in vase: ⁊ ligabitur in gummi. ¶ Dyascor. radix acetose cocta in vino facit ad idē. decoctio sparagi: ⁊ seminis eius facit ad idē. Decoctio allei cum thur. ⁊ ligno vnctuoso pini facit ad idem. Fructus

cappariscoctus in aceto ⁊ positus in ore facit ad idē. Tapsia tenera suspensa in collo patientis valet ad idē. Vazchimik masticatū valet ad idē. Decoctio ysopi valz ad idē. Decoctio piretri valet ad idez. Decoctio nigell. facit ad idem. qñ cū eo fuerit lignū vnctuosuz pini.

DD ¶ Dico nō video ita bonū ad eradicādum dentē sicut acetuz vnde illiniēdus est dens cū fece aceti assa fetida imposita denti pforato: ⁊ mixta cum thur. ⁊ apposita panno lineo: deinde apposita denti dolēti facit idē: ⁊ qñqz cum ea coquitur ysopus cū ficubus de eis lauet os. Folia arboris que dicitur angedon faciūt ad idē. Radices maluauisci coquātur ⁊ de eis lauetur os ⁊ in ore detineatur: q: ad idem faciunt.

FF ¶ Anyasius. si dētes infantiuz nonduz fuerint orti illiniēda est gingiua de butyro cum melle: ⁊ egredietur absqz dolore.

? ¶ Misib. tamariscus valet ad corrosionem dentis.

FF ¶ Judeus illinienda est gingiua infantium ante ortum dentiuz cum butyro: ⁊ apponatur ei de ysopo trita: ⁊ fricanda ē cum eo: quoniam valet. ¶ Fallaba. si datur de caulibus in cibum infantibus leuis erit ortus dentium eis.

HH ¶ Judeus porrum pprie corrūpit dentes ⁊ gingiuā. ¶ Damascenus ⁊ misib. de his que prohibēt corrosionez dentiū. myrrha phibz ne dens corrodat cū imposita fuerit ei: eo q pfecte desiccat cū pauca calefactiōe vnde insistendū est cū ea. ¶ Ebuz dixit. auellana ida sicca assa nimis vz ad dētes.

⁊ ¶ Filius masuy. fricandi sunt dentes cū aloe ⁊ eorum mitigabitur dolor frigidus. ¶ Dico medicamē mitigās dolorē dentis. ℞. castorei. myrrhe piperis. asse fetide. piretri. zinziber. sinap. aristologie partem congruam terantur: ⁊ distemperētur cum melle zinziber: ⁊ fricandi sunt dentes cum eo cum opus fuerit: ⁊ gingiua ⁊ q̄z pluries.

EE ¶ De. 5. li. humorum. accit stupor dētib⁹ ex cibis stupefaciētib⁹.

⁊ LL ¶ Dico q si dolor fuerit ex frigiditate fricāda est radix dentis cum digito cum panno grosso bene interius ⁊ exterius: deinde insistendū est cum medicaminibus hmōi apponendis interius ⁊ exterius spacio dimidie hore. ℞. piperis. piretri. euforbij: ⁊ nitri ptis. eq̄lis: ⁊ cura mirabilis ē. ¶ Si vero fuerit ex caliditate: ⁊ etiā fuerit apā in gingiua insistendum est cum minutione: ⁊ ventosis ⁊ detentiōe aceti in ore. Acetum quoqz nimis nocet denti ex frigiditate. Post minutōez quoqz. ℞. maluauisci camomille fenugreci seminis lini partez cōgruam: ⁊ cum eis fiat emplm cum decoctione aneti ⁊ oleo eis ⁊ apponat mandibulis postq̄z epithimāde fuerint. qm dispō eius in ei⁹ cura diuersa est magis quā in alijs mēbris vt mā effluat foras. qm qñ apostematizantur mādibule inde dolor mitigabitur statim. ¶ Dico nulla cura melior est detentione niuis in vltimitate frigida in ore donec congelent dentes: qm dolor in primo augmentando statiz mitigatur. ¶ Ad dolorē dentiū de apostemate in gingiuis. ℞. ceruse cerungie vue passe vetuste cum oleo rosarum liuidaruz cocta detineat in ore: qm mirabile est. ¶ Dico q quidā passus est dolorē vehementē dentiū: ⁊ calefaciens epithimās mandibulis ei⁹ freq̄nter rebus calidis donec rubea fuerint. oleuz calefactum super dentē dolentez instillaui multotiēs dādo sibi ad mordēdū vel comedēdū de mollica panis calidi egredientis statiz de fornace per dentem huius. ⁊ inde apatizate sūt mādibule ⁊ stati mitigatus fuit dolor. ēt mādibulas alterius patiētis epithimaui cū emplo facto de semine lini fenugreco aneto ⁊ camomilla: ⁊ qñqz illimui eas cuz oleo castoreo ⁊ euforbio: ⁊ de ipso fricui radices dentium.

DD ¶ Medicamen ad eradicandū dentē leuiter. ℞. piretri. colloquintide. anijole anabule titimali. boracis. ranule. venarum citrinarum. corticuz celsi. arsenici citrini corticum capparis seminis vrtice abrotani bdelli ⁊ asse fetide.

⁊ LL ¶ Dico sicut est in meamyr. si quis cōquestus fuerit dolorez dentiuz pati cōsiderāduz est si gingiua apatizata fuerit. qm plures medici ignorant differre inter dolorē dentiū: ⁊ gingiue apatizate. Si vō apā fuerit in gingiua tādē dolor erit in dente. ¶ Dixit q in maiori parte dolor eidē accidit ex superfluitate nutricatōis eius. vnde insistēdū est cū reb⁹ solutiuis vehemēter ⁊ fame. qm nutricatio duz neruus sit viscosus. ⁊ frigidus nociua est. vnde valet ad hoc caliditas subtilis siccitas diuisiua: ⁊ extenuatiua summe dispōnis dentis. ¶ Si vero dolor non fuerit ex parte gingiuarū curandus est cuz rebus vehementis calefactionis: ⁊ diuisionis ⁊ proprie cuz rebus attractiuis flegmaticis vt pulpa colloquintide cētaurea elleboro albo: ⁊ similibus. vnde inde nō sunt eradicādi dentes ex cōmotione ipsorū ob largitatez radicum ipsoruz eo q neruus cōtinuatus eis molle fit: sed curādi sunt cū rebus stipticis: tamē cuz eis comparande res calefactiue: qm opus est. ¶ Dixit q dentes quādoqz dolent ex potu frigido: ⁊ cibis frigidis tandem dolor erit ex mala complexione frigida absqz materia. vnde insistendū tādem est ad calefaciendum ad epithimādum fricandum tenēdum in ore. de rebus calefactiuis. ¶ Si vero dolor fuerit ex mala cōplexione frigida cū materia manāte: aut ex capite: aut ex toto corpore tunc insistendū est cuz purgatione corporis: ⁊ capitis: ⁊ proprie cum masticatiōibus solutiuis ⁊ calefactiuis: ⁊ fricationibus ad vtrāqz causam facientibus. ¶ Misib. cibus quoqz ⁊ pot⁹ vehemēter calidi siue vehemēter frigidi nociui sunt dentibus. ¶ Dixit q implendū est foramē dentiū ex myrrha cum mastice aut storace. Si vero in gingiua nō fuerit apostema ⁊ dolor fuerit nocens nimis insistendū est cuz rebus nimis calidis sicut pipere euforbio: ⁊ epithimatōe ex cera cum sale: ⁊ implendū est foramē corrosionis assa fetida ⁊ statiz mitigabitur dolor. ¶ Calikdicon mirabile si de aceto in vase fictili nouo duo rotuli ponantur: ⁊ in eo infundantur tres colloquitide trite ⁊ vas obturato capite in fornace ponatur: ⁊ spacio vnius noctis ibidem dimittatur postq̄z extractum fuerit ex fornace cum fuerit infrigidatuz distemperandum est in ipso aceto de arsenico rubeo in parte vna. calce viua. in partē. ij. bene tritis: ⁊ de eis fiant trocisci: ⁊ cū op⁹ fuerit cū eis fricandū est eo q duram faciunt gingiuam ⁊ solidam: tamē ter in anno fricandū est cum eis. lauanduz quoqz est os postea cum aceto squillitico: ⁊ inungendi sunt dentes penes dormitum ad leniendum eos. vnde euitanduz est de rebus eos exasperantibus. ¶ Dico q insistendum ē ad abstergēdū cū tali eo q lenit mūdificat ⁊ abstergit. ¶ Experimentum dico ad dolorē dentiuz. ℞. galle aluminis sal. armoniaci piretri. añ. partē. i. terantur ⁊ distemperent cum pice liqda: ⁊ reseruandū est: ⁊ cū opus fuerit fricādū ē cū eo: ⁊ iplendū foramē: ⁊ apponendū cū bōbicino: ⁊ mordicādū.

DD ¶ De naturalibus lac celsi distemperatum cū thure: ⁊ adhesum radici dentis per horaz eradicat dentē. ¶ Medicamē mirabile. Far ordei tritum: ⁊ distemperatū cum melle ⁊ pice liquida parum fiant vltra vel iuxta ignez pastilli: ⁊ inuoluti cum carta bombicina tegule fornacis apponātur: ⁊ cū denigratum fuerit in colore extrahatur terat ⁊ misceatur cuz eo de xiloaloe balaustia corticibus granatorum cipero ⁊ sale. añ. x. ⁊ fricandum est cum eo ⁊ sic comburendū est ordeum.

EE ¶ Dico q si dentes cito congelantur euitare debet niuē acetum acidum: ⁊ stipticū: ⁊ fricandū est cum melle: ⁊ mordēdū est. zuccarum: ⁊ amigdal. ⁊ nargil. proprie: ⁊ cibaria vnctuosa cum fuerint calida ⁊ bibendum de vino nō lymphato.

LL ¶ Gabriel filius maginsui. ℞. farine ordei sal. ⁊ paste. añ. partem. i. temperentur cuz melle. ⁊ distemperentur cū decoctione vini stiptici: ⁊ pice liqda vltra marina: ⁊ de eis fiat pastillus: ⁊ appositus tegule in fornace cōburat: deīde terat: ⁊ distemperet cuz oleo in quātitate. ʒ. xx. tamarisci. ciperi auellane inde. añ. ʒ. iiij. zinziber. ʒ. i. ⁊ cum opus fuerit fricandus est cum eo: quoniā restringit ⁊ abstergit: ⁊ bonū facit gustum.

DD ¶ Ad frāgenduz dentē corrosuz implendū est de assa fetida.

⁊ ¶ Ad mitigandum dolorem: ⁊ pulsationem vehementez insistendum est cum opio ⁊ phylonio.

? ¶ De dolore dentiū dixit Dyascor. q cornu ceruinum coquatur cum aceto ⁊ lauandum est os cuz eo: eo q mitigat dolorem molle. ⁊ combustio eius facit ad astringenduz dentem. ¶ Succus anagalici stillatus in nare diuerso parti dolenti mitigat dolorē dentis. ¶ Assa fetida mixta cum thure iponatur corrosioni dentis ⁊ illiniendum est cum ea: ⁊ posita super panno apponatur denti dolenti: ⁊ statim mitigabit dolor: ⁊ quando coquit cum ea origanum cum ficubus cū aceto temperato cum aqua lauandū est os cum eo: eo q ad dolorem facit. ¶ Decoctio radicum basilici cōis ad lauanduz os facit mirabiliter ad dolorē. decoctio radicum spine albe ad lauandum os facit mirabiliter ad dolorē. ¶ Gal. Dyas. iusquiamus: ⁊ semen coquantur in aceto: ⁊ lauandum est os cum eo: qm valet. Decoctio radicum disiorum quādo detinetur in ore facit ad dolorē. Opoponax positus corrosioni dentis facit ad dolorem. Cortices soffere cocte in aceto ad lauandum os faciunt ad dolorē. Cortices sparagi: ⁊ semen cocti in aceto ad os lauādū facit ad dolorē. ¶ Gal. ⁊ Dya. dixerunt q semen sparagi ⁊ radices valent ad dolorē den-

tium: eo q̄ desiccant absq̄ calefactione: ⁊ hoc necessarium ē proprie dentibus. Lauatio oris cum oleo ro. facit ad dolorem. ¶ Dyascor. oleum onphancinum detentum in ore confortat dentes. Gummi oliuastri siluestris ledens linguam impositum corrosioni dentis facit ad dolorē. Decoctio ysopi cum aceto ad lauandum os mitigat dolorem. Decoctio origani cum aceto ad lauandum os facit ad dolorem. Vitreolū rubeum surianū impositum corrosioni dentis facit ad dolorem. Si extrahit pulpa de colloquintida: ⁊ in ea impositum acetum: ⁊ igni lento apponatur ad lauandum os cum eo facit ad dolorem. Si coquatur cortices draguntee: vel cētaurее in vino ad lauandū os cum eo faciūt ad dolorē. ¶ Paulus q̄ cortex draguntee desiccatiua est nimis: vnde si coquatur in aceto ad lauandū os cum eo dissipat dolorē. Decotio radicum acetose cum vino facta ad lauādum os facit ad dolorem. Folia tamarisci cocta ad lauandū os faciunt ad dolorem. Folia tamarisci radices ⁊ cortices cocta in aceto aut in vino ad lauandum os faciunt ad dolorē. Radices titimali cocte in aceto ad lauandum os faciunt ad dolorē: ⁊ proprie dentis corrosi. Lac titimali fortius est vnde imponēdum est foramini dentis de eo: ⁊ statim obturandum est cum cera ne effluat sup gingiuā: ⁊ dentes: ⁊ vlceret eos statim vnde apponendū est dentibus de cera: ⁊ postea est imponendum de eo foramini dentis. ¶ Dyascor. radix apij siluestris suspensa collo patientis mitigat dolorē dentis: tamen inde frāgetur dens. Facula alleuiat dolorem dentis: tamen eū frangit eo q̄ desiccat vehemēter. ¶ Semen porrorum tritum ⁊ temperatum cum pice liquida ad fumigiū faciendum in ore dentibus in quibus sunt vermes mitigat dolorē ⁊ vermes expellit ex eis. ¶ Fructus capparis ⁊ cortices radicum eius cocti in aceto ad lauandum os faciunt ad dolorē. q̄ si morsum fecerit super radicem tenerā capparis facit ad dolorē. Cortices radicū capparis cocte: qn̄q̄ cum aceto: ⁊ qn̄q̄ cum vino ad lauādum os: ⁊ ad mordendū cum dentibus prout opus fuerit faciunt ad dolorem. Radix plantaginis cocta aut masticata facit ad dolorē. ¶ Dyascor. Gal. insistendū est cum ea in omnibus curis doloris dentiū ⁊ dandum est de radice ipsius patiēti ad masticādum: ⁊ coctum cum aqua ad os lauandum cum ea facit ad dolorē. Stafisagria cocta ad lauādū os cum ea facit ad dolorē. ¶ Ruffus sandaraca. i. vernix. valet ad dolorē dentis. Decoctio pirorum agrestium ad lauandum os valet ad dolorē ēt radix arboris eius simul cum eis faciunt idem. Decoctio liliorum siluestrium ad lauandū os idē facit eo q̄ ē stiptica solutia. ¶ Gal. Dyascor. gūmi sumach ipositum corrosioni facit ad dolorē. vene tinctorū masticate faciūt ad dolorem. Curma galle trita ⁊ iposita corrosioni facit ad dolorē. ¶ Gal. piretrum coctum ad lauandū os cum aceto facit ad dolorē. ¶ Dyascor. q̄ virtus eius est combustiua: ⁊ iō mitigat dolorē ex frigore. Radix facule faciētis dormire cocta: ⁊ detenta in ore facit ad idē cortices pini cocte in aceto ad lauandū os cum eo faciūt ad dolorē. ¶ Paulus aspaltū positū denti dolenti facit ad dolorē. Decoctio cucumeris asinini cū aceto facta ad lauādum os cum ea facit ad dolorē. Galbanū ipositum corrosioni dentis: ⁊ appositū denti facit ad dolorē. Pix liquida iposita corrosiōi facit ad dolorē: tn̄ inde dens frāgatur vn̄ lauandū est os cū aceto in quo temperata fuerit pix liquida. Radix tapsie suspensa collo patientis dolorē dentium: mitigat dolorem. Nigella cocta in aceto cum ligno pini vnctuoso: ad lauādū os facit ad dolorē. Folia cypressi trita bene. ⁊ cocta cum aceto ad lauādum os cum eo faciunt ad dolorē. Similiter si lignum eius frangatur ad minutum ⁊ coquatur in aceto ad lauandū os facit ad dolorem. Cortices arboris celsi ⁊ folia cocta: similiter faciunt ad dolorē. etiā gummi eius. Lac ficus impositū corrosiōi dentis facit ad dolorē. Decoctio allei facta cū ligno pini: ⁊ thure detenta in ore facit ad dolorē. Radix maluauisci cocta cum aceto ad lauandū os cum eo facit ad dolorē. Lumbrici terrei coquātur oleo ⁊ de eo instillandū est in aure diuersa pti dolenti: quoniā valet nimis. Ad dolorē dētis lauatio eris cum aceto: valet ad dolorem. ¶ Dyas. acetum est laudabile oībus doloribus dentiū. q̄ si dolor fuerit cum frigore cum fuerit calefactū lauandum est os cum eo. ¶ Filius mesue. Succus radicum affodilli stillatus in aure diuersa pti dolenti facit ad dolorem. Elleborum nigrum coctum in aceto ad lauādum os cum eo facit ad dolorē. ¶ Gal. vterq̄ elleborus facit ad dolorē ex desiccatiōe vehemēti eorum.

¶ Filius mesuy. ad corrosionē prohibendā imponatur corrosioni de pice liqda cum curma galle ⁊ semine porrorum postq̄ fuerint trita ⁊ distemperata cum ea. modo simili facit assa fetida. ¶ Ysaac ad corrosionem mole imponatur corrosioni de nigella trita cum aceto potentissimo.

¶ Si vero dolor fuerit ex frigore masticandū est de piretro ⁊ stafisagria ⁊ lauandū est os cum oxizachara: aut mellicrato in quo cocta fuerint mentastrum ⁊ origanum. Si vero dolor fuerit ex caliditate insistendum est cum aqua ro. sumach ⁊ aceto. Si vero in dentibus fuerit infrigidatio: miscendū est cum eis de frondibus lauri ⁊ baccis tritis equaliter. ¶ De summa abdus ad dolorē dentium. Elleborus niger coctus cum aceto ad os lauandū facit ad dolorē. Pentaphilon aut stafisagria cocta in aceto ⁊ detenta in ore: idem faciunt. Aut folia sofferet. i. populi: aut folia lauri: aut galla cocta in aceto ad detinendum in ore idem faciunt.

¶ De summa ad corrosionē ⁊ dolorē dētis: arsenicum rubeū tritum ⁊ distemperatū in oleo calefacto ⁊ instillatum in corrosiōe valet nimis. ¶ De libro megategni. castoreū ⁊ opiū fiant ad modū sciet cū vino dulci ⁊ cocto ⁊ de eo instilletur in corrosione dentis aut in aure partis eius ⁊ mitigabit dolor. ¶ De egritudinibus ⁊ accidentibus. Accidit dentibus fractura ex vehementi dominatione siccitatis. ¶ De epidimia dixit q̄ dolor dentium: aut fuerit ex apostemate: aut ex corrosione: aut ex caliditate vehementi: aut ex superfluitate descendenti ad eos de capite. ¶ Ad dentes corrosos. Curandi sunt vt non expellatur materia ex eis. Si vero curati sūt per res humidas ⁊ acutas ⁊ diuturnū vehemēter habeant dolorē: implendi sunt de pipere trito non cum molestia: quoniam molesta impletio dolorē instat ⁊ nocumentū. Si vero dolor fuerit intensus iplendi sūt de rebus narcoticis. ¶ Ruffus ad cōmune: q̄ si cōmotus dens fuerit sine mola cum dolore eradicandi sunt cum tēperātia. Si vero fuerit sine commotione nō sunt eradicādi quoniā forte inde accidet q̄ discooperiantur mandibule ⁊ putrefiāt ⁊ inde excitetur dolor vehemēs. ⁊ forte excitetur idē dolor vehemēs oculorum ⁊ gn̄atio putredinis ⁊ febris. Valz. n. ad dolorē dētis appō alnis sic ci ⁊ morsus eius cū dente: ⁊ qn̄ soluitur aliō ponatur loco eius. Si vero volueris q̄ nō soluatur velociter voluendū est in pāno subtili: ⁊ valet decoctio porrorum cum aceto: aut decoctio foliorum polij maioris: aut decoctio ligni pini vnctuosi. s. loci nodosi: aut decoctio stafisagrie cū vino: aut decoctio radicum mirti cum aceto: aut foliorum laureole piretri mētastri: decoctio videlicet ad epithimandum cum ea tepida. Gummi fucaron cum rutha ⁊ opoponace ⁊ assa fetida mixta cum pauco pipere apposita aut imposita valent ad dolorem.

¶ Ad corrosionē. Insistendū est cū lacte ficus: aut opij: aut arsenico cum cera aut stafisagria pipere gummi ⁊ cera confectis aut de lacte titimali mixto cum pice liquida: ⁊ euitandum est de pice liquida ne frangantur dentes: quoniā inde magnificatur nocumentum ⁊ dolor. ¶ Medicamen expertum. ℞. aluminis cum melle coquatur in vase eneo ⁊ de eo stilletur in dente corroso tepide ēt iplendus est de terbētina ⁊ folijs spine albe ⁊ folijs oliuarum distempatis cū terbentina. ¶ Bacnifach. iponatur denti corroso de assa fetida mixta cū cera vt non dissoluatur: ⁊ similiter de opoponaco.

¶ De meamyr. dens dolet in se eo q̄ quilibet dens hz neruum ⁊ dolente neruo dolet dens: ⁊ ideo mitigatur dolor: qn̄ eradicatur dens: quoniā non habebit neruus postea extensionem: ⁊ erit inde locus sibi per q̄d penetrat q̄d dissolutiuum est ei: quoniā medicamē erit proximum ei: sicut quoq̄ dens virescit ⁊ nigrescit: ita neruo accidit quasi apostema.

¶ Dixit q̄ si ex cōmotione naturali dentium dentes macrescunt vel marcescunt: ⁊ loca radicū ipsorum larga fiūt incurabilis erit passio: ⁊ hoc accidit decrepitis: tn̄ confortanda est gingiua solūmō vt confortata conseruet dētes. Passio enī huius similis flegmoni in toto corpore accidit iuuenibus.

¶ Tamen corrosio accidit ex humoribus malignis fluentibus ad eos. Si vero passio fuerit non nimia curanda est cū medicinis desiccatiuis. Si vero nimia purgandū est totum corpus. deinde caput. ¶ Dentes quoq̄ qui leuiter cōfringuntur ex humiditate ipsorum confortandi sūt rebus desiccatiuis ⁊ q virescūt cā humiditatis male similiter sunt curandi.

¶ Dixit Gal. q̄ si dolor fuerit in dēte absq̄ dolore gingiue possibile est q̄ dens doleat ⁊ neruus q sub radice ipsius est: vnde insistendū est cum rebus stipticis ⁊ solutiuis in tempo-

re ipsoruʒ ad confortandũ vel cuʒ fortioribus nimis: ⁊ ideo vtendum est aceto potentissimo. ¶ Dico ꝙ si dolor in dente fuerit stabilis in osse erit ⁊ expedit ꝙ cõprehendaẜ significatio de membris ad eligendã virtutẽ medicine. Si vero fuerit in neruo sistenti sub dente indiget medicina vehemẽti ad perforandũ dentẽ ⁊ gingiuam donec ad ea perueniat: vnde danduʒ est ad doloreʒ dentiuʒ de aceto in quo cocta fuerint piretrũ ⁊ pulpa colloquintide ad lauãduʒ os ꝗ̃ pluries cuʒ eo: ⁊ ad detinendũ in ore spacio longo: aut terenda est nigella aut pistanda ⁊ apponẽda denti dolẽti aut piper imponẽdus est corrosioni cuʒ galbano ⁊ melle ⁊ assa fetida aut nigella aut alleum aut galla distemperata cũ pice liquida. Si vero diuturnus fuerit dolor calefaciendũ est instrumẽtũ ferri ⁊ apponendũ dẽti dolẽti: ⁊ inde fiat isusceptibil' doloris. Ualet ad doloreʒ vehementẽ appositio mandibulis facta cum pannico calido: ⁊ denti cũ oleo calido: aut apponatur denti dolenti de cera ⁊ cere apponaẜ instrumẽtuʒ ferri calefactũ ꝗ̃ pluries. Si vero dolor fuerit publicus ꝑforãdus est dens cũ instrumẽto vtili ⁊ curandus est: qm̃ mitigabiẜ statim. ¶ Dixit Ruffus. ℞. alumẽ fissum ⁊ mixtũ cũ myrrha frica dentes qm̃ non corrodentur oĩno ⁊ ꝓhibet ne doleat gingiua. Qꝫ si inde districta fuerit vehemẽter gingiua insistenduʒ est postea cum melle: aut calefac nigellã suꝑ vas nouum fictile super ignem: deinde tere eam cum aceto potentissimo ⁊ imponenda est corrosioni: quoniaʒ cõseruat corrosionem ⁊ dolorem vt non augeantur.

AA ¶ Ad aptandos dentes. Significatur ꝙ ipsi suscipiunt superfluitates ex nigredine ipsoꝝ: qm̃ nõ susciperent superfluitatem nisi denigrarenẜ: ⁊ qñ eradicaẜ mola inferior longa fit mola superior opposita ei: vñ notuʒ sit ꝙ dentes nutriũtur frequẽter: vnde nõ incredibile est ꝙ eis accidat dolor.

⁊ ¶ Dixit ꝙ si dolor fuerit in gĩgiua nõ est eradicãdus dens: quoniaʒ inde dolor augebit. Si vero dolor fuerit in radice dẽtis eradicatio dẽtis alleuiabit dolorẽ: eo ꝙ neruus subsistens requiescit ex extensione ⁊ humor soluitur de facili ⁊ medicine ad eũ perueniũt ex proximitate. Si vero corrosio fuerit in dentibus nõ nimia medicine vehemẽtis desiccationis ad hoc faciũt. Si vero fuerit nimia purgãdum est totuʒ corpus: deinde caput: quoniã ex humore acuto erit.

? ¶ Medicine quoqʒ prohibẽtes corrosionẽ sũt galla vitreoluʒ: sal: nigella: piper: ʒinʒiber: boracum ⁊ similia.

AA ¶ De vehementi desiccatione ⁊ expedit vti medicinis frigidis ⁊ calidis prout opus fuerit passioni.

⁊ ¶ De dolore dẽtiũ. Athoriscus accipiaẜ de stercore lupino: ossa acuta ⁊ nisi fuerint acuta acuenẜ capita cũ cultello: vñ siquis dolorẽ passus fuerit in dente cuʒ ipso scarificet locũ dentis dum egrediatur sanguis ⁊ dolor mitigabitur statim. ¶ Dico sicut vidi ꝙ si dolor dẽtis fuerit diuturnus ⁊ nulla cura ei fuerit iuuatiua apponaẜ ei cauteriũ tali modo factũ: ita tñ calefiat nimis donec rubescat appone ipʒ semel loco masticationibus dentis ⁊ bis ex vtraqʒ parte dentis: ter siue quinges siue species ⁊ mitigabitur statim dolor: ⁊ de cetero nõ erit susceptibilis. Si vero graue fuerit cauteriuʒ super ipsuʒ confringetur ⁊ postea euelletur.

HH ¶ Tabri. nocet dentibus dulce: calidũ frigidum intensuʒ. n. frigidum post calidũ: ⁊ calidum post frigidum.

⁊ ¶ Dixit ꝙ si dolor fuerit itẽsus: ⁊ oĩs cura fuerit nociua fiat ei cauteriũ cũ istr̃o ferri cuiꝰ caput sit tortuosuʒ ⁊ subtile. Si v̑o fuerit corrosus appõe cauteriũ in loco corrosiõis aut circũcirca. ¶ Aarõ ꝙ si dolor fuerit in dẽtibꝰ ex frigore fricãdi sũt cũ melle ⁊ ʒinʒibere ⁊ silibꝰ donec calefiãt. ꝙ si fuerit ex siccitate fricãdi sũt cũ butyro ⁊ adipe anatino ⁊ silibꝰ. Si v̑o fuerit cũ hũiditate gargarisma faciẽdũ ẽ cũ aceto ⁊ sale. Si v̑o fuerit ex opilatõe insistẽdũ est cũ medicis subtilibꝰ vt collogntida: myrrha: borace ⁊ silibꝰ. ¶ Dico ꝙ dolor dẽtiũ ex frigore vocaẜ aqua dentiũ: ⁊ ex siccitate diciẜ cõgelatio. ¶ De libro perso ad dolorẽ dentis apponenduʒ est radicibus dentis de aqua camphore: quoniã est mirabilis.

LL BB ¶ Dyas. vinũ in q̃ coquaẜ folia mirti aut folia prunoꝝ dissipãt fluxũ reumatis ad gingiuã: ⁊ silr̃ decoctio prunoꝝ siluestriuʒ. ¶ Dixit. Gal. cornu ceruinũ vstũ restringit gingiuã. ¶ Dixit Dya. sqlla strigit gĩgiuã mollefactã. Semẽ ro. tritũ bñ cũ flore sistẽti cũ eo appositũ gĩgiue restriget eã: oleũ onfancinũ restrigit gingiuã detẽtũ in ore spacio lõgo. ¶ Dya. sal cũ quo ꝯdite sũt oliue facit ad molliciẽ gingiue ⁊ restringit dentes cõmotos inuoluaẜ suꝑ succũ de lana ⁊ infusuʒ in oleo oleastri siluestris calefacto imponaẜ gingiue: donec in albescat: qm̃ valet nimis. ¶ Dico ꝙ cura huiꝰ est ad modũ cauterij. ¶ Dyas. acetũ squilliticũ stringit gingiuaʒ ⁊ dẽtes cõmotos. ¶ Uitreolũ rubeum surianum stringit dentes gigiuam ⁊ molas commotos.

LL ¶ Liciuʒ valet ad doloreʒ gingiue. Dyas. citer imperatoris tritus ⁊ mixtus cũ melle valet ad doloreʒ gingiue. Fructus brionie. i. vitis siluestris mixtus cũ melle valet ad gingiuaʒ.

MM BB LL ¶ Erugo ferri viridis stringit gingiuã. Galla: fructus tamarisci: fructus brionie mixti cũ melle faciũt ad gingiuã ex qua manat sanguis. Amigdala tenera comesta cũ corticibus restringit ⁊ aptat gingiuã. Filius mesuey lac asininũ ad lauandũ os stringit dẽtes ⁊ gingiuã. Succus folioꝝ plantaginis stringit gingiuã sanguinolẽtã. ¶ Decoctio folioꝝ masticis facta cũ vino ad lauãdũ os stringit dẽtes cõmotos. Myrrha cocta cũ vino stringit dẽtes ⁊ gingiuã ad lauãdũ os cũ eo. Decoctio stafisagrie facta ad lauãdũ os cum ea dissipat humiditatẽ gingiue. Sal appositũ calĩn cũ ordeo trito mandibulis stringit gingiuam mollefactam. Aqua frigida ad lauandum os stringit gingiuam.

LL ¶ Es viride valet ad ap̃a gingiue ⁊ inflationem eius.

BB ¶ Nitruʒ mixtũ cũ pasta ⁊ coctũ in fornace valet ad restringendũ dentes. Sandarica. i. vernix melior est alijs ad restringendũ dentes cadẽtes. Aq̃ in qua infusuʒ fuerit sumach ad lauãdũ os cũ eo ꝯstringit gingiuã ⁊ dentes mobiles.

LL ¶ Filius masy. simuis. i. sendebegiũ sanat gingiuaʒ mollefactaʒ: eo ꝙ in eo est virtus cõbusta. Galla trita ⁊ sparsa suꝑ gingiuã facit ad idẽ. Succus vue acerbe facẜ ad idẽ. Cornu caprinũ cõbustuʒ donec albescat facit ad doloreʒ gingiue. ¶ Paulus. folia rubi masticata restrigũt gigiuã. Aloe strigit gigiuã. Cõcula maria cõbusta facẜ ad restrigẽdã gigiuã.

LL ¶ Attramentum rubeum ⁊ vitreolum viride valet ad apostema gingiue ⁊ vlcera maligna eius.

LL BB ¶ Edera trita restrigit gigiuã. Decoctio balaustie vʒ ad gigiuã sanguinolẽtã ⁊ dẽtes mobiles. Succꝰ vtriusqʒ granati cũ pulpa coꝝ facit ad restringẽdũ gigiuã. ¶ Filius mesuy. fumustere aptat gigiuã. Acetũ stringit gigiuã. Alumẽ stringit dẽtes ⁊ gingiuã. Acetũ stringit gingiuã sanguinolẽtã ⁊ separatã a dentibꝰ. ¶ Filius masuy. he sũt medicine stringẽtes gigiuã ⁊ dẽtes. Sumach. rose cũ copulis: semẽ rosaꝝ: liciũ: galla: vsta extincta in aceto: vini. ramic: galle piꝑ: copule granatoꝝ: bacce: mirti sicce: salgẽma calefactũ extictũ i aceto vini ad ꝑtes eq̃les: terãtur ⁊ adhereãt dentibꝰ ⁊ gigiue: ⁊ lauãdũ ẽ os: postea cũ aceto vini ⁊ aq̃ sumach. ¶ Ysaac: refrigeria ad stringẽdũ dẽtes ⁊ gigiuaʒ: balaustie: galle: bacce mirti recẽtis rosaꝝ cũ copulis sumach. corticis. vel copule: glãdis ad ꝑtẽ eq̃lẽ terãẜ ⁊ spargãẜ suꝑ eã. ¶ Dentifricia albificãtia ⁊ strigẽtia dẽtes ⁊ extiguẽtia cal'itatẽ. Galle semis rosaꝝ: spice inde corne: nasturcij: figuli vasa viridis sal'. ad ꝑtẽ eq̃lẽ ⁊ fricãdi sũt dẽtes cũ eo. ¶ Absqʒ auctore ad strigẽdũ gigiuã ⁊ dẽtes mobiles. ℞. Mirti sicci: galle viridis: sumach mũdificati ex baccis balaustie: aloe: radicis spine sãcte: fructus eiꝰ aluis salis: rosaꝝ: cũ copulis ad ꝑtẽ eq̃lẽ terãtur bñ ⁊ fricãdũ est cũ eis: ⁊ postea lauãdũ est os cũ aq̃ in q̃ coctus fuerit fructꝰ tamarisci: postq̃ retẽtũ fuerit i ore spacio lõgo. ¶ Ad gigiuã mollẽ. Coquanẜ folia cypressi: galla balaustia in aceto ⁊ frequenter lauãdum est os cum eo.

? ¶ Ad cauationẽ dẽtiũ. Nitrũ pumex terãtur bene ⁊ fricãda est cauatio cum eis: ita ꝙ non perueniant ad carnem.

LL ¶ Et valent ad ap̃a gingiue ⁊ carnẽ molleʒ eius: ⁊ fluxũ sanguinis eius qꝺ frequẽter detineat in ore de succo mirti exp̃sso in ore aut succo folioꝝ oliuaꝝ tenerũ: aut de lacte acido.

? ¶ Ad cauationẽ dentiũ. Tere smyrrim vel ciminum ⁊ cum eo fricandi sunt dẽtes per dies: quoniam euellet cauationẽ ⁊ carnem mortificatam ex gingiua.

LL ¶ Qꝫ si in gingiua fuerit rubedo cũ liuiditate curãda est cũ colkindion leuiter ⁊ qñ nigrescit ⁊ mollefit ⁊ corrodiẜ gingiua fricãda est cũ eo vehemẽter ⁊ ꝑ spaciũ dimidie hore dimittaẜ: deiñ lauãdũ est os cũ sale infuso in aceto ꝑ dies: ⁊ inde dissipabiẜ corrosio gingiue: ⁊ erit loco medicaminis acuti qñ fuerit putrefaciẽs vehemẽter. ¶ Ad dolorẽ gingiue. De sũma abdus. ℞. aluis sumach. ro. cũ copulis balaustie ramik: fructus tamarisci: folioꝝ alcãne de mecca. ligni acidi: bacce: mirti: mirabolañ. kebul'. vstoꝝ: galle ⁊ acatie ad ꝑtẽ eq̃lem terantur bene: ⁊ fricandum est cum eis ⁊ lauandũ est os postea aqua rosata: ⁊ succo mirti.

II ¶ Ad corruptionē gingiue. Fricāda eſt cū calkidion in quo poſituꝫ ſit alumen: acatia: arſenicū: ⁊ tabevius īfuſa in aceto p. vij. dies in ſole: ita fricāda ē donec ſanguinolēta fiat: ⁊ poſtea fricāda ē donec efſluat: ⁊ poſtea lauādūꝫ ē os cū aceto.

LL ¶ De meamyr. decoctio radicis iuſqami cū aceto ad lauandūꝫ os cū ea valet ad dolorē gingiue ⁊ ad apā in ea: adherēdūꝫ eſt ei alumine ⁊ ſalgemma: deinde lauādum eſt os cum decoctione foliorum oliuarum.

II ¶ Dixit ꝙ ſi fuerit corroſio in gingiua rubedo ⁊ inflatio īuolnaꝛ de lana ſupꝑ pēne caput ⁊ infuſuꝫ in calō oleo ⁊ bulliēti apponaꝛ gīgiue: ita frequēter apponaꝛ cuꝫ diūſo oleo calō donec aſſeꝛ ⁊ alba fiat: qm̄ diſſipabiꝛ īflatio ⁊ corroſio ⁊ generabiꝛ caro ſana: ⁊ poſtea inſiſtendū eſt cū fricatiōibus cū galla ⁊ myrrha ad moduꝫ fabe tritis ⁊ appoſitus ſicce.

LL ¶ Medicamē ad aſtringendū bonū ⁊ albificādum dentes ⁊ faciendū bonū odorēꝫ ⁊ prohibendū corroſionēꝫ dentiuꝫ ⁊ dolorēꝫ. ℞. Boracū vas fictile ſuffeni vel de cōculis marinis vſtis: ⁊ myrrha. añ. partē eq̄lem teranꝛ bene ⁊ fricandū eſt cum eis. ¶ Dico ꝙ ſi nō inuenitur ſufen loco eius ponatur de conculis marinis vſtis: quoniam bonum.

II ¶ Dixit ꝙ ſi accidūt in locis calidis ⁊ humidis vlcera: ſic̄ in ore de facili cōuertunꝛ ad putrefactionē ⁊ inſiſtendū eſt cuꝫ rebus diſſolutiuis: vnde opus eſt ad medicinas vehemētes ad vtrāqꝫ paſſionē videlꝫ ad medicinas cauſticas. ¶ Dixit ⁊ curāda eſt corruptio gingiue cū kalkindion aut cū cauterio: ⁊ ita frequēter faciendū eſt cauteriū donec fluāt hūiditates de vlceribus ⁊ diſſipenꝛ ex toto: ⁊ inſiſtendū eſt tali modo ad oīa vlcera ſiſtentia in ore: vnde oīa loca ꝓpinqua cauterio cooperiātur cū paſta: aut cū re ſili: deinde inſiſtendūꝫ eſt ad veſtigia cauterij cū melle: qm̄ ipſuꝫ diſſipabit efficaciter cū fuerit mixtū cū aceto. ¶ Dentifriciū expertū. De electiōibus onen. ℞. ro. ʒ. iij. ciperi. ʒ. v. mirabol. citri. abſqꝫ oſſibꝰ. ʒ. xv. canelle cinamomi. añ. ʒ. iij. aluminis. ʒ. ij. piretri. ʒ. vij. ſalis armōiaci. ʒ. i. piperis longi ſuccari: ʒaffarane. añ. ʒ. i. ſalis. ʒ. v. ſumach. ʒ. ij. fructus tamariſci. ʒ. iij. cōcule. ʒ. iiij. ʒodare. ʒ. vi. balauſtie. ʒ. iiij. terantur ⁊ de eis fiat fricatio.

HH ¶ De libro onen. ad cōſeruanduꝫ ſanitatē dentiū ⁊ gingiue. Dixit ⁊ expedit ꝙ ad obſeruandū ſanitatē dentium ⁊ gingiue qd̄ voluerit: ꝙ euitet corruptiōēꝫ cibi in ſtomaco ⁊ freq̄ntem vomituꝫ: ⁊ maxime ſi fuerit acidus ꝙ ſi vomitū fecerit inſiſtenduꝫ eſt cū rebus expellentibus hmōi nocumētū euitet etiā maſticationē reruꝫ viſcoſaruꝫ ⁊ gummoſaruꝫ ⁊ ſiccaruꝫ ne ipſos infringāt aut ledant radices ipſoruꝫ. Euitet etiā reꝫ frigiditatis intenſe ꝓpꝛie in ſucceſſo cibi calidi: ēt euitet cibaria velocis corruptionis: ſicut lac caſeuꝫ: rem ſalitam acetum. ꝙ ſi ipſuꝫ de cibis huiuſmodi comedere oporteat: lauādi ſunt prius bene ⁊ optime: nihilominus euitet ꝙ reſiduū fuerit de ipſo cibo: ne ſit ad cauſaꝫ corruptiuā. His quoqꝫ omnibus euitatis ſanitas dentium ⁊ gingiue conſeruatur illeſa: non tamē cū his vti poterit fricationibꝰ ⁊ medicaminibus vtilibus vt eſt dictum: qm̄ ſatis valēt. ¶ Dixit fricandū eſt quoqꝫ cum rebus moderate deſiccationis non frigide qualitatis manifeſte neqꝫ caliditatis: quoniam deſiccatio cōueniens eſt dentibus ob concordiā vatē ipſorum: ⁊ ſimilr̄ gingiue: quoniā ſatis indiget deſiccatione frequenti: nō enim dentes indigent calefactione ⁊ infrigidatione dum ſint in ſanitate naturali: ſed quādo ipſoruꝫ trāſgrediunꝛ naturaꝫ: vnde taudeꝫ nō inſiſtendū eſt eis cum rebus calefactiuis neqꝫ infrigidatiuis: cunqꝫ ſeparabiles fuerint ipſoruꝫ nature addendū eſt in cura ipſorum de rebus calefactiuis ⁊ infrigidatiuis: prout opus fuerit prouidendū vnde ſi in gingiua fuerit ſuperfluitas humida addenduꝫ eſt in cura de rebus ſolutiuis. Si vero fuerit paſſio ex frigiditate accidenti ex cibo frigido: addendum eſt in cura de rebus calefactiuis: ſicut yſopo: rutha: ad maſticandum.

II ¶ Fricationes ad dentes infrigidatos. ℞. ſauine: corticum radicum capparis: ⁊ piretri. añ. partē. i. teranꝛ: ⁊ cum eis fricandum eſt. Si vero caro in gingiua fuerit generanda addenduꝫ ē in huiuſmodi fricationibus de yreos farina orobi ordei ⁊ ſimilibus: eo ꝙ ſūt generatiua carnis in gingiua. Si vero gingiua fuerint attinēs rubedini ⁊ hūiditati īſiſtendū ē cū rebꝰ ſtipticis: vt balauſtia: aluie: ⁊ aqs fridis ⁊ ſtipticis.

? ¶ De corruptione dentiuꝫ. Dico ꝙ inſiſtenduꝫ eſt in principio corruptionis ipſorum cum fricatione leui cum calkindion. Si vero nimis ſanguis affuerit cū rebus diſſolutiuis: ⁊ fricādum eſt poſtea cū rebus ſtipticis ⁊ frigidis: ſicut roſ. ⁊ floribus eius cuꝫ camphora ⁊ ſandalis: ne inde apoſtema generetur. Si vero fuerit corrupta inſiſtenduꝫ eſt cum calkindion ad fricandū vehemēter ⁊ dimittēduꝫ eſt ſpacio lōgo ſupꝑ eaꝫ. Si vero corruptio fuerit cū augmento vtenduꝫ eſt cauterio ad diſſipandū qd̄ corruptuꝫ fuerit in eadē: deinde inſiſtenduꝫ eſt cū rebus generātibus carneꝫ vt gingiua ad ſe coaduneꝛ ⁊ conuertatur ad priſtinā naturam.

AA ¶ Vidi quoqꝫ quēdam paſſum fuiſſe fracturam in inferioribus mandibulis eiꝰ ⁊ velociter infeſtarūt in eis corruptio ⁊ fiſtule: ⁊ eo ꝙ nō ſub mola reuma abundabat in cura ipſiꝰ mole huius nō eradicata fuit: ꝫ quādo ex abundāti reumate deſcendēti ad mādibulas fiſtulā in eis ſub mola ſub qua reuma fuerit abundans caput fecerit curanda eſt cū huiuſmodi mole eradicatiōe in ꝑmo: deinde cū medicamine acuto: ⁊ butyro cocto poſtea. Os quoqꝫ corruptuꝫ fuerit inde ī ea ꝑ butyruꝫ diſſipabiꝛ cuꝫ oſſibus. Si v̄o corruptio ſurſum fuerit ſolūmō oſſa ſūt eradicāda: qm̄ impoſſibile eſt ꝙ mandibule ſuperiores corrumpātur in toto: niſi ex moleſtia vehementi: ⁊ tunc incipiendū eſt de oſſibus maxillarum.

OO ¶ Summarie oīa medicamina vtilia ad fricationē ⁊ lauationeꝫ oris ſepteꝫ modis diuiduntꝛ. Aut infrigidāduꝫ cū rebus nō nimie ſtipticitatis: ſicut cum ſemine roſaꝝ: ſemine lactuce: camphora: ſandalis: nō nimio opio: lenticulis: excoriatis ⁊ ſimilibus: qbus inſiſtenduꝫ eſt in principio caliditatis: aut neqꝫ ad infrigidādum neqꝫ ad calefaciendū: ſed cuꝫ rebus nimie ſtipticitatis: ſicut oſſibus vſtis: corticibus oui vſtis: tegulis ⁊ ſīlibus: aut cuꝫ rebus ſtipticis ⁊ calefacientibꝰ: ſicut ſemina cypreſſi ⁊ ciperi: ⁊ ſīlibus: aut cū rebus calidis: ſicut yſopo corticibus capparis: ⁊ fricatōibus calidis ⁊ ſtipticis: aut cū rebus frigidis nimie ſtipticitatis: ſicut ſumach: balauſtia: galla: ⁊ nō nimio opio: aut cuꝫ rebus combuſtiuis ⁊ cauſticis: quibus inſiſtendū eſt cū gingiua fuerit corrupta: ſicut calkindion: aut cū rebus abſterſiuis ⁊ mundificatiuis ſolūmodo ſicut pumice: ſmyrre: tegulis ⁊ vaſe fictili: vn̄ oīa medicamina fricationem ſunt huius modoꝝ ſeptem.

LL ¶ Onen dixit: ꝙ ſi dolor fuerit in gingiua ⁊ per tactū patiēs ſentit dolorē in ea nō eſt eradicādus dens aliqs: dūmō fuerit in hmōi diſpoſitione ⁊ dolor nō fuerit in augmento.

⁊ ¶ Si v̄o dolor fuerit in radicibꝰ dētiū: ſi dētes eradicanꝛ dolor alleuiabiꝛ: ⁊ eo ꝙ medicie ꝓꝑie erūt eis mitigabiꝛ dolor.

HH ¶ Expedit quoqꝫ ꝙ euitētur calide fricationes ⁊ aſpere: eo ꝙ nociue ſunt locis ſubtilibus gingiue: quibus attinētes ſūt dentes: ne inde fiant ad cauſam cure prolixe ⁊ tedioſe.

? ¶ Ad ꝓhibēdū quoqꝫ ne dētes faciāt cauationē lauādi ſūt dētes cuꝫ efficacia: ⁊ poſtea cū pāno deſiccādi. In tꝑe hyemali in quo frigiditas dn̄aꝛ īūgēdi ſunt poſt lauatōēꝫ huiꝰ penes dormitū cū olō pipis albi vl̄ olō muſcilino. In tꝑe q̄qꝫ eſtiuo in q̄ calītas dn̄aꝛ iungēdi ſūt olō ro. iteriꝰ ⁊ exteriꝰ.

LL ¶ Dixit ꝙ accidit dolor in gingiua ex apoſtemate accidenti in ea: vn̄ inſiſtendū eſt tandē. ℞. olei ro. ſimplicis. ℥. iij. maſticis. ʒ. iij. teraꝛ maſtix ⁊ ponaꝛ in oleo: deide ſupꝑ ignē bulliāt ⁊ cum ipſis tepidis lauādū eſt os. ¶ Mitigat q̄qꝫ hmōi cura dolorē accidentē ex apoſtemate totius capacitatis oris eo ꝙ expellit ſupꝑfluitateꝫ moderate abſqꝫ in aſperatiōe vel aſpitate: que accidit ex rebus vehemētis ſtipticitatis: ⁊ diſſoluit ſilr̄ abſqꝫ impunctiōe: vnde nō eſt inſiſtēdum in huiꝰ paſſione cuꝫ rebus vehemētis ſtipticitatis eo ꝙ: augmētāt dolorē ⁊ apoſtema. nec ēt cuꝫ rebus vehemētis ſolutōis: vt dictū eſt. Dixit Hal. hoc totū ſcriptū eſt in capitulo apoſtematuꝫ. Dixit ꝙ oleuꝫ mirtinū huius medicine attinet qualitati ⁊ etiam vinum in quo cocte fuerint roſe ſicce.

LL ¶ Dixit ꝙ ſi in gingiua affuerit infuſio: vn̄ moleſit: lauāda ē cū decoctione balauſtie: ⁊ adherendū eſt eidem de puluere ipſius ⁊ lauanda eſt etiā cū aqua in qua ſalite fuerint oliue: eo ꝙ reſtringit gingiuam ⁊ diſſipat corruptionem.

MM ¶ Dixit ⁊ lauāda eſt gingiua que fuerit ſanguinolēta cū ſucco plātaginis ⁊ fructꝰ brionie. i. vitis ſilueſtris panni cōbuſti añ parū ſuper ignem lentū: deinde triti ⁊ diſtemperati cum ſucco plātaginis illiniēda eſt: ⁊ poſtea lauāda eſt cuꝫ aceto.

II ¶ Et curanda ſunt vlcera gingiue cuꝫ litio diſtemꝑato cum melle ad illiniendū cum eis: aut cū ordeo vſto: borace vſto: cypero vſto: diſtemperato cum melle: ⁊ ſimiliter cuꝫ ſauina vſta ad illiniendū cum eis. ¶ Dixit ⁊ generāda eſt caro gingiue: per ꝑ ꝺous: ariſtol. ro. ſanguinē drā. yreos farinam orobi tritā: ⁊ diſtemperata in aceto ſqullitico ⁊ melle ad illiniēdū cuꝫ eis. ¶ Fricatiōes ad generādā carneꝫ. ℞. farine orobi

ʒ.x.tempereꝛ cum melle:⁊ de eis fiant pastilli ⁊ apponātur in vase fictili nouo apposito super ignem:donec attingat cō bustioni:aut apponantur tegule in fornace:⁊ coquanꝛ:dein de terantur:⁊ cum eis misceātur de thure masculino ⁊ san guinis draconis.añ.ʒ.iiij.yreos:⁊ aristol.ro.añ.ʒ.ij. terātur: ⁊ cum eis fricatio fiat:⁊ lauatio oris fiat prius cuꝫ aceto sql litico:⁊ postea fricandum est cum melle.

HH ❡ Dixit ꝙ mel nimis valet dētibus eo ꝙ in eo coadunatur mundificatio:⁊ abstersio ⁊ generatio carnis gingiue. Medi ci plures quoqꝫ existimāt ꝙ mel ex dulcedine eius mollefa cit gingiuam ignorantes ꝙ nō mollefaciunt res dulces nisi cum fuerint nature humide ⁊ mel est sicce nature:⁊ dulcedo mollefacit cum fuerit singularis absqꝫ acuitate q̄ est in mel le.aut stipticitate que est cū re amara absqꝫ abstersione hu ius qualitas cum fuerit ita:mollefacit:tamen mel:per signi ficationem est siccum eo ꝙ remouet corruptionem:⁊ cōser uat cadauera mortuorum:ʒuccarum quoqꝫ huius sequitur qualitatem abstergens sorditiem dentium. Si vero mixtum fuerit cum melle mundificat dentes ⁊ albificat gingiuā mū dificans ⁊ confortans. ❡ De libro Ysa.filij nase de regimi ne dentium fricatio desiccat dentes ⁊ bonum facit saporeꝫ mundificans cerebrum ⁊ extenuans sensum cum abstersio ne dentium ⁊ confortatione gingiue:vnde fricanduꝫ est iux ta qualitatem hominis diuersam:vnde fricatio fiat calidis cum ramo salicis ortulani ⁊ lesis:⁊ in gingiua cum fuerit de bilis cum ramo tamarisci infuso in aqua ro.⁊ cum sandalis rubeis ⁊ cubeba.añ.partem.i.cineris cānarū:partem.ʒ.spu ma maris:partē.ʒ.piretri parteꝫ sextaꝫ:stafisagrie similiter. xiloaloe.partē.ij.tere:quoniam valet ad fricandum cuꝫ eis insimul tritis bene. ❡ Saber. Medicamen ad caliditatē ni miam in ore ⁊ mollicieꝫ eius. ℞.sandal.se.ros.fructus tama risci:sumach:balaustie:salgemma musci camphore.añ.par tem.i.⁊ cum spodio terantur ⁊ fricatio fiat cum eis cum ra mo:vel succo salicis ortulani.

Z ❡ Filius Serap.dixit ꝙ si dentes denigrati fuerint curandi sunt cum medicinis desiccatiuis:eo ꝙ causa ipsius nigredi nis est ex humiditatibus fluentibus ad eos.

BB ❡ Et commotio dentium diuturna difficilis curationis re rum stipticarum curanda est cum cauterio faciendo in ra dicibus ipsorum ⁊ ligandi sunt cathena aurea.

LL ❡ Filius mesuy.valet ad molliciem gingiue. Flobotomatio vene que est super labia que dicitur gebarik ⁊ appositio vē tose sub barba. ❡ Dico ꝙ scarificetur gigiua mollis rubea ⁊ sanguinolenta cum instrumēto vtili ⁊ dimittatur sanguis flui:deīde fricāda est cū vitreolo ⁊ medicamine acuto:⁊ la uandum est os postea cum aceto.

BB ❡ De libro persio.ad restringenduꝫ dentes mobiles. ℞.gal le:arsenici rubei calcis viue.añ.partem.i.terantur ⁊ infundā tur in aceto per dies:⁊ de eis adherendum est eis. ❡ Dico ꝙ calkindion vehementis stipticitatis valet ad dentes mo biles. ❡ Medicamen ad dentes mobiles ⁊ dicitur regale. ℞.succi aluminis.añ.partem.i.terantur:⁊ cum eis fiat frica tio. ❡ .Dico. ℞.succi ro.sandali:ciperi.añ.ptē.i.teranꝛ:⁊ cū eis fiat fricatio moderata:qm̄ valet ad oēs dolores dētiū.

EE ❡ Ad stuporem ⁊ dissipandam congelationem dentium:vꝫ masticatio portulace. Dixit Gal.hec herba facit ad stupo rem dentium. ❡ Ysaac:detētio olei in ore ⁊ lactis asinini ⁊ masticatio portulace faciunt ad congelationem dentium. ❡ Absqꝫ auctore ad stuporem. ℞.masticis fecis olei.vste: añ.partem.i.foliorum lauri partem.ʒ.terantur:⁊ de eis ap ponatur dentibus. Etiam masticatio nucis:amigdale:⁊ pa nis calidus faciunt ad stuporem. ❡ De egritudinibus ⁊ ac cidētibus:dixit ꝙ stupor accidit aut ex rebus acidis:aut ex stipticis. ❡ De membris interioribus:dixit ꝙ stupor acci dit ex frigore. ❡ De questionib⁹ Aristotelis dixit:ꝙ sal dis sipat stuporem:eo ꝙ cōtrarius est acetositati. ❡ Aaron ad stuporē masticanda est terbentina cū cera:aut de terra flas conum in quibus fuerit vinum. ❡ Filius Serapionis ma sticanda est pix ⁊ terbentina ⁊ terra flasconū:in quibus fue rit vinū ⁊ illiniēdū est cū fece olei ⁊ masticādā ē aristologia lō.cū baccis lauri ⁊ assa fetida. ❡ Dico ad cognoscendū di ctuꝫ Gal.si veruꝫ est ꝙ stupor accidit ex acetositate ⁊ stipti citate sicut ex prunis acidis ⁊ pomis pcopis ⁊ silibus:⁊ vua magis congelat q̄ꝫ acetum ob minorem stipticitatem eius.

DD ❡ Ad eradicandum dentes ⁊ confrigendum. Fex olei cocta cum succo vue acerbe donec fiat ad modum mellis ⁊ illini ta super dentes corrosos eradicat eos. ❡ Aliud ad eradi candum dentes.adhereatur eis exterius ⁊ interius de suc co laureole ⁊ dimittatur per horam: deinde tentandum est quoniam eradicabitur cito. ❡ Aliud. Etiam terantur radi ces colloquintide cum aceto potentissimo ⁊ illiniendum est de eis per tres dies:quoniaꝫ inde dens mollefiet: ita ꝙ era dicari poterit solummodo per digitos. Similiter piretrum ipsum eradicat per dies. ❡ De summa abdus de eradica tione dentis corrupti. ℞.seminis vrtice:abrotani vel arthe misie thuris:piretri:bdelij:asse fetide:radicis colloquintide: gēciane laureole.añ.par.i.teranꝛ ⁊ adhereanꝛ denti mobili ⁊ de eis eradicabiꝛ. Sūmi oliuaruꝫ adhesuꝫ denti eradicat eū cito absqꝫ molestia. ❡ Absqꝫ auctore iuxta auditū:dico audiui quosdā dicētes ꝙ adeps ranula adhesa dēti ipꝫ era dicat:⁊ ꝓprie si fuerit cū succo origani. Et ꝙ aialia q̄n ma sticāt ranulā siluestrē inter herbas cadūt dentes ipsoꝝ vñ euitandū est ne pueniat ad dentē sanū. ❡ De meamyr.pire trū ifusuꝫ in aceto potētissimo p.xl.dies:vt dcm̄ est facit ad eradicationē dētis. ❡ Dico ꝙ illinitio reiterāda est q̄ꝫ plu ries ⁊ dimittēda per horā post horā donec mollefiat: dein de eradicādus est dens. ❡ Dixit:deinde illiniēdus est cū vi treolo rubeo ifuso in aceto potentissimo p dies:qm̄ cadet:⁊ lac titimali vehemēs est ad dentē eradicādū ⁊ piretrū infu suꝫ p dies tres facit ad idē ⁊ radices cucumeris asinini faci unt ad idē. ❡ Dico distēpereꝛ cera cū lacte titimali vehem̄ ter adhereaꝛ de ea denti ⁊ dimittat p horā:⁊ deīde reitereꝛ vice alia:ita freq̄nter donec cōueniat ad attrahēdū:qm̄ hu ius curatio est melior alijs illinitiōib⁹:ēt assa fetida si impo niꝛ dēti corroso ꝯfringet eū:⁊ silr pix liquida vehementer.

Z DD ❡ Dixit onen vel Johānitius:ꝙ si corrosio in dētib⁹ fuerit intēsa eradicādi sunt cū reb⁹ hoc faciētib⁹ absqꝫ dolore vt piretro ifuso in aceto pluribus diebus:aut lacte titimali cū farina orobi ⁊ farina lupinoꝝ:aut cuꝫ galbano vitreolo ru beo:aut cuꝫ corticibus vel radicibus cucumeris asinini cū sulfure ⁊ stafisagria:tñ cooperiendi sunt alij dētes sani cuꝫ cera añq̄ꝫ illud fuerit apponēdū. Si vero corrosio fuerit nō nimia cum illinitionibus desiccatiuaꝝ sufficiens est.

FF ❡ Ad faciendum leuē ortū dentiuꝫ infantiū. Cerebꝝ leporis comestū valet nimis:⁊ sic dixit Gal.sic dixit Dyascor.ꝙ ce rebꝝ leporinū cōestuꝫ:aut illinitū sup locū dentiū facit leuē ortū dentiū eē ⁊ pdest nimis.⁊ hoc facit nō ex ꝓprietate:sed ex v̄tute cōi. ❡ Aliud etiā oleuꝫ mixtū cū butyro cocto cuꝫ melle ⁊ illinitū sup gingiuā infantis velocē facit ortuꝫ den tiuꝫ:⁊ dissipat dolorē in gingiua. ❡ Dixit Arinasius ꝙ mel lenit gingiuā infantis vehemēter. ❡ De cōplemēto ⁊ perfe ctione. Leuem facit ortuꝫ dentiuꝫ infantis illinitio faciēda cum butyro cocto vaccino ⁊ ouino:⁊ medulla leporina.

PP ❡ Ad desiccandā saliuā fluentē de ore infantiuꝫ. Si assatus fuerit mus ⁊ cōestus per infantes restringit saliuam eorum. ❡ Ruffus ad cōmune. Desiccāt humiditateꝫ in ore galla ⁊ solatrū cocta in aceto ⁊ detenta in ore spacio longo:aut de coctio stipituꝫ decoctiōis porroꝝ facte cuꝫ aceto: aut vinū in quo cocta fuerint folia granatoꝝ. ❡ Filius masuy.ꝙ su perfluitas sputi accidit ex humiditate in stō. ❡ Dico ꝙ cu randa est cuꝫ desiccatiōe cū vomitu:⁊ masticatiōe masticis: trifere ⁊ iere ⁊ similiuꝫ:⁊ ʒinʒiber conditus:qm̄ valet nimis. ❡ Paulus dandū est in potuꝫ cui accidit supfluitas saliue de aqua in qua ifusuꝫ fuerit aloe:aut lauāduꝫ est os cum aq̄ in qua salite fuerint oliue:⁊ cum aceto squillitico. ❡ Absqꝫ auctore:ꝙ si saliua fuerit abundans ex stomaco danduꝫ est in potum de trifera ⁊ iera ⁊ pillulis aloe ⁊ insistenduꝫ est cū gargarismate vomitu ⁊ accipiat de farre mane ieiun⁹:⁊ po stea sustineat sitim ⁊ accipiat cibaria calefacta:absqꝫ iure ⁊ cibaria sicca. Si vero ex capite calefaciendum est caput cū pannis:⁊ fricandum est palatum cum rebus stipticis:⁊ tenē dum est in ore ad saliuam nimiā:de acatia ⁊ succo myrtino: ⁊ succo spine sancte:aut succo citoniorꝫ:aut decoctiōe gal le:aut rubee aut corticum thuris.

❡ Capitulum quartū est de dispositionibus vocis.

Dixit Gal. in libro primo membrorū interiorum ꝙ quidā patiens: eo ꝙ curabatur in gula cum ferro tēpore hyemali passus est infrigidationem in neruo sursum cōuertenti: exinde vox eius defecit ⁊ appositis ipsi neruo rebus calefactiuis qbus calefactus est: vox inde reuersa est ad pristinam sanitatem: multotiens cū huius neruus in curatione scrofularū sistentiū in gula inciditur in toto: ⁊ inde deficit vox in toto: ⁊ quandoq̄ in parte: ⁊ inde deficit vox in parte. ¶ De libro .4. dixit ꝙ vox deficit siue debilitatur ex ipedimento accidēti neruo ex quo ꝓcedit musculus epigloti: aut ex reumate descendēte ad gullam ⁊ epiglotum: aut ex emissione vehementis vocis: aut ex apostemate calido in primo apostematizāti membra aut ex incisione materie, ꝓut est in dispositiōe angustie anhelitus: aut paralis. in instrumētoꝝ anhelit⁹: aut vulnere in pectoī. ¶ De libro .7. meamyr. Dixit Gal. ꝙ si defectus vocis fuerit ex reumatibus descendentibus a capite ibi moraꝫ longā trahentibus fit: aut ex constructione saniei in capacitate pectoris: aut ex vlcere in pulmone: aut ex emissione vehementis vocis. ¶ Raucitas quoq̄ vocis erit ex hui⁹ causis metipsis: quandoq̄ ex inseparatiōe aeris frigidi. ¶ Defectus quoq̄ vocis ⁊ raucitas sub imo genere sunt tñ distinctio fit inter eos ſm multitudinē ⁊ paucitatem: vñ defectus vocis fit qñ instrumēta vocis humectanƚ ⁊ infunduƚ ex hūiditate vehementi infusione difficili ad solutionem: sed raucitas fit qñ huiusmodi instrumēta humectātur ante parum.

¶ Qñ quoq̄ accidit ex emissione vocis maxime ⁊ acute ex interioribus cānalis pulmonis ⁊ epigloti cum aꝑate erit: ⁊ quēadmodū est iuuatiuū balneū membris exteriorib⁹ qñ patiunƚ laboreꝫ cuꝫ lenitionibus lenitiuis. Ita iuuatiuū est huic membro cuꝫ medicinis lenitiuis appositis ei: ⁊ ideo hānitores ⁊ emittētes vocem vehementē multipliciter vtunƚ balneo ⁊ cibis mollificatiuis absq̄ alia impunctiōe: ⁊ eo ꝙ nociua est eis aspera vtuntur rebus glutinosis ⁊ opilatiuis. Si asperitas eis nō alleuiabitur: vtunƚ postea cibarijs confectis de lacte ouis amido ⁊ cera. Si vero huius regimē eis non fuerit iuuatiuum supponūt lingue pillulas dissipantes apostema ⁊ dissoluentes ipsum: que conficiuntur vino dulci: gūmi dragagāto ⁊ sapa liquiritie: eo ꝙ huiusmodi res leniunt asperitatem ⁊ maturant qđ residuū fuerit de apostemate dando eis sanitatem perfectā: vnde expedit ꝙ patiēs dormiat supinus super occipitiū eius dimissio musculo epigloti ad defendendū in eo ante paꝝ. deinde impossibile ē ꝙ emittat voceꝫ puram cum huiusmodi curatione: sed insistēdum est postea cum rebus abstersiuis absq̄ in punctione sicut pulte ꝯfecto de fabis ⁊ farre ordei: ⁊ semie lini: eo ꝙ res huiusmodi mediocres sunt inter res glutinosas ⁊ vehementer abstersiuas. Sꝫ vehemētiores res sunt terbentina: thus: mel despumatum ⁊ amigđ. amare: ⁊ sunt etiā vehemētiores res: vt farina orobi ⁊ similia. ¶ Sapa quoq̄ vue dulcis valet nimis ad apostema sistēs i epigloto: eo ꝙ glutinat ⁊ abstergit: lenit ⁊ mitigat tamen decoctio ficuū vehementior ē ad dissoluendum ⁊ abstergendū: ꝙ si fuerit passio in musculo epigloti ex labore accidenti ex emissione vehementis vocis nimis valent ad easdeꝫ cibaria lenitiua ⁊ glutinosa. Tñ euitandum est vinū omnino donec apostema fuerit alleuiatum ⁊ alleuiato apostemate accipe poterit in potuꝫ de vino dulci tempore non nimio ⁊ plus alleuiato ipso apostemate: postea insistenduꝫ est cuꝫ huiusmodi cura ante parū cuꝫ rebus abstersiuis: ita augendo paulatiꝫ paulatiꝫ donec perueniat ad res vehementer abstersiuas in quibus erit acuitas cum acumine ⁊ insistenduꝫ est in primis lacte tri. ⁊ amido: secūdo cuꝫ butyro cocto: amido: sapa: radicum liqritie ⁊ sapa vue dulcis. ⁊ tertio cuꝫ melle fabarum: pulte farine ordei: ⁊ amigđ. amaraꝝ: ⁊ decoctiōe ficuū: deinde cuꝫ reb⁹ vehemētiorib⁹ cōfectis de myrrha sola ⁊ silibus: vñ incipiendū est i huiusmodi curatione de rebus lenioribus: deinde de gradu ad gradum ad vehementiores: prout opus fuerit ad prouidendum.

¶ Medicamen valens ad vocē. ℞. zaffarane auri pondus .i. myrrhe auri pond. ʒ. piperis auri pond. quartā. mellis partem sufficientem. teranƚ: ⁊ cum ipso melle distemperenƚ. Si vero posita fuerit ante paruꝫ de zaffarano: ⁊ myrrha in sapa multa vue dulcis valet ad defectū vocis in pricipio curationis: tñ res desiccatiue valent in fine curationis. ¶ Ad defectum vocis. Excarnentur vel excoriandi sunt rami caulis ⁊ masticandi sunt ⁊ sugendus est succus eorum ante parum: quoniā valet. Modo alio. coquendus est succus cauliuꝫ cuꝫ melle: ⁊ accipiēdus: qñ stati medeƚ. ¶ Dico huiusmodi medicamē cōseruādū est penes te. Si vero de eo dederis ad medelā ⁊ nō fuerit iuuatiuū est addēduꝫ ei ante paruꝫ de assa fetida ⁊ valebit. ¶ Medicamen aliud. ℞. zaffarane par. i. asse fetide partē. ʒ. mellis partes. x. coquatur mel donec inspissetur ⁊ trite medicine predicte iponaƚ ei postea: ⁊ dandum est patienti de eo ad modum auellane. ¶ Aliud ℞. galbani auri pondus. vi. piperis auri: pondus. i. boracis auri pondus. i. mellis. ℥. vi. coquatur mel donec inspissetur: ⁊ postea medicine trite imponantur eidē. ¶ Aliud. ℞. zaffarane: myrrhe: thuris: sape liquiritie carnis: vue passe. añ. partem. i. terātur ⁊ conficiātur insimul. ¶ Aliud leuius. ℞. dragaganti: thuris: succi liquiritie. añ. partē. i. terātur ⁊ ipastentur cum carne dactilorum pinguiū: ⁊ he medicine similes sunt: videlicet myrrha: piper: zaffaranuꝫ: assa fetida: galbanum: terbentina ⁊ similia. ¶ De libro .7. cure membrorū. raucitas quoq̄ accidit ex infusione panniculi cānalis pulmonis ⁊ instrumentorū vocis superius: ⁊ ex siccitate intensa fit vox acuta sicut vox auis habētis colluꝫ longū. ¶ De libro primo de voce dixit ꝙ cartillagines epigloti si infuse fuerint vehemēter: inde vox deficit. Sed si infuse fuerint añ parū inde raucitas erit vocis. ¶ De quinto libro. libri sexti. de epidimia dixit: ꝙ si decrepitis accidit raucitas difficil. ē ad curandum. ¶ Judeus dixit: ieiunum purgat vocem ⁊ mundificat.

¶ Dixit ꝙ qui cantare voluerit pura voce euitare debꝫ acuta: acida ⁊ sallita: tamen si ei accidit acuitas nimia in gutture accipere poterit de rebus acutis.

¶ Aaron ꝙ si vox raucitatem patitur ex reumatibus descēdentibus a capite: frequenter dandum est patienti de papauere: ⁊ simslibus de genere papaueris repugnantibus contra reumata. ¶ Pillule ad mundificandam raucitateꝫ vocis. ℞. semen sinapis calcianti vel assi. ʒ. iiij. piperis. ʒ. i. terātur ⁊ distemperentur cum melle: ⁊ de eis fiant pillule sicut cicer: ⁊ supponende sunt lingue: eo ꝙ valent nimis ad humiditatem. Dixit ꝙ valet ad mundificandam vocem ꝙ teneat in ore de cubeba.

¶ Aaron. expedit volentibus vocem habere claram ⁊ illesam euitare multam emissionem vehementis vocis cibaria acuta: acida: sallita: ⁊ stiptica: ⁊ aspera: nisi sibi impedimentum illatum fuerit causa humiditatis ex reumate descendenti: ⁊ similibus que curanda est cum rebus acutis: sicut zinziberepipere: ⁊ sinapi: etiam euitare debet comestionem cibariorum vehementis caliditatis actualiter. ¶ Dico nec vehementis frigiditatis: tamen curandus est de huiusmodi passione cum aqua calida lenificatione ⁊ abstersione: ⁊ de passiōe frigida cum iure calđo cū lenitiōe calefactiuo. ¶ Dixit ꝙ locus vocis curatur cum rebus dulcibus temperatis ⁊ attenuatiuis: medicine autem valentes ad vocem ⁊ cibaria sunt hec amidum: zuccarum: amigđ. sapa dulcis: ius farmach atriplicis citrolli ⁊ cucurbite ⁊ fabarum dragagantū vue passe pinea gummi ficus: fenugrecuꝫ: semen lini: ⁊ cū aq̄ ordei glicoritie dactilorum ⁊ thus: myrrha: galbanum: mel: assa fetida: piper: mentastrum ⁊ terbentina: ⁊ nociuus est voci aer frigidus ⁊ curandus est cum parte huius medicinaꝝ distenperata cum vino dulci: de quibus fiant pillule supponende sub lingua in quibus sit semen vrtice.

¶ Medicamen valens ad vocem lesam ex caliditate vehementis vocis. ℞. seminis cucumeris longi: dragaganti: sapa: liquiritie: amiđ. añ. partem vnā distemperentur cum mucilagine psilij ⁊ parum de syrupo simplici zuccarino in fine ligato: ⁊ de eis fiant pillule: ⁊ amigdale amare de scđa cura sunt. ¶ De questionibus epidimie: de libro primo dixit ꝙ raucitas accidit ex humiditate diuidenti inter instrumenta vocis. ¶ Jubaducus dixit ꝙ valet ad defectum vocis accidentis ex siccitate ysofagi quod accipiatur coclearuꝫ plenum de oleo vio. in ore penes dormitum: eo ꝙ lenit ⁊ valet. ¶ Ad defectum vocis accidentem aut ex siccitate: aut ex humiditate. ℞. ficuum siccarum partem. i. mentastri parteꝫ

℥.coquantur insimul ⁊ colentur: ⁊ postea in eo ponatur de gummi arabico: ⁊ postea coquātur donec inspissentur: ⁊ accipiendum est de eo cum coclearìo penes dormitum. ¶ Dixit ⁊ valet ad raucitatem vocis detentio olei vio. in ore: ⁊ descendat in gulam ante parum. ¶ Dixit nō accidit raucitas nisi ex humiditate: nec vox acuta fit pura nisi ex siccitate epigloti sicut accidit patienti febrem acutam ⁊ combustam quorum vox fit ad modum vocis gruis in duritia. ¶ Legendum est in libro. iiij. membrorum interiorum: ⁊ ibi inuenietur colloquium de voce lesa. ¶ De libro secundo de voce dixit: q̄ raucitas accidit aut ex parte spissitudis gule: aut ex humiditate accidenti ī instrumētis vocis. ¶ Dico nō ne cogitādū est q̄ ipse peccauit dicens q̄ raucitas fit ex spissitudie musculi eo q̄ appet q̄ vox bōa procedit ex spissitudine instrumenti ⁊ raucitas ex humiditate. ¶ Dixit ⁊ ideo ante comestionem vox pura egreditur: tamen quando potum accipit aquam siue cibum humidum minuitur puritas vocis eius ⁊ declinat ad obscuritatem. Si vero multum acceperit potum declinat ad raucitatē. ¶ Dixit vox quoq̄ obscura precedit raucitati vocis ⁊ vtraque accidunt decrepitis nimis ex multa humiditate accidentali in eis. Qui vero decrepitorum gubernari poterit absque generatiōe superfluitatis multe vocem habebit puriorem: voce iuuenum ob causam siccitatis instrumentorum vocis ⁊ summarie quando pura fit vox ex siccitate epigloti sequitur. ¶ Dixit q̄ instrumentum primum vocis est quoddam corpus quod est simile lingue fistule ⁊ alia instrumenta sunt ad famulandum ei. Restringitur enim guttur debilium infirmorum ⁊ attenuatur eorum vox ex commotione totius toracis contra eos: ⁊ ideo non ex nimio egressu huius restringitur epiglotum: tamen eo q̄ vox aū pax egreditur: ⁊ acuta audit māifeste: quoniam si vox anhelitu paruo ⁊ debili transiret epiglotum dilatatum non exaudiretur omnino. ¶ Dico q̄ in summa mēbrorum interiorum est lesio vocis: vox enim debilitatur aut deficit: aut ex impedimento accidenti neruo agenti inspirationem: quoniam inspiratio est materia vocis: ea que est in musculo sistenti inter costas: aut ex impedimento accidenti musculo epigloti: eo q̄ per eū est huius īspiratōis pulsatio: ⁊ iuxta hunc modum accidit q̄ anhelitus absque pulsatione egredietur a quiescenti: aut ex infusione epigloti: ⁊ iuxta huiusmodi erit vox cum raucitate ⁊ obscuritate aut ex successione reumatum descendentium a capite aut ex apostemate sistenti in eo: ⁊ fm huius dispositionem in gula accidit dolor tamen ex successu emissionis vehementis vocis. accidit enim impedimentum huius membris: aut ex mala cognitione vel complexiōe aut ex cura facta cū ferro aut ex percussiua aut ex casu.

¶ De libro artamidis ad aptationem vocis: dixit iniungendum est patienti tremorem vocis q̄ non emittat vehementem vocem: nec cantet nec sublime emittat eloquium: neque multum loquatur. deinde iniungendum est ei vt cantet anteq̄ diescat vel dormiat iacēdo in cubili eius apposito prius coopertorio suo super pectus eius tabula de plumbo facta: iuxta possibilitatem eius: deinde vt euitet voces in quibus fuerint emissiōes vehementes spacio temporis: deinde vt informet se ad cantandum dum tabella ipsa apposita fuerit suo pectori vt est dictum dixit q̄ dandum est ei in nutricatione de rebus confortantibus eius organum: ⁊ de pedibus ⁊ musculis ⁊ rebus vehementibus ⁊ dactilis tamen informantis citoniis: tamen euitare debet ne nimis ambulet: nec nimis descendat ⁊ ascendat nō cogitet nec equitet: nec vtatur risu nimio ⁊ ira ⁊ fatigatione manuum proprie ⁊ totius corporis: quoniam dum confortabitur inde non patietur tremorem.

¶ Et valet ad defectum vocis porrum vltramarinum: far: succus: ceparum: mel cerebra: oua ⁊ fisticum. ¶ Dixit q̄ defectus vocis curandus est anteq̄ corroboretur. ℞. vitellū oui lixum: sisamum scoriatum: lac. aū. partē equalem distemperentur insimul: ⁊ dandum est ei ad potum cum aqua per triduum ⁊ in cibum de ouis assatis absque sale: ⁊ de biscocto infuso in sapa: vue dulcis: ⁊ aqua dandum est in potum eis: aut. ℞. lac absq̄ butyro ⁊ mixto cum eo de melle: ⁊ de vino iuxta quartam partem eius: ⁊ de eo dandum est ei in potum mane ⁊ sero: ⁊ qn̄q̄ ad partem equalem est dandum de eo. ¶ Ad raucitatem insistendum est cum porro vltramarino

¶ Medicamen valens ad raucitatem. Recipe granatum dulce: corticis subtilis ⁊ sepeliendum est in cinere calido: ⁊ cum fuerit molle remoue copulam eius: ⁊ impone ei aliqđ instrumentum mundum: ⁊ agitatis interioribus ipsius ad modum oui mollis imponendum est ei ante parum de substantia congelata in sirupo zuccarino simplici: ⁊ interiora ipsius omnia in potum accipiat. ¶ Etiam. ℞. de pane simule sicco: ⁊ terat̄ bn̄: ⁊ coquatur cum lacte ⁊ ipsum accipiat in potum: quoniam super hanc curam valet ad catarrū ⁊ corizam: tamen infundendum est caput ipsius aqua caliditatis temperate. ¶ Medicamen mirabile ad raucitatem. ℞. farine simule pulpe pinee arsenici: ⁊ iusquiami: ⁊ ruthe ana partem equalem: ad modum. ℥. ij. aut. iij. terantur ⁊ cum melle distemperentur. Et accipiendum est de eo per triduum: ⁊ intromittendus est in balneum. Si passio fuerit ex nimia emissione vehementis vocis ⁊ inungendum est pectus ⁊ arteria: ⁊ dandum est ei mane ad potum de farre ⁊ lacte aut ptisana furfuris. Si vero passio firmiter fuerit tibi nota insistēdum est cum gargarismo cum decoctione fenugreci. Aut ℞. cicera infusa in aqua ⁊ inuolue ea in melle: ⁊ transglutiēda sunt tria cicera: aut quattuor: tamen non accipiat super ea in potu de aqua: quoniam valent nimis. Aut. ℞. vitellū oui mollis absq̄ sale: ⁊ miscendum est cum melle ⁊ comedēdum postea: quoniam valet nimis ad raucitatem vocis ex emissione vehementis vocis.

¶ Asperitas quoque vocis accidit ex frigiditate ⁊ ex freq̄nti organatione: ⁊ curanda est per gargarismum aque calide ⁊ dietam conseruandam ⁊ inunctionem pectoris cum oleo calefacto: ita tamen q̄ euitet organationem ⁊ accipiat de ficubus pinguibus infusis in vino semicocto.

¶ Qui quoque vel quicunque seruare voluerit vocem illesam euitare debet stipticum: salsum: acidum: ⁊ acutū inasperās. Et valet ad h̄ pultes cum lacte cū faria simule ⁊ amigđ. dul. ⁊ amare: mixtis cum melle ad manducandum ⁊ cum ramis caulium assatis ad sugendum: ⁊ cum pedibus ad mā ducandum. Etiam fenugrecum vua passa: gummi dragagantum: comestio piscium: ⁊ gallinarum assatarum absque sale calidarum ⁊ sapa liquiritie introitus balnei: inunctio pectoris: ⁊ colli oleis calefactis valēt ad hoc nimis. Ita tamē q̄ non vigilet nec nimio vtatur coitu.

¶ Dixit q̄ comestio radicis cum melle: curat raucitatem accidentem ex emissione vehementis vocis statim.

¶ Ad gulam exiccatam. Medicamen bonum. ℞. dragaganti partem vnam gummi. partem tertiam. papaueris albi: partem quartam. amigđ. dulcium: partem mediam. sape liquiritie: partem quartam. distemperetur cum mucillagine psilij: ⁊ de eis fiant pillule: ⁊ quando componuntur cum parte simili zuccari albi: aut iulep valent perfecte ad gulā asperam calidam ⁊ inflammosam ⁊ siccā. ¶ Aliud medicamen Boli armenici partem vnam: rosarum rubearum partem quinque: sape liquiritie partem mediam. zuccari albi partē mediam insimul distemperentur: ⁊ accipiendum est de eo: eo q̄ valet ad gulam exiccatam ex sanguine in qua fuerit aliquod apostema: tamen ad apostema distemperetur cum iulep. ¶ Aliud teratur zinziber conditum: donec fiat ad modum salis: deinde apponatur ei in media parte ipsius de pipere longo trito vt itegro vel antimoniū: ⁊ de zassa in quartam partem ipsius: ⁊ de amido in parte equali omnia temperentur in aqua zuccari albi soluti: aut in melle: quoniam bonum est ad gulam humidam nimij flegmatis. Si vero gula fuerit sicca cum caliditate distemperentur cum mucillagine psilij ⁊ iulep ligato: ⁊ dandum est ei ad comedendum de gallina grassa. fidebegi. i. cocta in aqua: ⁊ sale: aut de pulte tortelle facta cum lacte ⁊ oleo ro.

¶ Galienus: storax valet ad raucitatem mirabiliter.

¶ Myrrha ad modum fabe supposita lingue ad diglutiendum quod dissolutum fuerit de ea ante parum: lenit in principio cannale pulmonis: ⁊ declarat vocem.

¶ Storax liquida valet nimis ad raucitatem ⁊ defectum vocis. Virge vitis masticate aptant vocis defectum. Porrum imperiale comestum purgat cannale pulmonis. ¶ Diasco. alleum crudum ⁊ coctum aut assatū ⁊ comestū purgat gulā.

¶ Diascor. sinapis tritus ⁊ tempatus cum mellicrato ad gargarismum dissipat asperitatem diuturnam accidentem in cānalibus pulmōis. ¶ Dias. assa fetida distēpata cū aqua

ad sugendum purgat vocem statim ex raucitate accidēti ex percussione. ¶ Filius masuy. caro gallinarū purgat vocē. ¶ Vox quoq; patitur raucitatem aut ex infusione epiglo ti: aut ex aliquo accidenti dissipanti actum musculi: ex quo actus percussionis fit remanēte inflatura in sua dispositio ne. Instrm̄ quoq; ex quo fit pcussio est musculus ⁊ neruus qui restringūt epiglotū: eo ꝙ pcussio fit ex infestatiōe aeris in epigloto nō differtur quoq; ex re aliqua regiminis pre cedentis ei: an i loco accidit humiditas aut nō. ¶ De que stionibus nālibus dixit ꝙ vigilatio gn̄at raucitatē. Etiam emissio vehementis vocis corrūpit vocē. Porrū ⁊ alleū co cta insimul ⁊ comesta declarant vocē ⁊ dissipant raucitatē. ¶ Dias. storax cū aceto sqllitico purgat vocē: ⁊ eā ꝯfortat.

ff ¶ Assa fetida valet ad aspitatē diuturnā gule dissoluta cū aqua ⁊ declarat vocē patientē raucitatē ex pcussura statī. ¶ Galie. ouū mā est medicinarū valentiū ad pulmonis cā nale ⁊ p se solūmodo valet cū accipit molle ad aspitatē gu le ex emissione vehemētis vocis vel ex aliq̄ hūore acuto flu enti ad eā: eo ꝙ mitigat loca dolētia ⁊ dissipat dolorē cor.

QQ ¶ Dias. acetū squilliticū acetū in pulte aptat gulā indurās carnē ipsius. ¶ Dico ꝙ hoc nociuū est voci deficiēti ex ca liditate: sed iuuatiue sunt ei res abstersiue plusq̄ alie res: sꝫ iuuatiuū est qn̄ vox deficiens fuerit ex humiditate infundē ti musculū ⁊ mollificāti ipm̄. ¶ Dias. Bulbus inasperat vo cem linguā ⁊ palatū. ¶ Dico ꝙ huius dcm̄ ad exēplū latū est. ¶ Dias. auripigmētū mixtū cū melle ⁊ acetū declāt vo cem. ¶ Frondes cauliū ad sugēdū succū ipsorū faciunt ad defectū vocis. Porꝝ ipiale comestū mundificat cānale pul monis. Myrrha supposita lingue ad sugēdū eā aī parꝝ mū dificat vocē. Mucillago seminū citonioꝝ mollificat siccita tē cānalis pulmonis. Oleū yrinū lenit aspitatē cānalis pul monis qn̄ palato apponit in fricatōe. Arbū comestū absq; sale declarat vocē ⁊ mundificat cānale pulmonis. Harbū sallitum. i. quedam species oleris comestum mundificat tra cheam in qua fuerit humiditas.

ff ¶ Paulus cāne mellis leniunt aspitatē pectoris. ¶ Filius serapionis succus liqritie acceptus in potu aptat aspitatē cānalis pulmonis ficus sicca confert cānalibus pulmonis. Alleū mundat gulā coctū aut crudū acceptū. Sinap⁹ trit⁹ ⁊ distēperatus in aq̄ ⁊ mixt⁹ cū mellicrato ad gargarismū prodest asperitati cānalis pulmonis diuturne. ¶ Diascor. citrulli comesti leniunt asperitatem pulmonis.

QQ ¶ Defectus quoq; vocis aut ex humiditate aut ex siccitate accidit. Ex siccitate quoq; accidit qn̄ ei p̄cedunt cāe nimis frē ⁊ emissiōes vehemētis vocis ⁊ ēt cāe nimis calē cū qb⁹ erit dolor ⁊ aspitas gule ⁊ i raucitate nō erit pōderositas ꝫ raucitas cū puritate. Si vō accit ex hūiditate ei p̄cedūt cāe humide: ⁊ inde vox non deficit tamen ingrossatur: ⁊ absq; dolore erit ea raucitas.

zz ¶ Dixit filius masuy ꝙ res leues tēpate cōferunt voci tn̄ ei nocēt res acute acide ⁊ salse. Res eni leues sunt he: vt sebe stē. sapa: vua dulcis: iuiube: granatū dulce coctū cum oleo viol. ⁊ zuccaro albo: vitellus oui: ius farmaci ⁊ cucurbite: amidū: zaffaranū: zuccarū: oleū amigd. dragagantum caro vue passe: bacce pinee: gūmi arabicū: ficus semē cucumeris longi: fenugrecum: semen lini: calcantum: ⁊ semen eruce mi noris calcatum ⁊ similia.

QQ ff ¶ Ad raucitatē ⁊ aspitatē vocis. Medicamē valēs ad pre dicta. ℞. ciceris calceati. se. aruce: scoriati: ⁊ triti seis lini cal cati: aā. par. x. corine pinee. pt. viij. dragagāti part. v. carnis vue passe ptes. xx. terāt: ⁊ d cis fiāt auellāe: ⁊ māe ⁊ sero q̄lꝫ accipiāt tres auellane ⁊ detineant in ore donec liq̄fiāt in to to. ¶ Medicamē ad dolorē accn̄tē ex hūiditate ⁊ ad rauci tatē. ℞. terbētine: thuris: zaffarane: myrrhe: draganti ci namomi: amōi: pinee: succi liqritie: aā. p. i. spice ide par. i. gal bāi. ptē. iiij. mell. ptē. iiij. dactilorū electoꝝ. ʒ. i. terāt q̄ teren da sunt ⁊ liq̄fiāt mel dactili ⁊ terbētina ⁊ galbanum: ⁊ in eis alia apponāt: ⁊ de eis fiāt pillule. Si vō nō iueniunt dactili nō nocet ⁊ dādū est de eis ad potū cū aq̄ origani vel ysopi. ¶ Medicamē ad raucitatē hūidā. ℞. thuris: myrrhe: asse fetide: pipis: zaffarane: amomi: sapa: glicoritie terāt ⁊ ꝯficiā tur cū zuccaro albo: ⁊ de eis pillule fiāt ⁊ supponēde sūt lin gue. ¶ Ad defectū vocis. Medicamē valēs: yris coctū ⁊ colatū: in quo iponit gūmi donec ispisset. Si acceptū fuerit mane ⁊ sero valet ad defectū vocis ex siccitate. ¶ Ad defe ctū vocis ⁊ tussim frigidā. ℞. thuris. ʒ. iiij. myrrhe. ʒ. ij. vini cocti rotuli ptē. iiij. coquat vinū dōec igrosset plus ⁊ appo nant ei alie res bn̄ trite: ⁊ de eo accipiat cū coclear io: eo ꝙ valet ad hoc: ⁊ dolorē vētris ⁊ vlcera pulmonis. ¶ Medi camē ad defectū vocis accn̄tē ex aspitate gule. ℞. zaffarāe. ʒ. ij. succi cauliū ipialiū ad. ʒ. i). calicē. i. mellis spumati ad ca licē silēꝫ coquant donec igrossent: deide apponat eis zaffa rana trita ⁊ accipiat cū cocleare mane ⁊ sero. ¶ Medica men valens ad defectū vocis ⁊ aspitatē ex frigore. ℞. zaffa rani. ʒ. iij. myrrhe. ʒ. i). thuris succi liquiritie. aā. ʒ. i.). asse feti de. ʒ.). distemperent cū sapa vini: ⁊ ꝯficiāt vt dcm̄ ē. ¶ Si vero raucitas fuerit ex humiditatibus descendentibus ad vuulas miscēdū est i medicinis de rebus stipticis sicut thu ris terbentine: balaustie. aā. ʒ. i. gūmi dragāti vel arabici ori gani nucis inde. aā. ʒ. ij. zaffarane dauich. ij. myrrhe. ʒ.). terā tur ⁊ distemperent cū sapa vini ⁊ ꝯficiant ad modū mellis grossi. ¶ Medicamen calidū ad raucitatē vocis ad lique faciendū humiditatē. ℞. sinapis calcati. ʒ. iij. piperis. ʒ. i. te rant ⁊ distēperent cū melle despumato: ⁊ de eis fiāt pillule supponēde lingue: qm̄ valent nimis. ¶ Medicamen calm valēs ad raucitatē vocis ⁊ asperitatē gule ⁊ mūdificat fleg ma. ℞. amigd. dulciū ⁊ amararū excoriataꝝ: storacis: gal bani: thuris. aā. ptē.). amigd. zaffarane q̄rtā par. ipsius: terā tur ⁊ distēperent cū melle ⁊ ꝯseruent in vase vitreo: ⁊ dādū est de eo ad potū: qm̄ valet ad humiditatē grossā ⁊ infusio nē malignā ⁊ mitigationē doloris. ¶ Medicamen optimū ad defectū vocis ⁊ raucitatē. ℞. fenugreci: vtriusq; amigd. aā. par. i. seminis lini calcati: par. ij. medulle tritici: gūmi ara bici: dragāti radicis liqritie seminis pinee: aā. par. quartā: te rāt ⁊ distēperēt cū sapa vini: hoc eni medicamē valēs tēpa tū ē ad raucitatē ⁊ siccitatē i gulla: ex hūiditate ⁊ siccitate.

ff ¶ De egritudinibus ⁊ accn̄tib⁹ dixit: ꝙ aspitas accit gule ex cibo ⁊ potu ⁊ emissiōe vehemtis vocis. ¶ Dixit ꝙ vox acu ta que silis est voci gruis est ex asperitate instroꝝ vocis.

QQ ¶ De mēbris interiorib⁹: instr̄a vocis sunt epiglotū ⁊ muscu li ⁊ mouēs ipm̄ est corpus qd̄ est sile lingue fistule ⁊ neruus q reuertit sursum: vn̄ vox deficit aut ex ipedimēto sistēti in epigloto: aut in musculo ipm̄ mouenti: aut in musculo anhe litus: aut in pulmone ⁊ cānalibus eius: aut ex ipedimēto in cerebro: aut in neruo reuertenti sursum: aut in neruo ꝑximo arterie ex qua generat neruus q reuertit sursum. ¶ De mē bris interiorib⁹ ꝙ vox deficit aut ex ipedimento musculi: si cut accidit sinantie vehemētis: aut ex cā nerui reuertentis sursum: aut ex cā vuule qn̄ icidit de radice: aut ex cā supio ris palati: si fuerit hūiditatis vehemētis sicut accidit ex reu matibus. Defectus quoq; vocis ex emissiōe vehemētis vo cis accidit ex siccitate. ¶ De epidimia subtiliatio vocis fit ex morbo per gule: q̄ extēdunt nerui tibie sinistre: ⁊ igrossan tur: aut testiculi dextri ⁊ absq; vtroq; morbo non erit disso lutio. ¶ Storax valet ad vocis defectum ⁊ raucitatē eius. ¶ De meamyr. dixit ꝙ medicine que cōponēde sunt ad cā nale pulmōis triplici mō cōficiunt. In p̄mo cū reb⁹ abster siuis: in medio cū rebus mūdificatiuis aā parꝝ: in fine cū re bus ipunctiuis. Res quoq; abstersiue: sic ꝯfectio sape vue dulcis: gūmi dragagāti ⁊ radicis: liqritie. Et mundificatiue sūt sicut ꝯfectio farris ordei amigd. farine fabarū ⁊ silium. Et impunctiue sicut cōfectio piperis: cassie l. cinamomi: gal bani ⁊ silium. ¶ Dixit ꝙ defectus vocis seqtur multas cau sas: aut est ex reumatib⁹: aut ex vlcere in pulmōe aut ex emis sione vocis vehemētis aut ex imissione aeris frigidi. Fit ēt defectus vocis ex instrumētis vocis infusis ex humiditati bus vehemētibus difficilibus ad euellēdū: tn̄ raucitas fit ex minore infusiōe. ¶ Dixit ꝙ defectus vocis de mlta emis siōe vehemētis vocis est silis fatigationi accidēti mēbris ⁊ curādus est balneo sicut curātur alia mēbra ex huius cā: tn̄ ipōnēde sunt postea ori medicine lenitiue sicut vinū dulce gūmi ⁊ liqritia: qm̄ soluūt apa accn̄s in cānali pulmonis: ex cā emissionis vehemētis vocis ⁊ dādū est ei in cibū de q̄ litate simili. Expedit quoq; ꝙ patiēs sufferat tussim nec de glutiat: in primo totum quod liquefactum fuerit in ore sta tim: sed dormiat supinus super occipitium vt inde fluat de eis in cānali pulmonis in quantitate nimia. Hi autem non perfecte conualent donec accipiant medicinas mundifica tiuas purificatiuas absq; impunctione sicut pultem faba rum: farris ordei: ⁊ seminis lini: ⁊ dicunt mediocres: sed po tētiores sunt terbētina: thus: mel spumatū: ⁊ amigdale ama re: ⁊ potētiores huius sūt: faria orobi: ⁊ radices opopōacis.

Uirtus enim decoctionis ficus mediocris est: sed sapa vue dulcis est abstersiua absq̃ impunctione.

RR ⁋ Unde curandus est defectus vocis ex emissiõe vehemẽtis vocis p̃ nutricatões leues: ⁊ cũ leuis fuerit curãdus est cũ reb⁹ purificãtib⁹ tẽpate: ⁊ ita trãsferẽdus est ad res dissolutiuas gradati vsq̃ ad res dissolutiuas vehemẽter si op⁹ fuerit. Ad abstergẽdũ aũt dẽ cũ lacte ouis bacce pini ⁊ de semie lini: tñ euitãdũ ẽ vinũ donec leue fuerit apã. ⁋ Dico q̃ qñ vox deficit ex emissiõe vehemẽtis vocis in cãnali pulmonis inde accit apã ex vehemẽti fatigatõe ipsius: ⁊ cũ alleuiabit̃ apã in potũ accipe poterit de vino dulci: ꝯfert enĩ in hmõi tpe butyrũ coctum: ⁊ pultis amigð. lactis sĩle amidi ⁊ mellis: quoniam inde apostema alleuiabitur absq̃ dubio: ⁊ porrum coctum facit ad hoc.

QQ ⁋ Pillule valentes ad defectũ vocis ⁊ aspitatẽ cãnalis pulmonis. ℞. dragagãti gũmi. añ. ʒ. vi. zaffarane. ʒ. i. thuris. ʒ. i. sape ligritie. ʒ. i ℈. piperis albi. i. carnis dactilorũ auri põdus iij. infundat̃ dragãtũ in sapa vue dulcis: ⁊ terant̃ q̃ terenda sunt ⁊ ꝯficiant̃ insimul in ea: ⁊ inde fiant pillule ad modũ fabe ⁊ lingue supponant̃. ⁋ Ad defectũ vocis: Rami caulium tenerorũ mundati a folijs masticent̃: ⁊ sugendus est succus ei⁹: aut coquẽdus est cũ melle ⁊ accipiat̃. ⁋ Aliud. ℞. zaffarane ptẽ. i. asse fetide ptẽ. ℈. mellis. ℥. vi. si ptes fuerit ad auri pondus terant̃ ⁊ ꝯficiant̃: ⁊ de eis fiãt pillule ad modũ auellane supponẽde sũt lingue. ⁋ Aliud zaffarane: myrrhe dragagãti: sape ligritie: baccarũ pini: amigdalarũ scoriatarum ⁊ mellis ad partem congruã terantur ⁊ conficiantur: ⁊ de eis fiant pillule supponende lingue.

SS ⁋ Arcanidisius. Qr siquis passus fuerit tremorem in voce: iniungendũ est ei q̃ dimittat eloquiũ p̃ mensem aut parũ loquat̃: deinde cantare dz dũ iaceat in cubili cantilenis agetatis ⁊ assecuratis: deinde ꝓmoueat añ parũ ad plus donec reuertat̃ ad pristinã ꝯsuetudinẽ: ⁊ dãdũ est ei in cibũ de pedibus hedorũ ⁊ porris ipialib⁹ farre succo ceparũ cerebris arietũ pinetis ⁊ dactilis iformatis ⁊ vtat̃ balneo post comestionẽ: ita tñ q̃ añ balneũ vtat̃ exercitio moderato ⁊ fricandũ ẽ caput ei⁹ vehemẽter q̃ iñ pueniet ad pristinã sanitatem.

ff ⁋ Dixit de aspitate vocis. Aspitas vocis accit ex fritate ⁊ frequẽti organatõe vñ expedit q̃ euitet salsum acidũ ⁊ vinũ spacio dierũ. ⁋ Dixit. ℞. granatũ subtilis corticis dulce de patria ⁊ supponendũ est cineri calido in quo sint carbones ⁊ cũ fuerit coctũ ⁊ mollescere incepit sicut pasta remouẽda est copula ipsius: ⁊ cũ aliqua virgula agitet̃ ⁊ misceat̃ in eo de melle ⁊ accipiatur in sugendo. postea accipe de pane sicco ⁊ teratur ⁊ conficiatur cum lacte ad modum pultis: quoniam valet ad vocem catarrum ⁊ reumata.

QQ ⁋ Aut. ℞. porrũ iperiale ⁊ lixũ in aqua bñ misceat̃ cũ melle: ⁊ postea coquat̃ cũ ea donec ingrosset̃: ⁊ de eo accipiendum est ad raucitatẽ vocis. ⁋ Etiã ad raucitatẽ vocis: infundãtur cicera in aqua donec mollefiũt: ⁊ postea iponant̃ melli: ⁊ de eis deglutiant tria cicera aut quattuor: ita q̃d nõ accipiant. postea in potũ neq̃ de aqua neq̃ de vino: quoniam satis prodest: sed frequenter vtendum est eis.

tt ⁋ Dixit q̃ fit vox vt vox plũbi qñ pulsat̃ obscura nimis. Dixit ambulare dz in aurora patiens in glatiẽ ⁊ sedere in locis altis ⁊ montanis restrigẽdo anhelitũ ad se ⁊ luctãdo freq̃nter: ⁊ cũ in balneo fuerit fricandus est vehemẽter cũ pãnis lineis ⁊ dãdũ est ei de nutricatõib⁹ attenuatiuis vt rebus salitis vino veteri aceto potẽtissimo ⁊ pipe. ⁋ Dixit q̃ subtilis vox est: vt huius vox ⁊ accidit in vigilatõe ⁊ in somnietate: ⁊ qñ ex organatõe post comestionẽ: tñ cã vehemẽs hui⁹ est vocis debilitas: ⁊ qñq̃ accit ex fluxu vẽtris: vñ dz qescere vox ⁊ vtendũ est eqtatõe balneo mane: ⁊ nutricatõib⁹ tẽperatis: ita tñ q̃ cibũ nõ accipiat vltra modũ nec vtat̃ coitu nec cibarijs siccis qm̃ vox ꝯuertet̃ ad pristinã dispõnem eius. ⁋ Dixit q̃ vox grossa accidit ex incisione viuularũ: eo q̃ patiẽtes huius inde patiunt̃ penes tensionẽ vocis murmur magnũ ⁊ turbationẽ tediosam sputi: nec pñt longã comestionẽ facere: eo q̃ restringunt̃ guttura ipsorũ: vñ insistẽdũ est cum sapa vue dulcis ⁊ melle insimul ad ptes equales coctis ⁊ spumatis: ⁊ fiat gargarismus cũ ipsis tẽpatis cũ aq̃ cala: ⁊ dandũ est ẽt ei in potũ de ipsis: tñ ista ꝯfectio quãto magis vetusta fuerit tãto melior ⁊ efficacior erit ad omnes dolores oris ⁊ ad fatigatam vocem ⁊ purificationem eius.

zz ⁋ Dixit q̃ breuis anhelitus nociuus est nimis cantantibus. vñ gradatim gradatim vti debẽt elõgatõe ei⁹: qm̃ vsus inductus ad longũ anhelitũ perfecte agit in eũ: in breui vero anhelitu inductus breuitatẽ auget: vñ patiens in hoc exercitio vtat̃ pauco: qm̃ si transgredit̃ modũ eius vox deficiet in toto: hoc enim vti debeat mane ⁊ sero: ita tñ vt morã longã trahat in balneo ⁊ apponat capiti de aqua calida in balneo restringendo ad se anhelitũ cũ ambulans fuerit in eum. Et cũ fuerit extra balneũ accipiat vinũ i potũ: qm̃ vinũ nutrit magis hñtes raucitatẽ vocis q̃ aqua ẽt post comestionẽ accipiat vinũ nimis in potũ sub vno anhelitu: tñ postea vtat̃ restrictione anhelitus longa vt de breui gradu gradatim gradatim pueniat ad longũ gradũ sub vno anhelitu: organatio vero extendi dz ⁊ ꝯiungi sub anhelitu pauco. Masticatio vero rei iuiscatiue valet ad hoc: eo q̃ ꝓdest ad nocumentũ oris pulmonis ⁊ pectoris dans occursum ad longum anhelitũ faciendũ. Ualet quoq̃ ad vocẽ pultẽ accipere cum simula cocta lacte ⁊ sugere ramũ caulis assatũ. ⁊ masticatũ ⁊ infusum in melle. Etiã valet ad hoc comestio pedũ ⁊ ꝓprie neruorũ ipsorũ solũmodo: tñ si nerui ipsorũ cocti fuerint in melle ⁊ comesti nimis valent. Fenugrecũ ẽt valet ad hoc ⁊ comestio piscium ⁊ gallinarũ assatarum absq̃ mora: ẽt balneũ nimis valet: ⁊ inunctio oris cum oleo: ita tñ vt in balneo ori imponatur de oleo amigð. ⁊ quod apponat pedes super genua ad fluxum inter aquam calidam.

tt ⁋ Dixit q̃ siquis passus fuerit grossam vocem ex accidenti malo facilis est ad curandum. Sed qui ex multa emissiõe vehementis vocis est difficilis ad curãdũ. Qr si huius passio fuerit accñs tubatoribus eo q̃ flatus restrictus fuerit i pulmone curatio ipsorũ est difficilis ad curãdũ. ⁋ Dico q̃ nõ ẽ cura ita efficax nisi gradati gradatim ifirmet̃ lõgus ãhelit⁹ sicut somnus. ⁋ Fit q̃q̃ vox grossa ex nimio coitu ⁊ in somnietate: tñ cura ipsorũ ẽ facilis: vñ accipiat vitellũ oui mixtũ cum melle cum iuerit dormitum ⁊ dormiat: q̃r multotiens post dormitum ipsum vox reuertitur ad pristinam sanitatem: q̃ si iñ cura huius patiens non fuerit liberatus supponendum est lingue de draganto ⁊ vtatur balneo.

QQ ⁋ De raucitate quoq̃ accidenti ex emissiõe vocis vehemẽtis: quãdoq̃ liberatur patiens sola hora comedendo de radicibus cum melle. ⁋ Dico q̃ radices condite faciunt ad hoc nimis: vnde vtendum est eis: tamen huiusmodi passio in decrepitis difficilis est ad curandũ: quoniã cura in eis auget nocumentũ ex nimio flegmate sistenti in eis. Cura quoque iuuenum facilis vnde in principio insistendum est cum fricatione capitis apposito bombice infuso in oleo nardino naribus eius: ⁊ extracto in hora post horam: ita tamen q̃ vtatur exercitio in ambulando ⁊ gargarismo cum melle: aut cum lacte: ⁊ frequenti impositione gummi sub lingua ⁊ potu vini dulcis: comestionem vitelli oui mollis: ⁊ quandoq̃ cum melle mixto ad partem equalem: ⁊ etiam epithimatione gule exterius cũ aq̃ cala cũ spõgia maris: ⁊ emplastro facto de semine lini origano: oleo ro. ⁊ cera apponẽdo collo.

ff ⁋ Pillule ad asperitatem gutturis calidam ⁊ siccam. Dixit ℞. draganti partem. i. gummi arabici tertias duas: opij sextum. i. papaueris albi: partem. i. amigð. dul. munda. mediam. i. dactilorum partem. i. amigð. ama. partem. i. terantur bene ⁊ distemperentur cum mucillagine citoniorum: ⁊ de eis fiãt pillule: quoniam valent nimis. ⁋ Alie pillule ad flegma. ℞. piperis: zaffarane: myrrhe ziziberis conditi partem equalẽ teratur zinziber: donec fiat vt sal ⁊ distemperetur cum amido ad duplicem quantitatem ⁊ de eis fiant pillule supponẽde lingue. ⁋ Alie valentes ad vocem. ℞. succi porrorum vltramarinorum: mucillaginis: psilij: adipis galline mellis ad partem congruam coquantur donec cõficiantur ad modum electuarij. Comestio quoq̃ zuccari ⁊ amigdal. valet ad purificandum vocem.

QQ ⁋ Ad raucitatem siccam terantur cicera cum melle ⁊ accipiendi sunt sicut prescriptum est: quoniam valent. ⁋ De mẽbris interioribus dixit q̃ nobilior musculus vocis est q̃ mouetur ex neruo conuertenti sursum: ⁊ neruus conuertẽs sursum est ex neruo sexto parium cerebri: vnde non incidant cyrurgici par sextum ex ignorantia: quoniam quando incidũtur huiusmodi duo nerui conuertentes sursum ferro: vel aliqua acuta medicina ex ignorantia: inde vox deficiet: quandoq̃ ex discooperimento ipsorum infrigidantur: ⁊ inde deficit vox dum non calefiant vt ad earum conuertantur naturam. ⁋ Dixit q̃ infusio nimis humida accidens tunice cõtinenti guttur ⁊ epiglotum nociua est voci vehementer

etiã reumata discurrentia ex capite vniuersaliter voci nociua sunt: etiam emissio multa vehementis vocis generat in musculo epigloti vlcera ⁊ apostema: vnde omnia apata in ysofago: ⁊ locis infestantibus cãnale pulmonis ⁊ epiglotuz nociua sunt voci vehementer. ¶ Rabi ad purificandã vocem accipienda est cubeba ⁊ detinẽda in ore. ¶ Aaron ad raucitatez vocis ex nimia humiditate. ℞. sinapis calcati aã parum. ʒ.iiij. piperis. ʒ.i. terantur ⁊ de eis cum melle cõficiantur pillule ⁊ detinende sunt in ore: eo q purgant flegma: tamen melior est assa fetida.

tt ¶ De curis mẽbrorum dixit: q vox corrũpit ex siccitate ⁊ hũiditate. Jõ qbus accit febris acuta ⁊ cõbusta: ⁊ iñ dsiccatũ fuerit epiglotũ ⁊ cãnale pulmonis ipsorum vox fit vt vox gruis ⁊ auiũ lõgi colli ex duritie nimia. Ex hũiditate qq3 vox corrũpitur sicut accidit ex coriza ⁊ reumatibus. ¶ Dico q ex huiusmodi significatione cognoscenda est vox que ex siccitate corrũpit. Si vero fuerit obscura ⁊ turbida ex hũiditate erit.

¶ Capitulum qntuz est de anhelitu: cuius rubrice sunt.

De secundo libro membrorũ interiorum: hic incipiẽduz est ad tractanduz de anhelitu: eo q in libro proprio extra ordinarie ponit secundus vero tractatus de anhelitu ante huius tractatũ est expressus vñ cõsiderandũ ad diuidenda capitula: quoniam in tractatu gulle aspere ex fallacia libri proprij tractatus anhelitus positus est.

vv ¶ Anhelitus quoq3 fetẽs significat humores putrefactos esse in instrumentis anhelitus: si cã eius non fuerit ex ore.

uu ¶ Dixit q anhelitus spissus si fuerit cuz paruitate significat passionem esse in parte instrumentorum anhelitus aut mẽbrorum attinentium ei. Si vero spissitudo eius fuerit cũ magnitudine significat inflãmationem vehementẽ esse in eius membris. Si vero anhelitus frigidus fuerit malum significat: eo q ex caliditatis sistentis in corde extinctione fit: aut ex passione cordis propria. ¶ De primo libro pnosticorum. dixit q anhelitus si fuerit spissus significat passionez ⁊ inflãmationem esse velocis que presunt diaphragmati. Si vero fuerit magnus ⁊ temporis longi significat alienationẽ mentis. Si vero exitus eius fuerit per os ⁊ nares frigidus mortem significat. ¶ Dixit Gal. q si anhelitus spissus fuerit cũ magnitudine super caliditatẽ nimiam esse significat. Si vero cum paruitate spissus fuerit: significat dolorem in instrumentis anhelitus esse cum caliditate. Anhelitus quoq3 rarus si fuerit magnus significat alienationem mentis. Si vero puus significat extictionez calitat ⁊ paucitatẽ necitatis

xx ¶ Dixit q bonus anhelitus virtutem vehementez dat significationes sanitatis in omnibus egritudinibus acutis sistentibus cum febre: eo q bonitas anhelitus significat sanitatẽ instrumentorum anhelitus cuz dolore caliditate apostematibus calidis ⁊ locorum attinentiuz eis sicut stomaci epatis ⁊ splenis: quoniaz significat q non est caliditas vehemens nec apostema calidum in aliqua parte ipsorum corporis. ¶ Bonus quoq3 anhelitus: eo q significat sanitatẽ dat noticiã precedentez q in ventre nõ est aliqua mala caliditas ⁊ q calor naturalis non est deficiens neq3 debilis: quoniã malus anhelitus aut ex egritudinibus acutis: aut ex intensa caliditate: aut ex apostemate inflãmanti vehementer: aut ex defectu virtutis erit. Sed bonus anhelitus assecurat ex omnibus passionibus ipsis.

yy ¶ De libro. iiij. affori smoruz: q si anhelitus incisus fuerit ex inmissione aeris ⁊ emissione: ⁊ inde inmissio aeris facta fuerit bis pulsiua: aut in similitudine huius significat spasmuz futurum eo q huius anhelitus non sic esset nisi prius musculo: per quem fit anhelitus spasmus accidat. Si vero dispositio fuerit crescens spasmum futurum in toto corpore manifeste significat. ¶ De libro. vi. afforismorum dixit q anhelitus in quo perficit tensio pectoris per duplicem immissionem aeris: que immissio similis sit dispositioni planctus infantum: aut erit ex debilitate musculi pectori que fit ex defectu virtutis: aut ex siccitate instrumentoruz anhelitus: ⁊ forte erit ex vtraq3 causa: ⁊ forte erit ex dispositione proxima dispositioni spasmi: in instrumentis pectoris: quoniam virtus debilis est: eo q impotens est tendere pectus ad modũ necessarium per vnam immissionem quietem: inde faciens per immissionem ansidam perficit actum suum. Instrumentum quoq3 durũ non est obediens virtuti que tendit ad salutem: sed impedit actum per dominium eius. Tamen ex dispositione proxima dispositioni spasmi non impeditur anhelitus inde in actu suo licet frigor domiatus fuerit neruo pectoris ⁊ musculos eius. Febris quoq3 sanat huiusmodi dispositionem ⁊ curat. Si vero huius anhelitus fuerit cum febre non erit nisi ex duritie instrumentorum anhelitus: aut ex dñio siccitatis: ⁊ hoc malum est in egritudinibus acutis.

uu ¶ De curis oculorum dixit q si vehemens necessitas inducens fuerit ad emissionem anhelitus faciendam: que fit per pectoris adunationem: aut ex nimia congregatione fumosorum vaporum guttam facientium: aut ex acuitate ipsoruz erit: ⁊ h qq3 fit: aut ex nimia calitate: aut ex malitia humorum.

zz ¶ Dixit q emissio anhelitus dormiẽtis maior fit ppter post acceptionem nimij cibi: eo q vapores fumosi crescũt in corpore ex congregatiõe caliditatis. ¶ De libro secundo opinionis Ypocratis ⁊ platonis: dixit q emissio anhelitus cuz obiecta erit per instrumenta contra emissionem que fit cuz dominio. s. ex vehementi motu ⁊ exercitio: ⁊ similiter emissio anhelitus cum obiecta facta erit ex superfluitate contraria per quam fit emissio anhelitus cum dominio.

tt ¶ De tertio secundi libri de epidimia dixit q in magno anhelitu pectus mouetur in toto sed in paruo non mouetur nisi diaphragma solũmodo: ⁊ loca sistentia inter costas.

?? ¶ Or si insinantie passione fuerit anhelitus breuis signum erit bonum. ¶ Sed si in frenesi ⁊ alienatiõis mentis passione anhelitus fuerit spissus signum erit laudabile. In passione quoq3 mentis alienatiõis anhelitus erit rarus ⁊ magnus: vnde cum anhelitus fuerit conuersus significat passionem huius decrescere. ¶ Patientes sinantiaz impotentes sunt agere anhelitum in longum spaciũ imissiõis aeris: ⁊ emissionis: ⁊ ideo ipsorum anhelitus fit in tempore longo. Si vero postea anhelitus fuerit in breui tempore significat largitatem esse in ipsius transitu: ⁊ summarie q anhelitus contrarius dispositioni anhelitus proprij alicuius egritudinis significat sanitatem. ¶ Dixit q in passione sinantie longũ fit spacium imissiõis aeris ⁊ emissionis obstrictionẽ instrumẽtorum: vnde anhelitus omnino spissus erit ad perueniendũ ad modum sufficientem in longo spacio: vnde si rarus conuersus fuerit in eadem signum bonum erit significans tempus imissiõis aeris ⁊ emissiõis decrescere nõ poterit nisi cã largitatis accidentis. Or si in anhelitu cõmota fuerint folia naris: aut ex virtute conturbata erit: aut in prefocatiõe: aut ex sinantia: aut ex sanie: aut humore sistenti in pectore ⁊ pulmone. ¶ Dixit in huius quoq3 anhelitu cõmouentur superiora pectoris vsq3 ad loca attinentia spatulis.

xx ¶ Dixit q corpus dum sit in dispositione naturali exercitio ⁊ cõmotioni imoderate non datum anhelitus nõ erit nisi in inferioribus toracis vsq3 ad loca attinẽtia diaphragmati ⁊ hoc manifestum est in libro causarum anhelitus.

zz ¶ Si vero necessitas inducens fuerit ad huius causas inde mouentur superiora toracis vsq3 ad loca attinentia spatulis donec pectus moueatur i toto motu horribilitatis ⁊ huius motio accidit in tempore sanitatis ex inductione vehementis motus ex huiusmodi quoq3 anhelitus inducitur ex augmento necessitatis: sed in peripleumonia: ⁊ similibus inducitur ex strictione instrumenti: quoniam instrumẽtũ quãdo constringitur indiget magnitudine tensiõis pectoris ad perueniendum inde ad aerem sufficientem.

uu tt ¶ De. iiij. libri secundi anhelitus rarus ⁊ paruus accidit quando virtus animalis mortificatur ⁊ huius emittitur ex nare ⁊ ore ⁊ mortem sequitur omnino absq3 dubio: tamen anhelitus spissus ⁊ breuis significat dolorez esse in instrumentis

anhelitus: aut ex membris motis ex motu ipsorum. Anhelitus quoqʒ in febribus vehementibus est magnus ⁊ spissus.

pp ¶ Aaron dixit: accidit quoqʒ malus anhelitus ⁊ non fit ex passione instrumentorum anhelitus: sed ex diaphragmate ascendenti sursum aut descendenti ad inferius. ¶ De quarto libro membrorum interiorum. Dixit ponatur ꝙ cuiusdaʒ pectus in anhelitu cōmotum est in toto dum motus peruenerit sursum ad interiora ad furculas ⁊ ad latera magna: ad carnem spatularum: ⁊ ad exteriora ad spatulas. ¶ Dico ꝙ huiusmodi anhelitus triplicis significationis est: aut ex caliditate instāmāti in corde aut in pulmone: aut ex strictiōe in instrumentis anhelitus aut ex debilitate virtutis mouentis musculum pectoris: vnde confirmandum est ⁊ considerandum tandem per pulsum si significat caliditatem nimiaʒ: deinde considerandūʒ est in emissione anhelitus. s. in coadunatione pectoris: ꝙ si expulsiua nimis fuerit cum flatu significat caliditatem nimiam: etiam si tactus pectoris fuerit inflāmatus confirmatur ꝙ erit ex caliditate: affirmatur etiaʒ ex rubedine oculorū ⁊ faciei siccitate ⁊ caliditate capitis ⁊ siccitate lingue ⁊ asperitate eius: ⁊ dicto patientis: ꝙ se sentit non monitum inflammari. Si vero non fuerit signuʒ caliditatis ⁊ pectus tensuʒ fuerit vehementer ex strictione instrumentorum anhelitus erit aut epigloti non permittent aereʒ imitti aut erunt in pectore aut pulmōe humores aut vulnerat iōes ex apostemate aut humiditate. Si vero tam superiora pectoris q̄ʒ inferiora in totum mouent anhelitum ⁊ folia naris inde fuerint constricta ⁊ cum huius motu pect⁹ nō nimis tenditur: sed solūmodo mouetur ex debilitate musculi pectoris: erit quoniam huiusmodi patientes ex debilitate musculi pectoris indigent actione omnium musculorum: vt per plures actus peruenire possint ad sufficientem modum ad quem sola virtus peruenire non potuit: strictum quoqʒ est in huius passione cum efficacia: vnde lege eloquium ad discernenda loca patientia: vbi malus fuerit anhelitus ⁊ inuenies vtilitatem anhelitus.

aaa ¶ Dixit ꝙ anhelitus īfantiuʒ est spissior ⁊ maior nimis eo ꝙ augmentum in eis est maius ⁊ indigent emissione humoruʒ fumosorum sed decrepitoruʒ anhelitus est minor ⁊ tardior ⁊ rarior ⁊ ad mediocrē dispositionem consideranda est mediocritas huius etatis: ⁊ similiter consideranda est dispositio temporis ⁊ complexionis: quoniam caliditas indiget tēpore maiori ⁊ frigiditas econtrario.

ss ¶ Repleti quoqʒ cibarijs agunt anhelitum paruū ⁊ spissuʒ ex strictōe diaphragmat̄ ex cā stōi: ⁊ sil'r p̄gnātes ⁊ ydropici

ff ¶ De anathomia maiori dixit: ꝙ malus anhelit⁹ in quo sūt impedimenta opponentia ⁊ eius emissio ⁊ immissio fiunt cū vehementi horribilitate significat apoplexiam.

?? ¶ De libro quarto summarie quoqʒ ex debilitate virtutis
zz in asmate ⁊ districtione instrumenti vehementer non tenditur pectus eo ꝙ in eo nō imittitur aer multus nec emittitur similiter cum flatione ⁊ percussione ad modum dispositiōis multe caliditatis sistentis in pectore. Unde magnitudo anhelitus per quem totum pectus mouetur aut ex caliditate vehementi erit sistenti in pectore: aut ex districtione: aut ex debilitate virtutis aut causa vniuersali omniuʒ huius insimul: tamen quando omnes cause huius in vnum coniungūtur mortem significant esse statim. Si vero partes ipsorum coniunguntur difficilis erit patientis deliberatio. Si vero fuerit cum caliditate spissus erit cuʒ veloci flatione: ⁊ emittitur calidus vt mitigetur per aerem frigiduʒ. Si vero fuerit ex virtute debili non habebit spissitudinem neqʒ velocē flationem cum hoc cum infestet caliditas vehemens sed proprie habebit restringere folia naris. Et similiter ꝙ si ex causa strictionis pectus multū tenditur non emittetur ex eo flatio nec aer calidus nisi cū eo fuerit caliditas sicut in dispone peripleumonic: eo ꝙ anhelitus in huius passiōe erit magnus nimis ⁊ spissus ⁊ velox: ꝙ huius eis non est sufficiens affluenter. ¶ Patientes quoqʒ asma: pectus tendunt totuʒ tamen ibi anhelitus non erit spissus cum flatione neqʒ cuʒ aere calido. ¶ Sed patientes saniem in pectore totum pectus tendunt absqʒ aere calido ⁊ flatione ipsi quandoque suffocantur velociter ex defectu virtutis ipsorum debilitate: qui quoqʒ patitur saniem congregatam in pectore omnino patitur debilitatē virtutis: tamen in passione peripleumonie ⁊ asmatis. virtus erit durabilis. Sūmarie quoqʒ flatio ꝓpria est caliditati multe. ¶ Patientes quoqʒ sinantiā

similem immittunt anhelitum cum velocitate ⁊ spissitudine ad perueniendum modum sufficientem per immissionē anhelitus aū parum: tamen non cum flatione tamen anhelit⁹ magnus ⁊ rarus significat alienationem mentis solūmodo: sed paruus rarus significat rigorem cordis: eo ꝙ non indiget anhelitu. Sed paruus ⁊ spissus significat dolorem in instrumentis anhelitus. Sed qui incisus fuerit per quietē nō nimiam. deinde flat ⁊ fit anhelitus [illegible]is pulsiuus ad modum anhelit⁹ infantis plangentis erit ex spasmo instrumenti anhelitus: aut ex caliditate nimia obquam indiget patiens ad vehementē spissitudineʒ in imissione aeris ⁊ emissione eius: si anhelitus deficiens qui ex paruitate eius nō sequitur sensum erit ex impedimento accidenti. ¶ Dixit quoqʒ anhelitus qui totum pectus tendit si fuerit absqʒ febre erit ex humore grosso sistenti in pulmone aut ex sanie sistenti in locis attinentibus ei: aut in cānali ipsius: vnde diuidenduʒ est inter huiusmodi causas: ꝙ si anhelitus fuerit cum turbatione significat ꝙ humor sistens in pulmone est humidus: ⁊ ꝙ est in cānale eius. Si vero non fuerit cuʒ turbatione significat apostema immaturum in pulmone esse: aut in locis atttinentibus ei: tamen in parte exteriori eius. Si vero simul accidit huius anhelitus subito notum sit ꝙ humiditas manauit ad pulmonem de capite aut ex aliqua altera materia. Si vero passus fuerit ante huiusmodi passionem pleuresim nec bene inde purgatus fuerit notum sit ꝙ sit ex sanie.

ff ¶ De primo capitulo mali anhelit⁹: dixit ꝙ anhelitus componitur ex imissione ⁊ emissione anhelitus ⁊ duabus quietibus: quarum vna est post imissionē aeris breuior: ⁊ alia que est post emissionem est longior nimis.

bbb ¶ Dixit anhelitus quoqʒ equalis est qui conseruat in omnibus partibus huiusmodi terminum: quantitatem ⁊ qualitatem. ¶ Dixit ꝙ anhelitus inequalis sequitur vtrūqʒ motū: scilicet imissionem aeris ⁊ emissionem in quantitate ⁊ qualitate: quoniam motus componitur ex quantitate spaciositatis per quam fit motus: ⁊ ex quantitate temporis. Quics vero est vnum quid pro simplici: ideo equalitas ⁊ inequalitas eius sunt in quantitate. s. in quātitate temporis per quod fit vnde significatur inde ꝙ modi male cōplexionis. alis. cōpositionis simplices sūt sex: velox ⁊ tardus: magnus ⁊ paruus: rarus ⁊ spissus. ¶ Dixit ꝙ dicendū est in cognitione hmōi: deinde in causis ipsorū: deinde dicenduʒ est de compositis.

ccc ¶ Dixit ꝙ velocitas tarditas magnitudo ⁊ paruitas sunt in
uu vtroqʒ motu. s. in missione aeris ⁊ emissiōe: vnde dicitur qū
zz immittitur aer multus ⁊ pectus tenditur in spaciositate longa anhelitus magnus: ⁊ per contrarium dr̄ paruus. ¶ Et dicitur quando immittitur aer in tempore breui anhelitus velox: sed quando immittitur aer in tempore longo anhelitus dicitur tardus. ¶ Sed raritas ⁊ spissitudo dici possunt ex vtraqʒ quiete: ex vna que est ante tensionē: ⁊ alia que est ante coadunationem.

ff ¶ Sed ꝯfirmatio anhelitus fit ex rebus agentibus eum: que sunt virtus agens anhelitus: instrumentū ei obediens ⁊ vtilitas propter quam fit. Unde cum hec tria fuerint equalia in dispositōe animali anhelitus: erit equalis generaliter vel naturaliter. Si vero acciderit impedimentum in aliqua parte ipsorum omnino anhelitus patietur inde nocumentum iuxta magnitudinem cause accidentis ⁊ paruitatem.

ddd ¶ Dixit ꝙ cognitio anhelitus non minus valet cognitione pulsus in medicina: sed manifestior est eo: tamen communis est in causis multis ei.

eee ¶ De causis dixit ꝙ declaratum est in libro pulsuū ꝙ velocitas motus est ob causam augmenti necessitatis inducētis virtute potenti ⁊ instrumēto obediente. Si vero necessitas plus fuerit infestans tandem velocitas sumat locum. Si vero virtus fuerit potēs: tamen in parte fuerit debilis: motus erit velox: Si vero debilitas fuerit nimia impossibile est: ꝙ tunc motus sit velox: sed loco velocis erit spissus: quoniam spissitudo fit in quolibet actu ex defectu actionis in quantitate magnitudis necessitatis ⁊ sue velocitatis: vn̄ necessitas īfestat ꝙ minus sit spaciū q̄etis actōis vt velox sit reuersio. ¶ Dico manifestum est in pulsu ꝙ magnitudo indiget virtute potenti in instrumento obedienti ⁊ necessitate inducenti: sed quando creuerit necessitas: tunc erit crementum velocitatis. ¶ Dixit ꝙ anhelit⁹ magnus similiter idiget necessitate inducenti virtute potenti ⁊ instrumento obedienti: tamen paruitas ⁊ tarditas non indigent in esse ipsaruʒ omn-

no contrarijs huius: sed sufficit pars vna ex eis: quoniam si minuitur nimis necessitas inde minuitur magnitudo ⁊ velocitas licet virtus fuerit potens: quoniam ob contentum animalis eius instrumentum non agit: neqȝ virtus: ⁊ similiter si debilitatur virtus nimis: ⁊ instrumentum fuerit obediens ⁊ necessitas vehementer inducens: ⁊ similiter si impedimētuȝ fuerit instrumenti: ⁊ necessitas ⁊ virtus fuerint stabiles minuitur magnitudo: ⁊ velocitas i quātitate rei inuente. ¶ Dixit ꝙ si in omnibus rebus non fuerit impedimentū ⁊ necessitas fuerit crescens: inde in primo magnitudo crescens erit. Si vero plus necessitas fuerit crescēs inde crescens erit velocitas ꝙ notum est ꝙ caliditas habuit incrementū. ¶ Dico ꝙ si incrementum ipsius fuerit aū parum tensio erit maior tunc: q̄ȝ in statu preterito causa māifesta. Si vero nimis crescens fuerit caliditas cum magnitudine habebit velocitatem. Si vero plus crescens fuerit caliditas similiter erit cum spissitudine. Si vero decrescens fuerit caliditas .s. necessitas ⁊ instrumentuȝ ⁊ virtus fuerit in statu in primo decrescens erit spissitudo: deinde postea velocitas: deinde magnitudo donec pulsus erit rarior pulsu naturali in quantitate nimia: ⁊ tardior in quantitate equali ⁊ paruior in quantitate pauca: quoniam dum virtus fuerit potens impossibile est ꝙ tensio sit paruior q̄ȝtitate naturali nimis nec tardior nimis: tamen raritas erit i vltimitate longitudinis si necessitas nimis decrescēs fuerit. ¶ Dixit ꝙ dispositio similis est in coadunatione: tamen vehemens necessitas coadunationis erit ex cremento vaporum fumosorum eo quod indiget eos emittere ⁊ dum necessitas vehemēs erit inducens ad emittendū huius vaporis ex multitudine ipsoꝝ aut ex acuitate coadunatio .s. emissio anhelit⁹ erit velox magna ⁊ spissa: vnde in dispositione cōtrarij erit tarda parua ⁊ rara: ⁊ similiter in tensiōe .s. in missione anhelitus modo simili est considerandum: quoniam si necessitas fuerit in defectu in primo deficiens erit tempus quietis que ante huius tensioneȝ est: deinde postea velocitas: deinde magnitudo. ¶ Dixit ꝙ dispositio inanitionis spiritus animalis ⁊ solutionis: vt est dispositio crementi caliditatis: quoniaȝ inde fit anhelitus magnus velox ⁊ spissus ⁊ per contrariam dispositionem inanitionis contraria indicantur. Et si crementū caliditatis coniunctum fuerit cum inanitione spiritus huius erit anhelitus in missione aeris velocior maior ⁊ spissior ⁊ per ꝯriū ꝯtrariū iudicaꝰ. ¶ Dixit ꝙ si superfluitates fuerint fumose anhelitus coadunationis erit velox maior ⁊ spissior. Si vero superfluitates fuerit aū paꝝ ābelit⁹ hui⁹ erit puus tardus ⁊ rar⁹.

aaa ¶ Dixit ꝙ si etas fuerit augmēti anhelit⁹ i tēsiōe ⁊ coadunatione maior erit velocior ⁊ spissior: eo ꝙ caliditas etatis augmēti est multa: ideo īdiget flatu multo. Superfluitates quoqȝ fumose similiter in ipsa etate sunt multe: quoniam huius superfluitates sunt iuxta multam digestionem: eo ꝙ sunt superfluitates digestionis: ⁊ similiter considerandū est in temporibus anni: dispositione regionum ⁊ complexionuȝ: quoniam in calido anhelitus fit velox magnus ⁊ spissus: ⁊ in frigido econuerso: ⁊ similiter considerandum est in actionibus dispositionibus ⁊ accidentibus.

33 ¶ Dixit ꝙ balneatio cuȝ fuerit aque calide anhelitus fit inde velox magn⁹ ⁊ spissus ⁊ aque frigide econuerso. ¶ Somnus quoqȝ maiorem ⁊ velociorem facit coadunationeȝ extensionem: quoniā in dispositōe somni digestio fit multa eo ꝙ caliditas adunatur tunc in interioribus corpis: vñ multa fit inde adunatio superfluitatum fumosarū in vltimitate.

?? ¶ Dixit ꝙ si caliditas in omnibus egritudinibus fuerit crescens sicuti in febribus crescens erit velocitas anhelit⁹ magnitudo ⁊ spissitudo ⁊ proprie in caliditate intēsa sistenti in corde aut in locis attinentibus ei. Si vero decrescens fuerit caliditas erit decrescens anhelitus ꝙ forte inde sensus in eo agere nō poterit oīno vt in dispōne ꝑfocatōis mr̄icis.

ddd ¶ Dixit ꝙ in omnibus huius pulsus cōmunicatur cum anhelitu: tamen anhelitus est actus voluntarius: ⁊ pulsus est actus naturalis: ideo diuersificātur in certis modis huius: quoniam pulsus dum virtus fuerit potens ⁊ instrumentuȝ obediens ⁊ necessitas inducens impossibile est ꝙ voluntarie fiat paruus anhelitus quoqȝ subiacere poterit voluntati: quoniam si in instrumētis anhelitus dolor fuerit pectus: inde non tenditur magna tensiōe: eo ꝙ magna tēsio dolorē excitat ⁊ augmentat: sed quando parua inde fit tensio ⁊ necessitas peruenire ad modum non potest sufficientem loco huius conuertitur ad spissitudineȝ: vt restaurare valeat de aere ad modum sufficientem sibi sicut ex magnitudine tensionis: ⁊ inde exemplū erit dispositioni viri: qui semel accipere non potuit potum sufficientem ei: ⁊ diuisit eum per plures vices cum spissitudine aū parū aū parum.

?? ¶ Dixit ꝙ ex dispositione doloris in pectore vniuersaliter anhelitus causa tam tensionis q̄ȝ coadunatiōis erit tardus paruus ⁊ spissus: ⁊ remotio i equalitate paruitatis plus erit remotione velocitatis: quoniam ex nocumento doloris in pectore accidenti ex magna tensione anhelitus fit cum velocitate nimia: quoniaȝ velocitas licet fuerit nociua ex breuitate huius spacij breue fit nocumētuȝ: eo ꝙ velocitas inducit ⁊ ꝑducit ad mitigationē: vt velociter pect⁹ acqescat: scilicet per quietem: magnitudo quoqȝ tensionis nociua est ex omnibus partibus ex districtione huius motus ex extensione apostematis ⁊ eius infestatiōe: vnde dolor inde fit ex omni parte: ideo in dispositōe doloris ⁊ magnitudinis act⁹ minuitur nimis per velocitatem. ¶ Dixit ꝙ si dolor pectoris fuerit absqȝ caliditate instanti inducens ad anhelitum magnum ⁊ calor cordis fuerit in dispositione naturali videbitur manifeste motus pectoris .s. anhelitus tardior fieri. Si vero cum dolore cor fuerit inflāmatuȝ velocitas erit ex nimia necessitate ⁊ sollicitudine eius ad mitigandum illud: vnde non erit decrescens velocitas sed magnitudo in quātitate nimia vnde dispositio spissitudinis erit ex instātia necessitatis. ¶ Dixit summarie diximus quod dolor in instrumēto anhelitus agit anhelitum paruum ⁊ spissum. Si vero cum dolore similiter fuerit inflāmatio incrementum dabit velocitati ⁊ spissitudini in quantitate nimia. Et si spissitudo inflāmatōis cordis solūmodo sequitur .s. instans necessitas ex dolore anhelitus paruus multus erit similiter cum tarditate: ⁊ minor fit paruo: quoniam anhelitus agens ex dolore cum inflāmatione cordis differt ab anhelitu agenti cū inflāmatione solūmodo per paruitatem: quoniaȝ minor est anhelitu agenti ex inflāmatione absqȝ dolore: ⁊ differt ab agenti cum dolore solummodo: eo quod est spissior ⁊ velocior maior ⁊ tardior.

ddd ¶ In negocio quoqȝ ob qd̄ mutabilis fit anhelitus ex parte doloris: non similatur dispositio anhelitus dispositioni pulsus: sed in omnibus supradictis similes in causa ⁊ mutatione sunt. ¶ Dixit ꝙ mutatio accidens in anhelitu ex causa extensionis aut apostematum duroruȝ aut instantie aut alicuiusmodi districtiōis pectoris ⁊ pulmonis accidens est similiter in pulsu. ¶ Dixit ꝙ anhelitus ⁊ pulsus vniuersaliter in huiusmodi dispositionibus .s. in dispositione districtionis pectoris ⁊ pulmonis accñs est similiter in pulsu. ¶ Dixit ꝙ anhelitus ⁊ pulsus vniuersaliter in huiusmodi dispositionibus .s. in dispositione districtionis: parui erunt veloces ⁊ spissi: fiunt enim parui ꝙ aer attractus erit paruus ex districtione instrumenti per qd̄ attrahiꝰ aer. Fiunt etiā spissi eo ꝙ opus est ꝙ restauretur ꝙ minus est magnitudinis: vt habentur qd̄ opportunū fuerit necessitati: etiam ob huius causam veloces fiunt similiter. ¶ Dixit ꝙ manifestatuȝ est in libro pulsus ꝙ magnitudo tensionis dans corpori quod opportunū ei fuerit de imissione aeris non querit velocitatem: quoniam nisi esset sufficiens ei iam inuitaretur ad velocitatem. Si virtus fuerit potēs: ⁊ similiter de spissitudine cōsiderandum est modo simili. In dispositionibus quoqȝ diuersis districtōis pulsus ⁊ anhelitus erunt diuersi ⁊ diuersitas signum dat proprie diuersitati huius morboruȝ. ¶ De anhelitu ⁊ noticia precedenti ipso ad significandum actum eius in corpore: vt in quolibet capitulo egritudo significetur: prout dicendum est de eo inferius.

FF ¶ Dixit Galie. in malo anhelitu ꝙ anhelitus ex duobus motibus componitur vnus ipsorum qui imittit aerem interioribus: ⁊ alius qui emittit aerē ad exterius: ⁊ ex duabus quietibus sistentibus inter istos: vna quarum est que fit in fine tensionis ⁊ principiuȝ coadunationis que breuior: alia que fit inter finē coadunatōis ⁊ principiū tensiōis que longior.

ece
aaa ¶ Dixit ꝙ si superfluitas fumosa congregata fuerit multum motus emissionis aeris: scilicet coadunationis erit velox ⁊ magnus ⁊ ex contrario contrarium: quoniam natura indiget emissione maiori emissione dispositionis naturalis que emissio fit per coadunationem. Si vero necessitas inducēs fuerit nimis ad infrigidandum erit tensio iudicij similis: tamen expedit ꝙ dimensionē habeāt ex dispositiōe naturali

quoniam motus coadunationis in iuuenibus vehementior est per naturam: quoniam necessitas inducens est ad emittendum vapores fumosos nimis: ⁊ similiter est in pulsu ⁊ similiter in temporibus ⁊ cōplexionibus: qm̄ caliduꝫ agit magnitudinem ⁊ spissitudinem ⁊ frigidum agit per contrariuꝫ.

¶ In dispositione quoqꝫ somni erit coadunatio velocior ⁊ maior: eo ꝙ digestio ibi erit ⁊ plures fiunt vapores fumosi.

¶ Omnes quoqꝫ egritudines calide agunt anhelitum magnum velocem ⁊ spissum ⁊ proprie cum fuerint in instrumētis anhelitus: magnus est magne tensionis ⁊ coadunatōis: velox est velocis immissionis aeris ⁊ emissionis eius spissus est i quo decrescens est tempus quietis. s. tempus coadunationis. Egritudines quoqꝫ frigide per contrarium indicātur. ¶ Qr si pectus fuerit dolens anhelitus fit paruus ⁊ spissus eo qđ ex paruo motu minuitur dolor fit q̄qꝫ spissus ad recuperanduꝫ ꝙ minus est ei de magnitudine. ¶ Si vero non fuerit inflāmatio ⁊ caliditas ex corde aut ex parte altera decrescens erit spissitudo ⁊ tardus fit motus pectoris eo qđ nō indiget velocitate: tamen si dolor fuerit vehemēs non sic agit. ¶ Si vero fuerit inflāmatio ⁊ necessitas inducens fuerit ad imittendum aereꝫ crescens erit spissitudo ad modum decrescentis magnitudinis eo ꝙ spissitudo lenior est ei ⁊ minoris doloris cuꝫ intensione nimia magni motus ⁊ longi spacij: quoniā in doloribus pectoris sistentib⁹ absqꝫ inflāmatione cordis pars magna tensionis auget spissitudinem. Ideo si cor fuerit inflāmatum magis auget in spissitudine velocitate ⁊ magnitudie. Unde anhelitus ex causa inflamationis cordis erit magnus velox ⁊ spissus. Et anhelitus ex apostematibus duris ⁊ opilationibus ⁊ vniuersali districtione instrōrum anhelitus erit paruus velox ⁊ spissus ⁊ causa huius est eo qđ non attrahit de aere nisi parum indiget velociter attrahere ꝙ attrahere solebat cum largitate transitus. ¶ Districtio quoqꝫ sistens in instrumentis anhelitus bipartita est aut ex re sistenti iter ea vt asmate ⁊ apostemate aut ex re insistenti in instrumento anhelitus prout est in dispositione ydropisis pregnantium ⁊ apostematis epatis ⁊ splenis ⁊ ex aliquo impedimento accidenti causa anteriori vel exteriori eis. ¶ Et differt inter districtionem doloris. ⁊ absqꝫ dolorē. qđ velocitas districtionis doloris minuitur. vbi auteꝫ fuerit cum febre spissitudo erit itensa ⁊ aer emissus per anhelitum erit calidior ⁊ huius dispositio non erit in districtiōe absqꝫ dolorē. ¶ Anhelitus quoqꝫ magn⁹ rarus significat alienationem mentis quoniaꝫ ob alienationem impeditur ex rebus contrarijs in actu eius. Si vero ductus fuerit ad gemitum incipit cum sollicitudine percutere cum anhelitu ad recuperanduꝫ ꝙ minus erat ei. vnde anhelit⁹ fit magn⁹ ⁊ lōgi spacij coadūatiōis. s. abstinētie anhelit⁹.

¶ Diuersus quoqꝫ fit anhelitus iuxta causas quibus diuersus fit pulsus cuius erit diuersitas quādoqꝫ ordinaria quādoqꝫ extra ordinaria sicut pulsus in cuius imissione aeris ⁊ emissionis accidit quies an̄ complementum earuꝫ ⁊ sic fit quasi attrahens aerem aut emittens bis pulsatiōe ⁊ hoc accidit quando cānale pulmonis est plenum humoribus ⁊ humiditatibus ⁊ erit aut in periplonia aut i pleuresi i peripleumonia quoqꝫ omnino accidit anhelitus diuersus eo ꝙ cānale pulmonis fit strictū ⁊ diuersus anhelitus: similiter quādo in instrumētis anhelitus fuerint dolor aut aliqua res impediens tensionem. vnde quandoqꝫ declinat virtus ad alleuiandum dolorem: ⁊ inde parua fit tensio sed quando declinat ad suffocationē magna fit tēsio inde. ¶ Dolentes quoqꝫ agentes anhelitum paruum si habuerint ad hoc inducētem necessitatem anhelitum habebunt magnum ⁊ manifestum eo ꝙ magnus nociuus est eis tamen cum subiecti fuerint suffocationi ipsum. magnuꝫ agent omnino: qui vero patitur mētis alienationem eius anhelitus erit magnus ⁊ magne tēsionis. Cuius quoqꝫ decrescens fuerit calor innatus eius in tensio erit parua ⁊ cū ea erit reuersio tarda. Sed quibus fuerit dolor cum incremento necessitatis anhelitus eorum in tēsio erit magna ⁊ spissa. ⁊ similiter quibus fuerit destrictio instrumentorum anhelitus. Si vero cū huius dispositione motus spissitudinis fuerit veloces forte indicit vel inducit necessitas qđ anhelitus fiat magnus ob causam quā diximus. Remāsit quoqꝫ de malo anhelitu vnus modus. s. magn⁹ ⁊ velox q fit ex vehemēti necessitate ⁊ istrō obediēti.

¶ De modis mali anhelitus aut magnus ⁊ spissus aut magnus rarus aut paruus velox ⁊ rarus videlicet in tensione ⁊ coadunatiōe. Coadunatio quoqꝫ summarie significat necessitatem inducentem ad emittendum aerem: videlicet qđ opportunuꝫ est ei. sed tensio ad immittendum: ideo quando domiatur caliditas fumosa cordi erit coadunatio. s. emissio aeris magna ⁊ velox. verbi gratia. ponatur quod immissio aeris facta est parua ⁊ tarda ⁊ emissio eius magna ⁊ potēs. Dico ꝙ caliditas hui⁹ patiētis decrescens est videlicet naturalis ⁊ crescens caliditas fumosa ⁊ per contrarium contraria iudicantur. Tensio quoqꝫ magna si fuerit cum spissitudine significat vehementem necessitatem. Si vero fuerit cum raritate significat alienationem mentis. anhelitus magnus si fuerit spissus significat vehementem necessitatem. si vero fuerit rarus significat alienationem mentis. Si vero fuerit paruus significat aut dolorem aut districtionem aut paucam necessitatem. Si vero fuerit cum spissitudine significat dolorem. Si vero cum raritate significat paucam necessitatem. Dico ꝙ differt inter dolorem ⁊ districtioneꝫ eo quod in districtione est durabilis anhelitus cum paruitate ⁊ in dolore quandoqꝫ cadit in medio aliquis magnus anhelitus: quoniaꝫ in maiori parte huius dispositionis necessitas erit velox aut ex sensibilitate doloris etiam qui patitur districtionem si sustinere voluerit agere magnum anhelitū quasi impossibile erit ei: sed qui patitur doloreꝫ possibile est quod agat magnum anhelitum tamen cuꝫ dolore erit ⁊ sic modum similem habet de velocitate iuxta quod dictum est intentio quoque velocitatis est velox immissio aeris. ⁊ emissio videlicet spissa tarda rara vel inde velox spissa velox rara tarda ⁊ spissa tarda rara: ⁊ similiter in coadunatione in emissione aeris. vnde omnes sunt sedecim octo in intensione. ⁊ octo in coadunatione. ¶ Singulares quoqꝫ anhelitus sunt sex magnus pu͂us velox tardus rarus ⁊ spissus: vnde magnitudo ⁊ paruitas sunt in qualitate immissionis ⁊ emissionis velocitas ⁊ tarditas in veloci motu immissionis ⁊ emissionis: ⁊ spissitudo ⁊ raritas sunt in tempore sistenti inter finem coadunationis ⁊ principium tensionis. ¶ Anhelitus nimie spissitudinis ⁊ pauce velocitatis erit cum dolore cum cremento necessitatis. Sed anhelitus pauce spissitudinis ⁊ nimie velocitatis significat incrementum necessitatis ⁊ cum sequitur omnino magnitudo. ⁊ primum sequitur paruitas omnino. Sed spissus ⁊ tardus reducitnr eo quod signum est notum per alia supradicta. Rarus ⁊ velox similiter deducitur eo quod signum eius manifestuꝫ est ex primo etiam tardus ⁊ rarus eo quod notum est signuꝫ eius de eo quod dictum est vnde omnes modi ipsorum sunt septeꝫ solūmodo deductis alijs quorum significationes inter sunt signis precedentibus predictis: qui sunt magnus spissus magnus rarus paruus spissus paruus rarus tardus spissus velox rarus deductis alijs vt dictū est. ¶ Requirēda quoqꝫ est consuetudo corporis in quo agit anhelitus: quoniam in corpore repleto anhelitus fit diuersus: licet instrumentum pectoris sit liberum de mollificatione ⁊ spasmo: ⁊ quādoqꝫ fit alteratio mentis non cum anhelitu magno ⁊ raro in huius quoqꝫ dispositione erit dolor non permittens magnuꝫ esse anhelitum ⁊ opus erit vt redigatur ad paruitatem ⁊ de paruitate ad spissitudinem.

¶ Malus anhelitus frequenter accidit cum apostemate calido in omnibus instrumētis anhelitus pectoris lateris pulmonis diaphragmatis ⁊ in apostematibus epatis calidis flegmonicis ⁊ proprie si fuerit in acuitate ipsorū aut in apostemate calido in splene ⁊ proprie si fuerit in superiorib⁹ ei⁹ ⁊ superiora dicuntur que propinqua sunt capiti. vnde omnibus his accidit anhelitus paruus ⁊ spissus ⁊ generatur similiter ex apostemate intestinorum ⁊ in colon si in eo fuerit apostema flegmonicum. Fit etiam in ydropicis pregnantibus ⁊ habentibus ventrem magnum ⁊ repletionē ⁊ patientibus asma ⁊ sanieꝫ ⁊ curuositas spinalis agit anhelitū pu͂ū ⁊ spissum ex districtione etiaꝫ ⁊ in alijs predictis ex dolore. Si vero dolor fuerit vehemens inducit alienationem mentis ⁊ agit anhelitum paruū ⁊ spissum. Si vero alienatio fuerit magna ⁊ dolor fuerit paruus ⁊ debilis nimis anhelitus non mutaſ ex magnitudine. Si vero fuerit rarus ⁊ ap̄a fuerit i splene istare nō poterit diaphragma nisi fuerit magn⁹.

¶ Dixit Ypo. de sexto libro: epidimie est quoqꝫ anhelitus paruus spissus paruus rarus magnus spissus magnus ⁊ rarus ⁊ magnus ad exteriora ⁊ pu͂us ad iteriora magn⁹ ad interiora ⁊ paruus ad exteriora: ⁊ extēsus ⁊ velox ⁊ imissionis

post immissionem ⁊ calidus ⁊ frigidus.

?? ❡ Et dictum est q Ypo. dixit q anhelitus spissus in egritudinibus acutis desiccat pulmonem ⁊ ad laboré inducit partes que sunt sub ypocundrijs ⁊ mirach ventris.

?? ❡ Dixit Hali. q ypo. descripsit i hmói tractatu patiétes malum anhelitus. vnde dico q anhelitus duabus partibus cópositus est ex immissione aeris ⁊ emissione. eius sequitur enim per accidens duas quietes vná post immissioné aeris anteq incipiat eum emittere ⁊ aliam post emissionez aeris ante imissionem eius. Anhelitus quoqꝫ magnus est quando immissio aeris est plusquá emissio paruus quoque indicatur per ɔtrariú. Rarus quoqꝫ est in quo quiescit pectus plusq naturaliter quiescere consueuerat. Si vero spacium fuerit acquiescens ⁊ breue túc erit modus anhelitus spissi. Si vero huiusmodi componuntur in modis quattuor diuidútur spissus paruus: rarus magnus rarus paruus ⁊ spissus magnus ⁊ magnus ad interiora ⁊ paruus ad exteriora: quando immittitur multus aer ⁊ emittitur añ parum ⁊ econuerso. Extensus enim est q fit in spacio longo ⁊ velox per contrarium fit in breui spacio. Anhelitus quoqꝫ qui immittitur in duobus motibus: ⁊ qui emittitur similiter duobus motibus manifestati sunt in loco congruo eis.

?? ❡ Dixit q malus anhelitus generatur ex infrigidatione instrumentorum eius. Anhelitus quoqꝫ mouens partem naris accidit ex dispositione prefocationis de squinantia ⁊ peripl'onia ⁊ similibus de egritudine pectoris aut ex dispositione corporis cuius deficiens est virtus aut debilis. Et in huiusmodi patientib⁹ frigidiora pectoris vsqꝫ ad loca attinentia spatulis videbunt moueri. ❡ Anhelitus quoqꝫ huiusmodi appellatur superior: quoniam dum homo sit sanus ⁊ quiescens ex motu voluntario ⁊ angustioso non agitur in eo anhelitus nisi per inferiora pectoris vsqꝫ ad loca attinentia diaphragmati. Si vero opus magis fuerit ad multá immissionem aeris agendum cum inferioribus pectoris huiusmodi mouebunt attinentia loca ei sursum. Si vero opus fuerit vehemens nimis cum huiusmodi locis mouebuntur superiora pectoris vsqꝫ ad loca attinentia spatulis: ⁊ inde mouebitur totú pectus motu horribili sicut accidit i dispositione sana cum corpus exercitio vtitur intenso. ❡ De egritudinibus acutis. dixit q accidit anhelit⁹ spissus ⁊ magnus ex instantia diaphragmatis ex cibarijs nimijs ɔclusis: ⁊ ió pauca fit imissio aeris cú festinátia stomaci ad diaphragmata ⁊ eo qd perueniat corpus ad votú de re necessaria ei tendit pectus cum dilatione. aut agit anhelitum spissum.

xx ❡ De summa pulsus iuxta opinionem. Halie. anhelitus cóponit ex coadunatione ⁊ tensione ⁊ duabus quietibus. vna quoqꝫ est ante tensionem: ⁊ alia ante coadunationem longior enim est que est ante tensionem ea que est ante coadunationem dum corpus sit in dispositióe sana ⁊ similiter spacium tensionis longus est ⁊ tardius in immissione aeris spacio coadunationis: quoniam breue est ⁊ minus in emissione aeris. Quietes quoqꝫ due he sequútur in longitudine ⁊ breuitate modum temporis tensionis ⁊ coadunatóis ⁊ breues fiunt ⁊ longe iuxta longitudinem ⁊ breuitatem ipsarum ⁊ signa ipsarum similia sunt signis pulsus: vnde legenduz est in capitulo pulsus vt inde bene considere in eo. Si vero anhelitus emissionis fuerit velox erit quies anterior breuis. Si vero tardus ipsa erit longa eo qd anhelitus immissióis scilicet tensionis erit velox iuxta necessitatem nimiá ad aerem frigiduz ⁊ sic spacium quietis sistentis inter tensionem ⁊ coadunationez erit breue ex sollicitudine nature ad imittendum aerem frigidum. Si vero anhelitus immissionis fuerit tardus dispositio quietis anterioris eius contraria erit ⁊ econuerso: quoniá natura infestatur ad attrahendum aerem velociter. Et sm huiusmodi ratiocinationé indicatur anhelitus emissionis. s. coadunationis quando velox fit dú vapor fumosus fuerit in corde ⁊ vene infestant naturaz ad emittendum ipsum. vnde considerandu ʒ est similiter in pulsu sm diastolem ⁊ sistolem.

?? ❡ De pronosticis. anhelit⁹ siccus vel spissus significat passionem esse in locis que sunt sup diaphragma. Si vero fuerit magnus: deinde inter opilationes longus significat alienationem mentis. Si vero emittitur ex ore ⁊ naribus frigidus mortalis est. Anhelitus quoqꝫ penes doloré erit puus ⁊ spissus. ⁊ penes inflámationé magnus ⁊ spissus vel rarus. Rarus enim qui fit inter spacium longum si fuerit magnus significat alienationez mentis. si vero paruus significat extinctionem caliditatis ⁊ paucam necessitatez caliditatis ad flandum. Si vero emittitur inde frigidus cum bonitate flatus significat virtutem magnam in salutem omnium egritudinum acutarum mutabilium eo qd significat salutem cordis pulmonis ⁊ diaphragmatis. ⁊ eo qd in mébris attinétibus eis non est passio cum apostemate calido: scilicet in stomaco epate ⁊ splene: quoniá hec attinétia sút diaphragmati: ⁊ ideo quoniam in huius membris non fuerit inflámatio vehemens nec apostema calidum in egritudinibus acutis de iure sperandum est in salute patientis.

yy ❡ De asso. Si vero anhelitus incisus fuerit aut complementú tensióis aut coadunatóis aut vtriusqꝫ significat spasmú fieri eo qd absqꝫ spasmo extremitatis corporis tunc nó cét. Si vero crescens fuerit causa an huiusmodi dispositióe patiens patietur spasmum.

xx ❡ Dico expedit cósiderare iteratim in capitulo primo mali anhelitus vt vtatur suo ordine sicut fecit Halie. vt intelligi valeat eius dictum: verbi gratia. tu dicis q anhelitus componitur ex immissióe aeris que est tensio ⁊ ex quiete que est ante emissionez aeris que est coadunatio ⁊ ex coadunatióe ⁊ quiete que fit post eaz in principio tensionis que sunt partes quattuor duo motus. s. coadunatio ⁊ tensio: ⁊ due quietes. s. vna ante coadunationez ⁊ alia ante tensioné ⁊ q qes que est ante coadunationem est breuior per naturam quiete que est ante tensionem. ❡ Dico q anhelitus componitur ex tribus partibus extensione ⁊ quiete que est post eam ⁊ ex coadunatione: quoniam anhelitus vnus videtur compleri his tribus partibus solúmodo. Quies quoqꝫ que est ante tensionez cómunis est inter duos anhelitus. ⁊ ideo cóponitur ex partibus tribus tamen in principio negocij dicendum est qd componitur ex partibus quattuor vt eorum declaratio fiat manifesta. Sequuntur quoqꝫ anhelitum ex parte motus velocitas ⁊ magnitudo. velocitas enim ⁊ contraria eius ad imittenduz aerem ⁊ emittendú in spacio breui sunt tamen magnitudo est ad tendendum ⁊ coadunandú pectus i spacio magno ex quiete quoqꝫ sút rarus ⁊ spissus vnde species singulares modoꝝ anhelitus sút sex magnus paruus velox tardus rarus ⁊ spissus: tamen compositi sedecim sunt modi: quoniá compositio magni ⁊ parui velocis ⁊ tardi rari ⁊ spissi deducitur eo quod sút cótraria ⁊ similiter alia contraria ⁊ multa deducuntur.

❡ Capitulum sextum est de egritudinibus oris ⁊ gingiuarum ⁊ gule: cuius rubrice sunt.

fff LEgendum est in libris vlcerum interiorum ⁊ ortus dentium inueniendum est adiuuamen. Ad vlcus oris. ❡ Dixit Halie. in. v. libro megategni. q si vlcus oris fuerit nimis putriduz curandum est cum rebus vehementis desiccatióis sicut hicurbas vel kicutal solo aut cú melle aut cum vino mixto cú melle vel cú yera ⁊ medicamine cognito ad refrigerandum oculum aut sicco aut mixto cum melle. ❡ Dico q huius medicamé est tramaticon vel grámaticon mixtum cum vino mixto cum melle aut absqꝫ melle curantur quoqꝫ huiusmodi vlcera cum trociscis muscis ⁊ succo sumac ⁊ succo vue acerbe ⁊ rebus vehementibus ad desiccandum nimis que vero fuerit in minori humiditate huiusmodi malitie ⁊ remotiora curantur rebus nó nimie desiccationis iuxta opus sue necessitatis sicut medicaminibus confectis de celsis ⁊ moris rubi ⁊ succo corticum nucis tenerorum tamen melius est medicamen confectióis de succo vue dulcis ⁊ nuce cypressi. ❡ Vlcera quoqꝫ sisté tia in vltimitate humiditatis attinentia ossi eo quod est dubitandum ne corrumpantur curanda sunt cum medicaminibus nimis vehementibus in desiccatione ob causam natura ossis eo quod est siccum ⁊ ego terebá de trociscis mu-

scis ⁊ apponebã de eis loco ipsoꝝ ad desiccãdũ. ¶ Dico
in fili huius morbi insistẽdũ est cũ calkindion in q̃ ponĩt
acatia in p̃te cõgrua: aut de cortice glãdis trita: eo ꝙ nimis
valet in tali loco: q̄m pugnatiuũ est ꝯtra corruptionẽ oĩo: ⁊
silr̃ agit acetum cũ sale inueteratũ in sole ad lauandum os
⁊ detinendum ipsum in ore: eo ꝙ prohibet corruptionem.
¶ Dico caro oris est sicca: salua lingua: vnde non est esti-
mandum ꝙ Halie. opponeret hic vtendo in ore medicinis
vehementis siccationis: eo ꝙ dictum eius narrat ꝙ est mẽ
brum caliditatis ⁊ humiditatis: proximum est putrefactio-
ni: quoniã eo ꝙ ab aere maceratur: sicut alia loca discoop
ta curandum est cum rebus nimis desiccatiuis vt nõ sit du
bium in putrefactione. ¶ De meamyr. sicut vidi esse magni
valoris ad vlcera calida oris: culla pustulas ⁊ apostema ca
lidũ. ℞. rosa. ⁊ seminis ro. sandali: sumach spodij: zaffarane:
lenticule scoriate: aque ro. ad partem congruam: etiã zaffa
rana cum aqua ro. valet nimis. ¶ De libro. vi. meamyr. ge-
neraliter vlcera accidentia in ore indigent minutione clyste
rio: ⁊ purgatõe sicut alia apostemata. ¶ Pãniculus quoq̃
iterioris oris ĩ toto grossior est cute corporis tamen lenior.
¶ Euitandum quoq̃ est ne in ore ponantur medicine que
sunt nocentes si ad gulã fuerint discurrentes. ¶ Dixit Ha-
lie. ꝙ si in ore fuerint vlcera velociter corrumpenda est ca-
liditate ⁊ humiditate huius curanda sunt cum vehementio
ribus medicis ⁊ causticis. ¶ Medicamen ad corruptũ os
⁊ oĩa mẽbra. ℞. attramẽti ru. partem. ij. calcis viue partẽ. i.
arsenici partẽ. ß. terãtur simul: ⁊ cũ eis curãdũ est. ¶ Dico
ꝙ bona est cõpositio eius: vnde confidẽdũ est de eo infun-
de salem in aceto potentissimo vt nõ valeat reuolui in eo ex
multitudine ⁊ profunditate eius ⁊ de ipso aceto tenendũ est
in ore: q̄m valens est ad corruptionẽ ⁊ silia. Si vero domi-
natur corruptio: cauteriũ apponendũ est loco ipsius in toto
postea apponendũ est cicatrici de melle cũ ros. cũ semine
earum donec dissipabitur cicatrix ⁊ conualebit.
¶ Culla est vlcus accidens in panniculo cooperiẽti interio-
ra oris: habẽs se cũ caliditatem igneam: ⁊ in maiori parte ac
cidit in ore infantiũ ⁊ proprie cũ lac fuerit malum ⁊ infans
non digerit lac ipsum bene: ⁊ in maiori parte est facile ad cu
randũ eo ꝙ alleuiatur ⁊ mitigatur per res moderate stipti
citatis ⁊ quãdoq̃ longa fit passio in eo ⁊ corrosiua ⁊ diffici
lis: ⁊ curanda est rebus vehemẽtioribus. ¶ Ad culla mali-
gnũ ℞. aluminis: galle. añ. par. i. terãtur sicut puluis ⁊ cum
eis bene fricãdum est os: q̄m dissipabit cortices ⁊ mitigabit
passionẽ: ita tamẽ ꝙ infundatur digitus in oleo p̄us postea
in illo puluere postea fricandũ est os cum eo nimis: postea
lauãdum est os cũ aceto ⁊ ere viridi: ⁊ aceto ⁊ galla. ¶ Ad
culla nigrũ medicamẽ bonũ ⁊ expertũ. ℞. vue passe absq̃
semine: ⁊ anisum terãtur cũ melle: ⁊ illiniẽda sunt loca eius
cum eo solũ. ¶ Liciũ: sumach: mel: rose: lenticule scoriate ⁊
similia: valentes sunt ad culla leue. Tamen galla: es viride:
vitreolũ: ⁊ similia valentia sunt ad culla malum: ⁊ mel h̃z lo-
cum cũ eis. ¶ Dixit Hal. insistendũ est in culla facili: cum
facili medicamine: ⁊ in vehementi cum medicamine vehe-
menti. galla enĩ trita in aceto ⁊ distemperata ad modũ mel
lis ad illiniendũ cũ ea vehementis cure videt̃ etiã adeps
anatinũ: tamẽ non valet ad culla in quo fuerit putrefactio.
¶ Dixit ꝙ emanatio saliue nimia significat vehementẽ paf
sionem. ¶ Et dixit ꝙ culla rubeũ est ex genere flegmonis:
⁊ citrinũ rubeũ: luciduũ ex genere colere rubee: ⁊ album ex
genere flegmatis: ⁊ diuturnum liuidũ ex genere melie: ⁊ silr̃
iudicatur viride ⁊ nigrũ. Si vero fuerit cum inflãmatione ⁊
caliditate ei colera rubea dominat̃: ⁊ cognitis his signis ⁊
virtutibus medicinarũ est insistẽdũ cũ eis: iuxta cõplexio
nẽ mẽbrorũ ⁊ leuis ⁊ facilis erit cura. ¶ Dixit ego quoq̃
infantibus patientibus culla: ⁊ incipientibꝰ comedere dabã
lenticulas cũ pauco pane ⁊ medullam ossiũ ceruorũ ⁊ vitu
lorũ citonia: mala poma zarur ⁊ obbayr vel bõbayr. Si ṽo
fuit cũ inflãmatione miscebã ⁊ dabã eis de lactucis: ⁊ endi
uijs. Si vero infantes nõ fuerint comedẽtes hec oĩa dabã
lactanti eos. Si vero culla in eis attinẽs fuerit rubedini illi
nienda sunt corpora ipsorũ rebus añ parũ stiptic. ita ꝙ ni
mis infrigidentur: ⁊ postea cum rebus dissoluentibus absq̃
impunctiõe. Si ṽo attinens fuerit rubedini lucide augendũ
est de rebus infrigidatiuis. Si ṽo fuerit albũ cũ rebus ab
stersiuis est insistẽdũ. Si vero liuidũ siue nigrum cũ rebꝰ
dissoluentibus vehemẽter est insistendũ. Si vero infantes
fuerint maioris etatis curabã eos cũ vehemẽtioribus me
dicinis: ⁊ curabã corpora perfecta cũ vehemẽtioribus me
dicinis: ⁊ cura sufficiẽs erat eis in vltimitate vitreolũ mix-
tũ cũ vino stiptico. ¶ Si ṽo culla fuerit infectum distem-
perabã vitreolum cum vino mixto cum melle crescendo in
virtutibus: ⁊ decrescẽdo attenuãdo ⁊ ingrossando iuxta q̃d
opus fuerit hmõi cure ipsoꝝ ad illiniendum loca passiona-
lia: valet etiam ad corpora p̄fecta nimis attramẽtũ ru. tri-
tũ cum oleo: q̄m medicamen vehemẽtius est nimis. ¶ Si
vero culla fuerit incipiens curandũ est cum succo vue acer
be ⁊ sumach: sed sufficit infantibus curari cũ semine ro. ros.
⁊ decoctione rerum leuioris stipticitatis: ⁊ ita similiter curã
di sunt h̄ntes corpora humida si culla fuerit leue. ¶ Si ṽo
culla fuerit malum in corpore duro curãdũ est cum rebus
vehementioris stipticitatis ⁊ impunctionis nimie. ¶ Dixit
ꝙ oleum solum ad culla malũ valet: eo ꝙ mollefacit hume
ctat ⁊ inficit: tamen si mixtũ fuerit cũ attramẽto rubeo: eo
ꝙ mittigat asperitatẽ ipsius est medicamen cõueniẽs: etiã
valet cera cum oleo ⁊ ere viridi cõfectis ad hmõi passiõeꝫ.
¶ Si vero culla fuerit putrefactum ad modum vlceris nõ
est appellandũ culla: sed vlcus putridum ⁊ insistendũ ẽ tã-
dem cum curis vlceris putridi. ¶ Dico hec sunt medicami
na vehemẽtioris desiccationis cõbustiua. s. medicamen acu
tũ quod confectũ est ex attramento ru. ere viridi: calce vi
ua: ⁊ cõfectũ ex sale ⁊ aceto ⁊ similibus. ¶ Quidam quoq̃
medicus p̄cepit infantibus patiẽtibꝰ culla ꝙ nõ comederẽt
de rebus salsis acidis ⁊ stipticis. ¶ Dixit. Hal. ꝙ bene dixit
tamẽ considerandũ est in acidis. ¶ De tertio libro ꝓnosti-
corũ. vlcus accidẽs in ore significat passionem esse coleri-
cã. ¶ De summa megategni. ꝙ si vlcera fuerit in ore ex hu
miditate loci curãda sũt cũ rebꝰ vehemẽtioris desiccatõis:
tñ lingua sufferre nõ poterit ex multo sensu ⁊ motu ipsius.

ggg ¶ Iudeus nimis valet ad pustulas in ore ⁊ lingua celidonia
ida: deide mẽtastrũ. ro. sumach ⁊ balaustia cãphora spodiũ.

fff ¶ Calkidion valẽs ad corrosionẽ: ⁊ putrefactionẽ oris. ℞.
mentastri celidonie balaustie arsenici cãphore cucule cube
be spodij ad partem congruam terãtur ⁊ apponant̃ eis: q̄m
pugnatiuũ est contra putrefactionẽ ⁊ mitigat illud. ¶ Di-
co ad refrigerandũ os: ⁊ valet nimis. ℞. ro. spodij lenticu-
le scoriate tarcon siccati. i. endiuie maioris triti cum folijs ⁊
radicibus cubebe ad partem congruã terantur: ⁊ apponã
tur. ¶ Refrigeriũ dico. ℞. myrrhe vel sisimbrij sumach ba
laustie lẽticule scoriate: spodij. seminis portulace cubebe ra
dicis endiuie maioris rosaꝝ sandali cãphore añ. parum ad
p̄tẽ congruã: ⁊ de eis apponendũ est lingue: ⁊ lauandum est
os cum succo vue acerbe aqua ro. ⁊ oleo ro. si cum eo fuerit
dolor. ¶ Iudeus ꝙ si culla fuerit album curandũ est cum
fructu tamarisci ⁊ similibus. Si vero fuerit rubeum curãdũ
est cum celidonia. Si vero fuerit nigrum cũ corrosione cu
randũ est cum calkidion in hac descriptione confecto: ℞.
vtriusq̃ arsenici. acatie cuculle rosarũ sandali camphore
terantur: ⁊ apponant̃ loco nigredinis. ¶ Refrigeriũ ad cul
la in ore. ℞. sumach semis ro. amidi se. portulace spodij zuc
cari albi camphore zaffarane ad partẽ congruã tarant̃, be-
ne: ⁊ sufflandũ est de eis in ore pluries in die. ¶ Valet etiã
ad culla malignũ nimis laureola ꝯburat̃: ⁊ de cinere ipsius
apponendũ est ei ⁊ cũ decoctione laureole cũ aceto lauã
dum est os: ita tamẽ ꝙ de ea non descendat ad gulam.

l.bb ¶ Ad vuulam teratur galla cũ aceto: ⁊ illiniendũ est de eo
super radicẽ lingue infantiũ vel iesue: quoniã valet etiã ad
vuulam ꝙ gargarismus freq̃ẽs fiat cũ succis stipticis etiã
valet Hargarismus cum aqua casei ⁊ sale: etiam cum lacte
acido per vnam noctem ⁊ diem moranti.

ggg ¶ Absq̃ auctore refrigerium ad os valens nimis. ℞. semi-
nis rosaꝝ: aut rosarũ mund. par. vi. amidi. ʒ. ij. zaffarane. ʒ. ß.
spodij. ʒ. iß. camphore. ʒ. quar. seminis portulace. ʒ. ij. zuccari
albi. ʒ. iß. cubebe. ʒ. i. terant̃ bene ⁊ apponãtur. ¶ Aaron re-
frigeriũ ad os ⁊ gulam. ℞. spodij: amidi: seminis acori: zaf-
farãe. añ. ʒ. ij. seminis portulace maioris. ʒ. iij. galle: sumach:
cuculle. añ. ʒ. iß. zuccari ad pondus omniũ terant̃ bene ⁊ suf
flandum est de eis in ore ⁊ gula. ¶ Dico refrigerium valẽs
ad pustulas oris. ℞. seminis ro. spodij: sumach: cubebe: len-
ticule: scoriate: piretri: camphore: foliorũ endiuie maioris. i.
tarcon siccorum ad partem congruã terant̃ bene ⁊ impona
tur ori. Ego enĩ expertus sum res vestigia facientes in ore
sicut endiuiam maiorem ꝯcubebam ⁊ piretrum ⁊ nimis sunt

valentia ad pustulas in oꝛe.

fff ggg ¶ Aaron refrigerium vniuersale ad culla. ℞. seminis ro. sumach: ʒaffarane: amidi: ʒuccari albi: spodij: seminis poꝛtulace maioꝛis. añ. par. i. teranť ⁊ curandi sunt infantes cuʒ eis ⁊ alij patientes. ¶ Si vero pustule fuerint rubee ⁊ calide cuʒ succo granatoꝝ dulciũ curande sunt. ¶ Si vero culla fuerit album cũ oriʒaccara aut melle curandũ est. ¶ Si vero fuerit in gula sufflandum est de eo in gula: qm̃ valet nimis. Culla cuiʒ malũ si fuerit albuʒ curandũ est cũ vitreolo vsto yreos alumine myrrha ⁊ melle. ¶ Ualet etiã ad culla ⁊ pustulas in oꝛe infantis cuʒ febꝛe acuta ⁊ sternutatiõe. ℞. spodij rosarum seminis citrolli. añ. par. i. ypericon partem. ʒ. teranť ⁊ distemperenť cũ succo coꝛiandri teneri: ⁊ de eis fiãt troci. ⁊ parũ de eis dandũ est infanti in potu. ¶ Quidaʒ infans nõ lactabat ⁊ fricato oꝛe eius cum ʒuccaro albo: pustule fuerunt mitigate ⁊ reuersus est ad sugenduʒ. ¶ Si vero culla fuerit calidum ⁊ inflãmatuʒ curandũ est cũ medicinis subiectis frigiditati vt cõfectione huius. Seminis ro. seminis poꝛtulace. lenticule scoꝛiate: amidi: memithe: sandali: sumach: ⁊ parum camphoꝛe. Si vero inflãmatio fuerit maioꝛ curãda est cum rebus vehementioꝛib⁹ sicut rosis sumach: balaustia galla immatura fructus tamarisci. ¶ Si ṽo culla fuerit album: addendũ est in eis de medicinis calidis: iuxta huiusmodi. ℞. ro. lenticule scoꝛiate: balaustie: galle: immature: aluminis: ciperi: ʒaffarane: cubebe: cacule. i. cardamõi: ⁊ piretri huius res quoqʒ calide sunt valẽtes ad culla. ciperꝰ: ʒaffarana: cubeba: cuculla ⁊ piretruʒ: habẽt etiã locum iter ea sauina ⁊ nux cypꝛessi. ¶ Si vero culla fuerit pure nigredinis curandum est cum rebus combustiuis: sicut attramẽto rubeo ere viridi ⁊ alumine ⁊ similibus.

iii ¶ Paulus ꝙ si sanguis emittitur ex oꝛe. Frangendũ est poꝛruʒ ⁊ apponẽdũ est ei ⁊ terẽda est spongia maris in oleo bullito: ⁊ apponẽdum est de ipso ei: ⁊ gargarismus fiat ei valẽs est cum rebus stipticis frigidis nimis actualiter.

fff ¶ Dixit ꝙ accidunt ex coꝛruptione splenis vlcera in gingiua nimis maligna.

iii ¶ Dico insistendum est cuʒ vli curatione fluxus sanguinis.

fff ¶ Dixit ꝙ si vlcera in oꝛe fuerint putrefacta nimis ea dissipat confectio facta ex arsenico: calce viua: attramento rubeo: ere viridi ⁊ similibus eo ꝙ desiccat nimis.

iii ¶ Quidaʒ comedit de semine colloquintide aromatiʒato ⁊ passus est in oꝛe fluxuʒ multuʒ nimis: deinde quidã dixerũt ei ꝙ teneret in oꝛe de sapa lentisci per hoꝛaʒ: ⁊ postea dimitteret flui quod fluenduʒ est in toto: ⁊ postea impleret os de ea: ⁊ teneret ⁊ conualuit inde statim.

fff ¶ Simon dixit ꝙ fiunt vlcera in oꝛe ex vehemẽtibus vapoꝛibus ascendentibus de stõ que mala sunt. ¶ Dixit puncti fiunt in oꝛe: ⁊ iudicanť ex coloꝛe ipsoꝝ. si vero fuerint rubei coloꝛis sanguinei sunt: si citrini coloꝛis colerici sũt: si albi flegmatici sũt: si viridis coloꝛis vel nigri melãcolici sũt. ¶ De questionibus tertij libꝛi epidimie accidit in oꝛe infantiũ culla ex acuitate lactis quod lactent ⁊ mitigatur statim cũ medicinis non nimie stipticitatis.

ggg ¶ Filogoꝛius non sic ꝑfecte valet ad pustulas oꝛis: sicut detẽtio olei sīnãti tepidi in oꝛe: ⁊ olei acoꝛi bona ẽ ei⁹ detẽtio.

kkk ¶ Nec sic ꝑfecte facit ad gingiuã apostematiʒatã habenteʒ in se caliditatẽ: sicut itroitus balnei in die ter ⁊ lauatio oꝛis cuʒ aqua calida dulci: ita tamẽ ꝙ postea comedat de cibis: qui sunt absqʒ acuitate: ⁊ bibat vinũ lymphatuʒ multa aq̄: qm̃ inde tẽperabiť sanguis: ⁊ iungat caput oleo ro. cũ aceto: ⁊ teneat in oꝛe de syrupo papaueris nigri.

fff ¶ Saber ad culla rubeũ. ℞. seminis ro. amidi: spodij: sandali: coꝛiand. seminis poꝛtulace: balaustie: ʒaffarane camphoꝛe: sumach: cubebe. añ. partem. i. terantur.

ggg ¶ De perfectione ⁊ cõplemẽto: curãdũ est in ꝑncipio ad pustulas ad repugnãdũ cõtra mãm cuʒ sandal. sumach: balaustia: cãphoꝛa: ⁊ aqua ro. ⁊ in fine passionis coquatur alcãna de meca cum succo coꝛiãdri teneri: ⁊ cum eo misceatur de ʒaffarana ⁊ melle: ⁊ fiat inde gargarismus: ita tamẽ ꝙ leueʒ faciat ventrem cũ decoctione mirabol. ⁊ apponẽda est ventosa sub barba. ¶ Si ṽo diuturnũ fuerit curãdum est cum celidonia piretro: yreos coctis cuʒ oriʒaccara: aut vino cocto: ⁊ lauãdum est os cum eadem decoctione.

lll ¶ Paulus ꝙ si coꝛrupta fuerit gingiua ⁊ cauterio nõ fuerit curata considerandum est ⁊ curandum postea cuʒ cauterio subtili ne plus coꝛrumpatur gingiua.

fff ¶ Iubadicus apponendũ est culla de camphoꝛa. ¶ Filius Serap. multa emanatio saliue oꝛis significat vehemẽtẽ doloꝛẽ i culla: culla aũt rubeũ aut citrinũ aut albũ aut nigrum est. ¶ Ad culla calidũ ⁊ inflãmatũ. ℞. seminis ro. sumach: amidi: spodij: seminis poꝛtulace: lenticule scoꝛiate: sandali: albi folioꝝ alcãne: de meca: balaustie ⁊ cãphoꝛe. ¶ Ad culla albũ. ℞. mirabol. citri: ⁊ marruce vel memithe: spodij: balaustie: cuculle: piretri: cubebe: ʒaffarane: ⁊ paruʒ de cipero ¶ Ad culla nigrũ. ℞. attramẽti rubei: acatie aluminis: balaustie: ⁊ mellis. ¶ Ad coꝛrosionẽ fricandum est cum medicamine quod diciť coꝛrosio diffusio: ⁊ cuʒ hermodactilis ⁊ lauãdũ est os postea cum aqua ro. oleo ro. ⁊ aceto.

ggg ¶ Sabur ad pustulas calidas in oꝛe. ℞. amidi: ʒuccari albi añ. partẽ. v. spodij. ʒ. iij. seminis ro. seminis poꝛtulace: lẽticule scoꝛiate. añ. ʒ. iij. ʒaffarane. ʒ. ʒ. cacule cãphoꝛe. añ. dauic. ij. terantur ⁊ reseruentur ad curam: quoniã nimis valent.

lll ¶ Ad coꝛruptionẽ gingiue. ℞. acatie. ʒ. xij. vtriusqʒ arsenici añ. ʒ. xij. calcis viue. ʒ. viij. myrrhe ⁊ aluminis. añ. ʒ. vi. teranť ⁊ distemperenť cum aceto: quoniã mirabile est.

iii ¶ De grabadino onen. medicamẽ ad incidendũ sanguinem manantẽ de gingiua. ℞. fructus tamarisci: succi. añ. ʒ. iij. succi barbe yrcine: boli armenici cinamomi. añ. ʒ. ʒ. sauine. ʒ. i. terantur ⁊ fricandum est cum eis.

lll ¶ Et valet ad coꝛruptionem gingiue. Illinitio facta cum cicere imperatoꝛis trito ⁊ mixto cũ melle: aut cum sauina.

fff ¶ Dico sicut vidi in tertio secũdi libꝛi. G. ꝙ si accidit infanti culla: dandum est lactanti eius ad aptandum lac vt inde cõuertatur temperatum de acuitate eius.

lll ¶ De particularib⁹ medicinis Dya. aristologia ro. sanat vlcera gingiue infecte ⁊ repugnat ꝯtra putredinẽ eius.

fff lll ¶ Papir lacus mundatũ coquať in aq̄ ⁊ eius decoctio desicceť: qm̃ medicamẽ fit nimis valens ad vlcera oꝛis ifecta. Ciperꝰ valet ad vlcera oꝛis: eo ꝙ est vehemẽt desiccationis. Folia alcãne valent ad vlcera oꝛis: ⁊ cull nimis ꝓprie in oꝛe ifantiũ: ⁊ silr liciũ. ¶ Dya. succus celsoꝝ cũ bolo ⁊ lacte calo. si detineť in oꝛe valet ad vlcera gingiue. Ciperum valet ad vlcera coꝛrosiua in oꝛe si accipiť siccũ. Uederanea cocta in vino ad lauandũ os valet ad culla: ⁊ similr ad vlcera mala ⁊ pꝛocedentia. Succus rosarum valet ad doloꝛẽ gingiue. Semen rosarũ tritũ ⁊ appositũ gingiue valet ad reumata discurrentia ad eam. Licium valet ad vlcera oꝛis. Acatia valet ad vlcera oꝛis. Galla immatura valʒ ad culla ⁊ reumata discurrentia ad eaʒ. Succus folioꝝ plãtaginis ad lauandũ os frequẽter valet ad vlcera oꝛis: si fuerint in vltimitate malitie ⁊ ad gingiuã sanguinolẽtã ⁊ mollẽ. ¶ Masarguus poꝛtulaca ⁊ semẽ ipsius valet ad culla ⁊ ꝓpꝛie infantib⁹ accñs. Spodiũ valet ad culla ⁊ pustulas oꝛis infantis. Coꝛiandrũ masticatũ ꝓpꝛie valʒ ad culla. ¶ Ebũ. Buglossa ⁊ folia cõbusta valẽt ad culla ⁊ coꝛruptionẽ gingiue ⁊ caliditateʒ in oꝛe. ¶ Misih mastix valet ad doloꝛem gingiue. ¶ Dico ꝙ liquefiat mastix i olla noua obturata cũ luto in oꝛe: qm̃ liquefiet vt mel: ⁊ apponať ei de oleo ro. añ paꝝ tepide. ¶ Aliud tere masticẽ sicut nigretũ. i. antimoniũ ⁊ appone ei oleũ acoꝛi in sole ꝑ mẽses duos: pꝛimũ q̄qʒ medicamen valet meli⁹: eo ꝙ in ipso dissoluiť mastix. ¶ Aliud tere masticẽ: ⁊ in bullito oleo ro. eũ pone dõec soluať. ¶ Dico ad culla mirabile est lentiscus qd̃ poꝛtať de meca mirabiliter valet ad culla si detineť in oꝛe: eo ꝙ ipʒ mitigat statim.

kkk ¶ Ad ap̃a extẽsuʒ in extremitate oꝛis ⁊ nociuũ fiat minutio ⁊ purgatio: tñ nõ est apponẽda vẽtosa: deinde stillanduʒ est in aure de oleo amigd. tepido in ꝑte dolenti: ⁊ apponẽduʒ ẽ ꝑte exterioꝛi de semine lini fenugreco farina oꝛdei: ⁊ fiat gargarism⁹ cũ decoctõe hmõi reꝝ ⁊ accipiãt i potũ de vino bono lymphato: ⁊ i cibũ de cibarijs lenib⁹ ⁊ tẽpať ⁊ mitigabiť.

ggg ¶ De carabadino ad pustulas ⁊ scoꝛiationeʒ palati. ℞. rosꝛ. ʒ. v. piretri: aluminis cacule cubebe. añ. ʒ. i.

fff ¶ Indi. ad culla detineať liciũ in oꝛe. ¶ Dya. acatia: ⁊ carta vsta valẽt ad vlcera discurrentia in oꝛe: camõilla masticata valet ad culla in oꝛe. Folia oleastri siluestris masticata valʒ ad culla in oꝛe: ⁊ vlcera ⁊ succus eius: ⁊ decoctio faciũt illud idem. Arsenicum valet ad vlcera oꝛis.

kkk ¶ Butyrum coctũ maturat ⁊ dissoluit omnes passiões oꝛis: que sunt in genere apostematis.

fff ¶ Folia alcãne valent ad culla ⁊ vlcera oꝛis. Cicer impatoꝛis tritus ⁊ mixtus cũ melle sanat culla ⁊ putredinẽ in oꝛe ꝓpꝛie mixtus cũ succo coꝛiãdri. ¶ Dico ꝙ isistẽdũ ẽ cũ hui⁹

rebus siccis siue cū decoctiōibus ipsarum. ¶ Filius masuy amigdal. tenere comeste cū cortice eius mitigāt passionem oris de caliditate accidente. Lauatio oris cum lacte acido valet ad vlcera in ore ⁊ palato.

kkk ¶ Dixit Gal. nō est necessariū ꝙ dicaȝ de iuuamine lactis in lauatiōe oris ad apāta in ore: eo ꝙ ipā mitigat mirabiliter.

fff ¶ Dya. succus plātaginis ad lauādū os freq̄nter valȝ ad vlcera oris. Stafisagria mixta cū melle sanat culla. Sal mixtꝰ cū farre ordei: ⁊ appositus corrosioni valet nimis.

lll ¶ Dya. aq̄ tepida valet corrosiōi gingiue. ⁊ tollit sanguinē eiꝰ.

fff ¶ Ruffus fel testudinis maris valet ad vlcera mala acuta ī oribus infantiū. Aqua currēs ex minera eris valet ad vlcera. Elmon cōfectū ex piscibus paruis sumitate ad lauādum os valȝ ad vlcera. Galla valȝ ad vlcera. Aloe valȝ ad vlcera ⁊ pustulas oris. Succus vue acerbe vȝ ad culla. Extremitates rubi ⁊ folia masticata valent ad culla. Succus maloꝝ granatoꝝ acidoꝝ coctus cū melle valet ad vlcera oris. Alumen mixtū cū melle valet ad vlcera oris. Tābul proprie cōfortat os. Decoctio lini mixta cū melle valet ad culla. Testiculi canis magni si desiccātur ⁊ terātur faciūt ad culla maligni. Citrollū ortulanū masticatū valet ad culla. ¶ Filius masuy valet ad culla pederanea alcāna acatia galla: ⁊ lauatio aque alcāne cocte: ⁊ aque rose cocte. ¶ Puluis ad aptādū os calidū ⁊ putrefactū. ℞. osnen rosaꝝ: sandali: cinami: cāphore ad partē congruā. ¶ Ad culla ⁊ pustulas. Buglossa comburaꝝ in vase ferreo nouo: ⁊ de cinere eius apponendum est ei cum penna.

ggg ¶ Refrigeriū ad caliditatē in ore. ℞. rosaꝝ sanaꝝ fructus tamarisci. Galle imature: nēufari folioꝝ spine bñdicte vel scē: sandali: spodij: sumach: lēticule scoriate balaustie. aā. partez .i. camphore partē .iij. vue acerbe: sicce par. i. seminis lactuce partē .i. terātur: ⁊ de eis adherendum est ei. ¶ Aliud bonuȝ Masticeꝝ de radice endiuie maioris: aut eius. ℞. partez .i. ⁊ de vua acerba sicca partē .i. ⁊ eas tere ad hoc.

fff ¶ Filogorius. ℞. acatie. ʒ. v. ⁊ tertias. ij. calcis viue. x. arsenici citrini ⁊ rubei. aā. iij. aluis. v. myrrhe. ʒ. ij. galle. ʒ. i. teranꝝ: ⁊ de eis fiāt trocisci cū succo plātaginis ⁊ reseruādi sūt ad medellā. ¶ Silr attramēti rubei eris viridis galle. aā. ptē. i. teranꝝ bñ: ⁊ cū eis curāda ē corruptio ⁊ corrosiio. ¶ Silr stafisagrie costi radicis aneti. aā. ptē. i. terāꝝ: ⁊ cū eis curāduȝ ē.

ggg ¶ Refrigeriū ad pustulas oris calidas nimis optimū. ℞. folioꝝ ro. ⁊ eaꝝ seminis fructus tamarisci: galle imature: rosaruȝ nenufari: folioꝝ spine scē: sandalij: spodij: sumach: lenticule scoriate: balaustie: vue acerbe sicce: celsoꝝ vltramarinoꝝ siccoꝝ: seis lactuce: cāphore. aā. p. i. saluia cāphora: aā paꝝ terātur: ⁊ de eis fiāt trocisci cū aq̄ ro. ⁊ ꝓuādi sūt ad medellā. ¶ Folia spine scē masticate valent ad pustulas oris. ¶ De sūma abdusij. ℞. dragagāti: amidi: cbi: celidonie: ȝaffarāe: cāphore: alcāne: de meca: sumach: seis ro. coriādri sicci. i. assi. calceati cubebe folioꝝ oliue: mētastri: nucis cypressi: galle: licij scieꝝ memitbe sandali. ¶ De cōplemēto ⁊ pfectiōe amidi: dragagāti: buglosse: ȝaffarāe: cāphore: alcāne: de meca: sumach: se. ro. seis cucumꝝ. longi: coriādri cubebe: foliorū oliue: mētastri: lenticule: scoriate: fabaꝝ: nucis: cypssi: galle: licij: plātaginis vtriusqȝ: sandali: spodij: stercoris canis: ⁊ proprie valēt ad pustulas vehemētis humiditatis: cū his q̄qȝ īsistēdū ē in pncipio: videlȝ cū fridis ⁊ in fine cū calis: videlȝ spodij: piretri: virge pastoris: fructꝰ tamarisci ⁊ radicis ligritie: ⁊ apponenda est ventosa sub barba: minuendū est ⁊ purgandum est cum fumoterre.

fff ¶ De libro megategni. ꝙ si vlcera fuerit in ore humida: ⁊ nimie lymositatis insistendū est ei cū rebꝰ vehemētis siccationis: sicut cū iera ⁊ refrigerio oris aut cuȝ melle aut cū vino aut cū eo solo: ⁊ cū succo sumach: succo vue acerbe ⁊ rebus vehemētis desiccatiōis. ¶ Si vō fuerit minoris humiditatis īsistēdū est cū rebꝰ minoris desiccatiōis: sicut cū fructu rubi: ⁊ succo corticū nucū. ¶ Si vō fuerit in vltimitate humiditatē hñtia loca attinētia ossi dubitādū est sup corruptōeȝ ossis: ⁊ insistēdū est cū rebus vehemētis desiccatiōis nimis ob cāȝ siccitatis. ¶ De epidimia dixit ꝙ si culla in ore ifantiū nō fuerit malū īsistēdū est cuȝ rebus tēpate stipticitatis. ¶ Ruffus ad cōmune vlcera fiūt ꝓprie mala in ore ifantiū ⁊ iuuenū: eo ꝙ corruptio velociter fit i eis: sic ꝙ labunꝝ carnes mādibulaꝝ ipsoꝝ in maiori pte: vñ insistēdū est ad dissipādūȝ corruptionē cuȝ gargarismo faciēdo cū rebus stipticis sicut cū decoctiōe mirti ⁊ spine scē: ro. ⁊ ypoqstidos fiat eni decoctio ipsaꝝ cum vino ⁊ illiniēdum est sup ipse de ere vsto ⁊ vitreolo ⁊ carta vsta: ⁊ galla cū melle. ¶ Si vero passio fuerit mala insistēdū est cuȝ rebus vehemēnoribus: sicut cuȝ gargarismo decoctiōis mētastri ⁊ mēte ⁊ similiū: ⁊ purgātur hmōi vlcera bñ qñ mixtuȝ fuerit nasturciū cū medicinis alijs sibi dignis. ¶ Dixit ꝙ culla vlcera sunt attinentia albedini: ⁊ in maiori pte accidūt in ore infantiū: ⁊ valet ad ea succus solatri: succus folioꝝ oliue aut folia licij: ⁊ gargarismus fiat cum lacte asinino in primo.

kkk ¶ Tamē si flegmon fuerit in gingiua gargarismus fiat cū lacte asinino ⁊ decoctione reruȝ stipticaꝝ frigidarum.

iii ¶ Or si sanguis ex gingiua manauerit insistendum est cū rebus vehementis acetositatis ⁊ alumine.

lll ¶ Si vero vlcera in gingiua fuerint mollia ⁊ in ore est īsistēduȝ cū battitura eris: ⁊ arsenico ⁊ myrrha mixtis insimul cū vino ⁊ tritis in eo ad illiniendū ea cū eis. ¶ Si vō dubitanduȝ fuerit ne cōburaꝝ gigiua illiniēda est aut cuȝ aceto eris viridis aut cū aq̄ ad lauāduȝ os cuȝ eis: qm̄ sanabunꝝ vlcera ⁊ mitigabiꝝ dolor vuularuȝ ⁊ aliorum vlcerum oris. Dico euitanduȝ est ne labaꝝ inde aliquid ad gulā: vnde insistēdum est ad mitigandum dolorē vuularum cū vitreolo chimolariū: ⁊ sale adhesis eis: ⁊ valet ad gingiuā butyruȝ ⁊ mel.

fff ¶ De amphorismis vlcera quoqȝ fiūt in ore ex dñio colere rubee in corpore. ¶ Ad culla infantiū ꝓprie. Sumach cuȝ melle valens est ad fricādum cum ea. Si vero fuerit album mel bonū est ei. Si vero rubeuȝ cuȝ rebus stipticis curādū est. Si vero nigruȝ malū est ⁊ putrefactū ⁊ insistendū est cū rebus desiccatiuis: sicut vitreolo ⁊ attramēto rubeo. ¶ Ruffus de regimine infantiū. culla in ifantibꝰ mortale ē. In egypto quoqȝ accidit nimis ifantibus ⁊ vocatur inde vlceratio egyptiana: vnde insistēdū est ꝙ teraꝝ radix ligritie ⁊ apponatur ei: aut rose sicce cuȝ pauca ȝaffarana: myrrha: galla: ⁊ thure: qm̄ hmōi medicine particulares ⁊ cōposite valentes sunt nimis. Si vero cū eis fuerit mel satis valet: ⁊ dandū est infantibus postq̄ȝ curati fuerit de hmōi medicinis de melle lymphato in potuȝ: aut de succo granatoꝝ dulciū. ¶ Saber ad culla calidū. ℞. seis ro. spodij: lēticule scoriate: coriandri: calcati: se. portulace: cāphore: sandali albi: auellane: inde. aā. partē cōgruā teranꝝ ⁊ reseruāda sunt ad curā. ¶ De libro psio ad culla ⁊ pustulas rubeas mirabile. ℞. sumach: se. ro. ȝaffarane: amidi: ȝuccari: spodij se. apij. aā. ʒ. i. terātur: ⁊ reseruāda sunt ad curā. Et illiniēdū est sup linguā de succo granatoꝝ dulcium. Si vero culla fuerit rubeum cum aqua ro. est illiniendum. Si vero album cum oxiȝaccara ⁊ sufflandum est de ipso puluere in gula tempore doloris.

MMM ¶ De quarto libro mēbrorum iteriorū. dixit Gal. ꝙ si qs eiecerit siue vomuerit sanguinē eruginosuȝ interrogandus est si potum accepit de aqua in qua fuerit sanguisuge: ⁊ inquirēda est studio gula eius. Gula quoqȝ in primo die posē ē quod nō sentiaꝝ: tñ postea eo ꝙ igrossatur ⁊ inflaꝝ sentieꝝ oino. Sanguis quoqȝ fluēs ob cāȝ sanguisuge est subtilis ⁊ eruginosus: vnde expedit ꝙ opponaꝝ patiēs radio solis: vt inde sanguisuga valeat apparere: ita tñ ꝙ patiēs nō eiecerit sanguinē ex cā alicuius ꝑcussionis capitis ⁊ similiuȝ: nec sentiat ponderositatē nec dolorē in capite. Si vō hec signa nō fuerint ⁊ patiēs vomuerit sanguinē subtilē eruginosuȝ ⁊ cōfessus fuerit accipere potū de aqua in qua fuerit sanguisuga: insistendū est cum medicamine ad vomendum ipsam.

mmm ¶ De. 2. libro amphorismoꝝ. Quicūqȝ patiꝝ ortomiā ⁊ cū ꝑuenerit ad sincopiȝ ⁊ spumā ab ore eiecerit mortale ē: qm̄ spūa erit ex nimia fatigatōe ⁊ vehemēti motu spūs ex humiditate attracta ex capistro cordis i maiori pte ꝯplōnis eiꝰ.

MMM ¶ De oppositis egritudinum: potio aque niuis ⁊ cōestio eius: valet ad sanguisugā. ¶ Quidā quoqȝ medicus curabat quēdaȝ hñteȝ sanguisugā in gula intromittendo ipm in balneo pluries: ⁊ postea iponebat ori suo spongiā infusaȝ in aqua niuis: ⁊ ob cām frigiditatis aq̄ egrediebaꝝ sanguisuga ipsa: si vero debilitatū fuerit corpus in balneo post egressuȝ eius dabat ei in potū de pulte facta de lenticulis: ⁊ apponebat eꝝ colluȝ cū appositiōibus frigidis: ⁊ dabat ei in potum de aceto potētissimo ⁊ sale: ⁊ ex huius cā sanguisuga egressa est ⁊ cecidit ab ore. Si vō sanguis inde manauerit ad vētreȝ purgandus est inde per res laxatiuas.

mmm ¶ Judeus qui vero patiꝝ ortomiaȝ ⁊ emiserit spumā ab ore mors sequiꝝ statiȝ. Si vero patiꝝ ortomiaȝ ⁊ eius facies virescat: ⁊ cōcauitates oculoꝝ nigrescāt mors sequiꝝ.

MMM ℭ Aaron q habuerit ſanguiſugam in gula apponendum eſt radio ſolis ⁊ aperiẽdo os eius declinãdo linguã ad ptes inferiores que ſi videt̃ ⁊ capi poterit caput eius: tenẽduꝫ eſt cũ tenaculis ne incidat̃ ꝑ mediũ ⁊ extrahat̃. Si autẽ extrahi nõ poterit neqꝫ capi. ℞. ſinap. ʒ. ij. boraci. ʒ. iiij. terãtur bene ⁊ pluries ſufflẽtur in gula. Etiã. ℞. abſinthiũ ⁊ nigellã bene tritã: ⁊ ſuffla eã in gula: ⁊ ẽt decoquãtur cũ decoctiõe gargariſmus fiat: ſi vero fuerit in ſtõ dãdum eſt ei in potuꝫ de decoctiõe lupinoꝝ ⁊ abſinthij: aut corina citri coquat̃ cũ aceto ⁊ det̃ ei in potũ de eo ad modũ dimidij calicis: qm̃ interficiet eã ⁊ expellet̃. Etiã valet ad hoc vt ſufflet̃ in gula de vitreolo: deinde accipiat cibũ per diẽ ⁊ ſitim patiat̃: deinde ponat̃ in ore de aqua niuis ad tenẽdaꝫ eam in ore: qm̃ ex nimia ſiti egredietur ad aquã: ſi vero poſt egreſſum ſanguiſuge emiſſus fuerit mult⁹ ſanguis inſiſtẽdũ eſt cũ medicinis ſtipticis.

mmm ℭ Paulus q patit̃ ſinãtiã aut orthomiã aut ſuffocatõeꝫ: q̃liſcũqꝫ generis huius fuerit: ⁊ ſpumã emiſerit multã incurabilis eſt. Si vero minor fuerit tũc eſt imponẽduꝫ ori de aceto cũ pipere aut de aceto potẽtiſſimo cũ vrtica trita ⁊ forte cõualebit. In huiuſmodi vero paſſione ſi diſſoluitur rubedo attinẽs collo ſtatim conualebunt.

MMM ℭ Filogorius ſiquis non poterit anhelitum emittere per nares: ⁊ ſanguinẽ eiecerit pluribus diebus abſqꝫ ꝑcuſſione ⁊ dolore ſanguiſuga erit in palato eius ⁊ cõſiderãdũ eſt. Si vero fuerit in foraminib⁹ palati ad ptes naris iponendũ eſt nari de nigella: ⁊ aceto aut de ſucco cucumeris aſinini: ⁊ requirẽda eſt gula: ⁊ poſtea naris in radio ſolis. ℭ Filius Serap. de ſputo ſanguis de ſanguiſuga reqrẽda ẽ gula in ſole: ⁊ declinãda eſt gula ꝑ inſtrm̃ cõgruũ: ſi vero viſa fuerit accipiẽda eſt cũ forma emorroydaꝝ: ⁊ ante parum ex̃henda eſt ne incidat̃. Si autẽ Accip. acetuꝫ vini. ʒ. ij. boracis. ʒ. iiij. allei dentes. ij. terãtur borax ⁊ alleum ⁊ diſtemperent̃ in aceto: ⁊ de eis fiat gargariſmus. Aut. ℞. ſinap. ʒ. ij. boracis. ʒ. iiij. terant̃ ⁊ ſufflent̃ in gula. Si vero fuerit in ſtõ. ℞. arthemiſie abſinthij: nigelle lupinoꝝ coſti myrrhe: corine citri filicis ypoqſtidos. ãñ. ʒ. i. terant̃ bñ ⁊ diſtempent̃ in aceto tẽperato ⁊ i potũ accipiat̃. Si vero poſt exituꝫ eius eiecerit ſputũ ſanguinis inſiſtẽdũ eſt cũ reb⁹ ſtipticis ⁊ glutinoſis. ℭ Dico dãda ſũt ſup ſanguiſugã q̃ nõ apparẽt ſigna qñ eſt in ſtomaco.

mmm ℭ De. 2. libro de motu pectoris: ſi vero defecerit anhelit⁹ in orthomia patiẽs patit̃ ſpaſmũ: deĩde ꝑ ꝓfocationẽ mortẽ ſeqtur. ℭ Dico ꝙ ingrẽdũ eſt ſup hmõi paſſionib⁹ epilepſia apoplexia ⁊ ſuffocatione matricis ſm̃ elkindi.

MMM ℭ Quidam intromiſſus fuit in balneo ob cãm ſanguiſuge ⁊ intãtuꝫ morã traxit in camera caloris donec ſincopim videret̃ pati: ⁊ poſtea iplendo os de aqua niuis: ſtatĩ egreſſa eſt. ℭ Charaſam⁹ ꝙ ſi qd infixuꝫ fuerit in gula iponat chordam arcus duplã ⁊ cuꝫ ea extrahat̃: ⁊ melior cura eſt in attractiõe. ℭ Badigorius ꝓprietas arboris ſalicis ortulani eſt expellere ſanguiſugaꝫ de ore de gula ſi gargariſmus fit cũ ſucco ipſius. ℭ Dya. ſi gargariſmus fit cuꝫ aceto in quo poſita fuerit aſſa fetida inde egredietur ſanguiſuga a gula dixit ꝙ aĩal qḋ nõiatur caſarchas. i. cimex poſituꝫ in aceto ad gargariſmũ cum eo aut in potu cũ vino expellit ſanguiſugã de gula. ℭ Dixit Galienus: nos frequenter extrahim⁹ ſanguiſugam de gula cum comeſtione allei. Sal poſitus in aceto per dies plures ⁊ bibitus ad ſanguiſugaꝫ eã extrahet. ℭ Iſaac ſi in gula fuerit aliqua ſpina: accipe de carne molli ⁊ liga in ea filũ firmũ: ⁊ da ipſaꝫ carnẽ ad glutienduꝫ: deinde extrahenda: eſt per filuꝫ ⁊ intantũ reiterãda eſt donec ſpina cum ea egredietur: ⁊ mollica panis mollis eam extrahet ⁊ ficus ſiccus maſtica⁹ t ãñ paꝝ ⁊ gargariſmus cũ decoctione ſtafiſagrie in qua cocti fuerint ficus: in qua mixtum fuerit fermentum ad hoc facit: ⁊ per vomitum expellet̃. Si vero fuerit res ſolida ⁊ dura ſicut lapis ⁊ os fructuũ percutiendum eſt ſuper occipitium ⁊ ſuper collũ donec illud egredietur violenter. ℭ Iudeus: comedat de alleis ⁊ ſinape: ⁊ nil poſtea accipiat in potũ: deinde impleat os eius de aqua frigida: quoniam ex neceſſitate egredietur ad aquam: ⁊ ſufflandũ eſt vitreolum in gula: qm̃ eã interficiet. ℭ De libro veneni. G. accidit habenti ſanguiſugam in gula ſputum ſanguinis cum anguſtia ⁊ lamentatione ⁊ curandus eſt cuꝫ aq̃ niuis: aut cum aſſa fetida ⁊ accipiat in potum de aceto potẽtiſſimo frequenter: ⁊ gargariſmus fiat cuꝫ attramẽto rubeo ⁊ aqua ⁊ ſedeat in vaſe pleno aqua calida nimis: ⁊ impleat os tunc de aqua niuis ⁊ calefaciat corpus: qm̃ ſanguiſuga egredietur ad os inde. ℭ Aturiſcus. ſtercus fureti ad illiniendum os in cuius gula fuerit os infixum aut ſpina attrahet ipſa foras. ℭ De ferro infixo in gula: aut aliqua re ſili accipiat in potum quolibet die de naſturtio trito. ʒ. i. cum aqua calida: ⁊ per vomitum ipſum extrahetur. ℭ Et ſingultus iuuatiuus eſt ad exitum ſanguiſuge de gula.

ℭ Capitulũ ſeptimum eſt de egritudinibus lingue gule ⁊ vuule: cuius rubrice ſunt.

AAA **ACcidit** quoqꝫ lingue ꝙ ſẽtiat maluꝫ guſtũ cũ fuerit repleta humiditatibus alienis i omni guſtu eius ſentit ſaporeꝫ huius humiditatis: qm̃ res immiſſa ori ad linguã excitat humorẽ ſũmerſuꝫ i lingua. Accidit ẽt ꝙ ſapor reperit̃ in ore abſqꝫ aliq̃ re immiſſa ibi: ⁊ hoc erit ex bonitate ſenſibilitatis lingue.

nnn ℭ De huius libri ſumma ligatio quoqꝫ que eſt ſub lingua ſi ſũmitati lingue attinẽs fuerit nociua erit loquele: ⁊ ꝑ ꝯtrium ꝯtria. ℭ De. 10. libro artis anathomie. ꝙ ſi ligatio huius cõtinuata fuerit cũ ſummitate lingue icidẽda eſt ad deliberãdã linguã in tali quãtitate qua lingua palato ſuperiori poſſit adhereri ⁊ circũferri in ore motu volũtario vt vocẽ emittat ⁊ loquat̃ abſqꝫ ipedimẽto loquele. ℭ De. 2. libro vocis. Quidaꝫ erat cui difficile erat vocẽ emittere qñ loquebat̃: ſꝫ cuꝫ locutus fuerat vnuꝫ ṽbuꝫ lingua inde mirabilr̃ expediebat̃ accidebat quoqꝫ huius paſſio ex forma mala ſiſtenti in epigloto eius quẽ inde cũ medicinis plurib⁹ medici affligebãt: vñ cõſului ei ꝙ ãñ paꝝ reſtringeret pectus in principio ſui colloquij: deinde ſi ipſuꝫ reſtrigere voluerit in vltimitate ſemel reſtringat: ⁊ rñdẽs dixit: ꝙ bonũ eſt conſiliũ tuũ ⁊ mirabat̃ de ſe q̃lr̃ ignorabat ꝙ accidebat ei dicẽs incidebatur ei vox qñ vehementẽ loquelam loquebat̃: ſꝫ qñ loquebat̃ ſub quiete incipiendo eloquiũ nullã anguſtiã in eo patiebatur. ℭ Iudeus: ꝙ ſi tardauerit loquela ifantiũ fricãda ẽ lingua aceto melle ⁊ ſalgẽma ⁊ tangat̃ lingua: ⁊ qñqꝫ cõmoueatur. Dixit ꝙ faſa erit ex humiditate ſiſtenti in radice lingue: ſed qñ ipedimẽtũ fit eis ex cõſtrictiõe anhelitus caleſit ⁊ liberabit̃ lingua: ⁊ iõ qñ liberat̃ ad modũ cãtatoꝝ liberat̃ ⁊ ſiliuꝫ. ℭ Dixit ꝙ nõ erit mulier faſa faciẽs nec barbarus balbus ⁊. R. ℭ Dixit ꝙ muti hñt linguã groſſaꝫ: ideo nõ circũferũtur lingue coꝝ in ore. Si vero groſſa fuerit lingua debilitatur mã ex q̃ fit auris ⁊ neruus eius: ⁊ iõ fit ſurditas. ℭ Dixit ꝙ lingua bona eſt tẽꝑate longitudinis ⁊ latitudinis ſubtilis extremitatis vt lingua auis. ℭ Dixit ꝙ ex groſſitate lingue nõ manifeſtat̃ ſyllaba in loquela eo ꝙ non circũfert̃ lingua bñ ⁊ inde fit balbutiẽs in reb⁹ ⁊ ex latitudine nimia erit balbuties in cath. ⁊ ex paruitate nimia erit balbuties in eleh. ⁊ iõ nõ pñt manifeſtare ſyllabã: ſicut accidit infantib⁹ ex breuitate lingue ipſoꝝ in eleh: tñ qñ creſcũt perficiunt ⁊ deficit balbuties eoꝝ. ℭ Dixit ꝙ cognoſcit̃ accñs in lingua ex mala cõplone ⁊ colore lingue ex calitate ⁊ frigiditate ⁊ ex ponderoſitate in balbutie. Et balbuties ſi fuerit ex humiditate ⁊ accñti ſiccitate ⁊ ſtipticitate ⁊ ex ꝑuitate ⁊ ſpaſmo. ℭ Et ex ſtupore accidenti in ea cognoſcit̃ humor ſiſtens in ea ⁊ ibibitio quoqꝫ loquele in febrib⁹ acutis fit ex ſiccitate muſculi ⁊ ſpaſmo eius: ⁊ curãda eſt cũ appoſitione lactis ex mãmilla eiulſi ſup capite ⁊ illinitiõe ſpondiliũ colli ⁊ inunctiõe cũ oleo: ⁊ qñqꝫ poſt freneſiꝫ remanet ponderoſitas lingue. vñ ſiõmãde ſunt due vene que ſunt ſub lingua ⁊ humectanduꝫ eſt cerebrũ cuꝫ impoſitiõe olei nenufaris: ⁊ ſimiliũ in nare. ℭ Et valet ad tardationẽ loquele infantiũ ⁊ vtriuſqꝫ ſexus piretruꝫ: cortices thuris: ſtafiſagria: piper ⁊ caſtoreum: ad fricandum linguã ſuper ⁊ ſubtus vehementer.

OOO ℭ De apãte duro ſub lingua qḋ vocatur ranula. Dixit ꝙ

accidit sub lingua fieri apa durũ ⁊ extendit ⁊ vocat ranula. vñ cũ accidit ranula sub lingua ingrossant vene ⁊ replent ⁊ in flõmatione erit piculũ ex emissione sanguinis. ¶ Curanda est ranula cũ rebus nõ nimie desiccatiõis sicut ere viridi: borace: myrrha: osnen: galla: ⁊ aluie: terant ⁊ adherendũ est de eis: tñ hoc est melius. galle: myrrhe: aluis: radicũ liliorũ: zaffarane: ad partẽ cõgruã terant ⁊ apponat ei.

ooo ¶ Ad mollẽ linguam. Gargarismus fiat cum iera ⁊ sinapi.

nnn ¶ Et ad infantes cũ tardatũ fuerit ipsoꝝ eloquiũ fricande sunt summitates lingue ipsorum ⁊ loquendum est cũ eis ⁊ querendum est ab eis responsum.

OOO ¶ Absq̃ an. ad ranula sistentẽ sub lingua mirabile medicamẽ. ℞. ysopũ persy: cortitũ granatorum: salis. añ. partẽ. i. terantur ⁊ cum eis fricanda est lingua super ⁊ subter: quoniam ranulam dissipabit.

nnn ¶ Tabri ad ponderositatẽ lingue. ℞. sal armoniaci: piperis: zinzi. piretri: stafisagrie: boracis: ysopi: salis indi: nigelle: maiorane sicce. añ. partẽ. i. terant ⁊ ponant in aqua calida ⁊ cũ ipsa aq̃ gargarismꝰ fiat mane ieiuno stõ p dies ꝯtinuati: aut gargarismꝰ fiat cũ ierapigra: cũ syrupo squillitico acetoso.

PPP ¶ Aaron q̃ vehemẽs rubedo lingue aut nigredo: aut citrinitas significãt calitatẽ eius ⁊ vehemens siccitas: ⁊ vehemens albedo significãt frigiditatẽ ⁊ stuporem eius: ⁊ vehemens humectatio ⁊ mollificatio lingue grossities significãt ponderositatẽ ⁊ ꝯstrictio siccitatẽ significat. ¶ Sapor eni accñs in lingua significat humorẽ dominãtem. vnde fiat cura cuiuslibet huius per cõtrarium de minutiõe ⁊ purgatiõe in pmo: deinde appositionibꝰ ⁊ gargarismo. ¶ Si võ in lingua fuerit repletio flõmande sunt vene due que sunt sub ea post minutionẽ cephalice vene ⁊ gargarismus fiat cũ rebꝰ aggregãtibus supfluitatẽ. Si fuerit passio humida aut mollis cũ rebꝰ strictiuis. Si mã fuerit fluxiua ⁊ fuerit debilis.

PPP ¶ Si võ fuerit spasmus in radice in musculo: aut grossitudo cum frigiditate apponẽdũ est collo primis spondilibus cũ decoctione corone regie ⁊ camomille ⁊ cum suba etiã ipsarum. ¶ Si võ fuerit in ea apa calidum fiat gargarismus cũ succo solatri: quoniã est frigidus ⁊ subtilis: ⁊ cũ succo endiuie aut cum lacte acido. ¶ Si vero apostema fuerit: durum gargarismus fiat cum lacte ⁊ cum decoctione radicum liquiritie ⁊ decoctione fenugreci: dactilorum ⁊ vini.

QQQ ¶ Si vero fuerint pustule in ea male gargarismus fiat cũ aqua sumach ⁊ rosis.

qqq ¶ Si vero in ea fuerit vlcera fiat vnguẽtũ de succo solatri: oleo ro. ⁊ lenticulis scoriatis ⁊ rosis ⁊ apponatur ei.

ooo ¶ Ad mollificationẽ lingue. Fiãt pillule de assa fetida ⁊ terbentina ad modũ ciceris ⁊ imponant ori per totum diẽ tres pillule ⁊ per sputũ eijciat qd̃ cõgregatũ fuerit in ore: ⁊ fiat gargarismus anteq̃ accipiat pillulas p mediã horã mane ⁊ meridie cũ sinapi: ⁊ freq̃nter igrediat balneũ ⁊ vtat sudore.

PPP ¶ De libro ido. q̃ si lingua egressa fuerit os ⁊ lõga fiat ⁊ grossa ex rebus laxatiuis ⁊ purgatiuis. ℞. piper. zinzi. ⁊ cinamomũ: ⁊ salgẽma: ⁊ tere bene ⁊ cum eis fricãda est lingua: ⁊ cũ similibus rebus: qm̃ ingrediet stati. Aut accipe de fructibꝰ acidis ⁊ frica linguã: succũ de persicis: ⁊ similibus incisis cũ cultello ⁊ fricãda est lingua cũ eis: qm̃ dissoluent inde supfluitates flegmatice multe ⁊ coadunabit lingua ⁊ ingrediet os. ¶ Dico q̃ hmõi cura valet ẽt ad squinantiã similiter.

OOO ¶ Paulus dixit: q̃ ranula est apa calidũ sistẽs sub lingua ⁊ ꝓprie infantiũ. vnde fricandus est locus cum vitreolo ⁊ ere viridi: ⁊ si poterit fieri minutio fiat in venis que sunt sub lingua: ⁊ accipiatur de ere viridi ⁊ attramẽto rubeo: ⁊ galla ad partẽ equalem: ⁊ tarant ⁊ apponant ei: ⁊ fiat gargarismꝰ cum succis vehementis stipticitatis habentibus in se solutionem: sicut decoctio foliorum oliue ⁊ radicum capparis.

PPP ¶ Saracus. Cõfectio ad liberationẽ lingue ⁊ dissipationem ponderositatis eiꝰ. ℞. nigelle ortulane: salis indi: cinami. añ. auri pondus. ℈. piperis longi centũ in numero: piperis. cc. in numero: zuccari: per octo partes: fiat targea: qm̃ liberabit linguam: ⁊ valet ad grossitatem splenis: ⁊ ad asma: ⁊ colicam ⁊ emorroydas: ⁊ similia.

nnn ¶ Simon q̃ si ligatio extremitatis lingue fuerit longa subleuanda est ipsa extremitas cũ instrumẽto vtili facto ad modũ hami. deinde interponẽda est quedã acus in ligatione ipsa: ⁊ restringenda circũcirca donec incidat: qm̃ nõ est incidenda cũ ferro donec excitet emissio sanguinis multa: ⁊ apponendũ est loco ipsius de medicinis acutis: vt nõ reuertatur: ⁊ vt cito consolidet. ¶ Dico q̃ fit excitatio emissionis sanguinis si incise fuerint vene virides que sunt sub lingua: ⁊ si parcens fuerit in hmõi cura nõ erit excitatio emissionis sanguinis: qm̃ si cum studio ⁊ sollicitudine incisa fuerit ipsa ligatio: nec excitabit inde emissio sanguinis. Si võ inde excitata fuerit emissio sanguinis curãda est cũ calkidion: nec habebit locũ in cura nisi prius de vitreolo apponat ei eo q̃ restringit. ¶ Dixit q̃ si difficultas fuerit loq̃le q̃rendũ est si excõicatiõe cerebri an nõ. Si võ cũ ea fuerit impedimẽtum sensũ excõmunicatio cerebri erit. sin autẽ querendũ est an ex spasmo: aut mollificatione an duritie corporis lingue an humiditate an grossitate an ex apostẽate difficiles facti sũt motus eius. vnde curanda est tali modo siccitas eius cũ linitione ⁊ gargarismo cum aqua tepida ⁊ sapa vue dulcis ⁊ mucillagine fenugreci aut ipsius decoctione.

ooo ¶ Mollificatio vero cum medicinis ⁊ decoctiõibus acutis ⁊ vehementibus.

PPP ¶ Apostema vero si fuerit flegmaticum in lingua epithimãdum est cum ptisana: sicut vtit in fine cure squinantie.

nnn ¶ Medicamen ad infantes tardantes in loquela: ⁊ ad alios ponderositatẽ patientes in lingua. ℞. piretri: corticũ radicũ capparis. añ. ʒ. x. ℈. stafisagrie. ʒ. i. piperis: dauich. i. castorei dauich. i. terat ⁊ cũ eis fricãda est lingua sup ⁊ subtus: ⁊ adherendũ est de eis ei: aut salis armoniaci: pipis longi piretri. añ. ʒ. i. terant: ⁊ cum eis fricãda est lingua ⁊ apponẽdũ spondilibus cũ oleo aut ceroto aut gargarismus fiat cũ sinapis: mẽtastri: origani: ⁊ ysopi: decoctiõe ⁊ vtat frequenti loquela cũ terrore vehementi: vt ad loquelã aufugiat.

ooo ¶ Dixit q̃ mollificatio curanda est cum appositionibus apponendis spondilibus similibus huius cure.

PPP ¶ Sed spasmus curatur cum emplastris lenitiuis ⁊ similibꝰ medicinis detinendis in ore.

OOO ¶ Dixit q̃ ranula fit ex vehemẽti humiditate: vñ curãda est cũ medicinis desiccatiuis: vt vitreolo balaustia: aluie: ⁊ galla cũ frequenti appositione ipsorum: quoniam desiccabunt ⁊ dissipabunt eam. non est quoq̃ incidenda ranula cũ ferro ne terribilis fieret inde emissio sanguinis.

PPP ¶ De summis q̃ si acciderit in musculos lingue spasmus: apponẽdũ est spõdilibꝰ ⁊ locis attinentibꝰ ei cũ camomilla corona regia: ⁊ aneto: ⁊ emplis ꝯfectis cũ camõilla aneto ⁊ farina simule. ¶ Si võ in lingua acciderit apa durũ gargarismus fiat cũ decoctiõe fenugreci: se. lini: ficuũ: ⁊ melle: ⁊ vtendũ est in oibus apatibꝰ eius: sicut in squinãtia: tñ in haduc addebat in ipsa decoctione de yreos bdellio ad tenendum in ore. ¶ Filius Serap. q̃ si fuerit in lingua apostema calidum ytendum est vt in cura squinantie.

ooo ¶ Si võ inde acciderit mollificatio in loquela purgandus ẽ cũ pillulis cutaya vel cochijs pluries: deĩde cũ iera magna: ⁊ fiat gargarisma frequens ⁊ vehemens exercitium faciat ĩ loquela ⁊ vtendum est vt in cura paralysis.

RRR ¶ Paulus ad asperitatẽ lingue in febre. patiẽs quoq̃ nõ dz dormire supinus: nec tenere os apertũ: nisi añ paꝝ ⁊ tenere debeat in ore de pillulis facientibꝰ ad sitiũ: ⁊ fricare linguam cũ mucillagine fenugreci ⁊ panno lini grossa abstergendum ipsam asperitatem ⁊ tenere in ore de ossibus prunorum ⁊ iuiubis aut de zuccaro albo.

PPP ¶ Electuariũ exptũ ad ponderositatẽ ⁊ aspitatẽ lingue. zinzi. ⁊ acorus: terant ⁊ cõficiant cũ melle: ⁊ accipiẽdũ ẽ de eo mane q̃lz ⁊ sero ad modũ nucis: ⁊ cũ eo fricãda est lingua: ⁊ teneat in ore de acoro sano non trito frequẽter: quoniã mirabile facit: ⁊ etiam facit ad hoc oleum nucum.

nnn ¶ De. 4. libro mẽbroꝝ iterioꝝ. Loquela deficit aut corrũpitur ex breui ligatiõe lingue: aut eo q̃ neruus eius est mollis nõ adherẽs nec circũferẽs p oẽs ptes oris: aut eo q̃ lingua ẽ breuis: aut eo q̃ dẽtes anteriores deficiũt: aut eo q̃ sũt opilati nares: aut palatũ: aut ex breuitate labij: aut ex icisiõe eiꝰ.

PPP ¶ De pfectiõe ⁊ cõplemẽto. gargarisma ad ponderositatẽ lingue. ℞. sinapis ysopi: zinzi. piperis: piretri. añ. ʒ. iij. se. granatoꝝ: calcati. ʒ. v. terant ⁊ ponãt in oxizaccara: ⁊ cũ eis fiat gargarisma. ¶ Chus. dixit q̃ acorus valet ad ponderositatẽ lingue. ¶ Filius masuy: succus caulis iperialis ꝓprie desiccat linguã. si võ mixtus fuerit cũ oxizaccara ⁊ detentus in ore satis valet: qm̃ ꝓuocat flegma: ⁊ desiccat linguã paralyticã. Dixit q̃ sinapis desiccat linguã. ¶ Misib. medicamen ꝓprium ad ponderositatẽ lingue. ℞. Cinamomi: costi: amomi: spice. añ. partẽ. i. folij aristologie. se. apij. ameos: se.

anctı:myrrhe.añ.ptē.iij.aut kisticon:balaustie:sisileos:dau-
ci:cimini:anisi.añ.ʒ.iij.perlar̄ carabe.añ.ʒ.ij.tertie. terant̄ ⁊
distēperent̄ cū melle ⁊ accipiat̄ de eo ad modū auellāe:⁊ si-
milr̄ asse fetide.ʒ.i.terbētine.ʒ.ij.de eis cōficiant̄ pillule deti
nēde sub lingua:⁊ vtat̄ gargarismo cū sinapi:⁊ balneo nāli.

rrr ¶ Absq̄ auc. Ad fissurā lingue.detineat̄ in ore infusio fenu-
greci aut īfusio se.lini ⁊ yreos:aut decoctio ficuū ⁊ fenug̃.

ppp ¶ Et valet ad apa sistens in ea:cinis radicū feniculor̄ vsto
ruʒ ad adherēduʒ cū lingua bacce lauri ⁊ vue passe munda
te ex semine.terant̄ īsimul:⁊ de eis apponat̄ ei.Succus cau-
liuʒ ꝓprie desiccat linguā ponderosaʒ ex flegmate.¶ Fili⁹
masuy.dico q̄ masticatio stafisagrie ⁊ lauatio oris cū deco
ctiōe ipsius desiccat linguā pōderosaʒ ex humiditate: eo q̄
attrahet nimis:⁊ silr̄ piretrum facit ⁊ sinapis.

rrr ¶ Dya.menta ad fricandam linguam lenit asperitateʒ eius.
¶ Dyas.sumach mixtum cum melle abstergit asperitatem.

ppp ¶ Filius masuy.Sinapis ꝓprie desiccat linguā pōderosaʒ.
¶ Dya.valent quoq̄ʒ ad hmōi passionē medicine mundifi
cantes os palatū ⁊ radiceʒ lingue ponderose ⁊ caput p̄ gar
garismū ⁊ masticationes:sicut scriptum est in capitulo eius.

ooo ¶ Ad ranulā q̄ est sub lingua ei⁹. ℞.vitreoli vsti:hermo
dactili.añ.partem vnam distemperentur cuʒ albumine oui
⁊ superponatur lingue.

nnn ¶ Absq̄ʒ auctore ad ponderositatē lingue ⁊ defectū loque-
le.Euforbiuʒ ⁊ condisiuʒ terant̄ ad fricandū cū eis linguaʒ
impeditam ⁊ balbā:ita tū q̄ non deglutiat saliuam eius.

ppp ¶ De libro summario filij masuy.ad ponderositatē lingue ⁊
bonā mentē faciēdaʒ medicamen. ℞.myrrhe.castorei:epy-
thi.ʒinʒi.se.andacoche:sticados:pulpe colloquintide.carda
momi:piretri:stafisagrie.añ.partē.i.terātur ⁊ distemperent̄
cuʒ melle:ʒinʒi.cōditi:⁊ de eo apponat̄ occipitio iuxta posse i
nocte dū stōus sit vacu⁹ ⁊ cū decoctōe maiorāe ⁊ sisimbrij.
¶ De egritudinibus ⁊ accidētibus.q̄ si ligatio lingue ꝓpri-
ma fuerit extremitati eius nocumētuʒ infert loquele.

AAA ¶ Per piper quoq̄ʒ p̄mo cognoscēdus est gustus sensus
eius ⁊ nocumētuʒ accidit ei aut ex passione loci ex cerebro:
aut ex neruo vel humore ꝓcedenti de eo ad eaʒ:aut ex cor-
pore carnis lingue:aut ex pāniculo cooperimēti ei⁹ accidit
quoq̄ʒ:aut ex mala cōplōne:aut ex separatiōe cōtinuitatis:
aut ex egritudine p̄ncipali.Si v̄o gustauerit lingua saporeʒ
malū salsuʒ:aut amar̄.Si humor fuerit vehemens vnde fit
statiʒ senti† per gustuʒ. Si v̄o fuerit debilis senti† qū come-
dit̄ res cōuertibilis pmutationē ad saporē qui est in lingua.
¶ Filogorius. Ad defectuʒ gustus.gargarisma fiat cū me-
dicinis vehementibus ad mundificandum cerebrū cuʒ eis-
deʒ:deinde dandum est ad comedendum de cepis ⁊ alleis
in omnibus rebus acutis:⁊ de aceto ⁊ sinapi.

nnn ¶ Si vero defecerit loq̄la insistendū est cū gargarismo illini
tiōib⁹ acutis ⁊ attractiuis ⁊ doceat eū loq loq̄la difficili:ex-
trahendo linguam extra os nimis ⁊ minando apponere lin
gue cauteriuʒ igneū ⁊ faciat fieri gargarismuʒ ⁊ masticatio-
nem cum thure distemperato pipere ⁊ stafisagria.

AAA ¶ De membris interioribus.q̄ si fuerit impedimentuʒ in
sensu lingue ⁊ gustu pari tertio erit neruorum.

nnn ¶ Si vero fuerit in motu erit in septimo.¶ Instrumēta lo-
quele sunt lingue:dētes:labia:⁊ nares. ¶ Judeus bona lin
gua est tenuis ⁊ subtilis extremitatis ad modū lingue auiū.
¶ Lingua quoq̄ʒ magna ⁊ parua nociua ē:qm̄ magna nō
ꝓfert ad litterā:nec pōt circūferri cito nec bn̄ ⁊ parua ⁊ bre
uis pati† alchega:eo q̄ deducit lr̄as sibi cōgruas sicut īfan
tes q̄ ex paruitate lingue ipsor̄ fiūt althegni: sed qū crescūt
deficit passio huius.Si v̄o lingua muta fuerit post frenesim
flobotomāde sunt due vene que sunt sub lingua.

ppp ¶ Si vero spasmus fuerit in radice ipsius insistēduʒ est cuʒ
epithimationib⁹ sup̄ collū:⁊ spondiles cū decoctiōe camo-
mille ⁊ maiorane ⁊ emplastris factis de farina simule camo
milla ⁊ oleo sisamino.¶ Medicamen ad ponderositatē lin
gue ⁊ tarditatē loquele in infantibus ⁊ alijs exptum. ℞.pi-
retri:corticū capparis.añ.ʒ.ʒ.stafisagrie.ʒ.i.piperis lōgi.da-
nich.ij.castorei danich.i.terant̄ bene ⁊ fricāda est lingua su-
per ⁊ subtus bn̄:⁊ apponant̄ ei.¶ Aut piperis:piperis lon-
gi:piretri:sal.armoniaci:castorei:corticū radicum capparis.
añ.partē.i.terant̄ ⁊ fricanda est lingua cuʒ eis ⁊ infestādi sūt
infantes ad loquendū nimis ⁊ interrogādi sunt frequenter.
¶ Athurfekis.adeps gallinę mixtus cū melle ad illiniēdas
linguas grossas facit nimis.¶ Saber.insistendū est ad illi-
niēduʒ linguā cū gargarismus ꝓuocantibus ⁊ attractiuis:
sicut ʒinʒi.sinapis.boracis:pulpe colloquitide: piperis:⁊ si-
milū.Et bacce tapsie valent ad ponderositatē lingue. Je-
rapigra ēt valet ad ponderositatē lingue si fricat̄ cū ea:aut
si in potuʒ sumit̄.¶ Filius Serap̄.ad ponderositatē lingue
frequēter fiat gargarismus cuʒ sinapi: piretro:⁊ corticibus
capparis:⁊ silibus.⁊ vtat̄ exercitio loquendi leniter in p̄mo
⁊ in fine acriter:⁊ curatio eius similis fiat vt cura paralysis.
¶ Absq̄ʒ auctore.ad ponderositateʒ lingue.accidit quoq̄ʒ
ex mala cōplōne frigida.vn̄ expedit vt teneat in ore de pire
tro ⁊ sinapi:⁊ gargarismū faciat cū iera.¶ Si v̄o fuerit ap̄a
calid uʒ in lingua insistendū est cuʒ gargarismo in principio
cuʒ solatro ⁊ similibus:⁊ in fine cum lacte.Si v̄o fuerit diu-
turnuʒ flōmanda est vena que est sub lingua. ¶ Pillule ad
ponderositatē lingue. ℞.piretri:cinamomi:stafisagrie:sina-
pis:castorei:costi.añ.ptē.i.terātur ⁊ inde fiant pillule cōpse
ipastate cū mucillagine sinapis:⁊ supponende lingue sunt.

qqq ¶ De ap̄atibus ⁊ visceribus naganig.in gula de squinantia:
de lingua ⁊ vuula:de prefocatiōe gutturis ⁊ suffocatione:⁊
distractione gutturis insistendū est:sicut inueni† in caplo vl
cerum interior̄ ap̄atum vsq̄ʒ ad stōm. ¶ Dixit.Gal.in.4.li
bro megategni.curande sūt egritudines huius loci cuʒ gar
garismo ⁊ cū aqua mellis ad abstergendū vlcus: ⁊ similib⁹:
in quibus est abstersio non nimia ⁊ ad solidandum cum re-
bus stipticis ⁊ mucillaginosis.

ppp. ¶ Dixit q̄ quidaʒ passus est ap̄a in lingua donec lingua in-
grossata erat vltra modū oris:cui dedi quandaʒ cukaia ad
attrahendam m̄am ad inferiora ⁊ ipse vidit in somnio q̄ ac
ciperet de succo lactuce ⁊ cum hmōi cura conualuit.

bbb ¶ De libro.14.eiusdeʒ insistendū est cū sollicitudine ad con-
uertendas vuulas ad dispōneʒ pristinā nālem cuʒ medici-
nis:qm̄ nō sunt incidende:sed qū subtiliant̄ ad moduʒ vni-
uersoruʒ incidende sunt cū ferro ⁊ non cū medicinis causti-
cis:⁊ apponendū est cauterium postea eodem loco.

zzz ¶ De libro.5.membror̄ interior̄:q̄ squināṫia in qua insepa
rabiles sūt spondiles colli difficileʒ glutitū faciūt ex destri-
ctione ysofagi:⁊ sic qn̄q̄ʒ potus reuertitur inde ad nares.

bbb ¶ De primo libro de egritudinibus ⁊ accidētibus.dixit q̄ i-
cisio vuularuʒ:quandoq̄ʒ nociua est transitui loquele: ⁊ in-
de infrigidantur pulmo ⁊ pectus.

zzz ¶ De.6.libro meamyr.ad ap̄ata accītia in ore ⁊ gula:i p̄nci-
pio insistendū est cū minutiōe ⁊ purgatiōe ꝓut curant̄ alia
ap̄ata:deīde cū rebus stipticis ad ꝯfortandū vt nutricatio-
nibus nociuis in ventre:⁊ in vltima passione cū reb⁹ soluti-
uis:⁊ in medietate cū tēperat̄.¶ Dixit q̄ myrrha ⁊ ʒaffara
na sūt vehemētes medicine ⁊ sapa celsor̄:qm̄ myrrha sub-
iungi† cū subtilitate eius in osse ap̄atiʒato:⁊ inducit ʒaffara
ne stipticitatē:⁊ sapa celsor̄ hʒ in se dissolutionem:⁊ sapa:⁊
ʒaffarana insimul hn̄t maturare ap̄a.¶ Dixit ego in primo
misceo de succo sumach ⁊ vuis acerbis ⁊ balaustie ⁊ silib⁹:
cum sapa celsor̄.Cūq̄ʒ incisa fuerit dissolutio misceo in eis
myrrhā ⁊ ʒaffaranā ad maturādū ap̄ata.Si v̄o cura nō fue
rit sufficiēs in sapa celsor̄:pono de borace ⁊ myrrha in mul
ta q̄ntitate:⁊ qn̄q̄ʒ pono de mentastro montano ⁊ origano
cū aq̄ mellis ⁊ de ysopo ⁊ menta:qm̄ insistenduʒ est in p̄mo
cū rebus ꝓhibitiuis:⁊ cū incisa fuerit attractio insistēdū est
cū reb⁹ maturatis:deīde cū reb⁹ dissolutiuis.¶ Dixit q̄ ego
insisto cū succo corticū nucū eo q̄ hʒ in se stipticitatē cū sub
tilitate accītali ⁊ ꝯferēs est stipticitas sistens cū suba subti-
li:qm̄ tandē ꝓueniet ad ꝓfundū. ¶ Dixit q̄ hmōi medica-
mē efficacius est oībus alijs medicinis.vn̄ insistendū in pri-
mo cū reb⁹ stipticis mixtis cū reb⁹ calis. ¶ Dixit. q̄ īsistēdū
est in p̄mo cū succo vue acerbe ⁊ sumach:⁊ sapa celsor̄:⁊ si-
milū:⁊ in fine cū decoctōe ficuū pinguiū ⁊ silib⁹.Ad mitigā
duʒ dolorē ⁊ maturādū ⁊ i fine cū decoctiōe mētastri:ysopi
ortulani:⁊ silib⁹ cū aq̄ mellis:⁊ cū myrrha:borace:⁊ sulfure:
⁊ gargarismus fiat ꝓut diximis:⁊ assa fetida bona est i hmōi
tpe ⁊ duritie ap̄atis cū cicuta ⁊ piretro:⁊ cū decoctiōe ficuū
⁊ furfuris:⁊ aqua mellis:in qua positū fuerit mētastr̄ ad ma
turādū ⁊ ad dissoluendū.Si v̄o positū fuerit in aq̄ mellis de
spūa boracis ⁊ de sulfure ⁊ assa fetida ⁊ nasturtio nimis dis-
solutiuū erit:⁊ valet in p̄ncipio egritudinis:⁊ pip̄ dissoluit ni
mis in hoc loco:⁊ myrrha dissoluit vehemēter absq̄ʒ nocu-
mēto:qm̄ hʒ mitigare ⁊ maturare:⁊ ideo est ꝯferens nimis.
acetū quoq̄ʒ dissoluit ⁊ diuidit ⁊ ꝓhibet:⁊ ideo est ꝯferens
nimis:⁊ hʒ facere cū ꝓprietate.¶ Experimētū Cōtra sq̄nā-

tiá.cóburant pulli hyrūdinū appositio eis sale in fornace:⁊
cū cinere ad quartá ptē eius ponit de myrrha:⁊ ad curádū
squinátiá difficilē in hora post horá suffládum est de eo in
gula in hora post horá. ¶ Stercus quoqꝫ canis comeden
tis ossa conferens est sqnantie. ¶ Stercus quoqꝫ humanū
cóferēs est ēt nimis. vñ expedit ꝙ infans comedat de pane
⁊ lupinis: ita ꝙ digerat cibū suū:⁊ stercus ipsius ꝯseruádū
est. ¶ Dico ꝙ si comederit lupinos solūmodo stercus eius
erit mirabile ad squinátiá:⁊ sufflandū est de puluere eius ⁊
illiniendū cum melle:⁊ de eo ēt fiat gargarismus.

bbb ¶ Ad vuulas insistendū est sicut ṗcessit in dicto in ṗmo cuꝫ
rebus stipticis ad modū magnitudinis apatis:⁊ fiat garga-
rismus cuꝫ decoctōe sumach:balaustie:⁊ fructus tamarisci.
Dixit ꝙ res stiptice qñ insimul cóiungunt vehemētiores fi
unt particularibus ⁊ mirabile credit qualiter hoc fiat.

zzz ¶ De epidimia ꝙ glandule que sunt in naganig ⁊ in locis at
tinētibus eis ex vtraqꝫ parte palati velociter suscipiūt hu-
miditates ⁊ curant ꝙ tangunt cū digito ex interiori parte:⁊
nos ēt hmōi cura vtimur:qm̄ nimis valet tactus: eo ꝙ sunt
molles vt spógia.tñ apponēdū est digito in ṗmo de reb⁹ sti-
pticis:sicut sapa celsoꝝ ⁊ silibus vehemētioris stipticitatis.
ꝙ si fuerit maturū apa ⁊ huius gládule fuerint plene humi-
ditate viscosa:ponendū est in ipsa medicina añ paꝝ de spu-
ma boracis:aut de sale:aut de sulfure:aut de re ipunctiua ⁊
dissolutiua ⁊ purgatiua:tñ nó est insistendū cū eis in primo.
Si vō apa fuerit in corpore gule nó est insistendū cuꝫ tactu
cū digito nec cū hmōi medicinis vehemētibus ⁊ dissoluen-
tibus. ¶ Dixit ꝙ expulsio cū digito cura vehemēs ē in da-
baa squinátia ex qua ad iteriora ingrediunt spódiles eo ꝙ
posīe est ꝙ expellant foras ⁊ insistēdū est cū minutōe venaꝝ
q̄ sūt sub lingua. ¶ De libro humoꝝ. ꝙ si corpus fuerit po-
tens absqꝫ febre sistenti in passiōe sqnantie minutio dꝫ fieri
donec ꝑueniat ad sincopi:⁊ fiat gargarismus mollificatiu⁹:
postea ⁊ mitigatiuus doloris ⁊ emplis ēt i pte exteriori.de-
inde in fine gargarismus fiat cū reb⁹ desiccatiuis ⁊ cuꝫ vn-
guentis attrahētib⁹ apa in pte exteriori. ¶ Ruffus ad cōe
nisi fiat minutio in squinátia apponēda est ventosa tibijs ⁊
ex̄hēdus est multus sanguis:qm̄ dissipabit passio in ꝯtinēti.
¶ Dico expedit ꝙ fiat cura hmōi plies. ꝙ si opus est reite-
ráda est vētosa de vno die ad aliū:⁊ clyster.nimis valet ad
hmōi passionē cū aq̄ ⁊ oleo. Mel quoqꝫ ⁊ nitrū attrahūt añ
paꝝ.⁊ cū nitro ⁊ sale etiá ⁊ fiat purgatio ⁊ gargarismus cuꝫ
aqua ordei cuꝫ melle aut decoctiōe origani:aut decoctione
mētastri:⁊ porri:eo ꝙ mūdificāt flegma ꝑcedēs ad tracheá:
vñ gñata est hmōi passio:⁊ epithimandū est collū in exterio
ri pte cū rutha cocta in aq̄ ⁊ oleo ⁊ cū se.lini ⁊ silib⁹ emplis.
¶ Si vō apparuerit in exteriore pte colli flegmon inungē-
dū est butyro cocto veteri ⁊ origano ipastato cū cera ⁊ olō.

bbb
zzz ¶ Si vō in gula: aut in vuulis fuerit apa ⁊ aliqd manauerit
inde ad tracheá:⁊ ad inferiores ptes ꝓuocauerit adustionē
vehemētē:⁊ inde eijcit sanguis cū sputo in ṗmo diminuēda
est nutricatio:deide cóburēda est radix feniculoꝝ ⁊ de pul-
uere adherēdū ē ei in iteriori pte:⁊ de galla ⁊ rosis ⁊ aluie:⁊
illiniēdū est cū decoctiōe succi granatoꝝ acidoꝝ cū galla ⁊
aluie rof.⁊ aceto:qm̄ valꝫ:⁊ si gargarismus freq̄ns fuerit cū
ptisana ordei:⁊ decoctiōe lēticulaꝝ nimis valet. Dixit eo ꝙ
in hmōi passiōe cógregat flegma iuuabilis fit ei illinitio cuꝫ
ysopo ortulano mētastro fluuiali cū vino ⁊ melle coctis:qm̄
purgat flegma cito ⁊ ipꝫ desiccat: ¶ Si vō hmōi passio cuꝫ
iteratiōe vsuali infestat insistendū est cū illinitione cū aceto
nitro ⁊ melle facta:aut assa fetida cū aq̄:eo ꝙ valet nimis:⁊
valet ēt nimis illinitio cum pice aut cū succo ruthe.

bbb ¶ Arcigonisus medicamē valēs ad vuulas. ℞.aluis rosaꝝ
hypoqstidos.añ.ptē.i.terant ⁊ distemperent cū melle ⁊ illi-
niēde sūt cuꝫ eo vuule.qm̄ valet nimis ⁊ freq̄ns gargarism⁹
fiat cū aq̄ caīa:⁊ ꝑ q̄lꝫ duas horas illiniēde sūt cuꝫ ipō me
dicamie. Si vō vehemēs fuerit dolor:gargarism⁹ fiat cū aq̄
caīa.⁊ capiēde sūt vuule ⁊ extrahēde ad ptē dentiū: qm̄ in-
de nó dolebit gula nec erit ei nocumentum.

zzz ¶ De epidimia insistendum est cum tactu ⁊ leuatone sursum
qñ due amigdale apatizant ex flegmate:aut qñ ingrediūtur
spondiles ⁊ mollesit os palati. Et euitádus est tactus in oi-
bus modis squinátie aut passionis apatis in epigloto si fue-
rit cū dolor:qm̄ augebit dolorē ⁊ aggrauabit passio:differt
aūt iter curá necīaꝫ ad tactū ⁊ nó necīaꝫ ꝑ dolorē ⁊ ꝑuatio-
nē ipsius:qm̄ apa qñ fuerit absqꝫ dolore ē fluxiuū ⁊ flegma
ticū:⁊ cū dolore est flegmon.ingressus aūt spondiliū indiget
tactu frequēti:⁊ cógruū esset si cū instr̄o ad hoc vtili tange-
ret. ¶ Dico ꝙ nimis ꝓsunt sqnátie scief:⁊ clysteria vehemē
tia cōfecta de pulpa collogntide ⁊ borhor mariē.⁊ felle tau-
rino:⁊ borace:⁊ minutio fiat ad assecurationeꝫ mãe: deinde
fiat gargarismus cū rebus dissolutiuis:qm̄ valet nimis cum
orizaccara ⁊ sinapis. ¶ De epidimia spēs peior est in squi-
nantia que cito ducit ad mortem:que non manifestat per
ptes interiores gule:neqꝫ ꝑ ptes exteriores colli absqꝫ apa
te ⁊ rubedine cū dolore vehemēti ⁊ anhelitu erecto ⁊ mortē
inducit in ṗmo die aut in q̄rto. Si vō fuerit cū dolore ⁊ stri-
ctiōe sili hmōi passiōis:tñ vꝛ qñ ꝯsiderat intus apa:⁊ ex pte
exteriori rubedo mortalis est ēt ex vehemēti dolore:⁊ distri
ctōe anhelit⁹: qm̄ hec sūt duo accñtia mala:tñ nó cū veloci
tate. Si vō fuerit in spē huius.s.cū dolore vehemēti ⁊ distri
ctiōe anhelit⁹ ⁊ apa manifeste fuerit in interiori pte:⁊ in pte
exteriori rubedo in colore colli ⁊ pectoris posīe est ꝙ libere
tur:⁊ hoc erit si passio extra subito nó reuertat ad interiora.
¶ Dico ꝙ salubres sunt spēs squinantie que sunt sine dolo
re ⁊ districtione anhelitus vehementi.

¶ De qōnibus ꝓnosticoꝝ:squinantia accidit subito aut añ
paꝝ. Que vō fuerit subito ex ipedimēto illato in epigloto:ꝟ
añ paꝝ erit aut i pte instr̄oꝝ anhelitus. ¶ Passiōis quoqꝫ
sistētis in epigloto quedá spēs est absqꝫ dolore que cū fue-
rit aut ex apate flático:aut ex paralysi sistēti in musculo epi
gloti:aut ex cōiunctiōe:aut ex intēsa siccitate musculi epiglo
ti. vñ stringit chorda ⁊ coartat iuc trásitus:aut cū dolor fue
rit ex apate calido.significat quoqꝫ passio que est absqꝫ do
lore exiccāte accñti ex humiditate ⁊ ex desiccatiōe oris: aut
ex humiditate ei⁹ per regimen.⁊ qñ vtit in ṗmo gargarismo
ꝓdest ei. ¶ Passio quoqꝫ que fuerit in instr̄o anhelitus:aut
ex pectore:aut ex apate in pulmōe:aut ex hūore grosso: apa
eni aut erit calꝫ:aut fridū ⁊ significatio coꝝ erit ex pte anhe
litus. ¶ Passio quoqꝫ que fuerit in collo cū cōmunicatione
epigloti erit ⁊ cánalis pulmonis cū meri. Si vō apa fuerit in
meri.districtio disglutiōis erit vehemētior districtiōe anhe
litus. ¶ Si vō apa fuerit in instrumēto anhelitus erit ꝑ cō-
trariū ⁊ in hmōi passiōe erit:aut in musculo exteriori:aut in-
teriori. ¶ Dico ꝙ si fuerit squinātia difficilis ⁊ patiēs peri-
culuꝫ vꝛ pati flōmáda est cephalica ad quātitatē.ʒ.x.deide
flōmáda est vena que est sub lingua statiꝫ: ⁊ extrahendus ē
sanguis de cephalica per quālꝫ horá.ʒ.x.⁊ de alia vena vs-
qꝫ ad.ʒ.viij.de vtraqꝫ vena insimul. Si vero côueniens fue
rit virtus insistendum est cum vniuersali cura.

bbb ¶ Assa fetida valet ad vuulá apatizatá:credēdū est si sepe
odorat:quoniá idē dixit ꝙ prodest sicut peonia:ideo si odo
ratur:aut si suspendatur in collo.

zzz ¶ Dixit ꝙ fila argenen.que ascendit de mare.i.in quo tingit
scarlatū si accipiunt ⁊ cū eis ligant colla viperaꝝ vt ꝑ suffo
cationē ipsaꝝ moriant.deinde ligant sup colluꝫ in quo fue-
rit apa naganig:aut aliqd sīle nimis valet:⁊ ad oia apata gu
le ⁊ colli.⁊ vidi mirabilia in cura ipsius in sili passione.

bbb ¶ Dya.si vuula indiget solidari statiꝫ curáda ē cū disruchas
qd̄ est ensenik:qm̄ mirabile est in hmōi cura.

zzz ¶ Lac quoqꝫ ꝓdest apati calido accñti in duab⁹ amigdalis:
qm̄ pulsat nimis ⁊ dolet:qm̄ mitigat hmōi dolorē. ¶ Dico
ꝙ insistēdū est. Si opus fuerit ad mitigádū dolorē:⁊ nó dis-
soluēdū:qm̄ nó est dubitandū de prefocatiōe eo ꝙ in hmōi
loco nó est opus nisi ad mitigáduꝫ dolorē solūmō. Stercus
quoqꝫ canis albi cōedētis ossa ꝓdest apati epigloti. ¶ Di-
xit ꝙ qdá ex necītate anno q̄lꝫ occasiōe squinátie minutōeꝫ
faciebat:ex cōsilio cuiusdá cū illinitio fcā fuerit in hmōi pas
sione côualuit ⁊ nó fuit opus de cetero de minutōe plus vti.
deinde plies ⁊ iteratiꝫ infestabat euꝫ hmōi passio:⁊ ipsa cu-
ra curabat. Idē quoqꝫ dabat cuidá intráti in cibū de pane
bñ fermētato ⁊ lupinis ⁊ in potū de bono vino veteri imodi
ca nutricatiōe vt bñ digerēt cibū suū.deinde stercus ipsius
ifantis desiccari ꝑmittebat vsꝫ tertij diei.post hmōi regimē
eo ꝙ nó erat in eo fetor.deide terebat ⁊ sufflabat de puluer
ipsi⁹ sup apa epigloti.expti sumus quoqꝫ dátes ifanti in ci-
bum de bono pane ⁊ carnib⁹:⁊ inde cura nó fuit actiōis mi-
noris in huiusmodi passione.

zzz
bbb ¶ Dya.cinis hyrūdinū cū melle ⁊ illinit⁹ it⁹ ꝓdest sqnan. Pix
hūida fricata ad palatū ꝓdest oib⁹ spēb⁹ sqná.⁊ apati vule.
Pix liqda illinita cū pēna itus ꝓdest sqná. Liciū fricatuꝫ in
palato ꝓdest sqná. Mel ꝓdest apati amigdalaꝝ. Se.radicis

coctū in aceto ad lauādū os tepide ꝓdest sqnā. Succus cepaꝝ fricatus in palato ꝓdest squinātie. Sinapis tritus ꝛ distēperatus cuꝫ melle ad gargarismū sanat squinātiā. Piper tritus ꝛ mixtus cū melle: ꝛ fricatus ad palatū ꝓdest squinātie. ℂ Assa fetida mixta cū melle valet ad apā vuule fricata ad palatū ꝛ distemperata in mellicrato ad gargarismuꝫ faciendū sanat squinātiaꝫ. ℂ Filius masuy. andacoca comesta prouocat squinātiā. vñ comedēdū est postea de endiuia aut de lactucis. ℂ De libro fallax: succus sulfuris vel furfuris ad gargarismū faciendū mixtus cū orizaccara attrabit flegma multum ꝛ sanat squinantiam. ℂ Misdasan. aqua calida ꝛ bullita prodest dolori gule ꝛ squinātie. ℂ Filius masuy. acetum ad gargarismum restringit vuulam. ℂ Cassiafistula cum decoctione vuarum passarum ꝛ ficuum valet ad squinantiam.

zzz ℂ Dico q vidi ancilisiuꝫ medicū graui cura vti in medicinis suis ad squinātiā: tñ nō est vtenda nisi cū mors inde futura fuerit iudicata. Cura quoqꝫ hmōi sic dꝫ fieri q scindi dꝫ pāniculus sistens inter annulos cānalis pulmonis ad visuꝫ anhelitus: ꝛ posse est q inde liberet patiens: ꝛ qd eadeꝫ fissura suat postq cā ꝓhibens anhelitū fuerit mitigata reuertēte dispōne ad nām suā: in huius cura caput patiētis extēdi dꝫ retrorsuꝫ ꝛ capiat cutis: ꝛ extēdat ꝛ scindat: deinde vna ps cutis cuꝫ vno filo ibi posito extēdat sursuꝫ ꝛ alia cū alio filo extendat iferius donec apuerit cānale pulmonis: deide scindendū est inter duos annulos cartilaginis eius in pānicu lo sistenti inter eos i medio pāniculo: vt locū hēat sutor: cūqꝫ mitigatū fuerit apā ꝛ reuertat anhelitus ad nāleꝫ dispōneꝫ eius suēdus est locus ipse: ꝛ apponat ei de puluere citrino. ℂ Dixit q si aperit os ꝛ inuēta fuerint amigdala ex tractata suspendi debēt hamo: ꝛ icidi ad rotunditatē ad modū qrte ptis eoꝝ: ꝛ postq sanguis eijcit ab eis nimis declinato capite vt sanguis nō ingrediat gulā lauādum est os cum aq ꝛ aceto ꝛ adherendū est eis de vitreolo ꝛ attramēto rubeo. Cura quoqꝫ hmōi difficilis est apud me ꝛ scissura cānalis pulmonis in inferiori parte epigloti melior est ꝛ sꝫ Paulum euitanda est ipsa cura.

ℂ De libro .4. mēbroꝝ interioꝝ spēs squinātie: quedā est qñ gula apātizat in loco ad quē peruenit extremitas epigloti. ℂ Scda quoqꝫ spēs squinantie in qua nullus locus apparebit apātizatus neqꝫ in iteriori pte neqꝫ in exteriori: sꝫ patiēs inde sentit prefocationē in epigloto. ℂ Tertia quoqꝫ spēs in qua locus ptis exterioris epigloti erit i sili passiōe vt partis iterioris eius. ℂ Quarta quoqꝫ spēs squinātie est in qua spōdiles egrediunt ad ptē añriorē ex apāte aut vulneratōe accñti in musculo cū spōdilibus. ℂ Et multotiēs accidit silr hmōi passio qñ ipedimētuꝫ accidit cū hmōi musculo in ysofago. ℂ Et qñqꝫ fuerit qñ accidit impedimētuꝫ in musculo qui restringit ysofaguꝫ ad epiglotum. ℂ Et qñqꝫ fuerit qñ impedimētuꝫ accidit in musculo ꝓprio epigloti ad apiēdū ipsuꝫ: huius quoqꝫ impedimēta difficilē faciūt anhelitū: tñ nō subijciūt patiētes prefocatiōi: sꝫ grauiter deglutiūt ꝛ sentiunt inde dolorē ꝓpter qñ potus eoꝝ ascendit sursuꝫ: ꝛ per nares ipsoꝝ egredit. Multotiēs quoqꝫ apā extendit ꝛ tenditur ad loca gule ꝛ lingue isimul ꝓut inde dixit hypocras. ℂ De libro .5. mēbroꝝ interioꝝ ysofagus restringit qñ infestat ex spondilibus colli. ℂ Dixit q si acciderit in gula apā deglutit ꝛ restringit: ꝛ inde secū erit dolor vehemēs cū voluerit deglutire: ꝛ ꝓpter qñ patiēs nō fuerit erectus: ꝛ iō patiens declinat ad erectionē. ℂ Dixit: differre volo inter anhelitū ꝛ deglutitū: deinde diuidere iter eos. ℂ Aaron quinqꝫ sunt spēs squinantie: aut qñ fuerit in extremitate ysofagi: aut in extremitate cānalis pulmōis: aut qñ vꝫ: aut in pte: aut qñ ingrediunt spōdiles. ℂ Dixit q si apā fuerit sanguineū patiens gustabit in ore saporē vini. Si vo fuerit flegmaticū gustabit saporem salsuꝫ: ꝛ erit cū multa saliua ꝛ tūc apā erit molle ꝛ leue: si vꝫ tñ sanguineuꝫ erit rubeum. ℂ Dixit q qñ diuturnuꝫ fuerit gargarismus fiat cum orizaccara cum borace: sulfure: assa fetida: cinamomo ꝛ pipere.

bbb ℂ Ad vuulam. Terēda est galla cuꝫ aceto ꝛ cū penna apponenda est vuule pluries: qm restringet: ꝛ illinitio facienda ē in palato infantiū ad passionē vuule: qm valet nimis ꝛ valꝫ etiā ad decrepitos tñ melior est ad infantes. Gargarismus vo factus post trāsituꝫ dieꝝ septē cuꝫ auri pōdus .ʒ. de assa fetida .iij. ℥. aceti: valet ad omne apostema in vuula: qm restringit vuulam ꝛ dissoluit squinantiam.

zzz ℂ Dico ꝓut vidi apud ruffuꝫ cōsiderāduꝫ est in squinātia si ibi fuerit caliditas vehemēs rubedo ꝛ pulsatio cāe qbus indicāda esset in se hēre flegmon. Si vo nō fuerit flegmon: insistēdū est cū gargarismo: cū aqua mellis ꝛ ficuū ꝛ mētastri: qm in maiori pte erit apā flāticū ꝛ inde oriunt naganig: ꝛ maxie qñ ex ore manauerit multa saliua. Qui vo ifestat ex passione sqnantie in reuolutiōe certi tpis ex reumate: descēdente ex capite erit passio: vnde purgādus est añ tps ꝛ sternutandus ꝛ gargarismus fiat cū rebus cōfortātibus ꝛ cauēda est cura gule. Si vo opus fuerit inūgēdū est cap: ꝛ apponēduꝫ cū sinap. ℂ Filius masuy. ad sqnātiā. gargarismus fiat cuꝫ lacte caprino: i quo ifusa fuerit myrrha ꝛ cū decoctōe ficuū cum cassiafistula. ℂ Dico q aqua ꝛ acetum nimis prosunt ad gargarismum: eo q prosunt flegmoni ꝛ nimis sunt valentia ad huiusmodi passionem.

bbb ℂ Misih medicamē mirabile ad casum vuule. Cinis cānarum papirorum cuꝫ aqua ad modū lixiuie postq calefacta fuerit in aqua in qua posita fuerit galla ꝛ cortices granatorum: alumen ꝛ sumach: ad gargarizandum cum eis.

zzz bbb ℂ Dixit q apā in gula hꝫ ordinē q si maturatū fuerit ꝑforāduꝫ est cū gargarismo lactis: ꝛ tactus digiti. ℂ Filius masuy. pruna ꝓpter ꝓsūt vuule. ℂ De libro antique medicine valꝫ ad sqnantiā sternutatio faciēda cuꝫ ꝯdisio: costo: folijs oleādri: maiorana. ℂ De libro hypo. de regimine morboꝝ q si vuula fuerit suspēsa ꝛ nigra calefacit naganig ex vicinitate ipsius: eo q calefit nimis tūc tpis ꝛ inde ꝓuocat sanguis multus nocibilis illi cui visualis fit sqnātia: vñ euitet calefacere caput suū. ℂ Dico si corpus fuerit repletū: ꝛ squinātia fuerit cū turbatiōe ꝛ vuula fuerit repleta in gula erit apā: ꝛ multū flegma: vñ apponēda est vētosa spōdili pme ꝛ radēduꝫ est caput: ꝛ due ventose apponēde sunt sup aures: ꝛ pmittēde sūt ibi per lōgū tps: deide epithimādū est sup gulā cū aceto ꝛ nitro: rutha: ꝛ nasturtio coctis ꝛ positis i cucumo ad fomētationē cū emboto ꝛ epithimāde sunt mandibule ꝛ palatū cū spōgia ꝛ aq calida: ꝛ gargarismus fiat cū decoctiōe ysopi ꝛ pigami nitri ꝛ aceti: deide cuꝫ aq mellis est inuoluēduꝫ de lana leni sup virgā mirti: ꝛ post epithimationē iponēda est gule vt euellere valeat qd adhesuꝫ fuerit: ꝛ ibi postea isistēdū ē cū gargarismo. Si vo declināns fuerit ad ptē exteriorē vbicūqꝫ fuerit apponēdū ē ei cū bletis ꝛ oleo: ꝛ euitet balneū: qm malū est ꝛ nociuū sqnātie. Si vo apā gule vꝫ pforādū est cuꝫ digito. Si vo fuerit leue ꝛ plenū ꝑforādū est cuꝫ ferro. Si vo vuula fuerit secū suspēsa icidēda est: ꝛ gargarismus fiat cū aceto. ℂ Dixit q iterponēda ē gule cāna apta ex duabus extremitatibus ad anhelitū agēdū ꝛ gargarismus fiat ad ꝓuocādū sputū: ꝛ fricatio lingue ꝛ gule: ꝛ fomētatio medicinaꝝ calidaꝝ: ꝛ apponēda est vētosa sub māmillis cū scarificatōe vehemēti: eo q ad se trahit vehemēter ꝛ desiccat passionē ꝛ minutio fiat sub lingua ꝛ brachio: ꝛ sub barba ꝛ euitet vinuꝫ: ꝛ dieta vtat cū ptisana ordei: ꝛ cū conualuerit purgādus est cū succo cucumeris asinini vt nō cōuertat. ℂ Dya. ꝓdest huius passiōi vinū vel syrupus mirtinus: ꝛ decoctio folioꝝ prunoꝝ facta cuꝫ vino ꝛ gargarismus eius dissipat fluxū reumatis ad vuulā ꝛ amigdalaꝫ ꝛ ysofaguꝫ silr. ℂ Dico myrrha: assa fetida: boracū: sal armoniacū: semē radicis sinapis piper: mētastruꝫ. cicuta: stercus canis: cinis hyrūdinū stercus humanū: ꝛ hmōi res dicūt medicamen hyrundinū. Dico q addendū est in eo de felle taurino ꝛ succo cucumeris asinini. ℂ Gal. oēs arbores hñtes in se stipticitateꝫ: qñ coqnt: aut in folijs: aut in ramis: decoctio ipsoꝝ facit ad apostema vuule ꝛ naganig. ℂ Atursius: potio vrine humane vetuste facit ad amigdalas gulaꝫ ꝛ vuulā apostematizatas. Stercus humanū facit ad apā amigdalarum. ℂ Dyascor. lauatio oris cuꝫ succo folioruꝫ vrtice dissipat apā vuule. ℂ Dya. absinthiuꝫ mixtuꝫ cum vitro ꝛ melle: ꝛ fricatuꝫ in palatuꝫ facit: ad apā musculoꝝ gule. ℂ Assa fetida mixta cuꝫ melle: ꝛ fricata in palato dissoluit apostēa vuule: ꝛ gargarismus facit ad idē. ℂ Gal. assa fetida agit in apostemata vuule: sicut agit peonia i epilepsia. ℂ Dyascor. succus cepaꝝ cuꝫ melle fricatus in palato facit ad squinantiaꝫ: Fabarola que inuenit sub idria aque que cuꝫ tangitur adunat sicut faba hñs plures pedes mixta cuꝫ melle ꝛ fricata in palato facit ad squinātiaꝫ. ℂ Dya. Gal. ꝛ Paulus: curaui vuulā hora incisionis eius cum dicaruchas reiterādo frequēter: donec solidata fuerit: qm vehemētē acutum habet in cura huius: ꝛ etiā vtebar eo in cura squinātie. Sterc⁹

humanū desiccatū ⁊ mixtum cū melle ⁊ fricatū in palato facit ad squināntiā. ¶ Dyascor. ⁊ Gal. expertus sum q stercus canis comedentis ossa. qd est album absq3 fetore satisfacit ad apostemata epigloti ⁊ cum alijs medicinis ad idem mirabiliter facit. ¶ Galienus: quidam sanabat squinantiam cum stercore infantis comedentis panem bene coctu3 ⁊ lupinos prout superius dictum est. Lac ex mamilla nimis facit ad apostemata gule: ⁊ ad omnes passiões eius. ¶ Bdellium arabicū proprie facit ad apostemata accidentia in epigloto que vocantur kalcannalis pulmonis distemperatu3 cum saliua hominis ieiunātis ⁊ appositum eis. Galie. Artigensus: illud idem dixerunt. ¶ Galie. Diascorides sal mixtus cum melle aceto ⁊ oleo: ⁊ fricatus in palato mitigat squinantiam: ⁊ mixtus cum melle facit ad apostema vuule: ⁊ naganig fel taurinū mixtū cū melle ⁊ fricatū i palato valet ad squinantiam. Fel testudinis maris facit ad squinātiā. Flos eris albus mixtus cum melle ⁊ fricatus in palato facit apostema vuule ⁊ naganig. Aqua currens super mineram eris facit ad idem. ¶ Ruffus ⁊ Diascor. oleum yrinum valet ad squinantiam mixtum cum melle ⁊ fricatum in palato ⁊ ēt in gargarismo. ¶ Diascor. ⁊ Galie. erat quidam qui comburebat capita piscium paruorum salitorum ⁊ cum cinere ipsorum curabat vuulam apostematizatam ⁊ apostema durum ⁊ diuturnum. ¶ Diascorides orizaccara confectum cum aqua maris ad gargarismum faciendum valet ad squinantiam. ¶ Filius masuy. Galla prohibet fluxum humiditatu3 ad vuulam. ¶ Diascorides succus vue acerbe mixtus cu3 melle ⁊ vino facit ad squinantiam. Semen radicis coctum cum orizaccara facit ad squinantiam. Radix brionie confecta cum melle ⁊ comesta facit ad squinantiam. Piper cum melle appositus dissoluit squinantiam. ¶ Assa fetida suspēsa in collo mitigat apostema vuule. Aloe mixtum cu3 melle aut cum vino facit ad apostemata musculorum qui sunt ex vtraq3 parte radicis lingue. ¶ Succus cucumeris asinini cū melle aut cū oleo veteri aut cū felle taurino valet mirabiliter ad sqnātiā. Attramētū rubeū ⁊ calcaltu3 valēt ad apostema naganig. Pix liquida apposita gule valet ad squinātiam. ¶ Succus celsorum mixtus cum melle valet ad apā calidum sistens in musculo gule: q si in eo ponitur de alumine galla: cipero: myrrha: zaffarana: ⁊ fructu tamarisci: ⁊ radice yreos confortat virtutem cure. Celsi acidi valent ad dolorem gule calidum maxime si succus ipsorum coquat cum succo vue dulcis: myrrha: zaffarana: acatia: alumine: galla ⁊ fructu tamarisci. ¶ Filius masuy. Ficus sicci faciūt ad gulam. Decoctio ficuum siccor ad gargarisma valet ad apostema calidum in cannale pulmonis ⁊ gula. Sinapis tritus ⁊ distemperatus cum aqua ⁊ melle ad gargarismum valet ad apostemata accidentia ex vtraq3 parte radicis lingue. Si ridina salitur ⁊ siccatur: ⁊ de ea in potum acceptum fuerit ad pondus auri.i. cum vino valet ad squinantiam. ¶ Filius masuy ad squinantiam de flegmate ⁊ colera nigra. Cinis pullor hyrūdinu3 trit9 i. ℥. iij. mellis: postq3 mactati fuerint saliti ⁊ combusti valent nimis. Sicut vidi ad squinātiā: q si quis patitur squinantiam: ponatur ignis in vrinario ⁊ apponatur occipitio sicut ventosa ⁊ dimittatur donec per se remoueatur: ⁊ si opus fuerit reiteretur quoniam valet.

bbb ¶ Ad casum vuule apostematizate. ℞. nucis cypressi: salgēme: salis armoniaci: calcis viue: venarum citrinar: sumach: galle: hypoquistidos: fructus tamarisci: scief: memithe: licij cōis: balaustie lenticule coriandri: spodij: acatie: boli armenici: foliorum spine scē: camphore seminis rosarum: chimole: sandali: cois: frigidi ⁊ calidi: assorum mirabolanorum nigrorum: communiū: se. mirti. aque ro. succis solatri: scief portulace: seminis lactuce: succi: mirte: ⁊ similiter in pustulis.

zzz ¶ Ysaac ad squinantiam insistendum est ad minuenda3 cephalicam ⁊ extrahendus est sanguis iuxta virtutem: ⁊ cum clysterio postea ⁊ dieta subtili ⁊ gargarismo cū ptisana ordei subtili: zuccari ⁊ aque cassiefistule. Si vero non fuerit caliditas flāmosa fiat cum decoctione ficuum alborū pīguiū. Si vero fuerit caliditas fiat cum decoctione lenticularum rosarum: ⁊ oleo amigd. dulciu3. Stercus quoq3 canis albū mixtum postq3 siccum fuerit cum iulep: ⁊ fricatum in palato melius est omnibus alijs medicinis ad huiusmodi passionem: vnde decet q teneatur canis in aliqua domo ad hoc vt non comedat aliud nisi ossa ⁊ vtatur patiēs gargarismo cum sapa celsorum: ⁊ lacte recenti. Si vero fuerit cu3 humiditate cum orizaccara fiat gargarismus: ⁊ cum passio venerit ad declinationem cum vino cocto fiet: ⁊ succo coriādri.

¶ Absq3 auctore: ad apostema calidum in naganig in principio. ℞. granatorum muzorum. ℥. iiij. aluminis. ʒ. ij. galle viridis. ℥. j. se. ro. ʒ. iiij. terant ⁊ cū eis fiat gargarism9 ¶ Aliud valens similiter. ℞. fermenti acidi: soluti in aqua ⁊ colati. ℥. ij. acatie: pondus aurei. i. succi barbe yrcine rosarum: aluminis spodij. ana. pondus auri. i. terātur ⁊ ponant in aqua acidi fermenti predicti: ⁊ cum eis fiat gargarismus frequenter ⁊ medicamina sunt stercus canis: hyrundines combuste: ⁊ stercus humanum. ¶ Gargarismus frigidus. ℞. sape celsorum ⁊ succi fructus spine scē equaliter. ℥. vi. in quibus distēperentur lenticule scoriate: pondus auri. ij. copularum granatoru3: stercoris canis: lactis recentis: olei ro. zuccari albi: anā. pondus auri. ij. ⁊ cu3 eis fiat gargarismus. ¶ De summa abdus: Gargarismus fiat ad squinātiā cum cassiafistula soluta in aqua: coriādro tenero trito ⁊ oppsso ⁊ bullito. ⁊ colato ⁊ mucillagine psilij: ⁊ oleo violato: ⁊ lacte recenti: aut cū aqua fermenti: cum oleo ro. aut cum aqua ros. ⁊ sumach infuso in ea. ¶ Si vero putrida fuerit gargarismus fiat cum stercore canino: humano: aut stercore galline rudi.

zzz bbb ¶ De haa squinantia accidit ex fluxu chimorum a capite ad arterias in hyeme ⁊ vere: ⁊ ex multitudine humiditatū: quoniam ex latitudine ipsorum colligunt humiditatem multa3: ⁊ eo q ipsa humiditas est frigida: ⁊ viscosa constringuntur transitus sanguinis ⁊ aeris ⁊ impediuntur: ⁊ quando nigrescit lingua inde firmat passio in eo ad squinantiam. ¶ Sūt quoq3 in vtraq3 parte vuule vene due grosse que quando replentur infestant linguam: ⁊ lingua tanq3 spongia sicca colligit: ex repletione ipsarum ⁊ fit longitudo ipsius sicut latitudo: sed quando vehemens fit rubedo ipsius: ⁊ dura fit tunc patitur squinantiam. ¶ Dico vnde expedit considerare in squinantia in colore lingue ⁊ vuule. Si vero fuerint rubee ⁊ facies rubea insistendum est cum minutiōe in maiori parte: aut cum medicamine retardanti ad attrahendas humiditates.

zzz ¶ De libro signorum appropriato Galie. squinantia est duplex: aut fit cum apostemate vuule amigdalarum ⁊ epiglotti in qua anhelitus restringitur: iuxta apostemata: ⁊ patiens petit vomere: ⁊ cum imposuerit manum ori inueniet mēbra huiusmodi dura ⁊ solida ⁊ cu3 vehementer fuerit dolor inflantur collu3 ⁊ loca attinentia ei ⁊ apostematizatur facies ⁊ fluit saliua ⁊ rubescit oculus ⁊ pendet lingua ⁊ paruus fit transitus: ⁊ ingrossatur vel inspissatur: ⁊ non poterit dormire. Aut fuerit absq3 apostemate ⁊ inde macrescit collu3 nec poterit ipsum declinare ad partem aliqua3 ⁊ fiunt inde oculi concaui ⁊ extenditur cutis frontis: nec videbitur apostema esse in interiori parte gule nec in exteriori ⁊ accidit inde pruritus in locis attinentibus collo. Si vero videbitur rubedo longo tempore in collo. signum bonū significat. Sin autem malum signum. ¶ De summa. Ego quoq3 non insisto in passione gule cum rebus prohibitiuis sicut curantur alia membra: sed cum rebus lenitiuis sicut cera oleo viol. ne suffocationē patiat. ¶ De summa stercoris galli. ʒ. ij. soluātur. ℥. iij. sape celsorum: ⁊ cū eis fiat gargarismus.

zzz bbb ¶ De complemento ⁊ perfectione ad squinantiam ⁊ vuulā nux cypressi: salgemma: sal armoniacum: sumach: calx viua: galla: acatia: alumen: foliorum liquiritie: celidonia: licium: myrrha: fructus tamarisci: vene citrine: rose: balaustia: cinis hyrundinum: edera: omnes comburant ⁊ de puluere ipsorū suffiandum est in gula: quoniam valent ad squinantiam ⁊ apostema vuule.

zzz ¶ Et ad squinantiam distemperetur pix in sapa celsorum: ⁊ cum eis fiat gargarismus. ¶ Dixit q si fuerit squinantia cū caliditate in principio insistendum est cu3 minutione ⁊ appositione ventose ⁊ lenitione nature cum rebus lenitiuis frigidis ⁊ proprie cum solatro: ⁊ comedat de mes vel de farcula atritis in eis: lenticulis scoriatis: ⁊ bletis cu3 oleo amigd. dulcium ⁊ cum gargarismo cum sapa celsorum: cum cassiafistula aut cū succo solatri: cū cassiafistula ⁊ par de zaffarana vel croco: aut cum fermento soluto in succo vue acerbe: aut granatorum acidorum: aut cum lacte caprino cu3 zuc-

caro: aut cum succo coriandri: ⁊ oleo viol. cassiafistula: ⁊ zuccaro: aut cum decoctione lenticularum scoriatarum ⁊ rosarum: ⁊ radicis liquiritie aut cum succo portulace: ⁊ sufflandum est in gula i prio de balaustia: ⁊ alumine ⁊ gargarismus fiat cum aqua niuis. ¶ Si vero fuerit cum frigiditate insistendum est in principio cum sapa nucum: cum parum aluminis ⁊ in fine cum vino melle: ⁊ zuccaro ad tertiam partem mitlich cum parum de piretro: aut cum medicamine hyrundinum: cum aqua feniculorum coctorum colata: stercoris canis albi.ʒ.i.ro.ʒ.ij.zaffarani.ʒ.ʒ.cum iulep: ⁊ illinienda est gula de eis cum penna: ⁊ fiat gargarismus cum lacte caprino calido: ⁊ in cibum accipiat de medulla panis cũ aqua decoctionis cicerum. ¶ Et ad perforandum apostema fiat gargarismus cum lacte calido in quo infusum fuerit semen lini postq̃ colatum fuerit ab eo aut cum butyro cocto aut cum butyro recenti: ⁊ cum fuerit perforatũ cum vitello molli oui: cum amido ⁊ bolo armenico ⁊ dragaganto: ⁊ perforatur apostema cum decoctõe ficuũ in ptisana ordei ⁊ cassiefistule ⁊ decoctione ficuum: ⁊ narciso ⁊ velociter perforandum est cum gargarismo stercoris canis distemperato cum mitlich vel sapa: ⁊ illinienda est gula in exteriori parte cum cera: oleo viol. ⁊ dragaganto. ¶ Ad squinantiam accidentẽ ex humiditate nimia: illinienda est interior pars gule cum stercore canis ⁊ felle taurino cum melle: aut stercore humano cum melle cum penna: ⁊ etiam pars exterior aut infundatur in aceto in oxizaccara: ⁊ fiat inde gargarismus: quoniam valet ad squinantiam humidam.

zzz ¶ Dixit Galie. in libro megategni: q̄ si acciderit in ore gula
ppp ⁊ lingua apostema gargarismus valet in huiusmodi dispositione sicut purgatio ventris ad apostema intestinorum. hoc enim fallax est ⁊ euitandum est: quoniam prouocat reumata ad se: tamen qd̃ bonum est in principio apostematis in huius loco prouocatur materia ad nares: ⁊ flobotomanda est vtraq̃ vena vtriusq̃ spatularum nisi manifesta fuerint flobotomanda est vena achal in primo: deinde due vene que sunt sub lingua. ¶ Dico super dictum Galie. hoc enim est in gargarismo in quo est acuitas ⁊ caliditas ꝓuocatiue: tamen in gargarismis frigidis magis prohibitiuis est q̃ prouocatiuis: ⁊ licet hoc dictum fuerit non est prouocandũ mẽbrum ad laborem in principio cũ multo gargarismo: ne fiat causa ad prouocandum materiam.

ppp ¶ Galienus: vidi quendam habentem grossam linguam q̄ sibi non erat sufficiens os tenere: ⁊ nunq̃ visus est minutiõe cui consului accipere de pillulis cochijs ⁊ secutus est consilium etiam quod apponeret lingue de rebus infrigidatiuis ⁊ conualuit ipso die tamen tenebat in ore de succo lactuce: ⁊ ideo conualuit.

zzz ¶ De membris interioribus: species squinantie quinq̃ sũt: vna accidit ex causa manifesta: alia cum rubedine interioris gule: alia cum rubedine colli: alia cum rubedine exterioris partis gule: quinta ex causa separationis spondilium. ¶ De membris interioribus opilatio ysofagi fit ex separatiõe spõdilium: aut ex apostemate partis exterioris: aut partis interioris. ¶ Dico q̄ hoc fit quãdo videbitur apostema in collo: tamen ex separatione spondilium concauitas apparebit in collo. ¶ Dixit ⁊ hoc fit quando manifesta sunt signa eorum. ¶ Ysofagus quoq̃ opilationem patitur ex omnibus apostematibus: tamen cum apostemate sanguineo ⁊ colerico erit febris ⁊ sitis ⁊ significatio opilationis ysofagi est ꝓhibitio transitus nutricatiõis. ¶ Judeus ex squãtia quoq̃ accidenti ex separabilitate spondilium quando iacet supinus patiens non poterit aliquid deglutire. ¶ Dico q̄ squinantia que fit ex apostemate flegmatico non habebit sitim neq̃ inflammationem: ideo cum sollicitudine poterit deglutire: eo q̄ molle est. Apostema quoq̃ durum accidit añ parum: aut in successu apostematis calidi aut alicuius rei similis: quoniam accidit subito: qd̃ est difficile ⁊ mortale: eo q̄ est tarde dissolutõis. ¶ De libro minutõis Gal. iuxta ordinem dicti nostri: si apostema calidum fuerit inter palatum ⁊ cãnale pulmonis minutio fiat in primo in cephalica vena: iuxta posse virtutis: ⁊ postea in venis que sunt sub lingua.

¶ Pronostica de libro mortis velocis: quibus accidit sq̃nantia ⁊ color mutatur colli ⁊ ex rubedine albificatur aut virescit ⁊ sudor assellarum frigidus fuerit ipso die morientur: aut in die crastino. ¶ De epidimia de baa vel squinantia est omne apostema per qd̃ destrictio vel cõstrictio accidit in gutture: cuius sunt species plures ⁊ peior est i qua nõ apparet apostema quãdo aperitur os ⁊ lingua tangitur in interiori parte neq̃ in exteriori sistenti colore colli in dispositione sua: tamen in occipitio fit concauitas quando opprimitur cum digito locus ⁊ vehemens fit inde dolor: quoniã huiusmodi passio ex apostemate fit sistenti: aut in musculo egredienti in ysofago: quoniam non videtur quando inquiritur os cum huiusmodi quoq̃ locis continuantur ligamẽta egredientia de spondilibus colli ⁊ nerui egrediẽtes de nucca ad interiorem partem: ⁊ per istas extenduntur spondiles ⁊ nucca ad partem interiorem ⁊ separabiles fiant ad eandẽ partem: ⁊ ideo fit cõcauitas loci partis exterioris: vnde huius species est vehementior alijs speciebus squinãtie in dolore ⁊ dicitur de baa. Alia species minoris est doloris habens in se apostema ⁊ rubedinem in gula: ⁊ similiter est mortalis tamen tardior prima specie est: species quoq̃ habens rubedinem in collo ⁊ gula secum longioris spacij est. Species vero in qua gibbose fuerint spondiles occipitij vehementis doloris est quando tangitur accidit quoq̃ in spondili: secunda aut in loco attinenti ei: quoniam spondilis huius est erecta ⁊ recta ⁊ ꝓxima cerebro. Si vero glãdule colli non apostematizantur in passionibus squinãtie passio nõ erit ex nimio sanguine: sed ex humoribus frigidis viscosis ⁊ grossis: ⁊ proprie quando locus non fuerit tactus calidi sed frigidi ⁊ paucitas doloris similiter significat frigiditatẽ. Si siccitas in ea fuerit naturalis ⁊ in parte attinenti cãnali pulmonis de ysofago non fuerit apostema omnino sed in parte que non attinet ei ⁊ mutatur anhelitus in tempore deglutionis. Si vero non fuerit apostema in huius pte erit passio que dicitur loquela cum naribus apud pulmonem: eo q̄ nõ potest proferre syllabas: eo q̄ loquela egreditur per nares: littere autem que proferri non possunt sunt he.m.n.k.la.z.l. ⁊ similia: multotiens quoq̃ cum huiusmodi passiõe accidit repletio venarum que sunt in fronte ⁊ facie. ¶ Galie. quoq̃ q̄ si apostema accidens in ysofago nõ fuerit nimis magnũ non erit districtio anhelitus ⁊ in tempore deglutiõis ⁊ multotiens torquetur collum ex huiusmodi passione: tamen que erit ex frigiditate lõgior est in spacio illa que est ex caliditate nimis ⁊ cum ea non erit febris. Si vero accidit huiusmodi apostema qd̃ extendit spondiles ad aliquam partem generat multam paralysim ex parte eius ⁊ i medietate eius nõ sic agit. Accidit quoq̃ ex parte opposita parti mollificate attractio ⁊ manifeste erũt mollificatio ⁊ extẽsio accidentes eis ex parte altera in facie: ⁊ mandibulis ⁊ inferioribus. Paralysis quoq̃ huius non peruenit de corpore nisi ad manũ quoniam neruus ortus in collo non pertransit huiusmodi locum. ¶ Dico q̄ squinatia diuiditur in duabus speciebus: species quedam ipsius est cum apostemate: alia sine apostemate. Species quoq̃ que cũ apostemate ẽ aut discerni potest oculo interiori in parte gule aut non: aut habet apostema in parte exteriori aut interiori. Apostematũ quoq̃ quoddam est sanguineum: quoddam flegmaticum: quoddam rubedinis: quoddam squiros .i. durũ accidẽs ex materia melancolica: ⁊ huiusmodi passiones aut in vuula accidunt aut in amigdalis ⁊ in musculo epigloti aut i ysofago i parte exteriori eius: aut interiori aut ex qua separabiles fiunt spondiles ad partem interiorem. ¶ Considerandum autem est super patientem squinantiam absq̃ apostemate: quoniam si patitur caliditatem ⁊ siccitatem solũmodo circũcirca apostema est in gula. Si vero fuerit ex sanguine extimat patiẽs tenere os plenum vino veteri: si ex colera extimat: aut acetũ fortissimum in gula tenere. Si vero fuerit ex flegmate extimat in ore tenere de sale ⁊ borace. Ex melancolia autem nõ fit: quoniam apostema melancolicum non sic cito accidit sed ante parum. Dico q̄ huiusmodi passio accidit quando cancer fuerit i gula ⁊ est mortalis si grossus fuerit absq̃ dubio.

¶ Curanda sunt apostemata sanguinis ⁊ colere ru. cũ gargarismo: ⁊ puluere infrigidatiuis sed flegmatis cum stercore ⁊ melle: ⁊ postea cum stercore canis: ⁊ postea cum medicamine hyrundinum: ⁊ dandum ẽ ei in potũ de aqua in qua infusum fuerit aloe. ¶ De epidimia dicitur q̄ si anhelitus patientis squinantiam mutatus fuerit ad breuitatem signũ significat bonum: quoniam ex strictione epigloti nõ potest immittere aerem multum nisi in tẽpore longo: ⁊ inde fit ipsius

anhelitus longus: sed quando fit breuis significat ꝙ reuersus est ad pristinam dispositionem. ¶ Dixit expedit quoqʒ ꝙ medicine in principio huiusmodi passionis declinantes sint ad stipticitatem ⁊ in fine ad solutionēʒ non ꝙ sint imoderate: ideo in principio cum stipticitate pauca solutio esse debet ⁊ in fine cum solutione pauca etiam stipticitas: ita tamen ꝙ passio non fuerit diuturna tandem curanda est cuʒ solutione solūmodo. Et similiter si fuerit in eo: virtus potēs fiat inde minutio. Nutricatōes ei dare debent de pulte non cum masticationibus: vt non inferatur ei molestia sed conferatur ad modum emplastri. Si vero apostema fuerit magnum non est curandum cum medicinis in interioribus partibus donec appositiones fiāt ei in partibus exterioribus: tamen non cum aqua calida in balneatione: in principio: tamen in declinatione passionis bonum erit inquantum plus fuerit etiam non debet in potum accipere de vino omnino quoniam nociuum est nimis apostematibus. Potio quoqʒ in passione squinātie si reuertitur ad nares significat districtionem gutturis esse nimiam qua periculū sequitur. ¶ Dixit ꝙ si in huiusmodi passione apostema fuerit egressum in parte opposita parti passionis inde significatur ꝙ soluitur passio. ¶ De epidimia ꝙ si inflate fuerint vene temporū in squinantia significat hoc esse ex vltimitate repletionis.

bbb ¶ Antiles ⁊ Paulus de vuula: ex manatione humiditatum ex capite ad se procedentis mollesit. ⁊ longa efficitur ⁊ apostematizatur: ⁊ inde prohibetur anhelitus: ⁊ quandoqʒ extēditur ⁊ inde reuerti non potest ad locum vnde incidi debet omnino ⁊ cognoscitur hoc ex temporibus ⁊ ex diminutione apostematis ⁊ defectu ipsius: ⁊ quando nō restringitur nec reuertitur ad locum. Dixit ꝙ si fuerit lōga ⁊ subtilis: vt cauda muris ⁊ prefuerit lingue non coloris rubei nec nigri incidi poterit absqʒ periculo: tamen si fuerit rotūda ⁊ grossa coloris nigri aut rubei incisio eius erit cum periculo. Quandoqʒ quoqʒ inciditur per cauterium medicinarum acutarū: ⁊ incisio ferri est melior in ipsa passione: videlicet in qua non fuerit dubium: sed tamen non est incidenda cum radice ipsius a palato: sed permittenda est radix naturalis: quoniā nociuum est voci: ⁊ prouocat superfluitatem sanguinis: cauterium quoqʒ medicinarum acutarum sic efficitur ꝙ poni debet medicamen in instrumento vtili vt per instrumentuʒ ipsam tenere valeat per horam vnam donec cauteriū agat in ea reiterando pluries donec denigretur: quoniam denigrata post triduuʒ dissipabitur omnino: ita tamen fiat ꝙ nō deglutiat partem aliquam de medicamine ipso. Et si in ore ceciderit aliquid ex eo derelinquenda est cura ipsa ⁊ lauandum est os statim: donec mundificetur: deinde reiteranda est ipsa cura: nec debet fieri inūctio i capite ⁊ collo de oleo camomille ad lenificandū ne inde prouocaretur dolor. Et si prouocata fuerit superflua manatio sanguinis curāda est cura incisionis amigdalarum.

ꝛꝛꝛ ¶ Butaducus ꝙ si volueris bene considerare in ore patientis squinantiam os aperiatur ⁊ lingua ad inferius comprimatur: deinde considerandum est ⁊ videndum. Dixit ꝙ stercus infantis ⁊ stercus canis cum cinere hyrundinum ⁊ cinere cancri distemperata cum melle ⁊ gargarizata cum aqua mellis plus cōferunt ꝗʒ alie medicine: aut gargarismus fiat cum succo cicute. ¶ Filius serapionis ex squinantia molesta ora apiunt nec potest fieri deglutino que si fuerit vltra posse reuertitur ad nares. Ex huiusmodi quoqʒ passione si ex ore egressa fuerit spuma icurabilis est omnino: tamen minui debet in principio de cephalica vena: ita ꝙ attrahatur de sanguine. ʒ. x. hora qualibet vsqʒ ad tres dies: quoniam huius cura dissipabit violenter superfluitatem huiusmodi nec permittet virtutem esse defectiuam: indiget enim extractione sanguinis nimiȷ: ⁊ impossibile est hoc in vno momento fieri absqʒ sincopi: ⁊ ne patiantur inde suffocationem: eo ꝙ sunt debiles ex defectu nutricationū. Si vero postea dolor fuerit minui debent due vene: que sunt sub lingua ipso die nec in crastino die sunt retardande: vel ⁊ in crastino die sunt reiterande: ⁊ insistendum cuʒ clysteri acuto: vt attrahatur materia ad inferiora. si vero fuerit sine febre cum pulpa colloquintide: ficubus: sulfure: centaurea: borace: zuccaro: ⁊ oleo sisamino. Si vero fuerit cum febre lenificari debet vēter ipsorum cum cassiafi. in qua positus fuerit succus endiuie: ⁊ nutricatio danda est eis de ptisana ordei in qua cocte fuerint lenticule scoriate ⁊ papauer: eo ꝙ repugnat contra materiam ⁊ prohibet reumata: deinde fiat gargarismus cuʒ rebus stipticis vt decoctione rosarum: balaustie: succo solatri rubei ⁊ auellane inde omnia coquantur in succo solatri: cūqʒ peruenerit ad finem decoctōis apponende sunt ei res solutiue: ⁊ in fine fiat cum decoctione ficuum ⁊ decoctione corone regie lactis ⁊ cassiefistule distemperate in decoctōe sulfuris: ⁊ vehementior est cum aqua mellis in qua coctum fuerit mentastrum ꝙ si opus fuerit postea fiat cum medicamine cicute: ⁊ cucumeris asinini stercoris hyrundinuʒ sulfuris ⁊ stercoris canis ⁊ hominis. Si vero ꝓuocata inde fuerit asperitas ⁊ dolor gargarismus fiat cum lacte recenti.

bbb ¶ Dixit ꝙ si acciderit apostema in vuula ⁊ non fuerit inflāmatum: considerandum est ꝙ si superfluitas manans fuerit nimia curandum est rebus stipticis. Si vero non fuerit nimia fiat cura cum rebus prohibitiuis moderate vt cum decoctione dactilorum imaturorum aqua aceto ⁊ sapa mororum. Si vero fuerit apostema calidum gargarismus fiat cū succo solatri ⁊ similibus: quoniam quandoqʒ ingrediuntur in huiusmodi medicinis res solutiue: tamen cuitāde sunt dū corpus fuerit repletum: subleuanda est quoqʒ vuula cū coclario pendenti super quo apponatur medicine stiptice ⁊ solutiue: ⁊ attrahendum est ad exterius: caput quoqʒ ipsius coclearȷj debet super lineam rectā: medicamen quoqʒ hoc est balaustie aluminis ⁊ camphore: ⁊ quādoqʒ cū eis miscetur sal armoniacum. Si vero ad tedium fuerit vuule de rebus vehementis stipticitatis insistendū est cum amido dragaganto ⁊ gummi ⁊ gargarismus fiat cum ptisana ordei ⁊ aqua sulfuris ⁊ sapa vue dulcis tepida. Si vero apostema fuerit in fine miscendum est in eis de cipero zaffarana: squinanto ⁊ vsnee. Si vō radix vuule attenuata fuerit: ⁊ igrossatum fuerit caput eius ⁊ denigratum incidenda est: si corpus non fuerit repletum ⁊ tempus calidum: quoniam inde patietur nimium fluxum sanguinis: ⁊ insistendum est tandem vel tamen cum medicinis inde congruis.

ꝛꝛꝛ ¶ De questionibus afforismorūʒ. Et si squinantia fuerit cū dolore vehemēti sanguinea ⁊ flegmonica erit. Si vō absqʒ dolore flegmatica erit. ¶ Dico ꝙ si in squinātia guttur fuerit constrictum apostema in parte ysofagi erit. Si vero anhelitus fuerit strictior in instrumentis anhelitus erit: ⁊ quādoqʒ erūt passiōes cōmunes tamen huiusmodi passio preualet. Si vero fuerit cum dolore ex apostemate calido erit. si vero postea fuerit absqʒ dolore iam declinatum est apostema. ¶ Dico ex diuersitate quoqʒ antiquorum omniū nimis conturbor: quoniam vidi squinantiam accidere in corpore non repleto etiā: ⁊ in corpore non nimie carnis ex hoc considero: ꝙ si acciderit in huiusmodi corpibus siliis passio ꝙ ponatur patiens in camera frigida in vltimitate frigoris vt non fiat dissolutio aliqua de corpe eius ⁊ non sitiat neqʒ esuriat nimis: ⁊ nulla fiat ei minutio vt inde secuʒ remoueat sanguis ⁊ ipsum habeat ad nutricationem in diebus in quibus non poterit nutricationem accipere: quoniam si fuerit potens ⁊ in loco frigido moram traxerit possibile est ꝙ veniat ad viginti dies: licet cibum non accipiat: ⁊ tandem insistendum est ad curandam gulā cum gargarismo sinap. mentastri: orizaccara: boraci ⁊ similium: quoniam si frequens factus fuerit: inde gargarismus omnino inde dilatabitur gula. Si vero minutio facta fuerit intensa: ⁊ cibum postea accipere non poterit per tres dies omnino morietur: vnde video ꝙ si fuerit in cordibus debilibus sic curandū est ꝙ nulla inde fiat solutio in ipso corpore: vt cōfortetur ad derelinquendam nutricationem ⁊ insistendum est ad dissoluenduʒ apostema cum rebus calidis ⁊ stipticis ⁊ similibus. Si vero fuerint composite magis valent ꝗʒ particulares ⁊ subleuanda est vuula cum medicinis siccis cum coclario pendenti sicut cum galla balaustia ⁊ similibus: ⁊ in subleuationibus huius attrahenda est aū parum ad partem exteriorem ⁊ attrahenda est ad superiora ⁊ non est curandum cum stipticis: ⁊ cum calidis acutis eo ꝙ ipsam excitant sicut cum calcanto ⁊ similibus. ¶ Dixit considerandum est stabiliter in quantitate magnitudinis apostematis ⁊ caliditatis ⁊ emanationis ⁊ repletionis corporis: deinde insistendum est cum medicinis que sunt iuxta qualitatem ipsorum: quoniam quandoqʒ indiget cōmixtione medicinarum mitigatiuarum ob cām doloris vehementis: qn̄qʒ indigent comestione medicinarum dissolutiuarum cū ꝓhibitiuis in principio passiōis ob causaʒ multe fluentie. Dixit ꝙ assa fetida nimis valet ad

apostema eius si durum fuerit ⁊ diuturnū ⁊ in fine passiōis
īsistendum est cum galla ⁊ alumine: quoniam valent nimis
in principio passionis.

zzz bbb ❡ Artigenisus insistendum est ad apostemata oris naganig
vuule ⁊ gule cum abstinentia ciborum ⁊ quiete ⁊ gargaris-
mo stiptico: sicut cum aceto temperato cum decoctione ro.
⁊ similium granatorum ⁊ sumach. Acetum quoqȝ tepidum
similiter nimis valet ad palatum. ❡ Dixit Galie. ꝙ insisten
dum est in fine huiusmodi passionum cum sale: quoniam in
principio dissolutiuus est.

zzz ❡ Artigenisus nimis valet ad squināntiā infusio olei amigdō.
dulcium in aure ⁊ appositio extra facta de semine lini: fenu
greco ⁊ farina ordei. Si vero apostema naganig materiam
recolligere visum fuerit insistendum est tandeȝ cum garga-
rismo frequenti: vt non tepefiat cum decoctōe ficuuȝ ⁊ mel
licrato. Si vero vehemens fuerit squinantia ⁊ periculosa ⁊
patiens visus fuerit subiacere insistendum est cum clysteri
vehementi ⁊ minutione facienda in manu: ⁊ appositione vē
tose occipitio ⁊ sub barba cum scarificatione ⁊ emplastris
⁊ epithim ationibus frequentibus. Si vero non conualue-
rit cū huiusmodi cura minutio fiat in venis que sunt sub lin
gua: ⁊ que sunt in fronte: ⁊ illinienda est gula cuȝ felle tauri-
no ⁊ succo cucumeris asinini cētaurea ⁊ aceto potētissimo:
⁊ insufflandū est in ea de cinere hyrundinum: ⁊ detur ei in
cibum de hyrundinibus assatis: quoniam dictum est ꝙ sta-
tim mitigant squinantiam ⁊ coquatur mentastrum in aceto
in cucumo: ⁊ ei apponatur embotum: ⁊ per ipsum fomentā-
da est gula cum decoctio nimis fuerit calida. ❡ Dico ad sq
nantiam accipe de stercore infantis comedentis lupinos ⁊
de stercore canis ⁊ cinere hyrundinuȝ assa fetida: ⁊ myrrha
bene tritis ⁊ suffla de eis pluries in gula.

bbb ❡ Abolonisius ad vuulam mollificatam: galle viridis par-
tes .ij. aluminis salis armoniaci. añ. par. i. terantur ⁊ ponan-
tur in coclearia pendenti: ita tamen ꝙ attrahatur añ paruȝ
ad partem exteriorem. ❡ Galie. non est insistendum cū sale
armoniaco in principio passionis ⁊ dum vuula fuerit rubea
quoniaȝ est magne dissolutionis: tamen bonū in fine passio-
nis. ❡ Dico ꝙ res que minus soluit nō desiccet nisi corpꝰ
fuerit nimie superfluitatis medici miscent res cum rebus sti
pticis: eo ꝙ quando insimul componuntur: licet inde aliqd
non attrahatur inde alleuiabitur dolor: vnde insistendū est
cum galla ⁊ sale armoniaco: si apostema nō fuerit nimis ma
gnum ⁊ corpus non fuerit repletum: quoniam bonuȝ est: eo
ꝙ est in vltimitate stipticitatis: ⁊ vltimitate solutionis.

zzz ❡ De libro .ij. humorum. ꝙ si patiens squinantiam fuerit po
tens postq̄ȝ minutio facta fuerit ex qua perueniet ad sinco-
pim insistendum est cum emplastris mitigantibus doloreȝ
⁊ mollificantibus primo: deinde in fine cum desiccatiuis ⁊
attrahenda est superfluitas ad partem exteriorem cum fue
rit inclusa in parte interiori.

qqq ❡ De libro tertio pronosticorum. ꝙ si vlceratio in gula fue-
rit cum febre malum est: si vero ei relata fuerint alia mala si
gnificatio vt dictum est in ipso libro patiens est iudicādus
esse in pessima dispositione quando accidit vlceratio in gu-
la cum febre significatur ꝙ humor qui est in corpore est ca
lidus ⁊ malus ⁊ excitat dolorem: ⁊ inde augetur febris: vn-
de si aliud ibi fuerit malum signum periculo subiacebit.

zzz ❡ Dixit ꝙ pessima squinantia ⁊ mortalis velociter illa dici-
tur in qua non apparet in gula nec in collo res manifesta: ⁊
cum ea erit dolor vehemēs ⁊ districtio anhelitus ⁊ erectio
⁊ huiusmodi patiens prefocationem patietur in maiori par
te in die quarto aut in primo in secundo ⁊ tertio. Dixit ꝙ si
patiens aperiat os ⁊ lingua declinata ad parteȝ inferioreȝ:
⁊ non fuerit manifesta aliqua crassitudo in parte iteriori gu
le: nec in parte exteriori: vltra naturalem dispositionē: ⁊ cuȝ
huiusmodi dispositione districtio fuerit anhelitus aposte-
ma erit in membris interioribus: ⁊ opus erit ꝙ patiens an-
helitum agat cum erecto collo: ⁊ ꝙ patiatur similiter dolo-
rem vehementem cum apostemate acuto ⁊ magno ⁊ prefo
cabitur. Si vero quādo os aperitur ⁊ lingua declinatur ad
inferius manifestum fuerit apostema cum rubedine: aposte
ma tandem declinans est ad superiora: ⁊ non erit in muscu-
lo epigloti: ⁊ inde minus difficilis fit in huiusmodi passionis
anhelitus: ⁊ ob hanc quantitatem tardius erit periculo q̄ȝ
passione proxima. ❡ Dico si huiusmodi apostema magnuȝ
fuerit ⁊ peruenerit ꝙ īde apostematizetur musculus epiglo
ti quādoqȝ inde imbibetur anhelitus omnino. Si vero squi
nantia cum rubedine ⁊ apostemate fuerit manifesta quan-
do aperitur os ⁊ cum huiusmodi rubens fuerit collum ⁊ pe
ctus tardior erit in spacio: tamen grauis erit ad saluteȝ: si ru
bedo que est in collo ⁊ pectore cōuertit̄ ad interiora. ❡ Di
xit Galie. ꝙ peior squinantia dicitur in qua impossibile est
anhelitum agere: nisi cum erecto collo cum dolore vehemē
ti: ⁊ non manifestatur in gula nec in collo aliquod accidens
apparens ad tactum: ⁊ minor est in malitia in qua non erit
difficilis anhelitus: licet dolor fuerit vehemens cuȝ aposte
mate gule colli ⁊ rubedine: ⁊ minor est etiā in malitia in qua
non fuerit dolor nimius nec difficilis anhelitus: quoniam
in ipsa squinantia epiglotum est saluuȝ: tamen apostema est
in gula aut collo aut in eis insimul. Dominantur quoqȝ hu
moribus ex quibus accidit squināntia sanguis ⁊ colera: quo
niam apostema molle cum fuerit flegmaticum salubre est ⁊
de leui curatur: eo ꝙ nō est passio acuta ⁊ velox. ❡ Dico ꝙ
si transmutatur rubedo ex parte exteriori ad interiorē signi
ficat materiam procedere ad partem gule ⁊ epigloti: ⁊ inde
malum signum erit: tamen transmutatio eius ad partem ex-
teriorem bonum signum erit ⁊ crisis est. Si vero apostema
transmutatur ad interiora in die crisis malum erit: nisi spu-
tum faciat facile ⁊ apostema fuerit maturum ⁊ emanauerit
leuiter: quoniam inde non iudicat̄ mors sequi: sed si trāsmu
tatur apostema ex exteriori parte colli ad interiorē: nec erit
aliqua dispositio huiusmodi: sed inde augetur dolor ex di-
strictione anhelitus mortale est. Bona autem dicitur squi-
nantia in qua trāsmutatur materia de parte interiori ad ex
teriorem: non ex parte exteriori ad interiorem: tamen prefo-
cat quando vehemens est: ⁊ non maturatur aut facit putre
dinem qñ maturat̄: qm̄ sanies fluens erit in cānali pulmōis.

bbb ❡ De egritudinibꝰ vuule. dixit ꝙ si vuula fuerit rubea per-
foratio incisionis est fallax: quoniam inde frequēter aposte
mata magna: ⁊ emissio sanguinis nimia: tamē expedit si fue-
rit huius dispositionis vt attenuetur cum medicinis: ⁊ quā
do tennis fuerit radix ⁊ sūmitas fuerit maior: ⁊ grossior pen
dens ad liuiditatem incidenda est ⁊ bonum est: quoniā pur
getur corpus: ⁊ post purgationeȝ incidat̄. ❡ Dixit ꝙ vuule
apostematizate apostemate calido perforatio ⁊ icisio falla
ces sunt: dum fuerit apostematizata: eo ꝙ inde excitatur
emissio nimia sanguinis: tamen cum attenuata fuerit: incidē
da est: tandem proprie quādo materia ante huiusmodi de-
clinans fuerit ex spacio nimio: in qua cautus extitit medicꝰ.

zzz ❡ De libro secundo afforismorum: ꝙ squināntia accidens in
autūno est colerica: tamen accidens in vera est sanguinea.
❡ De libro quarto afforismorum: ꝙ si aperitur os ⁊ non
fuerit visuȝ apostema in gula ⁊ subito accidit prefocatio im
pedimentum erit in epigloto solūmodo: quoniam prefoca-
tio subitanea non accidit: nisi ex parte epigloti: eo ꝙ aposte
ma accidens in cānali pulmonis non agit subitaneam pre-
focationem: tamen augendo añ parū. fit inde completa pre
focatio: ⁊ similiter ex sanie sistenti in ea: tamen in spaciosita
te pectoris mora erit longior. Et ex apostemate etiam cāna
lis pulmōis non fit subitanea prefocatio: eo ꝙ spaciositas
eius est largior: ⁊ est cartillaginosa: ⁊ non potest apostema
accidens in ea peruenire ad ossa vt ea impleat ⁊ opilet: ideo
ex epigloto fit subitanea prefocatio solūmodo: quoniam in
transitu eius stringitur anhelitus: ⁊ quādo accidit in muscu
lo sistenti in eo aliqđ apostema possibile est ꝙ opiletur ipsa
concauitas eius: ⁊ inde concludit̄ transitus anhelitus. Acci
dit quoqȝ prefocatio ī iteriori parte epigloti ex apostema-
te calido cū dolore: aut ex apostemate duro. ❡ Dico ꝙ hu
iusmodi non erit velox: vt ex apostemate molli secum habē
te dolorem. Accidit etiam prefocatio non ex apostemate:
sed eo ꝙ motus musculi aperientis epiglotum deficit: ⁊ in-
de ex districtione transitus fit prefocatio: aut ex intensa sic-
citate musculi: qui est inter epiglotum: vt inde extenditur tē
sione vehementi: ⁊ inde fit districtio transitus anhelitus.
Manifestaui huiusmodi musculum qualiter commouetur
ad opilandum epiglotum in libro vocis. ❡ Dico ꝙ expe-
dit ꝙ omnia huiusmodi distinguantur ⁊ considerentur per
signa ⁊ significationes: quoniam per considerationem ple-
nariam iudicatur negocium squinantie: quoniam si apo-
stema nō videtur in gula ⁊ prefocatio fuerit ex paralysi mu
sculi aperientis epiglotum: inde deficiet cura quelibet apo
stematum cum illinitione: ⁊ similiter conditio est in siccitate

supradicta eius: ideo expedit vt distinguantur signa ⁊ cure. Si vero cuȝ huiusmodi passionibus fuerit febris vehemēs in caliditate mortem sequetur: quoniā febris indiget anhelitu nimio ⁊ transitus anhelitus est inclusus: ⁊ inde accidit velociter mala complexio cordis. Maxime si in gula fuerit dolor nimius: ⁊ cum commotione corporis vehementi prefocabitur velociter patiens. ¶ Dixit Hali. ꝙ si accidit lingue vel gule: ꝙ inde inhibetur deglutio nec videbitur inde apostema: nec in interiori parte oris quando apitur: nec in exteriori mortalis est passio: quoniam apostema tādem: aut erit in musculo interposito ysofago aut i corpore ysofagi. Si vero accidunt apostema i huiusmodi locis: quādoqȝ tendunt spondiles colli sic tēditur apostema qđ est sub spinale i spōdilibus dorsi. ⁊ inde apparebit eminentia in collo. ¶ Dico ꝙ distinguendum est inter passionem in qua spondiles igrediuntur ad interiora: ⁊ in qua spondiles in interiori parte faciunt eminentiam vt cognoscatur quādo huiusmodi passio est mala nimis difficilis signi: eo ꝙ difficilis sit eminentia super locum passionalem: ⁊ proprie cuȝ fuerit palisis in musculo aut siccitas aut separatio spondilium: quoniam est mortalis. Notum sit etiam ꝙ passio prohibens anhelitum velocior est ad mortem passioni prohibenti glutitum iuxta quantitatem cause inducentis ad anhelitum. Si vero glutit⁹ fuerit prohibitus sistenti anhelitu in sua dispositiōe passio erit in extremitate ysofagi: ⁊ possibile ē ꝙ accidat i meri apostema magnum prohibens anhelitum: ⁊ in extremitate epigloti apostema magnum prohibens glutitum: tamen in medio loco ysofagi ⁊ cānalis pulmonis non erit apostema distringens eam tali modo ꝙ non emittatur aer omnino: ⁊ proprie ꝙ non accidat in cānali pulmōis similis passio. ¶ De libro quinto afforismorum. quibus accidit squinantia ⁊ maturatur: deinde sanies fluit ad pulmonem prefocabuntur in. vij. die. Si vero liberabuntur reijcient saniem per sputū. ¶ Dico ꝙ huiusmodi conditio erit in apatibus magnis. ¶ De libro sexto afforismoruȝ. Si vero videbitur apostema aut rubedo in exteriori parte colli in squinantia bonum erit: quoniam transmutatio passionis ex interiori parte ad exteriorē bonum est. ¶ Dico: ⁊ per contrarium contraria iudicantur: si permutatio fit ex exteriori parte ad interiorem de apostemate ⁊ rubedine: quoniam malum est. ¶ De septimo libro afforismorum. ꝙ si difficilis sit glutitus nec manifestum fuerit apostema in interiori parte quādo os aperitur ⁊ lingua declinat adherens mandibule inferiori passio erit in tunica interiori inter duas tunicas ysofagi que sunt etiaȝ inter epiglotum: quoniā cōmunes sunt eis ⁊ iam manifestaui: ꝙ ipsa tunica attrahitur ad partem inferiorem ad stomacuȝ penes transitum ciborum ex ore: ⁊ attrahit ipsa tunica epiglotum ad superiora ⁊ subleuat ipsum. Si vero magnificatur apostema in epigloto ipsa tunica non erit forte cōcordis stomaco: quando cuȝ ea attrahitur ad inferius ⁊ forte concors fit ei: tamen cum difficultate: ⁊ ideo patiens huiusmodi: quandoqȝ non deglutit: ⁊ quandoqȝ deglutit cum difficultate.

¶ De libro minutionis: quibus ad vsum accidit squinantia in vere minuendi sunt: licet in eis nō fuerit repletio ⁊ melior minutio in prio fit in cephalica. Si vero fuerit diuturna minutio fiat in venis que sunt sub lingua: ⁊ hoc sequenduȝ est in omnibus apostematibus sistētibus in spaciositate totius oris. ¶ De morte veloci: quibus accidit squinantia ⁊ mutatur exterior pars colli ex quātitate rubedinis eius: ⁊ alba fit ⁊ sudor assellarum eius fuerit frigidus mortē sequentur ipo die: aut die crastino.

¶ De libro signorum squinantia diuiditur duobus modis: est quoqȝ cū apostemate: ⁊ est alia absqȝ apostemate. Que non fuerit cum apostemate erit ex apostemate amigdalarū ⁊ vuule: aut extremitate cānalis pulmonis: vnde destringitur anhelitus ⁊ cōmouebitur ad vomitum: ⁊ cum aperuerit os ⁊ imposuerit digitum ei sentiet membra huiusmodi dura esse nimis. ¶ Si vero vehemens fuerit dolor inflatur collū totum ⁊ apostematizatur facies ⁊ fluit saliua ⁊ prohibetur glutitus ⁊ aggregatur flegma ⁊ resudat lingua ⁊ infrigidantur extremitates ⁊ paruus fit pulsus ⁊ velox ⁊ reuoluitur: ⁊ cum imponitur in cubili: nec poterit bene iacere ⁊ semp querit requiem in erectionem. ¶ Si vero fuerit absqȝ apostemate macredo erit in collo ⁊ tensio nec poterit declinari ad aliquam partem ipsius: ⁊ liuidus fit color faciei ipsius: ⁊ cōcaui fuerint oculi: ⁊ tenditur cutis frontis ⁊ erit color plumbeus ⁊ distringitur anhelitus ⁊ erit pruritus in collo ⁊ locis attinentibus ei: si non accidit ei: rubedo in collo ⁊ durabilis sic signum bonum est. Si vero absentatur absqȝ causa ⁊ deficit signum malum erit.

bbb ¶ De libro vndecimo: de curis in pluribus patientibus incisa fuit vuula ex radice ipsius ⁊ nocuit voci ⁊ semper sentiebāt emissionem aeris esse frigidam nimis: ⁊ inde patiebantur nocumentum dum ex intenso frigore passi sunt in pectore ⁊ in pulmone: ⁊ inde mortui sunt plures: vnde non est incidenda cum radice: sed permittenda est in toto radix ipsi⁹.

¶ De libro. ij. epidimie. epiglotum est extremitas cannalis pulmonis: ⁊ extremitas ysofagi continuatur quoqȝ cum eo ex parte posteriori ad partem occipitij ⁊ retro ysofaguȝ est musculus qui replicat collum ad partem anteriorem ⁊ continuatur cum eo ysofagus extensus super interiora spondilium omnium. Si vero apertum fuerit os totum ⁊ declinata fuerit lingua ad partem inferiorem videbitur extremitas epigloti ⁊ ysofagi. Si vero in squinantia apertum fuerit os nec videbitur inde apostema: apostema erit in musculo qui erit inter epiglotum: aut in locis attinentibus ei de meri vel ysofago: aut in musculo qui est retro ysofagum: quoniam ligamenta quedam oriuntur de spondilibus colli ⁊ nerui ex nucca: qui diuiduntur in eo. Dixit ꝙ huiusmodi ligamenta ⁊ nerui extenduntur: quoniam apostematizatur musculus Si vero apostematizatur musculus attrahit ad se spōdiles ⁊ nuccam: ⁊ restringitur inde collum in exteriori parte: ⁊ fit in eo eminentia: donec videatur cum oculo ⁊ cū tactu: ⁊ dolebit idē locus ex tactu. Si vero fuerit apostema penes spōdilem tertiaȝ: que dicitur sibie aut supra erit fallacie magne ex propinquitate nucce: ex cerebro: vnde dubitādum est ne pereat cito. Si vero fuerit infra vltra ipsum locum salubre erit. Si vero glandule nō fuerint apostematizate in huiusmodi passionibus significatur qđ est flegmaticum ⁊ nō sanguineuȝ: tamen ex humoribus frigidis ⁊ viscosis: ⁊ similiter defectus doloris aut paucitas eius significat ꝙ passio est flegmatica ⁊ non sanguinea: in huiusmodi quoqȝ passiōe vene que sunt sub lingua videntur nimie repletionis: qui vero hoc patitur in ysofago non poterit aliquid deglutire: ⁊ si ad tedium illud acceperit omnino egredietur ex nare ipsius: hoc quoqȝ erit ex infestatōe apostematis qđ est in musculo que est retro ysofagum. Si vero secum non fuerit districtio anhelitus non erit passio in epigloto: nec in locis attinentibus ei ⁊ forte nō erit in epigloto: apostema nisi ꝙ apostema ysofagi agit: districtionem in eo anhelitus quoqȝ non distringitur ex tactu ysofagi super interiora cānalis pulmonis. Si vero apostema fuerit in musculo qui est retro ysofagum inde non restringitur anhelitus nisi penes glutitū solūmodo.

¶ Dico si vero fuerit in epigloto districtio erit semp ⁊ erit vehemētior ea que est ex apostemate in ysofago: ⁊ licet fuerit inseparabilis: semper maior est huiusmodi nimis. Quod vero accidit ex humoribus frigidis protelabitur nimis: dōec perueniat ad. xl. dies ⁊ plus: tamen non erit cum eo febris: ⁊ forte accidet inde palisis in aliquo labio: si fuerit apostema in aliqua parte spondilium: ⁊ quandoqȝ in parte alia. Si vero fuerit in medietate ⁊ extendit spondiles equaliter nō erit inde passio huiusmodi: quando neruus egreditur ex vtraqȝ parte spondilium. Si vero accidit apostema oppositū parti extendit aliam partem ad tedium ⁊ infestat nuccam ⁊ frāgit spondilem declinantem ⁊ in maiori parte hoc accidit ex potentia in facie: ⁊ in manu solūmodo. Sed in toto corpore non: quoniam neruus qui oritur ex collo: similiter diuiditur ad faciem ⁊ manus. ¶ De sexto libro. secūdi libri epidimie: de apostemate in gula: in primo insistendū cū est minutiōe: ⁊ deinde cum rebus stipticis mixtis cum rebus stipticis ⁊ solutiuis. Si vero fuerit cum diuturnium protelatur ⁊ vertitur ad duritiem insistendum est cum rebus solutiuis solummodo. Si vero non fuerit conueniens virtus minutioni insistendū est cū reb⁹ ꝯgruis: vt dictū est ⁊ in declinatōe passionis accipiat vinū ⁊ vtatur balneo cū aqua calida ⁊ ēplastris solutiuis: ⁊ accipiat pultē ad nutricationē de rebus iuuatiuis: sed in principio de rebus ꝓhibitiuis: ⁊ in fine cuȝ rebus solutiuis: ⁊ parū accipiat in potū de aqua in tempore declinationis passionis. ¶ De septimo libro. sexti epidimie: apāta quoqȝ que sunt in naganig: ⁊ que sunt inter partes palati tangenda sunt cum digito: postqȝ digitus illinitus fuerit cū rebus prohibētibus: quoniam huius carnositates sunt mol

les: ⁊ spongie similes velociter accipientes de superfluitati
bus ⁊ inflatiue: ⁊ in eis congregantur humiditates flegma-
tice quando apostematizantur: ideo tactus moderatus cū
digito expellit ea: ⁊ illiniendum est radicibus ipsorum cum
rebus stipticis: nos enim insistimus cū rebus stipticis: ⁊ ta
ctu dum apostema fuerit in principio: ⁊ cum tactu cū sapa
mororum ⁊ cum rebus vehemētioris stipticitatis similiter.
Si vero passio fuerit diuturna ⁊ maturatum fuerit aposte-
ma ⁊ glandula huius fuerit plena humiditate viscosa: misce
mus cum sapa mororum de borace aut de spuma eius: aut
de sale aut de sulfure an̄ parū: aut de similibus rebus in qui
bus fuerit solutio ⁊ impunctio ⁊ attractio flegmatis vitrei.
¶ Dixit ꝙ si apostema fuerit in corpore gule nō est insistē-
dum cum cura huius dispositionis nec cū tactu: ⁊ ideo pec
cant ignorantes medici: quando insistunt cū medicinis que
non sunt opportune extimātes ꝙ omnes huiusmodi passio
nes non habent nocumentum ex tactu. ¶ Dico quare hor-
ribilis est tactus si apostema fuerit in gula: ⁊ quare horribi-
les sunt res stiptice: res stiptice quoque horribiles sunt ⁊ ta
ctus: eo ꝙ nociui sunt si apostema fuerint in gula. ¶ Di-
xit huiusmodi quoq; curantur cū abstinentia cibi: quoniā
indigent purgatione corporis sub vno momento non pur-
gatione an̄ parum: tamen tactus valet in interiori parte in
passione squinantie in qua spondiles colli declinantes sunt
ad partem interiorem: eo ꝙ inde cōuertuntur spondiles ad
locum proprium. Nociuus est autē i huiusmodi passionib⁹
si apostema fuerit in gula ⁊ erit flegmonicū: nō tn̄ si amigda
le fuerint inflate: ⁊ replete flegmate ad prouocandū vomi
tum: ⁊ valent gargarismus ⁊ sternutatio ad prouocandum
multum flegma. Fiat quoq; minutio in venis que sunt sub
lingua: ⁊ si replete fuerint arterie ⁊ vene totius faciei: nec pa
tiens poterit anhelitum agere: nisi cum erectiōe vel difficul
tate: quoniam tandem subiacet prefocationi: ⁊ laxatio ven-
tris valet nimis: ⁊ minutio est melior.

¶ Judeus dixit: ⁊ Galie. squinantia in quinq; speciebus di-
uiditur: aut fit apostema in interiori parte ysofagi: aut in ex-
tremitate partis interioris cānalis pulmonis: aut in muscu-
lo circūferenti huius ex pte exteriori: videlicet ex carne que
custoditur in ipsis: aut ex ingressu spondiliū: in tertia quoq;
⁊ in q̄rta nō est nisi plus ⁊ minus in largitate. Quarta quo-
que species peior est omnibus: quoniā quando accidit apo
stema vehemens in musculis gule erit extensio in spondili-
bus. ¶ Dixit ꝙ huiusmodi apostema erit sanguineū in ma
iori parte flegmaticum: ⁊ colericum: ⁊ non erit melancolicū:
quoniam squinantia est infirmitas velox ⁊ apostema melā-
colicum ⁊ tardum: ⁊ signum sanguinis est per repletionē fa
ciei ⁊ rubedinem ⁊ similium: ⁊ regiminis precedentis. Si
vero spuerit eruginem sanguinolentam ⁊ saporem vini dul
cis habuerit in ore minutio fiat. Ex colera ru. quoq; erit si-
tis ⁊ caliditas: ⁊ in gula erit impunctio ⁊ combustio sicut ex
rebus acutis: ⁊ aceto potentissimo: ⁊ tunc non est digna fieri
minutio. ¶ Dico ꝙ peccauit. Si vero fuerit ex flegmate erit
magni corporis apostema ⁊ molle ⁊ erit sapor gule sicut sa-
lis: eo ꝙ erit ex flegmate salso. ¶ Judeus nimis valet ad sq
nantiam sanguinis ⁊ colere minutio: deide curatio cū cassia
fistula ⁊ clysteri: ⁊ insistendum est in primo cū sumach rosis
balaustia: succo solatri sapa mororum ⁊ similibus. In fine
quoq; cum decoctione ficuum cassiefistule lacte recenti ca
lido ⁊ similibus. Et fiat in augmēto cū rebus calidis: ⁊ sub-
tilibus sicut alleo: assa fetida: succo caulium: melle: pipere: ci
namomo infusis in orizaccara: aut i mellicrato: ⁊ gargaris-
mus frequens: ad pustulas quoq; insistendum est in princi
pio cū ro. balaustia: memitha: licio: ⁊ similibus cāphora pi
pere ⁊ in fine cum stercore canis: ⁊ hyrundinibus vstis: sale
armoniaco stercore hyrundinū: myrrha ⁊ assa fetida tritis
ad sufflandum in gula. ¶ Dico ꝙ sufflatio fiat post garga
rismū huiusmodi. ¶ Dixit ꝙ si difficilis fuerit glutitus aq̄
penes patientem tangende sunt spatule eius vehemēter vt
largi fiant inde transitus ⁊ descendat aqua. ¶ Aaron pul-
uis ad sufflandum in gula in principio squinantie. ℞. semi-
nis ro. sumach: lenticule scoriate: mirabolanorū nigrorum.
caculle: nucis muscate: cubebe. an̄. par. i. piretri par. i. spodij:
succi liquiritie: salis armoniaci partem. iiij. terantur: ⁊ de eo
sufflatio fiat in gula. ¶ Tabri dixit ⁊ Ypo. ꝙ accidit cū squi
nātia febris ⁊ difficilis glutitus. Dixit cui accidit anhelitus
spissus: ⁊ vox eius fuerit deficiens aut subtilis ⁊ debilis spō

diles ipsius deducte sunt: tamen dolorem facit rubedo ⁊ fle
gmon: ⁊ vbi vehemens dolor fuerit: ibi erit flegmon: tamen
flegmaticum non habet secum dolorem nisi an̄ parū. ¶ Di
xit Ypo. apponenda est spondili tertie vsq; ad primam ven
tosa. Si vero infestata fuerit gula apostematizata nimis: ⁊
desiccatur saliua imponenda est penna aut virgultū: ⁊ prius
inuoluatur pannus: ⁊ per eum mundificabitur gula de fleg
mate ⁊ frangetur apostema inde: ⁊ postea gargarismus fiat
cum decoctiōe mentastri. Si vero fuerit diuturna passio cū
assa fetida ⁊ cinamomo fiat gargarism⁹. ¶ Dico puluis ad
sufflandum in gula tempore angustie. ℞. stercoris infantis
comedentis lupinos stercoris canis albi: hyrundinū vsta-
rum ⁊ salis armoniaci. an̄. partem. i. ad passionem diuturnā
frequens quoq; debet fieri insufflatio de eo. ¶ Ad tumo-
rem prefocationis in principio frequenter quoq; sufflādū
ē de galla nō matura: de acatia: sumach: ros. ⁊ copulis gra
natorum ⁊ vuis acerbis siccis ⁊ fructu tamarisci bene tritis.
¶ Puluis ad sufflandum in gula ad apostemata flegmati-
ca. ℞. piretrum ⁊ piper bene terantur subtilissime: vt nigre-
tum: ⁊ sufflanda sunt in gula: quoniā liquefacient totū fleg
ma. ¶ Decoctio valens ad apostema in gula ad dissoluen-
dum ipsum. ℞. vue passe nigre absq; semine cum fenugre-
co loto: ⁊ parum de mentastro coquantur ⁊ coletur aqua: ⁊
distemperetur in ipsa aqua parum de assa fetida: ⁊ fiat gar-
garismus. ¶ Alia fictilis valens nimis. Succus endiuie in
quo soluta fuerit cassia fistula valet ad gargarismū. ¶ Alia
fictilis cum decoctione fenugreci cum melle fiat gargaris-
mus. ¶ Aaron: ꝙ si apostema fuerit in extremitate ysofa-
gi aut in extremitate cannalis pulmonis exterioris ptis ei⁹
difficile erit nimis: ex vna parte ad glutitum: ⁊ altera ad an-
helitum. Si vero fuerit in musculo circūferenti vtrūq; erit
peius in glutitu ⁊ anhelitu. ¶ Si vero fuerit ex ingressu spō
dilium colli nimis erit malum. Ex omnibus quoq; humori
bus fiunt huiusmodi apostemata in huiusmodi locis exce-
pta melancolia: eo ꝙ fit tardū ⁊ an̄ parū cognoscitur q̄li-
bet apostema ipsorū per propria signa eius. Signū quoq;
flegmonis cognoscitur ex rubedine faciei repletione vena-
rum ⁊ regimine generanti in gula saporem vini. Sed colere
signum cognoscitur ex gemitu ⁊ siti: ⁊ ex sapore aceti poten
tissimi sistenti in gula: tamen flegmatis signum cognoscitur
ex fluxu saliue nimio ⁊ elōgatōe lingue ⁊ salis sapore in ore:
⁊ curatio fiat in primo per minutionem purgationem: gar-
garismum ⁊ nauseam prouocandam. ¶ Paulus valens ad
apostema calidum in gula. ℞. ro. spodij: amidi. se. herbe be-
nedicte: sumach: galle: cardamomi minoris caculle. an̄. par. i.
terantur: ⁊ cum zuccaro sufflandū est de eis in gula. ¶ Di
co fiat cum semine ro. sumach: balaustia: ⁊ camphora modi
ca. Gargarismus valens. ℞. radices liquiritie cum cubeba
coquatur i aqua: ⁊ inde gargarismus fiat. Gargarismus fiat
quoq; ad apostema calidū cū succo solatri rosis: ⁊ sumach:
in augmento: tamen in fine cum sapa vue dulcis. Et ad fleg
ma cum orizaccara ⁊ mellicrato ⁊ decoctione maiorane ⁊
mentastri cum mellicrato in fine passiōs. ¶ Paulus ad in-
sufflandum si apostema fuerit diuturnum. ℞. cinamomum:
piper: assa fetida: ⁊ myrrha: terantur: ⁊ de eis parū sufflādū
est in gula. ¶ Dico pillule que ponende sunt sub lingua in
pncipio squinātie ad prohibendū ⁊ mitigandum sitim. ℞.
se. rosarū: se. portulace: psilij: amidi: spodij: sumach: dragagā
ti piperis. an̄. partem vnā camphore parum terantur: ⁊ de
eis fiant pillule ponende sub lingua. ¶ Pillule alie in fine.
℞. myrrhe partem mediā: radicis liquiritie partem. ij. asse
fetide partem quartam terantur: ⁊ de eis fiant pillule cū suc
co caulium: aut cum sapa vue dulcis. supponende lingue.
¶ Et valet ad apostema diuturnum in ore ꝙ curatur: ⁊ nō
dissoluitur: minutio venarum que sunt sub lingua: ⁊ postea
gargarismus fiat cum aceto ⁊ sale.

bbb ¶ Duo genera quoq; medicinarum apponenda sunt vuule
ꝙ eam stringant ⁊ subleuant sicut galle trite cum aceto im-
posite cum penna: ⁊ adherende vuule ⁊ teratur galla cum
aceto ⁊ appoāntur charte: ⁊ apponaī fontanelle: quoniam
subleuabit eam. ¶ Ad incidendam quoq; eam cū assa feti-
da ⁊ alumine appositis radici ipsius insistendū est: qm̄ inde
incidit: ⁊ illinienda est cū melle aut cū alumine: eo ꝙ restrin
git vuulam nimis: aut cōburaī canna aut papyrus: ⁊ laueī
cinis ipsorū: ⁊ in ipsa aqua soluanī alumē: galla: ⁊ sumach: ⁊
cū ea fiat gargarismus. Et ponaī sal i lacte post extractio-

nem butyri cum fuerit acidum: ⁊ cum eo fiat gargariſmus.
¶ Et valet ad omne apoſtema groſſuꝫ in gula: ⁊ vuule trā
ſiens.x.dies gargariſmus faciendus in qualibet die aſſe feti
de auri pondus.ʒ.cuꝫ aceto.℥.i.

222 ¶ Aaron in principio ſquinantie: ſapa: papaueris accepta
cum rebus ſtipticis valet nimis. ℞.papaueris rotul.ij.aque
rotul.x.infundatur papauer in ipſa aqua per noctem vnam
⁊ coquatur donec reuertatur ad rotul.ij.deide coletur ⁊ po
natur in ea de acatia: ſumac: balauſtia: cum parum de zucca
ro coquatur donec fiat ad moduꝫ ſirupi ⁊ deť ei de eo: quo
niam prohibet reumata ad diſcurrenduꝫ nimis. ¶ Paulus
ꝙ ſi accidit apoſtema in nagamg vel faucibus: ⁊ putridum
fuerit: gargariſmus fiat cum vino ⁊ melle donec mundificēt
ſaniem ⁊ putredinem: deinde gargariſmus fiat cum deco
ctione lenticularum ⁊ roſarum: ⁊ nō ſunt tangenda amigda
la cum digito: ⁊ ſi tactus fiat ſit moderatus añ parū. ¶ Ad
amigdalam frangatur granatum dulce cuꝫ cortice: ⁊ de ſuc
co ipſius ſumantur ad partes.vi.de melle partem.i. ⁊ coquā
tur donec fiant ad modum mellis: ⁊ cum eo illinienda ſunt
amigdala: nec ſunt tangende vuule cum digito vehemēter
ſed illiniende cū penna. ¶ Dixit ꝙ ſi apoſtema fuerit in mu
ſculo: aut erit in muſculo yſofagi ⁊ cannalis pulmonis inte
rioris partis ⁊ exterioris: aut in muſculo epigloti interioris
⁊ exterioris cum huiuſmodi erit ſtrictio anhelitus ⁊ dolor: ⁊
quandoqꝫ erit cum eo febris ⁊ rubedo colli ⁊ faciei: ⁊ exten
ſio ⁊ apoſtema. ¶ Si vero accidit ſquinantia ex ſeparabili
tate ſpondilium ad parteꝫ interiorem ex caſu aut percuſſio
ne incurabilis eſt: tamen in alijs ex ſpeciebus ſquinātie fiat
ſtatim minutio: ⁊ añ parū trahendus eſt ſanguis in ipſo die
⁊ craſtino: ⁊ tertio die: quoniam opus eſt vt extrahatur ſan
guis multus. Si vero extrahitur ſemel in tanta quantitate
patietur ſincopim: ⁊ ſi patitur ſincopim prefocabitur ſtatiꝫ:
quoniam ſtabilitas virtutis habet difficilem anhelitum ex
ſe. Si vero paſſio non fuerit inde mitigata minutio fiat ſub
lingua: ⁊ ſcarificetur lingua in ſeipſa ⁊ leniatur venter cum
clyſteri vehementi ⁊ apponenda eſt de aqua calida extre
mitatibus: ⁊ ligande ſunt extremitates ipſe bene: aut appo
nendum eſt de lanugine yſopi.i.zufa infuſa in oleo: collo: ⁊
gargariſmus fiat cuum rebs frigidis. Si vero non fuerit cū
acuitate: aut fuerit in fine miſcēdum eſt in gargariſmo de ni
tro: ⁊ parum de ſulfure citrino. Si vero mixtum fuerit ſter
cus canis cum melle: ⁊ illinitio fiat de eo ſuper apoſtema ni
mis valet: ⁊ ſimiliter de cinere hyrundinuꝫ ⁊ medicamine ci
cute ⁊ apponenda eſt ſanguiſuga ſub barba ⁊ ventoſe ſimi
liter etiam in occipitio: ⁊ fiat gargariſmus cum decoctione
liquiritie: nigelle: ſticados arabici: yreos: ⁊ ficuum: ⁊ ruthe:
quoniam eſt vehemens gargariſmus: aut cum ſinapi: ⁊ oxi
zaccara. Si vero inde fuerit in gula acuitas ⁊ caliditas: de
tur ei de oleo calido cuꝫ pipere ⁊ ptiſana ordei: ⁊ non come
dat quoqꝫ aliquid niſi vſqꝫ ad dieꝫ teritū accipiat de mel
licrato: ⁊ poſt triduum de ptiſana ordei: ⁊ in ſeptimo de vi
tello oui: ⁊ pulte ad leniendum. ¶ Dico ꝙ conſiderandum
eſt ſuper virtutem: ⁊ moduꝫ paſſionis ⁊ quantitatē nutrica
tionis iuxta ꝙ opus fuerit: quoniā ſi paſſio nimis fuerit acu
ta: ⁊ patiens fortis abſtinentia cibi nimis valet: ⁊ per cōtra
rium ꝯtraria iudicanť. ¶ Dixit ꝙ ſi declinans fuerit paſſio
inſiſtendum eſt cum balneo ⁊ illitione colli cum ceroto infu
ſo in ſucco ruthe. ¶ De libro alexandri ad ſquinantiam an
guſtioſam gargariſmus fiat cū aceto melle ⁊ ſinapi inſimul
coniunctis. Si vero apoſtema fuerit durum curandum eſt
cū gargariſmo medicaminis cicute ⁊ illinitio fiat ſuper par
tem interiorem ⁊ exteriorē ipſius. Dixit ꝙ ſi mixte fuerit in
medicamine cicute huiuſmodi tres res non erit neceſſaria
minutio neqꝫ purgatio.ſ.ſtercoris canis: ſtercoris infantis:
ſucci cucumeris aſinini .añ. auri pondus.i.ʒ.medicamis ci
cute.℥.i. ¶ Judeus dixit ꝙ ſufficit ꝙ cura fiat cum ſtercore
canis ⁊ ſucco cucumeris aſinini: ſi ide fieri poterit illinitio:
ſin autem ſufflentur in gula cum fiſtula: quoniam nimis va
let: ꝙ ſi volueris ꝙ ſtercus canis non habeat fetorē dan
dum eſt cani ad comedendum de oſſibus per dies ⁊ infanti
de pane ⁊ lupinis. Dixit ꝙ ſi miutio facta fuerit ⁊ paſſio fue
rit durabilis minutio fiat ipſo die in venis que ſunt ſub lin
gua: quoniā ſecutus ſum curā huius ⁊ nimis valuit. In hu
ius quoqꝫ cura non debet fieri minutio intenſa. Dixit ꝙ ſi
ſquināntia fuerit in muliere ⁊ inciſa fuerint eius menſtrua mi
nutio fiat in ſafena: ⁊ ſimiliter ſi fuerit in ſucceſſu ſtrictionis
emorroydarum: quoniam ſecutus ſum curam huius: ⁊ mul
tum valuit. Ventoſa quoqꝫ iuuatiua eſt: ſi corpus non fue
rit repletum: quoniam attrahit ex ipſis partibus: ⁊ inde alle
uiabitur ſquinantia. Dixit ꝙ ſi illiniatur colluꝫ cum oleo: ⁊
apponatur ei de lana in primo cuꝫ oleo: deinde rebus attra
hentibus vehementer ad partem exteriorem ſi fuerit in pͥn
cipio paſſionis: ſicut de nitro ficubus ⁊ ſulfure ⁊ ſimilibus: ⁊
ſimiliter emplaſtrum fiat: quoniaꝫ dilatabitur locus ⁊ attra
het ad partem exteriorē: ⁊ optima erit cura iſta ſi apoſtema
in ſquinantia fuerit: ⁊ eſt magni iuuamenti: quoniam extra
hetur inde humor ad exteriora: ⁊ dandum eſt ei in cibum ⁊
potum de mellicrato per tres dies: deinde de ptiſana ordei
vſqꝫ ad ſeptem dies: deide de vitellis oui ⁊ gallicellis vſqꝫ
ad fineꝫ paſſionis. ¶ De libro abſqꝫ auctore: valet ad ſqui
nantiam deſiccandam ſternutatio facienda cum rebus ca
lidis: ſicut condiſio folijs oleandri ⁊ coſti. ¶ Symon ꝙ ſi
apoſtema non fuerit manifeſtum: ⁊ patiens fuerit in turbi
ne ꝙ non poterit deglutire aquam apponenda eſt vētoſa
capiti. Si vero paſſio fuerit durabilis minutio fiat in venis
que ſunt ſub lingua ⁊ venis que ſunt nariuꝫ: ⁊ in omni vena
qua minutio fieri poſſit in ipſis locis: hoc enim fiat poſt mi
nutionem vene cephalice: ⁊ per multam extractionem ſan
guinis liberatur paſſio: ⁊ inſiſtendum eſt cuꝫ gargariſmo ſo
lutiuo ⁊ nō permittatur dormire omnino. ¶ Symon dixit:
ꝙ ex apoſtemate intenſo vuule fiet ſquinantia mala. ⁊ valet
ad vuulam ⁊ ſquinantiam laxatio ventris in omni diſpoſi
tione ⁊ minutio. ¶ Medicamen ad ſquinantiam mirabile:
cineris hyrundinum.ʒ.ij.zaffarañ.ʒ.i.nardi.ʒ.ʒ.terantur ⁊ di
ſtemperentur cum melle ⁊ fiat cum codeꝫ. ¶ Aliud melius
cineris hyrundinum: ſtercoris infantium: ſtercoris canis al
bi: cineris cancri.añ.partem equalem ad illiniēdum gulam
in interiori parte eius: ⁊ qñqꝫ fluit humor ex quo fit ſquinā
tia de gula ad pulmonem ⁊ ſtomacum: ⁊ ad alia membra
⁊ ledit ea: ⁊ proprie ad cor: vnde cōſideranduꝫ eſt ſuper hu
iuſmodi cauſam. Si vero fluit ad ſtomacum prouocabit do
lorem ⁊ vomitum. Si vero fluit ad pulmonem prouocabit
tuſſim ſine dolore. Si vero fluit ad cor prouocabit tremorē
eius: deinde ſincopim: deinde mortem. ¶ Dixit ꝙ eyciēda
eſt ſaliua ex ore patientis ſquinantiam: vt per hoc mundifi
cetur humor ⁊ ſuperfluitas. Dixit ꝙ ſufflatio ſalis armonia
ci ſatis valet ad paſſionem ſquinante. ¶ De ſecundo libro
epidimie inſiſtendum eſt in principio ſquinantie cuꝫ rebus
ſtipticis ⁊ in fine cum rebus ſolutiuis: ⁊ miſceātur res ſtipti
ce cum diſſolutiuis ⁊ ſolutiue cum ſtipticis. tñ in fine paſſio
nis cum fuerit apoſtema durum tandem emplaſtruꝫ fiat cū
rebus mollificatiuis ⁊ appoſitione aque calide ſup collū ⁊
opus eſt ad appoſitionem aque calide ⁊ emplaſtri: cū apo
ſtema fuerit magnum. ¶ De ſexto libro epidimie. Tactus
quoqꝫ ſuper apoſtema cum digito cura vehemens eſt vbi
ſurſum leuetur: ⁊ ſolutio vel minutio cephalice vene ⁊ vena
rum que ſunt ſub lingua: ⁊ laxatio ventris ⁊ gargariſmus ⁊
impoſitiones ad nares ad attrahenduꝫ multū flegma iuua
bilia ſunt: tamen tactus euitandus eſt ſi ibi fuerit apoſtema
calidum ⁊ dolor: quoniam nociuus eſt: tamen inſiſtendum
eſt cuꝫ eo ſi humiditates fuerint nimie declinantes ⁊ inflā
mantes amigdalas: etiam in ſeparatione ſpondiliuꝫ ad par
tem interiorem: ⁊ ſi mollefactum fuerit os palati tangendū
eſt ſurſum: quoniam valet: ⁊ os etiam quod eſt ſimile piſci:
curanda autem ſunt huiuſmodi oſſa per vehementem aper
tionem oris. ¶ Dico expedit ꝙ eligatur inſtrumentum ad
tactum ſpondiliuꝫ ⁊ huiuſmodi locoꝝ. ¶ Filogorius opus
eſt ad ſolutionem nimiam: ⁊ vehementem ſi ſquinantia fue
rit in corpore melancolico aut duro: ⁊ indiget decoctiōe fi
cuum: ⁊ per contrarium iudicanda ſunt corpora infantium
⁊ mulierum: ⁊ per contrariuꝫ curantur. Si vero curatio fue
rit cuꝫ medicamīe cicute miſcere poteris ad confortanduꝫ
illud de borace ⁊ ſucco cucumeris aſinini: aſſa fetida: ſterco
re canino ſinape ſtercore hyrundinuꝫ: ⁊ huiuſmodi cura ſa
nat ſquinantiam abſqꝫ cura alia: ⁊ ſi volueris illud linire mi
ſcere poteris i eo de amido ⁊ roſis ⁊ ſilibꝰ. Indiget quoqꝫ
ſquinantia vehemens appoſitione ventoſe ſuper collum ⁊
minutione venaruꝫ lingue ⁊ appoſitione aque calide ſuper
collum ⁊ gulam. ¶ Alkindi ſi lingua nigra fuerit ⁊ rotūda
prefocabitur patiens ⁊ ſignificat repletionem multā: ⁊ ideo
nigra facta eſt ⁊ minoris longitudinis: quoniam augmenta
uit in latitudine eius. ¶ De cōplemēto ⁊ pfectiōe. Si vero

opus fuerit ad maturandum apostema vt perforetur matu
randum est cum decoctione ficuum ⁊ cassiefistule ad garga
rismum cum radicibus liquiritie ⁊ viol. ⁊ lacte calido emul
so in gula: quoniam valet. Si vero volueris perforare illud
velociter insistendum est cum stercore canis: ⁊ cinere hyrū
dinum borace: ⁊ sinap. Et valet ad squinantiam vehemen
tem: stercus canis ⁊ stercus hominis: ⁊ radix īfusa in oxizac
cara: aut gargarismus fiat cum ea. ¶ Ruffus pro eo qui
non inuenit medicum dixit minutio fieri debet aut apposi
tio ventose ligue: eo ꝙ inde alleuiabitur passio si de eis ex
tractus fuerit sanguis multus: ⁊ etiā scarificatio eius ⁊ cly
stere fiat acutum: quoniam appresentabit cito iuuamen
tum: deinde gargarismus fiat cum eo ꝙ attrahit flegma: mi
nutio in squinantia fiat in tybia aut appositio ventose ⁊ gar
garismus cum decoctione mentastri sinapis ⁊ similibus fa
ctis cum mellicrato: vt excitet apostema ⁊ ipsum extrahat:
quoniam quando apostema trahitur dat signum sanitatis.
¶ Dico ꝙ in summa eloquij sui: dixit ꝙ squinantia erit ex
apostemate flegmatico in naganig: vnde in principio nego
cū expedit vt gargarismus fiat cum mellicrato. ¶ Antili
sius dixit ꝙ curatio amigdalarum ⁊ squinantie fit per per
forationem ⁊ incisionē. Dixit ꝙ si intensa fuerit emissio san
guinis apponende sunt ventose collo ⁊ pectori: ⁊ minutio
fiat in venis huius loci ad attrahendum sanguinē ⁊ garga
rismus fiat cum aqua vitreoli ⁊ spargendum est super illud
de eo trito. ¶ Dixit Paulus de pronosticis. squinātia pessi
ma ⁊ mortalis est cito in qua nō manifestatur apostema in
collo in parte exteriori nec in gula in pte interiori: ⁊ cum ea
fuerit dolor in vltimitate angustie cū erectione anhelitus:
quoniā inde patiens prefocabit in primo die. ij. iij. aut. iiij.
¶ Galie. intendit in suo dicto ꝙ non manifestatur aliquid
nec in colore: nec in caliditate: nec inflatione vel inflamma
tione partis exterioris vel partis interioris: gula enī est lo
cus qui quando aperitur os: ⁊ declinat lingua ad inferiora
per vnum musculum diuiditur ad duos transitus ad ysofa
gum ⁊ epiglotum quod est caput cānalis pulmonis. Si ve
ro nō manifestatur aliquod esse apostema in huiusmodi lo
cis notum sit ꝙ apostema erit in membris interioribus de
epigloto: ⁊ ideo prefocant: eo ꝙ transitus anhelitus distrin
gitur: ⁊ quando opilatur prefocatur similiter: ⁊ ideo patiē
tes huiusmodi ex necessitate eriguntur vt aperiantur tran
situs epigloti ⁊ ex huiusmodi cause ⁊ apostemate sistenti in
musculo colli erit dolor vehemens. Squinantia quoq̄ in
qua fuerit in huius dispositione apostema videtur ⁊ rube
do i gula mortalis est nimis: tamen tardior est prima: ⁊ ere
ctio anhelitus non erit huius similis: quoniā musculus epi
gloti non apostematizatur cum intensiōe in huiusmodi dis
positione: vt in ea in qua rubescit gula ⁊ collū. ¶ Dico ꝙ
notum habeas ꝙ quando dicit de collo intendit dicere de
parte exteriori eius: quoniā si in collo eius aut pectore fue
rit rubedo ⁊ subito non fuerit transmutata ad partem inte
riorem tardius erit spacium: ⁊ possibile est venire ad salutē:
quoniam nō erit difficilis eius anhelitus: tamen accidit do
lor vehemens cum apostemate gule ⁊ colli ⁊ rubedine ipso
rum ⁊ minoris malitie huiusmodi est squinantia in qua nō
fuerit dolor cum huiusmodi passionibus: tamen rubedo ma
nifestabitur in gula ⁊ collo absq̄ districtione anhelitus: ⁊
absq̄ dolore: quoniam in huiusmodi dispositione squinan
tie epiglotum videtur esse salubre: tamen recollectio mate
rie inde fit in gula. ¶ Dico ꝙ ipse intendit dicere de extre
mitate ysofagi aut de collo aut de vtraq̄ insimul. ¶ Dixit
ꝙ semper dominatur huiusmodi materie colera ru. quoniā
quando fuerit apostema flegmaticū de leui curatur. Si ve
ro absentatio rubedinis fuerit manifesta in collo ⁊ pectore
anteq̄ maturum fuerit apostema ⁊ spuerit patiens saniem
anteq̄ appereāt signa in superficie corporis ⁊ nō fuerit in
de crisis ⁊ visus fuerit patiens in dolore: significat inde per
vocem aut suffundationem: quoniā eo qd huiusmodi apo
stema non fuerit maturatum non erit ex eo: sed ex reuersiōe
materie ad partem interiorem ex debilitate membrorū in
teriorum. Si in ea vero non fuerit sanies aut huiusmodi dis
positionem non habuit potestatem: ⁊ si eam expellit simili
ter passio inde reuertitur: vnde melius est ꝙ rubedo ⁊ cete
ra vulnera declinantia sint ad partem exteriorem: quoniā
ex declinatione ipsorum ad interiora erit alienatio mentis:
⁊ in maiori parte vertitur ad putredinem.

bbb ¶ Vuule autem dum fuerint in rubedine ⁊ in magnitudine
non sunt perforande nec incidende: quoniam inde sequen
tur apostemata: ⁊ emissio multa sanguinis: vnde insistendū
est omni studio cū gargarismo ⁊ colligatur huiusmodi hu
miditas influēs in vuula: vt macrescat ⁊ fiat extremitas eius
maior ⁊ pendens ad liuiditatem ⁊ radix subtilior: vnde tan
dem sine dubio incidenda est: ⁊ bonum est ꝙ purgetur ven
ter in primo si tempus hinc fuerit conueniens. ¶ Diascor.
dixit si incisa fuerit vuula ⁊ in ea fuerit flegmon: inde sequē
tur apostemata magna: ⁊ emissio sanguīs: ⁊ similiter si perfo
rata fuerit. Si vero mitigatum fuerit apostema ⁊ alleuia
tum sine dubio est incidenda ⁊ proprie si natura respondet
de se aut de cura: quoniā quando corpus in squinantia na
turalr aliqd expellit ad exteriora iteriora ide corporis erūt
mūda. Si vō fuerit ecōuerso opus erit vt corpus purgetur.
zzz ¶ Dixit ꝙ squinantia accidens in vere attinens est flegma
ti: sed accidēs in autūno attinēs est colere ru. Et si in squi
nantia apostema non fuerit manifestum in pte interiori nec
in exteriori tandē erit i musculo incluso in ysofago: ⁊ i corpe
eius ⁊ intus huiusmodi duo membra dicta: ⁊ nucca ⁊ pāni
culos detinentes ipsum: ⁊ iter spondiles: videlicet cōmuni
cantes cum neruis ⁊ ligamentis. Si vero extenduntur liga
menta eius ⁊ neruus penes musculum in quo fuerit aposte
ma attrahuntur spondiles ad iteriora: aut ad partem ipsorū
si extensio fuerit ad partem eiusdem. Si vero extensio per
latitudinem fuerit in vtraq̄ parte erit ad interiora. Si ve
ro reuersum fuerit apostema ex interiori parte in parte exte
riori in squinantia signum bonum dic: quoniam bonum est
ꝙ passio transmittatur de interioribus ad exteriora. ¶ Jo
hannitius assa fetida cum melle ad gargarismum valet ad
squinantiam velociter. ¶ Dico ꝙ si consideratur ꝙ passio
fuerit flegmōica i gula minutio fiat de vena cephalica ⁊ cor
de: ⁊ appositio ventose fiat super tybiam ⁊ ligatio manuum
⁊ pedum ⁊ positio ipsorum in aqua calida ⁊ fricatio ipsorū
cum ea: ⁊ gargarismus cum succo solatri: ⁊ foliorum salicis
ortulane: ⁊ tamarisci: ⁊ sapa mororum ⁊ sapa nucum ⁊ simili
bus: ad prohibendum ⁊ repugnandum: ⁊ non vtatur empla
stro super collo cum rebus constrictiuis: quoniam expellit
superfluitatem ad interiora: sed emplastratio seminis lini ⁊
camomille ⁊ oleo sisamino: ⁊ farina ordei ⁊ similibus cū eis
videlicet cum quibus non fit attractio de corpore sed gula
ad exteriora. Et si opus fuerit ex dolore vehementi fiat cu
ra cū lacte calido pinidio ⁊ sirupo viol. ⁊ mucillagine semi
nis lini ⁊ vino cocto: quoniā inde mitigatur dolor. Et si ad
finem peruenerit passio minutio fiat in arterijs colli: ⁊ dua
bus venis que sunt su blingua: ⁊ gargarismus fiat cū deco
ctiōe origani ysopi: sinapis ⁊ asse fetide: ⁊ gradatim proce
dendum est ⁊ illiniatur collum de vnguento vehementi ru
bificanti: vt appareat apostema ⁊ rubedo in partibus exte
rioribus. Huius quoq̄ cura est squinantie calide colerice
summarie ⁊ sanguinee. Si vero fuerit flegmatica purgādū
est corpus cum laxatione vehementi ⁊ vtatur clysteri ⁊ ab
stinentia ciborum ⁊ accipiant in potū in primo de ptisana
ordei ⁊ mellicrato: ⁊ postea illinitio fiat super collū cū ap
positione dissolutiua: ⁊ gargarismus fiat cum assa fetida ⁊
mellicrato: decoctione origani ⁊ sinapis ⁊ similium. Squi
nantia enim ex melancolia fieri non poterit: ⁊ si fuerit mor
talis est. ¶ Jagmisus. Si gargarismus fuerit factus cū ace
to nimis valet ad casum vuule: ⁊ proprie si fuerit cum alu
mine aut galla: aut fructu tamarisci. ¶ De meamyr dixit: ꝙ
apostemata accidentia in ore ⁊ omnia apostemata indigēt
in principio rebus prohibitiuis: ⁊ ꝓhibitiue omnes sunt fri
gide: tamen pars ipsarum infrigidat cū stipticitate ⁊ est po
tentior. Significatiōes quoq̄ alie proprie sunt in membro:
quoniam panniculus continens os mollior est: ⁊ leuior cu
te superficiei totius corporis ⁊ sentit horribilitatem medici
narum. Dubitandum quoq̄ est ne inuiatur aliquid de me
dicinis quibus curatur os ad ysofagum ⁊ pulmonem: vnde
euitandum est studiose: quoniam nociuū est medicamen in
quo fuerit calcantum si inuia fuerit de ore ad ysofagū ⁊ pul
monem: quoniam durabilis est sapor eius in ore: ⁊ corrūpit
saporem cibi tempore longo: vnde euitanda sunt talia me
dicamia nisi opus fuerit validū. ¶ Dixit in ꝑncipio quoq̄
apostematum calidorum: est insistendum cum succo moro
rum simplici ⁊ in fine apostematis: quoniam simplex melior
est. Sapa quoq̄ mororum confecta cum melle magis du

rabilis est:quoniam quādo fuerit sine melle cito corrumpi-
tur:tamē melior est simplici in fine apostematis:vnde expe-
dit ꝙ in principio presit in medicinis stipticitas:⁊ in fine sti-
pticitas ⁊ solutio:⁊ in declinatiōe presit solutio solummō:ꝙ
si remanserit ps apostematis dura cū rebus solutiuis solū-
modo est insistendū. ¶ Dixit ꝙ myrrha ⁊ zaffarana acutuz
nobilē hñt in sapa mororum:quoniam zaffarana vel croc⁹
expellit myrrham cum sua stipticitate ⁊ myrrha submergit
cum subtilitate sua:dum peruenit ad actum in profunditate
membrorū:⁊ inde euellit superfluitatē nocentem:⁊ in succo
mororuz est stipticitas nimia:⁊ silr in zaffarana ⁊ myrrha ē
submergens.vnde vnum alteri prebet occursum.Ego eniz
misceo in principio passiōes de succo vue acerbe aut succo
sumach:aut semine ro.aut succo ipsaruz:aut balaustia:quo-
niam cum fuerit in ea huiusmodi res erit fortior in pricipio:
tamē in fine.nō tamē ponatur in ea de zaffarana ⁊ myrrha
solummodo ad maturandum apostema ⁊ in declinatiōe po
nantur in eo de rebus solutiuis:sicut origano mētastro:spu-
pa boraci ysopo ortulano:⁊ ysopo. ¶ Dixit ꝙ sapa que cō-
ficitur de corticibus nucum:secuz habet cū stipticitate sub-
tilem virtutem ad perueniendū ad profunditatem:⁊ firmuz
est penes me ꝙ ipsa melior est ad opus oris alijs medicinis.
Sed ego ipsam conficio modis quatuor in primo solummō
stipticitatem pono in secūdo cum zaffarana ⁊ myrrha ipaz
conficio:⁊ tertio cum sulfure ⁊ borace.In quarto pars fiat
simplex ad opus cure infantium.In primo quoqz insistēdū
est cum stipticis:⁊ in secundo cum maturatiuis:in tertio cuz
solutiuis. ¶ Sapa mororum composita fm Halienū.Suc-
ci mororum partez.i.myrrhe:zaffarane.añ.auri pondus.iij.
per sex rotulos.Si vero volueris in ea addere de rebus sti-
pticis ponātur de succo vue acerbe sicce:aut sumach.℥.iij.⁊
coquantur in ea:⁊ postea ponantur myrrha ⁊ zaffarana: ne
per longam decoctionē patiātur debilitatez in actu ipsorū.
Si vero volueris in ea addere de solutiuis rebus:ponatur
de spuma boracis ⁊ sulfuris:boracum aūt poni dz ad quan-
titatem mellis si succus fuerit in auri pondus quatuor: ⁊ sul
furis:auri pondus.i.⁊ similiter componitur sapa nucum: cū
mel debet poni multum ⁊ congrua sunt in tempore solutio-
nis ꝙ bulliat mentastrum montanum ⁊ misceatur cuz sapa
vue dulcis:⁊ fiat inde gargarismus aut mentastrum ⁊ yso-
pus ortulanus ⁊ in tempore finis ⁊ maturationis cum deco
ctione ficuum:⁊ sapa vue dulcis:⁊ in principio cū succo vue
acerbe:⁊ aqua sumach:⁊ sapa nucum:⁊ valēt ad retinendū
in ore ⁊ ad gargarismum:⁊ licet deglutiantur valent ad sto
macum:sicut sapa granatorum ⁊ sapa citoniorum. ¶ Dixit
ꝙ sapa nucum conficitur taliter ꝙ coquatur succus earum
donec parum ingrossetur:deinde misceatur cuz melle in q̄n
titate congrua ⁊ non multa ⁊ coquatur. Et si coquatur su-
mach cum sapa vue dulcis nimis erit valens ad dolorē gu
le in principio videlicet ⁊ in fine. ¶ Dixit ꝙ assa fetida va-
lens ē ad duritiem apostematū in gula ⁊ in ventre.Et dixit
ꝙ medicamina valentia ad tempus solutiōis sunt sicut de-
coctio ficuum ⁊ ptisañ.furfur.⁊ mellicrati in qua coctuz fue
rit mentastrum aut positum fuerit boracum: aut sulfur:aut
assa fetida:⁊ valent ad amigdala hyrūdines siluestres si cō-
burantur ⁊ accipiatur ipsarum pulueris auri pondus qua-
tuor:zaffarane:spice.añ.auri pondus.i.terantur ⁊ ponantur
in melle ⁊ distemperētur cum eo:⁊ curatio fiat inde cum eo.
Pulli aūt hyrundinū capiātur pingues ⁊ mactētur ⁊ ponā-
tur in sale cū pēnis ⁊ ponātur in vase fictili ⁊ obturet os ei⁹
⁊ ponat in fornace donec cōburantur:⁊ de eis fiat cinis.

bbb ¶ Ad vuulam ꝙ apponēde sunt medicine ei cum coclear io
pendenti sicut aluminis ⁊ seminis ro.⁊ similium ⁊ tangenda
est vuula:⁊ attrahenda ad partem lingue:quoniam est me-
lius qd declinet ad partem lingue q̄z ad ptē epigloti.

zzz ¶ Dixit ꝙ nō cognoscitur medicamen vehemētius in quo-
libet apostemate squinantie stercore canis albi: quādo teri
tur ⁊ attrahitur per cindetum ⁊ cū melle misceatur ⁊ illiniat
super gulam:⁊ etiam stercus infantis comedentis panem ⁊
lupinos:⁊ bene digerentis mixtum cum melle.

bbb ¶ Dixit ꝙ vuula curatur cum stercore ⁊ tactu ad partez ex-
teriorem:⁊ nimis valet ad eam alumen scissuz:quoniaz sub-
tilius est ⁊ calcantum:⁊ vitreolum rubeū:quoniā prouocāt
⁊ excitant.Si vero fuerit parua passio ⁊ corpus fuerit mun-
dum medicine stiptice solūmodo curabunt eam.Si vō cor-
pus fuerit repletū ⁊ vuula debilis mortale est ⁊ corpora cu
rentur cum rebus solutiuis cuz prohibitiuis. Si vero dolor
fuerit vehemētior miscēdum est cum eis de narcoticis:⁊ in
primo insistendū est cum rebus solutiuis ⁊ lenitiuis:ne inde
excitetur ⁊ miscendum est in ea in modum opportunum iu-
xta caliditatem vuule: ⁊ rubedinem ⁊ emanationem eius ⁊
repletionem corporis.Assa quoqz fetida melior est ⁊ potē-
tior in cura vuule cuius apostema durum fuerit ⁊ diuturnū
⁊ insistendū est fm doctrinā squinantie.Si vero apostema
angustiosum fuerit in gula ⁊ vuula infundenduz est in aure
de oleo amigdalarū dulciuz:⁊ insistendum est ad putrefaciē
dum cum frequētatiōe gargarismi cum decoctione ficuuz ⁊
similibus.Si vero patiens peruenerit ad sincopim ⁊ incepe
rit prefocari fiat clystere vehemēs: ⁊ minutio fiat in venis
que sunt sub lingua ⁊ fronte:⁊ appositio ventose fiat occipi
tio ⁊ sub barba cum scarificatione nimia:⁊ emplastrum fiat
frequenter ex parte exteriori ⁊ epithimatio cum rebus tepi
dis ⁊ illinitio super apostema cum felle taurino:⁊ succo cu-
cumeris asinini:quoniaz nimis valent ⁊ vehemēs sunt ⁊ cū
eis ponatur de melle ⁊ apponatur ei:postea de cinere hyrū
dinum:⁊ fomētatio fiat in ore per embotorium positum sup
os cucumi in quo coctum fuerit mentastruz:ita tamen ꝙ cō
cludatur os super embotorium ⁊ ponenda est cānula in ex-
tremitate embotorij vt fomentatio per ipsuz peruenire pos
sit inter gulam. ¶ Dixit Artigesus:da patienti in potū in sq
nātia de borace aq̄ ⁊ pice. ¶ Dixit Hal:ego non vtor hmōi
cura:qm̄ ignota est mihi ⁊ expimento ⁊ ratiocinatione.

bbb ¶ Ad vuulam ⁊ squinantiam.℞.galle:aluminis.añ.partem
i.salis armoniaci partem.ʒ.

zzz ¶ Refrigerium ad gulam de electionibus oneri:spodij: semi
nis ro.añ.par.ij.mentastri:partem vnaz:lenticule scoriate p
tem vnam:zaffarane partem quintā:piretri.ij.quinte:foliorū
oliue partem vnam:terantur omnia ⁊ extrahantur per cin-
detum:⁊ sufflētur de eo in gula:quoniam valet nimis. ¶ Fi
logorius ad curandum egritudines insistendum est in squi-
nantia cum stercore canis ⁊ stercore auium sinape ⁊ succo
cucumeris asinini in fine eius cuz opus fuerit ad solutionē.
Dixit:⁊ si gargarismus fiat in squinantia post finem cum si-
nape ⁊ melle non erit opus ad alia.Dixit:⁊ confortant medi
cine squinantie quando ponuntur in eis: succus cucumeris
asinini stercus hominis ⁊ stercus canis:quando huiusmodi
medicine sanāt squinantiā absqz minutione ⁊ diminutione
ciborum:quoniā quando curatio fit cuz eisdem nō est opus
ad apponendam ventosam ⁊ faciendam minutionem vena
rum:que sunt sub lingua.Dixit ꝙ per longum tempus exp-
tus sum curare cuz stercore hominis ⁊ stercore canis: ⁊ cu-
ra mirabilis fuit.Dixit:ꝙ absqz minutione ⁊ dieta:expertus
sum in squinātia curare cum stercore hominis:⁊ canis ⁊ suf
ficiens fuit cura:⁊ inde vidi mirabilia ⁊ proprie per stercus
infantis comedentis panem ⁊ lupinos:quoniam liberat ex
squinantia mortali. ¶ Accursius dixit:comburantur hyrū-
dines donec fiāt ⁊ conuertant ad cinerem ⁊ sufflandum est
de eis in gulam pluries in die:eo qd bene curabitur: ⁊ si gar
garismus fiat cum lacte calido valet ad maturandum squi-
nantiā.Dixit ꝙ si ligatur collum vipere cum filo lini:⁊ ex di
strictione ipsius fili prefocatur vipera ⁊ ligatur in collo pa-
tientis squinantiam mitigabit passionem huius statim:vide
licet amigdalaruz. ¶ Glaucon ꝙ de haa est flegmon in gu
la. ¶ De membris interioribus ꝙ de haa accidēs ex ingres
su spondilium colli erit in maiori parte in infantibus ⁊ vehe
mentior est que accidit in prima spondili colli ⁊ fm declina-
tionez ipsius ad inferius erit minor passio:quoniam spondi
les superiores nobiliores sunt.De haa quoqz diuiditur qn
qz modis:vnus qn̄ apostema fit in gula in loco iteriori oris
duz perueniet ad extremitatē epigloti. Secūdus in quo nō
manifestat apostema esse oīno nec in parte exteriori nec in-
teriori:nec in ptibus oris:tn̄ patiens sentit se prefocari.Ter
tius qn̄ apā accidit in ṗte interiori gule: nō in gula metipsa.
Quartus ꝙ accidat in gula ⁊ extra gulam ⁊ nō intendit di-
cere in exteriori parte ꝙ si extra superficiez colli:tn̄ intendit
dicere de loco continuo gule de ore.Quintus qn̄ separant
spondiles ⁊ extendūtur ad interiora sicut accidit in gibbo.
Dixit ꝙ patiētes squinātiā grauē hñt deglutitum:qn̄ decli-
nant ad aliquā partez:sed qn̄ se erigūt magnū occursuz sen-
tiunt in glutitu ad transitum ciborum. ¶ Refrigeriū ad suf-
flandū in gula:ad apā calīn.℞.rosarū siccaruz:spodij:ami-
di:se.rosarum:se.portulace:galle:sumach ⁊ zuccari ad par-

tem congruam:⁊ terantur ⁊ fiant ad puluerem.

bbb ❡ De anathomia aialis motus:plures quoqꝫ quoꝝ vuule i cise fuerunt passi sūt nocumentū in voce ipsoꝝ ⁊ plures sen tiebant vehemētez frigorez:qm̄ inspirabāt nimis:⁊ inde pa tiebanť tussim ex leui cā:qm̄ vuule aū hmōi dispōnez defen debant hoc ꝑuenire ad cānale pulmonis:qm̄ adherebātur ei:⁊ ēt aer indigebat volui ⁊ circūferri:donec subtilis fuerit ⁊ calidus tēperate anteq̄ ꝑueniret ad cānale pulmonis.

ʒʒʒ ❡ Saber:sufileť in gula ad apā angustiosuz de cinere hyrū dinū:⁊ sale armoniaco ad tertiā ptez ipsius:qm̄ valet nimis ⁊ ad squinātiaz gargarismus fiat in p̄mo cū rebus ꝓhibiti uis:deinde cuz maturatiuis.Si v̄o habuerit saniē insistēdū est cum rebus perforatiuis:vt mucillagine:sinap̄.fermēto ⁊ ficus:⁊ similibus:⁊ cum perforatum fuerit cum rebus desic catiuis insistendum est absqꝫ impunctione.

bbb ❡ Abudaud subleuāde sunt vuule cuz succo galla:⁊ sale ar moniaco ad mediā ptē eius:qm̄ mirabilis cura est. ❡ Dico expertus sum cum galla:⁊ sale armoniaco:tamen cura abi daud subtilior ⁊ melior est.

ʒʒʒ ❡ Dico iuxta filius masuy de mongeh q̄tuor sunt termini sq nantie:in p̄mo gargarismus fiat cū rebus ꝓhibentibꝰ cali ditatez sicut cū succo endiuie solatri ⁊ salicis ortulani ⁊ ta marisci cū decoctiōe lenticulaꝝ ⁊ similiū stipticoꝝ.in secū do in fine ad dissoluēdū cū vino:myrrha:zaffarana:⁊ simili bus.In tertio ad maturādū cuz lacte recēti zuccaro ⁊ sapa vue dulcis:⁊ furfure simule:⁊ zuccaro:oleo sisamio ⁊ ficubꝰ ⁊ cū vehemētioribus medicinis sicut decoctōe ficuū in qua positus fuerit sinapis.In quarto qn̄ ꝑforať ad mūdificādū putrediné cum mellicrato ⁊ mundata putredine cuz rebus stipticis est insistendū ad confortandū locuz ⁊ solidandum.

bbb ❡ Dico q̄ si incise fuerint vuule nō poterit patiēs sustinere ʒʒʒ sitim ⁊ patieť tussim de puluere ⁊ fumo ⁊ aere frigido: eo q̄ ꝑueniūt ad gulaz cito. ❡ Medicamē Aaron ad mollē vuu lam ⁊ casum ipsius.℞.galleviridis non perforate terantur cū aceto ⁊ adhereanť vuulis tepide:qm̄ ꝯstringit eas ⁊ sub leuat ⁊ ponēdū est de eo sup chartā ⁊ apponēda est eis cuz melle ⁊ ꝓpꝛie infantibus:aut aperiať os ⁊ apponať ei fumꝰ virgultoꝝ ancti:qm̄ eas stringit ⁊ subleuat:aut gargarismꝰ fiat cuz sero casei aut lacte acido cuz sale.Et valz ad vuulā ⁊ calorē ⁊ pustulas:⁊ principiū squinātie calē lac in quo ifu suz fuerit sumach:⁊ gargarismꝰ fiat in die decies. ❡ Et va let ad quodlz apā qđ trāsit septē dies gargarismus cū assa fetida infusa in aceto factus pluries in die. ❡ Dico expertus suz q̄ melior cura est hec qđ qn̄ sentiť passio vuularuz ⁊ sq nātie gargarismꝰ fiat cū aceto acido ⁊ stiptico pluries.Qm̄ attrahet flegma multū viscosuz ⁊ coadunabunť vuule sta tim.Apā enī in maiori pte est flegmaticū ⁊ acetū diuisiuū ē nimis ⁊ ꝓhibitiuū ⁊ purgatiuū:vn̄ non est aliqd qđ pōt esse loco sui:⁊ iuxta acuitatē passiōis dz esse potētia aceti in sti pticitate.Si vero nō fuerint calida dz esse minoris stiptici tatis:ꝫ acutius plus. ❡ Absqꝫ auctore qui squinātiā patiť tur ⁊ spumā eycit in ore incurrabilis est:sinaūt infundēdum est in gula de lacte cū pipere multo:⁊ se.vrtice trito in aceto potētissimo.si v̄o apparuerit rubedo in pte exteriori cōuale bit absqꝫ dubio ⁊ collū declineť ad fluendā saliuaz: deinde fomenteť donec ampullā faciat:⁊ ēt fumigeť. ❡ Aliud.i ma iori pte accidit vuula de egritudine apātis ⁊ mollificatiōe ⁊ forte erit in toto:⁊ forte in extremitate:aut i radice:⁊ curať per incisionē post minutionē ⁊ gargarismū cū infrigidātibꝰ rebus. Si v̄o apā fuerit in radice lingue:euitandū est ferrū: qm̄ inde est dubitādū de emissiōe sanguinis.Si v̄o fuerit in extremitate lingue nō est dubitandū de emissiōe sanguinis: ⁊ curatur mollificatio vuule cū galla ⁊ silibꝰ. ❡ Dico q̄ si gnum mollificatōis vuule est qn̄ fluit ⁊ lōga fit absqꝫ apā te:qm̄ in quo fuerit apā ingrossabiť lingua.

ʒʒʒ ❡ Absqꝫ auctore:signū squinātie spondiliū dat dolorē ve hemētez ⁊ sitiz ⁊ inflāmationē:⁊ erit in gula vt acetū aciduz cū turbedine maxia:⁊ est difficilis curationis:que v̄o fuerit ex sanguine habebit rubedinē in facie ⁊ repletionē venaꝝ ⁊ gustatur in ore sicut eēt vinū in eo.Que v̄o fuerit flegmati ca nō hēbit dolorē i se dn̄antē ⁊ mollesit lingua:⁊ egredieť os ⁊ curať in p̄ vsqꝫ ad q̄rtū cū minutiōe ⁊ rebꝰ ꝓhibitiuis ⁊ post quartū cū vino cocto ⁊ assa fetida:⁊ feniculo ⁊ minu tiōe venaꝝ q̄ sūt sub lingua ⁊ assa fetida cū melle valz i fine hmōi passiōis. Si v̄o facta fuerit minutio sanguis exheť aū paꝝ in pluribꝰ diebꝰ ad attrahendā m̄āz vt nō debiliteť vir tus ⁊ ligenť extremitates ad attrahēdam materiam ad eas.

bbb ❡ Dixit filius masuy.Si mollis fuerit vuula restringēda est subtiliter cum sale armoniaco:mirabolanis:piretro:⁊ aluie particulariter ⁊ cōposite.Si v̄o cum hoc fuerit mollificatio in vuula minutio fiat in vena que dš giarik:⁊ apponenda ē ventosa sub barba:⁊ gargarismus fiat cū sumach ⁊ aceto.

❡ Explicit liber tertius.Sequitur quartus.

❡ Liber quartus de medicinis elkaui compositus per Abi bacri mahumet filiū zacharie errasis.In quo tractatur de egritudinibus pectoris ⁊ pulmonis.

❡ Capitulum primum:cuius rubrice sunt.

A DE capitulo q̄rto mē broꝝ dolentiū.Occurrēdū est cū ipso caplo:iuxta qđ tractať in eo de passiōibus pulmonis: q̄ si fuerit angustia anhelitus subito cū ponderositate pecto ris stati discursa sūt ex capite ad pectus multa reumata: aut ex locis ei attinētibus.Fit etiā angustia anhelitus eo q̄ ptes cannalis pulmonis plene sunt humoribꝰ:aut eo q̄ secus pulmonē fuerit putredo nō per mittēs ipm̄ extēdi:aut ex sanguine.Distinguiť enī inter huiꝰ passiōes:qm̄ vtraqꝫ passioni aūcedit pleuresis.Alteri vero sputū sanguinis.Si v̄o aliq̄ huius nō fuerit angustia ipsa:si ue asmaꝰ fuerit ex humoribꝰ flāticis ⁊ sputū inde fit difficile: aut ex grossitudine:aut ex tenuitate:aut debilitate v̄tutis:vn̄ occurrēdū est cū hmōi caplo iuxta qđ tractať in eo de signi ficatione malitie anhelitus super loca dolentia.

B ❡ Medicina valens ad emittēdū saniē cicatrices vulneris: ⁊ pelliculas de pulmōe:⁊ purgat mirabilr.℞.serapini:myr rhe.aū.auri pōdus.ij.cordumeni assati:nasturtij.aū.pōdus auri.ij.mirti castorei:auri pondus.i.distēpereť cū vino dul ci:⁊ de eis fiāt pille:⁊ deť in potū ad pōdus auri.ʒ.cū aq̄ te pida. ❡ Dico q̄ hmōi trocisci purgāt mō mirabili.℞.sera pini seis vrtice:nasturtij:cordumēi : pipis lupioꝝ squille.aū. quātitatē eq̄lē distēpereť cū decoctōe caricaꝝ:dosis auri i.cū mellicrato mētastri. ❡ Aliđ medicamē.℞.mellis rotu. i.coquať duz igrosseť ⁊ iponať ei.ʒ.i.pipis pulerizati:⁊ myr rhe in silī quātitate ⁊ deť de eo q̄lz die ad moduz auellane: quoniam purgabit mirabiliter.

C ❡ Dixit Gal.q̄ si fuerit anhelitꝰ spissus absqꝫ motu ⁊ febre illa passio dš asma ⁊ appellať anhelitꝰ erectꝰ:qm̄ patiētes ex necētate pectꝰ erigūt:vt leuē faciāt anhelitū:tpe enī dormi tiōis crescit ꝯtinue ⁊ pectus erigiť nimis:eo q̄ ꝑꝑ hoc alle uiať anhelitꝰ:pectora quoqꝫ ipsoꝝ in toto opꝫ q̄ extēdanť: quoniam in partibus cānalis pulmonis ipsorum:aut secus pulmonem erit sanies:aut humiditas grossa:vnde aer attra ctus non erit sufficiens eisdem.

A ❡ Fit quoqꝫ angustia anhelitꝰ:⁊ ꝑipleumōia ⁊ ex apāte qđ fit in cānali pulmonis angustiās meatū ipsius. Expedit q̄z vt distinctio fiat iter hmōi passiōes cū diuisa sit cura ipsaꝝ: distinguiť quoqꝫ angustia q̄ fit in cānali pulmōis: eo q̄ aer nō immittiť in tpe breui:ꝫ penes inuissionē aeris opꝫ q̄ iter iectiōes habeanť:que quoqꝫ fit ex ꝑiplonia cū ipsa erit fe bris.Qꝛ si fuerit cū frigore grauis est nimis ēt angustia q̄ fit in cānali pulmonis:hꝫ sputū iuuabile ⁊ inductionē ad tussiz: ⁊ que fit ex apāte in pectore per tactū:pectus dolebit:⁊ que fit ex humoribꝰ secus pulmonē ide post longū tp̄s hēbiť spu tuz:⁊ sentieť cū ponderositate ⁊ fluxu cū patiēs mutauerit i dormitn ptē dextrā in sinistrā. ❡ Dixit Gal.q̄ cura angu stie que fit ex humore grosso sistēti in cānali pulmonis fit ꝑ medicinas diuisiuas:ꝫ cura angustie q̄ fit ex periplonia dz fieri ꝑ medicinas attenuatiuas ⁊ desiccatiuas:⁊ ꝯueniens ē vtriqꝫ cure potus vini tenuis ⁊ subtilis:tn̄ in cura periplo nie angustie accipiať de vino ip̄o:aū paꝝ in potu.Sꝫ si fue rit angustia ex humore grosso sistēti in cānali pulmonis i cu ra ipsius accipiēdū ē in potu de vino ip̄o quantitate multa: qm̄ medicie hmōi purgātes humores grossos cōsilēs hmōi

humiditatū oīno excitabūt tussiz: ⁊ res grosse viscositatis nō de leui pōt emitti sursuz: nisi ei fuerit addēda aq̄ supflua humiditas per quā de leui poterit fieri emissio ipsius. ¶ Dico ꝙ purgatio humoris difficilis sistētis in pectore si grossus fuerit attenuatiua dz fieri ꝑ medicinas diuisiuas ⁊ ꝑ humiditates tenues. Si ip̄e humor grossus nimis fuerit ⁊ siccus. Sz si hūor ip̄e fuerit tenuis ⁊ emitti nō poterit ꝑ aerē ob tenuitatē ipsiꝰ ingrossandus est cū amido dragagātis ⁊ rebus glutinatiuis. Si v̄o ipse humor fuerit multus: diminuēdus ē ꝑ paucū cibū. Jeiuniū vomitū ⁊ purgationē cuz scie vrtice: polipodio: cucumere agresti: ⁊ pulpa collogn. ⁊ cū iure galli veteris. Si vero angustia fuerit ex debilitate virtutis occurrendum est ei cum sternutatione.

C ¶ Dixit Gal. ꝙ si asma fuerit ex humore grosso in cānali pulmonis ē dādū patiēti de medicinis diuisiuis ad diuidēdum humorē viscosuz ⁊ addenda ē humiditas humori hm̄oi sup hoc ꝑ medicīas ⁊ cibos: tū asma qd̓ fuerit ex ap̄atibꝰ dāduz ē patienti de medicinis attenuatiuis ⁊ desiccatiuis: vn̄ iuuabiliores sūt ei medicine q̄ sūt de gn̄e aromatis: qm̄ oēs sunt subtiles ⁊ desiccatiue ⁊ sup h̄ hn̄t calefacere. Asmati quoqz iuuabiliores sunt medicie attenuatiue nō ꝙ potētialr̄ hēat calefacere: vn̄ iuuabilius est ei acetū sqlliticū ⁊ sqlla metip̄a ⁊ syrupus acetosus sqlliticus: vn̄ euitāde sūt medicie q̄ potētialr̄ hn̄t calefacere: qm̄ hn̄t ingrossare humorē ⁊ difficilem facere sputū: silr̄ ⁊ medicie que potētialr̄ hn̄t īfrigidare: qm̄ hn̄t congellare ⁊ ingrossare ⁊ cū difficultate facere solutōez ⁊ liquiditatē: ideo bene cōponitur medicina ad asma eo ꝙ nō miscet̄ in ea de opio ⁊ mādragora ⁊ psilio ⁊ silibus: ⁊ ip̄a etiā bene cōponitur: eo ꝙ nō miscetur in ea de rebus stipticis: quoniam in vltimitate sūt cōtrarie huiusmodi passioni. ¶ Dico ꝙ Gal. māifestauit q̄lr̄ humor tenuis poterit igrossari cū cure fuerit opus: ⁊ q̄lr̄ in hm̄oi passione dari debent medicine potētes ad desiccādū. Vn̄ si opus fuerit ad desiccādū humorē grossuz expedit medicinas cōponere cū rebꝰ humidis ⁊ nimis subtilibꝰ ⁊ humectādū est corpus patiētis cū balneo aq̄ dulcis cal̄e ⁊ cū potu mellicrati ⁊ vini tenuis: ⁊ nimis subtilis: deinde reiterādū ē ad medicinas facientes diuisionē per sputū vt purgari possit: nec est dādū de piper: cordumeni ⁊ sinapi nisi cum melle ⁊ mellicrato melius erit. ¶ Medicina ad asma. ℞. succi sqlle mellis optimi. an̄. eq̄lē quātitatē ⁊ ponat̄ sup carbones dū inspisset̄ ⁊ det̄ de eo successiue in potū post cibū ⁊ an̄. ¶ Aliter. ℞. mentastri: ysopi ortulani: yreos: piꝑis: anisi. an̄. quātitatez eq̄lez distēperent̄ cū melle: ⁊ det̄ de eo mane ⁊ sero ad modū auellane. ¶ Aliter. ℞. decoctiōis vuaꝝ passaꝝ ⁊ decoctiōis fenugreci loti: an̄. quātitatē eq̄lē: ⁊ postq̄ colata fuerit in potū de ea detur patiēti ꝑ multas vices. ¶ Aliter. ℞. succi abrotāi: sticados arabici. sibi: armēici: succi virgultoꝝ ruthe. an̄. eq̄lē q̄ntitatē ⁊ cū melle coq̄nt̄ dū ispissent̄ ⁊ det̄ de eo. ¶ Aut. ℞. sibi vl̄ abrotāi: armēici: sticados: arabici: absinthij: ruthe. an̄. eq̄lez quātitatē terant̄: ⁊ cū melle tēperent̄ ⁊ det̄ de eo cū syrupo acetoso ad pōdus. ℥. i. ¶ Pill̄e laxatiue ad asma de humore grosso in cānali pulmonis. ℞. pulpe collogn. pōdus auri. ʒ. anisi. ℈. i. terant̄ ⁊ tēperent̄ cū aq̄: ⁊ de eis fiāt pill̄e ⁊ postq̄ clystere simplex factū fuerit patiēti die sequenti dent̄ ei oēs cuz mellicrato. ¶ Alie pill̄e ad ĩ. ℞. pulpe collogn. sibi armēici: sticados arabici ꝑtē eq̄lē: boracis ꝑtē. ʒ. radicū ligritie. ꝑ. ij. opoponacis. ꝑ. ij. terant̄: ⁊ de eis fiāt pill̄e: ⁊ de eis detur ad pōdus. ʒ. iʒ. vsqz ad. ʒ. ij. ⁊ post horā i potū det̄ de melle cū aq̄ ad fialā. ʒ. vl̄ ℥. viiij. ⁊ sic dz fieri de alijs pill̄. ¶ Pillule alie. ℞. sinapis auri pōdus. i. salis panis auri pondus. ʒ. succi: cucumeris agrestis auri pōdus. ʒ. terant̄: ⁊ de eis fiant octo trocisci: ⁊ de eis det̄ in potū de die post diē cū aq̄ ⁊ melle. ¶ Dico pill̄e laxatie ad asma. ℞. Pulpe collogn. dauich ij. scis vrtice. ʒ. i. boraci. ʒ. i. epithimi. ʒ. i. terant̄ ⁊ tēꝑent̄ cū aq̄ mellis: ⁊ de eis fiāt pill̄e: ⁊ de eis dent̄ patiēti: ⁊ postq̄ date fuerit ꝑ horas tres dande sūt ei de aqua ⁊ melle. ℥. ij. aut. iij. ¶ Aliter elium ad asma. ℞. turbith se. vrtice: corine: pulpe carthami croci ortulāi: curcume: epithimi: polipodij: sinap̄. an̄. ꝑtē eq̄lē terant̄ ⁊ tēperent̄ cū succo squille ⁊ melle: ⁊ inde dent̄. ʒ. iij. qm̄ laxat ⁊ purgat nimis ⁊ det̄ ad nō laxanduz. ʒ. i. ¶ Pillule faciētes leue fieri sputū ⁊ nō laxant. ℞. myrrhe: piꝑis: se. vrtice: serapini ⁊ sinapis. an̄. ꝑtē eq̄lez terātur: ⁊ de eis fiāt pill̄e ⁊ det̄ de eis mane ⁊ sero an̄ dormitionē. ¶ De caplo secūdo de morbis acutis: dixit Gal. ꝙ purgatio pulmonis fit per tussim tantū: ⁊ oīa aquea ⁊ subtilia in vltimitate fluunt circūcirca aerez egredientē cum tussi ⁊ discurrunt ad ꝯtrariā ꝑtē ꝑtis: ex qua transit idē aer. qm̄ aer egrediens cuz tussi secuz deberet trāsportare ipsos humores nisi fuerint subtiles. vnde manifestū est ꝙ ille humor ingrossari dz illo modo quo possit trāsportari per aerē cuz tussi egredientē nō ꝙ inspisset̄: ita ꝙ adhereat in fundo cānalis pulmōis: nec attenuari dz ad modū aque subtilis que expargit̄ ad expulsionē venti: ꝟ dz temperari iter tenuitatē ⁊ grossitudinē. ¶ Dixit Gal. ꝙ humor viscosus nō solūmō dz humectari: ꝟ abstergi ⁊ diuidi: ⁊ abstersio fit ꝑ res dulces: ⁊ diuisio per res acidas: ⁊ iō aq̄ mellis valz nimis ad sputū grossi humoris ꝓuocādū: ꝟ syrupus acetosus valet ad humores viscosos: post aquā v̄o mellis valet aq̄ ordei: ⁊ post aquaz ordei valet vinū dulce cū humor fuerit digestus: ⁊ opus fuerit ad expuēdū. ¶ De caplo secūdo afforismoꝝ. asma ⁊ tussis si acciderint decrepitis: nō de leui curant̄: qm̄ huiꝰ passiōes difficile digerūtur in iuuētute ⁊ maxie in decrepit̄. ¶ De capi. 6. huiꝰ dixit ꝙ asma curādū est cū medicinis purgātibꝰ flegma nimis. ¶ De regimine subtili dixit ꝙ vinuz dulce si dat̄ in potū patiētibꝰ valet cū rebꝰ attenuātibꝰ sputū: qm̄ calefacit soluit ⁊ attenuat. Si v̄o humor fuerit in pectore solidus humectādus est vt de leui emittat̄ ꝑ sputuz humoris solidi qd̓ difficile ē in emissiōe: vn̄ indiget violētia potēti. Qz si tussis fuerit nimis ꝓuocata: ⁊ humor fuerit siccus ⁊ grossus dubitandū est ne potētia tussis apiat ⁊ corrūpat venas: iō attenuāduz est ⁊ subtiliāduz: vt inde leue sputū habeatur.

A ¶ De caplo. 7. iuuamenti mēbroꝝ. dixit. ꝙ vene pulsiue que sunt in pulmōe penetrāt ad radicē vnā q̄ est cōcauitas sinistra cordis. ¶ Dico ꝙ ex huius v̄bis itelligit̄ ꝙ in angustia anhelitus minutio dz fieri ex ꝑte sinistra: qm̄ a cōcauitate sinistra cordis oriunt̄ vene pulsiue: ⁊ ab ea cor refrigeriū concipit ex aere: vn̄ cū in ipsa ꝑte leuis fuerit sanguis spatiosuz hēbit locū ⁊ leuiter refrigeriū erit multū: ꝟ ꝯcauitas dextra cordis est ꝓpria sanguini ex epate ad cor ꝓcedēti. Jō cum cordis fuerit defectio cū plenitudine sanguinis bonū est vt minutio fiat ex ꝑte dextera. ¶ Dico de caplo. 9. medicinaꝝ ꝑticularīū: q̄daz sp̄es passiōis angustie anhelitus accidit ex discurrētia reumatis cōtinua de capite ad pectꝰ: ⁊ cura huiusmōi passiōis fit ꝑ ꝓhibitionē ipsius reumatis: ⁊ fit ꝑ medicinas descriptas in q̄bꝰ cōponunt̄ opiuz ⁊ iusqamus: ⁊ de melioribus medicinis ꝑ Gal. est bolus armenicus: eo ꝙ ꝓhibet reuma oīno. ¶ De caplo. 2. epidimie: si in pulmone fuerit humor: ⁊ opus fuerit vt emittat̄ nimis valet ei: ⁊ excitatio eiꝰ fieri dz iuxta qd̓ opus fuerit. ¶ Decoctio ysopi leue facit sputū ⁊ soluit vētrē mirabilr̄. ℞. sebesten: caricaꝝ: vuaꝝ passaꝝ absqz ossibꝰ: radicū ligritie: ysopi sicci: capill̄. ve. an̄. ꝑtez eq̄lē: polipodij. ʒ. v. turbith. ʒ. iij. terant̄ ⁊ coq̄nt̄ in aq̄ donec ꝑueniant ad. iiij. ꝑ. ⁊ colent̄: ⁊ de eis detur in potum patienti.

D ¶ De caplo p̄mo de nutrimentis: dixit ꝙ si fuerit in pectore dolor diuturnus absqz febre coq̄tur fenugrecū cū dactil̄ pinguibꝰ ⁊ accipiat̄ supior ꝑs decoctionis hm̄oi ⁊ melle multo cōponat̄ ⁊ ingrosset̄ super ignē absqz fumo moderate: ⁊ det̄ de eo in potum patienti ante cibū tempore longo.

C ¶ Aaron dixit: ꝙ est quedā sp̄es asmatis que excitat̄ ex ventositate que includit̄ in pectore inflatiua ⁊ curat̄ ꝑ medicinas aperiētes opilatiōes: vn̄ accipiēdū est de aneto camomilla ⁊ maiorana: ⁊ de huius bullitis in aq̄ apponēdū est lateribꝰ ⁊ pectori ⁊ bn̄ erit sibi: ⁊ vnctio fiat cum calidis oleis. ¶ Ad asma de humiditate. ℞. piꝑis albi: rof. i. floris capparis: casem: ameos: mentastri. an̄. ℥. iij. seminis apij: ysopi ortulani. an̄. ℥. i. terātur ⁊ temperētur cū melle: ⁊ de eo fiant pillule: ⁊ det̄ in potū ad modū auellāe cū aqua mellis. ¶ Alia ℞. basilici: ysopi ortulani: mentastri ortulani yreos: piperis albi: anisi. an̄. ꝑtē equalē terant̄ ⁊ temperent̄ cū melle: dosis v̄o ex eo fit ad modū nucis cuz aqua mellis. ¶ Ad asma ex ventositate desiccāte in pectore. ℞. castorei: armoniaci. an̄. ꝑtē equalē: ⁊ det̄ in potū patiēti cū aqua mellis. ʒ. ʒ. ¶ Medicina excitās vomitū ad expellēdum supfluitates ⁊ mitigādum asma. ℞. sinapis. ʒ. i. salis. ʒ. i. boracis armenici. ʒ. ʒ. nitri dauich. i. terātur: ⁊ de eis det̄ in potū cū aq̄ ⁊ melle. mel aūt eē dz. ℥. i. ⁊ aque. ℥. v. Qz si cū asmate fuerit grossitudo epatis cōponendum est in hm̄oi medicinis de pulicaria absinthio rubea aristologia ⁊ silibus. ¶ Dixit ꝙ q̄nqz asma fit ex paruitate pectoris ⁊ pulmonis: ⁊ eo ꝙ nō habetur sufficiēs extensio inspissat̄ anhelitus inde sicut accidit in stomaco paruo. ¶ Tabri ad flegma grossuz ⁊ fetidū: danduz est de sco

lopendria ad potū:qm̄ atenuat ⁊ emittit mirabiliter. Idem
dixit q̄ si asma fuerit ex siccitate pulmonis:⁊ caliditate ipsi-
us nō curaꝰ per sputū:ʒ deꝰ patiēti in potū de lacte asinino
vel caprino successiue per ebdomadas tres.

A C ¶ Aaron q̄ si caliditas cū angustia anhelitus in pectoꝛ fue-
rit apponendū est de ceroto ⁊ vnguento lenitiuo ⁊ īfrigida-
tiuo sicuti vnguēto olei violacei mucillaginis poꝛtulace psi
lij ⁊ silia. Si vero cū angustia huius fuerit frigiditas appo-
nendū est de vnguētis ⁊ gūmis calidis:sicut de oleo narcisi
no:yrino camomillino ⁊ coꝛone regie ⁊ silia. Oꝛ si asma fue-
rit ex debilitate musculi anhelitus:ita q̄ patiēs non poterit
anhelare nisi ꝑus extēdat pectus curandus est cū oleo yri-
no. ¶ Dico q̄ hmōi spēs mali anhelitus accidit ex debilita
te musculi solūmō ⁊ sinthomia eius agnoscit eo q̄ nō est cū
ea rubedo:ʒ angustia anhelitus solummō. ¶ Fit quoqꝫ an
gustia anhelitus ex siccitate: ⁊ discernit ꝑ macredinē coꝛpo
ris ⁊ soliditatē ipsius ⁊ regimē antecedēs:vñ cura eiꝰ fit cuꝫ
aq̄ calida ⁊ illinitio cuꝫ adipe anatino:⁊ oleo cucurbitino:⁊
deꝰ in potū patienti de lacte cocto cū sili quātitate aque cū
penidijs:qm̄ nimis valet. ¶ Si vero angustia anhelitꝰ fue-
rit ex vehemēti caliditate dandū est de succo scariolaꝝ so-
latri violaꝝ aqua cū zuccaro ⁊ sili. ¶ Si vō fuerit ex humi-
ditate grossa dādū est de socregine ⁊ aqua ruthe. ¶ Si vō
ipsa humiditas reqsierit vt emittaꝰ ꝑ sputum deꝰ patiēti de
decoctione fenugreci ⁊ vuaꝝ passaꝝ sine ossibus facta cuꝫ
aqua pluuiali que sic fit. ℞. vuaꝝ passarū sine ossibus pugil
luꝫ.i.fenugreci loti partē similē:⁊ aque pluuialis ptē cōueni
entē:terātur ⁊ coquanꝰ in ipsa aqua bñ:⁊ de ea deꝰ in potū
mane ⁊ sero quater tepide. ¶ Excitaꝰ quoqꝫ angustia an-
helitus vehemēteꝫ ex coagulatiōe sanguinis in cānali pul-
monis:ex causa alicuius spēi sputi sanguinis:vnde danduꝫ
est patientibus de rebus liquefacientibus sanguinē que sūt
attenuatiue ⁊ euitande sunt res stiptice dum emittatur san-
guis huiusmodi. Si vero pectus fuerit strictū ⁊ pulmo par-
uus nālr patiens est iugiter asmaticus.

C ¶ Paulus:q̄ si asma fuerit cū erecto anhelitu cura eius fit ꝑ
attenuationē chimi viscosi per medicinas attenuatiuas. Iō
cura fit ꝑ acetū squilliticū syrupū acetosū squilliticū:squillā
assam cū melle ierāpigrā ⁊ purgationē ꝯtinuaꝫ ꝑ medicias
potētes ⁊ vomitū per radiceꝫ:⁊ detur eis de aristol.lon.cen
taurea magna se.mentastri:ysopo ⁊ nigella. Si vero minu-
tio fuerit prouidēda:minutio dꝫ fieri anteq̄ꝫ accipiat medi-
cinas ⁊ apponēdū est pectoꝛi de rebꝰ attenuatiuis:sicut olō
rutino:anetino:⁊ cōfectione hmōi:que sic fit. ℞. pumicis:fe-
cis vini vste:floꝛis squinātiarsenici:⁊ boꝛacis.añ.ptes eq̄-
les teranꝰ ⁊ temperenꝰ cū pꝛedictis oleis ⁊ de eis illiniēduꝫ
est super pectus:⁊ attinētia ipsius ⁊ apponenduꝫ est de em
plastris attrahentibus supfluitates aq̄as ydropisis: ⁊ deꝰ
in potuꝫ de boꝛace cū aqua mellis. ¶ Aliud. ℞. boꝛacis.ʒ.
ix.piperis.ʒ.i.mabrut.ʒ.vi.dosis hmōi fiat ꝑ vnū coclearuꝫ
cum aqua tepida. ¶ Medicina ꝓuocās vomituꝫ ad asma.
℞. sinap.ʒ.i.boꝛacis kerati.ix.succi cucumeris agrestis.ke-
rat.i.terātur ⁊ dentur in huiusmodi pondere:qm̄ purgabit
absqꝫ nocumēto supfluitates multas. ¶ Si vero ex vehe-
menti asmate acciderit pꝛefocatio detur patiēti boꝛacis.ʒ.
iiij.cum aqua ⁊ melle in modum.v.℥.nasturtij.ʒ.ij.statiꝫ ⁊ mi
tigabiꝰ:⁊ hmōi cura valet ad sciaticā. ¶ Alexander dixit q̄
ꝓuocatiue vꝛine ꝯrie sunt patienti habenti in pectoꝛe gros-
sum humoꝛeꝫ indigentē purgatiōe:qm̄ emittūt flegma sub-
tile ⁊ ꝑmittūt grossum in pectoꝛe:vnde vtenduꝫ est in hmōi
cura:nutrimentis humidis ⁊ subtilibꝰ. ¶ Bimasuy ad asma
cuꝫ caliditate detur de decoctione lactis cum mentastro.si
vō fuerit infans ⁊ oppoꝛtunū fuerit ei sputū coquaꝰ lac ma
tris cum mentastro ⁊ bene erit ei:aut coquatur cū succo fe-
niculoꝛum cum lacte ⁊ de eo detur infanti ad potuꝫ. ¶ Au
risiasius dixit q̄ iuuabilioꝛ cura ad asma fit per medicinas
diuisiuas:⁊ vomituꝫ cuꝫ radicibus:⁊ purgationē per res la
xatiuas:⁊ appositioneꝫ emplastroꝝ rubificantiū sup pectꝰ.
Dixit q̄ nigella valꝫ ad asma ⁊ aristol.ro.⁊ semē mentastri.

A ¶ De quodaꝫ libro hallagi dixit:q̄ si fuerit angustia pecto-
ris absqꝫ raucitate ex siccitate erit.si vero cum raucitate ex
humiditate erit. De medicinis inuentis dixit. ℞. albi nastur
tij:mentastri montani:seminis vrtice.añ.partē equalē pipe-
ris:añ paꝝ teranꝰ ⁊ tēperenꝰ:⁊ de eis fiāt pille:⁊ deꝰ de eis.

C ¶ Filius Serapionis dixit:q̄ si fuerit anhelitus spissus ⁊ an
gustus hmōi passio dicitur asma qd̄ accidit ex humoꝛe gros
so ⁊ viscoso sistenti in cānali pulmonis:⁊ curatur per dietaꝫ
attenuatiuā ad expellenduꝫ huiusmodi humoꝛē de pulmo-
ne:ita tamen vt moderate calefaciat pulmonē:⁊ vtaꝰ exer-
citio moderato:⁊ calefactione pectoꝛis cum pannis subtili-
bus: ⁊ nisi calefactio fuerit ad tediuꝫ non est illinendū cum
vnguēto:exercitiuꝫ quoqꝫ ipsum in pꝛincipio dꝫ fieri cū tar
ditate ⁊ in fine cuꝫ velocitate:nec est vtenduꝫ balneo maxi-
me in hyeme:nec vniuersaliter rebus humectatiuis:ʒ debēt
vti pane bene cocto in quo posituꝫ est anisum:ciminū:nigel
la ⁊ tarih vetus:sed de oleribus nasturtio radice ysopo mō
tano:aniso:mēta:blitis:sinap. ¶ Et de carnibus. Carne le-
poꝛina:ceruina:⁊ daynina:⁊ hedina:eo q̄ sunt sicce:⁊ caro
vulpina pꝛopꝛie iuuabilis est eis:sed nocet eis vti legumini-
bus grossis ⁊ inflatiuis:qm̄ causa ipsoꝛum fit angustia anhe
litus:⁊ vti debēt vino odoꝛifero veteri ⁊ aqua mellis:ʒ sum
marie parum accipiant de vino:nec accipiant in potuꝫ rem
frigidam nec super cibum:maxime vero subito:sed oī posse
euitāda est:sinaūt accipienda est añ paruꝫ. ¶ Debēt etiam
vti bꝛeui somno:qm̄ ex longo somno accidit angustia anhe
litꝰ in sanis ꝑsonis ⁊ maxie si fuerit īfirmi:nec debēt vti som
no successiue post cibū nec in die:tñ si in die eo q̄ vsi fuerint
somno in die passi fuerint caliditatem ⁊ tepiditateꝫ sine fa-
stidio pauco ꝑñt vti somno in die. ¶ Et soluendus est ven-
ter ipsoꝛum ad assellandū semel vel bis quolibet die per ci-
baria:⁊ res lenificatiās ⁊ bonū erit eis vti iure galli veteris
⁊ coꝛina pulpa:seminis croci oꝛtulani:coꝛigiola blitis:cap-
pare condito cū sale:⁊ tarcho veteri antē cibum: q̄ si ponit
in aqua oꝛdei parum de eufoꝛbio ⁊ deꝰ de eo in potum pa-
tientibus ad magnum iuuamentum erit:⁊ de epithimo auri
pondus.ij.temperato cuꝫ vino cocto:silr huius quoqꝫ die-
ta sufficiēs est ad lenificandā māu. ¶ Debent etiā inunge-
re pectus oleo yrino laurino:anetino:rutino ⁊ oleis calidis:
⁊ odoꝛē bonuꝫ hñtibus:sed cōponi debēt cū pauca cera ne
de leui dissoluanꝰ ⁊ dandū est in potuꝫ quolibet die ad ptē
ij.ʒ.aristol.ro.cū aqua tepida aut de syrupo acetoso in quo
solute fuerint pille ꝯfecte ex succo ruthe tenere ad pond.ʒ.i.
⁊ valet ad hoc potꝰ aceti in quo positū fuerit semen vrtice:⁊
potus nasturtij ad pondus.ʒ.ij.cuꝫ oleo amigdalaꝝ dulciū
⁊ centaur.maioꝛis in pꝛincipio ⁊ minoꝛis in fine confecte in
pillulis cū melle cocto. ¶ Decoctio vero huius mirabilioꝛ
est omnibꝰ alijs. ℞. ysopi sicci pꝛassij radicis lilij albi:yreos
camedreos:ysopi oꝛtulani:polij ⁊ mētastri.añ.partē equalē
terātur ⁊ coquātur ⁊ in decoctione huius instillandū est de
oleo amigdal.amararū:vel oleo fructus pineaꝝ:⁊ de ea de
tur in potuꝫ. Valent quoqꝫ ad hoc grana lauri:squilla ieiu
seb:terbentina:galbanū:piretrum ⁊ opoponacum:sed opo-
ponax iuuabilioꝛ est eis:tamē euitādus est ob malitiaꝫ eius
nocentē neruis. ¶ Mutatio quo qꝫ debet fieri de vna me-
dicina ad alterā:ne tediosa sit aliqua ipsarum nature:vñ vti
debent que de ipsis iuuabilioꝛ inuenitur. ¶ Iuuabilioꝛ est
alijs asmati vomitus:⁊ maxime post cibum:⁊ maxime ꝓuo-
catus cū sale radicibus ⁊ syrupo acetoso squillitico. Ellebo
ro quoqꝫ vti possunt:qm̄ non est hoꝛribile in passionibꝰ pe-
ctoꝛis:q̄ si dubitandū fuerit adhereat de elleboꝛo:in carni-
bus radicis ⁊ radix huius imponaꝰ syrupo acetoso: deinde
deꝰ ad comestionē de radice huius:⁊ bona cura erit absqꝫ
nocumēto:⁊ dubio. ¶ Dixit q̄ si patiēs habuerit debile pe
ctus euitādus est oīno vomitus:tamē purgatio laxatiua de
bet fieri per cucumerē agresteꝫ pꝛassiuꝫ:agaricum:⁊ epithi-
muꝫ:qm̄ huiusmōi res lꝫ fuerint laxatiue iuuamētuꝫ hñt ꝓ-
priuꝫ ad hanc passionē:vñ vtendū est ipsis medicinis qua-
ter in mense:qm̄ per huius curā curati sunt q̄ꝫ plures infir-
mi huius passionis. Si vero patiens fuerit debilis stomaci
euitāde sunt:tñ clystere fiat ei cum centaurea squilla ⁊ simi-
libus. ¶ Targia bona ad asma. ℞. nasturtij.ʒ.xxx.ioliolane
.i.sisami.ʒ.xx.vrtice.x.ysopi sicci.ʒ.x.penidioꝛū.ʒ.xxx.teranꝰ ⁊
ꝯficianꝰ in pulure:⁊ detur patiēti de eo mane ⁊ sero. ¶ Pil-
lule purgātes pectus. ℞. agarici.ʒ.iij.radicis lilij albi.ʒ.i.ꝑs-
sij.ʒ.i.turbith.ʒ.v.iere.ʒ.iiij.pulpe colloqntide.ʒ.ij.sarcocol-
le.ʒ.ij.⁊ myrrhe.ʒ.i.terātur ⁊ tēperenꝰ cuꝫ vino cocto subtili:
⁊ inde fiant pillule:⁊ dosis de ipsis dꝫ fieri cuꝫ aqua tepida
ad pondus.ʒ.ij. Iuuabilius quoqꝫ est hmōi passiōi vti ele-
ctuario fenugreci ⁊ caricaruꝫ si fuerit sine febꝛe. Oꝛ si asma
fuerit cū febꝛe cura erit grauioꝛ:vnde subtilioꝛ dꝫ fieri iuxta
modū caliditatis febꝛis:nec hēatur cura ad tedium in huius
modi passione ex lōga interpolatione:qm̄ diuturnum est.

L E
¶ Fumigiuʒ valens ad asma. ⁊ tussiʒ ystereʒ. ℞. arsenici: sul
furis. an̄. partē equalē terātur ⁊ temperent̄ cū sepo renum: ⁊
de eis fiat fumigiuʒ per embotuʒ. ¶ Aliud valens ad hoc ⁊
ptisim ⁊ desiccās pulmonē. ℞. myrrhe cassie lignee ʒaffara-
ne. an̄. partē equalē: terātur ⁊ tempent̄ cuʒ vino odorifero ⁊
fumigiuʒ fiat de eis ad. ʒ. i. ¶ Aliud valens ad tussim diutur
naʒ ⁊ dilatat anhelitū statiʒ. ℞. arsenici citrini: aristol. longe
an̄. ptes equales terātur ⁊ tempent̄ cū butyro vaccino co-
cto: ⁊ de eis fiant pāniculi ad modū auellane: ⁊ cū vna ipsa-
ruʒ fiat fumigiuʒ ⁊ mirabile erit: tn̄ dʒ fieri ter in die successi
ue p decē dies silr̄ de aloe succotrino: vel de storace liqda:
galbano ⁊ arsenico ⁊ bonum erit. ¶ De grabadino vel an-
tidotario Johānitij. Pillule purgātes instrā anhelitus p-
prie. ℞. agarici. ʒ. iij. yreos. ʒ. i. prassij. ʒ. i. turbith. ʒ. iij. ierepig.
ʒ. iiij. pulpe. collogn. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. ij. terant̄: ⁊ dosis de eis
fiat ad. ʒ. ij. siue. iij. ¶ De caplo. 5. de medicinis pticularibꝰ.
dixit q̄ medicine prouocātes ad vrinā nocine sunt ad reiici
endū humorē sistenteʒ in pectore: qm̄ eo q̄ sunt calefactiue
semp desiccatiue sunt. ¶ Dixit in hmōi passionis cura debʒ
vti medicinis diuisiuis que nō habeāt calefacere māifeste:
ne nimis ⁊ vehemēter desiccent. vn̄ vtendū est eis cū ptisa-
na ⁊ potōibꝰ humectatiuis. ¶ Dico: iuxta qđ vidi in quarto
caplo mēbroꝝ dolentiū. de passiōibus pulmonis: q̄ si asma
an̄ parū accidit in principio duʒ graue fuerit cā eius erit ex
mala cōplone frigida accidenti in pulmōe: ⁊ in paucis die-
bus pulmo implet̄ humiditatibꝰ que passio solet fieri i decre
pitis multotiēs. Cura quoqʒ huius passionis fiat p calefa-
tionē nimiā pectoris q̄ si opus fuerit fiat cū emplo sinapis
⁊ fumigijs calidis: pillule aūt que dande sunt in ore patiētis
an̄ dormitū in nocte fieri debēt de visco: myrrha: ⁊ opopo-
nace. ¶ Dico medicina bona ad asma. Terant̄ carice cū si-
nap̄. ⁊ pillule fiant de eis ad modū auellane: ⁊ detur de eis ⁊
mirabilr̄ faciēt. ¶ De regimine attēuatiuo: dixit q̄ cōtinua
tio cure attenuatiue fac̄ ad asma mirabilr̄. ¶ Dico iuxta q̄
expertꝰ sum: q̄ vomitus ⁊ eleuatio vocis longe in legendo
iuuabiliores sūt alijs medicinis ad destruēdaʒ mām̄ asmat̄
⁊ tussis multe hūiditatis: eo q̄ inde multū erit sputū. ¶ De
pticularibꝰ Gal. capilli veneris expellēt violēter humores
grossos ex pectore: amigdal. amare: expellūt violēter silr̄ hu
mores grossos ex pectore: ⁊ silr̄ aristol. ro. ¶ De summa pas
sionū ⁊ accidētiū: q̄ si mā passionis huius fuerit multa: ⁊ cā
huius nō fuerit reiectio sputi purgandū est corpus cū medi
cinis laxatiuis. Gal. Rassen si cōponit̄ in medicinis emitten
tibus humores ex pectore faciet mirabilr̄ ad asma. ¶ Dya.
ysopus ortulanus facit leue sputum humorum.

A E C
¶ Mentastrū fluuiale valʒ ad angustiā anhelitus que fit ex
humore in pectore: tn̄ montanū fortius est ⁊ in vltimitate fa
cit ad hoc. Nasturtiū ⁊ sinapis nimis faciūt ad pulmonem.
Radix cētauree maior fac̄ ad angustiā anhelitꝰ: ⁊ tussiʒ: diu-
turnā. Nigella facit ad asma. Pix liqda nimis facit ad asma.
Urtica facit ad sputū in asmate. Prosium purgat pectꝰ per
sputū. Aristol. facit leue sputū: ⁊ valet sup hoc ad sputū san-
guinis. Sisileos facit ad anhelitū erectuʒ. Myrrha facit ad
asma ⁊ tussiʒ diuturnā. Scolopēdria magis fac̄ ad asma q̄ʒ
alie medicine. Pulmo vulpinus si siccat̄ ⁊ det̄ in potū facit
ad asma. ¶ Atabusius: q̄ si accipiat̄ pulmo recēs vulpinꝰ
⁊ terit̄ cū semipt̄ cineris: deinde siccat̄ in sole: deinde terit̄ ⁊
tēperat̄ cū melle: ⁊ de ea dat̄ patiēti in potū ad auri pōdus.
iiij. q̄lʒ die cuʒ calice vue vini fortis successiue p q̄tuor dies
mirabilr̄ faciet ad asma. ¶ Dya. yreos leue facit ad sputum
nimis ⁊ attēuat humiditates grossas sistētes i pectore. Gra
nū balsami facit ad asma ⁊ angustiā anhelitus. Cordumeni
facit ad humiditates grossas pectoris. Myrrha si dat̄ i po-
tuʒ ad modū auellane facit ad asma ⁊ angustiaʒ anhelitus.
Carice faciūt ad asma. Radix facit ad asma. Porrū iperiale
expellit humores grossus ex pectore. Piper si ponit̄ in ele-
ctuarijs expellit humores grossos ex pectore: ⁊ valet ad tus
sim veterē. Squilla valet ad asma ⁊ tussiʒ diuturnā: tn̄ euitā
da est in hn̄ti vulnerationē in ventre. Agaricus facit ad as-
ma. Aristol. ro. valet ad asma. Cētaurea maior valet ad as-
ma ⁊ tussiʒ ⁊ sputū sanguinis. ¶ Dico q̄ huius medicine fa
ciunt si huius passio fuerit cū sputo sanguinis. Ysopus cum
melle facit ad asma. Ciminū datū in potū cū aceto tempato
cū aqua valet ad ipeditum anhelituʒ ⁊ erectū. Nigella data
in potū cū nitro mitigat ipeditū anhelitū. Serapinū facit ad
dolorē pectoris ⁊ tussiʒ diuturnam: ⁊ expellit superfluitates
grossas ex pectore. Galbanū facit ad asma ⁊ tussiʒ diuturnā
¶ De libro nutrimētoꝝ fenugrecū purgat pectꝰ. ¶ Bima
suy: ciminū datum in potū cuʒ aceto tempato cū aqua facit
ad asma. ¶ Sideniar: aqua tepida data in potū facit ad as-
ma ⁊ tussim. ¶ Dico q̄ electuariuʒ galbani facit ad asma iu
xta dya. ℞. ysopi cordumeni: yreos: seminis vrtice: agarici:
epithimi. an̄. ptē equalē mellis ad pōdus oium dosis dʒ fie-
ri de eis. ʒ. iiij. in omni ebdomada semel: ꝫ si quolʒ die. ʒ. i. cū
aqua mellis fieri dʒ. ¶ De caplo. 7. cathacaysi. Medicina
faciens ad passiones pectoris diuturnas. ℞. spume maris:
myrrhe nitri oleor: balsami. an̄. ℥. i. euforbij. ℥. i. storacis liqui-
de. ℥. i. cōponant̄ ⁊ exinde fiat vnguentū ad inungenduʒ pe-
ctus. ¶ Dixit q̄ camōilla maior. i. madius accepta inde po
tum sicut accipit̄ epithimū facit ad asma: si accipit̄ absqʒ fe
bre. Urina humana ⁊ inueterata accepta i potū facit ad as-
ma ⁊ ad anhelitū erectū. ¶ Dya. semē vrtice tritū cū melle
⁊ acceptū cessare facit anhelitū erectuʒ ⁊ expellit humores
grossos ⁊ supfluitates de pectore. Folia vrtice cocta cū aq̄
ordei ⁊ accepta expellūt hūores grossos de pectore. ¶ Ga.
se. vrtice acceptū in potuʒ expellit humores grossos de pe-
ctore ⁊ pulmone. ¶ Dixit Auriasius q̄ vrtica facit ad reie-
ctionē humiditatū grossaꝝ de pectore ⁊ pulmone. ¶ Dya.
sqlla pprie facit ad asma accepta in potū siue comesta elixa
vel assa vel cōposita cū melle. Armoniacū cōpositū cū mel
le: ⁊ acceptū cuʒ aqua ordei valet ad asma ⁊ anhelituʒ ere-
ctuʒ ⁊ ad humiditates in pectore. ¶ Dya. oleū balsami fac̄
ad ipeditū anhelitū: eo q̄ digerit supfluitates. Carpobalsa-
mū acceptū in potū facit ad anhelitū erectuʒ. ¶ Gal. vrina
infantiū facit ad asma ⁊ exptū est: tn̄ nō plusq̄ʒ faciūt alie bo
ne medicine. ¶ Dya. faba facit ad expuēdū humores gros-
sos de pectore ⁊ pulmone. ¶ Dya. ⁊ Gal. Bulbus cōestus
ad expuēdū facit humores de pectore si elixus nō fuerit nisi
semel: tn̄ si bis diminuit̄ actio eiꝰ. ¶ Dya. capilli ve. faciunt
ad expuēdū humores viscosos de pectore ⁊ pulmōe. ¶ Di
co q̄ ius galli veteris iuxta qđ vidi in caplo colice: si accipit̄
cū polipodio ⁊ corina croci ortulani nimis valet ad asma si
patiēs ꝯsueuerit purgari hmōi purgatiōe. ¶ Dyas. aut fiat
decoctōe hmōi iuxta qđ descripsit Bimasuy: in eodē caplo
aut in filij eius. Porrū. n. magis facit ad asma. Aristol. ro. ac-
cepta in potū facit ad asma. Ysopus coctus cū caricis mel-
le ⁊ rutha facit ad asma. Arsenicū acceptū in potū cū aqua
mellis emittit saniē ex pectore si opus fuerit ad emittendū.
Arsenicū mixtū cū tacinigi ⁊ ꝯfectus in pillulis nimis valet
ad asma. ¶ Dya. butyꝝ coctū mirabilr̄ facit ad expuenduʒ
humorē q in pectore fuerit ⁊ pulmone si opus fuerit ad ma-
turādū passionē: ⁊ si solū accipit̄ magis maturat passioneʒ.
Qꝛ si accipit̄ cū melle ⁊ amigđ. amar̄. minus imaturat: tn̄ ni
mis facit ad expuēdū. Gūmi grani viridis acceptū cū melle
nimis fac̄ ad expuēdū. Decoctio fenugreci cōposita cū pin-
guedine decoctiōis caricaꝝ nimis valʒ ad expuēdū flegma
de pectore. ¶ Bimasuy. nasturtiū coctū i ptisana ⁊ acceptū
in potū emittit supfluitates de pector̄. ¶ Gal. ⁊ Dya. nastur
tiuʒ cōponit̄ in medicinis asmatis: qm̄ icidit humores gros-
sos sicut sinap̄. ¶ Gal. nasturtiū abstergit flegma viscosum
ex pectore. ¶ Bimasuy. decoctio ysopi ortulani ꝯfecta cuʒ
melle valet ad asma: ⁊ ad anhelitū ipeditū. ¶ Dya. ysopus
ortulanus tritꝰ cū melle ⁊ acceptꝰ facit ad expuēdū facile su
pfluitates de pectore. ¶ Dya. ysopus ortulanꝰ facit ad ex-
puēdū humorē de pectore ⁊ pulmone. ¶ Gal. bolus arme-
nicꝰ valʒ ad phibēdū reuma discurrēs a capite ad pectꝰ: iō
facit ad ipeditū anhelitū. ¶ Gal. se. lini mixtū cū melle emit
tit supfluitates de pectore ⁊ mitigat tussiʒ. ¶ Dya. faria oro
bi accepta cū melle fac̄ ad expuēdū humorē: q i pectore fue
rit. ¶ Gal. ⁊ Dya. ciminū acceptū in potuʒ cū aceto tēpato
cū aq̄ facit ad erectū anhelitū. ¶ Dya. sulfuris fumigiū fac̄
ad asma: si accipit̄ in ouo leuiter emittit saniē q̄ fuerit in pe-
ctore. Semī. apij valʒ ad ipeditū anhelitū. ¶ Dya. porꝝ ipia
le coctū cum aq̄ ordei dissoluit flegma generatū in pectore.
¶ Dya. oleū amigđ. amar̄. valet ad asma. Amigđ. ama. va-
lēt ad expuēdū humores grossos de pectore ⁊ pulmōe. Plā
tago valet ad asma si accipit̄ in cibū. Radix dragōtee facit
ad anhelitū erectū si assat̄ ⁊ accipit̄ cū melle facit fieri faci-
leʒ sputū de humiditatibꝰ diuturnis pectoris. Fella trita cū
melle ⁊ accepta faciūt ad pectus in quo discurrūt reumata.
Myrrha ad modū fabe accepta in potū facit ad asma. Sa-
babab: ē q̄dā medicina cognita valet ad asma. Uernix ac-

cepta in potũ facit ad asma. Succus citonioꝝ faĉ ad asma. Radix lilij celestis facit ad sputũ. Nux cypressi trita cũ tenera fuerit ⁊ accepta in potũ cũ vino facit ad asma. Serapinũ eradicat humores grossos de pectore ⁊ pulmone. Semẽ sisileos ⁊ radix valẽt ad anhelitũ erectũ. Radix sisileos vehemẽter facit ad expellendum suꝑfluitates de pectore accepta cũ melle. ¶ Paulus decoctio ruthe tenere: ⁊ aneti sicci: valet ad asma ⁊ anhelitũ erectuʒ ⁊ dolorẽ pectoris. Jujube valẽt ad asma. ¶ Emmasuy. radix elixa ⁊ comesta valet ad asma ⁊ humores grossos. Radix vitis albe ꝯfecta cũ melle facit ad asma. Prassiuʒ purgat pectus ⁊ pulmonẽ per sputũ. Radix herbe buchor marien. i. panis porcinus faĉ ad asma. Decoctio mẽtastri facit ad asma. ¶ Sa. mẽtastrũ extrahit humores grossos ꝑ tussiʒ de pectoꝛ ⁊ pulmõe. Succꝰ mẽtastri curat angustuʒ anhelituʒ. ¶ Dya. ⁊ Hal. decoctio edere folioꝝ tritoꝝ facit ad asma. ¶ Dya. Judaicũ aspaltũ acceptũ in potũ cũ vino facit ad asma ⁊ angustuʒ anhelitũ. ¶ Dya. purgatio cuʒ succo cucumeris agrestis nimis facit ad ipeditũ anhelitũ: tñ cõponi dʒ cũ sale in duplici quãtitate: ⁊ cũ antimonio in ea quãtitate que possit mutare coloreʒ ipsius: ẜ dʒ ꝯfici in pillulis ⁊ accipi cũ aqua calida. Centaurea maior accepta in potũ cuʒ vino in pondere. ʒ. ij. facit ad asma. Radix centauree maioris facit ad astrictũ anhelituʒ. Galbanũ valet ad asma. ¶ Dya. enula. i. rasen accepta cuʒ melle facit ad astrictuʒ anhelitũ. Dya. aristol. facit ad asma. Dya. nigella accepta in potũ cũ nitro mitigat angustuʒ anheli. Pix liqda facit ad asma: ẜ accipi dʒ de ea. ℥. iß. cũ melle. Carice sicce faciũt ad asma ⁊ cocte cũ ysopo purgãt pectus de suꝑfluitatibꝰ. Stafisagria valet ad districtũ anhelitum. Piganũ facit ad expuẽdum suꝑfluas humiditates. Granũ lauri acceptũ cũ melle faciũt ad asma ⁊ strictuʒ anhelitum. Agaricus acceptus in potuʒ in. ʒ. ij. facit ad asma. Dya. acetuʒ acceptuʒ in ptisana facit ad impedituʒ anhelitũ. ¶ Bimasuy. he sũt medicine purgãtes pectus ⁊ pulmonẽ. Semẽ vrtice: semen pastinace agrestis. Se. papaueris nigri. Se. lini: ysopus ortulanus: semen radicis: ⁊ semen sinapis: anisuʒ: cordumeni: semen cucumeris: semen melonuʒ: liquiritia: frõdes ruthe: poliuʒ laurus: granuʒ ⁊ frondes eius: cortex cassielignee cinamomũ: costum amaruʒ ⁊ dulce: amomũ: spica inda: vinum dulce: radix lilij: castoreum orobuʒ: fructus pinearum: myrrha: granum lauri scoriatuʒ: cortex radicis capparis: squilla: amigđ. amar. aqua mellis: armoniacuʒ: edera: bdelliuʒ iudaicuʒ: gũmi ageden: prassiuʒ: opoponax: vue passe sine ossibus: mẽtastruʒ fluuiale: aristologia longa ⁊ rotũda: galbanũ: succus prassij: radix prassij: radix mentastri mõtani: centaurea: cera munda: gũmi pineaꝝ: granum iuniperi: sticados: ficus sicce: radix liquiritie: radix lilij: porrum imperiale coctuʒ cum aqua ordei: cordumeni: succus bletarum: vitellus oui acceptus liquidus: oẽs hmõi medicine faciunt ad pulmonẽ ⁊ pectus: tussim diuturnã ⁊ apã in pectore pulmone ⁊ dyafragmate. ¶ Bimasuy medicine valẽtes. Ad impeditum anhelitum detur in potum de oleo balsami. ʒ. i. cuʒ ℥. iij. aque caricaꝝ: aut de carpobalsamo: aut de ligno eiꝰ. ʒ. ij. cum aqua zucca. ¶ Et dixit deñ in potum de pulmone vulpino postq̃ siccatus fuerit ⁊ tritus. ʒ. ij. cum decoctione caricarũ: ⁊ in cibum accipiat zebdebada cuʒ carnibus galli veteris facta cum aneto: menta ⁊ succo corrigiole cum corina croci ortulani: ⁊ faciet ad asma ⁊ strictuʒ anhelitum ⁊ humiditates viscosas pectoris. ¶ Dixit castus in caplo passionum sanguinis. Qđ sanguis qñ calefit generat plures vapores ex quibus constringunt instrumẽta anhelitus. ¶ Binelhalleg. Qꝛ si fuerit angustia anhelitus absqʒ raucitate erit ex siccitate: sed si cuʒ raucitate erit ex humiditate. Si võ fuerit cum febre vbi erit apostema calidum ꝓpinquum cordi i pulmone: aut in aliquo instrumẽto anhelitus. ¶ Absqʒ libro ad asma. Medicamen ad asma. ℞. litargiri: arsenici rubei. añ. partẽ equalem: terantur ⁊ temperẽtur in vitello oui: ⁊ illiniãtur super panno lini nouo. ⁊ replicet pannus dũ fiat sicut chorda ⁊ desiccet ⁊ reponatur: ꝙ si de ipso pãno factũ fuerit fumigium per embotuʒ partem. xx. dies. inde asma curabitur pfecte. ¶ Electuarium valens ad asma ⁊ vehemẽtem inflãmationẽ. ℞. succi squille: parteʒ. i. mellis: partem. i. coquant dum ingrossant: sed mel dʒ esse despumatum.

A ¶ De mẽbris dolentibus. ꝙ si anhelitus fuerit breuis cuʒ labore vehementi: aut erit ex fastidio crudeli nimis: aut ex inflãmatione ignea superuenienti cordi: aut ex opilatione accidenti: aut ex apãte: aut ex debilitate virtutis musculi. angustia quoqʒ anhelitus significat tres passiões. aut apostema calidum accidens ex sanguine: aut stricturã meatum anhelitus: aut debilitatẽ ṽtutis spiritualis. ¶ Significatio quoqʒ apostematis fit per pulsum ⁊ anhelituʒ magnũ cuʒ rubedine pectoris ⁊ faciei: sitim ⁊ desiderium aeris frigidi attractionem. Sed significatio stricture instrumẽtorum anhelitꝰ fit tali modo: ꝙ si fuerit in gula erit in ea caliditas. Si võ fuerit in epigloto inde significat squinãtia occulta. Sʒ si fuerit in pectore dolor erit debilis. Sed si fuerit in carne vel cãnali pulmonis ex strictura huius erit ponderositas ⁊ extensio. Si vero in cartillagine ipsius erit inde impedimentũ prouocãs ad tussiʒ. Strictura etiã anhelitus accidit ex percussione accidenti spondili sexto: quoniam ab eo procedit musculus. Qꝛ si fuerit strictura anhelitus ex parte epigloti cuʒ ea erit squinanta: sed si fuerit in pulmone ⁊ in cãnali eius cũ ea erit excitatio tussis ad modum anhelitus erecti: sed si in venis pulsiuis eius quẽadmodum accidit in asmate cognoscitur per pulsum diuersum. Si vero fuerit in substãtia pulmonis aer calidis emittitur per anhelitũ ⁊ anhelitus erit velox ⁊ spissus. ¶ Species quoqʒ angustie anhelitus sunt q̃tuor: aut ex apostemate calido accñti ex sanguine: aut ex strictura meatuũ anhelitus: aut ex debilitate ṽtutis spũalis: aut ex strictura pectoris vel pulmõis ex paruitate cuiuslibet ipsorum que fit per creationem naturalẽ. ¶ Cura quoqʒ passionis quarte eo ꝙ fit ex culpa creatiõis fit per attractionẽ aeris frigidi: vt ad refrigeriũ sui cordis illa quãtitas habeat loco multi aeris calidi esse. ꝙ si anhelitus fuerit magnus ⁊ rarus significat alterationẽ mentis: sed si magnus ⁊ spissus significat dolorem superuenire. ¶ De regimine subtili. dixit ꝙ vinum odoriferuʒ calidum ⁊ dulce nimis facit ad passiones pectoris ⁊ pulmonis. Si fuerit sine febre ⁊ dolore capitis: ⁊ maxime si opus fuerit ad reijciendum vt facilis fiat reiectio: quoniam humiditas que de facili reijcienda est nõ est incidenda solummodo: sed humectanda est ⁊ calefacienda moderate: ⁊ huiusmodi vinuʒ hoc facit: quoniã si humor reijcitur dum siccus fuerit vltra modum oportet vt excitet tussis vehementer ex difficili penetratiõe eiꝰ: ⁊ tandem dubitãduʒ est ne scindant alique ꝑtes vasoꝝ. vnde nõ dʒ vinũ hmõi stipticũ esse aliquo mõ. vñ cura huius purgat pectus ⁊ pulmonem: si cõicatur cum medicinis attenuatiuis.

C ¶ De epidimia dixit. ꝙ si in mẽbris inferioribꝰ superuenerit apostema inde soluitur asma. ¶ De epidimia: asma est anhelitus nimis spissus ⁊ breuis sicut anhelitus cõstrictus: tamen anhelitus erectus est in quo si patiẽs replicat se ad pedem ex timore prefocationis cito reuertit ad erectionẽ. Febris quoqʒ curat asma: ⁊ varices curãt asma. ¶ De humoribus: ꝙ si volueris purgare pectus ⁊ pulmoneʒ moderate da patienti de pipere cũ mastice ad masticandũ. ¶ Dixit ꝙ vinum tenue ⁊ subtile facit ad huiusmodi passiones si in potum accipitur in multa quãtitate: qm̃ multa quãtitas eiꝰ facilem facit emissionẽ humoris in multa quãtitate qui emittendus est per sputũ. ¶ Succus squille cõpositus in quãtitate simili mellis ⁊ coctus dum spissus fuerit si dat successiue ante cibuʒ ⁊ post nimis facit ad hmõi passionem: aut fiat rob de mẽtastro yreos iuxta hmõi dispositionẽ. ¶ Huiusmodi vero passio indiget rebꝰ incidentibus humores grossos absqʒ calefactione manifesta: ideo squilla ⁊ acetosus syrupus squilliticus valẽt ad eandẽ: tamen res stiptice in vltimitate sunt cõtrarie huiusmodi passiõi. tamẽ pulpa colloquintide facit ad eandem ⁊ silr succus cucumeris asinini. ¶ Pillule. ℞. pulpe colloquintide. au. pond. i. ʒ. radicis lilij. au. pond. ij. radicis opoponacis: au. pond. ij. sticados arabici: au. pond. i. boracis. au. pond. i. ʒ. terant ⁊ temperentur cuʒ aqua de eis fiant pillule ad modũ fabe: ⁊ deñ quatuor pillule. post horã vero denaʒ detur eidẽ in potũ de aqua mell. ad modũ vnius calicis. i. pondus. ℥. viij. ¶ Aliter. ℞. sinap. au. pond. i. salis. au. pond. ʒ. succi cucumeris agrestis. au. pond. ʒ. terantur ⁊ temperẽtur: ⁊ de eis fiant trocisci nouẽ: ⁊ deñ de eis i die post aliũ diẽ cũ aqua mellis. ¶ Electuariũ valẽs ad expellẽdũ suꝑfluitates grossas de pectore de grabadino binserapionis. ℞. mucillaginis sinapi albi. p. i. ⁊ mellis partẽ sileʒ: coquat duʒ ingrossat: ⁊ det de eo in potum.

A ¶ Curandus est malus anhelitus accidẽs ex apostemate calido in pectore cũ aqua ordei ⁊ zuccaro albo: ⁊ succo cucurbitino ⁊ similibꝰ. Sed malus anhelitus accidens ex debili-

fate musculi extendentis pectus curandus est cū oleis subtilibus: sicut oleo narcisino τ yrino: τ cuȝ rebus aromaticis: sicut cassialignea τ spica. τ de eis fiat cerotū cum oleis predictis: τ inungat̃ de eo super musculū huius: videlicet musculum lateris τ pectoris τ dorsi τ spondiliuȝ dorsi τ pulmonis. in huius vero anhelitu solūmō vident̃ moueri due partes nares: sed calefiat cū aqua camomille τ maiorane. tamē apponenduȝ est pectori in passione apātis calidi: de ceroto cum aqua niuis. Si vero passio fuerit frigida fiat cerotū cū oleo yrino. Si vero malus anhelitus fuerit cū siccitate calefiat cuȝ aqua calida: deinde cū adipe anatino cera τ oleo sisamino. Si vero fuerit cum humiditate curandus est cuȝ rebus facientibus de leui ad expuendū. ¶ Curandus est quoqȝ malus anhelitus si fuerit ex siccitate cum lacte τ pinidiȝ: ꝓ si fuerit ex frigiditate cum soc̃gine τ aqua tepida. sed si fuerit cū humiditate cū succo ozimi: succo ruthe: τ succo aneti.

L ¶ Et curandū est asma cū medicinis calefacientibus nō vehementer: sicut aceto squillitico: sqlla: τ syrupo acetoso sqllitico: τ faciunt nimis ad hoc pumex cum boraco τ fece olei vsta cum squināti floribus: τ arsenico cū prassio: aut. ℞. pumicis. partes. ij. boraci. p. i. terātur τ cribrentur τ apponātur cū oleo τ agitetur dum rubefiat ad colorē sanguinis: τ vtat̃ inde τ mitigabit̃ tussis nec putrefiet. ¶ Cura quoqȝ iuuabilior dȝ fieri per purgationē cōtinuaȝ per medicinas fortes τ vomituȝ per radicē τ appositionē vnguentoꝝ rubificantiuȝ pectus τ attrahentiuȝ rubigineȝ: τ valet ad asma pot⁹ aristol. ro. cum aqua τ radicis centauree maioris: τ granoꝝ scolopēdrie: τ radicis eius. τ seminis mētastri siluestris ysopi: yreos: nigelle: τ vermis qui inuenit̃ sub pitaria que dī fabarola. vn̄ capiat̃ fabarola hmōi τ iponat̃ vase fictili donec albefiat. deinde cōponatur cū melle cocto: τ de eo dent̃ coclearia an̄ cibum τ post cibum. ¶ Dixit q asma est erectus anhelitus eo q patiens indiget erectione persone. vn̄ habere dȝ in lecto suo locum pectoris altiorem.

A ¶ Accidit quoqȝ malus anhelitus in patientib⁹ hn̄tibus putredinē τ apātā in pulmōe sicut accidit in asmate: qm̄ hmōi spēs mali anhelitus accidit ex strictura sistēti i instr̄s spūs.

L ¶ Asma quoqȝ veraciter est q in partib⁹ cānalis pulmonis hȝ hūiditates multas viscosas ꝓhibētes ex plenitudine ipsaꝝ ne attrahat̃ quātitas aeris opportuna. vn̄ curandū ē ꝑ medicinas attenuatiuas τ diuisiuas absqȝ calefactōe manifesta. vn̄ nimis valet ei rob squille τ acetū squille: τ suba ꝓpria squille τ aristol. ro. accepte cū aqua in potū faciunt ad idē. Fabarola quoqȝ que iuenit̃ sub pitara in qua ponit̃ aq̄: coq dȝ dū albefiat: deinde terat̃ τ cū melle cocto mixta accipiat̃ successiue. ¶ Et si minutio opportuna fuerit patiēti facienda est an̄ oēm curā: τ faciat clystere si opus fuit: τ appositio fiat pectori cū ficub⁹ τ farina radicis liliȝ τ farina ordei τ terbentina τ cera τ melle τ apponat̃ ei de farina radicis liliȝ τ puluer̃ thur̃. Utendū est emplo qd̄ dī alli qd̄ ꝯficiat̃ de cera terbētina radice liliȝ τ puluē thur̃: τ illinitio fiat cū oleis calidis: sicut oleo yrino: rutino. τ anetino. ¶ Descriptio medicinaꝝ que miscēde sunt cuȝ oleis. ℞. pumicis. ʒ. iij. fecis vini vste. ʒ. iiij. arsenici. ʒ. i. floris sqnāti. ʒ. ij. euforbiȝ. ʒ. i. boracis ij. terātur cū oleis τ inunctio fiat circūcirca pectus: τ vtedū est ēt emplis hn̄tibus virtuteȝ ad attrahendū supfluitates. ¶ Medicia ad asma. ℞. poliȝ. sticados arabici: camedreos armoniaci: castorei. an̄. partes equales: terātur τ cōponant̃ cū melle dispumato: τ det̃ de eo: danduȝ est etiaȝ de borace in vno cocleari cū. ℥. i. syrupi mell. ¶ Alia descriptio. ℞. boracis. ʒ. viij. sinapis. ʒ. i. piperis. ʒ. v. maruth. ʒ. vi. terātur τ de eis det̃ coclearīū. i. cum aqua. ¶ Aliter. ℞. sinapis. ʒ. i. boracis: kirat. viiij. cucumer̃. agrestis: kirat. i. 5. terantur τ de eis fiāt trocisci. viij. τ dentur in primo die. ij. trocisci. qm̄ purgabit pectus absqȝ nocumēto. ¶ Et si hmōi passioni superuenerit prefocatio: accipiendum est de borace. ʒ. iiij. cum. ʒ. i. sinapis cum. ʒ. v. aque τ mellis: τ bene erit eidem.

A ¶ Absqȝ auctore. q si angustia anhelitus fuerit cū calore τ inflāmatiōe τ siti: curāda est cū zuccaro violato τ spuma psilliȝ: τ aqua ordei: τ illiniat̃ pectus cū oleo violato τ cera alba Et si fuerit cū frigore curāda est cuȝ semine lini: fenugreco: radice apiȝ: caricis insimul coctis. Si fuerit cū siccitate: curanda est cū lacte vel pauco melle: τ illiniat̃ pectus cū oleo narcisino: camomillino: τ accipiat̃ de hmōi decoctione. ℞. fenugreci: vuarū passarum absqȝ ossibus. an̄. parteȝ equalē: terātur τ coquātur cum aqua pluuiali: τ de ea accipiātur. ℥. vi. tepide. ¶ De libro medicinaꝝ particulariū. dixit Gal. q plures curant angustiam anhelitus cum sanguine bubonis dato in potū: τ plures cū bubone dato in comestione in spidebeg instillantes de sanguine ipsius in vino: τ dantes ipm postea in potū. ¶ Dico q nō est dādū de sanguie bubonis in potū ad aliquā curā alicuius spēi angustie: qm̄ fui p̄sens τ datus fuit in potuȝ huiusmodi sanguis τ nō valuit.

L A ¶ De memoria asmatis: dixit Ga. q si asma fuerit ex flegmate grosso opilante partes cānalis pulmonis cura eius fit ꝑ purgationē huius humoris: videlicet per tussim τ sputū. vn̄ danduȝ est in potuȝ multotiens de medicinis nimis calidis cū calice vno pleno aqua aneti mixta cū melle. Sed si fuerit prouocatū ex vento cura eius fit per calefactionē cū pānis calidis τ medicinas calidas subtiles: sicut camomillā τ maioranā que coquant̃ in aqua: τ per ipaȝ aquā fiat calefactio pectores: τ illinitio fiat cum oleo costino: laurino: τ oleo spice celtice: τ ruthe. τ dandū est ei in potuȝ de soc̃gine ad vomitum: aut de serapino: aur̃. pond. i. aut de opoponace: aur̃. pond. i. Si vero asma fuerit ex humiditatib⁹ grossis in cānali pulmonis: curandū est per medicinas extrahentes τ mundificantes ipsas humiditates. ¶ Unde he sunt spēs asmatꝭ τ mali anhelit⁹: aut ex caliditate: aut ex frigiditate: aut ex humiditate: aut ex siccitate: aut ex vento: aut debilitate musculi: τ repletione partiū cānalis pulmonis. ¶ Decoctio ad asma expta. ℞. vuarū passaruȝ absqȝ ossibus partē. i. fenugreci loti partē similē. coquātur in aqua pluuiali bene sup focū lentum. deinde colet̃ τ quater dandum est patienti de ea in die: τ mirabiliter faciet visibiliter. ¶ Dixit Gal. q si spissitudo τ velocitas anhelitus fuerint cuȝ febre in pulmone τ pectore erit apā. Si vō fuerint sine febre in pectore erit grossitudo extra moduȝ naturalē cause frigide: aut humiditas viscosa: aut in partibus cānalis pulmonis: aut in exterioribus partibus eius in spatiositate circūferētie eius. Si vō fuerit sine tussi passio erit in exteriori pte pulmōis. Humiditas q̄qȝ que fit in spatiositate circumferenti pulmonis: aut erit ex capite: aut ex pectore. Si fuerit ex capite angustia anhelit⁹ erit subito τ nimis. Si vō ex pectore angustia anhelitus erit an̄ paꝝ. Si vero fuerit in epigloto angustia erit ex vēto expellenti humiditatem inductam per eum dum perueniet in eodē τ eo q vehemēter impedit inde fit vox. ¶ Binserap. q si alicui accidit q anhelitum habeat ad modum habētis nares τ gulam vehementer constrictos idem patitur asma. Sed anhelitus erectionis est quedaȝ species eius. Et cura ipsorum fit per rem dissoluentem superfluitatem grossaȝ de pulmone vt calefaciat moderate pulmonē. vnde vtatur illinitionibus: exercitio moderato τ regimine subtili τ calefactio moderata fiat cum pannis grossis lini: nec vtant̃ oleis: sed calefactio fiat in balneo cum nitro τ similibus. principiū vero exercitiȝ huius dȝ fieri tardum: sed finis velox: quoniā velox principium exercitiȝ excitat asma: nec vti debent balneo: maxie in hyeme. cibuȝ ēt accipiāt post exercitiuȝ: τ vtātur nutrimētis humectatiuis: lȝ fuerint calida: τ in pane cōponat̃ nigella: ciminū: anisuȝ: ameos: τ nasturtiuȝ: τ accipiāt de piscibus salitis ex veteri tpe: τ de radice: ysopo mōtano: τ mētastro: τ carnib⁹ siluestriū aialiuȝ: τ carnib⁹ siccis τ aialiuȝ macroꝝ: ꝓ euitēt legumina eo q inflāt τ excitāt asma τ accipiāt in potū de vino mero veteri odorifero: τ aq̄ cū melle: tn̄ nō sup cibuȝ: sed post euȝ per horā: ꝓ patiātur sitiȝ: τ cū accipit de vino an̄ paꝝ: fiat pot⁹ ꝑ multas vices. ¶ Et vtāt̃ somno an̄ paꝝ: qm̄ ex somno lōgo accidit asma i sanis ꝑsonis: τ quāto magis in ifirmis: nec dormiāt post cibuȝ nec in die oino. Si vō laborauerit τ in die cibuȝ nō acceperint bn̄ pn̄t dormire ante paꝝ ante cibuȝ. ¶ Et preuidēduȝ est q̄lr assellare valeāt semel aut bis in die ꝑ reȝ lenificantē ventrē moderate. ¶ Lenificādus quoqȝ est venter cuȝ decoctiōe galli cū croco ortulano cuȝ cappare salito τ tarih veteri eo q leniūt ventrē moderate absqȝ lesione. vn̄ danduȝ est de eis ante cibuȝ. Si vero venter nō lenificat̃ cum hmōi rebus danduȝ est de euforbio cū aqua ordei. qm̄ faciet ex caliditate ipsius: τ de epithimo cū vino subtili cocto: danduȝ ē: aur̃. pond. ij. in potuȝ eo q mirabilr̃ facit ad hmōi passionē: τ illinitio fiat cum oleo yrino: laurino: cū sepo cōposito eisdem: vt supmaneāt pectori τ dande sunt de quolibet due tertie: ʒ. de aristol. ro. cū aqua: τ de sarapino cum succo ruthe tres q̄rte. ʒ. τ facit ad hoc ēt flos edere. ¶ Aut. ℞. semen vrtice: τ impone in aceto per diem: τ da patienti de eo in potū: aut

da ei in potū de nasturtio.ʒ.ij.cū oleo amigdalino:⁊ de ellō sqlle aut de grano laurino cū aqua i potū:aut de decoctiōe centauree maioris in pͥncipio ⁊ minoris in fine: ⁊ danda est centaurea cuꝫ melle. ¶ Aut. ℞.ysopi sicci prassij:yreos:camedreos:polij:ysopi ortulani:⁊ mentastri siluestris.an̄.ptes eq̄les:terātur ⁊ coquātur:⁊ deꝫ de decoctiōe ipsoꝝ in potū cū oleo fructus pinee:aut oleo amigdal'amaꝝ.⁊ vtendū est hmōi decoctione:qm̄ mirabilis est. ¶ Et valet ad hoc deglutire de ieniuseb cū piretro. Galbanū etiā ⁊ armoniacū faciūt ad idē.ꝫ opoponax iuuabilior est: tn̄ euitandū est eo ꝙ ledit neruos. ¶ Dignū quoqꝫ vi ꝙ fiat mutatio in vsu huius passiōis cura rōne duplici.vna ꝙ nā si conuenit medicine:lꝫ ei medicina nō fuerit iuuabilis eā accipit in nutrimentuꝫ.alia ꝙ medicine diuerse sūt in gradu:forte aliq̄ ps ipsaruꝫ erit iuuabilior altera. ¶ Utendū est quoqꝫ in anhelitu erectionis vomitu:⁊ maxime post cibū cū radice iuxta vsuꝫ medicinalē.Si vero mixtū fuerit cū ellō iuuabilior erit:licet ellīu sit nō cōmendabile.vn̄ ad euitāduꝫ malitiā ipsius accipianꝫ loco radicū capita ipsius ⁊ terātur:⁊ deꝫ de eis:⁊ iponendū est de ellō in radice ⁊ dimittaꝫ p diē ⁊ noctē:deinde manducādū est de radice ipsa.Si v̄o patiēs fuerit corporis debilis loco vōitus vtaꝫ clysteri in q̄ fuerit acuitas. ¶ Nobilior quoqꝫ purgato in hmōi passiōe fit cū cucumere siluestri ⁊ euforbio.Purgatio ēt cuꝫ epithimo ⁊ agarico erit bona sup hmōi curā.vn̄ de eis fiant pillule:⁊ danduꝫ est de eis in mense bis:aut ter:⁊ plures patiētes vidi cōualere cū epithimo ⁊ agarico. ¶ Pillule valentes ad asma. ℞.agarici.ʒ.iij.yreos.ʒ.i.iere.ʒ.iiij.pulpe colloqn.sarcocolle.an̄.ʒ.ij.myrrhe.ʒ.i.ʒaffarane.ʒ.ʒ.terātur:⁊ inde fiant pillule cū vino cocto subtili:dosis fiat.ʒ.ij.cū aqua tepida. ¶ Electuariū valēs ad asma. ℞.sqlle asse.ʒ.iij.yreos.ʒ.i.euforbij.ʒ.i.ysopi sicci.ʒ.ij.myrrhe.ʒ.i.ʒaffarane.ʒ.ʒ.terātur ⁊ cōponātur cū melle.Dico ꝙ nō est apponēda ʒaffarana in eis. ¶ Targia ad asma ⁊ anhelitū erectū. ℞.nasturtij.ʒ.iij.sisami.ʒ.xx.ysopi sicci.ʒ.vij.pinidi.ʒ.xx.terātur.⁊ fiāt i puluere:⁊ de ipso puluere dādū est. ¶ Electuariū fenugreci. ℞.fenugreci ⁊ coque an̄ paꝝ:deinde coquaꝫ cū ficubus siccis pinguib⁹ bene:deīde coleꝫ aqua decoctiōis ⁊ ponaꝫ cū melle sup igneꝫ dn̄ inspissetur:⁊ dandū est de eo an̄ cibū. ¶ Nec est quoqꝫ relinquēda cura:si statim medicine nō fuerint mirabiles in hmōi passione:ꝫ mutatio fieri dꝫ de vna medicina ad aliā iuxta prouisionē medici:⁊ oīno opꝫ ꝙ inueniaꝫ iuuabilis medicina eideꝫ:⁊ vtaꝫ fumigio cuꝫ arsenico ⁊ sulfure in pte eq̄li tēpatis cū sepo renuꝫ aut fumigio myrrhe aut costi.aut. ℞.cassieligne:ʒaffarane:storacis.an̄.ptes eq̄les:tēpenꝫ insil:aut. ℞.arse.ru.aristo.lon.an̄.pꝫ eq̄l'teranꝫ:⁊ tēperātur cū butyro ⁊ fumigiū fiat de eis ad modū auellāe:⁊ bn̄ faciet stati. ¶ De pulsu magno:ꝙ si asma fuerit diuturnū interpolati accidet ad modū epilepsie:⁊ dictus est pulsus eius in capitulo pulsus.Epithimum etiam dilatat anhelitum.

C ¶ Decoctio valens ad asma. ℞.turbith.ʒ.iij.radicū liqritie.ʒ.x.violaꝝ.ʒ.v.yreos.ʒ.iij.se.vrtice corine:croci ortulani.an̄. E ʒ.iij.radicuꝫ cucumeꝫ.agrestis:colloqn.an̄.ʒ.iij. agarici.ʒ.iij. fiat decoctio ⁊ deꝫ in potū eo ꝙ mām tussis detrahit statiꝫ. ¶ Misib medicine apte ad fumigiū.oliue nigre cuꝫ ossibus suis.i.adipis caprine:stercoris leporini:ɔfice arsenici.an̄.ad quātitatē oliue:teranꝫ ⁊ cū eis fiat fumigiū. Fiat ēt fumigiū cū farina ordei ⁊ cū se.ruthe: aristol'arsenico: que terātur ⁊ tēperenꝫ cum vitello oui. ¶ Dixit oi politate q̄ꝫ patiens dꝫ attrahere fumigiū ad se ⁊ patiētiam durabilē sustinere toto studio suo fumigiū faciēdo successiue p hebdomadā vnā:⁊ accipiat in cibū de pane cū iure vnctuoso solūmō i ipsa hebdomada:ꝫ bn̄ accipē poterit ptisanā factā de pane siml'e cū butyro ⁊ melle:⁊ faciet nimis ad tussim veterē. Ualēt ēt ad hoc myrrha: centaurea: frondes nalik ⁊ cortices ipsius:⁊ cortices pinee:⁊ galbanum:faciumt quoqꝫ ad tussiꝫ diuturnam ⁊ sputum fetidum diuturnum.

A ¶ Iohānitius i libro tyriace ʒaffarana ɔfortat instrumēta anhelitus ⁊ facilem anhelitum facit nimis. Dixit ꝙ si fuerit spasmus in musculo extendenti pectus immissio anhelitus duplex fit ⁊ econuerso. ¶ Dico hmōi spēs mali anhelit⁹ est:ꝫ curāda est cū illinitōe ipsius musculi ⁊ meatuuꝫ eius.

C ¶ De capitulo.12.pulsus.ꝙ si asma fuerit diuturnum per interpolationem acutam habebit ad modū epilepsie.

A ¶ De libro fayk.spēs quoqꝫ quedā angustie anhelitus filiis asmati:fit ex spasmo musculi pectoris ⁊ ob laxatōeꝫ ipsius ⁊ cura laxationis fit per olea calida ⁊ subtilia:sicut oleum yrinum narcisinum ⁊ costinum: ⁊ similiter per sticados arabicum tenerum ⁊ siccum:⁊ per aquam calidam.

C ¶ Or si vero asma fuerit ex vento curaꝫ per potū.ʒ.i.castorei ⁊ armoniaci acceptū cū aqua ⁊ melle. ¶ Et curaꝫ asma grosse humiditatis per hmōi pillulas. ℞.sulfuris:frōdiū ruthe:myrrhe:absintij:aristologie:nigelle: sinapis.an̄.ptes eq̄les.terantur:⁊ de ipsis fiant pillule ad modum ciceris:⁊ vna detur mane ⁊ alia in sero.

¶ Capitulum secundum:cuius rubrice sunt.

F **Expedit** siquidem vt riquiraꝫ in caplō stōi ⁊ ptisis ⁊ eptice ⁊ capitulo sanguisuge ⁊ curandū est iuxta ꝙ dictuꝫ est in eis facta mutatiōe de cura ad curam:prout dignū fuerit ad hmōi curaꝫ:qm̄ coniunctū est capituluꝫ sputi sanguinis ⁊ ptisis in vno loco:ꝫ dignus est vt differanꝫ. ¶ De caplō.5.afforismoꝝ.mulieribus spuētibus sanguinē.si menstrua prouenerit hmōi sputum inde mittigabiꝫ. ¶ Dixit Gal'.ꝙ discenduꝫ est a nā:vn̄ attrahere possumus per minutionē sanguinē de vna parte ad aliā partē contrariā. ¶ De.7.caplō afforismoꝝ.ꝙ si sanguis eijcitur de pulmone nō currit erit in oībus dispōnibus spumosus nisi esset ex suba pulmonis vꝫ carne eius solūmō:qm̄ nō eijciꝫ spumosus de venis pulmonis. Pleuretici quoqꝫ qn̄qꝫ eijciūt sputū spumosuꝫ:ꝫ min⁹ eijciunt pipl'onici.Hoc qꝫ accidit qn̄ in locis patiētibus erit calitas extēsa ⁊ ignea.

G ¶ De caplō.7.ꝙ si fuerit vomitus sanguinis absqꝫ febre salubris est:⁊ curaꝫ per res stipticas:tn̄ si fuerit cū febre malū est. ¶ Dixit ꝙ plures dixerūt ꝙ idem cū dixerit de vomitu sanguis supius intētionē habuit de sanguine eiecto p tussiꝫ:⁊ in hoc plures peccāt:qm̄ si sputuꝫ sanguinis fuerit sine febre salubris erit cura eius:qm̄ non est dubitandū ꝙ non sit curabilis:lꝫ breuius non fuerit eius cura:tn̄ qn̄ diuturna fit passio oīno in fine patieꝫ febrem.vn̄ intelligenduꝫ est veraciter de vomitu eo ꝙ vomitus fit de humore qui emittiꝫ de stomaco:⁊ ideo si febris nō fuerit cum vomitu sanguinis:significatio datur ꝙ non est in stomaco apastema.sed de apertione alicuius vene siue de incontinētia vene:aut erit sputū sanguinis de vulneratione sistenti sine febre:⁊ ideo curatur velociter per medicinas stipticas. Sed vulneratio sistens cum apāte ⁊ febre:impol'e est ꝙ curabilis sit:qm̄ nō durāt i eodem mō:sed dilatabiꝫ iugiter:⁊ ideo augebit malitiam.

F ¶ De libro minutionis.ꝙ si patiens sputū sanguinis de eadem passione conualuerit ⁊ pectus habuerit in illa dispōne ꝙ si invenis eius adunatus fuerit sanguis inde rumpitur in vere omni studio minuendū est ad custodiā sanitatis: licet i eo manifesta nō fuerint sinthomata repletionis. ¶ Dico ꝙ semper diminuēdus est cū fuerint manifesta sinthomata repletionis eo ꝙ hmōi patientes habent semper pectora angusta. ¶ Dico ꝙ habentibus pectora angusta de leui accidit passio sputi sanguinis:vnde expedit ꝙ extrahaꝫ sanguis ad inferiores partes corporis per minutionē vene cephalice ⁊ vene basilice ad custodiā sanitatis.Minutio quoqꝫ basilice p̄mo facienda est ⁊ postea saphene:deinde postea dādum est in potū de re prohibēti reuma ⁊ desiccanti pectus. ¶ Dico ꝙ patiētes subiecti ad sputū sanguinis de pectore ⁊ pulmone cum de hmōi passione conualuerint opus est ꝙ euitent repletionē ob fluentiam reumatū ⁊ causam hoc facientem:sicut vocem maximā ⁊ similia:qm̄ his trib⁹ speciebus seruatis seruatur sanitas eorūdem. ¶ Dixit ꝙ si corp⁹ male cōpositum fuerit in aliquo mēbro eius ⁊ proprie in pectore statim minuendū est. ¶ De morte veloci:ꝙ si patiens expuerit sanguineꝫ per tempus longum oīno expuet saniē:⁊ statim ꝙ priuatur huius sputū subito mors seqtur. ¶ De libro sinthomatis in hmōi quoqꝫ patiētibus quādoqꝫ fiūt quasi māmille in stomaco ad modū emorroydarum:⁊ in tēpore post tempus fit inde vomitus iuuabil'eis: sicut fit per emorroydas:sed patientes hmōi semper apparēt in colore

citrino. ¶ De sũma megategni. dixit ꝙ minutio facta in paſ
ſiõe ſputi ſanguinis per plures vices ante parũ nimis iuuat
ſi accipiaꝶ in potum ante parum de aceto mixto cũ aqua in
ora poſt horam: ⁊ curaꝶ ad attrahendũ ſanguinẽ ⁊ pulmõe
per ligationẽ iuuamenti brachiorꝫ ⁊ pedũ ⁊ calefactõeꝫ ipo
rũ. ¶ Aaron dixit: ꝙ lac coctũ valet ad ſputũ ſanguis eo ꝙ
glutinat ⁊ adheret. ẽt aq̃ lactis vaccarꝫ facta ex̃cto butyro
acida valet nimis: ẽt valent appoſitões ſtiptice ſupꝫ pectus.
¶ Emplaſtrũ valens ad ſputũ ſãguis poſitũ ſupꝫ pect⁹. ℞.
aloe: myrrhe: thuris: acatie: ſanguis dracõis: ſcieꝶ memithe:
an̄. ptẽ equalẽ: teranꝶ: ⁊ de eis fiat emplaſtrũ cũ ſucco mirti:
aut fiat de cortice malorꝫ granatorꝫ ſiccato ⁊ trito tempato
cũ aceto. ¶ De electiõibus elkindi. Dixit ꝙ portulaca ma-
ſticata ⁊ deglutita nãliter facit ſtatim ad ſputũ ſanguinis.
¶ Paulus ꝙ ſi ſputũ ſãguis fuerit ex corruptõe alicuius ve
ne ſanguis erit ſupꝫabundans nimis. Sputũ quoqꝫ ſanguis
ẽt fit ex cã exteriori: ſicut ex caſu ⁊ voce maxima ⁊ aere frigi
do: ẽt fit ex plenitudine venarũ: ⁊ corroſiõe ⁊ incõtinẽtia ali
cuius ipſarũ. ¶ Cã quoqꝫ corroſiõis huius fit ex comeſtio
ne alicuius rei acute: aut gutte acute fluentis incõtinẽtia ve
narũ fit ꝑ repletionẽ venarꝫ ⁊ dietã humectatiuã cuꝫ q̃ non
erit febris nec dolor ſicuti accidit in corroſione: ſed penes
exitũ ſanguis habebiꝶ reges ⁊ ſalus. ¶ Dixit ꝙ ſãguis ſpu
moſus declinans ad albedinẽ ꝓcedit ex pulmõe: ſed niger
groſſus ꝓcedit ex pectore ſi cũ eo fuerit dolor i pectore: ſan
guis quoqꝫ ꝓcedens ex ſubſtantia pulmonis preciſe abſqꝫ
dolore expuitur: ſed ſequiꝶ hmõi ſputũ ſi diuturnũ fuerit fe
bris. ¶ Dixit. vidi patiẽtẽ poſt ſputũ ſanguis expellere per
os lapides paruos per tuſſim vehementeꝫ: ⁊ inde alleuiata
fuit tuſſis: ſed idẽ mortuus eſt per ptiſim. ¶ Dixit. ꝙ ſãguis
ꝓcedens ex cãnali pulmonis expuiꝶ ꝑ raſcationeꝫ ⁊ tuſſim
paruã: ſed dꝫ eſſe ſpumoſus ⁊ leuis. Sed ſanguis ꝓcedens
de pectore expuiꝶ niger ⁊ ꝯgelatus: ſed cũ eo erit dolor i pe
ctore. ¶ Cura quoqꝫ huius paſſiõis: ⁊ paſſiõis gutte acute
fluentis fit ꝙ ſtatim incidanꝶ vene: tñ ita ꝙ gutta ſit nimis
acuta ⁊ ligenꝶ extremitates: ⁊ calefactões fiant cũ oleo cali-
do ⁊ oleo cucumeris agreſtis: ⁊ deꝶ eis in cibũ de rebus ſti-
pticis: ⁊ in potũ de trociſcis carabe ⁊ abradaꝶ caput: ⁊ ap-
ponaꝶ ei de emplaſtro fcõ de ſtercore colũborꝫ agreſtiuꝫ ꝑ
tres horas: deinde ãmoto emplaſtro intrare dꝫ in balneuꝫ:
ſed non eſt inungendũ caput poſtea oĩno: ⁊ nutricandus eſt
cũ ptiſanis: ⁊ deꝶ ei an̄ dormitionẽ de tyriaca in potũ: ⁊ illi-
nitio: ⁊ calefactio faciende ſunt in toto corpore: ſaluo ſolũ-
modo in capite. Si vero durabilis fuerit paſſio apponenda
eſt vẽtoſa collo. hmõi quoqꝫ cura valet ad fluxũ ſanguinis
accidens ex cã gutte acute fluentis ex capite. ¶ Sed ꝓ ſpu
to ſanguis accñti ex fritate: addendũ eſt in cura de indumẽ
tis vt calefiat veſtibus: ⁊ dandũ eſt ei de rebus calĩs cũ re-
bus ſtipticis: vt diapipereon cũ trociſcis de carabe. ¶ Sꝫ
ꝓ reiectõe ſanguis ex plenitudine minutio faciẽda eſt: tñ pa
tiens dormiat ſempꝫ erectus: ⁊ euitet loq vehementer: ⁊ ap-
ponenda eſt loco dolenti ſpõgia infuſa in aceto ⁊ aq̃ tepida.
¶ Si vero ſanguis ꝓuenerit cũ abundantia nimia: fiat em
plaſtrꝫ de acatia ⁊ corticibus granatorꝫ: ⁊ galla: ⁊ aceto: ⁊ ci
tonijs: ⁊ vino ſtiptico. ⁊ valet ad hoc cõeſtio portulace: ⁊ for
tior eſt ad curã ſuccus eius acceptus in potuꝫ ſed ſi accipiꝶ
de bolo ſigillato ⁊ emathite in potum kirat. vi. nimis valet.
¶ Sed ꝓ ſputo ſanguis accñti ex corroſione cõponenduꝫ
eſt in medicinis de opio. ⁊ euitãdus eſt cibus per quattuor
dies ſi virtus affuerit fortis: ſin aũt danduꝫ eſt de pane loto
cũ aqua frigida. ¶ Sed ꝓ fluxu ſãguis de palato. cura fiat
cũ gargariſmo ꝑ res ſtipticas qbus vtunꝶ in fluxu ſanguis
de naribus: qm̃ ꝯueniens cura eſt huius paſſiõi. ¶ Studiũ
quoqꝫ maximũ adhibẽdũ ẽ in cura ſputi ſanguis: qm̃ ſuſpe
cta paſſio eſt ⁊ mortalis ſi tarda fuerit eius cura: eo ꝙ ſi du
rabilis fuerit paſſio ſputi ſãguis opus eſt ꝙ reuertaꝶ ad pti
ſim. ꝙ ſi mitigatũ fuerit eius ſputũ: regendus eſt patiens ad
dietã ꝯualeſcentis: ⁊ dãdũ eſt ei de piſcibus ⁊ pedibus por-
cinis ⁊ cerebro porcino: ⁊ illiniendũ eſt corpus eius cũ cale
factõe cũ pãnis lini: ſed euitare dꝫ balneũ: potũ vini: fameꝫ:
irã: ⁊ coitũ. ¶ Dico iuxta ꝙ vidi ⁊ audiui. Trociſci. ℞. ſe.
iuſqami: corticis radicis mãdragoꝛ: terꝛ orrei. i. hauaue aca
tie: ſe. portulace: ſe. ozimi: balauſtie: ⁊ cãphore: an̄. ptẽ ꝯueniẽ
tẽ: terãꝶ: ⁊ fiãt ꝺ eis trociſci: cũ ſucco ozimi: doſis quoqꝫ de
hmõi fit. ʒ. ij. ℈. cuꝫ. ℥. ℈. ſucci ozimi: vel cũ. ℥. ℈. ſucci portulace.
¶ De libro Alexandri. dicit ꝙ ſputum ſanguinis fit ex corro

ſione alicuius rei acute aut ſalſe ſi durabiliter corrodit: aut
ex contriſtatione vehementi: aut ex vocibus ſpiſſis: ⁊ multis
emiſſis. Qꝛ ſi ſanguis ⁊ ſputum fuerit condenſatum ad mo-
dum carnis ex parte corruptionis erit. Si vero ſputum ſan
guinis fuerit de cibarijs calidis multi nutrimenti diuturni:
aut ex tranſmutatione loci calidi: aut ex multa balneatione
aque calide ⁊ ante parum prouenerit ex inciſione alicuius
vene erit. Si vero fuerit ex ꝑcuſſura: aut ex onere graui: aut
ex frigore vehementi: ex ruptura alicuius vene erit ſi cũ abũ
dantia fluxerit. Si vero ſanguis emiſſus fuerit nimis: aut fue
rit ſubtilis declinans ad rubedineꝫ ⁊ ſpumoſus abſqꝫ dolo
re: ex pulmone erit. Si vero pectus doluerit ⁊ ſanguis non
fuerit ruffus nec ſpumoſus: nec in quantitate multus ex pe-
ctore erit: ſed ſanguis ingreditur pulmonem: ſicut ingrediꝶ
ſanies. Si vero ſanguis fuerit ex cãnali pulmõis nõ emitte-
tur per tuſſim: ſed per raſcationem. ¶ Dixit ꝙ ſi ſputuꝫ ſan-
guinis fuerit ex cauſa plenitudinis venarꝫ minutio debet fie
ri in vena azulea vel mediana: ſed ſanguis extrahendus eſt
ante parum per multas vices: qm̃ melius eſt: ⁊ minutio ve-
ne ſaphene iuuabilis eſt in hmõi paſſiõe nimis. deĩde dãdũ
eſt ei in potum de aceto cũ aqua calida eo ꝙ lauat loca do-
lentia: ⁊ mundificat ſanguinem cõgelatum: nec debet nimis
loq patiens: nec ſpiſſum anhelitũ facere nec nutrimẽta ipſi⁹
debent eſſe calĩa actualiter: ſꝫ ad frigiditatẽ declinãtia ⁊ ſti-
pticitatẽ. Sed mediocria eſſe debẽt: ſi paſſio fuerit ex vulne
re corruptõe: aut ruptura. Nõ accipiẽde ſunt quoqꝫ alique
res in quibus fuerit acetoſitas aut acuitas: niſi ſolum acetũ
¶ Dixit ꝙ portulaca nimis valet ad ſputũ ſanguinis come
ſta ⁊ bibita. Dixit ꝙ virga paſtoris valet ad oẽs paſſiones
ſputi ſanguinis. Si vero non fuerit cũ calitate: ſuccus porri
cum aceto nimis facit ad idẽ. Et ẽt ſuccus ſpice celtice ideꝫ
facit. Sed emplaſtrũ debet fieri cum rebus ſtipticis cũ ace-
to ⁊ oleo mirtino ⁊ vino parũ ſtiptico. Si vero fuerit cũ ſo-
lutione ventris: ⁊ vigilatõe: dandũ eſt de hmõi rebus in po
tum. Medicina valens ad ſputuꝫ ſanguinis. terатur de thu
re ſubtiliſſime kirat. xxx. cum rob mirtino: aut ſucco grana-
torum ⁊ perfecte faciet. ¶ Dico dande ſunt. ʒ. iij. de thure
pulueriꝫato. i. ℥. i. rob mirtini: aut accipiaꝶ i potũ de glandi-
ne trito: aut dragia in puluere: aut detur de huiuſmodi tro-
ciſcis. ℞. ſpodij: boli ſigillati: acatie: thuris ⁊ camphore. ana
partem conuenientem: terantur ⁊ temperentur cũ ſucco ozi
mi. ⁊ de eis fiant trociſci. doſis eius fit per ſuccum ozimi. ⁊ ſi
in puluere accipitur de alumine ſciſo ſatis faciet. Si vero
ſputum ſanguinis fuerit ex corruptione non eſt vtendum ſti
pticis rebus: ſed rebus narcoticis ⁊ mitigatiuis ad mitigan
dum malitiam corruptionis: ⁊ acuitatem: nec eſt facienda
minutio ſi ſanguis ex corruptione ſputi fuerit cum abundã
tia: ⁊ maxime ſi patiens fuerit macredinis aut ſicci pecto-
ris vel excarnati eo ꝙ proximus eſt paſſiõi ptiſis. vnde dan
dũ ẽ ei de aq̃ ordei ⁊ milochia ⁊ ſilibus. Nec deꝶ ei de aceto
nec ſale nec cepis nec ſilib⁹. ¶ Dixit ꝙ ſi ſputũ ſãguis fue-
rit cã reumatis acuti diſcurrẽtis ꝺ capite: ſtudiũ adhibẽdũ
ẽ vt apteꝶ ꝯplo capiꝶ ad fritatẽ ⁊ hũiditatẽ ꝑ acetũ: oleũ ro.
⁊ aquam frigidam: quoniam per hanc curam corriza calida
mitigatur: ⁊ inde deficit reuma acutum. vnde vtendum eſt
cum omni ſtudio epithimatione: emplaſtris: ⁊ impoſitioni-
bus narium cum rebus frigidis ⁊ gargariſmo cuꝫ decoctio
ne caricarum: ⁊ decoctiõe ſolatri: ⁊ ſemperuiue: ⁊ de his ap-
ponendum eſt capiti cuꝫ oleo. ¶ Dixit ꝙ miramur de Gal.
qualiter vſus eſt contra huiuſmodi opinionem vel paſſio-
nem dum nocuit patienti: vnde credidit ſe iuuare. ¶ Dico
ꝙ ego expertus ſum hoc ⁊ approbatum inueni. ¶ Dico ꝙ
conſiderandum eſt in cura ſuperiori: quoniam fallit quia ſi
caput infrigidatur ad mutandum complexionem eius. inde
fluunt reumata multa ad pectus ⁊ cõcludũtur in eo: tamen
ſi calefit ceſſant reumata: ⁊ omnino non fluunt ad pectus.
¶ Galienus quoque contrarius eſt huic opinioni omnino
ſic. ꝙ capiti appoſuit de medicinis comburentibus ⁊ in po-
tum dedit de tyriaca ⁊ amoroſia que omnes augent in cor-
ruptione ⁊ aduſtione. ¶ Dico ꝙ peccauit in hoc ſimiliter
quoniam huiuſmodi medicine prohibent corruptionem eo
quod deſiccant vehementer: tamen de medicinis quas di-
xit valere ad vlcus pulmonis non peccauit. ¶ Dixit plu-
res patientes de ſputo ſanguinis curaui dando de emathi-
te puluerizato nimis ſubtiliter kyrat. xxiiij. in potũ ex ſucco
granatorũ: aut ſucco virge paſtoris. ⁊ ſilr de vlcere pulmo-

nis.qm̄ magis deſiccant ꝙ̄ alie medicine:ſed nō excitāt nec inducūt ꝑ tuſſim:ſed ſanāt vlcera que ſunt in cānali pulmonis:⁊ iō nō eſt aliud iuuabilius ad deſiccationē hmōi locorū eis:⁊ iō non eſt dicendū ꝯ.G.in medicinis que deſiccant vlcus in pulmone:qm̄ hmōi medicine non ꝑueniunt ad illā virtutē q deſiccare ſic poſſint dū ꝓhibeant ad corruptionē ſicuti faciūt ille. ¶ Dixit ꝙ ſi de ematbite nō poteris ei dare:curare eum poteris cum bolo ſigillato: bolo armenico: ⁊ bolo lapideo armenico. ¶ Dixit ꝙ ſi reuma fuerit ex frigitate ⁊ ꝙ fluxerit inde erit ſpiſſum ⁊ frm̄:tunc dandū eſt ei de tyriaca. Plures aūt curaui ō hmōi paſſiōe cū cauterio vſto poſito ſuꝑ caput:⁊ inde ceſſauit reuma ⁊ tuſſis. ¶ Dixit euitare dꝫ patiens ſputū ſanguis:coitū:iram:⁊ vocē maximaꝫ: etiam apium:aloem ⁊ caſeum vetus: vinūꝫ:ſal:aquam calidam:⁊ cibaria calida:ſed vti debet lacte:⁊ caſeo recenti:qm̄ non eſt aliud iuuabilius ei ipſo.

D ¶ Ego quoqꝫ cognoſco quēdā patientē huius paſſiōis qui per vnū annū comedit ſolū de lacte cū pane ſimule: ⁊ de lacte loco vini accepit in potū ⁊ oīno euitauit vinū:⁊ cōualuit perfecte de huiuſmodi cura de vlcere pulmonis.

E ¶ Coſtus.de paſſionibus ſanguis eſt quedaꝫ ſpēs paſſionis vomitus ſanguinis que fit ex vehementi repletōe que iuuabilis eſt ⁊ non nociua eidē patienti eo ꝙ ipſam ſuꝑfluitateꝫ expellit natura.vn̄ patiens euitare dꝫ repletionē: qm̄ ſi intēſa fuerit repletio vt expelli ipſa ſuꝑfluitas non valeat ꝑ nāꝫ ſubito morietur:eo ꝙ inde replentur ventriculi cordis:⁊ inde ceſſat pulſus.

F ¶ De.vij.caplo iuuamēti mēbroꝝ.dixit ꝙ iter ꝑtes cānalis pulmonis ⁊ arteriarū ſunt quedā foramia per que penetrat vapor:⁊ in eis nō pōt penetrare ſanguis dū in diſpōne nāli fuerint:ſed cū dilatata fuerint ſtatim in cānali pulmonis ſuperuenit ſanguis:⁊ inde accidit ſputuꝫ ſanguinis. ¶ De.v. caplo aphoriſmoꝝ.ꝙ ſi per tuſſim emiſſus fuerit ſāguis ſpumoſus de pulmone erit:⁊ nō de alijs locis:qm̄ ſanguis ſpumoſus non ꝓcedit niſi ex vlcere in carne pulmonis.Si vero non fuerit ſpumoſus ex incōtinentia alicuius vene pulmōis erit. ¶ Dico ꝙ diſtinctio fit inter hmōi paſſionē ⁊ paſſionē pectoris per nigredinē ſanguinis dolorē pectoris ⁊ emiſſionē ſanguis:an̄ paꝝ:qm̄ per hec ſigna cognoſcit̄ paſſio ſputi ſanguinis de pectore. ¶ De inſtitutiōe phyſice per experimenta. Expertū eſt ⁊ inuentū ꝙ color rubeus apparens in paſſione ſputi ſanguinis auget in eadē. ¶ De experimentis hoſpitalis.non eſt quoqꝫ dandū de lacte patienti ſputū ſanguinis:dū non fuerit macilentus:qm̄ ſanguinē auget lac nimis.⁊ inde ſputū eius multiplicat̄ eo ꝙ implet venas ſāguine:ſilr non eſt danduꝫ de lacte tuſſienti eijciēti humiditates dū in ſtō cibi habeat̄ faſtidiū.eo ꝙ implet pect⁹ ⁊ pulmonē de humiditatibus. Jō bonū eſt ſi lac dat̄ ptiſicis:eo ꝙ macilenti ſunt nimis.ſilr dandum eſt tuſſi ſicce ⁊ melancolie proprie. Dico ad confortandum dicta.

¶ Binſerapionis. Dixit ꝙ ſi ſanguis egreſſus fuerit de ore aut ꝓcedit ex inſtrō nutrimēti:aut inſtrō anhelitus:aut diſcurrit de capite.Si vero fuerit de ſtō ⁊ ꝑtibus eius cum vomitu erit. ¶ Dico ꝙ ſi fuerit ex ꝓpinquo loco erit in principio motus vomitus ex inſtrō nutrimenti. Si vero fuerit ex ꝓpinquo loco ex inſtrō anhelitus erit:ſed nō erit per vomitum:ſed per raſcationē. ¶ Dixit ꝙ ſi fuerit ex inſtrō anhelitus egredie̅t per tuſſim. ¶ Dico ꝙ quanto locus erit remotior tāto magis erit tuſſis. ¶ Dixit ꝙ ſi ſanguis fluxus fuerit de capite de palato ⁊ ꝑtibus eius egrediet̄ per raſcationeꝫ:⁊ dolor erit in matre capitis ſi ſanguis fuerit de capite. ¶ Dico ꝙ niſi fuerit de capite erit de palato ⁊ ꝑtibus eius: ſed dolor erit in eis.Sanguis quoqꝫ emiſſus de inſtrō āhelitus:aut erit de pectore:aut de pulmōe.Etiā ſāguis q emittitur de pulmone:aut ex carne pulmōis erit aut ex venis ipſius.diſtinguit̄ quoqꝫ ſanguis emiſſus de pectore per ꝯdenſationē ⁊ nigredinē eius:qm̄ ex longinquo viagio eius congelat̄:ſed cū eo erit dolor in pectore i loco quoqꝫ in quo dolor fuerit erit paſſio.Expert⁹ quoqꝫ ſum:ꝙ ſi patiens iacuerit ſuꝑ ipſum latus:emiſſio ſanguinis erit maior: ⁊ inde habetur ſignū firmū ꝙ paſſio eſt in pectore:ēt i pleureſi.Si patiens iacuerit ſuꝑ latus dolens ſputū ſanguinis erit multuꝫ ex cā dicta in caplo ipſi⁹.Extracta eſt ipſa cā per me de qnto caplo megategni:⁊ deide dcm̄ eſt qd facit in pectore aq̄ mellis.Si vero ſanguis emittit̄ de carne pulmonis an̄ paꝝ ꝑueniet habito reſpectu ad ſanguinē emiſſum de venis pulmonis ⁊ pectoris:ſꝫ declinat ad albedinē ⁊ tenuitatē ⁊ ſpumoſitatē:⁊ paſſio hmōi peſſima eſt ꝯuertens ad ptiſim.Sed qui de venis pulmōis emittit̄ multus erit ⁊ rubeus ⁊ ſubtilis ⁊ calidus habita relatōe ad ſanguinē emiſſum de pectore ⁊ carne pulmonis:tn̄ nō ſubtilior erit ſanguine emiſſo de carne pulmōis:ſed groſſior ⁊ plus ſilis ſanguini. ¶ Sāguis quoqꝫ egredit̄ de pulmonis venis:aut ex apertione orificij venarū:aut ex ruptura:aut ex corroſiōe.Sed apertio aut ruptura venarū aut fit ex plenitudine ex multo ſanguine i eis: aut ex aliquo caſu:vel ex ꝑcuſſura:vel voce maxima: vel ex acuitate ſanguinis: ſed tamen corroſio fit ex acuitate ſanguinis ſolummodo. vnde habenda eſt repletionis ſignificatio de regimine an̄ti multa balneatōe:⁊ etate ſignis repletionis corporis ⁊ in emiſſiōe ſanguis ſi multus ſuꝑabūdās ꝑuenerit ſubito:ēt de acceptōe ciboꝝ poſt balneū ⁊ ciborū calidoꝝ eo ꝙ leue erit inde ſputū ⁊ abſqꝫ dolore ⁊ febre.Si vero orificia venarū apta fuerint ex acuitate ſanguis cū ea erit calitas acuta.Sꝫ corroſio quoqꝫ fit ex gutta acutiſſima aut ex ſanie:aut ex acceptōe ciboꝝ acutiſſimoꝝ ſi ab eo non emittit̄ ſanguis multus ſubito:tn̄ ⁊ cū ea erit dolor ⁊ febris. Ruptura quoqꝫ venarū fit ex vehementi frigore ⁊ ex onere crudeli:⁊ multus inde emittit̄ ſāguis cū abūdātia: fit quoqꝫ multotiens cuꝫ aꝑate:ſed cura eius eſt difficilis ⁊ mortalis.

¶ Cura incōtinentie venarū minutio facienda eſt ſemꝑ ex vena baſilica aſſellaꝝ ⁊ extrhendus eſt ſanguis in die ſequēti ⁊ tertio minutōis iuxta habitā virtutē: ⁊ vtat̄ qete ⁊ taciturnitate oīno ⁊ alijs rebus facientibus ipſum pati anhelitum longū.Si vero tuſſis cū ſputo vehemens ⁊ nociua non fuerit excitata:dādū eſt ei de aceto an̄ paꝝ tēpato cū aqua ad curā pulmonis de ſanguine ꝯgelato in eo.Si vero tuſſis fuerit excitata nociua euitādū eſt acetū ⁊ adhibendū eſt totū ſtudiū ad mitigādū tuſſim cū rebus mitigatiuis: ſicut dragaganto:⁊ gūmi arabico:⁊ ſilibus.ſed patiēs erectus dꝫ ſtare ne ꝑtes pectoris ꝯflectant̄ cū ꝑtibus alijs corporis:eo ꝙ inde ꝓuocabit̄ tuſſis:qm̄ tuſſis plus nociua ē ei ꝙ̄ alia paſſio:eo ꝙ de ea accidit aꝑa ⁊ ꝓhibet̄ ne ꝯſolidatio fiat:vn̄ ꝓuidendū eſt: ꝙ ſi corpus non fuerit purgatuꝫ purgatio fiat de humore ſuꝑanti ⁊ dn̄anti eidē. Qꝫ ſi ſanguis nō ceſſauerit inde:cura fiat cū rebus ſtipticis ⁊ glutinatiuis:ſicut bolo armenico:alumine:carabe:⁊ balanſtia: cū ſucco citoniorꝫ. Si vero cū eo fuerit febris:accipiant̄ cū vino: ⁊ cibus accipiat̄ an̄ paꝝ ſtipticus. Qꝫ ſi ſanguis emiſſus fuerit de capite per palatū minutio fiat in vena cephalica:⁊ gargariſmus fiat cum rebus ſtipticis:⁊ emplaſtrū ſuꝑ caput patientis ad infrigidandū ipſum. ¶ Dico ꝙ ꝓuidendū eſt in hoc:qm̄ indiget calefieri.vn̄ dandū eſt de rebus ſtupefactiuis:vt dormiat moderate ⁊ mitiget̄ tuſſis:⁊ emplaſtrū fiat ſupra pect⁹ cū reb⁹ ſtipticis. Qꝫ ſi ſputū ſanguis fuerit ex carne pulmonis:cura ſilis fiat ſi fuerit opus cū aceto: ſed tn̄ dādū ē de rebus ꝯſolidatiuis ⁊ ſiccis:ſicut bolo armenico ⁊ ematbite cū ſucco plantaginis eo ꝙ cura bōa eſt ad corroſionē.tn̄ ematbites puluerizari dꝫ ſubtiliſſime:⁊ de ea dari in potū.ʒ.i.ʒ.⁊ mitiganda eſt tuſſis vt p̄dcm̄ eſt vtēdo rebus ſtupefactiuis.

¶ Curandus quoqꝫ eſt patiens corroſiōis hmōi ꝑ multaꝫ purgationē corporis:⁊ ꝑ bona cibaria eo ꝙ humor eſt peſſimus:⁊ cū rebus fris ⁊ mitigatiuis ⁊ ꝑ minutioneꝫ ſanguis:⁊ lenificandus eſt vēter cū rebus lenificatiuis: ⁊ dandū eſt ēt in potū de ematbite:bolo:caraba:⁊ ſanguine dra.⁊ de ematbite:eo ꝙ ꝓprie deſiccat vlcus ⁊ ipꝫ ſanat nimis. Si vero inceptū fuerit ſputū cū ſanie dandū eſt de ematbite puluerizata nimis:⁊ de aqua cū melle:aut cū aqua in qua poſite fuerint roſe cū bolo armenico. ¶ Dragia bona ad ſputū ſāguinis cū acuitate ⁊ corroſione. ℞.ſpodij:roſaꝝ: boli armenici ematbitis.an̄.ʒ.x.coralli:carabe:margaritaꝝ.an̄.ʒ.v.gummi arabici:dragaganti.an̄.ʒ.vi.ſe.papaueris nigri:ſe.portulace roſa.ſe.plantaginis:balauſtie.an̄.ʒ.iij. det̄ de puluere hmōi. .ʒ.iij.cum aqua pluuiali. ¶ Aliter. ℞.thuris: boli ſigillati: gūmi arabici:ſanguinis draconis:acatie.an̄.partē equalem terantur bene:⁊ dentur de puluere.ʒ.ij. cum aqua pluuiali. ¶ De particularibus. dixit ꝙ portulaca bona eſt ad ſputum ſanguinis ſi comeſta fuerit. ¶ Dico ꝙ vtendum eſt eadem: ſi cum ſputo fuerit caliditas cum ſiti vehementi: quoniam eſt in vltimitate ad extinguendum ⁊ humectandum cum ſtipticitate. ¶ Centauree maioris radix ſi datur ad aur̄. pond̄.ij. cum aqua ſi paſſio fuerit cum febre: ⁊ cum vino ſi fuerit ſine febre valet nimis ad ſputum ſanguinis.

¶ Dico ꝙ hmȏi cura opportuna est vehementer in loco in quo opus fuerit ad faciendū facilem sputuꝫ: vñ notanda est in memoria. ¶ Succus barbe hyrcie facit ad sputū sanguinis. ¶ Dico ꝙ dcm̄ est i ꝑnosticis ꝙ quedā spēs sputi sanguinis que fit ex apate sanguineo in pulmōe ex quo fit resudatio sanguinis ad cānale pulmōis. Distictio fit quoqꝫ inter hmȏi spēs ⁊ alias spēs sputi sanguinis: q: qd̄ emittit̄: añ paꝝ non ita abundanter: sicut ex ruptura alicuius vene pulmonis: sed cū ea est febris vehemens ⁊ magnitudo anhelitus dominabilis ⁊ potens nimis: ⁊ rubedo faciei ⁊ in maiori parte digerit̄ post q̄ttuor dies aut septeꝫ ⁊ salubris erit. Si vero in dispōne eadē durauerit post purgationē est crudelis. huius quoqꝫ spēs non curat̄ per res stipticas: sed in principio cū minutione postea cum rebus maturatiuis. Plures quoqꝫ medici vtunt̄ cortice thuris in cura sputi sanguinis: qm̄ pfecte facit. Aristologia valet ad sputū sanguinis. Bolus sigillatus valet ad sputū sanguinis. ¶ Dixerunt Chuzi ꝙ si bolus sigillatus tritus subtilissime ipositus fuerit ori faciet statim ad sanguinis fluxū ab eo ⁊ oino non est alia medicina sic valens ad faciendū cessare sanguineꝫ. Bolus armenic⁹ valet ad sputū sanguinis nimis. Ematbites facit ad sputum sanguinis. Flos squinanti nimis valet ad sputū sanguinis. Thus acceptū in potuꝫ facit ad sputū sanguis. Fructus mirti valet ad sputum sanguinis. Dico si fuerit cum eo asperitas pectoris. Acceptio se. porri. ʒ. ij. cum sumach. ʒ. ij. cessare facit sputuꝫ sanguinis diuturnū agaricus acceptus cum aqua in potum cessare facit sputum sanguinis de pulmone ⁊ pectore. ¶ Ruffus. succus ozimi facit ad sputuꝫ sanguinis. ¶ Chuzi nō est alia res que cessare facit sputū sanguinis statim ⁊ oino: vt bolus sigillatus si purus dat̄. ¶ Dico ꝙ mumia mirabilis est ad hoc.

H ¶ De melancolia dixit ꝙ fluit ad stōm tpe famis valide sanguis purus ad nutrimentū ipsius. vñ si vomitus fuerit post famem validā huius speciei erit: ⁊ oino non erit nociuus.

F ¶ De. vi. caplo qōnū: ⁊ scdo caplo epidimie. dixit: ꝙ lesio venarum pulmonis ⁊ pectoris facta ex frigore accidit hñti cōplexionē siccā ⁊ corpus macilentum ⁊ durum. Accidit etiā de leui hñtibus corpora humida ⁊ leuia. ¶ Dico ꝙ patiēs tussiens per tp̄s diuturnū vehementer oino ꝑueniet ad sputum sanguinis: qm̄ ex potētia tussis ⁊ durabilitate ipsius oino ruptura fit in venis. vñ oi studio fiat minutio ad alleuiādum venas ⁊ illinitio fiat pectori: ⁊ epithimatio ⁊ potus añ parum de aqua tepida: vt deficiat dubiū ⁊ suspectio. ¶ Dico. vidi quandā mulierē expuentē sanguinē nigrū ⁊ grossuꝫ in pte ꝯgelatū: ⁊ in pte non: sed hora sputi eius passa est ipūctionē ⁊ inflāmationē in epigloto vehemētē ⁊ durauit i eadem dispōne mala per plures dies ⁊ non fuit ei ad nocumētum: sed alleuiata fuit ex splenetica egritudine existēti in ea.

H ¶ Et vidi alium patientē vomere modo simili per annū vnū ⁊ inde apta fuit ei dispō eius. vñ ꝑuidendaꝫ est ꝙ vomitus sanguinis: ⁊ eius fluxus fit epe ⁊ splene: aut ad expellendam supfluitatē malam: aut ad alleuiandū plenitudinē vehemētem eoꝝ. vñ nisi fuerit supfluitas mala non ita cito cura fiat ad restringendū sꝫ ꝯsiderandū est si fuerit ex cōsuetudine: ⁊ si cura dꝫ fieri an non: ⁊ si male erit dispōnis postea an non.

F ¶ De summa megategni. dixit. ꝙ minutio facit ad sputū sanguinis de pulmone: tñ in quātitate pauci sanguinis p multas vices sed dandum est patienti in potum añ paꝝ de aceto tēpato cum aqua per multas vices paulatim eo ꝙ cessare facit fluxum sanguinis ⁊ dissoluit qd̄ de sanguie fuerit cōgelatum. ¶ Dico. cūqꝫ hoc secutus fueris: studium adhibe ad ꝯsolidandū rupturā anteq̄ꝫ in apate fiat cum cura Hali. vñ ligent̄ extremitates eius: iuxta qd̄ docuit Halie. deinde dandum est ei in potū añ paꝝ de aceto tēpato cum aqua p tres vices spacio duaꝝ horaꝝ aut trium. deinde de medicinis glutinatiuis stipticis ⁊ narcoticis ⁊ ꝑuocatiuis ad somnum: qm̄ mirabiliter facit. Acetū quoqꝫ tēpari dꝫ cuꝫ aqua multa aut cum succo citonioꝝ: ⁊ dari in die bis in potū. Nō est dandum quoqꝫ primo die patienti oino de aliquo nutrimento si virtuosus fuerit: sed postea nutriendus est cuꝫ carnibus volatilibus ⁊ vtatur taciturnitate vt vocem aliquaꝫ nō emittat nec laboret. Cura quoqꝫ dꝫ hmȏi tenere sibi per septem dies ⁊ sanabitur.

H F ¶ De. vij. caplo mēbroꝝ dolentium. q̄nqꝫ accidit ꝙ plures patientes vomunt sanguinē grossum cum abhoiatiōe vehementi ⁊ adustione ꝙ erit ex supfluitate effluēti de splene: ēt accidit vomitus sanguinis cū abhoiatōe vehementi ⁊ adustione de sanguine ꝯgelato in stō ⁊ pectore. ¶ Dico ꝙ siq̄s passus fuerit reiectionē sanguinis aut vomitū eius de pectore non ꝙ passio hmȏi accideret ei añ: sꝫ ex cā necessaria fuit orta: deide ꝯuersus est in citrinitate coloris eptica ⁊ sincopi ⁊ in paruitate pulsus ⁊ calitate corporis ⁊ laxatiōe notuꝫ sit ꝙ sanguis ꝯgelatus est: aut in pectore: aut in pulmone: sꝫ tñ ipole est ꝙ sanguis ꝯgelat̄ in pulmone: qm̄ cum sanguis peruenit ad eum ꝑuocat tussim vñ expellat̄. vñ danduꝫ est statim de rebus dissoluentibus sanguineꝫ. Si vero fuerit in pectore ponendum est in eis de rebus macrefacientibus.

F ¶ De. iiij. caplo medicinarū pticulariuꝫ. dixit ꝙ res diuisiue ⁊ apertiue ꝯ̄rie sūt sputo sanguinis: qm̄ cura eius idiget rebus ꝯ̄rijs eis que sunt stiptice. ¶ De vltimo cap. tertij expositionis sexti capli epidimie. Dixit ꝙ minutio necessaria est passioni sputi sanguinis: ⁊ maxime in pleuresi si passio fuerit leuis: tñ si cutis fuerit mala non est opportuna: sed in passione sputi sanguinis oino minutio dꝫ fieri lꝫ virtus fuerit debilis. ¶ Jemiduc. dixit ꝙ succus citruloꝝ detentus in ore ad sugendum añ paruꝫ mirabiliter facit ad sputum sanguinis. ¶ Dico ꝙ ponat̄ cū eo de gūmi arabico ⁊ mucillagie psilij: in citrulis quoqꝫ est viscositas mirabilis. ¶ De expositiōe Aristotelis. dixit Halie. ꝙ patiēs sputum sanguinis: si purgetur purgatione vehementi morieꝫ: tñ locut⁹ est Hali. in repletione sanguinea. ¶ Halie. Flos squinanti facit ad sputū sanguinis. Mirtus acceptus siccus ⁊ tener facit ad sputum sanguinis. Cortex ēt salicis ortulani ideꝫ facit. Spōgia vsta postq̄ꝫ infusa fuerit oleo valet ad sputum sanguinis corrosionis: ⁊ alium per nigredinē ⁊ putrefactionē ⁊ iter sāguinē rupture. Cornu ceruinū vstum acceptū cuꝫ dragagāto i pōdere aur̄. ij. facit ad sputum sanguis. Plures opinant̄ ꝙ cornu ceruinum laudabilius est alijs cornibus: sed tñ nisi lotuꝫ fuerit post vstionē eius non curat sputuꝫ sanguinis. Coagulum leporis: glans: copula: succus portulace: ⁊ radix eius valent ad sputum sanguinis. Glandis: cortex ⁊ eius decoctio valent ad sputū sanguinis. ¶ Halie. portulaca facit ad sputum sanguinis de pectore ⁊ pulmone. valet quoqꝫ ⁊ conueniens est ad sputum sanguinis comesta sed succus eius melior est acceptus in potum cuꝫ simili in quātitate rosaꝝ. Halie. radix ipsius accepta in potum valet ad sputuꝫ sanguinis ¶ Dias. corallus albus māifeste facit ad sputum sanguinis: ⁊ silr̄ niger: sed tñ assari dꝫ in foco prunoso absqꝫ fumo: ⁊ mirabiliter facient. ¶ Dias. si ouum in igne tepefactuꝫ fuerit ⁊ acceptum sugando facit ad sputum sanguinis. ¶ Dico ꝙ si mixtum fuerit in ouo de aliqua re glutinatiua hñti i se siccitatē: sicut de carabe aut de re stiptica. sicut balaustia: ēt de se. papaueris ⁊ semine iusq̄ami: si in potum acceptuꝫ fuerint. ʒ. ij. valet ad intensum sputum sanguinis. ¶ Dias. Halie. pederanea darsisean facit ad sputum sanguinis: in decoctione facta ei. Caputia rosaꝝ accepta in potum faciunt ad sputuꝫ sanguinis. Caraba facit ad sputuꝫ sanguinis. Sumacraton facit ad sputum sanguinis. Fructus tamarisci acceptus in potum facit ad sputum sanguinis. Tarachit facit ad sputuꝫ sanguis ¶ Badigorosus. bolus sigillatus: ⁊ bolus q̄ appellat̄ stella solis valent ad sputū sanguis nimis. Bolus armenicus valet ad sputū sanguis. Succus frōdiū vitis valet ad sputū sanguis. Fruct⁹ vitis agrestis facit ad sputū sanguis. Thus fac̄ ad sputū sāguis. Cortex thuris magis fac̄ ad hoc Coriādrū caliatū valet ad sputū sanguis. Semen porri iperialis acceptū i potū. ʒ. ij. cū grano mirtino facit cessare sputū diuturnū sanguis de pectore. Amigdale amar̄ cū amido ⁊ mēta valēt ad sputū sanguis. ¶ Bimasuy. succus plātaginis accept⁹ i potū facit ad sputū sāguis de pectore ⁊ pulmone. Hypoq̄stidos valet ad sputuꝫ sanguis. Mastix valet ad sputū sanguis. ¶ Diasc. si coq̄t̄ cortex arboris masticis aut radix ei⁹ cū frōdib⁹ dū fuerit recētes: ⁊ decoctio hui⁹ colat̄: ⁊ postea coquat̄ dū ispisset̄ i modū mellis: ⁊ de ea accipit̄ i potū fac̄ ad sputū sanguis. Aq̄ pluuial̄. posita i syrupo valet ad sputū sāguis. Syrup⁹ dactiloꝝ valet ad sputū sāguis. Dactili iformati valēt ad sputū sāguis. Mēta fac̄ ad sputū sāguis: si succ⁹ ei⁹ accept⁹ fuerit i potū cū aceto. Hui⁹ succ⁹ ex stipticitate ei⁹ facit ad sputū sāguis mixt⁹ cū aceto dū nō fuerit iueterat⁹. Citoniū assū valet ad sputū sāguis. Oleuꝫ citoniorū valet ad sputū sāguis: si accipit̄ cū vino. Citoniū valꝫ ad tuꝫ sāguis. ¶ Bimasuy. nux cypressi trita recens accepta in potū facit ad sputū sāguis. Gluten pisciuꝫ acceptū i ptisana

valet ad sputū sanguinis. Succus vue acerbe valet ad sputum sanguinis ꝓpinquum ⁊ opportunus est ad potum: qm̄ potenter facit. Uirga pastoris valet ad sputum sanguinis. Flos rubi facit ad sputum sanguinis. Aloe facit ad sputum sanguinis: si accipiūt. ʒ.ij. cū aqua frigida. Radix centauree si fuerit sine febre: accepte. ʒ.ij. cū vino: ⁊ cū febre cū aqua facit ad sputum sanguinis. Granū granatoꝝ cū aqua pluuiali valet ad sputum sanguinis. Balaustia facit ad sputum sanguinis. Ematbites facit ad sputum sanguinis: si accipit cuꝫ succo virge pastoris in potuꝫ. Fricatio ematbitis valet ad sputum sanguinis de pectore. Stafisagria valet ad sputuꝫ sanguinis de pectore. Cornu bouinū vstum acceptū in potum cum aqua valet ad sputū sanguinis. ¶ Paulus agaricum acceptū in potū. ʒ.ij. cum aqua valet ad sputū sanguis. Semen malucuisci facit ad sputū sanguinis ⁊ radix illius similiter facit ad idem: eo ꝙ in ea est stipticitas. ¶ Bimasuy. De sunt medicine facientes ad sputum sanguinis. radix squinanti. reu. pederanea: cortex thuris: mastix: nux cypressi: cortices pinee: cortices arboris marie: hypoqstidos: rose cum caputijs earꝫ: succus ramoꝝ ro. granatū muzum: granū granatoꝝ coctū cū aqua pluuiali: granū mirtinū: gūmi arabicū cornu ceruinū vstum: coagulū leporinū: plantago: portulaca: agaricus. he oēs si accipiunt. ʒ.ij. cū succo extremitatum ro. aut succo plantaginis: faciūt ad sputū sanguis. ¶ Ysaac minutio in principio fiat in vena basilica: ēt portulaca: reu. bolus sigillatus: gūmi arabicuꝫ: rose: ⁊ balaustia: faciunt ad sputum sanguinis. ¶ Absqꝫ libro ⁊ auctore. Dragia ad rascationem ⁊ sputū sanguinis. ℞. coriandri calcati succi plātaginis sicci: seminis portulace calcati: cornu ceruini vsti: carabe: draganti albi: balaustie: amidi calcati: an̄. ʒ.x. corticum glandiū: acatie: spodij: rosaꝝ cuꝫ caputijs. an̄. ʒ.vij. reu. se. acetose calcati: sadorani: coralli loti pluries. an̄. ʒ.viij. gūmi arabici calcati. ʒ.xv. boli sigillati. ʒ.i. psilij. ʒ.xxx. terantur oēs saluo psilio: ⁊ temperent cuꝫ succo plantaginis: ⁊ de eo detur cum succo predicto mane ⁊ sero. ʒ.ij. vice qualibet: ⁊ accipiat de lenticulis excoriatis calcatis ⁊ coctis cuꝫ aceto ⁊ succo granatorū. ¶ Dixit ꝙ sputū sanguinis fit quattuor ex causis: aut fit ex ruptura ꝓcedenti ex ictu ⁊ ꝑcussura: aut alia voce magna: aut ex motu aiali ex tristicia vehementi ⁊ calore: aut ex corrosione accidēti ex humoribus acutis: aut ex incōtinentia orificiorū venarū que fit ex repletione cibi ⁊ potus ⁊ multa balneatione aque dulcis: ⁊ ꝯtinuatiōe ociositatis inde diuiditur inter sanguinē corrosionis ⁊ aliuꝫ per multitudinē ⁊ paucitatē nigredinē vel corruptionē. Uerūtamen ex ruptura venaruꝫ superabundans erit sanguis: ex pulmone quoqꝫ egredit sanguis subtilis ⁊ tenuis ⁊ spumosus absqꝫ dolore: sed ex pectore egredit sanguis spumosus cuꝫ dolore: qm̄ in pectore sunt plures musculi: sed in pulmone non sunt musculi. Unde curetur corrosio cum re mitigāti hmōi acuitatē ⁊ temperant cōplexionēꝫ: sicut lacte cocto cuꝫ aqua ⁊ succo cucurbitino ⁊ portulaca ⁊ plantagine: sed si fuerit cuꝫ febre curat cū lacte ⁊ aqua ordei ⁊ psilio. ¶ Sꝫ incōtinentia venarū orificioꝝ curet cū minutione ⁊ paucitate cibi ⁊ cum rebus stipticis postea: sicut galla sumach: balaustia: grano mirtino: spodio: decoctione rosa. aqua in qua extinctum fuerit ferruꝫ ⁊ lapides calidi eo ꝙ stiptica est nimis. Oꝫ si fuerit sine febre: de ipsa aqua detur ei in potū iugiter: ⁊ comedat de carne gattina ⁊ cuniculina ⁊ perdicina: ⁊ de qualibet carne hn̄ti paucū sanguinē: tn̄ coqui debēt cū aceto ⁊ granato muzo ⁊ sumach. ¶ Ruptura quoqꝫ curet per rem glutinatiuā: sicut gūmi: croci: gūmi matris gaylani: ⁊ gūmi prunoꝝ: bolum armenicū: ⁊ amiduꝫ: sed comedat de pedibus coctis cū aqua ordei ⁊ piscibus fluuialibus coctis spidebegi: pedes quoqꝫ cocti valent ad oēm speciem sputi sanguinis. ¶ Costus dixit. ꝙ si multiplicatus fuerit sanguis nimis in venis: ruptura inde accidit sputū sanguis. emoroydes fiunt sili modo. Si vero non poterint fieri ex potētia venarum in substantia earuꝫ: ⁊ sanguis multiplicatus fuerit in eis mors sequit subito ⁊ forte sequit inde sanitas: si corpus fuerit virtuosum. ¶ Dixit ꝙ vidi quēdaꝫ post potū vini vomere sanguinē multū ⁊ valuit ei. ¶ In oibus quoqꝫ membris vene rumpunt: tn̄ arterie non rumpunt eo ꝙ hn̄t duos panniculos: quoꝝ vnus est grossus nimis: ēt non implētur sanguine vehementer: eo ꝙ in eis ē spūs multus. Si vō acciderit ruptura mēbro multi motus sicut pulmōe ⁊ lata fuerit difficilis erit cura eius. ¶ De sūma Bimasuy. ad sputū sanguinis. ℞. rosaꝝ cum caputijs earū: lenticularū excorticatarū: hypoquistidos: balaustie: boli armenici camphore. an̄. partē equaleꝫ terant ⁊ temperent cum aqua rosea: ⁊ de eis illiniat sup pectus ⁊ duo latera: ⁊ infrigidatio fiat cuꝫ pānis frigidis qualibet hora. ¶ De sūma i qua descriptū ē sputuꝫ sāguinis. ℞. carabe coralli: margaritarū. an̄. ʒ.iij. ematbitis lote ⁊ siccate: cū aqua pluuiali. ʒ.x. amidi: frumenti: calcati. ʒ.vij. balaustie. ʒ.iij. ros. ru. sine caputijs: spodij albi. an̄. ʒ.i.ʒ. portulace. ʒ.vi. se. balaustie. se. malucuisci calcati. an̄. ʒ.v. boli ciprini. ʒ.xv. boli armenici. ʒ.xl. se. plantaginis ⁊ frondiū. ʒ.vi. se. lactuce. ʒ.iiij. spice. ʒ.v. cornu ceruini vsti ⁊ loti ⁊ siccati. ʒ.x. se. acetose puri ⁊ loti. ʒ.iij. reu. ʒ.v. zaffarāe. ʒ.i.ʒ. papaueris nigri. ʒ.v. succi verberis. ʒ.v. lacce lote. ʒ.iij. draganti. ʒ.v. coriandri calcati. ʒ.x. thur. ʒ.iij. mente: frondiū siccatoꝝ. ʒ.iij. talac. ʒ.v. aluminis calcati. ʒ.iij. acatie lote cū aqua pluuiali. ʒ.iiij. hypoquistidos. ʒ.vij. coaguli leporis: aut edi. ʒ.v. cancri vsti. ʒ.xx. sanguinis draconis. ʒ.v. buglose. ʒ.x. terantur ⁊ de eis dentur. ʒ.ij. cum succo plantaginis. ¶ Ad sputū sanguinis extensum. De complemento ⁊ ꝑfectione. Granū mirtinum: ⁊ semen porrinū iperiale: dentur in potū cuꝫ succo ramorū rosaꝝ ⁊ extremitatū: aut det succus mente cuꝫ aceto. ¶ Ad fluxum sanguinis de ventre vel alio membro: detur de semine iusqami albi. ʒ. q̄rte part cū aqua ⁊ melle. ¶ Dixit Gal. in libro megategni. Qui vero in passione sputi sanguinis non vtitur minutione: purgatōe ⁊ calefactione capitis perueniet ad ptisim omnino: ⁊ manifestatuꝫ est hoc in capitulo vlceris pulmonis.

¶ Filogorius. ꝙ si sāguis egreditur ex ore: aut si discurrit de capite erit sine vomitu ⁊ tussi. Si vero fuerit cū tussi: si discurrit de cannali pulmonis paucus erit ⁊ spumosus. Sꝫ si discurrit de pulmone abūdans erit ⁊ subtilis: tn̄ si discurrit de pectore multus erit: si de ventre erit sine tussi. Oꝫ si sanguis egressus fuerit de pulmone non est vtendū aceto oino ꝑ interiora sꝫ ꝑ exteriora: ⁊ apponēda ē vētosa pectori: ⁊ euitet balneū mot⁹ ⁊ ira: vox maxia ⁊ tristitia ⁊ cibaria acuta: fum⁹ ⁊ puluis. Si vō patiēs fuerit mulier ꝓuocāda sūt mēstrua cū potētia magna: qm̄ nimis facit. ¶ De mēbris dolentib⁹ ꝙ si sāguis egressus fuerit de ore: aut erit de ysofago: aut de ore stomaci: aut de fundo ipsius: aut ex ore: aut de gula: aut de cānali pulmonis: aut de capite: aut de pulmōe: aut de pectore. Sed si egredit de ysofago distiguit ꝑ dolorē q erit in spatula. Si de ore stōi ⁊ fundo eius erit ꝑ vomitū: tn̄ de ore stōi erit cū vehementi dolore. Si de gula distinguit ꝑ rascationē. Si de cānali pulmonis ꝓueniet sanguis post sanguinē cū tussicula ⁊ dolore paruo. Si vero fuerit de capite antecedēs erit pōderositas in capite ⁊ rubedo in facie: ⁊ egreditur ꝑ rascationē. Si de pulmone subito egrediet in quantitate multa absqꝫ dolore. Si de vlcere in pectore egrediet sicut sanguisuga in quantitate pauca ⁊ non subito: ⁊ erit cuꝫ dolore in pectore ⁊ tussi ꝯtinua ex oi quoqꝫ sanguie egresso de instrīs anhelitus ⁊ discurso de capite ad ea. Inuenimus signa de mēbris dolentibus: ⁊ scripta sunt superius. ¶ Dico ꝙ necessariū est signū quo distiguit iter sanguinē discursum de capite: ⁊ inter sanguinem pertinentem ad pectus.

¶ Dixit ꝙ sputū sanguis aut erit ex scissura: aut ex corrosiōe aut ex incōtinentia: aut ex sanguisuga in gula: ⁊ distiguit ruptura ꝑ an̄tē vocē magnā: vel ꝑcussurā sup pect⁹: aut luctationē vehemētē. Sꝫ distiguit corrosio ꝑ an̄tē corrizā. deinde ꝑ egressionē pauci sanguis in primo ⁊ multi sanguis in fine subito. sed distinguit vlcus ꝑ egressioneꝫ sanguis subito absqꝫ cā exteriori sistente corpore repleto absqꝫ dolore in eo. ⁊ distiguit sanguisuga ꝑ sanguinē subtilē ⁊ aqueū. ¶ Dixit ꝙ ēt accidit sputū sanguis ex frigore extenso ⁊ calore extenso ⁊ ꝯtinua balneatōe: ⁊ ex cā cibi ⁊ potus calidoꝝ iugiter acceptoꝝ: ⁊ ex cā hūoris colerici corrosiui: aut ex cā flegmat salsi. ¶ Dico. ℞. thuris. balaustie sanguis dracōis: hypoquistidos: acatie: opij: carabe: gūmi arabici: boli sigillati: ⁊ amidi. an̄. par. ꝯueniētes: terant ⁊ de eis det patiēti mane cū aqua frigida: ⁊ silr in sero ⁊ medio diei. Dosis quoqꝫ fiat ʒ.ij. cū. ℥.ʒ. succi ozimi: sed semꝑ dꝫ esse inter manus patiētis de bolo armēico: ⁊ sigillato tēꝑato ⁊ desiccato cū gūmi arabico: ⁊ aliq ꝑte cāphore ad faciēdū saporē de eo in ore: ⁊ comedat de pedibus coctis i adipo caprino: ⁊ illinitio fiat sup pectus de sandalis: balaustia: ros: acatia: temperatis cum aqua rosea: quoniaꝫ cessare faciet sputū sanguinis ipso die. ¶ Trocisci carabe. iudei qui cessare faciunt sputum sangui

nis. ℞.carabe:balaustie:rosa.acatie:ramik:hypoquistidos: gũmi arabici:dragaganti:papaueris:san.dra.⁊ opij.añ.par. ꝯuenientes:terantur ⁊ distemperent cum succo virge pasto ris:⁊ de eis fiant trocisci.⁊ de eis detur in potum cum aqua ordei. ¶ De epidimia dixit. ꝙ hñtibus spatulas sicut alas accidunt ventositates plures ⁊ grosse:dantes cãm:vnde ꝑ ueniat sputũ sanguinis:qm̃ ex ventositate multa ⁊ grossa fit ruptura in venis in fissura non semel:hoc quoqʒ eis accidit ex debilitate caloris innati ex paruitate cordis ipsorũ.⁊ par uitas cordis ipsorum accidit ex stricto pectore ipsoꝝ. ¶ De libro humoꝝ.dixit ꝙ sanguis emissus ex ore:aut discurrit ex parte cerebri:aut ex palato:aut de gula:aut de epigloto:aut de cannali pulmonis:aut de pectore:aut de ysofago: aut de stõ.Non expedit quoqʒ ꝙ patiens sputum sanguinis inspi ciat in rebus rubeis:quoniam ex memoria expuet sanguinẽ. ¶ Ruffus in libro facto qbus nõ affuerit medicus. dixit ꝙ sputum sanguinis de pectore cum succo ozimi curaẽ. scorti quoqʒ cum decoctione radicis centauree maioris solũmo do curant ipsum. ¶ De amphorismis. sputum sanguinis fit per accñs:vt ex percussura:aut casu ⁊ similibus: vel ex dor mitione super terram absqʒ lecto sed per substantiaʒ: vt ex multitudine ciboruʒ repletiõis. ¶ Dico ꝙ sputũ sanguinis si fuerit ex apertione vel incõtinentia orificioꝝ venarũ mor bus dr̃ de multo humore. Si vero fuerit ex corrosiõe ex ma la cõplexiõe sanguinis:tñ si fuerit ex ruptura erit ex separa tione ꝯtinuitatis. ¶ De aphorismis. Quibus accidit sputũ sanguinis spumosi de pulmone erit. Fit quoqʒ sputum san guinis non spumosi de pulmone si in pulmone fuerit vlcus eo ꝙ fit ruptura in venis pulmonis. ¶ Dico non egreditur sanguis spumosus ex ruptura:tñ cum desudatiõe per tussiʒ idem sanguis egreditur spumosus.

b ¶ Qr si aliqua mulier vomuerit sãguinẽ emisso suo mẽstruo vomitus sãguinis cessabit ⁊ de iure. In hmõi quoqʒ dispõ ne sufficiens est minutio facienda in vena cephalica ⁊ sili.

f ¶ Sputum quoqʒ sanguinis si fuerit ex successu sputi saniei malum est:eo ꝙ significat ꝙ passio mutata est ad vlcus.

b ¶ Qr si fuerit vomitus sanguinis sine febre salubris:tñ cum febre malus:qm̃ cũ fuerit sine febre cognoscit ꝙ ẽ sine apa te:sed ꝓcedit ex cã apertionis venarũ:aut vlceris accidẽtis in ea:tñ non est cum apate. Ulcus quoqʒ cum quo non fue rit apa:de facili curatur per res stipticas.tñ cum apate ⁊ fe bre impossibile est ꝙ cureẽ sed augeẽ super hoc ⁊ corrodiẽ.

f ¶ Si vero sputum fuerit de pulmone licet non fuerit cum fe bre si passio fuerit diuturna sequetur febris oĩno. ¶ Spu tum sanguinis fit tribus modis.aut ex incõtinentia alicuius vene orificij:aut ex ruptura:aut ex corrosione. Si vero fue rit ex incontinentia aut ruptura curatur per res stipticas ⁊ glutinatiuas ⁊ desiccatiuas absqʒ impunctione: sed ex cor rosione cum nutrimentis bonis ⁊ medicinis generantibus carnem. Huius quoqʒ est prima opinio in cura sputi sangui nis. ¶ Si vero fuerit de pectore opus est ad medicias sub tiles in substantia admiscendũ cum alijs ad inducenduʒ ad locum longinquum:eo ꝙ longinquum est iter:tñ si fuerit de stõ non sunt necessarie hmõi medicine ad miscendũ. ¶ Di xit ꝙ medicine subtiles contrarie sunt in fine hmõi passioni: tñ apte sunt ad miscendũ vt inducant alias ad locuʒ iñ quo passio fit:qm̃ res stiptice ⁊ viscose impediunt meatus:⁊ inde inductio fit grauis:vnde opus est ad res attenuatiuas. Mi scendum est quoqʒ in hmõi medicinis ẽt de rebus narcoti cis vt dormiant:vt inde fiat magis iuuamẽtũ cessante tussi: ⁊ vt ingrossent sanguinem per frigiditatem carũ:⁊ inde erit maximum iuuamentum:⁊ sic completur totum propositum in compositione huiusmodi rerum. ¶ Trocisci ad sputum sanguinis. ℞.opij.aur.pon.vi.partem. gummi arabici. aur. pon.ʒ.balaustia.aur.pon.ʒ.terantur: ⁊ de his fiat vnus tro ciscus.Si vero fuerit de pulmone addendum est in eis cina momi.aur.pon.par.iij. ¶ Ruffus in libro quinto vbi tractat de nutrimento infantium:dixit ꝙ si expuentibus sanguineʒ datur in potum de succo ozimi:statim cessabit sputuʒ. Dixit Johannitius:de aptatione medicinarum ad laxandum: ꝙ opium proprie habet congelare sanguinem liquefactum ac etiaʒ ingrossaẽ. Dico ꝙ ideo valet ad omnes species fluxus sanguinis de partibus interioribus.

¶ De membris dolẽtibus:ꝙ si sanguis emissus fuerit de sto maco non erit cum tussi. Si de instrumentis anhelitus secũ erit tussis. Si de gula ⁊ vuula erit cum rascatione sicuti qui emissus fuerit de sup̃ficie oris erit cuʒ sputo. Rascatio q̃qʒ etiam inducit sanguinem inuentuʒ in parte inferiori oris ad spuendum:tamen si de capite discurrit cum rascatione erit. Si subito extra vuulas fluxerit absqʒ excitatione tussis per vices multas. Si vero fluxerit subito ⁊ ob fluxuʒ subitaneũ infestatus fuerit retro vuulas cum tussi erit. vnde prouiden dum est subtiliter in huiusmodi dispositiõe ne extimatio ca dat ꝙ emissus est ex instrumentis anhelitus ne de facili sa natione huiusmodi passionis suspecti teneantur:antiqui di centes.ꝙ difficilis est cura sputi sanguinis de pulmõe:quo niam cum sanguis effluxerit de capite si cum quãtitate dis cursus fuerit retro vuulas: statim ꝙ perueniet in epigloto excitabit tussim:⁊ inde extimatur flui de instrumentis anhe litus. Distinctio quoqʒ fit inter eas:quoniã sanguis emissus de pulmone est spumosus:sed de capite nõ sic ẽ. Si vero cũ sanguine emisse fuerint alique partes cãnalis pulmonis: si gnificatio vera habetur ꝙ erit de pulmone: ⁊ similiter ma nifestabitur si sputum patientis ante huiusmodi dispositio nem per intermissionem paucam in vice post vicem cũ tussi emiserit aliquam partem sanguinis. deinde expuerit cũ tussi multam sanguineʒ. significatio etiam habetur ꝙ erit ex cor rosione pulmonis cum sputo sanguinis de pulmone nõ erit dolor:quoniam de pari sexto nerui cerebri contexitur qui dam neruus in pelliculo pulmonis:tamen nõ ꝙ obtineatur in carne ipsius. In pectore quoqʒ contexũtur musculi ⁊ plu res nerui:⁊ ideo sentitur in eo dolor. vnde si sputum sangui nis non fuerit multum nec rubeum: sed tantum denigratuʒ ⁊ inspissatum ad modum sanguisuge:significatio inde habe tur ꝙ erit de pectore. ¶ Si vero de stomaco fuerit cum vo mitu erit. ꝙ siquis emiserit sanguineʒ per nares siue rascaue rit absqʒ dolore antecedenti:aut põderositate:aut percussu ra:forte erit ex sanguisuga sistẽti i ore. Et egreditur sanguis de stomaco deglutitus causa sanguisuge: huius tamen erit rubicosus:grossus ⁊ subtilis:licet de stomacho naribus vel alijs locis prouenerit. vnde interrogatio fieri debet sup̃ cãʒ primitiuam forte inspectum habuerit aliquem potum aque vnde inquisitio fiat in naribus in ore eius in sole: ⁊ videbi tur sanguisuga. ¶ Dixit ꝙ ruptura accidens in venis pul monis distiguiẽ ꝑ diuersa signa. Fit quoqʒ signũ eius eo ꝙ sanguis eius emittitur in multa quãtitate: ⁊ eo ꝙ antecedit cuʒ aliqua causa primitiua:sicut vox maxima:aut casus:aut percussura:⁊ maxime si superuenerit subito ãteq̃ʒ aptus fue rit pulmo:⁊ vtatur eo ꝙ leuius fiat ei per vsum. quoniaʒ ex voce facta assidue ante parum ob vsum aptus fit pulmo in de sicut aptantur membra luctantium ob vsum vt non ledã tur nec in se habeant rupturam:⁊ ideo apti ad voces facien das sicut sunt bãnitores ⁊ similes non patiuntur huius spu tum inde. sed sputum sanguinis de pulmone accidens ex in continentia alicuius orificij alicuius vene eius significatur per antecedentem ociositatem balneationem cum aqua ca lida ⁊ vsum ciborum calidorum.

f b ¶ Aaron ꝙ si patiens fuerit virtuosus minuendus est in ve nis azuleis.i.medianis: ⁊ videatur locus in pectore in quo sentitur ponderositas ⁊ dolor magis ⁊ ibi minutio fiat. dein de ligande sunt extremitates ipsius: ⁊ inungãtur cum oleis calidis ⁊ vtaẽ cibarijs stipticis:quoniam inde cessabit spu tum sanguinis. ¶ Si vero sputum sanguinis fuerit de sto maco curatur cum rebus stipticis:sed misceri debent cũ re bus aromatizantibus stomacum:sicut gariof. ⁊ similibus.

¶ Sed si de pectore:cura fiat cuʒ rebus subtilibus ad hoc vt ducant ad pectus alias medicinas aptas ei: ⁊ cuʒ rebus narcoticis vt dormiat ⁊ inde mitigeẽ tussis. Filoniũ quoqʒ valet huiusmodi passioni:etiam comburantur cortices gra natorum:⁊ misceantur cũ aceto:⁊ deinde illinitio fiat supra pectus patiẽtis.aut. ℞.se.lini:aloe:opij:aluminis:⁊ dragãti añ.ptẽ eq̃lẽ:teranẽ ⁊ tẽpenẽ cũ aceto:⁊ de eis fiat illinitio.

b ¶ Filius serapionis dixit ꝙ vomit⁹ sanguinis:aut erit de stõ aut epate ex causa exteriori:sicut percussura: aut ex causa i teriori:sicut corrosione ⁊ ruptura alicuius vene: ⁊ nõ datur distinctio inter sanguinem emissum de epate siue de stoma co:sed cura fiat ad vtrãqʒ passionem cum minutione basili ce in primo. deinde cum trociscis carabe ⁊ boli armenici ⁊ sigillati impositi in aqua pluuiali ad potum ⁊ cum spodio. aut. ℞.gummi.amigdalarum.vermicularis.añ.ʒ.v. carabe: coralli:coriandri sicci:spodij:rosaruʒ: sumach:se.portulace: balaustie: barbe hyrcine: ⁊ amidi.añ.ʒ.x.cornu ceruini visti:

acatie lote. an. ʒ. vij. aluminis scissi. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. terantur. dosis fiat. ʒ. iiij. cum aqua pluuiali. ⁊ vtatur grano: riso cocto: ⁊ lenticulis excoriatis portulaca. ⁊ emplastrum fiat super stomacum cum rebus frigidis ⁊ stipticis.

F D ¶ Et dixit. q̄ emissio sanguinis ex ore: si fuerit de stō̄ ⁊ ptib⁹ eius erit per vomitū: ⁊ sentiet cū eo dolor. Si vero fuerit de instr̄o anhelitus cuꝫ tussi erit ⁊ dolor erit ex parte anteriori de pectore ⁊ epigloto. Sꝫ si fuerit de palato ⁊ silibus locis per rascationē erit ⁊ dolor sentiet in capite. Emissio quoqꝫ sanguinis de instr̄o anhelitus: aut erit de pulmōe: aut ex cōcauitate pectoris. Sed sanguis emissus de pectore declinat ad nigredinem: ⁊ grossitatem ⁊ congelatur: eo q̄ ꝓcedit ex spatio longiquo: tn̄ de pulmone subtilis egredit ⁊ radiosus. ¶ Dixit q̄ oīs sanguis spumosus emissus per tussim significat in pulmone vlcus esse: qm̄ vlcus sistens in carne pulmonis solūmodo facit emitti sanguinē spumosum: ⁊ subtilē declinantem ad albedinē. Dixit. q̄ sputum sanguinis spumosi oīno veniet ad sputū sanici. Qꝫ si emissus fuerit sanguis radiosus rubeus erit de arterijs pulmōis. ⁊ hoc erit ex ruptura vel corrosione in eis. Si vero fuerit ex corrosione: niger erit ⁊ non rubeus. ¶ Dixit q̄ cura fit cōis per res desiccatiuas ⁊ adhesiuas ⁊ stipticas mixtas cum rebus subtilib⁹ ad inducendum eas. Si vero sputum sanguinis fuerit de ysofago ⁊ similibus non sunt necessarie res subtiles sed narcotice ad stupefaciendū sensuꝫ an̄ parū. qm̄ huius loca sunt vehementia ad sensum: vnde incipiendū est cū minutōe: deinde cum purgatione chimi dominantis corpori. deinde vtat taciturnitate ⁊ assidue sedeat ⁊ iaceat cuꝫ erectione capitis ne partes pectoris inflectant ꝑtibus ⁊ ꝓuocet tussis ⁊ difficilis fiat ꝯsolidatio loci. Si vero sanguis emissus fuerit de palato apponendū est capiti de medicis frigidis ⁊ stipticis: ⁊ studium adhibendū est qualiter attrahat sanguis de palato ad nares si fieri pōt: ⁊ emplastrū apponendū est pectori per res stipticas ⁊ narcoticas: ⁊ ꝑ cortices thuris factas: ⁊ cortices granatorū balaustiā ⁊ puluerē molendini. Et similiter cura quoqꝫ frigida ⁊ humida valet expuentibus sanguinē de acuitate sanguinis. ¶ Ruptura quoqꝫ accidit venis ex multo frigore ⁊ curat per calefactiōes cū pānis lenificatiuis ⁊ rebus glutinatiuis cum aqua aromatum. Aqua quoqꝫ pluuialis nimis facit ad sputū sanguinis: aut aqua in qua infundit spodiū cum rosis ⁊ bolo armenico. ¶ Si vero sputuꝫ sanguinis fuerit ex caliditate sanguinis minutio fiat in primo ⁊ purgatio colere rubee multotiens: qm̄ bene erit deīde vtatur aqua ordei ⁊ alijs rebus temꝑantibus sanguinem ⁊ infrigidantibus eum: ⁊ detur de emathite. ʒ. i. ⁊ tertiā bene puluerizata in potum ⁊ apponātur pectori de emplastris frigidis. ¶ De medicinis ꝑticularib⁹ dixit q̄ res amare ꝯrie sunt expuentibus sanguinē: qm̄ curant per res stipticas ⁊ glutinatiuas non per diuisiuas ⁊ attenuatiuas. ¶ De expositione aristotelis. Fit quoqꝫ sputum sanguinis ex apostemate epatis in parte. ⁊ hoc non renunciat Galienus.

D ¶ Expedit quoqꝫ vt distinctio fiat inter peripleumoniam ⁊ pleuresim ⁊ sputuꝫ sanguinis ex ptisi: qm̄ ptisis est. qm̄ ex huius passionū cā discurrunt gutte cum tussi diuturna post febres leues ⁊ liquefactionē. vnde ptisis hꝫ caplm̄ in quo nō est nisi hmōi materia: qm̄ peripleumonia multotiens reperitur absqꝫ ptisi. ⁊ iā dictū est qḋ dixerat Galie. in caplo vlcerum occultorū. vnde expedit vt ꝯueniant vsqꝫ ad hec capitula: vt collecte sint cure cum signis.

F D ¶ Dixit in quarto caplo mēbrorū dolentiū. Conueniūt oēs medici in vnū q̄ sanguis emissus per vomitū ꝓuenit ex ysofago ⁊ stō̄. Sed qui emissus per rascationē fuerit ꝓcedit de ꝓpinquis locis gule ⁊ vuularū. Sed emissus per tussiꝫ procedit de instrumentis anhelitus. Multotiens quoqꝫ vidi q̄ sanguis fluens de capite nimis subito: si fluxerit ad partem interiorem vuularū ad loca ꝑtinentia ad gulaꝫ: patiens inde expuet sanguinē: eo q̄ statim peruenit sanguis in epigloto inde excitatur tussis. vnde ꝓuidendū est subtiliter ne extimetur iuxta extimationē iperitorū: qm̄ videntes q̄ hui⁹ sanguis cessat breuiter absqꝫ ꝯtrarietate odibili extimant q̄ dictum medicorū peritorū dicentiuꝫ q̄ emissio sanguinis per tussim est mala passio falsum esse: eo q̄ in pulmone est lesio vehemens ⁊ maxima. qm̄ impossibile est videre: si tunc incisa fuerit in eo aliqua vena parua: ⁊ est ac si emittat sanguis multus per tussim subito ob cām corrosiōis: qm̄ patiens expuit sanguinē raro inter horas paucas: ⁊ postea accidit sputum sanguinis nimis absqꝫ cā primitiua: sicut ex voce magna: aut casu forte egrediūt in hmōi dispōne alique partes pulmonis. ideo regrere dꝫ medicus studio magno i emissio sanguie si cū eo est aliqd ⁊ si est spumosus: qm̄ sanguis spumosus significat veraciter q̄ emittitur de pulmone: ⁊ maxime si fuerit cum aliqua substantia pulmonis aut tunica aliqua de tunicis venarū: qm̄ non ineniunt hmōi signa in sanguine emissio de pectore: ⁊ non inuenit dolor cuꝫ sputo sanguinis de pulmone: sed inuenit cum sputo sanguinis de pectore: quoniam pectus habet neruos multos ⁊ pauci immo nulli nerui inueniunt in carne pulmonis: sed sunt aliqui nerui in pelliculis eius non q̄ extendant ad penetrādū funduꝫ eius: tn̄ pectus hꝫ neruos ⁊ musculos multos: ⁊ ideo hꝫ sensum vehemētē: ēt pectus est solidū ⁊ pulmo mollis ⁊ lassus ⁊ debilis virtutis: ⁊ ideo dolor eius minor: vnde si dolor fuerit: in aliqua parte pectoris: ⁊ cū eo cum tussi sputum sanguinis fuerit non multū: sed declinans est ad nigredinē: ⁊ nō ad rubedinē ⁊ in sputo ipso sanguis congelatus assimilat sanguisuge passio significat qḋ est in pectore: qm̄ sanguis pulmonis de pectore ingredit ad modum sanici. ¶ Dixit q̄ si sputum sanguis fuerit de pulmone vlcera id sequunt ⁊ difficilis erit eoruꝫ cura: sed incurabilia sunt. Sed si fuerit de pectore curabilis est passio: qm̄ lesiones venarū ex ruptura cōsolidant de leui: ⁊ lꝫ diuturne fuerint oīno non ꝑuenient ad casum: cui non erit vtilis cura: tn̄ vlcera pulmonis si diuturna fuerint: lꝫ ꝯualeant in aliquo tp̄e opus est q̄ de dispōne illa in pectore remoueat aliqḋ residuuꝫ solidū simile fistule. ¶ Dico q̄ cooperit cum panniculo induenti ipsum: sed ex leui cā discooperitur: ⁊ inde reiteratur sputum sanguinis fieri. Omnis quoqꝫ sanguis egrediens de instrumentis nutrimenti per vomitum ꝓueniet non per tussim sed requirēduꝫ est ēt ne sit ex aliqua sanguisuga sistenti in gula. Si vero successiue per dies plures emissio sanguinis fuerit per nares ⁊ rascationem absqꝫ dolore siue ponderositate antecedentibus in capite siue percussura absqꝫ dolore presenti requirēdum est in naribus ⁊ gula cum lumine: ⁊ si forte fuerit ibi aliqua sanguisuga: ⁊ interrogatio fiat si potuꝫ fecerit de aqua in qua fuerant sanguisuge. ¶ Dico q̄ emissio sanguinis de ore aut erit per vomitum: aut per tussim: aut per rascationē per vomitum fit quoqꝫ aut de ysofago: aut de ore stomaci: aut de fundo eius. Sed per tussim fit aut de pulmōe: aut de pectore: tamen per rascationē fit: aut de vuulis ⁊ gula ⁊ partibus earum: aut fluit de capite: in cannali quoqꝫ pulmonis non est aliqua vena ex qua egrediet sanguis habens quantitatem in se. vnde requirendū est per omnia diligenter: sed dicturus sum de sanguine in capitulo. ¶ Dixit Galie. q̄ in pulmone nō accidit dolor omnino: tamen sensus ponderositatis in eo inuenitur multus: ⁊ sensus extensionis ꝑueniēs ad toracem: ⁊ ad os spinale eo q̄ panniculi eorum sunt ligati ibidem. Si vero cum sputo sanguinis spumosi fuerit ponderositas in pectore cum febre acuta in pulmone erit apostema calidum. Si vero ponderositas fuerit minor. ⁊ angustia anhelitus fuerit minor. similiter tamen cum inflammatione vehementi ⁊ impossibili in pulmone erit apostema qḋ herisipilla vocatur. ¶ Dixit q̄ si sāguis emissus fuerit multus ex successu cause primitiue ex incontinentia alicuius vene pulmōis erit. ¶ Dixit q̄ in maiori parte lesio fit in venis ex voce acuta si consuetudo non captauerit eas ad voces tolerandas ante parum: quoniam consuetudo aptationis eaꝝ ad voces tolerādas facit vt facit in aptatiōe mēbrorū luctantium: ⁊ vtentium vehementi exercitio vt eis non accidat lesio vel ruptura que de leui accidunt nō vtentibus huiusmodi aptatione ⁊ exercitio: ideo q̄ vsi fuerunt vocibus acutis minor accidit lesio huius q̄ꝫ alijs: sicut accidit exercitio vtentibus minor lesio in membris. Lesio quoqꝫ fit in venis pulmonis etiam ex vehemēti frigore ⁊ intenso eo q̄ frigor huius conuertit tunicas venarum esse solidas ⁊ difficiles ad extensionem: ⁊ ideo inde fiunt apte ad lesionem. Sed si sanguis ascendens fuerit ante parum per sputum absqꝫ causa primitiua erit de voce aut de percussura. Sꝫ si ex vsu balneationis multe aque calide ⁊ habitationis ciuitatis calide ⁊ ciborum ⁊ potus calidorum ⁊ apertione orificiorum venarum in pulmone erit.

D ¶ Tamen si sputum sanguinis superuenerit multū ⁊ post sputum sanguinis incipiens fuerit an̄ paruꝫ cū eo superueniētib⁹ partibus de pulmōe sine aliquibus cicatricibus vlceris in-

curabile est. Si vero vlcus fuerit in cannali pulmonis cum
eo sentiť dolor non sicuti fuerit in pulmone in quo non erit
dolor etiam sputum sanguinis qñqȝ superueniet añ paruȝ.
Etiã dolor accidens in eo non erit similiter vehemens: sed
aliquantulum erit dolor. In pulmone quoqȝ nõ erit dolor
oino. Ptisis quoqȝ hȝ aliam speciem in qua in principio nõ
erit sputum sanguinis neqȝ nascitur aliquę: sed raro iueniť
⁋ Dixit ꝙ vidi quẽdam tussientem subito expuere humo-
rem subtilem colericũ hñtem colorem inter rubeum ꝛ citri-
num cũ quo nõ erat acuitas oino: ꝛ iugiter eijciebat successi
ue ipsum humorem: dum idem patiens peruenit: ad febrem
subtilem: ꝛ factus est epticus: deinde eiecit per tussim pau-
cam putredinem. ꝛ post quattuor menses eiecit sanguinem
paucum cum putredine., ꝛ incepit corpus eius liquefieri cũ
febre augmentabili. deinde expuit sanguinem multũ. dein-
de augmentũ habuerunt febres. ꝛ ob defectũ virtutis mor-
tuus est vt moritur ptisicus. ⁋ Et plures vidi huius simi-
les ꝛ studium adhibui in cura ipsorum que non fuit ad iuua
mentũ. tñ hmõi patiẽtes eiecerũt partes aliquas de pulmo
ne que putrefacte erant: ꝛ cũ cognoui ꝙ accidit in pulmõe
eoꝝ passio sicut accidit de exteriori putrefactõe: ꝛ eo ꝙ pul
mo non curatur per aliquam incisionẽ: neqȝ per cauteriuȝ:
sicut curantur membra exteriora patientes huius moriunť
inde. ⁋ Dixit ꝙ in cura tertij patientis studium adhibens
vehementer dabam ei ad odorandũ tota die de confectiõe
que vocatur androcon curando euȝ ad desiccandũ pulmo
nem vehementer cum rebus ad odorem comestionẽ ꝛ po-
tum aptis inungendo nares ipsius cũ odoriferis oleis: ꝛ dã
do ei in potũ de metridato: amorosia: atanasia ꝛ tyriaca. tñ
huius patiens ob hanc curam durauit per annum vnum: ꝛ
postea mortuus est.

F ⁋ Dico ꝙ sanguis ꝛ sputũ ex cã aperitionis orificij vene ali
cuius in pulmone successuȝ hȝ salubrẽ magis ꝗ̃ in alijs spe
ciebus sputi sanguinis. vnde curandus est per minutionem
ꝛ infrigidationem corporis toto posse: ꝛ detur ei in potũ de
medicinis infrigidatiuis ꝛ glutinatiuis.

D ⁋ Et vlcera pulmonis in principio cõsolidari possunt licet
diuturna: imo desiccãda sũt. ꝛ credo ꝙ lac nociuũ est ꝗ̃uis
sit in principio iuuatiuũ. ⁋ De sũma mẽbrorũ dolentiuȝ: ꝙ
si vngues ad modũ arcꝰ flectũť significat vlcꝰ eẽ i pulmõe.

I ⁋ Rubedo faciei significat apã esse in pulmone. impunctio
quoqȝ non fit ex apate calido in pulmone eo ꝙ non hȝ sen-
sum. ⁋ Peripleumonia hȝ secum difficileȝ anhelitũ tussim
ꝛ dolorem grauem oppositũ in pectore toto ꝛ pulsuȝ vndo-
sum ꝛ sputum rerum diuersarũ de flegmate in maiori parte
ꝛ anhelitum calidũ cũ flatu maximo ꝛ febre acuta. ⁋ Apã
quoqȝ pulmonis in maiori parte est flegmaticũ: qm̃ pulmo
ex cã raritatis eius non põt cõcipere: nisi mãm grossaȝ: qm̃
materia subtilis nõ adheret ei: sed soluiť ꝛ fluit in eo de leui.

G ⁋ Tñ sputum sanguinis si fuerit de capite per rascationem
erit ꝛ habebit antecedentẽ ꝛ ponderositatẽ in capite ꝛ rube
dinem in facie. Sed si sputũ sanguinis fuerit de cannali pul
monis in hora post horam erit cũ pauca tussi ꝛ pauco dolo
re. Si vero fuerit de pulmone in quãtitate multa erit absqȝ
dolore: tñ sanguis erit calidus ꝛ spumosus: sed tñ de pecto-
re subito superueniet ad modum sanguisuge cum dolore in
pectore ꝛ cuȝ tussi: ꝛ significatio habeť de scissura vene per
multũ sanguinẽ ascendẽtẽ cũ cã primitiua. sed de corrosio-
ne per sanguinẽ supuenientẽ post sanguinẽ eiectũ añ paruȝ
nigrũ ꝛ spumosum. Sed de apertiõe orificij vene per reple-
tionem corporis ꝛ euitationẽ purgationis: tñ ꝓueniet añ pa
rum. Sputum quoqȝ sanguinis de pulmone: aut erit ex cau
sa scissure vene ob percussurã: aut vocem: aut frigiditatem:
aut caliditatem: aut repletionem: aut multam balneationẽ:
aut cibũ ꝛ potum calidos actualiter: aut erit ex cã corrosio-
nis ob cõplexionẽ calidã fluentẽ ad eũ: aut flegma salsum.

H ⁋ De summa passionũ ꝛ accñtiũ ptisici quoqȝ hñt cõcauos
oculos ꝛ acutaȝ narem: ꝛ tempora plana: ꝛ spatulas ad mo
dum alarũ: ẽt brachia dum includuntur ꝛ fiant quasi extra
corpꝰ ad modũ alaꝝ: ꝛ vngues hñt tortuosos. ⁋ Dico ꝙ i-
telligẽdũ est eo ꝙ dictum est ad modum alarum ꝙ brachia
remouebuntur a lateribus: ꝛ fiunt sicut ale. ⁋ De diuisione
accñtiũ ꝛ passionũ. dixit ꝙ ptisici hñt anhelitum fetentem.
⁋ De septio caplo meamyr. dixit Ypo. ꝙ si vlcus i pulmo
ne fuerit diuturnũ ꝛ ꝯsolidari non poterit in breui: curandũ
est cum rebus desiccatiuis subtilibus ad desiccãdũ vlcus:
qm̃ si icolatũ habuerit i ciuitate vel vltimitate sicca: ꝛ vsus
fuerit dicta simili continue cũ diuturnitate vita eius inde lõ
gabiť. Medicina quoqȝ que vtenda est descripta est ꝑ An-
dromachesiũ in medicinis facientibus ad epiglotũ: ꝛ cõpo-
nitur de aromatibus subtilibus ꝛ stipticis: sicut cinamomo:
spica: zaffarana: folio thure: myrrha: ꝛ squinanto: sed de glu
tinatiuis: sicut rob vel succo liquiritie ꝛ similibus: sȝ de nar-
coticis sicut iusqamo: opio: de huius quoqȝ rebus illa com
poniť medicina: tñ si gutte fluxerint multũ cũ nocumento ꝛ
vigilatõe: addẽdũ est de rebꝰ narcoticis: ẽt si fuerit cũ aspe-
ritate vehemẽti nociua. addendũ est de rebus glutinatiuis.
⁋ Medicina nobilis. ℞. cinamomi. ℥.i. thuris. ℥.i. succi liq-
ritie. ℥.i. myrrhe aur. pon. iiij. dragaganti aur. pon. vi. amomi
aur. pon. iiij. zaffarane. ℥.i. mellis ad sufficientiam ad tempe-
randũ omnes. Dixit Galienus ꝙ hmõi medicina veraciter
nobilis appellať ꝓhibens in pulmone vlcus ꝛ ꝑ oibꝰ passio
nibꝰ pulmonis diuturnis: qm̃ substantia cinamomi est subti
lis ꝛ desiccatiua: ꝛ amomũ ipsuȝ seqť. ꝛ succus liqritie ꝛ dra
gagantũ sunt glutinatiua. ꝛ myrra: ꝛ zaffarana sunt matura
tiue ꝛ dissolutiue ꝛ desiccatiue añ paruȝ. ⁋ He quoqȝ sunt
res de qbus cõponiť medicina valens ad desiccãdũ vlcus
pulmonis. videlicet cinamomũ: cassia lignea: myrrha: zaffa-
rana: sqnantũ: oleũ balsami: spica inda: amomũ: thus: balau
stia: barba hyrcina: succuȝ: bolus sigillatus: gũmi arabicum:
opiuȝ: iusqamus: magach: ꝛ similia. ⁋ Dixit ꝙ medicie ꝯpo
site de medicinis subtilibus ꝓuocãtibus ad vrinã: ꝛ de aro
matibus ꝛ rebus glutinatiuis cũ pauca quãtitate rerũ nar-
coticarũ valent patientibus vlcera in pulmone. ⁋ Descri-
ptio amorosie valentis ad vlcera pulmonis. ℞. spice. myr-
rhe: zaffarane: costi: cassie lignee: cinamomi: squinanti: pipis
nigri ꝛ albi: castorei: aristologie: terbẽtine: gũmi oliue: confi-
te. se. iusqami albi. añ. ʒ. iij. anisi aur. pond. i. se. apij. aur. pon. i.
dragaganti. aur. pon. vi. vini in quo soluatur dragagantuȝ:
fiala vna: teranť oẽs ꝛ tẽpenť cũ melle. dosis fiat aur. põ. i. ʒ.
Si vero fuerit cũ febre tẽpeť ꝛ detur in aqua ꝛ aceto ꝛ nõ in
aqua ꝛ melle. ⁋ Medicina valens ad vlcus pulmonis. ℞.
ypoqstidos: myrrhe. añ. ʒ. vij. serapini. ʒ. vi. anisi. ʒ. viiij. casto
rei. ʒ. vi. thuris. ʒ. vij. succi sumach. ʒ. viiij. opij. ʒ. viij. se. apij.
. ʒ. viij. zaffarane. ʒ. viiij. asse fetide. aur. pon. i. opoponacis. ʒ.
v. se. iusqami. ʒ. iij. cõfite. ʒ. viij. dauci. ʒ. viij. prassij. aur. pon. i.
corticis mandragore. ʒ. x. piperis longi. ʒ. viij. pipis. ʒ. v. ster
coris colũbini. aur. pon. i. mell. ad sufficiẽtiã ad teṗandũ.

F ⁋ De sputo sanguinis. dixit ꝙ purgatio euitanda est in intẽ-
so sputo sanguinis ꝛ minutio in primo in passione in qua fit
sputũ sanguinis ex incõtinentia venarũ: aut ex fissura: aut ex
corrosione. Cura quoqȝ corrosiõis fit ꝑ res gñantes carnẽ
in loco corroso ꝛ orificiũ venarũ obtureť ꝑ medicias stipti-
cas: sed scissura ꝑ medicinas adhesiuas ꝯsolidatiuas ꝛ glu-
tinatiuas: sicut bolũ orti que dť hubera ꝛ similia. Sȝ in cor
roso loco gñať caro ꝑ medicias hõi chimi ꝛ gñantes carnẽ

B ⁋ Tñ ad curã sputi saniei de pectore ꝛ pulmone opus est vt
misceanť hmõi rebus de medicinis subtilibus ꝛ calidis ad
inducendũ eas ad ꝑtes longinquas: lȝ hmõi medicine sint
in vltimitate malitie ꝛ contrarietatis ad sputũ sanguinis.

G ⁋ Sed ad curã sputi sanguinis de stomaco ꝛ partibus eius
non sunt necessarie neqȝ valentes vnde euitentur omnino.

F ⁋ Miscendũ est quoqȝ hmõi medicinis de medicinis infri-
gidatiuis vt ex frigitate stupefiat: qm̃ inde ꝓcedit maximuȝ
iuuamentũ eo ꝙ inde mitigať tussis ꝛ ex frigiditate cessabit
fluxus sanguinis: qm̃ ingrossabiť. vñ in hoc caplo est cõpila
tio cõpõnis medicinaꝝ ꝓ sputo sanguis valẽtiũ in hoc exẽ
plo. ℞. succi barbe hyrcine: grani mirtini: balaustie: acatię
galle: boli sigillati: gũmi arabici: carabe: amidi: opij: se. papa
ueris: iusqami: myrrhe: cinamomi: ꝛ cassie lignee. añ. ꝑtẽ ꝯue
nienteȝ: teranť ꝛ de eis fiant trocisci: ꝛ de eis deť in potum.
⁋ Medicina valens ad sputũ sanguis. ℞. opij. aur. pon. vi.
gũmi arabici. aur. pon. i. amidi. aur. pon. ʒ. acatie. aur. põ. ʒ. te
rãť ꝛ oẽs dentũ i potũ ꝛ faciẽt ad stõm. Si võ mixtũ eis fue
rit cinamomũ faciẽt ad pulmonẽ. ⁋ Trocisci valentes ad
sputũ sanguis. ℞. acatie: balaustie: barbe hyrcine: se. ro. thu
ris: boli sigillati: gũmi arabici: se. iusqami opij. añ. ꝑtes cõue
nientes. terantur ꝛ de eis fiãt trocisci cũ succo virge pasto-
ris: ꝛ de eis detur in potum cuȝ aceto ꝛ aqua. Sed si fluxus
sanguinis fuerit multus detur eis cum succo plantaginis.
⁋ Ad sputum sanguinis vehementem. ℞. se. violaruȝ. aur.
pon. ij. seminis iusquiami. aur. põ. i. amidi. aur. pon. ʒ. spice in-

de.aur.pon.ʒ.boli orti.i.bubare.aur.pon.i.aniſi.aur.pō.partes.ij. terātur ⁊ de eis detur in potū cū aqua pluuiali. aur.pon.i.aut ponatur in aqua potus eorum de ſpodio.

D ¶ Dico: ꝙ ozimum deſiccat pectus ⁊ pulmonem nimis. vnde conueniens eſt vt vtatur eo in gradu ſecundo ptiſis ad deſiccandum vlcus.

F ¶ De ſeptimo capitulo meamyr. dixit: ꝙ medicine mitigatiue dolorum accidentium in ſputo ſanguinis componuntur de ſeminibus prouocatiuis ad vrinam ⁊ narcoticis rebus. ¶ Medicina ſeminum valens ad ſputum ſanguinis. ℞. ſeminis apij: feniculorum.añ.partem.i.caſſie lignee: partē.iiij. opij ſimilis.terantur ⁊ de eis fiāt trociſci cū aqua. ¶ Trociſci alij. ℞. ſeminis iuſquiami.ſeminis opij: roſarum ſiccaꝝ añ.par.i.zaffarane partem.iij. myrrhe. par.ʒ.terantur ⁊ fiāt trociſci ad aur.pon.ʒ.partes trociſcorum triangulorum: ſeminis iuſquiami.ʒ.iiij.ſe.apij.ʒ.iiij.aur.pon.iiij.opij. aur. pō. .i.aniſi.aur.pon.i.fiant trociſci ⁊ cum aqua frigida: detur in potum vnus trociſcus in mane ⁊ alter in ſero.

F D ¶ Dixit ꝙ huiuſmodi trociſci valent ad ſputum ſanguinis ſi propinquum fuerit ad declinandū ad ptiſim: compoſitiue ro ſunt per medicos de rebus narcoticis ⁊ ꝓuocatiuis ad vrinam: ⁊ ideo valent ad diſcurſum reumatum omniū: ⁊ ad mitigandum dolores omnes ſaluo dolore colice eo ꝙ narcotice res debent dominari in eis. ¶ Trociſci valentes ad ſputum ſanguinis ⁊ ptiſim ⁊ quibus fluit reuma ad pectus. ℞. ſe.cucumeris longi excoriati.ſeminis lini. ſeminis papaueris ſeminis apij: ſeminis iuſquiami ⁊ opij.añ.partes cōuenientes.terantur ⁊ dentur in potum cum aqua in qua infuſum fuerit thus. ¶ Dico.ſi vero caliditas ⁊ ſitis fuerint ſuperantes ponantur huiuſmodi ſemina. ℞. ſeminis citroli.ſeminis cucumeris longi.ſeminis cucurbitini.ſeminis portulace.ſeminis papaueris.ſeminis iuſquiami ⁊ opij . añ.partem conuenientem: terantur ⁊ dentur in potum cum ſemine apij aniſi ad ducendum. Si vero non fuerit cū caliditate miſceri poteſt cum eis de ameos: caſſia lignea: myrrha: ⁊ cinamomo: ⁊ iam dictum eſt ꝙ leue ſputum facit ⁊ extirpat ſaniem in capitulo aſmatis.

I ¶ Dixit ꝙ curandum eſt apoſtema pulmonis cum medicinis ſubtilibus ⁊ deſiccatiuis: ⁊ cum vino ſubtili ſi parum de eo accipitur in potum.

F ¶ Dixit ꝙ medicine ſeminum ſtupefaciētiū valent ad tuſſim grauem vehementem accidentem ex ſputo ſanguinis ⁊ quibus reumata diſcurrūt ad pectus mala.

D ¶ Dico ꝙ ſi detur de lacte in potum eis abſtergit cū aquoſitate eius ⁊ mundificat ⁊ glutinat cum caſeatōe eius ⁊ non humectat: tamen humectat corpus . Si vero lac humectauerit vlcus contrarium videtur eſſe ei: quoniam cura vlceris pulmonis fit per deſiccationem vehementē: ſed tamen cura ptiſis fit per humectationem corporis eius ⁊ rem conſeruantem humiditatem pro membris radicalem: ⁊ per defenſionem cordis ꝙ non dominetur ei complexio ſicca: quoniam qui patitur vlcus pulmonis declinat ad eticam ⁊ lac conueniens eſt ei nimis ⁊ vniuerſaliter valet ad pectus pulmonem ⁊ partes eorum. ¶ Dixit Galie. in quarto capitulo megategni. ꝙ ſi fuerit vlcus in cānali pulmonis vtatur patiens dormire ſuper dorſum tenens medicinas in ore ad ſugendum ipſas añ parum ad mollificandum omnes muſculos gule: ⁊ deliberandum eos: quoniam obtenta huiuſmodi cura in cannale pulmonis non diſcurret niſi qđ bonum fuerit abſq; excitatione tuſſis . vnde euitandum eſt omni poſſe ꝙ non diſcurrat ad cannale pulmonis ſubito quātitas multa de eis ne inde excitetur tuſſis : ⁊ nocebit nimis : videlicet tuſſis. vnde dum durabiliter diſcurrit humiditas in ſubſtantia cannalis pulmonis ſicut diſcurrit aqua ſuper pariete: inde non excitabitur tuſſis nec aliqua ſeparatio ſed ſi diſcurrit per aerem in medio cannalis pulmonis concauitates in quo eſt via ſpiritus quo fit anhelitus inde ſtatim excitabitur tuſſis. ¶ Dixit. ꝙ miſcendum eſt mel omnibus medicinis pro cura omnium vlcerū pectoris ⁊ pulmonis: quoniam cum opus fuerit inducenda ad loca dolentia medicinas ſtipticas ne moram trahant in ſtomacho ⁊ ad loca dolentia non poterint ꝑuenire: vnde mel erit eis nauis leuis ⁊ velox ad portandum eas dū perueniunt ad loca digna: ſuper hoc etiam dictum mel non eſt nociuum eis.

K ¶ Dixit Galie. in quinto capitulo: ꝙ ſi fuerit apoſtema in pectore cum putrefactione ſaniei ⁊ carnis pectoris multotiēs putrefit aliqua pars de oſſibus eius dū opus fuerit ad incidendum huiuſmodi os putrefactum: etiam multotiens apoſtema alicui coſte inductum ſi fuerit putrefactum putrefit inde panniculum quo cooperiuntur coſte : ſed inſeparabilis vſus in cura huius diſpoſitionis ſic procedit: ꝙ artificialiter aqua mellis impoſita vlceri patiens iacere debebat ſuper latus dolens tuſſiendo multotiens ⁊ mouendo ſe temperate : ſed etiam quandoq; extrahitur qđ reſiduum fuerit in medio vlceris de aqua mellis cum inſtrumento qđ dicitur attrahēs putredinis. facta quoq; huiuſmodi cura ⁊ extracta tota ſanie cum rubedine vlceris imponendum eſt in eo poſtea de medicinis.

D ¶ Dixit nos ideo ad mundificandum vlcera pulmonis damus patienti ad comedendum mel ⁊ aquam mellis ad bibē dum. ¶ Dico ꝙ ſi vlcus in pulmone indiget mūdificatiōe mundificandum eſt cum melle ⁊ aqua mellis: quoniam mūdificat ⁊ eſt nutrimentum : ⁊ non eſt nociuum vlceribus interioribus. in dicto quoq; Galie. intelligendum eſt de vlceribus interioribus. ¶ De primo capitulo membrorum dolentium. dixit. ꝙ ſi per tuſſim eijcit aliqua pars cannalis pulmonis ſicut annulus in pulmone erit vlcus maximū: tamen impoſſibile eſt ꝙ ſit de ānulis magnis pulmonis : quoniam ſi annuli magni ipſius ſoluti fuerint de ligamento ipſorum anteq̄ hoc fuerit moreretur: huiuſmodi quoq; annuli maximi ſunt. Pulmo quoq; de leui concipit corroſionem ⁊ putrefactionem per humiditates caliditas. Si vero eiecta fuerit per tuſſim aliqua quantitas vene de pulmone erit nō de cannali eius: quoniam vene que ſunt in cannalibus pulmonis ſubtiles ſunt ſicut capilli.

I ¶ Pulmo quoq; non ſentit apoſtemata nec naſcituras : eo ꝙ in ſe non procedit neruus . ¶ Dico ꝙ procedunt aliqui nerui non habentes dignitatem diuiſi in panniculo pulmonis. ¶ De capitulo ſecundo dixit. ꝙ ſequitur apoſtema calidum accidens in pulmone anguſtia anhelitus tali modo. ꝙ patiens dubitat ſuffocari ⁊ ide ſe oportebit erigere in ſedēdo: anhelitus eius quoq; erit calidus nimis: maxie ſi apoſtema fuerit eriſipilla. quietem quoq; habent in extractiōe maximi anhelitus ⁊ attractione frigidi aeris: ſed expuūt ſputum declinans ad rubedinem aut citrinitatē aut ſpumoſū aut declinans ad nigredinem aut viriditatem ⁊ multotiens ſentiunt cum huius diſpoſitione ponderoſitatem in concauitate pectoris ⁊ debet cōdoleſcere de fundo corporis perueniente m ad partes toracis ⁊ oſſis ſpinalis cum febre acuta hñtes pulſum vndoſum ⁊ maxillas rubeas nimis. ¶ Dixit ꝙ patiens de pulmone habet faciem inflatam ⁊ groſſam ad albedinem declinantem niſi cum eo fuerit ap̄a calidum.

F ¶ De capitulo ſecundo de humoribus. dixit. ꝙ patiens ſputum ſanguinis non debet inſpicere in rebus rubeis: quoniā attrahit ſanguinem ad ſuperficiē corporis ex affigurationę coloris eius. ¶ Dico ꝙ hoc fit eo ꝙ reducit ſanguinem ad memoriam animi. ¶ De tertio capitulo. dixit. ꝙ habentes ſpatulas vt alas ex cauſa ſtricture pectoris ſputum ſanguinis patiuntur de leuiori cauſa.

L ¶ De capitulo tertio pronoſticorum. pleureticis ſi accidunt naſciture ſuper corpus aut inferioribus locis pectoris huiuſmodi naſciture putredinem facient: ⁊ fient fiſtule ⁊ curentur. ¶ Dico ꝙ ſi ſunt de fluentia ſaniei in pectoris ſpacio.

I ¶ Dixit ꝙ ſi in paſſione peripleumonie ructuatio quietē nō habuerit ⁊ dolor ⁊ moleſtia non diminuerit nec exputa fuerit quantitas que fuerit imputanda: nec venter ſolutus fuerit nec micta fuerit vrina in qua fuerit ſedimen multū ⁊ moribus fuerit ſalubris in diſpoſitione ſua ⁊ acciderint huiuſmodi ſimiles naſciture criſis erit in ea: ⁊ inde nō erit res aliqua medicinalis oportuna. ¶ Dixit ꝙ ſi inflatio fuerit ſub ypocundrio patientis erūt huiuſmodi naſciture in inferiori parte pectoris: ſed naſciture accidētes in ſuperiori parte pectoris eſt in habentibus loca que ſunt ſub hypocundris altiora de groſſitudine ⁊ dolore ⁊ habentibus anhelitum malū qui excitatur in aliqua hora ⁊ in alia hora mitigatur abſq; cauſa manifeſta: ⁊ huiuſmodi ſigna ſignificāt hūores aſcendere ſurſū: ſicut ſignificat caliditas ⁊ extenſio hypocūdriorum ipſos humores deſcendere ad inferiora: tamen naſciture accidentes in pedibus in paſſionibus pulmonis que ſunt vehemētes ⁊ maximi periculi iuuatiue ſunt omnes ⁊ meliores computantur ſi accidunt dum ſputum fuerit manifeſtū: quoniam ſi paſſio cum dolore acciderit poſtq̄ ſputū fuerit

mutatū de rubedine ad putredinis dispōnem: ⁊ inducta fue
rit ad exteriora salubris erit firmiter: ⁊ nasciture huius miti-
gabūt dolorē in tpe breui. Si vero sputū nō fuerit iuxta di-
gnum modū eius: nec apparuerit in vrina sedimen laudabi
le: dubitandū est minuere iuncturā in qua fuerit hmōi nasci
tura ne inde fuerit maxima molestia. ¶ Dixit Gal. ꝙ nasci-
ture accñtes in tibijs in passiōe periplonia difficilis sūt lau-
dabiles: qm̄ longique sūt de loco passiōis declinātes ad in-
feriora maxime si fuerit ei cū maturitate. significatio matu-
ratiōis fit per mutationē sputi ⁊ fluxū eius multū absq; ipe-
dimēto. Si vō accidit in tibijs aliqua nascitura anteq̄ mor
bus fuerit digestus liberatus est patiēs de ꝑiculo qd̄ time-
bat de periplonia: ſ3 hui⁹ iunctura difficilis cure erit q̄nq3.
Si vō postea nasciture se fecerit occultas ⁊ sputū dignū nō
fuerit ⁊ febris fuerit inseparabilis signa mala sunt: qm̄ dubi
tandū est ne altereꝰ mens patiētis ⁊ moriaꝰ: qm̄ passio hui⁹
nō soluitur: tamē si extra fuerint nasciture mitigareꝰ febris:
sed ad peius conuerse sunt ad interiora. ¶ Si vero cū hui⁹
passione fuerit angustia anhelitus morietur statim.

B ¶ Decrepiti quoq3 ex putredine accñti de pulmone: ⁊ senio
res in maiori ꝑte moriunꝰ: ſ3 iuuenes i minori ꝑte. Seniores
quoq3 ex debili virtute eoꝝ sunt minoris salutis: ſ3 iuuenes
maioris salutis ex vehemēti virtute ipsoꝝ. qm̄ passiones pe
ctoris ⁊ pulmonis liberatiōe indigent ꝑ mūdificationē per
sputū: ⁊ hoc fit per virtutē potentē3: tñ in oībus spēbus pu-
tredinis alijs iuuenes in maiori ꝑte moriūtur ⁊ seniores nō:
Oēs quoq3 spēs putredinis dicūtur que erūt cu3 febre ve-
hemēti: sicut ex nascituris accñtibus in aurib⁹ ⁊ silib⁹ locis:
qm̄ ꝑiculū dubitādū est sup iuuenes plusq̄ sup seniores: eo
ꝙ febres in eis sūt vehemētiores ex vehemēti calitate ipoꝝ.

F. ¶ De caplo. 3. afforismoꝝ. sputū sanguinis: aut erit ex percus
sura: aut ex agressu: aut voce magna: aut frigore vehementi:
aut dormitiōe facta sup terrā absq3 re aliqua facta in lecto.

D ¶ De caplo. 5. ꝙ si ptisicus expuerit sputū fetidum si in fumi
gio ponię ⁊ capilli capitis casum fecerint signa erūt ad mor
tem: qm̄ casus capilloꝝ erit ex diminutiōe humoꝝ in corpo
re ⁊ corruptiōe ipsoꝝ. Ptisicis quoq3 quibus accidit casus
capilloꝝ si acciderit fluxus ventris morienꝰ: qm̄ casus capil
loꝝ significat i eis eē paucitatē humoꝝ ⁊ debilitatē: ⁊ si ad-
ditur fluxus ventris ducit eos cito ad mortē omnino.

F. ¶ Dixit ꝙ si emissus fuerit per sputū sanguis spumosus erit
de substantia pulmonis ⁊ significatio habeꝰ inde sup vlcus
in pulmone. Si vō fuerit de voce magna aut sili sanguis ra-
diosus rube⁹ nimis nō spūosus: ide scissura fcā in aliq̄ vena
pulmōis. Dixit ꝙ sanguis spūosus ꝓpri⁹ est subē carnis pul
monis. Si vō acciderit ptisico fluxus vētris signū mortis ē.
¶ De capitulo. 5. afforismoꝝ. dixit ꝙ nix ⁊ glacies ⁊ res ifri
gidatiue nimis faciunt scindi ⁊ rumpi venas in pectore ad
fluendū sanguinē de eis: ⁊ nocent pectori ⁊ pulmoni.

I ¶ De capitulo. 7. afforismoꝝ. dixit ꝙ si accidit periplonia ex
pleuresi malū signū est. ⁊ ia3 dictū est de passione pleuresis.
Si vō accidit frenesis ex periplonia malū signum erit: eo ꝙ
erit ex humore apā facienti in pulmone nimis crudele.

D ¶ De caplo. 7. dixit ꝙ ptisicus dū viuus est auget in passiōe
sua du3 poterit tussire. vñ mundificeꝰ pulmo eius cu3 sputo
emisso: tñ cū debilis fuerit ad hoc faciendū: ⁊ obturanꝰ me
atus pulmonis eius ⁊ suffocaꝰ ⁊ moriꝰ. vñ in hmōi spē oīs
ptisicus morieꝰ. ¶ De morte veloci ꝙ si apparuerit sup gā
gales vel mandibulas ptisici granū aliqd̄ ad modum fabe:
post q̄nquagesimū fm̄ die3 morieꝰ. Si vō ptisico apparue-
rit in corpore granū ad modū fabe nigrū ⁊ viscosu3 non cū
dolore cū apoplexia ⁊ somno multo morieꝰ post quadrage-
simū die3. Si apparuerit in superficie pedis alicuius apā ni-
gru3 ad modū oui accñti sibi vrina ⁊ desiderio ad comedē-
du3 cucumeris longos ⁊ melones: post. xxx. die3 morietur.

I ¶ De libro signoꝝ. signa peripleumonie: febris acuta cū pō-
derositate pectoris ⁊ dolore iter spatulas ⁊ latera ⁊ spinale
cum dormitione super dorsum non super latera cū facie ru-
bea sicut rosis cum anhelitu alto ⁊ veloci cū oculis vnctuo
sis cū desiderio rerū frigidaꝝ cū lingua grossa cū pulsu ve-
loci ⁊ ꝑuo cū grosso collo ⁊ inflata facie tardo motu oculoꝝ
⁊ obscuritate cū friditate extremitatū cū nigra ⁊ grossa lin-
gua. Si vō mutaꝰ ad pleuresi3 alleuiabiꝰ angustia anhelit⁹.

D ¶ De summa megategni. ꝙ vlcera accñtia in pulmone pes-
sima sunt: qm̄ pulmo est durabil. motus ⁊ medicine nō per-
ueniūt ad cu3 nisi post longū tp̄s ⁊ spatiū multū. ¶ Dixit ꝙ
vlcera fiunt in eo duob⁹ modis. In vno est scissura recens
accñs in pulmōe ⁊ indiget ventosa anteq̄ accidat ei apā cal3
cū febre. Secūdo est vlcus in quo itēsa hmōi passio est ⁊ im-
poīe est ad solidandū. tñ curaꝰ per res desiccatiuas accipiē
do in potū de rebus iuuatiuis du3 aptetur patiēti viuere ꝑ
plures annos sistēte in pulmone eius vlcere. ¶ Fiūt quoq3
ēt vlcera in pulmōe ex gutta inseparabili acuta ⁊ subtili que
ex assidua affluentia ipsius ad pulmonē facit corrosione3 in
instrumētis anhelitus. Si vō hmōi corrosio incipiēs fuerit
añ parū agens in pāniculo induto sup cānale pulmonis ex
ꝑte interiori ⁊ nō in cānali metipso. Si studiu3 adhibetur in
cura ipsius in ꝑncipio cōualebit hñ patiens inde que cura
fit per minutionē si affuerit virtus ⁊ per calefactionē capit
⁊ rasionē capilloꝝ capitis. deinde per emplm̄ apponēdū ca
piti cū rebus siccis in virtute desiccatiuis ad mām discurrē
te3 de eo. ⁊ hmōi medicina fit cū cassia que est potētior oib⁹
alijs quib⁹ vti poterit in simili huius cure vel que inferiores
sunt in virtute sicut in cura que operatur cū seie nasturtij ⁊
stercore columbino agresti: quo vsus sum ego in cura hmōi
multotiēs: tñ dandū est ei in potū de medicinis seminū in q
bus sūt cassia lignea: ⁊ opiū: qm̄ hmōi cura igrossat reuma-
ta discurrentia de capite ⁊ ea desiccat. Cura quoq3 ꝑfecta
iam dicta est in cura mulieris nobilis. ¶ Dico ꝙ accidit ali
quib⁹ ptisis absq3 añcedēti sputo sanguinis: tñ raro ⁊ plu-
res vidi vomere humorē colericū ⁊ durare in dispōne hu-
iusmōi: deide declinare ad ptisi3: ⁊ ia3 dcm̄ est de hmōi mā.
Et he sunt occasiones vl'es ptisis. ¶ De caplo. 4. dixit ꝙ si
flegma falsu3 discursu3 fuerit de capite ad pulmonē assidue
generat ptisim in vltimitate malitie. ¶ Dico ꝙ in q̄bus reu
mata discurrūt nimis ad pectora apti sunt ad ptisim: ⁊ maxi
me si gutta fuerit acuta aut pectus fuerit strictū. ꝙ si cōplio
fuerit calida ⁊ colerica pauce corrositatis: ⁊ gutte discurren
tes fuerit nimis ad pectus: erit apta in vltimitate ad ptisim:
qm̄ gutta est acuta ⁊ mala. ¶ De caplo. 7. iuuamenti mem-
broꝝ. dixit ꝙ si passiones acciderint in cartillagine pulmo-
nis: aut incurabiles erūt: aut difficilis cure erunt. S3 si acci-
derint in pāniculo induto sup cartillagines huius videl3 in
pāniculo induto cānali pulmonis interius curabiles sūt de
leui nisi accidat in eis putrefactio vehemēs ex qua corrosio
fiat dum discooperiantur cartillagines que sunt subter.

F ¶ De caplo. 8. iuuamenti membroꝝ. ꝙ vene pulsiue que sūt
in pulmone ad partes cānalium pulmonis habeāt meatus
quos penetrat spūs ⁊ non sanguis dū corp⁹ fuerit in dispō-
ne nāli. sinaūt in tātū dilatanꝰ ꝙ eos penetrat sāguis ad ꝑ-
tes cānaliū: ⁊ inde excitaꝰ tussis ⁊ sputū sanguinis. ¶ Dico
ꝙ dignū est ꝙ notū sit ꝙ sputū sanguinis cū tussi si accide-
rit nō est extimādū ita graue ꝙ difficile sit ad curā: qm̄ pas-
sio hui⁹ eē poterit ex apitiōe vene: sicut emorroydis ⁊ ex alia
ꝯditiōe. vñ ꝓuidēdū est ꝙ si fuerint cū eadē ꝯditiōes male
⁊ cāe añcedētes silr̄ male mala erit passio. vñ si passio nō sic
fuerit nō est desiccāda: ſ3 curanda est ꝑ res stipticas: si sputū
sāguis fuerit extēsu3 ⁊ ꝑ minutōe3 ⁊ ꝑ alleuiatōe3 replōnis.

D ¶ De caplo. 9. medicinaꝝ ꝑticulariū: dixit ꝙ bolus armēic⁹
nimis v3 hñtib⁹ vlcus in pulmone: qm̄ desiccat ip3 ita ꝙ i-
de nō excitaꝰ tussis. tñ fallacia cadit in hmōi regimine eo ꝙ
potēter desiccat. Ulcera q̄3 pulmōis nimis idigēt reb⁹ de-
siccatis ita ꝙ patiētes se extimēt ꝑfecte ꝯualere: ēt silr̄ iuua
tiu⁹ ē eis aer siccus. iō ples eptici hmōi passiōis d roma re-
cesserūt accñtes ad aubiā vel ad arabiā ⁊ ex regie hui⁹ vixe
rūt ꝑ ples annos: tñ q de eis nō adhibuerit studiū in hui⁹ re
gimine mortui fuerūt stati3. ¶ Dixit ꝙ ego video ꝙ vlcera
pulmonis desiccari poterit ꝑ medicinas desiccatias dū in-
cludanꝰ: ⁊ l3 nō poterit ꝯsolidari sicut in dispōne fistule cu-
rande sunt per res desiccatiuas dum includantur. ¶ Dico
si patiens huius assidue erit vt sanus dum nō accidat ei re-
pletio vel aliqua fallacia in regimine.

F ¶ De caplo. 14. de pulsu dixit. ꝙ de spēb⁹ sputi sanguinis nō ē
aliq̄ ita pessima ac crudelis ⁊ velox ad corrūpēdū pulmonē
sic spēs que fit ex corrosiōe in suba venaꝝ: ⁊ sic spēs q̄ accit
in suba pulmōis q̄ accidit ꝓprie ex ruptura aliq̄ fcā i venis.

D ¶ Dixit ꝙ hñtes pectus strictū pauci spatij sic ꝙ spatule re-
trorsu3 egrediunꝰ ad modū alaꝝ apti sūt ad ptisi3. ēt ꝙ si ca
pita velociter replenꝰ: ⁊ inde discurrūt gutte cal'e ad pulmo
nē corpa hui⁹ apta sūt ad ptisi3: qm̄ ex assiduitate strictie gut
taꝝ ex longo tpe oīno accidet ptisis: fit ēt aptatio ad ptisim
ex lesiōe alicui⁹ vene in pulmōe ex debilitate ⁊ angustia loci

eius. ¶ Dico q̃ huius patiẽtes assidue tussiũt: inde ꝛ tussis mala est hñtib⁹ pectus strictũ: qm̃ ex cã tussis oꝫ q̃ ledatur aliq̃ vena. vñ discurrẽtib⁹ postea guttis calis ad pulmoneꝫ cõdñabit passio. ¶ De caplo. 6. expositiõis capli tertij epidimie: dicit q̃ sufficiẽs est ad aptationẽ passiõis pulmonis. vñ cõcipiat morbos angustia cõcauitatis pectoris solũmõ ꝛ maxie ad sputũ sanguis. ¶ De caplo. 3. dixit i maiore parte ptisici fiũt hñtes capillos ruffos ꝛ cuteꝫ albã ꝛ pũctillos rubeos in eadẽ ꝛ hñtes spatulas sicut alas declinantes ad rubedinẽ ꝛ glaucedinẽ oculoꝝ. Dixit q̃ hñtes cõplõnẽ frigidaꝫ ꝛ ꝓpꝛie humidã apti sunt ad fluentiã guttaꝝ de capite: iõ apti sunt ad ptisiꝫ. mulieres quoqꝫ aptiores sunt mascul. ad ptisiꝫ ex friditate ꝯplõnis eaꝝ ꝛ ex angusto pectore ipsaruꝫ. ¶ De. 3. capli sexti. q̃ hñtes guttas calidas ꝛ acutas nõ pñt eas obtinere in pulmone donec digerãtur ꝛ eas eijciãt per sputũ. tñ per añcessum ipsaꝝ guttaꝝ in pulmone accidit corrosio ex acuitate ipsaꝝ. iõ sunt male ꝛ pessime. Si võ non fuerint cũ acuitate opꝫ q̃ ob morã ipsoꝝ digerant ꝛ eijciãtur ꝑ sputũ. Si võ remãserint ex aliq̃ coadunatiõe ꝯditione ex vehementi impunctiõe eaꝝ tussis vehemẽs excitabit: vñ caput mouebit: ꝛ ex cã huius ex ea accidet plenitudo: deide iterati silr gutte discurrẽt ꝛ forte inde lesio erit in aliq̃ vena pulmonis ex vehemẽti tussi. iõ pessima est passio ob magnã fallaciã eius. vñ manifestata est q̃lr mala est cũ sputo ꝛ sine sputo. ¶ De. 4. capli sexti dixit. q̃ hñtes passiões in pectore euitare debẽt nutrimẽta ex q̃bus repletio fit corporis nimia: ac ẽt acuta nutrimẽta ꝛ voces magnas: irã: ꝛ oẽs res cũ potẽtia extẽdente pectus. ¶ De. 6. caplo sexti. dixit q̃ insil cõuenerũt physici inueniẽtes in auctoritate ipsoꝝ q̃ oẽs hñtes vlcera in pulmone trãsmutãt incolatũ ad locũ siccuꝫ sic q̃ de roma ad libiã accedãt. ¶ Dico q̃ ꝓuidẽdũ est in hoc: tñ notũ est q̃ q̃b⁹ in pulmone condñat vlcus: desꝑata cura ei⁹ trãsmutari debẽt ad aerẽ siccũ: qm̃ nõ curat nisi ꝑ desiccationẽ solũmõ vt siccũ remaneat. ¶ De. 7. caplo sexti. dixit q̃ antiq̃ medici ad passionẽ vlceris pulmõis cauteriũ cõbustuꝫ ꝛ calm opponebãt pectori: tñ studiũ adhiberi dꝫ ita velox vt mora nõ ꝯbat duꝫ corrosio fiat in vlcere ꝛ magnificabit. Ptisici q̃ꝫ cũ ꝓping fuerint ad mortẽ anhelit⁹ ipsoꝝ ex paruitate ei⁹ nõ sentiet nisi cũ magno studio adhibẽdo i requisitiõe ipsi⁹. ¶ De ꝑ caplo aeris ꝛ ciuitatũ hñtes corpa solida ꝛ habitatiões in ciuitatib⁹ fridis apti sunt ad ledẽdũ venas de ptib⁹ inferiorib⁹ ꝛ pulmõis plusq̃ꝫ hñtes corpa hũida: ꝛ habitãtes i ciuitatib⁹ calis. ¶ Dixit q̃ si hũiditas diuturna fuerit in pectore ꝛ pulmone in putredinẽ cõuertetur.

F ¶ Judeus. medicia ad sputũ sanguinis. ℞. thuris: sanguinis dra. balaustie: carabe: se. papaueris nigri: gũmi arabici: boli armenici. añ. p. ꝯueniẽtẽ: ꝛ teu. terant ꝛ de eis det in potũ: ꝛ valꝫ eis lac acidũ acceptũ in potũ: ꝛ lac bullitũ in q̃ extinctũ est ferruꝫ calm ꝛ per emplm appositũ est pectori ꝛ ad gulã.

H ¶ Aaron. dabã q̃ꝫ in potũ hñtib⁹ vlcus magnũ in pulmone de aromatib⁹ ꝛ medicis siccis ad dsiccãdũ ptẽ putrefactionis vlceris: ꝛ de amorosia ꝛ metridato: tyriaca ꝛ socrugine ad desiccandũ humiditatem ipsius ꝛ nõ cõualuerunt inde. ¶ Dixit q̃ hñtes vlcus vetus in pulmone accipere debent quolibet mane vnũ coclear de elkitran stõ ieiuno.

E ¶ Fumigiũ valens ad sputũ horribile ꝛ tussiꝫ veterẽ. ℞. arsenici rubei. p. i. terant cũ butyro cocto vaccino: ꝛ illiniat de eo sup frondes cedri ꝛ siccent: ꝛ cuꝫ opus fuerit de frõdib⁹. ij. aut. i. fiat fumigiuꝫ. ¶ Aliud. ℞. arsenici citrini: aristol. lon. cortices radicis capparis. añ. p. eq̃lẽ: terant cũ butyro: ꝛ de eis fiãt pille ad modũ auellane: ꝛ cũ op⁹ fuerit ponat aliq̃ in bõbice ꝛ ifumigiũ accipiat ꝑ tres vices in die: ꝛ det in potũ ei ptisanã farine frumẽti cũ butyro oino. ꝛ fumigio vtat de galbano. ¶ Aut. ℞. arsenici: nucis: ꝛ ysopi mõtani. añ. pteꝫ equalem terantur ꝛ tempentur oleo sisamio: ꝛ sic fiat fumigium de eisdem ad modum auellane.

F ¶ Tabri. ad sputũ sanguis. det in potũ ei de lacte facto hoc mõ. extrahat butyrũ de lacte recẽti: deinde coquatur ideꝫ lac cum ferro multotiens calido extincto in eo.

I L ¶ Aaron. q̃ si accidit in pulmone apã fieri calm inseparabilis erit febris acuta: dũ nõ fuerit putridũ nõ digestũ: ꝛ rubedo faciei erit i maxillis ꝛ i maturato apãte diminuit febris: ꝛ fit subtilis cõtinua: ꝛ dilacerat corp⁹ ꝛ gibbosos fac vngues ¶ Distinctio q̃ ẽ iter piplõniã ꝛ pleuresiꝫ. In piplõnia erit angustia anhelit⁹ nimia: q̃si eẽt suffocatio: nec anhelit⁹ fieri poterit nisi cũ vehemẽti molestia ꝛ sputũ erit flãticũ: ꝛ dolor in pectore. Sꝫ in pleuresi erit anhelit⁹ magn⁹ ꝛ sputũ diuisuꝫ in colore iuxt modũ mãe ꝛ dolor in latere. ¶ Dico distiguit hmõi cũ studio in piplõnia erit pulsus leuis ꝛ vndosus cuꝫ rubedine maxillaꝝ: ꝛ in pleuresi erit pulsus durus condẽsatus ꝛ spissus: nec erit rubedo in maxillis.

F ¶ Aaron. ꝓuidẽdũ ẽ in sputo sanguis ex q̃ pte erit dolor vt ibi fiat minutio. q̃ si dolor fuerit in toto pector minutio fiat vlr ex oib⁹ manib⁹ ꝛ añq̃ꝫ sputũ sit extẽsuꝫ ligent tibie ꝛ calefiant pedes ꝛ vole ipsoꝝ ꝓpꝛie cũ pãnis calis ꝛ oleo calido. ¶ Dico q̃ si in successu sputi sanguis fuerit angustia anhelit⁹ vehemẽs cũ iteriectõe ꝛ sudore frido notũ sit q̃ sanguis cõgelatus est ꝛ cura nõ dꝫ fieri tũc cũ reb⁹ stipticis attenuatiuis cũ syrupo acetoso ꝛ seminib⁹ dũ attenuat sãguis hmõi ꝛ ꝑ sputũ eiciat ꝛ valet ad hoc medicina curcumina cũ syrupo acetoso ꝛ aq̃ calida cũ. ʒ. i. calcanti. Succus q̃ꝫ porroꝝ ꝛ silia dissoluũt sputum ꝛ facit ad sputũ: lac cũ extctũ est butyruꝫ dũ fuerit recẽs coctũ cũ ferro calefacto ꝛ extincto i eo: ꝛ emplm reꝝ stipticaꝝ appositũ pectori: hoc ẽt facit lana infusa in aceto ꝛ apposita pectori aut terat cortex granati cũ aceto ꝛ apponat. pectori. ¶ Dico emplꝫ bonũ si apponitur pectori facit cessare sputũ sanguis: si stõ cessare facit vomitũ si intestinis cessare fac fluxũ: eo q̃ ꝯfortat ꝛ strigit. ℞. olibani: balaustie: acatie: memite: aluis scissi seis iusq̃ami: corticis: mãdragore: myrrhe: aloe ʒaffarane: ramik: ꝛ frondiuꝫ rosarum. añ. ptem conueniẽtem. terãtur ꝛ temperentur cũ aceto vini temperato cũ aqua ꝛ apponat de eo.

K ¶ Aaron. Ad vlcera vetera in pectore accipiat de galbano liquido mixto cũ melle in simili quãtitate.

B ¶ Audiui q̃ꝫ nõ ab vno: sꝫ ꝯfirmat⁹ rumor q̃ q̃dã expuebãt saniẽ fetentẽ in successu sputi sanguis: ꝛ curati fuerunt ꝑ lac caprinũ: ꝛ q̃dã ꝑ lac asininũ: ꝛ q̃dã cõualuit in vigesimo die: cui pater ipsi⁹ dabat ei i potu de lacte asinino post mediam horã sue mulsionis: ꝛ plus q̃nq̃ꝫ: ꝛ cõualuit: tñ erat iuuenis.

I ¶ Paulus dixit q̃ piplõnia ẽ apã calm accñs in pulmõe ꝛ i maiori pte erit cũ guttis vehemẽtib⁹ ex capite: aut cũ sq̃nãtia aut cũ asmate: aut cũ susa vel succa vel pleuresi: aut cũ morbis alijs ꝛ forte morb⁹ hmõi icipit de seipso: ꝛ cũ eo erit difficultas anhelit⁹ ꝛ febris acuta silis aduste ꝛ põderositas in capite ꝛ extẽsio ꝛ repletio i facie. ꝛ iflãmatio ꝛ ascẽsio vaporis nimij sursuꝫ: sic eẽt ex igne cũ rubedie maxillaꝝ ꝛ apãtiꝫatiõe palpebraꝝ oculoꝝ supioꝝ ꝛ declinatõe eoꝝ ad inferi⁹: ꝛ vene ipsoꝝ erũt plene ꝛ pãniculi oculoꝝ erũt vnctuosi ꝛ iux quãtitatẽ calitatis hmõi accñtiũ erit calitas apãtis. vñ q passus fuerit piplõniã ex cã passionis alteri⁹ euitet minutionẽ ꝛ maxie si passio añcedẽs fuerit diuturna ꝛ minutio fcã fuerit in eadẽ: sꝫ vtẽdũ ẽ clysterijs in tpe q̃etis ꝛ vẽtosis magnis sup pect⁹ ꝛ costas cũ scarificatõe. Si võ morb⁹ pulmonis fuerit minutio fiat i ꝓ aut vtat vẽtosa in tibijs cũ dieta subtili ꝛ emplm apponat pectori mollificatiuũ ad mitigãdum dolorem ꝛ attrahendũ ad loca exteriora ꝛ lenificandũ ventrem vtatur nutrimentis leuibus.

B H ¶ Dixit q̃ sputũ saniei si fuerit de pectore aut erit ex nascituris i pulmõe: aut ex sputo sãguis de vlcere nõ incluso nec cõsolidato: aut ex pleuresi: aut ex guttis assiduis acutis de capite: ꝛ hẽtur significatio sup nascituras in pulmõe ꝑ põderositatẽ in pectore ꝛ tussi vehemẽti sicca cũ dolore vehemẽti: ꝛ forte erit cũ eo sputũ alicui⁹ hũiditatis ꝛ ide alleuient patiẽtes: nec erit vña allauatio: ꝛ cũ febre erit rigor ꝛ cũ loq voluerit velociter lequet ex molestia anhelit⁹: ꝛ cũ apta fuerit nascitura: q̃nq̃ꝫ eijcit sanies: ꝛ q̃ñ res silis feci ꝛ forte mũdificatio fit ꝑ tussim ꝛ vrinã ꝛ egõnẽ ꝛ curant vt nõ ꝑueniãt ad ptisiꝫ. ¶ Si võ mũdificatio fcã nõ fuerit velociter ad ptisiꝫ ꝑueniẽt: qm̃ ide pulmo vlcerat ex hmõi sanie. cũq̃ꝫ fuerit ptisici: denigrabũt maxille ꝛ diminuit carnositas: ꝛ torq̃nt vngues ꝛ oculi erũt vnctuosi declinãtes ad albedinẽ ꝛ citrinitatẽ: ꝛ rugit⁹ erit in vẽtre attractiui sub hypocõdria ad superiora cũ siti vehemẽti ꝛ defectu appetit⁹ cibi ꝛ cum sputo mali odoris nimis. ¶ Dixit q̃ cura hui⁹ fit cũ reb⁹ maturãtib⁹ nascituras: videlꝫ vt calefactio fiat cũ spõgia calida: ꝛ emplm cũ farina ordei ꝛ caricis siccis: coctis: ꝛ terbẽtina vel gũmi vlmi ꝛ stercore colũbino: ꝛ nitro ꝛ maluauiscus apponẽdus ẽ pti in q̃ fuerit nascitura: ꝛ accipiãt i potũ aq̃ por. i hora post horã de syrupo mellis cũ aq̃ ordei: ꝛ si cũ vtute bona fuerit accipiãt de decoctõe ysopi: ꝛ ysopi ortulani cũ melle: ꝛ fac ad crepãdũ cõestio piscis saliti: ꝛ acceptio pillulaꝝ in quib⁹ fuerit iera ꝛ pulpa collogn. secus dormitũ. cũ võ iceperit pu

tredo egredi deꝫ ei de aq̄ in q̄ cocta fuerit ligritia cū ysopo
⁊ yreos cocto cū syrupo mellis ⁊ vuis passis. Si vō nascitu-
re fuerit difficiles ad mūdificationē cura fiat cū medicis cō
posit̄ factis de prassio pticulari ⁊ cōposito ⁊ factis cū oro-
bo. ¶ Et deꝫ hn̄tib⁹ inde ptisiꝫ de porris ipialib⁹ coct̄ i pti-
sana ordei in cibū ⁊ in potū de aq̄ pluuiali ⁊ melle ⁊ emplm
fiat. s. pectus in p̄ cōpositū de se. lini. farina cū decoctiōe fe-
nugreci malue ⁊ olei ⁊ frōdiū maluauisci. deide post tp̄s mu
tatio fiat ad vnguēta ꝯfecta de cera butyro oleo laurino ⁊
radicib⁹ liliꝫ: aut ad vnguētū sasan vł salicū. ¶ Si vō passio
fuerit ex guttis fluētib⁹ ad pect⁹ assidue fiat emplm cōpositū
de salicib⁹: ⁊ accipiāt in potū de syrupis simplicib⁹ faciētib⁹
ad cessanduꝫ guttas. ¶ Si vō ptisis fuerit diuturna deꝫ de
metridato qn̄ꝫ ⁊ tyriaca viperaꝝ. Bolus ēt armenicus valꝫ
ad h̄. Si vō ptisicus ipedit⁹ fuerit ex tussi ad mitigādū tussiꝫ:
deꝫ de pill. factis ad mitigādū tussiꝫ. qm̄ nimis ꝯseruāt vlc⁹
ꝙ ñ magnificeꝫ. ¶ Dixit Paulus ꝙ ptisicis accit apā moll.
eē i extremitatib⁹: sic accit asmaticis: ⁊ hn̄tib⁹ malā ꝯplōnē.

D ¶ Alexāder dixit ꝙ qdā passus est vlcus in pulmōe: ⁊ vsus ē
lacte cū pane simule ⁊ try. euitādo potū vini oino ⁊ accipiē-
do loco vini ꝺ lacte: ⁊ ꝯualuit de vlcē corrupto ⁊ malo pfcē.

I K ¶ Dixit ꝙ signa putrefactōis apātis sistētis in pulmone: aut
in pāniculo induto costis: aut in toto corpe iteri⁹ cognoscūꝫ
p febrē vehemētē ⁊ rigorē accn̄tē in diūsis tēpib⁹. p pōde-
rositatē pulsationē ⁊ ipūctionē loci. Si vō h̄ videris apā il-
lud ꝓponit ad colligēdū. Si vō patiēs fuerit potēs expuē-
do saniē subtilē: sanies illa erit de pectore pn̄cipiū hn̄s ante
q̄tuordeci dies. Si vō putredo fuerit grossa ⁊ ꝯgelata pn̄ci-
piū habuit p quātitatē maiorē an̄ q̄rtūdecimū diē. Si vō pa
tiēs sup h̄ fuerit debilis putredo fuit an̄ sexagesimū diē. vn̄
ꝯsiderādū est in sputo saniei in grossitate ⁊ tenuitate ⁊ i tpe
lōgo ⁊ breui. Si vō fuerit ex tpe lōgo cū febre deꝫ de aq̄ or-
dei. Si vō vent̄ idissolubil. deꝫ de amigdalata ⁊ olerib⁹ ad h̄
faciētib⁹. Si vō vēter fuerit solubilis nō est dādū eis de pti
sāis ⁊ amigdalata: ſ de pāe mūdo cū pte succoꝝ. Si vō spu
tuꝫ fuerit q̄ssuꝫ nō ex tpe lōgo nec febre deꝫ in potū de aq̄ ⁊
melle: qm̄ facit ⁊ maxie si sanies fuerit mala eo ꝙ inde vlcus
erit ifectū. vn̄ accipiēdū est de succo fenuḡ. cocto cū caricis
aut cū dactilis piguib⁹ i potū: vt defacili egredieꝫ sanies. Si
vō mixtū fuerit mel cū eis iuuabili⁹ erit. h⁹ q̄ꝫ decoctio ē acci
piēda an̄ cibū tn̄ de aq̄ ⁊ melle accipiēdū ē q̄lꝫ tpe tn̄ tepiꝺ.

D ¶ Dixit. ꝙ si ptisis passio fuerit lōga ⁊ ex debilitate v̄tut̄ de-
bile fuerit sputū ex angustia anhelit⁹ dādū ē tē de pullis co-
lūbinis coct̄ cū farre ordei aut de gallinis ad cibū ⁊ de iure
ipoꝝ in potū: ēt de testiculis gallaꝝ ad ꝯfortādū patiētē vt
nō suffoceꝫ ⁊ restrigēda ē toto studio sella ei⁹. Si vō venter
fuerit leuis. dādū ē ei de pullis colūbinis ⁊ gallicellis assis
ad cardauac. i. in veru iponēdo carnib⁹ eoꝝ de acub⁹ ad su-
gēdū hūiditatē ipsoꝝ: eo ꝙ ide restrigiꝫ vēter ipsi⁹ ⁊ ꝯfortaꝫ
virt⁹. Si vō virt⁹ fuerit ide debilior: dādū ē ei de vitello oui
asso cū pauco sale: eo ꝙ ex multo sale soluiꝫ vēter. Si vō ipo
sitio salis oio nulla eēt digō nulla erit. vn̄ dādū ē de pedib⁹
coctis cū amigdal. ⁊ fisticis ⁊ vuis passis: donec ꝯforteꝫ vir
tus. Si vō patiēs debilior erit nec poterit cōcedere ꝯsideran
duꝫ est ꝙ si putredo in pectore fuerit multa piculuꝫ seq̄ꝫ. Si
vō fuerit pauca dādū est in potū de lacte asinino: eo ꝙ ipm
ꝯfortabit: ita tn̄ ꝙ nō sit cū febre vehemētis calitatis: qr no
ciuū ē ei. Sꝫ si fuerit cū febre debili dādū ē ei de eo ad ꝯfor-
tādū v̄tutē. ¶ Dixit ꝙ si putredo fuerit fetēs ⁊ ad mūdificā-
dū eā necēius fuerit pot⁹ lact̄. dādū ē meli⁹ de lacte asinio eo
ꝙ nimis mūdificat ⁊ de lacte iumtoꝝ eo ꝙ facile fac̄ sputū
⁊ anhelitū: ita tn̄ ꝙ si sit cū febre valida: nec ē dādū de lacte
i p̄ passiōis. Si vō horribile fuerit eis lac p̄dcm̄: dādū ē de la
cte capino ⁊ vaccino. Si vō solubil. ide fuerit vēter coq̄ꝫ lac
cū lapidib⁹ calefact̄ ⁊ in eo extict̄: ⁊ qn̄ꝫ ponēdū ē i lacte ipo
de pane simłe de try. aut de panico: aut de grano riso: eo ꝙ
mūdificat ⁊ gn̄at carnē i vlcere. ¶ Dixit ꝙ si passio fuerit cū
febre dādū ē de olerib⁹ fridis ad cibū. s. inantē de caulibus ⁊
spagis ⁊ aliꝫs olerib⁹ faciētib⁹ ad mūdificādū. Si vō dare vo
lueris de carnib⁹ ad cibū. deꝫ ꝺ carnib⁹ volatilib⁹ assis eo ꝙ
ius eaꝝ ificit vlcus: vn̄ iuuabiles sūt eis carnes gallinaꝝ: p-
dicū: ⁊ volucrū ⁊ laudaꝝ ⁊ riuoꝝ: ita tn̄ ꝙ nō sint pigues. Si
vō appetit⁹ fuerit ad ius mādūcādū miscēdū ē i eo de melle
⁊ glāde. Si vō cura ꝺclinās fuerit ad ꝺsiccādū: miscēdū ē cū
lenticulis ⁊ caulib⁹ ⁊ try amido ⁊ silib⁹. ¶ Dixit ꝙ si cib⁹ ac
cept⁹ fuerit de piscib⁹ salit̄ p vicē vnā: aut vices duas nimis
faciet ad expuēdū: tn̄ si plus inde desiccabiꝫ vlcus ⁊ indura
biꝫ. Si vō sanies fuerit mala euitādū ē oē salitū: tn̄ isipidū hn̄
erit in cibū expuētib⁹ māꝫ acutā ⁊ salsaꝫ. Dixit ꝙ carnes ci-
truloꝝ ⁊ melonū facile faciūt sputū. ¶ Dixit ꝙ si patiēs hu
iusmodi inde nō fuerit victus vel macilētus nimis iuuabile
erit ei iter facere p terrā: aut p mare. Si vero fuerit vict⁹ vel
macilētus curādus est cū lacte ⁊ inunctiōe cū oleis ⁊ adipe
⁊ acceptiōe ptisanaꝝ ⁊ balneatione aque dulcis calide.

I ¶ Alexāder ꝙ si in pulmōe fuerit apā calm: ⁊ inde sitis non
fuerit sicut ex apāte stomaci: sed cum anhelitu frigido ⁊ co-
lore rubeo ⁊ lingua grossa ⁊ appetitus fuerit ad aerem frigi
dum mitigatio huius erit per potum aque frigide.

E ¶ Dico ꝙ cibos hmōi cōposui ad corp⁹ desiccatuꝫ ex tussi: ⁊
indiget humectari: iuꝫ qꝺ inuētū ē in libris. ℞. de farina ci-
ceꝝ. ⁊ farina fabaꝝ: ⁊ amido. Et ide fiat ptisana cū lacte vac
cino ⁊ olō amigꝺ. ⁊ zuccaro: ⁊ eo vtaꝫ patiēs. tn̄ post dormi
tionē sedeat in vase pleno aq̄ cal̄a vsq̄ꝫ ad vmbilicū. Si vō
mixtū fuerit in eo de papauere meli⁹ erit. Si vō calitas fue-
rit ꝯdn̄ans: ptisana fiat de succo ordei ⁊ lacte. Si vō fuerit fe
bris vehemēs deducēdū ē lac ⁊ ptisana fiat cū succo ordei
oleo amigꝺ. ⁊ zuccaro aut cū try: aut cū succo furfure simłe.

D ¶ Absq̄ꝫ auctore: nota pot⁹ lact̄ faciēt̄ ad passiōes pulmo-
nis mulgēdus ē de lacte ad calicē vnū: ⁊ accipiaꝫ i potū ma
ne: ⁊ post meridiē accipiat de carnib⁹ volatilib⁹ zulbegi in ci
buꝫ ⁊ potū de vino tēpato. Si vō exinde pōderositas fuerit
⁊ acetositas miscēdū ē cū eo de zuccaro: ⁊ vtēdū ē ipō lacte
in potū p tres hebdomadas: iuꝫ qꝺ dcm̄ est. ¶ Simō dixit
ꝙ ptisis accidit hn̄tibus strictū pectus ⁊ longū collū ⁊ spa-
tulas eꝫ egrediētes ad modū alaꝝ. Dixit Simō ꝙ si ptisic⁹
fuerit virtuosus tē vti poterit potu lactis asinini. ¶ Dico hn̄
dixit de lacte asinino: qm̄ soluit ventrē: ⁊ ipse hoc idē testaꝫ.

B E ¶ Bimasuy. ꝙ si mane de elkitrā acceptū fuerit coclear vnū
paruum iuuabile erit ad sputum saniei diuturnum ⁊ tussim
veterem ⁊ sputum fetens.

D ¶ De caplō p̄ qōnū epidimie. dixit ꝙ spēs ptisis sūt tres: aut
erit ex gutta fluēti de capite: aut ex passiōe accn̄ti post sputū
sanguis: aut ex ꝯtē tiōe vel receptiōe supfluitatis alicui⁹ mē
bri cōmorātis in pulmōe ex q̄ putrefactio fit dū vlceraꝫ. Di
xit ꝙ si corpa apta ad ꝯcipiēdū ptisiꝫ ex sputo sāguis ex cali
ditate ipoꝝ replōnē ꝯducūt ad caput: vn̄ ꝺfacili gutte ꝺ eo.
fluūt ad pect⁹. Dixit ꝙ febres cōicātes cū ptisi sūt sbtiles: ⁊
oino sūt insepabiles ⁊ q̄ttidiana ēt in h⁹ est subtilis. Dixit ꝙ
in ptisi ipolē ē sputū digeri: ⁊ iō difficilis est emissio sputi ei⁹
vn̄ si emittiꝫ sputuꝫ ei⁹: an̄ paꝝ erit: tn̄ ptisic⁹ in q̄ defacili fit
digō ⁊ emissio sputi: durabilis erit p lōgū tp̄s in vita. ¶ De
caplō. 6. dixit ꝙ sputū rotūdū si fuerit sine febre sigñat epti-
caꝫ. Plures q̄ꝫ vidi expuētes huius sputi silē quoꝝ corpora
vidi liq̄fieri iuxta successuꝫ tēporis: ⁊ mortui sunt vt ptisici.

B ¶ Dixit ꝙ hn̄tes saniē in pectore debent comburi cū caute-
rio in pn̄cipio passionis anteq̄ꝫ corrosio fiat in pulmone.

D ¶ Dixit ꝙ medici antiq oēs ꝯuenerūt i vnū ꝙ hn̄tes in pul-
mone vlcus in pn̄cipio passiōis ad se attrahāt de aere cal̄o
p anhelitū nō pauco: ſ tn̄ subtili: mlt⁹. n. dꝫ attrhi aer ad mū
dificādū vlcus: ſ calus ad desiccādū: in pn̄cipio q̄ꝫ passiōis
vt cura fiat an̄q̄ꝫ magnificatū fuerit ⁊ ifectū. ¶ De li. ruffini
de potu lact̄ dixit: ꝙ si ptisici lactēt lac humanū de māmill.
defacili i q̄ssanꝫ ⁊ coꝝ vlcera sistētia i pulmōe i breui sanāꝫ.

B K ¶ De sanie in pectore dixit ꝙ si nascitura fuerit: aut ex causa
pleuresis: aut ex altera i pn̄cipio sue gn̄atiōis extēsio erit in
pectore ⁊ pōderositas. deide excitabūꝫ febres subtiles cum
tussi sicca sic accit i pn̄cipio pleuresis: ſ tn̄ cū hui⁹ nascitura
maturaꝫ ⁊ crepaꝫ ex ifusiōe saniei ipsi⁹ i pectore accit regior
vehemēs ꝙ ide ꝯgelāꝫ mādibule ⁊ excitaꝫ tussis ⁊ calefiunt
digiti ⁊ maxie iteriora coꝝ. Si vō h⁹ sanies pauca fuerit qn̄ꝫ
mūdificāda ē p sputū. Sꝫ si fuerit mlta poterit declinare ad
ptisiꝫ: ⁊ qn̄ꝫ expelliꝫ p meat⁹ vrine ⁊ egestiōis absq̄ꝫ lesione
pulmōis cū nā p se hēat semitas occultas. ¶ Distictio fit i-
ter saniē ⁊ fl̄a: qm̄ sanies si appōiꝫ igni odor fumigatōis ei⁹
erit fetēs. ſ fl̄a nō. ⁊ sanies si apponaꝫ aq̄ nō natat: ſ i fundo
declinat: ſ fl̄a sup aquā natat tali mō ꝙ cognosciꝫ loc⁹ sani
ei ꝙ patiēs in hora post horā iaceat sup lat⁹: se mutādo de
vno latē ad alterū: ⁊ cū iacet i aliq̄ latē si i supiori pte nō sen
tiꝫ pōderositas suspēsa esse sanies ibi nō erit. cognosciꝫ ēt p
somnū ipsi⁹. qn̄ patiens se mutauerit de vno latē ad aliꝺ: qn̄
ipsa nascitura q̄ vocaꝫ dubela apta fuerit ad digōnē ⁊ aptio-
nē. vn̄ curāda ē p appōnē ēploꝝ: ⁊ p potū aq̄ ordei cū melle

aut cū decoctōe caricaꝝ: ⁊ cū nō fuerit ei⁹ imaturatio ⁊ appꝑitio q̄ cognoscit̄ ꝑ mitigationē febris det̄ i potū de decoctione psilij ysopi ortulāi ⁊ caricaꝝ cuꝫ melle: ⁊ vt in breui apꝑiat̄ accipiat̄ in cibū de piscib⁹ salit̄: ⁊ in potū de cucaia sec⁹ dormitū: aut fiat ei fumigiū de ysopo. ysopo ortulāo ⁊ storace ꝑ embotū iposituꝫ ori suo: ⁊ ꝑ vomitū ēt apꝑiat̄. tñ dubitādū est ne orificiū fiat magnū ⁊ subito ꝑ ipꝫ fluat sanies: ⁊ suffocabit patiētē: ⁊ ide ꝑiculū erit. vñ qñ fit ei apꝑtio ꝯsiderāda est hui⁹ sanies: q̄ si fuerit pauca ⁊ mūdificari poterit ꝑ sputū occurrēdū ē nāe cū re faciēti leue sputū eē: sic melle cū aq̄ yreos ysopo ortulāo: ⁊ ysopo: tñ vtat̄ nutrimētis lenificatis ⁊ laxatis: q̄ nisi mūdificata fuerit ꝑ. xxxx. dies ad ptisiꝫ declinabit. Si v̄o sanies ꝯsiderata fuerit mlta fore ꝑ sputū ⁊ mūdificari nō poterit cōburat̄ cū cauterio subtili: dū ꝑforat̄ pect⁹ ad attrahendū saniē: añ paꝝ cum rebus attractiuis: ⁊ lauet̄ cuꝫ aq̄ mellis: deinde cura fiat in loco vt ꝯsolidetur.

I ℂ Filius Serap̄. dixit q̄ ꝑipl'onia est flegmon accñs in pulmōe ⁊ i maiori ꝑte accit post corizā aut sq̄nātiā: aut asma: aut pleuresiꝫ: aut ex gutt̄ fluētib⁹ de capite calis ⁊ acut̄ ⁊ cū supꝑfluitas h⁹ expellit̄ ad pulmonē ⁊ āmoueri nō poterit de scip̄o: ⁊ qñꝫ accidit in p̄ncipio ꝑipl'onie dolor cuꝫ angustia anhelit⁹: ⁊ febre acuta: pōderositate. ⁊ extēsiōe in pectore: ⁊ īpedimēto repl'onis: ⁊ iflatōe: ⁊ rubedine i facie ⁊ maxie i maxillis ex vapore acuto ascēdēti ad loca ip̄a. ℂ Dixit q̄ si fuerit ꝑipl'onia in successu alicui⁹ morbi p̄dicta: in q̄ morbo minutio fcā fuit minutio nō dꝫ iterati fieri ⁊ maxie si morb⁹ fuerit long⁹: ꝫ si fuerit absq̄ cā p̄mitiua minutio dꝫ fieri oīno ⁊ soluēdus ē vēter: ⁊ dādū ē de aq̄ ordei cū ol'o amigd̄. ⁊ pinido i potū: ⁊ cū mitigata fuerit cal'itas ⁊ dolor vtat̄ ptisanis fcis de ordeo cū amigdal' amar̄. ⁊ melle. Et cū iceptū fuerit sputū dādū ē i potū cū decoctōe ysopi ⁊ yreos ⁊ illiniat̄ pect⁹ dū cal'itas fuerit cū viol' cera alba: ⁊ mucillagine psilij: ꝫ cum extincta fuerit huiusmodi caliditas illiniatur cum butyro ⁊ medullis ossium ⁊ similibus.

D ℂ Dico sic vidi i afforismis ypocratis q̄ alteratio mētis ptisicis accidit ex debilitate caloris innati ⁊ iuxta qd̄ ꝓximus fuerit ad extinctionē: ita auget̄ in seipso alteratio.

I ℂ Dixit q̄ ꝑipl'onici habent anhelitum spissum nimis.

K ℂ De capl'o. 4. mēbroꝝ dolētiū dixit: q̄ si nascitur e i pulmone fuerit ide nō accidit dolor: ꝫ pōderositas: ꝫ mlta erit ide extēsio q̄ ꝑueniet ad toracē: ⁊ ad os spinalis: qm̄ pāniculi induti eis ligati sūt cū ipsis: ꝫ signa flegmonis sūt angustia anhelit⁹: pōderositas mlta: rubedo maxillaꝝ: ⁊ febris: ⁊ ita silr̄ sūt signa erisipille si fuerit in pulmōe: ꝫ tñ si iflāmatio fuerit īpossis vl' īportabilis: ⁊ mēs mior ap̄a erit erisipilla. ℂ Dico q̄ si iflāmatō fuerit añ paꝝ cū febre mitigata: lꝫ pōderositas nimia fuerit ap̄a erit flāticū. Qꝫ si fuerit mala cōpl'o in pulmone absq̄ mā ex ieq̄litate ipsi⁹ accit tussis. Si v̄o fuerit cū eq̄litate ipsi⁹ nō accit nisi malus anhelit⁹ solūmō. Si v̄o fuerit potēs ⁊ fuerit cal'a ide accit appetit⁹ ad attrahēdū aereꝫ friduꝫ ⁊ accipiēdū potū fridum. Si v̄o hui⁹ cōpl'o diuturna fuerit eā oīo seq̄nt̄ febres. Si v̄o frida fuerit ide erit appetitus ad attrahēdū aerē cal'ꝫ ⁊ accipiēdū potū cal'ꝫ: dū añ parū fuerit: ꝫ cū auget̄ pulmo iplet̄ diūsis materijs. Dico ⁊ seq̄tur ide asma ⁊ dicta ē supius cura asmat̄ si fuerit sine febre.

ℂ De. c. 2. expōnis sexti capl'i qōnū epidimie dixit. Qꝫ sputū rotūdū cū longo tp̄e significat passionē declinari ad passionē ptisis aut eptice: qm̄ sigñat cal'itatē multā esse in pectore.

E ℂ De. c. p̄ expōnis capl'i p̄mi dixit. q̄ ex gutt̄ assidue fluētib⁹ de capite tussis accit cū raucitate ⁊ cū diuturna fuerit passio nō mitigabit̄ hui⁹ tussis: ꝫ inde accidit ptisis: ⁊ maiores sp̄ēs ptisis sūt due: vna q̄ accidit ex gutt̄ assidue fluētib⁹ de capite. Altera q̄ accidit ex lesione accñtib⁹ in suba pulmonis: ⁊ i maiori ꝑte hoc accidit ex sputo sanguinis: ⁊ maxime si accidit ex scissura alicuius vene eius.

D ℂ Sp̄ēs q̄ꝫ ptisis s̄t tres: aut ex gutt̄ fluētib⁹ assidue de capite: aut ex fluētia facta ei de mēbro ipsius: aut ex lesiōe accñti pulmoni: sicut de sputo sanguinis de pulmōe. fluētia quoq̄ꝫ fit pulmoni de mēbro sicut de pectore ⁊ dyafragmate: ⁊ qñq̄ꝫ fit ei de epate ⁊ stomaco.

E ℂ Dico sic vidi in meamyr. Qꝫ si ē q̄dā sp̄ēs tussis accñs ex asꝑitate cānalis pulmōis ⁊ curāda ē ꝑ res abstersiuas: sicut vinū coctū: amidū oua ⁊ dragagā. ℂ De. c. 7. meamyr. Medicina bona valēs ad tussiꝫ hūidā ꝓprie. ℞. aneti. ʒ. vi. opij. ʒ. iiij. galbani. ʒ. vi. ꝯfice. ʒ. iiij. terant̄ ⁊ fiāt trocisci ad moduꝫ auellāe: ⁊ dosis fiat ꝑ auellanā vnā. ℂ Dico q̄ qñꝫ accidit humiditas esse in pectore ⁊ pulmone nulla cura fit ei ita iuuabilis sicuti si datur ei in potū de calcanto. ʒ. i. ʒ.

D ℂ Et ad desiccādū vlc⁹ ptisis ē ēt mirabil' cura ⁊ silr̄ predicti trocisci. ℂ De qōnib⁹ afforis. res acuta nociua ē ptisicis ex siccitate cōpl'onis ei⁹ eo q̄ inde restringit̄ fluxus de pectore ⁊ pulmōe sicut nocet vētus borealis cū fuerit absq̄ꝫ humiditate: ⁊ sicut hyems si fuerit absq̄ꝫ caliditate: eo q̄ inde soluitur aliquid aptum ad nocumentum.

F ℂ Bimasuy. Qꝫ si fuerit sputū sāguis ex corrosiōe nulla fiat minutio tñ mūdificatio fiat per nutrimēta sicut mel: ⁊ ꝑ res p̄parātes sicut aquā ordei ⁊ det̄ in potū de rebus desiccatiuis absq̄ꝫ ipunctiōe ⁊ de stipticis sicut trocisci carabe.

D ℂ Dico adaptādū dēꝫ hiserap̄. ptisis aut erit post sputū sanguis aut post pleuresiꝫ ⁊ ꝑipl'oniā: aut p⁹ guttas fluētes assidue acutas de capite: ꝫ q̄ erit ex sputo sanguis ꝓp̄e erit ex fissura alicui⁹ vene: ⁊ iō est peior. ℂ Corꝑa q̄ꝫ apta ad sputum sanguis apta sūt ad ptisiꝫ silr̄: q̄ sūt hñtia pectus strictū hñs ꝑuū fūdū: q̄ꝝ spatule sūt excarnate trāsgrediētes ex mō dorsi ad modū alaꝝ: ⁊ iō sūt apta ad sputuꝫ sanguis: ⁊ silr̄ hñtia collū lōgū: in q̄ epiglotū ē eg̃ssuꝫ: ēt corꝑa q̄ꝝ capita replēt̄ de leui: ex q̄ꝝ repl'one gutte fluūt assidue ad pulmoneꝫ apta sūt ad tussiꝫ diuturnā: ⁊ silr̄ ad ptisiꝫ. Qꝫ si adunat̄ debilitas capit̄ cū plurib⁹ gutt̄ cū mala forma pectoris aptationē vltimā fac̄ ad ptisiꝫ. ℂ Sed corꝑa hñtia spatulas adhesas pectori: ⁊ carnes bonas ⁊ collū grossuꝫ: rēota s̄t de passiōe sputi sanguinis: ꝫ quandoq̄ꝫ raro eis accidit sputum sanguinis ex causa magna facienti necessitatem ad hoc.

K ℂ Qꝫ si fuerit vlcera recētia in pectore h⁹ corporꝫ venis aut carnib⁹ de leui curat̄: eo q̄ erugo ipsoꝝ hꝫ locū i q̄ fluē possit: qm̄ eo q̄ vene pectoris sūt ꝑue scissura magna i eis nō poterit eē ob cāꝫ: qm̄ in eo ē carnositas mlta. Sꝫ si scissura fuerit i venis pulmōis aut carne ei⁹ difficil'. fit cura ei⁹ ex mult̄ ꝯditōib⁹: eo q̄ vene ei⁹ sūt magne ⁊ caro ei⁹ pauca ⁊ mollis: ⁊ cartillagines ei⁹ sūt mlte: ēt fluxus erugis nō erit nisi ꝑ sputū: ēt vlcus recēs indiget q̄ete ⁊ ꝯcordia dū ꝯsolidet̄: ⁊ cū tussit mouet pulmonē: ⁊ vbi ē mot⁹ nō est q̄es. vñ ex motu tussis ap̄atizat̄ pulmo ⁊ coadunato i ipso ap̄ate: erugo indiget mūdificatōe ꝑ sputū: ⁊ sputū excitat̄ ꝑ tussiꝫ i p̄ncipio passiōis.

D ℂ Etiā medicie faciētes ad curā pulmōis eo q̄ hñt transire ꝑ plura loca dū ꝑueniāt ad pulmonē oꝫ q̄ debiles fiāt: iō ⁊ vlcera pulmōis idigēt reb⁹ desiccatis sic alia vlcera: ⁊ indigēt reb⁹ subtilib⁹ cal'is ad ꝯducēdū ip̄as res ad vlcera. Ip̄a ēt i maiori ꝑte ipsa vlcere sūt cū febre ⁊ febris nō ꝑmittit h⁹ res eē i cura: iō difficil' ē cura vlcerū pulmōis ex diūsis ꝯditōib⁹. ℂ Dixit q̄ si ptisis fuerit ex acuitate aut ap̄ate aut corrosiōe eā seq̄t̄ febris leuis ꝯtinua: ⁊ ide macrescit cōp⁹ ⁊ gibbāt̄ vngues: eo q̄ carnes sistentes sub eas liq̄fiūt. Qꝫ si ptisis fuerit diuturna ide accit casus capilloꝝ ⁊ sputū coꝝ vehemēt̄ erit fetēs: postea ipedict̄ sputuꝫ: ⁊ ob h̄ mors seq̄t̄: eo q̄ tē suffocat̄ ⁊ ide moriūt̄: ⁊ añq̄ꝫ h̄ accidat dū deficiat v̄t⁹ appetitiua ⁊ soluat̄ vēter nō expuūt: ⁊ sic morit̄ ptisic⁹ ex defectu v̄tut̄ oīo: dixit q̄ si restrictio sputi ex defectu v̄tut̄ i p̄ncipio passiōis fuerit dū māifesta fuerint h⁹ signa ex malitia passiōis erit: qm̄ restrictio sputi i p̄ncipio ptisis accidit: eo q̄ passio ē mala ⁊ idigesta oīo. ℂ Dixit Isaac de cura vlceris pulmōis cū febre op⁹ ē qñꝫ mitigare febrē i p̄ ꝑ res mitigatiuas ⁊ fridas: ⁊ res humectatiuas: i scd̄o ꝑ res desiccatiuas ad desiccādū vlcus. Et nō q̄ vlcus accñs ex corrosiōe incurabile ē: qm̄ h⁹ vlcus indiget cura ꝑ longū tp̄s: ⁊ i h⁹ lōgo tp̄e aut putrefactio fit vñ frāgit̄ ⁊ in toto corrodit̄ pulmo: aut ex casu corrosiōis desiccat̄ pulmo ⁊ idurat̄. Ita q̄ non poterit oīo ꝯsolidari. Vñ vlcus accñs ex corrosiōe: si cito i p̄ncipio ei⁹ nō curat̄: icurabile erit. Vñ cuꝫ toto studio i p̄ncipio cito curādū ē cū reb⁹ desiccatis ne in toto corrodat̄ pulmo: ⁊ cū reb⁹ ꝓhibētib⁹ reuma fluere de capite ad pulmonē ⁊ h̄ fit ꝑ purgatōeꝫ cū reb⁹ purgātib⁹ caput: ⁊ cū reb⁹ ꝓhibētib⁹ fluē reumata: sic Dya. dixit. Qꝫ si caput fuerit repletū vehemēter minutio fiat in vena cephalica: deiñ purgatio fiat ad mūdificādū caput si fuerit sine febre. Sed si leuis fuerit h⁹ febris: purgatio fiat sic. ℞. turbith albi. ʒ. i. aloe loti. ʒ. i. succi liq̄ritie ʒ. ʒ. Si v̄o fuerit sine febre oīo det̄ de pillis. aromaticis cuꝫ ienuseb. Si v̄o fuerit cū febre valida ⁊ asꝑitate det̄ de decoctiōe fcā de viol'. radicib⁹ liq̄ritie: vuis passis: sebestē ⁊ iuiube: cassiafistula: ⁊ māna: ⁊ cū purgata fuerit corꝑa h⁹ det̄ de reb⁹ glutinatis ⁊ p̄paratis cū reb⁹ desiccatis: sic de aq̄ ordei cū cācris coct̄ in ea: ⁊ det̄ sec⁹ dormituꝫ de psilio ⁊ bolo ar-

menico: qm̄ nimis fac: ⁊ det̄ i potū de aq̄ pluuiali aut de aq̄
in q̄ posite fuerit rose bolus armēicꝰ ⁊ spodiū. Qr si ex multa
aspitate restrictū fuerit sputū cura fiat ad allemādū ip̄z per
medicias ⁊ nutrimīta leuia: ⁊ cū hꝰ cura fuerit iuuabilis: tūc
occurrēdū ē cū rebꝰ desiccatis iuxͣ posse: ⁊ vtēdū ē potu lact̄
si fuerit sine febre aut cū febris fuerit pauca. Lac q̄z huma-
nū iuuabiliꝰ ē oibꝰ alijs lactibꝰ: s; lac fac̄ nimis qn̄ corpꝰ ma-
crescit nimis. ¶ Est q̄z alia spēs ptisis accn̄s sine febre: cui
an̄cedit tussis diuturna ⁊ sputū grossuz ⁊ viscosuz nimis sil̄e
glutini pisciū absq̄z calitate aliq̄ oio: hꝰ q̄z spēs ptisis nō fit
ob cāz vlcerati pulmōis: s; ex assiduitate reumat̄ fluētis ad
cū in quātitate mlt̄a ⁊ ex strictura cānaliū ipsiꝰ: ⁊ sic macre-
scit corpꝰ ex assiduitate tussis ⁊ āgustie anhelitꝰ. Vn̄ curāda
ē sic̄ curat̄ asma dādo in cibū de nutrimēt̄ facile faciētibꝰ fi
eri sputū sic̄ mell̄. aq̄ furfuris: fructu pineaꝝ ⁊ amigdal̄: ⁊ iuxͣ
paucā caliditatē i eis vtāt̄ rebꝰ attenuatis ⁊ studiū adhibē-
dū ē vt mlt̄ū sit sputū: eo q ꝑ eiꝰ mlt̄itudinē fit dliberatio eiꝰ:
⁊ mors seqt̄ qn̄ ex debilitate ṽtut̄ sputū nō emittit̄. Vn̄ cui-
tādū ē in hꝰ passiōe res desiccatiuas in ēplis ⁊ alijs curis: s;
vtēdū ē rebꝰ humectatis. Si ṽo dat̄ de lacte in potū miscē-
dū ē cū eo de rebꝰ diuisiuis. ¶ Sz i ptisi q̄ accit ex vlcere dā
dū ē de rebꝰ desiccatis toto posse tā i ēplis q̄ in alijs curis.
Sz emplm̄ apponēdū ē pectori de aloe myrrha ⁊ acatia: ⁊
nuce cypsso: ramik: caraba: ⁊ cinere cauliū: ⁊ vnctio fiat cum
oleo mirtino aut ol̄o ros̄. Si ṽo fuerit cū calitate fiat cū frō-
dibꝰ salicis ortulani frōdibꝰ tamarisci rosis ⁊ sandal̄. ¶ Di-
co q hꝰ dc̄z nō ꝑfecte loqt̄ iuxͣ q opꝰ erit ei: s; cura fiat iuxta
qd̄ curat̄ ex aptiōe alicuiꝰ vene: aut ex corrosiōe pulmōis in
pncipio passiōis ⁊ pꝰ pncipiū aut ex sanie ⁊ nascitura in pul-
mone: tn̄ cura ptisis grosse hn̄ dcā ē cura eiꝰ n̄ silis fit cure as
mat̄: tn̄ si fuerit cū calitate opꝰ ē restauret̄ an̄ paꝝ. ¶ Filius
Serap̄. dixit q si cura fcā fuerit ad mūdificādū saniē de pe-
ctore ꝑ sputū dieta fiat grossa ⁊ restauratia nō q sit cura cū
ea cū rebꝰ diuisiuis attenuatis. Si ṽo cura fcā fuerit ad mū-
dificādū ꝑ sputū opꝰ ē vt suꝑ dietā restauratiuā cura fiat cū
rebꝰ lenitis ⁊ attenuatis nō cū rebꝰ igrossantibꝰ oio. ¶ Dixit
oz q mūdificatio fiat an̄ paꝝ: ne ide deficiat ṽtus. Si ṽo hꝰ
sanies fuerit alba ⁊ ɔdēsa dubiū ē si salubris sit passio ⁊ pla-
ga ɔsolidet̄. Si ṽo fuerit mala ⁊ fetēs fetulēta dubiū ē q pla
ga eiꝰ n̄ fuerit corrosa. ¶ Dico q spēs ptisis iuxͣ hꝰ ordinē st̄:
fit. n. ex sputo sanguis diuturno vel pleuresi vel ex putredie
vel piplonia vel apate dyafragmat̄. Dein̄ sūt due alie spēs.
Vna q̄ fit ex gutta cal̄a ⁊ acuta ⁊ corrodēti pulmonē. Alia q̄
fit ex grosso humore iplēti eum que vocat̄ ptisis asmatica.

R ¶ Notū sit. n. q nascitura q̄ penetrat ad ɔcauitatez pectoris
curabilis est: s; que penetrat ad cōcauitatē intestinoꝝ ⁊ stōi
incurabil̄ est: quoniam non consolidatur locus penetratus
dum non consolidatur orificium nasciture.

J ¶ De sūma passionū ⁊ accn̄tiū de li. ꝓnosticoꝝ dixit. Y. q si
sputo mixtꝰ fuerit sāguis mlt̄ꝰ i colore rubeo i passiōe piplonie
i pncipio eiꝰ sign̄at q salubris erit. Si ṽo fuerit tali mō pꝰ heb
dōadas aut plus tua spes sit i hꝰ passiōe mior. ¶ Dixit. G. q
hꝰ sputū sign̄t apa q accn̄s i pulmōe ē sāguineū q imatura
tur pꝰ q̄rtū diē aut septimū. Si ṽo i ipa dispōne fuerit pꝰ. vij.
sign̄at ipm̄ eē difficilis maturatiōis. Qr si retardauerit fieri
maturatio: aut erit ex fallacia patiētis aut medici aut ex de-
fectu virtutis: ideo hꝰ dispō mala erit.

F ¶ De particularibꝰ Galieni pix liquida si accipit̄ in potuz. ʒ.
i. ℈. cū melle ad sputū sanguinis nimis valet.

B ¶ Dico q hꝰ cura fac̄ facile fieri sputū sāiei ⁊ iā dcā ē ad asma

D ¶ Bolus lani dsiccat vlcera ptisicoꝝ vt postea n̄ tussiāt nisi
paꝝ: nisi i regie ipoꝝ cadat fallacia. Vlcera q̄z pulmōis ad
modū hemorroydaꝝ cū medicis dsiccatis dsiccāt ⁊ extiatō
de eis fit q̄si sana eēnt: eo q mutatio ibabitādo fcā: fcā fuit
ad aerē siccū: tn̄ si studiū i regie eiꝰ nō adhibet̄ derelinq̄ndo
curā ɔuertit̄ passio ad tussiēdū ad modū emorroydaꝝ: q̄ ex-
tēdūt̄ ⁊ mollificāt̄ ex replōne corꝑis postq̄ dsiccate fuerūt
¶ Dya. elkitrā acceptū i potū. ʒ. i. ℈. mūdificat vlcera pulmo
nis ⁊ ipa sanat. Granū lauri tritū ⁊ acceptū cū melle aut cū
vino cocto subtili fac̄ ad vlcus ⁊ angustiā anhelitꝰ. Agaricꝰ
datus in potū facit ad vlcera pulmonis cū vino cocto sub-
tili. Porrū imperiale valet ad vlcus pulmonis.

E ¶ Paulus butyrū non coctum maturat passiōes pulmonis
⁊ pectoris ⁊ facit ad tussim.

D ¶ Bimasuy. ius cācri fluuial̄ cocti fac̄ ad ptisicos ⁊ silr̄ car-
nes. ¶ Chuz: ligritia soluit saniez de pectore. ¶ Abugerib:
gūmi arabicū ꝓhibz nocumētū vlceris pulmōis fridi ⁊ sicci
nimis. ¶ De. ca. 3. afforismoꝝ. Qr si qs iuuenis ptisicꝰ fuerit
cū peruenerit ad senectutē mors seqt̄. ¶ Dico vere scripsit hu
ius fallaciā: qr vidit q vita ptisici durat per vnum annum.

J ¶ De libro eptice dixit q abratus precepit vt peripleumo-
nici sugant lac de māmillis mulieris.

D ¶ Dico q hꝰ auctoritas: dixit q vtat̄ lacte in pncipio ptisis:
qm̄ piplonia est pncipiū ptisis: tn̄ nil on̄dit ꝓ eo ad maturā-
dum ⁊ expuēdū: nec si patiēs expuerit an̄ parum: in quo fu-
erit minoris velocitatis ⁊ nullius nocumenti.

B ¶ Eliuz faciēs ad expuēdū saniē cū calitate ⁊ febre. ℞. pul-
monis vulpini seis feniculoꝝ: succi liqritie puri: succi capilli
vet. an̄. partem congruā terant̄: ⁊ cum zuccaro conficiantur
ingrossato in aqua ⁊ cocto super ignem.

J L ¶ Dico q. G. dixit i. 3. c. crisis: q fluxus sāguis nō ē ɔueniēs
apati i pulmōe: s; pleuresi itellexit ide dicere q nō erit ei bo
na crisis: vn̄ ex hꝰ notū ē q minutio sāguis magis ɔueniens
est in pleuresi q̄ in piplonia: ⁊ q peripleumonia nō indiget
minutiōe omnino nisi signa fuerit manifesta ⁊ significatio-
nes condominātes ad vtendum ea.

D ¶ De. c. ꝑ qōnū epidimie: q q̄dā spēs ptisis q̄ cutē tz malā: ⁊
ē breuis coadūatōis q̄ spēs n̄ on̄dit oio digōnē i sputo: aut si
on̄dit sputū erit fetēs ⁊ paucū ⁊ curat̄ eo q ascēdit an̄ paꝝ.
Est ēt i eo alia spēs nō mala tn̄ longi tꝑis si ꝑfecte digerit̄ ⁊
breuit̄ ⁊ facile fac̄ fieri sputū. ¶ De. c. 2. qōnū epidimie dixit:
qd̄ pueri a tꝑe desiccatōis vel dislactationis ipsoꝝ vsq̄z ad
tp̄s ꝑfecte etat̄ deliberāt̄ de morbis difficilibꝰ ex ṽtute aug
mētatiua i eis: ⁊ ꝓpe i tꝑe i q̄ pili nascūt̄ i pectinali. ¶ Dico
q deliberāt̄ ꝓpe de vlceribꝰ pulmōis: eo q i eis curāt̄ de le
ui: qr ɔsolidāt̄: ⁊ eptica eis nō accit ob hūidā ɔplōnē coruz.
Ego q̄z vidi i pluribꝰ hꝰ vlcera pulmōis nimis ɔdn̄ari in pi
plonia ⁊ curata fuerūt ꝑfecta sanatōe. ¶ Dixit q oēs mor-
bi i eis st̄ velocis digōnis ⁊ cure. ¶ De. c. 3. dixit q ptisis nō
est sine febre subtili ɔtinua: ⁊ exinde plures alie sūt febres. s.
febris qntana: febris q̄tidiana: ⁊ febris duplex tertiana: tē q̄
qz ptisis iudicat̄ velocis ꝑiculi cū ea ɔponit̄ qntana: deinde
duplex tertiana: dein̄ q̄tidiana. ¶ De sūma mega. dixit q si
q̄ mala mā cal̄a fluēs fuerit de capite ad pulmonē ad vlce-
rādū ip̄z: fiat cito minutio ⁊ rasio capit̄ ⁊ illinitio suꝑ ip̄z cū
sinapi ⁊ pigamo: ⁊ dādū ē i potū de rebꝰ ꝓuocātibꝰ ad sōnū:
⁊ narcoticis ⁊ glutinatis ad faciēdū cessare fluētiā ipsiꝰ māe
Fiat q̄z hꝰ cura i pncipio passiōis dū fluētia hꝰ māe non sit
extēsa ad vlcerādū pulmonē ⁊ curet̄ ide sanatiōe vltia: tn̄ si
extēsa fuerit opꝰ ē vt vlcus desiccet̄: ⁊ nulla fiat cura ad sana
tionē ipsiꝰ. ¶ Dico q hꝰ passio ē spēs. 3. ptisis: q̄ iudicat̄ cru
delis ⁊ pessima: cuiꝰ cura i pncipio dz fieri ad faciēdū cessat̄
guttā fluētē vt dcm̄ ē dādo in potū de rebꝰ narcoticis ⁊ de-
siccatis. Signū q̄z principij huius ē q sputū sanguinis erit
post tussim ⁊ sputū acutū q nō erit amplius postea nec spu
tuz sanguinis erit postea in hora post horā in accn̄ti sputo.

J ¶ Dico vidi nasciturā eē in pulmōe coadunātē ⁊ expuētē sā
guinē. dein̄ saniē fecit ⁊ sanauit: tn̄ i puero etat̄ qnq̄z ānoꝝ.

D ¶ Dico q ptisis accit ex nascitura accn̄ti in pulmōe i ꝑ aut i
latē fluēte sanie ad pectꝰ ⁊ nō mūdificata aut accit ex gutta
fluēti de capite aut ex asmate diuturno: aut ex sputo sāguis:
oēs hꝰ spēs curabiles st̄ dū i eis nō fuerit corrosio. Qr si fue
rit corrsio nulla cura fiat nisi ad desiccādū solūmō. Lac q̄z
ego dico ɔgruū eē i cura oiuz spēꝝ ptisis: eo q aptat maluz
hūorē: ⁊ eū emēdat ⁊ fac̄ fieri leue sputū ⁊ ɔfortat ṽtutē ⁊ la
uat ⁊ abstēgit vlcēa ⁊ ɔsolidat: oēs ꝓꝑetates collēc. st̄ i lacte

J ¶ De. c. 4. mēbroꝝ dolētiū: dixit q qdā passus ē piploniā: ⁊
cū ide ɔualuit iuuamītū brachij ipiꝰ iteriꝰ ⁊ extiꝰ fcā difficil̄.
sēsus vsq̄z ad extremitatē brachioꝝ: plēs q̄z ēt i h̄ nō st̄ pas-
si nisi nocumītū puū i motu: lesio hꝰ q̄z accit q neruꝰ pmꝰ ⁊ se
cūdus egrediētes de locis q̄ st̄ iter costas passi st̄ nocumītū.
¶ Dico q qn̄q̄z accidit in passiōe pectoris ex peripleumo-
nia aut pleuresi postq̄ conualeat difficultas sensus aut mo
tus: vnde querendū est hoc in caplo torture oris.

D ¶ Paladius de lacte lac sanat vlcera pulmōis: eo q cū aq̄si
tate mūdificat ⁊ caseatōe iplet ⁊ ɔsolidat: iō sanat ptisicos n̄
cū fuerit febricitātes cū vehemīti calitate aut ꝑuenerint ad
epticā: qm̄ nō digerit̄ ⁊ ex calitate vehemīti mutat̄. ¶ Filo-
gorus de tractatu ptisis dixit: ɔgruū ē q lac asininuz det̄ in
vase ligneo: ⁊ q potꝰ patiēt̄ sit de aq̄ pluuiali: ⁊ q ēplm̄ fiat
qn̄z ad attrhēdū foras: qn̄z ad lenificādū: ⁊ cū aspitas fuit: ⁊
restrictio anhelitꝰ tē det̄ de aq̄ mellis: ⁊ succo liqritie: qm̄ vz

⁊ in nocte detur vt sit sub lingua patiētis. ¶ Bagnisius ad
ptisim diuturnam ⁊ nouam coquanť duo cancri in aqua or
dei ⁊ quolibet die accipiantur cuꝫ vitello oui ⁊ spidebeg la
ctis cuꝫ carnibus gallinaruꝫ ⁊ oleo amigdalino. ⁊ sedeat in
aqua calida añ parū: ⁊ postea illiniať cuꝫ oleo violaceo.

I ¶ Yppocra. in regimine morborum. signum nascitur in can
nali pulmonis: ⁊ apostematis est febris debilis cum pulsa
tione in medio dorsi cum pruritu in corpore ⁊ raucitate vo
cis: ⁊ cum odore in ore ad modum odoris piscium. Si vero
fuerit in pulmone cū ea erit febris leuis ⁊ tussis ⁊ malus an
helitus ⁊ apostema vnguium ⁊ sputum aquosum ⁊ erit diu
turnum: ⁊ quandoqꝫ extimatur esse patiens hydropicus: ⁊
quandoqꝫ declinat ad ventrem inferiorem ⁊ alleuiatur ide
anhelitus: deinde aggrauatur: vnde cura fiat vt aperiatur
in latere cum flobotomia: ⁊ cum regimine empicorū. ¶ De
libro Yppocra. de regimine morborum dixit. ꝙ simul cum
nascitura sistenti in pulmone erit febris vehemens ⁊ anhe
litus calidus ⁊ spissus cum difficultate virtutis ⁊ pulsatio
ne sub spatula: ⁊ in furcula ⁊ mā̄millis cuꝫ ponderositate in
pectore ⁊ alteratione eloquij. Sed quandoqꝫ nō sentiť pul
satio nisi cum tussi ⁊ sputum erit album ⁊ spumosum cum lin
gua rubea in primo ⁊ nigra postea: que si velox denigrata
fuerit aperitio eius erit velox: tamen adheret manus lingue
si imposita fuerit ei: tamē dolor vehementior erit si patiens
fuerit complexionis humide. Si vero sputum fuerit dulce
putredo facta est inde: ⁊ durat per quadraginta dies: sinau
tem durat per annum vnum. Si vero sputum fuerit horri
bile periculum sequitur: vnde in primo purgetur caput ne
fluat inde aliquid contrarium ad pulmonem ⁊ detur ei de
ptisanis dulcibus ad digerendum ⁊ lauanduꝫ vsqꝫ ad de
cimumquartum diem: aut quintumdecimum. deinde euite
tur dulcedo. ⁊ vtatur rebus calefacientibus ad emittenduꝫ
sputum ⁊ leniendu ꝫ ventrem: ne febris inde habeat potesta
tem ⁊ debilitet virtutem patientis: ⁊ cessabit inde sputum.
¶ Qr si putredo emanauerit ad pect⁹ iuxta estimationem
per dies passio alleuiari videť: ꝫ deterior erit postea: vnde
statim anteq̄ꝫ iaceat in periculo calefactio fiat ei cum aqua
multum calida: deinde sedeat patiens super scānum ieiuno
stomaco: ⁊ commoueatur per aliquem tenentem per spatu
las eius retro: ⁊ apponentem aurem vtriqꝫ parti pectoris:
vt per ipsuꝫ dignoscatur in qua parte fuerit putredo: vt in
cisio fiat ibi in sinistra quoqꝫ parte incisio salubrior erit: vn
de omnino si putredo manauerit ad pectus: ⁊ per sputuꝫ nō
fuerit expulsa nec medicine fecerint ad expuēdum eandem
infundendus est pannus lini subtilis in luto rubeo tempera
to cum aqua: ⁊ apponendus est parti dolenti vel suspecte: ⁊
locus i quo fuerit velox ipsius luti desiccatio: eo ꝙ in eo fa
cta est coadunatio putredinis est aperiendus cuꝫ flōmia ta
men custodiatur caput vt cessent reumata ⁊ cōfortetur sto
macus cibarijs frigidis vt cibarijs patientis causon.

¶ Capitulum tertium: cuius rubrice sunt.

L **De tertio capitulo libri**

De crisis dixit ꝙ i pleuresi significatio datur per
febrem acutam: dolorem costaruꝫ ad similitu
dinem impunctionis mutationeꝫ anhelitus ⁊
tussim. Dixit ꝙ si patiens aliquo modo aliqd
non expuerit per tussim hoc significat ꝙ morbus non matu
rabitur vel mutabitur omnino. Secundo ꝙ expuit aliquid:
sed non laudabile dupliciter: vno modo: videlicet in eo qđ
exputum fuerit videbitur ꝙ morbus non maturatur solum
modo. Secundo ꝙ licet sputum maturatum nō fuerit illud
sputum malum erit in seipso. Sputum quoqꝫ maturū diuer
sum est huiusmodi sputo predicto: ⁊ ideo per medicos pro
prie cappellatur sputum naturale: humor quoqꝫ qui expu
tus fuerit similis sanguini: vľ vtriqꝫ colere: aut flegmati aut
spume non appellatur sputuꝫ naturale. Sed sputuꝫ: quoni
am cum humor exputus non habuerit in se aliquaꝫ partem
sanguinis vtriusqꝫ colere vel flegmatis: tunc appellať spu
tum naturale: huius quoqꝫ si velociter sputū sequitur mor
bum breuis erit passio: sed si patiens non expuerit vel si spu
tum fuerit non maturū passio erit longa. Si vero cuꝫ mali
tia eius fuerit crudelis mors sequitur cito. ¶ Dico ꝙ sum
ma intentionis huius dicti est ꝙ priuatio sputi post morbū
significat super priuationem putredinis omnino: ⁊ ꝫ quan
titatem in ore omnino erit diuturnitas tēporis maturatio
nis. non enim ꝙ inuentio sputi significat super inuentionem
passionis: sed tamen si sputum fuerit maturum ⁊ laudabile
carēs qualitatibus malis: vt de iure mereatur appellari na
turale sputū ⁊ velociter sequitur post passionem: tunc signi
ficat super breuitatem morbi. Si vero diuersuꝫ fuerit huius
modi descriptioni aut significat ꝙ solūmodo longa erit pas
sio cum in sputo non fuerit solummodo nisi ꝑuatio matura
tionis: ita videlicet ꝙ pauce sunt qualitates diūse sputo na
turali iuxta qđ dicturus sum postea: aut significat mortē se
qui quando sputum licet fuerit non maturum erit malum ⁊
crudele: ita videlicet ꝙ huius qualitates erunt incōposite
⁊ simplices ⁊ superantes in codē sputo. Hinc quoqꝫ digno
scendum est quid est sputum nō maturuꝫ quid maluꝫ ⁊ qua
de causa sputum maturuꝫ ⁊ laudabile appellatur sputuꝫ na
turale: ⁊ quod diuersum est huiusmodi q̄litati appellať non
maturū siue malū. ¶ Dixit ꝙ si i sputo fuerit pauca ruffedo
aut citrinitas aut spūositas: aut tēuitas signū dať ꝙ morb⁹
nō ē matur⁹ soūlmō: nō ꝙ passio sit oīo suspecta. Si v̄o i spu
to fuerit itēsa ruffedo aut citrinitas aut spūositas: aut viridi
tas aut viscositas aut rotūditas male erit ei: ꝫ maioris mali
tie erit si sputū fuerit nigrū. ¶ Dixit ꝙ sup ħ ɔsiderādū ē in
facultate sputi ⁊ difficultate ei⁹: qm̄ si sputū de facili emittiť
sigñtio dať ꝙ bonū ē ⁊ laudabile. Si v̄o ɔ̄riū malū. ¶ Dico
ꝙ voluit dicere ꝙ facilis emissio sputi ē bōa: habito respcū
ad emissionē sputi: qm̄ si sputū fuerit viride aut nigrū: ⁊ facil
fuerit ei⁹ emissio ob cāꝫ h⁹ nō erit sputū laudabile: ꝫ tñ emis
sio ei⁹ erit laudabilis. Ver. g. ponāť q̄ꝫ duo sputa sī i eq̄li dis
pōne mala. ⁊ ꝙ eoꝝ q̄ꝫ mioris ⁊ facilioris emissiōis erit mio
ris malitie ē: ⁊ p ɔtrariū econuerso. ¶ Dixit q̄dā auctoritas in
ꝓnosticis ypocratis: auctoritas ħ collegit i eo ꝙ totalr op
portunū fuerit huic morbo sic dicēs bonū ē ꝙ emissio sputi
i oib⁹ dolorib⁹ q fuerit i pectore ⁊ pulmōe: ⁊ costis sit facilis
⁊ velox hñs colorem croceū mixtū cū sputo nimis. Vñ ypo.
docuit cū h⁹ dcō. ꝙ sputū nāle describať inť qđ p̄dcm̄ ē: ita
vꝫ. ꝙ color ruffus mixt⁹ sit i sputo vehement. ¶ Dico ꝙ h⁹
auctoritas māifestauit ꝙ sputū dignū ⁊ laudabile i h⁹ pas
siōe ñ dꝫ hr̄e i se rubedinē nꝫ alteratōeꝫ oīo: ꝫ ꝙ mixtū sit cū
pauca ruffedine vehemēti ɔmixtiōe: qm̄ bona cōmixtio po
tēs ē i v̄tute: vñ inť q̄ꝫtitatē bonitať cōmixtōis sputū care
bit malitia ⁊ p ɔ̄riū ecōuerso. huior q̄ꝫ malus si mixt⁹ nō fue
rit sputo ꝓprie ē peior. ¶ Dixit. ħ. ꝙ ypo. assidue reprobat
mixtionē i oib⁹ reb⁹ si rara fuerit: ⁊ nō ɔsilis: ⁊ expiētia ħ ap
probat. Deide dixit ꝙ ypo. dixit ꝙ ruffedo si simplex fuerit
sigñt ꝑiculū. Dixit ꝙ voluit dicere de simplicitate ꝙ sputuꝫ
nō sit mixtū ruffedini h⁹: deide dixit ꝙ sputū albū viscosū ⁊
rotūdū nō ē iuuabile: deide ascēdit ad gradū sputi vltie ma
litie. Et dixit ꝙ si sputū fuerit viride nimis aut spūosū si sim
plex fuerit manifeste: vt ꝑueniat q̄si nigruꝫ peioris malitie ē
q̄ꝫ alie q̄litates p̄dicte: vñ p ħ exēpla sigñtio fiat de reb⁹ pro
prijs pleuresi: ꝫ tñ sup ħ ɔsiderādū ē de reb⁹ cōib⁹ ⁊ h⁹ pas
siōib⁹ cū morbis acuť. ¶ Signa q̄ꝫ bona sī patiētia passio
nis: illesio anhelitus: ꝑuatio doloris: facilis emissio sputi: eq̄
litas caľitatis toti⁹ corporis ⁊ leuitas: ꝑuatio sitis cuꝫ vrina
egestione somno: ⁊ sudore laudabilib⁹: vñ compilaui tibi h⁹
bona signa q̄ ꝓpria sūt in istīs anhelit⁹ ⁊ cōmunia oib⁹ mor
bis acutis: scd̄o q̄ꝫ ypo. Dixit ꝙ signa mala sūt ꝙ patiēs
trāsmutat se in onere passiōis: ⁊ ꝙ anhelit⁹ ei⁹ sit magnus ⁊
spissus cū dolore assiduo: dico ꝙ itelligēdū ē de dolore. vꝫ.
de punctōe q̄ erit in latere. Dixit ⁊ ꝙ patiēs expuat cū labo
re: ⁊ ꝙ sitiat vehemēter: ⁊ ꝙ febris caliditas in corpe sit di
uersa: ita ꝙ venter ⁊ latera sint nimis caľa ⁊ frons manus
⁊ pedes sint frigidi cū vrina egestiōe sudore ⁊ somno p oia
malis ⁊ culpabilibus. Dixit ꝙ sputū nigrū: licet significet ꝙ
nō sit maturū ēt sigñt ꝑiculū eē in pleuresi. Qr si sputū p̄ fue
rit velox passio erit breuis. Si v̄o in fine passio erit lōga. In
terpolatio in pleuresi in maiori pte erit ťtiana. Qr si appa

ruerit ſignum aliquod maturationis ante interpolationem ſecundam ſignificatio datur ꝙ paſſio erit breuis ⁊ ſalubris. Quod ſi ſputum conſimile fuerit ſputo ſane perſone ſignificatio datur ſuper vltimam ſalutem inſtrumentorum anbelitus: ſed diuerſum ſignificat ꝙ inſtrumenta anbelitus patiuntur iuxta quantitatem diuerſitatum earundem. Dixit ꝙ ſi ſputum contrarium fuerit ſputo naturali ſignificat ꝙ non eſt maturum: ⁊ ꝙ inſtrumenta anbelitus ſunt in vltima debilitāte: ſi vero ſuper hoc in eo fuerit in aliqua malitia ſignificat mortem ſequi. ¶ Dico ꝙ iuxta anteceſſum ſignorum maturationis erit breuitas temporis paſſionis: ⁊ iuxta potentiam eius erit ſalus. ¶ Lege in capitulo diuturnitatis paſſionum ad cognoſcendū maturationem pleureſis: quoniam in eo digne eſt dicta: ⁊ huiuſmodi continet ſumma ei⁹: ꝙ in ſputo non ſit ruffedo neque pura citrinitas nec viſcoſitas. Facilis quoque emiſſio ſputi veteris doloris ſignificat ſuper maturationem humoris ex quo accidit pleureſis iuxta quod hypoſtaſis alba ⁊ exterſa in vrina facit ⁊ priuatio ſputi omnino: tamen cum tuſſi ſicca aſſimilatur in ſignificatione vrine aque ꝙ ſi patiens expuerit ante paruꝫ ⁊ tenue tráſmutatio fit occulta nimis ad maturationeꝫ: per hoc ſignum non datur ſignificatio ꝙ principium pleureſis eſt terminatum: quoniam cum ſputum fuerit in augmento multum: ⁊ groſſum idem erit in via maturationis: ſed cum ſputum fuerit maturum ⁊ multum abſque dolore: tunc erit maturatio perfecta: ⁊ tunc eſt tempus terminationis morbi. Uerumtamen cum diminuta fuerit quantitas ipſius ſputi: ⁊ iuxta groſſitatem eius facilis fit eius emiſſio abſque reſiduo dolenti: iam expleta eſt atterminatio morbi: ⁊ peruenit ad declinationeꝫ: poſt huius dictum quoqꝫ diſcere poteris lectionem ꝑ exemplum in h⁹ paſſione.

¶ De capitulo tertio ad exemplum de febre qua eſt cuꝫ apoſtemate declinanti ad pleureſim. dixit ꝙ locus in quo accidit apoſtema eſt quidam panniculus quem induunt coſte: ſed ob cauſam apoſtematis ipſius accidit dolor. verumtamen ipſe dolor fit cuꝫ impunctione ⁊ extenſione in ſpatioſitate multa: eo ꝙ locus in quo fit idem apoſtema eſt panniculus: ideo dolores accidentes in panniculis ſenſibilibus in tali diſpoſitione exiſtunt. Accidit quoque anbelitus mutatio: eo ꝙ idem panniculus eſt pars inſtrumentorum anbelitus. Sed accidit ex calore apoſtematis inflāmatio cordi: eo ꝙ panniculus eſt proximus cordi: vnde ex inflammatione accidenti cordi neceſſaria fit febris: cumqꝫ idem panniculus propinquus fuerit pulmoni: ⁊ pulmo diſpoſitus fuerit in eo ꝙ cum continet de fragilitate ⁊ raritate ⁊ leuitate ⁊ poſſibilitate illa aqua in eo concipitur de facili ⁊ modo veloci omnis ſubſtantia humida opus eſt ꝙ idem pulmo concipiat aliquam partem humiditatis ſiſtentis in eodem panniculo ⁊ inde accidat ei tuſſis: non eniꝫ neceſſaria eiectio alicuius humoris debet fieri in principio paſſionis verumtamen ſi humor emanans de apoſtemate ipſius panniculi ad pulmonē multus fuerit ⁊ groſſus eijcieẗ cū tuſſi: qui humor quoque ſi paucus fuerit ⁊ ſubtilis opus eſt vt excitetur ⁊ cōmoueat tuſſim: verumtamen ſputum non faciet antequam coadunetur ⁊ maturetur ⁊ augeat multitudinem ⁊ groſſitatem ⁊ cum pleureſis ſit apoſtema accidens in membro duro quod obtinet ⁊ prohibet in ſe totam partem hmidam in principio eius non fit ſputum: ſed tamen quando lenitur ⁊ laxatur dum inde fiat fluentia ad pulmonem tuſſis erit maior ⁊ incipit ſputum inde fieri. ¶ Cognoſcitur quoque humor ex quo accidit apoſtema ex colore ſputi ꝙ ſi ſputuꝫ fuerit ſpumoſuꝫ humor erit flegmaticus. Si vero declinauerit ad ruffedinem ſuperfluitas erit colerica. Si vero ad citrinitatem intenſam ſignum datur ꝙ mixta eſt colere humiditas multa ⁊ aquea. Si vero ad ſub citrinitatem tenueꝫ mixta eſt humiditas colere ſimplici in quantitate maiori. Si vero declinauerit ad nigredinem humor attinebit melancolie. Si vero declinauerit ad rubedinem vltra quantitatem ruffedinis maior pars ipſius erit ſanguinea ⁊ minor colerica: ⁊ ideo ſputum huiuſmodi fit minoris horribilitatis vltra alias ſpecies alicuius ſputi. ſicut ſputum nigrum maioris horribilitatis ⁊ ſignificationis ad mortem. Potentia quoque accidentium predictorum: ſcilicet punctionis febris ⁊ anguſtia anbelitus ſignificat ſuper potentiam morbi: ſed tamen debilitas ſuper debilitatem morbi ⁊ econuerſo. Pulſus quoque patientis pleureſim durum eſt cum extenſione: eo ꝙ paſſio eſt in membro neruoſo: ſed tamen fit ſerrineus: eo ꝙ paſſio eſt apoſtema: tamen fit velox ⁊ ſpiſſus: eo ꝙ cum eo ꝙ eſt febris vehementis quoque pulſus in huiuſmodi accidentis excitatus ſignificat vehementem paſſionem: ⁊ per contrarium econuerſo. ¶ Trociſci boni ad maturandum apoſtema accidens in pectore ⁊ pulmone. Recipe ſeminis vtriuſque malue. ſeminis citrollorū melonum ⁊ cucurbitarum: ſucci liquiritie: floris corone regie: violarum ⁊ draganganti. añ. partem dignam: terantur ⁊ temperentur cum mucillagine: ſeminis lini: ⁊ inde fiant trociſci: ⁊ dandum eſt de eis in potum cum opus fuerit cum decoctione caricarum. ¶ De ſumma criſis: ſputum quoque ſignificans ſuper maturum humorem eſt album: viſcoſum etiam quod declinat ad citrinitatem ⁊ in quo mixta fuerit colera aut ſanguis: tamen eſt ſputum ſignificans ſuper mortem: quod declinans eſt ad rubedinem intenſam: ⁊ ad citrinitatem: ⁊ cuius color declinat ad colorem igneum. Sputi quoque nigri quedam pars ſignificat vltimum periculum ꝙ ſputum eſt cum nigredine ⁊ fetens: ſed tamen cum nigredine niſi fuerit fetens minoris ſignificationis eſt ad periculum. ¶ In ſputo quoque requirende ſunt quantitas qualitas tempus eius exitus: ⁊ modus per quem ſputum emittitur: quātitas eius quoque requiritur: eo ꝙ erit pauca: aut multa. Sed qualitas quattuor habet ſpecies contentum colorem: odorem: ⁊ figuram. Contentum quoque requiritur: eo ꝙ erit groſſum aut tenue. Color quoque requiritur: eo quod erit albus: aut igneus: aut rubeus extenſus: aut niger. Odor quoque requiritur: eo qđ erit cum fetore ⁊ abſque fetore. Figura quoque requiritur: eo ꝙ erit cum rotunditate ⁊ abſque rotunditate. Tempus quoque eius exitus requiritur: eo ꝙ eſt ſputum quod expuitur in principio paſſionis: ⁊ eſt aliud morā attrahens. Uerumtamē modus per queꝫ ſputū emittitur reqriẗ: eo ꝙ emiſſio eius erit quādoque facilis ſine tuſſi: ⁊ quandoque difficilis cum tuſſi.

¶ Dixit ꝙ ſpecies ſputi ſunt tres: eſt ſputum maturum qđ ſub vna ſpecie detinetur: ⁊ eſt ſputum immaturum qđ ſub diuerſis ſpeciebus incontento ⁊ colore continetur: eo ꝙ quandoque eſt tenue: quandoque deciſum: ⁊ huiuſmodi: omnia ſignificāt ſuper paucam malitiam. In colore quoque: eo ꝙ quandoque eſt rubeum: ⁊ quandoque in vltimitate coloris ignei ſi omnia ſignificāt ſuper malitiaꝫ magnā. Tertia quoque ſpecies ſputi ſignificat ſuper periculum: ſi ipſum ſputum expuitur ante parum: lꝫ tamen maturū: quoniam dum accidentia cum eodem reſidentia fuerint opus eſt vt augeatur: morbus tamen ſi ſputum expuitur ante paruꝫ ⁊ maturū ⁊ mitigata fuerint huiuſmodi accidentia morbi in declinatione paſſio eſt ⁊ bene erit ei. ¶ De ſpeciebus febrium dixit ꝙ ſputum quod expuitur in pleureſi eſt erugo humoris: ex quo accidit apoſtema que erugo deſudatur ex apoſtemate: eo ꝙ non poteſt obtineri ab eo: quandoque enim ſputum illud fit nigrum: verumtamen non in pricipio paſſionis: ſed poſt longum tempus lꝫ eiectio facta fuerit ante ſputū illud in maiori parte de humore ſub citrino. ¶ De capitulo ſecundo membrorum dolentium dixit: ꝙ cum apoſtemate calido accidenti in pleureſi non ſentiẗ pulſatio: eo ꝙ apoſtema accidens in panniculo induto coſtis ⁊ venis pulſiuis: non attinet parti alicui per quā infeſtaẗ vel manifeſtatur ad pulſandum: verumtamen cum apoſtemate calido accidenti in muſculo qui eſt inter coſtas pulſatio erit dolens ⁊ ledens: eo ꝙ extenſio venarum pulſiuarum ipſum infeſtat ad pulſandum. ¶ Dico ꝙ pulſatio in huiuſmodi loco ſignificat ꝙ apoſtema declinat ad partem dexteram: tamen non erit pleureticum: ſed quandoque putredineꝫ faciet ad partem dexteram emanantē. verumtamen ſi apoſtema fuerit cum tuſſi: ⁊ pauca moleſtia non cum vehementi dolore: ſed cum anguſtia anbelitus ⁊ febre: tunc accidens eſt in pāniculo iduto ſup coſtas ex pte iteriori ꝙ vā dẗ pleureſis cui⁹ fluētia nō erit oino niſi ad ptē iteriorem. ¶ De ca. ſecundo dixit ꝙ panniculus indutus ſuper coſtas extenditur ſub hypocondria vſque ad furculam: ⁊ ideo dolor fit in

pleuresi: quandoque in parte furcule ⁊ cum ibi fuerit apostema ⁊ quandoque secus dyaphragma cum apostema fuerit in partibus inferioribus. ¶ Dixit ꝙ pleuretici sentiunt ponderositatem in pectore ⁊ dolorem: principium habentem de fundo pectoris ⁊ finem ad partem thoracis ⁊ ossis spinalis cum febre acuta ⁊ dolore pulsanti: ⁊ sputo colorato aut spumoso in maiori quoq; pte pars colerica erit ↄdominans super sputum. Ponatur ꝙ quidam patiens: anhelitu; faciens sentit dolore; in costis retrorsis vel posterioribus. Dico ꝙ non est iudicandus pleureticus: sed considerandū est si cum tussi aliquid eiecerit. Si vero eiectio facta fuerit alicuius humoris cum mutatione coloris: vt predictum est iudicandus est pleureticus. Verumtamen apostema huiusmodi non est maturum etiam materia inclusa detinetur in panniculo nimis condensata: ita ꝙ omnino non fit de ea aliqua resudatio. ¶ Quandoq; etiam dolor accidens in costis retro: fit ex causa flegmonis epatis: quoniam cum extense ⁊ attracte fuerint corde cum quibus in aliquo corpore epar suspenditur cum costis ad partem interiore;: exinde accidit ꝙ perueniat dolor ad panniculum indutum costis. S; per pulsum distinguitur inter ea: quoniam pulsus venarum in pleuresi non est similis pulsui iminenti in flegmone epatis etiam egestio non emittitur in pleuresi sicut in flegmone epatis: solutiones quoque non fiunt assidue cum flegmone epatis: sed cum debilitate eius: vnde si passio eius fuerit: sic suspecta tangendum est super latus dextrum. Quod si inuētum fuerit durum possibile est ꝙ epar apostematizatur tamen in parte gibbosa aut sima eius in loco quem cooperiunt coste retro: etiam precipiendum est patienti: tunc vt anhelitu; faciat vltra posse: deinde interrogandus est si sentit ponderositatem suspensam in membris superioribus aut in loco que membra attinent eidem epati. ¶ Dico ꝙ si senserit secus anhelitum magnu; ponderositatem significat super flegmonem epatis. Si vero dolorem significat sup pleuresim etiam fit cum angustia anhelitus: eo ꝙ flegmon epatis infestat dyaphragma ⁊ ipsum restringit: vnde exinde excitatur pauca tussis. Verumtamen pulsus distiguit inter ea: quoniam pulsus pleureticus est serrineus ⁊ flegmonis epatis est lenis. ¶ Dico ꝙ nil comprehenditur de signis quibus distinguendum est inter flegmonem epatis ⁊ pleuresim ex ponderositate sentita penes magnum anhelitum: eo ꝙ ex flegmone epatis fit tussis cum angustia anhelitus: ⁊ dolore in costis retrorsis cu; febre: tamen ego dico ꝙ dolor huius non erit pungens. ¶ Dixit ꝙ si prolongatur passio manifesta erit distinctio: eo ꝙ sequit̄ flegmonem epatis nigredo lingue: ⁊ mutatio coloris totius corporis ⁊ sequitur pleuresim sputum. ¶ De capitulo quarto de membris dolentibꝰ. Or si anhelitus fuerit: vt anhelitꝰ asmaticus extendens pectus vehementer cum breuitate ⁊ spissitudine ⁊ mitigata fuerit potentia febrium in musculo radice fuerit tactus ponderosus: tunc datur signum quod putredo facta est in pleuresi. Si vero patiens iacuerit super vnum latus: deinde velociter trasmutatur de vno latere ad aliud vox sonitus fluxus putredinis audietur: ⁊ quandoq; ab aliquo audiri non poterit: sed solummodo sentitur per patiente; ipsum. Confirmatio quoque huius signi fit cum patiens iuxta posse non expuet: ⁊ passio ipsius fuerit maxima.

¶ De caplo. v. Or si apostema fuerit in musculo manifesto induto super costas simile fit nasciture alicui que comprehenditur per tactu;. Si vero fuerit in musculo sistenti inter costas si tactus fuerit locus eius dolebit non sentitur quoque de dolore pungenti: ⁊ angustia anhelitus ad quod sentitur de apostemate accidenti panniculo induto costis. In apostemate quoque accidenti panniculo induto inter costas non inuenietur dolor per sensu;: sed tamen quando patitur huiusmodi panniculus: tunc iudicanda est pleuresis vera. ¶ Dico non video ꝙ huiusmodi panniculus possit apostematizari: sed superficies se continens de musculo. Quod si passio fuerit in panniculo huius in partibus superioribus perueniet dolor ad furculas. Si vero in inferioribus dolor perueniet ad hypocondria: cum huius quoque apostematibus ex necessitate erit febris vehemens: ex proximitate eoru; ad cor: quoniam panniculus indutus costis continuatur cum capsula cordis. Pulsus quoque significat si apostema fuerit in panniculo induto costis aut in musculo induto super costas per duritiem ⁊ laxationem ⁊ extensionem. Extensio quoque ⁊ duritia significat ꝙ apostema est in panniculo ⁊ fit distinctio inter huius apostema ⁊ peripleumoniam per duritiam: eo ꝙ non est duritia in peripleumonia. ¶ Dixit ꝙ erugo emanās de huiusmodi apostemate ingreditur pulmonem: ⁊ emittitur per tussim: vnde color ipsius significat super humorem passionem agentem. ¶ Dixit ꝙ si congregatu; fuerit totum id quod expuerit ethicus sputum bonum emittens de passione maxima ⁊ vehementi iam peruenirent ad octo calices. Calix vero est vncias nouem: ⁊ forte esset plus. ¶ De passione quando ingreditur sanies pulmonem de spatiositate pectoris. De capitulo quinto membrorum dolentium perfecte dicitur. ¶ Dixit ꝙ ex apostematibus accidentibus in panniculo induto costis ⁊ in musculo continens eum qui super eum induitur: accidit quedam passio que vocatur pleuresis: huius quoque passionis sunt quedā accidentia inseparabilia: videlice; febribꝰ acuta ⁊ dolor pungens aut extendens: breuis anhelitus ⁊ spissus ⁊ pulsus durus ⁊ extensus cum tussi emittenti in maiori parte sputum coloratu;: sed quandoque sine sputo erit. pleuresis quoque absque sputo appellatur pleuresis secum non habens sputum huiusmodi quoque passionis aut breuis erit cura aut longa habito respectu ad passionem alia; ⁊ forte priuatio sputi non erit ex nequitia passionis: sed ob causam materie: vnde significatio fiat super malam passionem per vehementem dolorem ⁊ febrem. Dolor quoq; huius passionis non habentis secum sputum: aut sursum: aut proueniet ad furculas: aut inferius ad hypocundria. ¶ Dixit qd̄ sunt apostemata alia in costis accidentia cum febre cum hanelitu pauco ⁊ spisso: tamen absque sputo quorum passio similis est pleuresi vere non habenti secum sputum. Dixit ꝙ distinctio fit inter ea. Quod licet in pleuresi vera non fuerit sputu;: tamen cum ea erit tussis sicca: in alia quoque passione non sic erit nec erit pulsus durus: neque omnino extensus: etiam non erit cum febre acuta: sed cum ea angustia anhelitus erit minor ⁊ dolor fit cum tangitur super costas etiam apostemata ipsa cum fuerint matura declinabunt ad partem exteram: qua nisi crepta fuerint opus est vt aperiantur cum flobothomia. ¶ Dico ꝙ huiusmodi passio est vera pleuresis. cuius apostema accidit in musculo induto super costas. ¶ De summa membrorum dolentium. dixit. ꝙ pulsatio non accidit in pleuresi: licet apostema fuerit calidum: eo ꝙ in panniculo induto costis non est vena pulsiua. ¶ Dico ꝙ accidit in ea labor: et punctio non cu; pulsatione: punctio quoque propria est doloribus panniculorum. Quod si fuerit apostema in pleuresi in parte superiori de panniculo induto ⁊ occulto in costis ex duritia furcule erit causa doloris ex motu ipsius pulsus quoque fit serrineus in pleuresi: eo ꝙ apostema accidit in panniculo solido. Furcula quoque attrahitur ad inferius in pleuresi: ⁊ in flegmone epatis: sed tamen attrahitur in pleuresi per panniculum indutum ⁊ occultum in costis. Verum tamen in flegmone epatis attrahitur per venas concauas cum solidum fuerit sputū sup furculam: ingressus quoq; saniei de huius loco ad pulmonem non erit: nisi quando pectus restringitur super eam vehementer cum potentia ⁊ velocitate hoc quoque agit natura cum potens fuerit vt cum potentiori virtute eius expellat quod nociuu; fuerit eidem sicut agit per singultum ⁊ sternutationem. vnde expulsio saniei non fit nisi per tussim potentiorem que tussis potentior non fit nisi ex virtute potentiori: ideo de iure maior pars empicorum moritur: eo ꝙ ipsorum virtus debilitatur: qua; destrictio pectoris: ita potentior non erit: nisi cum virtute potentiori. ¶ Dixit in capitulo quinto membrorum dolentium. ꝙ si fuerit apostema in musculo interiori cum eo erit sputum quoniam forte emanauerit de eo aliquid ad panniculum penetrabile ei. Pleuresis vero vera est minoris doloris: secus tactum: ⁊ maioris secus anhelitum cum duritia pulsus. Deinde apostema accidens in musculo qui at-

tinet panniculo est minoris angustie anhelitus tussis ⁊ duritie pulsus: ita ꝙ non inuenitur durus omnino: sed vehementioris doloris est apostema accidens in musculo exteriori: sed tamen apostema ꝙ accidit in musculo qui attinet pãniculo: dolebit ex communicatione panniculi: ⁊ pãniculus dolet ex communicatione eius. ¶ De distinctione que fit inter pleuresim ⁊ peripleumoniam. Communicant hec duo apostemata in difficultate anhelitus: tussi mutatione sputi ⁊ febre: sed diuersas fit inter ea: quod in pleuresi dolor fit in latere: ⁊ in peripleumonia in pectore etiam in pleuresi erit dolor pungens sed in peripleumonia põderosus solummodo: etiã in pleuresi pulsus fit solidus ⁊ serrineus ⁊ in peripleumonia vndosus ⁊ leuis. Apostema quoqꝫ in maiori parte pleuresis erit colericum eo ꝙ ex duritia eius non cõcipit nisi humorem tenuem: ꝙ si apostema fuerit in partibus denudatis de panniculo vtendum est minutione: cuius signum datur per dolorem accidentem in costis retro. Et si apostema non fuerit in pãniculo induto super costas sed in carne incarnata sup costas pulsus non erit durus nec serrineus nec febris magna: nec angustia anhelitus: sed habebit apostema caput exiens: aut dolebit post tactum. ¶ De tertio capitulo meamyr. dixit Ypo. ꝙ si fuerit dolor in pleuresi hypocundria: nec inuenitur dolor in furcula per tactum siue per sensum leniendus est venter cum aqua ellebori nigri: aut cũ makilon. ¶ Dico ꝙ huiusmodi medicina est pillule indice in quibus ponitur succus: vel huiusmodi medicina est cartamum indum in quo ponitur suech. ¶ De primo capitulo libro crisis dixit ꝙ si sputum in vltimo fuerit simile sputo sanorum significat super sanitatem instrumentorum anhelitus in vltimo: ⁊ sm ꝙ diuersum fit ita diuersa fiũt instrumẽta anhelitus ⁊ dispositioni naturali si sputum irrimaturum significat super multam debilitatem instrumentorum anhelitus. Si vero fuerit malum sicut nigrum significat super periculum in vltimo.

¶ De capitulo secundo libri humorum: volo ꝙ fiat exemplũ in pleuresi: vt sicut documentum in antecedentibus cognitionibus ad omnes morbos. ¶ Dixit ꝙ apostema quãdoque fit in huiusmodi panniculo ex sanguine: verũtamen calidum erit: sed quandoque de sanguine flegmatico fit: ⁊ est grossum etiam molle ⁊ quãdoque de sanguine colerico: sed si de sanguine melancolico fuerit: squirros erit. Et si huiusmodi apostema fuerit ex melancolico sanguine longum fit tempus maturationis eius ⁊ difficilis ⁊ tardabilis fit dissolutio eius: ita ꝙ forte color sputi non mutatur per tussim omnino in principio morbi: sed si mutatus fuerit nõ mutabitur nisi ante parum: quoniam si apostema fuerit difficilis maturationis: nulla de eo erit desudatio: verumtamen cum longum sequitur tempus fit sputum eius nigruꝫ cuius nigredo erit iuxta condominationem colere nigre in sanguine. Sed quandoque sputum erit in multa quantitate quandoque in pauca. Et si colera rubea fuerit condominans apostemati accidenti in panniculo color sputi erit citrinus aut similis citrino: ruffus aut similis ruffo: iuxta quantitatem ipsius colere. Sed si ruffus fuerit vehementioris simplicitatis sputum eius erit peius: sed si fuerit flegma condominans huius sanguini: sputuꝫ erit simile spume: tamen si apostema fuerit flegmon verum sputum erit rubeum. Sputum quoque aut erit in principio morbi aut in fine: aut fit facile aut difficile aut erit paucum aut erit multum: verumtamen quandoque in pleuresi extensio doloris maior fit ꝙꝫ punctio: sed quandoque punctio maior: verumtamen extẽsio fit maior si humor fuerit multus: tamen maior erit punctio si humor fuerit pungens: potentia quoque febris ⁊ sitis erunt iuxta potentiam passionis: ⁊ similiter iuxta qualitatem morbi erit insomnietas molestia debilitas virtutis: defect⁹ appetit⁹ difficultas anhelitus ⁊ eius deliberatio: vnde omnia huiusmodi sunt cum magno studio consideranda. Si vero significationes salubres condominantes fuerint passio: erit salubris ⁊ per contrarium econuerso: vnde febris insomnietas sitis alteratio mentis: debilitas virtutis defectus appetitus difficultas anhelitus: ⁊ sputum malum male significatões sunt ⁊ eorum contraria sunt bona. ¶ Dixit ꝙ malitia humoris apostema agentis ⁊ multa quantitas eius dicuntur significatiões male: ⁊ per contrarium econuerso. Cognitio quoqꝫ malitie humoris fit per colorem sputi: verumtamen quantitas ipsius non cognoscitur per quantitatem sputi: quoniaꝫ forte in principio passionis sputum non erit multum cuꝫ nõ fuerit maturum: multo inde condominante humore: deinde in fine multum sputuꝫ erit sed huiusmodi significatio est mala nimis. Et forte sistente humore pauco in principio passionis sputum erit multum: eo ꝙ expuetur in toto: sed significatio eius est laudabilis nimis vnde significatio fit per paucã quantitatem humoris per maturitatẽ sputi. Quod licet fuerit nigrum mixtum erit cum sputo maturo: etiam per facileꝫ emissionem sputi per tussim per liberalem anhelitum ⁊ per paucum dolorem ⁊ minorem insomnietatem. Quod si antequam incipiat sputum fuerit aliqua grauis molestia: ⁊ per sputum mitigata fuerit bona significatio inde habetur: maxime si de leui sputum emittitur cum sustinentia patientis leuitate eius corporis ⁊ motus ipsius. Quod si humor fuerit multus semper erit cum sputo non maturo et commixtus non erit cum sputo: sed erit cum difficultate anhelitus augmẽtatio febris ⁊ insomnietatis ⁊ molestie alterationis: ⁊ inde significatio habetur: maxime si fuerit cum mala sustinentia patientis ⁊ debilitate ipsius: sed debilitas ipsius cognoscenda est per pulsum. ¶ Dixit ꝙ magno studio considerandum est in potentia significationum. Quod si in mobiliori parte pectoris pleuretici cum proximitate cordis fuerit dolor cum magna difficultate anhelitus ⁊ vehementi febre ⁊ insomnietate ⁊ dolore ⁊ defectu appetitus ⁊ angustia alteratiua: ⁊ ad oppositionem huius omnium malorum significationum sputum fuerit non nigrum: neqꝫ colericum ruffum simpliciter: si in principio fuerit aut rubeuꝫ aut citrinum: aut spumosum transmutatio huiusmodi significationum post paucum tempus erit ad maturationem: ⁊ bene erit: vnde incongruuꝫ est ꝙ in huiusmodi dispositione ex vehementi potentia huius accidentium nulla suspitio habeatur: sed sciendum est ꝙ omnia accidentia huius facta sunt ex causa collectiõis saniei in apostemate. Hyppocras quoque ad hoc dixit. ꝙ penes generationem saniei in vltimo erunt dolores ⁊ febres: sed statim ꝙ patiens incipit expuere sputum perfecte maturuꝫ omnia ipsa accidentia mitigantur: quoniam maturatio sputi significat super velocem crisim: ⁊ firmitatem sanitatis: vnde si potentia maturationis sputi in huiusmodi passione condominatur alijs omnibus accidentijs malis consideranda est in quolibet morbo eius digestio appropriata eidem. Verumtamen in passionibus pectoris ⁊ pulmonis huius sola significatio: scilicet maturatio sputi iudicanda est potentior omnibus alijs accidentibus malis: verumtamen si virtus voluntaria occurrens fuerit patienti tunc expuet totum id quod nociuum vel maturum fuerit: ⁊ inde perficietur sanitas: Sed si virtus voluntaria non fuerit consequens ei inde non erit culpabilis virt⁹ naturalis: sed virtus voluntaria que negligens fuit in purificatione: quoniaꝫ virtus naturalis egit ꝙ necessarium fuit ei: hoc eniꝫ accidit in morbis quorum purgatio fit per virtutem voluntariam: sed in morbis quoruꝫ purgatio post digestionem passionis fit per virtutem naturalem non: sed perficiente ⁊ completa digestione nimis: inde expellitur superfluitas cum potentia potenti: sed quod maturuꝫ fuerit in pectore ⁊ pulmone oportet ꝙ expuatur per tussim ideo opportuna est tunc sanitas virtutis musculi. ¶ De secundo capitulo humorum dixit quod minutio fieri non debet si humor agens causaꝫ fuerit colericus sed hoc manifestatur per sputum. Dico ꝙ consideradum est in hoc: dixit ꝙ pars medicorum dicit ꝙ sputum fuerit sanguineum deinde fuerit colericum passio tunc incipit declinare ad crisim. Dico ꝙ etiaꝫ in hoc considerandum est. ¶ De secundo capitulo pronosticorum dixit: ꝙ in omnibus passionibus accidentibus in pectore pulmone ⁊ costis bonum est ꝙ sputum fiat facile ⁊ velox. ¶ Dixit ꝙ quando dixit velox intellexit dicere in principio passionis: vnde si sputum factum fuerit velox in maiori parte erit facile. ¶ Dixit quod difficltas sputi erit aut eo ꝙ pectus dolet: ita ꝙ non potest colligi vehementer aut ex

tenuitate humoris aut ex debilitate virtutis aut ex grossitate materie: quoniam materia grossa inuiscatur: ideo indiget vt diuidatur per potentem virtutem: etiam tenuis materia non expellitur per aerem expellentem eam sed labitur ab eo ⁊ circumcirca eum procedit de leui. Facilis quoque emissio sputi significat super securitatem totius malitie passionis ⁊ velocitas ipsius euangelizat vel pronosticat ꝙ breuis erit morbus. Dixit ita ꝙ rubedo sistens in eo commixta nimis sit in saliua non ꝙ sit simplex: quoniã simplicitas eius significat super malam passionem ⁊ multam materiam: sed tamen in patienti qui retardauerit in spuendo de principio passionis tempore longo: sputum rubeum ⁊ citrinuz simplex eiectum per tussim vehementem malum est. etiam rubeum simplex malum est: etiam rubeum album viscosum ⁊ rotundum non est bonuz: eo ꝙ curatur de flegmate vsto: ideo iuxta malitiam materie iudicanda est malitia apostematis generati ab ea: vnde iuxta quantitatem huius flegmatis malitie super flegma naturale iudicanda est malitia apostematis generati ab eo: sed sũmarie apostemata generata de sanguine ⁊ flegmate sunt minoris malitie: sed generata de colera vtraque sunt maioris malitie: eo ꝙ ledunt mẽbra ad modum ignis: colerica quoque generant febrem vehementez: sed melancolica non sunt breuis temporis maturatiõis neque dissolutonis. verumtamen sputum viride ⁊ spumosum similiter est malum: quoniam viride generatur ex materia eruginosa: sed spumosa significat super multam caliditatem ⁊ humiditatem cuz interiectõe ⁊ molestia vehementi: sed tñ nigrum est peius omnibus: ꝙ si humor de pulmone non fuerit expulsus sed pulmo plenus detinetur eo dum in ea accidit quasi bullitio malum est etiam quodlibet sputũ per qđ non mitigatur dolor malum est: ⁊ maxime si est nigruz ⁊ ecõuerso quodlibet sputum per quod mitigatur dolor bonum est eo ꝙ quando per ipsum mitigatur dolor significatio habetur ꝙ ipsum a corpore emittitur ad modum expulsionis: ⁊ ꝙ corpus mundificatur de eo. Sed si per sputuz solutionem ventris ⁊ minutionem: ⁊ per tussim ⁊ per vsum medicinalem dolor non fuerit mitigatus passio cõuertetur ad empima. ¶ Dico ꝙ huiusmodi dispositio significat super calidum apostema cuius pulsatio non habebit quietem omnino: vnde sicut huius signuz significat super mortem sine dubio ita similiter aliud. Unde quando hoc accidit in pleuresi notum sit firmiter ꝙ aut mortem patiens sequitur aut empima. ¶ Dixit ꝙ si huiusmodi signa non fuerit peioris humoris malitie passio conuertitur ad empima. Sed tamen si peioris malitie fuerit cito morietur patiens sine dubio.

¶ Dixit ꝙ si inde accidit empima ⁊ sputo condominans fuerit postea colera malum erit nimis: si sputum colericuz insimul cum putredine fuerit emissum: sed si vnum post alteruz per successum emissum fuerit peioris conditiõis erit ⁊ eo qđ pars eius est matura ⁊ pars altera ei non conuenit sic iudicatur natura impotens: quoniam totam vim dedit ad maturandum partem: ⁊ maturare partem aliam ob suam debilitatem non potest. Dixit maxime si incepta fuerit putredo in septimo die cum sputo colerico. ¶ Dixit ꝙ accidit ꝙ huiusmodi patiẽtes moriuntur in quartodecimo die nisi apparuerit iterum aliquod signum laudabile. ¶ Dico ꝙ per signum laudabile predictum est alleuiatio passionis ⁊ mitigatio doloris ⁊ accidentium malorum ⁊ bonitas sputi: sed si contrariuz mors sequitur cito eo ꝙ in septimo prouenit mutatio mala: vnde mors tarda vel velox iudicaẽ iuxta ꝙ manifeste fuerint significationes male vel bone: vnde ponatur ꝙ quidam patiens in die septimo eiecit putredinem mixtã cum colera sistentibus eius dispositionibus per omnia mediocriter inter bonitatem ⁊ malitiam duz iudicata est mors sequi in medio tempore: scilicet quartodecimo die: vnde si in octauo vel nono sputum fuerit nigrum notum sit ꝙ morietur in vndecimo. Si vero manifestum fuerit aliquod bonum signum mors iudicata tardabit iuxta potentiaz ipsius signi vnde notum sit ꝙ virtus potens maximum signũ dat ad deliberationem patiẽtis: quoniam maior est alijs omnibus rebus: vnde toto studio ⁊ diligentia considerandus est in ea. ¶ Dico ꝙ sputum solius putredinis de pectore purum: melius est sputo mixto.

¶ Dixit Galienus ꝙ vltima opinio medicorum per omnia concordatur ꝙ quando apostemata putrefaciunt in tempore putrefactionis ipsorum patiens patitur rigorem quez sequitur febris. Rigor quoque ipse accidit eo ꝙ putredo pungit membra ad modum punctionis medicinarum acutarum in vlcere: ideo febris magis molesta fit inde plusquã ante fuerat: etiam tunc accidit patienti ponderositas eo ꝙ putredo coadunatur in vno loco postqȝ humor ex quo generata est fuerit dispersus: vnde ab ipso die vsque ad vigesimum aut quedragesimum aut sexagesimum diem emanabit putredo: ipse quoque dies est in quo accidit rigor cum febre vehementiori cũ ponderositate: sed huius auctoritas diuersa videtur auctoritati: in alio loco sic dicenti ꝙ opinio concordans confirmat ꝙ febris mitigatur ⁊ dolor alleuiatur quando putredo fit ⁊ complementum habet sed magis molestare febris videtur vehementer etiam dolores in tempore ipso quo putredo fieri incepit certũqȝ videtur ꝙ quã putredo fit: ⁊ complementum habet ꝙ inde mitigabitur febris ⁊ alleuiabitur dolor: sed loco doloris fit ponderositas. Uerumtamen quando putredo extra apostema manabit excitabit rigorem ⁊ febrem crudelem: eo ꝙ putredo pungit membra in quibus fluentia eius erit: discordia quoque cadit ex equiuocatione nominis putrefactionis: eo quod dicit quod in tempore putrefactiõis fit ⁊ sic erit ⁊ in putrefactione non intelligitur manifeste tempus coadunationis putredinis ⁊ emanationis. ¶ Dico ꝙ manifestum est in putrefactione ꝙ voluit dicere de emanatione putredinis ex auctoritate lata postea dicenti. Quod si patiens senserit ponderositatem in vno latere in eo erit putrefactio: etiam dixit postea: quod quando putrefactio fit stringitur inde anhelitus quoniam spacium in quo cõsistit pulmo stringitur ob fluentiam putredinis: eo quod etiam dixit postea quod empicus sanabiẽ: cui fit sepatio febris: ⁊ appetitus cibi. etiã dixit postea ego quoque dico quod manifestum est hoc legenti in hoc libro in huius capitulo: vnde legitur: quoniam notum erit tibi putrefactio appellatur emanatio putredinis post coadunationez ipsius. ¶ Dixit quod putrefactio cognoscitur esse in vno loco vel vno latere cum latus illud fuerit calidum: etiam cum patiens iacuerit super latus sanuz sentiet ponderositatem suspensam esse in latere in quo fuerit putredo. ¶ Dixit de signis quod fluentia putredinis fit in vna concauitate pectoris verumtamen in passionibus pulmonis fit in duabus concauitatibus: sed significatio putredinis datur in quo latere fuerit per caliditatem ⁊ ponderositatem. ¶ Dico quod non est opus ad huiusmodi auctoritatem: eo quod dolor in principio distinguit inter nascituram accidentem in pulmone: ⁊ in panniculo pectoris per locum dolentem ⁊ cetera sua signa.

¶ De signis ptisis dixit Hypocras cognosco empicos per hec signa quod eos sequiẽ febris subtilis que molestior in nocte erit etiam quod sudant nimis: sed tussire appetunt: tamen nil expuunt: etiam oculi ipsorum fiunt concaui: ⁊ rubefiunt maxille: ⁊ inflectuntur vngues ⁊ calefiunt digiti ⁊ proprie extremitates ipsorum etiam accidunt in pedibus apostemata: deinde mitigantur etiam non appetunt cibum: sed in manibus ipsorum accidunt ampulle.

¶ Dixit Galienus quod si putredo emanauerit ad spaciositatem pectoris: ⁊ nulla eiectio ipsius putredinis fuerit cuz leuitate ⁊ velocitate passio declinabit ad ptisim ⁊ mors sequitur. Sed si ptisis inceperit ⁊ accidit inde febris cõtinua ⁊ subtilis inseparabiliter proprie augens in nocte: eo quod proprie patiuntur hoc omnes patientes febrem subtilem.

¶ Dico quod in nocte humectantur post cibum: ideo vehementior est huius febris tempore quo acceperit patiens cibũ: lȝ diuersis horis datus fuerit ei cibus. Sed sudor eis accidit ob causam debilis virtutis: eo ꝙ nutrimentum ipsorum velociter soluitur: sed appetunt ad tussiendum ob causam punctionis putredinis in eis: verumtamen nil eijciunt quoniam si eijcerent aliquam quantitatem putredinis: iam mundificarentur per huiusmodi eiectionem: ideo impossibile est quod: inde fiat eiectio ob viscositatem putredinis

⁊ eius grossitatē ⁊ ꝯdensationē pāniculi circūferentis pul-
monē ⁊ debilitatē virtutis patiētis: sed concaui fiunt eorū
oculi: eo q per accñs inseꝑabile oēs patiētes febrē subtilē
⁊ diuturnā hoc signū sequunt maxie si siccitas eius erit ma
nifesta: sed rubefiunt maxille ob calitatē pulmōis ⁊ tussis fit
eo q sublimant ad corpus vapores de pulmone. Dico q
ex infestatione tussis multiplicat in facie sanguis: ⁊ inde ru-
befiunt maxille: tñ inflexio vnguiū fit ex liquefactiōe carnis
sistentis sub eas que ipsas detinet ⁊ ex vtraqꝫ parte strigit.
Digiti quoqꝫ lꝫ in maiori ꝑte morboꝝ diuturnoꝝ infrigidē
tur: tñ in febre subtili sunt semꝑ calidi: eo q cē huius febris
est in mēbris radicalibus: sed qñ ꝓlongat tp̄s passiōis apa-
ta fiunt in pedibus: qm̄ hmōi mēbrum ex remotiōe ipsius a
corde velociter initium dat ad mortē: ēt tunc deficiet vir-
tus appetitiua ex defectu virtutis nutritiue: sed ampulle ac
cidunt in corpore huius patientis ob causam collectionis
humorum corrosiuorum.

A M ❡ Dico q si fluentia putredinis longā morā traxerit in spa-
ciositate pectoris tunc apparent hmōi signa. Sed fluentia
tp̄is non longi significat per rigorē ⁊ febrē vehemētē ⁊ pō-
derositatē ⁊ angustū anhelitū: qm̄ qñ putredo manat in spa
ciositate pectoris stringit anhelitus ob cām stricti accessus
pulmonis: sed ob punctionē putredinis ⁊ hmōi angustie fit
appetitus ad tussim. Rigoris quoqꝫ iam antedicta est cā.

L ❡ Dico q pleuresis hꝫ tp̄a ⁊ terminos: sed si accidit apā: tūc
dignū est vt studiū adhibeat ad faciendū cessare esse eius: ⁊
vt declinet mā ab eo. Sed si esse suum habuerit cōplemen-
tum cura fiat maturandū ip̄m ⁊ purificandū per sputū: velo
citer quoqꝫ rñdet hmōi cura ex bonitate humoris potentia
virtutis naturalis patiētis ⁊ studio medici in medicinis ma
turatiuis: sed potentia virtutis obseruat si peccatū non fue
rit in quātitate acceptionis nutrimenti. Qꝛ si strictuꝫ fuerit
sputum ⁊ nil expuerit patiēs ⁊ vltra q̄ꝫ fuerat vehemēs fue
rit febris cum dolore notum sit q putredo icipit fieri i apa-
te. Qꝛ si mitigata fuerit abundantia febris postea tūc putre
do ⁊ cōplementuꝫ habuerit in se: sed si postea excitatus fue-
rit rigor cum febre sequenti ⁊ angustia anhelitus tunc notū
sit q emanauit putredo. Si vero purificatio eius facta fue-
rit velociter per sputū: bonū erit: finaūt passio ꝯuertit ad pti
sim. Signū quoqꝫ per qd̄ scit collectio apatis pleuresis est
per paucū sputū ⁊ vehementē dolorē cum febre: ⁊ per ꝯ̄triuꝫ
econuerso. ❡ Dixit q apa putredinē faciens scit si breuem
morā vel longā habuerit per dolorē difficilē anhelitū spu-
tum ⁊ tussim: qm̄ cum hmōi accñtia ꝯtinue fuerint potentio
ra ⁊ vehementiora emanatio putredinis a die cōplementi
putrefactōis erit vsqꝫ ad vigesimū diē ⁊ minus: sed si hmōi
accñtia minus fuerint iuxta quātitatē huius est ꝯsiderandū
qd̄ in maiori parte decrepiti hñtes putredinem in peripleu
monia sed iuuenes in pleuresi. ❡ Dixit q plures salui fiunt
in passione emanationis putredinis ad pectus si post ema-
nationem eandeꝫ velociter mitigatu febris ⁊ appetitus ha
betur ad cibum.

L I ❡ Etiam patientes in quoꝝ latere carbunculi accñtes fue-
rint ⁊ ipsoꝝ putredo emanauerit ⁊ ꝯuersi fuerint ad fistulas
salui fiunt. Sed si in pleuresi ⁊ peripleumonia non fuerit mi
tigata febris nec dolor nec sputū fuerit signum: nec solutus
fuerit vēter ex colera multa ⁊ simplici: nec vrina fuerit mul-
ta: ⁊ multi sediminis ⁊ cum hmōi accñtijs fuerint signa salu
tis inuenta notum sit q apa declinabit ad faciendū carbū
culos quoꝝ putredinis emanatio erit in ꝑte exteriori. ❡ Di
co q huius signa significant qd̄ nondum humor fuerit pur-
gatus qua signa nisi cum eis habeant signa salutis suꝑ mor
teꝫ significāt: ⁊ super putredinē declinantē ad partē interio
rem: sed si cum eis fuerint salutis: signa: significāt emanatio
nem putredinis fieri ad partem exteriorem.

L ❡ Dico q sputuꝫ qñqꝫ est matuꝝ sed non multe quātitatis
ob debilē virtutē aut grossam mām ⁊ qñqꝫ sputū est multe
quātitatis: sed non est maturū: sed sanitas indiget q sputū
sit maturū: ⁊ q de leui emittat in multa quātitate: vt fiat in-
de mundificatio verūtñ ad ꝑiculū signū sufficiens est si spu
tum non fuerit maturū: debilis quoqꝫ virtus patientis cum
priuatione maturationis sputi sufficiens est ad significādū
periculū. ❡ Dico q in principio pleuresis cura habeat ad
ꝓhibendū q non fiat apa: ⁊ iō necessaria est minutio etiam
purgatio: sed si punctio postea fuerit vehementer cuꝫ febre
cum alijs accñtijs molestie ipose est q ꝓhibeat q non fiat
apa: vnde tunc incōgruum est q extensa fiat sanguinis mi-
nutio: eo q inde minuit virtus: ⁊ tarda fit maturatio ex de-
bilitate spūum: sed si facta vr̄ esse maturatio cura habeatur
ad mundificādū anteq̄ꝫ fiat putredo: verūtñ si putredo fa-
cta esse vr̄ cura habeat ad mundificandū per sputū anteq̄ꝫ
inde corrūpat pulmo: vnde huius morbi fiat dieta: vt dicta
morboꝝ acutoꝝ ꝑ aquā ordei ⁊ mel ⁊ silia. ❡ De cap̄. prio
morboꝝ acutoꝝ dixit q si pleuresis fuerit sicca ⁊ pauci spu
ti: ⁊ facta fuerit minutio: ac ēt purgatio opus est vt bis i die
det patienti de aqua ordei mane ⁊ sero: ⁊ manifestatū est in
caplo morboꝝ: sed in sero dandū est de aqua ordei in miori
quātitate ⁊ anteq̄ꝫ det ei de ipsa aqua in ipsa vice dandum
est ei de aq̄ mellis aut d̄ vino albo subtili ꝓut melius fuerit
adiuuamentū sm̄ q manifestabo: qm̄ si passio huius fuerit
sicca aut periculū sequit: aut longi tp̄is molestia. Sꝫ si pas-
sio fuerit humida ex leui sputo caliditas leuis fit ⁊ velox erit
maturatio. ❡ Dixit q iuxta quātitatē multitudis sputi mul
ta fiat ꝯfortatio patientis per cibum: eo q cuꝫ multo sputo
dubitandū est periculū: vnde tunc virtus indiget ꝯfortatōe
per nutricationē vt expellere valeat totā suꝑfluitatē. ❡ Di
xit q si sputum fuerit ꝯgruum nec patiens nō indiget minu
tione purgatione neqꝫ clysterio nutricandus est cum farre
ordei: sed si patiens indiget aliqua cura predicta: non est nu
tricandus nec dandū est ei de aqua farris ordei dum illa cu
ra facta non fuerit. Verūtñ dum suspectū fuerit si illa cura
fieri dꝫ aut non: nutricandus est cum aqua farris ordei duꝫ
manifesta fuerit eius cura. ❡ Dixit q si sputū fuerit ꝯgruū
⁊ non fuerit opus ad accipiendū medicinā: nec ad faciēduꝫ
clysteriū. Ypo. precipit vt nutricatio fiat cum farre ordei di
cēs q si dederis ei de farre ordei iuxta q ei opus fuerit eiꝰ
sputuꝫ de leui inde emittit ⁊ mitigat passio: ⁊ velox fit crisis
eius: ⁊ lꝫ collecta inde fuerit sanies in minori tñ quantitate
erit ꝑ hmōi curā q̄ꝫ ꝑ aliā curā: qm̄ far ordei humectat ⁊ di
uidit humores indigentes vt expuant ⁊ de leui inde expuun
tur: ⁊ suꝑ hoc ēt ꝯfortat virtutē: sꝫ aqua mellis lꝫ humectet
hmōi humores: non ita ꝯfortat virtutē vt far ordei: sꝫ nutri
menta grossa lꝫ ꝯfortent magis virtutē: sputū tñ ingrossant
⁊ ipediunt: vnde expedit vt euitent hmōi nutrimenta. Qm̄
qdā medicus sistente patiente pleuresis in declinatiōe pfe-
cta eius passiōis: ita q nulla alia cura indigebat nisi ad ex-
puendū hmōi humores solūmō q maturi fuerāt dedit ei de
lēticulis ꝯfectis cū aceto ad nutrimētuꝫ: ⁊ inde cessauit spu
tuꝫ ob ipedimētuꝫ ipsius nutrimēti ⁊ cā fuit ad mortē i scd̄a
nocte ob culpaꝫ medici. Sed aqua ordei ⁊ farris eiꝰ ⁊ aqua
mellis non ipediunt humores: sed eos humectāt ⁊ diuidūt.
vnde si patienti fuerit opus ad maiorē ꝯfortationē: dādum
est ei de piscibus saxoꝝ ꝯfectis cuꝫ aqua porri: aneto sale: ⁊
pauco oleo tēꝑato: sꝫ tñ ante pisces det ei de syrupo aceto-
so: ita tñ q aliqd̄ mēbꝝ patientis nō sit lesuꝫ nec debile: nec
muliere matrix fuerit lesa. sed loco syrupi acetosi det de me
dicina ꝯfecta cū prassio ⁊ radice liqritie. medicia quoqꝫ hu
ius accepta in potu cū aq̄ mellis maturat suꝑfluitates sistē
tes in pectore: vt de leui expuant ꝑ sputū: sed si aliqd̄ mēbꝝ
non fuerit lesum sufficiens est syrupus acetosus ad diuiden
dū humores. ⁊ cū hoc non nocet stō. ❡ Dixit q far fieri dꝫ
de ordeo electo: ⁊ eiꝰ decoctio fieri dꝫ ꝑfecta: qm̄ ex ꝑfecta
decoctōe ipsiꝰ nō ipedit i ysofago: nec adheret ei sicut nutri
menta grossa: hec eni ꝑfecta cura est in pleuresi: eo q i pleu
resi ⁊ piplonia i pectore multa est calitas: iō si de nutrimen
to aliqd adhesum fuerit ysofago breuiter desiccat ex calita
te ipsa: ⁊ molestiā dat ex difficili seꝑatōe ipsius: iō gñat sitiꝫ
⁊ tēpestatē. Dixit q si ꝑfecta fuerit decoctio farris ordei ex
tinguit sitim ⁊ cito labit ⁊ d̄ breui digerit. Dixit q far ordei
maximi iuuamenti est si opatū fuerit vt est opꝰ. ❡ Ego q̄qꝫ
nunc dico qd egerit vel opabit: si datū fuerit dū in vētre pa
tientis fuerit aliqua substantia cibi detenta ꝑ longā moraꝫ.
Qd̄ anq̄ꝫ soluat hmōi substātia opus erit q patiat latꝰ le-
sum nocumētū ex cā opilationū accñtiū in intestinis ex ipsa
substantia sicca ⁊ detenta in eis: qm̄ ventositas post acce-
ptionem ipsius farris nō penetrat ad inferiora: vt egrediat
sed ꝯducit ad inferiora loci lesi cū iniquo accessu: vñ opus
erit vt dolor fiat vehementior qui si mitigatus fuerit añ pa
rū opus est vt ꝯuertat ēt si in p̄terito mitigatus fuerit oino
opus est vt ꝯuertat vehementior eo q ventositates gñate

non valentes egredi cuꝫ fumositate stercoris detenti inducuntur ad latus lesum ⁊ generant dolorem: ⁊ ex vehementi dolore fit vehemens spissitudo anhelitus ⁊ gñaẽ calitas in instris anhelitus ⁊ ex spissis motibus eorũ desiccaẽ pulmo cum diaphragmate: ⁊ inde magis ledens fit dolor. ⁋ Dixit Ypo. ꝙ si dolor pleuresis non fuerit alleviat⁹ ꝑ calefactõeꝫ ⁊ sputũ non fuerit emissum de levi: sed augens fuerit i viscositate ac ẽt ipe dolor solutus non fuerit per lenificationẽ vẽtris: aut ꝑ minutionẽ: iuxta ꝙ opus fuerit ⁊ patienti in hmõi dispõne sistenti data fuerit aqua ordei mors sequeẽ de brevi. ⁋ Dixit Galie. ꝙ si augens fuerit sputuꝫ in viscositate ⁊ difficile fuerit significat sup pleuresim malam. Sed sputum maturũ viscositatẽ hr̃e põt in pte pauca: ita ꝙ non ꝑveniat ad vltimã extremitatẽ viscositatis de levi expuiẽ super hoc. Sed si sputũ assidue augens fuerit in viscositate vt difficile expuaẽ signũ maluꝫ dat: dolor quoqꝫ pleuresis aut soluitur per calefactionẽ: aut ꝑ minutionẽ: aut per lenitionẽ vẽtris. Sed si dolor non fuerit solutus ꝑ aliquã curã hmõi signuꝫ malũ dat. Quantitas quoqꝫ maioris vltimitatis hui⁹ accñtium significat ꝑfectã vltimitateꝫ pleuresis: iõ si accipiẽ de farre ordei: añq̃ꝫ mitigati fuerint hmõi dolores patiẽs morietur cito. ⁋ Dixit ꝙ medicine narcotice mitigant dolorẽ pleuresis cũ privatione cãe agentis: sed cũ stupefactiõe sensus. ⁋ Dico ꝙ intelligiẽ in sũma eloquij eius: ꝙ opus est vt vtaẽ eis si passio cũ dolore fuerit vehemẽs. ⁋ Dixit ꝙ si in hmõi ꝯditione accipiẽ de farre ordei patiens morieẽ in septimo aut ante aut post ⁊ in pte alterabiẽ eius mens ⁊ in pte strangulabiẽ ex vehementi viscositate sputi: viscositas q̃qꝫ sputi vehementior fit ex spisso anhelitu. Sed si hmõi dolor fuerit in vltima extremitate malitie virescit latus patientis qñ moriẽ vt virescit locus ꝑcussus: eo ꝙ sanguis fluens ad ipm locũ cum patiẽs moriẽ virescit ⁊ mortificaẽ: qm̃ patiẽs moriẽ anteq̃ꝫ soluiẽ eius dolor. hoc quoqꝫ accidit ꝙ patiẽs impediẽ ex spisso ⁊ magno anhelitu ex viscoso sputo strãgulatur de brevi. ⁋ Dixit ꝙ quodlibet eoꝝ duoꝝ accñtiũ auget in alteꝝ: videlicet ꝙ detentio sputi auget in magnitudinem anhelitus ⁊ spissitudinẽ eius ⁊ magnitudo anhelitus ⁊ eius spissitudo augent in viscositatẽ sputi ⁊ ex viscositate ei⁹ maior fit detentio ipsius: vnde si detentũ fuerit sputuꝫ inde restringiẽ cãnale pulmonis ⁊ opus est vt anhelit⁹ sit maior ⁊ vehementioris spissitudinis ⁊ ex hmõi accñtijs magis calesit pectus ⁊ desiccanẽ humores: ⁊ ex vehemẽti calefactione pectoris ⁊ desiccatione humoꝝ fit ipsoꝝ adhesio vehementior: ⁊ sic augmentũ accñtiũ reflectiẽ in seipsa. ⁋ Dixit Ypo. ꝙ hmõi accñtia non erunt solũmodo ex vsu farris ordei facto non in tpe ꝯgruo ei: sed magis erunt ex vsu alicui⁹ cibi vel potus alicuius rei minoris iuvamenti q̃ꝫ farris ordei. sũmarie quoqꝫ notum sit: ꝙ si inceperit febris cũ dolore in latere si tp̃s acceptionis cibi fuerit ꝓximũ ⁊ solutio vẽtris non fuerit oĩno nulla daẽ ei ptisana dũ ad inferiora nõ descendit cibus. ⁋ Dico ⁊ dum non mitigabiẽ ipse dolor ⁊ facta fuerit minutio aut purgatio: sed dandũ est pleureticis de syrupo acetoso in hyeme tepide: in estate frigide: sꝫ si fuerit sitis vehemens dandũ est ẽt eis de aqua in potũ notum ẽt habeaẽ qδ aqua frigida in hmõi passione mala est: sed si opus fuerit dandũ est de ea in minori quãtitate vltra posse si sitis non fuerit mitigata per potũ syrupi acetosi tẽꝑati cũ aqua: qm̃ frigida aqua ꝓlongat tp̃s maturatõis apãtis pro bibendo id cũ fritate sua: sed non est dubitandũ de aqua data cum syrupo acetoso in potũ duabus de cãis. Una de cã ꝙ quantitas eius est pauca: qm̃ aqua frã data i potũ ad extinguendũ sitim nisi fuerit in multa quãtitate non erit suspecta vel dubia in apãte. Scđa de causa ꝙ syrupus acetosus aptat silr̃ aquã cum sua divisione ⁊ attenuatione. Exemplũ ponaẽ qδ quidã hñs corpus ꝯdensum ⁊ venas largas ⁊ potentẽ virtutẽ aialẽ ad portãdũ indigentiaꝫ famis: passus est pleuresim in tpe nõ vehementis frigoris ⁊ os stomaci eius fuerit potens ⁊ ante morbũ hmõi vsus fuerit cibarijs multi nutrimẽti. Et alius hñs corpus raꝝ ⁊ humectatũ ⁊ venas strictas ⁊ debilẽ virtutẽ ad portandũ indigentiã famis ⁊ os stomaci debile passus est pleuresim i tpe calido: ⁊ ante morbum hmõi vsus fuerit cibarijs non multi nutrimenti. Dico ꝙ si primo patienti nullum nutrimentũ fuerit datum: ⁊ paucus fuerit potus vsqꝫ ad diem septimum si spes data fuerit qδ non retardaverit huius morbi attenuatio vltima. Et secundo patienti nutrimentũ datũ fuerit a primo die cũ farre ordei cura digna erit ⁊ salubres erunt ambo: sed si mitigata fuerit hmõi cura ambo morienẽ. Primus quoqꝫ ãte dieꝫ septimũ strãgulabiẽ velociter ⁊ alius solutionẽ virtutis ⁊ defectionẽ cordis patieẽ maxime si primus fuerit in etate senectutis: ⁊ alius in etate adolescentie: qm̃ tunc mors velocius sequeẽ eos. ⁋ Dixit ꝙ si qua substantia stercoris detenta fuerit in intestinis: ⁊ non descenderit ⁊ in ꝓximo sup eũ acceptũ fuerit cibariũ: clystere fiat si patiens fuerit iuvenis ⁊ potens: aut fiat suppositoriũ si patiens fuerit adolescens dum ipsa substãtia in toto egeraẽ bene. ⁋ Dixit ꝙ calefactio calefacit locũ dolentẽ ⁊ soluit ⁊ attenuat sanguineꝫ in apãte ⁊ eum assubtiliat: ⁊ inde purgaẽ pars ipsius ⁊ pauca fit extensio in dolore. Sed si in calefactõe non fuerit aliqua vtilitas hmõi: sed augmentũ inde in dolore fuerit notũ sit qδ corp⁹ sit iñ repletũ ⁊ plus fiet inde attractio de alijs locis ad locũ dolentẽ magis q̃ꝫ solutio. Unde purgatio fiat corporis vehementer aut ꝑ minutionẽ aut ꝑ solutionẽ ventris: iuxta qδ opus fuerit passiõi. ⁋ Dico videlicet ꝙ si passio fuerit in ptibus supioribus ꝑ minutionẽ fiat purgatio: sed si fuerit in costis inferioribus per solutionẽ ventris fiat. Unde nulla calefactio est facienda oĩno nisi post purgationẽ vehemẽteꝫ. ⁋ Dixit Ypo. ꝙ calefactio facienda est cum vesica plena aqua aut cum spongia aut cũ vase eneo. ⁋ Dixit ꝙ regrenda ẽ cã apãtis: ꝙ si apã fuerit herisipilla calefactio fiat vtilis cum rebus humidis: sed si flegmon cum rebus siccis: sed significatio daẽ i hoc de sputo ⁊ tpe. ⁋ Dixit ꝙ si apãta huius fuerint ꝯcava calefactio fiat sicca vehementer: sed si dolor inde non fuerit mitigatus purganduꝫ est corpus calefactio quoqꝫ humida nisi fuerit iuvabilis eius nocumentũ nõ erit magnũ: sed calefactionis sicce magnũ erit nocumentũ. ⁋ Dixit ꝙ calefactio potens facta cũ aceto ⁊ orobo ẽ evitanda ne ex ipsa ascendat ad faciẽ patientis fumigatio multa ⁊ ꝓvocet ei interiectionẽ ⁊ stricturã anhelitus. Verũtñ si passio vel patiens fuerit vehemẽtis siccitatis calefactio illa tunc erit iuvabilis ex fumigatione humida que facit ad sputum. ⁋ Dico ꝙ ex huius dicto significatio daẽ: qδ pleureticus apponere faciẽ dꝫ sup aquã calaꝫ: aut vti calefactõe cũ aceto ⁊ orobo: vt dcm̃ ẽ in caplõ calefactõis. Ita tñ ꝙ passio iudicata est esse ex humoribus grossis ⁊ viscosis: aut fiat calefactio cũ pãnico ⁊ sale. ⁋ Dixit ꝙ calefactio soluit dolorẽ costaꝝ supioꝝ aut inferioꝝ: sed minutio non soluit doloreꝫ nisi in pte supiori secus furculas. ⁋ Dixit ꝙ si calefactio non soluerit dolorẽ non dꝫ longus fieri vsus eius: eo ꝙ desiccat pulmonẽ ⁊ cõgregat saniem. ⁋ Dixit ꝙ si apã fuerit in ptibus supioribus pãniculi induti costis cõicatio erit doloris cum furculis adiutorio ⁊ mãmillis. Sed si fuerit in ptibus inferioribus cõicatio doloris erit cuꝫ diaphragmate ⁊ locis que sunt sub hypocũdria. Unde si dolor fuerit in mẽbris supioribus fiat minutio in basilica vena. ⁋ Dixit ꝙ ꝯgruuꝫ est ꝙ minutio fiat in venis manus ptis diverse ⁊ de membro leso attrahaẽ sanguis ad ptẽ ꝯtriuꝫ ptis in qua declinãs est sanguis. ⁋ Dico ꝙ iuxta huius ꝯtrietatẽ minutio dꝫ fieri in pte diversa: qm̃ dixit vt attrahaẽ sanguis ad ꝯtriã ptẽ ptis: in qua declinans est sanguis. Sed si dolor fuerit in ptibus inferioribus solutio fiat ventris. ⁋ Dixit Ypo. cum elleboro ⁊ silibus rebus. cã quoqꝫ per quã minutio fit i basilica vena manifesta est in libro anathomie: qm̃ in eo dict⁹ est locus de quo sanguineꝫ recipiunt hmõi mẽbra. Dixit ꝙ minutio ipsius vene est maximi iuvamẽti si passio declinãs fuerit ad superiora. Verũtñ si ad inferiora non est iuvabilis ob cãꝫ dcãꝫ i lib. anathomie q̃ꝫ dicẽ si possuꝫ nisi tpe lectõis eiusdẽ dño ꝯcedente. ⁋ Dixit ꝙ minutio dꝫ fieri dũ sãguis mutat⁹ fuerit i colore: qm̃ mutatio coloris ipsi⁹ significat ꝙ purgat⁹ est sanguis inclusus in loco apãtis: sanguis quoqꝫ in hmõi minutione in maiori pte inveniẽ in vehementi rubedine aut nigredie: qm̃ lꝫ sanguis totius corporis fuerit flegmaticus hmõi: tñ sanguis declinans erit ad rubedinẽ ⁊ nigredinẽ ex calitate calefaciẽti eũ in loco in quo iclusus fuerat. Unde mutatio coloris sanguinis significat ꝙ purgat⁹ est sanguis detentus ⁊ inclusus in apãte. Sed qñqꝫ ob debilitateꝫ virtutis non fit huius purgatio. Unde si purgatio fieri non poterit in hoc modo iuvamentũ erit tũc nimis sed curatio ipsius eligiẽ ob defectũ virtutis. Sed si vena nõ fuerit apparens minutio fiat in aliq̃ vena parva sistenti in iuvamento qui dẽ de asellis. Sed si aliqua hmõi vena non fuerit apparens minutio fiat in vena azulca vel mediana. Si ve-

ro nõ fuerit appĩens oĩno: minutio fiat in vena basilica iuxta dignã ꝓuidentiã medici: eo q̃ iuuamẽtũ erit maius. ¶ Dixit q̄ significatio declinatõis apãatis ad ptẽ supiorẽ pectoris dignoscit̃ qñ ponderositas erit in furcula iuuamẽto vel adiutorio ⁊ mãmillis. Sed ad ptẽ inferiorẽ pectoris qñ dolor sentit̃ in diaphragmate extẽsus ad loca que sũt sub hypocundria: vñ minutio tunc in vena manus in hmõi passione nõ erit maximi iuuamẽti: eo q̄ positio cordis est mediocris inter ea: qm̃ vena que sanguinẽ dat parti iferiori pectoris orit̃ de vena magna añq̃ ꝯtinuat̃ cũ corde. ¶ Dico forte minutio vene in genu iuuabilis erit i hmõi passiõe. ¶ Dixit q̄ si dolor fuerit sec᷒ hypocũdria purgatio fiat cũ elleboro nigro. ¶ Dixit Galie. q̄ si cũ pleuresi fuerit febris vehemẽs nimis euitãdũ est ne det̃ patiẽti aliq̃ medicina laxatiua sed per minutionẽ purgandus est: lꝫ dolor fuerit in pte inferiori: qm̃ si tũc per minutionẽ nõ fuerit facta purgatio perfecta: sicut per solutionẽ ventris in hoc non erit suspitio aliqua neqꝫ dubiũ: qm̃ in minutõe non erit fallacia. Sed in solutione ventris peccatũ multũ accidit ⁊ maxime si medicus non fuerit peritus in nã patientis ignorando quantitatẽ solutionis: ⁊ si añ pax̃ fieri dꝫ solutio aut nõ ⁊ si solutio aliqd moueat q̃ egredi non valebit: ⁊ si multa fieri dꝫ an nõ: qm̃ huius ignorantia ꝓuocat nocumẽta mala. Sed si medicus fuerit peritus in nã patientis ⁊ febris non fuerit nimis vehemens danda est medicina ad soluendũ: vt describit Ypocras: aut alius. Sed melior in medicinis est yera in qua ponitur elleborũ ⁊ non scamonea. ¶ Dixit q̄ post paruã horã acceptionis medicine dandũ est de aqua ordei: eo q̄ lauat vestigia ipsius ⁊ aptat qualitatẽ medicine: sed tpe ipsius solutionis non est dandũ de ea eo q̄ ꝯ̃ facit solutioni. ¶ Dixit q̄ aqua ordei si dat̃ cũ medicina laxatiua velociter facit ad soluendũ: sed si dat̃ post quam incepta fuerit solutio contrafacit solutioni. ¶ De cap̃. ij. dixit: q̄ humores grossi qui sunt in pectore indigent re abstersiua: sed si fuerit viscosi indigent re diuisiua: iõ aqua mellis nimis facit ad expuenduꝫ humores grossos: syrupus acetosus facit ad expuenduꝫ humores viscosos: sed sequit̃ aquã mellis in abstergendo humores grossos aqua ordei: ⁊ post aquã ordei vinũ dulce: sed potus eius dꝫ fieri post maturationẽ apãatis accñtis i pulmone aut in latere nõ in tpe duritiei hmõi apãtũ: nec in tpe principij creatõis vel curatõis ipsoꝝ: sed si potus vini dulcis prouocat sitim minus valebit inde.

¶ Dixit q̄ sũmarie potus vini dulcis ꝯuenienter facit ad expuẽdũ id q̃ necessario fuerit expuẽdũ: qm̃ humectat ⁊ abstergit cũ tẽpantia nihilomin᷒ ꝯfortat v̄tuteꝫ. Huius quoqꝫ potus facit ad passionẽ in qua opus est vt expuat̃ aliqd de pectore ⁊ pulmone sed añ paruꝫ facit ad solutionẽ ventris: sed hmõi tangit virtutẽ nimis potus vini: iõ nõ est suspect᷒ ne alteret mentem. Dixit iõ non est aliqua spẽs vini melior eo febricitanti cũ ꝑipleumonia: qm̃ nocumenta ipsius pauca sunt que sũt sitis ⁊ caliditas pauca: ita tñ q̄ epar ⁊ splen non fuerint lesa: qm̃ ideꝫ generat colerã rubeã plusq̃ alius potus saluo melle eo q̄ sitim excitat. Unde regrẽda sũt nocumenta ipsius ⁊ iuuamenta in corpore patiẽtis. Deinde vt vtat̃ eo: in eo q̄ dignũ fuerit ⁊ euitet̃ plus in cõplexionibus ⁊ corporib᷒ colericis. Dixit q̄ vinũ dulce facit ad expuẽdũ si non fuerit spissum vel grossum. Dixit q̄ sequit̃ vinũ dulce in ꝓprietate sputi: vinũ albũ ⁊ aqueũ: eo q̄ plus ꝯfortat virtutẽ q̃ aqua ⁊ magis diuidit ⁊ attenuat aqua. Dixit q̄ si potus vini dulcis ꝓuocauerit sitim potus vini albi plus faciet ad sputũ q̃ vinũ dulce: eo q̄ sitis sputũ facit inuiscari nimis sꝫ vinũ nigrũ ⁊ ruffum ⁊ nigrũ stipticũ accipiẽda sunt de iure in hmõi passiõe. Ita q̄ in capite nõ sit ponderositas nec suspitio habeatur ad alterandum mentem ⁊ inuiscandũ sputum nec ad faciendum vrinam difficilem.

¶ Dixit q̄ aqua mellis bona est pleureticis: ita tñ q̃ venter ipsoꝝ non sit apãtizatus nec cõplexio eoꝝ sit vehemẽtis caliditatis. Unde si venter ipsoꝝ fuerit apãtizatus non est dãdũ de ea ad potũ sed si cõplexio fuerit nimis calida temperari poterit cũ aqua intantũ q̄ ꝓxima sit cõplexioni aq̃ simplicis: ⁊ aqua mellis in maiori pte minus inuocat sitim q̃ vinuꝫ dulce: ẽt facit moderate ad sputũ ⁊ mitigat tussim. Sed si pars mellis fuerit maior pte aque sitim excitat ⁊ viscosum sputũ facit. ¶ Dixit Gali. q̄ aqua mellis ex tenuitate ⁊ multa aquositate eius minus excitat sitim q̃ vinũ albũ: tñ si moram traxerit in stomaco silr̃ excitat sitim. Dixit q̄ aqua mellis nõ vehemẽter facit ad sputũ sicut syrup᷒ acetosus: eo q̄ in eo est mitigatio: sed in aqua mellis nulla mitigatio est oĩno: aqua ẽt mellis i maiori pte purgat colerã rubeã: sed purgatio eius in colera fit ex vehementi necessitate. ¶ Dico q̄ aqua mellis si maioris partis fuerit aque melior erit ad sputuꝫ: iuxta q̄ opus fuerit ⁊ leuem inducit anhelitũ: sed huius syrupus ꝯficitur ex aqua mellis ⁊ pauco aceto. Sed in quo acetositas fuerit maior magis faciet ad expuẽdũ humores. Uerũtñ si sputũ emitti non poterit: auget̃ in eo inde viscositas ⁊ forte ex viscositate sputi nocebit: qm̃ acetũ: eo q̄ hũores attenuat necessarie eos desiccat. Unde si in syrupo acetoso acetositas fuerit maior: eo q̄ patiens nõ poterit expuere quãtitatẽ humoris que diuidit̃ per eũ syrupus acetosus in quo non fuerit acetositas maior: melior erit eo: qm̃ nõ potenter poterit attenuare: nec sputũ desiccare eo q̄ acetũ est desiccatiuũ. ¶ Dico q̄ syrupus acetosus mediocriter agit ad leuefaciendũ sputũ. Sed potenter ex diuisiõe aceti: ⁊ cuꝫ aceto est desiccatio: iõ si hũores grossi nimis ⁊ syrupus acetosus non fuerit sufficiens ad emittenduꝫ ipsos ꝑ sputũ i eis augebit malitiã eo q̄ ipsos desiccat. ¶ Dixit Ypo. q̄ in maiori pte hoc accidit ex syrupo acetoso ex malitia passionis ⁊ iniqtate eius. Unde ꝯsiderandũ est in primo in oĩbus dispõnibus patientis si euadere poterit aut non: qm̃ syrupus acetosus i malis passionibus non poterit attenuare humoreꝫ ⁊ emittere ipm̃ ꝑ sputũ augebit i eo grossitatẽ ẽt si poterit humorẽ diuidere opus est vt cũ potentia vehemẽti expuat̃ q̄ diuisum sit ꝑ euꝫ: sinaũt patiens inde strangulabit̃ ⁊ morief̃.

¶ Dixit q̄ hñtibus passionẽ malã ⁊ difficilis digestiõis dignũ ẽ q̄ det̃ de sirupo acetoso tepide añ pax̃ tepide. ¶ Dico eo q̄ facit ad maturandũ añ pax̃: eo q̄ hꝫ potentiã vehementẽ: iõ nisi nimis fuerit acetosus eo q̃ humectat os ⁊ palatũ tẽpate facit ad expuendũ humores ⁊ nulla suspitio nocumenti erit in eo: si ꝯfectus fuerit in aqua mellis in morbis colericis: eo q̄ extinguit colerã rubeã. ¶ Dixit Galie. q̄ manifestũ est q̄ acetũ paucũ: si mixtũ fuerit cũ aqua mellis bene cõponit̃ in vltimitate: eo q̄ in eo restãt ꝓprietates aque mellis: videlicet ad leuefaciendum sputum non intense: etiã ad soluendũ viscositatẽ ⁊ vt excitet̃ colera nec noceat ventri: ⁊ vt expellat viscositates: ⁊ vrinã absqꝫ tenasmon. Sed si dare volueris de aq̃ ordei: noli dare aquaꝫ ordei nisi post acceptionem eius per horas duas ⁊ plus: eo q̄ i hoc termino ꝑuenire poterit ad loca qbus fuerit opportunus: sed si mixtus dat᷒ fuerit cũ aqua ordei necessario male erit. ¶ Dixit q̄ cura dꝫ fieri cũ syrupo acetoso: qñ aqua mellis excitat sitim ⁊ interiectionẽ ⁊ viscositas in sputo fuerit vehemẽtior. Unde pax̃ acetũ miscẽdũ est cũ aqua mellis ⁊ coquat̃: qm̃ tunc eius minus erit nocumentũ. ¶ Dico q̄ bonũ est vt loco aque mellis ponat̃ syrupus simplex q̄ si syrupus simplex excitauerit sitim: miscendũ est cũ eo de aceto in pauca quãtitate: ⁊ scdo coquat̃ donec bene fiat: deinde dãdũ est de eo patienti in potũ: qm̃ syrupus acetosus descriptus ꝑ ypocratẽ cõponit̃ ex aqua mellis ⁊ aceto ⁊ precepit tunc vt daret̃ de eo si aqua mellis excitãs fuerit sitim: eo q̄ opus ẽ ad expuendũ in multa quãtitate. ¶ Aqua quoqꝫ nõ facit ad expuendũ humores: nec mitigat tussim: si sola data fuerit i potum. Uerũtñ si data fuerit in pauca quãtitate inter potũ syrupi acetosi ⁊ potũ aque mellis faciet ad expuenduꝫ. Sed si data fuerit sub alia ꝯditõe: non bene erit eo q̄ augebit sitim ⁊ magnificat ventrẽ: qm̃ morã longã trahit i eo: ⁊ eo q̃ inde calefit nimis auget in sitim: nec penetrat velociter ad humectandũ mẽbra: ⁊ eo q̄ longã moraꝫ trahit ledit mẽbra: ⁊ eo q̄ hꝫ in se virtutẽ diuisiuã ad moduꝫ syrupi acetosi lesio ei᷒ residet in eis: sed syrupus acetosus ꝑ ꝯ̃riũ facit eo q̄ velociter penetrat cũ humiditatibus ad extremitates corporis: ⁊ habet virtutem diuisiuam.

¶ Uerũtñ balneũ mitigat dolorẽ lateris ⁊ facit ad expuendũ humores ⁊ emẽdat anhelitũ mitigãdo dolorẽ accñtẽ in latere ⁊ torace ⁊ spatulis iõ indicat̃ maximi iuuamenti ꝓ peripleumonicis ⁊ pleureticis. Uñ vtendũ est balneo i hmõi passionibus securiter absqꝫ aliquo dubio eo q̄ faciet ad expuendũ sputũ. Et si patiens vsus fuerit balneo in suo tpe sanitatis: vtat̃ eo bis in die ita tñ q̄ passio non sit nimis calida. Nec patiẽs sit i defectu v̄tutis vt descriptũ ẽ i caplõ balnei. Iuuabile q̃qꝫ indicat̃ añ maturatõeꝫ morbi si v̄t᷒ ñ fuerit i defectu: ⁊ morb᷒ nõ fuerit nimis calĩs. Sꝫ si morb᷒ fuerit lõgi tpis ⁊ dieta fuerit cũ nutrimẽtis vel grossa: balneũ cuꝫ

maturabit ⁊ leuefaciet sputum. Verũtamen non est vtendũ balneo ante purgationẽ: eo q̄ ꝯgregabit reumata ad loca lesa. Sed si vsus balnei fuerit post purgationẽ faciet ad expuendũ: sed post maturationẽ absq̄ suspitione ⁊ periculo faciet ad expuendũ humores vehemẽter. ¶ Dixit q̄ atterminatio vel status morbi in huius morbis erit cũ sputo: videlicet tempore sue maturationis: ita vt non augeãtur accidentia omnino post sputum.

L ¶ De capitulo quarto afforismorum. Dixit q̄ si sputũ velox fuerit in pleuresi breue erit tp̄s passionis. Sed si tardũ longum erit tp̄s passiõis. Qm̄ arabasinus: cuius memoria scripta est in libro epidimie: eo q̄ non eiecerat aliqd per tussim vsq̄ ad octauũ diem: sed habuerat tussim siccã passio eius non habuerit crisim vsq̄ ad trigesimũ ⁊ quartũ diem: sꝫ in pleuresi in maiori parte crisis sit ventura in quartodecimo die: ⁊ si vltra vsq̄ ad vigesimũ diem oĩo. Unde si principium sputi habuerit ante diem tertiũ crisis esset in septimo vel in nono die ⁊ atterminatio in vndecimo: ẽt si principiũ sputi sit in die tertio morbus atterminabit vsq̄ ad quartũ decimũ diem. ¶ Dixit q̄ pleuresis est ap̄a lateris. Vñ dum patiens non expuit ⁊ tussis fuerit sicca: significat q̄ ap̄a nõ est maturũ: ⁊ hoc dr̄ primus gradus: sꝫ si eiectio fuerit alicuius humoris: tñ subtilis tunc dr̄ gradus scđs: ⁊ significat q̄ maturatio non est minor q̄ in primo gradu: sed qñ sputũ fuerit grossius vltra quã fuerat significat q̄ maturatio inceperit: sed qñ puenerit ad grossitudinẽ pfectã significat qđ cõpleta est maturatio. Unde si apparuerit maturatio perfecta in tertio die vel in q̄rto iposs̄e est qđ transeat morbus diem septimũ. Unde ex necessitate ꝓlongatio tp̄is huius morbi ⁊ breuitas erit iuxta qualitatẽ maturationis ap̄atis. ¶ Dixit q̄ signũ maturatõis perfecte in pleuresi cognoscit qñ patiens expuit sputũ album partiũ equalium ⁊ mediocris contentus declinans ad grossitudinem: sed non in vltimitate: ita tñ q̄ sit in oĩbus dieb⁹ passiõis in exitu: sed si sputum fuerit subtile significat q̄ maturatio ẽ debilis ⁊ occulta: sed sputũ simplicis ruffedinis ⁊ citrinitatis vltime nõ erit laudabile. Sed sputũ liuidum ⁊ nigrũ ⁊ rubiginosum significat mortẽ. Somnus facilis super latus dolens in pleuresi significat paucitatẽ passiõis in magnitudine ⁊ malitia: ⁊ per ꝯ̄triũ econuerso. ¶ Dico q̄ vniuersalia accñtia significãtia super magnitudinẽ passiõis ⁊ malitiã sunt hec: videlicet vehemens febris in qualitate nimis: vehemẽs difficultas anhelitus: ⁊ dolor cum vehementi molestia ⁊ cõprehensione de furculis vsq̄ ad costas retrorsum: vehemens sitis ⁊ inflãmatio: multitudo caliditatis in ventre ⁊ frigiditas in extremitatibus: ⁊ vehemens dolor secus somnũ super partem lesam ⁊ assiduitas tussis sicce per longũ tp̄s ⁊ sputũ apparens in colore culpabili ⁊ difficultas sputi: ⁊ alteratio mentis ⁊ insomnietas. ¶ Dixit q̄ pleuresis ⁊ sputũ sanguis sũt ꝯ̄tria inter se: q̄ si simul acciderint alicui opus est vt minutio fiat ꝓ festinantiori ipsoꝝ. ¶ Dico q̄ dixit qđ sunt ꝯ̄tria iter se qm̄ sputũ sanguis idiget reb⁹ igrossatiuis ⁊ glutinatiuis: ⁊ pleuresis indiget reb⁹ maturatiuis abstersiuis ⁊ diuisiuis.

L M ¶ De cap̄. v. dixit q̄ si in pleuresi mũdificatio non fuerit per sputum vsq̄ ad quartũdecimũ diẽ putredinis erit coadunatio oĩo. Sed si in empicis mundificatio putredinis per sputũ non fuerit a die emanationis ipsius vsq̄ ad quadragesimũ diem decliatio passiõis erit oĩo ad ptisim: qm̄ putredo corrodit pulmonẽ si mora lõga fuerit vltra terminũ ipꝫ.

L ¶ De caplo. vi. afforismoꝝ dixit q̄ congruũ est vt requirat quãtitas doloris sistentis in costis si magna fuerit aut parua: quoniã si acciderit dolor magnus ⁊ pungens in costis in primo significat qđ qñ accidit ip̄a passio: alia passio accidit in pãniculo induto costis: ⁊ scđo significat q̄ ipsa passio non erit remota a periculo tertio qđ indiget de signis sputo vehementiori. Unde si dolor puenerit ad furculas indiget minutiõe: sed si puenerit ad partes que sunt sub hypocũdria indiget purgatiõe. Verũtñ si dolor accñs in costis fuerit paruus non pungens nec ascẽdens ad furculã neq̄ declinãs ad hypocũdria poss̄e q̄ passio sit i mẽbris carnalib⁹ q̄ sũt i costis: ⁊ iđ caret piclo nec idiget cura magna ⁊ potẽti

L I ¶ De cap̄. vi. Qr̄ si in pleuresi aut peripleumonia post diuturnã passionẽ absq̄ cã cibi vel alterius rei acciderit ventris solutio: necessario ad malum declinabit: qm̄ inde significatio dat̄ q̄ epar est debile vel stomacus ex longo morbo ⁊ nõ attrahũt ad se chilũ: sed si in p̄ncipio passiõis fuerit vẽtris solutio inmabilis erit: ⁊ maxie si fuerit post maturatõeꝫ.

M ¶ Dixit q̄ si empicus vstus fuerit cauterio: ⁊ inde emanauerit putredo multa subito periculũ sequit̄. Dixit q̄ empicus dr̄ in cuius pectoris spaciositate fuerit putredo: sed vri dꝫ cauterio empicus si in pectoris ei⁹ spaciositate putredo fuerit multa q̄ mundificari nõ poterit ꝑ sputũ: qm̄ morit̄ ex angustia anhelitus ob grossitudinẽ putredinis: vñ opus est vt causa nimie angustie anhelitus vt cauterio vratur.

L ¶ Dixit q̄ hñtibus oxiremiã raro accidit pleuresis: qm̄ oxiremia accidit hñtibus cõplexionẽ flegmaticã: sed pleuresis est ap̄a accñs in panniculo induto costis qui pãniculus ex ꝯdensitate eius nõ pōt accipere humorẽ flegmaticũ nisi raro. Dico q̄ iñ mãifestat̄ q̄ colerici apti sũt ad hui⁹ passionẽ

L ¶ De cap̄. vii. dixit. Qr̄ si acciderit ex pleuresi ꝑipleumonia signũ malum erit: eo q̄ hoc accidit qñ humor in pleuresi ex multitudine eius: ita suꝑabundans erit in spaciositate que est inter pectus ⁊ pulmonẽ dum necessarie capiat: vel q̄ necessario occupabit in pulmone. Unde peripleumonia accidit ex pleuresi sed pleuresis non accidit ex peripleumonia. Qm̄ si peripleumonia fuerit vehemens ⁊ potens prefocabit patientẽ añq̄ cõe erit pectus ⁊ pulmo in passione eius. Sed si fuerit pauci humoris ⁊ debilis ⁊ mundificabit eã patiens per tussim velociter.

M ¶ De. vij. Qr̄ si empic⁹ vstus fuerit cauterio ⁊ emanatio putredinis fuerit alba ⁊ munda: passio erit salubris: sed si fuerit liuida ⁊ fetens mors sequit̄. ¶ Dixit Halie. q̄ hoc indicandũ ẽ i q̄lꝫ ap̄ate: nõ solũmõ accñti i pectore: sꝫ i oĩb⁹ mẽbris: sed hic auget̄ auctoritas in empicis in quorũ pectoris spaciositate fuerit putredo. Qr̄ iuxta vsum antiquoꝝ medicoꝝ vtebantur cauterio ad emittendum predictam putredineꝫ.

L ¶ De diuturnis morbis dixit q̄ sputũ nigrũ vel vehemẽter rubeum vel spumosum vel vehementer fetens: vel difficile sistens cum vehementi dolore: vel cũ malo anhelitu significat suꝑ malã malitiã passionis in pleuresi ⁊ peripleumõia.

L M ¶ De libro minutiõis dixit q̄ siquis passus fuerit pleuresim aut peripleumonia aut silẽm passionẽ in costis: in vere purgãd⁹ ẽ ꝑ miutionẽ: aut medicinã sꝫ corp⁹ ei⁹ si fuerit repletũ.

L ¶ Dixit q̄ minutio si facta fuerit in pleuresi in diuersa parte partis in qua fuerit ap̄a magni iuuamenti erit: sed si facta fuerit in manu opposita loco dolenti iuuamentũ erit occultum: aut erit eius apparitio post longum tp̄s. ¶ De morte veloci. Qr̄ si acciderit pleuresis cum dolore ⁊ ꝯualescentia non fuerit in. xiiij. die putredo inde coadunabit̄ in pulmone ⁊ mors sequit̄ in ptisi. ¶ Dico q̄ nõ sic est: tñ si pleureticus non mundificatus fuerit per sputũ oĩo putredinẽ faciet: ⁊ cum putredinem fecerit ⁊ eam non mundificauerit vsq̄ ad quadraginta dies: vlcus erit inde in pulmone eius. ¶ Dixit in quo ap̄a fuerit in diaphragmate grossum deinde colatum fuerat subito ⁊ absentatum absq̄ cã nota oĩo declinabit ad pulmonẽ ⁊ mors sequetur ante septimum diem.

L M ¶ Si in pleuresi aut ꝑiplemonia fuerit solutio ventris malũ signũ erit: qm̄ significat suꝑ mortificatõeꝫ v̄tutis naturalis. ¶ Cuidã patiẽti quoq̄ i domo ꝓp̄a accidit spasmus i pleuresi: cuius passio maturata erat ⁊ de leui emissio saniei ꝑ sputum erat: ⁊ mortuus est inde contra spem nostram: quoniãꝫ eo quod de leui expuebat sperabamus salutem eius ⁊ mortuus est. ¶ Dixit q̄ rigor in pleuresi ⁊ ꝑiplõia mortalis ẽ.

L ¶ De libro signoꝝ. signa pleuresis hec sunt. febris acuta: pũctio in costis pueniens ad furculã: aut ad hypocundriaꝫ: angustia anhelitus: ⁊ tussis sicca in principio passionis. Deinde postea eiectio sputi spumosi. Deinde sputi declinãtis ad coleram rubeam nulla sustinẽtia dormiendi super latus dolens insomnietas: ⁊ siccitas lingue: ⁊ eius grossitudo: etiam in augmento doloris: infrigidatio extremitatum: ⁊ rubificatio maxillaꝝ ⁊ oculorum: cum sudore molestioso: ⁊ solutione ventris: ⁊ nulla patientia in lecto iacẽdi: sed si magna fuerit passio in augmento malitie fit inde velox anhelitus ⁊ extenduntur ypocundria ⁊ diuersus fit tactus eius cum sputo nigro aut simili feci aut fetente: aut difficili. Etiam dixit pars medicorum. Qr̄ si pleuresis fuerit in parte sinistra peior erit ex proximitate eius cum corde. Sed pars alia ipsoꝝ dixit. Qr̄ si fuerit in parte dextra peior erit. Dixit q̄ si translata fuerit passio ad coadunationem putredinis mitigãtur huiusmodi accidentia ⁊ iacebit assidue super dorsuꝫ: nec infrigidabuntur extremitates neq̄ rubescent maxille.

M ¶ De constitutione physice per experimenta dixit q̄ febris

acuta angustia anhelitus: ⁊ sputū coloratum: cōmunia sunt pleuresi ⁊ peripleumonie: sed si super hoc augens fuerit dolor pungens in costis cum duro pulsu differenter indicanꝛ pleuresis. Sed si priuatio duri pulsus fuerit cū ā̄helitu erectiōis ⁊ strictio q̄si eēt strāgulatio dr̄nter indicaꝛ pipl'onia.

L ¶ De cap̄. xij. pulsus dixit. Qꝛ si in pleuresi ap̄a fuerit colericū: ex eo ascendet vapor calidus ⁊ igneus: ⁊ inde erit alteratio mentis: sed si ap̄a fuerit flegmaticuꝫ febris inde erit magis leuis ⁊ mitigata: sꝫ ex ea ascēdet vapor hūidus nebulosus: ⁊ ide erit isōnietas vel grauis dormitio cū oculis aptis. ¶ De. v. cap̄. pulsus dixit ꝙ nūq̄ꝫ viderat patientē hn̄te pulsum durū in vltimitate ⁊ paruū sicuti pleureticū. ¶ Dixit ꝙ alteratio mentis magis accidit ex ap̄ate diaphragmatis q̄ꝫ ex ap̄ate pāniculi induti costis: qm̄ neruus ꝯtinuans cuꝫ eo magis ꝓximus est ad cerebrū. ¶ De. vi. cap̄. capli scd̄i epidimie dixit. Qꝛ si in pleuresi dolor fuerit suffundans nimis faciet ad curam eius appositio ventose: ita tn̄ ꝙ ap̄a nō sit in suo accessu postea: ⁊ ꝙ antecedat eidē appositioni purgatio ꝑfecta totius corporis: qm̄ si appositio ventose facta fuerit iuxta modum p̄dcm̄ remouebit morbū de panniculo induto costis attrahendo ipsum ad cutē exterius: ⁊ cū morbus ꝑuenerit ad hanc ꝑtem magis polis fit dissolutio eius: sed nisi dissolutus fuerit in eo dolor erit minoris molestie ex leuitate loci: eo ꝙ in ipso nerui sunt minoris quātitatis quā in musculo sistenti inter costas ēt ex remotiōe ossis: qm̄ ossa infestant ap̄a: ⁊ inde excitaꝛ dolor sicut infestat vnguis carnem digiti in passione panniculi.

L A ¶ Dico ꝙ si hmōi ap̄a ꝯgregauerit melius ⁊ securius erit si emanatio putredinis eius fuerit in exterioribus ꝑtibus q̄ꝫ in spaciositate pectoris. Ego quoqꝫ dico ꝙ non est alia cura ita iuuabilis: sicut appositio ventose ad attrahendū dolorem in loco māifesto post multā purgationē vt attrahatur humor ad loca manifesta: qm̄ inde erit non parua comprehensio. Silr̄ video in oibus carbunculis ⁊ ap̄atibus accn̄tibus i ꝯcauitate vt toto posse oia attrahanꝛ ad ꝑtes exteras

L ¶ De primo cap'lo capli tertij. dixit ꝙ debilior passio in pleuresi est cum qua nō erit sputū. ¶ Dico ꝙ hoc erit: videlicet ex pauca passione non ex ꝓhibitiōe sputi: cognosciꝛ quoqꝫ hmōi passio: si cum ea non fuerit dolor nec accn̄tia eius habuerint quātitatē. Sed si accn̄tia morbi fuerint maria ⁊ sputum non fuerit ex priuatione maturatiōis ap̄atis erit: ⁊ non ex debilitate passionis ⁊ paucitate ipsius. ¶ De. iij. cap̄. capituli sexti. dixit ꝙ sputum rotundū significat sup alterationem mentis: qm̄ cā in rotunditate sputi est ex grossitate humorū ⁊ viscositate ipsoꝝ: ⁊ coadunatione in cānali pulmonis: ⁊ ipsa cā agit caliditatem superantē in ipsis locis. Ego q̄qꝫ vidi h̄ accidē ⁊ ex diuturnitate passiōis d̄cliatio ei⁹ fuit ad ptisim. Unde si huius sputū fuerit cum alijs signis alterationis mentis simul alteratio mentis erit: sed si solū fuerit non erit alteratio. ¶ Dixit ꝙ apparitio vel aperitio venaꝝ labij secura erit in pleuresi ⁊ peripleumonia. ¶ Judeus de cap'lo primo dixit. Qꝛ si in diaphragmate fuerit ap̄a cuꝫ vehementi difficultate anhelitus: ⁊ interiectione nimia ⁊ post hoc sequens fuerit alteratio patiens morieꝛ in quarto. Qꝛ si labia ⁊ extremitas naris declinantia fuerint ad viriditatē ⁊ vrina in principio passionis declinans fuerit ad vehementem rubedinē patiens morieꝛ in sexto die aut in septimo. ꝙ si defectio cordis cū pleuresi assidue accn̄s fuerit: mortalis erit. ¶ Aaron dixit ꝙ pleuresis magis iterficit decrepitos q̄ꝫ iuuenes: eo ꝙ negligentes sunt ad mundificandū humorem per sputū ex debili virtute ipsoꝝ. Dixit ꝙ pleuresis dr̄ vera qn̄ ap̄a fit inter musculū induentē costas. Dixit ꝙ maior dolor ē i pleuresi si passio fuerit colerica. Dixit ēt ꝙ maioris more erit in maturatione ⁊ vstione ⁊ magis suspecta. Dixit ꝙ accn̄tia mala ⁊ aliena sistentia in pleuresi sūt defectio cordis: duritia lingue: isomnietas: alteratio vel alienatio intellectus ⁊ titillatio cordis. Dixit ꝙ cōsideratis hmōi accn̄tibus faciēda est cura digna ꝓ eis. ¶ Paulus dixit ꝙ cum pleuresi erit febris ꝯtinua: dolor ꝑueniens ad furculā: ⁊ hypocūdria: tussis difficilis anhelit⁹ ⁊ pūctio doloris vehemens sistens sub costas. Dixit ꝙ huius oia accn̄tia erūt in flegmone epatis calido: sed tn̄ dolor pungens cum duro pulsu erit solūmodo in pleuresi: sed cum tussi accn̄ti in ap̄ate epatis sputū non erit oino. Uerūtn̄ cū tussi accn̄ti in pleuresi sputū erit in principio passiōis: sed facies patientis ap̄a epatis citrino colore erit ⁊ malo. ¶ Dixit ꝙ si ap̄a fuerit in musculo induto costis in parte extera dr̄ pleuresis non vera: sed in ea nō erit tussis neqꝫ singultus neqꝫ pulsus durus sed dolebit cū ap̄a fuerit tactū: ꝙ ap̄a nisi solutū fuerit ⁊ mitigatū de eo orieꝛ caput ad partē exterā ⁊ aperiēdū est per flobotomū: hoc quoqꝫ non erit in pleuresi vera: qm̄ emanatio putredinis ipsius erit in parte interiori: dixit ꝙ si dolor extensus fuerit ad furculam minutio erit dignior: sed si sub hypocundria solutio ventris erit dignior. Uerūtn̄ moderni medici minutione vtunꝛ in vniuersali morbo hmōi ex timore molestie sistenti in solutione vētris. Qꝛ si minutio aut solutio ventris facta non fuerit ex debilitate virtutis existere laxatiuū in quo fuerit acuitas fiat: ⁊ dandum est de aqua mellis: ⁊ aqua ordei: dum ad declinationē ꝑueniet passio: sꝫ tunc in declinatione eius coquaꝛ in ipsis aquis de porris ⁊ mentastro: ⁊ accipiant de semine vrtice mixto cū melle. Qꝛ si dolor in latere fuerit vehemens fiat calefactio cuꝫ millio ⁊ furfure: ⁊ pānis calidis: ⁊ aqua calida ⁊ appositōe lane infuse oleo dulci tepido: ⁊ aqua salsa ⁊ aqua maris: aut spargatur puluis sulfuris in lana infusa ipso oleo: aut vtaꝛ emplastro confecto ex seminibus cum aqua tepida: in qua cocta fuerit camomilla cum maluauisco ⁊ oibus rebus humectatiuis ⁊ dissolutiuis. Dixit ꝙ vtantur dieta vsqꝫ ad quartum diem cum aqua ordei vel cū aqua mellis: ⁊ postea vtantur electuario ꝯfecto ex amigdalis semine vrtice: ⁊ melle ⁊ silibus electuarijs facientibus ad leue sputū ⁊ lenificatiuis ⁊ teneant in ore in nocte de pillulis ꝯfectis ad tussim: ⁊ vtātur emplastro in loco cuꝫ rebus maturatiuis ⁊ lenificatiuis sicut adipibus ⁊ seminibus ⁊ mucillaginibus: sed si isomnietas acciderit vtantur electuario papaueris: ⁊ sic transacto quartodecimo vtanꝛ appositione ventose ⁊ subtili dieta dū manifesta erit determinatio passionis: si tn̄ manifesta fuerit declinatio vtanꝛ balneo euitātes res frigidas ⁊ grossa fiat dieta añ parū. Si vero ap̄a fuerit in illa quātitate vt putredinem faciat: vtanꝛ cura predicta. Sed si dolores fuerint in latere ex vētositate absqꝫ febre requiraꝛ cura scripta in capitulo dissolutionis ventositatū. ¶ De libro Alexandri dixit. Qꝛ si minutio facta fuerit ⁊ purgatū fuerit corpus ⁊ appositio ventose facta fuerit in successu ipsorū mirabilis erit cura in veloci sanitate ipsius. Jta ꝙ non erit necessaria alia cura nisi ad mitigandū dolorē solūmodo: ⁊ ideo huius cura vtunꝛ medici armenie cōtra alios medicos: eo ꝙ cognouerunt vtilitatē ipsius cure per experientiā: ⁊ hn̄t fiduciā stabilem in ea: ⁊ silr̄ vtuntur emplastris cuꝫ rebus humectatiuis ⁊ lenificatiuis: sed si ex calefactiōe ⁊ emplastris augens vel crescēs fuerit dolor euiteꝛ calefactio oino: qm̄ corpus est repletum: sed vtaꝛ nutrimento cum aqua mellis: qm̄ nimis facit. Sed si fuerit cum febre inflāmata vtaꝛ aqua ordei. Sed si vehemens fuerit insomnietas dandum est añ parū de semine papaueris: nisi aūt sic fuerit non est dandū de eo: eo ꝙ mutat sputū humorū. Aqua quoqꝫ ordei coqui dꝫ perfecte qm̄ inflatio nociua est nimis ⁊ danduꝫ est de mollica panis infusa in succo amigdalaꝝ si patiens fuerit debilis. Sꝫ succus maloꝝ granatoꝝ euitandus est: qm̄ nociuus est pectori cum omni re vehementis frigiditatis ⁊ aqua frigida. Qꝛ si sella fuerit soluta vel venter fuerit mollis: nulla fiat minutio: licet cura fiat ad constipandū ventrē. Dixit ꝙ si pleuresis cum febre fuerit vera vtatur minutione ⁊ calefactiōe cū tēꝑantia ⁊ purgatione: sed nisi fuerit vera vtatur emplastris cum pice ⁊ ventosis ad attrahēdū ap̄a ad partes exteras: ⁊ vtanꝛ radices cauliū ⁊ cinis ipsoꝝ tēpeꝛ cum adipe ⁊ inde fiat emplastrū. ¶ Simon dixit. Qꝛ si sputū putredinis fuerit difficile emplastratōe ⁊ calefactōe vtaꝛ nimis. ¶ De vi. cap̄. qōnū epidimie dixit: ꝙ i pleuresi si fuerit dolor paucus nimis ⁊ sputū fuerit sanguinē nulla vtaꝛ minutione: qm̄ sufficiēs est ei cura cū alijs rebus. ¶ Junadicus emplastꝝ valēs ad dolorē lateris ⁊ tussim. ℞. adipis anatini: adipis gallinaꝝ: adipis ouini: ysopi recētis. añ. ꝑtē ꝯgruuā. Silr̄. ℞. se. lini: fenugreci: corone regie: malueuisci: camomille: floris sqnāti: farine ordei e᷑cte ex pāno de cindato coquanꝛ i aq̄: aut i oleo sisamio: aut oleo narciscino: si passio fuerit flegmatica ⁊ d̄coctiōe apposita pāno apponaꝛ lateri. ¶ Dixit ꝙ si sputū fuerit puꝝ ⁊ albū cū mixtōe sanguis dolor erit ex sanguie. ¶ Catahausus. d̄ cap'lo p̄io dixit ypo. ꝙ dolor si fuerit sub diaphragmate ⁊ sensū nō habuerit i furcl'a leniaꝛ vēter cū elleboro nigro ⁊ cū medicia q̄ dr̄ olus siluestrū. ¶ Dico ꝙ huius medicia est quedā ꝯfectio alicui⁹ gn̄is titimali.

¶ Filius serapionis de differētia q̄ ē inter pleuresim ⁊ fleg-
monem epatis: dixit ꝙ si dolor fuerit in costis cum tussi non
iudicatur esse ex pleuresi: nisi cum fuerit cum sputo colerico
sed nisi fuerit sputuȝ possibile est ꝙ sit pleuresis: tamen nō-
dum est matura ⁊ possibile est ꝙ sit flegmon epatis: quoniā
corde epatis cum quibus suspenditur epar cum extense fue
rint excitant dolorē in diaphragmate costis: ⁊ panniculis
ipsarum: tamen pulsus pleuresis est durus: ideo nō est simi-
lis pulsu flegmonis epatis: etiaȝ egestio in pleuresi nō est si-
milis egestioni flegmonis epatis. Unde tangenduȝ est mi-
rach. Qr si doluerit flegmon est in epate: sin autem forte erit
in scima epatis in loco quē cooperuerit coste retrorsuȝ. Un-
de patiens faciat anhelitum maximum ⁊ consideranduȝ est
si sentit aliquod ponderosum suspensum in parte costarum
⁊ furcule: quoniaȝ quādoqȝ in flegmone epatis accidit an-
gustia anhelitus ex instantia epatis penes diaphragma: ēt
accidit dolor cum impedimento in ipsis cordis ad excitan-
dū tussim. Unde quasi ꝯsimile accidens pleuresis apparē-
ter videtur in principio passionis: sed cum prolongatuȝ fue
rit temporis spatium reuelabitur causa: quoniam flegmonē
epatis sequitur nigredo lingue aut rubedo: sed pleuresim se
quitur sputum. ¶ Dico distinctio fit per cutem dietaȝ: ⁊ spe
ciem doloris. In flegmone quoqȝ epatis color cutis est ma
lus ⁊ dieta est generatiua opilationum: ⁊ dolor ponderosuȝ
est solūmodo. Uerūtamen in pleuresi color cutis ē rubeus:
quoniam in maiori parte passio ipsa accidit multū accipien
tibus vinum in potuȝ. Unde augetur sanguis in eis: sed do
lor est vehementer pungens ⁊ plus dolet quando anhelitū
sequitur. ¶ De pleuresi dixit: ꝙ pleuresis est quedam spe-
cies vera est alia non vera. Uera quoqȝ est in qua aposte-
ma fit in panniculo induto super costas ex parte interiori.
Sed non vera in qua apostema fit in musculo qui est inter
costas. Dixit ꝙ distictio fit inter eas ꝙ dolor in vera est pū
gens acutus: eo ꝙ est in panniculo: sed in nō vera nō sic sen
titur dolor pungens acutus: sed ad modum pulsatiōis eo ꝙ
non est in panniculo: sed in carne etiam in vera transmuta-
tur dolor de vno loco ad alium: sed in non vera fit pulsatio
doloris stabilis in vno loco costarum. In vera etiā pulsus
est nimis durus ⁊ serrineus: sed in non vera non est duritia
in pulsu: etiam si cum tussi fuerit sputum pleuresis est vera:
sed si cum tussi non fuerit sputū pleuresis non est vera. Etiā
si locus tactus fuerit cum digito ⁊ doluerit pleuresis est nō
vera: sed si tactus fuerit ⁊ non doluerit est vera. Cognosci-
tur quoqȝ materia passiōis de colore sputi: sed diuturnitas
⁊ breuitas possionis cognoscuntur ex velocitate sputi eius
tarditate tenuitate ⁊ grossitudine. Dixit ⁊ similiter: ꝙ accidē
tia inseparabilia pleuresis: videlicet febris: dolor pungens
⁊ angustia anhelitus vehemētiora sunt i pleuresi vera q̄ȝ in
nō vera: ⁊ maxime angustia anhelitus. Dixit ꝙ si patiēs hu
ius pleuresis non erit mundificatus bene ad ptisim declina
bit omnino. ¶ Dixit extimo ꝙ dum passio fuerit in p̄ncipio
dignum est vt minutio fiat in diuersa parte partis dolentis:
sed si purgata fuerit materia minutio fiat in ipsa parte dolē
ti: sed vtendum est minutione si dolor perueniens fuerit ad
partem epatis ⁊ furcule: sed purgatione si dolor descendēs
fuerit ad partes inferiores: post hanc curam quoqȝ dādum
est in potum patienti de decoctione iuiubarum: sebesten ca
ricarum papaueris: dragaganti zuccari violati: ⁊ olei amig-
dalini mane tempestiue. Sed cum firmus fuerit bene dādū
est ei in potuȝ de aqua ordei: quoniam eius vtilitas colligit
mitigare tussim: leuefacere sputum ⁊ extinguere caliditateȝ.
Sed cum patiens fuerit in quarto ⁊ sexto ⁊ sequētibus ad-
dendum est in ipsa decoctiōe de liquiritie radice capillo ve
neris. Sed si opus fuerit ad leniendum ventrem accipiēdū
est de decoctione violarum cum cassiafistula ⁊ pinnido. Sȝ
si difficilis fuerit solutio ventris clystere fiat lene: ⁊ proprie
si dolor fuerit tendens ad inferiora. Sed fiat illinitio super
pectus cum ceroto colato ⁊ oleo violato ⁊ dragaganto. Sȝ
cum firma fuerit maturatio extincta caliditate febrili: dadū
est in potum de aqua mellis ⁊ emplastruȝ fiat super pectus
de camomilla: radice maluauisci: violis: farina ordei: ⁊ oleo
sisamino. Sed nutrimentum dandum de principio passiōis
est vsqȝ ad fineȝ de rebus humidis ⁊ tepidis vt valeant ad
maturandum ⁊ sputum prouocandū. Sed si febris non fue-
rit vehemens accipiatur aqua furfuris cum pinnido: ⁊ oleo
amigḋ. ⁊ oleribus dictis in capitulo tussis. Sed dandum est
in potum de aqua mellis cū aqua multa. Sed si in febre fue
rit acuta caliditas accipiat in potum de syrupo simplici cuȝ
syrupo violaceo: sed si cum febre fuerit dolor vehemens cū
insomnietate accipiat de syrupo papaueris. ¶ Dico ꝙ nō
dandum est de syrupo papaueris si inceptum fuerit sputuȝ
eo cessare facit sputum: ideo est malum. ¶ Dico ꝙ epar est
pauce sensibilitatis: ideo si cum angustia anhelitus ⁊ febre
dolor fuerit in costis nimis vehemens passio est pleuresis
quoniam in flegmone epatis non debet esse dolor nimis ve
hemens. ¶ De capitulo secundo membrorum dolentiuȝ. di
xit ꝙ si apostema caliduȝ fuerit in musculo qui est inter co-
stas dolor erit cum pulsatione ledenti: eo ꝙ motus pulsus
ibi procedens pungit: sed si apostema fuerit in pāniculo in-
duto costis non sentitur inde pulsatio doloris: quoniam ve-
ne pulsiue largos meatus habent: ⁊ nō infestantur inter se.
¶ De quinto capitulo dixit. ꝙ non est signum magis ꝓpriū
pleuresi non vere sicut priuatio tussis: quoniam si pleuresis
fuerit vera dū matura materia nō fuerit nō habebit tussim:
sed cum matura fuerit postea omnino tussiet. Unde requi-
rende sunt alie significationes cuȝ tactu digiti super costas
⁊ similibus vt dictum est. ¶ De capitulo secūdo dixit: ꝙ nō
est equalis conditio pleuresis in potentia accidentiuȝ: quo-
niam in quadam est febris vehemens nimis: sed in quadaȝ
punctio nimis: sed in febris minor: ⁊ in quadam est tussis ve
hemens nimis. Unde discenda est significatio de acciden-
tijs eius vt cura fiat digna in quadam etiaȝ est defectio vir
tutis: vnde dandum est de nutrimento ante parū: de rebus
non impedientibus ad sputum. ¶ Dico vidi in pleuresi ꝙ
non est securitas in sputo si virtus fuerit debilis: quoniaȝ si
virtus fuerit debilis: licet passio fuerit matura patiens non
poterit expuere ⁊ inde strāgulabitur ⁊ morietur. Uerbi gra
tia. per exemplum iuxta ꝙ videram in quodam patienti no
mine amed. filio abes baiuli. Idem quoqȝ patiēs expuebat
sputum maturum: sed tamen debilis fuerat in virtute ex ra-
dice male complexionis: medici quoqȝ ignorauerunt ꝙ pa
tiebatur pleuresim nisi post moram longam: quoniaȝ in sto
maco ⁊ epate ipsius erat lesio. cūqȝ nouerunt ipsum pati po
stea pleuresim curauerunt ipsum cum minutione iuxta ordi
nem non cum noticia ⁊ mortuus est. Ego quoqȝ ante dixe-
ram ꝙ sibi non fiat minutio: eo ꝙ videram in eo debilē pul-
suȝ nimis: ⁊ qd̄ non erat necessaria minutio nisi in principio.
Unde cum matura fuerit passio cum sputo dandum est de
nutrimento vt augeatur virtus non vt per minutionem de-
ficiat eius virtus: quoniaȝ salus patientis non erit tunc nisi
per multum sputum: ⁊ hoc non erit nisi per vehementeȝ vir
tutem. ¶ De capitulo tertio dixit. ꝙ dignum est vt detur de
syrupo acetoso in pleuresi in fine eius quando opinio me-
dici est ad excitandum tussim: ⁊ diuidendum humoreȝ ⁊ ex-
puendum ip̄m sȝ in principio passionis quando opus fuerit
ad mitigandum nō: eo ꝙ excitat tussim. ¶ Dixit in primo ca
pitulo afforismorum: ⁊ secundo capitulo epidimie: ꝙ quidā
nomine Ankisim flobotomatus fuit in die octauo minuto
sibi sanguine multo: iuxta ꝙ opus fuerat ⁊ cessauit inde do-
lor ⁊ secutus est tussim siccam: ⁊ incepit reijcere in septimo-
decimo die. ¶ Dico terminus minutōis i huiusmodi passio
ne debet teneri dum alleuiata nō fuerit angustia anhelitus
⁊ sputum: aut non inceptum fuerit sputū. ¶ Dico ꝙ nomen
nadabi passus erat pleuresim: cum febre intensa in calidita
te nimis cum siccitate ⁊ asperitate lingue cum tussi mala: cū
angustia anhelitus: ⁊ febres eius erant diuerse ⁊ accidentia
omnia eius erāt grauia: sed tamen cuȝ bono intellectu ⁊ spu
to digno: quoniam sputum erat maturum sistenti in se rube
dine ⁊ facta sibi minutione data fuit ei aqua ordei cum mu-
cillagine psilij: ⁊ succo citrullorum ⁊ conualuit in quartode
cimo die: digna conualescentia de quo admirati sunt homi
nes: eo ꝙ passus est tristitiā in die septimo. ¶ Dico iuxta ꝙ
vidi si pleuresis non fuerit conueniens alicui cure: nec solu
ta fuerit per sputum: sed declinauerit ad faciendum putredi
nem: putredo manifestabitur in quartodecimo die: sȝ signū
eius declarabitur per vehementem febrem ⁊ dolorem cuȝ
priuatione sputi: vnde si huiusmodi accidentia fuerint cum
virtute potenti nimis non morietur patiens: sed congrega-
bit in apostemate putredinem: significatio quoqȝ coaduna
tionis putredinis manifestatur per vehementē febrem ⁊ do
lorem pungenteȝ: sed recollecta putredine cū emanans fue
rit mitigantur febris ⁊ dolor: ⁊ tunc alleuiabitur passio. Sed

ſignum emanationis putredinis declaratur per excitatiõeʒ rigoris: ſubitanei ⁊ imiſſionem anhelitus ⁊ pulſus: ⁊ quãdoqʒ per defectionẽ cordis: ſi apoſtema fuerit maximũ. Unde cum putredo emanans fuerit in ſpatioſitate pectoris: expuetur ſtatim: ſi virtus fuerit potẽs. Sed ſi putredo fuerit multa ⁊ virtus debilis: eo ꝙ non poterit expuere putredinẽ cuʒ tranſgelatiõe morietur: ſed ſignum mortis declarat̃ cũ poſt emanationẽ putredinis nõ fuerit ſputum omnino: ſed anguſtia anhelitus tunc vehemẽtior fiet. Qꝛ ſi patiens expuerit ſputũ multũ aſſiduevt putredo ꝑ ſputũ mũdificari valeat ſalubris erit paſſio. Si autẽ ipſa paſſio declinabit ad ptiſim. Sed ſignum declinatiõis eius ad ptiſim declarat̃ per inflãmationem ⁊ durabilem anhelitum ⁊ proceſſum rubedinis i colore cutis. Unde ſignificatio dat̃ ꝙ pulmo patit̃ corruptionẽ: ſed ſi poſt emanationeʒ putredinis nõ fuerit aliquod ſignum predictum: ſi per ſputum mũdificata fuerit putredo alleuiata inde paſſiõe ac dilatato ſuo anhelitu mitigataqʒ febre ſiti: ac inflãmatione ex mũdificatione putredinis impedimẽtuʒ aliquod accidere nõ poterit in pulmone. ¶ De ſũma glauconis dixit ꝙ in pleureſi crudeli ex ꝑte inferiori dolor tendẽs fuerit ad myrac ventris ⁊ ex ꝑte ſuperiori ad furculam ⁊ trãſmutatur in coſtis in quibꝰ fuerit paſſio ad toracem. ¶ Dico ꝙ vtẽda eſt minutio iuxta quãtitatẽ anguſtie anhelitus: ⁊ vehemẽtis pulſatiõis ⁊ doloris: ⁊ euitanda eſt minutio iuxta diminutionẽ hꝰ accidentium: quoniam ex minutione ſoluit̃ inflãmatio vehemẽtis febris. Verumtamen quãdoqʒ velociter inde virtus deficit. Unde ante minutionem bonũ eſt ſi inflãmatio vehemẽs fuerit vt detur patiẽti mane tẽpeſtiue de decoctione iuiubarum ſebeſten: ⁊ radicũ liqritie. Deide hora cõeſtionis de aqua ordei: ſʒ ſi caliditas fuerit minor addendũ eſt in ipſa decoctiõe de ficubus ⁊ zuccaro violato: ß ſi ſoluendus fuerit vẽter eius det̃ ei in nocte de caſſiafiſtula addita in ipſa decoctiõe: ſed teneat patiens in ore ſuo de mãna ⁊ zuccaro lapidoſo vel cindi. Item alio mõ. ℞. dragagãti ſucci puri liquiritie. añ. ꝑtẽ eqlem: viol. ʒ. v. coquãtur in duobus rotulis aque dum perueniãt ad mediuʒ ⁊ ſoluant̃ in ipſa decoctõe caſſiefiſtule. ʒ. vij. ⁊ manne. ʒ. x. ⁊ detur de ipſa aqua in ſero. Sed ſi opus fuerit addenduʒ eſt etiam de turbith in digna quantitate.

¶ De ſcđo caplõ mẽbroꝝ dolẽtiũ: dixit ꝙ vlĩa ſigna flegmonis epatis inſeparabilia ſunt hec. dolor ponderoſus: pulſus leuis: ⁊ mutatio coloris lingue poſt paucũ tẽpus. Sed ſigna pleureſis ſunt dolor pungẽs: pulſus durus: ⁊ poſt paucũ tẽpus excitatio ſputi ⁊ augmẽtatiõis tuſſis. ¶ Dico ꝙ aſſimilant̃ inter ſe in hꝰ duabꝰ paſſionibus anguſtia anhelitus: neqʒ tuſſis neqʒ dolor accñs ſub coſtis: licet ipã accñtia in ipſis duabus paſſionibꝰ fuerit cõmunia: qm̃ anguſtia anhelitꝰ in pleureſi eſt vehementior ⁊ augeri dʒ in medio dici: aut in die duʒ tranſgrediet̃ diſpõnem primã manifeſto trãſgreſſu ⁊ multo. Sʒ in flegmone epatis in diſpõne prima ſtabiliter durare dʒ anguſtia anhelitus: ß ſi augens fuerit añ paꝝ auget̃: ⁊ ſilr tuſſis in pleureſi eſt vehementior ⁊ velociter fit: ⁊ poſt eaʒ ſeqtur ſputum: ⁊ hoc in flegmone epatis nõ inuenitur veriſilr: dolor ẽt ſi fuerit paucus deducit̃ ſilitudo: qm̃ in pleureſi cũ paucitate aut cum multitudine eſſe dʒ pungens. Aſſimilant̃ quoqʒ in pleureſi vera ⁊ nõ vera inſeꝑabilitas doloris pungẽtis pulſus ſerraneus ⁊ durus ⁊ febris acuta. Sed in vera apã fit in muſculo interiori ⁊ in nõ vera in muſculo exteriori: ß cum qualibet ipſarũ erit pulſatio. Sed per imiſſionem anhelitꝰ ſignificat̃ ꝙ paſſio eſt in muſculo manifeſto cuius locus eſt extra coſtas ⁊ apã fit in cute ⁊ manifeſtari poterit per tactuʒ. ¶ Dico ꝙ ſi viſa fuerit paſſio cũ febre anguſtia anhelitꝰ ⁊ tuſſi: vt extimatio ſit ꝙ iudicet̃ pleureſis. Sʒ diſtinguẽdũ eſt inter pleureſiʒ ⁊ flegmonẽ epatis: ſignis ⁊ ſignificationibus que ꝑdicta ſunt multis locis: ß ab eis diſtinguẽda eſt periplõnia: qm̃ dolor eius erit in medio nõ in coſtis: etiam erit cum ponderoſitate: non cum punctione: ⁊ ſputũ erit in maiori debilitate aer emiſſus per anhelitũ erit calidus: ſed quãdoqʒ ſilis erit in pleureſi: ſed tamen eſſe dʒ minor ẽt rubeſcunt maxille: ⁊ appetunt patiẽtes ad attractuʒ frigidi aeris: plus ⁊ maxime ſi apã fuerit in multa rubedine etiã in maiori parte ſputũ erit mutatum: tamen minus q̃ʒ in pleureſi etiã dolor incipere dʒ de fundo pectoris tendens ad partem toracis ⁊ ad partẽ oſſis ſpinalis: ſed cuʒ eo erit febris cum pulſu vndoſo: ſed pulſus pleureſis: non ſic ẽ: ß durus dʒ eẽ ⁊ ſerraneus. ß diſtinctio apãtis dyafragmatis fit per attractioneʒ myrac ad partẽ ſuperioreʒ: ⁊ alteratõeʒ mẽtis ⁊ vehemẽtiora accñtia ⁊ per vehemẽtioreʒ dolorem qñ extẽdit̃ pectus: excitato dolore in ipſa ꝑte. Unde diſtinctio fieri poterit mãifeſte. inter hꝰ apãta ⁊ apoſtema pleureticuʒ ꝓut ſpãliter eſt ꝑdictũ: ß cõdominator eſt ſuper ſputuʒ pleureſis vt dixit Galie. in maiori ꝑte humor colericus: ⁊ ſuper ſputuʒ periplõnie humor flegmaticus. ¶ De tertio caplõ expoſitõis caplĩ ſexti epidimie dixit. Qꝛ ſi dolor fuẽit ꝑuus ⁊ accñtia fuerit pauca in pleureſi cũ ſputo ſanguineo non erit in cura opportuna minutio: ß ſufficiẽs eſt ei alia cura: ẽt ſi in pleureſi colera rubea fuerit cõdominãs nulla fiat minutio etiã ſi tp̃s fuerit nimis calidũ. ¶ Dico ꝙ inde habetur ſignificatio ex vehemẽti febre: ⁊ ignea vrina ⁊ ſiccitate in corpore ſiſtenti: in diuerſitate loquele: in huius quoqʒ diſpõnibus nulla dʒ fieri minutio: qm̃ humores inde augebunt malitiaʒ ex deſiccatiõe corporis. ¶ Dico ꝙ pleureſis accidit multotiens de potu aque niuee ⁊ de frigidis locis: ⁊ de potu fortis vini non lymphati ⁊ aſſiduitate potus ipſius. ¶ De qõnibꝰ morboꝝ acutoꝝ dixit: ꝙ ſi morbꝰ fuerit digeſtus dandũ eſt de nutricatiõe ad ꝯfortandũ virtutẽ ⁊ addẽduʒ eſt in donatione nutricatiõis iuxta augmẽtum virtutis etiã ſi opus fuerit ad mũdificationẽ paſſiõis ꝑ ſputũ. ¶ Dixit ꝙ in pleureſi cura fiat cum rebus moderanter humectatiuis ⁊ diuiſiuis vt leuefiat ſputũ: deinde cuʒ rebus cõfortãtibus virtutẽ: tñ patiens in potũ accipiat nutrimẽtuʒ. he qʒ due vtilitates collecte ſunt in aqua ordei: ß tñ aqua mellis melior eſt ad humectandũ ⁊ diuidendũ: ß aqua ordei ad cõfortandũ eſt melior. Unde euitãde ſunt in pleureſi res inflatiue ⁊ maxime ſi nã fuerit ſtiptica: qm̃ ſi ex nutrimẽto iflatio generata fuerit cuʒ ſuba ſicca ſtercoris in deſcẽſione eius i inteſtinis auget̃ dolor in latere: ⁊ inſpiſſat̃ inde anhelitus: ⁊ ex calefactiõe lateris vehemẽtior fit dolor ẽt euitẽdũ eſt nutrimẽtuʒ in tꝑe atterminationis vel ſtatus morbi: qm̃ nocumentuʒ ipſius in ipſis tẽporibꝰ vehemens iudicat̃: ſed tunc ſubtilis dieta fiat. Signũ quoqʒ huius dat̃ per vehemẽtem doloreʒ: ⁊ durabilitatẽ ipſius. Unde in tẽpore huius nõ eſt danduʒ nutrimẽtuʒ patienti: ß ſi vehemẽtior tunc factꝰ fuerit dolor: ⁊ dandum eſt de ſyrupo ſimplici ⁊ ſyrupo acetoſo infrigidatis: ß niſi mitigatus fuerit cũ aqua frigida dentur: ß de ea non eſt dandũ in multa quantitate ſubito eo ꝙ inde tardabit̃ maturatio. Sʒ ſi potus ipſius fuerit añ paruʒ inde nõ erit leſio: qm̃ calefiet anteq̃ʒ perueniat ad apã. ¶ De ſeptimo caplõ cathagenyſij eſt nota empli valens ad dolorẽ pleureſis. ℞. armoniaci: vnctuoſitatis lane: yſopi recentis. Ceropicis eſt quedã piguedo que inuenit̃ in ore vaſis apũ ⁊ aſſimilat̃ laudano in colore: ſtercoris caprini: opoponacis galbani ⁊ thuris. añ. parteʒ dignaʒ. Dixit ꝙ ſi appoſitũ fuerit emplm̃ loco: expectandũ eſt dum calefiat locus. Deinde poſt morã remouẽdũ eſt illud ⁊ apponenduʒ eſt aliud poſt horã vnaʒ: ß in eodẽ addẽduʒ eſt de ſtercore columbino: nitro ⁊ ſulfure. ¶ De grabadino antiquo emplm̃ ad pleureſiʒ ℞. violaꝝ ſiccaꝝ: furfuris ſimule: farine ordei extracte decidato: farine fabaꝝ maluauiſci: camomille: ⁊ corone regie. añ partẽ equalem ⁊ poſt q̃ʒ extracta fuerint omnia de cindato liquefiat cera cũ oleo ſiſamino: ⁊ fiat emplm̃: ſed addendum eſt in eo ſi opus fuerit ad maturanduʒ de caulibus imperialibus: ficubus fenugreco ⁊ ſemine lini. ¶ De primo capitulo capituli ſecũdi epidimie dixit: ꝙ peior paſſio in pleureſi ⁊ peripleumonia iudicat̃ ſi fuerit ſine ſputo. ¶ Dico ꝙ dixerat in alio loco ꝙ ceſſare poterit ſputum ex malitia ipſius ⁊ crudelitate. Unde diſtinguẽdũ eſt inter ea: qm̃ ſi cuʒ priuatione ſputi aut cũ paucitate nõ fuerit febris nec anguſtia anhelitus vehemẽs neqʒ dolor pungens neqʒ alia moleſtia: ⁊ patiẽs nõ fuerit diſconfortandus inde: ⁊ trãſactuʒ fuerit lõguʒ tp̃s in ipſa paſſione notũ ſit qđ nõ erat ad maluʒ: ß ex alleuiatiõe paſſiõis hoc fit: ⁊ per cõtrariuʒ ecõuerſo. ¶ Oſengebeb paſſus eſt pleureſiʒ: cuius oculi in. xi. die erãt congelati ⁊ extremitates frigide ſicut nix ⁊ pulſus cum ſtudio erat manifeſtus ⁊ anhelitus inſpiſſabat̃ ex viſcoſitate ſputi: ⁊ licʒ fuerit in finali vltimitate ſanus in mente mortuus eſt inde in ipſo die. Unde cõfortãda eſt tua intẽtio cum diſpõne virtutum naturaliuʒ ⁊ animaliũ plus: qm̃ forte magis propriũ ſit in membro. Unde ſi anhelitus perueniens fuerit ad vehementem ſpiſſitudinem cum humiditate augenti viſcoſitateʒ in qualibet hora peior erit conditio: ſed ſignuʒ augmẽti viſcoſitatis ex humiditate datur quãdo expulſio anhelitus fit

difficilis. ¶ Dico ꝙ ſummarie cura autentica vtenda eſt in pleureſi tali modo ꝙ ſi dolor ⁊ punctio ⁊ febris fuerint debiles ſoluẽdus eſt venter ſaluo tñ niſi opus fuerit ſolutione ventris nec minutione: ſʒ ſi dolor fuerit in parte inferiori ſolutio fiat ventris: ſi in parte ſuperiori minutio fiat. Quod ſi dolor per calefactionẽ vehemẽtior fuerit: minutio fiat ⁊ ſolutio ventris: ⁊ requiſitio fiat in ſputo malo ⁊ bono ⁊ febribus vehemẽtioribus ⁊ dandum eſt in potuʒ de rebus leuefaciẽtibus ſputuʒ ante vel aut aquaʒ ordei. Sed ſi pleureſis non fuerit vera appoſitio ventoſe fiat: ⁊ hec eſt ſummaria cura.

¶ De capitulo ſecũdo dixit: ꝙ dolor in pleureſi ſi pueniẽs fuerit ad furculã ex cã huius erit: qm̃ pãniculus indutus in coſtis tẽdit ad furculã. Sʒ ſi dolor fuit ſub hypocõdrijs ei⁹ cã eſt ꝙ h⁹ pãniculus indutus eſt in dyafragmate: ⁊ ſic ſentitur ex motu anhelitus: quoniã dyafragma mouet̃ ex motu anhelitus. Dixit ꝙ ſi dolor fit penes furculaʒ: eo ꝙ dolet panniculus indutus in coſtis ex duritia furcule. Unde ſi dolor fuerit cum flegmone epatis in furcula ſolummodo erit in parte dextera: ſed hoc fit ex extenſione vene concaue nõ ex extenſione panniculorum.

¶ Dixit ꝙ ſputo in pleureſi cõdominans eſt ſemper humor colericus: ſʒ ſputo in peripl'onia humor flegmaticus. ¶ Dico ꝙ ſi equales fuerint in acuitate ⁊ caliditate: ita cõſimilis erit anguſtia anhelitus in peripl'onia ſicut in pleureſi.

¶ Quidã noie vadehius paſſus eſt pleureſim ⁊ lʒ nulla ſibi facta fuerit minutio per empl'a mitigatus eſt eius dolor: ſed poſt dies paſſus eſt rigorẽ in die multotiẽs ⁊ febrẽ mixtam in ſucceſſu rigoris. Deinde cõſideraui in febre: qm̃ cognoui cãm ex qua acciderat ⁊ ſtudui inquantũ potui ad cõfortanduʒ virtutẽ eo ꝙ certe nouerã ꝙ velociter expueret̃ putredo ⁊ ꝙ opportuna erat ei pp hoc cõfortatio virtutis vt mũdificare valeat putredinẽ ipaʒ: ⁊ ſic dedi ſibi in comeſtione de carne edina ⁊ camellina ad ſuũ velle ⁊ de vino in potuʒ in quãtitate moderata: ⁊ iuxta qꝺ extimauerã in cui⁹ h⁹ ita fuit. Alij quoqʒ medici videntes febrẽ cũ rigore extimabãt ipm̃ paſſuʒ eſſe aliũ morbũ: ⁊ ſic dixerãt vt ſubtilis eẽt dieta ipſius quod ꝯſiliũ ſi ſecutus eſſet patiẽs: iã moreret̃: qm̃ virtus eius deficeret cũ opus fuerit ei ad reijciẽdũ putredinẽ.

¶ Dico ꝙ febris ⁊ rigor excitati ſũt ob maturatõeʒ apatis ⁊ mitigatus eſt dolor ex emanatiõe putredinis. Unñ ſpes cõfortata eſt ꝙ poſt hoc nõ excitabit̃ febris oino: qm̃ añ hanc febrẽ moleſtauerat ipm̃ febris crudelis cum inſomnietate ⁊ alijs accñtijs pleureſis. Deinde mitigata fuerant ei oĩa: ⁊ in dieta ipſius nõ fuerat data res ad agendã febrẽ aliã. Unde cum excitata fuerit ipſa febris ſignificatio data eſt iuxta qꝺ ſupius eſt dcm̃. Quod ſi minutio nõ fuerit facta erit maturatio maior: ſʒ ſi pleureſis fuerit maxia mitigat̃ dolor per empl'a.

¶ De libro Johãnitij de balneo dixit Ypo. ꝙ pleuretic⁹ mirabile eſt balneũ: eo ꝙ mitigat dolorẽ ⁊ leuefacit ſputũ: ſʒ pipl'onicis iuuabilius eſt eo ꝙ facile ſputũ facit nimis. ¶ Dixit ꝙ mixtio mellis cũ aqua ordei digna erit ſi cura tẽdit ad mũdificãdũ pectus. ¶ Dico ꝙ ponat̃ in ipſa aqua de zuccaro in pte maiori. ¶ Dixit ꝙ cura fiat ad leuefaciẽdũ ſputuʒ cũ rebus humectatiuis toto ſtudio: qm̃ ſi ſputũ fuerit vehemẽtis ſiccitatis: aſcẽdere nõ poterit niſi cum tuſſi: vnde timẽdũ ne comburat vel rumpatur aliquod vas.

¶ De qõnib⁹ morboꝝ acutoꝝ dixit. Quod ſi pleureſis fuerit vehemẽtis ſiccitatis dandũ eſt anteq̃ʒ ordei de ſyrupo ſimplici ⁊ cura fiat cuʒ rebus humectatiuis toto poſſe. Aqua etiã ordei coq dʒ mora longa nimis: qm̃ ſi bene cocta fuerit non gñat inflationẽ: vñ iuxta diminutionẽ ei⁹ decoctõis bonitas fit inflatiua magis: ⁊ ob inflationẽ nociua fit nimis in pleureſi ⁊ augens in dolore ipſius. ¶ Dico ꝙ ſi ſpiſſus fuerit nimis anhelitus in pleureſi aſſidue cura fiat cuʒ rebus humectatiuis cũ durabilitate cũ electuarijs pſilij ⁊ ſyrupo ſimplici: eo ꝙ eius ſpiſſitudo deſiccat pectus nimis ⁊ ceſſare facit ſputum. Sʒ ſi anhelitus fuerit paruus cũ dolore in latere vehementi illiniat̃ latus ⁊ calefiat cum aqua tepida ad alleuiãdum dolorẽ. Sed ſi viſcoſum fuerit ſputuʒ toto ſtudio cura fiat ad humectandum. Sed ſi opus fuerit vt in potum accipiatur in pleureſi aliqua res frigida ob acuitateʒ ⁊ vehemẽtem ſitum nulla detur res infrigidatiua in qua non ſit aliqua pars abſterſiua: ſicut in aqua citrullorum ⁊ aqua melonuʒ: ⁊ ſucco endiuie. Sed aqua cucurbitina non eſt danda eo ꝙ non prouocat vrinam nec etiã aqua portulace: eo quod cõdenſat nimis. Sed iuuabilis iudicatur in morbo in quo non fuerit ſputuʒ ⁊ opus fuerit ad humectandum. Sed ſi patiẽs declinauerit caput eius ſuper fomẽtationeʒ aque calide ad attrahendum ſibi aerem calidũ dum coopertum fuerit coopertorio nimis valebit ad leuefaciendũ ſputũ.

¶ De queſtionibus. dixit ꝙ calefactio magis ſoluit dolorem declinãtem ad partem inferiorem q̃ʒ ad partem ſuperioreʒ. quoniã materie eius ſunt ſubtiles: ſed multa calefactio putredinem facit. ꝙ ſi inde dolor non fuerit mitigatus nulla fiat calefactio. ꝙ ſi ſitis in pleureſi fuerit vehemens cura fiat. ſed tamẽ non dari debet multum ſubito: ſed añ parum. ¶ Alexãder dixit ꝙ dandum eſt frenetico alias pleuretico in potum de aqua calida añ parum vicibus continuatis. quoniam inde mitigabitur ſitis vel tuſſis: ⁊ non permittit ſitiʒ condominari. ¶ Dico ꝙ huiuſmodi cura ſoluit viſcoſitatem ſputi ⁊ leue facit ſputum ac etiaʒ maturat. ¶ Dico iuxta ꝙ vidi in ſũma glauconis ꝙ maturatio ſputi cognoſcitur ex equalitate eius in ſuis partibus: ⁊ moderantia ipſius in ſuo contento: quoniam ſputum abſterſum equale in vniuerſali repletione ⁊ temperatum in tenuitate ⁊ condenſitate eſt maturum. Sʒ color ſputi ſignificat ſolũmodo eius malitiam ⁊ bonitatem. vnde ſi ſputum ſiſtens in conditione predicta fuerit in colore albo in vltimitate ſignificat ſalutem. Sed ſi fuerit in colore nigro periculum ſignificat. veruntamen ſi in colore citrino fuerit minoris malitie erit. Sed ſi fuerit in colore rubeo proxima erit conditio eius in ſalute conditioni coloris albi: ſed cognoſcitur apoſtema quando putrefit per priuationeʒ ſputi: quãdo mitigantur febres ⁊ dolor abſqʒ ſputo multo: ſed tamen cum ponderoſitate ſtabili in latere.

¶ De experimentis hoſpitalis. dixit ꝙ nõ eſt danduʒ patienti in potum de vino dum dolor pungens ⁊ inflammatio non fuerint mitigati: ⁊ maxime de dolore pungenti: quoniam duʒ idem cõdominatus fuerit non eſt dandum omnino de vino. ¶ Dixit Galie. in ſexto capitulo afforiſmorum. in primo capitulo in quo dicitur ꝙ patientibus oxireniam non poterit accidere pleureſis. ¶ Dico ꝙ iuxta qꝺ expertus ſum in maiori pte accidit corporib⁹ citrinis colericis ⁊ rubeis ſanguineis.

¶ Dico ꝙ hoc emplaſtrum mitigat dolorem pleureſis mirabiliter. ℞. camomille: aneti: ſe. lini farine ordei maluauiſci furfuris: farine fenugreci: ſi fuerit abſqʒ caliditate nimia. añ. partem congruam: coquantur in aqua bene. deinde diſtemperentur cum oleo ſiſamino: ⁊ de fiat emplaſtruʒ tepide appoſitum ſuper locũ. Sed ſi quandoqʒ opus fuerit ad diſſolutionẽ fortiorem: addendum eſt de cinere cauliuʒ ⁊ adipe. ¶ Dixit. G. ꝙ cinis cauliũ mixtus cũ adipe veteri diſſoluit dolorẽ diuturnũ in coſtis: eo ꝙ diſſoluit vehemẽter. ¶ Ga. butyrũ coctuʒ comeſtuʒ abſqʒ aliqua mixtione nimis facit ad maturandũ pleureſim peripl'oniã: ⁊ ſputũ ipſarum. ſed ſi mixtũ fuerit cum melle ⁊ amigdalis amaris plus valens erit ad ſputum: ſed minus ad maturandũ. ¶ Dico ꝙ extimo ꝙ ipſe dixit de butyro recenti ⁊ non cocto. ¶ Ga. farina ordei mixta cũ corona regia ⁊ corticib⁹ papaueris mitigat dolorẽ pleureſis. ¶ Dico iuxta ꝙ vidi ꝙ emplm̃ ſinapis ſi timẽdũ fuerit ne apa putrefiat nimis valet: ſʒ dimittendũ eſt duʒ locus ampullas faciat inde. ¶ Chuzi dixerunt. ꝙ ſi mitigata fuerit febris añ parum: dandũ eſt pleuretico in cibuʒ de pane cum butyro non cocto ⁊ zuccaro lapidoſo albo: qm̃ facit velocem maturationẽ: ⁊ valet ad ſputũ. ¶ Dico caplo. 9. libri Ypocratis ⁊ platonis. dixit ꝙ Ypo. precipit ꝙ cura pleuretici fiat in primo ſenſo doloris in latere ſi paſſio poſt calefactionẽ ⁊ emplaſtruʒ non fuerit manifeſta ad tentandũ negocium paſſionis. Si vero poſtea paſſio nõ fuerit manifeſta querendũ eſt ſi initiũ habuerit dolor poſt comeſtionem: aut ante comeſtionẽ: aut ſi cum eo erit ſolutio ventris: aut non. deinde conſiderandũ eſt ſi opportuna fuerit ei minutio: aut purgatio: ⁊ ſi ſufficiens fuerit ei cura cum aqua mellis dum perueniat ad criſim: aut cũ aqua ordei: aut cum farre: aut cũ balneo. ¶ Dico ꝙ extimo ꝙ calefactio opportuna eſt dum doloreʒ nõ ſeqtur tuſſis nec anguſtia anhelitus. ¶ Dico ꝙ didici ex dicto Ga. de lib. criſis: ⁊ alio dicto ſuo ꝙ ſputũ declinãs ad nigredinẽ in pleureſi de quo dicit ꝙ ſignificat ꝙ fit melicũ ſignificat ſup condominationẽ caliditatis: ⁊ ꝙ fit de ſanguie vſto nimis. ¶ Dico iuxta ꝙ vidi in epidimia: ꝙ cura fiat ad maturandũ in pleureſi cuʒ oibus rebus calefactis moderate: vt balneo illinitõe ⁊ calefactõe ⁊ ẽpl'o ⁊ cibo ſed huius cura fiat ad calefaciendum vt augeatur in pauca caliditate humiditas: multa etiã cura huiuſmodi fiat in reu

matibus difficilis maturatiōis ⁊ tarde tuſſi. ¶ De tertio capitulo queſtionū epidimie. dixit ꝙ requirēduꝫ eſt in paſſionibus pectoꝛis ⁊ pulmonis ſignificationes egeſtionis ⁊ vrine: eo ꝙ ſignificatio potens eſt in deliberatiōe. ¶ Dixit ꝙ deliberatus eſt quidam pleureticus cum ſignificatione hꝰ qui nil expuerat oīo vſqꝫ ad .xi. diem. ⁊ ideꝫ minutiōeꝫ fecerat in die .x. nō iuxta opinionē hꝰ aialiū dicentiū ꝙ indignū eſt ꝙ pleureticus minutionem faciat poſt quartum diem.
¶ Dico ad aptandum capitulum ſecundum de expoſitiōe capituli ſexti: ꝙ curanda eſt pleureſis tali modo vt tuſſis vehemēs non ſit in ea nimis ne rumpat aliquam venaꝫ: ⁊ inde fiat ſputum ſanguinis. ⁊ iam dixerat Gal. in capitulo pꝛimo affoꝛiſmoꝝ ꝙ pleureſis ⁊ ſputū ſanguinis ſunt due paſſiones contrarie: ⁊ ſic ſunt: quoniam vna indiget cura que defendit vt non aſcendat: alia que leue facit ſputum. vnde cura fiat per illinitionem pectoꝛis ⁊ calefactionē: ⁊ per potum aſſiduum aque calide aſſ̄ parum. Cura quoqꝫ fiat in pleureſi cum minutione iuuabili: ſi ſputum fuerit rubeum aut albū cum doloꝛe paruo ⁊ accidentibus quietatis: ſed hꝰ pleureſis deliberatur per purgationē aquam oꝛdei ⁊ dietam. ¶ De quarto capitulo membꝛoꝝ dolentium. dixit. ꝙ tuſſis ꝓpꝛia ad flegmoneꝫ epatis erit cum tuſſiculis paruis ⁊ raris inter raritatem quarum quietum concipit patiens in tempoꝛe lōgo: ſed ſicce tuſſicule ſunt. ¶ Dico ꝙ tuſſicule pleureſis duriores ſunt ⁊ groſſioꝛes ⁊ vehemētioꝛis ſpiſſitudinis. ¶ Dixit vidimus nos ⁊ fecimus minutione vti iuuenē in pleureſi: ⁊ non vidimus nos neqꝫ alios facientes vti minutione decrepitū neqꝫ adoleſcentē. ¶ Dixit ꝙ pleureticus ſi iacuerit ſup̱ latus in quo fuerit paſſio plus tuſſiet ⁊ expuet: eo ꝙ pulmo adheret humoꝛi ⁊ pꝛeeſt ei. tñ punctionē inueniet plus. vnde hoc vti dꝫ patiens cū cura facta fuerit ad mundificādum: quoniam Ga. dixit in quinto capitulo: ꝙ quādo imponimus de aqua mellis apoſtemati coꝛrupto ſiſtēti in pectoꝛe pcipimus vt patiēs iaceat ſup̱ latus dolēs ⁊ tuſſiat: ⁊ foꝛte pꝛecipimus vt cōmoueaſ cōmotione moderata: ſed quādoqꝫ ſugendum eſt de aqua mellis ad imponenduꝫ eam in apate per inſtrumentū quod dr̄ attrahēs putredinis. ¶ Dico ꝙ huius dictū ſignificat ꝙ quādo reſtabat aliqua pars reſidua aque lauantis hꝰ eruginem quam nō poterat attrahere in ſugendo attrahens putredinis patiens iacebat ſup̱ latus dolens ⁊ cōmouebatur ⁊ tuſſiebat vt velociter ingrederetur pulmonē ⁊ aſcenderet per ſputum: qm̄ dictum eius hic erat de introitu alicuius rei de pectoꝛe ad pulmonē: ⁊ iā vidi plures patiētes pectoꝛis ⁊ pleureſis ⁊ ſputi ſanguinis: ſed qui eoꝝ iacuerit ſuper latus dolēs magis tuſſiet. ¶ Dico ꝙ diſtinctio fit inter pleureſim ⁊ flegmonē epatis: quoniaꝫ in flegmōe epatis eſt coloꝛ malus: ſed in pleureſi bonus in vltimitate per apparētiā ſanguinis etiā in flegmone epatis vrina eſt groſſa declinans ad vrinam hydropicoꝝ: ⁊ in pleuretico digeſta inſeparabilis limitis ſanitatis. ſed notuꝫ ſit ꝙ furcula attrahitur in pleureſi ex declinatiōe apoſtematis ad partē ſuperioꝛem pāniculi. ſed in flegmone epatis vena ramoſa maxima. ⁊ vena concaua que fit in cephalica cōtinuātur in furcula. vnde ex grauedine apoſtematis in epate attrahūt ipm̄ ad inferioꝛē partem: ſed huius conditio nō erit niſi in apoſtemate qđ fuerit maximum. ¶ Dico ꝙ vidi quēdam iuuenē pleureticum cuius febꝛes fuerunt mitigate: ſed tñ anguſtia anhelitus vehemētioꝛ facta fuit ei. deīde ſigna putrefactionis initiuꝫ dederant ſic ꝙ expuebat putredinē. vnde dederam ei in potuꝫ de rebus leuefacientibꝰ ſputum ſic ꝙ egreſſus putredinis erat defacili ex tuſſicula vna aut ex duabus tuſſiculis ita concoꝛditer ꝙ dubia erat mihi mea opinio de meatu putredinis: ſed putredo egrediebatur inde ſemel aut bis: iuxta pꝛedictam conditionē. deinde mitigata fuit tuſſis oīo: ⁊ cōualuit iuuenis de ipſa paſſiōe. vidi ēt alios patiētes: quoꝝ putredinis egreſſus erat difficilis ⁊ moꝛtui ſūt omnes: ſꝫ iuxta extimationē in ea q̄ putredo emiſſa fuit per ſputum in ipſo iuuene erat in quātitate viginti rotuloꝝ. ¶ Galie. quoqꝫ dixerat ꝙ pleuretici reijciunt p̱ ſputum quolibet die ſex libꝛas vel ſeptem fialas: ſed fiala eſt nouem vnciarū: dicta quoqꝫ eſt hꝰ auctoꝛitas in quinto capitulo membꝛoꝝ dolentium. ¶ Dixit Galienus in pꝛimo capitulo moꝛboꝛum acutoꝛum. ꝙ medicine ſtupefactiue ſi date fuerint in pleureſi ſtupefaciunt ſenſuꝫ. ¶ Dico ꝙ ideꝫ in hoc. Notum facit ꝙ aliqui dabant eas: ⁊ in hoc video peccatum maximum: quoniam medicine ſtupefactiue opus eſt vt dentur cuꝫ extimatio ſit ꝙ nō remaneat aliqua cauſa ad doloꝛem agens non quando remanebit doloꝛ in quo fuerit ſuſpitio: ⁊ ipſe pꝛohibent ne maturatio fiat ⁊ ſputū. ¶ Etiā dixit Gali. ꝙ medicina ꝯfecta de pꝛaſſio ⁊ yreos ſi data fuerit cum aqua mellis patienti maturabit paſſionem pulmōis ⁊ pectoꝛis mirabiliter: ⁊ leue faciet ſputum. ¶ Dico ꝙ vidi quendam pleureticum habentem leue ſputum nimis: ſꝫ vrina eius erat vehementer coloꝛata ⁊ pulſus velox ⁊ lingua groſſa: ſed dum durabiliter fuerant huiuſmodi: caliditas vehementer abſqꝫ ſputo nō potuit alleuiari paſſio: ⁊ inde moꝛtuus eſt in quartodecimo die. ſed ei non dabam curā ad extinguendū vehementer: vnde moꝛs ipſius fuit ex febꝛe aduſta non ex pleureſi. quoniam conuenerunt in eo febꝛis cum pleureſi: ⁊ coꝛruptio potens in venis. vnde cuꝫ fuerit in defectu virtutis oīo: ⁊ non poterit expuere: licet emiſſio ſputi fuerit leuis ex minutione facta ſibi in pꝛincipio male fuit ei ex confoꝛtatione febꝛis aduſte: eo ꝙ fuerat macilentus ⁊ colericus: ſed licet iuuabilis fuerit cura pleureſis: eo ꝙ nō fuit ad extinguendum perfecte ⁊ leuefacienduꝫ ſputū moꝛtuus eſt. vnde requirenda eſt vehemens febꝛis pleureſis ⁊ caliditas ⁊ faciēda eſt cura iuxta modū febꝛis. ¶ De pꝛimo capitulo capituli ſecundi epidimie. dixit Galie. ꝙ erit ſputum coloꝛatum in acutis febꝛibus abſqꝫ pleureſi aliqua ſiue peripleumonia. Sed diſtinguenduꝫ eſt inter ea ꝙ anhelitus nō dꝫ mutari de ſua natura. ſed hoc accidit: quoniam fluūt ad pulmonem humoꝛes pauci non habentes potentiam ad ledendū pulmonem. ſed ideo eas expellit aſſ̄ parum. ſed fluentia ipoꝝ erit ab aliquo membꝛo. ⁊ quādoqꝫ a capite. ⁊ quādoqꝫ ab aliqua naſcentia parua accidenti in parte ſuperiori pectoꝛis. ſed tamen inde malus anhelitus: neqꝫ doloꝛ in pectoꝛe: ſed ſputum erit talis conditionis. ¶ De quarto capitulo ſexti capituli. dixit. ꝙ ſputum rubeuꝫ ſignificat ſuper apoſtema ſanguineum: ſed citrinum ſuper colericū. tñ albuꝫ ſuper flegmaticum. ¶ Dico ꝙ ſi ſputum fuerit citrinum: cura fiat declinans ad purgandum coleram: ſed magis ad extinguendum vehementer. ſed ſi fuerit rubeuꝫ minutio fiat: ſꝫ ſi album calefactio fiat. ¶ Dico dixit Dyaſ. ꝙ farina oꝛdei mixta cuꝫ coꝛona regia ⁊ coꝛtice papaueris mitigat doloꝛē lateris. Emplaſtrum bonum. ℞. violaruꝫ maluauiſci: coꝛone regie: coꝛticis papaueris: farine oꝛdei: ſeminis lini: camomille: fenugreci: farine fabarum: ⁊ oꝛobi: adipis vrſi: que mirabilis eſt in hoc: ⁊ vtunſ barbari. aſſ̄. partē equalē. ¶ Muſib. dixit multa emplaſtra ad apoſtema dyafragmatis cuꝰ febꝛis eſt calida ad mitigandum doloꝛeꝫ abſqꝫ calefactione: etiaꝫ in quo fuit febꝛis leuioꝛ ⁊ anguſtia anhelitus vehementioꝛ: ēt medicinas lenificatiuas ⁊ maturatiuas ſicut adipes ⁊ medullas ⁊ bdelliū ⁊ ſimilia. ¶ Dixit ꝙ eſt apoſtema dyafragmatis vehemens abſqꝫ febꝛe: ⁊ cura fit cum emplaſtro picis naualis ⁊ grece cere ⁊ olei narciſcini. ¶ Dico vidi quoſdā patientes quoꝝ anhelitus erat nimis anguſtus: ſed doloꝛ pungens ⁊ febꝛis erant leuioꝛes: ſed ſpaſmum patiebanſ: ſed ego extimo ꝙ cura iuuabilis erit eis per empl'a maturatiua: ⁊ poſtea per empl'a diſſolutiua: in quibꝰ ſūt res lenitiue cum farina lupinoꝝ: ⁊ decoctione caricaruꝫ ⁊ fenugreci: ⁊ poſtea per emplaſtra cōfecta de grano lauri alkitrā ⁊ armoniaco. Et dixit ꝙ valent ad doloꝛes diuturnos ⁊ frigidos. ¶ Chuzi dixerunt ꝙ valent ad percuſſuram accidētem in latere caſſiafiſtula cum oleo amigdalino ⁊ ſucco cudiuie. ¶ Bagayſius dixit ꝙ aqua frigida nociua eſt nimis pleuretico: ſed quādoqꝫ includitur ventoſitas groſſa in hꝰ loco per quam extimatur eſſe pleureſis ⁊ ſoluitur per calefactioneꝫ: ſed ad pleureſim veram natura ſoluatur de gummi vlmi vel terbentina. ʒ. ij. in. ℥. i. olei violarū: ⁊ illinitio fiat inde ſuper latus. ſꝫ eſt maxime caliditatis: ⁊ ideo diuidit paſſionē ſi calefactio facta fuerit cuꝫ panno ⁊ alleuiabitur doloꝛ.
¶ De libꝛo Ypocratis de regimine ſanoꝛuꝫ. dixit. ꝙ danduꝫ eſt patientibus apoſtemata dyafragmatis in potum de vino albo ⁊ nimis temperato: ſed ipſuꝫ deſcripſit fieri triū ſpērum. in vna ſpecie dꝫ eſſe cum rigoꝛe ⁊ ſputo albo declinante ad citrinitatem. In ſecunda dꝫ eſſe ſine rigoꝛe: ſed cū ſputo citrino ⁊ rubeo. Sed in tertia dꝫ eſſe ſputum rubicūduꝫ: ⁊ rubedo erit iter ſpatulas ⁊ vehemēs erit tuſſis ⁊ citrina erit egeſtio ⁊ fetens nimis: ſꝫ pauci ſunt qui cōualent de hꝰ paſſione. ¶ Dixit ꝙ ſi apa putrefactum fuerit ⁊ difficilis fuerit emanatio putredinis: dandum eſt in potum de ſinapi cū aq̄ mellis: ⁊ in cibuꝫ de piſcibus ſalitis ⁊ rebus acutis: ⁊ patiēs

sedeat super scamnū ⁊ cum vehemēti potētia ⁊ violētia con
prehendant manus eius ⁊ cōmoueat corpus spatularum: ⁊ em-
dandū est de assa fetida cuꝫ lacte ⁊ frondibus radicis: ⁊ em-
plastrū fiat super latus assidue. ꝙ nisi leue fuerit sputuꝫ scin
datur cutis cū rosario: deinde imponēda est ibi stōma dum
egrediatur putredo añ paꝝ semel i quolibet die: ⁊ iponēdū
est de oleo ⁊ vino: vt cū putredine egrediaᷓ qlꝫ die. ꝙ si pu
tredo fuerit bona ꝯualebit patiens. ẜ si mala morieᷓ: ẜ cura
hui⁹ fiat postq̄ nota fuerit passio i quo latere fuerit: ẜ cognū
sciᷓ per gurgulatiōes ventris ⁊ dolorē: deinde cōsolidatio
fiat cū mūdificatū fuerit apā. ¶ Dixit ꝙ dolor lateris ꝯpre
hendens de parte dorsi diuersus est primo: qm̄ ita facit dor
sum quasi esse percussuꝫ: ẜ sputum erit statiꝫ ⁊ subito emittiᷓ
anhelitus: ẜ vrinaꝫ facit sanguineā putrefactā: sed patiens
morietur in quinto: aut in .vij. in maiori parte. Sed si euade
re poterit determino ipso: viuet salubriter: ẜ timēdū est sup
cuꝫ in die crastino. Sed alia species pleuresis habebit spu-
tum puruꝫ ⁊ vrinam sicut aquā fluxibileꝫ: sed pulsatio dolo
ris tendens erit de furcula ad mirach: ⁊ vehementior erit: ẜ
si h⁹ patiens euadere poterit vsqꝫ ad septimū nō morietur
inde. Sꝫ si accñs fuerit pleuresis rubescēte dorso ⁊ calefact̄
spatulis cū molestia in sedēdo si cōstipat⁹ fuerit vēter ⁊ ege
stio fuerit citrina ⁊ fetēs morieᷓ in vltio. Sꝫ si trāsactus fue
rit terminus cōualebit. ẜ si accñs ei fuerit multū sputū velo
citer: diuersitatis multe: ⁊ vehemētior fuerit dolor: in tertio
die morietur. Sed si euadere poterit conualebit. Quibus-
cūqꝫ acciderit ꝙ grossa sit lingua in pleuresi oīno putrefa-
ciet: sed eius cōualescētia erit difficilis. ꝙ si dolor declināś
fuerit ad hypocōdria clystere multotiens fiat iuxta ꝙ opus
fuerit: ⁊ balneetur in aqua calida. verūtñ sic faciet ꝙ nō tan
gat caput balneatio ipsius aque: sed cum inceptū fuerit spu
tum: dandum est de rebus humectatiuis ⁊ leuefacientibus
sputum: sed vinum aqueum humectat pulmoneꝫ ⁊ leuefacit
sputum ⁊ diminuit dolorem: sed lac caprinū ⁊ mel bene faci
unt ad hoc. pulmo quoqꝫ cū fuerit humectatus inde alleui-
antur dolor ⁊ anhelitus ⁊ leuefit sputum. ¶ Sꝫ cauendum
est ne patiens cōualescens vtatur sale: aut vento: salsedine:
aut vnctuositate: saturitate: fumo: ⁊ inflatione ventris: qm̄ si
recasum fecerit morietur: ēt euitet coitum ⁊ laboreꝫ. ¶ Qr
si detentus fuerit anhelitus ⁊ vehemētior fuerit dolor: dan
dum est de ere viridi cuꝫ vno coclearia mellis: ⁊ de assa feti
da: aut de pipere. gra. v. ⁊ assa fetida ad modū fabe cū melle
⁊ aceto ⁊ aq̄ tepida eo ꝙ inde mitigaᷓ doloris pulsatio. Sꝫ
dandum est de h⁹ rebus mane ieiuno stō: cum fuerit vehe-
mētior dolor: videlicet de pipere ⁊ assa fetida: sed de ere vi-
ridi cum detentum fuerit sputuꝫ. Sed si peruenerit detētio
sputi ad grossitudinē ⁊ asperitatē. dandum est de ere viridi
ad modū fabe: ⁊ de nitro similiter. sed sit assuꝫ ⁊ de ysopo añ
paruꝫ tempereᷓ in melle ⁊ aqua ⁊ oleo: ⁊ postq̄ calefactum
fuerit detur ne strangulationem patiaᷓ. ꝙ si sputum nō po-
terit ascendere. ℞. floris capparis. ʒ. ij. nitri: piperis: partem
aliquā: pipis: aceti: mellis: ⁊ aqua. añ. ptem dignaꝫ: calefiant
oīa ⁊ tepide denᷓ: ẜ in alio die: dandū est in potum de ysopo
bullito in aceto ⁊ melle: sic fiat cura: si sputum ascendere nō
poterit ⁊ expui. Sꝫ si volueris curā potētiorem sequi: bullia
tur ysopus in aceto ⁊ sinapi ⁊ nasturtiū in aqua ⁊ melle: ⁊ co
lentur: ⁊ danduꝫ est eis de vitello ouoruꝫ liquido: qm̄ valet
ad pleuresim. ¶ Dico ꝙ syrupus violarum ⁊ syrupus nenu
fari sunt meliores in pleuresi ⁊ apāte dyafragmatis syrupo
simplici. ¶ Filius masuy. succus genciane accept⁹ in potuꝫ
ad modū. ʒ. ij. facit ad pleuresim. ¶ Dya. opoponax facit ad
dolores lateris: semen pastinace siluestris facit ad apā dya-
fragmatis acceptuꝫ in potum. Dya. yreos facit ad apā dya-
fragmatis. ¶ Dya. adeps porcinus mixtus cum cinere vel
cuꝫ calce viua in emplō facit ad apā dyafragmatis. Farina
ordei cuꝫ corona regia ⁊ cortice papaueris valet ad dolorē
pleuresis in emplō. ¶ Dico ꝙ scripsi has medicinas in hac
parte eo ꝙ sunt iuuabiles in ꝓncipio apātis dyafragmatis.
¶ Ysaac. ꝙ si dolor tendens fuerit ad furculā purgatio fiat
cū minutione. ẜ si ad hypocōdria purgatio fiat cū solutione
ventris ⁊ minutione basilice postea. sed solutio ventris fiat
cum rebus non hñtibus caliditatē in se nec asperitatē: sicut
corrigiola ⁊ succo fructuum: cassiafistu. ⁊ māna: ẜ si dolor in
latere fuerit vehemētior fiat emplastruꝫ cum farina ordei:
violis: rosᷓ. sandalis: ⁊ silibus cū cera mūda ⁊ oleo violato: ẜ
si fuerit leuis fiat calefactio cum vesica plena aqua calida ⁊

oleo: ⁊ danduꝫ est in potū in ꝓmo de aqua ordei: ⁊ hora co-
mestionis de ptisana subtili: ⁊ de fabis cum zuccaro. Sed si
maturū fuerit danduꝫ est de decoctiōe ysopi. Sed si diffici-
le fuerit ad expuendū addendū est cuꝫ decoctione ysopi: de
yreos ad reijciendū quod collectuꝫ fuerit in pectore ⁊ miti-
gandā febrem. ¶ De libro absqꝫ auctore erit in apāte dya-
fragmatis febris acuta ex ꝓximitate eius ad cor. ēt punctio
eo ꝙ apā est in dyafragmate: ēt tussis eo ꝙ est in instrumen
tis anhelitus: ēt angustia anhelitus eo ꝙ prohibet ne exten
datur ex vehementi dolore. ¶ Dixit ruffus in libro pleure-
sis. ꝙ pleuresis est apā in neruo qui est super costas qui est
cum multis neruis ⁊ ideo multus est dolor eius. ẜ quādoqꝫ
tendit ad furculā ⁊ quādoqꝫ ad costas retrorsas retrorsuꝫ:
sed cū ea accidit tussis sicca: sed qñqꝫ raro in primo passiōis
erit humida: ⁊ febris continua vehementior in nocte: ac an-
gustia anhelitus: sed semꝑ iacebit super latus dolens: ⁊ hoc
mutare nō poterit. verūtñ in maiori parte passio h⁹ accidit
in dextro vel sinistro latere: ẜ si reiecerit sputū citrinuꝫ male
erit ei. sed sputuꝫ albū ⁊ rubeum facit salubria. sed peius spu
to citrino est nigrum: ꝙ nisi reiecerit sputū nec mitigata fue-
rit febris ⁊ fuerit angustia anhelitus vehemētior ⁊ sputum
sistens in partibus supioribus emitti nō poterit cū febre in-
flāmosa ⁊ vehemēti morieᷓ velociter. ẜ si accñs fuerit spu-
tum in primo passionis velociter erit crisis eius: ⁊ ꝑ ꝯ̄triū ecō
uerso: ẜ in maiori pte accidit in autūno ⁊ hyeme: ⁊ in maiori
pte in estate: nec accidere solet mulieribus: ⁊ maxime si men
strua fuerit stabilia sicut decet. ẜ magis accidit ex vēto bo-
reali assiduo. ẜ minus ex vento meridiano: ẜ si putredo apā-
tis emanauerit mitigabunᷓ dolores: ẜ melior ꝯditio ei⁹ erit
cū leue fuerit ei sputū: vt inde alleuieᷓ passio ⁊ regescat inde
ẜ si accidit in vtero hñtib⁹ velociter morienᷓ. accidit quo-
qꝫ ex potu vini forᷓ ⁊ ex vomitu: ⁊ maxie si fuerit post ebria-
tionē vini ⁊ ex multo fastidio multi cibi in stō: ẜ in eis accidit
infrātio extremitatū ⁊ sudor erit in pectore ⁊ in collo cū dor
mitiōe ⁊ vehemētior erit febris ipoꝝ in medio diei. ẜ si fue-
rit ei⁹ accñtia vehemētiora crisis eius erit velocior vel ve-
hemētior. ¶ De libro signoꝝ relato ad Gal. dixit erit cum
pleuresi dolor vehemēs tendēs ad furculā vlr: ⁊ ad spatulā
cū febre acuta ⁊ angusto anhelitu ⁊ tussicula sicca in primo
passiōis: deīde cū sputo spumoso: deīde cū sputo sanguīco: ⁊
semꝑ iacebit suꝑ latus dolens patieᷓ insomnietatē ⁊ siccita
tē lingue ⁊ grossitatē. ẜ cū infrigiditate fuerit extremitates ⁊
mitigata fuerit h⁹ accñtia ⁊ solutus fuerit venter ⁊ rubefa-
cti fuerint oculi ⁊ maxille ⁊ factus fuerit tactus condensus
velox ⁊ anhelitus summus transmutata est passio ad dolo-
reꝫ pulmonis: ⁊ tunc iacebit super dorsum.
¶ De libro mē. do. accidit in pleuresi dolor eo ꝙ membrum
dolēs est pāniculus: ẜ difficilis anhelit⁹ ⁊ tussis accidūt: eo
ꝙ apā est in aliquo instrō anhelitus: ẜ pulsus accidit sera-
neus eo ꝙ passio est in mēbro duro ⁊ eo ꝙ passio est apā ꝑs
eius est matura ⁊ nō matura. ⁊ ideo facte sūt ptes arterie di
uerse in pulsu: ẜ cū eo ē febris acuta: eo ꝙ ē ꝓximū cordi mē
brū in quo fuerit apā. distinguiᷓ qꝫ pleuresis eo ꝙ ei⁹ dolor
est pungēs: eo ꝙ est in pāniculo. ẜ i pipl'onia est pōderosus
eo ꝙ est in mēbro nō sensibili. ẜ pulsus in pleuresi ē durus
⁊ seraneus: eo ꝙ passio est in pāniculo duro ⁊ sicco. ẜ in peri
pl'onia leuis vndiuus vntuosus. Qr si mā fluens ad mēbrū
in pipl'onia ⁊ pleuresi fuerit sanguinea sputū erit rubeum. ẜ
si fuerit flātica sputū erit albū. ẜ si fuerit colerica sputuꝫ erit
citrinū. ẜ si fuerit melica sputū erit nigrū. ẜ ex mā ex qua acci
dit in maiori pte apā calidū in pleuresi erit de gñe colerico.
qm̄ pāniculus ex cōdēsatione eius nō concipit nisi māꝫ sub
tileꝫ in maiori pte dispōnuꝫ ⁊ mā ex qua accidit apā in pul-
mōe in maiori pte est de gñe flātico. sed hoc accidit ex rari-
tate pulmonis: nā nō pōt cōcipere pulmo in maiori pte nisi
grossaꝫ māꝫ: qm̄ mā subtilis non poterit detineri in eo: eo ꝙ
soluiᷓ velociter ⁊ fluxibilis fit cito. Sed qua de causa distin
ctio fit inter peripleumoniam pleuresim ⁊ flegmonem epa-
tis in capitulo epatis declaratur.
¶ Dixit ꝙ dolor lateris in quatuor spēbus diuidiᷓ. Una in
qua apā fit in pāniculo induto in costis. ẜ illa spēs dī pleu-
resis. Sꝫ hꝫ accñtia hec. vꝫ. febrē acutā: dolorē pungenteꝫ:
pulsuꝫ seraneū: ⁊ duruꝫ tussiꝫ: nullā in primo: ẜ postea tussim
siccaꝫ. Scdā in qua apā fit in musculo interiori qui extendit
pectus. ẜ eius dolor sentiᷓ per imissionē anhelitus. Tertia i
qua apā fit in musculo exteriori qui restringit pectus. ẜ eius

sentit̃ dolor per emissionẽ anhelitus. Quarta in qua apa fit in cute ⁊ musculo mãifesto cuius dolor sentit̃ per tactũ. Sꝫ si in pãniculo induto in costis fuerit apa si cũ eo fuerit sputũ ex colore eius significatio habebit̃ sup humorẽ agentẽ: ꝭ si fuerit sine sputo ipsa passio dr̃ pleuresis que est sine sputo. vnde distinguẽdũ est inter apa interioris ptis: ⁊ apa partis exterioris: qm̃ angustia anhelitus febris ⁊ dolor vehemẽtiores sunt in apate ptis interioris q̃ in apate ptis exterioris. Sꝫ ẽt in apate exterioris ptis appebit caput exterius ꝑ tactũ. ℭ Dixit in spẽbus febriũ. ꝙ sputũ erit in eis: aut citrinum: aut albũ: aut rubeũ. aut nigrũ. ꝭ hoc sputũ est de rubigine loci in quo fuerit apa quã nõ poterit continere: iõ resudat ⁊ egredit̃ per sputũ. ℭ Dixit ꝙ nigrũ non erit in primo passionis: ꝭ postq̃ reiectio fuerit ante ipsũ in maiori parte sputi coloris citrini. ℭ Dixit ꝙ febres in pleuresi si sputum fuerit rubeũ erũt interpolate. ꝙ si sudor molestus: alteratio intellectus: defectus appetitus: vehemẽs sitis i pleuresi fuerit maximi: maxima erit passio. insomnietas quoqꝫ ⁊ alteratio mentis in pleuresi accidere debẽt in fine passiõis. si vero continue bonitas anhelitus ⁊ apparitio maturatiõis sũt ad signũ bonũ in pleuresi: ⁊ ecõuerso. sputũ maturũ sigñt super maturã passionẽ: ꝭ sputũ albũ viscosũ ⁊ sputũ declinãs ad citrinitatẽ ⁊ in quo fuerit mixta colera: ⁊ in quo mixtus fuerit sanguis sigñt super priuationẽ maturatiõis: ꝭ sputũ perfecte rubedinis: ⁊ ꝑfecte citrinitatis ⁊ ignei coloris sigñt super periculũ: sed sputũ nigrũ si fuerit fetẽs sigñt sup vltimũ ꝑiculũ: sed si fuerit sine fetore minoris malitie erit. Difficultas anhelit⁹ est ad signũ malũ. facilis anhelit⁹ ⁊ paucus dolor sunt ad signũ bonũ: ⁊ ecõuerso. Sꝫ si sputũ fuerit imaturũ ⁊ fuerit rubeũ ⁊ igneũ in vltima malitia iudicat̃. Sed si sputũ fuerit paucũ ⁊ maturũ: si accñtia passiõis fuerint stabilia postea sigñt super augmẽtũ passiõis. Sed si accidentia fuerint mitigata significat super declinationẽ passionis.

ℭ Dispõ sputi in patientibus dolores in instr̃is anhelitus ⁊ pleuresi est iudicãda: sicut dispõ vrine in passionib⁹ febriũ. vñ si sputũ nõ fuerit in passionib⁹ pleuresis ⁊ ꝑiplonie aliqd attrahens secũ de pectore erit tũc ad modũ vrine aquee in passionib⁹ febriũ. Sꝫ si fuerit attrahens tñ subtile ⁊ imaturũ erit ad modũ vrine fetentis: ita ꝙ ipsa vrina in ꝓ fuit cõdensa: ⁊ postea in eodẽ statu remãsit. Sꝫ si sputũ fuerit album ⁊ maturũ: ꝭ tñ paucũ absqꝫ ꝯtinuitate sigñt ꝙ passio trãsiuit terminũ ꝓncipij: ꝭ cõprehendit augmẽtũ ad modũ vrine in qua fuerit nebula rubea: aut aliq̃ pars suspẽsa rubea: aut hypostasis rubea. Sꝫ si sputũ fuerit albũ maturũ ⁊ multũ cum continuitate de leui ascensiõe: sigñt ꝙ augmẽtatio explicuit ⁊ atterminatio vel status est presens qđ erit ad modũ vrine in qua fuerit hypostasis alba extersa ⁊ equalis. Sꝫ si sputũ nõ fuerit oino ⁊ postea fuerit imaturũ ⁊ subtile sigñtio habetur ꝙ passio est in ꝓncipio ei⁹. Diuturnitas passionũ est ad significãdũ magnitudinẽ passiõis in pleuresi ⁊ ꝑiplonia que cognoscit̃ ꝑ sputũ nigrũ vehemẽter rubeũ: spumosũ: fetens vehemẽter: sputũ difficile cũ dolore vehemẽti ⁊ malo anhelitu. ℭ Judeus dixit ꝙ in decrepitis passio hꝰ est interficiens: ꝭ finis passiõis erit iuxta modũ tarditat̃ sputi ⁊ ꝓcessus eius: ꝭ minutio fieri dꝫ in ꝓncipio passiõis: ⁊ dignũ ẽ vt detur ei de aqua ordei cũ cocta fuerit cũ radicib⁹ liqritie iniubis ⁊ zuccaro: sale armoniaco: oleo amigđ. dulci in potũ. ꝭ in cibũ de sarmac cũ iure mes. ⁊ vitello oui liqdo: ⁊ lenificato ventre emplm̃ fiat sup latus cũ farina ordei: viol. camomilla: ⁊ maluauisco: ⁊ silib⁹ rebus faciẽtib⁹ ad mitigãdũ dolores cũ extinctiõe. ℭ Gal. de ꝯstitutiõe physice ꝑ experimentũ. dixit ꝙ febris acuta cũ malo anhelitu tussi ⁊ sputo colorato cõmunis est ꝑiplonie ⁊ pleuresi: ꝭ si fuerit cũ ea dolor pungens in latere ⁊ pulsus spissus ⁊ durus pleuresis erit. ꝭ si dolor erit cũ ponderositate solũmõ ⁊ pulsus nõ fuerit durus: ꝭ sensus fuerit q̃si strãgulatus fuerit erit ꝑiplonia solũmõ. ℭ De signis velocis mortis: q expuerit cũ dolore lateris sanguinei ⁊ sanus nõ fuerit in. xiiij. in pulmone ei⁹ cõgregabit̃ putredo ⁊ moriẽt ptisicus. Quib⁹ fuerit apa sup dyafragma ⁊ occultũ fuerit subito absqꝫ causa ꝯgrua vel cognita passio mutabit̃ ad pulmonẽ ⁊ moriẽt ante. vij. aut postea: ꝙ si accñs fuerit in ꝑiplonia ⁊ pleuresi solutio ventris ẽ ad signũ malũ: eo ꝙ sigñt sup mortificationẽ ṽtutis: ꝭ si accñs fuerit cũ pleuresi ⁊ ꝑiplonia ⁊ in oibus apatib⁹ cõgelatio cũ frigore sigñt super mortẽ. ℭ De signis mortis velocis Gal. ꝙ si qs expuerit sanguinẽ cũ durabilitate: deinde factus est in putredine ⁊ cessauerit subito moriẽt subito. ℭ De pronosticis. ꝙ si patiens sedere recte se habuerit ⁊ subito quasi aliquẽ aggressus fuerit. significatio datur ꝙ apa est i dyafragmate: aut in pulmone: aut in musculis costarũ. ℭ De epidimia. dixit: ꝙ si in aliquo putredo fuerit inter pulmonẽ ⁊ dyafragma ⁊ in vrina apparens fuerit: ⁊ inde mundificatio eius facta fuerit: notũ sit ꝙ origo ipsius putredinis erit in vno mẽbro ad aliud: non tñ in membris concauis: ꝭ vniuersaliter in omnibus mẽbris corporis: ⁊ in omnibus ossibus ⁊ cordis. Accidit quoqꝫ ex magnitudine splenis: ex apostemate magno nimis dolor tendens vsqꝫ ad furculã sinistrã ⁊ cubitũ: ⁊ ideo considerandũ est in hoc vt cura digna fiat.

ℭ De libro crisis. dixit ꝙ interpolatio febris in maiori parte in pleuresi erit tertiana. Dixit ꝙ dolor pungens accidit in pleuresi eo ꝙ apa fiat in pãniculo. ⁊ hꝰ dispõ fit in dolorib⁹ accidẽtibus in pãniculis sensibilib⁹. ꝭ mutatio anhelit⁹ necessaria fit eo ꝙ hic pãniculus est pars instr̃orũ anhelitus ꝭ febris fit ex inflãmatione cordis necessaria: eo ꝙ apostẽa est proximũ cordi: ꝭ eo ꝙ pulmo est rarus ⁊ spongiosus necesse est vt accipiat partẽ eruginis sudantis de apate calido: ꝭ ex dispõne huius oino fit tussis: eo ꝙ tussis mouet pulmonẽ ad expellendũ huius eruginẽ: ex eo ꝙ sputũ non fit in primo passionis: eo ꝙ pauca est quãtitas eruginis ⁊ pauca est ventositas ipsius. vnde sputũ fit fm̃ multitudinem ⁊ maturationẽ ipsius etiã iuxta duritiem ⁊ sudationẽ paucã tardũ fit sputum. qm̃ si sudatio eruginis facta non fuerit de apate erugo nõ erit in pulmone: sed si apostema lene factum fuerit velociter ⁊ maturũ velociter erit sputum: eo ꝙ fluentia sudationis eius erit nimia: ꝭ humor cognoscendus est. ⁊ sputũ aut erit albũ spumosũ: aut croceũ: aut perfecte citrinũ: aut imperfecte citrinũ: aut rubeũ: aut nigrum. Or si sputũ fuerit spumosũ ⁊ albũ humor erit flegmaticus: si ruffum colericus erit ⁊ vstus. Si imperfecte citrinum colericũ erit cum mixtione flegmatis. ꝭ iuxta augmentũ citrinitatis indicatur humor magis ad colerã simplicẽ: ꝭ si rubeũ humor erit in maiori parte sanguinis i minori parte colere. si nigrum humor erit melancolicus. Color quoqꝫ rubeus ẽ melioris conditiõis q̃ alij colores antecedẽtes: sicut color niger est peioris conditionis. sed potentia horum accñtium significat super vehementẽ morbũ ⁊ magnitudinẽ ipsius ⁊ ipsorũ debilitas significat super debilem passionẽ. Sed si pulsus fuerit durus cũ extensione significat ꝙ passio est cũ apostemate. sed si fuerit seraneus significat ꝙ apostema est in mẽbro neruoso: sed eo ꝙ erit velox ⁊ spissus ⁊ magnus significat super febrẽ. ℭ De epidimia. ꝙ si apa fuerit suffundans. si fluẽtia eius cessans fuerit iuuabilis ei erit appositio ventose: eo ꝙ attractio erit de parte interiori ad partẽ exteram. vnde possibilis erit eius dissolutio. ꝙ si sputũ in pleuresi fuerit colericũ opportuna erit magis minutio q̃ si fuerit sanguineũ: eo ꝙ passio in eo erit salubrior. Dixit ꝙ si passio doloris lateris ⁊ pectoris non fuerit cũ tussi non erit ex apate: neqꝫ ex aliquo carbunculo. qm̃ si apa factũ fuerit necessaria esset sudatio eius. ⁊ sudatio excitaret tussim. ℭ De humoribus. ꝙ si sputum fuerit rubeum passio erit cum flegmone. sed si ruffum passio erit cũ herisipilla. si spumosũ humor nimis erit mixtus cũ flegmate. si nigrũ apa erit melicũ. Sꝫ si extensio fuerit maior q̃ punctio doloris significat super quantitatẽ humoris. Sed si punctio fuerit magis q̃ extensio significat super qualitatẽ humoris: sed quantitas magne passiõis ⁊ parue dignoscẽda est ex quantitate febris ⁊ doloris. Sed malitia sputi tarditas ac difficultas malũ signũ dant. sed difficultas emissiõis eius ⁊ antecessus eius signum bonũ dant. vnde considerandum est in hꝰ dispõnib⁹ etiam in appetitu cibi ⁊ in defectu eius in mãifesta maturatione ⁊ in priuatione maturatiõis angustia anhelitus in deliberatione ipsius in somnietate ⁊ in alteratione intellectus ⁊ in stabilitate ipsius in patiẽtia patientis ⁊ eius molestia: ⁊ fm̃ bonitatẽ signi iudicãda est bona passio: ⁊ per contrariũ ecõuerso. Exẽplum ponatur ꝙ sit febris cum in somnietate ⁊ alteratõe intellectus in huiusmodi passione vehemẽs. sed cum sputo ruffo imperfecte non nigro: sed in primo passionis: aut rubeo: aut citrino: aut spumoso. deinde cum mutato sputo añ paruũ ad maturationẽ. ℭ Dico ꝙ dꝫ esse suspitio tanta in potentia accidentiũ predictorũ eo ꝙ ex cã coadunationis apatis fuerit in tempore coadunationis oꝫ ꝙ maxima fiãt accñtia ⁊ vehemẽtiora: ⁊ eo ꝙ tardare nõ poterit

patiens ꝙ expuere nō incipiat. suspitio passionis priuanda est: quoniā opus est vt mitigentur omnia hꝰ accidentia per deliberationeʒ sputi. vñ in omnibus passionibus pectoris ⁊ pulmonis maturatiōis sputi ⁊ deliberatiōis eius dispositio cōparare poterit oībus alijs accñtibus dantibus signū ad periculū. Sed si cum hoc fuerit deliberatio anhelitus oīno cōualebit patiēs de accñtibus ipsis. ¶ Dixit Gal. de libris morboꝝ acutoꝝ. ꝙ si sputuʒ fuerit bonū nec opus fuerit ad clystere neqʒ ad medicinā laxatiuaʒ cuʒ aqua farris ordei: ⁊ dandum est ei in potū: quoniā dignū est vt de aqua ordei farris decꝭ. licet nulla necessitas sit ad minutionē siue ad solutiōeʒ ventris siue ad clystere. ¶ Dixit Gal. ꝙ ex potu aq̄ ordei post hꝰ accidentia erunt iuuamenta magna: qm̄ leue fit sputum inde ⁊ confortaꝭ virtus ⁊ mundificanꝭ instrumēta anhelitus. vnde euitāde sunt res stiptice ⁊ acide. eo ꝙ cessare faciunt sputuʒ. vnde strangulabiꝭ patiens: ⁊ inde factū fuit experimentū: sed si patiens non potuerit vti potu aque ordei: vtatur potu aque mellis: qm̄ aqua mellis plus agit q̄ʒ agat aqua ordei in mundificatione instrumentoꝝ anhelitꝰ ⁊ lenificatione sputi. Sed tamen non confortat virtutē sicut confortat aqua ordei. vnde in donatōe aque mellis in potū in cibum danduʒ est ei de piscibus saxosis ⁊ lixis cuʒ porris ⁊ aneto sale ⁊ oleo in quātitate moderata: sed danda est aq̄ mellis cum syrupo acetoso. Si neruus aut matrix in aliquo nō fuerint lesi. Sʒ si de prassio ⁊ radicibus liquiritie datum fuerit in potū cuʒ aqua mellis inde maturabiꝭ superfluitas sistens in pectore cū digna maturatione ⁊ sputū eius erit leue. ¶ Dixit ꝙ qui mortui fuerit in hꝰ passione cū veloci strāgulatione in latere ipsorū videbiꝭ locus quasi esset percussus: quoniā sanguis fluens in ipso loco ex quo causa fuerat ipsius apostematis cuʒ mortuus fuerit patiens ⁊ inde mortificatus fuerit cū virtute animali locus ipsius ex parte extera virescit quasi ibi esset percussura. ¶ Dixit Gal. ꝙ calefactio alleuiat dolorem pleuresis eo ꝙ rarefacit cuteʒ ⁊ soluit tunicas sanguinis: sed si corpus fuerit repletuʒ magis attrahit ad se quasi dissoluat dolorē: ꝫ facit superfluitatē tunc in loco sistentem esse vaporosuʒ vt inde extensio ⁊ augmentatio fiat in dolore. vnde si solutio doloris pleuresis facta non fuerit per calefactionem purgatio fiat vehementer aut per minutionē: aut per solutioneʒ calefactionis vt cognoscatur qualitas calefactiōis ꝙ si dolor fuerit inferior calefactio iuuabilis erit: sed si tendens fuerit ad furculaʒ minutio magis iuuabilis erit ei. ꝫ si inferior minutio minoris iuuamenti erit ei. ¶ Dixit ꝙ si solutio doloris facta non fuerit ꝑ calefactioneʒ. nulla fiat cuʒ ea cura: sed translatio fiat ad purgationē. eo ꝙ longa calefactio desiccat pulmonē ⁊ adunat putredineʒ. Qꝛ si tendens fuerit dolor ad furculā: aut in iuuamento brachij fuerit accidens ponderositas: aut secus māmillam: aut sup̄ dyafragma. summarie minutio fiat ī basilica in quātitate multa dum sanguis proueniēs fuerit ad mutationem coloris: eo ꝙ tunc apā est in partibus superioribus ꝑtis pāniculi induti in costis: qm̄ cum apostema fuerit in hac parte cōīa fuerit ei furcula ⁊ iuuamētum brachij: sed si dolor tendens fuerit penes hypocōdriaʒ purgatio fiat cū solutiōe ventris: qm̄ minutio facta in basilica in hac ꝑte nō cuʒ velocitate attrahit sanguinem. iō ex tarditate eius nō fit ei iuuabilis minutiōe: qm̄ ꝑs inferior pectoris nutriꝭ ex ramis egressis de vena fundabili anteq̄ʒ ꝑueniat sanguis ad cor. ꝫ mutatio coloris sanguinis considerari dʒ in minutiōe: vt significatio detur ꝙ in maiori ꝑte sanguis sistens in apāte egressus sit cuʒ sanguine egresso de venis: ēt ne sanguis egrediaꝭ multus: ⁊ deficiat virtus: lʒ maximi iuuamēti fuerit: cōsiderandū est in obseruatione sanitatis virtutis magnis. ¶ Dixit Ypo. ꝙ dolor tendens sub hypocondria solutio ventris fiat. ¶ Dixit. H. ꝙ si cū apāte dyafragmatis fuerit febris vehemens vitāda est solutio ventris: ꝫ fiet minutio: qm̄ minutio in sili hꝰ dispōnis securior est: q̄ʒ in pleuresi: videlʒ ī qua fuerit dolor in parte inferiori: ⁊ lʒ non magni iuuamēti vt in dolore tendenti superius nō erit oīno cuʒ periculo: sed cuʒ solutiōe ventris erit ꝑiculuʒ. ⁊ maxīe si nā patiētis nō fuerit nota: nec quantitas rei dissoluētis: qm̄ cuʒ hac erit maximū nocumētū: si cuʒ eo fuerit febris vehemēs: qm̄ in hoc aut in extensa fuerit laxatio: aut motio humoris: aut nulla fiat solutio ex quātitate multa: sed ex quātitate pauca augeaꝭ nocumentum. tñ si medicus fuerit prouidus in sui nā ⁊ quātitate medicine laxatiue solutio ventris fiat. ¶ Dixit ꝙ magis bona fiat solutio ventris in hoc cū iera si in ea fuerit elleboruʒ q̄ʒ si fuerit scamonea. Qꝛ si detenta fuerit solutio: dandū est de aqua ordei: eo ꝙ tēperat cōplōnē q̄ acuta fuerat ex medicina: ⁊ ꝙ expellat eius residuū de corpore: ꝫ tuʒ danduʒ ē de aqua ordei in minori quātitate in ipso die q̄ʒ in alijs diebus preteritis. deinde post ipʒ dieʒ ad vsuʒ solitū dandū est de ea: ꝫ si mitigatus fuerit dolor cū augmēto: danduʒ est de ea: ꝫ vtaꝭ balneo post maturationē: eo ꝙ tūc nimis faciet eo ꝙ leue faciet sputū. ¶ De summa pulsus parui dixit ꝙ apā accidens in dyafragmate seq̄ꝭ dolor ipungēs defectus cordis ⁊ spasmus: si intensuʒ fuerit cū pulsu duro ⁊ seranco: dixit ꝙ si seraneatio pulsus in pleuresi fuerit pauca apā erit leuis maturatōis ⁊ velocis crisis. Sʒ si fuerit vehemēs nimis ⁊ manifesta ⁊ magis significat sup̄ difficilē maturationem ⁊ malitiā passionis. Sʒ si potens fuerit virtus patientis super hec accñtia ad coadunanduʒ putredinē: declinatio erit ad ꝑtisiʒ ⁊ ethicā. Sʒ si fuit debilis morieꝭ velociter. Sʒ si spissitudo pulsus fuerit vehemēs declinatio erit ad periplōniā ⁊ defectuʒ cordis. Sʒ si pauca declinabit ad sompnū durabileʒ cū oculis aptis aut ad aliq̄d detrimētū accñs in neruis. ¶ Dixit ꝙ si apā calidū q̄d appellaꝭ flegmon accñs fuerit in pāniculo induto in costis pleuresis appellaꝭ. ꝙ si huiꝰ apā coadunauerit putredineʒ ⁊ emanatio putredinis facta fuerit appellaꝭ coadunatio putredinis. ꝫ si apā fuerit accñs in pulmone ꝑiplōnia appellaꝭ. ꝫ si putrefactū fuerit ⁊ emanauerit eiꝰ putredo ꝑtisis ide appellaꝭ. ¶ De ꝓnosticis. dixit. ꝙ bonū sputū in passiōibꝰ pulmonis ⁊ pectoris indicaꝭ si leue factū fuerit ⁊ velox. ¶ De veloci dico vt post tp̄s paucū incipiat in ꝑncipio passionis: qm̄ signt̄ ꝙ ꝓximū est tp̄s passionis ⁊ breue: ꝫ leue sputū signt̄ ꝙ humor nō est grossus: neqʒ tenuis. qm̄ si grossus esset nō emittereꝭ nisi cum labore ⁊ virtute potenti: ꝫ si tenuis labereꝭ ex instantia ad partē inferiorē magis q̄ʒ ascenderet ad sup̄iora ⁊ eo ꝙ diuidereꝭ ⁊ separareꝭ difficilis esset eiꝰ emissio. ꝙ si visa fuerit in sputo rubedo cū albedine nimis bonū erit: qm̄ sputū nō mixtū: ꝫ simplex significat sup̄ cōdñationē colere rubee cuʒ intensione. Qꝛ si sputuʒ tardauerit in ꝑncipio passionis nimis a postea fuerit rubeuʒ aut citrinū nō cuʒ mixtiōe vehemēti cū saliua: ꝫ cuʒ tussi multa signuʒ erit maluʒ. Sʒ si sputū fuerit ꝑfecte rubeū signt̄ sup̄ ꝑiculū: eo ꝙ nō est tēperatū cuʒ flegmate: ꝫ si fuerit albuʒ viscosuʒ ⁊ rotundū nō erit iuuabile: qm̄ sputū rubeū ꝑfecte simplex signt̄ sup̄ colerā rubeā simplicē: ꝫ albū viscosuʒ ⁊ rotundū est ex flegmate vsto. Sʒ huius accñtia si fuerit in pleuresi mali signi erūt: est sputū viride ⁊ spumosuʒ maluʒ est: qm̄ viride signt̄ ꝙ cā apātis est ex colera calida ⁊ acuta: ⁊ spumosuʒ signt̄ sup̄ ventositatē impeditā cū humiditate grossa cū difficultate mixtiōis eius cū ea: aut sup̄ caliditateʒ igneā mixta q̄d spumositas fuerit emissa: eo ꝙ erit ex his duabus causis. Sʒ si sputuʒ fuerit nigruʒ peius est alijs duabus ꝯditionibꝰ: eo ꝙ significatio daꝭ ꝙ cā apātis est ex melia que peior indicaꝭ in vlceribus: qm̄ longā moraʒ facit ⁊ difficilē solutionē. ¶ Dixit. si sputuʒ ascendēs nō fuerit in gula residua fuerit repletio: vt duʒ accidat in eo q̄si interclusio: malū signū erit: ꝫ si coriza ⁊ sternutatio fuerint in passionibus pulmonis ⁊ pectoris malū signū erit. si ante passioneʒ fuerint: aut post corizā nocet ex molestia pectoris. Sʒ si catarrus fuerit manifestuʒ est ꝙ ꝑcedūt ipsuʒ humores mali. ꝫ si accñs fuerit post longuʒ morbū significat vehementeʒ passionē ⁊ magnā esse in pulmōe: ⁊ ꝙ caput patiꝭ lesioneʒ: ꝫ si sputū mixtū fuerit cū pauco sanguine coloris ruffi in periplōna in primo passionis significat super salutē eius nimiā. Sed si post septeʒ dies aut plus hꝰ fuerit dispō: spes tua in eo sit minor: qm̄ ex apātibus accñtibus in mēbris fluit erugo de genere humoris: ex quo fit apā. Sʒ si sputū fuerit citrinū humor erit colericus: ꝫ si rubeū erit humor sanguineus: ꝫ si ruffuʒ humor erit mixtus de colera ⁊ sanguine. Si vero fuerit rubeū humor ex quo generatū est apā est sanguineus: ⁊ ideo est ad bonū signū. Sed distinguēduʒ est inter istum ⁊ inter sputū q̄d fit de incisione alicuius vene in pulmone: eo ꝙ sputū tūc erit de sanguine puro in multa quātitate: ꝫ tñ in hoc nō erit de sanguine puro: neqʒ in mlta quātitate: ꝫ mixtuʒ erit cuʒ humiditatibꝰ: ꝫ sputū hoc maturabiꝭ in quarto vsqʒ ad septimū oīno absqʒ dubio ideo mutaꝭ sputuʒ ⁊ non pōt durare ī eadē dispōne: ꝙ si maturꝫ nō fuerit in. vij. ⁊ durabile fuerit in eadē dispōne significat ꝙ diuturna ē passio eo ꝙ maturatio fit difficilis: ideo dubitādū est ne in diutur-

nitate morbi deficiat virtus patientis ⁊ peccet cura medici in ſtudio ſuo:ideo ſuſpitioſa dʒ eſſe paſſio:in oĩ quoqʒ ſputo ſi dolor non fuerit mitigatus mala erit eius ꝯditio:ſʒ ſputuʒ nigruʒ eſt peius omnibꝰ alijs coloribꝰ. Sʒ ſi cũ eo fuerit mitigatio doloris qualiſcũqʒ fuerit laudabile erit ſignuʒ:ſʒ ſputuʒ rubeũ vel citrinũ ſunt minoris ꝯditiõis:ſʒ nigrũ eſt peioris ꝯditionis periculi. vnde ꝯſiderandũ eſt in ſignificationibus colorũ ſputi in facultate eius in potenti virtute in iuuamento facto per ſputũ in quãtitate paſſionis:⁊ ſputi ⁊ tẽporis maturatõis ſputi vlr vt dignũ iudiciũ de ipſo morbo habeaꝫ. Sed ſi de doloribꝰ pectoris ⁊ pulmonis mitigatio nõ fuerit facta per ſputuʒ: aut per ſolutionem ventris: aut per minutionẽ:aut per calefactionẽ paſſio declinabit ad putrefactionẽ. vnde ꝯſideranduʒ eſt in hoc ꝙ ſi cuʒ eo fuerint ſignificationes ſalutis declinabit paſſio ad putrefactioneʒ:ſʒ vbi fuerint cũ eo ſignificationes ſalutis oĩno declinabit ad periculũ:qm̃ ſi cuʒ dolore fuerint ſignificatiões ſalutis ⁊ dolor mitigari nõ poterit cuʒ aliqua cura paſſio mediocris eſt inter malitiã ⁊ bonitateʒ. Sed ſi poſt putrefactionẽ condominans fuerit colera ſputo malum erit in quacunqʒ qualitate fuerit egreſſus eius. aut ſi vna vice fuerit egreſſuʒ ſputũ citrinũ ⁊ putredo alia vice:aut ſemel mixta egreſſa fuerint in ſimul:qm̃ apã quod putrefit in ſuperiori parte corporis in parte putrefactuʒ fuerit:⁊ in parte nõ in eo manifeſtabitur maluʒ ſignuʒ:qm̃ ſignificat ꝙ natura potens eſt ad maturãduʒ humoreʒ:ſed humor nõ conſentit eidem ex vehementi malitia eius. ¶ Dico ꝙ nõ conſentit maxime ſi incepta fuerit putredo poſt ſeptẽ dies. ¶ Dixit ꝙ iudicãdus eſt patiẽs faciens tale ſputuʒ ꝙ moriturus in. xiiij. eſt:niſi tñ apparẽns interim fuerit aliquod ſignũ bonũ. vbi gra. per exemplũ ponatur ꝙ patiens in mediocri diſpõne ṽtutis ⁊ etatis reiecit in. vij. putredinẽ:ſʒ nõ puraʒ:ſed tñ mixtaʒ cum humiditatibus colericis. ¶ Dico ꝙ ſi interiʒ appuerit bonũ ſignũ tardabit eiꝰ mors poſt. xiiij. ſed ſi maluʒ ſignuʒ male erit ⁊ morieꝫ in. xiiij. qm̃ hic terminus mediocris eſt inter duas paſſiones inter paſſionẽ malaʒ in vltimo:⁊ bonuʒ in vltimo:vnde cõſideranduʒ eſt in potentia ſignificationũ malaruʒ ⁊ bonaruʒ:⁊ in ordine earum:ꝙ ſi apparuerit cuʒ ſputo periculoſo aliqua pars ſignificationũ malarũ ⁊ ordo fuerit in ꝑmo gradu:impoſſe eſt ꝙ patiens duret vſqʒ ad. xi. ⁊ magis erit ſi maior ſignificatio erit. ſʒ ſilr iudicandũ eſt ad bonum: ſi ſignificatio bonitatis fuerit maior:⁊ morbus extendere poterit ad vij. tertiuʒ. vñ iudicandum eſt per rationem ſimilẽ:ſi dubia fuerit paſſio. Sed rationẽ affirmat potentia virtutis patientis ⁊ compl'onis eius ⁊ tẽporis:ſi teſtimoniũ dederint ſuper hoc:ſʒ putrefactio facta erit in ſeptimo in ꝑmo:ſi humor fuerit calidus nimis:ſʒ in maiori parte in. xx. ad. xl. ⁊. lx. ſed ſignũ putrefactionis datur ex acceſſu rigoris quem ſequiꝫ febris: qm̃ quãdo putredo ĩpungit mẽbra nobilia ⁊ ea corrodit:inde accidit vt accidit de medicinis acutis in vlceribus. ſʒ cuʒ ſeqtur febris vehemens cuʒ ponderoſitate eo ꝙ humor cõgregatus eſt in vno loco:ſʒ ex hoc die vſqʒ. xx. vel. ſexageſimuʒ opus eſt vt putredinis fiat emanatio. Sed accñtia pura huius putredinis ſunt tria vnuʒ eſt rigor. aliud eſt ponderoſitas. tertiuʒ eſt febris vehemens vltra modũ ſolituʒ ſuũ. In paſſione quoqʒ apatis dyafragmatis coadunaꝫ putredo in vna concauitate pectoris:ſʒ ſi putrefactus fuerit pulmo poſſe eſt vt coaduneꝫ putredo inſimul in partibus duabus quãdoqʒ:ſed qñqʒ in parte vna:ſʒ ſignificatio datur de parte in qua coadunata fuerit putredo ex vehementi caliditate in ipſo latere cum ponderoſitate: ꝙ ſi patiens iacuerit ſuper latus ⁊ inuenerit ponderoſitatẽ ex latere ſuperiori putredo erit in eo latere. vnde ſignificatio habenda eſt ex huiꝰ ſignis ſuper principiũ putrefactionis que accñtia ſunt hec: rigor:febris vehementior vltra ſolitũ:⁊ ponderoſitas:ſʒ qñ fuerit condominãs eo ꝙ ſua accñtia erunt vehementiora ⁊ potentiora manifeſtabiꝫ euidenter:que accñtia ſunt hec:febris ꝯtinua inſeparabilr:ſʒ tñ in die ſubtilis ⁊ pauca ⁊ in nocte vehemẽtior:ſudor multus:quies in tuſſiendo:ſed tñ non cum ſputo hñti quãtitateʒ dignam in ſe concaui fiunt oculi ipſorum rubeſiunt maxille torqueꝫ vngues digitorum: manus caleſiũt digiti ⁊ maxime vngues:accident apata in pedibꝰ: defectus appetitus:ampulle etiã erunt in manibus.

M D ¶ Medici quoqʒ appellant patiẽtes in quibus coadunata fuit putredo in pulmone aut in aliqua ſpatioſitate pectoris: aut in vtraqʒ:aut in pãniculo induto in coſtis empicos. vñ niſi reiecta fuerit putredo de facili ⁊ velocitate paſſio declinabit ad ptiſiʒ:ſed cũ puenerit ad ptiſim ſequeꝫ febrem cõtinuaʒ ſubtileʒ in die:ſʒ in nocte vehementioreʒ. Sed huius febris aſſimilaꝫ febri ethice:cuius augmẽtũ erit in nocte: eo ꝙ mẽbra principalia caleſiunt ex humectatõe nutrimenti ⁊ ſomni:ſicut caleſit calx viua ex aqua. Sed ſudor erit multus ex debili virtute:eo ꝙ nutrimẽtuʒ ſoluiꝫ in perſonis hꝰ velociter. Sed appetitus in tuſſiendo cuʒ tolerantia moleſtia ex parte putredinis detente in pectore:ſed abſqʒ ſputo hñti in ſe quantitatẽ dignã eo ꝙ ſi reiecta fuerit eorum putredo iã quieſcerent de putrefactione. Sed ſputi priuatio fit ex debili virtute ⁊ groſſitudine putredinis ⁊ denſitate panniculi circunferentis pulmonẽ. vñ maior ſignificatio in deliberatiõe empicorum eſt in potenti virtute:qm̃:dum virtus fuerit potẽs poſſibile eſt vt eijciaꝫ tota putredo. Sed tñ dixerat Gal' in epidimia ꝙ hꝰ putredo nõ procedit in meatu primitiuo. Sʒ in ſolutione cõcauitatis mẽbrorum. Et iaʒ viderã ego quẽdã patientẽ hñteʒ putredinẽ in pectore ⁊ per vrinaʒ mũdificata erat ⁊ alleuiatus eſt inde:⁊ mitigatus eſt quidã carbunculus qui emanauerat putredinẽ in cõcauitate pectoris:ſʒ oculi fiunt cõcaui ex accidenti cõi omnibus patientibus febreʒ diuturnã fiunt ſic ⁊ maxime in qua fuerit ſiccitas potentior. Sed rubedo maxillarum ex cauſa caliditatis ſiſtẽtis in pulmone:⁊ tuſſis erit eo ꝙ vtraqʒ accñtia rubefaciũt facieʒ ⁊ totũ caput:eo ꝙ aſcendunt vapores ad ſe ex materijs ſiſtentibꝰ in pulmone. Sed tortura vnguiũ ex cã liquefactiõis carnis cõtinentis eas ex vtraqʒ parte vlr. Sʒ calefactio digitoruʒ fit:qm̃ ſi in maiori pte morborum frigeſcerit in febre ſubtili durabilr caleſiũt:qm̃ eſſe huius febris in mẽbris ꝑncipalibꝰ:iõ magis manifeſta fuerit calitas in interiori pte digitorum ꝗʒ in exteriori pte:eo ꝙ humiditas eſt in ea maior ⁊ mãifeſta erit caliditas in febre ſubtili magis penes humiditatẽ. Sʒ apata fiunt in pedibꝰ eo ꝙ mortificatio mẽbrorum de pedibus incipit ex remotiõe ipſorum a corde:ſʒ defectus erit appetitꝰ eo ꝙ mortificaꝫ ṽtus nutritiua:ſʒ ampulle accidunt in manibꝰ: ex cã cõgregatiõis humorum corroſiuorum in eis. cognoſciꝫ ꝗʒ ſi velox fuerit emanatio putredinis in ẽpicis aut tarda ꝑ dolorẽ ⁊ malũ anhelitũ ⁊ tuſſiʒ. qm̃ ſi huius fuerit crudeles ad diẽ inceptẽ putrefactionis vſqʒ vigeſimũ erit manatio putredinis aut añ. Sʒ ſi fuerint minores in crudelitate emanatio erit poſt morã. qm̃ añ emanationẽ putredinis in augmẽto erit dolor cũ malo anhelitu ⁊ tuſſi. ¶ De ꝓnoſticis ſi tarda fuerit emanatio putredis:aut velox cognoſciꝫ hoc quoqʒ ꝑ dolorẽ difficilẽ anhelitũ ⁊ tuſſiʒ. qm̃ ſi poſt putrefactioneʒ fuerint inſeparabiles ⁊ potentiores velox erit emanatio ſʒ ſi debiles tarda erit emanatio ecõuerſo. Dixit ꝙ ſicut ante putrefactionẽ ſi fuerint inſeparabiles ⁊ potẽtiores velox erit putrefactio ſic ſi fuerint debiles tarda erit putrefactio ecõuerſo. ¶ Dixit Gal' ꝙ opus eſt ꝙ ſi emanatio putredinis facta fuerit vt corrodaꝫ locus attinens eideʒ:⁊ eo accidat ĩpunctio dolor augens ⁊ difficilis anhelitus augẽs erit in malitia ex cã doloris:ſʒ tuſſis augens ex cã eruginis egreſſe de loco putrefacto. ¶ Dixit Ypo. ꝙ ſalubris eſt empicus ſi facta emanatione putredinis poſtea ſtatim mitigatur febris. ⁊ velociter cibi appetitus reſtauretur.

I ¶ Sed ſi in peripl'onicis penes [illegible] ⁊ regimẽ carbũculi accidentes ipſi putrefient ⁊ declinabũt ad fiſtulaʒ:⁊ inde ſalubris erit:paſſio carbunculi tali modo erit cũ febre inſeparabili. ¶ Dico ꝙ ſi ſeꝑabilis fuerit febris tabeſceret humor:⁊ inde longa eſſet mora:qm̃ ſi mitigata eſſet febris ⁊ dolor ex qete morbi nõ eſſet opus nature ad expellẽdũ mãʒ cũ carbũculis:ſʒ eẽt durabilis ſolutio nõ ꝙ ſit vrina in multa ꝗʒtitate multe hypoſtaſis. qm̃ ſi hoc fuerit ſigñtio daꝫ ſuper digõnẽ ſufficientẽ facientẽ naturã de carbunculis extrahẽdis etiaʒ ſputũ non dʒ eſſe dignũ:qm̃ ſi eſſet vt opus fuerit nõ indigeret nã ad extrahendũ carbunculos ẽt colera ſimplex nõ dʒ ꝯdominari egeſtioni:qm̃ eo ꝙ hꝰ accñtia ſunt calida criſis nõ procedit ex eis cũ carbunculis:ſʒ per ſolutionẽ ventris ⁊ ſimile. vñ ſi oĩa hꝰ accñtia fuerint vt dcm̃ eſt ſignificãtia ad ſalutẽ:⁊ accñtes fuerit carbũculi nã tũc ſtuduit ad extrahẽdũ ipſos ſubito eo ꝙ morbus nõ erat in vltima quiete ẽt expulſio eiꝰ nõ dʒ eſſe crudelis:⁊ nõ ꝙ ipſa ſit in defectu vt ipediaꝫ inde expulſio oĩno:ſʒ diſpõ eſſe mediocris vt expulſio fiat mediocris:ſʒ dignoſcẽduʒ eſt vbi accñtes fuerit hꝰ carbunculi an penes mãmillas an in pte inferiori pectoris. ꝙ ſi in pte inferiori fuerint tendẽtes erũt vſqʒ ad loca que ſunt

ſub hypocondrijs.ꝫ in carbunculis ſiſtentibus in locis que fiunt ſub hypocōdria nō erit dolor neqꝫ groſſitudo ſtabilis ⁊ inde fuerit malus anhelitus:⁊ poſt morā mitigatus fuerit abſqꝫ cā euidenti carbūculi declinabūt ad partē ſuperiorē mamillarū:ꝫ carbūculi egreſſi de pedibus in paſſiōe apātis pulmonis vehemētioris ⁊ maximi periculi:oēs ſūt iuuabiles.Sed melior in eis iudicaꝫ qui egreſſus fuerit poſt ſputū manifeſtū fuerit in mutatione ⁊ in trāſlatione rubedinis ad diſpōneꝫ putrefactiōis. ¶ Dico ꝙ dignū eſt ſi ſputū trāſlatuꝫ fuerit de diſpōne pma:aut ſit rubedinis:aut citrinitatis: aut alterius coloris ad putrefactionē. ¶ Dixit ꝙ diſpō huius ſignificat ſup ſalutē:ita tm̄ ꝙ cura ipſius carbunculi fiat in veloci tpe.ſed niſi fuerit ſic ⁊ in vrina groſſa nō fuerit hypoſtaſis laudabilis ideꝫ carbunculus:lꝫ deliberet paſſionē illā ſuſpectus eſt ne ledat mēbrū in quo accidēs fuerit ſi fuerit hꝰ carbunculus cū vehemēti rubedine:eo ꝙ remote ſūt a loco paſſionis:ſed factus eſt melior alijs in eis carbunculis qui egreſſus fuerit poſt ꝗꝫ mutatuꝫ fuerit ſputū ⁊ vrina:⁊ eo ꝙ egrediꝫ poſt diſtenſionē:ēt factus eſt minoris nocumēti in loco ī quo accñs fuerit:eo ꝙ minoris malitie eſt paſſio cū digeſta fuerit ꝗꝫ niſi fuerit digeſta:ideo ſi egreſſus fuerit cū mā indigeſta vlcus erit malū.ꝙ ſi impediti fuerint carbūculi ⁊ ſputū nō fuerit emiſſuꝫ poſtea ſic decet ac febris fuerit cōtinua malū ſignū dant: qm̄ dubitandū eſt ne alteretur mens patiētis:⁊ mortē ſequaꝫ:qm̄ ſuffundatio hꝰ carbūculoruꝫ in hac diſpōne ſignificat ꝙ reuerſi ſūt humores ad ꝓfunditatē corporis.⁊ manifeſtaꝫ ꝙ reuerſi ſunt ad pulmonē ꝫ ſi ſuffundatio ipſoꝝ fuerit ad bonū iam mitigareꝫ febris:⁊ hoc eēt poſt per mūdificationē per ſputū:ſed hoc nō appellareꝫ ſuffundatio:ꝫ ſolutio ⁊ emēdatio. ¶ Dico ꝙ ſi humores ipſius reuerſi fuerint ſcđo ad pulmonē leſio ipſoruꝫ erit vehemētior ex debilitate pulmonis ⁊ anguſtia anhelitꝰ erit ſilr vehemētior:⁊ ex vehemēti leſiōe humoꝝ in dyafragmate cōicaꝫ cum eis cerebrū putrefactio:ſi facta fuerit in periplonia magis interficit decrepitos ꝗꝫ iuuenes.ſed alia non. ¶ Dico ꝙ ipſe de pleureſi dicit ⁊ apāte accñti in ipſis partibus que putrefactio magis interficit iuuenes:qm̄ deliberatio periplonie erit per multū ſputuꝫ ⁊ mundificationē eiꝰ: ſed hoc indiget virtute potenti ⁊ iuuenes potentiores ſunt in virtute in maiori parte liberanꝫ: eo ꝙ velociter expuunt ex abundātia vtutis ipſoꝝ:ſed iuuenes in pleureſi ex potentia cōplonis ipſoꝝ magna accñtia habebunt ⁊ morientur in maiori parte:ꝫ decrepiti ex mitigata cōplone ipſoꝝ mitigata accidentia habebūt ⁊ ſalutē ſequenꝫ in maiori parte.

L
J

¶ Dico ꝙ in periplonia eſt confidentia ſup expulſionē māe ſiſtentis in pulmone ſic ꝙ ꝓncipiū apātis ſit calidū.qm̄ periplonia eſt qñ incipit apā calidum in ſuba pulmonis ⁊ putrefacit:ſed pleureſis incipit apā in pāniculo inducti ſuper coſtas ⁊ putrefacit.ideo opus eſt vt ſignificatōes ſalutis cōprehendanꝫ magis ex facultate ſputi in peripleumonia.Sꝫ in pleureſi eo ꝙ apā eſt vt eſt dcm̄ opus eſt vt ſignificationes ſalutis cōprehendanꝫ ex mitigatiōe apātis ⁊ paruitate ipſius ⁊ inter ipſuꝫ ⁊ ſputuꝫ eſt diſtinctio nimis remota.verbi gra.per exemplū ponaꝫ ꝙ in parte habentiū putredineꝫ emanatio eius fuit in.xl.poſt initiuꝫ putrefactionis: ⁊ conſiderata diſpōne patientis apā eius erat ex humore tempato in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ in tpe tempato ⁊ complone temperata.ꝫ in parte alia emanatio fuerat putredinis in.lx.⁊ cōſiderata diſpōne eius apā erat ex humore frigido cuꝫ febribus raris ⁊ breuibus ⁊ humiditate mala ⁊ cōplone frigida. ſi poſtea in parte alia ipſoruꝫ emanatio putredinis fuerit in xx.per ꝯtrariuꝫ diſpōni ſuperiori iuxta hanc rationē nō erit ad dubiuꝫ iudiciū ſi emanatio fuerit in.xxx.die aut in.xxxquīto aut in.l.⁊ ſimili termino ſiſtēti inter eos ſi bona fuerit cōſideratio in oībus diſpōnibꝰ:⁊ ſignificatio habenda eſt etiā de mēbro in quo accidens fuerit putrefactio ⁊ ſimilibus.

L

¶ De afforiſmis.ꝙ ſi ſputū apparens fuerit in ꝓmo pleureſis ſignificat ſup breue tp̄s paſſiōis ⁊ ecōuerſo.qm̄ qui noiatur in epidimia anataſmus paſſus eſt pleureſiꝫ abſqꝫ ſputo vſqꝫ.viij.ſed tm̄ tuſſiebat cū tuſſicula ſicca:ꝫ criſis eius erat in.xxxiiij.lꝫ criſis in pleureſi atterminare debeat ī maiori parte in.xiiij.⁊ vltra vſqꝫ.xx.abſqꝫ dubio.ꝫ ſi hꝰ patiēs eieceret ante tertiū dieꝫ iaꝫ eſſet criſis eius in.vij.aut in.ix.⁊ atterminatio eſſet in.xi.ēt ſi initiuꝫ hēret ſputū eius in tertio morbꝰ nō tranſiret.xiiij.cā.n.in hoc hec eſt ꝙ apāta acuta accñtia in mēbris nō hñt ſup ſe cooꝑtoriū ꝯdēſuꝫ ſicut cutē cooperienteꝫ corpus cū fuerint in ꝑtibus interioribꝰ: ⁊ iō reſudanꝫ ex eis erugines ſubtiles in ꝓncipio corū.deinde ingroſſanꝫ cū tendens fuerit apā ad maturationē ad modū apātis accidētis in ꝑte mēbroꝝ manifeſtoꝝ cū in cute in loco vbi fuerit erit ruptura:qm̄ ſemꝑ reſudabiꝫ ab eo erugo ſubtilis: deinde ingroſſanꝫ cū apā tendēs fuerit ad maturationē.ꝙ ſi accidit vt in ſiñ huius apātis nulla erugo fluat difficilis maturationis erit ⁊ longi tpis.vnde iuxta hunc modū eſt cōſiderandūꝫ in apāte accidenti in partibꝰ interioribꝰ:qm̄ ſi reiectio nulla facta fuerit ex eo ꝙ morbꝰ eius eſt in vltima ꝓuatione maturatiōis:qm̄ eſt ad modū apātis accñtis in partibus exteris ex quo nulla reſudatio fit.ꝙ ſi ſputuꝫ fuerit ſubtile in gradu ſcđo erit in priuatione maturationis:ꝫ ſi fuerit groſſuꝫ maturuꝫ eſt ad modū putredinis emanātis ex apāte ſiſtenti in partibus exteris qđ eſt maturꝝ.ꝙ ſi ſputū fuerit equale in partibus ⁊ albuꝫ ⁊ durabile fuerit in hac diſpōne oībus diebus morbi mediocreiter ſubtilitatē ⁊ groſſitateꝫ: ſignum dat ꝙ maturatio facta eſt perfecte.vñ ſilr detentio ſputi eſt ad ſignuꝫ priuatiōis maturatiōis oino.ꝫ ſi ſputum fuerit ſubtile eſt ad ſignū maturatiōis debil.ſed ſi fuerit ruffuꝫ ⁊ citrinū perfecte non erit laudabile.ſed ſi fuerit liuidum aut eruginoſuꝫ aut nigrū magis ſignificat ad morteꝫ.Dixit ꝙ febris cuꝫ ydropiſi ad modū pleureſis eſt cuꝫ ſputo ſanguinis eo ꝙ inter ſe ſunt ꝯria:qm̄ ſputuꝫ ſanguis indiget rebus ad humores interius:⁊ pleureſis indiget rebꝰ ad expellenduꝫ detinēduꝫ ⁊ leue faciēdū ſputū cū velocitate. ¶ De aphlis.dixit Gal.ꝙ ſi putredo fluens in ſpatioſitate pectoris fuerit multa nimis ſubito ſtrāgulabit patientē ⁊ morieꝫ. Sꝫ ſi paſſio fuerit pleuretica ⁊ mūdificatio nō fuerit in.xiiij. diſpō declinabit ad putrefaciendū.Sꝫ ſi declinās fuerit diſpoſitio ad putrefactionem:ſi mūdificatio facta fuerit in.xl. diebus a die emanatiōis putredinis paſſio eius habebit fineꝫ:ſinautē declinabit ad ptiſim. ¶ Dico ꝙ ſi apā fuerit in pāniculo induto in coſtis ſi mundificatio facta fuerit ꝑ ſputuꝫ:inde non congregabiꝫ putredo ⁊ finem habebit.ſinaūt congregabit putredinē.ſed quando congregatio emanans fuerit per ſputuꝫ egredieꝫ putredo.Sed ſi mundificatio facta fuerit per ſputum in.xl.diebus ſalubris erit paſſio.ſinautē corrodetur pulmo ex putredine. ¶ Dixit ꝙ ex magnitudine doloris habeꝫ ſignificatio:qm̄ ſi in coſtis accidit magnus dolor cognoſciꝫ ꝙ impoſſibile eſt ꝙ ita magnus accidat dolor:niſi ex leſione accidenti in panniculo induto in coſtis:ideo paſſio nō eſt remota a periculo.ſed indiget cura potenti iuxta magnitudinē doloris:ſed ſi dolor tendens fuerit ad furculas minutio fiat:ſed ſi tendēs fuerit ad loca que ſūt ſub hypocondria ſolutio ventris fiat. Sed ſi fuerit paruus abſqꝫ punctiōe tendēti ad furculas.aut ad hypocōdria poſſibile eſt ꝙ paſſio ſit in mēbris carnoſis que ſunt in loco coſtaruꝫ ⁊ in eis nō erit ꝑiculum nec eſt opportuna eis magna cura. ¶ Dico ꝙ dꝫ eē in dolore punctio vt tēdat de ꝑte ſuperiori ad ꝑtē inferiorē:eo ꝙ erit in pāniculo iduto ī coſtis. ideo ſi pleuretico ⁊ ꝑiplonico diuerſitas erit ſignū malum.

L
J

¶ Dixit Gal.opus eſt vt loquamur ꝙ diuerſitas ſi fuerit in pleureſi ⁊ peripleumonia cū vtraqꝫ paſſio fuerit pauca poſſibile eſt vt iuuabile ſit ſi ſignum digeſtionis fuerit antecedens.Sed ſi fuerit in crudelibus ⁊ in vltimitate finis cū debilitate patiētis.paſſio erit ex debilitate epatis ex cōicatiōe. ꝫ accñs erit ſolutio ventris inde:⁊ erit ad ſignum malum.

M

¶ Dixit ꝙ empicus indiget vt vtaꝫ cauterio:aut cuꝫ flōmia aperiatur ſi putredo fuerit in ſpatioſitate pectoris multa:ꝫ hoc cognoſciꝫ ſi ex anguſtia anhelitꝰ fuerit moleſtia magna vnde opus erit ex cā difficultatis anhelitus:vt vſtio fiat cū cauterio.hñtes oxiremiā non poſſunt pati pleureſim.

L

¶ Dixit ꝙ iam diximus ꝙ pleureſis eſt apā accidēs in pāniculo iduto in coſtis ⁊ ꝙ ex colore ſputi ſignificatio habetur ſuper humorē agentem ipſum apoſtma.vnde ſi ſputum fuerit ſpumoſum generatio apātis erit ex humore flegmatico. Sed ſi declinās fuerit ad nigredineꝫ generatio eius erit ex humore melico.Sed ſi fuerit rubeum aut citrinū aut rubeū ⁊ citrinuꝫ generatio eius erit ex humore colerico.Sed ſi fuerit perfecte rubeū generatio eius erit ex ſanguine. Sed pāniculus indutus ſuper coſtas eſt durus ⁊ dēſus:ideo nō poteſt concipere aliquē humorē niſi ſubtilem ⁊ colericuꝫ.ideo cui condominabile fuerit flegma nō poteſt pati pleureſiꝫ niſi raro.ſi in ipſo flegmate fuerit ſalſedo cuꝫ acuitate.cui quoqꝫ accidit oxiremia flegma eſt condominabile ei:ſimilr cuiꝰ

assella fuerit leuis naturaliter raro patit̃ apā diaphragmatis ac alios morbos. Or si acciderit ex pleuresi peripl'onia signū malū dat: qm̄ signt̄ q apā fuerit magnū ⁊ hūor mult⁹.

M ¶ Or si empici vsti fuerint cum cauterio: ⁊ inde egressa fuerit putredo alba ⁊ munda salubres erunt sed si egressa fuerit liuida ⁊ fetens super periculū significat. Dixit q antiqui medici vrebant empicos ad emittendū putredinem ab eis que fuerit inter pectus ⁊ pulmonem.

L ¶ De libro cure morborū relato ad Galienū. dixit q si caules combusti fuerint ⁊ cinis ipsorū mixtus fuerit cum adipe asini ad emplastrandū latus dolens velociter mitigabit̃ inde dolor. ¶ De sūma glauconis q si pleuresis fuerit vehemens dolor perueniens erit de inferiori parte mirach ventris vsq; ad furculas: ⁊ trāsferet̃ de latere de costis lesis ad costas in quibus non fuerit lesio. ¶ Dixit q nō sequit̃ pleuresim in maiori parte sputum colericum: sed in peripl'onia sputum flegmaticū. ¶ Dixit q accñtia inseparabilia pleuresi sunt febris acuta dolor cum punctione aut cū extensione anhelitus paruus ⁊ spissus: pulsus durus: ⁊ tussis cū sputo colorato in maiori parte: ⁊ erit sicca: sed si pleuresis fuerit non cum sputo appellat̃ pleuresis sicca que aut interficit cito: aut soluit post moram longi tp̄is longiorem moram pleuresis cum qua fuerit sputū: sed dolor in eo in quo non fuerit cum sputo tendens erit vsq; ad furculas: ⁊ quandoq; vsq; ad hypocundria: sed anhelitus erit paruus ⁊ spissus absq; dubio. ¶ Dixit q sunt in costis dolores alij accñtes cū febre: sed anhelitus similiter in eis erit spissus ⁊ paruus: sed tñ non erit cum eo sputū aliqḋ: sed assimilant̃ eis dolores pleuresis sicce. sed distinctio est inter eas facilis: qm̄ in ea nō erit tussis oīno ⁊ in pleuresi oīno erit tussis: aut cū sputo: aut sicca: nec erit pulsus in ea cum extensione ⁊ duritia sicut est in pleuresi cum qua nō fuerit sputū: sed minor malitia est in ea q in pleuresi. in his quoq; patientibus si tactus factus fuerit per digitum super locum ex parte extera dolor sentietur. sed qui fuerint in modo consimili ⁊ non expuerit ad mundificandū eo q humor agens apā non resudauerit neq; manans fuerit dum emanatio eius fuerit ad spaciositatem pectoris: apā declinans fuerit ad partem exteriorem comburendi sunt cauterio qñ apā maturum erit ⁊ opus erit ad aperiendum: sed si apāta fuerint pauce quantitatis dissoluūtur ex seipsis. ¶ Dico q hoc dictum est in apātibus sistentib⁹ in latere que declinant ad exteriora que sunt de vna specie specierum pleuresis: sed distinctio fit inter ea ⁊ que fuerint declinantia ad interiora que appellatur veraciter pleuresis vera. Or si dolor fuerit ī parte superiori pectoris minutiōe indiget. Sed si fuerit in parte inferiori sub hypocundria solutio ventris fiat sed solutio s̄m opinionem hypocrat̃ d; fieri de semine croci ortulani indi: qḋ saracenice dr̃ abemul cū elleboro que inuenitur in capl'o primo de medicis laxatiuis.

L A ¶ Filius serapionis dixit q putredo ꝯgregat̃ ex apāte accidenti in diaphragmate: aut in costis in pectore: sed in dispōne quietis eius erit febris cum extensione ⁊ inflāmatione ⁊ angustia anhelitus: sed penes emanationē putredinis eius accidit rigor cum tussi ⁊ rubescit facies ⁊ calefiūt digiti: sed si fuerit pauca ⁊ virtus fuerit potens per sputum mundificabitur: sed si multa forte non poterit mundificari per sputum sed per vrinam ⁊ egestionē ⁊ forte corrumpet diaphragma ⁊ inde accidet strangulatio cum morte: sed putredo cognoscitur in qua parte fuerit ex ponderositate ⁊ suspensione cū iacuerit patiens super latus in quo non fuerit dolor qñ erit cū sonitu. Sed si fuerit in vtraq; p̄te sonitus erit in vtraq; vniuersaliter. ¶ De cura. curandi sunt patientes in quorū pectore fuerint nascitur que non poterint dissolui cum rebus maturatiuis cum emplastris. sicut emplastro ficuum ⁊ dandum est in potum de aqua mellis ⁊ aqua ficuum: cū decoctione ysopi sicci ⁊ ysopi ortulani. Sed cū mature fuerint ⁊ volueris vt crepent̃ dandum est in potum de rebus potētioribus ad diuidendum: sed penes dormitum de pillulis cochijs ⁊ fumigium fiat in gula ipsorum cum canna cum storace: sed non ꝓuocentur ad vomitum ne forte aperiant̃ cū corruptura nimia ⁊ putredo emanans fuerit multa: ⁊ strangulentur ex multitudine eius. sed si putredo principium fecerit ad ascendendum vel sensum: cura tunc fiat cū rebus attenuatiuis: sed cum fuerit maturatio perfecta ⁊ declinans fuerit passio: cura fiat cū metridato ⁊ tyriaca: qm̄ bona sunt ad mundificandum putredinem: ita tñ vt non sit cū febre: nec corpus fuerit macilentum. Sed si putredo fuerit ita multa vt emitti non possit per sputum pforādū est pect⁹ cū cauterio ferreo ⁊ expellēda est p foramē illḋ p curā dignā. ¶ Dico q si visū fuerit vestigiū apātis in latere minutio fiat in manu opposita: ⁊ sanguis inde emittat̃ pluries: etiā minutio fiat in pede q erit sub latus dolens ⁊ apponēda est ventosa sup ip̄; pedē: deinde fiat minutio ī manu p̄tis lese. Or si hec cura ei nō fuerit iuuabilis apponēdū est lateri de medicinis ad dissoluendū: ⁊ de ventosis ad attrahendū apā ad partē exteriorem: qñ declinatio eius melior erit ad partē exteriorem nimis. sed ad partem interiorem erit periculum.

L ¶ Biserapion. ē pleuresis v̄a qñ fit ī pāniculo iduto ī costis ex p̄te iteriori: cui⁹ signū hētur p sputū: ⁊ ī eo nō sentit̃ dolor in costis exteriorib⁹. qm̄ tāgunt̃: ⁊ in nō vera putredo ipsius declinabit ad exterius aut dissoluetur ⁊ a principio ipsius vsq; ad finem nō erit tussis: q si fuerit in pleuresi vera dolor tēdens ad furculam ipsam erit in superioribus partibus diaphragmatis: ⁊ ecōuerso. ⁊ in ea quoq; in qua non fuerit in principio vsq; ad quartum diem erit longioris spacij. Sed in ea in qua fuerit sputū tñ subtile fiat minutio: leniatur natura cum rebus lenificatiuis: fiat clystere cum rebus lenitiuis: detur ī potu de aqua ordei. Dixit: ego iubeo q fiat minutio in principio hui⁹ passiōis in latere diuerso: sed q̄escēte passione fiat in latere leso: leniatur venter rebus lenibus aqua ordei mitigat tussim ⁊ leuefacit sputū. Dixit emplastra pectus in principio cum cera colata oleo violaceo: ⁊ aliqua mucillagine: dragaganto ⁊ in fine cum emplastro confecto de camomilla: farina ordei: ⁊ radice maluauisci: violis: radice lilij: ⁊ oleo sisamino: nutrimenta dentur in quibus erit humiditas ⁊ abstersio ad occurrendum vt sputū sanici fiat ad modum decoctionis furfuris cum penidijs ⁊ oleo amigdalarum. detur in potu syrupus mellis: si caret febre ⁊ siti. sin autem syrupus violaceus ⁊ iulep. ¶ Ruffus in libro eius de pleuresi. Sputum leue carens fetores significat q exitura est munda ⁊ incipit congregari proprie si inuenitur mitigatio accidentium. Dixit pleuresis est apostema in musculo qui est super costas qui h; multū sensum in se valde. ⁊ dolor eius tendit ad spatulas ⁊ furculam. an forte tēdet ad inferi⁹ sub costis cum tussicula sicca in nocte: ⁊ forte erit cū alteratiōe eloquij: strictio anhelitus: aut dormiret super latus doloris non valendo se mutare ad aliud latus. Or si sputū ei⁹ fuerit flegmaticū morbus erit saluus: ēt si fuerit sanguineū minoris fallacie: erit: sed si fuerit colericum malū erit peius eo est melancolicū. q si mitigat̃ febris ⁊ dolor post emissū sputum multum bonum signū est: ⁊ ecōuerso. Or si sputū nō emittetur penitus perseuerat strictus anhelitus ⁊ sursū stetit: ⁊ sic vehementior flāma febrilis periculū appropinquatum est. Or si sputum nō fuerit emissum a primo die vsq; ad quartum longa erit passio. Sed si emittitur ante quartū diē breuior erit. Et si purgatio eius non fit per sputū ad ptisim declinabit. ¶ Dico pleuresis est apā calidum ⁊ possibile est q dissoluat̃ absq; congregatione cum quo non erit sputū nisi tenue ⁊ eruginosum. Or si putrefacit ⁊ non sequit̃ mundificationē per sputū ad ptisim declinabit. ¶ Dixit Ruffus pleuresis magis accidit in autūno ⁊ in hyeme: ⁊ ī oībus etatibus: ⁊ in maiori parte mulieribus accidit ⁊ ꝓprie quarum mēstruum fuerit detentum: ⁊ magis accidit ex boreali aere flanti. ¶ Emplastrum valens ad pleuresim carentē vehementi inflāmatione ⁊ caliditate. ℞. succi caulium. farine fenugreci: se. lini: bismalue extremitatū camomille: farine simule: añ. distemperent̃ oīa cum succo caulium: ⁊ modico olei sisamini: ⁊ superponat̃: qm̄ mitigabit ⁊ infrigidabit apostema ¶ De pulsu magno. Si spissitudo valde intēsa fuerit in pulsu pleuretici significat q passio declinabit ad pulmonem: ⁊ inde erit peripleumonia: aut ꝓnosticat futurā sincopim: sed spissitudo modica ꝓnosticat subeth futurum aut impedimētum in neruis: ⁊ diuersitas sine mora in pulsu magis appropriatur huic apāti q̄; alteri. q si hmōi diuersitas fuerit modica apā pāniculi induti ī costis nō ē velocis maturatiōis. q si pleuresis fuerit hmōi dispōnis: deinde erit cum impotēti aut tarda erit eius maturatio per longū tp̄s: aut declinabit ad ꝯgregandum saniem: aut ad scarificationē ⁊ p̄t sim. ¶ Dixit pleuresis est apā calm in panniculo induto sup costas in p̄te interiori qui cognoscit̃ sup costas: īō eā sequit̃ febris: q: apā proximum est cordi: ⁊ eo q febris calida velox erit pulsus: ⁊ eo q membrum apostematum neruosum est

pulsus erit solidus in quantitate manifesta: ⁊ condēsatio soliditatis eius erit paruior: eo ꝙ opportunuȝ est febri: vnde necessario fit spissus. qm̄ caliditas indiget magno anhelitu: ⁊ soliditas non ꝯuenit veloci spissitudini: ⁊ spissitudo non est equalis in qualibet pleuresi: qm̄ humor ex quo accidit apā: si fuerit colericus febris acutior erit ⁊ siccior potentialiter. Si flegmaticus febris erit leuior ⁊ magis in ea subeth ꝙ̄ alteratio loquele ⁊ vigilie. Cerebrum ēt participat cum morbo huius panniculi semper ex eo ꝙ peruenit ad illud de vaporibus humorū qui faciunt illud apā. ꝙ si humor fuerit colericus ei⁹ vapor erit silis vapori subtili fumi calidi: ⁊ ex hoc accidet pmixtio ⁊ excitatio cerebri. Sȝ si flegmatic⁹ vapor eius ascendens ad cerebrū erit silis nebule turbide ad modum pluuie ⁊ perueniens ad cerebruȝ humectabit illud cū ponderositate ⁊ subeth.

L ℂ Et forte pulsus vehemens ⁊ spissus ꝓnosticat aut futurā

I sincopim: aut passionē declinare ad ꝑipl'oniā cuȝ fuerit apā de humore calido bullienti erit sincopis ex cā nocumenti in virtute eius. Apā pulmonis facit pulsuȝ eius spissuȝ ex multa necessitate ⁊ paruitate extensionis. ꝙ si fuerit apā vehemētis spissitudinis aut declinabit oīno ad pulmonē: aut erit vehemētis calitatis bullientis ex potentia ipsius: ⁊ hoc cōterit virtutē valde: ⁊ inducit in sincopim: sed pauca spissitudo ꝓnosticat subeth futurū aut ipedimētū in venis: q2 significat ꝙ humor faciens apā est flegma: ⁊ vapor ascēdens ad cerebrū est frigidus: ⁊ qn̄ abundans sit ipse humor in cerebro si cerebꝝ fuerit forte expellet eū ad res attinentes ei inferentes nociuuȝ neruis: qui nisi exponatur de subito infert subeth. ℂ Dico ꝙ congregatio saniei in pectore ⁊ consumptione dicenda est in capitulo pulsus.

L ℂ De pulsu magno. Dixit nō pñt fieri in pectore ⁊ diaphragmate apāta flegmatica nisi expulso flegmate: q2 hmōi membra sunt ꝯdensata: ⁊ non recipiunt hmōi humores: sed fiunt apāta de humore colerico aut sanguine tenui valde. Dixit ꝙ si apā accidit i diaphragmate aut fuerit paruus ⁊ spissus in principio apātis diaphragmatis non erit febris. Sed dolor constricto anhelitu tm̄: tm̄ putrefactis ipsis supfluitatibus supueniet febris. ℂ Dixit. in apāte accidenti in panniculo iduto in costis si pulsus fuerit solidus ⁊ paru⁹ ⁊ spissus valde non saluabit laborans: eo ꝓprie si fuerit in vltima duritia: tm̄ hūores i pleureticis sūt min⁹ ꝙ̄ i laborāte apāte diaphragmatꝭ: q2 id qꝺ ꝯtiuat cū diaphragmate ē ꝓpriū cērebro

ℂ Explicit liber quartus.

ℂ Incipit liber quintus elkahuy de stō in quo ꝯtinent egritudines stōi iuxta species ipsarum.

ℂ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A Galienus dixit in vltimo libro quarti megategni. ꝙ si vlcus i stomaco fuerit dande sunt patienti medicine in potuȝ. Sed si in meri non semel dande sūt sed sepe paulati paulatiȝ: quoniam meri solummodo auxiliatur per transitum medicinarū in eum: quoniam impossibile est ꝙ ipse stabiles sint in eo: nec impleant os eius tādiu: sicut in stomaco: ideo congrue erunt ei medicine vehemētioris viscositatis ⁊ grossitudinis vt adhereant ei ⁊ non labantur. vñ quanto medicine grosse fuerint tanto efficaciores erunt ad inuiscandum cum eo.

B ℂ Dixit Gal. in septimo megategni. de debilitate stomaci. ꝙ secta experimenti nesciens curas debilitatis stomaci nihil aliud dari precipiebat patienti nisi nutrimēta stiptica declinantia ad amaritudinem ⁊ vinum grossum ⁊ stipticuȝ ⁊ absinthium ⁊ medicinas confectas cum succo citoniorum ⁊ similia: sed spargefaciebant sup stōm de oleo stiptico in quo coctum fuerit absinthium: apposita postea ei lana ipso oleo madefcā: aut oleo citōino: aut masticio: aut nardio. dīn̄ seqn̄do curabat eum cum ceroto confecto cum ipsis oleis. deinde cum medicinis vehementioribus ⁊ efficacioribus illis. sicut cum emplastris confectis cuȝ rebus aromaticis ⁊ stipticis: ⁊ predictis oleis ⁊ medicinis ꝓximis virtuti ipsarum: sicut spica: amomo calamo aromatico: radicibus lilij: laudano: folio storace liquida: bdellio iudaico: oleo balsamio: carpobalsamo: xilobalsamo: ⁊ alijs rebus aromaticis. ꝙ si omnes res he non fecerint ad hoc: curat stōm cum emplastris rubificatiuis: aut ex medicine sinapis: aut cephesie sequēdo cū dieta subtili. ℂ Dico ꝙ debilitas stōi est difficultas appetitus ⁊ digestionis. ℂ Dixit foahitus ꝙ ideȝ precipiebat patienti conquerenti: q2 non poterat digerere cibū suū: nec habere appetituȝ: vti exercitio in primo moderate: ⁊ accipere de cibarijs qꝺ leuius fuerit ⁊ agilius in digestione: ⁊ minus in quantitate. Sed ꝙ si hec cura ad hoc non fecerit vtebatur cura secte experimenti. ℂ Ego quoqȝ ratiocinatiōe doctus per octo modos curabam stōm debilem. Patienti quoqȝ quandoqȝ dabam aquam frigidam in potum: sed solo die: imo sola hora conualuit. ⁊ pluribus patientibus dabam in potum aquam infrigidatam cum niue: ⁊ in cibo cibaria infrigidata: ⁊ fructus frigidos infrigidatos super niuem: ⁊ ptisanam ordei apte coctam infrigidatam super niueȝ: eis precipiendo ꝙ non assumerent absinthium nec aliquid stipticū. proponēda in hoc solūmodo ifrigidare. Alijs quoqȝ patientibus inhibebam vti stipticis sed ad calefaciendum eos omni modo dabam eis vinum vetus potens ⁊ calidū in vltimitate: multiplicando de pipere in cibarijs ipsorum. Alijs quoqȝ patientibus proponendo desiccare stōs ipsorum dabam in cibum cibaria sicca tacta ex assatione ipsoꝝ ⁊ paucū potū seqn̄do curā ipsoꝝ isepabilr cū reb⁹ stipticis.

C ℂ Nuper quoqȝ curaui quendam peruenientem ad dispositionem ethice: qui in principio passiōis eius erat in cura male complexionis sicce: cui medici peccantes dederant in potum absinthium ⁊ in cibum cibaria amara ⁊ stiptica. vnde in fine stomacus conuersus est male digerere cibum suum: ⁊ appositis ei medicinis stipticis patiens ipse ob eandeȝ curam factus est in simili dispositione ethice queȝ curaui ego cum humectatiuis. ℂ Dixit. dico quoqȝ ꝙ alteratio ad caliditatem ⁊ frigiditatem est leuioris cure ⁊ velocioris conualescentie: quoniam correctio cuiuslibet ipsarum erit cum qualitate actiua vehementi: sed alteratio ad humiditateȝ ⁊ siccitatem est difficilioris cure ⁊ tardioris conualescentie: cum cura ipsarum sit cuȝ qualitatibus debilibus ⁊ passiuis precipue cum opus fuerit ad humectandum: sed mala complexio calida: ⁊ mala complexio frigida in tempore quo corrigi opus fuerit equales sunt: sed fiducia in fine ipsarum est inequalis: quoniam nisi fuerit totum id quod attinens fuerit mēbro cui⁹ infrigidāda est cōpl'o cū curatū fuerit de caliditate vehemēs: dubitādū ē ne patiaꝶ ꝺ reb⁹ friis magnū nocumētū. ℂ Dixit Rasis. ꝙ hec cura cōis est stō ⁊ epati ⁊ corū silib⁹. ℂ Sed mala cōpl'o sicca: ⁊ mala ꝯplexio hūida in fiducia finis sunt equales: sed in longitudine spacij nō: quo-

niam spaciuꝫ correctionis male complexionis sicce duplex est spacij correctionis male complexionis humide. ¶ Modus quoqꝫ male complexionis sicce est sicut modus senij: ideo non recipit curam: ⁊ est incurabilis: quoniam condominatur firmiter vltima quoqꝫ condominatio eius fit quando substantia membrorum solidorum desiccat̄ preter hanc siccitatem. ¶ Siccitatum quoqꝫ plures sunt ordines. Primus ordo est cū membra siccata fuerint que sunt humide ligationis ⁊ congelatōis quēadmodum pinguedo ⁊ caro cū liquefacte fuerit ⁊ solute. Sed scd̄s ordo est cū siccata fuerit humiditas qua nutricantur membra que humiditas inuenitur in oībus membris rorata ad modum roris que humiditas restaurari non poterit nisi per nutrimentū. iō cura harū egritudinuꝫ factarū est difficilis. Siccitas ēt in corpore aliū hꝫ ordinem qui fit ex paucitate sanguinis ⁊ assumptione cibariorum stipticorum: ⁊ potationū ⁊ medicinarū facientiuꝫ cursum istum: que oīa ista magis nociua sunt alijs rebus in oībus passionibus siccitatis: cū ipsa consumant ⁊ destruant totum id qđ residuum fuerit de humiditate naturali in mēbris: partem sugendo: partem desiccando: ⁊ partem extrahendo de poris: eam imittendo ad interiorem concauitateꝫ stōi ad partem remouendo ad membra vicina eis: vnde cuꝫ passio fuerit talis modi: opus est dilatare poros qui angusti fuerint ⁊ constricti ⁊ attrahere qđ expulsum fuerit ad mēbra vicina: implendo quodlibet membrum consimile de humiditate conuenienti p̄ nutricationē humectatiuā. Quēadmodum quēdam patientem curaui quē incurabilem medici iudicabant: qm̄ ipse salubris erat ex parte caliditatis ⁊ frigiditatis nulla ipsarum condn̄anti ei in toto corpore nec in stō: sed erat in vltimitate siccitatis ⁊ attenuationis corporis cum eius stōus digerere non poterat cibariuꝫ faciens ad id qđ passus est de debilitate ex parte male cōplexionis sicce. propositum quoqꝫ in cura ipsius erat humectare stōm eius ac totum corpus. descripturus quoqꝫ sum res particulares quibus ipsum curaui. ¶ Dixit Ha. posui quoqꝫ patientē pximum balneo vt intret in balneuꝫ quolibet mane de cubili suo: ne moueatur ⁊ motus eum desiccet ⁊ debilitet ⁊ dissoluat eius virtutem. ¶ Dico ꝙ balneum deponit virtutem. ¶ Dixit. H. iduat patiens vestimenta sua dum fuerit humidus: ne ei nociuus sit aer balnei calidi. aq̄ quoqꝫ pile dꝫ esse temperata ⁊ vicina aque balnei vicini camere spoliationis: qm̄ itēsa calitas infert frigorē corpib⁹ debilibus an̄q̄ patiētes eum pcipiant: ⁊ itensa frigiditas adiuuat superficiē corporis ⁊ cōstringit poros: ⁊ eos angustat. Nosqꝫ studere debemus dilatare poros ⁊ eos aperire si fuerint adiuncti ⁊ cōstricti: sed aqua tpate caliditatis nō sic operat̄: qm̄ patiens delectatur de ea: ⁊ inde excitatur delectatio naturalis inducens eum ad dilatationē apertionē ⁊ extēsionē ad quālibet parteꝫ in qua aqua spargefacta fuerit siue lata cuius dispō fuerit ꝯ dispōnē illam: cuꝫ ei illata fuerit res nociua cū inde natura fugiat subiacēdo in corporis pfundo. ¶ Dico ꝙ dictum in quo dicit ꝙ aqua intense caliditatis infert frigoreꝫ exponit̄ ꝙ infret rigorem: ⁊ coadunationem ⁊ spissitudinem corporis. ¶ Dixit ꝙ si taliter fuerit non est miruꝫ si patitur rigorem ex nociuo ⁊ compellunt̄ ⁊ constringunt̄ ⁊ indurant̄ eius pori. sed si latuꝫ fuerit ei ꝯriū rei nociue: videlicet ꝙ delectabile sit eidem confert ei per ꝯriū: ⁊ inde dilatabunt̄ corpora ⁊ lenifiēt ⁊ dilatabunt̄ eius pori. ¶ Dixit dabā quoqꝫ ei in potum hora in qua egressus fuerit balneū de lacte asinino: intromittens asinas in domo in qua fuerit cubile eius dubitando ne lac ex detentione ipsius in aere alteretur: qm̄ si posse fuerit sugere mām̄illas melius esset. Lac quoqꝫ asininum in hac passione efficacius est alio lacte cuꝫ subtilius sit alijs lactibus ⁊ magis tenue. iō est minoris coagulatiōis in stō ⁊ velocioris penetratōis i toto corpe corpora quoqꝫ hec indigent nimis ipso: cum opus eis sit nutricari in veloci tpe ⁊ lꝫ pori nutricatiōis per quos nutricatio ipsa transeat sint compulli ⁊ constricti: expedit quoqꝫ vt detur ei in potū de solo lacte cuꝫ modico melle tepefacto: ita tn̄ ꝙ lac ⁊ mel sint in summa laude bonitatis. silr̄ expedit pre aptare annonam asinarū cum rebus eis conuenientibus exercendo eas exercitio moderato. Asina quoqꝫ si fuerit cum aliquo asino masculo separāda est ab eo: dꝫ quoqꝫ asina esse iuuenis etatis vltime iuuentutis: vt bene digerat cibum suuꝫ. Dignoscitur quoqꝫ ei⁹ digestio ex odore stercoris eius: tn̄ indigestuꝫ fuerit si sit fetens: cibari quoqꝫ dꝫ herbis quarum humiditas non sit nimia: ⁊ siccis ēt sicut ordeo in quantitate ꝯgrua ac permitti ad reuoluendū in puluere delicate ⁊ postea striliari ⁊ fricari ad remouendum puluerē ab ea. Qr̄ si egressio vel egestio eius fuerit liquidior vltra debitum ⁊ fetens ⁊ repleta ventositatibus scire poteris ꝙ asina non bene digerit cibum suū: vnde augere debes in exercitio ipsi⁹ ⁊ diminuere in cibatione eius aut mutare annonam cum altera ei magis congrua. Qr̄ si egestio fuerit durior corrigenda est per contrarium. ¶ Dixit postq̄ quoqꝫ patienti dabam in potū de lacte dimittebaꝫ ipsum quiescere vsqꝫ ad tempus ingressionis balnei secundi. deinde illiniendo ipsum in vnctione temperata ex oleo postq̄ lac digestum fuerit finaliter. Signum quoqꝫ huius habetur ex ructatione ⁊ quantitate apertiōis ventris. summarie quoqꝫ spacium interponendum est prime ingressionis ⁊ secunde balnei quattuor horarum quantitas siue. v. Sed si volueris vt tertio ingrediatur balneū interponendum est spacium prime ingressioni ⁊ secūde in maiori quantitate horarum. Inungebam quoqꝫ patientē oleo quotiens balneatus fuerit anteq̄ induerit indumenta sua: cum hoc corpus reintegret ⁊ nutricet sicut refricatio. ¶ Dixit ꝙ ex aqua calida membra tument ⁊ in primo augentur. deinde postea coadunātur ⁊ cōstringuntur. ideo expedit ꝙ si volueris augere in carnib⁹ patientis ꝙ non permittas eū morari diu in aqua calida: nisi dum corpus fuerit reintegratum ⁊ tumiduꝫ. Sed si diminuere in carnibus volueris permitte ipsum longam moram trahere in balneo: donec deficiat tumor ipse. Sed scire debes ꝙ spacium ꝙ necessarium est ad diminuendum ⁊ dissoluendum carnes latū est nimis sed ꝙ necessarium est ad augendum in carnibus est nimis constrictum: quoniam in primo quo corpus reintegratur ⁊ tumet in balneo expedit ꝙ cesset calefactio. ¶ Dixit ꝙ tumor ⁊ reintegratio in quolibet corpore habent modum proprium: quoniam corpus macilentuꝫ ipossibile est ꝙ tumeat ⁊ reintegretur de leui: quēadmodum corpus sanuꝫ. quoniā ipsa hora qua parum tumet inducitur ad dissolutionem statim: tamen corpus sanum habet in hoc latum spacium sibi vtile. ideo expedit vt requiras sollicite ne transacto spacio congruo fallax sit cura. silr̄ si fricaueris aliqđ corpus macilentum nimis: propone ipm̄ calefacere moderate. Qr̄ si trāsgressus fueris modū istum proximus erit declinare ad dissolutionem ⁊ macredinem patientis. vnde post balneationeꝫ illiniendus est patiens oleo ne vltra q̄ expedit dissoluatur quoniam oleuꝫ opilat poros cutis: ⁊ inde similiter habetur aliud iuuamentum cum patientem defendat ne ex altero genere ex aere inferatur ei nocumētū. ¶ Qr̄ si delectatus fuerit patiens in assumptione lactis: da ei in potum de eo scđo post balneationem scđam. sin autem da ei in potum in tempore ipso de aqua ordei finaliter cocta: ⁊ permitte ipm̄ similiter quiescere. deinde intromitte ipsum ad balneanduꝫ tertio in vesperis postq̄ quiescens fuerit. deinde da ei in cibuꝫ de pane puro bene cocto ⁊ fermētato moderate: aut da ipꝫ ei cum piscibus aspratilibus cōfectis ⁊ spidebeg: iuuabilis est etiam ei cibus de alis gallorum ⁊ testiculis cōfectus cuꝫ lacte: ꝙ nisi hec poterint inueniri fiat cibus de pullis pascētibus perdicibus ⁊ auibus mōtanis tenerrimis: euitatis omnino auibus habentibus duram carnem. Et vniuersaliter necessarium est ei qđ nutricatiuū est nimis: ita ꝙ super hoc sit leue ⁊ velocius ad receptionem digestionis non ꝙ sit in eo viscositas vel vētositas aliqua. impossibile est quoqꝫ ꝙ res nutricatiua nimis in vltimitate sit super hoc leuis ⁊ velox ad digestionem. ⁊ impoſe est ꝙ res vltime nutricatiōis sint absqꝫ viscositate: iō si nutricatio adhereret corpori sine dissolutōe ⁊ mutatōe quas in ea agit nā: nutricatio multi nutrimenti in vltimitate magis ꝯgrua esset huic corpori: tn̄ cū necessarie nutricatio mutet̄ nociua est his corporibus nutricatio multi nutrimenti cū indigestōe retardet: ⁊ ex ea debilitētur iste nāe. Nec ēt opus est dari silr̄ ei de cibo qui in vltimitate velocitatis digestiōis sit: tn̄ si fuerit: impoſe est ꝙ nutricet nutrimento multo. iō expedit interponere tuū ppositū mediocriter inter duo vniuersalr̄ vt eligas rem modice nutricatōis velocis digestionis que est absqꝫ viscositate ⁊ duritia. ¶ Dixit. ꝙ vti dꝫ vino: qm̄ qui voluerit reintegrare corpus nō est ei in alijs potatōib⁹ ita ꝯgruū: sicut vinū solum: nisi patiens pateret̄ febrē. Vinū quoqꝫ dꝫ esse aqueuꝫ ⁊ parum stipticum. vnde euitandū est vinū potens cum nociuum sit virtuti eius: sed vinum aqueum stipticum quod

parum tolerat de aqua iuuatiuum est ei nimis: qm̄ vicinuȝ
est aque ⁊ remotum a debilitate obtenta in ea nec peruenit
ad terminum potentissimū: vt euitetur nocumentū eius: lym
phandum est in quantitate congrua iuxta modum accñtiuȝ
descriptoruȝ tibi. ¶ Ac scire te expedit ꝙ aqua ex frigidita
te ipsius tardat in stō ⁊ in partibus iferioribus hypocūdrio
rum: ⁊ inducit inflationem ⁊ sonitus deponēdo virtutē stōi
que erit ad cāȝ qua fit mala digestio: nec auxiliatur ad trās
portandum nutricationem nimis: sed vinum per ꝯrium ve
lociter transportat dissoluendo inflationes ⁊ digerendo nu
tricationem ⁊ digerendo bonum sanguinem cum velocius
sit ad nutricandum magis ⁊ augens in virtute membroruȝ
⁊ inducens qđ superfluum sit ad egerendū. Jdeo da patien
ti in potu de eo: ita ꝙ non supernatet in stō nec eueniant ex
eo rugitus. Et da ei in cibum de nutricatione ita in quanti
tate congrua ꝙ non possit aggrauari in stō: vt de leui descē
dat de stō in breui spacio: ita ꝙ stōus non extēdatur nec in
fletur. ¶ Expedit etiam ꝙ requiras patientē in primo die:
ꝙ si videris aliquid accidere ꝯtra predicta diminuenda est
nutricatio iuxta quantitatem accidentis in die scđo. ꝙ nisi
fuerit aliqđ accidens nociuum augenda est nutricatio pau
latim silr in die tertio. sed regendus est patiens qñqȝ in au
gendo: qñqȝ in diminuendo: iuxta qđ congruum ei videris
ad modum regiminis ꝯualescentis. ¶ Or si opus fuerit re
integrare corpus expedit ꝙ patiens augeat motuȝ eius pe
des ⁊ eques ad respectum quantitatis augmenti corporis:
regendus est regimine reintegrandi qđ est vt regimen con
ualescētis. vtraqȝ regimina predicta sunt vnius generis ni
si vnum ipsorum sit difficile cum sit cum eo debilitas dige
stionis. Dixit ꝙ inter vnum regimen ⁊ aliud regimen cōua
lescentis est distinctio: cum dispō conualescentis sit in toto
corpore: ⁊ dispō hmōi in solo stō solūmodo. carnes quoqȝ
conualescentis deficiunt: eo ꝙ humiditates ex quibus nu
tricantur membra desiccantur iuxta diuturnitateȝ tpis: sed
hmōi patiēti stōus desiccaẜ ꝙ inde macrescit corpus iuxta
diuturnitatem tpis: eo ꝙ non nutricatur. ¶ Dixit ꝙ humi
ditas hec que deficit ab vtroqȝ posse est vt restauretur per
nutricationē: qm̄ non est illa humiditas ex qua fit cōtinua
tio cognitio partiuȝ membrorū: sed illa que est spargefacta
in ꝯcauitate membrorū ad modum roris. ¶ Dixit ꝙ si pa
tiens fuerit cōuersus paulatim: auge in regimine eius de re
stauratiuis ⁊ confortatiuis. ēt in fricatione ⁊ in equitatione
⁊ in quantitate nutricatōis ⁊ qualitate: vt patiens inde mul
tum nutricetur: sed cuȝ patiēs ꝓpinquus fuerit sanitati: noli
dare ei de ptisana ordei ⁊ lacte ⁊ succositate ꝯfecta đ spelta
sed ꝯuertendus est ad cibaria ꝯsueta gradatim in eo ꝙ fue
rit magis tenue paulatim paulatim manducando in primo
de pedibus ⁊ carnibus ante noctem vnā macellatis fm cō
suetudinem pristinam. tñ cena dȝ esse vehementior. ¶ Di
co ꝙ ipse intendit de conualescenti: ⁊ eo qui in stō patitur
malam cōplexionē siccam: ⁊ eo qui ꝓpinquus est subiacere
passioni ethice cum hoc regimen sit cōe eis: qm̄ ipsi indigēt
nutricatione multa: ⁊ si ipsi nutricationem temperataȝ non
potuerint bene digerere: qm̄ minus digerunt nutricationeȝ
superfluitatis multe. Jdeo expedit ꝙ nutricetur paulatim
paulatim cum aliqua re congrua post rem aliaȝ pluries. Sȝ
cum patiens peruenerit ad sanitatem sufficiens est ei dare
de nutricatione bis in die vt digeratur cibariuȝ assumptuȝ
in primo: finaliter anteq̄ȝ assumat cibariū scđȝ: ideo expedit
ꝙ primum cibarium sit paucuȝ ⁊ leue vt digeraẜ ⁊ transeat
eius sup̄fluitas in veloci tpe. Noli quoqȝ dare ei in potū ali
quid duȝ cibarium scđȝ non sit digestum ⁊ descendat a stō:
sed cum p̄uenerint ad mane ⁊ egererint ⁊ paulatim ambula
uerint fricandi sunt in quantitate qua calefient eoruȝ corpo
ra. deinde equitare possunt: sed cum descquitauerint frican
di sunt similiter: ⁊ balneandi ante meridieȝ: ita ꝙ inter illud
tempus ⁊ noctem sit spacium sufficiens. sed locus patientis
debet esse aeris temperati. ¶ Dixit ꝙ cum regimen conua
lescentis sit mediocre inter regimen sanoruȝ ⁊ egroruȝ. gu
bernandus est patiens in passione sua iuxta consuetudineȝ
suam in qualitate cibariorum ⁊ temporum ipsoruȝ de nutri
cationibus ⁊ potationibus in toto regimine: qm̄ cōsuetudo
non habet dignitatē in regimine conualescentis: sed in regi
mine egroti. vnde qui consueuit in die dormire: aut vigilias
sequi in nocte: permittendus est vsum suum sequi: ⁊ per con
trarium econuerso. Expedit quoqȝ te scire ꝙ quidam nau

seam patiuntur de ptisana ordei: ⁊ cum eaȝ in potum assum
pserint acida conuertitur in stō ipsorum. vnde operandum
est iuxta modum suum ⁊ considerandū est in tp̄e. ¶ De mo
dis ethice te scire expedit ꝙ mala complexio sicca si perue
nerit ad vltimitatem: lȝ sit in vno membro: vt i stō nō est in
ueniendum ingenium in cura ipsius: cum stōus hic effectus
fuerit vt stōus decrepitorum anteq̄ȝ perueniant ad seniuȝ:
vnde cum ipsi non possint cibarium eorū digerere iuxta de
bitum: inde macrescunt eorū corpora. Or si quis passus fue
rit hanc malam complexioneȝ in stō velociter conuertiẜ ad
ethicā: sed hec ethica erit pernecabilis velociter. Post ethi
cam quoqȝ accñtem a stō accidit alia ethica ab epate. Sed
si alia ethica accñs fuerit in membris spacium erit longius
ad moduȝ paucitatis fallacie illius membri. Sed si alicuius
stōus desiccatus fuerit paulatim: lȝ velociter debilitetur tñ
longo spacio vitam sequetur vltra illum cuius stōus lesus
fuerit ex desiccatōe nimia: ⁊ vehemēti passio quoqȝ vt hmōi
siccitatis consternit ⁊ destruit humiditates quibus nutricā
tur membra tm̄ principalia ex vno genere in seipso. ¶ Di
co ꝙ regimen eius fieri dȝ ad modum aliorum sub spe ꝙ re
gimen conferat in aliquid licet paruȝ sit sicut operatur hoc
in decrepitis. s. ad humectandum eos. ¶ Dixit ꝙ similis est
passio sicca tertia quam prediximus: videlicet in qua sit ini
tium ethice: tñ illa accidit in membris ꝓpinquis tpis cōge
lationis postea. ¶ Dixit ꝙ modus oium siccitatum leuior ⁊
velocior ad curādū ē siccitatis q̄rte que accidit ex euacua
tione venarum paruaruȝ de humiditatibus que sunt in eis.
¶ Dico ꝙ oēs modi computati per. G. de speciebus sicci
tatuȝ sunt quattuor: sed facilior in eis est qui desiccat humi
ditates que sunt in concauitate venarum paruaruȝ qui mo
dus est prime siccitatis accñtis in corpore. ¶ Dico ꝙ possi
bile est ꝙ desiccet humiditates que sunt in euacuatione par
tium: sed tñ post desiccationē harum humiditatuȝ. Secūda
siccitas est que desiccat humiditates que sunt in concauita
tibus partium. Sed tertia que desiccat humiditates mem
brorum semetipsorum ꝓprie substantie ipsoruȝ: tñ ex ea de
siccantur humiditates membrorū ꝓpinquorum ad tp̄s con
gelatiōis vt pinguedinis ⁊ carnis humide. Sed quarta sic
citas est que desiccat humiditates membrorum solidoruȝ:
vt cordis ⁊ stōi ⁊ silīū. ¶ Dixit cura quoqȝ siccitatis ex qua
desiccantur humiditates que sunt in concauitate venarum
paruarum: expedit ꝙ sit apta ad curandum frigiditateȝ cor
poris: qm̄ melior erit curatōe siccitatis: cū frigiditas dñans
sit corpori: ⁊ siccitas sequens eius: iō de facili curatur. Or si
in cura ipsa ꝓuideris: vt patiens calefiat moderate per bi
duum: ⁊ assumat nutricationem congruam: expedit vt assu
mat in die tertio nutricationem grossiorem paulatiȝ vt sit in
die quarto bone dispōnis ⁊ melioris i q̄nto: ⁊ sic de cetero.
¶ Dico ꝙ nō dedit. G. ibi signa qb⁹ distictio fiat iter ea.
¶ Dixit ꝙ si siccitas membrorum principaliū diuturna fue
rit superueniet ei frigor: quoniam membra quando non nu
tricantur infrigidantur in veloci tempore. dictum quoque
nostrum prescriptum in cura siccitatis erat non in frigidita
te manifesta: neqȝ in caliditate mixta cuȝ ea. vnde dicere vo
lumus nunc de frigiditate adiuncta cuȝ ea: cuius signa sunt
manifesta: sed non vehementiora. ¶ Or si patiēs fuerit hu
ius conditionis non est insistendum in cura ipsius simplici
ter: sed composite ideo opus est vt humectetur: ⁊ calefiat. ꝙ
si siccitas fuerit modica non erit difficilis cure nisi siccitas
fuerit vehemens: qm̄ opus est vt cura sit per nutricationeȝ.
⁊ opus est ꝙ nutricatus adhereat anhelitū suum cum nutri
catiōe in dispōne debili: iō ꝙ si siccitas fuerit modica: posse
est ꝙ patiens nutriceẜ ex grossa nutricatōe: nec est timēduȝ
tūc grossuȝ accipe in q̄ttitate nutricatiōis. ¶ Dico ꝙ sicut
ꝯdñatio calitatis nō corrūpit virtutē i ista siccitate: silr ⁊ fri
giditatis. Dico qua de cā q: nā quasi extendiẜ ex humidita
te ⁊ inuiscatio ⁊ passio sunt per eaȝ: ⁊ silr ḡnatio: sed siccitas
est cā remotionis. ¶ Dixit ꝙ si siccitas fuerit simul primo
mō ⁊ cū ea fuerit fritas modica miscēdū est cū regimine cō
posito aliud calefactiuū i quātitate ipsius fritatis modice.
vñ miscēdū est mel cū lacte ⁊ lymphādū est vinū paulatim
qđ in potū assumit aut sit vetus: ita ꝙ nō trāsgrediẜ illā spēȝ
quā p̄diximus: sed dādū est ei cibariuȝ qđ sit calīn nāliter ⁊
actualiter. Stomaco quoqȝ epithimatio dȝ fieri frequēter
cū oleo nardino ne in defectu epithimatiōis olei magis de
siccetur. sed in defectu olei nardini ponendum est oleū ma

sticinu3:etiam cum epithimatio fieri potest cum oleo balsamino solo ꝛ mixto oleo masticio. Qꝫ si volueris ꝙ epithimatio longam morã trahat super stõm oleum miscendũ est cũ cera. Qꝫ si aer fuerit frigidus apponendũ est de lana carminata infusa in ipso oleo super ventrẽ. iõ expedit ꝙ non sit in hmõi cura: aut in re calefacienti hoc corpus: solutio aut stipticitas multa ne fiat desiccatiuũ. vnde euitãda sunt in his passionibus stiptica. Qꝫ si frigiditas cum siccitate fuerit vehemens nimis. notum habeas ꝙ passio difficilior est ꝛ debilior in mala cõplexione vnde dimittenda sunt stiptica ꝛ vehementiora in calitate: cum desiccatiua sint ꝛ exequẽda sũt iuuabilia. ꝙ si passio fuerit diuturna: teratur de mastice pingui cum oleo nardino ꝛ oleo balsamio si affuerit: ꝛ infuso pãno laneo de scarlato in ipso oleo cum ipso fiat appositio super stõm: sed des patienti in cibum de melle despumato cũ lacte mixto in maiori quãtitate cure consuete. Notũ quoq3 hẽas ꝙ mel qñ dispumatur pauce fiunt supfluitates eius: ꝛ multe nutricationis. silr mel cum despumatũ fuerit ꝛ bñ coctum solum efficacius alijs nutricationibus erit quibus nutricantur hñtes stõs frigidos. tñ nociuum est hñtibus stõs calidos. vnde nulla cura eligenda est ꝓ hñtibus stõs frigidos super mel. Sed euitandu3 est mel in cura hñtibus stõs calidos. Qꝫ si mel despumatũ fuerit artificialiter super ignẽ carbonum vitis: aut lignorũ glandium sine fumo: accipiendum est securiter in maiori parte nutricationis ꝛ eligendum est vinum qd̃ fuerit plus vetus ita tñ ꝙ non sit amarũ cum desiccatiuũ sit vltra ꝙ̃ expedit. appositio quoq3 d3 fieri q̃libet die de pice nauali super totum ventrem calefacta. tñ ponenda est anteꝙ̃ infrigidata fuerit vtendo ea taliter bis in die: qm̃ si plus apposita fuerit dissoluit ꝛ appositio ipsa non apponatur nisi ad attrahendum sanguinem bonu3 ad corpus. Dixit ꝙ hec appositio picis iuuabilior alijs est oĩbus mẽbris que patiuntur ex defectu nutricationis. ¶ Non sit quoq3 tuum ꝓpositũ augere in sub̃a caliditatis nec in qualitate: sed hoc ꝓficit per nutricationes quas prediximus vt est vinum cum efficacius sit in hoc alijs in cura iteriori: sed si cura exteriori apponẽdus est aliquis puer bone carnis vt adhereat per amplexũ ventri patientis in stõ frequenter cũ dormire voluerit. Qꝫ si puer non affuerit apponaꝛ canis catulus pinguis: cum hec cura iuuabilis sit debili stõ in dispõne sanitatis: tñ cauẽdũ est ne sudet puer cũ sudor magis infrigidet ꝙ̃ calefaciat. ¶ Dico ꝙ edi ꝛ gatti iuuabiles sũt ẽt ad hoc sed illiniendus est venter pueri cũ rebus ꝓhibentibus ad sudandũ. ¶ Dixit Gal. ꝙ calefactio est nociua huic passioni que si fuerit sicca desiccat ꝙ fuerit in mẽbris principalibus: ꝛ si fuerit humida dissoluit hanc humiditatẽ que est in mẽbris principalibus: ꝛ dilatat poros corpis subiacẽdo corp⁹ vt cito ꝯcipiat frigorẽ ꝛ p̃cipue si mlta fuerit i cura

¶ Qꝫ si cũ siccitate fuerit calitas non multa nimis curãdus est patiens cura prima ꝯuenienti patienti siccitatẽ solũmodo: sed euitandũ est melle. in estate quoq3 vinũ eius d3 eẽ frigidu3. sed in hyeme calm̃ ꝛ illiniendus est stõus oleo onfancino ꝛ oleo citonino ꝛ iuxta quãtitatẽ calitatis: addendum est in lymphatõe vini: ꝛ in actum vini. ¶ De mala cõplexione cal'a ꝛ sicca collatio fiat in siccitate cũ calitate nõ nimis cal'a. ¶ Dico ꝙ qdã ꝯualuit de tali dispõne cũ ꝓprio regimine: primo dicto ꝓhibẽti siccitatẽ solã. sed dandũ est vinũ magis nouũ in potũ ꝛ cibariũ in estate frm̃: ꝛ in hyeme tepidum ꝛ illiniendus est stõus oleo onfancino: ꝛ oleo citonino augendo in tẽperiẽ vini ꝛ infridationẽ eius actualiter iuxta quãtitatẽ cal'itatis. Notũ quoq3 hẽas ꝙ passio hec silis febri est. ¶ Dixit. G. ꝙ primus quẽ viderã hanc passionẽ patierat qdam vir quẽ affligebat sitis vehemens cui horribilis erat potatio cal'a qui egerebat qd̃ cõederat post quattuor horas cuius corpus replebaꝛ ꝛ euacuabaꝛ ex cibarijs stipticis absq3 aliquo iuuamento quẽ medici curabãt: dantes ei in potũ de aqua frã: ꝛ eo ꝙ mitigata fuit sitis ex aqua frã cã fuit ad sanitate3 ipsius: tñ ipsa aqua frã nociua fuit ei: ꝛ inde ꝯquerendo semꝑ mortuus est. iõ danda est aqua frã paulatim paulatim ꝛ non subito. Cũq3 viderim aliũ patientẽ hñtẽ signa male cõplexionis calide ꝛ sicce ꝛ apposui illinitiones stõ qbus mitigatũ est qd̃ affligebat eum. sed tñ inde ꝯstrict⁹ est anhelitus eius. vnde cognoui ꝙ diaphragma eius infrigidatũ erat. vnde remotis appositõib⁹ illis apposui ei oleu3 calefactiuũ. vnde reuersus est anhelitus ad dispõnẽ nãlem statim: etiã precise amoto ipso oleo: ꝛ tunc appositis emplastris locis iferioribus suauiter remotis ab vmblico: ꝛ datis in cibũ ei de infrigidatiuis actualiter ad infrigidandũ stõm moderate: inde ꝯualuit patiens absq3 lesione aliq̃ accñti ei.

¶ Dico ꝙ si in stõ fuerit mala cõpl'o cal'a ꝛ calitas sit modica curanda est illa admixtio facta cum hũiditate aque fride absq3 dubio ꝛ timore successus finalis cũ aqua frã nõ sit nociua mẽbris attinẽtibus stõ cũ sint ꝯtẽperata: qm̃ mala complexio sicca si fuerit in stõ oĩno macrescere facit ac attenuari totũ corp⁹ p̃cipue mẽbra ꝓpiqua stõ. Qd̃ nisi fuerit sicca nõ faꝛ macrescere: iõ nõ ẽ nociua ei aq̃ frã. S3 si cũ calitate fuerit siccitas cura aque frẽ non erit secura: sicuti est si fuerit cum humiditate aut cũ tẽperie sistenti inter calitatẽ ꝛ humiditatẽ: cũ ex siccitate macrescant mẽbra attinentia stõ. Qꝫ si mala cõpl'o cal'a in ꝑte dispõnũ fuerit in stõ. ad cor inde procedens febris passio erit ac cura fallax: sed dicturus su3 ea3 in capitulo febrium. ¶ Dico ꝙ hic dicturus sum febres accidentes ex apostemate stomaci.

¶ Dixit. G. ꝙ si mala cõpl'o humida cũ calitate fuerit in stõ: aut cũ fritate facilior ꝛ velocior erit in cura alijs. Sed si fuerit mala cõpl'o humida: curanda est per cibaria desiccatiua non ꝙ hẽant calefacere nec infrãre nimis vehementer. sed diminuendus est potus vini si fuerit cum calitate: vtendu3 est rebus stipticis infrãtiuis: ẽt iuuabilis est silr potus aque frigide. Dico ꝙ si mala cõpl'o frã fuerit ꝛ humida efficacior cura eius erit cũ acutis cal'is mixtis frequenter cũ rebus austeris vel põticis: ita tñ ꝙ sint infrigidatiue manifeste: ꝛ quãto minus de vino datur: tanto efficacior cura erit. tñ vinum modicũ qd̃ daꝛ ei esse d3 vehementioris calitatis. Cura q̃q3 alia q̃ exteri⁹ vel extrisec⁹ vtẽda est silis eẽ d3 huic regimini.

D E ¶ Dicit. G. ꝙ qñ in ꝯcauitate stõi erit humor male cõpl'onis ex quo accidit mala cõpl'o: qñq3 erit iste humor in stõi corpore. ꝙ si passio prima semel fuerit in stõ cura erit per vomitũ velociter: sed si reuertiꝛ subtiliter curãdũ est ad distinguẽdum dispõnẽ: vt iuxta modũ passiõis equaliter fiat cura qd̃ si certũ fuerit tibi mẽbrũ mittens illã supfluitatẽ curandum est in primo: ꝛ curandus est stõus scd̃o cũ ꝯfortatiuis: ne accipiat postea illã supfluitatẽ ꝯsiderato corpore prius ne repletũ fuerit: ẽt quolibet mẽbro ꝑticulariter. ẽt ꝯsiderandum est si quid cessauerit qd̃ euacuandũ est iuxta vsu3 ꝛ vsus defecerit: sicut mẽstrua ꝛ sanguis hemoroidarũ: aut exercitiu3 quo vtebaꝛ: aut: aliqua ꝯsuetudo solutõis: aut fluxus vẽtris cum vomitu qd̃ cessauerit precise: aut passio catarri vsualis cessauerit: ꝛ inde supfluitas declinauerit ad stõm: requirendum est subtiliter: ꝙ si mã translata fuerit de mẽbro ignobiliori reuertenda est ad ipm̃. Sed si translata fuerit a nobiliori auxiliandũ est vt mẽbro ꝯtemperet cõpl'o ꝛ vt stõus non accipiat. tali quoq3 cura ꝯueniẽti vt icidaꝛ mã cu3 tꝑe ipsi⁹ mẽbri. Qꝫ si repl'o fuerit in toto corpore flobotomãdus est in principio. Sed si malus humor ꝯdñans fuerit in corpore purgandus est: deinde est curãdus stõus: cũ oĩno stõus obꝯtinuã influentiã humoris habuerit in se aliqd malũ de eo: silr patienti opus est ꝙ vtaꝛ absinthio in tꝑe ꝯueniẽti vt cura mediante ꝯuertaꝛ stõus ad pristinã dispõnẽ cũ cura illa sit cũ ꝯrijs cõpl'oni illius humoris. ꝙ si influentia ipsius humoris non ꝑuenerit ad stõm ꝛ si ꝑuenerit non fuerit in eo nisi diebus modicis: cura fiat de leui: sed si fuerit in stõ ꝑ diuturnũ tp̃s ꝛ inde in se stõus ꝯceperit malã ꝯpl'onẽ opus est vt cura sit silis cure male cõpl'onis: dũ ꝯficiat passio. ¶ De cura mali humoris accidẽtis i corpore stõi. ¶ Dixit ꝙ hec sp̃es curaꝛ cũ laxatiuis lenificatiuis quoꝝ virtus potẽs nõ erit ad transeundum stõm ac intestina: sed si transeunt cura fiat vt id perueniat ad primas venas quibus transit nutricatio ad epar: ꝛ efficacior erit si fuerit tantum cum aloe solo sed aloe lotum efficacius erit ad confortandum stomacum sed qd̃ non fuerit lotum efficacius est ad purgandu3 stomacum. ꝙ si yera pigra data fuerit in potu3 tempore congruo laxationi efficacior alijs curis erit. ita tamen ꝙ patiens ambulet post potum ipsius moderate paulatim: nec mutet ali- aliquid in meta regiminis eius. Yerapigra quoq3 non debet distemperari cum melle: cum confortatio ꝛ corroboratio quas facit in stomaco erunt minoris cause. Qꝫ si in stomaco fuerit flegma corruptum incidaꝛ in prĩo: deinde purgeꝛ. s3 si de facili fuerit vomit⁹ patienti fiat vomitus absq3 timore cũ syru. aceto. aut cũ aqua mellis ꝛ radicibus. S3 cũ dãda fuerit yerapigra i potũ si fl'a nõ fuerit grossũ sufficiẽs erit cura ad dãdũ ei in potũ de ptisana ordei ipsa hora qua

egredif balneuz. deinde de yera mane alterius diei crastini ēt iuuabilis est ei aqua mellis in qua coctū fuerit absinthiū cū ipsa: extrahat humores restrictos in corpore stōi si fuerit tenues. hoc quoqz dcm̄ cōe est regimini sanoꝝ cū faciēs sit ad ꝯfortādū opatōes debiles. ꝙ si opatōes fuerint defectiue non faciet: qm̄ tūc cura dz fieri iuxta passionez. terminos quoqz dz distiguere ꝙ debilitas intm̄ sit ꝙ ꝓhibeat ꝙ patiens non possit vti opationibus suis. ⁋ De cōpōne haruz passionū. Dixit ꝙ pole est ꝙ adueniet i stō he passiōes vnde fiet in seipso mala cōplexio cuz humores mali infundentes fuerint tunicas ipsius: aut humores mali natātes sint in cōcauitate ipsius: aut vtraqz passio. Qꝛ si vtraqz fuerit passio in primo curanda est que maioris est fallacie vel que fuerit cā alteri⁹ ꝛ quē videris nō posse curari nisi cū cura alterius.

[B] ⁋ Dixit. G. in scdo libro megategni. Qꝛ si os stōi fuerit debile apponebā ei lanā infusaz in bono oleo nardino i quo fuerit mastix qd calefaciebā vehementer cū tepidū dissoluat ꝛ mollificet virtutē oris stōi. Dixit ꝙ iuuabile erit ei cerotum liquefactū i oleo nardino in quo mixtū fuerit aloe ꝛ mastix: ita tn̄ ꝙ partes olei nardini ꝛ cere sint equales: ꝛ masticis ꝛ aloe. an̄. pars vna. ꝙ si volueris ꝙ vna ꝑs sit maior esse pōt an̄ modicū altera. ꝙ si in stō fuerit inflāmatio vehemens vt extimatio sit ꝙ ibi fuerit aliqd apā cura fiat cū ceroto cōfecto oleo citonino cum iuuabile sit ei. Et sunt alie medicine ꝯuenientes ad ꝯfortandū ꝛ infrigidādū stōm sicut hypoqstidos balaustia ēblici ꝛ dactili iformati q arabice dr̄ caseb.

[E] ⁋ Dixit. G. in. xij. libro megategni. ꝙ qn̄qz fluūt ad stōm humores mali infestantes ad sincopim ꝛ spasmū ꝛ paruū pulsum ꝛ defectū ipsius cuius passionis cura fiat: vt def in potum patienti de aqua tepida ad excitandū vomitū. ꝙ si excitatio inde fuerit ad vomitū emittentur per ipsum humores calidi ꝛ pungitiui ꝛ velociter inde mitigabitur passio.

[F] ⁋ Dixit. G. in primo libro mēbroꝝ dolētiū. ꝙ si quis passus fuerit ructuationē fumosam ac fetentē. interrogandus est si assumpserit in cibū aliquā ꝯfectionē dulciū coctaz in quaz opatus fuerit ignis: aut oua frixa: aut radices. Qꝛ si ꝯfessus fuerit aliqd inde assumpsisse in cibū notū hēas ꝙ in stō non erit calitas sicca ꝛ ignea que fit extra cursum nature. Qꝛ si ructuatio fumosa ac fetens non fuerit ex cibarijs facientib⁹ id in stō erit caliditas sicca ꝛ ignea. vn̄ inspiciendū est in corpore stōi: an hoc fuerit ex mala cōplexione an in stō sit colera rubea natans: aut in tunicis stōi subiacens fuerit: an coadunatus in eo fuerit humor supueniens ab epate: an generatur i stōi ore. ⁋ Dixit ꝙ si alteratus fuerit cibus ad fumositatem que non fuerit cā cibi opus est ꝙ cā calida sit actiua huius. Sed si cibus alterat⁹ fuerit ad accetositatez cā ei⁹ erit frigida. Qꝛ si manifestatio non fuerit an hui⁹ corruptio fuit i corpore stōi an ex humore malo qd cognoscit fieri qn̄ patiens assumit cibaria ꝯtraria huius spēi corruptiōis: qm̄ qn̄ assumit in cibū panis ordeaceus cū carnibus in stō altleratur ad fumositatē: ꝛ qn̄ mel assumit alterat ad accetositatez. vnde reqri dz egestio si in pria egestione apparuerit humor colericus: ꝛ in scda egestiōe humor flegmaticus: an nō apparuerit in egestiōe aliquis humor oino. Qꝛ si hoc fuerit in stō ex mala cōplexione calida videbis panē ꝛ carnes egeri cuz modica nutricatōe. Sed si fuerit ex aliquo humore videbis eos mutari in maiori parte tinctos in egestione ex colore ipsius humoris: ꝛ hoc ēt apparebit p vomitū si de leui fiat: vomitus quoqz de leui fiet si humor fuerit in ꝯcauitate stōi. Sed si humor fuerit infundens tunicas stōi nausea erit ꝛ non vomitus: tn̄ si humor calidus imissus tunicis stōi fuerit erit cū nausea sitis. Sed si fuerit frigidus cū ea erit excitatio appetitus. vnde ꝯsiderandū est in dispōne epatis ꝛ splenis ꝛ nutrimenti patientis quid erat ante passionē: quid postea nunc ꝛ qualis fuerit dispō digestionis ipsius ꝛ egestionis: vt inde nullo mō defectiua sit cura tua. Qꝛ si passio fuerit male cōplexionis curāda est cuz cōplexione ꝯtraria: que si fecerit ad hoc firma erit tua cognitio. ⁋ Dixit ꝙ patiens ructuationis accetose vel oxiremie curat cum diapipereon dato ei in potū cum vino. Sed si fuerit ructuationis fumose curatur cum absinthio ꝛ yera.

[A] ⁋ Si in egestione emissa fuerit cicatrix vlceris. si dolor fuerit superior penes stōm si fuerit in anteriori ꝑte pectoris in mirach: vlcus erit in stō. Sed si fuerit i ꝑte posteriori vlcus erit in meri. ꝙ si ex assumptōe synapis ꝛ sisiū: dolor fuerit vlcus erit in ore stōi. Sz si fuerit in inferiori ꝑte stōi dolor erit in meatu eius ad pectus. ⁋ Dico hoc est pctm̄: qm̄ si vlcus fuerit in meri hēbit dolorē punctiuuz hora deglutiōis anq̄ perueniet multum ad inferiora. Sed si fuerit in ore stōi habebit dolorē tꝑe quo ꝑueniet ad loca ꝓpiqua pectoris. Sz si fuerit in stō oino non sentietur: aut sentiet post longū tp̄s. Sed si in meatu deglutiōis non sentientur. ⁋ Dixit. Gal. in tractatu scdo ꝙ stōi duo sunt meatus per quos reijciende sunt suꝑfluitates ipsius: sed expulsio ꝛ purgatio ipsorū erūt per vomitū: cum suꝑfluitates male in stō natantes sint: ꝛ idō ꝙ superiores sunt per vomitū egrediet. ⁋ Dico ꝙ in summa sui dicti intelligitur ꝙ purgatio stomaci per vomitū fit: sed intestinorum per laxationem.

[G] ⁋ Dixit. G. in. iiij. li. membroꝝ dolentium: ꝙ si emissus fuerit sanguis per vomitum de stō erit. ⁋ Dixit ꝙ qn̄qz hoc erit cum in gula habuerit patiens sanguisugam: sed sanguis dz esse subtilis ꝛ eruginosus. vnde interrogādus est patiens si forte in potum assumpserit sanguisugam. sed si cōfessus fuerit vomendus est cum per vomitum eiecerit sanguisugam.

[H] ⁋ De constrictione deglutionis ꝛ malitia eius. ⁋ Dixit. G.

[K] in. v. li. membroꝝ dolentiuz. Qn̄qz meri infestatur a corpore colli in passionibus squinantie: ita ꝙ oino non pōt deglutire. sed in hac passionis dispōne meri non patietur dolorē. Sed si in meri fuerit apā proprie cum prohibitione deglutionis habebit dolorez. Sed difficultas erit maior deglutionis si patiens fuerit iacens. Sed si fuerit erectus erectio facit ad deglutiēduz. Inuenit ēt in meri ꝙ cibaria descendūt in eo cum tarditate longi tꝑis non habentia ꝑtātem in ipsorum transitu sicut habebant ante: ꝙ significat meri esse debile. Sed quādoqz patiens sentit cibaria descendere iuxta vsum: dum peruenient ad locum in quo impediri videntur quasi inuiscata ibi essent per spacium tꝑis. deinde transportantur vltra absqz impedimento ad consuetū vsum. tamen hoc significat apā esse aut angustia in ipso loco. Et possibile est vt cognoscatur manifestatio debilitatis meri per hoc cum debilitas si accidens fuerit ex mala complexione tātū: ꝛ cum ea non fuerit apostema sequens transportatio cibariorum in transitu per meri: totum erit equalis in tarditate: ꝛ cuz ea non erit dolor: sed cū patiens iacuerit supinus difficile hoc habebit nimis. sed cum collum fuerit erectum diminuetur difficultas ꝛ leuis erit deglutio: nec inuenietur cū ea angustia. Qꝛ si strictura meri fuerit ex ingressu spondiliū ad interiora non erit dolor cum difficultate transglutōis. Sed si in eo fuerit apostema hoc erit cum dolore vehementi. Qꝛ si debilitas fuerit cuz apostemate aut ex apostemate strictura accidens erit magis in vna parte meri q̄z in alijs partib⁹. Qꝛ si apostema in meri fuerit flegmon aut herisipilla habebit cum eo dolorem ꝛ sitim ꝛ caliditatem cuz febre non multum calida nec in modum quantitatis sitis. Qꝛ si debilitas fuerit in meri ex apostematib⁹ non calidis transportatio nutricationis per eū erit inequalis vt predixi tibi: tamen absqz febre ꝛ siti: sed i modū quātitatis calitatis apātis erit dolor ꝛ velocitas maturatōis. ⁋ Vidi quoqz quendaz q passus est similem huiusmodi passionis cum modico dolore ꝛ durauit per longum tempus ꝛ patiebatur febrem post horam ꝛ quandoqz rigorem: ꝛ inde percepi ꝙ in meri eius erat exitura difficilis digestionis: qui post spatium temporis sentit ꝙ exitura ipsa crepuit ꝛ per vomitum emisit putredinez: sicut in ipso die ita in die secūdo ꝛ in die tertio: ꝛ postea sequēdo significationes: notū est ꝙ vlceratio facta est in meri cuz totum id qd fuerit trāsglutitum in quo fuerit accetositas aut acuitas aut salsedo aut stipticitas excitabit dolorez. accetositas quoqz aut acuitas pungitiue in hoc sunt nimis: patiens quoqz iste licet diuturna fuerit eius passio per vnum annuz post laborē ꝛ curā ꝯuenientē conualuit: licet alij patientes hmōi silis passionis cuz in annis eo fuerint maiores mortui sunt: ēt patientes hi per tactum sentiebant dolorē esse in loco sistenti iter spatulas i dorso. qm̄ meri ē i ꝑte ossis spialis.

[G] ⁋ Dixit ꝙ si euomuerit patiens sanguinē ex ꝯcussione venarū cū eo erit dolor significationē dans suꝑ locū in quo ꝯtusa fuerit vena. Et silr si vomitus fuerit ex cā corruptōis i meri. Sz si vomit⁹ sanguis fuerit ex aꝑitōe oris alicui⁹ vene erit absqz dolore: nec hēbit cāz primitiuā. aꝑitio quoqz alicui⁹ vene: qn̄qz fit ex repletōe ꝛ multo cibario ꝛ balneo: vt ꝑdiximus in pulmone. Sed reiectio sanguinis si fuerit accidēs ex corrosione erit in successu vlceratōis ꝛ vlceratio accidit ex cā primitiua: ēt accidit ex humore acuto currenti in eo.

I ¶ De passiõibus stõi. Dixit. G. q̃ q̃dã patiunẽ ex ore stõi sincopim ⁊ spasmũ ⁊ dormitionẽ ⁊ epilepsiã ⁊ melancoliã ⁊ visuz imaginabilẽ: sed hec oĩa accñtia sunt ex eo: ⁊ sũt passiones que proprie sunt stõi ori: vt defectus appetitus ⁊ corruptio cibarij q̃d natat in ore stõi: qm̃ cibaria que ꝓueniũt ad ꝓfunditatẽ stõi ⁊ precipue que sunt difficilia in corruptiõe nõ sequẽt hec accñtia. ¶ Dixit q̃ q̃dã qñ ieiunabat: aut indignabaẽ aut patiebaẽ angustiã aut epilepsiaz: deinde perpẽdi q̃ os stõi eius patiebaẽ humores colericos: ⁊ cũ stõus fuerit vehementis sensus: cõe erat ei cerebruz. vnde tremor erat in corpore ⁊ motio spasmi: cui precepi vt finaliter ꝑmittat cibum suum digeri ⁊ comedat in hora tertia cibum solũ: ⁊ si sitim habuerit assumat in potũ illum cibum infusum cuz vino lymphato. qm̃ hoc vinũ ascẽdit minie ad caput. Cũqz patiens secutus fuerit curã istã nõ inuenit in se aliq̃d hmõi passionis. Cũqz certa fuerit mihi hec passio dabam ei in potum quolibet anno de yerapigra pluries ad mundificandũ stõm de his supfluitatibus ⁊ ꝯfortandũ ipm̃ super opatões ꝓprias ei: qui patiens ꝯualuit: ⁊ vixit postea per viginti annos: nil sentiens de passione illa: sed cuz ipedimentũ accidebat ex aliquo malo cibo patiebaẽ spasmuz paulatim nimis. ¶ Et vidi aliũ pati spasmuz epilepticũ ex ꝑte oris stõi: qm̃ patiebaẽ thogmã multã. i. fastidiũ cibi ⁊ in potuz assumebãt vinũ non lymphatũ: aut ex coitu multo in tpe nõ ꝯgruo. vidi ẽt alium pati spasmũ ⁊ cum vomitũ secutus fuerit cuz colera porrina ⁊ viridi ad modũ eris viridis conualuit. Et vidi alium pati dormitionẽ ex assumptõe cibarij multi ⁊ nõ cessauit passio: donec per vomitũ ipm̃ emiserit. oẽs quoqz passiones iste accidunt ex cã oris stõi ⁊ cõicatione cerebri cũ neruis multis nimis: sed sincopis ex hoc accidit semp. ¶ Sunt ẽt quidã in quoꝝ stõ si coadunati fuerint humores mali videbunt somnia terribilia: ⁊ forte passi fuerit alterationẽ mẽtis ipsa eam: sed qui patiunẽ passionẽ que dẽ mirakia: qñ patiunẽ thogmã. i. fastidiũ vehemẽtior erit eis ⁊ deficit eis appetitus oĩno: ⁊ accidit corruptio. vnde he sunt passiones male que accidunt cã huius mẽbri cum sit ipm̃ instrm̃ appetit⁹ ⁊ similiter vomitus nausee ⁊ singultus.

K ¶ Sed cognitio apãtuz ⁊ carbunculoꝝ fit in stõ vt cognitio apãtũ ⁊ carbunculoꝝ in meri: sed in stõ erit melior ex bonitate sensus huius mẽbri: cum qñqz sit sensibilis: ⁊ silr̃ cognoscitur per reiectionẽ sanguinis de eo. ¶ De passiõibus stõi Dixit. G. q̃ pars inferior stõi est ipse locus qui si corrumpiẽ corrũpiẽ mẽbꝝ oĩno. Dixit q̃ significatio apãtũ ei⁹ ⁊ passionum habetur per similia que predixi.

H ¶ Dixit q̃ si sputũ sanguinis accñs fuerit de eo forte sãguis ille venit ad stõm de epate ⁊ splene ⁊ silr̃ sanies. ¶ Dico q̃ distinctio fit inter ea: qm̃ q̃d fuerit de stõ erit cum dolore: sz de alijs non erit cum dolore p̃cedenti. silr̃ huic accñti passione istoꝝ mẽbroꝝ: accidit ẽt vomitus qñqz ex sanitate virtutis ex parte repletionis: ⁊ qñqz ex aliquo membro in corpore inciso cuius nutricatiõis supfluitas euacuaẽ: ẽt ex trãslatione facta de labore ad quietem ⁊ augmẽto nutricationis. Sed hoc inueniẽ in libro quinto membroꝝ dolẽtiũ: post negocium glauconis sed sanguis quez expellit nã de pluribus sanus est ⁊ bonus si fuerit absqz dolore. Sed qui fuerit de vlceratione ⁊ similibus erit cuz dolore. ¶ Dico ꝯsiderãdũ est in sanguine si epar ⁊ splen fuerint patientia aut nõ. deinde inquirendũ est in dispõne mẽbroꝝ de vna re ad aliã particulariter: ⁊ de regimine precedenti ⁊ cã primitiua: vt stabilis sit ꝯsideratio veraciter: qm̃ si splen expellat sanguinẽ nigrũ ad stõm per vomitũ patiens emittet sanguinez nigrum absqz horribilitate cum per id purgetur inde corpus eius: ⁊ silr̃ erit ex epe: tñ si fuerit cũ dolore ⁊ cũ cã p̃mitiua cognita erũt tibi signa ex loco doloris ⁊ dispõne passionis firmiter.

L C D ¶ Dixit. G. in summis mẽbrorũ dolentium. q̃ si cibus corruptus fuerit in stõ: aut erit ex mala cõplxõne stõi: aut ex malitia substantie cibi: aut ex malo humore in stõ. humor quoqz malus in stõ: aut erit natans: aut imissus corpi stõi. Qꝛ si fuerit humor in stõ natans per vomituz emittendus est ⁊ laxationẽ cum cibario assumpto in cibũ. Sed si fuerit humor in stõ subiacens excitat ad nauseam: ⁊ non ad vomituz. Mala quoqz cõplxõ si fuerit calida generat ructuationẽ fumosam ⁊ saliuam horribilẽ cum siti. Sed cura ipsius fit per cibaria frigida difficilis corruptõis sed hoc erit aut cũ humore: aut absqz humore. Que si fuerit cum humore: aut humor fuerit natans: aut subiacẽs: ⁊ iaz inde dedimus significationẽ. Qꝛ si humor fuerit frigidus generat ructuationẽ acidã ⁊ diminuit sitim. sed curatur per cibaria calĩa. sed si passio fuerit cũ humore aut absqz humore. sed humor calidus: aut generaẽ in stomaco: aut transcurrit ad stomacuz de capite videlicet vt flegma: aut de splene vt colera nigra.

A ¶ Qꝛ si signum vlceris videris emitti per tussim si dolor fuerit ex parte anteriori vlcus erit in stõ. Sed si fuerit superior in ore stõi erit. Sed si fuerit inferior in fundo stõi erit. Si dolor fuerit ex parte posteriori vlcus erit in meri ⁊ cognoscendus est locus per longum dolentem.

C ¶ Dixit Ga. q̃ si in stõ cibarium non fuerit mutatuz oĩno infrigidatus est stõus nimis vltima infrigidatione. sed si mutatum fuerit cum debili mutatione stõus infrigidatus est multum iuxta quantitatem debilitatis cibarij.

H ¶ De sanguine euomito vel emisso. dixit q̃ si sanguis fuerit de meri dolor erit in parte superiori corporis iter spatulas: sed si fuerit de stõ cum dolore erit: tñ si fuerit de ore stõi dolor erit vehementior in loco superiori ⁊ per contrarium.

M ¶ Dixit. G. in libro tertio de accidẽti ⁊ morbo. q̃ si stõus cũ dñio continens fuerit ⁊ restringens cibarium sistens in eo reuoluendo id suis reflectionibus efficaciter inde non acciderit rugitus neqz inflatões: sed iuxta difficultatez dñij reflectionis stõi super cibarium rugitus ⁊ inflationes erũt. vñ si cibarium de stõ descenderit velociter spatiũ strictõis stõi super cibarium ipsum erit modicum.

P ¶ Dixit. G. q̃ si reflectio stõi super cibariũ fuerit debilis oĩo postea erit mala digestio. ¶ Dixit. q̃ si egestio fuerit liq̃da velociter egreditur cibus stõm ac modica fit inde cibi trãsportatio ad corpus. Dico q̃ exinde accidit periculum.

L ¶ Dixit. G. q̃ si fetor in egestione fuerit oĩno cibarij corruptio inde erit: sed non necessarie in ꝑte dispositionũ sequẽs erit punctio ⁊ inflatio. restrictio quoqz cum dñio stõi super cibum fit ex actione retentiua.

B ¶ Dico expedit quoqz q̃ dicaz in principio qualiter quodlibet accidens fuerit in quacũqz virtute particulariter ꝑ se. vnde si actio virtutis retentiue fuerit vt expedit continens cum dñio stõi super cibum erit equalis quantitatis ⁊ qualitatis. in qualitate quoqz intelligi dz bona continentia dñabilis: aut reflectio stõi super cibum: aut debilis. sed in quantitate longitudo tpis reflectionis stõi super cibum: aut breuitas. Qꝛ si longũ fuerit tp̃s dñij reflectionis stõi sup cibuz egestio erit dura ⁊ equalitas corporis sed ex bona reflectõe stõi super cibuz ⁊ potenti accidit defectus inflatõis: sed per ꝯ̃ria ꝯtraria accñtia erunt. Ista quoqz virt⁹: aut deficit: aut debilitaẽ aut temere agit. Qꝛ si defecerit inde erit defectus appetitus stõi. Sed si debilitata fuerit debilis erit appetit⁹. Si temere duxerit actuz suum appetitum faciet in carbonibus ⁊ filibus. ¶ Dixit. G. q̃ si post assumptionẽ cibarij non fuerit rugitus: neqz iectigatio: neqz singultus: sed inde incõsueta interiectio lamentabilis accidit ⁊ ponderositas cibarij in stõ. stõus desiderabit vt velociter depõatur põderositas: ⁊ descendat ab eo: ⁊ appetit silr̃ q̃ si cuz hoc angustia anhelitus mala accidit cum difficultate penetratiõis notuz sit q̃ stõus districtus est sup cibarium sed hoc esse debet ad modum tremoris ⁊ similitudinẽ rigoris in toto corpore: vnde auxiliandũ est vt in li. tertio ⁊ q̃rto de morbis ⁊ accñtib⁹.

N ¶ Dixit. G. fames quoqz naturalis fit: quãdo transportatur nutricatio de stomaco ⁊ vene sugunt stomacum attrahẽdo ad se: eo q̃ nil inuenitur in eo. vnde he insensibilitates fiunt ex fame. ¶ Dico q̃ si appetitus fuerit deficiens: aut erit ex sensibilitate stomaci deficienti in toto: aut ex actione fugitiua deficienti: aut ex nulla euacuatione facta corpori: sed appetitus naturalis erit per contrarium ex debilitate istarum reruz. ¶ Dixit. G. q̃ si humor acidus accidens fuerit in stomaco: inde erit in eo punctio similis punctioni famis. Sed si humor fuerit amarus vel salsus: incitabitur sitis: quoniaz vterqz humor desiccat stomacuz: sed acidus infrigidat ip̃z stomaci quoqz frigiditas auxilium bonum confert pro appetitu: cum ipsa colligat corp⁹ stõi ⁊ cõfortet: vnde corroboratur stõus ad attrahendum. sed caliditas consumit virtutem appetitiuaz mollificando mẽbra solida ac faciendo remissa cum debilitate attractiua dissoluendo humiditates ⁊ spargefaciendo eas in stõ. iõ fames intensa erit ex humore acido congelato in stõ: sicut accidit in dispositione cõi appetitus ⁊ in dissolutione itensa facta in superficie corporis: sicut accidit in dispositione vaccini appetitus.

L ¶ Dixit. H. de summa morborum ⁊ accidentium: ꝙ si quanti
tas nutrimenti fuerit in stomaco modica ⁊ stomacus fuerit
calidus: digestio corrupta erit: eo ꝙ stomac⁹ ide erit fumo
sus. Sed si quantitas fuerit multa ⁊ stomacus frigidus ace-
tosus erit. de qualitate quoqʒ quēadmoduʒ de melle ⁊ simi
libus in stomaco calido ac de lacte ⁊ similibus: de cibariis
frigidis i stomaco frigido. de somno si somnus fuerit modi-
cus vltra q̄ꝫ expedit ⁊ nutricatio difficilis digestiōis ⁊ tarde
non digeretur ⁊ per contrariuʒ. Sed si somnus fuerit mult⁹
⁊ cibaria velocis nutricationis transmutabitur ad coleram
cibarium. ¶ Or si cibarium fuerit potens ⁊ virtus digesti-
ua debilis cibarium transmutabitur cum corruptōe ad ace
tositatem: sed si virtus digestiua fuerit potens ⁊ cibariū de-
bile transmutabitur cibarium cum corruptione ad fumosi-
tatem. ¶ Or si cibarium assumptum fuerit post alium ciba
rium anteq̄ꝫ primum cibarium fuerit digestum cibariuʒ fm
transmutabitur cum corruptione ad acetositatem: ⁊ per cō
trarium. ¶ Or si cibarium primum assumptum fuerit diffi-
cile ad corruptionem vt citoniuʒ ⁊ similia: ⁊ sequens fm flu
xibile fuerit ⁊ velox ad digestioneʒ ⁊ descensionē corruptio
cibarii scdi erit ante corruptioneʒ cibarii primi. ¶ Or si fri
giditas in stomaco fuerit perfecta ex mora cibi facta in sto-
maco cibus omnino de dispositione sua non mutabitur: sed
si frigiditas fuerit i perfecta digestio cibarii in aliquo appa
rebit. Sed si stomacus fuerit igneus cibarium transmutabi-
tur in fumosum. Sed si stomacus fuerit temperatus cibariū
digeretur efficaciter. ¶ Impossibile quoqʒ est ꝙ in humi-
ditate ⁊ siccitate digestio deficiat cū ydropisiʒ omnino pre-
cedat mala complexio humida ⁊ ethicam mala complexio
sicca: tamen ex his debilis digestio esse potest: sed defectus
digestionis in toto non.

M ¶ Or si cibarium assumptum in stomaco generans fuerit vē
tositates ⁊ caliditas mediocris fuerit inflatio inde erit. Sed
si potatio assumpta fuerit super cibum rugitus ⁊ sonitus in-
de. ¶ Dixit. H. ꝙ si ventositas cum stercore fuerit in intesti
nis attrahens erit ad ea virtutem expulsiuaʒ per contrariū
sicut yreos: ex quo quandoqʒ vertitur stercus ad stomacuʒ
ex quo excitatur interiectio lamentabilis ⁊ irritatio appeti-
tus. Or si vētositas in intestinis detenta fuerit ⁊ obsessa ex-
citabit vaporationem ad caput.

H ¶ Dixit. H. de. vii. libro meamyr. ꝙ auxiliuʒ confertur vomi
tui sanguinis: vt scriptum est in capitulo sputi sanguinis de
pectore: sed iuuabilia sunt ei stiptica glutinatiua ⁊ stupefa-
ctiua ad modum istum. ℞. acatie se. rosarum: balaustie terre
sigillate: gummi. se. iusquiami: opii. añ. partem congruam te-
rantur que terenda sunt ⁊ distemperentur cum succo plan-
taginis: aut cum succo virge pastoris. dosis fit cum aqua ⁊
aceto: sʒ si fluētia fuerit multa dosis fiat cuʒ succo plātagis.

K ¶ Dixit. H. in scdo libro meamyr: ꝙ si apostema in stomaco
aut in epate fuerit cura vtriusqʒ apostematis opus est vt fa
ciat cum rebus stipticis: tamen si cura ipsorum fuerit cuʒ re
bus mollificantibus in quibus non fuerint iuxta aliqua sti-
ptica ipsa cura esset fallax. ¶ Cerotum confectum per. Ga.
tale erat: videlicet. ℞. cere ad pon. aur. viii. olei nardini opti
mi. ʒ. i. aloes: masticis. añ. pon. aur. i. hoc autem tali modo cō
ficiendum est. si stomacus fuerit vehementis debilitatis nō
valens cum dominio cibum obtinere in se. Sin autem ponē
dum est masticis ⁊ aloe aur. pon. i. succi vue acide aur. pon.
. i. ⁊ confecto inde ceroto appositio eius apponenda est apo
stemati stomaci. Sed si diuturna fuerit passio cura fiat cum
emplastro corone regie. ¶ Dixit. H. ꝙ mors sequitur apo
stema epatis ⁊ stomaci in maiori parte.

O ¶ Dixit archigenes ꝙ passiones stomaci in maiori parte ac
cidūt ex thogma. i. ex multo fastidio cibi vel potus. ideo cui
tandum est ꝙ si fastidium fuerit ex parte potatōis aque mu
tanda est ipsa aqua. Si ex parte aeris corrigendus est aer.
Si ex parte quantitatis cibarii est diminuenda quantitas.
Si ex mala qualitate: aut ex cibario inconsueto: licet euita-
tis his omnibus cibariū non fuerit digestū vt expedit passio
omnino erit ex debilitate stomaci. Dixit ꝙ summarie euitan
de sūt omnes cause thogme: vnde si causa fuerit debilitatis
stomaci confortandus est stomacus emplastro ⁊ vsu voci-
ferationis. Sed qui ructuationem ructuauerit acidaʒ: da ei
in potum ante assumptioneʒ cibi de coriandro sicco in quā
titate pon. aur. i. ⁊ similiter ante cenam: ⁊ in potū de vino nō
lymphato postea. Or si hoc accidens fuerit in tempore in-
digestionis cibi in modica quantitate precipiendum est pa-
tienti vt longo vtatur somno. sed si hoc impossile ei erit. Eui
tare quoqʒ debet exercitium ⁊ vociferationem ⁊ balnea ac
caliditatem. Sed si alleuiatam viderit passioneʒ esse: balneo
vti potest ⁊ potu aque tepide vt vomere possit pluries vt
mundificari valeat per vomitum qd fuerit corruptuʒ in sto
maco. deide cura fiat appositionibus olei super caput ⁊ epi
thimationibus cum pannis calidis super ventrem ⁊ latera:
⁊ illinitōibus oleo factis in manibus ⁊ pedibus calefactis ⁊
spargefactionibus aque calide super corpus: ac vtendo lō-
go somno: tamen ipso die non debet patiens omnino come
dere: ꝙ si in hoc patienti fuerit accidens impedimentū om
nino ⁊ patiens potēs fuerit in virtute mane diei crastine in-
tromittendus est in balneo ⁊ in ipso die nutricandus vt re-
uertatur ei virtus eius: tamen minorem nutricationeʒ ⁊ po
tū assumē dʒ p triduū: vt reuerti possit ad dispōnē naturalē.

P ¶ Dixit ꝙ hausen. i. concule si crudum assumptum ⁊ degluti
tuʒ fuerit mitigabit omnes dolores stomaci. ¶ Dixit ꝙ pa
nis qui iuuabilior est patienti stomacum debet esse paꝝ azi
mus. dico considerandum est in hoc.

C ¶ De mala complexione. dixit. H. cuʒ inter morbos male cō
plexionis stomaci mala complexio humida frequētius acci
dat in maiori parte per desiccatiua curatur: ⁊ cum desicca-
tiuum ⁊ stipticum corroboret corpus stomaci: ⁊ dissolutiuū
mollificet illud in maiori parte indiget cū stipticis. Et si ma
la complexio humida fuerit cuʒ frigiditate nociua erit ei sti
ptica cura. Experta ⁊ conueniens stomaco erit facta de sti-
pticis calefactiuis.

D ¶ Dixit ꝙ yerapigra facit ad humiditatem malaʒ ex qua in-
fuse fuerint tunice stomaci quam sequitur nausea. Dixit ꝙ
aloe facit ad passiones que accidētes fuerit in stomaco cau
sa colere rubee. plures quoqʒ hac cura in tali passione con-
ualuerunt in vno die: etiam cibaria assumpta cū aloe faciūt
ad passiones accidentes in stomaco ⁊ ventre de malis hu-
morib⁹: sed his nutrimenta stiptica aut medicine nociua sūt
vehementer. Sed si stomacus lesus fuerit ex quantitate ha
rum humiditatum non ex qualitate ipsarum: vt inde ei acci
dat laxitudo: stiptica tunc iuuabiliora sunt ei omnibus aliis
cum membrum patiens tunc sit mollificatum vt iuncture la
xe facte que non sunt corrigenda ⁊ conuertenda ad disposi
tionem pristinam nisi per medicamen stipticum.

Q B R ¶ Dixit. H. ꝙ nausea accidit ex complexione mala in stoma
co si fuerit cum humore aut absqʒ ⁊ ex euacuatione oris sto
maci de humiditate ꝙ si ipsa fuerit bone qualitatis: tūc sto-
macus inde mollificabitur ⁊ indigēs tūc erit medicinis de-
siccatiuis. Sed si humiditas subiecta fuerit ꝓfunditati sto-
maci indigens erit in cura medicinis attenuatiuis ⁊ suffun-
datiuis ⁊ aromaticis. ꝙ si humiditas nō fuerit grossa neqʒ
suffūdatiua: cura fiat cum medicinis stipticis: quia sanāt eā.
Nausea quoqʒ est de passionibus stomaci: sed cura eius est
in ca. fluxus ventris cum vomitu. ¶ Or si secus assumptio-
nem cibarii i stomaco excitata fuerit nausea vt emittatur ci
barium stomacus tunc erit in vltima debilitate: sed debili-
tas vehemētior in superiori parte stomaci erit: sed si cū nau
sea ⁊ pōderositate cibarii fuerit per secessuʒ descendēs de-
bilitas vehementior erit in parte inferiori stomaci. ¶ Dico
summarie ꝙ stomacus cui condominatur cibariuʒ inducēs
ad interiectionem lamentabilem vehementeʒ nimis est de-
bilis: stomacus quoqʒ necessarie ad hoc compellitur cuʒ id
sustinere non potest. Unde pars duarum partium stomaci
que videtur in hoc eē compulsa debilior alia est. ¶ De dia-
citimon dixit. H. ꝙ omnes passiones stomaci preter passio-
nem cum qua erit caliditas aut siccitas vehemens curātur
cū medicamine isto. ℞. succi citoniorū rotulos. ii. aceti for-
tissimi rotulum. i. coquantur dum perueniunt ad spissitudi-
nem mellis. Deinde. ℞. piperis. ʒ. i. ⁊ tertiam: zinziberis. ii. te
rantur: ⁊ cū eo misceantur ⁊ reseruato vtatur. ¶ Aliud dia-
citimon confectum cum substantia citonii. ℞. substantie ci
tonine roꝛ. iii. mellis rotu. iii. aceti roꝛ. iii. piperis. ʒ. iii. zinzi-
beꝛ. ʒ. iii. apii montani. ʒ. i. terantur que terenda sunt quoruʒ
cōpositio bene confecta reseruāda est ad vsum cure. ¶ De
emplastris stomaci dixit. H. ꝙ in emplastris apponēdis sto
maco ponenda sunt stiptica: ⁊ similiter epati: licet in eis fue
rit apostema sed in emplastris stomaci proprie ꝯdominās
esse debet stipticū. Sed in cura debilitatis stomaci ⁊ abho-
minationis eius condominans esse dʒ aromaticū ⁊ stipticū

quemadmodum mastix:succum:balaustie:rose:⁊ extremitates arborum:sed in cura apostematum sicut armoniacum: bdelliuʒ ⁊ oleum alchanne:⁊ myrrha:crocuʒ:corona regia: ⁊ conficta vel sigia:cum quibus miscēda sunt stiptica ⁊ aromata:sed insistendum est auxilio vt describitur in libro.viij. meamyr. Emplastrum etiaʒ corone regie iuuabile est nimis ad hoc:pro vt in libro ipso describitur.

L ⸿De regimine sanitatis dixit. H.in.iiij.libro regiminis sanitatis:ꝙ si corruptū fuerit in stomaco cibarium in vltimitate emittendum est per vomitum aut purgationem:sed auxiliandū est vt in summa regiminis sanitas inuenitur:vbi scribit cura. De passione capitis ⁊ corrize:in quibus reumata discurrunt ad stomacum de capite. ⸿Dixit. H.in primo libro humorum:ꝙ si ventositates grosse in ventre fuerint ob causam male digestionis erunt. ⸿Dico ꝙ hoc fit eo ꝙ ipse stomacum non permittunt cum dñio continere super cibuʒ vt expedit. ⸿Dico ꝙ expedit vt relatio fiat i vno loco de causis debilitatis digestionis stomaci:⁊ defectus eius cū sit de regimine sanitatis. Unde dico ꝙ debilis digestio fit aut exterius aut interius:exterius quoqʒ fit ex malo ordine cibariorum in quantitate ⁊ qualitate:ex quantitate quoqʒ mot⁹ ⁊ qualitate eius. Interius vero ex dispositione somni debilitate caliditatis:aut potentia vel violentia:aut ex reumatibus ad stomacum discurrentibus de capite aut ex debilitate virtutis retentiue in stomaco:aut alteratiue:aut exventis aut ex potu aque super cibum assumpto:⁊ similibus de quibus sinthomata ⁊ signa danda sunt etiam cū cura. ⸿Dixit H.ꝙ si colera rubea aut nigra fluens fuerit ad stomacum ⁊ inde cibarium fuerit corruptū ⁊ regio fuerit calida cura erit fastidiosa ⁊ difficilis. Unū vtēdū est vomitu ante assumptionem cibi vt mundificari valeat de ipsa colera. ⸿Et si patiens vsualiter post repletionem cibarij ⁊ potus euomuerit corrigenda est illa consuetudo diminuendo cibum ⁊ potum cum inde stomacus debilitetur:⁊ aptus fiat ad recipienduʒ reumata discurrentia ad eum:ꝙ si coadunatum fuerit in stomaco flegma viscosum insistendum est vomitu cū radicib⁹ ⁊ syrupo acetoso.frequenter quoqʒ cura debet fieri cuʒ emplastro apponendo stomaco cum rebus confortantibus cū ne ex vsu vomitus debilitetur.

F ⸿Dixit. H.ꝙ si multa fuerit ructuatio impediet digestioneʒ eo ꝙ sublimat cibarium in ore stomaci. Unde si fuerit multa de iure est mitiganda.

P ⸿Dixit Galie.in libro.2.ꝙ color cutis patientis dolorem in stomaco non est incognitus excusandus aperito:sicut non excusatur ab eo color patientis epatis.

B ⸿Dixit Galie.in primo libro de egritudinibus acutis. Et si os stomaci fuerit debile ⁊ molle:⁊ inde cibarium assumptuʒ in eo natans fuerit spatio longo digesto corrumpitur. Sed si corroboratū fuerit cum cibarijs conuenientibus ei expellet tunc nutricationē ad profunduʒ eius ⁊ digeretur nutricatio per morā quā fecerat in eo ⁊ egeret:ʒ cibariū si natās fuerit in ore stōi nō digeret nec emittet p egestū vt expedit.

Q ⸿Dixit. H.ꝙ actio oris stomaci est per appetitū non per digestionem:ideo omne cibarium stipticum confortat os stomaci. ⸿Dico in summa dicti. H.itelligitur ꝙ stiptica vtenda vel exhibenda sunt ad confortādū stomacuʒ insanis. Sʒ in febricitantibus nō sunt vtenda cuʒ ipsa deficcent os stomaci vltra q̄ʒ tolerabile est eis:ideo si cura facta fuerit cuʒ stipticis attenuabit os stomaci. Dixit. H.in:2.libro de egritudinibus acutis. Et si medicamina fuerit laxatiua ⁊ horribilia in assumptiōe mala erūt ori stōi. Sʒ si fuerit nutricationes delectabiles vel medicamina aromatica bona erunt.

E ⸿Dixit. H.ꝙ si colera rubea fluēs fuerit ad stōuʒ os ei⁹ punget ⁊ cibariuʒ corrūpet ⁊ egestio non erit bis nec pluries:ʒ nocina erit ei. Sed si colera fluens fuerit ad itestina egestio erit per diem pluries:cum colera stercus excitet ad egerendum videlicet in meatibus duobus que sunt colere.

R ⸿Dixit. H.ꝙ si stomacus fuerit magnus naturaliter ⁊ nutricatione repletus condominabit ventri vel visceribus:⁊ ipʒ obtinebit. Sʒ cū fuerit eūatus coadunat ⁊ permittit ventrē agitari:vñ sentiunt ipsa viscera quasi essent suspensa.

L ⸿Quibus quoqʒ accidit in stomaco corruptio cibarij ⁊ pū-

E ctio non sunt colerici naturaliter. Unde si colera per meatū qui transit de epate ad intestinum qd̄ dicitur duodenuʒ fluens fuerit ad stomacum in ore ipsius stomaci erit supnatās: sed si fluens fuerit per alios frequēter emittetur per egestū: ideo egestio fiet pluries cum colera excitet intestina ad expellendum stercus. Sed si colera fluens fuerit ad stomacū forte egestio nulla fiet in die omnino.

K ⸿Dixit Ypo.in capitulo.7.afforismorum:qbuscunqʒ ex bonitate regiminis dolor manifestus in stomaco acciderit ex apostemate accidenti in eo erit. ⸿Dixit etiam quibuscūqʒ accidit infrigidatio extremitatum proueniens ex vehemēti dolore i locis attinētib⁹ stō malū:cū id significet apā ibi eē.

L ⸿Dixit. H.ꝙ si colera nigra fuerit in instrumentis digestionis debilitabit digestionē ⁊ inde accidet tohgma:sed colera rubea non contrarium faciet cum cibarium quod ex causa colere rubee digeritur habeat in se quasi adustionē. ⸿Dico ꝙ si iuxta dictum. H.colera nigra debilitat digestionem ⁊ rubea intensaʒ eā facit:si modū congruū nō excedet digō bona ⁊ pfcā iuxta modū ꝯueniētē nō erit nisi p sanguinem.

E ⸿Dixit. H.de libro colere nigre: quandoqʒ quoqʒ fluit ad stomacum in tempore famis vehementis sanguis ruffus purus de epate ad nutricandum eum.

P ⸿De libro subitanee mortis:ꝙ si in pede dextro apparuerit vt ampulla grossa cuʒ dolore stōi mors seq̄tur in die.xxvij. ʒ patiens huius doloris semp appetit res dulces.

O ⸿Dixit quibuscūqʒ acciderit tohgma vel fastidium:⁊ tarditas digestionis cibi:⁊ in oculis apparuerint bothor nigri in loco alio rubei:in alio loco virides:velut cicera que nō fuerint inflatiua morietur in decimo septimo: ʒ si cum hoc fuerit dolor inde alterabitur mens patientis.

⁊ ⸿Dixit. H.de libro signorum ꝙ signa bonitatis digestionis fiunt per equalitatē somni velocem surrectioneʒ bonitateʒ coloris cutis faciem non inflatam absqʒ ponderositate accidenti in capite per habilitatem ventris per leuitatem stomaci per leuitatem motus:ita tamen vt pars inferior ventris aliquantulum sit inflata precipue ante egestum.

O ⸿Dixit de signis priuationis digōnis:ꝙ thogma mala horribilis est sanis ⁊ egrotis:sed accidit ex thogma inflatio faciei:angustia anhelitus:ponderositas capitis:dolor in stomaco:singultus dimissio vel remissio corporis tardus mot⁹ inflatio in ventre ⁊ in intestinis:citrinitas faciei: tumor hypocōdriorꝫ:ructuatio acida aut ignea aut acuta: aut fetens aut abhominabilis aut vomitus:⁊ quādoqʒ inde accidit intensa ꝯstipatio ventris aut fluxus:⁊ qñqʒ inde accidit: totū id qd̄ dcm̄ est:qñqʒ maior ps qñqʒ ad minus minor ps iuxta ꝙ fuerit modus thogme in q̄ʒtitate paucus aut magnus.

K ⸿Dixit. H.de libro signorꝫ apātis in stomaco.ꝙ signuʒ dubele.i.apātis accidentis in stomaco est per febreʒ ⁊ caliditatem:⁊ sitim ⁊ abhominationem ⁊ inflāmationeʒ:ꝙ si condominans fuerit per diuturnuʒ tempus inde corpus attenuabitur ⁊ concaui erūt oculi ⁊ soluetur nā:⁊ minuetur vrina ⁊ durus erit stomacus. Et si impressus fuerit digito ipressio non penetrabit:⁊ multa erit ventris solutio ac vomitus.

A ⸿De signis vlceris in stomaco. Erit quoqʒ dolor post cōcestionē vehemēs ⁊ vomitus sanguineus:⁊ nocumētum p assumptionē salse rei acide ⁊ acute calide ⁊ frigide nimis.

B ⸿De signis stomaci debilis nimis. Paucitas quoqʒ appetitus erit cū paruo pulsu:⁊ post assumptionē cibi erit ponderositas cū extensione:aut erit difficilis egestio:aut nulla ructuatio aut nulli rugitus erunt. Sed si mala fuerit dispositio stomaci accidet in eo corruptio cibi velociter rugit⁹ ad aciduʒ ⁊ ad ructuationē acidam:aut fetentē ⁊ abhominationē ⁊ punctionē ⁊ dolorē accidentē inter spatulas:⁊ participabunt dolores eius cuʒ collo ⁊ capite ⁊ solutio erit ventris ⁊ sentiet duritia in stomaco ⁊ sudor erit multus ⁊ pulsus paruus cū sincopi ⁊ defectu animi continuo:⁊ erit appetitus cibi:sed cuʒ cibus appropinquatus fuerit inter manus nō assumet de eo ꝙ si assumpserit modice quātitatis erit assumptio:excitabitur quoqʒ de leui febris eius:⁊ prouocabit ira ⁊ indignatio. Unde cum durabilis fuerit hec passio trāsmutabitur ad melancoliam que dicitur myrakia.

q ⸿De regimine subtili dixit. H.ꝙ si nutricationes habuerit i se aliquā stipticitateʒ ⁊ amaritudinē:absqʒ acuitate: quemadmoduʒ sunt rami rubi:⁊ quinqʒ folia multa cōferunt stō. Dixit ꝙ stiptica in maiori pte conferunt stomaco.

C ⸿Dixit. H.in megategni:ꝙ si fuerit stomacus absqʒ dubel. apostematibus ⁊ vlcerib⁹:⁊ digestio fuerit mala passio erit male complexionis:sed mala complexio aut in eo erit absqʒ materia causa male complexionis:aut erit cuʒ mā. ⸿Dixit ꝙ mala complexio frigida ⁊ mala cōplexio humida in maio

ri parte accidit ex declinatione hominū ad assumptionem multi cibi. ¶ Dixit ꝙ postea mala complexio calida ⁊ sicca in maiori parte accidit. Sed si accidit inde patientes ꝑibūt cum medici eos curent cum simili cura qua curātur habentes stomacū humidū ⁊ frigidū cum medici eo sic iudicent extimantes accidentia esse communia dando eis medicias ⁊ nutricationes stipticas aut calidas: vnde bonū erit vt cognitio fiat an mala complexio fuerit ex humiditate aut singularis: an humores suffundātes fuerint an natātes. ¶ Significatio quoqꝫ stomaci frigidi fit per multum appetitum ⁊ modicā sitim: ⁊ ructuationē acidam ⁊ modicā digestionē in nutricationibus frigidis ⁊ grossis ⁊ leguminibus grossis ⁊ frigidis: ⁊ per iuuamētum calidoꝝ tenuium. ¶ Sed significatio stomaci calidi in qua erit mala cōplexio calida erit ꝑ ructuationē fumosam: ⁊ multam sitim ⁊ per corruptionem cibarioꝝ tenuiū vt carniū galliculorum ⁊ piscium recentiū ⁊ per digestionē cibariorum grossorū frigidorū ⁊ modicū appetitū. Sed significatio male compl'onis humide erit ꝑ modicā sitiꝫ: ⁊ horribilitatem cibariorū humidorū ⁊ nocumentū assumptionis ipsoꝝ: ⁊ iuuamētū pauci nutrimēti assumpti aut nutricationis sicce. ¶ Sed significatio male cōpl'onis sicce hꝫ per contrariū: videlicet cibariorū humidoꝝ. Sed significatio harum cōpl'onū si fueri t cuꝫ humore erit per ructuationē accidentē patienti in cuius stomaco fluēs fuerit flegma singulare anteq̄ assumpserit aliquid in cibū vel in potū. Sed si per ructuationē fumosā ante assumptionem nutricationis fuerit colera fluens erit in stomaco: ꝙ si vomitus fuerit post assumptionē nutricatiōis in vtraqꝫ passione humor erit paucus. Sed si fuerit añ assumptionē nutricationis humor erit multus. hoc quoqꝫ ꝓprium est vtriqꝫ hoꝝ cuꝫ alijs significationibꝰ caliditatis ⁊ frigiditatis cū cōe sit eis. Sꝫ significatio humorū suffundantiū in stomaco erit per accidentē agitationē cōmotiuam ⁊ nauseā vehementē. Sꝫ vomitus non erit in modū nausee. Sꝫ significatio si humor fuerit natans in stomaco erit per emissionē vomitus velocē. Unde si humor erit suffundans cura necarie fit cuꝫ iera ⁊ medicinis diuisiuis. Sꝫ si mala fuerit ꝯpl'o sicca erit cura eius bona: si cū ea corpus sibi acquirat chimos humidos sicut ꝑ balneū ⁊ nutricatiōes iuxta ꝙ p̄dictū est.

M B ¶ Dixit. G. in. 2. libro de virtutibus naturalibus ꝙ rugitus est quoddā accñs ꝓpriū debilitati stomaci cū ipse accidat qñ debilis est stomacus in condominatiōe cibarij qñ final'r nō cōtinet nec inflectit: nō continēs est sup cibū: eo ꝙ interualla stomaci loca remanēt vacua in ipsis locis accidēt rugitus iuxta modū ipsoꝝ. ¶ Dixit. G. ꝙ si hoc accidēs fuerit digestio cibarij ñ erit finalis. Sꝫ substātia cibarij morā trahet spatio longo in stomaco cū digestio ipsius plus tardās fuerit ⁊ cibarium nō descēderit dū digestū fuerit. Uñ digestio nō fit finalis nisi per vehemētē reflectionē ⁊ dominabilem cōtinentiā stomaci super cibū. ¶ Dico ꝙ ipse intellexit dicere de debilitate stomaci que est debilitas v̄tutis retentiue. ¶ Dixit ꝙ significatio super debilitatē stomaci erit si cibaria fuerint tenuia ⁊ natantia in stomaco patientes ꝑ accidentes rugitus ⁊ inflationes: ſꝫ significatio super stomacū potentē erit per velocē descensionē cibarioꝝ si fuerint tenuia ⁊ carniū sil'r ⁊ panis facti de simula. ¶ Dico ꝙ signū potētis stomaci est ꝑ velocē descensionē nutricatiōis de eo ⁊ per ꝯtrariū si abhoiatio in eo fuerit nimis: ⁊ horribile fit ei cibariū. Et si ipsum assumptū fuerit euomitū erit velociter ꝙ si patiens obtinuerit se de vomitu patief inde singultū ⁊ nauseū ⁊ sentiet in stomaco volutionē ad supiora cū stomacus appetat tūc ad expellendū id qd̄ fuerit in eo. Et si passio fuerit in ore stomaci appetitus erit per vomitū ad expellendū cibū. Sed ponderositas cibi erit: aut ex multitudine: aut acuitate: aut punctione. Unde passio hec accidit si superiora stomaci fuerint debilia.

O ¶ De iuuamentis membroꝝ dixit. ꝙ si patiēs ꝑ comestionē cibarij multe nutricationis nō fuerit delectatus ex defectu sui appetitus: ⁊ si conatus fuerit assumere cibū pateref nauseā: nec delectatus fuerit aliquid comedere: nisi in quo fuerit acuitas ⁊ stimulatio ac si comederit aliqd simile hꝰ incōueniēs erit ei vt inde accidat inflatio ac extensio in stō cum vomitu ⁊ abhominatione: nec inde sibi inueniat quietē nisi per ructuationē cū sibi ructuatio conferat in parte q̄etis ac qñqꝫ corruptum habuerit in stomaco cibariū ⁊ ructuauerit in maiori p̄te cū acetositate. Notū sit ꝙ in eius stomaco cōgregatū est multū flegma viscosū. Hec q̄ꝫ passio infestabat quendā cui dedi radices in cibū ⁊ ī potū syrupū acetosū ⁊ vomēdo idē flegma ī vltimitate grossitudinis ⁊ multitudinis ipso die ꝯualuit post q̄ ipse in passiōe illa ꝑ tres mēses erat. ¶ Dixit. G. ꝙ oīno generatio huius humoris fit in stomaco cū colera rubea nō superueniat stomaco nisi paulatim cā purificatiōis ipsius: ſꝫ melius eēt ꝙ nō ꝑuenerit in eū cū ipsa corrūpat nutricationē cū medicus habeat posse ꝑ se ad nutricandū stomacū ⁊ purificandū cura sua. Sꝫ si ꝓueniens fuerit in intestinis colera ipsa mūdificabit qd̄ inuētū fuerit in eis de flegmate dū corpus fuerit in sua dispōne nāli. Et si remota fuerit in p̄te hec dispō mete sue ⁊ colera rubea nō ꝑuenerit in intestinis: qñqꝫ in eis multiplicaf flegma: ⁊ tūc dubitādū est ne superueniat inde patiēti yleos cū vlcerationibꝰ intestinoꝝ ⁊ tenasmō. ¶ Dixit. G. ideo de cōsilio medicorum peritoꝝ est vt vomitus excitef cum acutis bis in mēse: vt nō ꝑmittat ꝯgregare flegma hꝰ simile vt multiplicef in stomaco ⁊ in eo generet lesionem.

L ¶ Dixit. G. in. 5. libro particulariū medicinariū: nō cognosco curā meliorē fieri in auxilio stomaci ad digerendū cibariū suū sicut cū corpore calido ⁊ humido: apponendo ei: vt corpore infantis cum caliditas infantis magis ꝓprie sit caliditati inate: caliditate facienda cū emplastris calidis.

P ¶ Dixit. G. in libro epidimie q̄dā quoqꝫ mulier patiebatur dolorē stomaci ⁊ nulla cura mitigabat ipm nisi cū farre ordei: ⁊ succo granatorū semel data ei in nutricatione in die. ¶ Dixit. G. ꝙ ipsa mulier patiebatur dolorē in ore stōi ex pauco humore pungitiuo cōgregato in stomaco. ⁊ ꝑ paucitatē humoris cura erat ei sufficiēs cum farre ordei ⁊ succo maloꝝ granatoꝝ cū ista cura habeat in se desiccare ⁊ ꝯfortare vt ꝑ desiccationē desiccet illā humiditatē punctiuā: ⁊ ꝑ ꝯfortationē que fit per succū maloꝝ granatoꝝ nō reciperet stomacus: qd̄ prouenerit ei ⁊ ideo conualuit mulier ipsa cura. Sed cibariū datum semel in die efficax est in omnibus his passionibus ⁊ in maiori parte passionū stomaci ac epatis: ita tñ ꝙ cibariū non sit multū sed modicū cū passio stomaci: ⁊ epatis nō possit subiacere multo cibo.

B ¶ Dixit. G. in tractatu scd̄o libri sexti epidimie ꝙ debilitas stōi in digerendo cibo cā fit oībus passionibus corporis.

A ¶ Dixit Gal. in tractatu quarto libri secūdi. ꝙ plures cōquesti sunt pati defectum appetitus quibus precepi vt spatio longo se abstineat a cibarijs qui per ipsā abstinētiā ciborū reuersi sūt ad appetitū. Dispositio quoqꝫ hec est vt dispositio eius qui paruꝫ dormit: sed cū ipsa dormitio pauca si inhibita fuerit ei oīno somno vehemēti dormiet. Et si stomacus calidus fuerit vltra quam expedit inde in eo generātur chimi ignei ⁊ pauca fit attractio epatis de eis cum totū id qd̄ generatū fuerit sanguis sit male qualitatis vel quantitatis. Et si fuerit inconueniens pauca erit attractio mēbrorū de eo ⁊ debilitabif corpus inde. Et si kilus fuerit dulcis bonus ⁊ digestus ex cal'itate nāli: multa erit inde attractio epatis: ⁊ inde sanguis conueniens ad nutricandum corpus.

L ¶ Dixit Gal. in libro. xiiij. de manifestatiōe: ꝙ si cibariū morā longā fecerit in ore stomaci: cognitio eius erit ex ructuatiōe ⁊ inflatiōe stomaci ⁊ vomitu. ¶ Dixit ꝙ plures euomuerunt quandoqꝫ cibaria post quatuor horas: plures post septem: plures post octo ⁊ inuēta sūt in dispōne ipsoꝝ. Interrogaui quoqꝫ pugiles ⁊ luctatores quando sentiūt cibariū ipsorū descēdere de stomaco quorū ꝑs dixit post quindecim horas ⁊ plus ⁊ minus: tamē dixit ꝙ nutricatio sua erat de carnibꝰ porcinis. diuersus quoqꝫ fit modus in hoc iuxta diuersa cibaria ⁊ dispōnē diuersā stōi ⁊ diuersitatē humorū sistentiū in eo: ſꝫ sūmarie cibariū longā morā facit in stō.

E ¶ Dixit Gal. in libro de aere ⁊ regione: ꝙ si in aliquo proueniens fuerit flegma de capite ad stomacū: frequenter eius appetitus in cibarijs erit defectiuus.

D P ¶ Dixit Gal. in primo libro de nutrimentis. Et quidam cōquestus est de passione oris stomaci eius pluries ⁊ perpendens ꝙ in stomaci ore erat flegma congregatum precepi ei dari in cibum de porris bletis ⁊ sinape: ⁊ per hanc curā flegma est incisum: ⁊ inde assellādo q̄ pluries purgatus est ⁊ cōualuit: deinde punctio in stomaco infestabat eū de cā thogme cibarij calidi ⁊ acuti ⁊ adhibita ei ipsa cura p̄cedēs excitauit lesionem eius. ¶ Dixit. G. ꝙ in vuis passis dulcibus ē confortatio faciens ad stōū ⁊ mundificatio moderata. Idcirco ista cura mitigat ꝙ accñs fuerit in stō de punctōe mo

dica:ꝙ ſi punctio fuerit multa opus eſt ad magis ↄfortãtia.

B ¶ Et ſi habentes ſtomacum debilem velociter ſubiaceant nauſee ⁊ reuolutioni ſtomaci poſt comeſtionem auxiliũ cõferatur eis:vt anteꝙ̃ aſſumpſerint aliquid in cibũ comedãt res mucillaginoſas in pmo:⁊ poſtea ſtipticas:vt inde ſeqñtur ſolutionem ventris:⁊ ꝙ non excitetur in eis abbominatio:neqȝ vomitus:etiam expedit ꝙ poſt comeſtioneȝ vtantur moderato motu cũ tpe vel temperie:vt deſcendat cibariũ de ore ſtõi ⁊ corroborenẽ ⁊ deſiccenẽ partes ſuperiores ſtõi per aſſumptionem ſtiptici:⁊ per motum moderatum.

A ¶ Dixit ꝙ confert difficultati appetitus medicamen confe-q ctum de ſucco citonio:melle:pipere albo ⁊ ȝinȝibere qḋ dictum eſt in libro regiminis ſanitatis. ¶ Sed de oleribus cõfortant ſtomacum:lactuca ⁊ apium. ¶ Dixit ꝙ fumuſterre ↄfert ſtõ. ¶ Dixit iudeus ꝙ ꝗ̃titas moderata ĩ tarditate cibarij aſſumpti ab igreſſu vſqȝ egeſtũ eẽ poterit.xxij.horaꝝ.

B ¶ Dixit ꝙ patiens ſtomaci debet cibari modis quatuor aut in multa quantitate aut in pauca:aut ſemel in die aut plures aut compoſite in predictis.

A ¶ Dixit ꝙ ſi fuerint vlcerationes aut corroſio accidentes in ſtomaco cura fiat cum medicaminibus que mũdificant ſtomacum de carne mortua vt ſunt adheſiua cõſolidatiua ⁊ generatiua ſicut ierapigra:ſed cuȝ mundificatus fuerit ſtõus: da ei in potũ de aquoſitate recẽti lactis extracto de butyro vaccino:⁊ de ſyrupo citonio:⁊ maloꝝ granatoꝝ ⁊ ſilibus.

R ¶ Dixit ꝙ ſi fuerit in ſtomaco apoſtema calidũ nõ eſt miſcẽdum cum laxatiuis neqȝ vomificatiuis ne male ſit ei:ſed dã dum eſt eis de cibarijs leuificatiuis ⁊ vtenduȝ eſt clyſterio.

S ¶ Et ſi fuerit inflãmatio ⁊ ſitis vehemens da ei in potum.ʒ.iij.de ſemine cucumeris cũ aqua frigida ⁊ illiniendus ẽ ſtomacus cum illinitionibus ſtipticis:⁊ infrigidatiuis ſicut cuȝ vnguento raſure cucurbite:farine ordei ⁊ ſimilium:vt citonij ⁊ ſimilis. Et ſi opus fuerit ipſum laxare fiat laxatio cum ſyrupo acetoſo:ſinantem cum vomitu.

A ¶ Confert quoqȝ vlcerationibus ſtõi filoniuȝ ⁊ trociſci carabe ⁊ ſiſimbrij ⁊ ſtiptica omnia vniuerſaliter ei conferunt.

R ¶ Dico iuxta ꝙ vidi in dictis iudei:in exituris ĩ ſtomaco. Et flobotomandus eſt patiens ⁊ cura cũ infrigidatiuis fiat toto poſſe:ꝙ ſi exitura curata fuerit cum infraſcriptis:⁊ ſi procedens fuerit ad viam maturationis dandũ eſt in potum ei de aqua fenugreci:⁊ haſce:vel cicer imperatoris cum oleo amigd.amar.aut anacardino ⁊ iaceat ſuper ſtomacum: ⁊ rẽ mollem ⁊ planam calidam ⁊ balneetur cum aqua tepida:ꝙ appoſitio fiat cum ficubus:camomilla:fenugreco:cum quibus mixtum fuerit abſinthium ad confortandum vt crepet: ⁊ danduȝ eſt in potũ de aloe cuȝ aqua endiuie. Sed poſtꝙ̃ crepauerit exitura:dãdũ eſt ei ĩ potũ de mũdificatis ⁊ poſtꝙ̃ fuerit mundificata dadũ eſt in potum de cõſolidatiuis.

A ¶ Aaron dixit ꝙ ſi defectus appetit⁹ fuerit de caliditate cura fiat cum acidis ad conuertendum appetituȝ ſicut facit colera nigra iugiter in fluxu ventris.

A ¶ Dixit ꝙ accidit de vlcerationibus in ſtomaco vaporatio fetens in ore cum ſolutione ventris:cuius cura fiat cũ aquoſitate manente poſt extractum butyrum vaccinum ⁊ biſcocto aromatiȝato. ¶ Dixit Tabri:ꝙ pauci euadunt qui euomerint putredinem de vlceratione accidenti in ſtomaco:ꝙ abbominatio vehemens cum nauſea inducit vulneratiões fieri in ſtomaco:⁊ in ore ipſius. ¶ Dixit ꝙ ierapigra mundificat putredinem que eſt in ſtomaco corrodendo ſorditiem vlcerationis ⁊ putrefactioneȝ. Unde da ei bibere de aquoſitate excto butyro vaccini ⁊ rob citonino : ⁊ rob maligranati poſtea euitare debet vomitum in primo apoſtematis ⁊ laxationem ventris. Uerumtamen vtenda ſunt mitigatiua ⁊ prohibitiua. Sed ſi omnino opus fuerit ad laxanduȝ laxatio fiat cum caſſiafiſtula ⁊ emplaſtretur cum ſtipticis.

R ¶ Dixit aly vel Alexander expertam habeo curam valentẽ ad apoſtema ſtomaci:nimis detur ei in potum de rob puli carie:⁊ rob abſinthij per dies aliquos.

B ¶ Dixit Tabri:ꝙ ſpatium moderatuȝ in horis cibarij in ventre vſqȝ egeſtum eſt.xij.horarum.

L ¶ Dico ꝙ ex parte ſtomaci fit paſſio aut ex caliditate:aut ex frigiditate:aut ex tenuitate corporis:aut ex pauca circũferẽtia ȝirbi:⁊ mẽbroꝝ calefacientiuȝ ipſiuȝ ſi infrigidata fuerint cuȝ epate ⁊ ſimilibus aut ex pauca inflectione cõtentiua cõdominanti ſup cibariũ:aut ex parte cibarij:ſi fuerit vnctuoſum aut fumoſuȝ:ſicut oua frixa ⁊ habis.i.confectio dulcis: aut ſi cibariũ fuerit tenue vltra ꝙ̃ expedit ſicut corruptio fit in ſtomaco de piſcibus paruis ⁊ cibarijs calidis aut ſi fuerit cibariuȝ groſſuȝ vltra ꝙ̃ expedit ſicut corruptio in ſtomaco fit frigido declinãs ad acidũ. De carnibus vaccinis aut ſi cibariuȝ nõ fuerit delectabile:aut ex malo regimine ipſius cibarij queadmodum accidit qñ medici dant in pncipio cibariuȝ groſſuȝ ⁊ in fine tenue:aut ex malo rectore eius queadmodũ ſi in fine datuȝ fuerit cibariũ multũ ⁊ reuerſum fuerit in acidũ aut paucũ ⁊ reuerſum fuerit in fumoſuȝ:aut ex multitudine modoꝝ eius tñ ſi diuerſi fuerint modi cibariorum diuerſe erũt ꝗ̃titates tpis digõnis ipſoꝝ. Uñ corrũpit qḋ digeſtũ fuerit id quod nonduȝ peruenit ad digeſtionẽ:⁊ qḋ nondum peruenit ad digeſtioneȝ:id qḋ fuerit digeſtum:aut ex malo regimine precedẽti queadmodũ ex cibario aſſumpto ſecũdarie vt anteꝙ̃ purgat⁹ fuerit ſtomacus de cibario aſſumpto in primo:aut ex cibario aſſumpto ante exercitium ⁊ balneatione ⁊ vniuerſaliter ex cibario aſſumpto ante horam cõſuetaȝ:anteꝙ̃ ſolebat ſuum digerere cibarium.

F ¶ Dixit Aarõ:ꝙ ſi ructuatio fuerit fumoſa abſqȝ aſſumptione cibariorum facientium ad id ex caliditate ſtomaci erit:q̃ caliditas aut erit tantũ ex complexione ſtomaci abſqȝ humore aut ex mala complexione cuȝ humore ſicut corruptio cõplexionis ſtomaci fit ob morã quã traxerit humor in eo ĩ tpe quoqȝ ipſius corruptionis aut colera fuerit in ſtomaco aut nõ fuerit:que ſi fuerit aut natans erit aut non etiam: aut proueniens fuerit de epate:aut generata in ſtomaco.

L ¶ Dixit ꝙ frigiditas ſtomaci multiplicat appetitum:ſed ca-D liditas ſitim multiplicat. Et ſi fuerit frigiditas aut caliditas cũ humore in egeſtũ:aſſumptũ cibariũ mixtuȝ cum humore emittet:ꝙ ſi fuerit abſqȝ mã ſoluȝ emittetur in egeſtum.

L ¶ Dico ꝙ ſi multiplicata fuerit ĩ ſtomaco acetoſitas requirendum eſt ſplen ⁊ colera nigra proueniens fuerit de eo ad ſtomacum:vltra ꝙ̃ opus fuerit:ſed ſignum huius habetur per excitationem appetitus cum inflatione:⁊ ventoſitatib⁹ ⁊ per malam digeſtionem ⁊ ructuationem acidaȝ:his quoqȝ ſignis diſtictio datur inter punctõeȝ gñataȝ in ſtõ de colera nigra:⁊ punctionem generatam de colera rubea.

A ¶ Uidens quoqȝ quendam euomere petiã carnis maioreȝ mice perpendi ꝙ in ſtomaco ipſius erat fiſtula magna hñs paruaȝ radicem quã natura eradicando p vomitũ expulit.

D ¶ Aaron dixit:ꝙ ſi in ſtomaco fuerit flegma ſaliua ⁊ ructuatio erunt acide aut diſſipide aut ſalſe:ſed inde multiplicans erit ſaliua ⁊ ſpuma in ore ⁊ vomitus fiat cum flegmate. Sȝ ſi colera rubea fuerit in ſtomaco inde erit ructuatio calida ⁊ fumoſa cum ſiti ⁊ amaritudine oris:⁊ caliditate intenſa.⁊ cum ſtomaci defectu appetitus omnino. Unde curãda eſt cum acidis:ſed ſi ex frigiditate condominãte fuerit:multiplicabitur appetitus cibi:ꝙ ſi fuerit appetitus defectiuus ⁊ digeſtio multa condominãs eſt caliditas ⁊ per contrariũ deficit quoqȝ appetitus penes famem intenſam cum ſtomacus inflãmetur calore:⁊ ſuperfluitates ſalſe excitẽt ſitim.

R ¶ Et ſi in ſtomaco acciderit apoſtema ſi fuerit calidum da patienti in potum de caſſiafiſtula cuȝ ſucco ſolatri mixta cũ eis iera.ʒ.ʒ.aut dauich. Sed ſi apoſtema nimis fuerit calidum ⁊ patiens debilis. Sed ſi apoſtema fuerit duruȝ ⁊ groſſum da ei in potum de oleo charuchino auri pondus.iij.cũ decoctione caſſiefiſtule ⁊ radicum diſtemperato.

f ¶ Et ſi acciderit opilatio in poris ſtomaci:da ei in potum de iera cum abſinthio.

A ¶ Sed ſi acciderint vlcerationes male in ſtomaco cura cuȝ medicinis mundificatiuis putredinis ſicut iera:deinde poſt vomitum de ſero lactis acidi vaccini extracto butyro eius: ⁊de rob citonino ⁊ mali granati:da ei in potũ cuȝ cura hec conſolidet vlcera. Sȝ ſi vlceratio fuerit recens cura fiat cũ ſtipticis ⁊ nutricationibus lenibus velocis digeſtionis.

B ¶ Dico ꝙ he pillule bone ſunt ad ſtomacum ⁊ confortatiue D ⁊ mundificatiue ⁊ correctiue ſtomaci impediti de colera nociua. ℞.aloe.ʒ.i.mirabol.nigrorum.roſ.añ.ʒ.ʒ.terantur ⁊ diſtemperentur cum ſucco endiuie:⁊ inde fiant pillule ⁊ doſis quoqȝ erit congrua:ꝙ ſi ſtomacus fuerit frigidus cura fiat cũ ſebȝana.i.elium amoroſia ⁊ diacimini ⁊ ſimilibus. Sed ſi ſtõus fuerit debilis cura fiat cũ trifera ⁊ ſilib⁹ de ſtipticis.

R ¶ De ſignificatiõibus apoſtematis calidi. In ſtomaco erit ſitis febris aduſtio ſtomaci:veloꝝ ſenſibilitas:in nocumẽto aſſumpti cibarij nociui. Patiens quoqȝ harum ſignificationum nõ eſt euomendus:ſed nutricandus lenibus. Et ſi op⁹

fuerit ventrem lenificare cum cassiafistula lenificat: ac sto-
maco appositio fiat cum emplastris frigidis confortatiuis
de succo mirtino ⁊ absinthino: quoniam concutiunt vel p-
hibent apostema vt non manifestatur in tota sua potentia.
Or si intense fuerint sitis ⁊ caliditas: da ei in potuz id quod
sedat sitim cuius hec est descriptio. ℞. seminis citrollorum
ʒ.i. ⁊ da in potum ei cum aqua niuis: aut de aqua endiuie cū
zuccaro albo ⁊ appositio fiat stomaco de rasura cucurbiti-
na: ⁊ succo portulace ⁊ similibus. Or si opus fuerit ipsum la
xare: da ei de cassiafistula aut syrupo acetoso in quo fuerit
scamonee cū aloe auri pondus .i. aut minus aut plus. ¶ Di
co est considerandum in supradicta laxatione: ꝫ laxatio me-
lior qua laxandus est patiens apostematis in stomaco erit
cum succo endiuie ⁊ modico absinthio ⁊ medulla cassiefistu
le. Sed si opus fuerit omnino fiat laxatio cum dauich aloe
loti: aut mirabol. citri. ʒ.i. cuz alio medicamine pdicto. ¶ Di
xit ꝙ si ex bothor vel vlcerationib⁹ generatis in stomaco as-
cendens fuerit vaporatio ad gulam cum ructuatione inde
os desiccabitur cum lingua. ¶ Dixit ꝙ si apostema fuerit
vetus ⁊ mitigata fuerit inflāmatio eius ⁊ opus fuerit ad ma
turandum ⁊ dissoluendum cura fiat cū camomilla fenugre-
co: semine lini: corona regia: ⁊ maluauisco ad emplastrāduz
epithimandum ⁊ spargefaciendum cum eis. ¶ Sed si apo-
stema fuerit in meri appositio fiat inter spatulas: sed tamen
in principio passionis apostematum calidoruz cura fiat per
infrigidatiua ⁊ extinctiua: vt cuz stipticis aromaticis ⁊ odo
riferis. ¶ Sz si apostema fuerit magis vetus ⁊ grossuz mis-
cendum est emplastris de armoniaco bdellio ⁊ terbentina:
ita tamen ꝙ sint cum stipticis aromaticis ⁊ mixtiōe pingue
dinum. Sed si fuerit grossus ⁊ vehementius miscendum est
emplastris de dissoluentibus vehemēter vt cordumeni gra
no laurino: piretro aristologie: yreos ⁊ balsamo ⁊ similibus.
¶ Secundum Aaron vnguentuz conferens dubele ⁊ apo
stemati duro. ℞. corone regie: fenugreci: camomille: grano-
rum lauri: maluauisci absinthij. añ. partē .i. armōiaci: bdellij
añ. part. tertias .ij. terantur que terenda sunt ⁊ dissoluantur
gummi in aqua in qua cocte fuerint .xx. ficus pingues cū vi-
no cocto ⁊ aceto: ⁊ distemperata decoctiōe vini cocti ⁊ ace
ti predicta cum alijs medicinis cum hoc medicamine fiat
emplastrum cum sit mirabile.

L ¶ Bubilel Durasimius dixit: ꝙ emplastra confecta cū aro-
maticis stipticis vt ligno aloe ⁊ succo mirtino ⁊ similib⁹ ni-
mis pferunt ad digerendum cibarium in stomaco ⁊ epate.

A S ¶ Paulus dixit: ꝙ defectus appetitus fit aut ex mala cōple-
xione calida cuius signum erit per ructuationem fumosam
⁊ sitim. ⁊ per nullius rei appetitum. Sed si fuerit mala cōple
xio frigida signum erit per ructuactionem acidam: sed ma-
ior appetitus erit vltra quam fuerit ante absq3 siti: nec di-
gestio fiat in rebus grossis ⁊ frigidis: sicut fit per calidaz cō
plexionem: fit etiaz defectio appetitus ex humoribus in sto
maco: qui si fuerint tenues ⁊ subtiles cuz eis erit abhomina
tio multa cum siti ⁊ impunctione. Sed si corrupti fuerint in-
de superueniet herisipilla: sed si fuerint tantuz grossi nō erūt
cum punctione nec siti: sed abhominatio erit semper minor:
sed si hi humores fuerint in cōcauitate stomaci emittentur
cum vomitu. Sed si spargefacti in tunicis fuerint: licet ciba
rium per vomitum emittatur ipsi non emittentur cum eo: ꝫ
vehemens inde erit nausea: vnde patienti corruptionem ex
complexione calida: da in cibum panem ⁊ aquam ⁊ lac aci-
dum ⁊ endiuiam ⁊ lactucam ⁊ in potum aquam frigidaz nō
debet etiam cura fieri in hoc intensa cum excessus intensus
forte faciat passionem esse difficilis cure ⁊ male: sed si corru
ptio fuerit ex complexione frigida da patienti de seminibus
cōibus cum dyapiperon ⁊ tyriaca: allea etiaz assumpta cō
ferunt similiter hñtes in stomaco humores grossos. ¶ Sed
si caliditas ⁊ debilitas fuerit in stomaco: da in potum patiē
ti de aqua fructuuz que aqua bona est stomaco calido cum
ipsum infrigidet ⁊ confortet nimis ⁊ mitiget sitim. Et he sūt
pillule ad hoc facientes. ℞. frondium rosarum recentiuz. ʒ.
vi. succi liquiritie. ʒ.iiij. spice. ʒ.iiij. myrrhe. ʒ.iiij. terantur que
terenda sunt ⁊ distemperentur omnia cuz vino dulci ⁊ inde
fiant pillule que supponende sunt lingue cum opus fuerit.
¶ Sed patienti flegmatis acidi: da in potum de iera distē-
perata cum syrupo acetoso ⁊ medicamine mentastri: sed pa
tienti in cuius stomaco cibarium fiet acidum: da in potū de
coriandro sicco. ʒ.iß. cuz aqua: ⁊ de mastice. Unde in hoc cō
siderandum est vt cura fiat cum electuarijs calidis.

K ¶ Dico ꝙ bonum est ꝙ si apostemata fuerit in stomaco aut
in merilla cura curanda est toto studio: sed tamē cura fiat
cum aromaticis vt est dictuz: sed si passio inueterata fuerit
cura fiat cum maluauisco: camomilla corona regia: musco
ancto ⁊ alijs medicinis dissolutiuis ⁊ miscēdū est cū eis: qd
confortatiuuz fuit de arōaticis ⁊ stipticis iux q̄titatē cgruā.

O ¶ Sed patiens qui non potest retinere cibarium assumptuz
in stomaco quem vocant medici stomacatuz curandus est
cum emplo farine ordei: fenugreci se. lini ⁊ mell. apponēdo
stomaco ⁊ cū potu ēt faciēdo de eis cum bona cura sit.

A ¶ Dixit ꝙ si defectio appetitiua fuerit in stomaco cū humo
re: si humor fuerit tenuis purgatio fiat per vomitum ⁊ laxa-
tionem ventris. Sed si vomitus fuerit difficilis fiat laxatio
cum bona sit: laxari quoq3 debet patiens cum aloe ⁊ medi-
camine cōfecto de citonijs ⁊ scamonea. Aloe quoq3 bonū
est stomaco: sed scamonea nociua est stomaco destruēs vir
tutem appetitiuam: sed tamen confert humoribus grossis i
stomaco mel rosatum laxatiuum. Sed si defectus appetit⁹
fuerit ex humoribus grossis cura fiat cū diuisiuo: ⁊ attenua-
tiuo vt syrupo acetoso: ⁊ coadiuuant res condite cum sale: ⁊
cappares conditi oliue condite sinapis ⁊ similia: deinde vtē
da vel danda sunt laxatiua ⁊ emplastra infrigidatiua cū ex-
ercitio ⁊ fricatione multa. ¶ Dico ꝙ accidit in defectu ap-
petitus quedam species ex splene peruenienti ex colera ni-
gra ad os stomaci. Unde quere significationem ipsius ⁊ cu
ra ipsum. Sed significatio huius habetur per assumptionē
cibarij acidi: quoniam illo assumpto patiens habebit appe
titum in continenti quasi inde sollicitatus ⁊ inductus ad id
esset: sed si comederit: nec inde fuerit appetitus licet digerat
inde magnificabit splen si diuturne vsitatū fuerit. ¶ Pau-
lus dixit: ꝙ fit defectus appetitus de lumbricis. ⁊ pfert huic
aloe assumptum cum syrupo malorum epithimando super
stomacum: ⁊ etiam vtendum est in emittendis lumbricis: ꝫ
signa eorum sunt in capitulo proprio. ¶ Dixit ꝙ cōfert de-
fectui appetitus ius carnium calidum: mot⁹ ⁊ itinera. ¶ Di
xit patienti quoq3 cuius stomacus fuerit lesus da in cibo ci
baria ingrossatiua vt conchas vel cocleas marinas: oua eli
xa ⁊ lenticulas ⁊ vuam duram ⁊ cucumeris ⁊ mala persica
⁊ lactucam ⁊ mala granata: endiuiam: sumach: ⁊ vuam acer
bam cum sint infrigidatiua. ¶ Dico ꝙ bonū est emplastrū
alexandri cum conferens sit defectui appetitus quod sit de
thure mastice: xiloaloe: suc. calamo aromatico: balaustia suc
co citonio: ⁊ vino odorifero bono.

K ¶ Dixit ꝙ si acciderit in stomaco apostema corpus subiace
bit periculo cum appetat nutricari: nec habeat se in hoc de-
lectari nec valeat comedere.

F L ¶ Dixit Alexander. Noli confidere in ructuatione acida p
frigido stomaco: nec in ructuatione fumosa pro calido sto-
maco: cum hoc accidat ex cibarijs semetipsis in dispositio-
nibus precedentibus: sed quere de regimine precedenti: ⁊
alijs signis ⁊ de humiditatibus etiam cum humiditates li-
quefiant ex caliditate. Unde considerandum est subtiliter
vt cura sit congrua.

A ¶ Paulus de regimine pregnantis dixit: ꝙ excitat appetitū
pregnātis ambulatio ⁊ potus vini veteris odoriferi ⁊ vsus
comestionis ⁊ potationis delectabilis ⁊ assumptio cibarij i
quo fuerit acuitas vt sinapis.

D ¶ Saracus dixit: ꝙ si cibariuz non fuerit digestum in stoma
co ⁊ fecerit grauedinem notuz sit ꝙ stomacus collegit in se
flegma multum vnde fiat vomitus cum decoctiōe nucis vo
mice: sinapis ⁊ piperis longi: quoniam stomacus mundifica
tur per vomitum ⁊ intestina per laxationem: sed postq̄3 sto-
macus mundificatus fuerit vtendum est calefactiuis ⁊ atte
nuatiuis de medicinis calidis.

A ¶ De primo tractatu questionum epidimie dixit: ꝙ irritatio
appetitus aut erit ex humore malo aut ex defectione virtu-
tis sensibilis. ¶ Dico ꝙ hec diuisio est defectiua: quoniam
potest esse similiter ex pauca dissolutiōe corporis aut ex ma
la complexiōe calida in stomaco: aut ex defectōe de nature
quando maturat humorem malum vt in dispositiōe febriū.
Unde expedit ꝙ consideretur in hoc. ¶ Dixit aut ex reten
tione colere nigre: vnde interrogatio fiat.

L ¶ Dixit in libro .6. ꝙ sequitur malam digestionem irritatio
operationum naturalium omnium ⁊ multiplicatio humorū
malorum quibus superueniunt necessarie passiones male.

¶ Paulus dixit: ꝙ si cibarium non fuerit digestum in stomaco: ⁊ in eo acciderint ventositates ⁊ inflatio vtenduꝫ est emplastro seminum ⁊ corone regie: aloe absinthij: spice: maiorane: ⁊ masticis.

R ¶ Emplastrum mirabile faciens ad durum stomacuꝫ ⁊ apostema durum in eo. ℞. sordiciei elcure vel bdellij partes. vi. confite vel sigie partes. ij. masticis partem. i. terbentine partem. ß. fecis olei nardini partem sufficientem conficiantur i emplastro ⁊ apponantur. ¶ Arabasius. Unguentum ꝙ lenit duritiem ⁊ confert stomaco. ℞. armoniaci partes. xxxvi. terbētine partes. xij. bdellij iudaici partes. xij. Galbani partes. iiij. myrrhe partem. iiij. olei alchanne partes tres infundantur myrrha ⁊ bdellium in vino ⁊ liquefiat armoniacum cum aceto ⁊ omnia mixta in mortario terantur cum oleo liliorũ dum bona fiat cōmixtio ⁊ vsui reseruetur.

L ¶ De summis glauconis dixit: ꝙ si calefacti fuerit pedes ex calefactione ipsorum calefit stomacus.

P Q ¶ Filogorius dixit quandoqꝫ in ore stomaci erunt humiditates pauce tenues: sed cum assumptum fuerit cibarium ille humiditates miscentur cum cibario ⁊ ex multitudine supuenienti ad os stōi ⁊ inde excitabit nausea cuꝫ dolore. ¶ Johachi dixit: quandoqꝫ in stomaco sunt humores tenues cō gelati infundentes stomacum. Sed cum comederit patiens inde excitabitur dolor ⁊ vomitus. ¶ Dixit ꝙ huius cura fit cum trociscis caurab. i. stelle in dispositione interpolata deinde cum purgatione cum ierapigra. Dixit ꝙ confert ei syrupus papaueris.

P Q ¶ Bimmasuy de complemento dixit: ꝙ si fuerit dolor in stomaco de caliditate da ei in potum de lacte vaccino acido ⁊ assumat in cibum de galliculis cum cucurbita confectis ⁊ semine citrollorum ⁊ similium. ¶ Trocisci rosarum confecti facientes ad dolorē stomaci ⁊ apostema accidēs in eo. ℞. ro. ʒ. vi. spice bone: ⁊ radicum liliorum. aā. ʒ. iiij. zaffarane. ʒ. ij. corone regie. ʒ. v. masticis. ʒ. iij. carabe. ʒ. ij. terantur que terenda sunt ⁊ distemperētur cū vino cocto: succo solatri ⁊ endiuie ⁊ cassiefistule: ⁊ informentur. ¶ Dico. ℞. ros. ʒ. x. xiloaloe. ʒ. ij. masticis. ʒ. iij. se. endiuie cuscute. aā: ʒ. iij. sandal. ʒ. ij. terantur que terenda sunt ⁊ dentur in potum ad conferenduꝫ apostemati inflammato camphora: ⁊ apostemati duro diuturno de qua prediximus: ⁊ emplo est cura melior. ¶ Pro apostemate frigido accidenti in stomaco. Da in potuꝫ ei de oleo karuchino. ʒ. ij. ⁊ oleo amigd. dulcium. ʒ. iij. cum decoctione hic scripta. ℞. corone regie. ʒ. x. fenugreci. ʒ. v. radicū maluauisci. ʒ. x. vuarum passarum in quibus non sunt nuclei ʒ. xv. corticum radicum feniculorum. ʒ. x. boracis. ʒ. v. coquantur cum. iiij. rotulis aque: donec perueniant ad rotuluꝫ vnū: ⁊ postq̄ colata fuerit inde dosis fiat. ℥. v. ⁊ assumat in cibuꝫ asparagum ⁊ corrigiolam coctos in oleo amigdal. dulcium. ¶ Emplastrum conferens ad apostema frigidum. ℞. masticis. ʒ. v. corone regie. ʒ. x. radicis maluauisci: fenugreci: camomille: aneti: seminis lini. aā. ʒ. x. violarū siccarum. ʒ. x. amomi. ʒ. v. laudani. ʒ. x. myrrhe. ʒ. viij. aloe. ʒ. vij. zaffarane. ʒ. x. seminis caudium. ʒ. v. camomille maioris. ʒ. x. bdelli. ʒ. xx. gummi. ʒ. x. dragaganti thuris masculi. aā. ʒ. v. absinthij armoniaci: opoponacis adipis galline: cerui medulle tybiarum eius aā. ʒ. iß. cere. ℥. iij. terantur que terenda sunt ⁊ gummi infundentur vino ⁊ conficiantur cum oleo liliorum omnia: etiam zaffarane infundant: ⁊ mirabile erit ad dissoluendū. ¶ Emplastrum valens ad apostema calidum in stomaco. ℞. sanfari vel auellane inde: nenufari farine ordei. aā. ℥. iß. zaffarane. ℥. ß. violarum. ʒ. xv. dragaganti masticis: acatie: balaustie aā. ʒ. v. cere ⁊ olei rosati. aā. qd̄ erit sufficiens ad cōficienduꝫ ipsum. ¶ Trocisci valentes ad dolorem accidentem in stomaco. ℞. carabe. ʒ. x. rosarum auri pondus. ʒ. v. acatie lauate. ʒ. iij. spice. ʒ. iij. corone regie. ʒ. x. masticis. ʒ. iiij. corticis thuris. ʒ. iiij. boli armenici. ʒ. x. zaffarā. ʒ. ij. nucis cypressi. ʒ. iij. terantur que terenda sunt ⁊ infundantur gummi in succo plātaginis: distemperentur omnia cum succo ipso ⁊ fiant trocisci. ʒ. ij. dosis inde fiat cuꝫ iulep zuccarino in quo mixta fuerit cassiafistula. Qꝫ si fuerit caliditas in apostemate multa fiant cum succo endiuie solatri ⁊ succo plantaginis: ⁊ emplastrum fiat cuꝫ ros. malis pomis: laudano: mastice: acatia: nuce cypressi: ⁊ fructu tamarisci: ⁊ vino stiptico.

L ¶ De regimine edentium. Johannitius dixit: ꝙ corruptio in stomaco aut fuerit ex cibario: vt melonibus persicis: cucurbitis: olibus: piscibus: lacte: carnibus: ⁊ vino acerbo ⁊ dulci: aut si cibarium non fuerit conueniens in comestione aut sit in delectabile in appetitu. Sed intelligitur inconueniens si stomacus fuerit intense caliditatis. Et assumptio fuerit de calido cibario intenso aut intense frigiditatis: assumptio fuerit de intenso frigido cibario. Sed cibarium eniꝫ in delectabile in appetitu intelligitur si cibarium per appetitum non assumitur: quoniam non accipiet illud stomacus nec ipsum continebit nec poterit quiescere in profundo stomaci: sed in partibus superioribus eius manebit supernatans: etiaꝫ si cibarium sit in se laudabile tantum assumitur cum transgressu modi quantitatis que intolerabilis est stomaco. Etiaꝫ si cibarium assumptum fuerit non in tempore congruo: videlicet in tempore quo stomacus non fuerit purgatus a p̄mo cibario. Unde cibarium scd̄ꝫ corrumpitur si mixtum fuerit cum alio: etiam ex malo ordine si in primo assumpta fuerint stiptica acida: ⁊ que sunt difficilis digestionis: ⁊ tardauerint humida viscosa ⁊ dulcia.

D ¶ De regimine edentiuꝫ Johannitius dixit: ꝙ stomacus debet mundificari de flegmate sistenti in eo per vomituꝫ: quoniam colera rubea paulatim proueniet stomaco: ita tamen ꝙ vomitus non excitet in eo interiectionem lamentabileꝫ: eo ꝙ meatus eius est paruus: ideo expedit ꝙ vomitus fiat in quolibet mense in duobus diebus: quoniam si vomitus maior fuerit: nociuus est stomaco aptans eum ad accipiendum superfluitates cum per vomitum superfluitates fiant fluentes ad eum per meatus.

O ¶ Dico ꝙ conspiciendum est ⁊ querendum in capitulo purgationum. ¶ De agrabadino vel antidotario binsabsi. Electuarium bulsabed. elchalleg valens ad stomacum qui non accipit cibum. ℞. castorei costi dulcis: spice bone. aā. ʒ. xxx. cinamomi galbani opij. aā. ʒ. i. corticis cassielignee. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. iij. infundātur opiū ⁊ myrrha in vino odorifero ⁊ alia postea terantur ⁊ conficiantur cū melle: inde dosis fiat post vi. menses auri pondus vnum.

L L ¶ De libro stomaci Johānitius dixit: ꝙ corruptio cibi ⁊ digestionis erit in partibus inferioribus stomaci: vnde corruptio cibarij aut erit ex passione accidēti in ipsa parte: aut ex passione extera. Qꝫ si fuerit passio in stomaco: aut erit ex mala complexione: aut ex apostemate ⁊ similis: aut ex flegmate ⁊ humoribus malis collectis in cōcauitatibus stomaci adhesis corpori eius: sed apostematuꝫ aut flegmon erit: aut herisipilla: aut squirros: aut exiture: aut vlcera interius aut exterius: aut erit passio ex somno: aut ex qualitatibus nutricationum: aut quantitatibus: aut malo ordine ipsoruꝫ. Sꝫ passio ructuationis fumose ⁊ similis ex caliditate erit. Dixit ꝙ condominatio complexionis calide generat sitim ⁊ febrem minutam vel lentam. Qꝫ si irrita fuerit digestio ex condominatione male complexionis frigide non erit cuꝫ siti neqꝫ cū febre ⁊ moram trahet cibarium in stomaco absqꝫ mutatione nec mutabitur in ructuatione: neqꝫ in vomitu: ⁊ hoc facit vltima condominatio complexionis frigide. Qꝫ si minoris fuerit quātitatis sua actione aliquam mutationem faciet in cibarijs nec poterit peruenire vt compleat digestionē. Unde si cibarium declinans fuerit ad frigiditatem aut temperatum inter caliditatem ⁊ frigiditatem ructuatio erit acida: sed si complexio nutricationuꝫ fuerit calida ac inflatiua naturaliter inde erunt ventosttates fumose ⁊ grosse. Qꝫ si impedimentum fuerit in digestione ex mala complexione calida an frigida velociter irritat digestioneꝫ: sed caranduꝫ est de leui cum correctio ipsius sit cum qualitatibus potentibꝰ. Sed si impedimentum accidens fuerit ex mala complexione humida aut sicca non irritat digestionem nisi in longo tēpore nec poterit corrigi similiter nisi difficile: cum cura ipsiꝰ sit cum qualitatibus debilibus: p̄cipue si opus fuerit ad humectandum. tempus quoqꝫ quo corrigenda est mala complexio frigida ac calida est equale: sed fallacia non est equalis: quoniam si opus fuerit ad infrigidandum: ⁊ pars membrorum attinentium stomaco fuerit frigida aut debilis dubia erit cura ne multum accidat nocumentum de infrigidatiuis: sed tempus quo corrigenda est mala complexio humida aut sicca non est equale ⁊ fallacia similiter cum tempus quo curanda est mala complexio sicca duplicitateꝫ habeat multaꝫ: plusq̄ꝫ tempus in quo curanda est mala complexio humida. Qꝫ si he due passiōes intense fuerint humida quoqꝫ inducet ad hydropisim siccaqꝫ ad ethicam. Dixit ꝙ precedit his duabus passionibus anteq̄ꝫ peruenerit stomacus

ad hanc corruptioneꝫ acutā irritatio digestiōis. ¶ Dico ꝙ ideo he due passiones deducende sunt inde. ¶ Dixit ꝙ peccatum exterius accidit aut ex malo vsu quietis ⁊ motus sicut si multus fuerit somnus aut modicus: aut non sit in tempore suo: ac etiam de exercitio si exercitiū fuerit post assumptum cibarium: aut si sit multum: aut modicuꝫ: aut si cibariū assumptum fuerit modicum in modico tempore aut post exercitium vsitatum ante quietem: aut de mala quantitate cibariorum. sicut si assumptum fuerit cibarium: ⁊ inde stomacus fuerit vehementer repletus: aut de mala qualitate nutricationum sicut si assumptum cibarium fuerit calidum nimis: aut frigidum nimis: aut stipticum nimis: aut grossum nimis: aut de malo ordine: sicut si cibarium tarde digestionis in primo assumptum fuerit ⁊ sequens fuerit velocis digestionis: aut de malo tempore sicut si tempestiue assumptum fuerit cibarium anteqꝫ primum cibarium digestū fuerit aut anteqꝫ motus factus fuerit aut exercitium. ¶ Dixit ꝙ si assumptum fuerit cibarium generans coleram rubeam generabit ructuationē fumosam: etiam si cibariuꝫ fuerit assum vel frixum: aut ructuatio fumosa erit de humore colerico sistenti in concauitate stomaci: aut de mala cōplexione stomaci calida: ⁊ per contrarium erit ructuatio acida. ¶ Dixit ꝙ si fuerit ructuatio fumosa non ex causa nature ciborum erit ex cā caliditatis cōdominantis in stomaco. Sed si ructuatio fuerit acida non ex causa ciborum erit ex causa frigiditatis cōdominātis in stomaco: ꝙ si illa caliditas aut frigiditas non fuerit tibi manifesta an ex mala cōplexione sistēti in stomaco: an ex humore infuso sistenti in spatiositate stomaci experiri debes per cibationem nutricationuꝫ contrariarū huic accidenti: vnde da in cibū patiēti in cuius stomaco cibus corrumpitur ad fumosum de ordeo. Sed si corrumpitur ad acidum de melle ⁊ similibus: ꝙ si ructuatio stabilis fuerit in dispositione sua cuꝫ hoc non erit ex causa assumpti cibarij: vñ si volueris scire an fuerit ex mala cōplexione sistenti in stomaco: an ex malo humore sistenti in cōcauitatibus stomaci q̄re in egestione. ꝙ si egestio fuerit tincta ex colera ru. aut ex flegmate: humor ipse ex quo tincta fuerit egestio erit in concauitate stomaci: hoc quoqꝫ videri poteris ēt per vomituꝫ magis: tñ nō est vtendū vomitu vbi vomitus fuerit difficil. ꝙ si egestio non fuerit tincta ex aliquo humore causa erit ex corruptione cōplexionis stomaci aut ex humore infundenti aut ex viscositate facienti in tunicis. ꝙ si humor fuerit calidus signū habebit per sitim. si frigidus per cōtrariū. ¶ Dico non est in libro Johānitij sm. H. cū. H. dicat ꝙ si humor fuerit infundens inde necessarie accidet nausea cuꝫ difficili vomitu: sed si fuerit natans necessarie erit vomitus cū nausea. ¶ Dixit ꝙ quādoqꝫ humor infundens fuerit in corpore stomaci adherens in tunicis eius: vnde tunc egestio non erit tincta ex ipso humore aut vomitus: distinctio quoqꝫ hī inter hāc dispōnem ⁊ malam cōplexionem cuꝫ illa sequātur nauseā ⁊ cuꝫ alia non erit nausea. ¶ Etiaꝫ digestio erit mala similiter ex malitia epatis aut splenis: vnde ingre ⁊ considera q̄ passio fuerit calida que frigida: ⁊ per signa humoris si fuerit calidus per sitiꝫ habebit signum: ꝟ si fridus per contrariuꝫ. ¶ Dico ꝙ mala digestio alias habet causas: aut ex dispositione aeris aut balneationis aut defectiōis potationis: aut multe minutionis sanguinis: aut multi coitus: aut angustiaruꝫ: vnde querenduꝫ est super hoc. ¶ Dixit in primo scita cognitiōe cause cura fiat cuꝫ infrigidatiuis si mala fuerit complexio calida: ⁊ per contrarium: quoniam tunc cura sic facta habebit iuuamentum: vnde cum cura tua sequens fuerit iuuamētuꝫ tunc iudicium tuuꝫ firmuꝫ erit. ¶ Dixit ꝙ patiēs in cuius stomaco fuerit humor frigidus: aut mala cōplexio frigida curandus est cuꝫ dyapipereon ⁊ similibus in vino potenti nō lymphato: sed in quo fuerit humor calidus cuꝫ syrupo absinthij ex ierapigra curatur. Sed cum cura sequens fuerit iuuamentuꝫ conmitio erit firmior: ⁊ vtenda est debite ipsa cura cum inde passio cōualeat oīno. ¶ Dico ⁊ similiter si mala complexio fuerit absqꝫ materia. ¶ Dixit ꝙ si in vsu tue cure accidens fuerit aliqua particula nocumenti notū sit ꝙ peccasti in significatiōe cause passionis. ¶ Dico ꝙ si assumptuꝫ cibarium non fuerit corruptum nec oīno mutatuꝫ notum sit ꝙ stomacus in vltimitate debilis est: sed in parte dispositionū quādoqꝫ hoc accidit ex mlto cibario assumpto: aut ex vehementi stipticitate eius: aut grossitudine: sin autem ex debilitate vltima complexionis stomaci erit.

¶ Dixit ꝙ si complexio stomaci fuerit ignea carnes corporis erunt pauce cum inde sanguis paucus fiat: quoniam nutricatio corrupta attracta ad epar generat sanguinem acutum ⁊ fetentem: vnde membra non nutricantur ex eo nisi in minori parte ex tedio quod patiuntur ex mala complexiōe ipsius. ¶ Dico hoc accidit si complexio fuerit talis per accidens. Sed si naturaliter non cum natura carnis tunc fit similis nature stōi. ¶ Dixit ꝙ si minutio facta fuerit ī his patientibus sanguis singularem coloreꝫ habebit in dispositionem cum corpora ipsorum fuerint macilenta ⁊ vene calide fuerint ex multo sanguine sistenti in eis cum caro non se habeat extendere nisi in minore parte ipsarum. ¶ Dico ꝙ hī curandi sunt cuꝫ cibarijs infrigidatiuis remotis de alteratione ad fumositatem ⁊ cum nutricationibus difficilis corruptionis cum temperiem faciant in istoꝝ stomaco. ¶ Dixit ꝙ quidam digerunt carnes vaccinas magis qꝫ digerūt pisces saxorum: hoc quoqꝫ accidit aut ex mala complexione calida absqꝫ materia in stomaco: aut ex colera prouenienti in eo: aut si multa colera generata fuerit ī epate: aut si meatus maior in meatibus colere influentiam fecerit in stomaco ex cibarijs facilis digestionis: quoniam licet cibaria bona sint transmutanda sunt tunc ad coleram rubeā. ¶ Dico ꝙ opus est ꝙ cura in his fiat cum vomitu: ⁊ cum assumptione cibi grossi: quoniam grossus cibus magis confert eis qꝫ cibarium tenue: cum tenue transmutetur velociter ꝙ si passio fuerit ex mala complexione tantum: cura fiat ꝙ assumet in potuꝫ ante cibationem potationem infrigidatiuam cum syrupo malorum pomorum ⁊ similibus: ⁊ in cibum nutricationem remote corruptionis ⁊ acidam cuꝫ corruptio huius non fuerit nisi ad fumositatem. ¶ Dixit ꝙ si retentio stomaci ⁊ inflectio super cibum fuerit debilis inde accidet rugitꝰ: ⁊ quādoqꝫ inflationes: sed si retentio ⁊ inflectio finaliter cōdominantes in stomaco super cibarium fuerint spatio pauco minus qꝫ expedit defectus digestionis accidet ⁊ sequēs erit egressio cibarij per leuem egestioneꝫ: ⁊ pauca erit nutricatio: que attracta fuerit ad epar: ꝟ fetor in egestiōe erit inde omnino: ⁊ quādoqꝫ accidet cum eo impunctio: aut inflatio. ¶ Dixit ꝙ quandoqꝫ accidit ꝙ stomacus continēs erit super cibum male cum quo erit tremor: sed hꝰ signum habetur ꝙ non accidant post assumptum cibariuꝫ rugitus neqꝫ inflatio neqꝫ singultus: ꝟ tamen patiens appetit exonerare grauedinem: ⁊ inde ructuare: sed sentiet strictionē taliter de qua descriptio nulla fuerit. Virtus quoqꝫ alteratiua aut in actu deficit aut corrumpiť: sed defectus eius erit sicut in dispositione qua nutricationes emittunť quēadmodum assumūtur: sed corruptio eius erit quādo alteratio fit ad rē horribilē sicut ad acetositatem ⁊ fumositateꝫ ⁊ fastidiuꝫ: ꝟ quarto modo deficit actus eius sicut in yleos etiā minuitur sicut in tarditate egressionis stercoris: sed alterať ad rem horribilem sicut in expulsiōe egestionis q̄ expulsa fuerit anteqꝫ digesta fuerit. aut post per spatium longū vltra qꝫ expedit.

M ¶ Sed inflatio in stomaco accidit ex caliditate debili agēti in humoribus stomaci: ⁊ ventositatibus eius de nutricationibus hanc dispositionem facientibus. Qꝫ si caliditas stomaci fuerit vehemēs inflatio generať de cibarijs assumptꝭ inflatiuis: tamen in huius dispositione cibaria non debent esse grossa neqꝫ cruda: ꝟ tenuia vt euacuari possint per ructuationeꝫ: ꝟ quādoqꝫ euacuātur per partes inferiores: sed prima dispositio corrigi dꝫ ac curari cum attenuatiuis: ⁊ illinitione stomaci cuꝫ oleo in quo cocta fuerit camomilla aut casen: ⁊ vtendum est clysteri cum ipsis simil'r si opus fuerit. ꝟ si hec fuerint grossa in oleo coquātur rutha ⁊ granū laurinuꝫ ⁊ posita cū eo pice ⁊ oleo lauri clysteri vtēdū est. ¶ Dico ꝙ non dixit si in potum debes dare ei aliquid cum in dubiū sit: ne si fit calefaciens plus generet ventositates: vnde inspiciendum est in hoc.

K ¶ Dixit ꝙ forte acciderit in hoc spatio apostema cum dolo- P re. Vnde tunc remouēda sunt laxatiua ⁊ vtenda sunt mitigatiua vt cum adipe anatis ⁊ galline: ꝟ hec cura conueniēs est doloribus vehementibus etiaꝫ mitigandus est dolor vehemens cum pannico calefacto apposito ei etiam ventose mitigant dolorem vehementem: ꝙ si de castoreo assumptū fuerit aliquid in potum distemperatum cuꝫ aceto aut appositio facta fuerit cum eo cum oleo veteri mixto: valens erit ad dolorem qui fuerit difficilis dissolutionis ⁊ ad magas v'l timorem efficaciter: etiam aristologia longa valet ad dolo-

res accidentes in ventre ex causa opilationis aut ventosita tis grosse. ¶ Sed si in stomaco acciderit inflatio aut exten sio accepto fasciculo polij ⁊ cocto in aqua de decoctiõe ipa detur ei in potum aut de decoctione in qua coctũ fuerit mẽ tastrum fluuiale cum qua fuerit modicuꝫ mellis. ¶ Dixit ꝙ si dolor accidens fuerit in stomaco ex causa opilationuꝫ ac cidentium ex ventositate grossa aut frigore in maiori parte mitigandus est cum potu vini potentis non lymphati: ꝫ pa tiens post potum vini predicti dormire debet: ꝫ inde cũ sur gens fuerit omnino cõualebit. ¶ Sed si in stomaco congre gati fuerint humores flegmatici aut colerici cura fiat cũ vo mitu: ꝫ post vomitum emplastretur stomacus cum stipticis aromaticis: ⁊ assumat in cibum cibaria difficilis corruptio nis ⁊ bone digestionis in quibus erit modica stipticitas: sed danda sunt super hoc signa. ¶ Dixit ꝙ antiqui preceperũt ad bonum: vt vtatur vomitu in mense cuꝫ cibarijs calidis ⁊ acutis vt mundificetur stomacus de flegmate residẽti in eo ¶ Dixit ꝙ hi sunt dolores partium inferioruꝫ stomaci. Sꝫ dolor in ore stomaci accidit: si cibarium natans fuerit in eo: ⁊ tardatur eius descensus.

Q ¶ Filomeus dixit ꝙ si nausea aut abhominatio cessans fue rit in spatio pauco forte inde accidet epilepsia cum spasmo ⁊ sincopi: si cito antecedens non fuerit assumptio cibarij: siue potus: ꝫ accidit ex cã oris stomaci cum cõicatione melanco lie: epilepsia cuꝫ corruptione visus: vt in accidẽtibus aque: ⁊ accident inde dolores capitis ⁊ passiões alie que proprie accidunt ex defectu appetitus ⁊ natatiõis cibi in ore stoma ci ex appetitu malo: nausea ⁊ tremor cordis accidũt ⁊ ex sin gultu ⁊ multo appetitu cibi.

R ¶ Dixit ꝙ si coadunatus fuerit in stomaco humor frigidus
S inde excitatur appetitus cibarij. Sꝫ si colericus aut flegma salsum inde excitatur appetitus potus cum stomacus desic catus fuerit per vtraqꝫ. ¶ Dico ꝙ si humor fuerit flegma ticus sitis eius mitiganda est cum aqua calida assumpta in potu. Sed si fuerit colericus ex potu aque calide maior exci tabitur sitis ⁊ appetitus fit ad potum aque frigide: pro hoc quoqꝫ sunt alie significatiões. ¶ Dixit ꝙ causa in irritatio ne famis est intensio caliditatis. ¶ Dixit ꝙ insomnietas ex citat appetitum cibarij ex multa solutione quã facit in cor pore. Sed insomnietas in qua fuerit iacens aliquis cuꝫ som no dimisso virtutem dissoluit ⁊ diminuit appetitum cibarij ⁊ digestiones: ⁊ omnes appositiones naturales: dum mino ris dispositionis fuerit patiens dispositione somnum habẽ tis multum: ⁊ iam dicendum de bolismo: ⁊ appetitu rei male in capitulo sue cum sint de passionibus stomaci. Sed si irri tatio appetitus fuerit aut erit ex congregatione malorũ hu morum in instrumentis appetitus aut ex debilitate virtutis appetitiue. ¶ Dico ꝙ curandus est defectus appetitus ac cidens de humoribus malis per nutricationes acutas pur gatio fiat: aut per vomitum aut per laxationem: sed contem peranda est ⁊ corrigenda qualitas eius cum debilitate vir tutis appetitiue: cuꝫ eo ꝙ corrigens fuerit epar. ¶ Dixit ꝙ irritatio appetitus est significatio mala in omnibus infirmi tatibus diuturnis precipue in fluxu sanguinis de ventre cũ ex multa humiditate nõ perueniat in his vt congregetur in ore stomaci ex quo accidat irritatio appetitus est ex causa mortificationis virtutis.

I ¶ Dixit ꝙ accidit ex stomaci passione tremor cordis: sed di cendum est de eo in capitulo suo: etiam si natans erit ciba rium in ore stomaci ex causa multe ructuationis qđ erit ad causam male digestionis vnde mitigandum est.

P ¶ Dixit ꝙ notuꝫ sit qđ omnes dolores accidentes in stoma co de malis humoribus curantur per medicinas confectas cum aloe: cũ nociua sint eis stiptica in vltimitate: ꝙ si in ore stomaci fuerit multa humiditas tenuis nõ male complexio nis: licet sit si nociua fuerit facta cum multa quantitate hu miditatis insistendum est vt infundatur os stomaci cum il linitionibus stipticis: cum iuuabilia sint ei stiptica nimis taꝫ in medicinis ꝙ̃ in nutricationibus cum inde membra cõstri gantur patientia sicut constringantur iuncture mollificate ex humiditate. Cura quoqꝫ huius passionis leuior est alijs curis passionuꝫ stomaci. Sed si adhesa fuerit humiditas in corpore stomaci cum grossitudine aliqua sistenti in ea cura fiat necessario cum stipticis in quibus mixte fuerint medici ne attenuatiue. ¶ Dixit ꝙ si cum ea fuerit aliqua frigiditas cura fiat cum stipticis cum quibus mixta fuerint calida. Sꝫ significatio habetur in hoc frigidior per defectum.

Q ¶ Dixit ꝙ si accidit aliter qui post comestionem motum fe cerit superfluum: accidit vt statim vomitum faciat: aut erit vomitus ex humiditate mala infundenti os stomaci: aut ex debilitate stomaci. Dixit ꝙ si fuerit ex humiditate accidens erit per motum superfluum: ⁊ licet cibarium ante motuꝫ fue rit assumptum. ¶ Dixit ꝙ cura fiat in his omnibus passioni bus per medicinas ⁊ nutricationes stipticas mixtas cuꝫ ca lefactiuis ⁊ desiccatiuis. ¶ Dixit ꝙ cum maior pars passio num accidentium in stomaco fit ex humiditate frigida sunt stiptica cum multo iuuamento eis: sed cum in maiori parte stipticorum fit frigiditas opus est vt cum eis misceantur ca lefactiua: ideo maior pars medicinarum que certificate sũt per experientiam ⁊ iuuamento stomaci componuntur de calefactiuis ⁊ stipticis.

R ¶ Dixit ꝙ si in ore stomaci accidens fuerit apostema calidũ vtendum est stipticis: cum dissolutiua singularia virtutẽ dis soluant ⁊ deponant ac eã irritent. Dixit ꝙ emplastrum effi cacius est qđ conficitur de aloe mastice ⁊ oleo nardino: sed forte addendum in eo est de succo vue acerbe: ⁊ absinthij: iuxta ꝙ opus erit. ¶ Dixit ꝙ si apostemata i stomaco indu rata fuerit per diuturnum tempus cura fiat cum medicinis compositis de aromaticis ⁊ dissolutiuis queãdmodũ medi camine confecto de corona regia: cum illud medicamen in omnibus compositionibus suis iuuabile vel mirabile sit a postematibus accidentibus generaliter in mirach si aposte ma fuerint per diuturnum tempus.

S ¶ Hi sunt trocisci rosarum mitigantes sitim ⁊ valentes ad
C stomacum male complexionis humide. ℞. rosarum recen tiuꝫ: auri pondus. vi. radicũ liliorꝫ: auri pondus. iiij. spice in de: auri pondus. i. terantur que terenda sunt ⁊ distemperent oĩa cuꝫ vino dulci: ⁊ qñqꝫ cuꝫ aqua frigida: ⁊ inde ꝯficiant trocisci: ⁊ cum opus fuerit detinendi sunt sub lingua.

Q ¶ Hi sunt trocisci valentes ad vomitum vehementem ⁊ in
P flationem in stomaco. ℞. seminis apij partem. vi. absinthij part. iiij. piperis apij. añ. part. ij. cinamomi. par. vi. castorei par. ij. terantur: que terenda sũt ⁊ distemperentur omnia cũ aqua ⁊ inde conficiantur trocisci: auri pondus. i. dosis quo qꝫ cum trocisco fiat: ⁊ cum vino lymphato. ℥. iiij. vnde cõfe runt etiam fluxui ventris cuꝫ vomitu accidenti mirabiliter: ꝙ si in cura tua scire volueris emplastra dissolutiua ⁊ alia emplastra multa bona q̃re ea vt sunt in hoc caplo. ¶ Hoc est medicamen: quo curatur in cuius stomaco non moratur cibarium ex causa doloris accidentis in eo. ℞. vitellum oui assati: ⁊ de melle coclearium. i. masticis: dauich. ij. vsqꝫ. ʒ. ʒ. mastix teratur ⁊ misceatur in vitello oui assati ⁊ cum melle i cortice oui: omnia ponantur super cinerem calidum ⁊ agita tis omnibus in cortice oui apposita super cinerem cum sti pula assumantur in cibum mane per triduum. ¶ Medica men valens ad patientem euomentem cibum suum de do lore accidẽti in stomaco. ℞. de dactil. i formatis ⁊ tere eos deinde instilla super eos de syrupo mirti ⁊ distemperent cuꝫ eo: deinde misce illos cum vino ⁊ modico melle ⁊ da patien ti in potuꝫ. ¶ Dico quere toto studio tuo in libro meamyr: quoniam he medicine hic defectiue sunt forte inuenies eas ibi iuxta votum tuum cum hec passio sit frigida quã passus est alymudin. ¶ Hoc est medicamen valens ad nauseaꝫ cũ qua fuerit difficilis vomitus. ℞. coriandri sicci: ruthe sicce: añ. partem. i. terantur ⁊ in potum assumantur cum vino lym phato: ꝙ si cum hoc accidens fuerit in stomaco punctio as sumantur cum aqua frigida in potum.

F ¶ Hoc est medicamen faciens ad digerenduꝫ ⁊ ructuandũ. ℞. seminis lini radicis lilij: celestis masticis cimini. añ. ℥. i. co quantur cum aqua ⁊ melle ⁊ decoctio assumatur in potum. ¶ Aliud ad ructuandum. ℞. cimini: piperis ruthe. añ. par. i. infundantur in aceto ⁊ mori ⁊ in salsa assumantur.

Q ¶ Hoc est medicamẽ valens ad euomentẽ cibariuꝫ suũ. ℞. seminis apij anisi: absinthij. añ. ʒ. vi. myrrhe: auri pondus. ij. terantur que terenda sunt ⁊ cuꝫ aqua frigida distemperent: exinde fiãt trocisci: dosis quoqꝫ cũ aq̃ frigida sit auri pond. i.

A ¶ Ruffus de melancolia dixit: ꝙ potatio aque frigide plus facit appetitum cibarij ꝙ̃ potatio vini etiaꝫ aer frigidus ac ciuitas frigida magis faciunt ad apetitum cibi. ¶ Dico ꝑ ut Bimmasuy dixit in febribus electuarium valens ad febri citãtes in quibus est irritatio appetitus. ℞. substantie cito niorum ⁊ malorum pomorum mundat. añ. rotu. i. coquantur

cum aceto: deinde terantur ⁊ premant: ⁊ de melle cãne mel-
lis ponatur ad modum partium .ij. aceti in quo cocta fuerit
ipsa substantia ⁊ coquat dum inspissare incipiat: deinde mi-
scenduꝫ est cũ eis de xiloaloe .ʒ. ʒ. ⁊ mastice .ʒ.i. dissolutis cuꝫ
ipsa aqua: ⁊ rotul. ʒ. aque ros. coquantur omnia dum inspis-
sentur ⁊ cum opus fuerit assumatur de eo in potum cum ex-
tinctiuum sit mirabiliter. Expedit quoqꝫ vt xiloaloe ⁊ ma-
stix cum .ʒ. quar. gariofilorum terantur in puro mortario cũ
aqua rosea: dum dissoluta fuerint ⁊ quod dissolutum fuerit
de eis in primo ponatur in puncecto vel vase eneo: deinde
coquantur dum totuꝫ inspissetur: hoc quoqꝫ fit mirabile ad
sollicitandum appetitum ⁊ mitigandum vomitum.

K ¶ Bimmasuy de dolore capitis dixit: ꝙ si in stomaco fuerit
apostema. ℞. succi solatri: succi endiuie. añ. ʒ. ij. medulle cas-
siefistule. ʒ. iiij. olei acori: olei amigđ. añ. ʒ. ij. que in potum da
patienti: ⁊ emplastra cum radice liliorũ: camomilla: radice
maluauisci violis: farina ordei: maluauisco corona regia: ⁊
oleo violaceo. Dixit ꝙ si venter fuerit lenis non est vten-
dum emplastro illo.

P ¶ De libro filogorisij de dolore ventris dixit. erat quidã iu-
uenis quem affligebat dolor vehemens vsqꝫ defectionem
animi: ⁊ sudorem vehementem quẽ curaui cuꝫ vomitu. De-
inde cum nutricationibus leuibus glutinatiuis: vt cum eis
misceatur humor: ex malitia eius corrigatur: ⁊ mediãte ad-
iutorio huius cure cõualuit. ¶ Filius Serapionis dixit: ꝙ
si humor fuerit obscessus in stomaco non adhesus nec ãsun
dens in tunicis stomaci tunc dicitur esse natans.

L ¶ Dixit ꝙ sequitur corruptionem cibarij calidi in stomaco
sitis multa ⁊ inflãmatio ⁊ iuuamentum sequitur per res fri-
gidas assumptas ⁊ nocumentum per calidas: hoc etiam fit
si passio fuerit cum materia. ¶ Dico detur patiẽti de aquo-
sitate lactis vaccini post extractionem butyri. Sed si passio
fuerit cum materia vtatur vomitu ⁊ purgetur cum laxatio-
ne que fuerit facilis patiẽti ⁊ modesta ⁊ moderata absqꝫ ca
lefactione vt cum decoctione absinthij: fumiterre prunorũ:
tamarindi pluries data duꝫ purgabitur ipse humor: ⁊ da ei
in cibuꝫ de galliculis coctis cũ succo vue acerbe: ⁊ sumach
cum id extinguat inflammationem stomaci. Qr si colera ru.
prouenient fuerit ei de epate minutio fiat. deinde da in po-
tuꝫ de sero lactis caseati cuꝫ myrabolanis ⁊ scamonea: ⁊ da
ei in cibum de rebus infrigidatiuis nimis ⁊ acidis. Qr si fue
rit corruptio stomaci complexionis absqꝫ materia da patiẽ
ti in potum de lacte vaccino acido anteq̃ꝫ butyruꝫ extraba
tur ab eo cum trociscis spodij aut sandalis aut ros. aut cam
phora ⁊ emplastra cum infrigidatiuis. Sed si corruptio cõ-
plexionis fuerit in stomaco da patienti in potum tyriace .ʒ.i.
cum vino veteri: aut electuarium: sezhiane cum syrupo cito
nino aut amorosie cuꝫ decoctione masticis spice squinanti:
aut cum medicamine musci ⁊ myrrhe. Sed si fuerit ibi mate
ria frigida mundificanda est per vomitum post curã assum
ptam cum diuisiuis ⁊ pillulis aloe ⁊ pillulis ex aromatibus
confectis ⁊ da eis post ea de dyacimino ⁊ pipere ori: ⁊ zinzi
bere condit. ⁊ ciba eos cũ nutricatiõibus calidis: ⁊ adiuua-
mentum maius erit si misceatur super trociscos ros. in simili
q̃ꝫtitate masticis ⁊ xiloaloe tritorũ crudorum ⁊ cum deco-
ctione anisi dentur in potum. Sed dare debes eis in potuꝫ
de vino veteri ⁊ cãdadicon .i. clarettũ cũ ydromelle cũ aro-
matibus: ⁊ empl'a cuꝫ succo liliorũ succo xiloaloe mastice: ⁊
costo ⁊ similibus. Dixit ꝙ os stomaci durius est meri.

K ¶ De apostemate cal'o in stomaco. si possibilitas quoqꝫ fue
rit minutio dꝫ fieri in principio tue cure: deinde empl'a cum
infrigidatiuis cũ quibus mixta fuerint stiptica ⁊ aromatica:
deinde da in potuꝫ de succo solatri ⁊ endiuie cũ cassiafistu-
la si vsqꝫ ad diẽ .vij. stercus fuerit durũ. Sꝫ in die .viij. misce
cuꝫ eis de succo apij ⁊ feniculoꝝ ⁊ trociscis. rosaꝝ. ʒ. ʒ. Qr si
aliqua caliditas postea fuerit residua cura seq̃ns fiat cũ suc
co solatri ⁊ endiuie remotis alijs duꝫ ad declinationem ve-
nerit passio: ⁊ facta declinatione misce cũ eis de succo absin
thij ⁊ mastice. ⁊ tñ da eis in cibuꝫ vsqꝫ per oẽs .vij. dies pri-
mos de mes ⁊ atriplice ⁊ oleribus frigide compl'onis cũ sy-
rupo iulep ⁊ decoctiõe prunoꝝ: ⁊ declinata passione da eis
in potuꝫ de syrupo acetoso: ⁊ tñ emplastra cuꝫ succo ⁊ suba
solatri ⁊ rasura cucurbite ⁊ extremitatibus salicuꝫ: fluminis:
violaꝝ sandal. ⁊ ro. dum fuerit inflãmatio. Sed cũ peruenerit
ad declinationẽ emplastra cũ camomilla: corona regia: ab-
sinthio: ⁊ spica: radice maluauisci: ⁊ zaffarano. ¶ Dixit. H.
ꝙ ego curabã apã stõi cũ aloe mastice: cũ oleo nardino mix
to cuꝫ seis succo vue acerbe duꝫ apã fuerit inflãmatũ ⁊ fue-
rit vomitus cuꝫ solutione vẽtris. Qr si apã durans fuerit p
longuꝫ tp̃s empl'a fiant cũ corona regia: qm̃ bona erunt.

E ¶ Dixit cõsiderare debes semper in mã si fluẽs fuerit ad sto
macũ de epate aut de alio membro aut generat in stõ. Qr si
fluens fuerit de epate ad stomacũ purganda est colera ru-
bea ⁊ emplastra cuꝫ corrigentibus ꝯpl'oneꝫ ipsius non con
fortãdo stomacũ: qm̃ melius est ꝙ accipiat quã non accipi-
at. Sed si generat in stomaco curandus est stomacus.

P ¶ Dico dixit Theophilus in li. ʒ. de membris dolẽtibus in-
descriptionibus melie: ꝙ q̃ñ accidit dolor in stomaco post
comestionẽ ⁊ mitigatur post digestionẽ: ⁊ vidi alynudẽ pa
tientẽ melie in hac passione absqꝫ dubio cõquerẽtẽ hoc pa
ti ⁊ cõualuit cũ purgatione melie. Et vidi aliũ pati doloreꝫ
in stõ qui nõ mitigabat nisi per assumptionẽ alicui⁹ cibi vel
cũ potu alicuius potatiõis. Vñ expedit ꝙ cõsideret sup h.

B ¶ Dixit in .2. libro de virtutib⁹ nãlibus: ꝙ in stõ debili plus
tardat distẽsio nutricationũ tenuium q̃ꝫ grossaꝝ: ⁊ in potẽti
stõ non soluꝫ velox est distensio hoꝝ: ⁊ carniuꝫ ⁊ panis.

A ¶ Dixit ꝙ causa quare aial in maiori parte non famescit est
multa nutricatio que fuerit in epate ⁊ intensio eius.

L ¶ Dixit in .4. libro meamyr. Qr si in potuꝫ assumptum fuerit
opiũ: aut narcoticũ sil'e hoc seq̃ns erit corruptõeꝫ digõnis ⁊
irritationẽ eius nisi mixtũ fuerit cũ eo de castoreo ⁊ silibus.

S ¶ De cõmentis megategni. dixit: ꝙ si fuerit stomacus inflã-
mosus potatio aque frigide corroborat euꝫ ⁊ bonam dige-
stionẽ faciet ⁊ bonũ appetitũ. ¶ Dico ꝙ vidi pluries pl'es
in quoruꝫ stõ grauis erat nutricatio nimis ⁊ assumpta aqua
frigida in potum exoneratum est cibarium inde ⁊ mitigata
fuit inflãmatio ventris ⁊ inde bona digestio facta fuit.

B ¶ Dico ꝙ si in stomaco facta fuerit lesio regre in maiori stu
dio tuo egestionẽ ⁊ appetitum: quoniam quãdo hi sunt cor-
recti sanitas erit proxima: egestio quoqꝫ diuersa est in pas-
sionibus stomaci. Sed inconualescentia videbitur leuis cõ
iuncta carens horribilitatibus ⁊ vehemẽti fetore quemad-
modum describitur in capitulo ipsius.

P ¶ Vidi quendam ꝙ si comederit mane inde excitabat post
decem horas aut minus dolor in stomaco eius duꝫ euome
bat subam sil'em aceto bulliẽtẽ super terrã: ⁊ inde mitigaba
tur dolor. Unde cuꝫ videri hoc ex vehementi frigore fuisse
in stomaco curaui ipsuꝫ cũ potu vini potẽtis non lymphati
⁊ calefactione stomaci emplastro calido ⁊ cibatione nutri-
cationũ que remote sunt motionis vt fumosarum ⁊ frixarũ
⁊ mellis cum pauce quãtitatis assumere debent.

B ¶ Paulus dixit ꝙ si os stomaci fuerit debile empl'a id cũ cõ
fortatiuis sicut empl'o cõfecto de absinthio ⁊ malis pomis
mastice: ⁊ oleo nardino ⁊ vino. Qr si in stõ fuerit vehemens
adustio misce cuꝫ eis qđ infrigidatiuũ est quẽadmoduꝫ cu-
curbita: lactuca: solatrũ: vua acerba: ⁊ endiuia. Sꝫ si in per-
tinẽtijs ventris fuerint apãta calida miscendũ est cũ eis de
tepefactiuis ⁊ dissolutiuis: quẽadmodũ est flos camomille
oleũ alchãne: adeps galline: bdelliuꝫ: armoniacũ: semẽ apij:
fenugrecũ: ⁊ maluauiscũ. Sꝫ summarie emplm dꝫ ꝯponi de
mollificatiuis dissolutiuis stipticis ⁊ amaris odoriferis.

q ¶ Oribasius dixit: ꝙ hec sunt mala stomaco: granũ arar fru
ctus pinee: camomilla maior: granuꝫ sued: ⁊ blite male sunt
stõ. ⁊ acetosa: fenugrecũ: ozimũ ⁊ napi mali sunt stõ nisi p̃us
bñ cocti fuerint. Sꝫ attriplex ⁊ mercurella male sũt stõ nisi
assumpte fuerit cũ aceto muri ⁊ oleo. Sisamũ etiã debilitat
stomacum: lac etiam malum est stomaco: sed mel malum est
stomaco: melones etiaꝫ mali sunt stomaco: medulla cerebri
⁊ alioꝝ membroꝝ ac vina grossa ⁊ noua mala sunt stõ.

K A ¶ De libro significatõuꝫ lingua grossa ⁊ rubea sigñt apã: eẽ
in stõ. Qr si vlceratio fuerit in ore stõi erit vehemẽtior in do
lore: ꝙ si dolor fuerit vehemens ⁊ p̃sit fundo stõi in ore stõi
erit: ⁊ si fuĩt modic⁹ ⁊ i iferiori p̃te oris stõi de leui cura erit.

Q ¶ Dixit in p̃mo libro. mẽ. dolen. ꝙ si nausea ⁊ reuolutio stõi
fuerit semp iudicande sunt de ꝓprijs passionibus oris stõi:
quẽadmoduꝫ fluxus sanguinis qui est silis lauationi carniũ
recentium iudicãdus est de propria debilitate epatis.

D P ¶ De mũgib. Bimmasuy. de acetositate in pectore dixit: ꝙ
si fuerit acetositas super pectus: valens erit ad id assumptio
mellis rosati in potum cum aqua calida: ⁊ simil'r valens erit
ad dolorem stomaci. ¶ Dico ꝙ hec est cura finalis vtatur
vomitu pluries post repletionẽ ex cibo p̃cipue post assum-

ptionem salsedinis:⁊ potu facili:⁊ dormitionem vnius hore ⁊ incidetur inde flegma ꝯiũctim ibi:deide da ei de melle rosato aut d' trifera aut d' trociscis ros. Or nisi euomuerit flegma multum vt inde mitigetur nausea: solũmodo calefaciẽdus est stõus cum hec passio sit ex mala cõplexione frigida accidenti in eo:⁊ nutricatione acida. Unde cura fiat cũ caleatis ⁊ frixis ⁊ vino ⁊ ydromelle: cum hec passio sit ex flegmate acetoso in stõ:⁊ eo ꝙ paucum fuerit in fundo stõi non sentietur:sed cum admixtum fuerit cum cibario ex repletiõe stõi peruenit ad os stõi:⁊ sentitur:sed in maiori parte erit huius complexionis ⁊ curatur per vomitũ. Sed si fuerit ex mala complexione singulari cura erit cum calefactiuis.

P E O ¶ Uidi quoqȝ duos pati dolorem in stõ post comestionem per horas qnqȝ aut sex:quorum vnus erat decrepitus macilentus nimis ⁊ sicce complexionis:sed alius erat silis ei in siccitate complexiõis:tñ erat iuuenis. In decrepito quoqȝ non mitigabatur dolor nisi per vomitum quem euomebat in aquositatem tenuem ⁊ acidam bullientem super terram: sed iuuenis non euomebat. vnde perpendi ꝙ ꝓueniens est stõ humor quãtitatis modice sistentis in parte inferiori stõi sed cum mixtus fuerit cum cibario multiplicabat̃ ⁊ perueniebat ad os stõi:⁊ inde sentiebatur dolor. Passio quoqȝ iuuenis significationem dabat super debilitatem epatis cum caliditate epatis:⁊ percepi ꝙ humor ꝓueniens erat de epate ad stõȝ:de colera rubea calida. Sȝ in decrepito percepi ꝙ superfluitas colere nigre ꝓueniens erat ad stõm de splene: non fluxit quoqȝ aliquid ad stõm nisi de his tribus de capite de epẽ ⁊ de splene ⁊ primitiua īfluẽtia:nullus quoqȝ ipsorum conualuit cum cura facta ei. Sed quidam alleuiat' fuit ex consilio dato ei. Unde querẽdũ est super negociuȝ istud sed cura ipsoꝝ cuiuslibet hic describitur:fiat minutio in basilica brachij dextri ⁊ detur patienti in potum de aqua lactuce ⁊ aqua oleris duȝ manifesta erit in vrina correctio dispõnis epatis:deinde ꝯfortandus est stõus cum stipticis ne accipiat stõus ꝙ perueniens fuerit ad eum. hoc enim non dȝ vti añꝗ̃ correcta fuerit dispõ epatis cum melius sit ꝙ superfluitas illa accipiat̃ in stõ quam remaneat in epate: ⁊ opus est vt patiens purgetur de colera nigra cuȝ vehementi purgatione ⁊ ꝯfortetur stõus eius ante purgationẽ cum mẽbrũ splenis sit ignobile habita relatiõe ad stõm:sed de eo ꝙ expertus sum in iuuamentis ipsorũ cura fiat ꝙ comedant pluries in pauca quantitate ⁊ multa qualitate: nõ ꝙ bibãt nisi paulatim:dum desiccat tp̃s doloris ⁊ ipsa cura ꝯualuerunt inde:sed poƚe est ꝙ passio hec accidat si inferiores ptes stõi habuerint hãc complexionẽ ⁊ inde nutricatio voluitur sed cum superuenerit in ore stõi dolebit. ¶ De libro stõi: ꝓ dolore stõi ligandi sunt pedes ⁊ manus ⁊ apponẽde sunt ei vẽtose:⁊ epithimatio fiat ad modum epithimationis diuersuȝ Sed si extensio fuerit accñs in stõ vehementer flobotomãdus ⁊ laxandus est cum scief laxatiuo. ¶ Medicamen valens ad patientem euomentem cibarium de dolore stomaci terantur dactili informati ⁊ distemperentur cuȝ syrupo cõfecto de grano mirtino. deinde miscendũ est de vino ⁊ melle in quantitate. ℥.ix. ⁊ in potum assumãtur. ¶ Medicamen aliud valens ad patientem in cuius stomaco non retinetur cibarium. teratur vitellus oui assati cum coclearia vno mellis ⁊ decem pillulis masticis:⁊ assumant̃ omnia per triduuȝ ¶ Hi sunt trocisci valentes ad dolorem stomaci: ⁊ fluxum ventris. ℞. seminis apij:opij anisi. añ. par. i. absinthij partes duas:myrrhe partem. ʒ. terantur que terenda sunt ⁊ distemperentur cum vino stiptico ⁊ inde fiãt trocisci dosis quoqȝ pro dolore stomaci est auri pondus. i. cum vino lymphato. ℥. iiij. sed pro vomenti cibum dosis detur cum aqua frigida tamen pro fluxu ventris cum decoctione in qua cocta fuerint stiptica. Juueni quoqȝ dedi in potuȝ de catartico:aloe cum apozimate absinthij policarie spice ⁊ masticis ⁊ cõualuit in tribus diebus.

F ¶ Dico ꝙ cibaria malam ructuationem facientia sunt assata que vocantur affumata:ea que fiunt fumosa ⁊ frixa precipue oua generant ructuationem fumosam sed radices generant ructuationem fetentem.

D ¶ Dico insistendum est in passionibus dubijs cũ yerapigra. quoniam. G. dicit in libro membroꝝ dolentium:⁊ in alijs libris omnibus ipsius ꝙ illud medicamen corroborat stomacum super operationes proprias. Unde insistendum est cũ eo in passiõibus suspectis in quibus fuerit humor frigidus: sȝ euitãdũ ẽ ĩ vltio ĩ cura male cõplõnis caƚe aut sicce cũ nõ hẽat ĩ passiõe male ꝯplõnis sicce ⁊ hũide multũ iuuare:sȝ penes frm̃ electuaria cõposita de stipticis:⁊ vehemẽtẽ calefactionẽ faciẽtib' sicut de pipe ⁊ ȝinȝibere efficaciora sunt eo.

O ¶ De vomitu cibarij dixit in. viij. libro meamyr: ꝙ quidam quando post comestionem vehementẽ motuȝ fecerant euomebant statim. ¶ Dico ꝙ hoc etiam accidit in quibusdam licet motum non fecerint:vehementeȝ:sed rascatio erit si vomitus fuerit per longum spacium. ¶ Dixit ꝙ hoc accidens seq̃ns erit debilitatẽ accidenteȝ in ore stomaci: eo ꝙ nõ poterit constringi super cibum:quẽadmodum constringuntur partes inferiores stomaci:quoniam humiditas pauce quãtitatis aut multe malitie generant vomitum licet cibarium non fuerit assumptum. ¶ Dixit ꝙ licet in hoc non fuerit sentita manifesta caliditas: ⁊ sitis ⁊ inflammatio ex caliditate erunt:sed cura fiat cum rob malorum granatoruȝ ⁊ fructuũ ⁊ sumach. ¶ Dico ꝙ non manifestabitur distinctio inter debilitatem ⁊ humiditatem. Sed significatio pro debilitate habetur:si in passione non fuerit nausea nisi cum comestiõe: sed pro humiditate si semper fuerit reuolutio pauca in stomaco. Cura quoqȝ fiat cũ malis granatis:dactilis informatis:sumach:citonio:gubera:si assumpta fuerint in potuȝ cuȝ vino:sed corrigenda sunt:si cum ea fuerit caliditas cum his pillulis. ℞. se. rosarum:seminis iusquiami suma ch:⁊ dactilorum informatorum:terantur ⁊ distemperentur cum rob citonino ⁊ detur ei de eis:quoniam pillule iste mitigant vomitum ⁊ prouocant somnum. Sed si accidens fuerit de humiditate mala yerapigra curat ipsum velociter. Or si reuolutio stomaci fuerit cum caliditate cura fiat cuȝ trociscis ros. ¶ Dixit ꝙ accidit hec passio ex humiditatib' nõ malis infundentibus os stomaci dum mollificetur id ex multo potu ⁊ multa assumptione fructuum molliũ ⁊ nutricationũ mollium. ¶ Dixit ꝙ cura ipsoruȝ erit cum nutricationibus desiccatiuis ⁊ medicinis calefactiuis vt cuȝ electuarijs calis.

T ¶ De influentia saliue da patiẽti saliue fluẽtis de spina que vocatur fubura ad masticandum eam ⁊ fricanda sunt labia ⁊ dentes cum rebus stipticis ⁊ emplastrãdus est stomacus similiter cum stipticis. ¶ Dico ꝙ facta fricatione illa: da ei in cibum de caleatis ⁊ frixis ⁊ assis:non minus quoqȝ dandum est ei in potum de trifera cum ptisana:ita tamen ꝙ sup hoc non assumat in potum de aqua:sed de ȝuccaro rosato ⁊ cõpatiatur sitim. ¶ Dixit ꝙ iuuabilis erit ei masticatio masticis in ore:ita tamen ꝙ purgetur os mane per sputũ emittendum. ¶ Dico ꝙ iuuabilis erit ei potus masticis ⁊ thure assumptus cum vino. ¶ Paulus ꝙ si saliua fluens fuerit nimis fiat gargarisma cum aceto squillitico aut cum aqua in qua fuerit oliua sale condita:sed iuuabilior erit cura si gargarisma factũ fuerit cũ catartico ⁊ aloe. ¶ Alexander dixit ꝙ ex fame qñqȝ de stõ effluit saliua multa que mitigat̃ per assumptionẽ nutricationũ: sȝ hoc accidit ex vehemẽti caliditate accñti ĩ stõ:sed cura fiat p nutricatiões ĩfridatiuas ⁊ nutricatões difficilis digestõnis:sed ꝓ multa saliua ĩfantiũ damus eis in ore de melle cũ cesset. ¶ Dico damus ẽt de melle alijs viris huius passiõis iuxta ꝙ vidi in passiõibus morborũ acutoꝝ:patienti quoqȝ qui euomuerit cibariũ noli dare in cibũ de nutricatõibus tardis ⁊ liq̃dis p̃cipue:quoꝝ virtus fuerit humectatiua ⁊ sapor insipidus sicut ouoꝝ molliũ ⁊ spidebeg ⁊ pultis cuȝ ex eis mollefiat os stõi ẽt p̃cipe ei ꝙ nõ faciat motũ post assũptũ cibariũ:sȝ post cibũ da ei de stipticis ⁊ assũet freq̃nter d' cibarijs stipticis cũ ex eis desiccet̃ os stõi. Uñ da ei ĩ potũ d' thur̃ puluerizato:sumach:⁊ glãde

D A ¶ De sũmis ꝓnosticoꝝ dixit ꝙ cũ regi cuidã nociuũ fuerit cibariũ qd' trãsmutatũ fuerit ad flegma ⁊ trãsportatũ nõ fuerit de stõ sed sentiret ipȝ esse põderosum ⁊ infridatiuũ feci ei dari in potũ de vino in quo spargefactus:fuerit piper ⁊ illinire stõȝ ei' cũ oleo nardino tepefacto ⁊ infusaȝ in ipso oleo calefactiuo lanã apponere ei. ¶ Hi sunt trocisci quos ꝯposui patienti q egressus est febre in quo fuerit residuũ acutuȝ cũ depositõe v̄tutis. ℞. ros. ʒ. x. sumach. ʒ. ij. cardamomi. ʒ. i. terant̃ q̃ terẽda sunt:⁊ inde trocisci fiant:dosis quoqȝ fiat. ʒ. ij. qm̃ corroborat virtutẽ ⁊ prebet beneficiũ ⁊ mitigat sitim. ¶ Ruffus de melancolia dixit ꝙ auctes multe iudicant ꝙ ꝯdñatio frigoris in stõ excitat appetituȝ:sed condominatio caloris deponit excitationeȝ. virtutis appetitiue. Unde potatio aque frigide ad appetitum facit: sed aque calide facit ad depositionem virtutis appetitiue:iõ excitatio appetitus

fit in hyeme ꝛ ex vento boreali. ¶ Dixit ꝙ qui vtitur itine-
re in niue multa inde excitabitur appetitus nimis: sed forte
accidens fuerit bolismus. Unde aque frigide potatio ma-
iorem appetitum facit ꝙ̃ vini.

B ¶ De agrabadino magno emplastrũ valens ad stõm debi-
lem ꝛ solutionẽ ventris de frigiditate. ℞.aloe: spice: absin-
thij:cimini:thuris:galle:calami aromatici:ramek.añ.partes
congruam:terant que terenda sunt ꝛ gũmi dissoluant in vi
no odorifero ꝛ cum ipso vino calido emplastrũ distempera
tum apponatur mane ꝛ sero.

P ¶ De cõplemento ꝛ perfectione ꝓ dolore stomaci de colera
rubea da patienti in potum de succo granatorum muzoruz
cum oleo rosato.

K ¶ Dixit ꝓ apostemate calido in stomaco flobotomia fiat in
principio passionis: deinde da ei in potum de succo solatri
endiuie ꝛ tarasacon bullito ꝛ colato.℥.iiij.cum medulla cas-
siefistule.ʒ.v.ꝛ oleo roseo:ꝛ emplastro cuz oleribus bis ꝛ fa
rina ordei mixta i eo modico stiptico. Qꝫ si passio fuerit atte
nuata da ei in potum de medulla cassiefistule cum apozima
te feniculorum apij ꝛ oleo amigd. dulcium ꝛ emplastra cuz
camomilla:maluauisco:farina ordei:corona regia: mastice
xiloaloe ꝛ zaffarano. Qꝫ si opus fuerit ad addendum adde
in eis de aneto:semine lini ꝛ fenugreco. Etiaz si opus fuerit
ad plus addendum adde in eis de myrrha semine caulis ar
moniaco medulla ceruina: ꝛ adipe galline: sed si apostema
fuerit durum corroboranda sunt emplastra:ita tamen ꝙ in
eis sit aliqua pars stiptica.

O ¶ Filogorius dixit ꝙ si cibarium fuerit euomituz da patien
ti in potum per biduum de trociscis amaris: in dosi.ʒ.ʒ. ꝛ la
xandus est yerapigra. Passiõis quoqꝫ huius duplex est cã:
aut flegmatica aut colerica. Sed si signa fiunt pro flegmati
ca trociscus hic mitigabit eam velociter:sed si fuerit de hu-
moribus tenuibus colericis cum yerapigra fiat cura. ¶ Di
xit ꝙ hec passio in maiori parte fit ex humore flegmatico ꝛ
viscoso:vnde trociscis vtendum est cum velociter eam cu-
rent. Etiam accidit passio hec de humiditatibus malis cali
dis infundentibus os stomaci dixit ꝙ si fuerit passio de hu-
miditate multa cũ trociscis cura fiat velociter. Sꝫ alia pas-
sio curatur per yeram pigraz qñqꝫ quoqꝫ vtraqꝫ passio cõ
ponitur:ꝛ inde signa erunt mixta. Unde qñqꝫ erit sitis ꝛ ex-
puitio multa cum ructuatione acida:ꝛ qñqꝫ cum ructuatio
ne fumosa ꝛ horribili ꝛ reuolutione stomaci ante assumptuz
cibum ꝛ post assumptum cibarium. Dixit tunc quoqꝫ semꝑ
da patienti in potum de trociscis ipsis dum acquiescat vo-
mitus cum sensibilitate stõi. Deinde da ei in potum de yera
pigra. Sed iuuabiliores hi trocisci sunt nimis patiẽti humi-
ditates que acute fuerint modice cum in vtraqꝫ passione cõ
positiõis sint iuuabiles. Qꝫ si videris esse horribilitatẽ mul-
tum super hoc da de yerapigra ad moduz passionis dũ mũ
dificetur ꝙ in stõ fuerit. Qꝫ si dolor fuerit cuz caliditate rob
papaueris valens erit ad eum.

B ¶ De experiẽtijs hospitalis quidã quoqꝫ qñ comedebat pa
tiebatur tremorem cordis in stõ qui curatus per yeram pi-
gram conualuit. ¶ Dixit de.v.libro medicinarũ particula-
rium:ꝙ non cognosco ita iuuabile ad digerenduz sicut cor-
pus humanũ calm adhesum stõ exterius. Hoc quoqꝫ vten
dum est ad augendũ in quantitate caloris innati.

q ¶ De.vi.libro particulariũ medicinarũ dixit:ois quoqꝫ suc-
cus amarus:in quo non fuerit mixtum stipticuz nociuus est
stõi ori. Silr edera nociua est stõ. Dixit ꝙ aloe iuuabile est
stõ. ¶ Dico ꝙ ipse intellexit dicere de eo inter laxatiua. Pi-
rum corroborat stõm. Fumus terre valet ad stomacum cuz
compositus sit de stiptico ꝛ amaro sicut absinthium.

A ¶ De summis passionum ꝛ accidẽtium dixit ꝙ irritatio ap-
petitus fit tribus de causis in primo ꝙ stõus non sentit ve-
nas sugentes ipsum. Scdo ꝙ vene nõ attrahunt. Tertio ꝙ
non soluitur aliqd de corpore:sed irritatio sensibilitatis stõi
aut erit ex diminutõe eius aut de cerebro quẽadmodũ acci
dit frenetico eo ꝙ non sentit famem:aut ꝙ pars exitum pa-
titur impedimentũ de apãte aut ligatiõe aut pctõ accñti in
cura manus:aut si mala complexio calida cõdominans fue-
rit super stomacum sicut est dispositio in febre.

F ¶ De summis passionũ ꝛ accñtiũ dixit:ꝙ si fuerit nutricatio
nes minus ꝙ̃ expedit ꝛ stõus fuerit calidus accidet ructua-
tio fumosa ꝛ modicus sonus ẽt gñat ructuationẽ fumosam.

K ¶ De medicamie ꝙ corrigit ad dissoluenduz apãta stomaci
ꝛ epatis. ℞.armoniaci:bdellij:confite:zaffarãe: olei alchã-
ne:mastice:carpobalsami: grani charuabini: corone regie:
spice:calami aromatici.añ.ptẽ ꝯgruã: de qbꝰ fiat emplastꝝ:

q ¶ He sunt medicine que corroborant ꝛ calefaciunt. spica:
P thus:squinantum:mastix:vinum:calamus aromaticus cipe
K rum:absinthiũ ꝛ aloe. Sed calamus aromaticus beneficiuz
prebet si positus fuerit in emplastris stõi:qm̃ beneficiũ pre-
bet ꝙ plus desiccat ꝙ̃ calefacit ꝛ stipticum facit ad tempe-
riem cortices thuris nimis sunt vtende per medicos in pas-
siõe q̃ stõus fuerit mollefactꝰ:mastix bona est ad apã in ore
stõi:ꝛ silr ciperũ. Spica difficilis est ad iuuamẽtuz oris stõi
in potu:aut in emplastro:tñ datur in potum ꝓ punctione ac
cidenti in stõ:qm̃ desiccat materias ꝓueniẽtes ad stõz ꝛ in-
testina. Squinantuz bonum est apãti accidenti in ore stõi ꝛ
stõ si in emplastro ponit̃. Rose valẽtes sunt ad humiditates
in stõ ꝛ apãta i eo in potu aut in emplastro. Oliua salis ꝛ aq̃
bona sunt in stõ. Oliua olei mala sunt stõ. Endiuia bona est
stõ:sed posita in emplastro sitim in qua fuerit inflãmatio mi
tigabit. Cucumer ortensis bonus est stõ: qm̃ infrigidat eum
ꝛ non corrũpitur. Lactuca bona est stõ si comesta fuerit nõ
lauata:qm̃ lauata infrigidat eum nimis. Porrum malum est
stõ piper dirigit nutricationez ꝛ calefacit stõm. Et zinziber
bonum est stõ ꝛ digerit nutricationem ꝛ lenit ventrẽ. Sqlla
data.ʒ.ʒ.cum melle valet ad dolorem stõi:ꝛ ad cibarium na
tans in eo ꝛ facit ad digestionem precipue mel in quo con-
dita fuerit squilla:proprie valet ad digerendũ. Cappax ma
lum est stõ sitim excitat. Agaricus masticatus solus ꝛ deglu
titus absqꝫ aliqua potatiõe valet ad dolorem stõi ꝛ ructua
tionem acidam. Reu.vel reubãbarũ facit ad debilitatẽ stõi.
Gentiana.ʒ.ij.data in potum valet ad dolorez stõi. Succus
liquiritie datus in potum cum vino cocto facit ad stõm ni-
mis inflãmosum. Absinthium coctum cuz spica facit ad do
lorem stomaci:ꝛ inflationem grossam in eo.

P ¶ Dico ꝙ hec est decoctio valens ad dolorem stomaci in
quo fuerit colera rubea. ℞.absinthij rosarũ siccarũ:squinã
ti:spice:radicũ apij:fenicli:ꝛ endiuie:sparagi:ꝛ capparis:co-
quantur ꝛ colet̃ decoctio ꝛ dissoluto aloe: aut medulla cas-
siefistule in ipsa decoctione de ea detur in potum.

A ¶ Decoctio absinthij si data fuerit quolibet die in potuz fa
cit ad defectum appetitus cibarij.

q ¶ Dico ꝙ si absinthiũ ĩfusuz in aceto:si acetũ ipm̃ coctũ fue
rit i syrupo acetoso:ꝛ datũ fuerit in potũ facit ad stõz nimis.
¶ Dixit nõ est vtenduz succo absinthij eo ꝙ malus est stõ:
qm̃ generat dolorem capitis:vnde vtenda est herba ipsius
¶ Dico ꝙ stipticitas eius separatur a succo ipsius.

L ¶ Ysopus facit ad digerendum: quoniam transportat cibũ:
ꝛ similiter casem ꝛ fisileos.

K ¶ Abugerigius dixit ꝙ endiuia facit ad apostema accidens
in stomaco aut in epate. ¶ Chuzi dixerũt ꝙ cassiafistula fa
cit ad apostema in stomaco.

D ¶ Bimasui ꝓprie zinziber ꝯsumit humiditates gñatas i stõ
ex comestione fructuũ humidorũ:qm̃ facit ad digerendum
cibarium ꝛ expellit ventositates grossas de stomaco.

A ¶ Chuzi dixerunt ꝙ nasturtium cepe ꝛ alleũ faciũt ad appe
tendum cibarium:ꝛ similiter oliua aqua condita ꝛ sale si co-
D mesta fuerint inter comestionem.
¶ Squãma ferri si fuerit infusa in vino:ꝛ de vino ipso detur
in potũ facit ad corroborandũ stõm mollefactũ de humidi-
tatibus. ¶ Abugerigius dixit ꝙ thus corroborat stomacũ
mollefactum ꝛ calefacit stomacum ꝛ etiam epar.

T ¶ Dico ꝙ hec consumunt saliuam:trifera:zinziber conditũ:
thus: ciminum: hoc inueni esse ad intentionem hanc ꝙ far
assumptum ieiuno stomaco ꝛ vomitus cum radicibus:ꝛ la-
xatio ventris consumunt saliuam.

A ¶ Chuzi:omnes species quoqꝫ salis faciunt ad appetenduz
cibarium ꝛ transportandum ipsum.

D ¶ Masarginih dixit ꝙ elmuri desiccat humiditatem accidẽ
tem in stomaco. Alexander ꝙ si de aqua calida in qua fue-
rit mel datuz fuerit in potum inde consumentur mali humo
res de ore stomaci ꝛ thogma. Unũ non cognosco aliud esse
melius eo:quoniam aut exonerat ponderositatem aut eam
dissoluit. ¶ Bimasui misih. spica desiccat humiditatem de
stomaco:ꝛ mitigat punctionem ipsius nimis.

A ¶ Calaminus dixit ꝙ ameos digerit cibariũ ꝛ transportat ꝛ
ꝓhibet reuolutionẽ stomaci:ꝛ confert ad saporandum.

D ¶ Damascenus ciperũ exiccat infusum stomacum ꝛ corro-

borat corpus eius.

A ¶ Bimasui: piper valet ad digerendum cibarium nimis.

D ¶ Eschna confectio de alithis de piscib⁹ paruis exiccat sto
macum infusum ꝛ consumit flegma eius nimis.

A ¶ Origanum valet ad digerendum cibarium nimis ꝛ lique
facit humorem cibarij.

D ¶ De libro regiminis sanitatis: aloe iuuabilius est omnibus
alijs stõ in q̄ fuerit passiões colerice ꝛ hũores mali: ita q̄ sa
nat in maiori p̄te patientẽ vno solo die: ꝛ silr̄ yerapigra.

R ¶ Chuzi cassiafistula facit ad ap̄a in stomaco nimis.

A ¶ Paulus de defectu appetitus accñti cũ febre. Considera
in primo si opus fuerit ad euacuãdũ: q̄ si polítas fuerit fiat
euacuatio sed deficit appetitus ex cã ap̄atis ꝛ doloris. Un
de nutricatões ꝯuenientes erunt defectui appetitus accñti
cũ febre si fuerit de humoribus colericis. Assumptio farris
cocti aqua ꝛ aceti in potũ: ꝛ aque fructuũ stipticorũ vtendo
fricatione: sed imittendus est digitus in gula ad excitandũ
vomitũ: qm̃ lꝫ vomitus non fuerit excitatus: inde ꝓuocabit̃
appetitus vt emplastra cũ dactilis informatis aceto ꝛ succo
malorũ: sed ciba eũ cũ cibarijs diuersis facientibus ad stõꝫ
vtẽdo exercitio moderato: sed si febris fuerit mitigata da ei
ĩ cibũ de oliuis ꝯditis aq̄ ꝛ sale ꝛ da piscibus salitis: q̄ si da
tum fuerit ei modicũ de aceto squillitico magnuꝫ erit iuua
mentũ. q̄ si irritatio appetitus fuerit finalis duꝫ fuerit defe
ctio animi da ei ad olfandũ ꝺ excitãtib⁹ appetitũ vt de gal
linis ꝛ edis bene assis ꝛ ꝓhibe q̄ non dormiat spargefacien
do sup̄ faciẽ de aqua: si tñ patiens reuenerit da ei in cibũ pa
nem cũ vino aut cũ pulte ꝛ silibus de eo: videlicet q̄ nutrit
multũ ꝛ velociter transportat̃. ¶ Dico q̄ bonũ est sed for
te excitat̃ appetitus cominus post febrẽ qui fit ex intensa so
lutiõe. Unde cura eũ cũ multo oleo amigd̃. vt inspissari va
leat cutis corporis ipsius.

P Q ¶ Dico expertus sum securiter q̄ si dolor aut nausea post ci
bum aut potuꝫ excitatus fuerit in stõ alicuius q̄ cura exp̄ta
fiat: qd̃ soluat̃ per laxationẽ venter aut cũ aqua in qua infu
sum fuerit aloe aut cũ succo endiuie: i quo resoluta fuerit me
dulla cassiefistule aut cuꝫ aqua in qua cocte fuerint radices
apij feniculorũ cũ seminib⁹ ipsorũ: precipue si caliditas fue
rit quasi mitigata: ꝛ cuꝫ ventositatibus fuerit. Q̄ si polítas
fuerit detur aloe infusum in succo endiuie i potũ: ꝛ qñqꝫ in
fusuꝫ in decoctione radicũ ipsarũ qñqꝫ mixtis seminibus in
eadẽ: ꝛ qñqꝫ distemperet̃ yera cũ trifera ꝛ detur patiẽti sed
plures curaui dans eis post vltimã purgationẽ aut de tro
ciscis rosarũ aut de zuccaro rosato cũ rob granatorum aut
thure cimino ꝛ sumach: aut trociscis cauleb. i. stelle. ¶ Iux
ta q̄ vidi. Bimasui: de cõplemento squãma ferri quoqꝫ fa
cit ad stomacum euomentem cibum suum.

L ¶ De summis glauconis dixit: qui angustiã non patit̃ in suo
stomaco bene digerit cibũ suũ lꝫ cibus fuerit difficilis dige
stionis: sed qui patit̃ angustiã post assumptionẽ cibarij i suo
stõ lꝫ paucũ fuerit cibariũ ip̄m digerere nõ poterit ac si fue
rit difficilis digestionis. ¶ Dico q̄ ꝯsiderãduꝫ est in hoc:
sed cogitare poteris q̄ hoc erit: eo q̄ patiens caret somno.
¶ Dico iuxta q̄ vidi in passionibus colericis accñtibus in
stõ: q̄ yera data in potũ in decoctiõe absinthij nõ hꝫ silẽ in
iuuamento ꝛ plures ꝯualuerunt stomacati data eis in potũ
aqua in qua infusum est aloe. ¶ Decoctio absinthij hec est
℞. absinthij. ℥. x. cinamomi. ℥. v. xilobalsami. ℥. iij. spice. ℥. iij.
frondiũ ros. ℥. ij. xiloaloe. ℥. i. masticis. ℥. ij. coquant̃ ꝛ in deco
ctione ipsa infundat̃ aloe dosis quolibet die fiat. ℥. i. ¶ De li
bro quo cognoscit homo reprobationes ipsi⁹ dixit q̄ si mul
tũ ipsius assumptũ fuerit cibariũ: ꝛ graue fuerit in stõ non di
geret̃ sed oĩno corrũpet̃: sꝫ cũ fuerit corruptũ emittet̃ de stõ
ꝛ intestinis velociter ex nocumento eius. Unde ex punctõe
ipsius accidet fluxus ventris. ¶ Dico q̄ si graue fuerit ciba
rium sup̄ stõm cura fiat vt emittat̃ q̄ nociuuꝫ fuerit stõ quo
non perficit̃ digestio ipso quoqꝫ transportato ad intestina
non erit mentio de digestione cũ ibi digestio nulla fiat. Plu
res quoqꝫ dimittunt nutricationẽ ne inde multa nutricatio
ne grauent̃. Unde virtus ipsoꝝ appetitiua fuit erecta ꝛ cor
pus ipsoꝝ augmẽtatũ inde: eo q̄ digestio iuxta hanc dispõ
nẽ bona erit nimis ẽt q̄ cibariũ assumptũ erit in minori gra
uedine precipue si fuerit bone qualitatis.

R ¶ Dico qdã quoqꝫ patiebat̃ in stõ ap̄a magnũ q̄ curabant
medici cũ infrigidatiuis sub dieta subtili: patiens quoqꝫ in
de macilentus factus est nimis: quẽ transmutando ad ꝯriaꝫ
curã: eo q̄ viderã ipꝫ macilentũ ex p̄cessu quãtitatis mẽsiũ
ꝛ cũ eo erat febris: deide postq̃ mitigata fuit cognoui q̄ in
stomaco erat exitura: deinde maturata est ꝛ recollegit saniẽ
ꝛ per vomitum quem fecerat crepuit ꝛ conualuit.

D ¶ De cõmentis megategni dixit: q̄ si fuerit mala cõplõ i stõ
cũ mã sequens erit nausea: q̄ si mã fuerit pauca vomit⁹ non
erit nisi post comestionẽ. Sed si fuerit mã multa añ cõestio
nẽ vomitus erit cũ mã: q̄ si fuerit dignoscit̃ p̄ ructuationẽ ꝛ
silibus q̄bus cognoscit̃ mala ꝯplõ que fuerit absqꝫ mã. Sꝫ
cura huius erit per yerã. ¶ Dico q̄ ꝯquestus est mihi qdã
pati humiditatẽ i stõ cũ calitate supueniẽti velociter ad ca
put que humiditas erat intensa quẽ curaui recipiendo rosa
rũ tritarũ. ℥. x. spice. ℥. ij. masticis thuris: gari. optimorũ: cimi
ni. añ. ℥. i. terant̃ que terenda sunt: ꝛ inde fiant trocisci aur. põ
dus. i. cũ succo lilioꝝ: ꝛ. ℞. absinthij. ℥. x. ciperi: spice: corticuꝫ
fisticoꝝ recentiũ: rasen. i. enule sicci: corticũ citroruꝫ. añ. ℥. ij.
coquãt̃ cũ aqua rot. i. cũ qua decoctõe in potũ dent̃ trocisci
ipsi apposito que oleo nardino ꝯfecto taliter. ℞. ciperi: squi
nanti: spice: costi: que infundant̃ in aqua rosea pluries. dein
de mixta cũ eis mastice cũ his fcm̃ fuerit epithima ꝛ illinitio
sup̄ stõm apposito sup̄ caput oleo ro. cũ aceto vini ꝛ data ei
nutricatione de calcatis ꝛ frixis inde cõualuit. Hoc quoqꝫ
regimẽ desiccatiuũ ẽ nimis absqꝫ multa calefactiõe. ¶ De
vi. caplõ afforismorũ. Q̄ si volueris calefacere stõm infrigi
datũ vt calefactio p̄ medicinã p̄ueniat ꝛ suffundet in corpo
re stõi: da patienti de diapipereon cũ vino t̄pato cũ aq̄ calã
signũ quoqꝫ quo p̄uenit in corpore stõi est excitatio singul
tus. Hec est quoqꝫ p̄fectior calefactio stõi. ¶ Iaꝫ dixit. G.
i alijs libris q̄ curat̃ stõus frigidus cũ i eo fuerit cibariũ di
missũ cũ potu vini i q̄ spargefactũ fuerit ꝺ pipe puluerizato.

B ¶ De primo libro expositiõis libri scđi epidimie dixit cuius
epar ꝛ stõus fuerint patientia intolerabilis erit repletio ci
borum subito tamen paulatim paulatim non.

D ¶ Dico de cõmentis megategni: q̄ distinctio fit inter humo
rẽ i stõ ꝛ cõplõnẽ malã p̄ nauseã vomitũ ꝛ ructuationẽ que
ꝓprij sunt humori ipsi añ cibationẽ: deinde distinctio fit in
ter humorẽ natantẽ ꝛ humorẽ infusum in tunicis p̄ nauseaꝫ
absqꝫ vomitu de leui: sed in mala cõplõne non erit nausea
nec vomitus nec ructuatio mala añ cibationẽ: vñ nõ erit in
diciũ securũ p̄ sitim ad calm̃ dũ mãifeste nõ fuerint alie oẽs
significationes nec ẽt p̄ defectũ sitis ad frm̃ cuꝫ defectus si
tis sit de humiditate ꝛ fuerit de siccitate.

I ¶ De libro stõi fm̃ Alexãdrũ dixit: q̄ accidit ex passiõe oris
stõi passio diuersa sicut epilepsia subeth: ꝛ angustia nõ ex cã
aliqua nec timore sed melancolie erit ꝛ appetitus malorũ ꝛ
irritatio appetitus erit cũ vomitu ꝛ corruptione cibi ꝛ dolo
re itestinoꝝ vesice ꝛ matricis. Sed qñqꝫ inde accidit stimu
latio cum anxietate: alteratio mentis.

A ¶ Elkindi i sua epistola de podagra: cũ dolore stõi dixit ap
petitus non erit nisi qñ assumit̃ cibariũ. Excitat̃ quoqꝫ ap
petitus ex calore stomaci cum parum infrigescit per assum
ptum cibarium contemperatur appetitus.

L D ¶ Dixit q̄ signũ ꝯdñationis fritatis sup̄ os stõi est p̄ paucaꝫ
sitim ꝛ multã fameꝫ. Q̄ si fuerit cũ mã euomet sup̄ hoc fleg
ma ꝛ licet assumptũ cibariũ non retineat sed euomat tamen
appetitũ habebit: sed hec est prima causa appetitus canini.

t ¶ Dixit q̄ erit appetit⁹ caninus absqꝫ ꝯdñatõe fritatis sup̄
os stõi ꝛ absqꝫ flegmate obsesso in eo sꝫ hoc erit forte ex ca
liditate itensa aut ex debilitate virtutis retẽtiue in toto cor
pore. Uñ inspiciẽdũ est in primo que est in cã in cibarijs in
tensa virtute appetitiua: deinde cura fiat q̄ si intẽsus appe
tit⁹ fuerit ex calitate cũ eo erit sitis vehemẽs nec erit cũ vo
mitu acido sꝫ ꝯstipabit̃ vẽter. Q̄ si hec passio accñs fuerit
ex debilitate virtutis retentiue in toto corpore sup̄ hoc egẽ
stio emittet̃ multa ꝛ cruda: iõ accidit fluxus ventris multus
Dixit in hoc inspiciẽdũ est. Etiã dixit q̄ appetitus caninus
est curãdus si fuerit de frigore ꝛ sup̄fluitate flegmatica ꝛ ca
lefactiua precipue p̄ potũ vini potentis nõ lymphati ꝛ p̄ nu
tricatiões vnctuosas: qm̃ si repletio fuerit de his mitigabit
passionẽ. Dico q̄ hoc ẽ p̄ctm̃. Dixit q̄ si appetitus caninus
fuerit ex intensa calitate da nutricatiões difficilis digõnis.
¶ Dixit q̄ si intensio appetitus cibarij fuerit ex debilitate
v̄tutis retẽtiue dignoscẽda ẽ cã hui⁹: qm̃ v̄t⁹ retẽtiua debili
tat̃ ex aliqua specie male cõplõnis. Uñ notũ hẽat q̄ si cura
fcã fuerit i hac passiõe cũ stipticis nõ erit bona: iõ cognoscẽ
da ẽ mala ꝯplõ cã ipsius: deinde est corrigẽda: sed si huius

virtutis fuerit dbilitas ex causa siccitatis difficilis erit cura ¶ Dico hoc intelligit dicere de virtute retentiua que est in stō non de illa que est in toto corpore: ⁊ ideo eã sequitur emissio cibarij crudi: sed in primo intendebat dicere de virtute retentiua: que est in toto corpore in dicto quoq; vbi dicit hoc erit: in oībus qualitatibus est pctm̃. Unde inspiciendum est in eo. ¶ Dixit ꝙ in maiori parte debilitatur virtus retentiua de frigore. Unde cum cognita fuerit passio per significationem quam diximus vtendũ est calefactiuis tã in potu q̃ in emplastris: sed faciet ad eã tyriaca cũ exercitio ⁊ balneo calido ⁊ itinere dum stabiliter acquiescat cibarium in stō. Sed si debilitas virtutis retentiue fuerit de caliditate da patiẽti de pane suppato ⁊ infuso in aqua frigida in hora tertia. Deinde nutrica eum cum ouis duris elixis ⁊ gallinis non bene coctis ⁊ de oleribus infrigidatiuis ⁊ piscibus duris ⁊ fructibus stipticis ⁊ infrigidatiuis.

U ¶ De sincopi famelica. Dixit ꝙ hec passio est vehementis famis intense que est ex caliditate intensa ⁊ de debilitate ĩ stō ideo patitur sincopi: qm̃ patiẽs non comedit ẽt patitur defectionẽ animi. Unde corrigẽda est dispō sincopis vt olfatio ei fiat cum nutricationibus odoriferis sicut edis assis ⁊ pullis columbinis assis: ligatis prius extremitatib⁹ ei⁹ ⁊ facta fricatione in volis manuũ ⁊ pedũ ac ꝓhibito ei somno: sꝫ cum mitigata fuerit animi defectio da in cibum de pane infuso in vino: deinde postea de alijs nutricatiõibus. Non expedit quoq; ꝙ tarde detur ei cibariũ: sed cibariũ sit difficilis transmutatõis: ita tñ ꝙ sit frm̃ ad ꝯfortandũ cum frm̃ valens sit adꝯfortãdũ: qñ frequenter assumitur. Alicui quoq; patienti datum fuit opium. alicui data fuit aqua frigida ad extinguendum caliditatẽ intensam que erat in stomaco: tñ ego consulo ꝙ cura fiat cum desiccatiuis assumendo nutricationes difficilis transmutationis.

t ¶ Uidi quoq; mulierem multũ comedere: non cum securitate sed accidebat ei punctio in stō cũ tussi: cui dedi in potu de yera qua inde assellauit ⁊ emisit lumbricos ad vnius longitudinem duodecim brachiorũ ⁊ plus: ⁊ inde cessauit intensus appetitus eius: vnde cognoui ꝙ illud accidebat ex causa ista ꝙ lũbrici sugebant totum id qđ comedebat mulier.

A ¶ Defectus quoq; appetitus qñq; accidit ex mala cõplone
L singulariter: qñq; cũ mã: ꝙ si ex mala cõplone cum mã fue-
D rit: vtendũ est vomitu ⁊ laxatione ad laxandũ mãm tenuem non grossã: tñ caute fiat vomitus ne inde deficiat virt⁹ stōi sed vomitus dꝫ fieri si in stō fuerint humores colerici ⁊ acuti cum potu aque calide: ⁊ laxatio fiat cum syrupo rosato: cũ scamonea: ⁊ cũ diacitonitẽ ꝯfecto de succo citonino ⁊ substantia zuccaro ⁊ scamonea. Qꝫ si fuerit humor grossus cura fiat cum diuisiuis: deinde cũ laxatiuis potẽter: deinde cũ nutricationibus incidẽtib⁹ ⁊ citonijs ꝯfectis cũ aromatib⁹ ⁊ emplastris calefactiuis: ꝙ si irritatio appetit⁹ fuerit ex mala cõplexione calida absq; mã. da in cibum nutricatões cõfectas cũ aceto ⁊ lac acidũ: ⁊ in potũ de aq̃ frigida moderate cum intenso huius irritet appetitũ. ¶ Dico in hoc inspiciẽdum est ꝙ si fuerit ex frigore da in potum de vino veteri cũ decoctione seminum calidorum: sicut anisi ⁊ tyriace.

S ¶ Sitis quoq; vehemẽs qñq; accidit ex calitate stōi: qñq; ex siccitate eius: ⁊ qñq; ex vtraq;: qñq; accidit ex flegmate salso aut colera rubea aut calitate epatis aut pulmonis aut ieiunio: ꝙ si fuerit ex pulmone non poterit deglutire aquã frigidam cum anhelitu aeris frigidi. Sed si fuerit de flegmate vtendũ est absterfiuis ⁊ mundificatiuis vt mũdificẽt flegma. ¶ Curaui quoq; patientẽ sitim de flegmate salso dãs ei cibaria in quibus ꝯdñabaf salsedo vt carni: capparũ cõditum sale curatis oibus causis cum ꝫrio. Qꝫ si stōus inflãmatus fuerit vehementer: da in potũ de aqua frigida. Sꝫ si senserit punctionẽ ⁊ accñs fuerit sincopis: da ei in potũ de succo vue acerbe ⁊ succo citonino: ⁊ de semie cucumeris cũ aqua frigida ⁊ multotiens dedi post potũ aque de oleo rosato: ⁊ in cibũ de persicis. Dico ꝙ percope sunt laudabiliores: sed medicine debent assumi de semine cucumeris succo liquiritie: semine portulace ⁊ silibus. Sed emplastꝝ cũ infrigidatiuis fiat: deinde postq̃ dicam de inflatione melancolica dicam curã mitigationis huius sitis. ¶ De humiditatibus adiunctis in stō febricitantis. fiat emplastrũ suꝑ stōi os cũ cõfortatiuis sicut succo de citonijs ⁊ dactilis infornatis ⁊ silibus. Sed si fuerint absq; febre fiat cum myrrha: zaffarano: aloe: mastice: absinthio: ⁊ oleo nardino: ⁊ cera: ⁊ illud emplastrum apponendum est stomaco.

O ¶ Ad stōm in quo non acquiescit cibarium. fiat emplastrũ confectum de costo extremitatibus vitis: ranic ⁊ similibus sicut succo vue acerbe: sumach: balaustia: galla: sed si fuerit cum caliditate fiat cum myrrha: thure spica: ⁊ similibus.

P ¶ Dixit ꝙ si in stomaci ore ĩ quo fuerit multa sensibilitas ꝑueniens fuerit hũor acutus accidet inde dolor quo patiens quasi periculo subiacebit inferendo ei defectionem animi: sed hoc accidet ex lũbricis ascendentibus ibi cum ex eis accidat defectio animi vehemens: sed nisi fuerit ex lumbricis: sed ex humore malo da patienti in cibũ de fructibus stipticis: quẽadmodum de pomis malis ⁊ granatis: persicis: ⁊ piris: ⁊ de pane infuso in aqua frigida ⁊ de nutricatione difficilis transmutationis: sed purgatio fiat post qetẽ cum yera ⁊ ante quietem nutricandus est moderate. ¶ Dico ꝙ insistendum est in dispositione poxismi cũ aqua calida: frequẽter in multa quantitate: qm̃ aut ꝓuocabit ad vomitum aut ad solutionem sellarum: deinde cura fiat cum cõfortatiuis.

F ¶ Dixit ꝙ qñq; erit acida ructuatio ex caliditate ⁊ multotiens curaui eam cũ infrigidatiuis ⁊ acquieuit. Undequere super significationẽ in primo similiter amaritudo erit in ore non ex colera rubea condominanti: sed ex colera rubea obsessa in ore stomaci.

T ¶ Similiter si quis expuerit in multa quantitate non est iudicandus eius stomacus esse humidus: quoniã hoc quandoq; accidit ex caliditate condominanti sicut accidit in ieiunanti ex pauco cibario cũ ipse inseparabiliter expuat dũ assumat cibationem. vnde cura fiat si sputum fuerit multum ex caliditate per nutricationes infrigidatiuas difficilis trãsmutationis: sed si multum fuerit sputum per humiditatẽ cura fiat cũ dsiccatiuis ⁊ calefactiuis. ¶ Elkindi dixit ꝙ euacuatio stomaci de humiditatibus fiat cum vomitu: si factus fuerit vomit⁹ de facili: sꝫ efficacior euacuatio fit ꝑ laxationẽ.

S ¶ Filogorius dixit ꝙ si in stomaco accidens fuerit inflãmatio vehemens cũ sincopi expedit ꝙ in tempore poxismi detur patienti in potum de aqua frigida: deinde cura fiat cum nutricatione acida difficilis corruptionis vt vua acerba ⁊ sumach. ¶ Dixit etiam accidit ex dolore in stomaco cũ stimulatione ⁊ malo anhelitu: sed mitigatur cũ lactis potu aut cibatione vitelli oui assi: aut farre cum syrupo.

u ¶ Dixit ꝙ bolismus est irritatio appetitus omnino.

K ¶ Absq; auctore dixit ꝙ si in stomaco accidens fuerit duritia ad modum apostematis cura fiat cũ emplastro: cũ zaffarano: mastice: ⁊ corona regia spica: bdellio: cera: ⁊ oleo: sꝫ sũmarie cum confortatiuis ⁊ lenificatiuis.

O ¶ Theodosius dixit: ꝙ si fuerit vomitus post cibationẽ ex
P humoribus tenuibus modice punctõis in stomaco erit. Sꝫ cura valens erit ad hoc cum trociscis amorosijs cum boni sint ad dolorem stomaci: quorum descriptio hec est. ℞. seminis apij. ʒ. vi. absinthij. ʒ. iiij. myrrhe. ʒ. ij. piperis. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. vi. ⁊ in defectu eius cassieligncе nigre excoriate. ʒ. x. castorei. ʒ. ij. opij. ʒ. ij. dosis fiat per auri põdus. ʒ. pro paruo. Sed pro magno auri pondus. i. cum vino. ℥. ij. stiptico ꝓ dolore stomaci: sed pro vomitu cum aqua frigida. Deinde cura fiat cũ yerapigra ad mundificandum ꝙ residuum fuerit vt omnino mitigetur dolor. Yera quoq; non debet dari anteq̃ dati fuerint trocisci ne forte inde vehementior fiat pũctio ⁊ excitetur animi defectio: sed ad hanc passionẽ faciet rob papaueris. ¶ Chuzi ⁊ Bimmasui dixerunt ꝙ squãma sunabilior est vomenti cibum suũ alijs. ¶ De. xiiij. libro de manifestatiõe dixit: ꝙ motus intensus si fuerit post cibationem excitabit vomitum: ⁊ iam dictum est de hoc sufficiẽter vnde expedit ꝙ vtatur patiens post cibationẽ suã quiete. ¶ De libro. viij. meamyr dixit ꝙ si videris aliquẽ vomentẽ totũ id qđ comederit inspiciendũ est in prio si ex multo assumpto cibario fuerit cũ plures ex appetitu canino comedant plus q̃ expedit. deinde superfluitas multiplicatur: plures quoq; alij patiuntur dolorem in stomaco qui si abstinentia fecerint cibariorum sincopim patientur. ¶ Trocisci amoronosij. Juxta. G. valentes ad euomentem cibariũ suum dentur quoq; cum rob granatorum: si fuerit passio cũ siti ⁊ caliditate: sin autem cum vino quorum trociscorũ hec est descriptio. ℞. seminis apij: anisi. añ. ʒ. vi. absinthij. ʒ. iiij. masticis. ʒ. iiij. piperis auri põdus. ij. cinamomi cassieligncе añ. ʒ. vi. opij. ʒ. vi. castorei. ʒ. vi. dosis fiat auri pondus. i.

A ¶ Misib. fit quoq; irritatio appetitus ex paucitate solutõis

facte ex aliquo oleo aut ex aqua constringenti corpus. Unde interrogatio fiat: sed ex huiusmodi contrario intantum multiplicatur appetitus qui dicitur caninus: quãdoqz etiã accidit ex calido aere aut frigido.

B ⁋ Dixit q debilis stomacus appetit acidum stipticum ⁊ salsum. ⁋ Dico q potens stomacus appetit vnctuosum.

O ⁋ Dixit q euitandum est thogma.i.fastidiũ omni studio cuz sit radix omnium morborũ: sed si accidens fuerit diminuendum est in nutricatiõibus: ⁊ addendum est in exercitio ⁊ balneo: nõ expedit quoqz vt vtatur balneo ⁊ exercitio sed quiete ⁊ somno duz manifesta fuerit digestio in somno ⁊ alleuiatio in ventre: deinde securiter vtendum est exercitio ⁊ balneo deinde cibatione.

B ⁋ Sed si stomacus debilis euomuerit cibarium suum curan-
Q dus est cum rob granatorum cum menta ⁊ emplastris aromaticis ⁊ nutricationibus stipticis.

q ⁋ De anathomia aristotelis dixit si dormitio facta fuerit super sinistrum efficacior erit ad digerendum: si super dextrũ efficacior ad emittendum nutricationez. ⁋ Dico q hoc cognoscitur de libro iuuamenti membrorum de causis figure stomaci ⁊ positione ipsius.

A ⁋ Dixit q si in appetitu fuerit debilitas non est dandũ omnino de zaffarano in cibatione sua.

R ⁋ Dixit Joãnitius de tyriaca q mastix dissoluit apã in stõ.

Q ⁋ Trocisci pro euomenti cibarium suum. ℞. zurumbed.i.zedoarie: gariofilorũ: bosne: masticis: cinamomi: succi: thuris: ãn. dauich.i.opij: kirat: aloe. ʒ. partem quar. ⁋ Dixit q trociscus yleos valet ad euomentem cibum suum que fit taliter. ℞. se. apij feniculorum absinthij. ãn. partẽ.i. cassielignee partes.ij. myrrhe opij castorei. ãn. par. quar. fiat dosis. ʒ.i.

B ⁋ Emplastrum valens ad debilem stomacuz ⁊ thogma.i.fa-
O stidium. ℞. galle calami aromatici cimini: thuris ciperi masticis. ãn. par.i. distemperentur cum aqua mirti aut succo citonino ⁊ oleo nardino ⁊ epithima fiat calidum.

Q ⁋ Pro euomenti cibationem suam. ℞. zurumbed: doronici: castorei. ãn. par.i. zuccari par.iij. dosis fiat. ʒ.i. ℈. quolibet die q si insufficiens fuerit cura: da in potuz de oleo baruahino cum decoctione seminis apij ⁊ feniculorum.

B ⁋ Tharmadinus dixit q si debilis fuerit stomacus ⁊ ventositates fuerint in ventre. ℞. mirabolanorum nigrorum frixorum in butyro vaccino par.x. nasturcij calcati par.v. ysopi persici ameos. ãn. par.iij. squãme par.x. terãtur que terẽda sunt: dosis fiat. ʒ.ij. cum vino potenti.

Q ⁋ Chusi pro euomenti cibationem suam: da patienti de medicamine musci per dies in potum: aut. ℞. se. apij ameos spice masticis succi zurũbed doronici castorei absinthij ⁊ aloe ãn. par.i. opij. par.iiij. dosis fiat cum vino ⁊ musci granum.i. auri pondus.i. Sed si stomacus fuerit potens per diuturnũ tempus: da ei in potum de oleo charuahino cum decoctione seminis apij: ⁊ feniculorum: anisi cimini: acori. zinziber ⁊ galange per hebdomadas.

L ⁋ De.v. libro iuuamenti membrorum dixit: q si mirac ventris fuerit tenue acidum ⁊ gracile minoris digestiõis erit q̃z si mirac fuerit pingue ⁊ carnosum.

P ⁋ Costa. De libro de flegmate dixit q generatur ex augmẽto spaciositatis oris stomaci: flegma vitreum ex quo excitatur dolor in stomaco: ita vehemens q irritat in homine omnes operationes suas: sed curatur cuz amorosia ⁊ trociscis absinthij ⁊ dob marta.i. electuario cicute ⁊ trociscis caukeb .i. stelle: vt flegma illud euellat.

L ⁋ Et accidit etiam mala digestio ex flegmate acido tenui in stomaco qd̃ sequitur ructuatio acida ⁊ pauca sitis: ⁊ similiter accidit ex frequenti assumptione fructuum humidorũ ⁊ piscium ⁊ multe potationis mali vini: sed curandus est cum dyacimini ⁊ diapipereon masticato in ore coriandro sicco cimio ⁊ carui. Qr si hec masticata fuerit: ⁊ d̃glutita fuerit saliua ipsorum post cibationem oĩno ɔsumet ructuationẽ acidã.

P ⁋ Accidit etiaz dolor in stomaco tempore digestionis cibarij: quandoqz etiam sentitur in eo esse oppressio vel cõpssio ⁊ districtio super vmbilicum sub ore stomaci: sed cuz assumptum fuerit cibarium grossum excitat dolore etiam cũ peruenerit ad digerẽdũ excitatur dolor similiter in maiori parte hoc accidit calidis in complexione ⁊ iuuenibus: quorum nutricationes sunt male. Sed cura fiat cum yera ⁊ catartico aloe ⁊ trifera parua ⁊ dragia cõfecta de mirabolanis seminis feniculorum ⁊ zuccaro: sed hic dolor de humiditatibus erit tenuibus malis infundentibus os stomaci.

q ⁋ Ad generalem curam stomaci. diasc. syrupus granorũ mirti valet ad stomacum. ⁋ Galie. cortices citrorũ conferunt ad digestionem si in pauca quantitate fuerint assumpte etiã conferunt stomaco. Similiter facit succus ipsarum mixtus cum laxatiuis. ⁋ Cinis squinanti valet ad dolorem stomaci. Flos squinanti facit ad apostema accidens in stomaco. ⁋ G. camomille maior albe floris si extremitates date fuerint in potum: desiccant totum id qd̃ attractum fuerit in stomaco generaliter. ⁋ Badigorius emblici proprie confortant stomacũ ⁊ cessare faciunt corruptionẽ de eo. ⁋ Sqlla assumpta elixa confert ad digerenduz: iuxta Diasc. Dixit acetum squilliticum corrigit debilem stomacum: ⁊ malitiam digestiõis cuius decoctio si assumpta fuerit aut succus per.x. dies quolibet die pondere congruo excitabit appetitum.
⁋ Bimasui. acetositas citrorũ facit ad appetituz cibi. Sirupus absinthij confortat stomacum ⁊ corroborat appetitum ⁊ confert ad tarditatem cibi. ⁋ Badigorius dixit absinthium proprie confortat stomacum ⁊ incidit etiam q superueniens fuerit in eo de superfluitatibus. ⁋ Ruffus dixit absinthiũ corroborat stomacũ. Decoctio carpobalsami valet ad malam digestionem. Ozimum desiccat q fluens fuerit in stomaco. ⁋ Diasc. ouum molle valet ad asperitatẽ accidentem in meri ⁊ stomaci. Diasc. cepe faciunt ad appetitum cibi proprie si assumpte fuerit crude etiam trite ⁊ olfate faciunt ad appetitum cibi. Cepe rubee valent ad stomacũ: sed amare que similes sunt squille meliores sũt dulcibus ad digerendum cibarium in stomaco. ⁋ G. eo q in eis est amaritudo ⁊ stipticitas confortant debilem stomacum ⁊ dilatant appetitum. ⁋ Diasc. semen eruce floris albe digerit cibariũ in stomaco. ⁋ Bimasui dixit: q confortat stomacuz semen eius ⁊ herba. Joleb. Bimasui cõfortat stomacum. ⁋ Bimmasui. cinamomum bonum stomacum facit. Endiuia ɔfortat stomacum ⁊ proprie siluestris. ⁋ Diasc. mirabol. nigri valent ad stomacum. ⁋ Badigorius. zaffaranus digerit cibarium ⁊ constringit eum. ⁋ Bimasui. oleum onfantinũ ex stipticitate eius confert stomaco. Oliue salis ⁊ aque corroborant stomacum ⁊ dilatant appetitum. Zarur corroborat stomacum. Zinziber confert digestioni ⁊ stomaco ⁊ similiter piper. ⁋ Diasc. vinum vel aqua in quibus extinctum fuerit ferrum calefactum pluries corrigit mollificationem stomaci.
⁋ Diasc. succus foliorum vitis valet ad dolorem stomaci.
⁋ Diasc. fructus vitis siluestris datus in potum valet ad stomacum: quoniam constringit eum ⁊ expellit acetositatez cibarij de stomaco. ⁋ Diasc. dixit cortices thuris valent ad mollem stomacum in emplastro aut in potum. Pira confortant stomacum. ⁋ G. corriandrum siccum cum desiccatione ipsi⁹ bonũ stõz fac. ⁋ Bimasui. cuscute bonũ facit stõm.
⁋ Diasc. semẽ apij ɔfortat stõz. ⁋ Diasc. Bimasui. syrup⁹ camedreos valet ad tardã digõnẽ. Diasc. carui bonũ stõm facit. Diascor. cappar bene conditus confortat debilem appetitum. Fermentum valet ad stomacum ⁊ tollit sitim. Diascorides. Elmuri cum aceto bonum facit stomacum. Diasc. amigd. dulces recentes si assumpte fuerint cum corticibus interioribus earum corrigunt infusum stomacum. Diascor. flos barbe yrcine si assumpta fuerit cum vino valet ad debilem stomacum ⁊ attractum reuma in eo. ⁋ Diascor. ⁊ Galienus. ypoquistidos interponitur medicinis confortatiuis oris stomaci ⁊ stomaci. ⁋ Galienus mastix bonum stomacum facit ac ructuare facit. ⁋ Diascor. balneatio aqua calide confortat digestionem. ⁋ Diascor. Ruffus. ceruisia dactilorum confert debili stomaco. Menta cũ caliditate eius calefacit stomacuz ⁊ cuz stipticitate eũ corroborat. ⁋ Diascorides. Bimasui. ipsa excitat ructuationem ⁊ confert ad digerendum. Ameos calefacit stomacuz. ⁋ Diascor. squilla si congruo pondere cuz melle assumpta fuerit facit cessare cibarium natans in ore stomaci. Diascorides citonium bonum facit stomacum assumptum in cibum aut positũ in emplastro. Diascorides. citonium dilatat appetitum. ⁋ Diascorides. ⁊ Bimmasui. sumach confortat stomacum ⁊ valet ad appetitum. Syrupus acetosus cõfectus cũ aqua maris: vt describit̃ in artificij libro assumpt⁹ in potũ laxat chimos grossos. ⁋ Diasc. ⁊ Ruffus: rutha bonam digestionem facit. Granũ arar bonum stõm facit. ⁋ Diasc. mel confert ad digerendum cibum. ⁋ Ruffus granum vue bonum stõm facit.
⁋ Diasc. semen sisileos digerit cibariũ. ⁋ Bimasui rob suc-

ci vue acerbe bonum stōm facit. ¶ Dias. xiloaloe indi: si de
radice assumit. ʒ.i. ʒ. in potum cessare faciet humiditates pu
trefactas in stō ⁊ confortat stōm. ¶ Dias. ⁊ Paulus lenticu
le excoriate si triginta assumpte fuerint in cibum facient ad
laxitudinem stōi. ¶ Dias. radix si assumitur post cibarium id
digerit ⁊ precipue folia eius. ¶ Bimasui ⁊ Dias. pper lōgum
digerit cibarium ⁊ dilatat appetitum ⁊ compositum facit me
lius. Piper nigrum silr facit. Mentastrum montanum exci-
tat appetitum cibi. ¶ Ruffus mentastrum confortat stōm.
¶ Dias. ⁊ Bimasui. origanum digerit cibarium ⁊ consumit
ponderositatem accidentem in stō ex cibario grosso assum-
pto. ¶ Dias. ⁊ Bimasui: gūmi cerasi excitat appetitum. Ari-
stologiam proprie cōfert debilitati epatis. ¶ Badigorius
⁊ Bimasui: dyarundo confert stō ⁊ desiccat hūiditates stōi.
Babitha vel rabitha confert stō ⁊ desiccat humiditates p-
prie si comesta fuerit cum origano nigella: vino: apio: rutha
⁊ oleo. ¶ Dias. malum acidum ⁊ stipticum confortat stoma
cum ⁊ meri. ¶ Bimasui. malum acidum si assumitur crudum
vel assum inter pastam appositam valet ei: sed hoc datur pa
tienti in quo fuerit caliditas ⁊ vlceris ventris solutio cū cō
fortet stōm ⁊ excitet appetitū. Folium pprie confortat stōm
¶ Badigorius mori acidi excitant appetitum pprie vbi fue
rit caliditas. ¶ Bimasui. lupini in quibus non fuerit amari-
tudo faciunt ad appetitum cibi. ¶ Dias. alleū calefacit stōm
frigidum. ¶ Bimasui. acetum corrigit stōm ⁊ dilatat appe-
titum cibarium. ¶ Dias. acetum auxilium prebet ad digerē-
dum. ¶ Ruffus ⁊ Bimasui medicine facientes ad digeren-
dum cibarium: videlicet cinamomum: dosis auri pondus. i.
Radix squinanti ⁊ flos eius ⁊ flos capparis: carui: dosis. aā.
pondus auri. i. Leuisticus portulaca valent ad reumata p-
uenientia ad stōm ⁊ intestina. Succus gentiane si in potum
assumptus fuerit. ʒ. ij. confert dolori stōi. Mirabolani nigri
mundificant stōm ⁊ phibent q reumata non discurrant ad
eum. ¶ Badigori9 ⁊ Bimmasui. acorus mundificat stoma-
cum. ¶ Badigorius amomum mundificat stomacum. Co-
rallus idem facit. ¶ Dixit. G. expertus sum eum q si suspen
sus fuerit collo confert stō ⁊ meri. Sed suspendi dꝫ in par-
te dextera in collo. Thus facit ad apostema stomaci in em-
plastro. Lac muliebre datum ad sugendum confert punctio
ni stomaci. ¶ G. lac in quo extinctum fuerit ferrum calefa-
ctum pluries: dum deficit humiditas eius facit ad punctio-
nem stomaci accidentem de humore acuto. Plantago si in
cibum assumatur aut succus in potum incidit fluentiam su-
perfluitatū ad stōm. ¶ G. mastix cōponit de virtute leniti-
ua ⁊ stiptica: ideo facit ad apa stōi. Spica optie facit ad os
stomaci in potum data aut emplastrata vel posita in empla
stro. Endiuia iuuabilior est ea cum curet punctionem acci-
dentem in stomaco. Dactili informati si confecti cū citonio
fuerint: in ceroto cum oleo floris vitis ad emplastrandū cū
eo confert dolori stomaci. Cortices palme talach vtuntur
in medicinis ⁊ emplastris facientibus ad os stōi: folium me
lius est stomaco spica. ¶ Spica facit ad stomacum. Folia
cypressi trita: ⁊ in emplastro posita cū ceroto confortant sto
macum. Succus liquiritie abstergit asperitatem meri. Ru-
bum in emplastro positum valet ad fluenta reumata in sto-
maco. Flos rubi datus in potum facit ad debilem stomacū
¶ G. fistici vltramarini faciunt ad stomacum. Bimasui. fi-
stici faciunt ad stomacum. Fructus pinee si in potum assu-
muntur cum succo portulace mitigata punctionem stoma-
ci. ¶ Sebna confectio de piscibus paruis mundificat sto-
macum de flegmate ⁊ facit ad humidum stomacum. ¶ Co
lus aloe lauatum indum iuuabilius est stō oibus medicinis
dulcibus. Pellicula ventris interior ventris auium si desic
cata fuerit in potum facit ad dolorem stomaci precipue pel
licula interior ventris gallorum. ¶ Dixit. G. q aliqd cū pel
licula interiori vētris galline desiccata ⁊ data in potū cura-
bant dolorem stomaci. ¶ Care conchule marine si cruda
assumitur non elixa nec assata facit ad dolorem stomaci.
¶ Paulus radix calcax elixa ⁊ assumpta facit ad stōm. Ca-
lamus aromaticus mixtus in emplastro facit ad stōm. Caro
ritij marini valet ad stomacum. Granum granatorum muzo
rum positum in coquina ciborum prohibet ne superfluita-
tes proueniant ad stomacum. Succus vtriusqꝫ granati cum
pulpa interiori ipsorum assumptus facit ad confortandum
stomacum. ¶ Bimasui. copule granatorum bonum stoma-
cum faciunt. Feniculi bonum stumacum faciunt. Fumus ter

re facit ad stomacum. Lac arboris que vocatur Iōmez in
potum assumptum ad dolorem stomaci facit. Bimasui. ficus
si cum muri assumuntur purgant stomacū de flegmate. De-
coctio radicis tamarisci vel succus ipsius eo q desiccat cor
rigit stomacum. ¶ Paulus ⁊. G. semen capparis sic facit si-
militer. Origanum assumptum sine aqua ⁊ vino valet ad do
lorē stomaci. Lactuca si anteqꝫ lauatur assumitur: valet ad
dolorem stomaci. ¶ Ruffus lactuca valet ad punctionem
accidentem in stomaco. ¶ Dias. ⁊ Bimasui: he sunt medici
ne valentes ad dolorem stomaci frigidi. Radix squinanti:
squilla assata: agaricus: gentiana: reu. absinthium: corona re
gia: leuisticus: ciminum: carui: mastix anisum ameos. Sed he
sunt medicine infrigidantes ⁊ extinguētes calorem stoma-
ci ⁊ inflammationē ⁊ contemperant complexionem ipsius ⁊
apata calida accidentia in eo. ¶ Galie. pruna si opus fuerit
ad humectandum ⁊ infrigidandum stomacū valent ad hoc.
¶ Bimasui. pruna extinguūt caliditatem ⁊ proprie hume-
ctant stomacum ⁊ infrigidant. Spinacie extinguūt calidita-
tem accidentem de colera rubea ⁊ sanguine. Portulaca mi-
tigat inflammationem accidentem in stomaco. ¶ G. Por-
tulaca iuuabilior est alijs si apposita fuerit cum inflāmatōe
accidenti in toto ventre. ¶ Bimasui. melones si assumūtur
in cibum ieiuno stomaco extinguūt inflāmationem ⁊ calidi
tatem stomaci. Folia violarum posita in emplastro cū farre
ordei sedant inflammationem stomaci. ¶ Dias. pisces recē
tes proprie sedant inflammationem stomaci. ¶ Bimmasui.
succus liquiritie assumptus cum vino valet ad inflammatio-
nem stomaci. Aquositas acida extracto butyro valet ad in-
flammationem stomaci. ¶ Bimasui citonium in emplastro
positum sedat inflammationem stomaci. Virga pastoris in
emplastro posita valet ad inflammationem stomaci. ¶ Bi
masui ⁊. Gal. cucurbita elixa si assumitur cum succo granati
aut vue acerbe aut aceto ⁊ oleo amigō. dulcium valet ad ca
lidum stomacum ⁊ inflammationem eius. Cucumer ortēsis
valet ad stomacum quoniam infrigidat. ¶ Dias. ⁊ Bimasui.
q valet ad inflammationem stomaci. Granatum acidum va
let ad inflāmatū stomacum. ¶ Dias. semen feniculorum mi
tigat inflammationem stomaci si in potum datur cum aqua.
Dias. aqua ordei extinguit caliditatem in stomaco. ¶ Bim
masui. mori acidi extinguūt inflammationem stomaci: ⁊ pre
cipue si assumpti fuerint ⁊ ifrigidati. ¶ Bimasui. citrulli mi-
tigant caliditatem: ⁊ extinguūt inflammationem. ¶ Ruffus
solatrum tritum bene ⁊ in emplastro positum valet ad inflā
matum stomacum. ¶ Dias. ⁊. G. cucurbita generat in stoma
co humectatione ideo sedat inflammationem ipsius. ¶ Em
plastrum valens ad stomacum. fiat cū rasura cucurbite suc
co portulace aceto vini ⁊ oleo roseo aut cum ceroto cōfecto
ex rebus infrigidatiuis: aut sandalis vtraqꝫ ros. camphore
cum aqua ros. aut succo vue acerbe.

S ¶ De complemento ⁊ perfectione. Emplastrum infrigidans
stomacum extinguens inflāmationē ⁊ sedans sitim ⁊ febrem
⁊ faciens ad sputum sanguinis appositum super pectus. R.
cere albe ⁊ olei rosei misceantur cum succo cucurbite ⁊ vir-
ge pastoris: ⁊ mixta cum ipsis camphora ⁊ de eis fiat empla
strum ⁊ apponatur. ¶ Bimasui. emplastrū cū rasura cucur
bite ⁊ portulace succo extinguit caliditatem ⁊ inflammatio
nem stomaci: etiam clysteria facta cum mucillagine psilij ⁊
succo portulace cum oleo roseo id faciunt. Sed succus vue
acerbe extinguit nimis dat9 in potū ⁊ positus in emplastro.

A ¶ De pulsu puo dixit q si in ore stomaci fuerit priuatio ap-
petitus intensa sequens erit defectio ai cum spasmo. ¶ De
pronosticis ⁊ afforismis multus quoqꝫ appetitus fit de cō-
dilo frigoris super os stomaci cum appetitus appropriat9
sit huic morbo: ita tamen q frigor non fuerit intensus: quē-
admodum in dispositione decrepitorum cum in eis tunc in-
de irritetur appetitus omnino.

R ¶ Rubor in oculo si fuerit cū apate calido in stō ⁊ accns fue
P rit ex dolore diuturno in locis attinentibus stō cum putredi
ne malum: qm significat q cā doloris erat apa maturatum
iuxta longum spacium tpis. Impossibile quoqꝫ est q morā
longam trahat nisi ex vento frigido vel ex mala cōplone fri
gida precipue si patiens bono regimine vtebat apa quoqꝫ
nisi fuerit calidum possibile est q morā longam trahat dum
fuerit maturatū: q si accns fuerit frigor extremitatum ex do
lore vehementi in stomaco aut in locis attinentibus ei ma-
lum: eo q accidit ex apate maximo in interioribus accidēti.

B ¶ Dixit. H. in libro meamyr: q si fuerit stomachus debilis cum cali-
tate patiens assuat post cibationem suam de granat. muzis & citonijs

L ¶ Isaac dixit q si cibarium in acidum versum fuerit in stoma-
co: da patienti ante dormitum de hoc medicamine. ℞. pipis.
ʒ. i. se. aneti: cimini. ana. ʒ. quar. frondium ro. ʒ. ℈. terantur bene &
extrahantur de cindato dosis fiat. ʒ. ℈. cum vino lymphato.

E ¶ Or si proueniens fuerit ad stomachum colera rubea: da patienti de
decoctione absinthij in qua infusum fuerit aloe: q si gene-
rata fuerit aut proueniens ad stomacum colera nigra: vnde
patiatur inflationem da patienti de decoctione mentastri flu
uialis cum melle mundificando stomacum cum laxatiuis & cum
decoctione epithimi & mentastri siluestris.

D ¶ Or si fuerit stomachus frigidus & generatum fuerit in eo flegma
grossum da in potum de syrupo acetoso facto taliter. q si fiat
cum multis radicibus cum aloe: ita tamen q aqua & aceti sint rot.
.ij. radicis rot. ℈. coquantur & postea ponatur de melle ad quan-
titatem omnium & coquatur & ponatur de aloe. ℥. iij. hic quoque syru
pus valet ad decrepitos & ad flegma grossum. ¶ Etiam va
let ad hoc pillule aromatice facte tali modo. ℞. cinamomi
calami aromatici cassielignee nigre: xilobalsami: floris squi-
nanti: corticum nucis muscat. ana. ʒ. iij. frangantur & infundantur
in aqua rot. iiij. ℈. & coquantur dum perueniant ad medium. De-
inde coletur decoctio: & in decoctione lauetur aloe scuteri-
ni. rot. i. deinde ponatur masticis zaffarane: myrrhe. ana. ʒ. iij.
distemperentur in decoctione ipsa & inde fiant pillule: dosis
ʒ. ij. vsque. iij. Sed si inflatio generata fuerit in ventre cura iam
dicta est in capitulo inflationis.

L ¶ Or si corruptum fuerit cibarium in stomacho & non fuerit egestum da
in potum de dyacimini iuxta politatem. Sed si cibarium multum
fuerit in stomacho da in potum stomacho ieiuno de syrupis dulcibus sicut
iulep & soccab factis cum melle & aqua: & melle vt euomat
cum eis. deinde purgatio fiat similiter cum yerapigra. ¶ Empla
strum valens ad stomacum debilis digonis. ℞. aloe: masticis: spi-
ce: rosarum siccarum absinthij: cimini galle: thuris. ana. ʒ. iij. co-
quantur in vini odoriferi rot. i. dum minuatur tertia pars: & cum
eo emplastretur mane & sero: valet quoque ad stomacum de-
bilem & incidit fluxum absque calefactione. ¶ Diasc. ramek.
iam dictum est in capitulo fluxum ventris.

F ¶ Binelhalleg dixit: q si ructuatio fuerit fumosa interroga
patientem quid comederat forte comedit de ouis frixis: &
cibario affumoso.

¶ De libro signorum. H. signa bone digestionis erunt per equa
lem somnum: per velocem surrectionem: bonum colorem faciem non
inflatiuam caput non ponderosum abilem ventrem aliquan-
tulum eleuatum: precipue antequam egerat per leuem motum.

O ¶ Sed signa thogme. i. fastidij multa erunt: per inflatiuam fa-
ciem angustiam anhelitus: caput vel corpus ponderosum: do
lorem in stomacho: singultum: tardum motum: citrinam faciem: inflatio
nem ypocundriorum: mutuationem ructuationis: ventrem consti
patum: & intensam solutionem ipsius: & durum pulsum.

L ¶ De libro mali anhelitus dixit q velox quoque egestio ciba
rij & potus de stomacho: vel licet pauca fuerit mora eius: vel nulla si-
gnificat q calor naturalis eius extractus est omnino.

O L ¶ De nutricationibus dixit. H. q thogma. i. fastidium cum quo
fuerit ponderositas quemadmodum esset in stomacho lapis aut lutum
aut inflatio cum ructuatione acida erit ex defectu calidita-
tis: sed cum quo fuerit punctio & ructuatio fumosa: & instimu
latio in stomacho erit ex transmutatione cibarij ad coleram rubeam
naturaliter calidam vel accidentaliter. Or si cibarium corruptum fuerit ad co
leram rubeam & complexio patientis fuerit flegmatica: cura eum cum vo
mitu ante cibum cum meatus maior colere ingrediatur stomacum.

R ¶ Dico q stomacus fuerit paruus expedit vt detur ei de ci
bo paulatim paulatim: ita tamen q sit cibus pauce quanti-
tatis & multe nutricationis.

C ¶ Sed si stomachus fuerit frigidus per accidens aut per naturam cu-
ra fiat cum electuarijs & emplastris calidis. Sed si fuerit ca
lidus appetitus erit vomitus & sitis multa: sed cura fiat cum
infrigidatis: sicut succo vue acerbe & silia. Or si stomachus fuerit
pauci continui reflectionis super cibarium. vnde leuis fit egestio semper
cura fiat cum stipticis: & cum in maiori parte passio sit cum frigore
cura fiat cum electuarijs compositis de stipticis & calefactiuis

L ¶ Judeus dixit q multa ructuatio significat super malam di-
gestionem cum multam ventositatem generet in stomacho: q si fuerit
successiue acida ructuatio cum multa ventositate significat
super frigiditatem: q si fuerit horribilis & tediosa: vt ex mali-
tia eius constringatur facies tunc compositum de acido & fumoso ex
vtraque erit: trulla quoque significat super potentem ventrem & bo-
nam digestionem: precipue si fuerit dure vocis & potentis ac
pauci venti: ideo significat super paucitatem inflationis intesti-
ni: & super potentiam musculorum ventris cum bonitate digestionis
Sed si trulla fuerit debilis fetens non grossa corruptio erit
magis manifesta & significat super malitiam digestionis.

B ¶ De pronosticis q si cibarium trahens moram in stomacho ipsum aggra-
uauerit & mutatum fuerit in flegmate dubitandum est ne ei acci-
dat febris: tamen pulsus diuersus erit pulsui principij febris sed cu
ratio fiat cum lana infundenda in oleo nardino calido & apponenda.

P ¶ De signis subitanee mortis. H. cuius stomachus scinditur mori
tur cito. ¶ Quibuscunque accidit dolor in ventre & apparent in
supercilijs bothor nigri sicut fabe: deinde efficiuntur vlcera in sexto
die aut plus moriuntur. Quibuscunque hic dolor accidit patien
tur dormitionem & multum somnum in principio passionis.

Q ¶ De cura dixit de regimine subtili q medicine in quibus est
amaritudo cum stipticitate faciunt ad stomacum quemadmo
dum rami rubi & vitis. Balaustie & omnes medicine stiptice fa-
ciunt ad stomacum in maiori parte.

A ¶ Dixit. H. q quedam mulier passa est defectum appetitus & ex
pauca nutricatione appropinquata est morti: cui dedi in po-
tum de syrupo absinthij ad confortandum stomacum: & in-
de habuit appetitum statim. ¶ Dico extimo q dedit ei in po
tum de tyriaca cum aqua absinthij.

Q ¶ De epidimia: euitatio balnei efficacior est alijs in conser-
uatione virtutis stomaci: & per contrarium multiplicatio ei
debilitat duplex & vehementer.

P ¶ De humoribus dixit q accidit dolor in stomaco de ver-
mibus generatis in ventre quando ascendunt ad illam par
tem et erit ex causa humoris ex quo generantur ipsi vermes.

B ¶ Expedit quoque q si stomachus fuerit lesus quod non aggrauetur ci
bario ipsum infrigidante statim ne intolerabile sit ei. vnde
cura fiat paulatim paulatim. patiens stomachi quoque euitare debet
aquam grauem in potum: & precipue si passio fuerit in ore stomachi: cum
aqua ipsa infestet os stomachi: aggrauando ipsum: q si alia aqua
non fuerit nisi illa miscenda est cum vino vt educat eam de leui.

A ¶ De humoribus dixit q si in stomacho fuerit vlceratio sudor erit
multus & pulsus paruus: & multa nausea: defectio animi: fri-
giditas corporis: difficultas deglutitionis & doloris generatio.

B ¶ De assumptis cibarijs acutis dixit q si stomachus doluerit: & in
eo fuerit corruptio ex nimia causa non ex cibarijs malis neque
regie malo: substantia propria eius debilitate est.

D ¶ De epidimia dixit q si in stomacho fuerint humores crudi & indi
gesti & frigidi cura melior erit vt adhereat sibi venter homi
nis bene calidus & contemperatus.

R ¶ De meamyr. q si apostema fuerit in stomacho aut in epate dubia erit pas-
sione pereat patiens. ¶ Dixit hoc est emplastrum quo vten
dum est in principio passionis apostematis. Si diuturnum
non fuerit. ℞. cere pinguis boni odoris auri pondus. viij. olei
nardini. ℥. i. ℈. in hyeme sed in estate. ℞. cere auri pondus. vij.
& in duplici quantitate olei predicti: liquefiat dum inspisse-
tur & misce in eis aloe & masticis & myrrhe. ana. auri pondus
vnius. Or si opus fuerit q stipticum sit plus: pone de aloe &
mastice. ana. auri pondus. i. ℈. Or si stomacus intantum debi
litatus fuerit q non poterit retinere cum condominio ciba
ria. Pone in eo de succo vue acerbe similiter ad modum quan
titatis aloe & forte miscendus est succus absinthij iuxta pas-
sionem. Or si durum fuerit stomaci apostema: & diuturnum
curandum est cum medicinis in quibus sit de aromatibus
& medicinis lenificatiuis.

D ¶ Sed si passio in stomaco fuerit absque apostemate in maio
ri parte erit ex causa augmenti humiditatis: ideo cura iuua
bilior erit cum medicinis desiccatiuis. Unde cum stiptica
desiccatiua adiuuent & constringant substantiam membro-
rum & dissolutiua dissoluant eorum substantiam: opus est vt
in cura ista sint medicine stiptice in maiori parte. Si passio
fuerit male complexionis humide cum frigiditate nocua
sunt ei stiptica precipue cum virtus ipsorum sit frigida: ideo
omnia medicamina per experientiam apta pro passione ista
componenda sunt. De stipticis & calefactiuis. dixit q yera-
pigra iuuabilior est in parte passionum stomaci mirabiliter
aloe etiam iuuabilius est in passione ventris si lauatum non
fuerit: quoniam si lauatum fuerit amittit maiorem partem
medicinalem & debiliter educit: sed aloe nociuum est passio-
ni male complexionis singularis cum qua non fuerit humor
frigidus aut calidus. vnde iuuabile est ad educendum hu-

miditates malas que indigent euacuatōe. Sed si passio fue
rit male complexiōis calide ⁊ sicce aut frigide aloe maximi
nocumenti erit similiter: yerapigra iuuabilis est in passione
in qua fuerint humiditates multe. infundentes tunicas stōi
in hac quoqꝫ passione reuolutio stomaci erit inseparabilis
absqꝫ dubio: aut in parua quantitate: aut in multa: etiam ye
rapigra est medicamen efficax passioni accidenti in stoma-
co de genere colere rubee: ita ꝙ in maiori parte inde patiēs
sanatur solo vno die: sed stiptica vel cibaria vel medicami
na vel potationes nociua sunt his passionibus vehemēter.
¶ Dico. intendit dicere de passiōe male complexionis frigi
de que fuerit absqꝫ materia. Sed si in stomaco fuerint humi
ditates multe in quibus fuerit quasi horribilitas nociua in
quantitate tantum non in malitia: ex quibus humiditatibꝰ
os stomaci sit quasi infusuꝫ: stiptica iuuabiliora sunt eis om
nibus alijs: cum stomaci os corroborent ⁊ cōstringant. suffi
cienter quoqꝫ manifestatur super frigiditatem stomaci quā
do patiens non sentit: sed sentit frigorem: quoniaꝫ passio fri
gida esse debet absqꝫ inflammatione ⁊ siti. ¶ Dixit. H. ꝙ si
in stomaco fuerit colera rubea precipue si imissa fuerit in tu
nicis ipsius non inuenitur medicamen ei efficax sicut yera-
pigra. dosis quoqꝫ moderata sit aur. pon. i. hoc quoqꝫ me-
dicamen non est dandum in potuꝫ patienti apostema in sto
maco anteꝗ̄ maturum fuerit ⁊ declinans.

D L ¶ Artigenensi. dixit ꝙ maior pars passionū erit ex thogma.
vnde euitanda est semp: ꝙ si fastidiuꝫ fuerit ex malitia aque
aut aeris de relinquendi sunt: sed si fuerit ex quātitate ciba-
riorum: aut qualitate derelinquende sunt similiter: si fuerit
ex cibario inconsueto vniuersaliter vtenda sunt contraria
per vniuersas causas. Qr si regimen fuerit bonum tunc cau
sa in thogma erit debilitas stomaci. vnde confortandus est
stomacus cū illinitiōibꝰ ⁊ exercitio moderato ⁊ vociferatio
ne. ꝙ si patiens ructuauerit acide. da ei in potum ante ciba-
tionem de coriandro sicco: ⁊ postea de vino potenti nō lym
phato. ꝙ si aliquo tempore cibarium non fuerit digestum si
passio fuerit pauca expedit ꝙ patiens plus dormiat in tem-
pore longiori. Qr si hoc fuerit ex labore aut officio euitet la
borem nimium vociferationem: ⁊ in vltimo calidū ⁊ in vlti-
mo frigidum ⁊ retardet ingressionē balnei vltra tempus cō
suetum. deinde balneetur cum eo ꝙ confortat caliditatem
assumendo in potū in primo hostio de aqua tepida vt puri-
ficet cum ea ꝙ congregatum fuerit in stomaco de flegmate
assumendo ipso die paulatim de cibo ⁊ potu. ¶ Qr si cor-
ruptio cibarij fuerit vehementer maxima cum punctōe acci
denti in stomaco ⁊ ructuatione in qua saporatur cibarium
cum reuolutione stomaci ⁊ nausea: da ei in potum de aqua
tepida vt euomat dum mundificetur qđ corruptū fuerit in
stomaco. deinde spargefac super caput de oleo epithiman-
do qđ attinens fuerit stomaco ⁊ latera cum panno infuso in
oleo tepido aut alijs epithimatibus ⁊ fricando manus ⁊ pe
des cum oleo lauando cum aqua calida: ⁊ dimittendo ipsuꝫ
quiescere tota ipsa die absqꝫ cibatione: sed cum fuerit mane
si impedimentum non intersit intromitte ipꝫ in balneo iuxta
qđ scriptum est: considerando in passiōe ipsius. ¶ Qr si fue
rit debilis nutrica ipsuꝫ ipsa die nutricatione temperata: ita
ꝙ conuertatur ad virtutem. Deinde intromitte ipsuꝫ in bal
neo die crastina mane diminuendo in cibarium ⁊ potū ipsiꝰ
per triduum. hoc quoqꝫ est efficax cura thogme conueniēs
ei. ¶ Sed passiones que accidunt ex thogmate sunt fluxus
ventris: sed aida dicenda sunt deo dante. sed inflammatio
⁊ defectio animi ⁊ casus virtutis ⁊ interiectio lamentabilis
quacunqꝫ acciderint causa: si fuerint absqꝫ febre. da patien
ti in potū raro inter horas ad moduꝫ. ℥. iij. aut. iiij. aque frigi
de bis aut ter. Qr si nō mitigata fuerit passio cura ipsaꝫ quē
admodum predictū est. Qr si durans fuerint passio liga ex-
tremitates eius eas epithimando: dando eis frequenter de
aqua fructuum cibando euꝫ de riso dando in potum de mē
ta ⁊ in cibum de lenticulis ⁊ similibus.

S ¶ Dixit ꝙ si in stō fuerit inflammatio ⁊ vehemēs adustio ap-
pone stomaco vesicam plenam aqua frigida aut niuem aut
rasurā cucurbite: curādo cū eo quo curatꝰ tremor cordis.

D ¶ Qr si dolor fuerit in stomaco de interiectione lamentabi-
li: da patienti in potum de apozimate in quo coctum fuerit
squinantum cum rosis ⁊ spica in cibuꝫ de farre ⁊ lenticulis.
Cura quoqꝫ proprior huic passioni sit ꝙ patiens deglutiat
de conculis paruis marinis.

q ¶ Dixit. H. ꝙ omnes passiōes stomaci si fuerint modice nō
cum caliditate aut siccitate: hoc modicum erit iuuabile eis.
Medicamē. ℞. succi citonij rot. vi. aceti rot. iiij. ʒ. Sꝫ si fue
rit nimis potens rot. iij. zinziberis. ℥. iij. piperis albi. ℥. ij. co-
quantur succus ⁊ acetum dum ingrossentur ⁊ distemperen-
tur in eis alie medicine. ¶ Aliud medicamen. ℞. substantie
citonij cocte in aceto rot. iij. aceti albi. rot. iij. mellis rot. iij. pi
peris. ℥. iij. zinziberis. ℥. iij. se. apij montani. ℥. i.

D A ¶ Emplastrum valens ad dolorem stomaci ⁊ fluxum ven-
tris ⁊ vlcera intestinorum potens nimis. ℞. extremitatuꝫ vi
tis. ℥. i. rosarum siccarum masticis aloe galle viridis alumi-
nis rotundi acatie. añ. ℥. ʒ. olei mirtini ⁊ cere qđ sufficiēs erit
conficiendum omnia. ¶ Aliud. ℞. extremitatum vitis suc-
ci vue acerbe seminis rosa. aloe galle recentis aluminis sissi
acatie grani granati siluestris masticis. añ. partem. i. terantꝰ
que terenda sunt ⁊ distemperentur cum syrupo grani mirti.
⁊ fiat inde emplastrum. Expedit quoqꝫ ꝙ in emplastris sto
maci stipticū sit ꝯdñans habita relatione ad ēplastra epis.

K ¶ Emplastruꝫ ad apostema in stomaco. ℞. armoniaci pť. c.
cere parť. c. corone regie partes. xij. zaffarāe myrrhe bdellij
iudaici. añ. partes. viij. olei balsami rot. i. ¶ Dico ꝙ hoc va-
let ad apostema in stomaco dura nimis. ¶ Emplastruꝫ va
lens ad apostema stomaci ⁊ epatis si fuerint diuturna. ℞.
cere myrrhe terbētine bdellij iudaici armoniaci cordume-
ni corone regie amomi spice inde zaffarane thuris cynamo
mi cassie lignee. añ. partem. i. olei alcanne. ℥. vij. vini ad mo-
dum sufficientem colligatur cum cera cum oleo alcanne ⁊
oleo roseo ⁊ omnia colligantur in vnum.

B L K ¶ Dixit Bimasuy in libro laxatiōis ꝙ virtus attractiua sto-
maci regitur per calidum ⁊ siccum. vnde cum fuerit debilis
confortanda est cuꝫ spica mace: ⁊ nuce muscata: gal. cymi-
no: carui ⁊ similibus in eo modo iuxta ꝙ opus ei fuerit. Qr
si addens fuerit caliditas ⁊ siccitas vltra modum virtutis
attractiue curanda est cuꝫ frigidis ⁊ humidis quēadmodū
succo cucu. ⁊ cucurb. sed cōfortāda est virtus attractiua cū
vino pauce lymphationis: sed virtus retentiua est confortā
da cum rosis spodio acido balaustia glande ⁊ similibus: in
eo modo iuxta ꝙ opus fuerit: ꝙ si intensio transgressa fuerit
contemperanda est cum calidis ⁊ humidis vt pastinaca eru
ca niucali sparagis ⁊ napo. Sed virtus digestiua regenda
est p calm ⁊ humidū. sꝫ ꝯ p frm ⁊ siccū. Sed virtus expulsi-
ua regenda est per frm ⁊ humidū: sed ꝯ per calm ⁊ siccum.
¶ Dico ꝙ hoc est iuxta figuram dicti. sed opus est ad con-
siderandum ꝙ passiōes stomaci accidētes ex mala comple
xione sunt octo vt dentur signa cuilibet modo ipsaruꝫ: ⁊ cu-
re etiam requirātur. Si passio fuerit ex radicali creatiōe sto
maci vt dentur signa huius sicut de paruitate ⁊ magnitudi
ne. signa quoqꝫ paruitatis stōi habentur ꝙ cibariū aggra-
uans erit de leui: sed magnitudinis ꝙ cibarium tolerabile
erit si multum assumptum fuerit vltra ꝗ̄ opus fuerit ⁊ con-
ueniens huic corpori. Requirenda quoqꝫ etiam sunt signa
alia in capitulo complexionis: sed curanda est paruitas sto
maci per cibarium assumptum dum paulatim paulatim. sed
tamen magnitudo est curanda per cibarium assumendū qđ
fuerit in quātitate multa ⁊ modica nutricatōe. Sꝫ si passio-
nes stomaci fuerint de apostemate ⁊ dubelet regrenda sūt
signa ⁊ cura ordinaria: etiam si passiones stomaci fuerint de
sincopi ⁊ singultu requirenda sunt signa ⁊ cure ordinarie: ēt
si passiones stomaci fuerint cum solutione ventris requiren
da sunt signa: ⁊ post ea cure ordinare. ¶ Dixit ꝙ signum ca
liditatis in stomaco habetur per inflammationem adustio-
nem ⁊ sitim. Sed per contrarium signuꝫ frigiditatis: sed for
te erit cum ea stupor: si frigiditas fuerit multa ⁊ vehemens
sed signum siccitatis per sitim absqꝫ caliditate ⁊ macredine
totius corporis. Sed signum humiditatis per multam ege-
stionem ⁊ viscositatem eius ⁊ priuationem sitis ⁊ similis.

L C ¶ Dixit ꝙ tempus equale more cibarij i stomaco est. xij. ho-
rarum: ⁊ ad minus octo horaruꝫ. ¶ Dixit Joannitius ꝙ ci
bariuꝫ moram trahit in iferiori parte stomaci. Ideo si pars
illa stomaci nō fuerit potens digestio corrūpitꝰ hoc quoqꝫ
fit interius: sed exterius corrumpitur digestio ex quantitate
somni balneationis motus ⁊ similium. Sed ex virtute dige-
stiua erit corruptio: aut ex mala complexiōe: aut morbo: aut
ex apostemate: aut exitura. ¶ Dixit ꝙ si corruptio cibarij
fuerit ad fumositatem cum hoc erit febris minuta insepara
bilis cum siti vehementi. Sed si irritatio digestionis fuerit

ex frigore perfecta cibarium non mutabitur .omnino: sed si imperfecta cum ea erit ructuatio acida et etiam cibaria calida et salsa inducunt in stomaco inflationem: etiã malam cõplexionem calidã et frigidam: sequitur irritatio de leui. De malitia quoq; humiditatis aut siccitatis nõ oritur perfecta irritatio digestiõis. Cura quoq; frigiditatis aut caliditatis de leui fit: qm̃ medicamina eius sunt potẽtiora: sed cura male cõplexionis sicce est difficilis: qm̃ fit in tempore longo.

f d ¶ Et si videris ructuationẽ fore acidam respice ne forte ex causa cibarij sit similiter fumosa: si autem ex causa cibarij ex interioribus stomaci erit: ꝙ nisi poteris habere manifestã malam complexionẽ si intensa fuerit: aut propria in stomaco: aut cum humore temperandus est patiens: ꝙ assumat in cibum cibaria contraria huic complexioni: aut aquã ordei ad cibariũ fumosũ: et ad acidũ mel. Sed si fuerit cũ humore respiciendũ est in vomitu et egestione si in eis mixtus fuerit humor: sed nõ est tentãdũ cũ vomitu nisi vomitus de leui fiat.

l ¶ Dico in primo expedit incipere de passiõibus stomaci de corruptione digestionis: deinde ordinarie. Si humor forte fuerit infusus in cõcauitate stõi vt emittatur per vomitũ: et forte fuerit adherens panniculis eius qd̃ sequitur defectio animi: sitis quoq; sequitur complexionem calidam. Et appetitus cibarij erit de frigore. Etiã respiciendũ est si corrupta fuerit digestio super considerationem ante stomacũ in rebus que sũt exterius et interius: et in epate et splene et cũ respectio tua fuerit stabilis iuxta qd̃ opus fuerit si tantũ fuerit mala complexio oppone ei per contraria. Et si cura hec iuuatiua fuerit statim manifestabitur: si dubia fuerit tibi cõditio procedendum est cum experimẽto modico sciendo ꝙ si iuuamentum fuerit in cura cũ calidis certa erit conditio ꝙ mala complexio erit frigida: et per contrarium si fuerit calida: ꝙ si fuerit complexio frigida iuuabile est dyapipereon et similia datum in potum cum vino. Sed si fuerit cũ humore colerico et fumoso iuuabilis est ierapigra et syrupus absinthij. ¶ Et si patiens perdurãs fuerit super ructuationẽ fumosam inde in toto corpore corrumpitur sanguis: qm̃ ex tali chilo nõ erit bonus sanguis: sed si humor fuerit acidus passio erit declinans ad ydropisim et fluxum ventris et similia: et sanguis non erit bonus inde: sed flegmaticus. vñ respice postea si ipse humor superueniens fuerit ad stomacũ iuxta qd̃ cognitũ est. ¶ Et si stomacus nõ fuerit continens cũ potestate sup cibariũ accñtes erunt rugitus: nisi ex cã cibariorũ sed fuerit. hoc quoq; seqt̃ velox egestiõis egressio et pauca trãsportatio nutricationis ad epar. corruptionẽ quoq; nutricationis in stomaco sequitur fetor egestionis.

q ¶ Dixit Albugerig monachus. ꝙ mirabol. nigri cũ proprietate ipsorum desiccant flegma de stomaco: et educunt colerã nigram de eo. ¶ Albugerigius. assa fetida nocet stomaco. Consita bonum stomacum facit et corroborat neruos eius. Myrrha facit ad laxationem stomaci. ¶ Albugerigius de libro Johãnitij. ꝙ freq̃ns vomitus debilitat nãm stõi et destruit virtutẽ et aptat eum vt suffundent supfluitates in eo.

s ¶ De libris aristo. in questionibus medicine: ꝙ si humiditates oris desiccate fuerit ex siti aut ex febre: masticatio et deglutitio erunt difficiles. ¶ Dico ꝙ opus est ꝙ cura fiat cũ rebus humidis ad humectandum os stomaci.

q ¶ De libro Johannitij de regimine cibariorum. ꝙ cibaria multipliciter nociua sunt stomaco: aut cum impinguũt cum acuitate ipsorum quẽadmodum facit baurac: aut cum lubricant cũ viscositate: quẽadmodũ faciũt mucillagines et olera viscosa: aut cum mollefaciũt cũ vnctuositate: quẽadmodũ faciunt cibaria vnctuosa: ideo nociue sunt sube stõi: sed alia nocumentũ faciunt minus sm̃ minorem dispositionem.

¶ Dixit Ruffus de melancolia. ꝙ coopertimẽtũ ventris cũ pãnis dat iuuamẽtũ maximũ ad faciendũ bonã digõnem.

f ¶ De membris dolentibus dixit. ponat ꝙ patiẽs mane eructat ructuationẽ fetentem aut fastidiosã: expedit quoq; in primo interrogare si in sero sumpserit in cena ipsius de radicibus: aut ouis frixis: aut confectionibus dulcibus que cõficiuntur super ignem: sicut iulebia et similibus. cum ipsa necessario hec inducant. deinde respiciendum in alijs cõditionibus qd̃ nisi fuerit ex aliqua causa huius: notum sit tibi ꝙ in stomaco est caliditas ignea. deinde respiciendum est an illa caliditas fuerit ex mala complexione in stomaco: an ex colera fluenti ad stomacum. Et si fuerit ex colera fluenti ad stomacum respiciendum est si colera fuerit super natans aut non: etiam si ructuatio fuerit acida ex causa frigiditatis erit: sed si passio nõ fuerit manifesta: si ex substantia stomaci fuerit: aut ex humore fluenti ad stomacum: da in cibum ad acidam ructuationem de contrarijs: vt de melle. Et si cibariũ mutatum fuerit in stomaco ad fumositatem: da in cibum de pane frumenti et carnibus coctis. Sed respiciendum est si egestio fuerit mixta cum colera in ructuatione fumosa vel cũ flegmate in ructuatione acida vel egeritur cibariũ crudum mixtum cum aliquo vtriusq; humoris. Et si passio fuerit ex mala complexione stomaci cibarium non habebit in se nutricationem multam: sed egeretur non tinctum nec mixtum cum humore aliquo. sed si in stomaco fuerit humor aliquis cibarium egeretur cum maiori nutricatione iuxta actionem humoris in eo et mixtum erit cum eo et tinctũ. vomitus quo iuuabilis est huic passioni. si de leui vomitus fit vel si humor in concauitate stomaci fuerit natans. sed si adherens fuerit tunicis stomaci cõmotio erit horribil. et nausea absq; vomitu. Et si humor fuerit vehementioris caliditatis cum sitierit: sed vehementioris frigiditatis exinde excitabitur appetitus cibarij. Scire etiam te oportet dispositionẽ epatis et splenis: si in eis fuerit passio et quid supueniens sit ex eis et numerum quantitatis dierum cum ex his conditiõibus peruenire poteris ad perceptionem firmã. Et si passio fuerit ex mala cõplexione si opposueris cũ contrarijs cura iuuabilis erit statim ac spes tua confirmanda est cum perceptione ac medicamen dyapipereon iuuabile erit patienti ructuationẽ acidam: et etiam patienti malam complexionem frigidã in stõ: si assumptum fuerit in potum cum vino: aut cũ apozimate vel aqua etiã patienti ructuationẽ fumosam iuuabilis erit ierapigra. ¶ Dico ꝙ si fuerit ex humore malo infuso in tunicis stomaci: sed de mala complexione calida et sicca in stõ nociua erit ierapigra cum maximo nocumento.

a ¶ Et si emissa fuerit cicatrix vlcerationis vel cortex cutis per vomitum aut per egestionẽ significatio habetur ꝙ vlceratio est in stomaco: sed respicere debes: ꝙ si dolor fuerit ex anteriori parte penes mirach vlceratio erit in stomaco. ¶ Dico notum sit ꝙ si vlceratio fuerit in stomaco et nõ in intestinis cicatrix cortex eius emittetur etiã patiẽs si sumpserit cibarium acutum aut acidũ inueniet punctionẽ in stomaco statim: qm̃ impossibile est vt in tanta velocitate cibariũ accidens fuerit ad intestina ad pungendũ ea: et iuxta hũc modũ cognoscere poteris si fuerit in meri vel in profundo stomaci ex notificatione loci punctionis. Dixit ꝙ si dolor fuerit in dorso penes spinale in meri erit si secus cibationẽ rei acute sentitur dolor in stomaco ibi erit vlcus: si autem sentitur dolor in inferiori parte partis anterioris.

o ¶ Dixit ꝙ nausea et reuolutio stomaci dat significationẽ propriam super rem nociuam in ore stomaci.

p k a ¶ Dixit ꝙ si sentiet patiens cibarium in descensione moram trahere significatio habetur super debilitatem meri si sentit rem deglutitam in loco impediri: deinde expediri de leui in vltimitate in parte partium eius erit angustia eius: tamen si debilitas in meri fiat ex mala complexiõe tarditas in re deglutita erit equalis in toto: sed restringitur quando supinus dormit et alleuiatur quando corrigitur: sed si patiẽs fuerit ex apostemate in parte locorum erit impedimentũ. Et si apostema fuerit calidum sequitur ipsum febris cũ siti et dolore vehementi. sed febris nõ erit vehementis inflãmationis in modum sitis. sed sitis erit vehemẽtioris intensiõis: sed si fuerit apostema frigidum non cum impedimento distensionis febris neq; sitis erit. Vidi quoq; patientẽ similia accidentia cum pauco dolore inseparabilia per longum spatiũ qui febricitãs erat in tempore post tẽpus in febre effimera accidenti qñq; ei rigore et ex perceptione cognoui ꝙ in meri eius erat apostema difficilis maturationis. Cũq; transirent in hoc dies sensit patiens ipsum apostema crepatum fuisse: et euomit statĩ putredinẽ. deinde in scd̃a et tertia die similr: deinde secuta sunt signa omnia significantia super vlcerationẽ esse in ore stomaci: qm̃ quãdo degluciebat aliquid habens qualitatem potentem in acetositate: aut salsedine: aut acuitate: aut stipticitate sentiebat punctionem eius et locus dolebat paulatĩ in tantũ ꝙ non deglutiebat aliquid: et diuturna fuit ei passio nimis et remota: sed iuuamentũ dedit ei etas ad sanandũ. Plures quoq; patientes in simili conditione: q: maioris etatis erant illo patiente mortui sunt omnes: sed ipsi sentiebant dolorem inter spatulas: quia meri positũ

est illic ad latus ossis spinalis.

H ¶ Qr si sanguis emissus fuerit per vomitu3 si de meri sentiꝭ dolor in ipso loco esse. Si ex apertione alicuius vene absq3 dolore erit. Qr si fuerit ex corrosiõe sanguis erit matatinus. dictum quoq3 est de meri. vnde dicendũ est de ore stomaci. ¶ Dico in hoc intendit dicere de superioribus stomaci in quo continuatur meri cum eo.

I ¶ Dixit ꝙ accidunt membro ex participatione passiõis multe sicut spasmus defectio cũ epilepsia dormitio multa guesnes ⁊ imaginationes ad visu3 sicut imaginatiões aque: ꝟ in mẽbro ꝓprio accidit irritatio appetitꝰ corruptio cibarij. ꝙ si fuerit natãs in eo: qm̃ est cibariu3 natans ⁊ cibariũ suffundans naturaliter in profundo stomaci: ⁊ proprie qꝺ corruptibile fuerit cum ex eo non accidat corruptio: etiam ex veloci sensibilitate huiusmodi loci accidunt multe passiones. quidam quoque quando tardabat ⁊ non manducabat indignabatur aut tristabatur aut spasmabatur ⁊ ꝑcepi ꝙ os stomaci ex multa sensibilitate patiebatur quãdo fluẽs erat ad ipsum nociuu3 aliquod nocumentum: ⁊ patiebatur inde cerebrum cõmotione3 proximam motui spasmi. cui precepi vt digerat bene ⁊ firmiter cibu3 suu3: ⁊ ꝙ comedat hora tertia ante consueta3 horam sue cibationis de pane artificialiter facto cum vino stiptico eo ꝙ species hꝰ vini confortat stomacũ ⁊ non resultat ad caput: ⁊ conualuit: ita ꝙ in circuitu non est passus modo simili. deinde firmiter ⁊ veraciter sciendo passionẽ suã dedi in potu3 ei de ierapigra in anno bis aut terco ꝙ mũdificat stomacũ de superfluitatibus fluentibus ad stomacu3 aut generatis in eo: auxiliando super operationes ꝓprias suas: ⁊ vixit patiẽs per annos multos absq3 aliqua cõquestione simili. ipse quoq3 qñ impeditus erat aliquo negocio ⁊ non comedebat ad hora3 patiebatur spasmu3 modicu3 ⁊ accidebat ex ore stomaci ⁊ ponderositate cibarij multi dormitio ⁊ mitigabatur per vomitũ totius cibarij qꝺ in stomaco erat ⁊ accidebat etiam ex coadunatiõe colere rubee in eo spasmus: ⁊ mitigabatur per vomitum ⁊ exinde accidebat sincopis ⁊ somnia terribilia: quãdo in stomaci ore erant humores mali. he quoq3 passiões omnes indigẽt purgari per ierãpig. qm̃ exinde accidit melancolia.

A ¶ Dixit ꝙ appetitus malus vt appetitus ꝑgnãtis accidit ex pte huiꝰ mẽbri. ⁊ silr̃ appetitꝰ caninꝰ ⁊ horribilitas ⁊ singultꝰ.

C ¶ Accidit quoq3 in inferiori pte stomaci sicut accidit in ore
A de mala cõplexione apatibus ⁊ viceratiõibus: sed erit pas
K sio minoris doloris ⁊ punctionis: nec ex parte ipsius accidit quod accidit ex parte oris stomaci de dolore capitis epilepsia nausea spasmo ⁊ similibus. tñ digestio perficitur in ipsa parte: ⁊ ideo corruptio eius erit ex causa thogme.

A ¶ Aaron dixit ꝙ valet ad vlcus putrefactum ⁊ corrosione3 ierapigra eo ꝙ corrodit carnem mortuam ⁊ desiccat vlcus ⁊ generat carnem: ⁊ mundificat vlcus: sed mũdificato vlcere vtendum est vino stiptico ⁊ similibus: in potum ⁊ pane ⁊ vitello oui ⁊ lenticulis ⁊ carnibus auium in cibum.

C ¶ Filius Serap̃. dixit ꝙ signũ corruptionis cõplexionis ca
D lide in stomaco habeꝭ per siti3 ⁊ inflãmationem: sed curatio
E iuuabilis erit cũ fridis. ꝙ si fuerit cũ matetia aut absq3 materia: nec inde habeꝭ signum expedit ꝙ addatur indiciũ de nostris ꝑceptionibus. ¶ Dixit ꝙ mũdificanda est materia iuxta modum declinationis eius ⁊ consuetudinem patiẽtis. Qr si declinatio eius fuerit ad superiora ⁊ patiẽs euomere consueuerit euomẽdus est cum glutine piscis recentis ⁊ aq̃ ordei ⁊ syrupo acetoso. Qr si declinatio materie fuerit ad inferiora ⁊ non consueuerit patiens euomere laxandus est cũ iera ⁊ mirabolanis ⁊ decoctione absinthij tamarindi ⁊ mirabolanorum pluries dum mundificatur stomacus: ꝙ si colera rubea fluens fuerit ad stomacum de epate flobotomia fiat ⁊ da ei in potu3 de sero lactis caseati cum mirabolanis ⁊ scamonea ⁊ in cibum de nutricatiõibus frigidis. Qr si fuerit tãtũ corruptio complexionis: da in potu3 ei de lacte vaccino acido cum trociscis spodij ⁊ camphore ⁊ semine olerũ frigidoru3 ⁊ succo vue acerbe ⁊ da acetositate citroru3 ⁊ ribes ⁊ nutricationibus frigidis. Qr si fuerit corruptio cõplexionis calide cum materia: si materia fuerit natans purgeꝭ cum vomitu: si autem cum laxatione. Qr si fuerit absq3 materia vtendum est de sebziana ⁊ amorosia ⁊ bidadicon. Qr si fuerit cum materia euomat patiens cũ radicibus pluries. S3 si fuerit in inferiori parte cum stomaticon fiat cura: ⁊ pillulis aloe ⁊ pillulis aromaticis ⁊ decoctione radicu3 ⁊ dyacymini ⁊ illinitione olei costini ⁊ liliorum ⁊ ben ⁊ similium: ⁊ cum cibarijs calefactiuis.

K ¶ De apate calido in stomaco. Insiste cum infrigidatiuis ⁊ cum rebus odoris boni: quoniam si cura tantũ fuerit cũ infrigidatiuis timendum est ne pereat patiens. vnde ꝑmo fiat flobotomia in basilica si possibilitas affuerit: deĩde da ei in potum de succo solatri ⁊ succo endiuie cũ cassiafistula si natura fuerit sicca hoc fiat per septẽ dies: sed post septẽ dies. misce cum eis de succo apij ⁊ feniculorum cum. ʒ. j. trociscoru3 rosarum. Qr si caliditas fuerit stabilis ⁊ apostema inflãmans: postea insiste cu3 succo endiuie ⁊ solatri positis in eis de trociscis rosarũ mastice ⁊ succo absinthij. sed da ei in cibum de oleribus frigidis: ⁊ in maiori parte: da in potum de aqua cum syrupo acetoso ⁊ iulep ⁊ emplastra in primo cum solatro ⁊ similibus: sed post. vij. dies misce in emplastro de absinthio ⁊ corona regia ⁊ maluauisco ⁊ spica ⁊ mastice. ⁊ insiste. postea cũ ceroto ꝯfecto de aloe mastice ⁊ cera ⁊ oleo nardino iuxta modũ quod videris necessariu3 iuxta qꝺ scriptum est: sed facta hac curatione empl'a cum empl'o dissolutiuo cum potentia sicut cum emplastro corone regie.

L ¶ Dixit lac quoq3 acidum vaccinum quod datur in potum ad caliditatem extinguendam stomaci ⁊ confortatione3 stomaci in eo d3 poni de nocte menta apium ⁊ cortices citroꝝ ⁊ sisimbriũ. deinde percutiatur in vegete mane dũ extrahaꝭ butyru3 ⁊ de aquositate acida remanenti: da in potu3 iuxta possibilitatẽ cum biscocto aromatizato ⁊ xiloaloe ⁊ succo.

B ¶ Bimasuy. ꝙ si de debilitate digestionis non fuerit signu3 cognitu3 passio erit ex debilitate corporis stomaci: cum stomacus tũc factus sit ad modũ pãni veteris rupti. ꝟ cura fiat cũ trifera parua ⁊ squãma ⁊ sqnanto ⁊ emplastro stiptico.

M ¶ Dico absq3 auctore: ꝙ inflatio stomaci erit ex colera nigra: sed curatur cum sebziana candadicon ⁊ ameos ⁊ cũ pillulis aloe. Si diuturna fuerit passio.

A ¶ S3 vlcera in stõ curanꝭ ꝑmo cu3 eo qꝺ mũdificat vlcera sicut cũ aq̃ mellis ⁊ iulep. deinde cu3 lacte acido de quo extractum fuerit butyꝝ cũ gũmi arabico ⁊ bolo armenico.

D ¶ De iuuamentis mẽbroꝝ. ꝙ si videris patiẽte3 non comedentẽ cibariũ multe nutricatiõis cum delectatiõe ⁊ appetitus eius fuerit debilis ⁊ deficiẽs: ac si cõcederit cibaria multe nutricationis vltra posse patitur nausea3: nec delectatus fuerit cibarium assumere nisi id cũ quo erit acuitas ⁊ stimulatio ⁊ nõ minus inde patitur inflationẽ ⁊ extensionẽ ⁊ horribilitatem nec quietem inuenerit nisi in ructuando ⁊ corruptio cibarij in suo stomaco fuerit ad acidu3: notũ fit ꝙ in stõ eius erit flegma multu3 ⁊ cura eius erit per abstersionẽ stomaci ⁊ incisionem flegmatis qꝺ fuerit in eo. ¶ Dixit curaui quoq3 patiẽtẽ quẽdã cũ vomitu facto cũ radicibus ⁊ syrupo acetoso: ⁊ euomito flegmate grosso multo in die solo cõualuit: postq̃3 per tres menses fuerit in hac passione impeditus oĩno quoq3 generaꝭ ab eo supfluitas in stomaco: tñ qñ multa erit ⁊ longã morã faciet auget viscositatem: ⁊ ex ea fit passio hꝰ ꝙ si in ꝑmo quolibet die egeritur colera rubea q̃ fluit ad stõm nõ taliter curatur. ¶ Dixit ꝙ si in stõ ⁊ intestinis coadunatũ fuerit flegma maximum grossu3 ⁊ viscosu3 ⁊ nõ poterit egeri ſm consuetam egestionem: dubitandu3 est ne patiaꝭ colicam difficilem ⁊ vehemente3 ⁊ yleos ⁊ vlcera intestinoꝝ ⁊ tenasmõ. ¶ Dya. ⁊. H. ius quoq3 galliculi facti spidebeg extinguit inflãmationẽ stomaci ⁊ cõtemperat eũ. ¶ De simplici medicina. dixit ꝙ si infans per amplexũ adherẽs fuerit stomaco nimis ei erit iuuabilis: eo ꝙ caliditas ipsius maior est: ⁊ magis appropriaꝭ caliditati naturali: etiã catulus caninus per amplexu3 si adherens fuerit stomaco maximũ iuuamentũ prebet stomaco.

P ¶ Dya. anetũ si mixtũ fuerit cũ citonio cu3 ceroto facto oleo floris vitis ad empl'm: valet ad dolorẽ stõi folia cypsi si trita fuerit ⁊ posita in empl'o cu3 ceroto corroborãt stõ3. Flos rubi si i potũ datũ fuerit v3 ad stõ3 debilẽ. ¶ Dya. si pelliculе interiores ventris auiu3 siccanꝭ ⁊ in potũ danꝭ valent ad dolorẽ stõi ꝑcipue ventres galloꝝ. ¶ H. aliqui capiũt pelliculas vẽtris galline ⁊ eã dãt ad dolorẽ stõi. ¶ Caro cõcule marine si assũpta fuerit nõ cocta nec assa v3 ad dolorẽ stõi. ¶ Dya. rasen conditũ in vino cocto valet ad stõm.

F ¶ Dixit Hal. ꝙ distinctio est inter ructuationẽ ⁊ ventositatẽ emissam per inferiora: qm̃ ventositas ructuationis includitur in ore stomaci ⁊ alia ventositas includiꝭ in intestinis.

F ¶ Dixit ꝙ tolerabilitas vegetatõis singultꝰ est maximi iuua

mēti in mitigatiōe ipsius:ita ꝙ nō erat opus ei ad curā aliā.

M ❡ De caplo.2.pronosticoꝝ.ꝙ laudabilior vētositas emissa per inferiora que nō fuerit cuꝫ voce:ꝫ emissio eius iuxta dispōneꝫ aliam si fuerit cuꝫ voce erit melior q̄ꝫ si fuerit inclusa ventositas. Or si fuerit cuꝫ voce significat ꝙ patit̄ doloreꝫ vehementē ⁊ alteratiōnē mentis nisi ventositas ipsa emissa fuerit volūtarie. ❡ Dixit ꝙ ventositas emissa cū voce significat multā ventositatē vaporosam ⁊ grossaꝫ esse:aut instr̄a angusta sunt ꝑ que trasportant̄. Or si ventositas non fuerit multa nec instr̄a per que emittit̄ larga fuerint egressio eius erit absqꝫ voce:ꝫ inflatio que fuerit sub hypocōdrijs si fuerit proximi tēporis.nō cuꝫ inflāmatiōe rugitus qui accn̄tes erūt in ipso loco:eaꝫ dissoluēt p̄cipue si cū egestione egresse fuerint ventositates:qm̄ rugitus nō tantū significāt ꝙ in vētre sunt ventositates cū humiditate. Or si declinate fuerint ad iferiora mitigat̄ extensio hypocōdrioꝝ.ꝫ si egresse fuerit per inferiora precipue si euacuate fuerit cū vrina ⁊ egestiōe nō remanebit in ventre aliqua superfluitas omnino.

F ❡ De caplo.5.affori smoꝝ.singultus quoqꝫ est spasmus accidens in capite stōi ⁊ meri. Or si accn̄s fuerit post inanitiōeꝫ vehementē maluꝫ. ❡ De.6.sternutatio quoqꝫ mitigat singultuꝫ accidentē ex repletione.qm̄ cōmouet humiditates ⁊ eas eradicat. ❡ Dico voluit dicere in principio singultus q fuerit ex inanitōe. ❡ Dico.dixit significat̄ quoqꝫ ꝙ singult⁹ est de repletione de eo ꝙ accidit infantibus qn̄ repleti sunt cibario:ēt ex frigido aere:ēt ex qualibet frigiditate prohibēti ꝙ de corporibus neruosis nō dissoluat̄ id qd̄ opus est ad dissoluendum ꝑꝑ qd̄ accidit replo ⁊ inde accidit singultus. ❡ Dixit Ypo.ꝙ singultus fit ex replōne ⁊ inanitiōe. ❡ Dixit.G.ꝙ singultus fit de ore stōi:qn̄ desiderat expellere rem nociuaꝫ que suffundās ⁊ penetrans fuerit in suo corpore:iō motus eius est vehemētior motu vomitus:qm̄ per vomitū expellit rem sistentē in concauitate stōi:sed per singultū expellit rem suffundantem ⁊ adhesaꝫ corpori eius. ❡ Dixit ꝙ vocatus est singultus ex motu stōi facto de genere vomit⁹ melius q̄ꝫ si vocaret̄ spasmus. ❡ Dixit significat̄ quoqꝫ super hoc ꝙ maior pars hominū si assumpserit in potū de pipere trito:deinde de vino lymphato cuꝫ aqua calida statiꝫ erit singultus:qm̄ vinuꝫ transportat piper ad fundū corporis stōi.⁊ singultus fit qn̄ appetit os stōi ad expellenduꝫ humorē nociuū adhesuꝫ corpori stōi. ❡ De.7.dixit.dispositio quoqꝫ singultus in stō est quēadmodū dispositio spasmi in neruo:sed fit ex humoribus nociuis stō:⁊ forte humores ipsi nocent toti stō:⁊ forte nocēt ori stōi ⁊ meri.vn̄ si stōus emiserit ipsas humiditates per vomituꝫ mitigabit̄ inde singult⁹. ❡ Dico hoc fit si humores fuerint nociui vomitus mitigabit singultum. Ego etiam cogito ꝙ si singultus silr̄ fuerit ex humoribus nociuis infundentibus stōm ⁊ vomitus factus fuerit per potuꝫ aque calide vna vice post aliam.vomitus ipse mitigat singultū eo ꝙ lauat humores:ꝫ si fuerit oīno cū mā vel qui fuerit ex frigiditate mitigandi sunt cū epithimatione ⁊ medicinis calidis ⁊ siccis etiā mitigant̄ ꝑ mucillagines ⁊ iura ⁊ silibus. ❡ De morte subitanea. Cui accidit singultus ⁊ postea accidit sternutatio singultus soluetur. Or si cuꝫ singultu apparens fuerit apā in supercilio dextro ex cā naturali non ex cā alia cognita:⁊ singultus fuerit vehemēs periculuꝫ erit velox. ❡ De.3.libri tertij epidimie.longa detentio anhelitus mitigat singultū:eo ꝙ attenuat ventositates grossas cū vehementi caliditate. Sꝫ caliditas accidens de detentione anhelitus tunc penetrat poros.

M ❡ De tertio libro sexti. Cui accidit frigor vehemēs repletur venter eius inflatiōe. ❡ De primo libro nutricatiōuꝫ. Oēs quoqꝫ nutricationes inflātes corrigi pn̄t cū eo qd̄ corrigit ⁊ ꝯsumit inflatiōes eaꝝ:vt cōedat post eas de attenuatiuis.

F ❡ Iudeus.si singultus fuerit diuturnus:da in potum patiēti de oleo caclauig vel dauig.

M ❡ Dixit.in maiori p̄te quoqꝫ mulieꝝ accidūt ventositates iflantes ventrē ⁊ latera. Or si hoc multū accn̄s fuerit in mulieribus:cura fiat cū pillulis aloe assumendis cū decoctiōe aromatū ⁊ sebziana ⁊ amorosia ēt valet ad vētositates excitatas de colera nigra inflātes latera ⁊ ventreꝫ epithimatio facta cū vitreolo trito i aceto ⁊ aneto sicco cocto cū eis insimul ⁊ epithimetur cū eis. ❡ Vnguētū ad ventositates. ℞.nigelle grani lauri ruthe.an̄.partē.i.ifundant̄ in aq̄ ⁊ coquant̄ cum aq̄ ⁊ oleo:⁊ cum eis inungēdus est venter.oleū quoqꝫ lilioꝝ mirabile est ad dissoluendū vētositates de vētre ad iniūgendū cū eo ventrē ⁊ ad clysterizādū cū eo silr̄:ꝙ si vētositas fuit i femore lateris dexteri de leui mitigāda ē.

F ❡ Aaron.valet ad singultuꝫ ligatio digitoꝝ manuū ⁊ peduꝫ ⁊ vomitus ⁊ sternutatio. ❡ Dixit.ꝙ si singultus accn̄s fuit de humiditate grossa valet hec cura ꝙ distemperet̄ borac.3.i.cū melle ⁊ detur ei in potū ēt si singultus fuerit accn̄s de apāte in ore stomaci. Or si singultus fuerit ex ianitiōe ⁊ siccitate difficilis erit cure:sed curandus est cum aqua cucurbite ⁊ aqua ordei ⁊ psilio. Sed si fuerit de apāte curandus est cū cassiafistula cū succo endiuie ⁊ solatri. Sꝫ impossibile est ꝙ curet̄ singultus excitatus ex siccitate corporis. ❡ Tabri.de libris indis.bulliendus est ꝫinꝫiber in aq̄ ⁊ posito pinidio i ipsa aqua det̄ de ipsa aqua in potū. Aut.℞.lac caprinuꝫ ⁊ p̄teꝫ calefaciēdo ⁊ p̄tē aliā dimittēdo fridaꝫ.qn̄qꝫ da in potū de lacte calefcō:qn̄qꝫ scd̄o da i potū de lacte frido.

M ❡ Aaron.ad ventositates grossas in stō cura cū casteg.electuariuꝫ est serapini ⁊ dyacymini ⁊ dyageden. ❡ Dixit.iunctio quoqꝫ fiat stōi ⁊ myrach ⁊ dorsi cum oleo ruthe ⁊ castoreo:⁊ apponenda est stomaco cū vacuus fuerit ventosa.

F ❡ Aaron.ꝙ singultus quoqꝫ erit ex sup̄fluitate grossa frigida in stomaco:aut ex ventositate grossa:aut ex humore calido inpungēti os stōi:aut ex inanitiōe stomaci ex vehementi vomitu:aut laxatione quantū in hac dispositione desiccat̄ stōus:⁊ calefit ⁊ restringitur:aut ex apāte accidenti in ore stomaci. Sed cura si fuerit ex ventositate grossa aut frigida fiat cum pillulis ruthe maiorane:aut cuꝫ vino in quo cocta fuerit rutha:⁊ detur ei de borace ad euomēdū:⁊ detur ei in potū de dyacymini aur.ponđ.ij.cuꝫ coppa.i.aq̄ tepide:⁊ de candadicon vel claretū ⁊ est vinū aromaticū:aut dyapipereon:aut dyaseminū:aut sebziana ⁊ similibus:⁊ det̄ ei de ierapigra ad educendū sup̄fluitates grossas. ❡ Dico curandus est singultus si fuerit ex humore grosso ꝑvomitū ⁊ laxationē in primo:deinde cuꝫ attenuatiuis ⁊ sternutatione.qm̄ disperdit ⁊ dissoluit ventositatē ēt per indignationē ⁊ tristitiam multā eo ꝙ disꝑdit ventositatē ēt cū ligatiōe digitoꝝ. Sꝫ singultus si accn̄s fuerit in febribus ⁊ ex inanitione spasmuꝫ facit in stō sicut spasmat̄ pellis sup̄ ignē. Ideo difficilis cure est:sed curandus est cū aqua cucurbite. ❡ Alexander ꝙ si singultus fuerit in febre vehemēti male conditiōis est:sed multotiens vidi ipsuꝫ mitigari cū solo potu aque. Sꝫ si fuerit de apāte in ore stōi malus est:sed curandus est cum eo ꝙ mollefacit ⁊ lenificat apā ⁊ cū potu aque tepide ⁊ flōmia:ꝫ si fuerit de vētositate ructuatiōe vtatur:qm̄ eo ꝙ restringit̄ stōus vētositas emittet̄. ❡ Saracus.sparge quoqꝫ sup̄ patientē singultū de aqua frigida vt terreat aut loquere cū eo eloquio attristanti eum nimis:aut eloquio letificāti eo nimis vt impediat̄ sollicitudo eius inde.

M ❡ Or si fuerint ventositates in stō melior cura erit ꝑ vomituꝫ. Sꝫ si ventositates fuerit in inferiorib⁹ melior cura erit ꝑ laxationē. Or si fuerit in toto corpore:cura fiat cum sudore ꝓuocando in balneo sicco. ❡ Absqꝫ auctore.pro ventositatibus in ventre ⁊ femore:terat̄ galanga ⁊ distemperet̄ cū melle ⁊ assumat̄ de eo ad modū nucis mane ⁊ sero.

F ❡ Simon.signuꝫ singultus si fuerit ex humiditate erit ꝙ os nō erit siccuꝫ. ❡ Dico.⁊ ꝙ non erit sitis:sed curādus est cū vomitu ⁊ sternutatōe ⁊ dyacymino ⁊ dyapipereō ⁊ laxatōe cū pillulis iere. Sꝫ si singultus fuerit de siccitate:curādus ē cū somno ⁊ potu vini ⁊ emplastro apponēdo stō cū aromatibus pro singultu humido:ꝫ pro sicco cum humidis.

M ❡ Dixit coquat̄ castoreū cum cymino ⁊ angeden vel herba asse:⁊ silib⁹ in oleo:⁊ inunctio fiat cū ipso oleo sup̄ myrach. cū dolor fuerit vehemēs de ventositate. ❡ Dixit.si venter inflatus fuerit de colera rubea boracū miscēdū est in aceto ⁊ aq̄ ⁊ epithimatio fiat cū eis:ꝫ laxatio fiat cū educētib⁹ coleram nigram:ꝫ epithimandū est splen cuꝫ suis emplastris.

F ❡ Absqꝫ auctore.ꝙ si singultus fuerit vehemēs ⁊ frequens inungendus est stōus cuꝫ oleo roseo in quo fuerit de mastice ⁊ detineat̄ anhelitus ⁊ inungendus est stōus insistēdo cū equitatione fastidio ⁊ potu aque calide ⁊ nutricatione leui ⁊ balneo ⁊ ventosis apponendis stō absqꝫ scarificatiōe. Or si intensus fuerit apponat̄ ventosa in stō:⁊ detur in potū de rob citonino ꝯfecto cū melle ⁊ cū decoctōe absinthij ⁊ iabde vel polio maiore:⁊ epithimatio fiat sup̄ stōm aut detur i potū de decoctione mentastri aut trocis.canbek vel stelle.

M ❡ De questiōib⁹ epidimie in ꝑ libro. Or si ventositas emissa fuerit cū voce significat sup̄ humorē magnū indigestuꝫ:aut

super strictuʒ meatū sue emissionis: sed si emissa fuerit absqʒ voce significat super eius tenuitatē ⁊ digestionē: aut super largitateʒ meatus per quē emissa est. ¶ De. 2. libro ventositas quoqʒ generatur de humore indigesto: aut melico: aut aqueo: sed signuʒ datur de melico per siccitatē. ¶ Paulus ꝙ si nocumentū ex inflatione fuerit multuʒ teraꝫ rutha cuʒ melle dum ad modum mellis conuertatur: ⁊ ponanꝫ in melle ipso nitrum ⁊ cyminum trituʒ cum aqua ⁊ infusa in eis lana supponatur: qm̄ extrahit ventositates multas de quibus inuenitur quies. ⁊ hoc valet multū ad colicā. ¶ Auxuasius ꝙ si rutha cū cymino trita fuit: ⁊ mixta cū oleo ⁊ cū eis fuit fricatus venter: faciet ad doloreʒ accidentē de ventositate. ¶ Junaducus. galanga ⁊ decoctio eius dissoluunt ventositates nimis. ¶ Absqʒ auctore pillule dissoluētes inflationem vehementē. galanga trita ⁊ distemperata cum serapino facta in pillulis ad modum ciceris ⁊ assumpta in potum aur. ponð. i. cum aqua calida dissoluit ventositatem.

y ¶ De memoriali ad dolorē laterum generatum de frigore. Da in potum cum aqua calida de acoro rubea costo ⁊ reubarbaro ⁊ gentiana ēt valet ad hoc dyacimini ⁊ mentastri.

M ¶ De mungib. valet ad inflationem ⁊ rugitum dyaseminuʒ.

r ¶ Sed hic trociscus valet ad singultum accidentē ex repletione. ℞. costi myrrhe ierepigre radicis squinanti floris squinanti sisimbrij sicci mentastri siluestris ozimi gariofilati ruthe seminis apij thuris masculi masticis terbentine xilogarofoli gar. petrosilini carui cymini marinagini salis indi macis. añ. parteʒ congruā. terantur que terenda sunt ⁊ distemperētur omnia in succo mente: ⁊ de eis fiant troci. ad modū aur. ponð. i. ⁊ in potum detur cum syrupo absinthij: sed in cibo de perdicibus coctis in vino veteri odorifero.

5 ¶ Ad magas accidētes in intestinis. Dixit Johānitius. granuʒ lauri siccum. ʒ. iij. aut masticandū est granuʒ lauri ⁊ deglutiatur saliua eius ieiuno stomaco: aut cum eo fiat emplastruʒ postq̄ trituʒ fuerit cū vino ⁊ apponatur vmbilico.

F ¶ Dixit ructuatio quoqʒ accidit ex ventositate īflatiua que euacuatur ꝑ os. Sed accidit ex humore flātico: aut ex debili stō: aut de mala cōplōne absqʒ mā. aut de mala cōplōne cū mā. Qꝛ si ructuatio fuerit multa vltra debituʒ equalitatē vt expellat cibariuʒ in ore stomaci tunc mitiganda est.

M ¶ Dixit ꝙ si inflatus fuerit stomacus ⁊ inde accidēs nō fuerit ructuatio expedit ꝙ cōmoueatur ructuatio.

F ¶ Dico vidi quoqʒ esse multā ructuationē in successione digestionis firme. vnde respice ⁊ discerne.

r ¶ Dixit ꝙ singultus fit ex motu vīi stōi expellenti nociuū: ꝫ cessat cessante expulsione: sed accidat de humoribus malis pungentibus stōm: ēt si corruptū fuerit cibariuʒ in stō ad rē pungentē: inde singultus: etiā accidit ex cā frigoris infrigidantis os stomaci: sed in maiori parte accidit de corruptiōe cibi in stō: sed erit multus in pueris. Qꝛ si fuerit singultus ex multo cibario ⁊ punctione ipsius: cura eius fiat cū vomitu. Sed si fuerit ex infrigidatione oris stōi: cura fiat cū calefactiuis. Si fuerit ex repletione: cura fiat cum cōmotione stōi: vt eradicet humiditates sistentes in eo ⁊ euacuet eas ꝑ dissolutionē qð fit per sternutationē. Si fuerit ex inanitōe: fiat cura cuʒ humectatiuis. Sʒ si fuerit ex humiditate in stō aut ventositate: cura fiat cū vino dato in potū in quo cocta fuerit rutha: aut cum borace cuʒ melle: aut cū semine apij ⁊ nuce siluīi: aut cymino: aut aniso: aut zinzibero: aut squilla infusa in aceto: aut mentastro fluuiali: aut assaro in simplicitate positis: aut in cōpositione. Sʒ si fuerit ex replōne ⁊ humoribus viscosis ⁊ malis: cura fiat cuʒ castoreo pauco mixto cū aceto lymphato: ⁊ dato in potum ēt valet si mixtū fuerit cū oleo veteri ⁊ inunctū super stōm. Etiā valet ad singultū aq̄ cum melle data cum borace in potum: aut olfatio angendē. etiā mitigatur per sternutationem ⁊ detentioneʒ anhelitus.

5 ¶ Ad magas. i. tortionē de vētositate. ℞. ruthe pipis. añ. pꝫ. i. teranꝫ ⁊ in potū denꝫ cum aqua tepida: silr valet ad inflationē accñteʒ in ventre ameos aut menta piper. añ. ℥. i. terātur bene ⁊ in potuʒ dentur in modū coclearij vnius. ¶ Electuariuʒ dissoluēs inflationē: ⁊ valens ad colicā. ℞. caseon vel fenile siluestris. ℥. ij. se. apij mōtani. ℥. i. dauci spice. añ. ℥. i. epithimi. ʒ. iiij. corticis citri aur. pon. iiij. ¶ Dico ꝑʒ hoc. ℞. nanuche vel ameos. ℥. i. syr. ace. ʒ. quarꝫ. inde fiant pillule. ¶ Clysterium dissoluens vētositates: ⁊ emittēs eas per inferiora. ℞. cymini nigelle nanuche. añ. pꝫ. i. pipis pꝫ. quarꝫ. coquanꝫ cum aqua pꝫ. vij. omniū quantitatū dum rubefiat ⁊ posito in ipsa aqua oleo cum eo fiat clysterium.

F ¶ Bimasuy. de mundificatiuis pro singultu qui fit ex repletione fiat balneū ieiuno stomaco. deinde detur in potum de decoctione seminū ⁊ nutricetur fasano: aut turture: aut perdice facta zirbeg cum aneto menta ⁊ vino odorifero.

y ¶ Ad dolorem lateris diuturnū. ℞. extremitatum caulium imperialium ⁊ seminis. añ. partem. i. terantur bene cum adipe anserino ⁊ oleo liliorꝫ ⁊ sepo renum. ⁊ apponantur cū fuerint calefacta iuxta possibilitatem super latus: sed cum infrigidata fuerint calefiant similiter ⁊ apponantur. ¶ Dixit ꝙ valet ad doloreʒ lateris ex frigiditate. ℞. acori ptes. vij. rubee costi amari ⁊ dulcis. ru. gentiane romane aristo. lon. añ. parteʒ. i. teranꝫ que terenda sunt: sed ipsorum. ʒ. ij. dentur in potū cuʒ oleo liliorum aut oleo costino aut oleo ben.

M ¶ Bimasuy. in libro nutricationū. detur in potum pro ventositate grossa in ventre de catartico aloe cum oleo aruachino aut oleo amigdalarꝫ amara. ʒ. iij. cum decoctione radicali nenuche casen anisi: aut sebziana: aut dyaseminū: aut dyarodon: aut dyamusci: ⁊ vtatur in cibarijs aromatibꝯ ⁊ in potuʒ aque mellis: ⁊ vino veteri: ⁊ inungatur stōus oleo nardino: sed euitanda sunt inflatiua: vt olera ⁊ legumina ptisana ⁊ piscis ⁊ modicū daꝫ ei in potū de aqua. Sʒ illud modicuʒ sit de aqua bullita duʒ peruenit ad mediū posita in ea ante bullitioneʒ mastice. ¶ Filius Serap̄. soluiꝫ quoqʒ inflatio si inunctū fuerit mēbruʒ oleo ⁊ illinitū cū vnguento vehemētior dissoluenti ꝯfecto de ysopo aneto ⁊ aq̄ cineris ⁊ silibꝯ.

5 ¶ Etiam dixit de magas. ꝙ magas accidit ex ventositatibꝯ grossis inclusis ⁊ ex superfluitatibus acutis ⁊ impungētibꝯ ⁊ ex superfluitatibus grossis: qm̄ natura eas proponit expellere ⁊ non pōt. vn̄ respice ꝙ si cā magas fuerit punctio superfluitatis calide insiste cuʒ medicinis corrigentibus: quēadmodū psilio: ⁊ oleo roseo. ꝫ si fuerit ex supfluitate grossa insiste cum nasturcio ⁊ oleo simplici. Si fuerit ex ventositatibꝯ grossis insiste cum cymino rutha nenucha ⁊ grano lauri.

F ¶ Etiā dixit ꝙ ructuatio accidit qm̄ accidunt ventositates inflatiue in stō ascendētes ad os. ꝫ erit ex debilitate aut humore flātico: ꝫ si ructuatio fuerit breuis radicis expelleꝫ in mitigatione inflationis stōi si fuerit vltra nimis multa expellet nutricationē ⁊ prohibet ad digerendū: vn̄ respice qm̄ cessat ructuatio oīno: ⁊ inflatio augens fuerit in stō: ꝙ si videris passionē esse crudelem mitiga eam cuʒ irritatione cause hoc agentis. Sed si fuerit de flegmate purganduʒ est si fuerit de debilitate respice qua de causa est ⁊ corrige eam.

r ¶ Etiā dixit ꝙ singultus erit ex repletione vehemēti: aut ex siccitate accidenti in stomaco: aut ex punctione: aut ex corruptione complexionis frigide. ꝙ si fuerit ex repletione ex multis cibarijs erit: aut ex repletione accidenti: sed si fuerit ex punctione ex humoribus malis erit: aut ex nutricatiōibꝯ acutis: si fuerit ex inanitione: aut ex euacuatiōe crudeli erit: aut ex morbo accidenti de dolore crudeli: si accidens fuerit de frigore in decrepitis accidit ⁊ in longis morbis. Qꝛ si fuerit ex multis nutricationibus cura fiat per vomituʒ. deinde per correctionem ⁊ laxationem cuʒ iera vt eradicenꝫ humores comprehendentes in tunicis ⁊ per sternutationē vt cōmoueat ⁊ eradicet humores inclusos. Si fuerit ex causa frigida aut humida: cura fiat cum decoctione seminuʒ calidoruʒ zinziberi: mentastri: assari: spice: aristologie: acori: castorei: aut vino cocto. etiam cortices fisticorum si cocte fuerint cum radice squinanti equalis partis: ⁊ date in potum valēt etiam seminis sisimbrij. ʒ. ij. cymini. ʒ. ij. si dantur in potuʒ cū vino non lymphato valent. Sed si fuerit ex punctione euacuandus est patiens in primo cum quo id declinat cū aqua ordei ⁊ succo granatorum dulcium ⁊ mucillagine psilij: ⁊ regimine humectanti si fuerit ex siccitate: detur patienti in potum de aqua calida cum oleo amigdalarum dulciuʒ ⁊ oleo violaceo. postea detur de aqua ordei ⁊ succo granatorꝫ dulciuʒ: ⁊ succo cucurbite: ⁊ succo cucumeris: ⁊ de mucillaginibus cum oleo amig. dulciuʒ: ⁊ oleo cucurbitino. Qꝛ si fuerit singultus ex flegmone in epate flobotomia fiat in basilica: ⁊ detur in potum de aqua ordei.

M ¶ Bimmasuy Sciefꝫ dissoluens ventositateʒ. ℞. nigelle: acori: rasen. i. zinziberis vltramarini siccati: corticis capparis: mentastri: castorei: opoponacis: fiat inde sciefꝫ. ⁊ supponatur tota nocte. ¶ De quarto de iuuamentis. ꝙ si stomacus nō fuerit continens cum dominio super cibum velociter impletur ventositatibus sicut impletur nutricationibus lʒ nutri-

catio non fuerit inflatiua: aqua quoq; frigida auxiliatur ad restringendum stomacum super cibum vehementer. ¶ Dico cui accidit inflatio in ventre postq̄ comedit iaceat super ventrem supposito panno leui & calido ventri.

F ¶ Fabur trocisci ad singultum valentes. & ad maiorem partem ipsius. ℞. costi amari: squinãti: sisimbrij sicci: mentastri montani: mente sicce: ruthe: seminis apij: thuris: assari. añ. ʒ. ij. opij rosa℞ rube. añ. ʒ. ʒ. terantur que tereñda sunt & distemperentur cum vino: & inde fiant trocisci.

M ¶ De membris acutis. vina quoq; grossa generant ventositates vaporosas & grossas: sed tenuia non generant. s; si fuerint dulcia licet ex eis generentur ventositates. tenues sunt & aeree non aquee & vaporose. ¶ Dico q̄ inflatiua si fuerit tenuia & non viscosa id qđ generatur ex eis de ventositatibus tenue erit. ideo de leui soluitur p̄ ructuationẽ aut p̄ inferiorum egõnẽ: sed ex grossis generatur ventositas grossa. ¶ De primo capitulo de humoribus. vẽtositates quoq; grosse si fuerint in ventre causa ad male digerendum erunt & ad dissoluendum ventrem si fuerint in spatiositate intestinorũ incluse non dolent. ¶ Dico. sed cum eis erunt rugitus & motus: sed si fuerint incluse inter tunicas intestinorum cum eis erit dolor iuxta modum grossitudinis & extensionem ipsarum. ¶ Dico q̄ dolores colice tales sunt. ideo non egrediuntur p̄ inferiora: idõ vehemẽs dolor ẽ: s; curatur cũ epithimatibus.

5 ¶ Dixit q̄ magas est nomen cadens super punctionem intestinorum absq; solutione. Ideo quanto fuerit in inferioribus declinans tanto plus de leui mitigatur. sed quanto sursum fuerit tanto vehementior erit dolor.

M ¶ Dico q̄ vidi modum quendam de ventositatibus & rugitu accidentem in ventre: quãdo vacuus erat & famulentus etiam in successione fluxus ventris & laxatiõis mitigabatur ex nutricationibus assumptis que iuxta ratiocinationẽ sunt eligenda. ¶ De pronosticis. quibuscũq; vox detenta in colica fuerit malum. ¶ De septimo libro meamyr. causa quoq; qua generatur ventositas inflatiua in stomaco & ventre est difficultas caliditatis innate: in tantu; quoq; accidit dũ peruenit ad modum quo generantur ex cibarijs ventositates vaporose que non dissoluũtur ex debilitate virtutis oppressiue: quando non possunt membra opprimere vel comprehendere sub vno momento super ipsas ventositates: s; cura fiat cum calefactiuis & stipticis & fricatiõe & vniuersis medicaminibus aromatũ & electuarijs cõpositis de calidis & stipticis. & cũ oppressione manus & confortatiuis etia;.

F ¶ Judeus q̄ si singultus fuerit ex repletione aut ex nutricatione corrupta in stomaco cura fiat per vomitum & etiam p̄ sternutationem. si fuerit ex frigore attinenti stomaco: cura fiat cum fricatione & calefactione indumentorum calidoru;: & illinitione cum oleo calefacto. Si fuerit ex punctiõe in merisicut piperis & similibus. cura fit cũ lauatione & similibus: quẽadmodũ cum aqua & iure calido & leni. Si fuerit ex inanitione: fiat cura cũ huic similis: cu; additiõe in cibarijs & in potu. si singultus fuerit ex humiditatibus & ventositatibus: cura fiat cum dissoluentibus ventositates grossas: sicut cu; cymino & sib vel aptano aristo. apio: zinzibero: mentastro & menta. sed si fuerint hũiditates viscose: da ei de castoreo soluto cum aqua & aceto aut aceto squillitico: aut syrupo acetoso squillitico: valet etiam ad singultum detentio anhelitus. Sed si singultus fuerit ex frigore inungendus est venter cũ oleo cucumeris asi. aut in oleo veteri in quo resolutũ fuerit castoreu;. ¶ Filius Serap. singultus quoq; accidit aut ex ponderositate cibarij super stõm: aut ex punctiõe humoris acuti: aut ex ventositatibus grossis: aut ex siccitate vehemẽti: aut ex apãte acc̃ñti in epate. q̄ si fuerit singultus ex multis nutricationibus corruptis: cura fiat per vomitũ & silr si fuerit singultus de humore incluso in stomaco si fuerit natãs. S; si hũor fuerit suffundãs: cura fiat cũ ierapi. & pillis aloe. q̄ si fuerit singultus ex mala cõplõne frigida: respice si fuerit cum mã aut absq; mã: q̄ si fuerit sine materia calefaciendus est stõus cum epithimatibus & illinitionibus calidis & potu vini non limphati. & decoctione aromatum calefactiuorum si fuerit cum materia purgandus cum pillulis aromatum & cum sternutatione insistendo cũ eo qđ cõmouet & eradicat humores de ore stomaci: sed cura efficacior ad singultũ frigidum erit cum illinitione cum castoreo resoluto in oleo veteri: aut cũ oleo nardino. sed da in potum castorei. ʒ. ʒ. costi. ʒ. ʒ. petrosilini. ʒ. i. cum succo mente: etiam cortices induẽtes lignũ fisticorum: bone sunt si cocte fuerint cum radice squinanti cipero: thure: spica: cymino: & mastice: & decoctio data fuerit in potũ. Experti quoq; sumus radices talan. i. palme si postq̄ siccate trite fuerint & in potum date ad aur. pond. i. Or si singultus fuerit ex ventositate grossa generata in stomaco ex fhogma precedenti cura fiat cum potu ruthe sicce cum vino. & forte causa huiusmodi ventositatis est flegma grossum in stomaco rosolutum ad similes ventositates paulatim paulatim: tunc quoq; expedit vt vomitus fiat cu; borace resoluto in aqua mellis: & laxatio postea fiat cum squilla cum vino. q̄ si singultus fuerit ex desiccatiua oris stomaci: sicut accidit in febre: da in potu; de aqua ordei cũ cassiafistula & succo granatorum dulciu; & oleo amigdal. dul. mucillago quoq; psilij nimis valet ad id si epithimatio fiat silr & spargefactio. S; si singultus fuerit ex apãte i epate flõmia fiat: deinde da in potũ de aqua olerũ cum cassiafistula & empl'a epar cũ infrigidatiuis: & da in potum de aqua ordei.

M ¶ Dixit q̄ inflatio si fuerit ex colera nigra epithimatio fiat cum aceto in quo coctum fuerit polium maius cũ camomilla: maiorana rutha & granum lauri.

y ¶ Dico q̄ hi trocisci valent ad dolorem costarum & ad vẽtositates & grossos humores. ℞. radicum corticũ capparis: costi dulcis: myrrhe: acori: castorei: lauri: carpobalsami: amigda. ama. piperis. añ. partem. i. terantur que terenda sunt & distemperentur cum aqua radicum & inde fiant trocisci. dosis fiat aur. pond. i. cum aqua radicum.

M ¶ Trocisci dissoluentes inflationem grossam oino. ℞. galãge: anisi. añ. ʒ. iij. piperis: foliorum ruthe siccorum: grani lauri. añ. ʒ. i. ameos. ʒ. ij. cymini: serapini. añ. ʒ. i. ʒ. terãtur que terenda sunt: & distemperentur cum vino veteri: & inde fiant trocisci. dosis fiat aur. pond. i. cum vino veteri: aut cũ decoctione cymini valent etiam ad illiacum.

y 5 M F ¶ Ga. medicine valentes ad dolorẽ costarum: he sunt: amigdale amare costum simpliciter. ¶ Gal. anisum dissoluit inflationem ventris vehementer. Aristolo. ro. valet ad singultum. ¶ Dya. carui dissoluit inflationem. Costũ valet ad dolorem laterum ventosum. ¶ Galbanum cinis cauliũ si fuerit mixtus cũ sepo caprino & positus in emplastro sanat dolorem laterum diuturnu;. Casen expellit ventositates precipue si fuerit siluestris. ¶ Dya. liliũ dissoluit eas mirabiliter. Petrosilinum nimis dissoluit inflationes. Dya. rutha valet ad hoc. Castoreum valet ad inflationẽ grossa; ex repletiõe & magas ventosum si assumptum fuerit cu; aceto lymphato aut si membrum illud fricatum fuerit cũ oleo cal'o. ¶ Dya. decoctio acori valet ad dolore; lateru; & costarũ & magas vel tortiones. Cordumeni assumptũ cum aqua valet ad magas. Myrrha dissoluit magas. Amigdale amare si assumũtur distemperate cum melle disperdunt inflationẽ de intestinis precipue de colon. Semen ozimi gariofilati assumptũ in potum valet ad inflationem nimis: qm̃ est acutum sternutationem faciens sicut condisium. Alleum nimis dissoluit inflationẽ. ¶ Dico q̄ si colica fuerit cũ molestia. si assumitur de folijs lauri recentis aut grano lauri recenti mitigatur magas ventosu;. Agaricus valet ad magas quod fit ex ventositatibus grossis. ¶ Dya. centaurea maior valet ad dolore; laterum ventosu;. ¶ Dya. menta si qñ assumpta fuerit cũ succo granatorum mitigat singultũ. ¶ Dya. mẽtastrũ dissoluit ventositates & magas. Dya. vinu; in quo coctu; fuerit anetum siccum dissoluit magas. ¶ Dya. opoponacu; dissoluit magas & dolores laterũ vẽtosos. Zaffarana vel crocus dissoluit inflationem de ventre. Semen aneti vel anetum dissoluit inflationem & mitigat singultum. Cyminum coctũ cu; oleo positum in clysteri vel positum cu; farina ordei in emplastro valet ad magas & inflationem. Ameos dissoluit inflationem: sed si assumitur cum syrupo acetoso valet ad dolorem lateru;. ¶ Dixit masarugh hel. genasafrani nimis valet ad dissoluendum inflationẽ ventris infantis. Semen pastinace valet etiam. Ecorus dissoluit inflationem. ¶ Johãnitius de tyriaca semen apij montani dissoluit inflationẽ in colica cu; proprietate mirabili. ¶ Ruffus cinis radicũ caulium distemperatus cu; sepo veteri & positus in emplastro ad dolorem laterum diuturnum ipsum mitigat: eo q̄ est magne dissolutionis. ¶ Sindihsar. dixit q̄ aqua calida si fuerit salsa valet ad singultum in inflationem & dolorem laterũ & illiacum. ¶ Bimasuy. proprie ameos dissoluit magas vẽtosum. ¶ Abugeris nature eius habet irritare inflationem

omnino. ¶ Bimasur. proprietas. serapini hꝫ dissoluere vē⸗tositates de ventre. ¶ Bimasur. piper dissoluit inflationeꝫ ⁊ magas ventosum nimis. ¶ Chuzi. faigamina hoc facit.

f ¶ Ybiagran. aticus singultus quoqꝫ accidit aut ex replōne aut ex inanitione aut ex punctione in ore stomaci aut ex hu⸗re corrupto in eo: sed cum singultu ⁊ nausea cum reuolutio⸗ne stomaci ⁊ abundantia saliue. ¶ Alexander. de libro sto⸗maci. q̄ si singultus accidens fuerit post dissolutionem ven⸗tris vel post vlcera intestinorum vel post febrem acutā vel post fluxum sanguinis ⁊ similia. de spasmo sicco erit in sto⸗maco. sed tamen difficilis ⁊ periculosus est: sed curandus ē cum oleis ⁊ mucillaginibus humectatiuis ⁊ emplastris leni⸗ficatiuis ⁊ potu aque frigide si in stomaco non fuerit aposte⸗ma. Sed si singultus fuerit de thogma ⁊ humoribus grossis cura fiat cum syrupo acetoso squillitico: sed aromatica ⁊ se⸗mina nimis valent ad eam. Qꝫ si emplastratus fuerit stoma⸗cus cessabit singultus. videlicet cum castoreo mastice oleo rutha spica assaro ⁊ similibus. Dico si paulatim paulatim as⸗sumpta fuerit aqua calida mitigabit singultum. ¶ Filogo⸗rius pro communi cura. q̄ si sentiens fuerit patiens cum sin⸗gultu inflāmationē adustioneꝫ ⁊ impunctionem in stomaco assumat in potum de aqua calida ⁊ euomat: quoniam inde singultus mitigabitur.

y ¶ Ad dolorem laterū. ℞. carpobalsami xilobalsami. aā. par⸗tes. ij. acori partem. i. terantur ⁊ inde fiat scief. ⁊ fiat emplm ad latus cum corona regia ⁊ farina ordei ⁊ cytonio.

f ¶ G. ⁊ Dya. castoreum assumptum cum aceto valet ad sin⸗gultum. ¶ G. ⁊ Dya. q̄ si singultus fuerit de humorib⁹ gros⸗sis: aut ventositate grossa acetum lymphatum cum aq̄ va⸗let ad eum. ¶ Dya. aristo. roton. assumpta. ʒ. ij. cū aqua va⸗let ad singultum. ¶ Dya. menta assumpta cum succo grana⸗torum acidorum valet ad singultum. Dya. menta sola valet ad singultum ex flegmate si assumpta fuerit cum succo sisim⸗brij. ¶ Bimmasuy. semen sisimbrij siluestris si assumptū fue⸗rit cum vino mitigabit singultuꝫ. ¶ Paulus. scolopendria valet nimis. Reubarbarum valet nimis ad singultum. De⸗coctio seminis aneti mitigat singultū. ¶ Dya. ⁊ Ruffus. ane⸗tum valet ad id nimis. Bimmasuy. hec est proprietas eius. ¶ Dya. ⁊ Bimasuy. q̄ si fuerit singultus accidens ex reple⸗tione cura fiat per vomitum factum cum syrupo acetoso ⁊ aqua calida in qua coctum fuerit anetum ⁊ radix: ⁊ def post diem ei in potuꝫ de ierapigra aur. ponđ. i. ⁊ cū. ʒ. ℈. salis post⸗q̄ꝫ distemperentur cum fauo mellis ⁊ assumatur cū aqua ca⸗lida in qua cocta fuerit menta sisimbriuꝫ ⁊ apiuꝫ: vtēdo fre⸗quēter isto medicamine: qđ fit de castoreo ⁊ semine apij sil⸗uestris. aā. ʒ. i. datum in potuꝫ cū decoctione mētastri. Etiā dētur ei de reubarbaro aur. ponđ. ij. cocto in aqua: ⁊ de ari⸗sto. longa aur. ponđ. i. detur cum aqua mente in quātitate. ʒ. iij. ⁊ patiens regendus est dieta subtili: ⁊ detur ei in cibuꝫ de fasano ⁊ perdicibus ⁊ turture factis zirbeg coctis cum zuc⸗caro ⁊ aceto cum aneto ⁊ menta: ⁊ detur ei in potum de vi⸗no non lymphato ⁊ frequentandum est balneum ieiuno sto⸗maco. ¶ Ysaac. q̄ si sentiens fuerit punctionē esse cum sin⸗gultu in ore stomaci euomendus est cuꝫ aqua calida aut cū aqua mellis aut syrupo acetoso. similiter si singultus fuerit ex repletione: ꝫ si fuerit ex frigore in ore stōi rutha trita assu⸗matur cum vino aut cyminum: aut boracuꝫ: aut semen apij: aut mentastruꝫ. q̄ si fuerit ex humiditate inuiscata in ore sto⸗maci excitanda est sternutatio ⁊ detinendus est anhelitus. ¶ Ad singultum. ℞. ruthe recentis: thuris maris vel ma⸗sculi: cymini: anisi. aā. partem. i. coquātur bene in aqua: ⁊ de aqua detur ei in potum. Qꝫ si fuerit ex repletione cura fiat per vomitum: postea per potuꝫ ierepigre: ⁊ valet ad hoc ol⸗facio castorei. Qꝫ si singultus fuerit ex viscositate: fiat cura per potum aque calide ⁊ olei cucurbite: ⁊ violarum: ⁊ man⁹ ⁊ pedes humectentur cum aq̄ dulci tepida ⁊ oleo. Qꝫ si fue⸗rit ex apostemate calido flobotomia fiat: ⁊ detur in potū de aqua tepida ⁊ calida. Qꝫ si fuerit de flegmate ⁊ frigorē cura⸗tur cuꝫ castoreo ⁊ folijs edere ⁊ ierapigra. aā. ʒ. iij. boraci ar⸗moniaci cymini imperialis: se. apij mōtani. aā. ʒ. i. ℈. castorei: asse fetide bone: anisi: acori. aā. ʒ. i. ℈. masticis caramisih: vel pulegij cermini. ʒ. iiij. terantur que terenda sunt ⁊ distempe⸗rentur cum succo sisimbrij ⁊ mente equaliter ⁊ fiant cū mel⸗le dispumato. dosis fiat. ʒ. ij cum aqua calida ieiuno stoma⸗co: ⁊ detur in cibum de galla: ⁊ in potum de vino cocto odo⸗rifero: aut de vua passa ⁊ melle. ¶ Medicamen ad singul⸗tum frigidum accidentem ex repletione. ℞. ceparum nimis vel squille: partes. ij. se. feniculoruꝫ: se. apij cymini: amcos: zi⸗ziberi: piretri: ysopi: spice romane: ruthe: casen. i. mētastri: na⸗sturcij: polij maioris: costi amari ⁊ dulcis: assari: amomi: spi⸗ce inde. aā. ℥. i. infundantur in. x. rot. aceti: ⁊ detur de eo in po⸗tum post septem dies potiones due aut tres. ¶ De memo⸗riali abdusij ad singultum calidum accidentem ex inanitio⸗ne. ℞. olei rosei aut olei amigdalarum. ⁊ ul. aut olei violarū aut olei cucurbite dulcis partē. i. ⁊ misce cuꝫ aqua frigida ⁊ mucillagine psilij: ⁊ emplastra cum eis stomacum ⁊ cuꝫ em⸗plastris frigidis. ¶ Aliud medicamen coquatur gallina pi⸗guis cum adipe trium gallinarum: ⁊ adipe anatis: fac spide⸗beg: ⁊ detur in potum de iure suo: ⁊ de vino dulci lympha⸗to cum aqua. ¶ Ad singultum accidentē ex repletione. ℞. ciperi: cymini: petrosilini: succi sisimbrij: succi mēte: castorei. aā. partem congruam: terantur que terenda sunt: ⁊ deinde fiant pillule cuꝫ succo mente. ¶ Filogorius curatur per vo⸗mitum ⁊ emplastra ⁊ potum aque frigide: quoniam facit ad stomacum: etiam vociferatio vehemens: ⁊ assumat in potū de aceto squillitico appositis inter spatulas ⁊ pectus medi⸗caminibus rubificantibus. ¶ De accidenti ⁊ morbo. singul⸗tus quoqꝫ est motus malus semper accidens ex virtute ex⸗pulsiua. deinde ex virtute retentiua. quoniam virtus reten⸗tiua in tempore singultus nō retinet cibaria. ¶ Dixit q̄ sin⸗gultus euacuat quod in corpore stomaci est: absqꝫ sensibi⸗litate: ⁊ forte inde non fit euacuatio: nisi quando opportuna est: ⁊ quandoqꝫ fit singultus ex re nocēti stomaco: aut ex fri⸗giditate eius: sicut accidit in rigore: aut ex caliditate eius: si⸗cut accidit accipienti de pipere: precipue si piper fuerit be⸗ne tritum. ¶ Trocisci ad singultum de mediocri agrabadi⸗no. ℞. costi: myrrhe: aloe: squinanti: sisimbrij sicci: mentastri: mente: ruthe sicce: se. apij: assari. aā. ʒ. ij. opij: ro. ru. ʒ. ij. teran⸗tur que terēda sunt: ⁊ inde fiāt trocisci. ¶ Dixit de malo an⸗helitu q̄ detentio anhelitus curat singultum ⁊ aperitioneꝫ eius nociuaꝫ. ¶ De signis mortis subitanee. Cui accidit sin⸗gultus ⁊ accidens ei fuerit sternutatio: soluetur singultus si fuerit vehemēs sternutatio. ¶ De mortis subitanee signis. cui accidit singultus cum magas ⁊ infrigidatione ⁊ altera⸗tione mentis cito morietur. Cui accidit cum singultu apo⸗stema in epate malum. Cui accidit in latere dextro aposte⸗ma absqꝫ causa cognita cum singultu vehementi morietur ex singultu ante ortum solis. ¶ De epidimia. detentio quo⸗qꝫ anhelitus facit ad singultum.

f ¶ De humoribus. q̄ si ructuatio fuerit vltra debitum inci⸗denda erit eo q̄ facit natare cibarium in superioribus sto⸗maci. vnde corrūpitur. Sed si ructuatio non fuerit ⁊ oppor⸗tuna fuerit ad auxilium meri est excitanda: sed excitari de⸗bet ructuatio: quando stomacus repletur ventositatibus q̄ non possunt egredi: sed non est excitanda ructuatio si fuerit ex debilitate stomaci. sed cura fiat cum mundificatiuis: ⁊ di⸗uisiuis: quoniam tunc erit passio de flegmate incluso in sto⸗maco. Dixit q̄ ructuatio fit ex ventositate grossa: sed signifi⸗cat super flegmaticum humorem: aut super debilitatem sto⸗maci: ⁊ similiter ventositas erit per inferiora: non fit quoqꝫ distinctio inter eas nisi per diuersitatem loci tantuꝫ: ex quo emittuntur: quoniam ventositates stomaci egrediuntur in ructuando: sed intestinorū in pedendo: rugitus quoqꝫ si mo⸗dici fuerint mitigant̄ si quis se sustineat q̄ non tussiat.

f ¶ De affonsmis. Cui accidit sternutatio super singultuꝫ mi⸗tigabitur singultus inde. ¶ Ga. singultus quoqꝫ accidit si⸗cut accidit spasmus: aut ex replōne: aut ex inanitione. in ma⸗iori quoqꝫ parte accidit ex repletione: sed curatur per mo⸗tum vel vomitum terribilem vehementem ad euellendum superfluitates humidas: vt inde educantur ⁊ soluantur: qm̄ sternutatio hoc facit. Raro quoqꝫ singultus accidit ex ina⸗nitione: sed non est curandus per sternutationem. significa⸗tio quoqꝫ habetur q̄ in maiori parte singultus fit ex reple⸗tione: ex pueris quibus accidit singultus multus: quoniā re⸗pleti sunt cibatione. fit etiam ex frigido aere similiter cum omnis frigiditas non permittat corpora neruosa facere so⸗lutionem: qua de causa fit repletio ex qua fit singultus: q̄ si singultus non fuerit mitigans per vomitum: ⁊ cum eo fuerit rubedo in oculo malum: quoniam significat apostema esse in stomaco aut in cerebro. ¶ Tabri in libro confirmatiōis medicine. singultus quoqꝫ quādoqꝫ mitigatur per terrorē. ¶ De meamyr. singultus quoqꝫ aut accidit ex friditate sto

maci:aut ex repletione. ¶ De humore.dixit multotiēs accidit singultus ex corruptione cibarij in stomaco:⁊ ex frigiditate illato ori eius:aut ex cibario ponderoso in ore stomaci Sed si fuerit ex quātitate cibarij:aut qualitate curatur per vomitum.Sed si fuerit ex frigore curatur per epithimationem ⁊ calefactionem alio modo per stupefacientia sensuz.s. per narcotica.alio modo per alteratione͂ complexionis rei pungentis ⁊ nocētis. ¶ Dico q̄ singultus si fuerit ex humore pungenti curandus est per eductionem ipsius humoris: aut per alterationem complexionis ipsius:aut per stupefactionem sensibilitatis stomaci.Sed si fuerit ante modicū sola vna cura sufficiet ei. ¶ Dixit q̄ possibile est q̄ dissoluant impunctiua per humectatiua ⁊ desiccatiua. ¶ Trocisci sm̄ Da.valentes ad singultum durum ⁊ vomitum vehementez ⁊ inflammationez. ℞.costi:ciperi:spice:rose recentes: masticis.an̄.partes.iiij.assari:zaffarane:aloe.an̄.aur.ponð.ij.anisi aur.ponð.i.terantur que terenda sunt:⁊ distemperētur cum succo psilij:⁊ inde fiant trocisci.⁊ dentur in potum cuz aqua ꝯuenienti. ¶ Dico hic duo trocisci valent ad diuersas passiones singultus. ¶ Artigenesis.rutha cum vino aut boracum cum melle aut semen apij:aut castoreuz:aut seb.i.abrotanum:aut cyminum:aut anisuz:aut zinziber:aut squilla:aut masactra misib.i.polium ceruinum:aut mentastrum fluuiale:aut miuhusa.i.maiorana simpliciter assumpta:aut composite valent. ¶ Tabri ad singultuz ex repletione cura fiat cū sebziana ⁊ dyapipercon.Sed si fuerit in successu febris ⁊ caliditatis fiat cura cuz humectatiuis stomaci:sicut aqua ordei ⁊ cucurbite ⁊ similibus. ¶ De summa cōi Bimasuy.q̄ si singultus fuerit ex repletione insistendum cum frequēti vomitu:deinde cum myrabolanis conditis in aromatibꝰ ⁊ vino odorifero:sed post vomitum detur in potū de ierapigra. aur.ponð.i.succo absinthij:aur.ponð.i.sale indo.dauich.ij. dum mūdificatus fuerit bene stomacus.deinde detur ei de myrabolanis:ita tamen vt cum eis sint attenuatiua. ¶ Aaron.singultus quoqz ex causis quinqz accidit:aut ex superfluitatibus frigidis ⁊ grossis:aut ex ventositate extendenti: aut ex superfluitate acuta ⁊ impungenti:aut ex siccitate accidēti in stō ex multo vomitu ⁊ solutiōe ventris:aut ex apostemate. ¶ Dico q̄ vidi singultum fieri ex extensione meri qn̄ cibus deglutitur magis velociter quā appellat vulgus ruptura cibarij in ore pectoris:⁊ hoc iudicat q̄ cā ipsiꝰ singultus est extensio meri. ¶ Aaron.q̄ si ex repletione fuerit cura fiat cum potu vini veteris non lymphati cū semine ruthe.Qȝ si fuerit grossior ⁊ vehementior da ei in potū de boraco trito ⁊ distemperato cum melle.ʒ.i.qm̄ opus est ei. Qȝ si fuerit humor agens hoc vehementioris grossitudinis:da in potum de dyacymino cuz coppa aque tepide aut de zuccaro cum aqua ⁊ aceto sqllitico aut de assaro:aur.ponð.i. cū melle:aut de castoreo hoc quoqz dantur in potum:etiaz si singultus fuerit ex ventositatibꝰ:insiste cū medicinis sternutationem facientibus.Sz si fuerit ex superfluitate acuta curandus est cum syrupo acetoso ⁊ aqua tepida ad mūdificādum stōm.deinde cuz nutricationibus cōmutantibus complexionem humoris. ¶ Dixit q̄ ligatio manuuz ⁊ peduz facit ad singultum q̄ si ex inanitione aut ex successu febris vel solutionis ventris vel vomitus fuerit difficilis cure erit:sed curandus est cum aqua ordei ⁊ mucillagine askius vel assiꝰ ⁊ iure gallorū.Sz cura singultus si fuerit ex apostemate cuz dissoluētibus apostema:fiat sicut cassialignea ⁊ oleo amig. dulcium:⁊ emplastris apponendis meri ⁊ epithimationibꝰ calidis ⁊ humidis. ¶ Filogorius q̄ si fuerit punctio cuz singultu in stomaco:insiste cum vomitu facto cum potu aque tepide pluries:quoniam mitigabitur.

¶ Filius Serap.ructuatio quoqz intensa significat humore͂ flegmaticum esse in stō:aut super debilitate͂ stōi:sed fit debilitas cum humore qn̄qz absqz humore:aut super malaz cōplexione͂ simplicem. Ructuatio quoqz intensa expellit nutricatione͂ ad superiora stōi.⁊ prohibet digestionez fieri. Qȝ si ructuatio cessans fuerit oio generanᷓ in stō inflatōes ⁊ rugitus.ideo non est mitigāda ructuatio nisi fuerit crudelis. vn̄ si cessans fuerit oino excitanda est.educendū est quoqz flegma ab ore stōi:vt stomacus constringaᷓ super cibarium.

¶ Sed ad inflatione͂ stomaci cura fiat cuz carui:ameos:mēta:mastice:gario.⁊ similibus.

¶ Dixit.singultus quoqz aut accidit ex repletione:aut ex inanitione:aut ex re pungenti os stomaci:aut ex frigiditate corporis stomaci:etiā accidit si in epate fuerit apostēa magnū calidum.Sed si fuerit ex multo cibario ⁊ humore pungente cura fiat per vomitum:sed si humor fuerit adherens incide͂dus est primo cum iera.Sed si singultus fuerit ex humoribꝰ frigidis in stomaco:insistendum est cuz calefactiuis ⁊ motu vehementi ad euellenduz ipsos humores:sed motus fit per sternutationem:⁊ detur in potuz de semine apij cymino aniso cum aceto squillitico ⁊ decoctione corticuz fisticoꝝ cum radice squinanti:qm̄ efficaciter faciunt ad singultuz.Si fuerit ex repletione ⁊ assumatur de puluere ciperi cymini ⁊ thuris ad aur.ponð.i.cum mastice ⁊ semine sisimbrij cum potu vini non lymphati.experta quoqz est cortex elcalb.i.palme si siccata fuerit ⁊ ad aur.ponð.i.data esset in potum cum aq̄ frigida. Qȝ si fuerit ex inanitione aut chimo frigido ⁊ colerico aut siccitate aut flegmone in epate.in p̄mo euomat patiens cum syrupo acetoso:ita tn̄ q̄ non sit nec ex flegmone i epate neqz ex siccitate.deinde da ei de ac̄ ordei ⁊ succo granatorum dulciū ⁊ succo cucurbite.Sed si fuerit ex siccitate. da ei in potum de aqua tepida aut oleo amig.⁊ mucillagine psilij cum oleo cucurbite ⁊ fiant illinitiones composite exterius:sed si fuerit ex flegmone in epate accidenti. flobotomādus est patiens.deinde da ei in potum de succo solatri:⁊ endiuie cum castoreo ⁊ emplastra epar cum vtroqz sandalis. ⁊ succo semperuiue. ¶ Absqz auctore.da ei de cynamomo per triduum quolibet die aur.ponð.i.cum aqua in potum.ēt de thure trito cum aceto:quoniā aut mitigat euz aut vomitum faciat. Qȝ si fuerit singultus post febrem aut solutionez ventris insistenduz est cuz iuribus ⁊ mucillaginibꝰ ⁊ emplastris apponēdis lenificātibus stōm ⁊ collum ⁊ totū pectus.

¶ Calays.de nālibus.ad ructuatione͂ vehementem:illiniendus est stomacus cum aloe cum calce viua ⁊ stercore perdicum:qm̄ valet ad ructuationem frequentem.

¶ Misib.q̄ si singultus accidens fuerit de nutricationibus acutis cura fiat cum aceto ⁊ aqua. ¶ Ad singultum vehementem. Teratur semen ruthe vstuz bene cuz vino: ⁊ quandoqz miscere poteris cum eo de castoreo inungendo stōm cum oleo veteri in quo solutum fuerit castoreum.dando in potum de decoctiōe masticis ⁊ cynamomi. ¶ Trocisci. ℞. costi:aloe:squinanti:mētastri sicci:ruthe:sisimbrij sicci:seminis apij:thuris:assari.an̄.ʒ.ij.opij:rosaꝝ.an̄.ʒ.ꝫ.teranᷓ que terenda sunt ⁊ distemperenᷓ cū mucillagine psilij.⁊ inde fiant trocisci. ¶ Alij magis potentes. ℞.costi:squināti:sisimbrij: mente:ruthe:thuris:assari:se.apij.anisi.cassielig.myrrhe: rosaruz:spice:castorei:succi absinthij:succi policarie:folij masticis:zaffarane.an̄.partez.i.aloe ad pon.oium:terantur que terenda sunt:⁊ distemperentur cuz vino odorifero:⁊ inde fiant trocisci:dosis fiat aur.ponð.i.

¶ Ad dolorem laterum terantur xilobalsamum ⁊ carpobalsamuz:⁊ in puluere assumantur aur.ponð.i.emplastrum fiat cum farina ordei corona regia ⁊ cytonio.

¶ Chuzi.elchāissrā.i.ozimū nimis vz ad ifātes q̄ꝝ stōꝰ iflaᷓ.

¶ Trocisci ad singultum ⁊ vomitū stōi de cibario. ℞.costi: myrrhe:aloe:sqnanti:sisimbrij sicci:se.apij:thuris:mentastri sicci:assari.ʒ.ij.opij.rof.an̄.ʒ.ꝫ.teranᷓ que terēda sūt:⁊ distēperenᷓ cum vino veteri:dosis fiat aur.ponð.ꝫ. ¶ Trocisci ad singultū de stō. ℞.costi:aloe:sqnanti:sisimbrij sicci:mentastri:ruthe:se.apij:assari:thuris.an̄.ptē.i.opij soluti ⁊ siccati rosaruz.an̄.ʒ.i.dosis fiat.ʒ.i. ¶ Tarmadius hec illinitio valet ad singultū. ℞.suc.spēs est gallie:rosaruz:spice: masticis an̄.partē.i.teranᷓ ⁊ distemperenᷓ cū succo mirti ⁊ mētastri. ¶ De libro nutricationis qn̄qz singultus facit ad epiliam. ¶ Chuzi.ad singultuz. ℞.aloe absinthij.an̄.partē.i.ameos: masticis:spice:cynamomi:se.apij:zaffarāe.an̄.part̄ quar.castorei:partē.viij.musci:granū.i.teranᷓ que terenda sunt:dosis fiat aur.ponð.i.cū aq̄ frigida. ¶ Ad singultū.Castoreuz dauich solutū in aceto ⁊ aqua calida detur in potum paulatim paulatiz ter aut plus. ¶ Ad singultuz.Si fuerit post febrem ⁊ ex inanitione detur ei in potuz de mucillagine psilij ⁊ citonij ⁊ gūmi. ¶ De libro indo ad singultū crudele͂. Illiniendus est stōus cuz castoreo ⁊ oleo rosaceo:⁊ deᷓ in potū de se.ruthe.ʒ.ij.cuz rot.i.vini ⁊ rot.i.aque. ¶ Chamul bizagisub.expertus sum q̄ sebziana data in potum cū aqua frigida valet ad singultū accidente͂ ex vacuo ventre. Silr̄ cucurbita valet ⁊ aloe mitigat sitiz ⁊ valet ad singultuz.si fuerit cū fluxu ventris ⁊ inanitione ⁊ mucillago psilij ⁊ aq̄ gummi arab.se.lini ⁊ se.marui vel mentastri:⁊ similis data in po-

tum in die pluries. etiam gummi. ʒ. iij. solutum in aqua calida ⁊ datum in potum. Dico q lac magis valet.

¶ De appetitu canino ⁊ vaccino ⁊ fame dissoluenti ⁊ appetitu rerum malarum: sicut carbonū ⁊ similiū ⁊ gubam malus ē appetitus accidens p̄gnanti. ¶ Dixit G. in li. megategni. accidit quoqʒ q multū assumit cibariuʒ: sed thogma nō facit nec egredit per egestuʒ nec ingrassat corpus nec facit repletionē: sed soluit velociter de supficie corporis. ¶ Dixit primitiua quoqʒ causa huius passionis fit per dissolutionē velocem nō minus v̄tute attractiua ⁊ appetitiua remanentibꝰ in dispositiōe sua. ¶ De li. 4. de accidēti ⁊ morbo. vnaqueqʒ causa de appetitu canino est humor malus ⁊ acidus. Secunda est dissolutio intensa facta velociter de supficie corporis que accidit: aut ex vehemēti caliditate: aut ex debilitate virtutis retētiue. Or si fuerit fames intensa ex frigore egestio erit multa: si dissolutio nō fuerit multa. q si fuerit ex humore acido sitis nō erit cū ea: ⁊ per contrarium. cā quoqʒ in cōmotione appetitus cibi ⁊ nō potus est frigiditas: mali q̄ʒ appetitus accidunt si in tunicis stōi fuerint supfluitates male incluse. ß hoc accidit p̄gnantibus nimis. ipse quoqʒ quod magis appetunt est omne aciduʒ stipticū ⁊ acutum calidū. sed in maiori parte hoc accidit vsqʒ per totum mensem tertiuʒ: sed in quarto mitigatur q maior ps ipsius educit: ⁊ residua pars digeritur ex pauca cibatione p̄gnantis ⁊ ex hac cā q embrio silr crescit ⁊ magis attrahit per supfluitates: iō diminuit totū id qō ex repletione fit in ea. ⁊ simile huius accidit in appetitu rerum assumptarum in potum similiter in passione hac propria.

¶ De summa. de accidēti ⁊ morbo. de bolisino. hec passio accidit quoqʒ facientibus iter in frigore vehemēti: sed initiuʒ eius fit si stomacus infrigidatur. appetitus quoqʒ crescit nimis in cibario duʒ durabilis fuerit frigor: nō tñ cū intensione: ß si fuerit intensus irritat appetitus oino: eo q non nutricat corpus deponit virtꝰ eiꝰ: duʒ ide accidit animi defectio.

¶ Dixit patientes quoqʒ appetitum caninuʒ multa cibaria assumunt dum aggrauentur eis: sed cum sentita fuerit ponderositas per vomituʒ emittentur post morā paucā. ¶ Dico aut per fluxum ventris.

¶ Dico bolisinus est defectio animi accidens post famē indurabilē. sed appetitus caninus est fames durabilis. ¶ De octauo libro meamyr. q si accidens fuerit bolisinus facientibus iter restauranda est virtus ipsorum olphatione rerū tenuium ⁊ odoribus nutricationum sicut aceti mentastri ⁊ cineris soluti cum aqua ligando manus ⁊ pedes vehementer: ⁊ non permittendo eos dormire nec dormitionem facere accipiendo aures ipsorum ⁊ capillos tangendo eos cum manibus cōmouendo dum restaurata fuerit ipsorum virtꝰ. deinde dandū est eis in cibū de pane infuso in vino ⁊ in pulte sicut est in regimine defectiōis animi datis eis in cibū nutricatiōibꝰ velocis trāsportatōis: ⁊ boni hūoris ⁊ ꝯfortatis.

¶ De octauo capitulo afforismoꝝ: detur in potum ad famē caninaʒ de vino potentis calefactionis carente stipticitate ⁊ de vino igneo euitato omnino vino stiptico: sed ante potum detur ei de cibario vnctuoso nimis in cibuʒ carente stipticitate in se. deinde in potum detur de vino iaʒ dicto: qm̄ inde mitigabitur ipsa fames: ⁊ eo qō lubricat stomacus mitigabitur: quoniam appetitus caninus fit ex vehementi frigore complexionis stomaci: aut ex humore acido infuso ⁊ inclusо in tunicis stomaci: ideo vinum non lymphatuʒ vniuersaliter curat eos: sed hec non est cura bolisini: quoniā in bolisino est fames per tempus paucum ex qua deponitur virtus omnino: ⁊ inde accidit animi defectio: sed hoc accidit ex condominio frigiditatis aeris super corpus.

¶ De quinto libro. de medicia simplici. Bolisinus quoqʒ fit ex frigiditate aut siccitate aut congelatiōe: ideo curatur cuʒ calidis ⁊ humidis. ¶ Aaron. patiens quoqʒ huiusmodi lesionis non assumat cibaria leuia: sed vnctuosa ⁊ grossa. Et curandus est cum cibarijs postea ⁊ electuarijs bonis faciētibus ad digestionē cibariorum ⁊ supfluitatis corrupte.

¶ Sed patiens sincopiʒ ex defectu appetitus. est curandus cum spargefactione aque frigide super faciem ⁊ olphatiōe aromatum ⁊ mirtorum ⁊ illinitione stomaci ⁊ iuncturarum cum misisnen. i. aqua liliorum aromatum ⁊ spargefactione: sed illiniendus est stomacus cuʒ iuncturis ⁊ biscoto aromatizato soluto in aqua liliorum ⁊ nodoch. sed cū mitigata fuerit defectio animi. da ei in potum de ierapigra in primo: deinde de sebzlana tyriaca ⁊ amorosia ⁊ medicamine curcumi ⁊ dyahmarta ⁊ dyasceminum. ¶ De summa glauconis. sincopis quoqʒ accidit in stomaco: eo q infrigidatur vehemēter sicut accidit in bolisino. ¶ Dico hoc quoqʒ accidit quādo infrigidat venter in viagio vel itinere quo fuerit multa nix intensa: ideo inunctio fiat cum inunctione stomaci ⁊ cooperimento ipsius ita q assumatur de cibario calido ⁊ calefactiuo. Or si sentitur q incipit defectio animi ⁊ debilitas in viagio vehementis frigoris epithimatio fiat super stomacum ⁊ detur ei in potuʒ de vino fumigato ⁊ fricatio fiat.

¶ Alexander patientes quoqʒ bolisinum: videlicet ⁊ sincopim famelicam fricandi sunt super stomacū efficaciter ⁊ super extremitates ipsorum per manus pluries ⁊ commouendi ⁊ extendendi: data penes eos voce magna: ⁊ approximato eis pane cuʒ vino: sed regantur regimine sincopis. Sʒ mitigata sincopi dentur eis in cibum de cibarijs grossis ⁊ frigidis ⁊ tarde digestionis. Etiam patitur homo sincopiʒ eo q nō saturat de eo qō comedit ex parte v̄miū. Ego quoqʒ vidi quandā mulierem hoc pati: ⁊ dedi ei in potuʒ de iera ⁊ emisit vermes multos per egestū ⁊ mitigata est inde passio eius. ipsa quoqʒ narrabat mihi q ī stomaco ipsius erat res vrens ⁊ corrodens: dum non assumebat nutricationes.

¶ Sarac. patiens quoqʒ appetitum caninuʒ nutricandus ē cibario vnctuoso ⁊ frigido ponderoso dulci ⁊ humido: vt inde mitigetur caliditas. cum hec passio sit ex vehementi caliditate stomaci. vnde da in cibum de grano riso cum butyro vaccino ⁊ zuccaro ⁊ piscibus recētibus ⁊ auibus aqueis ⁊ aqua ⁊ ptisana zuccaro ⁊ butyro vaccino: ⁊ dormiat in die ad extinguendum caliditatem ipsius: ⁊ detur ei in potuʒ de eo q educit coleram. ¶ Appetitus quoqʒ accidit ex multa ventose appositione facta cū scarificatione. sed lutuʒ non facit iuxta nutricatōis sursuʒ: ß subiacet ⁊ aggrauat ⁊ ex eo impediunt meatus nutricationis dum generant ex eis hydropisis horribilitas ⁊ nausea. q si itolerabile fuerit lutuʒ: cura fiat cum medicinis prohibentibus nocumentū eius. Et purgandus est stomacus per vomitum ⁊ laxationem.

¶ Absqʒ auctore. expellunt quoqʒ appetitum bolisini pulli columbini assati: si dati fuerint in cibuʒ ieiuno stomaco: deinde detur ei de cibario paulatim. ¶ Dico q gradatim dātur ei de cadidis cum ameos factis. i. carnibus conditis sale ⁊ ameos siccatis in sole mirabiliter faciunt.

¶ Simon appetitus quoqʒ caninus: aut fit ex multa colera nigra fluenti ad stomacum: aut ex vehementi caliditate epatis: ⁊ vehementi attractione eius: ⁊ attractiōe totius corporis ⁊ dissolutione facta ex eo. ¶ Dico. laxatio quoque colere nigre hoc facit. sed colere rubee iuuatiua est.

¶ Bimmasuy. ad incidendum appetitum bolisini masticandum est ameos ieiuno stomaco: ⁊ curatur per saturitatem ⁊ cardamomum ⁊ cubebam: ⁊ valet etiaʒ si datur coppa vna de oleo sisami in potum. ¶ Auramasius. si frequēter datur in potum de vino veteri ⁊ solido ⁊ igneo nimis: ⁊ in cibū de cibarijs vnctuosis nimis valet. ¶ Filogorius. detur in potum de ierapigra pluries ⁊ in cibum de vnctuosis ⁊ de vino in potum ⁊ nutricatio sit multum cibarium. nō q facit thogma: nec emittitur per egestum: neqʒ per vomituʒ nec ingrassat corpus: sed dissoluitur velociter q hec passio statiʒ in p̄mo quo accidit nō fuerit bene curata difficilis est curationis. hec quoqʒ passio accidit ex vehemēti dissolutione corporis ⁊ veloci cū stabilitate virtuť attractiue ⁊ appetitiue.

¶ De questionibus afforismoꝝ. patientibus quoqʒ appetitum caninum: da in cibum de cibarijs vnctuosis nimis: ita q oia cibaria ipsius sint cum oleo: euitatis stipticis acidis ⁊ salsis. deinde in potuʒ da de vino calido in quo nō sit stipticitas in quantitate multa. qm̄ inde mitigabitur fames de leui. q si per lubrificatiua cura fuerit statim conualebit.

¶ Ruffus. de melancolia. bolisinus accidit faciētibus iter vehementi frigore: ⁊ niue multa: sed curādus est per calefactiua. sicut per nutricationes calidas ⁊ vinum non lymphatuʒ sedendo penes ignem.

¶ Filogorius. de sanando morbo. Ego quoqʒ curaui appetitum caninum purgando patientem in primo cum iera. deinde dando ei in cibuʒ de vnctuosis: ⁊ in potuʒ de vino: ⁊ lʒ ipse fluxum ventris habuerit multum: multotiēs tamen dādo in potum ei de iera ⁊ regendo eum de regimine congruo postea conualuit. ¶ Dixit dandum est quoqʒ patienti in cibum de rebus calidis sicut de cepis: alleis: ysopo montano:

synapi:melle:nucibus: amigda. ⁊ vnctuosis: pipere ⁊ adipe gallinaꝝ:qm̄ res calide calefaciunt stōm ⁊ vnctuose corrigunt acidū ⁊ silr̄ vinū. Dixit. hoc quoqȝ regimē opportunū est in passione difficili ⁊ diuturna: sed in principio passionis cura sufficiēs erit ꝑ vinū ⁊ vnctuosum euitatis acidis:amaris:salsis ⁊ stipticis.

¶ Hallag.ad comestionē boli luti euomēdus est patiēs pluries.deinde dandū est de medicamine hoc in potū per dies septē. ℞.coppulaꝝ glādis:vue passe.añ.ꝑtes.vij. anisi ꝑtes .iij.mirabolāoꝝ nigroꝝ:bellicoꝝ:emblicoꝝ.añ.ꝑtes.iij.grani basry lauatiter in aceto potenti ⁊ caleati postea. ¶ Dico ℞.vini stiptici.℥.viij.coquanť dū ꝑuenit ad mediū rot.colleť ⁊ ieiuno stō deť in potū per septē dies sed insistendū est cū electuario hoc. ℞.mirabolāoꝝ bellicoꝝ:ēblicoꝝ:nucis gendē vel vomice:masticis:cardamomi:cubebe:ameos:zinziberis.añ.ꝑ.i.teranť que terenda sunt ⁊ distēperenť cū melle dispumato:⁊ de eo dandū est in potū añ cibationē ad modū nucis:⁊ ēt post cibationē:sed insistendum est cum yera.

¶ Iuuāducus. Qr̄ si multa colera nigra fluēs fuerit de splene ad stōm ex ea fit appetit⁹ caninus: sȝ transit ad passionē si in illo tꝑe infrigidať stōus in vltimo frigoris que est defectio vel defectus appetitus. Dixit.ꝙ patiēs euitare dȝ oē cibariū austerū ⁊ stipticū:acutū:⁊ acidū:⁊ tenue: sed assumē dȝ vnctuosum ⁊ panē infusuȝ in vino odorifero grosso ⁊ dulci. Non ꝙ vinū sit austeꝝ:neqȝ tenue neqȝ subtile ꝙ si sincopať fricande sunt extremitates cū manibus ⁊ pedibus dato ei vitello oui molli in potū. ¶ De accñti ⁊ morbo. appetit⁹ quoqȝ caninus accidit ex humore acido ꝯgregato i ore stōi aut ex multa inanitōe corporis cū dissolutōe facta. Qr̄ si qd fuerit ex humore acido egestio erit tenuis multū. Sed si fuerit ex dissolutōe corporis egestio non erit multa nec tenuis. Sed si fuerit ex humore acido diminuēdū est in potū: ⁊ addendū est in cibū ex multis ꝯditionib⁹ quas diximus i caplo stōi. ¶ De affori smis. cui accidit fames freq̄ns oio igescēs ex frigore erit.sed curanda est cū potu vini vehementis caliditatis ⁊ cū cibario multo. Pluries quoqȝ curaui plures cū potu vini facto post cibariū ipsi:⁊ inde mitigata ē fames longi tꝑis.hoc quoqȝ accidit ex frigore cōplonis stōi:aut ex chimo accido de quo infuse sunt tunice stōi. ¶ Filogorius. qdā iuuenis comedebat:⁊ non saturabať per multū cibariū sed egestio eius erat multa:⁊ vrina pauca cui dedi in potuȝ yerepigre aur.pon.i.ʒ.pluries duȝ educte fuerunt suꝑfluitates male:⁊ in cibū cibaria vnctuosa p̄cipue de adipe gallinarū ⁊ vino vehementis caliditatis añ cibationē. ¶ Dixit.appetitus canini due quoqȝ sunt spēs. Est quedaȝ spēs qñ fit ex humore acido frigido in stō. Sed spēs alia: qñ pori dilataneť ⁊ per eos transportať nutricatio dissoluitur velociter. ¶ Dico i sūma sui dicti distiguiť iter eas:videlicet ꝙ in prima egestio erit multa:sed in scda non. ¶ Dixit ꝙ curande sunt ꝙ cutis suꝑficiei corporis balneať cuȝ alumine soluto cū aceto:qm̄ acetū inducit stipticitatē aluminis vsqȝ ad ꝓfundū insistendo cū nutricatōibus oibus ꝯstringētib⁹ cutē. sed euitanda est aqua calida cū aere calido ⁊ vtēda sunt infrigidatiua cibaria grossa tarde digestionis: sicut est panis simule i quo fuerit paucū de sale:ita ꝙ sit azimus ⁊ sicut de interioribus vaccinis ⁊ ouis elixis ⁊ duris ⁊ arisia vel taria ⁊ lacte ⁊ silibus:sed ꝯualescendo transmutādus est ad alia. qm̄ frequens cura huius multiplicat humoreȝ qui ꝯdñans erit in corpore ⁊ excitat morbos malos: iō transmutandus est ad alia paulatim paulatim. ¶ De fame dissolutiua.dixit de mēbris ꝯdolentibus accidit fames ⁊ comestio itensa: ex qbus non emittiť multa egestio: sicut accidit hoc in lubricatione stomaci ⁊ in fame canina non cum multa vrina etiam cū eo ꝙ incrassat corpus. ¶ Dixit hoc quoqȝ accidit quando dissolutio vehemēs est in corꝑe:videlicet dissolutio occulta que dissoluiť de corpore velociter sistentibus virtutibus in dispōne ipsaꝝ. ¶ Filius serapionis.ꝙ si soluta fuerit nā cū appetitu canino restringenda est: qm̄ illa solutio eius prebet augmentū nimis in appetitu canino. ¶ Bimasui cū solutōe quoqȝ ventris ⁊ debilitate corporis i tm̄ accidit ꝙ deficit nutricatio:vbi quoqȝ fuerit solutio cū eo dāduȝ ē de lacte vaccino in potū ⁊ butyro ⁊ vino dulci.Sed si fuerit dādū est de lacte in quo extinctū fuerit ferrū calefactū pluries ⁊ de triffera ⁊ chuzi. ¶ De cōplemento ⁊ ꝑfectōe dandum est quoqȝ ei in cibū de piscibus recentibus ⁊ salitis ꝯfectis insimul:⁊ laxandū est ⁊ euomendū post yerā ⁊ correcta nutricatione: dandum est ei in potum de squāma ferri cocta.

¶ De morbo ⁊ accidenti. Corruptio quoqȝ appetitus accidit pregnantibus in mense tertio ⁊ secundo: eo ꝙ embrio in eo tꝑe est paruus. Qr̄ si suꝑfluitas maloꝝ humorum nō fuerit euomita de stomaco inde erit appetitus malus. ¶ Iohannitius de irritatione appetitus. Causa quoqȝ appetitus boli ⁊ carbonis ⁊ similium est humoris mali in stomaco:sed efficacior cura erit per vomitum ⁊ purgationem laxatiuam ⁊ forte stomacus generat similes horum humoruȝ:ideo purgatio eductiua opportuna est omni tempore. ¶ Filius Sera. Menta quoqȝ pillule aromatum:pillule aloe:cū hac decoctione nimis valent: quoniam mundificant ⁊ confortant stomacum. ¶ Decoctio valens ad eum qui comedit boluȝ ⁊ inde corrumpitur stomacus quando dubitatur: ne inde corrumpatur eius complexio. ℞. coppule glandis .ʒ. viij. aloe.ʒ.xvi.policarie.ʒ.vi.radicis squinanti.ʒ.iiij.myrrhe.ʒ.ij. frangantur ⁊ coquantur in rot.ij. aque dum perueniunt ad medium.dosis fiat per tertium quolibet die per triduuȝ.deinde post dies reiteranda est cura. ¶ Alia valens ad comedentem bolum. ℞.coppule glandis.ʒ.iij.vue passe absqȝ nucleis.ʒ.x.squāme ferri pure ⁊ īfuse in aceto vini die ac nocte. deinde desiccate:deinde infuse similiter in aceto ⁊ desiccate ter.deinde postea caleate.ʒ.x.coquantur cum vino stiptico.℥.viij.⁊ aqua in simili quantitate duȝ perueniant ad medium:⁊ postq̄ȝ colatum fuerit ieiuno stomaco dādum est de eo.℥.iij.per septem dies. ¶ Medicamen aliud expellens appetituȝ boli. ℞.cardamomi magni:cubebe.añ.partem.i.zuccari albi partes.ij.dosis fiat aur. pon.i.cum aqua tepida ieiuno stomaco sȝ masticandum est cyminū cuȝ ameos equaliter ad degluttiendū saliuam eoruȝ similiter post cibationē.

¶ De accidenti ⁊ morbo.hec quoqȝ passio accidit facientibus iter in frigore vehementi ex vehemēti frigore eo ꝙ stomacus infrigidatur ⁊ ex infrigidatione ipsius augetur appetitus durante frigore absqȝ intensione:sed ꝑueniente cū intensione omnino irritatur appetitus ⁊ ex defectu irritatiōis deficit virtus dum accidit sincopis. ¶ De membris dolentibus. de facili quoqȝ curanda est illa passio.

¶ Dixit Artigenis.cui quoqȝ accidit bolisimus virt⁹ eius restauranda est cum olphatione aceti mentastri siluestris:⁊ cineris infusi in aceto ⁊ odore carnis assate ⁊ bonorum nutrimentorum: quoniam virtus restauratur in maiori parte cū odoriferis:ita tamen ꝙ ligentur manus ⁊ pedes vehementer ⁊ tangendus est patiens ⁊ instimulādus ne sopori detur sed restaurata virtute ipsius nutricandus est cum pane infuso in vino:aut cum alio verisimili restauratiuo:sȝ reuertēda est virtus de facili cum ptisanis.

¶ Filius serapionis ꝙ si accidit sincopis sparge suꝑ patientem de aqua frigida ⁊ aqua rosea:dans ei ad olphandū muscum ⁊ mirtum ⁊ similia rorata cū xiloaloe ⁊ ambra spargefaciendo de aqua rosea super iuncturas: ⁊ aqua mirtina miscean tur cum zaffarano ⁊ xiloaloe ⁊ rosis ⁊ similibus ligando extremitates ⁊ eas stimulādo ne detur sopori omnio capiendo ꝑ capillos ⁊ aures:sed expeditas sincopi ipsa appropinquanda sunt coram eo cibaria habentia bonum odoreȝ ⁊ dandum est ei de pane infuso in vino ⁊ de nutricationib⁹ ꝯfortātib⁹ velociter sicut pulte ꝯfecta cū iure carnis ⁊ vio insistēdo ad calefaciēdū corp⁹ ⁊ expellēdū frigorē illatum ei.

¶ Irritat quoqȝ appetitū malū de bolo ⁊ carbonibus ⁊ silibus.cardamomū maius ⁊ minus ⁊ mixtū cū cubebe equalr̄ ⁊ cū zuccaro in sili quantitate datū. ¶ Ad icidendū appetitū boli.laxandus est patiēs cū turbith ⁊ pillulis titimali ⁊ sale nigro.ʒ.ʒ.sarhes vel filice.ʒ.ij.⁊ dandū est de eo in potum cū vino cocto.℥.iij.⁊ euomendus est patiens pluries:⁊ dandum est ei in cibū de castaneis ⁊ fisticis ⁊ vuis passis corinthij ⁊ sisamis.dādo ei in potū de yerapigra pluries post triduum.ʒ.ij.sed dandū est ei in cibū de piscibus paruis confectis zirbeg:in qb⁹ sit de cepis carui ⁊ oleo lauato ⁊ rutha ⁊ pipere ⁊ zinzibere:comedendo cum eis de apio cuȝ aceto ⁊ de amigdalis amaris cū melle. ¶ De fluxu ventris cum vomitu cibi freq̄nti de nausea:⁊ reuolutōe stōi:⁊ de eo ꝙ mitigat colerā rubeā:⁊ vabam.i.malū appetitum pregnantis.

¶ Capitulum secunduȝ quinti libri:cuius rubrice sunt.

DIxit Galienus in secūdo libro megate-
gni. quidā appellant elbayda: ꝛ est
passio vomitus cum fluxu ventris ꝛ nausea:
ex noie deriuato de noie colere ru. eo ꝙ vidēt
ꝙ ipsa assimilatur colere rubee.
¶ De summis passionū dixit. vomit⁹ quoqꝫ
aut fit ex ponderositate rei que est in stomaco ex multa quā
titate eius: aut ex punctione eius per acidum vel salsuꝫ: aut
amarum ꝛ similis: aut humor sistens in concauitatibus sto-
maci nō alteratur: nec nutricat sicut est flegma dulce ꝛ vn-
ctuosum: quoniam stomacus appetit ad expellendū qđ nō
est nutricatiuum. ¶ Est quoqꝫ quidam modus in reuolu-
tione stomaci ꝛ nausea: qui accidit ex humiditatibus vel hu
moribus malis infusis ꝛ inclusis in tunicis stomaci qui cu-
randus est cum yerapi. iuxta qđ fit in stomaco. Accidit qꝫ
reuolutio stomaci ex humiditatibus hōc qualitatis: tamen
eo ꝙ ex eis infusum est os stomaci ꝛ lubricatuꝫ accidit nau
sea ꝛ diminuitur appetitus. ¶ Dico ꝙ nausea est ad simili-
tudinem defectus appetitus cum dominio: ꝛ exinde habet
significatio ꝙ est de passiōib⁹ oris stomaci. ¶ Dixit ꝙ nau-
sea accidens ex humiditatibus ipsis. curanda est cū medici-
nis stipticis si ipsi non fuerint suffundantes in corpore sto-
maci oris nec inuiscate: sed si fuerint suffundātes in ore cor-
poris stomaci: aut inuiscate opus est vt cū stipticis sint atte
nuatiua: sicut acetū ꝛ aromata. ¶ Dico. nausea quoqꝫ: aut
erit acuta ꝛ stimulosa: sicut fit in ayda vel passione colerica:
aut cum quiete: sicut fit in patienti stomacum. Qꝫ si nausea
fuerit ex colera rubea fluenti ad os stomaci: curāda est per
vomitum pluries faciendo cuꝫ potu aque calide: deinde cū
medicinis aromaticis ꝛ nutricationibus temperatis ꝯfor-
tantibus os stomaci datis in vna vice post aliaꝫ reiteratim
dum nausea fuerit mitigata. Qꝫ si fuerit nausea ex humore
viscoso in stomaco: aut mala re: curanda est ꝑ vomitū: dein-
de cum confortantibus stomacuꝫ. Qꝫ si fuerit nausea stimu
losa ex humiditatibus malis inclusis i corpore stomaci erit:
aut ex humiditatibus non malis. malitia quoqꝫ earū cogno
scenda est si fuerit cum siti ꝛ inflammatione ꝛ similibus. sed
curāda est cum yerapigra. humiditates quoqꝫ que sunt ma
le qualitatis: quandoqꝫ sunt ex multa quantitate: quādoqꝫ
sunt viscose. distictio quoqꝫ fit inter eas ꝙ humiditates nō
viscose mitigande sunt cū stipticis: sed viscosa non mitigan
tur nisi per stiptica ꝛ attenuatiua. Jam dictum est quoqꝫ ꝙ
cura omnis nausee fit per laxationem cum yerapigra ꝛ per
vomitum ꝛ cūm medicinis stipticis ꝛ attenuatiuis ꝛ aroma
ticis. ¶ De septimo libro meamyr. reuolutio quoqꝫ stoma-
ci est ex vna parte defectus appetitus. ꝛ ex alia nausea acci
dens post cibationem. quoniam quidam statim qđ cōedūt
patiuntur nauseam. Estimatur etiam ꝙ quidā quando mo
uentur cum vehementi motu statim patiuntur nauseaꝫ hoc
quoqꝫ accidit quādoqꝫ de debili ore stomaci tantum: quā-
do non potest stringere cum dominio super cibum concaui
tates stomaci in toto. Sed quandoqꝫ accidit quādo in ore
stomaci erit humiditas mala in modica quantitate inclusa
quoniam humiditates si in multa quantitate ꝛ multa mali-
tia sunt excitant reuolutionem stomaci: lꝫ patiens nō assum
pserit cibaria. ¶ Dixit ꝙ reuolutio stomaci: aut fit ex mala
complexione accidenti in ore stomaci: aut ex euacuatiōe hu
miditatū multe quantitatis non multe qualitatis de ore sto
maci: quoniaꝫ stomacus ex hac humiditate mollificatur. vn
de opus est vt cura fiat tunc cum medicinis stipticis. Qꝫ si
humiditas hec peruenerit ad fundū mēbri: aut fuerit grossa
aut viscosa: cū solis stipticis non est curanda secure: sed op⁹
est ꝙ mixtio fiat cum attenuatiuis: sicut aceto syrupo aceto
so ꝛ aromatibus. Qꝫ si humiditas non fuerit multe quanti-
tatis neqꝫ viscosa secure tantum: curanda est cum stipticis.
¶ Dixit ꝙ si cum reuolutione stomaci fuerit defectus sitis
ꝛ pauca inflammatio miscenda sunt cum stipticis aromata
calida: quoniam passio frigida est. Sed si fuerit cuꝫ siti ꝛ in-
flammatione insistenduꝫ est cum attenuatiuis: videlicet ace
to ꝛ syrupo acetoso ꝛ similibus.
¶ Dixit ꝙ hoc medicamen valet contra vehementem reuo
lutionem vel dolorem stomaci. ℞. succi granatorum muzo
rum absqꝫ cortice facti rot. i. succi mente: rot. partem tertiā:
mellis rot. partem tertiam. coquantur duꝫ inspissentur. ꝛ de
eo dandum est in potum ante comestionem. ¶ Aliter. ℞.
succi citonij: ꝛ succi granatorum muzoruꝫ absqꝫ cortice: ia-
rur est fructus habens tria ossa. aā. partem. i. coquatur dum
peruenit ad medium ꝛ adiuncta ei quarta parte mellis: co-
quantur dum inspissetur etiam valet ad reuolutionē stoma
ci. ¶ Hoc est medicamen ꝙ est narcoticuꝫ eo ꝙ prouocat
somnum ꝛ mitigat passionem ꝛ dolorē sicut est iste syrupus
℞. sumach granorum granatorum granorum mirti. aā. par
tem. i. seminis iusquiami: arsenici partem. i. terantur ꝛ coquā
tur in aqua: ꝛ aqua coquatur cū melle dū inspissetur. ¶ Di-
co ꝙ narcotica dubitanda sunt: sed iusquiamus est melior
alijs. ¶ Dico ꝙ hi trocisci valent iuxta hoc. ℞. corticum fi
sticorum rosarum: mirti sicci: sumach: opij. aā. partem con-
gruam: terantur que terenda sunt ꝛ distemperentur cū suc-
co mirti: ꝛ inde fiant trocisci. dosis fiat aur. pond. i. mitigant
quoqꝫ nauseam ꝛ prouocant somnum: ita tamen debet fieri
vt appropinquetur ad odorandum aliqua res boni odoris
in qua sit narcoticum mixtum. ¶ Syrupus. ℞. tamarindi:
seminis papaueris seminis iusquiami: citonij. aā. partem cō
gruam coquantur bene: deinde aqua ipsa coquatur cuꝫ da
ctilorum informatorum decoctione dum inspissetur: ꝛ de ea
dandum in potū. ¶ Dico ꝙ si posita hic fuerit aliqua pars
narcotica bonum erit. ¶ Dixit Gal. ꝙ hic syrupus valet ad
passiones acutas. vnde insistendum est cum eo si vomitus
fuerit post cibarium: quoniam hoc accidit in vltima debili-
tate stomaci: sed si vomitus fuerit ante cibationem ex humi
ditate mala est: sed curandus est per pigram. ¶ Dixit Gal.
ꝙ in quodam medicamine posite fuerunt radices mandra-
gore: ꝛ quia nociuum est in vltimitate euitādum est. ¶ Sed
medicamen ꝙ appellatur seclasedis descripsit. G. ad reuo-
lutionem stomaci: videlicet. ℞. masticis rot. i. radicuꝫ man-
dragore. ℥. iij. terantur ꝛ distemperentur cum succo mente.
dosis fiat aur. pon. i. cum aqua frigida. ¶ Dico ꝙ hoc medi
camen bonum est: quoniam cortices mandragore non sunt
timende in hoc sicut in alio. ¶ Galie. insistendum est cuꝫ eo
in fluxu ventris si passiōes fuerit calide. papauer quoqꝫ est
securior alijs dubitandis: eo ꝙ est nutricatio vnde cura tua
fiat cum eo ꝛ cum opio.
¶ Dixit Gal. accidit quoqꝫ vomitus vehemens quando in
stomaco fuerit aliqua erugo cōtraria ei. ideo magnificatur
nocumentum ipsius. ꝙ si cum hac dispositōe stomacus fue
rit debilis duplex erit nocumentum ipsius. vnde insistendū
est cum rebus confortantibus stomacum ad consumenduꝫ
eandem eruginem cum rebus boni odoris sicut aromatib⁹
ꝛ seminibus: sicut se. apij ꝛ anisi: quoniam res odorifere miti
gant nauseam: sicut fetentes excitant eam: ꝛ odorifere con-
fortant stomacum: ꝛ confortato stomaco mitigatur reuolu-
tio stomaci. Qꝫ si odorifera fuerint nutricatiua magnū iu-
uamentum prebent ad vomitum eruginosum vehementeꝫ:
sicut accidit in trociscis amorosijs: quoniaꝫ compositor eo-
rum composuit ꝙ ponantur in eis de aniso ꝛ se. apij hac in-
tentione ꝙ in eis est pars aromatica ꝛ pars nutricatiua: ēt
posuit in eis de absinthio eo ꝙ abstergit ꝛ educit malos hu
mores inclusos in ore stomaci: restringendo ꝛ confortando
eum. etiam posuit in eis de cynamomo eo ꝙ contrariuꝫ est
erugini fetenti: ꝛ eam alterat dissoluendo partem ipsius: mi-
rabiliter quoqꝫ ex odore ipsius confert omnibus passioni-
bus accidentibus ex humoribus malis. Etiam posuit in eis
de opio in modica quantitate ad stupefacienduꝫ sensuꝫ sto
maci vt non sit ad nocumentum in hoc: sicut est in prouoca
tione somni. Qꝫ si id habueris in dubiū corrigendū est cum
castoreo. qui trocisci quoqꝫ sic fiunt. ℞. se. apij: anisi. aā. p. i.
absinthij tertias. ij. p. masticis terc. ij. parc. cinamomi part. i.
opij. terc. i. p. de his fiant trocisci valentes ad haydā ꝛ ilcos
Sed pro vomenti cibum ponendum est in eis castoreum in
quantitate simili opij. ¶ Dico non est dubitandum in hoc
vnde non est ponendum castoreū cum opio: videlicet in re-
uolutione stomaci: ꝛ vomitu vehementi: si trocisci facti fue
rint cum aromatibus iuxta hanc compositionē. ℞. cynamo
mi par. i. corticum fisticorū. p. i. spice. p. ʒ. rosaruꝫ suc. spēs est
gallie. aā. p. ʒ. balaustie: succi barbe hyrcine. aā. p. ʒ. opij. p. ʒ.
de his fiant trocisci: ꝛ dandi sunt in potum. intentio quoqꝫ
est ꝙ in compositione horum trocis. sint stiptica aromatica
ꝛ stupefactiua ꝛ in ea in quibus est modica laxatio ad mun-
dificandum stomacum sicut est absinthium ꝛ similia. ita tū
ꝙ nō sit solutio vētris. ¶ Dico ꝙ desiccatiua ꝛ stiptica cō-
sumunt eruginē ꝛ corroborant corpus stōi ꝛ aromatica mi-
tigāt reuolutionē stōi: sed narcotica stupefaciunt sensū stōi

⁊ puocant somnū. hoc quoq; medicamen hmōi cōpositum sanat oēs spēs vomitus in quo non est opus ad purgandū cum laxatiuis. ¶ Dixit. H. Cui accidit bayda dādū est ei de trociscis bis cum aqua frigida sicut datur de filonio. ¶ Dixit ꝙ si reuolutio stōi accñs fuerit ex multo vino bibito ⁊ comestione fructuū multoꝝ humidoꝝ ⁊ silium ex reuolutione oris stōi ex multis humiditatibus erit. vnde curanda est cū medicinis vehementis stipticitatis sicut cum trociscis bis. ℞. rosarū: sumach: succi balaustie: acatie. añ. partē. i. de eis fiant trocis. cum vino stiptico. ¶ Artigenisis. ꝙ si fuerit i stō iflāmatio cū interiectōe lamentabili absq; febre: sed tñ cū depositione virtutis ⁊ sincopi. da in potū qñq; ad modum trium euabij cum aqua frigida bis aut ter. Et nisi mitigata fuerit passio nutricandū est iuxta qd opus fuerit. Et si residens fuerit passio ligande sunt extremitates ⁊ dandū est in potum de aqua sumach. Et si in stō fuerit punctio apponēda est rasura cucurbite infrigidata cum niue aut nix aut endiuia aut far cum aceto cū frondibus apij: qm̄ nimis valēt ad inflāmationē ⁊ interiectionē lamentabilē. ¶ Dixit ꝙ si stō accñs fuerit laxitudo. vñ fit sincopis cum interiectōe lamentabili: da ei in potū se. lactuce: aur. pon. i. cum. ʒ. i. aque ⁊ coclearīū. i. masticis. ¶ Ad nauseā pone de sinape distemperato cum aceto a iuuamento brachij ⁊ tybijs dum locus rubefiat. ¶ De tertio. Et si nausea fuerit ex humiditatibꝰ in stō nimis crudelis: opus est ꝙ cura fiat cū vomitu ad emittendum eas. ¶ Dragia ad nauseam vehemētē. ℞. boli chu rasani caleati. p. i. cubebe sextā. p. p. terant ⁊ sumēdū est de ea paulatim: qm̄ mitigat nauseam.

¶ Dico insistendū est cum potu vini in bayda: sicut est in capitulo sincopis: sed scire debes ꝙ bona cura ⁊ melior fit cū ptisana facta ad modum pultis si fuerit delectabilis. qm̄ vinum lymphatū in sili quātitate aque auxiliat: qm̄ stōus tūc indiget ꝯtemperari ad digerendū ⁊ calefieri ⁊ oino vinum lymphatum vehementer hoc facit. ¶ Dixit ꝙ non est bonū assumē vinū patiēti bayda de q̄ emittit acutū vel calim.

¶ Nausea quoq; multotiens curet per vomitū: qm̄ per eductionē humoris: vnde fit passio: aut per digōnē: aut mutationē qualitatis ad aliā qualitatē bonā: aut per ꝯtemperiē eiꝰ cum quo corrigit est curanda. ¶ Dico sicut est in libro nutricationū. ꝙ si cum nausea post cibationē vomitus fuerit: statim da patienti lubricatiua. deide da nutricationē bonā in modica quantitate ⁊ ciba ipsum cū fructibus bonis ⁊ stipticis ⁊ silibus: qm̄ inde corroborabunt superiora stōi ⁊ debilitabunt inferiora ipsius ⁊ mitigant nausea ⁊ vomitus ⁊ soluitur venter. Scire quoq; debes ꝙ solutio ventris prebet magnum auxilium ad mitigandum vomitum.

¶ Hoc est emplastrū valens ad baydam. ℞. rosarū: sandali: calami aromatici: biscoti aromatizati vltra marini: farris elu abk succi: masticis citonij: aque mirtoꝝ: aque ros. añ. partē ꝯgruam: terant que terenda sunt: ⁊ cum eis fiat emplm̄ sup ventrē ⁊ latus totum. sed dandū est patienti in potū de mastice: cuculla: thure: spodio: ⁊ spica. ¶ Dico hoc est diagalbani valens ad baydam iuxta qd vidi. coquat citoniū cum aceto: ⁊ terendū est postq̄ coctum fuerit ⁊ miscendū est cū eo de corticibus fisticorū: xiloaloe: ramek: gario. cubebe: spica optima: rasen. i. enula concule siccate: mastice: ad partem ꝯgruam. ēt de musco: ⁊ coquat acetū cū melle dū ingrosset deinde distemperent cum eo ⁊ reseruet. ¶ Dico ēt valet si biscotū aromatizatū aut panis de simula infundit in salsa aromatizata: ⁊ datur ei in potū ⁊ in cibū dum dormiat. ℞. succi citonioꝝ acidoꝝ rot. i. vini veteris rotu. i. zuccari albi rot. i. coquatur dum inspissetur: ⁊ ponendum est in eo de cubeba: succo mastice ⁊ musco.

¶ Iudeus caucab retinet vomitum. Ad vomitum vehemētem si mastix infusa fuerit in succo granatorum muzorum: ⁊ assumpta fuerit pluries valet ad vomitū vehementem.

¶ Iudeus dixit. ꝙ de thogma ⁊ potu aque stōus mollefit: lz robustus fuerit: ⁊ inde expellunt humores ad intestina. Iō hmōi patientes nimis assumunt de aqua in potū: sed statim ꝙ calefit in stō eā emittit per vomitū: vnde retineant iuxta posse vomitū dum mitigat paulatī: ⁊ infundendū est in succo granatoꝝ de tamarindi mabruch ⁊ angeden: ⁊ assumāt de eo in potum.

¶ Aaron. ꝙ si nausea ⁊ vomitus fuerint absq; aliquo signo colere ru. notū hēas ꝙ flegma viscosum est in stō. vnde da patiēti in potū de attenuatiuis quēadmodū de syrupo acetoso ꝯfecto cū aloe ⁊ yerapigra ⁊ silibus. Sz si fuerit de colera ru. da in potū ⁊ in cibū de acetosis iuxta qd est dictum.

¶ Emplm̄ ad baylam de debilitate. ℞. ros. citonioꝝ pomorū maloꝝ: aq̄ mirtoꝝ: sādali: xiloaloe: succi masticis: thuris: añ. partē ꝯgruam: terant que terenda sunt ⁊ distemperent cū misusen ⁊ cū eo illiniendū est pectus cū ventre ⁊ femore. silr si intensa fuerit debilitas: biscoctū aromatizatū vltramōtanū ifūdat i succo maloꝝ pomoꝝ: aut misusen ⁊ illiniēdū ē.

¶ Tabri. ꝙ si vomitus fuerit de flegmate viscoso curandus cū pigra ⁊ syrupo acetoso ⁊ vomitu ⁊ ieiunio ⁊ abstinētia cibi ⁊ motū faciendo. ad euellendū supfluitatē. ¶ Tabri ꝙ si nausea fuerit ex mala colera aut ex flegmate aut debilitate oris stōi aut malis cibarijs ⁊ multis aggrauātibus sup stōꝫ si fuerit cū febre tertiana ⁊ silibus: curāda est cū potu aque vehementis frigoris. ¶ Dico ēt cū rob maloꝝ pomorū ⁊ ribbes ⁊ vue acerbe ⁊ rob acetositatis citrorum sed si fuerit absq; febre: da ei de decoctōe ellebori. ¶ Dixit. H. ꝙ si vomitus non fuerit excitatus ex supfluitate grossa viscosa sistēti in ꝯcauitate stōi curandus est cū attenuatiuis: quēadmodū syrupo acetoso cū aloe: ⁊ syrupo acetoso ꝯfecto cum scamonea: ⁊ purgatio fiat cū ieiunio dū digerit supfluitas. hec quoq; supfluitas non est admittenda nisi p vomitū si fuerit natans: sinaūt vomitus fiat cū radicibus ⁊ syrupo acetoso. Et si opꝰ fuerit fiat cū potentioribꝰ ¶ Dico excitant quoq; spēs plures vomitus ex supfluitatibus fluentibus de splene ad stōm. vñ regrendū est ꝙ si vomitus fuerit ⁊ splen patitur ⁊ in augmento ⁊ diminutōe erit iuxta dispōnē splenis curādus est splen ⁊ postea vomitus. ¶ Dico s̄m Paulum ꝙ si accñs fuerit nausea freqñs regrenda est dispō stōi. ꝙ si apparētia fuerit signa caliditatis esse cū mala cōplōne tm̄. da ei in potū de aqua frigida ⁊ aceto lymphato: ⁊ de lacte acido non cū multa quantitate: sed paulatim paulatim. Sed si apparentia fuerint signa frigiditatis: da in potū de dyacimini ⁊ diapiperεon ⁊ silibus. Et si in stō fuerint reumata legēdū est in caplō reumatū. vomitus quoq; erit ex humore malo in stō: sed curandus est per purgationē. Et si accidit vomitus frequens de corruptōe stōi. ℞. succi granatoꝝ muzorū partes. iij. succi mente partē. i. coquant dū inspissent ⁊ dādum est de eo in potū. ¶ Dico pone in eo de thure: corticibus fisticorum: xiloaloe ⁊ suc.

¶ Paulus bayda quoque fit ex malitia aliena: aut ex multa quantitate cibarij: aut ex malitia ipsius: aut ex humoribꝰ malis in corpore. Et si cū ea fuerit punctio cū ponderositate ⁊ mala digōne det patienti in potū de aqua tepida. Et si difficilis fuerit vomitus det ei de eo ꝙ lenit ventrē deinde inungendus est venter cū oleo masticino ⁊ vino ⁊ induat bene: ⁊ coopiat se pānis: ⁊ dormiat sōno longo. ¶ Dico hec quoq; est cura thogme ⁊ regimis bayde. ¶ Dixit ꝙ si intensus fuerit vomitus ⁊ solutio ventris: insistendū est cū aqua fructuū ⁊ emplis ꝯfortantibus stōm. Et si fuerit vehemens sitis: da ei in potū de seie citroꝝ cū aqua frigida: ⁊ alijs medicis mitigantibus sitim: sed da in cibū de pane infuso in vino stiptico si fuerit sine febre: sinaūt da de rob vue acerbe. Et si fuerit cū intensitate apponenda est ventosa maxima stō absq; scarificatione: ⁊ da ei ad comedendū dū apposita fuerit vētosa stō. Et si accñs fuerit in extremitatibꝰ spasmus inungēde sunt de oleo calō aut illiniēde cū ceroto: sed spargefaciēdū est sup extremitates de aqua tepida insistendo cū rebus dormire facientibus sed declinata passione intromittēdus est patiens in balneo ⁊ nutricandus cū gallicellis ⁊ cōuertētibus virtutem sed cum modico potu vini.

¶ Dixit. qui quoq; emittit p vomitū totū id qd assumit: cura eius regrenda est in caplō stōi: qm̄ sunt emplastra in qbꝰ pōit de dactilis ⁊ stipticis q̄ apponēda sūt stō. Dixit. da q̄q; ei de sumach ⁊ cymio tritis i eq̄li q̄titate cū syrupo acetoso

¶ Dico in primo quoq; caplō bayde: dcm̄ est de thogma ⁊ cura ipsius: deinde de euomenti cibū suū postea ē dcm̄. vñ auxiliandū est cū caplō stōi. qm̄ in eo est emplm̄ p euomenti cibū suū qd ꝯficit de farina fenugreci: ⁊ melle: ⁊ cū caplō lubricatōis intestinoꝝ: qm̄ est in eo emplm̄ ꝯgruū sed dādū est ei de rob granatoꝝ cū succo mente. qm̄ nimis valet ad spēm huius vomitus si fuerit de corruptōe stōi. sed iuuabilius est eo sumach cū thure: cymino: ⁊ ameos. Et si vomitꝰ niger fuerit absq; febre nec aliq̄ morbo ex debilitate retētiua q̄ ē i splene erit. ¶ Dico hic est syrupꝰ valēs ad nauseā ⁊ solōnē vētris iux alexādꝝ. ℞. citōij: sūach nabk vlnabili: ta

marindi granoꝝ granatoꝝ.añ.part.ꝯgruam.coquant̃ posi-
to in eo thure sed dandũ est ad veloceȝ vomitũ. ℞. sumach
nabk.añ.part.i.coquantur bene: ⁊ coletur ⁊ ponendũ est in
eo de thure ⁊ mastice. ¶ Dixit non est insistendũ cum cura
perfecta bayde tam cito ne inducatur passio ad morteȝ: sed
cura fiat cum cibarijs vnctuosis ⁊ multis: vt cum multa fue
rit colera rubea in mente ex multa quãtitate cibarioꝝ emit
tetur: sed insistendũ est cum multo potu aque frigide ⁊ bal-
neatione faciẽda in ea. ¶ Dixit q̄ si nausea fuerit vehemẽs
nec vomuerit: da ei in potum de eo q̄ cõmouet nauseam: si-
cut de melle cum aqua tepida. sed cum euomuerit dormire
dȝ ⁊ calefacere ventrem cuȝ oleo nardino: qm̃ incidit vomi
tum ⁊ solutionẽ ventris. vnde insistendũ est cũ balneo ⁊ cũ
cibarijs leuib⁹ que stõus põt digerere de leui: sed hoc thog
ma dr̃ imperfectũ: bayda dr̃ ex solutione colere ru. ⁊ multa
quãtitate ipsius. vñ insistendũ est cum ꝯfortantib⁹ stõm ve
hementer. Qꝫ si multus fuerit vomitus cum solutione ven-
tris: accipe de pane infuso in vino ⁊ da in cibũ de eo dixit q̄
bayda mala est stõ eo q̄ excitat vomitũ transmutatũ ad co
leram ru. Qꝫ si fuerit cuȝ febre aut caliditate vehementi nõ
est dandũ de ipso: sed dandũ est de pane infuso cuȝ rob vue
acerbe. ¶ Dico q̄ si patiens fuerit debilis: da de pane infu
so cum vino: sed si multus fuerit vomitus da de decoctione
mente mixta cum vino eo q̄ velociter ꝯfortat stõm ⁊ corro
borat stõȝ debilẽ. bayda q̃qȝ est debilitas stõi. vñ iungẽde
⁊ fricãde sũt ptes q̃ ifridate sũt dũ calefiant. s. cũ oleis calis.
Qꝫ si fuerit vomitus cum magas vehemens apponẽda est
ventosa vmbilico ⁊ stõ: qm̃ posita ventosa stõ ⁊ locis attinẽ
tibus stõ vomitus cessabit. ¶ Dixit. q̄ si fuerit caliditas cũ
siti vehementi ⁊ q̄ emissum fuerit per vomitũ aut p egestuȝ
fuerit colericũ passio est ex multa colera sistenti in stõ. vnde
insistendũ est cum laxatione iuxta positatẽ. deinde cũ nutri-
catione ⁊ emplastris ifrigidatiuis ⁊ potu aque frigide ⁊ rob
vue acerbe ⁊ emplastrando cum rasura cucurbite: sandalis
vua acerba vel pane ⁊ citonio. Qꝫ si virtus fuerit potens ⁊
laxatio debilis vomitus excitabit̃ inde. vnde da ei in potuȝ
de scamonea ad educendũ colerã. tñ dȝ dari de yerapigra:
qm̃ educta colera rubea mitigabit̃ nausea ⁊ excitabit̃ appe
titus cibi. Qꝫ si solutio ventris fuerit cõdñans ligande sunt
manus: sed si vomitus fuerit ꝯdñans: ligandi sunt pedes sol
uendo eos in hora post horam. Qꝫ si infrigidate fuerit cale
faciende sunt cum fricatione ⁊ aqua calida dum calefiant ⁊
rubefiant. deinde inuoluende sunt pãno calefacto ad obser
uandum caliditatẽ ipsarũ: hec quoqȝ cura valet ad vomitũ
¶ Alexander. valet quoqȝ ad fluxuȝ ventris subito vinum
lymphatũ cum aqua frigida ⁊ balneatio. ¶ Simon. hoc est
emplastrũ valens ad baydam intensaȝ. ℞. masticis: thuris:
gariof. ligni aloe: rosarũ: sandal. balaustie: añ. partem ꝯgruã
terantur que terenda sunt ⁊ distemperentur cum misusen ⁊
illiniendus est stomacus cum eo.

Q ¶ De summis. fit quoqȝ quedam species vomitus ex debili
tate epatis ex attractiõe chili. Dico signum quoqȝ eius est
q̄ apparebunt cum eo signa doloris epatis. Johannitius.
pro euomenti cibariũ suũ: ponende sunt quoqȝ radices col
loquintide in aqua mellis: ⁊ dandũ est patienti in potum de
illa aqua qm̃ valet. ¶ Dico. dandũ est patienti in potũ post
cibationẽ de cymino ⁊ sumach. ⁊ in cibuȝ de rebus stipticis
aromaticis sed precedẽs cibariũ dȝ esse lubricatiuũ. ¶ Ori
basius q̄ si intensus fuerit vomitus de colera ru. fiat empla
strũ sic. ℞. sumach: acatie: balaustie: corticũ granatoꝝ: galle
cocte in aceto ⁊ aqua. añ. partẽ ꝯgruã. terant̃ ⁊ misceant̃ cũ
biscocto aromatico: ⁊ inde fiat emplastruȝ. sed nutricandus
est patiens paulatim paulatim: ⁊ iteratim nutricandus est si
euomuerit ⁊ apponenda est stõ ventosa magna cum igne: sȝ
si patiens euomuerit colerã nigrã ⁊ inflatus fuerit vẽter ei⁹
calefaciendũ est acetum potens ⁊ infusa in co lana apponẽ
da est stõ. ¶ De summis glauconis qñ quoqȝ calefit stõus
excitat̃ nausea. sed qñ calefiunt extremitates calefit stõus. ⁊
silr̃ qñ infrigidat̃ stõus infrigidant̃ extremitates.

? ¶ Dico. ideo expedit vt infrigidantur extremitates ⁊ stoma
cus in bayda.

Q ¶ Filogorius. valẽt quoqȝ ad vomenteȝ frequenter cibum
suum trocisci elcaukeb vel stelle: sed qui euomuerit totũ id
qδ comedit ĩ stõ hȝ hũiditatẽ multã: sȝ yerapigra educit eã.

? ¶ Absqȝ auctore. ad vomitũ piculosuȝ de duob⁹ emplis fm
H. valet quoqȝ ad baydam: qñ sentit̃ corruptio cibarij esse
in stõ q̄ vomitus fiat velociter anteq̃ ꝯdñet̃ ipa corruptio.
Qꝫ si vomitus de leui fieri non poterit euomat patiens cuȝ
aqua ⁊ melle: deinde epithimandus est stõus cum oleo cale
facto ⁊ soporandus est patiens. Qꝫ si cura non fuerit valẽs
⁊ excitatũ fuerit magas ⁊ nausea. dandũ est patienti de laxa
tiuis in potũ. Qꝫ si multa fuerit euacuatio eius dum infrigi-
date fuerint extremitates ipsius ⁊ sudor frigidus fuerit: aut
patiens passus fuerit sincopim ligãde sũt extremitates ipsi⁹
ex superiori parte ⁊ fricanda est pars anterior ⁊ manus cuȝ
oleo liliorum: piperis: nitri: ⁊ castorei. ⁊ cibandus est patiẽs.
Qꝫ si euomuerit nutricandus est semp dum accipiet: ⁊ dan-
dum est ei in potũ de vino: qm̃ ipsum faciet dormire ⁊ p dor
mitum quiescere: sed tangenda sunt hypocundria eius ⁊ pe
ctus. Qꝫ si in eis fuerit caliditas vehemens apponẽda sunt
eis empl̃a infrigidatiua cum niue: qm̃ ipsa mitigabunt vo-
mitum eo q̄ stõus infrigidabit̃ inde. ¶ De li. Filogorii par
uo. q̄ si cum bayda non fuerit febris: dandũ est in cibum pa
tienti de pane infuso in vino lymphato cũ aq̃ frigida: ⁊ appo
nenda est in inferioribus ventris ventosa magna. Qꝫ si pa-
tiens fuerit boni corporis balneandus est in aqua frigida p
longam moram ⁊ nutriendus est stipticis.

Q ¶ Johannitius. de stõ. nausea quoqȝ fit ex aliqua re sup os
stõi: aut ex aliqua re pungenti id sicut accidit qñ cibariũ fit
acidum: aut acutũ: aut ex mala digõne: aut ex supfluitatibus
ꝓuenientibus ad stõm de corpore: aut ex viscositatibus co-
adunatis in stõ. ⁊ summarie totũ id qδ accipit digõnẽ incõ-
ueniens est stõ. iõ conat̃ id expellere de se dico qualiter non
expellit illud de inferioribus. ¶ Dixit ẽt sanguis eo q̄ pro-
ximus est nature qñ non digerit̃ excitat vomitũ. ¶ Dixit q̄
si nausea excitata fuerit absqȝ occasiõe rei assumpte. cã erit
in hoc humores mali pungentes ⁊ vomitus inde mitigabit̃.
Qꝫ si nausea fuerit pauca ipossĩe est q̄ vomitus fiat: sed erit
nausea. ¶ Dixit humores quoqȝ ipsius forte erunt suffun-
dẽtes in stõ: an forte erit humor colericus: an forte flegma-
ticus. ¶ Dixit q̄ cura huius fit aut purget̃ aut digerat̃: sed
digõ ipossĩe est q̄ fiat in colerico: qm̃ oĩno non transmutatur
ad correctionẽ. sed crudus humor corrigit̃ per digõneȝ per
quietẽ somnũ ⁊ saturitatẽ cibarij: sed humor colericus si fue
rit vehemẽt̃ malitie. dandũ est patienti de aqua ptisane: aut
de syrupo acetoso: aut de aqua calida vel tepida ĩ potuȝ. Sȝ
si fuerit vehemen̄ malitie educendus est cum potentia: q̄
nisi fuerit ex debilitate: aut febre corrigendus est cum nutri
cationibus corrigentibus cũ in tpe ꝯgruo: tñ si patiens fue-
rit febricitans ipossĩe est q̄ detur ei de potentibus. Qꝫ si fue-
rit debilis diuidenda sunt ei pluries. Qꝫ si febris fuerit iter-
polata laxandus est patiens in tpe purgatiõis corporis cuȝ
yera. Qꝫ nisi fuerit febris noli diuersus esse ei: qm̃ euellet id
qδ difficile ẽ ad deliberandũ de tunicis stõi. ¶ Dixit q̄ ac
cidit ⁊ reijcit̃ cibariũ ex debilitate stõi eo q̄ non põt illud re
tinere: iõ illud expellit: aut ad iferiora: aut ad supiora iuxta
partẽ debiliorẽ. ¶ Dixit. q̄ accidit alicui qñ comedit ⁊ mo
uet̃ motu supfluo statim euomit. ⁊ hoc accidit ex hũiditate
ifũdẽte os stõi. sȝ cura ei⁹ fit cũ stipticis mixtis cũ calefactis.

Q ¶ Hi quoqȝ sunt trocisci mitigantes nauseã si fuerit ex cali-
P ditate ⁊ sedantes dolorẽ ⁊ ꝓuocantes somnũ. ℞. se. rosaruȝ
aur. pon. viij. granoꝝ mirti nigroꝝ mundatoꝝ de se. aur. põ.
xviij. se. iusquiami. ʒ. viij. terant̃ ⁊ distemperent̃ cũ optimo
vino añ paruȝ iuxta q̄ opus fuerit: sed addendũ est cuȝ eis
de dactilis informatis absqȝ nucleis aur. pond. x. ⁊ terenda
sunt cum vino: ⁊ inde fiant trocisci. dosis fiat. ʒ. i. ℈. ⁊ plus ⁊
minus cum syrupo mellis. ¶ Dico. q̄ vidi cõpositionẽ ha-
rũ medicinaꝝ stupefactiuaꝝ ⁊ mitigantiũ dolorẽ fieri cum
lacte ⁊ medicinaꝝ glutinatiuarũ añ paruȝ: ⁊ corrigendum
humorẽ malũ per aromata: sed melior est hec cõpõ. ℞. ma-
sticis: se. rosarũ: amidi: spodij: se. iusqami. añ. ʒ. i. ligni aloe da
uich. rosarũ. ʒ. ij. opij. ʒ. ℈. dosis fiat aur. pon. i. hec quoqȝ cõ-
positio mitigat nauseam statim: ⁊ ꝓuocat somnũ. Qꝫ si fue-
rit frigiditas addendum est in eis de spica ⁊ cipero: ⁊ dimit-
tende sunt rose ⁊ similia: ⁊ danduȝ est patienti in potũ si fue
rit sine febre ⁊ fuerit bayda ⁊ silia. de syrupo mibob: aut de
syrupo ruthe. qm̃ dormire facit: ⁊ i eo est dñium cure bayde.

? ¶ Dixit. q̄ magnũ iuuamẽtũ p̃bent bayde trocisci elcaukeb
confecti cum absinthio qui dandi sunt in potum cum vino
lymphato: ⁊ iam diximus illud in caplo stõi. ¶ De cõplemẽ
to pro Bimasui. de mundificatione. valet quoqȝ ad nauseã
hec compositio. ℞. granorũ granatorũ muzorũ. ʒ. xxx. men-

te apij.ʒ.v.corticũ fisticorũ.ʒ.x.coquantur cum tribus rotu. aque dum remaneat rot.i.ꝛ ponatur in eis de thure masculino.ʒ.v.ligni aloe puluerizati.ʒ.i. succi aptani.ʒ.i.ꝛ dandus est patienti de eo in potum. ¶ De li.obstetricum. Et si qua mulier fuerit in cuius ventre quiescit cibarium palpãde sũt manus eiꝰ ꝛ pedes post cõestionẽ: ꝛ apponẽdũ ẽ stõ emplim stipticũ ꝛ patiens detineat i ore de grano granatorũ muzorũ.

¶ De.vi.articon.hoc est vnguentũ valens ad euomentes ꝙ comedit. ℞.sinapis:spume maris:aneti:masenelma:sulfuris se.vrtice olei veteris.ãñ.partẽ ꝯgruam. ¶ Dico iuxta ꝙ vidi binserapionem.ꝙ si quis euomuerit post comestiones os stõi eius erit nimis strictum:aut erunt in tunicis eius humores mali suffundantes:ipse quoq; euomere non poterit dus cibarium non assumpserit. Dico danda est quoq; distinctio ꝙ si erit ex debilitate stõi inde debilitatur appetitus: ꝛ ante cibationem anhelitus eius non erit spissus ante cibationes vomitus quoq; si ꝓhibetur difficilior erit cura per yera:sed cura ipsius fit per stiptica post cibarium. ¶ Filius serapionis.ꝙ si cum vomitu colerico venter fuerit durus prius leniendus est cum clysterio.deinde dandum est in potum patienti de rob granatorũ ꝛ malorũ pomorũ ad corrigẽdus ꝙ euomitum fuerit de colera rubea. Et si intensa fuerit passio in dispõne sua nec mitigata fuerit his rebus acidis ꝛ aromatibus minutio fiat in basilica vt mitigetur inflãmatio colere ru.ꝛ mitigandus est patiens cum sumakia ꝛ humida ꝛ silibꝰ ꝛ multiplicandus est in eo coriandrũ.sed emplastrandus est stõus. Et si stõus fuerit flegmaticus vomitus fiat in principio.deinde insistendũ est cum lenificatiuis ꝛ rob malorũ pomorũ in vino odorifero ꝛ rob granatorũ siluestriũ cum mẽtastro ꝛ corrigiola:mastice:gariof.spica ꝛ silibus:sicut ligno aloe:musco:sisimbrio:ꝛ frondibus citrorũ:cymino ꝛ syrupo absinthij:ꝛ silr sicut medicamine musci:myrrha:maiorana:ꝛ diacitonij:sed aromatizande sunt nutricationes cus gariof. cynamomo:nuce muscata:galanga ꝛ silibus:ꝛ emplastrandus est stõus cum succo calamo aromatico spica:mastice: absinthio:aloe:ligno aloe:ꝛ gariof. ¶ De primo libro humorũ.valet quoq; ad vomitũ ꝛ ad declinationẽ humorũ ad superiora stõi clysteria calida:ꝛ appositio emplastri super extremitates ꝛ ligatio earum. ¶ Absq; auctore valet ad vomitum vehementẽ hoc medicamen terãtur quoq; amigdale amare ꝛ soluantur in aqua ꝛ colentur:ꝛ dandus est de ea in potum patiẽti:aut de grano viridi:aut rutha sicca in vno coclearío. ¶ Paulus. ꝙ si excitatus fuerit vomitus absq; cibario iudicandus est per cãm precedẽtẽ:qm̃ si humor fuerit flegmaticus somnus mitigabit eũ ꝛ quies ꝛ coopermentus pannorũ:qr humor inde digeretur. Sed si humor fuerit colericus emittendus est:vnde assumat in potum de syrupo acetoso:aut de aqua ordei ꝛ euomet eum. Et si fuerit ex aliqua re infundenti tunicas stõi:cura fiat per yerã. sed euitande sunt hic res austere:qm̃ ꝓhibent sanitatem: significatio quoq; humoris flegmatici habetur:qr non hꝫ sitim nec vehementem lamentabilẽ interiectionẽ. ¶ Dixit valet quoq; ad eijcientem coleram ru.ꝙ vtaᷓ emplastris stipticis ꝛ aromaticis:ꝛ valet ad vomitũ appositio ventose cum igne sup stõm ꝛ ꝙ detur patienti in cibum pluries paulatim paulatĩ: sed qui euomuerit coleram nigram ꝛ inflatur stõus infundatur spongia in aceto nimis potenti calido ꝛ apponatur stõ ꝛ emplastrandus est stõus cum corrigiola ꝛ origano bullito in vino. ¶ Johãnitius.de stõ.medicamen valens ad sincopim ꝛ ad difficilem vomitus. ℞.coriandri sicci:ruthe.ãñ. part.i.terantur ꝛ dentur in potum cum vino lymphato.ꝙ si fuerit punctio da ei in potum de aqua frigida.

¶ Dixit ꝙ si quis passus fuerit haydam:assumat in potus in primo de aqua tepida ꝛ euomat totũ id qđ i stõ eius est. Et si difficilis fuerit vomitus excitandus est cum rebus facientibus id sed cum euomuerit totũ:assumat nutricationes cõfortantes stõm ꝛ illiniẽdus est stõus cũ oleo nardino ꝛ attenuanda est nutricatio eius per dies aliquos. ¶ Dico expertus sum ꝙ ligatio extremitatũ mitigat nauseam vehementẽ vnde expedit ꝙ incipiat ex parte epatis ꝓcedendo ad extremitates. ¶ De meamyr.dico ꝙ ipse dicit in octauo capi. ꝑ hayda expedit quoq; postq̃ʒ euacuetur patiens euacuatione scđa ꝙ assumat de thure.ʒ.i.opio dauich i potũ cus aqua frigida. ¶ De summis glauconis.mitigat quoq; nauseã infrigidatio extremitatũ. ¶ Dico emplastrãdus est stõus emplastro ifrigidatiuo cum niue:ꝛ quãdo tepefit aliud renouetur. ¶ Dixit ꝙ stõus calefit ex calefactione manuũ ꝛ pedus ꝛ infrigidaᷓ ex infrigidatõe ipsarũ. ¶ Dico ad corrigendus filium serapionis.dixit ꝙ hayda generaᷓ qñ colligũᷓ humores multi ex mala indigestione inferentes punctionẽ ꝛ infirmitatẽ:vnde incipit per nauseam ꝛ fluxum ventris: aut aliquem ipsorũ:sed qñ fluitur postea ad ventrẽ non cessat multiplicare ꝛ corroborari mediante primo fluenti per excitationem suam quam facit in stõ dum forte intensa erit passio: ꝛ inde accidit tremor cordis ꝛ fastidium cum eductionibus fetentibus ꝛ defectu pulsus ꝛ planitie faciei ꝛ subtiliatione naris ꝛ frigiditate extremitatũ ꝛ sudore frigido: ꝛ lesura manuum ꝛ pedum cum passio fuerit acuta. ideo indiget veloci cura:ꝙ peius quoq; in suis accñtibus est sitis: qm̃ nõ satiabitur potu.ꝛ qñ bibit reijcit ꝙ assumpsit ꝛ scđo opus est ad bibẽdũ:deĩde insomnietas affligit: qm̃ si dormiret expediretur passio ꝗq; hec in iuuenibus est salubris ꝛ in maiori parte hoc eis accidit: sed decrepitos deperdit ꝛ pauci sunt de eis quibus accidit hayda qui nõ pereant ꝛ precipue qui sunt crudi corporis ꝛ rubei:sed qñ accidit in autũno malus est.quibus quoq; accidit pluries passio erit salubrior. Sed si accidit alicui sola vice:dubia erit passio. ¶ Cura huius passionis quoq; hec est.qñ incipit nausea da patienti in potum de aq̃ calida vt euomat non ꝙ misceaᷓ in ipsa aqua de iulep:nec aliquo simili nec oleo: nec aliq̃ re nutricatiua: qm̃ patiens indiget vt euacueᷓ ꝛ purgeᷓ:non vt nutriceᷓ. Studere debes ꝗq; ꝙ in ipso tp̃e patiens euomat de leui absq; fastidio ne deficiat virtus eius:iõ datur in potũ patienti aq̃ calida.vti quoq; debes hic qñ repletionẽ videris esse multam ꝛ per ꝯtrium:sed qñ estimabis id fore sufficiens ꝛ procedit debilitas in pulsu:ꝛ ẽt sudor insiste ad fricandũ extremitates ꝛ ligare eas ꝛ da ei in potum de aqua fructuũ nõ ꝙ sit vehementis frigoris nimis eo ꝙ excitat vomitũ ex lesura q̃ʒ facit in stõ nisi stõus fuerit nimis calidus. Et si patiens euomuerit nutricandus est aqua fructuũ infuso in ea biscocto aromatizato:aut aliquo farre. Et si nociuũ fuerit ei euomat illud. Et si euomuerit ex humore malo semꝑ nutrica cũ dus accipiat nutricationẽ ꝛ datis ei biscocto aromatizato ꝛ pane infusis in aqua fructuũ soporãdus est. Assumere ꝗq; dꝫ patiens mitigantia nauseam ꝛ dormire super lectus planus ꝛ delectabilẽ in loco obscuro. Et si videris debilitates esse vehementẽ da ei in potum de vino stiptico paulatim:ita tñ ꝙ vinũ sit boni odoris.ꝛ da ei de diuersis speciebus citonij ꝛ granatorũ. Et si debilitaᷓ postq̃ʒ nutricabis eum appone ventosam inter spatulas ꝛ soporandus est patiens sistente ventosa in loco suo.qm̃ ventose retinent cibariũ in stõ. Noli quoq; ventosam dimittere per spacium longũ eo ꝙ locũ ipsius facit ampullosum.deinde nutricandus est patiens:sꝫ qñ quiescit cibariũ in stõ ventosa ipsa non erit plus necessaria. Studere quoq; debes qualiter ipse dormiat toto ingenio.vinũ quoq; temperatũ hoc facit ꝛ olphatio tẽꝑata: qñ delectabilis erit:iõ ponẽde sũt corã eo odores boni stiptici: ita ꝙ locus eius sit frigidus. Et si fluxus ventris fuerit intẽsus amidũ parũ ponẽdũ est in decoctione papaueris ꝛ clystere fiat ei. Et si aliqs locus spasmatꝰ fuerit appone ei pãnum infusum cum oleo ꝛ inunge eũ cũ ceroto. Et si spasmatus fuerit musculus barbe illiendus est cum oleo calefacto. Et si vehemens fuerit debilitas sugat patiens pectora gallinarũ ꝛ ponaᷓ corã eo caro assa. Sed qñ patiens ꝯfortatus fuerit paulatim in die scđo ꝛ quiescit in de passio intromitte eũ in balneum cum temperie paulatim pa ulatim.

¶ Gal.spica si in potum assumitur cũ aqua frigida valet ad nauseam. Flos squinanti valet ad nauseam.

¶ Dias.faba elixa ꝛ cocta postea in aceto ꝛ aqua ꝛ data in cibũ patienti haydã intensam incidit vomitũ ꝛ fluxus vẽtris. Etiã mẽta si in potũ assumiᷓ cũ succo granatorũ muzorũ mitigat nauseam ꝛ haydã nimis. Mentastrũ valet ad haydas eo ꝙ mitigat vomitũ ꝛ magas. ¶ Dias.rob acetositatis citrorũ valet ad haydã nimis ꝛ va * ad fluxũ ventris ꝛ sitim ꝛ vomitum.ꝛ similiter si de eo fiat decoctio erit valens.

¶ Chuzi zarnabed vel zirũbet restrigit vomitũ. Spodiũ valet ad vomitũ nimis ꝛ extiguit iflãmationẽ stõi:si in potũ datũ fuerit de eo.ʒ.iij.cũ suc.granatorũ muzorũ. ¶ Calhamas. ameos mitigat nauseã. ¶ Bimasui.succũ strigit vomitus ꝛ confortat stomacũ. ¶ Masargeneb cuculla vel cardamomum valet ad nauseam.

¶ Paulus.ꝙ si fuerit hayda cũ fluxu ventris solũmodo bal-

neum valet ad hoc. Sed si euomuerit maluꝫ est. Or si vomi
tus fuerit niger emplastrandus est stō9 cum pannis infu-
sis cum aceto potenti calefacto. ¶ Dico. cognosco hoc re-
gimen pro illis quorum venter inflatur sed non reputo ipm
esse bonum istis alijs: ⁊ iam vidi quosdaꝫ naturaliter in an-
no semel ⁊ bis euomere humorē nigrum multe quantitatis
quasi esset sanguis congelatus: ⁊ forte in eo fuerint petie q̄si
splenis: ⁊ forte eis accidit adustio vehemēs ⁊ punctio in stō
⁊ meri itolerabilis: ⁊ forte hoc durabit per plures dies. Cu
rabam quoqꝫ eos dans eis in ipso tpe in potum pluries de
aqua tepida vnde mitigabatur maior pars punctionū ipo-
rum ⁊ nutricabam eos cum nutricationibus confectis cū la
cte ⁊ zuccaro: sed si durauerit punctio: coquant̄ sebestē cuꝫ
aceto in quo fuerit cassiafistula ⁊ oleum amigdalarum dul-
cium. ⁊ da ei in potum de eo per dies euitādo totū pūgitiuū
de aceto sale ⁊ acuto. nō cognosco quoqꝫ q̄ aliqs passus sit
malaꝫ digestionē. Or si passio similis esset hayde. vnde pur
gatio corporis de hoc humore bonuꝫ est. Uidi quoqꝫ mu-
lieres pregnantes euomētes hunc humorē: ⁊ inde dispō ea
rum meliorata est nimis. ¶ Dico q̄ sputū sanguis penes ve
hementem vomitū molestū est patientibus haydaꝫ: ⁊ preci
pue si pectus fuerit angustū ⁊ inconsuetū fuerit ei. vnde to-
to studio remoue. s. q̄ debes illinire pectus ⁊ id fricare ⁊ re-
fricare: aut epithimare vt conueniens sit extensio.

¶ Paulus. valet ad vomitū q̄ emplastret̄ stō9 cum cortici
bus granatoꝝ galla ⁊ tarathit vel hypoquistidos balaustia
⁊ biscocto aromatizato: coquant̄ cum aceto lymphato cum
aqua. deinde distemperet̄ ⁊ cum eo emplastrū fiat. ponitur
quoqꝫ cum eo thus cum acatia ⁊ valet nimis ventosa cum
igne: ita tamen q̄ mutet̄ paulatim paulatim pluries. ¶ De
particularibus ad mitigandum nauseam. ℞. corticum fisti-
corum: bol: cāphore: spodij: mente: ameos: spice: gariof. squi
nāti: zirūbed: cucule: cipi: cubebe: nucismuscate. añ. pt. ꝯgruā

¶ Dico corrigendo ruffum. q̄ si fuerit hayda ꝓhibe ne euo
mat: sed si repletus fuerit cibario ante corruptionē ⁊ disten
sionem eius. Or si ꝓhibitus fuerit vomitus per diem corrū
petur ⁊ descendet ⁊ inuenieт inde pūctio in ventre. vnde de
tur patienti in potum de aqua tepida cum aqua mellis. Or
difficilis si fuerit potus ⁊ descenderit ad ventrē apponatur
ventri lana madefacta in oleo in quo cocta fuerit spica: dū
sit oleum calefactum: ⁊ epithimatio fiat cum pannis calefa-
ctis: ⁊ soporandus est patiens nimis dimittendo nutricatio
nem. q̄ si cum hoc regimine accidit vomitus ⁊ fluxus ven-
tris: notum sit tibi q̄ cibariuꝫ corruptū iaꝫ est in venis ⁊ ex-
citat sicut excitat venenū. vnde da patiēti in potuꝫ de aqua
caľa pluries vt euomat de leui. Or si euacuauerit iuxta mo
dum ⁊ cessauerit bonum erit. Sed si intensa fuerit passio dū
deficiat pulsus ⁊ infrigidentur extremitates liga manus ⁊
pedes eo q̄ ꝓhibet q̄ transcurrat materia ad ventrē. ⁊ fri-
ca extremitates cum oleo: pipere ⁊ nitro: ⁊ infunde paneꝫ in
succo granatorū ⁊ citoniorū cum vino ⁊ aqua frigida: ⁊ da
ei ⁊ q̄n id euomuerit reiterata sicut faciunt cum eo cui da-
tum est venenū in potum: ⁊ da ei in potum de vino cū aqua
frigida. Or si dormierit signum erit ꝯualescentie. Or si invē
tre adustio fuerit vehemens: appone stō infrigidatiua cum
niue: ⁊ reitera infrigidatōes. q̄ si extensus fuerit aut spasma
tus aliquis locus corporis fricandus est cū oleo calefacto.
¶ Dixit Gal. de morbo ⁊ accidenti: q̄ si superuenerit ad stōꝫ
q̄ nociuum sit ori eius insistendū est statim cuꝫ vomitu. Or
si fluens fuerit ad fundū eius laxatio fiat. Sed si fluens fue-
rit ad vtrāqꝫ cōiter insimul: sicut dispōnis hayde. ¶ Dico.
expedit q̄ incipiat ad laxandū humoreꝫ cum aqua frigida.
deinde ad ꝯfortādū stōm cū nutricatiōib9 aromaticis ⁊ sti-
pticis: ita q̄ fiat ligatio ⁊ fricatio ad ꝓhibendū trāscursum.

¶ Alexander de stō. fit quoqꝫ nausea de re nocēti ori stōi cū
quantitate aut qualitate. q̄ si fuerit multa educēda est simi
liter si humor fuerit malus colericus: aut melancolicus edu
cendus est. sed si humor fuerit flegmaticus digerendus est
si fuerit paucus. Or si corpus fuerit repletum minutio fiat ⁊
eductio cum potentia: si noueris q̄ ad stōm aliquid supue-
nit de toto corpe. sed q̄n vomitus de leui fuerit humor erit
natans in ꝯcauitate stōi. Or si nausea fuerit cū vomitu mul
to per interualla humor superuenit de loco longinquo. Sꝫ
si fuerit nausea vehemens cum vomitu pauco corpus stōi
infusum est de humore malo. vñ da patienti in potuꝫ de aq̄
calida in tpe nausee ⁊ frequenter insiste cum ea. q̄n lauabit
⁊ mundificabit: deinde insiste cum confortatiuis. Or si hu-
mor supuenerit de aliquo mēbro. eductio fiat ⁊ declinatio
supfluitatis de stō: ⁊ hoc sufficiens est humoribus tenuib9.
Or si humor fuerit grossus licet aqua calida euꝫ attenuet ⁊
emittat opus est ad diuisiuū ⁊ abstersiuū. vnde misce cū eis
sed si humor qui pōt corrigi per digestioneꝫ per somnum ⁊
coopimētū pānoꝝ digeri pōt: sꝫ nutricatio tūc dimittēda ē.

¶ Dixit q̄ valent ad haydam ⁊ vomitū cibarij trocisci anja
ri: quorū hec est descriptio. ℞. se. apij: myrrhe: opij: zinzibe-
ris. añ. ʒ. ij. se. aneti. ʒ. i. absinthij. ʒ. iiij. cynamomi. ʒ. vi. terant̄
que terenda sunt: ⁊ inde fiant trocisci ad modum aur. pon. i.
⁊ detur in potum de aqua frigida. ¶ De hayda ⁊ vomitu.
Dico confectio fiat de mastice thure: zinzibere: ameos: cy-
namomo: opio: ⁊ corticibus fisticoꝝ. Aliter. de semine lactu
ce: balaustia: rosis: spodio: suc. ⁊ opio.

¶ Filogorius. dixit ad reuolutionē stōi ⁊ nauseam. ℞. grana
torum muzorum. p. i. mente terē. p. p. coquantur dū inspissen
tur ⁊ vtendum est: ⁊ sic describitur in meamyr. ¶ De scdo
meamyr. in pontentia quoqꝫ dicti. artigeni si. de inflāmatio
ne stōi est q̄ significat de eo q̄ vult dicere de eo q̄ accidit
in hayda. Dixit. da patienti in potū de aqua frigida q̄ si euo
muerit reitera curam. Expedit quoqꝫ q̄ in potū assumat q̄
intense frigiditatis sit: quoniam non video q̄ vomitus miti
gatur dum aqua calefacta fuerit. Dixit apponatur quoqꝫ
aqua frigida stomaco: ⁊ expedit q̄ apponant̄ stomaco pan
ni madefacti aqua dum calefiant. Hoc fiant quoqꝫ ad nau
seam ⁊ similiter expertus suꝫ infundentes quoqꝫ sunt extre
mitates in aqua niuis: ⁊ hoc inueni firmum: sed in sūma eius
debet esse rob fructuū. Dixit q̄ valēt ad hoc emplastra po-
tentia cum narcoticis. ¶ Misib. q̄ si reuolutio stomaci fue
rit ex causa caliditatis ⁊ siccitatis ⁊ patiens inde passus fue
rit sincopim ⁊ sitierit nimis da ei in potum de aqua niuis cū
succo vue acerbe aut de semine cucumeris cum aqua niuis
⁊ emplastrum fiat super stomacum cuꝫ rosis ⁊ menta ⁊ ap-
ponantur stomaco panni madefacti cū aqua niuis aut cor-
tices cucurbite: aut portulaca aut sempuiua infrigidata cū
niue. ¶ De questionibus naturalibus nausea quoqꝫ fit ex
aliqua re pungenti que adhesa est stomaco aut ex humidi-
tatibus sistentibus in stomaco. primuꝫ quoqꝫ indiget re cor
rigenti id ⁊ educenti. scdm quoqꝫ indiget re desiccanti ⁊ ge
tanti. ¶ Chusi dixerunt q̄ elisna mitigat nauseam nimis si
infusa fuerit in vino ⁊ vinū datū fuerit in potū. valet quoqꝫ
ad vomitum intensum terantur gariofili sicut puluis subti-
lissimus ⁊ spargendi sunt in pulte confecto de succo grana-
torum aut sumach: quoniam mitigabit. ¶ Similiter ad vo
mitum vehementem. ℞. gaŕ. cinamomi: ramek: masticis: cu
culle. i. cardamomi. añ. part. i. terantur ⁊ dentur in potū cum
succo granatorū muzoꝝ. ¶ Similiter. ℞. citonij: galle masti
cis: rosaꝝ: mirti. añ. part. i. coquātur ⁊ epithimatio fiat cū eis
⁊ emplastrum inde super stomacum. ¶ Similiter. ℞. masti
cis. ʒ. i. gaŕ. ʒ. ß. terantur ⁊ soluantur in succo granatoruꝫ mu
zorum: ⁊ dentur in potum patienti sed addendum est in suc-
co granatorum de mastice ⁊ gaŕ. ¶ Ga. radix squinanti ma
gis stiptica est q̄ꝫ flos eius: ideo valet ad nauseam q̄n in po
tum datur de ea auri pon. i. cuꝫ quantitate simili piperis per
dies. ¶ Dias. similiter valent acetositates citrorum. ¶ Bi-
masui. mitigant quoqꝫ vomitum ⁊ tristiciaꝫ ⁊ similiter facit
decoctio earum. ¶ Dixit q̄ proprietas acetositatis citroꝝ
habet delere tristiciam ⁊ lamentabilem interiectioneꝫ acci
dentem de colera rubea. ¶ Syrupus squille ad vomituꝫ ci
barij sicut dixit Dias. Faba cocta in aceto ⁊ assumpta cum
cortice valet ad nauseam. ¶ Dixit Ruffus portulaca vꝫ ad
vomituꝫ. ¶ Dias. zabrur ꝓhibet vomitū. ¶ Ruffus ⁊ dias.
aqua ⁊ vinum in quibus extinguitur ferrum calefactuꝫ plu
ries valet ad aydam. Semen acetose valet ad nauseā. Spo
dium ⁊ succus frondium vitis mitigant elubam accidenteꝫ
pregnātibus. Fructus vitis siluestris valꝫ ad nauseam ⁊ la
mētabilem interiectionem. Potatio aque ⁊ euitatio vini va
lent ad patiētem: cui nociua est ayda ⁊ vomitus. ¶ Ruffus
⁊ Dias. aqua frigida valet ad lamentabilem interiectionem.
¶ Caramisib. i. pulegium ceruinum valet ad lamentabileꝫ
interiectionem ⁊ nauseam. ¶ Dias. narciscus cum aqua fri-
gida mitigat nauseam ⁊ vomitū. ¶ Dias. menta si in potum
dat̄ cū succo granatoꝝ muzoꝝ valet ad vomituꝫ ⁊ aydam.
Menta mitigat vomitū ⁊ bonum stōm facit. ¶ Dias. sisim-
brium si assumitur in modum. ʒ. iiij. in potū mitigat vomitū.

Folia sisimbrij siluestris si assumuntur in potum mitigāt vo
mitum. Citonium valet ad aydam. Dias. citonium assum me
lius est ⁊ emplastrum factum cum eo nimis valet. Elmibab
.i. aqua natans lacť acidi valet ad vomitum flegmaticum.
¶ Bimasui. syrupus citonij in quo non fuerit mel valet ad
vomitum colericum. Rob vue acerbe mitigat nauseam ⁊ tri
sticiam ⁊ aidam vniuersaliter. Similiter decoctio mentastri
mitigat aidem. ¶ Dias. cucurbita elixa postea cōfecta cum
succo vue acerbe valet ad coleram rubeam ⁊ mitigat inflā
mationem. ¶ Dixit bimasui. far cucurbite valet ad lamen-
tabilem interiectionem accidentem de colera rubea. Expe
dit quoq₃ q̄ detur in potum cū succo vue acerbe aut ribes.
¶ Dico q̄ lutū comedendum caleatum valet ad nauseam.
Lutum etiam in quo ponitur cāphora pauca valet. ¶ Dyu
ridus dixit q̄ si intensus fuerit vomitus de cucumere asini-
no da patienti in potum de vino ⁊ oleo: q̄ nisi mitigatus fue-
rit da ei in potum de farre ordei cum aqua niuis ⁊ in cibum
de fructibus ad restringendū stōm. Ha. granatū acidū me-
lius est citonio ⁊ malo pomo ad prohibendū vomitū ⁊ cōfor-
tandū. ¶ Bimasui. succus granatorum acidorū datus in potū
valet ad vomitū colericū. Far granatorū muzorum datum in
potum cū succo granatorū muzorum valet ad vomitū. ¶ Di-
co s̄m dcm̄ Bimasui. granatū confectū cū ozimo valet ad vo-
mitū colericū ⁊ flegmaticū. ¶ Bimasui. decoctio aneti ⁊ se-
minis eius incidūt vomitū accidentē de cibario natante in
stō. ¶ Dias. malum pomū acidū stipticū crudū ⁊ assum in pa
sta ⁊ ptisana eius data in potū absq₃ zuccaro mitigat nau-
seam. ¶ Bimasui. rob pomorum malorum acidorum mixtū cū rob
vue acerbe mitigat vomitū. Lupini in qbus non est amari-
tudo mitigant nauseam. Semen vili .i. chartamū indum ma-
gnorum foliorum mitigat vomitū ⁊ ipm̄ incidit. ¶ Dias. ptisana
gobbere vel golbere valet ad vomitū colericū ⁊ fluxū ven-
tris accidentē ex ea. ¶ Bimasui. valet ad nauseam colericā
⁊ flegmaticā. ℞. granorum granatorum acidorum. ʒ. xxx. thuris ma
sculi. ʒ. v. masticis ligni aloe. an̄. ʒ. iiij. spice optime. ʒ. iiij. men-
te. ʒ. x. coquanť cum. ix. rot. aque dum remaneat rot. i. ℥. coleť
dum sit calidus nimis sup cortices fisticorum exteriorum. ʒ. x. ⁊ di
mittať in quiete postea premať ⁊ coleť ⁊ misceať in eo suc-
cum optimū in modum. ʒ. ij. ⁊ detur de eo in potum paulatim
qm̄ valet ad nauseam vehementē. ¶ Hoc est medicamen
q̄ mitigat nauseam ⁊ sitim in aydam. ℞. corticū cucurbite:
portulace: farris ordei: aceti: aque frigide. an̄. partem congruā
inde fiat emplastrū sup ventrē totū ⁊ epar. Sed vbi viresc it
℞. vtriusq₃ sandal. camphore: rosarū violarū: fabe cocte cū
cortice in aceto lymphato ⁊ lenticularū excorticatarū elixa
tū in aqua: deinde in aceto. an̄. partē congruā: inde fiat empla
strum: qm̄ valet ad mitigandum vomitum

P ¶ Dixit ruffus q̄ ayda accidit ex thogma q̄ si natura expu-
lerit eam ad inferiora non aggrauabit sup patientem ⁊ forte
postea accidit vlceratio in intestinis ⁊ fluxus ventris sicut
aquositas carniū. Qz si fit diuturnū erit sicut febris: hz q̄q₃
accñtia grandia. Unde non expedit q̄ medicus nō insistat
cum cura. Sed det patienti in potū de vino subtili paulatim
assimilať q̄q₃ dispō hec. dispōni assumentis medicinā laxa-
tiuam ⁊ intensa efficit ei laxatio: sed cura vtriusq₃ passionis
cum vino potenti fiat: qm̄ valet: in maiori quoq₃ parte hoc
accidit iuuenibus. Sed si accidit alicui hñti corpus pingue
coloris rubei corporis humidi nō euadet. Sed si accidet in
autūno nimis malum ⁊ horribile est. Sed cui consuetum fuerit
euenisse salubrius est. ¶ Ysaac expedit q̄ patiens euomat
qñ sentit corruptionē cibarij esse in stō eius: qm̄ hoc phibet
q̄ non sit ayda: tñ subtile dz esse regimen eius post vomitum
die ⁊ nocte: q̄ nisi hoc fecerit declinabit dū accidet ad aydā
⁊ icipiet vomit⁹ ⁊ fluxus ventris: vnde expedit q̄ assumat in
potum de aqua calida ⁊ iulep: ⁊ oleo amigđ. dulciū: qm̄ ide
mitigabiť hūor. Sed fluxus ventris non est incidendus nisi
itēsus sit q̄ debiliteť inde patiens sed si intensus fuerit ⁊ de
bilitať pulsus ⁊ infrigidāť extremitates: ⁊ dubia fit passio ex
multa eductione ⁊ ex spasmo ⁊ principio sudoris frigidi: liga
extremitates ⁊ frica eas cum oleo in quo fuerit bora cū aut
sal: ⁊ fiat cū oleo zibek: aut zābuzino aut ben aromaticon in
quo fuerit castoreū: sz qñ patiens restaurať da ei in cibariis
de citonio ⁊ malo pomo ⁊ piris: ⁊ nutricandus est cum pdi-
cibus ⁊ gallicello: cardanak .i. in veru: ⁊ assis ⁊ coctis cum su
mach: ⁊ da ei de sumach subtili non q̄ sit fortis. ¶ Qz si sen
tit inflāmationem esse in vmbilico in lateribus infrigidanda
sunt cū aqua frigida: ⁊ oleo roseo in ceroto. ℞. cere albe aut
indici in aqua rosea ⁊ oleo ⁊ bōbiciū infundať in eis ⁊ appo
natur eis ⁊ silibus de infrigidatiuis: ⁊ da patienti in potū de
vino multe lymphationis ⁊ vehementis frigiditatis nimis.
¶ Qz si euomuerit acidū ⁊ egerit acidum regimen fiat cum
calefactis: sicut dyacimio mastice aniso ⁊ silibus: sed nō est
infrigidandus stōus cum emplastris neq₃ per cibaria ⁊ cun
ta illud. ¶ Ad vomitū ⁊ nauseam. ℞. granatorū acidorū ⁊
dulciū ⁊ infundanť p noctē ⁊ mane premanť ⁊ coleť succus
⁊ accipiatur de eo ad quantitatem. ℥. ij. ⁊ ponať in eo muscus
⁊ lignum aloe ⁊ cortices fisticorū ⁊ ameos. an̄. ʒ. i. ¶ De sū-
ma bimasui. syrupus fructuum valet ad vomitum ⁊ fluxum
ventris: granum granatorum ⁊ citonium: ⁊ zarur ⁊ sumach
granum mirti viridis gombera aut nabk: malum pomū pi-
rum: acetositas citrorum coquantur bene ⁊ coleñť ⁊ coqua
tur dum fiat sicut iulep ⁊ ponatur in eo postq̄ deponitur ab
igne de minck salis. ʒ. i. p quolibet rotu. aque dosis fiat sicut
dosis syrupi acetosi cum aqua frigida. ¶ Hyppocras ad
aydam elixentur lenticule in aqua bis ⁊ conficiantur cū suc
co vue acebe aut aceto ⁊ assumant de eis. ¶ Cibarium va-
lens pro debili qui nō potest masticare de ayda aut de me-
dicina laxatiua. Coquatur gallicellus cū aqua dum fiat me
die decoctionis ⁊ extrahatur de aqua ⁊ ponatur alia aqua
⁊ optime coquatur in ea. Deide teratur in mortario dū fiat
sicut maluaniscus ⁊ prematur: ⁊ de eo fiat confectio in pulte
cum aromaticis optimis ⁊ ponatur in eo mica panis simule
⁊ parum de vino odorifero ⁊ assumat patiens de eo. Etiam
de cibarijs similiter: cura quoq₃ eius fiat cum pane cocto
cum aceto ⁊ cum somno ⁊ quiete: tamen non q̄ multum assu
mant cibarium ne infestetur natura secundo.

Q ¶ Ad vomitum de thogma fiat far ordei cum aqua frigida.
¶ Isaac q̄ si vomitus fiat de humoribus grossis uiscatis
in stō attenuandi sunt cum syrupo acetoso in quo infusa fue
rit radix cum melle ⁊ cum eo fiat vomitus ⁊ valent ad hoc
pillule yere. Qz si fuerit superfluitas tenuis cura fiat cum sy
rupo acetoso: quoniam mundificabit eum. Qz si fuerit ex co
lera rubea vomitus erit bonus ⁊ mitigandus est cum succo
granatorum ⁊ ptisana malorum pomorum ⁊ granatorū sed
hic est syrupus. ℞. succi granatorum muzorum rotu. i. succi
mente quart. par. rot. succari tertiam part. rot. coquatur dum
capiat modum: ⁊ de eo detur patienti in potum: quoniam cō
fortat stomacum ⁊ delet vomitum. ¶ Absq₃ auctore ad vo
mitum qui accidit pueris: cortices quoq₃ superiores fistico
rum infundantur in aqua dulci per diem ⁊ noctem ⁊ premā
tur ⁊ de eo detur in potum vna pars post aliam partem.
¶ Medicamen valens ad vomitum ⁊ corrigens aidam ⁊
corroborans stomacum. ℞. granorum granatorum muzo-
rum caleatorum sumach caleati. an̄. ʒ. x. masticis: absinthij
thuris ozimi. an̄. ʒ. ij. glandis. ʒ. v. rosarum: syrupi: ciperi: aca
tie: galle: copularum granatorum acidorum. an̄. ʒ. iij. seminis
feniculorum seminis mente. an̄. ʒ. i. ℥. coquantur cum. ij. rot.
aque dum remaneant due part. rot. ⁊ ponatur in eo de apio
menta ⁊ virgulta vitis recentia ⁊ detur in potū patienti dū
fit frigidum. ¶ Ad vomitum pro mulieribus coquatur lac
vaccinum cum grano riso trito ⁊ assumant id in pulte. ¶ Di
xit Hyppocras: q̄ si volueris deponere potentiam humoris
aut medicine purgatiue da in potū patienti nimis de aqua
calida: ⁊ eam euomat aut de aq̄ ⁊ melle: ⁊ inde mitigabiť: sed
nutrica cum cum pulte aut cum farre ⁊ dormiat: ⁊ similiter
fiat regimen in laxatione. Qz si accidit de vomitu ⁊ laxatio-
ne spasmus aut tremor epithimandus est patiens ⁊ illinien
dus oleis calidis sicut oleo confite: ⁊ oleo cucumeris asini-
ni ⁊ oleo veteri ⁊ oleo liliorum: quoniam valet ad frigorem
corporis: sed ponendum est in oleo de opio ⁊ castoreo ⁊ pi-
retro ⁊ pipere: ⁊ frequenter illiniendus est ⁊ epithimandus
cum oleo calido qđ ponitur in vesica: aut in instrumento cō
gruo qđ apponendum est membro: etiam cum pannico ⁊ se
mine lini: sed epithimatio frequens debet fieri ⁊ spissa. Sed
si corpus fuerit calidi tactus cura ista non est vtenda absq₃
aqua tepida: ⁊ oleo dulci. Qz si accidit singultus sternuta-
tio fiat. q̄ si euomenti accidit strangulatio: aut intensus fue-
rit vomitus clystere fiat laxatiuum aut liga ad iuuamenta
brachiorum scarificando ea ⁊ dorsum ⁊ pectus: ⁊ apponen
de sunt ventose absq₃ scarificatione ad attrahendum spiri
um ⁊ sanguinem ⁊ ex egressu: hoc quoque fiat post calefa-
ctionem istorum locorum.

B ¶ Hoc est emplastrum valens ad caliditatem ⁊ debilitatem stomaci: ⁊ interiectionem lamentabilem ⁊ inflammationem ⁊ vehementem ⁊ febrem. ℞. extremitatum mirti. ℥.ij. aque rosee. ℥.iij. extremitatum salicis ortensis. ℥.ij.ß. succi citonij muzi. ℥.ß. succi malorum pomorum muzorum. ℥.i.ß. sandali rubei ℥.i. rosarum tritarum cum copulis. ℥.i. ligni aloe. ʒ.ij.ß. cāphore tertiam partem. ʒ. zaffarani. ʒ.ß. terantur que terenda sunt ⁊ distemperentur cum vino ⁊ apponatur stō: valet quoque hoc regimen ad aidam ⁊ intensum fluxum ventris

? ¶ Emplastrum valens ad aidam: quoniam constipat ventrem ⁊ corroborat stomacum ⁊ vocatur electuarium ramek ⁊ vz sicut chuzi absque calefactione.

Q ¶ Dixit Arthagalis quod masticatio masticis ⁊ assūptio eius ⁊ infusio manuum in aqua calida: ⁊ palpatio extremitatū mitigant vomitum si intensus fuerit. vnde insiste ad emplastrandum stomacum cum aceto ⁊ aqua niuis lauando eos vel faciendo eis frequenter ⁊ ligando extremitates ⁊ cōfotandus est patiens cū optimis odoribus ⁊ pulte ⁊ optimis cibarijs quod si debilitatus fuerit nimis pone cum eis de vino albo subtili ⁊ si videris non est ponēdum de eo quod excitat: reitera quoque super eum potum vna vice post aliā. ¶ De libro arthagalis cura quoque euomētis cibarium suum fiat ⁊ laxandus est cū yera: ⁊ soporandus dum cura locum habeat sed apponēda est stomaco ventosa absque scarificatione pluries per dies sequentes: deinde scarificatio fiat ⁊ fricetur locus scarificationis cum sale ⁊ apponat ei de oleo calefacto in lana ⁊ frequens laxatio fiat cum yera ⁊ apponende sunt vētose ⁊ medicine rubificatiue ⁊ appone de tafesia vel tapsia ori stomaci cum yreos per quatuor dies: deinde remouenda est quoniam locum faciet ampulosum. Or si volueris frica eum cū tefesia.i. tapsia dum rubefiat ⁊ faciat ampullas ⁊ da ei de coriandro ieiuno stomaco: ita tamen quod coriādrum terat grosse ⁊ assumat de semine lactuce coclearia duo aut coclearium.i. de mastice: hec quoque cura delet vomitum sed ligande sunt extremitates ⁊ infundende in aqua calida: quoniā hec delet nauseam multam ⁊ vomitū. ¶ Medicamē absque auctore dicit electuarium cuculla.i. cardamomum valet ad multū vomitum si fuerit de flegmate ⁊ frigiditate ⁊ ad omnem vomitum. ℞. cinamomi: nucis musc. carpobalsami: gar. radicis capparis: galāge: spice piperis longi origani. añ. auri pōdus .i. frangantur ⁊ infundantur in tribus rot. aq. ⁊ bulliant dum perueniēt ad.i. rot. ⁊ per triduū assumat de eo in potū: iuxta quod opus fuerit: quoniam corrigit stomacum euomentē totū id quod assumit ⁊ singultum. ¶ Ad vomitum pro pueris ⁊ similibus: gar. frangant ⁊ infundant in quattuor partibus aqua quantitatis eorum per noctē.i. deinde colentur ⁊ spargatur in eis mastix: quoniam valet nimis. ¶ Syrupus fructuum iuxta quod facit ipsum Bimmasui. ad aidam. ℞. acetositatis citrorum mundatorum de grano ipsorum auri pondus.c. citonij mundati auri pondus.ccl. malorum pomorum mundatorum de grano auri pōdus.ccc. sumach. mūdati de grano auri pondus.cc. granorum granatorum muzorum mundatorum auri pondus.c. zarur: citrini auri pondus.cc. granorum vue acerbe auri pondus.ccl. gobbere absque cortice auri pōdus cc. farris vabk auri pondus.ccl. pirorum siccorum auri pōdus.cc. farine elcalb aut succi eius auri pondus.c. infundantur in aqua sufficienti per noctem ⁊ diem: deinde coquātur dum perueniat ad medium colentur ⁊ secundo coquantur dum fiat sicut iulep spissum ⁊ ponatur in eo de succo ⁊ ligno aloe ⁊ panno ligatis. ¶ De summa. ℞. granorum granatorum muzorum. ʒ.xl. tamaridi mundati de grano eius. ʒ.xxx. infundātur in aqua per noctem ⁊ diem ⁊ premantur: ita quod sit in duobus rot. aque ⁊ misceatur cum eis rot.i. cū succo vue acerbe ⁊ rot.i. de ribes rotu.i. de acetositate citrorum: bulliant super ignem lentum dum deficiat tertia pars eius ⁊ ponatur in eo de folijs mente. ʒ.xx. ⁊ extremitatum tarchon ⁊ apij. ʒ.x. ⁊ dimittatur per horam ⁊ premiatur ⁊ coletur ⁊ ponatur in quolibet rot. de corticibus fisticorum. ʒ.x. de mastice. ʒ.ij. de gummi gariofil. dauich.ij. ligni aloe. ʒ.v. ⁊ bulliat. Deīde coletur super. ʒ ij. de suc. ¶ Ad vomitum. ℞. suc. ʒ.i. gummi gariofilorum ⁊ ligni aloes. añ. ʒ.i. infundātur in succo malorum pomorum ⁊ detur de eo in potum patienti. ¶ Dico hi sunt trocisci valentes ad hoc. ℞. masticis ligni aloe gummi gar. suc. corticū fisticorum ro. spice nardine eo quod est melior: ⁊ nisi inuenitur gummi gar. ponātur gariofi. masactar misir.i. pulegij. añ. par.i. terantur que terenda sunt ⁊ distemperentur in succo malorum ⁊ mente ⁊ fiant inde trocisci ad modum auri pōdus.ij. aut. ʒ.iij. Si vero volueris fac de eis pillulas: ⁊ cū videris aliquem pati nauseam vehementem ⁊ interiectionem lamentabilem: da ei in potū de eis: post euomuerit cum aqua calida: ⁊ da ei trociscos in potum cum aqua infrigidata cū niue in quantitate. ℥.i. ⁊ da ei de mastice aut thure aromatizato ⁊ de spica aut de gar. ad masticandum ⁊ dimitte eū per mediam horam. Deinde da ei in potum. ℥.ij. de rob vue acerbe: ⁊ emplastra stomacum eius cum stipticis ⁊ infrigidatiuis: ⁊ liga extremitates. Or si illud euomuerit pluries reitera nec dimittas ei nutricationem dum deleatur vomitus. Or si inflammatio ⁊ caliditas fuerint potentes addendum est in ipsis trociscis de camphora ⁊ de musco grañ.i. in quolibet trocisco: ⁊ detur ei in potum. Or si cura non fuerit valens miscendū est de sumach in aqua rosea: ⁊ da ei in potum: postea tamen trocisci debent esse veteres ⁊ emplastrādus est stomacus ⁊ inferioribus ipsius cum emplastro aromatizato stiptico sicut est hoc. ℞. sandal. rosarum sic. balaustie: corticum thur. masticis: spice succi: mirti: suc. añ. partem congruam ⁊ illiniendus est cum aqua rosea ⁊ succo mirti ⁊ similibus. ¶ Ad mitigandum nauseam ⁊ caliditatem. ℞. farine ordei sandal. rosarum: cāphore. añ. part.i. terantur que terenda sunt ⁊ distēperentur cum aqua rosea ⁊ infrigidentur super niuem ⁊ infundantur duo pāni in eo ⁊ apponatur vnus stomaco: ⁊ alius apponatur ventri ⁊ pectori ⁊ misceatur in eo suc. ⁊ ramek. Or si debilitata fuerit virtus nimis illiniendum est corpus totum cum aromaticis cum stipticis mixtis: ⁊ fiat fumigatio frequens dum impleatur domus ⁊ appropinquantur nari patientis odores cibarij ⁊ vini.

B ¶ De perfectione ⁊ complemento: hoc est emplastrum valens ad debilem stomacum ⁊ fluxum ventris intensum. ℞. succi foliorum spine sancte: citonij: prunorum vitis: pomorum malorum: mirti: aque rosee. añ. part.i. terantur que terenda sunt ⁊ misceātur insimul ⁊ addatur ei de acatia: sumach: succo barbe yrcine: galle imature: sandal. ruffo. rosis: calamo aromatico: darsisean: ligno aloe: biscoto aromatizato: succo infuso in aceto in primo deinde in aqua liliorum misuscen cocto: mastice: ramek: ⁊ farina affri. ⁊ flore vitis: ⁊ parte de musco mixto ⁊ zaffarano ⁊ cāphora misceant in ipsis aqs.

? ¶ Filogorius: accidit de thogma vomitus ⁊ solutio ventris cum siti ⁊ nausea. Unde da ei in potum de aqua calida. ℥.i. vt mūdificetur stomacus: ⁊ inungendus est stomacus oleo nardino: ⁊ ligande sunt extremitates: ⁊ assumant pultem cōfectam de lenticulis ⁊ aceto: ⁊ detur ei in potū de aqua vlceranti frigida ⁊ forte accidit in hac passione febris: ⁊ erit conualescentia eius.

Q ¶ De accidenti ⁊ morbo: vomitus fit ex cibarijs aggrauantibus super stomacum cum multitudine eorum: ⁊ cum punctione attrahenti ⁊ acetositate: aut de re sistenti in concauitate eius que res non habet naturaliter ad nutricandū eum sicut sanguis superueniēs in eo ⁊ flegma dulce. ¶ Dico quod sanguis ideo non nutricat stomacum: quoniā non nutricat eum nisi transmutatur in chilum. ¶ Dico quod hi trocisci valent ad vomitum cum caliditate. ℞. ligni aloe ro. sandal. citrini: boli thurasani caleati: corticum fisticorū: masticis: spodij berberis sumach. añ. par.i. terantur que terenda sunt ⁊ fiant inde trocisci ad. ʒ.ij. cum succo malorum pomorum: ⁊ detur vnus in potum cum succo malorū pomorū aut aqua sumach ⁊ emplastretur stomacus ⁊ ligentur extremitates. Bolus quoque thurasani caleati bonum animū facit nimis ⁊ mitigat vomitum: aut da ei in potum de corticibus fisticorum cum succo malorum pomorum ⁊ bolo thurasani condito ⁊ camphora: quoniam delet nauseam. ¶ Dixit. G. de nutrimentis quod si colera rub. fuerit in ore stōi ⁊ excitauerit vomitum aut humor mucillaginosus da ei partem stipticorum ex eo quod declinat ad inferiora ⁊ mitigāt nauseā: sed si fuerint humores infundentes os stomaci qui non emittunt per vomitum velociter da ei in potum de succo granatorū. ¶ De hystoria mulieris de qua recitat Hyppo. in epidimia: dixit Gal. quod far deficcat ipsos humores ⁊ succus granatorū corroborat stomacum. ¶ Judeus quod si datur in potū de aqua coruli citrini excorticati habenti interiectionem lamentabilem cum. ʒ.i. spodij. ⁊ ℥.i. iulep mitigabitur passio.

? ¶ Ayda quoque fit ex cibarijs ⁊ ex intēso potu in successu cibariorum salitorum: quoniam nutricatio tunc non peruenit ad epar nisi pauca pars eius: sed extenditur totum ad cor-

ruptione. ¶ Dixit ꝙ expedit ꝙ non aſſumat de aqua in potum dum deponatur vomitus. Sed quãdo deponitur aſſumant in potum de ſucco granoꝛum granatoꝛum acidoꝛum aromatiȝato cum machi vt ⁊ angeden. ¶ Dico debent patientes abſtinere a potu aque quando emplaſtratur ſtomacus eoꝛum ⁊ facere fieri aerem frigiduȝ ⁊ ſedere in aqua infrigidata cum niue dum viridis fiat vel nigreſcat: quoniam hec curatio mitigat vomitum ⁊ nauſeaȝ. ¶ Omnes quoqȝ medici concoꝛdati ſunt ꝙ ayda ⁊ euacuatiões potentes indigent ꝙ humoꝛes ingroſſentur: quoniaȝ cura debet eſſe ĩgroſſatiua ⁊ congelatiua: ſed hoc vtenduȝ eſt poſtꝗ̃ purgatio facta fuerit ſufficiẽter ⁊ mitigata fuerit commotio ayde ⁊ noueris ꝙ eductio tunc nociua eſt patienti. Unde da patienti in potum qꝺ mitigat ſitim ⁊ indue ipſum camiſiaȝ madefactam cum aqua niuis ⁊ cum muſcarolis vel fabellis cõmoue aerem coꝛã eo duȝ videris patientẽ ſtridere vel ſonare dentes de frigoꝛe: ⁊ factis ei emplis da ei in potũ poſt mitigationẽ eius de hoc medicamine añ paꝝ. vȝ. de ſucco granatoꝛuȝ ⁊ ribbes infuſo in eo pane de ſimula paulatĩ paulatiȝ ꝑ plures vices: ne euȝ eijciat: ſꝫ dȝ abſtinere ſiti: ⁊ ligande ſunt extremitates: eo qꝺ valet ad aydaȝ ⁊ ſincopim.

¶ Ad vomitũ fatigioſum appone ventoſaȝ inter ſpatulas: ⁊ ſi vehemẽs fuerit debilitas eiꝰ appꝛoqinquet coꝛã nare gallicellos ⁊ pullos colũbinos aſſos: ⁊ confoꝛtẽt odoꝛe ipſoꝛũ.

¶ De moꝛte ſubitanea. Cui accidit ſpaſmus in ꝑte anterioꝛi aut in parte poſterioꝛi in ſucceſſu ayde aut medicine laxatiue moꝛietur etiam cui accidit cũ vomitu ſingultus ⁊ magas ⁊ infrigidatio ⁊ alteratio mentis moꝛietur.

¶ Judeus: curandus eſt quoqȝ vomitus ſi fuerit cum febꝛe cum ſucco pomoꝛum maloꝛum ⁊ ſpodio. Sed ſi abſqȝ febꝛe fuerit cum rob granatoꝛum cum menta ⁊ maſtice curãdus eſt. ¶ De epidimia. nauſeam quoqȝ mitigat vomitus: eo ꝙ emittit humoꝛem nauſeam facientem. Unde poſtea curandus eſt cum eo ꝙ coꝛrigit complexionem humoꝛis faciẽtis vomitũ. ¶ Dixit ꝙ ſi humoꝛes fuerint pungentes in oꝛe ſtomaci cum vomitu ſunt emittendi in pꝛimo: deinde da patiẽti de cibarijs potentibus appoſitis ſtomaco ſtipticis optimi odoꝛis. ¶ De humoꝛibus inſiſtendum eſt quoqȝ cũ clyſterijs calidis: eo ꝙ valent ad vomitum periculoſum ⁊ declinant humoꝛes ad egreſſum ſed vomitum periculoſuȝ mitigat ſomnus. Sed qui euomuerit frequenter ſuum cibariũ euomendum eſt cum radice ⁊ ſyrupo acetoſo ad mundificãduȝ ipſaȝ viſcoſitateȝ cõgregatam in ſtomaco. Sed da ei in cibum de cibarijs ſtipticis cõfoꝛtantibus ſtomacuȝ cũ aromatibus paucis. Sed emplaſtrandus eſt ſimiliter ſimilibus rebus. Cura quoqȝ hec dȝ vti dum deficiat hec paſſio.

¶ Ruffus pꝛohibet quoqȝ eſſe aydaȝ vomitus cibarij anteꝗ̃ coꝛrumpetur: ⁊ id attrahãt ad ſe vene: ⁊ inde in eis habeant qualitatem: ſed mundificatio fiat cum aqua mellis ⁊ aq̃ tepida. Deinde apponatur ventri lana infuſa oleo: ſed longum ſomnũ debet patiens facere. Et ſi vomitus fuerit ⁊ ſolutio ventris de ſe non ſunt pꝛohibendi niſi intenſi fuerint. Sed ſi intenſus fuerit vomitus ⁊ ſolutio ventris ligande ſũt extremitates ⁊ inungenda ſunt membꝛa que infrigidata ſũt cum oleo calefacto. Sed melius eſt oleum cucumeris aſinini cum caſtoꝛeo: ⁊ nutricandus eſt. Et ſi euomuerit reiteratio fiat: ⁊ noli dimittere reiterationem: ſed nutricatio miſcẽda eſt cum fructibus bonum animum facientibus: videlicet ſtipticis ⁊ vino lymphato cum aqua: eo qꝺ facit ad aydam ⁊ coꝛrigit chimos ⁊ coꝛroboꝛat virtutem: ſed da ei ad comedendum de pane cum eo. Et ſi habuerit ſomnum ſtatim qꝺ aſſumpſit panem ⁊ vinum ſignuȝ erit ſanatiõis. ¶ Dico expedit ꝙ fiat pultes confectas de bꝛodio carnium ⁊ pomoꝝ maloꝛum ⁊ piroꝛum: ⁊ ſucco ⁊ vino: quoniã hec curatio colligit omnis laudabiles modos ⁊ bonũ eſt ꝙ aſſumat de mica panis de ſimula. ¶ Dixit ꝙ ſi ĩ myrach fuerit aduſtio vehemẽs ponendum eſt ſuper ventrẽ de oleo roſeo: aut de emplaſtris ĩfrigidatiuis. ¶ Accidit quoqȝ de ayda ſi fuerit cũ vehementi euacuatione ſpaſmus in aliquibus locis ⁊ pꝛecipue in muſculis tibiarum. Dixit ꝙ vinum curat hanc paſſionem ſi lymphatum fuerit cum ſimili quantitate aque.

¶ De meamyr. ponenduȝ eſt quoqȝ in trociſco qui valet ad nauſeam de ſemine iuſquiami: eo ꝙ pꝛouocat ſomnuȝ ⁊ deſiccat ⁊ curat paſſiones acutas.

¶ Dico ꝙ pꝛouocant ſomnum ⁊ mitigant vomitum narcotica in ayda tali conditione.

¶ Dixit omnes res aromatice mitigant nauſeam ꝙ ſi fuerit cum ipſis nutricationes alique bonum eſt: ſed medicine ſtupefactiue ſtupefaciunt ſenſum ſtomaci: qꝛ non poterit ſentire humoꝛem impungentem nociuum ei niſi parum: ideo mitigatio nauſee fit per eas. Aromata omnia quoqȝ mutãt cõplexionem humoꝛes nocentem ſtomaco cum ſua malitia: ſꝫ filonium aſſumendum eſt in potuȝ in ayda cũ aqua frigida. ¶ Hic eſt trociſcus quem laudauit. G. ℞. roſarũ maſticis: ſpice. añ. par. i. aſſari: aloe. añ. par. ʒ. ȝaffarane: apij quar. partis fiant trociſci: doſis fiat auri pondus. i. cum humidis conuenientibus. ¶ De meamyr. ad artigenſum ad reuolutionẽ ſtomaci ⁊ nauſeam. ℞. ſe. lactuce par. modicam cuȝ aqua ⁊ maſticis. ʒ. i. ſed debet maſticare frequenter ante cibationeȝ de maſtice: ⁊ ſpina que vocatur caunu ⁊ emplaſtrare ſtomacum cum emplaſtris que ſcripta ſunt in capitulo ſtomaci. ¶ Bimmaſuy. ℞. ciperi ligni: aloe: gario. añ. par. i. bulliant in aqua ⁊ ſoluatur in ipſa aqua ȝuccarum: maſtix: gũmi: gaſ. ⁊ aſſumat in potum de ea. ¶ Abugirigius. andachoca valȝ ad aydam. ¶ Bimmaſuy. ad coꝛrigendum laxatiuam ⁊ valet ad nauſeam ſuper medicinam cepe cuȝ aceto veteri ⁊ aquoſitas lactis acidi: ⁊ fricatio pedis cum oleo ⁊ ſale valẽt. ¶ De electionibus Johannitij ad vomitum vehementem ℞. granoꝛum granatoꝛum: pugillum. i. acetoſitatis citroꝛuȝ pugill. i. infundantur in aqua calida ⁊ dimittantur per tres hoꝛas: ⁊ colẽtur ⁊ coquanẽ duȝ ingroſſanẽ ⁊ aſſumat de eo ℥. iij. ⁊ ponatur in eis ſuc. ʒ. i. ameos. ʒ. i. bñ tritoꝝ ⁊ poſitoꝛuȝ in vno panno pꝛemanẽ duȝ ſapoꝛ coꝛũ adhereat decoctiõi ⁊ frequenter aſſumãt de ipſa aqua in potum.

¶ De curationibus moꝛboꝛũ valet quoqȝ ad aydam ꝙ euomat cibarium quando graue fuerit ſuper ſtomacum ⁊ coꝛruptum: ſed epithimandus eſt ſtomacus ⁊ augendus ẽ ſomnus. Et ſi cura non fuerit vtilis aſſumenduȝ eſt medicamẽ laxatiuum. Sed ſi durabilis fuerit ayda ligande ſunt iuncture ⁊ fricande extremitates cum oleo calido ⁊ nutricandus ẽ patiens pluries: ſed ſi euomuerit cibariuȝ qꝺ aſſumit nutrica ipſum de cibarijs ſtipticis ⁊ aromatiȝatis ⁊ appone emplaſtrum cum bombice hypocondrijs cum rebus frigidis: ⁊ da ei in potũ de vino ꝙ ſi ſopoꝛatus fuı̃t mitigata ẽ paſſio. Unde miſcendum eſt vinum cum nutricationibus.

¶ Decoctio delens vomitum ⁊ nauſeam aſſume perdicem: ⁊ laua eam ⁊ frixa ſit oleo ⁊ ſale: ſed anteꝗ̃ bene frixa fuerit ſparge ſuper eam de aqua: ſumach: aut ſucco acetoſitatis citroꝛum ⁊ appꝛopinquetur coꝛaȝ eo: ⁊ comedat: deinde aſſumat in potum de coꝛiandro calcato: ⁊ cymino infuſo in aceto ⁊ aſſumat trociſcum. i. poſtea.

¶ Ad aydaȝ ſi intenſus fuerit vomitus ⁊ fluxus ventris. ℞. ſucci ligni aloe: maſticis: ſpice opij. añ. dauich. i. ramech. coꝛticum fiſticoꝛum ruffoꝛum. añ. dauich. ij. hec eſt medicina ⁊ trociſcus. vnde aſſumat patiens in potum pluries dum acquieſcat vomitus ⁊ fluxus ventris: deinde aſſumat cibaria cum toto ingenio fac ꝙ doꝛmiat: ita ꝙ olfatio fiat ei cum rebus ſtupefactiuis. ¶ Filogoꝛius appone ventoſaȝ magnã ventri ⁊ lateribus in ayda. Sed ſi patiens fuerit boni coꝛpoꝛis ſedeat in aqua frigida per ſpatium longum.

¶ Filius Serap̃. accidit quoqȝ vomitus quãdo aliqua res nocens eſt oꝛi ſtomaci cum quãtitate aut cuȝ qualitate. Sȝ ſi fuerit ex quantitate ⁊ grauis fuerit non eſt danda ei nutricatio. Sed ſi fuerit ex qualitate vidȝ ſi fuerit viſcoſa aut acida aut ſalſa aut res non apta ad digerendum: ⁊ inde accidit nauſea: ſed non euomet ⁊ per contrarium: ſꝫ ſi nauſea acceſſ fuerit ex quantitate nutricationis ⁊ virtus fuerit debilis diminuenda eſt nutricatio ⁊ coꝛroboꝛãdus eſt ſtomacus. Sȝ ſi fuerit ex coꝛruptione complexionis cum apoſtemate inſiſte cum mitigatiuis ⁊ ſomno ⁊ abſtinentia cibarij: ⁊ medicinarum calefactiuarum que faciunt ad digerenduȝ. ꝙ ſi fuerit cũ groſſitudine humoꝛ groſſus miſcende ſũt cũ calefactiuis medicine diuiſiue ⁊ attenuatiue. Et ſi materia fuerit natans vomitus fiat ad ſanandum ſtomacuȝ. ¶ Dixit ꝙ ſi vomitus fuerit male materie nõ eſt pꝛohibendus dum intẽſus non fuerit: ſed niſi fuerit ſic aut erit ex humoꝛe generato in ſtomaco: ſed cum hoc erit nauſea frequens que non mitigatur aut ex humoꝛe ſuperuenienti ad ſtomacũ: ſed in hac paſſione nauſea mitigatur per ſpatium dum colligitur ipſe humoꝛ: deinde excitatur nauſea curatio vomitus colerici: ꝙ ſi natura cum hoc fuerit conſtipata lenienda eſt cum clyſteri leni ad attrahendum ipſam materiam ad inferioꝛa: ⁊ da ei i

potum de tamarindis ⁊ prunis ⁊ similibus eo ꝙ leniũt ventrem ⁊ extingunt: ꝙ si venter non fuerit constipatus da i potum de succo maloꝝ pomoꝝ ⁊ rob vue acerbe ⁊ succo granatorum ⁊ ribes ⁊ acetositate. aut. ℞. granoꝝ granatorum acidorum. ʒ. xx. masticis. ʒ. i. coquantur in vno rot. aque dum perueniet ad mediũ. Deinde pone cuꝫ ea postq̃ colata fuerit ligni aloe. ʒ. i. suc. ʒ. i. ⁊ da ei in potum etiam de corticibus fisticorum ⁊ misce cum eis modicuꝫ de musco ⁊ melle. Et si patiens fuerit potens ⁊ vomitus sit fastidiosus flobotomia fiat in basilica: eo ꝙ deponit potentiã colere rubee ⁊ da patienti in cibuꝫ de perdicibus aut gallicellis. Et si passio fuerit sine febre fiat bisruma cum vua acerba: aut sumaka cum sumach confecta de coriandro emplastrando cum succo citonij rosis ⁊ extremitatibus mirti misusen. i. aqua lilioꝝ sandalis albi: succo ramek: ligno aloe: camphora ⁊ zaffarano. ¶ Et si vomitus fuerit flegmaticus mũdificandus est venter de eo in primo per vomitum: deinde per laxationẽ: quoniam vomitus inde cessabit: deinde emplastra stomacum ⁊ da ei in potũ de confortatiuis ne colligatur aliqd nociuũ in stomaco ⁊ laxatio fiat cum pillulis aloe ⁊ pillulis aromatuꝫ confortando stomacum cum syrupo mibeb ⁊ rob malorum pomorum ⁊ vino odorifero ⁊ rob granatoruꝫ cuꝫ melle mẽta sisimbrio succo ligno aloe dando ei in potuꝫ de eis freq̃nter. aut. ℞. granoꝝ granatoꝝ acidoꝝ mente florũ citrorum ⁊ corticum. añ. ʒ. x. cymini. ʒ. iiij. coquãtur ⁊ colentur ⁊ ponaꝛ in ea de suc. trito. ʒ. i. ⁊ detur ei in potuꝫ de eo mane ⁊ sero: syrupus quoqꝫ absinthij valet ad hanc passionem nimis: qm̃ mundificat ⁊ confortat stomacum: simil'r medicamen musci amaruꝫ ⁊ dyacitonij: ꝭ ponenda sunt in nutricatione eiꝰ aromata sicut galanga ⁊ nux muscata: ⁊ empl'm fiat cuꝫ aromatibus sicut suc. ⁊ calamo aromatico: spica mastice: zaffarão: absinthio ligno aloe: gar. nuce musc. cardamomo vino veteri odorifero ⁊ misusen ⁊ musco. ¶ Dixit ꝙ si fuerit vomitus melancolicus nisi fuerit nimis nocens non est incidendus: qm̃ nimis iuuat. Et si trãsgressus fuerit attrahendus est ad inferiora cuꝫ clysterijs acutis. sed cuꝫ stomacus mundificatur fuerit ꝯfortãdus est cũ eo medicamine: qꝺ ꝓhibens erit ne passio scꝺo ꝯuertatur. s. cũ decoctione epithimi: sed quolibet die dandũ est ei in potuꝫ añ parũ: ⁊ auxiliãdũ ẽ mẽbꝝ.

¶ Ayda quoqꝫ fit ex mala digestione nutricationũ qñ digestio scꝺa nõ fit in venis: videlicet ꝙ qñ id qꝺ est sil'e mẽbris multiplicaꝛ ⁊ querit trãsportari ꝑs ipsius ascendit ad superiora ⁊ pars alia declinat ad inferiora. Nausea quoqꝫ que fit ex corruptione duarũ digestionũ aut trium debilis diciꝛ. Sed si fuerit ex corruptione multaꝝ digestionũ potens erit nimis. ¶ In primo quoqꝫ emittuntur nutricationes q̃ corrupte sunt acide: aut corruptio ipsius erit modo alio de corruptione humoris colerici ⁊ similiũ. Deinde accidit punctio in meri ⁊ dolor in ventre ⁊ euacuationes secunde ⁊ fastidiũ ⁊ pulsus cordis: ⁊ sic attenuatur corpus paulatim paulatim ⁊ forte in egestu emittiꝛ sicut caro horribilis odoris: ⁊ attenuatur anhelitus: ⁊ pulsus: ⁊ assubtiliatur facies cum nare ⁊ mutatur cutis facici in colore: ⁊ fit etiam facies mortuorum ⁊ infrigidantur extremitates ⁊ sequiꝛ cum sudor frigidus cũ spasmo in manibus ⁊ pedibus ⁊ tibijs: ⁊ omnia que sequentur euacuationẽ intensam sequentur hanc passionem cũ dolore acuto nimis. Unde cura debꝫ fieri velociler nimis. Expedit etiam quod medicus non sit negligens in suis propositis: sed stabilis in curatione sua licet cura nõ fuerit valẽs: quoniam pulsus nõ confortatur nec anhelitus ⁊ stomacus nõ accipit nutricationẽ. vnde expedit ꝙ nõ dimittas curationẽ: sed debes reiterare frequenter dũ stomacus accipiat cibarium ⁊ curationẽ. ¶ Ayda quoqꝫ multa accidit in pueris: sed leuis: sed pauca accidit in iuuenibus ⁊ difficilis ⁊ male finis: sed in decrepitis ꝑiculosa est. Sed si quis fuerit Ruffus ⁊ crudi corporis ⁊ carnosus aptus est pro ea: ⁊ cui accidit ayda pluries non poterit perire: in maiori quoqꝫ parte accidit in estate: sed quando accidit in autumno est minoris malitie: in hyeme quoqꝫ accidit: sitis quoqꝫ est de pessimis accidentibus ayde: eo ꝙ non satiatur: quoniã euomet aquã quam in potum assumit: sed post sitim est insomnietas: quoniam si dormiret iam sanaretur passio. ¶ Dico: ponaꝛ quoqꝫ cum corticibus fisticorũ ramek cum suc. ⁊ detur ei de eis ⁊ olfatio fiat ei de narcoticis ⁊ fumigatio fiat cuꝫ rebus dormire facientibus ⁊ illiniendus est nasus cum fronte de eo ⁊ epithimetur caput cũ epithimatõe facienti dormire ⁊ ponãtur circumcirca eũ res odorifere facientes dormire. ¶ Dixit ꝙ ayda est mala digestio: vnde in primo auxilium sit cuꝫ vomitu: vt emittat nutricationes que corrupte sunt ⁊ mundificandus est stomacus cum aqua calida forte per mundificationem stomaci mitigatur vel mundificatur ⁊ mundificationem ventris: noli quoqꝫ mirari qualiter mitigatur vomitus per vomitum: quoniam qui assumit elleborum in potuꝫ: si assumpserit de borace ⁊ euomuerit mitigabitur vomitus: ⁊ nausea statim: quoniam humor hoc agens emittitur: nec debet euomere nec per iulep neqꝫ per oleum: quoniam nutricant: vnde euomere debet per aquam calidam ⁊ dormiat in loco obscuro super lectum leueꝫ. Et si debilis fuerit virtus: ⁊ fuerit sudor frigidus cum singultu da ei in potũ de vino stiptico odorifero paulatum: ꝙ si sitis fuerit vehemẽs da ei in potum de ptisana ordei cum succo granatorum acidorum: ⁊ in loco patientis sint rose multe cuꝫ ozimo: pomis malis citonijs ⁊ rebus que virescunt. Et si natura expulerit potenter. ℞. amidi: cuculle vel cardamomi. añ. part. i. ⁊ misce cum decoctione papaueris: ꝙ si spasmus accidit alicui membro appone ei pannum infusum in oleo calido: ⁊ frica cum eo ⁊ cum cerotis infrigidatiuis: sed in maiori parte patitur spasmum musculus barbe.

¶ Dixit filius Serapionis: ꝙ si quis euomuerit cibariuꝫ nec poterit cibarium acquiescere in stomaco da patienti de cymino ⁊ sumach cum rob granatoꝝ qꝺ conficitur cum menta. ¶ Absqꝫ auctore ad vomitum timorosum detur in potum de gariofal. cum aqua frigida auri pondus. i. quoniam mitigabit. De iuuamentis vomituꝫ colere rubee sequiꝛ pulsus cordis ⁊ est punctio in ore stomaci. ¶ Dico ꝙ si vomitꝰ sic accidit erit colericus. ¶ Dixit: ⁊ laxatio eiꝰ accidit ex pũctione in intestinis. ¶ Ad vomitum timorosum ⁊ crudelem. ℞. sumach part. i. cymini gario. masticis. añ. part. ʒ. deꝛ patienti in potum ad auri pondus. ij. cuꝫ aqua frigida pluries. ¶ Filius Serapionis ad vomitum ⁊ frigiditateꝫ ⁊ flegma. ℞. gario. canelle: calami: aromatici: cardamomi: blacte: bizãtie: piperis: piperis: longi: zinziber masticis: carui: anisi: cimi: spice: cassie lignee: cuculle: costi: nucis musca. rasen: ligni: aloe. se. apij ameos: folij: amomi. añ. part. i. teranꝛ que terenda sũt ⁊ conficiantur cum melle dispumato: ⁊ aqua emblicoruꝫ in decoctione facta dosis fiat. ʒ. i. ¶ Dico. ℞. rasen: ligni: aloe: masticis: gariofiloꝝ masculoruꝫ: carui: ameos: thuris: corticum fisticorum detur de eo in potum. ¶ Aliud medicamẽ. ℞. sumach corticũ: fisticorum: granoruꝫ granatoruꝫ: augeden: boli: abuarazi: mente. añ. part. i. infundanꝛ in aliquo vase vitri: ⁊ detur de eo in potum patiẽti per dies.

¶ Capl'm tertiuꝫ quinti libri: cuius est vnica rubrica.
De siti ⁊ inflãmatione stomaci: etiam in. capl'o. ꝑ.

DEVI membrorũ dolentiuꝫ: sitis quoqꝫ cum qua est passio non posse retinere vrinam est ex causa male complexionis calide aut sicce aut ex vtroqꝫ ⁊ ꝑcipue in ore stomaci ⁊ post stomacuꝫ in hoc est epar ⁊ ꝑcipue latus eius gibbosum: quoniam inflammantur loca venarum ⁊ attinentia intestinorũ ⁊ intestini ꝙ dicitur ieiunium: erit etiã ex inflãmatione meri ⁊ pulmonis: similiter quãdo accidit herisipilla in eis ⁊ hec sitis sequitur ethicam in maiori parte. ¶ De quarto de passionibus: sitis quoqꝫ fit quando in instrumento est humor amarus aut salsus: eo ꝙ calefaciunt eum ⁊ deficit sitis quando deficit sensus stomaci: sicut accidit in morbis periculosis: aut ex cõdominatione humiditatis ⁊ frigiditatis super os stõi. ¶ Dixit ꝙ excitat sitim vinum forte multum assumptum in potũ. Et cognosco virum qui passus est sitim dum mortuus est siti: ⁊ non satiatus est aqua. Accidit etiam sitis de carnibus viperarum sitim facientibus ⁊ ex potu aque maris ⁊ ex febribus causon: quoniam forte in eis accidit sitis ꝙ moritur patiẽs ⁊ nõ saturatur aqua. ¶ De summis de passionibus: sitis q̃qꝫ multiplicatur: eo ꝙ in stomaco est superfluitas humoris calidi aut colere rubee aut ex humiditatibus que bullite sũt ⁊ calefacte sicut in dispositõe febris. Dixit accidit quoqꝫ sitis quãdo calefiunt humiditates que sunt in stomaco sicut bullito que accidit in febre. ¶ De. 2. natura hominis cui accidit sitis vehemens diminuat de cibario suo ⁊ euomat id ⁊ assumat in potuꝫ de vino tenui nimis multe lymphatiõis. ¶ Dixit. H. ego laudo dictum epidimie ꝙ tantum assumat in potum de aqua: quoniam vinum licet sit multe lympha-

tionis non intendit humectare corpus sicut facit aqua: privatio quoq; nocumenti aque: q si fuerit vehementis frigoris mitigabit caliditatem. ⁋ De libro ethice: bona quoq; cura que fit ad sitim ex inflãmatione ventris q primatur uva acerba ⁊ spargesiat super portulacã ⁊ terat̃ ⁊ primat̃ ⁊ misceatur cum aqua ordei ⁊ infrigidetur cum nive nimis: ⁊ infundant̃ in eo panni: ⁊ apponatur ventri ⁊ cum calefacti fuerint apponent̃ alii dum infrigidet̃ venter ⁊ mitigat inde sitim. ⁋ Dixit. G. de medicinis particularibus. Sitis quoq; fit ex intensa caliditate ⁊ abundãtia humiditatis acetũ quoq; curat caliditatẽ: s; non curat abundãtiam humiditatis eo q humectat. ⁋ De libro ethice dixit q componitur caliditas cum quadam humiditate salsa ⁊ mala ex quibus fit sitis ad modum dispositionis hydropisis: qm̃ in ipsa passiõe colligitur in corpore multa humiditas salsa: ⁊ in aliquibus colligitur in stomaco multum flegma salsum. ⁋ Dixit q acetum valet ad talem sitim. Sed sitis que accidit ex febribus acutis accñtibus in estate ⁊ ex aere calido ⁊ fatigatio ex collectiõe caliditatis ⁊ siccitatis fit: s; curatur per infrigidationẽ ⁊ humectationẽ. Acetum quoq; paucũ lymphatum cum aqua multa in hac dispositione valet. ⁋ Medicamen valens ad mitigandũ hanc sitim acetum quoq; infrigidat cũ potentia: ⁊ inducit aquam cum tenuitate eius: nec põt desiccare ex pauca quãtitate eius. ⁋ De tertio sexti epidimie dixit: qd sedat sitim. silentium: aqua frigida: ⁊ aer frigidus. ⁋ Aaron: sitis q̃q; fit: aut ex stomaco: aut ex pulmone: quando calefiũt. Sed sitis que fuerit ex pulmone idiget aere frigido ⁊ mitigat̃ ex frigiditate aque magis q̃ caliditate. Sed sitis que fit de stomaco multum deficit ex caliditate: ⁊ hoc distinguit inter siti pulmonis ⁊ sitim stõi. ⁋ Paulus mitigat quoq; sitim syrupus malorũ pomorũ ⁊ granatorũ: ⁊ semen cucumeris cũ aq̃ frigida emplastrando stomacum cum corticibus cucurbite ⁊ dando trociscos ros. qui dicti sunt in capitulo stõi ⁋ Alexander sitis quoq; fit de stomaco ⁊ pulmone ⁊ ore stomaci ⁊ epate ⁊ intestinis ⁊ fit ex mala complexione calida aut ex apostemate ex colera rubea ⁊ stomaco: aut ex condominio siccitatis aut ex humore salso: ⁊ sitis fit ex febre: sed quando mitigatur sitis considera in primo ex quo fit ⁊ notũ sit q sitis que fuerit ex flegmate salso non mitigatur nisi per mũdificationẽ ipsius humoris per pigrã. S; que fuerit ex pulmone per aerẽ frigidũ ⁊ que fuerit ex colera p purgationẽ ipsius colere: ⁊ que fuerit ex mala complexione per mutationẽ cõplexionis: ⁊ que fuerit ex apãte calido curandum est apostema. ⁋ Dico q danda sunt signa. ⁋ Dixit mitigatur quoq; sitis que fit ex caliditate stomaci per succũ vve acerbe: ⁊ cytonii ⁊ rosarum ⁊ granatorum dulcium ⁊ prunas: ⁊ per se. cucumeris: ⁊ se. portulace: ⁊ per portulacã ⁊ dragagantũ ⁊ succum liquiritie fiant iñ pillule ⁊ supponẽde sunt lingue ⁊ det̃ de eis in potum ⁊ illiniẽdus est stomacus cũ corticibus cucurbite infrigidatis cũ nive ⁊ similibus. ⁋ Johã. de stomaco sitis quoq; fit ex mala complexiõe calida in stomaco aut ex pulmone aut ex epate aut ex humoribus salsis in stomaco aut colericis ⁊ forte sit ex humiditatibus in stomaco ad modum bullitionis: ⁊ inde accidit sitis. os quoq; stõi magis excitat sitim q̃ alia mẽbra: deinde totus stõus: deinde meri: deinde pulmo: deinde epar: deinde ieiuniũ: sed sitis levis assimilatur siccitati locorum ex quibus egreditur humiditas de ore ad stomacum ⁊ curatio eius fit per somnum: ⁊ per id qd̃ humectat ventrem: sed caliditas ipsorum locorum curanda est per extinctione eo q dissolvitur inde. Accidit quoq; sitis alicui dormienti ex causa caliditatis cibarii qd̃ assumpsit ⁊ curatur per potum syruporum infrigidantium. ⁋ Bimasuy. de questionibus q si sitis fuerit ex flegmate salso curanda est per vomitum ⁊ aquam calidam. ⁋ Paulus ⁊ acrabiasius: sitis quoq; pauca fit ex loco siccitatis membrorum stomaci oris: aut ex caliditate eius. Sunt quoq; membra ex quibus currunt humiditates ⁊ frequẽter inde humectatur corpus: sed curatio siccitatis est per somnum ⁊ curatio caliditatis est per extinctionẽ: q si sitis fuerit ex potatiõe rei calide: da in potum de aqua nivis: sed mitigat sitim in febribus infusio olei infrigidati insuper caput: ita q infrigidetur cum nive ⁊ frequenter ponatur: sed sitim delet nimis semẽ papaveris nigri masticatum: ⁊ radix liquiritie ⁊ semen cucumeris. ⁋ Pillule ad sitim. ℞. se. cucumeris ortensis: part. i. dragaganti part. ʒ. terantur semina ⁊ solvatur dragagantum cum albumine ovi subtili ⁊ distemperentur: ⁊ inde fiant pillule: ⁊ siccentur in umbra ⁊ tenende sũt sub lingua. ⁋ Et valet ad sitim aqua in qua infusum fuerit zabrur fructus habẽs tria ossa: ⁊ pira cytoniorum ⁊ granatum. ⁋ Dico medicamen qd̃ delet sitim calidam cum potentia. ⁋ Lac quoq; acidum ⁊ aquositas ipsius lactis ⁊ omnia que faciunt abundare salivam sicut argentum qd̃ ponit̃ in ore ⁊ aquositas lactis acidi ⁊ nuclei prunorum ⁊ tamarindi sumach ⁊ pillule que fiũt de semine lactuce ⁊ papaveris ⁊ succo liqritie ⁊ dragagãto ⁊ amido ⁊ assumptio portulace ⁊ dormitio super dorsum: s; apertio oris excitat sitim nimis ⁊ desiccat linguam. ⁋ Dico syrupus qui delet sitim: ⁊ confortat stomacum ⁊ regit sanos ⁊ egros. ℞. succi pirorum seni vel acetosorum rotu. iii. mente sumach cum aqua rosea infundatur. ℥. i. sumach in rotu. ʒ. aque rosee: zuccari albi rot. ʒ. coquatur dum fiat in modum syrupi. ⁋ Syrupus mitigans sitim ⁊ inflammationem. ℞. aquam in qua infusum est tamarindi cum prunis succi granatorum acidorum. añ. part. i. acetositatis citrorum tertiam p. p. zuccari albi in quantitate medie part. omnium. coquantur dum fiat in modum syrupi: q si intensa fuerit sitis. ℞. seminis lactuce ⁊ seminis cucumeris citrullorum ⁊ seminis cucurbite: ⁊ seminis portulace: ⁊ succi liquiritie: ⁊ ro. añ. part. i. detur in potum patienti de eo auri pondus. i. cum. ℥. i. huius syrupi. ⁋ Filius Serapionis sitis quoq; fit: aut ex caliditate in stomaco aut ex siccitate: aut ex utraq; ⁊ utraq; sunt in epate: aut in intestino ieiuno: aut in corde aut in pulmõe aut ex siccitate palati ⁊ glandularum que sunt in ore eo q sugunt humiditatem malam ⁊ acutam que est in stomaco que bullit aut ex humore salso: sed sitis pauca accidit ex desiccatione glandularum ⁊ curatio huius fit per somnum: qm̃ cõcluditur os ⁊ per humectationem ⁊ paucum eloquium. Sed q dormit ⁊ sitit sitis ipsa fit ex caliditate cibariorum que assumpsit ⁊ curatio ipsius fit per potum aque frigide: sed qui appetit humiditates malas in stomaco eius sunt res convenientes eis: sed curatio earum fit per vomitum ⁊ laxationem: sitis quoq; que ex caliditate fuerit curatio eius fit per acida sicut rob ribes: sed que fuerit ex siccitate cum aqua frigida ⁊ aqua citrullorum ⁊ mucillaginorum. Sed que fuerit ex caliditate vehemẽti infunde de oleo infrigidativo super caput: ⁊ infrigidentur extremitates. Sed que fuerit ex instrumẽto anhelitus curatur per aerem frigidum. sed que fuerit ex humore salso curatur per vomitum faciendum cum aqua calida. ⁋ De particularibus. G. pira mitigant sitim. Succus radicis liquiritie incidit sitim: eo q est frigidus ⁊ humidus. Lactuca etiam valet ad sitim. ⁋ Dico q portulaca magis valet ad sitim. Cucurbita comesta generat humectationem in stomaco ⁊ delet sitim. ⁋ Bimasuy. pira serie mitigant sitim ⁊ deponunt coleram rubeam. ⁋ Dya. anisum assumptum in potum sedat sitim. Folia melisse ⁊ succus eius valent ad sitim. ⁋ Bimmasuy. attriplex cocta cum granatis muzis icidit sitim si cum oleo amigd. dul. fuerit condita ⁊ coriãdro recenti: sed proprie valet ad sitim colericam. Far si in potum assumitur cum aqua ⁊ zuccaro incidit sitim. Succus radicis liquiritie: si assumitur incidit sitim. Rob vve acerbe incidit sitim colericam. Aqua ordei mitigat sitim. ⁋ Bimasuy. ficus recentes valent ad sitim. Alleum valet ad sitim accidẽtem ex flegmate salso. ⁋ Dya. acetũ incidit sitim. ⁋ Ruffus mitigat sitim ex calore rasura cucurbite portulaca: farina ordei: malvaviscus distemperent̃ cũ aceto ⁊ aqua rosea: ⁊ emplastret̃ cum eis venter ⁊ epar: sed mitigant etiam sitim in febribus acutis: semen citrullorum: semen portulace: sumach coctum ⁊ ligatum: semen cucurbite dulcis: camphora pauca distemperent̃: ⁊ inde fiant trocisci ⁊ ponatur sub lingua: ⁊ de eis in potum detur ei simil'r ⁊ portãdi sunt in itinere. q si ponitur tamarindi sub linga valet ad sitim. Et aquositas lactis acidi valet ad hoc. Rose si masticantur ⁊ succus sugitur mitigant sitim. ⁋ Arcaganis de libro morborum: q emplastretur venter cum emplastris frigidis ⁊ stipticis sicut succo vve acerbe rosis: sempervivа ⁊ similibus: ⁊ frondibus vitis: sed ponendus est lectus in domo humida in qua sint frondes odorifere frigida ⁊ instrumenta per que fluit aqua añ pax: quoniam inspiratio talis aeris mitigant sitim: sed est nutricandus patiens cum ovis assis: mollibus ⁊ portulaca ⁊ similibus: ⁊ ptisana cuitatis nutricationibus calidis omnibus ⁊ salsis: q si fuerit tempus rosarum recentiũ da ei in potum de succo rosarum ⁊ aqua rosea. ⁋ Dico iuxta qd̃ vidi i epidimia balneum aque tepide mitigat sitim ⁊ camera p̃ma

ꝛ mediocris in balneo nisi fuerint calide: ꝛ infusio aque frigi de multe postea valet ad hoc. ¶ De epidimia incidit sitim paucum eloquium ꝛ collectio labiorū ꝛ inspiratio aeris frigidi valet ad paucaꝫ sitim. Or si sitis fuerit ex desiccatione locorum ad que descendit humiditates de ore ad stomacuꝫ curanda est per somnum: eo q̄ humectet corpus: sed si sitis fuerit post somnum curanda est per insomnietatem velociter q̄ hec sitis fit ex calefactione predictorum locoruꝫ: ideo sanatur velociter per insomnietatem. ¶ Syrupus valens ad sitim ꝛ mitigat nauseam. ℞. tamarindi rotu. i. coquatur i aq̄ que dꝫ esse rot. iij. dum perueniet ad rotu. i. p̄mat ꝛ colet aqua ꝛ ponat super aquā in quantitate media de zuccaro ꝛ coquatur dum habeat modum syrupi. Deinde. ℞. de eo. ℥. i. ꝛ misceatur cum aqua frigida ꝛ detur ei in potum rob acetositatis citrorum taliter confectum mitigat sitim ꝛ ebriationem ꝛ vomitum. ¶ Tabri semen portulace cum aceto datum in potuꝫ incidit sitim. ¶ Filius Serapionis sitis vehemens accidit ex ore stomaci: ꝛ postea ex meri: ꝛ postea ex stomaco: ꝛ postea ex pulmone: ꝛ postea de epate: ꝛ postea ex ieiunio. ¶ Dixit q̄ sitis leuis accidit ex desiccatione locoruꝫ per que transportatur humiditas ad os stomaci: sed curanda est per somnuꝫ: sed que accidit de somno ex caliditate nutricationis erit ꝛ similium: sed curanda per potum aque frigide. Plures quoqꝫ assumpserunt res sitim facientes ꝛ mortui sunt ex potu aque. Plures abstinuerūt se siti ꝛ postea assumpserunt aquam in potum ꝛ omnino non sunt saturati aqua. Et plures assumpserunt multum vinum potens ꝛ passi sunt sitim periculosam. Et plures assumpserunt in potum de aqua maris ꝛ mortui sūt siti. Et plures mortui sūt in augmento febris causon siti: ꝛ non potuit mitigare sitiꝫ potatio aque. Qui quoqꝫ sitim patitur: aut ex caliditate: aut ex siccitate: aut ex vtraqꝫ: aut ex chimo salso in stomaco. Sꝫ que fuerit ex caliditate mitigant eam res acetose: sicut syrupus acetosus zuccarinus ꝛ succus granatorum ꝛ ribbes. ¶ Dixit sed que fuerit ex siccitate mitigat eam aqua ordei: ꝛ aqua cucurbite ꝛ mucillago psilij ꝛ balneatio: ꝛ succus liquiritie: ꝛ semina olerum frigidorum: ꝛ oleum rosa. infusum super caput: ꝛ positio manuum ꝛ peduꝫ in aqua frigida. Or si aer fuerit frigidus discooperiendus est. Sed sitis que accidit ex desiccatione meri: curanda est per insomnietateꝫ: sꝫ que accidit ex caliditate pulmonis ꝛ cordis curāda est per inspirationem aeris frigidi. Sed que fuerit ex chimis corruptis in stomaco: curanda est per vomitum ꝛ cum aqua calida ꝛ aceto lymphato cum aqua frigida: ꝛ mitigat sitim accidenteꝫ ex caliditate. Galienus de particularibus medicinis aquositas lactis acidi mirabiliter mitigat sitim. Or si cuꝫ siti fuerit inflammatio: da de frigidis in potum: ꝛ infrigida totum corpus: sed nisi fuerit inflammatio insiste cuꝫ humectatiuis. Aqua salsa facit sitim ꝛ oleum valet ad eam. ¶ Dixit Galienus q̄ si in aliquo tempore cōposita fuerit caliditas cum humiditate ꝛ ex eis fuerit sitis: acetum est melius ad mitigandum ipsam sitim: eo q̄ infrigidat ꝛ desiccat: ꝛ hoc accidit in hydropisi q̄m colligunt in ventre humiditates multe salse ꝛ in eo in cuius stomaco residens est flegma multū salsuꝫ: sed omnis sitis accidens in febribus ꝛ purgationibus ꝛ estate ꝛ labore non accidit nisi ex caliditate ꝛ siccitate.

¶ Explicit liber quintus Elchaui adiutorio dei cui laus sit.

¶ In nomine dei misericordis ꝛ miseratoris. Incipit liber sextus Elchaui sequens librum stomaci. Cuius primum capitulum incipit de omnibus euacuationibus: laxatione: vomitu: minutione: vrina: sudore ꝛ alijs.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A Galienus dixit i. xij. capitulo libri megategni. Qd̄ q̄dā purgādo corp⁹ cū scamonea passus est i die tertio fluxū vētris abūdantē cū punctiōe ꝛ acritate. Vn̄ iseparabilr patiēdo hoc p circuitū interpolatū cū precedenti punctione ꝛ dolore egerebat abundāter ex eo quoqꝫ q̄ idē patiens aliquo tēpore passus fuerat colicaꝫ cognoui q̄ intestina eius erāt debilia ex radice: ac eo q̄ scamonea nocuit eis: accipiebant superfluitates de superioribus corporis. Unde sumpta ptisana confecta de pannico ꝛ granis granatorum in potu mitigata fuit maior pars passionis eius. Deinde sumpto in potu succo sumach ad confortandum intestina ꝛ corrigenduꝫ vlcerationē accidentem in superficie intestinorum ac in cibo pane cum vino stiptico infuso: ac pauca quantitate fructus stiptici conualuit perfecte. ¶ Dixit in quarto capitulo regiminis sanorū. q̄ si euacuaueris corpus alicuius noli cū dimittere sumere semel nutrimentum abundans: ne attrabat ad corpus eius humores generantes postea infirmitates: sed paulatim paulatim nutrimētum paucum ne postea repleat ꝛ ꝓprie ipso die ꝛ manifestatio sup hoc ibi est. Unde hoc in eo apparens erit semper per experimentum.

B ¶ Dixit in primo capitulo libri humoruꝫ. q̄ qui consueuerit vomere leuior ei erit vomit⁹ ꝛ possibile erit ei euacuare corpus per vomitum absqꝫ horribilitate: tamen qui non cōsueuit eo vti fallax erit eius operatio: ꝛ proprie cū elleboro: habentes quoqꝫ pectora stricta vehementius nocumentū patiuntur in vomitu cum difficilior fuerit vomitus eis q̄ꝫ alijs cum forte apti fuerint ad ptisiꝫ. Vn̄ si vomuerit cū elleboro rumpent in eis vene in instrumētis anhelitus in maiori pte. ideo vomitus cauēdus est in h⁹ proprie. Sꝫ hn̄tes pectora larga magis sustinēt vomitū cū leuior sit eis ꝛ securior i eis.

C ¶ Dixit in. 4. capitulo libri megategni. Or si māifesta fuerit repletio ꝛ exinde non accidit postea in corpore nocumentū non erit necessaria minutio sanguinis: tamen diminuenda ē repletio cum abstinentia cibi ꝛ augmēto in exercitio cū hoc sufficiens ei sit: sꝫ breuiter in fine venter laxandus est: aut leniendus tantū: ꝛ breuiter vtenduꝫ est balneo abundanter ꝛ fricatione: nō eni in quolibet loco necessaria est minutio sanguinis nisi ipse fuerit abundās valde: ꝛ egritudo magna. Jō vtimur vomitu ꝛ laxatione qualitercūqꝫ abundātes fuerit humores mali in corpore: ꝛ ex eis fuerit morbus vehemēs. ¶ Dixit in. 9. caplo libri megategni. Or oēs medicine ꝛ nutrimenta euacuantia repletioneꝫ: cal'a debēt esse cū frigida repletionē cōstringant conseruādo eaꝫ in dispositione sua. ¶ Dixit in. 12. caplo libri megategni. qd̄ repletio curat per minutionem sanguinis: balneuꝫ fricationē: exercitiū paucitatē nutrimentū ꝛ medicinas solutiuas. ¶ Dixit q̄ repletio febricitantis nō est euacuāda nisi p minutionē laxationē ꝛ corporis nutrimentū. ¶ Dixit in primo caplo libri hūoꝝ. q̄ humores euacuādi sunt: vnde fuerint magis declinantes ꝛ vn̄ fuerint magis ꝯuenīētes habito respectu ad etatē tp̄s ꝛ cōsuetudines. Uerbi grā. Colera rubea cum sit supnatans euacuanda ē per vomitū. Sed nigra cū semper fuerit infima: nō ē euacuanda semp nisi per laxationē. Sꝫ flegma euacuandū est p vtrūqꝫ. Et cū colera sit declinās ad inferiora stomaci: ꝛ intestinoꝝ euacuāda p laxationem etiam cū declinās sit ad ptes istroꝝ vrine euacuāda ē per vrinā: sed in estate humores erūt declinātes ad sursum cum sint tenues: vnde euacuandi sunt p vomitū etiā colera rubea: cū in estate sit supior euacuāda ē p eū. ¶ Dixit q̄ si humor fuerit cōdominans ꝛ extensus in corpore euacuādus est per omnes meatus. Uerbi gratia. si ydropisis fuerit carnosa euacuatio fiat per laxationem vomitum: vrinam ꝛ sudorem ꝛ similiter icteritia colera ru. his conditionibus euacuanda est.

D ¶ Or si adherens fuerit mēbro euacuāda ē p meatus ipsius mēbri ꝓprij. Uerbi grā. si i rotūditate epatis fuerit apa matuꝝ euacuatio eius fiat per laxationē. Sꝫ in gibbo eius per vrinam: sꝫ de ꝯsuetudine q de leui vomit euacuādus ē p vomitū: sꝫ cui difficilis fuerit vomitus nō euacuet p eū: aut inducat ad vsuꝫ ipsius. sꝫ de creatione cui fuerit pectus stri-

ctũ vomitus erit malus: ⁊ ꝓprie cũ medicinis potẽtibus cũ
timorosus sit ei vehemens vomitus: sꝫ hñti pectus largum
magis comportabilis erit vomitus. ¶ Dixit in .v. caplo li-
bri megategni: q̄ declinatio materierũ ⁊ attractio ipsarum
bipartite fiũt: aut ꝑ attractionem diuersam: aut per euacua
tionẽ transferentẽ. vbi gr̃a. si sanguis fuerit fluens de supe-
riori pte oris trãsferendus ad ꝓximiorẽ locũ: inducto ipso
de ipso loco ad narẽ: sꝫ attractio eius ad ptẽ diuersam erit
ꝑ inclinationes eius factam ad inferius: ꝙ si sanguis egre-
ditur de ano ad matricẽ attrahendus ẽ: sed attractio diuer-
sa fit per prouocationem eius ad superiora. s. ad vbera. ⁊ se-
cundũ hec exempla: operandum ẽ in omnibus materijs ma
nantibus: quoniã aut attractio ipsarũ fiet ad partem diuer
sam: aut trãslatio ad locũ ꝓximiorẽ ⁊ meliorẽ vñ si quid de
materia manãs fuerit ad ventrem ⁊ egrediens ꝑ egestionẽ
transmutandus ẽ meatus eius ad meatũ vrine ⁊ meatum
matricis ⁊ ecõuerso: ⁊ similiter transmutanda ẽ materia de-
clinans ad meatum matricis ad meatum vrine. Qr̃ si mate-
ria manans fuerit ad oculum aut ad aurẽ trãsmutanda ẽ ad
nares: sꝫ attractio fit ad partem diuersam: ꝙ si materia fue-
rit declinãs ad partem dextram attrahenda ẽ ad sinistrã:
similiter attrahenda est de superficie corporis ad interiora
ipsius ⁊ econuerso. Fricatio etiam si fuerit in parte diuersa
cum medicinis calidis: ⁊ ligatione vehementi declinare fa
cit materiam de membro opposito ad membrum fricatum:
similiter apperitio fiat in meatibus in quibus materia ma-
nans fuerit ad partem diuersam. ¶ Dixit in .vij. caplo libri
eius: ꝙ si aliquod mẽbrũ habuerit actionem cõem ⁊ vtilem
ẜm dispositionem eius in sua actione obseruanda ẽ super se
virtus eius: ẜ si opus fuerit vt euacuet̃ nõ ꝓhibeat̃ hoc ex
ꝑturbatiõe v̄tutis eius ad modũ epatis ⁊ stomaci. ¶ Dixit
ẜ pulmo stomacus ⁊ pectus euacuãda sunt de superfluitati
bus ipsorũ in velociori tp̃e. ¶ Dixit ꝙ ps rotũda concaua
epatis non est euacuanda ꝑ laxationẽ: ⁊ gibbosa per vrinã
nisi fuerit humor superabundans valde: qm̃ euacuandus ẽ
per laxationẽ: sed superfluitates renum ⁊ vesice ⁊ similium
euacuande sunt ꝑ vrinam. ¶ Dico ꝙ dictum primũ ẽ. Qr̃
si opus fuerit ꝙ euacuetur apa in epate aut in stomaco cũ
medicina dissolutiua paulatim paulatim ẽ euacuãdũ ne vir-
tus eius dissoluatur: sed si opus fuerit ꝙ euacuet̃ de eo ali-
quis hũor cõfortãda est ꝯcauitas eius: ⁊ euacuãdus est vio
lẽter: sed tñ ꝯueniẽs est ꝙ componatur cum medicina laxa-
tiua aliquod confortans membrũ si medicina fuerit mala.

C ¶ Dixit in .ix. caplo libri megategni: ꝙ si corpus fuerit debi-
le idigens euacuatiõe euacuãdũ est paulatĩ paulatim: ẜ nu-
trimẽtũ est dandũ ei inter duas euacuatiões laudabiles. ita
ꝙ per dies successiue euacuet̃ humor malus ĩ toto tã in sã-
guie q̃ꝫ in alijs: restaurato loco eius hũore laudabili. ¶ De
hũoribus ad cõplẽdũ dictũ. dixit ꝙ iuxta modũ hũoris cõ-
dominantis dꝫ fieri euacuatio eius sicut facimus laxationẽ
in lepra ⁊ in cãcro iuxta grossitudinẽ ⁊ difficultatẽ eius. La
xatio quoq̃ colere nigre nõ est sufficiẽs fcã semel aut bis ẜ
plus. ¶ Dixit ꝙ ꝯsiderãdũ est in eo q̄ est origo ⁊ inflãma-
tio passiõis: ⁊ in humore ꝯdñanti: quoniã de his duobus co
gnoscitur ꝙ euacuãdũ est de quo loco quo tp̃e: tñ ꝯsideran
dũ est in humoribus. Verbi gratia. Euacuandi sunt humo
res parati ad euacuationem. s. tenues ⁊ expectandi sunt vi-
scosi ⁊ grossi vsq̃ ad digestionem. s. flegma ⁊ colera nigra.

D ¶ Dixit in capitulo primo libri humorum fit declinatio mate-
rie ad nares si in iponis. naribus medicias calidas ⁊ acutas
ad excitãdũ ⁊ cõterendũ vt ꝯuertat̃ materia ad eos declinã
do penes eos. ¶ Dixit p̄cepit ypo. ꝙ si materia declinans
fuerit penes od ⁊ ꝓprie penes vuulas ⁊ guttur attrahit̃ ad
nares: ẜ si declinãs fuerit ad oculos aut ad aures ipse preci
pit q̄ nõ attrahat̃ ad narẽ tñ. ẜ ad os cũ gargarismo ꝯfecto
cũ mẽtastro mõtano: sinapi lenticulis stafisagria et piretro
cũ omnia huiusmodi faciãt decliare supfluitates oculorũ ad
os quotiẽs operantur: ⁊ de cãnali pulmonis ad ysofagũ cum
hoc sit magis conueniẽs. Qr̃ si fluẽs fuerit sanguis de emor
roydis mulieris declinandus est ad matricẽ cũ sit magis cõ
ueniẽs: ẜ de capite metipso dissoluẽdũ est q̄ in eo metipso
fuerit per pectinem: psilotrum ⁊ illinitionem cum medicinis
calidis: ẜ possibile est ꝙ superfluitas eius attrahatur ad na
res ⁊ ad os. ¶ Dixit ypo. in quo declinans fuerit humor ꝓ
prie attractio eius fiat per oppositum. ¶ Dixit Galienus
ꝙ si humores declinantes fuerint violenter penes aliquẽ
locum prohibendi sunt per attractionem. Ligatio quoq̃
manuum ⁊ pedum est de specie attractionis huiusmodi. Sꝫ
si declinantes fuerint humores violenter ad pectus ⁊ ad
stomacum per vomitum: si ad inferius per clysteria acuta
etiam penes vomitum vehementem: sed penes prouoca-
tionẽ vrine per sudorem ⁊ penes sudorem per eundem: ⁊ pe
nes laxationem ventris per vrinam: ⁊ penes vrinam per la
xationem ⁊ simul per vtrãq̃ ⁊ per ventosas appositas mẽ-
bris cõmunicatis ⁊ per medicinas acutas super ea sicut su-
perponuntur medicine acute extremitatibus manuum ⁊ pe
dũ: penes superfluitatũ declinationẽ ad caput ⁊ ventrem.
¶ Dixit ypocras ꝙ si declinãs fuerit ad inferius attrahat̃
ad exterius: sed q̄ ad anterius attrahatur ad posterius: q̄
ad dextrorsum attrahatur ad sinistrorsũ q̄ ad interius at
trahitur ad exterius: sed attractio de pte anteriori ad poste
riorem fit sicut attrahitur materia oculorũ per ventosã ap
positam concule occipitij ⁊ apperitur vena in fronte ad do
lorem partis posterioris colli. ¶ Dixit ꝙ quidã infans por
tãdo quoddam onus ponderosũ per manũ passus est in-
flationem manus ipsius: qui de mandato medici portando
illud onus ponderosum per aliam manũ spacio similis vie:
qua portauerat illud onus per manũ inflatam mitigata fu
it inflatio eius statim. ¶ Dixit ꝙ ego feci similiter in ipso mo
do ⁊ inueniendo pedem dolẽtem cum fascia ligaui pede ab
inferiori parte eius vsque ad superiorem superponẽdo pe-
di sano medicinas calefactiuas ad attrahendum materiam
de alio. ¶ Dixit ꝙ minutio debet fieri de manu opposita si
virtus fuerit potens. ¶ Dixit ꝙ attractio sanguinis ad pe-
dem alterum ⁊ ligatio pedis dolentis non sunt de specie at-
tractionis per oppositum: sed de specie opilationis meatus
eius ipso sanguine inducto ad alium: etiã euacuatur quod
in eis est per motum cum motus confortet ad euacuandum
materias de eis sed per quietem econuerso. Ideo si volue-
ris magis operari per medicinam euomentem ⁊ laxantem
iseparabilis sit motus: sinautẽ saltem in ipso die expedit q̄
vtatur eo qui vomẽdus est aut laxandus. ¶ De attractio-
ne humorũ dixit attrahitur quoq̃ materia violenter si mẽ-
brum oppositum membro dolenti affligitur vt patiatur do
lorem vehementem cum per id materia attrahat̃ ad illud.

B ¶ Qr̃ si videris corpus euacuari de humore ei nocente per
vomitũ abundantem noli prohibere: ⁊ si abstinetur subue
ni ei: ẜ capiendo super hoc significationes de ꝯdominatio-
ne humorum ⁊ leuitate sustinentie corporis in ipsa euacua-
tione prouoca quod prouocandum est ⁊ retine quod noci-
uũ est inferẽs difficultatẽ sustinẽtie corporis.

E ¶ Dixit i. ij. ca. li. hũorũ q̄ erat qdã cui condñabat̃ sanguis
supabũdãs cui p̄cepit medic⁹ vt euacuaret corpus ꝑ exerci
tiũ: q cũ vsus fuerit exercitio crudeli epilepsiã passus ẽ stati.

D ¶ Dixit ꝙ si fuerit declinatio materierũ sanguinis vehemẽs
ad mẽbrũ ⁊ v̄tus fuerit potens vtilis erit euacuatio sangui
nis ex parte contraria: ita ꝙ demittatur donec accidet sin-
copis: deinde fricatio fiat cũ medicinis calidis.

A ¶ Dixit ꝙ hũor magis ꝯueniẽs vt eũet̃ ꝑ laxationẽ ẽ colera
nigra: deinde flegma seq̃t̃ quotiẽs digerit̃ ⁊ fluit ad iferius:
ẜ cauẽda est laxatio in diebus paroxismi ⁊ creticis cũ hũo-
res in eis sint declinãtes ad sursum ne difficilis laxatio fiat.
Sed stude in eius vti vomitu cum nature solutio: Silr̃ acci
dat in diebus paroxismi in maiori pte: medicine quoq̃ laxa
tiue nociue sunt ori stomaci. Ideo cõueniẽs q̄ componan
tur cum aromatibus ad corrigendum eas. ¶ Dixit. ꝙ ma-
ior pars corruptionis in compositione medicinarũ laxatiua
rum cadit si fuerint diuerse in tempore laxationis. Vñ que-
dam ipsarũ laxãt velociter: quedã tarde: cũ tũc laxatio fue
rit diffusa ⁊ cõturbata cũ medicina laxãs velociter egredia
tur cum parte medicine que non potest agere actũ suũ. Dei
de incipiẽs cũ tarditate cum debilitate agit ⁊ labore. Sꝫ si
componũtur medicine laxãtes hũores diuersos licet quã-
titas laxationis ipsorũ fuerit rara non erit nocumentum in
compositione ipsarum omnino. ¶ Dico saluari poteris de
raritate tẽporũ laxatiõis si requiris corpora laxantiũ rerũ.
Qm̃ v̄tutes q̃ ipsarũ sũt in succis ⁊ gũmis magis dissoluunt̃
velociter q̃ꝫ virtutes q̃ sunt in radicibus ⁊ seminibus quoti
ens interius alicuius medicine cõcepit humiditatẽ supfluã.
Tu quoq̃: cũ volueris hec seq extrahe v̄tutes humõi cõpo
nẽdo cũ illis: vt simul dissoluãtur equali tp̃e ⁊ stude ad bene
cõponẽdũ ptẽ medicinarũ in pte hoc peracto: actio earum

nõ erit nisi in vno tpe. ¶ Dixit ꝙ natu[r]e re[rum] laxãtiũ ꝯtrarie nobis sũt ⁊ pnecabiles tamẽ si pauce. fuerint iuuabiles erũt nobis. Ideo dignũ est ꝙ cõponamus eas cũ corroborantibus os stomaci. ¶ Dixit ꝙ aromata tollũt nocumẽtũ earũ ⁊ ꝯfortãt ad laxãdũ: cũ ipsa[rum] natura sit attenuatiua: potus etiã aque ordei: post laxationeȝ delet vestigiũ medicaminis corrigendo qualitatem ipsius: quoniam pars medicaminis in ictu ipsius adheret ysofago ⁊ stomaco ⁊ intestinis: ⁊ inde restat de eo residuũ: tamẽ bibita post laxationẽ aqua ordei lauat illud residuũ extrahẽdo ipsuȝ indignũ quoqȝ est aquã ordei bibere i tpe laxatiõis: nec dare nutrimẽtũ patiẽti post potũ medicie nisi parũ vt ꝯfortet digestio: ⁊ nõ corrũpat cũ virt⁹ tũc debilitet ob laxationẽ. Deĩde reuertat ad suũ vsũ.

E ¶ Dixit de capitulo secundo ꝙ balneum incidit humores per attractionẽ eius factaȝ in eis ad superficiem corporis.

C ¶ Dixit in primo caplo afforismorum semp euacuãdũ ẽ corpus: de humore condominante: sȝ de colore cutis corporis poteris habere significationem. Qȝ si chimi fuerint remoti significationem hẽbis de eo quod opportunum fuerit ad euacuandum de regimine etate morbo complexione ⁊ alijs ⁊ cõplemẽtũ huiusmodi in toto erit. Si euacuatio ante fuerat ex medicamine: aut ex parte sumet qȝ accidat hoc. Aut si exinde alleuiatum fuerit corpus ⁊ facilis fuerit sustinentia eius et econuerso. ¶ Dixit in primo capitulo amphorismorum ꝙ non debet aliquis euacuari omnino cũ intẽtione. sed de eo debet vti in ea quod nõ debilitet virtutẽ: qm̃ ipsa debilitata abstinẽda est euacuatio licet remãserit aliquod qȝ opportunũ fuerit ad purgãdũ i aliqua quãtitate cũ euacuatio sit intẽsa magni periculi. Qȝ si facta fuerit euacuatio de humore quesito in bonũ habeas qȝ de eo supueniet in abũdantia dum patiens patietur illud sustinet. vnde si cõuenit euacuatio fiat ꝙ accidat sincopis. ¶ Dixit. H. ꝙ si corpus euacuatũ fuerit in eo quod conuenit alleuiabit inde: ⁊ licet fuerit superabundans defacili sustinebit illud. vnde si ṽtus fuerit potẽs cõuenit ꝙ euacuatio operet duȝ accidet sincopis ꝓprie in apostematib⁹ acutis ⁊ febre cõtinua. Ego quoqȝ nõ cognosco curã efficaciorẽ euõne ꝙ fit i dolorib⁹ crudelibus quotiens virtus fuerit conueniens dum accidet ad defectum cordis de minutione sanguinis: ⁊ iam expertus sum hoc ⁊ vidi ventrem duci ad solutionem cum violentia ⁊ prouocari ad sudorem. vnde febris deficit omnino: sed in apostematibus exinde conteretur ipsarũ nequitia omnino.

A B ¶ Dixit in tractatu scdo ꝙ debet attẽuari hũor qui euacuãdus est potu medicine laxatiue ⁊ vomitiue ac debẽt dilatari meatus in qbus trãsit cũ tũc ideȝ humor currat ⁊ egrediatur de leui in multa quãtitate: ⁊ corpori hoc nõ erit laboriosum ⁊ econuerso. Qȝ si bibita fuerit medicia laxatiua antequam attenuati fuerint humores ⁊ dilatati fuerint meatus laxatio erit difficilis ⁊ crudelis ⁊ angustiosa ⁊ accidet cũ ea tortio ⁊ ṽtigo in maiori parte cũ interiectiõe lamẽtabili sincopi ⁊ labore: vnde ego vtor ante potũ medicie laxatiue regimie attenuatio: vnde laxatio erit postea absque angustia ⁊ difficultate omnino veloci⁹. Quapropter laxatio ⁊ vomitus laudabiliores fiũt post attenuationẽ humo[rum] ⁊ suorũ incisionẽ: si hũores fuerint grossi etiã post dilatationẽ poro[rum]. ¶ Dixit ꝙ quidã extimãt ꝙ ypo. intendit dicere in hoc dicto suo ꝙ dignũ est ꝙ ad vsuȝ inducat qui euacuãdus est ⁊ purgandus cum medicina violẽta ⁊ ad vsum inducatur ad laxationẽ ⁊ vomitũ de malis rebus: ⁊ leuius erit ei dũ in vsũ induct⁹ fuerit. Tamẽ intẽtio pma est laudabilior: ⁊ si ista similiter cũ cõueniãt ad operandum. ¶ Dico satis nobis necessariũ est attenuare humores ⁊ dilatare poros. Si humores q sũt euacuãdi de corpore fuerit intẽse viscosi: sȝ si coleriei ⁊ tenues nõ indigẽt hoc valde. ꝟ melius erit si vnctuosus fuerit venter ⁊ lenificatus ante potũ medicine violẽte laxationis cũ medicina laxatiua sumpta: si inuerit itestina ⁊ stomacũ sicca ⁊ dura laxatio erit cuȝ difficultate nimia: ⁊ gñabit tortionẽ ⁊ interiectionẽ lamẽtabilem: ⁊ erit qȝ purgabit corpus post eã plus ⁊ qȝ educet de humore nimis: ⁊ econuerso: similiter non cõuenit vt intẽsa fiat lenificatio ventris. quoniã actio laxatiui: tũc nõ erit secura ꝙ nimis nõ fuerit in fine violentie intense laxationis hec quoqȝ lenifaciũt vẽtrẽ cibaria leuia ⁊ vnctuosa balneũ ⁊ vnctio. ꝟ ante hoc icidũt hec: scilicet syrupus acetosus: ⁊ ysopus. i. zufa ⁊ similia cum aqua mellis ⁊ medicine aperiẽtes meatus: quoniã si hec dãtur ante potũ medicine laxantis cursus superfluitatũ erit leuior ⁊ velocior: debẽt etiã dari ysopus: ⁊ mẽtastrũ cũ aqua mellis ⁊ similia: deinde dari medicine laxatiue. Qȝ si volueris educere colerã ru. da ei añ in cibo de iure ole[rum] sicut spinacis ⁊ corrigiole minoris ⁊ blita[rum] cum oleo ⁊ aqua mellis confectis cum zuccaro ⁊ iulep ⁊ similibus: sed lenificato vẽtre moderate: da medicinam laxatiuam.

F H E ¶ Dixit in. ij. caplo affonsmo[rum] ꝙ euacuatio humorũ equalis fit ꝓprie per minutiõeȝ firmius quã fieri põt ꝑ alia: ꝟ appropinquatur minutioni in hoc apposita vẽtosa tybic. etiã fricatio: balneũ ⁊ abstinentia cibi. ¶ Dixit ypo. si euacuare volueris totũ corpus equaliter minutio fiat. si humor est aliquis abundans. da medicinam laxantem ipsum humorem ¶ Dixit ꝙ repletio euacuat qȝ euacuat corpus equalr̃ cũ replectio sit incrementum humoruȝ omnium obseruata attributione ipsarum.

A B ¶ Dixit ꝙ medicia laxatiua: aut vomitiua data habẽtibus corpora sana ⁊ munda de humoribus malis inferũt ṽtiginẽ tortionẽ ⁊ interiectionẽ lamẽtabilẽ ⁊ difficile erit exinde ꝙ egrediet de eis ⁊ sequet eas cordis defectus cũ in ipsis corporibus nõ sint humores mali qui egrediũtur per ipsaȝ medicinã laxatiuã: ⁊ attracto inde bono sanguine attristat vel cõtristat natura: ⁊ ei accidẽtia huiusmodi. ¶ Dixit ꝙ laxatio cũ macie mirach est fallax: ꝟ vomitiua peior. vnde dȝ in vtraqȝ cura mirach pigue esse ad subueniẽdũ sup hoc: sȝ si fuerit macilentuȝ difficileȝ faciet vomitum ⁊ laxationem.

F A ¶ Dixit ypo. vtẽdũ est penes omniũ humo[rum] incrementuȝ in equalitate: quod est repletio minutione: ꝟ penes incrementum vnius humoris laxatione.

A Z ¶ Dixit ꝙ dȝ vti medicina laxatiua cui necessaria vehemẽs euacuatio erit: sed dȝ fieri de tpibus longis cũ euacuatio superfluitatis die quolibȝ in corpore generata vtilior erit euacuatione medicaminis laxatiui: sed si data fuerit medicia laxatiua aut vomitiua in mẽse semel: aut bis sub dubio ne adunẽtur in corpore superfluitates abũdantes nociua erit corpori ⁊ extenuabit ipȝ ⁊ saltẽ subijciet ipsũ male cõsuetudini.

C ¶ Dixit de tractatu. iiij. oportet medicũ discere i euacuationibus a natura: ꝙ euacuet de hũoribus in quolibet morbo speciẽ quã ꝗrit euacuare de seipsa cũ iuuamẽto. ¶ Dico ꝙ est illa species de specie quaȝ natura expellit ex cuius exitu alleuiat patiens: hec quãdoqȝ cõueniũt omnia: quoniaȝ dũ natura fuerit cõdominãs ꝙ expellit in quolibet morbo per illud alleuiabit corpus. ¶ Dixit ꝙ ꝓpositũ dictũ in qualibet euacuatione vnũ ⁊ idẽ ẽ. s. ꝙ euacuet humor condñans corpori ⁊ cognoscat quis fuerit certe humor cõdominatus in corpore prout est in capitulo humoruȝ.

A B ¶ Dixit oportet medicũ ante dñationeȝ medicine laxatiue ⁊ vomitiue cũ precedenti studio inspicere vt cognoscat hũor ꝯdominãs corpori: ꝟ hoc fit per spẽȝ morbi cõplexiõis regiminis coloris cutis tẽporis ⁊ alio[rum] que sũt in caplo hũorũ. illud quoqȝ qȝ ostẽdit natura de seipsa euacuãdũ est abundãter absqȝ adiutorio significationis cuȝ hoc significet sup ꝯdominationẽ ⁊ sup abũdãtiã hũoris. vñ cũ fuerit euacuatus idẽ humor firma erit inuẽtio cure ex leuitate ⁊ sustinẽtia corporis. Qȝ si corpus in aliqua dispositione euacuat de seipso aliquẽ hũorẽ: postea aliuȝ in peiori dispositiõe: notũ sit tibi ꝙ idẽ humor nõ cõdominat corpori. eo ꝙ nõ superuenit ex ꝯdñatiõe humoris: sed ex debilitate corporis ⁊ excitatione ipsius humoris in eo. ¶ Dȝ qppe vomitus opari vel fieri in estate magis cũ hũores sint in ea supra natãtes: ⁊ colera rub. sit cõdominãs in ea: ⁊ sit tenuis ⁊ leuis: ꝟ in hyeme opari dȝ laxatio magis. cũ in ea hũores sint grossi ⁊ suffundantes tendẽtes ad inferiora. ¶ Etiã derelinquẽda est euacuatio in vehemẽti calore cũ corpus tũc tpis sit caliduȝ ex vehemẽti caliditate aeris. vnde caliditas eius nõ sustinebit laxatiuũ: neqȝ vomitiuũ: quoniã hec in maiori parte calida sunt ⁊ acuta. iõ qui euacuat in ipso tpe cũ laxatiuo ⁊ vomitiuo in maiori parte califiet: quoniã corpus est caliduȝ ⁊ referunt acuitas medicine: ⁊ caliditas eius caliditati corporis. Et similr̃ ṽtus eis ẽ dbilis: ⁊ euacuatio augebit ei: ⁊ debilitatẽ ⁊ lassitudinẽ. ẽt caliditas aeris circũferẽtis attrahit medicamẽ ⁊ extrahit illud ad ptẽ exteriorẽ: ⁊ ꝓhibȝ ꝙ non agat sicut ꝓhibet balneũ. vnde sicut balneatio cũ aqua calida incidit laxationẽ ⁊ ipsaȝ corrigit: ita similr̃ caliditas estiua facit ⁊ ꝓprie i tpe vehemẽtioris caliditat caloris ipius.

B ¶ Qȝ si hẽnti corpus macilẽtũ vomitus efficit de leui. Euacuatio eius fiat per vomitũ magis nisi hoc fuerit in hyeme.

cũ estati ꝯdomineť colera rubea.ſi cũ hoc vomitus efficitur leuis eminente tpe estiuo inde.iam conuenerũt cauſe neceſſarie ad eligẽdũ vomitũ ⁊ ſumarie.vomitus in hyeme difficilioꝛ eſt ⁊ laboꝛioſioꝛ ⁊ ecõuerſo:cui enĩ fuerit bona carnoſitas:⁊ vomitus difficilis fuerit ei euacuãdus eſt per laxatiuum.vnde ſi ex neceſſitate indiget vomere eo vtať in eſtate tantũ cauẽdo ipſũ in alio tpe.Etiã cauẽdus eſt vomitus in ptiſico:aut in pſonis aptis ad hoc ſicut in hñtibus pectus ſtrictũ.cũ vomitus in his ſtringat pectoꝛa ⁊ ex infeſtatione ſtricture pulmonis extendenť vene in pulmone ipſoꝝ etiaꝫ in ptiſicis vomitus conterit inſtrumẽta anhelitus ipſoꝛuꝫ ⁊ cũ ſint in maxima debilitate augebit in eis nocumentũ ide. Colera quoqꝫ rubea ꝓpꝛie euacuať per vomitũ licet euacuanda ſit per laxationẽ:⁊ oſtẽdat vtutẽ in laxãdo potentẽ: ſꝫ colera nigra cũ groſſa ſit ⁊ ſubſiſtẽs indiget medicamĩe violento:⁊ laxatione per inferioꝛa:ſꝫ colera rubea cum ſit leuis natat magis in oꝛe ſtomaci.ideo digne euacuãda eſt per vomitum magis. ℂ Dixit. ꝙ euacuandum eſt qđ in ſtomaco fuerit per vomitũ:ſed quod in inteſtinis impoſſibile eſt omnino. ℂ Dixit ꝙ ſi volueris purgare aliquẽ cũ elleboꝛo expiendo da ei medicinas leues ad vomitũ:⁊ ſi videris vomitũ leuẽ fieri da ei in potũ de elleboꝛo:ſinaũt noli dare ei de eo donec pꝛecapteť ad ipſum ⁊ vomat poſtea de leui ꝑaptatio quoqꝫ fit duobus modis.vno cũ cõtinuo vomitu donec ad vſuꝫ inducať in vomendo:⁊ vomitus leuioꝛ erit ei.ſcđo modo cũ nutrimẽtis dulcibus ad nutriendum coꝛpus vt bñ fiat ei etiã cũ quiete dũ bñ humecteť coꝛpus eius:⁊ ꝑ cõſuetudinem vtendo vomitu poſtea ſumere põt de elleboꝛo in potu. ℂ Dixit ꝙ ſi volueris multiplicare vomitũ ⁊ ipſꝫ excitare fac ſumẽteꝫ eius vti motu poſt cibũ: cũ mot⁹ ꝑturbet animũ ⁊ vomitũ faciat:ſꝫ quies ecõuerſo ſicut quoqꝫ laxatiuuꝫ datuꝫ illi in cuius coꝛpoꝛe nõ ſũt hũoꝛes mali erit difficile: ⁊ inde fient accidẽtia mala:ita ſimiliter erit vomitus ⁊ ꝓpe cũ elleboꝛo malus ſi operať in eo cui⁹ coꝛpus eſt mũdũ cuꝫ elleboꝛus ex ꝓpꝛietate ſua inferat ſpaſmũ ex vehementi attractiõe ipſius. ℂ Dico ꝙ elleboꝛus datus illi cuius coꝛp⁹ eſt mũduꝫ ex vehementi attractione eius inferet ſpaſmũ ei: ſed datus illi cuius coꝛpus eſt repletum nimis de flegmate foꝛte ipſum ꝓfocabit ex mlto flegmate inducto ad ſtomacũ: quoniã foꝛte inducet de flegmate illud qđ nõ poterit educere per vomitũ ex intenſa multitudine eius in quo quoqꝫ fuerit colera rubea declinans ad ſupioꝛa ſtomaci patieť defectũ appetitus cibi:ſcotomiã pũctionẽ in oꝛe ſtomaci.⁊ amaritudineꝫ in oꝛe:vnde debet quilibꝫ vomere hũoꝛes malos dum fuerint in ſuperioꝛibus ſtomaci ⁊ oꝛis eius:⁊ yſofagi: ⁊ tũc pꝛopꝛioꝛ erit vomitus:ſꝫ ſi fuerint in iferioꝛibus ſtomaci ⁊ inteſtinoꝛum pꝛopꝛioꝛ erit laxatio.

A ℂ Dixit de conditionib⁹:ꝙ ſi doloꝛ ſuper dyafragma fuerit
B vomitus erit vtilioꝛ ſi inferioꝛ ei laxatio erit melioꝛ. ℂ Dixit Ꞡ.ꝙ ſi opus fuerit ad euacuanduꝫ aliquod in parte ſupioꝛi dyafragmatis in coꝛpoꝛe:vomitus erit vtilioꝛ ſi in parte inferioꝛi ei⁹ laxatio erit melioꝛ:cui data quoqꝫ fuerit medicina laxatiua perſeruare dꝫ in ea abſqꝫ inciſione donec ſitiat. ℂ Dixit ꝙ quidam penes euacuationẽ velociter ſitiũt quidaꝫ tarde:velociter quoqꝫ illi ſitiunt ex calitate ſtõi:aut ſiccitate:aut ex vtraqꝫ cauſa ſimul:aut naturaliter:aut accidẽtaliter:aut ex pte medicaminis.Si fuerit calꝫ punctiuũ:aut ex pte declinationis euacuantis colerã ru.ſꝫ in ꝯtrarijs buhuius ſitis tardat.Et ſi bibentis ſtomacus frigidioꝛ ⁊ humidioꝛ erit:aut ſi medicamẽ erit abſqꝫ caliditate ⁊ punctione: aut ſi humoꝛ purgatus fuerit flegmaticus. ℂ Dixit ꝙ tarda erit ſitis:ſi euacuatio modica fuerit:ſed ſi ſupabundans eaꝫ ſequeť ſitis. vnde ſufficit in eũonis q̃titate : ſupabundans ſitis. ℂ Dixit ẽt medicina eũatiua inducit ſitim: ⁊ licet in ea non fuerint acuitas ⁊ caliditas manifeſte:oino erit in ea aliquid occultum. ℂ Dico.notuꝫ habeas ꝙ ſi ſitis accidat ex medicina leuis caliditatis in habẽtibus ſtõm humiduꝫ euacuatio erit efficax:⁊ econuerſo.ſꝫ in medicina acuta:⁊ in hñtibus ſtõm caliduꝫ qñqꝫ ſitis erit inde:⁊ euacuatio non erit ſuperabũdans:vnde iuxta hoc iudicari dꝫ.ſed in dicto ſuo: vbi dicit:ꝙ ſi euacuatur colera rubea velociter ſequeť ſitis. Si flegma ſitis erit tardioꝛ:reſpice in hoc:qm confirmatum eſt iudicium ꝙ in quolibet medicamine laxatiuo:eſt caliditas cum acuitate omnino:ad minus occulta:ſed ipſe ibi intẽdit de laxatiuis non de lubꝛicatiuis ſicut aqua ⁊ pſillo ⁊ vnctuoſo:tñ attractiuuꝫ licet paruę attractionis ſit:tñ non ſine acuitate erit.quod nõ agat cuꝫ pꝛopꝛietate.Cui quoqꝫ non fuerit febꝛis ⁊ patitur toꝛtioneꝫ ⁊ ponderoſitatẽ ingenibus ⁊ doloꝛem in ventre opus eſt vt euacuetur per medicinã laxatiuam per inferioꝛa:cum declinatio humoꝛuꝫ in eis fuerit ad inferioꝛa. ℂ Dixit de tractatu qnto:ꝙ ſpaſmus accidẽs ex elleboꝛo erit ad ſignũ moꝛtale. ℂ Dixit ꝙ q ſumit de elleboꝛo ad vomẽdũ cũ eo de elleboꝛo albo dꝫ ſumẽ:hoc quoqꝫ diſtinxit in hoc loco ad oſtẽdenduꝫ cõſuetudinẽ ipſoꝛũ. ꝙ vbicũqꝫ dixerit elleboꝝ abſolute intelligẽdũ eſt de elleboꝛo albo. ℂ Dixit ꝙ ſpaſmus accidẽs poſt potum elleboꝛi huius moꝛtale eſt.cuꝫ hoc accidẽs nõ fuerit in pꝛincipio euacuationis in quo dubitať ne pꝛefoceť eius bibens:ſꝫ ex vehemẽti punctione eius in oꝛe ſtomaci ⁊ coꝛroſionis eius in eo hoc erit ſicut accidit ſpaſmus in quo colerã rubeã.ſemel vomunt:⁊ ſimiliter erit penes abundãtes euacuatiões ſicut accidit in fluxu ventris.accidit etiã quãdo ſuperuenit violentia elleboꝛi in toto coꝛpoꝛe.deſiccando ſubſtãtiã neruoꝝ:etiã accidit ſpaſmus ex parte vehemẽtis motus penes vomituꝫ:ſꝫ haꝝ ſpecierũ ſpecies accidens ex punctiõe oꝛis ſtomaci curabilis eſt:ſed accidẽs ex abundãti euacuatione ſiccatiõe neruoꝝ incurabilis eſt.ideo ẽ moꝛtalis. Alij quoqꝫ modi ſpaſmatiõis:quotiens accidũt ſũt mali ⁊ difficiles. ℂ Dixit ypo.ꝙ ſpaſmus ⁊ ſingultus ſi accidunt poſt abundantem inanitionem malum.

D ℂ Dixit in qnto tractatu:ꝙ attractio ad parteꝫ contrariã ꝑ longitudinẽ coꝛpoꝛis fit:ſicut attrahiť ſanguis ad pedem in paſſiõe manus ⁊ econuerſo:fit etiã per latitudinẽ eius ſicut fit attractio ad partẽ dextrã:ſi fuerit materia in ſiniſtra.ſed in ꝓfunditate coꝛpoꝛis erit ſicut attrahiť ſanguis in paſſione oculoꝛum ad poſterioꝛa capitis per ventoſam ſuperpoſitam concule occipitij.

C ℂ De.vi.capitulo dixit:ꝙ ſi euacuatio ſubito fuerit ſuperabundans fallax eſt licet fuerit euacuatum nõ naturale ſicut ſanies que eſt in naſcituris magnis ⁊ aquoſitas q̃ eſt in vẽtre:ſed ſequiť abũdantẽ euacuationẽ factã ſubito ſincopis cum defectu virtutis:⁊ eius reuerſio erit difficilis:ſed augetur hoc ⁊ diminuiť:iuxta quod accidit diſpoſitioni eius.

B ℂ De.vij.caplo Singultus accidẽs cuꝫ rubedine oculoꝛum poſt vomitum maluꝫ. ℂ Dixit Ꞡ.ꝙ vomitus tollit ſingultuꝫ.ſinauteꝫ ⁊ inueniť cum eo rubedo in oculo ſignificat ꝙ in cerebꝛo aut in oꝛe ſtomaci ẽ apoſtema calidum.

D ℂ De ſexto capitulo.ſi ſpaſmus aut eloquiuꝫ vanum accidit poſt fluxũ ſanguinis malũ.ſi vtrũqꝫ ſimul incurabile. ℂ Dico ꝙ ſi vanũ eloquiuꝫ accidit abſqꝫ ſpaſmo minoꝛis malitie erit valde quam ſi ſpaſmus accidit abſqꝫ vano eloquio. quoniã hec ſpecies vani eloquij nõ erit i malitia vehementi:neqꝫ intẽſa:⁊ iã dicta eſt cauſa in caplo alteratiõis mẽtis.

A ℂ Oꝛ ſi accidit fluxus ventris ex medicina laxatiua : aut ex
B alio ſicut ex intẽſo vomitu:aut ſpaſmo maluꝫ.Oꝛ ſi alicui in ſenio accidit ſpaſmus peioꝛ erit quaꝫ ex debilitate ſtomaci. ℂ De tractatu ſeptio.de natura humana dixit:ꝙ vtendum eſt in coꝛpoꝛibus ſanis in hyme vomitu ſi flegma in eis fuerit ſuperabũdãs.ſed in eſtate leuificatione nature ſtudio toto. ℂ Galienus dixit:nos iaꝫ ſcripſimus in capitulo tẽpoꝝ: quod habẽtes coꝛpoꝛa groſſa vomere dñt ſuper elleboꝛuꝫ poſtq̃ꝫ vigilanti ſtudio faciant motuꝫ velocẽ:ſed ante meridiẽ hoc dꝫ fieri. ℂ Dixit Gal.nempe voluit in hoc ꝙ caleſiat coꝛpus anteq̃ꝫ fieret vomitus in hñti coꝛpus groſſuꝫ. quoniaꝫ quotiẽs calefit hũoꝛ flegmaticus erit leuioꝛis motus cũ ſit condominãs ſuper coꝛpoꝛa groſſa etiaꝫ aperiunť ſuper oꝛificia venaruꝫ ſtrictaruꝫ:ſimiliter per hoc regimen de leui efficietur vomitus. ℂ De medicamĩe vomitiuo.Coque yſopi.ℨ.quattuoꝛ in.viiij.rotu.aque ⁊ poſito in eis aceto cũ ſale.vnde bona fiat compoſitio de eo.da in potũ paulatim paulatim in oꝛe:ne ſuperueniat vomitus cito:⁊ poſt ſpaciuꝫ longum in oꝛe: poſtq̃ꝫ ceſſauerit flegma da de eo in potum in quãtitate ſuperabundanti ſepius ad pꝛouocãdũ cuꝫ eo vomitũ in tpe quo opus fuerit:videlꝫ in quo fuit flegma iciſuꝫ quotiẽs moꝛať potio in vẽtre ſpacio longo:ſꝫ hñtes coꝛpoꝛa macilẽta balneari dñt cũ aqua calida:⁊ poſt exitum balnei ſumere in potũ.ℨ.viiij.vini potentis.deinde in cibo cibaria diuerſa cũ ex hoc ꝓuocatio vomitus fiat leuioꝛ.vnde tãto magis vtilioꝛ erit quãto plus de eis ſumet.deinde bibat diuerſa vina ſtiptica dulcia ⁊ acerba:tamen in pꝛimo bibat paulatiꝫ paulati.ne ſuperueniat vomitus.deinde in fine ſtudeat ſumere vinum ſuperabundans in potu.deinde moꝛam

trahat.postea absqʒ potu inquãtuʒ põt pergere per decem passus deinde assumat de eo in potu:ꝫ balneũ mollefacit ⁊ liquefacit hũores:⁊ simil'r vinũ forte post ipsum mora quoqʒ post cibũ ꝑ lõguʒ tẽpus trahat interim quod non sumat aliqd in potu vt nõ recipiat in ea corpus aliquod nutrimentũ:vt misceat quod in stomaco fuerit cũ cibarijs ⁊ emittat. inde cũ eis totũ. ¶ Dixit cui opus erit vti vomitu:aut solutione ventris dʒ comedere in die pluries de cibarijs diuersoruʒ modoruʒ:⁊ simil'r bibere vina diuersa cuʒ cibaria ⁊ vina diuersa sepe sumpta cõferant iuuamenta ad emitẽdũ illud:aut per inferiora:aut per superiora.vti quoqʒ dʒ vomitu hñs in stomaco flegma supabũdans indigẽs euacuatione.aut qui vult euacuare corpus eius moderate.Sʒ si fuerit semel facta sũptio vini ⁊ cibarij parue quãtitatis : ⁊ vnius speciei magis stringitur super ea stomacus ⁊ retinendo ea digeret:sed habentes naturaʒ lenificatam euitare debẽt sumptionem cibariorum multorum sepe factam cũ ipsa augeat ad solutionem nature.

A ¶ Dixit.G.ꝙ si volueris laxare ictericum preaptare debes corpus eius ad hoc per dies.deĩde dare ei ĩ potu medicinã laxatiuaʒ preaptatio quoqʒ eius fieri dʒ qd̃ bibat de eo qd̃ aperit opilatiões. ¶ Dixit quod laxatio habʒ remedia maiora in euellendis morbis crudelibus.hoc quoqʒ cognoscit qui vidit me curasse per eã cancruʒ accidentẽ cuʒ herisipilla:leprã:corrosionẽ:vlcera mala:vertiginẽ:dissipientiã: epilepsiam:maniã:emicraneaʒ:sciaticã:abũdãtes dolores cronicos ⁊ potẽtes in mẽbris.dolores ventris diuturnos ⁊ diuersos fluxũ sanguinis de matrice ⁊ morbos matricis.tamẽ herisipilla nulluʒ habʒ remediũ efficacius laxatione colere ru. Narrare quoqʒ si vellẽ omnes vtilitates laxationuʒ ĩsufficiens esset mihi hic tractatus in eis. ¶ De probatiõe medici dixit . Ego quosdam cognosco dedisse quibusdaʒ medicinam laxatiuam : cumqʒ nulla inde esset laxatio ignotuʒ erat eis quid facerent . sed nos vocati ad hoc quibusdam precepimus vti balneo : quibusdam vti minutione:quibusdam sumere in cibo de fructibus stipticis: deinde his peractis soluti fuerũt ventres ipsoꝝ. ¶ Dico quod de his nõ laxat ventrẽ nisi vnum soluʒ.vʒ.sumptio fructus stiptici in cibo:ꝫ alia sunt ad curã salubreʒ de nocumento medicine nõ ꝙ laxent vẽtrẽ:⁊ aliud noli credere:sed hoc accidit ex mala cõpositione tantum.

C ¶ De libro minutiõis dixit ꝙ omnes species repletiõis indigent euacuatione in corpore patientis quotiẽs manifestat ꝙ sanat patientem:⁊ ꝯseruat sanuʒ ꝓpinquuʒ ad patiendũ aliquã passionem:aut qui passus est in aliquo:⁊ simil'r in dispositione in qua sentitur de dolore accidentali opus est ad euacuandum cũ inde significatio habeat ꝙ humores sunt mali.vnde quotiẽs sentiunt signa repletionis:aut defectionis accidentalis in aliquo membro sicut est põderositas in capite:dolor in eo.Extensio cum caliditate in epate ⁊ splene:dyafragmate ponderositas in ore stomaci:nausea : paruus appetitus cibi:appetit⁹ malus:⁊ pulsatio in aliquo mẽbro cũ ponderositate ⁊ extensione.in his quoqʒ omnib⁹ indiget patiens euacuatione:aut per minutionem aut per laxationem aut per vomituʒ:aut per fricationem:aut per exercitium:aut per illinitionem cuʒ medecinis solutiuis.Sed in quo fuerit opus ad minutionem particulare fecimus capitulum : ⁊ simil'r in fricatione:⁊ exercitio : sed hoc capitulum proprium est ad vomitum ⁊ laxationem . ¶ Dixit ꝙ repletio facta iuxta virtutem velociter infert putrefactionem iuxta concauitateʒ ⁊ velociter ducit ad rumpẽdum venas aut ex eo quod manat ad aliquod mẽbrum accidet grossitudo: aut alius morbus malus:ideo cito minutio fieri dʒ. ¶ Dico similiter fiat in dispositione defectionis. ¶ Dixit ego precipio vti minutione in principio omniuʒ passionum repletionuʒ crudeliũ:sicut podagre:obthalmie : ⁊ doloris epatis.sʒ ille cui accidit morbus si sistẽs fuerit in bona ꝯplexiõe quotiens fuerit admixtus vtat in ipsius repletione purgatione cuʒ laxatiuo ⁊ minutione:sed quãtuʒ fuerit abstinens per se in bono regimine abundanti euacuari dʒ absqʒ minutione: ⁊ laxatione cuʒ fricatione balneo ⁊ alijs motibus residuis ⁊ emplastris dissolutiuis:ita tñ ꝙ nõ manifestet tibi ꝙ in corpore ei⁹ ꝯdñãs fuerit sanguis grossus cũ sãguis grossus sit in maiori pte melãcolicus ⁊ forte i maiori pte sit ei ꝯdñans hũor crudus.vñ i quo fuerit ꝯdñans sup sanguinẽ eius humor melancolicus melior erit minutio:aut dandũ est ei de eo quod educet humorem melancolicum.sed in quo fuerit condominans humor crudis:euacuandus est antequaʒ accidat in eo morbus cum cautela ⁊ timore. Qꝫ si accidat ei febris noli euacuare ipsuʒ cuʒ minutione ⁊ laxatiuis:sed tñ cum fricatione ⁊ alijs prout predixi.Et significatio habebitur super huiusmodi per coloreʒ plumbinuʒ qui est inter citrinuʒ ⁊ albuʒ:⁊ per diuersitateʒ pulsus ⁊ alia que sunt dcã de medicinis in caplõ hũoꝝ:sʒ in quo icisa fuerit euacuatio sanguinis dudũ ꝯsueta ei.est minuẽdus secure absqʒ dubio.

A ¶ De tractatu primi libri de virtutibus naturalibus dixit:ꝙ medicĩe euacuãtes colerã ru.magis attrahũt eã in estate in quãtitate abundantiori quã in hyeme:⁊ similiter attrahunt eaʒ de leui superabũdãter in habẽtibus cõplexionẽ colericam:sed in hñtibus cõplexionẽ flegmaticã coleraʒ modicã. cũ labore:⁊ interiectiõe lamentabili.⁊ vehemẽti cũ difficultate:⁊ simil'r erit hec dispositio similis in qualibet medicina que proprie:attrahit aliquem humorẽ. ¶ Dico quod iuxta hoc si dederis alicui in potu aliquã medicinã laxatiuã:⁊ nõ inueniet in corpore aliqd qd̃ attrahi dʒ. Attractio eius erit difficilis ⁊ inferet interiectionẽ lamentabilem. ¶ De caplõ scdi libri medicinaꝝ simpliciuʒ.dixit:ꝙ medicĩa ĩ qua appa ret sapor similis sapori medicine restringẽtis ventreʒ.s.acidus ⁊ põticus ⁊ similia: nullo apparẽte ĩ eo sapore solutiuo soluit ventreʒ. ¶ Dixit ꝙ hec medicina cõposita est per naturã sicut in dispositione ista qñ cõponimus super multam quãtitateʒ citonioꝝ ⁊ sumat paucã quantitateʒ scamonee. vnde totus sapor rei cõposite stipticus ⁊ acerbus nullo scamõee sapore in eo manifestato omnio:ꝫ nõ manifestabit nisi in vẽtre per actum suuʒ.Dixit ꝙ quidã cõponũt hec eo ꝙ sũt bõa ori stomaci ⁊ ꝙ homines sumãt eaʒ medicinã absqʒ horribilitate ⁊ turbatione animi:⁊ quod valeãt sup sũptioneʒ ei⁹. ¶ Dico oportet satis cõsiderare de qua cã hoc fit ⁊ quare in ore non manifestat nisi stipticũ ⁊ in vẽtre laxatiuũ. sed taliter fit ꝙ pauca:quantitas : scilicet dauich scamonee hʒ laxare ventrẽ ⁊ dauich citonioꝝ nõ habʒ restringere vẽtrẽ.sed rotulũ.vnde si cõponit dauich scamonee cũ vno rotulo.glãdiũ.vis erit in parte corrigẽte illud.vñ oportet nos inspicere ad actus ipsoꝝ in ventre nõ in sapore in eo ꝙ :manifestat de eo sed qualiter i ore apparuerit de eo stipticitas ⁊ in ventre laxatio:quoniaʒ in ore apparet maior pars effectus ⁊ pontentior virtus saporis ad similitudinẽ pauci aloe positi in multa farina:verũtamen substãtia effectus cibi stiptici nõ habʒ virtuteʒ restringẽtẽ ventrem sicut pauca quãtitas alterius:⁊ super hoc per similia considera.quoniã impossibile esset mihi hoc deferre in expositiõe finali.vt firma sit intẽtio in eo sicut expedit ꝓut expedit in morte naturali.

B ¶ De motibus laboriosis .Dixit qdã nõ valentes digerere cibũ eoꝝ stati emittunt quod in stomaco hẽnt de eo per vomitũ ⁊ saluant absqʒ pertubatione ⁊ excitatione factis i ysofago de leui per eum. ¶ Dixit ꝙ hoc in eis de leui fit eo qd̃ informati vel consueti sunt super talem actionẽ magis quã alij cum ipsi vtantur vomere qualibʒ die penes exitum ipsorum:de balneo ⁊ penes sumptionem vini in potu factam ante cibum.

A
B ¶ De capitulo prio libri.ij.epidimie dixit:ꝙ trãsmutatio humoris per laxationẽ:aut per vomitũ emissꝫ ad aliuʒ facta:significat ꝙ purgatũ est corpus de humore quinto vel quarto.ideo talis euacuatio confert:sed transmutatio eius ad rasuram:aut ad coleram rubeam:aut ad colerã nigraʒ:aut ad aliqd̃ simplex:aut fetens significat sup malũ intensuʒ. ¶ Dixit ꝙ sanguis significat super euacuationẽ rasure:sed super caliditatem abundantem ⁊ intensam res simplex.sed fetens significat super putrefactioneʒ. ¶ De.iij.capitulo libri scdi Epidimie dixit. Qꝫ si fuerit in intestinis substãtia sicca.quã non potest laxatiuum emittere:⁊ proprie si laxatiuum fuerit debile:aut pauce quãtitatis.vtatur clysteri ad hoc dũ emittet substantiam eam . ¶ De.vi.capitulo lib.ij.dixit:ꝙ balbi non sustinent abundantem laxationem:quoniam propiqui sunt ad patiendum fluxum ventris diuturnuʒ cum sint apti ad hoc.ideo dubitãdũ est ne fiat medicina in eis in pricipiũ illius passiõis. Qꝫ si volueris purgare hũorẽ aliquẽ gñantẽ morbũ sicẽ cãcrũ ⁊ similia nõ erit sufficiẽs laxatio fcã semel: aut bis:aut ter:aut quater:ꝫ plus in maius mltotiẽs cũ medicinis violẽtis:qñ duʒ v̄tus fuerit potẽs:⁊ corp⁹ fuerit hũidũ vt ꝯueniẽter inducat ad medicinã de leui.ideo operatio euacuationis cum elleboro facta in hñtibus carnes siccas

est fallax. vnde qui indiget euacuari cum violento medicamine sicut elleboro aut alio dz precedere ad humectanduz corpus vt de leui fiat actio medicine. ¶ Dico q non est sumendum aliqd laxatiuum nisi precedat ei preaptatio lenificationis ventris. ¶ De primo capitulo libri sexti dixit. Nos vtimur elleboro in passionibus. valde diuturnus eo q euellit et eradicat eas. tn̄ non damus de eo in potu nisi iuueni virtuoso postq̄ precedimus ad attenuandū humores eius et lenificandum ventrem eius. qm̄ nisi hoc fecerimus non essemus securi de accidentibus malis eius.

D ¶ De capitulo scđo libri sexti epidimie dixit Hyp. q si trāsmutaueris humorem ad partem ꝯriaz et leuiter superueniat attrahendus est statim: sinaūt dimittendus est. ¶ Dico vidi quoddam exemplar in hoc loco mixtum ex. G. et Johannitio in quo est quasi sn̄ia incōsequens. qm̄ Johannitius videt q intentio huius dicti est: q non dz fieri euacuatio abūdantis quantitatis semel: sed paulatim paulatim: pluries: in hoc quoqz intendit vt in qualibet euacuatione attrahatur aliqd de eo q est in membro. vnde si euacuatio facta fuerit semel in multa quantitate euacuatio plus caderet super locum proximum quam super locum in quo euacuatio dz fieri et in hoc non esset intentio sufficiens: qm̄ euacuatio rei incluse in membro non dz fieri ex parte ꝯria ei: sed ex ꝓximioribus locis: aut de loco seipso si opportunuz fuerit hoc ei in pluribus locis sicut in fluxu sanguinis de nare. vnde dictuz Joannitij est bonum et firmum: videlicet in locis in quoruz verum humor aliquis fuerit declinans: aut manans: sed dz attrahi. ad partem contrariam vt esset eius euacuatio: sicut est in dispositione fluxus sanguinis de nare: sed si fuerit aliqd obtentum et adhesum in membro non erit illud dictū firmum nec prouocabit euacuatio de parte contraria aliqd obtentum in membro nisi in parua quātitate nullius valoris: et iam dixit. G. summarie intendit q si vis attrahere aliquam materiam ad partem contrariam dz in primo precedere cum eo q facit ad mitigandum dolorem membri dolētis: qm̄ hoc peracto si euacuatio facta fuerit de pte lesa laudabilior erit: qm̄ superfluitas humoris ex mitigatione doloris aquiescet in declinando ad locum: et venit penes partem de qua euacuata fuit. Et si fuerit firmum dictum eius erit in locis in quibus poss̄e est qd mitigetur dolor et membrum remaneat inquietum. Et similiter inconueniens est. ¶ Hyppo. autem voluit in suo dicto vbi dicit: q si transmutatur aliquis humor ad partem ꝯriam euacuari dz de eo id qd superueniet. sinaūt non ipse intendit per medicinas. qm̄ excitatione facta ei cum medicinis habebit tempestatē: et extenuationem sed post tempestatem et extenuationem poss̄e est q maior eius declinatio fiet ad locum ad quem manauit. vn̄ hoc non egredit̄ q operet̄ vel ad actum. et silr̄. Dixit q quātitas illius q attrahit̄ defacili de re ipsa sufficiens erit ad declinandum humorē a loco quito. qm̄ non cessabit manatio ei9 de loco ad quē ip̄m declinare fecisti nisi cū diminutōe et debilitate furoris et ebullitionis eius. vn̄ in hoc erit sufficientia nec opus erit ad ꝓuocandū et excitandū eum et generanduz feruorē et ebullitionē aliā. sed si volueris lege in loco eius et notum habebis q dictū nr̄m est magis ꝯgruū cū eloquium ip̄m fuerit in humoribus non in sanguine et ēt pōt firmari in sanguine ex aliqua parte. ¶ Dixit q si fuerint humores declinantes ad aliquā ptez veloci studio attrahēdi sunt absqz aliqua tarditate: qm̄ per velocē curaz fiet inhibitio q in eo non inhibeat̄ quantitas sup̱abundans. ¶ Dixit ēt attractio fit de iferioribus corporis ad sup̱iora ipsius: sed qui extimat q non cadat attractio de inferioribus ad superiora peccat.

¶ De caplō. iij. libri sexti epidimie. dixit: q si ab aliqua consueta eūone cessauerit. ide iferet passionez. sz restitutio illius consuete eūonis tollet passionē illaz velociter. vn̄ oz q hec eūo excitet̄. qm̄ qui ꝯsueuit euacuare sup̱fluitatē aliquā cerebri de auribus. deinde cessante ipsa eūone vertiginē patit̄ et scotomiā: sed excitata ip̄a et ꝓuocata ad aures cū medicis excitatiuis statim ei ꝯferet. Qz si opus fuerit tibi attrahere aliqd ad partē pectoris imposs̄e erit hoc fieri in parte pectoris cum idem sit nobilius etiam ex alia causa. vnde oportet te illud inducere et inclinare de loco in quo illud declinans fuerit ad locum alium ꝓximū ei. ita caute ne hoc fiat dū corpus in toto fuerit repletuz. ¶ Dico q si attractio non fuerit ad partē oppositā attrahe iquātū potes ad partē remotiorem: sed si opus tibi fuerit attrahere de eo q ꝓximū est ipsi membro ita tamen q sit minoris nobilitatis.

A ¶ De. v. ca. libri sexti dixit. sumēs elleborū si voluerit q act9 eius sit velocior vtatur cibarijs ꝯuenientibus: aut balneo. ¶ Dixit. G. q Hypp. dixit si vis purgare aliquē vtendū est

E tali preaptatione qua ducat̄ qd ducendum est de leui.

A ¶ Dixit q balneum liquefacit humores ēt si in corpore fuerit locus durus et extensus ip̄z mollefaciet et dissoluet. ¶ Dixit ifusio aque calide super corpus sumpto elleboro fieri dz non ante sumptionē eius per lōgum spaciū tp̄is: sed per breue ante sumptionē medicine: aut in tp̄e eiusdem sumptionis: qm̄ si hoc feceris in tp̄e in quo medicina incipiet ad agēduz aut penes actum suum super medicinā incides attractionez humorū ad exteriora corporis. et silr̄ sicut ille qui hz sanguinem grossuz et indiget minutione: si infundit̄ in aqua calida: deinde minuitur sequet̄ iuuamentū. ita silr̄ si vis laxare aliquē si ipse balneo vtitur ante sumptionē medicine eius laxatio purgatiua erit velocior: et leuior et remotior a nocumento: sed melior erit: si balneo vtitur ante medicinā per dies aliquos: et inde sumptionis eius cum cautela diete. hoc quoqz est necessariū. s. balneum cui laxatiuum non de leui erit conueniēs cum humectari debeat per nutrimentū: aut per quietem: sicut precipit Hyppo. Studeas quoqz vti balneo cum aqua dulci pluries cum balneuz habeat humectare corpus et humores aptare ad mananduz de leui: ac ēt studeas vti cibarijs attenuatiuis et aperitiuis opilationū vt meatus aperiantur: et hūores per eos transcurrant defacili. qm̄ hec summa dicti q dixit Hyppo. in affori[s]mis. si quem volueris purgare cum medicina laxatiua vtendum est eo q facit humorem indigentē eūone de leui educi. ¶ Dico non conuenit q sumens medicine sit in aere calido ꝓuocante eum ad sudorem abūdantē: qm̄ assimilat̄ hoc balneo. nec sit ēt in aere frigido vt inde nō orripilet̄ de eo: qm̄ lz hoc confortet cor valde difficilem faciet actum medicine inde: iō esse dz in aere tēperato equali et magis declināti ad caliduz: qm̄ pauca quātitas huius caliditatis perfecte attrahere nō pōt humores ad exteriora corporis nec confortare ad retinēdum eos. de tenuitate et leui eiectione. ¶ Dico occurrendum est in regimine laxatiui ante sumptionem eius cum cibarijs lenificatiuis et attenuatiuis. balneo: vnctione cum oleo et fricatione cum per hec attenuentur humores et cum potu aque mellis cum ysopo ad aperiendum meatus.

D ¶ De. vi. ca. libri sexti. dixit: q si in corpore nō fuerit repletio: et fuerit i eo dolor et passio ex malitia qualitatis ei9 eūo de ꝓximiore loco ad locū ꝓximiorē erit melior et efficacior ad mitigandū dolorē: et velocior facta: videlicet p̱ minutionē: laxationē aut vomitū: aut p̱ eūonē ventris factā de ꝯcauitatib9 sicut per gargarisma et sternutationem et similia.

E ¶ De. vij. ca. libri epidimie. dixit q abstinentia cibi euacuat corpus paulatim. ideo oz q in passionibus leuibus sub compendio ea vtatur. sed in acutis sicut in squinātia: et silib9 subito indiget corpus euacuatione sicut minutione: et similibus.

A ¶ De nutrimentis de secundo tractatu dixit. quidam sumendo medicinam: inde non fuit laxatus. sed mutatus est color eius in citrinitate cum vigilia prouocata et nausea: et perturbatione: cui precepi qd sumeret de citonijs stipticis: aut de malis pomis in cibo quo operato soluta fuit in natura subito abundanter et mitigatum est qd in eo erat cum medicina imminens fuerit in superioribus stomaci. Cumque confortata fuerint superiora stomaci eduxerunt de eis qd nociuum erat ad inferius.

B ¶ De libro indo dixit. medicina vomitiua quandoqz recedit de vomitu et procedet ad laxandum quotiens stomacus fuerit virtuosus valde: et medicine sumptio fuerit super famem vehementem: aut fuerit venter in intensa lenificatione aut sumens eius non consueuerit vti vomitu: aut si ponderositas et distensio ad inferius erunt ex natura medicine: aut ex substantia eius.

A ¶ Dixit si procedit laxatiuum ad vomitū: aut stomacus erit debilis. aut vēter durus valde: aut medicina horribilis: aut ex satietate nauseatiua penes sumptionem eius. Sed huius cura sit quod sumat in potu de medicinis laxatiuis boni saporis: et tarde more naturaliter. ¶ Dixit si accidit ex laxatiuo nausea cum defectu cordis et saltu stomaci eo q difficilis est eductio eius: cura eius fit cum vomitu faciendo cum potu aque calide.

G ¶ Dixit Abuchilel humsi: qd vētosa extrahit sanguinem de

carnibus:⁊ caro inde fit humida per oppressionem ⁊ attra-
ctionem:ideo non extrahitur per eam nisi sanguis purior ⁊
subtilior. vnde oportet vtentem ea ad consuetudinem:gra-
datim eam relinquere. Sed tempus dignum in quo extra-
hendus est sanguis per ventosam est. quotiens aliquis incli
nando caput ad orandum patitur ponderositatem in fron-
te.calorem ⁊ ruborem in facie:⁊ in oculis:⁊ in naribus pruri
tum paucitatē appetitus cibi ⁊ potus: sed accidunt similia
ex fumositate stomaci:tamen hoc dissoluitur velociter:⁊ de-
ficit cum vacuitate stomaci:aut ex lenificatione ventris. Et
si firmiter perseuerauerit durabiliter:⁊ non dissoluatur per
vacuitatem stomaci excitabit sanguinem non quod emittet
eum post inanitionem.

B ¶ Yhia bimasim. si indiget aliquis vomere in tempore frigi
do vti debet balneo ⁊ vnctione per dies cum oleo calido ⁊
tenui:deinde vomat in balneo similiter.

A ¶ Dico ⁊ similiter in laxatione hoc debet fieri ad inducen-
dū laxationē. ¶ Dixit i maiori pte q laxat i fūdo estatis cale
fiet:tū corpus sit calefactum: ideo non sustinebit sumptio-
nem laxatiui ⁊ difficilis fiet super medicinam laxatio. vnde
noli dare super eam aliam medicinam: sed mane fiat ei cly-
sterium laxatiuum.

B ¶ Sedisnar dixit. signum boni vomitus est in quo contingit
qđ in eius fine emittetur colera rubea cum alleuiatione ven
tris anhelitus:⁊ squinantie:⁊ cum appetitu cibi. Sed signū
mali vomitus est in quo fuerit ponderositas capitis ⁊ visce
rum:⁊ paucus appetitus cibi: sed intensus vomitus excitat
dolorem stomaci:⁊ debilitatem vocis.⁊ infert tremorē: alte
rationem mentis:⁊ vomitum malum. ¶ Dixit ꝙ vomit⁹ cō
fert morbis flegmaticis corize:fluxui:vrine:lepre: ⁊ cui da-
tum fuerit venenum in potum. sed nocet illi in cuius visu fue
rit tenebrositas:ydropicis:⁊ laborantibus apostemate. aut
colica:⁊ imaginationibus ⁊ habentibus malum colorem.

A ¶ De questionib⁹ epidimie. de tractatu. ij. dixit euacuatio cū
B laxatiuo in febribus erit vtilior euacuatione cum vomitu.
quoniam euacuatio in febribus:si fuerit cum vomitu fallax.
¶ Dixit ꝙ si dederis alicui in potu laxatiuū ⁊ non laxaue-
rit nisi illud fuerit pauce quātitatis notū sit tibi ꝙ hoc acci
dit ex substantia sicca sistente in parte intestinorū:vnde cō
mouendus est venter paulatim cum clysteri dum egrediet
substantia illa sicca. deinde laxandus est. ¶ De secundo ca
pitulo de questionibus epidimie. dixit vtendum est euacua
tione in primo passionis de loco longiori:sed in fine de pro-
ximiori loco. ¶ Dixit ꝙ solutio facta semel non fuerit suffi-
ciens in passionibus maioribus sed pluries.

F ¶ De sexto capitulo dixit: ꝙ si colera rubea fuerit condomi-
nans super corpus euitanda est minutio sicut euitatur in tē
pore vehementis caloris.

A ¶ Dixit confert volentibus sumere medicinam violentā la
B xatiuam:aut vomitiuam sicut est elleborus ⁊ similia balnea
tio cum aqua calida cū ipsa liquefaciat humores ⁊ eos atte
nuet etiam si in corpore fuerit aliquis locus repletus ⁊ du-
rus mollefaciet eum ⁊ lenifaciet. vnde hoc peracto euacua
bit humores laxatiuum de facili absq; aliquo nocumento.
¶ Dixit non debet fieri balneū ante potū laxatiui per spa
cium longi temporis:quoniam tunc non consistent firmiter
humores super tenuitatem in eis factam per illud: sed con-
uertentur ad condēsationem in qua erant. etiam non est vtē
dum eo post potum medicine. s. in pricipio actus eius:eo ꝙ
tunc prohibet euacuationem. tamen si fit ante potum me-
dicine per spacium modicū bona erit operatio eius. ¶ Di
co debes pcedere cū balneo. fricatiōe cū oleo. potu rei ape-
rientis opilationes ⁊ iurium per biduum aut triduū sed vtē
dum est balneo ante potum medicine per modicū tempus:
deinde sumendum est laxatiuum. tamen non cū intensione
ne superabundans sit actus eius. quoniam hec operatio cō
fortat medicinam ad agendū:⁊ actus eius erit maior ⁊ effi
cacior in laxando. ita ꝙ ad velle eradicabit per laxationem
ipsam humores crudos proprie sicut eos qui sunt in dorso.
genibus ⁊ partibus ipsorum cum. efficacior alijs sit opera-
ta in hoc loco:sed etiam possum dicere ꝙ non confert medi
cina i aliq frigida. nisi secuta fuerit sub cōditōe hui⁹ opatōis.

F ¶ Dixit ꝙ qui cum intensione sanguinem habet grossū bal
neandus est cum aqua calida. ⁊ postea minuatur.

A ¶ Dixit preaptatio corporis ꝙ euacuandum est cum violen
ta medicina ante potum ipsius debet fieri per dies aliquos
cum attenuatione humorū qui sunt in eo:⁊ apertione eius
meatuū per quos ipsi educentur ad inferiora ⁊ humectatio
ne corporis que fit per nutrimenta humectatiua:⁊ quietem
perfectam motus laboris ⁊ cogitationis ⁊ per executionē
vsus balnei cum aqua dulci calida valde.

F ¶ Dixit ꝙ medici solent pungere nares patientis quotiens
sentit ꝙ ponderositas est in capite eius: quoniam in acuta
passione confert punctura facta in naribus.

A ¶ Paulus dixit ꝙ laxatio debet fieri in corporibus sanis in
etate mediocri in iuuenibus in habentibus stomacum non
debilem ⁊ in corporibus non repletis sanguine abundante
sed in meliori tempore fieri debet ad conseruandum sanita-
tem in vere ⁊ autūno. Colera etiā ru. non est laxanda in hye
me:sed laxetur in colericis corporib⁹ calidis:in his in quoꝝ
stomaco corrumpuntur cibaria: ⁊ quorum ventres semper
sunt sicci. ⁊ quorum vrina fuerit modica in laborantib⁹ icte
ritia ⁊ passionibus epatis. in pleureticis:freneticis:squinan-
ticis:laborātib⁹ dolore capitis:obthalmia: herisipilla:febre
tertiana:⁊ similibus passiōibus. ¶ Dixit ꝙ in his colera ni-
gra est laxanda qui loquuntur velociter ⁊ diligunt in singu
lari loco esse in autūno penes mitigationem doloris ipsoꝝ:
etiam in corporibus melancolicis. ¶ Dixit ꝙ laxandū est
flegma in complexionibus ⁊ temporibus frigidis ⁊ in eo in
quo fuerit seiunctio membri:⁊ in quo abundans flegma cō-
gregatū fuerit in stomaco ⁊ pectore:⁊ in mulieribus in qui-
bus de matrice emanatio fuerit alba:⁊ in eis qui mucillagi-
nem abundantem ⁊ grossam emittunt ⁊ in patientibus defe
ctum appetitus cibi:⁊ in sciaticis in quibus seiungitur coxa
inde:⁊ in ydropisi carnosa. ¶ Dixit ꝙ vtendum est eo ꝙ in-
ducit aquam in ydropisi ⁊ in fluxu albo ⁊ in eo in quo fuerit
vlcera mollia ⁊ grossa fluxiua. ¶ De regimine exequendo
ante potum medicine dixit: ꝙ sumenda est medicina ieiuno
stomaco post digestionem bonam caute:ne dormiat sumēs
eam. dum medicina non peruenerit ad finalem actū eius in
toto:sed vtendum est motu moderato si possibile fuerit. etiā
sumens eam non debet comedere:neq; bibere penitus dū
medicina finaliter non compleat actum suū. ꝙ nisi hic affue
rit colera rubea superueniens erit in stomaco velociter: eo
ꝙ a longo tempore non sumpserit nutrimenta dandum est
ei de pane infuso in vino tenui nō in hora in qua incipit me-
dicina agere actum suum:sed in hora in qua sumitur medici
na:quoniam forte mouere faciet medicinā velociter. ¶ De
eo qui sumpsit medicinam ⁊ non laxauit eū. ¶ Dixit ꝙ vbi
accidens ei fuerit aliqđ nocumentum dimittendum est: nisi
ei fuerit opportuna vehemens euacuatio: ꝙ si accidit in cor
pore sumentis medicinā:tortio incidens cū intensione ⁊ in-
flatione clysteri vtēdum est. ꝙ nisi fecerit clystere curā illo-
rum synthomatum:aut fecerit:⁊ remanserit punctio cū nau
sea. vtendum est balneo ⁊ vnctione cum abundanti oleo.
ꝙ si inde accidit ponderositas cum extensione brachiorum
⁊ repletione venarum fiat minutio proprie si eminentes fue
rint oculi ⁊ fuerit sanguis superabūdās. ¶ De ipsis in qui-
bus erit intensa laxatio:vngendi sunt cū oleo:fricandi ⁊ bal
neandi in aqua calida:⁊ vtendum est ante balneū pane in-
fuso in vino tenui calido citrino ⁊ igneo dato eis ante hoc
pane infuso in succo malorum granatorum. Et si durabilis
fuerit laxatio ligande sunt extremitates: tam superius q̄
inferius:⁊ dandum est in potu ei de tyriaca parum. sin autē
de filonio ⁊ apponende sunt ventose stomaco ⁊ emplastra
fiant confecta cum farre vino ⁊ aquis odoriferis ⁊ stipticis:
⁊ iuuamentum maximum erit inde corpori in toto:sed euitā
dus est in hoc aer calidus valde:aut frigidus vniuersaliter:
qm̄ frigidus auget in laxando: ⁊ calidus deducit virtutem.

B ¶ De canone vomitus dixit:non est vtendū vomitu in mor
bis acutis:neq; in sanis perfecte:sed in passionibus diutur-
nis igrossatis sicut in podagra:epilepsia:lepra:ydropisi:me-
lancolia:⁊ similibus. nec est vtendum vomitu in spuentibus
sanguinem:neq; in habentibus stomacum debilem. de regi
mine sumentis de elleboro dixit. oportet ꝙ sumens eius an
vomat pluries vt de leui vsu habeat modum in vomitu. de-
inde ieiuno stomaco sumat eum in potu post egestionem ⁊
emissionem substantie: de intestinis:sed post horas duas su-
mens eius excitet vomitum cū penna. Et nisi vomuerit in-
tromittendus est in balneo. Et si accidit ei tortio incidens
cum interiectione lamentabili:⁊ non nocuerit. sumat in po-
tu de aqua calida abundāter:qm̄ leuem faciet vomitū:aut

expellet medicinā ad inferius. Et ſi ſupabūdās fuerit vomitus vnctio fiat cū oleo ⁊ ligāde ſunt extremitates vt vomit⁹.

A ¶ Arbiaſius dixit ſumentem laxatiuum opoꝛtet quiete vti in tempoꝛe quo ipſuʒ ſumit ⁊ odoꝛibus inhibentibus vomitum ⁊ rebus calefacientibus ſtomacum ⁊ pedes nec vtatur motu aliquo. quoniam motus factus poſt potum medicine ſtatim infert vomitum ⁊ doloꝛem in oꝛe ſtomaci ⁊ opilationes: ſed mitigato ipſo furoꝛe ac incipiente laxatione ſumēs eius debet iacere non ꝙ doꝛmiat cum hoc regimen habeat multiplicare laxationem etiam ſumat in potu de aqua calida parum in hoꝛa poſt hoꝛam: quoniam mitigabit acuitatē: ⁊ pꝛouocabit laxationem. Et ſi tardat fuerit laxatio ſumat parum de aqua mellis: aut de aqua mixta cū nitro ⁊ melius erit ſi ſuppoſitoꝛio vtitur ante.

B ¶ Arbiaſius dixit ꝙ vomentibus cum difficultate ⁊ anguſtia accidunt detrimēta multa. dixit: ideo vomitus lenis debet fieri eis cum vomitus euacuet flegma dixit ꝙ debet lauare os ⁊ faciem poſt vomitum cum aceto lymphato cum aqua eo ꝙ tollit ponderoſitateʒ de capite illatā ex vomitu.

A ¶ De ſūma glauconis ꝙ ſi febꝛicitans euacuari indiget cuʒ laxatione conſiderandum eſt in pꝛimo ſi humoꝛ ipſe fuerit tenuis: an groſſus: an leuis exitus ſit ⁊ pauce viſcoſitatis: an ſit in diuerſa diſpoſitione: an cauſa moꝛbi non fuerit ex ſatietate nauſeatiua abundante. An ex ſumptione nutrimentoꝝ. ſuperabundantium: ⁊ inde accidet ex cauſa ipſoꝛuʒ inflatio vtriuſqʒ lateris: ⁊ extenſio cum caliditate febꝛili ⁊ cōcuſſione in ventre an ſi meatus poꝛi per quos tranſcurrunt humores fuerint aperti. ¶ Dico ꝙ in ſatietate nauſeatiua laxatio erit in cura bona: ⁊ in omnibus ſolutione indigentibus.

B ¶ De ſumma glauconis dixit: ſi difficilis fuerit vomitus caleſiant ſtomacus pedes ⁊ manus. cum ſtomacus calefactus generet nauſeam. etiam manus ⁊ pedes quotiens calefiunt inde calefiet ſtōus. iō ſi infrigidant inde infrigidatur ſtōus.

D ¶ Coſta de libꝛo eius in ſanguine dixit. accidit ex emiſſione abundanti ſanguinis in coꝛpoꝛe abſqʒ neceſſitate. debilitas ⁊ defectus virtutis inſtrumentoꝛū digeſtionis an foꝛte hoc ſequetur apoplexiam paralyſim ⁊ idropiſim.

G ¶ Dixit ſincopis accidit ex vētoſa appoſita tybijs magis ꝙ̄ accidit ex minutione.

F ¶ Dixit qui abundanter in intenſa quantitate pluries extrabit ſanguinem: bꝛeuem vitaʒ habebit. vnde debet vti in hoc nutrimento dulci ⁊ odoꝛifero ⁊ potu iuris carniū confectarum cum vino ⁊ coꝛticibus citroꝛum ⁊ citonijs: ⁊ potu diamuſci ⁊ ſimilium confoꝛtantiuʒ coꝛ. ſicut metridati ⁊ tiriace.

B ¶ De libꝛo Iohannitij: de regimine dentium ⁊ gingiue dixit. ſani indigent vomitu ad mundificandum ſtomacū ipſoꝛum: de flegmate coadunato in eo: ſed per inteſtina purgantur per egeſtionem de eis que pertranſeunt quolibet die de meatu magno. tamen in ſtomaco non fluit de colera rubea inquantum opus eſt ei ad mundificandum flegma generatum in eo. ideo hoc inconueniens erit cū exinde accidat nauſea ⁊ interiectio lamentabilis: ſed oꝛdinatus eſt medicus ad mundificandum ipſum ſi mundificatio ipſius poteſt fieri per vomitum. ¶ Etiam nutrimenta acuta ſumpta habent mundificare ſtomacū: ſed ſi abundanter ſumuntur ex eis generabit inveniſ ſanguis acutus ⁊ malus. ideo mundificatio eius per vomitum melioꝛ eſt ſumptione nutrimentoꝛū acutoꝛum ⁊ ſimiliter mundificatio eius per vomitum debet fieri poſt ſumptionem nutrimentoꝛum acutoꝛum: ⁊ erit melioꝛ vt nutrimenta acuta incidant ⁊ extergant ipſum humoꝛeʒ ⁊ vomitus eum emittat poſtea. ¶ In hominibus quoqʒ fit diuerſa generatio flegmatis. in quibuſdā generatur flegma in ſtomaco ſuperabundans. tum ex natura. tuʒ ex multis nutrimentis. tum ex vehementi appetitu. tum ex mala complexione ſtomaci. tum ex diminutione illius qꝺ̄ ſugit epar. tum ex cauſa generationis colere ru. in epate. ideo diuerſimode ſani indigent vomitu: ſed quidam eo indigent plus quidam minus: ſed ſano modo mundificatio fieri debet ſemel in mēſe. ¶ Sed Hyppo. percipit ꝙ mundificatio per vomitum fiat per biduum inſeparabiliter vt qꝺ̄ difficile erit in pꝛimo die. leue erit in die ſcꝺ̄o in vomēdo ac ſi remāſerit aliqd de flegmate in pꝛimo die mundificabitur. in die. ij. etiam ſi mundificatū fuerit i pꝛio die paꝝ: i ſcꝺ̄o die paulatiʒ paulati ſupueniet totū id de epe ⁊ ei⁹ attinentib⁹ ad ſtōm ⁊ eius erit per vomitū mundificatio perfecta. ¶ Dico ſi videris aliqꝺ̄ coꝛpus eſſe extenuatum colericum ⁊ calidūʒ in complexione in ſtomaco non erit oppoꝛtunus ei vomit⁹: ſed foꝛte indigebit ad mundificandum colerā ru. de ſtō. vnde ſumat in cibo de rebus humectatiuis ad generandum in eo flegma ad coleram coꝛrigendam. ¶ Dixit ꝙ vomitus ſi tranſgredit̄ ſuuʒ modum malum: quoniam ſi frequēs fuerit vomitus neceſſario nocebit debili tanto ipſum ⁊ faciendo ipſum in ſuffundātem curſum omnium ſuperfluitatum coꝛpoꝛis nocendo pectoꝛi: viſui ⁊ dentibus. ideo euitandus eſt ne vltra moduʒ ſupꝛadictum per vos eo vtatur. ¶ De libꝛo domationis ſanitatis attributo. G. dixit ꝙ laxatio ventris confert coꝛrize ⁊ reumati ⁊ illi in cuius oculis eſt quaſi nebula ⁊ emittentib⁹ ſputum abundanter poſt doꝛmitionem ⁊ tinitui aurium.

D ¶ De pꝛimo capitulo humoꝛum dixit: ꝙ caput euacuat̄ per gargariſma: ſternutationem: malefactiones: per aures: pectinem fricationem ⁊ illinitionem cū rebus calidis: ſed hec coꝛrigunt coꝛrizaʒ epilepſiam: ⁊ paſſiones in quibus opus erit ad euacuandum caput: tamen euacuatur ſuperfluitas oculoꝛum per gargariſma: ſed naris ⁊ pectoꝛis per tuſſim etiaʒ ſtomaci per vomitum ⁊ laxationem ⁊ epatis per vrinaʒ ⁊ laxationem: ⁊ ſplenis modo ſimili. Sed carnes ⁊ muſculi euacuantur vniuerſaliter per exercitium: balneum ⁊ illinitioneʒ factam cum rebus calidis ⁊ per ventoſam: ſed attractio materierum ad partem contrarium fiet per vomitum: minutionem: laxationem: fricationem: ligationem: illinitionem: cum calidis ⁊ exercitium membꝛoꝛum oppoſitoꝛum. verbi gratia. clyſtere acutum attrahit de oculis ⁊ ligatio manuū ⁊ pedum attrahit humoꝛes declinantes ad pectus ⁊ ſtomacuʒ: ſed ventoſa attrahit de interioꝛi parte ad exterioꝛa coꝛpoꝛis: etiam ventoſa attrahit ſanguinem declinantem ad matricem ſi appoſita fuerit māmillis. Attractio etiam fit de interioꝛibus coꝛpoꝛis ad exterioꝛa: ⁊ de exterioꝛibus ad interioꝛa. Sed ſudoꝛ inciditur per vrinam: etiam per illinitionē pedum ⁊ manuum cum medicinis calidis attrahuntur humoꝛes de ventre ⁊ capite. ideo confert epilepſie fluxui ventris ⁊ doloꝛi capitis: ⁊ iuxta hoc in alijs ratiocinandum.

B ¶ Debet quoqʒ medicus ad vſum quoſdaʒ inducere ad vomendum de leui: ⁊ in quibuſdam incidere ipſum vſum. videlicet in quoꝛum ſtomaco fluens erit colera rubea coꝛrumpens cibum ſumptum in eo. ſed vtendū eſt vomitu ante ſumptionem cibi: ⁊ in quoꝛum ſtomaco erit congregatū flegma abundans coꝛrumpens appetitum cibi ⁊ pꝛouocans ad appetitum rei acute tantum. ⁊ iam diximus de ſignis eius in libꝛo ſtomaci ꝙ mundificatio eius fiat in mēſe pluries per ea que incidunt flegma: ⁊ id purgant ſed qui vomuerit ex abūdanti onere cibi ⁊ potus: ⁊ expulſione facta in ſtomaco inhibendus eſt ipſe vomitus: ſed vtenduʒ eſt cibo ⁊ potu in quātitate modica datis ſeparatim pluries ⁊ ꝯfoꝛtandus eſt ſtomacus: quoniam vomitus in his coꝛroboꝛatur ex debilitate ſtomaci ipſoꝛuʒ: ⁊ ſtomacus inducitur ad recipiendū materias ad eum ſuperuenientes vſualiter: ⁊ inde coꝛrumpuntur diſpoſitiones ipſius. ¶ De capitulo ſecundo humoꝛum dixit: ꝙ vomitus non eſt operandus in eis in quibus paſſio eſt in capite. ¶ Dico ꝙ non video vomitum bonum fieri in paſſionibus capitis diuturnis: ſed fiat ſi paſſio fuerit ex cauſa cōmunicationis eius cum ſtomaco.

A ¶ De medicinis ſimplicibus: de. iij. cap̄. cauenda eſt intenſa laxatio: ne debilitentur vene ⁊ dilatentur oꝛificia ipſaruʒ: ne ex punctione laxatiui in oꝛe ſtomaci aperiātur oꝛificia ipſarum: ⁊ inde curantur humoꝛes. poſtea iuxta modum foꝛtitudinis ipſarum in tenuitate ⁊ groſſitudine pꝛopꝛietate ⁊ natura. ¶ Video ꝙ ānihilatur actus laxatiui per mitigationeʒ punctionis factam per butyrum ⁊ lac. vnde per confoꝛtationem venarum que confoꝛtantur cum aromate ⁊ nutrimēto ſtiptico obturantur oꝛificia ipſarum ⁊ attrahūtur humoꝛes ad partem contrariam: etiam hoc fit per balneuʒ. ¶ De natura humana dixit: ꝙ indiget vomitu ille cui opus eſt mundificare flegma groſſum adunatum in ſtomaco ⁊ cui opus eſt euacuare coꝛpus totum moderate. ¶ De libꝛo melancolie Alexander dixit: ꝙ ſi volueris laxare coleram rubeaʒ humectare debes coꝛpus per dies aliquos ante potum laxatiui humectatiuis: ſed ſi nigraʒ: aut flegma groſſum debes ipſum coꝛrigere per dies aliquos modo ſimili cum nutrimentis attenuatis: calefactis: ⁊ dilatātib⁹ poꝛos. ¶ Dixit ſi itēſa fuerit laxatio dū neruis accidet ſpaſm⁹ ejce ſup coꝛp⁹ aquā abūdātē tepidā dādo i cibo ei de pane iſuſo i vino aq̄: ⁊ niue: ⁊ i potu ꝺ rob vue acerbe. ⁊ aq̄ niuea tūc: deide doꝛmiat

deinde intret balneum leue. deinde post balneũ nutriẽdus
est cum rob vue acerbe: ⁊ niue ⁊ pane infuso vt dictum est ⁊
dormiat postea. quõ laxatus dormire dꝫ abundanter ⁊ pro-
prie si laxatio fuerit intẽsa. ¶ De q̃onibus epidimie: de ex-
positionibus capituli sexti dixit. vtendũ est balneatõe aque
calide abundanter ante potum medicine per dies aliquos
nutrimentis humectatiuis. quiete corporis ⁊ animi: vt hu-
mectetur ⁊ lenificetur venter ⁊ attenuẽtur humores corpo
ris. ¶ Dico proprie in corporibus valde duris ⁊ in quibus
volueris attrahere aliquid de extremitatibus. aut per abũ-
dantem euacuationem: aut per potum alicuius aperientis
opilationes: vt inde aperiat̃ vena meseraica. Qꝫ si tarda fue
rit actio laxatiui ⁊ ibi non fuerint accidentia mala nutrien-
dus est eger sumens cum iuribus: deinde cum stipticis cum
inde natura eius soluatur. ¶ De ca. iiij. expositionis dixit. si
fuerit in intestinis substantia aliqua sicca vtendum est cly-
steri ante laxatiuum proprie si corpus fuerit debile non va-
lendo expellere illam substantiam vetustam ⁊ siccam inser-
tam in intestinis. Qꝫ si natura declinans fuerit penes vrinã
difficilis inde erit actus laxationis. ¶ Dico si natura in fo-
bre fuerit sicca: ⁊ opus fuerit ad danduꝫ ei de aqua fructuũ:
⁊ similibus rebus in potu clysterizandus est in primo cuꝫ le
ui clysterio: ⁊ postea dandum est in potu de laxatiuo.

B ¶ De instrumentis nutrimenti sm̃ Johannitium dixit. vten
dum est vomitiuis in quo fuerit opus ad emittendũ humo-
rem de extremitatibus corporis: quem laxatiuum non põt
attrahere: qm̃ vomitiua sunt intense potẽtie ad cõpellendũ
virtutes: ad expellendũ q̃ in extremitatibus corporis erit.

A ¶ De q̃onibus afforismorum dixit: si volueris sequi laxatio
nem non debet fieri laxa[ti]o in quo fuerit morbus ex satieta
te nauseatiua: ⁊ ex nutrimẽtis grossis ⁊ viscosis: ⁊ in quo fue
rit extensio in locis qui sunt sub hypocundrijs: aut inflatio:
aut si loca ipsa fuerint intense caliditatis: aut in aliqua par-
te ventris fuerit apã. aut humores grossi: aut si meatus fue-
rint opilati. vnde his oibus preaptatis in toto secure laxa-
tiuuꝫ poterit operari. ¶ Dico caute studeas q̃ laxatiuũ nõ
faciat intensam laxationem q̃ si sumens laxatiuuꝫ sequetur
sitim inde noli dubitare sed si vehemẽs fuerit sitis statim in-
cidenda est laxatio.

F ¶ Dixit euacuatio sanguinis abũdanter ⁊ subito facta infri-
gidat valde corpus ex abundantia illius: q̃ euacuat vapor
calidus subito de eo. vnde extinguntur calor ⁊ flãma ⁊ ascẽ
sio vaporum ad caput. vnde non dꝫ fieri operatio eius nisi
cũ virtute sana: qm̃ magis perfecte erit in extinguẽtib⁹ illud.

A ¶ Filogorius. de curadis morbis si quis sumpserit laxatiuũ
⁊ inde non fuerit laxatus non est laxandus iterato nisi ei fue
rint accidentia mala: sed si in eo fuerit tortio cum brachiorũ
extensione facta ex vehementi dolore tortionis. vtendũ est
clysterio. q̃ nisi solutus fuerit venter inde ⁊ doluerit cũ tor-
tione intromittendus est in balneo ⁊ vngendus est cuꝫ oleo
abundanter. sed inde si patitur ponderositatem vehementẽ
anxietatem: ⁊ extensionem in corpore minutio fiat proprie ⁊
precipue: si manifesta fuerint signa repletionis ⁊ eminentes
fuerint oculi ⁊ rubefacti: q̃ nisi ei accidat aliqd̃ de predictis
nisi dolor cum extensione tm̃ fuerit intromittẽdus est in bal
neo ⁊ cibandus est post exitum eius de balneo dato ei in po
tu vino abundanter: sed si passio non fuerit mitigata clyste-
ri vtendum est cum oleo. etiam si supabundans fuerit laxa-
tio intromittendus est patiens in balneo. vtendo cibo pane
infuso in aqua ⁊ vino ⁊ succo granatorum qd̃ nisi cessauerit
ligande sunt manus ⁊ pedes a superiori parte vsqꝫ ad infe-
riorem: ⁊ dandum est ei in potu de tyriaca cum ipsa calefa-
ciat velociter attrahat humores ⁊ corroboret caliditatem.
Qꝫ nisi affuerit cum filonio fiat. ⁊ si cum trociscis seminũ nõ
male erit iminente aere suo temperato: ⁊ declinante ad fri-
giditatem. ¶ De experimẽtis marasten. dixit. q̃ laxatio cru
delis conterit senescentes ⁊ eos consumit: ideo non est vten
dum ea in eis. ¶ De secundo capitulo de morbo acuto di-
xit: si dederis alicui febricitanti laxatiuum violentum in po-
tum cuꝫ scamonea elleboro: aut similibus da ei in potu post
illud de aqua ordei: aut de similibus nutrimentis: quoniam
inducit medicinam ad fundum stomaci: ⁊ lauando qd̃ adhe
suꝫ fuerit ysofago de eo ⁊ ori stomaci ⁊ inbibẽdo qd̃ nõ no-
ceat eis confert maximam vtilitatem: quoniam febricitans
indiget mundificatione stomaci: sed quotiens laxatiuum in-
cipit agere noli dare aliquid i potu de huiusmodi rebus ne

incidat laxationem. ¶ Dico quidam sumpsit laxatiuuꝫ: ⁊ eo
q̃ assellauit quindecies large stabat annulus in digito eius
in multa quãtitate. in hoc quoqꝫ erat significatio qd̃ medi-
cina euacuauit. de humiditatibus que fuerant in concauita
tibus partium quantitatem abundantem: ⁊ ideo laxatio in-
terficit ethicos: quoniam soluit totum grossum ⁊ similia de
membris eo q̃ attrahuntur per eam.

A ¶ Dico expertus sum ⁊ inueni q̃ in intensa laxatione: aut in
B intenso vomitu: aut intensa emissione sanguinis: subito per
F minutionem. ⁊ similia febris sequetur. Unde contemperan
dum est in hoc toto: ⁊ iam dixit Hyppo. q̃ quelibet euacua
tio facta superabundans opponitur nature. ¶ De summis
glauconis q̃ si indiges euacuare aliquẽ abũdanter in mul-
ta quantitate ⁊ non erit in posse ex defectu virtutis euacua
tio fiat paulatim paulatiꝫ pluries. ¶ Dico hoc confert de-
bilitati virtutis: ⁊ etiam in passionibus in quibus est corru-
ptio in sanguine firma ⁊ obtenta sicut in scabie carbunculis
cancro: ⁊ similibus ⁊ melius erit si euacuatio fiat paulatim
paulatim pluries. ¶ De capitulo sexto libri epidimie: si qs
indiget minutione ⁊ euacuatione cũ elleboro simul incipiẽ-
dum est per minutionem ⁊ postea cum elleboro. ¶ Dico q̃
hec responsio est contra illum qui extimat q̃ dignius est qd̃
precedat laxatio: sed ratiocinatio similiter significat sup ro-
bur huius cõsilij. ¶ De quarto capitulo libri sexti epidimie:
cauenda est superabundans euacuatio. quoniam si fuerit su
dor supabũdans: licet sit debilior alijs euacuatiõib⁹ sensibi
lib⁹ ex eo deducetur virtus sicut vides vrinã facere ⁊ silia.

A ¶ De capitulo sexto libri questionum epidimie. dixit si volue
F ris dare in potu alicui laxatiuum violentum vtendũ est bal-
neo ad liquefaciendu ꝫ humores: ⁊ si in corpore fuerit aliqs
locus extensus: aut in eo fuerint humores inclusi eos molle-
faciet ⁊ lenificabit: quoniam hoc peracto absqꝫ nocumẽto
laxatio erit. Non conuenit quoqꝫ balneuꝫ ante potum laxa
tiui per spacium longum: sed per spacium modicuꝫ ante po
tum eius. tamen in tempore potus eius erit melius. quoniaꝫ
balneum ante potum laxatiui spacio longi temporis factuꝫ
non potest obtinere humores liquefactos neqꝫ tenues. vn
de si balneum fit post potum laxatiui per spacium longũ in
tempore quo ipsum incipit: aut inceperit agere actum suuꝫ
attrahet ipsum ad exteriora corporis ⁊ incidet laxationem.
¶ Dico ideo vtendum est eo ante laxatiuum spacio medie
hore. sed hoc magis necesse erit habenti corpus siccuꝫ ⁊ hu
mores grossos: quoniam similiter balneum opportunuꝫ est
ante minutionem habenti sanguinem grossuꝫ. ¶ Dixit ideo
preaptanda sunt corpora grossa ante potũ laxatiui per dies
aliquos cum attenuatione humorum ⁊ apertione poroꝝ:
sed corpora calida cum humectatione nutrimentis hume-
ctatiuis: balneatione cum aqua calida multa ⁊ dulci: ⁊ quie-
te inseparabili ⁊ refutatione cogitationis: ⁊ insomnietatis.
Qꝫ si tardat laxatiuum in descensione eius de ore stomaci
q̃ cognoscitur per subuersionem ructationis ⁊ paucuꝫ actũ
laxatiui: da in cibo de stipticis. ¶ De questionibus capitu-
lo quinto libri sexti epidimie. dixit. q̃ si indiges ad curanduꝫ
passionem in qua fuerit extensio cum malitia humorum cuꝫ
minutione ⁊ laxatione incipiendum est primo cum minutio
ne: ⁊ postea cuꝫ laxatione si humores fuerint calidi: sed si fri
gidi forte indiges primo vti laxatione. Qꝫ si corpus fuerit
mundum ⁊ in aliquo membro sit aliqua passio obtenta est
euacuandum de ipso membro: aut de proximiori eius. sed si
corpus non fuerit repletum fiat cum minutione. ¶ De sum
mis virtutum qd̃ humores penes potum laxatiui conuertũ
tur ad venas non pulsiuas: deinde ad epar. deinde ad inte-
stina: deinde ad stomacum.

A ¶ De primo capitulo libri de humoribus dixit. Ego curaui
cancrum ⁊ lepram ex superfluitate: ⁊ allopitiam per laxatio
nem tantum absqꝫ re aliqua opportuna eis. etiam si hi hu-
mores fuerint in malitia ex colera ⁊ flegmate in maiori par
te sufficiẽs erit laxatio facta semel: sed si ex melancolia sicut
est cancer ⁊ lepra forte opportuna erit laxatio facta pluries
ter: aut quater: aut plus cum sanatio ipsorum dura sit per la
xationem factam semel tantuꝫ de clementis: pluries quoqꝫ
patiendo icteritiam. maniam ⁊ melancoliam licet fuerint in
vltima macie sanati sunt per laxationem: quoniam si minu-
ti essent iam morientur statim. ¶ Dico non est dubitanda
euacuatio facta de hũore inserẽte morbũ lꝫ patiẽs sit in ma
cie vltia. ¶ De sũmis clemẽtoꝝ dixit. q̃ hũores in duobus

locis corporis sunt in concauitate venarum ex qua aliqđ at
trahunt laxatiua cuȝ lenitate ⁊ velocitate ⁊ in suba metipsa
membrorum principalium. vnde ꝑueniente attractione ad
eam: opilatio fiet ⁊ ex ipsa opilatione euacuatur cum humo
re quem querit laxatiuum attrahere alius humor. ¶ Ebi-
moasius dixit qui nutritur nutrimentis bonis vtendo exer-
citio moderato non indiget laxatiuo. eo ꝙ in corpore eius
non generatur humor malus: nisi si passus fuerit malam di-
gestionem vsualiter cum ex mala digestione ⁊ causa eius in
vena eius magis generetur morbus quaȝ ex nutrimẽtis ma
lis: vnde nisi hoc fuerit non est vtendum laxatiuo cum ideȝ
excitet morbos eo ꝙ natura laxatiui contraria est corpori:
vnde ſm nocumentum eius in corpore sano: ita erit eius iu
uamentum penes necessitatem ⁊ malitiam humorũ cũ tunc
opus sit ad laxandum.

D ¶ De ca. ij. de mẽbro doelti dixit. ꝙ stõus hȝ expellere sup-
fluitates nociuas ei per vomitum in minori parte cerebruȝ
per nares. tñ in minori parte per palatum ⁊ qñqȝ per nares
intestina per laxationem frequenter. Renes ⁊ vesica: ꝑ vri-
nam. Et epar per vtrũqȝ. ¶ Dico ꝙ stabilitas supfluitatuȝ
malarum firmiter in iferiori parte stõi est ex nocumẽto illa-
to ei ab ea cuȝ locus ille sit pauce sensibilitatis. aptus est ad
retinendum id qđ peruenit ad euȝ spacio longi tpis. Sed si
superfluitas fuerit i fine malitie separabiť ab ea frequenter
expellendo eam dum fuerit supernatans in supioribus stõi.

B ¶ De primo caplõ dixit cui de leui non efficitur vomitus cũ
horribilitate eius operatio non erit bona.

A ¶ De vltimo caplõ libri. iij. epidimie. si quis patiẽs egerit ali
qđ egrediens a natura colericum: aut spumosum ⁊ turpe. ⁊
inde non debilitatur corpus non dȝ incidi lȝ supabundans
sit ꝙ si incidiť i ventre infert apã ⁊ ꝓprie in epate. ¶ De li-
bro minutionis. dixit complexio cordis alteratur ex diminu
tione humorum de modo naturali. ¶ Dico ꝙ si mutať pul
sus supabundanter euacuatio fuit intensa. vnde inspiciẽdũ
est an cor calefiat ex diminutione humorum. Quod si veruȝ sit
calefiet corpus post euacuationẽ ex alia cã cognita vobis:
⁊ hoc erit in tpe calido semper. ¶ Dico semper ſm himasui
de corrigendis laxatiuis. Si quis consueuerit vti laxatione
bona erit laxatio ei consueta. ¶ Dixit ita tñ ꝙ fiat quãtitas
assellationis laxationis ⁊ modus eius iuxta moduȝ virtutis
corporis. Quod si fortis fuerit virtus corporis laxatio fiat vio
lenta semel. Sed si superfluitas fuerit abundans ⁊ virtꝰ de-
bilis paulatim paulatim laxatio fiat pluries. Sed si supflui-
tas fuerit modica ⁊ virtus debilis non indiget nisi pauca la
xatione cum temperie. Sed habitantes in regionibus cali-
dis parum indigent laxatiuo. qm̄ parum sustinent. vnde oȝ
ꝙ sit ipsorum laxatio in quantitate modica ⁊ qualitate de-
bili: ⁊ econuerso. ita ꝙ prius faciant dietam per biduum añ:
⁊ biduum post: attenuando nutrimentũ ⁊ diminuẽdo quã-
titatem eius post laxationẽ. Sed super laxatiuum datum in
apozimate non est sumendum in potu de aqua calida dum
compleat actum suum: qm̄ calide potus cõmouebit id cũ ve
locitate. tñ super sumptionẽ pillularũ sumendũ est de aqua
calida vt inde dissoluantur ⁊ faciant actum earuȝ velociter.
pillule quoqȝ magne longe more sunt in stõ. vnde si volue-
ris attrahere aliqđ de iuncturis membrorum. vtendum est
pillulis paruis vt penetrent ⁊ transeãt cum velocitate. Etiã
vtendum est balneo post potum medicaminis per diẽ vnũ
ꝙ si graue ei fuerit ibi moram longaȝ trahere: ⁊ hoc in odi-
um habeat. emittendus est de balneo ⁊ noscas ꝙ medici-
na ꝑfecit in purgando. Sed si delectabile habuerit balneũ
ibi diligendo moram longam trahere hoc faciat secure ad
purgandum residuam superfluitatem. Sed non sunt danda
duo medicamina laxatiua in die vno licet primum non fece
rit actum suum ne forte emittãt crudeliter. Fricatio quoqȝ
pedis mitigat angustiam ⁊ inducit medicinam ad inferiora
velociter de stomaco: sed sumptio aque calide in potu miti-
gat tortionem: etiam calefactio facta cum aqua calida etiaȝ
motus moderatus: sed vomitus per triduuȝ factus ante po
tum laxatiui tollit interiectionem lamentabilem: ⁊ nauseaȝ.
Quod si intensa fuerit laxatio prouocandus est vomitus cum
aqua calida ac ponẽde sunt extremitates in ea. ⁊ balneatio
fiat in aqua ipsa: aut in balneo: qm̄ confert. sed in potu dan-
da est targia in puluere: ⁊ calefaciendum est corpus cũ em-
plastris calefacientibus vel conuenientibus. Quod si inde pa-
titur dissinteriam crudelem cauenda est laxatio secundo: ⁊
vtendum est ea tertio.

B ¶ Ruffus de libro facto ad vulgus dixit: ꝙ si quis sumpse-
rit vinum in potu ad faciendum vomitum cum eo: sumat de
eo superabundanter: quoniam cum paucitate eius vomitꝰ
erit malus valde. ¶ Binabichalid persi. dandũ est post vo
mitum de mastice cum succo pomorum: ita ꝙ non sumat in
ipso die aliquid in cibo neqȝ in potu. sed post vomitum po-
nendum est in aqua quam bibit de mastice.

A ¶ Kindi: dixerunt ꝙ extractio superfluitatũ de corpore ani
moso vel antiquo ⁊ flegmatico fit per pillulas sitarię ⁊ simi
libus in quibus compositio fiet cuȝ laxatiuis ⁊ calefactiuis

B ¶ Dixit ꝙ ligandum est super oculos ⁊ ventrem bombax cũ
leui panno ante potuȝ vomitiui. ¶ Lisadra de libro eius di
xit: da quoqȝ in potum ante vomitum per triduuȝ quolibet
die de oleo sisamino recenti. ℥. ij. cum tantũdem vini fortis ⁊
simplicis ⁊ vtendum est balneo die quolibet ⁊ in vnctione
corporis cum oleo.

A B ¶ Hyppo. in pronosticis: non est ponendum de sale in mul-
ta quantitate in cibarijs volentis sumere laxatiuum. sed vo
lentes vomere debent vti abundanter somno. Sitis quoqȝ
valida post vomitum ⁊ laxationem significat superabundã
tem euacuationem corporis ⁊ vtilitatem eius. ꝙ si ex vomi
tu aut laxatione spasmus accidit aut tremor calefactio fiat
⁊ vnctio cum oleis calidis ⁊ oleo sigie oleo veteri oleo lilio-
rum ⁊ oleo cucumeris asinini. Sed si infrigidatuȝ fuerit cor
pus ponenduȝ est in oleo ipso de euforbio piretro castoreo
⁊ pipere ⁊ continuanda est cuȝ eis calefactio. si spasmus fue
rit vehemens ⁊ confert ei calefactio cum oleo calido posito
in vesica aut cum panico ⁊ semine lini frequenter ⁊ durabi-
liter. sed si corpus fuerit calidum non est curandum hac cu-
ra: sed cuȝ aqua tepida ⁊ oleo dulci. ꝙ si passus fuerit singul
tum sternutatio fiat. etiam si post vomitum suffocatio acci-
det. ⁊ si intensus fuerit vomitus clysteri vtatur laxatiuo: ⁊ li
gentur brachia si sumens laxatiui aut vomitiui vomet inde
sanguinem ⁊ dandum est ei in potu de vino admixto cum la
cte in quantitate. ℥ xxxvi. quoniam inhibet exituȝ sanguinis
⁊ tollit malitiam medicaminis: ⁊ laxat vt decet. sed liganda
sunt membra ⁊ dandum est in potu de syrupo acetoso infri-
gidato in niue paulatim ad faciendum transire epiglotũ ali
quod inconueniens. Sed si expuerit sanguinem de pulmo-
ne per biduum successiue requiescat ⁊ ligatio fiat super ocu
los penes vomitum ⁊ lauetur facies cum aqua frigida post
vomitum: nec est dissoluenda ligatio facta super oculos dũ
non cesset vomitus prouocatio ⁊ lauandum est os inde.

A ¶ Dixit Hyppo. oportet te volentem dare medicinam inter-
rogare patientem vtrum sumpsit aliquam medicinam om-
nino ⁊ qualiter respõdet natura in eo ⁊ in medicina sumpta:
⁊ qualiter est de consuetudine eiꝰ: ⁊ ſm modum ipsius fiat.
sed non est dandum laxatiuũ in potu febricitanti. ¶ Hyp-
po. si quis fuerit humidi ventris inferioris ⁊ liquide nature
pone in laxatiuo ipsius aliqđ hñs in se virtutem nauseatiuã
quoniam hoc contemperat complexionem laxatiui penes
eum restituendo partem virtutis eius in parte ventris supe
riore ⁊ ecõuerso. ¶ Dixit: ꝙ infantes ⁊ seniores nõ sustinẽt
euacuationem vehementem. sed qui sunt mediocres inter
ipsos eam sustinent.

A B ¶ Dixit: ꝙ ascensio ⁊ motio ad superiora conuenientes sunt
ad excitandum vomitum. sed descensio ⁊ manatio ad infe-
riora conuenientes sunt ad laxationem. sumendũ est quoqȝ
laxatiuum in loco tepido vt de leui transcurrant humores.
sed superabundans laxatio calefacit epar valde: ⁊ similiter
facit vomitus superabundans ⁊ multa euacuatio generali-
ter. ¶ Dixit ꝙ calefactio cutis subuenit ad inhibendum la-
xationem ⁊ vomitum: etiam ventose cum igne ⁊ scarifactio
ne ⁊ absqȝ scarifactione ⁊ ligatio membrorum subueniunt:

B ¶ Arcagenisius de libro eius de vomitu cum elleboro dixit
vtendum est vomitu post cibum ⁊ super repletionem cum
radice dum vomens habeat vomitum in vsu de leui: dein-
de dandum est ei in potu de elleboro. Quod si sumens eius fue
rit virtuosus fiat cum ieiuno stomaco. sed si debilis danduȝ
est ei in cibo aliquid in pauca quantitate: deinde in potu
de eo ne ei accidãt aliqua mala. sed regimen fieri dȝ ꝑ dies
aliquos añ cũ cibarijs bonis calidis ⁊ hũidis. sȝ hic vomi-
tus fieri dȝ in vere: aut in autũno. Terať elleborus ꝓ vt ma
nifestauimꝰ in caplõ correctõis vomitiuoꝝ. sed addendũ est
super capitulum vomitiuorum ꝙ sumptio ipsius fiat mane

post q̃ egestio secuta fuerit: ita tamen q in principio fiat cly
stere: deinde cum aqua mellis: ⁊ aqua excoriati ordei: sum-
ptio eius fiat. sed post potum ipsius debet quiescere dũ me-
dicamen incipiet agere actum suum. Or si ante tempus con
ueniens velociter superuenerit vomitus mitigandus est cũ
odoribus bonis oppressione extremitatum potu aceti sum-
ptione citoniorum pomorum ⁊ modico masticis positione
manuum ⁊ pedum in aqua calida ⁊ similibus. Sed si vomi-
tus tardauerit, per horas excitandus est cuz potu aque mel
lis aut aque tepide ⁊ cum motu in primo: deinde cuz penna
Or si vomuerit moderate nec fuerint inde accidentia qbus
erit cura opportuna inseparabiliter vtatur quiete vngen-
do caput cum oleo ⁊ pectus: ⁊ vngenda sunt hypocundria
cum oleo ⁊ vtatur quiete ⁊ somno ipso die: ⁊ intromittẽdus
est in balneo in crastino die mane ⁊ velociter lauandus est:
⁊ statim q egredietur balneum recipiat in cibo de cibariis
velocis digestionis: ⁊ regendus est tali modo dum reuertat
ad virtutem eius. ¶ Sed signa euacuatiõis laudabilis hec
sunt q in primo accidet nausea: deinde punctio vehemens
in ore: stomaci: deinde vomitus sequetur cum flegmate sup-
abundãte semel ⁊ pluries: deinde post illud sequetur aliqd
tenue ad modum sputi. sed hec perseuerare debent per tres
horas aut quattuor cum dolore vehementi nausea violen-
ta tempestate ⁊ discoloratione: ⁊ forte inde soluetur venter
bis: aut ter: aut plus sed post horã quartã hec debent cessa-
re: ⁊ sumens inueniet quietem vehementem dormiendo he-
ne. sed omnia hec accidẽtia salutifera sunt ⁊ laudabilia abũ
danter. sed in omnibus contrariis horum suffocacio est pe-
ior. sed signum eius habetur q accidet principio ipsius sum
ptionis quasi habere voluntatem ad vomenduz ⁊ nõ posse
sed inde accidet extẽsio rubor i oculis inflatio in eis: emine-
bunt oculi ad transgrediendum foras sudatio erit absidans
⁊ frequens deficiet inde vox: deinde morietur nisi cum ve-
loci studio curetur. Or si videris hec accidentia esse cuz ve
loci studio: da in potu de aqua tepida cum melle ⁊ oleo lili-
no imponendo pẽnam gule ⁊ digitum: quoniaz si vomuerit
nõ suffocabitur. Or nisi vomuerit ligande sunt tybie eius ⁊
comprimende ⁊ velociter fiat: clystere acutũ: accidit quoqz
inde dolor penes hypocundria vehementer ⁊ valde. q miti
gandus est per epithima calidum: emplastrum calidũ: ⁊ ẽt
ventosam calidã cuz igne appositaz. sed inde accidit singul
tus qui mitigandus est per sternutationem ⁊ ventosam po-
sitam super pectus ⁊ potum aque calide: etiam inde accidit
vomitus sanguis qui si fuerit modice quantitatis non est in
cidendus sed si multe quantitatis fuerit incidendus est cuz
ligatione extremitatum ⁊ potum succi portulace cũ luto ar-
menico: etiam inde accidit congelatio cuz apopleria altera
tione mentis ⁊ defectu vocis vnde comprimende sunt extre
mitates ⁊ ligande calefaciendus est stomacus cum oleo in
quo cocta fuerit rutha cum cucumere asinino dãda est vox
magna in auribus ⁊ de aqua calida in melle dandum est ei
in potu. ¶ Accidit etiam ex malitia vomitus per horas plu
res defectus pulsus in vna vice post aliam ⁊ reuertitur. sed
hoc accidit magis quotiẽs de eo fit sumptio in multa quã-
titate: vnde velociter cura ipsum anteq̃ corroboret super-
abundantia vomitus cum rebus bonis ligatione extremita
tum ⁊ calefactõibus stõi cũ epithimatibus ⁊ gargarismatis
factis cum aceto aqua ⁊ sale: ⁊ ouis mollibus ⁊ pulte boni
saporis: cautus ne des ei de vino in potu nisi post debilita-
tem vehementem: sed postea vtendum est etiam in potu vi
no albo odorifero ⁊ tenui mixto nimis cum pulte ⁊ licet ipse
vomuerit cõtinue: da ei de eo ⁊ de cibo pluries. sed hec sunt
accidentia sumptionis ellebori. ¶ Dixit q macilẽtus ⁊ de-
bilis ⁊ qui vehementem patitur vomitum sunt in dubio ne
suffocentur in sumptione ellebori. ¶ Dixit q vomitus de-
bet fieri cum elleboro albo.

A ¶ Kindi de libro eius de medicinis laxatiuis dixit: q laurus
⁊ turbith quãdo putrefiunt paruum faciunt pulsum ⁊ hane-
litum eo q debilitant calorem innatuz. sed curant cũ aqua
frigida cum ipsa confortet corpus: ⁊ prohibeat dissolutionẽ
spiritus. ¶ Dixit q laureole. i. masirion. s. leonis terre laxa-
tionem incidit id qd mitigat acuitatem eius. sed apostema
infert: ⁊ dolorem in membris ⁊ ea mollefacit. ¶ Dixit: non
oportet quoqz vti post laxationem ⁊ alias euacuatiões nu
trimentis cum fastidio in abundanti quãtitate eo q replent
corpus de humoribus crudis. sed vti debet eis paulati pau

latim dum reuertetur ad arterias corporis de nutrimento
modico post modicum: nec procedat velociter vt subito cõ
uertatur ad nutrimentũ superabundans licet ipse fuerit vir
tuosus. ¶ Dico noli dare laxatiuum in potu nisi post lenifi-
cationem nature cum siccitas attrahat laxatiuum ⁊ faciat
actum suum fieri cum lamentatione ⁊ diminutiõe vltra de-
bitum. Or si laxatiuum fuerit debile nõ laxabit inde: aut mo
dice laxabit ⁊ forte subiiciet medicina violenta valde natu
ram duram cuz magno nocumento. sed in crisi cauenda est
laxatio: ⁊ procedendum est prout decet. ¶ Dixit Ga. de nu
trimentis quidam sumpsit de scamonea ⁊ moram trahendo
per. x. horas: nulla laxatione facta passus est inde angustiaz
⁊ infestationez in suo stomaco: ⁊ effect9 est color ei9 citrinus
sed dato ei fructu stiptico in cibo mitigata fuit passio ⁊ solu
tus fuit venter. ¶ Iudeus: si virtus fuerit potens: ⁊ super-
fluitas abundans laxatio fiat subito. si virtus fuerit debilis
⁊ superfluitas abundans laxatio fiat pluries cum cautela ⁊
confortatione stomaci: ⁊ vtendum est laxatiuo in corporib9
⁊ regionibus ⁊ temporibus calidis minus: cum inde in eis
dissoluantur abundantes superfluitates: ⁊ econuerso. vnde
vtendum est laxatiuo in regionibus frigidis cum medicinis
magis violentis: ⁊ in quantitate maiori cum non fiat in eis
dissolutio sicut fit in calidis: nec respondeat nisi fiat cum le-
uitate sicut in illis: ⁊ noli laxare infantem neqz seniorez. etiã
sumens eius vti debet dieta per biduum ante: ⁊ biduuz post
cessando a labore coitu cibariis nociuis ponderositate ci-
borum ⁊ potus: proprie in die medicine: quoniam nocent ex
debilitate nature indigendo. etiã nõ debet vti in potu aqua
calida post potũ medicie in apozimate date nisi in fine ei9:
finantem eam expellet ⁊ emittet subito absqz perfecto actu.
¶ Sed cum pillulis est vtendũ potu aque calide eo q eas
mouet ⁊ dissoluit. q si per pillulas volueris purgare aliqd
de capite pillule fiant magne. Si de articulis pillule fiant
parue. q si longam moram trahunt in stomaco: cuius signi-
ficatio habetur per ructuationem in qua erit sapor medici-
ne: cura fiat cum potu aque calide ⁊ succi malorum pomoꝝ
⁊ aque cum sale. q si moraz trahunt in intestinis ⁊ volueris
q non est in ructatione sapor ipsorum cõmotio fiat cuz cly-
sterio. sed si breuiter fecerit actum medicina vtẽdum est bal
neo per dies aliquos vt perfecte inde egrediãtur superflui
tates quas cõmouit medicina. sed remouẽda est nausea ve-
hemens accidens penes potum medicine cum sumptione
vini lenis ⁊ veteris ⁊ masticatione ceparum cum aceto ⁊ fri
catione inferioris partis pedum cum oleo ⁊ sale. sed mitigã
da est tortio per calefactionem ⁊ potum aque calide cũ mel
le ⁊ motum. Sed si quis consueuerit pati nauseam vehemẽ
tem penes potum medicine laxatiue: vtatur ante potũ ipsi9
vomitu etiam penes laxationem intensam excitãdus est vo
mitus: ⁊ infundende sunt extremitates in aqua calida ne ad
sudorem veniat ⁊ illiniendum est corpus cum confectione
composita de succo pomorum cuz nitro rosis citoniis cam
phora ⁊ ramik. ⁊ dandum est de luto sigillato cum puluere
granatorum ⁊ similibus: ⁊ vtendũ est cibariis confectis cuz
succo vue acerbe ⁊ similibus: q si intestina vlcerata fuerint
ex laxatione per tempus longum. sed si opus fuerit sumen-
dum est in potu id in quo non erit acuitas. ¶ De libro mi-
nutionis dixit: difficile est scire quantitatem opportunam in
euacuando. Ideo cum magna cautela fieri debet laxatiuuz
sed vomitum magis: quoniam non poteris inhibere q non
agat actum suum quotiens fuerit in ventre nisi cum labore.
Ideo dandum est laxatiuum in quantitate conuenienti vt
faciat iuxta modum opportunum: non cum diminutione vt
fiat iterato. ¶ De epedimia plures discipuli Hyppo. dubi-
tabant dare balb. laxatiuum licet in modica quantitate fue
rit eo q apti sunt ad fluxum vẽtris. sed illi dubitabant ne in
de paterentur fluxum ventris. Quidam quoqz ipsoꝝ dixe-
runt q hoc in eis accidit ex humiditate. quidam dixerunt q
accidit de siccitate. sed primum dictum accipitur de experi-
mento. ¶ Dico q balbuties non fit nisi ex humiditate ⁊ de-
bilitate musculi. sed hoc accidit quandoqz infantibus ex hu
miditate. sed quando corroborantur ⁊ crescunt in calidita-
te ⁊ iuuentute cessabit inde.

A ¶ De libro megategni. dixit q laxatio conueniens erit om-
B nibus mẽbris que sunt in capite. sed vomitus omnibus mẽ-
bris que sunt in ventre. ideo si fuerit passio in inferiorib9 cor
poris vomitus erit cõueniens. sed si hoc superfuerit oppor-

tuna erit minutio ipsius membri. sed si passio terminata fuerit ⁊ sederit econuerso fiat. ¶ Dixit. H. de medicinis laxatiuis ego curaui passiones plures diuturnas sicut epilepsiam scotomiam ⁊ sciaticam: ⁊ lepram cum laxationem tantum.

B ¶ De humoribus cuius pectus fuerit strictum pulmo eius erit oppressus: vnde in eo non est vtendum vomitu ⁊ ꝓprie cum medicinis violentis sicut elleboro albo ne rumpantur vene in pulmone. Sed q̄ consueuit vti vomitu de leui fiet ei vomitus. si aūt vomitus operatio erit fallax: ⁊ ꝓprie cū elleboro ⁊ silibus. ¶ Dixit: in cuius stō manās fuerit colera ru. ⁊ ꝯdn̄ans fuerit ei nigra ⁊ fuerit in regiōe calida: ⁊ ipsius regimen fuerit sub labore inducens est ad vomenduꝫ vt de leui fiat in eo vomitus. sed ante comestionem vomat. tñ q̄ cōsueuit vomere post cibationē ꝓhibenda est consuetudo illa paulatim cum hec consuetudo faciat stomacum fieri velocis acceptationis superfluitatum. sed vomitu vtendum est ante cibum ad euellendam ⁊ emittendam viscositatem prouocantem vomitum cum radice ⁊ syrupo acetoso: tñ postea sumendum est de cibarijs conferentibus stō. sed confortandus est stōus per exteriora cum rebus ꝯfortantibus ipsum.

A ¶ De morbo acuto: opꝫ te tua rōne inspicere studiose ⁊ firmiter super humorem quem laxare ꝓponis cum aliquo laxatiuo. ēt de laxatiui quantitate: qm̄ si plus erit cōmouebit vltra. si minus non educet: ⁊ magnum inferet nocumentum. ēt noli dare laxatiuum violentum laborantibus febre acuta: sed cura fiat ad conseruandam virtutem stōi febricitātis penes sumptionē laxatiui vehementior. Aqua etiaꝫ tepida post incisionem laxatiōis sumpta in potu educit qđ residuū fuerit ⁊ obtentum: de medicina cōtemperat qđ intensuꝫ fuerit in sumptione ipsius. sed in tp̄e laxationis non est sumenda cum ea aliqua compositio ne incidat laxationem. ¶ Dixit ꝙ vtendum est ipso die laxatiui pauco nutrimento cum virtus sit debilis ad digerendum.

B ¶ Ruffus: cauendus est vomitus in eo qui non fuerit inductus ad vsum ⁊ cōsuetudinē ipsius in quo fit inde debilitas in congelatis in habentibus pectus strictum: in dolentibus caput: in hn̄tibus collum tenue: ⁊ in his in quorum gutture generatur flegmon: sꝫ laxādi tm̄ sunt: sed fieri dꝫ in flegmaticis: tñ in vtiliori tp̄e sit in quo vinum superabundans fuerit bibitum: aut in tp̄e in quo accidit iecticatio cum hebetudine ⁊ tepefactione in pluribus locis corporis cuꝫ somno ⁊ obliuione ⁊ pulsatione venarum ⁊ horripilatione extraordinarie illata cum caliditate iminēte: qm̄ hec signa sunt repletionis indigentis vomitu. Q̄ si volueris vomitum facere ⁊ attenuare flegma da in cibo de sinape radicibus ⁊ piscibus salitis ⁊ costo. sed in potu de vino abundanti lymphato: cuꝫ aqua ⁊ melle ⁊ modice dormiat: deinde da in potu de aqua tepida abundanter ⁊ vomat. sed postq̄ vomuerit lauet faciem cum aqua frigida ⁊ os cū aceto ⁊ aqua sumendo in potu de aqua calida modice: tñ super caput ponendum est de oleo rosaceo ⁊ quiescat: deinde precipiat ad fricādū pedes. sed qui cum difficultate vomuerit vtatur vomitiuis s̄m qđ in capitulo eius est. ¶ Dixit vomitus post potū vini superabundantis confert. sed si fuerit imodica quātitate nocebit.

B A ¶ De afforismis in quolibet corpore euacuando stude ꝙ humor qui euacuandus est transcurrat de leui. quidam quoqꝫ medici ad hoc vtuntur vomitu stō pluries: ⁊ dantes postea de vomitiuo violento laxant ventrem: sed his vtantur ante laxatiui potum. ¶ Dico ꝙ si hec intensa fuerit operatio cū difficultate erit euacuatio ⁊ angustia: ⁊ inde accidet in maiori parte tortio cum interiectione lamentabili vertigine vehementi malo pulsu ⁊ sincopi. ¶ Sed. H. vtebatur ante potum laxatiui regimine attenuatiuo ad incidendum grossitudinem humorum: ⁊ attenuandum eos: ⁊ dilatandum poros vt inde laxatiuum possit attrahere humores. vnde si taliter gerit vomitiuum aut laxatiuum non erunt inde accidentia mala: sꝫ euacuatio erit absqꝫ labore velociter ⁊ melior ⁊ efficacior. tñ si venter macilentus fuerit ⁊ extenuatus vomitus ⁊ laxatio i eo erūt fallaces: qm̄ vēter dꝫ esse virtuosus ad bene expellendum in laxatione ⁊ vomitu qđ necesse fuerit. Sꝫ illa dispō significat super debilē ventrem cuius corpus fuerit sanum ⁊ humores boni medicina laxatiua aut vomitiua nisi fuerint in eo humores mali difficilis erit ⁊ nocens in ferendo ei forte defectionem cordis ⁊ interiectionem tm̄. Si humores mali fuerint in eo operatio eorum excitabit nocumentum si humor fuerit coagulatus. sed si liq̄dus supabundans inde alleuiabit corpus. hn̄s quoqꝫ humorē maluꝫ in corpore in modica quātitate lꝫ dꝫ alleuiari post laxationeꝫ corpus ipsius inde patietur defectum cordis ⁊ sincopim cū laxatiuū excitet humoreꝫ malū: ⁊ corpus pauci humoris ⁊ mali sequat̄ ex potu laxatiui debilitatē: qm̄ laxatiuū ⁊ vomitiuum inferunt sanis vertiginē ⁊ tortionem si difficilis fuerit eductio ipsius qđ educendū est maxime in q̄bus non fuerint humores mali: qm̄ si volumus attrahere de corpore nō hn̄te malū humoreꝫ. aut si fuerit pauce quātitatis attractio erit difficilior ⁊ ad sanguinē reuertet̄ inferendo interiectionem inde cū defectōe cordis ⁊ silibus: vñ vtendū est laxatiuo qñ in corpore ꝯgregata erit supabundans supfluitas. sꝫ si vtit̄ laxatiuo supabūdanter ex timore ꝯgregatōis supfluitatū in corpore extenuabit corpus inferendo ei ꝯsuetudinē ꝯriā. ¶ Ruffus de potu lactis: oportet quoqꝫ euacuantem corpus eius euitare repletionē corporis de nutrimētis: qm̄ repletio cito iducit̄ ad corpus vacuū. ¶ De amphorismis ꝙ si volueris euacuare aliq̄d de corpore respice in humore quē euacuauit nā pluries si confert. Congruū est quoqꝫ vt vomitus fiat in estate magis. ⁊ laxatio in hyeme magis: qm̄ humores in estate sunt colerici supnatātes ⁊ declinātes ad supiora. sed in hyeme ecōuerso. vñ oꝫ ꝙ attrahat̄ humor de loco ad quē declinans fuerit nisi ipediens fuerit ꝯriuꝫ sicut facit tp̄s caniculare. vñ post ascensionē ipsius stelle: ⁊ ante ascensionē: ⁊ in tp̄e ascensionis corpus tunc erit calīm ⁊ non sustinebit acuitatē laxatiui neqꝫ vomitiui: qm̄ qui i ipso tp̄e cū potu laxatiui euacuat̄ vel alia re in maiori p̄te calefiet: ⁊ debilitatur virtus eius ex caliditate vehementi: ⁊ euacuatio augebit in eo debilitatē. ēt substantia laxatiui tunc erit mala cum caliditas aeris attrahat laxatiuum euacuās humores ad supficiē corporis: qm̄ sicut balneatio cū aqua calida incidit laxationē medicaminis: ita silīter incidit eā caliditas estiua: ⁊ ꝓprie in supfluitate ꝯditiōis caloris. ¶ De amphorismis qui macilent⁹ fuerit ⁊ de leui sustinet vomitū euacuādus est per supiora tñ in hyeme non: qm̄ in macilentis cōdominans erit colera ru. vñ euacuatio ei⁹ fieri dꝫ in estate per vomitū: sed vomitu non est vtendū in eo in quo fit difficilis vomitus: ⁊ in quo fuerit mediocris carnositatis: tñ euacuatio ipsorū dꝫ fieri cuꝫ laxatiuo per inferiora caute: ne fiat in estate. ¶ Dixit Hyppo. euacuandus est macilentus per superiora cū medicamine si de leui fit vomitus. tñ non in hyeme. sed si dispō fuerit mediocris euacuatio fiat per inferiora cū medicina: tñ si indiget euacuatōe per supiora vtenduꝫ est ea in estate. vñ in alijs tēporibus anni cauendus est vomitus. sed in quo fuerit ꝯdn̄ans colera nigra euacuatio fiat cū laxatiuo violento: qm̄ hic humor grossus est infima querens. ¶ Dixit vomitus euacuat ꝙ in stō est. sed qđ in intestinis non. ꝙ si opus fuerit alicui in potu sumere de elleboro ⁊ vomit⁹ fit ei de facili ante sumptionē eius corpus humectādum est cū nutrimento abundanti: ⁊ q̄ete ꝓlixa. ¶ Dixit. H. expienda est nā in volente sumere de elleboro qualis fuerit facilitas vomitus eius sumentis cū vomitiuis leuibus. ꝙ si inueneris in eo vomitū fieri de facili ꝯuenientē noli ei dare de elleboro dū non preaptet̄ corp⁹ ⁊ ṗparet̄ ad id qđ ab eo euacuare disponis cū frequēti vomitu ⁊ inducat̄ vomit⁹ ad vsum: ⁊ idē ꝯn̄s fiet ⁊ cū nutrimentis multis ⁊ q̄ete ad humectandū corpus ita ꝙ nutrimenta eius sint dulcia ⁊ vnctuosa euitatis acerbis ⁊ stipticis ⁊ silibus sicut est aqua salsa eo ꝙ desiccat. Q̄ si volueris dare alicui de elleboro in potu: stude ⁊ ꝓpone semꝑ ad cōmouendum corpus magis ita ꝙ dormitio ⁊ quies sint minus: qm̄ motus excitat vomitum: ⁊ habet̄ significatio inde suꝑ hoc per morā que trahit̄ in nauibus nauigātibus in mari: ꝙ ipsa excitat ad vomitū: vñ si excitat̄ per se quanto magis excitat̄ per violenta medicamina vomitiua. Q̄ si volueris ꝙ euacuatio per ellebor̄ sit magis ꝯueniēs corpus cōmouendū est magis. Sed si volueris ꝙ minor sit euacuatio eius est vtendū q̄ete ⁊ ociositate vt fiat euacuatio ad ꝓpositū. sumptio quoqꝫ ellebori in hn̄ti corp⁹ sanū fallax: ne inde accidat spasmus ex vehementi potentia ⁊ anxietate ei⁹. ¶ De afforismis: in quo fuerit febris ⁊ paucus appetit⁹ cibi cū pūctōe in ore stōi ⁊ vehemēti amaritudine in ore eius vomitu vtendum est in eo: quoniam hoc significat ꝙ humores mali sunt i stō. ⁊ cū amaritudo sit significat ꝙ sunt colerici somniantes: etiam vtendum est vomitu licet in ore eius non fuerit amaritudo. ¶ Hyppo. non sunt curandi dolores accidentes suꝑ diafragma nisi necessaria

fuerit in cura euacuatio per vomitum.qui quoqꝫ ſumit laxa
tiuum ⁊ non ſitit poſt illud non debet incidere illud duꝫ nõ
ſitiet. ¶ Dico:oportet te conſiderare in eo ꝙ dixero ꝙ ſitis
quandoqꝫ in quibuſdam accidit eo ꝙ ſtomacus ipſorũ eſt
calidior ⁊ ſiccior : aut eo ꝙ humor qui euacuatur eſt colera
rubea.aut ex acuitate laxatiui: ⁊ per cõtraria tardabit ſitis.
ſed in ſumentibus laxatiuum ſi velociter infeſtat ſitis ſigni-
ficat ſuper ſuſtinentem euacuationẽ:⁊ econuerſo:ſi ſitis fue
rit tarda.Sed quotiens ex laxatiuo ſitis accidit ſignificatio
habetur ꝙ medicina perfecit ſuũ opus.vnde ſufficiens erit
euacuatio quotiens ſitis in ea accidit. ¶ Dixit ꝙ impoſſibi
le eſt ꝙ medicina in ſe non habeat acuitatem ⁊ caliditatẽ:⁊
licet hoc non ſit in ea mãifeſte in occulto omnino erit in ea
in aliqua parte in quo non fuerit febris ⁊ patitur tortionem
⁊ ponderoſitatem in genibus:dolorem in ventre indiget la
xatiuo:quoniam ſignificat ꝙ manatio humoruꝫ eius ad in-
feriora procedit.Qui poſt potũ ellebori albi patiẽ ſpaſmuꝫ
omnino peribit.ſed tamen ſi hoc accidens fuerit de ellebo-
ro in principio negocij dubitanduꝫ eſt ne ſuperneniat ſuffo
catio in vomitu.ſed hoc accidit penes infeſtationem vomi
tus cõmũicatis omnibus neruis cũ ore ſtomaci tamen hec
ſpecies ſpaſmi leuior eſt alijs que accidunt de ell eboro ſci-
licet:ſicut eſt ſpaſmus accidens ex cauſa ſuperabundantis
euacuatõis ſicut accidit in fluxu ventris de elleboro. ¶ Di
co ꝙ accidentia in primo euacuationis ⁊ attractiõis de elle
boro fiunt ex abundantia illius ꝙ attrahitur quotiens vir-
tus fatigatur ad expellenduꝫ illud.ſaluabitur enim ſumens
per vomitum ſi inducitur vt de leui fiat vſualiter purgãdo
eum de vna ſpecie in aliam dum illa ſpecies fuerit congre-
gata:vnde non bene debet teri elleborus ne ſpaſmus infe-
ratur ex cauſa punctionis oris ſtomaci quotiens adherebit
eidẽ.ſed de ſpaſmo accidenti poſt vehementem euacuatio-
nem cura fiat per inciſionem euacuationis ſi fuerint intenſe
quantitatis per pilam ⁊ aquam mixtam cum oleo: ⁊ vnctio
nem ⁊ pultes liquidas ⁊ lenes ⁊ clyſteria cũ oleo ⁊ aqua fri
gida:⁊ mucillagine pſilij ⁊ ſimilibus . ſed ſpaſmus fuerit:eo
modo:ſed querendũ eſt ꝙ ſi hic ſpaſmus fuit accidens poſt
euacuationẽ incurabilis erit omnino.tamen ſi fuerit in ꝑnci
pio paſſionis noli diſconfortari quoniam mitigatur cũ miti
gatione facta punctioni accidentis in ore ſtomaci.ſpaſmus
quoqꝫ ⁊ ſingultus ſi accidunt poſt euacuationem abundan
tem malum:⁊ periculoſum:etiam ſi accidit ſingultus cuꝫ ru
bore oculorum poſt vomitum.ſignificatio erit mala cuꝫ vo
mitu niſi mitigat ſingultum ſignificat ꝙ apoſtema eſt in ce-
rebro:aut in ſtomaco.ſed rubor in oculis fit in vtroqꝫ vni-
uerſaliter:tamen ſi accidit ſpaſmus poſt ſumptionem medi
cine mortalis.ſed ſingultus ſi fuerit poſt fluxum ventris ma
lum:tamen deterior erit ſi fuerit ex debilitate. ¶ De aere ⁊
regione : qui ſumunt de aqua tepida in potu ⁊ inde vomue-
rint eos laxare non poterit niſi ꝙ magis violentum fuerit in
medicinis:⁊ ſimiliter in ſpleneticis. ¶ Dico ꝙ valet ad hor
ribilitateꝫ ꝙ ſtringantur nares valde:ita ꝙ non poſſint ol-
fare omnino.nec aperiatur donec lauetur os ⁊ deficiat ſa-
por eius ex maſticatione alterius rei poſite in ore. ſed maſti
canduꝫ eſt de tarchon ante medicinam dum ſtupefiet os ex
continua maſticatione eius.ſed ligentur etiaꝫ extremitates
⁊ membra ita ꝙ ſumens eius non vomat eandem etiam ſu-
mat ſuper medicinam de rebus ſtipticis quieſcendo ⁊ nul-
lum faciendo motum per horam bonam dũ deſcendet me-
dicicina:deinde motuꝫ faciat.ſed pillule inuoluende ſunt in
melle aut in ceroto:⁊ poſtea deglutiende. ¶ Abugerig.di-
xit qui vomuerit penes potum medicine debet vomere ſu-
per repletionem ante hoc pluries ⁊ ſequendo ipſo die die-
tam cum tenui nutrimento ⁊ bibat poſtea medicinaꝫ.ſed li-
gandum eſt ſuper oculos cum panno leui penes vomitum
faciendo ⁊ vomat ante potum medicine per horam vnam
bonam. ¶ Dico ego video in hoc eſſe peccatum : quoniam
ſtomacus inde turbatur ⁊ excitatur. ¶ Dixit ſi intenſa fue-
rit laxatio inde ſedeat in aqua frigida infundendo ſe de aq̃
multotiens ⁊ mitigabitur inde iteriectio . ¶ Bimmaſui qui
voluerit vomere cum elleboro albo ſumat ante euꝫ in cibo
cibarium modicum ⁊ leue.

A ¶ Bimaſui.ꝙ ſi virtus fuerit potẽs ſubito abſqꝫ timore la
xatio fiat.ſed ſi debilis pluries fiat paulatim : tamen pauca
debet fieri laxatio in regionibus calidis : ⁊ cuꝫ medicinis la
xatiuis pauce quantitatis.⁊ modo ſimili faciendũ eſt in eta
te:tempore:⁊ ecõuerſo.Sed qui voluerit ſumere in potu la-
xatiuum per biduum ante : ⁊ biduum poſt vtatur dieta.ſ. in
potu:coitu:⁊ labore.⁊ ſumenduꝫ eſt de cibo facto ſpidebeg
in aqua ⁊ ſale ⁊ iudeba leui ante.ſed poſt laxationem ſi fue-
rit moderata cibus fiat zirbeg:tamen ſi intẽſa fuerit vtatur
cibo zirbeg non in multa quantitate.etiaꝫ non ꝙ ſit cibariũ
de carnibus groſſis confectum. ¶ Dixit ꝙ danda eſt deco
ctio in potu tepida.etiam pillule dande ſunt cum aqua tepi
da:ſed ſuper potum decoctionis laxatiue non eſt ſumenda
aqua tepida niſi poſt completum laxationis eius.ꝙ ſi eua-
cuatio facienda eſt de capite pillule fiant magne ⁊ econuer
ſo.⁊ ſummarie ſi volueris ꝙ pillule moram trahant longaꝫ
pillule fiant magne.Sed ſi cum eis volueris purgare artict
los pillule fiant parue.ꝙ enim emiſſum fuerit in laxatõe cla
rum erit de arterijs ⁊ extremitatibus vltimis . ſed ꝙ turbi-
dum de ſtomaco erit:tamen ſi tardauerit laxatiuum in actu
ſuo cõmouẽdum eſt cum aque potu calide mixte cum melle
aut cuꝫ ſale.ſed ſi euacuatio opportuna fuerit in iteſtinis in-
ferioribus clyſterio vtatur cum medicinis extrahentibꝰ hu
mores viſcoſos in potu datis:ſed cognoſcitur ſi qd reſiduũ
de medicina remanſerit in ſtomaco per ructuationem . ſi in
eo remanſerit ſapor medicine ꝙ ſi medicina breuem actum
fecerit vtendum eſt balneo poſt eam per diem ibi continue
per dies plures duꝫ emittantur de eo in toto ſuperfluitates
caute ne ſequatur medicinam.ſi breuis fuerit actus eius la-
xationis in eodem die aliquod accidens inde licet aliquod
fuerit accidens ex laxatione ipſa . ſed confert triſtitie illate
ſuper medicinam ꝙ in capitulo fluxus ventris. eſt tñ tortio
ni ꝙ in capitulo tortionis eſt.ꝙ ſi quis tortionẽ cauſa ſum-
ptionis laxatiui paſſus fuerit ſumenda eſt medicina cũ mel-
le ⁊ calefaciendus eſt venter.ſed qui cõſueuerit vomere pe
nes ſumptionem medicine vtaẽ vomitu añ ſumptionẽ eius.

B ¶ Johãnitius de laxatione.Inteſtina quoqꝫ purganda ſũt
de flegmate generato de ſuperfluitate nutrimenti cuꝫ eo ꝙ
currit ad ea de colera rubea de epate ⁊ ſtomaco in maiori
parte.ſed quandoqꝫ non erit manans in eis colera rubea ⁊
hoc fit ex meliori conditione creationis ⁊ omnino ex cõgre
gatione ſuperfluitatum nutrimenti abundantis fient humo
res flegmatici corrumpentes digeſtionem ⁊ appetituꝫ cibi:
ideo ſani indigent mundificatione ſtomaci eorum cum vo-
mitu iuxta modum huius humoris generati in eo : vnde in-
digent eo plus:quidam minus . vnde oportet ꝙ ſumant de
cibarijs incidentibꝰ in cibo ⁊ expectando dum incidantur:
deinde faciant vomitum . ſed ſufficit ſanis bis in menſe vo-
mere:quoniam continuatio vomitus nocet dentibus ocu-
lis ⁊ ſtomaco:cum ſtomacum ledat ⁊ debilitet virtuteꝫ eius
⁊ eum faciat accepturum ſuperfluitates.

A ¶ Filogorius:pillule cukaie inuoluende ſunt in melle:⁊ po-
ſtea ſumende. ¶ Dico ſolue zuccarum albiſſimum in aqua
roſ.⁊ coquendo ipſum ſuper ignem lentuꝫ diſpumetur ⁊ co
quatur dum ligetur ad modum mellis cocti : ⁊ inuoluende
ſunt pillule in eo ⁊ poſtea deglutiende per iuuenes . ſed per
decrepitos inuoluende ſunt cũ melle cocto . ¶ Filogorius
de curandis morbis:ꝙ ſi medicina nõ laxauerit ⁊ inde acci
dit tortio cum extenſione brachiorum clyſteri eſt vtendum
ꝙ niſi natura reſponderit ⁊ ex dolor vehemẽti fuerit tortio
vtendum eſt balneo ꝙ ſi patiens inde fuerit inflammatus ⁊
patitur extenſionem in corpore dum rubefient oculi ⁊ emi-
nentes erunt minutio fiat:ſi nociui fuerint dolor ⁊ tortio: ſꝫ
vtatur patiens poſt exitum balnei cibo ⁊ potu vini abundã
tis.ꝙ niſi mitigata fuerit tortio vtatur clyſteri ⁊ balneo: cui
quoqꝫ intenſa fuerit laxatio vtatur balneo ⁊ vini potu cla-
ri cum biſcocto aromatizato que niſi conſtricta fuerit ligan
de ſunt manus de radice aſſelle:deinde deſcendendo de in-
guine vſqꝫ ad pedes liga ⁊ apponende ſunt ventoſe magne
ventri ⁊ ſumendum eſt in potu de tyriaca aut de filonio:aut
de compoſitis ſtipticis ⁊ ſeminibus tenuibus ⁊ narcoticis:
ſed i eſtate da i potu de farre ordei cũ modico rob . ⁊ empla
ſtrandus eſt venter cum ſtipticis odoriferis correcto prius
aere in quo erit patiens ita ꝙ magis declinans ſit ad frigi-
ditatem. ¶ Dico ꝙ hoc debet vti gradatim gradatim . ſed
ſi opus fuerit attrahendum eſt cum violentia ſimiliter: ꝙ ſi
de laxatione accidit ei ſincopis ⁊ ſuperficies corporis infri-
gidatum inde augere non debes in ſua euacuatione. ¶ Di-
co oportet te habere anteꝗ̃ laxatiuum in potu detur de tro
ciſcis potentibus ad ſtringendum ventrem compoſitis de

stipticis ⁊ aromatibus ⁊ narcoticis.etiam de dragia ⁊ emplastris vt si penes laxationē subito fuerit itensus defectus cordis cū eis cura fiat prout cōuenit velociter. ¶ Saber. ꝙ si defectus cordis fuerit intensus coquenduz est nasturtiuz in quātitate.ʒ.iij.cū lacte accido expoliato de butyro ei⁹ dū inspissabit ⁊ de eo dādū est in potu:qm̄ icidet eū. ¶ Tabri.ꝙ si quis debilitatur de laxatione medicine ⁊ nō poterit vti balneo implendū est vas aqua calida ⁊ supponat illud patienti:ita ꝙ patiens sit bene coopertus dū sudet inde:qm̄ cōfert perfecte. ¶ Dico:in hoc quoqz caput eius debz exhi de coopertorio ipso.sed totum corpus cooperiri tantum dum sudet cum eo abundanter ⁊ vehementer. ¶ De pulsu magno: aperiuntur quoqz orificia venarum ad interiora vehementer in fluxu ventris facto ex laxatione medicinali ⁊ ex dyaria: etiam aperiuntur orificia ipsarum ad superficiem corporis ex balneo:aut ex sudatiōe vehemēti.sz hoc manifestat ꝙ balneū ⁊ sudatio sanāt intensam laxationem. ¶ Dixit.G.ꝙ laxatiuū nisi laxauerit ⁊ digestuz fuerit generat in corpore humorē laxantē:sed hoc non est verū in quolibz:qm̄ semen vrtice nō generat flegma in omni dispositione:tñ in veritate laxatiuum nisi laxauerit ⁊ digerit:gñat illū humorē conuenientem complexioni eius:qm̄ piretrū nisi laxauerit flegma ⁊ digerat generat colerā rubeā ⁊ sm̄ hoc ratiocinandū est de quolibet laxatiuo habēti in se aliquā silitudinē ad attrahenduz aliquem humorem cū ea.etiā laxatiuum si remanserit in ventre si de eo quod transmutabile fuerit digeritur efficietur nutrimentum generans illum humorem attrahentem illud:qḋ nisi fuerit de eo quod transmutabile fuerit infert corpori dispositionez malam.sed intensa laxatio durabilis erit:dum durabilis erit virtus laxatiui violenti in orificijs venarum ⁊ non egreditur duz in prio emittit humorem subtiliorem deinde grossiorē semper saluo sanguine. sed sanguinem emittit in vltima laxatione: tamen in primo emmittitur quod necessario laxatiua attrahunt:deinde ꝙ illud sequitur in tenuitate:deinde sanguis emittetur in fine eius.sed tūc erit laxatio crudelis. ¶ Dico notum est ꝙ si laxatio fuerit in meatibus huiusmodi:oia ista erūt de epate.⁊ illud qḋ cōtinuatur de epate cū istis ingredietur venas q̄ sunt in gibbo eius ⁊ hoc remotuz est a ratione qm̄ ipse ad moduz capillorꝫ ⁊ subtiles sunt. ¶ De secundo capitulo de medecinis simplicibus in vltimo capitulo libri secundi ipsius:est eloquiū opportunuz in laxatiuis. ¶ Dico ꝙ de radice maxima iudicium firmatū ꝙ nemo dz sumere laxatiuū in sanitate eius:aut in morbo nisi ante lenificat⁹ fuerit eius vēter moderate:qm̄ si laxatiuū iuenit naturā durā potēter infert interiectionē lamentabilē ⁊ tortionē ⁊ minor erit actus eius ⁊ maior ps ipsius remanebit in corpore:⁊ quotiens digeritur malitia eius infert calefactionē ⁊ febrē ⁊ econuerso. sed si natura fuerit lenificata lenificari debet nō cū intēsione ne abūdās sit ex medicamine laxatiuo valde.tñ iuxta moduz nature lenificatio fieri debet moderata ne virtus laxatiui faciat per contrariuz. ¶ De libro perso:si ex laxatiuo intensa fuerit laxatio dandum est patienti de filonio in potu. ¶ Costa.in maiori pte laxatiuorꝫ maior virtus attractiōis erit in virtute calefactionis.vnde accidunt in corpore hūores calidi quos attrahendo egredit cum eductione ipsoruz. Ideo in maiori pte sumēs laxatiuz:in potu saluat de caliditate.vnde p̄cedēdum ē ante potum laxatiui in quo fuerit supfluitas maior cuz minutiōe ⁊ cū infrigidatione ptis residue siqua remanserit de eo ne medicina habeat posse ad generandū postea aliquā putrefactionē:aut acuitatez obuiaz ei:deinde dandū est laxatiuz secure. ¶ Dixit ꝙ cartamuz indū infert interiectionez lamentabilē consumptionē ⁊ debilitatez quotiens sumit cum cortice ipsius.sed si sumit medulla ipsius absqz cortice minoris malitie erit.sed valde fac ad extrahenduz humores viscosos mirabiliter plus q̄z oculus potest videre:in alijs medicinis.sz medicina violente calefactōis licet in ipso tēpore non manifestet in se calefactionem cōuertet sanguinē aptuz ad accipienduz putrefactionem ⁊ inflāmationem ex paruula cā ignea duabus de causis:qm̄ medicina si hoc intulerit successiue minutio fieri dz. ⁊ infrigidatio totius partis residue. ¶ Dixit ꝙ turbith educit humorem aqueuz ⁊ grossuz.sed mirabolani educūt hūores acutos aptos ad putrefactionez ⁊ confortant stomacū. ¶ De trociscis barcaminis. ℞.mirabolanorum citrinoruz nigrorum belliricorum emblicorꝫ ana partez.i.turbith par.ij.pinidiarꝫ in quātitate omniuz:⁊ dissoluēdo pinidias i aq̄ ⁊ dispumando eas distempera medicinas in eis: ⁊ inde fac trociscos:quēlibet trociscū in pondere.ʒ.x.dosis fiat p vnū trociscum hec quoqz medicina contempata est cuz nō attribuatur caliditati.

B ¶ Kindi qui voluerit vomere vtat balneo ieiuno stomaco: sed cum infusum fuerit corpus aqua calida exeat balneum anteq̄z debilitetur ⁊ laxefiat:sz sumat in potu soctab mixto in eo melle duz inde perturbabitur animus ⁊ ꝓuocabit ad vomendum facta prius ligatione super oculos vt est dictū sed quotiens inciditur vomitus post horam modicam p horam excitandus est secundo vomitus:quoniam per hoc regimen emittetur inde superabundans viscositas.

A ¶ De eo quod conuenit sanitati iuxta modū conseruationis sanitatis. ℞.gummi granorum viridiū.s.terbentine ad modum auellane vsqz ad modum nucis:medulle cartami:mellis:ficus ana partes.iij.dosis fiat ad modū oui:etiam prune infuse in aqua mellis conferunt ficus sicci sumpti ante cibū ⁊ oliue aque sumpte ante cibum conferunt. ¶ Dico ꝙ oua sorbilia sumpta ante cibum si mixta fuerint cum gummi granorum viridium: scilicet terbentina cum baurac erūt maioris solutionis. ¶ De libro mehel: sumptio in potu olei ante cibum de leui educit nutrimentum ⁊ soluit ventrem. ¶ De capitulo secundi libri de morbo acuto:elleborus laxat humorem melancolicum. ¶ De secundo capitulo amphorismorum:sumptio in cibo piscium salitorum ante cibuz facta cum porris laxat ventrem.vinum sumptum post cibum digestum laxat ventrem:ita tamen ꝙ vinum non sit stipticuz. De tyriaca cesaris:scamonea attrahit coleram rubeā proprie.semen vrtice attrahit flegma ⁊ hūores aquosos.epithimus attrahit coleram nigram proprie. ¶ De suppositorijs que attrahūt velociter substantiā. Lapis salis gemme suppositus nitrum aut mel ligatum cum baurac: aut cum lacte mororuz:aut scief confectum de cepis aut cum aqua ceparꝫ ⁊ porris ⁊ alleis ⁊ stercore muris ⁊ stercore columbarꝫ. etiā hoc agit assa fetida: tamen oportet ꝙ prius vngatur anus oleo. ¶ De ordine medicine per experimenta.dixit Galie.ꝙ facienda est in maiori parte laxatio cū scamonea. ¶ De quinto capitulo libri sexti epidi. Si volueris laxare infantes ad mūdificandū corpus ipsorꝫ da in cibo metipsorꝫ de cucumere asinino:aut da de eo ad pascendum capre:⁊ de lacte ipsius postea da infanti in potu ⁊ inde corpus ipsius purgabit. ¶ Ad purgandū infantē. Dico ꝙ si volueris aliquē humorem alicuius infantis purgare da matri ipsius de medicina conuenienti ad educendum illum humorem. Sz si ipsa horribilem habuerit potuz medicine valde:da de medicina iuxta velle capre ad pascendum:⁊ lac eius erit laxatiuum.

¶ Dico hec est decoctio quam cōposui ad laxandū ⁊ ad tussim. ℞.violarū.ʒ.x.turbith gūmati.ʒ.iij.liquiritie.ʒ.x.coquātur in rotulis.iij.aque dum remaneant due tertie vnius rotuli cōprimantur postea colentur ⁊ ponant in eo zuccari.ʒ.x.⁊ sumantur in potu.ꝙ si fuerit caliditas cōdominās componendum est cū eis de mucillagine psilij:postea dāduz est in potu de eis. ¶ Dico. ℞.sebesten.xxx.iuiubas.x.ficus albas.v.liquiritie.ʒ.x.turbith.ʒ.iiij.viola.ʒ.x.coquātur cū rotulis.iiij.aque dum remaneat rotul.i.sed sumende sunt de eis cum pinidijs.ʒ.xv. ¶ Dico de illinitione laxatiui prout vidi. ℞.cucumeris asinini succi sigie lactis camerconi.i.sebrā scamonee fellis taurini decoctionis pulpe colloquintidie ⁊ succi eius si fuerit recēs coquantur in oleo pentadactilorū in cera galbano delio.⁊ amurca olei ⁊ inde fiat illinitio.

¶ De laxatiuo de secūdo capitulo pro leproso. ℞.granoruz regiorum.i.maubitene.i.granoruz catapucie.xx.castorei danic.iiij.℈.terantur omnia ⁊ dentur in potu cū.℥.xi.olei rosati dosis per omnia.ꝙ si volueris ꝙ sit minoris violentie da de granis regijs.xi.cū alijs cōpositiōibus. ¶ De medicia quā sūpsit qdā in via que est salutifera: sed sumenda post cibuz. Dico. ℞.herbe camerroni dragagāti zucca.añ.dauik.ij.piperis croci ⁊ inde fiat trociscus ⁊ det in potu. ¶ Dixit ꝙ cerata.i.lactis camerroni sūpta iuxta expimētū assellare facit decies:sz herbe assellare facit quindecies. ¶ De opposito ad morbū hoc est laxatiuū ꝓ eo pro quo dubitāda est ydropisis. ℞.granorum regiorꝫ.ʒ.ij.castorei.ʒ.℈.⁊ da in potū cuz aq̄. ¶ De p̄mo caplo de nutrimēto dixit.G.ꝙ si sūptū fuerit citoniū assū in quo fuerit scamōea soluet ventrē nec perturbabit aium. ¶ Dico ita sumēdū est pomū assū in quo fue

rit scamonea aut lac camerroni illud facit. ¶ Dixit. H. ꝙ h
citoniũ soluit cũ delectatione saporis ⁊ stipticitatis ⁊ iuua-
mẽtũ eius ad stomacũ ꝯsistit in eo. decoctio fenugreci cum
melle laxat ⁊ mũdificat intestia de suba. ¶ Dixit ꝙ fumꝰter
re valet ad stomacũ cũ in eo sit amaritudo cũ stipticitate:sꝫ
tñ nõ sustinet multã decoctionem. ¶ Judeus ad laxandũ
infantẽ. ℞.mirabolanorũ citrinorum ⁊ nigrorum absinthij ma-
sticis turbith scamonee.dosis eius fiat ad modũ ciceris.tur
bith quoqꝫ attrahit de capite violenter. ¶ De cõpositiõe
medicine in apozimate ad mundificandũ caput. ℞.carta-
mi indi myrre ana.ʒ.i.scamonee.ʒ.ij. ¶ Ad educẽdũ colerã
rubeã ⁊ flegma.sed cartamũ indum incidit grossitudinẽ co
lere nigre ⁊ tollit putrefactionem.

¶ Hec est decoctio violẽta pro eo qui nõ põt sumere de mi
rabolanis. ℞.viol.liquiritie:cartani indi:turbith:teranť be
ne ⁊ coquantur ⁊ colentur ⁊ admixta cuꝫ eis cerata.i.scamo
nee:sumantur in potu. Sꝫ si volueris ꝙ sit maioris potentie
cũ eis coque de cortice camerroni. Ego quoqꝫ exptus sum
cortices camerroni ligni:⁊ inueni ꝙ.ʒ.ʒ.ipsius assellare fac
pluries cõuenienter.sed lac eius est magis violentum.

¶ Hic est trociscus laxatiuus in quantitate dauic.ij. factus
qui dicit baldakinus quẽ exptũ sum. ℞.camerroni dauich.
i.zuccari albi sufficienter ⁊ distẽperãdo ea cum aqua fac de
eis trociscũ.sed prius vnganť manus cũ oleo amigda.sꝫ tro
ciscus dauich.ij.faciet assellare quinquies.

¶ De colera rubea ⁊ flegmate.dico corrigendo. Judeus de
trociscis qui mitigãt sitiꝫ ⁊ laxant. ℞.violarum siccarũ.ʒ.i.tur-
bith albi fricati cartami añ.ʒ.ʒ.scamõee.g.iiij.ʒ.vsqꝫ ad da
uich.i.succi ligrit.ʒ.i.semis citrolorũ.mãne tñdẽ oia sumãť.

¶ Dico de decoctione que valet ad tussiꝫ:⁊ soluit violenter.
℞.liquiritie.ʒ.i.turbith albi fricati cartami idi excoriati.añ.
ʒ.iiij.violarum.ʒ.v.franganť ⁊ coquãtur cũ rotulis aque.iij.dũ
remaneat rot.i.⁊ ponãtur in eis:postea de mãna alba.ʒ.i.ʒ.
de mucilagine psilij.ʒ.iij.⁊ deť in potu:quoniã extinguit fe
brẽ ⁊ siti ⁊ caliditatẽ ⁊ laxat cũ violẽtia magna ⁊ purgat sto
macũ.sꝫ addendũ est in ea de semie fenugreci trito.ʒ.iij.tñ si
volueris ꝙ magis laxet adde in decoctiõe de scamonea da
uich.i.⁊ noli dubitare qm̃ non habebit cum ea caliditatem
neqꝫ detrimentum.

¶ He sunt pillule salutifere. ℞.mirabola.citri.aloe scuturi-
ni añ.par.i.succi policarie rosaruꝫ tritarũ turbith scamonee
distẽperentur cũ sirupo acetoso:⁊ succo endiuie ⁊ inde fiãt
pillule. ¶ Tabri ꝙ in medicinis laxatiuis penes indos non
est melius aliqd turbith. ¶ De summa alexandri.ꝙ quoti-
ens febres erãt in flegmate ⁊ vehemẽtes ⁊ vẽter durus vn
gebã ventrẽ ⁊ latera cum aqua rosea calida ⁊ myrrha ⁊ la-
xabatur inde vẽter.etiã si apostema aut duritia.fuerit in vẽ
tre faciet ventre emittere substantiaꝫ de leui. ¶ Dixit ꝙ la-
pis armenicus laxat coleram nigraꝫ sicut elleborus absque
detrimẽto dosis eius fiat kerati.xviij.vt dicit postquam lo-
tus sit bis ad tollendum malitiã ipsius. ¶ Dico ꝙ kindi cu
rauit quendaꝫ spleneticum ⁊ conualuit cum epithimi auris
pondus.vi.trite cum sirupi acetosi.ʒ.ij.

¶ Paulus hoc quoqꝫ laxat coleram nigram. ℞.epithimi.ʒ.
ʒ.si dať in potu cũ aqua casei:aut cũ aqua mellis tepide:aut
cũ hyera in qua fuerit elleborus niger:quoniã laxat. ¶ Di-
co prout vidi per experimẽtũ.ꝙ medicine viscose magis la
xant habentes corpora sicca quã medicine calide. Et vidi
has violẽtas esse in colica ⁊ in habẽtibus substãtiam siccã
⁊ durã. Dedi quoqꝫ cuidã de cassiafistula in sero.ʒ.x.in sugẽ
do vt nõ educat celeriter.sed in mane dedi ei de decoctione
prunorũ ⁊ assellauit:⁊ secundũ canoneꝫ istum feci de aloe ⁊
tardauit in actu suo.sed dedi illud in potuꝫ in sero: ⁊ postea
dedi decoctionem decies ⁊ plus.

¶ Hoc est medicamen laxatiuuꝫ pro febricitante ⁊ tussienti
⁊ habenti in vẽtre substãtiã siccã ⁊ duram. Nutriať febrici
tans cũ oleribus lenificatiuis:deinde penes dormitũ da ei
de cassiafistula ad sugendum ⁊ dormiat super eam ⁊ in ma-
ne da ei i potu decoctioneꝫ istã. ℞.iuiubaruꝫ ⁊ sebestẽ:vua
rũ passarum:ligritie ⁊ turbith coquãť ⁊ apozia corum deť i potu.

¶ Alexander hoc est medicamẽ laxatiuuꝫ p febre tertiana.
causonica:obtalmia:⁊ pro quolibet morbo calido colerico:
aut de humore.calido. ℞.succi rosarum.ʒ.xxvi.mell.rotul.ij.ʒ.
scamonee asse.ʒ.i.coquãtur dosis fiat completa auri pond.
vij.ʒ.p colera sit dosis auri pond.iij.ʒ. ¶ Dixit ꝙ scamõea
nõ educit colerã rubeã.sꝫ flegma.tñ agaricꝰ educit flegma

tẽue ⁊ grossũ mirabilr ⁊ abũdãter cartamuꝫ educit flegma.

¶ Alexander he pillule valent ad epilepticum paraliticum.
ad torturam oris.tremorem flegmaticã febrem ⁊ quartanã.
℞.colloquintide:scamõee:corticis ellebori nigri.bdellij añ.
ʒ.i.euforbij.ʒ.nitri.ʒ.distemperẽtur cuꝫ succo cauliũ: dosis
fiat kerat.xx.vsqꝫ ad.xxx. ¶ Dixit ꝙ lapis armẽicꝰ mitigat
vel purgat coleram nigrã:ꝙ nisi lotus fuerit prouocabit vo-
mitum.tamẽ lotus laxat:dosis eius fiat kerat.iij.vsqꝫ ad.v.
sed considerandũ est in hoc. ¶ Dixit ꝙ gariofili mixticũ cẽ
taurea minori.si coquantur ⁊ dẽtur in potu laxant coleram
⁊ flegma. ¶ Hal.atriplex lenificat. ¶ Bimasuy.vtrũqꝫ gra
natum tritũ cũ pulpa eius laxat coleram.sed mora lenificãt.

¶ Dyas.cortex arboris mororum:si decoctio eius bibiť laxat
ventrẽ.etiam morum datũ cũ ea in potu similr laxãt. ¶ Di
xit Hal.ꝙ mora matura laxãt ⁊ educũt cibaria d leui. ¶ Bi
masuy.ficus mature laxant ⁊ similr sicce si teruntur cum me
dulla cartami ⁊ nitro ⁊ in cibo sumunť lenificiunt ventrem

¶ Dya.lac ficus mixtum cũ amigd.discoriat.⁊ amido ⁊ vi-
no laxat. ¶ Hal.ficus soluunt ventrem.si ficus fuerint recẽ
tes lac ficus laxat. Alleũ conuenit ad laxandum. ¶ Dya.ra
dix tapsie cortex succus ⁊ gũmi laxant:sed fiat pondus pro-
ut est in capitulo vomitus. ¶ Dyas.agaricus sumptus cum
aqua mellis laxat ⁊ proprie flegma ⁊ coleram nigram.

¶ Ad laxãduꝫ flegma ⁊ aquaꝫ. Borogarius. ℞.grana re-
gia mahubidarie excoriata.xxx.⁊ terendo ea da ea in potu
quoniã laxant flegma ⁊ aquã. ¶ Dya.⁊ Hal.grana ellebo-
ri laxant sed sanap lenificat. ¶ Ruffus semen papaueris
egiptiani sumptum cuꝫ podigra lini.i.cuscute ⁊ cartamo le
nificat:sed mixtum cum attenuatiuis idem fac:malua hortẽ
sis lenificat:⁊ proprie rami eius. ¶ Ruffus.malua nimis sol
uit ventrẽ ⁊ similiter acetosa.malua que girat cum sole:si in
multa quantitate cocta fuerit ⁊ sumpta laxat flegma crudũ
⁊ coleram. ¶ Paulus lactuca lenificat ventrem. ¶ Dyas.
ꝙ si sumitur de lacte lactuce agrestis.ʒ.ʒ.cum aqua ⁊ aceto
mixta laxat chimũ aquosuꝫ. ¶ Dyas.elleborus niger si su-
miť in quantitate dauich.iiij.ʒ.per se tantum:aut cum sale ⁊
scamõea laxat flegma ⁊ colerã:sed si coquať cũ lenticulis ⁊
iuribus laxat. ¶ Dyas.elleborꝰniger laxat supfluitates mu-
cilaginosas. ¶ Hypo.dixit ꝙ elleborus laxat colerã nigrã
per inferiora. ¶ Bimmasuy hec sunt simplicia que lenifaci
unt ventrẽ si sumunť in potu:videlicet. Sigia si sumiť in au-
ri pond.ij.cuꝫ aqua calida.ʒ.iij.⁊ similr gũmi fisticorũ.bau-
rac:armoniacum:mastix cũ staphisagria. Similr semen vr-
trice.viole sicce.aloe.vnde hec vniuersaliter purgãt intesti-
na de substãtia. Etiã radix cuiuslibet ipsaruꝫ:hoc facit.etiã
pisces recẽtes hoc faciũt.sꝫ laxat rubeã colerã agaricꝰsum-
ptꝰ in auri pond.i.cũ epithio:aut aqua mẽtastri hortẽsis.tñ
de leui educit cibaria panis brunus lac oliue aque si sumiť
recens ante cibum. Etiam extremitates animalis.cerebra.
melones.vua:mora.nuces recentes.⁊ prune recentes.sꝫ cũ
iulep precedenduꝫ est ante cibũ in habẽtibus stomacũ sem
per siccũ.⁊ caseus recẽs sumptus cũ melle illud facit.etiam
mel non dispumatũ sumptũ ante cibũ. Etiaꝫ sirupus aceto-
sus:⁊ vinũ dulce sed post cibum stiptica sumpta illud faci-
unt.tñ ante cibum olera cũ oleo ⁊ elmori hoc faciunt sicut est
cucurbita: blite:malue ⁊ oua mollia. ¶ Ysac laxat quoqꝫ
flegma turbith agaricꝰ.sal indꝰ:baurac.armõiacũ: medulla
cartami:sed in personis sanis ad laxandum substantiam:su-
mẽda sũt olera mixta cum oleo ⁊ elmori ⁊ proprie sicut sunt
blite ⁊ caules.deinde atriplices blitones:corrigiola minor:⁊
medulla cartami.quotiens componunť cum decoctione et
iure gallorum:sed de medicinis sicut de resina sumiť in quã-
titate.ʒ.ij.penes dormitionem.ẽt si mixta fuerit cum modi-
co baurac erit in hoc magis violenta.sed si signa colere fue
rint in personis sanis purgatio corporis fiat cum aqua ca-
sei ad mundificandũ venas.tamen si hoc ei graue fuerit su-
mãtur cum modico sale: ⁊ zuccaro modica pars post partẽ
modicã:sed ponatur sal in eis die quolibet.tñ si signa colere
rubee fuerint potentiora sumantur cum eis mirabolani ci-
trini. Or si opportũa fuerit in passionibus acutis lenificatio
ventris:non est vtenduꝫ laxatione abundanti: sed sumantur
in potu ramusculi portulace in quantitate tertiarum.ij.vnius
rotuli cum zuccharo ruffo ⁊ prunis infusis cum iulep:sꝫ qñ
qꝫ cõponunť in ipso iulep turbith scamõea:prout opus fue
rit cum succo corrigiole minoris:⁊ plantaginis:tamen laxãt
flegma colloquintida:laureola:sigia liquida:⁊ camapithe-

os.sed laxant coleraꝫ rub.scamonea:elleborus niger: ⁊ mi-
rabolani citrini.tñ laxẽt nigram epithimus:polipodiuꝫ:mi-
rabolãi nigri ysopus siluestris lapis armoniacus cẽtaurea
minor ⁊ pulpa colloqntide:sed laxant aquaꝫ es vstuꝫ:eufor
biuꝫ:laureola:⁊ grana regia. ¶ Yyp.elleborus laxat cole-
ram ru.⁊ flegma ex quo generaꝭ epilepsia isipientia:⁊ simi-
lia.Sꝫ gũmi camerroni laxat aquã ẽt cordumẽi ⁊ cartamũ:
⁊ battitura eris. Dixit dosis quoqꝫ cartami granoꝝ si potes
fiat.c.cõmunis.lxxx.debilis.l.Si cartamũ fuerit vetustũ.Sꝫ
si fuerit nouũ misceri põt cuꝫ adipe caprino ⁊ sene ⁊ laxabit
flegma.Dixit ꝙ dosis battiture eris est kerath.x.distempe-
rate cũ melle:sed post eã bibenda est de aqua calida ad la-
xandũ ventreꝫ.Corrigiola minor alba trita ⁊ infusa in oleo
rosato:⁊ oleo fenugreci laxat. ¶ Dixit qd elleborus albus p
iferiora laxat ⁊ educit mirabiliter:sed fiant de eo pillule par
ue cũ melle ⁊ sumantur in potu.ẽt si coquatur cũ aqua ⁊ co-
letur ⁊ in apozimate ponitur lac ⁊ coquiꝭ dum habebit mo
dum spissuꝫ in potu in quantitate.℥.ij.laxabit moderate ⁊ be
ne erit conueniens.

¶ Oleum laxatium.℞.pulpe colloquintide trite ℥.iij.olei si-
samini recentis rotul.i.misceantur i sole per hebdomodas:⁊
ponaꝭ in eis de oleo ipso.℥.iij.aliꝭ:hoc debet fieri taliter ter.
deinde coletur ⁊ de eo vngendus est locus in quo opus fue
rit:sed tantũ morari dꝫ i sole p horã in loco i quo nõ iueniet
cũ aer frigidus:⁊ statiꝫ ꝙ assellabit recedet de sole ⁊ assella
bit pluries.Sed si volueris illud icidere da in cibo de farre
aut i potu.Arcaganisius:si teriꝭ cartamũ ⁊ coquaꝭ i aqua:⁊
aqua ipsius cõponiꝭ cuꝫ melle ⁊ zuccaro laxabit sicut hye-
ra ⁊ assellabit pluries. ¶ De libro morbi diuturni in capitu
lo colice de interiori parte dyafragmatis. ¶ Kindi dixit in
libro suo de attractione humorum:qd succus lactuce laxat
coleram acutaꝫ absqꝫ aliquo humore mixto cum ea:sed atri
plex educit coleram ⁊ mundificat materiam itericie:tamen
butyrum debilitat calorem innatuꝫ ⁊ debilitata virtute re-
tentiua:inde laxat hũores etiã fex butyri hoc facit ⁊ vniuer
saliter vtrũqꝫ facit paruũ pulsum ⁊ anhelitum:sed laureola
ledit membra:⁊ ea mollefacit:⁊ cum hoc laxat.Pentadacti-
lus.i.atuali alterare facit qd in ventre est:⁊ soluit eam.Sy-
rupus acetosus vehementis acetositatis incidit humores:
⁊ laxat ventrem cũ hoc colloquintida:cuꝫ sit tenuis ⁊ ignea
inducitur cum virtute eius ad vltimã partem corporis cuꝫ
eo qd agit in ventre.Condisium si in quantitate multa su-
mitur laxat: sed ledit stomacum. ¶ Absqꝫ auctore impo-
nere potes mirabolanum in colloquintida recenti sistenti i
arbore suo ⁊ i tempore hyemali colligere ⁊ desiccare i vm-
bra:sed cuꝫ fuerit trita ⁊ illinita super ventrẽ soluet ventrẽ:
⁊ faciet ad stomacum:sed vtendum est ea ad obscuruꝫ ani-
mum:⁊ hoc est laxatiuum salutiferum.

¶ Bimmasiuy electuariũ boni saporis ⁊ laxatiuum absqꝫ no
cumento ⁊ lenificatiuuꝫ ventris.℞.sisami excoriati.ʒ.ij.sca
monee.ʒ.pulpe colloquintide.ʒ.ʒ.salis indi.agarici:seminis
apij:se.rosarũ:draganti.añ.ʒ.ij.turbith.ʒ.i.ʒ.terãtur:⁊ distẽ-
perentur cũ melle.zuccari albi.dosis fiat cum.ʒ.i.ʒ.cũ aqua
tepida. ¶ He sunt pillule correcte ad lenifaciendum mira-
biliter absqꝫ nocumento:qm̃ nõ excitant caliditatem:sed su
mende sũt in estate.℞.mirabol.citri.turbith fricati.añ.octa
uã partem.ʒ.i.scamonee cartami indi.rosarum xiloaloe cru-
di.añ.danich.i.ʒ.succi absinthij cãphore.añ.gra.ij.terantur
⁊ distemperentur:⁊ inde fiant pillule cum succo endiuie:aut
solatri dosis fiat per oia:hoc laxatiuum mitigat colerã ru-
beam ⁊ tollit defectionem corporis ⁊ caliditatem appella-
tur syrupus prunorum ⁊ tamarindi:⁊ iam dicta est recepta
eius in capitulo syruporum.

¶ De perfectione ⁊ complemento.he sunt pillule que dãtur
in potu in febribus acutis loco cassiefistule:⁊ mane.Si fue-
rit tussis:⁊ opus fuerit ad laxandum violenter.℞.rob cõfe-
cti de violis.ʒ.x.Dragaganti.ʒ.iij.succi liquiritie. lingue bo-
uine.añ.ʒ.vij.teranꝭ ⁊ distemperenꝭ:⁊ inde fiant pillule do
sis fiat.ʒ.iiij.cũ.℥.ij.syrupi violati cõfecti cũ mãna.ego quo
que correxi ipsas:licet sic nõ inueniantur in radice auctoris
ipsius rob quoqꝫ violaꝝ laxat mirabiliter.Sed si vis adde
i eo turbith.ʒ.ʒ.mucillagi.psilij.ʒ.i.⁊ nõ excitabit caliditatẽ.

¶ De complemento ⁊ perfectione.hec est decoctio laxatiua
colere ru.⁊ flegmatis.℞.vuarum passarũ sine nucleis.ʒ.v.
prunorum.xxx.iuiubarum absqꝫ nucleis.xx.fumi terre.ʒ.v.
anisi masticis.añ.ʒ.i.turbith facti si in apozimate.ʒ.xv.si in
substantia cocta.ʒ.x.coquantur in rotulis aque quattuor
dũ remaneat rot.i.⁊ sumatur in potu posito turbith in ipso
apozimate ⁊ colato apozimate prius.sed si turbith in quã-
titate fuerit.ʒ.v.ponatur cum eo salis danich.i. ¶ Hoc est
medicamen laxatiuum ad calidos in estate.℞.lactis vacci
ni acerbi.℥.ij. scamonee asse danich.i.ʒ.⁊ ponatur scamo-
nea in lacte ipso ⁊ sumatur. ¶ Hoc est laxatiuum chimi ni-
gri.℞. mentastri montani.℥.i.ʒ. coquatur in medio rotulo
aque dum remaneat pars tertia ⁊ sumatur. ¶ He sunt pil-
lule frigide ⁊ laxatiue.℞. mirabol. citri. scamonee: rosa-
rum.añ.danich.i.agarici:aloe.añ.ʒ.ʒ. terantur ⁊ distempe-
rentur cum succo endiuie aut solatri sumantur cum iulep
⁊ p omnia fiat dosis. ¶ De libro megategni dixit.G.ꝙ vir-
tus aloe habet educere de ventre ⁊ venis nutrimentũ epa-
tis tm̃.sed aloe lotũ vtilius est stomaco.tamen nõ lotũ laxat
plus vnde aloe si ponitur cũ scamonea lauari debet. ¶ Di
xit.G.ꝙ qui habet in ventre apostema laxandus est cũ se-
mine vrtice ⁊ cartamo ⁊ corrigiola minori melius q̃ꝫ laxaꝭ
cũ aloe. ¶ Gal.de regimine sanitatis ꝙ si leuiores ante ci-
bum sumunt de oleo laxantur inde.sed si cõstipanꝭ ventres
ipsorum sumantur de gummi grani viridis.s.trebentina ad
modum nucis parue ⁊ lenificabunꝭ absqꝫ nocumento.qm̃
extergit meatus epatis splenis vesice ⁊ pulmonis:⁊ mirabi
liter aget. ¶ De minutione dixit iohannicius in libro minu
tionis aqua niuea laxat flegma viscosum.

¶ Dico hoc est electuarium laxatiuum ⁊ solutiuũ colice.℞.
scamonee ellebori nigri mirre.añ.ʒ.quartam.i.cartami indi
pulpe colloquintide dragaganti.añ.danich.ij.euforbij da-
nich.i .dosis per oia erit moderata.Sꝫ si voluerit ꝙ sit ma-
gis violenta.℞.in quãtitate illa ⁊ plus mediaꝫ ptem illius.

¶ Hoc est laxatiuũ mirabile valens i estate ⁊ in hyeme.℞.
scamonee.ʒ.x.turbith.xxx.amigd.excoriatarũ.ʒ.xx.ifundanꝭ
per noctem ⁊ diem i aqua:sed turbith esse debet gũmosuꝫ ⁊
bonum:deinde coquanꝭ moderate:⁊ ponantur super mar-
morem dum inspissentur cum alijs medicinis distempera-
tis cuꝫ eis ⁊ cõseruentur dosis moderata.ʒ.ij.ʒ.vsqꝫ ad.iiij.
Sꝫ si cum celeritate illud operari volueris aggregãde sunt
cõpositões ⁊ distemperande cũ syrupo acetoso. ¶ Sabur.
hi sunt trocisci laxatiui:sed sumendi sunt cũ.℥.vi.aque calide
tñ ego habeo ipsos nõ bene compositos:ꝫ expedit ꝙ con-
dominãs sit i compositione ipsa.succus liquiritie cuꝫ parua
quãtitas in ea nihil faciat.℞.ros.ʒ.i.succi liquiritie.ʒ.ʒ. sca-
monee danich.i.turbith.ʒ.i.distemperenꝭ cũ succo endiuie:
aut solatri:aut syrupo acetoso:⁊ inde fiant pillule dosis per
oia fiat. ¶ De virtutibꝰ naturalibus cartamũ ⁊ granũ atri-
butũ insule cipri.⁊ spina que cognosciꝭ p curatores pãnoꝝ
attrahunt flegma. ¶ Dixit ꝙ flos eris ⁊ battitura eius ca-
medreos ⁊ laureola laxant aquã. ¶ Dixit ꝙ scamonea at-
trahit coleram. ¶ Dixit ꝙ medicina q̃ hꝫ attrahere humo-
reꝫ attrahit de corpore qd humorũ fuerit supabundans ẽt
in etate ⁊ in tpe hyẽis supabundantiã ipsius humoris ⁊ ecõ
uersorita ꝙ si dederis alicui macilento laboranti inflãma-
tione epatis medicinã in modica quãtitate nociua erit ei fi-
naliter. ¶ De nutrimentis.G.dixit.Qꝛ si potus de scamo-
nea ⁊ similibus in aqua ordei nõ deficiet actus ipsius super
dispositionẽ lenificationis nature manifeste:ꝫ laxant ⁊ edu
cunt cibaria.vinum dulce sumptum ante cibum in quanti-
tate mediũ rotul.ẽt nux posita i aqua dũ fuerit quasi recẽs.
deinde si sumitur cum elmori efficaciter lenificabit.

¶ Dico ꝙ hoc est laxatiuuꝫ p tussi ⁊ caliditate ad extinguẽ-
dũ eam.℞.nilufar.vel violas liquiritiam:⁊ infundendo ea i
aqua per noctem ⁊ diem coque ea super ignem lentum duꝫ
inspissentur modice:deĩn.℞.ipsius apozimatis rotul.i.me-
dulle cassiefi.℥.iiij.manne:rotul.i.omnia coquanꝭ super car-
bones ⁊ dispumenꝭ ⁊ dimittenꝭ super igneꝫ dum ingrossen-
tur ad modũ mellis tenuis ⁊ da de eis.℥.iiij.cũ.℥.ij.aque ꝙ si
vis ꝙ sint cũ maiori fortitudine compõe cum violis ad co-
quendũ de turbith gũmoso.ʒ.x.sed medulla cassiefistule dꝫ
coqui ⁊ colari ⁊ ingrossari:⁊ similiter similis operatio debet
fieri de mãna ⁊ fiat syrupus violaceus. ¶ Dico.℞.liquiri-
tie.ʒ.xx. turbith.ʒ.x. violarum siccarum.ʒ.xxx.infundanꝭ in
aqua rot.vi.per diem ⁊ nocteꝫ:ꝫ tamen turbith ⁊ liquĩ.frã-
gi debent prius deinde coqui super ignem carbonum dum
remaneat aqua rot.i.deinde colentur ⁊ i colamento ponaꝭ
manne rot.i.dissolute cum zuccaro albo ⁊ coquaꝭ ⁊ dispu-
metur ⁊ coquaꝭ dum ingrossetur ⁊ sumendum est de eo.

¶ Hi sunt troc. laxatiui ⁊ fieri possunt ad modū pillularum valentium ad tussim. ℞. violarum. ʒ.i. turbith. ʒ.ß. succi liquiritie dauich. ij. dragaganti dauich. i. terantur ⁊ distemperētur ⁊ inde fiat trociscus aut pillule teneant sub lingua quoniam leniunt pectus ⁊ mitigant tussim. ¶ De tyriaca cesaris. G. elleborus in quantitate. ʒ.ß. laxat nigram: si sumenti eum ante accidet congelatio. ¶ De epidimia laxatiuū debile nō potest penetrare ventrem si in eo inueniet substantiaʒ duraʒ diuturnā ⁊ solidā vnde indiget clisteri ad dissoluendum illam deinde medicinis in potu. ¶ Ruffus de dolore articulorum computandum est gūmi vitis siluestris in modico scamonee ⁊ aliorum generū titimali: ⁊ aliorum laxatiuoruʒ. ¶ Dixit ꝙ colloquintida nocet neruis. ¶ De summis parui pulsus. Ells niger laxat nigram sed debilior ē albo ⁊ minoris nocumenti: sed albus facit cum vomitu.

¶ Dico ꝙ he pille sunt laxatiue si sumuntur in sero ⁊ laxant mane tempestiue: ⁊ educunt substantiam. ℞. aloe: gūmi grani viridis. s. terbentine. añ. ʒ.i. centauree. ʒ. quar. i. fiāt ide pillule ⁊ i sero sumant. ¶ Dico ꝙ hoc laxatiuū est pro quolibet morbo melancolico pro lepra melia: vlceribus malis: ⁊ cancro. ℞. de epithimo. ℥.i. elleboro nigro trito. ʒ.v. poni debent in rot. ij. syrupi acetosi calidi sed ipso infrigidato ⁊ colato vtendum est. ¶ De afforismis sumptio soccab in potu post cibum lenificat: ēt sumptio rei sallite ⁊ pororꝫ añ cibuʒ laxat. ¶ Retulit mihi quidā fidelis ꝙ ipse viderat quendā arabem vngentem pedem suum cum pulpa colloquintide recentis semel vehementer per horam. i. ⁊ assellauit inde semel: deinde per aliā vnctioneʒ similem assellauit sufficiēter. ¶ De meamir: aloe hʒ virtutem laxantem qd ei fuerit attinens in stomaco ⁊ in intestinis: sed si modice quātitatis fuerit virtus eius nō inducitur nisi vsqʒ ad partem epatis tamen non laxat totum corpus sicut alie medicine: sed locum minus laxat ⁊ attrahit.

¶ Johannitius d libro stomaci. Hoc est laxatiuū. ℞. cucumeris asinini: scamonee fellis taurini. añ. par. i. terantur ⁊ cōponantur cum cera ⁊ oleo ad emplastrandum cū ea. ¶ Dico ponendum est loco cucumeris asinini de pulpa colloquintide dum recens fuerit ⁊ distimperentur farina lupinorum cum succo ipsius aut fiat cuʒ cera ⁊ oleo ⁊ ipso succo ad emplastrandum ⁊ laxabit. ¶ Johānitius. he sunt pille de libro stomaci. ℞. pulpe colloquintide. ℥.ij. scamonee. ℥.iij. succi absinthij. ℥.i. bdellij. ℥.ß. teranī ⁊ distemperenī cū succo porrino ⁊ inde fiant pillule ad modū oroborum ⁊ sumantur pro febre quartana: tertiana: strictura anhelitus ⁊ pectoris excoriatione cutis: caliditate obthalmia ꝓuocatiōe menstrui ⁊ alijs passionibus diuersis. Sed īfantibus dande sunt pillule. ij. aut. iij. ⁊ iuuenibus. vij. ⁊ decrepitis. x. aut. xv. has quoqʒ pillās valde laudauit. Johānitius cuʒ sint absqʒ aliquo nocumēto ⁊ fallacia. ¶ Hi sunt trocisci quos composui ad modum trocis. Abdus ad febreʒ quartanā: tertianā: ⁊ quotidianā cū conferant eis mirabiliter. ℞. scamonee dauich. i. pulpe colloquintide. ʒ. quart. i. cartami īdi excoriati: dauich. ij. succi absinthij. ʒ.ß. terantur ⁊ inde fiant pillule aut trocisci cum succo dragaganti: dosis perfecta fiat per oia: ⁊ qn̄qʒ in parte tertia: qn̄qʒ media. ¶ Hi sunt trocisci faciētes ad tertianaʒ. ℞. scamonee asse in citonio succi absinthij. añ. par. i. distemperentur cū succo endiuie ⁊ inde fiant pillule aut trocisci: dosis fiat. ʒ.ß. ⁊ laxabat absqʒ molestia. Et si caliditas fuerit vehemens ponātur in eis cāphore grana. ij. sed si dātur cum. ℥.i. succi endiuie conferent epati inflammato ⁊ ictericie extinguendo coleram ru.

¶ Saber hoc est electuarium laxatiuum. Infundatur citonium accidum in aceto ⁊ coquatur dum liquefiat: deinde aponatur ⁊ cum succo eius tantumdem zuccarum misceaī ⁊ coquatur in lento igne: sed anteqꝫ ingrossentur ponenduʒ est de scamonea. ʒ.i. ⁊ ad hoc ꝙ laxatiuuʒ sit fortius in syrupis ⁊ ellis ponantur turbith fricati. ʒ.xv. cartami indi. ʒ.xv. ⁊ coquantur duʒ ingrossentur ⁊ reseruenī. Dosis. ʒ.i. vsqʒ ad iij. prout melius videris expedire. Sed ad velocem operationem coque citonium in aceto dum liquefiat ⁊ coletur postea cū duplici quātitate zuccari ipsiuʒ decoque dū ingrossetur deinde misce scamonee asse. ʒ. quar. i. turbith. ʒ.i.ß. cartami indi. ʒ.i.ß. distemperenī cum. ʒ.ij. ipsius apozimatis ⁊ sumantur ⁊ facient mirabiliter. ¶ Dico ꝙ si fuerit laxatiuum opportunum eo vtenduʒ est i febricitanti ⁊ similibus: ita tn̄ ꝙ prius fiat clysterium. ℞. mirabolanorum. ʒ.ß. turbith gūmati dauich. ij. scamonee asse dauich. i. ⁊ fac inde trociscos ⁊ eos da. ¶ Saber dixit. ℞. epithimi mundati. ʒ.vi. ⁊ distēperando ipsum cum syrupo acetoso: da in potu cum. ʒ.i. syrupi acetosi ⁊ aque tātundem ex laxabit humorē melancolicum tollendo pannum. i. kelef faciei. ¶ Dico he sunt pillule quas composui ad nigram. ℞. ellebori polipodij turbith epithimi agarici cōponantur cū lapide armenici ⁊ gūmi gariofilorꝫ ⁊ semine qd descripsit ypo. i morbo acuto ꝙ est semen vrtice quo mixto cum scamonea laxatio fiat digna. ¶ Aloe quoqʒ mixtum cum alijs laxatiuis tollit nocumētū stomaci. ¶ Dixit Arcagenyus: i libro suo de morbo diuturno. Et elleborus tritus subtiliter maioris actus erit sed nisi terantur subtiliter seruabit de malis accidētibus ipsius vnde si mediocriter teritur melioris actus erit. ¶ De morbo acuto dixit. G. In morbo acuto laxatiuum si datur nocebit stomaco ⁊ ꝓprie in parte qua debilitatur sensus. ¶ Jō vidit Ypo. ꝙ debent componi cuʒ laxatiuis violentis aromata vt confortenī os stomaci vt nō ledaī de medicinis violentis. ¶ Dixit nō corrumpitur laxatio si sumunī due medicine: quarum vna laxat coleram ⁊ alia flegma: cū possibile sit ꝙ laxet vtrūqʒ humorē in vno tempore: sed si vna laxat celeriter ⁊ alia tarde: penes hanc dispositioneʒ laxatio erit furiosa ⁊ diuersa: cū labore ⁊ difficultate: cū laxatiuū celeriter educens attrahat partem aliquā quā laxare teneī laxatiuū educens cū tarditate etiā quotiēs cessabit actus vnius: tunc incipiet laxare aliud cū difficultate cum debilis sit ⁊ diminuta virtus ipsius: cū maior pars eius emissa fuerit cum primo. Dixit ꝙ aromata corrigūt laxatiua ⁊ corroborant ea ad laxandū cū aperiāt ⁊ attenuēt. ¶ De electionib⁹ Johānitij. ℞. trifere ꝑue. ʒ.iij. turbith fricati ⁊ fracti. ʒ.iij. agarici. ʒ.ß. scamonee. grana. vij. salis. nigri dauich. i. componanī cū trifera sola. ¶ Johānitius i meamir: ꝙ ysopus. i. assa. coct⁹ in aqua ⁊ sumptus cum syrupo acetoso ꝓuocat vrinaʒ ⁊ eo ꝙ est nature fumiterre valet ad scabiem ⁊ similia. ¶ Dixit ego iudico ꝙ ipse laxat nigram epithimus sumptus in aur. pond. v. cum. ℥.ix. lactis. Idē facit etiā origanum qd appellatur aligen sumptum in. ʒ. xviij. laxat nigram ysopus: cū minus laxat qꝫ ephithimus: sed elleborus niger ⁊ camomilla maior laxant nigram. ¶ De medicinis in ventis: lac titimali impositum ficui ⁊ sumptū cū ficu laxat mirabiliter. ¶ De questionibus medicine: scamonea vetusta ⁊ modica ꝓuocat vrinam ⁊ constipat ventrem sed noua diminuit vrinam ⁊ laxat. ¶ Ruffus de melia: camomilla maior laxat nigraʒ sumpta in. ʒ. tertijs. ij. cuʒ aqua mellis. ¶ Dixit Bimmasuy ꝓprie purgat pulpa colloquintide cerebrum ⁊ panniculos eiusdem humiditatibus malis sed proprie purgat aloe stomacū ⁊ intestina de substantia. ¶ Dico rosa siluestris. i. mifrin laxat violenter taliter ꝙ. ʒ.i. ipsius facit assellare valde ⁊ hinbark ellebori. ʒ.ß. si datur in potu laxat nigram. ¶ He pillule quoqʒ laxant in febribus acutis: ⁊ tollunt sitim ⁊ tussim. ℞. turbith: rosaruʒ: succi liquiritie: draganti. añ. ʒ.i.ß. scamonee: dauich. i. mucillaginis psilij desiccate distemperenī omnia ⁊ inde fiat trociscus. ⁊ sumaī cū. ℥.i. iulep: aut rob violarum. ¶ Dico qd inueni has pillulas in libro ayn ⁊ correxi eas sm antidotariū. Byn sabur. ℞. zuccari. aser. ʒ.v. scamonee crude. ʒ.i. terantur ⁊ cribellenī ⁊ infundantur in oleo amigda. dulcium. dosis. ʒ.iij. cum iulep. ¶ Pillule he sunt aloe valentes ad stomacum daī ante cibuʒ: ⁊ post cibū. ℞. mirabol. nigroruʒ. kebulinorū. añ. ʒ.i. aloe. ʒ.ß. masticis. quartam. i. fiant inde pillule ⁊ sumanī ꝓut opus fuerit ⁊ distemperenī cum succo frondium citrorum aut corticum eoruʒ. ¶ De libro phy. Bimmasuy de regimine: video ꝙ sumēda est pulpa colloquintide in hyeme. qm̄ confert si in corpore fuerint humores congelati ⁊ grossi: sed corrigenda est cum gūmi amigdalino ⁊ dragaganto. ēt pulpa colloquintide incidit de neruis ⁊ membris neruosis humorē malum. ¶ De electionibus Johānitij hoc est laxatiuum. ℞. triphore parue. ʒ.iij. turbith albi. ʒ. tertias. ij. agarici. ʒ.ij. scamonee kerati. i. salis indi dauich. i. congregentur ⁊ sumantur. ¶ Dixit ꝙ epithimus in quantitate auri pond. v. si sumitur cum. ℥.ix. lactis laxat violenter magis quam laxent alie medicine colere nigre. ¶ Dixit ꝙ elleborus laxat nigram. ⁊ similiter camomilla maior.

¶ De sexto capitulo qōnum epidimie. Et si volueris laxare aliquem infantem da matri eius de scamonea: aut de cucumere asinino quartam parteʒ. ʒ. deinde sumat. ¶ Dico sub-

tiliandũꝫ est in hoc si possibile fuerit ꝙ ponatur in.℥.i.lactis
materni scamonee quantitas ꝯueniens ⁊ denẽ isanti in po-
tu.aut da capre ad pascendum aliquid laxatiuũ:⁊ da infan-
ti lac capre:⁊ laxabit eum si matri fuerit graue sumere laxa-
tiuum. ¶ Iohánicius dixit audiui quosdã dicentes:ꝙ suc-
cus foliorũ vitis nigre quibus inuoluitur laxat nigrã vio-
lenter. ¶ Dico ꝙ vitis nigra laxat nigram. ¶ Paulus aloe
si sumitur in quantitate.ʒ.i.ʒ.cũ aqua mellis ante cibum la-
xat coleram rub.sed dantes ipsũ post cibum peccant in eo
ꝙ corrumpit cibum ⁊ ducit ipsum corruptum.Sed si sumi-
tur aloe minus.ʒ.i.laxabit stercus de intestinis:⁊ laudabili⁹
est alijs laxatiuis in cura stomaci ⁊ melius erit in quo fuerit
ponderositas in capite ⁊ obthalmia ⁊ sternutatio multa:⁊
qui viderit somnia cũ imaginatione absq; aliquo morbo ⁊
i quo fuerit orripilatio:aut stupor ⁊ ĩ quo emittunẽ vento-
sitates acute:⁊ in quo accidit cõpunctio in intestinis ⁊ adu
stio in stomaco ⁊ in eo qui sentit in suo stomaco habere ma
lum humorẽ manantem:sed qui habet in se superabundã-
tes humores:clysteria nõ possunt laxare eos neq; aloe põt
eos attrahere de partibus vltimis sed potest laxare eos de
intestinis ⁊ venis tantum. ¶ Dico ꝙ quedam mulier sum-
psit de aloe.ʒ.vij.cũ farina cocta cum aqua ⁊ nõ fuit laxata
ipso die:sed paulatiꝫ paulatim per hebdomadas moderate
⁊ factũ ẽ hoc ei i cõsuetudine:ad sumẽdũ illud quolꝫ anno.

¶ Elleborus niger educit colerã ru.⁊ corrigit morbũ acu-
tum:morbum cronicum ⁊ diuturnum ⁊ colericum sicut de-
mentiam.emigraneam.dolorem capitis diuturnũ:reuma-
ta descendentia ad oculos continue:⁊ pulmonem:passiões
pectoris:ventris ⁊ matricis:⁊ vesice:icteritiaꝫ:impectiginẽ:
herisipillã:⁊ pustulas ꝓcedentes:quoniã laxat coleraꝫ rub.
absq; molestia:ideo datur febricitanti similiter.si febris nõ
fuerit vehemens dosis fiat ĩ quo nõ fuerit febris: kerati.xij.
tñ compõi dꝫ cũ melle:aut mentastro montano:aut aliquo
penetrãti velociter qd̃ ꝯuenit stomaco sicut ẽ anisũ ⁊ silia.

¶ Scamonea laxat violenter dosis fiat kerati.v.in maiori
parte cum sale:aut pipere:aut ȝinȝibere:aut aliquo penetrã
ti velociter ⁊ corrigenti stomacum.

¶ Pulpa colloquintide.laxat nigram ⁊ superfluitates mu-
cillaginosas:sed has nõ laxat de venis:de sanguine sicut la
xat elleborus.Sed scamonea laxat de neruis ⁊ itestinis ner
uosis:dosis in maiori parte fiat.ʒ.i.ʒ.cũ.ʒ.iij.ȝinȝi.ebullitis i
vino:ipsa quoq; nõ est terenda bene eo ꝙ infert dissinte-
riam:⁊ nocet neruis:sed sanat dolores capitis diuturnos:⁊
dolores qui sunt in panniculo cerebri.Epilepsiam.emigra-
neam:dolorem capitis:paralysim:torturam oris diuturnaꝫ:
⁊ confert reumatibus diuturnis descendẽtibus ad oculos:
articulorũ doloribus sciatice:⁊ maioribus passionibus re-
num ⁊ vesice.

¶ Succus cucumeris asinini laxat cum proximitate:sicut la
xat scamonea:dosis eius fiat kerati.ix.

¶ Titimalum laxat sicut scamonea:sed lac eius detur in põ-
dere kerati.v.distemperatum cum farre:sed deglutiri debꝫ
velociter ne inde vlceretur os.

¶ Grana regia laxãt coleram ru.sicut scamonea. dosis:gra-
na.ix.vsq; xv.vnde qui fuerit bone virtutis ⁊ virtuosi sto-
maci:⁊ indiget euacuatione abũdantiori masticet grana ei⁹
bene.Sꝫ si fuerit mali stomaci ⁊ debilis deglutiat ea sana.

¶ Agaricus agit ꝓprie vt pulpa colloquintide:⁊ mollificat
stomacum valde dosis eius fiat.ʒ.ij.ʒ.cũ syrupo mellis.

¶ Yreos laxat ꝓxime vt agaricus dosis fiat kerati.xxiiij.cũ
syrupo mellis:ita tamẽ qd̃ nõ sit vetusta.

¶ Centaurea laxat colerã ⁊ humores mucillagiosos.ꝫ ꝯfert
sciatice:si.ʒ.i.coqueẽ.i.℥.ix.aq̃ duꝫ remanebũt.℥.iij. ⁊ sumaẽ.

¶ Mentastrũ montanum habet flores si flores eius in quã-
titate.℥.iij.sumuntur cum syrupo mellis agunt sicut agit elle
borus niger magis conuenit stomaco quam albus:tamen
laxatio eius erit minor.

¶ Laureola laxat sicut laxat elleborus dosis eius.ʒ.i.ʒ.facta
in rotul.i.ʒ.syrupi mellis ⁊ coquatur duꝫ diminuatur quar-
ta pars ipsius ⁊ sumanẽ:sed quidã sumunt de ea.ʒ.i.ʒ.quidã
ʒ.iij.⁊ inde faciunt pillulas ⁊ eas sumunt.

¶ Aristologia longa laxat sicut laxat colloquintida dosis
eius. ʒ. i.ʒ.cum syrupo mellis.

¶ Polipodium laxat prout laxat colloquintida si teratur ⁊
puluerizatur super syrupum mell' ⁊ sumatur.

¶ Epithim⁹ laxat nigrã violenter:dosis ẽ.ʒ.vi.cũ.℥.vij.lacẽ.

¶ Panis porcinis laxat nigram.

¶ Storax alba laxat flegma cruduꝫ.dosis.ʒ.i.ʒ.cũ tantundẽ
gummi grani viridis.s.terbentina cum eo ebullita.Dico ꝙ
hec est sigia.

¶ Cortex arboris oliue sumpta in quantitate.ʒ.i.ʒ.cum vino
laxat flegma crudum.

¶ Piretrum sumptum in quantitate.ʒ.ij.cum aqua ⁊ oleo in
quantitate.ʒ.tertie partis laxat similiter.

¶ Flos ysopi.i.aya sumptus cum aceto aqua ⁊ sale in quan-
titate.℥.i. laxat similiter.

¶ Radix panis porcini in quantitate auripondus.i. sumpta
cum aqua ⁊ melle laxat similiter.

¶ Camepitheos sumptum in quantitate.℥.i.ʒ.laxat.

¶ Battitura eris in quantitate kerati.ix.mixtũ cũ tantũdem
gũmi grani viridis laxat flegma crudum violenter.

¶ Bacce lauri in quantitate.ʒ.ij.sumpte laxant.

¶ Cortex agni casti siluestris i q̃titate kerati.vi.sũpta laxat.

¶ Bdelliũ in quantitate.ʒ.iij.sumptum cũ aqua ⁊ melle la-
xat.sed opꝫ post ipsum sumere de aceto ne vom[a]t.

¶ Semen laureole excoriatum ⁊ tritum ⁊ distemperatũ cũ
melle ⁊ deglutitũ velociter ne vlceret os laxat.sed denẽ de
eo habentib⁹ virtuosũ stomacũ grana.xl.⁊ ad min⁹ alijs.xx.

¶ Euforbij.ʒ.i.ʒ.sumptum ⁊ inuolutum cum melle ne vlce-
ret os laxat aquam abundantem.

¶ Semen vrtice in quantitate kerati.xxv.sumptum cum sy-
rupo mellis laxat aquam.

¶ Camarronus sumptus in quantitate.ʒ.vij.cum farre car-
tami laxat.sed si frangitur ⁊ coquitur cum ordeo excoriato
⁊ modico sale ⁊ pulte sumitur laxabit aquam.

¶ Armoniacum in quantitate.ʒ.iij.sumptum cũ syrupo mel-
lis laxat aquam.

¶ Succus corticis sambuci sumptus cum vino laxat aquã.

¶ Hec est recepta eucayap:vt vidi. ℞.aloe.ʒ.ij.succi absin-
thij.ʒ.ij.scamonee.ʒ.i.pulpe colloquintide.ʒ.i.dosis.ʒ.i.

¶ Hic est syrupus rosatus. ℞.ȝuccari . rotul'.i.succi.roſ.℥.i.
scamonee masticis partem conuenientem.

¶ Hoc est medicamen citonicum laxatiuum. ℞.succi cito-
niorum coctorum.rotulum.i.ȝuccari:rot . i. coquatur dum-
modum habeant ⁊ spargendum est super illud de scamo-
nea xiloaloe ⁊ mastice:⁊ simili modo faciendũ est de corti-
cibus ⁊ carnositate citrorum.

¶ Ad confortandum stomacũ.De oliua laxatiua dissoluaẽ.
ʒ.i.scamonee in.℥.i.elmori ⁊ infundantur in eo oliue:sed ante
cibum sumende sunt oliue tres vel.iiij.ita tamẽ ꝙ oliue pri-
us condite fuerint cum sale.

¶ Aliud laxatiuũ. ℞.origani:ameos:salis:assi.añ.partem.i.
scamonee partem decimam omnium terantur ⁊ cum eis su
matur panis in cibo. ¶ Pes corui laxat humores podagri
cos:dosis vt hermodactilorum:sed tñ confert stomaco.

¶ Hoc est suppositorium laxatiuũ mirabiliter. Dixit ysaac
ꝙ lauetur pes corui ⁊ coquaẽ dũ inspissẽt ⁊ supponendũ ẽ
de eo cũ lana ⁊ assellabit pluries absq; nocumẽto mirabilr.

¶ Hec est illinitio alia violenta posita super vmbilicũ. ℞.
panis porcini:cucumeris asinini:granorũ laureole myrrhe.
añ.ʒ.iiij.nitri.ʒ.iij.scamonee.ʒ.ij.congregentur cũ felle tau-
rino ⁊ addendum est in eis de granis regijs ⁊ camerrono.

B ¶ De vomitiuis:infundenda est pẽna in oleo alchãne ⁊ ipo
natur gule:sed in potu sumendum est de radice cucumeris
asinini in quantitate kerate.iij.aut sumantur grana stafisa-
grie.xv.cũ syrupo mellis:aut sumat i cibo de bulbis:aut nar
cisci assis:aut de radice acuta valde incisa in syrupo aceto-
so per horas.ij.⁊ in qua tepida:⁊ sumenda est sup illud:dein
de iponenda est pẽna gule ⁊ vomat. ¶ Hec est operatio elle-
bori.vtendũ est elleboro in passiõe crudeli ⁊ furiosa post la-
borem ⁊ anxietatẽ:vnde pforenẽ radices ⁊ iponendum est
foraminibus radicum de elleboro per noctem morã trahẽ-
do ⁊ sumende sunt radices cũ syrupo acetoso prout dixim⁹:
ita ꝙ sumes habeat vomitũ leuẽ in ꝯsuetudine sua:sed post
sumptionẽ earũ per horas.ij.fiat vomitus. ¶ Etiã operatio
ellebori alio mõ fit. ℞.ellebori.℥.ij.⁊ infundanẽ per.v.dies ĩ
℥.ix.aque:deinde coquãtur duꝫ remaneant.℥.iij.ʒ.⁊ compo-
nantur de melle in quãtitate aque simili: ⁊ coquanẽ dũ in-
spissenẽ ⁊ cum hoc inducitur patiens ad vomitũ:deinde su-
mat in potu de eo ieiuno stomaco mane:⁊ post bonã dige-
stionem ⁊ emissionem stercoris:de intestinis factam cũ cly-
steri in quantitate aripondꝫ.ij.aut.iiij.

a ¶ Oribasius dixit ut dixit G. q elleborus niger laxat coleram rubeam ⁊ flegma. sed cum opus fuerit ad sumendũ misceatur cũ scamonea: ⁊ sufficiens erit de elleboro sumere in pondere carube. xxxiiij. trito ⁊ mixto cũ vino cocto: aut cum aqua ⁊ sale coctis cum gallina pingui ⁊ de iure eius est sumendum. Sed si infunditur in vino cocto per noctem. i. deinde sumitur in potu erit melius. dixit q grana que appellantur fundus laxant flegma ⁊ colerã rubeam ⁊ humiditatem aquosam. etiã abundanter cum sint ignea ⁊ adustiua ⁊ velocis virtutis ad laxandũ: sed danda sunt grana. xxx. sed si volueris laxare moderate. xx. grana danda sunt sed excoriãda sunt: ⁊ sola medulla ipsorum est vtendũ trita cum melle: aut cum farre. sed sumenda sunt in potu cum syrupo mellis: aut vino dulci: ⁊ sumendũ est postea modicum oleum ne incidat gulam. etiam inuoluenda sunt in melle ⁊ deglutienda ne tangant gulam. ¶ Iaʒ intellexisti hec grana veraciter. ℞ de eis excoriatis: ⁊ terendo ea i mortario coque zuccarũ cũ aqua donec modum habeat ⁊ dissoluto dragaganto i aqua congregandũ est illud tritum cũ ipsa aqua dũ opus fuerit: ⁊ de his fiant trocisci parui quoniã erũt albi. sed dandi sunt in morbo acuto: ita tamẽ q zuccarũ ⁊ dragagantum sint in quantitate sufficienti ad congregandum illud. dosis eius fiat. ʒ. i. aut danich. ij. ad colicã ⁊ ydropisiʒ. dosis quoqʒ si fuerit vltra. ʒ. ß. laxabit abũdãter. Polipodiũ laxat flegma ⁊ coleram rubeam ⁊ chimum aqueũ in pondere cerube. xxxvi. ita tamen q linietur superficies eius ⁊ ante sumptioneʒ eius sumendum est. de taribus: sed sumantur cum aqua mellis ⁊ iure galli in quo ipsum polipodium fuerit coctũ. ¶ Colloquintida laxat flegma ⁊ coleram ru. dosis fiat de pulpa eius gra. xviij. cũ aqua mellis. Sed si volueris laxare moderate. ℞ colloquintidam. ⁊ cauando eam adimple eaʒ de vino cocto ⁊ dimitte eam in igne dum calefiat. deinde de eo dandum ẽ in potu ⁊ laxabit absqʒ nocumento ⁊ confert vlceribus nigris que sunt in superficie corporis: ⁊ lepre caluiciei ⁊ varribus. ¶ Aloe nõ est violente nec velocis laxatiõis: sed cõferens nimis capiti ⁊ stomaco: dosis. xxxvi. gra. cum syrupo mell. sed laxat coleram ru. ⁊ flegma ⁊ sumptio eius post cibum laxat ⁊ nõ corrumpit cibaria: cum illud cum hoc tollat sitim ⁊ confortet ad digerendum. ideo terendũ est cuʒ succo caulium ⁊ fiant inde pillule sicut cicera ⁊ sumant. Dico aut cum succo endiuie. Dixit q si mixtum fuerit cum scamonea tollet nocumentum eius qd infert stomaco. ¶ Epithimus laxat nigram ⁊ flegma: sed terendus est ⁊ cribellandus cum cindeto: dosis eius fiat charub. lxx. que sunt. ʒ. x. sed sumatur cum syrupo mellis ⁊ confert colice ventositatibus mirakinis: ⁊ habentibus ponderositatem in capite: ⁊ stricturã anhelitus. ¶ Euforbiũ laxat humores aqueos colericos abũdanter cum sit vehementius aliis medicinis in acuitate ⁊ proximus ad medicinas igneas. ideo cõfert ydropicis ⁊ colice: ⁊ habentibus stomacos frigidos vel debiles: sed aliis laxat abundanter ⁊ violenter inferendo eis sitiʒ vehementeʒ. dosis fiat de dauich. iiij. ʒ. cũ melle qui sunt. ix. charibe. ¶ Cartamum laxat coleram rubeam ⁊ flegma. Sed medulla eius terenda est ⁊ coquenda cum gallo: ⁊ de iure eius sumendũ est: sed quidam componunt cum medulla eius anisum: amigda. ⁊ mel: ⁊ inde faciunt pillulas que erunt conferentes icteritie dosis medulle cartami fiat. ʒ. iiij. ¶ Scamonea non minus facit quam succus cucumeris asinini tam in acuitate q̃ in virtute. ideo ledit os stomaci inferendo interiectionem lamentabilem angustias: ⁊ sitim vehementem. ideo miscenda est cum aloe: ⁊ laxabit absqʒ nocumento coleram rubeam simplicem habentem bonũ odorem: dosis eius auri pondus. ij. que sũt charub. xviij. ¶ Dixit Oribasius misceatur aliquod granum regium tritũ cuʒ visco in modica quãtitate: ⁊ inde fiat licinium ⁊ supponatur. ¶ Semen attriplicis tritum ⁊ sumptum in potu laxat coleram rubeam violẽter. ¶ Prune sumpte in potu aut cibo laxant si post eas sumitur aqua melis. Dico infundende sunt in syrupo violato. ¶ Dixit liciniuʒ fiat de granis sumantur cum visco sed vngendus est prius cum oleo ⁊ supponatur. ¶ Filogorius dixit ponenda sunt grana ipsa prius in melle. deinde deglutiẽda sunt ab eo qui nauseam patitur: sed sumãt: postea in cibo aliquẽ bonũ cibum modice ad faciendũ bonũ stomacum. ¶ Saber hoc est electuariũ laxatiuũ. ℞ de succo pomorũ malorum ⁊ coquendo ipsum duʒ inspissetur in quolibet rotul. ipsius pone turbith. iij. scamonee dauich. i. masticis. ʒ. ß. aloe. ʒ. ß. terãtur ⁊ distemperent quoniã laxant ⁊ confortant stomacum. Sed scamonea detur calidis in potu. cum. ℥. ij. ß. lactis accidi vaccini iuxta quod vidi penes saber vt credo. ¶ Hi sunt trocisci abidauid laxatiui quos debet in potu in febre colerica: ⁊ sinocha: ⁊ in omnibus febribus indigentibus laxatione. ℞ rosaruʒ. ʒ. v. dragaganti: succi liquiritie. ana. ʒ. i. turbith. ʒ. x. scandali albi. ʒ. ij. ß. camphore. ʒ. ß. scamonee asse. ʒ. iiij. trociscus fiat. ʒ. i. ¶ Hi sunt trocisci violarum laxatiui. ℞ violarum siccaruʒ. ʒ. iij. turbith albi fricati. ʒ. i. scamonee: dauich. i. succi liqri. ʒ. ß. terant ⁊ cõponant ⁊ sumat i potu cũ tantundeʒ zuccari. ¶ Hi sunt trocisci de sũma medicorum oculorũ qui sunt ad vlcera in ocul. ⁊ acuitate. ℞ succi liquiritie dragaganti. ana. dauich. ij. scamonee. ʒ. quartam. i. camphore grana. i. ß. sandal. dauich. ij. ⁊ in potu sumantur: sed in trociscis abidauid est componendum de sandal. cum camphora ⁊ ozimo foliorũ latorum: ⁊ de trociscis rof. ⁊ spodio. ¶ Saber hoc ẽ electuarium laxatiuum ad nigram puram. ℞ epithimi. ʒ. vi. ⁊ distempera cũ syrupo acetoso in quantitate ℥. ij. ⁊ tantũdem aque. q̃ si sumatur in potu assellabit quindecies: ⁊ tollet pãnum faciei: sed si ℥. i. mentastri coquit cum medio rot. aque dum remanebit pars tertia ⁊ collatur ⁊ sumitur in potu laxat. ¶ Hoc est elium epithimi ad moduʒ huius. ℞ su. quar. parte. ellebori nigri octauã parteʒ lap. armenici: agarici turbith: ana. octauã partẽ sticados mediaʒ partẽ terantur ⁊ distemperent cũ melle. ysopi montani: etiã pone in eo polipodii partẽ. i. Sene d mecca: ⁊ fumiterre. ana. quartã partẽ. dosis fiat. ʒ. iiij. Rindi i libro suo de medicinis laxatiuis aqua casei educit coleram ru. sed habet significatio huius per acuitatẽ rei educte ⁊ mitigationẽ accidentiuʒ colere rubee. ¶ Attriplex educit coleram. ¶ Laurus debilitat calorem inatum ⁊ soluit corpus: de humoribus. Sed si putrefit turbith similiter hoc agit: sed cõmuniter ãbo paruũ faciunt pulsum ⁊ anhelitũ: sed tollit actum ipsorum scissio facta i aqua frigida: q̃ inde virtus reuertetur. ¶ Laureole laxatio nõ est addenda nisi ex abundantia acuitatis ipsius i eo q de ea datur in potu. ¶ Colloquintida educit de extremitatibus ⁊ partibus vltimis corporis. ¶ De cõplemento ⁊ perfectione. hoc est laxatiuum p calidis. ℞ turbith auri pond. i. scamonee dauich. i. rosarum siccarũ. ʒ. ß. distẽperent cum melle zuccari albi. ¶ Dico prout vidi in cõplemento de syrupo quem cõposui pro tussiente ⁊ indigenti laxatione: qui nõ põt sumere de mirabolanis. ℞ turbith. ʒ. iij. radicuʒ liquiri. ʒ. x. violarũ siccarum. ʒ. v. seminis vrtice medulle cartami. radicis cucumeris asinini radicis colloquintide. ⁊ foliorũ eius. ana. ʒ. iij. coquantur ⁊ colentur in colamento ipsius soluendus est agaricus ⁊ erit decoctio violenta ad educendum materiam. ¶ Sed si fuerit febris acuta. ℞ violarum succi liquiritie nenufari. iuiubarum sebesten lingue bouine positis in eis cassiafistula ⁊ manna cõuenienter. ¶ Summa fuy he sunt pillule frigide cõferentes in febribus. ℞ violar. siccar. ʒ. i. ß. scamonee asse dauich. i. semis apij. dauich. i. agarici. ʒ. tertias. ij. distemperentur cũ succo solatri ⁊ inde fiant pillule ⁊ sumantur cũ iulep dosis fiat per oĩa. ¶ Pro colera si fuerit absqʒ tussi. ℞ mirabolanorũ citrinorũ. ʒ. i. ß. aloe: dauich. ij. agarici. ʒ. i. distemperent cũ iulep. ¶ Hoc ẽ medicamen laxatiuũ ad nigrã. ℞ mentastri. ℥. i. ⁊ coque eã cũ vno rotulo aque dum remanebit tertia pars ⁊ sumatur in potu. ¶ De libro aque ordei ad extrahendum stercus de ventre. ℞ d lacte camarroni ⁊ impone in vna ficu sicca. vij. guttas de eo ⁊ sumant ieiuno stomaco. ¶ De libro abugeris mõachi. Dixit q laxatiua laxant per stipticitatẽ. acuitateʒ. viscositatem: dulcedinem: ⁊ salsedinem: ⁊ excorticatiõe ipsorũ cũ venenis in actu ipsorum ideo laxant crudeliter. ¶ Euforbium: si sumitur in potu in modica quantitate laxat flegma viscosum cum intensione ⁊ crudum ⁊ grossum: sed si addunt in eo super hanc quãtitatem moderatã in pondere gra. ordei. v. ⁊ ad plus. gra. vij. ß. ⁊ ad minus kerati. i. post q̃ tritum fuerit cũ butyro cocto caprino ⁊ compositũ cũ medicinis sibi cõuenientibus. nõ est dandũ habentibus calidam complexionẽ. nec quibus cõdominans fuerit colera ru. neqʒ sanguis: sed paraliticis ⁊ flegmaticis: tamẽ nõ est terendũ subtiliter. ¶ Scamonea laxat: sed nõ est vtendum nisi scamonea antiochina: sed autũnina nigra ⁊ dura euitanda est. dosis fiat dauik. i. vsqʒ. ij. sed si sumpta fuerit in quantitate. ʒ. ß. aut dauik. ß. plus retinebit in primo. ⁊ inde accidit anxietas lamentabilis: sudor sincopis: an forte natura cũ intensio

ne expellet dum deficiet virtus.ideo indignum est q̄ nulla
additio fiat de eo super pondus granorū ordei.xx.⁊ ad mi-
nus.vi.gra.ordei vsq;.xx.⁊ ꝓprie educet colerā rubeā ⁊ vi-
scositates ⁊ superfluitates malas.¶ De vltimis ptib⁹ cor-
poris ⁊ in maiori pte calidorū in cōplexione accidit febris
acuta.vnde melius ē si nō operat̄ laxatio eius in hmōi pso-
nis nisi fuerit ex maxima necessitate.¶ Aloe arabicū nō hʒ
abundantē substantiā:sed infert anxietatē lamentabilem ⁊
tortionē ⁊ remanente de eo residuo in ventre nō hʒ virtutē
laxandi nisi post biduū.Sed scuturinū hoc sequit̄ qm̄ sum-
ptum ex aliqua parte ascendente ad caput purgabit illud ⁊
acuit visum eo q̄ purgat neruū concauū:⁊ iō intromittitur
aloe in hyeris magnis:sed nō est vtendū eo in corde frigo-
ris vel hyemis ne forte noceat ori stomaci:⁊ laxet sanguinē
eo q̄ aperit orificia emorroydarū purgat quoq; stomacuʒ
⁊ caput ⁊ meatus:sed corrigendū est cū mastice ⁊ rosis tri-
tis bene:⁊ mixtis cū eo:tm̄ qui vult illud perfecte corrigere
lauet ipsum.¶ Colloquintida laxat flegma grossum trans-
currens ad articulos:⁊ ascendit postea ad caput:ad laxan-
dū humores nigros:ꝫ dʒ colligi tpe quo citrina fuerit pul-
pa eius:⁊ si sumit̄ dū fuerit viridis in pauca quātitate iter-
ficiet.infert tortionē dolentē ꝓuocabit vomitū cū crudeli-
tate:inferet discoriationē intestinorū:angustū anhelitū:an-
xietatē lamentabilē:sincopim:⁊ sudorem frigidū:sed si col-
ligit̄ penes citrinitatē eius confert:tm̄ nō dʒ misceri cū alijs
medicinis datis in potu.¶ Dico hoc quoq; peccatū est ⁊
extimo q̄ ipse voluit dicere q̄ nō misceat̄ cum nutrimentis
aliquibus.¶ Dixit nō est sumenduʒ de ea impotu in vehe-
menti caliditate temporis:neq; in frigore.qm̄ si pulpa eius
sumitur in potu in vehementi frigore nociua erit in īferiori-
bus partibus nimis aperiendo orificia venarū:ac si in ve-
hementi calore infert anxietatē lamentabileʒ ⁊ intensam:⁊
eo q̄ nō poterit natura solui infert tortionē:sed corrigenda
est q̄ mundet̄ de cortice extra ⁊ granis eius:ita q̄ pura re-
maneat pulpa sola ⁊ terenda est cū gūmi arabico ⁊ draga-
ganto:⁊ sene particulariter ⁊ cōposite in mō simili pulpe: ꝫ
si sumit̄ in electuario nō indiget correctiōe huius:⁊ ad plus
sumit̄ ī kerati.i.vsq; ad danich.i.ad plus:⁊ hʒ ē radix indicij
eius qđ qui eā solam coquit:⁊ eā sumit in potu laxabit̄ dum
peribit ex intensa virtute eius.¶ Dixit q̄ habitātes ī mon-
tibus frigidis:nō debent vti in laxatiuis nisi potentioribus
⁊ calidioribus sicut pulpa colloquintide ⁊ frondibus eius:
euforbio:camarrano:laureola ⁊ turbith: ⁊ similib⁹.Sʒ sca-
monea nō pōt agere ī eis.¶ Dixit q̄ fricata in inferiori pte
pedis leprosi cū ea colloquintida.in pria camera balnei ve-
hementer laxabit eū ꝓuocando ipsuʒ ad vomitū:ēt si ponit̄
in clysterio sana ponenda est eo qđ ꝯfert colice ⁊ laxat fleg-
ma crudum ⁊ nigrā:sed folia eius colligenda sunt in tēpore
maturationis ꝑfecte ⁊ citrinitatis ipsius ⁊ desiccanda sunt
in vmbra ⁊ sumendū ē de eis cū opus fuerit ⁊ terenda sunt
⁊ miscenda cū amido ⁊ gūmi ⁊ habebunt inde actū mirabi-
lē ad educendū nigrā si mixta fuerint cū epithimio ⁊ aloe ⁊
sale indo:sed si sumunt̄ cū iera pigra erunt meliora:⁊ nō vi-
deo in laxatiuis plus agere in morbis melancolicis sicut fo-
lia colloquintide.qm̄ expertus sum ea in melancolia:epile-
psia:⁊ eloquio vano ⁊ alopicia:⁊ lepra:⁊ inueni ea efficaci-
ter agere:⁊ qñq; ꝓuocant ad vomendū ⁊ cōferunt:sed ī le-
pra inhibet q̄ nō auget̄:dosis einsdē dauich.ij.vsq;.ʒ.i.la-
xant etiā habitātes in regionibus frigidis quorū natura nō
rñdet:⁊ nutricatos cū lacte ⁊ caseo:sed si ponunt̄ in clyste-
rijs in pondere.ʒ.iiij.laxant flegma crudū ⁊ nigrā: sed virt⁹
ipsorū deficit post triēnium.iō debet augeri in ipsoruʒ quā-
titate.¶ Turbith laxat moderate:sed mixtuʒ cū scamonea
contēperat̄ ⁊ educit flegma ⁊ rubeā:sed corrigendum est q̄
fricetur dū perueniat ad albedineʒ:tm̄ nō est terendū bñ ne
excoriet intestina:sed distemperandū est cum oleo amigđ.
dulci.tm̄ si volueris laxare cū eo flegma viscosuʒ bene terat̄
si calidū est ⁊ siccum:dosis eius.ʒ.ij.vsq; ad.iiij.si fuerit cuʒ
alijs medicinis mixtū.¶ Camerronus si sumit̄ incorrectus
ledit vuulas ⁊ extremitatē ysofagi ⁊ infert habentibus cō-
plexiones calidas febres aperiendo orificia emorroydarū:
sed correctus confert in laxando rubeā:⁊ aquā:colericā ni-
grā.⁊ flegma grossum.Sed si corrigendus est q̄ corrigat̄ ī
vase pleno lacte per diē ⁊ noctem:⁊ in ipso die agitet̄ lac in
quo fuerit ter:ne plus ei fiat nisi q̄ dictū est de lacte ne de-
ficiat actus eius ⁊ reseruandus est in vmbra in virgultis si-
cut est:sed si vis eo vti miscendus est cum aniso ⁊.semine fe-
niculorū cimino:turbith:⁊ mirabolañ.qm̄ attenuant ipsum
⁊ diminuunt nocumentū ipsius.tm̄ si vis eo vti in colica mi-
scēdus ē cū bdellio iudaico serapino armoniaco ⁊ modica
parte stercoris lupi q̄ si vis eo vti in cura aque citrine in-
fundendus est in succo endiuie ⁊ in succo feniculorū postq̄
fuerit in lacte:⁊ inde sicatus:⁊ ēt in succo solatri infunden-
dus est per triduū nocte dieq;.deinde desiccandus est cuʒ
turbith mirabolanis citrinis ⁊ cortice radicis endiuie ⁊ erit
bonum medicamen:sed nō est vtilitas in lacte eius cuʒ per
ipsum medici strate interfecerint plures homines.Quidaʒ
quoq; dando cuidā in potu de camarrono cū intensione la-
xauit ipsum.¶ Qnidā infundendo mirabolanos in collo-
quintida recenti immatura:deinde in altera:similiter dedit
ipsos in potu cuidam ⁊ assellauit inde quinquaginta sellas.
¶ Et quidā alius dedit in potu de pane porcino:sed cū ra-
dicibus lauat̄ lana eius dū albefiat.¶ Jullinar ē q̄dā her-
ba que super flumina ⁊ piscinas nascitur rami eius sunt ru-
bei:⁊ folia similia sunt folijs portulace:sed qñ incidit̄ emit-
tit lac:sumptio eius in cibo laxat ⁊ excitat vomitū cū inten-
sione dosis.ʒ.iij.¶ Laureola sumpta incorrecta infert an-
xietatē lamentabilē ⁊ vomitū ⁊ laxat rasurā ⁊ substantiaʒ:⁊
excoriationē horribilē excoriando intestina: sed sustinēt eaʒ
flegmatici ⁊ seniores eo q̄ nocet iuuenibus ⁊ habentibus
cōplexionē calidā ⁊ habentibus in stomaco colerā rubeaʒ.
qm̄ inde anxietas lamētabilis accidit ⁊ sitis ⁊ vomitus.Sʒ
confert his sumptio mirabolanoꝝ fumiterre:fructuū ⁊ vio-
larū:tm̄ seniores ⁊ habentes stomacū frigidum sumere pn̄t
granū eius cū aqua calida:sed debent hec grana sumi cum
aqua tepida nō cum calida.qm̄ si iuuenes sumunt de eis cū
aqua calida patient̄ āxietatē lamētabilē ⁊ vomitū.ideo de-
bent coqui.deinde dimitti dū tepefiant.Sed si sit tepiditas
eius per igneʒ absq; ebullitione vomitū excitabit.¶ Sca-
monea sumit̄ vniuersaliter in oī genere humano:sed in his ī
quorū stomaco nō pōt morā trahere ⁊ ꝑ vomitū emitti.vo-
mitus fiat añ diem sumptiōis eius post repletiōem cōsecu-
to postea balneo in mane.deinde sumenda est in potu.Sed
si abundans vomitus fuerit ex ea vtatur vomitu ꝑ biduum
inseparabiliter ⁊ vehemēter suꝑ repletionē.deinde post vo
mitū per horas duas sumenda est in potu.¶ Corrigenda
est quoq; laureola q̄ incidat̄ ⁊ īfundat̄ in aceto potenti nō
trita per biduū nocte dieq;:⁊ mutandū est acetū suꝑ eā ter:
postea lauanda ē cū aqua dulci ter:deinde desiccanda ē in
vmbra ⁊ in hyeme in sole.deinde terenda est grosse ⁊ distē-
peranda ē cū oleo amigđ.dulci.aut oleo violato:aut sisami
no.qm̄ si bene teritur dubitandū est ne excoriet ītestina.Sʒ
si diligis eā cōponere cū alijs medicinis miscenda ē cū tur-
bith epithimo scamonea:mirabolanis citrinis rosis bñ tri-
tis succo liqritie cimino ortēsi ⁊ sale indo qm̄ mixta cuʒ his
cōfert passiōib⁹ melācolicis ⁊ nigrā ducit ꝑ laxationē.ēt cō
fert morbis flegmaticis:Sʒ si volueris cū ea purgare aquā
citrinā postq̄ extrahit̄ de aceto miscēda ē cū ireos.battitu
ra eris.liqritia:asaro:mirra pura:syrupo acetoso:sale:ido ci
trino:semīe apij:succo pulicarie:⁊ absinthij:spica:⁊ mastice:
⁊ danda est in potu cū succo solatri ⁊ feniculis ebullitis.Sʒ
si natura fuerit vehementer dura addendū ē in pte medica
minis hui⁹ de cassiafistula ⁊ aqua oleruʒ addito ī eo aliquo
ei⁹ medicaminis.qm̄ laxabit aqua citrinā.Qꝫ si volueris fac
de ea pillulas:aut trociscos:ꝫ nō ē danda laureola nisi vir-
tuoso corpori dosis laureole correcte.ʒ.ꝫ.¶ Laurus vel
grana regia laxant aquā ⁊ flegma trāscurēs ad articulos ⁊
flegma crudū:ꝫ nō est dandus habētib⁹ ī regiōib⁹ vehemē-
ter calidis eo q̄ debilitat corpora vehemēter cū ipsa sint ī
cōtinua dissolutiōe:ꝫ cōuenieter dat̄ habitantib⁹ ī regiōib⁹
frigidis.ꝫ si fecerit itensaʒ laxationē sedeat patiēs ī aqua fri
gida ⁊ īfundēdus ē ī ea:tm̄ nō ē vtendū in molestia passione
eo q̄ morā trahit ī actu suo ⁊ īfert āxietatē lamētabilē ⁊ tor-
tionē.Sʒ excoriādus ē idus cū cultello caute q̄ nō appro-
pinquet̄ ad labia ne tollat colorē īpoꝝ:⁊ inde accidet ī eis
quasi morfea:ꝫ īpo excoriato vtendū ē corna ipsius vel me
dulla ei⁹ iteriori tm̄.ꝫ corrigēda si grana ei⁹ cū modica quā-
titate sene rosis rufis mūdatis de copulis ei⁹ ⁊ pauca quāti
tate croci.sed nō ē miscendū cū eo de opio nec euforbio oi-
no:ꝫ īpo tm̄ correcto:sicut p̄dictū ē:ide fit medicamē magnū
ad laxādū flegma ⁊ nigrā:dosis ipsi⁹ fiat.ʒ.ꝫ.¶ Cucumeres
asinini minoris caliditatis sunt quā colloquintida:⁊ laxant

flegma crudū ⁊ nigrā: ⁊ aquā citrinā. ꝫ cōuenienter miscēdi
sunt cuꝫ aloe centaurea. hermodactil. satirion: cācepitheos:
rubea: costo: myrrha: ⁊ cartamo ido: qm̄ ipsi mixti cū his cō-
ferūt dolori articloꝝ. colice melie: paralitico: ⁊ torture oris.
ꝫ nō sūt miscendi cuꝫ medicina laxatiua potentiori eis sicut
scamonea ⁊ similibus: qm̄ sufficiētes sunt per seipsos tm̄: do
sis dauich. ij. sed mitiganda est eorū acuitas cū gūmi arabi-
co: ⁊ luto armenico. ¶ Titimalū qđ appellaꝛ lagma miscē-
dum est cum farina ordei. sed si in inuenitur ꝑ se miscendū ē
cū amido: ⁊ distemperandū est cū oleo amigđ. dulci. sed mi-
scendū est cū mirabolanis. pulicaria: sale indo: polipodio ⁊
absinthio: ⁊ tūc si fuerit correctū confert febri quartane ⁊ la
xat aquam citrinā. sed si sumiꝛ incorrectum corrumpit epar
⁊ stomacuꝫ dosis correcti. ʒ. ij. tertie: sed si vetustū fuerit di-
minuiꝛ eiꝰ virtus. ¶ Canapis siluestris laxat. sed succus fo-
liorū eius in quātitate rotuli. ℥. datus laxat rubeā ⁊ flegma
⁊ agit: vt agit cartamū in laxando. ¶ Grana regia laxant. ꝫ
si sumiꝛ medulla ipsorū eius i quātitate. ʒ. ij. in potu laxat ru
beā ⁊ flegma crudū. ¶ Dico ꝙ hoc habeo in peccatū ꝙ mi
rabolani nigri laxant nigrā: ⁊ citrini rubeā. sed de quātitate
per se tm̄ fiat dosis. ʒ. v. tn̄ si infunduntꝛ ⁊ coquenꝛ dosis. ʒ. x.
vsqꝫ ad. xi. Sed decoctio eius leuiori erit ⁊ velocior ad de-
scendendū. etiā omnis in genere succedunt siccitati in natu-
ra post laxationē: sed corrigendi sūt cuꝫ māna ⁊ zuccaro ad
mitigandū stipticitatē eorū. ¶ Agaricus laxat flegma: ⁊ ru
beā: ⁊ corroborat medicinas magnas ad ꝑueniendū ad vl-
timas ꝑtes corporis. ¶ Polipodiū sumptū in potu cū zuc-
caro laxat moderate: sed si sumiꝛ illud in potu inter cibaria
ille in quo horribilis fit sumptio medicine laxat nigram mo
derate ex ꝓprietate sua dosis eius fit. ʒ. ij. sed si in decoctiōe
fuerit fiat dosis. ʒ. iiij. cum in eo sit caliditas modica.

¶ Hermodactili ⁊ satirion. Taxus barbassus: videlicet cen
tum capita conferūt doloribus articulorū: sed si sumunꝛ in
potu cū zuccaro fiat dosis. ʒ. i. ⁊ vsqꝫ ad auripondus. i. sꝫ cū
alijs dosis fiat. ʒ. iij. vsqꝫ ad. iiij. Sed taxus barbarus cōfert
mirabiliter ⁊ perfecte. ¶ Epithimus hꝫ virtutē vehemen-
tē ad euellendā nigrā: sed si datur in potu colerico infert ei
anxietatē lamentabilē ⁊ ingrossat actū eius ⁊ forte ꝓuocat
ipsum ad vomitū: sed plures curati sunt: de melancolia ꝑ eū
mixtuꝫ cū absinthio tn̄ corrigendus est ⁊ distempereꝛ cum
oleo amigđ. dul. autꝛ oleo violato dosis eius fit. ʒ. ij. vsqꝫ ad
iiij. ¶ Dico ꝙ hic homo breue loquiꝛ ⁊ caute. ¶ Abrag la
xat: ⁊ educit vermes ⁊ hꝫ ꝓprietatē ad desicandū humidita
tes ⁊ euellendū flegma de articulis. ¶ Cartamū indum fa-
cit horribilitatē ⁊ morā trahit in itestinis vꝫ i duodeno. Sꝫ
si sumiꝛ solū nō laxat nisi post. xxiiij. horas. tn̄ mixtū cū sca-
monea transcurrit: ⁊ educit flegma viscosuꝫ ⁊ colerā nigrā:
sed qn̄qꝫ infert subeth. Sinaūt inde accidit coadunatio du-
ra in ore stomaci ⁊ tortio dolēs ⁊ vehemēs: si in multa quā-
titate sūptū fuerit ⁊ declinabit ad dissinteriā dosis eiꝰ fit. x. ʒ.
Ego quoqꝫ nō video ꝙ sumanꝛ in potu particulariter. qm̄
nisi illud cōdescēdat cū scamonea ⁊ cōforteꝛ ꝑ eā ad educē-
dū flegma cū colera simul nō ꝯsulerē vti eo i potu. ¶ Pul-
pa granatorū in pauca quātitate sumpta i potu ꝯstipat: sed
sumpta in potu in quātitate. ʒ. xxv. laxat tn̄ corrigenda ē cuꝫ
ʒ. ij. de muscillagine psilij. ¶ Sene calidū ⁊ siccū pauce cali-
ditatis: ꝫ facit horribilitatē ⁊ morā trahit in stōaco tn̄ laxat
rubeā ⁊ nigrā: ⁊ corroborat corpus cordis ⁊ sumptio deco-
ctiōis eius in potu ē vtilior ꝙꝫ si sumiꝛ in puluere aut mixtū
cū altero i succo. dosis eius fit. ʒ. ij. ⁊ i decoctiōe. ʒ. x. ¶ Cor-
rigiola minor educit rubeā moderate mixta cū zuccaro: dū
sit frigida: sed mixta cū ea cassiafistula auget in virtute eius:
tn̄ nō est ebulliēda ne deficiat viscositas eius. dosis due ter
tie vnius rotuli vsqꝫ ad rotul. i. ¶ Fumusterre laxat rubeā
moderate ⁊ succus eius confert pustulis ⁊ scabiei sumptus
absqꝫ ebullitiōe cū. ʒ. x. zuccari: sed desiccatus ⁊ coctus cum
mirabolanis laxabit rubeā violenter: dosis eiꝰ due tertie ro
tuli vsqꝫ ad mediū rotulū: ꝫ si dsiccatꝰ dosꝛ. ʒ. x. ¶ Cuculli vꝛ
cicer siluester. herba ē similis cuscute laxat aquam citrinam
si oppressa fuerit ⁊ succus eius sumiꝛ i potu absqꝫ ebullitio
ne facta sup igne. dosis eius due tertie. rotuli cū. ʒ. x. zuccari.
asar. aut zuccari ruffi. qm̄ cū ruffo erit potentior actꝰ. ¶ Di
co si cuculli sumptus fuerit in potu cū zuccaro aser confert
ydropicis. ¶ Viola facit horribilitatē in ore stomaci: ⁊ te-
diuꝫ ⁊ interiectionē lamentabilē ꝓprie in quo fuerit febris:
sed si coquiꝛ ⁊ decoctio eius sumiꝛ leuior erit sup naturā ad

dissoluendū large: tamen mixta cū prunis tamarindi ⁊ simi-
libus velociter educit ⁊ melior erit: dosis eius. ʒ. iiij. sed i de-
ctione. ʒ. vij. ¶ Sarcocolla frigida est i secūdo: ⁊ laxat fleg-
ma grossum de articulis ⁊ coxis ⁊ genibus: ⁊ id educit vio-
lenter cū aliqua parte colere rubee. etiā medicine mixte cuꝫ
ea de leui educunt humores malos de corpore: ideo bonuꝫ
est vt sequaꝛ in vsu. sed qn̄ infert laborem ex vehementi ad-
hesione eius: tunc corrigendū est tali modo ꝙ teratur super
sarcocolla alba ⁊ nutriatur vel mittatur in oleo nucis: dosis
eius ꝑ se. ʒ. ij. ⁊ cuꝫ alijs medicinis mixta. tertie. ij. ʒ. ¶ Bini-
masuy de corrigendis laxatiuis. Aloe aperit opilationes ⁊
sanat icteritiam purgat caput ⁊ stomacum: sed nocet ano.
Corrigendū est tali modo ꝙ componatur cum tantūdē ma
sticis ⁊ lauetur cum aqua aromatum: sed terendum est sub-
tiliter vt adhereat. vnde fiat purgatio eius maior dosis. ʒ. ℥.
vsqꝫ ad. ʒ. i. ¶ Scamonea laxat rubeam sed nocet stomaco.
⁊ epati ⁊ tollit appetituꝫ cibi inferendo angustiaꝫ ⁊ nauseā
Corrigenda est tali modo. ꝙ componaꝛ cuꝫ aniso dauco se-
mine apij ameos ⁊ similibus ⁊ assanda est i pomo malo: aut
citonio ⁊ distemperanda cuꝫ oleo amigđ. dulci. nec est terē-
da subtiliter: ne vehementer adhereat pillulis stomaci ⁊ le-
dat eū: dosis kerati. i. vsqꝫ ad. iij. ¶ Pulpa colloquintide in
fert tortionē dolentē. ⁊ discoriationē intestinorū corrigēda
est tali modo. ꝙ misceaꝛ cum dragaganto: sed nō est terēda
subtiliter ne adhereat: sꝫ ꝓprietas eius hꝫ laxare flegma vi-
scosum: dosis. kerati. iij. vsqꝫ ad. iiij. ¶ Turbith ꝓprie laxat
flegma. sed infert nauseā. Corrigendū est tali mō ꝙ distem-
pereꝛ cū oleo amigđ. dulci. dosis. ʒ. i. vsqꝫ ad. ij. ¶ Epithimꝰ
laxat nigrā. sed infert angustiā sitim ⁊ siccitatē in ore ex ve-
hemēti siccitate eius. Corrigendus est cū oleo amigđ. dulci.
nec est terēdus finaliter vt pura sit medulla eius: dosis. ʒ. ij.
vsqꝫ ad. iiij. ¶ Euforbium ꝓprie laxat flegma viscosuꝫ ad-
hesum in coxis dorso ⁊ articulis. tn̄ generat angustiā lamē-
tabilem siccitatē. Corrigendū est tali mō qđ componaꝛ cuꝫ
bdellio iudaico: nec est terendū subtiliter sed miscenduꝫ est
postea cum spica: cinamomo: cassialignea ⁊ similibus aro-
matibus. tamen distemperandum cum oleo rosato: dosis
kerati. ij. vsqꝫ ad. iiij. ¶ Agaricus laxat flegma. Corrigen-
dus est tali modo: ꝙ infundaꝛ medulla panis in decoctione
ipsius: dosis. ʒ. i. vsqꝫ ad auripond. i. ¶ Elleborus niger la-
xat flegma ⁊ nigrā. ¶ Polipodiuꝫ ꝓprie laxat nigrā ⁊ fleg-
ma. dosis. ʒ. ℥. ¶ Cartamum indum laxat flegma. sed teren-
dum est subtiliter ⁊ corrigendū est cū oleo amigđ. dulci. do-
sis. kerati. iiij. vsqꝫ ad. x. ¶ Yreos ꝓprie laxat aquā citrinaꝫ
⁊ flegma grossum ⁊ colerā rub. ⁊ aperit opilationes accidē-
tes in epate dosis auripond. ij. vsqꝫ ad. iiij. ¶ Cucumeres
asinini ꝓprie laxant aquam citrinam absqꝫ nocumento il a-
to stomaco ⁊ laxat flegma dosis. kerati. iiij. vsqꝫ ad. xv.

¶ Laureola ꝓprie laxat aquam citrinam ⁊ flegma. corri-
genda est cū absinthio dosis in decoctiōe. ʒ. iij. vsqꝫ ad. v. ꝫ
absqꝫ decoctōe kerati. v. ¶ Dico ꝙ armonaicū ꝓprie euel
lit flegma crudū de articulis: dosis auripondus. i. post ꝙꝫ in-
fundanꝛ in decoctōe. ¶ Opoponacum simile est armonia-
co ⁊ fiat dosis vt armoniaci. ¶ Bdelliuꝫ ꝓhibet ꝙ medici
ne nō excoriant intestina ⁊ laxat humorē grossuꝫ: dosis. ʒ. ij.
¶ Serapinuꝫ cōfert colice ⁊ educit flegma de coxis ⁊ arti-
culis dosis fiat vt armoniaci: sed infundendū est in decotio-
ne. ¶ Sarcocolla laxat flegma viscosum dosis. ʒ. i. ¶ Cen-
taurea laxat flegma viscosum ꝓprie ⁊ nigrā. ⁊ ꝓprie de co-
xis dosis in decoctione. ℥. ij. sed in clysteri. ℥. iij. olei sisamini.
¶ Mirobolani citrini laxant colerā rubeā. ꝫ nigri nigram.
¶ Fumusterre mundat sanguinē cū laxatiōe ⁊ vrina eo ꝙ
educit colerā rubeā vstā. ¶ Cassiafistula laxat rubeā ⁊ ex-
tinguit acuitatē eiꝰ ⁊ tollit pruritū. ¶ Māna laxat rubeā le
niter ⁊ moderate. ¶ Viola laxat rubeaꝫ. ¶ Corrigiola mi-
nor laxat rubeā: ꝫ succꝰ eiꝰ nō ē bulliēdꝰ eo ꝙ ide deficit vir-
tus eiꝰ ꝫ dādꝰ ē cū zuccaro ruffo. aut pinnidijs. ¶ Cartamū
laxat flegma ꝫ medulla eius i quātitate. xx. ʒ. ifundēda est in
medio rot. aque ebullite ⁊ cōprimēda: deinde coleꝛ aqua ⁊
miscenda est cum zuccaro ruffo de. ʒ. x. ⁊ pinnidijs de. ʒ. xx.
¶ Buglossa laxat rubeā ⁊ ꝯfert dissinterie. dosis. ʒ. x. cū zuc
caro. ¶ Pulpa granatorū laxat colerā ru. dosis rot. ℥. cum
zuccari sulim̄ albi. ʒ. x. ita ꝙ granata sint acerba ⁊ dulcia.
¶ Aquositas citrolloꝝ laxat ru. mixta cū zuccaro ac sūpta
in potu. ¶ Podagra lini. i. cuscute rubeam ⁊ prouocat vri-
nam: sed non educit flegma oino. dosis. ʒ. x. ¶ Cucul y laxat

aquá moderate. dosis tertia pars rotuli usqꝫ ad .ij. in succo non ebullito. ¶ Spés. salis aquarū ⁊ aque salite laxant flegma ⁊ cum velocitate inducunt medicinas ad agēdū. sed magis violenta spés est salis petroleonis: sed utilior est sal gēme ⁊ similiter sal baurach. quoniam confert dolori coxaruꝫ si in clysterio ponitur.

¶ Dixit utatur dieta ante ⁊ post per biduum. ita ꝙ non utatur nutrimento abundanti: sed tenui. eo ꝙ stōus inde debilitatur: sed si laxativa fuerint violenta utendū est nutrimentis ꝯfortantibus stōm: sicut zitbeg ⁊ sbadiag ⁊ summatkia.

¶ Et sumende sunt pillule cuꝫ aqua tepida. nec est sumenda aqua tepida nisi post cōplementū actus earū. Sed si volueris purgare caput cuꝫ pillulis. pillule fiant magne ita ꝙ moram longam trahant in stō. ⁊ econtrario: si pillule facte fuerint ꝓ colica parvule fiant ad educendā fecem humoris de stomaco ⁊ intestinis: ⁊ etiam parum de venis.

¶ Qꝛ si moram traxerit medicina in actu suo sumenda est aqua calida in potu: aut aqua cū melle: si morā postea plus traxerit sumenda est aqua cum sale. ꝙ si medicina descendēdo ad inferius nō emittitur. suppositoriū ei fiat. ꝙ nisi rūderit intromittēdus est patiens in balneo. die .ij. ⁊ tertio sic cōtiue ꝯsecuto dū supfluitates dꝫ corpe emittēt. ita tñ ꝙ si sumat aliā medicinā sup medicinā illā ne intēsa fuerit laxatio. Sꝫ si patif nauseā i sumēda medicia: utēdū ē pomo malo. lacte accido. i. masal. ⁊ cepis īfusis i aceto vetusto ⁊ fricāda est īferior ps pedis cū oleo ⁊ sale cū illa fricatio attrahat medicinam ad inferius. sed ꝓ tortione aqua calida sumēda est in potu ꝯsueto motu moderato. Sed qui vomuerit medicinaꝫ utatur prius vomitu. deinde sumat medicinā in potu. ¶ Dico ꝓut vidi. valet ad vomitū medicie masticatio tarcon dū stupefiat os. deinde obturande sunt nares vehemēter ⁊ utatur anhelitu per os. tñ sumpta in potu medicina lavandū est os ⁊ masticare aliq̄ delectabilia nares apiende sūt. ¶ Pro sincopi accñti post medicinā. liganda sunt mēbra ⁊ utendū est quiete ⁊ sumptione alicuius rei in cibo que sit delectabilis ei: sed pillule infundende sunt in melle. ⁊ qñqꝫ involuēde sunt cum cera ⁊ oleo ⁊ deglutiende. ¶ Johannitius de stō. assanda est scamonea in pomo: aut in citonio ⁊ cōponenda est cum alijs medicinis. sed ubi fuerit assa: miscenda est cuꝫ aloe: rosis sale: ⁊ succo citonico: aut medicinis aromaticis: qm̄ si fuerit bene aromatizata accipif de levi in stō cū nō noceat ei nec diminuif inde actus eius. Sed facientia bonum odorē: sunt rob citrorum: menta: ⁊ rutha. ¶ Pillule laxātes in febre tertiana ⁊ quartana: inunctio ipsarum. ℞. pulpe colloquintide .ʒ. ij. scamonee .ʒ. iij. aloe thuris. añ. ʒ. iiij. succi absinthij .ʒ. i. bdellij .ʒ. ß. distemperētur in succo caulium: ⁊ inde fiant pillule ut orobum: ⁊ sumende sunt. quoniam conferūt scabiei: excoriationibus cutis. ⁊ caliditati accidenti in capite ⁊ obthalmie. ¶ Pillule laxantes rubeam absqꝫ nocumēto. ℞. lactis camarroni: aloe. añ. par. i. fiant pillule sicut cicera dosis prout opus videris cuꝫ aqua mellis tepida aut aq̄ tepida in modica quantitate. ¶ Hoc est laxativum nō horribile corpori. ℞. pulpe colloquintide .℥. ij. aloe .℥. i. fiant īde pillule: ut cicera dosis ad conservandam sanitatem pillule .iij. post exitum de balneo. sed dosis completa pillule .vij. cū butyro cocto vaccino. ¶ Dico. ℞. camarroni amidi ⁊ zuccari. añ. partem convenientem: ⁊ inde fiant pillule: sed sumēde sunt cum aqua ⁊ melle .iij. pillule sicut cicera super cibū: ⁊ ante cibuꝫ prout opus fuerit ⁊ laxabunt decies: ⁊ ad minus quinquies ⁊ hoc expertus sum. ⁊ absqꝫ aliquo nocumento sunt mirabiles. ¶ Hoc est laxativum mirabile. Bimmasui ad nigram. ℞. agarici .ʒ. i. epithimi .ʒ. iiij. cuꝫ aqua mentastri .℥. i. quoniam purgatio si fuerit liquida laxat ventrem dosis .ʒ. v. gummi fisticorum grana regia laxant: si ipsa grana fuerint excoriata ⁊ sumpta in modum .℥. i. purgabunt ventrem ⁊ epar ⁊ educent substantias. ¶ Semen urtice in quantitate .ʒ. ij. sumptum ante cibum laxat. ¶ Medulla cartami sumpta ad modum unius ovi laxat. ¶ Luculai sumptū cū aqua calida auri pon. i. laxat. ¶ Ysopus. i. assa. in auri pon. iij. sumptus purgat. ¶ Granum muscillinū. i. abalhen excoriatū in pondus .ʒ. ij. sumptū purgat. ¶ Oleum pentadactilinū violentum est ad mundificandū ꝙ fuerit in vētre de substātijs. ¶ Ruffus de melācolia. sumptio aque calide facta post descensionē nutrimenti ⁊ digestionē ipsius confortat ad emittendum superfluitates tam per urinam q̄ꝫ per egestionem de singulis meatibus corporis. ¶ De libro attributo. Gal. qui appellatur de regimine sanitatis: dixit: ꝙ ficus cartamū ⁊ epithimus educunt substantiā. ¶ He sunt pillule laxative ad nigraꝫ. De libro doloris capitis pro Bimasui. ℞. epithimi .ʒ. viij. polipodij: yerapigra. añ. ʒ. iiij. mirabol. nigroruꝫ .ʒ. v. salis petroleonis .ʒ. ij. lap. armoniaci loti cum aqua ter partem ꝯvenientem fiant inde pillule cuꝫ succo endivie. dosis .ʒ. ij. ß. ¶ De qōnibus medicinalibus: dixit: ꝙ scamonea est modice caliditatis. Sed elleborus niger est multe caliditatis. ¶ Filogorius de podagra. sumēda est scamonea particulariter ad modum fabe. ¶ De libro mebel. Scamonea quoqꝫ vetusta ꝓvocando urinam non solvit ventrem cum inveteratio eius non confortet ad laxandum. ¶ Filius serapionis epithimus. elleborus niger: polipodium: mirabol. nigri. sticados: agaricus ⁊ lapis armēicus laxāt nigrā. ¶ Dico ꝙ fumusterre educit humorem melancolicum: ⁊ purificat sanguinem de isto humore. hoc est laxativum attrahēs humorem mucillaginosum ꝓhobeis. ℞. zinziberis turbith: ⁊ zuccari. añ. par. i. dosis .ʒ. ij. usqꝫ ad .viij. cum aqua calida.

¶ De exemplari alio de corrigendis medicinis. Albugiurigius monacus. Colloquintida. orta in toronibus est magis violenta quam orta secus aquas ⁊ durat in virtute sua per biennium ⁊ triennium: sed addendum est in quantitate eius: tunc dixit ꝙ turbith est terendū bene: nec est extrahendum per cindetuꝫ ne adhereat pilis stomaci. sed si ponitur in electuario fiat in maiori quantitate pro habenti flegma in suo stomaco ⁊ terendum est tunc subtiliter ⁊ extrahendum per cindetuꝫ: ut adhereat flegmati ⁊ evellat ipsum. ¶ Et dixit ꝙ camarronus est calidus in primo .iij. gradus siccus i primo scdi. Sed in eo est stipticitas ⁊ acuitas: ac nocet habentibus emorroydas. ¶ Sed laureola facit similiter: sed si corrigif confert: unde eligēda est bona ⁊ sinea ⁊ fundenda in lacte recēti nocte dieqꝫ: mutato lacte die noctuqꝫ ter: sed debet esse in virgultis: ⁊ non trita postea securiter componenda est cum alijs medicinis laxativis ꝯvenientibus eideꝫ. videlicet cuꝫ aniso: finiculis: turbith: ⁊ mirabolanis. Sed si volueris cum ea curare colicam grossam ⁊ melancolicam: aut flegmaticā: misceneda est cū bdellio serapino armoniaco: ⁊ tñ fiant pillule ut uva solatri. Dixit Rasis: hec herba ē: elevua vel elcutra. ¶ Dixit Albugerigius ꝙ laureola est sicut camarronus.

¶ Dixit ꝙ laureola ⁊ aqua cuꝫ qua sumitur medicina nō est calefacienda per ignem: sed aerem. qm̄ pillule sumpte cū aq̄ calefacta per ignem inferunt anxietatem lamentabileꝫ ⁊ vomitum. sed cum aqua calefacta per aerem moderate laxāt. senioribus contritis ⁊ habentibus stomacos frigidos ⁊ corpora frigida. danda est aqua calefacta per ignem cum medicina non liquefiat in eis nisi post longuꝫ tpš. unde ebulliendа ē aqua ipsa pluries. deinde dimittēda extra igneꝫ donec tepefiat. quoniam aqua tepefacta per ignem: ⁊ non ebullita pluries erit sicut elixum non bene coctum. sed quotiēs ebullit aqua: ⁊ dimittitur donec tepefit non infert nauseam: sed laborantibus aqua citrina dande sunt in potu cū quibusdā medicinis laxativis ad aquam. pillule sex. ¶ Dixit oīa grana eius calida sūt ⁊ acuta. Ego quoqꝫ nimis miror de acuitate eius cum unctuositate que est in ea. ¶ Dixit ꝙ est ꝑnecabilis si correctio eius non fuerit apte facta. unde eligēdū est sinea ⁊ magna. ꝙ si in dubium fuerit utendū est inda. sed non est utendum pulpa eius cum moram trahat inferendo anxietatem lamentabilem ⁊ tortionem: ita tamen ꝙ expolietur de superiori cortice cum aliquo cultello caute ne propinqua fuerit labijs. granum quoqꝫ eius quotiens excoriatur de eo egredietur lingua subtilis in quātitate modica. ¶ Dixit ꝙ si de ea facti fuerint troci. compositi cum his rebus lenificativis: ⁊ proprie cum croco tollent malitiam huius medicaminis ⁊ cū eo ꝑveniēt ad ultimas ptes corpis. Qꝛ si volueris cōpōe eā cū laxativis. s. turbith succo absinthij sarbā lausa: ⁊ cartamo indo ⁊ silia. ¶ Scire ḋqꝫ debes ꝙ aq̄ intē se calitatis: qñqꝫ retinet pillulas i stō ꝓhibēdo ꝙ nō dissolvanf cū stōm desiccet ex vehemēti calitate eiꝰ. iō eas ipedit. ¶ Dixit ꝙ cucumeres asinini sunt calidi i fine gradus scdi: in fine gradus tertij: ⁊ acutiores collognitida cum calidi sint nimis. sed cōveniens cōpositio erit de cassialignea: cinamomo: ⁊ aristol. ro. aniso: se. apij montani: opoponaco. serapino bdellio: turbith: sale indo: carpobalsamo ⁊ cartamo indo ⁊ erit cōferens stuporis ⁊ torture oris. dixit dosis: dauich. i. ß. Dixit ꝙ si componuntur cum electuarijs non est mitagāda

acuitas: neqꝫ violentia ipsorum. ¶ Dixit ꝙ grana regia si
cocta fuerint ⁊ comesta laxabunt aquam citrinam. sed si su-
mitur succus: aut lac eius in potu soluet ventrem: ⁊ prouoca
bit vomitum. ¶ Lac quoqꝫ omnium generum titimali ma
gis violentum est in actu quam folia. quoniam vrit corpus:
ideo si sumitur in quantitate. ʒ. ij. laxabit flegma ⁊ humores
grossos: ⁊ coleram rubeam. ¶ Lac etiam canapis sume sil-
uestris laxat rubeam ⁊ flegma violenter: sed si de succo fo-
liorum eius in potu sumitur medium rotulum in potu laxa-
bit violenter ⁊ ponendum est loco cartami in potu ⁊ clyste
ri. ¶ Dixit ꝙ lac laureole corrigẽdũ est cũ rosis: ⁊ succo li-
quiritie: pulicaria: aloe: ⁊ tunc mixtuꝫ cum eis confert febri
quartane non corrumpendo complexionem. sed si sumitur
aliquod lac alicuius generis titimali incorrectuꝫ corrũpet
complexionem in maiori parte. ¶ Dixit ꝙ mirabolani. ke-
buli proprie laxant nigram: ⁊ agunt in rubeam cum sint ma
gis violenti: sed indi propinqui sunt eis: sed tamen sunt vio-
lenti magis. ¶ Manna plus abstergit quam zuccarũ: ⁊ ma
gis laxat ⁊ mitigat inflammationem febrium acutaruꝫ ⁊ tol
lit sitim: sed composita cum zuccaro moderate laxat. etiam
quedam species mãne lenit pectus si in potu sumit. ¶ Mi
rabolani triti cum zuccaro corrigendi sunt cuꝫ oleo amigd.
dulci. dosis de chebulis iuxta hec facta. ʒ. iiij. Sed in deco-
ctione. ʒ. xv. ⁊ similiter de citrinis: sed omnia genera ipsoruꝫ
post laxationem inferunt siccitatem in natura. ¶ Hermo-
dactili calidi sunt in tertio. sed proprie mitigant podagram:
stuporem: ⁊ guttam arteticam ⁊ similiter satirion: taxus: bar
bassus: scilicet centum capita. Dixit vtendum est hermoda-
ctilis albis in potu: sed euitandi sunt nigri ⁊ ruffi cum noci-
ui sunt nimis. ¶ Dixit epithimus calidus est in scđo gradu.
siccus in primo. ¶ Absinthium laxat sed succus eius poten
tioris laxationis est ⁊ laxat nigram ⁊ rubeã. ¶ Abrotanuꝫ
armenicum polium. polium maius. i. iabade ⁊ alie spẽs abro
tani extrahunt lumbricos ⁊ vermes. ¶ Dixit ꝙ cartamum
indum est frigidum ⁊ siccum in primo.

¶ Dico ꝙ hec sunt laxatiua frigida: sarcocolla: cartamum
indum: ⁊ viole: sed componendum est cum sarcocolla: de se-
rapino bdellio ⁊ ameos ⁊ similibus. Sed succus cucumeris
⁊ citroli mixt⁹ cũ zuccaro laxat. dos. ℥. iiij cũ zuccaro: sꝫ nõ ẽ
dãdus i potu hñtib⁹ nãꝫ ꝯstipatam nimis. quoniã virt⁹ eius
non perficit ad dissoluendum. ideo infert inde anxietateꝫ la
mentabilem ⁊ nauseam: sed confert in febre flegmatica tol-
lendo sitim tunc. ¶ Succus cucurbite similiter est: sed si su
mitur cum iulep: ⁊ zuccaro lenifacit naturã: ⁊ mitigat sitim.
dosis medium rot. ¶ Dragagantum lenifacit naturã ⁊ cor
rigit medicinas laxatiuas remouendo malitiam ipsaruꝫ ne
inferant molestiaꝫ crudeliter nature: sed laxat flegma gros-
sum ⁊ viscosum. ¶ Serapinum laxat flegma adhesum arti
culis ⁊ coxis. lenifaciendo ventrem mirabiliter: sed modera
te corrigit laxatiua calida prohibendo ne inferãt nãc onus
molestum. ¶ Opoponacum. laxat naturam.

¶ Dixit Bimmasui sicut recitauit Rasis de eo in loco altero
ꝙ elleborus niger proprie laxat flegma ⁊ nigram: ⁊ corrigẽ
dus est vt corrigitur albus: iuxta ꝙ est in capitulo vomitus
sed debilior est albo. ¶ Gal. ꝙ vomitiua sunt de genere la-
xatiuorum: sed vehementioris intensionis sunt eis dosis au
ri pon. ℈. vsqꝫ ad vnum. ¶ Dixit Bimmasui: polipodiũ pro-
prie laxat nigraꝫ: ⁊ flegma ꝙ si particulare sumitur ⁊ coqua
tur cum aqua ordei: aut decoctione blitarum: aut cuꝫ aqua
mellis sumendum est secure in potu. Etiaꝫ si sumitur mixtũ
cum medicinis in decoctõe non erit opportuna ei correctio
alia. ¶ Dixit ꝙ in corpore fuerit ꝯdñans humor melancoli
cus vtendum est cibo spidebeg. i. aqua ⁊ sale confecto cum
blitis cũ polipodio per hebdomadas sumpto iure eius i po
tu laxabit nigraꝫ. Sed melius erit si coquantur grana ⁊ gal
lus vetustus insimul. ita tamen ꝙ prius anteꝗ̃ coquantur
impleantur sale. deinde coquendi sunt cuꝫ oleo ⁊ aqua ⁊ po
lipodio. sed aromatizandi sunt in pondere aromatum auri
põdus. i. Sed dosis polipodij non cocti. ʒ. ij. Sed cocti. ʒ. v.
¶ Bimmasui yreos ex efficacia quam habet ad aperiendũ
opilatiões: ⁊ confortandum epar: sumendum est cum aqua
⁊ melle coctum: sed si coctum fuerit cum alijs medicinis do
sis fiat auri pon. ij. vsqꝫ ad quattuor. Sed si particulariter
cum aqua mellis dosis. ʒ. i. vsqꝫ ad duas. ¶ Dixit Bimma-
sui: ꝙ si cucumeris asinini radix sumitur cum aqua mellis:
aut cum succo vuarum. dosis fiat kerati. iij. vsqꝫ ad. vij. cuꝫ

amido tritici. ¶ Bimmasui laureola posita in pillulis cum
absinthio maioris effectus erit in laxatione aque citrine ⁊
flegmatis. Sumitur etiam. ℥. i. cocta cum aque rot. i. dum li-
quefacta fuerit: ita tamen ꝙ coquat ⁊ coletur decoctio ei⁹
⁊ postea mixta cum. ℥. i. olei amigd. dulci. coquatur similiter
dum perueniat ad medium. deinde vtẽdum est ipso oleo in
. ℥. iij. vsqꝫ ad quinqꝫ. sed si particulariter sumitur dosis fiat
kerati. v. cum modo simili absinthij. ¶ Bimmasui armonia
cum proprie curat sciaticam: podagram: dolorem articulo-
rum flegmaticorum: ⁊ coxarum: sed corrigenduꝫ est opopo
nacũ vt armoniacũ dos auri põ. ℈. vsqꝫ ad. i. ita tamen vt pri
us infundantur in decoctione. ¶ Bdellium conseruat emo
roydas penes potum laxatiuorum: ⁊ confert apostemati ac
cidenti in interioribus corporis: ⁊ in exterioribus eius. si cũ
eo emplastratur postꝗ̃ mixtum fuerit cum decoctione dul-
ci. dosis. ʒ. i. vsqꝫ ad. ij. sed si cum alijs: dosis. ʒ. ℈. vsqꝫ ad. i.
¶ Serapinum confert colice ⁊ ventositatibus in intestinis
dorso ⁊ coxis: ⁊ laxat flegma viscosuꝫ. dosis fiat. ʒ. i. vsqꝫ ad
auri pon. i. sed infundendũ est in decoctiõe: aut in aqua mel-
lis: aut aqua fenugreci: sed cum medicinis dosis. ʒ. ℈. ¶ Sar
cocolla consolidat vlcera. sed non est sumenda particula-
riter: sed infusa in decoctione dosis. ʒ. ℈. ¶ Centaurea edu-
cit coleram similem feci ⁊ confert dolori ancharuꝫ sumpta
in potu: aut posita in clysteri. sed quãtoplus erit amarior eo
magis erit vtilior dosis in decoctione. ʒ. ij. sed in clysteri po
nantur. ℥. iij. cum oleo sisamino. Clysteri quoqꝫ vtenduꝫ est
cum qualibet specie omnium gummorum que prediximus
preter sarcocollam. Dico ꝙ habet virtuteꝫ que proprie ex-
coriat intestinum: vnde cauenda est. ¶ Mirabolani citrini
laxant rubeam ⁊ corroborant stomacum. dosis. ℥. vij. vsqꝫ
ad. x. Sed nigri proprie corroborant stomacum ⁊ laxant ni-
gram: dosis. ʒ. v. vsqꝫ ad. xv. infusi in decoctiõe. Et similiter
kebulini: tamen debiliores sunt in laxatione: sed conferunt
stomaco. ¶ Fumusterre laxat. dos. ʒ. v. vsqꝫ ad. x. si cũ alijs
mixtus fuerit. Sed si particulariter sumitur dosis. ʒ. iij. vsqꝫ
ad. vij. tamen si succus eius sumitur non est coquendus om
nino: sed dosis fiat tũc. ℥. iiij. vsqꝫ ad. viij. ¶ Cassiefistule do
sis fiat. ʒ. v. vsqꝫ ad. x. ¶ Prune ⁊ tamarindi proprie laxant
rubeam ⁊ corrigunt acuitatem eius ⁊ tollunt vomitum ⁊ si-
tim ⁊ calorẽ dosis rot. ℈. ¶ Mãna modice laxat rubeã do-
sis fiat. ʒ. xx. ¶ Viole proprie laxant rubeam que est in sto-
maco: ⁊ in intestinis ⁊ mitigant inflammationem accidentẽ
in eis: ⁊ dolorem capitis ⁊ squinantiam accidentem infanti-
bus: dosis. ʒ. iij. vsqꝫ ad. vij. si coquant. ¶ Sed de succo cor
rigiole minoris rot. tertie. ij. dosis fiat cum pinidiarum: zuc-
caro ruffi. ʒ. x. ¶ Lingua bouina componitur cũ luto arme
nico. dosis. ʒ. iij. vsqꝫ ad. v. sumpta cum zuccaro. ¶ Capilli
veneris laxant rubeam de stomaco ⁊ intestinis extinguen-
do acuitatem eius: ⁊ leniendo pectus dosis rot. ℈. cum zuc-
caro. ʒ. x. ¶ Podagra lini. i. cuscute laxat rubeam ⁊ corrigit
stomacum aperiendo opilationes accidentes in venis sed
effectus ei⁹ est vt effectus absinthij: sed paulominus: dosis
in decoctione rot. ℈. cum zuccari albi. ʒ. x. ¶ Omnia genera
titimali corrumpunt complexioneꝫ: ideo si euitantur melius
¶ Elmori laxat flegma ⁊ nimis confert colice ⁊ dolori an-
charum si positum fuerit in clysteri: etiam aquositas piscĩu
salitorum similiter hoc facit. ¶ Dixit in libro nutrimentoꝝ
nenufarum potentioris laxationis est ꝗ̃ viola. ¶ Lapis ar
menicus est lapis lazuli. ¶ Hoc est medicamen laxatiuum
ad nigram moderate. ℞. turbith. ʒ. i℈. salis indi partem con-
uenientem sumatur post aquã frigidã ac si sitit ⁊ sumit aquã
incidet laxationem eius: tamen illud laxat nigram. ¶ Hoc
est laxatiuum educens coleram rubeam adustam ⁊ purgat
ycteritiaꝫ. Componenda est scamonea cum zuccaro ⁊ ligef
super ignem: ⁊ inde fiant pillule: dosis erat. xiiij. ¶ He sunt
pillule laxatiue ad flegma. ℞. turbith agarici myrrhe. añ. ʒ.
. i. yerepigre. ʒ. ij. pulpe colloquintide. ʒ. ℈. dosis. ʒ. ij. vsqꝫ ad
. iij. ¶ He sunt pillule ad educendum rubeam. ℞. mirabo-
la. nigrorum: aloe. añ. ʒ. ij. scamonee. ʒ. ℈. cartami indi. ʒ. i. do-
sis. ʒ. i℈. vsqꝫ ad. iij. ¶ He sunt pillule ad laxandum nigram
℞. epithimi polipodij sticados. añ. ʒ. iij. agarici: yere. añ. ʒ. ij.
ellebori nigri. lapidis armenici. añ. ʒ. i. dosis. ʒ. iij. ¶ Dico, p-
ut vidi in parte librorum ꝙ sumende sunt pillule ad educen
dum rubeam cuꝫ decoctione epithimi polipodij: ⁊ sticados
sed ad educendũ flegma cum decoctione centauree. ¶ De
morbo acuto: de capitulo scđo. Ellebor⁹ niger laxat humo

rem melancolicum: ⁊ similiter rubum ⁊ granatum: vnam ⁊ eandem faciunt laxationem: ⁊ hec compositio dicitur in laxatiuis vtilior: sed deterius si componūt duo laxatiua quorum laxatio non fuerit vna.

¶ Dixit: ꝙ laxatiua nociua sunt ori stō: ideo miscēda sūt cū aromatibus ꝯfortatiuis super hoc ad os stōi ⁊ maxime si sumens fuerit febricitans. ¶ Dico hoc inuitat nos ad vtēduz trociscis rosarum laxatiuis. ¶ Binserapion: corrigendū est aloe cuz bdellio ne noceat emorroidis: sed si fuerit caliditas cum dragaganto. ¶ De caplō scdō de medicinis particularibus dixit: elleborus azulus ꝓuocat vomitum: sed niger laxat: sed pulpa cartami laxat flegma: ⁊ epithim⁹ nigrā. ¶ De primo caplō de virtutibus naturalibus xilokindis educet flegma: sed spina curatorū ⁊ cartamuz ⁊ camedreos laxant aquam. ¶ Dico ꝙ camedreos ⁊ camepiteos soluta cuz sticados faciunt dosim. ¶ Galie. dixit virtus camedreos cōputanda est inter virtutes educentes aquam. ¶ Alexāder de melancolia: ꝙ si voluerit laxare rubeaz. ℞. yerepigre pugillos. xvi. ⁊ pugillū ē: kerat. vi. ⁊ kerat. ē granū ordei. iiij. scamonee kerat. xi. ⁊ sumenda est sola vice in potu: ⁊ forte opus fuerit ad addendum parum de scamonea: aut ad diminuendum: considerandū est in hoc. ¶ Dico ꝙ ego scripsi hoc ad notificandum tibi quid de ea medici nostri vtunt. Sed scire te volui ꝙ antiqui conueniunt ꝙ magis ꝓprie in medicinis yerapigra: ⁊ scamonea: rubeam educunt. Unde. ℞. yerepigre. ʒ. ij. scamonee. ʒ. quar. fiant inde pillule cum succo endiuie ad educendum rubeam. Sed lapis armenicus nō minus agit q̄ʒ ellebor⁹ ⁊ operatio ei⁹ non erat fallax si lotus fuerit: qm̄ nisi lotus fuerit ꝓuocabit vomitum. Unde lauādus est ter: qm̄ lotus ter non ꝓuocabit vomitum: nec habebit in se malitiam qualitatis calefactiue neqʒ alterius cuʒ ipse efficax sit ad educendum nigrā: dosis huius lapidis kerat. xxx. ⁊ ad plus kerat. xxxvi. ¶ Oribasius hoc est liciniū laxatiuū vehemēter. ℞. panis porcini: cimini: ruthe: nitri. añ. partē. i. distemperent cum melle ⁊ lana infusa in hoc supponēda est: qm̄ violenter dissoluit vētositates. ¶ Hec est correctio scamonee vt non noceat stō: ponenda est in vase plumbi cū sale: qm̄ correctio ei⁹ fit per salem ⁊ decoctionē. ¶ De scdō capitulo libri septimi: dʒ inquiri hoc in alio exemplari: qm̄ nō est verum. ¶ De complemento ⁊ perfectione. Siquis calide opilationis non poterit sumere laxatiuum ex horribilitate eius. ℞. ℥. ij. de lacte vaccino acido de scamonea kerat. i. ⁊ coquatur mentastrum montanū in eo cum dimidio rotul. aque dum remaneat pars tertia ⁊ sumat: qm̄ laxabit nigrā. sed corrigenda est scamonea ſm masargeneb. ꝙ ponat in vase plumbi: ⁊ obturet. vñ os vasis postea ponendū est vas illud in punceto ereo pleno aceto: ⁊ coquat acetuz in eo donec deficiat mediū. Dixit post hec si sumpta fuerit scamōea in abundanti quantitate si nocebit. ¶ Dico ꝙ hec operatio eā corrigit per acetū ⁊ citoniū. iō corrigenda est per electuariū. ℞. citoniū ⁊ infundendū est in aceto die noctuqʒ. deide assandū est ⁊ terēdū cū bdellio ⁊ medulla cartami indi excoriati subtilr. dū bñ cōponat cū eis. deinde ponendū est i ipo aceto zuccarū: ⁊ coquendū est dū inspisset. deinde distēpanda est cū eo. Sed si volueris inde facere syrupū. ℞. succi citonij rot. i. ⁊ reseruet: dosis. ℥. i. ꝯfert enim in febribus acutis ⁊ melius est si syrupus iste sit simplex ⁊ cū volueris ponēda est scamonea in eo ꝓut opus fuerit. ¶ Hoc est medicamen aliud citonij ifusi in aceto. ℞. xilo camarroni. ʒ. ʒ. deinde terendū est ⁊ distempandū cū zuccaro soluto in aqua rosea ⁊ postea sumendū est in potu. ¶ De antidotario antiquo hec est descriptio aque casei ſm sabur. Ad laxandā rubeā ⁊ ꝯferēdū pruritui generato ex adusto sanguine: ⁊ melior ei⁹ sumptio fit in vere. ℞. quolibet die lactis recētis caprini rot. v. deinde calefaciendo illud ponendū est in eo de coagulo. ʒ. i. dū coagulet illud lac. facto caseo scindendū est cuʒ cultello per longitudinē ⁊ latitudinē: deinde spargēdus est salgēme in quātitate. ʒ. ij. in eo. quo liquefacto suspendat ⁊ colet: ide aquositas eius. deinde in colamēto ponendū est de syrupo zuccarino acetoso in quātitate. ℥. ij. ⁊ coquendū est cū lento igne dū deficiat ⁊ semꝑ dispumando. deinde colet ⁊ postea sumendū est de eo in quātitate vnius rotuli: ⁊ dimidij ꝑ tres vices: ⁊ per horā vnā ⁊ dimidiā: sed meliores erunt he pillule cū qbus hoc sumat. ℞. mirabol. citrinoruʒ. ʒ. ij. yerepigre. ʒ. i. scamonee asse dauich. i. fiant inde pillule ⁊ oia sunt dosis ꝯuenienter. ¶ De. vi. ca. megategni. He sunt pillule descripte. a. G. ad educēdū humores diuersos. ℞. aloe. ʒ. i. agarici. ʒ. ʒ. pulpe colloqntide. ʒ. q̄rta. Scamōee dauich. i. bdellij dauich. ij. dissoluant ⁊ distempent que dissoluenda sunt cuʒ alijs medicis: ⁊ inde fiant pillule: ⁊ oia sunt dosis ꝯuenientis.

¶ Dixit. G. in. xiiij. ca. megategni. Q mulier patiendo formicā volēs purgari de colera rubea nil aliud sumpsit ad laxandū rubeā nisi aquā casei ⁊ soluta scamonea in ipsa aquositate casei ⁊ sūpta eadē i potu purgata fuit de colera rubea efficaciter ⁊ ꝯualuit. ¶ Dico suʒ expertus ꝙ aquositas casei laxat rubeam ⁊ tollit acuitatem epatis.

¶ De libro Johānitij: de cibarijs ⁊ potibus dixit: ꝙ cibaria accida si inueniunt in stō humorez grossum ipsum incidunt ⁊ laxant. sed si inueniunt stōm mundum ⁊ purum ventrē ꝯstipant. ideo syrupus acetosus ⁊ succus granatorū muzorū. qñqʒ lenifaciunt qñqʒ constipant. ¶ De electionibus Johannitij hec est decoctio violenta ad nigram. ℞. mirabol. nigrorū. ʒ. xv. vuarum passaruʒ absqʒ nucleis. ʒ. x. fumiterre sene. añ. ʒ. vij. sticados: polipodij: turbith fricati. añ. ʒ. iiij. folij. indi. ʒ. iij. se. ozimi gariofilati: semis melisse. añ. ʒ. ij. epithimi noui infra annum partem ꝯuenientem coquātur in rot. iiij. ʒ. aque. deinde epithimus ponendus est in decoctiōe tepida ⁊ dimittatur vsqʒ ad tertiam partem noctis ⁊ sumēdū est de decoctione post q̄ʒ colata fuerit in. ℥. x. etiam. ℞. yere. ʒ. tertias. ij. agarici. ʒ. ʒ. salis petroleonis: dauich. i. lapidis lazuli loti pluries ne ꝓuocet vomitum partem ꝯuenientē cribretur ⁊ extrahantur per pannum de cindato. dosis. ʒ. quarta. i. in nocte. ¶ De antidotario maiori. Hoc est electuariuz violentum ad laxandū humorē melācolicū. ℞. epithimi polipodij sticados turbith agarici. añ. ʒ. ʒ. salis indi. ʒ. ʒ. pulpe colloquintide. ʒ. quarta. lapidis lazuli loti dauich. ij. granorum camarroni dauich. i. ellebori nigri. ʒ. quar. vuarū passarum que sunt sine ossibus in quantitate qua distemperanda sunt ⁊ ꝯgregāda dosis per oia. ¶ Dixit ꝙ lapis armenicus est inferior pars lapidis lazuli. ¶ Geber hic est syrupus rosatus marrar. i. mutatus quater. ℞. rosꝫ. sine copul. rotu. v. ⁊ ponendi sunt in rot. xxx. aque ebullite ⁊ obturāduz est caput vasis nocte dieqʒ. deinde comprimēde sunt rose efficaciter ⁊ colande: ⁊ ponendum est colamentuʒ in punzesto. deinde ponenda sunt rosis aliarum rot. v. in colamēto ipso sic est faciendum quater. dum colamentū aque residue fuerit in pondere rot. xij. deinde ponendum est zuccarum super ipsum ⁊ coquendum dum perueniat ad modum congruum dosis. ʒ. iiij. facta assellabit quater: ⁊ si posita fuerit in ea scamonee. kerati. i. laxabit. sed sumatur cum aqua frigida: ⁊ quandoqʒ cum succo cannarum mellis ⁊ decoctione prunorum tamarindi corroborata cuʒ turbith ⁊ scamōea: sʒ si fuerit acuitas cum siti vehementi. ℞. aque vlcerantis rot. vi. aque rosate. rot. i. coquatur in eis turbith rot. i. duʒ remaneant rot. ij. deinde ponendum est de zuccaro. rot. i. ⁊ de scamonea. ʒ. ij. dosis fiat. ℥. ij. ¶ Hic est syrupus frigidus laxatiuus conferēs freneticis. ℞. prunorum. xxx. tamarindi mundati. ʒ. xxx. violarū siccaruʒ. ʒ. xx. turbith. ʒ. v. coquantur in aque rot. x. duʒ remaneant rot. ij. deinde colent ⁊ in colamēto ponātur māne albe rot. ij. ⁊ coquantur dum modum habeant ⁊ ponenduʒ est de scamonea. ʒ. ij. in eis. sed si in pectore fuerit asperitas deducendi sunt tamarindi ⁊ addendum est de liquiritia. sed si fuerit sitis condominans cum sincopi absqʒ asperitate in pectore addendum est in eo de succo cannarum mellis.

¶ Dixit. G. in tertio capitulo. licet in laxatiuis nō fuerit mānifesta acuitas cum caliditate impossibile est ꝙ in eis non fuerit in occulto. ¶ Dixit in tertio capitulo. de medicinis particularibus. laui quoqʒ aloe ⁊ exustum cū vltimo studio ipsa data in potu non laxauerunt nisi debiliter. ¶ Hoc est laxatiuum ad educendum substantiam. terantur ficus cum semine vrtice ⁊ sumantur. ¶ Dico hoc est laxatiuum violentuʒ. Fastidis teratur efficaciter ⁊ ponatur in aqua calida ⁊ dimittatur per triduuʒ. ita tamen ꝙ in aqua nō sit acuitas. deinde coletur ⁊ ponatur illa medicina in colamēto ipso sumēdum est de ipso conseruata. tñ attributione da de eo post q̄ʒ vnctum fuerit cum oleo sisamino: aut oleo ro. ¶ De particularibus Galienus absinthiū extrahit rubeā que est in stomaco ⁊ prouocat vrinam cum rubea. ¶ Centaurea laxat. sed succus minoris laxat humores grossos ⁊ viscosos de neruis: etiam extrahit rubeam. ¶ Succus panis porcini hʒ virtutem perfectā: ꝙ si illinitus fuerit super mirach laxabit ventrem. ¶ Lac titimali gñaliter laxat. ¶ Atribrisius. aq̄ casei

sumpta dicbus inseparabilibus vel continuis: qñqz infert dissinteriam. sed confert leprosis. ¶ Diascori. yreos sumptum in quantitate cũ melle laxat flegma grossum ꝛ rubeã. ¶ Dico hoc malum est stõ excitatiuum ad vomitũ ꝛ silr faciunt oẽs spẽs liliorum. ¶ Sigia liquida sumpta in pondere .ʒ.ϡ. cum gummi grani viridis lenificat ventrem in tanta quantitate qua educit subam. ¶ Radix panis porcini sumpta cum aqua mell. laxat aquaz: tñ violenter ẽt si illinita fuerit super vmbilicum lenificat ventrem ꝛ educit aquaz. Sed si supponitur in ano laxabit dosis aur. pon. iij. ¶ Dias. aloe mixtum minus nocet stõ. ¶ Ysopus montanus sumpt⁹ in quantitate. ℥.i. laxat nigram violenter. ¶ Camomilla maior sumpta ꝛ siccata cum syrupo acetoso ꝛ sale sicut sumit epithimus laxat. ¶ Dico ꝙ laxat flegma ꝛ nigram ꝛ valet ad asma ꝛ maniam valde. ¶ Hoc est laxatiuum ad nigraz de experimentis. Alkindi. ℞. epithimi. ʒ. vij. distemperent cuz syrupo acetoso. ꝛ sumatur in potu ꝛ laxabit humorẽ nigraz ¶ Dias. epithimus sumptus in potu cũ melle ꝛ modico aceto ꝛ sale laxabit flegma ꝛ nigram: ꝛ tollet inflationẽ ꝛ asma: dosis fiat aur. pon. iij. ¶ Dixit. G. de regimine sanorum. ℞. gummi grani viridis sumptus in modum nucis in potum lenificat ventrem absqz nocumento ꝛ purgat viscera ꝛ renes ꝛ splenem ꝛ pulmonem. ¶ Dico iam diximus de eo: sed sumendum est cum. ʒ. ϡ. bauraci.

¶ Hisa. Bimasui: aqñitas casei laxat adustões: ꝛ ꝯfert nimis lepre: scabiei: excoriatõi cutis. ipetigini ꝛ icteritie: sꝫ magis confert: leprosis ꝛ epilepticis. ¶ Ruffus q idiget laxatiõe violẽta ꝛ nõ poterit sumẽ nutrimẽta laxãd⁹ ẽ cũ aqñitate casei cum sale postqꝫ dispumata fuerit. sed sal dꝫ poni in pondere aur. i. sed melius erit si cũ eo sũpti fuerit cucumeres asinini. sed non durant in estate sicut durant alia laxatiua. Dixit ꝙ confert impetigini tinee ꝛ febribus diuturnis ꝛ hydropisi ꝛ ꝓprie cũ cucumeribus asininis ꝛ confert scabiei panno faciei vlceribus crudelibus ꝛ vlcerationib⁹ vesice ꝛ renũ sed tñ nõ est cõponẽdũ in ea de sale i cura huiõi. ¶ Saber dixit: ꝙ aquositas casei educit humores adustos cũ infrigidatione corporis humectando ꝛ apiendo opilatiões epis ꝛ splenis: ꝛ tollendo icteritiã: ꝛ euellendo scabiem pustulas ꝛ impetigines ꝛ alopitiã ꝛ leprã. vñ dãda est in potu ictericis cũ mirabolanis citrinis ꝛ scamonea: sed scabiosis cũ succo fumitere podagra lini. i. cuscute ꝛ mirabolanis citrinis ꝛ in passionibus melancolicis cuz epithimo agarico sale indo ꝛ mirabolãis nigris ꝛ ydropico cũ zuccaro. Hasar: cardamomo ꝛ calcalanigio: dosis aquositatis casei rotu. i. vsqz ad. ij. ¶ Dixit. ℞. calamite dauich. iiij. ϡ. da ea in potu ꝛ laxabit humorẽ grossum. ¶ Dico ꝙ iste lapis descriptus ad euellẽdam nigrã: armenicus lapis est ꝛ certe est lapis lazuli ꝛ manifeste ꝓbatio facta est per plures sapientes cõpilantes libros de lapidibus. ¶ Abugirig. sal ꝯfortat medicinas laxatiuas ad euellendã nigrã de vltimis ptib⁹ corporis. ¶ Bimasui: sal niger hñs vehemẽtẽ nigredinẽ ꝛ odorẽ: sꝫ petroleon laxat flegma ꝛ nigrã: sed sal hñs in se odorẽ petroleon laxat aquã nigrã ꝛ flegma corruptũ. sal vero amarũ laxat nigram violenter. ¶ Chuzi. sal indus laxat aquã citrinã. sꝫ sal gemme laxat flegma. ¶ Paulus: grana laureole sunt acuta ꝛ laxant aquã ꝛ dixit. ¶ Chuzi: ꝙ ꝯsumunt spumã epatis ꝛ inde velociter si sument candẽ subueniet ydropisis. ¶ Dixerunt chuzi: ꝙ laureola ꝓprie laxat nigrã: ꝛ silr oia grana titimali laxãt aquositatẽ ꝛ nigrã: sed serapinũ laxat flegma viscosum ꝛ aquã. ¶ Bimasui: scamonea laxat rubeã superfluitatẽ sanguineã: sed mala est stõ ꝛ epati deducens virtutem: vñ miscenda est cũ citonio. ¶ Eusistradas: scamonea vetusta ꝛ modice quãtitatis ꝓuocat vrinã: sed nõ soluit ventrez. ¶ De regimine sanorũ. G. Aloe nãliter attrahit rubeã ꝛ dixit in meamyr: mel diminuit virtutẽ medicaminis laxatiui mixti cũ eo ex põderositate laxationis ꝛ calefactiõis eius in tñ in quãtũ põt dari febricitantibus. Illud quoqꝫ est de medicinis laxantibus qd in ventre fuerit: tñ ꝛ ꝓprie si fuerit modicũ: qm̃ extrahit stercus ꝛ id qd iuenit de rubea. sed si in multa quãtitate fuerit non ꝑueniet ad epar: iõ non põt penetrare ad laxandũ corpus: nec ad attrahendũ humiditates viscosas nisi prius mixtũ fuerit cũ aromatib⁹. ¶ Elcãbamen dixit: aloe laxat nigraz: ꝛ iõ ꝯfert melãcolie. ¶ Chuzi: centaurea minor laxat aquã violenter. ¶ Absqꝫ auctore: turbith ꝯfert flegmati crudo adheso genib⁹. ¶ Marsaguich: turbith laxat humores grossos. ¶ Bimasui dixit: ꝙ laxat humores viscosos flegmaticos. ¶ Chuzi dixerunt: laxat humorem grossum ꝛ crudum.

¶ Ruffus de melancolia non est vtenduz aquositate lactis ouini eo ꝙ minoris laxationis est: sed coagulandũ est lac cũ syrupo acetoso tali mõ: ꝙ in primo bulliat lac ꝛ in ebullitione spargendũ est sup illud de syrupo acetoso: deinde postqꝫ colatũ fuerit bulliat scdõ: qm̃ si bullit scdõ minoris laxatõis erit. sed sumendũ est de eo in primo cuz melle vt velox sit caliditas: videlicet die quolibet ꝛ absqꝫ melle ne horribile sit si multa fuerit sumptio eius. sed sumat in tñ dum laxet sufficienter cũ in ea non sit detrimẽtũ. ¶ Dixit: terendũ est aloe in pondere. ʒ. iij. ꝛ miscendũ cũ mentastro in quãtitate. ʒ. iij. ꝛ sumat cũ aqua mellis ꝛ laxabit nigrã: qm̃ aloe ꝯfert melancolie. ¶ Johãnitius: de tyriaca camepitheos laxat.

¶ De qõnibus epidimie de quarto caplo libri sexti: dixit: dictum qd sequit ꝙ sumens laxatiuũ dꝫ lauare anũ cũ aq̃ calida eo ꝙ ꝯfert adiutoriũ in laxando. Sed si laxatio fuerit superabundans lauandus est cũ aqua rosea. sinaũt erit econuerso. qm̃ hic locus ꝯfortandus est in ipsa dispõne: nec bene erit si motus fuerit eo ꝙ expellet ad sursum: ꝛ difficilis fit descensio eius. Dico ꝙ si egestio fuerit vrens vnguẽdus est anus die quolibet oleo rosato. ¶ He sunt pillule reubarbari ꝯferẽtes ydropisi ꝛ icteritie. ℞. reusiny vel reubarbari. ʒ. iiij. succi pulicarie succi absinthij. añ. ʒ. ϡ. se. endiuie. ʒ. ϡ. fimi dis. ʒ. ϡ. terantur ꝛ distemperent ꝛ fiant inde pillule que oia sunt dosis. ¶ Joãnitius de instrumentis nutrimenti: deus disposuit attractionẽ colere rubee i aloe ꝛ scamõea nigre in epithimo: elleboro nigro polipodio: sed flegmatis in pulpa colloqntide cẽtaurea ꝛ agarico aquositatis in laurola ꝛ blatitura eris. ¶ Dico expertus sum aquositatẽ casei ꝛ inueni ꝙ excitat in hñtibus bonã cõplõnẽ squinantiã ꝛ caliditatẽ vehementẽ nec eos laxat: iõ hmõi ꝯsone non debent vti ca in potu cum zuccaro nisi cum syrupo acetoso perfecte acetositatis. ¶ De qõnibus naturalibus dixit: quedã laxatiua sunt multe caliditatis sicut elleborus. quedã debilis caliditatis vt scamonea. ¶ Dixit. G. ꝙ elleborus est in tertio gradu ꝛ scamonea in scdõ: aut plus modice. ¶ De medicina antiqua corrigendo est laureola ꝙ per triduuz infundit in aceto potenti: deide desiccãda: deinde assanda in igne modice: deinde cribellanda: deinde distemperanda cum syrupo acetoso: deinde de ea faciendi sunt trocisci ꝛ desiccandi dosis .ʒ. i. cum tantũdem zuccari albi ad laxanduz aquam. ¶ He sunt pillule ad purgandũ rubeam ꝛ mitigandũ caliditatẽ febrilẽ. ℞. succi pulicarie succi absinthij masticis mirabola. citri. añ. partẽ. i. ꝛ coquant. ¶ Dico ꝙ hoc fiant trocisci vt sumantur in febribus. ¶ He sunt pillule albe. ℞. turbith albi .ʒ. xl. pulpe colloquitide. ʒ. xxx. dragagãti. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. vi. dosis. ʒ. ij. ϡ. ¶ He sunt pillule sumende ante cibũ ad modũ electuarij que sunt collecte de antidotario iohãnitij. ℞. turbith mirabolãorũ nigrorũ zinziberis pinidiaꝝ. añ. ʒ. ϡ. dosis per oia fiat. ¶ Dixit Ruffus: ꝙ scamõea semen vrtice ꝛ succus cucumeris asinini proprie purgant corpus ꝛ ipsum desiccant. ¶ Dixit Diascorides ꝛ Galienus: camomilla maior sumpta in potu siccata ꝛ trita cum syrupo acetoso ꝛ sale sicut sumitur in potu epithimus laxat flegma ꝛ nigrã sed assarum si sumitur in potu in pondere aur. vij. cum aqua mellis laxat vt elleborus. ¶ Humali vel himali est quoddaz oleũ spissum manans de arbore dulcis saporis que est in tadinar ꝛ appellatur orbasus: idest oleum mellinũ. ¶ Dixit Diascorides: si de eo sumuntur. ʒ. iij. cum. ʒ. viiij. aque laxabit superfluitates aqueas ꝛ rubeam. sed inde accidet laxitudo ꝛ hebetudo: vnde non est vtendum eo ne patiatur subeth inde. ¶ Dixit ꝙ epithimus laxat nigram ꝛ flegma. dosis. ʒ. viij. cum melle ꝛ sale ꝛ modico aceto. ¶ Dixit Paulus: ꝙ blacte bizancie sumpte in potu cum aceto ducent ventrem: sed si sumitur de eis in quãtitate simili qua sumitur de epithimo cum sale ꝛ aceto laxabit nigram de intestinis paulatim paulatim. ¶ Oleum seminis vrtice sumptum in potu laxat ventrem. ¶ Dixit. G. semen vrtice laxat eo ꝙ extergit ꝛ excitat intestina ad emittendũ tantuz non eo ꝙ laxat sed est magis violentum in laxatione cartamo. ꝛ similiter oleum eius magis violentum est oleo cartami. ¶ Dixit. Gali. si deglutitur modicum de storace cum gummi grani viridis lenificabitur inde venter leuiter. ¶ Semen citroꝝ laxat vẽtrẽ. ¶ Dixit Bimmasui pruna laxant rubeam cum viscositate caruz sed nigra sunt magis violenta: sed maiora magis violenta par-

nis. ¶ Dixit. H. q̄ pruna lenificant ventrē sed recentia sunt magis violenta in hoc: tñ decoctio carū cuȝ aqua mellis solut efficaciter. ⁊ ꝓprie soluit si sumunt in cibo aut in potu in decoctiōe ⁊ si sumit postea de spinacio. ¶ Dixit Bimasui. si conchule marine coquant cum frondibus citroruȝ ⁊ sumit de iure ipsarū lenificet inde venter. ¶ Dias. si sumpseris semen vrtice in cibarijs demens erit in solutōe ventris. ¶ Dixit Bimasui: semen vrtice in pondere. ʒ. ij. sumptū in potu laxat flegma viscosum ex ꝓprietate que est in eo. ¶ Dixit. H. squilla laxat chimū grossum ⁊ viscosuȝ. q̄ si trita fuerit sqlla subtiliter ⁊ posita in vase cum melle sumpta in cibo lenificat ventrem. ¶ Dias. absinthiū coctum ⁊ sumptum in potu cuȝ melle moderate lenificat ventrem. ¶ Dixit. H. absinthium extrahit q̄ in stō est per laxationem de humore colerico.

¶ Dias. armoniacū sumptū in potu laxat. ¶ Oleū musillinum. i. elben vel elbam laxat. ¶ Cartamū indum sumptū in potu prouocat vomitum. ¶ Granum musillinū sumptū cuȝ hydromelle in potu laxat. ¶ Succus grani musillini dixit. H. si sumpt⁹ fuerit in quātitate auri pon. i. cum aqua ⁊ melle laxat. ¶ Cepe lenificant ventrem. ¶ Bimasui. viole sicce sūpte in potu laxant rubeā detētā in intestinis ⁊ stō. sed syrupus earum lenificat moderate: sed nenufarinus ē magis violentus eis. ¶ Dias. radix polipodij laxat: sed coquenda est cum auibus ⁊ piscibus ⁊ blitis ⁊ malua ortēsi: tñ ius ei⁹ sumptum laxat. Sed si trita fuerit ⁊ spargefacta in aqua mellis: ⁊ sumpta in potu laxabit flegma ⁊ rubeam. ēt semen eruce laxat. ēt folia eius lenifaciunt. ¶ Dias. ⁊. H. aquositas casei eo q̄ abstergit laxat ventrem sumpta in potu: aut posita in clysteri ēt extergit materias pungentes que sunt in intestinis.

¶ Dixit: q̄ aquositas casei efficacior est alijs laxatiuis: iō antiqui ea vtebantur abundanter. sed ponenda est cū melle dum delectabilis sit in potu. silr̄ ⁊ de sale in quantitate qua non inferatur nausea inde ⁊ quanto plus sal in ea ponit tanto melior erit laxatio eius. ¶ Bimasui laxat rubeam adustam: sed melior erit si fuerit de lacte caprino. ¶ Poliuȝ mas. i. tabede laxat. ¶ Cortex fraxini. i. dardar grossus sumptus in potu in aur. ponđ. i. cum aqua frigida aut vino laxat flegma. sed ius galli vetusti cocti sumptū in potu abundanter soluit. sed si ponitur cum eo cartamū ⁊ polipodium laxabit humorem crudum ⁊ nigrum. ¶ Dias. ⁊. H. expertus sum q̄ ius galli vetusti sumptum in potu cum sale multo laxat.

¶ Ruffus cerebrum lenificat ventrē. Sparagi elixi modice ⁊ sumpti in cibo lenifaciunt ventrem. ¶ Dico corrigēdo hi debent precedere cibarijs ⁊ ꝓprie si conditi fuerint cum elmori ⁊ oleo ēt virgultes blitarum valent melius: etiā oua mollia: sed precedenda sunt alijs cibarijs. ¶ Oleum rosatū sūptū in potu laxat. ¶ Dias. q̄ si sumptū fuerit i potu in quātitate. ℥. ix. cum aqua ordei aut aqua calida laxabit. ¶ Dias. ⁊ Gal. quidam sumunt oliuas cum elmori conditas in cibo ante cibaria ad lenificandū ventrem ipsorū. ¶ Zinziber lenit ventrem. ¶ Stercus muris suppositū infantibus laxat eos. ¶ Ysopus. i. zufa sumptus cum melle laxat humoreȝ ⁊ chimum grossum. sed mixtus cum ficubus recentibus ⁊ sumptus lenificat. sed mixtus cum cordumeni aut ireos aut butyro cocto violenter laxabit. Sed ysopus laxat flegma crudum gūmi grani viridis. s. terbentina lenificat. ¶ Dias. fenugrecum sumptū in cibo cū elmori ante cibaria soluit. ¶ Decoctio fenugreci sumpta in potu cū melle soluit ⁊ educit humores malos de intestinis. sed arbor licij sumpta in potu trita laxat flegma aqueum. ¶ Dias. nasturtium lenificat: sed si sumitur in potu in quātitate. ℥. i. laxat rubeā. Nasturtiū babilonicuȝ sumptū in quantitate. ʒ. quar. iij. laxat humorem colericum: ⁊ nasturtium tritum ⁊ sumptū in quātitate. ʒ. iiij. aut. v. cum aqua calida laxat. ¶ Bimasui ysopus assa sumptus in potu cum aceto ⁊ sale laxat chimū flegmaticuȝ. ¶ Cartamum indum ꝓprie laxat flegma ⁊ nigraȝ. ¶ Colloquintida laxat: sed si pulpa eius in quantitate dauich. vi. mixta fuerit cuȝ nitro ⁊ melle cocta ⁊ sumpta frigide. Dixit: si tñ facte fuerint inde pillule ⁊ sumpte laxant. ¶ Dias. colloquintida implenda est aqua ⁊ melle postq̄ȝ extracta fuerint interiora ei⁹ ⁊ calefaciēda est postea i cinere calō: tñ sūpta illa decoctio in potu laxat chimum grossum ⁊ rasuram. etiā pulpa eius in suppositorio posita laxat. ¶ Badigorius: pulpa eius ꝓprie laxat flegma. ¶ Battitura: ferri virtus est sicut virtus eris in laxatione: sed debilior est. ¶ Dias. amidum lenificat moderate. ¶ Bimasui. cicera lenificant ventrem. ¶ Dias. ⁊ Bimasui. cicera lenifaciunt ⁊ ꝓprie ius eorum. Lapis armenicus laxat. ¶ Paulus farina oroborum laxat. ¶ Dias. cumepithcos tritum ⁊ mixtum cum ficubus ⁊ sumptum lenificat ventrem. Podagra lini lenificat. ¶ Bimasui nisi fuerit elixa ⁊ cum lacte sumpta non lenificabit ventreȝ: ⁊ podagra lini lenificat. ¶ Bimasui. caulis soluit ventrem ⁊ ꝓprie decoctio eius. Porrum vltramarinū lenificat. Cappar. conditum cum sale sumptum in cibo non lotum extergit id qđ in stō ⁊ intestinis de flegmate fuerit ⁊ de leui extrahit substantiaȝ in quantitate necessaria in regimine sanitatis. ¶ Gal. amigdale amare sumpte in cibo lenificant. ¶ Dias. ⁊. Ga. aqua casei purgat illū q nō p̄t sumē alia laxatiua. ¶ Dias. ⁊. H. aq̄ casei posita in clysteri: abstergit materias pungentes absq̄ȝ punctione. ¶ Semen papiri. i. borordi in quantitate. ʒ. iiij. sumptum in potum laxat. Succi foliorū eius laxat. ¶ Bimasui laxat rubeam adustā. ¶ Grana regia si sumpta fuerint. vij. aut. viij. laxant. sed si masticata fuerint bene postea fiāt inde pillule ⁊ sumant cum aqua frigida laxant flegma ⁊ coleraȝ. Sed eorum medulla agit quēadmodum titimalum: tñ si folia coquentur cuȝ gallina: ⁊ sumentur in cibū laxant. ¶ Diascor. grana regia laxant: sed si de granis ipsis tritis facte fuerint pillule ⁊ sumpte in pota cum aqua frigida laxāt flegma ⁊ coleram. Sed lac eius agit quēadmodū lac titimali: tñ folia eius si cocta fuerint cum gallina ⁊ sumpta in cibo cum iure ipsius laxant. ¶ Dias. ⁊. H. ipsa agunt quēadmodū titimalum generaliter: sed semen eius est dulcis saporis in eo est virtus laxatiua. ¶ Paulus virtus laxationis in seie eius est magis. ¶ Si de calamita sumuntur dauich. iiij. ʒ. inde laxabitur chimus grossus. ¶ Dias. folia laureole laxant coleram ⁊ flegma. ⁊ ꝓprie si mixta fuerit pars. i. eius cuȝ duabus partibus absinthij. ⁊ inde facte fuerint pillule. ¶ Dias. ⁊. H. laureola ꝓprie laxat nigram ⁊ aquam citrinam. ¶ Badigorius. aqua maris laxat flegma crudum. ¶ Fella oīa posita in suppositorio infantibus ꝓprie laxant. ¶ Dias. Flos eris si sumitur in quātitate dauich. iiij. ʒ. laxat humores grossos. Battitura eris si sumitur laxat humores crudos. ¶ Diasc. radix lilij azuli vel celestis trita ⁊ sumpta in quantitate aur. pon. xiiij. in potu cum aqua mellis laxat humorem grossum ⁊ coleram rubeam. Oleum lilinum sumptū in potu laxat in quantitate. ℥. i. ⁊. ʒ. ¶ Oleū yreos sūptū in potu laxat colerā rubeam. ¶ Edus sumptus in cibū recens lenificat. ¶ Jus piscium recentium factum in aqua ⁊ sale spidebagi lenificat ¶ Dias. ⁊ Paulus. zuccarum q̄ ligatur super cannas quēadmodū sal gēme solutum in aqua ⁊ sumptuȝ in potu laxat. ¶ Diasc. Scamonea in quantitate dauich. iij. sufficiens est ad lenificandū ventreȝ. Sed dosis mediocris dauich. iiij. ʒ. cum aqua mellis laxat coleram ⁊ flegma. sed dosis cōpleta dauich. iiij. ⁊. ʒ. cū dauich. ij. ellebori nigri salis. ʒ. ij. ¶ Dias. hermodactili laxāt. ¶ Paulus dragia decoctio eorum laxat. ¶ Atriplex. i. sarmach lenificat. Sisamus laxat. ¶ Ruffus blite excitant stōm ⁊ intestina ad emittendum qđ in eis fuerit. ¶ Dias. ⁊. H. mel excitat intestina ad expellēdū qđ in eis fuerit. ¶ Dias. mel laxat flegmaticos ⁊ constipat vētreȝ colericorū cum in eis excitet caliditatem constipantem naturam ipsorum. ¶ Dias. ⁊. H. nuclei vuarum passarū assi cōstipant ventrem. ¶ Bimasui. vua recens laxat. ¶ Radix si sumitur post cibum lenificat: sed si coquitur lenifacit. ¶ Bimasui. corine vel medulla vitis albe sumpte qñ oriuntur laxant. Succus vitis albe laxat flegma. Etiā radix panis porcini. i. bothormarie sumpta cuȝ syrupo qui appellatur ydromel laxat flegma ⁊ aquā. ¶ Dias. ⁊ Paulus si de radice ipsa. ʒ. v. sumuntur cum aqua ⁊ melle laxat vehementer. ¶ Oribasius. Succus eius suppositus in lana excitat ad laxandū crudeliter. ¶ Gal. habet virtutem vehementem: ita q̄ si de succo eius illinitum fuerit mirach: inde laxabitur venter. Sȝ sumens eius non debet sumere in potu de eo vltra aur. pon. iij. cum vino dulci: aut cum aqua mellis. ¶ Dias. si de succo eius infusa fuerit lana ⁊ supposita: aut illinitū fuerit mirach: inde laxatio erit. ¶ Sed mentastrum siluestre soluit conuenienter. ¶ Ruffus. aloe si sumitur in quantitate cum aqua tepida in potu laxat ⁊ purgat stomacum. Sed si in quantitate. ʒ. iij. sumit purgabit pfecte. ¶ Dias. aloe laxat subaȝ ⁊ eā extrahit de stō ⁊ intestinis. ¶ Dias. cartamum tritum ⁊ coctum mixtū cum aqua mell. ⁊ iure auium laxat. sed si sumitur lac cū decoctōe cartami laxat. sed aqua ei⁹ est vehemētioris laxationis: sed oleum eius laxat. ¶ Diasc. si cartami pars. i.

amigdalarum excoriatarum quīta pars parē anisi nitri.añ. decima pars partis distempereᵗ cum decoctione ficuū ⁊ sumitur lenificat: ita tñ q̄ corma cartami sit in quātitate .ʒ.ij.

¶ Caro ritij marini lenifacit. ¶ Dias. cucurbita cocta ⁊ oppressa aqua sumpta cum melle ⁊ nitro modico in potu laxat moderate. ¶ Dias. dico cucumeres ortenses lenificant. sed succi cucumeris asinini: dosis pfecta: dauich. quarē. ij. Sed puero si datur de eo vnc. i. laxabit coleram ⁊ nigram. Etiaȝ radix eius laxat: ⁊ similiter si in clysterio ponitur.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

I HIc est trocisc⁹ ɔstipatiu⁹. Dico. R̷. galle recentis acatie balaustie thuris amceos luti armenici opij seis iusqami. añ. ptē ɔueniētē teranᵗ ⁊ inde fiāt trocisci. sed in quātitate .ʒ.ij. qlibet trocisc⁹: tñ distēpereᵗ cū succo granatoꝝ ⁊ cū eo sumāᵗ. sȝ canon boꝝ stipticoꝝ narcoticorū ⁊ ꝓuocātiū ad vrinā. si fuerit calitas adminus ꝓuocat vrinā. ¶ Dico hic est trociscus frigidus valens ad caliditatē. R̷. se. rosaruȝ spodij succi vue acerbe desiccati se. acetose opij ⁊ rosarū. añ. partē ɔueniētē: fiat inde trocisc⁹ in pondere aur. i. ¶ Dico: q̄ si diaria fuerit absq; caliditate vtendū est stipticis calefactiuis vehementer ⁊ stupefactiuis in modica parte: verbigratia. R̷. balaustie galle imature sene thuris amceos. añ. partē. i. opij tertiā partis. i. inde fiant trocisci: dosis aur. pond. i. oīa ista posui ꝑut vidi in miamiris. ¶ De primo caplo humorū. Fit quoq; ex rubea fluxus ventris supabundans intestina: aut ex humore altero calido pungenti ⁊ ex apatibus accñtibus in ventre ex quibus manat erugo punctiua: ēt ex ventositatibus grossis generatis ex mala digestione: qm̄ non pōt stōus ɔtinere cibuȝ sed inde fit mala digestio verūtñ mala digestio fit cā fluxus ventris. ēt fit ex lumbricis pungētibus generatis in aliquo intestino ⁊ in stō ex mala cōplone: ēt fit ex caliditate: qm̄ inde attrahiᵗ mā: sed accidit hoc cū corpus fuerit repletū valde. ēt fit ex debilitate virtutis retentiue i stō ⁊ intestinis ⁊ in epe: aut ex cā debilitatis vtutis retētiue. ¶ Dico q̄ somn⁹ tollit fluxū ventris: iō stupefactiua sunt magni remedij i cōstipatione fluxus ventris: qm̄ faciunt dormire ⁊ stupefaciūt sensum intestinoꝝ vt inde non exciteᵗ egō ⁊ ingrosseᵗ humores tenues silr̄. ¶ De. ij. ca. affforismoꝝ: egō liqda fit quotiens modicū penetrat ad epar nutrimentū digestuȝ in stō: qm̄ alleuiaᵗ ide nocumentum licet pauca fuerit penetratio nutrimenti ad epar. ēt fit si opus fuerit debile. sed illud debilitaᵗ ex frigida cōplone ipsius: ēt fit si nutrimēta fuerit velocis penetrationis: aut excitatiua intestinoꝝ. fit ēt si rubea manans fuerit de epe abundanter aptando viā ad emittendum: ēt fit ex debilitate retentiue: aut ex vehemēti motu expulsiue de intestinis: ēt fit si epar relinquit ɔsuetudinē suaȝ: vñ si os stōi fuerit virtuosum intensum facie appetitū quere derelicta cōsuetudine epatis post abundantes supfluitates de kilo inde erit egestio liquida. ¶ Ad retinēdū intestina ⁊ debilitandū caliditatē ⁊ extinguēdū inflāmationē epis ⁊ situm. R̷. spodij luti churasani assi ⁊ ɔditi cū cāphora rosaruȝ sandal. rubei xiloaloe vue acerbe trite cū nucleis eius siccati sumach nucleoꝝ vue acerbe seis acetose seis iusqami. añ. partē ɔuenientē teranᵗ ⁊ inde trocisci fiant. sed qlibet trociscus mixtus cū vno grano cāphore aut granis. ij. ⁊. ɔ. fiat dosis .ʒ.ij. aut aur. pon. i. ¶ Hi sunt trocisci violenti. R̷. thuris amceos luti chorasceni cardamomi spice suc. ⁊ opij ⁊ ide fiāt trocisci. ¶ Dico q̄ res que in stō fluunt velociter in chiluȝ valde mali sunt in fluxu vētris sicut mollica vel mica panis liqda ptisana iura ⁊ cibaria liqda eo q̄ penetrant ⁊ raruȝ faciunt epar: sed bone ⁊ ɔferentes sunt ei res quaꝝ corpa dura sunt sicut fructus tamarisci far glandes ⁊ similia.

K ¶ De. ij. ca. afforismoꝝ: si egrediᵗ qd̄ sumiᵗ in cibo in egōne velociter aut trāsmutatōe dispōnis ei⁹ illd̄ erit ex lubricatōe intestinorū. sed accidit ex debilitate virtutis retentiue: tñ ei⁹ debilitas erit ex corruptiōe cōplonis illius qd̄ ɔdñans fuerit super corp⁹ stōi ⁊ itestiorū: aut ex flegmate frigido adunato in eis ⁊ ꝓprie ex flegmate accido aut ex vlceratiōe facta in superficie intestinoruȝ de humore acuto ⁊ tenui. ¶ Dixit Hyppo. cui accidiᵗ lienteria vomitus erit malus. ¶ Dico: dixit. H. hūor qui est in intestinis egrediᵗ per vomitū. ¶ Dixit lienteria fit qñ supsedet passio in stō ⁊ in itestinis vniuersaliter distinctionē manifestā quoq; do ad cognoscēdā lienteriā cū opportuna sit distinctio dari inter lienteriā factam ex vlceratiōe supficiei intestinoꝝ. ⁊ eam que fit ex debilitate virtutis retētiue. ¶ Distinctio quoq; inter eas habeᵗ iuxta meam opinionē q̄ cū hec suffocatio fit cū dolore in prima: ⁊ qñq; in egōne emittiᵗ erugo acuta ⁊ tenuis. sȝ i scda emittitur egō cum flegmate abūdanti: tñ que fuerit ex corrupta cōplone cū egōne non erit erugo cū punctiōe: neq; flegma: sed lubricatio ex vlceratōe curanda est cū cibarijs frigidis sicut cibarijs factis cū succo vuarū acerbarū ⁊ cū sumach: tñ frequenter vtendū est eis dum cura valeat per frequentem vsum ipsorū. Sed scda curanda est cum laxatione flegmatis: tñ tertia cū electuarijs calidis ⁊ ɔstrictiuis vētris: vñ qui euacuaᵗ abundanter quotienscūq; in corpore fuerit ei⁹ nā leuis: eius epar debile erit: ⁊ caliditas ei⁹ decrescet: ⁊ inde digōne diminuenti nutrimētū minus erit: sed restaurato sanguie restauraᵗ cū eo calitas: ⁊ dispō pristina ɔuertitur.

¶ De. iiij. ca. in quo fuerit vrina abundans egestio erit min⁹.

I ¶ Dixit: q̄ si venter fuerit lenificat⁹ opus est q̄ modico vtatur potu vltra posse. sed ꝓuocanda est humiditas ad meat⁹ vrine: ⁊ ecōuerso. tñ si vēter fuerit ɔstipat⁹ vltra modū abūdāti potu vtēdū ē cū ibibeat q̄ penetratio nō fiat ad venas. ¶ Dixit Hyppo. q̄ si oxiremia superuenerit in lienteria post

K diuturnā passionē ⁊ non fuerit añ laudabilis erit. ¶ De. vi. caplo afforismorū: lienteria est quotiens cibaria egeruntᵗ velociter: non de dispōne mutata pristina in qua fuerunt sumpta in ɔtento: neq; in odore sed hoc accidit ex debilitate intestinorū cum retentio ipsorū eis fuerit ponderosa ⁊ lȝ modica fuerit quantitas eam emittent sicut emittit vesica vrinaȝ gradatim gradatim anteq̄ abundans fuerit in ea: tñ hoc fit ex punctōe intestinorū. sed distiguēdū est iter vtrāq; ꝑ punctionē ventris primi: cum punctio fit cū modica quantitate egestionis si punctio in hoc fuerit cā: verūtñ in prima quotiens cibaria emittunᵗ non mutata lienteria erit de genere nociuo silr̄ de vlcerosa lienteria: si humor īminens in supficie stōi fuerit acutus cura fiat cū syrupis stipticis. sed si humor postea manās fuerit cū sanie passio translata est ad fluxuȝ sanguinis. Spēs quoq; liēterie accñs de debilitate intestinorū: aut erit ex mala cōplone absq; mā in stō ⁊ intestinis: aut ex humore incluso in eis. Sed flegma accidū est acutius alijs humoribus: vñ ex eo hec passio accidit. ¶ Dixit: q̄ oxiremia in primo passionis huius fit ex ɔdñio flegmatis accidi: aut eo q̄ cibariū in eis non mutaᵗ pfecte cum passio tunc non fuit ɔdñans sed ɔdñante ipsa passiōe oxiremia deficiet: iō Hyppo. post diuturnitatē eius dixit: quare hoc fit: qm̄ quotiens hec passio fit de flegmate frigido infrigidatur ide stōus ⁊ iugiter cū ea fit ructatio accida iuxta modū accidentis insepabilis passio non fuerit in principio ei⁹. sed si nō erit ex flegmate accido cū ea nō erit oxiremia. iō si postea in aliquo tpe supuenerit oxiremia tunc significat q̄ cibaria in tm̄ morā traxerūt i stō ⁊ itestinis iquātū eis scā fuerit transmutatio aliq̄: ⁊ q̄ nā inde incepit reuerti ad actū ꝓpriū suū.

¶ De. vi. ca. afforismoꝝ: qbuscūq; accidit fluxus ventris

I deinde vomitus bonū. ⁊ silr̄ de menstruo post fluxū vētris mulierū. Balbi quoq; qui ꝓferunt loco. R. d. apti sunt ad fluxū ventris diuturnū eo q̄ hoc eis accidit de humiditate capitis ⁊ lingue ipsoꝝ: cū lingua si fuerit humida stōus oino erit humidus: qm̄ prima tunica stōi dr̄ tunica lingue. sed fluxus insepabilis ⁊ diuturnus ꝓprie accidit ex debilitate stōi que accidit ex abūdantie humiditatis cā: qm̄ si coꝝ cerebra sūt hūida reumata iñ descēdūt ad stōȝ isepabilr̄: ⁊ stōus aptaᵗ ad accipiēdū ipsa: ⁊ iñ diuturna eis erit passio fluxus vētris.

K ¶ De. ij. ca. nāe humane: qbuscūq; venter fuerit lenificatus lienteria sequitur vnde non debent vti cibarijs diuersoruȝ modorum: nec potibus nec ea sumere pluries: sed vti vno cibo in quantitate modica sumpto semel cum stomacus inde conforteᵗ ad retinendum id ⁊ illud digerenduȝ. quibuscūq; accidit penes motuȝ diaria ⁊ diminuendus est motus in eis ac etiam cibus ita tamen q̄ infundatur in vino stiptico cib⁹ ipse: ⁊ dimittendus est mot⁹ in eis: ac etiam cibus: ita tamen q̄ infundatur in vino stiptico cibus ipse ⁊ dimittendus est motus omnino post cibum: ac sumptio cibi fiat semel dum diaria fuerit in eo. ¶ De morte veloci. q̄ si apparentes fuerint super costas in lienteria pustule solide albe sicut cicera ⁊ vrina fuerit supabundans mors statim sequetur.

J ¶ Quibuscũq; accidit fluxus ventris ⁊ in dextera apparẽs fuerit queadmodũ vestigiũ cõbustionis ad modum fabe colore cutis non mutato mors sequetur in die. vij. Et si dr̃ pacienti vis comedere: postea inde rñdebit q satiatus sũ. De clysterijs curetur corpus cum fricatione ⁊ vnctionibus factis cum oleis calidis cum calefactio attrahat humorem ⁊ tollat fluxum ventris ⁊ ipsum diminuat. ¶ De.v.ca.vtilitatum: q si accidit alicui fluxus ventris ex colera ru. oĩno cuz eo erit punctio in intestinis.

K ¶ De.ij.ca.libri.viij.epidimie laborantes quoq; lienteria curentur per potũ ellebori albi: qm̃ si fuerit de flegmate illud flegma extrahetur per vomitũ: sed si fuerit ex mala cõplõne frida pticulariter calefaciet. ¶ Dico q si lienteria nõ fuerit cum nausea per vomitũ curanda est dũ mundificabit stõus: sed si vomitus emissionem flegmaticam non fecerit abundantem cum medicinis acutis curanda est.

J ¶ De.vi.ca.epidimie libri scdi: q si fuerit fluxus ventris: ⁊ si volueris q retineatur retentio non fuerit nociua vtendũ est cibo fabarũ coctarũ cuz cimino. ¶ Dixit. G. q non est sufficiens ad retinendũ diariaz stipticitas fabarũ cũ faba sit inflatiua ⁊ tarde digestionis. ẽt ciminũ non est dandũ calidis: neq; in quo fluxus ventris fuerit ⁊ inde eius excoriata fuerint intestina: sed extimo q hoc dictum cõpositũ est. Faba cum aceto ⁊ carui data constipat ventrẽ ⁊ tollit fluxũ ventris. ¶ De.ij.ca.libri sexti: fluxus colere calide ⁊ acute pluries sanatur p clysteria acuta. ¶ De.vi. ca. libri sexti: frigor constipat ventrẽ eo q calefacit interiora ventris ⁊ puocat vrinã ⁊ corroborat anum ad cõprimendũ subam ad supius ⁊ ad non accipiendũ q descendit velociter. ¶ Dico: subueniunt quoq; ad inhibendũ diariaz calefactiua sicut est pip ⁊ silia excitantia caliditatẽ: ⁊ puocantia vrinã. ¶ Dico: superponat stõ aque ⁊ niue ⁊ superponẽdũ est de niue. ¶ Dixit: hec desiccant nãm ⁊ inhibent ad egrediendũ egestionez faciendo eam morã longaz trahere frigor coitus debilitas virtutis expulsiue. debilitas musculi vehemens virtus retentiua ⁊ vehemens penetractio cibi facta ad epar ⁊ modica detentio intestinorũ ⁊ nutrimentuz absq; alia punctione. ¶ Dixit: q cibaria stiptica intrant in eo q fit ad corroborãdum virtutẽ retentiuã. ¶ Dico: sed calida corroborant ad penetrandũ nutrimentũ. ⁊ constipant ventrẽ puocatio vrine quoq; intrat in bonitate penetrationis nutrimenti: etiaz somnus intrat inhibitionez fluxus vẽtris eo q materia subuenit in eo. sed stupefactiua que stupefaciunt sensum intestinorũ intrant in genere cibariorũ in quibus non est punctio. ¶ Dixit: q si in pricipio fluxus ventris corpus infusum fuerit aqua calida debilitat fluxus ipse eo q humores faciunt motum penes superficiem corporis inde.

K ¶ De.ij.ca.de aere ⁊ regione: q si lienteria fuerit ex debilitate intestinorum debilitas erit ex frigore.

J ¶ Fluit ẽt lenificatio ventris ⁊ fluxus insepabilis ex reumate fluẽti insepabiliter de capite ad stõm. ¶ Judeus hec cõstipant ventrẽ infantiũ penes ortũ dẽtiũ ipsorũ cõposita in hoc medicamine. ℞.seminis papaueris granorũ mirti thuris masculi ciperi.añ.ʒ.℈.terant ⁊ distemperent in lacte matris ⁊ dent infanti in potu. ¶ Dico: iuxta q vidi q mirabiliter cõstipat ipsa hora detur in potu.ʒ.i. de coagulo leporis: tñ dubitãdũ est ne inferat ei colicã crudelẽ: vñ dãduz est de eo minus. s. danich.i. si sufficiẽs fuerit. sin aũt danich.ij. si sufficiens erit. sin aũt.ʒ.℈. ¶ Hec est descriptio trociscorũ ɔstipatiuorũ. ℞. coaguli leporis danich.ij.opij danich.i. galle danich.℈.thuris danich.℈.terant ⁊ fiant inde trocisci. sed dãdi sunt cum succo sumach: sed vtendũ est frequẽter sumptione castanearuz in cibo. ¶ Dixit iudeus q experti sumus hi trocisci constipant. ℞.galle fructus tamarisci sumach granorum mirti.añ.ʒ.iiij.acatie.ʒ.ij.opij.ʒ.i. fiant inde trocisci cũ aqua copularũ glandiũ dosis.ʒ.i. ¶ Dico addendũ est i eis de coagulo. ¶ Dixit: si fuerit venter violentus vel aquosus ⁊ patit fluxũ dandũ est in potu de carnositate granorũ granatorũ ⁊ dormiat super electuariuz chuzi. ¶ Aron hoc est empl'z ɔstipatiuũ. ℞.balaustie galle imature suc.acatie aloe myrrhe scief memithe copularũ glandiũ corticis granatorũ vsti.añ.partẽ ɔuenientez terant oĩa in aceto aut succo mirti ⁊ inde liniendus est venter ⁊ stõus. ¶ Dico: inde faciendi sunt trocisci ⁊ addendũ est in eis de opio ⁊ iusqamo ⁊ cõseruandi sunt ⁊ cũ opportuni fuerint terendi sunt in aceto ⁊ succo citonino ⁊ inde illiniendus est venter ad fluxũ vẽtris intensum. Sed si fuerit caliditas miscendũ est cum eis de sandal'. rosis aut spica aut reb⁹ boni odoris. Et si fuerit fluxus ventris ex satietate nauseatiua non est incidendus duz non emittat totũ id qd in vẽtre fuerit ⁊ purgatus inde fuerit: deinde incidat ⁊ aromatizandus est stõus cum ɔfectione liquida ⁊ odorifera ad benefaciendũ ei: ⁊ vtendũ est electuario bono aromatũ in potu. ¶ He sunt pillule p solutione ventris. ℞.galle ameos thuris.añ.partẽ.i.opij partẽ.℈.inde fiãt pillule sicut cicera: dosis.vij. ¶ Hec est illinitio ɔferens ad fluxũ vehementẽ ventris. ℞.masticis thuris acatie alumis sicci rosarũ balaustie gallie scief memithe hypoquistidos se. iusquiami corticis mandragore.añ.partẽ.i.terant ⁊ distẽperent cum aceto ⁊ inde illiniendus est venter cum vtroq; femore. ¶ Tabri: iuxta hoc fiat potio lactis ad fluxũ ventris diuturnũ. Lac quoq; vaccinũ expoliandũ est de butyro ⁊ dandũ est postea de eo cum biscocto aromatizato rot.℈. tñ biscocti dent in quantitate.ʒ.xxx. deinde quolibet die addẽdum est de lacte ⁊ biscocto in tñ sustineat inquantũ poterit bene digerere. Et si potio lactis fuerit bñ digesta diminuatur quantitas lactis ⁊ biscocti in prima vice: deinde addendum est. sed quotiens id qd sumit de eis bene digerit quolibet die dandũ est in potu de perdice assa aut de gallina in cibo cum pane: ⁊ in potu de vino stiptico modicum. ¶ Dico: cui datur decoctio in qua extinguunt saxa ⁊ ferrum ad constipandũ ventrẽ dandũ est lac expoliatũ de butyro in potu ad idem quoniam butyrum malum est.

K ¶ Aron: si fluxus ventris fuerit de stomaco ex debilitate virtutis retentiue erit: qm̃ applanat pilos stõi. sed signuz habetur si fuerit ex vlceratione facta ex superficie stõi ex ore fetẽti ⁊ sil'r ex ructatione fetenti. sed si ex debilitate virtutis retẽtiue fuerit cibaria egrediunt velociter in dispõne prima: eorum tñ cura fiat cum stipticis sicut citonio ⁊ glandibus sumach ⁊ cornibus ⁊ dargia granorũ granatorũ cort. hypoquistidos ⁊ inde fiat emplm̃ ⁊ addendũ est in eis de aromatib⁹ sicut de misusannodoch vel cum aromatico facto de mirto ⁊ citonio ⁊ ɔfectionibus odoriferis liquidis. sed ɔponẽduz est cũ eis de absinthio ⁊ curanda est que fuerit ex pustulis accñtibus in supficie stõi cũ lacte accido vaccino biscocto aromatizato trociscis spodij: ⁊ cũ stipticis sil'r. ¶ Arõ hoc est epithima ad ɔstipandũ ventrẽ. ℞. pulueris thuris acatie alumis sicci balaustie gallie hypoquistidos memithe fell. elefantis opij corticis mandragore se. iusqami albi.añ. ptez ɔuenientẽ terant bñ ⁊ distẽperent cũ aceto: ⁊ illiniẽdus est inde totus venter cũ vtroq; femore ⁊ dorso cũ spinali supposito eis bombitio ⁊ dimisso duz cadat bõbicũ de se. ¶ Dico hec est dargia ad ɔstipandũ ventrẽ. ℞.nucleorũ vuaruz passarũ siccatorũ ⁊ terendi sunt sicut puluis ossium vstorum pulpe glandis coriandri assi panis sicci asinini sumach cornu spinarũ se. apij cimini infusi in aceto thuris ameos. añ.p.i. terant bene valde tota die in qualibet hora sumẽdũ est de eo ad modũ pugilli magni: ita q in die de eo sumat in quantitate.ʒ.xx. qm̃ ɔstipat in vno die. sed ponenduz est in eis de coagulo in minori quãtitate. ¶ Dico. ℞.caseũ veterẽ vltra modũ desiccet ⁊ terat reseruet dosis.ʒ.i. qm̃ magis valet q̃ coagulũ. ¶ Paulus: distinctio est inter fluxũ ventris accñtem ex lubricatione intestinorũ: ⁊ inter alium fluxũ: qm̃ i fluxu lubricatõis intestinorũ egrediunt cibaria in dispõne ppa de ventre. sed in alio fluxu egrediunt in parte digesta. ¶ Dixit: expedit q emplastret venter laborantis lienteria vẽtris cũ se.lini cũ dactilis aut cũ extremitatib⁹ rubi ⁊ arboris masticis coctis cũ syrupo acetoso. sed si generat sup hoc in eis fluxus ventris abundans miscendũ est cũ eis de amido acatia ⁊ hypoquistidos. Sed si fluxus ventris fuerit intensus vtẽdum est calidis sicut ɔfectione de baccis lauri: de seibus calidis ⁊ nucleis vue passe ⁊ vino stiptico. sed si frequẽs fuerit fluxus apponẽdũ est de vnguẽto rubificatiuo vẽtri ⁊ ceroto ɔfecto cũ sinapi oleo ⁊ vnguẽto sinapis ⁊ dandũ est i potu de simplicib⁹ medicinis queadmodũ de semine ligue arietis ⁊ semine acetose ⁊ cortice granatorũ ⁊ vua acerba sicca ⁊ de medicis puocantib⁹ vrinã sicut de seie opij ⁊ capill'. veneris ⁊ silib⁹: qm̃ he medicie declinare faciũt mãz ad meatũ vrine ⁊ inde ɔstipabit vẽter. ¶ Trocisci ɔstipatiui. ℞. cimini sumach vltra marini piperis vel auellane inde balaustie. añ.ʒ.i.℈. corticis granatorum.ʒ.i.maruth.ʒ.℈. inde fiant trocisci in.ʒ.i.℈. dosis trociscus.i. in mane: ⁊ alius in sero.

J ¶ Dixit: q tyriaca vipere mirabiliter confert laborantibus

fluxu ventris:sed debent vti cybarijs stipticis. sed si fuerit
ex flegmate vtendum est cibarijs attenuatiuis ⁊ acutis ⁊ di
uinuis cuʒ seminibus attenuatiuis ⁊ vino veteri in potu mo
dice. ¶ Dico:sed laborantibus fluxu ventris calido dāduʒ
est de lenticulis excoriatis coctis in aceto ⁊ fabis excoriatis
similiter in aceto. ¶ Trocisci pro fluxu ventris cum febre.
℞.seminis acetose siluestris excoriati plātaginis spodij ro
sarum vue acerbe succi hypoqistidos acatie lote fiant troci
sci ꝙ si fuerit caliditas vehementer ponendum est in eis de
sandalis ⁊ camphora:quoniam conferunt. ¶ Alexāder ad
fluxum colericum.caro assa cum veru si pungitur cuʒ cultel
lo in pluribus locis dum manantur de eo humiditates con
stipabit:ita tamen ꝙ non sit salita:aut sit cum modico sale.
¶ Dixit in libro stomaci:ꝙ si fluxus fuerit ex stomaco vtē
dum est emplastro cuʒ galla alumine nitro ⁊ spuma maris ⁊
similibus vehementis stipticitatis ⁊ dissolutionis: ⁊ in cibo
vuis passis cum nucleis:⁊ in potu decoctione ipsaꝝ. ¶ Di
co ꝙ thus in hoc mirabiliter facit. ¶ Ad fluxū ventris diu
turnum pillule. ℞.thuris.ʒ.xv.gallie.i.terantur ⁊ distempe
rentur cuʒ succo foliorum radicum ⁊ inde fiant pillule sicut
cicera: dosis .xx. pillule mediocres .xxv. perfecta.xxxvij.
¶ Absqʒ auctore ad fluxum ventris infantium:danduʒ est
infanti de coagulo edi dauich.i.⁊.ʒ.mixto cū aqua frigida.
¶ Absqʒ auctore.ad constipandum naturaʒ calefaciendū
est ferrum:⁊ extinguendum est in lacte vaccino dū ingrosse
tur:⁊ sumendum est de eo.ʒ.ij.spargefacta in ea galla.i.bene
in puluere trita vt collirium per dies. ¶ Illinitio facienda
super ventrem ad constipandum cum. ℞.aloe acatie hypo
quistidos myrrhe balaustie sanguinis draconis ramek spe
cies est gallie ciperi gariofilorum thuris spice masticis xilo
aloe sandal.terantur ⁊ distemperentur cum succo mirtino.
¶ Dico: prout vidi de symone dargia granorum granato
rum. ℞.ameos carui anisi seminis feniculorum nigelle infu
se in aceto siliq.i.cornu granorum mirti coriandri nucleorū
vuarum passarum castanee.añ.ʒ.i. glandis seminis acetose
añ.ʒ.iij.granorum granatorum assorum.ʒ.iiij.sumach.ʒ.viij.
farine gobere fructus est.ʒ.x. dosis aur.pon.ij. cum aqua fri
gida. Sed si cum hoc fuerit corruptio stomaci addendū est
in eis de mastice xiloaloe succus spica: ⁊ addendum est de
spodio papauere ⁊ coagulo ⁊ iambut nuce cypressi: corian
dro ⁊ caseo sicco alumie galla balaustia ⁊ cipero. ¶ Hi sūt
trocisci constipantes ⁊ somnum prouocantes. ℞. myrrhe
opij castorei ameos fiant inde trocisci sicut cicera: quoniaʒ
constipant ⁊ prouocant somnuʒ sed in sero dentur. ¶ Hoc
est electuarium si nō fuerit cum caliditate ⁊ stomacus fue
rit debilis. ℞.ameos seminis apij.ʒʒ.⁊ piperis.añ.ʒ.ij. nigel
le cannelle cinamomi grossi.añ.ʒ.i.aluminis galle.añ.ʒ.ʒ. nu
cleorum vue passe assorum fructus cornu.s. silique. añ.ʒ.iij.
gariofilorum.ʒ.ʒ.terantur ⁊ distemperentur cum melle vue
passe.sed si additur de thure ⁊ loco cannelle ponitur de ci
namomo erit melius. ¶ Dico prout est hic. Syrupus con
stipatiuus. ℞.ciperi spice cimini balaustie coquantur in aq̄
dum concipiat aqua saporem ipsorum:deinde ponendū est
in eis de xiloaloe suc.⁊ si sumuntur in potu cōstipabunt. sed
si ponitur in eis de zuccaro modice in tantum ꝙ mollificen
tur erit melior actio ipsorum. ¶ Hoc est emplastrum ad mi
tigandum caliditatem ⁊ constipandum. ℞. masticis thuris
aluminis acatie hypoquistidos balaustie rosaruʒ ⁊ sandal.
terantur ⁊ distemperentur cum succo citonino aut mirtino
aut aqua rosata:⁊ inde illiniendus est venter cum vtroqʒ se
more. ¶ Hoc est scief constipans in nocte. ℞. myrrhe aca
tie se.iusquiami gummi terantur ⁊ distemperentur cum suc
co mirtino ⁊ suppositorium inde fiat:quoniā valet ad tortio
nem accidenteʒ non ex cā vlceris:sed ventositatis. ¶ Hoc
est medicamē. ℞. anisi ameos baccaruʒ lauri cinamomi.ʒʒ.
terantur ⁊ coquantur ⁊ sumantur in potu:aut danduʒ est in
potu de filonio ad modum ciceris. ¶ Bimmasui: si fluxus
aut laxatio fuerint intensi dandum est in potu de conchul.
vstis cum luto armenico.añ.ʒ.i.

K ¶ Dixit: si cibaria egrediuntur velociter: ⁊ si sumit de vino
adurit ventrem:dandum est ei in potu de lacte vaccino ac
cido expoliato de butyro.ʒ.iij.cum.ʒ.ij. biscocti aromatici ⁊
.ʒ.i.hypoquistidos. sed in cibo de rizo ⁊ pannico cum oleo
onfancino ⁊ postea de gobbera fructus est ⁊ glādib⁹. ¶ Di
co:expertus sum ⁊ non inueni meliorem medicinam sicut co
riandrum:quoniam proprie retinet cibum in stomaco.

J ¶ Hoc est medicamen frigidum conferens ptisicis laboran
tibus fluxu ventris non valentib⁹ vti calidis. ℞. cimini or
tensis infusi in aceto die noctuqʒ:deīde assi carui sicci ⁊ assi
cornu vltra marini.s.silique farris nabc granorum granato
rum assorum spodij rosarum granorū mirti terantur ⁊ den
tur in potu.sed nisi fuerit tussis cum rob sumach aut cū rob
mirtino dentur.

L ¶ Hi sunt trocisci constipantes quos appellat oribasius cō
stipatiuos ex vehementi stipticitate ⁊ vehementi actu eorū
qui valent ad dissinteriam cum sufficientia absqʒ alijs me
dicinis. ℞.galle imature.ʒ.xviij.thuris opij.añ.ʒ.iiij. fiēt in
de trocisci dos.ʒ.i. Aliter. ℞.balaustie acatie galle opij myr
rhe thuris.añ.par.i.distemperentur cum decoctione galle ⁊
vtat eis. ¶ Oribasius:dixit.G.si vtit emplastro sinapis in
fluxu intestinali diuturno cōfert. ¶ De summis glauconis
diaria accidit ex corruptione stomaci aut ex opilatiōe acci
denti in meseraica: aut ex humoribus superuenientibus de
toto corpore:aut de parte aliqua membrorum principaliū.

K ¶ Dixit:sed lienteria est quotiens cibaria egrediuntur sana.
sed accidit ex mala cōplexione frigida ⁊ humida:aut exvlce
rationibus in superficie stomaci. ¶ Dico:distinguēdum est
inter ea:quoniam in secundo patiens debet dolere quotiēs
comedit:deinde descendet cibus. ¶ Filogorius:vngat cor
pus oleo in quo fuerit intensa laxatio intromittatur in bal
neo ⁊ detur ei in potu de vino:⁊ ī cibo de biscocto aromati
zato infuso cum succo granatorum.ꝙ nisi laxatio cessauerit
ligentur manus de assellis. sed pedes ab inguine per extre
ma:⁊ detur ei de tyriaca ⁊ filonio in potu ⁊ medicamine se
minum confecto cum opio balaustia thure aniso ⁊ iusquia
mo apponantur ventose ventri.sed si patiens fuerit debilis
detur ei in potu de aqua ordei cuʒ vino ⁊ aqua:⁊ fiat empla
struʒ super ventrem cum rebus confortatiuis euitato cau
te aere frigido eo ꝙ auget in laxando:etiaʒ calidus laxefa
cit ⁊ deponit virtutem.

L ¶ Theodosius dixit:stude ad prohibendum laxationē acci
dentem de vlceribus intestinorum cuʒ galla ⁊ balaustia ita
ꝙ in multa quantitate ponantur cum opio in alijs medici
nis:similiter cum thure.

J ¶ Hec est dargia ad intensum fluxum ventris. sed sumatur
in potu cum aqua frigida. ℞. berberis rosarum spodij su
mach luti churasani camphore xiloaloe ⁊ suc. añ. partem.i.
dosis.ʒ.iij.cuʒ aqua niuis mixta cū succo vue acerbe. ¶ Di
xit bimmasui.ꝙ carnes granorum ⁊ passeruʒ constipant na
turam. ¶ Dixit:si laudani.ʒ.i.datur in potum cum decoctio
ne constipat. Etiam faba cocta in aceto similiter constipat.
Etiam lenticule excoriate cocte cuʒ succo granatoꝝ ⁊ oleo
onfancino ⁊ coriandro sicco multum constipant ventrem.
¶ Jāonitius de stomaco: constipant violenter coagula: ⁊
proprie coaguluʒ leporis:videlicet. ℞.coaguli leporis par
tes.ij.galle imature partem.i.sed da in potu de eis aur.pon.
.ij.cum vino nigro:⁊ in cibo de ramusculis caulium elixis.

L ¶ Hoc est medicamen constipatiuum valens ad dissinteriā.
℞.sebesten farine lenticularum modice coquantur ad mo
dum ptisane:⁊ sumantur etiam similiter fiat de farina lenti
cularum cum gummi arabico asso ⁊ sumantur in potu.

J ¶ Binserapion:vomitus valet ad fluxum diuturnum. Dixit
ꝙ accidit diarria ex corruptiōe complexionis epatis eo ꝙ
non attrahit chilum:aut ex repletione abundanti in corpo
re:aut ex modica caliditate in corpore:aut ex vlcerationib⁹
accidentibus in superficie intestinoruʒ ⁊ stomaci:sed in hoc
egreditur nutrimentum indigestum:tamen ex vehemēti ca
liditate abundans erit potus aque. ¶ Dixit: adhuc est alia
diaria accidens ex frequenti descensione reumatis de ca
pite.sed curetur cum syrupo papaueris ⁊ oleis calefactiuis
⁊ vomitu ad purgandum stomacum de reumate descendē
te in eo. ¶ Dixit etiam est alius fluxus ventris qui constipa
tur per.x.dies ⁊ quandoqʒ minus ⁊ plus:deinde natura ex
pellit per biduum ⁊ triduum:deinde conuertitur per circui
tum interpolatione. ¶ Dixit:ꝙ hoc fit eo ꝙ digestio nō per
ficitur in eo sm ꝙ opportunum ei fuerit:ideo non soluit nec
euacuatur:sed remanet in corpore dum coadunatur qđ pō
derosum erit ⁊ subito emittitur:deinde dispositio vertit subi
to ad hoc dum regimen fuerit prout dictum est. ¶ Dixit ꝙ
isti debent regi cum augmento exercitij ⁊ cum omnibus fa
cientibus fieri raram superficiem corporis ⁊ multam disso
lutionē ⁊ cū labore ⁊ somno:⁊ eo ꝙ digestio fiet bona vtēdū

est sumptione nutrimenti modici: ꝛ q̄ sit pauce superfluita-
tis ꝛ substantie qui nisi sani fiunt cum vomitu euacuetur ē̄t
cum fricatione: tñ vtendu₃ est euacuatione si necessaria fue
rit: deinde detur eis id qđ ad confortandam digestione₃ fa
cit perfecte. ¶ Dixit: hoc fit quoq₃ qñ non penetrat nutri-
mentum ad epar: non ex defectu attractionis eius h₃ attra-
ctionē. s₃ tñ i messeraica ita erit apa qđ vocat̄ squirros cu⁹
humores erunt sicci. ¶ Dico curandi sunt isti quoru₃ signa
sunt data cum apertione horum orificiorum tam per nutri-
menta q̄₃ per medicinas ē̄t per clysteria aperitiua. ¶ Dixit:
est ē̄t adhuc alius flux⁹ ventris quotiens patiēs sentit quasi
esse in interioribus intestinoꝝ ꝛ mirach frigiditatem ꝛ infla
tur venter emisso flegmate mucillaginoso mixto cū egestio-
ne cuius cā fit ex flegmate abundanti generato in intestinis
inferioribus. sed curetur cum clysterijs quibus euacuatur
flegma ipsum cum rebus mutātibus cōplexionem intestino
rum ad acuendum ea vt de cetero flegma non possit gene-
rari in eis. ¶ Sabur hic est trociscus faciens ad intensum
fluxum vētris accñtem de potu medicinis laxatiui: ꝛ ad mi-
tigandum vomitum ꝛ laxationem ꝛ confortandū mirabili-
ter virtutem. ℞. thuris amcos galle balaustie gariofilorum
sandal. añ. par. i. cāphore modice distemperet̄ cum misusan:
aut cum syrupo citonino si cum hoc fuerit nausea: q̄ nisi mi
tigatur cum syrupo ribes fiat: aut aqua in qua infusum fue-
rit sumach si fuerit nausea vehemens: inde si flux⁹ fuerit abū
dans fiat cum rob citoniorum accidoꝝ simplici: deinde vtē
dum est sumptione dargie ꝛ nutrimenti dati hora post ho-
ram. ¶ De primo caplo humoꝝ: accidit quoq₃ fluxus ven
tris ex ventositatibus grossis in ventre eo q̄ corrumpūt di
gestionem. sed hic sequitur satietatem nauseatiuam ꝛ lenifi-
cationem ventris. accidit ē̄t alia spēs fluxus de colera sup-
ueniente frequenter ad ventrē: aut de colera nigra: ꝛ vtraq₃
spēs excoriat itestina si diuturni tpis fuerit. ē̄t accidit ex de-
bilitate epatis eo q̄ non attrahat chilum. ē̄t accidit si in epa
te aut splene aut alio membro apa fuerit aut aliqua nascitu-
ra aut ex mala cōplexione expellenti supfluitatē pungente₃
ad ventrem. ē̄t accidit ex ꝯdñatione frigiditatis ꝛ humidi-
tatis super intestina. ¶ De tertio caplo meamyr dixit Gal.
ex potu opij accidit corruptio digestionis quotiens debili-
tatur digestio aut deficiet nisi fuerit mixtū opiu₃ cum casto
reo ꝛ silibus. q̄ si fuerit fluxus vētris ex mala digestiōe aut
debili absq₃ alia caliditate coquat̄ gallus aut coturnix aut
dorag dum liquefiat: deinde pectus terendū est bñ ꝛ dissol-
uendum in iure fiat in chilum: deinde miscendū est cū succo
citonioꝝ ꝛ fiat cum aqua in qua infusum fuerit sumach aut
succo granoꝝ granatoꝝ muzoꝝ ꝛ vino veteri aromatizato
cum coriādro biscocto vltra marino aromatizato: ꝛ empla-
stretur cum xiloaloe spica mastice myrrha biscocto aroma-
tizato ꝛ misusan ꝛ silibus: aut sumāt de syrupo granoꝝ gra
natoꝝ accidoꝝ vehementer que perfecta sunt ꝛ completa.
¶ De septimo caplo megategni vtēdū est pane cuius fari-
na cu₃ aceto distemperat̄ in passione diarie diuturne. ¶ Di
co ꝓut est i caplo antidotarij magni. Sabur hec est dargia
granoꝝ granatoꝝ ad digerendū cibum ꝛ curandū satietatē
nauseatiuā. si passio fuerit absq₃ caliditate multa ꝛ manife-
sta. ℞. cimini infusi in aceto nocte dieq₃: ꝛ postea assi grano
rū granatoꝝ muzoꝝ assoꝝ ptes. ij. coriandri sicci infusi i ace
to ꝛ postea assi thuris masticis xiloaloe spice. añ. ptē. i. teran
tur subtiliter bene ꝛ sumant̄ cum syrupo citonioꝝ. ¶ Hec
est dragia alia potenter valens ad hoc. ℞. granoꝝ granato
rū muzoꝝ cornu spine granoꝝ mirti coriādri sicci cimini i-
fusi in aceto ꝛ assi glandis infusi in aceto assi sumach nucleo
rū vuarū passaꝝ thuris fructus sauine balaustie ameos. añ.
par. i. terant̄ subtiliter ꝛ vtendum est eis. ¶ Hec est dragia
alia tenuis si fuerit cum febre ꝛ ptisi. ℞. spodij masticis gū-
mi arabici assi terant̄ subtiliter ꝛ vtendū est eis in ptisico cū
fluxu ventris. ¶ Dico q̄ si fuerit tussis in hoc his cōstipati-
uis vtendū est. s. fructu mirti thure mastice gūmi arabico lu-
to armenico psillo asso spodio lacte cocto cū calefacto fer-
ro papauere opio castaneis nucibus amigel. cū misusen. ē̄t
vtendū est stipticis cū rebus lenifacientib⁹ pectus: ꝛ postea
ossibus vstis cabaraba biscocto aromatizato ꝛ coagulo.

K ¶ De scđo caplo de expositione epidimie dixit: q̄ qdam cō-
ualuit de lienteria cū potu ellebori: qm̄ h₃ excitare virtute₃
stōi ꝛ eum ꝯfortare in hac passione. ꝛ si stōi cōplo fuerit cor-
rupta: aut de mala complexiōe frigida aut ex flegmate mul-
to adheso ei in tunicis eius.

I ¶ Dixit q̄ si venter egerit egestionē malā post morbos aut
in fine ipsoꝝ ꝛ inde nimis non deducit̄ virtus non est cōsti
pādus ne inde generent̄ febres: ꝛ apata i epate ꝓprie ꝛ i to-
to ventre ꝛ membris. ¶ De antidotario magno ꝛ maximo.
Hoc est electuariū pfectū ad fluxum ventris diuturnū. ℞.
castorei sigie liqde sc. iusqami myrrhe assari croci opij thu-
ris ameos. añ. par. i. terant̄ ꝛ distemperent̄ cum melle cola-
to: ꝛ dandū est de eo ad modum fabe ad fluxum diuturnū si
laboriosa fuerit dissolutio. ¶ Dico q̄ si fuerit cū calitate vti
pōt patiens hoc electuario. ℞. sc. iusquiami opij sc. papaue
ris albi spodij balaustie thuris. añ. par. i. terant̄ ꝛ distempe-
rent̄ cum rob citonioꝝ ꝛ dandū est de eo: qm̄ ꝯfert mirabili
ter ꝛ perfecte. ¶ Dico q̄ fluxus ventris fit diuersimode. fit
quoq₃ ex pauca mutatione q̄₃ facit epar in nutrimēto: ꝛ in-
de accidit extenuatio corporis: aut ex opilationibus: aut ex
apatibus accñtibus. sed in eo qui accidit ex opilationibus
aut apate sentit̄ eē pōderositas. sed vtraq₃ spēs curāda est
cum minutione magis q̄₃ cum laxatione ꝛ digna cura secu-
ta in eis ne superueniat ei ydropisis si passio longa fuerit. s₃
in prima non: qm̄ non sentitur in ea ponderositas nec pun-
ctio: sed inde extenuatur corpus ꝛ fluxus erit superabūdās
chilosus. an forte abundans erit cum eo appetitus: sed hoc
in maiori pte accidit senibus: tñ signum habetur inde si pau
ca fuerit vrina nimis vnde curatur cum fricatione superfi-
ciei corporis vehementer ꝛ exercitio pauco ꝛ vtendum est
in potu medicinis que de leui faciunt penetrare nutrimen-
tum in corpore quarum melior est mentastru₃. Verūtamen
gal. iubet q̄ detur in potu post cibarium eo q̄ suscitat nutri
mentum velociter corroborando in corpore: velociter actū
eius in hoc vnde intentio tua sit super illud: sed tñ comede-
re d₃ per plures vices: deinde moram trahendo modicā pa
tiens intret balneum: ꝛ postq̄₃ cibus fuerit digestus sumat
de eo modice. sed dosis perfecta eius aur. pon. i. ante cibum
data tñ post cibum aur. pon. ℥. sed sustinere d₃ ne surgat qñ
infestatur: ꝛ vtendum est fricatione ante cibum: ꝛ balneo po
stea. sed vinum vetustum confert ei nimis: qm̄ confortat cor
pus super nutrimentū ꝛ ē̄t nutrimentū. ¶ Absq₃ auctore ꝓ
fluxu ventris. ℞. litargiri dauich. i. camphore kerat. i. teran
tur ꝛ sumantur in potu: qm̄ constipant sed si sumitur in quā-
titate maiori non assellabit per triduum eius sumēs. ¶ De
libro clysteriorum dixit: vtendum est in fluxu ventris inten-
so rebus dilatantibus poros. fricatione leui ꝛ oleis calidis
ꝛ balneo ad inclinandu₃ humores ad exteriora. ¶ Dico q̄
fluxus ventris fit ex quantitate rei sumpte si fuerit abūdās
in cibo aut ex qualitate eius si fuerit humida aut pungens:
ꝛ summarie si fuerit excitatiua aut laxatiua: aut ex pauca at-
tractione epis de intestinis: sed hoc fit ex debilitate epatis:
aut ex opilatione: aut apate: aut solutione in messeraica: aut
ex modica dissolutione de corpore per sudorē ꝛ cu₃ alijs so
lutionibus sicut vrina aut ex aliquo pungenti stōm ꝛ excitā
ti eum: aut ex aliquo faciente simile in intestinis q̄ fit exvlce
rationibus in eis: aut ex colera: aut ex aliquo manant velo-
citer de venis ad stōm: tñ hoc fit aut ex humore in eo penes
debilem digestionem factam de regionibus: aut ex humori
bus colericis penes malitiam complexionis epatis qui fa-
ciunt illud descendere.

K ¶ Binserapion dixit: q̄ lienteria fit ex mala complexione fri
gida ꝛ humida absq₃ materia: aut ex debilitate intestinoꝝ
aut ex vlceratione aut ex flegmate in eis. sed cum vlceratio-
ne erit punctio: tñ cum fluxu ex flegmate erit ponderositas:
sed curandus est fluxus ex vlceratione cum nutrimentis fri
gidis ꝛ stipticis ꝛ carnibus vaccinis confectis sechbagi vel
cum aceto ꝛ bisrania vel agresta ꝛ sumach cum vinis que
sunt modo simili: ꝛ lacte acerbo vaccino sumpto cu₃ spodio
ꝛ lacte cocto cum ferro calefacto ꝛ extincto in eo postq̄₃ ex-
poliatum fuerit ab eo butyrum eius: ē̄t emplastrandus est
stōus cum frigidis: q̄ si fuerit de flegmate curandus est cu₃
vomitu faciendo post cibū cum radice ꝛ rebus acutis. Sed
si fuerit ex corruptione complexionis epatis absq₃ materia:
curandus est cū electuarijs calidis sicut amorosia vino ve-
tusto tyriaca ꝛ nutrimentis constipatiuis ꝛ tenuibus videli
cet modice superfluitatis humide sicut granatis ꝛ passeri-
bus coctis cum aceto. s. musuy mēta ꝛ aromatibus ꝛ empla
stris desiccatiuis superponendis exteriorib⁹ corporis sicut
cum thure cipero ramek ꝛ mastice. sed sumere debet de eis

in dargia fil'. ¶ Dico ꝙ si incorporatur vel ꝯfirmat passio
in lienteria ⁊ ꝓpinquus fuerit patiens morti ex defectu nu-
trimenti vtendum est in primo sumptiõe vnius trocisci: de-
inde sumenda est ptisana cum aqua carnium cum vino ⁊ bi
scocto aromatizato: tñ patiens in sumendo ipso cibo iaceat
declinando super partem dextram coxa eius eleuata. sz ve-
lociter sumat de cardamomo ⁊ mẽtastro aut alio velociter
faciente ad penetrandum nutrimentum. iaceat tñ patiẽs su
per partem ipsam per spacium multuz: qm̃ epar tunc trahet
nutrimentum ad se. ¶ Dico prout est in tertio capitulo me-
dicinarum simplicium. ¶ Dixit Hyppo. fluxus quoqz ven-
tris fit quotiens virtus abundans medicaminis laxatiui re
stat in orificijs venarum ꝓcedentium ad stõm de intestinis
⁊ inde accidit punctio excitatio plus q̃z in eis erat que ca i-
festant ad expellendum id qd̃ in eis fuerit vehementer. ꝙ si
dispositio hec diuturna fuerit diu corpus debilitabitur tũc
fluxus erit eo ꝙ venarũ virtus debilitata erit finaliter ⁊ in-
de infestantur ad emittẽdum id qd̃ in eis fuerit ⁊ sic egredit
in primo pars subtilior humoruz: deinde grossior: deinde id
qd̃ magis fuerit simile corpori. ¶ Dixit: summa dicti quoqz
Hyppo. super diuersum fluxuz est triplex. prima quotiẽs fit
ex punctione laxatiui. scd̃a quotiens fit ex debilitate venaꝝ.
tertia quotiens fit ex largitate orificiorum venarũ. ¶ Dico
he sunt significationes huius: qm̃ dum corpus non debilita
tur ex intensione laxationis ex vehementi acuitate ⁊ malitia
medicaminis erit: tunc erit cura opportuna cuz lacte ⁊ oleo
⁊ aqua calida ad conterendum punctionez. sed quotiẽs de-
bilitatur vtendum est eis que confortant virtutem sicut vi-
no ⁊ syrupo citonino ⁊ succo carnium ⁊ biscocto aromatiza
to ⁊ aromatibus. ꝙ si sumpta fuerit scamõea in potu: ⁊ post
purgationem factam videris ꝙ inde egreditur flegma notũ
est ꝙ superfluitas est grossa ⁊ inde erit sequens fluxus san-
guinis. ꝙ nisi sequens fuerit velociter vtendum est stipticis
⁊ ad confortandum virtutem cura fiat cum eo ꝙ corrobo-
rat orificia venarum ⁊ tali modo considerandum est super
alia. ¶ De simplicibus Gal. Balaustia confert ad constipã
dum ventrem valde. Nuclei vuarum passarum conferunt
ad fluxum ventris. copula glandium facit similiter. Cauda
equina sumitur cum aqua si fuerit febris. sin autem cũ vino.
Galla. prohibet ꝙ manans fuerit ⁊ constipat ventrẽ. Corti
ces thuris faciunt ad diariam: ac medici plures eis vtuntur
in hoc. Citonium imaturum facit ad fluxum ventris. Fructꝰ
merorũ siccatus ⁊ consumptus ꝯstipat vehementer. Reu.
facit ad ydropisim: ⁊ ego sum expertus ipsum ⁊ inueni econ-
uerso. Lutum citrinum constipat ventrez. ¶ Achucarisius
gluten coriorum dissolutum cum aqua ⁊ sumptum in potu
incidit fluxum: ⁊ similiter pisciũ. ¶ Dias. cortices pinee sum
pte in potu constipant. Aspaltum factum in pillulis: ⁊ sum-
ptum in potu fluxui diuturno confert. Laudanum sumptuz
cum vino vetusto ventrem constipat. Licium restringit flu
xum diuturnum. ¶ Paulus: hypoquistidos constipat ven-
trem mirabiliter. cuius virtꝰ est vt virtus balaustie. ¶ Ma-
sarguich: camphora constipat fluxũ ex colera rubea. ¶ Bi-
masui: bdellium de mecca constipat nimis. ¶ Paulus: ꝙ si
cum febre fuerit fluxus ventris inspiciendum est si inde de-
ducitur virtus aut non: ac si humor est ille qui excitauerit fe
brẽ an nõ: ac si in patienti fuerit repletio. ꝙ si fuerit repletio
euacuatio fiat: ⁊ postea inspiciendum est si fuerit ex humore
scd̃o. ꝙ si sic fuerit vtendum est nutrimentis attenuatiuis ⁊
balneo. sed si virtus fuerit inde debilitata vtendum est con-
fortatiuis tam nutrimentis q̃z potibus stipticis. tñ si fluxus
fuerit colericus inspiciendũ est de quo loco procedit: ⁊ em
plastranda sunt loca patiẽtia ⁊ vtendum est nutrimẽtis in-
frigidatiuis. s. insipidis ⁊ ꝓprie stipticis ẽt leuibus clysteri-
bus ad mitigandum punctionem colere rubee. ꝙ si assella-
tio fuerit spissa emplastrandus est stõus cuz rebus stipticis
diureticis ⁊ calidis. ¶ De meamyr. Hic ẽ trociscus faciẽs
ad fluxum ipso die. ℞. conchule vste. ʒ. x. cornu ceruini vsti
galle asse thuris se. iusquiami. añ. ʒ. ix. terantur ⁊ distemperẽ
tur cum decoctione sumach frigida cum vino nigro ⁊ inde
fiat trociscus aur. pond. i. ⁊ trociscus. i. sumendus est in potu
cum aqua si patiens fuerit febricitans. sin aũt cum vino: qm̃
semel sumptus aut bis curat fluxum ventris mirabiliter nõ
operatis alijs medicinis in eo. ¶ De scd̃o caplõ de virtute
naturali. semper quoqz perseuerant fluxus ⁊ laxatio vẽtris
dum perseuerat id qd̃ pungens fuerit accidens ex medica-
mine manante in orificijs venarum. ¶ Dico de hoc ꝙ co-
gnoscitur ꝙ non est aliqd̃ incidens fluxum sicut potus cali-
de aque pluries sumpte finaliter. Ad lauandum illam pun-
ctionem ac si quid inde remanserit vtendum est potu lactis
cum oleo: deinde nutrimentis dignis: ẽt balneo cuz balneũ
attrahat ad exterius. ꝙ si laxatio fuerit chilosa ac corpus al
bum ⁊ inflatum leuiter declinans ad consumptionem: vten
dum est fricatione a ceruice vsqz ad pedem ⁊ proprie ven-
ter cum dorso fricandus est pluries in die dum rubefiant: ⁊
postea vtendum est balneo ⁊ exercitio ⁊ sumptione diapipe
reon mentastri ⁊ tyriace tyri: deinde nutrimentis cum bisco
cto aromatizato ⁊ vino potẽti ⁊ cum his cura perfecta erit.
sed illinitio fiat cum oleo ⁊ nutriendus est paulatim paula-
tim pluries. tñ nutrimentum eligendum est qd̃ penetrabile
erit: ⁊ non ponderosum: non graue neqz accidum. sed stude
ad dandum opium: ⁊ illi cuius corpus fuerit infrigidatum: ⁊
pulsus debilis in modica quantitate. sed cum medicamine
modice calefactionis dandum est: qm̃ si dederis opium illi
cuius corpus fuerit infrigidatum deponet caliditatem resi-
duam: ẽt si de eo scief factum supponitur cã mortis eius erit
vnde confert fluxui ventris diuturno filonium persum nisi
fuerit cum eo febris. ⁊ hoc electuariuz. ℞. galle imature fru
ctus tamarisci balaustie. añ. ʒ. i. thuris ameos dauci anisi ci
peri spice. añ. ʒ. i. asse fetide piperis. añ. ʒ. ℈. opij dauch. ij. di-
stemperandum est cum tantũdem mellis dispumati. ¶ De
quinto capitulo libri sexti epidimie dixit: frigus constipat.
¶ Dixit. G. ꝙ si ventus fuerit frigidus desiccat ventrẽ cuz
inde de corpore caliditas multiplicetur: ⁊ inde bona erit di-
gestio facta: ⁊ penetrabile faciet nutrimentuz: ẽt solidior erit
musculus ani: ideo non conuenit ei aperitiuum ad id vt pro-
cedat velociter ꝙ in eo fuerit: qm̃ quotiens calefit cuz aqua
calida in dispõne illa mollefiet ⁊ facilis erit descensio illius
ꝙ in eo erit. ¶ Dixit ꝙ frigiditas complexionis stõi ⁊ epis
lenefacit nimis ventrem. ¶ Dico oportet inspicere qua spẽ
balneum incidit fluxum ventris.. ¶ Dico inquirendum est
quoqz in primo fluxu de qua causa accidit: an erit de stoma
co: aut de epate: aut de eius instrumentis: aut de toto corpo
re: aut de capite: aut de membro aliquo expellenti superflui
tatem eius sicut est splen. his quoqz cognitis inspiciendum
est si fuerit de stomaco: si ex mala complexiõe fuerit que erit
frigida aut humida. aut vtriusqz simul: aut ex apate: aut pu-
stulis: aut vlcerationibus excitantibus cum ꝙ non ꝯtineat
cibum suũ: aut ex aliquo errore exteriori in potu: aut ex som-
no: aut ex intensa comestione: aut motu intenso. similiter di-
stinguendum est si fuerit de epate: aut de messeraica: ⁊ po-
stea vtendum est propria cura. ¶ Theodosius dixit: in ma-
iori parte fluxus ventris accidit ex satietate nauseatiua. sed
curandus est per modicum nutrimentum ⁊ electuarium ci-
toninum vnde coquantur citonia dum liquefiant cum mo-
dico aceto: deinde colandum est: ⁊ conterenda est substan-
tie: deinde decoctio cum melle mixta coquatur duz inspisse
tur deide. ℞. piperis albi ⁊ nigri. ʒʒ. ameos spice canelle car
damomi gare masticis. añ. par. i. thuris par. ℈. terantur bene
⁊ distemperentur cuz melle similiter. ¶ Hec est descriptio.
.ij. iuxta modum istum. ℞. citoniorum excoriatorum rot. vi.
granatorum accidorum rot. xx. granorũ mirti. ℥ viij. sumach
. ℥. vi. fructus merorum. ℥. vi. acatie. ℥. i. vini stiptici. ʒ. xiiij. co-
quantur dum ingrossentur: deinde colentur: deinde coquã-
tur: deinde sumendum est de eo. ¶ Dico: cura digna in hoc
fluxu debet fieri cum vino amaro ⁊ potenti. Cortices faba-
rum stringunt ventrẽ. ¶ De secundo capitulo meamyr. in-
ter alia capitula est ꝙ emplastratio cum stupefactiuis inci-
dit fluxum ventris statim. sed erit melior si facta fuerit cum
stupefactiuis ⁊ stipticis. ¶ Hoc est emplastruz. dico. ℞. ba
laustie copule glandis acatie thuris. añ. par. i. myrrhe par. i.
opij iusquiami. añ. par. i. distemperentur omnia in aqua pa-
paueris aut iusquiami ⁊ inde fiat emplastratio. ¶ Dico: flu
xus quoqz accidit aut eo ꝙ nutrimentum non penetrat: aut
eo ꝙ fluit per contrarium ad stomacum ⁊ intestina. Sed nu
trimentũ nõ penetrat: aut ex digestione modica ⁊ eius diffi-
cultate: aut ex debilitate epatis: aut ex opilatiõibus inuenis
tamen fluxus erit ex humoris pungentibus sicut laxatiuis ⁊
similibus. ꝙ si firmus fuerit fluxus absqz sumptiõe alicuius
rei hoc facientis ⁊ fuerit colericus ⁊ tenuis ipse erit de cole
ra ad intestina: sed curatio fiat cum correctione humorum.
tamen curatio nutrimẽti nõ penetrabilis dicẽda est postea

deo dante. Quidam passus quoqz est fluxum colericuz ⁊ cū
ratus per diuturnū tp̄s non conualuit nisi cum potu lactis
accidi vaccini: sed in fine curabatur cū lacte accido in quo
ponebatur squāma ferri. ēt cōponebāt in eo rose ruffe spo-
dium semen acetose balaustia sumach ⁊ totidē squāme fer-
ri. sed coriandrum siccuz in quantitate modica. ¶ Dico hic
est trociscus mirabil. ad fluxuz ventris. ℞. litargiri. ʒ. quart.
.i. coaguli. ʒ. ℈. ossis vsti. ʒ. i. opij dauich. i. terant ⁊ dist: mperē
tur ⁊ fiant trocisci. ⁊ silr dz dari laboranti fluxu ventris ad
faciendum nutrimentum penetrare velociter: deinde tangē
dus est pulsus eius. ꝙ nisi inueneris eum in augmento noli
eum curare: qm̄ factus est in tali conditione ꝙ nutrimentuz
non pōt penetrare ad epar eius. Uidi quēdam laborantem
fluxu ventris viuere per biduum postq̄z pulsus eius factus
est formical. tū post triduū tetigi ⁊ non inueni pulsum ⁊ mor
tuus est post horas duas. ¶ Dixit: hec valent ad emplastrā
dum. ℞. mirtum acatia thus balaustia rose sandat sumach
cortex thuris misusan poma citonina licium laudanum suc.
spica hypoquistidos myrrha iusquiamus opium alumen.
Sed ad potū hec sunt vtilia: videlicet berberis sumach spo
dium thus opium papauer camphora semen acetose balau
stia cortices granatorum nuclei vuarum passarū galla co-
riandrum carui ciminum ossa vsta bdelliuz cort vel trifoliū
hypoqstidos cornu spine ciminū ortense semen apij ameos
anisum assa fetida lenticule excoriate antimoniū granuz ri-
sum panicum macis vene citrine ouum elixum in aceto aca
tia portulaca acetosa rose caseus vetust⁹ darsisihan spica in
da far nabe triosium gobbera lac extinctum cum ferro cale
facto gūmi granatorū dulcium lac accidum vaccinuz bisco
ctum aromatizatū glandes granci mirti cabraba far draga
ganti succus fructuum accidorum acetositas citrorū semen
portulace psillum mirtum semen lini assum vinum simplex.
Forte quoqz constipat ventrem ⁊ tollit malitiam fluxus ⁊ si-
milia vnde vtendum est eo in quo nō fuerit caliditas ita tū
ꝙ patiens sit ebrius eo ꝙ penetrat ⁊ corroborat. ¶ Dixit
misih: stupefactiua oia inferunt augmentū in fluxu ventris:
sed oino vtendum est eis penes grossitudinē passiōis. ¶ Di
co: ipsa conferunt penes medicinas dum fuerit virtus in flu
xu ventris ⁊ silibus. ¶ Hoc est medicamen bonum. ℞. ca-
sei vetusti. ʒ. v. ⁊ coque cum zuccaro ⁊ vino zuccarino ⁊ def
in potu. sed frangendi sunt grossi ramusculi liquiritie dū fue
rint recentes ⁊ sumendū est in potu id qđ manans fuerit de
eis: postea per diem ⁊ noctem in quātitate. ʒ. iiij. qm̄ est me-
dicamen bonum ⁊ perfectū. ¶ Dixit confert abundanti flu
xui ventris ventriculus sturionis si siccatus fuerit in vmbra
deinde infrigidatus cum aliquo infrigidatiuo sit sumitur in
potu in quātitate. ʒ. iij. ¶ Dixit: ꝙ si cuz fluxu ventris nō fue
rit tortio iflāmatio neqz sanguis ⁊ ex stō fuerit ⁊ noueris ꝙ
cā eius erit ex abstersione intestinorū clysterio vtendum est
cum aqua niuis aut aqua oliuarum. sed clystrium prius fiat
cum aqua ⁊ melle: deinde cum stipticis vtendum est clyste-
rio. ꝙ si vehementer debilitatur laborans fluxu ventris em
plastrum fiat cum maiori parte biscocti aromatizati aroma
tibus. ¶ Dixit: ⁊ vtendum est in fluxu ventris loco olei rosa
ti oleo auellane. ¶ De libro venenorū dixit: ꝙ si sumitur in
potu gipsum interficit postq̄z infert siccitatem vehementē.
¶ De medicinis antiquis. Hoc est medicamen perfectum
constipatiuum. ℞. ʒʒ. vitreoli conciatorum sumach. añ. p. i.
terant subtiliter ⁊ in puluere dosis fiat. ʒ. iij. ¶ Ga. folia mir
ti cocta ⁊ superposita calide ventri incidunt fluxum diutur-
num. Acatia constipat aut in potu sūpta: aut in clysterio po
sita. ¶ Bimasui: acetositas citrorum constipat ventrē: ⁊ in-
cidit fluxum colericū ⁊ est medicamen ortense. ¶ Bedigo-
rius dixit: ꝙ cōfert fluxui ex ꝓprietate que est in ea. ¶ Dias.
folia clamusa sumpta cum vino constipant berberis. ¶ Di
xit oribasius: ꝙ quotiens fructus eius desiccatur cōfert flu-
xui ventris si sumitur in potu. ¶ Cornu ceruium sumptum
in potu aur. pon. ij. facit ad fluxum ventris diuturnum: ⁊ de
hoc dixit Dias. ¶ Dixit Gal. ꝙ cornu ceruium vstum: dein-
de lotum si sumitur in pondere aur. iiij. confert fluxui vētris
diuturno: ⁊ est laudabilius alijs cornibus vt extimant qdā.
¶ Dias. coagula sumpta in quantitate dauich. iiij. ⁊. ℈. cōsti
pant ventrem. Coagulum equinum confert fluxui ventris
diuturno. Decoctio rizi constipat ventrem prout dixit Bi-
masui. ¶ Dixit Gal. rizuz constipat moderate. ¶ Dias. ani-
sum constipat. Assa fetida sumpta ad modum grani vue va
let ad fluxum ventris diuturnum ⁊ similiter glandes ⁊ copu
la ipsorum ⁊ decoctio ipsorum. ¶ Dixit. G. faba cocta in aq̄
⁊ aceto ⁊ sumpta cum cortice incidit fluxum ventris diutur
num. ¶ Spina alba. dixit Dias. ꝙ facit ad fluxū ventris diu
turnum. G. valet ad fluxum ⁊ debilitatem virtutis. macis va
let ad fluxum ventris: quoniam est stiptica. ¶ G. ouum eli-
xum in aceto ligat materias fluentes ad stomacum ⁊ intesti
na ⁊ constipat cuz proprietate. Dixit si ponitur in ouo de su
mach ⁊ assatur ⁊ sumitur in cibo constipat ventrem. Sed si
mixtum fuerit cum vua acerba: aut galla: aut cortice grana-
torum aut cum nucleis vue passe: aut granis mirti erit ma-
gis violentum. Sed magis violentum est hic hypoqstidos
balaustia: blitones. ¶ Dixit Bimasui: de eo ꝙ valet ad flu-
xum colericum ventris. Si coquitur cum granatis dulcib⁹
⁊ aromatizatur cum coriandro recenti. Farina fabarum est
violente stipticitatis. Conferens fluxui ventris diuturno. ⁊
proprie far eius assum ⁊ coctum in ptisana: aut alio cibo. sed
cortex eius est efficacior in actu. ¶ Eldansar nigrorum fo-
liorum ⁊ alborum stiptica est. sed sumptum in potu ad mo-
dū pugill. ij. cū vino ꝯfert fluxui ventris diuturno. ¶ Dias.
confert fluxui intestinorꝫ. Capilli veneris ꝯstipant. ¶ Dias.
⁊ Gal. copule rosarum sumpte incidunt fluxum. Dias. ⁊ Gal.
video ipsas esse bonas ⁊ fortes. Stercus caninuz sumptum:
aut in clysterio positum facit ad fluxum ventris diuturnum
Nasturcium assum sumptum in potu constipat. ¶ Bimma
sui. aqua in qua extinguitur ferrum calefactum pluries facit
ad fluxum ventris diuturnum. Dixit similiter aut vinuz: aut
lac taliter faciunt. Caseus vetustus solus sumptus: aut cum
alio constipatiuo mixtus constipat mirabiliter. ¶ Dias. pa-
nis modici furfuris ⁊ azimus constipat. ¶ Dias. succus sem
peruiue valet ad fluxum ventris diuturnum. ¶ Dias. in se-
mine acetose est stipticitas manifeste: ita ꝙ facit ad fluxum
ventris ⁊ proprie si fuerit magnum. Fructus tamarisci sum-
ptus in potu facit ad fluxum ventris diuturnum. ¶ Diasc.
hypoquistidos proprie cōstipat. ¶ Bedigorius ⁊ Paulus
hypoquistidos est medicamen violentum ad conferendum
fluxui ventris. Spodium ⁊ lutum armenicum faciunt ad flu
xum ventris. ¶ Diasco. lutum lani proximum est armenico.
¶ Paulus vene citrine violēte stipticitatis sunt valde ⁊ cō
ferunt fluxui vētris. Fructus vitis siluestris sumptus in po
tu constipat. ¶ Dias. ⁊ Gal. corticez thuris laudant plures
medici in cura fluxus ventris ⁊ diarie. Decoctio pirorū fa-
cit ad fluxum ventris. Etiam pirum particulariter facit ad
fluxum ventris. Coriandrum siccum assum facit ad fluxum
ventris. ¶ Bimmasui. ciminum assum ⁊ infusuz in aceto cō
stipat ventrem. Decoctio apij cum radicibus eius cōstipat
ventrem. ¶ Dias. semen apij constipat. Macis est violente
stipticitatis nimis. ideo confert fluxui. ¶ Bimmasui. caules
elixi ter sumpti in cibo constipant. Lac coctum per ferrum
constipat. Lac coctuz de quo deficit aquositas confert om
nibus materijs fluentibus ad ventrem: ⁊ intestina: sed quo-
tiens deficit aquositas eius calefaciendum est ferrum ⁊ ex-
tinguendum in eo. quoniam in ferro est virtus stiptica. Plā
tago sumpta in cibo cum sale ⁊ aceto curat fluxum ventris
diuturnum. ¶ Barba ircina si flos eius sumitur constipat
vt dixit. Dias. ⁊ Gal. Radix ei⁹ est violente stipticitatis. ideo
confert fluxui ventris. Caro leporina constipat. ¶ Ruffus
⁊ similiter caro fuathit ⁊ caro perdicum ⁊ gallinarum. Jus
carnium vaccinarum cum aceto factum incidit fluxum vē-
tris colericum. ¶ Bimmasui oleuz masticis componitur in
emplastris constringentibus ventrem ⁊ eius fluxum diutur
num. Radix arboris masticis cocta prout in capitulo sputi
sanguinis est valet ad fluxum ventris diuturnum valde im-
poni potest loco barbe yrcine. Cortices thuris medici ope-
rantur abūdanter in diaria ⁊ in fluxu ventris diuturno: ⁊ ēt
posite in clysterio similiter conferunt. ¶ Diasc. dixit ⁊ testa-
tus est inde Galienus. Myrrha sumpta ad modum fabe va
let ad fluxum ventris diuturnum. Megra. i. lutuz ruffū sum
ptum cum vino constipat. ¶ De simphonia pastoris. dixit
Gal. ⁊ Diasc. ꝙ radix eius sumpta in potu constipat. Spica
sumpta in potu constipat. nix sumpta cum aceto vini stiptici
constipat. Syrupus dactilorum confert fluxui ventris diu-
turno. ¶ Nabe sumptum in potu incidit diariam ⁊ confert
mollificationi ani ⁊ stomaci. G. ¶ Bimasui radix nenufaris
sumpta in potu confert fluxui ventris diuturno. ¶ Dias. se-
men eius ꝯstipat. ¶ Gal. radix eius constipat. sed radix albi

nenufaris est magis violenta in hoc. Citonium constipat ⁊ confert fluxui diuturno. sed si assuz fuerit magis valet. Flos citoniorum sumptus cum vino constipat. Syrupus citonij in quo non fuerit mel confert fluxui ventris colerico. ¶ Bimasui nux cypressi trita recens ⁊ sump a in potu cum vino confert fluxū superfluitatem de ventre diuturno. ¶ Dias. sumach conciatorum pellium positum in cibo incidit fluxuz ventris diuturnum. sed sumach ꝙ comeditur sumptū in potu cum vino incidit fluxum ventris colericum etiam positus in salsa. Dixit. si cum eo coquitur perdix masculus ⁊ sumitur in cibo constipat. etiam positus in emplastro prohibet manare coleram rubeam ad stomacum de epate etiam ad intestina. etiam frixus erit magis violentus ad constipandum. Far sumach constipat ⁊ cōfert fluxui ventris colerico. Habe etiam constipat similiter ⁊ rutba. ¶ Bimmasui rutba cōstipat. ¶ Diasc. galla trita ⁊ spargefacta super aqua ⁊ sumpta valet ad fluxum ventris diuturnum. Etiam si ponitur in cibario facit similiter: sed si coquit in aqua: ⁊ in ipsa aqua coquitur cibarium illud facit. Nuclei vue passe sumpti in cibo conferunt fluxui ventris diuturno. ¶ Dias. ⁊ Gal. nuclei vue passe sunt in vltimitate cure ad fluxū ventris. Rob vue acerbe confert fluxui ventris colerico. ¶ Bimmasui: lenticula bene cocta bis: ⁊ ter cum cortice cum sumach: ⁊ aqua citoniorum: ⁊ aqua in qua infusa fuerit galla. aut ponitur cum ea plantago: aut triossuum. i. fructus habens tria ossa: aut simul postq̄ꝫ cocta bene fuerit cum aceto cōstipant valde mirabiliter. Lenticula cum cortice elixa bis erit melior ad diariam: ⁊ confortat ventrem ⁊ intestina vniuersaliter. ¶ Gal. lenticula excoriata constipat ⁊ proprie si assa fuerit. sed in cibo sumitur cum sumach succo vue acerbe ⁊ aceto. ¶ Bimmasui. rubum sumptum in potu constipat. ¶ Dias. flos eius etiam similiter facit. ¶ Gal. ⁊ Dias. radix peonie cocta cum vino stiptico ⁊ bibita constipat. ¶ Gal. mentastrum incidit fluxum ventris infantiuz. ¶ Ruffus cortex pinee sumpta in potu constipat. Gummi arabicum constipat. ¶ Bedigorius aspaltum datum in pillulis confert fluxui vētris diuturno. ¶ Dias. syrupus granatorum constipat. ¶ Dias. balaustia constipat. ¶ Gal. omnes medici ea vtunt in hac passione. Aqua granatorum muzoruz constipat: sed est magis violenta aqua granatorum accidorū. Bimmasui copule granatorum accidorum constringunt naturaz. ¶ Bimmasui. ren. confert fluxui ventris diuturno. ¶ Gali. pes corui si radix eius coquitur cum aqua ⁊ bibitur constipat ⁊ confert fluxui ventris diuturno. ¶ Dias. cantarides magni qui vocantur tyrbarag constipant. ¶ Diasc. ⁊ Gal. decoctio aneti ⁊ seminis eius sumpta in potu constipant. ¶ Dias. anetum constipat ⁊ proprie si in eo ponitur aliquod stipticum. ¶ Bimmasui cortices ianibut sumpte in cibo constipant. Far pomorū accidorum ⁊ rob pomoruz simplex constipat. ¶ Dias. aqua farris ordei cocta cum pannico asso ⁊ sumpta in potu aut in cibo constipat. ¶ Bimmasui. celsi immaturi desiccati ponūtur loco sumach: quoniam constipant ⁊ conferunt fluxui vētris diuturno. Celsi immaturi siccati sumpti i cibo ⁊ vino in potu constipant. Copula glandis aut glādes sumpti in quātitate. ℥. i. ʒ. incidunt fluxum ventris diuturnum. ¶ Gal. cauda equina proprie ruffa constipat fluxuz ventris sumpta in potu cum aqua ⁊ vino ⁊ succus eius etiam constipat valde. Gobbere farina ⁊ decoctio constipant ventrem. ¶ Dixit Dias. ꝙ minus constipat quam triossuuz: idest zatur. ¶ Dixit ruffus ꝙ non constipat neqꝫ prouocat vrinam. ¶ Bimmasui: dixit ꝙ constipat ⁊ similiter far eius. Testiculi magni canis siccati ⁊ sumpti in potu cum vino constipant. ¶ Dias. semen maluauisci constipat ⁊ decoctio radicis eius confert fluxui ventris. Dias. eo ꝙ in eis est stipticitas. Electuarium papaueris factum prout in capitulo tussis est confert fluxui ventris diuturno. Sed si mixtum fuerit cum succo hypoquistidos aut cum acatia erit magis violentum valde. sed si teritur bene papauer ⁊ sumitur in potu cum vino confert fluxui ventris. Opium sumptum vt orobum confert fluxui ventris. Acetuz constipat. ¶ Ruffus ⁊ Bimmasui dixerūt hoc constringit ventrem solutum ex ventositate grossa. Darsis an quoqꝫ in. ʒ. ij. si teritur ⁊ cum aqua calida bibitur. spica etiam squinantum nux muscata cuz cortice gariofili. Rutba cortices thuris. hec omnia constipant. Sed stiptica ante cibum dentur: ⁊ lenticula si coqtur: ⁊ aqua eius ejicitur ⁊ caules elixi ⁊ caro leporina assa ⁊ vinum stipticum. ¶ Ysa. etiaz lenticula cocta pluries: ⁊ postea cocta cum aceto ⁊ sumach: etiam nuclei vue passe sumpti in potu cum aqua: ⁊ etiam faba cocta cum aceto cum cortice. etiam sumptio nabe ⁊ galla ⁊ sumach coagula constipant ventrem. ita ꝙ infert colicam. Sed danduz est in potu de eis in fluxu intenso iuxta ꝙ correctum est in quantitate aur. pond. iij. cum aqua frigida. Lac vaccinum percussum confert fluxui ventris colerico.

¶ Hoc est medicamen bonum. ℞. granorum granatorum acidorum: deide infunde ea in succo vue acerbe ⁊ aceto per diem: deinde assanda sunt. deinde. ℞. hypoquistidos. cart. an̄. ℥. iij. bdellij. de mecca. ʒ. iiij. sumach mundati: da granis eius rot. ʒ. glandis assi parum rot. ʒ. spodij: balaustie: berberis: ⁊ succi eius. an̄. ʒ. x. nucleorum vue passe nucleoruz vue acerbe assorum. an̄. ℥. iiij. granorum mirti. ℥. iiij. cornu napti rot. ʒ. farris pomorum farris gobbere. an̄. rot. ʒ. farris granoꝝ granatorum assorum granorum granatorum accidorum. an̄. ʒ. x. Sed si caliditas fuerit vehemens addendum est de spodio ⁊ berberis: ⁊ proprie si fuerit cuz ea interiectio lamentabilis. sin autem procede iuxta modum ipsius. ¶ Hi sunt trocisci restringentes ventrem ⁊ vomitum ⁊ fluxuz ventris. ℞. berberis: succi sumach infusi ⁊ cocti: seminis acetose. spodij: rosarum xiloaloe: suc. ramik: acatie: opij. succi vue acerbe: nabach: celsi immaturi. an̄. par. i. terantur ⁊ distemperentur cū succo granatorum accidorum dosis persc. in quātitate. ʒ. iij. sed in meridie comedendum est super illud de aue que vocatur cata vel bistarda cocta cum aceto ⁊ coriandro recenti: ⁊ succo trito ⁊ ligato in panno: ⁊ sumach mundato: ⁊ granis granatorum: aut cum succo granatoruz glomozaura est cucurbita minutim fissa decocta in agresta ⁊ infrigidata. in succo vue acerbe facto bisrimia est cibus coctus in agresta ⁊ similibus. ¶ Dico inueni ꝙ spodium assum melius valet ad constipandum ventrem. sed si fuerit cum vehementi caliditate ponendum est in cibo ipso die camphor. gra. ij. ʒ. qm̄ incidit fluxum ventris colericum. ¶ Artaganis. dixit in libro morborum diuturnoruz ꝙ caro mala est laborantibus fluxu ventris eo ꝙ tarde digestionis ⁊ immature decoctionis est. Sed si appetit patiens de carnibus. danduz est ei de carnibus perdicis masculi: ⁊ harisie macilente. s. fomentem. Dixit litium constipat etiam suc. ⁊ spica inda. ¶ Dico dixit ꝙ stupefactiua in principio negocij congelant. deide ex eis infestatur natura vehementius plusq̄ꝫ erat eo ꝙ ipsa debilitant calorem innatum: ideo cauenda sunt. ⁊ vtendum est desiccatiuis. eo ꝙ sunt laudabiliora ⁊ securiora: ⁊ iaꝫ dicta sūt plura medicamina in quibus componitur opium.

¶ Sed hi trocisci sunt vtiliores. ℞. acatie ruffe. ʒ. ij. hypoquistidos. ʒ. iiij. granatorum egypti: litij indi. an̄. ʒ. ij. thuris. ʒ. iij. amidi: luti armenici. galle. an̄. ʒ. iij. coaguli leporini. ʒ. ij. inde fiant trocisci dosis trociscus. i. cum aqua frigida: quoniā incidit fluxum ⁊ facit ad vlcerationes intestinorum similiter.

¶ Hi sunt trocis. sumpti per me dantur in potu ad constipandum ventrem. ⁊ ad vlcerationes intestinorum. ℞. spodij assi. sumach mandati: galle: corticis thuris: luti armenici: acatie: apij. an̄. part. i. terātur ⁊ distemperentur cum aqua in qua infusum fuerit gummi. ⁊ inde fiat quilibet trociscus auri pon. i. dosis trociscus. i. cum aliquo stiptico.

¶ Dixit qui habet fluxum diuturnum vtatur vomitu sepe: sꝫ vtatur in cibo rebus diureticis boni odoris. ¶ Ad fluxum ventris infantium accidentem de satietate nauseatiua. fiat illinitio de cimino: aniso: semine apij. semine rosarū: ⁊ venter illiniatur cum eis ⁊ venter ⁊ stomacus aromatizentur cum menta distemperata cum melle. ¶ Absqꝫ auctore dum patiens ventris ⁊ fluxus non infrigidatur non est dubitanduz de morte. sed quotiens infrigidatur peribit. ¶ Hi sunt trocisci constipantes ventrem. ℞. sumach. ʒ. ij. galle. ʒ. i. pulpe granatorum. ʒ. ʒ. cum decoctione galle: ⁊ fiant trocisci. dosis. ʒ. i. ʒ. ⁊ post eam sumatur vitellus oui in potu. ¶ De complemento ⁊ perfectione. He: est dargia valens ad fluxum. ℞. bdellij de mecca balaustie asse galle imature. copulaꝝ granatorum accidorum: nucleorum vue passe assorum modice: spodij: rosarū: seminis acetose: copule glandis castanee asse. carabe asse modice. an̄. ʒ. x. granoruz granatorum accidoruz assoruz coriandri sicci assi. cornu infusi in aceto die noctuqꝫ assi modice farris nabe farris gobbere cuz nucleis eius. an̄. ʒ. xx. ramik. acatie: succi barbe ircine. an̄. ʒ. x. terātur ⁊ cribellētur modo grosso. dosis. ʒ. iij. mane ⁊ sero similiter. quotiēs in stomaco non fuerit cibus cum succo grani mirtino cocto

aut cum succo ienbac: aut spine sancte. ¶ De complemento ⁊ perfectione. hoc est electuarium constipans ventreꝫ ⁊ fluxum ventris accidentem ex frigore. ℞. granorum granatorum assorum. ʒ. xx. sumach. ʒ. x. ꝫinꝫi. ameos: masticis: suc. añ. ʒ. v. dosis. ʒ. iij. cum aqua corticis thuꝭ. ¶ Hec est alia decoctio similis. ℞. farine frumenti ⁊ distemperanda est cuꝫ decoctione ameos ⁊ nasturcij ⁊ fructus rorentur cum oleo tamarisci ⁊ distemperentur insimul ⁊ fiat panis inde ⁊ coquatur in fornace: sed postea terendus est. dosis. ʒ. x. cuꝫ aqua frigida: ⁊ vino vuarum passarum: etiam de grano cocto riso. dosis. ʒ. iij. constipat. etiam constipat stercus caninum siccuꝫ ⁊ album coctum cum aceto sumptum in cibo cum sumach. ¶ Hic est syrupus subtractus ad passionem ventris. ℞. sumach: succi vue acerbe acetositatis citrorū. granatorū acidorum succi vtriusqꝫ granati: piri siccati dactilorum immaturorum coctorum: cornu cocti coquenda sunt cum aceto: ⁊ miscenda sunt iuxta ꝙ delectatur ⁊ decoquantur ⁊ reseruanda est spuma ⁊ miscenda est cum eis: sed addenduꝫ est in eis de citonio ⁊ pomis stipticis. Or si volueris alium facere cito ⁊ statim. ℞. aque in qua īfunditur sumach: ⁊ aque in qua infunduntur dactili immaturi ⁊ coquatur aqua cum suc. ⁊ xiloaloe. Or si fluxus fuerit colericus loco decoctionis dactilorum immaturorū fiat decoctio cornu vltramarini. sꝫ sumet patiens in cibo de perdice masculo ⁊ pullis eius coctis missus. ⁊ est preparatio cibi vt exponitur in aceto ⁊ menta ⁊ aqua. sed replendi sunt prius cum berberis ⁊ granis granatorum ⁊ sumach: ⁊ coriandro sicco ⁊ recenti cuꝫ aceto ⁊ succo vue acerbe ⁊ modico croco.

J L ¶ De libro megategni. Filogorius: si panis distemperatᷣ cū aceto ⁊ coquitur ⁊ sumitur in cibo confert ad diariam ⁊ vlcera intestinorum.

K L ¶ Lienteria est in qua emittuntur cibaria cruda: sed in maiori parte: postea sequitur dissinteria. vnde clysterio vtatur ⁊ cibarijs acutis sicut radice cepis ⁊ alleis. ⁊ eo ꝙ cōfectio fuerit cum synape ⁊ vtendum est emplastris ⁊ fricetur venter ⁊ comprimatur ac ponendum est super ventrem de cero to cum oleo lilino vino ⁊ cimino. aut cū oleo nardino ⁊ dandum est ei frequenter in potu. de aqua pluuiali. tamen si postea accidit dissinteria: cura erit difficilis.

J ¶ De morbo ⁊ accidenti tardatio emissio egestiōis fit ex debilitate virtutis expulsiue ⁊ ex debilitate musculi sistētis super ventrem ⁊ ex paucitate sensus intestinorum: aut ex qualitate stiptica in cibarijs fit quoqꝫ etiaꝫ pauca egestio ex nutrimento abundanti qđ penetrat ad epar sed paucus vnius egestionis in qua emittitur substantia ⁊ longum tempus qđ est inter eas fit ex causis que sunt contrarie ei ꝙ diximus in laxatiuo. ¶ Bimmasui de febribus: ꝙ si in ethico: aut ptisico fuerit fluxus ventris. dandum est eis in potu. de isto trocisco cum aqua citonina. ℞. luti armenici: castanee: spodij: seminis acetose excoriati: rosarum berberis: gummi assi. sed dentur in potu cum aqua conuenienti. etiam da ei in potum in nocte psillum assum: ⁊ cancros vstos ⁊ gummi assum cuꝫ aqua granatorum vt dormiat super ea: ⁊ vtendum est in cibo acetosa elixa bis: ⁊ frixa cuꝫ amigdalis excoriatis: sed coquatur in aceto sumach cum citonijs sed nisi fuerit cum eo tussis danduꝫ est in potu de stipticis sicut luto armenico. carabe: gummi arabico asso: ⁊ in cibo de mollica panis assa ⁊ ptisana fiat cum mollica panis assa cum gūmi: sed rob mirti simplex bonum erit eo ꝙ constipat ⁊ cōfert siti. ¶ Judeus si laboranti fluxu ventris accidit singultus malum. sed si laboranti tenasmon accidit singultus mortalis. ¶ Dico fluxus quoqꝫ accidit ex stō ⁊ epate ⁊ intestinis: sed accidens ex intestinis: aut erit ex morbo. aut ex pte inferiori penes anuꝫ ⁊ stomacum ⁊ intestina. vnde velox fit emissio egestionis ab eis: aut ex vlcerationibus in eis. aut ex acuitate cibarioruꝫ: aut ex lubricatione ipsoruꝫ: aut ex humore lubricante in eis aut ex humore calido manante ad ea: aut ex corruptione cōplexionis accidente ex debilitate virtutis retentiue ⁊ ex virtute expulsiua: sed que accidit ex epate erit ex debilitate virtutis alteratiue ⁊ attractiue in eis de nutrimēto a stomaco: quoniam ex hoc remanet chilus in stomaco: hic quoqꝫ fluxus fit ex dolore in epate: aut intestinis: sed per locuꝫ dolentem cognoscitur fluxus vnde fuerit: ⁊ per speciem illius qđ egeritur de eo. Or si cum ea fuerit rasura ⁊ dolor fuerit sub vmbilico cognoscitur ꝙ accidit ex itestio. tamen si in eo nō fuerit rasura ⁊ dolor fuerit superior. tūc ex stomaco erit. Sꝫ si dolor fuerit ex parte dextera in loco epatis ⁊ fluxus fuerit albus: aut similis aque carniuꝫ cognoscitur ꝙ passio in epate erit. ¶ Judeus si fluxus fuerit ex debilitate: virtutis retētiue in epate erit similis aque carnium. quando egreditur ⁊ per contrarium in stomaco eius ꝙ chilus in eo est grossus ⁊ superabūdans non ꝙ debilitetur epar vehementer. vnde tunc non retinetur aliquid duꝫ adiunetur. ⁊ postea emittitur sed emittitur vnum post aliud. tamen si fluxus fuerit ex regimine nature: vtendum est in cibo cibario confecto cuꝫ ventre vaccino secbagi cū aceto ⁊ carnibus vaccinis: ⁊ igrossetur regimen eius. Sed si fluxus fuerit ex abūdantibus cibarijs sumptis abstinendum est de cibo ⁊ nutrimento duꝫ euacuetur stomacus eius valde. ¶ Dixit ꝙ si fluxus fuerit cum corruptione digestionis componendum est cum medicinis stipticis de calefactiuis sicut cōficitur hic trociscus. ℞. copularum glandis granorum mirti. acatie: anisi: ameos: cimini infusi in aceto. opij. añ. par. i. fiat inde trociscus ⁊ sumatur in aceto mane ⁊ sero: puluis niger bonus est ad hoc. Or nisi fuerit cum eo frigor non est ponendum in eis de calidis: sed vtendum est simili huius medicaminis: quoniaꝫ si perfectū fuerit cum caliditate. ℞. galle fructus tamarisci: sumach: ⁊ opij distemperentur cum rob vue acerbe. quoniam constipat ventrem. Sed si fluxus fuerit intensus: danduꝫ est in potu de dargia de granis granatorum in mane etiam dormiat in sero super electuarium.

K ¶ De morte veloci. H. in quo fuerit lienteria ⁊ apparens fuerit in loco caliditas. ⁊ super costas fuerit pustule dure ⁊ albe ad modum cicerum: ⁊ vrina fuerit in augmento ⁊ multiplicatione mors sequitur statim.

J ¶ Dixit in quo fuerit fluxus ventris: ⁊ appa rens fuerit super manum dexteram vestigium ad modū fabe ꝙ mutatus fuerit color eius mors sequitur in die septimo. Or si interrogatus fuerit patiens quid inde de tuo appetitu est ⁊ dicet ꝙ refectus sum mors sequetur proxime.

J K ¶ De epidimia diaria est quotiens iugiter emittitur egestio leuis: sed lienteria est quotiens cibaria absqꝫ alteratōe emittuntur sicuti erant.

J ¶ De humoribus vomitus quoqꝫ est cura maxima ⁊ violenta penes fluxum intensum ⁊ diuturnuꝫ eo ꝙ declinare facit humores ⁊ superius. ¶ De pronosticis leuis natura fit: aut eo ꝙ nutrimentum non procedit ad epar: aut eo ꝙ manant de epate ad intestina supfluitates: sed distictio inter vtrūqꝫ morbum fit. quoniam fluxus qui fit eo ꝙ nutrimentum non penetrat ad epar emittitur paulatim paulatim: cum spissitudine ⁊ ventositatibus. sed alius econuerso. ¶ De affforismis venter quoqꝫ declinat ad leuitatem quotiēs diminuitur id qđ de nutrimento digesto in stomaco ad epar penetrat sed declinat ad siccitatem quotiēs penetrat tota humiditas nutrimēti ad epar. tamen mala penetratio chili erit: aut chilus erit abundans ⁊ epar debile: aut eo ꝙ nutrimentuꝫ erit abūdans ⁊ negligit epar attrahere: nisi partem sufficientem ei. sed hoc fit quotiens sumitur cibarium abundans vltra quā opus fuerit epati: ⁊ forte erit eo ꝙ nutrimentum velloceꝫ exitum facit in egestione. etiam erit ex veloci exitu egestiōis ex abundantia egestionis manantis ad intestina: ⁊ ex debilitate virtutis retentiue: ⁊ ex virtute expulsiua que est in stomaco ⁊ intestinis. ¶ Dixit ꝙ epatis attractio diminuitᷣ ex abūdanti frigiditate eius: sed virtus retentiua debilitatur ex cōdominio frigiditatis ⁊ humiditatis.

K ¶ In quo fuerit lienteria in hyeme vomitus erit malus.
¶ Dixit si ꝙ comeditur ⁊ bibitur ⁊ egreditur velociter i statu primo ⁊ forma: tunc erit lienteria. ¶ Dixit fit etiam debilitas virtutis retentiue ex corruptione male cōplexionis condominantis super ventrem totum: ⁊ stomacum: ⁊ intestina. Etiam fit ex vlceratione facta an forte accidit in eis de flegmate adunato: sicut de flegmate acetoso: tamen vlceratio in stomaco ⁊ excoriatio in itestinis fiunt ex kilo calido ⁊ tenui: hic quoqꝫ chilus licet indigeat euacuatiōe facienda per vomitum. quoniam possibile est ꝙ euacuetᷣ qđ in stomaco erit per vomitum: tamen qđ in intestinis non. ¶ De afforismis cui superabundans fuerit vrina modica erit egestio. quoniā humiditas si declinans fuerit ad vrinam quantitas egestionis modica erit ⁊ sicca. sꝫ si accidit oxirenna in lienteria post diuturnitatem eius que non fuerit ante: hoc inde signuꝫ erit laudabilem. quoniam cum passione ista nō accidit mutatio cibarij in stomaco in aliqua pte qualitatis eius: ⁊ sicut strā

guria accidit quotiens dolet vesica ex vrina fluēti quotiēs adunatur in ea ⁊ eam expellit: aut ex ponderositate eius sup eam: aut ex punctione eius: ita similiter fit cum in hac passione: etiā accidit ex causa excoriationis accidentis in stomaco ⁊ intestinis ex vlceratione in eis. quoniam loca excoriata tacta de cibario illud expellunt de eis in veloci tempore. sed si fuerit ex causa hac cum eo erit sensus punctiuus. tamen cum alio non erit sensus dolens vel mordens omnino. Species quoq; que fit ex excoriatione curanda est in veloci tempore cum medicinis stipticis: si transmissio ipsius humoris defecerit: aut sanata fuerit passio veloci tempore cū nutrimentis stipticis ⁊ potibus similib⁹ ꝙ si durauerit transmissio huius humoris per spatium longum patiens transferetur ad fluxum sanguinis inde: sed species alia que fit ex causa debilitatis virtutis retentiue erit ex cōplexione mala nisi illa cōplexio fuerit ex humore quem continent stomacus ⁊ intestina: sed acutior humor ex quo potest fieri passio hec est flegma accidunt ex cuius causa accidit patienti oxiremia. Etiam oxiremia fit in principio huius passionis ex infrigidatōe stomaci ⁊ intestinorum: aut particulariter: aut composite. Sed quotiens longa fit passio deficiet oxiremia. tamen hoc accidit. quoniam cibarium in primo passionis tardat in stomaco modice. sed quotiens passio longa fit ⁊ augetur non tardat iuxta illud spacium ⁊ non perficitur eius digestio. accidit inde oxiremia. Sed quotiens non tardat in stomaco dū digestum fuerit perfecte ⁊ mutatum omnino: inde non trāsmutabitur nec inde accidet oxiremia. sed si accidit in aliquo tempore non erit ex cibario. tamen abundans erit in stomaco flegma accidum. ideo similiter non ex oxiremia absolute erit. signū laudabile in lienteria nisi ex oxiremia que fit post longam passionem. quoniam quandoq; oxiremia abundanter accidit in primo passionis ⁊ non erit sufficiens per se tantum: nisi accidat postꝗ̄ ipsa non fuerat. quoniam per hoc distinguitur inter mutuationem accidētem ex tardatione cibarij in stomaco. ⁊ inter ructationem accidentem ex flegmate accidenti in stomaco. quia quotiens accidit oxiremia post diuturnitatem passionis que ante non fuerat significat qđ natura reuersa est ad statum pristinū. ꝙ cibariū tardat in stomaco dum sequetur aliquam digestionem.

I ¶ Qr si in aliquo fuerit fluxus ventris ⁊ accidēs fuerit inde vomitus: inde incidetur ille fluxus. ¶ Dixit. Gal. ꝙ hoc erit non laudabile: ⁊ hic erit fluxus spumosus qui non potest fieri absq; ventositate ⁊ caliditate intensa. quoniam spuma ex exterioribus generatur ex eis. ¶ De meamyr fluxus quoq; vētris fit ex debilitate virtutis attractiue ad epar ꝙ nisi illa attrahat kilum vt decet egredictur egestio liquida. sed si inde debilitatur stomacus cum humiditate eius chilus egredietur indigestus.

I L ¶ Dico fluxus etiam ventris: aut erit ex sanguine: aut absq; sanguine sed qui fuerit absq; sanguie ipse erit diaria: que est quotiens egreditur chilus in fluxu ventris: sed dicitur flux⁹ kilosus. Etiam fluxus ventris ex lienteria fit quotiens cibarium egreditur sicuti sumitur etiam fluxus ventris fit colericus. Sed fluxus ventris si fuerit cum sanguine: quādoq; in parte fit ex epate: quandoq; in parte ex intestinis: prout diximus superius in signo cuiuslibet speciei eius.

I ¶ Bimmasui de libro fluxus ventris. Fluxus quoq; vētris accidit: aut ex stomaco: aut ex epate: aut ex intestinis: aut ex ano. ¶ Hic est puluis pro eo ad fluxum ventris cum caliditate. ℞. coriandrum siccum: ⁊ infundatur in aceto nocte dieque. deinde. ℞. ipsius coriandri glandis parum assi. añ. ʒ. x. sumach absq; nucleis parum assi. ita tamen ꝙ non comburantur in assando: ⁊ inde debilitentur eorum virtutes: farris nabe gobbere. triossi siccati nucleorum vue passe: spodij: rosarum: seminis acetose mūdati: seminis portulace acide. añ. ʒ. x. terantur ⁊ in puluere sumendum est de eis in quantitate. ʒ. iij. ieiuno stomaco cum rob pomorum: aut granati vtriusq; aut citoniorum. ¶ Dico ꝙ si fuerit cum caliditate cura fiat breuiter cum semine rosarum: semine acetose: semine portulace acide. spodio sumach nucleis: vue acerbe. sed dosis fiat. ʒ. iij. cum parte aquarum stipticarum: rob ⁊ succis stipticis ¶ Dixit ꝙ est quedam species fluxus ventris in qua egreditur egestio modice ⁊ incisa que indiget corroboratione ⁊ retentione dum expellitur: hoc ex debilitate virtutis expulsiue: tamen curanda est ꝙ vtatur in cibo lubrificatiuis ante cibum: ⁊ vngatur musculus ventris: ⁊ emplastretur. cum eo ꝙ confortat ⁊ restringit: sed post cibum sumendum est stipticum ⁊ diureticum. tamen quotiens infestat patiens ad assellandum non debet assellare nisi infestatio fuerit vehemens vt coadunetur ⁊ non incidatur egestio: ⁊ hec est cura hui⁹. ¶ Opium quoq; ingrossat humores nimis ⁊ sanguinē: vnde vtendum est eo ad prohibendum fluxum ventris. ¶ Albugerig: trifolium constipat ⁊ confert stomaco infrigidat. Sigia constipat ⁊ similiter myrrha constipat. etiam bdelliū azuleum. ¶ Elchindi pro fluxu intenso comburantur particule panni lane nigre valde in potu sumendum est de puluere ipsius. ʒ. ℈. ¶ Athuriscus. columbarum masculus siluester coctus in aceto ⁊ sumptus in cibo constipat ventrem fluentem. Et dixit ꝙ caro sudanie cocta in aceto cum granis mirti ⁊ sumpta constipat. Sed caro passerum assorum: ⁊ bene coctorum in succo granatorum constipat. Sed perdicum caro cocta cum citonijs: aut assa cum succo granorum granatorum stillato super eo pauco aceto constipat. etiam si simpliciter assa fuerit. ¶ Bimasui si in cibo sumptio facta fuerit de aue que vocatur caca. aut de turture: aut đ fuachit. factis i vsus cum aceto ⁊ coriandro constipant: ⁊ caro perdicis masculi assa: aut cocta confert stomaco ⁊ constipat ventrem. ¶ Hic est trociscus ad intensum fluxum. ℞. gummi suc. spodij. thuris: acatie. añ. par. i. opij. part. ℈. fiat inde trociscus. ʒ. ij. dosis troci. i. cum rob citoniorum: sed si fiunt debilis fiat cum aqua biscocti aromatizati ⁊ vino stiptico. ¶ Hec est illinitio ad fluxum ventris pro aron. ℞. galle immature opij: ⁊ myrrhe ⁊ aloe. ⁊ inde illinitio fiat in ventre ⁊ dorso cum aceto apposito ei bombitio: sed dimittendum est bombitium dum de se cadat. ¶ Dico hic ad exemplum datur vt sit fiat cura i alijs medicinis. ¶ Dico accidit quoq; fluxus vētris in primo ex cibarijs: quoniam fluxus ventris fit ex causa cibarij: aut ex multitudine eius aut ex acuitate eius: aut ex lubricatōe eius aut ex virtute medicinali: que necessarie facit punctionem in intestinis ad emittendum de eis. finantē inquirenda est dispositio epatis: quoniam fluxus chilosus ventris accidit in hoc in maiori parte quotiens epar non attrahit nutrimētū. etiam inspiciendu est dispositio stomaci ne forte sit debilis nec poterit continere cibum. vnde cibus indigestus erit. sed venter quoq; fluit: aut ex causa quotiens humor colericus fluens erit ad eum. aut viscosus: ⁊ inde erit causa ad fluendum ⁊ inquirendum est ꝙ egeritur: ⁊ de dispositione sitis ⁊ caliditatis ⁊ ructuationis: deinde vtendum est iuxta modum cuiuslibet. Qr si egestio fuerit viscosa cum oxiremia. vtendū est electuarijs compositis de stipticis ⁊ calefactiuis ⁊ vomitu eo ꝙ emittit flegma ⁊ cum cibarijs acutis ⁊ aromatibus ⁊ rebus odoriferis calidis ⁊ emplastris calidis: ⁊ si fuerit cōtra hoc fiat econuerso. sed si cibarium egreditur absq; aliqua parte digestionis omnino illud erit lienteria sed quandoq; fit ex inanitiōe colere ad intestina. ⁊ inde accidit emissio substantie velociter sed substantia illa erit colerica sed curatio erit per laxationem colere. sed in maiori parte lenitudo ventris erit ex debilitate caloris innati in ventre.

K ¶ Bin serapionis. Qr si cibaria egrediuntur in eorum primo statu ex pustulis ⁊ si in ore fiunt. erunt in intestinis: aut eo ꝙ humores acuti fluentes in eis ea pūgunt ⁊ excitant. sed quandoq; accidit ex frigiditate ⁊ humiditate in intestinis. tantum in maiori parte: inde accidit hoc: sed ꝙ accidit ex pustulis in intestinis cum eis erit sensus ⁊ pūctio. tamen cum eo ꝙ accidit ex frigiditate ⁊ humiditate in intestinis nō erit sensus pūctiuus omnino. sed lubricatio si accidēs fuerit ex pustulis in intestinis: si pustula curantur dum deficient. deinde dederis ei ad cibarijs stipticis sanabitur. tamen pustule si fuerint putrefacte passio declinabit ad dissinteriam que est vlceratio intestinorum. ꝙ si fluxus ventris efficitur diuturnus ⁊ ex frigiditate intestinorum ⁊ ipsorum humiditate accidit. ydropisis ipsum sequetur. Curatio quoq; lienterie accidentis ex pustulis fiat cum aqua vue acerbe. ⁊ ribes: citonijs muzis: trociscis spodij cum semine acetose. quandoq; dandum est in potu de farre ordei asso i aqua panici. Qr si diuturna fuerit passio dandum est in potu eis de lacte accido vaccino expoliato de butyro cum luto armenico: spodio: rosis hypoquistidos: balaustia ⁊ similibus: videlicet de ipso lacte accido rot. ℈. ⁊ alijs. ʒ. v. ⁊ emplastra ventrem ⁊ mirach cum emplastris infrigidatiuis ⁊ stipticis sicut de balaustia: ramik: citonijs ⁊ similib⁹: ⁊ da in cibo de lenticulis excoriatis ⁊ sumach ⁊ similibus: de perdice masculo frixo: de olere acetose frixo:

⁊ de carnibus vituli cocti cũ aceto potenti ⁊ coriandro sic-
co: ⁊ lacte distillato: ita ꝙ misceatur lac cuȝ tantumdẽ aque
⁊ decoquatur dum deficiat aqua ⁊ detur in potu. Si volue-
ris loco aque ponenda est aqua vue acerbe ⁊ sumach: ⁊ co-
quendum est lac ipsum cum ipsa aqua cum ferro calefacto
extincto in eo dum coctũ fuerit: sed da in potu eis penes do
rituȝ de aqua vue acerbe ⁊ citoniorum cum psillo ⁊ semine
acetose cum luto ⁊ gũmi ⁊ spodio: sed curatio huius summa
rie fieri debet sicut curatio vlcerationis intestinorum.

I ¶ Si fluxus ventris fuerit ex chimo flegmatico curãdus est
cum. vomitu cuȝ radice ⁊ medicinis attenuatiuis sicut amo
rosia ⁊ sebziana: ⁊ metridato: ⁊ vino odorifero vetusto ⁊ sy-
rupo absinthij ⁊ andicoom electuario: ⁊ syrupo citonino cũ
musco facto ⁊ electuario elchuzi. etiam emplastra ventrem
cum cipero: mastice: squinãto: ⁊ calamo aromatico: xiloaloe:
suc. nuce muscata: gariofili: absinthio cum sisimbrio mirto:
maiorana: ⁊ mizusan: ⁊ nutrica eum cum passeribus ⁊ gran-
cis in vsus coctis cum aceto coriandro sicco ⁊ menta ⁊ est
preparatio cibi. ¶ Hoc est emplastrum violentum ad cor-
roborandam virtutem retentiuam in stomaco. ℞. absinthij
romani. ℥. i. ⁊ infundatur in vino stiptico per noctẽ ⁊ miscea-
tur cum aqua extremitatum mirti ⁊ ramik ⁊ infundatur pã-
nis lini in eis ⁊ fumigetur cum xiloaloe optimo: ⁊ cũ eo em-
plastretur stomacus ita ꝙ precedat ei emplastrũ istud. quo
niam bonuȝ erit diarie. ℞. myrrhe thur. masticis: acatie: alu
minis: laudani: aloe: opij: corticum radicis mandragore: se-
minis iusquiami. añ. ʒ. iij. farine ordei: rosarum tritarum: su-
mach: suc. balaustie: hypoquistidos galle immature: memi-
the: litij. añ. ʒ. v. terantur: sed si fuerit febris cuȝ eo distempe-
rentur cum aceto ⁊ aqua extremitatum mirti. Sin autem cũ
vino vetusto stiptico aut misusan. sed illiniendum est super
mirach cum eis ⁊ super dorsum totum. etiam emplastra esse
debent stiptica iuxta modum istum. etiã cibaria sicut bisco-
ctũ aromatizatum cum aqua granatoruȝ absq; zuccaro: ẽt
farra sicut far gobbere. nambk: sumach: ⁊ granorum grana
torum. tamen ĩ cura diarie vomitus est magni remedij: si su-
peruenerit per se: aut prouocatus fuerit per medicum. ¶ Est
quoq; quedam species fluxus ventris accidens ex capite:
quoniam fluunt ex eo superfluitates multe pungẽtes ad vẽ
treȝ: ⁊ inde humectatur venter frequenter: sed curandus est
ꝙ caput desiccetur ⁊ subueniatur vt de eo nõ fluat aliquid
ad ventrem ad modum dispositionis in custodia ptisici cuȝ
confortatione capitis: ⁊ eius calefactione ⁊ attractione ma
terie ad nares. ¶ Dixit est etiam alia species fluxus vẽtris
colerica que fluit paulatim paulatim quam sequitur corpo
ris diminutio cũ omnibus alijs accidentibus diarie. ¶ Di-
xit etiam fit ex corruptione nutricationis tertie. vnde reuer-
tuntur nutrimenta corrupta in venis ad ventrem: sed non
est restrigenda hec species fluxus ventris. quoniam cum ea
stringens humores corrupti sunt sed corrigenda est corru-
ptio etiam ⁊ complexio. ¶ Dico inspiciendum est quid cuȝ
eo fluxu egreditur de humoribus ⁊ cognito humore de eo
purgandum est corpus. deinde alteranda est complexio in
eo ꝙ residuum fuerit. ¶ Est etiam alia species fluxus ven-
tris accidens per circuitus cognitos cũ tortione per biduũ
aut triduum. Deinde restringitur ⁊ dispositio reuertitur ad
sanitatem spacio. xx. dierum: aut minus: aut plus. deinde re-
uertitur ad fluxum ventris sicut fuerat. hoc accidit etiaȝ ex
corruptione digestionis tertie paucitate adhesionis nutri-
menti cum corpore. tamen curanda est qd̃ inspiciatur in co-
lore egestionis etiam in natura eius. deinde correctio vel cu
ratio fiat cum euacuatione ⁊ alteratione complexionis cuȝ
exercitio moderato nutrimentis ⁊ regimine. ¶ Dixit ꝙ est
etiam alia species fluxus ventris in qua cibus egreditur
quemadmodum comeditur in quantitate: aut secus quanti-
tatem cum digestione. sed hoc fit quotiens stomacus erit in
sua dispositione naturali ⁊ vasa ex quibus transmittitur nu
trimentum ad epar erunt opilata. vnde corpus macrescit ⁊
exinde attenuatur: sed curandum est ꝙ aperiantur ipse opi-
lationes cuȝ medicinis ⁊ nutrimentis. ¶ Dico ꝙ hic fluxus
ventris est chimosus. ¶ Et dixit ꝙ est etiaȝ alia species flu
xus vẽtris in qua patiẽs sentit ꝙ intestina ⁊ stomacus sunt
frigida ⁊ inflatur venter ex eo transmittit cum materijs fleg
ma mucillaginosum: sed causa huius erit ex generatiõe fleg
matis in intestinis: sed maior pars cure ipsius debet fieri cũ
clysterijs extractiuis euacuantibus illud qd̃ erit in itestinis

de flegmate ⁊ alterabitur complexio intestinorum in modo
quo reuerti possit ad dispositionem naturalem. ¶ Hec est
dargia sm elbum. ℞. cimini infusi in aceto ⁊ carui similiter
facti: granorum mirti: sumach cort. vel trifolij transmarini:
hypoquistidos: bdellij de mecca: fruct⁹ tamarisci: cornu spi-
ne: coriandri assi. añ. ʒ. v. seminis iusquiami. ʒ. iij. terãtur ⁊ ad
vsum reseruent. ¶ De experimentis mahumed filij calehd
dandum est in potu de tyriaca ad modum fabe cũ. ℥. ß. aque
mirti recentis mixti cum. ʒ. ß. olei onfancini: quoniam incidit
fluxum ventris per spacium breue. ¶ De libris indoruȝ ad
fluxum ventris infantis dandum est in potu de coagulo le-
porino dauich. i. ⁊. ß. cum aqua frigida: aut cum lacte ⁊ pro-
prie si infans fuerit ablactatus ⁊ dandum est ei de farre iã-
buc: ameos: granis granatoruȝ ⁊ mastice. ¶ De libro fayk:
ꝙ si fluxus ventris fuerit diuturnus ⁊ violentus: vtendum
est medicinis violentus ante: vt galla copulis granatorum
dum grana fuerit parua balaustia: sumach: cornu spine: thu
re: myrrha: gummi. cro. añ. par. i. terantur ⁊ inde fiant pillule
sicut piper ⁊ dentur in potu mane ⁊ sero. ¶ De libro quin-
to vtilitatum membrorum. non fit quoq; fluxus ventris de
colera rubea nisi ante cum sentiatur in intestinis punctio.

¶ Capitulum tertium sexti libri: cuius est vnica rubrica.
De vomitu prouocando: etiam in capitulo primo.

Dixit Galienus in tractatu sexti libri me
gategni. ꝙ aqua ordei ⁊ aqua mel-
lis extergũt de stomaco flegma. sed si flegma
fuerit vehementis viscositatis ⁊ grossitudinis
non poterunt abstergere id nisi cum radice ⁊
syrupo acetoso. ¶ De primo capitulo libri hu-
moruȝ. hec sunt medicamina lauantia flegma
de stomaco mel ⁊ modica ps eius in qua mixtũ fuerit menta
strum ⁊ syrupus acetosus: sed aqua mellis mediocris est in-
ter ea. quoniam virtus eius augetur ⁊ diminuitur ex multitu
dine mell. aut paucitate ei⁹ si ponit cuȝ ea mentastrum ⁊ yso
pus: zufa potens erit. sed magis violenta erit his ita ꝙ laua
bitur id qd̃ infusum fuerit in tunicis stomaci si factũ fuit per
radicem ⁊ syrupum acetosum ⁊ medicinas vomitiuas per
squillaȝ. ¶ De ydropisi. Hypp. dixit ꝙ elleborus albus nõ
descendit ad intestina sed morã trahit in stomaco attrahen
do ad eum superfluitates. tamen si fuerint subtiles ⁊ tenues
egredientur per vomitum: si abundantes: aut grosse: aut vi-
scose suffocabunt hominem statim. cuȝ virtus non possit ex-
pellere ꝙ attrahit elleborus. ideo non sustinent illum corpo
ra pura ⁊ modice supfluitatis: sȝ corpora in quibus est fleg-
ma superabundans de eo suffocabuntur. quoniaȝ attrahit
de eis superabundanter ex conuenientia materie eo ꝙ vir-
tus nõ põt expellẽ qd̃ attraxerat suffocatio erit. ¶ Dico cor
pora quoq; idigẽt elleboro in quibus difficilis fit vomitus
valde ⁊ ex qbus alie medicine omnes vomitiue non possunt
attrahere aliquod de eis: sed in eis erit salubre. tamen ipse
attrahet qd̃ attrahendum est dum suffocabitur homo. sed
corpora superabundantis flegmatis nõ indigent elleboro:
quoniam aliud preter ipsum attrahit cum facilitate de eis.
vnde in his operatio eius erit fallax: ex eo ꝙ dictuȝ est supe
rius. ¶ De capitulo sexto libri secundi epidimie. Si quẽ vo
lueris vomitu de leui vti. da ei in cibo cepas. ij. aut. iij. de ce-
pis narcisci. ¶ De sexto capitulo libri sexti. Or si in aliquo
difficilis fuerit vomitus. dandum est ei de oleo percusso cũ
aq̃ in potu. Aaron purgat bene semen radicis datũ ĩ potu ĩ
quantitate tapsie mixtum cũ vomitiuis ⁊ semine attriplicis
⁊ similibus. Dixit dandum est de eis in potu in quãtitate au
ri pon. ij. cum aqua tepida cuȝ melle. Dixit dosis de cardon.
ʒ. ij. ⁊ similiter de nuce vomica ⁊ similiter de radicib⁹ cucu-
meris. sed de stafisagria. xv. ⁊ bibantur cũ aqua aneti ⁊ oleo
sisamino. Dixit dentur in potu. de cepis narcisci. iiij. coctis
cum. ℥. ij. aque. sed si ponatur scief longuȝ factum de ellebo-
ro albo. vomituȝ faciet. ¶ Bimmasui. Hic trociscus datus
in potu excitat vomitũ. ℞. cardonis nucis vomice. seminis
aneti: seminis attriplicis: semis eruce: ⁊ sal. idi terantur ⁊ cri
bellentur ⁊ distemperentur cum succo ceparum narcisci: ⁊
inde fiant pillule aut trocisci ⁊ dentur in potum ad tuuȝ vo-
tum pro me. ¶ Hic est trociscus violentus. ℞. ellebori albi
dauich. i. condisij: dauich. ij. stafisagrie dauich. i. nuc. vomi-
ce. dauich. ij. nucis mathel. dauich. ij. omnia fiat dosis. i. sy-
rupus quoq; acetosas excitat vomitum. ¶ Oribasius. Ci-
barium quoq; illius qui euomendus est esse debet nec sti-

pticum: neq; siccum. sed in parte dulce humidum ⁊ in parte acutum. tamen radix ⁊ eruca: ⁊ cardi vetustum est quedam compositio cum piscibus: mentastrum montanum: ⁊ pauca pars ceparum ⁊ porri subueniunt ad vomendum. etiam aqua ordei leuem facit vomitum sumpta cum melle etiam farina fabarum. ⁊ caro pinguis: sed non est masticandum bene cibarium quod euomendum est vt de leui superueniat in vomendo. Sed vtendum est vino dulci ⁊ aqua tepida in potu ⁊ in cibo amigdo. cum melle ⁊ radicibus melonum ⁊ citrollorum ⁊ coquēdum est de cepis narcisci cum aqua mixta cum vino ⁊ infundenda est penna in oleo lilino ⁊ immittenda est gule. ℂ Abigerig. hec faciunt vomitum: semen aneti. semen radicis faseoli: radix melonum arboris succus apij fungi: aqua tepida. Sed dentur in potu debilibus ⁊ ad mundificandum stomacum sanorum tantum. Sed si morbus fuerit malus sicut melancolica vomitus fiat cuʒ cicuta: ⁊ ieblibin. nuce vomita ⁊ similibus. Sed taliter corrigenda est cicuta. ℞. cicute. ʒ. xv. lauetur quindecies ⁊ siccetur postea teratur ⁊ cribelletur cum cribro subtili ⁊ percutienda est in mortario cum aqua bullita ⁊ colanda est cum panno ⁊ eijciatur substantia ⁊ super colamento ipso addendum est de melle. ℥. vi. ⁊ oleo sisamino. ℥. iij. quoniam faciet ad vomendum valde. Jebbelin. proprie emittit coleram nigram per vomitum ⁊ rubeam ⁊ flegma. vnde. ℞. de eo. ʒ. .v. ⁊ teratur bene dum appareat oleum eius. deinde infundendum est illud in aqua in qua infuse fuerint fabe ⁊ cocte in quantitate. ℥. iiij. ⁊ agitandum est in mortario dum emittatur spuma eius. deinde miscende sunt cum eo. ℥. ij. de oleo sisamino. Corrigantur cardones: nux vomica ⁊ semen attriplicis particulariter: aut composite: ita quod misceantur cum sale modico quod confortat ad euomendum: ⁊ de leui fecit exitum eius. sed in quantitate. ʒ. ij. tamen assari debet ⁊ postea sumi cum aqua aneti que fit tali modo. coquātur. ʒ. xx. de aneto cum rotul. i. aque dum deficiat aque medium. deinde miscendum est mel in ea ⁊ sumenda est super medicinas: sed distemperetur cum melle. quoniam de leui faciet vomitum: ⁊ eum multiplicabit aut forte inducet naturam ad inferius. Sumptio quoque condisij in potu fallax est. Sed quantitas dosis eius est. ʒ. tertie. ij. aut. iij. ℈. sed prius terendum est ⁊ extrahendum cum cindeto: ⁊ miscendum cum vitellis ouorum trium assorum: sed modice sumatur in potu cum aqua bullita in qua fuerint lenticule ⁊ origanum. i. satareo quod prouocabit ad vomendum mirabiliter. ℂ Bimmasui elleborus cum proprietate eius per vomitum emittit flegma. sed suffocat ex multa quantitate illius quod attrahit. ideo debet precedere ante sumptioneʒ eius cum cibo pauco ⁊ leui: sed sumatur cum ptisana facta de farina frumenti: aut ordei: postq̄ʒ bene fuerit trita.

ℂ Johannitius de stomaco: da in potu decoctionē. Rabk. i. cum iure decoctionis radicum in parte equali tepide post comestionem ⁊ potum ⁊ balneum: quoniam excitabit vomitum: sed quotiens mundificabitur lauetur os cum vino tepido cum modico melle paulatim paulatī: ne in palato aliquid de flegmate remaneat: sed vtendum est eo post quietem ⁊ abstinentiam vini ⁊ coitus ⁊ comedende sunt cortices radicis in cibario vltra posse: ⁊ postea comedātur postquam fuerint infuse in syrupo acetoso in modica quantitate: deinde vtatur quiete per horam deinde sumat in potu de syrupo acetoso cum aqua tepida excitet vomitum: quoniam incidet flegma de stomaco: sed melius erit: si hoc fit ieiuno stomaco ⁊ sumat in cibo de corticibus radicum infusis in syrupo acetoso in multa quantitate: aut sumat in potu de syrupo ipso acetoso cum aqua tepida: ⁊ vtatur quiete per horam: deinde excitet vomitum: quoniam bonum erit. Quod si vomitus non fuerit facilis dandum est ei de syrupo acetoso cum aqua tepida iugiter dum repletus fuerit stomacus nec vltra vtendum est cibo. quoniam incidet flegma: ⁊ illud emittet. aliud. ℞. baurach album ⁊ ponendo illud in aqua tepida dum dissoluatur ⁊ misceatur cū modico oleo: deinde sumat in potu. ℂ Dico ponendum est de borace. ʒ. i. in rotul. i. aque ⁊ ad plures de. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. iij.

ℂ Bimasuy. cortices pinee si trite ⁊ solute fuerint in syrupo mell. acetoso in quantitate. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. iij. vehementeʒ vomitum prouocabunt. Decoctio ysopi. i. zuffa excitat ad vomendum ⁊ mundificat: ⁊ similiter facit affodillus ⁊ mentastrum fluuiale. aqua foliorum radicum: ⁊ aneti: ⁊ medulle cartami: ⁊ sisamum: omnia hec excitant ad vomendum si fuerint sumpta cum aqua calida in qua coctum fuerit anetum cum radicibus sale ⁊ lenticulis. Augederig excitat ad vomendum similiter si sumitur in potu cum aqua mellis. Etiam oleum lilinum mundificat vehementer. sed vomituʒ facit cum aqua calida ⁊ sale. Similiter facit oleum radicuʒ: ⁊ oleum narcisci. sed condisium est magis violentum. tamen est timorosum ⁊ malum: ⁊ ideo non sustinebit illud nisi virtuosus: ⁊ similiter facit aqua corticum radicum cicute coctarum: sed non potest sumere illam nisi virtuosus. tamen semen radicum vomitiuum est ⁊ salubre. Etiam folia lauri vomitiua sunt ⁊ salubria: ⁊ similiter est semen eruce tenuis: etiam cortices radicum arborum ⁊ melonum trite ⁊ sumpte sicce cum aqua mell. ⁊ aqua radicis excitant vomitum de leui cum salute: sed melior ⁊ salubrior est aqua radicum cuʒ aneto sale ⁊ melle ⁊ syrupo acetoso. ℂ Bimmasuy de febribus. si dederis alicui in cibo de pisce salito cum sinape ad excitandum vomitum non est dandum de aqua in potu post horas duas dum extergat ⁊ incidat quod in stomaco fuerit. deinde dandum est ei in potu de aqua ⁊ vomat q̄ si omnino de aqua sumere voluerit in modica quantitate sumenda est. ℂ Dico q̄ non vidi velociorē in rebus nec perfectiorem in vomendo sicut vitim albaʒ. quoniam si in modum. ℥. quart. sumitur vehementer excitat vomituʒ: sed post eam sumendum est modice de butyro recenti ne vratur gula inde. vnde pluries excitat vomituʒ ⁊ pluries laxat: sed est penes me magis violenta elleboro: ⁊ ego non video q̄ condisium exeat modum eius. ℂ Filius Serapionis. Cr si volueris saluus fieri de vehementi violentia ellebori vtenduʒ est loco radicuʒ eius capitibus eius: sed terenda sunt bene ⁊ subtiliter: quoniam data tali modo in potu non nocent sicut si darentur in radicibus. ℂ Dico radix panis porcini nō minus facit in vomitu quam elleborus. ℂ Oribasius. hec sunt nutrimenta ⁊ medicine vomitiue. semen cucurbite. semen agni casti. granum pinee. blite: ozimum latorum foliorum: rapa: blictones: attriplex: fenugrecum: sisamus: mel: melones: cerebrum: sal: vinum dulce grossum: artemisia: abrotanum: baurach: radix: anetum: ⁊ cardones.

ℂ Absq; auctore. Hoc est medicamen violentum ad euomendum. ℞. seminis attriplicis. ʒ. x. cardonis. ʒ. v. nucis. ʒ. v. salis indi. ʒ. v. terantur ⁊ distemperentur cum melle ⁊ seruentur ad vsum. Sed cum opus fuerit coquatur anetum cuʒ sale bene. ⁊ huius. ʒ. iij. misceantur cum. ʒ. ℈. mellis ⁊ dosis fiat.

ℂ He sunt medicine ⁊ nutrimenta excitantia ad vomendū: squilla: sisamus: cerebra: attriplex. radix ficus: sal niger. baurach: elleborus albus: condisiuʒ: blitones: cardones: nux vomica: nux nucha: cicuta anetum cordumeni: ⁊ panis porcini.

ℂ De particularibus. Gal. oleum balsami sumptū in quantitate auri pon. i. excitat vomitum ⁊ laxat similiter. ℂ Diasc. oleum lilinum excitat ad vomendum. Radix sumpta in cibo ante cibum subuenit ad vomendum: sed si post sumitur nō. quoniam sumpta ante cibum expellit nutrimenta ad superiora stomaci non dimittentia ipsum quiescere. sed cortices eius sumpte cum syrupo acetoso vehementius excitant ad vomendum plusquam radices ipse. Etiam semen radicis sumptum cum aceto excitat ad vomendum. Radix melonum siccata ⁊ sumpta in potu in quantitate. ʒ. i. cū aqua mellis abundanter excitat vomitum. Apium vniuersaliter excitat vomitum: astargan si abundanter sumitur excitat vomitum. ℂ Bimmasuy nux vomica excitat vomitum de leui ⁊ laxat: dosis. ʒ. ℈. vsq; ad quar. sed pro paralysi cum melle. Chaser est medicamen persium: sed magis violentum est elleboro: sed valde in potu sumptum educit vomitum nigrum sicut sanguinem. ideo valet ad nigram ⁊ passioneʒ melancolie valde. sed si plus sumitur in motu interficiet: sed saluat de melancolia ⁊ similibus eius omnino. Cardones excitant vomitum flegmatis ⁊ vtriusque colere. sed comesti excitant etiam vomitum. etiam succus eius sumptus in quantitate. ʒ. ij. excitat vomitum. Sparagi excitāt vomituʒ. Radix melonum ⁊ citrolorum excitat vomitum. Cepe croci excitant vomitum. Et similiter radix liliorum. ℂ Abugerig. sal excitat vomitum ⁊ multiplicat cum si mixtus fuerit cum medicinis. ⁊ similiter baurach. ℂ Oribasius. non est sumendum baurach: nisi magnum negocium fuerit: quoniam excitat vomitum ⁊ dubitatur de suffocatione eius. ℂ Belobuy. Semen radicis excitat vomitum.

¶ Ad vomitum violentū. Dico. ℞. ſeminis attriplicis. ʒ. ʒ.
ſeminis radicis. ʒ. ʒ. cardonum: nucis vomice. añ. dauich. i.
condiſij kerati. i. terant ⁊ diſtemperent cum melle ⁊ dentur.
¶ De antidotario: hoc eſt medicamen ad vomitum. ℞. gū-
mi cardonū. nucis vomice. ſe. eruce: ſeminis radicis: ſeminis
aneti. ſemis attriplicis: ſalis indi. añ. part. i. doſis. ʒ. iij. ¶ De
medicina antiqua attriplex coquenda eſt in aqua ⁊ ſumēda
eſt in potu eo ꝙ faciet vomitū: ſed eruca faciet vomitum: ⁊
incidit. ¶ Bimmaſuy eſtargar. ſi multum umitur nauſeam
infert ⁊ vomitum cum punctione eius in ſtomaco. ¶ Dya.
fructus anachium ſumptus in cibo vehementē facit vomi-
tū. ¶ Granū ben ſumptū in potū cū ydromelle excitat vo
mitū. ¶ Sal. ſi ſumptū fuerit in potu ī quātitate auripond. i.
vehementē vomitū ⁊ multū excitat. Baurac affricanū exci-
tat vomitū. Radix melonū ſiccata ⁊ ſumpta in potu ī parti-
tate. ʒ. ij. cū ydro. melle excitat vomitū. ſed bibita in quantita
te dauich. i. ⁊. ʒ. excitat vomitū cū quiete. ¶ G. melones ex-
citant vomitū ſi in multa quantitate ſumunt. ſed ſi poſt ci-
bū ſumunt confortant ſtomacū. ¶ Dyaſ. cepe excitant vo
mitū: ſed ſumpto in cibo ieiuno ſtomaco de leui faciunt vo-
mitū ⁊ ſimiliter cerebrū. Si volueris facere vomitū poſt ci-
bum da illud. tñ cū oleo nimio cōdendū eſt. ſed ſumat in fi-
ne totius cibi. ¶ Dyaſ. fenūgrecū excitat vomitū. ¶ Bima
ſuy elleborus albus ſumptus in quantitate. ℥. i. excitat vomi
tum colericū. ¶ Dyaſ. Naſturtiū babylonicū ſumptū ī quā-
titate. ʒ. quar. iij. excitat vomitū colericū. ¶ G. ⁊ Paulus. la-
chrymatio mandragore ⁊ radix eius ⁊ tota ſubſtātia eius ſū
pta cū ſyrupo mell' excitant vomitū flegmaticū ⁊ colericū ſi
cut excitat elleborus. Decoctio apij cū radice eius excitat
vomitū: ꝫ ſuccus eiꝰ excitat nauſeā. ¶ Ruffus medulle oſſi-
um excitant vomitū. ¶ Dyaſ. es vſtū ſūptū in potu cū melle
aut in cibo excitat vomitū. Dya. ſi fricat palatū cū eo: ⁊ mel-
le excitat iñ vomitus. Oleū ſiſaminū infert nauſeā. ¶ Ga-
lienus Bimmaſuy. ſiſamus proprie excitat vomitum. Mel
ſumptum in multa quantitate excitat vomitum colericum.
Semen attriplicis excitat vomitum colericum. ¶ Bimma
ſuy: lachrymatio caſſie: ⁊ radicis eius cortex generaliter ex-
citāt vomitū etiā eius ſuccus ſi ſumuntur cū aqua mellis:
ſed doſis dauich. i. ⁊. ʒ. ʒ. iij. ſeminis aneti. ꝫ de ſucco eius da
uich. iiij. ⁊. ʒ. ⁊ d lachrymatione. ʒ. ij. caute ne plus dent quo-
niā nocent nimis. Folia lauri recentis mollefaciūt ſtomacū
⁊ excitant vomitū. Oleū lauri ſumptū in potu excitat vomi-
tum ⁊ nauſeam. Or ſi grana pentadactilorū excoriata fue-
rint. xxx. ⁊ ſumpta in potu excitant vomitū ⁊ mollefaciūt ſto
macū etiā laxant. Sinapis in multa quantitate ſumptus ex-
citat nauſeā: ⁊ interiectionē lamentabilē. ¶ Bimmaſuy. Se
men papaueris ſilueſtris ſumptū in quātitate. ℥. i. excitat vo
mitum. ¶ Dyaſ. ⁊ Ypo. elleborus albus educit colerā ni-
gram de ſuperioribus.

¶ Bimmaſuy hoc eſt medicamen vomitiuū ac mundificās
ſtomacū d flegmate. ℞. corticis arboris pini. ʒ. i. vſqꝫ ad. iij.
trite ⁊ extracte de cindeto: ⁊ da eā ī potu cū. ʒ. iij. ſyrupi ace-
toſi mellis ⁊ aqua tepida. qm̄ excitat vomitū. Sed decoctio
yſopi. i. zuffa excitat vomitū. ¶ Sed yſopus. i. aſſa: ⁊ menta-
ſtrū: aqua radicis: aqua aneti. mollica. cartami: vel medulla
cū ſiſamo excitant vomitum ⁊ ſumuntur in potu cū aqua ca
lida in qua coctū fuerit anetū cū radice ſale ⁊ melle. ¶ An-
geden. excitat nauſeā ⁊ purgat ſtomacū ſi ſumit in potu cū
aqua ⁊ melle. ¶ Sinapis percuſſus cū ſyrupo acetoſo ⁊ aq̄
mellis purgat per vomitū perfecte. Folia lauri excitant vo
mitū cū ſalute ⁊ ſimiliter ſemen eruce ēt ſemen attriplicis: ⁊
oia ſunt ſalubria. ¶ Cortex melonū ſumptus ī cibo: ſed poſt
eā ſumitur mel: aqua radicis anetū. ſal cū melle: ⁊ ſyrupus
acetoſus. ¶ Ypo. ſi cucumeres ortenſes ſiccātur ⁊ teruntur
⁊ ſumunt cū aqua mellis excitant vomitū: ſed valent ad mu
lieres ⁊ debiles ⁊ potentes ad educendū flegma. ¶ Radix
cucumeris aſinini eſt medicamē potens conueniens virtuo
ſo ⁊ vſitato ad vomitū. ¶ Radix panis procini trita ⁊ diſtē
perata cū melle ad modum amigd. excitat vomitū: ſed poſt
vomitum excitat vomitum ſumpta cum aqua mellis.

¶ Yſaac ad conſeruandā ſanitatē. ꝙ ſi in corpore fuerit ſup-
abundans flegma vomitus excitandus eſt bis in menſe per
biduum nō per id qd faciat cōſuetum. ſed poſt repletionem
excitandus eſt cum ſyrupo acetoſo: ſinape ⁊ radice ⁊ deco-
ctione yſopi. i. aſſa ⁊ ſumptione amig. in cibo cum melle ⁊ vi-
no dulci. Or ſi opus fuerit ad vomendum vtatur radice me
lonis: ⁊ rebꝰ faciētibꝰ de leui ad excitādū vomitū. ꝫ lauandū
eſt os poſt factum vomitum cum aqua calida. tamen faci-
ens cum aqua frigida eſt lauanda. Hec eſt deſcriptio medi-
caminis ad excitandum vomitum. ℞. faſiolorum. ℥. i. ʒ. ane-
ti. ℥. ij. mellis diſpumati. ℥. ij. radicū. ℥. iij. coquantur in aqua
⁊ ſumatur in potu cum ſyrupo acetoſo.

¶ Dixit Ypo. de medicinis laxatiuis. ℞. caſſie. ſucci cucume
ris aſinini. añ. dauich. iij. Sed detur in potu cū. ℥. iiij. ʒ. aque
⁊ ſyrupi acetoſi. tamem eſt doſis moderata. ſed ſi de leui fue-
rit vomitus non eſt ponendum de caſſia in eis: ſed ſufficit ei
ſuccus cucumeris aſinini. Or ſi accidit ei dolor in ſtomaco
rorandus eſt cum aqua frigida: ⁊ teneat de ea in ore eius.
Etiam non debet fieri vomitus cum medicinis violentis in
corporibus purgatis ⁊ laxatis in proximo tempore. quin du
bitandum eſt ne fiat interruptio alicuius vene ⁊ emittatur
ſanguis. ¶ Dixit Ypo. ꝙ ſi elleborus albꝰ mixtus fuerit cū
nitro non ſuffocabit omnino: ſed ſalubris erit. ¶ Hoc eſt
medicamen ad emittendū flegma. ℞. grana ſtafiſagrie. lx.
⁊ miſcendo cum eis baurac ⁊ radicem ſiccam tere eam in
vmbra. ſed diſtemperentur cum ſucco radicis: ⁊ inde fiant
trociſci: ⁊ dentur in potu in aqua ⁊ aceto: ſed facto vomitu
bene erit purgatus ⁊ vomat etiam poſtea. ¶ Aliud ad exci
tandum vomitum flegmaticum. ponantur. ℥. lxxiij. aque in
ſereno celi nocte ⁊ ſumat in potu mane. Similiter aqua ma
ris in potu ſumpta in quantitate. ℥. xviij. poſt dietam factā
per vnum diem excitat vomitū. ¶ Ruffus de regimine mu
lierum dixit. ꝙ vomitus factus ante cibū nocet capiti: ⁊ ha
benti ſtrictū pectus qui non conſueuit vomere. ⁊ opus fue
rit ꝙ vomat pluries leuis fiat ei poſtea. ¶ Dixit Ypo. qd
qui non conſueuit vomere cum elleboro ex eo patietur ma-
la accidentia: quoniam elleborus ſeparat inter humores ſi-
cut facit cribratio in farina. vnde expedit ꝙ icidatur ad mo
dum ſiſami nec teratur bene: ſi in potu ſumitur: ne adhereat
yſofago: ⁊ inde inferatur ſuffocatio: quoniam niſi teritur be-
ne aſcendet cum vomitu fronte prima. ſed vtendum eſt gar
gariſmo: poſtea cum aqua ⁊ melle: aut cum lacte ter vt de-
ſcendat ad ventrem. ¶ Oleum narciſci etiam educit vomi
tum. etiam radices narciſci ſumpte in cibo cum ordeo exco-
riato excitant vomitum: ſed doſis moderata de laboro. ʒ.
. ij. cum aqua mellis: aut cum vino dulci. ſed laborans fleg-
mate vomat cum ſyrupo acetoſo mellito ⁊ aqua in qua co-
ctum fuerit anetum cum faſeolis ruffis ⁊ ſale cōmuni: ⁊ vtē-
dum eſt cibarijs aſſis ⁊ frixis. Sed admouendum coleram
rub. vtendum eſt radice melonum radice citrolorū: ⁊ aqua
cucurbitarum: ⁊ aqua ordei: ⁊ aqua melonum: ⁊ ſemine attri
plicis. ⁊ decoctione eius: ſed poſtea vtatur in cibo piſcibus:
ſed ad coleram nigram vomendum eſt vel vomat laborās
ea cum ſyrupo acetoſo in quo infuſus fuerit elleborus niger
cū ſynape ſtaphiſagra ⁊ ſimilibus. Or ſi difficilis fuerit vo
mitus vtendum eſt hoc in balneo ⁊ de leui erit vomitus.
¶ Archaganis in paſſionibus diuturnis: doſis ellebori da
uich. x. ⁊. ʒ. ſufficiens erit.

¶ De memoriali abdus qui fuerit calide complexionis euo-
mendus eſt cum aqua ordei. cum ſyrupo acetoſo: ſale attri-
plice: ⁊ cum radicibus melonum ſiccatis ⁊ tritis: ⁊ cum mel-
le: ⁊ cum radicibus melonum cum aqua ⁊ zuccaro. ¶ Sed
flegmaticus euomendus eſt vel vomat cum radicibus co-
ctis cū aneto: ſale ⁊ ſemine naſturcij: ⁊ ſemine attriplicis cū
ſyrupo acetoſo. tamen hec de leui excitant vomitum. aqua
apij cum ſiſamo. aqua mellis cū ſale modice trito: aqua ca
lida ⁊ radices narciſci cum aq̄ calida: aut teſſia trita ⁊ ſūpta
ī iure vnctuoſo: aut oleū lilinū cū aceto vel aneto. ¶ Kin-
di. hec quoqꝫ de leui ducunt vomitum. pone elleborum in-
ter radicem ⁊ ligentur particule eius cum filo in parte me-
dia eius ⁊ infundatur elleborus cum radice poſtea in aceto
per noctem vnam. deinde extrahatur elleborus de viſceri-
bus radicis ⁊ radix illa comedatur poſt cibum. ſed ſumen-
dum eſt in potu de ſyrupo facto in ſocceab: ⁊ de ipſo ace-
to modice deinde vomat. ¶ Kindi de medicinis laxatiuis.
condiſiū pungit os ſtomaci. ¶ De libro megategni. aqua
ordei excoriati excitat vomitum incidendo flegma quod eſt
in ore ſtomaci niſi fuerit viſcoſum. Et ſimiliter aqua mellis:
⁊ eo quod infert ſitim ⁊ alteratur velociter ad rubeam in
corpore colerico. opꝫ ad colerā euomendā vt fiat vomitus
cū aqua ordei: ⁊ ad flegma cū aq̄ mell'. Sꝫ ſi fuerit viſcoſum
nimis nō poterit illud icidere niſi. radix cū ſyrupo acetoſo.

¶ Hic eſt ſyrupus acetoſus vomitiuꝰ in duplici tertiana: quartana: ⁊ quottidiana. ℞. radices apij: ⁊ feniculoꝝ citroloꝝ: ⁊ cepas narciſci: ⁊ īfunde ī aceto: ⁊ coq̄ndo ea da ẽ eis ī potu: ſed pone de zuccaro ⁊ melle in eis prout vis: ſed quotiens perficiet addendū eſt in eo de gummi cardonuȝ iuxta ꝙ dignum fuerit in potu ipſius.

¶ De conſeruanda ſanitate ſm̄ Ypo. motus quoqȝ iuuat ad mundificandum bene per vomituȝ ſi fuerit factus ante cū. vt inde calefiat corpus. quoniam tunc aperientur orificia venarum ⁊ dilatabunt meatus ſubtiles. quoniam iuuat ad excitandum vomitum ⁊ diminuit nocumentum eius. vnde qui voluerit vomere non comedat vnum cibarium: ſed vtatur diuerſis cibarijs vt abundans ſit quantitas eorum: ⁊ diuerſe ſint ipſorum virtutes ⁊ ſubueniant ad excitanduȝ vomitum: ſed non faciat vomitum ita cito vbi poſtq̄ȝ corpus ſumpſerit ad repletionem quātitatem multam de eis. ſed nō bibat cum ciathis vel calicibus paruis cum vino ſimplici vel modice limfationis eo ꝙ ſubuenit ad digeſtionem. ſed ſumat cum ciathis magnis de vino limphato diuerſi coloris ⁊ diuerſi generis: videlicet de dulci ſtiptico amaro ⁊ ſimilibus: quoniam hoc magis erit ad vomitum ⁊ melius. ſed nō eſt ſumendum vinum ſuper cibarium velociter: ſed poſtquā corpus accipiat de eo ſuum opus: tamen vinum dulce excitat ad vomendum: ſed ſtipticum confortat membra vomendi amarum liquefacit ⁊ attenuat. vnde ſimiliter vtendū eſt cibario qȯ incidit ⁊ quod excitat ad vomendum. Qui quoqȝ conſueuit mundificare corpus bis in menſe per vomitum vomat per biduuȝ inſeparabiliter cum ſit quoqȝ cōtrarius ſtomaco quotiens colera multa currit in eū. ſed corrigendo nutrimentum congregat in eo flegma ſuperabundans: ſed deponatur medico ad mundificandum illud per vomitum: ⁊ eo quod diuerſa eſt generatio eius in hominibꝰ ſed opus eſt ꝙ quilibet ipſoruȝ per ſe eo vtatur iuxta ꝙ fuerit opus ei ⁊ proprie in quibus debilitatur digeſtio ex flegmate. ¶ Dixit. G. omnes medici precipiunt in quolibet. xv. die ſemel facere vomitum ſaluo auctore huius libri: quoniā dixit. nō video hoc fieri ex duabus cauſis: vna quod vomitus de leui superuenit in die ſecundo: ſecunda ꝙ in primo die non poteſt bene mundificari de omnibus que attracta fuerant in ſtomaco ⁊ orificijs venarum ⁊ eo ꝙ ad eas deſcendent in reſiduo diei ipſius: ⁊ noctis: partes minores eis que fuerant in primo die dixit ꝙ incideretur purgatio mane. ideo dico. vidi ꝙ potentior cauſa in hoc eſt ad confirmādum hoc factum ei. Conſuetudo vomitus ⁊ ſolutiōis: ⁊ ego video ꝙ qui voluerit vti vomitu debet habere vomituȝ in vſu per medicinas ſtipticas ⁊ violentas ſicut per elleboruȝ ⁊ ſimilia que expellunt vehementer: tamen q voluerit emittere de ſtomaco qȯ de leui emittitur nō ꝙ fuerit difficile: q̄rendo mundificare ꝙ fuerit de flegmate in ſtomaco tantuȝ ⁊ nō aliud nō debet habere vomitum in conſuetudine quāuis conſuetudo in vno die nō agat magnum quid. nec opus fuerit ad mundificandum in tantum ꝙ mundificandum eſt in propoſito. qm̄ voluimus qȯ emittatur quod in ſtomaco fuerit de flegmate: niſi qȯ nutrituȝ fuerit de eo ⁊ ſufficit vobis quotiens de eo emittitur quod de leui per vomitū egreditur ī quolibet tempore iuxta modum opportunuȝ ſibi. vltima quoqȝ mundificatio ⁊ conſuetudo vomitus nō habēt intentioneȝ facere in hoc vomitu. quoniam iſte vomitus nō eſt de conſeruatione ſanitatis neqȝ de frequentatione morborum occultorum: qm̄ homo quotiens vomit in ipſo die ⁊ comedit poſt vomitū per ſpatium aliqȯ ⁊ bibit nō superuenit aliqȯ de venis ad ſtomacuȝ ſicut ille extimat: qm̄ hoc nō erit niſi ex virtute ſtomaci attractiua: aut ex virtute euacuationis. ſed ſi fuerit ex virtute attractiua ad ſtomacuȝ: ſtomacus accipiet nutrimentum de eo. ſed ſi fuerit executione vacuitatis ſtomacus nō ſic erit. quoniaȝ conuenit digeſtioni ⁊ nutrimentum aſſaturabit hoc ſimiliter. vnde in hoc nō habebit modum omnino. ¶ De epidimia. Qꝛ ſi volueris ꝙ vomitus fiat de leui da ī cibarijs eius cepas duas: aut tres de cepis narciſci. quoniam excitant ad vomenduȝ de leui: ⁊ de hoc teſtatus eſt. G. ¶ Dixit. G. ꝙ ſi vomitus fuerit difficil: da ei in potu de aqua cum oleo inſimul ꝑcuſſis. deinde vomat. ¶ De ſumma talon. elleborꝰ al. excitat vomitū: ſȝ eiꝰ ſumptio fallax eſt ex violentia eius: ⁊ forte attrahȝ id de humore ꝙ natura nō poterit expellere: ⁊ tū accidet ſuffocatio atqȝ ſpaſmus. ſed niger laxat nigrā per īferiora: ⁊ eſt minoris fallacie quam albus ⁊ minoris potentie. ¶ Iohānicius de ſtomaco. ponendū eſt baurach albū cū aqua tepida ⁊ ſumendū eſt cū modico oleo qm̄ excitat ad vomendū. abugerig cardo ſumptus in quātitate. ʒ. ij. excitat vomitū flegmaticū ⁊ colericū ⁊ melancolicū ⁊ ſilr̄ nux vomica: ⁊ cōdiſium: ſal: cicuta. ſemē attriplicis: radix faſioli ruffi. ſemē aneti. radix melonū: ſuccus apij. ⁊ fungi calefacti cū melle ſale ⁊ cicuta: quoniā ſal ſubuenit ad excitandū vomitū ⁊ laxanduȝ: ⁊ diſſoluit medicinas ⁊ incidit flegma viſcoſuȝ. de ſtomaco ⁊ pectore ⁊ lauat inteſtina ⁊ multiplicat vomitū ⁊ de leui excitat euȝ. Squilla quoqȝ emittit nigrā ⁊ flegma ſȝ corrigenda eſt ꝙ coopiatur cū paſta: aut luto: ⁊ poſtea aſſeť ſup tegula calefacta in fornace tepida dū coquať: ſȝ ſeruanda eſt corina vel ꝑs interior eius ad vſuȝ doſis dauich. i. ¶ Bimmaſuy ꝓprietas ellebori albi hȝ extrahere flegma ꝑ vomitū ac ſuffocare ex abundanti attractione ipſius ad gullam. vehementer. doſis. ʒ. i. vſqȝ ad auripontȯ. i. vnde qui voluerit ſumere ipſum in potu ſumat prius modicū cibariū. deinde elleborum ipſum cū ptiſana facta de farina frumenti: aut ordei. ¶ De queſtionibus medicinalibus. tapſia excitat ad vomendū de leui ⁊ laxat ⁊ ſilr̄ ſuccus cucumeris aſinini excitat vomituȝ. ¶ Filius Binſerapion. de capitulo aſmatis. elleborus vtilior eſt in paſſionibus pectoris ⁊ humiditatibꝰ que fuerint in eo. quoniā ſecurus eſt in paſſionibus pectoris ⁊ pauci nocumēti in eis. vnde ſi volueris eo vti: volendo ſequi ſalutē de nocumento ipſius capiēde ſūt radices eius cū capitibus ⁊ terende ſunt. deinde iponende ſūt in interioribꝰ radicis per noctem ⁊ diē. deinde comedenda eſt ipſa radix.

¶ Capitulum quartum cuius rubrice ſunt.

A D E. xxiiii. caplo megategni. G. Si cōplexio calefit ⁊ ſiccať ⁊ extenuatur inde corpus etiam exercitium velox regimen tenue: ⁊ attenuatiuum. medicine attenuatiue triſtitia ⁊ vigilia: dīſiccare faciūt corpꝰ. ſȝ ꝑſtatio vehemētis velocitatis diminuit carnes vel corpus. Qꝛ ſi volueris diminuere carnes ꝓcede cum medicinis attenuatiuis: quibus vtuntur arteticique ſunt ſumen rute ariſtol. rotunda: centaurea: gentiana: poliū maius. i. gebda. apiū ſilueſtre cuȝ violentis ad ꝓuocandum vrinā. quoniā quolibet iſtorū cōſumit cōtempie humores ⁊ attenuat corpus. qꝛ euacuat corpus cū diſſolutiōe occulta ⁊ vrina ēt cū ſale cōfecto cū tyri. ¶ Dixit. plures quoqȝ curaui quorū corpora ingroſſata erāt in vltimo cū electuario qȯ cōficiť ꝓ arteticis ⁊ ſale viparū: ⁊ alio regimine ⁊ ꝑſentatione veloci poſt fricationē factā cū pāno aſpero dū rubefiet. deinde cū oleo in quo fuerint medicine diſſolutiue qm̄ fricatio cū rebus diſſolutiuis cū ꝑſentatōe veloci. nō ide inferunt mentionē. Ego quoqȝ iterati vngebā eos poſt ꝑſentationē velocē cū hoc oleo in quo coacta erāt radix cucumeris aſinini ⁊ radix maluauiſci gētiana ⁊ ariſtologia ⁊ herba opoponaci ⁊ cētaurea ī ꝑte ipſorū poſita. aut in toto. ſȝ in hyeme expedit ꝙ illinitio fiat cū his illinitōibꝰ q̄ dcē ſī poſt balneationē qm̄ in hora poſt balneationē nō dȝ comedere ſed poſt dormitionem. ſi dormire dilexerit deinde reuerti dȝ ad balneū an̄ cibū: ita tm̄ ꝙ aqua eiꝰ ſit diſolutiua. ⁊ ſi poteris fac ꝙ vtať balneo naturali. Sin aūt recipe aquā q̄ ſimilis eſt aque ipſius balnei in ea ponēdo ſalē ⁊ baurac ⁊ dimittendo eā in ſole dū cōburat eā ſol pluribus diebus: qm̄ cura hec vtilis eſt habentibus abundantē carnē quotiens balneatio fit ī ea tota die ſimul. ¶ Dico: pila quoqȝ magna implenda eſt aqua in qua poniť ſal lapideus ⁊ amarus: ⁊ in ea dimittendus eſt dū ſol cōburat eū videlȝ in menſe iulij ⁊ cura erat ad votū. ¶ Dixit opȝ ꝙ ꝑcedat ei cū hoc vt calefiat: qm̄ febris bona ē ei ſed mitigata febre iterato fiat. Cura tm̄ nō dȝ vti vino groſſo ⁊ dulci ſȝ aqueo ⁊ ſubtili. ¶ Dixit. G. ꝙ illorum caro diminuenda eſt in quibꝰ nō erit poſſe per manum lauare anum niſi poſt laborem.

O ¶ Ad impinguanduꝫ macilentum. Dixit da ei in potu de vino grossiori ⁊ in cibo de cibis generantibus sanguinē grossum ⁊ fac eū vti exerticio tardo fricando cum fricatione moderata. sed fac contra id quod fecisti ad extenuandum pingue illiniendo cum cum pice per quodlibet triduū aut quatriduum semel quoniā conferens erit ad augēdum carnem.

P ¶ Ad impinguandum membrum solum tantum. ꝙ si cōtingit ꝙ aliquod membrum fuerit macilentum emplastranduꝫ est cum pice quoniam perficietur in augmento carnis iuxta votum tuum: eo ꝙ pix attrahit sanguinem multum ad mēbrum ideo non est vtendum ea abundanter nec frequenter in corporibus patientibus. etiam in coporibus sanis abundanter: tamen vti possumus ea in hyeme bis ⁊ in estate semel. ¶ Dico: intendit in die in quo operatio eius sit. ¶ Dixit: ꝙ si punctores voluerint augere aliquod membrū pungere debent illud per percussionem per virgam rectā ⁊ planam ⁊ oleo vnctam deinde illinire illud debent cuꝫ hoc medicamine. Dixit ꝙ virga vngenda est modico oleo similiter sed virga debet esse de hayzarana plana ⁊ percutiatur mēbrum illud dum rubefiat ⁊ infletur moderate non ꝙ transeat modum dignum: deinde pix apponenda ei est. Qr si volueris ꝙ quodlibet membrum augeatur in carne fricanduꝫ est ⁊ lauandum cum aqua calida. Qr si videris ꝙ inde mēbrum fuerit inflatum dimittenda est ⁊ noli dissoluere quoniam si dissolueris plus nocumentuꝫ inferes ⁊ non remedium. Iuxta hunc modum quoqꝫ vidi quendam de punctoribus habere quendam infantem habentem anchas diminutas. sed in modico tempore fuerunt per euꝫ augmentate: videlicet ꝙ idem pungebat cum percussione eas moderate vtendo de die tertio in alio illinitione facta cum moderata quantitate picis. ¶ De extenuatione corporis. ꝙ si corpus extenuitatum fuerit in toto iuuamentum habebit cum balneo faciendo post cibum sicut ille qui vtitur rebus attenuatiuis non est securus ꝙ non calefiat si intensa caliditas superuenerit corpori. ita similiter qui vtitur balneo post cibuꝫ nō erit securus ꝙ non accidit ei aliqua opilatio in epate ꝓprie si spēs cibariꝫ fuerit grossa: etiam inde generabitur lapis in renibus: ⁊ cū omnes homines nō habeāt stipticos ventres: nec ipsorum epata habeant meatus strictos. hec non generatur in omnibus hominibus: etiam non habemus signum manifestuꝫ differens inter ipsa ⁊ hec: vnde expedit ꝙ interrogetur patiens si sentit ponderositateꝫ esse in parte dextera eius: aut in lumbis eius ꝙ si respondet ad hec vtendum est statiꝫ i cibo capparis cū aceto ⁊ melle i principio comestionis hoc dꝫ fieri dū ōficiet qd̄ sentiť de pōderositate illa.

P ¶ Qr si membra nō nutriuntur nisi cum labore: ⁊ infrigidata fuerint vehementer operabat in cura ipsorum per cassiam. ⁊ quandoqꝫ illiniebam cum ea ⁊ cum melle. quandoqꝫ cum ceroto: quoniam hoc positum super membrum attrahit ad ea sanguinem supabundantem. ¶ Dixit: ꝙ si pellis fuerit minor de quantitate naturali cum sola fricatione cura sufficiens erit ad augendum in ea. ¶ De preputio diminuto. facienda est forma de plumbo ⁊ apponenda est capiti veretri ⁊ super formam extendendum est preputium ⁊ ligandum est leuiter dum oriatur ⁊ longum fiat. sed si fuerit inseparabile excoriandum est in primo ⁊ informandum est cum farina de labiis ⁊ naribus diminutis. ¶ Dixit: ꝙ caro erat grossa ⁊ solida in multa quantitate que extendit pelleꝫ ita ꝙ videtur totum membrum esse diminutum: sed hoc fit in labiis naribus ⁊ auribus. ¶ Dixit: excorianda est pars media ⁊ pellis reddenda est ex vtraqꝫ parte ⁊ incidenda est caro que in medio est ⁊ radenda est tota caro dura que ibi inflata fuerit: deinde suenda est pellis caute ne pars aliqua pellis minus fuerit. deinde vtenduꝫ est consolidatiuis: quoniaꝫ ex defectu carnis que indurata erat in medio membrū reuertetur ad longitudinem eius. ¶ Dico: ꝙ quidam incidunt hoc per contrarium: ideo peccant: quoniam ipsi incidūt carnem cum pelle simul: postea suunt extremitates labiꝫ ⁊ inde labiuꝫ erit minus vltro q̄ꝫ erat: vnde pellis excorianda est de labio ⁊ caro incidatur que est sub pelle: videlicet durior deinde suende sunt extremitates pellis: quoniam cuꝫ labium fuerit sanum erit longum ⁊ tenue: quoniam in eo oriť tur caro moll' in q̄ nō erit duritia neqꝫ grossitudo vt i pria.

O ¶ De capitulo quinto de conseruanda sanitate dixit ꝙ fricatio facta mane ⁊ post dormitionem quamlibet virtutem suscitat attractiuaꝫ que est in membris ⁊ attrahit nutrimētum de ea ⁊ ea impinguat. ego quoqꝫ plures macilentos feci ingrassari cum fricatione facta cum oleo: vnde subueniēdum est cum capitulo mēbrorū diminutorum ⁊ cum capitulo exercitiꝫ: ⁊ cum vltimo capitulo quinto. de regimine sanitatis. ¶ De quinto tractatu regiminis. sanitatis dixit: accidit in quibusdam macies ex parte male complexionis quotiens condemnať siccitas ex debilitate virtutis inducentis nutrimentū: aut ex debilitate virtutis nutritiue: aut ex vtraqꝫ simul: sꝫ omnibus huiusmodi confert illinitio facta cum pice eo ꝙ pix referuet cibarium induci ad nutrimentum: ⁊ iam plures ingrossati sunt cum hac illinitione facta eis ⁊ ꝓprie si virtus transportatiua nutrimenti fuerit debilis ⁊ virtus nutritiua fuerit nō debilis. sꝫ inhibeť de bonitate nutrimenti ⁊ ex parte paucitatis materie conuenientis: quoniam hoc fit ex parte modici nutrimenti ꝓcedentis ad arterias qdam quoqꝫ euitant illinitiones istas causa crudelitatis earum vtentes aliis ingeniis pluribus: ⁊ licet quilibet ipsoruꝫ locum habeat illinitionis picis in iuuamento ⁊ virtute fricādum est corpus cū tobalia vel manutergio moderate ⁊ mediocriter inter durum ⁊ leue dum rubefiet. deinde indurandā est pellis ⁊ condensanda cum fricatione dura: deinde p̄cipe ꝙ vtatur moderato exercitio ⁊ balneo nō ꝙ longā moram trahat in balneo. fricandum est corpus cum tobalia sicut actum est in fricatione sicca deinde vngendum est corpus cum modico oleo: deinde vtendum est nutricatione. ſꝫ ꝓpositum huius cure in toto est ꝙ ad carnes trahatur bonus sanguis ⁊ confortet virtutem nutritiuam ad prohibendum ꝙ attractum fuerit de dissolutionibus cum eo quod confortat virtutem nutritiuam cum calefactione carnium: quoniam prohibetur per fricationem ꝙ superueniens fuerit ad membra. sed per vnctionem cum oleo ꝓhibetur dissolutio: quoniam vnctio cuꝫ oleo obturat poros: ꝙ si etas fuerit conueniens corpus cuius descriptio hec notatur confortatur mirabiliter cum aqua frigida.

A ¶ Qr si corpus fuerit intensa pinguedine cōtraria facienda sunt ei: videlicet vt transportetur perfecta transportatio nutrimenti ⁊ mollificetur ad augendum in dissolutione corporis: ⁊ confortatione partis nutrimenti cum abundanti laxatione ventris dum inducantur ad vsum instrumenta nutrimenti velociter expellere qd̄ inclusum fuerit in eis ad inferius. dissolutio quoqꝫ corroboratur ⁊ augetur cum exercitio veloci sicut cū presentatione veloci ⁊ abundanti fricatiōe ⁊ vnctione cum oleo dissolutiuo. sed fricatio leuis esse debet ⁊ mollificatiua. Ego quoqꝫ extenuari feci in modico tempore quendam per presentationem velocem fricando ipm̄ cum tobalia vel manutergio aspera nimis ad sudorem restringendum: deinde sequebar hoc cum nimia fricatione cum oleo dissolutiuo: videlicet cum oleis qui tollunt defensionem. sed post ipsam fricationem nullum cibum dabam ei post balneum. sed faciebam eum dormire si in voluntate eius fuerit aut aliquo seruitio modico iuxta votum eius vti deinde faciendo eū secundo balneari: dabaꝫ ei post balneum cibarium modici nutrimenti ⁊ multe quantitatis vt si sufficiēs quātitas ⁊ transportatio nutrimenti ei⁹ si modica.

P ¶ De secūdo capitulo catatirion: accidit quoqꝫ macies alicui membro ex quiete facta per spaciuꝫ longi temporis: aut ex mala ligatione facta penes fracturam eius: quoniaꝫ qes debilitat virtutem membrorum quiescentium ⁊ ligatio cōprimit sanguinem ⁊ expellit eum de membro: ideo cura fieri debet per contrarium vt corroboretur virtus membri ⁊ attrahatur ad illud sanguis superabūdans. virtus quoqꝫ mēbri corroboratur per fricationeꝫ moderatam in quantitate ⁊ qualitate ⁊ per motum conuenientem. sed sanguis attrahitur ad illud per ligationem prout docuit Ypo. Sed infusio aque calida super illud debet fieri in quantitate moderata ⁊ motus ⁊ fricatio modo simili debent esse: quoniam motus ⁊ fricatio licet corroborent virtutem tñ attrahunt sanguinem iō quilibet ipsoꝝ nō in modica quantitate esse dꝫ ꝙ nō agat: neqꝫ in multa ꝙ dissoluat: sed esse debet in quantitate moderata: tñ aqua calida infundi debet super membrū dum membrum infletur ⁊ color eius rubefiat in vltimo rubore ⁊ eo ꝙ membra extenuata tarde rubefiunt non est q̄renda rubedo primo die in eis cum nostrum in hoc toto ꝓpositum sit vt in quantitate fiat qua rubefiet membri color ⁊ in ipso tempore corpus membri fiet vehementioris inflationis: quoniam si super hoc addis diminuetur inflatio ⁊

deficiet rubedo eius. ⸿ Dixit: habetur quoqʒ significatio super velocem curam ⁊ tardaʒ in membro macilento ex leui rubificatione ⁊ inflatione ⁊ ex tarditate ipsaruʒ. sed locus in quo difficilis fit operatio huiusmodi fricandus est cũ medicinis liquidis ⁊ calefactiuis ⁊ ꝓprie in quibus fuerit modica pars tapsie. sed leniendus est cum medicamine picis q̃ medicamina appellantur ʒarucakilis ⁊ ʒarukis. ⸿ Dico ꝙ cõpositio huius medicaminis prout ẽ de libro oribasii mediocri: ⁊ operatio eius simplex tali modo fiant ad hanc passionem: videlicet ꝙ calefiat pix cum oleo dum spissa fuerit: deinde illinienda est dum fuerit calida super locum cum pãno: deinde remouenda est quotiens infrigidatur. Sed consideranduʒ est diligenter in eius appositione ⁊ reiteratione appositionis eius super locum. ⸿ Dixit: vtendum est medicamine picis iuxta hec accidentia ꝙ si videris ꝙ in prima appositione eius membrum fiet bene rubefactum ⁊ inflatuʒ statim remouenda est. sed nisi hoc videris illinitio facienda est super membrũ bis ⁊ ter. sed quidam emplastratione ipsa vtuntur quolibet die. quidam in primo die ⁊ tertio. quidam in primo die ⁊ quarto iuxta qd̃ opus fuerit membro. ⸿ Dixit. G. hec quoqʒ perfecta ẽ cura in medicamine macici accidentis in membris ⁊ nõ erit opportuna ligatio in ea nisi raro. Sed si fuerit opportuna in aliquo tempore ligatio debʒ fieri prout docuit ypo. que appellatur ligatio diuersa appellatur quoqʒ ligatio diuersa ꝙ diuersa fit a ligatione que fit in fractura membri: quoniam in ligatione facienda in fractura ⁊ contritione ⁊ concussione non est ponendus pãnus in primo super locum dolentem. sed ponatur super locuʒ sanum: deinde ligatio stringenda est ⁊ mollificanda quotiens perueniet penes locum dolentem. sed cum peruenerit ad locum metipsum mollificanda est taliter ꝙ non habeat secum aliquam strictionem nec oppressionem omnino: licet diminuatur hoc in hyeme. inuolutio panni quoqʒ multa facta super locum dolentem in hyeme calefacit euʒ sed in estate nõ faciebam multam inuolutionem super locum ipsuʒ: sed opprimebam sanguinem per ligationem factam in parte superiori eius superabundantis ⁊ in parte inferiori eius ligabaʒ modice in tantum in quantum sanguis attractus ad eum non possit segregari ab eo: sed locum dolentem non cooperiebam cum panno aliquo timendo ne calefiat inde locus ipse ⁊ dissoluatur sanguis qui fuerit in eo. Sed si pes aut manus extenuatur ⁊ macrescit in toto ego ligabam aliam manum ⁊ pedem oppositas eis faciendo vehementer vtranqʒ ligationem in parte inferiori eius sursum ascendendo in pede ad imaginem ⁊ in manu ad assellam ⁊ spatulam: quoniaʒ vene recte de vena magna transmittunt ad pedeʒ ⁊ diuidũtur in inferioribus corporis penes os qd̃ dicitur hugiʒ in dispositione vna procedendo ad quẽlibet pedem ad nutriẽdum eas. sed que sunt in superioribus corporis diuiduntur penes furculam procedendo ad vtrãqʒ manum ad nutricãduʒ eas in dispositione simili. Ideo quotiens inhibetur ⁊ restringitur sanguis procedens ad vnam manum aut ad pedẽ ꝙ nõ transmittatur ad eam manabit per venam diuisam ad procedendum ad alteram: ideo ligatio qua debet manus ligari sana nõ debet esse vehemens: sed moderate intantum inquantum nullus dolor neqʒ lesio fiant in ea. sed corpus dolens si fuerit aer frigidus cooperienduʒ est cum pãno ad tepefaciendum illud quoniam nisi membrum fuerit frigidũ in maximum iuuamentum erit ei si fuerit discoopertum: sed fricandum est frequenter sed in primo fiat fricatio cuʒ tobaliis: deinde postea cum medicinis calidis quotiens cũ difficultate receperit calefactionem. tamen si velociter acceperit calefactionem fricandum est cuʒ oleo in quo liquefacta fuerit cera calida valde dum ingrossetur qd̃ deleui nõ fluat quoniam duʒ fuerit in dispositione ista durabilius erit ⁊ minoris dissolutionis. sed interrogandus est patiens vtruʒ sentiret in membro caliditatẽ perseuerare: postea an sentiret ꝙ quiesceret tunc opus est ad reiterandum curam quattuor modis: in primo vt fricatio fiat cuʒ tobalia vel manutergio: secundo vt effusio fiat cuʒ aqua calida cum fricatiõe simul. tertio vt emplastratio fiat cum medicamine calido ⁊ oleo. quarto vt illinitio fiat cum pice. ꝙ si membrum quod curandum est infrigidatum fuerit vehementer vtendum est medicamine picis composito in quo componuntur pix oleũ modica ꝑs aspalti iudaici: sulfuris ⁊ piretri. De cura ista quoqʒ in vltima conditione confido: quoniaʒ cum ea plures sanaui quorum membra fuerunt macilenta. Noscas igitur ꝙ in hac dispositione non erit sufficiens quantitas sanguinis membro que transmittebat in eo: in tempore sanitatis ei⁹ eo ꝙ indiget tunc nutrimento magis abundanti: quoniam ex calefactione eius maior: maior pars dissoluitur ab eo. ideo hec cura attrahit sanguinem magis abundantem q̃ʒ in dispositione sana: ⁊ iam dictũ est de eo cum ligatione cũ opus fuerit. ⸿ Dixit: ꝙ balneũ forte erat carius in tremore ypo. ideo precipit ꝙ epithimatio fiat cum aqua calida: sed ego vtor aqua calida ponendo membrum in ea in pila. ⸿ Dixit ꝙ s̃m hunc modum curaui membra plurium hominuʒ que macilenta erant ⁊ extenuata ex ligatione ⁊ quiete per spacium longi temporis restituendo ea ad vsum nutricationis ⁊ augmenti. ligatio quoqʒ fracture que comprimit ⁊ expellit sanguinem de membro macrescit illud. sed ligatio diuersa q̃ est impinguatiua incipienda est de loco sano ex parte superiori longe a loco qui macrefactus est cum oppressione vehementi: deinde inseparabiliter lenificat operatio dum perueniet ad locum macilentum. ⸿ Dixit sed balnea sulfurea ⁊ aspaltina sanguineʒ attrahunt superabundantem ad mẽbrum. sed nos illinimus membrum cum pice loco eoruʒ. Or si passio fuerit in brachio: ligatio incipienda est de assella in brachio ⁊ in tibia de inguine. Sed si fuerit in adiuuamento aut in coxa ligatio necessarie fiat in alia manu aut in pede alio. sed incipienda est in parte inferiori ascendẽdo vsqʒ ad inguinem in pede ⁊ in manu. De assella: ꝙ si hec passio accidens fuerit in brachio aut in tibia dum fuerint potentes ⁊ vehementes nimis melius erit si pes aut etiam manus opposita ligatur. sed liganda est pars superior loci dolentis: vt nullum nutrimentuʒ recipiat: neqʒ nutrietur hoc quoqʒ nõ nocebit membro quod ligatur. sed hoc sustinendum est duʒ habebis votum de membro altero. deinde reuertetur ad eũ corrigendo ipsum. ligatio quoqʒ nõ debet perfecte fieri vt noceat vt locus eius virescat aut nigrescat: quoniã hoc erit ad detrimentum membri ⁊ eius mortificationem omnino: vnde cauendum est id quod proximum fuerit huic actioni: euitetur motus membri extenuati ne calefiat: sʒ fricatio attrahit ad illud sanguinem abundantem. Dixit ꝙ iam superuenit hoc dictum de cura membrorum macilentorum.

Q ⸿ De complemento ⁊ perfectione: dico ꝙ si magnificat̃ pes ad modum dispositionis. Abigehfar: vtendum est minutiõe in parte opposita ⁊ ligatione cõmuniter facienda sup̃ locuʒ ad expellendum ad sursum ⁊ ligetur alia pars iuxta ligationem ingrassationis ⁊ illiniatur ipsa cum confortatiuis: ⁊ alia cum mollificatiuis ⁊ vtatur quantitate modica nutrimenti.

O ⸿ De tractatu secundo humorum dixit: ꝙ si corpus macilentum fuerit causa debilitatis caloris inati qui est in eo excitatio indignationis ⁊ ĩpetus confert ei. Et similiter illud qd̃ letificat animum ⁊ extendit caloreʒ innatum ad exteriora corporis delectatio ⁊ similia que excitant ⁊ extendunt calorem naturalem bona erit trãsportatio nutrimenti correctis ide digestione ⁊ nutrimento. ⸿ De tractatu tertio vnctiones quoqʒ leues impinguant corpus nimis similiter ⁊ motus leuis. ⸿ De tractatu primo morbi acuti. ꝙ si neru⁹ fuerit debilis ⁊ matrix infirma vtendum est in regimine attenuatiuo loco syrupi acetosi altera medicina cum acetuʒ eis noceat.

A ⸿ De capitulo primo afforismorum. vltima impinguatio si fuerit in corpore fallax. expedit quoqʒ vt in venis fiat largitas pro eo ꝙ augetur: quoniam natura alterat nutrimentuʒ ⁊ illud faciet penetrare. vnde si vena in perfecta vltimitate fuerit repletionis. dubitandum est de morte subitanea ex extinctione caloris innati: quoniaʒ carebunt respiratiõe: vñ non est retardandum in euacuatione corporis si perfecte ꝑuenerit ad hunc terminum: quoniaʒ cui fuerit in vltimo modo incrassatio impossibile erit ꝙ perseueret in sua dispositione cum omnino vene disrumpantur in eo. aut extinguatur eius caliditas ⁊ ide morietur subito: ideo oportet ꝙ euacuetur corpus eius vt nutrimentuʒ locũ habeat in eo. Sin autem dubitanduʒ est de morte subitanea aut de fixura alicuius vene in eo: accidente quoqʒ hoc pluribus luctatoribus subitaneam mortem omnes secuti sunt cum in eorũ venis non fuerit locatio ad supportandum augmentum. sed si incrassatio nõ fuerit in vltimo fine nõ est dubitandum de ea cum vene in ea fuerint largiores.

O ⸿ Dixit: sicut euacuatio superabũdãs facta subito est fallax: ita similiter nutricatio sup̃abundans facta subito erit fallax.

⸿ Dico ꝙ ſi volueris aliquem incraſſare opȝ te de gradu in graduȝ regimen gerere in eo. ⸿ De primo capitulo afforiſmorū regimen tenue in maiori parte diſpoſitionū magis eſt fallax alijs: qm̄ per tenue regimen iducitur virtus in vſu ad modicū ⁊ inde affligitur. ⸿ De ſecūdo capitulo corpus qḋ macreſcit in breui tempore ad pinguedinē reſtituit̄ velociter per nutrimentū ſed ꝙ macreſcit in longo tp̄e reſtituit̄ ad pinguedinē per longū tempus: qm̄ in corpore qḋ macreſcit in breui tempore hoc accidit de euacuatiōe humiditatū nō ex liquefactione mēbrorum coagulatorū: ſed corpus qḋ macreſcit in tempore longo: iaȝ liquefacta fuit de eo caro ⁊ extenuata ſunt mēbra omnia per que fiunt nutricatio digeſtio ⁊ generatio ſanguinis: vnde facta ſunt ꝙ nō poſſunt digerere nutrimentum in quantitate neceſſaria corpori: iō dādum eſt ei nutrimentū modicū vt preualeant ei. Sed ſi mēbra in diſpoſitione illa cōſiſtunt in diſpoſitiōe prima: poſſibile erit ꝙ detur ſepe nutrimentū ſemel multū cū virtus digeſtiua in mēbris fuerit conſiſtens. ⸿ Dico ꝙ humidi contentiue nutrimentuȝ veloci⁹ ingroſſat corpus q̃ȝ aliud: ideo efficitur vinū ruffum ⁊ groſſum maioris nutricatiōis q̃ȝ alia vina: ⁊ veloci⁹ replet corpus qḋ euacuatū eſt ⁊ indiget augmento velocius cuȝ digeſtio perficitur per caliditatem ⁊ humiditatem. Et ſi fuerit nutrimentū liquidū calidum ⁊ tenue leuis erit ſuper naturam eius alteratio ⁊ tranſmutatio velociter: ⁊ in eo nō erit cum hoc magna ſubſtantia cum nutriat abundanter ſicut ius carnium ⁊ vinuȝ groſſum ⁊ ptiſana facta de medulla tritici ⁊ riſi ⁊ de lacte ⁊ ſimilibus. ⸿ Nutrimenta quoqȝ velocis tranſmutationis: ſcilicet tenuia velocius nutriunt corpus. ſed tn̄ velocius diſſoluuntur de eo: iō carnes generate inde non perdurant ſicut carnes generate de vua ⁊ nutrimentis ſolidis ſicut carnibus porcinis: ⁊ licȝ nō augeant velociter: tn̄ qḋ augetur inde perducabile erit vnde ſi ſic erit bonuȝ eſt vt attenuetur modus nutrimentorum potentium vel duroruȝ vnde fiat nutrimentuȝ fructus impulte carnes parent̄ in iuribus ⁊ ſimilibus cū quibus homines nituntur ipſorum ingenio vt natura velociter faciat ad alterationem ipſorum. etiam dubitandum eſt magis de morte in habentibus corpora groſſa ⁊ opulēta ne velox ſit q̃ȝ in habentibus corpora macilenta in maiori parte.

R ⸿ Dixit Gal. cui fuerit groſſum corp⁹ ab initio vite ei⁹ mors eius erit proximior q̃ȝ cui fuerit macilentū corpus in maiori parte. ſ3 melius erit ꝙ corpus ſit bone cutis neqȝ groſſuȝ nec macilentum: qm̄ hoc poſſibile eſt ei qḋ perueniet ad vltimitatē ſenij. Et ſi fuerit trāſgrediēs equalitatē itenſa macies melior eſt intenſa pinguedine: qm̄ in corpore groſſo vene ſunt anguſte: iō ſpiritus ⁊ ſanguis in modica quantitate in eo ſunt: cūqȝ etas perueniret ad ſeniū in ea extinguit̄ calor inatus ex parua cā ⁊ morief ſubito. ſed in corpore macilento nō eſt dubitandū de hac: tn̄ qn̄qȝ infrigidantur membra principalia cum in eo nō ſit aliquid ea cooperiens ⁊ defendens de frigiditate aeris. Sed qui habuerit cutē eius naturaliter in initio vite equalē deinde ingroſſatur vtendo quiete ⁊ opulento victu: lȝ corpus eius fuerit groſſum vene eius ſunt large ⁊ ſanguis ⁊ ſpiritus in eo erunt ſuperabundantes iō velocitas extinctionis caloris inati in eo nō erit. ⸿ Dixit ꝙ groſſitudo corporis in iuuentute nō eſt horribilis: ſ3 amabilis. ſȝ in ſenio cū in ea fuerit ponderoſitas difficilis ⁊ peior eſt conditione corporis macilenti huius. ⸿ Expoſuit quoqȝ Gal. hoc ſuper corpus longum: ſed exiſtimo qḋ ē de corpore pingui. ⸿ Dixit Gal. ꝙ corpus groſſum qḋ eſt multe latitudinis ⁊ ꝓfunditatis melius erit in ſenio corpore tenui. ſed corpus deſcriptum in tali diſpoſitione nō poteſt eſſe niſi longum ſm̄ me hoc eſtimanteȝ. ⸿ De quarto capitulo afforiſmorum: quies humectat corpora: ſicut exercitium deſiccat ea ſed nutrimenta dulcia ⁊ vnctuoſa ⁊ inſipida corpus ipinguāt ⁊ humectant. alia quoqȝ nō: eo ꝙ ſūt medicinalia.

A ⸿ De ſeptimo capitulo afforiſmoruȝ dixit: indigentia deſiccat corp⁹: iō ſanat morbos humidos ⁊ deſiccat carnoſitatē corporis qm̄ corp⁹ iſeperabiliter diſſoluit̄: ⁊ ſi de eo qḋ diſſoluitur nō fit reſtauratio deſiccabitur violenter.

R ⸿ De ſecundo capitulo de natura humana dixit ꝙ corpus habens abundantes humores ſi fuerit groſſuȝ nimis ſūmarie magis aptum eſt ad morbos q̃ȝ corpus habens paucos humores. Sed tn̄ corpus intenſum in paucitate humorum: ⁊ proprie corpus macilentum velociter nimis ſequitur nocumentum ex cā frigoris ⁊ odoris ⁊ velociter ei accidit defectio: ē̄t nocumētū accidit ex diuerſis cauſis q̃ ſunt extra: ⁊ magis velociter in eo accidunt morbi ex vigilia ⁊ anguſtia ſatietate nauſeatiua ⁊ impetu q̃ȝ in corpore groſſo ⁊ pingui.

A ⸿ Dixit: ſi volueris extenuare corpus vtat̄ exercitio añ cibū nec ſumat cibū niſi ſemel in die ana modicū dormiēdo ſemꝑ ſuꝑ rē duraȝ eo ꝙ addurat corpus ⁊ illud durū facit ꝓhibēdo carnes multiplicari ⁊ in eo augmentū fieri ſed exercitio vtatur dum corpus fuerit diſcoopertum in toto cum inde deſiccetur violenter.

O ⸿ Si corpus volueris impinguare vtendum eſt econtrario ab initio intromittendo illud in balneo pluries in die: ſ3 aliq̃ intromiſſio eius in balneo faciēda ē ei poſt cibū: ⁊ exercitio vtat̄ tardo ⁊ dormitiōe moderata faciēda ſuꝑ rem planam non ꝙ diſcooperiat ſuuȝ corpus ad aerem: neqȝ ieiunet neqȝ laboret crudeliter.

R ⸿ Dixit: ꝙ corpora rare carnoſitatis nō ꝑueniunt ad pinguedinē q̃ de leui in vltimo mō fit: iō pinguedo in eis obtēta ꝑdurabilis erit ſpatio lōgi tp̄is. ſ3 corꝑa ꝑueniētia ad pinguedinē q̃ in vltimo mō fit ſicut corꝑa vtētia exercitio nō optinebūt illā pinguedinē durabiliter ſpatio longi tp̄is: qm̄ corpora quotiēs in vltimo mō ingroſſant̄ impoſſibile eſt oīno ꝙ eorū diſpoſitio nō trāſmutet̄ velociter. ⸿ Paulus dixit: ꝙ habentes eoꝝ corpora in intenſa pinguedine ꝑuenienti i mō vltimo ad modū pinguedinis corporū lactantiū egredient̄ ſanitatē: qm̄ diſpoſitio ſimilis huius pinguedine infert eis ꝙ virtus ſubito minuat̄ ſenſus ⁊ motus deficiāt ⁊ remanebunt paralitici eo ꝙ groſſitudo facta extra naturā: ⁊ repletio accidens in corꝑe extinguūt calorē inatum ⁊ opilant poros ſpirit⁹ ⁊ meatus illius ⁊ ad minus accidit in eis ꝙ vene rumpunt̄ ⁊ putrefiunt. ſed alia pinguedo q̃ cōſeruat carnes cuſtodienda eſt in ſua diſpoſitiōe cū ꝑ eā ſanitas ſit firmior. ⸿ Dico: ſanitas quoqȝ per eam erit firmior ex abundantia caloris innati ⁊ bonitate digeſtionis. ſed cum hoc erit remotior a ſenio.

S ⸿ De regimine attenuatiuo dixit. G. ꝙ maior ꝑs morborum diuturnorū indiget regimine attenuatiuo. ſed in maiori ꝑte regimē attenuatiuū ꝑ ſe ſolū ſufficit abſqȝ alia cura. Sȝ qḋ melius erit in vniuerſis morbis in quibus ſanitas ꝑfici pōt per regimen attenuatiuū ꝙ nulla cura fiat cum alia medicina: quoniā vidi plures patientes in renibus ⁊ iuncturis curatos fuiſſe ſolūmodo cū regimine attenuatiuo perfecte: ita ꝙ nunquam reuerſa fuit eis illa paſſio de cetero: ſed in parte ipſorum alleuiata eſt inde eorum paſſio in vltimo modo. etiam vidi plures patiētes aſma interpollatim per illud iuuamentum ſequi: ⁊ inde mitigatum fuit in eis aſma perfecte ⁊ alleuiatum abundanter: ita ꝙ de eo nō patiebant̄ niſi modice. Regimen quoqȝ attenuatiuum conſumit ſplenem magnum ⁊ diſſoluit inflatam duritiem epatis. Sed de epilepſia ꝙ de ea fuerit modicū ſi curatū fuerit ab initio eius cū regimine attenuatiuo patiens cōualebit perfecte. Sed qḋ fuerit diuturnū ⁊ obtentuȝ radicitus nō obtinebit iuuamentum ꝑ regimen attenuatiuum niſi modice. ⸿ Dixit. ꝙ omnia cibaria ⁊ medicine attenuatiue conferunt corporibus repletis de humoribus frigidis ⁊ viſcoſis. ſed non erit ſecura eorum operatio abſqȝ pondere ne corrumpatur ſanguis corporis ⁊ fiat inde colera.

A ⸿ Dixit: ꝙ odor ⁊ ſapor inducunt ad memoriā: aut experimētuȝ ſignificationes ydoneas ad cognoſcenduȝ attenuatiua: quoniā ꝙ fuerit pungēs ac aperiēs in eo erit māifeſta acuitas: ⁊ omne acutū cōfert ad incidēdū humores groſſos. ⁊ ſi inde ſumpta fuerit ſuperfluitas modica non minus infert in ſtomaco punctionē ⁊ interiectionē lamentabilē ⁊ egrediēdo ꝑ vomituȝ ⁊ egeſtum in eis emittit odorem acutū: ⁊ facit vrinā ⁊ ſudorē eſſe acutos ⁊ fetentes emittendo ſanguinem de interioribus ⁊ vlcerando corpus: vnde hec oīa ſignificationes dant maximas ſuper attenuationem ipſorum factaȝ in humoribus groſſis. ⸿ Dixit: ꝙ experimentū teſtatur ſuꝑ hoc: ⁊ ideo magnifice conferunt corporibus repletis de humoribus groſſis frigidis ⁊ viſcoſis. ⸿ Dixit: ꝙ fieri debent in modo ⁊ quantitate congruis. ſin autem humores conuertuntur ad malitiā dixit: ꝙ nō deducit̄ de conſcientia alicui⁹ vulgi ꝙ alia cepe naſturtium ⁊ porrum non ſunt de rebus attenuatiuis. ſed poſtea petroſelinum feniculi ⁊ yſopus. i. aſſa ſi fuerint recētia: quoniam ſi fuerint ſiccata fiunt perfecte attenuationis. ⁊ egrediendo terminum nutrimentorum inducuntur in medicinis. ⸿ Dixit: igitur noſcas ꝙ aqua ⁊

oleum conterunt virtutem attenuatiuorum. ¶ Dixit: similiter ruta coriandrum anetum mentastrum ⁊ vrtica: quoniā omnia dum fuerint recentia attenuant cōmuniter ⁊ moderate. sed desiccata attenuant vehementer ⁊ violenter ⁊ calefaciunt manifeste. ¶ Dixit: ꝙ he sunt res mediocres inter hec que sunt violente attenuationis inter alia que sunt insipida ⁊ ingrossatiua in quibus est aliqua dignitas acuitatis amaritudinis ⁊ salsedinis ⁊ alia virtus que attenuat sed modice sicut tharsacō endiuia fumusterre ⁊ lactuca. ¶ Dixit: ꝙ sūmarie in quolibet in cuius odore aut sapore manifestatur sensibus: aut ex vtroqȝ acuitas virtus erit attenuatiua. ⁊ simile est actus illius ꝙ fuerit boni odoris ꝙ si fuerit gustatū ⁊ gustans imaginaī ꝙ in eo est aromatizatio absqȝ dubio erit calidū ⁊ attenuatiuum in virtute eius: tamen caliditas eius ē minor. sed in quo fuerit sapor bauracalis aut salsus cum eo erit attenuatio ⁊ lenificatio ventris. Similiter in rebus amaris est virtus attenuatiua nō minus vt virtus que est in rebus bauracalibꝰ ⁊ salsis. ¶ Dixit ꝙ omnia nutrimenta attenuatiua si elixantur ⁊ sumenī in cibo cū aqua ⁊ oleo diminuitur ipsorū attenuatio. Sed si sumanī cū aceto aut cum melle aut cum vtroqȝ crescit ipsorum virtus in hoc. ¶ Dico possibile est ꝙ diminuatur virtus partis ipsorum si sumitur cum aceto sicut sunt cepe cum acetum tollat multitudinem acuitatis earum eo ꝙ infrigidat etiā possibile est ꝙ mel conterit virtutē partis ipsorum. Cibaria quoqȝ dulcia ingrossant. sed amara attenuant. Sed si aliqua res amara sumitur cū melle erit minoris attenuationis: iō opus est vt fiat canon de hoc ꝓut decet. ego quoqȝ nō cognosco qua de causa. G. nil tractauit in eo. ¶ Dixit: ꝙ oleum cōterit virtutem omnium attenuatiuorum. ¶ Dixit: ꝙ salse cōfecte de sinapi ⁊ casou ⁊ carui ⁊ similibus illud faciunt: curationem quoqȝ cum regimine attenuatiuo vti eis frequenter oportet ac si ei cōtingit ꝙ sumat in cibo de cibarijs ingrossatiuis. cibaria illa sumenda sunt cū eis: sed sparagi mediocres sunt iter attenuatiua ⁊ ingrossatiua. ¶ Dixit ꝙ si cibarium fuerit mediocre inter stipticitatē ⁊ amaritudinem eius attenuatio erit mediocris. ¶ Dixit: ꝙ semē aneti casez ameos ⁊ zufara ac omnia semina herbarum aromaticalium in quibus fuerit caliditas ⁊ acuitas cōueniunt regimini attenuatiuo: etiā pars ipsorum ex vehementi ⁊ violenta virtute eius peruenit ad vltimā attenuationez sicut est semen rute qđ est cōueniens ⁊ violentum in modo vltimo ad extenuādum. Sed agnus castus ⁊ canapis transgredientes terminum nutrimentorū secuti sūt medicinas attenuatiuas: ideo inferunt dolorē capiti si abundanter sumantur. Et hec semina odorifera valent ad mundificandū sanguinē ꝑ vrinā. ¶ Dixit: ꝙ frumentū generat nutrimentū grossum in vltimitate: ideo nō cōuenit indigentibus regimine attenuatiuo nisi multa in pasta eius fuerit quantitas fermēti ⁊ salis: ⁊ coctū fuerit in clibano: ⁊ sumptum fuerit cuȝ syrupo acetoso ⁊ vino tenui: qm̄ tūc bonum est ⁊ securū in ingrossatiōe eius: ⁊ carnes volatilium montanarum ⁊ gallorū ⁊ pisces parui ⁊ volatilia parua generaliter generant sanguinē tenuē ⁊ piꝑ etiam mixtus cum cibarijs grossis efficaciter cōfert ad remouendū ingrossationē eorū. Mel etiā inter alia dulcia attenuat generat sanguinē tenuē. ¶ Dixit: ꝙ ordeū sufficiēs ē ꝑ se ꝙ nō misceaī cū aliquo attenuāti illud. sed si mixtū fuerit cū lacte aut cū re alia grossa iflat ⁊ difficilis ide erit digestio eius. ¶ Dixit: ꝙ decoctio ficus similiter attenuat: ſ; tn̄ mel efficacius est ea. sed ficus sicce mediocres sunt: sed proximiores sunt attenuationi. sed ficus recentes si fuerint mature nō ingrossant. sed si fuerint imature inflant ⁊ ingrossant ⁊ inde difficilis erit descensio ipsarum. Sed vina alba tenuem humorē generant ⁊ mundificāt sanguinē ꝑ vrinā incidendo grossos humores: tn̄ si cum tenuitatez eorū fuerit rubedo ⁊ acuitas vehementiꝰ attenuant tn̄ nō cōueniunt habentibꝰ cōplexionē calidā aut caput debile passiuū: sed vinū nigruz ⁊ grossum dulce: ⁊ stipticū euitandū est in regimine attenuatiuo eo ꝙ replet venas de sanguine grosso ⁊ ꝓprie dulce nigrum ⁊ grossum insimul. ¶ Dixit: ꝙ oīa dulcia excitant viscera: sed mel lȝ sit attenuatiuū est incōueniens visceribus in quibꝰ fuerit apostema calidū aut aliqua opilatio. ſ; mixtū cuȝ aceto cōuenit: tn̄ syrupus acetosus magis cōueniens est q̄ȝ dulcia alia quibus vtendū est in regimine attenuatiuo cum in eo nō sit malus humor nec medicinalis conditio sicut est in alijs rebus attenuatiuis: nec ēt nocet stomaco: ſ; si acetū eius fuerit squilliticū melius icidit: ⁊ syrupus ēt squilliticus ⁊ acetū eius conueniunt in vltima attenuatiōe. Vidi quoqȝ plures nullā tenere custodiā in omni regimine ipsorum ⁊ sola operatiōe sumptiōis aceti squillitici cōseruabant sanitatē eorū. ¶ Dixit: opȝ ēt vti exercitio ad ꝓpositū. ¶ Dixit: debes scire virtutes oīum rerū quā pars earū attenuat ps ingrossat ⁊ ps neutra vnde euitatio ⁊ opatio fiant meis habita prius cōsideratōe ad qualitatē cuiuslibet ptis ipsarum. ¶ Dixit oē lac igrossat ſ; aquositas eius attenuat lȝ cū hoc soluat ventrē: iō nō est vtendū ea freqūēter in corpore idigenti attenuatiōe nec ēt lactibꝰ ⁊ ꝓprie si fuerit grossa nisi si mixta fuerint cū aliquo attenuatorio. ¶ Dixit: euitādus est caseus magis q̄ȝ alia cū igrossatiuus sit in vltimitate ēt coȝule cerebrū epar renes lumbi ⁊ oua elixa ⁊ vehementer lixat euitanda sūt in regimine sanitatis attenuatiuo. ¶ Dixit ꝙ si opportuna fuerit sūptio lactis vtēdū est lacte subtiliori nō cocto. ſ; cū melle aut sale. ¶ De libro pulsus ꝓut vidi in decimoquinto capitulo pulsus: desicant quoqȝ corpꝰ nutrimenta desicatiua. vinū forte: paucitas cibi: ⁊ paucitas potus aque labor seniuȝ tristicia insomneitas ⁊ condominatio caliditatis super hoc.

D ¶ De tertio capitulo libri sexti epidimie: igrassatio quoqȝ facienda est ꝑ cibaria multe nutricatiōis ⁊ tardū exercitium. ¶ Dixit ⁊ carnes sūpte asse sūt multe nutricatiōis: ⁊ magis ipinguāt q̄ȝ carnes cocte ⁊ elixe cū i se coadunanī ⁊ restringanī ex defectu aquositatis earū: iō in pauca quātitate ipsarū erit nutrimētū magis. caro ēt generata ide nō erit mollis nec rara ſ; solida ⁊ potens cū nutrimētū sumptū de carnibꝰ coctis ⁊ elixis sit rarū ⁊ molle velocis dissolutiōis habita relatiōe ad nutrimētū generatū de carnibꝰ assis. ¶ De quarto capitulo epidimie dixit: semꝑ indaganda est dispositio stomaci ꝙ si stomacus fuerit calidior in ore generabit chimum colericū de quo epar nō attrahit quātitatē multam. sed eo ꝙ sanguis eius erit colericꝰ in maiori quātitate nō accipiī i nutrimentū corporis: ⁊ eo ꝙ est incōueniens inde attenuaī corpus: sed si stomacus fuerit frigidus generabit chimum aqueū: ⁊ caro que generaī inde erit mollis ⁊ velocis dissolutionis. Sed si stomacus fuerit equalis generabit chimum firmū ⁊ grossum vnde abundans erit attractio epatis de eo qm̄ mutatur ad sanguinē bonū firmū ⁊ conuenientez vnde abūdans erit carnositas sup eū. Et sūmarie multitudo carniuȝ sequitur multitudinem boni sanguinis in corpore.

A ¶ De quinto capitulo libri sexti epidimie dixit Ypo. ꝙ cibaria q̄ sūt in vltimitate debilitatis nō habebunt durabilitatē nisi spatio breuis temporis. ¶ Dixit. G. ipse intendit de cibarijs que sunt pauci nutrimenti: quoniam qui vtiī eis frequenter nō erit longa vita ipsius nimis: ⁊ hoc est necessariū cum inde diminuaī sanguis eius ⁊ carnositas ⁊ debilitetur inde virtus ⁊ velociter ⁊ desiccentur principalia membra. ¶ De capitulo secundo de aere ⁊ regione dixit: magnitudo quoqȝ splenis macrescit corpꝰ ex duabus causis: vna ꝙ attrahit ad se maiorē partem sanguinis qui generaī in corpore ex magnitudine eius. Secunda ꝙ consumit virtutez epatis vnde modica erit digestio eius: ideo diminuiī inde sanguis bonus eius. ¶ De primo capitulo de nutrimēto dixit. Nutrimenta sicca sicut lenticula sicca excoriata ⁊ panicum ⁊ similia magis nociua sunt q̄ȝ alia habentibus corpora sicca ⁊ macilenta: ſ; bona sunt volentibus desiccare corpora eorum. ¶ De secundo capitulo de nutrimento dixit: estimo ꝙ acutum etiam ⁊ accidum insimul attenuant: tamen accidum hoc agit ex frigiditate. sed acutum ex caliditate. ¶ De secundo capitulo de complexione dixit: dum corpus consistens fuerit in grossitudine nullos morbos patiendo inde diuturnas ex augmento grossitudinis eius sanitas augetur. ¶ Dixit in libro alio vt estimo in regimine sanorum ꝙ per humiditatem est constitutio vite humane: ⁊ nisi difficile mihi sit iam notificare diffinitionem: quoniam quotiens corpus transit in humiditate infirmatur: vnde in regimine etiā esse congruuȝ ꝙ corpus non patiatur negligentiam ipsa dispositione super illum ordinem cum nobis sit impossibile veraciter figere pedem super ipsam diffinitionem: etiā cum in corpore humido excitētur morbi in maiori parte facti sumꝰ declinantes ad desiccandum corpus in dispositionibus eiꝰ: quoniam morbi huiusmodi quandoqȝ per accidens interficiunt. sed intendo dicere per accidens. i. per mortem accidentem absqȝ consumptione.

O ¶ Tabri dixit:impinguat quoqꝫ menbrum macilentum fri-
catio facta ei cum panno dum rubefiat ac epithimatio se-
men aque calide:deinde fricatio:deinde illinitio facta cum
ceroto.sed emplastratio fiat in quolibet triduo aut quatri-
duo cum piretro ⁊ sulphure.dum rubefiat ⁊ infletur caute
ne accidat ei infrigidatio.¶ Tabri:lac vaccinum expoliatũ
de butyro eius antequam accidum fiat sumptum in quanti
tate rot.ʒ.impinguat:ita tamẽ ꝙ sumẽs illud expectet illud
per tres horas dum illud digerat:⁊ sumat de eo similiter
rot.ʒ.non comedendo aliquid vsqꝫ ad noctem:postea de-
inde sumat in cibo de gallicellis ⁊ edis aromatizato corpo
re cum modoch ⁊ aromatib⁹.Sumptio quoqꝫ lactis in po-
tu hec fieri debet per hebdomodas.¶ Tabri dixit ꝙ in li-
bris indis est ꝙ ex multitudine pinguedinis nausea excitaẜ:
⁊ diminuiẜ sperma:⁊ accidit paralisis:tortura oris:⁊ mors
subitanea.etiam ex multitudine materiei velociter sequitur
mors.Sed hec computantur ad ingrassanduꝫ corpora:sci-
licet quies sumptio rei vnctuose carniuꝫ cum zuccaro con-
fectarum ⁊ rizo cum lacte ⁊ clysteria vnctuosa.

A ¶ Sed ad macrefaciendum labor bibitio anacardi bdellij ⁊
trifere paucitas somni:coitus abundans:frequentatio expo
sitionis librorum:terror:calamitas ⁊ nutrimenta sicca.
¶ Aaron dixit:curandus est qui impinguatur cuꝫ intensio-
ne cuꝫ medicamine croci ⁊ dyacimini ⁊ dyapipereon ⁊ alijs
attenuatiuis ⁊ illiniẽdus ẽ i balneo cũ oleo iesimino vel sam
bacino ⁊ nardino ⁊ similibus:⁊ vtatur pane cum melle ⁊ si-
nape in cibo ⁊ carnibus siccis pauci nutrimenti.

O ¶ Sed ad impinguandum euitandus est coitus cum omni-
bus alijs que calefaciunt ⁊ desiccant:tamẽ si vehemens fue
rit siccitas corporis curatio fiat cum lenibus ⁊ balneo ⁊ illi
nitionibus ⁊ ptisanis ⁊ nutrimentis tardis.¶ De electioni-
bus iohannitij ad impinguandũ mirabiliter. ℞.pentadacti
lorum granorum excoriatorum tritorum bene.ʒ.x.⁊ infundã
tur in rot.ij.lactis recentis ⁊ vaccini ⁊ distemperentur in eo
dum in pasta fiant perfecte:⁊ inde fiant trocisci subtiles:qui
libet trociscus in pondere.ʒ.ʒ.⁊ siccandi sunt.sed duo troci-
sci triti sumendi sunt in potu ⁊ mirabiliter faciunt.¶ Dico:
deinde sumatur ptisana facta de farina cicerum ⁊ fabarum
⁊ rizi/rizo lacte ⁊ zuccaro ⁊ mirabiliter faciet.

A ¶ De sexto capitulo de questionibus epidimie dixit:ꝙ si vo
lueris aliquem extenuare vtendũ est exercitio veloci sicut ꝑ
sentatio facta cito inbibito postea ei cibo duꝫ quietata fue-
rit qualitas eius omnino ⁊ dormiat ante cibum:deinde vta
tur cibarijs desiccatiuis ⁊ pauci nutrimenti.¶ Oribasius
dixit:ad macrefaciendu꞉ corpus vtendum est exercitio ve-
loci ⁊ discooperatione corporis in sole ⁊ fricatione in bal-
neo facta cuꝫ nitro ⁊ rebus asperis in abundanti quantita-
te cum modica quantitas eius macrefaciat etiam rebus at-
tenuatiuis ⁊ prouocatiuis ad vrinam ⁊ studio frequenti in
legendis libris.¶ Dixit etiam hec cura macrefacit:scilicet
ꝙ sumptio fiat quolibet die piperis apij montani.ãn.par.ij.
assari anisi.ãn.par.ʒ.deinde dormitio fiat post exercitium ⁊
balneũ:deinde vtendũ est cibo ita ꝙ nõ dormiat post eum.

O ¶ De complemẽto ⁊ perfectione ptisana fiat ethico ꝙ cice-
res infundanẜ in lacte vaccino per diẽ ⁊ noctẽ ⁊ postea de-
siccentur:deinde.℞.rizi albi loti frumenti ordei tritorũ.ãn.
ʒ.xxx.panis ꝺ simila siccati.ʒ.lx.fiat ptisana ꝺ eis quolibꝫ die
in quãtitate.ʒ.xxx.cũ lacte recenti ⁊ oleo amigꝺ.dulci ⁊ oleo
sisamino in modica quantitate.Sed sumantur ante balneũ
⁊ post illud quoniaꝫ impinguat mirabiliter.¶ Dico fiat pti
sana cũ farina rizi cicerũ guastellarum factarum subtiliter si
mila ⁊ amigꝺ.dulcibus excoriatis ⁊ zuccaro ⁊ lacte vacci-
no recenti ⁊ sumatur in potu.¶ De libro ruffini de balneo
dixit ꝙ vmbra ⁊ receptatio in domo humectant corpus.sꝫ
aque calide macrefacit:abundantia sudoris macrefacit etiã
coitus vomitus ⁊ somnus longus nimis:tamẽ sumptio cibi
facta in die semel macrefacit:sꝫ bis impinguat.¶ De libro
iohannitij de regimine illius cui condominatur siccitas.Di
xit Gal.in libro consumptionis nisi fuerit regimen etiam cũ
pilla illinitionibus in cura consumptionis nullum habetur
remediuꝫ.¶ Dixit in libro glauconis:cõfert quoqꝫ ad cor-
rigendum complexionem cordis calidi immissio aeris frigi-
di.Sed ad cerebrum calidum emplastratio infrigidatiua:
tamen ad stomacum ⁊ epar calidum nutrimentuꝫ ⁊ emplm
infrigidatiuũ.¶ Dixit:ꝙ summa complexionis corporis se-
quitur complexionem menbrorum principalium.Dixit.in

aqua pille ⁊ in aere balnei non debet caliditas sentiri.ꝓ ha-
bentibus corpora equalia neqꝫ frigiditas ex qua horripilẽ
tur huiusmodi corpora.sed vtendum est pilla illã bis in die:
tamen si passio fuerat debilis ter in die fiat.sed illinitio fiat
post balneum cum oleo viola.⁊ nenufarino:tamen si calidi-
tas fuerit condominans patienti infusio aque frigide pau-
latim fiat super eum postq̃ꝫ fuerit in pilla:ita ꝙ sentiat mo-
dicum frigorem non nocentem ei:Sed infusio fiat de aqua
pille super caput quod sit maioris frigiditatis illa aqua in-
fusa super corpus in pilla tamen quotiens egreditur pillam
emplastratio fiat super caput super cerebruꝫ pectus ⁊ epar
cum rebus infrigidatiuis:ita tamen ꝙ sint boni odoris ⁊ fri
gide actualiter.Sed si frigiditas fuerit condominans super
ea euitande sunt res frigide potentialiter:ita ꝙ non appro-
pinquetur eis aliquod infrigidatiuum faciens in asperare
cutem nec horripilari nec inbibeat humiditates trãsire nec
penetrare in operationibus ipsorum ad profunditateꝫ cor-
poris.Qꝛ si fuerit caliditas condominans medicine nõ erũt
opportune potentiores huiusmodi rebus:sꝫ oportet ꝙ duꝫ
corpus fuerit debile vt custodiatur ne defectus virtus fiat
eis in pilla ⁊ balneo cum cautela nec permittatur ad ambu-
landum:nec ad aliquem motum faciendum:sed euitet labo-
rem insomnietatem ⁊ molestiam ⁊ moram longã in pilla tra
here ⁊ in balneo ne laxefiat ⁊ deficiat virtus ipsius:etiã eui-
tare debet solem ⁊ aerem calidum ⁊ cogitationem.sed quo-
tiens restauratur corpus modice vtendum est post balneuꝫ
in corpore sui exitus aqua frigida ⁊ suffundẽdo se in ea subi
to semel:deinde inseparabiliter augendo in frigiditate illi⁹
aque que igrossat donec peruenit ad sanitateꝫ.Sed euiteẜ
potentia aque frigide dũ corpus nõ fuerit impinguatuꝫ vi-
gilanter ⁊ vtatur balneatione post cibum:postq̃ꝫ cibarium
descendit de stomaco modice.Sinautem sumatur in potu
ptisana conueniens deinde expectandum est dum sentiatur
descensio eius de stomaco:deinde vtendum ẽ balneo ⁊ pil-
la.ꝙ si inde accidit opilatio vtendum est syrupo acetoso ⁊
absinthio.Rizum quoqꝫ coctum cum lacte dum liquefiat ⁊
dissoluaẜ corpus eius omnino impinguat:tamen nõ conue-
nit debili macilento.Nutrimẽta quoqꝫ insipida impinguãt
⁊ etiam ea ad que appetitus declinat.sed nutrimentum ma-
gis conueniens consumptus est lac asininum.Sinautem lac
caprinum in hora sue mulsionis mixtum cum zuccaro ad in-
bibenduꝫ ne caseetur:tamen cibanda est capra de ordeo en
diuia ⁊ lactuca:sed capra debet esse iuuenis ⁊ propinqua tẽ
pori partus:vnde vtendum est pila ante sumptionem la-
ctis ⁊ post:⁊ similiter aqua ordei:sed confortata virtute ana
parum coquantur cum aqua ordei lenticule excoriate:tamẽ
conueniunt eis cibaria facta spidebegh cum oleribus frigi-
dis sicut attriplices spinachie blite portulaca lactuca ⁊ mal
ua ortensis ⁊ similibus.sed cucurbita quandoqꝫ datur cum
pauco aceto ⁊ pauco zuccaro quandoqꝫ etiam interiora cu
cumeris ⁊ citrulorum sumantur ⁊ aqua cucurbite sumatur
in potu.quandoqꝫ tamen cucurbita prius assari debet ⁊ bi-
bitio eius ante cibum debet fieri ⁊ post exitum patientis de
pila cum zuccaro.sed sumatur lactuca in cibo cũ aceto mix-
to in aqua.Qꝛ si in eo nõ fuerit aliqua caliditas neqꝫ febris
danduꝫ est eis cũ hoc de gallicellis ⁊ gallinis ⁊ edis ⁊ agnis
lactantibus:sed pisces recentes sumantur in cibo post sum-
ptionem ptisane spatio longo:ita ꝙ sumptio ipsoruꝫ secun-
da sit ei:tamẽ i vesperis mora longa trahatur in pila ⁊ cor-
roborandum est nutrimentum addito in eo quod confortat
corpus ⁊ illud auget.sed dum corpus fuerit debilius nutri-
mentum debet esse magis tenue ⁊ humidum ⁊ subtile ⁊ mi-
nus in quantitate ⁊ plus datum per diuersa tempora:ciba-
rium quoqꝫ coctum vel elixum magis conuenit ei quam as-
suꝫ.sed sumantur nutrimenta que sunt frigida actualiter:ta-
men post cibariuꝫ velocioris digestionis ⁊ descensionis de
stomaco:sed vtendum est etiam syrupo iulep ⁊ violato licꝫ
in eis sit dulcedo potens:tamen in maiori parte aque miscẽ-
di sunt ⁊ vtendum est in tempore in quo animus debilitaẜ ⁊
patiẜ nauseam rob ribes ⁊ succo granatorũ si debilitat⁹ fue-
rit appetitus ꝙ si inhibens nõ fuerit febris vtendum est vi-
no mixto cum aqua ita ꝙ vinum sit pars decima aque:sed
vinum etiam illud postq̃ꝫ mixtum fuerit tali modo dimittẽ-
dum est per diem:⁊ plus donec in eo non sentiatur aliqua
aggressio vino ⁊ violẽtia:eius omnino.sꝫ sumanẜ postea fri-
gide ⁊ vinũ eligendum est in colore albo tamen euitandum

est vinum vetustū; super hoc quoq; vtendū est emplastratione epatis ⁊ pectoris confecta cū vtroq; sandalo ꝓprie post exitū; de pila: ⁊ positione succorū oleū; super ea ⁊ pānis infusis in aqua niuis ⁊ violis ⁊ camphora positis super caput. cura hec quoq; fieri d; in camera frigida strata cum mirto ⁊ alijs folijs odoriferis ⁊ frigidis ⁊ fumigata cū; aromatibus odoriferis: sed patiens d; vti idumento rorato cū folij sandal. ⁊ olfatiōe pomorū mirti ⁊ salicis rosarū; ozimi gariofilati melonū citoniorū persicorū ⁊ sandalorū ⁊ camphore ⁊ aliarum similiū confectionū: ēt sumptio post cibum in loco obscuro nō ꝙ vtat indumentis calefacientibus ne calefiat inde: sed euitet coitum ⁊ excitationē luxuriosam penitus donec corroboretur corpus ⁊ hoc ei cōueniat. ß quotiens corpus fuerit ꝯfortatū vtat exercitio moderato faciendo ipsum añ cibū ⁊ añ ortū solis in aere frigido: ita ꝙ nō supersit ꝙ inde sentiatur postea dolor labor oino in pauca quantitate aut in multa ēt euitari d; ne faciat vocē magnā ⁊ multa eloquia ⁊ ascensionē in vocibus. ¶ Dixit ꝙ sumptio aque frigide in potu ꝯfert eis nimis ꝓprie si mixta fuerit cū ea modica pars vini. sed si infrigidate fuerint vniuersaliter cū; niue magis cōferent oua quoq; molia ⁊ cerebra anetū vua ⁊ granata infrigidata super niuē ēt pruna patiētibus in quibus fuerit caliditas vehemens cōferunt.

A ¶ Bimmasuy de mundificatiuis: sumptio quoq; farine ordeorū in potu ⁊ maiorane ⁊ vitreoli macrefacit. sed vitreolū interficit ⁊ cū crudele sit infert ptisim ⁊ desiccat pulmonem ⁊ pectus: ideo vitetur radicitus.

C ¶ Antilis ⁊ paulus de digitis additis ⁊ adhesis dixerunt: oritur quoq; de police ⁊ auriculare digitus supfluus ⁊ vix alia parte digitorū aliorū orit nisi istis: sed forte carnositas erit tm̄: ⁊ qñq; in ea oriunt. sed qñq; oritur de pectine manus habens motū voluntariū sed origens de digitis qñq; habet motū si in ea fuerit os: sin aūt oino nō habebit motū. ¶ Dixit: incidenda est carnositas absq; dubio ⁊ timore ꝙ si icipit de articulo iciso ei⁹ erit timorosa ex loco in quo cōmunicat cū neruis. ¶ Paulus aūt nō ꝑcipit ꝙ incidat sed antilis percipit ꝙ si fuerit oriens ab aliquo digito icidatur vsq; ad os: deinde icidatur os: deinde fiat adhesio pell' loco eius ⁊ vtendū est cōsolidatiuis. Antil' etiam incidit illud quod oritur de pectine semetipso.

A ¶ De libro ruffi ad macrefaciendum pinguē: dixit: pingues quoq; nō sustinent famē neq; sitim. sed nociua est eis satietas nauseatiua. ipsi quoq; infirmant ex causis leuibus magis ꝙ; habentes corpora bene disposita cum ipsorū sanitas non sit secura: ⁊ egritudo eorum cū in passione fuerit sit mortalis. accidit quoq; eis inde epilepsia paralisis: fetor sudoris: dolor stomaci: strictura anhelitus: fluxus ventris defectus cordis: ⁊ febris adusta. ipsi quoq; nō sentiunt morbos ipsorum velociter: cum ipsorum corpora sint grossa: etiā nō recipiunt curam de leui cum medicine non possint peruenire velociter ad membra: ⁊ virtus ipsorum debilitat añ hoc. morbus quoq; ipsorum erit deterior ex strictura membrorum ⁊ debilitate anhelitus ipsorum. etiam minutio difficilis fit in venis musculorū: ⁊ nociua sunt ei laxatiua: ⁊ qñq; sūt mortalia cū; in eis sit flegma superabundans quod est deterius alijs humoribus: ⁊ sanguis modicus qui est melior alijs humoribus ⁊ quotiens cōualescentes fuerint velociter sanitas in eis nō erit perfecta: nec ipsorū corpora ad dispositionē naturalē conuertunt nisi post spatium longi tēporis. S; habentes corpora equalia non de leui infirmant cōualescunt velociter. pinguis ēt nō generat neq; delectat in luxuria. neq; poterit ea vti cū abundantia oino etiā mulier si fuerit pinguis nō concipiet. ⁊ si pregnans fuerit aborsum patiet. Sin aūt fetus erit debilis nimis. ¶ Dixit ꝙ macies fit quotiens calefit cōplexio qm̄ animal quotiens eius infrigidat cōplexio auget pinguendinem: vnde pinguis inseparabiliter vti deb; exercitio ⁊ remotus deb; esse a quiete balneo ⁊ nutrimēto grosso. ¶ Scire quoq; debes ꝙ sanguis in venis macilentorum est abundans. sed in venis pinguium modicus. vnde cautus esse debes vt abundans sit sanguis in venis ipsorum ⁊ modica sit pinguedo ipsorum: ⁊ noscas ꝙ labor modicus incrassat ⁊ similiter fricatio modica: oppressio cum digitis modica incrassat. ¶ Dixit: ꝙ intensus somnus macrefacit. Dico f; diuersitatē: similiter insomneitas frequens ⁊ longa ⁊ tristicia macrefaciunt velociter corpus: etiam multa appositio ventose ⁊ fames duratiua illud faciunt. ¶ Cautus quoq; esse debes vt largos poros facias ei vt inde multa quantitas euaporet: ideo inhibēdum est ꝙ nō sumat abundantē cibum: sed paulatim nutrimento vtat ⁊ reuertēdo pluries ad cibū nutrimēto vtat inseparabiliter. Dicit: caute ne vtatur in cibo pane facto de simila aut guastella nō fermentata ⁊ cocta in solario ignis ꝓprie si distemperata fuerit cum oleo eo ꝙ ingrassant abundanter. ptisana quoq; cōfecta de ordeo ⁊ lacte laudabilior erit ea que conficitur de tritico. sed confecta de lenticul' macrefacit: tamen cōfecta de fabis impinguat. sed olea macrefaciunt eo ꝙ sunt modici nutrimenti: tm̄ adeps macrefacit; ⁊ carnes ruffe incrassant: vnde vtendū est rebus acutis ⁊ attenuatiuis ⁊ ꝓuocantibus ad vrinam: ⁊ soluētibus ventrē. Sed confectio fiat de aniso dauco apio montano pipere ⁊ assaro: oia distemperent cū melle: ⁊ sumendū est in potu de ea ad modum auellane: qm̄ macrefacit. Uinū quoq; tenue macrefacit. sed grossū; ⁊ dulce incrassat. acetū etia; macrefacit vehementer: sed vtendum est penes famē cū; cibo vnctuoso ⁊ oleo vel oleribus eo ꝙ deficiunt velociter ēt pauco ⁊ fricatione facienda. in balneo cū nitro. vidi quoq; in quibusdam mulieribus vbera magnificari: ⁊ curaui cum fricatione facta cum flore salis ⁊ radicibus cānarum tritis ⁊ extractis de cindeto. Mulieres quoq; macrefaciende sunt cū ꝓuocatione superabundanti menstruo.

O ¶ Sed si incrassande sūt statuas vt modica sit dścēsio cor.

¶ Dico he sunt medicine facientes ad impinguādum casile grana palme chisti lacerta siluestris .i. guaral ellebor⁹ albus radix granati siluestris tudari satirion mādragora bahmen ⁊ canapes siluestres. Sed vtendum est rebus calefactiuis sicut est piper ameos cū fabis ciceribus ⁊ tritico cū lacte ⁊ similibus ß lacerta facit cū ꝓprietate eius ⁊ similia. ¶ Hoc est ipinguatiuū de sabur rubrica. ℞. nasturtij ellebori albi farie cicerū fabarū ameos. añ. p. i. casile p. ij. cimini ortensis piperis. añ. p. ℥. terant ⁊ distemperent ⁊ coquant i clibano ⁊ desiccent dinde. ℞. ipsius pulueris p. i. simile siccate p. i. ⁊ fiant in ptisana cum lacte: ⁊ ponenda est illa ptisana cum iure galli pinguis deinde in potu sumat die quolibet añ cibum de antidotario iohannicij. ¶ Hec est dargia ad impinguādū. ℞. ellebori albi tudari papaueris albi añ. ℥. ij. baurac. ℥. i. nucis gente; granorū pince. añ. ℥. iij. siluestris canapis. ℥. iiij. hermodactili. seminis iusqami piretri galange bahmē albi. añ. ℥. i. cassie. ℥. v. tritici albi mensuras. xij. que sunt quat. rscilicet lactis vaccini rotul. ij. infundatur triticum in lacte dum crescat deinde desiccet in vmbra: deinde misceatur in butyro vaccino in quantitate aur. pond. xx. ⁊ distemperandum est bene ⁊ sumatur in potu in quantitate quolibet die in mane. ℥. x. sed in sero. ℥. x. ⁊ sumendum est postea de lacte. ¶ Hec est confectio alia impinguatiua corrigens colorem ⁊ icrassans corpus. ℞. amigd. auellane granorū viridiū fisticorū canabum granorum pince magne distemperentur cum melle ⁊ fiant inde pastilli ad modū auellane ⁊ per. xv. dies quolibet die sumendu; est de eis ad modum nucis. sed sumendu; est postea de vino qm̄ facit ad luxuriam ⁊ corrigit colorem ⁊ impugnat. ¶ Hoc est electuarium cōferens ipsis ⁊ ingrassans ⁊ mittigans caliditatē ⁊ cōstipans ventrē. ℞. amigd. excoriatarū cucurbite excoriate spodij rosarum spice ⁊ masticis terant ⁊ sumant in puluere.

R ¶ De questionibus afforismorum. cutis si macilenta nimis fuerit mala cū mēbra principalia sint frigida ⁊ inde velociter accipiant frigorem aut colorem ⁊ virtutes inde velociter dissoluantur. sed cutis nimis grossa mala cum vene eius sint stricte ⁊ sanguis ⁊ spūs sint modici ⁊ putrefactio ⁊ superfluitates sint cum abundantia: ⁊ repletio fit inseparabilis ⁊ velox ⁊ ex modica cā caliditas extinguat.

O ¶ De secundo capitulo de medicinis simplicib⁹ dixit: aqua magis confert corporibus desiccatis ꝙ; alia res si exterius operatur in eis spatio longi temporis. ¶ De capitulo secūdo de natura humana dixit: si quis passus fuerit euacuationes intensas virtus eius debilitabitur ⁊ velociter accident morbi ei aliqui quoq; extimant ꝙ ex macie nō accidit morbus. ¶ Dixit in illis quoq; non est scientia: qm̄ qui passus est intensam euacuationem de leui cadit in morbos eo ꝙ ex modica causa frigor velociter infertur ei: etiam calor qui similiter facit in eis etiā nocumentu; ex omnibus causis que sunt extrinsecus. sed nocumentu; eius vehemens fit. ¶ De isomneitate angustia ⁊ satietate nauseatiua: ⁊ magis ex im-

petu velocius erit si corpus fuerit grossum.

A ¶ De tertio capitulo de natura humana q si volueris aliquē extenuare vtendum est in eo exercitio veloci ⁊ in potu vino añ cibū: ⁊ in cibo frequēter cibarijs vinctuosis vt modica pars reficiat eum.

P ¶ De secundo capitulo de febribus: dixit calefit quoq3 mēbrum ⁊ inflatur quotiens pix calefacta moderate aut gūmi pini emplastrat super illud donec adhereat deinde remouēdū ē emplastrū subito. ¶ Dico: taliter d3 fieri illinitio picis: ℞. partē congruā de pargameno: ⁊ posita pice super ipsa3 ptem appropinquatur igni donec liquefiat pix: ⁊ extendat ad extremitates ipsius ante modicum. deinde adhereat mēbro. sed quotiens congelatur remouenda est.

O ¶ Georgius dixit ad impinguandū vtendum est in potu primo die percussi lactis rotul. ʒ. ⁊ post horas. iij. in potu lactis accidit rotul. s. ita q nō sumat in cibo patiens aliquid dum fiat bona digestio de eo. sed hoc cognoscendū est per ructationē: deinde sumat in cibo de fructu tamarisci nō plus cōfecto nisi cū gallinis aut cum hedis i cibo: ⁊ in potu de vino claro ⁊ subtili olfando odorifera ⁊ bona ⁊ requisita ructatione vtat balneo: deinde clysteri in qualibet hebdomada vnctuoso. ¶ Dico itendit de lacte percussio nō de accido: sed lac dum fuerit calidum percutiendū est in vegetula: ⁊ expoliatum de butyro eius sumatur in potu: quoniam deficiēte vnctuositate ab eo magis nutrit: ⁊ minus laxat ⁊ magis pdurat: ⁊ leuius erit super stomacum. ¶ Dico vidi in antidotario veteri in medicinis antiquis q iusquiamus albus impinguat: ⁊ elleborus albus impinguat: ⁊ tudari hermodactilus ⁊ papauer ⁊ assumptio solatri siluestris ⁊ alia narcotica impinguant: sed inuoluatur lacerta i hoc. ¶ De libro consumptionis dixit: q consumptio simplex ex paucitate cibi fit inuoluntarie ⁊ inuite. ¶ Dico iam dictum est q nutrimentum humectat corpus.

A O ¶ De sexto capitulo de sūma regiminis sanorū dixit: q laxatio inhibet nutrimentū pcedere in corpore: ideo non est vtilius ea ad remouendum pinguedinem: ⁊ econuerso. ¶ Jam manifestum est de eloquio eius q facientia multiplicare nutrimenta sunt puocantia vrinā sumpta post cibū spatio modico aut cum cibo. ¶ De quodā capitulo libri iohānitij dixit q quotiens calefiūt sumere debent de farre ribes ⁊ similibus ad conuertendum appetitum ipsorū: sed nō debent calefieri cū indumentis: tamen indumenta esse debent absq3 pilis: ēt habitare debent in aere humido: qm̄ hoc magis cōuenit eis: ēt quotiens exeunt pilam quiescere debent p horam dormiendo super lectum planum donec mitigat ab eis caliditas: ⁊ postea sumere debent cibum quolibet die contrariu3 paulatim pluries defendendo corpora eoru3 de occulta dissolutione per aere3 frigidū ⁊ illinitionē faciendā cū sandalis. ⁊ per camisiā roratā cum sandal. ⁊ pprie si fuerint in cōditione in qua defectus cordis eis accidit. vnde pstretur camera in qua fuerint cū rosis ⁊ salicibus ⁊ mirto ⁊ omni re stiptica ⁊ odorifera remotis cogitationibus ⁊ iracundia oino sumptio quoq3 aque cū niue in potu nimis eis cōfert si aqua fuerit mixta cū modico vino. Sed quotiens fuerint conformati ingrossetur regimē gradati3 ⁊ paulati3 iuxta modū ꝯgruū. Quia si i aliquo ipo2 attēuati fuerint hūores ⁊ dissoluti velociter vtendū est rebus stipticis tunc sed ipsi vocantur laborantes dissolutionem spiritus.

O ¶ De libro Johānicij de regimine cōualescentis q si corp⁹ alicuius fuerit macilentū ex fame plixa aut ex longo itinere vtendū est in principio nutrimentis ingrossatiuis cū mēbra principalia ⁊ virtutes eius sint in dispōne eorum nō remote nimis a dispōne naturali cum diminutio eius nō sit in adipe ⁊ carnibus. Sed in cōualescentibus nō cū ipsoru3 virtutes sint debiles nec posse habeant ad digerendum grossum cibum.

A ¶ De libro ruffi de balneo dixit qui nō cōsueuit corpus suū infundare in aqua velociter arescit illud corpus: inde proprie penes aerem calidum ⁊ siccum etiamin quo abundans fuerit sudor corpus desiccat. ¶ Uomitus quoq3 factus s3 ppositū humectat corpus: sed si abūdanter ⁊ frequēter fuerit macrefacit: qm̄ iuxta ppositum factus mundificat stomacum ⁊ bonam digestionē facit. ¶ Somnus quoq3 longus macrefacit corpus eo q tollit virtute3. sed equalis corpus roborat ⁊ impinguat. etiam in somneitas post cibum facta macrefacit nimis ⁊ nocendo corrumpit nutrimentū comestio quoq3 in die semel facta macrefacit nimis ⁊ constipat ventrem excitando colerā. sed facta bis in die econuerso: ⁊ sumptio aque calide i potu macrefacit ⁊ frigide impinguat. Labor quoq3 desiccat corp⁹: ⁊ illō corroborat ⁊ ecōuerso.

O ¶ Hoc est medicamen impinguatiuū ⁊ faciens bonū colorē cutis. ℞. farine simule quart. ʒ. sarcocolle. ʒ. v. distemperentur cū butyro ouili affluenter coquatur. sed sumendū est in mane ⁊ sero quolibet die de his: ⁊ hoc describit de antidotario magno antiquo. ¶ Hoc est impinguatiuum mirabile nimis. ℞. nasturtij albi farine ciceris farine lenticularū farine fabarū amcos. añ. par. i. casile partes. ij. cimini ortensis piperis. añ. par. i. ⁊. ʒ. terant omnia ⁊ cribellent ⁊ distemperent: ⁊ fiant inde guastellete subtiles vt carta: coquant sup tegula in clibano ⁊ reseruentur: deinde ptisana fiat taliter. ℞. pulueris illius. ʒ. x. panis sicci. ʒ. xx. cu3 eis fiat ptisana cū lacte. sed absq3 pane miscenda est in spidebeg: ⁊ sumatur in potu ante cibum.

A ¶ Dico: dicit. G. in expositione capituli cuius principium est pinguedo corpis intensa q si pinguedo i vltio mō fuerit intensa omnino vena aliqua rumpet: aut ide emittet sanguis in sputo: aut sequet mors subitanea inde cum caliditas innata includat inde. Nos quoq3 inuenimus distinctione3 inde vide qō strigitur anhelitus: deinde incipit iectigatio in corde: vnde si hec fuerit minutio fiat statim ⁊ nutrimentū diminuendū est. sinaūt dubitandū est ne mors sequat subitanea q si quis impinguat nimis ⁊ euomuerit sanguinem aut cu3 euacuaueris aut purgaueris cū aliqua specie solutionis in aliquo tpe alleuiabit inde corpus confert ei cura hoc significat q ipse erat in vltima repletione in venis eius.

O ¶ De capitulo tertio de morbo acuto dixit: q epar ipinguat ⁊ magnificat per sumptionē rerū dulciu3. Dico similiter nutriant cum rebus dulcibus qui impinguari voluerint requiratur cōditio opilationū i eo. ¶ De particularibus: faba incrassat ⁊ auget in carne corporis sumpta in cibo. ¶ Bimmasuy ⁊ Dya. carnes anatis impinguant: ēt nux grude3 masargenib dixit q illud incrassat. ¶ Chuzi dixerunt: q zurumbed impinguat vehementer abundanter: ⁊ dixerunt canapes tardant stomaco: sed tamen impinguant abundanter. ¶ Bimmasuy dixit: q ptisana confecta cū lacte de farina cicerū fabarū tritici sumpa in potu impinguat. ¶ Chu3. nux impinguat: casile impinguat seudebar amigdal. dulciu3 impinguat: etiam auellana impinguat. ¶ Paulus lacta macrescit pingues: dico ego credo q illud appellauit cabhan. ¶ Dya. dixit q si datur in potu de eo q pingue facit in eo. ʒ. quar. iij. macrefaciet eū. ¶ Chu3. dixerunt carnes pdicis maris impinguant perfecte. ¶ Badigorius: radix granati siluestris pprie impinguat dico estimo q peccauit. sed ipse voluit dicere de labia absq3 vllo dubio.

A O ¶ Ruffus in libro de balneo: comestio facta semel in die macrefacit desiccat ventrē. sed nutrimentum si in mane ⁊ sero factum fuerit ecōuerso faciet. potus quoq3 aque calide macrefacit: sed frigide impinguat. caliditas solis ⁊ sudatio macrefaciunt ⁊ econuerso. paucitas quoque balneationis. deficiet corpus etiam paucitas vnctionis. ¶ Dico: iam magnificauit Galienus negocium nutrimenti: ⁊ ita dixit: q cōsumptio accidit ex defectu nutrimenti: q nutrimentum magis appetat corpus vehementer oino q3 aliud colligendo regimen cōsumptōis ad tria: videlicet ad nutrimentum balneum ⁊ somnum.

¶ Dixit: q qui voluerit impinguari non d3 intrare balneum hora sui nutrimenti: sed expectare debet dum nutrimentum digerat ⁊ descēdat a stomaco tm̄: deinde balneandus est cū inconueniēs balneū sit qō fiat in tpe in quo nutrimentū nō fuerit digestū: nec ēt in tpe longo facto post digestionē ipa3 factā: qm̄ balneū operatū in ipso tpe nō impinguat: sed macrefacit. q si balneatio fcā fuerit anteq3 nutrimētū fuerit digestū vt est dictū in primo. balneatio attrahit ad se humores crudos dico nō est iuuamentū in sua adhesione in cope mediocri: immo melius erit si operatum fuerit in tempore mediocri vt prediximus.

A ¶ De questionibus epidimie. cōstitutio ad macrefaciendu3 corpus erit per paucitatē nutrimēti abūdantiā laboris euacuatiōe3 faciendā spissam p laxationē videl3 vrinā ⁊ minutionē. ¶ Dixit q si videris corp⁹ habere extensionē in cute: aut cutē habere ruffa3 leuē significatio pinguedinis hētur inde: tn̄ si cutis fuerit spasmata recollecta ⁊ citrina signif-

catio macredinis habeť inde. ⸿ Dico. ꝙ si ante curam tuã videris in cõsumptione cutẽ frequenter eẽ leuem ⁊ ruffam notum sit tibi ꝙ cura tua nõ habebit vestigium vel effectuꝫ in ea. sed per contrarium erit iuuabilis.

O ⸿ De questionibus epi. de caplo q̃rto. lib. vi. ꝙ si macies fuerit in corpe vehemẽs corpus trãsmutãdũ ẽ ad aerẽ frigidũ ⁊ humidũ. ꝫ si vehemens fuerit pinguedo ecõuerso fiat.

A ⸿ Paulus: hec quoqꝫ macrefiũt corpus: videlicꝫ calefactio sol' facta frequenter: ⁊ longa comestio inde facta semel: fricatio facta cum tobalijs asperis abundantia sudationis ꝓuocatio vrine laxatio.

O ⸿ Hoc est impinguatiuũ mirabile. ℞. sarcocolle. ʒ. v. nasturtij albi. ʒ. x. casile. ʒ. iij. ameos. ʒ. v. seminis iusquiami albi. ʒ. v. terre de barbea. ʒ. v. ʒurumbeth. ʒ. iij. canapis siluestris. ʒ. x. salne. ʒ. iij. granorũ pentadactil'. v. carniũ lacerte. ʒ. x. tudari. ʒ. x. satirion. ʒ. x. vtriusqꝫ hamen. ʒ. x. hermodactil'. ʒ. v. galãge ʒ. v. nasturtij. ʒ. v. ãã. ʒ. v. amigđ. excorticatarum. l. ʒuccari. ʒ. l. dosis pugil'. iij. cũ decoctiõe lactꝭ. ꝫ fiat mane ⁊ sero mõ simili. ẽt sumať ptisana q̃ cõficiť de farina riʒi farina fabaꝝ farina cicerum ⁊ similia cum lacte ⁊ amigdal. excoriatis tabri. ⸿ Hoc est impinguatiuũ. ℞. squãme ferri aur. pond. xxxiij. nigelle pugill'. i. rute apij tantũdẽ ifundanť in papside in. vi. rotulis lactis accidi caprini ꝑ diẽ ⁊ noctẽ: deinde cola de eo rot. i. ⁊ da illud in potu mane: ꝫ vtať illud sumẽs cibarijs postea iuxta votũ: tñ in potu vtať lacte ipso mixto cũ aqua cũ affuerit sitis. ꝫ ẽt vtať penes dormitionẽ lactis ipsiꝰ rot. ℥. in potu absqꝫ lymphatiõe facta ei. hoc quoqꝫ vtať de triduo i triduũ ꝑ hebdomodas. iij. aut. ij. remotis aceto olere ⁊ salito sed post illud sumat i potu de vino: qm̃ nimis impinguat: ẽt valꝫ ad impinguandũ nasturtiũ albũ si coctũ fuerit in lacte: ⁊ sumptum per triduum aut septem.

A ⸿ Dixit: venit quoqꝫ ad me quedã mulier dicens: ꝙ gallina eius comederat de sinape elixa simul cũ frumẽto ⁊ inde non fuit impinguata: ꝫ macrefacta fuit valde: ⁊ incepit in oculis eius apparere icteritia cũ ipsa mulier comederet đ ipsa gallina: excitatũ ẽ i ea de caliditate ⁊ siccitate quãtitas magna ⁊ curando eã: dedi ei i potu mucillaginẽ psilij cũ aqua citrulorũ ⁊ similibus donec cõualuit. gallina quoqꝫ comedẽs de sinape elixo cũ frumento nõ fuit impinguta. ꝫ macrefacta ⁊ ad peius in oculis ipsius incepit parere icteritia.

O ⸿ Bimmasuy. Hoc est impinguatiũ. ℞. farine ciceruꝫ: fabarum: ordei: riʒi. ãã. par. i. lenticularũ excoriatarũ: papaueris al. farcularum. ãã. par. ℥. sisami excoriati. par. quartaꝫ vnius biscocti aromatiʒati. p. ij. amigđ. excoriatarũ. par. ℥. ʒuccari par. ij. tritici fracti: par. ℥. fiat cũ eis ptisana cũ lacte ouino: ⁊ sumať mane ⁊ sero quolibet die. ⸿ Hoc est ipinguatiuũ vltimũ. ℞. lactis recentis rot. i. aque rotul'. i. coquanť moderate donec deficiat aqua deinde misce cũ ea de pinidijs. ℥. i. de butyro vaccino: ⁊ oleo sisamino. ãã. ℥. i. coquãť: postea ꝑ horas. ij. deinde sumat de eo ieiuno stomaco ad impinguandũ ⁊ citrinitatẽ tolendã per experimẽtuꝫ. ℞. vuaꝝ passarũ. p. i. aque. par. iiij. infundanť vue in ipsa aqua ⁊ coquãtur dũ deficiat ps media: deinde coleť decoctio. deinde ponendum ẽ super rot. quodlibet casisũ olei. s. rot. ij. ꝫ de squãma ameos cort. origano. ãã. pugil'. i. ⁊ bulliant ꝑ biduũ aut triduuꝫ. deinde deť in potu de eo rot. i. mane ieiuno stomaco. ꝫ post. iij. horas dandũ est ei ad cibandũ de pane cũ canub. facto de capparo ⁊ porris: ⁊ in potu de vino forti rot. i. ⁊ trãsactis horis. vij. dãdũ est ei in cibo de carnibus pinguibus ⁊ in potu de vino potẽti rot. iij. qm̃ facit ad ventrẽ ⁊ citrinitatẽ cutis emorroydas ⁊ ipiguat. ⸿ De medicina antiqua dixit quotiens de eo sumit in potu sumat i cibo pria hora diei modicũ panẽ siccũ infusuꝫ i butyro ⁊ canub: ⁊ in potu de vino potenti rot. i. sed in. vi. hora vngať caput oleo. tñ in die vno sumat de carnibꝰ elixis ⁊ in alio die de assis. sed in potu de vino inebriante mediocriter: qm̃ inde ipinguabiť corpus ⁊ bona fiet cutis in colore. Dixit ponendum est loco squãme.

⸿ Aliud ad ipinguandũ ⁊ rubificandũ ⁊ tollendã citrinitatẽ ⁊ malitiã emorroydarũ. dico. ℞. fenugreci rot. i. ⁊. ℥. ⁊ lauãdo illud ter. postea misce cũ eo ruthe pugil. i. ⁊ ifunde illud i iiij. rot. aque in vase ereo. deinde impone illud vas in clibano: aut i fornace. deinde cola illud. deinde. ℞. de eo rot. i. deinde misce cum eo de oleo sisamino recenti. ℥. i. ⁊. ℥. ⁊ de vino rot. i. ⁊ sumat de eo per hebdomadã. ⸿ Hoc est impinguatiuũ: laueť iusquiamus cũ aqua postqꝫ infusus fuerit in ea ꝑ diẽ ⁊ noctẽ đinde sicceť. đinde bis tempereť cũ butyro modico. deinde asseť intantũ inquantuꝫ terať. inde bñ. deinde misce cũ eo de amigđ. excoriat. quar. iij. pondere. ⁊ de nucibꝰ mundatis tantũdẽ: ⁊ de ʒuccaro tantũdẽ. amigđ. ⁊ da ei penes dormitionẽ i quãtitate. ʒ. v. ⸿ Aliud. ℞. cimini ameos nasturcij. ãã. par. i. piperis. par. quar. i. farina cicerũ: lenticule fabarũ: ⁊ frumenti. ãã. par. i. distempereť. ⁊ inde fiant guastellete subtiles ⁊ coquanť in clibano: ⁊ inde fiat ptisana cuꝫ lacte cõfecta in iure spidebegh: ⁊ dandũ est de ea ꝑ hebdomadas quolibet die mane ⁊ sero. deinde in medio diei ⁊ in nocte deť ei in cibo guastelleta vna in pondere. ʒ. v. ⸿ Hoc est aliud impinguatiuũ. ℞. amig. auellane excoriatarũ granorũ viridũ. sisami papaueris. ãã. par. i. Casile. par. ℥. pinidiarũ in pondere oium. ꝫ sumptio fiat in puluere penes dormitum ⁊ quolibet mane in pondere. ʒ. xx. ⸿ Hoc est experimẽtũ ꝓ quodã punctore. deť gallina i cibo puelle assa recẽs cũ pane simule quolꝫ die ꝑ mensẽ ⁊ ipinguabiť. ⁊ bõa erit cutis eius in colore nimis. ⸿ De libro nutrimentoꝝ dixit impossibile est ꝙ aliquis macrefiat nisi male fuerit dispositio epatis eius. ⸿ Rathuasub. ℞. dragagã. ʒ. iiij. ellebori. ʒ. iij. ʒurumbed. ʒ. vi. ⁊ teranť ⁊ cribelleť. deide. ℞. simile grosse in quantitate ꝑtis tertie oium. amigđ. excoriatarũ tantũdem ⁊ ʒuccaro albo tantũdẽ misceanť oia. ⁊ de eis sumptio fiat i ʒ. xx. sed rot. ij. de lacte ouino ⁊ succo vue oppresse rot. i. coquantur modice ⁊ ponantur medicine in eis: ⁊ postea coquantur omnia modice ⁊ tepide sumantur. quoniam impinguant ⁊ bonã cutẽ faciunt ⁊ rubefaciunt. ⸿ Hoc medicamen ꝓpositũ i farre dissoluẽs inflatiõeꝫ ⁊ faciens fieri bonã cuteꝫ. ℞. casile. ʒ. ij. teranť ⁊ cribelleť ⁊ sumanť cũ farre quolibet die i quãtitate. ʒ. ij. aut. ℞. casile. ʒ. v. ⁊ pone eas i vino in quo nõ fuerit acetositas oino in quãtitate rot. ij. ⁊ sumptio in potu fiat de eo in quantitate vnius ciati. in mane ⁊ sero: ⁊ similiter penes dormitionẽ. ita ꝙ nõ ifundanť i eo tres portiones de farre. ꝓ indis. hoc est ipinguatiuũ. ℞. iusquiamũ: ⁊ fac eũ bullire cũ aqua vehementer. deinde fac desiccare iusquiamũ in vmbra. ⁊ postea tere eũ studiose. ⁊ ponendo ipm inter pastã frumẽti eã appone in clibano tegule donec coquať ⁊ rubefiat. deinde extrahendo eã de clibano tere eã ⁊ de ea pone. ʒ. ij. in rot. i. vini cocti cũ sisamo: ⁊ papauere distemperatis in oleo: ⁊ sumptio in potu fiat de eis ad moduꝫ pugill'. iij. quolibꝫ mane ⁊ sero: similiter accipe stellionẽ. i. adaia: ⁊ scinde eã: ⁊ salitã cuꝫ sale desicca. đinde tere eã ⁊ pone de ea in cibo ⁊ impinguabit per hebdomadã. ⸿ Dya. bulbus auget carnes cõferendo Dya. panis recens auget carnes. Dya. formentaria. i. arisa auget carnes cõferendo calidis macilentis eo qđ humectat eorũ corpora. Dya. si corpꝰ vngitur cum butyro non cocto illud nutrit ⁊ impinguat. Dya. butyrũ nõ coctũ cõfert siccitati accidenti in corpore. ⸿ Bimmasuy. ptisana facta cũ lacte in qua admisceť farina cicerũ ⁊ farina fabarũ impinguat. Bimmasuy orobum impinguat vaccas. orobũ assum ⁊ pulueriʒatũ: ⁊ admixtũ cum melle si sumiť in modũ nucis cõuenit macilentis. ⸿ Dyas. lac sumptũ quolibet die in potu humectat corpus. ⸿ Ruffus radix granati siluestris cũ ꝓprietate eius ipinguat ⁊ silr balneatio cũ aqua tepida. ⸿ Bimmasuy hec ipinguãt ⁊ augẽt carñ triticũ fractũ cicera fracta fabe faseoli. filia grossa amig. dulces. ⸿ Absqꝫ auctore. ℞. farine simile quar. ℥. sarcocolle. ℥. v. distempereť cũ butyro ouino ⁊ fiant inde tortelle: ⁊ coquanť ⁊ sumanť in cibo mane ⁊ sero qm̃ ipinguant ⁊ beneficiũ cuti tribuũt. Uomitus ante cibũ ipinguat: ꝫ post cibũ macrefacit. ⸿ Hoc ẽ ipiguatiuũ. ℞. cropite apũ. ʒ. vij. desicceť ⁊ terať: ⁊ admisceať cũ farre: ⁊ dãdũ est in potu de eis quolibet die in quãtitate rot. i. ⁊. ℥. ⸿ De sũmis bimmasuy. hec est ptisana ad ipinguandũ valens valde ⁊ experta. ℞. biscocti aromatiʒati. ʒ. xl. amigđ. excoriatarũ. ʒ. l. risi al. ⁊ loti. ter. ʒ. xl. ordei al. ⁊ fracti vl' fricati. dragmas. xxx. tritici ruffi. põderosi fracti dragmas. l. papaueris al. ʒ. xxx. fabarũ siccarũ. ʒ. xxx. radicis granati siluestris. ʒ. x. faseoloꝝ ruffoꝝ. ʒ. l. cicerũ excoriatoꝝ. ʒ. l. ʒuccari al. ʒ. c. cimini napti. fiat cũ eis ptisana. postqꝫ oia fuerint bene pulueriʒata ⁊ cocta sũptio fiat in quãtitate. ℥. iiij. i potu cũ lacte recenti ẽt fiat cũ amig. dulcibus. ita qđ nulla comestio postea fiat. donec digestio fiat inde. deinde est vtendũ in cibo carnibus anethinis factis spidebeg: sed in potu vino odorifero admixto cũ aqua. ẽt illiniendũ est corpus die quolibet semel i estate ac semel in hyeme cũ pice intantũ dimittenda est illa illinitio super corpus inquantũ corpus rubefiat moderate. qm̃ inde car-

nes augent̄. ¶ De cōplemento ⁊ ꝑfectione ptisana impinguans faciens ad ptisicos. ℞. cicerū infusorū i lacte vaccino: aut ouino die noctuqȝ par. i. ordei excoriati. par. iij. tritici excoriati. par. vnā papaueris albi. par. i. farcule excoriati. par. ij. rizi loti ac infusi in aqua: sulfuris simile. par. i. ⁊. ℥. amigđ. excoriatarū. par. i. panis de simila sicci. par. iij. zuccari albi. par. ij. sisami excoriati. par. ℥. frangant̄ oīa. Sȝ de his in quātitate pugill'. i. decoctio fiat in lacte ouino ⁊ calido: ⁊ detur in potu. qm̄ impinguat. ¶ Dixit in libro mega. de dictis cuius hec est expositio corpus quoqȝ hȝ humiditates plures. sed ipsarū sunt quedā incluse in venis magnis. quēadmodū est sanguis qui est i venis magnis quedā in venis paruis: que dant̄ in potu cuilibet membro quedā ēt obtente in vacuitate partiū mēbrum quēadmodū est lana rorata ⁊ similia: sed quedā ipsarū est humiditas ex qua fit adhesio partis mēbrorū cū pte: vñ diminutis sanguine ⁊ humiditatibus que sunt in vasibus magnis. inde cōtingit qđ diminuūtur que sunt in vasis paruis. sed opatio ciborum ⁊ potuuȝ ⁊ stipticorū: hoc facit cū ipsa partē sugāt ⁊ partē expellant. dū perueniet ad stomacū. ⁊ ad alia loca de concauitatibꝰ magnis: ⁊ egrediat̄ de corpore his quoqȝ humiditatibꝰ deficiētibus deficit illa humiditas que est ad modū aque que ē in vacuitate lane ex qua fit caro ⁊ pinguedo. Sed alia mēbra desiccant̄ his quoqȝ deficientibꝰ cōuertet̄ negociū donec deficiet humiditas cū qua adhesa sunt mēbra: ⁊ ex hoc cōsumptio incurabilis. sed febris cōtraria illud facit ēt paucitas cibi sicci. ¶ Dixit. G. vidi quedā habentē corruptioneȝ cōplexionis in suo stomaco qui inde nō digerebat cibū suū sistendo in vltima macie cuius corpus ego volendo humectare simul cū stōaco elegi qđdā hospitiū ꝓximū balneo. ac mane ipsum deferri faciendo in barra. i. ketica. ne ipsum desiccet motus ipsum morari faciebamus in pila in qua erat aqua tēperata spatio longi tpis in loco contemperato ipsiꝰ balnei cū idē patiens nō indigeat caliditate balnei. sed tātū humiditate aque que est in eo. iđ aqua balnei tūc nō dȝ esse calida nec frigida cū hmōi corpora debilia nō sustineāt calidū nec frigidū cū natura abhorreat vtrūqȝ qñqȝ intensa fuerint ad affligendū corpus. Sȝ quādo erit i caliditate moderata suscitat̄ natura exeundo. vndecūqȝ ad obuiaȝ sibi. cūqȝ ꝓpositum nostrum sit vt inde aperiantur pori ipsius ⁊ dilatent̄ ⁊ mollificent̄. Sed hec operat̄ qualitas aque cōtemperate caliditatis in vltimitate cū ex aqua calida valde corpus expauescat. ⁊ inde coadunando inclinat̄ ad se. Ego quoqȝ in hora exitus eius de balneo ei dabā in potu de lacte asinino tpe sue mulsionis cū illud lac magis cōferat passioni huic quā aliud lac. cū id sit subtile ⁊ tenue ⁊ minoris casеatiōis in stomaco alio lacte cū lac in hac passiōe nō habeat opus nisi velociter descendere de stomaco ac penetrare totū corpus. vt inde corpus nutriat̄ in velociori tempore. Lac quoqȝ in hac passione sumenduȝ ē i potu solū carnes di cōpositiōe: aut cū modico melle tepide. ita quoqȝ vt vtrūqȝ sit electissimū ⁊ optimū. vnde succurre asinabus: vt digerant cibū earū faciendo eas strigillari ac earū alijs necessarijs ⁊ cōmoditatibꝰ vti ⁊ remoueri ab asino masculo ac vti exercitio moderato: ⁊ in cibo herbis nō abūdantis hūiditatis ēt palea ⁊ ordeo i q̄ātitate digna. Q2 si fuerit earū stercꝰ abundantis ⁊ ventositatis noscas qđ ipse nō digerūt cibuȝ suū. vnde augendū est exercitiū: aut diminuenduȝ est nutrimentū. Sȝ si stercus durꝰ fuerit ecōuerso vtendū ē: ȝ postq̄ȝ patiens sumpserit in potu lac illud quiescere dȝ. dū scđo intret balneū. ⁊ tertio si opus fuerit nō dȝ itrare quoqȝ scđo balneū patiens dū nō fuerit bñ digestū lac sumptū: sed hoc cognoscit̄ per ructationē ⁊ modū inflatiōis ventris: ȝ est distinguēda quantitas tpis huius ꝑ horas. v. aut. iiij. de horis equalibus hoc fiat si volueris ꝙ tertio intret balneuȝ patiens quoqȝ statim exiens balneū vice qualibet est fricandꝰ cū oleo anteq̄ȝ induat indumenta sua. consideranda ē quoqȝ quantitas sue more in aqua calida. vñ fiat inde inflatō: ȝ fricet̄ dū rubedo fiat: ita ꝙ nullus transgressus ipsius quātitatis fiat ne dissoluat̄ balneatio quoqȝ dȝ calefacere cum moderate. quoniā si trāsgredit̄ eū extenuat ⁊ dissoluit̄. iđ cōdominatio huius fiat ꝙ vngat̄ patiens post balneationē cū oleo. vt inde ꝯseruet̄ sup euȝ eius humiditas. Q2 si patiens delectabile habuit lac in potu post exitū secūdū de balneo da ei in potu de eo. Sinauteȝ danda est ei in potu aq̄ ordei: aut aqua spelte artificialiter cōcte. deinde quiete vtat̄. deinde in cena in cibo de pane bone opationis cū piscibꝰ asperitalibꝰ. i. de aqua currenti velociter: aut cū testiculis gallorū. aut cū alijs ipo2 impinguatis cū lacte recenti. Cautus qđ cibariū ipsius sit leue abundātis nutrimēti nō ꝙ sit i eo viscositas nec superfluitates multe. lȝ in cibario violente viscositatis sit nutrimentū magis. tñ cū huius corpus indigeat ad alterandū cibariū: vt inde de leui nutriat̄ illud indiget eo nutrimento vti cui cōdēnatur iđ incōgrua fiunt huic corpori cibaria grossa lȝ abundantis nutrimenti fuerint. sed corporibus potentibus cōgrua erūt ipa cibaria. ȝ cibaria valde tenuia nō nutriūt in quātitate cōgrua habenti modū. iđ eligendū est corpus ad ea q̄ fuerint mediocre inter vtrūqȝ modum. Ego quoqȝ dico vl'r ꝙ cui opus fuerit restaurare eius corpꝰ nō debet vti aliquid nisi vino. ita tamē qđ vinū sit albū pauce sustinentie aque habēs in se stipticitatē. cum illud vinū remotū sit de aq̄ in debilitate. nec virtutē habeat ꝙ intantū ꝙ calefaciat intantū ꝙ desiccet. iđ magis cōfert ei quā alie res. oportet quoqȝ vt admisceat̄ cuȝ aqua iuxta modū proposito tuo necessariuȝ prout videris esse dignum de actu aq̄: aut vini bibito quoqȝ eiꝰ debet esse inquātū nō supernatet in eius stōaco: nec inde inueniat̄ in ventre rugitus. Sed comestio inquātū nō sit ponderosa super stōacuȝ: nec faciat inflationē in eo. ꝙ si aliqd inde fuerit accidens diminuendū est in die secundo: sed in primo die: inde fuerit vsus laudabilis addenda est in die secūdo in modica quātitate. Sed regendus est in itu ⁊ equitatiōe iuxta rōnē faciēdam in augendo corpore prout est regendus cōualescens. Distat quoqȝ inter conualescentem ⁊ inter patientē: de quo loquimur ꝙ dispositio totius corporis conualescentis est quēadmodum dispositio stōaci huius cum in maiori parte inde accidat siccitas in morbis diuturnis quādo appropinquantur ad defectum humiditates que sunt in concauitatibus membroruȝ que humiditas si in toto defecerit possibile est nobis eius restauratio cum solo hoc regimine. Sȝ humiditas ex qua coniungunt̄ partes mēbrorū cum consolidatoine non habebit viam in hoc: augendum est quoqȝ in regimine dum opus suscipit incrementum etiā in fricatione quātitate cibi: eius qualitate ⁊ declinatiōe eius ad grossuȝ. Q2 si patiens propinquatur sanitati incidēda est bibitio lactis ⁊ aq̄ ordei ab eo. ⁊ nutriēdus est cibarijs ꝯfectis de carnibus nutricatiuis violenter de gradu in graduȝ paulatim. sed sumendū est in cena cibariū potentius. Notū quoqȝ habeas ꝙ hoc regimen ꝯgruuȝ est macilento corpori ex mala cōpl'one sicca sistente in eius stō ēt ptisico ⁊ ꝯualescenti. sed si volueris aliquē sanū impinguare fac eum intrare balneū ⁊ vti illinitione ⁊ nutrimentis potentibꝰ non ꝙ indigeat bibitione lactis nec farris ordei: sed vti dȝ exercitio cōgruo ⁊ potu vini sil'r ⁊ fricatione digna ꝯgrua ei. ¶ Dixit. G. ꝙ cōualescens ⁊ macilentus ⁊ hñtes stōm debilem indigent abūdanti nutrimento: sed tñ nō pñt illud digerere: lȝ fuerit mediocris abundantie nutrimentū. vñ pluries nutricatio dari dȝ modica. dum fuerint inabundanti macie corū. iđ ego nutrico eos ter in die. sed cum acceperint cibum eos cibari faciebam bis in die. intantū quoqȝ cibariū dȝ esse primū iquātum in toto fiat eius digestio efficaciter añ assumptionē cibarij scđi: vt sumptio scđi cibi adsit supra purgatū stōm cibarium quoqȝ ſm magis potens esse dȝ cuȝ id sequat̄ de qete ⁊ somno spacio longi tpis: ⁊ sil'r exercitio vtentes hec gerunt in uniendo robur eius per experimentum: non nocebit quoqȝ curatis regimie restauratiuo. si faciūt vt vtētes exercitio cum ipsi non bibant aliquid post eorum cibariū. dū digestum fuerit ipsum cibariuȝ. ideo si sitiunt bibitio fiat iquātum sufficiat siti cum aq̄ si abundans fuerit in stō ꝓhibebit qđ ipse circūdet ⁊ contineat super cibum. vnde qñ digerunt ꝯsentire poteris vt cōpleant bibitionē ipsorū cū hoc pacto cibus in eis descendat inde ⁊ penetret velocius. vnde erūt magis appetentes in eo die scđo. sed cuȝ mane eis fuerit oȝ eos egerere ac ire paulatim: ēt fricare corpora moderate. sȝ temperies in eis erit qđ abstineant inde: si corpus inde fuerit calefactum ēt post equitationē: qñ dissequitauerint fricādum est corpus sil'r ⁊ debent intrare balneum ante meridiē ⁊ ad minus penes meridiē. vt inter balneum ⁊ cenam sit spatium sufficiens. sed contemperare debes etiam prius locū in quo moraturi sunt ipsi vtendo vsu secundum consuetudinem ipsorum in comestione: ⁊ temporibus eius. quoniam ex consuetudine erit peccatum maximū. non inconualescen

tibus tm̄.sed in regimine morborū ēt cōsuetudo eorū est re⸗
seruanda in potu in die scdo:cautus ne in somnietate vtanṫ
cum ipsa vehementer desiccet.ēt cōsuetudo ipsoꝝ reseruā⸗
da est in cibarijs iuxta appetitū ipsoꝝ vt ipsoꝝ vsus decli⸗
net ad ea ne inde eis nausea accidat vt ea animus ipsorum
refutet.❡ Notū quoq; habeas ꝙ in quo fuerit accidēs sic⸗
citas consumptiua in stomaco nō sanabiṫ penitus.sed sto⸗
macus in tota vita eius erit vt stomacus senū in macie fre⸗
quenti si hoc accidit in stomaco.passio erit declinans ad cō⸗
sumptionē cum velocitate ⁊ post eā in velocitate erit consum⸗
ptio ex epate accidēs.⁊ postea erit consumptio cuius initiū
erit de stomaco.sed consumptio incipiens de vniuersis mē⸗
bris longū spatiū hꝫ intm̄ iquantū diminutio fit de illis mē
bris.sed ille cuius corpus stomaci siccū fuerit i modica quā
titate ꝯtereṫ velociter.sed erit in dispositione in qua magis
timet quā in qua siccitas affligit stomacū.sed regendus est
regimine quod rescripsimus de humectatione facienda in⸗
terius ⁊ exterius.❡ Scire quoq; te opꝫ ꝙ si siccitas fuerit
cū diuturno frigore vtendū est in cura tua calefactiōe mo⸗
derata:qm̄ si calefeceris patientes istos quorū humiditates
que sunt in concauitatibus paruarū venarū diminute sunt
moderate per biduum cum regimine digestio sustinebunt in
die tertio nutrimentum ⁊ in quarto:⁊ in quinto nutrimentū
magis congruum.

A ❡ Dixit.G.⁊ i libro mega.ꝙ complexio calida ⁊ sic ea faciet
declinare corpus ad maciē ⁊ exercitiū velocius ⁊ regimen
attenuatiuū.ēt medicine attenuatiue ēt angustie ēt in vigi⸗
lia ēt inductio complexionis ad vehementiorē caliditatem
⁊ siccitatem:inde infert maciē ēt p̄sentatio vehementis ve
locitatis valde diminuit carnes.

O ❡ Sed si opus fuerit ad augendum carnes vtendū est in po
tu vino grosso:⁊ cibo regeneranti sanguinē grossum:⁊ exer⸗
citio tardo ⁊ fricatione moderata ⁊ sūmarie operandū est ꝑ
contrariū in eo quē volueris macrefacere:ꝓut diximus ibi
ēt confert eis si illiniti fuerint cū pice iter quodlibet triduū
aut quatriduū semel cū illa illinitio picis fit eis in remediū
magnū.vnde quotiens volueris augere carnes:aut accide⸗
rit in aliquo membro hec passio illinitio fiat cū isto medica⸗
mine.Quoniā cū hac cura sequeris in maiori parte tuū ꝓ⸗
positū iuxta votum in eo in quo diligis augere carnes cum
illud calefaciat ⁊ humectet ea de cā ꝙ id attrahit abundan
tē sanguinē.iō nō dꝫ esse frequenter operatio eius in corpo⸗
ribus grossis.nisi in cōgruo loco ad hoc:vn̄ expedit ꝙ vtaṫ
eo pluries.sed secūdū nos vtendū ē illo in hyeme bis.⁊ esta
te semel valꝫ in qualibet cura facta ei.

P ❡ Sed si quis natus fuerit habens in corpore partem maci⸗
lentā ipsum curabunt punctores.i.qdā medici cū hac cura
vꝫ cū punctiōe leui:qm̄ pungūt ipsum cū ꝑcussione cū virga
recta applanata ⁊ vncta.sed ꝑcussio dꝫ esse in quātitate eq̄li
cū in hoc si tota intentio cure. qm̄ nō dꝫ esse intm̄ inquantū
inde infleṫ corpus:⁊ antequā desicceṫ corpus iō fricari dꝫ
mēbrum cuius caro ē augenda.⁊ spargenda est super illud
aqua calida.deinde pungendū est cū ꝑcussiōe dū infleṫ. Sꝫ
anteq̄ incipiat ad dissoluendum postq̄ fuerit inflatum re⸗
mouēda est ꝑcussio.qm̄ qꝺ calefacit hꝫ dissoluere qꝺ attra⸗
ctū fuerit ad illud.sed elongatio tarditatis sequiṫ in ipsius
calefactiōe.❡ Ego quoq; vidi quendā punctorē curantē
quendā infantē anchas diminutas.⁊ in modico tꝑe auxit i
eis eo ꝙ pungebat eas cū ꝑcussione equali in vno die:⁊ in
alio nō:vtendo illinitiōe earū cū pice in quantitate equali.ꝫ
si corpus in toto fuerit macilentū curandū est cū balneatiōe
post solū longū.❡ Notū quoq; sit tibi ꝙ qui vtitur balneo
post comestionē in dubio erit ne ei accidat in eius epate ali⸗
qua opilatio ꝓprie si species cibi fuerit huic ꝯueniens cum
cibaria generatiua sanguinis grossi inferant opilationē si in
tali modo fuerint sumpta. vnde non est vtendum eis in tali
modo.videlꝫ ꝙ patiens intret balneum postq̄ ipsa cibaria
fuerit sumpta ēt hoc reḡim̄ lapidē generat in renibus si lō⸗
gū fuerit:sed cā ex qua nō accidit illud oibus vtentibus illo
regimine erit diuersitas creationis vnde quidā habent re⸗
nes impeditos ex angustis meatibꝰ ⁊ similes habent meatꝰ
epatis ipsoꝝ.Sed qdā alij habent ꝑ cōtrariū istoꝝ nō ha⸗
bens quoq; signū manifestum ꝑ qꝺ illā cōditionē possumꝰ
destruere.iō debemus iterrogare patientē sequentē hoc re
gimen:si sentit esse ponderositatē in parte dextra: aut in lū⸗
bis eius ꝙ si responderit ad interrogata statim dandū est ei
in cibo de capparis cū aceto admixto cū melle in principio
comestionis eius hoc regimen fieri dꝫ intm̄ inquantū defi⸗
ciat ponderositas.sentita i eo:sed si mēbra eius nō mittunṫ
nisi cū labore sequendo cū hoc abundantē frigiditatē plu⸗
ries i curatiōe eius vtebar cassia illiniendo ipsū cū ea mix⸗
ta cum melle.⁊ qn̄q; cū croco.qm̄ hec posita super membra
sanguinē abundantē attrahunt ad ea ꝙ si pellis fuerit di⸗
minuta sola fricatione curabā eā ⁊ sufficiens erat hec cura
absq; alia re.❡ Dixit.G.in libro mega.si collectio adiuncta
fuerit in labijs aut i extremitate nasi:aut in naribus excoria
bā pellem ⁊ radendo eā ex vtraq; parte incidebā carnem
durā:⁊ reddendo pellē in prima dispōne sicuti erat adhere⸗
bā extremitates pellis vtriusq; partis suendo eas ⁊ curan⸗
do eas cū rebus consolidatiuis.

O ❡ Dixit.G.in libro cōseruatiōis sanitatis qꝺ macies corpo⸗
ris accidit ex mala cōplexione sicca accidenti i corpore aut
in stomaco.accidit ēt ex debilitate virtutis transportantis
nutrimentū aut virtutis:nutritiue:aut vtriusq; simul.Sed
qui fuerit extenuatus ex cā debilitatis vtriusq; virtutis est
curandus cū illinitione facienda cū pice ēt cū fricatiōe faci⸗
enda cū tobalia mediocri inter asperitatē ⁊ lenitatē an̄ bal
neationē dū rubificatū fuerit corpus.deinde cū fricatiōe fa
cienda postea vehementer dura.vt indurescat corpus etiā
cū exercitio in quantitate equali.deinde cū balneatione.ita
tn̄ qꝺ nō tardet i balneo:sed exsugandus est.idest abstergē
dus est cū tobalia ⁊ fricandus ē cū eis paulatim deinde vn
gendus est modico sumendo postea cibū eius ꝙ si sustinet
aqua frigida roretur suꝑ eū qm̄ cōfert ei.❡ Dixit ꝙ plures
vtebanṫ his vnctiōibus sistentes crassi:⁊ postea macilenti
habentes ꝓprie eoꝝ virtutē nutritiuā nō debilē ⁊ virtutem
transportatiuā nutrimenti debilē in maiori pte.Sed eos se
quebaṫ paucitas materie de nutrimento. ⁊ ēt ꝓcedenti ad
arterias vnctionibus quoq; his nō est aliqꝺ cōparatiuū in
virtute:sed nisi fuerint vnctiones iste loco earū operandū
est cū cassia:aut alio simili.ēt vtendū est fricatione facienda
ꝓut dictū est ēt exercitio cū ꝓpositū cure nō sit nisi ad attra
hendū abundantē sanguinē ad carnē ⁊ qꝺ virtus nutritiua
penetret adhibita cautela cū studio ne inde fiat aliqua dis⸗
solutio sed cōfortanda est virtus nutritiua ad calefactionē
carnis ⁊ remouendū est qꝺ ꝓcedens fuerit de nutrimento
ad membra cum oleo aqua quoq; frigida iuuamentū ma⸗
gnum habet in hoc.

P ❡ Dixit in cōseruatione sanitatis in quinto erat quoq; puer
habens tybias extenuatas i mea cura consistens.⁊ sic prio
die feci illiniri eas bis cū pice faciendo fieri illinitionē vnā
post aliā cū pice illa iuxta consuetudinē meā p̄cipiendo qꝺ
vtaṫ nutrimento nō velocis penetratiōis.nec abundantis
quantitatis.sed in die scdo feci eū fieri cū oleo equaliter in
modica quātitate in duritate cūq; leue fuerit corpus eius
inde p̄cepi ei qꝺ augeat in eundo in quātitate nō in velocita
te itus similis quoq; cura est secuta:in die tertio faciebam
quoq; eū fricari post itum cū fricatiōe mitigatiua p̄cipiēdo
ei qꝺ accedat quolibet die incipiens cū equali accessu. de⸗
inde augens in eo paulatim.sed tn̄ requiri faciebā tybias eiꝰ
⁊ ꝓprie venas earū ne dilatate fuerint cū dilatatio arteria⸗
rum absq; incremento carnis sit mala generās apostema⸗
ta regrendo ēt si tybie calefiūt:⁊ si inuenitur in eis tactus de⸗
fectiōis idest fatigatiōis inflatiue:ēt reqsitio facienda est in
omnibus mēbris.Qꝫ si videris aliqꝺ huius esse breue fiat
exercitiū ⁊ vtendū est regimine mitiganti hoc ꝓut dictū est
in caplo defectionis.⁊ suspendendi sūt pedes ⁊ ēt mēbrum
in quo est hoc ad partē superiorē in dispōne dormitionis.
Sed qn̄ dispō reuertiṫ ad primordiū naturale reuertebar
ad curā.Sed si videris aliqꝺ impedimentū inde augere dꝫ
in quantitate exercitij quolibet die paulatim. ❡ Dixit. G.
de speciebus febriū:ꝙ si pix calefacta equaliter:⁊ gūma pi⸗
ni illinita fuerit suꝑ membrū intantū derelicta inquantū cō
gelata fuerit.deinde postea remota inde oino inflabiṫ mē⸗
brū illud.Dico taliter dꝫ fieri illinitio cū pice.

O ❡ Bimmasuy de febribus:ꝙ si corpus refrigidaṫ ⁊ siccatur
sicut corpus senis:vtendū ē mane oui vitello molli sumpto
cū pane simile in cibo ⁊ i potu modico vino cū aqua:ꝫ post
tres horas in cibo vtaṫ pane infuso cū vino ⁊ aqua admix⸗
ta ei:⁊ postea inter balneū.ita qꝺ tuū ꝓpositū nō sit nisi ad
humectandū tm̄.deinde post exitū balnei vtaṫ nutrimento
spidebeg cōfecta cū carnibꝰ arietinis anoticis vel ānualibꝰ

ꝯfectis cū ciceribꝰ ⁊ aneto deinde in potu vino lymphato. tamen nō inabūdanti q̄ātitate: neq̄ȝ in violenta: ne dolorē capitis inferat vtendo postea dormitione ⁊ fumigio facto de xiloaloe condito cū aq̄ rosea in sui p̄sentia ac in lecto eiꝰ: sed leuis dȝ esse lectus eius ⁊ planus tantū nō dȝ tardare in balneo: nec aq̄ debet esse vehemēter calida: sed clistere fiat ei factū cū capite ⁊ pedibus ⁊ latere pingui tritico ciceribꝰ ⁊ aneto: ita tñ q̄ clistere fiat cū iure ⁊ vnctuositate ipsiꝰ decoctionis admixtus cū modico oleo muscellino per triduū. Sed delinquendi postea sunt quinq̄ȝ dies. deinde retinendum est clistere illud in nocte: ⁊ dormiat cū eo per totā noctem: ⁊ in mane sumat de vitello oui molli cū regimine supradicto. Et si ingreditur balneuȝ postq̄ȝ sumpserit vitellum oui panem ⁊ vinum: tñ trāsgressor erit vti quoq̄ȝ dȝ in potu in hyeme vino calefactiuo ⁊ fricatione mēbroꝝ cum oleo gipti: s̄ȝ qui impinguant̄ ⁊ diligunt q̄ color eoꝝ rubefiat excitanda est in eis ira ⁊ q̄nq̄ȝ ex malo animo rubescit.

⸿ Judeꝰ dixit sumat de lacte rotul. i. mane: ita quod aliud nō sumat in cibo nisi ad meridiem: deinde cōedat ⁊ balneet̄ in aqua calida semel in quolibet quatriduo: sed clisteri vtatur in quo abundans fuerit adeps renum. q̄m impinguat ⁊ humectat cōplexionem ēt lac camelli. nam simil̄r hoc agit.

⸿ Dixit q̄ balneatio facta in aqua calida post comestionem. postquā digestio incipit in cibario valde impinguat.

⸿ De cōsumptione dixit q̄ cōsumptio ē corruptio corporis animalis ex parte siccitatis. ⸿ Dixit ēt fit cōsūptio simplex de abstinentia cibi ⁊ nutrimenti: aut voluntaria: aut non voluntaria: sed intelligit de simplici de eo q̄ erat de siccitate tantum. Sed cōsumptio si fuerit de frigiditate accidit senibus. tñ q̄ fuerit cū caliditate accidit de febre ethica. ⸿ Dixit non est delinquenda cōsumptio in corpore ne consumat oino. sed in termino senij erit impossibile curare nisi hoc extendatur in longiori tp̄e ⁊ fuerit possibile. sed hec pars ī medicina appellatur regimē senij cuius ꝓpositū tendit ad curandū corpus cordis. inhabēdo iuxta posse ne arescat: quoniam duȝ illud mēbrū fuerit mobile: animal non sequit̄ mortem ⁊ similiter dispō fit in epate. quoniam si possibile fuerit hec duo membra manu tenere semp̄ humida: iam remouendum esset seniū. ⁊ si illud est impossibile: ita impossibile erit senium remouere per spaciū longum. ⸿ Dixit q̄ dictū primum est verū in senibꝰ: vbi dicit: q̄ oportet quando senes balneantur ⁊ comedunt dormire sup̄ lectū leuem. hoc quoq̄ȝ regimē est magis ꝯgruū eo q̄ ipsi possunt regi cuȝ illud regimen humectat valde: ⁊ humectatio nutrimenti magis humectet corpus quā alia humectatiua: quoniam assimilatur ei augēdo in humiditate principali. Sed alie species humectationū sunt aut ad prohibendū siccitatē de exterioribꝰ aut ad augendū in hūiditatibꝰ que sunt rorate iter extremitates mēbroꝝ. ⸿ Dixit q̄ cū hoc possibile erit vt humectetur complexio metipsa corporis ad augendū in humiditate principali ⁊ in humiditate oinm membroꝝ cū augmēto humiditatū roratarum sicut si diminute fuerint humiditates alie erit via: inde paucitatē hūiditatis mēbroꝝ principaliū.

⸿ Dixit q̄ nō priuat̄ a corde ⁊ epate humiditas. nisi vehementer priuatur sanguis ab animali: quoniā epar hȝ generare sanguinē. Sed cor virtutē vehemētē attractiuā habet. ideo nutrimētum. nō est priuandū a corde nisi ante priuetur ab omnibus alijs mēbris: iuxta superfluitatem caliditatis sistentis in eis. vnde nulli debet fieri meditatio q̄ dispositio cordis: ⁊ epatis macilenti sit melior dispōne aliorū membrorum. ⸿ Dixit q̄ in dispositione consumptionis cor erit frigidum ⁊ significatio habetur de eo ex friditate aeris hanelitus ⁊ paruitate ⁊ raritate eius: ⁊ similiter erit in pulsu: iō icurabilis erit omnino. ⸿ De cōseruanda sanitate. Ypo. dicit vtendū est econtrario dicti nostri cuȝ macrefactione pinguis. vide in igressu balnei bis aut semel post cibū. ⁊ ī exercitio tardo: ⁊ in regimine lecti plani: ⁊ in separatione nutrimēti faciendi pluries vt abūdans sit nutrimētū. ⸿ Dixit Gal. de tyriaca facta ad cesarē q̄ vermes in ventre macrefaciunt corpus hūani cum ipsi furent̄ nutrimētū in toto. ⸿ De epid. excitatio ire ⁊ iracūdie rubefacit faciem: sed emittit caliditatē ad exteriora corporis: inspectio belli ⁊ luctationis solatium ⁊ leticia inpinguāt. illinitio quoq̄ȝ picis ⁊ rubificatiuuȝ ⁊ fricatio equalis ⁊ motus equalis impinguant corpꝰ totum. aut aliquod membrum.

A ⸿ De epidimia. Si qs ꝯsueuit vti exercitio ⁊ cū eo fuerit pinguis i corp̄e si illō dereliquit forte macrefiet ide. Si quē volueris macrefacere vtat̄ farre ⁊ silibꝰ hn̄tibꝰ multā q̄ātitatē ⁊ modicā q̄litatē. ⸿ Dixit q̄ punctores eo q̄ extendendo pellem eam dilatant spectāt in quolibet corpore q̄ impinguatio erit in eis intantuȝ inquātū remotio pellis erit a carne plus aut minus. ⸿ Dixit q̄ color colericus erit semp̄ in habenti corpus macilentū in maiori parte. Sȝ ruffus color in habenti corpus pingue: aut inhabenti corpus aptum ad pinguedinē: tñ corpus non poterit impinguari nisi in eo fuerit sanguis superabundans ⁊ laudabilis: q̄m sanguis si fuerit colericus: lȝ abundans sit nō impinguat. ⸿ Dixit q fuerit calide cōplexionis cum impinguat dormitio in aere frigido ⁊ lecto frigido ⁊ econuerso.

D ⸿ De sūmis pulsus parui dixit q̄ cōsumptio ex cā apostematum fit que non dissoluuntur ⁊ diuturna fiunt ex quoꝝ frequentatione corpus liquefiet de primo vsq̄ȝ ad vltimū: sed pulsus in hac spē erit debilis ⁊ vehemētis velocitatis ⁊ spissus declinās ⁊ curuosus. fit ēt cōsumptio ex parte vini sumpti in potu ex febre acuta ex passione magna appropinquāti ⁊ defectu cordis vehementi: ⁊ sic sumens vinū conualuit cū vino illo de proxima morte. deinde cōsumptum est corpus per spaciū longum: sed pulsus in ipsa cōsumptione erit stabilis in dispōne vna debilis ⁊ spissus ad modū caude muris in omni tempore: sed in vtraq̄ȝ cōsumptione in corpore erit aliqua caliditas residua. Sed species tertia de cōsumptione fit ex cā male cōplexionis frigide ⁊ sicce que accidit senioribus proprie ⁊ maxie si stomacus: aut pulmo erit patiens. hec quoq̄ȝ species in maiori parte accidit post febrē sed. pulsus: tunc erit rarus dum fuerit virtus obtenta p̄ns: nutrimēta quoq̄ȝ que velociter nutriūt corpus sunt subtilia ⁊ tenuia ⁊ proprie si fuerint calida ⁊ humida sil̄r eorum dissolutio ⁊ eductio de corpore veloces erunt ⁊ econuerso. Et si volueris generare carnē solidā ⁊ durabilē dimitte h̄ declinando ad nutrimēta viscosa ⁊ violenta ⁊ grossa. Notū quoq̄ȝ habeas q̄ custodes vineaꝝ ipinguant̄ de vua. sȝ caro generata inde erit mollis ⁊ velocis dissolutionis ēt aqua nō preualet. ad humectādū mēbra principalia in potu sumpta: aut infusa corpori exterius: q̄m aqua humectat sumpta per interiora corporis ⁊ infusa sup̄ficiei corporis exterius.

⸿ Habtisub dixit orobū assum ⁊ tritum bene ⁊ admixtum cuȝ melle ⁊ sumptū ad modū nucis ꝯfert macici. lingua arietis cōfert cꝰ cōplexioni fuerit cōdominās macies ēt pisces recētes cucurbita ⁊ far ordei ⁊ ꝓprie in estate ēt plures pultes. ⸿ De aere ⁊ regione q̄ fuerit corpis manifestū ⁊ discopertū desiccabit̄ eo q̄ vapor dissoluit̄ de eo. Sȝ si discopertuȝ licet sudet ⁊ vapor egrediat̄ per sudorē. tñ inde corpus durabit humidū. dico de hoc habet̄ doctrina q̄ qui ē humectādus nō debet egredi in vento: ⁊ ꝓprie si ipse fuerit calidus aut boreal' cū vterq̄ȝ ventus eū desiccet. iō debet vti idumētis medijs equalibꝰ cū itensio in hoc eū desiccet.

⸿ Dixit Johannicius de regimine illius cuius corpori cōdominant̄ caliditas ⁊ siccitas. Dixit Gal. de libro cōsūptionis nisi eēt regimen cū aqua pile curatio in cōumptiōe nullam haberet viā: ⁊ in libro glauconis q̄ ad ꝯuertēdū complexionem cordis calidi magis ꝯgrua erit inspiratio aeris frigidi. Sed ad ꝯuertendū cōplexionē cerebri calidi erit emplastrū frigidū. Sȝ ad conuertendum cōuersionē epatis et stomaci calidi erit nutrimētū frigidū ⁊ ēt emplastrū frigidū.

⸿ Dixit q̄ si dissolutū fuerit de spiritibꝰ ꝯuertēdū est cū nutrimēto ⁊ rebus odoriferis. Sed q̄ dissolutū fuerit de hūoribꝰ ē ꝯuertendū cū vino ⁊ potionibꝰ. tñ q̄ dissolutū fuerit de mēbris principalibꝰ cū fructibꝰ ⁊ carnibus. dixit q̄ magis vtilis erit igressio pile balnei facta in vltima parte diei quā alie ingressiones: sed cui fuerit caliditas cōdominans ifrigidanda est aq̄ pile paulatim postq̄ȝ in ea fuerit ingressio. Sed aq̄ que infundenda ē super caput eius frigidior eē dȝ aq̄ pile. tñ pō rerū frigidarū super caput sequi debet exitum eiꝰ de pila si cerebrū fuerit calefactū valde ēt sup̄ pectꝰ stōacū ⁊ epar. caute tñ q̄ emplastra sint ꝯfecta de rebꝰ fridis nō hn̄tibꝰ odorē bonū. ēt q̄ res frigide sint tam actualiter q̄ȝ potētial̄r euitatis rebꝰ siccis potētial̄r ⁊ eis nō minus que corpus infrigidant violenter. Sȝ si fuerit mala cōplexio cū caliditate nō erit opportuna cautela in infrigidatiōe opanda vt sup̄ius est: sed opportuna est cautela in ea. si fuerit cū frigiditate. tñ ꝯfert ei cuiꝰ fuerit cōplexio cū caliditate. cura cū aq̄ ros. camphora. aceto. ⁊ oleo rosato: oleo ne-

nufare.⁊ oleo violaceo:etiã cerato facto. ¶ Dixit ꝙ si possio fuerit crudelis pluries vti dȝ patiens ingressione pile: ẽt ante ingressionẽ illinitionib⁹ aut vnctionib⁹ ⁊ emplastratio nibus faciendis cum rosis ⁊ violis. ¶ Dico ꝙ vnctio ante ingressum pile examinanda est. ¶ Dixit ꝙ dixit Gal. longa cogitatio macrefacit corpus. Dico longa quoqȝ cogitatio intelligitur qñ cogitando tristaꝫ: ⁊ angustiã patitur cũ inde macies accidat. hec sunt cibaria impiguatiua. videlicet galline pingues vitella ouorũ: ⁊ cerebra arietũ. ¶ De electiõibus elkindi. Hoc est impinguatiuũ expertũ pro eo cui cõdominabiꝫ macies. ℞. granoꝝ carnach excoriatoꝝ. kilge q̃rtam.i.⁊ terendo ea bene misce ea cũ duob⁹ rot. lactis recentis: ⁊ destemperãdo ea cum lacte bene fac pastillos. sed pastillus fieri debet in quãtitate. ʒ.i.⁊.ʒ.⁊ postq̃ siccati fuerint in puluere duo pastilli triti quolibet die sumẽdi sunt ante cibum: ⁊ mirabile erit ad hoc: insuꝫ elsaber dixit qđ squamma ipinguat ⁊ corp⁹ igrossari facit. vñ additio fiat de ea i curis.

ꝶ ¶ Dixit qđ mors velociter erit inhabenti eius corpus pingue ⁊ grossuȝ a principio iuuẽtutis eius quã inhabenti corpus eius macilentũ in primo iuuẽtutis sue. ¶ Sandaricus alias vernix habet virtutẽ ad extenuandũ corpus sumpta i quantitate. ʒ. q̃rtas. iij. in quolȝ die cũ aqua ⁊ sirupo acetoso per dies plures. ideo daꝫ in potu luctatorib⁹. ¶ De sũmis de eo quod extenuat velociter. ℞. seminis rute orteñ. ʒ.i.⁊ ʒ. in potu ieiuno stõaco comedendo de ramuscul' eius recentibus in quãtitate. ʒ.x. ¶ Ad idẽ simil'r. ℞. aristologie rotũde. ʒ.i. centauree minoris. ʒ. tertias. ij. gentiane romane polij maioris. apij montani. sal' viperarũ. añ. ʒ. iij omnia sumantur in puluere ieiuno stõaco. tñ sit dosis vna. sed vtendum ẽ ita veloci quoniam hic motus tollet carnẽ. Et ad pinguẽ extenuandum si volueris. ℞. radicis cucumeris asinini. radicis maluauisci oppoponaci. añ. dauik. ij. teranꝫ ⁊ in puluere sumantur ieiuno stomaco. ¶ Ego quoqȝ curaui quẽdã iuuenem appropinquantẽ etati. xl. annoꝝ cuius corpus ingrossatum erat in vltima grossatione cũ electuario qđ datur in dolore iuncturarũ: ⁊ cũ sale cõfecto cum viperis ⁊ cuȝ tyriaca metipsa: sed fricabã eũ im primo cum pannis lineis grossis dum rubificabaꝫ cutis eius. deinde cum oleo mixto cum medicinis dissolutiuis vtẽdo cũ hoc toto regimine attenuatiuo ⁊ exercitio cũ presentatione veloci vehementer facta pluries: ⁊ post presentationẽ ipsam. vnctione facta cũ ipso oleo. Sed medicine sunt radix cucumeris asinini. radix maluauisci: gentiana: aristologia: ⁊ herba oppoponaci: polium maius ⁊ centaurea. Sed dȝ patiens vngi his vnctionibus post balneationem nec debet sumere de his nisi ipsa hora q̃ egreditur balneũ. Sed post balneationem reuerti debet ad balneũ ante cibũ cuȝ aqua in qua balneatio fit eẽ debet virtus dissolutiua. sȝ longa natatio dissoluit. Et noscas ꝙ oino ille in cuius corpore diminutio carnis fit quandoqȝ fiet ex causa motionũ quas facit icessanter ⁊ vehemẽter subito. Et noscas ꝙ febris non erit nociua ei. sed febris mitiganda est in ea. tunc per dies: deinde reuertendũ est ad curã: tñ dãdũ est ei in potu de vino albo ⁊ tenui frequentata in eo solutione ventris vt. instrumẽta nutrimenti in vsu habeãt illud expellere quod in eius fuerit ad inferius. vnde laxatio fiat frequenter ne desiccetur nutrimentum in corpore. Ruffus ad extenuandũ pinguẽ dixit ꝙ pingues nõ sustinẽt laborẽ famem ⁊ siccitatem nauseatiuã: ⁊ ex ea cadunt in morbis malis cũ morbi ipsi sint vehemẽtes cũ sint apti ad eos proprie sicut est epilepsia paliꝫ ⁊ sudor fetens dolor stomaci strictura anhelitus: fluxus ventris. sincopis: ⁊ febres. ẽt qñ isirmãtur non sentiunt morbũ velociter. ex tardo sensu ipsoꝝ: sed h̃ designat ꝙ morbi ipsorũ incurabiles sunt cum sint mali ex dispositiõe stricture concauitate ipsoꝝ ⁊ debilitate anhelitus ipsorum etiam minutio in eis erit difficilis ex abundantia pinguedinis ⁊ tenuitate venarũ ipsorum aut forte interficit eos laxatiuum: ⁊ nisi eos interficit conteret eos. Vomitus quoqȝ factus ante cibũ extenuat: sed post cibum impinguat. vnde qui dixit ꝙ vomitus post cibum extenuat peccauit: sed. cum cautela fiat.

¶ Caplm quintũ cuius rubrice sunt.

V ? De quarto capit'lo mediciaꝝ ptica lariũ dixit Ha. ꝙ si diminutũ fuerit lac in vbere ⁊ volueris illud multiplicare ingrendũ ẽ de sanguine. qm̃ ipossibile hoc erit fieri. s. lac multũ in corpore si sit in modica quãtitate: ⁊ incõuenięs in sua qualitate. Qȝ si inuentus fuerit sanguis in modica quãtitate notũ habeas ꝙ corpus indiget calefactione ⁊ humectatione. Sed si fuerit inconueniẽs in sua qualitate ispiciẽdũ est si colera rubea ↄdominans fuerit ei indiget in primo laxatiõe. deinde de regimine qđ p̃dixi. Qȝ si fuerit cõdominãs ei flegma idiget medicinis calefactiuis in primo gradu aut in scđo: ⁊ ꝙ fuerit melius in his erit ꝙ nutrimẽtũ est sicut eruca feniculũ ⁊ anetum: qm̃ si calefaciunt ⁊ desiccant vltra quã opus fuerit in hoc capitulo que sunt hec apium ⁊ smirion dum fuerint recentia. qm̃ si sicca fuerint ↄuertũt sanguinẽ vehemẽtioris caliditatis iuxta modũ opportunũ ⁊ ingrossant eũ ad generãdũ. lac quoqȝ sanguis esse debet in equalitate caliditatis. nõ ꝙ radicitus sit grossus. iđ iudicatur ꝙ id desiccat ⁊ incidit lac. vnde que calefaciunt ⁊ nõ desiccãt gnãnt lac.

X ¶ Sed min⁹ facientia lac sunt habentia virtutẽ vehemẽtioris calefactõis ⁊ vehemẽtioris desiccationis ẽt virtutẽ vehementioris ifrigidationis habentia ,phibent ꝙ non generetur lac. vnde sũmarie omnia minus facientia in quãtitate sanguinẽ ⁊ corrumpentia qualitatẽ ipsius ⁊ prouocationeȝ menstruorum incidunt lac.

Y ¶ Absqȝ auctore ꝙ si siccatũ sit lac in mãmilla cum soluto armoniaco in aqua est illinienda in toto mãmilla. ¶ Dico vidi quãdam que emittebat de ea queãdmodũ filuȝ ⁊ forte hoc conferebat ei.

Z ¶ Aron confert apãti qđ accidit in mãmilla post partum ex lacte coagulato in eo. ꝙ epithima fiat super illud cum vino lymphato: aut vnctio fiat super illud cum oleo ro. mixto cũ aceto ⁊ calefacto igne. Sed hec est cura in suo principio facienda. ℞. semen lini. ac terendo id bene distẽpera illud cuȝ aceto admodũ vnguenti: ⁊ de eo pone sup mãmillas. ¶ Sȝ pro apãte calido accñti in eis terenda est herba solatri cuȝ oleo ro. ⁊ ponẽda est sup illud. tñ ↄfert oibus apãtib⁹ mãmillaꝝ si de pane simile albo teras partẽ. i. ⁊ tãtũdẽ de farina ordei: ⁊ tantũdẽ de farina fabaꝝ ⁊ fenugreco semine lini trito. añ. pugil. i. ⁊ recipiẽdo caules ⁊ solatrũ siluestre. ac coquendo ea cum decoctione ipsoruȝ medicinas illas distempera ẽt recipiẽdo vitellos. ij. ouoꝝ myrrhe croci. añ. ʒ. i. oia admisce ad modũ vnguenti: ⁊ pone de eis super pectus spinale ⁊ testiculos. qm̃ hec cura confert omni apostemati calido in quo fuerit durities.

V ¶ Medicine quoqȝ augentes in coitu augent in lacte etiam oẽs mãmille asse ⁊ comeste augent in coytu.

Z ¶ Paulus dixit multotiens. lac coagulatur in mãmillis post partũ. ⁊ inde accidit ap̃a calidũ. Sed in prima cura eius fiat cũ spongia marina infusa in aceto mixto cũ aq̃ posita super illud. ita ꝙ acetũ sit tepidũ ⁊ ꝙ spongia comprimaꝫ modice anteq̃ ponaꝫ ei. sed ligãda est postea sup illud moderate. aut cũ emplastro ↄfecto cum dactilis cũ pane tritis: cuȝ aqua mixta: cũ aceto: aut cũ emplastro cõfecto cũ albumie ouorũ ⁊ vitello eorũ: cũ oleo ro. aut cũ emplastro cõfecto de aneto ⁊ coriandro recẽti: aut cũ portulaca: aut cũ positione marchasite trite cũ oleo ro. ¶ Qȝ si mãmillis accidit aliq̃ extensio ⁊ in eis ligatus fuerit sanguis. aut coagulatus emplastrãde sunt cum pane trito cũ aqua ⁊ oleo: aut cũ vino ⁊ melle: aut cũ faria fabaꝝ distemperanda cũ aq̃ ⁊ melle: aut cũ vino cocto ꝙ si non sustinẽt ponderositatẽ emplastri epithimãde sunt cũ oleo calido. postea posita sup eas lana madefacta in oleo calido: ẽt calefaciende sunt in fomento aq̃ i qua coctũ fuerit fenugrecũ cũ semine lini ⁊ maluauisco. etiã emplastrãde sunt cũ farina sulfuris subtilis cũ semine lini. aut cũ fenugreco distẽperatis cũ aq̃ ⁊ melle: aut cũ sisamis distemperatis cũ melle ⁊ butyro. ¶ Sȝ nõ sunt sugende mãmille in qb⁹ accidit ap̃a oino. ne eis attrahaꝫ aliq̃ mã. ¶ Sȝ cũ ap̃a fuerit diminutũ ponendũ est cerotũ sup mãmillas taliter ↄfectũ. coquanꝫ bliti cũ oleo dum liquefiãt. deinde de ipso oleo fiat cerotũ. ⁊ inungende sunt cum eo. Aliud admisceanꝫ. x. vitelli ouoꝝ cũ cere. ʒ. ij. ⁊ olei rosati. ʒ. iiij. calidis ⁊ agitenꝫ oia bene cũ ligno facto ad modũ ensis. ⁊ lauenꝫ cuȝ

aqua salsa ꝑut opus fuerit eis τ ad vsum reseruet̃. ¶ Qꝛ si induratum fuerit apa in mãmilla: vtendũ est in positione super ea rebus lenificatiuis. ¶ Qꝛ si in eis accidit aliqua corrosio: vtendũ est medicamine appꝛopꝛiato ei quod inueniẽdum est in capitulo corrosionis.

¶ Sed cõseruanda est mãmilla cum emplastro posito super ea cõfecto de cimino trito τ mixto cũ aqua. deinde cũ spongia infusa in aceto τ aqua tñ ligata dimittenda est per triduũ sic ligata: deinde soluat̃ τ emplastranda ẽ cũ cepis liliorum mixtis cũ melle: τ per triduũ dimittẽda ẽ. ter quoqꝫ in mense sic emplastratio fiat tali cõditione: aut emplastranda est cũ melle admixto cũ iusquiamo trito cũ eo. ꝫ emplastrata ꝑ triduũ est dimittenda hoc operandũ est ter in mense in tali conditione: tamẽ exterius ponẽda est oĩno spongia ac si illinite fuerint conseruantur.

¶ Absqꝫ auctoꝛe electuariũ pꝛouocans lac. ℞. seminis feniculoꝛũ. semis ratha. scis poꝛroꝛũ. semis eruce. añ. par. i. terant̃: τ cuꝫ aqua far̃. oꝛdei excoꝛiati distemperent̃ τ inde fiant scief. sed sumẽdi sunt cũ aqua pꝛedicta in q̃titate. ʒ. iij.

¶ Symon qñqꝫ accidit in mãmillis lac absqꝫ aliqua ꝑgnatione. τ aliquo coitu pꝛecedentibꝰ. tamẽ hoc magis accidit in quibus icidunt̃ mẽstrua. vnde cõuertit̃ sanguis ad mammillas: τ transmutat̃ in lacte. Qꝛ si mulier fuerit in eo tpe in quo naturalr̃ inciduntur eius menstrua nõ erit dubitandũ ꝫ si fuerit i venis stude ad ꝓuocandũ mẽstruũ. qm̃ nisi ꝓuocentur gnãt in mãmillis moꝛbos τ vlcerationes difficiles.

¶ Dixit ad pꝛouocãdũ lac. ℞. semis raparũ. fenugreci. añ ꝑ. i. τ terẽdo ea distẽꝑa cũ butiro τ melle: τ sumptio fiat d̃ eis ad modũ oui quolꝫ die. aut fiat decoctio radicis cũ sulfure. deinde sumenda est decoctio eoꝝ cum melle. ẽt ꝑcipe mulieri vt sumat de ciceribꝰ infusis cum aqua in cibo τ in potu: quotiensc̃ũqꝫ sitim habuerit de lacte ouino. ¶ Dya. ℞. seminis raparũ. seminis fenugreci. añ. ℥. iij. semis aneti. seminis poꝛroꝝ. seminis trifolioꝝ. añ. ℥. i. τ terendo ea bene distẽpera cũ succo feniculoꝛũ recentiũ melle et butiro: τ tepide sumẽda sunt i potu calida. qm̃ mirabilr̃ ad hoc faciũt valde.

¶ Ad incidendũ lac. ℞. cimini rute montane. seminis agnicasti. añ. par. i. coquant̃ cũ aqua. aut sumat̃ in potu decoctio aut epithimãdũ est de ea totum coꝛpus aut epithimanda ẽ mãmilla cum myrrha distemperata cuꝫ mucillagine psilij nec illiniantur mãmille. sed mulgendũ est qđ extrahendum in eis fuerit de lacte duꝫ mũdificate fuerint mãmille de eo. ne in eis coaguletur: τ inde fiant vlcera: sed dilatatio τ largitas in mãmillis sunt adhibenda nõ strictiones. ¶ De electionibus Johãnicij hoc est medicamẽ ad nodulum τ ligationeꝫ in mãmillis. ℞. folioꝝ persicoꝝ recentiũ folioꝝ rute recẽtiũ. añ. ꝑ. i. terẽda sunt τ cũ eis ẽplastrãde sunt mãmille.

¶ Salomon mlˀtiplicat lac potio lactis capꝛini ẽt si ipsuꝫ lac fuerit cõfectũ cũ pulte. in quo positi fuerint feniculi cũ aneto. ẽt comestio pisciuꝫ salitoꝛum auget in lacte.

¶ Ruffus de regimine infantium. Dixit ꝙ mulieres que student ad incidendum lac cum medicinis patientur duritieꝫ in mãmillis. dum in eis necessaria fuerit operatio cum ferro ad aperiendum eas. ¶ Dixit ꝙ si illinitio facta fuerit mãmille capꝛe de ozimo folioꝛum latoꝛum trito incidit lac ipsius. ¶ Bimausy ꝙ si mãmilla repleta fuerit lacte τ inde habuerit ponderositatẽ terenda est menta cũ modico sale cõi τ emplastranda est mãmilla τ liganda per dies.

¶ Antilis τ Paulus dixerũt inflatur quoqꝫ mãmilla masculi cũ fuerit in etate virili. Sed qñqꝫ tũc erit in dispõne sua. qñqꝫ auget̃ dum hoꝛribilis appꝫebit assimilando mãmille mulieris. vnde oꝫ ꝙ scindat̃ dum perueniet ad pinguedinẽ. Deinde extrahendũ est qđ ibi sub pelle fuerit τ suende sunt extremitates pellis τ cura fiat: postea cũ ꝯsolidatiuis.

¶ Caritẽ ad hoc vt mãmilla remaneat in dispõne pꝛima terendũ est ciminũ cũ aq̃ bene. Deinde emplastrãde sunt mãmille cũ eo posita postea spongia leui suꝑ eas madefacta cũ aceto lymphato τ ligata bene. ita tñ ꝙ infestent̃ mãmille cũ ligatione ꝯuenienti eis fcã iseparabilr̃ per triduuꝫ. Deinde soluende sunt τ abstergende de cimino. deinde emplastrãde sunt iterato cũ cepis lilioꝝ tritis τ distẽpatis cũ melle τ ligande sunt similr̃ per triduũ. vt in pꝛima ligatione. deinde post triduũ soluẽda ẽ ligatio τ relinquẽdũ est regimẽ sic ꝙ vtat̃ hac cura ter in mense tantum: τ diminuent̃ mammille inde durabilr̃. ¶ Aliud vngende sunt mãmille cũ oleo i quo tritum fuerit alumẽ in vase plumbi die quolibꝫ: τ inde perdurabit in eis ꝑuitas. ¶ Aliud illiniẽde sunt mãmille cũ iusqamo trito τ cũ aq̃ distẽpato ter in die quoqꝫ dꝫ fieri illinitio cũ eo. ¶ Aliud magis violentũ. illiniende sunt mammille cũ luto τ galla imatura in equali q̃titate admixtis tritis τ cribellatis τ distẽperatis cũ melle ad modũ cerati τ depositis diu in vase plumbi: sed cũ super eas desiccata fuerit illinitio lauande sunt aq̃ frigida abũdanter. Cura tali vtendum ẽ per triduũ quoniã eas paruas faciet τ eriget. ¶ De ꝯseruatiõe testiculoꝝ. Dixit ꝯseruandi sunt ẽt testiculi. ℞. simolie ceruse plũbie eq̃lr̃ tere eas τ distẽperãdo cũ aq̃ iusquiami ãmisce eas cũ oleo masticino τ illiniendi sunt cum eis. qm̃ ꝓhibet ne oꝛiant̃ pili in pectine. τ qꝛ nõ magnificentur testiculi. ¶ Aliud ad testiculos ẽt mãmillas. ℞. plumbi vsti τ loti. pulueris thuris: ceruse plũbine. litargiri aluminis añ. ꝑ. i. opij modice terant̃ τ distemperent̃ cũ aq̃ iusquiami dum fient in vltima leuitate: sed hoc medicamẽ ꝯficiẽdũ ẽ qñ iusqamꝰ hꝫ succũ τ fuerit recens: sed cũ fuerint hñ distẽperata terẽda sunt: τ cũ oleo masticino ad sufficiẽtiã τ reseruandi sunt in vase plumbi obturato eius oꝛe. tñ illinitio fiat cũ eis admixtis cũ aceto potẽti suꝑ oĩa loca que reseruãda sunt ad hoc. ¶ Aliud magis violentũ. ℞. solat. succi. iusqami vel lolij mucilaginis psilij: litargiri albificati: ceruse plũbine. opij succi. iusqami albi: aceti foꝛtis terant̃ τ distẽperentur: τ inde fiat trociscus. sed cũ opus fuerit illinitio fiat cũ eo iuxta velle. tñ anteq̃ illinitio fiat vtat̃ aq̃ in potu. qm̃ hoc facit infantem tardare de emissione spermatis τ iuuenculam de emissione menstruoꝛum.

¶ De. iiij. capi. de medicinis ꝑticularibꝰ: ꝙ si lac fuerit diminutũ ingrendũ est de sanguine: qm̃ ipolˀe erit hoc fieri nisi sanguis fuerit i modica q̃titate: aut malus i q̃litate sua. vñ inspiciẽdũ ẽ ꝙ si colera fuerit ꝯdominans coꝛpoꝛi laxãda ẽ τ curãda. deinde regẽda est mulier tali mõ qđ vtat̃ mulier i cibo nutrimẽtis hũectatiuis: τ tepide caliditatis generantibus bonũ sanguinẽ. cũ i hac ꝯplexiõe lac ꝯsistat declinãdo semꝑ ad regimẽ per oĩa hec faciẽs. Qꝛ si flegma ꝯdominãs fuerit in coꝛꝑe indiget medicinis calefactiuis in pꝛimo gradu τ scđo: ita ꝙ nõ desiccet: ꝫ melioꝛa sunt q̃ sunt nutricatiua queãdmodũ eruca feniculi τ anetũ recẽtes: qm̃ si siccate .s. medicine fuerint desiccãt vltra q̃ opus fuerit regimie. et inde ingrossabit̃ sanguis ad ꝓuocãdũ lac τ diminuet̃ hũiditas eius. vñ oꝫ ꝯseruare equalitatẽ in sanguie. ita ꝙ non sit i grossitudine silr̃ semina calida incidũt lac. ꝫ q̃ calefaciunt eq̃liter τ nõ desiccãt ṽaciter ꝓuocãt lac si in vsu fiũt cũ nutrimẽtis τ balneatiõe. τ regimine laudabili mlˀtiplicare sanguinem humidum.

¶ Sed vehemẽter desiccatiua τ calefactiua vehemẽter icidunt lac: ẽt quotiens ꝓuocant̃ mẽstrua ide icidũt lac. ¶ Dico hoc ẽ electuariũ coꝛrectiuũ. ℞. feniculoꝝ. semis pastinace. semis napi: seminis rache semis radicis. scis eruce. semis aneti: semis poꝛri. terant̃ τ toꝛent̃ cũ butyro. τ distemperent̃ cũ melle. τ sumat̃ de eo ad modum oui.

¶ Etiã si emplastrant̃ mãmille lactantis cũ cera nõ ligabit̃ lac i eis. τ si mãmilla emplˀatur cum sulfure cocto cum vino ꝯfert lacti coagulato in ea.

¶ Cicera generãt lac. ¶ Etiã si ẽplastrat̃ iflata mãmilla cũ menta trita. cũ farina oꝛdei mitigat lac coagulatũ. maluauiscus mitigat doloꝛẽ mãmille inflate τ dissoluit inflationem eius. ¶ Lac vaccinũ auget i lacte lactatricis. Erigit quoqꝫ mãmillã ꝺclinãtẽ appositio fcã cũ pãno lini madefacto in decoctione galle ifrigidata cũ niue suꝑ mãmillã.

¶ De medicina antiq̃ fenugrecũ tritũ cũ aq̃ τ illinitũ suꝑ mãmillã ipso die icidit lac ꝑ expimẽtũ. Sꝫ si illinit̃ mãmilla cũ lacca litargiro tritis cũ oleo ro. in vltimitate mirabilis erit cura. ſꝫ hoc fiat si lac fuerit suꝑabũdãs τ icidendus est.

¶ Dixit Dya. τ Paulus fex aceti mitigat apa mãmillarũ cũ dissoluat id qđ in eis fuerit. τ ꝓhibeãt ne supueniat aliud. ¶ Dya. lutũ samis ꝓpꝛie cõfert apati mãmillaꝝ. ¶ Oꝛibasius cõponat̃ lutũ ipsum cũ aq̃ ro. τ oleo rosato. ¶ Thus admixtũ cũ chimolea τ oleo ro. illinitũ suꝑ mãmillas cõfert apatibꝰ accidẽtibꝰ in mãmillis in tpe ꝑtus. ¶ Dyas. hoc est vnguẽtũ fricatura plũbi cũ aq̃ ꝯfert valde apati calido mãmillarũ τ ẽt vlceribꝰ ipsarũ. ¶ Ad apa frigidũ in mãmillis apiuꝫ tritũ τ positũ super mãmillã ꝯfert. ¶ De electionibꝰ elkindi hoc ẽ medicamẽ valens ad nodulos τ glandulas τ mãmillas. folia ꝑsicoꝝ τ folia ruthe recẽtis trita insilˀ τ posita suꝑ mãmillã ꝯferũt. ¶ Binserapionis hoc est empla-

strũ bonũ ad apa mãmille calidum ⁊ ad testiculos calidos. ℞. fabarũ puluerizatarũ fenugreci puluerizati: maluauisci seminis lini. añ. par. i. terantur oĩa ⁊ distẽperent cũ decoctio ne caulis: ac pone ĩ eis. ʒ. i. croci ⁊ distẽpent oĩa: ⁊ supponãt mãmille. s; si in ea fuerit caliditas misceat cũ eis aq̃ solatri.

C ¶ De libro salomonis ad icremẽtũ lactis vtat in potu lacte caprino recẽti ⁊ ɔfecto in pulte cũ farina ⁊ admixto cũ feni culis aneto ⁊ nigella. ẽt pisces saliti augent lac.

G ¶ De ɔgregantibꝰ ad duritiẽ i mãmilla. ℞. portulace p. i. ce re albe. p. i. farine ordei adip. cerui anat ⁊ gallie adip. añ. p. i. farine fenugreci. p. ʒ. olei chiri. tantũdẽ farine fabaꝝ. p. ij. flo ris cãmomille. tãtũdẽ: coquant oĩa: ⁊ eiꝰ emplo vtẽdũ ẽ.

⁊ ¶ Dixit. ℞. de terra chimolie ⁊ ceruse ⁊ distẽperãdo eas cũ succo iusquiami ⁊ oleo masticis illiniat locꝰ cuꝫ eis in quo volueris q̄ nõ oriant pili. qm̃ ꝓhibent mẽstrua ⁊ sperma ⁊ ortum barbe ⁊ conseruant mãmillam in paruitate eius.

¶ Explicit liber sextus.

¶ Incipit liber septimus.

¶ Capl'm primũ cuius rubrice sunt.

- A De apostematibus cordis.
- B De mala cõplexione cordis.
- C De vulnere cordis ⁊ vlcere.
- D De iectigatione cordis ⁊ saltu.
- E De passiõibꝰ cordis in generali.
- F De dolore cordis.
- G De vmbratiõe cordis ⁊ terrore ⁊ sincopi.
- H De tremore ⁊ saltu stõi sili saltui cordis.
- I De debilitate cordis ⁊ eius fortitudine.

A D E quinto libro mẽbri dolentis q̃cũq; apata calida accidentia fuerit ⁊ silia cordi statiꝫ aĩal iterficiẽt. sed signuꝫ habet p sincopim ɔtinuã ⁊ frequẽtẽ.

B ¶ Tamẽ de itensa mala ɔplexione habet signũ p iectigationẽ si sola fuerit ac si qs imaginatus fuerit q̄ cor eius mouet in humiditate.

A ¶ Dixit q̄ fiũt ethica ⁊ ɔsumptio de apate accidẽti in cellula cordis. sed cũ eo erit saltꝰ cordis. habebã quoq; simiaꝫ q̃ semp macilenta liq̃fiebat patiẽdo ptisim. Cũq; mortua fuerit disiungebã mẽbra eius oĩa inueni sana: s; inueni in cellula cordis apa esse cũ hũiditate inclusa in eo simili humiditati que est i ampullis q̃ quotiens aperiunt de eis egredietur aqua. Etiam habui gallũ in sili passione in disiungendo mẽbra ipsius inueni sup cellulã cordis esse quãdã grossitudinẽ durã absq; humiditate sistenti in ea. possibile ẽ quoq; q̄ simile accidit hoibꝰ. sed de apate calido illud vidimꝰ in bellantibꝰ qbꝰ statim dũ accñs fuerit sincopis iterficit.

C ¶ Tamẽ quibꝰ accidit vulnus penetrãs ad cõcauitatẽ cordis statim moriet ex emissione sanguinis ꝓpter si fuerit i vẽtriculo sinistro. sed si vulnus nõ penetrauerit ad aliquẽ duorum ventriculoꝝ forte vulneratꝰ viuet per totũ diẽ. tñ inseparabilis erit mens sana ei.

D ¶ S; de iectigatione cordis plures curauimꝰ cũ sola minutione. ⁊ plures cũ regimine attenuatiuo cũ minutiõe faciendo: ⁊ in pluribꝰ reuersa est passio: in pluribus võ nõ. S; ipsi cũ reuersi fuerint ad curã conualuerunt. tñ quidã in tpe veris quolꝫ ãno patiebat iectigationẽ cordis ⁊ secuta minutione ɔualuit. Etiã quilibꝫ patiens huius faciendo minutionem cõualebat de iectigatione ipsa. S; quidã ɔualescẽdo per hoc regimen non potuit ꝑuenire ad seniũ. tñ mortuꝰ est inde. ita silr moriunt oẽs qui patiunt iectigationẽ inseparabiliter cũ sincopi ⁊ febribus acutis.

E ¶ Sed passiones cordis cellule nõ sunt mortales nisi in eis fuerit apa calidũ. vnde nociuũ fit cordi. ¶ Dico hoc membrum ex caliditate eius non generat passiones nec ipse pñt accidere i eo cũ eas liquefaciat: ⁊ condominet oĩbꝰ morbis. q morbi si in eo accidunt non poterit cõualere ꝑ curaꝫ. qm̃ non poterunt illud extẽdere cũ preualenti nisi ꝑualeant pri us nãe ⁊ mors sequet subitanea eo q̄ cor coadunat ⁊ colligit ⁊ nõ extẽdit. vñ tũc accidet caliditati innate q̃si suffocatio sicut accidit ex defectu anhelitus. hoc ẽt cum ex defectu anhelitus fiat cor non collectum nec extensum.

D ¶ Dico q̄ si accidit iectigatio cordis oꝫ q̄ velociter fiat minutio i basilica vena. ⁊ vtẽdũ ẽ extiguẽtibꝰ ponẽdis sup pectꝰ si passio fuerit cũ calitate. qm̃ nõ erit securũ q̄ h̃ accidat nisi apate calõ accñti. ¶ De sũmis õ morbo accñti fit q̃q; q̃dã spẽs saltꝰ cordis ex corruptiõe cibarũ accñti in stõaco. vñ cog̃scẽda ẽ ista i p̃ ⁊ curãda ẽ cũ correctõe hꝰ dispõnis.

F ¶ De sc̃do capi. libri epiõ. dolor cordis in maiori parte generatur in autumno.

E ¶ Judeus de melioribꝰ medicis cordis sunt trocisci rosarũ cũ syrupo acetoso. diamusci: silcha ⁊ castarchan. ¶ Judeꝰ q̄ si in passionibꝰ cordis accidit sincopis vehemẽter: ⁊ virescit facies ⁊ declinabit cap̃ mors sp cũ erectũ fuerit caput.

B ¶ Dico q̄ si accidit ptisis ⁊ liquefactio incognitã hñtes cãꝫ

A primitiuã nõ q̄ fit ex causon precedẽti nec ex alio apate ca

D lido in epate ⁊ similibꝰ notũ habeas q̄ in corde accidit mala cõplexio. sed si fuerit cũ saltu: aut cũ sincopi passio erit ṽa ⁊ curãda est sicut curant oẽs passiones ptisice. ¶ Dixit ptisis quoq; fit ex corde ex apate accidẽti in dyafragmate eiꝰ: aut ex mala cõplexione in eo accidẽti: s; curada ẽ vt ptisis curat ꝑ cibaria ⁊ balneũ. s; saltꝰ curandus est p minutionẽ.

D ¶ Costa dixit õ morte subitanea ẽ quedã passio cordis que

G nõ corrũpit eiꝰ cõpl'onẽ vehementer sicut est passio saltus. Dixit q̄ crocus letificat cor violẽter. ¶ Judeus dixit q̄ cinamomũ confert terrorẽ hñti ⁊ ad vmbrationem cordis ⁊ saltũ. ℞. cinamomi. spice. electe. zerũbed. doronici ozimi. la toꝝ folioꝝ mellisse. terãt ⁊ cribellent ⁊ distemperent cũ succo lingue bouine dos. ʒ. i. cũ vini cocti. ℥. i. ⁊ ẽ medicamẽ valde cõferẽs. ¶ Hoc ẽ medicamẽ valẽs loco scelite qõ i vltimitate ẽ ɔferẽs. ℞. limature auri ruffi. argẽti albi. añ. kerat. ij. musce cãphore. añ. kerat. iij. margaritaꝝ coralli añ. kerat. xij. spice: cassie lignee. osne folij. añ. kera. xxiiij. amomi costi. enule añ. kerat. x. aluis sicci mirre. zurũbed. doronici: gariofiloꝝ. añ. kerat. vij. terant ⁊ cribellent ⁊ distẽpent cũ melle. qm̃ valent ad saltũ cordis angustiã anhelitus mirabiliter.

¶ Aaron ad saltũ cordis. ℞. enule. ʒ. i. sansuci sicci. ʒ. i. terãtur ⁊ dent i potu cũ aq̃ tepida ẽt dent gariofili i potu cũ lacte. ℥. i. i q̃titate. ℥. i. ⁊. ʒ. lũbri faciũt quoq; ad calitatẽ i corde lac ꝑcussum vaccinũ coriãdrũ ⁊ rose.

G ¶ Dragia vtilis cordi sincopi: ⁊ vmbratiõi cordis. ℞. carabe coralli margarite. añ. ʒ. iij. basilici gariofilati ligue bouie. añ. p. vi. coriãdri sicci. assi modice. ʒ. ij. ⁊. ʒ. dosis auri pondõ. i. mal' cũ aq̃ supnatãti i lacte accido cuꝫ syrupo citonioꝝ. ℥. i.

¶ Dico el'ariũ ad h̃ laxatiuũ aut pill'e. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ epithimi citrini sticados polipodij turbith añ. p. i. agarici sal. idi. lapidis lazuli. añ. p. ʒ. basilici: gariofilati: gariofiloꝝ. folij. idi. añ. p. q̃r. i. coq̃nt emblici vel mirabolani cũ melle. dosis. ʒ. iij. qm̃ ꝑfecte ɔfert colere nigre ⁊ vmbrationi.

D ¶ Dico ad saltũ cordis. h̃. ẽ el'ariũ nimis ɔferẽs ⁊ faciẽs bonũ animũ mitigãdo ãgustiã ⁊ sincopi. ℞. masticis. spice cardamõi cubebe gariofiloꝝ. succi corticũ citrorũ subtiliũ: basilici gariofilati. mellisse xiloaloe crudi. enule: terãt ⁊ cribellẽtur ⁊ distẽpent cũ syrupo citonino. ¶ Dico ad saltũ cordis de frigiditate vehemẽti dent trocisci musci cũ decoctiõe redolẽti cꝰ discriptio ẽ i capl'o sincopis. ¶ Ad saltũ cordis de caliditate. ℞. spodij auri põdus. i. det i potu cũ. ℥. i. aq̃ citroloꝝ. qm̃ ɔfert saltut cordis accñti de caliditate vehemẽti. s; dandum est in potu de succo malorum pomorum.

A ¶ Dixit ipossibile ẽ q̄ in corde fiat putredo. dico q̄ putredo non fit nisi ex maturatione apostematis calidi. sed mors sequetur antequam apa maturetur in corde.

D ¶ Dixit q̄ saltꝰ in corde accidit ex pte sanguis grossi ⁊ nigri quotiẽs generat i epate. ⁊ ex eo ꝓcedit sanguis melãcolicꝰ ad cor. vñ curet i prio cũ minutiõe. deide cũ laxatiõe. deide cũ eo q̄ extrahit hũorẽ nigrũ. deide cũ medicis tẽuibꝰ hñtibus bonũ odorẽ sicut medicamẽ lake. ⁊ el'io narmosac. silr medicamẽ cesaris silr ⁊ faciatagan. qm̃ hec faciũt sanguinẽ melicũ. vñ dimittat i hac dispõne ad cautelã vt nõ generet sanguis turbulẽtꝰ ne id q̃d ꝓcedẽs erit ad cor fiat nigrũ.

G ¶ Hoc ẽ medicamẽ optimũ ad ãgustiã obscuratã ⁊ timorẽ i nocte. ℞. ligue bouis mellisse. zurũbed. doronici. añ. p. i. terant siccata dosis. ʒ. i. i pricipio lune cũ vino cocto limphato. S; i medio mẽsis eiꝰ. ʒ. i. ẽt ligua bouina ifusa cũ vino cocto ⁊ data i potu confert.

H ¶ Aaron accidit quoq; i pluribꝰ ex satietate nauseatiua calida ⁊ febribꝰ: ⁊ abstinẽtia ⁊ acuitate accidẽti i stõ de colera fluẽti in eo. S; q̃dã meditant qõ fit saltꝰ cordis ⁊ ñ ẽ tñ colera ẽ q̃ fluit ad stõꝫ. S; curet ꝑ vomitũ ⁊ mũdificatõeꝫ stõi cũ hyera ⁊ absinthio ⁊ cura veloci añ h̃ cũ cibarijs ɔfortati

nis oris. stõi. Or si purgatio laxatiua i ãno fcã fuerit ad educendum coleram rubeam. non patiẽtur talia accidentia nisi cibaria eorum tarde dentur eis valde. Accidit etiam quẽadmodũ iste tremor in stomaco similis saltui cordis de multo coitu. ⁊ curatur per abstinentiam eius: ⁊ per multam balneationem ⁊ aromatizationem.

A B C ¶ Paulus ꝙ si accidit in corde metipso apostema calidum: aut mala complexio ⁊ crudelis: aut vulnus sequitur mors ⁊ proprie si accidẽs fuerit in ventriculo sinistro. Or si accidit cum cõmunicatione hoc sequitur sincopis vehemens ⁊ deductio virtutis subitanea. modicus anhelit⁹ ⁊ pulsus paruus cum frigiditate extremitatum ⁊ sudore inciso in aliqua parte corporis: quoniam si fuerit sincopis vehemens spissa incurabilis erit. sed si fuerit debilis forte confert ei cura.

D ¶ Paulus accidit quoqz saltus vehemens ex abũdantia sanguinis in corde ⁊ eius bullitione in eo. sed quotiens calefit cordis complexio magnus erit anhelitus ⁊ spissus ⁊ ecõuerso. Or si saltus accidat interpollatim oportet ꝙ minutio fiat ante interpollationem eius. ¶ Alexander dixit accidit saltus cordis ⁊ dolor in stomaco ⁊ sincopis ex febribus ⁊ quandoqz interficit. ¶ Paulus in capitulo regiminis pregnantis mitigat saltum cordis accidentem in pregnantibus bibitio modice aque calide ⁊ moderate calefactio facta per pannũ lane leuis indutũ super hypocondria. ⁊ bona coopertitio ipsorum cum panno de lana leui.

I ¶ Sarek indus dixit. Signum debilis cordis habetur per timorem strictum pectus pulsationem in eo nociuam nimis. maciem corporis: ⁊ desiccationem eius sed habetur signuz sue potentie econuerso. vnde curetur debilitas cordis cum cibario rizi confecti cum lacte ⁊ spidebeg: ⁊ potu vini super cibaria vnctuosa. ⁊ per vsum gaudiorum ⁊ leticie: motuz faciendum de vna regione. ad aliam balneũ ⁊ nutrimenta dulcia ⁊ aromata dormitionem in lecto plano. indumenta calefacientia ⁊ clysteria vnctuosa. ¶ Symon. ℞. spice basilici gariofilati: basilici foliorũ latorum. añ. ʒ.i. musci. camphore. añ. dauich.i. se. huc. ʒ. ʒ. terãtur ⁊ distemperentur cum melle ⁊ sumãtur. ¶ Aut. ℞. cassielignee. spice folij. añ. ʒ.i. zirũbed. dorõici. añ. ʒ.ij. terãt ⁊ cribellẽt ⁊ sumãt i potu cũ vio cocto.

D ¶ Hoc est medicamen ad caducum accidens de saltu cordis. ℞. cassielignee. spice osue: folij. añ. ʒ.ij. ⁊. ʒ. carabe. coralli. añ. ʒ.i. limature auri. limature argenti. añ. kerati. iij. terãtur ⁊ distemperentur cum melle.

B D ¶ Hec sunt electuaria conferentia cordi cui ꝯdñans fuerit mala complexio. Electuarium anacardinum confortat metridatum theodoricum electuarium narmasac. sed melius omnibus est electuarium anacardinum cum propriũ sit cordi. sed vtilius eo est dyambra quo vtebatur. Cesar. quoniaz mirabiliter ⁊ valde cõfert. ¶ Dixit ꝙ si saltus cordis fuerit ex mala cõplexione minuenda est basilica vena de brachio sinistro ventosetur chabel. glosa .i. ventosetur cakel. i. pars inter spatulas ⁊ collũ. ⁊ laxatio fiat postea moderata ⁊ leuis sed vtendum postea in potu coriandri sicci cum lacte acido vaccino. ʒ.ij. spodij. ʒ.i. camphore kerat. i. etiam in potu penes dormitum psilij. ʒ.ij. luti. ʒ.i. carabe. ʒ. ʒ. cum succo granatorum muzorum. ¶ Dixit: ꝙ trocisci camphore conferunt male cõplexiõi calide cordis. sed emplastratio fiat frigida ⁊ bibitio aque cucurbite. ¶ Hec est drasia conferens ad saltum cordis si fuerit cum caliditate. ℞. se. portulace. se. cucurbite dulcis. coriandri sicci. se. lingue bouine luti comestionis conditi in camphora. se. basilici latorum foliorũ. se. mellisse se. podagre lini carabe margaritarum serici crudi mirabolanorum nigrorum emblicorum lingue bouine lapidis lazuli xiloaloe crudi terãtur ⁊ cribellentur ⁊ in puluere sumantur. sed si fuerit cum frigiditate cuz diamusco metridato ⁊ anacardino. ¶ Hoc est electuariũ confortans os stõi conferẽs saltui cordis ⁊ angustie melancolice. ℞. succi pomoꝝ vltramarinorum rot. i. aque rof. rot. ʒ. zuccar. rot. ʒ. coquanť dum ingrossenť: deinde. ℞. masticis lingue bouine mellisse basilici gariofilati xiloaloe sucki spice gariofiloꝝ ⁊ zinzi. teranť ⁊ distemperenť cuz eis ⁊ reseruentur in vase ⁊ sepeliatur vas in folijs citrorum. ¶ Costa de libro eius de passionib⁹ sanguinis dixit ꝙ crocus letificat cor ita ꝙ ⁊ interficit inde. sed quantitas interficiens est. ʒ.iij. ⁊ si sumitur in potu frequenter sumẽs eius morieť ridendo dico ꝙ debet poni de eo modicum in his confectionibus.

H ¶ De memoriali ad saltum in ore stomaci curetur cum diamusci amaro confecto cum absinthio.

D ¶ Sed saltus si fuerit cordis curetur cum diamusci dulci. tamen si saltus fuerit cum caliditate danduz est in potu de caraba corallo ⁊ margaritis lazuleis ⁊ alumie ⁊ lapide de lazuli ⁊ coriãdro sicco. Or si cũ saltu fuerit oppressio aut morsus in potu danduz est de mellissa ⁊ basilico gariofilato. sed si fuerit in latere addenduz est in eo de mentastro [illegible] ⁊ bibat cum succo pomorũ aut syrupo citonino. ¶ Hoc est medicamen conferens saltui cordis accñti de caliditate de ebriatione vini. ℞. berberis. iiij. spondij. iij. rosarum. iij. luti comedendi. iij. se. podagre lini. iij. se. citrollorum. iij. se. portulace. iij. carabe masticis. añ. iij. coralli margaritarum. añ. iij. cãphor: xiloal. añ. [illegible]. ʒ. ⁊ addẽdũ ẽ i eis ď coriãdro sicco. iij.

B ¶ Hoc est regimẽ vtile ad malã cõplõnẽ in corde. Minuať vena basilica de sinistro brachio ⁊ ventosa fiat super cahel. sz postea dandũ est ei in potu de lacte accido vaccino iuxta ꝙ tolerabile fuerit ei ad digerendũ bene ⁊ laxetur añ sumptionem lactis accidi cũ mirabolanis nigris ⁊ citrinis prunis vuis passis ⁊ fructibus: deinde fiat sumptio lactis accidi cũ coriandro sicco trito ⁊ cribellato in quãtitate. ʒ.ij. rof. ʒ.i. spodij. ʒ.i. cãphore kerať. i. sed cibatio fiat de olerib⁹ frigidis ⁊ gallicellis ꝯfectis cũ aceto ⁊ coriandro ⁊ succo granatorũ ⁊ succo vue acerbe ⁊ acetositate citroruz. ¶ Eligať locus eius frigidus ⁊ dormiat sup mucillaginẽ psilij cũ succo granatorũ ⁊ succo vue acerbe ⁊ acetositate citrorum.

F ¶ Dixit: habenda est significatio super dolorem cordis per saltum eius ⁊ sincopim. sed cura fiat velociter cũ diamusco aut anacardino aut metridato ⁊ similibus.

D H ¶ Dico opus est ꝙ distinctio fiat inter saltũ accñtem in corde ⁊ saltum de stõ. ¶ De libro Iohãnicij de stõ dixit. ꝙ saltus cordis est de passiõibus oris stõi. sed accidit qñqz ex cã humoris pungentis congregati in ore stomaci ⁊ mordentis vehementer eum. aut ex causa lumbricorum generatoruz in ventre quotiens ascendunt ad locum ipsum.

D ¶ Theodosius dixit ꝯfert saltui cordis. ℞. spice aur. ponď. i. musci dauich. i. cãphore dauich. i. ⁊. ʒ. se. cluth aur. põ. ʒ. anisi gariofiloꝝ masculoꝝ aurei põ. i. teranť ⁊ distempenť cũ melle. ⁊ in quolibet principio mẽsis dandũ est de eo in potu ad modũ nucis. ¶ Dixit ꝙ confert saltui cordis ꝙ sumatur de gariofilis masculinis. ʒ.i. tritis cũ lacte vaccino in aure pon. .xij. ieiuno stõ. ẽt confert essagar in modũ ciceris sumptũ cũ vini cocti aure. pon. xxx. in quo infusum fuerit saduran. Sed yerapigra per laxationem sanat saltum cordis.

A ¶ Binserapion dixit ꝙ impossibile est ꝙ compleantur apostemata in corde cum ante cõplementũ ipsoruz mortem inferant sed precedit morti sincopis frequens facta.

D ¶ Dixit in saltu est motus iectigatiuus i corde accñs aut ex repletione de sanguine intensa abũdanter aut ex humiditate inclusa in panniculo circũferenti cor aut ex apãte calõ in ipso pãniculo velociter interficiet. Sed signũ ei⁹ habeť per sincopim frequẽtẽ ⁊ pulsuz diuersum ⁊ calm ⁊ inflationẽ importabilẽ ⁊ calitatẽ i pectore. Or si fuerit ex cã humiditatis incluse in hmõi pãniculo patiẽs sentiet ꝙ cor eius quasi in aqua cõmouet. Or si salt⁹ cordis fuerit ex replõne hũida minutio ꝯfert. sed minutõe fcã ex inde alleuiata passiõe cognoscit ꝑ hanc significationẽ ꝙ salt⁹ cordis erat ex replõne: deinde cureť cũ regimie attenuatiuo ⁊ tyriaca viperarũ metridato diamusco ⁊ silche oĩa in potu denť cuz vino odorifero aut cũ aqua mellisse. Etiã ꝯferunt medicie tenues velociter penetrationẽ faciẽtes ad cor queadmodũ hmõi medicia vide. ℞. buglosse sicce. ʒ.i. zurũbed doronici. añ. ʒ.iiij. teranť ⁊ in mense denť ter in potu. s. in prĩo medio ⁊ vltio. ¶ Ad saltũ cordis de calitate. ℞. amidi carabe coralli mellisse basilici gariofilati aluis asli. añ. ʒ.iij. luti armenici coriandri. añ. ʒ. .v. margaritarũ. ʒ.iij. dof. aur. põ. i. cũ aq̃ mellisse: qm̃ confert mirabiliter. ¶ Hi sũt trocisci ad saltũ cordis de calitate. ℞. spodij. ʒ.iiij. xiloaloe indi suc. cardamomi gariofiloꝝ. añ. ʒ.i. cãphore. ʒ. ʒ. dragagãti. ʒ.iij. teranť ⁊ distempenť cũ aq̃ mane trociscus dz fieri. ʒ. ʒ. dof. ʒ. ʒ. cũ vino. ¶ Ad saltũ cordis de frigiditate. ℞. castorei. ʒ.i. carabe. ʒ.i. corticis citroꝝ subtilis. ʒ. ʒ. se. basilici gariofilati. ʒ. ʒ. teranť ⁊ denť in potu cum aq̃ mane. ¶ Ad saltũ cordis melicũ. ℞. mirabolãoꝝ nigrorũ. ʒ.ij. epithimi. ʒ.i. diamusci amari dauiꝫ. iiij. teranť ⁊ admisceanť ⁊ denť in potu cũ vino odorifero quolz die ꝑ hebdomadas. ij. aut. iij. ¶ Dico ad saltũ cordis cũ calitate ⁊ inflãmatiõe lac vaccinũ pcussuz ⁊ accidũ extracto ab eo butyro

in potu cum biscocto ⁊ spodio datum in potu valde cōfert. sed balneatur cum aqua frigida quolibet die pluries ⁊ vtatur in potu aqua niuea ēt habitatione loci aeris frigidi valde vtatur: ita tn̄ q̄ sit bene coopertus ⁊ indutus. Et si durabilis fuerit passio vtatur hac dragia. ℞. spodij sandali citrini camphore rosarum. an̄. par. i. dosis fiat. ʒ. ij. sed si ingrossatur passio dandum est ei de opio in potu. ¶ Ad saltum cordis calidum. ℞. se. lactuce se. endiuie se. portulace spodij rosarum sandali sicci coriandri sicci buglosse basili citrini coralli karabe margaritarum terantur bene ⁊ in puluere dentur in quantitate. ʒ. ij. quoniam bonum erit facto regimine: ⁊ declinante ad infrigidandum omni studio ⁊ posse. ¶ Dixit Gali. in quarto capitulo afforismorum. Saltus est quidam motus spissus ⁊ velox de corde qui assimilatur iectigationi. Sed si fuerit cum febre significat q̄ origo caliditatis calefit ⁊ febricitat in caliditate ignea in finali inter cetera capitula sui dicti intelligitur hic q̄ frequēs saltus significat super calefactionem igneam cordis. ¶ Dico: vidi saltum paruū cordis pluries cronicum non nociuum illum hn̄ti in aliquo malo: neq̃ in consumptione: neq̃ in extenuatione cum fuerit sine febre: ideo dicit q̄ saltus fit quotiēs accidit in cellula cordis ventositas grossa vnde fit in eo iectigatio: vidi ēt quendam hn̄tem saltum cordis ⁊ expulsum malum. vidi maximū apparentem cum manus posita fuerit super pectus cum responso ⁊ infestatione vehementi ⁊ pulsu manifestante ita q̄ valde eleuabatur caro inde nulla minutione conferente ei: inde tamen in eo non erat aliqua liquefactio vnde inspiciendum est in hoc patiens etiam ante tres annos hoc patiebatur dantem sonum ⁊ rīsum corde eius manifeste a remotis. ¶ Judeus aūt dixit: fit ēt saltus cordis ex superfluitate sanguinis superuenientis de epate ad cor: de qua i diaphragmate eius generatus saltus. Dixit curetur per minutionē ⁊ attenuationem regiminis. ¶ Dixit: de summis membrorum dolentium. saltus cordis fit aut ex apāte sistente in cellula cordis aut ex humiditate aquea sistente in cellula cordis: quēadmodum inuentum est in simia. aut fit ex apāte tm̄ quēadmodum inuentum est in gallo. aut ex humiditate sanguinea quēadmodum accn̄s est iuueni qui curatus est per minutionem ⁊ regimen attenuatiuū ⁊ ꝯualuit. ¶ De libro elmōgeh mirabili ⁊ precioso. Himmasuy: puluis ad saltuȝ cordis. ℞. buglosse. ʒ. x. aluminis sicci assi. ʒ. iij. karabe coralli margaritarum lapidis lazuli. an̄. ʒ. ij. ⁊. ℈. dosis. ʒ. ij. cū syrupo ace. zuccarino ⁊ suc. acetositatis citroꝝ: aut suc. granatoꝝ accidoꝝ.

E ¶ De quarto capitulo membrorū dolentium. dixit: erat quidam medicus oēs modos diuersitatis pulsus hn̄s in vena eius absq̃ aliqua febre cui notificaui q̄ opilatio erat in cānalibus pulmonis: ⁊ interrogādo eum si angens fuerit in eo inde strictura anhelitus dixit q̄ non: deinde ꝯdn̄ante passione vehemēter dissoluta est virtꝰ eius: ⁊ patiendo inde sincopim mortuus est mortui sunt alij hn̄tes passionem in corde.

B A ¶ Dixit: q̄ accidit in corde mala complexio equalis aut inequalis: ēt in eo accidit flegmon ⁊ herisipilla: tn̄ non perueniunt ad complementū eo q̄ interficiunt in principio eorū. sed cum eis accidit sincopis frequens pulsus vehemens ⁊ spissus. sed q̄ ex mala complexione in corde modicuȝ fuerit imutabit pulsum ⁊ anhelitum. Juxta modum male complexionis predicte prout dictum est in libro pulsus ⁊ anhelitꝰ: sed si abundans fuerit interficiet oino. tn̄ non in breui ⁊ veloci tpe quēadmodum interficit apa aut vulnus. Sed signa erunt inde ante mortem: scilicet erit sincopis potens ⁊ spissa ēt saltus cordis i quo sentitur tm̄ quasi cor ante moueret in aliqua humiditate prohibente extensionem quam facit in emissione anhelitus. Pluries quoq̃ vidimus humiditatem fuisse in cellula cordis in aialibus inquisitis ad hoc. ¶ Dixit: q̄ accidit de corde ethica: qm̄ ego habendo simiam inseparabiliter extenuatam ⁊ seiungendo membra eius inueni membra eius perfecte sana. sed in cellula cordis iueni quādā grossitudinē egredientē motū nālem in qua erat quedam humiditas inclusa similis humiditati que est in emplastris. sed ēt seiungendo membra cuiusdam galli ad hoc inquirēti siliter inueni super cellulam cordis eius grossitudinem esse duram ⁊ lapidosam absq̃ aliqua humiditate in ea.

C ¶ Sed apa calidum vidimus fuisse in bellatoribus qui fuerant vulnerati in quibus secuta est mors sincopim vehemētem ⁊ potentem. Sed in quo vulnus continuans fuerit cum cordis ventriculo statim mortuus est cum emissione sanguinis ꝓprie si attingens fuerit ad ventriculum sinistruȝ q̄ vbi vulnus attingens fuerit cōcauitati cordis. sed corpori eius plures in hac passione vixerunt per dieȝ ⁊ noctem: ⁊ postea mortui fuerūt per sincopim: tamen hoc accidit qn̄ ex dolore vulneris accidebat apa calidum: tn̄ non deficit mens ipsius dum mortuus fuit.

D ¶ Plures quoq̃ sani passi sunt saltum cordis tam iuuenes q̄ȝ decrepiti absq̃ aliquo nocumento illato manifesto. oēs quoq̃ patientes hmōi curati sunt cum minutione regendo se post minutionem cum regimine attenuatiuo ⁊ medicinis consimilibus ei. sed in aliquibus ipsorum subuersa est passio ⁊ curati sunt cum reuersione ipsius regiminis. Sed quidam patiebatur hec accidentia in saltu cordis anno quolibet in vere: ⁊ minuendo se ante tp̄s regebā regimine predicto attenuatiuo ⁊ non sequebātur accid. ntia illa regimen istud. sed tn̄ ipse qui vtebatur tali regimine: nec aliquis patiēs huius passionis potuerunt ad senium peruenire. tn̄ quidam ipsorū cum febre acuta mortui sunt cuȝ defectu cordis accn̄ti in febre. ⁊ quidaȝ cū solo defectu cordis absq̃ aliqua febre mortui sūt. sȝ an̄ ānos. l. pauci moriebāt absq̃ sincopi ⁊ vltra. xl.

E ¶ De virtutibus animi dixit: herba que appellatur muzinor si in potu sumitur reddit dispōnem silem rabine vel rhaune sed vinū sumptuȝ tollit omnes angustias ⁊ calamitates animi: etiā medicamen qd̄ appellatur amilzia vel amikia illud facit: sed plus. ¶ De experimentis ⁊ electionibus elkindi dixit mahumed bielgehem q̄ ipse sumendo de ipso medicamine in potu perficiebat in solatio intantum inquantum generabatur in eo dispositio inde quedam similis rhaume dum relinquit illud: sed tollit coloris citrinitatem: ⁊ bonam facit digestionem cuȝ hoc. ideo non est ei aliquod simile qd̄ taliter fit. ℞. rosarum ruffarum. ʒ. vi. ciperi. ʒ. v. gariofiloruȝ mastici spice assari. an̄. ʒ. iij. cānele zirūbed croci. an̄. ʒ. ij. macis cardamomi nucis inde muscate. an̄. ʒ. i. terantur ⁊ admisceātur insimul in terendo: deinde coquendus est emblicorū rotulus. i. cum aque rot. x. dū remaneant. iij. emblici quoq̃ debent esse noui: deinde colentur ⁊ in colamento addendū est pinidiarum de sabar rot. i. coquantur dū inspissentur ad modum mellis grossi similis electuario: deinde ponende sunt in eo medicine alie ⁊ agitanduȝ est cum ligno de salice amplo dum admixtio fiat equalis: deinde reponendum est in vase vitri aut aliquo vase. Sed dosis quolibet die debet fieri ieiuno stomaco aur. pon. ij. congruo.

D ¶ Dico: prout vidi ad saltum ex caliditatē cordis transmutanda est habitatio eius de regimine eius ad aliam frigidā in vltimitate frigiditatis: quoniam conualescet omnino. Et si habitauerit in regione calida non erit longa vita eius inde nisi de hoc habuerit refugium iseparabiliter vtatur niue ⁊ lactucis cauendo balneum ⁊ detensionem anhelitus ⁊ laborem omnino ⁊ emplastrando pectus cuȝ sandalis ⁊ camphora. Sed de melioribus medicinis erit si trocisci facti de camphora fuerint sumpti cum syrupo citrorum: etiam si minutione vtitur nisi extenuatū fuerit corpus eius. mala dispositio quoq̃ eius iudicanda est ad modum diuersitatis pulsus: etiam lac accidum vaccinum sumptū erit conferens ei.

E ¶ Dico: q̄ passio cordis multis modis fit cōplexio mala opilatio in venis: opilatio i orificijs ipsarū apostemata: ⁊ diuersitas pulsus sequens est quemlibet modum passionis ⁊ sincopis si durabilis fuerit.

G ¶ Dico: inspiciendum est in negocio sincopis qualiter fuerit ex corde. ⁊ q̄ est in capitulo defectiōis sensus ⁊ motus: etiaȝ dum cor non patitur defectū qualiter dat virtuteȝ corpori. etiam qualiter animalia quo remouetur cor statim non patitur defectum. sed remouendo in sensu ⁊ motu spacio longo postea morietur.

E D ¶ De particularibus Galienus dixit: buglossa posita in vino ⁊ vinū bibitur vehementer letificat cor. ¶ Diascorides: spica sumpta in potu cum aqua frigida cōfert saltui cordis. ¶ Semen ozimi latorum foliorum sumptum in potu confert corpori in quo generantur humores melancolici. etiam rob acetositatis citrorum valde confert saltui cordis si facta fuerit de eo decoctio. ¶ Migisih dixit: blacte bizantie conferunt saltui in corde. ¶ Chuȝ dixerunt quod cinamum sumptum letificat cor. ¶ Judeus dixit: quod mirabolani nigri proprie faciunt ad angustiam ⁊ terrorem ⁊ saltum cordis. ¶ Dixit costa: q̄ crocus letificat cor tamen interficiet inde si in abundanti quātitate sumit. sed quanti

tas eius interficiens est in.ʒ.iij. ¶ Masarguy:karaba confert saltui cordis cum caliditate vehementi. ¶ Bimasui dixit:ꝙ thus corrodit flegma:⁊ tollit occulta eloquia animi:⁊ confert cordi ⁊ illud confortat. Carui ēt cōfert saltui cordis. ¶ Ebuz dixerunt:butyrū recens lactis vaccini confert saltui cordis. ¶ Misib: lingua passeris confert saltui cordis. ¶ Elcalbaman muscus valde corroborat cor. ¶ Masargimb:mentastrū album elinarmabur valde cōfert saltui cordis si infundat̄ in vino ⁊ sumat̄ in potu cōfert saltui frigido ⁊ eum mitigat. suc. ꝓprietatē h3 ꝯfortandi cor. ¶ Bimasui: ozimū gariofilatū confert saltui cordis accñti de flegmate ⁊ melancolia. ¶ Misib:dixit limatura auri aut argenti confert saltui. ¶ Bimasui: sandali ruffi ꝯferunt saltui accñti in febribus si illiniti fuerint super pectus. ¶ Dico hic saltus fit ex inflāmatione cordis:sed curat̄ si ponūt̄ super pectus res odorifere frigida olea ⁊ nix. ¶ De libro testeri Hyppo. ꝙ enula calamitatē ⁊ iracundiā tollit. ¶ Ruffus dixit:ꝙ granata accida conferunt etiam saltui cordis.

B ¶ Aaron dixit: ꝙ dispō corporis assimilat̄ dispōni cordis: vnde cognoscendū est hoc ⁊ corrigendū:qm̄ si fuerit calida ⁊ sicca velociter superueniet ethica ⁊ ꝯsumptio. s3 si dispō fuerit calida ⁊ humida inseꝑabiliter patietur febrem putrida3. tn̄ si fuerit frigida ⁊ sicca velociter accidet ꝯsumptio. sed corrigit saltum cordis euacuatio melancolie.

C ¶ De medicinis cordis zurūbed doronici vtrūq3 been caraba corallus margarite lapis lazuli:seta cruda: folium ozimi citralis gariofili cardamomu3 osna citrum spica camphora muscus buglossa limatura auri ⁊ argenti coriādrū cicuta lutum sigillatum vitis alba mentastrum album.i. marmathur squinantū mastix crocus cinamomū semen cucumeris capil line. flos salicis. ¶ Misib de medicinis cōpositis proprijs cordi:diamusci medicamen cesaris silcba metridatum syrupus maloꝝ pomoꝝ ⁊ syrup⁹ citonioꝝ. ¶ Damascenus:augent emblici in corde delectationē ⁊ confortationem.

D ¶ Lingua passeris facit ad saltum cordis. ¶ Dia. folia mirti sicci ⁊ succus folioꝝ eius cum fuerit recens si fuerit cocta ⁊ posita super pectus ꝯferunt saltui cordis. ¶ Bimasui:decoctio acetositatis citroꝝ confert saltui cordis. ¶ Ruffus:medicamen ꝯferens ad saltum cordis ad angustiam ⁊ tristitiā ⁊ ꝯfortans cor. ℞. buglosse aur. pon. x. carabe lapidis lazuli mellisse osne basilici gariofilati. ana .ʒ.ij. xiloaloe crudi.ʒ.v. suc. aur. pon.i. croci aur. pon.ij. Sed si fuerint absq3 caliditate pone in eo de enula .ʒ.v. sed si fuerit cu3 saltu ⁊ terrore pone buglosse carabe xiloaloe crudi spodij coriandri sicci aā. sed de coriandro minus ⁊ plus ponendū est ad modū caliditatis. ¶ Ysaac dixit de iectigatione cordis:ꝙ si videris caliditatē ⁊ repletionē minuenda est basilica:qm̄ extracto sanguine de eo non generat̄ ventositas. ¶ Ad saltum cordis angustiā ⁊ malitiā. ℞. buglosse.ʒ.v. carabe lapidis lazuli. aā .ʒ.i. mellisse mentastri albi.i. marmathur gariofiloꝝ. aā.ʒ.iij. aluminis aā zurūbed doronici vtriusq3 bahmon ruffi albi aā.ʒ.i. osne.ʒ.iij. terant̄ ⁊ cribellent̄ cu3 cindeto vel sinthone vel sindone:dosis aur. pon.i. cum syrupo ace. zuccarino de aceto lymphato. ¶ Aliud ad angustiā ⁊ cogitationem. ℞. mellisse ozimi gariofilati osne lapidis lazuli carabe croci. aā par.i. dosis aur. pon.i. cum succo buglosse ꝙ nisi fuerit recēs coquenda est sicca cum vino ⁊ sumat̄ i potu. ¶ De aggreganti ad saltum accñtem de adustione colere rubee ⁊ malitia. ℞. carabe.ʒ.iij. luti armenici.ʒ.iij. spodij.ʒ.ij. se. ozimi gariofilati.ʒ.i. ⁊ ℈. masticis.ʒ.i. sete crude.ʒ.ij. gariofiloꝝ folij indi. aā.ʒ.i. dosis fiat cum aqua granatorū. Qꝫ si caliditas fuerit vehemens admiscendū est in dosi kerat̄.i. camphore.

B ¶ De cōplemento ⁊ ꝑfectione regimen conferens male cōplexioni calide in corde minuenda est basilica:ꝙ nisi possibile fuerit ventoset̄ chael ⁊ laxatio fiat pluries cum decoctione:deinde sumendū est in potu lac vaccinū accidum in quātitate rot. ℈. sed.ij. coriandri triti ⁊ cribellati rosarum.ʒ.i. spodij.ʒ.i. camphore dauik.i. postq̄3 trita fuerint ⁊ admixta cu3 lacte. Sed cibatio d3 esse de gallicellis confectis cum cucurbita ⁊ lenticulis conditis cum succo granatoꝝ accidoꝝ cu3 coriandro ⁊ succo vue acerbe apto ⁊ parato ei aere in vltimitate frigoris. sed penes dormitū dandū est psilium cu3 caraba luto armenico cum succo vue acerbe aā.ʒ.ij. Sed dentur in potu postq̄3 expletū fuerit lac acciduz trocisci cāphore ⁊ dormire d3 super aqua3 cucurbite aut acetositatē citrorum aut rob eius. emplastret̄ latus sinistrū penes pectus in meridie cu3 psillio farina ordei corticibus cucurbite portulaca ⁊ aceto vini. sed si fuerint mala complexio frigida dandum est ei de diamusco cum decoctione vini simplicis: aut cum aqua foliorū citroꝝ aut mellisse:aut dentur in potu.ʒ.ij. de anacardino:etiam de metridato.

F ¶ De membris dolētibus dixit:ꝙ dolor cordis qñq3 ꝓprie fit ex defectu cordis:qñq3 cōiter. sed fit aut ex stō ad modu3 dissolutionis virtutis:aut ex cerebro ad modum suffocationis:tn̄ ex cā epatis ad modum priuationis nutrimēti: aut ex cā doloris vehementis sicut est dolor colice ⁊ iliu3. ¶ Dico:in hoc dolore magnum quid dissoluit̄ de corpore. sed ex cā leticie spūi accidit dissolutio:tn̄ ex cā tristitie vehementis virtus aīalis suffocatur ⁊ colligit̄. Qꝫ si passio appropriatur cordi esse poterit ex mala cōplexione. sed si fuerit ex mala cōplexione ⁊ diuersa diuersus erit pulsus: ⁊ si fuerit diuersa ⁊ fuerit calida maximus erit pulsus: si frigida paruus erit pulsus. si sicca durus erit pulsus. si humida lenis erit pulsus.

A ¶ Et si morbus fuerit pricipalis sicut apā:aut erit ex sanguine:aut ex rubea. sed signantur super hoc per inflāmatione3

C ponderositatem ⁊ extensionē. ¶ Dico: existimo ꝙ in corde non fit apā durum:neq3 molle:sed de seꝑatione ꝯtinuitatis. sed si peruenit ꝑcussio in eo aut in ꝯcauitate ei⁹ statim mors sequitur. ꝙ nisi peruenerit ad concauitate3:sed in suo corpore habet vestigium:post spacium modicu3 mors sequentur.

D ¶ Bimasui:ad saltum cordis accñte3 de morbis acutis. ℞. de cinere fabarum aceto camphora ⁊ sandal. ⁊ de farina ordei ⁊ aqua rosata ⁊ sandalis ⁊ emplm̄ de eis fiat sup pect⁹ ⁊ stō3 s3 cū gariofilis mirabilis act⁹ erit in hoc:⁊ silr cū enula.

B ¶ Dico: notum sit ꝙ ex mala cōplone in panniculis cordis accidit ꝙ homo macrescit ⁊ extenuatur. sed distinctio fieri debet inter istum morbum:⁊ morbu3 accñtem ex vlcerationibus pulmonis cū primus morbus non habeat in se tussi3 neq3 sputum ⁊ secum habeat iectigatione3 frequentē ⁊ pulsum vehementis diuersitatis ⁊ hoc accidit ēt ex apātib⁹. vñ hic morbus est ptisis accñs absq3 vlcere in pulmone:sicut dixit Gal. in historia simie ⁊ galli. sed curatio fiat cu3 emplastris infrigidatiuis super cor ⁊ regimine humectatiuo ipinguatiuo ⁊ trociscis hñtibus in se frigiditatē ⁊ rebus confortantibus cor:ēt cum lacte ⁊ toto regimine ptisi corum.

D ¶ Sed salt⁹ cordis in maiori parte erit ex sanguine melācolico:vnde si videris in eo esse accidentia melancolie cu3 minutione erit curatio.

B ¶ De signis dixit Gal. ꝙ si accidit i corde vlceratio sanguis niger manabit ex sinistra parte naris ⁊ inde mors sequitur ħ signū habebit̄ inde ex dolore sistenti in mām̄illa sinistra.

E ¶ Georgius dixit:ꝙ si abundans fuerit sanguis cum caliditate in corde:⁊ abundans fuerit sincopis curatio fiat minutione laxatione ⁊ nutrimētis extinctiuis ⁊ attenuatiuis ⁊ aq̄ ordei. sed si passio fuerit frigida cura fiat cum diamusco ⁊ zememan ⁊ diambra electuario cesaris cum id idem sit oībus vtilius ⁊ perfecte curet ēt cum medicamine regis habet balneo aromatibus ⁊ vino odorifero.

D ¶ Ad saltum cordis terrorem ⁊ angustiam si fuerit cum caliditate minutione vtendū est:deinde sumptione mirabolanorum distempatoꝝ cum vuis passis absq3 nucleis ⁊ cu3 sumptione abundāti lingue bouine. ¶ Bahtisub:endiuia trita ⁊ emplastrata sup cor confert saltui cordis: ⁊ silr mentastrū ⁊ spica si sūpta fuerint in potu ꝯferunt saltui cordis. ¶ Abugerig dixit:ꝙ caraba mitigat saltū stōi ⁊ ꝯfert angustie que non h3 cām ⁊ fracture mirabiliter:iectigatio frequēs significat ꝙ in cellula cordis est humiditas prohibens ꝙ non fiat extensio eius ad saltum. Sed quandoq3 patitur animal ingrossationem in cellula cordis.

A ¶ Tab. quoq3 apā calida ⁊ similia que accidunt in corde ex

B mala complexione calida aut frigida interficiunt velociter cum defectu cordis frequenti ⁊ spisso. ¶ Qꝫ si in corde fuerit mala ꝯplexio humida plures erunt febres putride absq3 causa cognita. sed cura fiat cum exercitio balneo ⁊ regimine attenuatiuo. tamen si fuerit complexio sicca corpus extenuabitur ⁊ ptisim patietur. ⁊ curatio fiat cum regimine laborantis ethica. Sed si mala cōplō fuerit frigida. si cū intēsione fuerit mors sequet̄ post horā cum corpus totum infrigidet ⁊ retineat pulsum. tamen nisi fuerit cu3 intensione debilem pulsum ⁊ mollem faciet. sed curatio fiat cu3 diamusco filtha ⁊ metridato. Qꝫ si mala complexio fuerit calida vehementer interficiet:etiam si in medica quantitate curatio

fiat cum regimine laborantis ethica.

D ¶ Sed curatio saltus cordis fiet cum minutiõe basilice ⁊ vẽtosa super rachel ⁊ cum electuario marmasat ⁊ sumptione mellisse: tñ si fuerit cũ caliditate conferens erit potus lactis vaccini accidi cum coriandri sicci. ʒ. ij. rosarũ dauik. ij. ⁊ tñ dem spodij ⁊ masticis dauik. i. ẽt tyriaca maior ꝯfert cõplo ni cordis frigide. Dixit: q margarite mixte cũ medicinis cordis attenuant sanguinem in eo.

A ¶ Dico mors subitanea ⁊ velox i maiori parte accidit ex nasciturís ⁊ apatibus accñtib in corde. sed significatio super hoc habet ex inflãmatione ⁊ caliditate accñtibus in corpore vltra modũ accñtẽ ex alijs apatibus: ẽt ex magno anhelitu ⁊ ex paucitate sufficientie faciende cuȝ magnitudine eius lȝ: fuerit in magnitudine mirabili: ẽt ex pulsu i mirabili dispõne sistenti ⁊ imutatione nimia quibus visis velociter ⁊ sub breuitate nimia notũ habeas q passio est in corde: ⁊ cõplementũ habebit quotiens hec sequit defectio cordis freqns vnde notifica q passio ẽ mortalis. Qȝ si sui ꝯsanguinei te rogauerint q ipm cures lȝ fallax sit cura eius vtendũ est minutione in basilica: sed velocioris actus erit minutio arteriarũ: ẽt vtendũ est frequenti sumptiõe aque niuis in potu ⁊ sessione apta in aere vehementis frigoris ⁊ ꝓprie si minuta fuerit aliqua pars arteriarũ inferiorꝫ ptiũ corporis: emplastret pectus cum aqua niuis: forte mediante cura saluabit. Sed si hec accidunt post ꝑcussionẽȝ: aut casum super pectus: aut post potũ abũdantẽ iudiciũ erit firmius: ⁊ mors postea inde sequetur subitanea.

D ¶ Biserapion dixit: q saltus cordis fit ex replõne de sanguine: aut ex humiditate inclusa in pãniculo cordis aut ex apate. sed si fuerit ex apate illud sequit defectio cordis frequẽs ⁊ mors velox: tñ si ex humiditate patiens sentiet cor eius inter humiditatẽ quasi natare. ¶ Sȝ saltus cordis si fit ex repletione cura fiat cuȝ replõne. sed si ex humiditate fiat cura cum regimine attenuatiuo tñ medicinis oĩbus alijs est melius diamuscus tyriaca mitridatũ ⁊ silcha. sed sumant in potu cum vino odorifero. ¶ Hoc est medicamen valẽs ad saltum cordis ⁊ angustiam. ℞. buglosse sicce. ʒ. i. zurũbed doronici. añ. ʒ. iiij. terant ⁊ sumant in potu ter in mẽse: videlicet in principio medio ⁊ fine mensis: dosis. ʒ. i. cum vino lymphato fiat. ¶ Hi sunt trocisci valentes ad saltũ cordis si fuerit cũ calitate. ℞. spodij. ʒ. iiij. xiloaloe suc. añ. ʒ. ij. cardamomi gariofilorũ. añ. ʒ. i. camphore. ʒ. ℥. dragaganti. ʒ. iij. terant ⁊ cribellent ⁊ distempent cum aqua rosa. ⁊ inde fiãt trocisci ⁊ sumant in potu cum eadem aqua. ¶ Ad saltum cordis accñtem cum frigiditate. ℞. carabe castorei. añ. ʒ. i. corticum citrorum siccatorum. ʒ. ℥. se. basilici gariofilati. ʒ. ℥. terant ⁊ sumant i potu cũ vio: aut succo melisse. Dico q i his nõ ẽ abũdans calitas. ¶ Aliud. ℞. spice cinamomi zurũbed doronici corticum citrorum terantur ⁊ sumantur in potu cuȝ aqua buglosse in mense ter: etiam confert diamuscus amarus.

A ¶ Absqȝ auctore dixit: q apostema calidum si fuerit in corde interficit velociter. sed si fuerit frigiduȝ post spaciũ mors sequetur: tñ inflãmatio in corde curatur cum infrigidatiuis quibus curatur tussis sicca sicut est aqua ordei ⁊ emplastrũ infrigidatiuum. Qȝ si cum dolore cordis fuerit frigiditas ⁊ oxiremia curatio fiat cum tyriaca esdre medicamine anacardino cum vnctione pectoris cum oleo nardino potu basilici gariofilati ⁊ castorei ⁊ vini caandicon. i. pigmento olfatione odoriferorũ calidorum fumigio xiloaloe condito cum aqua rof. ⁊ musco etiam takilanig bonum est ei.

E ¶ Dixit: q passio cordis non accidit nisi ex frigiditate cuȝ caliditas in eo interficiens sit cum humiditate.

D ¶ Dixit: q saltus cordis accidit ex sanguine grosso. sed curatio eius fit cum minutione asselle ⁊ postea cũ laxatiõe: deinde cũ diamusco siltha ekalinig caraba ⁊ buglossa ozimũ gariofilatũ ⁊ doronici nimis faciunt ad hoc. Qȝ si in minutiõe egredit sanguis niger extrahat. sin aũt retineat statim. sȝ vtẽdum est rebus odoriferis in potu ⁊ in cibo melissa. ¶ Hoc est medicamen bonum dico. ℞. buglosse xiloaloe enule ozimi gariofilati mel lisse corticũ citrorꝫ suc. musci corticuȝ fisticorũ viridiũ carabe coralli margaritaruȝ vtriusqȝ habmen. i. been doronici gariofilorꝫ. añ. p. i. terant cũ vino in quo infusum fuerit xiloaloe simplex ⁊ inde fiant trocisci: dosis fiat aur. põ. i. cũ vino in quo infusum fuerit xiloaloe simplex ⁊ inde fiãt trocisci: dosis fiat aur. põ. i. cũ vino ant andicon ꝺ pulsu magno ipõle ẽ q accidat i corde apa ex q̃ fiat duritics in pulsu cum patientem comprimat defectio cordis frequens ⁊ anteq̃ȝ illa fiat mors sequitur.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

K DE primo capitulo de membris dolẽtibus dixit: q si apa durum fuerit in parte dextera sub hypocondrio quem continet circulus diuidens inter eum: ⁊ inter illud qꝺ accñs fuerit ei i epe erit: qm̃ si fuerit in musculo erit prolixuȝ. sed non erit subito cum musculus sit locatus in thorace ad vmbilicuȝ per longitudinem: ⁊ epar contineat paruum locum. ¶ Dixit q apostema si in epate fuerit calidum cuȝ eo non erit pulsatio cum hec viscera separentur ⁊ neruus sit in eius panniculo nullum effectum habẽdo in eo: etiã q sub eo de eis est i modica quãtitate erit. ¶ De secundo capitulo dixit: q si in epate apostema magnum fuerit dolor qui erit in furcula dextera erit ex extensione vene concaue. ¶ Dixit: si difficultas vehemens ⁊ fortis anhelitus fuerit ⁊ absqȝ febre ponderositas sub hypocondrijs fuerit in epate erit apostema caliduȝ. etiam si apostemata fuerint in epe calida inde lingua nigrescet: etiam color epatis in toto corrumpetur.

L ¶ De quinto membrorum dolentium in hoc membro accidit mala cõplexio: etiã apostemata vlcera opilatiões ⁊ alia.

K ¶ Sed tamen cum apostemate duro erit flegmon ⁊ extensio ventosa cum in eo hoc accidat ex opilationibus accidẽtibus in partibus vltimis venarꝫ eius homo sentit quasi põderositatem sub hypocondrijs suspensam in parte dextera.

M ¶ Qȝ si vẽtositas vaporosa in epate collecta fuerint in quãtitate abundanti nec inuenerit ad penetrandum patiẽs non solũmodo inuenerit tactum ponderositatis. sed cum eo similiter habebit extensionem.

K ¶ Qȝ si in gibbo epatis apostemata fuerint magna in tactu erunt manifesta. sed si fuerint in parte rotũditatis eius debent medici habere signa de eis. ¶ Dico: i hoc loco est descriptio musculi mirach etiam locatio eius. ¶ Dixit: debes habere memoriam de situ musculi qui est super ventreȝ ne in peccato huius existimetur q in epate sit tunc aliqꝺ apostema: ⁊ apostema erit in musculo mirach cum epar sit locatum sub diaphragmate post hunc musculum in toto: etiam apostema accidens in eo debet esse longum iuxta longitudinem eius cum musculus extẽdatur de thorace vsqȝ ad os femoris: sed tamen apostema quandoqȝ fit in eo longum per rectitudinem: quandoqȝ per transuersum cum locatio musculi partem habeat per rectitudinem partem per transuersum: ⁊ ideo impossibile est q cognoscatur apostema in epate nisi fuerit magnum: aut mirach extenuetur valde: ⁊ habeat inde signa. ¶ De signis flegmonis in epate debet patiens sentire dolorem in latere dextero sub hypocondrijs vnde accidente hoc comprimãtur omnes partes que sunt sub hypocondrijs: ⁊ vsque ad superiores partes ipsius. ⁊ si inuenitur inde dolor perueniens ad furculas licet dolor debite non sit qui perueniat ad furculas in omnibus horis tussis erit modica: ⁊ lingua in principio erit ruffa ⁊ in fine nigra: ac appetitus deficiet vehementer cum febre acuta consistens: ac sitis erit vehemens ⁊ frequens ⁊ vomitu subito superueniet cum colera vitellina: ⁊ quandoqȝ in fine erit cũ colera eruginosa: vnde per hoc habebitur cognitio eius: tamen si apostema in epate non fuerit cum debilitate inde cõstipabit natura. Qȝ si apostema fuerit in epate cũ rubedine

accidentia eius erunt similia his.sed tñ cũ eo erit febris cau-
sonica cum siti valida nimis. ⁋ Dixit: ꝙ si apãata fuerint in
parte rotunda in maiori parte cognoscenda sunt per defe-
ctum appetitus cibi nauseam vomitum colericũ ⁊ sitim ve-
hementem.sed que fuerint ipsorum in parte gibbosa discur-
renda sunt per dolorem accñtem penes anhelitũ per tussim
⁊ dolorem tendentem ad sursum vsq₃ ad furculas intantu₃
inquantum patiens extimat ꝙ furcule eius attrahuntur ad
inferiora.sed coste posteriores quarum capita egrediuntur
de torace quiescunt cum apãte accidente in vtraq₃ epatis
in toto.hoc ẽt non fit frequenter cum in oĩbus hoĩbus epar
non sit annexum his costis cum panniculis quibus ipsu₃ li-
gatur. ⁋ Dixit:apã dum durabile fuerit in parte rotũda ne
cessarie continuabitur cum apãte partis gibbose:⁊ econuer
so:cu₃ carnositas epatis continuetur cum eis que sunt sub
hypocondrijs naturaliter tenuis:deinde extenuãtur ex cau
sa alicuius morbi.ẽt apã si fuerit magnum ⁊ accidit in epate
comprehendendũ est per tactum.sunt ẽt accñtia ꝓpria apã
tibus his ⁊ diuersa ab accñtibus apãtum musculi qui est su
per mirach cum illud apã terminum habeat incisum ad va-
cuitatem subito ⁊ apã musculi paulatim attenuetur ne inci-
datur subito:vnde apã si fuerit durum nisi ydropisis obuia-
uerit velociter ei:leuius eẽt ad sensum:tñ in hac passiõe diffi
cilius est.mirach ẽt in hac dispõne extenuaẽ cũ ꝑncipiũ hy-
dropisis occurrat añq̃₃ icipiat ꝯfirmatio apãtis duri epĩs.

L ⁋ Dixit:ꝙ cũ passione epatis accidit ꝙ cutis qñq₃ fit alba:
qñq₃ citrina:qñq₃ viridis: qñq₃ liuida ⁊ alijs coloribꝰ qui
non sunt exprimendi. sed leuis erit retentio ipsorum penes
medicum qui vsualiter consueuit in cõtemplandis morbis:
q: ego solo viso colore cutis patientis:tñ iudico ꝙ epar in-
firmatur aut splen:qm̃ quidam habebat nasciturã in muscu
lo ventris eius quã estimabant medici esse apã in epate qua
visa ẽt viso corpore cutis iudicaui ꝙ eo ꝙ color non signifi
cabat super aliquam passionem esse in epate cognoui ꝙ nõ
erat tunc aliqꝺ apã in epate eius. ⁋ Dixit:impossibile est ꝙ
fiat locutio eius ad exponendum os colores vt leuior sit eo-
rum comprehensio.

A ⁋ Dico:ꝙ si fuerit mala cõplexio calida in epẽ inde erit ege
stio sicca ⁊ combusta. si frigida egestio erit magis liquida ⁊
subtilis ⁊ minoris colorationis. sed sicca egestio erit siccior
⁊ grossior:sed si humida egestio erit subtilior ⁊ magis ꝓpin-
qua aquositati. egestio ẽt si fuerit similis loture carnium in
passionibus epatis ex malitia complexionis erit.

O ⁋ Dixit:ꝙ si egestio fuerit similis loture carnium recentium
mactararum statim:inde erit signum firmum significans su-
per debilitate₃ epatis in corpore substantie eius ex mala cõ
plexione frigida ⁊ debili ex generatiõe sanguinis.S₃ si ege-
stio silis fuerit feci nigre significat ꝙ i epate erit complexio
calida adurens sanguinẽ. ⁋ Dixit:ꝙ tenuis erugo ⁊ aquea
si per longum fuerit spacium cum egestione egredietur san
guis grossus:deinde erit in fine egestionis colera nigra egre
diens ex debilitate epatis incipiendo absq₃ febre dum cum
egestione erugo sanguinea egrediatur tenuis. sed post lon-
gum spacium tp̃is hic sequuntur febres cum sanguis consi-
stens in epate corrũpaẽ. sed febres ille ꝑiculose erunt quas
leues hñtes imperiti faciunt ꝙ patientes vtanẽ balneo ⁊ re
gimine attenuatiuo quo peracto ad vsu₃ efficitur laxatio ex
debilitate virtutis.in parte ẽt horũ patientiũ deficit appeti
tus cibi.in parte tñ vehementior fit in aliquo tp̃e:ẽt appeti-
tus cibi non sequiẽ malam cõplõnẽ calidã.sed defectꝰ appe
titus cibi crudelis cum siti valida ⁊ febre violenta ⁊ vomitꝰ
de humoribus colericis erit aut forte he passiões cõposite
fuerint cum apãtibus:verbi gratia.ego accedendo ad quẽ-
dam patientẽ ac statim ingrediẽdo portã eius vidi ꝙ filius
eius portabat bacillũ ad priuatũ i quo erat erugo tenuis si-
milis loture carniũ recentis mactatõis per qꝺ habui signu₃
firmũ sup passionẽ in epẽ esse:habito hoc occulto tetigi ve-
nam patientis cum manu ad cognoscendu₃ in eo ꝙ firmum
erat penes me ꝙ epar patiebaẽ:vtrũ in eo fuerit apã:an nõ:
ac inueniendo per hoc in eo esse apã inspexi quãda₃ parua₃
ollam esse in fenestra camere in qua erat ysopus cum aqua
⁊ melle:⁊ inde cognoui ꝙ patiens extimabat se fuisse pleure
ticum:qm̃ ꝯquerebaẽ de costis posterioris ⁊ de tussi modi-
ca cũ ide₃ patiens fuerit medicus ⁊ cu₃ hoc anhelitus eius
fuerit spissus:⁊ hec signa cõia sũt ꝑti pleuresis ⁊ dolori epĩs
cum oĩa hec habuerim certa posui manũ sup̃ epar eius dicẽ
do ei:in hoc pateris:⁊ cõsensit rñdendo sic.ego ẽt volui sibi
dicere ꝙ furcula tua attrahiẽ ad inferius: tñ cũ hoc non fue
rit debitũ vel necessariũ esse semp̃ in dolore epĩs:sed sequã-
tur apãta calã ⁊ dura si fuerint magna:non dixi hoc absolu
te sibi:tñ dixi tali modo:forte sentis ꝙ furcule tue attrahun
tur ad inferius:ꝯsensit:⁊ ꝯfessus est fili:iõ debetis vos in me
lius gaudere felicitate dum ipsa fuerit vobis ꝯueniens: de-
inde dixi patienti tu estimasti ꝙ eras pleureticus ⁊ miratꝰ
est inde valde. ⁋ Dixit:ꝙ si egestio fuerit kilosa ꝓprie signi
ficat ꝙ ex debilitate virtutis epatis attractiue est: qm̃ epar
nisi attrahat nutrimentũ de intestinis ⁊ stõ emitteẽ suba te-
nuis:ꝙ si cũ egestione kilosa fuerit erugo tenuis:tunc erit in
venis per quas transportaẽ nutrimentũ ad epar apã calm.
sed est distinctio inter istam eruginẽ ⁊ accñte₃ ex debilitate
epatis cu₃ ipsa erugo assimileẽ erugini egredienti de vlcere
cũ de apãtibus calis emittaẽ erugo tenuis vlcerosa. ⁋ Di-
co:vna declinat quoq₃ quasi ad albedinẽ ⁊ citrinitatẽ. alia
vero ad rubedinẽ.distinctio vero que est inter eruginẽ vlce
rosam:⁊ inter loturã carniũ manifesta est valde. ⁋ Dicit:ꝙ
si videris egestionẽ fuisse kilosa₃ in qua fuerit erugo ⁊ i epẽ
non fuerint signa apãtis noscas ꝙ epar non est infirmũ nec
est passio kilose egestionis ex debilitate virtutis attractiue
eius.sed in venis per quas transportaẽ nutrimentũ ad epar
est apã calm. ⁋ Dixit filr:ꝙ si fuerit virtꝰ retentiua inde de-
bilis egredieẽ in primo sanguis eruginosus:deinde sanguis
grossus ad modũ fecis. ⁋ Dico:iam distinctũ est ⁊ discretũ
ac habita ꝯtẽplatione in hoc loco ⁊ distinctio erat inter ege
stionẽ eruginosam accñtẽ ex cã apãtis mesaraice ⁊ iter ege
stionẽ silem epati cum non manifesteẽ debilitas epatis cum
eo.Sed egestio de qua dixit ꝙ fit ex debilitate virtutis retẽ
tiue est magis ꝯueniens cum suba epatis sit id quo ꝯtẽpleẽ
virtus eius retentiua. ⁋ Dico:fiunt eũones his siles imminẽ
te corpore sano ⁊ salutifero:s₃ tñ fit in eis ex abũdãtia illius
humoris ex quo fiunt eũones in se ẽt fiunt in successu ꝯuale
scentie de passionibus epatis quotiens ꝯuertiẽ ad ip̃m vir-
tus eius:aut quotiens diminuiẽ ab eo id qꝺ fuerit ei nociuũ
cuius transmutatio aut digestio nõ fuerit apta. ẽt accidit ꝙ
egrediẽ sanguis de inferioribus ex sanitate virtutis ⁊ trãsla
tione facta de labore ⁊ paucitate nutrimenti ad quietem ⁊
abundantiã nutrimenti:aut forte aliquis euomuerit sangui
nem:⁊ sanguis hic sit bonus.Sed sanguis quẽ expellit epar
penes virtutẽ ⁊ ꝯualescentiã eius fetens erit silr qui manãs
fuerit de vlceribus ⁊ morbis corruptis ⁊ hac ẽt discreptiõe
imperiti medici existimant ꝙ patiens inde appropinquatur
morti quotiens de eo vident fuisse euacuatũ sanguinẽ fetẽ-
tem.sed tu vero cognita cã ꝙ epar erat infirmũ ⁊ ꝙ ꝯforta-
tũ est inde:⁊ ꝙ eũones he nunc sunt in successu virtutis epa
tis non dubitabis inde. ⁋ De summis membrorũ dolentiũ
ꝙ si egestio fuerit silis loture carniũ recentiũ statim ꝙ egre
ditur anum significat ꝙ pars gibbosa epatis est infirma.

K ⁋ Si apostematis ꝙ fuerit in p̃te dextera forma fuerit quẽ-
admodum forma lunatica in corpore epatis erit cu₃ forma
epatis sit lunatica.vnde si forma eius fuerit longa in muscu
lo q̃ preest ei erit. ⁋ Dico:scire poteris in quo musculo erit:
qm̃ si fuerit in medio ventris recte ꝓcedens erit in musculis
ꝓcedentibus super rectitudine₃.sed si procedens fuerit per
transuersum:procedens erit in musculo ꝓcedenti p̃ trãsuer
sum:ẽt si fuerit in medio vẽtris apã erit in musculo recto cũ
sit locatus in medio ventris.sed si fuerit in parte erit in mu-
sculo accñtali:⁊ vocatur elmocarada:tñ si suffundãs.i.ten-
dens ad ꝓfundum fuerit ⁊ preest ei abundantiã carnium in
eo qui fuerit magis suffundans ⁊ vocaẽ elmocaraca. ⁋ Or
si quis sentit ponderositate₃ ẽt in epate ⁊ ponderositas fue-
rit cũ febre ibi erit apã calm.si fuerit absq₃ febre ibi erit opi-
latio aut apã durum. ⁋ De distinctõe que est inter apã epa
tis ⁊ pleuresim.Signa doloris epĩs inuẽta semp̃ sunt dolor
ponderosus ⁊ pulsus leuis ⁊ post modicu₃ tp̃s color lingue
mutaẽ ⁊ color cutis totius corpus: s₃ qm̃ hec signa qñq₃ in
ueniuntur:⁊ qñq₃ priuantur apã erit in latere dextero ⁊ fm̃
hoc fit distinctio modica a pleuresi ẽt per egestionẽ si fuerit
ad modum loture carniũ quotiens inueniẽ erit inde distin-
ctio.sed tñ non oĩbus tp̃ibus inueniẽ: ⁊ ẽt cõicant apã epa-
tis cum pleuresi in tussi parua strictura anhelitus in dolore
in costis posterioribꝰ:⁊ sepaẽ pleuresis de apãte epĩs ꝙ do
lor eiꝰ erit mordens ⁊ pulsus durus ⁊ tussis cu₃ incremento
erit plus q̃₃ modica fuerit ⁊ manifestatur per sputum.

L ¶ Epar infirmatur aut ex mala cōplexione. aut ex morbo prin cipali queadmodum est opilatio ⁊ apā: aut ex dissolutione cōtinuitatis: ēt opilatio fit ex ventositate: ⁊ inde habetur significatio per extensionem: aut fit ex apostemate.

K ¶ Or si apā fuerit calim sequentur illud defectus appetit⁹ cibi febris ⁊ sitis. sed si fuerit melancolicū aut flegmaticū significatio habetur de regimine precedenti etate ⁊ colore cutis. ⁊ si fuerit in parte gibbosa illud sequitur strictura anhelit⁹. attractio vtriusq; furcule ad inferius: attractio mirach ad superius: nigredo lingue: ⁊ tussis. etiā si fuerit in pte rotūda illud sequentur defectus appetitus cibi sitis vomit⁹ colericus ⁊ cōstipatio nāe. ¶ Apā epatis hʒ formā lunaticam. sed apā in musculo est per transuersum: aut per longitudineʒ: etiā apā epatis separatur vsq; ad limitē ei ꝓprium. Sed apā in musculo tendit ad extremitates subtiles. vnde medium eius erit grossum ⁊ extremitates subtiles.

N ¶ Epar ēt imutat colorē ad citrinitateʒ cui ei fuerit ꝯdñans aut caliditas aut siccitas. sed si dñans fuerit caliditas tantū denigrat colorē. si siccitas imutat colorē ad liuiditatē. sed si ꝯdñans fuerit caliditas cum humiditate imutat coloreʒ ad rubedinē. Dico: tñ erit excitatus ⁊ inflatus: sʒ si ꝯdñans fuerit frigiditas cuʒ siccitate imutat colorē ad nigredinē: tñ nō erit citrinitas i ea queadmodū in dispōne ibi si ꝯdñans erit caliditas cum siccitate. sed si ꝯdñans fuerit frigiditas imutat eum ad viriditatē. ēt si siccitas imutat euʒ ad nigredinē. Dico nulla sistente citrinitate cuʒ eo ꝙ si epati ꝯdñans fuerit frigiditas cum humiditate imutat colorē ad albedinem. Sed si humiditas fuerit ꝯdñans ei erit ꝯdñans colori citrinitas modica cum albedine: ēt si frigiditas fuerit ei ꝯdñans imutat colorē ad viriditatē ⁊ liuiditateʒ. ¶ De signis male cōplexiōis frigide in epate cum egestione ad modum aque carniū frigida in erit prio appetitus cibi: deide deficiet oino cum patienti accidat febris duʒ corrūpentur ipsi humores in epate. Sed signa male cōplexionis calide hec sunt vomitus colericus sitis defectus appetit⁹ cibi ⁊ egestio in primo cuʒ sanguine aqueo deinde cum nigro ⁊ grosso. ¶ Dico: distinguēdū ē iter ea ꝙ i vno erit sitis cū febre i ꝑncipio passiōis.

O ¶ De sexto caplo de morbo ⁊ acciñti. dispō quoq; egestiōis silis aque carniū vtentiū quotiēs lauantur de epate erit sicut dispō vomitus de stō quotiens debilitatur ex abstinentia nutrimenti illud transmutando sed hoc fit de epate ex debilitate vtut alteratiue eius non ex apāte. Sed si egestio fuerit nigra silis feci exinde fit quotiens non transportat sanguis de epate residendo in eo spacio longi temporis.

K ¶ De anathomia aristratur. dixit. ꝙ cōicat epar cum ore stōi per neruum valde subtilē: vñ si ex apāte eius fuerit singult⁹ significat ꝙ in epate erit detrimentū magnū: qm̄ si mēbrum cum mēbro altero non hʒ cōicationem nisi valde debilem: vnum ex altero non patietur detrimentā nisi ex morbo valde violento. hoc quoq; accidit in dispositione epatis cū ore stomaci cum cōmunicatio inter ea fuerit modica.

N ¶ De summis de morbo ⁊ acciñti dixit: ꝙ complexio epatis calida generat nigram. sed frigida sanguinem flegmaticum ꝙ nisi fuerit intense caliditatis generat rubeam: ēt nisi fuerit intense frigiditatis modicum generat flegma.

O ¶ De fluxu sanguinis nigri ventris ipse fluxus fit si epar nō generat sanguinē ꝯgruum ex opilatione acciñti in eo: aut ex altero sili ꝓhibenti ad transportandū sanguinē ad loca debita. vnde resistēdo in eo spacio longi tpis aduritur ⁊ nigrescit cum epar patitur: exinde nocumentū eum expellit ad intestina. sed si fluxus ventris silis fuerit loture carniuʒ ex debilitate virtutis eius erit. ¶ Dico curandus hic est cum rebus confortantibus epar cum calefactione: scilicet cum eo ꝙ dissoluit opilationes ⁊ dispergit sanguinem.

P ¶ De octauo caplo meamyr dixit: ꝙ extremitates venarum que sunt in parte rotunda epatis sunt anguste quotiēs perueniunt ad extremitates que sunt in parte gibbosa: iō abundanter accidit opilatio ⁊ adherent in eis humiditates male quas sequitur ēt putrefactio si fuerit caliditas velociter que nisi fuerit ⁊ cū frigore fuerit in epate putrefit iuxta longitudinem spacij tpis cum impossibile sit ꝙ hoc fiat velociter.

L ¶ Dixit: ꝙ accidūt in epe apāta ⁊ exiture: ēt mala cōplexio.

O ¶ Dixit: ꝙ si virtus epatis fuerit debilitata intantū inquātū

N non attrahat nutrimentū eius oino nutrimentuʒ egredietur de inferioribus eius liquidū. Or si stōus simul cuʒ eo fuerit debilitatus cū eo egredietur humiditas indigesta. Dixit: ꝙ si virtus attractiua fuerit illesa ⁊ alteratiua virtus debilis. in suba egestiōis erunt diuersimodi sicut accidit in stō quotiēs deficit in digerendo. sed tribus modis hoc fit non solūmodo in epate. sed in oibus partibus aut alteratio fit ad qualitatē ꝯriā nālr oio aut alteratio nulla fit radicib⁹: aut alteratio fit medio: aut i pte aliq̄. ¶ Dixit: ꝙ si vt⁹ attractiua debilitata fuerit tñ non ipfecta vltimitate debilitatis egō egreditur inde similis loture carniū recentiū post hāc dispōnē maior pars passionum epatis incipit: deinde infrigidato epate nō egredietur egestio illo modo solo: sed in diuersimoda qualitate. Or si in epate fuerit mala complexio calida inde accidet liquefactio in humoribus: deinde in carnositate epatis: ēt cū egestione egredietur erugo fetens valde grossa ⁊ perfecte colorata queadmoduʒ egreditur de eo qui patitur febrem pestilentialem. Sed si mala complexio facta fuerit in eo. fluxus ipse ventris non erit frequenter nec abundanter. sed tñ passio longa erit: ⁊ ꝙ emissum fuerit inde non erit sile ei qd̄ fuerit missum de eo in quo fuerit caliditas nulla similitudine habita in forma nec in colore neq; in cōtento nisi ꝙ sit modici fetoris: ⁊ inspectio eius erit sicut inspectio sanguinis putrefacti ⁊ alterati silis carnibus liquifactis: ēt in maiori parte id qd̄ egreditur in passiōibus epatis erit sile coagulato sanguini ⁊ nigro. Or si cum mala cōplexione calida aut frigida fuerit humiditas egredientur substantie significantes super illam malam cōplexionem. Si illa complexio fuerit cum humiditate aut si fuerit cum siccitate. deinde cōmendando medicamen cognitum ad vomendum qd̄ mirabiliter facit ad passiones epatis. Dixit: ꝙ ꝯponitur de odoriferis ⁊ aromatibus que aperiunt opilationes: mundificāt poros: ⁊ ꝓuocant vrinam: ēt componitur cum vino ⁊ melle: qm̄ dissoluunt euellunt ⁊ ꝓuocant vrinam: iō est conueniēs cum in eo sint bdellium ⁊ alie medicine lenefacientes apāta vbiq; consistentia. ¶ His quoq; vtilitatibus indiget epar debile inde eo ꝙ confortat subaʒ eius ⁊ ipsuʒ nutrit vt sunt vue passe: ēt eo ꝙ aperit opilationem sicut sunt aromata ēt eo ꝙ lenificat apostema sicut est bdellium.

L ¶ Dixit: ꝙ si fuerit admixtum cum his medicinis opium erit conueniens oibus passionibus epatis ēt si fuerit passio calida vt est filonium cum illud curet passiones epatis calidas aut frigidas vnde succursum habeas in hoc in tractatu vbi describendo dicit de epate.

P ¶ Medicine quoq; facientes ad opilationes si fuerint cum frigiditate subtiles ⁊ calide esse debent queadmoduʒ est medicamen istud. ℞. croci aur. pō. ij. mirti assari fu. reu. seminis apij. añ. aur. pon. iiij. spice inde vltramarine. añ. aur. pon. vij. cassielignee florum squinanti. añ. aur. pon. ʒ. rubee tinctoris aur. pon. viij. scolopendrie. iij. polij maioris. iij. gentiane. iij. olei balsami. vi. confectionis que dicitur andarocon mellis ad modum quo possint distemperari.

N ¶ Absq; auctore ꝓhibendo ad corruptionem complexiōis

O cum fluxu ventris ⁊ debilitate stōi. ℞. spice. añ. par. ij. reu. p. quart. i. squinanti anisi masticis seminis apij. añ. par. i. mirabolanorum vstorum kebulinorum cum nucleis intantū inquantum teri possint. par. ij. squāme ferri lote cū aceto: ⁊ postea asse. par. iij. terantur ⁊ distemperentur cum melle: dosis fiat aur. pond. i. Sed si fuerit cum caliditate corrigenduʒ est illud medicamen cum aliqua parte horum infrigidatiuorū: verbi gratia. ℞. berberis rosarū sandali al. spice succi absinthij terantur ⁊ distempentur ⁊ inde fiant trocisci ⁊ dentur in potu cū syrupo ace. sed de medicis epis est enduuia ēt filex. ¶ Dixit Gal. enduuia tam siluestris q̄ ortensis vtilior est alijs medicis i cura male cōplonis cale epis cū vtraq; herba cū stipticitate earum confortent non minus ⁊ cum earū amaritudine abstergant ⁊ aperiant orificia venarum non nocendo cōploni frigide epis queadmodū nocent res hñtes cōplonē frigidā ⁊ hūidā nulla habita stipticitate in eis cū vtraq; herba cōferat epati lʒ in eo sit mala cōplo absq; humore si sumpte fuerint in potu cū aqua admixta cū melle declinare ⁊ descendere facient humiditatē cuʒ vrina. Or si deficcata fuerit vtraq; herba etiam sumpta in potum cum aqua admixta cum melle confert: etiaʒ si cocta fuerit ⁊ sumpta in potu earum decoctio confert.

P ¶ Or si passio fuerit in epate ad dissoluendū opilatiōes magna erit in hoc vtilitas earum: proprie si sumpte fuerint in potu cum vino albo tenui. ¶ Dixit: quod filex aperit similiter opilationes epatis efficaciter non ꝙ calefaciat illud.

¶ Dico: quotiens admiscetur trociscus frigidus ad epar
cum his ⁊ similibus.

Q ¶ Dixit: ꝙ experti sumus efficaciter ꝙ epar lupi confert in
dolore epis aut forte hoc agit cum ꝓprietate eius cum ipm
ↄferat oibus spēbus male cōplexionis eius. Etiā ↄcula ma
rina que appellaꝛ calgenenis si sumitur cum vino nigro te-
pida efficaciter confert cum proprietate eius.

R ¶ Dixit: ꝙ in emplastris apatū epatis oꝫ ꝙ sit stipticitas ali
qua ēt oꝫ ꝙ illa non sumaꝛ in potu cum dissolutiuis: sed cuꝫ
eis admiscenda sunt lenitiua ne velociter dissoluat partē: ⁊
aliam partē residuaꝫ in duriorē ↄuertat in epate. ℞. reubar
bari sicci aur. pon. ℥. ⁊ da in potu quolibet die cum aqua. sed
si non fuerit cum febre cum vino dandū est in potu cuꝫ per-
fecte agat in duritia accñti in epate ēt in opilatōib⁹ ⁊ apāte
eius ⁊ da in potu de succo liquir. cum ipse ꝓuocet vrinaꝫ: ⁊
ventrē soluat ⁊ ↄferat duritici accñti in epate. ¶ Aut com-
primendū est abrotanū armenicū dū fuerit recens: ⁊ succus
ipsius coctus dum spissus fuerit ⁊ datus in potu confert du
ritici valde epatis. Etiam decoctio spice frequēter data in
potu cōfert duritici epatis. ¶ Hoc est medicamen ad apā
durum in epate. ℞. armoniaci aur. pon. c. bdellij. xxv. croci.
xij. myrrhe. xij. cerati confecti de cera ⁊ oleo alcanne. c. ace-
ti. viij. ⁊ admisceanꝛ omnia in emplastro ⁊ eo vtendum est.

O ¶ Sed emplastra ad debilitatē epatis fieri debent de extre-
mitatibus arborum stipticarum ⁊ rebus odoriferis ⁊ simili-
bus sicut sunt emplastra sandalorum ⁊ similium.

L ¶ Inter cetera verba Gal. in ↄseruatione sanitatis inueniꝛ
ꝙ oꝫ ꝙ in passionibus epatis inquiraꝛ si fuerit in successu ci
bariorū stipticoꝝ aut ex balneo facto post cibationē qua in
quisitiōe celebrata nisi fuerit aliqđ de predictis que sunt in
ↄseruanda sanitate oꝫ ꝙ inquiraꝛ si patiens sentit in latere
in quo est epar pōderositatē ⁊ extēsionē quo peracto si sen-
tit illud occurrendū est vt detur ei in cibo de capparis con-
ditis in aceto ⁊ melle ante cibationem eius.

Q ¶ His quoqꝫ vtendū est ⁊ silibus in doloribus epatis freqn
ter dum de eis non sit inuētio oino. Aqua quoqꝫ in qua in-
fusuꝫ fuerit absinthiū confert eis: ēt aqua in qua infunditur
aloe: ēt anisum ↄfert: ēt amigđ. amare ↄferunt si sumpte fue-
rint in potu ieiuno stō mane cū syrupo ace. ita tñ ꝙ nulla ci-
batio fiat post eas spacio tpis longi. vtendū est qꝫ bis me-
dicinis post digestionē nutrimēti. ipse quoqꝫ dicit ꝙ post qꝫ
digestum fuerit cibariū: bonū erit quoqꝫ vētre euacuato dū
sumunꝛ in ipsa dispōne purgabūt meatus lꝫ in eis aliqđ eēt
residuū: inde ēt medicamen mentastri confert eis caute tūc
ne frequens sit opatio in cōplexionibus calidis vnde in his
consequenda est eius operatio cum syrupo acetoso.

R ¶ De tractatu primo libri humoruꝫ: ꝙ si in epate fuerit apā
maturū vtendū est eo ꝙ facit ad mundificanduꝫ epar de eo
vnde si fuerit in rotūditate eius vtendū est laxatione. Sed si
fuerit in ↄcauitate vtendum est rebus ꝓuocantibus vrinā.

P ¶ De tractatu primo de morbo acuto dixit: aqua silr ordei
in sua penetratiōe de parte rotūda ad partē gibbosaꝫ epa-
tis confert ⁊ lꝫ sit nutrimentū: tñ abstergit ⁊ aperit opilatio-
nes ipsas: nec adherebit ibi sicut faciunt viscosa cum spelta
⁊ silia nō sunt nociua epi infirmo si nāliter fuerit strictum.

Q ¶ De tractatu scđo dixit: ꝙ epar delectando in rebus dulci-
bus cum eis impinguaꝛ ⁊ magnificaꝛ ⁊ corroboraꝛ: iđ i cor-
pore aialis qđ nutriꝛ cuꝫ ficubus erit magnū epar ⁊ delecta
bile ad comedendū cum epar nutriaꝛ impingueꝛ ⁊ magnifi
cetur ex parte cibariorū dulciū nisi tñ in eo fuerit apā calīn
aut fuerint febres cum ipso eminenti in hac dispōne altera-
tio ipsius qđ fuerit in eo non fiat ad nutriendū epar tūc: sed
ad generandū rubeam cum caliditas tunc non sit equalis ⁊
nālis: sed aliena ⁊ vehemens: iđ alterant dulcia ad rubeam.
¶ Dico testaꝛ. G. non vno loco solo ꝙ carnositas vuarum
passarū vinū dulce ⁊ alia dulcia ↄueniunt substantie epatis
ↄfortando illud: iđ ↄsequenda sunt cum medicinis attenua-
tiuis in passionibus epatis ad corroborandū subam ei⁹: qm̄
cā huius cōicationis erat abūdantis vtilitatis in eo ꝙ acci-
dit ad nocumentū cum epar appetat hec dulcia abundan-
ter ⁊ vehementer ei conueniant. Sed si fuerit epar hñs stri-
ctos meatus inde generabunꝛ in eo opilatiōes ꝓprie si hec
dulcia cum hoc fuerint grossa queādmoduꝫ est stomaticon
si confectum fuerit de zuccaro amido ⁊ simila tritici ⁊ silib⁹:
qm̄ si in eo fuerit aliqua acuitas aut caliditas transmutabit
ad coleram ⁊ generabit rubeam abundanter valde.

R ¶ De quito capitulo afforismorū dixit: ꝙ si apā fuerit in epe
sequitur singultus. ¶ Dixit. G. si apā fuerit magnuꝫ hoc fit
ex cā cōicationis nerui. ¶ De tractatu sexto in quo fuerit
apā in epate in locis carnosis erit dolor pōderosus. vide ꝙ
patiens inueniet ꝙ quasi ponderositas esset suspensa in la-
tere ei⁹. Sed si apā fuerit in panniculo circūferenti illud aut
in venis dolor erit acut⁹ ⁊ mordens. ꝙ si apā fuerit de gene
re colere rubee erit maioris acuitatis ⁊ punctionis. tñ si fue-
rit flegmaticum minoris doloris erit ⁊ punctiōis. ¶ De ca-
pitulo septimo singultus ab apāte epatis si accidit malum.
¶ Dixit Gal. cū sit ex apāte magno valde dixit: hoc quoqꝫ
erit ex cōicatione neruoꝝ. ¶ De tractatu sexto in quo fue-
rit apā in epate in locis carnosis dolor erit ponderosus: ita
ꝙ patiens sentiet quasi ponderositatē esse suspensam in la-
tere. sed si fuerit apā in eo in pāniculo circūferenti: aut in ve-
nis dolor erit acutus ⁊ pūgens. ꝙ si apā fuerit de genere co
lerico maioris acuitatis ⁊ pūctōis erit dolor. sed si flegmati
cum minoris doloris ⁊ punctiōis erit. ¶ De tractatu sexto
dicit: quotiens accidit ex apāte epatis singultus malum cuꝫ
sit ex apāte magno valde: ⁊ nimis calido intm̄ inquantum
os stōi cōicetur cum eo in sua passiōe ⁊ id que preest ei. hoc
quoqꝫ erit qñ in epate generatur penes apā caliduꝫ valde:
colera rubea violenta: aut ipsa manans fuerit ad intestinuꝫ
subtile ascendendo ad stōm ⁊ inferendo in eo punctionē ex
qua fiat singultus ipse plures extimauerunt ꝙ magnitudo
apātis in epate si infestat qualiter fit singultus cum ventosi
tas penes eos in ipso corpore non inueniat transitū. ¶ Di-
xit: aut forte si passio ex cōicatione habita inter epar ⁊ stōm
in venis cum neruus sit valde subtil. ¶ Dixit: apāta si acci-
dunt in gibbo epis velocioris manifestationis in sensu erūt
qꝫ apāta accñtia in rotunditate. sed corpus ex apāte accñti
in rotūditate extenuatur cum penetratio sanguinis ad mē-
bra sentiatur quotiens apā accidit in gibbo. sed penes eius
exitum ad rotunditatem cum nutrimentum in rotūditate fit
kilosum ⁊ aqueum ⁊ in gibbo fit sanguis grossus.

A ¶ De tpibus membroruꝫ frequentatio quoqꝫ ciboꝝ grosso
rum ⁊ viscosorum generat opilationes in epate cuꝫ epar sit
strictorum meatuum naturaliter: vnde frequentata abūdā
tia ipsorum cibariorum ipsa cibaria resident in orificijs ve-
narum ac nutrimento minime penetrante vt decet in parte
rotunda epatis erit repletio. vnde dubitandum est ne putre
fiat in ea humor coadunatus: aut apā inde in eo accidat: iđ
ad hanc cām studuerunt medici dare in hoc medicinas atte
nuatiuas cū earum actus habeat aperire ipsos meatus. sed
tñ si abundanter dantur reddunt sanguineꝫ aut aqueuꝫ: aut
per longitudinem temporis melancolicum. ¶ De libro re-
pletionis debent infirmi sentire extensionem manifestā cuꝫ
ponderositate in epe. sed qui hoc non sentit in tota vita sua
fortunatus erit cū sit posse hoc accidere in oib⁹ hoib⁹ semꝑ.

R ¶ De morte veloci: singultus cum apāte epatis malus.

Q ¶ Si alicui accidit dolor epatis cum pruritu vehementi in
superiore parte colli ⁊ posterioritate capitis ⁊ police pe-
dis: ac apparent in eo in occipitio pustule siles fabis morie-
tur in die quinto ante ortum sol. etiam in quo accidit iste do
lor erit dissuria cum stranguria.

P ¶ De anathomia mortuorum dixit: ꝙ nutrimentum ascēdit
de rotūditate epatis ad gibbositatem per venas valde stri-
ctas: ideo obturantur de leui ex viscositate generata ex nu-
trimento si nutrimentum non fuerit ex vltimitate tenuitatis
⁊ ad deterius si in epate fuerit apostema calidum: ⁊ cibaria
fuerint calida flegmata: etiam si in epate fuerit frigiditas: ac
cibaria fuerint frigida deterius erit cum humor generatus
inde tarde transeat: vnde decet ꝙ cibaria sint equalis com-
plexionis inter calidum ⁊ frigidum nullam habentia secum
viscositatem omnino. ¶ Dixit ꝙ viscosum nititur ad gene-
randum opilationem: vnde aqua ordei bona est ei: etiam to
tuꝫ id in quo fuerit abstersio modica vt est in aqua ordei nul
la habita in eo frigiditate nec caliditate manifesta.

R ¶ De primo capitulo libri secundi dixit: nigredo lingue de-
siccatio eius acuitas febrilis siccitas substantie: signāt fleg-
monem in epate proprie si cuꝫ eo fuerit in latere sinistro do
lor. ¶ De secundo capitulo tertij libri dixit apostema in
gibbo epatis est deterius apostemate accidente in rotun-
ditate eius. sed magis est timorosum. Sed si in epate fuerit
apostema ⁊ transfertur ad splenem laudabile erit: tamen si
de splene transfertur ad epar malum erit ⁊ crudele.

q ¶ De quinto capitulo de nutrimentis. Gal. dixit: q fistici cõfortant epar ⁊ purgant qd adherens ⁊ frigidũ fuerit ad modum substantie in meatibus nutrimenti in eo cum in sapore ipsorum sit modica stipticitas: etiam aromatizatio vnde in cuius dispositione hoc fuerit confert epati.

A ¶ Judeus: albedo labij ⁊ lingue ⁊ excitario cutis faciei significant super corruptionem complexionis epatis frigidi.

R ¶ Dixit: apostema fit in epate aut ex percussione aut ex san-
P guine grosso incluso in eo ⁊ putrefacto: aut ex paruitate epatis in seipso aut ex nutrimento superuenienti ad id vltra debitum qd includitur in meatibus ⁊ putrefit iuxta successionem longitudinis dierum. ¶ Dixit: differt inter opilationem ⁊ apostema cum opilatio nullum habeat secum dolorem sicut est cum apostemate. sed habet secum ponderositatẽ magis q̃ cum apostemate. sed signum apostemat calidi in epate habetur per rubedinem nigredinis: ⁊ postea per nigredinem paucitatem appetitus cibi: vehementem sitim: vomitũ colericum ⁊ febrem. ¶ Apostema epatis manifestatur per sensum si mirach non fuerit pingue ac cõdensum ac hõ non fuerit supabũdãtis carnositat ac nisi zirbus fuerit grossus.

A ¶ Dixit: q in maiori parte febres cronice si durauerint per longuz tempus generant apostema in epate corrumpendo complexionem eius etiaz in stomaco. ¶ Dico q febres colerice si fuerint cronice corrumpent complexionem epatis si flegmatice corrumpent complexionẽ stomaci.

R ¶ Ad apostema minutio fiat ac vtendum est infrigidatione omni studio. q si ceperit viaz maturationis iacere debet patiens super epar eius ac vti balneatione aque tepide ac emplastro superposito ei maturatiuo ac laxatione ventris facienda cum aloe aqua endiuie ⁊ zuccaro etiam cum pulicario ⁊ absinthio. sed hoc vti debet si opus fuerit ad laxandũ: tamen ad lenificandum apostema ⁊ illud maturandum vti debet sumptione decoctionis apij feniculorum capillisue. oleo vtriusq3 amig. ac oleo ciceris imperatoris: ⁊ oleo pentidactilorum: sed balneatio se. dormire debet super illud dũ maturum sit. sed tamen cum manans fuerit sanies ab eo si alba fuerit erit salutifera. si nigra periculosa erit ⁊ mala.

A ¶ Curatio male complexionis calide in epate fiat cuz aqua ordei aqua cucurbite cũ zuccaro trociscis camphore ⁊ psilio qd nisi contulerint cũ aqua casei fiat per plures dies nõ minus emplastratio fiat sumpto cibo cum lentibus. Sed si patiens fuerit iuuenis ac flammatio fuerit vehemens: dandum est ei in potu ieiuno stomaco semp de aqua niuis. Sed cura male complexionis frigide cum diacurcume dialake ⁊ aqua radicum ac emplastratio stomaticon fiat.

P ¶ Tamen si opilatio fuerit dormire debet patiẽs super trociscos absinthij sumptos in nocte cum conferant ei ⁊ tollãt lesuram inde accidentem in manibus ⁊ pedibus. Decoctio radicum erit conferens si cum ea sumitur dialake aut diacurcume: ⁊ similiter in potu. ℞. radicum feniculorũ apij absinthij assari lake masticis seminis apij anisi reu. pulicarie añ. auri pon. i. vuarum passarum absq3 nucleis. ʒ. iiij. coquãtur cum rotulis aque. iij. dum remaneat rot. i. deinde coletur ⁊ cum eius. ℥. iiij. sumendum est aur. pond. ʒ. diacurcume aut dialake. sed dormire debet patiẽs in nocte super trociscos absinthij sumptos: quoniam videbis mirabilia de virtute eius effectus cum tollant malam habitudinem ⁊ ydropisim carnosam sanent.

R ¶ Tamen ad apostema accidens in epate ex percussiõe. ℞.
z xiloaloe croci baccarum lauri bdellij calami aromatici masticis. añ. aur. pon. i. cere olei sambucini vel sesimini misusen añ. ʒ. iij. fiat inde emplastrum etiam illinitio cum confectiõe mumie ⁊ oleo sambucino fiat: quoniaz mirabiliter conferũt. Sed si fuerit in eo caliditas cum emplastro citoniorum fiat cura in primo ⁊ minutione. ¶ Tamen si apostemata ⁊ passiones epatis fuerint ex paruitate eius quorum significatio habetur per debilem digestionem debile corpus ⁊ breues digitos. sed curatio fiat: q sumptio cibi fiat modica ne residear nutrimẽtũ in epe ipsoꝝ ⁊ generet opilatões ⁊ apata.

R ¶ Dixit: q tyriaca de quattuor confert duritiei diuturne in epate: etiam vtendum est in potu costi. ʒ. ʒ. cum vino cocto: aut pulicaria: etiam oleo amigd. amararum diacurcume ẽt dialake cum aqua radicum. etiaz tyriaca de quattuor: etiã gentiana: quoniam omnia conferunt: sed dormire debet patiens super partem dexteram. hoc quoq3 operanduz est ad duritiem si fuerit sine febre ac sine acuitate. Sed si fuerit cũ febre cura fiat cum aqua endiuie feniculorum ⁊ similium.

P ¶ Sed ad opilationes fiat cura cum armoniaco aristologia
R absinthio rubea tinctoris laka ⁊ similibus. ¶ Dixit: hec sũt que generant opilatões in epate satietas nauseatiua seq̃ns comestio luti hypotecali. i. osiem ciperi ⁊ carbonum ⁊ similium de rebus viscosis etiam carnes leues ⁊ panis azimus. fiunt etiam de opilatõibus apostemata: etiaz ydropisis. Or si in epate fuerit apostema aut dubaila: deinde egredit cum egestione aliquid nigrum grossum ⁊ fetens: illud erit de carnositate epatis que putrefacta fuerat ⁊ moritur. egredi debet quoq3 qd nigrum est: tamen non fetens de quo non debet dubitari patiens: nec inde debet mala sua dispositio fieri. ¶ Aaron: signum opilationum in epate est q non attrahatur kilus: nec manifestetur vnde fit apostema absq3 corruptione complexionis in vrina: sed inuenietur ponderositas vehemens in epate cum dolore modico: aut forte putredinem faciet aliquo tempore: ⁊ in vrina egredietur humor faciens in opilationibus aliquid per qd inde habebit significatio. ¶ Dico: signũ est q nõ attrahit kilum egõ kilosa.

R ¶ Dixit q non est dimittenda durities in epate vt fiat cõdominabilis. sz si facta fuerit nõ est dimittẽda vt diuturna fiat quoniam inducet ad ydropisim: vnde ponendum est vnguẽtum lenitiuum: ac danduz est in potu de aperitiuis opilationum: quoniam cura condominans erit ei.

q ¶ Dixit Eltabri dixit Stephanus q magnuz iuuamentum dat epati solatrum comestum crudum aut coctum.

A ¶ Aaron: hec sunt signa corruptionis complexionũ calidarum epatis vehemens sitis ⁊ paucus appetitus cibi. Sz cõplexionum frigidarum vehemens appetitus cibi: albedo labij ⁊ lingue: paucitas sanguinis: pauca sitis: ⁊ vria alba. Sz complexionis calide signum est rubedo lingue ⁊ vrine: corruptio coloris faciei ⁊ citrinitas eius declinans ad albedinem. Sed cognoscenda est potentia huius ex corruptione complexionis ⁊ debilitate eius ex tarditate digestiõis ⁊ modica tarditate eius.

R ¶ Signum apostematis accidentis in gibbo epatis hec est põderositas in latere dextro omni querela q anhelitus fit abundans inter epar vsq3 ad furculas etiam accidet tussis modica. Or si apostema fuerit calidum erubescet lingua in primo deinde nigrescet. etiam deficiet appetitus cibi ⁊ vehemens erit sitis ⁊ euomet colerã rubeam in principio egritudinis sed in fine mutabitur vomitus ad nigredinem cum febre acuta: sed si fuerit in inferiori parte epatis erit paucitas appetitus cibi: abundans sitis nulla tussis: accidẽs ei dolor penes anhelitum sicuti esset in gibbo. Sed cum apostematibus non calidis nõ erit sitis nec nigredo ligue neq3 febris sed erit ponderositas tantum ⁊ corruptio digestionis: tamen sentietur apostema durum vehementer si venter fuerit extenuatus nisi fuerit illud apostema modicum nimis: tamen si fuerit apostema in musculo qui preest epati erit longum nec nocens erit operationibus epatis abundanter.

P ¶ Sed signa opilationis in epate q ponderositas inuenit
R vehementior ⁊ abũdantior ea que fuerit in apostemate: sed dolor erit minor ⁊ non egredietur in vrina colera inde neq3 mali humores sicut egrediuntur penes apostema calidũ in epate an forte egredientur ille superfluitates que fecerant illam opilationem quotiens confortantur vi nature. sed si apostema fuerit in gibbo egredientur per vrinã. Sed si fuerit in rotũditate egredietur per egestionez illa superfluitas.

L ¶ Sed si epar infirmatur ex parte splenis passio erit in rotũditate eius. deinde si lõga fuerit passio perueniet ad gibbũ: Sed si fuerit passio in renibus aut stomaco aut diaphragmate gibbus epatis dolebit in principio ex cõmunicatiõe. ¶ Dico ideo in minori parte cum morbo splenis erit ydropisis cum latus gibbosum sit salubre etiam in latere gibboso fiat discretio vrine.

R ¶ Apostema quoq3 caliduz accidens in epate aut fit ex san-
P guine. aut ex colera: aut ex percussione: aut casu: aut ex paruit-
O tate creationis eius. Sed distinguit inter illud qd egressum fuerit de apostemate: ⁊ qd egressum fuerit de debilitate epatis. Sed q egreditur de apostemate manabit in primo putredo ⁊ sanguis ⁊ erugo: sed postea inspissatur in primo. deinde diminuetur sed qd egressum fuerit de dissolutione opilationum epatis cum dissoluuntur ⁊ id expellunt nature erit sanguinis: quẽadmodum fex nigra nec erit in epate aliud signum apostematis. ⁊ de eo q alleuiabitur ponderositas ⁊

corroborabitur virtus ⁊ quanto plus egreditur tanto ma-
gis ei erit potentior virtus. Sed in maiori parte hoc erit ex
dimissione exercitij postq̄ȝ illud fuerat in vsu si abundantes
fuerint superfluitates ex repletione eius vnde exinde generē
tur opilationes. sed in mulieribus penes incisioneȝ mēstruo
rum ēt in quo fuerit mēbrū̄ incisum aut manus aut pes aut
in quo cessauerat cūo sanguinis que cūo in vsu habebatur
ēt generantur opilationes ex abundantia sanguinis in cor-
pore ⁊ repletionis eius. sed q̄ egreditur ex debilitate epatis
in virtute retētiua erit sil'e loture carniuȝ. Sed q̄ egredit̄ de
vētre ex debilitate virtutis ep̄is attractiue erit vt aq̄ ordei.

A ¶ Emplastrū bonum ad epar calidum. Citonium quoqȝ co
quatur in aceto aq̄ duȝ liquefiat. deinde. ℞. tantūdē rosarū
sandali ⁊ biscocti vltra marini terātur ⁊ distemperentur cū
substantia citonij cocta. deinde miscendo ea cum oleo rosa
to pone illud super epar quoniam bene confert perfecte.

: ¶ Sed ad paruitatē epatis vtendum est cibarijs ⁊ potibus
tenuis humoris opatis illis in modica quātitate paulatim.

S ¶ Sed ad incisionem ⁊ apertionem ⁊ similia. cura fiat vt cu-
ra stōi cum minutione in primo ⁊ rebus stipticis ⁊ mundifi-
catiuis putredinis ⁊ adhesiuis de nutrimentis.

R ¶ Sed curanda sunt ap̄a cum dissolutiuis: q̄m perfectio cu-
re in principio opilationis in epate fit per dissolutiua ⁊ mu-
nitionem cum inde diminuatur sanguis ⁊ expellatur illa re-
pletio sed postea vtendum est laxatione etiā rebus ꝓuocā-
tibus vrinam. si passio fuerit in gibbo.

R ¶ Dixit confert quoqȝ duritiei dormitio quā faciet patiens
super latus dextrum per dies in primo.

R ¶ Dico hoc quoqȝ maturat ap̄ata ⁊ lenit calitateȝ vehemē

P tem sed non debet dormire super epar dum fuerit repletio.
¶ Dixit euitare quoqȝ dȝ patiens ap̄atis aut opilatiōis nu
trimenta grossa in carnibus ⁊ vino vtendo nutrimentis atte
nuatiuis velocis digestionis. Sed in quo fuerit ap̄a grossuȝ
absqȝ caliditate vtatur in potu vino ⁊ sumptione medicina
rum amararum attenuatiuarum. Sed q̄ egressum fuerit ex
debilitate epatis de quo dubitatur ne superueniat ydropi-
sis cuius egestio tunc erit vt lotura carnium. Curanduȝ est
cuȝ medicinis subtilib⁹ ⁊ bonis i odore vt spica. cassia li. que
coquende prius sunt ⁊ cum decoctione ipsarum danduȝ est
de diacurcume ⁊ silibus ēt pone super epar q̄ corrobora-
bit illud de stipticis ⁊ aromatizatis dando ei cibaria cōfor-
tantia epar vt sunt carnes perdicū sethec. est cibariuȝ patū
cum acetosa a quo spoliata fuerit vnctuositas positis in eis
gariofilis cinamomo. croco ⁊ mastice ēt vt perdices sint co
cte in aceto: menta citonijs ⁊ granatis. tamen de syrupis da
in potu syrupum de cidonijs ⁊ vinum coctum boni odoris.
euitatis cibarijs omnibus tarde digestionis.

R ¶ Unguentum ad duritiem diuturnam in epate de qua du-
bitanda est ydropisis. ℞. armoniaci xiloaloe. baccarum lau
ri. baurach. cere ⁊ olei. ⁊ de his fiat emplastrum. sed empla-
strum minoris actus fiat cum camomilla corona regia fenu
greco. semine lini maluauisco cera oleo ⁊ absinthio. ¶ Em
plastrum ad epar ad dissoluendum grossitudinem absqȝ ca
lefactione vehementi. ℞. camomille corone regie. rosarum
ruffarum. spice absinthij. mentastri extremitatuȝ mirti. ⁊ ex-
tremitatum cypressi. coquantur ⁊ cum decoctione ipsa fiat
calefactio cum lana succida carminata. ⁊ oleo tepido calefa
ctio quoqȝ debet fieri in eo per. xxi. vicem ante cibum. dum
ipsa dissoluat grossitudinem accn̄tem in eo. Sed epar est ca
lefacienduȝ emplastrādū. ⁊ dum in eo fuerit acuitas corpo-
ris non fuerit minutum cum vtroqȝ sandalo rosis ⁊ succo ci
tonij ⁊ oleo ⁊ cera ⁊ modica camphora ⁊ liquefiat cera cuȝ
oleo. ⁊ succus citonij ⁊ pomorū ⁊ siliū. ⁊ cum eis admiscean
tur de sandalis ⁊ camphora. ⁊ fiat cum oībus emplm̄. Sed
si fuerit caliditas violenta addendum est in eo de succo so-
latri ⁊ succo portulace ⁊ silium tn̄ quiescente acuitate si vo-
lueris dissoluere cuȝ camomilla corona regia. cera oleo al-
kanne. aut oleo aneti fiat emplm̄ tm̄. non sine cipo ⁊ spica ⁊
extremitatibus cedri aut parte rerum stipticarum fiat oīno.

R ¶ Qꝫ si ap̄a fuerit grossum valde diuturnū ⁊ frigidū miscen
de sunt in eis medicie violente sicut est farina fenugreci ster
cus caprinum cordumeni mentastruȝ sulful. ⁊ silia violenta
ad melius dissoluendū sicut est osue ⁊ rutha ⁊ similia.

L ¶ Paulus dixit accidunt in epate corruptio cōplōnis opila
tiones apostemata ⁊ vlcera.

P ¶ Dixit q̄ egestio kilosa significat q̄ nutrimētū non transit
ad epar. q̄ si cum hoc non fuerit opilatio nec signum opila-
tionis indicat q̄ hoc est ex debilitate virtutis attractiue.
¶ Dico in hoc est mala complexio frigida ⁊ humida. ¶ Di
xit q̄ si egestio fuerit vt lotura carnium passio erit ex debili
tate virtutis alteratiue que facit sanguinem. ¶ Dico in hoc
fit debilitas totius corporis. Dixit q̄ si cā huius debilitatis
fuerit ex malitia cōplexionis calide fiet egestio hec post tem
pus grossa ⁊ peioris coloris cum in ea fuerit sanies simplex.
¶ Dixit q̄ si consumitur corpus epatis ⁊ diminuitur cōsume
tur cum eo totum corpus ⁊ erūt inde febres. defectus appe-
titus cibi. ⁊ emissio colere. Sed si egestio fuerit similis lotu-
re carnium ex mala complexione frigida egestio nō erit abū
dans neqȝ frequens cum passio longa fiat. sed soluitur ven-
ter qn̄qȝ. ⁊ inde egredietur substantia multa fetens cum sit
silis feci sanguinis condense. ⁊ proxime colere nigre. Dixit
q̄ si colores plures fuerint ⁊ diuersi significant super mali-
tiam complexionis. tn̄ erit febris debilis. ⁊ non erit manife-
sta extenuatio in facie sicut erit in calido. Sed in eis erit ap-
petitus cibi magisq̄ȝ in alijs. tn̄ si in vtraqȝ complexiōe fue-
rit siccitas egō erit minus ⁊ sit⁹ maius abūdās. ⁊ ecōuerso.

R ¶ Qꝫ si in epate fuerit ap̄a caliduȝ. s. flegmon erit inde dolor
sub hypocondrijs in latere dextro tendendo sursum ad fur
culam ⁊ descendendo ad partem costarum posteriorum cū
febre acuta tussi sicca. defectu appetitus cibi. strictura anhe
litus cum lingua in primo ruffa. deinde nigra cum vomitu
colere ⁊ desiccabit̄ venter hoc quoqȝ erit ad signandum q̄
assimilatur pleuresi. Qꝫ si ap̄a fuerit herisipilla erit flamma
tio magis vehemens cum vstione ⁊ interiectione lamenta-
bili ⁊ consumptione corporis. Sed si ap̄a fuerit calidum in
rotunditate epatis. erit vomitus sincopis: defectus appeti-
tus cibi ⁊ flāmatio magis. tn̄ cuȝ his defectio animi accidet
cum infrigidatione extremitatū abūdanter ⁊ inde erit ydro
pisis. Sed si fuerit in gibbo epatis erit signum qđ apparebit
ap̄a cum his per oculos ⁊ tactum si fuerit magnum si fuerit
paruum patiens faciet anhelitum maximum. Sed postea in
terrogandus est si sentit dolorem in hypocōdrio dextro cū
hoc proprium sit ap̄ati calido in epate. Qꝫ si ap̄a fuerit pro-
lixum in musculo erit qui preest epati. Si fuerit rotunduȝ in
epate erit. Sed si cum ap̄ate calido non fuerint hec accn̄tia
predicta de vomitu febre ⁊ sincopi noscas q̄ ap̄a erit in mu
sculis qui presunt epati. Qꝫ si fuerit ponderositas cum extē
sione in latere dextro cum dolore absqȝ febre. ⁊ ap̄ate mani
festo opilationes erūt in mesaraica. Qꝫ si ap̄a incipit ad co-
adunandum in epate dolor magis erit vehemens etiam ex-
tensio ⁊ inde accident opilatiōes diuerse nec poterit patiēs
dormire super latus dextrum ex vehementi dolore. Sed cū
crepatum fuerit subito egredietur sanies abundans in vri-
na ⁊ egestione. tn̄ si transfertur ap̄a calidum ad duruȝ dimi
nuentur dolores ⁊ deficiet febris ⁊ manifestum erit aposte-
ma durum excoriato mirach ventris. q̄ si sequitur tempus
longum illud sequetur ydropisis absqȝ dubio.

A ¶ Dixit ad malitiam quoqȝ epatis calidi vtendum est eo q̄

P confortat epar ⁊ infrigidat illud sicut endiuia ortensi ⁊ silue

R stri admixto cum ea qn̄qȝ coriandro recenti aut sicco. quo-
niam succus ipsarum confert ēt comestio earū confert etiaȝ
siccate ⁊ experse super aquam. ⁊ sumpte conferunt cū endi-
uia conferat malitie complexionis epatis ⁊ calide aut frigi-
de. sed succus acetositatis citrorum datus in potu in ponde
re. ʒ. i. ⁊. ʒ. cuȝ aqua ⁊ melle confert. Qꝫ si fuerit malitia com-
plexionis cum opilatione sumendum est in potu q̄ apitiuuȝ
est cum syrupo acetoso. tn̄ ieiuno stō sumendum est electua
rium q̄ fit cum opio semine iusquiami ⁊ filonio. Qꝫ si cali-
ditas fuerit augens sumendū est in potu oleum ros. bonum
aut oleum pomorum aut succus pomorum ⁊ vtendum est
nutrimento aqua ordei. ⁊ summarie vtendum est in nutri-
mento nutrimentis que infrigidant modice. ⁊ non gene-
rant opilatōes euitato vino oīno. sed si necesse fuerit ad de-
bilitatem stōi tunc sumendum est in potu modicuȝ vinuȝ te-
nue ⁊ album. vnde curandum est ap̄a calidum in epate tali
cura tn̄ si malitia complexionis fuerit cum frigiditate. vten
dum est in cibo pane infuso in vino etiam gallis etiam cauli
bus qui cocti fuerint bis etiaȝ castaneis ⁊ vuis passis. sed in
potu. vino tn̄ ieiuno stō sumenda est pulicaria cum assaro ⁊
electuario ad hoc faciēdo. Sed opilatōes curande sunt cuȝ
attenuatiuis sicut capparo costo pulicaria syrupo acetoso
squillitico fisticis corticis eoruȝ amig. amaris agarico vnde

vtendum eſt calidis ſi fuerit cum frigiditate. ⁊ frigidis ſi fue
rit cum caliditate.

D ¶ Dixit ꝙ epar lupi cum ꝓprietate ſua confert doloribꝰ epa
tis ſi ſiccatur ⁊ teritur ⁊ datur in potu cum vino dulci ſed in
hoc vtendum eſt vino vetuſto ⁊ tenui euitato omni groſſo
generanti opilationes. ¶ Qꝫ ſi hec paſſio fuerit per longuꝫ
tpꝰ: pluries minutio fiat in dextera manu paulatiꝫ ad extra
hendum abundantem quantitatem: ſed emplaſtrum fiat cū
farina ordei: ⁊ rebus extinctiuis: adiunctis ſemper in eis re-
bus confortatiuis: ēt ſi opportunum fuerit emplaſtruꝫ diſſo
lutiuum cum fenugreco: ſemine lini: corona regia: camomil-
la ⁊ aneto: admiſcendum eſt cum eo ꝙ cōfortat: tñ poni de-
bent in his emplaſtris que bona ſunt ad apa͞ta crudelia. vi-
de. gūmi granatoruꝫ. ſtorax liquida. bdellium armoniacum.
ireos myrrha abſin. ſpica ⁊ aſſarum. ſed ēt dandum eſt i tpe
quietis de polipodio ⁊ epithimo cum ſyrupo mellis cū hec
conferant valde opilationibus. ⁊ clyſtere fiat in primo cum
nitro melle ⁊ aqua calida. Sed cum declinans fuerit paſſio
clyſtere fiat ⁊ miſcenda eſt in ipſo pulpa colloquintide cum
centaurea ⁊ yſopo. i. zuffa ⁊ origano ſilueſtri ⁊ cartamo ta-
men purgandus eſt gibbus epatis per vrinaꝫ ⁊ rotunditas
purganda eſt per egeſtionem.

R ¶ Qꝫ ſi obuiauerit velociter naſcitura cum ſanie ſuccurren
dum cum emplaſtro eſt. ⁊ cum ficubus ſtercore columbino
bliē ⁊ maluauiſco. Sumpta quoqꝫ ieiuno ſtō in potu deco-
ctione polij maioris ⁊ ſiliū dum crepatum fuerit apa͞. ſꝫ cre-
pato ipſo ac emanante ſanie ab eo vtendū eſt aqua ⁊ melle
in potu calide ad lauandum ⁊ mundificandum vlceratione͞
ſequendo in cura viam vlcerationum accidentium in reni-
bus tñ ſi tranſlatum fuerit ad durum curatio eius erit diffi-
cilis. ⁊ ydropiſis ſequetur illud. ſed tñ in tali diſpōne. nō eſt
dimittenda operatio armoniaci. bdellij medullarum oſſiuꝫ
⁊ adipum ēt dandum eſt in potu de rebus que aperiunt opi
lationes ⁊ extergunt que prouocatiue ſunt ad vrinaꝫ ⁊ que
ſunt violente ⁊ attenuandum regimen. ¶ Alexander dixit
ꝙ ſi in epate fuerit apa͞ calidum illud ſequetur ſincopis ve-
hemens. Si fuerit in rotunditate ſed ſi pole fuerit fiat minu-
tio ſi fuerit apa͞ calidum non eſt tardanda: qm̄ dubitandum
eſt ne tranſmittatur ad ſaniem ⁊ putrefactionem ⁊ difficilis
erit ſanatio ipſius. Qꝫ ſi tranſlatum fuerit ad apa͞ duruꝫ nō
eſt laxandus venter cuꝫ rebus calidis oīno cū ipſa augeant
in apa͞te ⁊ dolore. ſed ꝯueniens erit aqua ordei cum ipſa mū
dificet meatus. ouis euitatis ⁊ piſcibus ⁊ nutrimētis groſſis
tamen declinante apoſtemate danduꝫ eſt de medicinis mū
dificantibus. ⁊ prouocantibus vrinam.

P ¶ Dixit ꝙ opilationes in epate non habent ſecum febrem.
ſed pōderoſitatē extēſionē. vñ vtēdū ē eo ꝙ apit opilatōes.

R ¶ Tñ ſi apa͞ fuerit durum lenificatio fiat in primo eius. dein
de laxatio vt conueniat ei cura. ¶ De ſcdo caplo de qōni-
bus epidimie dixit differt iter apa͞ epatis. ⁊ apa͞ ꝙ eſt in mu
ſculo ventris. cum apa͞ epatis fuerit rotundum ⁊ inciſum ex
partibus eius ⁊ apa͞ muſculi ſit prolixum ⁊ contiuum in ſpa
cioſitate longa. ¶ Glaucon dixit ꝙ ſi apa͞ fuerit durum in
epate nec per me curari potuit nec per aliū ſed i maiori par-
te laborantes eo ydropici fient qñqꝫ ⁊ qñqꝫ peribunt velo-
citer in quibus fuerit fluxus ventris abundans. ſed negociū
eſt manifeſtum ꝙ vena meſaraica in his eſt corrupta val-
de. tñ qui curatur ⁊ ſanatur de apa͞te duro. certe ſanatus eſt
cum cura prout deſcripta in apa͞te duro per lenificationeꝫ
⁊ diſſolutionem cum hoc membrū ex nobilitate eius nō ſu-
ſtineat violenta in eis. ¶ Medicine quibus curandum eſt
flegmon accidens in epate he ſunt. videlicet abſinthiuꝫ ſub
ſtantia granatorū ben. ſpica crocus. roſa ⁊ vitis ſed adden-
dum eſt i his de lenificatiuis de armoniaco bdellio. ⁊ medul
lis oſſium adipe maſtice. ⁊ oleis boni odoris confectis cum
maſtice citonio ⁊ roſa. Sed cum his curandum eſt apa͞ dur
in primo ſui principij. ſed ſi confirmatum fuerit ⁊ diuturnuꝫ
non eſt ſanandum oīno tñ operandum eſt in repletione me
dicinis ⁊ nutrimētis ꝙ apitiuuꝫ eſt opilationū epatis. ⁊ ab-
ſterſiuum illius ꝙ obtentum fuerit ⁊ lauatiuuꝫ. que ſunt hec
medicine attenuatiue mundificantes poros ⁊ meatus. Sed
admiſcendum eſt cum eis id quod prouocat vrinam.

P ¶ Filogorius dixit ſignū opilationis in epate eſt ꝙ patiens
ſentiet ꝙ quaſi in mirach eius dextro ponderoſitas eſſet ſu
ſpenſa. Sed dolebit quotiēs comedit cibaria groſſa ⁊ viſco
ſa etiam quotiens balneatur. ¶ Saber dixit decoctio radi-
cuꝫ ſi datur in potu oportet ꝙ ſumatur in potu cū ea in oēs
dies potio laxatiua. ¶ Dico ad extrahēdum ſuperfluitates
eius de corde cum inde generentur humores crudi.

D A ¶ Dixit ſi aliquid datur in potu in doloribus colere nigre la
xatiuum eſſe dꝫ leue. ēt pro mala complexione calida in epa
te non dꝫ dari in potu aliquod laxatiuū ego exiſtimo ꝙ vult
dicere de aqua olerum.

R ¶ De epilepſia filogorij de duritie in epate dixit minuēdus
eſt patiens. in primo deinde emplaſtrandū eſt epar cuꝫ leni-
ficatiuis ſed lenificato apa͞te in parte danda ſunt in potu ꝓ
uocantia vrinam aperientia opilationes. deinde lenificādū
eſt iteratim pluries dum ſanetur deo dante. Dixit ꝙ ponen
dum eſt in eis id quod confortat epar. ſicut eſt ſpica reu. ⁊ ſi
milia. videlicet que prouocant vrinam.

R ¶ Coſta de paſſionibus ſanguinis dixit dandum eſt in potu
in febribus ſi apa͞ fuerit calidum in epate cum eis ius olerū.
cum ſyrupo acetoſo cum infrigident ⁊ aperiant opilatiōes.
¶ De memorali ꝙ ſi cum apa͞te epatis fuerit lenitudo intē
ſa dādi ſunt in potu trociſci reubarbari ⁊ trociſci berberis.
Sed ſi cū apa͞t e epatis fuerit febris dandū eſt in potu aqua
olerum cum caſſiafi. ⁊ oleo amigdalino. Qꝫ ſi fuerit icteritia
danda eſt aqua ordei cum trociſcis camphore poſtqꝫ laxa-
tio fiat cum aqua fructuum. ſed emplaſtrandū eſt cū vtroqꝫ
ſandalo. ita tñ ꝙ in epate ſit permixtio. Qꝫ ſi groſſitudo fue-
rit cum opilationibus abſqꝫ febre ⁊ punctione apa͞ erit fri-
gidum. vnde dāda eſt in potu aqua radicū cū oleo vtriuſqꝫ
amig. ⁊ oleo pentadactilorū. Qꝫ ſi fuerit in eo groſſitudo in-
flata aut apa͞ inflatum vtendum eſt diacurcume dialake cū
aqua radicuꝫ ⁊ emplaſtro conuenienti: ſed non debet nullo
modo ipſum minuere in dolore epatis.

D ¶ De complemento ⁊ perfectione. ¶ Hi ſunt trociſci ad do
loreꝫ epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtomaci calidi. ℞. lake lote. ʒ. vi. ber
beris. ʒ. iiij. roſarū. ʒ. x. ſandali ruffi. ʒ. v. ſe. podagre lini. i. cu-
ſuch. ʒ. vij. ſe. endiuie. ʒ. v. fructus tamariſci. ʒ. iij. ſucci abſin-
thij. ʒ. ij. ſucci pulicarie. ʒ. i. ſe. portulace. ʒ. v. diſtemperentur
cum ſucco endiuie aut cum ſucco ſolatri. Sed danda ſunt in
potu cum ſyrupo acetoſo. aut cū aqua endiuie aut cuꝫ aqua
extremitatum ſalicum ⁊ ſolatri.

R ¶ Hec eſt decoctio laxatiua in laboranti in ſuo epate apa͞te
calido. ℞. mirabolanorū citrinorū fumiterre corticum radi
cum apij feniculorum. ſe. endiuie podagre lini. ana. m. i. ſola-
tri roſaruꝫ herbe pulicarie reu. coquantur ⁊ ſumanť in apo-
zimate ipſorum agaricus ⁊ reubar.

A ¶ Hi ſunt trociſci conferentes ad epar calidum. ℞. roſaruꝫ
berberis. ſpodij. lake camphore vtriuſqꝫ ſandali auellane.
inde reu. ſini. ſucci pulicarie. ſe. feniculorū endiuie apij diſtē-
perenter cum aqua ſolatri. ⁊ inde trociſ. fiant. Qꝫ ſi natura
cum eo fuerit leuis adde in eis modicum de caſſia lota cum
aqua roſata. Si fuerit tuſſis diſtempanda ſunt oīa cum rob
granorū mirti. Sed ſi fuerit ſitis valida adde in ea amidum
dragagantū rob ligritie. ſemen lactuce. ⁊ ſemen cucurbitar.

R ¶ Emplaſtrum ad epar in quo fuerit apa͞ calin. ℞. vtriuſqꝫ
ſandali. roſarū violarū. añ. ʒ. x. camomille aneti. corōe regie.
añ. ʒ. v. abſinthij maſticis. añ. ʒ. iij. diſtemperenť cum cera ⁊
aqua roſata. ¶ Theodoſius dixit ꝙ ſi i epate fuerit apa͞ ca-
lidum cum eo erit ſitis vehemens. ⁊ vomitus colericus. de-
inde viridis. deide defectꝰ appetitꝰ cibi rubedo ligue. deide
nigredo ſiccitas nāe nimia ⁊ cū eo erit febris cauſonica.

A ¶ Serapion ꝙ ſi ꝯdñans fuerit epati mala complexio ſi fue
rit calida ſequetur febris ſitis defectus appetitus cibi. ege-
ſtio fetens. Sed curatio fiat cum aqua endiuie amare ſyru-
po acetoſo ⁊ aqua ordei euitatis nutrimentis calidis tantū
vtendum eſt ſandalis. Dixit ſumere in cibum debent de fru
ctibus ſtipticis modice non abundanter cum nocumentum
ſtipticorum in hoc loco valde ſit magnum. ¶ Sed ſi condo
minans fuerit eis mala complexio frigida nutricatio fiat cū
pane infuſo in vino in andicon vel clareto aut cuꝫ caulibus
⁊ blitis pluries. ita ꝙ aromatizentur cum rebus odoriferis.
Sed ſi defecerit virtus nutricatio fiat cū carnibus tenuibꝰ.

R ¶ Dixit ꝙ ſi apa͞ fuerit in gibbo epatis inuenietur per tactū
proprie ſi fuerit magnum ⁊ venter fuerit extenuatus. Sed ſi
fuerit in rotunditate. ſignum eius erit per ponderoſitatē in
latere dextro per tuſſim debilem per linguam ruffam in pri-
mo. deinde nigram per defectum appetitus cibi. ⁊ ſitim ve-
hementem non tepeſcentem per vomitum colericum ⁊ ci-
trinum deinde viridem. per dolorem quaſi ſi mirach attra-

tur ad supius . an forte sentitur dolor quasi si attrahatur ad
pecten. ⁊ ad costas posteriores sed dolor non erit ad costas
posteriores in quolibz hoie: quoniam non in oibus hoibus
erit adherens costis posterioribus . ⁊ similia horum signo-
rum apparebūt si apa fuerit in gibbo cum inde fuerint ma-
gis violenta ⁊ manifesta qm̄ dolor penes anhelituz erit ma
ior ⁊ tussis vehementior qm̄ dolor extenditur ad spatulam.
Sed apa in rotūditate ꝯdnāt apati gibbi cuz defectu appe
titus cibi ⁊ vomitu colerico sincopi ⁊ abūdāti tussi: qm̄ hoc
in eo erit ꝯdnans. ⁊ cum vtroqz apate erit febris. Sed si fue
rit apa in carne epatis dolor erit modicus. tn̄ si fuerit in pā-
niculo dolor erit acutus. ⁊ pungens semper. vnde incipien-
dum est in cura cum minutione basilice. si affuerit ⁊ cuz sum
ptione in potu syrupi acetosi cum aqua ordei euitatis stipti
cis cum ipsa restringant epar ⁊ restringet inde meatus quo
colera non pōt egredi ⁊ augebit in apate . vnde vtenduz est
rebus ꝓuocantibus vrinam cum equalitate. Sed si apa fue
rit flatum vtendum est succo solatri ⁊ endiuie ⁊ syrupo ace
toso. sed apparente digestione vtendum est rebus ꝓuocan-
tibus vrinam. tn̄ si fuerit apa in rotunditate epatis lenificā-
da est natura post digestionem cum aloe agarico caute ne
in epate remaneat apa durum epatis ⁊ cum emplastris le-
nificatiuis cum confortatiuis cum apa durum sanet in prin
cipio sue ligationis cum emplastris lenificatiuis. Sed quan
do diuturnium fit non est sanandū oino tn̄ sequitur illud aut
ydropicis aut lenificatio nature dū morietur . Sed ipse qui
sanatur de eo certe sanatur cum rebus apientibus meatus
epatis ad extrahendum nutrimentum cum lenificatio ven-
tris illos sequatur de opilatione meatuum kili . vnde vten-
duz est in apatibus duris electuarijs sicut diacurcume. dia
lake. diacosti. ⁊ emplastris dissoluentibus cum agarico puli
cario absinthio ⁊ oleo amig. amaruz. sed exterius cū bdellio
adipe cum confortatiuis aromatiuis. ⸿ Qr si in epate acci
dat adunatio saniei oino emplastratio fiat cum farina ordei
ficubus ⁊ fimo columbino. ⁊ baurach sumptis in cibo melle
bullito ⁊ ficubus siccis. ysopi. i. zuffa. ⁊ mentastro. tn̄ in potu
sumatur aqua ordei cum melle ⁊ potionibus ꝓuocantibus
vrinam ad declinandum saniem penes renes . Hoc est me-
dicamen bonum ⁊ expertum. ℞. endiuie siluestris suc. ℥. i. se.
mentastri. ℥. i. ⁊. ʒ. fenugreci. triti. ℥. i. sumatur in potu cum la-
ctis asinini recentis. ℥. iij. cum zuccari. ℥. iij. Sed si natura fue
rit constipata soluenda est cum aloe. Sed cum crepatū fue-
rit . ⁊ sanies declinauerit penes vesicam non sunt sumenda
violenta ad ꝓuocandum vrinam ne accidat nocumentum
in locis. tn̄ sumendum est semen melonum ⁊ cucumerū cum
succo liquiritie dragaganto penidijs amido lacte ⁊ ouis sor
bilibus. ⁊ malua ortēsi ⁊ spelta ⁊ aqua ordei ⁊ similibus que
equalitatem faciunt in ipso laxatōe. tn̄ si declinauerit ad in-
testina vtendum est lenificandū ventrez his rebus. Si ema
nauerit ad loca vacua: videlicet inter diaphragma ⁊ intesti
na scindenda est pellis cum musculo vel amo penes ingui-
nem dextrū duz appareat naritahen. deinde pforanda sunt
foramina parua ad extrahendum saniem per ea. deinde vtē
dū est vnguentis nulla habita negligentia in emplastro epa
tis cum rebus ꝯuenientibus in opilationibus . Dixit hoc ex
radice in cornu magni ⁊ in fine meatui portanarij . Dixit q
cum eo accidit ponderositas cum dolore absqz febre . sed si
fuerit diuturnū erit cum febre. tn̄ hoc accidit post nutrimen
ta grossa. vnde oportet vti emplastris apientibꝰ ⁊ nutrimen
tis ⁊ medicinis cum syrupo acetoso squillitico cum pulica-
ria. ⁊ corticibus capparis. squinanto opio. reu. laka rubea.
agarico dialake ⁊ diacurcume. sed silix melior est alijs me-
dicinis in cura epatis cum sit absqz calefactione ⁊ absqz fri
gidatione. Hoc quoqz est medicamen bonum. ℞. spice ro-
mane. iij. absinthij. i. terantur ⁊ dentur in potu cum syrupo
acetoso. ⁊ lacte camellino ⁊ conferunt. tn̄ soluendus est ven
ter cum yera absinthio polipodio agarico cū radicibꝰ ⁊ ma
stice. sed opilationes diuturne indigent minutione. Tamen
emplastrum exterius fiat cum farina lupinorum polio maio
re. i. gebdarubea. ⁊ seminibus prouocantibus vrinaz cū spi-
ca mastice ⁊ absinthio.

A ⸿ Binserapion in capitulo stōi. Hi sunt trocisci boni ad stōz
ad epar ⁊ sitim ⁊ febrem. ℞. spodij sandali. se. cucurbite. seis
cucumerum. se. citrolorum. se. portulace. an̄. ʒ. v. rosarū sicca
rum. x. camphore dauik. i. berberis. ʒ. vi. se. acetose excoriate
. v. distemperentur cū succo portulace ⁊ dentur in potu. Qr

si fuerit fluxus ventris adde in eo lutum armenicum . .

K ⸿ De . vij. ca. afforismorum in cuius epate fuerit sanies co-
ctura fiat cū cauterio. q si inde egreditur sanies alba ⁊ mun
da salubris erit cum ipsa sanies sit in panniculo. sed si egre-
ditur nigra similis feci olei peribit. ⸿ Dixit Galienus q si
sanies fuerit in panniculo ⁊ substantia epatis fuerit illesa sa
nabitur patiens tamen si sanies fuerit vt fex caro epatis pu
trefacta est . ⸿ Dico placuit Galienus q perforetur cum
cauterio in quo fuerit nascitura in epate. ⁊ hoc est fallax.

O ⸿ In quo fuerit dolor vehemēs in epate absqz febre febris
eundem dolorem dissoluet cum dolor vehemens in epate
absqz febre sit aut ex apate calo aut ex vētositatibꝰ grossis
cum extensione qd nisi fuerit febris ibi non erit apa calidū
vnde ventositas erit sed febris dissoluet etiam dolor erit de
opilatione tn̄ non erit vehemēs sed debilis ⁊ magis silis ēt
ponderositati . tn̄ dolor vehemēs nō erit nisi ex apate ma-
gno valde in quantitate aut ex calido valde declinante ad
inflationem ex caliditate eius aut ex ventositate inflatiua.
⸿ Dico si dolor fuerit cum ponderositate vehementi erit
apostema calidum. sed si absqz ponderositate erit ventosi-
tas inflatiua. tn̄ si ponderositas fuerit absqz dolore aut cuz
dolore modico erit colera nigra.

K ⸿ Dixit vnum de passionibus colere q necessariū facit eius
P exitū est apa epatis. ⸿ De summa glauconis dixit q si apa
fuerit durum da in potu de rebus incisiuis ⁊ ꝓuocantibus
vrinam sicut pulicaria ⁊ absinthio ⁊ apio ⁊ emplastruz fiat
exterius cum absinthio ⁊ abbeelben. vel grano muscilino ⁊
spica bona. croco ⁊ mastice. armōiaco bdellio adipe. medul
la ossiuz ⁊ oleo citonino. Judeus dixit q laborans apate in
epate magis sentit de dolore quam ponderositate. Sed la-
borans opilationibus inueniet de ponderositate dupluz in
quantitate magis qz laborans apate. tn̄ cuz egestione de la
boranti opilatione egredientur humores signantes sup hu
morem generantem opilationem. ⸿ De scdo caplo de mē-
bris dolentibus. dixit q inuentio pōderositatis quasi suspē
se in latere dextro quotiens anhelitus erit frigidus cum ma
gnitudie cōmunis erit apostemati duro ⁊ calido ⁊ opilatio
nibus in epate. Sed differt i eo q cū apostemate calido erit
febris. dico q conueniens est totum illud.

z ⸿ Dico Gregorius dixit forte erit epar aut in creatione puū
ad modum renis . sed huius regendi sunt cum nutrimentis
paucis sumptis pluries ēt tenuibus ⁊ velocis transitus.

O ⸿ Dico in speciebus egestionis ex cā epatis ⁊ ex parte ege-
stio silis loture carnium recentium que accidit ex debilitate
epatis frigidi ēt egestio silis feci nigre erit sz qn̄qz post illaz
egestionem erit fluxus leuis ⁊ non siccus tn̄ hoc non signifi
cat super caliditatem ⁊ ꝓprie si cum eo non fuerit sitis neqz
sinthomata calida de epate. ⁊ qn̄qz egestio erit sicca cū sin-
thomatibus caliditatis que significat super caliditatē fleg-
maticam. Sed si fuerit de epate egestio alba . ⁊ chilosa signi
ficat q nutrimentum non penetrat ex debilitate attractiōis
epatis. tn̄ si egestio eruginosa fuerit erit ex apate mesaraice
⁊ differt inter egestionem egredientem ex debilitate epatis
⁊ illam aliam. q illa erugo erit cuz egestiōe kilosa nec erunt
cum ea sinthomata debilitatis epatis manifesta . Sed ege-
stionis diuersorum colorū ⁊ mirabiliter multorū erunt cum
sanitate de corpore ⁊ cum virtute preualēte eis cuz hoc fiat
quotiens purgat corpus de humoribus malis: sz si suba fue
rit sicca epar erit calidum ⁊ siccum . tn̄ si fuerit humida erit
epar humidū ⁊ frm̄. ⁊ sic cum hoc egō fuerit colorata ⁊ cole
rica epar erit calm ⁊ humidū tn̄ si fuerit cum siccitate albe-
do cum paucitate colorationis epar erit frigidum ⁊ siccum.

R ⸿ De regimie attenuatiuo dixit regimen attenuatiuū dissol-
uit duritiam epatis.

L ⸿ Dixit ēt in passiōibus epatis ⁊ splenis non oportet q ad-
misceatur cum aqua discoriati ordei mel. Dixit zuccaruz al-
bum miscendum est ibi. ⸿ Dico requirendū est in passioni-
bus epatis de dispōne vrine q si videris q detinetur radi
citus noscas q apa est in epate magnum valde. ⁊ q non pe
netrat ad gibbum aliqd iuxta qd vidi in qōnibus morboꝝ.
acutorū. ⸿ Dico iuxta q vidi in qōnibus morborū accn̄tiū
in epate q euitanda sunt dulcia ⁊ cibaria stiptica cum obtu
rent ⁊ stringant meatus p quos trāsit nutrimentuz ad epar.

M ⸿ Ad ventositatem que est sub epate. emplastrū fiat cuz ma
stice. spica. squināto ⁊ abbeelben. qm̄ erit mirabile ⁊ bonuz.
Signum ventositatis sub epate erit cuz dolore ⁊ extensione

etiam quotiens comprimitur locus sonituȝ dabit sicut fit in
dispositione in splene.

P R ¶ De sūmis regiminis sanoruȝ dixit opilatōes fiunt de poti
bus ⁊ cibis grossis ⁊ viscosis. tñ cura opilationuȝ que fiunt
de potibus est levior. sed que fiūt de cibis grossis difficilior
erit ⁊ deterior ⁊ tardioris dissolutionis. ¶ Dico medici vi-
dent ad dandum ad caliditatem epatis. ⁊ si fuerit in eo apā
de piscibus recentibus in cibo. ¶ Dixit. G. in regimine sano
rū ꝙ pisces oēs sunt difficilis digestionis: qm̄ generant opi
lationes in visceribus. ¶ De anathomia mortuorū dixit si
stricti sunt meatus epatis. ⁊ inde accidit apā opilātur de le
ui de nutrimento in conuenienti si fuerit in vltima tenuitate
erit levioris trāsitus. ⁊ in maiori parte hoc accidit de nutri-
mentis calidis cum pessima sint apāti calido nutrimenta ca
lida ⁊ ipsum suscitent sed frigida tardant in transitu ideo eli
genda sunt nutrimenta ꝓpinqua equalitati non hñtia secū
cum hoc viscositatem: qm̄ excoriatum stipticum est equale
non inflāmans tñ ex cā viscositatis eius residet in his mea-
tib⁹: vñ ordeū excoriatū magis ꝯuenit i oib⁹ dispōnibus.

R ¶ De libro colere nigre opus ē ꝙ extrahatur colera rubea
de corpore cuȝ ipsa faciat apā in epate. ¶ Dico vidi absqȝ
dubio ꝙ ipsa hoc facit vnde oportet ꝙ qñ accidit in vrina
coleratio inconsueta ⁊ durauerit ⁊ augeť splen. ꝙ regimen
fiat cuȝ humectatiuis ⁊ infrigidatiuis ⁊ laxatio fiat cū aqua
casei. ¶ De questionibus afforismorum egestio quoqȝ ni-
gra si fluens fuerit ab initio morbi proprie valde indicat ꝙ
apostema est in epate calidum ⁊ magnum.

P R ¶ De particularibus. G. agaricus dissoluit opilationes epa
tis. amig. amare aperiunt opilationes epatis accidentibus
de humoribus grossis inclusis ⁊ insertis in extremitatib⁹ ve
narum perfecte. Radix lingue arietis folia eius ēt fructus
valde conferunt ad aperiendū opilationes epatis. Dixit cō
sequenda sunt vbi fuerit caliditas: qm̄ infrigidant cum hoc.
Radix gentiane perfectā virtuteȝ hȝ ad aperiendū opilatio
nes transeundo terminos maioris partis medicinaruȝ. Se-
men attriplicis dissoluit opilationes epatis cuȝ non hēat se
cum caliditatē. Fex abhelhen emplastratū liquefacit grossi
tudineȝ epatis. Radicis lauri cortex: sumpta in potu in quā
titate. ʒ. iij. quart. cum vino odorifero cōfert oibus passioni
bus epatis. Rubea mūdificat epar. ⁊ aperit opilatōes eius.
Pulicaria aperit opilationes epatis absqȝ caliditate cogni
ta hñdo stipticitatē qua confortat corpus epatis. Menta-
strum siluestre bonum est opilationibus epatis cuȝ sit ama
rum ⁊ apitiuū. Calamus aromaticus bonus valde est si po
nit in emplastris epatis: qm̄ est boni odoris ⁊ stiptici hñdo
acuitatem modicā ipse quoqȝ magis desiccat q̄ȝ calefaciat.
Cimimū siluestre sanat opilationes viscerū ⁊ est magis vio-
lentum q̄ȝ rubea. Succus centauree minoris est de melior-
ibus medicis ad opilationes epatis. Mastix bona est apāti
in epate valde. Spica veraciter confert epati data in potu
aut posita in emplastro. Ysopus. i. zuffa apit opilatiōes epa
tis nimis. Fistici aperiunt opilationes epatis ⁊ mundificāt
epar. Polium magis aperit opilatiōes in oibus visceribus
Squinantū confert apāti in epate positū in emplastro. sed
sumptum in potu aperit opilationes. Camepitheos de leui
magis confert q̄ȝ alie medicine opilationi accñti in epate.

Q ¶ Diasacori decoctio cōfert dolori epatis. Flos squinanti
bonus est dolori epatis. Bacce lauri sumpte in potu confe-
runt epati patienti. Agaricus sumptus in quantitate aurei
pon. i. confert dolori epatis. Reubarbarū bonum est debili-
tati epis. Gentiana sumpta in potu. ʒ. ij. ꝯfert dolori epatis.

A ¶ Acetositas citrorū ꝓprie extinguit caliditatem que est in
epate. Abugerigius: absinthium confert ad excitationeȝ fa
ciei ⁊ extremitatū ⁊ valet ad initium ydropisis ⁊ corruptio-
ptionem complexionis. Sed pulicaria in his operationib⁹
magis penetrat ⁊ perficit ⁊ velociter confert. Sucuba hȝ
actum ꝑmum illi. Armoniacum illinitum cuȝ aceto super
epar durum dissoluit duritieȝ ipsius. ¶ Abugerig thus ca-
lefacit epar frigidum ⁊ confortat debilitatem ipsius. ¶ Di-
co hoc valet ad illud in quo egō erit ad modū aque carniū.

P A ¶ Bimas. podagra lini. i. cuscute confortat epar ⁊ tollit opi
lationes. ⁊ icteritiam. ¶ Abugerig. dixit apium aperit opi-
lationeȝ epatis calefaciendo illud quotiens infrigidatur ꝓ-
prietate mirabili ⁊ cōfert corruptioni cōplexionis. ¶ Chuȝ
aqua casei confert caliditati in epate cum siccitate nature
⁊ icteritia. ¶ Bimmasuy ameos cōfert epati frigido valde.

¶ Dico laka confortat subam epatis ideo datur in passio-
ne morbillorum vel variolarum cocta cū vuis passis. ¶ Di
co ponendum est de ea cum thure ad egestionē similē aque
carnium. ¶ Bimasuy succus foliorum: radicis sumptus cū
syrupo ace. zuccarino apit opilatiōes epis ⁊ sanat icteritiaȝ
accñtē de eis ēt semen ipsius hoc facit. ¶ Chimus grossus
⁊ nutrimenta viscosa sumpta abundanter inferunt opilatio
nes in latere rotunditatis ꝙ si opilationes he longam mo-
ram traxerint ⁊ si fuerint aperte ⁊ perseuerauerint: aut infla
bitur epar aut putrefient inde ipsi humores. ⁊ corrumpetur
inde cōplexio epatis. ¶ De qōnibus afforismoꝝ. ꝙ si epar
fuerit pingue multiplicatur generatio sanguinis in epate ex
abūdātia zirbi q ꝑest ēt carnis ⁊ ex iclusiōe calitatis in eo.

R ¶ De libro ꝯsumptionis dixit. Gal. ꝙ si in parte viscerū fue-
rit apā colericum. s. herisipilla dandum est in potu de infrigi
datiuis ēt in cibo ad nutriendū cū eis ēt ad emplandū cum
eis quotiēs infrigidati fuerunt super niuem cautus sis ne di
mittantur emplastra super illud. per spacium longum ne ca-
lefiant vnde statim ꝙ calefiūt remouēda sunt illa ⁊ ponēda
alia infrigidata super niueȝ durante hac cura tua. dum inue
niet patiēs frigorem vehementem suffundantem in ipso mē
bro ⁊ mitigabitur sitis ⁊ flammatio eius.

A ¶ Dico vidi ꝙ albedo labij ⁊ discoloratio eius sequetur cor
ruptionem complexionis epatis calide. sed sumpto medica
mine conuenienti in potu in die post diem. statim ꝙ corrigi
tur dispō patiētis erit labiū cū pfectiori coloratione.

Q ¶ De octauo capitulo expositione sexti questionū ꝙ si in ali
quo fuerit dolor epatis. ⁊ dubitat ne superueniat ydropisis
prohibendum est ei balneum.

R ¶ Dico requisiui plures infirmos in quorum epatibus erāt
apāta magna ⁊ singultus erat in eis. ⁊ inueni ipsos oēs cum
hoc sequi sincopim vehementē non tepescentēs. Sed si te-
pescens fuerit singultus ana parum sed hoc significabit sup
firmitatem passionis ad quam declinabit. G. ꝙ idem singul
tus erit ex colera acuta fluenti de epate ad duodenū. ⁊ ascē
dēdo ad stōm supernatabit in ore eius. Deficit quoqȝ dictū
extimantis ꝙ ipse accidit ex infestatione ventositatis que in
festat epar ad stōm. vnde corrumpitur. G. in afforismis vnū
est eo: quoniaȝ requisiuit in proximo attractio que est in dia
ria cum nigredine.

O ¶ Or si videris egestionem esse similem aque carnium em-
plastrandum est epar cum spica mastice. suc. i. species gallie.
costo. absinthio. ⁊ aromatibus cum eo. videlicet ꝙ stipticuȝ
facit ⁊ calefacit dato ei in potu de eis. Similiter euitatis nu
trimentis grossis.

M ¶ Dico erit sub epate ventositas grossa sicut erit sub splene.
sed signum habetur ꝙ sonum dabit epar si comprimitur cū
digitis. Sed in ipsius latere semper erit ⁊ frequenter exten-
sio cum dolore ēt eos non sequetur mala conditio neqȝ alia
malitia in cute neqȝ in colore. sed curatio eius fiat cum semi
nibus attenuatiuis datis in potu ēt ⁊ cum emplastro confe-
cto cum eis. silr tñ vtendum est in potu vino vetusto. ⁊ in mi
nori quātitate aque. Sed ꝯueniēs erit huic emplastrū ascra
mates ꝙ est hoc. ℞. se. apij. maiorane sicce. cordumeni cipe
ri. spice ameos baccarum lauri. ceroti cum oleo nardino aut
oleo masticino. sed tantūdem miscendum est cum eis de se-
minibus etiam in emplastro.

P ¶ De primo caplo de voce dixit. faciunt opilatiōes corpora
terrena ⁊ aqua turbida sed non tenuia subtilia. Dico res te-
nues ⁊ subtiles non generant opilationes licet sint frigide si
cut aqua. sed res grosse opilant licet sint calide. si quantitas
grossitudine earum erit maior in caliditate.

R ¶ Filogorius de cancro dixit vtendum est calefactōe ⁊ em-
plastro in primo nisi fuerit febris cū eo si in epate fuerit apā
durum ēt cum confortatiuis sicut cum bdellio armoniaco.
figia: adipe: ⁊ epithima fiat cum decoctione absinthij ⁊ oleo
ita tñ ꝙ non dimittatur absqȝ aliqua re confortatiua. Sed
si fuerit cum febre fiat cum emplastro confecto de dactilis
alcanna mastice: ⁊ lenificatiuis oino calefacientibus valde.
deinde da in potu de ꝓuocantibus vrinaȝ: qm̄ tunc apā ve
lociter mundificabitur aut forte opus erit ad dandum in po
tu de lenificatiuis ventris: sed hoc fieri dȝ iuxta modum ca-
liditatis cum diacurcuma maiori cum aqua oleruȝ. ¶ Hec
est medicamen ꝙ est proprium valde apāti duro in epate
⁊ corruptioni complexionis. ℞. croci. ʒ. ij. spice. ʒ. iiij. cassielt-
gnee. ʒ. ij. costi. ʒ. ij. floris sqnanti. ʒ. i. zinziberis. ʒ. i. mellis. ʒ. xx.

dosis fiat ad modum fabe. Sed fiat minutio in primo ⁊ euō
humoris nigri: ⁊ attenuatio sanguinis.

¶ De cura apātis duri in visceribꝰ. ⁊ alijs locis. Dixit Dias.
assarum confert dolori epatis in ea descriptione quam de-
scripsi in ydropisi. ¶ Dias. dixit flos squinanti confert apā-
tibus accñtibus in epate: acetositas citrorū: ēt Bimasuy di-
xit ꝙ ipsa extinguit caliditatem que est in epate. ⁊ silr deco-
ctio acetositatis citrorū hoc facit. ¶ Dixit Duracubiosius
ꝙ lac femininum confert epati sumptum cum abundantia
ꝓuocationis eius in vrina. ¶ Succus anagalis confert do
lori epatis. ¶ Dias. absinthium distemperatū cum ceroto ⁊
oleo rosato confert doloribus epatis. Armoniacum lique-
factum in aceto ⁊ illinitum super epar dissoluit duritiē eius.
¶ Badigorius dixit ꝓprietas balsami hꝫ confortare epar
suba abilben. ¶ Gal. dixit succus abilben sumptus cū ace-
to ⁊ aqua valde mundificat epar Abilben aut aliud positū
in emplastro cum aceto solo melius erit. tñ miscendū est cū
farina rerum desiccatiuarū sicut cum farina ororoꝝ lupi
norum: ⁊ farina radicis lilij. Semen agnicasti. Dixit Gal. vri
basius ꝙ succus eius confert opilationi ⁊ epati. ¶ Dias. ba
digorius dixit proprie gentiana hꝫ dissoluere apā de epate.
¶ Bimasuy cinamomum calefacit epar. ¶ Bimasuy endi-
uia aperit opilatōes in epate abstergendo ꝙ in eo fuerit cū
confortatione quam habet cū stipticitate sua. Silr endiuia
siluestris. ¶ Bimasuy: sparagi dissoluunt opilatōes in epa-
te. Decoctio acori cōfert doloribus epatis. ¶ Badigorius
dixit ꝓprietatem hꝫ acorus confortare epar: crocus confor
tat epar. ¶ Bimasuy zinziber confert opilationibus accñti
bus in epate de humiditate ⁊ frigiditate. ¶ Bimasuy: badi
gorius: dixerunt aristologia longa hꝫ ꝓprietatem ad lique-
faciendū illud qđ in epate fuerit. Amomū cōfert apāti epa
tis si in emplastro ponitur cum vuis passis. ¶ Diasc. deco-
ctio amomi sumpta in potu cōuenit patienti epati. ¶ Dias.
amomū hꝫ ꝓprietatem ad ɔfortandum epar. Badigorius
acorus ꝓprie hoc facit silr. Badigorius thus in emplastris
confert apātibus viscerū. Camepitheos sanat passiones in
epate. ¶ Galic. ipsum magis confert quam alie medicine in
quo facte fuerunt opilationes in epate velociter. ¶ Cimi-
num ortense. Gal. confert opilationibus ⁊ debilitati in epa-
te. ¶ Dias. podagra lini aperit opilationes in epate confor
tando illud in splene ēt. ¶ Bimasuy semen aperit opilatio-
nes in epate. ¶ Dias. porrum naptum sumptū in cibo ɔfert
opilatōibus ⁊ humiditati. ¶ Bimasuy amigdale trite ama-
re: ⁊ sumpte in cibo ad modum nucis cum melle ⁊ lacte con-
ferunt dolori epatis. ¶ Amig. amare aperiunt opilationes
accidentes in epate efficaciter. Lac camellinū confert opi-
lationibus accñtibus in epate de sanguine grosso. ¶ Bim-
masuy medicina que appellatur draconteа cognita cōfert
debilitati epatis. ⁊ aperit opilationes. ¶ Badigorius radix
plantaginis ⁊ folia conficiunt in cura opilationum accñtiū
in epate: ⁊ in maiori parte fructus eius cum magis sit violē
tus in actu. ¶ Gal. radix dracontee bone aperit opilatiōes
epatis. ¶ Gal. hypoquistidos intrat in emplastris confor-
tantibus epar. ¶ Gal. mastix in eo ꝙ est stiptica ⁊ leuis con
fert valde apātibus epatis. ¶ Tertia rubea. i. magra sanat
dolores epatis. ¶ Succus laureole confert dolori epatis.
Aqua pluuialis sumpta in potu cum eo confert dolori epa-
tis. ¶ Gal. ⁊ Ruffus spica sumpta cum ea aqua confert do
lori epatis. Spica aclisi sumpta cum succo absinthij cōfert
apātibus calidis accñtibus epati. ¶ Dias. spica indie con-
fert dolori epatis posita i emplo. Dias. fila: ameos calefacit
epar. ¶ Bimasuy cassia confert apāti in epate. Syrupus ci
toniorū confert dolori epatis. ¶ Dias. Citoniū muzum cō
fortat epar. ¶ Dias. ⁊ Bimasuy blite si comeste fuerint cū
sinape aut cum aceto aperiunt opilationes epatis ꝓprie si
elixe fuerint ⁊ cocte ɔferunt apātibus epati si comeste fue-
rint cum cimino ⁊ pipere. Dias. ⁊ Bimasuy ipse aperiūt opi
lationes epatis de caliditate. ¶ Dias. yreos mitigat dolorē
epatis. Dias. succus lilij sumptus cum vino ɔfert dolori epa
tis. ¶ Dias. Bimasuy fistici eo ꝙ hñt in se amaritudinē aro
matizatam aperiunt opilationes que sunt in epate ⁊ ɔferūt
epati cum ꝓprietate. B. conferunt epati fistici cum apertio
ne quam faciunt in opilationibus ⁊ eo ꝙ mundificant ve-
nas ipsius. Oleum fisticinū confert dolori epatis accñti ex
humiditate ⁊ grossitudine. G. in hoc nutrimenti fistici confe
runt epati ⁊ aperiunt meatus nutrimēti. ¶ Succus folioꝝ
radicis ɔfert opilatōibus. ⁊ ꝓprie si sumptus fuerit cum sy-
rupo ace. Bimasuy semen eius hoc facit. Prassium apit opi
lationes epatis. ¶ Dias. radix panis porcini violēter ⁊ val-
de dissoluit opilatōes epatis. ¶ Dias. rubea tinctoris dissol
uit opilatiōes epatis. Radix peonie sumpta in potu ad mo-
dum nucis postꝙ trita fuerit bene cum aqua mellis mundi
ficat epar ⁊ aperit opilatōes eiꝰ. ¶ Gal. cortex pini sumpta
in potu sicut dr̄ in caplo pleuresis ɔfert dolori. ¶ Dias. ca-
lamus aromaticus intrat in emplastris epatis. ¶ Dias. suc-
cus centauree minoris decoctio eius de melioribus medici
nis sunt opilatōibus epatis. ¶ Dias. succus granatorū con
fert inflāmationi accñti epati de potu vini ⁊ ꝓprie si grana
ta fuerit muza aut accida. ¶ Bimasuy reubarbarū sumptū
in potu confert dolori epatis. ¶ Dias. reubarbarū sumptū
in potu ꝓprietatē hꝫ ɔferendi debilitatē epatis. ¶ Badi-
gorius feniculi aperiunt opilatōes epatis. ¶ Diasc. Bima-
suy fumusterre dissoluit opilatōes epatis. ¶ Dias. ⁊ Bima
suy cortex zambuth sumpta in potu in quātitate. ʒ. i. ℈. cū aq̄
mellis ɔfert passioni epatis. ¶ Dias. lac sumptū in potu vel
in cibo cum medicinis attenuatiuis: sicut cū ysopo pipere ⁊
zinzibere ɔfert epi in quo sunt opilatōes efficaciter. ¶ Ga.
⁊ Bimasuy ficus abstergit epar. Lupini aperiūt opilatiōes
epatis sumpti in potu cum quātitate ɔuenienti piperis ⁊ ru
the. ¶ Dias. cortex radicis lauri sumpta in quātitate cera-
ti. ix. ɔfert patiēti epati. Dias. eo ꝙ in ea est aliqua stipticitas
⁊ est minoris acuitatis ⁊ caliditatis quā granū eius hñs in
se amaritudinē. Si sumit in potu in quantitate. ʒ. iij. ⁊ quart.
cum vino odorifero ɔfert doloribus epatis. ¶ Gal. qñ po-
nitur vinū in quātitate. ʒ. iiij. ⁊. ℈. Agaricus sumptus in potu
aureus pondus. i. ɔfert dolori epatis. ¶ Dias. agaricus ape
rit opilatōes epatis eo ꝙ incisiuus: ⁊ attenuatiuus. ¶ Dias.
pulicaria aperit opilatōes epatis ⁊ illud ɔfortat silr. ¶ Ba
digorius ꝓprietatē hꝫ ɔferēdi opilatōi que est in epate. Pa
paueris siluestris radix cocta in aqua dum remaneat pars
media ⁊ sumpta in potu sanat dolorē epatis: ⁊ confert hñti
bus vrinā grossam: ēt in quorū vrina est quasi ad modū tele
aranee. ¶ Dias. mel amarū collectū de absinthio bonū est
opilatiōibus epatis. ¶ Bimasuy nisi de eo inueneris misce
cū eo de absinthio bonū est opilatōibus epatis. Uue passe
ɔfortant epar. ¶ Bimasuy xiloaloe induꝫ ɔfert hñti passio
nem in epate. ¶ Dias. ⁊ Paulus fructus solatri siluestris eo
ꝙ ꝓuocat vrinā intrat in medicinis epatis. ¶ Dixit Bima
suy he medicine ɔfortatiue sunt fundi epatis: videlicet par-
tis rotunde eius: ēt polipodiū si sumit in quātitate au. pōde
rum. ij. postꝙ tritū fuerit bene cum. ℥. ij. syrupi acetosi zucca
rini. Silr succus coriziole minoris sumptus in quantitate
. ℥. iij. ēt si comedit elixa cum oleo amig. dulci. Etiā laureola
sumpta in quantitate dauich. ij. cum iulep. Etiā grana regia
si sumpta fuerint post excoriationē ipsorū trita ad pon. aur.
. i. cum syrupo acetoso aut iulep in quantitate. ℥. iij. etiaꝫ ab-
sinthium smuptum in potu in quantitate. ʒ. v. cum syrupo
acetoso aut iulep. ʒ. ij. Etiam succus eius sumptus in quan-
titate. ℥. iij. i potu. Etiā succus porrorū coctus ⁊ sumptus cū
modico baurach ⁊ melle. Sꝫ sumptio grani ꝙ dr̄ panis por
cinus in potu per se aut cum melle. Etiā aqua casei agit opi
lationē accñtē in rotūditate epatis: ēt aqua cicerū hoc agit
sed que mundificant gibbū epatis hec sunt decoctio amo-
mi: flos squinanti: ⁊ agaricus sumpti. añ. aure pon. i. cum sy-
rupo ace. aperiunt opilatōes gibbi epatis: ēt hoc facit gen-
tiana romana sumpta i potu postꝙ cribellata fuerit au. pō.
. i. cum succo feniculoꝝ ⁊ apij. Cortices lauri sumpte in potu
cū syrupo ace. postꝙ trite fuerint aure. pon. ij. sed syrupi ace
tosi. ℥. ij. Reubarbarū sumptū aure. pon. i. in potu cū syrupo
acetoso aperit opilatōes gibbi epatis. Etiā hoc agit semen
agnicasti. Daucon ēt apium: cordumeni: centaurea minor:
xilopeonia: semen anisi ꝓprie assum folia lauri: bacce lauri
asse: mirta: costum: menta: cortices radicū pini: oleum musci
linum: ⁊ oleum nucis: galbanū: rubea tinctoris: ⁊ assarū. hec
oia aperiūt opilatōes gibbi epatis sumpta in quantitate au
re. pon. i. cū syrupo acetoso. ¶ Dixit ꝙ si in epate dolor fue-
rit cū caliditate ⁊ ꝓprie in gibbo eius si virga pastoris pre-
mitur ⁊ succi eius. ℥. iij. sumpte fuerint in potu cū. ℥. iiij. aque
ordei ɔferūt: ēt corticis mirti. ʒ. ij. trite ⁊ cribellate si sumpte
fuerint in potu cum ℥. iij. syrupi acetosi ɔferunt. ¶ De medi
cine ɔferunt dolori epatis accñti ex frigiditate da i potu de
amomo aure. pon. ij. cum succi radicis. ℥. iij. aut cū succi apij

.ʒ.iij. reubarbari:seni:ꝛ agarici.an̄.au.pō.i. ¶ Hoc ē empla strū ꝯferens inflāmationi epatis ꝛ eius acuitati. ℞. sandali ruffi rot.tertiam.i.rosarū tritarū.ʒ.v.cāphore au.pon.ij. croci.ʒ.i.gariofilorū.ʒ.iij.nenufari.ʒ.ij.olei rosarū:succi semperuiue terant̄ ꝛ ꝯgregent̄ oia:ꝛ fiat inde emplm̄ in nocte. Sed dandū est in potu de psillio cum succo granatoꝝ ꝛ dormiat postea. ¶ Hi sunt trocisci ad epar calidum ꝛ icteritiaꝫ. ℞. lake lote:reubarbari:seni.an̄.par.iij.succi pulicarie.v.absinthij romani.vi.se.endiuie.x.se.attriplicis.v. se. feniculorū.v. se.apij.iiij. podagre lini.viij.terantur ꝛ cribellentur dosis.ʒ. .ij.cum syrupo acetoso zuccarino.

¶ Dixit Hyppo.abundantia laxationis ꝛ vomitus ꝛ aliarū eūonū valde calefaciunt epar:vnde vtendum est in quo fuerit epar calefactum valde euacuatione cum clysteri.

¶ Ysaac ꝙ si fuerit in epate apā calidū absqꝫ dubio sequetur febris. vnde inspiciendū est si etas ꝛ tp̄s fuerint ꝯuenientia basilica assellina minuenda est in latere dextro: ꝛ vtatur in potu syrupo ace. ꝛ aqua ordei:sed laxanda est nā cū corrigiola minori ꝛ silibus. Etiam opanda sunt clysteria leuia.

¶ Qz si in epate fuerit dolor absqꝫ febre ex opilatione erit ꝛ non de apate:sed vtendum est aqua vtriusqꝫ radicis posita in eo modico assaro:mantanisa:flore squinanti:ꝛ apio montano. Et laxandus est venter cum decoctione epithimi:cuꝫ polipodio ꝛ ysopo.i.zuffa hec q̄ꝫ apiunt opilatōes ꝛ confortant epar.videlicet herba pulicarie ꝛ succus eius. Sed emplastrādum est epar calidum cum frigidis sicut cū sandalis nenufare violis ꝛ ordeo:sed si fuerint opilationes cū rebus dissolutiuis emplastrandum est sicut cuꝫ yreos: spica bona: prassio:amig.amaris camomilla:ꝛ corona regia posita i eis aliqua re hn̄ti secū stipticitatē sicut rosa ꝛ silibus. Sed si in epate fuerit mala complexio res melior ad laxandū erit endiuia recens si coquitur in aqua ꝛ decoctio sumitur in potu colata cum syrupo acetoso. Etiam epar lupi confert dolori epatis:sed si teritur bene ꝛ de eo sumitur in potu aure. pō.ij. cum vino dulci confert oibus doloribus epatis cum ꝓprietate habita in eo:tn̄ si febris fuerit cum hoc: succus endiuie sumendus est in potu. ¶ Trocisci Ysaac. hi sunt trocisci cōferentes opilationibus epatis. ℞. anisi:se.apij:amig.amararum excorticatarum absinthij.an̄.par.i.terantur ꝛ cribellentur bene ꝛ distemperētur cum aqua:ꝛ inde fiant trocisci: ita ꝙ troci.sit aure.pon.i. Sed sumendū in potu cū syrupo ace.

¶ Absqꝫ auctore hoc est vnguentū mirabile ad confortandum epar. ℞. sandali ruffi rot.ʒ. camphore.ʒ.iij. croci.ʒ.iij. .ʒ.sandali albi rosarum cum copulis suis.an̄.ʒ.i.farine ordei .ʒ.i.ꝛ.ʒ.floris camomille.ʒ.i.ceroti cū oleo rosato partē sufficientem masticis.ʒ.i.ʒ.corone regie.ʒ.iij. congregentur ꝛ in emplastro ponantur euitatis oibus dulcibus cū ipsa viscera vniuersa animalis excitent. ēt stipticitas ꝛ ponticitas cū noceant visceribus:ēt vtroqꝫ granato:qm̄ dulce ꝛ acciduꝫ nocent epati:ēt vino eo ꝙ infert apā caliduꝫ in ep̄e. ¶ Unde vtendum est in potu aqua ordei cum per frigiditatē eius abstergat ꝛ aperiat opilationes epatis. Radix etiam apij ꝛ feniculorum cum syrupo acetoso:assaro: ꝛ similibus conferunt ad aperiendum opilationes.

¶ Hoc est emplm̄ ad apā durum ꝛ frigidum. ℞. citonioruꝫ: farine ordei:fenugreci ꝛ olei rosati cere olei alcanne:absinthij:croci spice assari yreos:myrrhe gariofiloꝝ armōia.adipis vituli:masticis:gūmi fisticini:ꝛ aloe.an̄. pars.i. ¶ Hoc est emplastrum ad apā calidum. ℞. farine ordei: nenufari: endiuie:solatri siluestris: citonioruꝫ pomorum camphore: vtriusqꝫ sandali:auellane inde violarum croci:cere: olei rosati:seminis agnicasti quoniam confert epati calido.

¶ Hoc est medicamen epatis frigidi. ℞. aloe apij. assari:polij maioris:absinthij:spice:thuris:costi ꝛ myrrhe. an̄. part.i. Sed hec valēt composita ꝛ particularia euitatis cimino ac grano riso,ꝓpter si dolor fuerit calidus. Etiā carnib⁹ grossis ꝛ humidis sicut est caro auium aque:sed vtēdum est in cibo eo ꝙ desiccatū est ꝛ leue vt sunt fuathit perdices pulli perdicis ēt alijs ꝛ intestis euitatis carnib⁹ epatis atqꝫ splenis: nucib⁹ fisticis multis.sꝫ modica q̄ꝫtitas fisticoꝝ nō nocebit.

¶ Hoc est electuariuꝫ conferens ad dolorem epatis frigidi ℞. camepitheos:camedreos:succi pulicarie:gentiāe romane:capillis vene.an̄.v.reu.floris squinanti:radicuꝫ eius:cortices capparis:se.feniculoꝝ:se.apij:anisi:parui siluestris:absinthij: fumiterre:radicum apij:radicis feniculorū: spice:inde.an̄.iiij.croci.iij.lake lote:cum aromatibus rosarū.an̄.vij. masticis.vi.acori.iij.galange:carpobalsami.xilobalsami.an̄ iiij.cassielignee:corticis ouis.ʒ.v.terantur oia ꝛ rorentur cū oleo amig.amararū ꝛ oleo persicorū equaliter ꝛ distemperentur cum melle dispumato dosis aure.pon.cuꝫ succo apij aut feniculorum:aut solatri cocto ꝛ colato.an̄.ʒ.i. ieiuno stō sed in cibo vtatur gallo ꝛ in potu syrupo acetoso ꝛ iulep.

¶ Hi sunt trocisci epatis calidi. ℞. floris nenufari:floris salicis.an̄.x.rosarū ruffarū absqꝫ copulis.xij. camphore.ʒ.ij.ʒ. sandali ruffi:lake lote cū aromatibus.sicut lauatur aloe.an̄. vij.auellane ide.viij.croci.iij.reu.v.luti ciprini masticis.an̄. .ʒ.iij.capill'.ve.ʒ.iij.distemperent̄ cum succo solatri aut endiuie cocto ꝛ colato:ꝛ inde fiant trocisci:ita ꝙ trocisc⁹ sit.ʒ.i.ʒ. ꝛ quolibet die sumendus est trociscus vnus:cum succo solatri:aut endiuie cocto ꝛ colato:sed in cibo sumenda est attriplex condita cum coriandro ꝛ modica cameb:ꝛ in potu vtatur syrupo acetoso:ꝛ iulep zuccarino:sed emplastro cōfecto cum vtroqꝫ sandalo vtendum est in nocte.

¶ Hi sunt trocisci ad epar calidum de quo fluit cuꝫ hoc sanguis. ℞. carabe:coralli:reu.an̄.iiij.rubee tictoris: spice inde: camphore.an̄.ʒ.iij.myrrhe.ʒ.i.croci.ʒ.ij.ʒ. gūmi. cort.iij. luti. sigillati rosarū siue copul.modice assaruꝫ.an̄.x. balaustie.vi. sanguinis draconis copularū glandium.an̄.v. farine orobo rum aluminis sicci assi.an̄.ʒ.ij.ʒ.spodij.vij.sumach mundati vi.fructus tamarisci.v.fiat inde trociscus.ʒ.i.ʒ. ꝛ desiccet̄ in vmbra ꝛ sumendus est cum aqua sumach.aut succo granatorum muzorū. Etiam emplastrū fiat super epar taliter. ℞. frondium pini frondium citonij:malorū pomorū muzoꝝ fructus eorum oium frondiū granati muzi sumach copularum glandium balaustie rosarū cū copulis.an̄.v.farine ordei.xv. terantur frondes ꝛ fructus ꝛ succus:ꝛ fex ipsoꝝ cum medicinis. Sed terantur in aquis ꝛ inde fiat emplm̄ per totam noctem. ¶ Hoc est emplm̄ ad epar frm̄. ℞. mirti succi osne corone regie:masti.spice lilij:azulei:vel sextis rosaꝝ ana partē equalem:coquantur in oleo masticis dum liquefiant:ꝛ cum eis fiat emplm̄ tepide mane ꝛ sero. ¶ Dixit elkindi in libro de medicinis laxatiuis ꝙ aqua casei sanat epar de superfluitatibus adustis.

¶ Dixit costa ꝙ si fuerit febris cū apostemate cal'o in epate dandum est in potu de aqua olerum:cuꝫ syrupo acetoso cū ipsa infrigidet ꝛ aperiat opilatiōes. ¶ Ad apā in epate de libro filogorij de epate de icteritia in epate. ℞. se.lini.farine ordei dactilorū ana partem ꝯuenientem:ꝛ de eis fiat emplastrum:qm̄ mirabiliter dissoluit ꝛ ꝯfortat ꝛ sil'r fiat si apā fuerit in stō. ¶ De libro eius de cancro i ep̄e:ꝛ de apate minutio fiat si affuerit:deinde dandum est in potu de medicamine isto. ¶ Hoc est medicamen confectum per ascalandeꝫ vtile ad cancrum in epate ad liniendū apā durum in epate ꝛ ꝓuocandum vrinam ad ꝯsumendū splenem ꝛ tollendum ydropisim ꝛ bonum faciendo colorem. ℞. croci:partē .i.spi. par.ij.cassielignee vste par.i.costi.par.ʒ.floris squināti par. .ʒ.zinziberis tantūdem mellis dispumati par.x.ꝛ cum ea distemperanda sunt dosis fiat ad modum lupini vnius. Sed leniendum est prius apā cum emplastris ꝛ lenificato apate sumende sunt medicine ad ꝓuocandum vrinam:qm̄ inde sequetur apā ꝛ euacuabitur. ¶ Elageg dixit ꝙ si in epate fuerit apā cal'm inde deficiet appetitus cibi cum epar attrahit humiditates sufficientes sibi ꝙ non attrahit alia.

¶ Hi sunt troscisci conferentes valde ad epar ꝛ icteritiaꝫ ꝛ ydropisim in pricipio eius. ℞. lake lote:reu.sini.ana.iij.succi pulicarie se.feniculorū:se.attriplicis.an̄.ʒ.v.absinthij romāi .ʒ.vi.se.endiuie.ʒ.x.se.podagre lini.ʒ.viij.se.apij.ʒ.iiij. fiāt inde trocisci aut in puluere sumendum est. De summa Bimasuy sumendi sunt hi trocisci in potu qn̄qꝫ cum syrupo acetoso:quandoqꝫ cum succo solatri.

¶ De complemento ꝛ perfectione dixit ꝙ nisi fuerit cū dolore epatis febris manifesta sed sola caliditas in epate dandum est de aqua casei in potu confecti de lacte caprino cuꝫ syrupo acetoso cuꝫ.ʒ.iij.mirabolanorū citrinoꝝ ꝛ.ʒ.i.lake lote ꝛ.ʒ.ʒ.se.apij per dies.v.aut per hebdomadas:deinde dādum est in potu de lacte camellino incipiendo per rot.i.deinde ampliādo paulatim dū perueniat vna sumptio ad rot. .ij. Sed cibari dꝫ camela endiuia coriandro recenti:feniculis abrotano ꝛ herba euitatis corticibus cort ꝛ nucleis fructuum cum lac ipsorū nociuum sit vehementer. Sed de eis medicinis sumenduꝫ est cum lacte in quātitate.ʒ.iij. ℞. succi pulicarie:floris iusquiami:lacte:rubee tinctorū: reu. succi

liquiritie.x.roſar.viij.ſpodij.viij.croci.iij.ſucci abſinthij.vi.
maſticis.vij. ⁊ congreganda ſunt cum aqua mirabolanorũ
cocta cum iulep. Qꝫ ſi volueris ꝙ laxatio fiat plus abũdan
ter in qualibet doſi pone.ʒ.iij. de turbith ordiato ſuo ciba-
rio de gallicello facto zirbeg ⁊ emplaſtro poſito ſuper epar
de rebus infrigidatiuis vt noſcis. ¶ Qꝫ ſi fuerit febris cum
hoc aut caliditas manifeſta da in potu de ſucco ſolatri orté
ſis aut ſilueſtris ⁊ de ſucco endiuie.añ.ʒ.ij.de ſucco coriãdri
recentis:⁊ feniculorũ.añ.ʒ.ß.ſed coquãtur prius ⁊ colẽtur ⁊
ponantur in eis caſſiefiſt.ʒ.v.croci.ʒ.ß. Etiam trociſci frigi-
di conferunt dolori epatis de quibus diximus. Et vtenduꝫ
eſt i cibo attriplice lactucis:portulaca endiuia:cucurbita:ti
cerdis vel piſis.i.mes ⁊ gallicellis:ita tñ ꝙ non ſit febris ma
nifeſta. Sed ſi fuerit vtendum eſt ſolatris ortenſibus ⁊ ſola
tris ſilueſtribus coctis cum aceto coriandro modico elmo
ri oleo amig.dulce ⁊ croco:⁊ minuenda eſt baſilica de dex-
tro ⁊ vena que eſt inter digitum ꝓpinquum pollicis ⁊ digi-
tum mediuꝫ de ſuperficie manus. ¶ Sed ſi fuerit cum frigo
re da in potu patienti de oleo amigdalino dul.ʒ.ij. oleo fiſti
cino.ʒ.i.ß.cum hac decoctione. ℞.ſe.feniculorũ:ſe.apij:aniſi
maſticis.añ.ʒ.ij.corticum radicum apij:corticum radicuꝫ fe
niculorum.añ.ʒ.x.herbe pulicarie:abſinthij romani. añ.ʒ.v.
lake.reu.añ.ʒ.iij.calami aromatici.iij.floris ſqnanti.iiij.vtri-
uſqꝫ coſti amari ⁊ dulcis.añ.iij.coquantur cum.iiij. rotulis.
aque dum remaneant rotuli.ij.ß. ſed quolibet die de eo ſu-
mendum eſt in potu in quantitate.℥.iiij.cuꝫ oleo ꝙ reſcripſi
cum.ʒ.ß.olei amigda.ſed hoc vtendum eſt in mane tñ in ſe-
ro da de diacurcume ⁊ dialake. Aut anaſtaſia aut diacoſti i
quantitate.ʒ.i.cum aqua apij ſed emplaſtrandũ eſt epar cũ
rebus calidis datis in cibo fiſticis cum nimis ꝯferãt. ¶ Ad
dolorẽ epatis de frigore da in potu de ſyrupo abſinthij cũ
ſyrupo acetoſo confecto cum melle euitata dulcedine abũ
danti valde. Sed da in potu de lacte camellino cum zucca-
ro cliſor.añ.ʒ.v.vſqꝫ ad.x.ſed camela dꝫ eſſe arabica cũ alia
non ſit huic conueniens ⁊ laxabit cõuenienter ⁊ aperit opi-
latiões. ¶ Hoc eſt emplm̃ ad dolorẽ epatis ex calitate. ℞.
vtriuſqꝫ ſandali.ʒ.ij.auellane inde:violarum ſiccarum ana
.℥.i.roſaruꝫ.℥.iij.croci loti.℥.i.camphore.ʒ.ij.abſinthij.℥ ß.te-
rantur ⁊ cribellentur ⁊ congregentur in ceroto cum oleo ſa
licis aut oleo roſato in mortario ⁊ ſuper folia cucurbite cuꝫ
eo emplm̃ fiat ſuper ventrem inflãmatum. Qꝫ ſi epar infla-
tum fuerit cum caliditate emplm̃ fiat cuꝫ ſolatro violis por
tulaca ⁊ corticibus cucurbite lactucis.farina ordei:mableb
⁊ virga paſtoris:⁊ folijs pſillij:⁊ diſtempenẽ cum aqua ni-
uis:ſed frequenter vtendũ eſt eo ꝙ infrigidat.

K ¶ Dixit.H.ponatur ꝙ epar incipit pati apa caliduꝫ oportet
ꝙ in primo requiratur diſpoſitio totius corporis vtrum in-
digeat eũone an nõ. Sed ſi indiget inſpicienduꝫ eſt ſi ſuſtine
tur illud ita ſubito quibus conſideratis ⁊ ꝯuenientibus attra
hendus eſt ſanguis manans ad apa ⁊ extrahendus eſt ſilis
cum ſanguine extrahendo de baſilica manus dextre.cũ hec
vena continuetur cum vena concaua attinendo ei iuxta ꝓ-
ximitatem ⁊ cõicationem habitam inter eas per viam rectã
abſqꝫ tortuoſitate in ea. Qꝫ niſi mãifeſta fuerit illa vena mi
nuenda eſt cephalica iuxta modum rerum aliaruꝫ virtutis
etatis tpis ⁊ ꝯſuetudinis caute ne i ꝑncipio apationis epa-
tis fiat vlla laxatio cum laxatio tunc augeat in apatõe eius
abundanter:cum ad illud attrahat:⁊ ꝓpoſitum ſit ꝙ attra-
hatur de eo ad hoc vt declinet materia de eo non ꝙ decli-
nẽt humores ad illud inde. Dixit ſi eſt ſupponẽdum empla-
ſtrum ſuper epar:dum fuerit frigidum ſed tepiduꝫ. Sed ſi in
epate fuerit apa aut in ſtõ caute debemus procedere.ꝙ nu-
trimentum ſit velocis digeſtionis.ita tñ dꝫ eſſe cautuꝫ regi-
men vltimũ in ſtudio digeſtibile in vltima digeſtiõe cũ actꝰ
eius cõis ſit corpori. Ideo tunc patiens non dꝫ vti cibarijs
viſcoſis cum oino euacuandũ ſit de epate totũ illud qꝺ coa
dunatum fuerit in eo de humore colerico aut de erugine re
ſudanti de apate calido qꝺ fit per res que lauant ⁊ abſter-
gunt ⁊ aperiunt meatus qui ſunt de epate ad inteſtinũ ieiu-
num. Cibaria viſcoſa obturando iſtos meatus ꝓhibent ꝙ
nõ mundificenẽ:ẽt ꝓhibent ꝙ non trãſeat nutrimentũ ad
totum corpus.ideo eſt vtendum rebus abſterſiuis nõ in eis
cum hoc qꝺ ſit aliqꝺ pungens vt non reuertaẽ:ſed aq̃ mel-
lis eſt in tali conditione:tñ res dulces excitant epar ⁊ ſple-
nem ⁊ eos inflant:vnde alia res conueniens non remanebit
niſi aqua excoriati ordei cum ipſa abſtergat abſqꝫ punctio

ne. Sed de medicinis eſt vtendũ ſyrupo acetoſo lymphato
cũ aqua cũ fructus ſtiptici ſicut eſt granatũ:⁊ pomũ ⁊ cito-
niam ſtringant meatus per quos tranſit colera ⁊ ipſos adu
nent:⁊ inde fiat ob cãm iſtaꝫ apa calm̃ in epate. ꝓprie ſi fue
rit in parte rotunda. Etiam res pũgentes magis nocue ſũt
rebus ſtipticis:ꝓprie ſi fuerint in parte rotunda : qm̃ nutri-
menta anteq̃ ꝑueniant ad partem gibboſam alterantur ⁊
tranſmutanẽ.vnde efficiẽ ſtipticũ nõ valens ſtringere neqꝫ
pungens pungere. Sed in parte rotunda qualitates oẽs in
maiori parte ꝯſiſtunt integre ẽt quotiens ꝓcedunt ad par-
tem rotundam admiſcebunẽ cum ſanguine ⁊ ꝯferẽtur inde
qualitates ipſe cum tranſmutatõe. Qꝫ ſi fuerit apa in parte
rotunda de epate oino ⁊ neceſſarie cuꝫ eo erit apatio vena-
rum ꝙ de venis deriuatis de eis ad inteſtina ꝓcedunt cuꝫ
he oẽs ſunt de eis. ¶ Quidam quoqꝫ curando quẽdam in
quo erat apa in epate faciebat cum ſudare cum oleo vten-
do emplaſtris confectis cuꝫ farina tritici aqua ⁊ oleo ſicut
fit ad manus ⁊ pedes quotiẽs inflanẽ vlr qm̃ indigent hec
mẽbra ꝙ conſeruẽ virtus ipſorũ cum rebus ſtipticis. Sed
vtebatur in cibo ſpelta ex ignorantia eius: qm̃ hec paſſio in
digebat in cura eius ſumptione cibariorũ abſterſiuorũ : vñ
conſului ſibi vt dimitteret hanc viaꝫ in cura ipſius ⁊ noluit
ſperãdo ꝙ apa diſſolutereẽ velocius ⁊ certe apoſtema inde
velocius diſſolueretur tamen virtus epatis deficeret oino
⁊ mors ſequereẽ:vnde ſibi dixi ꝙ morietur patiens tali mo
do:ꝙ accidet ei ſubito ſudor modice viſcoſitatis ⁊ inde mo
rietur qui patiens poſt quatriduũ mortus eſt tali ꝯditione:
vnde oꝫ ꝙ ſi apa fuerit in parte gibboſa ꝙ eũo fiat cum eo
ꝙ ꝓuocat vrinam. Sed vtendum eſt hoc in primo negocij
cum leuiori re ſicut ſemine apij ⁊ ſilibus tñ ſequentibus die
bus pluribus ⁊ digeſta materia paſſiõis admiſcendũ eſt cũ
eis ꝙ erit magis violentũ ſicut eſt aſſarum ⁊ ſpica ſu. apiuꝫ
mõtanũ ſmirion: ⁊ myrrha. Sed ſi fuerit in parte rotũda mi
ſcendum eſt in cibarijs:ſemen cartami:ſemen vrtice:epithi-
mus:polipodiũ ⁊ illud qꝺ leniſiat ventrem:equaliter ẽt vtẽ
dum eſt in clyſteribus his rebus duꝫ declinauerit apa ⁊ de
clinante apate vtendũ eſt his ſilr cum ſecurior ſit cura cuꝫ
eis. Ego ponebã in aqua excoriati ordei de elleboro ⁊ poli
podio. Sed clyſtere i primo negocij fiat ⁊ ſufficiens erit ꝙ
in eo ponantur baurach ⁊ nitruꝫ tm̃:tñ penes declinationẽ
ſi de eo remanſerit aliqꝺ durum admiſcende ſunt in clyſteri
medicine magis violẽte his ſicut eſt decoctio yſopi.i. zuffa
⁊ mentaſtri:colloquintide : ⁊ centauree minoris : qm̃ epar ⁊
ſplen apti ſunt ad purificationẽ:quotiens patiens tardat in
cura ipſorũ vtendo cibarijs viſcoſis in paſſionibus ipſorũ
ſicut fecerat medicus ipſe. ¶ Dixit.H.ꝙ petrificatio de le-
ui accidit valde in epate ⁊ ꝓprie in quo fuerit apa calidum.
Deinde vſus eſt cibarijs viſcoſis in cibo vnde cuſtodia fiat
in hoc. ¶ Dixit in principio apatis calidi in epate ſi ſuppo-
nitr ei illud qꝺ ſtipticũ fuerit ⁊ expulſiuũ cũ nõ erit ad pctm̃
cum manatio in ipſo tpe ſit abundans ⁊ ꝙ fuerit fluens nõ
reſudetur de membro : vnde ſtiptica non ſunt operanda in
tpe declinationis cum manatio tũc inciſa fuerit ⁊ id qꝺ ma
natum fuerit per reſudationẽ defecerit ideo non indiget ſti-
pticis. Sed indiget eo ꝙ remaneat durabiliter virtus mem
bri:inde non eſt vtendũ cum diſſolutiuis tm̃ cum actus ipſo
rũ cõis ſit toti corpori:ſꝫ diſſolutiuis cõpoſitis cũ ſtipticis.

P ¶ Dixit.H.in regimine impiguatiuo nos oꝫ oino iterrogare
K patientem qui regitur cura noſtra vtrum ſentiat ponderoſi
tatem eſſe in latere dextro:ꝙ ſi ſentit dandũ eſt ei in cibo ſta
tim de capparis cum aceto ⁊ melle in principio cibationis
eius:ita frequẽter ⁊ durabiliter hoc dꝫ fieri dũ deficiat illa
ponderoſitas. Dico ꝙ erit cum paucitate ſitis ⁊ paucitate
appetitus cibi ⁊ corruptione coloris ⁊ inuentione pondero
ſitatis in epate. Sed ſi fuerit humidũ inflabit faciẽ ⁊ ſi ſiccũ
ſpaſmum patietur mirach ⁊ coadunationẽ. Et dixit ꝙ labo
rans.opilationibus in epate inueniet ponderoſitatẽ ſuper-
abundantẽ magis q̃ inueniet laborans apate : ſed laborãs
apate inueniet dolorem magis ⁊ tuſſim modicam ⁊ ſtrictu-
ram anhelitus. Sed ponderoſitas lateris dextri ⁊ dolor fur
cule ⁊ ſpatule dextre ſignificant ſuper apa epatis. ¶ Qꝫ ſi
apa fuerit vehementis caliditatis rubefiet lingua in primo
deinde nigreſcet cum pauco appetitu cibi abundanti ſitivo
mitu colere rubee ⁊ inſultu febris:ſꝫ niſi hec fuerint apa erit
frm̃. ¶ Qꝫ ſi apa fuerint in rotunditate epatis erit ſtrictura
anhelitus cũ tuſſi ſed modice aut abundanter tñ ſi apa fue

rit in epe minutio fiat aut ventosa in locis attinentibus dorso de epate: ⁊ dandum est in potu de aloe dissoluto in succo endiuie cum zuccaro ⁊ manna facto prius clysteri lenitiuo ac coctis radici. apij ⁊ feniclorum pulicaria ⁊ capill. vene. Rx. decoctionis ipsorum. ℥. iij. ⁊ misce cum oleo ciceris imperatoris. ʒ. iij. aut cum oleo sambacino. ʒ. ij. ⁊ cũ zuc. ℥. i. ⁊ da oĩa ei in potu. ita tñ ꝙ patiẽs dormiat statim super epar hoc secuto per dies balneandus est ĩ quolibet biduo cum aqua tepida: ⁊ qñq; sumere põt de aqua radicum in potu cu; oleo vtriusq; amigda. ¶ Or si fuerit sanies ĩ apãte epatis alba non erit suffundãs. Si nigra in carnositate erit. vnde emplastrandus est locus dum maturabitur: ⁊ sic curanda sũt oĩa apostemata que fuerint in toto corpore.

A ¶ Ad malam complexionem calidam da in potu spodium ⁊ camphoram cum aqua citrulli citrini ⁊ iulep: ⁊ de aqua ordei aut de aqua casei. Or si fuerit tp̃s calidũ ⁊ etas in iuuentute sumat in potu de aqua frigida ieiuno stõ: ⁊ vtendum est vnguento confecto de portulaca ⁊ rasura cucurbite sandalis aqua salicis ⁊ similibus. Sed ad malam complexionẽ frigidam da in potu de diacurcume: ⁊ laka reu. amorosia ⁊ endicon cum aqua radicum: sed emplastrũ fiat cũ stomaticon.

D ¶ Et curande sunt opilationes cum decoctione absinthij ⁊ trociscis super quos debet dormire per noctem.

K ¶ Sed apã durum curandum est cum cassiafist. ⁊ aqua radicum ⁊ oleo amigdalino: ⁊ emplastrum fiat cum dissolutiuis posito in eis aliquo stiptico ⁊ aromatico.

S ¶ Hec sunt medicamina ad fluxum sanguinis de incisione ⁊ fissura vtendum est trociscis balaustie karabe luto ⁊ opio

K ¶ Sed in quo durities fuerit in epate iacere d; super latus dextrum cum inde dissoluatur: tñ sumere d; in potu costi. ʒ. ʒ. cum vino cocto lymphato: aut de diacosto: aut dialake: aut diacurcume. Sed laborantes debilitate epatis de calore curandi sunt cum sumptione iurium cum aceto confectorum sekbeg ⁊ colatorum de vnctuositate: ⁊ conditorum cu; cinamo spica: ⁊ mastice: ⁊ cibarijs confectis cũ aceto ⁊ menta conditis cum his aromatibus. f. nusus sugendo succũ granatorum ⁊ citoniorum.

K ¶ Et habeẽ significatio super apostema in epate ꝙ in primo accidit epostema: deinde egestio erit cum putredine aut vrina ⁊ inde alleuiabitur passio: ⁊ minoris quantitatis erit dolor dum egestio fuerit cum putredine aut vrina: ⁊ iudeus dixit terende sunt medicine que miscende sunt in compositiõe bene ⁊ valde. In quo fuerit epar crepatum mors sequetur. ¶ Dixit Galienus de signis mortis. Singultus si fuerit cu; apostemate epatis malum.

O ¶ Si accidit aliter dolor in epate cum pruritu vehementi in posteriori parte colli sub capite ⁊ police pedum ⁊ apparentes fuerint in parte ipsa colli pustule similes fabe: morietur in vno die ante ortum solis. Etiam in quo accidit hic dolor patietur cum hoc dissuriam ⁊ stranguriam.

q ¶ Dixit ꝙ magni nocumenti epatis ⁊ splenis sunt vina dulcia: ⁊ proprie si fuerint grossa cu; ipsa resideant in vasis ⁊ faciant crudelem ꝓcessum. Et mel per seipsum solu; ꝙ licet habeat in se vehementem abstersionem non erit conueniens inde nisi cum aceto. Dixit ꝙ lac ⁊ mel nociua sunt ei. ¶ Nõ debet etiam fieri sumptio aque frigide in potu post labore; ⁊ balneum cum aqua frigida in hac dispõne in quantitate abundanti sumpta infrigidet epar taliter ꝙ statim inde sentietur dolor. ⁊ declinare poterit negociũ ad hydropisim cu; epar in ista dispositione fuerit inflãmatum tunc. ⁊ sumendo de eo bibitionem crudelem: inde infrigidabitur violenter. Unde si omnino opus fuerit ad bibẽdũ sumat de vino lymphato cum aqua non vehementis frigiditatis. etiam de frigido postea paulatim: interim de vino sumat in potu. Sed illis quorum epata sunt calida ⁊ inflãmata magna erit vtilitas potus aque frigide ieiuno stomaco. tamen nõ post laborem neq; balneum cum ea lauet ⁊ extinguat flãmatione;: ⁊ inde mitigetur maior pars doloris. vnde curandi sunt laborantes epate calido valde cum huiusmodi cura.

K ¶ Dixit de libro repletiõis ꝙ penes apostema epatis passio sentitur manifeste per extensionem que fit penes furculam. Sed hoc fit in maiori parte cuilibet valde nec euadere potest aliquis de isto casu nisi qui fuerit felix.

L ¶ Dixit in arte parua ꝙ si in epate accidit in rotunditate aliqua superfluitas indigens dissolutione: opus erit ꝙ in medicinis fiant stiptica ad conseruandum virtutem eius cum sit actiuum maius: non sibi tantum sed toto corpori. vnde cum sit suffundans stiptica tantum non potest peruenire ad eam nisi fuerint cum caliditate. ideo meliora sunt stiptica aromatica cum ista licet stiptica sint: ad eadem perueniant ⁊ epata confortent violenter. vnde meliora sunt alijs medicinis in isto negocio. etiam oportet ꝙ dissoluatur illa superfluitas. Unde purgato prius epate de grossitudine illa: inspiciendũ est postea ne ob longam mora; ipsius superfluitatis in epate inferat ei mala; ꝯplõnẽ ⁊ infrigidatũ fuerit aut calefactũ. Sed restituendu; est ad sanitatẽ per q̃litatem contrariã ei.

K ¶ De epidimia dixit si apã dur; in epe fuerit: passio erit lõga.

L ¶ Et dixit ꝙ si videris ꝙ corpori condominans erit vehementer albedo cum citrinitate: noscas ꝙ epar patitur: quoniam quotiens non generatur sanguis cõdominatur corpori iste color. Unde indignum est si corpus fuerit infirmũ qđ subito manducetur cibarium multum. Sed color in quo fuerit albedo: citrinitas: ⁊ viriditas significat super debilitate; stomaci de operatione sanguinis.

O ¶ Georgius. Signa debilitatis epatis habentur per paucũ appetitum cibi: alterationem coloris ad viriditatem: aut ad albedinem: aut ad citrinitatem: vomitum colericum: siccitatem lingue: nigredinem ipsius: ⁊ dolorem sistentem inter costas dextras ⁊ furculas cum tussicula: albedine labij: amaritudine oris ⁊ inflatione faciei modica. Or si epar infrigidatum fuerit vehementer: confert ei emplastrum stomaticon: hoc est emplastrum vtriusq; sandal. Si fuerit cum caliditate cũ succo endi. cassiafist. ⁊ solatro fiat. Sed si fuerit cũ fritate cũ aqua radicũ ⁊ dialake fiat: cũ cura hec fuerit vtilior ei.

K ¶ De epidimia. ꝙ si fuerit apostema in additamento epatis ⁊ sanies fuerit in epate vniuersaliter emittẽda est ⁊ extrahẽda velociter taliter ꝙ patiens erectus quassandus est ⁊ cõmouendus sistentibus membris eius rectis ⁊ constitutis vt de leui fluat ipsa de epate ad itestina. ¶ De humoribus dixit ꝙ si fuerit in epate apostema maturum si fuerit in rotunditate curandus est per laxationem. Si in gibbo per vrinã. ¶ De sũmis pulsus parui si apostema fuerit ĩ epate in modica quantitate: nutrimentũ corporis debilitatur inde. Sed si fuerit in intensa quantitate nutricatio corporis priuatur in toto. ¶ De afforismis quotiens in epate fuerit apostema valde magnum: singultus sequeẽ. ¶ Dixit ꝙ si dolor in epate fuerit in partibus carnosis: apostema erit cum ponderositate tantum. Sed si fuerit in panniculo induto ei aut in venis erit dolor eius acutus: etiam si ex apostemate epatis fuerit singultus malu;. ¶ Dixit Gal. singultus non sequiẽ semper apostema epatis nisi apostema fuerit magnum ⁊ violẽte caliditatis dum cõmunicetur epar cu; ore stomaci in sua passione etiam cum intestinis. Epar etia; non cõmunicatur cum stomaco in aliqua passiõe nisi apostema fuerit magnũ: quoniam neruus sistens inter ea est tenuis valde: ⁊ in hac dispositione de epate manabit colera ru. ad stomacum: ⁊ in ore eius inde accidet punctio: exinde accidet singultus summarie. etiam ꝙ singultus non accidet cum apostemate epatis nisi apostema fuerit magnum ⁊ intense caliditatis. In cuius epate fuerit sanies. ac ipso combusto cũ cauterio: sanies egreditur alba ⁊ munda sanabitur cu; ipsa sanies sit in panniculo. Sed si egreditur similis substantie olei pibit: qm̃ du; sanies fuerit in panniculo epatis: passio salubris erit.

O ¶ Sed si caro epatis fuerit putrefacta: absq; dubio mors sequetur. in cuius epate fuerit dolor vehemẽs: ⁊ hic sequitur febris. inde dissoluetur cum ipse dolor fuerit ex ventositate grossa: quoniam si fuerit de apostemate calido cum eo esset febris. ¶ De meamyr dixit ꝙ cautus debet esse medicus in negocio epatis ꝙ in primo inspiciat vtru; accidat in eo debilitas virtutum tãtum sicut debilitas que accidit in stomaco. An patiatur cu; debilitate aliũ morbu;. an in eo sit morbus absq; debilitate ex parte apostematis accidentis in eo: aut ex parte duritiei: aut dubayle: aut opilationis: aut herisipille: aut vlcerationis: aut putrefactionis.

A O ¶ Dixit: in epate sunt ꝯcauitates intantum inquantũ sunt in eo vene pulsiue ⁊ non pulsiue. Sed ꝯcauitas hm̃oi quotiẽs peruenit ad gibbum stringitur: ⁊ ideo resident in ea humiditates male. ⁊ inde accident opilationes. etiam sequitur intantum putrefactio velociter si mala complexio fuerit calida. Sed si fuerit frigida per tempus longum. ⁊ quandoq; mala complexio erit in substantia epatis: videlicet in carnositate eius. ⁊ quandoq; in venis que sunt in eo. ⁊ quandoq;

in humoribus qui sunt in concauitatib⁹ eius. Sed nobilior virtus epatis est alteratiua cū per eam fiat sanguis: aut forte impeditū erit in virtute magis: quoniam debilitata virtute attractiua de epate egreditur nutrimentū liquidū. vnde debilitata virtute sequitur egressus nutrimēti cū hūiditate sua non digesta: sed debilitata virtute epatis alteratiua inde accidunt plures modi generationis sanguinis sicut accidit penes corruptionē digestionis in stōaco modi diuersi. Noscas ergo q̄ digō dum fuerit incōueniēs nature peior ē 7 deterior eo q̄ si. digestio non fuerit omnino nec alteratio nutrimenti fuerit in omnibus membris. Sed digō debilis si fuerit cōueniēs dispōni naturali minorē malitiā habebit cū ex hac dispōne fiat fluxus ventris similis aque sanguinis 7 loture carniū. ¶ Maior quoq3 pars passionū epatis principium ostēdit cū emissione egestionis facte in tali mō cum debilitas epatis dum in ipsa dispositione sit non corroboretur: vt vehementer agat in eo casu in quo possibile habebit ad faciendū vestigiū manifestū in nutrimēto du3 fiat ad modu3 sanguis: sed crescēte passiōe epis cessabit egestio hec omno. 7 cum egestione egredientur res habētes qualitates diuersas 7 contentū diuersum quēadmodū accidit si stomac⁹ non digerit cibum suū ex debilitate diuersa ex mala cōplexione calida inferente liquefactionem. Sed hoc accidit in primo in humoribus: deinde post q̄ fuerit in humorib⁹ erit in carnositate metipsa epatis emissa inde sanie fetentes valde 7 grossa 7 colorata nimis ad modū saniei quā egerūt laborantes febrib⁹ pestilentialib⁹. Sed si fuerit mala complexio epatis frigida: fluxus h⁹ nō erit frequēs cū multa quātitate. sed passio erit longa: tamen aliq̄n in egestione egreditur id qđ non erit simile illi quod egredit̄ in egestione illius qui patitur liquefactione ex mala complexione calida nō i sua emissione neq3 in odore nec in contento eius. sed erit minoris fetoris. ac ei⁹ figura erit vt figura sanguinis putrefacti. nō in modū carnis liquefacte: sed in maiori parte id qđ egreditur cū egestione: erit q̄si sanguis grossus: s3 si requirit̄ studiose: nō inuenief de spē sanguis: sed simile feci 7 substātie olei. 7 primum colere nigre est in diuersis quoq3 modis egredief suba cū egestiōe cū mala cōplexione frida aut cal'a de qua nil locutum est. Or si cum ea fuerit humiditas id qđ egredief inde erit magis liquidū 7 ecōuerso. vnde opponendum est quodlibet ipsorum cu3 contrario eius.

L ¶ Hec est descriptio medicaminis qđ cognoscitur potens vtile laborantibus passionibus epatis 7 pectoris. ℞. vuarū passarū sine nucleis aur. pon. xxv. croci aur. pō. i. sed f̄m quosdam aur. pon. ʒ. calami aromatici aur. pon. ij. bdellij iudaici aur. pō. ij. ʒ. cinamomi aur. pon. i. cassielignee aur. pō. ʒ. spice aur. pon. iij. squinantū. aur. pon. ij. ʒ. myrrhe aur. pon. iiij. gūmi grani viridis. aur. pon. iiij: darsayseben aur. pon. ij. mellis aur. pon. xvi. vini ad sufficientiam. ¶ Dixit Gal. q̄ hoc medicamē cōpositū est de medicinis stipticis moderate 7 medicinis desiccantib⁹ 7 consumentib⁹ saniem malam 7 corrigentib⁹: malam complexionē cum in eis medicine mixte fuerint contrarie putrefactioni cū maior pars ipsius medicaminis sit de genere rerum boni odoris 7 aromatū. Cinamomum quoq3 corrigit oēm putrefactionem educēdo omnē virtutē corruptam a corruptione ipsius conuertendo eam ad corruptionē non solum hoc modo facit cu3 putrefactione: sed cū sanie 7 humoribus malis cum medicinis mortiferis 7 venenis. Etiam cassialignea post cinamomū habet virtutē vt virtutē eius si fuerit optima: vt est gen⁹ cinamomi. alia etiam aromata hic faciunt minus q̄ illa duo sicut ē spica. squinanti: calam⁹ aromaticus 7 myrrha cum hec in hoc posita sint ad talem opinionem. sed darsebseben 7 croc⁹ cū stipticitate eorū maturant 7 corrigūt putrefactionē. ēt vue passe ponunt̄ in eo causa amicitie epatis. etiam hn̄t posse cū hoc ad digerendum humores 7 adequare eos corrigendo cōplexionem eius cum sint cōueniētes substantie epatis 7 difficilis corruptiōis per se: nutrimentū quoq3 si conueniens fuerit mēbro qđ curandū est carissimum quid est proprie in his locis in quibus accidit mala complexio: q̄m vtili⁹ est 7 melius in medicinis est epati q̄ vniuersal'r tendit cōtra malam cōpl'onē eius nutriēdo ipsum ēt. Sil'r vinū cōuenit dū in eo nō fuerit apa aut herisipilla cū idē nutriat: digerat: cōfortet: 7 corrigat putrefactionē 7 cōtrariū sit ei. etia3 si accidit vt in epate sit mala cōplexio frigida 7 hūida sanabit ea3 absq3 aliquo sinistro horribili incipienti in eo cum vltima sanitate. Mel etiam habet in se has dispositiōes omnes salua confortatione quā non habet in se: sed habet virtutē ad extergendū: aperiendū meatus: prouocandū superfluitates: 7 dissoluendū extrahendo eas per vrinam que maxime vtilitatis sunt etiam bdelliū lenifacit: maturat: 7 dissoluit moderate. virtus etia3 gūmi grani viridis silis est huic: 7 plus qđ abstergit mūdificat 7 dilatat meat⁹ strictos. his quoq3 vtilitatib⁹ idiget epar debile ad mūdificādū: videl3 id qđ i orificijs venarū pulsiuarū 7 nō pulsiuarū fuerit ad penetrādu3 de vna pte ipsarū ad aliā. ¶ Dixit. G. q̄ quidā cōponēdo h̄ medicamē ponūt in eo de opio 7 se. iusquiami 7 silib⁹ ad h̄ vt illud medicamē fiat vtile laboranti in epate mala cōpl'one calida: iō filoniū factū ē vtile 7 sanās malam cōpl'onē calida3 epatis. Dixit. G. nō o3 q̄ medicamē istud sit cum vehemēti ifrigidatione. ¶ Dico iam manifestū est q̄ huiusmodi medicamina hn̄t in posse ad corrigēdū epar in oī spē ō in eo fuerit mala cōpl'o. ēt si in eo fuerint opilationes aut alia eas apient 7 dissoluent cōfortando debilitatē eius. S3 tn̄ vtēdū ē in hoc mō calefactionis 7 infrigidatiōis put videris melius expediret. Etiā cōfert epati athanasia frida iuxta hāc cōditonē. ℞. croci: cinamomi. an̄. aur. pō. i. spice aur. pō. ij. cassielignee aur. pon. i. floris squināti. an̄. aur. pon. i. distemperentur cū melle optio. dosis fiat ad modū fabe. In calidis cū aq̄ mellis. h̄ in qb⁹ nō fuerit caliditas cū vino. ¶ Hoc ē electuariū valde optimū. ℞. croci aur. pon. ij. myrrhe: assari su. reu. se. apij: montani. an̄. aur. pō. iiij. spice inde: spice celtice: acori. an̄. aur. pon. vi. rubee tinctoris aur. pon. viij. Succi liquiri. aur. pon. iij. scolopēdrie aur. pō. iij. polij maioris aur. pon. iij. olei balsami. aur. pon. vi. cōfectiōis q̄ dicit̄ andorocō que ponit̄ in tyriaca aur. pon. v. mellis ad sufficientiā. dosis fiat ad modū auellane cū vino mellificato.

O ¶ Hi sunt troc. optimi ad dolorē epatis cū caliditate. ℞. lake lote: croci loti. an̄. ʒ. v. berberis. ʒ. iiij. rosarū. ʒ. ix. sandali rubei. ʒ. v. seminis podagre lini. ʒ. ix. semis endiuie. ʒ. iiij. fruct⁹ tamarisci. ʒ. iij. 7. ʒ. masticis: se. feniculorū. an̄. ʒ. ij. ʒ. succi pulicarie: succi absinthij. an̄. ʒ. ij. se. portulace. ʒ. v. terant̄ 7 distēperent̄ cū succo endiuie: aut succo solatri. fiat trociscus aur. pon. i. S3 sumēdus ē i potu cū succo salicū: aut endiuie: aut syru. ace. an̄. ʒ. ij. Si fuerit bullite 7 collate.

O ¶ Hoc ē empl'3 ad dolorē epatis frigidi 7 ad apa durū i epa R te. ℞. croci. ʒ. i. corone regie. ʒ. ij. spice assari: amomi: calami aromatici. an̄. ℥. ʒ. radicū maluauisci: radicū cauliū naporū. an̄. ℥. i. ʒ. costi. ʒ. v. camomille. ℥. ij. videlicet de florib⁹ ei⁹ tm̄. cassielignee. ʒ. v. laudāi. ʒ. v. sigie. ʒ. iiij. carpobalsami. ʒ. v. aristo. ro. ʒ. iiij. bdellij: armoniaci: myrrhe. an̄. ℥. i. ifundant̄ gūme cū croco in decoctiōe dum lenifiāt 7 in q̄titate. ℥. viij. cera liquefaciēda ē cū trantūdē olei nardini: aut in quātitate sufficiēti et post descēdat de igne. terende sunt gūme cu3 vino dum coadunent̄ hn̄ insimul spargefactis in eis medicinis in puluere factis 7 cōgregatis oīb⁹ in mortario: de eis ponēdu3 ē super foliū caulis: 7 cū eo ēplastrandū ē epar. ¶ Etiā cōfert dolori epatis q̄ patiens sumat in cibo de solatro cocto 7 cōdito cū oleo amig. dul. modico elmori 7 coriādro. S3 si opus fuerit ad laxandū ipsi⁹ ventrē cū decoctione: misce cū ea de radicib⁹ 7 seminib⁹: pulicaria: absinthio: 7 fumoterre cū mirabolanis 7 carmabindi: 7 in apozimate ifūde agarici. ʒ. i. vsq3 ad aur. pon. i. cū vtilis sit epati. ēt yerapigra distemperanda est cū syrupo ace. 7 danda ei. Sed si volueris cōstipare ventrem: misce in trociscis eius de spodio 7 acatia: lota berberis 7 similibus: tamē si fuerit cu3 vehementi inflāmatiōe miscēda ē cāphora. ¶ Ad dolorē epatis calidi vtendū ē paruulis pisci coctis cū aceto in cibo.

R ¶ Dixit. G. ēdiuia ortēsis 7 siluestris h3 cōdn̄antē cōpl'oni earū modicā friditatē: 7 cū h̄ i se aliq̄3 amaritudinē: iō cōstipāt moderate. 7 ob hāc vtrāq3 q̄litatē sr̄ vtiliores alijs medicis epi i quo ē mala cōpl'o cal'a 7 eo qđ ifrigidāt moderate cōueniētes fcē sūt ad cōfortādū epar cū stipticitate ipa₂: 7 ad abstergēdū cū amaritudīe ipa₂ apiēdo orificia venarū pulsiuarū 7 nō pulsiuarū nō nocēdo cōpl'oni male 7 fride valde: sicuti nocēt ei alia frida 7 hūida nō hn̄tia in se stipticitatē neq3 amaritudinē. iō vtrūq3 olus cōfert epati: tā in passiōe male cōplexionis simplicis q̄ in passione in qua cū hoc fuerit humiditas qualiscūq3 sit de humiditatibus alijs. ēt si admixte fuerint cum melle educent humiditatem per vrinam. etiā si siccatū fuerit vtrūq3 olus istud 7 sumptū fuerit in potu. idē facit etiā si decoctio ipsarū cū melle sumit̄ in potu cōfert pfe

cte.Qd nisi fuerit passio male cõplõnis calide.ß si fuerit opi
latiõis tãtũ ↄferũt mirabilr̃ si sumpte fuerit in potu cũ vino
albo tenui:in quo sit poẽ ad ꝓuocãdũ vrinã.etiã si substã
tia corporis cap̃ siccata in potu sumitur:aut decoctio earũ
ↄfert silr̃.¶ Etiã filix cuȝ in ea sit ↄdominãs sapor amarus
violẽter pfecte mũdificat epar ⁊ aperit meat⁹ strictos q sũt
in eo:nõ q in hoc calefaciat illud manifeste neqȝ infrigidet
euidenter.¶ Archigenes.℞.succi filicis.ℨ.i.ʒ.aque mellis.
ℨ.iij.⁊ in potu detur ad epar.¶ Etiã.℞.succi endiuie subti
lis ortẽsis amare.ℨ.i.ʒ.aq̃ mellis.ℨ.iij.⁊ deñ in potu.¶ Or
si volueris da de endiuia siluestri qm̃ silr̃ facit.¶ Dico po
teris opari in hoc iuxta volũtatẽ tuã declinãdo iuxta iudi
ciũ tuũ:qñqȝ vtẽdo his sine melle aliqd addẽdo eis ad ifri
gidandũ magis:⁊ qñqȝ vtẽdo his ad ꝓuocãdũ vrinã posi
to in eis modico solatro siluestri:⁊ qñqȝ addẽdo in eis illud
qd aperit opilõnes sicut est succus filicis ⁊ apij:⁊ qñqȝ ad
dendo in his qd calefacit modice sicut est apiũ:⁊ qd magis
violẽtũ est.¶ Or si mala cõplexio in epate fuerit humida
mollefaciet ⁊ aperiet dũ laxefaciet epar.vñ in hac dispõne
idiget medicis stipticis.Si humiditas ipa fuerit cũ calitate
aut cũ frigiditate.vñ si fuerit cũ frigiditate:misceaf cũ stipti
cis id qd calefacit.etiã si mediocre fuerit:mediocre fiat.

R ¶ Or si epar aut alia mẽbra solidata fuerit ex cã humoꝝ fri
gidoꝝ grossoꝝ ⁊ viscosoꝝ inclusoꝝ in corpore mẽbroꝝ du
roꝝ mala cõplõ frigida erit in eis.Ideo idigẽt reb⁹ tenuib⁹
calefactiuis:nõ vt in hac dispõne abstergaf viscositas inde
humoꝝ residẽtiũ in mẽbris in qb⁹ fuerat durities:⁊ q inci
daf grossities eoꝝ:⁊ q dissoluãtur humores q sunt tenues.
Unde ego laudo q res lenitiue misceãtur cũ eis cũ ipse fa
ciãt mẽbra parata fieri ad dissoluendũ humorẽ mediantib⁹
medicinis:qm̃ nisi pcedẽs fuerit res aliq̃ ad lenificandũ mẽ
bra in qbus fuerat illa durities nõ scĩũgeref.Unde breuiter
vtẽdũ est eo qd attenuat ⁊ lenificat vt in primo appareat di
minutio ipius duritiei nobis manifesta.caute ne residuũ ei⁹
ligatũ fuerit ad modũ lapidis:⁊ in illa dispõne sit in qua nul
la curatio eius erit.Unde oportet vt in cura epis cõpositio
fiat de attenuatiuis ⁊ lenificatiuis cũ corp⁹ epatis sit ad mo
dũ humiditatis coagulate.etiã oȝ vt lenificatiua in cõposi
tione sint debiliora magis ⁊ calefactiua:⁊ attenuatiua sint
ↄdominãtia alijs medicinis qb⁹ curãda ẽ illa durities epis.
etiã qb⁹ curãde sunt alie silẽs res idurate accidẽtes in oib⁹
mẽbris.Ideo laudãdus est ascliniadis laudãdo medicamẽ
ↄfectũ cũ felle vrsino:qm̃ experiẽdo pfecte vtilitatẽ ei⁹ ipm
laudauit.cũ ipȝ cõpositũ sit de aromatib⁹ hñtib⁹ politateȝ
ad attenuãdũ:abstergẽdũ:⁊ dissoluẽdũ:⁊ i se habeat cũ hoc
alias medicinas acutas ad icidẽdũ ⁊ dissoluẽdũ:⁊ alias me
dicinas ad mitigãdũ dolorẽ.q̃ sunt vt semẽ cucumeris lõgi:
sauina terra ru.i.magra:⁊ amili bobayre.i.t̃ra sigillata.olus
iudaicũ.ẽt alias medicinas q̃ ꝓuocãt vrinã ⁊ extrahũt id qd
dissoluif de humiditatib⁹:de epe.cui⁹ descriptio hec est.

L ¶ Hec ẽ descriptio medicaminis qd ẽ fortius cõferens epa
ticis.℞.camepitheos prassij:se.apij:montani:gentiane:se.
agnicasti:fellis vrsi:sinapis:seminis cucumeris longi:sco
lopendrie radicũ:oppoponaci:terre sigillate.i.bobayre:ru
bee tinctoris:seminis caul.aristol.pipis:spice inde:costi:se
minis apij:seminis eruce:blictonis:polij maioris:apij:puli
carie:bacarum lauri.añ.partẽ equalẽ:terantur ⁊ distempe
rentur cum melle.dosis fiat ad modũ auellane cũ vino mel
lificato in quantitate.ℨ.i.⁊.ʒ.¶ Dico inseparabiliter vten
dum est eo intrinsecus ⁊ extrinsecus.¶ Hoc est medicamẽ
ad epar:℞.aristo.aur.pon.ʒ.⁊ si fuerit cũ febre:da illud i po
tu cum aq̃.Sinautem cũ vino quoniaȝ confert:⁊ efficaciter
medetur.Etiam fel vrsinũ confert habentibus epar patiẽs
cum proprietate eius.Sed dandũ est in potu ad quãtitateȝ
aur.pon.ij.⁊ carnositas coȝularum que vocanf calyas sum
pta:cum vino nigro confert:etiam epar lupi similiter facit.
¶ Dixit Ga.experti sum⁹ epar lupi perfecte ⁊ absqȝ dubio
q si terif bene ⁊ in potu datur ad aur.pon.i.cum vino dul
ci confert.Etiam vinũ istud melius est ad opus epatis sistẽ
tis in hac dispositione cum illud accipiat cum quiete miti
gata ad nutrimentum eius.Impossibile quoqȝ esset q car
nositas coȝularum fel vrsinũ ⁊ epar lupinum cum ipsorum
qualitate conferrent nisi cum ipsorum ꝓprietate.

R ¶ Archigenes q si in epate fuerit durities abundans cõpri
menduȝ est abrotanũ recens.⁊ de succo eius da in potu:ita
tamen q sit grossus.¶ Aut.℞.acoron ⁊ radicis oppopo
naci:⁊ da eis in potu tertiam partem aur.pon.i.¶ Aut da i
potu frequenter de decoctione spice:qm̃ confert mirabili
ter.¶ Etiam emplastrandum est epar cũ semine lini:farina
ordei coctis insimul cum vino aut cum radicibus cappari
⁊ syrupo aceto.aut cum radicibus maluauisci coctis cum
vino.¶ Aut.℞.myrrhã:⁊ infundendo eam in vino stipti
co admisce eam cum dactilis informatis ⁊ distemperando
ea cum eis emplastra epar durum.¶ Hoc est emplastrum
bonum.℞.armoniaci aur.pon.c.bdellij aur.pon.xxiij.cro
ci.xij.myrrhe.xij.cere aur.põ.c.xl.olie alcãne.ℨ.ix.aceti.ℨ.iij.
ʒ.fiat inde emplastrum.etiam confert emplastrũ corone re
gie.etiam emplastrũ falakionũ confert mirabiliter ⁊ mani
feste.¶ Sed cito curanda est durities in epate:aut anteq̃
declinet ad malitiam complexionis.⁊ eligendum est tp̃s in
quo nutrimentum remotum fuerit de stomaco ⁊ epate.

D ¶ Ginmasuy in cura laxatiõis:fit quoqȝ flux⁹ vẽtris ex de
bilitate virtutis digestiue in epate.Sed habef significatio
de eo q fluxus erit ad modũ loture carniũ absqȝ torsione ⁊
rasura ⁊ absqȝ dolore in ventre.Sȝ cũ hoc erit corp⁹ exte
nuatũ ex modico nutrimẽto supueniẽti ad ipsum:ẽt color
erit horribilis ⁊ declinans ad citrinitatem ⁊ albedinẽ.Uñ
remoto nutrimẽto de stomaco:tũc inueniẽtur põderositas
in epate cuȝ tunc ꝓcedens erit in venis epatis id qd erit ex
frigiditate epatis ex generatiõe sanguinis.Uñ opȝ tũc aut
dare in potu de medicinis que calefaciũt ⁊ ↄfortãt epar sicẽ
de corticib⁹ fisticoꝝ assis modice.vñ de eis.℞.aur.pon.ij.
spice ide.ʒ.i.corticũ radicũ apij.ʒ.i.⁊ da in potu cũ vino in q̃
ifusi fuerit fistici.⁊ sũmarie fiat cura cũ calefaciẽte ⁊ restrin
gente.Sȝ emplãdũ ẽ epar cũ spica inda ⁊ absinthio roma
no:calamo aromatico:corticib⁹ thuris:masticis.añ.ℨ.i.ʒ.et
admiscẽda sunt cũ nodoh optio ⁊ vino odorifero.ß cuȝ eis
emplẽf epar.Et cibãdus ẽ patiẽs cũ pdicib⁹ assis cũ spido.
aut postq̃ condite fuerint cũ cimino carui:spica:⁊ gariofil.

K ¶ Dixit Abugerig ꝓprietas solatri hȝ ad dissoluẽdũ apãta

P occulta.ß in q̃titate.ℨ.iiij.sumẽdus est succ⁹ ei⁹ cũ zuccaro:
tñ si mixt⁹ fuerit cũ aq̃ podagre.lini.succo endiuie:⁊ succo
apij:mirabilr̃ erit ↄferẽs apãtib⁹ epatis:ẽt viscerib⁹ omni
bus.¶ Dixit q succ⁹ absinthij pulicarie ↄfert apãtibus ⁊
opilationib⁹ epatis ꝓhibẽdo q nõ excitef facies:⁊ nõ fiet
apã i extremitatib⁹:⁊ faciet corruptionẽ ↄplõnis.¶ Dixit
q apiũ mixtũ cũ aq̃s olerũ attenuat eas:⁊ ipsas trãsportat.
ß hȝ ad apiendũ opilationes proprietatẽ mirabilẽ calefaci
endo ea que fuerint infrigidata:⁊ conferendo corruptioni
cõplõnis.Assa fetida nocet epati.¶ Abugerig.hiñ.ad
corrigẽdũ laxatiua dixit q aloe hȝ ꝓprietatẽ ad apiendũȝ
opilatiões in epe ⁊ tollẽdũ yeteritiã.¶ Dixit Hiñ.de laxa
tiuis q yreos aperit opilatiões epatis ⁊ ↄfotat illud pfecte
⁊ mirabilr̃:ß tñ nocet stõaco.¶ Nutrimẽta dulcia sunt epa
ti calido nociua cũ de leui trãsmutenf ad colerã rubeã ⁊ il
lud repleãt.¶ Ad Ioãnitiũ de regimie cibi:q si blite sum
pte fuerit in cibo cũ sinapi apiũt opilatiões epatis.

K ¶ Glaucon ⁊ Hiñ.Dixit pluries in principio apãtis duri in
epe ipȝ curaui ⁊ sanaui.Sȝ si p lõgos dies fuerit apã epati:
nec ego potui ipȝ sanare:neqȝ ali⁹ pter me:qm̃ in quo fue
rit apã durũ in epe diuturnũ patief ydropisiȝ:⁊ i maiori pte
moriunf p spaciũ lõgi tpis.ß pauci moriunf cito:videlȝ qui
patiunf fluxũ vẽtris abũdantẽ cũ orificia venaꝝ per q̃s in
his transportaf nutrimẽtũ de rotũda pte ad gibbosam:stri
guni ⁊ aduneñf vehementer:⁊ iõ accidit in eis flux⁹ vẽtris.
sed si qs ipsoꝝ curaf salutẽ obtinebit p medicamia ↄposita
d lenitiuis ⁊ stipticis aromatiȝatis:sicẽ herba absinthij:suba
abilhen:vtraqȝ spica:croco:rosis:folijs vitis:mastice:oleo
nardio:oleo masticino:oleo citonio:⁊ oleo floris vitis.Uñ
si cũ his medicinis fuerit admixtũ bdelliũ aut armoniacum
cũ adipe ⁊ medullis ossiũ:p ea sanabif apã durũ in epe si cõ
ueniẽs fuerit eis nutrimẽti regimẽ ⁊ laudabile.vñ sp tuũ ꝓ
positũ dȝ vigilare q̃lr vene epis apienf ⁊ abstergef id qd re
sidens fuerit i eis.ẽt hec medicamia apiũt meat⁹ q sunt in re
nib⁹:ß admiscẽdũ ẽ aliqd ꝓuocãs vrinã.¶ De mẽbris do
lẽtib⁹ dixit de distõne q̃ ẽ iter passionẽ epis ⁊ iter:pleuresiȝ
vehemẽtẽ.vbi grã.q aliqs i tpe sui anhelitus sentit dolorẽ
in loco costarum posteriorum.dico q statim extimat q pa
titur pleuresim.Unde inspicere debet si cum hoc emittit
per sputuȝ cũ tussierit aliquod mutatũ in suo colore esse.Or
si fuerit:pleuresis erit.Sinauteȝ non est indicanduȝ q pleu
resis est:⁊ possibile ẽ q sit in principio absqȝ aliqua emis

ſione ſputi.etiam ꝙ ſit doloꝛ iſte in latere eo ꝙ loca in quibus ſuſpenditur epar ſint extenſa cū epar in aliquo coꝛpoꝛe ſit ligatum cū coſtis:⁊ inde accidat ꝙ doloꝛ ꝑueniet ad panniculum indutū coſtis.Sed tñ pulſus vene in pleureſi nō aſſimilatur pulſui doloꝛis epatis:ēt in doloꝛe epatis egredit̃ egeſtio non ſimilis egeſtioni q̄ egredit̃ de pleureſi:neqꝫ etiā in omnibꝰ paſſionibꝰ ⁊ moꝛbis epatis erit ſimilis. Vñ requirere debes latꝰ dextrū ſub hypocondrijs ſi in eo inuenitur apoſtema. Qꝛ ſi inuentū fuerit:paſſio erit in epate.ſinautem noli hoc iudicare non eſſe in paſſione epatis:qm̄ poſſibile ē ꝙ ſit apoſtema epatis in ꝑte rotunditatis:aut in parte gibboſitatis in loco in quo nō poterit ſentiri nec tangi.vñ ingenioſe tunc:pꝛecipe ꝙ magnū faciat anhelitum vltra poſſe:deinde facto anhelitu interroga eū vtrū ſentiat aliquam ponderoſitatē in mēbꝛis ſupioꝛibꝰ:aut locatā eſſe in membꝛis que epar cōtinet. Qꝛ ſi hoc fuerit epar inflatum eſt qm̄ apoſtema infeſtat dyafragma:⁊ cōmouendo illud excitat ī patiente tuſſiculam modicā.ſed pꝛolōgato tꝑe egritudinis manifeſtabunt̃ accidentia ſignificantia ſuper illud firmiter cum coloꝛ lingue ⁊ totius coꝛpoꝛis mutet̃ in paſſionibꝰ pectoꝛis:⁊ hoc ſeqnatur poſt dies ſputū fetens.

¶ De mēbꝛis dolentibꝰ accidit in hoc mēbꝛo mala cōplexio cū apoſtematibꝰ colericis ſanguineis flegmatibꝰ ⁊ duris ⁊ extenſione accidenti ex ventoſitate:ēt opilationibus accidentibus ex humoꝛibus groſſis ſiſtentibꝰ in vltima ꝑte venarū ipſius ſi in apoſtematibꝰ ⁊ opilationibꝰ ſentit̃ ponderoſitas in parte epatis.tñ ſi in epate adunata fuerit ventoſitas vapoꝛoſa abundanter que penetrare non poteſt nō ſentietur cū ea ponderoſitas tm̄:ſed erit cum ea extenſio iueniēda per tactū etiam apoſtemata epatis ſi fuerint magna cognoſcentur per ſenſum.

R ¶ Dixit accidunt aꝑata in ventre que extimant̃ eē in epate ⁊ ſunt in muſculo qui pꝛeeſt epati in mirac ventris:qui muſculus locatus eſt per longitudinē ꝓcedens ad thoꝛacez ⁊ ad partem pectoꝛis ꝙ ſi in eo fuerit apoſtema non occultū erit omnino cū ſit longum ꝓcedens ad vmbilicū:ſed eſt alius muſculus infra pꝛocedens ꝑ tranſuerſum. Qꝛ ſi aꝑa fuerit in eo diſtinctio que eſt inter ipſum ⁊ inter illud accidens in epate magis apparens erit.etiam alius muſculus pꝛocedens ꝑ latitudinē ventris qui eſt ſub muſculo pꝛocedente per tranſuerſum. Vnde ſi apoſtema fuerit vehementiꝰ ē dexterius in diſtinctione faciēda inter ipſum ⁊ inter apoſtema epatis cū epar ſit locatū pꝰ illos tres modos muſculi ⁊ ſub pāniculo cognito per dyafragma. Vnde locato epate ī ꝑte poſterioꝛi ipſoꝝ muſculoꝝ generaliter iꝑoſſibile erit ꝙ cognoſcatur apoſtema eius per tactum niſi magnū quid fecerit:aut extenuatꝰ ⁊ macilentus fuerit muſculus ventris. Sꝫ ibi ſunt ſigna ſignantia ſuꝑ apoſtema calidum epatis:videlicet ꝙ patiens ſentiet doloꝛez in latere dextro pꝛopꝛie ſub ypocūdrijs.vnde attracta pelle que ſub ypocūdrijs eſt ad ſuperioꝛē partē doloꝛ ſentiet̃ inde pꝛeueniēs qñqꝫ vſqꝫ ad furculas cum tuſſi modica.ſed coloꝛ lingue in pꝛimo erit viridis ⁊ in fine niger cū defectu appetitus vehementi cibi:lōga ſiti:⁊ vomitu colerico ſimplr̃ nulla mixta cum eo colera vitellina:ſed in fine negocij qñqꝫ vomitus erit cum colera eruginoſa.tñ ſi inconueniēs fuerit ꝙ apoſtema epatis ſit cū debilitate eius conſtipabitur natura.⁊ he ſignificatiōis flegmonis erunt in epate:etiam accidētia heriſipile ſimilia ſunt his.Sed erit cū eis febꝛis cum ſiti vehementi valde:tamen ſi flegmon fuerit in parte rotūda:pꝛeualebit apoſtemati qđ erit in parte gibboſa in defectu appetitus cibi in nauſea ⁊ in vomitu colerico ⁊ ſiti.ſicut apoſtema accidens in parte gibboſa pꝛeualet apoſtemati accidenti in parte rotunda cum doloꝛe accidenti per anhelitum:qm̄ hoc magis accidit ī eo q̄ꝫ vomitus.ſed excitat etiam tuſſiculas:magis etiam doloꝛ aſcendit ad furculas:ita ꝙ patiens extimat ꝙ furcula eius attrahitur ad inferius.Sed coſte egredientes de thoꝛace q̄ dicunt̃ coſte poſterioꝛes quandoqꝫ patiunt̃ pluries ex apoſtemate vtriuſqꝫ partis generaliter cum ſit cōe eis neceſſario tamē hoc non accidit his ⁊ omnibus in quibꝰ infirmat̃ epar cum epar in omnibus hominibꝰ non ſit adunatuꝫ his coſtis cum pāniculis qui eas ligant ſicut hoc video ī ſimijs eſſe ⁊ alijs animalibꝰ:tm̄ in quibuſdā animalibꝰ epar inuenitur continuans cum ipſis coſtis:⁊ in quibuſdam nō. ¶ Dixit ꝙ apoſtemata ſi fuerint in aliq̄ parte epatis aliqđ ipſoꝝ ingreditur partem alteram eius non habendo locū pꝛopꝛium in ipſo tempoꝛe per quā pꝛeualens fuerit. ¶ Dixit ꝙ ſi poſt ypocūdria inde fuerit:naturaliter erit tenue ⁊ augetur tenuitas eius ex cauſa moꝛbi accidentis. Apoſtemata etiaꝫ ſi in epate fuerint magna cōpꝛehendent̃ ⁊ inuenient̃ per tactum.hec quoqꝫ apoſtemata habent aliqđ pꝛopꝛiū eis:nō ſicuti apoſtema muſculi qui pꝛeeſt epati:videlꝫ ꝙ manꝰ tāgentis cadat ſuper apoſtema habens terminū per quē inciditur ſubito.Sed apoſtema muſculi qui p̄eſt epati hꝫ ꝑtes cōtinuantes cum partibꝰ per ſpaciū longius. Ideo aꝑa illud ſentietur per tactum ex cauſa ipſa ꝙ diminuit̃ eius groſſitudo in pꝛimo. Qꝛ ſi in epate apoſtema fuerit durum : cognoſcendū eſt per tactum cum difficultate ex accidenti ſuꝑuenienti. Qđ niſi hoc fuerit:manifeſtius eſſet ſignū cū iſtud apoſtema ſit durꝰ ⁊ vehemētioꝛis expulſionis.Sed muſculus qui eſt ſuper ventrē in ſimili huius diſpōne extenuabit̃ ⁊ macreſciet:tñ pꝛincipium ydropiſis obuiabit ei.

P K ¶ Dixit ꝙ opilationes in epate accidunt ex anguſtia extremitatū venarū que ſunt.in parte gibboſa eius.ideo reſident in his humoꝛes:etiam apoſtema qđ eſt flegmon:⁊ ſquirros pꝛopꝛie erunt ex ſtrictura hoꝛū meatuū.

O A ¶ Dixit ꝙ debilitas epatis erit ex malitia complexionū. Qꝛ ſi cōplexio fuerit calida aduret [illegible]ilum venientē ad ipſum de ſtōaco ſi frigida:faciet ipſum indigeſtū.ſi ſicca:faciet ipſum groſſioꝛē ⁊ ſiccioꝛē.ſi humida:ecōuerſo faciet. ¶ Dixit quotienſcūqꝫ videris aliquē egerere ad modū loture carnium nuper mactatarum:illud ſignificat ꝙ epar eſt debile ⁊ non pōt perficere in generationē ſanguinis. Sꝫ ſi fuerit egeſtio ſimilis feci:noſcas ꝙ epar adurit ſanguinem. Qꝛ ſi egredit̃ cū egeſtione erugo aquea poſt ſpacium longū egrediẽt ſanguis melancolicꝰ:⁊ qñqꝫ egrediẽt melancolia metipſa ſimplex.Sed ſi fuerit mala cōplexio frigida:qñqꝫ egrediẽt inde egeſtio cuꝫ erugine tenui.ſed incipiet abſqꝫ febꝛe:⁊ poſt tempus longum eā ſequenter febꝛes cuꝫ ſanguis qui eſt in epate coꝛrumpatur. Imperiti v̄o medici negligendo ad febꝛes extimant ꝙ ipſe fiunt ex parte abſtinentie cibi ⁊ potus patiens quoqꝫ ſi ſequitur abſtinentiam nutrimenti pꝛopter cauſam defectus:appetitus eiꝰ erit cum venter eius non ſequatur ſolutionē in tempoꝛe opoꝛtuno. Etiaꝫ extimāt ꝙ radicitus patiens quaſi ſine febꝛe eſſet intromittentes ipſum in balneo ⁊ diſſoluendo eius regulam regiminis nō ſtudent vigilare in cura ipſius. Plures quoqꝫ in quibus ē mala cōplexio frigida recitant ꝙ inde magis exuriunt : tamen mala ꝯplo calida non ſequitur appetitū cibi:ſed defectū appetitus cibi ſitim ⁊ febꝛē violētā cū vomitu hūoꝛū maloꝛū.

R Q ¶ Dixit opoꝛtet quoqꝫ nos retiere in memoꝛia noſtra ſigna vt de eis adſit cognitio cū velocitate.verbigratia.erat qdā medicꝰ in quo erat doloꝛ in epate ipſius.cūqꝫ ingreſſus fui ſuper eū:vidi ſeruū eius poꝛtaſſe bacile in quo erat egeſtio cū erugine ſimili aque carniū nuper mactataruꝫ ex q̄ ſignū habebatur verificū ſuper debilitatem epatis firmiter:ac cōponendo quaſi nil vidiſſem omnino tetigi pulſum vene patientis ad inſpiciendū ſi in epate eius apoſtema eſſet:aut illud incideret ex debilitate tantum. Cūqꝫ ipſe patiens fuerit medicꝰ dixit ſtatim decaſſallando venio ⁊ ex motu meo excitāda ē ſpiſſitudo pulſus. Sꝫ ego vidi ī pulſu ſignum aꝑatis ī epe:⁊ leuādo oculos vidi ꝙ in feneſtra erat olla ꝑuula ī q̄ erat yſopꝰ cū aq̄ mellis mixtꝰ.cūqꝫ hoc viderē:cognoui ꝙ patiēs extimat ſe pati pleureſiꝫ ſentiēdo doloꝛē ī poſterioribꝰ coſtis.ſꝫ hoc in aliq̄ diſpōne qñqꝫ ſequunt̃ aꝑata accidētia ī epe:ēt in eo erat anhelitꝰ ſpiſſus ⁊ ꝑuus cū tuſſi ꝑuula. Ego quoqꝫ cognoſcēs ꝙ ipſe extimabat ſe pati pleureſim ꝑando ſibi yſopū cū aq̄ mellis:appoſui manū coſtis poſterioꝛibꝰ lateris dextri in q̄ ē locatio epatis dicēdo ſibi an ſentis in eo doloꝛē ⁊ ꝯfeſſus ē illud.ēt dixi ei.tu appet̃ tuſſire:⁊ ī te ē tuſſicula ſicca ꝑua ꝑ ſpatiū lōgū ⁊ ꝯfeſſus ē: tuſſiuit mō ſili me p̄ñte. Etiā dixi ei ſi feceris anhelitū magnum ſentires ꝙ doloꝛ ī te augeret̃:an ſentires ſilr̃ q̄ſi pōderoſitatez ſuſpēſaꝫ eē ī latere tuo dextro ſub ypocūdrijs ac volendo dicet̃ ꝙ doloꝛ aſcēdit vſqꝫ ad furculas eo ꝙ ſic accidit ī aꝑatibꝰ magnis epis.⁊ alr̃ dixi ei foꝛte ſentis doloꝛē ꝑuenientem ad furculas quaſi attrahentē ad inferiꝰ:foꝛte iſtud non accidit tibi.poſtea reſpondit ꝙ paſſus ſum hic ſimiliter.deinde dixi:tu eſtimas ꝙ pateris pleureſim. Dixit. H.reſcripſi hoc exemplum futurū penes vos:vt ſi felicitas cōueniens fuerit vobis:poteritis mediante cauſa inuenire queſituꝫ nō ſic alij iꝑeriti q ea minime gaudendo male iudicāt

O ¶ Dixit ꝙ si debilitate fuerit virtus attractiua de epate: si
K gnationē habebis de egestione kilosa de stomaco qm̄ per
inferiora egreditur sicuti fuerat. Ꝯ si in epate ⁊ venis ꝑ q̄s
transportatur nutrimentū fuerit apostema calidum: cū ege
stione egredietur id qđ simile erit erugini vlceris. Sed cum
fuerit inde maturū manabit inde erugo grossior ⁊ ꝓximior
putredini. ¶ Dico distinguendū est inter istud ⁊ inter pas
siones intestinoꝝ per locum doloris ⁊ signa doloris epatis.
¶ Dixit ꝙ si v̄tus retentiua epatis fuerit debilis: egestio
erit similis aque carniū. sed si post longū tempꝰ fuerit egre
ditur similis feci sanguinis. ¶ Dico sequēdū est hoc cū in
firmū sit: et sit recitatio v̄boꝝ. G. scripsimꝰ hic eo ꝙ signifi
cat sup debilitatē v̄tutis alteratiue. ¶ Dixit ꝙ si apostema
calidum fuerit i meseraica erit in egestione vt erugo vlceris
tenuis: ⁊ egestio erit kilosa eo ꝙ non penetrat ad epar: etiā
erugo illa est illud qđ resudauit apa. ¶ Dixit ꝙ emittit de
ventre sanguis ruffus mūdus si incisa fuerit ps corpis hu
mani: aut si detētꝰ fuerit sanguis emorroidalis aut mēstrua
lis qui procedens erat ad nutriendū illā ptē: aut euacuaba
tur ⁊ reuertitur ad intestina. hoc ēt fit cessante exercitio abū
danti qđ in ꝯsuetudine erat secutū. ¶ Dixit hoc nō erit hor
ribile cū corpus tunc mūdificet superfluitatē de cometipso.
¶ Dixit si flegmon aut herisipila matura fuerint in egestio
ne: egredit id qđ silē erit feci: ⁊ qn̄q3 huic silē in egestiōe
de epate quotiēs corroborat per medicinas ipsius curatio
nis qm̄ restaurata v̄tute eiꝰ expellet ð se supfluitates ad mū
dificandū educendo in egestione res mali odoris ⁊ coloris
ad qđ imperiti estimabūt ꝙ patiens inde appropinquabit
ꝑiculo. Sed sapiens cū hoc viderit post digestionē morbi
⁊ alleuiationez passionis hoc nō habebit in gerere sed ve
raciter cognoscet ꝙ non predestinat ad malū sed ad bonū.
K ¶ De anathomia mortuoꝝ ꝙ si in epate fuerit apa aut opi
P latio: cibaria calida nocebunt eis cū ipsa flāment apa. etiaz
cibaria frigida nocent eo ꝙ augent in opilationibus. Vn̄
vtile erit id qđ mediocre fuerit i ifrigidatione ⁊ calefactio
ne: etiam non dz esse viscosum ad modū excoriati tritici: sed
cū eo debet esse abstersio aliq̄ vt est in ordeo excoriato cum
cōferens sit in oibus dispōnibus suis.
L ¶ Saber dixit ꝙ si cōponere volueris aliqđ laxatiuum ad
epar: pone in eo qđ cōueniēs erit epati iuxta hoc exemplū:
videlz de mirabolanis citrinis: fumoterre: tamarindis: her
ba absinthij: ⁊ pulicarie facto apozimate cū agarico infuso
in decoctione masticis: spice: ⁊ similiū aromatū: ⁊ in deco
ctione aromatū radicū: ⁊ similiū seminū.
P ¶ Dixit ꝙ aq̄ casei aperit oplationes epatis: vnde os ꝙ su
matur cū syru. ace. ⁊ cū parte terū bonaꝝ qm̄ cōfert. ¶ Ta
bri dixit ꝙ amigdale dulces aperiunt opilatiōes epatis si
sumpte fuerint in cibo: sz amare sunt magis violēte ad hoc.
¶ Hi sunt trocisci ad potū penes acuitatē epatis ⁊ siccita
tem nature. ℞. lake. ʒ. i. seminis podagre: lini: se. endiuie se.
portulace ana. ʒ. i. succi pulicarie. ʒ. i. ℈. reu. senl. ʒ. i. ℈. spice: ma
sticis. an̄. ʒ. i. citonij cāfore: danik. ij. terant ⁊ distemperētur
cū succo endiuie amare: ⁊ sumēdi sunt per plures dies in po
tu quoniam mirabiliter conferunt.
K ¶ Dico ꝓut vidi in mogeb. Binserapion dixit: qn̄q3 accidit
L flegmon in passionibus maximis accidentibus in epate.
N ¶ Binserapion tn̄ modice ē corruptū per nos octo species
passionū epatis sunt: videlz mala cōplexio: debilitas substā
tie eius: opilationes: apata: vlcera: ex debilitate virtutis eiꝰ
accidit fluxus ventris similis aque sanguinis. etiam si cor
rūpitur virtus alteratiua cū caliditate: affert in corpe san
guinē malū ⁊ colericū. Sed si corrūpitur cū frigiditate ge
nerat ipsum ⁊ reducit ad aqueū ⁊ neutrū. Sz virtꝰ attracti
ua si corrūpitur infert fluxum ventris: ēt apa calidu3 in epe
ēt fluxus ventris similis aq̄ carniū erit quotiēs epar agit de
biliter sanguinē declinando ad frigiditatē ⁊ hūiditatē. Sed
cū mala cōplexione calida in epate erit sitis: vomitus cole
ricus: febris violenta: egestio fetens: ⁊ defectꝰ appetitꝰ cibi.
⁊ mala cōplexio frigida sequit leuē vētrē: appetitū nutrimē
ti: diminutionē sitis etiam in primo nō dz esse cū febre: sed ꝓ
longato tpe ⁊ durante febris sequit cū sanguis corrūpatur
in epate ⁊ putrefiat. Similiter etiam mala cōplexio sicca ex
tenuat epar: ⁊ inde accidit q̄si cōsumptio corrūpendo cutez
faciei: sed cū ea sitis erit: tn̄ mala cōplexio humida facit ecō
uerso. Sed dicturi sumus residuos morbos. Vnde quelibz
cōplexio curanda est cum contrario suo. Vnde curāda est
calida cū aq̄ ordei ⁊ spēbꝰ endiuie: ⁊ blitis: cū aceto. ¶ Ꝯ
si volueris augere virtutē: vtendū est carnibꝰ gallinarū ⁊ ꝑ
dicū in cibo ⁊ emplastro infrigidatiuo: ⁊ piscibus asperabi
libus in cibo: pomis granatis: ⁊ citonijs: ⁊ endiuijs: ⁊ empla
stro vtriusq3 sandal. ⁊ flore vitis: rosis: ⁊ semp̄uiua: ⁊ extre
mitatibꝰ mirti: ⁊ salicū: folio: spica: mastice: cera: oleo mirti
no: citonino: ⁊ similibꝰ. ¶ Et curāda est corruptio male cō
plexionis frigide cū seminibꝰ calefactiuis attenuatiuis vtē
do pane infuso in vino aut audicon ⁊ carnibꝰ auium ⁊ per
dicū: euitatis piscibꝰ oino ⁊ fructibus humidis recentibus.
¶ Sed cōplexio mala humida si intensa fuerit: inducit ad
ydropisim carnosam. Si sicca ad consumptionem etiam ca
lida ad hoc inducit etiam ad corruptionem sanguinis: ⁊ ad
apostemata: sed frigida ad ydropisim.
K ¶ De apatibꝰ dixit si apa accidit in gibbo epatis: sentiendū
est si magnū fuerit: si in rotūditate signū sequit ponderosita
tē sub ypocūdrio dextro: tusim leuem in rubore lingue in pri
mo: ⁊ postea nigredinē: defectū appetitꝰ cibi: freqūētē sitiz:
vomitū colericū: ⁊ dolorē q̄si attrahētē mirac ad superiꝰ: ⁊
tendentē ad furculas ⁊ spatulas: ⁊ qn̄q3 ꝑueniet attractio
ad costas posteriores. Sed hoc accidit in quo epar erit ad
herens his locis: ēt accidentia accident simil̄r penes apo
stema accn̄s in gibbo epatis maior erit eiꝰ magnitudo ⁊ cō
dominatio: ideo anhelitꝰ erit maior ⁊ tussis potentior: exten
dit dolor ad spatulā dextram ex proximitate eius. Sed tn̄
appetitꝰ cibi erit abūdantior cū apate rotunditatis q̄3 cum
apate gibbi. Etiā vomitꝰ colericꝰ nausea ⁊ abūdantia sitis:
tn̄ cū apate epatis calido erit febris causonica. Ꝯ si acci
dit apa i carne epatis metipsa dolor erit pōderosus nō mor
dens si in panniculo induto ei dolor eiꝰ erit mordens ⁊ non
pōderosus. Sz si fuerit apa in musculo induto mirac q ꝑest
epati longū erit ⁊ extensum per latitudinē vētris ⁊ longitu
dinē eiꝰ aut ꝑ trāsuersum eiꝰ in modū musculi in quo ē apa.
sz apa epatis erit rotundū ⁊ lunaticū. Vn̄ minuēda ē basili
ca dextra si affuerit possibili tas ⁊ noscas ꝙ epar indiget in
hac dispōne nutrimētis ⁊ medicinis apientibus meatus eiꝰ
⁊ dissoluentibꝰ modice que debēt esse abstersiue. ¶ Sed cū
abstersione ipsaꝝ nō dz esse punctio ne mordeat ipsu3 ⁊ au
geat dolorē i corīō oportunū ē ei id qđ abstergit absq3 pun
ctiōe. vnde mel sil̄r hoc agit. Sz tn̄ cū abstersiōe eiꝰ ob dul
cedinē excitat viscera vnde restat aq̄ ordei cū ipsa abster
gat absq3 punctiōe: sil̄r syrupus acetosus. Sed granatum ⁊
malū pomū ⁊ silia obturant vasa cum stipticitate corum ⁊
retēta colera rubea de epate auget i apate. Inde precipue
si apostema fuerit in rotunditate epatis cū actꝰ ipsiꝰ sit for
tis ibi postea. sed ascendendo ad gibbū erit q̄si transmutatū
⁊ debilitatū. vn̄ confert apostemati accidenti in gibbo epa
tis aqua ordei cū medicinis ꝓuocantibus vrinam modera
te sicut cū decoctione apij. Sed si fuerit flāmatio vehemēs
da de aque endi. ⁊ solatri siluestris ⁊ syru. ace. sed prolonga
to tpe ⁊ manifestata digōne: ⁊ ēt apostemate apparēte vtē
du3 est prouocantibus vrinaz violenter sicut assaro: spica:
rubea tinctoris: apio montano: mirra flore squināti aut po
licaria: camepitheos: ⁊ similibus. ¶ Sz si apa fuerit in ꝑte
rotunda: vtendū est eo qđ ducit ꝑ egestionē sicut aloe: tur
bith: agarico: mirabolanis citrinis ⁊ similibꝰ: tamē hoc fiat
post digestionē. ēt vtendū est clisteribus similibus in primo
cū aqua mellis ⁊ baurac. Sz apparente digestiōe in tpe de
clinantionis miscenda est pulpa colloquintide ⁊ centaurea
proprie si residua fuerit aliqua pars petrificata in eo. Sed
euitanda sunt nutrimenta viscosa ⁊ vtendū est nutrimento
abstersiuo: ⁊ emplastra fiant cum mollificatiuis ⁊ maturati
uis ad dissoluēdū: videlz cū mollificatiuis: ⁊ ad cōseruandū
virtutē epatis cū aromaticis ⁊ vtendum in primo negocij
dum digestio non sit manifesta emplastro vtriusq3 sanda.
semperuiue: citonij: cannaꝝ ⁊ rosarū. Sed digestione modi
ca apparente vtēdū est emplastro cū camonilla: corona re
gia: semi. lini: cera: oleo ros. ⁊ mastice: ⁊ in fine emplo sigie li
qde: yreos mirre: assari cū oleo camonille ⁊ oleo āeti ⁊ nar
cisi. Sz si apa fuerit i rotūditate epatis: declia ad regimē in
quo sit magis frigidū: qm̄ cū eo sunt semp febres acute ne
cessarie calide: ideo non est vtendum rebus calefactiuis.
¶ Ꝯ si accidit in epate apostema durū ex aliqua parte resi
dua flegmonis participantis aut de seipso qđ impossibile
erit cū in maiori ꝑte sit ex residuo alicuius flegmonis eo ꝙ
orificia vasoꝝ transportationis nutrimēti obturantur ⁊ in

de soluet venter. sed in maiori parte h magis sequet partici pante ante mortē necessarie hydropisi ex qua soluet natura cū cōpleta fuerit obturatio ⁊ nutrimenta reuertāt ad manandum ad ventrē ideo pereunt: tñ in longo spatio temporis cū obturatio ipsa non ita velociter accidat. Dixit ꝙ sunt curandi huiusmodi per apertionē opilationū epatū ipsoꝝ cū emplastris predictis ꝯuenientibus in fine apostematis calidi cum eis ꝯferant. Sed vtendum est in emplastris horuꝫ epatū tripliciter: lenitiuo vt bdellio ⁊ adipe ⁊ attenuatiuo: ⁊ dissolutiuo vt flore squinanti lauro peonia rubea adhibē: ⁊ substantia eius: ⁊ cōfortatiuo sicut herba absinthij ⁊ mastice. Unde his cōponenda sunt emplastra: caute tamen ne intensa sit dissolutio ⁊ remaneat aliquod residuū durum et petrificatum difficilis dissolutiōis. Unde vtendum ē dissolutiuis ⁊ lenitiuis cū aqua substantie abilben admixto ⁊ dissoluto cum ea bdellio: ⁊ posito in ea absinthio cum spica.

P ¶ Dixit. vtendum est ad aperiendum opilationes epatis: tā in potu q̄ʒ in emplastro: centaurea minori radice plantaginis folijs ⁊ semine eius: sed semen eius est vtilius: etiam corticibus radicis lauri. Sed de eis sumptio fiat i potu in quātitate dauik. iiij. ʒ. cum vino odorifero: etiam si cū farina lupinoꝝ distemperata in aq̄ in qua infusi fuerint lupini fit emplastrū: ꝯfert ēt draco̅tea: polium maiꝰ: camedreos: ⁊ agaricus habent aperire ⁊ mūdificare: sed camomilla superposita habet dissoluere magis q̄ʒ alie medicine: tamen de medicinis compositis vtendū est dyalake ⁊ dyacurcume athanasia dyacosti: ⁊ si fuerit caliditas: his omnibꝰ non est vtendum nisi in modica quātitate cū conferant frigiditati ⁊ humiditati cum oleo pentadactiloꝝ cū aqua radicū pulicarie ⁊ oleo vtriusq; amig. ¶ Or si in epate fuerint opilationes de humoribus grossis ⁊ viscosis absq; apostemate ⁊ caliditate omnino: signa erunt per ponderositatē ⁊ dolorem in epate absq; febre ⁊ extensione accidente in eo cum ex ventositatibus generentur in eo que penetrare non possunt: sed cū longum fuerit tempus corrūpent humores in epate: ⁊ generatis inde apostematibꝰ erūt febres absq; dubio. Sʒ curatio fiat in hoc si opilatio fuerit violenta ⁊ cronica: ⁊ minuenda est basilica: deinde vtendum est medicinis incisiuis sicut syrupo acetoso: squillitico: decoctione pulicari: decoctione lupinoꝝ crudoꝝ: decoctione radicum cappari: radicum squinanti: feniculoꝝ: apij: anisi: lake rube. cassieligncee: olei amigda. ama. sed ad aperiendum similiter vtendum est agarico gentiana: centaurea: ⁊ alijs compositis dictis in capitulo apostematū duroꝝ cū cura ipsoꝝ propinqua sit huic cure excepta lenificatione que necessaria est in apostemate duro. Tamen medicamen valde vtile ad opilatiōes epatis est filix cū in se sit amaritudo condominans. etiam mirabilis est ad medicamē istud confectio spice. ℞. spice romane partes. iij. absinthij partem. i. terantur ⁊ distemperent cū melle: ⁊ danda sunt. Confert etiam solutio ventris facta cū yerapigra aut polipodio: absinthio: agarico ⁊ decoctiōe seminū prouocatiuorum ad vrinam.

R ¶ Or si nascitura in epate grossa vel egressa fuerit coadunando: si aperitur cū ferro: periculosum erit. Unde cōgruū est vt frequenter emplastret cum farina ordei: stercore columbino: ficubus elixis: ⁊ haurac. Sed cibatio fiat cū melle bullito ficubus siccis isopo. i. ʒufa mētastro ⁊ aque ordei cū melle: vtendum est medicinis prouocatiuis ad vrinam vt declinet sanies ad renes ⁊ vesicā cum hoc sit vtilius ⁊ magis congruū q̄ʒ si declinaret ad concauitates ventris ⁊ intestinorum: sed da in potu per dies de decoctione isopi. i. asc. ysopi. i. ʒufa ⁊ mentastri fluuialis: aut decoctione agarici: et decoctione prassij cū vtilitas ipsarū sit per experimentum. Or si natura fuerit sicca: dissoluenda est cum pillulis aloe. ¶ Sed aperto apostemate ⁊ declināte sanie ad renes ⁊ vesicam non est vtendū tunc aliqua medicina violenta ad ꝓuocādū vrinam. s. re habenti in se acuitatē qm̄ hoc peracto ex acuitate vlcerabitur vesica. Sed de semine melonū da ⁊ cucumerū ⁊ radicibus liquiritie: dragaganto ⁊ pinidijs ⁊ in nutrimentis de melle mixto cum lacte cuius aquositas desiccata fuerat ouis sorbilibus: ⁊ malua hortensi: ⁊ aq̄ ordei: ⁊ vino dulci. Sed si induta fuerit sanies ad intestina: vtendū est in cura eo qd̄ non dissoluit ventrem vehementer neq; constipat eum. ¶ Or si nascitura egressa fuerit in pāniculo epatis tūc qd̄ illa aperiet id qd̄ in ea erit ⁊ manabit iter dyafragma ⁊ intestina in loco in quo adunatur aqua in hydropico: vnde apertio fiet in pte dextra inguinis. Sed emissa sanie curanda est plaga studiose ⁊ frequenter.

Q ¶ Dixit ꝙ dolor epatis ⁊ dolor pleureticus cōicant cū cōiter eos sequitur strictura anhelitus: tussis dolor in furcula dextra: aut in latere dextro. ⁊ in fine nō erit cōicatio cū manifesta sit cū dolore epatis: rubedo lingue: ⁊ nigredo ēt totiꝰ corporis in colore ⁊ cute. sed cū pleuresi manifestū erit sputum cū tussi propria ei: tñ distinguendū est inter eas. In primo p pulsum cū pulsus pleuresis sit pulsus durus. ēt inspiciendū est ꝙ si sentitur i latere dextro fuisse apostema: passio erit i epate. Sinautē nō erit: qm̄ nisi sentiet hoc i latere dextro: passio non erit in epate: cuʒ impossibile sit ꝙ apostema fiat in profundo eius aut in gibbo in superiori pte ipsoꝝ ēt inspiciendū est in eo in quo sentitur dolor inter costas ⁊ loca inferiora eis. Si cū tussi eiꝰ expuerit aliqd̄ ruffum aut coloratū: ꝙ si fuerit passio erit pleuretica cū posse sit: ꝙ si tūc i pncipio eiꝰ: aut passio i q̄ erit difficile sputū: sʒ strictura anhelitus in pleuresi ē magis ꝯueniēs. Uñ si volueris confirmare iudiciū firmiter pcipue patienti ꝙ anhelitū faciat maiorē vlr q̄ʒ fieri potest: deinde interrogandus ē si sentit pōderositatē q̄si eēt suspensaʒ sub hypocundrijs ⁊ costis eiꝰ. ⁊ si responderit ad hoc: dolor epatis erit cū dolor iste sit cōtra dolorē ꝓcedentē in pleuresi: aut forte nō egrediet aliquod de corpore significatiuuʒ sup illud nec sentiet p sensuʒ. vñ tūc nō obtinebit signū nisi p pulsuʒ solum: durum etiaʒ per faciendum magnū anhelitum vt est dictum.

2 ¶ Absq; auctore ꝙ si accidunt in epate dolores ex puitate eiꝰ tm̄. Sʒ curādi sunt cū breuitate cū nutrimētis attenuatiuis ⁊ modicis sūptis plies paulatim.

R ¶ Dixit si apa fuerit calidū curādū ē cū minutōe: succo endiuie: aq̄ ordei: emplo vtriusq; sandali ⁊ syru. acc. Sed si apa fuerit duꝝ curandū ē cū troc. absinthij dyacurcume; spica: costo: aq̄ radicuʒ. oleo amig. ama. ⁊ emplo stomaticon. Oē quoq; apa durū ꝯuertetur ad ydropisim. Or si apa fuerit i epate ex pcussiōe. ℞. reu. seni. rubee. añ. aur. pon. i. ⁊ ea da in potu die quolibet per triduū. ⁊ emplm fiat cū luto armenico cicercula distemperata cū vino cocto in quo infusuʒ fuerit citoniū ⁊ pomū: ⁊ epithia fiat sup epar cū mumia ⁊ oleo vio. Qd̄ nisi affuerit fiat cū oleo sambucino bis i die. ¶ De pulsu magno dixit nō fit in epate apa flegmaticū cū natura epatis trāsmutet flegma: hoc ē dyaroden. ℞. spice: cassieligncee: costi indi: croci: cinamomi: carpobalsami: myrre: añ. ʒ. i. rosaꝝ. ʒ. vij. terant ⁊ distēpent cū manna bullita: in q̄ dū spissa fiat dosis fiat aure. pō. ij. cū aq̄ endiuie: h̄ feniculi ꝯferunt apostemati epatis.

T ¶ Dixit. G. de secundo capitulo de modis febriū yeterici nisi purgantur corpora ipsorum de colera rubea patientur febres cū oīo humor colericꝰ nisi expellat a natura ⁊ emittit a corpe putrefiet. Et dixit ꝙ si ex cā yeteritie apa fuerit i epe aut opilatiōes: sufficiēs ē ꝙ erit cū eo febris. ¶ Dico audiui atrus dicētē ꝙ nō viderat passionē deteriorē yeteritia si dimissa fuerit absq; cura: qm̄ vidit plures i pte ipsius passionis subitaneā seq mortē pluries. ¶ De qnto capitulo mēbroꝝ dolētiū dixit ispiciēdū ē vtrū nō sit yeteritia nisi epar sit i prio patiēs. ¶ Dico ꝙ erit yeteritia p viā crisis si stēte epe sano: ēt erit yeteritia ex toto sanguie corrupto ex morsu venenoso in maiori pte: aut ex cibarijs necēijs ad h: nō ꝙ i epe tūc sit opilatio nʒ apa calidū. ¶ Dixit ēt fit yeteritia quotiēs debilitat cistis fellis de attractiōe colere: sed hec spēs ē absq; tribꝰ alijs spēbus q̄s diximꝰ. ¶ Dixit ēt fit yeteritia quotiēs iplet cistis fellis ⁊ nō pōt inde attrahere colerā de epe aut forte nō poterit eā attrahere ex opilōne fcā i meatibꝰ eiꝰ: aut ex debilitate eius v̄tutis attractiue. ¶ Dico ꝙ ipse dixit absq; alijs tribꝰ spēbꝰ: videlʒ i ꝯñtibꝰ v̄bis suis ibi ꝙ yeteritia erit ex opilatiōibꝰ i epe. ⁊ iā dixit d̄ tribꝰ ipsis spēbꝰ cū qbꝰ erit epar īfirmū: videlʒ cū ea q̄ fit iuxta viā crisis: ⁊ ea q̄ de venenis: ⁊ ea que de cibarijs malis fit. ¶ Dixit requirēdū ē i yetertia id qd̄ emittit p vrinā: egestionē: ⁊ sudorē: qm̄ forte erit suba vehemēter colorata cuʒ citrinitate: ⁊ silr vrina valde colorata: ⁊ silr sudor colicꝰ si adunatꝰ fuerit in balneo in aliquo vase cū nō sit eadē ꝯditio i alijs. Uidi quoq; quedā seq crisiʒ cū yeteritia moram trahētē i eo ⁊ nō ōficiētē. Cūq; reqrerē vrinā ⁊ egestioneʒ eiꝰ: ⁊ iueniēdo vtrāq; eē in dispōne naturali ⁊ significationem indicantem ꝙ epar erat illesum absq; aliqua passione secutus sum ad dissoluendū illud de pelle cū balneo cū aq̄

calida ⁊ regimine humectatiuo mixto cum humiditate eiꝰ aliquo attenuatiuo ad attenuandū humores ⁊ conualuit. ¶ Sed si quis conquerebatᷣ cū yctericia pati ponderositatē in locis que sunt sub ypocūdrijs aperiebam opilatiões ipsius cū cibarijs ⁊ potibꝰ ⁊ medicinis attenuatiuis: deinde laxando cum de colera rubea cū medicamine violento ⁊ sanabatᷣ in spatio breui ꝙ nisi sanatus fuerit: tunc dabā ei de rebus aperientibus cū violentia deinde laxando cū violenter dum sentiebat punctionē ex emissione colere indicine superflue vltra coleram citrinam ⁊ rubeam ⁊ sanabatᷣ. Sed qđ participat iuxta estimationē meam in simili huius yctericie ꝙ cistis fellis repletur ⁊ extensione accidit ei id qđ accidit vesice quando extenditᷣ ex abundantia vrine. Ideo indiget eo qđ educit illam coleram de ea dum reddet eam ad dispositionē naturalem. Or si volueris occursum habeas cum vltimo capitulo huius tractatus. ¶ De sexto capitulo dixit ꝙ si infirmatur epar simul cū splene inde erit yctericia nigra quasi esset cōposita de colera citrina admixta cū carbone. ¶ De nono capitulo ē meamir dixit: yctericia si accidit ex parte crisis bone deficiet velociter cū balneo ⁊ fricatione cum oleis dissolutiuis ⁊ medicinis dilatatiuis ad dilatandum poros sicut oleo aneti camomille ⁊ oleo camomille maioris ⁊ similibꝰ. ¶ Dixit ꝙ medicine calide nociue sūt febricantibus. Unde in quo fuerit yctericia ex opilationibꝰ epatis absqꝫ febre vtilia erunt semina prouocantia ad vrinā. ¶ Dixit in quo fuit yctericia ex causa opilatiōis in epe vtiles erunt medicine abstersiue violenter sicut in quo fuerit yctericia ex causa apostematis i epate: vtile erit id qđ sanat illud apostema. Or si admixta fuerit opilatio cum apostemate simul: indigēt eo qđ abstergit ⁊ mollefacit euitatis penes febrē ⁊ apostema medicinis violentis. Sed si fuerit yctericia ex opilatione curanda est cum medicinis violente abstersionis ⁊ amaritudinis: tamen si fuerit ex apostemate non. Succus endiuie ⁊ succus solatri si fuerit cum febre dati in pondere. ℥.vi. cum syrupo acc. conferunt. Sed si fuerit absqꝫ febre cum vino dandi sunt: ⁊ tunc da de spica: pipere: squinanto: aniso: semine dauci: costo cassialignea. ⁊ rubea tinctoris: ⁊ similibꝰ facientibꝰ ad opilationē epatum: ⁊ dandū est in potu etiā de decoctione cicerū: radicis sparagi ⁊ seminis feniculorū: cōferunt etiam ictericis febricitantibꝰ capilliueneris. Sed ictericis absqꝫ febre cōfert medicamen istud. ℞. amig. amara. aur. pon. i. seminis feniculorum aur. pon. iiij. anisi absinthij: añ. aur. pon. ij. spice inde asari añ. aur. pon. i. dosis fiat aur. pon. i. cum vino mellificato in q̄titate. ℥. iij. ⁊. ʒ. si fuerit. absqꝫ febre omnino. Or si corpus fuerit in dispōne naturali imminente oculo citrino dandū est in patienti in potu in balneo de aceto violento: q̄m inde emanabit de naribus abundanter colera rubea ⁊ deficiet passio eius. Aut imponendū est naribus de baurac nasturtio: aut cum succo cucumeris asinini: aut cum succo panis porcini. ¶ Dixit curanda est yctericia cū balneo ⁊ calefactione ⁊ dilatatione pororum data ei in potu decoctione venarū citrinarum cū vino mellificato. ¶ Miladius de libro amphorismoꝝ dixit: ꝙ si yctericia fuerit ex calefactione cōplexionis venarū metipsarum. Unde sanguis fiet colericus. ℞. capilliueneris: mēte: rubee tictoris añ. partem. i. coquantur in aqua in qua omnes sint pars sexta in pondere dum remaneat aque pars sexta ⁊ coletur: sed sitiendus est patiens ⁊ regendus in sole dum sudet ⁊ anhelitum magnū faciat: deinde sumat de eo. ℥. ix. ita tamen ꝙ sudet statim hora sue sumptionis. aut. ℞. capilliue. p. ij. mirre ptē. i. ⁊ da eas in potu ieiuno stomaco post balneū cū vini. ℥. iiij. ʒ. Dixit ꝙ minuenda est vena que sub lingua est ꝙ nisi conferens fuerit aliqua cura: huiusmodi laxatio fiat cū scamonea: ⁊ vtendū est exercitio sudatione: fricatione ⁊ balneo. ¶ De scđo capitulo humorū dixit ꝙ icterici curantur inspiciēdo has res citrini coloris cum ipse attrahant coleram ad superficiem corporis ⁊ eam dissoluant.

¶ De quarto capitulo amphorismorum dixit: tria vitia accidunt in epate in quo fuerit yctericia. s. apostema durū. apostema calidum: ⁊ opilatio. Sed apostema durum est morbꝰ cronicus ⁊ longus accidens per longitudinem dierum: tñ apostema calidum ⁊ opilatio possibile est ꝙ accidant statī. ¶ De quinto capitulo in icterico non possunt generari vētositates cum sit condominans super ventrem colera ⁊ vēter eius non poterit etiā inde debilis neqꝫ frigidus. ¶ Dixit raro generantur ventositates in eo licet debilitata fuerint viscera eiꝰ valde. ¶ De sexto capitulo ꝙ si epar i quo fuerit yctericia durum fuerit malum cū significet ꝙ in epate erit apostema calidum aut durum. Sed si fuerit yctericia absqꝫ duritie in epate possibile est ꝙ fiat ex opilatione accidenti in eo. Etiam possibile est ꝙ fiat ex parte nature expellentis humorē qui erat abundans magis in venis ad partē pellis iuxta viam crisis. ¶ In primo capitulo nature hūane si dederis in potu alicui icterico ex causa opilationū in epate aliquod medicamē laxans coleram rubeā datis eis in potu prius medicinis aperientibus opilationes euacuabis de eo coleram rubeam multā valde: ⁊ deficiet eius passio statim. ¶ Dixit in libro eius de medicinis laxatiuis: ego quoqꝫ postq̄ aptū fecero corpus icterici per dies do sibi i potu id quod emittet coleram ru. ⁊ sanabuntᷣ ibi plures vna vice. ¶ Dico aptandū est corpus ꝑ bibitionē datā ad apiēdum meatꝰ ⁊ opilatiōes ⁊ attenuandū hūores per dies: deinde digne laxandū est. ¶ Filogorius in epl'a sua de yctericia dixit: illiniēdus est stomacꝰ cū oleo ro. vino: succo malorū pomoꝝ per biduū ad ꝯfortandū locū: deinde minutio fiat: deinde dimittēdū est corpus per dies: deide ꝯfortādus est stomacus. deinde laxatio fiat cū aloe scamonea deinde vtēdum est ꝓuocatiuis ad vrinam. Or si apā fuerit in epate. Curatio fiat vt patiens vtatᷣ solatio cū calamitas ipm citrinū faciat ꝓhibito sibi coitu oio. ¶ De libro clisteriū dixit ꝙ nā ictericoꝝ nō pōt assellare cū cole. ru. ñ fluat ad itestina: ideo fluit cū sanguine in venis. ¶ Iudeus ꝙ si in yctericia vrina fuerit grossa ⁊ ruffa noscas ꝙ colera rubea ꝓcedit in viam vrine derelinquēdo viā egōnis. Uñ dandū est in potu de mirabolanis citrinis coctis cū scamonea absinthio ⁊ ierapigra si fuerit sine febre. ¶ Dixit ad educēdū colerā rubeā agaricꝰ i q̄titate aur. pōdus. i. dissēpatꝰ cū aqua mellis ⁊ suptꝰ illā educit. Deinde dandū ē in potu de aq̄ endiuie ⁊ syru. acc. ⁊ aq̄ casei cū mirabolanis. Sꝫ si fuerit cū caliditate cū trocis. cāphore: spodij: succi solatri: ⁊ aq̄ podagre lini. Fiat curatio datis eis in cibo corinis citroloꝝ et cucumeris. Dixit ꝙ polipodiū ꝯfert yctericie. ¶ Dico debemus cōsiderare in cura yctericie ꝙ ipsa nō fit nisi ex opilatiōe ꝓhibēte ꝙ colera rubea nō ꝓcedat ad cistim quo peracto dubitādū ē ne in epe accidat apā: aut erit ex augmēto colere rubee i gnātiōe eiꝰ vltra q̄ pōt cistis attrahere. Uñ fiet sanguis in toto colericꝰ iferens morbos exinde.

¶ Aron dixit ꝯfert yctericie minutio venaꝝ q̄ sunt sub lingua. ¶ Dixit ꝙ yctericia aut erit ex crisi ⁊ habetᷣ significatio sup h ꝙ febris p̄cedit ei aut fit ex morsu venenoso: cuiꝰ cā manifesta erit. Sꝫ que nō habebit cām primitiuā q̄nqꝫ erit nō cū apāte in epate accidēte oio: neqꝫ cū cā ꝓhibente ne agat actū suū q̄ curetᷣ velociter cū medicinis educētibꝰ coleram citrinā: sed hoc accidit ex repletione cistis subito. Iō accidit hec yctericia subito nulla pte corrupta in corpe i maiori pte nisi cū citrinꝰ fiet color ipsiꝰ. ß yctericia cū q̄ fuerit pōderositas in epate aut dolor: aut erit ex opilatiōe aut ex corruptione ꝯplōnis calide in epate: ⁊ inde fiet sanguis generatꝰ i eo colericꝰ bulliēs vehemēter. yctericia ēt nigra fit q̄n ifirmatᷣ epar cū splene. Uñ quotiēs splen nō attrahit nigrā: sanguis fiet melācolicꝰ. ¶ Dico ꝙ si videris in febribus yctericiā in oculis accidere noscas ꝙ in epe erit mala ꝯplexio calida. hoc ēt vidi in filio cuiusdā astrologi: cūqꝫ iō sequeretᷣ crisim educit humorē similē sanguini nigro ꝑ dies ⁊ illud erat crisis eius. Uñ cū videris hoc stude ad infrigidandū complexionē epatis toto posse tuo. Sꝫ ego curabā illū cū emplo ifrigidatiuo laxando de eo illū hūorē. ¶ Dixit Aron ꝙ si yctericia fuerit in morbo calido: curanda ē cū dissolutione eiꝰ de superficie corpis: ⁊ silr curāda ē q̄ fit ex morsu venenoso. Sꝫ q̄ fit ex repletiōe cistis fellis q̄ accidit subito absqꝫ dolore: ⁊ absqꝫ mala ꝯplone in epe patiēs curādus ē velociter cū eo qđ laxat colerā rubeā ⁊ educit eā cū vrina. Sꝫ eā q̄ fit ex alteratiōe alicꝰ actꝰ epatis: aut ex pōderositate: aut aliquo dolore in eo: indiget in sui cura eo ꝙ apponit cū ꝯrietate sua cōplōni: ⁊ ꝙ dissoluit opilationes. Sꝫ opilato poro inferiori cistis secessus albefiet: q̄m nō fluet colera ad itestina. Sed erit os amarū cū siti valida. tñ q̄n erit colera ꝓcedens in venis: erit vrina similis scarleto. Sꝫ si patiens fuerit potens minuendus est. sed ꝯfert yctericie aq̄ casei cū scamonea mirabolanis citrinis agarico ⁊ polipodio ⁊ similibꝰ aloe absinthio ⁊ pulicaria ⁊ rebus ꝓuocā-

tibus vrinã etiã condisium sumptũ in potu ad modũ.ʒ.i.tollet ycteritiã. ¶ Paulus dixit ꝙ si ycteritia fuerit ex crisi nõ indiget alia cura nisi balneo ⁊ fricatione modica. Qꝛ si fuerit ycteritia in hac parte cum febre cũ fluxu ventris colerico ⁊ fuerit ponderositas sub hypocõdrijs in parte dextra i epate erit apostema calidum: ꝙ nisi fuerit cum hoc ponderositas: sed caliditas i ipsa parte ⁊ febris mala cõplexio erit in epate. Sed si ycteritia fuerit absqꝫ febre: ⁊ egestio fuerit siccior: causa erit ex obturatione meatuũ cistis ⁊ debilitate eius. Dixit ꝙ vrina in his debet esse vehemẽter colorata. ¶ Dixit ꝙ erit ycteritia ex mala cõplexione valida in oib⁹ membris principalibus alteranti nutrimenta eoꝝ ad coleram rubeam sicut fit quando calefiet quotiẽs alterat̃. Dixit cognoscenda est ycteritia hec eo ꝙ nõ accidit subito ꝫ paulatim. Dixit si cã illius fuerit de epate trãsferenda est cura q̃ est in ca. epatis ad eam. ¶ Dixit ꝙ si fuerit ycteritia ex opilatione: minutio fiat de parte dextra. ⁊ de superficie manus de vena que est penes auricularẽ consecutis emplastris expellentibus apostema calidũ ẽt laxatiuis vt yerapigra etiã clisterijs cũ vtilia sint ei. Dixit ꝙ dande sunt in potu ieiuno stomaco res ꝓuocatiue ad vrinam vt absinthium. Sed succus radicis maioris iuuamenti erit sumptus in potu in quãtitate.ʒ.iij.cũ.ʒ.i.ʒ.aceti. ⁊ sũptio in potu yerapigre sicca aut cũ syrupo acetoso. Sed si fuerit ycteritia accidens ex mala cõplexiõe calida in mẽbris: stude ad curandũ eã cũ vnctiõe leui balneo exercitio moderato ⁊ nutrimento humectatiuo ⁊ infrigidatiuo sicut aqua endiuie ⁊ apij piscibus vino tenui. Qꝛ si qd̃ residuũ citrinum remanserit in oculis tantum imponendũ est naribus de succo cucumeris asinini ad modum vni⁹ grani orobi cum lacte femineo in balneo duꝫ fuerit inter pilam: ita tamen ꝙ non supponat caput in aqua pile. deinde post balneũ vtat̃ regimine restituente virtutem: facta etiam in positiõe illa i narib⁹ in sole: aut cũ succo cucumeris asinini: vt dcm̃ ẽ: aut d̃ succo panis porcini aut nigelle: aut olfandum est acetuꝫ acidũ valde cũ persona sistente erecta in pila balnei etiam si detentum fuerit in naribus ꝑ horam mirabilr̃ confert educendo superfluitates abundantes. ¶ Simon dixit ꝙ si fuerit opilatio in ore inferiori ꝑ qd̃ colera recipit̃ de epate aut in ore inferiori per quod expellitur colera ad intestina secessus albefiet. tamẽ si fuerit opilatio in ore inferiori ipso die albefiet secessus cuꝫ colera cesset omnino. Sed si fuerit opilatio in ore superiori per dies successiue albefiet secessus cũ colera que est in cistim fellis ipsum color: et per dies plures dum euacuabit̃ de eo. ¶ Dico cã erit in ycteritia aut ex superabundantia generationis colere dato signo per paritioneꝫ ycteritie: citrinitatẽ secessus: colorationẽ eius aut etiam per precedentia nutrimẽta: aut regimẽ faciens hoc necessariũ esse: aut erit ex opilatiõe alicuius oris predicti. Qꝛ si fuerit opilatio in ore inferiori: vtendum est laxatione facta cum yra agarico ⁊ scamonea. Sed si fuerit in superiori: vtendum est eo quod ꝓuocat vrinam. Qꝛ si fuerit sanguis colericus in toto: vtendum est laxatione: deinde rebus extinctiuis ad extinguendũ. sed conferunt huic carnes vaccine: pisces conditi in aceto ⁊ facti sebeg. ¶ De tertio capitulo de sũmis passionum ⁊ accidentium dixit accidit quedã species ycteritie ex mala cõplexione calida in venis immutante sanguinem in coleraꝫ. ¶ Alexander de libro stomaci dixit: accidit quoqꝫ species ycteritie ex mala complexione calida in venis immutante sanguinem in coleram. Dixit vidi quoqꝫ quẽdam ictericũ sanatũ fuisse vtendo somno. Dixit accidit etiam ycteritia ex apostemate in epate ex condominatione caliditatis i corpore aut ex opilationibus accidentibus in meatibus colere ex humorib⁹ viscosis q̃ nõ põt curari nisi cũ attenuatiuis calefactis. ¶ Bimmasuy de febribus. Dixit: fit quoqꝫ ycteritia ex cisti ex epate: ex meatibus colere: ex venis omnibus: ex nutrimẽtis: ex morsu venenoso: ⁊ ex crisi. Sed ex apostemate si i eo accidentes fuerint opilationes aut aliquod apostema ꝑcipue si fuerit calidum. Sed ex meatibus si in eis accidentes fuerint opilationes: aut apostema durum obturãs: aut molle annihilans virtutẽ ⁊ attractionẽ eius. ¶ Dico oportet quoqꝫ ꝙ signa dentur de quolibet ipsorũ. Signa ycteritie accidentis ex venis cognoscuntur ꝙ in epate non erit ponderositas nec caliditas etiam ꝙ non erit sitis. Sed signum ycteritie accidentis ex opilationibus epatis cognoscitur ꝑ ponderositatẽ in epate per extensionẽ ⁊ colorem ipsius. tñ signuꝫ ycteritie accidentis ex corruptione cõplexionis epatis calide cognoscit̃ per sitim vehementẽ siccitatem lingue ⁊ secessum. Sed signum ycteritie accidentis ex apostemate calido cognoscitur per ponderositatem que cum hoc erit ꝑ dolorem ⁊ extensionẽ eius. Cura ycteritie si fuerit cũ febre si febris fuerit cum ea in primo vtendum est infrigidatiuis sicut aqua ordei: ⁊ ꝓuocatiuis ad vrinã sicut syru. aceto. ẽt cibario ꝯfecto de attriplice: blitis. ⁊ silibus etiaꝫ emplo ad emplastrãduꝫ epar cõfecto cũ vtroqꝫ sandalo frequenter apponendo. Sed si fuerit post digõnẽ ⁊ atterminationẽ dãda sunt prouocatiua ad vrinã nullo dubio mediante sicut anisum ⁊ feniculi. ⁊ facta laxatione ac operato balneo iponendũ est oculis de aq̃ rosata ⁊ succo coriandri aceto ⁊ aq̃ niuea. etiam dandi sunt trocisci isti in potu quoniam conferũt. ℞. succi pulicarie.ʒ.ij. croci.ʒ.i. spodij.ʒ.iij. rosaꝝ.ʒ.v. se. attriplicis.ʒ.iij. seminis cucumeris longi: seminis portulace añ:ʒ.iij. terantur ⁊ distemperentur ⁊ fient inde trocisci: ⁊ dãdi sunt in potu cũ syrupo acetoso. ¶ Dico ego quoqꝫ nũq̃ꝫ vidi aliquod in ycteritia accidente cũ caliditate vehementi ⁊ inflãmatione esse vtilius q̃ꝫ sit emplastrũ confectũ cum vtroqꝫ sandalo: ita tamen ꝙ apponat̃ frequẽter inquantũ sentiat̃ frigor peruenire ad profundum: etiam ifrigidanduꝫ est cũ niue: vt vrina alba mane fiat inde. ¶ Dixit distemperande sunt he medicine cum succo radicis ⁊ sumende sunt cũ syrupo acetoso: aut cũ aqua feniculoꝝ ⁊ endiuie. Sꝫ vtẽdum est nutrimento de piscibus cõditis cũ aceto perdicib⁹ masculis aut pullis ipsoꝝ cõditis in aceto etiam de corina vel medulla cucumeris ⁊ citroloꝝ ⁊ melonũ accidoꝝ isipidoꝝ. ¶ Dixit ꝙ si ycteritia post fe. per longũ spaciũ temporis durauerit nec defecerit mediantib⁹ his curis minuenda est basilica ac dandũ est in potu de decoctione mirabolanoꝝ fumiterre radicũ ⁊ pulicarie soluto prius in colamẽto ipsius decoctiõe agarico in pondere.ʒ.i. ⁊ infuso in ea: tñ sumẽdũ est in primo noctis. Sꝫ si caliditas fuerit vehemẽs dandũ est in potu de decoctiõe mirabolanoꝝ deinde danduꝫ est in potu de aq̃ casei ⁊ aq̃ endiuie cũ syrupo acetoso. ¶ Binserapion accidit ycteritia nigra ex epate: vñ opꝫ ꝙ incipiatur studiose vt distinctio fiat inter ipsam ⁊ inter aliam accidentem ex splene: vnde si fuerit egestio modice nigredinis ipsa erit ex epate. Sed si egestio fuerit nigra valde i splene erit passio. Qꝛ si fuerit egestio modice nigredinis ex epate erit. Qꝛ si splen fuerit iflatus ycteritia erit ex eo. generat̃ etiam ycteritia ex infirmitate epatis ⁊ splenis cõmuniter simul. Sed ycteritia nigra est curanda cũ minutione facta in basilica sinistra: deinde cum laxatione facta inde decoctione in qua ponitur polipodiũ cũ scolopendria radicib⁹ cappari: elleboro nigro: fumoterre: radicibus epithimo: ⁊ vuis passis soluto in colamẽto decoctionis eius agarico cũ yera ⁊ sale ⁊ infuso in ea prius. Qꝛ si fuerit ibi quasi febris dandum est in potu de aq̃ podagre lini feniculoꝝ ⁊ aqua foliorum tamarisci ⁊ aqua radicis ⁊ syrupo acetoso. Sꝫ nisi fuerit cum febre postea dandũ est in potu de lacte camellino cũ mirabolanis ⁊ epithimo aut cuꝫ aqua casei. ⁊ in cibo de capparis cum aceto. i. musus ⁊ hulam. ¶ Dico dubitanda est passio ycteritie eo ꝙ cõuertitur ad ydropisim habita in corpore cũ ea caliditate velociter. Dico requirendo inuen hoc fieri frequenter cũ ycteritia que erit ex opilatiõib⁹ aut ex apostemate in epate. ¶ Dixit habeas significationẽ de ycteritia crisis ꝙ accidit post digestionem ⁊ mitigationem febris ⁊ alleuiationem passionis. Sed de ycteritia accidẽti ex apate calido i epate ꝑ põderositatẽ in latere dextro cuꝫ febre: tñ de ycteritia ex opilationib⁹ ꝑ põderositateꝫ absqꝫ febre. Sꝫ de ycteritia accidẽti ex corruptõe ꝯplõnis calide in epate generãte sanguinẽ colericũ cũ vstione ⁊ flãmatione ⁊ siti absqꝫ põderositate ẽt de ycteritia accidenti de nutrimentis ꝙ successiue accidit paulatim. ꝙ si in ycteritia fuerit egestio citrina in sua dispõne nulla passio erit in cisti: sꝫ erit in epate: etiaꝫ si egestio fuerit alba passio erit in cisti vrina fuerit ĩ dispõne nãli passio erit in epate nulla. Sꝫ si fuerit colera passio erit i epe. ¶ Curãda quoqꝫ ẽ ycteritia crisis cũ aq̃ cal'a dulci admixta cũ oleo camomille ⁊ aneti. Tamẽ si ycteritia fuerit ex apate i epe minuẽda ẽ vena asiellia q̃m nimis ꝯfert miutio fcã in eo. Sꝫ post eã vtẽdũ ẽ aq̃ endiuie solatri ⁊ podagre lini cũ syrupo acetoso: ẽt manifesta digõne miscendũ est cũ eis aloe aut succ⁹ pulicarie: etiam si fuerit cum caliditate dandum est in potu de aqua ordei cũ aq̃

apij facto emplastro cũ vtroq3 sandalo:sed si yceteritia fue-
rit ex corruptione complexionis epatis vtendũ est laxatio-
ne cũ mirabolanis citrinis fumoterre absinthio:herba puli
carie:radicibus apij:agarico:tamarindis:⁊ prunis:ẽt ꝯfert
aq̃ casei ⁊ mirabolanus citrinus:deinde vtendũ est balnea
tione deinde sumptione ꝓuocantiũ vrinã. Qꝫ si icteritia ac
cidit ex opilationib⁹ vtendũ est aperitiuis sicut trociscis cõ
positis cum amigdo.amaris:absinthio assaro:aniso ⁊ agari-
co:datis ei pluries in potu:deinde vtẽdũ est laxatiuis:dei-
de cõuertendũ est ad ea que aperiunt ⁊ attenuant : deinde
laxatio fiat ⁊ vomitus crudelis aperit opilationes epatis:⁊
capparũ cõditu3 cũ aceto confert ẽt bliti ⁊ sinapis ⁊ acetũ
squilliticũ:⁊ vtendũ est in cibo carnib⁹ volatilibus conditis
cũ salsis attenuatiuis:⁊ in potu vino tenui euitata satietate
ac mala digõne. Qꝫ si fuerit cũ caliditate vtendũ est aqua
ordei syrupo acetoso succo endiuie piscib⁹ paruulis ꝯditis
cũ aceto apio gallicellis conditis cũ succo vue acerbe cum
opio ⁊ corina cucumeris ⁊ citrolorum. Qꝫ si fuerit yceteritia
absq3 febre vtendum est in potu rebus violente ꝓuocatio-
nis vrine ẽt rebus apientibus opilationes sicut:costo:gen-
tiana:aristologia:pane porcino:⁊ similib⁹. Sed si fuerit cum
febre vtendũ est eo qd̃ dictum ẽ:etiam cõferũt valde absin
thium:rubea pulicaria:⁊ capilli veneris cũ eis admixti : la-
xant etiam yceteritiã vehementer aloe scamonea:succ⁹ cucu
meris:asinini agaric⁹:⁊ mirabolanoꝝ citrini:vnde laxanda
est cũ eis. S3 vtendũ est in.yceteritia nigra eo q̃ educ̃ nigrã.
¶ He sunt pillule sumende ad yceteritiã in potu mirabilr̃
ꝯferentes. ℞.agarici.par.vij.yerepigre:seminis podagre li
ni ana par.vi.seminis radicis scamõee ana par.iij.mirabola
norũ citrinoꝝ:seminis apij ana par.v.epithimi mirabola-
norum nigroꝝ ana par.iiij.salis indi par.vi.teranẽ ⁊ distem
perenẽ cũ succo folioꝝ radicis ⁊ inde fiãt pillule dosis.ʒ.ij.
¶ Sed purgato corpore ac nullo alio restante in eo nisi ci
trinitate in oculo ⁊ in cute vtendũ est balneo vnctionibus ⁊
fricatione:etiam imponendũ est naribus ad citrinitatẽ ocu
loꝝ de succo cucumerũ asini cũ lacte aut succo blitarum cũ
eam mundificent etiam succo panis porcini ⁊ similiũ. Ycte-
ritia est sanguis colericus procedens in corpore q̃ cogno-
scitur per colorẽ oculoꝝ ⁊ lingue ⁊ saporem ipsi⁹:sed mani-
festus erit in oculis eo q̃ apparens erit in angulo ipsoꝝ ve-
lociter anteq̃3 apparet in alia parte corporis:vñ in hoc nõ
est sequẽda vrina vrubea:qm̃ est yceteritia in qua erit vrina
alba. ¶ De libro significatianum dixit q̃ opilatis meatib⁹
colere de ea transportatur pars cũ sanguine citrinũ faciẽs
colorem. Sed pars residua de ea in epate infert ei malã cõ
plexionẽ calidam cõburentẽ ⁊ vegetantẽ sanguinem du3
in eo erit superabundantia coleratiõis. ¶ Dico oportet ve
lociter tunc purgare epar.deinde ipsum infrigidare ne in ea
accidat apostema calidũ. ¶ Dixit q̃ quotiens vrina ĩ ycte
ritia fuerit abũdantior ⁊ magis declinans ad colorationẽ3
laudabiliter erit si minor in quãtitate ac minoris coloratio-
nis erit deterior ⁊ magis significatiua ad ydropisim:erat q̃-
dam yceteric⁹ patiendo cũ hoc passionẽ calidam.cui dato in
potu succo endiuie cũ syrupo acetoso in eo apparuit mani-
feste tussis. Dixit sed mutando curationẽ eius:inde dedi ei ĩ
potu de aq̃ casei cum zuccaro ⁊ perfecte ꝯtulit. ¶ Ad ycte-
ritiam cum morbo acuto dandum est in potu de semine en-
diuie ⁊ se.citroloꝝ ⁊ se.portulace quolibet die in quantitate
ʒ.iij.cũ.℥.i.succi endiuie:⁊.℥.i.syrupi aceto.qm̃ ꝓuocabũt vri
nam ⁊ valde ꝯferũt. ¶ De summis regiminis sanoꝝ dixit q̃
si retenta fuerit colera rubea inspiciendũ est q̃ si hoc fuerit
ex parte opilationũ vtendũ est regimine attenuatiuo. Si ex
parte eius supabundantie vtendũ est euacuatione. Si fue-
rit ex pte apostematis calidi aut duri apostematis illd̃ egre
ditur conseruationi sanitatis.sed si fuerit ex parte male com
plexionis accidentis in eo conuertendũ est ad primã dispõ-
nem eius. Qꝫ si fuerit iam per longum tempus morb⁹ erit:
etiam si fuerit ex coadunatione instrumẽtoꝝ attrahentium
coleram ex sumptiõe dulciũ ⁊ vnctuosoꝝ. Sed si accidens
fuerit ex parte calefactiuoꝝ desiccatiuoꝝ vtendum ẽ sum-
ptione refrigidatiuoꝝ humectatiuorum. ¶ Dico hec sunt
genera yceteritie. ¶ Binserapiõ yceteritia tres causas habet
aut superabundans erit colera vltra quam fuerit ante aut
cistis non attrahit aliquid de epate:aut non educit eam ad
intestina.generatio colere superabũdans erit in corpore ex
caliditate cõdominanti epati aut ex mala cõplexione aut ex
apostemate calido aut ex nutrimẽtis dulcibus aut vnctuo-
sis aut acutis.⁊ sũmarie calidis. S3 attractio de epate de-
ficit aut ex causa epatis aut ex causa cistis si in ea fuerit apã
calidum proprie in loco cũ quo ꝯtinuaẽ pars tenuis cistis:
aut ex opilationibus accidentibus in istis locis aut ex par-
te cistis si acciderit apã in ore ei⁹ attractiuo aut aliq̃ opila-
tione:aut q2 debilitata est virt⁹ attractiua :ꝭ vt⁹ attractiua
deficit aut ex mala cõplõne aut extẽsione illata ei vehemẽ-
tis ex vehementi repletione:aut q2 virtus expulsiua colere
ad intestina debilitata est:vnde cisti sistente plena nil attra
hit ad se qd̃ aut erit ex opilatione:aut ex apãte:aut ex mala
cõplexione aut ex debilitate illata cisti ex vehemẽti exten-
sione.vñ oẽs species h⁹ pertinentes sunt ad yceteritiã. Etiã
accidit yceteritia ex via expulsionis nature ad colerã ad ex-
teriora corporis.etiam accidit exueneuis ⁊ morsu quorũdã
aĩalium. Unde si yceteritia accidit ex mala complexione ca-
lida in epate:sequunẽ signa signãtia caliditatẽ in epate esse.
Qꝫ si apostema fuerit calidũ:sequũẽ signa significãtia apã:
⁊ similr̃ de apostemate duro. Sed si fuerit ex opilationibus
ponderositas erit in latere dextro absq3 caliditate : ⁊ opus
erit vt continueẽ cu3 apostemate duro vnde euitande sunt
omnes medicine nociue ꝓut cõgrue dictũ ẽ. Sed si fuerit
egestio alba fluxus colere iã deficit.tñ si vrina fuerit in dis-
positione naturali:passio non erit in epate. ¶ Dixit Binse-
rapion q̃ si egestio fuerit alba:passio erit in meatib⁹ colere.
sed si vrina fuerit in dispõne nãli : ipedimẽtũ nõ erit in epe.
¶ De particularibus.spẽs q̃dã senger.s.pes colũbe q̃ habet
amaritudinẽ minorẽ ⁊ stipticitatẽ abũdantiorẽ cõfert ycte-
ritie ⁊ cũ hoc infrigidat. ¶ Agaricus sanat yceteritiam acci
dentẽ ex opilationibus epatis. ¶ Semen attriplicis cõfert
yceteritie accidẽti de opilationib⁹ epatis. ¶ Mentastrũ flu
uiale ꝯfert yceteritie accñti de opilatiõibus epatis. ¶ Spu
ma succi prassij iponenda est naribus yceterici ⁊ perfecte cõ
fert. ¶ Succus cucumeris asinini similiter in positus nari-
bus idem facit. ¶ Camepitheos magis cõfert yceteritie q̃3
alie medicine. ¶ Agaricus confert yiceteritie. ¶ Decoctio
absinthij quolibet die sumpta ĩ potu ĩ q̃ntitate.ʒ.iiij.).sanat
yceteritia3. ¶ Dico camphora sanat yceteritiã. ¶ Piscis cõ
ditus in aceto sekbeg sanat yceteritiam. ¶ Aqua casei sanat
yceteritiam magis q̃3 alie medicine. Qꝫ si opus fuerit ad la-
xandum miscenda est cũ ea scamonea ⁊ mirabiliter opabi-
tur. ¶ Polipodiũ mixtũ cũ agarico semie endiuie ⁊ se.po-
dagre lini cõfert yceteritie. ¶ Decoctio mẽtastri sumpta cũ
vino mundificat yceteritiã. ¶ Lactuca elixa ac sumpta in ci
bo condita cũ oleo sisamino sanat yceteritiã. ¶ Attriplex sa
nat yceteritiã. ¶ Citrolli ⁊ cucumeres longi sanãt yceteritiã.
¶ Endiuia podagra lini solatrũ ⁊ feniculũ sanãt yceteritiã.
¶ Cu3 castoreum bonum est yceteritie. Cucurbita ⁊ succus
eius sanat yceteritiam.

¶ Dico corrigendo de summis regiminis sanitatis. Dixit q̃
accidit quedã spẽs yceteritie ex comestione nutrimẽtoꝝ sti-
pticoꝝ aut calefactiuoꝝ desiccatoꝝ cũ hec omnia adunẽt
os vasoꝝ valde. Sed curatio ipsius in primo d3 esse cũ re-
bus vnctuosis dulcibus ⁊ mollificatiuis vt inde mollesiãt
illa loca. Sed scd̃a curatio que facienda est per ĩfrigidan-
tia ⁊ humectantia consequenda in primo ẽ. Si videris ycte
ritiam esse cõuenientẽ ei deinde inspiciendũ est silr̃ in oĩb⁹
modis ipsius. ¶ Dixit accidit ẽt yceteritia aut ex debilitate
virtutis attractiue de cisti aut ex apostemate aut ex reple-
tione. ¶ Dico in maiori pte vidi yceteritiam accidere ex opi
lationibus in epate:etiam ex apostemate si fuerit cũ febre:
sed nisi fuerit cum febre ex opilatiõib⁹ erit ⁊ alias spẽs ycte
ritie nõ vidi accidere:vnde he due species sunt obtinende.
¶ Aaron he sunt pillule conferentes pfecte ad purgandũ
yceteritiam. ℞.reu.suc.absinthij succi pulicarie ana.ʒ.).sca-
monee.ʒ.quart.i.teranẽ ⁊ distemperenẽ cũ succo endiuie et
inde fient pillule. ¶ De.ix capitulo meamir. Dixit inspice-
q̃ si yceteritia fuerit post febrẽ:⁊ inde fuerit alleuiatio passio
nis cũ ipsa fuerit in die cretico:curanda est cũ balneatione
⁊ vnctione cũ oleo dissolutiuo. Sed si fuerit ex causa apostе
matis in epate calidi euitande sunt medicine violente cum
secum sit febris omnino.qm̃ in eis erit qd̃ magis nociuum
est ad excitandũ febrẽ quã ad conferendum in dilatatione
meatuũ epatis. Sed si fuerit yceteritia ex causa opilationis
accidentis absq3 apostemate.curanda est cũ violentis:qm̃
ꝯferunt cũ secum nõ sit febris.sed sunt violente abstersiõis

sicut gentiana: panis porcinꝰ: enula: costū: aristologia: poliū maius ⁊ centaurea. Sed si fuerit yceritia ex opilatiōe cum apostemate indiget apā ea cū quo mollificet̃ ⁊ opilatio eo ꝙ eā aperiet: vnde fiet compositio de eis euitatis acutis ꝓ ut opus fuerit in cura. ¶ Misib. Dixit erit ycteritia ex vehementi caliditate cōplexionis cistis aut epatis. Dixit ꝙ ex hac citrinus color erit cutis totius corporis salua cute faciei cuȝ color eius nigrescat ⁊ extenuetur cum hoc corpus albefiat lingua constipetur venter ⁊ infletur. sed in primo vrina erit alba tenuis. deinde crescente passione inspissabit̃ ⁊ nigrescet ⁊ fetet. vnde curatio fiat cum minutione: extinctione emplastratione ⁊ nutrimēto correctiuo. ¶ Cum ad ycteritiam da in potu: si venter fuerit leuis de lacte accido cū biscocto aromatizato. finaūt de aqua casei. ¶ De sunt pillule sumēde quolibet die si natura fuerit dura. ℞. mirabolanoꝝ citrio. ʒ. i. aloe. ʒ. iij. rosaꝝ: succi pulicarie: absinthij: succi liquiritie ana. dauik. i. terantur ⁊ distemperent̃: cuȝ succo solatri: ⁊ inde fiant pillule. Tamarindi. ℞. de iure vituli vel dactili facto absq; croco cū aceto potenti ⁊ miscendū est cū tantūdē zuccari ⁊ coquendū ē cum modica camphora ⁊ vtendū est eo ad modū syrupi acetosi. ¶ Ypo. de regimine mēbroꝝ est ycteritia spēs velocis periculi cū in vrina tūc sit rubedo similis orobo cū febre ⁊ horripilatiōe horribili ad tediū patientis habito indumēto ac cooperimēto valde ac etiam eloquio cū idem sentiat in ventre morsū pōtinū esse ponderositatē vsq; ad. xiiij. dieni: quibꝰ tantū fatis patiens saluabit̃ vnde opȝ ꝙ vtat̃ balneo ⁊ in potu aq̄ mellis ⁊ vino vetusto tenui: etiam aq̄ ordei dato ei nutrimēto frequenter: ita ꝙ non dimittat̃ per longum spatiuȝ tp̄is absq; cibo. ¶ Binelgelbeg dixit ꝙ ycteritia citrina qn̄q; accidit subitanea: sed nigra non accidit subitanea. ¶ De cōplemento ⁊ ꝑfectione ꝙ si ycteritia fuerit de epate ⁊ signuȝ fuerit per citrinitatem minuenda est basilica: si affuerit possibilitas ⁊ sequenda est ventosa in abdabayn dato ei in potu succo solatri succo podagre lini: succo endiuie ⁊ succo feniculoꝝ cū cassiefist. ʒ. iiij. bullitis ⁊ colatis cū syrupo acetoso zuccarino: deinde. ℞. seminis attriplicis triti aur. pond. i. aloe: succotrini dauik. ij. ⁊ sumant̃ i potu cū. ℥. i. syrupi acetosi zuccarini: ⁊ emplastrādū ē epar cū vtroq; sandalo. ¶ Or si ycteritia fuerit ex splene signū habendo per melancoliaȝ minutio fiat in sinistra aut ventoset̃ dato ei in potu cum succo olerum succo colato folioꝝ tamarisci ⁊ salicum: sed toto posse tuo curet̃ splen datis eis piscibus paruulis conditis i aceto: deinde dandum est in potu de aqua casei cū mirabolanis: epithimo: sale indo: aloe: succo citrino: videlicet. ℞. mirabolāoꝝ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. salis dauik. i. aloe: succotrini. ʒ. quart. i. ⁊ danda sunt in potu per dies etiam imponēdū est oculis modicū aq̄ rof. mixte cum aceto mane ⁊ sero. ¶ Sȝ ad ycteritiā accidentē cū nigredine. ℞. vuaꝝ passaꝝ absq; nucleis. ℥. iiij. ⁊. ʒ. rosaꝝ siccaꝝ nō tritaꝝ. ʒ. v. cubebe. ʒ. iij. infundant̃ in aque calide rotul. iij. per noctem ⁊ diem ⁊ de eo sumēdus est rotul. i. ieiuno stomaco mane: qm̄ ego vidi istā curam perfecisse in specie ycteritie huiusmodi: videlicet cū succo feniculoꝝ succo podagre lini: succo solatri sumptis tali conditione per hebdomadas. ¶ Ad ycteritiam da in potu succi liquiritie. ʒ. ij. cum syrupo acetoso ⁊ mirabiliter confert. ¶ Ad ycteritiā accidentem de opilationibꝰ epatis da in potu de venis citrinis. ʒ. i. anisi. ʒ. i. in decoctione alba dā da etiam in potu de cornu ceruino vsto. ʒ. ij. cum aqua frigida ieiuno stomaco.

¶ De membris dolentibus ycteritia crocea significat super passioneȝ in epate aut in cisti fellis: sed nigra significat sup passionē in splene. Ycteritia etiam qn̄q; fit ex iflāmatione caliditatis epatis cum inde sanguis factus fuerit colericus aut eo ꝙ humores transmutant ad coleram: aut ex malitia cōplexionis: aut ex morsu venenoso alicuius aialis aut ex medicamine mortifero. Or si humores mali fuerint ex malo regimine procedendo paulatim tunc passio erit ex malitia complexionis. ¶ De virtutibus naturalibus nos curaȝdo ycteritiam secuti sumus ad corrigendū passionē epatis i primo. qua correcta ⁊ laxato corpore cū medicamine educente coleram patiens cōualuit velociter. Dixit pluries vidi occultata fide ꝙ scamonea cōfert ycteritijs. ¶ Bimasul ycterici debent comedere pisces coctos ⁊ conditos cū aceto ⁊ minuere basilicam ac in potu sumere de decoctiōe mirabolanoꝝ deinde de aqua casei. ¶ Judeꝰ dixit ꝙ si ycte-

ricus lotꝰ fuerit cū decoctōe capilli veneris aut vi͂ge pastoris. inde deficiet ycteritia eius. ¶ Judeus ꝙ si in ycteritia vrina fuerit grossa laxandus est venter de colera rubea data in potu scamonea cū zuccaro aut in decoctione mirabolanoꝝ citrinoꝝ. Sed si fuerit cū febre da in potu de syrupo acetoso laxatiuo aut simplici: deinde dandus ē in potu trociscus camphore ⁊ spodij cū aqua olerū postq̄ȝ facta fuerit laxatio data ei in cibo gallicello cocto ⁊ condito cū aceto musus aut sekbeg: etiā polipodio mixto cū eo: ⁊ corna. i. medulla citroloꝝ danda est in cibo qm̄ ɔferūt. ¶ Ad ycteritiam accidentē ex opilationibꝰ epatis vtendū est eo in cibis: etiam in laxatiuis vt cū eo laxet̃: etiam minutio fiat data in potu acetositate citroꝝ cū ipsa sit ɔferēs valde ycteritie sumpta cū modico vino cocto: sed si fuerit cronica ⁊ diuturna da in potu de dyacurcume cum aq̄ radicū ⁊ trociscis absinthij in nocte ⁊ de aqua casei ⁊ scamonea dixit de tyriaca ad cesareȝ si lumbrici terre fuerint siccati ⁊ triti ⁊ sumpti in potu sanant ycteritiā: ⁊ eam purgant statim. ¶ De libro humoꝝ euacuanda ē de ycterico toto studio colera ru. cū laxatione ac vomitu naribꝰ ⁊ vrina: sed etiā inspectio ad colorē citrinū nimis confert ycteritie. ¶ De amphorismis ycteritia si fuerit ex passione epatis aut erit ex apostemate duro aut ex flegmone aut ex opilatiōe. Sed possibile est ꝙ apostema calidū ⁊ opilatio accidāt subito: deide apā durū non accidit nisi per longū tēpus in quo fuerit ycteritia. Jmpossibile est ꝙ ventositates generent̃ cū ea cū colera sit cōdominās ventri ⁊ corpori: sed qn̄q; possibile ꝙ generent̃ cū ea ventositates: tn̄ in minori quātitate si fuerit ex debilitate mēbroꝝ ventris: cū ventositates generant̃ inde. Similiter si fuerit cū ycteritia etiā durities malū: qm̄ significat ꝙ in epate est apostema durū: vnde nisi fuerit cum duritie est possibile qd̄ sit ex opilationibꝰ: aut per modū vie crisis: dico ycteritia si fuerit cuȝ duritie epatis infert ydropisim. ¶ De meamir. Dixit ꝙ ycteritia fit iuxta modū vie crisis bone in febribꝰ natura expellente superfluitatē colere ad ꝑtes cutis: que ycteritia deficiet velociter ꝑ balneationem ⁊ fricationem factā cum oleo dissolutiuo ɔsecutis oibꝰ medicinis apientibꝰ poros vt oleo aneti: oleo camomille: ⁊ oleo pētadactiloꝝ: sed vtendū est in quo fuerit ycteritia post talē curam: oleo vini cocti ligati: oleo lilino: ⁊ oleo camomille maioris. Sȝ si fuerit ex opilationibus in epate: aut ex apāte calido non est vtendum medicinis perfecte caliditatis ꝓprie si cū ea fuerit febris. Dixit gentiana enula: costum: aristologia: poliū maius: ⁊ centaurea maxime vtilitatis sunt in loco eoꝝ. ¶ Dico loca ipsoꝝ sunt cū opus erit ad aperiendum opilationes cū eis nulla tūc caliditate cōdominātе. Sed si fuerit ycteritia ex causa apostematis accidentis in epate ei ɔferentes erūt medicine sanantes illud apostema sicut ɔferunt ycteritie accidēti ex causa opilationis in venis epatis medicine violente abstersionis: licet ipse habeant vestigiū manifestū valde ac ipsaꝝ virtus fuerit calida hoc est fm̄ ꝙ dixit ꝓprie. Dixi ꝙ si adunate fuerint opilationes cū apāte simul vtendum est medicinis mollificatiuis ⁊ abstersiuis simul euitatis medicinis violentis ⁊ vehementioris agressus in quibꝰ vestigiū medicinale erit valde manifestū ac earū virtus calida erit. Si in cortice collogͣt. calefactū fuerit vinū aut syrupus acetosus: ⁊ datū fuerit in potu vinū nō febricitanti: ⁊ syrupus febricitanti valde ɔfert. Succus endiuie tenuis ortensis in q̄ȝtitate. ʒ. vi. datus in potu ycterico febricitanti in quo fuerit acuitas cōfert: sed si datus cū vino i quātitate. ℥. iiij. ʒ. ycterico absq; febre valde confert: ēt solatri succus datus cum vino in potu ad partē equalē valde confert ycteritie. ¶ Aliud. ℞. cicerū costi: capilloꝝ veneris ana pugil. i. radicū sparagoꝝ pugil. i. aque rotul. xij. ifundant̃ in aqua: ⁊ colet̃ aq̄ ⁊ danda est in potu frequenter in quo nō fuerit febris cum vino ⁊ cū febre per se tm̄. ¶ Aliō ɔferens in quo non fuerit febris. Satrubū dandum in quātitate aur. pon. ij. in potu cū. ℥. iiij. ⁊. ʒ. vini confert. ¶ Hi sūt trocisci ad ycteritiā in epate de opilationibꝰ. ℞. amig. amare aure. pon. i. semis feniculoꝝ aure. pon. iiij. anisi absinthij ana aur. pon. ij. spice inde assari. aā. aure pon. i. terant̃ ⁊ cribellent̃ ⁊ distemperent̃ cū aq̄ ⁊ inde fiant trocisci dosis fiat aure. pon. i. cū aq̄. Sȝ si fuerit sine febre cum vino. ¶ Dico ꝙ si fuerit febris violenta possibile est ꝙ det̃ de eis cū succo endiuie ⁊ solatri succo. ¶ Dixit ꝙ si fuerit corpus in toto in dispositione naturali ⁊ oculi soli fuerint citrini impo-

ne de acetoviolento naribus in quātitate.añ.pon.ij.dū pa‑
tiens fuerit in pila balnei attracto aceto posito in narib⁹ ꝑ
anbelitū ipsoꝝ ad penetrādū sursum vt de narib⁹ fluat sa‑
nies citrina abūdātis. Aut ipone in eis de succo cucumeris
asinini mixto cū lacte feminino attracto ipso succo ꝑ anbe‑
litū vltra posse aut ipone in eis de baurac mixto cū sinape
recenti:etiā ꝯfert mirabilr ycteritie succus venaꝝ.citrinaꝝ
sumpt⁹ aut succ⁹ capilli ve.aut rubee tictoris in putu in q̄ꝫ‑
titate au.pō.ȝ.aut fel lupi:aut radices acetose. Patiēs quo‑
qꝫ debet morari in sole ac sedere in eo dū calefit:deinde da
in potu ei de succo capilli ve.cū ipse cū sudare faciat ipsa bo
ra in citrino sudore. Sꝫ si cocta fuerit cū eis mēta cū rubea
tinctoris melior erit:vñ aut dandū est in potu post balneū
aut ieiuno stomaco de folijs blitaꝝ desiccatis ꝛ tritis in q̄ꝫ‑
titate auř.pon.vi.cū aqua mellis. Sed si crudelis fuerit paſ
sio laxatio fiat cū scamonea. ¶ Dixit bimasui de corrigēdis
medicinis laxatiuis ꝓprie aloe hꝫ tollere ycteritiam. ¶ De
mēbris dolētib⁹ si ycteritia fuerit de crisi aut morsu veneno
so aialiū eo q̄ cistis fellis nō attrabit colerā ipsa colera ꝓ‑
cedēs erit in vrina cū sanguine:sed defectus attractiōis aut
erit ex opilationib⁹ aut ex debilitate virtutis attractiue aut
ex repletione eius:aut ex debilitate meatuū fellis q̄ ꝓcedunt
illi ad epar:hoc accidente ex debilitate virtutis attractiue.
Sed ispiciēdū est ad colerā q̄ꝫ habet fel. Dixit q̄ si sentiť cū
ycteritia tact⁹ pōderositatis in latere dextro curatio fiat cū
eo qd̄ aperit opilationes epis tā in nutrimēto q̄ꝫ in medicis
attenuatiuis:deīde da in potu de eo qd̄ laxat colerā rubeā
postea ꝛ sola vnica laxatione facta sanabiť in vno die. Qd̄
nisi ꝯtulerit laxatiuū dāda est medicina in potu apitiua vio‑
lēter: deīde secūdo laxatio fiat cū violēto magis ad attrahē
dū magis colerā dū patiēs in fine laxatiōis ipsi⁹ ieniet pū‑
ctionē vehementē valde:ꝛ ide educeť colera idicina:sed si‑
cut extimo in eo erat fellis cistis plena colera eo q̄ extendiť
ꝛ debilitať in expellēdo sicut debilitať vesica penes extēsio‑
nē eius ex supabūdātia vrine facta in qb⁹ fuerit ycteritia ex
crisi durāte crisi in eis post defectū febris ispiciēda est vrina
eoꝝ etiā egestio. Qꝫ si fuerit egestio non colerica noscas q̄
colera que apuit in cute hꝫ in se grossitudinē nō valēdo exi‑
re ꝑ eā:vñ vtēdū est sessione in balneis calidis ꝛ in aqs cali
dis cū virtus ipsaꝝ sit dissolutiua etiā regimine humectati‑
uo admixto cū humiditate eius attenuatiuo ad attenuandū
humorē ꝯtēperate:ꝛ cura erit ꝑfecte sanationis. ¶ Saber
aqua casei ꝯfert ycteritie accidēti ex epe sumpta simul cum
scamonea ꝛ mirabolanis. ¶ Dico ycteritia significat q̄ opi
lationes sunt in epe ex necessitate:qm̄ aut erit eo q̄ cistis fel
lis nō attrahit colerā ex debilitate eius:aut erit eo q̄ fellis
cistis est potēs tñ in epate erit in loco ipsius grossitudo ꝓhi
bēs q̄ cistis fellis nō attrahat iuxta ꝯsuetudinē:etiam cistis
fellis nō attrahit colerā:aut ex debilitate:aut ex repletiōe:ꝛ
repletio eius erit eo q̄ nō expellit qd̄ in ea fuerit ad itestina
iuxta ꝯsuetudinē ex debilitate ipsoꝝ istrumētoꝝ:vñ oīno in
his dispōnib⁹ ex grauamine colere in epe:etiā sanguis cor‑
rūpeť cōplō epis. Si longa fuerit talis dispositio:ꝛ in eo fiet
grossitudo calida. ¶ Aaron:q̄ si fuerit opilatio in meatib⁹
in iferiore parte cistis ex qua emanat colera ad intestina al‑
befiet egestio sistēte ore amaro ꝛ siti vehemēti. Sed si fuerit
opilatio in meatib⁹ superiorib⁹ in parte superiori ex qua at
trahit cistis fellis colerā vrina erit grossa ꝛ ruffa ꝛ egestio
citrina:ꝛ forte isert colicā vehemētē cū in toto colera rubea
manet ad itestina eo q̄ cistis fellis nō attrahit ad se eā. Sed
in quo fuerit vrina grossa ꝛ ruffa ei da in potu de mirabola‑
nis auř.pon.x.ꝛ de scamonea danik.ij. Sed si fuerit debilis
scamonea sit de dauik.i.māna de.ʒ.i.ꝛ tertia:vnde coquanť
mirabolani:ꝛ in decoctione soluēda est māna cū scamonea
ꝛ dāda est in potu quoniā emittet colerā rubeā. Dixit q̄ su‑
mēdus est agaricus in potu:sed si fuerit cum febre da in po
tu de succo endiuie:ꝛ si fuerit caliditas vehemens da in po‑
tu de aqua ordei:etiā ꝯferūt in hoc minutio ꝛ sumptio aque
casei cum sirupo acetoso. De sunt pillule ad ycteritiam. ℞.
scamonee:aloe agarici:ꝛ baurac armenici ana partē eq̄lem
dosis fiat inde de.ʒ.i. ¶ Dico si hec compositio eorum fue‑
rit equalis nō erit conueniens. Sed ℞.scamonee.ʒ.quart.i.
agarici.ʒ.i.aloe.ʒ.i.baurac dauik.i.ꝛ ꝯfert ycteritie incisio ve
naꝝ que sunt sub lingua. Sed si fuerit nō cū caliditate vten
dum est prouacotiuis ad vrinā ꝛ attenuatiuis.

¶ Binserapion:ycteritia accidit aut eo q̄ epar generat cole
ram vltra ꝯsuetudinē magis abundantē:cum cistis fellis nō
remaneat in attractione eius iuxta vsū suū licet fuerit sana
ꝛ illesa:aut eo q̄ cullū cistis fellis attrahētis colerā rubeam
debilitatur:ꝛ nō attrahit ꝛ sic sanguis ide erit colericus aut
erunt meatus per quos ipellitur colera ad intestina opilati:
aut erūt penes orificia cistis fellis attrahētis colerā rubeā
in epate opilationes. Accidit etiā ycteritia ex venenis ꝛ nu
trimētis vnctuosis generātibus colerā rubeā. Etiā erit de
crisi. Etiā erit ex flegmone in epate:etiā erit ycteritia nigra
ꝛ citrina:sed si fuerit ycteritia ex flegmone in epate cum ea
erunt signa apostematis calidi in epate de febre ꝛ siti. Sed
si fuerit ex mala cōplexione calida generāte coleram absqꝫ
apostemate accidet in latere punctio ꝛ dolor absqꝫ ponde
rositate. Sed si fuerit ex opilatione ponderositas manifesta
absqꝫ febre erit. Qꝫ si fuerit egestio citrina ꝛ colerica ñ erit
ex debilitate cistis fellis in expulsiōe colere neqꝫ i sua attra
ctione. Sed erit ex abūdantia generationis colere in epate
ꝛ dicitur illa ycteritia epatica. Sed si fuerit egestio alba paſ
sio erit:aut eo q̄ cistis fellis nō attrahit colerā:aut eo q̄ nō
expellit eam ad intestina:tamē si vrina fuerit colerica valde
passio erit aut ex opilatōe in epate:aut ex obturatiōe oris ci
stis fellis attrahentis eā. Sed si vrina fuerit in dispōne na
turali in epate inde nō erit passio. ¶ Dico in hoc est pecca‑
tum:qm̄ vrina non erit in dispositione naturali.nisi in ycte‑
ritia crisis in fine remanente citrinitate in superficie corpo‑
ris tantū. Et si passio fuerit in ventre aut in epate aut in ci‑
sti fellis non pōt vrina esse in sua dispōne naturali:qm̄ oīno
sanguinis ꝓcedentis in corpore aquositas erit magis cole‑
rica. vnde curanda est ycteritia crisis cū balneatione cū aq̄
calida ꝛ dulci admixta cū oleis dissolutiuis sic̄ oleo camo‑
mille ꝛ aneti. ¶ Sed si ycteritia accidens fuerit ex flegmo‑
ne in epate minuenda est basilica:deinde vtendū est succo
endiuie podagre lini cū syrupo acetoso:sed declinante apo
stemate miscendū est aloe cum aq̄ olerū:ꝛ cū succo pulica‑
rie data in potu aqua ordei in principio cum aqua mellis ꝛ
aqua apij ac consecutis emplastris infrigidatiuis ac data
in potu decoctione facta de mirabolanis fumoterre: pru‑
nis absinthio:tamarindis:ꝛ herba pulicarie:liquiritia:aga‑
rico:turbit:hyera:ꝛ sale ido:cum hoc medicamē laxat cole‑
ram ꝛ aperit opilationes epatis. Etiam aqua casei sumpta
cū syrupo acetoso in potu cū mirabolanis citrinis:zuccaro
elbar:ꝛ sale indo mirabiliter confert:etiam vtendū est bal‑
neo postea ꝛ rebus ꝓuocantib⁹ vrinā. ¶ Sed si ycteritia
fuerit ex opilationib⁹ absqꝫ febre vtendū est amig.amaris
assaro:aniso ꝛ similibus ꝛ rubea tictoris ꝛ alijs supradictis.
Qd̄ nisi contulerint supradicta laxatiua in cura ycteritie:
noscas q̄ meat⁹ colere sunt opilati:vnde dandū ē qd̄ ape‑
rit per dies plures deinde qd̄ laxat tunc educat colerā su‑
perabūdantē:vomitus quandoqꝫ apit ēt opilationes epa‑
tis cum crudelitate motus sui:sed sumpti cappari cōditi cū
aceto ꝛ melle:etiam blite in cibo conferunt in opilationib⁹
epatis ꝛ splenis euitata omnino satietate ac mala digestio‑
ne. Conferunt etiam in quibus erit caliditas cōdominans:
pisces conditi cū aceto:cucurbite:attriplex:ēt perdices cō‑
dite cum succo vue acerbe:etiam gallicelli in hoc modo cō
diti:etiā corina citroloꝝ particulariter vl̄ cōposita sumpta i
cibo. Sed laxatiua medicamina ad ycteritiā sunt hec:aloe:
scamonea:succ⁹ cucumeris asinini agaric⁹:elleborus:ꝛ mi‑
rabolani citrini. ¶ Et si ycteritia fuerit nigra vtendum est
eo qd̄ educit nigram ꝛ aperit opilationes splenis. ¶ Qꝫ si
fuerit color ycteritie citrinus viridis aut niger passio erit in
epate simul cū splene. ¶ De sunt pillule vtiles ad ycteriti‑
am. ℞.agarici.ʒ.vij.yerepigre:seminis podagre lini.añ.ʒ.vi.
seminis attriplicis:mirabolanoꝝ citrinoꝝ ana.ʒ.vi.salis in
di.ʒ.vi.seminis radicis:scamonee ana.ʒ.iij.anisi.ʒ.ij.teranť
ꝛ distemperenť cū aq̄ folioꝝ radicis dosis fiat de.ʒ.ij.q̄ si
obtenta fuerit ycteritia in cute ꝛ oculo ad opus cutis vten
dum est balneo. Sed ad opus oculoꝝ impositione nariū fa
cta de succo cucumeris asinini ꝛ similib⁹ etiā de succo bli‑
tarū mixto cum aceto. ¶ Dixit q̄ ycteritia nigra semꝑ ge‑
nerať ex splene:sed differt de ycteritia epatis per anticipa‑
tionem doloris epatis:ꝛ qd̄ egreditur egestio quasi cū fece
nigra. ¶ Accidit etiā ycteritia admixta de epate ꝛ splene
vnde color erit venetus:sed curanda est cum decoctiōe fa‑
cta de mirabolanis:fumoterre:radicibus:polipodio: epi‑
thimo:ꝛ agarico ꝛ declinet ad quod fuerit condominans.

Sed si fuerit ex splene: vtendū est eo qđ educit nigrā. sinaūt colerā rubeā: etiā si fuerit cū caliditate cura fiat cum aqua oleꝝ ⁊ aqua casei data cū eis in potu aqua folioꝝ capparis cū sirupo acetoso. Sed nisi fuerit cū febre da in potu de lacte camellino. ¶ De antidotario binserapion. hec est tyriaca' experta. ℞. scamonee. ʒ. iiij. mirabolanoꝝ citrinorū. ʒ. vi. succi pulicarie. ʒ. ij. terātur ⁊ cribellētur dosis fiat de. ʒ. ij. cū aq̄ endiuie cū zuccaro. Dixit dya. radix amuse data in potu cū aqua elkitran ꝯfert ycteritie. ¶ Dixit. G. ꝙ amusa q̄ appellat anuclea ꝯfert ycteritie cū sit frigida. ¶ Athurisc⁹ ꝙ si de vrina ifantis dat in potu in q̄ntitate. ʒ. ij. ide sanat ycteritia velociter. Cornu ceruinū ꝯfert sumptū in pōdere aure. iij. cū dragagāto. s. ycteritie in eo qđ dixit dya. ¶ Sed. G. dixit ꝙ qdā extimant ꝙ cornu ceruinū vstū ⁊ lotū si sumit in q̄ntitate aur. pōdus. iiij. ꝯfert ycteritie. ¶ Paulus dixit squilla sumpta in potu in q̄ntitate dauik. iiij. ℈. cum melle ⁊ sirupo squillitico ꝯfert ycteritie in eo qđ dixit Dya. Absinthiū aut decoctio ipsius si sumit in potu p dies. x. quolibet die in q̄ntitate. ʒ. iiij. ℈. sanat ycteritiā. ¶ Dya. sirupus absinthij ꝯfert ycteritie. Dya. assa fetida sūpta cū ficu sicca cōfert ycteritie. Dya. ⁊ ruffus cepe tollunt ycteritiā: camomilla tollit ycteritiaz. ¶ Gal. decoctio capilli veneris ꝯfert ycteritie. Decoctio polij maioris sumpta in potu ꝯfert ycteritie. ¶ Dya. arbor licij cocta cū aceto sanat ycteritiā: ⁊ dicit ꝙ litiū per se agit simil'r sumptū in potu tritū. ¶ Galie. decoctio ciceꝝ nigroꝝ ꝯfert ycteritie. ¶ Dya. radix acetose cocta cuz vino ⁊ in potu sumpta ꝯfert ycteritie. ¶ G. camepitheos folia sumpta in potu per dies successiue sanāt ycteritiā. Dixit. G. vtilius est alijs medicinis ad ꝯferendū ycteritie: podagra lini: tollit ycteritiā. ¶ Bimasui sulfur: sumptum in q̄ntitate aure. pō. iij. cū aqua in potu: aut cū ouo ꝯfert ycteritie. ¶ Ga. Sirupus camedreos cōfert ycteritie. G. fructus rose marine. i. libamitus sumptus cuz vino in potu ⁊ piper ꝯfert ycteritie. ¶ Dya. sed akilteus coctus in decoctione absinthij cōfert ycteritie. Scolopēdria ꝯfert ycteritie. Dya. attriplex si sumitur in potu cuz aqua mellis sanat ycteritiā. ¶ Dixit paulus ꝙ semē eius habet virtutē mūdificatiuā in ycteritia accidēte ex opilationib⁹ epatis. Dixit s'm quosdā ꝙ vene tinctoris cū aniso sumpte in potu cuz vino albo sanat ycteritiā. Fructus solatri siluestris purgat yctericum ꝓuocando vrinam. ¶ Dya. succus folioꝝ radicis ꝯfert ycteritie ꝓprie si sumit cū sirupo acetoso. ¶ Bimasui etiā semē ei⁹ hoc facit. Prassiū mūdificat ycteritiā ipositū naribus. ¶ Oribasius radix panis porcini in q̄ntitate aur. pon. iij. sumpta in potu cum aq̄ mellis sanat ycteritiā. Sed sumens eā ponēdus est in domo calida dū sudet ⁊ educat ycteritiā in toto cū sudore. ¶ Dixit Galienus ꝙ hoc facit sil'r sed tñ nō est dandū in potu vltra aure. pon. iij. Sed studiū ad habēdū est vt post sumptionez ipsius ꝓuocet sudor. Decoctio herbe panis porcini colata ⁊ sumpta in potu ꝯfert ycteritie mirabiliter. ¶ Paulus rubea tinctoris trita ⁊ sumpta in potu cū aqua mellis ꝯfert ycteritie sicut alie medicine aperiētes opilationes in epate. Aqua mētastri ꝯfert ycteritie melācolice ⁊ colerice grosse. ¶ Bimasui aloe si sumitur in potu in pōdere aur. pon. ij. cū aqua sanat ycteritiā. ¶ Gal. succus cucumeris asinini ipositus naribus cū lacte ycteritiā mundificat. Gal. semē attriplicis abstergit ⁊ ꝯfert ycteritie accidenti ex opilationibus epatis. ¶ Bimasui hoc olus sumptū in cibo ꝯfert ycteritie ⁊ precipue semē eius vtilius est eo. Radix feniculoꝝ mōtanoꝝ sanat ycteritiaz. ¶ Dyasco. agaricus sumptus in potu in quātitate aure. pon. i. ꝯfert ycteritie. Agaricus etiā sanat apostema accidēs ex opilatiōibus epatis. ¶ Dya. bimasui medicine ꝯferētes ycteritie si fuerit ex humore grosso. Spica inda sumpta in potu postq̄ trita ⁊ cribellata fuerit in pōdere aure. i. cū succo folioꝝ radicis: ⁊ semē attriplicis in q̄ntitate. ʒ. iiij. sumptū in potu cum sirupo acetoso. Etiā corina squille postq̄ assa fuerit in. ʒ. ij. sumpta etiā aloe aut absinthiū sumptū in potu ana aur. pon. i. cū aqua mētastri fluuialis aut camepitheos: aut rubea tictoris sumpta in potu. an̄. in aure. pon. i. cū. ℥. iiij. aque folioꝝ radicis: ⁊ tantūdez sirupi acetosi: ⁊ scolopēdria in pōdere aur. i. sumpta etiā poliū maius in pon. aure. i. etiā aloe succotrinū in q̄ntitate. ʒ. i. sumptū in potu cū sirupo acetoso in q̄ntitate. ℥. iij. cuz succo radicis: qm̄ ꝯferūt. Cornu ceruinū vstū ⁊ tritū ⁊ cribellatū in q̄ntitate. ʒ. ij. sumptū in potu cū. ℥. iiij. succi folioꝝ radicis ꝯfert bimasui ruffus egestio ycteritie alba.

¶ Ysaac ꝙ si ycteritia accidit ex via crisis curāda est cū balneo facto cū aqua calida dulci: ⁊ vnctione cum oleo camomille aut cū oleo aneti ⁊ similibus. Sed si fuerit ex opilatione accidenti in epate aut in aliquo apostemate curanda est cū quo curat opilatio aut apostema: deinde vtendum est laxatione ad educēdū colerā rubeā sicut cum aloe ⁊ scamonea ⁊ medicinis conuenientibus yctericis: sicut semine attriplicis cū syrupo acetoso: etiam sumptio attriplicis in cibo facte aspidebeg: etiam sumptio decoctionis capilloꝝ veneris. ¶ Absq3 auctore debet incipere cū minutione basilice ⁊ cū laxatione posito in ea eo ꝙ prouocat vrinā: ⁊ si fuerit ex colera educenda est per eaz colera similiter nigra. Sz medicine ad hoc facientes sunt: absinthium: gentiana: aliuz siluestre: centaurea aristologia rotunda ⁊ longa: capilli veneris: radix acetose siluestris. Semen pastinace: spica inda: ⁊ sulfur particulariter data aut composite dosis aur. pon. i. prout opus fuerit. Sed patiens ire debet ante cibū vt sudet vtendo in cibo attenuatiuis ⁊ balneo post sudorē cū aqua calida fricando suū corpus cum baurac: ⁊ fece aceti vsta in balneo vt sudare valeat superabundanter sumptis in cibo cū olerib⁹ radicib⁹ lilij celestis: ⁊ artemisia: etiam camomilla maiori: etiam casialig. radicibus tenuibus: piscibus puulis: carnib⁹ rizioꝝ siluestriū siccoꝝ lotoꝝ valde. Sed debet bullire in vino suo de semine feniculoꝝ cum illud leniat vētrem ⁊ prouocet vrinam. Etiam aqua cicerū confert etiam endiuia siluestris: etiam fumusterre: rapa: cepe: sinapis: aliū: epium: anetum ciminū: poliū maius: squilla: etiaz assafe: etiā vtendū est sale. Sed de fructibus citoni: granū mirti: triosum. i. zarur ⁊ malū pomū. Sed dz vti in potu vino albo cuitato dulci ⁊ nigro: ⁊ impositione facta narib⁹ de succo cucumeris asinini: ⁊ succo panis porcini. Et si fuerit cronica impositio fiat naribus de nigella in q̄ntitate dauik. i. ⁊ de succo blitaꝝ in quātitate. ʒ. i. sumptis malis granatis muzis frequenter qm̄ valent nimis. Ciceres: assi saliti ⁊ sumpti in potu cū succo solatri in quantitate. ℥. iij. ⁊ succo corrigiole maioris in quātitate. ʒ. ij. etiam cassiefi. leniunt ventrē ⁊ conferunt cū educant colerā vstam. Sed vtenduz est emplastro facto ad infrigidandū epar si opus fuerit. De capitulo epatis: etiam dormire debet super psiliū sumptum cū succo granatoꝝ muzoꝝ ⁊ super cibariū factum de farculis excoriatis: aut de attriplice ⁊ lactuca: ⁊ spinacijs: ⁊ cucurbita ⁊ sūere in potu de succo granatoꝝ muzoꝝ ⁊ super cibariū factū de farculis excoriatis aut đ attriplice: ⁊ lactuca: ⁊ spinacijs ⁊ cucurbita ⁊ sūere in potu de succo granatoꝝ ⁊ succo vue acerbe: sed syrupus acetosus est vtilior: etiam endiuia podagra lini: corina citroloꝝ: ⁊ cucumeris longi: apiū: ⁊ coriādrum: ꝙ nisi fuerit cū ycteritia febris ponendū est in succo corrigiole minoris aut solatri: aloe aur. pon. ℈. ⁊ sumendū ē in potu in quolibet triduo: etiam grana mahaleb excoriata conferunt. Si fuerit absq3 febre. ℞. pinee magne. ʒ. iij. vuarum passaꝝ absq3 nucleis. ʒ. v. sulfuris citrini aur. pon. ℈. epithimi: semis apij montani: ciceris nigri: thuris albi ana. ʒ. ij. terant ⁊ cribellent dosis. ʒ. i. ℈. cū succo feniculoꝝ in quātitate. ℥. ij. dum colatus fuerit posito in eis medicamine ⁊ quolibet die sumpto in potu dum passio sana erit. Sed si fuerit cū caliditate ⁊ febre confert ei medicamē descriptū in capitulo epatis vbi dicitur recepta medicaminis conferentis epati calido ⁊ ycteritie accidenti cuz febre. ¶ Ycteritia fit tripliciter ex via crisis que non est curanda cū medicinis: sz cū balneo aut ex apostemate cū caliditate ⁊ febre que ē curanda cuz ifrigidatiuis: tam in potu q̄ in emplastro: aut ex opilationibus que curanda est per medicinas aperitiuas ⁊ alia vt dictum est. ¶ Filogorius de libro eius in ycteritia dixit vngenda sunt epar ⁊ stomacus cū oleis stipticis ⁊ odoriferis per plures dies vt confortent: vnde confortatis ipsis minutio fiat cū minutio sit perfecte virtutis ad dissoluēduz opilationes epatis: deinde confortandus ē patiens cū carnib⁹ gallinis: ouis: pane bruno: ⁊ syrupo absinthij: deinde laxandus ē cū aloe scamonea ⁊ modico sale: cū hoc ꝓprie fit vtile huic passioni. Sed non est sumendū in potu vinū superabundans cū vinū excitet viscera ⁊ omne apostema accidens in eis ⁊ alijs locis membroꝝ: sed vtēdū est eo ꝙ prouocat vrinaz: ⁊ si fuerit in stōaco aut in epate aut in splene apostema empl'm fiat cū eo ꝙ dissoluit euitato omnino vino tūc: sed vtendum est nutrimentis velocis digestionis ēt clisterib⁹ inter dies. Etiam pillulis confectis cū succo cau-

lis penes dormituꝫ cū ipse mundificent valde epar etiā pur
gat illud condisium ꝛ sulfur sumptum in potu cum ouo: etiā
vtendū est exercitio moderato ꝛ rebus sternutatiuis q̄ ope
rande sunt in balneo sicut cum succo blitarum: ꝛ cum succo
cucumeris asi. fit impositio magis violenta cum succo pa-
nis porcini mane.

¶ Dixit Halienus. xiiij. megategni. ꝙ aqua est sub naritaon.
¶ Dico hoc accidente intestina in visceribus natant. Ex
ydropisi est quoddā genus accidens ex frigiditate corpis
ꝛ diminutione caloris innati ꝛ in quo fuerit fluxus sanguis
ac ex sumptione aque in potu aut eo ꝙ multiplicaꝛ in corpe
humor ipse ex quo necessarie fit illud genus. ¶ Dixit ꝙ aq̄
balneoꝝ desiccatiuoꝝ etiam aq̄ maris conferunt ydropisi
cuꝫ ipse desiccent violenter. tn̄ patiens morari debet in eis
per diem totū: ꝙ nisi inuente fuerint ipse aque. ℞. aquam ꝛ
salem ꝛ misce eos in sole dum fiat aqua salida ꝛ amara ꝛ cō
sereno erit. ¶ Dico ponendū est de sale in aqua in sole per
spatiū longum: sed in quantitate illa moderate ponaꝛ sal ne
decoriat corpus. ¶ De mēbris dolentibus dixit: ꝙ ydropi
sis velociter sequitur apostema durū accidens in epate an-
teq̄ꝫ perfecte compleaꝛ. Dixit ꝙ ipole est: ꝙ absqꝫ infirmi-
tate precedenti in epate accidat ydropisis: verūtamen non
semper ex accidente vitio primitiua causa epatis: sed ex pte
alicuius mēbri procedit ad epar frigiditas ad infrigidādū
illud aut ex splene aut ex renibꝰ aut ex stomaco aut ex inte-
stinis ꝛ precipue ex intestino ieiuno: qm̄ si qd̄ membrū fue-
rit infrigidatū frigiditas ipsiꝰ procedendo ad epar infrigi-
dabit illud cum frigiditas ex eis procedit ad venam mese-
raicam: ꝛ ex ea procedat ad epar: sed pulmo dyafragma ꝛ
renes si infrigidantur infrigidatio ex eis procedit ad partē
gibbosam: vnde cursum habeas in hoc cum scd̄o capitulo
huius tractatus: qm̄ ipse dixit de dispositione opilationuꝫ:
etiam decoctio quorūdam extimātiū in passione ydropisis:
quoꝝ extimatio in toto est in cōueniens ex manifestatione
facta oculis. Sed sūma huius est ꝙ extremitates venaꝝ q̄
sunt in parte rotunda epatis perueniūt ad extremitates stri
ctas valde ad modum capilloꝝ: etiam extremitates venaꝝ
que sunt in gibbo epatis perueniunt ad extremitates ipsas
accipientes sanguinē de eis: vnde si contingit ꝙ accidat in
extremitatibꝰ venaꝝ que sunt in pte rotūda aliqd̄ apā duꝝ
stringuntur magis vltra q̄ꝫ fuerāt: ꝛ exinde sanguis nō pro
uenit ad corpus tunc nisi aqueꝰ. Dixit hoc falsum esse cū ne
cessario sanguis grossus deberet ꝯferri ad intestina ad egre
diendum per inferiora. Nos quoqꝫ videmꝰ in qualibet spē
ydropisis non egeriꝛ sanguis de ventre omnino: sed totum
corpus ꝛ loca que sunt inter viscera ꝛ dyafragma sunt ple-
na aqua: ꝛ qd̄ deteriꝰ est qd̄ ꝯtingit in maiori parte ꝙ ydro
pisis sit sistente epate absqꝫ apāte oino: sed tn̄ ex infrigida-
tione facta epati illata in seipso tm̄: sicut ei accidit penes sū-
ptionē aque niuis in potu in tpe incongruo: aut penes frigi
ditatē splenis aut renū aut ieiuni intestini ꝛ similium aut pe
nes cūonē supabundantē sanguis mēstrui: aut emorroydaꝛ
cū in hoc toto epar non habeat apā in se: ꝛ ydropisis imine
at euidenter: vnde magis ꝯueniēs esset si extimareꝛ ꝙ cau-
sa ydropisis fuerit ex frigiditate epatis sistentis vero nō in
dispōne congrua: vnde procedat ydropisis cum epar sit ori
go generationis sanguinis quo infrigidato etiā infrigidan-
tur vene. ¶ Sanguis generatus inde in venis conuertitur
aqueus: vnde non acceptus in venis nec in scd̄a digestione
perfecte remanet in aquositate sua. Dixit ꝙ si ydropicꝰ fa-
ctus fuerit ex infrigidatione epatis sui illata ex aqua frigi-
da appetit cibū vehementer quēadmodū appetit eū i quo
infrigidatū est os stōaci. ¶ De. vi. capitulo dixit accidit ēt
ydropisis post morbos acutos si inde epar passuꝫ fuerit im
pedimentū ex mala ꝯplōne calida aut forte accidit ex mala
ꝯplōne sicca dum perueniat ad terminum in quo possibile
erit ei alterare nutrimentū ad sanguinem. ¶ De sūmis mē-
broꝝ dolentiū dixit dictuꝫ ex quo sequiꝛ id qd̄ dico ꝙ spēs
ydropisis fit ex debilitate renum eo ꝙ non attrahunt aquo
sitatem sanguinis: vnde penetrat sanguis aqueus corpus:
sed signū habetur qd̄ erit cū pōderositate in corpore ꝛ pau
citate quantitatis vrine: tamē curanda est cum calefactiōe
renum cū emplastro facto congruo ad id: ꝛ rebus prouoca
tiuis ad vrinā ꝛ ad sudorē cōsequendis in balneo. Colla re-
num continuanꝛ cū vena ꝓfunda ascendente de gibbo epa
tis: hoc quoqꝫ dixit de mēbris dolentibꝰ de huius locis qd̄

est in capitulo. v. in quo dixerat de epate: ꝛ q: illud in dubiū
habeo lege illud ꝛ lege capitulū p̄cedens ꝛ ꝯñs eiꝰ. Euitan
da quoqꝫ sunt omnia legumina ꝛ fructus ēt nutrimenta in-
flatiua in ydropisi tympanitis: etiam in asclite ydropisi: euitā
da est sumptio aque in potu ꝛ oleū in cibo ꝛ nutrimentoruꝫ
humectatiuoꝝ: sed in ydropisi carnosa euitanda sunt infri-
gidatiua. ¶ De morbo ꝛ accidēti. ꝙ si ydropisis fuerit subi
tanea ꝛ corpus liquefactuꝫ fuerit ꝛ dissoluitur noscas ꝙ in
corpore accidit liquefactio: vnde renes negligentes fiūt in
attractione ipsiꝰ: ēt non manat ad intestina ex tenuitate eiꝰ
p̄cipue si videris in vrina ꝛ egestione esse aliquā diuersita-
teꝫ fluxus similē aque carniū: q̄ si visa fuerit ꝯfortandi sunt
renes ad attrahendū ꝛ infrigidandū est corpus vt deficiat
liquefactio. ¶ Arregenisius dixit dandū est in potu de vri
na caprina. ʒ. ʒ. cum aure. pon. i. spice ꝛ de vino albo in quo
infusi fuerint cucumeres asi. ꝛ da in potu de ere vsto ꝛ ru-
ta ꝛ fimo columbino ꝛ modico sale: quibꝰ omnibus sumptis
in potu patiens durare debet in sole frequenter: ita tn̄ ꝙ ca
put eius bn̄ coopertū sit: ꝛ vngatur cū oleo ꝛ sale: sꝫ pulsan-
da sunt loca inflata corporis eiꝰ cū vesica inflata frequēter
quolibet die: qm̄ his consecutis restringētur ipsa loca que
inflata sunt ꝛ diminueꝛ scarifaciendo loca declinantia pe
nes calcaneū eius perfora ea: ita tn̄ ꝙ patiēs sedeat postea
in sublimi sed vt inde de foraminibꝰ factis penes calcaneū
humiditates supabūdantes emanēt. ¶ De primo capitulo
libri humoꝝ dixit ꝙ ydropisꝛ carnosa indiget euacuatione
flegmatis de corpe cū laxatione in primo: deinde cū vomi-
tu: deinde cū gargarismate cum flegma habeat ꝓcessuꝫ su-
um in toto corpore: vn̄ cōpetit vt euacuatio eius fiat de sin
gulis locis corporis etiam vtendum est in potu eo qd̄ inci-
dit illud ꝛ calefacit ad ꝓuocandū cū eo vrinam ꝛ sudorem
verūtamē sūmarie vtendum est oibꝰ spēbꝰ euacuationum
flegmatis cū flegma sit ꝓcedens vlr in toto corpore. Sꝫ in
ascite non est ꝯsequenda ipsa curatio cum aqua inclusa sit
in vno loco: vn̄ vtendū est in primo eo quod educit aquam
sicut fit in yctericia cū medicinis educētibus colerā.

¶ De ꝓnosticis dixit q̄tiēs accidit ydropisꝛ cū morbis acu-
tis malū cuꝫ patiens nō salueꝛ de leui de febre vehementi
ꝛ doleat vehementer ꝛ mortifera sit passio. ¶ Dixit ꝙ i ma
iori parte accidit ydropisis ex cōmunicatione epatis trans-
lata ad renes ad spleneꝫ ꝛ ad intestinū ieiunū: aut ad venas
intestinoꝝ per que induciꝛ nutrimentū ad epar aut ad stōa
cum cuꝫ epar cōtinueꝛ cū renibꝰ ꝛ splene ꝛ stomacus ꝛ inte
stina cōtinueꝛ cū venis magnis: ꝛ pars ipsoꝝ attingat ei:
etiam accidit ydropisis ex splene. Sed in splene accidit apā
magnū ex cuius causa epar infirmatur ꝛ dolet. Dixit ꝙ sum
marie singule cause ydropisis accidūt ex debilitate virtutis
generantis sanguinem quando in generando sanguinē de-
ficit quēadmodū accidit in stomaco in debilitate digestio-
nis. Dixit ꝙ cum ydropisi accidenti ex parte venaꝝ epatis
transportantiū nutrimentū ad illud aut ad intestinū ieiunū
accidit apostema calidum: etiam fluxus ventris longus: ve
rūtamē nūq̄ꝫ dissoluitur cū eo aliqua pars morbi cū nutri-
mentū non penetrat ad epar iuxta vsum suum: vn̄ de eo fiet
dyaria: etiam fluit de apostemate calido erugo ad intestina
ea mordens ad expellendū frequenter. etiam in ventre erit
dolor ꝛ inflatio. Sed dolor erit ex causa apostematis calidi
ꝛ morsus punctionis ꝛ erit inflatio eo ꝙ intestina impleꝛ
ventositate inflatiua ex causa defectus digestionis: sed iclu
ditur hec ventositas in ventre ex debilitate virtutis expul-
siue. ¶ Dico iā manifestauit dictum eius ꝙ ydropisis quo
tiens accidit ēx epate asclites erit. Sed ex corruptione stōa
ci ꝛ intestinoꝝ erit tympanites: ꝛ in quo fuerit ydropisis ac-
cidens ex apostemate in epate ꝯtigit ꝙ ipse patiens excita
tur de se ad tussiendū nil expuendo nisi quādam modicā hu
miditatem sanguineā nec venter ipsius solueꝛ: nec egestio
eius egredietur nec sicca ꝛ dura ad horribilitatē ꝛ in vētre
eius accidunt apostemata quedam in latere dextro quedā
in sinistro: sed q̄nqꝫ apparent euidenter: ꝛ quandoqꝫ defi-
ciunt deinde conuertiꝛ tussis: etiam in eis accidit cum apo-
stema epatis expellat contra dyafragma: vn̄ accidit ei an-
gustia anhelitus quēadmodū accidit laboranti in pulmōe
eius aliqua reprouocatiua ad tussim. Sed facta tussi cogno
scitur ꝙ illa angustia non deficiet mediante tussi illa cuꝫ nil
expuat nisi humiditatē tenuem ꝛ aqueam ad modū spume
sputi: ꝛ per hoc fit distinctio inter ydropisim accidentem ex

epate.⁊ aliam de qua predictū est cū pars ipsius procedat
ad spaciositatem que est inter dyafragma:ideo efficitur qđ
educitur inde durū ad horribilitatem. ¶ De primo capitu
lo amphorismoꝝ dixit. ydropisis quotiens fuerit cuꝫ febre
dico morbi erunt contrarij:vnde curādus est vehemētior
⁊ magis infestans. Sed si vnus ipsoruꝫ in augmento fuerit
omnino est curandus:sed iuxta posse alter nō est dimitten-
dus negligenter:sed regendus est cum eo quod vtile erit ei.
¶ De.iiij.capitulo amphorismoꝝ.in quo fuerit ydropisis
⁊ manauerit aqua de venis ad ventrē passio dissoluet inde.
Dixit i quo fuerit torsio ⁊ dolores penes vmbilicū ⁊ i lūbis
inuenitur dolor qui non dissoluit per laxatiuū neqꝫ per ali
quod remediū passio conuertitur ad ydropisim tympanitē
cū hic dolor obtentus in illo loco non dissoluat per laxati-
uum neqꝫ per aliquod remedium:⁊ erit mala complexio ve
hementer condominās in ipsis mēbris:vnde durante ipso
dolore passio conuertetur ad ydropisim tympanitē. ¶ Di-
co ꝙ non dicit quare hoc:cum illud indigeat consideratio
ne finali vt appareat euidēter per experimētū dicēte Ypo-
crate difficile est dicere q̄re nisi ad talē modū. ¶ De tracta
tu sexto.ꝙ si natura ydropisis eduxerit aquā de se attermi-
natꝰ est morbꝰ. ¶ Dixit de ydropico si subito manauerit aq̄
superabūdās peribit:aut forte euꝫ sequet febris:ꝫ in maiori
ꝑte febris sequet eū sincopi ⁊ morte. Dixit hoc accidit ydro
picis eo ꝙ de eis ide dissoluit abūdās spiritus. ¶ Dico in-
tēdit de vapore calido ⁊ subtili. ¶ Dixit ꝙ dū durauerit aq̄
in vētre patiēs sustinebit ponderositatē apatis duri qđ est
in epe:ꝫ ipsa euacuata subito adunat epar ⁊ cuꝫ eo attrahit
dyafragma cum pectore ad iferius. Qꝫ si accidit ydropico
tussis absqꝫ aliqua cā iducēti ad hoc erit sicut in reumate ⁊
silibus:tū ex corpore passionis ⁊ ex ɔdominatione aque ꝓi-
bit:qm̄ significat ꝙ aqua ꝑuenit ad cānales pulmonis ⁊ ꝓ-
pinqua est ad suffocādū eū. ¶ Dico hoc est dictuꝫ icōueni-
ens cū aqua sit sub diafragmate:vñ q̄liter aqua ꝑueniet ad
cānales pulmonis:sed intētio magis ɔueniēs sit ꝙ supabū-
dātia aque ifestabit dyafragma inq̄ztū ide stringit anhelitꝰ
⁊ excitat tussis extimante patiēte ꝙ illa ɔfert ei sicut accidit
in dispōne in tussi epatis. ¶ De.vij.capitulo amphorismoꝝ
quotiēs accidit in ydropisi carnosa fluxus vehemēter ven-
tris:ide passio dissoluetur. ¶ Dixit Galie.si fluxus vētris ei
fuerit durabilis ip̄m sanabit. ¶ Dixit in capitulo in quo di-
xit Ypocras ꝙ si flegma coarctat iter stōm et dyafragma-
ipoſſe erit ꝙ flegma igrediat venas sicut igredit humiditas
tenuis ⁊ aquea in ydropisi venis ⁊ educit per vrinā. ¶ Di-
xit noscas ergo ꝙ iuxta opi. Ypocra. nō oportꝫ ꝙ reqrātur
in rebꝰ meatus cū penes eū habeat ꝙ si natura fuerit potēs
expellet qđ expellēdū est ⁊ si opus fuerit ad ossa.

u ¶ Dixit Galienus i quo epar ipletū fuerit aqua fluēte aqua
ipsa de eo ad pāniculuꝫ interiorē venter implebitur aqua ⁊
mors sequet. ¶ Dixit Gal.ꝙ accidunt ampulle aque in su-
perficie epatis plusq̄ꝫ accidunt in alijs membris:sed he am
pulle generantur in pāniculo circūferente epar. Nos quo-
que videmus ꝙ in animalibus mactatis ibueniunt ampul-
le super epar ipsoꝝ plene aqua. Qꝫ si ɔtingit in aliquo tem-
pore ꝙ crepentur ampulle aqua ipsoꝝ manabit ad spaciosi
tatē sistentē in interiora parte pāniculi induti super ventrē
in loco in quo congregatur aqua in ydropicis. Sed ad dya
phragma interius qđ dī zirbus ipossibile est ꝙ sub eo trās-
currat aqua absqꝫ specie accñti ex corrosione cū iste pāni-
culus cōtinuus sit ex singulis partibꝰ eius ⁊ nō habeat in se
cōcauitatē neqꝫ aliqđ foramē:⁊ impossibile est ꝙ ingredia-
tur aliqđ in eo membrū nisi stomacus ⁊ colon cū splene nisi
prius accidat in hoc pāniculo corrosio in latere dextro par
tis eius penes epar. Dixit si manauerit ipsa aqua in vētre pa
tiēs moriet:sed intēdit de vētre de tota spatiositate que est
sub dyafragmate vsqꝫ ad os pectinis:nos quoqꝫ videmus
ꝙ ydropisis in toto corpore iplet ⁊ sanat:vnde ipoſſe est ꝙ
hec humiditas euacuet sicut euacuatur aqua de ydropico
per medicinas laxatiuas ⁊ prouocatiuas ad vrinā:⁊ empla
stra dissoluentia humiditates.

u ¶ De tēporibus morboꝝ dixit.ꝙ qdā passus est in parte ro
R tūda epatis petrificatū apostema quo apate priuato occui-
te per spaciū lōgi tēporis penetratio nutrimenti ad corpus
corrupta fuit icognita nobis:etiā cā huiꝰ tūc tēporis. Cūqꝫ
esset ꝓlōgatum tēpus accidēti ei ydropisi:ide ac sistēte ipso
apate duro priuato occulte in primo in fine subito manife-

statum est sensui:ꝙ apostema durꝝ in eo est ⁊ magnum ⁊ in
memoria nostra habuimus hāc causam ex pauca cognitio-
ne nostra in causa in eo ꝙ p̄teriuit. Dixit ꝙ hoc vidimus in
pluribus ꝙ in eis apparuit subito.apostema magnū ⁊ durꝝ:
vnde cognouimꝰ ꝙ ante lōgū tēpus fuerat illud apostema
priuatū occulte ex causa ea qua paruū fuerat:⁊ cā magnitu
dinis musculi locati:super vētrē. ¶ Dico ꝙ summa opera-
tionū debet fieri in ydropisi prout est operatus in ea Galie.
¶ De ꝓuerbijs ꝓnosticoꝝ q̄dā mulier passa fuerat fluxum
aqueū in matrice que sanata est per hāc curā que cura trās
ferri pōt ad ydropisim cū sit ei ꝓpior. Dixit in primo purga-
ui eā cū eo qđ laxat aquā:deide dedi ei in potu per triduum
de decoctione apij ⁊ anisi:deide dato ei in potu laxatiuo ad
laxādū aquā:dedi etiā ei in potu de decoctiōe apij ⁊ anisi ꝑ
triduū vtēdo etiā laxatiuo postea ad ducēdā aquā quibus
oībus ordinarie ter ɔsecutis fricari eā feci cum tobalijs vel
manutergio illiniēdo corpus eius cū melle cocto ɔueniēter
infrigidato ⁊ conualuit mediāte hoc regimine per.xv.dies.
¶ Dico ꝙ mel coctū ⁊ ɔueniēter ifrigidatū dū spissum fue-
rit ⁊ illinituꝫ attrahit humiditates:sed loco eis vtendum est
motu leui ⁊ sepelitione in arena calida ⁊ balneo calido ⁊ sic-
co ⁊ alijs similibus cū maioris cure sint in ydropisi. Indiget
etiā laxatione ⁊ prouocatione vrine cū eo in quo nō sit cali-
ditas:sed huius cure summa est regere curā prius ad ɔfor-
tandū virtutē cū auibus prius assis ⁊ similibꝰ ne laxatio de-
ducat virtutē ɔsecuto emplastro epatis post digestionē per
horas duas die qualibet cū rebus prouocātibus illud ⁊ si-
militer ad ɔfortandū stomacū cum aromatibus stipticis cū
hec sit vtilis cura ydropico:nisi tamē firmū fuerit ꝙ ydropi
sis sit de apostemate duro in epate cum tūc q̄uis aqua de-
siccetur non deficiat passio ydropisis nisi aut deficiet illud
apostema durꝝ.vnde cura tamē ɔsequēda est ad desiccādū
⁊ euacuandū aquā. De signis accidit ydropisis post dissin-
teriā magis:sed ɔdomināte ipso morbo cum eo accidit an-
gustia anhelitus ⁊ frigiditas extremitatū an forte cū eo exci
tatur tussis ⁊ ɔstipatur natura ⁊ restringatur vrina an forte
euacuet vēter aquā ⁊ inde iflabitur virga. Sed hec sunt si-
gna asclitis ydropisis. Sed signa timpanitis sunt ꝙ acquie-
scit ex emissione vētositatis:sed in omnibus speciebus ydro
pisis accidūt angustia anhelitus sitis paucus appetitus ci-
bi pauca vrina ⁊ febris rara:sed in pluribus ydropicis ap-
parebūt pustule:sed sumpto nutrimēto ex eis egreditur hu-
miditas citrina. Aqua accidens ex apostemate epatis dete
rior est aqua accidēte ex apostemate splenis. ¶ De grossi-
tudine que est extra naturā dixit ꝙ aqua includitur inter si-
phac ⁊ ea que posteriora eius sunt. ¶ Dico legi in pluribus
locis ⁊ iueni per significatiōes ꝙ aqua est in posteriori par-
te naritaon ⁊ superiori parte zirbi. ¶ De libro iflationis di-
xit ꝙ vēter ydropici quādo euacuatur ante triduū reuertet
ad impletionē eius:vnde quid implet ventrē cum velocita-
te nisi vētositas cum hoc spacio tēporis corpus nō poterit
reintegrare corpus in tāta q̄ztitate:etiā ipossibile est ꝙ cau-
sa sit caro similiter quādo liquefiet cum caro in ipsa disposi
tione sit desiccata ⁊ extenuata vltra q̄ꝫ expedit:⁊ similiter fit
dispositio ossiū ⁊ neruoꝝ:vnde ipossibile est ꝙ augmentum
accidit ex aliquo ipsoꝝ. ¶ Dico cum hoc ɔsiderandū est et
interrogandū finaliter. ¶ De libro vtilitatis anhelitus di-
xit ꝙ fouea calefacta in qua iacere debet ydropicus vtilior
est alijs medicinis cum ydropicus euacuari debeat ex toto
corpore ac per hāc foueā fiat ei euacuatio maior q̄ꝫ per bal
neū cuꝫ patiens ⁊ quia attrahit in eā aerē neqꝫ calidū neqꝫ
frigidū nō suffocetur inde:nec eius deficiat virtus. ¶ Dico
ꝙ vidi in pluribus locis ꝙ ipsa fouea ad reuma facit:sed vti
lior est in iferioribus valde. ¶ De primo capitulo virtutum
naturaliū:dixit ꝙ aqua in ydropicis ɔgregatur in spaciosi-
tate sistēte inter siphac ⁊ viscera. Dixit si scindat meatus vri
ne nō iuenietur ꝙ vrina igreditur vesicā omnino:sed reple
tio spaciositatis q̄ est iter itestina ⁊ siphac erit de aqua quē
admodū si animal eēt ydropicū. ¶ Dico de tractatu primo
de virtutibus naturalibus duo meatus procedunt de vena
ɔcaua ad renes vnde sanguine ⁊ aqua penetrātibꝰ minime
iuxta vsuꝫ ad epar ex opilationibus epatis necessarie replē
tur itestina humiditate que egreditur de eis iuxta viā resu-
datiōis factā ad loca que sunt iter viscera ⁊ siphac. ¶ Dico
de tractatu secūdo de virtutibus naturalibus ꝙ si ydropi-
sis accidens ex putrefactione in epate ex quadā specie eius

erit in accidēte ex fluxu sanguinis ex matrice ⁊ iclusione sanguinis mali: aut ex sumptione aque fride in potu: aut ex infrigidatiōe alicuꝰ morbi nobilis sistentis in ventre: aut ex defectu ṽtutis attractiue ad vrinā ⁊ tunc epar in his nō dʒ eē apostematū sed solūmō īfrigidatū salua specie in qua ydropisis fit ex cessatione renū de attractiōe vrine cū in hac specie epar sit sanum in sua dispōne ipsa ydropisi accñte in corpore. ❡ De caplo scd̄o de vtilitatibus membrorū dixit: ꝙ meatus per quos renes attrahunt vrinam de epate cōtinuantur in vena ꝯcaua post exitū eius de gibbo epatis. ❡ De p̄mo tractatu de medicinis particularibus dixit: ꝙ aqua vlceratina est deterior alijs in ydropicis sumpta in potu aut operata in balneo. Sʒ aqua salsa ⁊ aspaltiua ⁊ sulfurea sunt conferentes eis cum ipse desiccent violenter. ❡ De. xvi. capitulo. de pulsu. dixit. ꝙ si apostema durum accidit in epate omnino ⁊ necessarie seqtur illud ydropisis. Sʒ si fuerit apostema durū in splene ego vidi plures quos non seqtur illud ydropisis. ❡ Dixit ꝙ si in dubium tibi fuerit scire ad distinguendum speciē ydropicam percutiendus est venter ac requirenda est vox cum asclites in se non habeat vocē ⁊ tympanites habeat vocem. Etiam asclites habet vocem similem voci huius percussionis dictatu. ꝫ quotiens patiens in iacendo voluitur de vno latere ad aliud ⁊ si fuerit cōquassatus raucabiꝉ sonitus vehemēter. ❡ De q̄rto capitulo secūdi libri epid̄. dixit ꝙ minutio nocet ydropico in maiori parte dispōnibus sed qñqʒ raro ꝯfert etiā ꝯfert si causa huius fuerit ex detētione sanguinis abūdātis frigidi ⁊ mali in corpore quēadmodū ē detētio sanguinis mēstrui aut emorroydalis ⁊ similiū. ❡ Dixit ꝙ habētes cōplexionē calidā ⁊ siccaʒ si ydropici fiūt de difficili curabiles erūt: cū ipsi habeāt morbū ꝯtrariū cōplexioni corꝝ. Etiā hoc nō accidit eis nisi ex vehemēti ꝯdominatione cū malitia habētiū cōplexionē frigidā ⁊ humidā sit minor malitia cōplōnis calide ⁊ humide: ⁊ licet habētibus cōplōnē calidā ⁊ humidā ex humiditate velociter accidat hec passio tñ cū causa huius nō sit fortis ex caliditate eius sanabiꝉ velociter ide. Sed in habētibꝰ cōplexionē frigidā ⁊ humidā passio hec accidit ex extinctione caliditatis inate. ❡ De sexto capitulo libri scd̄i epy. iā antiqui ⁊ moderni cognouerūt ⁊ ꝯcordes sunt per experimentū ꝙ ydropisis fit ex apostematibꝰ duris in epate aut ī splene aut ex intēso fluxu mēstruo aut emorroydali aut ex retentione eius. Sed summarie fit ex repletiōe intēsa: tñ aliud genus fit de morbis acutis qd̄ malū est ⁊ mortiferꝝ. ❡ De. vi. capitulo libri scd̄i dixit ꝙ p̄ricipiū in ydropisi fit per dyariā vētris si valde supabūdans fuerit: etiā p̄ricipiū eius fit per tussim frequētē cronicā: etiā ex frigore epatis aut ex sanguine frigido supabundantis q̄ntitatis ꝯgregato in corpore ex humoribus crudis: ꝫ maior pars ī separabiliter fit ex causa epatis aut splenis dū in eis accidet durities. ❡ De sexto capitulo libri scd̄i epy. dixit medici cū studio diligēti debēt in ydropisi purgare corpus ⁊ aperire opilationes epatis: ideo nō est necessariū ei sicut illud qd̄ generat opilationes: tā de nutrimētis q̄ʒ de alijs. Dixit ꝙ sūptio lactis in potu in ydropicis reprobata est ꝑ sophisticos in medicina ⁊ ꝓprie si fuerit in q̄ntitate. ℥. lxxi. sicut iniūctū est. Sed si fuerit īfra q̄ntitatē istā ꝯsiderādū est ī hoc tñ dicere pñt ꝙ ydropicꝰ nō vtaꝉ lacte oīno ꝯsideratis natura ydropisis ⁊ cōplōne lactis.

❡ De sexto capitulo libri scd̄i dixit nos fricamus ydropicuʒ ad ydropisim carnosaʒ cū tebalijs ⁊ fricationibus duris faciēdo ipsum vti exercitio in loco habēti terrā mobilē ⁊ puluerē. Qd̄ nisi hoc voluerit sustinere spargimus super corpꝰ eius de puluere mediciaꝝ desiccatiuaꝝ euitato balneo dū corpus desicceꝉ: etiā si īgrossaꝉ aliqd̄ mēbrū cū mollitie cucandū est cuʒ lacte caprino: ita ꝙ capra comedat de cucula vel cicere siluestri: yreos ⁊ cucumere asinino: ⁊ aliqua parte laureole recētis ⁊ sicce: ita ꝙ misceātur cū alijs herbis bonis dū ea comadat. Sʒ si fuerit cū caliditate comedat capra de endiuia ⁊ de lacte ipsius capre dādū est eidē ydropico in potu cū zuccaro elasar. Sʒ si vrina eius sumpta fuerit in potu vtilior erit ⁊ melior cū ipsa aquaʒ laxet ⁊ mirabiliter agat. ❡ De septimo capitulo libri sexti vētris cutis ydropici extēdiꝉ ⁊ eminet vmbilicus ⁊ excitantur vlcera oris ⁊ gingiue ante mortē. Dixit ꝙ mulieres ydropice qñ ex retētione mēstrue ex ꝯsilio peritorꝝ medicorꝝ debent vti minutione ⁊ alij ydropici ex causa retētiōis sanguinis q ante egredi solebat ab eis aut ex fluxu sanguinis de naribus aut de emorroydis cū in eis vtilis sit minutio vtantur ea anteq̄ʒ deducatur virtus corꝝ: ꝫ pforatio siphac dʒ fieri in fine si supabūdās fuerit humiditas aggrauādo super patientē ⁊ inde inferēdo lesuram. Sʒ hoc accidit in asclite cū in hac specie spaciositas sistēs iter itestina ⁊ iter siphac repleaꝉ hūiditate. ❡ De primo capitulo de nutrimētis dixit ꝙ cibaria desiccantia sanguinē vtilia sunt patienti in cuius corpore fuerint humores aquei sicut lēticula excoriata ⁊ similia. ❡ De scd̄o capitulo cōplōnis dixit ꝙ medicamē ꝯfectū de mētastro ꝯfert ydropicis mirabiliter: ⁊ vehemēter ex vehemēti euacuatione ꝙ facit per vrinā. ❡ Dixit ꝙ dissuria qñqʒ erit ex apostemate partis extreme epatis cū arteria trāsportās vrinā de epate ad renes coaduneꝉ ex apate ⁊ obtureꝉ: vñ ꝯuertiꝉ cū sanguine ad itestina. Dixit ꝙ yposarca magis ꝓpiqua est sanatiōi q̄ʒ alie spēs ydropisis qm̄ plures vidi sanari de ea datis ei ī potu pillulis reu. cum lacte camellino. Sʒ laxanda est aqua si fuerit cū caliditate cū vrina caprina sumpta in potu in q̄ntitate. ℥. ij. cum tantūdē succi solatri. Qd̄ nisi fuerit sibi vtilis dandū ē lac camellinū in potu. etiā de vrina ipsorꝝ. Dixit ꝙ hec cura est yposarce. Sʒ curāda est tympanites cū pillulis serapini ⁊ cū dragea reu. ⁊ dragea serapini cū sint medicamina vtilia vētositatibus in ventre valde. ℞. serapini: seminis apij: mirabolanorꝝ ana par. i. nasturtij angeden. añ. par. ʒ. dosis. ʒ. iij. Et cū attanasia: ⁊ amorosia: ⁊ ellino seminuʒ ⁊ aqua seminū expellētiū vētositates. Qꝛ si vēter eius fuerit durus leniendus est frequēter. Si lenis da ei in potu de sebziana: etiā dandū est ei de oleo pētadactilorꝝ in potu cū aqua radicū ꝯsecuto nutrimēto facto de aqua cicerꝝ ꝯfecta cū aneto ⁊ cimino. Sʒ dato olō pētedactilorꝝ ei in potu vngēdū ē tūc caput ipsius cū oleo violato ad ꝓhibendū dolorem de capite: etiā scotomiā p̄cipue si patiens fuerit passus dolorē ī capite. ❡ Dico he sunt pillule reu. ꝓut vidi ibi. ℞. reu. sini. aur. pon. ʒ. succi cucumeris asinini. ʒ. quar. i. lactis camellini quar. i. ʒ. absinthij. ʒ. ʒ. ide fiāt pillule dosis super oia. ❡ Dico ꝙ hec decoctio cōposita est ad educendū aquā. ℞. turbith. ʒ. v. cameroni. ʒ. ij. laureole. ʒ. iij. sticados. añ. ʒ. iij. yreos. cucumeris asinini. añ. ʒ. iij. coquātur cū rotul. iij. aque dū remaneat mediū dosis rotul. ij. fac. ij. cū. ʒ. x. zuccari. ❡ Judeꝰ dixit da ei ī potu de aqua cucule in q̄ntitate rotul. i. quolibet die per triduū cū. ʒ. x. zuccari albi: ꝫ post triduum nil fiat. Sʒ dandū est in potu de aqua endiuie ⁊ solatri: si fuerit cū caliditate. Sʒ si fuerit frigiditas ꝯdominās dandum est in potu de aqua lactuce mixta cū aqua apij in q̄ntitate. ℥. ij. cū tyriaca ad modū ciceris data in potu cum aqua sulfuris. Sʒ si in epate fuerit durities emplastrandū est cū eo qd̄ dissoluit eā. ❡ Dico corrigēdo hoc est vnguētuʒ ad educēdū aquā. ℞. es vstū: fimū colūbinū: succū cucumeris asinini: pulpā colloquintide: laureolā: cameronū: yreos: ⁊ absinthiū ⁊ distēperatis oibus: ide fiat vnguentū cū vrina caprina posito in facie eius oleo modico liliorꝝ. Sʒ de eo suppositio fiat ventri qm̄ educet. Si volueris de his poteris facere clisteriū ⁊ laxabit etiā suppositoriū: etiā si capra comedit de cucula cuʒ modica laureola eius lac erit vtile nimis: ꝫ hec ꝯsequenda penes caliditatē sunt ⁊ aliter nō. ❡ Hec cura vtilis est ad asclitez. Dandū est in potu patiēti de ꝓuocātibus vrinā ⁊ īsufflādū est in naribus de puluere ꝓuocāte ad sternutādū cū sternutatio vehemēs expellat ydropisim eo ꝙ cōmouet ⁊ expellit aquā ad partes renū. Qꝛ si bona fuerit cura ⁊ confortatus fuerit patiēs descēdet aqua ex superabūdātia eius ad cutē testiculorꝝ. vñ cutis perforāda est cum acu bene vt resudet. Dixit ꝙ si sitiunt vehementer quolibet die da in potu fellis elefantis. ʒ. ʒ. cum. ℥. iij. succi solatri cuʒ mitigetur sitis inde ⁊ deficiat apostema. Dixit non est medicamen ita vtile ydropisi vt dyalake cum in hoc mirabile sit.

❡ Aaron dixit ꝙ cum difficultate sanat yposarcaʒ. Dixit ꝙ causa aque asclitis est ꝙ nutrimentū qñ non digeritur in toto: epar expellit id qd̄ digestum est de eo ad corpus. Sʒ qd̄ indigestū fuerit inducit ad mesaraicā ⁊ intestina ⁊ ibi moraʒ trahit. extimauit quoqʒ ꝙ in intestinis nō fluit colera ru. ad pungendū ea. Sʒ trāsmittit vaporē egredientē intestina ad exteriora ipsorꝝ ⁊ ibi cōgregatur. ❡ Dico quere substantia egestionū egreditur ydropicū cuʒ sit grossior ⁊ vehemētior ipso flegmate: aut quare qñqʒ forte erat in eis fluxus vētris abūdans ⁊ egestio citrina. ❡ Dixit si dederis in potu aliq̄s medicinas ad educendū aquā cautus esse debes ne ipse noceant epati. ❡ Dico cōpositio ipsarꝝ fiat cum conferētibus

epati sicut cum absinthio pulicaria:solatro:spica:reu.⁊ simi libus. ¶ Dixit etiã laxat aquã citrinã ficus infusa in oleo sy samino nocte dieq; iposita ei pulpa collo.que sũpta in cibo assellabit pluries ⁊ sanabit. Sꝫ sumẽda ẽ post cũ aqua tepi da:⁊ vngẽdus est patiẽs cũ baurac cũ oleo fasciatis mẽbris ab iferiori parte ipsoꝝ vsq; ad superiorẽ quoniã conferũt. ¶ Hoc est aliud medicamẽ laureola infusa in aceto nocte dieq; ⁊ desiccata in vmbra:deide trita cũ aceto distẽperet̃ ⁊ ide fiãt troci. Et desiccẽtur in vmbra:⁊ reseruãdi sunt cuꝫ opus fuerit eis vtẽ:etiã fimus colũbinus equaliter distẽpe rẽtur cũ succo solatri siluestris:⁊ ide fiãt pillule dosis aure. poñ.i.cũ aqua decoctionis aneti ⁊ absinthij. ¶ Hoc est em plastrũ ꝯueniens aque citrine. Dico. ℞.pul.collo.par.i.tur bith.par.ij.eufor bij par.ɜ.succi cucumeris asini:stercoris co lũbini:eris vsti:aã.par.i.laureole:cartami idi aã.partẽ.i.ca meroni par.ɜ.terãtur oia in succo endiuie:⁊ posito i eis oleo linino supponat̃ vẽtri. ¶ Zabri. Hoc est medicamẽ ꝯferẽs ydropisi moderate laxans aquã si accidit in ydropisi ⁊ ꝯue niẽs est sanis. ℞.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.x.belliricoꝝ.ʒ.x. turbith.ʒ.x.salis indi.ʒ.x.laureole.ʒ.x.terant̃ ⁊ distẽperentur cum melle dosis aur̃.pon.ij. ¶ Hoc est medicamẽ educens aquã violẽter ſm Tabri. ℞.eufor bij.ʒ.ij.⁊ cuꝫ ouo illud da in potu. ¶ Dico ꝯsiderandũ est in hoc qđ binserapion di xit ꝙ sumat̃ in põdere.ʒ.i. ¶ Dico hic est sirupus acetosus ad laxandũ aquã quem cõposui ꝓut vidi. ℞.aque rotu.iiij. laureole.℥.i.⁊ miscẽde sunt p triduũ:deide coquantur donec re maneat rotul'.i.sup focũ lentũ:deinde colet̃.deide. ℞.cola mentũ eius aceti vini clari rotu.ɜ.zuccari elbasar rotul'.i.co quant̃ donec deficiat aqua ⁊ modũ habeãt grossum.deide eu forbiũ in q̃ntitate aur̃.pon.i.positũ in pãno cõprimẽdus est pãnus in eo donec dissoluat̃ illud in eo ⁊ reseruet̃. Sꝫ cũ opus fuerit da in potu de eo.℥.i. Unde qñ hoc medicamẽ in potu sumptũ fuerit illiniendũ est epar cũ rebus ꝯfortatiuis dato ei mane eo qđ ꝯfortat illud ⁊ ifrigidat sicut de endiuia ⁊ so latro si fuerit cũ ea caliditas violẽta. ¶ Recepta sumptiõis lactis camellini ad ydropisim sumendum est lac recẽs hora mulsionis in potu in q̃ntitate rotu.i.cum.℥.i.vrine caꝝ. Quod si digestũ fuerit sumendũ est lac in q̃ntitate rotul'.ij.⁊ post q̃ di gestũ fuerit ⁊ laxauerit nõ iterato debet fieri illius sumptio ne coaguleť in stomaco. Sꝫ si laxauerit et vtile fuerit: mane sumendũ est cũ syrupo ace.solo:aut cuꝫ pillulis serapini:aut cũ mirabolanis citrinis. Quod si acidũ factũ fuerit in ipso die dimittendũ est per biduũ si ide repletus fuerit vẽter clisteri zãdus est. Sꝫ si fuerit coagulatũ in stomaco curãdũ est. Si acidũ fuerit factũ in stomaco ipso die nõ est plus sumẽdũ in potu de aqua:ſꝫ de vino lymphato cũ in cibo ana modicuꝫ aut cõmune dat iter biduũ semel donec mũdet̃ bene dato ei in cibo pane ifuso in vino aut in iure galline. Quod si educta fue rit aqua ⁊ sanauerit ipm cauterio cõburẽdus est ne redeat passio:ſꝫ vtat̃ in cibo camelo abrotano ⁊ feniculis. ¶ Aarõ dixit corrumpit̃ cõplexio epatis ex corruptione accidẽti ex ydropisi ex lõga febre:aut ex lõgo fluxu vẽtris:aut ex pcus sione:aut ex casu facto super epar ex quib⁹ generat̃ aposte ma duꝝ in epate.etiã ex superabũdantia comestionis rei fri gide tam actualiter q̃ potentialiter etiã ex vehemẽti frigo re illato vẽtri. ¶ Dixit Aarõ ꝙ yposarca erit ex corruptio ne virtutis digestiue stabilis quando nõ alterat kilũ in san guinẽ bonũ:ſꝫ ad sanguinẽ grossum ad modũ ipsius cũ mol litie. Sꝫ fit tympanites quãdo nõ corrũpit̃ digestio in toto. Unde parte digesta perforãte per naturã cõuertitur in san guinẽ grossum ⁊ bonũ sistente corpore in sua dispositione:ſꝫ extenuatur ex paucitate eius. Sꝫ pars residua que remanet indigesta prouenit ad intestina ad venas adherẽdo cũ eis vt expelli non valeat nec educi. ¶ Extimauit quidã ꝙ cole ra rubea nõ manat in intestinis ex modica q̃ntitate eius:sed ex ꝯdominatione frigiditatis super epar aut paucitate gene rationis colere rubee.vnde obtenta ibi ipsa colera ex ea fit quidã:pauor transgrediens de poris intestinoꝝ ad zirbum. ¶ Dico ꝯtra ipsuꝫ in hoc est quare egreditur substãtia etiã qualiter erit ydropisis cum epate calido. ¶ Aaron dixit ꝙ scđm hoc yposarca propinquior est sanationi alijs specieb⁹ ydropisis. ¶ Aaron educit aquã abundanter si euforbium in q̃ntitate.ʒ.i.tritum ⁊ posituꝫ in ouo molli sumitur in potu. ¶ Paulus dixit.fiat cura si ydropisis fuerit ex corruptione complexionis:⁊ si initium habuerit de retentione sanguinis menstrui aut emorroydalis cuꝫ minutione in primo nisi fue

rit aliqua causa prohibens:⁊ extrahendus est sanguis vsq; ad diem tertiũ ⁊ quartũ. Sed si initium habuerit ex euacua tione sanguinis euitanda est minutio. Sed vtendũ est laxa tione cum iera ⁊ colloquin.ꝯsecuto regimine cum attenua tiuis subtilibus balneo aluminoso ⁊ sulfureo euitato balneo omnis aque ⁊ precipue aque dulcis cõsecuto etiã exercitio: sed magnũ iuuamẽtũ facit sumptio absinthij in potu ieiuno stomaco. Dixit etiaꝫ corrũpitur cõplexio in maiori parte ex febribus longis aut ex mala dispositione complexionis sto maci aut ex fluxu sanguinis itẽso de matrice aut ex saltu cor dis. ¶ Dixit in ydropisi carnosa euacuatio fieri debet ꝑ vri nam. In ascite cum eo qđ laxat aquã. Sed in tympanite cũ eo qđ dissoluit ventositates. ¶ Hoc est emplastrũ ad disp gendum aquã.stercus caprinũ tritum cuꝫ vrina superpona tur ventri.etiã stercus vaccinũ distempatũ cuꝫ aqua ⁊ siru. ace.cõfert. ¶ Hoc est emplm̃ bonuꝫ ⁊ forte. ℞.calcis viue: nitri:yreos:cordumeni:sulfuris:armoniaci baccaꝝ lauri:sta phisagrie stercoris columbini siluestris:terant̃ ⁊ distempe rent̃ ⁊ inde fiat emplm̃:qm̃ dissoluet aquã de poris mirabi liter. ¶ Aut. ℞.sulfuris citrini:nitri:marchasite:armoniaci. aã.pte.i.cimini partẽ.i.terant̃ ⁊ distemperẽtur ⁊ inde fiat vn guentũ cũ modica cera ⁊ gũmi grani viridis superponẽduꝫ cuti totius ventris qm̃ violentũ est valde. ¶ He sunt medi cine educentes aquã. ℞.de granis indis granis regijs.xxx. eufor bij:cerat̃.vij.bactiture eris.ʒ.iiij.terantur ⁊ admisceant tur cum mollica panis vel mica ⁊ dentur in potu ⁊ conferũt laureola cucumeres asini.etiã medicamen ꝯfectum cum ga riofilis laxat aquã mirabiliter etiã da ei de potionibus edu centibus aquã. Sed si venter in eo fuerit siccus frequenter vtendũ est clisteribus acutis. Sed si fuerit lenis desiccan dus est ad cõseruandã virtutẽ.tamen euacuata aqua ab eo da ei de tyriaca in potu ⁊ similibus ꝯuenientibus cõplexio ni. ¶ Et mulieres vti debẽt hoc pessario. ℞.cordumeni:ni tri:cimini:aris.mẽtastri.fenugreci:anisi:medulle ficus:olei li nini:etiam vti debent balneo aque sulfuree frequenter:etiã sepultura facta in arena calida:euitata aqua dulci i balnea tione:sed si ei necessarie fuerit balneũ aque dulcis:eis fricã dum est corpus cum nitro:sale:sinape:⁊ calce:viua ⁊ simili bus cum fricatio totius ventris cum nitro ⁊ oleo cõferat in ascite et tympanite. Sed in yposarca fricanda sunt cum eo omnia mẽbra:sed patiens debet vti exercitio in q̃ntitate cõ petenti:etiaꝫ fricatione sicca in sole:etiã regimine in summa ꝯseruatiuo:etiam sumptione pisciũ salitoꝝ in cibo cum sina pe:alleis:capparis:porris:⁊ potu vini veteris:ita tamẽ ꝙ su stineat sitim nec sumat in potu de aqua nisi in minori q̃ntita te:sed si poterit aquã euitare omnino melius erit:etiã modi co vino vti in potu:⁊ si fuerit febricitans non debet vti illo regimine nisi prout ꝯpetit conuenienter. Sed in tympanite patiens non debet vti abundanter laxatiuis nec violentis medicinis ad prouocandũ vrinam cum exinde multiplicen tur ventositates.vnde vti debet eo qđ dispergit ventosita tes de interioribus ⁊ exterioribus corporis appositis ven tosis vacuis super totum ventrẽ. ¶ Alexander dixit ꝙ fri catio vtilis est ydropicis sed balneũ malum. Quod si opus fue rit vt balneatio fiat patiens est fricandus in ventre ⁊ lateri bus cum nitro.tamen in quo fuerit ydropisis cum febre sub compendio vtendum est endiuia:fumoterre ⁊ nullo dato la xatiuo nisi cum moderatione cum ydropisis hec accidat ex apostemate calido accidente in visceribus:⁊ medicine cali de augeant in eo. ¶ Sarac dixit:da ydropico in potu de la cte recenti. ¶ Dico pone in quolibet rotul'.aque casei tur bith bene triti.ʒ.v.⁊ salis gẽme.ʒ.i.⁊ bulliant moderate ⁊ dis pumando eam cola eam ⁊ da in potu de ea tertiam partem rotul'.vsq; ad rotul'.i.educet aquã:sed in potu nõ debet da ri calefacta tamẽ melius erit si de lacte camellino fuerit illa aqua casei que nisi inuenitur:loco eius fiat aqua cas. i de la cte caprino. ¶ Simõ dixit:in potu da de yreos sicco:aut de succo yreos recentis.℥.iiij.sed serapini dosis.℥.iij.etiam aga ricus educit aquam. Dixit ꝙ si manauerit aqua ad testicu los:perforanda est pellicula coꝝ cum acu abundanter ⁊ il liniẽda cum stercore vaccino aut ouino ꝯsecutis medicinis ad confortandum epar ⁊ ad laxandum aquã. ¶ Dico regẽ dus est qui euacuandus est per impositionem cãnule simi liter vt perforetur pellis cũ magno acu subito. ¶ De libro breuitatis dixit ꝙ species yposarce in ydropisi velocioris sanationis ⁊ leuioris cure est. Dixit ꝙ curanda est cum pillu

lis serapini:agarici:⁊ salis indi.⁊ asclites illã sequitur in ve-
locitate sanationis:sed difficilioris cure est.⁊ curanda est si-
mili modo. Or si fuerit de corruptione complexionis calide
magnum iuuamentum prebet ei decoctio mirabolanorum
citrinorum cum cassiafistula:⁊ succo solatri:⁊ zuccaro:etiaꝫ
sumptio vrine capriarum ⁊ lactis earum:sed timpanites non
accipit curam omnino ideo cessauit eloquiuꝫ in ea. ¶ Dico
cura timpanitis fiat per suppositorium factum de sief qd fa-
ctum est ad extrahendum vẽtositates etiam per calefactio-
nem ⁊ sumptionem in potu decoctionis radicum ⁊ seminuꝫ
euitatis nutrimentis inflatiuis omnino etiam per fricationẽ
ventris:sed hoc debet fieri propter aliquod congregatum
in ventre qd extrahendum est sicut fit in asclite de congre-
gatione vrine. ¶ Bimas. ℞.lactis cameroni partem.i.vini
cocti partem.i.coquantur dum inspissentur:deinde fiant de
eis pillule ad modum ciceris dosis pillularuꝫ.ij.vsqꝫ ad.iij.
ante cibum ⁊ post cibum in qualibet dispositione cum ipse
non noceant:sed miscentur cum cibo ⁊ educant aquam mi-
rabiliter cuꝫ optime sint ad hoc. ¶ Dico decoctio ad ydro
pisim calidam. ℞.mirabolanorum citrinoruꝫ.ʒ.x.turbith.ʒ.
ij.radicis lilij celestis.ʒ.ij.coquantur cum rotul.iij.aque duꝫ
remaneant in rotul.i.ʒ.⁊ sumatur cum agarici.ʒ.ʒ.cum mira
biliter agat. ¶ Dixit oportet ꝙ ydropicus perforetur cum
acu ⁊ in foramine ponatur cannula si ponderosaꝫ habuerit
humiditatem anteq̃ virtus eius deducatur. ¶ Dico prout
dixit Johannes grammaticus in expositione sua. De libro
pulsus parui ꝙ ydropisis timpanitis erit eo ꝙ kilus proce-
dens ad epar dissoluitur semper ad vẽtositates hoc accidẽ-
te ex vehementi caliditate:vnde inspiciendum est quare nõ
sitiunt inde iuxta modũ caliditatis.⁊ nos videmus ꝙ si fue-
rit in aliquo mala complexio calida apparebit signum cum
rubore lingue.etiã vehementi siti inflãmatione ⁊ febre.⁊ iaꝫ
vidimus plures ydropicos in timpanite in qua non erat ali
qua significatio ad signandum super caliditatem epatis:sed
forte cum ea erat vrina alba ⁊ aquea.tamẽ si caliditas in vẽ
tre fuerit superabũdans ⁊ qd fuerit acceptum de vrina fue-
rit modicum possibile esset ꝙ conuerteretur ad vaporẽ aut
ad ventositatem precipue si super vẽtrem fuerit zirbus abũ
danter ⁊ econuerso complendũ est dictum in eo. ¶ De sum
mis de morbo ⁊ accidẽte dixit tripliciter purgatur sanguis
vnde si cistis fellis non attrahit coleram rubeam.inde acci-
det icteritia. Si splen non attrahit nigram coleram accidet
yctaritia nigra .⁊ renes nisi attrahunt aquositatem sangui-
nis:inde accidet ydropisis asclitis.accidit etiam ꝙ sanguis
fiet aqueus:aut ex morbo in epate quãdo species sanguinis
non completur aut ex debilitate renũ de attractione:aut ex
opilatione:aut ex nutrimentis aqueis:aut ex debilitate vir-
tutis expulsiue que est in eis quando non expellit id qd con
gregatur in eis de aquositate:aut ex condensatione cutis:⁊
cessatione dissolutionis. ¶ Dico ꝙ accidit ex ide ydropisis
vnde distinctio fiat per signa. ¶ Dico ꝙ ydropisis asclites
quandoqꝫ accidit nulla in ĩfirmitate habita in epate omni-
no:sed eo ꝙ renes non attrahunt aquositatem sanguinis:ta
mẽ significatio huius habetur ꝙ vrina erit modica ⁊ appe-
titus cibi erit in defectu.⁊ si appetitus cibi fuerit in defectu
cum malo colore cum precedenti mala complexione in pri-
mo ⁊ fluxu kiloso:passio erit ex frigore epatis. ¶ Glaucon.
tres sunt cure in ydropisi.curandum est apostema durũ qd
erit in epate aut in alijs visceribus.⁊ dissoluenda est humi-
ditas de ventre per laxationem ⁊ emplastra.⁊ consequenda
est prouocatio vrine. Filogorius dixit.oportet ꝙ hydropi-
cus laxetur cum eo quod educit aquam moderate ⁊ paula-
tim:quoniã non est laxanda aqua subito:quoniam mors se-
quetur. Dixit.da ei in potu inter duas laxationes de trocis.
amigdal.amara.⁊ illis que aperiunt opilationes epatis. Di
xit.ego educo aquam cuꝫ laureola ere vsto:aniso equaliter
compositis.dosis aur.pon.i.laxabit moderate: ita tamen ꝙ
sumat ea in potu cum aqua calida. Dixit ꝙ patiens nutrien
dus est cum caprinis carnibus ⁊ hedinis assis aut frixis:eti-
am auium montium:videlicet auium paruularum cum car-
nes ipsaruꝫ sint sicce:⁊ granci boni sunt eidem. ¶ De libro
memoriali dixit .si hydropisis non fuerit cum caliditate ge-
neraliter in qualibet specie ipsius:da in potu de catalanig.
parum cuꝫ aqua olerum in potu. ¶ Bim.de complemento
ex perfectione dixit.laxandus est hydropicus si fuerit debi-
lis valde cum emplastro confecto de pulpa colloquint.ca-
merono:laureola:cartamo ido scamonea:turbith.felle vac
cino:cucumere asini. ⁊ yreos:sigia ⁊ euforbio distemperen-
tur cum cera ⁊ oleo. ¶ Dico hoc malũ est valde eo ꝙ exci-
tat caliditatem magis q̃ si fuerit sumpta in potu. ¶ Dixit si
gallus coquitur cum herba granorum regiorum:⁊ corrigio
la minori:aut blitur aut similibus ⁊ sumitur in cibo laxabit
aquam. ¶ De libro aque dixit si tres cantarides ponuntur
in aqua ⁊ melle ⁊ corporibus ipsaruꝫ dissolutis in ipsa aqua
pter capita ⁊ alas.⁊ patiens in exitu suo de balneo sumit de
ea in potu ⁊ comedit panem infusuꝫ in ea conferunt. ¶ Ruf
fus de dolore articulorum non est aliquid vtilius hydropi-
co sicut balneum siccuꝫ cum de eo euacuet humiditatẽ nec
calefaciat cor nec illud debilitet:sed confortet cum aer frigi
dus tunc temporis includatur in corde.

¶ Antil.dixit ꝙ patiens erigi debet recte ita ꝙ famuli eius
manuteneant ⁊ amplexentur opprimentes costas ipsius cũ
manibus ad expellẽduꝫ aquam ad inferiora vmbilici ꝙ ni-
si patiens poterit surgere sedeat super scamnũ.⁊ nisi hoc po
terit assequi:noli ipsum curare cum perforatione.vnde nisi
virtus fuerit potens nulla perforatio fiat. Dixit ꝙ si accidit
ydropisis de intestinis:perforatio fiat in parte inferiori vm
bilici in modum digitorum trium coniunctorum ⁊ ibi scin-
dendũ est cuꝫ acu magno.⁊ si ydropisis fuerit ex epate:per-
foratio fiat in latere sinistro vmbilici. Sed si fuerit ex splene
scindendum est mirac caute ne scindetur siphac.tamẽ exco-
riandum est mirac de siphac ana modicum ad partem infe-
riorem loci scissionis facte in mirac.deinde facienda sunt in
siphac foramina parua aut foramina mirac inferiora sint fo
raminibus siphac. Quoniam ipso sistente in hac dispositio-
ne egredientur cannula immissa in foramine illo atqꝫ ema-
natio cessabit cuꝫ tunc mirac adhereat super siphac cũ ipsa
duo foramina non sint per oppositũ facta.vnde est istrumẽ
tum faciendum cum cannula erea ⁊ imponendũ est forami-
ni quoniã emittet aquaꝫ.sed fiat cum cautela ⁊ modo conue-
niẽti cum in dubium sit in eo cure huiusmodi operatio: quo
peracto iacere debet patiẽs super dorsum supinus:⁊ regen-
dus est regimine restaurante virtutem eius. Dixit stude ad
requirendũ pulsum dũ aqua emittitur per cannulã ne debi
litetur pulsus ꝙ si fuerit debilis retinẽda est manatio aque.
¶ Paulus dixit qñqꝫ aquã extrahimus semel:qñqꝫ bis in
eo modo quo hoc facile erit patiẽti:deinde ad residuã aquã
vtẽdum est rebus ad laxãdum aquam etiam vtẽdum est se-
pelitione facienda in arena calida siti nutrimẽtis desiccatis
sed qñqꝫ cõbustio fiat cum cauterio tenui super stomacum:
epar:⁊ splenẽ:⁊ partẽ inferiorẽ vmbilici. ¶ De summis Jo
hãnitij de ydropisi dixit deterior species ydropisis est ypo-
sarca eo ꝙ inde corrũpitur cõplexio epatis venarum ⁊ carniũ
in toto dum conuertitur ad speciẽ alienam que non alteratur
in digestione tertia. Dixit in maiori parte si longe fuerint fe-
bres ⁊ eis accidit ydropisis in maiore parte. ¶ Dico sed vi-
dimus per experimẽtum ꝙ yposarca leuioris sanationis est
q̃ alie species ydropisis. ¶ Dixit Johannitius ꝙ si accidit
in stomaco aut in epate mala cõplexio frigida ⁊ humida in
vltimitate. Inde accidet ydropisis tympanites ex calidita-
te ipsius kili precedentis ad epar ⁊ frigiditate eius. Dixit ꝙ
ydropisis si fuerit cum febre mala ⁊ mortifera.⁊ dixit ꝙ sum
pto succi fumiterre in potu cum sirupo acetoso confert in quo
fuerit caliditas aut opilationes in epate. ¶ Misus dixit ꝙ
fetus mingit per vmbilicum vnde si vmbilicus nõ fuerit ici-
sus semper mingeret per vmbilicũ vnde incidendus est vm
bilicus. ¶ Dico in hoc est veritas iuxta quesitũ. ¶ Dixit ꝙ
de elleboro albo si sief factũ fuerit ad supponenduꝫ educet
aquã multã. ¶ Binserapion dixit ꝙ species quedã accidit
de corruptione complexionis ⁊ ydropisis accidit de aposte
mate duro accidẽti de renibus:⁊ iam scripta est cura eius in
capitulo renũ. ¶ Dixit ꝙ si cum ydropisi fuerit febris:cura
fiat cum aqua solatri:apij:cucula:laka:lota:reu.croco.⁊ mi-
rabolanis citrinis.sed vtilior his est endiuia amara.etiã nõ
est operandũ emplastrũ calidũ neqꝫ medicamen aliqd ca-
lidum duꝫ ipsa augeant in siti:⁊ calefactis viscerib⁹ augeat
apostema. Or si ydropisis accidit post morbum acutum nõ
erit id ex flegmone in epate.ꝫ curatio eius erit difficilis cũ
opus sit ꝙ vtatur cura que non calefacit neque infrigidat.
vnde vtenduꝫ est rebus equalibus in hoc iuxta qd poteris
secundum condominationem.

¶ Dixit Galienus ydropisis fit bipartite: vna quando ac-

cidit quotiens epar ifrigidatur vehementer: alia quotiens congregatur in toto corpore sanguis superabundãs ⁊ ponderosus. ❡ Dixit. epar etiam infrigidatur aut ex apostemate duro accidente in eo: aut ex corruptione complexionis accidenti in eo subito: aut ex sumptione aque frigide in potu non inconuenienti tempore: aut excõmunicatione mẽbri alterius: aut ex euacuatione intensa. etiam accidit si longe fuerint febres. etiam accidit post morbos acutos. ❡ Dixit si cronici fuerint dolores penes vmbilicum ⁊ secus spondiles spinalis nec sanantur per laxatiua ⁊ alias euacuatões passio conuertetur ad ydropisim. sed ydropisim accidentez ex apostemate epatis sequitur tussis cum extenuatione corporis ⁊ desiccatione egestionis. Qz si cum eo accidit sputum: patiens morietur cum pulmo tũc repletus fuerit aqua ideo patiens velociter morietur: sed sputũ debet esse aqueũ. ❡ Qz si in ydropisi fuerit apostema: totum tuum studiuz sit ad dissoluendum ipsum apostema cum emplastris ⁊ medicinis. Sed si de apostemate non habueris signũ: stude ad desiccandum. Sed in asclite nisi parata fuerit sumptio medicaminis perforatio fiat vt per cannulaz extrahatur aqua paulatim. tamen yposarca si accidit subito minutio fiat: ⁊ precipue si fuerit ex retentione menstrue aut sanguinis emorroydal. aut ex causa repletiua. vnde est vtendũ exercitio leui nutrimento ⁊ aliis euacuationibus. Etiam laborans yposarca vti debet motu in loco in quo terra mobilis sit vt arena leuis: ita tamen q cum eo sit famulus ad abstergendum tibiã eius gradatim: ⁊ licet ipse fessus fuerit ⁊ anhelitum magnuz habuerit: se fricet paulatim cum per id ab eo emittatur humiditas obundans ⁊ residua pars eius digeratur ex exercitio. etiam post exercitium illud sepeliri debet in arena vt sudet in sole cum radius solis ipsum calefaciat equaliter ⁊ desiccet vsqz ad pfundũ. vnde cooperire debet caput ⁊ discooperire totum corpus in sole dum fuerit in cancro sol cũ cura huiusmodi velociter desiccet humiditatẽ. sed euitare debet balneum cum corpus humectetur ⁊ mollificetur etiam abluat se: puluere cum aqua salsa. Dixit: q balneum naturale dissoluit ydropisim licet fuerit perfecta ⁊ condominans. Sed hauracinum aluminosuz est vtilius ⁊ nutriri debet cuz pane distemperato cum seminibus: videlicet cum semine feniculorum: apii: ⁊ ameos: tamen in quantitate modica. ita tamen q sumatur cum iure cicerum vtendo in cibo rebus prouocatiuis ad vrinam sicut sparagis ⁊ blitis ⁊ porris: etiã carnibus capriolorum ⁊ caprarũ assis: ⁊ vti debet aromatibus proprie in pane. Sed in ydropisi tympanite euitare debet legumina: ⁊ fructus: ⁊ olera ⁊ vinũ. caro ⁊ si vetus fuerit caueatur cum illud prouocet vrinam ⁊ calefaciat ⁊ sustinere debet sitim cum vtilius sit ad sanandum ydropisim omnino: ẽt vtilius est in principio ydropisis vti vomitu anteq̃ multiplicetur humiditas ⁊ debilitetur virtus. Qz si aqua supabũdans facta fuerit: vtendum est laxatiuis educentibus aquã ⁊ prouocantibus vrinam. ẽt herba cucumeris asinini dissoluit aquam violenter ⁊ valde cum in hoc sit aliis vtilior. Dixit q hec herba est acida. vsi comestio si est herba cucumeris asi. aut alia herba dosis de succo ipsius dauik. iiii. ʒ. sed dosis de succo cucule. i. cicer imperatoris rot. ʒ. cum zuccaro assar in quantitate. ℥. i. Et similiter de aqua amendraya: ⁊ aqua solatri siluestris. etiam sumere potest in potu de succo liliorum celestium ⁊ hactitura eris cum vino in quantitate dauik. vi. ⁊ si virtuosus fuerit aur. pond. ii. sed tamen nocent stomaco. vnde misceantur cum aliquo confortante stomacum. etiam succus cucumeris asi. educit aquam. similiter scamonea: similiter vinum dulce in quo infusa fuerit colloquinti. sed melior omnibus est laureola infusa in aceto. etiam cameronus si in potu sumitur in quantitate aur. pon. ii. ⁊ similiter euforbium sumptum cum aqua mellis in quantitate aur. pon. i. educit aquam violenter. armoniacuz sumptũ in quãtitate aur. pon. ii. cum aqua mellis. etiam serapinuz cũ aqua mellis educit aquam. ❡ Dico q adurit guttur vnde nõ debet tangere guttur neqz linguã. Noscas ergo q fundus inuentus est ⁊ cognitus est ⁊ bonum esset q cognosceres cum vtilior sit ad educendum aquam ex parte. etiam confert lac camellinum datum in potu cum pillulis serapini. nec est vtẽdum prouocãtibus nisi corpus fuerit habile ⁊ virtus fortis. ❡ Binserapion. est dispositio precedens ydropisim que cognoscitur per corruptionem complexionis aquam sequuntur hec accidentia q corpus cõsumitur in toto precipue in extremitatibus eius ⁊ facies excitatur declinando ad albedinem ⁊ citrinitatem ⁊ corruptionem digestionis. etiaz erit vehemens appetitus cibi cuz hebetudine ⁊ remissione. etiaz quandoqz natura dissoluitur: quandoqz constipatur. etiam diminuitur vrina ⁊ sudor: ⁊ multiplicantur ventositates in ventre: ⁊ opilantur orificia venarum. etiaz si vlcera accidũt in corpore non cõsolidantur omnino. vnde si hoc accidit ex repletione: aut ex retentiõe alicuius sanguinis fluentis vsualiter: minutio fiat secura in. iii. ⁊ in. iiii. que nisi ɔtulerit: laxatio fiat cum iera pluries: deinde attenuetur dieta cum regimine tenui ⁊ prouocanti vrinam. Sed si possibilitas omniuz affuerit fiat vomitus. etiam inspiciendum est q si congregata fuerit aliqua superfluitas: laxando fiat frequenter prouocatio vrine ⁊ regimen tenue cum nutrimẽtis vtilibus stomaco ⁊ epati in quantitate modica. q si corruptio complexionis fuerit ex fluxu sanguinis ex matrice: tunc regimen fiat restauratiuum. ❡ Sarach. Hoc est medicamen vtile ydropicis in quibus non est caliditas ad educendum aquã in modicis diebus per vrinam. ℞. ameos fructus sauine: cimi sal albi equaliter: terantur ⁊ sumantur. ❡ De antidotario hohes. he pillule vtiles valde conferunt ydropicis quorũ desperata est cura. ℞. eris vsti: stercoris columbini: ruthe sicce. añ. ʒ. iiii. eufor bii. ʒ. ii. terantur ⁊ inde fiant pillule. dosis. ʒ. ii. cum succo solatri aut cum aqua calida. ❡ Dico q meatus vrine procedendo in vmbilico continuantur cum rotũditate epatis. Sed procedentes ad renes continuantur cuz concaua. vnde si in epate fuerit opilatio ex apostemate duro aut calido egredietur aquositas in maiori parte de ipsis meatibus. ❡ De septimo capitulo afforismorum dixit Hyppo. in quo fuerit flegma petrificatũ inter diaphragma ⁊ stomacum dolebit: quoniam fluente ipso de venis ad vesicam passio eius dissoluetur inde. ❡ Dixit Galienus in hoc esset dubium: quoniam flegma si ibi fuerit descendet ad inferius dum perueniet ad pectinem. etiam impossibile est q flegma egreditur venas sicut ingreditur humiditas tenuis ⁊ aquosa in ydropisi ⁊ fluit per vrinam. ❡ Dico pars huius dicti. G. vera est: videlicet q ingressus aque in venis ⁊ intestinis erit per desudationem. Sed possibile est q Hyppo. intendit q flegma est aqua cum vocabulum flegmatis in ydropisi consequatur valde. ❡ De primo capitulo de virtutibus naturalibus dixit q postq̃ scissus fuerit meatus vrine vniuersaliter dimittendum est animal per spacium longum ad hoc sufficiens. deinde dissoluenda est scissura que est in flanco: ⁊ inuenies quod vesica erit vacua: ⁊ locus que est inter intestina ⁊ siphac erit plenus vrina sicut esset animal illud ydropicuz. ❡ Dico quod locus sistens sub siphac repletur vrina de scissura vtriusqz meatus non de reuersione vrine ad meatus alios. vnde si hoc impossibile esset fieri: vel firmi essent meatus de quibus intendit dictum Galie. vnde possibile est quod accidit aliqua species de tympanite ex ruptura accidente in his meatibus cum ydropici venient. similiter est verum quod nisi meatus fuerit crepatus aqua ingredietur locum qui est sub siphac. ❡ Dico quod si videris hydropisim esse post lapidem egredientem de renibus ⁊ vrina fuerit diminuta aliquis ipsorum meatuum inde crepuit. Sed si videris ydropisim esse post apostema in renibus aut vlcus opilatio erit in meatibus vrine ⁊ conuertitur aqua sicut in dispositione infantium de qua inquirendũ est necessarie: quare vna vice aqua penetrat per totum corpus: ⁊ alia congregatur in ventre toto cum totum id transportatum in corpore sit in sanguine sicco cuz laborantes tympanite sint desiccati ⁊ extenuati magis in carnibus quaz in dispositione eorum sana. ❡ De sexto capitulo de accidenti ⁊ morbo dixit quod ydropisis carnosa fit ex debilitate virtutis digestiue in epate ⁊ carne. ❡ Dixit quod carnosa fit ex flegmate abundante in corpore. sed asclites ex abundanti superfluitate aquea. ❡ Dixit etiam accidit in ventre liquefactio. sed quandoqz hoc accidit in humoribus qui sunt in venis tantum quod si liquefactum ⁊ dissolutum inde fuerit quandoque manat ad ventrem: quandoqz egreditur per sudorem. sed si humores qui sunt in venis liquefacti ⁊ dissoluti fuerit dum ⁊ de eis fiet erugo aquea renes attrahent ad seipsam aquositatem de venis: ac si renes fuerint virtuosi eaz expellent successiue ad vesicam. tñ si debiles conditio erit bipartita: aut vene eã expellent ad ventrẽ: aut eaz inducent p totũ corpus: ⁊ inde accidet subito ydropisis carnosa. ❡ Dixit

in sexto caplo de morbo ⁊ accñti. Si contingit ꝙ renes nõ
aptant ad attrahendũ superfluitatẽ bipartite erit aut vene
eam expellunt ad ventreʒ aut eam inducunt per vniuersum
corpus: ⁊ inde accidit subito ydropisis. ¶ Dico iam manife
stum ꝙ ipse intendit de ydropisi carnosa ⁊ ꝙ vene sunt mea
tus: non ꝙ fit per resudationẽ. ¶ Dico ꝯdicit dicto extimã
tis ꝙ si epar laborans fuerit mala cõplone calida aut frigi
da: generabit sanguinẽ condensum. ẽt si stõus laborans fue
rit mala cõplexione frigida: generabit chimũ aciduʒ ⁊ fumo
sum. ¶ Dico prout vidi in sexto caplo afforismorũ ꝙ quo
tiens sanatus fuerit ydropicus ⁊ patitur febrem malum in
dicãdo ꝙ peribit inde. ¶ De septimo caplo libri pulsus di
xit ꝙ ydropisis tympanites non distinguitur inter se per ta
ctum digiti: iõ ipole erit ꝙ distictio inter eas fiat finalis nisi
ꝙ in primo percutiat mirach ad cognoscẽdũ si vox eiꝰ erit
vt vox tympani: aut voluatur patiens in iacendo de vno la
tere ad aliud vt audiatur sonitus vndationis humiditatis
que est in vẽtre. ¶ Dico maior distinctio fiat inter eas per
ponderositatẽ ventris ⁊ leuitatem eius super patientem cũ
tympanites sit leuis valde: ⁊ econuerso. ¶ Judeus. Quo
tiens ydropisis accidit: vene que sunt super ventrẽ erunt vt
fabe virides. Dixit ꝙ qñ apã accidit in epate: opilabitur ar
teria per quam de eo descendet vrina ad renes ⁊ reuertitur
ad intestina. ¶ De quinto caplo de sũmis membrorũ dolẽ
tiuʒ dixit. ꝙ de asclite audiet vox humiditatis. sed in tympa
nite si venter percutitur: audietur inde vox venti puri: tamẽ
in carnosa totum corpus excitabitur. Tympanites quoqʒ
fit qñ nutrimentũ dissoluit ad ventositatẽ. ẽt fit ex nutrimẽ
tis inflatiuis. ¶ Dico ideo dixit Hyppo. in quo fuerint do
lores penes vmbilicũ qui non dissoluunt per calefactioneʒ
neqʒ alterã curam oĩno ꝯuertent ad ydropisim siccam cuʒ
hoc significet super vẽtositates grossas aut supabundãtes
resudantes dissolutionẽ ⁊ disperditionẽ. Et dixit ꝙ asclites
generatur ex supabundanti potu aque ⁊ comestione olerũ.
sed ydropisis carnosa erit ex cã intẽse frigiditatis sup epar.
ẽt generatur de nutrimentis frigidis ⁊ viscosis. ¶ Dixit ꝙ
egestio silis loture carniũ recentiũ accidit ex dolore epatis
frigidi aut calidi. sed in calido accidit in modico spacio cum
febre siti ⁊ defectu appetitus cibi: deinde post eam egredit
sanguis grossus niger ex vehementi adustiõe sed in frido in
initio eius erit digestio silis huic: sed cuʒ ea erit in principio
vehemens appetitus cibi cum paucitate sitis. ⁊ in fine accñ
te febre patiẽti ex malitia humoris appetitus cibi deficiet si
militer. ¶ Dixit ꝙ ydropisis fit aut fm viam dissolutionis
alterationis aut ex caliditate. sed accidit fm viam dissolutio
nis substãtie sicut accidit i febribꝰ acutis. ¶ Dico ꝙ hec est
spẽs accidit qñ in epate accidit apã calĩn aut mala ꝯplexio
calida ⁊ augetur fm viam dissolutõis: qm̃ ipsa dissoluit hu
miditatem kili valde penes generationẽ sanguinis dũ abũ
dans erit aquositas: ⁊ iam videmus vnũ esse sicut aliud: qm̃
sanguis est in silitudine paucitatis humiditatis. ⁊ videmus
ꝙ ẽt oĩa membra eorum preter ventrẽ sunt extenuata ⁊ sic
ca durioris carnis vltra ꝙ̃ in dispõne nãli eorum. Unde fir
mum est ꝙ aquositas sanguinis erit cũ cõplone epatis cali
di ex abũdãtia illius ꝙ dissoluit epar de aquositate ex kilo.
Sed restat qualiter nõ expellit ad renes in toto ⁊ manat ad
ventrẽ vnde necessaria erit ꝯsideratio eius. ¶ De libro hor
ribilitatũ dixit: stude in ydropisi dare i potu de vrina camel
lorum cum mirabolanis quolibet die per hebdomadas in
quantitate rot. ij. ad laxandũ aquã. ꝙ nisi ꝯtulerit da in po
tu de syrupo acetoso. si affuerit. qm̃ magis educit aquam ꝙ̃
alia medicina fricando cum eo ⁊ baurach pedes ⁊ loca que
inflata sunt in eo: qm̃ bene erit. ¶ Georgius dixit da in po
tu in ydropisi asclit de lacte camellino cum vrinis ipsorum
in quantitate rot. ij. lactis ⁊ vrine ipsorũ. ℥. i. deinde patiens
vadat modicũ deinde dormiat ⁊ intantuʒ ei augeat in potu
quousqʒ ad rot. iij. lactis ꝑueniet: tñ. ℥. i. vrine detur sibi ⁊ nõ
plus. Qꝫ si videris ꝙ laxauerit eum noli ei de eo dare in po
tu cum incõueniens sit ei. tñ miscendi sunt cum eo mirabola
ni aut serapinũ. ẽt si affuerit vtendũ est quolibet die modico
pane infuso in vino tenui ⁊ aqua. Qꝫ si fuerit debilis vtatur
in cibo in primo die perdicis carnibus ⁊ alio cibo facto de
gallicellis tenuibus ⁊ siccis infusis cum vino cocto cũ aqua
mixto: quibus datis per duas hebdomadas in potu ⁊ edu
cta aqua in toto velociter stude ad cõburendũ super vẽtrẽ
cum cauterio: ⁊ vltra. x. dies noli hoc tardare ne superueniat

postea aqua. ¶ Et dixit ꝙ ydropisis accidit aut ex icteri
tia accñti ex epate: aut ex febribꝰ lõgis ⁊ ꝯtinuis: aut ex abũ
danti potu aque frigide: aut ex abũdanti fastidio satietatis
nauseatiue. Sed vomitus confert ydropisi carnose: ⁊ forte
confert asclit. ¶ Uidi veraciter in eo ꝙ expertus sum in vir
tute titimali mixti cum aceto aut citonijs ꝙ magis perfecte
laxat ydropicũ ꝙ̃ alie medicine si sic fuerit correctuʒ. vnde
infunde citoniũ incisum in ꝑuis ꝑtibus in aceto per triduuʒ:
deinde tere illud cum tñdẽ laureole recentis duʒ bene ad
misceant: deinde misce cuʒ. ℥. i. ipsius aceti zuccari rot. ʒ. ⁊ co
quendo ea dum inspissent ad modum mellis distemperãda
sunt oĩa in eis ⁊ reseruanda: ⁊ cũ opus fuerit da de eo in po
tu in quãtitate opportuna. Cautus ne purget aliquẽ ydropi
cum cum ipse habeat ꝓprietatẽ debilitãdi epar. ¶ De. viij.
ca. li. vi. epidi. dixit: non deʒ vti balneo qui aptus fuit ad ydro
pisim cum in dubium fuerit ei. ¶ De. vi. cap. li. ij. dixit ꝙ ca
seus non confert ydropico in dispõne sua sed nocet ei super
abundanter cum ipse includatur in meatibus epatis ⁊ eos
obturet. ¶ De libro inflationis dixit ꝙ si per cannulaʒ hy
dropicus emittit aquam velociter de ventre anteꝙ̃ trãseãt
tres dies post ipsam emissionem conuertitur eius repletio.
¶ Filogoĩ. de curandis morbis dixit erat quidam monta
nus qui laborabat per totam estatẽ in loco in quo non inue
niebat aquaʒ frigidaʒ sumere i potu: sed sumebat in potu de
aqua tepida ante cibum ⁊ post cibum: cũqʒ longa fuerit ei
eius sumptio: passus est febrem longam: ⁊ inde corrupta cõ
plexio eius extitit. ¶ Dico oportet te scire ꝙ sumptio aque
calide in potu magnificat ventrem cum ipsa non mitiget si
tim precipue si labor fuerit supabundans cuʒ ipsa sumentẽ
eam calefaciat ⁊ eum aptet vt inde eius venter magnificet
⁊ cõplexio corrũpitur. Unde si quis contra velle vtitur po
tu aque calide nutrimenta eius sunt acida ⁊ admixta cuʒ sy
rupo acetoso. Unde manifestauit hoc dictum eius ꝙ si in
aliquo ydropico fuerit caliditas abundans: ⁊ ei datur in po
tu de pillulis laureole nocebit ei silr. ¶ Dixit in epla missa
de ydropisi ꝙ idem inueniendo quẽdam ydropicũ in mala
dispõne de quo desperabat inuenta egestione eius digesta
studuit ad curãdũ eum cognoscendo ꝙ caliditas eius inna
ta adhuc ꝯdñabitur in eo: ⁊ purgatus cũ eo ꝙ educit aquã
pluries consecuta et quiete inter vnam purgationẽ ⁊ aliaʒ:
ac ꝓuocata vrina eius vt decet cõualuit. ¶ Dico ꝙ absqʒ
timore da ydropico de pillulis lactis camerõi distempatis
cum vino cocto ac ꝯsecuta purgatione sufficienti per ipsas
da ei in potu de rob vue acerbe ⁊ berberis ⁊ de eo ꝙ restau
rat virtutẽ intestinorũ ⁊ epatis eius consecuto in emplastro
consecuto cum sandal. pluries. ¶ Dico tpũs magis ꝯueniẽs
in quo saluat ydropicus emittens aquam per cannulaʒ: est
tpũs veris: sed deterius est tpũs estatis. ¶ De experimentis ma
rastani in laborãtibꝰ quoqʒ ydropisi carnosa in maiori par
te: solutio fiat nature cum eis sic conferent ita ꝙ nõ deficiat
virtus eoruʒ vnde non est ꝯstipanda natura. plures quoqʒ
iuuenes virtuosi sanati sunt per laxationẽ tm̃. Sed indiget
tunc vt viscera eorum corroborent cum medicinis ⁊ empla
stris ꝙ si ventres eorum non fuerint soluti soluendi sunt: sed
corroboranda sunt cuʒ hoc viscera. Et melius est in purga
tione laborantiũ ydropisi carnosa reubarbarũ. Sed in pur
gatione asclitis pillule laureole dande sunt: ⁊ dãdũ est ei in
quo non erit caliditas de medicamine curcume ⁊ lake ⁊ so
latro siluestri ⁊ silibus ⁊ de decoctione radicũ. Sed in quo
fuerit caliditas dandũ est in potu de succo endiuie ⁊ solatri
⁊ syrupo aceto. tñ horribilis fit lactatio ventris superioris
cum hoc indicet defectuʒ virtutis. ¶ Binserapion dixit ꝙ
si ydropisis fuerit cum febre: vtendũ est infrigidatiuis ⁊ eui
tanda sunt calida sicut est succus solatri siluestris: ⁊ solatri
ortensis: ⁊ endiuie: ⁊ cucule: ⁊ lake lotum: reu. ⁊ mirabolanis
citrinis: ⁊ endiuia siluestri. Sed electuaria calida euitanda
sũt cũ calefaciãt ⁊ augeãt i apãte viscerũ ⁊ corruptõe eorũ.
Tñ ydropisis accñs post morbos acutos si erit ex apãte ca
lido i epẽ difficilis curatõis erit. tñ ifrãtio ꝯsida ẽ: qm̃ si fue
rit ex pte epis gñantis sanguinẽ eqlẽ lʒ fuerit i eo eqlitas si
egredit terminũ huius cõplonis non gñabit inde sanguinẽ
bonũ ⁊ noli auscultare dicentẽ ꝙ quelibet ydropisis idiget
calefactõe ⁊ desiccatõe: qm̃ vidi plures sanari cũ ifrãtiuis.
¶ Saber. ℞. foliorũ laureole rot. i. ⁊ infundendo ea in rot.
. vi. aceti. ⁊ rot. iij. aque de zuccaro elbasar: deinde coquant
dum ingrossentur. sed laborans calida dispõne de eo sumat

.℥.i.cum.℥.vi.aque ac secuta laxatione cum eo sumat in potu
de syrupo citonino emplato epate cum infrigidatiuis ⁊ con
fortatiuis. Dixit ēt sumat in potu de aqua casei facta de la
cte camellino cuȝ syrupo acetoso cum valde ⁊ mirabilr. edu
cat. ac si fuerit facta de lacte caprino ꝯueniēs erit. sed prima
aqua est melior. tñ camella cibanda est de fenicul. ⁊ endiuia
⁊ sumenda est aqua casei lactis eius vt dcm̃ est cum zucca
ro elbasar: ⁊ si volueris conueniens erit cum cucula ⁊ asar.
¶ Dixit Elmisiā ꝙ lac camellinū cū zuccaro elbasar sum
ptum in potu laxauit ipsuȝ mirabiliter ⁊ cuȝ eo ꝯualuit per
fecte. ipse quoqȝ sumpserat ante in potu de decoctione ole
rum ⁊ berberis pluribus diebus ⁊ non ꝯtulerūt. ¶ Dixit ꝙ
nisi fuerit cum ea caliditas da in potu de lacte camellino cū
solatro siluestri aut laureola vidi ēt ꝙ in maiori parte Pau
lus in laxatione ydropici ꝯfidenter vtitur seminibus laureo
le tam in syrupis ꝙ̃ in alijs pillulis faciendis cum eo. ¶ Di
co ꝙ si fuerit ydropisis cum caliditate vehementi: fac fieri
pillulas de ipso scie cum zuccaro elbasar ⁊ sumaẗ cuȝ aqua
casei iulep: syrupo acetoso: succo endiuie: ⁊ solatri. ¶ De. vi.
ca. afforismorū dixit Hyppo. in quo fuerit ydropisis ⁊ ema
nauerit aqua de ea de venis ad ventrē inde atterminatꝰ est
morbus. ¶ Dixit Gal. ꝙ hec eūo i maiori parte vna est eūo
nuȝ que fiunt de seipsis: iō ꝯferens est. ¶ Dico plures ydro
picos vidi sanari eo ꝙ soluta fuerit nā ipsorū. vnde non est
ꝯstipanda ipsorū nā nisi fuerint debiles cuȝ solutio nāe ipso
ruȝ sit ad sanandū eos. Dcm̃ quoqȝ Hyppo. de venis inten
dit de mesuraica: vȝ ꝙ si aqua ꝯuertiẗ de mesuraica ad inte
stina. ¶ De primo caplo ꝑticulariū medicinarū dixit Hali.
ꝙ acetū est vtilius alijs siti excitata in ydropicis cum ipsoꝝ
sitis sit in caliditate ⁊ humiditate ⁊ acetū mitiget caliditateȝ
⁊ desiccet violenter. ¶ Dico ꝯfidenter vtendū est aceto for
ti: qm̃ si admisceẗ cū aqua multa infrigidabit ⁊ humectabit.
Sed tñ vtilius est i dispōne ꝙ̃ si sumpta fuerit aqua simplr.
¶ Dico ꝯfidenter vtendū est in hydropisi asciti laxatione
vere: qm̃ si remanserit in tunicis intestinorū aliqua humidi
tas ⁊ augebit in ventre caliditateȝ. sed si frequenter fluxerit
extenuabiẗ venter. ēt non dȝ fieri laxatio superabundans su
bito cum inde deficiat virtus: sed caute ⁊ paulatim.

¶ Dico de tali regimine vsus sum in cura cuiusdam senioris
amici mei laborantis ydropisi asclite sistente cum eo calidi
tate ⁊ debilitate virtutis nutriebaȝ eum cum carnibus hedi
assis carnibus pullorū perdicū ⁊ filiū auiū cum pane bruno
⁊ cibarijs factis cum aceto musus ⁊ hulā cum aqua ⁊ lenti
bus conditis cum aceto data ei larga dieta ad ꝯfortanduȝ
⁊ ꝯseruandū virtutē. sed tñ nō ꝯsensi ei dari de iuribus oino
tñ in die in quo ꝓposuerā dare ei in potu medicinaȝ cōsensi
ei dari de zirbeg ante medicinā: vȝ ⁊ post eaȝ. sed ante vt nā
eius: sed magis ꝯueniens est post vt non supueniat supabū
dans sitis sumptis predictis cibarijs ꝯfectis cum aceto nō
vehementis violentie sed mediocriter ⁊ facta laxatione cuȝ
subscripta decoctōe. ℞. mirabolāoꝝ citrinoꝝ. ʒ. vij. fumiter
re. ʒ. iiij. herbe absinthij. ʒ. ij. herbe pulicarie. ʒ. ij. endiuie recē
tis pugil. i. spice inde. ʒ. i. se. endiuie. ʒ. ij. rosarū. ʒ. ij. coquantur
cum rot. iij. aque dum remaneat rot. i. ⁊ dissoluto in eo zuccaro
in pondere. ʒ. x. dabam de eo ante sumptionē nutrimenti sed
qñqȝ admiscebā cū eo de lacte ficuū ꝑtē cū ꝑte in equali pō
dere dando de eo ad modū duorū cicerū aut trium. sed post
illud de robvue acerbe dabā in potu ⁊ ribes emplato epate
cum infrigidatiuis ⁊ semine findis ⁊ laureola infusa in aceto
ac consecuta illinitione facta super ventrē cum luto armeni
co cuȝ aceto: aqua: farina ordei: faria panici: ⁊ stercore vac
cino ⁊ caprino: cinere glandiū: ⁊ vitis: sed qñqȝ cum sulfure
⁊ baurach oibus dissolutis cum aceto ⁊ statim ꝙ ipse patie
batur febrē emplabā statim epar eius cū sandal. ⁊ qñqȝ em
plastrū sandalorū ponebā super partē epatis: ⁊ dissolutiuuȝ
super vmbilicū ⁊ ventrē ēt purgabā eum cum syrupo rosa
to in quo ifusa erat laureola. ⁊ qñqȝ infundebā de eo lac ca
meroni annuendo ei sumere de fructibus sicut de ficubꝰ sic
cis ⁊ zuccaro ⁊ amig. ita tñ ꝙ sustineat sitim tenendo in ore
id qđ facit ad sitim. Sed si intensa fuerat sitis ei miscebā ace
tum cum aqua ⁊ dabā illud in potu ei frequēter terendo fo
lia laureole ⁊ cribellando ea: distempabaȝ ea cum melle vel
decoctōe ficus dando ei de eis ante cibū ⁊ post cibū ⁊ sūma
rie non transiuit dies absqȝ laxatione. Hoc est laxatiuū vti
le. ℞. succi endiuie recentis. ⁊ infunde in eo laureole. ʒ. ij. mi
rabolanorū citrinorū. ʒ. x. ⁊ de his vti poterit illinitiōe ⁊ pōt
℞. mirabolanorū. ʒ. x. laureole. ʒ. ij. ⁊ coquendo eos cuȝ rot.
aque dum ꝑueniant ad rot. i. cola illud ⁊ cōposita. ℥. i. suc. en
di. in eo sumendū est in potu de eis. Tñ scire te oȝ ꝙ tro. ber
beris ⁊ silia si nā fuerit dura mala erunt in ventre. vnde stu
dium adhibe toto posse ad laxandū. ¶ Hec est illinitio mi
rabilis. ℞. stercoris veteris: ciperis: luti par. i. ⁊ distempan
do ea cuȝ aqua ⁊ aceto ⁊ succo extremitatū salicū tamarisci:
fac fieri illinitioneȝ de eis. ¶ Alia ꝯueniens ad horribilita
tem nauseatiuā hñti que est desiccatiua ⁊ violenta. ℞. squi
nāti: myrrhe: litij: rosarū: spice: luti armenici: ⁊ nitri par. i. ⁊ de
oibus facienda est illinitio. ¶ Dico ꝙ in his illinitionibꝰ nō
debent poni stiptica cum ipsa obturent poros corpis ⁊ de
siccent: iō ciperū ⁊ spica non hñt locum in hoc nisi paruȝ ad
faciendū bonū odorē. Sed vtēdū est stercore caprino: vac
cino: baurach: farina ordei: ⁊ orohorū ⁊ filiū ad desiccandū
absqȝ stipticitate. ¶ Ysaac dixit ꝙ sūptio aque fride valde
in potu post balneū ⁊ exercitiū si epar non fuerit calm val
de infert ydropisim. ēt sumptio rerū dulciū hñtiū in se visco
sitatem illud agit: sed res dulces non habentes viscositatē
in se ad minus generant opilationes ⁊ inferunt ydropisim
⁊ detrimentum. sed est vngendus venter hñtiū mirach cor
ruptuȝ aut ꝑtes eiꝰ. vnde ydropisis cura idiget desiccatiuis
⁊ ꝯfortatis vt nō accipiat. ¶ De lib. Artigēisij đ morbis cro
nicis dixit ꝙ ydropici non ꝯuertunẗ ad sanitatē nisi cū solu
tiōe vētris. ēt lac camellinū ꝯfert ydropisi calide valde do
sis rot. i. lactis recentis in hora sue mulsionis cum. ʒ. v. zucca
ri elbaser. ¶ Filogo. de aqua citrina. he sunt pillule facien
tes ad hoc. ℞. hactiture eris: camepitheos: centauree mino
ris: agarici. ʒ. i. ʒ. Dixit ꝙ si fuerit egō ydropici digesta ꝯfidē
ter curanda est passio ipsa cum caliditas innata adsit in eo
potēs. Dixit nutriēdi sūt cū caprinis: carnibꝰ hedinis ⁊ auiū:
kata: ⁊ perdicū: ⁊ passerū: ⁊ turturis assis i spido ⁊ vino vete
ri vtendo exercitio. ¶ Absqȝ auctore ad laxādū aquā abū
dāter. ℞. pulpe collo. spice. aā. ʒ. ij. myrrhe: dauik. i. mirabo
lanoꝝ citrinorū. ʒ. ʒ. teranẗ ⁊ inde fiant pillule ad moduȝ pi
peris. dosis. ʒ. x. ieiuno stō quolibet biduo ⁊ laxabit aquā mi
rabilr. ¶ Dico. ℞. pulpe collo. dauik. i. mirabolanorū citri
norū. ʒ. ʒ. turbith. ʒ. i. agarici. ʒ. ʒ. xilocameroni. ʒ. quar. i. terāẗ
⁊ distempenẗ cum succo endiuie dosis hec oia. ¶ Aliud vti
le valde. ℞. pul. col. dauik. i. lactis cameroni dauik. i. agarici
. ʒ. ʒ. turbith. ʒ. ʒ. spice dauik. i. suc. absinthij dauik. i. terāẗ ⁊ di
stempenẗ cuȝ succo solatri. dosis per oia. hic est syrupus val
de mirabilis. ℞. laureole. ℥. i. xilocameroni. ʒ. v. infundaẗ in
rot. i. aceti per triduū: deinde miscendi sunt cū zuccari rot. ij.
⁊ aque rosate rot. i. ⁊ coquanẗ dum inspissenẗ ⁊ reseruenẗ ad
vsuȝ. Alius qui ꝯficiẗ cordumeni. Or si volueris solue de la
cte cameroni dauik. i. in. ℥. i. syrupi acetosi ⁊ da illum in potu.
¶ Hoc est electuariū non excitans caliditatē: sed sumēduȝ
est cum aqua olerū. ℞. se. pulicarie: podagre lini. aā. ʒ. x. succi
endiuie siluestris siccati. ʒ. xx. succi berberis. ʒ. xv. lake lote:
reu. seni. aā. ʒ. v. succi absinthij. ʒ. vij. succi cucumerū. aā. x. v.
agarici. ʒ. vij. teranẗ ⁊ distēpenẗ cū iulep. sumēda sunt cū aq̄
olerū. Hoc quoqȝ medicamen magis ꝯueniens est medica
mine calcalanig. cum nullā caliditatē excitet: ⁊ purget epar:
⁊ educat violenter aquā ꝯfortando epar. ¶ Aliud ad ydro
pisiȝ absqȝ aliq̄ calitate accñti cū ea. ℞. se. podagre lini. ʒ. x.
se. feniculoꝝ. ʒ. vij. anisi. ʒ. v. agarici. ʒ. vij. laureol. ʒ. vij. reu. se
ni. ʒ. . v. ameos. ʒ. v. amig. ama. ʒ. iij. terāẗ ⁊ distēpenẗ cū melle
sed sumenda sunt in potu cum decoctione radicū. ¶ De sū
mis Bimasuy hoc est medicamen educens aquā nullum no
cumentū inferens stō oino: da in potu de succo cucu. asini. ʒ.
. ʒ. aut de cortice radicis eius dauik. ij. Sed coquendus est
cortex in vino: tamen sumptus cum vino ipso confert ⁊ edu
cit aquam. Etiam coquenda est herba granorum regioruȝ
cum gallo: ⁊ sumendū est in potu ius eius. Aut sumat de aq̄
fumiterre. ℥. iij. cum. ℥. i. succi foliorū radicis ⁊ bene erit.

¶ De. vi. ca. de morbo ⁊ accidenti dixit: ꝙ si radicitus dige
stio defecerit in stō: passio conuertetur ad ydropisim tympa
niteȝ. sed si defecerit digestio in epate: accidet inde ydropi
sis asclites. ⁊ si defecerit digestio de toto corpore: inde acci
det ydropisis carnosa. ¶ Dico stude in asclite proprie ad
confortandum epar. Sed in tympanide ad confortandum
stomacum: etiam carnosa ad confortandum ⁊ desiccandū
oia mēbra. ¶ De antidotario mediocri Sabur. he sunt pil
lule mirabiles cognite per sarges. ℞. lactis cameroni aut
alicuius titimali iuxta velle tuum p. i. ⁊ zuccari elbaher p. i

distēperenť cum aqua ⁊ inde fiant pillule ad moduꝫ cicer:
⁊ sumende sunt due aut .iiij. quolibet die ante cibum ⁊ post
cibum. sed si volueris ꝙ cũo sit perfecta sumende sunt pillu
le.vij. ¶ Dico ꝙ meatus ꝑ quos trāsportať vrina embrio-
nis ad vmbilicũ continuať cum rotunditate epatis cum fe-
tus sit de venis attinētibꝰ ei ⁊ nutrimētũ ꝑcedat fetus de ro
tũditate epatis in primo: qm̄ embrio regitur in primo sit plā
tula. ⁊ sumit ad hoc vt per eum transcurrat vrina embriōis
qũo vmbilico inciso ⁊ cōsolidato si accidit in meatibus vri-
ne aliqđ impedimētũ: vrina ꝓueniet ad mirach. Scire te oꝫ
ꝙ somnus nociuus est ydropicis: iđ insomnietas confert cũ
desiccet vehementer. sed somnus super repletionē magnifi
cat ꝓprie ventrem. ¶ Dē libro attributo Galieno de vene
nis dixit ꝙ si dātur in potu de ypratello ꝑso .ʒ.iij. ydropico:
educet aquaꝫ in toto cum vehementi ⁊ violenta laxatione.
¶ De aere ⁊ regione dixit. ꝙ si ydropisis accidit in regione
humida: ꝙ si color fuerit citrinus ⁊ albus: passio erit in epa-
te. ⁊ si fuerit niger aut viridis: passio erit in splene. ¶ Geor-
gius dixit. si quis sumit succum yreos in potu: in fallacia ma
gna erit. Sed nos si cum ydropisi fuerit caliditas curamus
cuꝫ succo solatri: ⁊ cassiafistula: ⁊ solatro silvestri: ⁊ vrina ca
prina ꝙ nisi contulerit damus ei in potu de lacte camelino
cum lac ipsum conferat ydropisi sed tali modo sumendũ est
in potu. patiens manducare dꝫ in meridie ac nulla cena po
stea ꝯsecuta mane sumere dꝫ in potu de lacte ipso hora sue
mulsionis rot.i. cum .ʒ.ij. vrine ipsius. ⁊ post per horas .ij. si la
xauerit alia vice dꝫ sumere iuxta modum illuꝫ de eis ita au-
gendo in quolibet die duꝫ ꝓueniat ad rot.iij. in vtraqꝫ sum-
ptione facta. Qꝛ si patiēs ructauerit acide: noli dare ei in vi
ce scđa aliqđ inde neqꝫ in cibo neqꝫ in potu ēt de aqua fri-
gida. sed emplastra stōm: ita tñ ꝙ non comedat dum descē-
dat. Qꝛ si venter ipsius inde extensus fuerit: clysterizeť sta-
tim ad laxandum cuꝫ ac si in dubio fuerit super hoc da ei in
potu de pillulis ad educendũ āquā. sed euitare dꝫ ne ablua
tur cum aqua frigida. Qꝛ si fuerit caliditas in capite vngē-
dum est cum oleo violato. sed comedere dꝫ gallicellũ factuꝫ
zirbeg euitando carnes alias: ⁊ in potu vtatur vino tenui.
¶ De .vi.ca.li.ij. de epidi. dixit. ꝙ cepe ⁊ alia sumpta in cibo
tꝑe congruo. aliqñ multum ꝯferunt ydropicis. Sed caseus
magnũ nocumentũ infert eis cũ magis perfecte inferat opi-
lationes ꝙꝫ aliud. sed opilatiōes epatis curanť per res ape-
rientes eas. Dixit ꝙ qñ mors sequiť ydropicũ: vēter eiꝰ ma-
gnificať ac cutis mirach eius valde extendiť ⁊ nō minus os
desiccať: ⁊ in sup̄ficie cutis egrediunť vlcera ex malitia hu-
miditatum que sunt in ventre eius. Dixit ꝙ euitandũ est bal
neum in ydropisi ꝓprie in carnosa cum aqua dulci scđm. Sꝫ
stude ad fricandũ ipsum cum rebus siccis: vꝫ cuꝫ totalibus
⁊ silibus faciendo ipsuꝫ ābulare in terra mobili. ¶ De mea
myr. stercus vaccinũ desiccādum est ⁊ terendū. bene cũ ace-
to mixto cum aqua: deinde miscendũ est cum quarta ꝑte sul
furis ipsius quātitatis ⁊ emplāndũ est sup ventrē eiꝰ. Etiā
℞. de bactitura eris: ⁊ miscendo ea cũ mollica panis de eis
fac pillulas ⁊ eas da in potu cum ipse educant aquā violen
ter. Etiā. ℞. eris vsti au.pō.i. stercoris colũbini tm̄dē: rubhe:
⁊ sal'indi. añ. quartā partē ipsius: ⁊ ea da in potu cum mira-
bile medicamen sit. Sed patiens vngendus est oleo ⁊ sale: ⁊
morā durabilē faciat sepe in sole capite eius coop̄to. Etiaꝫ
ꝑforanda sunt loca attinentia calcaneo eius. ēt scarifacien-
da ac sedente patiente in sublimi sede de foraminibus ipsis
emittanť hũiditates abundanter. ¶ Abugerigius. myrrha
confert aque citrine ⁊ sil'r armoniacũ in potu datũ aut in illi
nitiōe positũ. ¶ Dico ꝙ hoc regimine curaui quēdā in eta-
te ꝑfecta sistentē dando ei in potu semel in quatriduo de aq̄
cucule recentis rot.i. cum .ʒ.x. zuccari elhasar. ēt dādo ei in-
terim de croci. berberis: lake: ⁊ ari. ⁊ emplāndo epar cũ glu-
tinatiuis ⁊ faciendo euꝫ vti exercitio ⁊ pauco potu vini. Qꝛ
nisi inueneris cucule recentis: vtendũ est cucule sumpto cũ
fumoterre ⁊ modico foliorũ laureole. Hoc est scieť violen-
tum educens aquā multā. sed supponendũ est. ℞. cucume-
ris asi. pulpe collo qn. recētis: ⁊ ellebori albi. añ. par.i. ⁊ inde
fiat scieť. Aut. ℞. cucume. asi. pul. collo. laureole: ⁊ camero-
ni equal'r ⁊ inde fiat scieť. Sed elleborus albus valde attra
hit aquā multā. ēt si fricať venter cum pulpa collo. recenti:
ēt pedes inde egrediť aqua. Sed hoc ꝯsequendũ est penes
debilitatē virtutis patientis. Etiā hec medicamina coquē-
da sunt ⁊ oꝑanda in clysterio cum educant aquaꝫ multam.

¶ Dico ꝙ meatus ꝓcedētes de vmbilico ad epar ꝯtinuan
tur cum parte rotunda eius. Unde si accidit ap̄a calīn aut
opilatio in gibbo ep̄is penetrabit inde sup̄abundātia aquo
sitatis in ea ꝓcedendo ad mirach. Sed pars aquositatis pe
netrat: pars vero non cum ipsi meatus non opilenť in toto.
sed pars in eis remanet iuxta modũ illũ vt maior pars ipsiꝰ
penetret in eis. In his quoqꝫ penetrat cum largiores sint
meatibus sistentibus in parte gibbosa. ēt aquositas hec nō
ꝯuertiť ad intestina eo ꝙ nā hꝫ attrahere dum fuerit illesa.
Unde ipoſe est ꝙ ꝯuertať ad itestina nisi qñ aliqđ medica-
men mordens pungit os mesaraice: aut qñ non inuenit trā-
situm ad penetrandũ vltra iuxta vsum suũ oino. iđ videmus
ꝙ qñ passio ingrossať in ydropisi asclite in extensione ven-
tris nā expelliť an forte frequēter erit lenificata a principio
passionis. ¶ De li. mabal dixit. ꝙ comestio luti ⁊ fames intē
sa ꝯsumunt corpus ⁊ inflant pedes cuꝫ lutũ ꝓhibeat ne cor
pus recipiat nutrimentũ. Unde debilitāte caliditate natu-
rali ipediť nutrimentũ de comestione luti ex opilatōibꝰ inde
factis in meatibus nutrimenti. ¶ Dico hoc est electuarium
mirabile. ℞. masticis: spice: rosarũ: reu. lake. añ. par.i. laureo
le infuse in aceto par.ij. agarici ⁊ turbith. añ. par.i. terantur ⁊
distemperenť cũ carne citoniorũ aceto ⁊ melle. ¶ Dico in-
funde ficũ in oleo sisamino per noctē.i. deinde ipone in inte-
rioribus ficus dauik.i. de lacte cameroni ⁊ da eam in cibo
aut de ligno cameroni .ʒ. quar.i. aut de pul. col. dauik.ij. qm̄
educent aquā purā ⁊ ꝯferunt mirabil'r. ¶ Dico stude i ascli
te ad laxandũ aquā sed interim ap̄iende sunt opilatōes epa
tis. Sed si fuerit cuꝫ caliditate: noscas ꝙ opilatiōes sunt ex
ap̄ate: ⁊ si absqꝫ caliditate erunt ex aliquo incluso ⁊ obtēto
in eo. tñ si fuerit cronica passio ex ap̄ate duro erit ⁊ incura-
bil'. vnde stude ad educendũ aquā cum ipsa aquositas non
penetret ex cā opilationuꝫ. ¶ Aaron dixit si fuerit aqua ci-
trina cum caliditate ꝯfidenter: stude ad laxandũ ipsam cum
mirabolanis citrinis: cuꝫ ꝓprietas eorũ sit ad educēdũ huiꝰ
humiditates. ēt cum serapino si fuerit absqꝫ caliditate. Sed
non dꝫ patiens laxari cũ intensitate subito ne epar eius de-
bilitetur ⁊ mala fiat dispō eius. sed paulatiꝫ laxandus est: tñ
frequenter ⁊ successiue. Dixit ꝙ pulpa collo. posita in inte-
rioribus ficus vt dcm̄ est educit aquā abũdantē ⁊ ꝯuenien-
teꝫ. ¶ Dico. ℞. mirabolanos citrinos ⁊ per triduũ infunde
eos in aqua bullita: deinde colando eos admisce cum cola
mēto de zuccaro elhasar: ⁊ da illud i potu. ¶ Etiā vidi plu-
res ꝯuenire sup medicamen filogorij. Cuius recepta est hec
℞. foliorũ laureole: bactiture eris: ⁊ anisi. añ. par.i. dos. aur.
pon.i.ʒ. qm̄ violētũ medicamen est general'r. ¶ Sed in car-
nosa ydropisi ꝯfidenter stude ad ꝓuocandũ vrinā cum per
vrinā fiat purgatio eius maior ꝙꝫ per laxationē cum ydro-
pisis asclites non est curanda per ꝓuocationē vrine in ma-
iori parte. ēt tympanites non erit intense magnitudinis: qm̄
si magna fuerit cum intensiōe efficiť asclites. sed asclites est
vehemētior ⁊ lucidior in colore. ¶ Trocisci berberis iuxta
qđ sum oꝑatus pro me. ℞. succi berberis: lake lote: reu. seni.
rosarũ ruffarũ: succi endiuie: se. podagre lini teranť ⁊ iđe fiāt
troci. Sed nō video pulicariā ⁊ absinthiũ ⁊ spicā esse in hoc
vtilia cum ipsa rubificent aquā ⁊ calefaciant ⁊ sitim faciant
Gal. dixit ꝙ agaricus aperit opilatōes epatis ⁊ renũ. Dico
sũma cure necessarie ydropico hec est. ¶ Dico hoc est laxa
tiuum ad ydropisim mirabile infundende sunt ficus in deco
ctione findis: ⁊ sumēda est ficus.i. ¶ Hec est illinitio ꝯferēs
⁊ ꝑfecta. ℞. stercoris veteris par.i. stercoris vaccini siccati
par.ʒ. teranť ⁊ distempenť cum aceto: ⁊ cum eis illiniendus
est venter. sed magis violenta hec erit illinitio in qua suppo
nitur calx viua ⁊ baurach cum pul. collo. ⁊ farina oroborũ.
¶ Gal. de colera nigra dixit ꝙ ydropici si laxanť de aquo-
sitate magnũ suscipiunt iuuamentũ inde ⁊ si tolerabilis fue-
rit ei hec cura. ¶ Dico sũma huius cure est ꝙ non fiat laxa
tio vna abundanter educens subito: qm̄ de hoc accidit eis
sicut accidit ex emissiōe itensa aque facte per cannulā posi-
tam in foramine ad emittendũ aquā de febre defectu virtu-
tis ⁊ debilitate epatis cum abundantia aque: vñ cũ cautela
fiat hoc regimen. ¶ Dixit. G. ꝙ si laxauerit aquā de ydropi
cis: alleuiabiť eorũ passio manifeste ⁊ diminueť inde interie
ctio lamentabilis ēt ponderositas alleuiabiť. ¶ Dico etiaꝫ
strictura anhelitus manifestata est ex intensiōe dicti sui. qm̄
in congruũ est vt minutio fiat in istis cuꝫ sanguis eorum sit
modicus: ⁊ membra ipsorũ paucũ suscipiāt nutrimētũ cũ in

epate sint opilationes non ꝑmittentes sanguinē penetrare ad ea in magna quantitate: ⁊ ꝓprie si patiens fuerit corporis macilenti. ¶ Dixit ꝙ si ipsi flobothomati fuerint ⁊ laxati de colera ru. inde eorū magnificabit nocumentū. Dixit ꝙ si cum ydropisi fuerit caliditas silr̄ noli laxare rube. sed extinguere eā ⁊ laxare aquā oēs. farine fructuū desiccatiue ⁊ abstersiue sunt: ꝓprie sicut farina ordei: fabarū lupinorū: ⁊ cicerum orobor ū: ⁊ oēs sunt ꝯferentes si posite fuerint in emplastris ydropisiis. ¶ De ꝑticularibus dixit Gal. Vidi ydropicos illinire se cum luto calido vnde hēbat maximū iuuamētum. ¶ Dico ad yposarcā Gal. semꝑ ⁊ medici vtunt stercore caprino vsto ⁊ non vsto in emplastris ydropisis cuʒ perfecte eis conferat cum illud augeat in se ꝑfectioneʒ si fuerit vstuʒ absqʒ augmento abundantis acuitatis. Sed ego admisceo cum eo farinā ordei. venter etiā ydropici in stercore vaccino: deinde patiens dormiat in sole: ⁊ magnū iuuamentum erit inde. sed stercus dʒ esse vnius vacce comedentis ficus siccas. Caro corulorū siluestriū si trita fuerit ⁊ emplata super ventrē ydropicorū magni iuuamenti erit cuʒ desiccet vehementer ⁊ valde. ¶ Dixit ꝙ corule trite cū cocleis suis ⁊ posite super ventrē ydropicorū sugunt humiditatē valde: sed difficilis extirpatiōis sunt. ¶ Dico ꝙ stercus capriolorum confert ydropisi ⁊ hʒ bonū odoreʒ iuxta dcm̄ ipsorum. ¶ Dias. Lac lacide siluestris desiccatū in sole reseruanduʒ est in vase fictili: ⁊ virtus eius erit vt virtus apij. sed datum in potu in quantitate. ʒ. ℨ. cum aqua mixta cuʒ aceto laxabit aquā. ¶ Dico hoc erit ꝯferens vbi fuerit calitas vehemēs. vnde hoc te scire oʒ. Decoctio maiorane sumpta in potu cōfert ydropisi valde ⁊ ꝓuocat vrinā. ¶ Masageuih dixit ꝙ camasir non hʒ sibi sil'e in laxando aquā cum sit acutius euforbio. ¶ Absqʒ auctore. Aqua podagre lini nō hʒ sibi sil'e in ꝯferendo ydropisi accn̄ti cum caliditate ⁊ opilatōe i epate ⁊ febre data in potu cum syru. ace. cum ipsa laxet aquā ꝓuocet vrinā: aperiat opilationes: ⁊ ꝯfortet epar ⁊ stōʒ simul. ¶ Ruffus aqua casei ꝯfecti de lacte asinino magis cōferēs est alijs in laxatione ydropisis accn̄tis cum caliditate. vnde non est euitanda in estate nec in vehementi caliditate cum ipsa aperiat opilationes epatis ⁊ ipsum reddat ad equalitatem eius: ⁊ magis ꝯferens erit si coquit ⁊ dispumet: ⁊ in ea ponit de sale indo. sed magis ꝑfecta erit si cum ea dātur cucumeres asinini cuʒ ipsi educāt aquā ⁊ non calefaciāt oino. ¶ Chuʒ serapinū educit aquā. ¶ Dico hec sūt laxatiua aq̄ cameromis: laureola: yreos: grana regia: cucule: es vstuʒ: cucumeris asinini: fundis serapinū: ⁊ mirabolani citrini. ¶ De falaha: succus radicis sumptus in potu educit aquā cuʒ violentia. ¶ Chuʒ. centaurea minor laxat aquā cum violentia. Caro kata confert ydropicis. ¶ Ruffus dixit ꝙ si frequenter aliquis debilis vtitur in potu aceto: patiet ydropisim nisi super illud sequit labor abundans. ¶ De aere ⁊ regione de scđo capl'o dixit: si abundans fuerit fluxus ventris: alterat caliditatē corporis sed ydropisis calida magis ꝯueniēs est q̄ʒ frigida cum sit minoris dissolutionis virtutis. ⁊ sūmarie intentio vtriusqʒ mala erit valde.

¶ Ruffus de libro eius de melancolia dixit due spēs ydropisis. s. asclites ⁊ tympanites extenuant corpus sed yposarca ingrossat illud. ¶ Dico quoqʒ: in his quoqʒ duabus spēbꝰ diminuit penetratio nutrimenti ad corpꝰ. Jō indico de epate ⁊ ꝓprie in gibbo eius esse opilatōes plures sed in carnosa ydropisi non erit vitium. De opilatōibꝰ ⁊ a̅pate cū in se non sit aliud ipedimentū nisi ex mala cōpl'one frigida. vnde statim ꝙ nutrimentū non penetrat iuxta qđ cōpetit pars aque ingrediet inde: videlicet de rotūditate epatis ad partes vmbilici cum vena ꝯtinuans de matrice cum embrione de vmbilico eius diuidat in rotunditate epatis eius vnde si vmbibilicus esset ꝑforatus iam emitteret per eum supfluitas vrine que penetrare nō pōt. ⁊ q: ꝯsolidatus est ex parte exteriori illa superfluitas trāscurrit ad spaciositatē qua est inter intestina ⁊ siphac. ¶ Aaron. hoc est medicamen lake magnū mirabiliter tollens ydropisim carnosam cum ꝓuocatōe vrine cum in se obtineat virtutē per quadriēniū. Sed opandū est post sex menses: videlicet lake lote: amig. amara. gariofilorū: cinamomi. an̄. ʒ. vi. fu. mu. ysopi. i. ʒuffa. an̄. ʒ. iiij. spice. ʒ. x. ari. ro. gentiane. ʒ. ij. aloe. ʒ. x. dauci: se. apij montani: cimini ortensis: ʒinʒiberis. an̄. ʒ. x. assari. ʒ. vi. croci. ʒ. ij. rubee tinctoris. ʒ. xij. cassielig. carpobalsami. an̄. ʒ. i. masticis: calami aromatici: bdellij. an̄. ʒ. v. yreos. ʒ. xv. polij maioris: aristol'lon. floris squinanti. an̄. ʒ. iij. costi piperis. an̄. ʒ. vij. siseleos. ʒ. iiij. carpobalsami. ʒ. ij. ℨ. terant ⁊ distemperent cum melle. dosis. ʒ. i.

¶ He sunt pillule reu. ꝑfecte apientes opilatōes ⁊ ꝯferētes ydropisi carnose. silr̄. ℞. reu. seni. ʒ. x. lake. ʒ. v. spice. ʒ. iij. agarici. ʒ. x. laureole. ʒ. xv. polipodij. ʒ. x. succi pulicarie. ʒ. v. masticis. ʒ. ij. dosis. ʒ. ij. ℨ. ¶ Aaron. ꝙ si illinitus fuerit venter hydropici cum stercore caprino cum bactitura eris ꝯferēs cura erit ydropisis tympanite. ¶ Dico oʒ ꝙ patiens vtat decoctione seminū ⁊ illinitōe cum calefactiuis dissolutiuis ad ventositates. Et suppositōe sciet ꝯfectorū ad educendū vētositates. Et potu decoctionis seminū calidorū ad restituēdum epati suā virtutē cōplete caliditatis. vnde dissoluūtur inflationes extenuitate ipsorū. vnde euitanda sunt nutrimēta inflatiua. ¶ De ꝓnosticis dico in eo est dubiū cum ipol'e sit vt in venis epatis sit a̅pa calim .ēt febris non sit nisi a̅pa calim sit cronicuʒ. Nos quoqʒ videmus ꝙ ydropisis accn̄s cuʒ diaria longi spacij tꝑis est absqʒ febre. Unde magis cōgruuʒ esset si ibi ex a̅pate frigido fuerit. vnde si ipsaʒ videris esse cum diaria: stude cum eo ꝙ penetrare faciet nutrimentum. sed si videris ipsam esse cum siccitate vehementi: stude cum eo ꝙ infrigidat epar.

¶ De primo capl'o expositionis li. ij. epidi. dixit: ydropicis requirendus est color vt signationē hēas super radicē passionis an de epate fuerit an de splene. sed si fuerit de epate: color erit citrinus ⁊ albus. si de splene: color erit citrinus ⁊ niger. ¶ Dico hēas occursuʒ per oēs significatōes vt distinguere possis oia que in ꝯlitate affuerit: sicut in dispōne intestinorū renū ⁊ emorroydarū. deinde curandū est mēbrum in quo est radix passionis. ¶ Dico cautus dʒ esse in distinctione signorū: qm̄ bonū erit: videlicet ad inquirendū cuius sunt signa semꝑ aut renū aut matricis ⁊ filiū adhibendo studium tuum magis ad cognoscendū cām primitiuaʒ. deinde ad educendū aquā per plures dies. sed interim ad corrigēdum cāmprimā inspiciende sunt cāe ydropisis: aut accidit ex rotunditate epatis: aut ex gibbo eius: aut ex splene: aut ex renibus: aut ex eūone sanguinis: aut ex retentiōe eius: aut ex potu aque frigide post exercitiū: ⁊ habebit cura cōpleta penes te in qualibet specie predicta. ¶ Dico vidi quēdā percurrere cū mensura vsqʒ ad meridiē in estate cum abundāti sudore ⁊ noceba ei. deinde surgendo sumpsi in potu de aq̄ frigida subito supabundanter pluries. sed hoc vtendo per triduū passus est ydropisim carnosam: ⁊ curatis cuʒ diacurcume mature ꝯualuit. an̄. x. dies. ¶ Dico cibaria ydropicorum non debēt esse ad modū panis infusi in aq̄ ⁊ offa neqʒ de oleribus ꝯfecta ita ꝙ sint humectatiua neqʒ ꝓuocantia sitim: sed cōponenda sunt nutrimenta vtilia eis de carnibus auium. tn̄ carnes venationis sunt magis humectatiue: nō in cōpositione sed in masticatione facili. Unde vtendū est cibarijs stricti modici iuris de carnibus duri pectoris: ita tn̄ ꝙ bene coquant vt liquefiant: ⁊ in aceto condiant ne sitim ꝓuocēt. sed in potu syrupo acetoso aut vino potenti ⁊ duro si cum ea non fuerit caliditas.

¶ De. xv. ca. de vtilitatibus mēbrorū dixit: ꝙ pāniculus plurium tunicarū penetrat ad vmbilicū embrionis vsqʒ ad tꝑs sue natiuitatis. ¶ Dixit ꝙ ꝓcedunt de matrice ad embrionem vene due ⁊ arterie due ꝯtinuantes cum epate eius: iter quas venas sunt foramina que appellant anathomiste meatus vrine que extrahunt vrinā de ꝓfundo vesice inducentes eam ad panniculū pluriū tunicarū. Dixit ꝙ he vene sūt q̄ttuor penes cursum vrine. ¶ Dixit ꝙ exitus vrine de corpore per vmbilicū iuxta qđ fit est magis ꝯueniens q̄ʒ si exitus eius esset per ventrē aut per vuluam. ¶ Dixit oʒ ꝙ inspiciatur qualr̄ vrina embrionis non egredit per collū vesice dū embrio sit in matrice: ⁊ ꝙ est igeniū ꝙ attenuat vsuʒ vrine a meatu illo dū embrio fuerit in matrice ⁊ reddat eam in toto ad vmbilicū dū egrediet de meatu qui cognoscit i cursum vrine ad pāniculū pluriū tunicarū. ¶ Dixit dū embrio fuerit in matrice vesica hʒ duos meatus. vnū in collo eius: ⁊ alium in inferiori ꝑte eius qui dicunt vrindes. ¶ De scđo capl'o meamyr descripsit ꝙ ierapigra bona est ydropicis sʒ melior est iuxta ꝙ manifestat. Jnter cetera verba eius. ℞. rosarum ruffarum: spice: masticis: assari: carpobalsami: cinamomi. an̄. par. i. aloe in quantitate partis medie. ¶ Dixit de nono capl'o: vt dixit Artiginisius ꝙ bactitura eris ꝓuocat vrinam cū violentia si trita fuerit cū mollica panis in quātitate aur. pon. i. ⁊ inde facta fuerit pillula. i. ¶ De questio-

nibus naturalibus dixit ꝙ renes in laborantibus hydropisi
post euonem aque ꝓhibetur ne suffundatur aqua. ¶ Dico
recordare de dispōne eminentie aque. ¶ Dico stude in hy-
dropisi ad confortandū virtutem. Ego quoqȝ curaui quen
daȝ senem in quo erat aqua de qua nūꝗ cogitaui ꝙ aliquo
modo cōualeret in quo nō erat caliditas. ⁊ dando ei de lau
reola in potu cessauit inde per dies. deinde reuertēdo dedi
sibi de laureola scda vice ⁊ conualuit. sed loculus testiculo-
rum eius ita repletus erat aqua vltra ꝗ extimari poterat.
¶ Surdus dixit ꝙ si cannulam posueris ad educēdū aquā
ligandus est venter cum fascijs largis vsqȝ ad vicem scdaȝ
qm̄ si sic ligatus fuerit: non magnificabit nec conuertet ad
dispōnem eius. ¶ Dico posse est ꝙ rubedo aque sit ex pau-
citate eius: non ex caliditate. Unde si in ydropico non inue-
neris anhelitum ⁊ pulsum calidum: tempta eum cum calefa
ctiuis. ꝙ nisi nociua ei fuerint: cura eum cum eis. ¶ Misih
dixit abundanter vtendum est ꝓuocatiuis ad vrinaȝ. sed in
ydropisi laxatiuis ꝯuenienter ⁊ moderate absqȝ aliqua mo
lestia illata epati. ¶ Dico quasi ipse iudicat ꝙ virtus laxa-
tionis hȝ in se molestiam super epar. ¶ Dixit: ita tñ ꝙ nō sit
medicamine aliqua virtus nociua epati. Sed patiens sudā
dus est per balneum ⁊ fricandus est venter eius cum aqua
baurach ⁊ sulfuris: ⁊ emplastrandus est cum stercore vacci
no ⁊ caprino. Sed plures dies vtendum est lacte camelarū
solo absqȝ alio cibo ⁊ potu. qm̄ non est eo melius ydropico.
¶ Dico ad corrigendū potum eius non dȝ cenare ipso die
in quo proponit ipsuȝ lac sumere in potu nec in die crastino
sed esuriendo mane tempestiue de eo lacte in quātitate. ℥. iij.
sumere dȝ: ac expectatis horis duabus post potum vsqȝ ad
meridiem de eo ter tali modo sumat. Qȝ si laxauerit eum ad
triplicem quantitatē ipsius lactis sumpti vtēdū est eo plus
de cetero. Sinaūt sumendū est mane cum his pill. taliter cō
fectis. ℞. mirabolanoꝝ citrinorū. ʒ. i. serapini. ʒ. iij. scamonee
cerach. i. distemperent cuȝ succo endiuie. Si fuerit cū ydro
pisi caliditas. Sinaūt cum succo porrorū ⁊ serapinū ponen
dum est in pondere. ʒ. i. ⁊ in vno die lac sumendū est cū ipsis
pill. in alio: videlicet solum sed esurire dȝ si posse fuerit vten-
do cibo ⁊ potu. Sinaūt hora vesperarū sumere poterit in ci
bo pane in quantitate. ʒ. iij. cum iure cicerum confecto cum
aneto. ⁊ in potu de vino lymphato aut de syrupo acetoso.
Qȝ si inde educta fuerit aqua ⁊ alleuiatū inde fuerit corpus
dimisso potu ipsius lactis per triduum cōbustio fiat cū cau-
terio ter per lōgitudinē ⁊ ter ēt ꝑ latitudinē a thorace vsqȝ
ad pectinē ꝯsecuto regimine famis ⁊ sitis per dies. x. postea
vt nullū largū nutrimentū ꝯsequatur inde: qm̄ sanabit. Qȝ
si aliquo die intulerit potus illius lactis ponderositatem ⁊
extremiā lac ipsum non est sumendū mane sequētis diei sed
clysterizandus est patiens ad laxandū cum laxatiuis: ⁊ cale
faciendus est venter duȝ corrigant accītia ipsa. ¶ Dico ꝙ
quidam ydropicus erat penes arabes ⁊ eo ꝙ nō vtebat in
potu aqua ⁊ cibo nisi lacte solo penes sitiȝ eius ꝯualuit per-
fecte. ¶ Dixit ꝙ cōferunt ēt ficus in quibus ponitur pulpa
colloqntide. sed si ydropisis fuerit carnosa fricandū est cor-
pus cum vino oleo ⁊ baurach: ⁊ ligandus est qm̄ inde exte-
nuabitur. Dixit qualiter tyriaca dȝ dari in potu ydropicis.
Patiens quoqȝ ingredi dȝ balneū mane ⁊ aq̄ balnei dȝ esse
sulfurea aut bauracalis. Sed si fuerit balneū nāle erit meli⁹.
sinaūt igredi dȝ balneū calefactū cū sulfure baurach ⁊ oleo
⁊ consecuto in eo sudore supabundante abluendus est cum
aqua in qua posita fuerint sulfur ⁊ baurach. Sed hoc fiat ꝑ
vnam horam diei. deinde egrediendo balneū ad modum ci
ceris sumat de tyriaca cum qua cocta fuerint mentastruȝ ⁊
apiuȝ sed hora vesperarū in cibo sumere dȝ de iure facto cū
oleo aut oleo sisamino aut iure perdicis euitando oīno car-
nes ipsius. sed in potu de syrupo acetoso aut vino tenui ac
cōsecuto hoc regimine per tres hebdomadas sanabit. Hec
est illinitio conferens. ℞. stercoris caprini stercoris vaccini
montani sicci par. i. sulfuris ad modū oium terant cuȝ aceto
⁊ inū fiat emplm̄. ¶ Dico hoc kakilaneg frm̄. ℞. laureole ifu
se in aceto ⁊ siccate. ʒ. v. agarici. ʒ. v. turbith. ʒ. v. mirabolano
rum. ʒ. v. succi absintij. ʒ. iij. se. endiuie. ʒ. ij. citrolorū. ʒ. ij. succi
liquiritie. ʒ. iij. manne. ʒ. iij. coquant in qua dum inspissent. ⁊
distemperent in eis dosis. ʒ. ij. vsqȝ ad. iij. ¶ Hoc est kakila
neg calm. ℞. foliorū laureole tritorū: agarici: mirabolanorū
citrinorū: serapini. aā. ʒ. v. yreos. ʒ. iij. reu. succi pulicarie: spi-
ce: anisi. aā. ʒ. ij. distemperent cum melle dosis. ʒ. iij. vsqȝ ad
. ʒ. ij. Etiam laureola infundenda est in aceto ⁊ coquenda in
eo: deinde colanda ⁊ positū colamentū cuȝ zuccaro elhaser
coquat dum hēat modum: deinde sumēduȝ est in potu ac si
volueris coquere. ℥. i. laureole cū rot. i. aq̄ duȝ remaneat rot.
pars tertia: deinde coletur: deinde posito cuȝ eo medio rot.
aque coquat: deinde cuȝ. i. rot. aceti: ⁊ rot. iij. zuccari elhaser
coquant oia dum hēant modum: ⁊ eis vtendū est. Etiā vtē
dum. abb. findis ⁊. abb. elcair ⁊ inspiciendū est in ꝓuocatio-
ne vrine: ⁊ si vtilis fuerit magis fiat: sinaūt vtenduȝ est laxa-
tione: deinde post laxationē sumat patiens de rob citonino
⁊ vue acerbe ⁊ silib⁹: sed post res ꝓuocatiuas vrinaȝ sumat
de iure galline pinguis: ⁊ extinguenda est caliditas cuȝ hoc
. ℞. berberis. ʒ. ij. sumach. ʒ. vi. se. citrolorū. se. endiuie: se. puli
carie. aā. ʒ. i. sandali. ʒ. i. camphore. ʒ. ℈. dosis tertia pars oiuȝ
cū rob citonino simplici ⁊ acerbo ⁊ illinitio fiat sūmarie de
abb. findis excoriatis cum manna ⁊ zuccaro elhaser equalr
in quātitate. ʒ. tertiarū. ij. vsqȝ ad. ʒ. i. ¶ De tabyr. ℞. tabyr
mundati. ʒ. iij. dauci. ʒ. i. dragaganti dauik. i. inde fiant pillu-
le dosis fiat per oia. ¶ Dico vidi ventreȝ in tympanite esse
quasi vterū inflatum nullaȝ facere motionē: sȝ in asclite mo
tionem facere ⁊ ꝑcussionē: ⁊ similiter dixit Jo. grāmaticus
in expositione pulsus parui inueni laborantes ipsa queren-
tes ructationē cum ad vehementē quietē ipsorū sit: ēt inue-
ni ipsam esse cum vrina ruffa semper: sed extimat patiens ꝙ
magis comedat ꝗ i asclite tñ i eis accidit ꝯcauitas flancoꝝ
⁊ ventres semper ipsoruȝ sunt sicci nec laxatiua eos laxant
abūdāter ⁊ moriunt velociter cuȝ pulsu magno: hoc quoqȝ
non accidit solūmodo ex virtute: sed ex instantia ⁊ necessita
te sicut accidit ex pulsu alicui⁹ repleti de cibarijs qn̄ de eis
aggrauatur. ¶ Sakefrusi in libro eius de ydropisi dixit ꝙ
non fit absqȝ infrigidatōe epatis ⁊ egredit per vapores de
corpore intestinorū ⁊ suba corporis epatis ⁊ teneritate ei⁹.
Dixit ēt non descēdit de intestinis ex debilitate virtutis ex-
pulsiue. ¶ Dico hoc est mendaciū in toto. ⁊ dixit Ga. in alio
libro membrorū dolentiū ēt de morbo accīti ꝙ si epar de-
bilitatur in generatōe sanguinis illud sequet egō silis aque
carniū. vnde quare hoc non fit iugiter in ydropisi nisi fuerit
absqȝ debilitate epatis de generatōe sanguis. ¶ De mara-
sten dixit ꝙ socij nri in marasten sistentes cōcordati sunt ꝙ
ydropisis non fit nisi ex corruptōe stōi ⁊ epatis ⁊ dant in po
tu de amorosia cum decoctōe radicuȝ faciendo vti modico
nutrimento in cibo ⁊ potu vltra posse. ¶ Dixit de qōnibus
nālibus. ꝙ cōbustio cuȝ cauterio facta post euonē aque de-
siccat ⁊ ꝯstringit pāniculū: iō ꝓhibet ꝙ nō subuertat passio
⁊ hoc cognoscimus per experimentū ⁊ medicinas. ¶ Dico
iuxta dcm̄ Galieni. ℞. se. melonū: se. citroloꝝ: succi liquiritie
aā. ʒ. ter. Sȝ cantaridis ꝓ qualibet dosi cera. i. ¶ Babtisub
℞. anisi assari: rubee tictoris: fruct⁹ sauine: ⁊ cantaridis. aā.
par. i. ꝯueniētē. ¶ Babtisub: hi sunt trocisci qui vocant agi
lama ꝯferentes valde ydropisi. ℞. corticū radicū: camero-
ni: mirabolanorū citrinorū. aā. par. i. terant ⁊ cribellent cum
cindeto: ⁊ distempent cū succo endiuie: ⁊ inde fiat trociscus
in pondere dauich. i. dosis cum vno trocisco cum. ʒ. ij. zucca
ri albi. ¶ Dico. ℞. mirabolanorū citrinorū. ʒ. i. succi endiuie
iuxta velle cameroni: cera. i. succi liquiritie dauik. i. ⁊ de om-
nibus fiat trociscus vnus.

¶ De scdo caplo pulsus nō possumus scire ꝙ in vētre ydro-
pici est nisi per sensuȝ tm̄. Sed videndū est an sit de aqua an
de ventositate: ⁊ habemus significationē de ydropisi carno
sa qn̄ cuȝ digito opprimit ⁊ vestigiū digiti remanet in ea: cū
in tympanite ⁊ asclite nullū faciat vestigiū: vnde distinguen
dum est inter eas ꝙ in tympanite si venter ꝑcutit vox eius
erit vt vox tympani ⁊ in asclite si patiens in iacendo voluit
de vno latere ad aliud audiet inde vox vegetatōis hūidita
tum in eo. ¶ Dixit. G. ꝙ assarū ꝯferens est laboranti ydro-
pisi. Dixit. ℞. assari au. pon. iij. ⁊ pone ipm in musti. ℥. c. viij. ꝑ
menses duos: deinde colet: deinde si de eo dat in potu ydro
pico ꝯferens erit: ēt si dat de squanto in potu in quantitate
aure pon. i. cum tantūdē piperis per dies ꝯferens erit ydro-
pisi. Etiā si de squilla recipit in quātitate par. i. ⁊ de sale asso
⁊ trito i ꝗtitate ptes. viij. ieiuno stō: ⁊ de eis dat i potu aure
pō. iij. ꝯferēs erit ydropisi. Etiā sticados ꝯferēs erit ⁊ dissol
uit grossitudinē ventris. G. ꝯfortat oia mēbra iteriora stica-
dos. ¶ Dias. si conficitur assafetida cū ficubus siccis ꝯfert
ydropisi. Dias. vrina hūana sūpta in potu ꝯfert in principio
ydropisis. Urina caprina sumpta i potu cū spica inda quo-

libet die cum.℥.i.ʒ.confert ydropisi per vrinam ⁊ laxationē. Si de radice opoponaci in quātitate au. pon.xij. in fine per menses duos infundit: deinde datur de eo in potu confert ydropisi. ¶ Dico semen pastinace silvestris sumptū in potu cōuenit ydropisi. ¶ Dias. decoctio polij maioris sumpta in potu conuenit ydropisi. ¶ Dias. dixit. G. ius galline iuuenis confecte spidebeg corrigit complexionem: ⁊ eo ꝙ expertus sum illud fiducialiter vtendum est eo in nutrimēto ydropicorum cum in se habeat coniunctiue ad ꝓuocandū vrinā ⁊ corrigendū dispōnē epatis. Sed si fuerit in ydropisi caliditas ⁊ volueris ꝓuocare vrinam ad modū ydropisis aromata pone in eo: ⁊ qñqꝫ da in cibo de pane infuso in ipō iure ēt de iure in potu: qm̄ ꝓuocabit vrinam ⁊ corriget cōplexionē epatis. Amurca olei illinita super cutem ⁊ emplata sup ventrem ydropici dissoluit inflationē ydropisis accñtem in ea. ¶ Dias. stercus vaccinū illinitum super ventrem ydropici dum patiens cum eo dormiat in sole conferens erit mirabiliter. Dias. spuma maris silis vermibus in forma que declinat ad cineris colorem hꝫ corrigere ydropisim. Diasc. decoctio cicerum nigrorū confert ydropicis. Dixit Diasc. ꝙ sepelitio facta in arena q̄ est in littore maris ꝯfert ydropicis. ¶ Dias. Gal. dixit vidi ydropicos illinire ventrem cuꝫ luto lapideo ⁊ secuti sunt magnum iuuamentū inde. radix vitis silvestris cocta cum aqua ⁊ sumpta cum vino confecta cum aqua maris in quantitate.℥.iij. educit aquā ⁊ ꝯfert ydropisi. ¶ Dias. Gal. smirion sumit in potu ad ydropisiꝫ ꝓprie. Camedreos recens sumptum in decoctione confert in principio ydropisis. Dias. syrupus eius facit ad hoc. Dias. succus caulīꝫ aut decoctio cum nitro vino ⁊ yreos educunt aquam. Dias. plātago sumpta in potu ꝯueniens erit ydropicis. Dias. si cocta cum lentibus fuerit. Decoctio maiorane sumpta in potu cōfert in principio ydropicis. Dias. sal cum oleo ad vngendum cum eis cōfert vlceribus flegmaticis accñtibus ydropicis. ¶ Pillule. Diasc. ℞. laureole folioꝝ par.i. absinthij par.ij. terantur ⁊ distemperent̄ cuꝫ succo endiuie ⁊ inde fiant pillule ⁊ dande sunt in potu in quo fuerit ydropisis cum caliditate in quantitate.ʒ.iij. cum.℥.ij. aque cuculle. Syrupus laureole confert ydropicis. ¶ Badigorius dixit ꝓprietatē hꝫ educendi aquam citrinā. ¶ Diasc. fomentū aque maris confert ydropicis. ¶ Paulus dixit semina laureole educunt aquā. Bactitura eris sumpta cum aqua mellis laxat aquam. Ciperum de leui educit vrinam de ydropico. ¶ Dias. yreos ꝓprie educit aquam. ¶ Badigorius. radix liliorum celestium sumpta in potu i quātitate.℥.i. aut.ij. abūdāter educit aquā. ¶ Bimasuy zuccarum de hygem sile sali gēme ⁊ zuccarum elbasar sumpta cū lacte camelino ꝯferunt ydropicis. ¶ Bimasuy rutha emplata cum ficubus carnosis super carnosaꝫ ydropisim ꝯfert: ēt decoctio eius cum ficubus ⁊ sumpta cōfert: ēt coquenda est cum vino duꝫ ꝑueniet ad mediū ⁊ sumpta cōfert. ¶ Dias. semen solatri silvestris floris rubei si datur in numero.xij. in potu ydropico confert: sed non dꝫ plus dari eo ꝙ per vrinam mundificant mirabiliter. Diasc. radix emplata confert ydropisi. ¶ Dias. ⁊ Cadig. euforbiū ꝓprie confert de aqua citrina. Mentastrū comestum cuꝫ ficubus confert ydropicis. ¶ Bimasuy concule marine trite cū carnibus ipsarū ⁊ emplate super vētrem ydropici nō separant̄ ab inflatione dum eam dissoluant ⁊ cōsument humiditates eius. Dicit̄ ꝙ concule trite cum carnibus ipsarū ⁊ emplate supra ventrem ydropici dum passio sanetur de seipsa nō separant̄ dum desiccent humiditates. ¶ Dixit. G. ꝙ concule marine si trite fuerint cum corpore ipsaruꝫ ⁊ emplent̄ super ventrem ydropici difficilis erit separatio ipsarū: iō dimittēde sunt dum separent̄ de seipsis cum ipse desiccent violenter valde. Calamus aromaticus ꝓuocat vrinā: ⁊ silr̄ mixtus cum gramine: ⁊ seie apij ꝯfert ydropisi. Caro ricij salita sumpta in potu cum syrupo acetoso cōfert ydropisi carnose: ⁊ in principio ydropisis summarie ⁊ tollit fluxum reumatum ad interiora. ¶ Hoc est medicamen sicut dicit Paulus hñs in se virtutē desiccatiuā: ⁊ ꝯfert in principio ydropisis. ℞. radicis cucumeris asinini rot.ʒ. teratur ⁊ ponat̄ in rot.iiij. vini egyptiani: ⁊ de eo detur ieiuno stō in potu ydropico in quātitate.℥.iiij.ʒ. in quolibet triduo dum apa extenuetur violenter. ¶ Dias. ficus sicce ꝯferunt ydropisi. Dias. ficus cocte cū vino deinde mixte cū absinthio ⁊ farina ordei: ⁊ emplate cōferūt ydropisi ex multa ꝓuocatōe vrine. ¶ Dico cibarij ꝙ faciunt daui de oliuis pastinaca ⁊ allio: ēt illud faciunt psi

ꝯfert ydropisi. ¶ Dias. acetū illinituꝫ sup corpus ydropico ꝯfert. ¶ Bimasuy elleborus niger mixtus cuꝫ farina ordei ⁊ vino emplatus super ydropisim ꝯfert. ¶ Dias. ⁊ Ruffus. ꝙ si accidit in epate apa duruꝫ patiens laborabit ydropisi: sed ydropisis si accidit post morbū acutū mala est ⁊ mortifera. ¶ Absqꝫ auctore he sunt pillule pro ydropisi. ℞. yreos vsti: reu: croci: masticis anisi: salis indi: succi pulicarie: succi absinthij: terant̄ ⁊ distemperent̄ cum succo solatri dum fuerint cribellata ⁊ inde fiant trocisci cuꝫ succo solatri si passio fuerit frigida: ēt pillule fiant inde dosis.ʒ.ij.ʒ. sed dantur in passione frigida cum decoctione yreos ⁊ in calida cū aqua cuculle. ¶ Hec est dargia laxās aquā. ℞. piperis.ʒ.i. yreos.ʒ.iij. zinziberis.ʒ.ʒ. radicis angeden.ʒ.ij. masticis: anisi: feniculorum: radicis squanti.añ.ʒ.i. fellis tauri: been albi ⁊ ruffi añ.ʒ.ij. agarici.ʒ.iij. dosis.ʒ.iij. cuꝫ aqua cuculle. ¶ Ysaac potus aque frigide subito factus post balneū ⁊ exercitiū infert ydropisim: ⁊ cōestio rerū dulciū ⁊ accidarū excitat oia viscera ⁊ generat opilatōes. Sed venter ydropici non est vngendus eo ꝙ oleum mollefacit viscera. ¶ Artegenisius dixit in libro suo de morbis cronicis ꝙ ydropici dispō non ꝯuertit̄ ad sanitatē ⁊ bonitatē nisi ex parte medici aut ex solutōe vētris: vñ lac camelinū ꝯfert ydropicis cum caliditate valde. Sed dandū est in potu in quātitate rot.i. vsqꝫ ad.ij. dū fuerit recens in hora sue mulsionis cuꝫ.ʒ.v. elheser. ¶ Filogorius hoc est medicamen ꝯferens de aqua citrina. ℞. bactiture eris: camepitheos: centauree minoris: agarici terant̄ ⁊ inde fiant pillule qm̄ penetrabile medicamen est ⁊ violentū dosis.ʒ.i. ⁊ sumenduꝫ est in potu pluries: si egestio patientis fuerit digesta cum hoc significet ꝙ caliditas innata eminet ⁊ econuerso. Dixit ꝙ nutriendi sunt ydropici cum lacte caprino carnibus hedinis auium catapasserū turturū ⁊ ꝑdicū assis in spido. ¶ Absqꝫ auctore pro ydropisi he sunt pillule mirabiles. ℞. pulpe colloqntide spice.añ.par.i. myrrhe: decimā par.i. mirabolanorū indorū qntam par.i. terant̄ ⁊ inde fiant pillule ad modū piperis dosis pillularū.vij. ieiuno stō qm̄ educent aquā mirabiliter. ¶ De sūmis. ℞. laureole.ʒ.v. eris vsti.ʒ.x. cameroni.ʒ.v. euforbij.ʒ.iij. radicis lilioruꝫ celestium.ʒ.x. turbith.ʒ.x. agarici.ʒ.v. reu.sc. masticis.añ.ʒ.x. terātur ⁊ inde fiant pillule cum succo solatri: aut succo endiuie: dosis.ʒ.ij.ʒ. cum lacte camelino: aut succo endiuie: aut cum aqua cuculle: aut syrupo acetoso. ¶ De ꝑfectione ⁊ cōplemento ꝓ ydropisi. ℞. yerepigre.ʒ.iij. turbith.ʒ.iiij. lake lote.ʒ.ij. reu. sini.ʒ.i.ʒ. salis indi.ʒ.i.ʒ. succi pulicarie.ʒ.iij. anisi: sc. apij: radicis squinanti.añ.ʒ.i. mirabolanoruꝫ citrinorū.ʒ.iij. terant̄ ⁊ distemperent̄ cum succo solatri ⁊ inde fiant pillule dosis.ʒ.ij. cum aqua calida. ¶ Hec est decoctio ꝓ ydropicis. ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ: tamarindi prunorū. fumiterre: turbith: radicis lilioꝝ celestiuꝫ ana par. ꝯuenientē. ¶ Hic est syrupus acetosus mirabilis ꝓ ydropisi. ℞. aceti vini clari ⁊ potentis rot.i. aque cuculle recentis aque radicum liliorꝫ celestiū.añ. rot.i. zuccari elhaser rot.i. coquant̄ in olla noua: dū hēant modū postq̄ dispumata fuerint danduꝫ est de eo in potu. Sed si volueris ꝙ sit magis violētus infunde in rot.i. aceti: laureole.ʒ.v. ⁊ tm̄deꝫ turbith. ¶ Dico hic est aliꝰ violentus. ℞. aceti rot.i. ⁊ infunde in eo corticeꝫ radicis cucumeris asinini. turbith: laureole: eris vsti. añ.℥.i. ꝑ nocteꝫ ⁊ diem: deinde coquant̄ moderate: deinde adde in eo rotul.ʒ. aceti potentis ⁊ clari duꝫ sit aceti rot.i. deinde. ℞. aque liliorum celestiū rot.i. zuccari elhaser rot.i. oia insimul ⁊ dispumando coque postea dum hēant modū. deinde. ℞. ꝓ quolibet rot. euforbij.ʒ.ij. ⁊ in panno ipsum pone in eis dū dissoluatur in toto dosis.℥.iij. vsqꝫ ad.iiij. iuxta modum virtutis. ¶ Hoc est emplm̄ laxans aquā. ℞. pulpe colloqntide radicis eius: cameroni: laureole: cartami: indi: scamonee.añ.℥.ij. turbith.℥.iij. aloe: myrrhe.añ.℥.ij. fellis vaccini.℥.i. radicum maluauisci.℥.ij. cordumeni amomi.añ.ʒ.v. cucumeris asinini.℥.i. sigie liquide.℥.ij. nigelle au.pon.v. radicū lilioꝝ.℥.iij. euforbij.ʒ.v. stercoris vaccini pascentis.ʒ.v. stafisagrie.℥.i. baurach: ruffi: salis indi.añ.ʒ.v. gūmi: pini.℥.i. corticū radicis cappar.℥.i. cordē regie: radicis granati silvestris.añ.ʒ.x. ficus infusa in oleo sisamino in numero.xx. adipis anserini: galline: ⁊ vitulli.añ.℥.ij. adipis vaccini.℥.ij. cere albe rotu.ʒ. liquefiant que liquefieri debent ⁊ distemperent̄ ⁊ de eo emplastrādus est venter. ¶ Hoc est emplm̄ bonū ⁊ breue. ℞. laureole cameroni: cartami: indi: turbith: colloquitide: euforbij: radicis liliorum ana partem conuenientē: distemperentur cuꝫ oleo

linino ⁊ cum eo emplastrandus est venter inseparabiliter. ¶ Hoc est medicamen laxans aquam inseparabiliter abundantem si cum ea non fuerit caliditas aut acuitas. ℞. aque radicum liliorum. ℥.i. vrine ouine. ℥.ij. aque in qua infusuz est aloe. ℥.ß. stercoris columbe: comedentis cartamum. ʒ.iiij. ß. omnia da in potu ad laxandum aquam abundantē: sed vtendum est emplastris si patientes debiles fuerint ex sumptione medicicinarum in potu. ¶ Hoc est medicamen laxans aquam citrinaz ⁊ non nocens stomaco. ℞. succi cucumeris asinini dauich. ij. ß. aut succi corticis ipsius dauich. i. quoqz in vino ⁊ da in potu. ¶ Hoc est emplastrum bonū in ydropisi emplastrum fiat cum elleboro nigro cocto cuz farina ordei. ¶ Hoc est medicamen ad laxandum aquam. ℞. herbā granorum regiorum ⁊ coque cuz gallo ⁊ mica panis ⁊ sumēdum est de eo in cibo. Aut in potu da de succo foliorum radicum aut aqua cuculle. ℥.iiij. equaliter. ¶ Gal. balneuz. sal. mast. ⁊ aque confecte cum flore salis conferunt ydropicis: maxime si ipsi moram longam traxerint in eo.

¶ Dico testor ꝙ expertus sum ꝙ putredo quādo generatur in epate manat ad loca tria aut ad intestina: aut ad vesicam per meatum vrine: aut ad locum sistentē inter siphac ⁊ intestina: etiam ꝙ embrio mingit per vmbilicuz per significationem euidentem cum hic meatus fit ex parte epatis. ¶ Filogorius dixit abstinētia in siti ⁊ sepelitio in arena ac sumptio ciborum siccoruz ⁊ vsus exercitij inseparabilis ⁊ aque salis indi sanant passionem istam. ¶ De morbo ⁊ accidenti ꝙ si deficit digestio in stomaco passio radicitus ad lienteriā vel ad ydropisim tympanitez ꝯuertetur. Sed si defecerit digestio de epate inde accidet ydropisis asclites: ⁊ si defecerit digestio de omnibus membris inde erit ydropisis carnosa.

¶ Dico igitur ydropisis tympāites erit ꝺ corruptiōe quasi digestionis prime ⁊ asclites de corruptiōe digestionis scđe que est in epate ⁊ carnosa de corruptione digestionis tertie que est similis equali non sic erit. ¶ Gal. narrando dixit ꝙ si liquefacti fuerint humores ⁊ cessauerint renes de attractione eruginis eorum ⁊ non manauerint ad intestina procedentes erūt in toto corpore inferendo ydropisim: inde subito dico hec ꝓcedere debent febres ⁊ labores ⁊ inde accidet ydropisis subito. ¶ De membris dolentis dixit ꝙ si defecerit virtus attractiua que est in renibus aut debilitata fuerit ex causa male complexionis frigide accidet publicatio nutrimenti in toto corpore. ¶ Dico ex hac dispōne erit ydropisis carnosa sed in ydropisi asclite si cōmotus fuerit venter audietᷣ sonitus aque: tamen i tympanite si percussus fuerit audietur vox quasi tympani ⁊ venti puri absqz humiditate ⁊ in carnosa excitatio erit in toto corpore: sed in primo excitetur in pedibus ⁊ generant tympanitem cibaria inflatiua ⁊ asclitem olera ⁊ multus potus aque tamen carnosaz frigiditas epatis grossitudo cibarioruz ⁊ eorum viscositas: ydropisis quoqz accidit: aut ex frigiditate: aut ex via alteratiōis: aut ex caliditate: aut ex via dissolutōis substantie sicut accidit in febribus acutis. ¶ He sunt pillule ad laxandū aquaz que dicuntur pillule serges. De libro antidotarij mediocris satur. ℞. decoctōis laureole aut lactis eiꝰ aut alterius lactis titimali par. i. zuccari elbasar tantūdem dissoluatur zuccarum cum aqua ⁊ coquatur dum modū habeat ⁊ inde fiāt pillule ad modum cicerum: dosis pillularū. ij. aut. iij. ante cibum ⁊ post cibum: ⁊ si volueris da de eis quolibet die paulatim quoniam mirabiles sunt. ¶ De virtutibus naturalibus dixit ꝙ aqua congregatur in ydropicis in loco qui est inter intestina ⁊ siphac: sed inspiciendum est in hoc: quoniā ego legi in pluribus locis ꝙ aqua congregatur iter mirach ⁊ siphac. Dixit ꝙ si scindis meatum vrine vesicam vacuam absqz vrina inuenies ꝙ locus qui est inter siphac ⁊ intestina repletꝰ ē aq̄ ēt ꝙ itestīa replenᷣ de vrīa ꝓuēiēte sić accit i dispōne ydropisis. ¶ Dixit. G. de libro de v̄tutibꝰ naturalibus ꝙ si debilitatus fuerit splen de attractione humoris nigri sanguis corporis inde erit melancolicus: etiaz renes attrahunt aquositatem ex proprietate quam ipsi habent in se: vnde dico ꝙ si debilitata fuerit virtus renū de attractione ipsius aquositatis sanguis corporis in toto erit aqueus ⁊ īde erit ydropisis sicut icteritia nigra ex defectu attractionis nigre: ⁊ icteritia citrina ex defectu attractionis rubee q̄ debet ad se attrahere cistis fellis. ¶ Dico prout vidi ⁊ correxi hic est syrupus acetosus pro ydropisi asclite mirabilis laxans aquam ⁊ confortans epar ⁊ stomacuz ⁊ reseruādus est ad vsuz fiducialiter. ℞. aceti vini accidi rot. iij. ⁊ infunde in eo turbith laureole yreos. an̄. ʒ. xv. per diem ⁊ noctez: deinde coquendo illud cum rot. i. aque dū deficiat aqua ⁊ rot. i. aceti cola illud ⁊ pone cum eo de zuccaro elbaser rot. v. ⁊ coque dum habeant modum deinde. ℞. euforbij: lactis cameroni pro quolibet rot. ipsius syrupi. an̄. ʒ. v. aut. vi. ⁊ miscēdo ea in eo dum dissoluantur. ℞. spice: reu. sini: masticis: xiloaloe: crudi pro quolibet rotulᷣ. ipsius syrupi sumpti. ʒ. x. ⁊ in panno ligando ⁊ trita pone pannum in eo duz dissoluantur in eo dosis cum opus fuerit. ℥. i. ⁊ erit mirabilis. Si acetū eiꝰ fuerit squilliticum. ℞. squille. ʒ. x. ⁊ infunde eam in eo per. xx. dies: deinde colando illud reserua sed dato isto syrupo i potu emplastrandum est epar cuz spica sandalᷣ. rosis ⁊ alijs ad confortandum illud. ¶ Hic est syrupus acetosus sub compendio. ℞. syrupi acetosi rot. i. ⁊ super lentum focum dissoluēdo euforbij. ʒ. vi. lactis cameroni aut alterius titimali: reu. masticis: xiloaloe: ⁊ spice. an̄. part. i. da in potu de eo. ℥. i. ⁊ emplastra epar. ¶ Dixit Judeus ꝙ si in corpore epatis fuerit apostema calidum si magnum fuerit illud sequetur stranguria. Sed si fuerit modicum modica erit vrina cum vena que attrahit aquositatem sanguinis ⁊ eam inducit ad renes inflectur ⁊ deficiet virtus eius similiter. Dixit ꝙ conuertitur aquositas quandoqz ad intestina. ¶ Dico ꝙ ex his tribus cognoscitur cā ydropisis asclitis vna ꝙ embrio mingit de vmbilico aquam de qua misus non precise dixit in libro obstetricuz cum sit verum. Secunda ꝙ gibbus epatis si fuerit inflatus debilitatur attractio vene que attrahit aquositatē. Tertia ꝙ hi meatus sunt super venam que attrahit aquositatem sanguinis ad renes ⁊ sunt attinentes epati: vnde noscat ꝙ attractio huius vene ad aquositatez sanguinis debilitatur quādo corrumpitur complexio huius loci ⁊ patitur apostema calidum aut frigidum: ꝙ si fuerit est dictum pene trahit aquositas sanguinis abundanter ipsos meatus ad loca que sūt inter siphac ⁊ mirach. Sed si fuerit apostema frigidum ⁊ corrupta fuerit complexio erit illa aquositas abundātior cum sanguis tunc fit aqueus: vnde ydropisis manifestabitur velocius ⁊ de leui aqua conuertitur de his meatibus ad epar: deinde de eo ad intestina ꝑ laxatiua aque ⁊ ad venam renum per prouocatiua ad vrinaz. Sed tympanites accidit si ista aquositas fuerit modica cum tunc aptetur ad conuertendum in vaporem ⁊ proprie si complexio fuerit calidior. Et si abundans fuerit hec aquositas impossibile est ꝙ condensetur ⁊ reddatur in aquam. Sed carnosa accidit quando tota complexio epatis conuertitur ad generanduz sanguinem aqueum ⁊ sic renes partem eius attrahunt ⁊ ꝑs residua sanguinis aquei diuiditur ſm consuetudinez in corpore. vnde penetrat nutrimentum in corpore aqueum ⁊ sic ipso nutrimento abūdante super omnia membra ingrossantur ⁊ non digerunt: etiam ꝙ procedit ad ea de nutrimento efficitur aqueum. ¶ Judeus in ydropisi calida da in potu de vrina caprina cum succo solatri. Et nisi contulerit da in potu de lacte camelino ⁊ de vrina ipsius. Et nisi fuerit cuz caliditate vehementi da in potu de pillulis. reu. ⁊ laureole ⁊ diacurcume. Sed si cum siti vehementi fuerit in potu da quolibet die fellis elephantis. ʒ. ß. cum. ℥. iij. succi solatri cuz mitiget sitim ⁊ tollat apostema. ¶ Dico hec ē correctio laureole ad educendum aquam: citrinam infundēda est laureola in aceto per noctez ⁊ diem: deinde. ℞. ipsius laureole. ʒ. i. eris vsti dauich. ij. euforbij. ceratum. i. stercoris columbe siluestris. ʒ. i. terantur ⁊ distemperentur cum ipso aceto ⁊ inde fiant pillule ⁊ omnia sumantur in dosi: sed adde in eis. reu. sini. ʒ. ß. tamen euitare debent qui apti sunt ad hoc lutum ipatellum ⁊ carbones ⁊ ciperum cum ipsa inferant opilatiōes: vnde in epate accidit apostema ⁊ ꝯuertitur passio ad ydropisim. ¶ Dico dixit. G. de prouerbijs pronosticorum de regimine cuiusdam mulieris in qua cronicus erat fluxus sanguinis albi de matrice qđ regimen conueniens erit ydropicis eo ꝙ laxari debent cum eo ꝙ educit aquam: deinde da eis per dies ꝙ prouocat vrinā in potu: deinde laxande sunt post triduum: deinde da de eis interim qđ prouocat: etiā fricande sunt vehementer vtendo exercitio ⁊ balneo sicco ⁊ sepeliendo se in arena calida: etiam vtendo illinitionibus desiccatiuis cum diminutione cibi ⁊ potus: ita ꝙ cibarium sit desiccatiuum sicut cibarium lentis: ⁊ carniuz paruarū montanarum ⁊ similium. ¶ De libro mega. dixit Gal. insomnietas desiccat viscera: ꝫ somnus ea igrossat. ¶ De libro mega.

⁊ pronosticis dixit Gal. de signis mortis velocis: si sequitur
ydropisim tussis mors seqtur in quo fuerit facies aut corp⁹
aut manus sinistra igrossata cū molitie: ⁊ si accidit in princi-
pio huius pruritus in nare moriet in scđo die aut in tertio.
¶ De tyriaca ad cesarē si stercus vacce siccatū ⁊ visū dat
ydropico i potu de ypratello pso i q̄ntitate. ʒ. ij. educit aquā
per vrinā ⁊ laxationē. ¶ De vtilitate anhelitus. dixit ꝙ pil-
lule calefactiue ostendūt iuuamētum in ydropisi plusq̄ȝ alie
medicine: ipsas quoqꝫ cōposuerūt antiqui pro eis eo ꝙ ipe
euacuāt vehemēter nō iferēdo eis defectū cordis inde quia
ipsi faciunt anhelitum frigidū. ¶ De aere ⁊ regione dixit ꝙ
ydropisis magis accidit in regionibus humidis. Et si fue-
rit cū ydropisi color citrinus ⁊ albus erit corruptio in epate
si niger ⁊ viridis corruptio erit in splene. ¶ De signis Gal.
dixit accidit magis post vlcera intestinoꝝ diuturna ⁊ acci-
dētia de eis de colore epatis passio vehementior q̄ȝ ex sple-
ne. ¶ Georgius dixit si qs sumit de succo yreos in potu seq
tur fallaciā maximā. Dixit ꝙ nos videntes cū hoc esse acci-
dētia calida: curamus illud cū cassiafi. ⁊ succo solatri ⁊ sola-
tro siluestri ⁊ vrina caprina. Qđ nisi ꝯtulerint damus in po
tu de lacte camellino ⁊ vrina ipaꝝ: ꝫ si fuerit absqꝫ calidita-
te illud curamus cū pillulis serapini ⁊ oppoponaci yreos: ⁊
decoctione squināti: ⁊ lacte camellino ⁊ vrina capꝝ. insimul:
⁊ cōbustione faciēda cū cauterio in fine. ¶ Georgius dixit
lac camelloꝝ ꝯfert aque citrine. Sꝫ est sumendū tali modo
sumant hora sue mulsionis in q̄ntitate rotul. i. cū vrina capꝝ.
ʒ. ij. tñ secūda nocte patiēs idigēdū vtat a meridie p̄cedētis
diei: deide expectatis duabus horis si laxauerit vētrem de
eo sumat secūda vice quolibet die augēdo in eo. Si ꝯstipa-
tus ide fuerit vēter cum pōderositate ⁊ oxirenia clisterizan
dus est statim euitato potu lactis in ipso die ⁊ emplastrato
stomaco in ipsa nocte ad calefaciēdū ipsum. Sꝫ si videris ꝙ
laxabit ipsum quolibet die ⁊ inueniet patiēs ide alleuiationē
cum eo sumat de pillulis ydropisis augēdo in potu lactis ⁊
euitādo aquā frigidā in potu ⁊ lauationē faciendā cum ea.
Et si accidit caliditas in epate ponat sup illud de violis co
medēdo cibariū factū zirbeg ⁊ bibēdo vinū tenue ⁊ lympha
tū euitatis oibus vel oino carnibus. De epid. dixit minutio
in maiori pte ydropisis nocet: ꝫ raro ꝯfert si passio fuerit ex
retētione sanguinis emorroydalis aut mēstrui ⁊ similiū.
¶ De epid. ꝙ si in cōplexione calida ⁊ sicca accidit ydropi-
sis fallax erit vehementer valde. Sꝫ si in cōplexione frigida
⁊ humida fuerit ydropisis leuior erit aliis speciebꝰ ad sanā-
dū cū ex humiditate cōplexionis cura leuis sit in hac passio
ne: vñ ne tardet medicus ⁊ fiat passio ex causa violēta: etiaꝫ
leuis erit cura si fuerit ex caliditate: ꝫ in habentibus frigidā
⁊ humidā iudicāda est passio iuxta modū caliditatis inate ⁊
eius extinctionē: ⁊ in habentibus cōplexionē calidā ⁊ siccā
nō erit hec passio nisi ex causa potēti. ¶ Dixit in maiori par
te accidit ydropisis ex causa apostematū duroꝝ i epate aut
in splene. Etiā accidit ex causa retētionis sanguinis qui so-
lebat emitti de corpore sicut est retētio sanguinis menstrui
vel emorroydalis. Accidit etiā ex causa euacuationis itēse:
etiā accidit ex causa morboꝝ acutoꝝ. Sed q̄libet ydropisis
accidēs ex morbis acutis est mala ⁊ crudelis: etiam accidit
post tussim frequentē ⁊ post abūdantē solutionem vētris ⁊
magnā. ¶ De epid. dixit ꝙ cepe ⁊ allia sumpta in tempore
oportuno. i. q̄nqꝫ in parte dispositionum ꝯferūt ydropicis.
Et caseus nocet frequēter cū magis pfecte q̄ȝ alie res obti-
neat in meatibus epatis ⁊ opilationibus eius. Sꝫ cura pfe-
cta huius erit per apertionē opilationū epatis. ¶ Dico opꝫ
ꝙ patiēs vtat in cibo pane ordei licet non ꝯsueuerit eo vti
ꝫ debet esse panis vehementis cribellationis: ꝫ vtilior hoc
pane est panis ciceꝝ vñ miscēda sunt tamē vtat frequēter
eo ꝙ aperit ⁊ attenuat ⁊ prouocat lac. ¶ De epid. ꝙ si fue-
rit ydropisis carnosa vtēdū est fricatione dura cū tobaliis
asperis: etiā exercitio in loco pulueris abūdātis: etiā illiniē-
dū est corpus cū desiccatiuis: ꝫ euitare debet balneationeꝫ
cum aqua dulci. ¶ Dixit ꝙ q̄n in ydropisi mors seqtur extē
dit cutis vētris ⁊ eminet vmbilicus ⁊ accidūt vlcera in ore
ex corruptione humiditatū q̄ sunt in corpore. ¶ Dixit Gal.
ꝙ periti medici ꝯsulūt ꝙ minutio fiat in ydropisi accidenti
ex retētiōe sanguinis mēstrui aut emorroydalis aut nasalis
qui emitti solebat de corpore ⁊ similiū cum in hoc vtilis sit
minutio valde: ꝫ fieri debet anteq̄ȝ dissoluat virtus ⁊ pue-
niat i defectu. ¶ De ꝯsensu medici cū ifirmo dixit ꝙ si ydro
picus appetit vti balneo non ꝯcedatur ei. ¶ Dico prout vi
di veraciter bonū i maiori parte ydropisis accidit post apa
duꝝ accidens in epate. Sed apostema duꝝ accidit in epate
post flegmon imatuꝝ ⁊ trāsfertur ad schirros. Sꝫ in maiori
parte durities ⁊ apostemata accidūt in gibbo epatis: ꝫ cum
sit ꝯstrictoꝝ meatuū ⁊ humores sint in eo calidiores ⁊ vehe-
mētioris ꝯdēsatiōis. Sꝫ aquositas sanguinis per duo loca
diuidit imo penetrat ad vmbilicū alio ad vesicā sicut vide-
mus ide ꝙ embrio mingit per vmbilicū anteq̄ȝ icisus fuerit:
hi quoqꝫ meatus per quos penetrat vrina ad vmbilicū sūt
in iteriori parte epatis ⁊ ad vesicā penetrat per venā ꝓfun
dā. Ideo remotiores sunt vt ꝯstringātur cuꝫ apostema ide
semper in minori parte sit vnde destructa vena superiori na
tura dilatat ipsos ad diuidēdū aquosaꝫ superfluitatē redeū
te regimine sicut in dispositione qua erat embrio ⁊ aqua cō
gregatur in eo qđ est attinens siphac ⁊ mirac sicut tūc ꝯgre
gabat quādo ibi erat embrio. Et si quis dixerit quare non
reuertit hec aqua ad itestina: respōdēdū est ei ꝙ natura nō
habet ipsaꝫ iducere per ꝯtrariū sui actus quare nō reuertit
kilus ad itestina: ⁊ similiter colera rubea: ⁊ silr colera nigra
quoniā virtus habet mūdificare sanguinē de aliis humori-
bus: vñ ydropisis carnosa oino nō erit cū frigiditate epis:
etiā nō erit asclites nisi cū apostemate calido accidēti in eo.
Sꝫ iter vtrūqꝫ tympanites erit cū tympanites sit sicut ascli
tes: ⁊ erit quotiēs materia hec que manat ad locū sistentem
inter siphac ⁊ mirac fuerit modica: vñ corroboratur calidi-
tas itestinoꝝ vt eā ꝯuertat ad vaporē: ꝫ si fuerit abūdās nō
poterit eam ꝯuerti ad vaporem ex eius multitudine. ¶ De
pronosticis. ydropisis quotiens fuerit ex vomitu in morbis
acutis mala cum laborans vomitu febrili nō saluetur ab eo
⁊ doleat vehementer ⁊ pereat. Sed hec ydropisis in maiori
parte in flancis ⁊ lūbis etiā icipit de epate ⁊ ydropisis inci-
piens a lumbo erit ex apostemate ⁊ debilitate in mesaraica:
ideo illā sequit dyaria cum nutrimentū nō penetret ad epar
⁊ hec loca patiūtur apostema calidū. vñ generatur exide co
lera rubea cum erugine ad pūgendū itestina ad expellendū
qđ in eis fuerit. vñ ob hāc causam nō erit cum hac dyaria.
Sꝫ mitigatio doloris erit ide ⁊ extenuatio vētris: ⁊ in ydro-
pisi accidente ex apostemate epatis patiens laborabit tussi
absqꝫ sputo oino: etiā egestio eius erit sicca valde accidēti-
bus ei apostematibus in vētre ⁊ aliis partibus diuersis. Sꝫ
q̄nqꝫ ipsa euidēter apparēt q̄nqꝫ priuantur ⁊ mitigantur: ꝫ
patiēs tussim ob causam epatis erit quoniam epar q̄n in eo
accidit apostema infestat dyafragma ⁊ excitat tussim: ꝫ pa-
tiens delectatur in tussiēdo credēs ide alleuiare passionē: ꝫ
per ipsam tussim nō erit vtilitas cum tussis ꝯferat dū fuerit
passio de strictura accidēti in partibus pulmonis: quoniam
emittit per sputū aliquid. Sꝫ egestio in hac specie etiaꝫ erit
sicca. ¶ De amphorismis in quo fuerit tortio ⁊ dolores pe-
nes vmbilicū ⁊ dolor in lūbo frequēter qui non dissoluūtur
medicamine laxatiuo: aut alio passio illoꝝ redibit ad ydro-
pisim siccā: cū tortio sit aut ex pūctione vehemēti aut ex vē-
tositate adherēte: vñ si ꝯfirmata fuerit illa tortio per tēpus
lōgū ⁊ nō dissoluitur per laxatiuū: neqꝫ per aliud super ipsa
loca cum dominatur mala cōplexio frigida durādo per lon
gum tēpus ꝯuertitur ad ydropisim tympaniteꝫ. ¶ Dixit ꝙ
ydropisis asclites generatur ex frigore potētiori ex quo ge-
neratur tympanites. Et si in aliquo ydropico aqua mana-
uerit de venis ad ventrem inde atterminabitur eius passio.
¶ Dico ꝙ aqua si manauerit de venis ad vētrem iuxta di-
ctū Ypo. significat ꝙ aqua fluet ad vētrē ⁊ emittetur ab eo
per meatus nō per resudationē sicut aliqui extimāt. ¶ Di-
xit Gal. sicut nos: si damꝰ in potu laborāti aqua citrina me-
dicamen ad educendū aquā ei ꝯfert. Ita similiter si educta
fuerit de se ipsa ꝯfert. Dixit vtūtur in ydropisi medici purga
tione magis q̄ȝ vomitu. Sꝫ euacuatio aque facta superabū-
dans ducit ad morteꝫ necessarie absqꝫ dubio cum in eis in
primo accidat defectus cordis: vñ ipsi nō perdurant in tali
dispositione ex debilitate virtutis ⁊ nō acquiescūt inde. In
ydropico etiā est alia causa. quoniā dū aqua fuerit in vētre
patiēs sustinebit pōderositatē apostematis duri accidentis
in epate. Sꝫ q̄n euacuatur in toto inde coadunatur epar et
attrahitur dyafragma secum ad iferius: ⁊ similiter qđ erit in
pectore de viscerib⁹. Et si accidit in ydropico tussis de sub
stātia passionis eius nō ex causa altera significatio inde ha-
betur mala cum significet ꝙ appropinquatum est tēpus in

quo erit suffocatio aque. Sed si accidit in laborāte flegma
te albo fluxus ventris violentus inde dissoluetur ab eo pas
sio in quo epar repletū fuerit aqua ⁊ emanauerit ad panni
culū interiorem. inde replebitur venter ⁊ morietur.

u ¶ Dixit Galien⁹ ꝙ ampulle aque velocius accidunt in epa
te ꝙ̄ in alijs membris: sed ipse ampulle generantur in pan
niculo epatis: ⁊ iam videmus epata animalium mactatorū
cum ampullis aque pluries fuisse: vnde cū crepuerint ipse
ampulle manabit aqua ad spaciositatē scđaꝫ q̄ est sub dya
fragmate: vñ in spaciositate met ipsa ꝯgregat aqua in ydro
picis: ipsa etiā aqua acuta ⁊ cal'a est valde inferēs corrosio
nē. Dicit pol'e est ꝙ euacuet aqua cū flōmia ⁊ laxatione.

x ¶ De meamir. ℞. stercus vaccarū pascentium ⁊ desiccādo
ipꝫ tere illud cū aceto lymphato bene ⁊ posito in eo sulfure
in quarta parte ꝙ̄titatis ei⁹: ita ꝙ sulfur nō fuerit extractuꝫ
ꝑ ignem de eis emplandus est venter totus. Etiā coque
sterc⁹ caprinū cū vrina ifantis ⁊ empl'a sup cū ventrē ydro
picū mundificet abundāter: aut da in potu de folijs aut ra
dicibus ciceris impatoris cū vino ⁊ in cibo de endiuia ortē
si: aut da in potu de vrina caprina. ℥.i. ʒ. cū aur. pō. i. spice dū
fuerit tepida: aut da in potu de vino in quo ifundunt cucu
meres asinini per triduū in ꝙ̄titate. ℥. iij. augendo duꝫ sit in
ꝙ̄titate. ℥. iiij. ʒ. aut. ℞. bactiture eris aur. pon. i. ⁊ terēdo eaꝫ
misce cum mollica panis ⁊ inde fiant pillule ⁊ sumende sunt
omnes qm̄ educent aquā violenter: aut da in potu eris vsti
aur. pon. i. stercoris columbini aur. pon. i. salis partē modicā
⁊ rube: videlicet cū vino. Sed ydropicus vngēdus est cuꝫ
oleo ⁊ sale vtendo pluries mora faciēda in sole tñ caput ei⁹
coopertuꝫ esse dꝫ dum in sole morā traxerit. Sed pforanda
sunt loca attinentia calcaneo ⁊ scarificiēda: deinde patiēs
sedeat in sede sublimi cū inde fluāt de ipsis locis humidita
tes supabundantes. ¶ De libro Joannitij de ydropisi co
adunatio aque est inter siphac diuidēs inter intestina ⁊ cu
tem mirach ventris. Dixit ꝙ si fuerit complexio stōaci frigi
da ⁊ humida in vltimitate inde accidit ydropisis tympani
tes: cuꝫ inde ꝓcedat ad epar chillus aqueus valde dixit: ꝙ
sumptio succi fumiterre cū sirupo acetoso in potu cōfert ha
bentibus opilationes in epate cū caliditate. ¶ Dico prout
vidi. ℞. aque cuculle rot. i. zuccari elbasar. ʒ. x. vsqꝫ ad. xx. ⁊
da ea in potu cū aquaꝫ educat ⁊ laxet: ꝫ diminuenda sunt ⁊
addenda iuxta modū virtutis in quolibꝫ quatriduo: etiā in
terim sequtur vtendum est eis cū trociscis berberis ⁊ empla
strandū est epar: ita tamē ꝙ vtatur nutrimētis cōferentib⁹
epati etiā exercitio. Sꝫ nutrimentū sumendū est in modica
ꝙ̄titate hoc quoqꝫ habeas firmiter ꝙ plures cuꝫ hoc regi
mine sanati sunt. Or nisi fuerit cuculle recēs. ℞. cuculle sic
cū ⁊ coque ipm. Or si volueris ꝙ sit magis violentuꝫ pone
in eo aquā de folijs laureole ⁊ noli timere. etiaꝫ si volueris
da in potu de troci. berberis cū sirupo acetoso. Myrrha bo
na est ad aquā citrinā tam in potu ꝙ̄ in illinitione facta. Ar
moniacū ꝯfert aque citrine in potu aut in emplastro. ¶ Di
co hec est decoctio pro ydoprico. ℞. mirabolanorū citrino
rū. ʒ. x. fumiterre sicci. ʒ. vij. turbit albi fricati. ʒ. iij. radicis li
liorū celestiū fracte. ʒ. iiij. spice inde. ʒ. ij. seminis podagre. li
ni. ʒ. iij. seminis endiuie. ʒ. ij. succi absinthij. ʒ. ij. ꝙ si absinthiū
fuerit recens. ℞. succi eius. ℥. ij. vnde coquantur oīa dum li
quefiant super focū lentū dum perueniant ad aque rotul'. i.
⁊ coletur postea ⁊ detur in potu. Quod si volueris ꝙ sit ma
gis violēta in laxatione si sustinet patiēs pone in ipsa aqua
decoctionis dauik. i. cucumeris asinini dauik. i. serapini da
uik. ij. granorū laureole infusorū in aceto per noctē ⁊ dieꝫ ⁊
distemperādo omnia in eadē decoctione tepide da ipsaꝫ in
potu post decoctioneꝫ. Sed mane sequētis diei da in potu
de trocisberberis. Et si postea fuerit inuēta aliqua acuitas
da in potu de succo endiuie ⁊ solatri ⁊ extremitatū salicum
per biduū aut triduuꝫ dum mitigetur acuitas: deinde itera
to vtendū est decoctione ⁊ trociscis ⁊ non peccabis in cura
qm̄ sanabitur. Sed est cōsequendū cibarium cōfortatiuum
ad corēt emplastrū confectū ad confortandū de aromati
bus ⁊ stipticis. Hoc quoqꝫ est regimen bonū ydropisi si fue
rit cū caliditate: sed si fuerit cum frigiditate cura erit leuis ⁊
purgare cū poteris postea cū pillulis iuxta velle. ¶ He sūt
pillule quas composui ꝓ ydropisi si fuerit cum caliditate si
ydropicus vomuerit decoctionem ⁊ ponderosa ei erit. ℞.
succi absinthij dauik. ij. succi policarie dauik. ij. cartami in
di excoriati dauik. ij. electuarij turbit. ʒ. ij. tertiam eris vsti. ʒ.

tertiam. i. que sup omnia. ʒ. ij. ⁊ tertiā coquantur cū aqua so
latri aut endiuie aut vtriusqꝫ dū habeant modū ⁊ distempe
rentur medicine ⁊ inde fiant pillule omnia sunt dos mirabi
lis cū non excitet caliditatē oīno ⁊ mirabil'r agat. ¶ He sūt
pillule alie. ℞. succi absinthij. ʒ. ʒ. succi laureole extracti vt
extracti vt succi liquiri. ʒ. ʒ. rob turbit. ʒ. ʒ. distēperentur cuꝫ
aqua endiuie ⁊ inde fiant pillule mirabiles. ¶ De libro na
torū in. viij. mēse sanguis procedit ad embrionem per vmbi
licuꝫ eius de vena non pulsiua sed absqꝫ dubio ipse ꝓcedit
ad epar per meatus cū ex epate ad illum sicut meatus inde.
¶ Filogorius de curandis morbis. ℞. titimali cuius folia
assimilātur folijs oliue bactitura eris. añ. par. i. dosis aure.
pon. i. ¶ Dixit oportet ꝙ purgatio separatim fiat cū medi
cinis laxantibus aquam qm̄ ypo. dixit ꝙ humiditas aquea
nō educitur velociter nisi ex medicina attrahenti ea. ¶ Mi
sus embrio mingit per vmbilicuꝫ eius ꝙ si volueris hoc co
gnoscere noli incidere vmbilicum in tēpore sue natiuitatis
qm̄ dum vmbilicus non fuerit incisus nō mingit nisi per cū
sed statim ꝙ inciditur vrina declinabit ad vesicaꝫ. ¶ Dico
prout vidi poteris educere aquā per scief ad supponēduꝫ ⁊
clisteria cum virtus clisteris ꝑueniat ad intestina vniuersa
liter ⁊ aqua in eis fit: etiā per illinitionē in hoc regimine est
ꝙ mitigat calefactionē medicinarū in patiente si epar eius
fuerit calidum: sed si epar nō fuerit calidū cura erit leuis nō
indigens his ingenijs. Elleborus albus si supponitur edu
cit aquā multam. ¶ Hec est illinitio ad educendum aquaꝫ
℞. succi cucumeris asinini: farine oroborū: eris vsti ana par
tem conuenientē distemperent cū aqua liliorū celestiū ⁊ de
eis illiniendus est venter ⁊ lumbicum pectine qm̄ educit ⁊
aquā emittet per vrinā. Aut. ℞. pulpam collogntide recen
tis: aut cucumeres asininos recentes ⁊ cū eis frica ventrem
dorsum ⁊ pectinē vehementer qm̄ educent aquaꝫ. Aut. ℞.
folia laureole ⁊ infundēdo ea in aceto de eis illiniendus est
venter qm̄ aquaꝫ educet. ¶ Hoc est clisteriū ad educendū
aquā. ℞. polipodij: cartami: radicum liliorū siluestriuꝫ ⁊ co
quēdo ea cum aq̄: ⁊ in aqua pone de succo cucumeris asini
ni ere vsto: euforbio: ⁊ oleo linino ⁊ clisterizandus ē patiēs
cū eis. Sed oportet ꝙ euitetur hoc emplastrum duꝫ cōplea
tur. ¶ Athuriscus dixit ꝙ si sumitur de adipe delphini in
quātitate vnius fabe in potu cum vino confert. De congre
gatione aque ꝑcipue in initio ipsius sed miscēdum est cū eo
de aromatibus vt bonus sit odor ipsius obturatis naribus
quoniā emittet vrinam multam ⁊ malā. ¶ Or si. vij. corpo
ra absqꝫ capite cātaridū sumpta fuerint in potu cuꝫ. ℥. iij. aq̄
calide cōferunt ydropisi. ¶ Glaucon. dixit Galie. ꝙ cura in
ydropisi duplex est vna est ad curandū apostema durū qđ
est in visceribus. Scđa ad dissoluendū humiditateꝫ que est
ꝯgregata per ꝓuocationē vrine ⁊ per emplastra. ¶ De mē
bris dolētibus dixit ꝙ ipol'e est ꝙ ydropisis sit si epar non
fuerit ifirmū: ꝫ semꝑ non erit ex causa passionis accidētis in
epate: tñ videlicet ex accñti causa primitiua in corꝫ tñ pars
mēbroꝝ erit ex mala cōpl'one frigida lesa: deinde ꝓcedente
malitia coꝝ ad epar ifrigidatur epar tunc accidet ydropisis
mēbra quoqꝫ illa sunt: stomacus: splen: ⁊ itestina: ⁊ ꝓprie ite
stinū ieiunū qm̄ his ifrigidatis frigiditatē coꝝ portāt meat⁹
q sunt de epate ad ea ⁊ alie vene singule q̄ sunt in parte rotū
da epatis ⁊ sic de eis ꝯtinuat frigiditas cū toto corpore epa
tis. Sꝫ de pulmone dyafragmate ⁊ renib⁹ in primo frigidi
tas cū toto corpore epatis: deide ex frigiditate eius ifrigida
tur pars gibbosa epatis cuꝫ his ꝓcedat in primo ad venas
que sunt in gibbo: deinde si lōga fuerit passio de his ꝓcedit
ad totum epar. ¶ Dixit Gal'. ꝙ apostema duꝝ in epate erit
causa ad stricturaꝫ orificioꝝ venaꝝ que sunt in eis. Dixit ꝙ
si ydropisis accidit ex potu aque frigide patiens appetet il
lud: etiā accidit ex frigiditate intēsa totius epatis aut ex po
tu aque frigide in tempore incongruo: cum inde ifrigidetur
epar ⁊ subito epar inferat ydropisim.

¶ Dico ꝙ ꝯfirmatū est indiciuꝫ ꝙ ydropisis asclitis est cali
da qm̄ meat⁹ ꝓcedēs de renib⁹ ad expellendū vrinā tendit
ad partē gibbosā: ⁊ vene q̄ sunt in ipsa parte subtiliores sūt
valde: etiā opilationes grossitudo ⁊ apa in eis accidunt vñ
in gibbo erit in maiori parte ex strictura ipsaꝝ venaꝝ ⁊ iam
manifestat hoc in anathomia. Sꝫ vene que sunt in parte ro
tūda sunt largiores ⁊ in maiori parte apa in eis accidit: etiaꝫ
meatus qui tendūt ad vmbilicū per quos vrina embrionis
fluit ⁊ nutrimētū igredit ad epar dū embrio fuerit in matri

ce ꝓcedunt ad partem rotundā vnde apostema parte gib-
bosa ꝯstringūtur meatus renū qui attrahūt vrinā cum ipsi
ibi tēdāt ⁊ attrahūt modicū de aquositate sanguinis cū hor-
ribilitate iuxta qđ ꝯstricti fuerint ex ipso apostemate ⁊ diffi
cilis fiat penetratio sanguinis summarie de parte rotunda
ad partē gibbosam: ideo similiter corpus extenuabit̃ in ipsa
dispositione: etiā meatus ꝓcedētes de vmbilico ad rotūdi-
tatē epatis cū sint aperti natura in eis expellit aquositatem
sanguinis: ꝫ īspicere volo in hoc cū opus sit ad inspiciendū
subtiliter aquā. Si in ea fuerint res in medio notātes an in-
ter eā ⁊ eas sit aliqđ separās. ¶ De accidēti ⁊ morbo qñq̄ʒ
accidūt in corpore liquefactiones que appellantur diminu
tiones excitātes naturā ⁊ attenuātes humores ⁊ expellētes
supfluitates eorū: vnde qñq̄ʒ egrediuntur ipse supfluitates
per egestionē: qñq̄ʒ per sudorē: qñq̄ʒ per vrinā. Sʒ he dimi
nutiōes erūt ex erugine aquosa: que si expellitur per vrinaʒ
si renes fuerint fortes attrahūt ipsam aquositatē ⁊ erugine
mūdificādo venas de eis: ꝫ si debiles aut eā vene expellent
de epate ad vētrem ⁊ emittit̃ per egestionē aut ꝓcedit ipsa
aquositas in corpore ⁊ ide accidit hydropisis subitanea de-
bilitatis renibus de attractione ipsius aquositatis cū in de-
fectu sint. ¶ Antilus dixit ꝯgregat̃ aqua in loco qui est iter
intestina ⁊ naritaon. i. caput siphac. Qꝫ si patiens fuerit vir-
tuosus erigendus est recte ⁊ equalis ⁊ sedeat super sedē. Sʒ
si fuerit debilis in modica q̄ntitate famuli eius debēt oppri-
mere costas cū manibus ad expellēdū aquā ad partē vmbi
lici ad iferiora eius: ⁊ si epar eius fuerit dolens scinde pellē
in parte sinistra. Sʒ si splen fuerit dolēs scinde in parte dex
tra pellē dū scissura ꝑueniet ad naritaon: deide cum manu
tene īstrumentū ad modū pēne ⁊ separādo siphac de mirac
cum eo ad modū triuʒ digitoꝝ ꝯiūctoꝝ perfora in ipso loco
scindēdo in naritaon in loco nō opponēti scissure que est in
mirac. s. in superiori parte ⁊ noli timere de itestinis quoniaʒ
aqua supabūdans ꝓhibet ꝙ tēdat ad ea īstrumentū ferreū
cum cito superueniat aqua ide: deide ipone cānulā vt equa
les fiāt scissure: ide ambe penes cannulā: vñ euacuata aqua
iuxta qđ opus fuerit statim ꝙ extrahet̃ cannula retinebitur
aqua cum scissura naritaon nō sit opposita scissure mirac: ꝫ
mirac cadit ⁊ adheret cū siphac: sic̃ qñ vna res alteri adhe-
ret ꝯueniēter: ita ꝙ nil egredit̃ de eis nisi per resudationē: ⁊
vñ si due scissure essent ꝯueniētes i oppositiōe nō retineret̃
aqua. ¶ De pulsu dico ꝙ si volueris ꝙ melius ⁊ vehemen
tius retineat̃ aqua fac ꝙ scissura naritaon sit sub mirac non
supra cum melius sit ad retinendum aquā: ꝫ si fuerit scissura
in superiori facta parte. ¶ De pulsu: ꝙ si in dubiū habuerit
hydropisim an sit asclites an tympanites ꝑcutiēdus est vē-
ter ⁊ reqratur vox etiā patiēs in iacendo reuoluēdus est de
vno latere ad latus aliud: ⁊ reqratur si audiet̃ ide sonit⁹ hu-
midatū ⁊ vegetationis ipsaꝝ. ¶ Dico hoc est electuarium
laxans aquā ⁊ ꝯfortās stomacū nullā excitans caliditateʒ
℞. yreos. ʒ. x. turbith. ʒ. v. laureole. ʒ. xx. infundātur in rotul. i.
aceti citonioꝝ ⁊ dimittātur in eo per dies: deide coquantur.
dum perueniāt ad mediū rotul. deide illud colādo. ℞. succi
absinthij. ʒ. x. succi cucumeris asinini. ʒ. v. masticis spice ası.
ʒ. v. distēperētur cuʒ substātia ⁊ ponatur in eis ʒuccari elba
sar rotul. ʒ. ⁊ coquātur dum habeāt modū ⁊ distemperētur
omnia in eo ⁊ de eo dandū est in potu. ¶ Saber dedi in po
tu hydropico cum aqua ruffa de lacte cum ʒuccaro elbaser
⁊ inde assellabat pluries ⁊ ꝯualuit perfecte ipse quoq̄ʒ sum-
pserat in potu de aqua oleꝝ ⁊ trociscis berberis per plures
dies ⁊ nullū inde secutus fuerat iuuamentū. Saber aqua ca
sei sumpta in potu cum ʒuccaro ⁊ syrupo acetoso vtilis est
hydropisi. Dixit danduʒ est in potu hydropico de lacte ca-
mellaꝝ comedentiū cuculle ⁊ hasar cum ʒuccaro elhasar: ꝫ
si fuerit sine caliditate danduʒ est in potu cathalanig ⁊ lau-
reola. ¶ Tabri: serapinū educit aquā cum violētia ⁊ effica-
cia. ¶ Dico prout vidi in pluribus libris ⁊ proprie in aaron
oportet ꝙ fiducialiter aqua citrina educatur cum mirabo-
lanis citrinis cum proprietatē habeāt ad educendum ipsas
humiditates. Sʒ si fuerit caliditas vehemēs. ℞. de mirabo
lanis ꝯditis cum ʒuccaro. ʒ. v. ⁊ da ea in potu cum. ℥. ij. succi
solatri ⁊ endiuie per triduū. ¶ Dixit ꝙ vtilior cura fit si dat̃
laborāti aqua citrina in potu de eo qđ laxat aquā paulatim
ita ꝙ nō detur ei de laxatiuo potēti ad laxandū abundanter
cum hoc debilitet epar. Sʒ successiue laxandus est paulatiʒ
ꝯfortato epate interim. Hoc est medicamen educens aquā
citrinam. dixit infunde ficus in oleo sisamino per diem ⁊ no-
ctē: deinde ipone in iterioribus eaꝝ de folijs colloquintide:
aut de pulpa: aut de radicibus ⁊ da de eis in cibo patiēti vi
delicet ficus duas aut tres quoniā educet aquam ab eo pu
ram: etiā vngēda sunt mēbra hydropici cum oleo ⁊ haurac
⁊ ligādo ea cuʒ fascijs bene hoc facies perfecte. ¶ Hoc est
medicamē ad educendū aquā infunde laureolā in aceto vi-
ni per noctē ⁊ diē: deide eam desiccādo fac de ea trociscum
infra. ʒ. ʒ. ⁊ da in potu patiēti. Sʒ si volueris. ℞. turbith. ʒ. ʒ.
mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. i. ¶ Aaron hoc est medicamē ad
educendū aquā citrinā cuius memoria est in meamir. ℞. eu
forbij. ʒ. i. ⁊ terēdo illud bene sparge in ouo molli ⁊ da ouum
in potu. Et dixit hinserapion illud. Sed opus erit mihi illud
inquirere in miamir quoniā est illicitū. Dicit ꝙ hydropicus
nō debet māducare nisi post horas. ix. diei cū in aqua dimi-
nuatur. ¶ Hinserapion dixit ꝙ precedit hydropisim corru
ptio cōplexionis ita ꝙ incipiet quedā grossities in corpore
ꝓprie in digitis manus ⁊ pedis: etiā excitabitur facies decli
nante toto corpore ad albedinē ⁊ citrinitatem: ⁊ erit corru-
ptio digestionis cum potēti appetitu cibi ⁊ dyaria diuersa
qñq̄ʒ dissoluto vētre vltra modū: ⁊ qñq̄ʒ ꝯstipato ita ꝙ nil
emittatur ab eo: etiā diminuitur inde vrina: etiā sudor cū re-
missione: etiā generātur vētositates plures in vētre ⁊ infla-
tur mirac et pōderosum fit: etiā inflantur testiculi. Qꝫ si hec
accidētia fuerint ex retentione sanguinis mēstrui aut emor-
roydalis. incipiendū est per minutionē: deide in secūdo die
iterato fiat minutio: etiā in tertio ⁊ quarto. Sinautē noli mi-
nuere: ꝫ tñ laxatio fiat cum yerapigra cū educūt huiusmodi
humiditates malas ⁊ alienas magis q̄ʒ humiditates ꝯueni-
entes corpori: etiā balneatio debet fieri in aquis ⁊ sulfureis
⁊ hauratiuis: etiā exercitiū fiat iseparabiliter velox ⁊ soluen
dus est vēter frequēter ne ista supfluitas ꝯgreget̃ in eo cuʒ
pillulis: videlicet ꝯfectis de pulpa collo. polipodio: agarico
aloe: scamonea: epithimo ⁊ alijs educētib⁹ humiditates ma
las ⁊ alienas. Dixit ꝙ hydropisis accidit qñ infrigidat̃ epar
vehemēter. Sʒ epar ifrigidat̃ aut ex apate duro: aut ex cor-
ruptiōe cōplonis subitanea sicut ex potu aque frigide facto
subito in tpe icōgruo: aut ex cōmunicatione partis visceꝝ: ꝫ
in ea longū erit spaciū: aut ex euacuatione itensa sanguinis:
etiā accidit hydropisis post morbos acutos in eis corrupta
cōplone epatis. Dixit ꝙ aq̄ icludit̃ iter naritaon ⁊ itestina.
¶ Dico ꝙ dixit mihi hirāge q penetrare vult vētrē hydro
pici debet penetrare mirac dū appareat naritaon: deide pe
netrare naritaon dū sentiat per īstrumētū ꝙ ꝑuenit ad va-
cuum: ⁊ si cognoscit ꝙ peruenit ad vacuum ⁊ conuenerunt
medici in libris ꝙ intestina natant in aqua: ⁊ aqua circūfer-
tur eis. ¶ Etiam accidit hydropisis ex corruptione cōple-
xionis frigide potēter in itestinis: ꝫ tamen p̃cedit eam dolor
in vētre in vmbilico ⁊ spōdilib⁹ dorsi qui per medicinas la-
xatiuas nō suscipit iuuamētū neq̄ʒ per alias euacuationes.
Sʒ hydropisis accñs ex apostemate epatis erit cū diminu-
tione sanguinis siccitate egestionis ⁊ tussi. Et si accidit ex re
tētione sanguinis minutio fiat: deide vtēdū est toto regimie
videlicet vomitu: exercitio: itu in arena vt laborē ide patiat̃:
ita tñ ꝙ cū eo sint famuli ad extergendū crura eius efficaci-
ter paulatiʒ iuxta modū virtutis ne deueniat in defectu. Sʒ
caput patiētis cooperiri debet dū in sole pergat aut moraʒ
trahat in arena calida sepeliēdo se in ipsa arena: tñ balneuʒ
nō est ꝯsequendū omnino cum hydropicū humectet. Sʒ ca
lor solis ꝯueniens est eis valde dum desiccet ⁊ ꝯsumat totā
humiditatē ⁊ corpora ipsoꝝ vngenda sunt postea cum oleo
⁊ haurac: etiā ꝯferunt eis mirabiliter balnea naturalia acu-
te aque ipsa quoq̄ʒ eis ꝯferūt licet fuerint cū vltimitate ma-
le dispositionis: ꝫ vti debēt pane clibani bene ꝯfecto in quo
sit semē ꝓuocās vrinā: ⁊ in q̄ntitate ꝯueniēti cuʒ iure ciceꝝ:
⁊ sparagis: ⁊ porris: ⁊ aue siluestri: ⁊ qñq̄ʒ si voluerit ꝯserua
re virtutē vtātur pedibus porcinis in cibo: etiā perdicibus
masculinis ⁊ femininis ⁊ similibus. Sʒ vinū nō est sumendū
in potu ante cibū nec post cibū nec post spaciū modicuʒ: tñ
in modū cōplēdi digestionē cibarij: ⁊ in vacuo vētre vtēdū
est vino tenui vetusto: tamen in modica q̄ntitate cū illud vi
nū ꝯseruet corꝫ virtutē: ꝓuocet vrinam ⁊ ꝯseruet: calefaciat
epar: ⁊ abstinētia sitis iuuamētum ꝯfert eis. ¶ Dixit herba
que dicit̃ acey. s. sambucus vt credit̃ si datur in potu cū laxa
tiuo in q̄ntitate. ℥. iiij. ʒ. educit aquā extergendo violēter. Et
silr̃ aqua cuculle sumpta in potu rotul. ʒ. cū ʒuccaro elbasar

illud facit: ⁊ silr succ⁹ berberis: ⁊ silr succus solatri silvestris: similiter bactitura eris sumpta cum vino bono educit aquā dosis dauik.iiij.ʒ. Sʒ si fuerit patiēs v̄tuosus fiat in pō.aur. .i.ꝫ tñ mala ⁊ nociua est stomaco: vñ miscenda est cū aliquo corrigēti eū. Similiter succ⁹ cucumeris asinini educit aquā vehementer: ⁊ similiter scamonea: ⁊ similiter pulpa collogntide: sed melior oībus est laureola: similiter cameronus si infusi fuerint in aceto: similiter euforbium sumptuʒ in potu in pon.aure.i.cū aqua mellis: similiter serapinū: ⁊ semen vrtice si excoriatum fuerit ⁊ strictum ⁊ distēperatum cū melle. postea sumptum educit aquā tamen nō debet in sua sumptiōe tangere linguaʒ ex vehementi adustione eius: etiaʒ confert ad prouocandū vrinam. ⁋ Dixit q̄ si cōpositio facta fuerit de his simplicibus vtilior erit: vnde ⁊ vtendū est medicamine attributo. S. filogorio quod conficitur de bactitura eris: folijs laureole: ⁊ aniso in parte equali cōposito dosis aure. pon.i. vsqʒ ad aure.pon.i.ʒ. quoniā vtilius est ⁊ bonum: etiā lacte camellaruʒ simul mixto cū vrina ipsarū ita tamē q̄ patiēs nullo vtatur cibo neque potu post illud nisi post horas sx. etiam vrina caprina cū spica inda sumpt:: etiā emplastrādus est venter ipsius cū corulis tritis cum corticibus cū ipse adhereant vehementer: ⁊ inseparabiliter ⁊ desiccent violenter: vnde dimittenduʒ est emplastrum dum per se cadat. ⁋ Dixit Galie. q̄ non vidit aliquē in quo posita fuerit cannula ad emittendū aquam qui saluus fuerit nisi vnū qui fuit bone virtutis ⁊ habilis in corpore: vnde bonū est i similibus personis illa cura consequatur: vnde non est ponenda cānula in personis extenuatis omnino: etiā si ydropisis fuerit cum febre nullo calefactiuo vtendū est in ea interius neque exterius sed solatro ortensi ⁊ solatro silvestri: apio: aque cuculle cum laka lota: reu. mirabolanis citrinis vtendū est: sed melior est eis mirra: tamē electuaria emplastra ⁊ medicine calefactiue euitanda sunt cū augeant in siti ⁊ excitent viscera ⁊ eis noceant. Sed si ydropisis accidit post morbum acutum nō erit nisi ex apostemate epatis: ⁊ cura eius ē difficilis: cū impossibile sit q̄ calefiant viscera ⁊ nō excitetur caliditas neqʒ infrigidet̄ q̄ non induret̄ apostema accidēs in epate: vnde vtēdū est eo quod vtilius erit: sed noli acceptare dictū illius qui dixit q̄ omnes ydropici calefaciēdi sunt. ⁋ Dixit Galie. vidi plures laborātes ydropisi accidenti ex caliditate natos fuisse per infrigidatiua cum caliditas accidēs in epate extra naturā fit ⁊ virtutē eius debilitat omnino. ita q̄ epar non potest generare sanguinē quoniam dum in se habuerit equalē complexionem generat sanguinē vnde infrigidatiua restituunt ei ipsam equalitatē qua illud generat sanguinē firmū. Dixit etiam accidit ydropisis ex parte apostematis duri in renibus cū renes tunc debilitentur: vñ eo quod nō potest vrina emitti: vnde accidit ydropisis vnde lege hoc in capitulo renuʒ regrendo hoc relege vsqʒ ad illud. ⁋ Absqʒ auctore dixit q̄ accidit ydropisis ex dolore renum ⁊ colon ⁊ pulmonis: vnde si vrina fuerit acuta ⁊ pulsus velox cura fiat cum aqua solatri: endiuie: feniculoꝝ: ⁊ cuculle: ⁊ cassiefist. ⁊ emplastro vtriusqʒ sādali: ⁊ trociscis berberis. Sed si caliditas fuerit mitigata cura fiat cuʒ vrina camellarū: succo apij: ⁊ folioꝝ radicis ⁊ minutione facta in p̄ncipio ꝓprie in carnosa ydropisi tamen laxatio fiat paulatim paulatim: videlicet ad educendū aquam ne debilitet̄ virtus patientis. Centaurea quoqʒ minor educit aquam: ēt grana regia: etiā catalanig confert aque: etiaʒ lac camellaꝝ ⁊ vrina ipsarū cōferunt si fuerit absqʒ caliditate violēta. Si vrina fuerit alba cura fiat cū decoctione radicum dyacurcume: ⁊ laka athanasia cum aqua apij: ⁊ aqua extremitatuʒ radicis: etiaʒ pillule serapini ⁊ laureole infuse in aceto inducunt aquam: etiā si aqua sulfuris mixta cū vrina camelaruʒ postq̄ʒ inspissata fuerit in sole illinita fuerit super eā educet aquām. ⁋ He sunt pillule violente ad educendū aquā. ℞. laureole infuso in aceto per noctem ⁊ diē: deinde desiccato ⁊ trito cuʒ aceto ⁊ faciendo de ea pillulas da de eis in potu. Etiam. ℞. eris vsti: anisi: euforbij ana partē equaleʒ ⁊ distēperando cuʒ aqua solatri silvestris: fac de eis pillulas dosis pillula.i. aut.ij. ⁋ De pulsu magno dixit q̄ i ydropisi carnosa facit digitus vestigiū in opprimendo in ea: sed in timpanite ⁊ asclite non tamen distinguitur inter timpanitem ⁊ asclitem q̄ percutiatur venter. Q2 si inde vox auditur timpanites erit cū asclites nō habeat in se vocem. Sed si patiens in iacendo se voluerit de vno latere ad aliud in asclite audiet̄ quasi sonitus humiditatuʒ: sed in timpanite non. Distinguendum est inter carnosam ydropisim ⁊ alias species eius. Q2 carnosa erit in toto corpore sed timpanites ⁊ asclites in ventre tantuʒ. Sed in asclite venter erit ponderosus ⁊ semꝑ ipsa erit vehementioris extēsionis ⁊ lucidioris coloris timpanite. Cura ydropisis timpanitis fiat cum eo quod confortat epar: ⁊ cum emplastris que dispergunt ventositates ⁊ cum cibarijs modice inflationis ⁊ bone digestionis cum leuior sit alijs cum caliditas in eis supersit: vnde sufficiens erit eis nutrimentum modice quantitatis non inflatiuum. Sed dissoluent inflationem: etiam exercitium moderatum factum superuacuum ventrem confortato non minus epate cum medicinis ⁊ emplastris in timpanite: etiaʒ si non erit venter semper in intensa magnitudine impossibile erit q̄ restet passio in ventositate sed cōuertenda est ad aquā tamen si venter percussus fuerit tua manu erit similis vtero inflato: si ꝑcussus fuerit vter inflatus aut vter plenus nō erit abscondita a te distinctio que erit iter eos cū manifesta sit. ⁋ De medicinis particularibus, dixit Galien⁹ q̄ cantarides virtutē violentā habēt ad ꝓuocādū vrinā ⁊ mūdificādū corp⁹ cuʒ māʒ faciat declinare ad vesicā: ꝫ si fuerit in modica q̄titate ipole est q̄ egrediat̄ vesicā vñ bonū medicamen erit si recipis seminis melonū: seminis citroloꝝ excoriati ana.ʒ.i. anisi: seminis apij: ana.ʒ.i. cātaridis.ʒ. q̄rt.i. zuccari in pōdere oiuʒ dando ei q̄libet die de eis in potu. Sʒ dimittere eū debes ꝑ plures dies deide ꝯuerti ad curā ipsam: ⁊ si mihi dolor fuerit in vesica dimittēda est illa cura: ⁊ vtēdū est in potu lacte modice aut aqua ordei: deide reuerti poteris ad primā curam: qñ ide manatio vrine ꝯuertet̄ ad pristinū modū. Sʒ si hydropisis nō fuerit cū caliditate pone cū eis semina violēta tñ scire te opʒ q̄ purgatio ꝑ vrinā facta nō debilitat sicut purgatio facta per laxationeʒ vñ bonū est hoc scire. ⁋ De medicinis particularib⁹ dixit. G. q̄ medicine violēte ad ꝓuocādā vrinā sicut est daucū ameos: fu. mirra: assaꝝ: ciceꝝ: ⁊ oīa que diuidunt aquositatē ⁊ in hoc faciūt quēadmodū faciūt coagula in lacte. ⁋ Dico si hoc est vt est dictum nō est aliud ꝯferēs hydropisi carnose sicut sunt ipse medicine cuʒ hoc appareat per experimentū: ꝫ in asclite minus faciūt cuʒ aquositas pura in toto corpore sit in hydropisi carnosa ⁊ sāguis in toto fuerit aqueus: ꝫ in asclite egredit̄ ipsam aquositatē sanguis anteq̄ʒ ascēdat ad mēbra ⁊ ꝓcedat ad vētrē.

⁋ Capitulum tertium: Cuius rubrice sunt.

x De potu lactis.
y De potu squamme ferri.
z De potu aque casei.

x DE capitulo scdo de medicinis particularib⁹ dixit cū maior pars necessaria in hoc sit ibi in ipso caplo: ⁊ dicēdū est in eo capitulo q̄ potus lactis ꝑficit̄ duab⁹ de causis: vna per cognitionē virtutuʒ lactis qd in caplo suo est. Alia per cognitionē regiminis eius qd est hic. ⁋ De tractatu scdo de medicinis particularib⁹ dixit q̄ si lac acrescit aut in fumosum ꝯuertit̄ in stomaco tēpore sue sumptionis nec bene digerit̄ corpora patiētiū euacuāda sunt in primo ⁊ purgāda: deide dādū est eis lac in potu. ⁋ Dico si lac in stomaco ꝯuertit̄ in fumosuʒ euacuāda est colera rubea per vomitū aut per laxationem: deide da in potu de aqua ordei ⁊ silib⁹ eo q̄ erit boni humoris ⁊ difficilis alterationis: deide gradatim poteris dare de lacte in potu cū lac vt dixit qñ bene digerit̄ in stomaco purgat in totū corp⁹ corrigēdo mixtiones eius ⁊ cōplone. Sʒ si lac sit alteratū in stomaco in acetosuʒ fiat vomit⁹ ad flegma ⁊ vtēdū est dyacimino ⁊ silib⁹ ad calefaciēdū: deide gradatim da ei in potu de lacte. ⁋ Simō dixit q̄ si lac coagulatū i stomaco fuerit da in potu de aqua mellis calida: aut de aq̄ folioꝝ radicis excitādo ad vomēdū cū pēna ifusa in oleo lilino successiue dū vomat postq̄ʒ icisum fuerit lac invētre cū medicinis hoc faciētib⁹: deide cōprime manus ⁊ pedē eius eos ponēdo postea in aqua calida: ita tñ q̄ patiēs i ipso die ⁊ crastino nō sumat in potu de ipso lacte dū vehemēter bene ructet ⁊ esuriat: vñ qñ icipiet sumere in potu de lacte gradatim vtat̄ potu ipsius paulatim: deide similr faciēdo in dimittēdo potu eius nullo vtat̄ nutrimēto dū eius stomacus nō fuerit mūdificat⁹ ab eo: ꝫ postea comedere pōt de leui cibo in modica q̄ntitate ⁊ bibere de bono vino lymphato vtēdo reb⁹ odoriferis ⁊ iacendo in eis: vñ expedito potu lactis

purgandus est stomacus eius cuꝫ pillulis aloe ⁊ electuario seminū de humiditatibus que incluse sunt in eo ne excitent morbos alios. Dixit abluende sunt mammille asinaꝝ cū aq̄ calida: deide ponēdo vas in aqua calida: deide mulgēdum est lac in eo: vas etiā in quo mulgeť lac morari debet in ipa aqua calida dū fuerit in via vt lac remaneat in sua dispōne etiā asina illa euitāda est ab asino p. iiij. menses. Dixit si stomac⁹ debilitať de potu lactis da ei i potu de trociscis rosaꝝ ⁊ decoctiōe radicū ⁊ pillulis aloe: etiā vtēdū est emplo.

¶ Bimasui: squāma ɔfert citrinitati ⁊ emorroydis ⁊ stomaco debilitato mundificando qḋ de cibo remanserit in eo: sꝫ sumenda est distemperata aut infusa.

¶ Hoc est electuariū ɔferēs dolori dorsi ꝑcutiēdum est lac vaccinuꝫ recēs anteq̄ꝫ accrescat ⁊ extracto butyro ab eo in rotul. v. ei⁹ pone apij mani. i. rute mani. i. porroꝝ mani. i. deide. ℞. squāme ferri auř. pō. xxij. ⁊ lauādo eā desicca: deind. ℞. seminis eruce: seminis apij: seminis cepaꝝ: seminis porroꝝ: seminis radicis: seminis rape: seminis fenugreci. aā. ℥. i. etiam iponēdo ipsa cū squāma ferri in lacte dimitte ea in eo dum lac in acidū fiat ⁊ accipiat saporē seminū: deinde da in potu de lacte ipso penes sitim loco aque: sed mutanda est in quolibet triduo tamē ɔfert dolori renum emorroydis ⁊ auget in luxuriā ⁊ facit appetitū cibi: ita tamē ꝙ sumatur cū eo laudabile nutrimētum ⁊ vinum vetustum ⁊ bonum.

¶ Absq̄ꝫ auctore: etiā squāma ferri tollit appetitum luti ⁊ sumēda est in autūno ꝑpe byemē: tn̄ nō est vtēdū ea in estate.

¶ Bimasui si volueris ꝙ squāma ferri augeat i coitu misce semina augētia in eo ⁊ sumēda ē in estario. ¶ Dico squāma ɔfert ad icidēdū emorroydaꝝ sanguinē ⁊ expta est in hoc.

¶ Saber dixit nō oportet ꝙ lac grossum deť in potu ei cui⁹ meat⁹ sunt stricti ne icludať in eis ⁊ generet opilatiōes ⁊ lapidē: nec etiā illi in cuius corpore sunt humores grossi cū in eis augeat grossitudinē. Sꝫ lac accidum expoliatū de butyro nō alterať ad colerā rubeā oīno nec ɔuertiť in fumosum in stomaco: etiā lac asininū nō coagulať in stomaco nisi raro qn̄ sumiť in potu in hora sue mulsionis. Sꝫ asine cibande sunt de gramine endiuia: sulfure: ficub⁹: ordeo: loto: portulaca ⁊ lactuca ⁊ miscēda sūt hec cū sua annona per plēs dies: deide dādū est in potu de ipso lacte postea primo die in q̄ꝫtitate. ℥. ij. augēdo dū ꝑueniet ad. ij. tertias rotul. cū dragagāto: ⁊ gūmi: ⁊ succo ligritie: ⁊ zuccaro. Sꝫ ad sputū sanguinis cibāde sunt de coriādro acetosa: plātagine: portulaca: ⁊ spina sancta. Sꝫ lac sumēdū est in potu cū luto armenico ⁊ gūmi: ⁊ si sumēti ipꝫ accidit dyaria vētris cibāde sunt asine de coriādro ⁊ panico cū oleo ⁊ riso. Sꝫ dādū est lac in potu cū trociscis acetose. ¶ De libro ruffi ď potu lactis: dixit nō dꝫ patiēs laborare post potū lactis ne in accidū lac fiat. cū lac labor ɔuertat in accidū: etiam cibaria grossa magis acetosa facit quā lac. s. labor: etiā oꝫ ꝙ nullo vtať nutrimēto alio dū idē primū nō descēdat de stomaco ⁊ deficiat ructatio eius. Dixit de regēdis ifātib⁹ ꝙ si sumiť lac mixtū cū puluere ipa hora tūc erit ɔueniēs ꝓ eo in cui⁹ stomaco caseať.

¶ Dico aq̄ casei dať in potu ꝓ scabie: pruritu: yeteritia ⁊ filibus: sꝫ coagulať lac qn̄q̄ꝫ cū syrupo acetoso: qn̄q̄ꝫ cū cartamo: qn̄q̄ꝫ cū aqua frigida deide cū colatorio suspēdēdū est dū coleť aqua eius postq̄ꝫ caseatū fuerit lac in toto: deinde in rotul. i. ipsi⁹ pones salis. ʒ. i. ⁊ coque illud ⁊ dispumādo cola ipsam dādo in potu de ea patiēti cū opus fuerit.

¶ Theodosius dixit ꝙ patiēs post potum lactis non debet moueri crudeliter ne in accidū fiat ⁊ nullo vtať nutrimento post illud dū nō fuerit digestū ambulādo paulatim paulatim: ita ꝙ nō dormiat post potū ipsius statim: sꝫ ter sumendū est in die. ¶ Dixit lac camellaꝝ bonū est corpori in quo sūt humores calidi ⁊ sicci cū educat colerā nigrā ⁊ rubeā ⁊ adustas: etiā ɔfert hydropisi ⁊ corruptioni cōplōnis tn̄ esse debet lac camellaꝝ iuuenū: vn̄ dādū est lac eaꝝ in potu mane calidū hora sue mulsionis: sꝫ post potū ipsius patiēs paꝝ sedeat: deide modice dormiat: deinde assellare dꝫ bis aut ter. Et si egestio fuerit citrina ⁊ digesta dādū est in potu bis in die aut ter. Et si egestio fuerit alba noli dare de eo sibi plus in potu nisi in modica q̄ꝫtitate. Et si siti laborauerit da ei in potu de lacte calefacto miscēdo in quolibet potu auř. pon. iiij. mellis dispumati ne caseeť in stomaco ⁊ ide acidum fiat. Et si patienti inde acciderit sternutatio: pone sup caput de oleo violato aut maluauisco ꝑcusso cuꝫ aqua frigida ⁊ oleo roš. ifundēdo caput cum aqua frigida in estate: sꝫ in hyeme cum decoctione camomille ⁊ violaꝝ in quo accidunt vētositates grosse debet masticari carui aure. pon. ij. ¶ Dixit ꝙ lac malū est laborātibus vitio flancoꝝ: sꝫ pro his cibāda est camella de apio licet diminuať ide lac eius. ⁊ si lac caseať in vētre miscendū est lac cum auř. pon. i. salis indi triti: ⁊ si moram lac attrahit in stomaco absq̄ꝫ digestione vngendus est stomacus postea cū oleo nardino vehemēter. sꝫ si fuerit tardioris more: miscēdū est oleū cum cinamomi. ʒ. i. aut piperis lōgi. ⁊ nō est aliqḋ ɔferens hydropicis sicut lac camellaꝝ ⁊ vrina ipsarum. Et si inde non fuerit lenificata natura adde in vrina. etiam si gingiue patientis fuerint vitiose abluet os post potum ipsius cuꝫ decoctione sumac aut vino stiptico. Hoc quoq̄ꝫ caplm necessariū est valde vnde habeas illud in occursuꝫ tibi. ¶ De. v. caplo. affoř. ypo. in quo fuerit dolor capitis vehemens: aut febris: aut sonitus: aut inflatiōes naturalr in ventre: aut apostema: aut sitis: aut inflatio vehemens intēsa. aut vrina ⁊ egestio colerica nō debet lac sumere in potu: sed cōfert ptisicis: ethicis: ⁊ indigentibus nutrimento laudabili ⁊ velocis penetrationis. ¶ Paulus dixit. sumens lac in potu nō debet post ipsum aliqḋ sumere dum ipsum lac nō fuerit digestū: sꝫ sumere ipsuꝫ debet in hora sue mulsionis. etiā post potū ipsius nullo debet vti nutrimento neq̄ꝫ labore: quoniā si laborauerit ide acidū fiet tn̄ ambulare debet post potū ipsius paulatim paulatim vtēdo quiete interim absq̄ꝫ dormitione. Et si digestū fuerit lac ipsum sumendū est etiā aliud lac: quoniā laxabit ipsum modice deinde nutriet. Dixit ꝙ mentastrum ⁊ menta posita in lacte non permittunt ipsum casceari omnino.

¶ Dixit Paulus ꝙ potus aque casei in decrepitis dꝫ esse in q̄ꝫtitate rotul. ij. sꝫ in iuuenibus rotul. i. ⁊ minus.

¶ Misih dixit ꝙ lac acidū ɔfert ethicis ⁊ debilitati stomaci fluxui vētris colerico: inflāmationi vehementi ⁊ diuturne: ⁊ yeteritie. Unde. ℞. lactis vaccini. ℥. iij. ⁊ ifunde in eo. ʒ. x. biscocti aromatizati piguis desiccati in clibano ita ꝙ sit bene fermentatū ⁊ tritū: nō subtiliter sed sumendū est de eo in q̄ꝫtitate auř. pon. ij. Sed abstinētia cibi ⁊ potus fiat vsq̄ꝫ ad vesperas: deide sumere pōt in cibo de ꝑdicibus factis zirbeg. ⁊ in potu de vino tenui modice lymphationis. ⁊ in sequenti die adde de acido lacte. ʒ. x. diminuēdo de biscocto aromatizato: ⁊ diminuendū est in lacte acido dum ɔuertať ethica ad dispositionē primā. ¶ Et si fuerit passio emorroydalis: aut debilitas stomaci: aut fluxus ventris miscenda est in eo squāma ferri: etiā baurac cum rebus ɔstipātibus ventrem.

¶ Sed lac percussum ⁊ expoliatū de butyro ɔfert ptisici: tussi ⁊ ingrassationi. ⁊ in potu lactis asi. in ptisi eligēde sunt asine habētes lac ante partū quatuor mēses ⁊ cibāde sunt vt est dictū: deide mulgende. ita tn̄ ꝙ prius māmille eaꝝ lauētur cum aqua tepida ⁊ abstergātur: deide mulgeantur in vase posito in alio vase pleno calida ne lac ifrigidetur: ⁊ statim dandū est in potu lac ipsum in q̄ꝫtitate. ℥. duaꝝ. Sꝫ post vesperas dandū est in cibo de gallicello ɔfecto zirbeg. ⁊ in potu de vino lymphato paꝝ si assellatio fuerit semel: sin aūt adde mane in q̄ꝫtitate potus eius. Et nisi laxauerit sumēdū est cum zuccari. ʒ. iij. Et si assellauerit ad minus bis danduꝫ est mane diei sequētis de eo plus in potu. Sin autē pone in eo salis indi dauik. ij. ⁊ tantūdem polipodij. Et si laxauerit vltra duas sellas nō est addendū neq̄ꝫ diminuendū in q̄ꝫtitate ipsa. sed per tres hebdomadas vtendū est eo post potū ipsius labore ⁊ coitu euitatis. ¶ Dico ɔsiderandū est in laxatione quare fiat. ¶ Dixit ꝙ lac qḋ sumendū est pro yeteritia cronica ⁊ flāmatione coquendū est ana modicū. sed sumendū est vsq̄ꝫ ad meridiē ter aut quater iter omnes duas horas semel vsq̄ꝫ ad vesperas: deide vti potest in cibo ꝑdice. sed ad ingrassandū sumendū est nō acidū in q̄ꝫtitate. ℥. ix. in tribus vicibus datū in spacio horaꝝ. ix. Sed hora vesperaꝝ vti potest in cibo pane de simila facto albo ⁊ carnibus edinis: ⁊ in potu vino lymphato aromatizādo se in ipsis tribus hebdomadis ⁊ balneādo se in quolibet biduo: etiā clysterizādo se clysteri leni ad educēdū de itestinis eius superfluitates. Sꝫ si lac sumiť ad fluxū vētris sumendū est in q̄ꝫtitate. ʒ. xxx. cuꝫ. ʒ. iij. biscocti aromatizati: ⁊. ʒ. i. gūmi: ita tn̄ ꝙ nullo cibo vtať postea vsq̄ꝫ ad meridiem. deide sumātur in cibo. ʒ. xxx. panis cum perdice assa cum hec cura ɔferat fluxui vētris diuturno cū quo erūt vlcera in ore. ¶ Dico hoc significat super vlcera in superficie intestinoꝝ vnde non dꝫ esse acidum omnino: vel recipe lactis caprini hora sue mul-

sionis rotul.ij.in olla noua:⁊ coquendo ipsum moue cum ligno ficus recētis:⁊ abstergēdo labia olle cum lana ĩfusa in aqua vt lac nō vrat ibi:⁊ cū fuerit bis facta ebullitio depone ollā extra ignē ⁊ admiscendo cū lacte.℥.iij.syrupi acetosi zuccarini moue cū ligno ficus:⁊ cum fuerit ĩspissatū ponēdū est in colatorio ⁊ decolamēto ipsius. ℞.rotul.i.cōponendo in eo salis gēme.ʒ.i.coque ipsum ⁊ dispumādo illud coletur secūdo ⁊ seruetur in potu. Dixit. ℞.lactis ipsius rotul.ʒ.mirabolanorum citrinorum.ʒ.ij.scamonee cerat.i.anisi.cerat.i.salis dauik.i.yere.ʒ.ʒ.distēperētur cum syrupo acetoso. Occursū habeas cum canonibus apostematū interiorum.

¶ Capitulū q̄rtū de egritudinibꝰ splenis cuiꝰ rubrice sunt.

AA De apatibus splenis ⁊ eius duritie ⁊ magnitudine.
BB De passionibus splenis in vniuersali.
CC De mala complexione splenis.
DD De opilationibus splenis.
EE De debilitate splenis.
FF De ventositate splenis.
GG De dolore splenis.

AA **De secundo** ca. membrorum dolentium apostemata dura in splene approbātur per tactū.

BB ¶ Sz summa passionū splenis cōmunicāt cū passionibꝰ epis ⁊ cadit diuersitas inter eas ex parte augmēti ⁊ diminutionis cuz color totiꝰ corporis declinet ad nigredinē ⁊ sanguis ꝯuertat in nigraz melancolicus ex cessatione splenis de attractione eius aut forte expellit splen superfluitatē eius de seipso emittendo per vomitū aut per laxationē sanguinē similē cole.ru.

AA ¶ Etiam ex magnitudine splenis accidit melancolia ⁊ vehemens appetitus cibi. Sed id qd̄ inductū fuerit ad stomacū pure acetositatis fuerit.etiā accidit ex eo plurices horribilitas cibarij.etiam in maiori parte si in eo fuerit apa durum cōmunicante cum eo epate exinde accidit.sed si epar patit insimul cū splene exinde accidit ycteritia nigra.

BB ¶ Dixit q̄ possibile est q̄ cognoscat maior pars passionum eius iuxta qd̄ cognoscunt passiones epatis. Dico q̄ hec est summa morborum splenis:etiam accidit sub eo ventositas ⁊ passio que dicitur mirakia.

CC ¶ De sūmis mēbrorum dolentiū.q̄ si splen patitur ex mala cōplexione inde accidit ycteritia nigra. Dico si fuerit frigida.

DD ¶ Sed si patitur apa aut opilationes habende sunt significationes super opilationes que sunt ex humoribꝰ grossis per ponderositatē extensionē tantū.

AA ¶ Et super apa calidū per defectū appetitus ⁊ abundantiā sitis ⁊ febris:⁊ citrinitatē coloris:sed super apa flegmaticū per colorē albū ⁊ excitationez eius:⁊ super melancolicuz per viriditatē coloris ⁊ accidentia melancolie. ¶ De.viij.ca. meamir dixit q̄ in splene velociter accidit durities quotiēs fit nutrimentū de sanguine grosso.q̄ si ĩcludit ipse sanguis ex eo in venis eius.s.non pulsiuis ĩdurabit ⁊ difficilis fit egestio eius.sed tūc indiget medicinis attenuatiuis ⁊ nō calefactiuis magis ne magis ingrosset ipse humor ⁊ magis difficilis fiat.vnde miscēde sunt cū stipticis ad ꝯseruandaz virtutē splenis in eo cū actus ipsius sit ꝯferens corpori:videlicet per attractionē colere nigre que est in eo. Dixit ideo curandus ē splen cū medicinis multe amaritudinis in qua erit stipticitas. Dixit q̄ acetū ⁊ siru.ace.ꝯferūt valde cū ipsa attenuēt ⁊ nō calefaciāt. Qr si magnificat splen extenuabitur corpus. Vñ he sunt medicie splenis duri:da in potu de tamarisci sicco aur.pond.iiij.cuz syru.ace.ac de aceto squillitico ⁊ corticibus radicum apij. ¶ Hi sunt trocisci ad duritiem in splene. ℞. carpobalsami.ʒ.iij.scolopēdrie.ʒ.viij.corticis radicum capparis.ʒ.iiij.squille asse.ʒ.xvi.nasturtij:fructus tamarisci:rubee tinctoris:acori:armoniaci:aā.ʒ.v.ide fiant trocisci ⁊ dentur in potu cum syrupo acetoso. ¶ Alij ℞.panis porcini:corticum radicum capparis equaliter. ¶ Hoc est emplastruz ad splenez durum. ℞. myrrhe.℥.iij.pulueris thuris tantūdē:cordumeni.℥.ij.dissoluat myrrha cum thure in aceto squillitico in quantitate.℥.ij.⁊ alia distēperentur cū eis trita:⁊ emplastrandus est splen cū eis spatio horarum.vij.deinde ingrediatur patiens balneum. Sz dimittendū est emplastrum super splene dum cadat de seipso ac consecuto exercitio moderato ⁊ regimine congruo mirabiliter faciet. ¶ Aliud. ℞.ficuū pinguiū:sinapis:corticū radicum capparis equaliter:⁊ distemperando ea cum aceto cum eis emplastrandum est. Dixit in emplastro predicto patiens debet ingredi balneū morā trahendo in pila eiꝰ. sed post balneum in exitu eius comedere debet de piscibus salitis absq̄z pane. ¶ De libro medicinarum compositarū ēt de pane ordei:etiaz bibere debet de vino nō admixto cū aq̄ maris:⁊ attenuandū est regimen eius per triduū ante emplastrum.etiam post emplastrū vtendum est exercitio dum spissus fit anhelitus. Aut emplastrandus est cum fece olei musciliini cū aceto distemperata:etiam cuz fenugreco:cordumeni:calce viua:baurac:⁊ aceto. Hoc ē emplastruz sitarig ad sanandum splenem omnino curet splen ꝑut in capitulo sciatice est. Dixit q̄ si passio eminens fuerit in sua dispositione apponenda est sup splenē ventosa cum scarificatōe. ¶ De scd̄o capitulo de humoribus sumptio aque paludis ⁊ fouearum generāt magnitudinē splenis. Unde quare splen semper magnificat cū febre:⁊ quelibet febris fuerit. ¶ De sexto capitulo amphorismorum.si spleneticus patitur fluxum sanguinis ventris per longum tempus:inde accidet hydropisis aut lyenteria ⁊ peribit. ¶ Dixit de splenetico in cuius splene fuerit durities diuturna ĩ quo si fuerit fluxus sanguinis ventris tollet duritiem cū hic fluxus accidat ex trāsmutatione ipsorum humorum de splene ⁊ eorum euacuatione.sed tñ si cum hoc euacuatio fuerit abundans transgrediens moduz dignū ⁊ fuerit diuturna:nociua erit patiēti ex diuturno processu eius.etiā nocet intestinis:⁊ inde accidit lyenteria cum hydropisi ex cōmunicatione epatis cū intestinis in passiōe. Qr si accidit in splenetico fluxus sanguinis ventris laudabilis est. Dixit q̄ iam diximꝰ q̄ confert valde nisi fuerit diuturnus cum passio alleuietur ex trāsmutatione supfluitatis de splene ⁊ eius emissione. ¶ De morte veloci dixit in quo fuerit splen magnus:⁊ inde magnificatur venter per longū tempus inde accidet hydropisis in quo fuerit dolor splenis ⁊ fluxerit de eo sanguis ruffus ⁊ in manu apparuerint vlcera alba nō dolentia morit in die sequenti:etiam in quo fuerit iste dolor morsuz faciens. ¶ De scd̄o capitulo de aere ⁊ regione. Magnitudo splenis extenuat corpꝰ duabꝰ de causis.vna q: qñ magnificat attrahit ad se multū sanguinē:⁊ inde diminuit nutrimentū corporis.secūda q: conterit virtutē epatis ⁊ diminuit generationē sanguinis. ¶ De tractatu scd̄o de malo anhelitu dixit q̄ splen nō potest dolere ⁊ infestare dyafragma sicut epar ⁊ stomacus nisi apostema eius fuerit magnificatum ⁊ fuerit eminens in capite ipsius. ¶ Judeus.si durities splenis fuerit cum caliditate ꝯfert ei si cortex cucurbite recētis siccata fuerit ⁊ trita ⁊ data in potu quolibet die in q̄ntitate.ʒ.i.in.ʒ.ʒ.aceti potentis aut similr si datum fuerit de semine portulace in potu. ¶ Dico aut de fructu tamarisci cum aceto vini aut de aqua salicum aut de folijs salicis siccatis cum aceto. ¶ Dixit q̄ ꝯfert spleni vrina caprina data in potu:etiā lac camellarum. ¶ Aaron da in potu pro duritie ⁊ dolore in splene de semine portulace.ʒ.ij. cuz aceto lymphato. Dixit magis ꝯfert spleni adustio facta cum cauterio super venas que sunt in iteriori parte brachij sinistri. ¶ Hoc est vnguētū ad duritiē diuturnā que est in splene. ℞.cordumeni:sinapis:piretri:fenugreci:aā.par.i.terātur bene ⁊ distēperent cum aceto potēti:deide pone oleū in eo:ꝫ vtēdū est eo post balneū. Aut. ℞.fenugreci sinapis aā.par.i.⁊ terēdo ea cum aceto cum eis emplastra. ¶ Dixit in maiori parte ex morbis in splene accidit durities:sed hoc cognoscitur per tactū cum sit manifestū ei tamen inde extenuatur corpus ⁊ denigratur sanguis valde ⁊ color. Sed qd̄ de eo accidit de dissolutione singularitatis cognoscitur per id qd̄ manat ⁊ dolorē qui est in latere sinistro ĩ loco splenis:⁊ curandū est prout curātur omnia viscera.

EE ¶ Sed corruptio virtutū eius cognoscit per significationes signorum:videlicet si videris q̄ splen non attrahit sanguinem nigrum nigrescit inde corpus.etiā si debilitatur virtus retētiua ex eo manant ad intestina ⁊ stomacū multe abundantie humorum in ipsa dispositione.

AA ¶ Etiam si splen ĩdurat nō erit sufficiēs id qd̄ bibit:ꝫ id qd̄ emplastrat.vñ ĩdiget medicinis cōpositis ex amaro nimio. ꝫ in maiori parte ipsarum dz esse stipticum modice sicut radix cappa.reu.⁊ radix cartami:absinthiū:nasturtium:capparum:⁊ assarum:etiā minutio fieri dz in pricipio passionis:ꝫ nō est vtēdū in hoc medicinis violēte dissolutiōis cū canon eius sit vt canō apatū durorum. Dixit si patiēs sustinet se cū ꝯueniēti regimine. Curamus splenē dādo in potu de lacte camellarum ⁊

vrina ipsarum secuta digestiõe inter vnũ potũ ⁊ aliũ de eo qḋ sumptũ fuerat de eis. ⁊ bona erit cura. ¶ Hi sunt troci sci rubee tinctoris cõferẽtes duritiei in splene. ℞. rubee tin ctoris. ʒ. ij. corticũ raddicis capparis. aristologie longe. yreos. añ. ʒ. ij. terantur bene ⁊ distemperentur cum acetoso sirupo. ⁊ inde fiãt trocisci aur. pon. ij. cũ decoctione absin tij: corticum radicis capparis quoniam boni erunt.

FF AA ¶ Pro vẽtositate que sub splene. ℞. nasturtij partẽ vnã ni gelle ptes. ʒ. distemperenť cũ melle dosis quolibet die. ʒ. ij. cũ sirupo acetoso. ¶ Aliud medicamẽ. ℞. nucis cipressi im mature: fruct⁹ sauine añ. ptẽ vnã. ⁊ coque ea cũ aceto dãdũ est in potu quolibet die. ꝟ dormire dz patiẽs post potũ ipsi⁹ sup latus sinistrũ cũ emplastro. ẽt da ei in potu de corticib⁹ cucurbite recẽtis siccatis i quãtitate. ʒ. i. cũ sirupo acetoso. ¶ Hec ẽ illinitio bõa. ℞. armoniaci: bdellij: mirrhe: thuris añ. ptẽ. i. teranť cũ aceto vini: ⁊ inde fiãt illinitio cũ bõbace sed dimittẽdũ ẽ dũ cadat bõbax p se: ⁊ reiterãda ẽ pluries. ¶ Hoc ẽ empl'z calcis viue. ℞. calcis viue asse iterato: pire tri: vitreoli añ. p. i. corticũ radicis cappis: allij: sulfuri: fecis vste: mirrhe dissolute i aceto añ. par. i. distẽperẽť i eo ⁊ illini tio fiat sup pannũ: ⁊ pannus postea supponať spleni: ⁊ dimit tẽdus est p horã. Sed si fuerit fortis p dimidiã horã dimit tẽdus est ita ꝙ nõ trãseat modũ. Et si volueris distẽperare poteris cũ melle ⁊ modico aceto. sinaũt distempanda sunt cũ visco. ¶ Hoc ẽ emplastrũ cũ caliditate. ℞. succi lambut par. ij. aceti p. i. ⁊ inoluta lana succida carminata i eis suppo nẽda ẽ spleni. ꝟ tal'r ꝯsequendũ ẽ de fructu tamarisci. ¶ Di co acorus dissoluit vẽtositatẽ grossã q̃ ẽ sub splene. ⁊ sil'r fa cit nigella: nasturtiũ: rutha: ⁊ agnuscastus vñ cũ opus fuerit fieri de eis trociscis dosis aur. põ. i. cũ decotione ptis horuz seminũ. ¶ De electiõibus elkindi. hec ẽ calefactio ꝯferens spleni. ℞. ruthe: pumicis: absinthij: mẽtastri. ⁊ ysopi. ⁊ coquẽ do cũ aceto vini ipone in eis lanã succidã carminatã dũ fue rint calida ⁊ supponať spleni: ⁊ statiz ꝙ infrigidať alia lana sil'r cal'a supponať. xxi. vice ieiuno stomaco qm̃ ꝯfert valde.

DD EE ¶ Paulus dixit ꝙ si opilat⁹ fuerit meatus p quẽ splen attra hit colerã nigrã: aut debilitata fuerit v̄tus attractiua: ⁊ exin de erit icteritia nigra. ꝟ si accidit põderositas cũ extẽsiõe in latere sinistro absq3 dolore i splene erunt opilationes. Et si vomuerit colerã nigrã absq3 febre ⁊ alio morbo ħ neces sarie accidit cũ virtus retẽtiua fuerit debilis. Sed si de cole ra nigra non fit manatio in parte aliqua ad os stomaci de bilitabitur inde appetitus cibi.

AA ¶ Dixit ẽt apostema calidũ in splene sequenť accidẽtia epa tis. Sed si fuerit maturũ dictũ in eo est sicut est in dicto epa tis saluo de prouocatione vrine. Et si efficitur apostema durum mitigabiť inde dolor cũ caliditate ⁊ accidet in gingi uis tũc corrosio ⁊ corrumpeť odor oris: ⁊ inde erit hydropi sis. vnde in principio minutio fiat in manu sinistra vt longa sit attractio quoniam melius erit. deinde emplastrãdus est splen cum eo quod dissoluit cuz violentia. ¶ Hoc ẽ empla strũ bonũ. ℞. fenugre. ptes. iiij. farine lupinoꝝ ptẽ vnã. ʒ. ℥. i. herbe colũbe. ℥. i. floris salis. ℥. i. stercoris caprini. ℥. i. nitri. ℥. i. sulfuris. ℥. i. corticũ radicũ capparis. ℥. ij. ficus rotul. i. infun danť cortices in aceto forti: etiã ficus. deinde teranť oia dũ inde fiat vnguentum ⁊ emplastrãdũ est cũ eo postq̃ calefa ctũ fuerit cũ oleo alcanne cũ aceto calido. sed qñq3 vtendũ est lenificatiuis. quãdoq3 dissolutiuis. etiam confert ei val de illinitio facta cuz armoniaco dissoluto cũ aceto. ẽt corti ces radicũ capparis cũ ace. solo cõferũt valde spleni duro. Sed melius ẽ si emplastrũ cõsequiť post calefactionẽ ⁊ po sitionẽ lenificatiuoꝝ sup illud. Dixit ꝙ cortices radicũ sali cis illud faciũt: sed attenuandũ est regimẽ ⁊ diminuẽdus ẽ potus aque. Sed si passio fuerit diuturna vtendũ est vento sis cũ scarificatione ⁊ medicamine sinapis. ¶ Absq3 aucto re. ℞. calcis viue nõ extiete: eris viridis: lithargirij: piretri: corticũ cadicũ capparis. añ. partem. i. teranť bene ⁊ coquã tur in aceto duz fiat ad modũ mellis super focũ lẽtũ per ho raz paruã: acetũ etiã debet esse in parte media oium: deinde illinitio fiat super pannũ factũ ad modũ splenis: vnde si fue rit passio diuturna: dimittẽda est illinitio in spatio horarum vi. sinaũt horarũ triũ. Dixit si volueris vngendũ est vas fi ctile in quo poniť splen animalis alicuius: ⁊ inde consumeť splen ille nec remanebit in vase nisi pellicule ⁊ vene ipsius.

FF ¶ Absq3 auctore dispergunt ventositatẽ grossam que ẽ sub splene acorus: nasturtiũ: semen agnicasti: ⁊ rutha. ¶ Ad vẽ tositatẽ grossam que est sub splene teratur nasturtium ⁊ di stempereť cũ aceto ⁊ coquať super tegula in clibano. dein de. ℞. de eo de semine agnicasti: de folijs ruthe sicce: de aco ro: de casem: de corticibus radicũ capparis: teranť bene ⁊ i puluere sumãť. ꝟ i potu post illõ sumẽda ẽ decoctio radicũ. ¶ Symon dixit da in potu armoniaci. ʒ. ij. seminis acetose partẽ vnam cũ aqua frigida. ¶ Dico hoc cõfert si fuerit cũ caliditate: ⁊ similiter cucurbita siccata: ⁊ semen attriplicis. ¶ Dixit hoc est medicamẽ magis violentũ. ℞. sitarig. ʒ. ij. corticũ radicũ capparis aristologie longe. añ. ʒ. i. ℥. terantur omnia ⁊ da eis in potu. ʒ. ℥. cum vino potenti. ¶ Dixit etiaz dandũ est in potu ad splenem de semine attriplicis: etiã ari stologie. ʒ. i. etiam de mirabolanis cum vrina ouina.

HH ¶ Dico passus sum dolorẽ in splene: ⁊ sumẽdo frequẽter de trifera ꝓ alio morbo conualuit dolor inde. ¶ Dixit hec est bona decoctio ad dolorẽ splenis. ℞. fumitere: pulicarie: mi rabolanoruz citrinorũ: epithimi: vuarum passarum: corticũ radicũ cappis: coquanť ⁊ da eis i potu. ꝟ adde postea i eis ḋ polipodio: ameos: semie fenicl'oꝝ: apio acoro: costo: ⁊ asaro.

AA ¶ Dixit ꝙ si dissolutũ fuerit armoniacum cum aceto ⁊ illini tum super splenem cõfert valde grossitudini eius. ¶ De sex to capitulo de questionibus epidi. dixit qui patitur in capi te reumata ⁊ corizã nõ laborabit apostemate duro in sple ne eius. ¶ Paulus hic est sirupus acetosus cõferẽs spleni. ℞. corticum radicũ capparis: scolopendrie: fructus tamari sci: corticũ salicis: rubee tinctoris: asari: acori. añ. partẽ vnaz coquanť in aceto: deinde colenť: ⁊ coquatur calamẽtũ eius cum melle: ⁊ pone in qualibet dosi armoniaci añ. ʒ. i. quoniã mirabiliter facit valde. ¶ Hoc est emplastrũ ad splenẽ. ℞. piretri. ℥. v. sinapis. ℥. xv. seminis laureole. ℥. iiij. cordumeni. ℥. iij. nucis muscate. ℥. i. piperis. ℥. iiij. terãtur ⁊ distempereť cuz aceto squillitico: sed abluendus est locus splenis cũ ace to ⁊ nitro: ⁊ calefiat per spaciũ vnius hore: deinde superpo nendũ est emplastrũ. ¶ Hoc medicamen desiccat splenem si ponitur in vase fictili ⁊ vngiť ipso medicamine. ¶ Glau con dixit ꝙ si fuerit durities in splene maioris duritiei erit apostema eius. vnde vtendũ est medicinis magis cõferen tibus ⁊ habentibus virtutẽ ad incidendũ cũ ipsuz membrũ illud sustineat absq3 nocumẽto ⁊ horribilitate taz in empla stro q̃3 i potu. Sed efficaciores alijs medicinis sunt corti ces radicum capparis: radicis tamarisci: ⁊ scolopẽdria si co cte cũ aceto fuerit ⁊ sumpte in potu aut posite in emplastro.

FF ¶ Dixit ꝙ in maiori parte splen quando tãgitur sentitur ꝙ expellit manũ absq3 aliquo apostemate duro accidẽti in eo ex sola inflatione ex ventositate illata ei. Unde si sic fuerit passio eius: in primo cuz oleo est epithimãdus splen in quo coctum fuerit absinthium. deinde emplastrandus est cum rebus habẽtibus virtutem in se compositã iuxta emplastrũ confectum de sulfure ⁊ alumine: sed stiptica nõ sunt nociua in huiusmodi emplastris si multa fuerint dum durities fue rit ex vẽtositate grossa aut flegmatica.

AA ¶ Sed si fuerit durities ex apostemate duro oportet ꝙ vir tus dissolutiua sit condominans super emplastrũ cuz stipti ca esse debent in eo modica: etiam virtutes violente dissolu tionis per se tantum conferunt apostemati in splene sicut ẽ flos salis: quoniaz quando emplastrať cuz eo sanať. ¶ De memoriali inspiciendũ est ꝙ si fuerit cum eo morsus minu tio fiat: ⁊ vtenduz est berberis. sed si fuerit absq3 punctione vtendũ est trociscis capparis cũ sirupo acetoso: etiaz si gros situdo fuerit recẽs cũ grossitie: sufficiẽs erit emplastratio cũ aceto ⁊ armoniaco. tamen si fuerit diuturna vtẽduz est em plastro cõfecto de calce viua ⁊ cordumeni ⁊ similibus: ꝙ si cum dolore splenis fuerint vestigia nigra in corpore dan dũ est ei in potu de decoctione epithimi. ¶ De complemẽ to ⁊ perfectione ꝙ si fuerit cũ caliditate post minutionẽ ap ponẽde sunt super splenem ventose cum scarificatione: dan dum est ei in potu. de decoctione ꝯfecta de mirabolanis fu moterre: ⁊ corticib⁹ radicũ apij ⁊ feniculoꝝ: ⁊ fructu tamari sci: ⁊ scolopẽdria: ⁊ dissoluãť i ca iera ⁊ agaric⁹ i apozimate.

HH FF ¶ Dixit ꝙ si dolor splenis fuerit ex vẽtositate generata sub se. ℞. nasturtij. ʒ. xxx. terranť ⁊ cribellentur ⁊ distempereť cũ aceto vini potẽtis: ⁊ fiat inde panis: ⁊ coquať in clibano ne aduretur: deinde teratur ⁊ misceať cuz. ʒ. x. seminis agni casti: fruct⁹ tamarisci: scolopẽdrie. ana. ʒ. vij. dosis qualibet nocte penes dormitum. ʒ. iij. Dixit ꝙ si fuerit cum splene fe bris acuta dandũ est in potu de aqua extremitatuz salicis:

tamarisci: ⁊ feniculorum: endiuie: ⁊ sirupo acetoso. ¶ Dico pro Bimasuy de libro febrium pro splenis dolore ⁊ caliditate epatis aut opilatione. ℞. succi policarie: lake: reu. scolopendrie: corticum capparis: seminis cucumeris: seminis portulace: seminis attriplicis: rosarum: spice: seminis podagre lini: endiuie: seminis apij: anisi. distemperent cū aqua endiuie aut aqua apij: ⁊ dentur in potu cū sirupo aceto. quandoqȝ huiusmodi trocis. ⁊ forte opus erit ꝙ admisceantur cuȝ eis amigdale amare ⁊ similia. ¶ Bin serapion ad splenem cum febre da in potu de aqua podagre lini: endiuie: ⁊ aqua foliorum tamarisci: ⁊ aqua extremitatum salicis: ⁊ aqua fumiterre: ⁊ aqua foliorum radicis cum sirupo acetoso. ¶ Dixit ꝙ splen inflatur ex causa ventositatis inflantis ⁊ extendentis illum: que includitur in eo.

AA ¶ Dixit ꝙ patitur cuȝ eo dyafragma valde ⁊ quandoqȝ pecten de spatula. Ideo in quo fuerit in splene apostema magnum anhelitus eius erit debilis: ⁊ quasi incisus sicut anhelitus infantium quando plangunt cum dyafragma doleat. ⁊ in maiori parte apostema splenis erit magnuȝ. sed raro accidit in eo apostema calidum. ⁊ si fuerit squirros erit cuȝ duritie absqȝ inflāmatiōe. Sed si fuerit flegmon erit cum duritie dolor ⁊ inflāmatio. Dixit etiā accidit i eo durities. ¶ Dico dandum est signum eius ⁊ curatur prout curantur opilatiōes epatis: sed ipse sunt magis violēte. tamen si fuerit apostema calidum incipiendum est in primo cum minutione de basilica: deinde cum potu aque tamarisci: ⁊ salicis. i. garb. ⁊ aque foliorum capparis. endiuie: ⁊ sirupi ace. ⁊ ad ventositates grossas que sunt in eo ⁊ sub eo iuuamentum datur si epithimatur cuȝ oleo absinthij: deinde emplastratur cū emplastro aneti ⁊ caulium: baurac: oppoponaci: ⁊ picis. sed virtus stiptica sit minor.

AA FF ¶ Dixit ꝙ flos salis sanat duritiem splenis ⁊ corrigit apostema ventosum: similiter si sequitur post calefactionem factā cuȝ sulfure cocto cum ace. ⁊ alumine cuȝ illud habeat liquefacere grossitudinem splenis ⁊ eaȝ dissoluere: velociter etiā corrigit ventositatem grossam. Sed ad apostema ꝯfert acetum in quo cocta fuerint mentastrum: baurac: agnuscastus: capparum: fructus tamarisci: ⁊ nux cipressi: tamen cuȝ apozimate epithimetur: ⁊ cum substantia emplastretur. Sed si in eo non fuerit caliditas: adde in emplastro de armoniaco ⁊ bdellio ⁊ melior cura ⁊ perfectior in splene erit cum ventosis que sugunt crudeliter cum igne ⁊ similibus: ⁊ cum igne erūt meliores: etiam confert. ℞. nasturtij babilonici. ȝ. xx. terantur ⁊ distemperētur cum aceto vini potentis: ⁊ inde fiāt trocisci parui ⁊ coquantur in clibano super tegulaȝ aut carbones super tegulam dum desiccentur ⁊ non comburātur. deinde terantur subtiliter ⁊ admisceantur cuȝ seminis agnicasti. ȝ. x. fructus tamarisci. ȝ. v. scolopendrie. ȝ. vij. tritis ⁊ cribellatis. dosis. ȝ. iij. cuȝ sirupo acetoso. Et dixit ꝙ acetū vtilius est alijs grossitudini splenis si fuerit cuȝ caliditate cū attenuet ⁊ non calefaciat: etiam squilliticum acetum non calefacit: etiam aqua fabrorum cum aceto. Dixit ꝙ tyriaca quatuor reruȝ confert passioni splenis si fuerit absqȝ caliditate. ¶ Hec est decoctio pro splene. ℞. seminis agnicasti: fruct⁹ tamarisci: foliorum capparis: ⁊ fructus eius ⁊ floris rubi. mētastri fluuialis: policarie: absinthij: sticados ān. ȝ. x. nucis cipressi. ȝ. xx. rubee tinctoris. ȝ. v. lake. ȝ. iij. reu. seni. ȝ. iiij. coquātur cum aceto vini potentis ⁊ colentur. dosis. ȝ. ij. ieiuno stomaco. sed hoc medicamen nō habet simile in iuuamēto. aut lauandum est ter. deinde coquendum ⁊ de decoctione dandum est dimidium rotul. cuȝ sirupo acetoso. Or si quod residuum ipsius duritiei remanserit cum hac cura. ventosa apponatur spleni cum scarificatiōe perfecta: ⁊ minuatur in arteria sinistra ⁊ comburatur quiquies. cauterio subtiliter aut sexies ita ꝙ non permittas ipsa vulnera cōsolidari: quoniā ipse patiens si sustinebit cocturam nō indigebit alia cura cū ea. Sin autem vtenduȝ est medicamine sinapis ⁊ similibus. ¶ Pro sabur. hi sunt trocisci capparis. ℞. corticuȝ radicis capparis. ȝ. iiij. aristol. lon. ȝ. ij. seminis agnicasti. ȝ. v. albilbē. ȝ. iij. distemperetur armoniacum cum aceto: ⁊ inde cum eo fiant trocisci quoniam conferunt ⁊ boni erunt.

BB ¶ Dico iuxta quod in libro amphorismoruȝ in dicto ypo. dolor vehemens in splene accidit aut ex ventositate grossa inflāti valde: aut ex apostemate calido: sed ex opilatiōibus omnino non erit dolor vehemens: tamen debilis cum ponderositate simili dolori sed ponderositas significat opilationes absqȝ dubio ⁊ dolor vehemens cum ponderositate significat super apostema calidum absqȝ dubio.

BB ¶ De libro significationum dixit. laudabilior vrina in laborantibus splene est sanguinea. Dixit ꝙ si sanguis egreditur cum vrina bona cura erit eis cum armoniaco: rubea tinctoris ⁊ fructus sauine.

AA ¶ De summis Galiē. dixit. vtenduȝ est ad apostema duruȝ in splene armoniaco: aceto: corticibus radicis capparis: ⁊ ficubus. Sed si fuerit diuturnū ⁊ fuerit intēsum vtendū est flore salis: sulfure: ⁊ alumine: ita ꝙ in se vt aliqd stipticū: ⁊ diminuendū est stipticū ad modū vehemētis apostematis ⁊ correctiōis ipsius. Sȝ in ipso sudandus est splen cū apozimate facto cuȝ oleo absinthij: deinde emplastretur his emplastris.

BB ¶ Dixit ꝙ si apostema splenis excitatur ex vētositate fac ꝙ cōdominās sit stipticum vt vētositas ⁊ flegma tenue expellat. Or si corrūpit splen ex oppressiōe facta in eo excitat rugitus: sed cura fiat cum alumine ⁊ cinere distemperatis in aceto aptis ad emplastrandū cū eis cuȝ valde mirabilis sit. ¶ Dico iuxta quod vidi ꝙ calefactio facta cū aceto in quo rutha coquitur: videlicet cum lana carminata infusa in eo ⁊ posita super splenem. hoc quoqȝ consequendum est toto ipso die postꝗ̄ illinitio facta fuerit cum oleo anetino ⁊ camomillino. deinde illinitio in nocte fiat cuȝ armoniaco ⁊ aceto cum hoc fuerit in cura digniori. Sed melior cura erit ꝑ ventositate grossa prout vidi que est sub splene ꝙ separetur nutrimentū per plures vices: ita ꝙ nō vtat potu aque omnino vltra posse. sed vtat vino vetusto potēti ⁊ amaro in quantitate modica. nec dormiat oīno nisi venter eius fuerit alleuiatus. Or si cōmouerit ipsū dolor i nocte hoc nō erit nisi post cenā ⁊ potū abundantē hoc surgere dȝ ⁊ comprimere sup illum vehementer pluries sustinendo se ne dormiat p spatium modicū: deinde dormiat. Or si durauerit dolor calefiat etiam si durauerit emplastrandus est splen cuȝ calefactiuis: ⁊ sumptio fiat in puluere de ameos: agnocasto: ⁊ cortice radicum capparis: ⁊ rutha sicca in quantitate aur. pon. i. cū vino vetusto aut cum decoctione harum medicinarum.

EE ¶ Or si videris ꝙ colera nigra separat in toto corpore educenda est per laxationē. Sed si videris eam separari in ipsa dispositione: noscas ꝙ tunc splen nō attrahit coleraȝ nigrā. vnde calefaciendus est cum emplastris positis super illum. etiaȝ desiccandus est quoniā per hoc reuertet v̄tus ipsius.

AA ¶ Dixit Galienus in capitulo. xiij. meg. ꝙ de splene egrediūtur superfluitates eius per laxationem. Ideo quando inflatur splen cōmouēdus est ad expellendū superfluitates eius ⁊ euacuandum quod obtentum fuerit per medicinas laxatiuas. ¶ Dico. hec ē decoctio bona ad apostema splenis. ℞. mirabolanorum nigrorum. ȝ. x. polipodij. ȝ. iij. corticum capparis. ȝ. v. absinthij. ȝ. iij. policarie. ȝ. ij. fumiterre: sene: ana. ȝ. v. epithimi. ȝ. vij. coquantur: ⁊ de eis detur in potu. ¶ Hoc est electuarium vtile ⁊ bonum. ℞. corticum radicuȝ capparis: seminis agnicasti: absinthij: epithimi: terantur omnia ⁊ distemperentur cum melle: ⁊ in potu de eis sumendum est die quolibet. ¶ Aliud bonum infundendus est epithimus in sirupo acetoso ⁊ sumendus est in potu. Aut recipe epithimi partem vnam: corticum radicum capparis partem. ȝ. distemperentur cum melle ⁊ dentur in potu. Sed facta minutione in sabbiana. i. saluatella in qualibet hebdomada dādū est in potu de his medicinis. Sed attenuanduȝ est nutrimētum ⁊ emplastratio fiat. Dixit. non est dandū de aqua in potu omnino ꝟ de vino vetusto tenui claro ⁊ amaro: de vuis passis: ⁊ melle: ⁊ amigdalis amaris detur ei in cibo cuȝ radicaliter illud tollāt. ¶ Dico ꝙ si induratus fuerit valde ⁊ nimis per diuturnum tēpus indiget emplastris violētis in dissolutione valde sicut est medicamē sinapis ⁊ medicamen picis ⁊ sicut medicamen istud. ℞. baurac: calcis viue: piretri: sinapis: distemperentur omnia cum kitran: ⁊ inde illinitio fiat si corpus non fuerit durum omnino. ¶ De regimine attenuatiuo dixit. regimen attenuatiuū tollit splenem magnū. ¶ De virtutibus naturalibus de summis dixit ꝙ conditio splenis cursuȝ facit contra cursum nutrimenti ⁊ aque in corpore. quoniaȝ quotiēs splen magnificatur: extenuatur inde corpus cuȝ grossitudo splenis significet super malos humores esse in corpore. sed extenuatio splenis signat super bonitatem humorum corporis. ¶ De experimētis marasten. ꝙ si volueris extenuare splenem: illum emplastra cū aceto potenti ante: ⁊ postea cum alijs emplastris.

EE ¶ Binserapion dixit q splen est i operatõibus virtutis qua attrahit sanguis de epate ⁊ virtutis qua ipse retinet donec alteretur ⁊ digerat: ⁊ virtutis qua expellit ad os stõi. qm̄ si defecerit attractio eius corrūpet sanguis corporis: ⁊ inde accidet malitia coloris. ⁊ si corrumpat ꝯuertitur ad malā dispõnem vltra modum. qm̄ si declinatus fuerit ad os stõi qn̄q3 exinde accidet appetitus caninus ⁊ qn̄q3 melia ⁊ silia. Et nisi dissoluta fuerit passio cum hmõi cura sumēdū est lac camellinū cum hmõi pillulis. ℞. ierepigre: mirabolanorū citrinorū: turbith. an̄. ʒ. x. agarici: foliorū salicis siccoꝝ. i. garb. an̄. ʒ. v. polij maioris: anisi: armoniaci: bdellij. an̄. ʒ. ij. salis indi iij. fiant inde pillule dosis. ʒ. ij. cum lacte camellarū sed cibāda est camella cum apio: feniculis salicibus. i. garb ⁊ extremitatibus tamarisci: ⁊ salicis. sqnāto: ⁊ abrotano specialiter.

AA ¶ Dico. vidi in plurib⁹ locis q duritiā splenis grossitudinem ⁊ augmentū eius ⁊ dispõnē silē3 male cõplõni euellit lac camellarū ꝑfecte. Sed Binserapion ia3 dixit de ista cura post oēs curas potētes ex magna virtute eius. Sed emplm̄ sinapis d3 esse iuxta qđ sustentari põt per horas ꝯuenientes patienti aut calefactio fiat cum aceto efficaciter. deinde. ℞. semen cicute: ⁊ terendo ipsum subtiliter distempera illud cu3 aqua ruthe recentis: ⁊ cum eis illinitio fiat super illum dum faciat ampullas: qm̄ hec cura mirabilis est. Sed fm̄ q expertus sum id qđ impinguat corpus ⁊ extenuat splenē cū splen semper magnificetur dum in sanguie fuerit acuitas ⁊ corruptio cum febre. Sed qn̄ humectatur corpus ⁊ multiplicant humiditates flegmatice eius ⁊ albescit aqua anteq̄3 paruificetur regendus est ipso regimine necessario ei.

DD ¶ Dico dixit q semen agnicasti melior est opilatiõibus que sunt in splene semine ruthe: ⁊ silr̄ folia eius in eo cum amaritudine qua fiet aptio opilationū sit stipticitas in specie quadam arboris que vocatur abusalia. i. fraxinus est amaritudo ⁊ stipticitas. iõ ꝯfert spleni l3 cū hoc sit infrigidatiua.

AA ¶ Scolopendria soluit duritiem splenis cum in se non hēat caliditatē. Acorus ꝯfert duritiei splenis. Radix vitis albe liquefacit splenē durū sumpta in potu in emplo cu3 ficubus.

DD BB ¶ Amig. amare aperiunt opilatões splenis ⁊ mitigant dolorem accñtē in eo licet in se habeat humores malos ⁊ ventositates. ¶ Dixit. G. radix plātaginis ⁊ fructus eius aperiūt opilationes epatis: ⁊ specialiter fructus eius. vnde cum sit huius qualitatis illud idem facit in splene. ⁊ cum sit infrigidatiuum vtendum est eo in tali loco.

AA ¶ Assarū attenuat grossitiem splenis ⁊ est magis violentum acoro in hoc. sed actus eius est ꝓpiquus actui ipsi⁹. ¶ Fex carpobalsami mixta cū farina oroboꝝ aut fabarū ⁊ distēpata cū aceto potēti ⁊ in emplo posita sup splenē sanat illum.

DD ¶ Rubea tinctoris purgat splenem ⁊ aperit opilatiões eius cum violentia vehementi. ¶ Lupini aperiunt opilationes splenis sumpti in potu cu3 rutha ⁊ pipere iuxta qđ fuerit cõueniens ⁊ delectabile: ⁊ extimo qđ dicit de decoctione eoꝝ ¶ Ysopus. i. assa aperit opilationes splenis. ¶ Cortices radicum capparis magis ꝯferunt q̄3 alia medicamina posita in cura si sumpti fuerint in potu cum aceto ⁊ melle aut positi in emplo. Sed sumpti per se tm̄ cum syru. ace. ꝓuocant vrinam sanguineam: aut emittunt in egestione aliquam parte3 sanguineam: ⁊ inde alleuiabitur passio splenis statim.

AA BB ¶ Succus centauree minoris confert valde duritiei splenis positus in emplo. sed sumptus in potu magis cõfert ꝑfecte ¶ Corrigiole maioris folia cocta cum aceto ⁊ emplata sup splenem sanant ipsum. ¶ Panis porcinus confert spleni duro in emplo positus. ¶ Radix cheiri cocta ⁊ posita i emplo sanat splenem durum. ¶ Tamariscus cõfert spleni duro tritus cū aceto in potu sūptus aut positus i emplo. ¶ Prassiū aperit opilatões. ¶ Grana virida ꝯferunt spleni. ¶ Camedreos veraciter liquefacit duritiē splenis cū sit calm̄ ⁊ ꝑfcē operatiuū i dissolutõe apãtū duroꝝ. ¶ Dias. yreos sumptū cum aceto ꝯfert grossitiei splenis. ¶ Diasco. decoctio acori dissoluit apã splenis sumpta in potu. ¶ Folia tamarisci coquenda sunt cū aqua. sed ipsa aqua admixta cū vino ⁊ sumpta in potu desiccat ⁊ ꝯsumit splenem. ¶ Farina fenugreci mixta cū nitri. ʒ. x. ⁊ trita cu3 aceto potenti ⁊ posita in emplo dissoluit grossitudinē splenis. ¶ Semen radicis sumptu3 in potu cū aceto dissoluit apã splenis. ¶ Sinapis trita ⁊ distēperata cū ficubus ⁊ illinita sup splenē donec facit ampullas cõfert. ¶ Piper sumptus i potu cū aceto dissoluit apã splenis. ¶ Si sumit in potu de fructu capparis quolibet die ꝑ. xxx. dies in quātitate. ʒ. ij. cū aceto extenuat ⁊ desiccat splenem ¶ Agaricus sumptus in potu cū syru. ace. ꝯfert apãti splenis. ¶ Reu. valet ad dolorē splenis. ¶ Aristol. ro. valet ad apã splenis.. ¶ Serapinū dat in potu ad dolorem splenis. ¶ Poliū maius sumptū in potu cū aceto potenti ꝯfert spleni. ¶ Radix keyri citrini posita in emplo cū aceto desiccat splenē. ¶ Rubea tinctoris sumpta in potu cū syr. ace. dissoluit apã splenis. ¶ Dico trifoliū est medicina cognita in arabico ꝯfert spleni ⁊ valde. ¶ De filaha. eruca attenuat splenem. ¶ Oribasius acorus cõfert spleni in quo est durities ad modū lapidis. ¶ Dixit Masarginyg q ipse dissoluit vētositates grossas que sunt sub splene. ¶ Masargi. Arist. lõ. distemperata cum aceto ⁊ illinita super splenem durum magnum iuuamentum exhibet spleni. Sed sumpta in potu cu3 syrupo acetoso confert valde. ¶ Masarguy. nasturtiū confert spleni duro sumptum in potu cum calida aqua.

DD BB ¶ Bimasuy. podagra lini ꝯfert ⁊ aperit opilationes splenis. ¶ Bimasuy. spica sumpta ⁊ aperit i potu cū vino ꝯfert dolori splenis. sed que nigrior melior est. ¶ Oribasius scolopendria cocta cū vino ꝯfert. sed si sumit vinum coctū cū ea in potu ante cibum per dies sanat ipsu3 oino. Dixit q experti sumus h̄ ꝑ plres hoies ⁊ nõ iuenimus medicinā meliorē ea.

AA ¶ Ruffus. acetum valet ad splenem grossum. ¶ De. ij. ca. de aere ⁊ regione dixit q splen magnificat qn̄ corrumpit sanguis corporis ⁊ declinat ad grossitudinē cum de eo tunc attrahat abundanter quasi ad corrigendum corpus ⁊ magnificabitur. ¶ Dico sed magnificat splen post febres acutas.

AA FF ¶ De sūmis glauconis dico q si fuerit in splene apã ex ventositate aut ex flegmate o3 q sit ꝯdn̄ans rebus positis i emplastro stipticū sicut vnguento aluis ⁊ sulfuris cu3 ei ꝯdñet alumen: qm̄ hec apãta emplastrata cum stipticis coadunantur ⁊ crispantur ex eis. s. apãta ventosa ⁊ flegmatica ⁊ expulsa ⁊ infestata euacuant ex supfluitatibus sistentib⁹ in eis cū de leui coadunent. Sed si apã fuerit duꝝ. s. squirros postq̄3 calefactū fuerit cū apozimate ⁊ vnctum. cum oleo lenitiuo emplastrādū eū in emplo in quo sulfur sit ꝯdn̄ans ei. ¶ Dico o3 q distinctio fiat inter vtrū q3 apã. sed squirros est firmamentū non velociter mobile. Sed qn̄ splen augetur velociter de potu aque ⁊ in defectu potus aque restringunt: tunc apã excitat illum. ¶ De sūmis virtutū naturaliū dispõ corpis iminet diuersa dispõni splenis. qm̄ dum magnificatur splen macrescit corpus cum grossities splenis significet sup malitiā humorū corporis ⁊ ꝑuitas ipsius super bonitatem humorū ipsius corporis. ¶ Dico. vidi splenē magnificari cum febribus cum tunc sanguis ingrossetur ⁊ attractio splenis tunc sit supbundantior. ¶ De tractatu scđo de humoribus dixit Ypo. intēdit de splene de supfluo splene qui semper imminet magnis in toto spacio vite hominis.

AA ¶ Dico hoc necessariū esse facit q plures splenes magni per diuturna tpa iminēt. ⁊ facta requisitiõe in pluribus hoibus inuentū est q durabilis est durities splenis per plures annos. Sed quidā notificarunt q passi sunt duritie3 in splene ante. xl. annos: quidā ante. l. annos: ⁊ non vidi ipsos pati nisi nocumentū magnū. Aut forte durus sit splen subito: ⁊ inde sequit nocumentū velociter cū corruptõe cõplõnis. S3 scire debes q in speciebus duritiei splenis est queda3 species mala: tm̄ alie nullam fallaciam hn̄t in se oino. vn̄ cognoscenda est illa ⁊ inspicienda caute. ¶ Hoc est vnguentū bonu3 ad duritiem. ℞. calcis viue: stercoris caprini: corticum radicum capparis: ruthe: sitaringi: piretri: terantur cum syrupo acetoso: ⁊ inde fiat vnguentum. ⁊ emplastrum fiat cum eo posito super cartam bombacinam per horas duas. ¶ Dico distemperanda est farina ordei cum succo ruthe: ⁊ illinitio fiat super splenem. Sed si fuerit cum caliditate cum succo tamarisci fiat.

FF ¶ Ad vētositatē q̄ ē sub splene. ℞. corticū radicū capparis se. agnicasti: terant subtilr̄ ⁊ distēpent cū succo cimāni: ⁊ inde fiat ēplm̄ euitato potu aq̄ spālr̄: etili satietate nauseatiua.

AA ¶ Dico hoc est emplm̄ ad splenē: durū mirabile. ℞. foliorum ruthe: baurach: ⁊ armoniaci: distemperent cum aceto: ⁊ illinitio fiat cum eis quoniam mirabiliter faciunt.

FF ¶ De antidotario hobays dixit. confert ventositati grosse que est sub splene emplastratio facta cum seminibus expellentibus ventositatē. Dico silr̄ dispõ in epate debet esse.

AA ¶ Dico expertus sum ⁊ inueni quod si lana succida carminata ⁊ inuoluta in aceto ⁊ lisinio ponitur super splenem

excitatum efficaciter facit valde. Et vidi q in maiori parte in splene accidit excitatio plus q̃ alie ĩfirmitates: qm̃ in eo accidũt raro. Sed si ĩ eo accidit squirros difficilis fit passio eius cũ in eo qd̃ iuenit q qñq3 augeẽ qñq3 diminuit ex spẽ excitationis est non q sit squirros. ẽt accidit vndimia abũdanter nimis. ¶ Filogorius ad vulgus dixit coquatur cicuta cum semine eius dum liquefiat: deinde de ea empl'm fiat: qm̃ mirabiliter faciet. ¶ Theodosius dixit. vomendus est laborans nutrimentis inflatiuis ⁊ intromittendus est in balneo aque dulcis: ⁊ nutriendus est nutrimentis lenibus non inflatiuis nec hñtibus malu3 humorẽ in eis. ¶ He sunt medicine frigide ad splenẽ: cucurbita sicca: semẽ acetose: semen portulace: semen attriplicis: fructus tamarisci: mirabolani: semen endiuie: semen cucumeris: semẽ podagre lini: folia tamarisci: aqua foliorũ salicis: acetũ: semen: plantaginis: ⁊ radix pedis columbe. ¶ Gabriel Gyriachtisu. Hoc est medicamen q inueni bonũ ad splenem. ℞. se. agnicasti. ʒ.l. corticum radicũ capparis. ʒ.x. infundanẽ in aceto potenti p hebdomadas renouando acetũ ipsorũ quolibet die. deinde desiccentur in vmbra ⁊ teranẽ dosis quolibet die. ʒ.iij. cũ syru. ace. melleo cu3 melius sit. ¶ Dixit Dias. radix clauinsa'q̃ vocatur abukilia valet ad splenem cum sit cum hoc frigida.
¶ Dixit Dias. clauinsa sumiẽ cum syrupo mellis ad splenẽ. Flos lapidis asius sil'r hoc facit. ¶ Dias. q si misceẽ cũ calce viua alba ⁊ aceto ꝓhibet apã splenis. ¶ Dixit Diasc. vrtice semen positum in emplastro cũ ceroto super splene3 durum confert. ¶ Acetum squilliticũ confert apati splenis si sumptũ fuerit ieiuno stõ in potu in modica quãtitate ĩ primo. deinde cum aditu paulatim paulatim dũ ꝑueniet ad. ℥.i. ⁊. ʒ. ⁊ ad plus. ℥.iij. ẽt syrupus squilliticus cõfert dolori splenis. ¶ Absinthiũ distempatũ cu3 ficubus. nitro: ⁊ farina lolij in empl'o positũ confert spleni. ¶ Armoniacũ dissolutu3 in aceto ⁊ positũ super splenẽ dissoluit duritie3 eius. ¶ Dixit. G. q virtus armoniaci dissolutiua est valde: iõ sanat splenem durum. ¶ Albilben tritus ⁊ sumptus in potu in quantitate aur. pon. i. cum aceto ⁊ aqua desiccat splenẽ ẽt hoc facit si in empl'o poniẽ cum farina lolij. ¶ Dias. fex substantie albilben attenuat duritiem splenis. Et sil'r. Gal. dixit succus albilben sumptus in potu cu3 aceto ⁊ aqua purgat splenem in eo q dixit. G. albilben ⁊ fex eius positi in empl'o vtilius faciunt. vnde admiscende sunt cum eo oẽs res desiccatiue sicut orobum lupini: ⁊ farina radicis liliorũ. Fructus agnicasti confert spleni sumptus in potu. ¶ Dias. G. semen agnicasti confert opilatõibus in splene. ¶ Dias. decoctio capillorum vene. confert dolori splenis. ¶ Badigorius dixit. gentiana ꝓprietatẽ h3 ad dissoluẽdũ apã de splene. ¶ Uiscus mixtꝰ cũ calce viua: ⁊ flore lapidis asius: aut flore salis ⁊ baurach: ⁊ factus in vnguento dissoluit duritiem splenis duri valde.
¶ Dias. ⁊. G. decoctio acori dissoluit apã splenis. ¶ Dias. ⁊. G. stercus caprinũ dissoluit: ideo confert apatibus duris accñtibus in splene vnde vtendũ est eo. ¶ Aristol. lon. vel ro. sumpta in potu confert apati splenis. ¶ Diasc. ysopus. i. zuffa cum ficubus posita in emplastro confert spleni.

GG AA ¶ Dias. spume maris flos silis vermibus in forma cõfert dolori splenis. ¶ Dias. amomũ confert apati splenis positũ in emplastro cum vuis passis. ¶ Dias. granũ viride ꝯfert dolori splenis accñti ex frigore. ¶ Bimmasuy farina fenugre. mixta cu3 nitro ⁊ posita ĩ empl'o dissoluit apostema splenis
¶ Dias. semen eius sanat splenem durum.

AA ¶ Paulus. arbor litij cocta cum aceto confert apati splenis ẽt litium sumptũ in potu illud rodere facit dum tritu3 fuerit cum aceto. ¶ Dias. nasturtium omne dissoluit apã splenis: ¶ Diasc. si poniẽ cum melle in empl'o dissolnit apã splenis. ¶ Dias. aqua aut vinũ in quibus extinguiẽ ferrum calefactum pluries sanat splene3 inflatũ. ¶ Dias. radices acetose cũ aceto cocte ⁊ posite ĩ ẽpl'o dissoluũt apã splẽis. ¶ Diasc. folia tamarisci cocta in aqua si aqua eius mixta cu3 vino sumitur in potu desiccant splene3. ¶ Dias. G. dixit folia tamarisci ⁊ radices ⁊ ramusculi cocta in aceto ⁊ sumpta in potu conferunt dolori splenis. ¶ Cinis substantie vue: ⁊ cinis vitis positi in emplaistro cum aceto ⁊ oleo rof. ⁊ vino ꝯferunt apati calido accidẽti in splene. ¶ Dias. podagra lini aperit opilationes splenis. ¶ Bimasuy simirion species apij confert dolori splenis. ¶ Diasc. camedreos recens sumptus in potu aut decoctio ipsius confert duritiei splenis. Sed si cũ aceto sumitur in potu dissoluit apostema splenis. ¶ Galie.

firmiter liquefacit duritiẽ splenis. ¶ Folia caulin3 sumpta in cibo cruda cum aceto conferunt spleni. ¶ Diasc. caules conferunt dolori splenis. ¶ Bimasuy fructus caulium sumptus in potu quolibet die cum vino in quantitate aur. pon. .ij. dissoluit apostema splenis. Et simil'r cortex radicis capparis magis confert q̃ alie medicine spleni duro in emplastro positus: aut in potu sumptus cum syrupo acetoso ⁊ forte educit per egestionem aliquam partem sanguineam. vnde mitigatur dolor de splene ⁊ alleuiatur eius passio stati3. fructus eius etiam hoc facit sed debilior hoc est.

GG DD ¶ Oribasius. cortices radicũ capparis cocti in syrupo acetoso aut infusi ⁊ sumpti sanant dolorem splenis. ¶ Bimmasuy. proprietas capparis habet sanare splenem. ¶ Oleum amigdalarum amararum confert dolori splenis. ¶ Diasc. amigdale amare sanant dolore3 splenis. ¶ Dias. radix dragontee crispe aperit opilationes splenis. ¶ Dias. decoctio corrigiole maioris cu3 aceto confert spleni. ¶ Bimasuy folia eius trita in aceto ⁊ posita in emplastro super splene3 cõferunt apostemati dolori ⁊ opilatõibus eius. ¶ Aqua pluuialis mixta cum vino in potu confert spleni. ¶ Ruffus dixit. aqua sulfurea confert spleni.

AA FF ¶ Ruf. dixit Archagenisius in passionibus diuturnis splenis fit induratio ad modum lapidis in eo. Sed curandũ est q apponatur ei ventosa: ⁊ ad sugendum violenter pluries: deinde scarificetur profunde. non q sugat pluries violẽter: sed fricandus est splen in balneo cum medicinis violentis ⁊ cocturis factis cum cauterio in fine cure eius q subleueẽ pellicula splenis ⁊ coquatur cum cauterio in tribus locis. quoniã si obediens fuerit patiens huic cure: nõ erit necessaria ei alia cura. ¶ De summa ad attenuandum splenem sumendum est gũmi fisticorum in potu in quantitate. ʒ.i. quolibet die cum syrupo acetoso. ¶ De cõplemento ⁊ perfectione q si fuerit cum caliditate: minutio fiat in basilica sinistra ⁊ sabbiana in manu: ⁊ laxatio fiat cum decoctione confecta de mirabolanis citrinis: tamarindis: corticibus radicis capparis: ⁊ fructu tamarisci: soluto postea agarico in ipsa decoctione in quantitate. ʒ.i. quonia3 bona erit spleni. sed capparum: yera: ⁊ sal conferunt spleni: ⁊ da ei in potu de lacte camellaru3. ⁊ nisi fuerit cum febre: da de mirabolanis: ⁊ agarico: scolopendria: ⁊ fructu tamarisci. ⁊ empl'andus est splen cum mentastro: rutha: ⁊ baurach coctis in aceto potẽti. Et si fuerit caliditas minor: adde in eo de armoniaco ⁊ bdellio
¶ Et si fuerit ventositas sub splene. ℞. nasturtij. ℥.xxx. terãtur subtiliter ⁊ cribellentur ⁊ distemperentur cum aceto: ⁊ fiant inde gastelli ⁊ coquantur in clibano super tegula cum igne lento vt desiccentur ⁊ comburantur ⁊ terantur cum semine agnicasti in quãtitate tertie partis ipsius: ⁊ tertie partis cum fructu tamarisci: ⁊ tertie partis cum scolopendria. dosis. ʒ.iij. cum syrupo aceto. ¶ Sed si fuerit cum eo febris euitandus est potus lactis ⁊ dandum est ei in potu de aqua foliorum salicis ⁊ garb: ⁊ tamarisci: ⁊ salicis. añ. ℥.ij. cu3 syru. ace. sed cibatio fiat cum gallicello vel paruo gallo confecto cum aceto: ⁊ in potu sumat de syrupo acetoso ad alterandũ cum eo colorem aque. ¶ Sed vtendũ est emplastro isto si fuerit cum caliditate vehementi. ℞. foliorum tamarisci: fructus tamarisci: mentastri fluuialis: coquantur cum aceto ⁊ ponatur in aceto modica pars baurach ⁊ salis postq̃ colatum fuerit ⁊ inuoluta in eo lana carminata ad modũ splenis facta supponaẽ spleni frigido. Sed in potu armoniacu3 sumatur in quantitate. ʒ.i. cum syru. ace. ¶ Hi sunt trocisci bõi ad splenẽ. ℞. fructꝰ tamarisci. ʒ.x. scolopẽdrie. ʒ.vij. albilben. ʒ.vij. se. agnicasti: polij maioris. añ. ʒ.v. corticis radicu3 capparis. ʒ.vij. ari. lõ. ʒ.vi. rubee tinctoris. ʒ.v. distẽpenẽ cu3 aqua tamarisci ⁊ salicis: ⁊ in potu detur cum syrupo acetoso. ¶ Hoc est medicamen ad attenuandum splenem. ℞. coralli triti ⁊ cribellati bene aur. pon. i. ⁊ in potu ieiuno stõ detur cum aceto ⁊ aqua: aut de agarico. ʒ.i. cum syrupo acetoso: aut de centaurea minori: ⁊ calefaciendum est similiter cũ eis. ⁊ etiam illimendus est splen cu3 stercore ouino vsto admixto cum aceto cum hoc attenuet vehementer ⁊ mirabiliter. Sed dandum est in potu de semine radicis. ʒ.i. ʒ. cu3 aceto potenti vini aut de aqua tamarisci cum aceto aut de decoctione foliorum nucis immature cum aceto squillitico ⁊ emplastrum fiat cum eis.

AA DD ¶ Dixit. G. i. xiij. ca. meg. q si fuerit ĩ splene durities splen nõ attrahit de epe supfluitatẽ grossã. ⁊ sũma ps morborum suorum

i eo accidit ex ipa supfluitate grossa. iō medicie meliores ad
illum sunt icisiue sicut acetū mel ꝛ capparū. Dixit ꝙ si suba
splenis peior fuerit suba epatis ex pte nutrimēti eius erit cū
ad modū lapidis ꝯuertat velociter vñ si accidit i eo apa nō
est supponēdū ei cū medicis dissolutiuis tñ ne dissoluat vir
tutē eius cum idem habeant actū cōem in iuuamēto totius
corporis ad mundificandū supfluitatē melicā. verūtñ cū nu
trimentū eius sit de hmōi supfluitate ſm grossitudinē ipius
scīn est ꝙ quotiēs in eo accidit apa aut opilatio idiget me-
dicinis incisiuis ꝛ apituis mirabilr ꝛ vehementer sicut sunt
cortices radicū capparis ꝛ scolopēdria: qm̄ he medicine spe
cialiter sunt ꝯferentes spleni quēadmoduꝫ pulicaria epati.
qm̄ hec mēbra si in eis accidunt opilationes aut apata du-
ra indigent medicinis virtutes hñtibus siles. Sed tñ splen
indiget medicinis magis violentis iuxta modum supfluita-
tis grossi nutrimenti ipsius penes nutrimentuꝫ epatis. ꝛ silr
medicine que ꝯferunt alicui ipsorū sunt ꝯferentes alteri de
his passiōibus. sed diuerse debēt esse in quātitate cū cappa
rum cum aceto sit cōferens spleni in quo fuerit opilatio aut
apa durū. Sed inconueniens erit ꝙ sumat de eis in cibo in
vtraqꝫ passione in quantitate equali. nec ēt acetū sit in vna
quātitate: qm̄ in splene si acetū sumit plus: ꝛ capparū in ma
gna quātitate comedit maius erit iuuamentū ipsorū. ¶ Di
xit non est euacuandū qd residuū fuerit in splene per aliam
curā nisi per laxationē tñ: ꝛ vtēdū ē in ea eo ꝙ sumit in po-
tu cum virtus clysteris non pueniat ad illum quēadmodū
virtus illius qd in potu sumit non pōt puenire ad intestina
inferiora. vñ clystere est melius eis. ¶ Dias. Spica nardina
decrete vel debite sumpta cum aceto confert apati splenis
¶ Dias. folia graminis siluestris ꝯferunt ppꝛie apati sple-
nis. ¶ Gal. radix nenufaris sūpta in potu dissoluit apa sple
nis. ¶ Dias. Semen eius hoc facit. Cassialignea ꝯfert apati
in splene. ¶ Smasa medicamen cognitū est ꝛ confert apati
splenis. ¶ Dias. Sandaricus datus in potu confert splene-
ticis. ¶ Dias. Litonium coctum cum aqua mellis positum
in emplastro confert duritiei splenis.

GG ¶ Dias. Yreos mitigat dolorē splenis. Dias. Yreos sumptuꝫ
in potu cum aceto confert dolori splenis. Scolopendria co
cta cum folijs cum aceto per. xl. dies dissoluit dolorem sple
nis. etiam in emplastro posita cū vino trita cōfert. ¶ Dias.
ꝛ Galie. tollit splenem.

DD ¶ Gal. blite aperiunt opilationes si mixte fuerint cum sina-
pe aut cum aceto. ¶ Bimasuy. Si sumunt blite in cibo cuꝫ
aceto aperiunt opilatōes splenis. ¶ Dixit Gal. ꝙ blite sunt
medicamen pfectū laborantibus splene infirmo si sumūtur
vt dictum est. Uue passe confortant splenēꝫ. ¶ Bimmasuy
radix conuenit spleni posita in emplastro.

AA ¶ Dias. Semen radicis sumptum in potu cum aceto dissol-
uit apa splenis. ¶ Dias. Uitis albe radix sūpta in potu quo
libet die per. xxx. dies in quātitate. ʒ. iiij. ℈. cuꝫ aceto dissoluit
apa splenis. ¶ Dias. etiam in emplastro posita cuꝫ ficubus
cōfert valde. ¶ Dias. G. Radix vitis albe attenuat. iō lique
facit splenē durum sumpta in potu aut posita in emplastro.
¶ Dixit Gal. Prassium aperit opilationes splenis. ¶ Pi-
per sumptus cum aceto aut positus in emplō dissoluit apa
splenis. ¶ Dias. ꝛ Gal. ꝙ est medicamen ꝯferens spleni du-
ro si fuerit recēs aut siccū. ¶ Fructus rubee tinctoris sum
ptus in potu cum syru. ace. dissoluit apa splenis. ¶ Gal. con
cule fusir sumpte cum ace. liquefaciunt splenē. ¶ Dias. Suc
cus centau. minoris aut decoctio cōfert valde duritiei sple
nis in potu sumptus aut positus in emplastro. ¶ Dias. reu.
ꝯfert apati splenis. ¶ Dias. Sitarig eo ꝙ est calīn ꝛ ꝯforta
tiuū miscendū est cum enula ꝛ terendū est bene ꝛ ponendū
est in emplō splenis in spacio quarte ptis hore. ¶ Diascor.
Lac ficuum que vocantur poma paradisi iomeꝫ supponē-
dum est ad dolorem splenis.

DD ¶ Dias. ficus si sumuntur in cibo cum aliqua re attenuatiua
sicut cum yso. i. assa. ysopo. i. zuffa: pipere zinzibere cōferunt
opilatōibus accñtibus in splene vehementer. ¶ Gal. eo ꝙ
acetū non calefacit ꝛ attenuat si opus fuerit ad calefacien-
dum impone ficus in corita tñ ꝙ acetū sit in vltima caliditate
ꝛ vetustate ꝛ violentia cū violētius in hoc faciat. vnde ace
tum squilliticū valde potens est absqꝫ multa caliditate sisten
ti in se. ¶ Bimasuy ficus abstergunt splenē. ¶ Decoctio lu
pinorum sumpta in potu cuꝫ rutha ꝛ pipere confert spleni.
¶ Dias. Lupini sumpti in potu cum vino delectabili cū pi
pere ꝛ rutha aperient opilationes splenis.

AA ¶ Gal. Agaricus sumit in potu cū syru. ace. ad apa splenis.
¶ Dixit. G. ꝙ sanat splenē durū petrificatuꝫ. ¶ Malua or
tensis miscēda est cū medicis splenis. ¶ Paulus Bimasuy.
Hec sunt que mundificant splenē: ellcborus niger: epithi-
mus: polipodiū grana regia: cortices radi. capparis: scolo-
pendria si qua sumit harū medicinarū in potu in quātitate
aur. pon. ij. postqꝫ trita ꝛ cribellata fuerit cū. ʒ. iij. aceti cōfe-
rūt ēt sic fac decoctio cētau. minoris. Si de succo ipsi⁹ sumit
in potu aut de decoctiōe in quātitate. ʒ. iij. postqꝫ. ʒ. i. ipsius
cocta fuerit cū rot. iij. aque dum remaneant de eis. ʒ. iij. ꝛ co
lata fuerit sumit in potu cū. ʒ. iij. syru. ace. Sꝫ laureole si su-
munt dauik. ij. in potu postqꝫ trita fuerit cuꝫ. ʒ. iij. iulep facit
put diximus. ēt radix lilij celestis: acorus amig. ama. semen
agnicasti: fructus tamarisci lupini: folia ruthe: siterig: ari. lō.
ꝛ absinthiū: si aliqd ipsarū qdlibet sumptū i potu postqꝫ or
tum fuerit ꝛ cribellatū in quātitate aur. pon. ij. cuꝫ. ʒ. ij. syru
ace. aut cū aqua folioꝝ radicū in quātitate. ʒ. iij. ꝛ silr camei
dreos ꝛ mentastrū ꝯferunt. ¶ Ysaac dixit ꝙ si fuerit gross
ties in splene da ei in potu de epithimo cum syru. ace. iuxta
modum virtutis ipsius. ¶ De memoriali ꝙ si fuerit in sple-
ne punctio cū dolore minutio fiat ꝛ cura cuꝫ troci. berberis
ppꝛie si hoc fuerit cū febre ac si non fuerit ibi apa durum ꝛ
grossum cū trociscis capparis. ¶ Ysaac. splen sustinet me-
dicinas potentiores medicis epatis sicut sunt trocisci cap-
paris. Sed emplm fiat cū acoro armoniaco: stercore capri-
no: ꝛ farina ordei: terant oia ꝛ distempent cū aceto lympha
to: ꝛ illinitio fiat sup pānū lini ꝛ emplastret inde. aut. ℞. fe-
nugreci. ʒ. iiij. farie ordei. ʒ. iij. ficuū pinguiū. scolopēdrie. añ.
. ʒ. i. amigd. infundant ficus in aceto potenti ꝛ terant bene ꝛ
spargenda sunt oia alia sup ficus ipsos: ꝛ de eis illinitio fiat
sup pannū lini ꝛ emplastret. ¶ Absqꝫ auctore in principio
eius fiat minutio in sabbiana ad extrahendū abūdantē san
guinē dum de se incidat ita ꝙ non extrahat intense. Sꝫ cō-
ditio medicinarū splenis esse dꝫ ꝙ cura non sit potentis ca-
lefactionis: ꝛ cū ea sit stipticitas cū amaritudine: aut cuꝫ ea
sit abstersio vehemens sicut cū sale: corticibus radicū cap-
paris: radicibus acetose siluestris: farina fenugreci: squilla:
fructu tamarisci: pulegio: camepitheos: camedreos: vitis al
ba: vitis nigra: ꝛ lupinis. Unde si qd ipsorū sumit pticulari
ter aut cōposite cū syru. ace. in potu ꝯfert. Etiā dandū est in
potu de decoctōe agarici. ℞. agarici. ℥. v. ꝛ bulliat cū rotu. i.
aque dum remaneant. ʒ. iij. ꝛ cola ipsuꝫ ꝛ da in potu cū syru.
acetoso. ¶ He sunt pillule p splene. ℞. agarici: aneti: radi-
cis plantaginis: radicis capparis. añ. partē vnā: carpobal-
sami: pulegij: camepitheos: camedreos. añ. ℥. v. fruct⁹ tama-
risci. ℥. vij. opoponaci: armoniaci. añ. ℥. ij. rubee tictoris: aco-
ri. añ. ℥. iij. aloe. ℥. ij. ase fetide bone: castorei: sulfuris. ana. ʒ. i.
vespertilionis siccate: scolopēdrie: polij maioris: yreos. añ.
. ℥. iiij. cordumeni: pulpe collo. añ. ℥. ij. ℈. centauree herbe: puli
carie folioꝝ cypressi: folioꝝ sauine. añ. ℥. v. terant ꝛ distēpen
tur cū aqua extremitatū capparis ꝛ folioꝝ eius ꝛ fiant tro-
cisci: quilibet trociscus in quātitate aur. pon. i. sed dandi sūt
in potu cū aqua folioꝝ salicis ꝛ folioꝝ capparis iuxta mo-
dum necessariū. ¶ Hoc est emplm. ℞. corticū radicū cap-
paris: scolopendrie: radicis plantaginis: yreos: ruthe: ficus
osue: folioꝝ sauie: ciperi: bdellij: cordumeni: stercoris capre
pascentis: floris salicis. i. garb: arsenici: ruffi. gūmi sisticorū
piscis naualis: nucis muscate: castorei lupinoruꝫ. añ. par. i. ꝛ
cuꝫ eis emplm fiat cū aceto. ¶ Hoc est medicamen ad sple
nē cū frigore ꝯdñanti. ℞. pipis: nigelle: asse feti. sulfuris: co-
sti: myrrhe: castorei: vespertilionis vste: pulegij: corticū radi
cū capparis: florū salicis: nucis cipressi: polij maioris: albel
hen: camepitheos: scolopendrie dosis. ℥. ij. cuꝫ aceto ꝛ aqua
dulci. ¶ Hoc est emplm ad splenem cum caliditate. ℞. flo
rum salicis extremitatū eius: foliorū extremitatū tamarisci:
corticū radicū capparis: aceti vini: extremitatū mirti cipssi.
añ. par. i. fiat inde emplm. ¶ Agaricus melior est alijs medi
cinis tam in potu sumptus qꝫ in emplō. silr aristol. sitarig. ēt
fruct⁹ tamarisci: costus: absinthiū viscus: calx viua: piretruꝫ
poliuꝫ maius: gū. amig. amare: thus masculinū: bdelliū: opo
ponacū: sulfur: albilhen: peonia: nasturtiū: gētiana: fenugre
cum: rape siluestris cōferunt sumpta in potu interius: ꝛ posi
ta in emplō exterius. ¶ Hic est trociscus ꝯferēs spleni. ℞.
corticum radicum capparis montani assari aristo. lon. ana.
aur. pon. iiij. seminis agnicasti aur. pond. iij. armoniaci albi

.ʒ.i.& tertiam piperis aur.pon.iij. distempentur cum aceto & inde fiant trocisci cuʒ decoctione agarici aut syrupo ace.in quo coquitur agaricus. ¶ Archagenisius in libro suo de morbis cronicis valent ad splenē durū medicine rubificatiue & frequens laxatio:appositio sanguisuge spleni.ēt acetuʒ squilliticū sumptū in potu postq̄ assellauit paciens per horam vnā:ēt sumptū in potu mane pluries posita in ea farina oroboꝝ ad emplandū cū ea sed dandū est in potu de armoniaco.ʒ.i.cū syru.ace. ¶ Dixit Gal.q̄ vētosa posita sup apa durū pfecti iuuamenti erit. sed in principio passiōis non dʒ apponi neqʒ sup epar nec sup splenē. ¶ Dixit q̄ acetuʒ est securi finis in cura splenis duri.& in maiori pte sufficit q̄ teraƭ cū armoniaco dū ɔuertiƭ sicut lutū & illiniendus ē splen cū eo in quo fuerit apa durum:qm̄ soluit duritiem ipsius.

AA DD ¶ De mēbris dolentibus q̄ si in splene fuerit apa aut opilatio infert icteritiā aut ydropisiʒ. Sed opilatio accidit aut ex ventositate grossa que cognosciƭ per extensionē aut ex humore q cognosciƭ p pōderositatē.sʒ in apate erit aliqd quatuor pdictoꝝ.& significatio habeƭ sup calidā passionē p defectū appetitus cibi.sitim:& febrē:& citrinitatē coloris. Sed si fuerit ex flegmate p albedinē & accūtia cole ni. ¶ Iude9 nux cypressi cū sauina cocta cū aceto & sumpta in potu valet ad dolorē splenis.ēt posita in emplo. ¶ De morte veloci.dixit G.in quo fuerit dolor splenis:& ei accidit inde inflatio vētris diuturna ydropisim patietur.

GG ¶ De pnosticis dixit in quo fuerit dolor splenis fluente ab eo sanguine ruffo:& apparentibus in manibus vlceribus albis dolore carentibus morietur in die sequenti. sed signum huius firmatur q̄ nil in cibo appetit.

AA ¶ De aere & regione magnitudo splenis extenuat corpus eo q̄ sumit nutrimentū multū ex magnitudie eius & eo q̄ inde corrūpiƭ cōplexio epatis & diminuitur eius virtus digestiua:inde corrumpitur complexio totius corporis.

GG ¶ De epidi.dixit pāniculus q est sup splenē adheret cū pāniculo q est sup diaphragma. iō dolet diaphragma qn̄ dolet splen:ita q̄ anhelitus non pficiƭ nisi p duas vices expositus cū pectus qn̄ extendiƭ dū splen fuerit infirmus & magnus. & ex dolore quē infert spleni cesset de ɔplemēto extēsiōis ei9: deinde vertatur & completur secundo ipse anhelitus.

AA ¶ De epidi.varices sanant duritiē splenis & emorroydaruʒ. Et si in splenetico accidit fluxus sanguinis diuturnus inde accidit ei ydropisis aut lienteria & periculū sequeƭ. ¶ Dixit G.iam dixit Hyp.post ea caplm q̄ si splenetico accidet fluxus sanguis ventris signū ondit bonū:qm̄ si laboranti splene duro accidit fluxus sanguis vētris ɔsumeƭ ipsa durities si ipsi humores q sunt obtenti in corpore splenis .vʒ. melius euacuanƭ & mundificanƭ.Sed si ipsa eūo fuerit abūdās vltra modū ɔuenientē & fuerit diuturna oīno nocebit patienti dū corrūpat intestina & debilitet calitatē innataʒ.vn̄ ex hoc accidit lienteria ēt ydropisis. sed lienteria accidit ex dolore accūti in eis.sed ydropisis ex debilitate caliditatis innate.

¶ De aere & regione dixit q̄ splenetici magis appetunt cibum & potū & magis cū difficultate sequunƭ vomitū & egōnē cuʒ in eis non faciant nisi medicine potentiores. ¶ De meamyr dixit q̄ durities velociter inferƭ spleni & difficilis fit sanatio eius ex grossitudine sanguis turbidi q pcedit ad illū cū ipole sit q̄ dissoluaƭ velociter. Sed idiget medicinis attenuatiuis absqʒ calefactōe in eis ne igrosseƭ ipse humor vltra q̄ʒ in ea dispōne sit & q̄ remaneat in splene actus eius nālis.& miscende sunt ipse medicine cum stipticis cuʒ actus splenis vtilis sit corpi:qm̄ si fex sanguis non attrahiƭ a splene ɔuerteƭ ɔditio hoiūm ad corruptionē cōplonis.vn̄ indiget cura splene medicinis amaris & violentis posita cuʒ eis pte stiptica. Sed acetū & syrupus acetosus meliore sunt i cura splenis alijs cū ipsa attenuent absqʒ calefactōe. Et dicturi sumus de medicis splenis in quo accidit apa durū dimittentes dcm̄ de eo in quo fuerit apa calm. Nos quoqʒ appellamus spleneticū in quo erit petrificatio in splene. Fructus iuniperi.i.archar bonū est spleni.ēt plantago ɔfert. ēt fruct9 tamarisci tritus & cribellat9 & dat9 in potu in pōdere aur.iiij. cū aq̄ tepida. ¶ Etiā. ℞.fruct9 graminis.s.se.ʒ.iiij.piis albi: spice vltramarine:armoniaci.an̄.aur. pō.ij. dissoluaƭ armoniacū cū aceto squillitico.& cū eo distempenƭ medicie: & inde fiant trocisci dosis aur.pon.i.cū.ʒ.iiij.ℨ. syrupi acetosi. Et dixit q̄ idē dederat cuidā porco de eo in potu: & mactando eū inuenit q̄ diminutus est splen eius inde. ¶ Aliud medicamen. ℞.folioꝝ rubi recētis corticū radicis capparis:fructus tamarisci scolopendrie squille asse & pipis albe: teranƭ & inde fiant trocisci dosis aure pō.ij.cū syrupo ace. ¶ Hoc est emplm splenis duri. ℞.farine glandiū rotu.i.calcis viue vi.ʒ.floris lapidis asi9.ʒ.iiij.kitran.ʒ.i.fiat liq̄factio sup quādam pelliculā dū fuerit calefacta & supponaƭ spleni. Sʒ incidendū est de eodē emplo qd supfluū fuerit qd non adheret in prīo cū sit violentū valde ad pvocādū vrinā. ¶ Hoc est emplm ɔferens positū ipso die per triduuʒ regendus est patiens regimine bono. ℞.myrrhe pulueris thuris.an̄.ʒ.iij. sinapis cordumeni.an̄.ʒ.ij.aceti squillitici ad sufficientiā teranƭ sinapis cordumeni & cribellenƭ.sed thus & myrrha dissoluanƭ cū aceto squillitico & distempenƭ & ponanƭ sup splenem per horas.vij.vsqʒ ad.viij.deinde igrediaƭ patiēs balneū sistēte emplo sup splenē sed mollificato postea ipso emplastro itret in pilam longā morā trahendo in ea odorādo res phibentes de defectu cordis.& soluto emplo da ei in cibo d̄ piscibus salitis cū pane ordei: & in potu de vino mixto cū aqua maris.sed vtendū est exercitio moderate in diebus cure ipsius. ¶ Aliud. ℞.sinapis:radicū corticū capparis:ficuum pinguiū:teranƭ & distempenƭ & vocaƭ emplm sinapis. ¶ Aliud. ℞.fenugre.nasturtij: albilben:terāƭ & distempentur cuʒ aceto squillitico & kitran. ¶ Hoc quoqʒ emplm est ɔferens faciens mingere sanguinē.vn̄ vtendū est eo ante introitū balnei. ¶ Hoc est emplm violentū. ℞.piretri.ʒ.xx.albilben.ʒ.viij.cordumēi.ʒ.viij.sinapis rot.ℨ.teranƭ & distemperentur cum aceto potenti & ponatur super splenem dum tolerabile erit patiēti deinde separetur ab eo & ingredictur balneum deinde vngat locum cum cera & oleo rosƭ. ¶ Archagenisius dixit da ei in potu de aqua in qua extinctū fuerit ferrum calefactum:aut de vino in quo silr fuerit fcm̄ sic: aut da ei in potu de semine anagal.celestis.vi.par.gūmi aure.pon.i.cum syrupo acetoso:aut da ei in potu de polio maiori:aut de epate vulpis:aut de corrigiola q̄ vocaƭ mabras. Et distempandus est cinis fabroꝝ & emplastrandus:aut tere capparū cum aceto miscendo cum oleo alkanne cum ceroto ad emplastrandū cum eo. Aut tere folia sitarig ad emplastrandū cum eis & cuʒ illum in punctionē reduxerint ingrediatur balneuʒ & separandū est emplm ab eo balneando se in aqua calida ipso emplastro posito ei: qm̄ si punctioneʒ fecerit vehemens erit & crudelis sed patiens statim q̄ egreditur pilam balnei sanabitur cum hec cura sequenda est in toto in sciatica passione. Aut. ℞.fecis substantie:abbilben & dissoluendo eam in aceto:inde fac emplm cuʒ cera & oleo rosato. Aut fiat emplm cum fece aceti potentis: aut cum lana succida madefacta in aceto potenti. Habent ēt iuuamentū magnum:cortices abbilben:haurach ad modum tertie partis ipsarum & distemperenƭ cum aceto & emplastrenƭ. Et si passio fuerit diuturna ventosa fiat cum scarificationibus.

¶ Dico notificauit mihi quidaʒ amicus meus q̄ inueniendo in splene eius grossitudinē dedit ei in potu: elkindi.ʒ.iiij. aut epithimi triti cū.ʒ.i.syrupi acetosi & purgatur de humore melancolico abūdāter per sellas.vij. vsqʒ ad.viij. & plus & conualuit de eo q̄ passus fuerat

DD ¶ Capparum cum aceto sumptum in cibo aperit opilatiōes splenis:& silr facit mixtum cum aceto & melle. Etiam blithe sumpte in cibo aperiunt opilationes splenis.

AA FF ¶ Bimasuy:& athuriscus mel frequenter sumptum quolibet die confert duritiei splenis diuturne. ¶ Glaucon dixit q̄ si in splene fuerit apostema durum non erit sufficiens emplastrum tantum ei. Sed dandum est in potu similiter de violētis perfecte & de diuersis cum tolerabilis sit virtus ipsorum absqʒ nocumento:sed meliora sunt vt sunt cortices radicuʒ capparis:scolopendria:radix peonie si coquuntur cum aceto & in maiori parte si tangitur splen inuenietur ad expellendum manum non q̄ sit apostema durum in eo nisi inflatio grossa:vnde in primo vngendus est cuʒ oleo calido in quo coctum est absinthium: deinde pone emplastrum in quo sit virtus composita sicut est in emplastro aneti & sulfuris: non enim nocet multitudo medicinarum stipticarū posita in emplastris:si in splene fuerit inflatio ex ventositate:aut ex apostemate mollificatio. Sed si fuerit in eo apostema duruʒ cōdominatio in emplastro debet esse in dissolutiuis & in stipticis modica sicut in flore salis:qm̄ spuma que est super saleʒ in salsedine posita super pelliculam supposita spleni: sanat apostema duruʒ q̄ accidit in eo. ¶ De mēbris dolentibus

dixit non erit difficile pito medico scire signa que diximus de passionib⁹ epis ⁊ subtrahere inde passiões splenis. Dixit sed apa̅ta dura accñtia in splene ⁊ flegmon de leui cõprehẽ dunt ꝑ tactũ ex duritie ipsoꝝ: tñ oẽs passiões epis cõicãtur cũ passiõib⁹ splenis cũ color corpis in passiõib⁹ splenis sit ꝓ pinquus colori accñti in passiõibus epis: sed tñ declinet ad nigredinẽ magis cũ actus eius debilitet ⁊ non attrahat fe cem sanguinis ⁊ debilitet virtus splenis attractiua: vñ san guis ↄuertit melancolicus ⁊ accidit nigredo coloris aut for te expellit splen ad seipsaꝫ supfluitatẽ sicut expellit epar ita ꝙ extrahit sanguinẽ ꝑ vomitũ ⁊ nauseã de gñe melancolie: aut educit ipꝫ per inferiora tali mõ. ¶ Dico noscas ergo ꝙ si videris patientẽ inde alleuiari aut seq iuuamentũ vltime vtilitatis sicut ꝑ sumptũ medicinarũ bonũ erit. Idẽ quoqꝫ notificauit mihi ꝙ vomit bacile plenũ ipso sanguie in quo libet mense ⁊ iñ iuuamentũ magnũ erat ei cuꝫ hoc in eo non fuerit ex aliqua cã morbi oino: ẽt excitat splen ex cola nigra appetitũ sibi intensum qñ humor manans ad os stõi erit in tense acetositatis. Sed qñ in eo accidit apa̅ durũ ydropisis sequet: ⁊ qñ accidit cũ eo passio in epate. s. yceritie ⁊ miscet colera ru. cũ ipso sanguine: accidit inde icteritia nigra: ita ꝙ color corporis erit mixtus ex citrinitate ⁊ nigredine. ¶ Saher ad duritiẽ splenis ad vẽtositatẽ que est i eo ⁊ sub eo in funde nasturtiũ in aceto nocte dieqꝫ ⁊ mane pone cuꝫ ea in aceto pugil. i. farine ordei ⁊ distempando illud cũ farina fac fieri de eo pastillas ⁊ coquant in clibano sup tegulã donec desiccet non ꝙ adurant deinde. ℞. ipsoꝝ pastillorũ par. i. ⁊ corticũ radicũ capparis. i. dosis in balneo fiat aure põ. ij. cũ ℥. iij. syrupi acetosi. ¶ Bimasuy ad ventositatẽ grossaꝫ que est sub splene scribe receptã q̃ est ad scabiẽ. ¶ Saher dixit ꝙ si passio in splene fuerit cũ calitate. ℞. nasturtiuꝫ cũ faria ordei ⁊ distempando illud cũ aceto vini potentis coque ipꝫ in clibão dũ desiccet ⁊ admiscẽdo illud cũ fructu tamarisci da in potu cũ aceto vini. Sed ad laxãdũ ponẽdus est cũ eo agaricus qm̃ ↄfert. ¶ Hec est decoctio bona ad splenẽ. ℞. mirabolanoꝝ. ʒ. x. corticũ radicũ capparis: fructus eius: fu miterre: baccaꝝ lauri: abbilben coquãt ⁊ in decoctõe cocta dissoluat agaricus ⁊ yera ⁊ sumant i potu de aqs que sumẽ de sunt ad dolorẽ splenis cali. Aqua foliorũ salicũ: aqua fru ctus tamarisci: aqua folioꝝ salicis. i. garb. aqua folioꝝ cap paris cũ triplice quãtitate syrupi acetosi sumenda est in po tu. ¶ He sunt pillule ad laxandũ ꝓ splene. ℞. corticũ radi cis capparis: fructus tamarisci. añ. ʒ. i. ellebori nigri dauk. ij. agarici. ʒ. i. abbilben. ʒ. ʒ. armoniaci dauik. ij. distempent cuꝫ aqua folioꝝ tamarisci. ¶ Hi sunt trocisci ad splenẽ durum cũ calitate. ℞. corticũ radicum capparis: fructus tamarisci: arist. longa: agnicasti: scolopendrie: se. podagre lini: se. endi uie: reu. sini. absinthij: spice rosarũ ana ptẽ ↄueniẽtẽ distem perent cũ aqua folioꝝ salicũ dosis aur. pon. i. cũ aqua poda gre lini: aut cũ decoctõe salicis: ẽt syrupo ace. confert corru ptiõi ↄplõnis. ¶ Aaron dixit ↄferũt spleni: vene carthami: reu. absinthiũ nasturtiũ: poliũ maius: cordumeni: armonia cũ: assarũ capparis. Hec sunt ꝑncipia in cura ipsius. ¶ Ad splenẽ cũ calitate da in potu se. portulace. ʒ. ij. cũ aceto ⁊ aq̃ qm̃ ↄfert aut. ℞. sauine nucis cypressi imature ⁊ infundẽdo eas in aceto da ei iacenti sup latus sinistrũ de eo in potu em plastrando cũ suba ipsarũ. Etiã desicca cortices cucurbite ⁊ de eis da in potu in pondere aure. i. cũ aceto bono. ¶ Di xit ꝙ in emplastris splenis noli ponere cũ intẽsiõe ꝺ dissolu tiuis ne residua ps ipsius duritiei ↄuertat in lapidẽ: vñ ↄtẽ perandũ est in quãtitate cõpõnis ipsorũ ꝺm canonẽ apa̅tuꝫ duroꝝ. Sꝫ de melioribus medicis est armoniacũ dissolutuꝫ in aceto ⁊ illinitũ sup splenẽ posita bombace sup illũ. Etiaꝫ folia cucurbite cocta cum aceto ⁊ in emplastro posita.

EE ¶ Binserapion dixit ꝙ in splene debilitant virtutes. iiij. sꝫ in maiori pte in apa̅tibus duris ⁊ in minori in calis: vñ si debi litat virtus attractiua ↄuertit sanguis in melancolicuꝫ. sꝫ si retentiua inde accidet fluxus ventris melancolicus: si alte ratiua inde accidẽt plures spẽs morboruꝫ iuxta illud ad qꝺ decliabit magis alteratio: tñ si expulsiua inde accidẽt mor bi ⁊ modicus erit appetit⁹ cibi fiet cũ expulsiõe nigre ad stõꝫ

AA FF ¶ Apa̅ quoqꝫ splenis in maiori pte est cõprehendendũ per tactũ cũ in maiori pte sit duꝝ ꝙ nisi cõprehẽdit ꝑ tactuꝫ ex puitate eius erit aut eo ꝙ i supiorib⁹ ptib⁹ erit: sed tũc cogni tio hẽbit ꝑ dolorẽ accñtẽ in pectine spatule sinistre cũ ideꝫ locus doleat ex dolore ipsius. vñ in cuius splene fuerit apa̅ intense grossitudinis ⁊ magnitudis hẽbit anhelitũ incisuꝫ ⁊ duplicẽ q appellat anhelit⁹ debilis sicut accidit pueris qñ plangũt cũ ipsi tũc nõ cõpleant extẽsionẽ in vnavice ex do lore illato eis. Sed si apa̅ fuerit flegmon cũ eo erit inflãma tio. Sinañt põderositas ⁊ durities absqꝫ flãmatõe. Et si do luerit epar cũ splene inde accidet ydropisis ⁊ inflat splen ex ventositate extendente illũ: sed erit absqꝫ põderositate. Vñ oꝫ te ↄseruare virtutẽ splenis in curatõe eius cũ ille habeat actũ magnũ ⁊ in curatõe ipsius vtẽdũ sit medicis magis vio lentus cũ apa̅ ipsius sint grossa ex mã q̃ est grossa. Que õqꝫ curãda sunt cũ medicis amaris ⁊ stipticis: vñ si fuerint in eo opilatões in prĩo minutio fiat in basilica sinistra: sed postea si fuerit cũ calitate cũ aq̃ solatri apij: ⁊ extremitatũ tamari sci ⁊ salicis. i. garb ⁊ aq̃ folioꝝ capparis ⁊ syrupo ace. fiat cu ra. ¶ Sed si fuerint ventositas grosse q̃ hñt ipm inflare: aut si apa̅ta accñtia fuerit i eo: vñ vnctio fiat sup illũ cũ oleo ab sinthij: ⁊ emplm fiat cũ aneto: ⁊ sulfure: baurach: resina: pice nauali: ⁊ opoponaco: caute tñ vt stiptica sint magis ⁊ disso lutiua nimis. Sicut si fuerit in eo apa̅ grossuꝫ ⁊ durũ ↄueniẽ tius esset ꝙ sint stiptica nimis sicut flos salis cũ ipse habeãt sanare duritiẽ splenis ⁊ corrigere apa̅ta mollia ⁊ ventosita tes grossas: sed calefactões opande sunt cũ sulfure cocto cũ aceto ⁊ aluie cũ sulfur coctũ hẽat liquefacere grossitudineꝫ splenis cũ velocitate: ẽt ↄueniunt calefectiões facte cũ ace to vini potentis in quo cocta fuerit rutha: cũ mẽtastro: bau rach: nuce cypressi: ⁊ fructu tamarisci. Qꝫ si febris non fuerit inde pone in emplastris dignis ad splenẽ durũ de armonia co: ⁊ bdellio: ẽt empla cũ corona regia ficubus rutha: ⁊ bau rach. ¶ Sed ad ventositates in splene ↄferens erit vento sa cũ igne adherendũ cũ eo sugendo crudeliter. Etiã cõfert vẽtositati splenis. ℞. nasturtij babylonici. ʒ. xxx. terant sub tiliter ⁊ cribellent ⁊ distempent cũ aceto vini potentis ⁊ in de fiant trocisci subtiles ⁊ coquant in clibano sup tegulam aut in aliquo vase dum desiccent ⁊ non adurantur terant ⁊ admisceant cũ seie agnicasti in quantitate. ʒ. x. fructu tama risci. ʒ. v. scolopendrie. ʒ. vij. terantur ⁊ cribellentur dosis. ʒ. iij. cum syrupo acetoso: etiam acetuꝫ confert spleni duro cũ incidat ⁊ non calefaciat: vnde non decet ꝙ diuisiua sint ve hementis calefactionis cum in lapidem reddant materiam splenis vehementer. ¶ Hec est decoctio conueniens sple ni. ℞. se. agnicasti: fructus tamarisci: foliorum capparis: ab sinthij: sticados: nucis cypressi: lake: rubee tinctoris: reu. sini: mentastro: coquantur cũ aceto vini potentis ⁊ decoctio eo rum detur in potu ieiuno stõ. ¶ Alia. ℞. radicuꝫ capparis scolopendrie. añ. par. i. ⁊ ifunde in aceto ⁊ detur in potu hoc peracto si apostema remanserit in dispositione sua. s. durum appone ei ventosam cũ scarificatione ⁊ minue arteriã guttu ris sinistram comburendo super splenem cum cauterio qn quies aut sexies in vna vice tali modo: videlicet ꝙ instrumẽ tum fiat ferri habens sex digitos aut. v. ⁊ calefactũ appona tur super illum sed reseruanda sunt vulnera ne consoliden tur: quoniam qui sustinet cocturam in hac cura nõ indiget alijs medicinis omnino: ⁊ iam expertũ est illud medicamen. ¶ Aliud. ℞. de cartha bombacina ⁊ incidendo eã ad mo dum splenis inuolue eam in melle ⁊ spargefacto super ea si nape trito pone eam super splenẽ iuxta quod tolerabile fue rit patienti: deinde abluendus est locus cum aqua tepida: sed ↄfert duritiei splenis potus lactis camellaꝝ cũ medicis apientibus opilatiões. ¶ Absqꝫ auctore dixit per triduum quolibet die sumẽdũ est in potu in quãtitate rot. ʒ. de aqua snyla cũ illud tollat oino. Sꝫ ego video ꝙ hoc medicamen valde acutũ est vltra vltimitatẽ vñ cuitãda est. Dixit ꝙ ba silic⁹ gariofilat⁹ tollit grossitudinẽ splenis mediãtib⁹ balneo calefactõe ⁊ vẽtosa apposita sup splenẽ. Nã recitauit qdaꝫ amic⁹ mihi ꝙ vtẽdo lana carmiata ifusa i aceto potẽtissimo igressus ẽ balneũ i domũ calidã ⁊ iacẽdo sup dorsuꝫ de ipsa lana ifusa i ipso aceto sup splenẽ appõebat pl'es ⁊ iter pl'es dies ⁊ inde extenuat⁹ est splen eius ⁊ ↄualuit oino. ¶ Dico hec cura ↄuenit si passio in splene fuit cum caliditate vnice.

¶ Explicit liber. vij. Incipit. viij.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A Galienus dixit in vltimo cap.iiij. libri megate. ꝙ in maiori pte si vlcera in intestinis grossis fuerint indigent clysteribus: sed si fuerit in gracilibus indigent vtraqȝ cum remotio ipsorum tam de ano ꝗ̃ de ore sit equalis. ¶ De.viij.cap. libri mega. vtendum est in laborantibus vlceribus intestinorū ⁊ diaria pane in cuius distempatiōe sit acetū. ¶ Dico ꝯfert his de leui labore: si. ℞. oua elixa in aqua ⁊ aceto ⁊ sumat violenter ⁊ de vitello ipsorū da patienti in cibo tñ in modica quātitate cum melius sit. ¶ Et dixit ꝙ si in intestinis fuerit punctio violenta clysteri vtaƚ cū adipe anatis ⁊ galline: ꝙ nisi affuerit loco illius pone de adipe caprino: ꝙ nisi affuerit fiat cuȝ oleo dulci ⁊ cera lota. ¶ De ca.xij. libri mega. dixit cum clysteri curamus laborantē vlcere intestinoruȝ facto de adipe caprino ⁊ ceroto non ad sanandū vlcus sed ad mitiganduȝ dolorē ⁊ punctionē: cuȝ inde acqescat corpus ⁊ corroboreƚ virtus. Si corpus oppressum fuerit ex vehemēti dolore ⁊ in dubiū fuerit de dissolutōe: ⁊ si virtus fuerit potens vtenduȝ est ꝯtrio huius ad eradicandū radicē morbi: vñ si dolor fuerit vehemens clysterizandus est patiens cum rebus pungētibus in vltimo. ¶ Dixit plures patiētes ex audacia ⁊ in patientia ipsorū eligūt eis curā crudelē modici tpis plusꝗ̃ moderatā longi tpis: lȝ illa fuerit salubrior: vñ qdam medicus curando vlcus intestinorū cum audacia ⁊ ꝯstantia sanauerat plures hoies velociter ipso die interficiendo ptē ipsorū ipse quoqȝ dabat patienti in cibo de cepis cum pane de cepis. vȝ. que vocanƚ corta ita ꝙ modico potu vtebaƚ ipso die deinde mane diei sequenẗ tēpestiue cū aqua salis acuta clysterizabat eum. Deinde aliud clystere faciebat cum medicamine acuto: vñ qui erat in virtute potenti ⁊ patientia digna sanabaƚ pfecte ipso die. Sed qui non erat in virtute potenti ⁊ patientia digna patiebaƚ spasmū ⁊ defectū cordis cū desudatione corporis modica ex vehementi dolore ⁊ moriebaƚ. ¶ Dico ꝙ si in vlceribus intestinoruȝ excitaƚ ex vehementi dolore defectus cordis ⁊ tēpestas maxima clysterizādus est patiens cum adipe caprino ⁊ ordeo ⁊ silibus non cū tarditate ne deficiat virtus ⁊ patiens moriaƚ inde. Sed cuȝ oi instantia fiat illud cum per correctionē humoris ad iuuamentū sit: vñ mitigato dolore ⁊ restaurata virtute inspicere debes ne forte reuertaƚ dolor postꝗ̃ humor fuerit correct⁹ ⁊ forte dolebit: vñ si fuerit vlcus vtēdū est eo qḋ sanat vlc⁹ tñ sequenda est cura fm modū virtutis. ¶ De mēbris dolētibus dixit ꝙ si emittiƚ per fluxū ventris aliqua pars de intestinis hñs latitudinē maiorē: modo itestioꝝ graciliū ꝯiectio vel coniecturatio tua non erit remotior quod non sit de intestinis grossis.

B ¶ Dixit qdā patiendo punctioneȝ in intestinis suis surgebat ad sellā postea per spaciū longi tpis emittebat coleram ru. cum humiditatibus corruptis: vñ hoc passus fuerat postꝗ̃ sumpserat in potu de scamonea quare ꝯcepi ꝙ scamōca nocuit intestinis superioribus ⁊ datis ei in cibo stipticis conualuit: ipse quoqȝ si hora sui doloris surrexerit iam dicereȝ ꝙ passio esset in intestinis inferioribus.

A ¶ Dixit cognosciƚ ꝗ̃qȝ an vlc⁹ sit i intestinis supioꝛib⁹ an i iferioꝛib⁹. De spē rasꝫ itestioꝝ: qm̄ si fuerit cū corticib⁹ grossis ⁊ magis passio erit in grossis ⁊ ecōuerso: ꝙ si surrectio ad sellam fuerit post dolorē per spaciū longi tpis passio erit i gracilibus intestinis: ⁊ si egō non fuerit admixta cuȝ rasura illa vlcus erit in pte inferiori. Sed si fuerit vehemētis admixtionis passio erit in intestinis superioribus.

C ¶ De.v.ca. mēbroꝝ dolentiū dixit ꝙ si sanguis emittiƚ cum egōne non est extimandū ꝙ sit ex vlceribus intestinoꝝ stati sed inspiciendū est in specie sanguis ⁊ in accñtibus sequentibus ēt in mēbris ifirmis: qm̄ ex debilitate epis accidit flux⁹ ventris silis aque carniū recentiū mactatarū: vñ cum fuerit fluxus sanguis inspice in dispōne epis ⁊ splenis: ēt vtrū incisuȝ sit aliqḋ mēbroꝝ sicut man⁹ aut pes ꝗ̃ i plib⁹ creaturis eo ꝙ icisi fuerāt man⁹ ipsoꝝ aut pedes aut aliq̄ ps mēbrorū sanguis ipse quē i nutrimētū accipiebāt ipsa mēbra efficiƚ i supfluitate egrediēte de corpe. Sȝ de sanguie emorroydali ⁊ siliū nō ē dicēdū: ēt in passiōib⁹ epis fiūt mō diuersi fluxus sanguis ventris: vñ ispice in cā epis ad cognoscēdū illud legēdo caplȝ.v. de mēbris dolētib⁹. vbi tractat de passiōibus epis vsqȝ ad finē tractatus: ēt de sanguie quē expellit nā ex ṽtuoso corpe ⁊ sanitate ei⁹ ex vehemēti repletōe ei⁹. De sanguie sano ⁊ bono cū sit absqȝ dolore. ¶ De.vi.ca. ipsi⁹ forte expellit splen supfluitatē in q̄ emittiƚ ab hoie sanguis turbidus ⁊ niger absqȝ dolore: sȝ hoc accidit ex augmēto sanitatis vel sanguis. ¶ Dico igr̄ semp penes emissionē sanguis de ꝗ̃titate ipsi⁹: ēt vtrū in vētre patiētis sit aliqḋ mēbꝝ infirmū an nō: ēt de p̄cedētib⁹ aliis cāis oib⁹ nec peccet inspectio in dispositione eius

C A ¶ Dixit oȝ ꝙ notū sit q̄ distictio sit iter fluxū sanguis vētris accñtē de vlcerib⁹ itestinoꝝ ⁊ iter alios flux⁹ sanguineos vētris q accidūt sine vlcerib⁹ itestinoꝝ q flux⁹ nō accidit subito vt alij: ēt in p̄ncipio passionis flux⁹ erit colic⁹ pūctiuus in fine: deiñ seqƚ rasura itestinoꝝ: deiñ cū rasura illa seqƚ modicus sanguis: tūc qñ vlcus ꝯdñaƚ pfecte: vñ si cū rasura fuerit aliq̄ ps gñis piguedis vlcus erit in intestīs grossis: sed si emittiƚ cū rasura ex egōne sanguis ispice in sanguie ēt in rasura. Or si sāguis fuerit vehemētis admixtōis cū eo ꝙ emittiƚ mixt⁹ cū eo vlcus erit in supioꝛib⁹. Sȝ si supnatās fuerit ⁊ separ⁹ ab eo vlcus erit in inferioꝛib⁹: silr̄ inspice in rasura an admixta sit. vȝ. cū suba ꝯdñabilr̄ an non: ⁊ iudica iuxta illud tñ in rasura māifestatio de sanguie erit minor silr̄ si in fluxu emittiƚ aliqs cortex vlceris magnitudo ei⁹ significat sup locū vlceris cū magnitudine ⁊ admixtōe ei⁹ cuȝ eo qḋ emittiƚ silr̄: sed si vlcus fuerit i supioꝛib⁹ iuuamētū hēbit p ca q̄ i potu sumunƚ. Sȝ in inferioꝛib⁹ p clysteria. Sed si fuerit in mediocrib⁹ p vtrūqȝ. ¶ Dixit distinguiƚ iter istū fluxū vētris ⁊ fluxū sanguis accñtē de epe: ꝙ ibi fit in p̄ncipio passiōis vt aq̄ carniū: deiñ augēte passiōe cū fluxu emittiƚ hūor grossus silis feci vini nullo hito secū de gñe rasꝫ. Flux⁹ ꝗ̃qȝ sanguis ventris accidens de apostemate raro ⁊ per plures diuersas vices fit cessando per diem ⁊ biduum: deinde conuertendo emittitur magis manifeste ⁊ in peiori conditione. Dispositio quoqȝ in vlceribus intestinorum non sic imminet cum inde emittatur sanguis abūdans subito non ꝙ cesset fluxus ipsius per aliquam tepiditatem dierum.

D ¶ De tenasmon vlcera ꝗ̃qȝ q̄ accidūt in intestino recto ⁊ appellanƚ tenasmon cū ex eis accidat oppressio vehementer ⁊ valde dans appetitū ad surgēdū ad sellā violētū: sed tñ nō emittiƚ nisi modicū qḋ i prio erit vnctuosuȝ: sȝ ꝓlōgato spacio tpis emitteƚ aliqḋ ab eo de gñe rasꝫ. Sȝ totū id qḋ emittiƚ inde nō erit admixtū cū eo ꝙ descēdit de ptib⁹ supioꝛib⁹ .s. cū suba. Quidā ꝗ̃qȝ dixerūt ꝙ a qbusdā istoꝝ p⁹ oppssionē vehementem emissi sunt q̄si lapides. Sed nunꝗ̃ vidi simile nec audiui nisi a quodam qui illud viderat.

A ¶ De sūmis mēbroꝝ dol. dixit: ꝙ rasꝫ magna ⁊ lata silis pāniculꝫ signt̄ ꝙ passio ē i itestīs grossis: sȝ subtilꝫ ⁊ pua ad modū furfuris significat ꝙ passio est in gracilibus intestinis.

D ¶ Tenasmon ꝗ̃qȝ accidit aut ex frigore vehemēti ⁊ crudeli: aut ex cola iducta i corpe itestioꝝ. ¶ Dico video ex isto dicto ꝙ intendit dicere de tortione.

C ¶ De sexto capitulo de accidenti ⁊ morbo due quoqȝ species fluxus sanguinis ventris accidunt ex epate: vna in qua erit fluxus similis feci nigre quod fit ex longa mora sanguinis facte in epate ⁊ difficultate penetrationis eius ad cōsueta loca vnde tunc aduritur ⁊ nigrescit: vnde quidaȝ extimāt quod est colera nigra tamen non erit splendidus sicut colera nigra. Dixit ꝙ hec passio assimilatur passioni vlcerū intestinoruȝ cum in ea accidat punctio in intestinis sicut accidit in laborantibus vlceribus intestinorum cum idem sanguis sit acut⁹ ⁊ adustus. ¶ Dixit omnes species fluxus sanguis sunt quatuor. Prima in qua sanguis euacuatur iterpolatim ⁊ hoc accidit in eo in quo est incisa pars membrorum eius: etiam in eo in quo derelictum est exercitium ⁊ simile. Secunda in qua sanguis euacuatus similis est aque carniū vel loture. Tertia in qua sanguis in suo fluxu emittitur similis feci sanguinis habendo splendorem in se: in his quoque tribus speciebus de quibus iam dictum est euacuatur sanguis superabundans subito. Sed in specie quarta in qua fit passio vlcerū intestinorum sanguis emittitur paulatim paulatim inter raritates modicas aut forte emittitur sanguis purus ⁊ pfect⁹ aut forte efficiƚ coagulatiȝ aut forte admixt⁹ est cum putredine ⁊ excoriatōe vlcerū ⁊ corpoꝝ panniculo

rum ipsius qui sunt ptes intestinorū:ēt emittunt in eo gutte sanguis posite sup subam:ꝛ iam dcm̄ est de cāis fluxus sanguinis aquei silis loture carniū recentiū. Et fluxus sanguis silis nigre colere accñs de epate in ca. epatis. ¶ Dico cum fluxu quoqꝫ vētris sanguis turbidi est extenuatio corporis cum sanguis non possit transire ad loca cōsueta nec habeat signa secum de debilitate epatis. Sed cum sanguine emissio ad modū aque carniū sunt signa debilitatis epatis. vñ hoc habeas ad cautelā. Occursum hēas per. vi. caplm de accñti ꝛ morbo studere dꝫ ꝑitus medicus ꝙ si viderit aliquē pati aliquā spēm huius vtriusqꝫ fluxus sanguis in sanguie nigro studeat ad aꝑiendū opilatōes vt penetret sanguis:ſꝫ in fluxu sili aque carniū studeat ad calefaciendū epar cum nō sit de vlceribus intestinorū. Sed fluxus ventris de vlceribꝰ intestinorū ꝛ fluxus accñs interpolatim non sunt incogniti tibi. ¶ Dico ꝙ hic fluxꝰ silis est colere nigre:ſꝫ fluxꝰ accñs de vlceribus intestinorū accñtibus ex colera nigra ꝑnecabilis est. vnde oꝫ ꝙ cognoscat distinctio que est inter eos per dolorē diuturnū qui erat in epate ꝛ febres ꝛ ꝙ ipse sanguis non habet acuitatem ꝛ splendorem ad nigredinem.

D ¶ Dixit ꝙ tenasmon est vlcus accñs in intestino recto: sed pressura ē vehemētior i eo ꝙ̄ꝫ in vlceribꝰ intestinorū valde.

C ¶ Est quedā spēs fluxus sanguis ventris accñs ex liq̄factione corporis ꝛ est fluxus sanguis vētris eruginosi accñs nō ex passione epatis sed ex liquefactione humorū attenuatiue ipsorū dissolutōe sanguis eius liquefactōe ꝛ manatiōe ipsiꝰ de quibus significatio habetur ex diminutōe corporis ꝛ priuatione debilitatis epatis.

D ¶ Bimasuy in quo fuerit tenasmon indiget vt lenificet venter eius cum mucillagine maluauisci ꝛ seminis eius:ꝛ amig. amaris:ꝛ psilio datis in potu cū aliqua parte olei violati.

A C ¶ De. vij. ca. de meamyr. iam diximus de trociscis ꝛ medicaminibus descriptis ibi ad sputuꝫ sanguis vt cōpō in eis fiat de stipticis ꝯfortatiuis stupefactiuis attenuatiuis ꝛ calefactiuis: vnde de ductis attenuatiuis ꝛ calidis de ipsis alia detur in potu ad vlcera intestinorū cum mirabilr faciant iuxta qȯ diximus. ¶ Hi sunt trocisci boni ad sanguinē ꝛ fluxū eiꝰ ꝛ de vlceribus intestinorū. ℞. se. rosarū: ypoqstidos: balaustie: spodij: luti sigillati: thuris: gūmi: se. iusqami opij ana ptē ꝯuenientē distempent cū succo plantaginis ꝛ inde fiāt trocisci dosis. ʒ. ij. cum ipsi ꝯstipent ventrē velociter: sed refugium habeas ad. vi. caplm meamyr cuꝫ in eo sint trocisci cōferentes vlceribus intestinorū quorū cōpō fit de stupefactiuis ꝛ stipticis: sed in loco alio cum ipsis ponit qȯ ꝓuocat vrinam. Opiū quoqꝫ si supponit mitigabit tenasmon ꝛ vlcera intestinorū. ¶ De ca. ix. meamyr. Hi sunt trocisci ad vlcera intestinorū. ℞. se. ros. opij: acatie: gūmi: balaustie: ypoquistidos. añ. par. i. galle par. tertie. ij. se. plantaginis tm̄dē succi eiꝰ tantūdem: licij indi: tantūdem inde fiat trociscus in ponde. aure. i. sed dandus est in potu trociscus vnus. ¶ Hoc ē medicamen ꝯfectū per me ꝙ dixit Gal. ℞. galle. fructus tamarisci: opij. añ. par. i. dosis aure pō. ʒ. ¶ Etiā. ℞. se. iusquiami: sumach. lxx. thuris. xxv. fiant inde trocisci cum vino stiptico aut decoctōe. se. mirti cū vino facta dosis aure pō. i. ¶ Hoc est electuariū bonū ad vlcera intestinorū. ℞. acatie: fructus tamarisci: galle: opij: sigie distempent cū melle dosis ad modum fabe egyptiane. ¶ Hi sunt trocisci mirabiles valde incidentes fluxū ventris sumpti semel in potu. ℞. corticū ouorū vstorūꝫ. gra. xv. granorꝫ mirti. ʒ. xxv. opij. ʒ. iij. galle. ʒ. x. succi barbe ircine. ʒ. v. radic. mandragore. ʒ. xij. luti sigillati: thuris. añ. ʒ. x. se. apij. ʒ. v. se. iusqami. ʒ. x. acatie. ʒ. v. distempēt oīa cum decoctōe sumach ꝛ inde fiant trocisci: sed danda sūt in potu febricitanti cum aqua: sin aūt cū vino nigro ꝛ stiptico. ¶ Hi sunt trocisci de vtroqꝫ arsenico ad clystere. ℞. carabe vel carte vste: aluis arsenici: ruffi: succi: vue acerbe: bactiturceris: croci: opij: calcis viue non extincte distempent cuꝫ decoctōe granorū mirti ꝛ inde fiāt trocisci ꝛ clystere fiat cū eis in quantitate aure. pon. iij. cum succo plantaginis. ¶ Dico. ℞. calcis viue caly: arsenici: acatie: galle ꝯdiant cuꝫ aceto per dies ꝛ iñ fiant trocisci ꝛ clystere fiat cum trocis. i. cum aqua plantaginis aut cum aqua mellis. ¶ Dixit ꝙ trocisci de arsenico sepeliendi sunt in suba vue oppresse ne dissoluat virtus ipsorū. ¶ He sunt pillule incidentes fluxuꝫ ꝛ vlcera intestinorū statim. ℞. galle imature. ʒ. iij. opij. ʒ. ij. amcos. an re. pon. i. ꝛ si volueris se. apij montani fiant inde pillule sicut ciceres ꝛ dande sunt in potu iuxta qȯ opus erit. ¶ Hec est illinitio ad illiniendū ventrē ꝓ fluxu ventris ꝛ vlceribus intestinorū. ℞. acatie. opij: ypoqstidos: se. apij fiāt ide trocisci ꝛ cum fuerit opus dissoluat cum decoctōe dactilorū informatorū. ¶ De prio tractatu libri humorū dixit maior pars hoīm vtit in vlceribus intestinorū qñ putrefiūt clysteri facto cum aqua ꝛ sale ad balneandū vel abluendū cum eis id qȯ putrefactū est: pluries eo vtit dum mundificant vlcera intestinorū. Sed cuꝫ eo egrediunt cortices de intestinis magis. ¶ Dico istud clystere vicē gerit clysteris de vtroqꝫ arsenico cū illud mūdificet vlcera: deinde clysterizandus ē cū glutinatiuis ꝛ desiccatiuis que ꝯñda sunt iuxta ꝯsuetudinē.

B ¶ Dixit. G. ꝙ nomen tortionis cadit sup pūctionē intestino

D rū accñtē absqꝫ eūone. ¶ Dixit ꝙ omnes expositores libri Hyp. dixerūt i dcō Hyp. ꝙ tortio si fuerit sub vmbilico erit leuior ꝛ leuior si i itestis gracilibꝰ sup vmbilicū vehemētior erit ꝛ crudelior. ¶ Dixit. G. i h̄ ispiciēdū ē: qm̄ tenasmō ꝛ colica sunt de vehemētioribꝰ doloribꝰ cum qbus non est fluxus ventris. ¶ Dico de his ex cā equocatiōis ꝙ est in noie tortōis: sed inter colicā ꝛ tortionē est distictio maior silr inter ipsam ꝛ tenasmon cum tenasmon sit cōpulsio quedaꝫ ad emittendū egestionē ꝛ colica sit dolor cum quo non mediat exitus egestionis. Sed tortio est vētositas circūlata vel circulata cum humiditate dans meditationē ꝙ cū ipsa erit exitus egestionis deinde non erit aut erit minus ꝙ̄ꝫ ꝓnosticauerat. ¶ De. iiij. ca. afforismorū dixit tortio erit ex pūctōe vehementi ēt erit ex vētositate grossa inclusa in tunicis stōi nō inuenienti ad penetrandū. ¶ Dico oꝫ te firmiter ispicere in regie ꝛ cum p̄cedenti ꝙ si fuerit declinans ad mitigatiua sicut ad adipem anatis ꝛ iura vnctuosa in maiori pte erit post fluxū ventris ꝛ silia. Sed scdo tortio fit ex vētositate grossa post satietatem nauseatiuam ꝛ repletionem.

C ¶ De. iiij. ca. affo. dixit Hyppo. ꝙ si principiū fluxus sanguis

A ventris fuerit de colera nigra fluxus ipse penetrabilis erit. ¶ Dixit. G. in maiori pte fluxus sanguis ventris fit ex colera. cum ex frequenti ꝓcessu eius in intestinis excoriet ea ꝛ in maiore pte curet: sed excoriatio cuius principiū fit ex co. ni. incurabilis est cum sit ꝓxima cancro: vnde si vlcera cancrosa sistentia in superficie corporis difficilia sunt ad curanduꝫ quātoplus erunt vlcera interiora difficilia ad curandū cuꝫ medicamen non adhereat eis ꝛ supfluitates transitū freqūtem hēant in eisdē. Vlcera quoqꝫ dum fuerint in termīo cōpositōis ꝛ principij ea que emittunt ab eis erunt in modum corporū ꝑsonaliū: deide postea emittit rasura nisi fluxus incisus fuerit ꝛ mitigatus que rasura emittit de excoriatōe superficiei intestinorū interioris: deide postea erit excoriatio in pte aliqua de suba intestinorū metipsorꝫ: vñ tunc erit vlcus finalr: ꝙ si i egōne emissum fuerit aliqȯ de suba ipsorꝫ hñdo in se magnitudinis formā ad modū ꝑticule carniū ipōle ē ꝙ consolidetur illud vlcus neqꝫ aliquo modo sanetur.

B ¶ De. v. ca. li. mega. dixit ꝙ tortio fit aut ex plibus ventositatibꝰ q̄ non inueniunt transitū ad egrediendū aut ex humore pungenti sed ꝯfortat ad inferendū in ea primā spēm eius repletio cibariorꝫ ꝛ potationū inflatiuarū: ēt qes ꝛ modicꝰ motus post eā. ¶ Dico ꝙ curatio eius ideo esse debet ꝑ ꝯ̄riū.

C ¶ De. vi. ca. affo. Abstinentia cibi in fluxu ventris sanguinis diuturno est mala significatio: sed cum febre deterior.

A ¶ Dixit. G. excoriatio intestinorū fit in primo passionis ex humore acuto: deinde ipso ꝯdñante frequenter tunc exinde fit discoriatio in supficie intestinorū. vñ ꝑdurante tpe ꝓfunditas eius auget ꝛ in maiori pte in ea fit putrefactio. In ipso quoqꝫ tpe dolebit stōus cum intestinis ex cōicatōe corꝫ: vñ ei infert nocumentū in digōne deinde successiue ipedimētū supueniet dum infert ori stōi nocumentū ex cōicatiōe habita cum stō: vñ penes hoc accidet patienti inde defectꝰ cibi ꝛ accidit defectus appetitus cibi in principio huius passiōis ex cā supfluitatū fluentiū ad stōm de cpe de qbus diximus ꝙ ipse discoriant intestina que supabundant in stō dū ꝑueniunt ad os stōi ꝓprie si fuerint colerice. ¶ Dico ꝯtingit in pte tpis cum flegmate salso accidit defectus appetitus cibi. Sed si hoc accñs fuerit post diuturnū fluxū sanguis vētris significat sup mortificationē virtutis appetitiue cibi. Et si fuerit cum eo febris tunc oīno erit in intestinis putrefactio aut apa magnū iō patiens erit in fallacia magna. ¶ De. vij. ca. affo. ꝙ si accit ex fluxu colē simplicis fluxꝰ sanguis vētris malū cū vlcꝰ sit magis violētū ꝛ cola simplex cū q̄ nō admiscet humiditates aliq̄ sicut calidior ꝛ vehemētioris acuitatis.

C ¶ De tractatu primi libri de natura hūana dixit accidit que
dam species fluxus sanguinis ventris non ex vlceribus inte
stinorum: sed ex superabundantie sanguinis in corpore quē
expellit natura ad partem intestinorum sicut expellit in mu
lieribus de matrice ⁊ in laborantibus emorroydis. ¶ Dico
ꝙ in hac specie cum eo non erit dolor sed cum eo erit reple
tio manifesta in corpore. ¶ De tractatu secundi libri de na
tura humana dixit. G. plures vidi qui de relictione ꝯsuetu
dis ꝯsecute cū violēto exercitio ⁊ artificijs ⁊ motib⁹ euacua
uerunt ventrem de rebus sanguineis non modicis ⁊ humi
ditatibus viscosis per vrinam ⁊ egestionem.

A ¶ De morte veloci in quo fuerit dissinteria ⁊ i posteriori pte
auris sinistre apparuerint pustule nigre similes grano oro
bi ⁊ cum hoc accidit sitis vehemens in .xx. die morietur nec
tardabit vltra nec sanabitur.

E ¶ De libro signorū ꝙ si accidit apostema in portanario do
lor erit modicus in latere dextro nec emittitur egestio nisi in
longo tempore cū superabundantia reflationis. Sed si apo
stema accidit in ieiuno inde erit dolor i latere sinistro ⁊ emit
titur egestio in tempore longo: ⁊ si apostema fuerit in colon
inde dolor erit in parte dextra in locis accidentibus anche
perueniens ad vmbilicuʒ aut forte mollefiet inquantū per
uenient ad splenem ⁊ spinaleʒ: vnde extimant medici ꝙ do
lor tunc est in splene ⁊ in epate aut in renibus aut in spinali
sed sitis erit ⁊ paucus appetitus cibi ⁊ infrigidatio in extre
mitatibus corporis sudor superabundans ⁊ constipatio vē
tris cum rugitu ⁊ vomitu. Sed si accidit apostema in intesti
no recto erit dolor vehemens temporis sui itus ad sellaʒ cū
tenasmon ⁊ pondere in spinali ⁊ difficultate vrinationis. Or
si patiens fuerit clysterizatus clystere egredictur soluʒ cum
sudore vel dolore vehementi: sed si constipata fuerint inte
stina grossa erit opilatio cuʒ febribus erroneis vel composi
tis ⁊ retentione egestionis.

A ¶ Dixit in principio dissinterie erit fluxus sanguinis ventris:
deinde discoriationum diuersarum fetentium sed perduran
te passione fluxus ventris erit similis feci: videlicet sanguini
melancolico fetenti: sed si vehemēs fuerit dolor deficiet ap
petitus cibi ⁊ vehemens erit sitis valde acuta ex anxieta
te valida an forte ei accidit rugitus ventris cum extensione
⁊ inflatione difficultate vrinandi: nausea: doloribus in ypo
condrijs infrigidatione extremitatum desiccatione lingue
eius liniditate ⁊ extenuatione corporis.

D ¶ Signum quoqʒ tenasmon habetur per fluxum rei similis
mucillagini naris appetitum in assellendo ⁊ delectationem
habitam influendo cum dolore vehementi in cularino ⁊ ex
tensione in spinali.

A ¶ Dixit ꝙ si vlcus in intestinis fuerit infectum erit minoris
doloris: ⁊ si fuerit cum eo febris erit minoris caliditatis: sed
fluxus ventris erit fetens similis feci nec alleuiabitur passio
per fluxum ventris: ꝙ si fuerit vlcus purum dolor erit vehe
mentior: cum vlcus purum in se habeat maiorem sensum: ēt
febris cum eo erit vehementior: sed per fluxum corpus alle
uiabitur: etiam vlcus infectum non sanatur nisi cuʒ difficul
tate. Or si fuerit intestinis quasi corrosio accidet dolor ve
hemens penes sellam ⁊ fluxum ventris: sed fluxus erit niger
silis feci ⁊ erit similis aque carniū vel loture eius fetens val
de ⁊ in principio non erit ei melius clysteri acuto vniuersali
ter in omnibus sed distinctio fieri debet inter vlcus infectū
⁊ corrosionē. ¶ De libro de clysterijs. Hoc est clystere con
ferens punctioni ⁊ intestinis ⁊ dolori vehementi accidēti in
vlceribus intestinorum. ℞. ordei siccati: ⁊ papaueris ⁊ co
quendo ipsa dum aqua ipsorū facta fuerit sicut lac adde in
eis de opio ⁊ oleo ros. crudo ⁊ cum eis fiat clystere cuʒ illud
mirabiliter mitiget dolorem ⁊ incidat fluxum ventris. Or si
intestina vulnerata fuerint cum sorditie ex humoribus ma
lis velociter clystere fiat cum aqua ⁊ sale gēme. Or nisi ꝯtu
lerit ⁊ causa fuerit ex colera nigra ⁊ fluxus ventris fuerit si
cut fex. ℞. sal. gēme pa. i. spice egyptiane par. iij. ellebo. nigri
part. ij. coquatur spina egyptiana ⁊ elle. ⁊ misceātur in deco
ctione sal gēme ⁊ inde fiat clystere. Or nisi incisus fuerit flu
xus ventris ⁊ videris colorem corporis declinare ad liuidi
tatem in aliquo modo vtendum est clysterio: arsenici: calcis
⁊ viue si fluxus fuerit diuturnus ac si fuerit ex putrefactione
humorum ⁊ malitia ipsoruʒ. Sed si fuerit acceptatio ⁊ dimi
nuitur fluxus ventris ⁊ mittatur color malus: dimittendum
est ⁊ vtendum medicinis stipticis sicut syrupo mirtino ⁊ aca
tia: ⁊ si indiget aliqua acuitate pone cum eis de carta vsta ⁊
clystere fiat cum trociscis andracon ⁊ anisi cuʒ per hanc cu
raʒ curetur vlcus malum intestinorum perfecte: ⁊ finaliter
dixit ꝙ distinctio inter vlcera intestinorum ⁊ fluxuʒ sangui
nis ventris de epate fit eo ꝙ ex fluxu sanguinis accidenti ex
epate debilitatur corpus color ⁊ appetitus cibi. Dixit vngē
da est quoqʒ superficies corporis cum oleis calidis ⁊ simili
bus vt partem attrahat humoris ⁊ diminuatur fluxus ven
tris: etiam vtendum est nutrimēto stiptico ⁊ frigido cū illud
confortet super incisionem fluxus ventris. ¶ De subcōpen
dio megate. ꝙ si fuerint vlcera in intestinis ⁊ velociter non
fuerit facta curatio ad desiccandum ea velociter accidit pu
trefactio ex caliditate eorum actuali ⁊ humiditate ipsorum.
¶ De octauo capitulo de medicinis particularibus ego cu
raui vlcera putrefacta ⁊ procedentia cum clysteri facto cuʒ
aqua mellis modice aque ad lauandum cum ea vlcera plu
ries iuxta modum consuetudinis: deinde cū alio clysteri fa
cto cum aque ⁊ sale: deinde cum alio clysteri facto cum luto
sigillato in aqua plantaginis: etiam dedi in potu eis de ace
to lymphato cum aqua multa.

C ¶ De epidi. de tertio capitulo libri secūdi dixit: si diutius fue
rit fluxus ventris sanguinis cum eo egredictur egō fetens.

D ¶ Sed in tenasmon non egreditur aliquod fetens cū vlcus
sit in primo loco ani: ⁊ si fuerit fluxus sanguis ventris vlcus
erit in superiori parte. ¶ De quarto capitulo libri secūdi di
xit tenasmon magis accidit in laborantibus flegmate cuʒ te
nasmon sit ex flegmate calido ⁊ putrefacto pungenti intesti
num rectum quolibet die in suo transitu: ꝙ quando pungit
intestinum excitat patientem ad surgendum ad sellā. Sed in
eo accidit de primitu ⁊ extensione ex abundantia illius qd
accidet in fluxu sanguinis ventris cum flegma difficileʒ exi
tum faciat eo ꝙ cum viscositate eius adheret: tamen eo cui
obuiauerit de cordibus nec penetrat neqʒ ingreditur neqʒ
egreditur co. ru. sed in laborantibus vlceribus intestinoruʒ
colericis liquefactio accidens inde erit calida ⁊ vnctuosa.

E ¶ De secundo capitulo libri dixit defectus appetitus cibi in
fluxu sanguinis ventris diuturno significatio est malus cuʒ
idem significet super mortificationem virtutis que est in sto
maco: ⁊ stomacus doleat ex passione accidenti in intestinis
cum impolē sit ꝙ sit defectus appetitus cibi in ipsa passiōe
ex congregatione superfluitatum in ore stomaci cū corpus
in ipsa dispositione iminens non habeat superfluitatem ma
nantem ad os stomaci: ⁊ declinatio ipsius sit in toto ad infe
rius: sed defect⁹ appetitus cibi erit ex vtroqʒ ⁊ ex febre si fue
rit in fluxu sanguinis vētris diuturno cū passio sit mala qm̄
significat super magnitudinē apatis in vlcere in intestinis.

A ¶ Iudeus: terminus vlceris accidentis in itestinis ex disco
riatione colere rub. per hebdomadas. ij. erit. Sed terminus
vlceris ex flegmate salso per. xxx. dies: ⁊ terminus vlceris ex
humore melancolico per. lx. dies ⁊ plus aut forte perdurat
per menses plures cum non habeat terminū certum oino.

D ¶ Or si fuerit vlcus in ano ⁊ in ventre non fuerit torsio: illa
passio dicitur tenasmon: sed signum vlceris in intestino re
cto penes anum habetur per paucitatem rasure ⁊ tenuitas
eius significat qd est in intestinis gracilibus: sed multitudo
⁊ grossitudo ipsius significat qd est ex itestinis grossis ⁊ do
lor erit in superioribus ⁊ dolor in superioribus fit vehemē
tior cum sit super ipsum vmbilicum ⁊ ipsum sentiat patiens
ibidē: ꝙ si rasa fuerit cū pinguedie erit de intestinis grossis
⁊ si surgit hora qua sentit tortioneʒ erit de grossis intestinis.
¶ Dixit qd laborans tenasmon multipliciter surgit ad sel
lam ⁊ frequenter magis q̄ʒ laborans vlceribus intestinorū.
¶ Dixit ꝙ si fluxus emissus fuerit mucillaginosus ⁊ sangui
nolentus ante emissionem substantie vlcus erit proximum.

A ¶ Dixit dñ perdurans fuerit rasa in fluxu ante stercoris exi
tum significat super confirmationeʒ passionis. vnde si rasa
emittitur post stercus significat ꝙ sanabitur: ⁊ dixit omnia
semina dantur in potu ad vlcus intestinorum cum aqua fri
gida ⁊ non cum tepida: etiam si sumptio facta fuerit in potu
rob aut frigida debet fieri ⁊ non tepida. Sed vtenduʒ est co
mestione castanearum etiam. ℞. decoctionem risi ⁊ lactis ⁊
coquendo dum ingrossentur da de eis in potu. Dixit: sed in
cibo da de piscibus assis calidis quoniā sūt boni: ⁊ si passio
fuerit cronica ⁊ diuturna clystere arsenici fiat.

D ¶ Absqʒ auctore hoc est scief ad supponendū ad tenasmon
bonum. ℞. opij: corticum thuris sanguinis draconis: aca

tie:myrrhe:litargiri terant̃ ⁊ distempent̃ cuȝ aqua plantaginis ⁊ supponat̃. ¶ Ad tenasmõ. Hoc est medicamen mirabile ⁊ expertũ ꝑ qđ sanati sũt plures d̃ fluxu vẽtris. ℞.nasturtij albi assi:psilij:assi:fructꝰ sauine:assi añ.ʒ.ij. cimini ortẽsis:se.apij:iusqami añ.ʒ.ij.ɔ.opij.ʒ.iij.⁊ dauik.i. distẽpent̃ oia dosis ꝓ maiori pte.ʒ.i.⁊ ꝓ ifante dauik.ij.qm̃ mirabilr̃ ɔfert valde. ¶ Aarõ ɔfert dolori tenasmõ ꝙ illinitio fiat cũ oleo roſ̃.calefacto sup anũ:aut.℞.aluminis seminis lini fenugreci:maluauisci añ. p.i.coquãt̃ ⁊ patiẽs sedeat i decoctõe ipa.

A ¶ Zabri ꝙ si dolor mitigat̃ ꝑ horã ⁊ per aliã horã excitat̃ ipse erit i itestinis gracilibus.Noscas ergo ꝙ qñqȝ fit fluxus sanguinis vẽtris ⁊ putredinis de vlcẽ accidẽti in stomaco ⁊ ysophago:ꝫ significationem habebis super illud per locum doloris ⁊ alia sinthomata ipsius.

D ¶ Fit etiã tenasmõ ex passiõe emorroydali:⁊ fissura ani significatio sup locũ vlceris hñtur ꝑ locũ doloris.Sȝ sup vehemẽtẽ actũ ipsius ex vehemẽti dolore ⁊ acuitate supfluitat̃.

A C ¶ Dolor ẽt in intestinis gracilibus erit vehemẽtior:vñ si superuenerit fluxus vẽtris post sellam spatio vnius hore passio erit i supioribus.Sȝ sanguis egrediẽs de superioribus erit clarior ⁊ erit vehemẽtioris admixtiõis.Sȝ ꝙ egrediẽs fuerit de inferioribus excitat ad assellandũ cum dolore ⁊ sanguis eius erit condendus ⁊ minoris admixtionis cũ substãtia ⁊ cum eo erit pinguedo multa ⁊ discoriatio intestinoruȝ absqȝ stercore aut forte erit cum stercore modico.

D ¶ Sed in tenasmon patiens laborat multiplici assellatione cum primitu nec emittit aliquod nisi mucilaginosum in quantitate modica ⁊ pura absqȝ stercore.

A D ¶ Dico vlcera intestinoꝝ fiũt cũ tortiõe ⁊ vlcus in extremitate cularini erit cũ tenasmon. ¶ Hec semina ɔferẽtia sũt eidẽ:videlȝ se.psilij asinini:se.mirti:se.mẽtastri albi: spodiuȝ lutũ:gũmi:se.acetose:semi.iusqami hec danda sũt in potu cũ rob mirti infrigidato ⁊ da in potu de filonio pso ad modum nucis cũ aqua frigida. ¶ Hoc ẽ clistere bonũ ad mitigãdũ dolorẽ.℞.aq̃ excoriati ordei:risi:adipis renum caprini:olei rosati:gũmi arabici:ceruse:vitelli vniꝰ oui añ.p.ɔueniẽtẽ misceant̃ oia dũ fuerit ad modũ brodij liqdi ⁊ cũ eo fiat clistẽ aut ipõat̃ i ano.ꝫ si fuerit dolor vehemẽs adde i eis d̃ opio.

B A ¶ Dico aaron.hic est trociscus bonus ad tortionẽ ⁊ malam digestionẽ.℞.granoꝝ mirti sicci par.ij.ameos: thuris:seminis iusqami:opij ana par.ɔ.inde fiãt trocisci ⁊ dent̃ in potu ad tortionẽ ⁊ malã digestionẽ cũ aq̃ citonioꝝ. ¶ Hic ẽ trociscus opij in potu ⁊ clisteri ɔferens.℞.acatie: gũmi: balaustie:⁊ opij añ.par.ɔueniẽtẽ luti sigillati:coaguli leporis añ. par.i.fiãt inde trocisci qlibet trociscus in põdere aure.i.ꝫ in clisteri ponit̃ cũ decoctione grani risi ⁊ in potu dant̃ cũ rob mirti. ¶ Alius trociscus.℞.galle copulaꝝ:granatorũ balaustie:sumac:fructus iambut:thuris: myrrhe:gũmi:opij:distẽpent̃ cũ succo granoꝝ mirti ⁊ ide fiãt trocisci dosis.ʒ.ij. ¶ Hoc est liciniũ bonuȝ ad supponẽdum in ano.℞.acatie myrrhe:pulueris thuris:sanguinis draconis: ⁊ opij: aluminis:gũmi fiat ide licinium ligatuȝ cum filo cum oleo rosato. ¶ Aaron hic ẽ trociscus ad cõstipandũ vẽtrẽ stati.℞.fructus tamarisci:sumac:granoꝝ mirti:añ.par.i.acatie:opij añ. ʒ.ɔ.distempent̃ cũ succo granatoꝝ ⁊ dent̃ in potu. ¶ Sȝ si passio fuerit cronica ⁊ diuturna.℞.lactis vaccini p.i.⁊ extiguẽdo in eo ferrũ calefactũ pluries dũ ɔuertet̃ ad tertiã ptẽ pone in eo gũmi.ʒ.i.⁊ da in potu ꝑ hebdomadas qm̃ mirabiliter faciet.Et si forte nõ ɔtulerit aliqua medicina sumẽdum est de ouis elixis in aceto ⁊ sumac.

D A ¶ Cõfert etiã ad vehemẽtẽ dolorẽ in ano penes tenasmõ si anetũ coquit̃ cũ semine lini:⁊ maluauisco:⁊ fenugreco ⁊ patiẽs sedet i decoctiõe ipsoꝝ. ¶ Dico hic dolor i maiori pte i passiõe hmõi accidẽs erit ad piculũ vñ bonũ ẽ ꝙ si vlcera intestinoꝝ cronica fuerit ⁊ diuturna clistere ẽt arsenici fiat cũ aqua ⁊ sale:postea aliqđ clistere fiat ad mũdificandũ itestina qbus mũdificatis clistere fiat cũ glutinatiuis.⁊ stipticis postea. ¶ Sȝ ħ emplm̃ cũ sit violẽtũ ⁊ exptũ ɔfert solutiõi vẽtris vehemẽti.℞.pulueris myrrhe:thuris:masticis:acatie:alumis:succi:barbe hircine:galle:scief memithe:fellis elephantis:opij:corticũ mãdragore:semis iusqami albi terant̃ cũ aceto dũ fiãt ad modũ brodij ⁊ illiniẽdus ẽ vẽter cũ eis i toto ꝑ femora ⁊ spinale ⁊ sup illinitionẽ ponat̃ bombax ⁊ non est mittenda illinitio dum bombax nõ cadet per se cum sit bonum medicamen ⁊ violentium.

B ¶ Paulus ad tollẽdũ tortionẽ ⁊ vẽtositatẽ oino.℞.pedem porcinũ ⁊ cõburendo ipsũ da de puluere eius in potu ẽt de aristo.rotu.ẽt de vino potẽti ⁊ vetusto. ¶ Dixit ɔtigit ꝙ in itestinis gracilibus magis icludit̃ substãtia sicca ⁊ ide seqt̃ tortio ⁊ p̃mitus:inde si passio hec curat̃ cũ medicis p̃mitus ide auget̃ dolor:ꝫ si curat̃ cũ clisteri acuto fcõ cũ sale ⁊ aq̃ ⁊ cũ eo qđ soluit vẽtrẽ de medicatiõibus supradictis ⁊ nisi educit̃ illa sicca substãtia statim inde mitigabit̃ ipe dolor.

D ¶ Dixit qñqȝ accidit pruritus vl' p̃mitus ex apate calido accidẽte i extremitate cularini ⁊ excitat dolorẽ:vñ extimat patiẽs surgere ad assellandũ ⁊ in modica quãtitate mucillaginosa egestio emittit̃:vñ oportet ꝙ in ipsa dispositione apostema curet̃ cũ emplastris mollificatiuis ⁊ epithimatibꝰ factis cũ oleo ⁊ aqua tepida ⁊ oleo rosato ⁊ mirtino tepidis ⁊ suppositis spinali ⁊ pectini.Sȝ ad mũdificãdũ supfluitates mucillaginosas adherentes cularino clistere fiat cũ melle ⁊ aqua calida aut cũ aqua ⁊ sale:ꝫ in qualibet.℥.i.aqua ponẽda ẽ salis.ʒ.i.quo mũdificato mitigãdꝰ ẽ dolor vt sedeat patiẽs i d̃coctõe fenugreci semis lini ⁊ maluauisci cũ nimis cõferat ista cura.Or si motus vehemẽs ⁊ apa fuerit in interioribus clistere fiat cũ aqua ordei grani risi ⁊ oleo roſ̃. tepido Or si surectio ad sellã fuerit frequẽs patiẽs sedere debet in decoctionibus stipticis etiam clistere fiat cum eis.

A C ¶ Dixit ꝙ si rasa ⁊ sanguis admixti fuerit cũ egestiõe cũ dolore vehemẽti ⁊ tortõe valida putrefactio erit i itestinis gracilibus:sȝ si illud qđ emittit̃ nõ fuerit cũ rasura neqȝ cũ tortiõe oio ⁊ erit ad modũ aq̃ carniũ lotaꝝ ex dissinteria sãguinea erit q̃ fit ex debilitate epatis.Sed si illud qđ emittit̃ fuerit nigꝝ passio erit ex debilitate virtutis retẽtiue epatis:vñ vtẽdũ ẽ i eis cura passiõis vẽtris ꝓprie cũ luto sigillato qm̃ sanabit dissinteriã: lȝ incepit ad corrodẽdũ si in potu sumit̃ in clisteri:tñ lauari debẽt itestina añ cũ aqua ⁊ sale tepide ⁊ melle.Aut cura fiat cũ succo portulace cũ ɔferẽs sit valde ẽt si cocta fuerit ⁊ cũ aceto sumit̃ in cibo bona erit:ẽt plantago silr̃ cõfert:ẽt decoctio radicũ maluauisci ⁊ caude equine ⁊ oẽs medicine q̃ cõferũt laborantibus vẽtre: ẽt lac coctuȝ cũ ferro calefacto ɔfert valde ⁊ oia adusta. ¶ Dico hi sunt trocisci ɔferẽtes.℞.sumac.ʒ. iiij.galle.ʒ.ij. acatie.ʒ.ij. gũmi: opij ana.ʒ.i.dosis fiat.ʒ.i.ɔ.cũ vino stiptico. ¶ Sed si fluxus sanguinis fuerit tãtũ clistere fiat cũ succo ṽge pastoris:succo plãtagis:acatia: ypoqstidos ⁊ silibus.Et si fluxus puri sãguinis fuerit frequẽs ⁊ supabundãs de vẽtre clistere fiat cũ rebus incidẽtibus sanguinẽ:sicut cũ lana vsta q̃ inuoluta fuerit in pice liqda aut i aqua dactiloꝝ iformatoꝝ imaturoꝝ aut i aqua stercoris asinini liqdi aut cũ trociscis andracon ⁊ silibus. ¶ Or si ɔtingit ꝙ emissio sanguinis pura facta fuerit de inferioribus fiat minutio in manibus ⁊ ligãde sunt manus de assellis:⁊ vtendũ est cibarijs frigidis ⁊ stipticis sessiõe in aqua frigida ⁊ aere frigido. Etiã clisteri facto cũ caraba luto sigillato:opio:succo:oȝimi latoruȝ foliorum cã ora:vitreolo:⁊ galla ⁊ similibus. ¶ Or si pars sãguinis fuerit maior ponẽda sũt hec:videlicet lenticula:rose:balaustia.ypoqstidos:cort.sumac:camepitheos:lutũ: armenicũ:⁊ romanũ:⁊ caraba.Sȝ si ps colere fuerit maior cũ carta vsta aqua mellis aqua salis:de mũdificatiuis: cerusa plumbina: emathite:antimonio clistere fiat cũ mũdificent ⁊ cõsolidẽt. ¶ Dixit Paulus ꝙ licinia bona sũt laborãtibus dolore penes egestuȝ. Dixit cognoscit̃ quoqȝ putrefactio ꝑ fetentem egestionẽ ⁊ cronicã passionẽ:vnde indiget trociscis calidis apoȝimatibus stipticis:sed in clisteri miscẽda sũt calida cũ aqs stipticis ⁊ emplastrãdus est vẽter cũ emplastris q̃ diximus ɔferentia esse laborãtibus ventre q̃ fiũt de gũmi: thure:⁊ glutine pelliũ:myrrha:acatia:⁊ glãdine.Dixit ꝙ potus aque niuis cõfert eis sȝ inspiciendũ est in hoc. Dixit ꝙ balneũ ɔfert ꝙ si accidit exinde maior laxatio emplm̃ fiat cũ stipticis cum vino tamen patiens balneo vtatur cum emplastro sed inspiciendum est in hoc.

A ¶ Alexander dixit ꝙ plures negligentes in cura discoriationis que fit in intestinis noluerunt curari:vnde cõdominatus est dolor vehemẽter ⁊ inde facta sunt vlcera putrefacta ⁊ perierunt laborãtes eis. ¶ Dico ꝙ hoc indicat ꝙ nulla mora debet trahi in cura ipsius sed toto studio velociter cura procedit. ¶ Dixit ꝙ si cura facta fuerit in ptibus inferioribus cũ p̃mitu vehementi:⁊ qđ emissum fuerit nõ cõsanguine admiscetur:sed sanguine sup stercus guttatiȝ appet cũ dolore vehemẽti ⁊ acuto passio erit in intestinis grossis. Or si videris illud qđ emissuȝ fuerit de vẽtre ad formã car

nis esse passio erit in intestinis gracilibus ex subtilitate ⁊ tenuitate ipsorum. ¶ Dixit si dolor non fuerit acutus neque vehemens passio non erit in gracilibus: sed si videris ꝙ dolor vehementer augeatur: deinde suba emittetur post horā vnam aut horas duas patiens post egestuz inueniet tortionem ⁊ dolorē vehementē nullo sanguine emisso cum stercore: ēt si egestio fuerit ad modū carnis vlcus erit in gracilib⁹ Or si videris stercus emitti absqz sanguine ⁊ rasura vlcus erit in mediocribus. Sed nisi fuerit dolor neqz premitus in tpe egestionis ⁊ dolor non fuerit frequens passio erit in mediocribus: vnde inspiciendū est in causis fluxus ventris: qm̄ forte erit ex humore pungente modice quantitatis an forte fit ex multitudine humorū ⁊ passio fuerit in intestinis mediocribus minutio fiat in primo. ita ꝙ extrahaẗ sanguis pluries paulatim ne debilitetur patiens: deinde da ei in potu ad laxandum eum de scamonea ⁊ aloe admixtis cum parte rerum confortatiuarum pluries paulatim cum inde sanentur.

D ¶ Or si fuerit vlcus in intestino recto ⁊ patiens cum premitu vehementi patiẗ tortionē nec emittit inde aliqḋ nisi cuz labore da ei de eo ꝙ lenificat ventrem moderate de olerib⁹ ⁊ rebus lenibus.

A ¶ Ego quoqz vidi plures in quibus erat vlcus in intestino maioris ⁊ sumptis prunis multis in cibo ipsi sanati sūt inde cum stercus ab eis emissum fuerit de leui. Sed alij cōualuerunt ex sola comestione vuarū: vnde noli dare ei in cibo de salitis. ¶ Dixit ꝯsidera in regimine precedenti ⁊ noli adherere fidem in eo ꝙ emittiẗ: qm̄ forte a corpore egredienẗ viscosa que credunẗ esse de flegmate: vnde facta interrogatōe de regimine p̄cedenti. Or si cognoueris ꝙ sint de humoribus colericis regimen erit iuxta moduz ipsorū ⁊ per ꝯtrariū. Or si videris dolorem vehementē esse in ventre noli illinire vētrem cum oleo camomille ⁊ adipe anserino ⁊ postq̄ȝ notum tibi fuerit ꝙ fluxus ventris est flegmaticus ⁊ frigidus: tū tūc ꝯueniens erit ꝙ des ei in potu de vino ⁊ in nutrimēto de rebus calidis. ¶ Dico hoc eloquiū diuersum est ⁊ erroneum indigens distinctione ꝙ sequi debes. ¶ Dixit ꝙ thus ꝯfert ad generandū carnē in vlceribus: vnde admiscendū est cuz rebus que ponende sunt in clysteri. ¶ Dixit ꝙ si videris patientē ex abūdante fluxu fieri debilē ex insomnietate accūti ei ⁊ dolore vehementi hec licinia bona erūt ei. ℞. croci: thuris. licij. aū. ℥. i. opij. ℥. ij. distempenẗ oīa cum vino ⁊ inde fiāt sciefẗ ⁊ supponanẗ. Or si p spaciū longi tpis pdurauerit dolor ꝯdn̄ando firmiter ⁊ diuturne oino vtēdū est clysteribus factis cum arsenico ⁊ iam descripsit trociscos de calce viua arsenico: balaustia: acatia: odio: ⁊ ere viridi tritis cuz vino in sole per plures dies. Et extimant ꝙ sunt magis ꝯferētes q̄ȝ alie oēs medicine posite i clysteribus arsenici. ¶ Dixit sed clysteria ꝯfortatiua ꝯficienda sunt de decoctōe lenticularū excoriatarū panici ⁊ risi de balaustia: ⁊ barba hircina: ⁊ glutinatiua ꝯficienda sunt de decoctione: risi: amido: luto sigillato: cerusa. ¶ Sed ad vlcera que sunt in intestinis gracilibus ꝯferunt res sumpte in potu: ēt lutum sigillatū bonuz est si in potu datur cum aceto: ēt lac coctum cum lapidibus calefactis: vnde ad ꝯsumenduz aquositatē ipsius calefaciendi sunt lapides ⁊ ponendi sunt in eo: deinde coquenduz est lac moderate. Sed si lac coquiẗ cuz ferro calefacto erit melius alio: sed postea miscendū est cum stercore canis. ¶ Dixit ꝙ portulaca est bona dissinterie: ēt plantago ⁊ lenticule excoriate elixe: ēt castanee: sumach: vua acerba: ⁊ granū mirtinū. ¶ Dixit ꝙ quidā patiendo cuz rasura ⁊ sanguine fluxū spacio. iiij. mensium cum tortione vehementi ⁊ dolore in dorso in vltimitate intolerabili sumpsit in cibo ponem cum corticibus correctis modice pluries ⁊ ꝯualuit oīo. ¶ Dixit hec potio bona est ad vlcera in intestinis. ℞. anisi: se. apij. aū. par. i. opij par. ʒ. iusquiami par. ʒ. dosis. fiat si fuerit cum febre cum aqua. Sin aūt cū vino ꝓprie nisi fuerit insomnietas: qm̄ confert. ¶ Hoc est emplm̄ bo. laborantibus ventre ⁊ vlcerib⁹ intestinorū. ℞. se. iusquiami albi. ℥. iiij. anisi: myrrhe: rosaruz: sumach: ypoquistidos balaustie. aū. ℥. ij. opij. ℥. i. croci. ℥. q̄r. i. teranẗ ⁊ distempenẗ cum rob mirti ⁊ cum eo illiniendus est venter. ¶ Dixit fit alia species de vlceribus intestinoruz ex humoribus manātibus de locis certis corporis ex qua euacuatur corpus ⁊ attenuaẗ. ¶ Dixit vnde stude in ea ad inspiciendum in locum: deinde retinendo penes te cām noli vti clysteri arsenici in ipsa lȝ passio fuerit diuturna cuȝ illud patientē desiccet ⁊ ꝯsumat sed confert clystere arsenici in quo fuerit putrefactio ⁊ putredo mala ⁊ fetēs. ¶ Dixit erat quidam macilentus extenuatus patiendo vlcus diuturnū in intestinis qui dum vtebaẗ clysteri arsenici in eo augebaẗ valde malitia passionis cui precipiendo ꝙ euitaret illud inseparabiliter ipsum vti balneo feci ⁊ dato ei cibo frigido humectatiuo sicut melone indo conualuit.

D ¶ Absqz auctore: hoc est mendicamen ad tenasmon iuxta operationē hamed mirabile. ℞. balaustie: galle: myrrhe: corticum granatorū. aū. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. terantur bene ⁊ extrahantur per pannū dosis ꝓ viro. ʒ. ʒ. ⁊ pro muliere danik. ij. ⁊ pro puero danik. ʒ. quoniam bonum est valdeqꝫ in fine.

A ¶ Simeon dixit ꝙ si in intestinis fuerit vlcus noli aliquo clysteri vti in quo sit aliqḋ acetosum: qm̄ inde difficilis fit cura ipsi⁹. ¶ Dico ꝙ inde fiet vlc⁹ sile vlceri ꝙ fit ex nigra. ¶ Dixit ꝙ si videris aliq̄ signa corrosiōis ꝑclystē fiat cū calcadis.

D ¶ Simon dixit laborans tenasmon sedere dȝ in decoctione stipticorū. Sed si dolor fuerit vehementer in ano sedere dȝ in oleo rosato empl'ando cum cerusa calce viua lota cū cera ⁊ oleo ⁊ fumigiū faciendo cuz sulfure ⁊ adipe camelli gibbi.

A ¶ Simon ad dissinteriā. ℞. nasturtij. sani: assi aure. pon. iij. ⁊ coquendo ipsum cum lacte dum perueniet ad mediam partem ⁊ guttatim ponendo super illud de oleo rosato: da in potu patienti sed coqui dȝ per longam moram super ignē lentum ⁊ leuez: qm̄ mirabiliter faciet. ¶ Aliud medicamen. ℞. thuris: ameos: opij se. iusquiami galle: castorei ana partem ꝯuenientē teranẗ ⁊ inde fiant pillule ⁊ penes dormituz dentur. ¶ Hoc est sciefẗ ꝯferens laboranti vētre. ℞. thuris: myrrhe: opij: balaustie fiat inde sciefẗ: ⁊ confert si sumunẗ. ¶ De libro ꝯpēdioso dixit da in potu laborāti dissinteria de gūmi arabico. ʒ. iij. aut ḋ lacte cocto rot. ʒ. cū gū. arabico aur. pō. ij.

D ¶ Dixit tenasmon fit in intestino recto tm̄ ⁊ fit in maiori pte post dissinteriā leuioris ⁊ velocioris cure erit tū signuz eius habeẗ ꝙ laborans eo abundanter surgit ad egestū nec emittit nisi partem modicam mucillaginosam ꝙ fit aut ex apate accūti in ano aut quia ipsa egrediẗ ⁊ nō reuertiẗ nisi per calefactionē aut ex inflāmatione fit ex caliditate cum pustule fuerint in eo: vnde patiens extimat ꝙ quasi haurach aut sal spargereẗ in ano eius aut fit ēt ex vlcere aut fissura accidenti i eo aut ex emorroydis: tū hec est cura illi⁹ ꝙ fit post dissinteriaȝ. Sed alterius cura est in caplo emorroydali. ¶ Dico ꝙ sumptio syrupoꝝ dulciū si in aliqua quantitate sicut rob citonioꝝ ⁊ siliū in potu auget in siti laborantis ventrē inflāmando eam postea ⁊ vidi ꝙ aqua clara magis ꝯueniēs est. Et vidi ꝙ aqua constipat vētrē. ¶ De. ij. ca. de qōnib⁹ epidimie dixit distinguiẗ inter fluxuz qui fit de vlceribus intestinorū ⁊ fluxum tenasmon per fetorē qui non est in vlcere tenasmon cum ꝓximū sit ano. ¶ Dico vlcera intestinoꝝ gracilium semper sunt vehementioris fetoris cum locus ipsoꝝ sit calidior: etiam sunt maioris putrefactionis.

C ¶ De. vi. ca. de qōnibus epi. dixit ꝙ febris accūs post fluxuz sanguinis ventris quadruplex est. prima educiẗ sanguis simplex: ⁊ hoc accidit in eo cuius pars mēbrorū fuerat icisa aut in quo derelictum erat exercitiū ꝯsuetum aut visualiter: vn̄ natura educit ipsam supfluitatē sanguinis qua vtebaẗ i nutrimento ipsius membri incisi in ipsa eūone. ¶ Scda educitur materia silis loture carniū ꝙ fit ex debilitate v̄tutis alteratiue de epate. ¶ Tertia educiẗ sanguis niger splendidus ꝙ fit ex opilatōibus accūtibus in epate aut apate ꝓhibentibus ꝙ sanguis non ascendat ad venā ꝯcauā ex eo ꝙ longā moram trahit calefit ⁊ cōburiẗ: vnde cum exinde epati inferaẗ nocumentū educit illum tunc ad intestinuz. ¶ Quartum ex quo educitur paulatim per plures vices ab intestis vnde qn̄qȝ educiẗ purus qn̄qȝ mixtus cum rasura ⁊ discoriationibus vlceris: vnde nisi cum hac specie fuerit premitus appellabiẗ fluxus de vlcere intestinoꝝ. Sed si fuerit cū premitu vehementi ⁊ extensione appellabitur tenasmon.

A ¶ Oribasius dixit clystere fiat pro vlceribus intestinoꝝ cuȝ aqua in qua infundiẗ panis. ¶ Dico hoc leuius est ⁊ magis glutinosum. Sed panis dȝ azimus esse ⁊ ponatur in eo decoctio grani risi panici lenticularū. ¶ Dico ꝙ non est vtendū clysteri arsenici nisi in magna necessitate cū educat de intestinis tunicam sicut educunt medicine acute ⁊ in dubiuȝ sit ne pforenẗ intestina ex eductione ipsius tunice: vnde si hoc volueris sequi cum magno studio ꝯsiduȝ est illud velociter anteq̄ȝ magnificeẗ vlcus cū tunc non sit dubiū de pforatōe. ¶ Dico notificauit mihi quidam ydiota ꝙ quidaȝ patiēdo

fluxum diuturnū ⁊ vlcera intestinoꝝ apposuit super ventrē plures ventosas per totam spaciositatē ipsius per spacium .iiij. horarum ⁊ inde conualuit perfecte.

D ℂ Oribasius dixit ꝙ in cura premitus in primo passionis vngendi sunt testiculi cum vtroqꝫ inguine ⁊ pectine cum oleo camomille ⁊ oleo rosato mixtis cum vino ad calefaciendū cum eis: ēt calefactio fiat cum farina in qua sit ciminū ⁊ clystere fiat cum oleo sisamino calefacto ⁊ obtento per moram longam: sed calefactio fiat super vmbilicū cū panico: ēt sedere dꝫ patiens in decoctione stipticorū calidorū. Dixit ꝙ hec passio accidit in itestino recto in extremitate ani an forte fit apā accñs in ea aut vlcus. ℂ Dico ad apā curaē ꝑut dixit: sed vlcus curandū est per licinia ⁊ clysteria educentia.

C ℂ Theodosius dixit ꝙ si fluxus sanguinis de epate eduxerit

A ad modum loture carniū in primo: deinde in fine ad modū fecis nigre absqꝫ dolore ⁊ incisus per diem ⁊ biduum: deinde redibit cum maiori quantitate fluxus primi. ꝙ non sic fit in vlceribus intestinorū ⁊ ꝓcedens fuerit eductio colere in vlceribus intestinorū egrediendo cum dolore ⁊ tortōe ⁊ hñdo super se abundantē vnctuositatē passio erit in inferioribus. Sed deterior erit in qua appetitus cibi deficiet: sꝫ si fuerit cū febre erit deterior ⁊ magis nocens. ℂ Dixit ꝙ hic trociscus sumptus penes vehementē passionē ꝯstipat cum violētia. ℞. sanguinis draconis: croci: laudani. ana. dauik. i. aluminis clari aure. pon. i. galle aure. pon. i. acatie aure. pon. iiij. luti sigillati aure. pon. iiij. thuris aure. pon. ij. ypoqstidos au. pon. ij. copule glandium. ℥. i. se. acetose. ℥ i. teranē ⁊ distemperenē cum rob mirtino ⁊ inde fiant trocisci dosis aure. pon. ℈.
ℂ Saber dixit non est vtendū clysteri arsenici nisi deficiat sanguis i toto aut fiat fluxus in maiori parte aut in toto in sanie caute: tñ ne ipꝫ clystere fiat in ꝑncipio passiōis dū passio fuerit recens. ℂ Filogorius i suo libro paruo dixit magnū iuuamentum confert in illis pauca comestio de eo ꝙ non corrumpiē nec ponderosum fit oino. Sed coagulum leporinum magnū iuuamētū dat sumptū in potu in pondere auē. i. cum vino aut positū in clysteri cūꝫ mirabiliter faciat. ℂ Dico posē est ꝙ attenueē regimen in primo passionis si virtus affuerit: finaūt non est attenuandū oino: sed nutrimentū cōsequendū est in modica quantitate: ita tñ ꝙ bonū sit ⁊ velocis digestionis sicut sunt epata gallinarū pinguiū ⁊ testiculi gallorū ⁊ pars modica panis silē ⁊ vitelli oui euitatis oibus difficilis digestionis.

B ℂ De cōplemento ⁊ perfectiōe tortio fit ex vētositate grossa tñ significatio eius habeē per inflationē ⁊ transmutationeꝫ eius de locis: fit ēt ex humore grosso flegmatico ⁊ significatio eius habeē per stabilitatē eius in certo loco ⁊ paucitatē sitis ⁊ regiminis: ēt fit ex egestione sicca inclusa in intestinis ēt significatio super hoc habeē ꝙ venter non descendet cū ea ⁊ appetitus cibi deficiet. Sꝫ curatur per clysteria ⁊ laxationes: ēt fit ex colera rubea tñ erit cum inflāmatōe ⁊ siti vehementi: vnde ad hoc. ℞. se. citrolorū: psilij: olei roē. ⁊ aque frigide ana partem ꝯuenientē ⁊ da in potu patienti: ēt fit tortio ex vlceribus intestinorū sed curatur cum cura ꝓpria eis ⁊ confert tortioni accñti ex vētositate grossa: carpobalsami piper: ameos: abbilben: amomon: centaurea maior: ciminuꝫ ⁊ castoreum. ℂ De tyriaca Joānitij dixit ꝯferūt quoqꝫ tortioni: squilla: agaricus: aristologia: agnuscastus: mentastruꝫ mōtanū ameos: gētiana: acor⁹ cordumēi: daucū: opopōacū: castoreū ⁊ vinū vetustū. ℂ De elmogib. Hoc ē medicamen mirabile ad tortionē accñtē de vētositate grossa ⁊ flegmate ℞. sisileos. ʒ. iij. anisi. ʒ. iiij. se. apij mōtani. ʒ. iij. se. apij. se. aneti: sisimbrii: reu. sini. camepitheos: leuistici. añ. ʒ. iij. ℈. ruthe: squille: acori: añ. ʒ. iij. carpobalsami. ʒ. v. teranē ⁊ distemperentur cum melle dosis aure. pon. i. cum vino simplici calido ⁊ vetusto. ℂ Dico vidi oēs has medicinas de oibus medicinis ꝑticularibus esse iuuabiles ad tortioneꝫ ventosam ⁊ ꝯuenientes erunt si transmutanē ad caplm colice. ℂ Dico oꝫ te diuidere causas tortionis omnes ⁊ interrogare transmutādo ad capitulum colice cum sit magis simile.

A ℂ Hec est dragia seminum perfectorū ad principiū vlceruꝫ intestinorū. ℞. psilij: se. mirti: se. mentastri albi: se. portulace: nasturtij: se. lini: carabe: amidi: assi: balaustie: ⁊ coriandri: assi ⁊ denē i potu. ℂ Dico. ℞. psilij. se. portulace: assi: luti: armenici: assi: gūmi arabici: glandis balaustie rosarū teranē bene in puluere ⁊ dentur in potu: qm̄ perfecte facient. Sed si fuerit cum caliditate vehementi cum colera rubea. adde se. lactuce: asse: se. iusquiami assi: papaueris assi: sed in primo passiōis indiget eo ꝙ constringit ad ꝯfortandū intestina ⁊ ꝓhibet ne dirumpanē vene parue que sunt in eis ⁊ eo ꝙ conglutinat ⁊ eo ꝙ educit sicut sunt hec. vꝫ. lutuꝫ: gūmi: balaustia: acatia psilium: semen papaueris: qm̄ conferunt valde. sed sequēdo firmiter istam curam ⁊ silēm dando in potu de vitello ouorum cum luto armenico lacte cocto: lactuca: coagulo leporino: ⁊ glutine casei. Sed si fuerit repletio minutio fiat cū sit sicut emissio sanguinis de matrice: vnde si minutio facta fuerit in principio alleuiabiē: vnde sequendū est hoc ⁊ declinādum est ad stiptica ⁊ si sanguis fuerit superabūdans valde: ēt ad glutinatiua si rasura fuerit ꝯdñans. ℂ Elmogeb: dixit ꝙ si rasura confirmata fuerit in albedine non cū febre neqꝫ cum colera descendenti neqꝫ cum siti valida clysterizādus est patiens cum clysteri arsenici.

D ℂ De scief perfecto ad tenasmon. ℞. thuris: sanguinis draconis: acatie: ceruse: opij balaustie ana partem ꝯuenientem distemperenē cum gūmi ⁊ fiat inde scief ad supponendum.

C ℂ Bimasuy de cura laxationis dixit ꝙ fluxus qui est vt lotura carnium egrediens absqꝫ tortione ⁊ incisione ⁊ dolore in ventre oino ex quo extenuatur corpus ⁊ deformatur color ⁊ corrumpiē cōplexio si diuturnus ex debilitate epatis erit ⁊ curandus est cum eo ꝙ calefit epar ⁊ ipsum confortat. ℞. spice optime: croci: corticum: cassielig. corticum fisticorū. añ. ʒ. xxx. radicis squināti floris eius. añ. ʒ. iij. mente: ameos: anisi: se. apij. añ. ʒ. v. dauci: cimini ortensis infusi in vino nocte dieqꝫ assi modice. ʒ. v. lauri cum corticibus. ʒ. vi. acori fracti: assi modice ʒ. v. granorū granatorū. ʒ. x. assari. ʒ. vij. osue. ʒ. x. dosis in mane. ʒ. ij. ac in sero. ʒ. ij. cum vino odorifero: sꝫ emplastranduꝫ est epar cum absinthio: spica: calamo aromatico: mastice: corticibus thuris: ⁊ succi cum vino odorifero: ⁊ nodoh claro. Sed cibandus est cum coturnice assa condita cum carni: cimino: spica: gariofil. ⁊ pipere: ⁊ vtenduꝫ est fisticis ⁊ oleo ipsorum.

A ℂ Dixit ꝙ dissinteria accidit manante ad intestina supabundāter aut ex flegmate salso: aut ex colera nigra: aut ex comestione alicuius rei ponderose in intestinis excoriantis ea sicut est litargirium: ⁊ squāma ferrea. Sed significatio habeē super locum discoriatum per dolorem ⁊ admixtionē substātie cum rasura: vnde cognoscendum est regimen precedēs.
ℂ Or si colera rubea manans fuerit ad intestina discoriatio illa non sanabitur nisi prius emplastreē epar cum medicinis frigidis ⁊ minuatur basilica ⁊ frigida sint nutrimenta ⁊ accida vt inde contereē acuitas ipsius colere ⁊ diminuatur sed incisa manatōe ipsius colere de epate curanda est dissinteria. ℞. amidi: assi: luti: armenici. añ. ʒ. xxx. gūmi arabici assi: se. citrolorum: se. maluauisci: se. mirti: psilij: assi. añ. ʒ. xv. dosis in mane. ʒ. iij. ⁊ in sero tantūdem. Sed granum risum pluries lauandum est ⁊ terendum cum mica panis silē frixe cuꝫ modico oleo onfancino ⁊ sumanē in pulte. Or nisi fuerit cuꝫ febre sumere pōt in cibo de pullis perdicum aut de coturnice aut de ouis mollibus. ℂ Dixit noli vti clysteri arsenici nisi prius fuerit emissum aliquod viscosum ⁊ album caseatum.
ℂ Dixit ꝙ si emittitur post rasuram sanguinis superabundans vlcus intulit vestigium lesure violente in eo quod induta sunt intestina ⁊ eo ꝙ peruenit ad corpus intestinorum aperientur vene eorum. ℂ Dixit inspiciendū est in pāniculis emissis in egestione: qm̄ si fuerint tenues ⁊ leues erūt de pāniculo interiori si grossi duri ⁊ neruosi erunt de pāniculo exteriori qui est fundamētū intestinorū. ⁊ penes dispōnem perforanē intestina ⁊ incurabilis erit passio: vnde declinare debes dum rasura fuerit ꝯdñans ad res glutinatiuas cū cura fiat ad recuperandum aliqd̄ loco illius ꝙ discoriatuꝫ extitit de indumēto interiori intestinoꝝ: sed si sanguis fuerit ꝯdñans debes declinare ad illud qđ ꝓhibet ad sanguinem cum cura fiat ad opilandum orificia venarum paruaꝝ que sunt in intestino: ēt confert sanguini psilium: plantago virga pastoris succus portulace ⁊ lutuꝫ armenicū. ℂ Dico in hoc indiget cura stipticis ⁊ stupefactiuis. ℂ Dixit ꝙ si supabūdans fuerit putrefactio in intestinis ad manandum clysterizandus est patiēs cum clysteri arsenici. sed cōfert fluxui sanguinis ⁊ rasure ꝙ coquaē lac expoliatū de butyro eius cuꝫ ferro calefacto pluries dū ingrosseē ⁊ deē patienti in potu.

D ℂ De tenasmon dixit. ad tenasmon ꝯfortandus est anus cuꝫ aqua cucumi. Or si in eo fuerit punctio aut fissura vngēdus est cum vnguento ceruse. ēt si ibi fuerit discoriatio multa ⁊

vehemens suppositoriū fiat cum sanguine draconis thure:
cerusa:acatia:⁊ opio. Sed si fuerit vlcus cum fluxu supabū-
dantis albedinis adde cum hoc de trociscis arsenici. Dixit
ꝙ confert his indab confectū de pane absq; zuccaro.
¶ Dico ꝙ tortio bipartita est. est q̄q; tortio ex ventositate.
Cuius cura coquenda est in capitulo inflationis ⁊ capitulo
stomaci vbi fit inflatio. Alia tortio est ex colera rub. ¶ De
complemento de mundificatione dixit ad tortionem accñ-
tem de colera ru. ℞. psilij .ʒ.ij. ⁊ ipsum in potu da cuz aqua
frigida:olei rof.ʒ.ij. succi granatorum muzorum .℥.iiij. cum
olei.ʒ.ij. etiam hoc consequendum est cum succo citrolorum
tritorum. ¶ Dixit ꝙ confert ad tortionē de flegmate ⁊ ven
tositate grossa yreos sumptum in potu in quantitate.ʒ.ij. cū
aqua calida aut cum aqua mellis. Similiter nasturtiuz tri-
tum:anisum:acoruz:myrrha:cordumeni:semen apij: xilobal
sami:carpobalsami arist. cētaur. maior:⁊ cāepitheos: d his
oib⁹ singulr̄ aut composite si sumuntur in potu.ʒ.ij. cū aqua
calida tollent tortionem accidentem ex ventositatibus.

A ¶ Ruffus de melancolia dixit ꝙ accidit laboranti vlcere in
intestinis eius fluxus ventris de chimo nigro qui dat signi-
ficationem mortis. ¶ De questionibus dixit. lutum sigilla-
tum confert vlceribus intestinorum in potu datum aut po-
situm in clysteribus licet in eis accidens fuerit corrosio. Sz
oportet ꝙ precedat ablutio cum aqua ⁊ sale si vlcus fuerit
putrefactum. deinde clysterizandus est cuz luto romano ꝙ
est sigillatum cum illud ea sanet. ¶ Dico in quibusdam ex-
citaꝛ tortior cum incisione ⁊ desiccatione nature ⁊ acciden-
tibus similibus colice. deinde post dies excitanꝛ in eis vlce
ra intestinorum mala:⁊ vidi hoc esse in vtraq; colera. vz. ru
bea ⁊ nigra. vnde si hoc fuerit ex vtraq; incurabilia. erunt
vlcera sicut fuit in bile elhasch. vnde interroga semꝑ super
hoc vt cognoscas illud deinde sequēdū est iuxta modū ei⁹.

D ¶ Binserapion. ꝙ si opus fuerit vehemens ad egestum ⁊ fre
quens fuerit illius excitatio: ⁊ in egestiōe emissa fuerit pars
mucillaginosa cum guttis paruis sanguineis illa passio ap-
pellatur tenasmon qd̄ fit aut ex sup̄fluitate acuta manante
ad ipsum locum ⁊ pungente ipsum que excitat patientez ad
frequentē egestum surgere aut ex apāte faciente vlcus esse
in primo intestino vnde extimat patiēs opus habere ad ege
stum. Dico danda sunt signa apātis ⁊ acuitatis. ¶ Or si fue
rit ex sup̄fluitatibus acutis manantibus ad intestina ieiuno
vtatur patiens per biduum. sed tñ purgande sunt sup̄fluita
tes. deinde nutriendus est modico nutrimento cum pane in
fuso in lacte recenti cocto dum ingrossetur:⁊ in pulte confe-
cta de grano:riso spelta ⁊ panico. Or si natura fuerit soluta
⁊ passio non fuerit atterminata clysterizandus est cum his
cum vitello oui oleo rof. cerusa:amido. Et supponendū est
hoc scief.' ℞. corticuz thuris:sanguinis draconis:croci:opij:
⁊ gūmi:inde fiant scief ad modum glandis:⁊ cū eis fiat sup-
positio si apā fuerit in ipso intestino. ¶ Dico ꝙ non erit ibi
sanguis neq; mucillaginositas nisi frequens appetitus ege
rendi vehementer cum extimet ꝙ ibi sit substantia ⁊ nō erit.
¶ Dixit ꝙ in his fiat calefactio cum lana inuoluta in oleo
rof. cum modico vino mixto tepide:⁊ vnctio fiat cum eo po
stea super inguines ⁊ mirach ⁊ pectinem ⁊ testiculos ⁊ sellā
ani. Or si durauerit ipse dolor clystere fiat cum oleo sisami-
no calefacto tepido. sed patiens ipsum sustinere dz per ho-
ras cum per hoc habeat dissoluere apā. ēt cōfert sessio i de-
coctione fenugreci:se. lini: ⁊ radicum maluauisci cum hmōi
dissoluant apā. Sed magnū iuuamentū cōfertur per caules
elixos cum vitello oui elixo ⁊ oleo rof. positis in emplastro
super anū. Or si inde accidit in apāte flāmatio ponenda sūt
ipsa cum solatro:⁊ oleo rof. ⁊ vitello oui. ¶ Accidit ēt huic
vitium silē emorroydis vnde consequenda est cura ipsius.
¶ Hoc est electuarium ad tenasmon ⁊ emorroydas. ℞. mi
rabolanorum kebulinorum belliricoꝝ emblicorum. añ. ℥.i. ⁊
infundendo eos in succo citoniorum suspende eos dum de-
siccantur in aere. sed frigendi sunt cum butyro vaccino duz
desiccentur ⁊ totum butyrū suscipiant. deinde.' ℞. se. lini assi:
se. porrorum assi:nasturtij assi:masticis. añ. ʒ.ʒ. luti armenici.
℥.i. dosis.ʒ.iij. cuz rob citonino. Or si defectus fuerit in dige-
stione pone in eo cimini ortensis infusi in aceto nocte dieq;:
⁊ postea assi. ℥.ʒ. Hoc quoq; electuarium ꝯueniens erit nisi
fuerit cū caliditate. Sed si fuerit cū emorroydis ⁊ tenasmon
excitabit ⁊ nocebit. ¶ Dixit ꝙ si patiēs appetit durabiliter
ad egestum:nec emittit aliqd̄ oino: ⁊ durauerit passio per lō
gum tp̄s fumigandus est cum sulfure distemperato cuz adi-
pe renum perembotum ꝙ non odoret illud. Similiter si ve-
hementer fuerit dolor nec modo aliquo mitigatur clysteri-
zandus est patiens cum aqua in qua condite fuerant oliue
aque vt eum comburant ⁊ coquant. deinde vtatur eo ꝙ po
stea mitigabit ipsius dolorem.

C A ¶ Dixit fit quoq; quedam species fluxus sanguinis ventris
que appellatur dissinteria sanguinea que est ad modū emor
royde: qm̄ fit qñ multiplicatur sanguis in corpore aut forte
aperta fuerint orificia venarum que sunt in intestinis graci-
libus aut que sunt in grossis. ēt fluxus sanguinis ventris si-
milis aque carnium accñs ex debilitate epatis appellatur
dissinteria sanguinea. ēt accidunt in intestinis vlcera quādo
fluunt in eis humores mali de epate ex malitia complexio-
nis eius aut ex apāte calido in eo. Or si humor discoriās in-
testina fuerit colericus leuioris cure erit. sed si fuerit melan
colicus difficilis cure erit. ¶ Dixit ꝙ si accidit flux⁹ sangui
nis ventris inquirenduz est cum diligentia super dispōnes
epatis: qm̄ plures medici ad hoc nullo modo declinando
ꝓcedunt ad curandum patientem fm̄ fluxus curam sangui-
nis ventris ⁊ comburunt eum cum cauterio. ¶ Distinguen
dum est quoq; inter dissinteriam sanguineam ⁊ dissinteriaz
colericam quinq; modis. sed sanguinea dicitur in qua ape-
riuntur orificia venarum ⁊ procedit ex debilitate epatis. sz
colerica quoq; est in qua discoriatio intestinorum fit tem-
pore quo emittitur sanguis. primo si fluxus sanguinis fuerit
absq; dolore passio erit sanguinea. sed si cum dolore passio
erit colerica. secundo si fluxus sanguinis ventris a principio
passionis vsq; ad finem fuerit tm̄ passio erit sanguinea. sed si
in principio passionis fuerit fluxus colericus ⁊ aliarum reꝝ
malarum deinde postea erit cū sanguine ⁊ rasura passio erit
colerica. tertio ꝙ si hic sanguis fluens fuerit per circuitum
passio erit sanguinea. finaūt colerica. quarto si ex fluxu ipso
extenuatur corpus passio erit sanguinea. si in intestinis pas-
sio erit colerica.

D ¶ Dico ꝙ si cuz tenasmon emittuntur quasi nucille ⁊ nō fue
rit cum caliditate: da de pillulis bdellij aut gummi grani vi
ridis cum illud laxet ⁊ conferat dissinterie. Sed si fuerit cuz
caliditate dande sunt in potu pillule confecte de cassiafistu-
la ⁊ succco liquiritie ⁊ dragaganto. Sed si tenasmon fuerit
ex ventositate grossa extendenti inferiora ei confert consti-
patio aut forte opus erit clystere confectum cum oleo tepi-
do ⁊ similibus dum emittantur nucille.

A ¶ Sed distictio est inter illud qd̄ in gracilibus fit qd̄ ⁊ fit in
grossis. Or si fuerit rasura ⁊ cortices grossi ⁊ magni passio
erit in grossis. Sz si excitatur dolor super vmbilicum ⁊ post
longum spacium emittitur rasura: passio erit in gracilibus ⁊
econuerso. Sz si fuerit in eo vnctuositas aut pinguedo abū
dans passio erit in grossis. ¶ De cura considera diligenter
in primo si ꝙ emissum fuerit ⁊ descendit ad intestina incisuz
est aut in intestinis descensio eius durat. Or si durabilis fue
rit curam habeas ad incidendum illaz. Sed si fuerit humor
malus impediens totum corpus curam habeas ad euacuā
dum illum. ¶ Dico datur signū de mora descensionis illius
qñ apparent in egestiōe res male. Or si fuerit passio ex epa
te curaz habeas ad id si ex debilitate fuerit ꝓprie aut ex ma
la complexione. vnde iudicata passione diligenter tunc cu-
ram habeas ad vlcus metipsum faciendo euitari patientez
de nutrimento per biduum. ¶ Or si febris non fuerit in die.
tertio da ei in cibo de lacte cocto cuz ferro calefacto cū ꝯfe
rens sit ei valde: quoniam amittit humiditatē eius ⁊ igrossa
tur: deinde postea da ei de pane infuso cum succo granato-
rum acidorum. deinde da ei in potu de pulpe spissa cum la-
cte cum farina grani risi aut tritici cum adipe caprino ⁊ cuz
panico cum gummi asso ⁊ puluerizato in eo: ēt de papauere
⁊ amido asso: ⁊ pane albo sicco conficiatur ptisana cum suc
co citoniorum ⁊ granatorum posito in eo gummi pulueriza
to. ¶ Dixit ꝙ nisi fuerit febris pedes coquendi sunt in eo sz
carnes nociue sunt vlceribus intestinorum. ¶ Or si longa
fuerit passio: ⁊ inde deducitur virtus vtenduz est in cibo car
nibus auiū lenibus ⁊ siccis sicut carnibus coturnicis ⁊ per-
dicis ⁊ turturis. Sed de quadrupedibus sicut carnibus le-
poris ⁊ capriole siluestris. sed poni debent cum eis stipti-
ca ⁊ constipatiua euitatis omnibus fructibus saluis piris: ⁊
citonijs: ⁊ similibus. Or si debilitata fuerit magis vehemen
ter nec fuerit febris neq; calitas. da in potu i modica quā-

titate de vino nigro ⁊ stiptico occurrendo velociter cũ me-
dicinis: ⁊ cura duꝫ virtus patientis affuerit potens dans in
potu de seibus cum rob citonino sic̃ his psilio: seie mẽtastri
albi: se. portulace: se. mirti: se. plantaginis: se. rosarũ: se. aceto-
se: se. maluauisci asso: spodio: amido asso: gũmi asso: ⁊ luto. añ.
p. iiij. assanẽ oia sup tegula bene dosis. ʒ. v. cũ aqua: gũmi in-
fusi cũ luto armenico. ꝙ si fuerit febris da in potu de troci-
scis spodij ꝯfectis cum rob malorũ pomorũ. sed in sero de
psilio asso in quantitate. ʒ. ij. cum luto armenico: ⁊ oleo rosẽ.
¶ Qꝫ si vlcus fuerit in inferioribꝰ fiat clystere. Sed si quãti
tas sanguis fuerit maior nec erit cũ dolore fiat cũ stipticis ⁊
alijs ita ꝙ pars stiptica sit maior. ⁊ si dolor fuerit vehemẽs
⁊ intestina fuerit discoriata noscas ꝙ hũor est acutus ⁊ pũ-
gens. vnde clystere fiat cũ rebus ꝯtempatiuis caute in opa-
tione clysteris ne igrediaẽ cũ eo vẽtositas qm̃ nocet. ¶ Di
co hoc fit ꝙ qñ cãnula clysteris in mẽbro imponiẽ nõ est di
mittenda sed obtinẽda est insepabilr oio. ⁊ vngenda est cã-
nula cũ cera ⁊ calefacienda est sella ani. qm̃ per hoc durat
clystere: ⁊ non egrediẽ per longũ spaciũ. vñ calefaciẽdus est
ille locus cũ lana carminata ⁊ munda infusa cũ vino stipti-
co ⁊ calefcõ. ¶ Qꝫ si fuerit corrosio in itestino cuius signuꝫ
habeẽ ex eñone saniei tm̃ absqꝫ sanguine tunc cura indiget
medicis adustiuis caute ne ipse fiant dũ sanguis fluens fue-
rit cũ dispõ ipsius sit sicut dispõ vlcerũ exteriorũ. vñ labo-
rans vlceribus si ꝑitus fuerit statim ꝙ vid evlcus putrefa-
ctũ non dꝫ ꝯsumere dies suos in medicis lenibus. sed auda
cter dꝫ vti medicamine acuto añq̃ꝫ dilateẽ vlcus ⁊ magnifi-
cetur. vñ vtendũ est trociscis vtriusqꝫ arsenici si id qd̃ emit
titur fuerit in sanie tm̃: sed clystere fiat in quantitate. ʒ. ß. ℞.
vtriusqꝫ arsenici. añ. ʒ. iij. calcis viue non extincte. ℥. vi. carte
vste. ʒ. i. acatie. ℥. iiij. teranẽ ⁊ distempanẽ cũ succo plantagis
⁊ fiant inde trocisci ⁊ desiccenẽ in vmbra ẽt addenduꝫ est in
eo ypoqstidos in quãtitate. ℥. ij. clystere fiat cũ. ʒ. ß. ⁊ ad plus
. ʒ. i. sed mixtio eius fiat cũ dimidio rot. aque plãtagis aut de
coctione grani risi loti pluries ⁊ rosarũ. sed in maiori pte in-
firmanẽ supiora cũ inferioribus vlr vñ sequende sunt medi
cine posite in clysteri ⁊ in potu date. ¶ Qꝫ si vlcus fuerit in
intestino recto ad qd̃ pñt ꝑuenire suppositoria silia glandi-
bus vtendũ est eis. vñ. ℞. sanguis draconis: acatie: luti ar-
menici: ⁊ ceruse: ⁊ inde fiat suppositoriũ ad modũ glãdis. Sꝫ
si vlcus fuerit malũ pone in eo de carta adusta ⁊ illiniẽduꝫ
est spinale in parte inferiori eius cum vnguentis stipticis ꝓ-
hibitiuis ⁊ sedeat patiens in decoctione stipticorum.

C ¶ De antidotario hebes. Hi sunt tro. ꝯferẽtes ad fluxũ san
guinis ventris cũ febre vehementi ⁊ acuta mirabiles valde
℞. rosarũ siccarũ. ʒ. iiij. gũmi: coralli. añ. ʒ. iiij. croci: spodij: ka
rabe: balaustie: acatie: sumach: luti sigillati: succi: barbe hirci
ne. añ. ʒ. i. psilij. ʒ. ij. se. aceto. excoriati. ʒ. ij. camphore dauik. ij.
papaueris albi. ʒ. ij. distempenẽ cum succo plãtaginis ⁊ fiãt
troc. cũ bõi sint ⁊ ꝯferẽtes valõ dixit hebes ꝙ sᷓ mirabiles.

B ¶ De tractatu primo de medicis ꝑticularibꝰ. Dixit res q̃qꝫ
viscose ⁊ glutinose ꝯterunt acuitatẽ ⁊ ꝯferunt laborantibus
ardore in intestinis. ¶ De fluxu humorũ pungentiũ in potu
date aut posite in clysteri sicut est adeps anatis: ⁊ succꝰ spel-
te ⁊ risi: adeps caprinus. sed vtilior oibus est adeps cap̃nus
manifeste cũ ipse mitiget valde punctionẽ que est in intesti-
nis ⁊ velociter augetur super ea ⁊ ipsa glutinet.

C ¶ De. vi. ca. de accñti ⁊ morbo. accidit quoqꝫ inflatio ex flu-
xu eruginoso sanguineo ex liquefactõe accñti corpori in car
nibus mollibus aut in humoribus non ꝙ sit tenuis vt attra
bant eũ renes. sed declinans erit ad intestina. ¶ Dico ꝙ cu
ra fiat ad ingrossandum sanguinem ⁊ cum regimine ethice.

A C ¶ Dico ꝓut in libro signorũ est ꝙ si cũ fluxu sanguis ventris
fuerit febris ⁊ pulsatio in aliquo vẽtris loco: in itestinis erit
ap̃a cũ vlcere. Qꝫ si fluxus ventris emissus fuerit horribilis
⁊ fetẽs: ⁊ eruginosus admixtus cũ pelliculis magnis in inte-
stinis erit putrefactio. vñ oꝫ vt distinctio fiat: iter hũc ⁊ aliũ
accñtẽ ex epẽ: qm̃ iste non erit fetentis fetoris stercoris ve-
hementer aut forte nullus fetor erit in eo oio. ẽt precedit eũ
dolor ep[illegible]tis ⁊ sitis: ⁊ erit cũ eo dolor. alius quoqꝫ erit cũ do
lore vehementi valde ⁊ fetore intẽso. ¶ Sed ego nõ iubeo
ꝙ fiat clystere arsenici nisi fuerit fluxus cuꝫ ꝑticulis carniũ.
ꝙ si sic fuerit fiat illud clystere silr forte saluabit eũ. Et quẽ
daꝫ vidi pati hoc ⁊ ꝯualuit. sed tñ passio eius erat ex epẽ eiꝰ
vñ nullũ fiat clystere vtriusqꝫ arsenici sũmarie nisi ꝯdñans
fuerit fetor valde: ⁊ fluxus ventris fuerit albus in toto.

C ¶ Filogorius in libro eius ad vulgus dixit paucũ cibarium
melius est alia cura laborantibus fluxu sanguis ventris sed
dꝫ leuius esse ⁊ velocioris digestiõis. ¶ Dico distinctio est
inter fluxũ ventris horribilẽ melicuꝫ ⁊ alium eo ꝙ habebit
odorẽ acidũ: ⁊ ebullitio fit de eo super terrã. sed tñ si sic fue-
rit incurandus est patiens oino: sed accidit fluxus melicus ⁊
sanabiẽ. ẽt accidit fluxus ventris ex adustionibus in epate
horribilis coloris tamen non habebit in se odorem aciduꝫ:
nec fiet ebullitio de eo super lutum calefactum.

A ¶ Dico ꝓut vidi penes Judeũ ꝙ si fuerit cũ eo ꝙ dẽscẽdit de
mucillagiositate sanguinea hũores citrini spumosi dissinte-
ria erit citrina. Si fuerit mucillaginositas viscosa vlcus erit
flegmaticũ. ⁊ si fuerit ibi hũores tenues declinãtes ad nigre
dinẽ ⁊ olfaẽ inde olfatio accida passio erit melancolica.

D ¶ Sed hoc dꝫ euitare laborans tenasmon. s. frm̃ ⁊ frigorẽ ne
inueniat ventrẽ ⁊ pedes eius ẽt comestionẽ cibarioruꝫ fleg
maticorꝫ sicut tuberꝫ ⁊ fungorꝫ ⁊ raparꝫ: ⁊ carnositatis citro
rũ malorꝫ ꝑsicorꝫ ⁊ fructuũ hũidorũ oiuꝫ saluis stipticis tm̃.

A ¶ Hi sũt trocisci spodij ꝯstipatiui. ℞. spodij: rosarũ: sumach
mundati: se. acetose excoriati: distempenẽ cũ aqua gũmi ara
bici: aut cum aqua plantaginis: ⁊ fiant inde trocisci: qm̃ ꝯfe-
runt vlceribus intestinorꝫ cum caliditate ⁊ siti. Sed si fuerit
sine caliditate ⁊ siti. ℞. thuris: masticis: fructꝰ sauine: ameos
luti: spodij: ⁊ gũmi: ⁊ fiant inde trocisci ⁊ dentur in potu: ⁊ po
nantur semina eius. s. nasturtiũ: ⁊ fructus sauine cum thure ⁊
luto. ¶ Dixit Judeus ꝯsidera ꝙ non ponas in clysteri ali-
quod de acatia nisi in fluxu ventris visus fuerit sanguis.

D C ¶ Dixit ꝙ confert ad tenasmon cum emorroydis nasturtiuꝫ
assum valde. ¶ Dixit ꝙ ꝯficiendus est panis pro laboran-
te ventre de glandibus ⁊ sumach. ¶ Paulus dixit. incidit
fluxũ ventris sanguineum illinitio facta cum thure: vino sti
ptico ⁊ aceto cum acatia ⁊ silꝛ̃bus. ¶ Sed tenasmon cũ flu
xu successiuo: incidenda sunt cum calefactione ani cũ rebus
calidis stipticis sicut cum decoctione galle. ẽt cuꝫ emplãtio
ne calidorũ ⁊ rebus calidis actualiter stipticis sicut cuꝫ fru
ctu sauine ⁊ similibus.

C ¶ De. ij. ca. de sũmis mẽbrorũ dolentiũ dixit ꝙ fluxus vẽtris
sanguinis fit cum dolore ⁊ fluxu aliquo acuto ante eum: aut
absqꝫ his. sed qui fuerit absqꝫ his aut fit ex sanguine puro ⁊
mundo qui fit qñ incidiẽ aliqd̃ mẽbrũ corporis aut cessaue-
rit exercitiũ consuetũ. vnde multiplicatur sanguis ⁊ cum ex-
pellit natura: aut fit sicut lotura carnium recentiũ qui fit aut
ex frigiditate epatis: aut ex sanguine nigro ⁊ grosso qd̃ acci
dit ex caliditate vehementi accñti in epate. vnde efficiẽ san
guis ꝙ nõ penetrat ad corpus sed restat in epate ⁊ aduriẽ ⁊
ingrossatur: deiñ educiẽ ad intestina. ¶ Dico aut eo ꝙ egre
ditur de splene. ¶ Dico iuxta ꝙ hic est distinctionẽ maiorẽ
habeas inter fluxũ sanguinis ventris ex vlcere intestinoruꝫ
⁊ fluxũ qui est ex epate per dolorẽ tortionẽ rasurã ⁊ sangui-
nem fluentem successiue paulatim paulatim cũ dolore ⁊ tor
tione. sed dolor erit cum rasura ⁊ post fluxum saniei vel san-
guinis aut humoris acuti. vnde maior signatio erit sup flu-
xum ventris ex epate ex priuatione doloris: ⁊ ꝙ fluxus acci
dit iterpolatiꝫ ꝑ circuitũ cũ abũdãti q̃ꝫtitate ⁊ absqꝫ tortõe.

D ¶ Dixit ꝙ tenasmon fit aut ex causa frigiditatis vehemẽtis:
aut ex colera imissa in corpore intestinorũ. ¶ Dico ego cre
do ꝙ voluit dicere de tenasmon in loco tortionis.

A ¶ De libro horribilitatũ attributo. H. est clysterizandus la-
borans passione in intestinis inferioribus mane ⁊ sero quo-
tiẽscũqꝫ surgit ad sellaꝫ. ¶ De. vi. ca. mẽbrorũ dolẽ. dixit eo
ꝙ vẽ necessariũ esse ꝙ dum in fluxu ventris emittunẽ colera
⁊ flegma. ⁊ discoriatio erit cum sanguine modico: tunc prin-
cipiũ dẽ vlceris in intestinis. sed qñ multiplicaẽ sanguis tũc
ꝯdñaẽ ꝑfecte vlcus. tñ qñ in fluxu educiẽ rasura simplex tũc
dẽ finis vltimitatis tpis vel vlceris. ¶ Dico ꝙ in prio tpe
indiget glutinatiuis ⁊ stipticis. Scd̃o indiget mũdificatiuis
. vꝫ. qñ modicus emittiẽ sanguis ⁊ abundans putredo. Ter
tio si fuerit putrefactio ⁊ odor vehemens cũ erugine fetenti
indiget clysteri vtriusqꝫ arsenici. ¶ Dico si vlcera intestino
rum vetusta fuerit diuturna indiget rebus cõbustiuis eo ꝙ
vlcus putrefactũ est vnde non oꝫ ꝙ illud fiat valde mortifi
catiuũ ꝓut dcm̃ est. ℞. calcis viue. ʒ. x. arsenici citrini triti ⁊
cribellati cũ cindeto. ẽt. ℞. calx ⁊ calcis viue ⁊ infundendo
ea in aqua per triduũ tere ea in mortario dũ dissoluanẽ ⁊ ni-
grescant: deinde fiant trocisci ⁊ desiccenẽ. ⁊ cuꝫ opus fuerit
clystere fiat cũ. ʒ. i. ipsorũ cũ. ℥. iij. decoctõis lenticularũ exco

riatarũ ⁊ rosaꝝ cũ glutinatiua non hẽant hic locũ. Qꝛ si pa
tiens non inueniet sibi punctionẽ vehementer ⁊ sustinebit
ipm clystere patienter clysterizandus est scđo cuꝫ.ʒ.ij. vsqꝫ
ad.ʒ.iij.⁊ plus iuxta qđ tolerabile erit ei. Qꝛ si iñ passus fue
rit punctionẽ vehementẽ dũ pueniet quasi ad sincopim cly
sterizandus est cũ oleo tepido pluries dũ mitigabiť pũctio:
⁊ ad modũ grossitudinis vlceris ⁊ diuturnitatẽ eius fiet mo
dus vtriusqꝫ arsenici ⁊ aque in qua dissoluanť. Qꝛ si ꝯditio
mãe fuerit grossa admisceanť cũ aqua salis ⁊ hoc est clyste
re vehemẽtius vltra q̃ꝫ fieri põt ⁊ nõ poterit sustinere illud
nisi virtuosus in fortitudine sed est melius ꝙ illud admiscea
tur in decoctõe lenticulaꝝ ⁊ rosaꝝ galle ⁊ corticũ glandiuꝫ
cũ ea ꝯfortent cõbustiua ne cicatrix in passione ꝯterat virtu
tem patientis. vñ si fuerit cadens clystere fiat si opus fuerit
cũ eis pluries paulatim paulatim iuxta modũ minorationis
punctõis. Sed ante clystere illud cibãdus est patiens de ci
bario modico ⁊ ꝯfortatiuo sicut asso i spido aut veru cuꝫ aq̃
sumach ⁊ silibus. Sed modũ trociscoꝝ arsenici positoꝝ in
clysteri esse dꝫ.ʒ.ß. vsqꝫ ad.ʒ.ij.in.℥.iij.decoctõis medicinaꝝ
cũ sit in eo pctũ maximũ. Qꝛ si vehemens fuerit inde pun
ctio occurre ei cũ clysteri fcõ cũ oleo tepefcõ modice cũ illđ
mitiget punctionẽ defendendo ꝙ non cõburanť intestina.
¶ Georgius dixit da in potu laboranti dissinteria aure.põ.
.iij.de gũmi arabico trito cũ aqua frigida.ẽt da ei in potu de
filonio pſo cũ aqua frigida.ẽt da in potu de decoctõe grani
risi:⁊ lacte recẽti coctis cũ ferro calefacto:aut da in potu ei
de coagulo leporino ad modum nuclei.

L ¶ De.iij.ca.li.ij.epi.expõnis dixit oẽs generalr̃ cognoscũt ꝙ
D fluxus sanguinis ventris si diuturnus fuerit egredientur cũ
eo res fetentes. sed in tenasmon non erit fetor:quoniã in te
nasmon vlcus erit in inferiori parte.

A ¶ Dico ꝑut vidi in meamyr. Hic est syrupus bonus ad vlce
ra intestinorũ ⁊ ad mitigandũ sitim. ℞.granorũ granatoꝝ
acidorũ sumach:gobbere:corine:piroꝝ ⁊ citonioꝝ.p.i. coq̃n
tur dum ingrossenť:⁊ cũ lymphatõe sumendus est ipse syru
pus. ¶ Hi sunt tro.de.ix.ca.ad vlcera intestinoꝝ mirabiles
℞.thuris:licij opij:acatie:dosis aur.pond.i. ¶ Ego quoqꝫ
non vidi medicinã esse in ca.vlcerũ intestinoꝝ absqꝫ opio
aut iusqamo aut silibus mixtis cũ ea vñ de iure fiant cuꝫ ea
desiccent ⁊ ꝯsolident stupefaciant sensum ⁊ ꝯstipent vẽtrẽ.
Sed clystere dꝫ fieri cũ trociscis arsenici in modũ aure. põ.
iiij.cũ.℥.v.decoctõis rerũ stipticarũ:⁊ trocisci ipsi nõ debẽt
ẽẽ cũ abũdãti puritate ⁊ acuitate. ¶ Dico denũciauit mihi
qdam notarius ꝙ quidã noĩe Binasir clysterizauit eundeꝫ
cũ puluere citrino in quãtitate aur.pon.i.admixto in.℥.i. olei
roſ.crudi. vñ pcepi ꝙ clysterizauit eũ cuꝫ kadion sublima
to. ¶ Dixit ꝙ inde reuersus est fluxus de centũ sellis ad.x.⁊
incisus fuit in mane diei sequentis ⁊ ꝯualuit p.xv. dies. dein
de rediijt passio ⁊ per primã curã cõualuit scđo. ¶ De mea
myr. Hi sunt trocisci de arsenicis de.xx.ca. ℞. arsenici citri
ni ⁊ ruffi.añ.p.i.acatie:calcis viue.añ.p.ß.distemperenť cũ vi
no stiptico:⁊ fiant inde trocisci de aur.pondere.iij.trociscus
qlibet. ſꝫ cũ vno trocisco fiat clystere cũ pte aque rerũ stipti
carũ. Qꝛ si virtus fuerit modica clysteriũ fiat cũ minori pte
huius quãtitatis. ¶ Dico hi sunt trocisci arsenici vtriusqꝫ
ad cõburendũ absqꝫ dolore mirabiles. ℞.arsenici citrini:⁊
calcis viue.añ.p.ij.opij:thuris:sanguis draconis. añ.p.i. di
stemperenť cũ decoctõe rosarũ:⁊ clystere fiat cũ decoctõe pa
pauers ⁊ rosarũ. ¶ Dico hoc est clystere bonũ absqꝫ arse
nico. ℞.lenticularũ excoriatarũ:rosarũ:risi:balaustie:papa
ueris:ordei excoriati:coquanť ⁊ postea. ℞. thuris : sanguis
draconis:ceruse plũbine:acatie:⁊ fiãt inde trocisci cũ aqua
gũmi. sed de eis misceãť.ʒ.iiij.in.℥.iij.ipsius decoctiõis.⁊ fiat
inde clystere cũ.℥.ß.olei roſ. ſꝫ reqrať fluxus ventris ꝙ si fue
rit sanguis ꝯdñans in eo declinanduꝫ est ad stiptica tam de
nutrimentis q̃ꝫ de medicis ⁊ clysteribus. ita ꝙ fiat decoctio
de rosis:balaustia:⁊ antimonio.⁊ si fuerit pũctio ⁊ tortio ve
hementiores declinandũ est ad glutinatiua . ita tñ ꝙ fiat de
coctio de grano risi:⁊ ordeo excoriato:oleo:⁊ adipe caprino
cũ trociscis ceruse luti ⁊ vitelli ouoꝝ elixoꝝ ⁊ silibus. Sed
si fuerit sanies abundantior declinãdũ est ad lauatiua ⁊ mũ
dificatiua sicut sunt arsenici ⁊ carta vsta . ¶ Dixit de mea
myr fiat clystere penes punctionẽ vehementẽ cũ aqua fenu
greci ⁊ se.lini. ¶ Dixit ꝙ quantitas aque clysteris ꝑ maio
ribus dꝫ esse.℥.iiij.sed ꝑ ifantibus.℥.ij. ¶ Trocisci alij de eo
℞.arsenici citrini aur.pon.ij.arsenici ruffi aur. pon.v.calcis
viue non extincte.ʒ.iij.carte vste.ʒ.iiij. clystere fiat cum aur.
pon.iij.trociscoꝝ aur.pon.iij.salis triti.℥.vij. ⁊.ß. aque frigi
de. ¶ Dico hec est cura silis cure dicte i megategni:sed op
portuna est si vlcera fuerint valde putrefacta ⁊ patiens fue
rit robustus. ¶ Hi sunt trocisci boni ad vlcera intestinoꝝ
⁊ fluxũ ventris. ℞.gallã imaturã:⁊ terendo eaꝫ ad modum
collirij. ℞.farinam simile:⁊ grani risi: cribellatam cũ cinde
to ⁊ gũmi arabicũ:⁊ distẽpãdo oĩa cũ ouo cũ vitello simul ⁊
albumine:fac de eis trociscos tenues ⁊ assenť sup tegulã in
clibano:ita ꝙ non cõburanť:⁊ deť trociscus.i.in potu patiẽ
ti in quãtitate.ʒ.v. Qꝛ si cũ eo non fuerit febris deť in potu
piperis dauik.ij.⁊ opij dauik.ij. ¶ Dixit ꝙ clystere arsenici
dꝫ fieri iuxta velocitatẽ sensus patientis caute inspiciendo
virtutẽ ⁊ magnitudinẽ corporis eius . Sed i maiori fieri dꝫ
clystere aur.pon.iiij.⁊ in mediocri aur.pon.ij. ⁊ i minori aur.
pon.i.⁊ nullo modo dꝫ fieri nisi diuturna fuerint vlcera . sed
positis in eo opio ⁊ croco silr̃ mitigabiť inde dolor ⁊ ꝓuoca
bitur patiens ad somnũ ⁊ melius erit . tñ patiens comedere
dꝫ añ clystere aliquã quãtitatẽ cibi. Deiñ dixit de trociscis
arsenici pluries in qbus poniť opiuꝫ ⁊ crocus : ⁊ de empla
stris in qbus ponunť semen iusqami:opiũ:crocus : ⁊ res sti
ptice armoniace:vnde pars eorum consequenda est in tro
ciscis ⁊ illinitionibus iuxta ꝙ opus erit.

D ¶ Dico per experimentũ inueni res que dissoluũt tenasmon
ꝙ potentiores erunt si fuerit stiptice. sed melior ipsis est hec
confectio. ℞.galle imature:ceruse plũbine:thuris : sanguis
draconis:⁊ opij:ana partem conuenientem:⁊ fiat inde scief.

B ¶ Hec est dragia ad vlcera intestinoꝝ cũ frigiditate. ℞.se.li
ni:se.maluauisci:nasturtij:se.mirti:thuris:gũmi:luti:masticis
cipi:⁊ ameos:fiat de eis puluis ⁊ sumanť: qm̃ ꝑfecte valet.
¶ De libro clysteriũ dixit clystere papaueris vtile est val
de vlceri intestinorũ:qm̃ mitigat dolorẽ ⁊ punctionẽ:⁊ tollit
fluxũ ventris. ¶ Dico seia cocta que poni debent in clyste
ri sunt ordeũ excoriatũ:risuꝫ:lenticule excoriate:⁊ papauer:
ẽt rose:glandes:balaustia:⁊ silia ſm modũ aliarũ rerũ iuxta
qđ vidi ꝙ si diuturnũ fuerit vlcus ⁊ corrosum ⁊ non poterit
fieri clystere arsenici ex debilitate patientis ⁊ vehementi sen
su eius clysterizandus est patiens vehementi sensu eius ter
clysterizandus est patiens cuꝫ aqua ⁊ melle. sed post horas
q̃ttuor clystere fiat cũ aq̃ salis . diñ postea clystere fiat cũ lu
to sigillato dissoluto i aceto ⁊ aq̃ cũ iñ saneť dño ꝓcedente.

L ¶ De libro signoꝝ ꝙ si alicui fuerit fluxus sanguis in vẽtre
aut in vomitu:aut in vrina:⁊ subito ei ꝯtigit ꝙ eius extremi
tates infrigidanť ⁊ citrinus ꝯuertiť color eius:ac vẽter illi⁹
inflatur:⁊ deficiet pulsus notum sit ꝙ aliqua pars ipsius sa
nitatis ligata est in ventre.

A ¶ Bimasuy. de cura fluxus ventris dixit ꝙ in discoriatione
intestinoꝝ si fuerit colera ⁊ sanata passio fuerit qñqꝫ. ⁊ po
stea subuertiť cũ fluxu acuto ⁊ malo. stude ad infrigidanduꝫ
epar dando in cibo patienti de granatis:vua acerba:⁊ gal
lis ꝯfectis in eis. ẽt de scibus lenibus ⁊ frigidis: ⁊ extinguen
dum est in aqua que sumẽda est in potu lutũ armenicũ:assũ:
aut gũmi arabicũ:nec clysterizandus est patiens cũ clysteri
arsenici nisi qñ emitteť illud qđ albũ fuerit ⁊ viscosum. Sed
dum mã sanguinea aut fetulenta aut colerica tenuis fuerit
ꝯdñans non est vtendum eo oĩno. tñ qñ abundans erit pu
trefactio:⁊ emissa mã albescit tunc erit bonũ . Sed in disco
riatione intestinoꝝ crudeli in qua ꝯsumiť aliqua tunica inte
stinorũ absqꝫ putrefactõe melior cura erit cũ lacte caprino
cocto cũ ferro calefacto extincto in eo pluries cũ gũmi ara
bico ⁊ luto armenico dissolutis in eo. Sed si fuerit lac vacci
nũ expoliandũ est butyrũ eius:deinde coquať.⁊ si fuerit cuꝫ
ea febris nõ est dandũ de lacte in potu. sed de ptisana: de or
deo:⁊ gũmi:⁊ vtilius est dissinterie lac expoliatuꝫ de butyro
eius dissoluat ventrẽ. ¶ Dico ſm hoc primo ordine dissin
terie cura fiat cũ scibus ⁊ glutinatiuis. ꝙ si longa fuerit cum
lacte expoliato de butyro cocto fiat . ẽt si plus longa fuerit
⁊ abundanter fuerit clystere fiat cum arsenic̃. sed tñ regren
da est sup hoc dispõ epatis cuꝫ maior pars dissinterie acci
dat in eo. ¶ Dico ꝙ si patiens passus fuerit post q̃ꝫ emittiť
in fluxu ventris eius pticula carnis magnã ponderositateꝫ
in vẽtre ⁊ extensionẽ ⁊ fluxus diminuiť: notũ sit ꝙ intestina
pforata sunt. vñ si hoc fuerit in itestino inferiori forte in mi
rach erit apã ⁊ pforabiť ⁊ inde egredieť suba ⁊ perdurabit
hoc per totã vitã patientis. Sed si fuerit in intestino supio
ri deterius est ꝓpřie si fuerit in ieiuno cũ patiens inde exte

nuetur dūz morieť. tñ qñqz morieť anteq̃z extenuatū fuerit corpus eius cū idē esuriat vehementer ex comestione abūdanti cū nulla satietate inde facta infleť venter vehemēter ⁊ inde morieť. ¶ De sūma Bim. regre qð in fluxu ventris erit: ⁊ iterrogando de eo si incisus fuerat. sed si rñdeť tibi q̄ cū rasura fuerat tpe quo vidisti illū: aut añ illā rasurā fuerat fluxus ventris cū rebus citrinis. aut post sumptionē medicaminis emissa fuerat colera citrina: noscas q̄ passio est de dissinteria colerica. ēt si videris in bacili res acutas ⁊ calidas ⁊ colerā diuersā ⁊ viridē ⁊ silia. Sed si videris cū rasura hūorē albū ⁊ viscosū ⁊ ante euz illud fuerat passio erit flegmatica. Et si videris cū eo humorē nigruz passio erit mala. vnde regre dispōnē illius humoris tūc si fuerit ex colera nigra ⁊ passio fuerit diuturna icurabilis est. sed nisi fuerit diuturna curabilis erit cū rebus glutinatiuis ⁊ violentis. ¶ Dixit da laborāti dissinteria colerica ⁊ acuta in potu de lacte cocto dum ingrosseť ⁊ pueniat ad quātitatē mediā cū .ʒ.iij. gūmi arabici: qm̄ valde ꝯfert. sed si volueris vti clysteri coque aquas duz fiāt ad modū mellis. Et si opus fuerit q̄ patiens ingrediať balneuz da ei in cibo de pane infuso in vino stiptico aut rob citonino. ¶ Dissinteria q̄qz accidit ex flegmate salso ⁊ signū habeť q̄ erit in fluxu ventris aliqua pars alba ⁊ viscosa abundanter cum pōderositate cum qua erit caliditas ⁊ sitis. ēt accidit ex cole.ru. ⁊ signū habeť q̄ in fluxu ventris erit colera cū spuma cū supabundanti caliditate ⁊ siti. ēt accidit ex cole.nigra sed signū habeť q̄ in eo erit ps aliqua nigra cuz fetore vehementi valde. ¶ De experimētis marasten q̄ si grossa fuerit dispō in fluxu ventris non est ponendū oleū in clysteri nec in maiori pte: ⁊ decoctio ei⁹ dz fieri de rosis ⁊ folijs mirti. silr si vlcus fuerit horribile ⁊ infectum sz clystere arsenici absqz oleo oīno erit. tñ clystere fiat aliud ante ipm cū aqua ⁊ sale ita q̄ emissa suba ⁊ mundificato intestino clystere fiat cū arsenicis cū in eo sit sanatio eius ¶ Dico q̄ si pui infantes passi fuerint fluxū ventris. ℞. gūmi arabici: luti sigillati: amidi: assi modice: coaguli leporine: spodij: ana ptē ꝯueniētē teranť ⁊ dāda sūt eis i potu dauik. .ij. de eis i die ter: aut dissoluať gūmi i lacte ⁊ deť eis i potu.

C ¶ Dico de fluxu sanguis ventris est quedaz spēs deformis valde in quo fluxu est pars quedā silis feci valde fetens in qua erit spuma ⁊ cole.ru. ebulliens ⁊ assilať cole. nigre nō q̄ sit de ea cuz ipsa sit grossa ⁊ fetens ⁊ cole.ni. sit tenuis absqz fetore. Sed hoc accidit in corporibus calidis ⁊ extenuatis que subeunt laboribus multis ⁊ magis in estate. ēt laborantibus siti lōga sicut est in dispōne nasla medici qñ in eo erit fluxus supabūdās. Sed cā huius erit eo q̄ epar calefit valde ⁊ ide attrahet sanguinē de venis: deide sanguis igrossať in meatibus epatis in pauco tpe ex vehemēti caliditate ei⁹. vñ cū ipse grauis fuerit ei in primo expellet euz ad intestina ⁊ attrahet euz de venis silr. Sed rasura in hoc fluxu dz esse modica in primo deinde deficiet. Et si erit fluxus huius rei silis feci vidi q̄ curať melius per emplatione epatis per infrigidatiua vltime frigiditatis: ēt per potū aque nimis ieiuno stō per potū syrupi papaueris frequēter dati per emplā aquā ordei ⁊ fricationē supficiei corporis moderataz ita q̄ careat epar sola vna hora appositōe alicuius rei infrigidantis illud ligatis manibus de assellis: ēt pedib⁹ de vtraqz inguine. ēt ipsis fricatis frequenter cū toto corpore cū inde restituať sanguis: ⁊ eius manatio ad epar cesset: ⁊ inde infrigideť epar sed modica fiat attractio eius. hoc quoqz mirabile ⁊ expertū est in cura. Sed danda sunt narcotica vt diminuať inde sensus itestinoꝝ. Etiā illiniēda sunt loca itestinorū cū ꝯfortatiuis: ⁊ epis loca cū ꝯfortatiuis ⁊ ifridatiuis.

A ¶ De pticularibus. portulaca ꝯfert vlceribus intestinorū si sumiť in cibo. ¶ Dixit. G. q̄ portulaca est frigida in secūdo gradu: humida in tertio extinctōis violente valde ita q̄ vtilior est alijs medicis. iō video q̄ est in vltimo iuuamento p laboranti vlcere ex acuitate in suo epate sicut passio q̄ erat i Nasla medico cū ipsa portulaca hēat stipticitatē ꝯueniētē in vltima mitigatōe sitis vñ vtēdū est ea in his locis. ¶ In quodā quoqz viro pforata fuerūt intestina per spaciū longa tpis vixit postea. sed pars stercoris pcedebat in ꝯcauitate ventris: ⁊ pars eius emittebať ⁊ ingrossatus est venter ad modū ydropici: deiñ i velociori tpe mortuus ē q̄si eēt ydropicus. ¶ G. plantago bona est vlceribus intestinoꝝ cū ipa incidat sanguinē cū virtute violēta. sed si ibi fuerit flāmatio ⁊ ardor eos extinguit: ēt si vlc⁹ fuerit putrefcm̄ sanabit illud

Silr māifestū est ex dicto. G. in hoc loco q̄ plantago sanat vlcera intestinoꝝ mala ⁊ diuturna. vñ vtēdū est aqua eius in trociscis arsenici: aut ante eos vtať ea forte loco eius sanabit ea: ēt vtēdū est sēie eius in alijs seibus. Dixit de numero abla dico q̄ si sic fuerit non erit ꝯueniens aut forte nō sit bonū ⁊ optimū in eis. Balaustia ēt ꝯfert vlceribus intestinorū valde. Cortex glandis sanat vlcera intestinoꝝ cū virtute violenta. Aqua in qua coquunť radices maluauisci cōfert vlceribus intestinoꝝ cū in eis sit virtus stiptica. ¶ Dico cū mitigatōe ⁊ correctōe galla bona est ad phibendū manationē ad intestina. Barba hircina bona est vlceribus intestinorū. ¶ Dico. hi quoqz debēt vti hoc cibo. s. lentibus excoriatis cū aceto: fabis cū ace. vitello oui elixo cū pane distempato cū aceto pullo pdicis: aut pdice asso insipido cū sumach: ⁊ succo granoꝝ granatoꝝ muzoꝝ. s bona est portulaca: ēt semen acetose magne sanat vlcera intestinoꝝ: cortices thuris bone sunt vlceribus intestinoꝝ: ⁊ maior pars medicoruz vtiť eis. Litiū sumptū in potu ꝯfert vlceribus intestinoruz. Elkalaffar vt crediť cortices sunt inde ꝯfert vlceribus intestinorū. Reu. ꝯfert vlceribus itestinoꝝ. Lutū sigillatū ꝯfert vlceribus putrefactis. sed anteq̃z fiat clystere cū eo fiat clystere cū aqua ⁊ melle deinde postea cū aqua ⁊ sale. deide cū eo: ēt dať i potu cū aceto ⁊ aqua multa. ¶ Dias. dixit q̄ lac coctū dū deficiet aquositas eius attenuat ⁊ desiccat intestina ⁊ ꝯterit acuitatē colere ⁊ corrigit discoriationē ei⁹: ⁊ melius erit si coctū fuerit cū ferro calefacto. Jō calefaciebam virgas ferreas i clibano hñtes capita sicut nebulas: ⁊ semp eas extinguebā in lacte dū lac ingrossabať ad modū mellis deinde dabā de eo in potu ⁊ meli⁹ erat alijs medicis. ¶ Dico q̄ si videris dolorē esse vehementē in ventre ⁊ vēter fuerit lenis: ⁊ q̄ egestū fuerit colericū ⁊ vrina fuerit alba aut citrina da i potu de isto: ⁊ noscas q̄ cole.ru. est cā tortōis. Et si videris q̄ appetitus cibi ꝯfortatus est cū hoc ꝯsiderav: p egeriť nigrā: aut nigra fuerit in cōplōne silr forte humor melancolicus fuerit: ⁊ ꝯsequēdus est in principio eius añq̃z inferat vlcus cancrosum. Et si videris q̄ egerit humorē flegmaticū aut aquā silr erit flegma salsum. ¶ Dixit. G. q̄ augetur in eo virtus violēta valde si cū eo mixta fuerit .ʒ.i. de stercore canis comedentis tm̄ de ossib⁹ p triduū dū stercus ei⁹ efficiť albū absqz odore. Elmori poniť in clysteri ad vlcera intestinoꝝ vbi sunt vlcera putrefacta. ¶ Dico vidi quandam spēm dissinterie accñtē ex egōne dura lapidea ⁊ facta ad modū lapidis ⁊ sic ex incisione ipsius egōnis cōpressiōe vehemēti dissinteria inferť. Sed deteriores res ei sunt que desiccant ventrem: tamen cura eius fiat q̄ dentur in potu res lubricatiue dum emittantur ipse nodule. etiam iura dentur in potu lenificatiua cum bona sint ei.

B ¶ Dias. decoctio acori ꝯfortet tortōi. Yreos ꝯfert tortioni.

A ¶ Myrrha sumpta in modū nabe vnius ꝯfert vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxui vehementi ventris. Pix sicca admixta cuz aqua ordei ponitur in clysteri ad vlcus intestinorum.

D ¶ Dico expt⁹ suz calefactionē ⁊ iueni q̄ ipsa tollit tenasmon violenter valde. ⁊ iam dixit in sūmis mēbroꝝ dolentiū q̄ tenasmon fit ex frigore vehementi aut ex colera inuissa in corpore intestinorum. vnde cōdomināte pressione valde oportet q̄ lauetur intestinum deinde glutinetur.

A ¶ Litiū bonū est vlceribus intestinoꝝ diuturnis in potu datum aut clysteri positū. Galla ꝯfert laboranti vlcere in intestinis suis si coquiť ⁊ decoctio eius poniť in alia decoctiōe. Galla bona est vlceribus intestinoꝝ diuturnis in potu data aut posita in clysteri. sed trita dať in potu ⁊ cōfert valde. ¶ Dico hic ē trociscus mirabilis. ℞. galle .ʒ.i. corticis thuris .ʒ.i. se.apij .ʒ.i. opij dauik .ij. coaguli lepoꝝ dauik .i. ¶ Diasco. liciniū poniť in clysteri ad vlcera diuturna in intestis. sed dz esse aqua in qua infundiť cinis ficus aut glādis spēs colata ⁊ mutata sed ligato capite panni coleť ⁊ erit pfecta valde. Cera ꝯfecta in pillulis: pillule decē sumunť cū ptisana in potu ꝯfert vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxui ventris. Semen acetose ꝯfert vlcerib⁹ itestinoꝝ ⁊ fluxui vētris. Eldiuid vel eloniuid bonū est vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxui vētris. ¶ Albugerig semen portulace ꝯstipat vētrē ⁊ corroborat intestina. Albugerig. charaba hz ppietatē icidendi sanguinem de vlceribus intestinoꝝ. ¶ Dixit. G. non est multe caliditatis: ⁊ est violente desiccatōis. ¶ Masarguyb. q̄ si vehemens fuerit dolor in itestinis. ℞. mucillaginē: se.lini: ⁊ miscēdo ipsam cū oleo roſ. hñ pone eā in clysteri: qm̄ non hz eq̄le

sibi in hoc. ¶ Dico iuxta qđ vidi in opinione Hyp. q̄ si debilitata fuerit virtus laborātis solutōe ventris fiducialr̄ vtēdū est lacte cocto cū p̄ hoc patientē nutriat ꝛ ꝯfortet violēter ꝛ abundanter. ¶ Ruffus dixit vtendū est lacte caprino recenti cū capra sit modici potus ꝛ multi itus. Sed dum lac ipsius recens fuerit expoliandū est butyrū eius: deīn coquatur cū virgis ferri calefactis dū ingrossef ad moduȝ mellis: deinde def in potu cū illud incidat rasurā ꝛ vlcera mirabilr̄ deficiēte ab eo vnctuositate etiam aquositate. ¶ Dico hoc significat q̄ caseus mirabilis est ad hoc. vñ oȝ q̄ qñ efficif ad modū ceruse q̄ de eo admisceaf in aqua farris ordei inquātū ingrossari pōt illa aqua ꝛ def in potu patiēti. ¶ Abugerig. semen mentastri albū assum sup̄ tegulā ꝛ sumptū i potu ꝯstipat ventrē in vlceribus intestinoꝝ ad moduȝ se. lini. ¶ Dico hec sunt seia psilij: semen plantaginis: semen mirti: semen lini: semen mentastri albi semen portulace ꝛ sinapis. Sidhsar allium malum est tenasmon ꝛ fluxui ventris.

¶ Judeus dixit: qdā quoqȝ laborās vētre patiebaf in suba ipsius petrificatōeȝ scāȝ ad modū nucis. Dixit q̄ clysterizādus est cū oleo pedū coctoruȝ ꝛ butyro cocto. ¶ Dico vidi hoc non semel accidere in vlceribus intestinoꝝ. sed excitat tortionē vehementē ꝛ dolentē valde. tñ emissis ipsis nodulis mitigabaf statim dolor oīno ꝛ eo q̄ vidi illud fieri cū caliditate ꝛ cole. ru. vehementi ꝯieci q̄ ipsa caliditas ligat illā subam ad modū lapidis. vñ ex eo q̄ exinde nō fit fluxus inde erit tortio tm̄ q̄ si iñ excoriaf intestinū ex cole. ru. coadunanf in se discoriatio fluxu rasura ꝛ suba sicca lapidea p̄cedens inter eas. vñ cū difficultate vehementi descendit ꝛ dolet iō magnū pctm̄ erit i clysteribus ꝛ scibus siccis. vñ oȝ q̄ in primo die ingraf in eo si sic sit q̄ si inuenif icurabilis erit passio oīno si curaf cū eo q̄ ꝯstipat ventrē. Sed linieda est cū rebus lenibus: ēt cū clysterijs lenibus cū emittanf oīa. tñ emissis oībus ꝯuertenduȝ est ad regimen dissinterie purum.

A ¶ Dico q̄ aqua frigida ꝯuenit vlceribus itestinorū ꝛ fluxui ventris nisi fuerit ex frigore epatis cū aqua frigida cōstipet ventrē ꝛ tepida dissoluat. ¶ Dico q̄ scief in quo cadit thus ꝛ acatia dȝ cōburi vt in acatia crescat acuitas. ꝛ ita dixit Joannitius in libro tyriace nisi lota fuerit. vñ melius erit si scief cōponif de cerusa plūbina: opio: ꝛ gummi arabico. ¶ Dixit istud pfecte mitigat dolorē. sed tñ pungit oīno. vñ supponēdū est cū oleo rof. sed tñ de. ʒ. ij. ꝛ gūmi. ʒ. ℈. ꝯficiēdū est ꝛ ꝯiūgendū cū mirabile sit sub cōpendio bono. ¶ De li. mega. dixit. vlcera que sunt in itestinis gracilibus difficilioris cure sunt ex duabus cāis cū nā neruoꝝ i eis sit maior ꝛ medicia cū difficultate ad ea p̄cedant per superiora ꝛ inferiora.

C ¶ De libro clysteriū dixit accidit fluxus sanguis vētris filis
A dissinterie de emorroydis eminentibus supra. vñ ingre diligēter: deinde p̄cede ad curā. Dico hoc est signū ꝛ erit absqȝ rasura: ꝛ sanguis erit niger modice ꝛ sequunf interpolatōe tpa repletōis corporis. ¶ Dico ea que emittūt itestina hñt ordinē q̄ si sanguis fuerit ꝯdñans ꝛ passio fuerit in principio eius fac q̄ in clysteri ꝯdñans sit stipticū: tñ nō q̄ careat glutinatiuo ad modū hoꝝ trociscoꝝ q̄ sunt sabur. ℞. galle: sigie: balaustie: acatie ypoqstidos. añ. p. i. fiant inde tro. ꝛ cuȝ eis clystere fiat cū decoctōe mirti ꝛ rosarū ad ꝯstringenduȝ orificia venarū que sunt in intestinis. Qꝛ si rasura fuerit cōdominans noscas q̄ in ipsis venis non est magna apertio. vñ p̄cede ad id qđ glutinat sicut est gūmi lutū: cabraba: ꝛ vitellus oui ita q̄ cura non careat stipticis. Qꝛ si sanies fuerit ꝯdñans ꝛ albedo fuerit absqȝ rasura p̄cede cū adustiuis sicut cū cinere papiri: colcotar: arsenico: ꝛ silibꝰ. Qꝛ si fluxꝰ vētris fuerit cuȝ nigredine fetore ꝛ fece ꝯsidera q̄ iste curandus est cum clysteribus ꝛ sequetur magnum iuuamentū inde. ꝛ cum passio fit ex epate occurrendum est ei. ꝛ iaȝ vidi q̄ curata fuerit passio per minutionem.

A ¶ Elmogib. Bimasuy dixit clystere fiat cū arsenico vtroqȝ si in fluxu fuerit multiplicata albedo. vñ ſm quātitatē vehementis albedinis est ponēda quātitas trociscoꝝ arsenici in clysteri sed clystere dȝ fieri i nocte. ¶ Dico iuxta q̄ vidi de nono caplo meamyr. q̄ si patiens fuerit febricitans cū trociscis vtriusqȝ arsenici ponenduȝ est de rob vue acerbe desiccato litio: acatia: ꝛ succo sumach: ꝛ rof. ēt admiscēda sunt in silibus huius aque. ēt ponēdus est de opio: iusqamo: acatia: gummi: croco: litio ꝛ mirto. ꝛ cum dissolutiuis: videlicet stupefactiuis penetractiuis: maturatis: ꝛ ꝯfortatiuis. ¶ Dico hoc est scief melius. ℞. opij: castorei: thuris: croci: ceruse añ. p. i. fiat inde scief ꝛ supponatur.

B ¶ Dico si tortio fuerit cum fluxu ventris p̄cede ad soluēduȝ ventrē cum ꝯferens sit ei. Sed si fuerit cum aliqua superfluitate inflatiua aut cum sonitu: p̄cede cum eo q̄ disperdit vētositatē. ¶ Misih ad tortionē vehementē ex colera. ℞. psilij. ʒ. ij. olei rof. ℥. i. aque frigide. ℥. ij. gūmi arabici. ʒ. ij. p̄cutiantur dum admisceanf ꝛ in potu denf: aut da in potu de succo portulace: succo plantaginis: ꝛ succo capil. vene. ēt ꝯfert tenasmon ꝛ tortioni vehementi ꝛ ꝯtinue balneatio cū aqua in qua coquif myrrha cū extremitatibus cānarū in pila posita: aut cū decoctōe aneti: se. lini: fenugre. ꝛ maluauisci: ꝛ vtendum est eis cum capparo: nucleis oliuarū: ꝛ stercore ceruino: ēt clysterizādus est cū mucillaginatiuis ꝛ adipe. ¶ Hoc est bonū valde. ℞. myrrhe: croci: thuris: ꝛ opij ana p̄tem cōuenientē distempenf cū vitello oui: ꝛ fiāt scief ad modū glādium ꝛ retineatur per totam noctem. sed debet esse cum filo ligatum ad extrahendum illud iuxta velle eius.

A ¶ Ad solutionē ipsoꝝ quoꝝ nā ꝯstipaf: ꝛ in eis sunt vlcera in intestinis. ℞. psilij: se. maluauisci se. mētastri albi extrahēdo mucillaginē ipsoꝝ da eā in potu cū oleo amigdalaruȝ ꝛ aq̄ tepida. sȝ si fuerit cū angustia da eā i potu cū aq̄ frigida.

D ¶ Absqȝ auctore. Hic est puluis ad dragiā q̄ dr̄ mekliatha. vȝ. nasturtij ꝯferēs p̄mitui frigido ꝛ emorroydis. ℞. cimini assi infusi in aceto: mirabolāoꝝ nigroꝝ frixoꝝ cū butyro cocto: se. porroꝝ assi. añ. p. i. masticis bdellij. añ. par. ℈. ¶ Dico hoc bonū erit i quo fuerit calitas vñ ingrenda est suba.

A ¶ Ego quoqȝ curaui amir. i. regē eo q̄ passus erat fluxū vētris cū rasura ꝛ sanguine ꝛ suba lapidea ꝛ sicca ex cuius descensione multiplicabaf sanguis dando ei in potu de pillulis bdellij: ꝛ sup̄ eas faciendo clystere violētū: ꝛ iterato hoc peracto pluries ꝯualuit. ¶ Dixit p̄ laborante ventre pone in. ℥. ℈. lactis: recentis: de galla vsta ꝛ trita ad moduȝ medie corticis tunc nucille: ꝛ da illud in potu: qm̄ bonū est laboranti vētre. ¶ Aliud mekliatha. vȝ. nasturtij p̄ theodosio. ℞. nasturtij. bdellij. añ. rot. i. ℈. ꝛ cimini assi ꝛ infusi in aceto aur. pon. xl. masticis. ℥. i. mirabolanorū nigrorū assorū siue frixorū cū butyro cocto vaccino. ℥. iij. cum aqua frigida.

D ¶ De medicina antiqua. Ad premitū. i. tenasmon cū frigore ꝛ ventositate. ℞. nasturtij albi: ameos: fructus sauine. añ. p. i. denf in puluere in vola manus mane ꝛ sero: qm̄ pfecte cōferunt. ¶ Hec est dragia in puluere ad p̄mitū ꝛ fluxuȝ ventris. ℞. nasturtij albi: se. plantagis: glandis asse: se. iusqami: gūmi luti: psillij: balaustie: cornu spinarū: assenf scia ꝛ teranf ꝛ de eis denf in puluere in quātitate. ʒ. iij. ¶ Dico q̄ deducendū est de puluere granoꝝ granatoruȝ: semen iusqami: in qualibet dosis. ʒ. ℈. deducenda est cum opus fuerit recepta.

C ¶ Pro fluxu sanguinis ventris. ℞. psillij assi. ʒ. ij. gummi. ʒ. i. luti. ʒ. i. seminis iusquiami. ʒ. quar. i. non assi sed triti. ¶ Dico q̄ nisi fuerit caliditas ꝛ fuerit ventositates. ℞. nasturtij assi. ʒ. ij. seminis lini assi. ʒ. i. fructus sauine. ʒ. ℈. seminis iusquiami. ʒ. quar. gummi. ʒ. i. luti. ʒ. i.

D ¶ Pro premitu ꝛ laborante ventre. ℞. lithargirij dauik. i. ʒ. camphore dauik. i. fiant pastilli in modum nucille cuȝ oleo sambucino ꝛ dentur in potu: quoniam ligabitur statim q̄ si addis de eo infert colicam. Hec est dragia nigra ad premitum ꝛ emorroydas. īfunde mirabolanos nigros: kebullinos in butyro cocto ꝛ assentur: deinde. ℞. ipsorum. ʒ. xxx. cimini infusi in aceto nocte dieqȝ ꝛ assi. ʒ. xx. nasturtij albi assi. x. se. porrorum. ʒ. x. fructus sauine. ʒ. v. ameos. ʒ. v. gummi. ʒ. v. masticis. ʒ. v. seminis iusquiami. ʒ. v.

A ¶ Batisug Hoc est clystere ꝯferēs mirabilr̄ ad dissinteriaȝ recētē. ℞. vitelloꝝ ouoꝝ. iij. nō elixoꝝ ꝛ terēdo eos i mortario mūdo cū. ℥. i. olei rof. crudi. ꝛ. ʒ. i. ℈. ceruse tepefac eos ꝛ cū eis clystē fiat. ¶ Fayk. q̄ si laborās vlceribꝰ itestioꝝ ꝛ fluxu vētris patif āgustiā vehemētē da ei i potu đ lacte vaccio acido expoliato de butyro suo in q̄ātitate. ʒ. ℈. ꝛ plꝰ si opꝰ fuerit.

C ¶ Gabriel filiꝰ bactisob. Hoc ē medicamē p̄pū fluxui accñti ex epe sili aq̄ carniū. ℞. rosaꝝ sandali: cipi: calami aromatici añ. p. i. distēpēf cū aq̄ extremitatū mirti: aut cū rob vue acerbe ꝛ i ēplo ponāf sr̄ epar. sȝ dādū ē i potu đ rob ribes: ꝛ rob mirti simplici: ꝛ trociscis vtriusqȝ arsenici. hec ōqȝ ꝯferunt fluxui vētris q̄ ē ex p̄te emorroydaꝝ ꝛ cuiȝ fluxui diuturno.

D ¶ Costa in libro eius de flegmate dixit. accidit in ano dolor: ꝛ ide emittef sicut albumē oui: ꝛ forte mollefiet ꝛ egredeif. sȝ confert ei calefactio ꝛ sessio sup̄ panicum ꝛ salem calefactā: ꝛ vnctio cum oleo in quo dissoluitur bdellium iudaicum ꝛ

ſumptio pillularum ſerapini ꝛ bdellij.

A ¶ Dixit Dya. ſi de cornu ceruino vſto ſumiť ī potu ī q̃titate aur. pō. iij. cū dragagāto ɔfert vlceri iteſtinoꝝ. ¶ Dixit. G. cornua ceruina vſta deīde lota ꝛ ſūpta in quātitate aur. pō. ij. magis ɔferūt q̃ alia cornua: ꝛ ipa ſanāt vlcera iteſtinoꝝ. ¶ Dixit Dya. ſi de coagul' ſumunť ī q̃titate dauik. iiij. ʒ. ɔferūt vlceri iteſtinoꝝ: ēt coagulū eq̄nū ꝓprie ɔuenit vlceri iteſtinoꝝ ī decoctōe glādiū ꝛ copulaꝝ eaꝝ. ¶ Dya. G. fabe cocte ī aceto ꝛ aq̄ ꝛ ſūpte cū corticibꝰ ɔferūt vlceribꝰ iteſtinorū. ¶ Portulaca bona ē vlceribus iteſtinoꝝ. Dya. ſi ſumiť in cibo aut poniť in cliſteri: ēt tollit fluxū materieꝝ de matrice. ¶ Dixit Gal. ꝙ portulaca ɔuenit vlceribus iteſtinoꝝ comeſta. ꝫ aq̄ eiꝰ ē efficacior ſūpta ī potu aut poſita ī cliſteri. ¶ Dixit Paulus corallus ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ. Paulus macis ſtipticꝰ ē. iō bonus ē vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Dixit Ga. ꝙ ſanguis leporis hyrci aut cerui aſſus ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Dya. aqua manās de oliuis ɔditis in aq̄ magis violēta ē ſale ī mūdificatōe ꝛ poniť ī cliſteri ad vlcera iteſtinorū putrefacta. ¶ Paulus. G. dixit exptꝰ ſū ſtercus canis albi detenti per dies ꝛ comedentis oſſa duꝫ ſtercus ipius efficietur album ꝛ ſiccum abſq; vllo fetore in curatione vlceruꝫ inteſtinorū dādo de eo ī potu cū lacte cocto cū vgis ferri calefactis aut lapidibꝰ ſaxoſis quoniaꝫ iueni ꝙ mirabilr̄ ɔferūt apati duro ꝛ calido in inteſtinis. ¶ Dya. litiū ɔfert vlceribus inteſtinorum in potu ſumptum aut poſitum in cliſteri. ¶ Dya. aq̄ in q̄ extinguiť ferrū calefactū pluries ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ: etiā vinū ꝛ lac ſic ɔfecta. ¶ Dya. ſuccus ſempuine dať in potu ꝓ vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Dya. ſumac tritū dať in potu ꝓ vlceribus iteſtinoꝝ. ¶ Dixit Gal. ſemē acetoſe ſilueſtris in ſe violentā hꝫ ſtipticitatē ita ꝙ valet ad ſanandū vlcera inteſtinoꝝ ꝛ ꝓpe ſemen acetoſe magne cū luto ſigillato ɔfert valde ēt lutū ſamius qd̓ appellať ſtella. ¶ Gal. dixit ꝙ ego dedi in potu de luto ſigillato ī curatōe vlceꝝ inteſtinoꝝ putrefactorū poſt q̃ lota fuerāt inteſtina cū cliſteri facto cū aq̄ mellis. deinde cū cliſteri alio facto cū aqua ꝛ ſale. deīde cū cliſteri facto cū luto ſigillato cū ſucco plātaginis. deinde da in potu de ipſo luto ſigillato cū aqua ꝛ modico aceto. Etiā lutū ſamius. i. ſtella idem facit. ſꝫ tm̄ lutū ſigillatū magis violētū ē: lutū armenicū ɔfert valde vlceribꝰ accidētibus in inteſtinis. ¶ Talaſſar. cortices indi vt creditur violente ſtipticitatis ſunt valde ideo conferunt.

B ¶ Dya. decoctio ſemīs lini in cliſteri poniť ꝓ pūctione ꝛ vegetatione in inteſtinis.

C ¶ Coriandrum ſiccum bonum eſt nimis ad incidendum fluxum' ſanguinis ventris.

A ¶ Succꝰ folioꝝ vitis ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Bim. lac coctū cū virgis ferri calefactis ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ ſūptū ī potu aut poſitū ī cliſteri ſolū tm̄: aut cū aq̄ ordei admixtū.

B ¶ Dya. etiam valet ad punctionem inteſtinorum.

A ¶ Dya. G. lac ſi deficit aquoſitas eiꝰ ī coquēdo ipō ɔfert vlceribus iteſtinoꝝ. Sꝫ ego deficē faciebā aquoſitatē ipſiꝰ cū vgis ferri calefactis extiguēdo eas ī eo qm̄ ī ferro eſt vtus ſtiptica. ¶ Plātago ɔfert vlceribꝰ in iteſtinis accidētibus cū ipa icidat ſanguinē flāmatōeꝫ ꝛ vſtionem mitigat. ¶ Dixit G. barba hyrcina ɔfert. G. flos eius pfecte deſiccat iō ſanat vlcera inteſtinoꝝ. ¶ Bim. oleū ɔfectū de maſtice ɔfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ. ¶ Dya. ſuccus radicis ēt cortices ꝛ folia ipius ꝓut in ca. ſputi ſanguis ē ɔfert vlceribus iteſtinoruꝫ. ¶ Dya. maſtix ɔfert. ¶ Dixit Gal. ꝙ ipa apatibus iteſtinorū ɔfert. ¶ Myrrha ſūpta ī potu ad modū fabe ɔfert ad vlcera iteſtinoꝝ. ¶ Dya. ſal ſolutus in aq̄ ꝛ poſitꝰ ī cliſteri ɔfert vlceri iteſtinoꝝ. putrefacto ꝛ ambulāti in iteſtino. ¶ Dixit Gal. Dya. ꝙ ſimphonia paſtoris ɔfert ꝫ ſi de radice dať in potu ſanat vlcera iteſtinoꝝ. ¶ Elmori poniť ī cliſteri ad ɔburēdū vlcus iteſtinoꝝ crudele. ¶ Dya. dactili iformati comeſti ɔferūt vlceribꝰ iteſtinoꝝ ꝛ ſemē eius idem facit. ¶ Ga. radix nenufaris ꝛ ſe. eiꝰ ɔferūt vlceribꝰ iteſtinoꝝ: ſed hn̄s radicē albā eſt magis violēta in actu in ipſa paſſione. Citoniū ɔfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ. ¶ Dya. myrrha ē magis violēta in hoc. Nux cipreſſi recēs trita ꝛ ſūpta in potu cū vino ɔfert vlceribus inteſtinoꝝ. ¶ Dya. decoctio ſumac poſita in cliſteri ɔfert vlceri iteſtinoꝝ: ēt data in potu: ēt ſi in ea fit ſeſſio. ¶ Gal' ſumac ɔciatoꝝ pelliū poſitū in cibarijs ſanat vlcera inteſtinoꝝ. ¶ Dya. decoctio pulueris ſerrature arboris cedri. i. ſidri ſūpta in potu aut poſita in cliſteri ɔfert vlceribus inteſtinoꝝ. ¶ Dya. G. ꝙ aqua piſciū ſalitorū poſita ī cliſteri ɔfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ eo ꝙ deſiccat vlcera putrefacta q̄ ſūt ī iteſtinis. vn̄ ſi ipſi ſumunť aſſi cocti aut nō cocti ī cibo ɔferūt vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Gal. ſilr̄ mixti cū cibarijs aut elixi in aqua alicuius decoctiōis ɔferūt. Decoctio ſubſtātie vue poſita in cliſteri ɔfert vlceribus iteſtinoꝝ. ¶ Dya. alia ſūpta vt ſumiť far ɔfert. Uue paſſe ſūpte cū nucleis in cibo tm̄ ɔferūt vlceribus inteſtinoꝝ. ¶ Dya. aq̄ vue acerbe poſita in cliſteri ɔfert vlceribus inteſtinoꝝ. ſed eo ꝙ ē violēta nimis ɔterēda ē eius potētia. ¶ Dya. virga paſtoris ſanat vlcera inteſtinoꝝ data in potu. ¶ Gal. xilo indum ɔfert diſſinterie. ¶ Paulus. lēticule elixe trite cū corticibus eaꝝ erūt vtiliores in cibarijs ad vlcera inteſtinoꝝ data in potu. ¶ Gal. flos rubi ſumptus in potu ɔfert vlceribꝰ inteſtinoꝝ. ¶ Dya. cozule vſte eo ꝙ vtus ipſaꝝ deſiccatiua eſt ꝛ modice caliditatis ɔferūt vlceribus inteſtinoꝝ nondū putrefactis: ſed daniť talr̄ in potu ī quātitate ꝑ. iiij. galle ꝑ. ij. piperis albi ꝑ. i. ¶ Paulus dixit ꝙ Gal. dixit hoc veraciter in auctoritate ꝓpria: ꝫ ipſe dixit ꝙ galla dꝫ eē recēs. ꝛ dixit ꝙ ɔferunt mirabilr̄ valde. ſed teranť bene ſubtilr̄ ꝛ ſpargant ſup cibaria: ēt daniť in potu cū vino albo. huius vō cinis nō lotus dꝫ ſolui in aqua ordei: ꝛ cū eo fiat cliſtere ad vlcera inteſtinoꝝ. ¶ Flos ſquināti ſanat diſſinteriā ꝛ groſſitudineꝫ aliā. ¶ Paulus decoctio granoꝝ granatoꝝ muzoꝝ ɔfert vlceribus inteſtinoꝝ. ¶ Dya. balauſtie ɔfert vlceribus iteſtinoꝝ. Reu. ſumptū in potu ɔfert ardori inteſtinoꝝ. ¶ Ga. Dya. pinguedo caprina magis ſtiptica ē oibus pinguedinibus ideo ɔfert vlceribus alijs inteſtinoꝝ. ¶ Dya. adeps renū liquefactus cū aqua ordei poniť in cliſteri etiam poniť ius vnctuoſitas huius pinguedinis in eo.

B ¶ Dixit ruffus piguedo caprina poniť in cliſteri laborantis
C pūctōe in inteſtino recto: ꝛ colō: ꝛ eo ꝙ ligať de leui coagulať ꝛ violēter facit. vn̄ vtendū ē ea ad mitigādū pūctionē accidentem de fluxu ſanguinis ventris.

A ¶ Mora imatura ſiccata poſita in cibarijs bona ſūt vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Dya. aq̄ cineris ligni ficꝰ plies mutata ꝛ clarificata poſita ī cliſteri ɔfert ſilr̄ data ī potu in q̃titate. ℥. i. ʒ. ¶ Dya. cauda eq̄na ſi ſuccꝰ eiꝰ dať in potu cū vino ɔfert ad vlcus iteſtinoꝝ. ¶ Dya. dixit ꝙ caude eq̄ne folia ſūpta ī potu cū aqua ſolidāt icīſionē inteſtinoꝝ. ¶ Dixit Gal. cauda eq̄na ꝛ ꝓprie ruffa ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ. ¶ Dixit Gal. ꝙ plr̄s dixerūt ꝙ cauda eq̄na ɔſolidauit vulnera accītia ī iteſtis gracilibꝰ. ¶ Semē pulicarie aut herba eiꝰ ſūpta ī potu ī vino ɔfert vlceribꝰ iteſtinoꝝ. Radix maluauiſci cocta cū vino ꝛ ſūpta ɔfert vlceribꝰ inteſtinorum ꝛ etiam eius ſemen.

C ¶ Gal' decoctio ſalicum ponitur in cliſteri ꝓ laborantibus fluxu ſanguinis ventris. ¶ Dya. etiaꝫ flos eius ſumptus cū vino nigro ꝛ ſtiptico in potu melius facit.

B ¶ Decoctio malue ortēſis poſita in cliſteri ɔfert pūctioni in inteſtinis. ¶ Gal' etiam punctionem ani ſanat.

A ¶ Dya. acetum in quo poniť ſal ɔueniēs per dies plures ɔuenietes poſitū in cliſteri vlceri ambulāti mirabilr̄. ¶ Ga. ſed poſtea ſequi debet illud cliſtere lenitiuum.

C ¶ Etiā ɔfert fluxui ſanguis vētris lutū ſigillatū ſūptū ī potu aut poſitū ī cliſteri: ēt lac coctū cū ferro calefacto: ēt oua elixa ī aceto ſi mixta fuerit cū galla ſumac: ꝛ calx ſūpta in cibo ɔferūt. Portulaca ſūpta ī cibo ɔfert fluxui ſanguis vētris ēt ſuccꝰ eiꝰ ſūptꝰ ī potu ɔfert. Aq̄ plātagis cū aq̄ portulace poſita ī cliſteri ɔfert mirabilr̄. ¶ Hoc ē cliſtē bonū ad putredinē ꝛ ſāguinē. ℞. grāī riſi loti. ʒ. lx. balauſtie: mirti: roſaꝝ cū coꝑul' galle aſſe aū. ʒ. xx. amidi frumti aſſi. ʒ. x. gūmi arabici. ʒ. v. farris ordei aſſi. ʒ. xx. coq̄nť ī. vi. rotul'. aq̄ dū remaneat tertia ꝑs deīn. ℞. vitellū oui elixū ī aceto: ſāguis dracōis. ʒ. ij. luti ciꝑni aut armenici. ʒ. ij. ceruſe plūbie. ʒ. ij. cartevſte. ʒ. ij. ſi fuerit putredo cōdn̄ans: ſin autē nō. Sed ſi fuerit ſanguis pōe in eo d̓ acatia ꝛ hypoqſtos. Sed ſi fuerit caliditas cōdn̄ans coque ī cliſteri cortices papaueris: radicē ſpine ſancte. ſem peruiuam: plantaginem: oleum roſatū: ꝛ pinguedinem caprinam renum: ꝛ cum eis cliſtere fiat. Sed ſi intenſa fuerit hec paſſio educendū eſt oleū de cliſtri oīno. ꝛ tunc cliſtere fiat cum mumia: etiā de ea deť in potu: ꝛ cū luto caprino ꝛ gūmi ī ſimul tantū: etiam cū rebus viſcoſis: ſed educēda ſūt ſtiptica ſi membrum debilitatum fuerit ꝛ humiditas fuerit multa cum tūc augeat in laxando: ſed frequenter comedenduꝫ eſt lutum ciprinum ꝛ armenicum ꝛ ſimilia paulatim poſt cibuꝫ in quantitate. ℥. i. in tota die: ꝛ plus: ꝛ cum gūmi terenduꝫ ē ꝛ ſumēdū in coclear io ſi intenſa fuerit paſſio. ꝫ ſi comediť erit

melius: etiam quod erit vnctuosius ⁊ viscosius erit melius.
C ¶ Hec est dragia in puluere ad sanguinē ⁊ rasurā. ℞. psilii
A assi. ʒ. xx. seminis mentastri albi: gūmi arabici assi ana. ʒ. viij.
luti sigillati. ʒ. xxx. seminis portulace. ʒ. x. amidi assi. ʒ. x. aceto
se. ʒ. xv. seminū citrolorum: maluauisci assorum ana. ʒ. v. ⁊ in
eo cuius operatio fit intus: cautus esse debes q̄ sit cōstipa-
tiuum ventris: ⁊ in eo sit viscositas sed super hoc debet esse
assum. ⁊ addere debes si opus fuerit de spodio cum sit cōfe
rens ad hoc: ⁊ proprie si fuerit cum calore ⁊ siti. Ideo adde
re debes ⁊ diminuere iuxta modū passiōis. Quod si fuerit san
guis abundans adde in eo de caraba ⁊ corallo ⁊ margari-
tis q̄m conferūt si intensus fuerit fluxus sanguinis ventris
etiam si operatio de eis fit intus debent lauari quinquies: ⁊
similiter faciendū est de emathite. etiā ponendū est in eo si
intensa fuerit passio de semine iusquiami: opio: ⁊ silibus: etiā
de emathite in hoc clisteri ponendū est consecuta in eo mu
cillagine risi triti extracta ex panno per oppressionē: sed p̄-
cedere debet huic ⁊ comedere vt nutriri valeat locus: dein
de seq debēt ea que habēt in se stipticitatem post horā ho-
rā cū similiter sit bona vtilitas eius. Sed si lenificatus fue-
rit ex clisteribus multis anus dimitendus est p plures dies
⁊ cōfortādus cū eo qd eū cōstringit. Sed si intensus fuerit do
lor pone in clisteri de stupefactiuis ⁊ oīa si effectū habēt de
eis in se. ¶ Consului cuidam q defessus erat ex clisteribus
vt in clisteri suo poneret de opio: ⁊ cōualuit inde. ¶ Ad flu-
xū sanguinis intēsū vētris pcutiat lac caprinū dū fuerit re
cens anteq̄ pcussū fuerat oīno: ⁊ ponendo sup lac pcussum
de aq̄ tantūdem: coque ipm cū ferro calefacto dū deficiet
aq̄: q̄m iuuatiuū erit ad hoc ⁊ incidit rasurā ⁊ sanguinē mi-
rabilr. ¶ Dico postq̄ pcussum fuerit lac casandū est ⁊ co-
medendū est de eo q̄m mirabiliter faciet dosis huius lactis
cocti cū ferro calefacto rotul. tertie. ij. in maiori pte. ¶ De
memoriali abdus ad vlcera intestinoꝝ cū calore vehemē-
ti. Aqua corticū cucurbite: aq̄ portulace: aq̄ plantaginis: aq̄
vge pastoris: oleū ros. cerusa: lutū armenicū: ⁊ acatia gene-
ralr cōferūt. sz si opus fuerit adde in eis de opio. ¶ De me
moriali q̄ si fluit de intestinis sanguis absq̄ tortione oīno
clistere fiat cū aq̄ plātaginis: luto armenico: oleo ros. ⁊ sili-
bus. ¶ Hec cōferūt fluxui sanguis vētris: videlicet gūmi:
aq̄ solatri: ⁊ lutū. ¶ De sūmis ad fluxū sanguis ventris ⁊ di
scoriatōes itestinoꝝ. Illiniēdus ē vēter cū aq̄ ros. spine scē:
⁊ iābut ⁊ succo pomoꝝ ⁊ citonioꝝ piroꝝ mirti: extremitatū
salicis ⁊ extremitatū arboris rosaꝝ ruffarū ⁊ albaꝝ cū cala
mo aromatico: sandalo: granis mirti ramek galle succe: xilo
ido: laudano: modico croco: modica canfora: spica ida: ⁊ lu
to armenico: ⁊ de his fiat illinitio sup vētrē pluries cū cōfe
rāt dfectui cordis iteriectōi vehemēti silr ⁊ solutiōi vētris.
A ¶ He sunt medicine clisteris cōfecti ad vlcera itestinoꝝ. ℞.
grani risi triti ⁊ assi alumini aut psi loti plies: ordei albi fra-
cti assi ferculaꝝ excoriatarum assarum panici assi lenticula
rū excoriatarū tritarū assaꝝ frondiū mirti sicci eo q̄ est ma
gis violentū recenti rosarū cū copul' balaustie copularum
granatoꝝ amidi frumēti assi gūmi arabici assi copularū glā
dium aā. p. i. coquant cū tantūdem decies aque cū foco len
to dū remaneat rotul'. i. sed adde i eo de folijs citroloꝝ ⁊ fo
liorū iambut ⁊ foliorū spine sancte. ¶ Quod si fuerit cū eo san
guis manās fiat cū aq̄ portulace: virge pastoris: aq̄ ros. aq̄
foliorū salicis aq̄ sumac: postq̄ positus fuerit vitellus oui:
elixus super oleum rosatū: cerusam plumbinam: acatiā lo-
tam ⁊ conditā cum litargirio condito ⁊ mandato: tutia lota
antimonio loto: emathite: galla recēti vsta ⁊ extincta in ace
to: corallo: caraba: margaritis vstis in vase fictili: capite ob
turato: cura fiat cum istis ⁊ sedeat patiēs ad vlcera intesti-
noꝝ in decoctiōe acatie: corticū sumac: galle: ⁊ corticū thu-
ris. Sed si fuerit cū eis frigor aut vētositates fiant sup hoc
cum nuce cipressi ⁊ fructu sauine. Sin autē nō debet sedere
in ea: sed adde in ea de folijs salicis. i. garb: ⁊ alterius salicis
iambut si cū eo fuerit calor vehemēs. ¶ De cōplemēto ⁊ p
fectōe hoc est medicamē cōferens dolori ventris ⁊ intestio
rum teratur galla ⁊ de ea detur in potu cum aqua calida in
quantitate. ʒ. i. ℈. ieiuno stomaco: aut detur in potu de coagu
lo gatti. i. hiri in quantitate. ʒ. i. ℈. cum aqua calida.
D ¶ De pfectione ⁊ cōplemēto q̄ si fuerit tenasmon caliditas
℞. psilij: seminis malue: seminis maluauisci: seminis acetose
amidi: luti armenici. gūmi arabici: assi: spodij. Sz si fuerit cū
eo fluxus abundans ventris adde de succo corticum d ypo
quistidos ⁊ de castaneis: sed si fuerit cum eo sanguis super-
abundans adde de corallo caraba ⁊ similibus. etiam si fue
rit cū eo frigiditas pone de semine mētastri albi: semine po-
rorū: nasturtio: semine maluauisci: luto armenico: gūmi ara-
bico. iuxta quod prescriptū ē put subtrahi. q̄ si op⁹ fuerit po
ne in eo quo fuerit caliditas de semine iusquiami.
A ¶ De libro Meg. q̄ si fuerit in vlceribus itestinoꝝ punctio
vehemēs quasi dissoluēs virtutē ex violētia ipsius mitiga-
re debes dolorem lz illud medicamen non cōferat vlceri. il-
lū mitigat eni succus ypoquistidos: aut adeps caponus: aut
cerotū cōfectū cum oleo ros. cum hec interficiunt vlcus: p
prie si in eo fuerit aliqua pars putrefacta tamē acquiescet
inde. sed mane procede ad curam si virtus fuerit quietata.
¶ Dixit q̄ si securus fueris de virtute noli curare de dolo
re sed cura vlcus cū rebus pungentibus in vltimitate. Etiā
si in dubium habueris ne inde dissoluatur virtus cautus eē
debes ad mitigandū dolorē in quocūq̄ dolore q̄m nō ē to
lerādus dolor vehemēs neq̄ sustinēdus q̄ nō mitiget sta
tim q̄m interficiet subito. ¶ Dixit Dya. squilla sumpta i po
tu in quantitate dauik. iiij. ℈. cum melle confert.
B ¶ Carpobalsamum sumptū in potu confert tortioni. ¶ El
D ebum si tritum fuerit cum cortice ⁊ ponitur super vmbilicū
mitigabit tortionē. ¶ Dya. castoreum sumptum in potu dis
soluit inflationē. ¶ Dixit Gal'. q̄ si fuerit passio ex humori-
bus grossis aut ventositate conferēs erit ei castoreum sum
ptum cum aceto admixto cum aqua: etiam calefactio cum
pauco cōfert. ¶ Dya. oppoponacū cōfert tortioni. ¶ Dya.
semen dauci mitigat tortionem. ¶ Dya. decoctio acori cō-
fert tortioni. ¶ Uue passe cocte cū rutha: vino si de deco
ctione earum ponitur in quantitate. ℥. vi. calida conferunt.
¶ Dya. oleum fenugreci confert si ponitur in clisteri: vide-
licet tenasmon ⁊ tortioni. ¶ Dya. furfur frumenti coctū cū
vino si cum eo calefactio fit mitigabit dolorem de tortio-
ne. ¶ Dya. ciminum tollit tortionem ⁊ in clisteri ponitur co
ctum cum oleo ⁊ in emplastro cum farina ordei. ¶ Dixit
Bim. q̄ illud confert tortioni accidenti de ventositatibus.
¶ Semen petrose lini bonum est tortioni. ¶ Dya. lac co-
ctum cum lapidibus calefactis incidit tenasmon. ¶ Dya.
trifolium vt creditur labuamitar sumptum in potu cum vi-
no sanat tortionē. ¶ Dya. myrrha trita ⁊ distempata cum
melle ⁊ sūpta in potu cōfert tortiōi. ¶ Dya. decoctio maio-
rane cōfert tortioni. ¶ Dya. salitum aut salsum sumptum
in potu in quātitate aur. pon. ij. cum sirupo mellis mitigabit
tortionē. ¶ Semen sisimbrij siluestris sumptū cū vino mi
tigat tortionē. ¶ Paulus dixit semen sisimbrij datur in po
tu laboranti tortioni cum vino. ¶ Dya. aqua maris posita
in clisteri confert tortioni. Ameos sumptū in potu cōfert tor
tiōi. ¶ Bimaf. q̄ idē tollit tortionē accidentē ex vētositate
⁊ flegmate. Nitrū sumptū in potu cū cimino cū vino aut cū
decoctōe ruthe aut aneti tollit tortionē. ¶ Dya. radix lilij
celestis sanat tortionem. ¶ Dya. sisileos aut semen eius cō
fert tortioni sumptum in potu. ¶ Dya. rutha cocta cū ane-
to sicco si fuerit sūpta decoctio eius icidit tortionē. ¶ Dya.
piper sumptus cum folijs lauri recentis confert tortioni.
¶ Bimasuy. piper confert tortioni. Decoctio mentastri cō
fert tortioni. Cucumer siluestris sumptus in potu cum vi-
no confert tortioni. ¶ Ruffus. centaurea maior sumpta in
quantitate aur. pon. ij. cum vino si fuerit sine febre: sed cum
aqua si fuerit febris confert tortiōi. ¶ Dya. panis porcin⁹
vt creditur elduina confert tortioni sumptus in potu. Ane
tū recens cōfert tortiōi accidenti de vētositatibus flegmate.
¶ Bimaf. adeps caponus positus in clisteri mitigat pūctio
nē accidentē in tenasmō. ¶ Ruffus dixit eo q̄ coagulatur
⁊ glutinat de leui ⁊ velociter. ¶ Dya. radicis graminis de-
coctio sūpta in potu cōfert tortioni. ¶ Dya. agaricus con-
fert tortiōi. ¶ Dixit pes porcinus elixus ⁊ positus in aceto
si sumitur in potu tollit tortionē diuturnā. ¶ Bimasuy. he
sūt medicine cōferētes tortiōi accidēti d flegmate ⁊ vētosita
te grossa. Radix lilij: semen apij: carpobalsami. xilobalsami:
agaric⁹: aristologia: cētaurea maior. camepitheos: de eis oi
bus det in potu in q̄titate aur. pon. i. aut. ʒ. ij. postq̄ trita ⁊
cribellata fuerint cū aqua mellis aut aq̄ calida ad tollendū
tortionē. Quod si tortio accidit ex colera ⁊ caliditate cura fiat
cū psilio sumpto in potu in quātitate. ʒ. ij. cum aqua frigida
cū oleo ros. ⁊ similr cū. ℥. iij. succi granatoꝝ muzorū cū. ʒ. ij.
olei rosati ⁊ similiter cum aqua citrolorum compressorum.

¶ De memoriali abdus ad tortionē generatam ex flegmate ⁊ ventositate. Radix liquiritie: acorus: cordumeni: apium anisū carpobalsamū: xilobalsamū: nasturtiū: agaric⁹: aristologia lōga. ⁊ centaurea distempata ⁊ sumpta in potu cū aq̄ calida. Sed si tortio fuerit cū fluxu vētris propone ad icidēdum illū: ⁊ si fuerit cū natura sicca da in potu de medicinis laxatiuis cū ꝑ hoc fiat cura ipsius. ¶ De memoriali de cōplemento ⁊ ꝑfectione dixit ꝙ si fuerit tortio cū ventositate grossa transmutabit ⁊ alterabitur cū gurgulationibus: vnde dandū est in potu de nasturtio asso si fuerit cū ea fluxus vētris: ⁊ si natura fuerit sicca det ei in potu de nasturtio nō asso trito. ʒ. ij. de semine apij. ʒ. i. ℈. de aniso. ʒ. i. cum aqua calida. Et si fuerit tortio cū chimo grosso imobilis ⁊ isepabilis detur ei in potu carpobalsami. ʒ. i. trito cū ameos in quātitate. ʒ. i. ℈. cū aqua calida ⁊ de theodoricon: ⁊ laxādus est venter postea cū ierapigra distēpata cū melle cū aniso: ameos: ⁊ carui. ⁊ si tortio fuerit ex stercore icluso in itestinis nec habuerit signū cura fiat cū clisteribus si fuerit in inferioribus. si in supioribus cura fiat cū rebus ad laxandū ventrē: deinde da in potu postea de nasturtio trito. ʒ. i. cum aqua calida ⁊ modico oleo: ⁊ si tortio fuerit ex colera ⁊ fuerit cum ea inflāmatio ⁊ sitis ⁊ inuersatio da in potu ꝺ psilio. ʒ. ij. de semine citrolorū. ʒ. i. de semine maluauisci. ʒ. i. cum modico oleo rosa. ¶ Hoc est medicamē ꝯferēs tortioni absq̄ fluxu vētris. ℞. carpobalsami: cordumeni seminis apij. aā. ʒ. iij. nasturtij albi. ʒ. v. dosis postq̄ trita ⁊ cribellata fuerit in aqua calida. ʒ. ij. ¶ Ad inflāmationem ⁊ tortionē frequentes absq̄ fluxu vētris det in potu. ʒ. ℈. de castoreo cū. ℥. i. sirupi ace.

D ¶ Filogorius dixit tenasmon excitatur in intestino recto in extremitate eius ⁊ egeritur ad similitudinē mucillaginis cū pressione vehementi: vnde oportet ꝙ calefiat anus cum vino perso ebullito cū butyro vaccino cocto ⁊ sedeat patiēs in decoctione rerum lenium sicut est malue ⁊ similia cū butyro cocto aut oleo rosato ⁊ cera alba tepide ⁊ sedere ꝺbet super sedem perforatā ⁊ fumigetur cum pice sicca. Sed calefacienda sunt frequenter loca que sub eius vmbilico sunt. ¶ De membris dolentibus tenasmon fit aut ex frigore vehementi ⁊ crudeli: aut ex colera missa in intestinis.

B ¶ De signis mortis velocis. Cui accidit cum tortione congelato cum vomitu ⁊ singultu ⁊ alienatione mentis significat super mortem eius.

A ¶ In quo fuerit dissinteria ⁊ apparuerit post aurem sinistrā aliquod vitium nigrum simile orobo acuto cum hoc siti vehementi morietur in. xx. die ⁊ non tardabit neq̄ saluabitur. ¶ De cura dixit de tyriaca ad cesarem ꝙ lac vaccinum cōfert fluxui ventris accidenti de vlceribus intestinorum. Dico ꝙ hoc lac debet esse coctum. ¶ De libro venenorum attributo. G. opium est frigidum ⁊ siccū ideo confert solutioni ventris ⁊ vlceribus intestinorū si ponitur in quātitate danik. i. ¶ De libro attributo Gal. ⁊ credo ꝙ sit ruffi: dixit si fuerit vlcus melancolicum velociter ꝓcede ad clisterizādū eum cum aqua ⁊ sale gemme. Sin autē clistere fiat cum spine egyptiane par. iij. ellebori nigri par. ij. coquātur cū aqua ⁊ sale gēme. Et nisi incisum fuerit clisterizandus est cū clisteri vtriusq̄ arsenici ⁊ successiue clisterizandus cum clisteribus consuetis ad hoc confectis de stipticis ⁊ glutinatiuis ⁊ decoctione corrigiole maioris facta cū vino stiptico ⁊ sustinendum est medicamen istud. ¶ Dixit ꝙ nisi fuerit caliditas in fluxu ventris ⁊ vlceribus intestinorū violentis vtēdum est vnguentis calidis in superficie corporis ad aperiēdum poros corporis ⁊ attrahendum aliquos humores ad exteriora: etiā in cibo nutrimentis stipticis ⁊ frigidis. ¶ Dixit. ℞. de decoctione risi ⁊ coquendo ipsam dum erit ad modum mellis cum ea fiat clistere quoniam valde confert.

D ¶ De epid. dixit tenasmon quoq̄ accidit quando vlcus ꝓpinquum est ano in intestino recto: sed cum eo erit extensio ⁊ primitus. ¶ Dixit ꝙ fluxus sanguinis ventris si superabūdans fuerit ⁊ diuturnus erit fetor: sed cum tenasmon nō erit cum vlcus propinquum sit ano.

C A D ¶ De signis attributis. G. dixit ꝙ cum fluxu sanguinis de vlceribus intestinorum erunt discoriationes fetentes cum humore mucillaginoso: sed perdurante passione fluxus erit similis feci ⁊ petijs sanguinis coagularis valde fetens cū defectu appetitus cibi ⁊ excitatione sitis ⁊ febris acute anxietatis vehementis nausee cum fluxu ypocondriorū ⁊ siccitate lingue. ¶ Sed in tenasmon accidit dolor vehemens in cularino. i. intestino recto ⁊ extensio in spinali in loco cularini cum fluxu mucillaginoso. ¶ Sed cum fluxus fuerit infectus diminuitur dolor: tamen si fuerit purus erit dolor maior. Sed si fuerit corrosio ex ea emittetur simile feci cum vehementi fetore: vnde si passio fuerit cronica cum dolore noscas ꝙ vlcus erit superabundantis infectionis. ¶ Giorgius dixit nisi fuerit febris da in potu ad vlcus intestinorū de filonio perso: etiam da in potu de coagulo leporino in. ℥. i. lactis distillati. ¶ De epid. dixit si in intestinis fuerit punctio clisterizandus est in primo cum eo quod lauat ea sicut cum aqua mellis ⁊ similibus: deinde clisterizamus cum glutinatiuis vnum emittentes ⁊ aliud imittentes.

C ¶ Dixit Ypo. diuersus appetitus cibi cū fluxu sanguinis vētris diuturno malum ex causa quam diximus in pronosticis etiam febris eis mala est quoniam ipsa significat super magnitudinem passionis in intestinis.

B D ¶ De humoribus tortio in lingua greca significat super pūctionē itestinorū accidentē absq̄ euacuatōe. ¶ Ypo. si tortio fuerit sup vmbilico humida erit ⁊ leuis. Sed expositores dixerūt ꝙ vehemētior tortio est q̄ fit in intestinis supiorib⁹ attinentibus ieiuno. ¶ Dixit Ga. considera in hoc qm̄ inuenies ꝙ dolor colon ⁊ tenasmō est vehementior doloribus itestinorū. i. grossorū: ⁊ dictū Ypo. sub vmbilico nō distinguit intestina gracilia a grossis qm̄ pars colon est sub vmbilico ⁊ pars supra: etiā pars intestinorū graciliū est sub vmbilico.

C A ¶ De amphorismis si in fluxu sanguinis ventris principiū fuerit de colera nigra signū erit mortale. ¶ Dixit Ga. i maiori pte fluxus sanguinis ventris erit ex colera excoriāte intestina cū acuitate eius sed accidit i fine eius corrosio dū inde accidit vlcus ⁊ pluries hec spēs flux⁹ sanguis sanat tū q̄ fuerit ex colera nigra icurabilis erit cū nulla distictio sit iter eā ⁊ cancrū vlceratū qn̄ accidit i supficie corpis cū nō sanet lz q̄uis ꝯtinue istamus curare insepabilis sit eius curatio ergo q̄to pus in intestinis erit in qbus medicine attigūt solūmō in trāsitu cū supfluitatibus acutis penetrātib⁹ frequēter. ¶ De libro flux⁹ sāguis vētris si in eo emittit ad modū peciarū carniū signū erit mortale. ¶ Dixit Ga. dū vlcus fuerit in gn̄ando ide corpa emittent piguedinis: s incisō fluxu postea exide emittet rasura ex cōquassatōe supficiei iteriori itestinorū: ⁊ hec rasura erit de pāniculo iteriori q ē sup itestina idutus q silis ē pāniculo exteriori corpis: deinde postea emittet nisi passio fuerit mitigata qd erit de substātia ꝓpria itestinorū. Sz in ipso tpe incōueniēs erit ꝙ dicat ꝙ vlcus ē i qete: s qd finiuit in mordēdo: vn̄ si emittunt de itestinis i fluxu sanguis vētris hn̄tes ptes de magnitudie incōgruā erit ꝙ appellent pecie carniū: qm̄ Ypo. dixit qd morbus hic est mortalis qm̄ si vlcus habuerit i se hūc modū ꝺ magnitudie in intestis ipossibile eēt ꝙ in eo oriret caro nec cōsolidaret.
¶ Abstinētia cibi in fluxu sanguis malū. ¶ Fluxus sāguis vētris fit ex hūorib⁹ acutis ex qb⁹ accidit excoriatio itestinorū. Sz in pncipio passiōis excoriatio accidit in manifesta supficie intestinorū tn̄ ꝯuertente tpe ꝯuertit denudatio ⁊ ligatio ⁊ augēt in ꝓfunditate ⁊ in maiori parte efficit vlcus hn̄s in se putrefactionē ⁊ tūc tpis dolebit stomacus cū intestis ⁊ ex cōicatōe patiēdo nocumētū i digestio deide isepabilr auget passio dū excōicatōe stomaci os stomaci patiet: vn̄ patiēs laborabit defectu appetit⁹ cibi aut forte cessabit appetitus cibi ex cā supfluitatū manantiū ꝺ epate ad stomacū q̄ excoriāt itestina: q̄ si fuerit de genere colere ex maiori pte supnatabunt in hore stomaci ⁊ inde erit appetitus cibi aut forte cessabit appetitus cibi ex cā supfluitatū manantiū de epate ad stomacū q̄ excoriāt intestina. Que fuerit ꝺ genere colere ex maiori pte supnatabūt i ore stomaci ⁊ inde erit appetit⁹ cibi post lōgū fluxū vētris sanguinis certe significat sup mortificationē ꝟtutis stomaci ex cā eius cōicatiōis cū intestinis in passiōe ⁊ iā cessauit actus sine quo vita nō pficiet oino ꝙ si ide cū hoc accidit febris carere nō poterit ꝙ nō sit i iteriorib⁹ intestinorū putrefactio aliq̄ aut apa magnū ⁊ violētiū ⁊ tūc erit ꝓpiquus piculo magis si accidit ex egestiōe simplici flux⁹ sanguis vētris malū. Cola simplex ē cū q̄ nō admiscet hūiditas nec i ea nisi hūor emissus tn̄ sumit ꝺ videlz sistēte i rubea aut nigra: vn̄ nō est mirū si ex hac egestiōe accidit corrosio firmiter. ¶ De miamir emplastrādus ē vēter cū emplis que sunt in capitulo stomaci qm̄ cōferūt.

B ¶ Judeus dixit: singultus si accidit in tortione aut in tenasmon mortalis.

A ¶ Bimasuy de fluxu ventris excoriatio intestinoꝝ fit ex vtra qȝ colera aut ex flegmate salso aut potu medicinaꝝ minere ⁊ acutaꝝ: vnde accipe significatiões de humore ꝯsiderãdo qđ emissũ fuerit in fluxu si fuerit ex humore colerico aut melancolico aut flegmate salso. ¶ Dico huius cognitio fit ex initio vtriusqȝ colere sed in eo qđ intense emittiť interroga sup illud ⁊ significationẽ accipe in quo intestino fuerit locꝰ doloris. ¶ Dixit in dissinteria infrigidãdũ est epar ne emittatur ab eo colera ad intestina ⁊ illud erit causa ad durabilitalẽ dissinterie: ẽt cõfortandũ est vt facta minutione in basilica emplastreť cũ rebus frigidis ⁊ stipticis. ¶ Dico ꝙ si firmiter videris ꝙ illud est ex passiõis cã ⁊ corpꝰ erit sustinẽs vtẽdũ ẽ eadẽ curatõe secure. ¶ Hic ẽ puluis in dragia. ℞. amidi: assi. ʒ. v. gummi assi. ʒ. x. psilij assi. ʒ. x. luti sigillati. ʒ. v. luti armẽici. ʒ. xv. semis citroloꝝ assi: semis maluauisci assi modice ana. ʒ. x. dosis mane. ʒ. iij. ⁊ sero. ʒ. iij. cũ aq̄ in q̄ infusũ fuerit gũmi arabicũ cũ luto armenico: etiam similis aqua sumẽda est in toto potu suo ⁊ non alia: etiam vtendum pulte risi loti pluries ⁊ triti cum modica medulla nuce panis albi ꝺ simila alba assa cum gũmi trito ⁊ puluerizato in eo ẽt vtẽdũ est acetosis frixis in oleo ⁊ vitello oui ⁊ pullo ꝑdicis ⁊ coturnice assis ⁊ frixis. Dico si fuerit cum dissinteria frigor vehemẽs pone in seminibus tuis de nasturtio asso modice.

D ¶ Etiam si fuerit causa in inferiori parte intestini recti cõfortandum est cum rebus stipticis sedendo in decoctione ipsorum etiam cum vnguento confecto de litargiro: balaustia: cerusa plũbina: oleo rosato: ⁊ vitello oui.

A ¶ Dixit si videris id quod emittitur de ventre esse viscosum ⁊ album cura fiat cum clisteri vtiusqȝ arsenici. Sed si videris ꝙ sanguis ⁊ colera sunt condominantes noli vti his arsenicis ⁊ sũmarie non est vtendũ clisteri arsenici nisi penes fluxum viscosum ⁊ album: vnde si videris ꝙ sanguis est cõdominans declina ad stiptica infrigidatiua. Sed si fuerit sanies ad salsedinẽ cura fiat cũ eo qđ abstergit modice ⁊ desiccat. Et si emittiť sanguis turbidus post emissionẽ pelliuȝ significat ꝙ vlcera cõcaua facta sunt ⁊ agunt actum violentũ. Sed si emittiť aliqđ neruosuȝ illud est corpus intestinorũ metipſm qm̃ trita sunt nec habent curã cum natura subiaceat impossibilitati. Sed si videris ꝙ rasura emittiť tantuȝ: noscas ꝙ passio est leuis ⁊ est de viscositatibus indutis sup intestina. Et si fuerit cum ea sanguis passio continuať cum corpore intestinoꝝ: ẽt si fuerit cũ ea pellicule de eis occupate sunt. Sed si fuerint pellicule dure ⁊ grosse ⁊ neruose crepata sunt intestina. ¶ Dico maior pars huius cõstipat ventrẽ penes crepaturam intestini ⁊ inflať inferior pars vẽtris cũ egestio cõgregeť in ea aut forte erit illa putredo alba in meatibus ani: vnde supponẽdũ est scieť. tũc de arsenicis dũ mũdificeť: deĩde suppone illud qđ mitigat ⁊ ꝯsolidat. ¶ Dixit abugerigius ꝙ cabaraba cõstipat ventrẽ ⁊ hȝ ꝓprietatẽ mirabilem ad retinendũ sanguinẽ specialiter. De vlceribus intestinoꝝ ⁊ tenasmõ. ¶ De electionibus iohannicij: hoc est clistere bonũ ⁊ mirabile. ℞. risi psi. ℥. iiij. farris ordei lenticulaꝝ excoriataꝝ ana. ℥. ij. rosaꝝ siccaꝝ cuȝ copulis balaustie: plãtaginis auricule edi ana. ℥. i. coquanť cum rotuľ. iiij. aque cũ foco lento dũ remaneat rotuľ. i. ⁊ coleť de eis in quantitate rotuľ. tertie. ij. ⁊ ponendo in eo adipis caprini liquefacti. ℥. i. ⁊ olei rosa. crudi. ℥. i. acatie sanguinis draconis: luti armenici: ceruse ana. ʒ. i. ⁊ vitella ouoꝝ. ij. ad distempandũ ea cuȝ eis inde erit mirabile. ¶ Dixit. G. in libro megategni. ego cognosco quendã medicũ curasse vlcera intestinoꝝ ꝗ oẽs qui erãt virtuosi ⁊ sustinebant vehementẽ dolorẽ patienter sanati sunt in numero magno: ꝗ debiles patiẽdo dolorẽ vehemẽtẽ moriebanť indiffinite tñ dabat ei in cibo cũ pane suo de cepis q̄ appellanť futty per diẽ vnũ diminuendo potũ aque eoꝝ in ipso die: deinde mane diei sequẽtis tẽpestiue clisterizabat eos cũ aqua ⁊ sale calidis: deinde seq̄ndo eosdẽ cuȝ alio clisteri violento confecto de medicamine violento: videlicet cũ clisteri vtriusqȝ arsenici. Dixit Gal'ille quoqȝ qui patienter sustinebat ipsum dolorẽ sanabať ꝑfecte in sola vna vice. Sed illi qbus accidebat defectus cordis cũ spasmo moriebanť: vnde nõ dȝ medicus cũ audacia ꝓcedere in sĩli huius rei lȝ patiẽs cõueniat ei nec declinare vltra modũ ad ꝑdendũ patientẽ: sed ꝓcedere debeat semp in eo i quo absqȝ fallacia salubris erit finis. ¶ Dico ꝯditio clisteris arsenicoꝝ ⁊ salis de vlceribus in intestinis infectis est vt cõditio medicaminis acuti ⁊ vnguẽti viridis de vlceribus exterioribus infectis ideo decet ꝙ non debeat disꝯfortari ꝺ eo. Qr si videris putredinẽ abũdãtis infectõis ⁊ sordiciei sicut accidit in vulneribus exterioribus ĩfectis de carnibꝰ albis grossis ⁊ mollibus nõ sanabiť nisi cũ eis: vñ nisi ħ videris nõ ẽ vtẽdũ eis oino. Qr si volueris moderate ħ ꝓcedere vtendũ est cartis vstis ⁊ similibus pluries cũ locũ arsenici habeãt in cura. ¶ Dixit: etiam si fluxus ventris fuerit pungẽs melius erit ad mitigandũ dolorẽ eius cuȝ eo qđ erit viscosuȝ ⁊ vetuste punctionis: etiam si id fuerit cuȝ hoc moderatum in caliditate erit efficacius ad mitigandũ dolorem ideo adeps renum positus in clisteri pro fluxu ꝓ laborantibus dyaria ⁊ substantia etiã mordenti ⁊ laborantibus vlceribus intestinoꝝ statum mitigat dolorẽ qm̃ ex viscositate que est in his rebus per longũ tẽpus moraȝ trahunt in loco in quo erunt cum inde fiant condominatio huius cure ⁊ frequẽs clistere ledat manifeste: vnde si res per longã moram imobilis fuerit in loco alterius clisteris vice ministrat ad sufficientiam. ¶ Filogorius dixit cura debet fieri in vlceribus intestinoꝝ diuturnis cũ clisteri confecto cum medicamine modice stupefactiuo: deinde cum clisteri cum trocis arsenicorum dissolutis in decoctione mirti.

C ¶ De morbo ⁊ accidenti. iiij. modis fluxus sanguinis diuiditur. in primo euacuatur sanguis purus ⁊ simplex sicut accidit ei cuius membrũ incisum fuerit: vnde ꝙ ideȝ membrũ solebat sumere ad nutrimentũ eius in corpore emittiť per fluxum ventris in defectu ipsius membri. Scđo etiam hoc accidit ei qui solebat vti exercitio: vnde derelicto ipso exercitio ⁊ congregato in corpore ipsius sanguine qui dissoluebatur penes vsum exercitij in eo emittitur per fluxum illum. Sed emittitur per circuitus atterminatos. Tertio supabũdans emittitur sanguis aqueus similis loture carnium qđ accidit ex debilitate virtutis alteratiue in epate. Quarto emittitur sanguis niger splendidus quod fit quando epar bene alterat nutrimentum. Sed tamen ex impedimẽto eius penetratio prohibetur sicut ex opilatõibus ⁊ similibus quare longam moram idem sanguis trahendo in epate aduriť ⁊ mortificatur vnde lesuȝ epar ex ponderositate ipsius cum expellit aut ipse sanguis egreditur paulatim inter certa tempora breuis spatij aut forte hic sanguis fuerit purus: aut forte congelatus: aut forte cum putredine fuerit: aut cum cortice vlceris accidentis in intestinis. Sed si fuerit cum eo pressio vehemẽs appellať tenasmon: ⁊ si emittitur absqȝ primitu appellať dissinteria. ¶ Dixit si videris humores ⁊ erugo accidẽs ex eis fuerit grossa ⁊ renes fuerint debiles de attractione eius hec infert fluxum eruginis. ¶ Dico hoc dȝ procedere qđ necessarie facit liquefactionẽ humoris fieri sicut sunt febres aut sputum sanguinis.

A ¶ De mẽbris dolẽtibus dixit si fuerit cortex vlceris magnꝰ erit de itestis grossis ⁊ ecõuerso. ¶ De mẽbris dolẽtibꝰ si patiẽs hora qua inuenit punctõem ꝯfortať ad egerẽdũ passio erit in intestinis grossis. Sed si emittiť cuȝ egestiõe rasura grossa filis panniculis passio in iferioribus est. Et si fuerit rasura parua ⁊ subtilis erit i superioribus. Qr si id quod emittitur de sanguine ⁊ putredine non fuerit admixtũ cum colera radicitꝰ. Sed sepatũ ab eo radicitus passio erit in intestino recto. Et si fuerit admixtũ passio erit i colon: tñ si fuerit vehemẽtioris admixtiõis passio erit in intestino orbo: ẽt si fuerit vehemẽs admixtionis valde passio erit in intestinis gracilibus curanda est cum eo quod sumitur per superiora. Sed si fuerit in grossis fiat clistere ad dolorem vehementẽ cum sit magis proprium intestinis grossis q̄ȝ gracilibus.

C ¶ Euacuatio quoqȝ sanguis ꝑ iferiora si fuerit modica cuȝ punctione ex vlcere intestinoꝝ erit accidẽti ex humore acuto. Sȝ si subito fuerit absqȝ pũctiõe erit aut ꝺ puro sãguie: aut ꝺ nigro melãcolico supabũdãti i corpe: aut ex ꝺrelictione exercitij: aut ex incisiõe alicuiꝰ mẽbri: ⁊ si niger fuerit sanguis turbidus erit ex opilatõe accidẽti i epate ipedienti qđ nõ perueniat sanguis ad membra: vnde morã trahit in epate duȝ cõburiť deinde educiť ad intestina: ⁊ si fuerit aqueus sicut lotura carniũ euacuatio eius erit ex debilitate epatis.

A ¶ Primũ quoqȝ qđ euacuatur in vlceribus intestinoꝝ erit de colera deinde de humiditate flegmatica sed ħ fit penes discoriationeȝ viscositatis indute sup ea ad modum stagni inducti super vas ereũ nouuȝ: deinde post hoc de rasura q̄ de substãtia intestinoꝝ metipsa: deinde euacuať sanguis ꝙ fit penes apertionẽ orificiorum venaꝝ q̄ sunt in intestinis.

L ¶ Distinctio quoq; inter sanguinem emissum ex vlceribus intestinorum ⁊ inter passionem epatis est ꝙ in vlceribus intestinoꝝ sanguis emittit̃ guttatiȝ in modica quãtitate cũ rasura ⁊ est sanguis verus: sed in passione epatis sanguis emittitur superabundãter subito absq; rasura ⁊ sanguis aqueꝰ emittitur per raritates longas. Dixit ꝙ si cum substãtia fuerit vnctuositas illud erit de intestinis grossis. ¶ Dico hoc est licinium ad retinendum fluxum sanguinis ventris subtractum de antidotario sabur. ℞. acatie: gummi arabici: seminis iusquiami: opij: ceruse plumbie: luti armenici: carabe: galle immature ana partem conuenientem congregent̃ omnia cum decoctione risi caseati ⁊ fiant licinia ad modũ glandium ⁊ supponantur. Sed adde in eis thuris par. i.

A D ¶ Judeus itestina quoq; vlcerant̃ ex flegmate salso aut ex colera rubea aut ex nigra. Sed vlcus accidens ex colera habet terminuȝ per. ij. hebdomadas ⁊ quod fit ex flegmate salso per. xxx. dies: tamẽ quod fuerit ex nigra diuturnũ erit nec sanabitur nisi cum magno studio ⁊ labore. ¶ Et si fuerit vlcus in ano putredo emittitur pura absq; substantia omnino: etiam si emittitur substantia in principio emittetur ventositas: deinde emittet̃ putredo post eam passio erit in partibus attinẽtibus ano. Sed si fuerit in intestinis gracilibus emittetur putredo debilis ⁊ modica: ⁊ si fuerit in intestinis grossis emittetur pars superabundans grossa cum particulis carniũ ⁊ pte simili zirbo. ¶ Et cognoscendus ẽ humor ex colere rei emisse: qm̃ si color fuerit citrinus vlcus erit ex colera. Si albus vnctuosus vlcus erit ex flegmate salso. S niger ⁊ liuidus vlcus erit ex nigra ⁊ proprie si splen cuȝ hoc fuerit corruptus. Et habetur significatio ꝙ passio est de colera rubea qñ cum ea epar erit corruptuȝ ⁊ oculus citrinus ⁊ s̃m moduȝ vehementis doloris erit acuitas supfluitatis. ¶ Et si inceperit dolor ante egestionẽ per vnaȝ horam significat ꝙ passio est in supioribus ⁊ econuerso: etiã pauca vnctuositas significat ꝙ passio est in supioribus ⁊ econuerso. Et si emittitur simile pelliculis habentibus in se latitudinem passio erit in inferioribus: etiam s̃m modum admixtionis putredinis erit remotio eius ab ano ⁊ quãto vehementior erit dolor si vlcus fuerit in intestinis gracilibus ac si superabundans fuerit fluxus aut diminuitur qđ emittit̃ cum pressione vehementi ⁊ dolore tãto magis erit melius: vnde quotiens videris rasurã: videlicet post solutionẽ ventris significatio habetur sup sanationeȝ emissionis sanguinis de vẽtre de inferioribus. ¶ Si fuerit cum rasura ⁊ dolore aut absq; rasura ⁊ dolore curandũ est cũ quo curat̃ sputũ sanguinis ⁊ similis ⁊ qđ fuerit cũ rasura dolore premitu ⁊ tortione accidens in intestino iferiori aut in superiori aut i extremitate intestini recti penes anum qđ erit i intestinis gracilibus curandum est cũ seminibus assis luto ⁊ gũmi. Et nisi contulerit da patienti ad modum ciceris de filonio perso etiã i potu da de castaneis ad modũ pugilli. i. cũ aliqua quãtitate rob mirti in nocte. Sed lac distillatum cum aqua bonuȝ erit eis: aut. ℞. decoctionis laudani. ℥. iij. ⁊ coquẽdo ipsam cuȝ. ℥. iij. lactis eam da in potu: aut da in potu de coagulo leporino dauik. i. cũ oleo ros. cum. ℥. iij. lactis distillati: ita tamen ꝙ patiens dormiat in nocte sup ypoquistidos coctũ cũ lacte: ⁊ si fuerit cũ febre da in potu de spodio semine: acetose: gũmi ⁊ sumac distemperatis cuȝ mucilagine psilij: etiã cum luto sed in cibo da de vitello oui: ⁊ si passio fuerit in partibus inferioribus curatio fiat cuȝ clisteribus: ⁊ si vlcus fuerit diuturnum ⁊ concauũ fiat clistere cum trociscis arsenici. Sed si dolor ⁊ punctio fuerint nociui pone in clisteri de adipe galline ⁊ adipe anatis: etiam in corrosiõe pone similiter. ¶ Tamen si fuerit cum vlceribus intestinorum corruptio digestionis ⁊ infrigidatio ventris fac fieri trociscos compositos de stipticis ⁊ calefactiuis iuxta quod facti sunt hi trocisci. ℞. granorum mirti: balaustie: luti: bubayre: sumac: spodij: opij: anisi: ameos: cimini: ⁊ zinziberis ana par. conueniẽtem fiant inde trocisci. Sed da ꝺ eis trociscũ. i. quolibet die ⁊ qualibet nocte ⁊ similiter ꝺ dragia nigra ana paꝝ. ¶ Sȝ nisi fuerit cũ corruptione digestionis ⁊ frigore sub compendio cura fiat cuȝ stipticis glutinatiuis ⁊ stupefactiuis verbi gratia. ℞. galle: sumac: copularũ: glandiũ: acatie: luti: gũmi: assi: opij. añ. par. i. fac ide trociscos ⁊ de eis da ei in potu ⁊ in cibo da de vitello oui elixo cũ aceto ⁊ pedibus ⁊ pane grani risi ⁊ lenticulis excoriatis ⁊ piscibus assis sup carbones ⁊ de vitello de ventre eius ⁊ riso cum pinguedine ⁊ semine canapis ⁊ panico cũ pinguedine gibbi cameli. Sed caute curandi sint laborantes tenasmon ꝙ sumãt penes dormitũ ꝺ dragia nigra in modica quãtitate ⁊ in mane de filonio ꝙ nisi fuerit caliditas cuȝ frigore tunc sumãt de sebziana. ¶ De morte veloci. Ga. cuius crepata fuerint intestina morietur. ¶ Hic est trociscus ad vlcus itestinoꝝ. De miamir. ℞. acatie: galle: opij: gummi ana p. i. fiant inde trocisci cũ decoctõe mirti qm̃ constipant dosis. ʒ. ij. Uidi quoq; ꝙ in quolibet medicamine in quo ponit̃ opium ponit̃ semẽ iusquiami. Sȝ medicine vlceꝝ intestinoꝝ debent esse stiptice glutinatiue ⁊ stupefactiue tãtũ. Et si fuerit cũ hac passione caliditas in puluere cõfecto in dragia pone de semine rosaꝝ ⁊ opio ⁊ mirabilis erit. ¶ Dixit in miamir. he sunt pillule ꝯferentes fluxui ventris ⁊ vlceribus intestinoꝝ. ℞. galle immature aur. pon. iiij. opij: aure. pon. ij. seminis apij. aure. põ. i. distempent̃ cũ aqua ⁊ fiãt ide pillule dosis ad modũ triũ ciceꝝ. ¶ Hoc est emplastrũ ad vlcera intestinoꝝ. ℞. seminis iusquiami albi: seminis rosaꝝ: succi barbe hyrcine: sumac ana partem. i. opij: croci ana par. ꝫ. seminis apij par. i. admisceant̃ cũ sirupo granoꝝ mirti ⁊ illiniẽdus ẽ vẽter cuȝ eo aut emplastret̃. ¶ Aliud. ℞. seminis iusquiami: acatie: galle. immature: succi: barbe hyrcine ana par. i. opij: corticum granatoꝝ: granorũ mirti añ par. ꝯuenientẽ distẽperent̃ omnia cũ vino nigro stiptico ⁊ fiat cũ eis emplastrũ. ¶ Dico assũ quoq; cuȝ veru confert huiusmodi infundatur lutũ in sumac ⁊ succo vue acerbe per tres horas: deinde assetur circuendo super carbones glandiũ ⁊ꝰ inde fiat illinitio cum aqua sumac ⁊ aqua salis sȝ sal lauet̃. ¶ Abugerig monachus: dixit gũmi restringit ventrem ⁊ glutinat intestinũ. Dixit hoc etiam datur glutine puro ⁊ bono: etiam dragagantum glutinat sed auget in fluxu: vnde euitandus est in hoc. ¶ Ruffus de melancholia accidit quoq; laboranti vlcere in intestinis suis fluxus chimi nigri q̄ sequit̃ mors. ¶ Athuriscus si datur i potu infanti de coagulo leporino ad modum ciceris ipsuȝ sanabit. ¶ Dixit si distemperatũ fuerit cũ pasta panis ⁊ coquit̃ ⁊ sumitur in cibo confert dissinterico ⁊ ego vidi ꝙ mirabilis est actus eius. ¶ Dixit si fuerint in aliquo vlcera intestinoꝝ da ei in cibo de caseo recenti nõ salito in fine exitus sue aquositatis per quatriduũ nullo dato ei alio medicamine p̃ter illum. s. caseum qm̃ sanabit ea. ¶ Hoc est medicamen ad tenasmon quod dixit ꝓ eo qui expertus est illud. ℞. ameos. seminis apij: corticũ granatoꝝ accidoꝝ: galle: fructus sauine ana par. i. opij pars. ꝫ. terant̃ bene ad modum collirij dosis ʒ. i. vsq; aure. pon. i. mane ⁊ tantũdem in sero ⁊ da in cibo de grano risi qm̃ per hanc curam mitigabitur in die vno aut in biduo absq; dubio sed infanti dauik. i. vsq; ad dauik. ij. ¶ De mẽbris dolentibus dixit si patiens surrexerit ad egestum post punctionem frigidaȝ per spatiũ longũ passio erit in intestinis supioribus: sed si hec fuerit hora punctionis ⁊ velociter emittitur aliquod passio erit i extremitate ani. Dixit ponat̃ ꝙ aliquis emittit in egestione quandoq; ad modum corticum intestinorum: qñq; ad modũ rasure que ẽ de particulis panniculi inducti superficiei interioris intestinorũ qñq; ad modum humeꝝ sanguineoꝝ an dubitet aliquis ꝙ non sit vlcus in intestinis certe non: sȝ non manifestat̃ an vlcus sit in gracilibus sed hoc cognoscit̃ tribus de causis: vñ si spẽs fuerit ꝺ rasura si rasura habuerit modũ itestinoꝝ graciliũ maiorẽ vlcus erit in grosis intestinis: etiam si emittitur hora pũctionis aut velociter rasura erit ex grossis. Sȝ si fuerit non admixta cũ substantia radicitus vlcus erit i extremitate intestini recti ⁊ iuxta ascẽsionẽ vlceris in superioribus vehementior erit admixtio valde.

L A ¶ De mẽbris dolẽtibus: dixit distinctio fit inter fluxũ sãguinis vẽtris q accidit ex vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxũ ab epate qđ fluxus ab epate erit cũ multo sanguie subito ⁊ aliꝰ fit cũ p̃cedẽti fluxu colerico pũgẽti in vltimitate pũctiõis: deinde cum sequitur rasura intestinorum: deinde cum sequitur modica rasura cum modico sanguine: sed hoc fit penes complementum vlceris: vnde condominante ipso vlcere manifestatur fluxus sanguinis ventris. Et si quid emissum fuerit cum fluxu rasura tantuȝ considera an forte emittitur cuȝ ea aliqđ de genere pinguedinis: qm̃ si hoc apparẽs fuerit in fluxu vlcus erit in intestinis grossis. Et si cum rasura emittitur sanguis considera an sit admixtus sanguis ip̃e cũ eo qđ emittit̃ in fluxu aut tm̃ sit per se quoniam si fuerit admixtus significat ꝙ vlcus erit in superioribus intestinis: sed

si fuerit supnatans sup vnam faciem significat ꝙ vlcus erit in ꝓximiori intestino inferioꝝ: sz hoc ēt dz eē in rasura tm̄ in rasura minor fit manifestatio ꝙ̄ in sanguine: ēt raritas vlceris significat sup formā ipsius ⁊ eius admixtionis sup locū passiōis: vnde si fuerit vlcus in itestinis supiorib⁹ eius iuuamētū habebit cū eo qđ sumit in cibo. Si fuerit in inferioribus iuuamētū hab: cuz clisteribus. Et differt hic fluxus a fluxu epatis ꝙ fluxus ab epate in ꝓmo passiōis cū eo educit eruginē subtilē absqz rasura ꝫ in fine educit ad modū fecis nigre: etiā fluxus ab epate habet raritatem qm̄ cessat ꝑ biduū ⁊ triduum: deinde redeundo emittit ad modū ꝓmū ⁊ deterius. Sed fluxus in laborātibus vlceribus intestinoꝝ non erit subito neqz inciditur per raritates longi spatij.

D ¶ Et in vlceribus laborantibus in intestino recto ꝙ vocat tenasmon: accidit premitus ⁊ appetitus surgendi ad sellaz vehemēter nec emittat inde nisi pauca quantitas que erit in ꝓmo passiōis flegmatica ⁊ apostematis: ꝫ ꝓlōgato spatio ⁊ inde emittit qđ de genere rasure erit ꝙ semꝑ erit nō admixtū cuz substātia oīno. Aliq quoqz dixerūt ꝙ qdā laborantes tenasmō patiebant dolorez vehemētē a quibus emissus est ab ano lapis sed ego non vidi hoc neqz interfui.

C ¶ De morbo ⁊ accidentis: spēs quoqz fluxus sanguinis vētris quatuor sūt. vna que fit interpolatim q̄ accidit ei cuius incisa fuerāt mēbra aut derelictū fuerit exercitiū aut a quo ꝓuata fuerat aliqua euacuatio q̄ ante emittebat ab eo. Secūda q̄ fit ex cā debilitatis epatis q̄ est euacuatio aquositatis sanguinis. Tertia q̄ fit ad euacuandū sanguinē melicum q est ad modū fecis. Quarta q̄ fit ad euacuandū sanguinem puꝝ in modica quantate aut cū eo erūt cortices vlceꝝ: sed hec euacuatio erit sola tm̄ de vlceribus intestinorum.

D ¶ Dixit ꝙ tenasmō accidit ex vlcere accidēti in intestino recto in loco q est penes extremitatez ani magis: sed deterius accidit ex vlceribus intestini quod est supra locum illum.

A ¶ Saber ad vlcera intestinoꝝ. ℞. psilij: seminis mirti: semis maluauisci aā: se. plātaginis: spodij: semis acetose: aā: gummi: carabe: luti aā. par. i. ¶ Dico iuxta qđ vidi pluries qn̄qz accidit dissinteria fluxus cū humiditatibus multis vnde vtēdū est in puluere rebus stipticis sicut est cort: ypoquistidos: glādes: sumac: coriandrū siccū: iusqamus: opiū ⁊ similia ⁊ si opus fuerit pone cū eis de granis mirti: galla: cornu: ⁊ farina: gobbore: asse: cū bdellio: de meka ⁊ similib⁹: ⁊ si fuerit cū frigore ⁊ dissinteria fuerit ex flegmate adde in eo de nasturtio asso: ꝙ si fuerit tortio vehemēs adde cū eis de carpobalsamo ⁊ parte reꝝ dispargentiū ventositates sicut est anisuz semē apij. Dixit quotiēscūqz passio fuerit i initio ⁊ opus fuerit ad clistere ꝓcede magis cum stipticis. Sed prolongata passiōe ante parum pone in eis de carta vsta ⁊ similibus ita ꝙ in vltimo passionis ponas de arsenicis.

D ¶ Hoc est liciniū ad incidendū tenasmon. ℞. ceruse: sanguinis draconis: saduram: opij: ana par. conuenientem: ⁊ si fuerit pressio diuturna pone in scief de carta vsta ⁊ similibus.
¶ Oribasius ad tenasmō. ℞. baccaꝝ lauri: aure: pō. iiij. ⁊ terēdo ea da i potu laborāti tortōe. ℞. ciminū assū tricū cū aure. pō. ij. aq̄ aut folia lauri aut grana ei⁹ ⁊ masticādo ea succū coꝝ sume i potu ⁊ cū substātia fac emplm̄ sup vmbilicū.

A ¶ Tabri dixit si mitigat dolor in hora post horā passio erit in intestinis supiorib⁹: sed si dolor fuerit super vmbilicum iuxta locū in quo fuerit erit passio. Et si egestio emittit post dolorē ꝑ spatiū longū erit passio supra: etiā si fuerit vehemētis admixtiōis passio erit in supiorib⁹ etiā si fuerit sine pinguedine ⁊ vnctuositate passio erit in superioribus cum ipsa careant pinguedine ⁊ vnctuositate ⁊ econuerso.

C ¶ Sed fluxus ex epate qn̄qz accidit ad modū aq̄ carniū absqz dolore q cessat forte ꝑ dies dū cōgregat deinde emittit an forte admittet ad modū fecis q accidit ex vlcere accidēti i epate qđ emanauit ꝫ signū hui⁹ habet aut siliis qđ ide nō debilitat patiēs ⁊ corroborabit aut forte icisa fuerit aliq̄ vena i stomaco aut i locis attinētib⁹ ei⁹ ⁊ emittit sanguis pur⁹.

A ¶ Et si de vlcerib⁹ itestinoꝝ emisse fuerit particule carniuz corp⁹ itestinoꝝ corrosū ē ⁊ icurabilis erit passio ꝙ si emittit rasura ꝓncipiū passiōis ē si cortices emissi fuerit ꝯdn̄atio vlceris ē: ꝫ fluxus carnosus emittit in fine passiōis q deterior ē alijs. Dixit da in potu ei de filonio ad modū triū ciceꝝ.
¶ Hic ē trociscus ad cōstipādū vētrē stati. ℞. opij: acatie fruct⁹ tamarisci: sumac: granoꝝ nigroꝝ: mirti aā. ꝑ. ꝯueniētē fiāt inde trocisci cū aq̄ citonioꝝ pomoꝝ ⁊ det vnus trocisc⁹ in potu: ēt ꝓfert dissinterie diuturne lac coctū cū lapidibus calefactis extictis i eo dū ꝑfecte ꝯferat glutinādo intestina.

D ¶ Dixit aarō omnis quoqz fluxus q fit ď ano sicut de emorroydis ⁊ similibus fissura fit ex tenasmon vehementi.

C ¶ Dixit ꝙ sanguis emissus de intestinis supiorib⁹ ē clarior ⁊ qui de inferioribus est magis turbidus.

A ¶ Dixit si fuerit dolor in inferiori parte vmbilici in hora qua sentitur tortio ⁊ incisio in ventre substantia emittetur cum passio sit in inferioribus ⁊ econuerso.

D ¶ Dixit ꝙ premitus accidens in ano multiplicatur ⁊ modicus erit fluxus ⁊ quod emittitur ab eo erit ad modum sputi crudi puri absqz stercore nisi raro.

A ¶ Hoc est cibariū bonū ad vlcera intestinoꝝ. ℞. de riso infuso in aqua deide cōprimēdo ipm̄. ℞. de aqua ipius ꝑ. i. ⁊ de lacte par. i. deinde coque ea dū ingrosset deide da de eo i cibo patiēti ꝙ si inde fuerit caliditas pone in eo de aq̄ ordei.
¶ Hic est trociscus constipans vētrē. ℞. spodij. rosaꝝ: luti armenici: carabe: gūmi arabici: galle opij: ⁊ inde fiāt trocisci ⁊ detur vnus trociscus in potu. Ad vlcera intestinoruꝫ.
¶ Dixit vtenduz est trociscis vtriusqz arsenici ⁊ salsis si in intestinis fuerint vlcera putrefacta ⁊ mala.

A C ¶ Binserapiō dixit vlcera in intestinis accidūt ex supfluitatibus manātibus ad ea acutis aut ex epate aut ex flegmone in eo aut ex erugie acuta calida manāte ď toto corꝑe ad ea.
¶ Etiā fit exitus sanguinis de itestinis qn̄ aperiunt vene i eis ex abūdāti repletōe de sanguie sicut fit in dispōne emorroydaꝝ ⁊ illud accidit i supiorib⁹ coꝝ: ēt fit fluxus sanguineus ex debilitate epatis ⁊ inspiciēdū est in quolibet mō ipsoꝝ. ¶ Et si fuerit cōdominās sup corpus colera ru. ⁊ ꝯdominās in sui euacuatōe: ⁊ videris silr ꝙ euacuatū fuerit citrinū ⁊ alia signa eius. Noscas ꝙ ex cā huius ē colera ru. ēt si flux⁹ fuerit ex emissiōe nigre ⁊ color fuerit niger vlcus erit malū ⁊ incurabile oīno. Sz si fluxus fuerit cū sanguine puro veraciter ⁊ incidit qn̄qz ꝑ dies: deide emittit i eo erūt emorroyde in intestinis: ⁊ si emittit illud ad modū aq̄ carniuz passio erit ex debilitate epatis: ēt possibile est ꝙ emittat de vētre sanguis purus si epar fuerit debile modice ⁊ repletio fuerit supabundās in corꝑe. Sed firmiter poteris hoc cognoscere de fluxu emisso ex intestinis cū in fluxu emisso ab epate sit ďbilitas epatis aut pōderositas: vn̄ dū in fluxu emittit rasura cū corticib⁹ possibile erit qđ cōsolidet vlcus: ⁊ si i fluxu emisse fuerit ꝑticule carnis habētes i se ꝓfūditatē nō: vn̄ eo ꝙ fluxus sanguis q accidit de vlcerib⁹ itestinoꝝ igrossat ⁊ silr̄ fit fluxui q ē debilitate epatis si fuerit ex aptiōe venarū itestinoꝝ erit cū dolore ⁊ fluxus ex epate nō: silr̄ ⁊ alij modi q nō sūt de vlceribus itestinoꝝ emittunt iterpolatiz ⁊ fluxus de vlcerib⁹ itestinoꝝ frequēter emittit paulatiz ⁊ cū fluxu emisso de epate ⁊ sanguine q euacuat de intestinis absqz vlcere extenuat corp⁹ ⁊ diminuit: sz fluxus q erit ex vlcerib⁹ itestinoꝝ nō extenuat corpus: ēt fluxū ď epate ꝓcedūt signa ďbilitatis epat: ⁊ fluxui q fit ex aptiōe vene in itestinis ꝓcedit repletio corꝑis ⁊ erit cū sanguine puro emisso ꝑ circuit⁹.
¶ Et eo ꝙ vlcera fuerit in gracilibus ⁊ grossis discernunt. Et cortices grossoꝝ emissi cū substātia sūt maiores ⁊ ꝓprie in egestiōe cū egestio sit de piguedie ⁊ vnctuositas accidēs ex ea sit abūdās cū sit vnctuosa ⁊ piguediosa: ꝫ in intestinis gracilib⁹ nō ē pinguedo ex ꝓximitate de epate ⁊ admixtiōe rasure cū substātia ꝯdomiabiliter surrectiōe patiēt post dolorē ꝑ horā vnā ⁊ retētiōe doloris sup vmbilicuz hec signa oia signāt ꝙ passio erit i supiorib⁹. ¶ Cōsiderare quoqz debes in ꝓmo vtꝝ illď accidat ex epate aut ex itestinis sicut ꝑdiximus aut ex mā altera manāti de aliquo loco. Et nisi ꝫ fuerit ⁊ vlcus erit in intestis cōsidera si cā illud agēs ē icisa an flux⁹ cū eo manās fuerit ꝯtinuo. ¶ Dico nō dedit signū hui⁹ ⁊ opus ē vt det vn̄ dico ꝙ si in substātia fuerit emissa colera rub. aut nigra aut erugo acuta tenuis aut alius hūor horribilis ⁊ alienus euacuat⁹ cū ea frequēter materia agēs dolorē erit q̄ manabit postea. Sz si pura fuerit substātia de eis ⁊ remāserit rasura cū sanguie ⁊ substātia humor agens hec cessabit. Et si scďo fluxus fuerit ꝯsiderādūz ē in euacuatiōe ipius chimi ꝓut decet in cessatiōe eius. ¶ Et si op⁹ fuerit tibi ꝯsidera in primo in epate aut in splene ex cessatione: vn̄ cessante ipsa manatiōe ꝑfecte tunc ꝓcede ad vlcus ⁊ in primo abstinēduz ē nutrimentuz ab infirmo ꝑ biduuz. Sin autē per diez. i. deinde nisi fuerit febris violenta de lacte cocto cū ferro calefacto dū ꝯsumat maior ps hūiditatis eius

da in potu ei paulatī ⁊ post horas plures ⁊ digestionē eius da ei etiā de pane modice infuso in succo granatoꝝ aut ptisana ꝯfecta de riso amigdalaꝝ ⁊ adipe caponū spargēdo supꝫ eā de gūmi: ēt ꝯficiēda est ptisana si caliditas fuerit violēta de papauere de decoctiōe ipā ⁊ decoctiōe ordei fracti ⁊ modico amido da in potu ei. ¶ Dico stude diligēter vt dormiat laborans vlcere intestinoꝝ ⁊ dyaria: cū iuuamētū magnū pbeatur inde eidē: ēt infunde sumac in aqua nocte dieq; ⁊ colando aquā eius da cuꝫ eo de biscocto aromatizato euitatis oībus fructibus: cum oēs sint mali saluo citonio tri osso.i.zarupirro ⁊ silibus. Qr nisi fuerit febris da in cibū de pedibus ponēdo in ptisana cōfecta de riso pedes ⁊ coque lenticulas bis in duabus aq̄s colāda ab eis qualibet aqua ēt coque caules silr: ēt acetosaꝫ portulacā ⁊ tri: qm̄ hec oīa cibaria sūt ꝯueniētia eidē: cū carnes nō sint bone laborantibus intestinoꝝ vlcere si lōga fuerit passio ⁊ opus fuerit carnibus vti ex debilitate ṽtutis tūc elige ḋ aīalibus ⁊ auibus qḋ fuerit siluestre: ēt elige aues supambulantes pedibus supnatātes i aqua: ēt de auibus elige qḋ fuerit leuis digestionis ⁊ in quo fuerit pauca siccitas: sicut sūt pdices ⁊ coturnices turtures: lepores: ⁊ gazelli: cerui: ⁊ caprioli. Sꝫ de mari sicut sūt pisces lati ⁊ subtiles.i.sabut. hec oīa debēt ꝯfici cū aceto ⁊ aromatib⁹ stipticis ⁊ granis mirti: ēt vti possūt ouis elixis in aceto in cibo ⁊ in potu aq̄ in pncipio ⁊ ꝓprie aqua pluuiali q̄ nisi inueniant̄ pone in aqua de spodio ⁊ luto: ⁊ si mollificatus fuerit stomacus ex potu aque vtatur sirupo citonioꝝ ⁊ sirupo fructuū. ¶ Qr nisi fuerit febris ⁊ debilitatus fuerit stomacus valde da in potu eis de vino nigro stiptico lymphato cū aqua ne excitet apostema ⁊ caliditatē in itestinis curādo velociter in pncipio passiōis anteq̄ꝫ debilitet̄ virtus patiēs cū medicinis ꝯfortatiuis ⁊ stipticis: qm̄ debilitata ṽtute nō possūt hec iuuare: cū solutōes multiplicent̄ tūc: vñ si longa fuerit passio da in ea de medicinis pꝫ supiora: ⁊ fac clisteria cū eis simul cū pars supior doleat ex cōicatōe ptis iferioris ⁊ ps iferior ex cōicatiōe ptis superioris. ¶ De seminibus bonis ⁊ sufficiētibus. ℞. psilij. luti: gūmi. asīi ana par.i.dosis.ʒ.iij.cū rob citonioꝝ. ¶ Aliud. ℞ psilij: seminis mētastri albi: se. portulace: se. rosarum: se. acetose: se. maluauisci ana.ʒ.i. spodij: luti armenici ana.ʒ.v. assent̄ bene ʒ.v.cū aqua plātaginis aut virge pastoris. ⁊ si febris fuerit da in potu de trocis cis spodij q̄ fiūt cū acetosa. ¶ Dixit. radices maluauisci ꝯferunt huic passioni valde ⁊ reu.est boni actus i ipsa passiōe. Qr si fuerit in itestinis pūctio vehemēs cū sanguine supabundanti elige de clisteribus qḋ hꝫ mitigare ⁊ ꝯfortare sicut adeps anatis: lutū: cerusa: amidū: vitellus oui ⁊ similia: ⁊ si fuerit pūctio minor ea debes corroborare cū stipticis diureticis clisterizādo ea cū eo quod in canone clisterioꝝ est: ⁊ nisi fuerit in eo qḋ emittit̄ sanguis oīno: ſꝫ sanies pura cū eruginibus malis tūc vtendū est clisteri acuto ꝓut vtit̄ cura in vlceribus malis ⁊ diuturnis caute ne retardet̄ cura in ipso tempore in vsuꝫ medicinarū: qm̄ remotio in ipsa cura faciat vlcus magnū valde ⁊ violentū: vnde velociter vtendū est eis cū medicamina tollāt corrosioneꝫ. ⁊ noli eis vti dū sanguis aut aliqd qḋ credit̄ esse de vulneribus recētibus fuerit. ¶ Hi sunt trocisci vtriusq; arsenici q opandi sūt in dissinteria si emittit̄ sanies tm̄. ℞. vtriusq; arsenici ana.ʒ.i.ʒ.calcis viue nō extincte rotul.ʒ.carte vste.℥.i. acatie.℥.iiij.succi barbe hyrcie.℥.ij. distēpent̄ cū succo plātaginis ⁊ ide fiāt trocisci: deide. ℞. ḋ eis.ʒ.ʒ. ⁊ miscēdo cū decoctōe sumac ⁊ mirti aut corticū granatoꝝ cū ea fiat clistē.

D ¶ Qr si dolor fuerit in intestino recto vtendū est licinijs cōfectis ad modū glandiū. ¶ Hoc est liciniū bonū. ℞. sanguinis draconis: acatie: gūmi: carte vste: ceruse plūbine: litargiri: cornu ceruini: cadimie agenti: opij: añ. par. necessariā: sed penes dolorē vehementē vtendū est glutinatiuis ⁊ stupefactiuis: ⁊ penes vlcus recēs vtēdū ē glutinatiuis ⁊ stipticis. ēt penes corruptionē ⁊ diuturnitatē eius vtendū est calidis stipticis. Dixit. terendi sūt trocisci andracon ⁊ illiniēdus est anus cū eis: ēt sunt illiniendi cū eis lābi: etiā illiniendus est venter cū rebus violētis ⁊ desiccatiuis. ¶ Qr si patiens sequit̄ appetitū pmēdi ⁊ de eo emittit̄ vnctuosa viscositas parū cū sanguinis distillatiōibus tm̄ illa passio dicit̄ tenasmō: qḋ fit ex apostemate calido ⁊ vlcere in intestino recto: ꝙ si fuerit ex apostemate credet patiēs ꝙ indiget ire ad egestuꝫ ex pōderositate ipsius supꝫ eum: quoniā dispositio hec similis est dispositōi iuuamēti penes ponderositatem egerendi.

¶ Ad curā quoq; huius ꝓcede tribus modis retinēdo ꝙ manās erit ad ipꝫ intestinū dissoluēdo apostema qḋ ē in eo ⁊ corrigēdo acuitatē. vñ in pmo incipiēdū est cū calefactiōe cū lana infusa in oleo mirtino tepido mixto cū vino: ēt calefaciendū ē supꝫ mirac in inguine ⁊ pectine: ēt supꝫ testiculos vsq; ad peritoneon. ¶ Sed pcipere debes ei ꝙ euitet nutrimentū pꝫ biduū vt diminuant̄ manatōes vt deficiat radix eaꝝ oīno: deinde nutriēdus ē paulatī: videlꝫ cū pane infuso in lacte cocto cū ferro qm̄ pꝫ hāc curā ꝯgregant̄ oēs vtilitates quas diximus: ēt sedere debet postq̄ꝫ mitigatus fuerit dolor in aquis stipticis. Et si vehemēs fuerit dolor noscas ꝙ ingrossatū ē apostema: vñ supponat̄ ei oleū sisaminū tepidū pluries ⁊ mirabiliter dissoluet apostema ⁊ mitigabit dolorē apatis: etiā dolorē: etiā sedere dꝫ in decoctiōe fenugreci: seminis lini: citroloꝝ: ⁊ radicis maluauisci: qm̄ hmōi res dissoluūt apā ⁊ mitigāt dolorē: ꝙ si opus fuerit ad ꝯfortandū vtendū est diureticis: ⁊ si opus fuerit ad mitigādū dolorē: hec sūt licinia ad mitigādū ad modū glandiū ꝯferētia tenasmō. ℞. myrrhe: corticū thuris: croci: opij: galle: gūmi asīi inde fiāt licinia ad modū glādiū. ¶ Qr si cōfirmatus fuerit dolor cū appetitu egerēdi cū tenasmon fumigiū fiat cū sulfure in vase cognito pvmbocū: cū mirabile sit ad hoc: ꝙ nisi mitigata fuerit inde passio clistere fiat cū aqua oliuaꝝ ⁊ sale in quātitate.℥.v. deinde vtēdū ē pterea calefactōibus dictis ad mitigādum dolorē cū ipē dissoluant illud apostema.

B ¶ Dixit Bynserapion. tortio fit ex ventositatibus extendentibus aut superfluitatibus grossis quas infestat natura ad expellendū ⁊ non expelluntur. Qr si causa fuerit ex supfluitatib⁹ acutis euacuāde sunt: deinde vtēdū est medicinis corrigentibus sicut psilio ⁊ oleo rosato. Qr si fuerit causa ex chimo grosso ⁊ viscoso consequenda est cura cū attenuatiuis icisiuis sicut nasturtio ⁊ oleo oliuaꝝ: ꝙ si fuerit ex vētositatibus grossis vtendum est eo qḋ dispergit ventositates sicut rutha: cimino: ameos: ⁊ baccis lauri. ¶ Dico si dedit signa ad distinguendū inter illud qḋ fuerit de vētositatibus ⁊ inter silia ex ipsaruꝫ motu ⁊ gurgulationibus ⁊ extensionibus: sed ꝓcedere debet ista regimē faciēs vētositates sicut ē vinuꝫ multe lymphatōis ⁊ cibariū inflatiuū ⁊ silia: ⁊ cognoscitur qḋ fuerit ex supfluitate grossa cū eo ꝙ pcedens erat in regimine de cibarijs grossis: etiam quod dolor nō transfertur velociter sed causa eius erit ponderositas ⁊ mouetur de loco eius sicut res expulsa: tm̄ reuertitur absq; trāsmutatione ⁊ tanq̄ꝫ lapis mouet̄ cū expulsione: ⁊ reuertitur: sed hoc curandū est pꝫ laxationē ⁊ cognoscēdū est illud qḋ fuerit ex humoribus acutis: cum dolor sit mordens in locis modicis ꝓcedens in ventre. vñ in breui tpe mitigat̄ ⁊ excitatur ⁊ cōmuniter affligit. ¶ Hoc est medicamen laxatiuum ponendū est de scamonea folijs ruthe ⁊ baurac ad modū cōfectionis dactiloꝝ.i.tam viri qm̄ pꝫ laxationē educit vtrāq; superfluitatē grossam ⁊ dissoluit ventositates nisi fuerint post fluxū ventris: qm̄ si fuerint post fluxum ventris significant ꝙ ibi est supfluitas acuta residua aut dissinteria succedens eidem: vnde vtendum est psilio ⁊ oleo rosato ⁊ similibus. Sꝫ confert tortioni ex ventositatibus calefactio cuꝫ pānico: ēt confert ei que fit ex superfluitate grossa similiter.

A ¶ Bimasuy dixit. in potu da ꝓ vlceribus itestinoꝝ de gūmi in quantitate.ʒ.iiij.in.℥.ij. lactis cocti cū ferro calefacto. aut da in potu.ʒ.ʒ. de coagulo leporino cū statim constipet ventrem. Sed dandum est in potu cum lacte cocto similiter.

D ¶ De vtilitatibus mēbroꝝ a quibus non emittit̄ flegma ſm consuetudinē de q̄bus signū dedimus in capitulo stomaci in dubium sunt ne cadāt in tenasmō. Sed signum huius est per defectum appetitus cibi ⁊ vsum fabularum.

B ¶ Qr si fuerit in vētre pūctio cuꝫ dolore vehemēti ⁊ ꝯiectu ris qḋ ē ex humore modico difficilis euacuatōis ⁊ qualitatis pūgentis clisterizādus ē cū adipe caprino oleo ros. ⁊ decoctiōe risi ⁊ ordei ⁊ decoctōe malue ortēsis ⁊ similiū: vñ si virtus fuerit debilis da ei de iure mitigatiuo sicut iure galli in quo fuerit adeps anatis. hoc quoq; est iuxta qḋ iueni in libro medicinaꝝ pticulariū. G. ēt cognoscendus est humor si fuerit modicus silr ex modica extensiōe eius ⁊ modica pōderositate super ventrem: ⁊ modica translatione eius de loco ad locum ⁊ difficultate emissiōis eius. ¶ Dixit. Gal. si videris ꝙ quotiens ipsum curas cū mitigatiuis dolor ide auget̄ noscas ꝙ humor malus est ⁊ supabundans: vnde euacuandū est in primo: deinde ꝯuertendū est ad regimen tuū.

D ¶ De antidotario. Binserapion. Hoc est scief mirabile ad
tenasmon ⁊ retinendum sanguinē emorroydaruꝫ. ℞. ceruse
plumbine: sanguinis draconis: antimonij: acatie: opij: litar-
giri: copularū glandiuꝫ: balaustie: ēt thuris: ⁊ gūmi ⁊ dissol-
uantur cum aqua iambut: ⁊ inde fiat scief. ¶ Aliud ad te-
nasmon ꝓprium ⁊ bonum. ℞. acatie: thuris: croci: opij: inde
fiat scief in licinium: sed debet ligari cuꝫ filo vt emitti possit
⁊ supponendum est per totam noctem cuꝫ mirabile sit ⁊ ex-
pertum. ¶ Aut. ℞. opium purum ⁊ distemperando ipsum
cum aqua gūmi suppone ipꝫ cum sit efficacius: etiaꝫ bonuꝫ
erit si cū eo fuerit croc⁹ cū mitiget dolorē cū sua maturatōe

B ¶ Hic puluis in dragia ad tortionē absqꝫ fluxu ventris. ℞.
amomi: carpobalsami: cordumeni. añ. ʒ. ij. sc. apij. ʒ. iij. nastur
tij albi. ʒ. v. terantur ⁊ cribellentur dosis. ʒ. ij.

C ¶ Paulus dixit ꝙ endiuia confert fluxui sanguinis sili aque
carniuꝫ accñti de epate. ¶ Absqꝫ auctore dixit ꝙ si fluxus
ventris fuerit similis aque carniū accñs de epate vue passe
vnctuose ipꝫ emittunt ⁊ attrahunt. sed oꝫ ꝙ patiens sumat
in cibo de pane bene cocto cum vino odorifero ante vnuꝫ
annum incluso aut minus ⁊ caules napti elixi ter ⁊ conditi
cum decoctione odorifera cuꝫ quibus ponēda est endiuia:
ēt cibandus est leuioribus auibus ⁊ ptisanis panici ⁊ pisci-
bus paruis assis super carbones glandium cum hec cura re
tineat illum fluxum: ēt cum pane posito in copulis granato
rum fumigiuꝫ fiat ⁊ ponendum in cibario eius de coriādro
sicco ⁊ recenti ⁊ euitare oꝫ amygdalas cuꝫ sint velocis trās
mutationis ad malitiā. Et vti debet in potu rob cito. ⁊ vue
acerbe. Qr si cum eo fuerit frigor pone cum eo cum pipere
cum idem abstergat ⁊ aperiat opilationes. ¶ Qr si debili-
tatum fuerit epar ⁊ non digerit cum ꝯplemento fluxus erit
sicut aqua carnium: etiaꝫ ꝯferunt huic debilitati electuaria
calida in quibus ponuntur amygda. amare cum gentiana:
pulicaria ⁊ similibus.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

F De colica: etiam in li. ix. ca. ꝓ.
G De yleos: etiam in li. ix. ca. ꝓ.
H De dolore ventris.
I De stipticitate ventris.
K De inflatione ventris erugitu: etiam in li. ix. ca. ꝓ.
L De dolore later ⁊ costarum.

F Dixit. G. in. xij. ca. li. mega. quidam extima
bant se pati dolorem colice qui non
sequebatur iuuamentum de aliquo apozima-
te ⁊ emplastro: ⁊ clysteri oꝑato ad ipsaꝫ passio
nem ⁊ excitabatur inde dolor eius: etiaꝫ clyste
rizandus fuerat cum oleo ruthe ⁊ augmenta-
ta est inde passio eius ad deterius: etiaꝫ combustus erat cū
castoreo: ēt statim ꝙ datum fuit ei in potu mel coctum cum
quo mixtū fuerat piper exiccatus est iñ dolor ⁊ factus est in
peiori conditione: etiam statim ꝙ sumpsit de succo fenugre
ci cum melle in potu exiccatus est dolor in vltimitate: vnde
penes hoc iudicatū est ꝙ humores pungentes ingressi sunt
corpus intestinorum vnde purgatis ipsis per yerampigraꝫ
paulatim licet patiens extenuatus fuerit ⁊ debilitatus con-
ualuit yera quoqꝫ pigra efficacior ē alijs medicinis ad pur
gandū simile huius humoris. ¶ Dixit accidit illis qui mul-
tipliciter sumunt de cibarijs frigidis ⁊ grossis quidam spe-
cies doloris in intestinis ex causa ventositatis: vnde iuxta
longum vsum sumptionis ipsorum cibariorum frigidorum
non emittitur chimus grossus de intestinis. ¶ Dixit quādo
congregatur ille humor inter vtrāqꝫ tunicam intestinoruꝫ
⁊ alteratur efficitur in ventositate grossam vaporosam ex-
tendentem eam cum violentia ⁊ excitat dolorem vehemen
teꝫ. ¶ Hi quoqꝫ abstinendi sunt a medicinis stupefactiuis
valde ⁊ licet mitigent ipsum dolorem cum veloci infrigida
tione caliditatis que attenuauerunt ipsam ventositatem tñ
ipsum humorem reddunt frigidiorem ⁊ vehementiorem in
posse: etiam cum calefactus fuerit ex natura similiter excita
bit ventositates ex quibus generabiť dolor vehemens ma-
gis q̄ꝫ primus: vnde si data fuerint in potu stupefactiua sub
uertitur interpolatim vsqꝫ ad mortem: etiam non curandi
sunt isti similiter cum medicinis violente calefactionis po-
nendis super ventrem eo ꝙ dissoluunt ipsos humores subi
to in quantitate superabundanti: vnde ab eis excitatur ven
tositas superabūdās que erit in causam doloris magis val
de tamen debes studere ad incidendum ⁊ maturanduꝫ eos
ꝙ fit per medicinas attenuatiuas que non habent secū cuꝫ
attenuatione calefactionem violentiam. sed melior ipsaruꝫ
est que dissoluit ventositates ⁊ desiccat cum potentia olei.
¶ Tu vero audire poteris maiorem partem istorum dicen
tis ꝙ quotiens in dispositionem doloris de colica nulliū eis
factum fuit emplastrum neqꝫ curatio cum epithimate olei
neqꝫ clystere dolor in eis erit leuior q quoqꝫ virtuosus fue
rit valde sufficiens erit ei cura sub compendio cum abstinē
tie nutrimenti vsu: sed diminuto nutrimento eius per spaciū
longi temporis sanabiť iminendo integraliter sanior eo qui
calefactus est cum violenta calefactione: quoniā dubia cu-
ra erit penes calefactionem violentam cum humores hu-
iusmodi si fuerint superabundantes generabunt ventosita-
tes multas ⁊ eo ꝙ non potest ipsas dissoluere ⁊ dispergere
augebunt dolorem ⁊ peribit patiens. ¶ Dixit iam vidi quē
dam villanum qui statim sentiendo dolorē de colica cinge-
bat per cingulum ventrem eius ⁊ comedendo panem eius
cum alleis surgebat ad faciendum opus suum violenter to-
ta die sua sed nil sumebat in potu omnino: ⁊ quando egebat
sumebat in potu de vino potenti ⁊ dormiendo per noctem
sub quiete mane surgebat erat sanus cuꝫ alleū dissoluat vē-
tositates magis q̄ꝫ alia res nec sitim excitat licet quidaꝫ ex-
timent ꝙ excitet sitim magis q̄ꝫ cepe peccando: quoniā nō
excitat sitim sed cessare facit sitim: vnde cui accidit hic do-
lor vehemens aut eius similis in intestinis eius absqꝫ febre
vti debet comestione allei ⁊ in potu sumere de tyriaca. Sed
si fuerit cum febre vtatur calefactione cum panico si tolera
bilis fuerit ei. Qr si fuerit secutum ⁊ passio non fuerit mitiga
ta coque ameos cum tantūdem olei ⁊ coquendo ipsum cuꝫ
panno pone cum eo de adipe anatino ⁊ cum eis fiat clyste-
re. Qr nisi paratum hoc fuerit fiat cum adipe gallinaruꝫ nō
salito neqꝫ vetusto sed recenti: ꝙ nisi mitigatus fuerit dolor
inde vice alia fiat clystere ⁊ misce cuꝫ eo de castoreo ⁊ opio
ana fabam vnam ⁊ plus añ parum ⁊ de oleo misce cum se-
minibus. ℥. viij. ⁊ inuoluta lana in medicamine isto confecto
cum castoreo opio ⁊ oleo ebullito cum seminibus ponenda
est ano bene: ita tamen ꝙ lana ligata sit cum filo vt egre-
di possit ad tuum velle cum ipsa conferat magnifice. ¶ Di
xit si dolor fuerit ex vētositate grossa vaporosa curādus est
cum ventosa absqꝫ alio medicamine pluries suspensa cum
expertum sit ꝙ deficiet dolor statim ꝙ suspensa fuerit ven-
tosa si fuerit ventositas tantum. Sed si cuꝫ ea fuerit humor
grossus reuertetur dolor post horas mltas aut post biduū
aut triduum ⁊ proprie si fuerit in regimine aliquod peccatū
⁊ si membrum fuerit infirmum frequenter sequendū est cuꝫ
emplastris ⁊ calefactione. Et si fuerint cum ventositate hu-
mores grossi vt diximus non est calefaciendum membrum
cum calefactione violenta. Sed tamen est curandum cū re-
bus tenuibus ⁊ tunc iuuamentū sequetur per clystere acu-
tum: tamen cum in suo insultu fuerit dolor vtendum est vē-
tosa: deinde procedendū est ad euacuandū humorē grossuꝫ
cum clysteri acuto: quoniaꝫ euacuabiť de ista passione fleg-
ma vitreum ⁊ mitigabitur dolor omnino: ⁊ si humores acu-
ti manantes ad intestina fuerint ex eis erit cum punctōe do
lor non cum famie: vnde cum clysterizandus est patiens cuꝫ
aqua excoriati ordei ⁊ cibandus est cibarijs difficilis corru
ptionis. s. stipticis: tunc inde lauetur ideꝫ humor ⁊ alteretur
ipsius cōplexio. ¶ Dixit abubiker si tunice stomaci fuerint
inuolute de his humoribus nō emittetur aliquod in egestio
ne. sed si humores fuerint supernatantes in concauitatibus
nutrimentum egreditur coloratum ⁊ admixtum prout dixi-
mus in capitulo stomaci: vnde si intestina fuerint inuoluta
de eis curatio fiat cum yera. ¶ Ad discernendum inter do
lorem colice ⁊ dolorem lapidis: ꝙ si in dolore lumbi penes
meatus vrine quasi spine fixe fuerint ⁊ extimatur ꝙ sint la-
pides inclusi ibi clystere fiat cum oleo ⁊ inde emittetur hu-
mor vitreus ⁊ mitigabitur dolor. Et noscas ꝙ impossibile
est ꝙ habeatur discretio inter doloreꝫ colice accidentis ex
inclusione humoris vitrei in parte intestinorum ⁊ inter do-
lorem lapidis obtēti in meatibus vrine in tempore insultus
doloris nisi accidant cause precedentes cū non fiat inde sen
sibilitas tunc temporis cum res cadentes in vtrūqꝫ dolorē
in cura sint vnum qđ est calefactio exterior ⁊ quo loco eius
possit fieri clystere: ꝙ si cum his non alleuiabitur dolor vtē
dum est medicamine filonij ⁊ emittetur lapis post ipsum do
lorem aut cum sanguine aut absqꝫ sanguine: vnde si lapis

fuerit grossus erit cũ sanguine ⁊ erit cũ vrina substantia are-
ne residens ⁊ in colica non erit hoc. Sed in colica egreditur
substantia inflata ad modũ stercoris vaccini supnatans in
supiore parte eius vẽtositates supabundãtes erũt qñ dissol
uit natura cũ tortione. ❡ Dixit appetitus cibi ⁊ digestio ei⁹
añ insultus tẽpus colice erunt diminuti: deinde deficiet oi-
no qñ ppinquũ erit tp̃s insultus passiõis ⁊ inflabit venter ⁊
cũ ea erit vomitus cum nausea ⁊ punctione infra ypocon-
drias in anxietate ⁊ interiectione lamentabili ⁊ intolerabi-
litate. Quod si dolor fuerit minor modice aut ex modica mate
ria erit agente dolorẽ aut eo q̃ est passio in intestinis graci-
libus. Et noscas q̃ dolor cũ quo fuerit punctio ⁊ cũ humo-
re corrodente ⁊ hoc significat q̃ idẽ pcedit semp vlcera in-
testinorum. ❡ De. vi. capitulo de membris dolentibus iam vi
di non sola vna vice dolorem colice vehementis q̃ medici
extimabant esse renum ⁊ alij extimabunt q̃ in latere sinistro
nõ fit colica. Conditio quoq3 doloris colice ⁊ doloris renũ
in pncipio ipsorum cũ difficultate distinguit vnde cura fiat cõ
munis ad mitigandũ dolorẽ cũ calefactione in pila ⁊ medi-
cinis ⁊ sup hoc inquirere debes sup eo: accidit etiam in vtra
q3 passiõe nausea cũ vomitu ⁊ horribilitate: sed in colica ac
cidit in quantitate abundantiori maiori ⁊ frequentiori: etiã
vomitus erit abundantior in flegmate ⁊ constipabit natu-
ra dum non emittet aliqua ventositas sed illud nõ accidit
vnde dolor circuendo in visceribus torquet ⁊ transfert plu
ries extendendo se ⁊ occupando plura loca coadunatur an
forte erit dolor in loco vno ⁊ non in alio vehemẽtior: s3 do-
lor renum inseparabiliter iminet fixus in vno loco: q̃ si do-
lor fuerit in loco eminẽtiori renũ significat manifeste q̃ erit
de colica: ⁊ si fuerit dolor in loco renum ⁊ fuerit mobilis in
vno loco nec poteris discernere q̃ verum fuerit cõsidera i
vrina qm̃ in pncipio doloris renũ erit vrina in vltima clari
tate ⁊ aquositate sicut in diebus futuris postea in eo reside
re debet ypostasis arenosa: etiam egestio in laborantibus co
lica cessabit: vnde ipsi magis vti debent clisteribus mollifi
catiuis q̃3 laborantes dolore renum an forte emittetur i pas
sionibus colice humor vitreus ⁊ inde mitigabit dolor. Di-
xit q2 intestinũ appositũ colon pcedit ad inferius dũ pueni
et ad meatũ vrine qui appellat vritidos: ẽt pueniet ad supe
rius dum adheret epati ⁊ spleni. Dicere possumus q̃ q dixit
q̃ oĩs dolor imminẽs in vẽtre vehemẽter qualitercũq3 sit
in ventre colice erit ⁊ verum dixit. Dixit q̃ impossibile est q̃
siles dolores vehemẽtes accidunt in intestinis gracilib⁹ cũ
hi dolores vehementes generent ex vẽtositate grossa ac vẽ
tositas grossa euacuet de corpore intestinorum graciliũ ei ve
lociter ex tenuitate ipsorum ideo in fine euacuant d intestinis
grossis ex grossitudine ⁊ cõdensatione ipsorum humores frigi
di sed generant in intestinis grossis abundãtior ⁊ vehemẽ-
tior viscositas erit in eis q̃3 in intestinis gracilibus.

G ❡ Dixit etiã accidũt qñq3 in ventre dolores alij vehemẽtes
cũ pturbatiõe cõmotionis vomitus finaliter ita q̃ p vomi-
tum emittetur stercus: sed pauci sunt qui saluantur inde ⁊
accidunt in intestinis gracilibus ex causa opilationis acci-
dentis de substantia dura.

F ❡ Dixit q̃ distinctio inter colicã ⁊ lapidem fit p abundantẽ
nauseã ⁊ magnitudinẽ ei⁹ ac vtrũ emittat p vomitũ ps fleg
matica aut colica q in passiõibus colice vomitus erit abun
dãtior ⁊ flegmaticis. Sed inquirendũ est vtrũ dolor sit imo
bilis in loco aut mobilis cũ dolor colice transferat ⁊ ex ve-
hemẽti trãslatione in colica erit vehemẽtior ita q̃ cessabit
emissio vẽtositatis ex supfluitate altera: vnde quotiẽs ap-
parẽs fuerit aliqua significatio sup dolorẽ renũ nõ remane
bit aliqua ꝯditio dubia omnino. ❡ Dixit abubukir distin-
ctio fit inter colicã ⁊ dolorẽ renũ qm̃ cũ colica erit tortio cũ
inflãmatione mirac corrosione digestiõis satietate nausea-
tiua ante hoc accidenti ⁊ vsu cibariorum grossorum frigidorum in-
flatiuorum: ẽt dolor colice occupat loca multa: etiam laborãs
eo iacebit inde ⁊ dolor erit anterior ⁊ mouendo transfert.
Sed cum dolore renum restringitur vrina.

G ❡ Yleos aũt fit ex ap̃ate calido in intestinis gracilibus cum
febre siti inflãmatione ⁊ rubedine coloris aut ex opilatione
accidenti de substãtia dura cũ extensiõe dolenti inflãmatio
ne ⁊ nausea aut ex debilitate virtutis expulsiue sed debet p̃
cedere huic pũatio nutrimẽti cũ potu aque frigide ⁊ fluxui
vẽtris. ❡ Dico species accidens ex apostemate calido est
curanda cũ diminutõe ⁊ emplo dissoluenti paulatim ⁊ miti
gãdo dolorẽ ⁊ lenifaciẽti. Sed species accidẽs ex substãtia
dura curãda est cũ clisteribus factis cũ oleis puris tepidis
in p̃mo deinde cũ baurac: pulpa collognti. ⁊ centaur. ❡ Di-
co dandũ est in potu in primo de vnctuositate multa de iu-
re spedebeg facto cũ adipe gallinarum ⁊ anatũ cũ sale multo ⁊
aneto ⁊ sedere d3 patiens in aqua calida ⁊ se lauare in ea ef
ficaciter: deinde clisterizari cum oleo tepido. similiter ẽt qñ
fuerit erectus debet cõmouere ventrem reiterando pluries
hoc: deinde clisterizari cum clisteri acuto.

F ❡ De. v. capitulo de accidenti ⁊ morbo dixit perseuerat do-
lor colice pluries p biduũ nocte dieq3 absq3 aliqua tepidi-
tate. ❡ De sũmis accidẽtis ⁊ morbi dolores colice vehemẽ
tes nõ accidũt de intestinis gracilibus cũ hi dolores gene-
rent ex vẽtositate grossa: ẽt hec vẽtositas nõ euacuat d cor
pore graciliũ qm̃ humores frigidi in maiori pte generant in
grossis abundantioris ⁊ vehementioris viscositatis.

G ❡ Dixit yleos accidit ex apostemate in intestinis aut ex de-
bilitate expulsiua corum aut ex egestione dura aut ex aposte-
mate s3 sequit apostema febris ⁊ sitis cũ excitatione nausea
tiua ⁊ expulsiua in ventre: tñ species accidens ex debilitate
virtutis expulsiue cognoscẽda ẽ q̃ eã nõ p̃cedũt aliqua ac
cidentia hec supradicta. Sed p̃cedit dyaria ei: etiam venter
erit in tempore insultus passionis leuis: ⁊ cibaria sumpta p
eũ ante erant frigida: ⁊ species accidens ex opilatõe ex sub-
stantia dura cognoscenda est per substantiã q̃ erit cum ea
abundantior in intestinis cũ sonitu ⁊ inflatione imminenti.
❡ Dixit abubikir curandũ est ap̃a cũ minutõe ⁊ epithima-
tibus frigidis supra locũ ⁊ debilitas virtutis curat cum se-
minibus calefactiuis ⁊ calefactiõe ad corrigendũ malã cõ
plexionẽ: etiã cũ medicinis pũctiuis ad inducendã eam ad
h: ⁊ egestio dura curãda ẽ q̃ patiẽs sumat i potu d iurib⁹ vn
ctuosis abũdãtis salis: deinde dandũ est ei in potu de aloe.

F ❡ De. vij. capitulo miamir. dixit expedit q̃ in medicinis mi-
tigãtibus dolorẽ in colica ꝯdominent medicine stupefacti-
ue: sed ꝯsequende sunt si opus fuerit vehemẽs valde ⁊ opiũ
suppositũ in ano mitigabit dolorẽ colice. Hec sunt mitigan
tia dolorẽ colice. ℞. pire. euforbij ana aur. põ. ij. seminis. iusqa
mi: piperis albi: opij: ana aur. pon. xx. croci. x. spic optic aur.
pon. ij. ⁊ distempando ea cũ melle da de eo ⁊ erit mirabile.

G ❡ Dixit Gal. ad vehementẽ dolorẽ yleos ⁊ vomitũ sterco-
ris da in potu de eo ad modum fabe. i. cum aqua frigida.

F ❡ Dixit q̃ ventositas aut mansionẽ habebit in spaciositate
membrorum aut in ipsorum tunicis ⁊ hoc est malum dolẽs diu-
turnũ ⁊ fixum. ❡ De p̃mo capitulo libri humorum purgandũ
ẽst flegma de intestinis grossis cũ aqua mellis i qua coquit
cẽtaurea cũ mentastro mõtano ⁊ colloquitide ⁊ similibus.

G ❡ De tertio capitulo amphorismorum: dixit yleos magis ac
cidit ex apostemate in intestinis.

H ❡ De. vi. capitulo ampho. dixit q̃ dolor i ventre quotiẽs ac
cidit in loco eminẽtiori erit leuior sed in profundiori deteri-
or. ❡ Dixit Gal. dolor in vẽtre quotiens declinans fuerit
ad supficiẽ corpis leuior erit eo q suffundans est post narita
on. ❡ Dixit abubikir dolor si fuerit post panniculũ quãto
fuerit vetustior tanto magis erit vehementior.

F ❡ De. vi. capitulo amphori. febris dissoluit dolores ventris
accidẽtes ex vẽtositate grossa hũore frigido mala ꝯplexio-
ne frigida cũ ipsa incidat ⁊ attenuet ipsos humores. ❡ Di-
co non vidi aliquã rem perfecte dissoluere colicam vento-
sam sicut febrem ⁊ semina calefactiua: ⁊ licet inde excitetur
febris leuis tamen erit extinctio eius.

G ❡ In quo accidit dissuria in colica appellata yleos moriet
ante. vij. dies nisi ei supueniet febris ⁊ emittit de eo vrinam
superabundantẽ. ❡ Dixit Gal. nõ cognosco ante hoc cau-
sam: vnde si hoc accidit dentur in potu medicine violẽte ca
lefactionis ⁊ prouocationis vrine.

F ❡ De yleos: dixit abubikir non vidi aliquod vtilius i dissolu
tione colice ventose febre vnde procede ad curam cum se-
minibus calefactiuis cum ipsa dissoluant ventositates que
si excitauerint febrem leuis erit extinctio eius postea.

G ❡ Dixit in yleos imminens erit dolor qñ pximatur pericu
lũ cũ egestio nulla educat de inferioribus eius si facta fue-
rit sibi vehementiora clisteria ⁊ meliora ⁊ tunc hoc fit in in-
testinis gracilibus: aut ex apostemate: aut ex opilatione: aut
ex humoribus grossis ⁊ viscosis. ❡ De. vij. capitulo si acci-
dit ex colica: videlic3 ex eo cuius misereatur deus: videlicet
yleos vomitus cum singultu ⁊ alienatione mẽtis ⁊ spasmo

malum significat. ¶ Dixit Gal. q̄ ꝓprietas inseparabilis huic colice est q̄ nil educitur de inferioribus oino vnde vomitus non sequit illud inseparabiliter: sed accidit cū patiens ꝓpinquus fuerit ad periculū: vnde si intensa fuerit ei nausea patiēs euomet stercus cū passione singultus aut forte accidet ei spasmus cum alienatiōe mentis ex cōmunicatione cerebri cum stomaco in passione cum stomacus doleat ex cōmunicatione intestinorum.

F ¶ Dixit abubikir iuxta quod vidi hic ifrigidatio extremitatum si accidit in colica significat super vehementem dolorem in vētre valde: vnde attracto sanguine de exterioribus ad interiora infrigidatur superficies corporis.

D ¶ De morte veloci in quo fuerit dolor in ventre ⁊ apparuerint in supercilijs vestigia aut pustule nigre ad modum fabe: deide in eis efficitur vlcus durando vsq; ad diem scōm aut plus morietur: i quo fuerit hic dolor patiet subeth ⁊ abūdantem somnum in principio passionis.

F ¶ De libro cliste. dixit accidit colica de cibarijs frigidis ⁊ d̄ frigore ventris de aere. ¶ Dixit: cibaria ex quibus generat flegma vitreū si superuenerit in hoc intestino inde multifient ista flegmata existētia ⁊ inde accidit dolor: etiam calefactio nociua ē huic passioni si secuta fuerit bis aut ter cū ipsa excitet ventositates magis ex dissolutione eius facta in humore: s; tñ si frequēs fuerit cōsecutio ipsius dissoluet id qđ extenuauit ⁊ illud disperget ⁊ acqetabit patientē. ¶ Dixit si poteris educere hanc passionē cum clisteribus factis cum medicinis noli hic seq ne forte in corpe fuerit humores mali ⁊ ipē medicine eduxerint supabundāter de eis ⁊ ledāt intestina cū emissione horribili. ¶ Dixit si supponit lapis salis cōfert velociter in colica ⁊ similiter si ligat mel cū pulpa colloquintide cū succo cepaꝝ ⁊ allei ⁊ inde fiat suppositoriū cōfert. ¶ Dixit q̄ elkitran cōfert colice magnifice ⁊ si stomacus patiētis fuerit virtuosus vtēdū est eo sinaūt euitandū ē ita silr oēs medicine violente euitāde sunt si stomacus fuerit debilis: ēt clistere elkitran sic faciēdū ē. ℞. elkitran p. ij. olei p. i. ⁊ cū eis fiat clistere. ¶ Dixit si in itestinis fuerit apostema clistere fiat cū olei laurini par. i. olei adipis anseri añ. par. i. tepide ⁊ cū eis fiat clistere qm̄ mirabile erit: q̄ si ex ꝑte doloris colice fuerit debilitas stomaci ⁊ dolor ipsius vtēdū est laxatiuis cū melior sit cura cū passio sit tūc ex ꝑte stomaci. ¶ De arte ꝑua: quotiēscūq; fuerit cōstipatio vētris i substātia ex opilatiōe in intestinis ex stercore obtēto ⁊ indurato ꝓpone in p̄mo in curatiōe ad leniendū duritiem ipsius stercoris cū clisteribus humectatiuis ⁊ vnctuosis. Scđo ad euacuandum illud cū clisteribus acutis.

H ¶ Dixit abubikir yleos fit in intestinis superioribus ⁊ clisteria non possunt ꝑuenire ad ea: vnde si stercus duꝝ fuerit obtentū in itestino da in potu ei pluries de aqua calida: etiam sedeat patiens in pila epithimando se cum aqua calida loco ipsius stercoris vt lenifiat caro ⁊ mollefiat: ⁊ similiter lenifiat stercus: deinde in potu sumat de iure inquantum inflétur ide venter: q̄ si id euomuerit aliquando sumat de eo quo ꝑacto postea clistere fiat: etiam da in potu de medicinis laxatiuis ad educendum stercus obtentum in eis.

F ¶ De libro cōsuetudinū inter cetera dicta ꝯgregata cum eo qđ ex multo nucumēto cibarioꝝ iflatiuoꝝ ⁊ vini multe lymphatiōis fit inflatio. Sed inflatio q̄ generat in stomaco dissoluit de leui ex largitate loci vel vehementi calore eius ⁊ rectitudine poroꝝ ventositatis ex eo ⁊ modica cōdensatione eius: ⁊ inflatio q̄ generat in intestinis ⁊ specialr in colon nō dispargitur velociter ex frigiditate ipsius loci ⁊ largitate circuli ei⁹ rotūditate ei⁹ angustia exitus vētositatis ex eo ⁊ cōdensatōe poroꝝ eius. ¶ De. ij. capitulo de medicinis simplicibus: dixit ius galloꝝ veteꝝ laxat ventrē: sed caro ipsorū cōstipat ventrē. ¶ Dixit abubikir ēt ius grancoꝝ vnde non est dandum de carnibus ipsorum sed de iure tantum.

B ¶ De. vi. capitulo libri. ij. epi. laborans colica appellata yleos nisi cum ea passus fuerit febrem aut apa in vētre aut inflationē: licet notū sit q̄ vbi fuerit apostema ibi cū eo erit febris cū inflatione si cū ea nō fuerit febris vt diximus d; sumere in potu de vino potēti infrigidato i quātitate supabūdāti dū dormiat etiaz si patiet dolorē accidentē in pedib⁹ dissoluet illū febris qñ accidit: etiam fluxus sanguinis cum hec passio idigeat eo qđ eā maturat bñ ⁊ vinū simplex silr ꝭ agit ⁊ etiā febris. ¶ Dixit abubikir datur vinū in potu infrigidatum vt non euomat illud. ¶ De scđo capitu. li. iij. epid. dixit dant signū apostematis in itestinis supioribus i yleos frequētatio vomitus ⁊ eiectio eius: etiaz q̄ non poterit retinere in stomaco vinū l; ꝓrogatiuā hēat pre alijs: q̄ si euomuerit in ea stercus absq; dubio passio erit in partibus superioribus intestinoꝝ: vnde locus tortiōis ⁊ doloris indicabit tibi locuz eius. Sed hec passio est acuta valde ⁊ si fuerit crudelis erit in ea interiectio lamentabilis vehemens cū infrigidatōe extremitatū ⁊ fm modū magnitudinis huius passionis significatio fit de magnitudie apostematis i itestinis ⁊ vomitus ⁊ tortio inseparabiliter sequūtur hāc passionē. S; vrina licet bona sit non significat super salutem. Sed si mala sit significat super periculum.

F ¶ De p̄mo ca. li. vi. dixit vomitus mitigat dolorē renū ⁊ colice ⁊ iam excitat in vtraq; passiōe simul cū renes ⁊ colō cōicent iter se cū iter ea sit ꝯtinuatio cū naritaon. Sed vomit⁹ erit flegmaticus cū flegma sit supfluitas q̄ generat i stomaco in maiori pte: ⁊ cū durabilis fuerit ⁊ augetur passio accidet vomit⁹ eruginosus ⁊ venenosus cū sanguis iferat dolores ⁊ in somneitatē ꝓprie si ꝓhibita fuerint ei cibaria ⁊ vigilijs subiacuit ⁊ febri: etiam in doloribus dolor quidā descēdit ad pedes: ⁊ hoc nō accidit in colica. ⁊ iste dolor accidit i pedibus eo q̄ cōcaua vena ⁊ arteria magna qñ coniūgunt ex eis ꝓcedit ad quēlibet pedē ramusculus penes lūbū cuz quo ꝯtinuat maior ramuscul⁹ eoꝝ ⁊ ꝓcedit ad renes. ¶ Dixit Ypo. laborātes dolore renū ex lapide accñti aut ex alio patiunt stuporē in coxa que ē in parte renis dolētis. ¶ De iiij. ca. li. vi. dolor articuloꝝ ⁊ anche mitigat excitationē colice. s; causa mitigatōis doloris fit aut eo q̄ cū dolore abscōdit leuior: aut eo q̄ supfluitas transfert. ¶ De. v. capi. li. vi. Nos quoq; si passio colice intensi doloris fuerit. ⁊ dubitamus ne patiēs inde sequat mortē damus in potu de opio ⁊ semine iusqami ⁊ similibus necessarie licet ipse medicine infrigident ipsū mēbrū violēter vñ efficit postea leuioris ⁊ velocis acceptōis passiōis hui⁹. ¶ Dixit Abubiker. iuxta qđ vidi in. v. ca. li. vi. epidi. dixit q̄ aer frigidus constipat vētrē cū in visceribus multiplicet calorem ⁊ ꝓuocet vrinā. ⁊ multipliciter faciat penetrare nutrimentū: qm̄ adunat musculū stomaci ⁊ expellit egestionē ad supius sicut facit in ꝓhibendo volūtarie: ēt totū intestinū rectū efficit inde strictius ⁊ difficilioris acceptōis substātie vnde d̄ hoc cognoscit q̄ sessio in pila in passiōibus colice cōferēs est valde eo q̄ mollificat totū corpus: ⁊ ꝓprie musculos ani. ¶ Dico ad siccam naturā frequēter ⁊ aptā ad vētositates colice. ℞. decoctionis ficus. ℥. iiij. ⁊ dissoluēdo. ℥. i. medulle: cassiefistule: misce in eis olei amig. ℥. ij. ⁊ da in potu de eis p hebdomadas: qm̄ tollūt siccitatē ⁊ accidentē ⁊ eradicabūt eā. S; si fuerit ex frigiditate ⁊ vētositatibus dissolue medullam cassiefistule in decoctione radicum ⁊ miscendo super eam de oleo pentadactilorum da de eo in potu; ⁊ vtendum est eo in hyeme. ¶ De. viij. capit. lib. vi. dixit. colica fit ex a̅pate in intestinis: aut ex vētositate grossa frigida: aut ex hūore flegmatico viscoso ⁊ frigido valde: aut ex cole. ru. aut ex hūore acuto corrosiuo aut ex mala cōplexiōe cōdñanti sup itestina: aut calida: aut frigida: aut sicca: sed humida nō erit. ¶ Dixit Abubiker. si videris in pte colon dolorē ⁊ renū esse: noli cōfirmare sup aliquam ptē ipsoꝝ. sed cōsidera in supfluitatibus ⁊ lapidibus an emittatur inde vrina harenosa: an aquea tenuis valde: an sit dolor declinās ad partem dorsi: an mobilis sit dolor: an sint vētositates cū eo: an in loco doloris sint quasi spine. Or si patiēs cōsueuerit migere lapidē aut arenā confirmat passio cū cōis sit vtriq; passiōi siccitas vētris: etiam nausea: intestina ēt supiora nō habēt pinguedinē ex ꝓximitate quā hñt cū mēbris calidis. S; iferiora habēt piguedinē supabundantē. ideo in maiori pte colica accidit in intestinis iferiorib⁹ d̄ frigiditate cōplexiōis eius. ¶ Judeus. in colon ex multa cōuersatōe quā facit in ptibus ventris multi fiunt dolores eius. qm̄ occupādo penes dextrā partē appropinquat epati deinde ꝓcedit ad renū partes ad anteriora pectinis: etiam ad inferiora ad radicē meatus vrine q appellat vritides. Dixit. stercus d̄siccatur in intestino orbo cū mora ei⁹ in eo sit lōga. Dixit ex multa manatōe colere ru. ad intestina desiccat stercus violēter ⁊ cōfirmat in intestins. vñ ipeditis stercore ⁊ ventositatibus in sui transitu cuz eis erit colica mala. Dixit fit ēt colica ex flegmate grosso cū itestina sint i toto iduta de flegmate ad glutinādū ea ita q̄ nō ledat ea ꝓcessus manatiōis cole. ru. ⁊ supfluitatū acutarū vi

de cū illud flegma transeat terminū eius i maiori parte erit de colica:⁊ fit colica ex vētositate inflāti partez mēbrorum ēt restringit circuendo in eis.⁊ faciendo inuolutiōes diuersas:⁊ ex eis fit apā. Sed cū colica colerica erit nausea vehemēs cū angustia siti ⁊ dolore in pectine.ita ꝙ pungit ad modū punctiōis cultelli:⁊ in colica vētosa videt̄ vētositas trāsferri ⁊ inflari.⁊ ꝓpriat̄ colice dolori nausea:⁊ ꝑ eū distinctio fit inter eū ⁊ inter alios dolores vētris. Dixit fit etiam colica ex lapide generato in colon.ēt fit colica de macie vētris ⁊ siccitate ei⁹:⁊ modica carnositate ⁊ humiditate eius.etiaȝ fit colica ex apostemate calido i vētre:aut caliditate superabundāti desiccāte valde:sterc⁹ ēt fit ex siccitate cibarioꝝ. Dixit oportet ꝯseruantē sanitatē suā ꝙ nō dormiat dū non accedat ad ꝓuatā nō ꝑmittēdo ventrē eius desiccari violēter. ¶ Dixit Abubiker.si substātia sicca ꝑ spatiū dormitōis totius remāserit in vētre magis desiccabit̄ ⁊ indurabit̄ idē. Sed si vēter frequēter fuerit siccus ⁊ i eo erit substātia sicca vetusta durities eius erit maior. ¶ De naturalib⁹ ad colicā sedere dȝ patiēs super pelle lupi:aut ligare aliquā particulam pellis lupi super ventrem:aut de pelle pardi.

¶ Dixit Abubiker.ꝯferūt iuxta qd̄ vidi cucūeres asinini:pulpa colloqntide.scamonea.lac lakie distempatū cū felle vaccino ad illiniendū cū eis. Dixit.rubū siccatū datū in potu in quātitate dauik.i.cū aqua aneti ꝯfert colice ⁊ yleos. Sȝ ad dolorē vehementē colice ponendū ē de aqua calida in vase in cuius ꝑte inferiori sit foramē paruū ⁊ suspendat̄ recte:⁊ dormiat dū epithima fiat sup̄ locū doloris ⁊ mirabiliter faciet valde ēt fit q̄dā species colice:⁊ curāda est cū ea qd̄ extrahit vermes.ſȝ ius vppupe dissoluit colicā. ¶ Dixit Judeus.pluries vidi in stercore emittere lapides sed curaui cū oleo pentadactiloꝝ ⁊ iera gal. ¶ Dixit Aarō. in maiori ꝑte dat̄ ꝓ colica in potu de oleo sisamino cuȝ zuccaro:⁊ dat̄ ꝓ colica colerica. Si accidit i colica vomitus vehemēs cū siti ⁊ inflāmatione da i potu de sirupo aceto.laxatiuo confecto cum scamonea:aut de iera in pondere aur.ij. cum.ʒ.ij. aque in qua dissoluta fuerit cassiafistula ⁊ oleū amigdalaꝝ:⁊ ligāda ē sup̄ illud vesica in qua calida sit aqua:ſȝ comedat de melle aut de trociscis yleos qui sic fiunt. ℞.seminis apij anisi ana.vi.absinthij.iiij.cassielignee mundate.xij.myrrhe:opij:piperis:castorei aā.ʒ.ij.distempent̄ cū aqua ⁊ inde fiat trociscus in pondere.ʒ.i.dosis.ʒ.i.cum aqua tepida.

¶ Dixit Tabri.dixit Ypo.si vtilis fuerit in yleos aliqua cura frequēter vtendū est pila fricatiōe cū oleis calidis:ēt fiāt licinia lōga in lōgitudine digitoꝝ decē:⁊ inoluta cū felle taurino supponant̄ ꝙ nisi emissū fuerit stercus ipone ano cānulam ⁊ suffla dū extendant̄ intestina:deinde extrahatur ⁊ cito fiat clistere:⁊ epithima fiat sup̄ locū cū aqua calida:⁊ ligādo super eū vesicā in qua fuerit aqua calida da ei ad comedendum de melle:⁊ in potu de vino potenti ꝙ nisi contulerint periculum sequetur.

¶ Aaron desiccat̄ substātia lȝ intestina fuerit ex dispositione naturali ex siccitate cibarioꝝ ideo infert colicā. ¶ Dixit Abubiker.cibaria q̄ educūt de intestinis flegma multum sicut sūt olea inferunt colicā flegmaticā:⁊ silr̄ satietates nauseatiue sup̄abūdātes ⁊ frequētes.vn̄ in ꝑte maiori hominū accidit hec spēs colice q̄ est de flegmate grosso:⁊ q̄ fuerit ex vētositate.ēt accidit colica ex siccitate corpis:stercoris ex desiccatōe cibariorū silr̄:tn̄ in minori parte q̄ȝ vtraqȝ passio. Sed spēs in qua desiccat̄ substātia ex abūdātia manatōis colere in minori quātitate accidit:tn̄ qn̄ accidit horribilis erit i vltio dolore ⁊ mala:⁊ q̄ fuerit de vermib⁹ raro accidit. Sȝ signa colice hn̄tur ꝑ ꝯstipationē nāe: dolorē vehemētē i vētre:vomitū ascēsionē doloris ad ꝑtē epatꝭ vsqȝ ad splenē:⁊ eius descēsionē vsqȝ ad pectinē ⁊ dorsū:⁊ ad ꝑtes renū:⁊ ad oīa tegimēta vētris. ¶ Dixit Abubiker.ꝙ colica ꝯsistit ex ꝯstipatōe nature cū dolore vehemēti:sudore vomitu:aut nausea:⁊ dolor erit in anteriori ꝑte vētris vehementior ⁊ vehemēs erit dolor cū tortōe ſm regimē antecedens. ¶ Dixit ꝯstāt.ꝓcede ad curādū colicā flegmaticā cū pillulis fetidis:⁊ oleo pētadactiloꝝ:⁊ cū decoctione radicū. ⁊ ad colicā de vētositate cū semib⁹ coctis:castoreo: ⁊ pul. collo. positis in eis melle ⁊ elkitran. Qr̄ si fuerit ventositas cum frigore vehementer da de sirupo aceto. ⁊ de oppoponaco bdellio:semine feniculoꝝ:fenugreco:⁊ camomilla coctis:⁊ i decoctōe ipsa pone de oleo nucū:⁊ clistere fiat cū pul.collo. baurac:⁊ castoreo. Qr̄ si accidit in eo vomitus vehemens valde cū siti valida da in potu de sirupo ace.laxatiuo dimittēdo morbū ⁊ ꝓcedēdo ad accidēs.⁊ ꝓprie si dolor vehemēs fuerit debes i ꝓmo mitigare ipsū cū idē inducat ad sincopim nullo dato ei medicamine acuto neqȝ violēto sicut sunt gūmi ⁊ semina:qm̄ si cōseqt̄ fallax erit cura ⁊ ꝑiculosa.⁊ dandū est ei de filonio ⁊ alijs stupefactiuis vt dormiat ⁊ mitiget̄ dolor. Sed ad colicā accidentem de colera rubea fiat clistere lene:⁊ sedeat in pila sumēdo in potu de iera:cassiafi. aut de cassiafistula tm̄ aur.pō.iij.cū aq̄ endiuie:etiā miscēdo cū.ʒ.i.iere:ď scamonea dauik.i.da ei i potu.⁊ post mitigationē doloris eius ⁊ cōualescentiā passiōis da ei in potu de lacte asi.aut ď aqua casei:⁊ laborantibus colica frigida da in potu de electuarijs calidis laxatiuis cōpositis:de seminib⁹ calidis:⁊ gūmis laxatiuis. ¶ Aaron.dolor colice transmutat̄ in ꝑtibus vētris.⁊ dolor renū imobilis est. Sȝ dolor colice est breuis tp̄is:⁊ dolor renū est lōgioris tp̄is. Etiā dolori renū nociua sūt clisteria:qm̄ qn̄ replent̄ itestina infestant̄ renes:ēt dolori renū antecedit vrina arenosa ēt vrina in ꝓmo passiōis erit alba ⁊ turbida. Sȝ qn̄ materia doloris incepit digeri vrina erit arenosa. ¶ De.iiij.capi.timaos.descendūt de capite ad vētrē flegmata multa generantia colicaȝ. ¶ Dixit Abubiker.ꝓcede cū studio ad ingrendū istud ad incidendū illud quotiēs accidit. ¶ Paulus.dolores colice accidūt aut ex chimo grosso flegmatico obtento inter pānículos:aut ex vētositate grossa nō inueniēti transituȝ: aut ex apostemate:aut ex chimo acuto ⁊ pungenti. ¶ Dico aut ex stercore sicco ⁊ duro.sed habet̄ signū illius doloris q fit ex humore grosso ⁊ flegmatico ꝙ nociua erit patiēti tortio.ēt nocebit ei ructuatio ⁊ nausea:⁊ vomitus erit flegmatic⁹ cuȝ humoribus pluribus.ēt cōstipant̄ vētres valde ꝙ nil emittat̄ ab eis stercus inflatū ad modū stercoris vaccini cū regimē antecedēs fuerit flegmaticū. Sed signū doloris ex vētositate habebit̄ ꝙ maior erit dolor in extēsione q̄ȝ i pōderositate:⁊ in apāte calido sentit̄ caliditas in loco cū febre nō ďbili:aut absqȝ febre oīno:⁊ vrina erit acuta calida: ⁊ retinebit̄ vrina cū stercore:⁊ vomitus erit in alijs magis q̄ȝ in colera ru.cū siti ardore ⁊ pulsatione in vētre vehemēti dolore minime tepescente in aliq̄ dispōne oīno sicut tepesit dolor i passione ꝑdicta:in hora post horā cū sit spēs deterior alijs speciebus colice cū in dubiū sit ne efficiat̄ yleos. Sed spēs q̄ accidit ex hūoribus acutis erit cū siti ⁊ caliditate ⁊ i somneitate ⁊ febre debili aut absqȝ febre oīno:⁊ vrina erit acuta calida:⁊ in maiori ꝑte fluxus vētris erit colericus vnde si laxatus fuerit vēter excitabit̄ in eis dolor magis. ¶ Dixit. sed spēs q̄ fit ex humoribus grossis nō est curāda velociter cū rebus calefactiuis violētis qm̄ in dubiū erit ne dissoluat eam ad vētositates sup̄abundātes.ſȝ ꝓcedendū est cū eo qd̄ vigerit ⁊ attenuat.⁊ in ꝓmo ꝓcede cū eo qd̄ educit stercus ⁊ purgat intestina vn̄ purgatis intestinis clistere fiat postea cū oleo in quo bullita fuerint semina. Qr̄ si retenta fuerit clisteria nec ꝑ ea educit̄ stercus:curatio fiat cū licinijs ꝯfectis de cucumere asi.pulpa collogn.⁊ felle taurino:⁊ nitro:⁊ melle:⁊ de his fiant sciet̄ in lōgitudine.vi.digitoꝝ ⁊ supponant̄ ēt fiant de radicibus cauliū:radant̄ bene ⁊ infundant̄ in aq̄ salsa:⁊ illiniēdus est anus cū succo panis porcini.⁊ si durauerit dolor fiat cū clisteribus in q̄bus ponunt gūma calida vt elkatran:mel:pulpa collogn.⁊ cucumer asininū:castoreū galbanū:oppoponacū:succ⁹ ruthe:oleū pētadactiloꝝ.⁊ epithimādus ē locus doloris cū oleo aneti:aut oleo in quo coq̄tur ciminū:aut oleo cucumeris asinini:ēt emplm̄ fiat mollificatiuū:⁊ sedere dȝ patiēs in decoctōe fenugreci:maluauisci:camomille:⁊ archimisie aneti:⁊ folioꝝ lauri ⁊ similiū. ēt sedere dȝ patiēs in oleo calido sumēdo in potu de castoreo ⁊ pipe. Qr̄ nisi mitigans fuerit dolor inde vtēdū ē cura cū sinape:etiā balneatōe.⁊ sessiōe in aqua balneoꝝ naturaliuȝ euitata oīno aqua dulci in eis ne fiat sessio i eadē nisi ex necessitate vrgente ex vehementi dolore vt calefiat locus. ⁊ vtendū est stupefactiuis in fine passōis si opus infestat. Sȝ qn̄ flegma fuerit maturatū ⁊ modice digestū laxandū est cū pigra ⁊ cū his pillulis:quaꝝ hec est recepta. ℞.euforbij:seminis laureole mundati:scamonee.aā.ꝑ.i. dosis .ʒ.i. euitato nutrimēto oīno in ꝓncipio passiōis.deīde sumere dȝ patiēs in cibo de reb⁹ acutis sicut porris alleis euitādo post ipās satietates nauseatiuas vtēdo exercitio.ſȝ si passio fuerit vētosa curāda est cū abstinētia cuiuslibet nutrimēti:⁊ cū sumptiōe seminū in potu:⁊ suspendat̄ vētosa sup̄ locū.tamen si

fuerit i intestino apostema calidũ minutio fiat: ⁊ si vehemēs
cũ eo fuerit difficultas mingendi: minuēda est cephalica: ⁊
vtendũ est aq̃ dulci in pila: ⁊ emplis mollificatiuis sup ven-
trē ⁊ mitiget dolor: sed apponēda ē vētosa sup vētrē. ¶ Di
xit Abubiker. ad attrahendũ humorē ad musculos ventris
emplastrũ fiat cũ hoc ⁊ silibus. ℞. cere: camomille: olei ros.
farine fabarum: vitelli oui: anã. p. i. distempenẽ cũ decoctione
fenugreci: ⁊ attenuendũ est regimē ad modũ regimini febri-
citantis. Sed passio si fuerit ex humore acuto in intestis cli-
stere fiat cũ oleis ⁊ mucillaginibus sicut cũ dcoctōe malua-
uisci: seminis lini: fenugreci: adipe anserino: aut gallinarum: cuꝫ
aqua ordei: cũ psilio: ⁊ oleo ros. ⁊ dandũ est in potu patienti
de pigra ⁊ ptisana leni tm̃. ēt balneandus est in aqua dulci.
⁊ totũ regimē ipsius fieri dꝫ cũ emplo infrigidatiuo ⁊ hume
ctatiuo. Sꝫ si vehemētior efficiẽ dolor stupefaciendus ē ip
sius sensus cũ hoc sit ei laudabilius. Dixit. plures ex hoc do
lore patiunẽ epilepsiam ⁊ paralisiꝫ in colon. Dixit q̄ quidã
medicus curabat huiusmodi patiētes dando de lactucis i
cibo ifrigidatis cũ niue ⁊ endiuie cũ abũdãtia vltra modũ ⁊
satietatē. etiã de vua: pomis: piscibus: pedibus: lacte: ⁊ simili
bus. ⁊ in potu de aqua frigida admixta cũ aceto infrigidato
cũ niue euitatis omnibus in quibus fuerat calidas omnino.
⁊ inde sanati sũt plures ipsorum nec passi sunt exinde epile-
psiam neqꝫ melancolicam.

D ¶ Dixit q̄ yleos fit ex gnãtione satietatũ nauseatiuarum ⁊ coa
dunatiōe substantiarum ptis in vētre sup partē: ēt ex venenis
datis in potu alicui: ēt ex ruptura in qua intestinũ in inferio
ribus descēdit: aut ex apostemate calido. Sed infantes cu-
rãdi sunt cũ aqua frigida. cũ epithimate facto cũ ea: ēt cum
emplis ⁊ licinijs ⁊ viri magni cũ minutōe absqꝫ aliqua tar-
ditate ⁊ cũ appositōe ventosarum multarum acutarum supra ven-
trē totũ sed apponaẽ super loca dolētia cũ scarificatōe. etiã
fricande sunt extremitates ⁊ ligãde operatis clisteribus po
tentibus. ēt pila in camera calida. ēt laxatiuis violentis. Sꝫ
decoctio aneti ꝯfert huic passioni valde sumpta in potu. ⁊
sumere debet patiēs post eã de pane ifuso in aqua calida ⁊
ebullita valde: ⁊ sanabiẽ statim. Qr si euomuerit illud reite
raneũ est regimen semp. Qr si hec passio accidit ex cursu in-
testinorum in pellicula testiculorum dꝫ iacere patiēs sup dorsuꝫ
⁊ cōuertēdũ est intestinũ ⁊ ligandũ efficaciter ne alias egre
diaẽ deinde cōmouēdꝰ ē petiēs. Sꝫ si passio accidit ď venenis
ꝓuocãdꝰ ē vomitꝰ: ⁊ curãda ē passio postea sꝫ curã veneni.

F ¶ Dixit q̄ cōicatur dolori renũ ⁊ dolori colice cōstipatio vē
tris cũ dolore vehemēti: vomitu: defectu appetitus cibi: ⁊
tortione sed hec in colica erũt vehemētiora: ēt in colica do-
lor erit in latere dextro ascendendo ad stomacũ ⁊ ad epar ⁊
splenē cũ retentōe substãtie ita q̄ nil egredi pōt de ea neqꝫ
de vētositate: sed qñqꝫ cũ labore ⁊ studio emittiẽ aliqđ ista
tũ ad modũ stercoris vaccini. ⁊ in passiōe renum dolor senti
tur inseꝑabilis renũ: ⁊ dolebit cũ eo testiculus q sub rene pa
tiēti est ēt coxa stupefit q̃ est propinqua ei: ⁊ emittentur i ea
vētositates de vētre cũ stercore incluso: ⁊ vrina erit rara cũ
arena abũdanti ⁊ ardore. ¶ Alexander dixit q̄ vrina labo
rantis colica erit cruda: ⁊ vomitus flegmaticus cũ vētosita
tibus abũdãtibus in visceribus ⁊ dolore in anteriori ꝑte vē
tris ⁊ testiculorum: ꝫ in passiōe renũ dolor erit in ꝑte flancorũ
penes costas declinãdo ad dorsũ: ⁊ vrina erit acuta pũgēs.
Dixit q̄ colica fit de flegmate grosso colera ex vētositate ⁊
substãtia sicca ⁊ ex apãte intestinorum ⁊ stomaci: aut renũ: aut
epatis: aut dyafragmatis: aut ex dolore ipsorũ: aut alicuius
ꝓximi corum: aut ex tortione intestini corum. Dixit sed colica q̃
erit ex apãte mēbrorum ⁊ alicuius ꝑtis intestinorum cũ cōicatōe
erit. ¶ Dixit Abubiker. vidi in marasten quendã pati para
lisim ex colica vnde expedit vt in hoc inspiciaẽ q̃ est ex cau-
sa eius aut eius nocumentũ euiteẽ scienter: ēt vidi plēs labo
rãtes colica vehemēti postq̃ꝫ sanati sũt pati paralisim pro-
prie in manibus. Dixit. dormitio maximi iuuamēti est in co-
lica accidenti de humore frigido ⁊ grosso: q̃ passio in maiori
ꝑte hominũ accidit magis q̃ꝫ alie. ⁊ iaꝫ hoc notũ est cōibus
ꝑ exꝑimētũ vñ nō indigent in eius cura medico. Dixit da pa
tiēti de seminibus calidis ⁊ nō de carnibꝰ dũ sanꝰ fuerit. Qr
nisi affuerit da de carnibus auiũ cōfectis cũ sale ⁊ aqua spe
debeg. etiam da ei de amig. cũ melle ⁊ pipe. Dixit q̄ vinũ po
tēs magni iuuamenti est ei datum in potu: ⁊ calefaciendus
est locus cũ fricatione: illinitōibus ⁊ epithimatibus cũ bal-
neatōe balnei naturalis cũ ꝑ hoc sit sanatio eius ⁊ educant

ab eo q̃ꝫtitatē magnã de flegmate nec i ea postea subuerta
tur dolor. Dixit q̄ si videris q̄ dolor augeẽ in calefaciendo
dimittēda est calefactio ne inde excitenẽ vētositates. Dixit
q̄ euforbiũ valde cōfert habēs nullũ simile in sili huius lo-
ci. Hec ē potio bona. ℞. aloe: euforbij: seminis cartami: sca-
monee. anã. p. i. dosis ceraẽ. xij. bona ē efficax cũ decoctiōe se
minis cartami. Dixit. noli antecedere cũ aliquo medicami-
ne laxatiuo nisi post dissolutionē vētositatũ ⁊ digestiōeꝫ fleg
matis factã ꝑ clistere ad educendũ substantiã ne forte indu
cat medicina ad se materiã suꝑabundantē nō inuenientem
transitũ: ⁊ inde accidat ꝑiculũ velociter. Dixit. pila cōfert ꝫ
in aqua eius coquēdũ est de aneto: cimino: caulibus malua
uisco: folijs lauri: rutha: maiorna: arthimisia. Hoc est cliste-
re mirabile. ℞. aloe: castorei ana. p. i. succi panis porcini re-
cētis. ℥. ʒ. opij. ℥. ʒ. fiat cũ eis clistere. Aliud clistere mirabile.
℞. nitri alexandrini. ℥. ij. vel circiter: ⁊ dissoluēdo illud in aq̃
calida ⁊ oleo mirtis insimul in quãtitate. ℥. ij. vel circiter: fac
de eis clistere ⁊ videbis q̄ mirabilē actũ faciet in eductione
flegmatis grossi de vētre si fuerit: aut substantie sicce etiam
mirabile est ad yleos. Hoc est clistere ad vētositatē ⁊ frigo
rem. ℞. oleum in quo cocta fuerat figia cũ alleis ⁊ castoreo
ꝫ oleũ sit de radice euforbij: ameos oppoponaco: ⁊ bdellio:
⁊ clistere fiat cũ eis: ⁊ sanabit passionē. vnde si passio efficiẽ
vehemētior clistere fiat cũ stupefactiuis dũ patiēs dormi-
at. Dixit q̄ euitandũ est stupefactiuũ in flegmaticis corpo-
ribꝰ nisi i vehemēti necessitate ⁊ oportunitate quoniã forte
peribit inde et vehemēti dolore illato postea. an forte faci-
at patientē immobilē postea. Dixit q̄ si passio fuerit de cole
ra ⁊ fuerit vomitus: ⁊ qđ emittiẽ tenue noli disconfortari sũ
per hoc: qm̃ licet mitiget dolorē nō minus cōfert. Dixit vo-
mitus cōfert laborãti dolore colice flegmatice cũ nō dimit-
tat intestina repleri: ⁊ desiccet malitiã eius. ēt si in cōsuetudi
ne ipm̃ habuerit nō patieẽ colicã. Dixit. si efficitur passio ve
hemētior illiniēdus ē locus cũ sinape. dũ ipse rubefiat ⁊ am
pullas faciat nullo dubio adhibito ei inde: ⁊ eo nō est vten-
dũ i ꝑncipio nec in fine passiōis. vnde motus: ambulatio: lu-
ctatio: ⁊ reuolutio vtiles sunt huic passioni. etiam itinera ꝓ-
hibent qđ nō accidat hic morbus. Dixit si accidit colica ex
substãtia sicca frequentandũ est clistere cũ aqua ⁊ oleo do-
nec emittaẽ illa substãtia sicca. Sed dandũ est patiēti de le-
nitiuis: de ptisana. ⁊ iure gallorum veterum cōfectis cũ aneto
multo ⁊ polipodio coquanẽ dũ liquefiant qm̃ hec faciũt ď-
clinare ventrē ad respōdendũ in lenitiōe: ēt clisterizandus
est patiēs cũ nitro aqua ⁊ sale. ¶ Dixit Abubiker. danẽ ve
ro iura ⁊ laxatiua ⁊ fiunt clisteria lenitiua ⁊ laxatiua in hac
specie tantuꝫ. Sed si cum colica fuerit sitis cũ vomitu ⁊ flu
xu colerico cũ insomneitate ⁊ febre humor erit acutus. Qr
si ex necessitate coactus fueris dare in potu de aqua ordei
miscenda est cũ abũdanti aqua. ēt da in potu de ptisana cō-
fecta de rebus assis ⁊ silibus de oleribus excepta cucurbita
cũ cucurbita hēat ꝓprie generare colicã. etiã vtendũ ē po-
tu aq̃ ⁊ nō vini. ēt infrigidato cibo ⁊ potu. Sed clistere fiat
cũ aqua ordei ⁊ oleo ros. ꝫ laborãs colica in tali dispositiōe
nō est laxandus nisi cũ pigra: scamonea: ⁊ iulep. cũ scamo-
nea q̄ si extimauerit q̄ in itestinis fuerit aliqđ apostema no
li dare de laxatiuo qm̃ mortale erit tm̃ minutio fiat ad extra-
hendum sanguinem paulatim paulatim pluribus vicibus
cũ exinde magnificeẽ iuuamentũ eius. Qr nisi mitigatꝰ fue-
rit dolor inde minutio fiat in pede: forte ex minutōe facta in
pede calefiet vēter statim. vnde dandũ est ei postea ď aqua
ordei: ⁊ clistere fiat cum oleo ros. ⁊ silibus. q̄ si apã ⁊ febris
nō fuerit magna nō debes curare eum cũ oleo camomille ⁊
semine lini ⁊ silibus. nec infũdere cũ aqua pellē: nec ꝑmitte
re eũ ingredi balneũ dum mitigeẽ dolor. vnde si virtus de-
fecerit curãda est cuꝫ curatione sincopis. ¶ Dixit Abubi-
ker q̄ cassiafistula ē medicamē bonũ ad laxãdũ substãtias
lapideas ⁊ ad colicã colericã. vñ expedit q̄ patiēs sumat ď
ea ⁊ sup eam dormiat in nocte: ⁊ i potu sumat de decoctiōe
violēta post eam. ēt si fuerit in febribus siccitas nature ve-
hemēs cōueniēs erit decoctio scripta in ea. ¶ Dixit Alex.
nō est aliqđ melius ad substantiã siccã obturantē intestina
aloe vnde fiant de eo pillule ⁊ sumanẽ in potu. ¶ Absqꝫ au
ctore. Hoc est clistere ad colicam calidaꝫ. ℞. aque andiuie
rotul. ʒ. baurac triti. ʒ. iij. olei violati. ℥. i. maluauisci modicaꝫ
partem: ⁊ fiat cũ eis clistere. ¶ Dixit Abubiker. ergo video
q̄ loco ipsius ponas de aqua corrigiole minoris ⁊ melius

erit:he ſunt pillule bone ad colicā. ℞.cameroni ꝑ.i.ſerapini ꝑ.i.pulpe colloquin.ſarcocolle. aā.ꝑ.ʒ. īfundat̃ ſerapinū cū vino cocto die noctuq; ⁊ alia terant̃ ⁊ diſtempent̃ ⁊ pillule fiant inde ſicut cicera.doſis.v.pillulaꝝ.etiam vtendū eſt eis ad laxandū ad modū cōſeruationis ſanitatis.⁊ pillula.i. laxabit ſellam.i.vſq; ad.iij.ſellas.

H ¶ Dixit Abubiker de regimine yleos dandū eſt in potu de caſſiafiſtula cū oleo amig.in nocte:⁊ dormiat ſuꝑ eā ſi cum hoc fuerit ſitis cū caliditate.Siuaūt dandū eſt de catartico aloe.ſed dꝫ ſedere patiēs in pila vſq; ad vmbilicum epithimando os ſtomaci cū aromatibus ⁊ cliſterizandus eſt cum cliſterib⁹ vltie violētie ad purgandū inteſtia i vltia pūctōe.

F ¶ Abſq; auctore.fit dolor colice ex cōſtipatione vētoſitatis ⁊ ſtercore abundanti in orbo vnde extendit̃ colon ex repletiōe orbi valde vnde dolet corpus in toto. ¶ Dixit ꝙ ſi dolor colice efficitur vehemētior indiget patiēs ſumē in potu de rebus corroborātibus inteſtina ſicut de aqua ſumac ⁊ ſimilibus.¶ Dixit ꝙ de ꝓprijs medicinis ad dolorem colice eſt oleum pentadactilorum aut catarticum aloe:aut oleum amig.cum oppoponaco.

H ¶ Symon dixit.in yleos vngendi ſūt articuli oēs fricandi efficaciter ⁊ cōprimēdi:⁊ fricādus eſt locus doloris curſu manus adhibito de ſuꝑiori ꝑte vſq; ad inferiorē partem: etiā cliſterizandus eſt patiēs cū rebus violētis deinde rebus lubricatiuis.Et ſi paſſio efficit̃ vehemētior:da ei in potu ꝺ cimino ⁊ ſumac.etiā attrahendus eſt ⁊ cōmouendus ad partes diuerſas cū velocitate ⁊ potentia.vnde ſi affuerit poſſibile ⁊ non affuerit acuitas nil erit ei vtilius oleo pentadactilorum ſuper decoctionem aneti.¶ Symon.da laboranti colica de ſale gemme.ʒ.x.

F ¶ Dixit Abubiker.pila calida magni iuuamēti eſt in colica. ꝙ ſi fuerit colica ex humore groſſo ⁊ frigido illiniendus eſt venter in primo cum melle ⁊ baurac cum fricatione vehementi facta anteꝗ̃ illinitio fuerit facta.deinde ſedeat patiens in pila:⁊ in aqua pile coquant̃ folia lauri cū maiorana: mentaſtro aneto:⁊ corona regia:⁊ bonū erit ſi aqua nō tranſit locū dolorū.¶ Dixit Abubiker.aqua calida mollefacit vnde addendū eſt vt ex mollificatōe illius qꝺ ſuper illū locū eſt ſit adiutoriū ad expellendū qꝺ incluſū fuerat ad inferiora.¶ Dixit.diſtinctio fit inter dolorē renum ⁊ colice:qm̄ in dolore renū natura laxat̃ ex leuiori cliſteri laxatiuo:ſꝫ in colica non.¶ Dixit Abubiker.he ſunt pillule mirabiles ad educendū colicā velociter. ℞.cameroni.i.ſabrami.ʒ.i.aut lactis eius dauik.i.turbith.ʒ.ʒ.diſtempent̃ ⁊ inde fiāt pillule:⁊ da inter ficū lactis cameroni dauik.i.in cibo ſed in p̄cedenti cura cū ſentierit dolorē da ei in potu de caſſiafiſtula cū aq̄ calida:⁊ poſt horas.ij.da ei ipſam ficum predictā. ¶ Abubiker hoc eſt electuariū ad colicā vētoſam. ℞. ziziberis:cinami:galāge:piꝑis lōgi:caſtorei:folioꝝ ruthe:baurac: ameos:nigelle:opoponaci:ſerapini:agarici:turbith:epithimi:ſcamonee.aā.partē cōuenientē:diſtempent̃ cum melle ficus ⁊ dandū eſt de eo quoniā diſſoluet ventoſitates ⁊ ſoluet ventrem.¶ Hoc eſt epithima ad ſoluendū ventrē:epithima fiat cū decoctōe colloquin.qm̄ velociter faciet ad hoc . Sed expedit ꝙ guttatim fiat epithima ſuꝑ locū doloris.¶ Hoc emplm̄ ad ſoluendū ventrē.Terēda eſt pulpa collogn . cū felle vaccino:⁊ cū eis fiat illinitio ſuꝑ ventrē qm̄ laxabit ⁊ danda eſt in potu.¶ Symō ſi qs ceciderit ſuꝑ lūbū eius ⁊ imiſſa fuerit aliq̄ pars ſpōdil' ad iteriora inde ꝯſtipabit̃ ſtercus.ſed habet̃ ſignū eius ꝙ locus ille erit rotūdus : ⁊ curatio fiat ꝙ imittat̃ digitus ad expellendum ſpondilē ad exterius:etiam ex hoc fit retentio vrine:ꝙ niſi contulerit expulſio paſſio erit ex apoſtemate.

H ¶ De.ij.ca.li.queſtionū epidi.dixit.hec ſūt accidētia fortiora in yleos: videlicet nauſea:vomitus frequēs:tortio:⁊ dolor. ſꝫ q̄ ſequunt̃ poſtea ſūt īfrigidatio extremitatū īſomneitas.

F ¶ Dixit alleuiādus eſt dolor colice ꝑ vomitū ſed mitigat̃ ꝑ laxationē ventris.¶ Theodoſius dixit.magis cōferens colice calide eſt ꝑ ſcamoneā.ſed frigide flegmatice iera ⁊ oleum pentadactiloꝝ cū pillulis ſerapini.ſed ventoſa:decoctio galange:⁊ galāga metipſa trita.¶ Dixit Abubiker. He ſūt pillule ad colicam ad laxandū velociter. ℞.medulle granorū regiorū:⁊ fac de ea pillulas cū dragāto ⁊ zuccaro.doſis. ʒ.i.⁊ laxabit.¶ Dixit Theodoſi⁹ ꝯfert colice vētoſitatis fricatio totius vētris cū oleo in quo diſſolutū fuerit galbanū etiā decoctio caſtorei:euforbij:piꝑis:baurac:piretri: coquātur piretrū:piper:caſtoreū:deinde diſſoluat̃ i decoctōe baurac.¶ Oribaſius dixit.ꝯfert ei potus aq̄ cū oleo in quo coctū fuerat anetū abūdās ſi ſumpt⁹ fuerit abundanter.Et ſi frequēs efficit̃ vomitus dandū eſt ⁊ ſciet̃ ⁊ cimino.

H ¶ Theodoſius yleos iterficit ante ſeptimū diē niſi interi excitet̃ febris cū febris ꝯueniat ei valde ſi fuerit ex hūore groſſo.ēt ſilr̄ ꝯuenit cuilibet colice groſſe.Sꝫ accidētia mala ei⁹ ſūt vomitus ſpiſſus ſingultus cōgelatio ⁊ alienatio mentis. ¶ Dixit.frequenter dꝫ apponi ventoſa ſuper inferiora vētris:⁊ minutio fiat ſi poſſibile fuerit.¶ Dixit cōferunt ei trociſci ſtelle ⁊ ſirupus papaueris.

F ¶ Dixit.⁊ ad colicā q̄ fit ex vētoſitate groſſa ex aliquo laxatiuo ſumpto laxatio fiat.Et ſi inde fuerit quies deinde ſubuertit̃ ad eū dolor q̄ſi nulla ſumeret in potu:calefactio mitigabit illū:⁊ laxatio mitigabit colicā ſiccā ex humore corrupto obtēto in inteſtino.ꝙ niſi mitigatus fuerit dolor ꝑ laxationē neq; ꝑ calefactionē ⁊ balneū ipſa paſſio erit ex vētoſitate groſſa valde imiſſa in tunicis inteſtinoꝝ:⁊ curatio eius erit difficilior.¶ Hoc eſt liciniū bonū ad fluxū ſanguinis ꝺ matrice.ēt ad colicā fiat de pulpa colloquin.ſarcocolla:⁊ ꝓmidijs violentū valde.¶ Hoc eſt cliſtere ad colicā que fit ex apāte yleos de memoriali abdus. ℞.corrigiole minoris: aq̄ foliorum maluauiſci:aque folioꝝ ſiſami:aque folioꝝ nenufari:mucillaginis pſilij:decoctōis viol'.⁊ ſoluēdo in eo caſſiāfiſtulā fac cliſtere cū eis cū oleo violaceo. ¶ Dixit Abubiker.plures vidi colicas crudeles ⁊ difficiles ꝙ quotiens medici cliſteria faciunt violēta ⁊ vehemētiora magis augetur in paſſione dolor ⁊ in ventre conſtipatio donec mors ſequat̃. ħ ꝯieci qꝺ in eadē paſſiōe eſt apoſtema in inteſtinis. vn̄ in hac diſpoſitione oportunū erit cliſtere lubricatiuū. ēt pila frequēs:ēt potiones lenificatiue infrigidatiue. ſꝫ ſignificatio habet̃ ſuꝑ hoc ꝙ nō erūt vētoſitates ꝓcedentes in ea nec p̄cedens erat regimē generans flegma.¶ De complemento ⁊ ꝑfectōe ſi colica fuerit ex vētoſitate groſſa ſignatio erit ſuꝑ hoc per tranſlationē doloris in diuerſis partibus. ēt erunt ſonitus abſq; pōderoſitate.Sed ſi fuerit ex humore groſſo ſignificatio erit imobilitas doloris in loco:⁊ ponderoſitas erit cū extenſione ⁊ regimē p̄cedens erat ad generandū flegma.ſed ſi fuerit ex ſtercore ſicco ſignificatio habebit̃ ex cōſtipatōe ſubſtantie oino:⁊ pōderoſitate i ꝑte ſiniſtra.¶ Etiā ſi p̄mitū vel tenaſmon ſecutus fuerit patiens ⁊ nō emittit̃ de ano niſi aliqꝺ viſcoſum ſicut emittit̃ de colica flegmatica da ei ptiſanā cū ſerapino.etiam da ei de iure cicerum ꝯfecto cū pullis columbarū:aneto:⁊ ſale multo in cibo.ſed in potu de aqua mellis abundanti cū zinzibere: piꝑe cinamomo ſpedebeg cū ſpuma ſinapis ponēdo in ſale de aſſa fetida da in multa quātitate de origano ⁊ cimino.ēt pone in nutrimētis eius de ſemine vrtice ⁊ cartamo cū huiuſmodi laxēt flegma:⁊ miſce i ſuis cibarijs turbith cū illud i quātitate.ʒ.i.poſitū bonū ſit valde.ēt da ei de elmori ante cibū eius vt de leui educat̃ ſubſtantia.ēt da in potu de oleo pentadactiloꝝ cū decoctōe cartami indi : radicum fenugreci:⁊ ſeminum calidoꝝ:ſed in pila debēt poni caules: camomilla mentaſtrum:folia lauri:rutha:⁊ abrotanum ⁊ ſtatim ꝙ patiens egredit̃ pilā vngendū ē corpus vel vēter cū oleo nardio: muſcilio:coſtino:ſābucino:⁊ camomille maioris.¶ Dixit ꝙ colicā ſequit̃ ſitis cū inflāmatione. ſed regimē precedēs cū erat gnātiuū cole.vn̄ laxatio fiat cū .caſſiafiſtula ⁊ mucillaginib⁹ ⁊ oleo amig.⁊ ad nutriēdū eū da de oībus frigidis in cibo ⁊ potu de ſirupo violaceo: ⁊ cliſtē fac cū reb⁹ lenificatiuis:videlꝫ cū violis:radice maluauiſci radice liliorū:blitis:camomilla:ficubus ſebeſtē:furfure:violaceo oleo: ⁊ baurac:ħ laxatio fiat cū ſcamonea.¶ Elmōgeh.Hiſ̄.dixit.hoc eſt cliſtere bonū ad vētoſitatē ⁊ flegma viſcoſū. ℞. cimini napti:centauree:farine:pulpe collogn.corine vel medulle:cartami:ſeminis vrtice:aneti:camomille:amigdalarū excoriataꝝ grāoꝝ pētadactiloꝝ:bdellij:ſerapini:cauliū bliaꝝ:caſtorei:ameos:aniſi:elkitran: elmori:⁊ inde fiat cliſtē.

H ¶ Dixit.confert yleos calido vētoſa ſuꝑ tybias:⁊ minutio facta in cephalica ⁊ baſilica:⁊ minuēdus eſt ſanguis ante ꝺfectū virtutis etiam da in potu de aqua corrigiole minoris ſolatri:maluauiſci violarū ēt de caſſiafiſtula diſſoluta in ea cū oleo amig.iſeparabiliter hoc ſequēdo ꝑ dies plures. Sed cibandus eſt patiēs cum oleribus conditis cum oleo amig.⁊ da in potu de ſirupo violaceo.

F ¶ De libro Iohannitij de ſtomaco de cliſteri bono ad coli

cam colericaʒ. ℞.aque furfuris. ℥.iiij. olei.℥.i. baurac.℥.i. aq̄
mellis.℥.ij.scamonee aur.pō.i.fiet cū eis clistere cū bēat la-
xare colerā. ¶ Hoc est scief ad supponēdū p dolore itenso
de dicto Ga.distempet opiū cū succo lactuce:z ide fiat scief
ad supponendū pro.G.hoc liciniū melius erit in supposito-
rio factū q̄ȝ datum in potu cū opiū stupefaciat z somnū p-
nocet:vnde non erit dubiū nocumentū eius hic sicut erit si
sumptū fuerit in cibo:z eius vtilitas erit velocior.

E ¶ Binserapion dixit q si yleos fuerit ex apostemate calido
minutio fiat in basilica:deinde da in potu de aqua olerum
cū cassiafistula z oleo amigda.dulcis. Qz si apostema fuerit
frigidū cū oleo pentadactiloꝝ fiat curatio cū aqua radicuȝ
z aloe.z emplastrandus est vēter cū camomilla: corona re-
gia:fenugreco:folijs caulium folijs lauri:z semine lini. Sed
ad stercus lapideū putrefactuȝ clisteribus lenificatiuis cu-
ratio fiat in primo:deinde cū violentis z scief magnis. etiaȝ
in quo fuerit vomitus vehemens da ei de cimino z sumac
cum aqua granatorum confecta cum menta.

F ¶ Dixit cum colica erit nausea cū vomitu z cōstipatiōe ster-
coris:z ventositatis.q si fuerit colica ex apostemate z cum
ea accidit febris:ēt si fuerit ex humoribus acutis inde acci-
det desiccatio lingue cū punctione in veretro:z vrina acuta
z significatio habef de regimine p̄cedēti. ¶ Abubiker.pū-
ctio in veretro cōuenit dolori colice.sed illa punctio cū at-
tractōe erit ad sursū. ¶ Dixit.si accidit ex flegmate vitreo
cū eo erit ifrigidatio in extremitatibus z dolor erit frequēs
z fortis:z si fuerit ex vētositate grossa erit in ea illud idem.ß
non erit cū pōderositate.ēt qd emittif de vētre erit sil'e ster
cori vaccino z si fuerit ex flegmone iuuamētū sequef cū mi
nutione.Sed si flegmon fuerit magnū inde accidet difficul-
tas mingendi ex cōicatione.vn̄ minuēda est cephalica.dein
de da in potu de aqua olerū emplastrādo cū violis z sola-
tro.Sȝ si fuerit ex humoribus acutis curatio fiat cū euacua
tione ipsius humoris cū rebus lenificatiuis z eoꝝ correctio
ne cū regimine restauratiuo:z post euacuationē da in potu
de aqua ordei.z clystere fiat cū mucillaginibus z pinguedi-
nibus. Qz nisi mitigata fuerit noscas q humor erit supabū-
dans.vnde da ei de scamonea in potu z aloe dum euacuaf
pars ipsius:deinde ꝯuertendū est ad nutrimenta infrigida-
tiua z attenuatiua tarde trāsmutatiōis:z si fuerit ex flegma
te grosso z vētositatibus vniuersaliter cura ipsoꝝ fiat cū cly
sterijs factis cū medicinis attenuatiuis.vn̄ clystere fiat cuȝ
oleo in quo cocta fuerint semina dissolutiua.q si tolerabi-
lis fuerit cura adde in eo de castoreo de assa fetida. Qz si
dolor fuerit vehemēs z nil fecerint clysteria:supponendum
est scief ꝯfectū de pulpa collogn.sale:baurac:z rutha:z iuol
uendū est scief cū oleo ruthe cū emittat vētositates:etiaȝ ca
lefactio fiat etiā prebet iuuamentū magnū oleū pentadacti
loꝝ datū in potu cū aqua anisi z ameos etiā pillule serapini
cuȝ bone sint. ℞.serapini:bdellij:opoponaci:cordumeni:se-
minis ruthe.ʒʒ.pipis lon.añ.℥.iij.turbith.ʒ.x.puple collogn-
tide.ʒ.vij.bdellij.ʒ.v.distēpenf cū succo ruthe dosis.ʒ.ij. vs-
qȝ ad.iij.Sed da ei in potu de alleis cū ipsa attenuent violē
ter z dispergant ventositates.ß ppríetatē habet ad expellē
dū colicā frigidā:ēt clysteria acuta ꝯfecta d pulpa collogn.
cucumere asi.centaurea:melle:felle taurino aneto:camomil
la:fenugreco:corona regia sil'r hoc faciūt ēt coquēda sūt in
aqua pile dissolutiua:z vngēdus est locus cū oleis calidis.
Qz si fuerit colica ex stercore sicco pcede cū clisteribus in
qbus erit baurac cū iuribus lenificatiuis cū iure gallorū sa
le decoctiōe ficuū:cū cassiafistula:z cū pila. ¶ Hoc ē clyste
re ad colicam pro sahur inde flegmaticā z vitiū de ventosi
tate mirabile. ℞.camomille:corone regie:aneti: ruthe. ana.
pugil'.i.blitaꝝ:fenugreci:ameos añ.pugil'.i.polipodij.ʒ.x.col
logn.vnā:ficus.xx.coquanf cū rotul'.iij.aq̄ dū pueniēt ad ro
tul'.i.deinde. ℞.ipsius rotul'.ʒ.z dissoluendo in eo de armo-
niaco:bdellio:opoponaco.ana.ʒ.i.galbano.ʒ.i. castereo.ʒ.ʒ.
sal'indi:baurac añ.ʒ.i.olei in quo coctuȝ fuerit ameos. ℥.i.cū
his fiat clystere. ¶ Hobeys.he sunt pillule ad colicā exper
tus sum eas z inueni eas ꝯferētes velocis laxatōis. ℞.sera-
pini.ʒ.x.mirabolanoꝝ citronoꝝ.xv.cameroni.ʒ.viij.opopo-
naci.ʒ.iiij.seminis apij.ʒ.v.fient inde pillule ad modū ciceꝝ
magnoꝝ dosis de pillulis.vij. ¶ Dico de pillulis. ℞.came
roni.ʒ.ʒ.dragāti.ʒ.ʒ.zuccari.ʒ.ʒ.fiāt ide pillule qm̄ hōe erūt
z ꝯferētes colice colerice. ¶ Hobes.valēt ad colicā pillule
margaritaꝝ. ℞.margaritaꝝ:cameroni:serapini.p.i. fiāt ide

pillule. ¶ De.ij.ca.mē.dolē.dixit antecedūt colice in maio-
ri pte cibariū idigestū z in vētre vētositates. ¶ Dixit Abu-
biker.in quo velociter accidit colica euitare debet malā di-
gestionē z inflationē:ēt nutrimēta grossa. ¶ Dixit Abubi-
ker.vidi q colica accidit hn̄tibus cōplexionē melācolicam
cū natura ipsoꝝ sit semp sicca ēt accidit eis colica calida:vi
delicet ꝯstipatio egestiōis z curatio istoꝝ ad ꝯseruandā sa-
nitatē fiat p iura vnctuosa vinū dulce:balneū: z humidita-
tē.Sed habētibus humiditates valde in colica accidit ifla
tio grossa tm̄:z curanf p euitationē fructuū z olerū.tn̄ in co-
lericis calidis valde accidit siccitas substātie absqȝ inflatōe
ex violētia caliditatis ēt curanf p humectatōeȝ z paucitatē
laboris.sed hn̄tes caliditatē cū humiditate remotiores sūt
ea q̄ȝ alij hoies. ¶ Abubiker.ad colicā cum caliditate fre-
quēs cura dȝ fieri p spatiū lōgū ad eradicādū originē eius.
etiā bona erit hn̄tib⁹ naturā siccā frequēter. ℞.violaꝝ sic-
carū:ficuū citrinoꝝ:carnis lupi:radicis lilioꝝ coquanf:z de
decoctione. ℞.℥.iij.z dissoluēdo in ea.℥.ʒ.cassiefistule.z gut
tatim sup eaȝ pone de oleo amig.dulcis:z eis vtaf insepabi
liter p.ij.hebdomadas:etiā addere potes cū opus fuerit de
polipodio z turbith:z pillulis in qbus fuerit cū frigore d epi
thimo:turbith:polipodio:radicibus z seminibus dissolutis
in eis z in potu denf cū oleo pentadactiloꝝ. ¶ Abubiker.
fit colica de vermibus:sed signū habef inde q emittef aliq̄
pars ipsoꝝ subito de ventre ēt cadent qualibet hora:vnde
si vermes descenderit ad inferiora fiat clystere cū decoctōe
abrotani lupinoꝝ:condisij:panis porcini citroꝝ:salis indi:z
baurac:etiaȝ da eis in potu d turbith. ¶ Abubiker.sicut vi
di q si dederis de oleo pētadactiloꝝ in potu:vnge ceruiceȝ
patiētis cū oleo violaceo ad humectandū caput z infrigidā
dū vaporē eius:z pprie si dolor fuerit in capite.sȝ noscas q
si infrigidatū fuerit caput eius nō potest patiēs calefieri in-
de neqȝ accidet ei caliditas oino. ¶ Oribasius. Hoc ē me
dicamē ad emittendū de iferioribus vētositates multas vn̄
alleuiabif dolor valde statim.Teraf rutha cū melle:nigel-
la:myrrha:cimino:nitro:z pane porcino:z vngēdus ē anus
cū eis:z fiat suppositoriū in lana cū eis qm̄ mirabile erit p-
prie ad emittendū vētositates z mitigandū dolorē. ¶ Abu
biker iuxta qd vidi.colica quoqȝ vomitiua est accidēs alie-
nū qm̄ colica cuius misceaf dȝ esse flegmatica z grossa.sȝ si-
gnū eius habef p dolorē vehementem q fit quasi ac si acus
pūgeret z pforaret.etiā nociua sūt ei calida:z iuuamentū se-
quif p glutinatiua. ¶ Abubiker satietates nauseatiue z d-
fectus appetitus maiores significationes prebent ad distin
guenduȝ inter colicam z lapidis vitiū. ¶ De sūmis mē.do.
dixit.accidētia colice hec sūt erit dolor ac si acus eēt in pfo-
rando:etiā egredief cū substantia humor acutus: cū ea erit
nausea abūdans:vomitus modicus:emittenf ventositates
de vētre:etiā stercus erit inflatū supnatans super aquam:z
patiēs nō digeret cibariū eius:nec habebit appetitum cibi.
Sed inueniet tortionē z extensionē in mirac.tn̄ distinguen-
dū ē inter colicā z vitiū lapidis q non dȝ appareri in vrina
arena:z signa q̄ diximus ppria sunt z pura.Sed accidentia
ppria doloris renū sunt q dolor erit quasi pforans locum
cū acu:z cū eo erit retētio vrine:z emissio arene z sanguinis
in vrina. ¶ De mē.do.dixit.accidit in passiōe colice q defi-
ciet appetitus cibi digestio:z supabundans erit nausea cuȝ
vomitu. ¶ Abubiker sed in colica accidens erit supabun-
dātius z vehemētius. ¶ De libro antidotarij attributo Ga
lieno dixit.pcede in cura colice cū epithimatibus z cum pi
la:magis ēt cū pillulis serapini:z cū oleo pētadactiloꝝ z po
stea si opus fuerit da i potu de eo p hebdomadas quolibet
die cū ierapigra z melle dū leuia fuerint itestina eius. ¶ Di
xit.hoc medicamen educit ventrē magis q̄ȝ alie medicine li
cet sicca fuerit natura. ℞.stercoris colūbaꝝ:cafisium.i. ane
ti pugil'.i.aque rotul'.ij.deinde coquanf dū pueniēt ad ro-
tul'.ʒ.deinde colādo illud da in potu de eo.℥.ij.qm̄ hoc me-
dicamē nō hȝ sil'e.Sed euitādi sūt pisces recētes z salitiːca
seus:z res asse:z da ei in potu qn̄qȝ de vino cocto:z euitare
dȝ oēm cibū siccū z vitreū:z vtendū est humectatiuis:lenifi
catiuis:z modice ventositatis. ¶ De mē.dolē. dixit.in pas-
sionibus colice phibef ne egrediatur vētositas ab inferio-
ribus:etiam ructuatio. ¶ Abubiker. quidam comedendo
xl.oua elixa passus ē colicam vehementē.cui preceperat q-
dam medicus vt sumeret in puluere per.iij.plantas manus
magnas de sale trito sumēdo in potu post illum de aqua te

pida quo pacto idē medicus precepit ei vt quiete vtēdo ꝑ
horam postea moueret᷑ vnde sua natura respondebit velo
citer ad sellam. ¶ Abubiker. si colica fuerit de vētositate ⁊
dolor eius augetur in calefactione ⁊ clysteribus factis cuꝫ
seminibus euitanda sūt oīno. sed corrigendū est regimen vē
tris ⁊ vomitus eius. ꝙ si in stomaco ipsius fuerit aliqs do
lor: venter eius cooperiēdus est cū aliquo calefaciēte ipsū.
Sed nō comedat patiēs nec potū sumat oīno de aqua: ⁊ ꝓ
prie de frigida. Sed sumere pōt si opus est de vino modice
nō lymphato qm̄ erit bonū in hoc loco inseꝑabiliter eo vtē
do dū mitigabit᷑ ipse dolor qm̄ si frequēs fuerit dolor cū siti
dissoluent᷑ ipsi vapores generati de flegmate qđ est in tuni
cis intestinoꝝ paulatiꝫ cū digestiōe ꝑfecta: ⁊ ob hoc erit me
lius regimen eius. ¶ Georgius si fuerit dolor in pectine co
lica erit: ⁊ si fuerit in parte dorsi ex vitio doloris renum erit.
¶ Dixit potio olei pētadactiloꝝ s̄m antidotariū antiquum
qđ tali noīe cognoscit᷑ data in potu ꝑ hebdomadas in quā
titate aur. pon. ij. in p̄mo die: ⁊ in scđo die cū additione aure.
pon. ʒ. ⁊ in tertio aur. pon. iij. ⁊ in quarto aur. pon. iiij. ⁊ silr̄ in
q̄nto vsqꝫ ad septimū. ⁊ da in potu ante ip̄m de pillulis sera
pini: ⁊ post sumptionē ei⁹ de alleis: sed melius erit si dat᷑ in
potu de iera cum ipsa tollit malitiā ⁊ nocumentū eius illatū
capiti ⁊ oculis: ⁊ sumendū est sup̱ decoctionē feniculoꝝ ta
liter. ℞. apij: ciceris imꝑatoris: fenugreci: seminis aneti ana
pugil. i. galange aur. pon. iiij. coquant᷑ cū rotul. iij. aque duꝫ
ꝑuenient ad rotul. i. vnde. ℞. de eo. ℥. iiij. ⁊ miscendo oleū cū
eis violēto motu ipsius da i potu: ⁊ miscēdū ē oleū cū eis cū
multa agitatiōe. Et patiēs non dꝫ comedere nisi post. x. ho
ras. ēt requisita ructuatōe eius prius deinde nutriendus est
cū spedebeg ⁊ zirbeg: ⁊ in potu da ei de aqua mellis ⁊ quoli
bet die quo illud sūpserit in potu fricet gingiuam eius cū sa
le vt non corrūpant᷑ etiā dētes. Abubiker. si videris in pas
sionibus colice inflationē obtineri in parte inferiori vmbili
ci si fuerit fixa cū dolore dextrorsum prope pectinē: tu decli
na in cura tua ad clysteria. Sin autē ⁊ fuerit pōderositas su
perius: declina ad laxatiua. Sed debes inspicere an cōstipa
tus sit venter an nō ꝙ si natura fuerit cōstipata clystere fiat
cū eo qđ educit ventrē cū violētia sicut cuꝫ sale: baurac: pul
pa collo. ⁊ decoctiōe lupinoꝝ ficuū cartami: fenugreci: ⁊ si
miliū. sed si natura fuerit soluta: ꝓcede cū oleo in quo cocta
fuerint semina ⁊ dissolutiuuꝫ vētositatū sicut est castoreum.
Hoc est clystere violentū ad cōmouendū intestina. ℞. semi
nis cameroni: foliorū laureole: cordumeni excoriati: panis
porcini: melliloti: corticū collog̃n. pulpe eius: cucumeris asi.
turbith: polipodij. an̄. ꝑ. ꝯuenientē coquant᷑ ⁊ sup̱ decoctio
nē ipsam infundat᷑ oleū pentadactiloꝝ cū melle ⁊ felle tauri
no: ⁊ cū eis fiat clistere: ⁊ loco hoꝝ solue baurac. ⁊ cuꝫ aqua
fiat clystere qm̄ erit mirabile. ¶ Dixit Abubiker ꝙ in vēto
sitatibus colice sequētibus ventrē inseꝑabiliter sūt ordines
ꝙ si fuerit cū caliditate vehemēti cū aqua endiuie: aut sola
tri: corrigiole: minoris: plātaginis in qua dissolutū sit casto
reū ⁊ distillatū oleū amig. cura fiat in potu. Sed si fuerit mi
noris lesure ⁊ natura fuerit vehemētior: coquant᷑ ficus cuꝫ
vuis passis absqꝫ nucleis ⁊ violis: ⁊ dissoluat᷑ in eis castore
um ⁊ eis vtatur. Sꝫ si fuerit cū frigore modico: coquant᷑ fi
cus cū fenugreco: ciceris imꝑatoris: lꝫ corina cartami: poli
podiuꝫ: ⁊ epithimus dissoluant᷑ in eis ⁊ sumant᷑ in potu cum
oleo amig. ama. Et si fuerint vētositates cū frigore vehemē
ti coquat᷑ ysopus. i. asa cū epithimo: fenugreco: cartamo: ga
langa: cinamomo: polipodio: turbith: casez: aniso: ameos: ⁊
dissoluat᷑ in eis castoreū ⁊ dent᷑ in potu cū oleo pētadactilo
rū. ¶ Abubiker. vidi in antidotario iohes canonē de medi
cinis ꝯferentibus colice frigide laborās cognoscit᷑ ꝙ secu
tus fuerat ante hoc satietates nauseatiuas: ⁊ cū eo erūt vēto
sitates de flegmate. De dissoluētibus vētositatē stupefacti
uis: laxatiuis: velocis laxationis: ⁊ lenitiuis doloris per sub
stātiam. Verbigratia: Hoc est electuarium cōferēs colice.
iuxta qđ dixit Obes. ⁊ iuxta qđ illud correxi. ℞. opij dauik.
i. ⁊ scamonee. ʒ. q̄rt. i. cinamomi: croci: piperis. ameos menta
stri: cordumeni an̄. ʒ. ʒ. dosis ꝑ oīa. ¶ Hoc est electuariū qđ
descripsit Obes dissoluēs statiꝫ ⁊ mitigās dolorē colice mi
rabilr̄. ℞. amomi: folij indi: spice myrrhe: costi: piperis: albi:
cordumeni: assari: mentastri sicci: ameos: seminis papaueris
nigri. ꝙ nisi ieniat᷑ loco eius sit albū. an̄. ʒ. v. scamonee. ʒ. iij.
terant᷑ medicine: ēt terat᷑ scamonea i aqua ꝑ se sola ⁊ misce
at bn̄ ⁊ distemꝑent᷑ cū melle dispumato. dosis ꝑfecta ⁊ ꝯple

ta aur. pō. ⁊ mediocris aur. pon. iij. ¶ Abubiker. ꝙ nisi vide
ris vestigia satietatū nauseatiuaꝝ ⁊ vētositates absqꝫ sub
stantia sicca ⁊ citrina: cōpone de laxatiuis velociter ⁊ miti
gatiuis doloris. v̄bi gratia scamonee. ʒ. quart. i. opij dauik. i.
succi liquiritie. ʒ. ʒ. distemꝑent᷑ cū iulep. ¶ Dixit Gal. de ter
tio capitulo de expositōe libri scđi ꝙ colera rubea si fluens
fuerit in vētre ex ea accidet contrariū cōstipationis vētris.
¶ Abubiker qui dixit ꝙ substantia desiccatur ex sup̱abun
danti colera ⁊ inde efficit᷑ colica in dicto eius cōsideratio ē:
qm̄ colera si fluit ad intestina excoriat ea vltra ⁊ non dimit
tit substantiam in eis illesaꝫ. Sed qn̄ admixta fuerit cū sub
stantia tunc debet eam attenuare magis q̄ꝫ ingrossare. tn̄ i
colica erit si caliditas fuerit ꝓdominās super corpus ⁊ cole
ra declinās fuerit ad venas. vnde tūc lōga erit mora substā
tie: ⁊ ex lōga mora substātie desiccat᷑ cū desiccet᷑ ex frequen
ti durabilitate ⁊ reuolutōe eius in itestinis sicut ē dispositio
in frigore ⁊ lapideitate medicinaꝝ. ¶ De li. stomaci ꝓ Io
hānitio. De pillulis ꝓ laborātibus frigida colica. ℞. bau
rac: ruffi: asse fe. an̄. ꝑ. i. fiat pillule ad modū fabaꝝ. Sꝫ quali
bet nocte sumende sūt pillule. ij. aut. iij. ¶ De libro stomaci.
Hoc est electuariū cōferēs laborātibus colica d̄ vētositate
⁊ colica flegmatica. ℞. casem siluestris. ʒʒ. pip̱is: sc̄is ameos
ana. ℥. i. epithimi citroꝝ an̄. ℥. ij. distemꝑent᷑ cū melle ⁊ sumat᷑
in potu ad modū nucis. Hoc est scief ad mitigandū dolorēꝫ
colice. ℞. opiū ⁊ distemꝑando ipsū cū succo lactuce: aut sup̱
ponendū est filoniū persum. ¶ De mēbris dolentibus iā cu
raui plures in quorū itestinis erat dolor cū ierapigra: quo
niā cōieci ꝙ ipse dolor erat ex humore pūgenti imisso tuni
cis intestinoꝝ vnde cognoui ꝙ hoc medicamē erat cōferēs
in tali loco: ⁊ dedi ei in potu modicū de eo: ⁊ cū iuuamentuꝫ
ꝯtulerit ei cognoui qđ inueni in ꝯiectōe mea ⁊ addidi in eo:
⁊ ꝯualuit. Sꝫ habui signatiōeꝫ ꝙ videbam ꝙ nocebat ei re
gimē calíduꝫ cū nutrimētis calidis ⁊ abstinētia ciborū: ⁊ ide
excitabat cōtra cū dolores: tn̄ iuuamentū sequebat᷑ de reb⁹
equalibus: ⁊ dolor eius erat ad modū punctōis. Etiā q̄daꝫ
alius. quoniā comedebat nutrimēta post digestionem pa
tiebat᷑ sup̱ illa dolorē. quē interrogaui de regimine eius ꝓ
cedēti. qui respōdit ꝙ passus erat hoc post medicinā laxati
uā sumptaꝫ ꝑ eum sequendo hoc eo ꝙ inueniebat illum in
ventre suo ad cuius responsuꝫ cōieci ꝙ medicina nocuit ite
stinis. ¶ Abubiker. q̄dā sumendo de scamonea factum est
in qualibet sumptione facta ꝑ eum ꝙ patiebat᷑ nocumentū
ex debilitate eius. sed sumpto cibario difficilis digestiōis re
tardauit nocumentum ⁊ conualuit.

I ¶ Abubiker. recitabat mihi q̄dam ꝙ substātia non emitte
bat᷑ ab eo omnino nisi per caliduꝫ: ⁊ ꝙ hoc non erat ex sicci
tate eius sed natura eius erat in dispositione leui. Ad qđ cō
ieci ꝙ fistula ꝓhibet vas cū dolore ad expellendū aut defe
ctus virtutis expellentis in intestinis. quē interrogaui an sit
cū eo dolor. Respondit non. cui cōsului ꝙ sumat ante nutri
menta eius in cibo de oliuis salitis abūdāter cū elmori ⁊ pi
scibus salitis: ēt ante cibum sumat de ficubus in quibus im
missum est de lacte ficuū aut baurac: aut cartamo. ⁊ ꝙ clyste
re fiat ei cū aqua salis ⁊ elmori: ⁊ cōualuit. ⁊ nisi cōualuisset
inde iam clysterizassem eū cuꝫ clysteribus calefactiuis: ⁊ vn
gereꝫ lumbū eius ⁊ mirac cū oleis calefactiuis cū sensus in
testini recti defecerit tunc. ⁊ quādoqꝫ deficit taliter ꝙ ipos
sibile sit ad restituendū ipsum. ⁊ signū eius habet᷑ ꝙ nō sen
tiet pūctionē si supponit᷑ scief de sale tn̄ ipsuꝫ expellet. Sed
dū sensus in eo fuerit durabilis sanabit᷑. ¶ Etiaꝫ retinetur
substantia ex siccitate eius. ēt imperiti laborant toto studio
ad emittendū eam: ⁊ inde accident diuersa vlcera cū dolo
re in hac dispositione. vnde si quis sentit ꝙ substantia non
emittit᷑ ex siccitate eius. oportet ꝙ nisi nociua fuerit ei ipso
die ꝙ sumat de iure vnctuoso ⁊ faciat clystere cum oleo sisa
mino sumendo in potu de vino dulci: ⁊ ꝓprie de sirupo ficu
um quoniā cōueniēs erit ei. ¶ Or si substantia infestās fue
rit inferēs premitū ⁊ laborem ⁊ aperitur sella vnguēda ē ip
sa sella. deinde non debes laborare ad emittendum ipsam
substantiam sed cuꝫ instrumēto sili quo mundat᷑ auris ⁊ dꝫ
eē mai⁹ cū eo emittēda ē suba illa paulatiꝫ in ꝑte post ꝑtem
⁊ cū augmēto p̄mitus emittēda ē ꝑs residua. qm̄ post illam
substantiā siccā substātia semꝑ erit humidior. Et laborans
hac passione sumere debet de iuribus vnctuosis in cibo ⁊
in potu de vino dulci. tn̄ in maiori parte hoc accidit qn̄ q̄s
dormit cū substātia sicca sistenti in intestinis. vn̄ studeat ad

euitandū eā ante noctē qm̄ si dormiat sup eā mane erit sub-
stātia siccior ꝛ nociua. vñ stati ꝙ sentiet debet patiēs sume-
re in potu ipsa nocte de vino abundāter ꝛ de ptisana.

F ¶ Dixit Gal' in .ij. ca. d mē. do. si fuerit dolor colice vehemēs
valde ꝛ māifeste cū signis colice passio erit i itestis grossis.
Qr si signū fuerit leuiꝰ cā agēs erit debil' aut passio erit i ite-
stinis gracilibus. ¶ Dixit Abubiker expedit ide ꝙ si vide-
ris dolorē esse vehementē occurendū est cū clysteribus in
pncipio passiōis ꝛ si videris ꝙ passio fuerit leuis da in potu
de laxatiuis. Sed ego extimo ꝙ si motus fuerit ad nauseam
vehementē passio erit in itestinis superioribus: ꝛ ecōuerso.
¶ De .vi. ca. de mē. dolen. natura si lenificata fuerit i passio-
nibus colice substātia egrediet de vētosa ꝛ inflata ad mo-
dū stercoris vaccini. ¶ Dixit Abubiker. de hoc dicere po-
tes ꝙ Gal'. appellat dolorē huius intestini cū hoc noīe lz nā
nō fuerit ꝯstipata. ¶ De nono ca. miamir. Hoc est medica-
mē qđ tollit colicā d vētositate oīno. ℞. ʒʒ. rādoꝝ ruthe: cor-
ticū salicū añ. p. i. dactiloꝝ carnosoꝝ ad q̄ʒtitatē oīuʒ coqūt
cū quātitate q̄druplici aq̄ dū remaneat tertia ps aq̄ ꝛ i potu
det p tres dies: ꝛ post alios tres dies acqetatos silr det in
potu p dies tres sequētes ipsoꝝ ꝛ reiterāda ē dcoctio ꝛ rei-
terāde sūt medicie qualibet vice. Etiā ꝯferūt electuaria cō
posita de stupefactiuis ꝛ dissolutiuis vētositatū: ēt de matu
ratiuis ꝛ corroborātibus mēbra occulta sicut ē medicamē
filonij. Et hoc ē medicamē costi ꝯueniēs. ℞. opij: castorei:
croci: sticados cinamomi. corticū mandragore: pipis: aloe
añ. p. ꝯuenientē terant ꝛ distempent cū melle: ꝛ bonū erit ꝛ
pfectū. Sz patiēs euitare dz nutrimētū i sero oīno ꝛ sumere
postea nutrimētū velocis digestiōis. ¶ Abubiker. iuxta qđ
vidi in .vij. ca. miamir: da in potu in dolore colice dbili d stu
pefactiuis phibēdo cibū ꝛ potū cū lōgo somno vtat cū ide
humor digerat ꝛ deficiat dolor oīno. ¶ Absqz auctore di-
xit. euitare debet laborās colica acetosa ꝛ stiptica omnino.

H ¶ Hic est sirupꝰ p yleos ppriꝰ ei d antidotario ātiquo. ℞.
vini veteris cocti odoriferi absqz dulcedine ꝛ amaritudie.
tū saporis amari rotul'. i. ꝛ ponēdo in eo pipis. ʒ. iij. galāge. ʒ.
iij. folioꝝ salicis. i. garb. recētis. ʒ. xv. coquant i eo dū rema-
neat ps tertia postq̄ʒ ifixa sint i eo p triduū. Qr nisi h fuerit
ꝯsecutū nō erit curandū ꝛ dandū est de eo aut d sirupo ace
to. ꝛ de iulep. ¶ Filogorius dixit. nō sūt aliq̄ ꝯferētia yleos
sicut hi trocisci q talr cōficiunt. ℞. semis apij: anisi. añ. ʒ. vi.
myrrhe: piperis: opij: castorei. añ. ʒ. ij. absinthij. ʒ. iiij. cinamo
mi. ʒ. vij. fiant inde trocisci dosis. ʒ. ʒ.

F ¶ De experimētis marasten. laborantes colica debent vti
clysteri frequēti dum emittatur substantia leuis absqz aliq̄
re dura. ꝛ cū viderint nauseam ꝛ constipationē nature velo
citer pcedere debent ad medicinas colice.

I ¶ Dixit Abubiker: vidi duas mulieres ꝛ viꝝ vnū quoꝝ nā
erat ꝯstipata p plēs dies. Cūqz vehemētē nauseā ꝛ vomitū
passi fuerit cū ructuatōe fetida i vltio fetore sanati sūt inde.
Sed ad tps terminabile accidebat eis illa passio postea. ꝛ
oēs quos vidi in matestalla hāc passionē pati mortui sūt sal
ua sola muliere ꝛ quodā viro qui clysterizati fuerūt cū rebꝰ
vltime potentie qbus vtebar in hoc dolore ꝛ sanati sunt.

F ¶ Paulus. Suppositoriū ad emittendū vētositatē terēda ē
rutha cū melle dū fiat ad modū vnguēti: ꝛ in quātitate me-
dia pone de cimino ꝛ in quātitate quarta pone de nitro: ꝛ si
volueris fac de eis sciet. ß si volueris inuoluat cū eis lana ꝛ
iponat qm̄ ipsa emittet vētositates plures: ꝛ sequet quietez
stati. ¶ Dixit Abubiker. dixit Gal'. de medicinis pticulari-
bus ꝙ pulpa collogn. ex velocitate quā hz in laxatiōe pce-
dit ꝛ emittit d corpe anteq̄ʒ generet in corpore actū colere.
vnde si taliter fuerit valz ad faciēdā velocē laxationē: vnde
pcede cū ea fiducialiter i colica ēt sup findꝰ. ¶ Dixit Abu-
biker. He sūt pillule albe velociter laxantes vt creditur. ℞.
semē laureole. i. findus grana. xxx. mūdata pulpe collognti.
dauik: dragagāti dauik. ꝛ oīa sūt dosis. i. ¶ Gal. de particu
laribus qdam dabat laborātibus colica de stercore lupoꝝ
in potu ante insultū doloris ad remouēdū insultū ꝛ post in-
sultū doloris si cū ea nō fuerit apa: ꝛ quidā cōualuerūt ꝛ ra
dicitus nō redijt ad eos passio ꝛ in qbusdā subuersa est pas-
sio in debili qualitate ꝛ post longū spatiū: sz sumebant i po-
tu de stercore lupoꝝ albo in quo inueniunt particule ossis i
medio stercoris. ß cū eo miscebāt de sale ꝛ pipe modice ad
alterandū saporez ꝛ odorē ipsiꝰ: vñ dat i potu ad custodiā
vt passio non ꝯuertat aut ꝯuertatur cū debilitate in spatio
longo: ꝛ ego posui de eo in casula argētea ad modū fabe: ꝛ
faciēdo i ea duas articulas ad suspēdēdū eā: ꝛ mirabilr ꝯfe
rebat sic ꝙ ego satis mirabar de vtilitate eiꝰ. Sz ipse dice-
bat ꝙ expedit ꝙ pōat i pelle ceruia ꝛ suspēdat cū chorda d
lana arietis quē iterfecerat lupꝰ qm̄ erit vtiliꝰ ꝛ meliꝰ. Sed
ius granceoꝝ ꝯfert laborātibus colice sumptū frequēter tol
lēdo insultū passiōis in circuitu tpis. ß coquant in aqua ꝛ sa
le: ꝛ aneto: ꝛ silr ius galloꝝ veterū. ¶ Dixit exptꝰ sū ius gra
neoꝝ ꝛ iueni illud mirabile ꝛ pfectū. Oleū positū in clysteri
ad colicā accidentē ꝛ dolore intestinoꝝ: ꝛ ad stercꝰ siccū bo
nū erit. ¶ Dya. pro laboranti colica ex sicca natura. ℞. me-
dulle: cartami: nitri añ. p. i. terant ꝛ distempentur cum ficu-
bus. etiaz sumātur rutha cocta cum oleo ꝛ in clysteri posita
bona erit ad inflationem colon ꝛ inflationem matricis.

H ¶ Paulus dixit. qdā mortificādo argentū viuū miscebāt il-
lud cū laxatiuis ꝛ dabāt in potu de eis ad yleos cū hēat ex-
citare intestina cū violētia valida. ¶ Dixit Abubiker. argē
tū viuū datū in potu excoriat ꝛ pforat ex vehemēti actu eiꝰ.
¶ Absqz auctore dixit. da in potu laborāti yleos nisi fuerit
apa post potū iuriū de argēto viuo qm̄ ex pōderositate eius
insepabiliter expellit dolorē ꝛ alia dū emittant ꝛ in potu su-
mere debet de pulte vt cum eo emittatur. ¶ Bimaf. dixit si
in potu sumit de eo i quātitate. ʒ. v. cū aqua calida dissoluet
ꝛ disparget vētositatem. sed sumendū est in potu postq̄ʒ tri-
tum fuerit efficaciter quoniam bonum erit.

F ¶ Pira si in multa quantitate sumuntur in cibo generāt co-
licam cū pprietate quam habent in eis. ¶ Tubera sumpta
in multa quātitate generāt colicā. ¶ Bimaf. porri napti si
eoꝝ capita cocta fuerint cū oleo cartami aut sisami ꝯferūt
colice aut cū oleo amig. dulciū. Et dixit ꝙ amigdale dulces
ꝯferūt colice. ¶ Bim̄. zuccarū vetustū sumptū in potu cuz
oleo dulci phibet d offēsiōe colice. ¶ Bim̄. rutha hz pprie
tatē ad dissoluendū colicā de colon. ꝛ serapinū hz proprie-
tatē ad cōferendū colice. ¶ Bimaf. Idē dixit Elcamaban
aloe dissoluit vētositates ꝛ laxat pprie si mixtū fuerit cū aro
matibus. ¶ Dixit Abubiker. iera bona est colice valde ēt
calefactio ꝛ ventosa. ꝙ nisi mitigata fuerit ad necessitatem:
da de stupefactiuis. Qr si fuerit inflatio in intestinis supio-
ribus: da in potu de filonio sed si in intestinis grossis clyste
re fiat cū silibus medicinis. ¶ Abubiker iuxta qđ in .vi. ca.
de questionibus epidimie accidit dolor in intestinis cuius
causa erit ex humore pungente fluēte ad ea: ꝛ inde fit dolor
colice. sz habet signū qđ nō rñdit cū eo natura ꝛ res acute ꝛ
mordentes emittent de vētre vnde clisterizandi sūt huius-
modi cum aqua mellis ꝛ silibus ad mundificandum intesti-
na deide cū adipe caprino ꝛ silibus ad glutināndū ea. Sz dā
da ē in cibo sumakia ꝛ silia vt nō sit velocis corruptiōis qm̄
inde erit sanatio ipsoꝝ ꝛ si volueris ipsos sanare pfecte inq
re vñ manauerat idē humor: deinde pcede ad curandū illū.
¶ Dixit Abubiker. vidi ꝙ vinū acerbum dolorem colice
excitat. ¶ Dixit Abubiker. cōsiderare debes semper in do
loribus vtrum natura sit constipata an non. deinde sequen
dum est iuxta modum illum ꝙ si fuerit constipata noli ali-
ud sequi nisi eam. qm̄ accidunt dolores in colon ex aposte-
mate generato in eis: aut ex vētositate grossa sistēte inter tu
nicas coꝝ aut ex humore grosso acuto ꝛ pungenti locato in
eo aut ex mala cōplexiōe calida aut frigida vehemēti i eo.
Spēs colice iuxta modū istū distiguēde sūt aut ex substātia
sicca: aut ex apate calido ꝛ duro: aut ex flegmatibꝰ grossis vi
treis: aut ex vētositate grossa: aut ex humore acuto ꝛ pungē
ti manāte ad illud ꝛ locato ibidē aut ex mala cōplexione fri
gida accidente ei quemadmodū est dispositio penes potuz
vini acidi: aut multe lymphatōis: aut ex mala cōplexōe cali
da. ß in minori pte hec accidūt. ¶ Dixit Ruffus: rutha ma-
gis ꝯuenit q̄ʒ alia in intestinis iferioribus. ¶ Abubiker. la-
borās colica ex vētositate grossa ꝛ frigida frequēter vtat h
medicamine. ℞. folioꝝ ruthe siccatoꝝ. ʒ. l. amig. excoriataꝝ
ʒ. x. baurac tantūdē epithimi. ʒ. x. turbith. ʒ. x. mellis ad modū
oui: ꝛ dandum est de eo qualibet nocte: ꝛ pprie post ciba-
ria grossa. ¶ Abubiker dixit quidam patiendo dolorem in
vētre in pte inferiori q nō sequebat quietē nisi vomeret ali-
qđ acidū. q clisterizatus cū aqua mellis plies vtendo iulep
frequēter ꝯualuit qm̄ debēt dolores in intestinis esse ex hu
miditatibus aut ex calidis acutis aut acidis immissi in eis.
vnde pmo debes purgare ꝛ lauare: deinde contemperare.
Sed i acidis vtenduz est aqua mellis: ꝛ i acutis aqua ord: i.

¶ Dixit Ga.in.iiij.ca.de humoribus. He sunt res ad suppo
nendum ⁊ emittendũ ventositatẽ de ventre. ¶ Dixit Abu-
biker.hoc est medicamen vtile colice terens ventositates:⁊
mitigans nauseam:laxans ventrem:⁊ ꝓuocans somnuʒ.℞.
piperis:anisi:ameos:masticis:cinamomi gariofiloꝝ.anã.ʒ.iij.
dragaganti.ʒ.ϡ.thuris.ʒ.ϡ.scamonee.ʒ.quart.i. opij dauik.i.
oia sunt dosis. ¶ Hoc est electuariũ narmasabe ex Aaron
ad dissoluendũ ventrem ⁊ dissoluendũ ventositates ꝑfectuʒ
⁊ bonum valde.℞.scamonee.ʒ xij.piperis:ʒinʒiberis : pipis
lon.anã.ʒ.vi.cãnelle narmasabe nucis muscate.anã.ʒ.viij.ʒuc-
cari.ʒ.xl.dosis.ʒ.i.ϡ.vsqʒ ad.ʒ.i. ẽt electuarium citoninũ con-
fert colice si fuerit laxatiuum. ¶ Dixit Abubiker.quidaʒ vi
cinus meus patiendo morbuʒ sumpsit in potu de aqua ole-
rum ⁊ ordei per dies ⁊ conualuit.⁊ inde dolor fuit ei in par-
te inferiori vmbilici ex quo nõ dormierat neqʒ i nocte neqʒ
in die.⁊ inde excitabaꝛ sibi pulsatio cordis ita ꝙ stringebaꝛ
per virum robustum manibus subsistentẽ ei ad remouendũ
illud cum violentia sed vrina eius erat ad moduʒ sanguinis
⁊ data fuerat ei aqua ordei ⁊ silia : ⁊ magis efficiebaꝛ passio
vehementior nec alleuiabaꝛ:nec mitigabaꝛ per passionẽ . ẽt
nã non rñdebit ei nisi per triduum aut quatriduum.sed dein
de emittebaꝛ aliqd viscosum.ẽt dolor in certo termino facie
bat insultum:⁊ summarie post sumptionẽ cibi per.v.horas ⁊
silia ita ꝙ patiens dubitando dolorem non comedebat etiã
curatus fuerat per clysteria ⁊ oẽm modum curationis coli-
ce:⁊ dolor inde non mitigabaꝛ.cui dedi turbith.ʒ.iiij. polipo
dij.ʒ.v.coctas cuʒ rot.i.aque dum ꝑuenerunt ad rot. quar.i.
⁊ colatas ⁊ mixtas cum medulla cassiefi.in quantitate.ʒ.x.in
potu dedi:dãdo i cibo olei sisamini.ʒ.xxx.mixto cũ ʒuccari.ʒ.
xxx.ẽt d pillis i potu ꝯfectis de aloe:pulpa coll.scamõea:⁊ se
rapio. ẽt dabã ei de eis i nocte ⁊ die dũ fuerit dolor excitat⁹
pillulas.iij.ad modũ cicerũ factas ⁊ plus ⁊ conualuit.⁊ inde
passus est dissinteriã leuem:⁊ curatus ꝯualuit. ipsius quoqʒ
excitato dolor in coventer pulsabat vehemẽter:ita ꝙ opus
erat ꝙ restringereꝛ per virum robustũ cuʒ violentia.finaũt
vehemẽter dabat voces eius. Hec quoqʒ pulsatio iuxta ꝙ
vidi accidit in colica de vẽtositate in maiori ꝑte. ¶ Ruffus
in libro eius ad vulgus de dolore articulorũ ⁊ colice. Seq-
tur ꝙ in quibusdam erant dolores articulorũ ⁊ passi sunt co
licam mortalem ẽt in quibusdã erat dolor colice ⁊ passi sunt
dolores articulorũ ⁊ ꝯualuerunt.qm̃ si humiditates fluẽtes
fuerint ad articulos inde desiccabiꝛ egestio. In quodã noie
Aluy erat colica de ventositate nã eius rñdente ipso die ⁊
precedenti die pluries sistenti nihilominus dolore vehemẽ
ti in ventre.cui precepi ad fricandum ventrem cuʒ aqua ca-
lida:deinde cum oleo nardino:deinde cum panno calefacto
⁊ dato ei filonio in potu conualuit. Etiã quidã alius passus
est illud in itinere suo:⁊ vnctus in oleo pastinace in ano:⁊ su
mendo in potu de carui conualuit . Sed requirendũ est hoc
caplm ꝙ aqua mellis confert nisi fuerint multe decoctiõis.
Sed Galie.dixit in ca.in principio cuius est si volueris scire
vtrum mulier sit pregnans:da ei post cenaʒ ipsius de aqua
mellis.iõ non extimo ꝙ sit potus bonus in colica de vento-
sitate.sed expedit ꝙ deꝛ ei de vino potentiori simplici modi
ce:aut de aqua aromatũ ⁊ seminũ. ¶ Dixit Abubiker . disti
guẽda est colica ex satietatibus nauseatiuis precedentibus
generata per interrogationẽ facientẽ patienti de cã primiti
ua.ẽt de patiente vtrum ꝯsueuerat pati eam. ẽt de loco do-
loris si fuerat largior ⁊ maior.an mutabilis sit dolor.etiam si
nausea ⁊ vomitus fuerint vehementiores cuʒ defectu appe
titus cibi ructatione ⁊ sonitu ⁊ inflatione. etiã laxatiua lenia
non pñt cõmouere vẽtrem eius.⁊vrina erit indigesta an for
te fuerit grossa.ẽt ante hoc in ea non erit harena de renibus
nec alleuiabitur dolor per famẽ sed augebaꝛ.ẽt erit in parte
vna tenuis suffundans vetustus:neqʒ eius punctio transfer
tur cum velocitate:⁊ quasi transferꝛ paulatim quolibet die:
aut in horis in quantitate modica ad partem inferiorẽ.Sed
vrina cum ea erit in vltima claritate : an forte retinebiꝛ : aut
diminueꝛ:an forte sanguis emittetur in ea. ⁊ tunc non retine
tur:⁊ clysteria nocebũt ei. Sʒ i renibus erit dolor colericus
⁊ in colica flegmaticus cuʒ in parte maiori de eo passio fiat
sʒ si fuerit dolor in latere sinistro extimabiꝛ ꝙ est in renibus.
⁊ si extensus fuerit ad superficiem corporis dum sentiet pa-
tiens dolorem cum oppressum fuerit mirach colica erit . ⁊ si
fuerit in parte ꝓfunditatis ⁊ dorsi passio erit renum,ꝓprie si
fuerit in parte vna imobilis:⁊ cum eo accidit inflatio in ipsa
parte ⁊ extẽdetur ⁊ restringeꝛ testiculus in ipsa parte: ⁊ erit
dispõ vrine inequalis. Qr si fuerit dolor in primo sup locuʒ
renũ deinde ꝓcedet in eis colica erit:⁊ ꝓprie si precedentes
fuerint satietates nauseatiue:⁊ dolor fuerit in vmbilico ma-
nifestus cũ nausea.deinde ꝓcedit dolor in loco dubio. Qr si
excitatus fuerit dolor in primo in ꝓfundo sub loco renuʒ ẽt
in parte renum vna.deinde excitata fuerit nausea ⁊ ꝯstipa-
tus venter dolor renum erit. Qr ventositas in ventre fuerit
supabundans colica erit.ẽt si ꝯstipatio ventris fuerit vehe-
mens frequenter ⁊ non emittiꝛ ventositas vltra qʒ alia coli
ca erit.ẽt per magnitudinẽ loci doloris.ẽt non erit in loco re
num signatio super colicã.ẽt si dolor fuerit ascendens ad su
ꝑiora eius ⁊ ad locum mirach colica erit. ẽt dolor colice assi
milatur tortioni tepescendo ⁊ circuendo. Sed dolor renum
paruum locum hʒ:⁊ fixus erit absqʒ tepiditate ⁊ circuitu . ẽt
dolor renũ erit longioris spacij tꝑis qʒ dolor colice:⁊ qñqʒ
durat per triduum ⁊ quatriduum dum emitteꝛ lapidem.etiã
dolor colice erit in parte dextra in maiori parte:⁊ in renibus
in parte sinistra:⁊ dolebit cum eo testiculus qui est in parte
ipsorũ.⁊ stupefiet ipsa coxa ipsius partis ⁊ minus erit vrina:
⁊ stercus erit colericum in modica quãtitate:⁊vomitus silr.
Qr in vrina fuerit acuitas aut harena aut sanguis nõ rema
nebit dubiuʒ.ẽt dolor colice alleuiabiꝛ per clysteria ⁊ vomi
tum ⁊ mitigaꝛ per laxationẽ sed renum non. ⁊ dolor renũ di
stinguendus est per locum ipsius. ¶ Alex. de stõ. laborans
colica emplãndus est vnde dolet stõus ex cõicatione habi-
ta inter eos ⁊ inter intestina duʒ mitigeꝛ ⁊ attrahanꝛ humo
res.vʒ.cum myrrha:croco:aloe:⁊ mastice: succo absinthij:si
gia:adipe:⁊ oleo nardino.anã.p.i.cõmixtis ad emplm. ¶ Fi-
logorius i epistola sua de colica dixit. colica frigida post ca
lefactionẽ clysteriʒanda est ad educendũ subam. ꝙ nisi miti
gatus fuerit dolor:clystere fiat cum decoctione aneti:fenu-
greci:maluauisci:corone regie:se.lini:⁊ camomille:⁊ coquan
tur oia:⁊ vnctio fiat cum adipe asinino:⁊ cum eo fiat clyste-
re cum ꝯueniat punctioni intestinoruʒ. Qr si opus fuerit ad
calefaciendũ ventrem coque rutham imposito in eo eufor-
bio modico cum eo fiat clystere. ẽt da in potu de decoctiõe
anisi:apij siluestris:cimini: vrtice : ⁊ in cibo de nutrimentis
cum multis ꝯdimentis cum pipere:cinamomi in die:qm̃ erit
regimen mirabile valde.ẽt in aqua pile coque de aneto:co-
rona regia:⁊ calefaciendus est locus doloris cuʒ silibus hu
ius ⁊ cum eo ꝙ calefaciet si opus fuerit . Sed si sentit ardo-
rem ⁊ vehementẽ sitim patitur ⁊ caliditatẽ : ⁊ egerit coleraʒ
ru.da ei in potu de aqua frigida ⁊ euitãda est in alijs : sed in
cibo da de nutrimentis difficilis corruptionis ⁊ euitare de-
bent potum vini sed alijs noli dare eis in potu an forte cly
stere fiat in primo cum oleo roꝛ.⁊ silibus. ¶ Bimasuy qbus
datum fuerit oleum pentadactilorũ in potu indigent pila:sʒ
non debent sedere in pila dum descendat oleum de stoma-
co eorum cum idem ꝓuocet nauseam : vnde requirenda est
virtus eius . Qr si virtus fuerit potens vngendus est locus
post deliberationem passionis cum oleo costi ⁊ silis:⁊ pone
emplm dissolutiuum ventositatum violentũ ⁊ loco olei pen
tadactiloꝝ olei radicũ aut olei cartami pone de oleo amig.
amarũ.Signũ colice colerice erit cuʒ vomitu colerico ⁊ siti
frequenti ⁊ flãmatione. Sed cura fiat cum aqua corrigiole
minoris ⁊ cassiefi.aut cum aqua foliorũ maluauisci. Qr si cũ
intensione fuerit cuʒ aqua endiuie:⁊ solatri:⁊ oleo amig.fiat
cura ⁊ in aqua pile coquanꝛ aut soluaꝛ cassiafi. in aqua vio-
larum siccaruʒ. Hoc est clystere ꝓ eo.℞.radicũ maluauisci
furfuris:violarũ:radicũ liliorũ:blitaruʒ : mucillaginis:psilij:
olei violarũ:salis cõis:ẽt da in potu de mucillaginib⁹cũ ʒuc
caro ⁊ oleo violaceo cũ lubricari faciat subaʒ siccã : sed hec
cura bona erit apati calido accidenti in ea post minutioneʒ.

G ¶ Theodosius conferunt yleos clysteria violenta ⁊ calida
valde.℞.oleum pentadactilorum ⁊ pone illud in decoctiõe
epithi.cimini:squinanti:⁊ aqua in qua infundatur yera cum
trociscis stelle.i.cantab:filonio:tyriaca:⁊ syrupo papaueris.

F ¶ Dixit in colica non erit nausea ⁊ educetur figma ⁊ ad mi-
nus in dolore renum non erit vomitus neqʒ assellatio ita ꝙ
ventositas retinebitur:⁊ si fuerit egestio erit colica. ¶ Dico
vidi plures laborantes colica solutos habere ventres ⁊ po
stea passi sunt inde dolorem vehementẽ in loco ⁊ in dorso ⁊
facta minutione conualuerunt . ¶ Georgius confert coli-
ce vehemẽti emplʒ ꝯfectũ de opio:pane:lacte:⁊ croco:sʒ sive
hemẽtior efficiꝛ vomit⁹da i potu de rob granatoꝝ cũ mẽta

K ¶ Dico ad inflationem violentam. ℞. piperis.ʒʒ.añ.ʒ.ij. turbith.ʒ.ʒ.zuccari.ʒ.i.ʒ.sumant̄ i potu cū aqua calida. ¶ Hoc est emplm̄ ad inflationē violentam. ℞.se.vrtice:se.cartami: stercoris columbini:ruthe:mentastri:fenugreci:distempent̄ cum mucillagine sinapis ⁊ decoctione ficus ⁊ cū eo emplan dus est. ¶ Misib ad inflationē. ℞.olei ruthe.℥.ij.fenugreci: ℥.i.castorei.ʒ.ʒ. cuꝫ eis fiat clystere. ¶ Dico ad dolores sciaticos inflatio qui nesciunt̄ an sint ex lapide aut ex colica. ℞. mucilla.fenugreci:se.lini:maluauisci:aneti: camomille:corone regie:olei chiri:citrini:ēt auget̄ in signis colice horripilatio absqꝫ cā ⁊ declinās erit ad mirach ⁊ hēbit locū magnū.

G ¶ De cura yleos. Admiscendū est oleum cuꝫ aqua aut oleū cōe:deinde coquant̄ cum aneto dum liquefiant ⁊ calide dētur in potu:ēt pone paneꝫ in aqua ⁊ coquat̄ ⁊ de eo detur in cibo calido:qm̄ mitigat dolorē an forte odorabit̄ fetor stercoris de toto corpore patientis:vnde mēbra eius vngenda sunt:ēt fricande sunt extremitates eius violenter ⁊ clysterizādus est cum decoctōe maluauisci:fenugreci:se.lini ⁊ ficus ⁊ oleo pentadactilorū:⁊ sisamino. Qꝫ si fuerit caliditas hoc erit ꝯueniens ad leniendū stercus ⁊ aperiendū intestina. Sꝫ dat̄ ad cām vomitus sumach cum cimino ⁊ trociscis yleos.

F ¶ Dixit horripilatio erit cum dolore renuꝫ maior:ꝙ si dolor fuerit cum vehementi violentia ex colica erit ⁊ dolor renū erit cum augmento paulatim ⁊ erit fixus ⁊ imobilis ⁊ locum hꝫ paruū ⁊ vrina eius erit tenuis ⁊ alba in principio passionis. Sed si cum tēpestate fuerit clystere fiat cuꝫ mitigatiuis doloris sicut cum oleo camomille ⁊ oleo:qm̄ ꝯfert vtriqꝫ:tn̄ si euacuata fuerit aliqua viscositas ⁊ mitigatus fuerit dolor colica erit ⁊ da ei id qd̄ frangit lapidē cum eo ꝙ mitigat vētositates:qm̄ ꝯfert colice cum attenuatiuis silr̄. Qꝫ si emissa fuerit arena passio erit renū. ¶ Alef ad colicaꝫ cum qua est vomitus cum co.ru.siti ⁊ flāmatiōe. ℞.se. citrolorū:psilij:se. citoniorū:se.maluauisci.añ.p.i.infundant̄ ⁊ ꝑcutiant̄ in aqua calida dum mucillaginē faciant:deinde. ℞.mucillaginū ipsarum.ʒ.v.zuccari albi.℥.ij.olei violati.℥.i. stercoris lupi aure. pon.i.⁊ detur in potu:ēt dent̄ in potu de aqua corrigiole mino.solatri:aut citrolorū:aut aqua portulace cuꝫ cassiafi.ēt in aqua pile eius coquende sunt viole ⁊.vngendus est venter eius cum oleo violaceo tepido. ¶ Clystere tractū de medicina antiqua ad colicam crudeleꝫ. ℞.aque ypratelli.i. osmē viridis rot.ʒ.cocti in oleo sisamino in quātitate.℥.i.baurach .ʒ.v.⁊ cuꝫ eis fiat clystere. ¶ He sunt pillule asrabel medici salamonis viri aldimelech ad colicā mirabiles. ℞. cameroni:serapini.añ.p.i.sarcocolle:pulpe collo. añ.ʒ.ʒ. dissoluat̄ serapinū cum vino ⁊ inde fiant pillule ad modū ciceris dosis pillulas.v. Sꝫ noscas ꝙ pillula.i.assellat de natura sicca bis ¶ De libro stōi. Hoc est scief ad mitigandū dolorē statim. ℞.opij:castorei ana partē ꝯuenientē inde fiat scief inueni in libro hoc dcm̄ ad dolorē flanci:dixit. ℞.cere olei liliorū:castorei:sigie:euforbij ana partem conuenientē fiant inde emplastra adherenda loco doloris.

I ¶ De li.nutrimenti vidi quandā mulierē paliticā cuius venter ꝯstipatus erat per menseꝫ.i.⁊ palisis erat in parte media cum venter sanoruꝫ non ꝯstipat̄ vltra.v.dies sed emittit̄ de eis suba sicca ⁊ ipole est ꝙ venter ꝯstipet̄ per spaciū longū ꝙ nō inflet̄ ⁊ magnificet̄. ¶ Chuzi. ℞.fenugre.pugill.i. aneti tantūdē:cappari tantūdē:cimini tantūdē infundant̄ ⁊ coquant̄ sup rot.ʒ.aque:⁊ olei cartami.ʒ.iiij.vsqꝫ ad.v. Si fuerit nā vehemēt̄ siccitatis ⁊ ꝯñdū ē medicamē istud:qm̄ ꝯueniens ē in ql̄ꝫ tpe ⁊ loco olei pentadactilorū ⁊ eo potes vti.

F ¶ Sed balneū ꝯfert colice:ēt clystere in quolibet mense bis aut ter:ēt oleū laurinū ⁊ cartamū. ¶ Hoc est scief violentū ℞.pulpe collo.ʒ.iiij.myrrhe.ʒ.i.sarcocolle.ʒ.i.salis armoniaci.ʒ.ʒ.mellis cum quo distempanda sunt oia coquat̄ mel donec ingrosset̄ ⁊ distempent̄ cum eo ⁊ inde fiat scief. ¶ Batisubbi sunt trocisci ad colicā. ℞.lactis cameroni : scamonee.añ. p.i.succi coll.tm̄dē:sapini tm̄dē:trocisc⁹: fiat ad modum.ʒ.i.

D ¶ Hyp.de regimie morbi yleos accidit q̄tiens calefiet stōus valde ⁊ infrigidant̄ intestina ⁊ torquant̄:vnde vētositas nō pōt penetrare ⁊ vomitus erit in primo flegmaticus ⁊ in fine stercorinus ⁊ erit cum siti ⁊ pulsatōe in ypocondrijs cuꝫ dolore in ventre toto ⁊ febris erit. Sed in maiori parte accidit in autūno ⁊ in maiori parte interficiet in.vij.die:vnde mūdificandus est stōus cum aqua tepida ⁊ cum eo ꝙ mundificet moderate ⁊ minutio fiat cuꝫ stōus ⁊ infrigidet̄:ēt appone ei qd̄ infrigidat eum caute ne transeant infrigidatiua ad diaphragma ⁊ sedere debet patiens in aqua calida vsqꝫ ad locum diaphragmatis ita ꝙ non transeat aqua illud. Qꝫ nisi ingressus fuerit aquam inungendus est cum oleo calefactiuo potentia ⁊ actu:ita ꝙ nil transeat diaphragma ⁊ supponenda sunt licinia longa iuxta posse ⁊ postea clystere fiat cū eo ꝙ dissoluit sterc⁹ ita ꝙ nō sit violēte acuitat̄ neqꝫ calitat̄ actualiter neqꝫ potentialiter. ¶ Dico hoc fit ꝑ aquā ⁊ oleū ⁊ baurach magnum:ꝙ nisi responderit inflandum est cū vtero in ano dum infletur venter : deinde post inflationem fiat clystere ⁊ obturandus est anus cum spongia ne egrediatur ⁊ sedere debet patiens cū clysteri in aqua calida. Qꝫ si obtinuit clystere per horam.i.deinde illud emiserit cōualebit. tamen da ei in potu de vino cocto simplici:ꝙ si eū dimiserit cōstipatio ⁊ induerit ipm̄ febris piculū sequit̄ cū intestina mollefient ⁊ exibeant adiutorium ad dispargendum eum.

K ¶ Dias. squinantuꝫ ⁊ epithimus dixit Galie. ysopus.i.assa est vt epithimus sed debilior est. Dixit Dias. ius foliorum vrtice cocte cum cozulis sumptum in potu dissoluit inflationes. Syrupus squille conferens colice erit absinthium sumptū in potu cum spica aut siseleos dissoluit inflationes. Absinthium distemperatum cum oleo alcāne ⁊ sera positū in emplastro super flancuꝫ mitigat dolores eius diuturnos. Etiā syrupus absinthij cōfert extensioni que erit sub ypocōdrijs ⁊ inflationi. Syrupus absinthij dissoluit colicam ⁊ dolores costarum. ¶ Dixit Gal. anisum tollit inflationeꝫ de ventre: ⁊ similiter dixit Oribasius. ¶ Dixit Bimasuy ipsum dissoluit ventositates grossas ⁊ maxime si modice fuerint. Semē ozimi foliorum latorum dissoluit inflationē. Camomilla dāda est in potu ad inflationem. Castoreum: etiam dixit Dias. ꝙ dissoluit inflationem sumptum cum aceto. ¶ Dixit Gali. laboranti stomaco ⁊ inflatione intestinorum suorum cōfert castoreum sumptum cum aceto lymphato. Diasc. decoctio darsaysan dissoluit inflationem. Dias. de stomaco ⁊ intestinis. ¶ Bimasuy ius gallorum veterum sicut est in capitulo colice cum polipodio ⁊ cartamo confert inflationi in stomaco si cum eo laxatio facta fuerit pluries. Decoctio acori cōfert dolori lateruꝫ. ¶ Bibaris dixit proprietas acori est ad expellendum ventositates. Zinziber dissoluit ventositates grossas de stomaco ⁊ intestinis. ¶ Bimasuy stercus porcorum siluestrium sumptum cum vino sanat dolorem lateruꝫ diuturnum. ¶ Dias. ego vtor in dolore costarum diuturno cura rubificante cum stercore columbarum pascentiū ⁊ mucillaginetur nasturtium ⁊ valebit loco sinapis. Arist. rotun. sumpta cum aqua confert doloribus laterū. Paulus ꝓprie confert ventositatibus:sed zuffara aut semen eius tollit inflationem. ¶ Paulus amomum confert ventositatibus. Radix zuffare aut semen eius tollit inflationem:similiter ⁊ zirūbed ⁊ amomuꝫ. ¶ Badigorius acorus magis violentus est alijs in hoc. Gūmi grani viridis confert alijs doloribus lateris in vnctione positum aut in emplastro. Nasturtiuꝫ sumptum in quantitate.ʒ.iiij. tritum cum aqua calida dissoluit ventositates de intestinis. ¶ Bimmasuy trifolium.i.andacoca sumptum in potu confert doloribus costarum flegmaticis ⁊ dissoluit ventositates de stomaco. Lapis agates desiccat cum violentia ⁊ conuenit inflationi ⁊ proprie diuturne. ¶ Dixit Gal. ciminum dissoluit inflationem coctum cuꝫ oleo positum in clysteri aut in emplastro. Galie. dixit habet expellere ventositates ⁊ inflationem coctum cum oleo positum in clysteri aut in emplastro. ¶ Bimasuy dixit ꝙ dissoluit inflationē ēt confert ventositatibus grossis. Semen apij dissoluit inflationem ⁊ violenter facit in hoc valde. ita ꝙ cōfert doloribus laterum. ¶ Dias. semen apij montani similiter facit. ¶ Dixit Gal. idem dissoluit inflationem valde. Rami vitis recentis vste cum radicibus eorum si cū cinere mixtus fuerit adeps vetustus ⁊ in emplastro positus mitigant dolorem laterum diuturnum. ¶ Dias. carui expellit ventositates. Casem expellit ventositates ⁊ proprie de stomaco ⁊ similiter facit radix ipsius. ¶ Bimmasuy semen porrorum assum cum nasturtio dissoluit ventositates de intestinis. Amig. amare sumpte ad modum nucis aut fabe conferunt ventositates intestinorum. Amigda. amare sanant doloreꝫ costarum. Myrrha trita ⁊ distemperata cum melle ⁊ sumpta in potu confert ventositatibus de stomaco. ¶ Diascorides myrrha sumitur in potu ad modum nucis aut fabe ad dolorem laterum diuturnum. Dias. bdelliuꝫ confert in potu dolori lateris ⁊ inflationi. Dias. extimat̄ ꝙ tollit inflationem

grossaʒ ⁊ sanat dolorē costarū. ¶ Orbasius bdelliū iudaycum dissoluit ventositates ani ⁊ in parte membrorū cū balneatione facta cum aqua calida. ¶ Ruffus spica nardina sumpta cum aqua frigida dissoluit inflationē: ⁊ melior erit si sumit in potu cum decoctōe absinthij. ¶ Dias. ceruisia zuccari vetusta bona erit ad dissoluendum inflationem de stō. ¶ Bimasuy ameos dissoluit ventositates: sed xreos dissoluit dolorē laterū. ¶ Gal. serapinum ꝯuenit dolori laterum. ¶ Ruffus si coquit rutha cum aneto sicco ⁊ decoctio eius sumitur in potu ꝯfert dolori laterū ⁊ flancorū magis ꝙ̃ alie ⁊ inferioribus intestinis. ¶ Dias. semen sauine dissoluit ventositatē. Xiloyndū sumptū in potu mitigat dolorem laterum. ¶ Paulus decoctio rubee tinctoris ꝯfert dolori. ¶ Diasc. radix vitis albe confecta cū melle in modū electuarij ⁊ sumpta ꝯfert dolori lateris. Piper dissoluit vētositates grossas. ¶ Bimasuy piper longuʒ silr̃ facit. Mentastrū dissoluit inflationē generatā de cibarijs sumptis. Ameos origanum ⁊ ysopus asper siluestris dissoluunt ventositates ⁊ sonitus vētris. Costus sumptus in potu cum vino ⁊ absinthio dissoluit ventositates ⁊ sonitus ventris ⁊ inflationē. ¶ Dias. costus cōfert dolori laterū. Gal. aspaltū sumptū cum castoreo cōfert dolori laterū. ¶ Dias. centaurea maior sumpta in quātitate ʒ.ij. cū vino ꝯfert dolori lateris. ¶ Dias. galbanū posituʒ in emplo ꝯfert dolori lateris dissoluit ventositates grossas de articulis. ¶ Bima. reu. ꝯfert vētositati sumptū in potu: etiā ꝯfert extensioni que est sub ypocondrijs. ¶ Dias. decoctio aneti ⁊ semen eius tollunt inflationē. Farina ordei posita in emplo cū seie lini: fenugreci ⁊ rutha ꝯfert inflatiōi accñti in intestinis. Nigella dissoluit inflationē valde. ¶ Gal. alleum dissoluit inflationē valde de ventre. ¶ Dias. alleū sumptum dissoluit dolores costarū accñtes ex opilatōibus ⁊ frigoris. Laxatio cuʒ cassia ꝯfert dolori lateris diuturno: ēt succus ipsius positus cum illinitione confert dolori diuturno. Sinapis dissoluit ventositates grossas.

L. ¶ Bimasuy radix albucij sumpta in potu in quātitate .ʒ.iiij. cum vino ꝯfert dolori lateris. Sed he sunt medicine dolori laterū: oleū rubee tinctoris acorus: costus amarus ⁊ dulcis reu: sini: gentiana romana: arist. lon. sumpta infra aure. pon. i. aut. ʒ.ij. cum aqua calida cōferunt dolori lateris: ēt si latera exterius vncta fuerint cū oleo linino aut oleo narcisino aut oleo muscilino illud faciet. ¶ Dixit ēt hec ꝯferūt dolori costarū diuturno extremitates cauliū napti semen eorū equaliter posita terant ⁊ misceant cū adipe anserino cum modico oleo linino ⁊ modico adipe renum caprarum ⁊ cum eis emplastrum fiat super latera dum fuerint calida: quoniam mitigabit ⁊ cum infrigidatum fuerit calefiat ⁊ eo iteratim vtat.

K. ¶ Ysaac dissoluenda est inflatio cū calefactiōe cuʒ panico ⁊ donatōe in potu decoctōis mentastri fluuialis cū melle ⁊ si passio fuerit ex frigore stōi fiat cū vīo potēti post modicū cibariū sumptū sed dormire dʒ post vinū. ¶ Sed ad dissoluēdum ventositates ciminū assum sumptū in potu cū vino lymphato ⁊ semen feniculorū semen apij montani: ⁊ anisuʒ si cocta fuerint in oleo ⁊ cuʒ oleo fiet vnctio: ēt decoctio ruthe ⁊ nigelle facta in oleo si de eis fiet epithima super ventrem. ¶ Absqʒ auctore ad inflationē in ventre puerorū. ℞. cimini napti: mirabolanorū kebulinoruʒ absqʒ nucleis. añ. aure. pon. i. se. podagre lini aure. pon. ʒ. mentastri albi aure. pon. ʒ. calami aromatici au. pon. i. ⁊ quar. terant ⁊ cribellent ⁊ distēperent cum oleo chiri dosis. ʒ.i. cum aqua calida aut vino.

F. ¶ Hoc est clystere ad dissoluendū ventositates grossas ꝯferens colice de ventositate ⁊ calefaciens matrices frigidas cū sit bonū oībus passiōibus frigidis accñtibus in inferioribus ventris ⁊ valde violentū. ℞. se. apij: feniculorū: nigelle: carui: cimini: casem: cicute: añ. p. i. terant ⁊ coquant in aqua dum corroborent ⁊ rubefiant deinde colent: ēt. ℞. fenugreci: camomille: aneti: ruthe: mentastri: origani. añ. p. i. coquant ⁊ aquā ipsorū admisce cū aqua seminuʒ dum fuerint calide: ēt. ℞. serapini: opoponaci ⁊ dissoluantur in aqua ruthe ⁊ admisceantur omnia ⁊ pone modicum oleum maiorane ⁊ cum eis fac clystere. ¶ Iuxta ꝙ subtraxi de memoriali abdus clystere fac cum aqua cicute in qua dissolutum fuerit castoreum cum modico oleo iesemino vel sisamino.

K. ¶ De pfectōe ⁊ cōplemento ad inflationē in ventre da trifoliū .i. andacoca cū aqua calida in quātitate aure. pō. i. ⁊ se. ēt carui cū decoctōe simplici ⁊ aqua calida. ¶ Hoc est medicamen ad inflationē. ℞. se. ameos: se. apij: ruthe ortensis sicce: zinziberis: cinamomi: thuris: masticis: garofilorū: castorei. añ. ʒ.ij. piperis nigri. ʒ.vij. nucis muscate. ʒ.iiij. terant ⁊ distempent cū melle zinziberis dosis. ʒ.ij. cū decoctōe. ¶ Dixit. G. in li. meg. ad inflationē que est in vētre ⁊ intestis oleū tenue in ptibus coctū cū vino aut pars seminū calefactiuorum queadmodū cimini se. apij montani oia hec in clysteribus posita ꝯferunt: ēt ad hoc facit ventosa si suspensa fuerit sup mediū ventris bis absqʒ scarificatiōe aut ter: sed vētose debent esse grosse ⁊ magne ad circūferendū sup vmbilicum. ¶ Dixit. G. de accñti ⁊ morbo rugitus in ventre accidit aut ex ventositate grossa aut ex debilitate virtutis retentiue. Sʒ vox egrediens per inferius si fuerit cū tumultu cū ventositate erit humiditas ⁊ si fuerit clara intestina erunt vacua tñ in supiori pte ipsoꝝ erit stercus siccū sed neutrū erit in dispōne neutra: si fuerit sufflatiua intestina erunt stricta ⁊ ventositas grossa inflatiua cū humiditate modica ⁊ ventositas residua in ventre si fuerit fixa infert inflationē sed mobilis infert rugitū: ꝙ si rugitus fuerint in intestinis gracilibus ⁊ fuerint ex ventositate tenui vox eorū erit acuta ⁊ tenuis: sed si ex ventositate grossa vox erit modica modice acuitatis ⁊ tenuitatis: ⁊ si fuerit itestinis grossis ⁊ fuerit absqʒ humiditate vox erit vulgaris ex grossa vētositate gñata in intestinis grossis ⁊ largitate ipsorū: ēt si fuerint cū humiditate tenui significāt sup reqsitionē egōnis liqde ⁊ reqsitio fit ex motu ventositatis ⁊ liquiditas egōnis ex tumultu ipsius. ¶ De ꝯsuetudine: ventositates quoqʒ que sunt in stō velociter dispargunt ex caliditate loci ꝓhibenti meatus ventositatis ⁊ rectitudineʒ ipsius: tñ que generant in intestinis ꝓprie de colica cū difficultate dissoluunt ex frigiditate loci ⁊ latitudine circuitus ⁊ rotūditatis ipsorū ⁊ angustio meatuuʒ ventositatis in eis ⁊ ꝯdensatione ipsorū. ¶ Iudeus: indignū est retinere ventositatem: qm̃ si retinet ex ea generat ydropis ⁊ ex sicca generatur colica ⁊ ꝯuertit stercus ad stōm dum egrediet per os: ēt cū erit dolor laterū aut forte vapor ascendit ad caput ⁊ generat obscuritatē ⁊ turbationē aut forte locabit in articulis inferendo spasmū. ¶ De epi. si inflatio fuerit in ventre superiori. vʒ. in stō ructatio dissoluet eam si ꝓuocata fuerit: vñ si potus fit ex vase stricti oris valde paulati inde ructatio erit. ¶ Dixit si quis patit infrigidationē pfectā inde vēter eius replebit vētositatibus. ¶ De afforismis: dolor si fuerit in loco supiori ventris leuior erit si suffundans fuerit in ꝓfundo deterior erit: sed si fuerit in mirach ⁊ pelle eius ⁊ silibus leuior erit. ¶ De meamyr archigenisius ꝙ si generat in alicuius ventre colera ni. ⁊ inflat inde stōus emplandus est ꝓprie in tpe passionis insultus cū spongia infusa in aceto forti calefacto: ⁊ si postea residua fuerit inflatio appone sup stōm de rutha recenti cū calcanto distempato cū melle aut cū aloe: cera: ⁊ oleo mirtino: dādo ei de yera ⁊ coque polij maioris: mētastri. añ. mani. i. ⁊ da ei i potu de decoctōe eoꝝ cū melle ⁊ pipere. ⁊ emplandus est locus cū sinape dū rubefiet ⁊ cū vētosis sr̃ stōʒ ⁊ lēificāda ē nā cū licinio. ¶ Dixit Abugerigius figia liqda ꝯfert ventositatibus ⁊ ipedimēto membroꝝ i potu data aut illinita. Dixit serapinū dissoluit vētositatē grossaʒ de vētre. Opoponacū dissoluit vētositatē grossaʒ de vētre. Dixit maluauiscus mixtus cū sale ⁊ fcm̃ in liciniū velocius dissoluit colicam ꝙ̃ baurach ⁊ alia.

H. ¶ Glaucon dixit locant ventositates vaporose ⁊ grosse i mēbris post pāniculos circūferētes ossa ⁊ musculos: ēt iflatur musculus de hmōi vētositatibus: ēt si fuerint frigide gñabūt dolorē vehemētē ⁊ ꝯdēsatio corpoꝝ q̄ post se ꝓhibet ꝙ nō dissoluant ipse vētositates ẜ cura fit p calefactionē ipsaruʒ ⁊ attenuationē. s. ventositatū ⁊ vterqʒ actus adiūgit in calefactōe cū suba tenui: tñ hoc fit iuxta modū nāe mēbroꝝ: ⁊ si cū eis fuerit dolor vehemēs medicamen istud fiat cū mitigatiuo ventositatū. Et si accidit in intestinis hec vētositas si clystere fit cū oleo in quo coquant seia tenuuia sicut est ciminū ⁊ est fetula siluestris ⁊ anisum casem: ⁊ angeden. Et si fuerit cū ea frigor coq̄ in eis de rutha: baccis lauri: aut oleo laurio ⁊ pice nauali. Et si extiaueris ꝙ cōicet dolor cū aliq̄ pte apat̄ ōducēda sūt hec ẜ fieri dʒ cū eo i q̄ erit calefactio cū lenificatōe ⁊ mollificatōe ⁊ dissolutiōe sic̄ ē anetū adeps anatū ⁊ galliaꝝ: tñ si fuerit dolor vehemēs si modicus cura fiat cū calefactōe extiori. ẜ melior erit cū pāico cū lene sit ⁊ inocēs loco cū pōderositate eius aut cū sale calefcō aut cū elleboro ⁊ cū vētosa grossa fcā cū igne posita sr̃ vmbilicū ad circūferēdū cū ad dissoluēdū ꝙ fuerit nociuū i stō ⁊ itestis: ꝙ ni

si contulerit declinandū est ad opium ⁊ medicamen filonij ⁊
oino ex his medicinis accidit nocumentū in ipsis mēbris tñ
opanda sunt ad deliberationē mortis de vehemēti dolore:
vnde ipsis vtendū est si patiens ꝓpinquus fuerit ad sinco-
pim ex vehementi dolore: qm̄ pōle erit corrigere ꝙ nociuū
fuerit ex eisdem post mitigationē doloris ⁊ occurrendū est
cum caplo dissolutiōis inflationis ⁊ cū caplo doloris renū
cum ibi dicta distinctio sit inter eos. Dixit vtendū est medi-
camine filonij.vi.mensiū: ꝙ si passio fuerit in stō ⁊ intestinis
supioribus ꝙ datur in potu erit efficacius: sed si fuerit in ife
rioribus ptibus ꝙ in clysteri ponit̄ erit melius. Qr si fuerit
hec inflatio in articulis ⁊ capitibus musculorū emplastran-
dus est cum pice ⁊ gūmi grani viridis medulla ossis leonis
emplō ꝯfecto de stercore colūbarū ⁊ calce viua ⁊ sūmarie
de oī mixtōe medicinarū violēto attenuatōis ⁊ lenificatōis.
¶ Dixit Hali.in li.megat.si colica non fuerit de humore hñti
in se acuitatē ⁊ caliditatē in missis in intestinis noli vti medi
cinis attenuatiuis cum nociue sint: qm̄ stupefactiua ibi miti
gant dolorē cum cautela ⁊ ingrossant mām: ⁊ eam desiccāt:
⁊ cum ipsa sit ex humiditatibus calidis iuuamentū habebit
inde cum ipsa mitigent caliditatē ipsius violentā ⁊ materiā
ingrossent. Qr si fuerit colica ex humiditatibus grossis ⁊ vi-
scosis deterior erit alijs speciebus: vnde cautus esse debes
qm̄ non erit sola sed forte admixta fuerit ei ventositas infla
tiua nec īuenict̄ inde liberatio qua ꝯuertat̄: qm̄ hoc accidit
si ibi fuerit calefactio dissoluens partē hmōi faciendo eā in
ventositatē grossam vnde coadunat̄ inter duas tunicas ite
stinorū non inueniendo transitū sed in maiore parte hec spe
cies accidit ei qui multipliciter sumpserat de cibarijs frigi-
dis ⁊ grossis: ⁊ si sumunt̄ he medicine stupefactiue in primo
mitigabunt̄ dolores: deinde excitabunt̄ postea ⁊ augebunt̄
⁊ corroborabunt̄ qñ tunica intestinorū efficiet̄ vehementio
ris ꝯdensationis ex frigiditate medicinarum ⁊ difficilior in
dissolutione illius qd̄ necesse fuerit ad dissoluēdū: ēt humor
sistens inter eas erit difficilior: ēt si dolor excitat⁹ fuerit scdo
cum deteriori ꝯditione necessarie opus erit ad dandū in po
tu ei de stupefactiuis: deinde passio declinabit dum in potu
detur ꝙ diximus si qualibet vice excitat̄ vehementior cum
cura querat illud sanare. Sed si facta fuerit dispō insanabi-
lis euitāda sunt stupefactiua in ipsis. Colica si accidit ex hu
moribus tenuibus ⁊ acutis eūo fiat aut corrigenda est com-
plexio. Qr nisi hec fuerint si opus fuerit ad stupefaciendum
sensum fiat cum stupefactio ꝯferat in medicinādis ⁊ si signi-
ficet super regimen calīn ⁊ sitim ⁊ alia vnde non expedit ꝙ
curentur colica ⁊ dolor accñtes in intestinis ex humoribus
grossis obtentis inter duas tunicas intestinorū vbi non iue
nerit patiens remediū ad ꝯuertendū ne curent̄ hi cum eo ꝙ
calefiet violenter de epithimatibus ⁊ emplastris ⁊ ꝓprie si
humores fuerint supabundantes ne liquefaciant ipsos hu-
mores ⁊ inducant eos in ventositates: ēt si virtus ipsorū nō
ꝓuenerit ad dissoluendū inde fiet dolor vehementior idō iue
nimus quosdā dicere ꝙ si patientes vtunt̄ clysteri aut epi-
thimate excitabunt dolorē ipsorū: vnde cura fiat ad digerē
dum ⁊ incidendū cum attenuatiuis cum modica calefactōe
⁊ cum eo ꝙ dissoluit ventositates ⁊ qui sustinet famē dimi-
nuendo nutrimentū spacio longi tpis bona erit ei cura ⁊ me
lior alijs ⁊ securior in fine. ¶ Dixit.H. vidi quendam arato
rem qui quotiens passus fuerit dolorē colice cingendo me-
dium eius ipso tpe aut sumebat in cibo de alleis cum pane
modico sequendo opationē eius frequenter dimisso nutri-
mento ipso die in toto: sed in sero sumendo in potu de vino
potenti ⁊ ꝓpinquo ⁊ dormiendo vt dcm̄ est ꝯualuit cū alleū
dissoluat ventositates violenter magis q̄ʒ alia soluendo ⁊
oino non excitando sitim: vnde qui passus fuerit doloreʒ in
intestinis suis non cum febre sistenti cuʒ eo alleū ꝯferēs erit
ei ⁊ silr̄ tyriaca: ⁊ si fuerit cum febre calefactio fiat cum pani
co: ꝙ nisi mitigatus fuerit inde clysteriū fiat cuʒ oleo in quo
cocta fuerint scia cum adipe anatino pluries aut cum adipe
gallinaruʒ. Qr nisi mitigatus fuerit inde admisce in clysteri
vltra quātitatē fabe ⁊ opij modice: ⁊ tantūdē castorei: ⁊ olei
ʒ.ix. ēt inuoluenda est lana cuʒ opio ⁊ castoreo distempatis
in oleo in quo cocta fuerint scia ⁊ supponēda est valde: qm̄
quāto imissa fuerit interius tanto melior erit. Sed ligari dʒ
in extremitate eius cum filo ad extrahendam eam ad velle.
¶ Filogorius fricandus est laborans colica moderate per
longitudinē: ēt tybie eius fricande sunt violenter ⁊ vehemē-
ter ⁊ clysterizandus est cum aqua in qua coctū fuerit fenu-
grecum: aut cuʒ aqua in qua cocta fuerit malua: aut cū oleo
ruthe ⁊ cimini ebullito cum castoreo ⁊ emplastrum fiat cum
euforbio: piretro: ⁊ pipere: ⁊ si volueris vnctio fiat cum eis.
¶ De membris dolen. colica dr̄ veraciter si accidit cuʒ hu-
more flegmatico sed trāsumptione si accidens fuerit ex hu-
more calido ⁊ habetur significatio super colicā qñ nocebūt
ei operationes calide ⁊ medicine calide dolor erit cum pun
ctione ⁊ morsu ⁊ iuuamentū habebitur ex rebus equalibus.
Dixit accñtia colice eē debent ꝙ dolor dʒ penetrare ad mo
dum penetratiōis acus ⁊ cū suba dʒ egredi humor grossus:
ēt erit vomitus cum nausea ⁊ sudore ⁊ ventositatibus pluri
bus ⁊ stercore inflato supnatante super aquam cum dedu-
ctione digestionis aut pauco appetitu cibi ante ipsum dolo
rem cum tortione ⁊ extensione in mirach: ēt dolor accñs in
intestinis grossis si modicus passio erit in gracilibus aut in
grossis nisi fuerit humor modicus inde. ¶ Judeus dico co
lica fit: aut ex siccitate substantie: aut ex siccitate cibariorū:
aut ex opilatione accñti in epate: aut ex vehementi calidita-
te febrili: aut ex multa colera ru. manante in intestinis: aut ex
ventositate grossa: aut ex flegmate grosso coadunato in in-
testis: aut ex lapidib⁹ gñatis i itestis: aut ex siccitate vētris ⁊
extenuatōe ipsi⁹: aut ex vermib⁹: aut ex dbili musculo q opat̄
i vētre. Sʒ noscas ꝙ nō ois ꝯstipatio stercoris appellat̄ co
lica. ¶ Judeus noli retinere egōneʒ ⁊ ventositateʒ neqʒ di
mittere naturam cuʒ intensa siccitate ipsius ne inde accidat
colica: vnde vsualiter quolibet die curatio fiat añq̄ʒ taliter
fiat. Sed si fuerit de ventositate colica frequēter fiat potio
de seminibus dispergentibus ventositates ⁊ incidentibus
flegma de granis pini ⁊ pulpa colloquintide. Sed si fuerit co
lica emittenda est ⁊ humectandum est intestinum frequen-
ter cum cibarijs ⁊ oleis ⁊ cassiafi. ⁊ oleo amig. ⁊ pellis iamur
si ligatur super ventrem cōfert: ēt lumbrici terrestres dissol
uunt siccitatem ventris si de eis datur in potu in quantita-
te dauik.i. ⁊ emplastrum fiat cum pulpa collo. ⁊ scamonea: ⁊
felle muli ⁊ illinitio fiat cum eis super vmbilicum totum: ēt
implenda est amphora aqua calida in cuius parte inferiori
amphore foramina debent esse ⁊ suspendenda est amphora
vt per foramina ipsa epithima fiat cum aqua calida sup lo-
cum doloris. Et si extimaueris ꝙ colica fuerit de vermibus
da ei in potu ꝙ emittet vermes: ēt si extimaueris ꝙ fuerit ex
lapidibus da in potu de yera: ⁊ oleo pentadactilorū ⁊ emit-
tentur ea. ¶ Dixit Hal. de tyriaca ad cesarem si assam come
deris iuuamentum dabis colice. ¶ De clysteri per ruffum
sed attribuitur.g. olera frigida ⁊ sicca ⁊ aer frigidus generāt
dolorem colice ⁊ cura eius fiat per calefactionem ⁊ emplm̄
calidum sed frequens debet esse calefactio: qm̄ si calefactio
facta fuerit modice augebit dolorem cum excitet ventosita
tes quas non potest dissoluere. Noscas ergo ꝙ si violente
fuerint medicine posite in clysteri ⁊ superabundantes infe-
rent dissinteriam ⁊ proprie medicine si fuerint attrahentes
coleram nigram ⁊ suppositoria pro colica de medicinis le-
uis inuentionis sunt hec sicut est suppositoriuʒ de sale hye-
me i scief: aut mō alio: aut de baurach: aut de nitro: ēt fit sup
positorium de cepis in lana: aut de succo porri: aut allei: aut
de stercore muris: aut de lacte mororum: aut de assa fetida
⁊ elkitran in clysteri posito. Sed non est sustinenduʒ nisi pa
tiens fuerit virtuosi stomaci. ℞. ipsius par.i. olei par.ij. ⁊ fiat
cum eis clystere: etiam si colica fuerit ex apostemate in inte-
stinis. ℞. olei laurini par.ij. olei cōis part.i. adipis anserini ⁊
cum eis fiat clystere tepide ⁊ vtendum est scief cum vnctio-
ne ne excoriet anum. Non enim omnis constipatio ventris
indiget clysteri: quoniam que accidit post vlcera intestino-
rum ⁊ que accidit ex debilitate stomaci non indigent clyste
ri sed curatione stomaci ⁊ intestinorum: quoniam in laborā
te tenasmon ex vehementi pressione inflantur intestina ⁊ in-
de erit cōstipatio substantie: vnde penes illud indiget eo ꝙ
dissoluit apostema ⁊ mitigat doloreʒ. ¶ De epi. de hystoria
lesi ex dolore noscas ꝙ ego dedi i potu laborāti colica cui-
dam de filonio ⁊ inde statim mitigat⁹ fuit dolor ipsius ⁊ hec
colica in maiori parte accidit ex satietatibus nauseatiuis ⁊
frigore. ¶ Georgius dixit ante hanc speciem emittitur ster
cus liquidum viscosum: deinde ꝯstipat̄ stercus silr̄ sed maio
ris iuuamēti erunt pillule elmahesch. ¶ Dixit maximi iuua
menti erit emplm̄ ꝯfectū de opio: stercore: ⁊ lacte eo ꝙ miti
gabit dolorē velociter. ¶ De epi. colica fit ex apate: aut ex

ventositate grossa inflatiua ⁊ frigida: aut ex humore frigido aut ex humore acuto pungente ⁊ corrodente: ⁊ summarie ex mala cõplexione ꝯdñanti super intestina fit. ¶ De meamyr dixit filonium magis est ꝯferens ꝙ̃ alie medicine ad mitigãdum dolorẽ colice: deinde ꝯferunt scia queẽadmodũ medicamen istud. ℞. anisi. p. vi. se. apij aure. pon. xij. piperis longi piperis nigri. v. myrrhe. v. spice. iiij. castorei. iij. se. apij montani aure. pon. iiij. squinanti. iij. opij. vi. distempenꝫ cum melle cinamomi ad modum nucis cum aqua calida. ¶ Aliud iuxta ꝙ confeci ad yleos mirabile da in potu de eo ad dolorẽ colice vehementis ad modũ fabe cum aqua frigida. ℞. semen pastinace piperis albi. añ. p. xl. opij. p. xx. croci. x. spice: euforbij: piretri. añ. par. ij. distemperenꝫ cum decoctione dosis ad modum nucis cum aqua tepida aut auellane.

¶ De libro stõi fm ioãnitiũ hoc est emplm̃ ad colicam ⁊ inflationem. ℞. asse fetide: castorei: ceroti confecti cuꝫ oleo ruthe aut sambucino ⁊ fiat inde emplm̃. Hoc est scieꝫ ad mitigandum dolorẽ vehementẽ colice. ℞. opij. p. i. castorei. p. i. distemperenꝫ ⁊ iñ fiat suppositoriũ. ¶ Abugerigius serapinum bonum est colice ⁊ dixit ꝙ opoponacũ bonum est colice frigide ⁊ laxat nãm. ¶ Ad dissoluendũ inflationeꝫ ⁊ colicam coquendũ est ius gallorũ cuꝫ sale multo ⁊ aneto ⁊ oleo sisamino ⁊ ponaꝫ in olla de polipodio in quantitate multa ⁊ silr de medulla ⁊ cartami ⁊ in potu detur ad modum pultis iuxta ꝙ inde posse erit dum infletur venter eius: deinde fiat suppositoriũ dum fuerit venter inflatus sed dꝫ esse scieꝫ violentũ ⁊ longum ⁊ ꝯficiendũ est de pulpa collo. ⁊ illinitio fiat super vmbilicũ ⁊ ventrẽ. Hoc est emplm̃ ꝯfectũ de pul. coll. ⁊ succo cucumeris asi. cum scamonea ⁊ fricandus est vẽter efficaciter cũ pul. collo. recenti pluries ⁊ nõ tardabit solutio eius. ¶ De li. attributo ormas si de cornu ceruino danꝫ potu aure. pon. ij. cũ aqua mellis ad colicã nũꝙ̃ videbiꝫ in eo.

¶ De mẽbris dol. impoĺe est distinguere inter dolorẽ colice ⁊ dolorẽ lapidis in meatibus vrine ⁊ renibus in primo eius initij sed non nocet hoc in cura cum ꝓpositũ tunc nõ sit nisi ad mitigandũ dolorẽ cum rebus cõibus vtriusqꝫ cum calefactione exteriori. Sed si efficiꝫ dolor vehementior fiat cuꝫ stupefactiuis queẽadmodũ cum filonio. Dixit in dolore flanci forte patiẽs minget sanguinẽ an forte lapidẽ aut faciet in vrina ypostasim arenosam quo signo caret colica ⁊ cum colica erit inflatio cum extensione ventositatibus tortõe ⁊ egestione de ventositate ⁊ inflata ad modum stercoris vaccini natante super aquam: ẽt anteꝙ̃ sentieꝫ erit debilitas appetitus cibi cum aliqua mala digestione: deinde corroboranꝫ in malitia in tpe passiõis ⁊ insultu eius ⁊ in maiori parte oio precedere dꝫ passioneꝫ colice tarda digestio aut inflatio superabundans ⁊ accidit ex colica vomitus cuꝫ nausea absqꝫ aliquo emisso durante per spaciũ longũ ⁊ sentieꝫ sub ypocõdrijs punctio cum vigilia ⁊ ꝑturbatõe. ¶ Dixit ꝙ si in dolore colice fuerit corrosio cum punctione passio erit ex humore pungente ⁊ hẽbiꝫ significatio ꝙ añcedẽt hũc dolorẽ sup vlcera intestinorũ. ¶ De mẽbris dolẽ. extimauerunt quidã ꝙ ipoĺe est ꝙ dolor colice sit i latere sinistro ⁊ veraciter fit in dextro magis: sed distinctio inter dolorẽ colice ⁊ doloreꝫ renum in principio passiõis erit difficilis tñ in ipso tpe insultus eius non erit in dubium cura vtriusqꝫ cum oi re ꝯueniẽti dum requiranꝫ accñtia ꝯdñantia ⁊ noscas ꝙ i eis erit nausea cum vomitu ⁊ horribilitate stõi ⁊ in colica cum vehemẽtiori insultu duribilitate vomitu maiori ⁊ vomitus erit flegmaticus corruptus ⁊ nã erit ꝯstipata magis dum inde non põt egredi ventositas in prerogatiua aliorũ nec cum ea etiã erit ructuatio ⁊ inuenieꝫ dolor magnus q̃si circuendo viscera ẽt torquẽdo ac occupando: locum epatis an forte fit dolor in locis diuersis vehementior sed dolor in renibus inseparabiliter est fluxus in vno loco. Or si fuerit locus doloris superior loco renum manifestaꝫ ꝙ ex colica: ⁊ si fuerit in loco renum ⁊ fixus in loco vno ⁊ impoĺe fuerit hr̃e aliquid de quo diximus cõsidera cũ hoc ad vrinã cũ vrina debeat esse in loco doloris renum in vltima claritate ⁊ aquositate sicut in diebus futuris esse dꝫ cum arena: ẽt si nã lenificata fuerit in aliquo tpe in passionibus colice suba emitteꝫ fracta ⁊ diuersa laborantes ẽt colica delectaꝫ in clysteribus ⁊ mollificatiuis inueniendo cum eis quietem vltra quam delectãtur laborantes dolore renum aut forte emitteꝫ cum clysteri aliqua pars humoris vitrei ⁊ acquiescet dolor statim cum humor ipse sit in vltimitate frigiditatis ⁊ ex sensu ipsius sentieꝫ frigor actualiter ⁊ acquiescet dolor renuꝫ statim ꝙ egrediꝫ lapis dum difficilis descriptio eorũ in principio passiõis nõ erit nociua in tpe doloris cum cura vtriusqꝫ fiat cum medicinis mitigantibus dolorẽ ⁊ discernenda est cura inhibens a ꝯtrario. ¶ Dixit intestinũ appellatũ orbũ extendeꝫ ad inferius ⁊ colon ascendit ad superius ita ꝙ multotiens adherebit cum epate ⁊ splene. Sed ego video ꝙ dcm̃ illius qui dixit ꝙ oẽs dolores vehementes accñtes in ventre sunt ex colica: ẽt sufficiens est valde cum dolor vehemens hẽat generari eo ꝙ in tunicis intestinorũ grossorũ est ventositas cum corpus ipsorũ sit ꝯdensum ⁊ corpus graciliũ sit tenue ⁊ subtile ⁊ impoĺe sit ꝙ in eo infesteꝫ ventositas: ẽt extensio eius erit vehemens difficilis expeditõis sicut fit in grossis cũ vẽtositas obtenta in grossis sit difficilis expeditõis ex ꝯdensatione eorũ. ¶ De mẽbris dol. vidi colon adunasse sanieꝫ nõ in sola vice ⁊ aperuerunt illud medici ignoranter cuꝫ instro eo ꝙ non est colon. Sed qdam medici cognouerãt ꝙ est penes meatũ vrine qui appellãꝫ vritides ⁊ ꝯualuit de leui nullo accñte nisi ꝯtrario. Dico expedit ꝙ ꝯsidereꝫ i hoc. ¶ De morbo ⁊ accñte dixit Ga. accidit in intestinis ⁊ stõ penes vehementẽ ꝯstipationẽ voluntarie ex patientia ꝙ extenduntꝫ ⁊ debilitaꝫ virtus expulsiua sicut accidit i vesica. ¶ Saber ad colicã frigidã. ℞. castorei: opij: mellis sitarig: ameos: sinapis: nigelle: stercoris: lupini: pulpe coll. dosis. ʒ. ij. Ad colicaꝫ calidam. ℞. rosarũ nenufaris: opij: stercoris lupini: gummi: maluauisci: succi ligritie: dragaganti scamonee dosis aureo. pon. i. ꝙ in potu est dandũ in ipsa passione calida coquãtur ficus cum sebesten ⁊ dissoluaꝫ in eis cassiafi. cum oleo amig. ⁊ deꝫ de eo in potu per hebdomadas. ij. sed ad frigidam fiat cum aqua radicũ ⁊ catartico aloe ⁊ oleo amig. ama. datis in potu. Hoc est clystere frm̃ lene ⁊ mitigans pũctionẽ. ℞. violarũ: ordei: fracti: furfuris: maluauisci: ficus: blitarũ: penidiarum: salis adipis anatis: ⁊ mucillaginis psilij fiat vt decet. Ad colicã ex ventositate clystere fiat cum elkitran ⁊ castoreo. ¶ Tabri amig. dul. ꝯferunt ei. ¶ Binserapion forte fit colica ex apãte intestinorũ aut fit absqꝫ apãte aut fit ex flegmone intestinorũ: aut ex suba sicca: aut ex mã lapidea colica aut ex humoribus grossis. Sed in principio colice erit nausea cum ꝯstipatõe substantie ventositatibus dolore sudore frigido: vnde distinguẽda sunt hec accñtia de dolore renũ. ¶ Dico distinguenda sunt vt diximus ⁊ non est addenduꝫ. ¶ Dixit si colica fuerit cũ caliditate aut flegmon fuerit i intestinis cum eis erit sitis cum febre ⁊ flãmatione ⁊ ꝓprie cũ flegmone in intestinis. Sed precedere dꝫ huic regimen generans coleram ru. ⁊ labor. Or si fuerit ex flegmate grosso vitreo cum eo erit infrigidatio extremitatuꝫ cum extensione intestinorũ in quibus obtentũ est: ẽt durabit dolor nec apte erit eũo de leui cũ substãtia sit cruda ⁊ humor grossus ⁊ opilatio cum vẽtositate: vnde si fuerit ex flegmõe minutio fiat. Sed si cuꝫ eo accidit difficultas mingendi ex magnitudine apãtis ex cõicatõe vesice minuenda est cephalica ⁊ danda est in potu de aqua endiuie: solatri: malue ⁊ aqua ordei: ⁊ emplastrandus est venter cum violis camomilla: ⁊ corona regia ⁊ que fuerit ex humore colerico curanda est cum clysteri leni ad euacuandũ colerã: deinde cũ aqua ordei ⁊ iuribus ⁊ lenibus corrigentibus cũ aqua ordei ⁊ ante hoc danda est scamonea cũ granis pinee: deinde nutriendus est patiẽs cũ iure galli pinguis ⁊ adipe anatino ⁊ silibꝰ: ⁊ que fuerit ex humoribus grossis curanda est cũ pillulis serapini ⁊ silibꝰ. Sꝫ que fuerit ex ventositate curanda est cũ seibus dissoluẽtibꝰ ventositates. Or si data fuerint in pte dispõnũ non sunt violente infrigidatõis ne ingrossent passionẽ nec saneꝫ nisi post spaciuꝫ longi tpis: vñ admisce in clysteribus de castoreo in quãtitate. ʒ. ℈. ẽt i oleis de assa fetida ⁊ oleo balsami qbꝰ vngendus est venter: ẽt clystere fiat cũ decoctõe aneti ⁊ ruthe. Or si dolor fuerit vehemens euitanda sunt clysteria ⁊ vtendum est scieꝫ ꝯfectũ de pulpa collo. sale ⁊ semine ruthe ⁊ vngendũ est cũ oleo ruthe anteꝙ̃ supponaꝫ: ẽt cõfert huic dolori calefactio facta cum panico ⁊ potio olei pentadactiloꝝ cum yera: ẽt eũo facta in quolibet triduo cũ pillulis serapini ⁊ pillulis piretri: ẽt alleorũ cõestio cõfert dolori colice ex vẽtositate ⁊ colice ex humore grosso mirabiliter cũ habeat attenuare ⁊ dispergere ventositates in vltimitate: vñ vtendum est eo nisi fuerit cũ febre: ẽt decoctio porrorum fractorum ⁊ decoctio grancorũ ⁊ gallorũ ⁊ clysteria facta cũ centaurea: cuꝫ pulpa collogn. cicerũ imperatoris camomilla: ⁊

corona regia:aneto:fenugreco:semine lini:ficubus: furfure:
bdellio opoponaco:serapino:oleo pentadactilorũ: felle tau
rino:melle:⁊ elmori cõferunt:ēt si clystere fcm̃ fuerit cũ de-
coctione cucumeris asi.cum elmori ⁊ melle dissoluet ⁊ velo
citer conferet: ēt si ingreditur patiens pilam in cuius aqua
cocta fuerint maiorana cum folijs lauri:abrotano ⁊ caulib⁹
ēt locus vngendus est cũ oleo ruthe:spice:⁊ camomille. Qr
si colica fuerit ex stercore sicco curanda est cuȝ iuribus ⁊ nu
trimentis humectatiuis ⁊ clysteribus lenificatiuis de iferio
ribus. Stercus lupinũ in hoc dolore hȝ ꝓprietateȝ aliam si
suspendit̃ super patiētē ēt in maiori pte dissuria erit cũ apa-
te: vnde si videris ꝙ dissuria erit in colica in maiori pte erit
cum inflāmatione ⁊ caliditate ⁊ infrigiditate extremitatuȝ ⁊
fixura doloris in loco suo absqȝ dubio erit i vase apostema.
¶ Dixit Bimasuy signum apatis est dissuria vnde minutio
fiat in cephalica ⁊ emittendus est sanguis in vna vice post
aliam: qm̃ pluries hoc fecimus ⁊ ꝓuocata fuit vrina ⁊ lenifi-
cata fuit nã insimul. Sed que fuerit ex ventositate ventosa
apposita ventri vtilior erit ei alijs rebus cuȝ sit mirabilis in
ea. Qr si conieceris ipsam esse ex apate euitande sunt medi-
cine calide in principio passionis cũ ipsa trãsferat̃ ad yleos
tñ ꝓcede cum minutione de brachio facta ad extrahenduȝ
sanguinē per plures vices ⁊ cum rebus lenificatiuis postea
si dissuria fuerit minutio fiat in cephalica ⁊ bona erit oibus.
¶ De sũmis mēbrorũ in quibus extimatur flegma grossum
esse in stō generatũ emittendũ per colerã rubeam manantē
die quolibet ad intestina ⁊ iam diximus signa ipsorũ in ca-
pitulo stōi nec male erit colica crudelis valdē.s.yleos. ¶ Bi
serapion ad colicam distempandũ opium cum aqua casei ⁊
inuoluta lana in eo supponēda est. Aut. ℞. opij:castorei.añ.
p.i. ⁊ inde fac sief ⁊ hoc est expertũ ⁊ melius est primo ⁊ bo-
num est ad tenasmon extrahendũ est qđ in ventre galli ve-
teris est ⁊ de sale implendus est eius venter ⁊ suendus est ⁊
coquatur cum.℥.xxc.aque dum remaneat pars tertia ⁊ dan
dum est in potu de decoctione illius ⁊ ponant̃ cum eo car-
tamũ:polipodiũ:caules marini vt sit magis violenta. ¶ Bi
masuy expedit ꝙ iste gallus coquatur cũ radicibus porro-
rum napti ⁊ aqua cartami:aneto:cimino:⁊ spagis ⁊ ꝓprieta
tem habebit ꝯferendi oleum colice. ¶ Bimasuy stercus co
lumbinũ confert colice. ¶ Dias. si sumit̃ cum aceto aut cum
vino stercus lupinũ sanant colicam in potu datum aut in ci
bo si ibi non fuerit apa ⁊ sumenda est cum cautela ſm modũ
quem diximus de medicinis. ¶ Extimauit Gal. ꝙ oculata
fide hoc expertus est ⁊ inuenit mirabilr̃ ꝯferre ipsum valde.
Dixit ego vtor stercore columbarũ pascentiũ cũ seie nastur
tij in emplō ad sustinendũ locuȝ emplastri sinapis in colica
crudeli ⁊ diuturna. ¶ Dixit Gal. quidam medicus erat qui
dabat de stercore gallinarũ in potu cuȝ vino mellificato ad
colicam aut cum vino cum aqua ⁊ iuuamentũ cõferebat ei.
¶ Paulus mortificandũ est argentũ viuum dum efficiatur
quasi cinis ⁊ tunc datur in potu ad colicam. Nasturtiũ datũ
in potu in quantitate.ʒ.iiij.aut tritũ confert ⁊ ꝓprie si terit̃ ⁊
sumit̃ in potu cum aqua calida confert colice. ¶ Dias. dixit
ꝓprie radix porrorũ napti confert si fcm̃ fuerit spidebeg cũ
oleo cartami:aut oleo amig. ⁊ oleo sisamino: confert colice.
¶ Bimasuy triticũ coctũ cum aqua si decoctio eius ponit̃
in clysteri confert colice. ¶ Semen petroselini bonũ est in-
flationi colon. ¶ Bimasuy dixit ꝓprie radix porrorũ napti
confert ventositati grosse ⁊ flegmati grosso ⁊ viscoso ⁊ sicci
tati nãe. Amig. amare sumpte in modũ nucis cum melle tol-
lunt inflationē colon. ¶ Dias. amig. amare cõferunt colice.
¶ Bimasuy ceruisia zuccari si vetusta fuerit confert colice
sumpta in potu ieiuno stō cum oleo amig. dul. ¶ Bimasuy
sisamus confert dolori colice. ¶ Dias. rutha confert vento
sitati grosse in colon. ¶ Ybia Bimasuy dixit Ruffus rutha
magis est ꝯueniens in intestino inferiori. Decoctio ruthe in
oleo posita in clysteri bona est inflāmationi colice. ¶ Dias.
dixit Badigorius ꝓprie confert dolori colice. ¶ Dixit Ga.
ꝯcule trite cum ossibus ⁊ sumpte in cibo cum modico elmo-
ri sanant colicam. ¶ Dias. granci sumpti in cibo ꝯferũt do-
lori colice. Dixit Halie. expedit ꝙ coquant̃ spidebeg.i. sale
⁊ aqua ⁊ frequenter sumant̃ pluries ⁊ ꝓprie ius eorũ sumen
dum est ⁊ iam experti sumus eos ⁊ inuenimus ꝯferētes. Bi-
masuy caro ipsorũ ꝯstipat nãȝ sed ius lenificat. ¶ Bimasuy
pes cerui est herba cuius radix confert colice sumpta in ci-
bo. ¶ Paulus pes porcinus conditus cum aceto vt credit̃

⁊ sum ptus in potu dissoluit ventositates ⁊ dolorem colon
¶ Dias. malua est de cibarijs laborantis colica calida ⁊ sic
ca iuxta qđ subtrari. Dixit. H. eo ꝙ cõfert intestinis. ¶ Bi-
masuy de medicinis ꝯferentibus colice dandũ est de amig.
amaris excoriatis ab vtroqȝ cortice in quantitate.ʒ.ij. cum
aure.pon.i. stercoris lupini cum aqua in qua coctum fuerit
semen sebyasam in quantitate.ʒ.i. ⁊ aqua rot.quar.iij.coquã
tur cum foco lento dum deficiant due tertie ⁊ danduȝ est in
cibo de iure galli veteris ⁊ iure grancorũ impletorũ cuȝ ru-
tha cimino:aneto:sale ⁊ in potu de aqua ⁊ melle coctis: etiã
yera pigra confert huic morbo ⁊ ꝓprie catarticũ eius si in-
funditur in aqua radicum aut in aqua mellis ⁊ silr̃ oleũ pen
tadactilorum si fuerit cum yera. ¶ Ysaac filius ouen si do-
lor fuerit vehemens cum punctione passio erit ex superflui-
tate acuta declinante ad intestina que purganda est cuȝ cly
steri facto cum aqua ordei aut oleo rosato aut violato ⁊ su-
mat in potu modice de aqua calida cũ oleo amig. ⁊ iure spi-
debeg cum mica panis albi. Qr si fuerit cum dolore extēsio
erit ex ventositate grossa vnde melius alijs erit ei oleuȝ co-
mestum si fuerit sine febre ⁊ tyriaca silr̃ confert. Qr si fuerit
dolor vehemens fiat clystere in quo cocta fuerint seia dissol
uentia ventositates. Qr si volueris ꝙ clystere sit magis vio
lentum pone in eo de castoreo dando in cibo de grancis fa
ctis spidebeg cuȝ aneto sale ⁊ porris napti. Sed si fuerit do
lor non vehemens passio erit ex superfluitate grossa viscosa
⁊ frigida ⁊ curanda est cuȝ agarico ⁊ resina ⁊ bdellio iuday-
co ⁊ decoctione radicum ⁊ oleo pentadactilorũ ⁊ cuȝ clyste
ribus cum medicinis in quibus ponitur serapinũ cum opo-
ponaco ⁊ galbano ⁊ silibus. ¶ Absqȝ auctore ad colicã cũ
qua fuerit caliditas sedēdũ est in balneo sed hoc penes me
est petiũ. Dixit ⁊ sedendũ est in pila in cuius aqua cocte fue
rint viole cum nenufaro: folijs cucurbite ⁊ particulis eius:
folijs maluauisci:ordeo albo:folijs papaueris ⁊ inde fiat cly
stere cũ violis:⁊ nenufare:ordeo albo excoriato: radice mal
uauisci.añ.ʒ.x. sebesten.xxx. iuiubis.x. ficubus.v. albis ⁊ cõtri
tis blitis.ʒ.xx. sulfure silr̃.ʒ.xx. radicib⁹ liliorꝫ.ʒ.x. vuis passis
absqȝ nucleis coquantur cum.v.rot.aque dũ remaneat rot.
.i. ⁊ colet̃ vnde. ℞.ʒ.v. ⁊ positis in eis zuccari ruffi.ʒ.xv. olei
violati.ʒ.xx. elmori veteris ⁊ clari.℥.i. fiat clystere sed in cibo
dandũ est de spidebeg attriplice corrigiola minori iure gal-
lorum ⁊ grancorũ ⁊ non dȝ comedere de carnibus ipsorum
oino si fuerit febris sed in potu danduȝ est de aqua zuccari.
℞. zuccari albi.p.i. ⁊ aque.p.ij. coquant̃ ⁊ distēpent̃ ⁊ sumã
tur in potu iuxta qđ subtrari. ¶ Dico hoc ē clystere ad hoc
violentũ non hñdo in se caliditatē multã ad colicã calidam
⁊ febrem. ℞. radicum liliorũ fricataruȝ.ʒ.xx. turbith: polipo
dij.añ.ʒ.v. radicis cucumeris asi.ʒ.iij. pulpe colloquin.ʒ.i. co
quantur cum triplici quantitate aque dum remaneat pars
decima: deinde. ℞.℥.v. ⁊ posita in eis.℥.i. olei violati clystere
fiat cum eis. ¶ Dixit patronus libri qui caret noie procede
inseparabiliter in colica calida cuȝ hoc medicamine ieiuno
stō cum aqua corrigiole minoris oppresse aqua portulace ⁊
aqua cucurbite.añ.℥.i. medulle:cassiefist.℥.i. oleo amig. dul.ʒ.
iij. dando in quolibet die ieiuno stō. Sed ad colicam accidē
tem cum frigore ꝓcede inseparabiliter cum aqua radicum
cum aloe aure.pon.i. ⁊ olei pentadactilorũ.ʒ.iij. ⁊ in pila po-
nantur anetum cum corona regia camomilla abrotano ⁊ si-
simbrio maiorana ⁊ vngendus est locus doloris cum oleo
nardino oleo liliorum ⁊ oleo narcisci ⁊ dandũ est in cibo de
grancis:porris:napti:corrigiola minori: ⁊ cartamo ⁊ in po-
tu de aqua radicum cum aromatibus. Sed dandũ est in no
cte tpe dormitionis de isto electuario. ℞. yere.ʒ.ij. se. ameos
.ʒ.iiij. se. apij: se. feniculorũ: carui: cimini: anisi: masticis.añ. au
re.pon.i. cicute.ʒ.iij. agarici aure.pon.viij. turbith.ʒ.x. serapi
ni:opoponaci:armoniaci.añ. aure.pon.i. rorentur cum oleo
amig. ama. ⁊ oleo pomorũ psicorũ. Hec est potio ad colicaȝ
de ventositate grossa valde bona. ℞. turbith.ʒ.v. yere aur.
pond.i. anisi: seminis apij: ana.ʒ.i. salis indi dauik.ij. omnia
sunt dosis ⁊ vnctuositas laborãtis colica eē debet de oleo
sisamino ⁊ sedere debet patiens in pila cum descenderit qđ
sumptum fuerit de stomaco ⁊ clysterizandus est cum gum-
mi:castoreo:assa fetida:serapino:opoponaco:elkitran: pul-
pa colloquintide ⁊ similibus: vidi plures pati colicam ⁊ cu-
rantur sedentes super pellem lupi suendo pellem in lectum
sedendo ⁊ dormiendo super pellē: sed quolibet anno debēt
mutare: ēt qñ equitant cooperire faciant sellam cum pelle

lupi ⁊ qñqȝ faciãt de ipsis cultram. Hoc est licinium de me
moriali abdus ad morbos diuturnos. ℞.pulpe colloquinti
de:sarcocolle:pinidij:fiat inde liciniuȝ ⁊ supponaẜ cũ bonũ
sit efficaciter. ¶ Archagillisius de morbo diuturno ꝙ si ac
cidit colica post sumptionẽ cibarioꝝ precipe vt vomat:qm̃
cibario emisso de stõ in morbis diuturnis mitigaẜ pars ma-
ior doloris ⁊ non erit durabilis cura eius:ẽt si cibarium resi
duum fuerit in stõ ⁊ patiens fuerit bone habitudinis minu-
tio fiat sed expedit in cibarijs eius vt sint scia semp vt est ci
minũ ⁊ silia. Sed olera viridia non laudabilia exceptis bli-
tis ⁊ oliue nigre bone sunt eis ⁊ maior pars fructuũ est ma-
la:ẽt carnes sunt inꝯuenientes eis cũ opus fuerit vtendum
est auibus leuibus ⁊ piscibus:ẽt ventres aialiuȝ sunt mali ⁊
vinũ in quo est stipticitas albũ cũ tenuitate ꝯfert ⁊ aqua no
ciua est eis valde ⁊ maxime frigida: verũtñ pillule aloe pe-
nes dormitũ sumpte frequenter ꝯferunt valde:ẽt castoreuȝ
magnũ iuuamentũ dat ẽt ius cõculaꝝ confert.⁊ dr̃ ꝙ radix
iusqami si suspendiẜ sup se ꝯfert:ẽt. ℞.castorei:salis gemme
añ.p.i.⁊ da de eis coclear.i.cũ aqua mellis: aut. ℞.castorei:
.ʒ.ij.se.apij.ʒ.ij.⁊ da de eo in potu cũ aqua mellis postq̃ȝ fue
rint bene trita cũ hic dissoluat ventositatẽ ⁊ mitigat dolorẽ
ẽt tyriaca ꝯfert eis valde:ẽt dandũ est in tpe excitatiõis do-
loris de cornu ceruino vsto ⁊ mitigabiẜ dolor statim:ẽt dã-
dus est in cibo grancus assus ⁊ mitigabiẜ inde dolor statim
⁊ vtendũ est ꝙ non subuertaẜ dolor secure fricatõe ventris
⁊ eius purgatõe cũ medicinis violentis sicut:caulibus:pice:
nitro:cũ ista inhereant ꝙ nõ subuertanẜ morbi ⁊ emplastrũ
sinapis positũ sup ventrẽ eradicabit morbũ. Silr̃ cassia di-
stempata cũ aceto ⁊ posita sup locũ ⁊ dimissa dũ cadat per
se:ẽt vtendũ est vstione facienda cũ cauterio sub vmbilico
⁊ dimittendũ est vulnus per dies ꝙ non ꝯsolideẜ vt emitta
tur ab eo humiditas supabũdans:ẽt ꝯfert eis exercitiũ ⁊ no
cent satietates nauseatiue ⁊ multũ vinũ:ẽt aqua salsa cõfert
eis:ẽt elleborus sumptus i potu eradicabit dolorem. ¶ De
memoriali ad extensionẽ mẽbroꝝ de ventositate clysterizã
dus est patiens cũ aqua calida cũ aspalto iudayco:aut oleo
laurino:aut oleo aneti. ¶ Hoc est medicamen ad colicã ꝑ
Bimasuy. ℞.olei sisamini non excoriati.ʒ.ß.olei amigđ. dul.
tantũdẽ admisceanẜ ⁊ posito maluauisco in quantitate pu-
gill'.ij.cũ sale nõ bene trito clystere fiat cũ eis. Absqȝ aucto-
re ad colicã fiat liciniũ de radice ⁊ vngaẜ cũ melle ⁊ suppo-
natur:qm̃ laxabit velociter. ¶ Filogorius alleũ bonũ est co
lice frigide sumptũ in cibo ⁊ iam clysterizaui patientẽ pun-
ctionẽ in colon cũ caliditate vehementi cũ oleo rof.⁊ cõua-
luit per clystere bisfactũ. ¶ Absqȝ auctore ad colicã expe-
dit ꝙ laborãs colica euitet acetũ caseũ ⁊ oia que ꝯstipãt vẽ
trẽ ⁊ vti dulcibus vnctuosis ⁊ spidebeg ⁊ euitare frigida. Di
xit quilibet dolor si fuerit in ventre eradicandus est per la-
xatiua excepto dolore vlcerũ ⁊ apatũ. He sun t pillule mira
biles valde ad colicã frigidã. ℞.epithimi:aloe:euforbij:pul
pe collogn.añ.p.i.serapini.p.ij.se.apij.p.i.castorei.p.ß. fiãt in
de pillule dosis aure.pon.ij.cũ.ℨ.i.ß.aque calefacte. ¶ De sũ
mis Bimasuy ad colicã frigidã ⁊ humidã. ℞. stercoris lupi
ni:aure.pon.iij.piperis albi.ʒ.ß.piperis nigri.ʒ.i.ß.salis petre
lonis dauik.ij.salis albi.ʒ.ij.doſ.ʒ.iij.cũ aqua mellis. ¶ De
sũmis dixit dandũ est in colica diuturna de stercore lupino:
aut galli aure pon.i.⁊ plus cũ.ℨ.tribus vini. ¶ De perfectio
ne ⁊ cõplemento si fuerit colica ex vẽtositate grossa trãsmu
tata cum sonitu absqȝ suba si fuerit ex chimo grosso firmus
erit in loco substantie ⁊ emitteẜ per ꝓssurã aliqđ flegmaticũ
grossuȝ. ¶ Or si fuerit ex suba sicca dolor erit fix⁹ tñ nõ emit
tetur cũ pressura aliqđ grossum ⁊ viscosum : vñ da laborãti
colica cum frigore de carnibus arietinis ⁊ spidebeg cũ cice-
ribus aneto:galanga:cinamomo:⁊ pipere longo ⁊ sumãtur
cum spuma sinapis ⁊ gallis ⁊ ponendũ est in cibarijs ipsoꝝ
de turbith polipodio ⁊ medulla cartami cum adiutoriũ cõ-
ferant sup digestionẽ ⁊ solutionẽ nãe:ẽt dandum est in cibo
de iure galloꝝ veteris ⁊ iure grancoꝝ ⁊ carnes ipsorũ non
sunt comedende sed fiant cum ciceribus aneto ⁊ sale multo
⁊ sumere debent in potu de elmori violento ante cibuȝ cum
idem ꝯferat adiutoriũ ad digerendũ ⁊ soluendũ ventrẽ:⁊ po
nendũ est loco salis de assa fetida ⁊ eo ꝙ mitigat ventosita-
tes ⁊ calefacit sicut de zinzibere ⁊ silibus:ẽt dandũ est in po
tu de oleo pentadactiloꝝ aqua radicũ ⁊ pillulis violẽtis fa
ctis de gũmis calidis ⁊ vtendũ est pila cũ decoctiõe cũ cale
factiuis dissolutis vnctõe cũ oleis calidis sicut cũ oleo nar-
dino ⁊ silibus:ẽt suppositõe cuȝ scieẜ facto de cucumere asi-
⁊ pulpa collogntide felle vaccino baurach ⁊ melle ⁊ suppo
nendũ cũ oleo pentadactiloꝝ. Or si colica fuerit de colera
erit cũ siccitate:caliditate flãmatione: ⁊ vomitu colerico: ⁊
excitatõe subeth i tpe estiuo abũdanter cũ precedenti labo-
re ⁊ fastidio ⁊ cibario calido:vnde danduȝ est in potu de aq̃
citroloꝝ:maluauisci recentis:solatri:attriplicis:aqua cucur
bite:⁊ portulace:cum cassiefi.ʒ.x.cum oleo amig. ⁊ decoctõe
ficuum:sebesten:violarum:ẽt dandum de corrigiola minori
in cibo ⁊ blitionibus cum oleo amig.dulci ⁊ amaro: ẽt da in
potu de iure galli ⁊ de syrupo violato ⁊ clystere fiat hume-
ctatiuum cum pila humectatiua in cuius aqua cocta fuerit
folia calida lenis caliditatis ⁊ clystere fiat cum mucillagini
bus frigidis adipe gallinarum ⁊ anatino ⁊ stercus lupinum
maximi iuuamenti est in hac passiõe i potu datũ aut illinitũ
super locum doloris cum oleo muscilino si fuerit cum frigi-
ditate ⁊ si cum caliditate epithima fiat cũ oleo violato. Hoc
est medicamen ꝯficiendum cum stercore lupino ad colicam
calidam. ℞.stercoris lupini sistenti super spinas aure. pon.
.xij.se.maluauisci aure.pon.vij.violarum:nenufaris. añ. au-
re.pon.xx.rosarum corrigiole:mino.radicum liliorum exco-
riatarũ.añ.ʒ.x.roreñẜ oia cum oleo violato ⁊ distempereñẜ
cum pinidis aran ⁊ in potu sumanẜ cum syrupo viol'. qm̃ cõ
ferunt valde. ¶ Or si fuerit cum frigiditate. ℞. stercoris lu
pini:zinziberis:piperis lõ.nasturtij:ameos:salis indi.añ.p.i.
distempeñẜ cum oleo pentadactiloꝝ ⁊ melle ⁊ detur de eo
in potu cum aqua cimini ⁊ euitanda sunt cibaria oia grossa
generantia hunc morbuȝ sicut caseus ꝑprie pira:citonia:ce
pe:pisces recentes:lac ⁊ oia cibaria inflatiua. ¶ Dixit Gal.
in libro megate.xij.quidam quoqȝ etatis.xl.annoruȝ passus
est dolorẽ in intestinis quem extimauit esse de colica ⁊ noce
bant ei calefactiões ⁊ epithimata ⁊ excitabaẜ dolor ex oleo
cocto cum rutha ⁊ comestiõe piperis ⁊ mellis cocti sicut ac
cidit in laborantibus hoc dolore ⁊ excitatus inde extitit do
lor ⁊ effectus est vehementior ⁊ ex clysteri facto cum casto-
reo factus est deterior in sumptione facta de succo fenugre
ci cum melle vnde conieci ꝙ in intestinis eius erant humo-
res mali in missi in corpore intestinoꝝ ad corrũpendũ id qđ
ꝓcedens ad illa fuerit caliduȝ desup ⁊ frigidum de inferius
vnde dedi ei in cibo de cibarijs tarde corruptionis ⁊ dimi-
nutus extitit dolor ⁊ confirmatus sum in iudicio quem inue
ni:etiam in purgando intestina de humore ipso cum yerapi
gra cum sit efficacior ad purgandum huiusmodi inde nõ cũ
audacia illud feci subito cũ patiens extenuatus fuerit ⁊ de-
bilitatus:vnde hoc vtendo in eo paulatim dabam quietem
inter vtranqȝ medicinam per dies moderatos. Quidam ve
ro passus est colicam ⁊ sumẽdo de scamonea euacuatus est
efficaciter iuxta votum. Cũqȝ balneo vsus fuerit emissa fuit
ab eo substantia vltra consuetudinem in quantitate ipsius
cibarij cum punctione vehementi vnde extimaui ꝙ passus
fuerat frigorem ex balneatione ⁊ clysterizatus est cum oleo
ruthe ⁊ factus est dolor eius vehementior ⁊ assellauit cum
egestione multe quantitatis ⁊ semper patiebatur ipsaȝ pun
ctionem cum egestione multa interpolatim:vnde cognoui-
mus ꝙ scamonea nocuit intestinis aptando ea ad accipien
dũ qđ attrahitur ad ea cui precepi ꝙ euitet omnia cibaria
que dantur in colica dãdo ei in cibo de spelta ⁊ granis gra-
natorum quo peracto ipsa nocte surrexit ad egestum absqȝ
punctione ⁊ dolore. deinde dedi in potu ei postea de succo
sumach contrito cuȝ aqua vt si in eo fuerit vlcus stringeret
illud ac si procedit ad ea humor inbibet illud distemperan-
dum eum:etiam precepi ei ꝙ comederet de cibarijs primis
metipsis ⁊ ꝙ in sero comederet de pane infuso cum vino sti
ptico sumendo de fructibus qui habent in se stipticitatem
modicam quo peracto per triduuȝ sumpta in quarto die in
potu tyriaca conualuit perfecte.

H ¶ Dixit Gal.folia salicum.i.garb sumpta cum modico pipe-
re trito cum vino postq̃ȝ bene trita fuerint conferunt yleos
⁊ camomilla sanat de yleos oleum i clysteri positum tepide
in quantitate.ℨ.vi.confert yleos accidenti de apostemate in
testinorum vehementi siccitate substãtie. ¶ Dixit Paulus
qdam faciunt argentũ viuuȝ dum efficiẜ ad moduȝ cineris
⁊ dant ipsum in potu laborantibus yleos. ¶ Butyrum non
coctum positum in clysteri ⁊ comestũ ꝯfert yleos ex apost
mate intestinorũ iuxta.qđ subtraxi oleum yrinum sumptum
in potu in quantitate.ℨ.i.ß.cõfert yleos. ¶ Dias. dixit kirati

qd̄ exponitur salix.i.garb si folia eius sumpta fuerint cũ mo-
dico pipere postq̄ȝ trita fuerint bene cũ vino confert yleos.
¶ Bimasuy medicine mundificantes intestina gracilia be
sunt ficus sicce extremitates caulium cocte si sumitur deco-
ctio ipsorum in potu:conferunt etiam attriplex ⁊ semen vrti
ce si trita fuerint in quantitate.ʒ.ij. ⁊ sumuntur in potu cum
aqua extremitatum caulium napti: etiam folia agni casti si
sumuntur in potu in quantitate.ʒ.iij. trita cum aqua calida:
etiam si cucule si tritum sumitur in potu in pon.aure.i.etiam
radix lilij si sumitur in pondere aure.ij.cũ aqua calida ⁊ cor-
rigiola minor si opprimitur ⁊ in potu sumitur de aqua eius
in quantitate.℥.iij.non ebullita. Etiam ysopus.i. assa si sumi
tur in potu in pondere aure.iij.cuȝ aqua calida aut cũ aqua
corrigiole minoris:etiam camepitheos si sumitur in potu in
pon.aure.ij.cum aqua ficuum coctarum:etiam butyrum nõ
coctum si sumitur in cibo solum aut cum melle in quantita-
te.℥.ij.equaliter:etiam abbilben excoriatum in potu si sumit
in quatitate.℥.ij. etiam orobum cribellatum cum cindeto si
sumitur in potu in aure.pon.iij.cum aqua mellis. Sed potẽ
tius oibus ⁊ vtilius est oleum pentadactiloruȝ ⁊ illud sequi
tur oleum liliorum.etiam agaricus si sumitur in potu in quã
titate.ʒ.iij.etiam aloe citrinuȝ si sumitur in potu in aure.põ.i.
cum aqua calida. Et similiter lac recens si sumitur in quan-
titate.℥.ij.cum.℥.i.mellis:etiã sigia liquida si sumuntur in po
tu in quantitate.ʒ.v.cum gummi fisticorum in aure pon.i.ẽt
absinthiuȝ ⁊ artimisia si sumitur de quolibet in potu in quã
titate.ʒ.v.aut de aqua vtriusqȝ in quantitate.℥.ij. purgabũt
intestina:aperiunt opilationes:laxabunt humorem grossuȝ
⁊ viscosum ⁊ emittent lumbricos ⁊ vermes cucurbitinos.
Iuxta q subtrari hi lumbrici ⁊ humores fient multotiẽs ex
causa yleos ⁊ de bono regimine dandum est laborãti yleos
in potu de oleo pentadactilorum cum aloe aut procedat in
primo cum aloe:deinde sequendum est cum aloe pentada-
ctilorum:etiam mel ⁊ butyrum non coctum mixta equaliter
⁊ sumpta in potu i quãtitate multa ꝯferũt. ¶ Dixit Ruffus
yleos est morbus acutus in quo non potest procedere ven
tositas ad inferius ⁊ cum eo erit nausea frequens cum debi
litate vehementi. Or si fuerit post comestionem vehemẽtio
ra sunt accñtia ipsius ⁊ vomitur stercus:etiam cuȝ fuerit cõ
dominans infert ructuationem frequenteȝ agendo in quar
to ⁊ septimo:⁊ vidi q quidam peruenit ad vigesimum:dein
de mortuus est ⁊ pulsus fuit in eo paruus ⁊ infestatus. Hec
est decoctio conferens de yleos accidẽti ex apostemate in-
testinorum. ℞.aque foliorum solatri: foliorum maluauisci:
cassiefi.piguis:olei amig.olei violati: aque casei dissoluatur
cassiafi.in eis ⁊ detur in potu. ¶ De memoriali abdus iuxta
q subtrari de significatione apostema intestinorum fit per
inflãmationem ventris ⁊ sitim cum extensione ponderosita
te inseparabili de loco ipso abundantia sanguinis in corpo
re ⁊ calitate fit. Pro yleos flegmatico de memoriali. ℞.spi-
ce:folij ruthe:abbilben:fenugreci:se.maluauisci:se.apij:se.fe
niculorum radicum eius:nabe:sebesten:aloe : olei pentada-
ctilorum olei amig.sumantur vt decet:quoniam conferunt.
Hoc est clystere ad yleos accidẽs ex apostemate calido de
memoriali abdus conueniens febribus. ℞.aque corrigiole
mino.aque foliorum maluauisci:aque malue : aque folioruȝ
sisami:aque foliorum rosarum:aque violarũ: aque sumach:
mucillaginis psilij:sed pars ipsa calefiat ⁊ dissoluatur in eis
cassiafi.multa ⁊ cum oleo violato clystere fiat. De memoria
li ad apostema intestinorum clystere fiat cum butyro nõ co-
cto ⁊ lacte recenti cum adipe anatino. ¶ De accidẽti ⁊ mor
bo yleos fit ex apostemate in intestinis aut ex debilitate vir
tutis expulsiue que est in intestinis:aut ex opilatione accidẽ
ti in eis ⁊ signuȝ illius qd̄ fit ex apostemate habebitur q cũ
eo erit febris cum siti excitatione vomitus cum dolore ⁊ pul
satione in ventre ⁊ cum eo q fit ex substantia sicca erit nau-
sea cum vomitu sonitu inflatione ⁊ ponderositate in intesti-
nis ⁊ cum eo q fit ex debilitate virtutis expulsiue non erit se
quens aliquod huiusmodi ⁊ precedet cum dyaria violenta:
etiam in tempore passionis venter erit lenis : etiam cibaria
sumpta ante passionem erant frigida. ¶ De membris dolẽ-
tibus dixit etiam fit ex apostemate in intestinis gracilibus ⁊
signum habetur per febrem sitim dolorem flãmatione rube
dinem cutis substantiam duram per extensionem inflãma-
tionem ⁊ nauseam etiam fit ex debilitate virtutis expulsiue
q procedit priuatio nutrimenti potus aque frigide ⁊ fluxus

ventris : etiam fit ex apostemate sanguineo: vnde minutio
fiat ⁊ emplastratio:etiam fit ex stercore sicco vnde clystere
fiat in primo cum oleis tepidis: deinde clystere fiat acutum
cum pulpa colloquinti.haurach ⁊ centaurea. ¶ Georgius:
etiam fit ex flegmate grosso quando desiccatur:aut ex apo-
stemate:aut ex aliqua siccitate in intestinis ⁊ cum eo q fit ex
apostemate erit nausea vehemens cum interiectione lamẽ-
tabili ⁊ saltu cordis ⁊ cum eo q fit ex flegmate erit pondero
sitas magna ⁊ curandum est flegmaticum cum decoctione
ficuũ ⁊ aloe ⁊ de melioribus medicinis electi sunt ad id tro-
cisci yleos. ¶ De epid̄.si fuerit sine apostemate signum eius
erit absqȝ febre flãmatione siti ⁊ extensione in ventre: vnde
dandum est in potu de vino in quantitate multa postq̄ȝ ifri
gidatum fuerit vinum ita modice successiue detur donec fu
retur cum somnus aut accidit in pedibus dolor ⁊ euȝ soluet
febris ⁊ flux⁹ sanguis. ¶ Yleos accidit ex apostemate ma-
gno in intestinis accidente q sequitur vomitus ita q nõ po
test potus aque in stomaco maiori : etiam sequitur dolor in
pertinentijs ypocondriorum cum tortione ⁊ dolore in ven-
tre ⁊ hec accidentia sequuntur inseparabiliter patientẽ istũ:
q si fuerit vrina bona inde erit bona significatio ad saluteȝ:
⁊ si fuerit cruda significatio erit super periculum violentuȝ.
Or si apostema in intestinis gracilibus fuerit superius dete
rior erit passio ⁊ in signo erit frequens vomitus ⁊ eius ascẽ-
sio cum in venter nil remaneat:etiaȝ dolor ⁊ tortio erit in lo
cis sublimibus:etiam secum dolebit epar cum splene cũ vo-
mitu stercorino ⁊ hoc magis significat super apostema in in
testino gracili cum sit de passiõibus crudelibus. ¶ De affo
rismis egestio nõ emittitur a laboranti hac passiõe licet cly-
sterizatus fuerit ⁊ in itestinis gracilibus ex apostemate erit
alicuius speciei apostematum:aut etiam erit ex aliqua opila
tione:aut ex stercore sicco:aut ex humoribus grossis ⁊ visco
sis. ¶ Dixit Galie.non possum inhibere q simile huius an-
gustie accidat in intestinis ex causa humiditatum grossaruȝ
⁊ viscosarum. ¶ Dixit Gal.si accidit in yleos vomitus cum
singultu ⁊ alienatione mentis cum spasmo malum ⁊ vomi-
tus erit in eo quando apparens erit patiens super mortem
⁊ cum in augmento fuerit nausea euomet stercus ⁊ patietur
singultum an forte cum eo erit spasmus cum alienatõe men
tis ex cõicatione neruorum. ¶ Dixit vomitus cum stercore
erit in huius passione:quoniã intestina nõ possunt expellere
q in eis est ad inferiora ⁊ mouentur econuerso:⁊ illud expel
lunt ad superius. ¶ Filogorius de curandis morbis dixit
q trocisci stelle.i.caucab boni sunt yleos cum syrupo papa
ueris. ¶ De curandis morbis attributis Galieno dixit dã-
dum est laboranti yleos de decoctione aneti facta cuȝ oleo
⁊ aqua donec liquefiat anetum bene colata:etiam ponẽduȝ
est de pane in aqua calida ebullita ⁊ dandum est de eo in ci
bo cum valde conferat ⁊ sumendus est ipse panis dum fue-
rit calidus. ¶ Dico laborãs yleos vti dȝ fellibus haurach
⁊ decoctione pulpe colloquin. ⁊ similibus: ⁊ vidi in libro q
sufflandum est in ano suo cum vtero:quoniam ꝯuertit sub-
uersionem intestini. ¶ De membris dolẽ. accidunt in par
te temporis dolores in intestinis superioribus ⁊ affligũt cũ
motu vomitus vehementer in vltima afflictione ita q labo
rans eis vomet stercus in fine ⁊ pauci sunt qui saluantur de
eis an forte hoc accidit si apostema fuerit in intestinis gra-
cilib⁹ ⁊ recte extimarunt medici q hec passio accidit ex apo
stemate aut ex sterco sicco. ¶ Saber hec est decoctio ad
yleos q fit ex apostemate. ℞.se.lini fenugreci:se.maluauisci
radicum eius:radicum liliorum ⁊ aneti positis in ea mucilla
ginibus:⁊ oleis ⁊ ponãt i ea ficus albe cũ violis ⁊ sebesten.

F ¶ Tabri.requirendus est laborans colica mala si in eo fue-
rant vermes cum illud accidat ex eis. Dix it sufflandum est
in ano cum vtero vehementer statim.

G ¶ Dico iuxta q vidi si hec passio fuerit ex apostemate in p̄n-
cipio fiat minutio de basilica cephalica ⁊ ventosa posita su
per tybias:deinde dandum est in potu de iure gallor ⁊ suc-
co endiuie:⁊ solatri:⁊ medulla:cassiafi.cum oleo amig. ⁊ vtẽ
dum est pila frequenter. Or si fuerit ex substantia sicca cura
fiat cuȝ aloe sed ei daẽ in potu ⁊ post horas de aqua in qua
infunditur aloe similiter.⁊ post.iiij.horas vel de iure gallor
⁊ adipe anatino ⁊ oleo:⁊ si fuerit ex subuersione intestinorũ
cura fiat per multam reuolutionem de figura in figuram ⁊
dandum est in potu de iuribus patienti iacenti super dorsuȝ
ita q cõmoueatur venter per spacium longũ ⁊ cooperiatur

⁊ fricatio fiat modis diuersis forte dissoluet ⁊ sanabitur.
¶ Binserapion dixit mala passio huius est fetens ita ꝙ vomitus cum anhelitu ⁊ ructuatõe erunt cuꝫ fetore: ēt odor totius corporis erit fetens. ¶ Dico de sūma ipsius curatiōis dꝫ esse pila frequens valde cū sumptiōe iuriū ⁊ opatiōe clysteriū: ⁊ si fuerit cū siti ⁊ caliditate cura fiat cū medulla cassie fistule ⁊ silibus ⁊ oleo amig. ¶ Dixit cura fiat cū cura colon
¶ Oribasius dixit stercus lupi sanat colicā in tpe sui isultus ⁊ euitandum est in qbus fuerit colica ex apate in intestinis: ⁊ plures vidi sumere de eo ⁊ ꝯualuerūt non ꝙ postea subuertatur sed qñqꝫ aliter accidit cum debilitate ⁊ post tp̄s lōgū: sed stercus melius erit in quo erunt ossa ⁊ vidi quendā terere hec ossa que fuerint in stercore lupi ⁊ sumere ea i potu cū modico sale pipere ad decorandū saporē tm̄ vt non cognoscantur cum vino tenui: ⁊ si hoc stercus ligatur in pelle ouis quā comederat lupus ⁊ pellis ligetur super mirach ꝯfert mirabiliter ⁊ vehementer: ꝙ nisi inueniꝰ fiat in pelle cerui: ēt filoniū ꝯfert: pars ēt colice difficilis est ⁊ accidit aut ex humore pungente obtento in intestinis ex aliqua cā in eis: aut ex ventositate grossa que non hꝫ transitū ⁊ pars colice nō violenta: sed accidit ex humoribus grossis frigidis ⁊ viscosis ⁊ distinctio manifesta erit in costis qñ accidit ex ventositate grossa: ⁊ qñ accidit ex hūore acuto erit cuꝫ sensibilitate morsus ⁊ punctōis ⁊ qñ accidit ex ventositate erit cum extensione: vnde in quo accidit ex humore pungente nocebūt nutrimenta calida: ēt abstinentia nutrimenti auget silr̃ in dolore ipsius: tm̄ iuuamentuꝫ suscipit de nutrimētis salitis ⁊ expedit ꝙ hoc cureꝰ ꝙ purgeꝰ intestina in p̄io cuꝫ clysteri facto de aqua ordei ⁊ melle ⁊ dandū est eis de nutrimētis laudabilis humoris difficilis corruptiōis ⁊ euitanda est opatio rerum attenuatiuarū ⁊ calefactiuarū qñ huius cura indiget eūone huius humoris calidi aut correctōe eius cum rebus cōtemperatiuis. ꝙ nisi poteris sequi aliquā istarū vtendū est de rebus stupefactiuis: qm̄ stupefactiua in his passionibus nō solum ꝯferunt cum stupefactōe: imo sanant ēt cōdensando tenuitatē ipsius humoris ⁊ mutādo cōplexionē ipsius. ⁊ si fuerit humor inferens dolorē grossus ⁊ viscosus non est vtēdū radicitus stupefactiuis. lꝫ dolor alleuieꝰ statim cum defectu sensus ⁊ tm̄ dispō patientis fiet deterior vltra q̄ꝫ fuerat cum humor augeaꝰ ex eis in grossitudine ⁊ frigiditate: ⁊ difficilis erit eūo eius. vnde expedit ꝙ ꝯsequanꝰ in his medicine non violente caliditatis ne dissoluant humores ⁊ multiplicēt vētositates generatas in eis. ēt vtendū est incisiuis absqꝫ calefactione. Alleum ēt est de bonis cum dissoluat ventositates ⁊ eas emittat magis q̄ꝫ alia. vnde nil precedendū est illud si fuerit sine febre: ⁊ tyriaca silr̃ ꝯfert in silibus passionibꝰ si fuerit sine febre: ⁊ si fuēit ēt febris euitāda sūt hec. ⁊ breuiter cura fiat cum calefactōe cum panico ⁊ clysteri cum oleo ꝑtiuꝫ graciliū in quo cocta fuerit pars seminū dissoluentiū ventositatē: deinde colato ⁊ mixto cuꝫ oleo adipe anserino ⁊ gallinarū. ꝙ nisi mitigatus fuerit inde dolor clystere fiat cū oleo metipso scđo mixto cum eo de castoreo in quātitate fabe ⁊ opio ad medietatē fabe: ⁊ quātitas olei esse dꝫ in rot. i. ēt infundenda est in oleo lana ligata cum filo ad extrahendū cā iuxta velle ⁊ supponēda est in ano patientis iuxta qđ erit in posse in tpe quo patiens non fuerit ipeditus ex clysteri. Sed de stercore lupino iam diximus: ⁊ si de eo colligiꝰ cuꝫ fuerit sup herbā añq̄ꝫ cadat sup terrā magis ꝯferēs erit. ēt ossa inuenta in stercore lupi ꝯferunt. ēt frequēs sumptio iuriū grācorū ⁊ carniū ipsoꝝ factoꝝ spidebeg tollit colicā tm̄ cū cautela. ⁊ silr̃ sumptio stercoris lupi dꝫ fieri cū cautela aut ꝙ inhereaꝰ oino: aut fiat cū debilitate: aut fiat post tp̄s longum.
¶ Dixit ruffus i libro doloꝝ flanci colica fit ex nutrimentis non digestis bene aut ex frigore intenso: qm̄ inde inflāmabitur hoc intestinuꝫ ⁊ apābitur. ⁊ si ventositas debilitata fuerit tam per ructuationem q̄ꝫ per culum diminuetur dolor.
¶ Paulus dixit. dolor colon fit aut ex chimo grosso flegmatico sistēti inter pāniculos eius aut ex vētositate grossa que non hꝫ transitū: aut ex apate calo accñti in eo: aut ex humore pungenti. ⁊ si fuerit ex humore pungenti dolores erunt in ꝓfunditate ventris occupādo totū ventrē. ⁊ opilatio erit in loco colon: ⁊ sentiꝰ quasi si penetratio fit in loco colon: sꝫ nocumentū patiunꝰ ex multa tortōe ⁊ ructuatōe ⁊ eiectiōe chimorū diuersoꝝ coloꝝ: ⁊ p̄cipue flegmaticoꝝ. ēt ꝯstipabunꝰ ventres vehementer dū non emittaꝰ ventositas. ēt emittiꝰ qñqꝫ egō ab eis inflata ad modū stercoris vaccini: tm̄ regimen p̄cedens in p̄terito erit in cibarijs frigidis ⁊ grossis cū repletione ⁊ paucitate motus. ⁊ si fuerit ex ventositate inflāte sentient extensionē maiorē ponderositatē. ⁊ in qbus accidit apā calm̄ sentiūt caliditatē loci cum flāmatōe magna ⁊ cōstipabiꝰ cuꝫ ea stercus ⁊ vrina silr̃: ⁊ eis accidet morsus nociuus in vētre cū siti: ardore: nausea: ⁊ vomitu colere magis q̄ꝫ alioꝝ. nec ueniēt i eis qetē cū hec dispō sit deterior alijs dispōnibus colice ⁊ deterior: ⁊ dubitaꝰ ne fiat de ea yleos.
¶ Sed in qbus accidit ex chimis acutis pungentibus cum eis erit caliditas cū siti ⁊ insomnietate. sed febris nō accidit oino ac si fuerit erit debilior febre illoꝝ in qbus ⁊ fluxus vētris multe diuersitatis colere erit. ēt si laxatus fuerit venter excitabiꝰ dolor ide magis. ¶ Unde cura fiat si fuerit ex chimo grosso frigido non cū eis que calefaciūt vehemēter: qm̄ lꝫ ipsa dissoluāt ipsos chimos grossos difficiles fiūt: ⁊ ex eis gñanꝰ ventositates multe: ⁊ cū attenuatis ⁊ digestiuis q̄ nō gñant inflationē ⁊ alleuiationē absqꝫ calefactōe vehemēti fiat vñ in principio passiōis fiāt clysteria ꝯueniētia ad emittendū stercus: ⁊ purgato vētre de ipso stercore clystere fiat cū oleo in quo ebullitū sit ciminū cū rutha cū adipe anserio aut gallinarū. ēt clystere fiat cū aqua in qua ebullitū sit mel in quātitate. ℥. i. ß. cū oleo. aut clystere fiat cū myrrha melle ⁊ oleo cōfecto de cucumere asinino: qm̄ clystere istud educet flegma vitreū ⁊ mitigabit statim dolorē. Qꝛ si clysteria ꝯstipentur ex vehementi dolore expedit vt cura fiat per licinia ꝯfecta cū melle ⁊ pul. collo. trita cuꝫ melle: nitro ⁊ cimino. ēt expedit ꝙ fiant in longitudine. vi. digitorū vt ꝑueniāt ad id qđ opus erit ⁊ illiniendus est stōus cuꝫ succo panis porcini cū melle ⁊ nitro. ꝙ si ꝑdurauerit dolor fiāt clysteria ista silr̃ acuta ⁊ violenta. ℞. gūmi grani viridis. ℥. i. opoponaci. ℥. i. ⁊ . ß. galbani. ℥. i. olei ruthe. ℥. v. ⁊ plus. ⁊ epithima fiat sup locuꝫ in quo fuerit dolor cum oleo cimini: aut oleo aneti: aut oleo cucumeris asi. ⁊ emplm̄ fiat cū. iij. seibus: cuꝫ cimino: baccis lauri: ⁊ seie apij: ⁊ cū emplo seminū ꝯfecto cū baccis lauri: ⁊ cū corona regia. ēt sedere dꝫ patiens in decoctiōe fenugreci maluauisci: camomille: ⁊ arthimisie: folioꝝ lauri ⁊ siliuꝫ. ēt in oleo calido ⁊ aqua ⁊ oleo: ⁊ dꝫ sumere in potu de absinthio ⁊ cimino equalr̃: ⁊ herba opoponaci cū aqua: cū castoreo: ⁊ aniso: ⁊ pipere ꝑtiū equaliū. dosis. ℥. i. ß. cū syrupo ace. ꝙ nisi mitigatus fuerit dolor dandū est in potu de electuario fabarū tyriaca. ēt fiat emplm̄ sinapis ⁊ piperis in tpe qetis. ⁊ vtēdū est aqs calidis nālr̃. ⁊ euitandū est balneū cū aqua dulci nisi ex necessitate fuerit ex vehemēti dolore. Sed postq̄ꝫ cura facta fuerit cū eo ꝙ diximus tunc ꝯueniēs erit vti balneo facto cum aqua dulci vt calefiant cū parietibus balnei cuꝫ vehementi caliditate postq̄ꝫ spargefactū fuerit sup se nitrū ⁊ silia. Qꝛ si inde efficiꝰ dolor vehementior vtendū est stupefactiuis hñtibus secū glutinationē sicut sunt trocisci cōfecti cū castoreo ⁊ q appellanꝰ ascida. ēt fiat clystere cū eis ⁊ cui tande sunt violente stupefactōis cū faciant tp̄s passiōis esse longius eo ꝙ ingrossant yleos. ⁊ obturant meatus intestinorū. ⁊ cum ꝯsumptū fuerit flegma ⁊ attenuatū modice laxatio fiat cuꝫ yera ⁊ cū his pillulis. ℞. aloe: euforbij: granoꝝ laureole mūdate: scamonee. añ. p. i. dosis. ℥. i. ⁊ ꝯueniet eis nutrimentū calm̄ ⁊ siccuꝫ. ēt expedit vt in principio passionis fiat abstinentia cibi: deinde vtendū est cibarijs acutis sicut porris coctis cū apio: sparagis: ⁊ alleis: ⁊ in potu anditō. ēt postea dandū est eis de nutrimentis boni chimi leuis digestionis euitatis illis faciētibus nauseā ⁊ repletōes. ¶ Qꝛ si fuerit dolor ex ventositate inflatiua cura fiat cū clysteribus: nutrimenꝰ: potōibꝰ dispargētibꝰ iflatōes. ⁊ si suspēse fuerit vētose magne cū igne absqꝫ scarificatōe sup ventris supiora cura sufficiens erit cū eis tm̄. sꝫ si fuerit in intestinis apā calidū minutio fiat. Qꝛ si efficiꝰ vehementius dissuria erit cū hoc ⁊ minuēda est saphena silr̃. ⁊ vtēdū est oibus que diximus exceptis rebus acutis ⁊ laxatiuis cū violentia vehementi cōsecutis magis illis que ad mitigandū in clysteribus videnꝰ vtilia: ēt in emplastris ⁊ epithimatibus ēt sedere dꝫ patiens in pila olei ⁊ suspendere ventosas ⁊ emplastrari sup ventreꝫ cū hoc emplo. ℞. adipis. ℥. v. camomille. ℥. ij. ß. olei ros. ℥. ij. ß. opij caly. ℥. ß. vitelloꝝ ouoꝝ. v. teranꝰ cū decoctiōe fenugreci. ⁊ attenuandū est regimen sicut regimen febricitantiū duꝫ dissolueꝰ apā calm̄. ¶ Qꝛ si fuerit ex chimo pungente ⁊ acuto clystere fiat cū oleo in quo coctū fuerit fenugrecū cū maluauisco ⁊ adipe caprino recēti: aut adipe anserino: aut gallinarū ⁊ clystere fiat cum aqua ordei ⁊ oleo ros. ⁊ decoctione

⁊

seminis lini silr. ⁊ dandū est in potu de yerapigra ēt fiat balneum cum aqua dulci. ⁊ nutrimentū fiat cum pultibus piscibus lapiduz. ⁊ regimen fiat frigidius ⁊ humidius euitatis cibarijs acutis ⁊ medicinis: epithimatibus ⁊ emplastris acutis. ēt potu vini: ⁊ ꝓprie veteris. Or si fuerit dolor vehemēs vtendū est stupefactiuis cum in hac dispōne sit minoris nocumenti cum ea corrigant punctiones cum frigiditate ipsorum. Nam erat quidam qui vtebatur in sili colica qñqz regimine cum infrigidatiuis cum acuitate ⁊ aqua vehemētis infrigiditatis ⁊ nutrimentis vt lactuca cruda ⁊ repletōe huiusmodi ⁊ sanauerāt plures. ⁊ silr dixit q accidit in colica paralisis. Dixit Paulus metridatū confert valde colice. ¶ De libro absqz auctore dixit. ex quattuor causis fit colica. ex vētositate inflatiua: ex flegmate viscoso: ex siccitate substantie: ⁊ ex cole. ru. Sed que fuerit ex siccitate substantie cuz ea erit infestatio ⁊ pressura vehemens. ⁊ que fuerit ex colera cuz ea erit sitis sed cura fiat cum clysteri: cū camomilla: corona regia: aneto: fenugreco: seie lini: apio: aniso: casez: castoreo: pul. collo. alleo: oleo pentadac. elkitran: ⁊ pillule serapini dande sunt in potu de tertio in tertiū. ēt dāduz est de oleo pētadac. cum decoctōe radicū: ⁊ ponendū est in ea silr de fenugreco: galanga: cassialignea: cinamomo: ⁊ yerapigra. ēt in clysteri ponendū est de serapino: bdellio: opoponaco: ⁊ oleo amig. ⁊ nucis: ⁊ aliorū: ⁊ oleo grani viridis: ⁊ oleo calanigi. Hoc est clystere exptū ⁊ ꝯferens. ℞. decoctōis fenugreci rot. ʒ. olei sisamini nō excoriati. ℥. ij. mellis. ℥. i. olei liliorū. ℥. i. elkitran. ℥. ʒ. pulpe collo. castorei. aā. ℥. ʒ. aut. ℥. i. Sed que fuerit ex colera curanda est cum clysteribus lenibus: ⁊ fiat clystere cū aq̄ corrigiole minoris oleo amig. ⁊ scamonea. Si fuerit ex colera ⁊ fiant spidebeg ei cū polipodio cartami: ⁊ oleo sisamino. ⁊ dandū est in cibo de gallo facto spidebeg cuz aneto ⁊ sale: ⁊ ponēdū est i eo de vino bono ⁊ odorifero: ⁊ vngendus est venter cum oleo muscilino sambucino. ēt vtendū est in cibo iuribus grancoꝝ ⁊ non carnibus. Dixit. soluit colicā statim coagulū leporinū. ¶ Et inueni in libro diffinitionū attributo Galieno q cuz colica accidit dolor vehementer in hora post horā. dum non sustinebit vehementē stricturā anhelitus ⁊ sudorē multū ⁊ frm. ¶ Dixit Bimasuy ad dissoluendū colicā clystere fiat semp freqnter dū fiet nā lenis. ¶ Aaron colica fit ex cole. ru. aut siccitate substantie. ⁊ signū habetur per sitim: per lamentationē: ⁊ vomitū precedentē eum. vnde occursum habeas ex cōplone ⁊ regimine ad cognoscenduz illud. aut ex flegmate grosso ⁊ viscoso: ⁊ significatio habetur ex regimine sz reqrenda est sitis ēt satietates nauseatiue precedentes ingrende sunt ⁊ signatio habeť ex translatiōe eius ⁊ inflatione ventris ex febribus. ⁊ ex vermibus significatio habetur q in precedentibus diebus emissi fuerant vermes. deide si colica accidit subito absqz cā necessario hoc fit. Sz si fuerit ex apāte cum flāmatione erit ⁊ angustia ⁊ firmitate doloris in loco. ¶ Dico. vidi colicā accñtem multotiens ex multa lymphatione vini cum intestina infrigideni indevalde: ⁊ multiplicenť vētositates in ventre. ¶ Dico. ille motus qui videtur post colicā esse est ex apāte calido accñti ex vehementi extensione: ⁊ ex inuentione intestini leuis: ⁊ vicinitate rei manifestať magnitudo. vnde ꝓcede ad faciendā clystere cū oleo mollificatiuo in quo coquunť radices maluauisci ⁊ filia: ⁊ ad minutionē faciendaz. ¶ De libro Fayr. expedit pro colica i tpe sanitatis fieri clysteria cuz oleis calidis ⁊ cōfortatiuis ad calefaciendū colon eius ⁊ ꝯfortanduz illud vt non suscipiat supfluitatē cum velocitate. He sunt pillule velocis laxatiōis nisi laxauerint alie medicine. ℞. cameroni. i. fabram dauik. ij. serapini dauik. iiij. ¶ De. v. ca. vtilitatū mēbrorū dixit. in dubiū erit ille in quo ꝯgregatū fuerit in intestinis suis multum flegma grossum qd patietur colicā ⁊ yleos: ideo expedit qd educat illud velociter. Illud ēt cōgregatur superabundanter si cessat manatio cole. rub. ¶ Costa de li. eius in flegmate dixit. istud intestinū est boni sensus ex multitudine substantie neruose quam hz in se: ideo dolet vehemēter. fit ēt colica absqz ꝯstipatione nature qd fit si flegma fuerit in ꝓfunditate intestinorū non adherens intestino taliter q obturat meatum. ⁊ in hac dispōne extimatur q venter patientis penetraretur quasi cum acu. Dixit. hoc est medicamen eltamuy. i. cum dactilis: ⁊ est magis violentum alijs medicinis in eo q expti. sumus ex pte baurach ⁊ ruthe: ēt yerepigre silr potēs ēt mitigat dolorē filoniū ⁊ illinitio cū oleis.

¶ Explicit liber octauus continentis.

¶ Incipit liber nonus.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A

De libro clysteriū attributo Gal. Sz ego credo q sit Ruffi dixit primus qui cōtraxit clystere auis marina erat clysterizando se cum rostro suo cum aqua maris ad laxandū in exitu q comederat. Dixit q si quis cum audatia vsus fuerit clysteri cū aqua pura opus erit q infirmetur in inferioribus corporis. Dixit. ideo clystere debet fieri i febribus acutis cū aqua ⁊ oleo ad mitigandū ipsam flāmationez ⁊ ardorem ⁊ ad humectandū intestina. vnde in his clysteribus non debes ponere de nitro neqz de sale neqz alijs silibus: qm̄ ipsa nocent laboranti febre valde. ¶ Dico. ⁊ ponendū est in his clysteribus de mucillagie psilij ⁊ aqua ordei ⁊ silibus. ¶ Dixit. operatio clysteris dz fieri iuxta qd dico: qm̄ dz patiēs iacere super dorsum declinando caput inferius. ⁊ subleuando pedes superius ita q sublimenť lumbi. ēt clysterizator sedere dz ꝓpinquus ei incidendo vngues manus eius ne ledant anuz. vnde imponere dz instrm ano ita q clystere nō attingat intestinis gracilibus in superioribus stōi nisi raro. ¶ Dixit. vngenda sunt capita digitorū manus sinistre cum oleo. ēt vngendus est anus cum oleo abundanter. deinde impone digitum ano pluries vt amplieť. deinde impone instrm clysteris cum perfecto ingressu: qm̄ si hoc feceris non ingredieť in toto neqz in extremitate ipsius ne manabit aliqd mediū i ipso deinde cōprimendū cum vtere efficaciter q imittať qd i eo est. Or si nā febricitantis per tps longū ꝯstipata fuerit vtendum est decoctōe furfuris cum modico nitro cum oleo cuz de leui educat subam. ēt clystere fiat cum decoctione blitarum ⁊ oleo non q faciat cum rebus multarū ventositatuz ⁊ vehementis frigoris cum dubitatiue sint sicut cuz aqua citrulorum eo q inflat: ⁊ sicut aqua coriandri eo q stupefacit ¶ Dixit. decoctio blitarū confert diuersis morbis: ⁊ ꝓprie confert flanci dolori. ¶ Dixit. clystere cum centaurea educit colerā ⁊ flegma cum violentia sed non est vtendū ea in febribus nisi post declinationē: ⁊ fiat decoctio eius cuz melle ⁊ oleo cum violenter agat. Dixit. h clystere. vz. decoctio centauree confert cōstipationi ventris opilationibus in epate: doloribus stōi: apāti splenis: ⁊ doloribus articulorū: ⁊ anche: ⁊ apātibus. ⁊ non est vtendū centaurea vbi fuerit caliditas. sed vbi fuerint humores grossi ⁊ viscosi: qm̄ confert valde. ¶ Et clystere pul. collo. confert dolori capitis: frenesi: ⁊ ei qui nō sentit: ēt melie: emigranee diuturne: ⁊ dolori capitis. i. hayde vel ouo: ⁊ surditati: ⁊ morbis oculoꝝ ⁊ diuturnis qui nō generanť ex humore calō ⁊ acuto sed ex humore grosso ⁊ flegmatico. Dixit. clystere frm ꝓ colica confert pleuresi ⁊ reumatis in articulis. Dixit clystere pul. coll. coqui dz vt clystere centauree cum melle ⁊ oleo: ⁊ silr mentastri cum modico melle ⁊ oleo fiat clystere. ¶ Dixit. Clystere aneti confert mollificationi stōi: debilitati appetitus cibi: ⁊ ructationi mutate: ⁊ apāti stōi: coquanť anetū ⁊ coleť ⁊ cum eo coquať ciminū cum melle ⁊ oleo: ⁊ clystere fiat cum eis: qm̄ bonuz erit ad dispargendū ventositates. ¶ Clystere ēt abrotani bonū est lumbricis: ⁊ decoctio eius fiat cum melle modico ⁊ oleo in clysteri: qm̄ confert. ⁊ ꝓprie vermibus latis cucurbitinis: ⁊ fieri dz ꝓ ethicis cum mucillaginibus ⁊ oleis eo q humectat. ēt clystere fiat ꝓ patiente. fe. tertianā cū oleo ro. ¶ Dixit. si clystere fit cum aqua salis ⁊ oleo roſ. ⁊ mucillaginibus confert ⁊ cum cautela ⁊ timore. Dixit. sed oleum roſ. vegetādum est cum aqua vehementer: ⁊ postea ponendū est in clysteri. ¶ Dico dixit. clystere papaueris bonum erit vlceri intestinorum ⁊ ardori in eis vehementi: sed tali modo debet fieri. coquatur dum liquefiat ⁊ coletur: ⁊ misceatur cuz oleo: ⁊ cum eis fiat clystere. Dico expedit q coquatur papauer cum ordeo dum liquefiant ⁊ colentur ⁊ miscenduz est cala

mentũ cũ oleo:⁊ cũ eis fiat clystere. ¶ De libro indo dixit. si opprimat clystere cũ violentia vehementi vna vice ascẽdet ad stõꝫ ⁊ emanabit de naribꝰ. si opprimit pluries qñqꝫ apit qñqꝫ restringit ⁊ inflationẽ faciet. tñ oppressio fcã leuis valde ad sursum non ꝑuenit nisi ad locũ necessariũ. Qꝛ si fuerit modice q̃titatis nõ ꝑuenit ad locũ. silr̃ ẽt si fuerit multe quã titatis infert hebetudinẽ pustulas inflationeꝫ ⁊ tenasmon. ⁊ si fuerit vehementis caliditatis infert sincopim ⁊ fluxũ sanguinis. ẽt si fuerit vehementis fritatis excitabit ventositatẽ ⁊ ꝯstipabit ventrẽ. ⁊ cũ satietate nauseatiua nocebit intestinis ⁊ vesice ⁊ infert tenasmon. ẽt si fuerit tenue erit modice vtilitatis. Dixit si clystere fuerit fcm̃ patienti iacẽti sup dorsum non cõtinuabit medicamen cũ intestino bene. ¶ De li. Attry. si vis facere clystere nõ fiat ieiuno stõ: ⁊ iacere dꝫ patiens sup latus sinistrũ ponendo sub coxa capitale: ⁊ extendendo pedẽ sinistrũ ⁊ eleuando dextrũ dũ adhereat pectori caute ne sternutationẽ faciat aut tussim dũ clystere fiat. ꝙ si inde egredit clystere ꝯuertendũ est statim velociter ẽt si ꝓcesserit ad egrediendũ non est inhibendum in suo exitu.

¶ Oribasius dixit. clystere fiat cũ aqua in febribus cõtinuis crudelibus ⁊ in cõualescenti de morbo diuturno si difficilis fuerit emissio stercoris. ẽt fiet clystere ad ventositates generatas in intestis cũ aqua cal'a cũ aqua tepida generet vẽtositates. vñ fiat clystere cũ aqua cal'a subito cũ velocitate. ẽt clystere fiat in eo in quo intensa siccitas fuerit in ventre cuꝫ decoctõe maluauisci malue ortensis. ⁊ ad punctionẽ ⁊ ardorem fiat cũ decoctõe seis lini: ⁊ ꝯfert p̃mitui ⁊ vlceribus intestinorũ. ¶ Dixit. hoc clystere dꝫ fieri post clysteria violenta cũ illud clystere corrigat dispõnẽ intestinoꝝ ⁊ ipsoꝝ iectícationẽ: ⁊ ad liquefaciendũ stercus siccũ. ẽt succus portulace ꝯfert flãmatõi accñti in intestis ex apãte calido vehemẽtis caliditatis aut accñti in interiori ꝑte ani ex cã exitus stercoris sicci aut alterius rei. ¶ Dixit. oleũ coctũ cũ baccis lauri bonũ est valde ventositatibus aut cui calefcũs est: ẽ frigore accñti ei. ¶ Dixit. lac bonũ est valde tenasmoni ⁊ intestis ⁊ misceat cũ eo modica ꝑs adipis gallinaꝝ. ẽt decoctio ꝑsicorũ posita in clysteri ꝯfert vlceribus infectis ⁊ ꝯstipationi stercoris facte ex cã apãtis magni accñtis in itestino recto. ẽt fiat clystere cũ vino ⁊ oleo i eo qui sumpsit de opio. ⁊ quãtitas maior posita in clysteribus eẽ dꝫ ℥. xxvij. ⁊ minor. ix. ẽt clysteri vtẽdũ est ad plus in die bis aut ter: ꝓpꝛie si fuerit itestino recto vlcus aut apã cal'm inhibens ꝙ non egrediatur stercus de intestinis que presunt ei. ¶ Dixit ꝓ eis qui comederãt de fungis ꝑnecabilibus fiant clysteria de nitro: absinthio: succo radicis foliorũ ⁊ cũ decoctõe ruthe. sed ad mollificationẽ in intestino recto fiat clystere de aqua ⁊ sale. ⁊ pro lũbricis cũ decoctõe aromatũ ⁊ ad vlcera intestinorũ putrefacta fiat clystere cũ carta vsta. ¶ De sũmis glauconis dixit. clysteria nocent stõ. iõ opus est nobis ꝙ si facimus clystere alicui hñti stõm debilẽ demus ei in potu ante clystere de aqua tepida ne attingat clystere ad corpus stõi metipꝫ ⁊ licinia non hñt transcurrere virtutẽ stõi. vñ si opus fuerit breuiter ꝓcede cũ eis. ¶ Dico. vidi in pluribꝰ locis ꝙ expedit ꝙ cibetur patiens añq̃ꝫ vtat clysteri. ¶ Joãnitius de stõ. clystere in quo ponit scamõca educit colerã. ⁊ in quo ponit cẽtaurea cũ epithimo: mentastro: elleboro: ⁊ polipodio educit nigrã. ¶ De. i. ca. de motu in pectore ⁊ pulmone accidit vẽtositas in intestinis ex inordinata positõe clysteris. ¶ Dico hoc accidit qñ vna vice cõprimit ⁊ alia apit ita ꝙ erit dispõ eius. vt dispõ in vtero qñ inflat restringendo sup aliquã ꝑtẽ supfluitatis medicamis in eo vñ expedit ꝙ restringat subito sup locũ in quo fuerit clystere sũmarie. deinde cõprimat caute ꝙ nõ ingrediat cũ eo vẽtositas. ¶ De. vi. ca. de accñti ⁊ morbo dixit. qñqꝫ ascendit de clysteri id qꝺ per vomituꝫ emittit per os. ¶ Paulus. ipsi indigent clysteri quoꝝ nã cõstipat ⁊ coꝝ stõus debilis est. vñ ledit ex laxatiuis ⁊ nausea ꝓuocat in eis. ⁊ sic coꝝ intestina non expellunt subam vt decet: q̃re isti clysterizandi sunt cũ eo ꝙ educit. ⁊ qñqꝫ cũ oleo simplici ad lenifaciendũ subam vt emittat: nec est dimittendũ illud ne assuescant intestina ꝙ non educãt aliqd nisi per clystere. Dixit. supponenda sunt scief solutiua ꝓpꝛie in quo remanebit clystere interius. ¶ De. ij. ca. meamyr dixit dictũ qꝺ sequit ꝙ clystere laudabilius est ei cui accidit ꝑcussio in capite: aut in quo fuerit apã ibi eo ꝙ facit declinare humores ad inferius vehementius nec ꝑueniet de eo aliqꝺ ad caput sicut de laxatiuis. Dixit. iõ dꝫ esse violentũ. qm̃ si abundans fuerit acuitas eius non solũ euacuat qꝺ in intestis fuerit ⁊ ventre imo qꝺ fuerit in rotũditate epis. ¶ Sesirid dixit. si infestat clysteri valde ascendet medicamen ad stõm ⁊ egrediet de naribus. vñ expedit tũc ꝙ occupent capilli eiꝰ ⁊ extrahendo eos violenter dũ doleant sꝑge ⁊ irrora sup faciẽ eius de aqua frigida dãdo ei in potu de rebus laxatiuis. Dixit ꝙ oppressio breuis ẽt non ꝑueniet ad votũ. vñ patiẽs dꝫ iacere sup latus sinistrũ vt presint inferiora eius supioribus ꝯuenienter restringendo pedẽ dextrũ ad eũ ⁊ extendendo pedẽ sinistrũ ita ꝙ ponat sub coxa aliqd ad alleuianduꝫ lũbos. ⁊ polex pedis clysterizatoris ifestet policẽ pedis dextri ipsius dũ iponat cãnula vsqꝫ ad locũ denarij. sed cũ temperantia infestandus est vter ⁊ detinendus est postea cũ leuitate dũ emittat: ⁊ patiens iacere dꝫ postea super dorsum.

¶ Dixit Bim̃. he medicie qñ emittunt de intestinis postq̃ꝫ supposite fuerint fiãt de fellibus taurinis cũ felle ⁊ cũ aqua calida ⁊ elmori' clystere fiat. ẽt cũ decoctiõe fenugreci ⁊ decoctõe seis lini cũ melle ⁊ fellibus caprinis: ⁊ ꝓpꝛie si ponit cũ eis ꝺ baurach ⁊ sale ⁊ cũ eis fiat clystere. ẽt suppositoriuꝫ fiat cũ melle ligato cũ baurach ⁊ sale: ẽt pul. collo. mixta cuꝫ melle: ẽt si radix inuoluit in oleo ⁊ supponit lenificabit nãꝫ. ẽt silr̃ faciunt radices cauliũ ⁊ mentastrũ montanũ tritum ⁊ mixtũ cũ melle ⁊ positũ in scief. ẽt nasturtiũ tritũ ⁊ positũ cũ melle ligato ⁊ baurach ⁊ succo cucumeris asinini.

¶ De quodã libro attributo Ga. de clysteribus ⁊ credit esse ruffi. Dixit. ꝑs auiũ clysterizant se cuꝫ aqua maris vñ laxat eius venter ꝙ si volueris educere supfluitatẽ grossaꝫ de corpore noli facere clysteria lenia simplicia fcã de aqua ⁊ oleo melle ⁊ nitro cũ non ꝯdñent eis: ⁊ dant nocumentũ cũ quãtitate ipsoꝝ. ¶ Dixit. clysteria debẽt fieri cũ aqua ⁊ oleo in febribus vehemẽtis inflãmatõis ⁊ ardoris ita ꝙ nõ misceat cũ eis aliqꝺ cal'm oino: qm̃ clystere fcm̃ cũ aqua ⁊ oleo in febribus acute inflãmatõis extinguet flãmationẽ ipsam ⁊ mitigabit ardorẽ ipsius. ¶ Dixit. clysterizandus est patiẽs dũ iaceat sup dorsũ ⁊ caput sit oppositũ ⁊ pedes ⁊ lũbi sint eleuati. sed vngues incise debent esse ne inferant fissuraꝫ in ano ẽt expedit ꝙ vngat anus pluries ⁊ abundanter. deinde vngere capita digitoꝝ policis sinistri ⁊ iponere digituꝫ in ano ter vt ãpliet dũ de leui iponat cãnula clysteris in eo cõiter: ⁊ noli eã ꝑfecte iponere ne ingrediat totũ id qꝺ i vtero erit. ⁊ imissio cãnule dꝫ fieri mediocris: deinde cõprimenduꝫ est clystere cũ vtraqꝫ manu. ¶ Dico. expedit ꝙ sit clystere hñs duos meatus. vnũ ad imittendũ medicamen: aliud ad emittendũ ventositatẽ. ⁊ hoc fieri põt tali mõ ꝯueniẽs fiat cãnula in cuius ꝑte interiori fiant duo meatus diuisi. quoꝝ finis vnius penes ꝯtinuationẽ eius cũ vtero liget cũ plũbo cõsolidato ita ꝙ sit supius ne icurrat medicamen. ⁊ in hoc meatu ligato dꝫ esse in fine eius foramẽ vt egrediat per illud ventositas. tñ hoc foramẽ non dꝫ ꝑuenire ad anũ. vñ si clysterizaueris cũ hoc instr̃o ita ꝙ medicamen emittit per vnũ meatũ ⁊ per aliũ meatũ in quo fcm̃ est foramẽ emittit vẽtositas in maior ꝑte non infestabit ad egrediendũ foras. qm̃ clysteria non sic fcã in maiori ꝑte expellunt a vẽtositate eo ꝙ ipsa infestant dũ mẽbrũ fuerit rectũ. vñ si emissa fuerit vẽtositas per meatũ ꝓpꝛiũ non expellet cũ violẽtia potẽti: qm̃ emissa ventositate in quãtitate qua imissa fuerit remanebit venter vacuus in dispõne sua. ¶ Dixit. decoctio furfurũ cũ centaurea ⁊ oleo in clysteri posita educit stercus vehemẽter ⁊ efficaciter. ⁊ si fuerit cũ febre clystere fiat cũ decoctõe blitarũ ⁊ oleo tm̃. ¶ Dixit blite ꝯferunt valde ꝓpꝛie in doloribꝰ flanci. ¶ Dixit. clystere cẽtauree educit flegma ⁊ colerã ru. violentia vehementi ⁊ non est ꝯñdũ nisi in violentis passionibꝰ: vñ. ℞. decoctionẽ eius ⁊ miscendo cũ ea mel ⁊ oleũ cuꝫ eis fac clystere cũ idẽ ꝯferat ꝯstipatõi vẽtris doloribꝰ stõi apãti splenis ⁊ dolori articuloꝝ ⁊ ingre añ opationẽ ipsius. ꝙ si fuerint dolores ex humoribus tenuibus ⁊ acutis noli eo vti nisi si fuerit ex humore grosso ⁊ frigido cũ eis cõferat valde.

¶ Et clystere collogn. ꝯfert freneticis ponderositati capitis ⁊ ꝯstipatõi ventris vñ vtendũ est eo in his. ẽt clystere mẽtastri ꝯfert pleureticis ⁊ articulis ⁊ decoctio eius miscenda est cũ melle ⁊ oleo: ⁊ fiat cũ eis clystere. ¶ Et clystẽ aneti cõfert mollificationi ani: debilitati appetitus cibi: ructuationi male: ⁊ apãti stõi: vñ. ℞. anetũ cũ cimino vel cinamomo modico: ⁊ coquendo ea admisce cũ melle ⁊ oleo: ⁊ fac cũ eis clystere ad dispargẽdũ ventositates. ¶ Etiã clystere abrotani armenici ꝯfert vermibus. ẽt fiat cũ decoctõe eius mixtũ cuꝫ

melle ⁊ oleo: qm̄ ꝯfert nimis si fuerint vermes in intestis īfe riorib9 tñ euitare debes clysteria cal'a ⁊ violēta in pueris ⁊ senibus ⁊ corꝑibus siccis: ⁊ vtēdū est in eis clysteribus hu mectatiuis: ⁊ econuerso. ¶ Qr si volueris ꝯseruare corpus sup id in quo est cū rebus ꝯueniētibꝰ est ꝓcedendū. ⁊ si illud trāsmutare velis ꝓcedendū est cū ꝯrijs ⁊ adde de oleo ī cly steri iuuenū cū ipsi indigeāt humectatōe substātie sicce. ⁊ in eis accidit magis siccitas substātie. ⁊ adde de melle in clyste ri senū diminuendo de oleo. ¶ Etiā clystere fiat ꝓ eo ī quo fuerit febris causonica cū aq̄ ⁊ oleo rof. ⁊ ꝓ laborāti sqrros coquaꝛ semen lini: ⁊ cū decoctōe eius fiat clystere. ēt fiat cly stere cū oleo rof. si oleū cū aq̄ ꝑcutiꝛ bene vt misceāꝛ īsimul. ¶ Et clystere cū papauere ꝯfert dissinterie ⁊ ardori vehe menti in intestino: qm̄ mitigat ardorē ⁊ incidit fluxū ventris q si fuerit ꝯsumptio ꝯdñans coquaꝛ semen lini. ⁊ si fuerit ca liditas ꝯdñans clystere fiat cū oleo rof. ⁊ aq̄. ¶ Dico ad fe brē acutā ⁊ siccitatē vehemētē ad oēm acuitatē ex modico vestigio q faꝛ ī calitate clysterizādus est patiēs cū aq̄ casei singulr. ⁊ ptisici clysterizādi sūt cū spiace ⁊ opiū igrediēti cly steribꝰ ⁊ suppositorijs ad mitigādū dolorē: ⁊ ꝓpē ī tenasmō.

B ¶ Dixit Gal. in epidimia. Uidi quosdaꝫ supposuisse de opio ⁊ mortui sunt. vñ non est vtendū eo: qm̄ si videris patiētē eē pauci sanguis ⁊ modice calitatis noli ꝓcedere nisi ad ꝯferē dum ei iuuamētū de eo ꝯsistendo secure de nocumēto eius.

A ¶ Joānitius de stō. Hoc est clystere ad laxandū colerā. ℞. decoctōis furfurū violarū rot. i. baurach. ℥. quart. scamonee ʒ. quar. dissoluanꝛ in eo q̄ dissoluenda sunt: ⁊ cū eis fiat cly stere. ¶ Hoc est clystere ad laxandū fla. ℞. decoctionis su mach rot. i. ellebori. ℥. ß. pulpe coll. aur. pō. i. olei cōis: olei car tami ana ꝑtē ꝯuenientē: ⁊ cū eis fiat clystē. ¶ Hoc ē clyste re ad laxandū nigrā. ℞. ellebori nigri: epithimi: blitarū: pul pe collo. baurach: olei ⁊ mellis. ¶ Binserapion dixit. stude in clysteribus q non ingrediaꝛ in ventre vētositas. ita q im ponas cānulā in vna vice. deinde opprimendo vterꝫ noli di mittere eū cū inde egrediaꝛ ventositas vñ opprimenduꝫ est successiue ⁊ caute. quo pacto calefaciēda est sella ani q post clystere ⁊ clystere debet fieri in dissinteria cum lana infusa cum aqua cal'a ⁊ stiptica, sed in alijs cuꝫ aq̄ cal'a. ¶ Dico ex auditu clysterizādꝰ ē laborās dolore renū ⁊ sciatica dū iace at sup dorsū. ⁊ laborās colica decliare dꝫ bucio sup q̄ttuor.

B ¶ De sūmis Misib. Hoc est liciniū ad educendū nigrā cōfe rens ꝯ passiōibus melicis ⁊ morsui canis ⁊ alijs silibus. ℞. ellebori nigri: pul. collo. baurach: rutbe: castorei. añ. p. i. distē perenꝛ cū melle dispumato: ⁊ fiat inde licinium.

G ¶ Filogorius. trocisci stelle. i. caucab boni sunt yleos cū syru po papaueris. De curandis morbis. G. dandū est laboranti yleos de decoctōe aneti cū vuis passis ⁊ aq̄. sꝫ anetū coquaꝛ dū liquefiet deinde coleꝛ. ēt infundendū est de pane in aqua cal'a deinde ebulliat: ⁊ de eo dandū est in cibo cum maximi iuuamenti sit. sed panis ipse comedendus est dū sit calidus. etiam clysterizandus est cum eo.

A ¶ Sed clystere papaueris ꝯfert dissinterie ⁊ ardori vehemē ti ī itestio ad mitigādū ardorē ⁊ icidēdū fluxū. ēt decoctio se. lini q̄tiēs fuerit calitas ꝯdñans clystere fiat cū oleo ⁊ aqua.

G ¶ De ꝑticularibꝰ ad yleos. Folia lauri sumpta cū piꝑe in vi no ꝯferūt yleos post bonitatē calefactōis. sed camomilla sa nat yleos. Oleū tepefcm̄ in quātitate rot. ß. in clysteri positū ꝯfert vehementi siccitati stercoris ⁊ apāti. Argentū viuum mortificatū dū efficiaꝛ sicut cinis: ⁊ datū in potu sanat labo rantes yleos. Oleū datū in cibo ⁊ posituꝫ in clysteri confert yleos accñti ex apāte in itestino. oleū yreos datuꝫ in potu in quātitate. ℥. i. ß. ꝯfert yleos: ⁊ valet ad febres in yleos. ¶ De bono regimine dandū est laborāti yleos in potu de oleo pē tadac. sup catarticū ⁊ aloe: ⁊ sumēdū est in quātitate nō mo dica. ¶ Ruffus dixit. non egredieꝛ cū eo ventositas oīnoꝫ ⁊ cū eo erit sincopis vehemens ⁊ frequens cū debilitate non modica. Etiā qñ comedit efficiunꝛ eius accñtia vehemētio ra ⁊ ructabit inde. aut forte euomet stercus ⁊ morieꝛ in q̄rto aut in septimo: aut forte ꝑueniet ad vigesimū dieꝫ: ⁊ pulsus erit in eo paruus. ¶ De memoriali ꝯfert yleos decoctio fo liorū maluauisci cū cassiafi. ⁊ significat sup apā itestioꝝ sitis cū calitate ⁊ siccitate ventris cū suba in ipso loco sit insepa bilis cū ꝓuocatōe venaruꝫ ⁊ vehementi calitate corporis ⁊ febris. De clysteri fcō ꝓ yleos accñti ex apāte cal'o in intesti no. ℞. aque corrigiole mioris: aque folioꝝ maluauisci: aque malue: aque folioꝝ nenufari: aque violiaꝝ: mucillagis: psilij olei viol'. medulle cassiefi. ⁊ clystere fiat cuꝫ lacte recentꝛ aut butyro non cocto: aut adipe anatino. Trocisci caucab boni sunt yleos: ēt syrupus papaueris. ¶ Filogorius de curādis mor. mitigat yleos decoctio aneti cuꝫ oleo fcā si coquaꝛ pa nis cū aq̄ cal'a ⁊ deꝛ de eo in cibo cā magni iuuamenti sit. ⁊ clysterizandus est patiens cū arist. lon. ⁊ vtēdū est decoctōe pulpe collo. ⁊ silibus post clysteria cū oleo. ¶ Hyp. dixit in sufflandū est in ano cū ventre cū bonū erit. ¶ Tabri. si in cō suetudine laborans yleos passus fuerit vermes cucurbiꝛ. ⁊ nota fuerit passio dandū est ei in potu de eo q eos educit ⁊ inflandum est in ano cuꝫ vtero. ⁊ clystere hoc sequatur sta tim post q̄ꝫ inflatio facta fuerit.

F ¶ Judeus. laborans dolore renuꝫ laxaꝛ ex modico medica mine laxatiuo. sed laborans colica non laxaꝛ nisi ex medica minibus violentis: tñ passioni renū nocet clystere. sed colice confert ⁊ cum eo erit dissuria cum dolore spondilium ⁊ do lor erit in fine passionis. sed dolor de colica nō alleuiabitur nisi per eductionem ventris ⁊ emissionem ventositatum.

K ¶ De memoriali ad inflationē in ventre toto dandū est ī po tu de carui. ʒ. iij. cū aq̄ cal'a ⁊ vino potenti ⁊ simplici. ¶ Hoc est clystere violentū ad inflationē vehementē. ℞. ameos: ni gelle: carui: cimini: rutbe: casem: zuffare: mentastri: aneti: ori gani: nitri: coquanꝛ ⁊ coleꝛ decoctio ⁊ dissoluaꝛ in ea serapi num cū castoreo cū oleo maiorane ⁊ oleo nardino: ⁊ cuꝫ eis fiat clystere. ¶ Hoc est medicamen mirabile ad inflationē: ℞. ameos piꝑis: folioꝝ rutbe sicce: mētastri: cinamomi: thu ris: gariofiloꝝ: castorei: serapini: origani: carui: cimini: nigel le: epithimi: acori: zirūbet: baccaꝝ lauri: costi: ⁊ reu. teranꝛ ⁊ distemꝑenꝛ: ⁊ dandū est eo in aur. i. cū vino simplici ⁊ potēti. ¶ Abubiker. medicamen ad inflationē violētā. ℞. ʒʒ. piꝑis añ. ʒ. i. turbith. ʒ. ß. zuccari. ʒ. i. ß. denꝛ in potu cū aqua calida.

F ¶ Filog. fricandus est laborās colica moderate sed per spa ciū longū. ēt tybie eius fricande sunt vehementer ⁊ per lon gum spaciū. ⁊ vngendus est venter eius cū oleo rutbe: cimi no: ⁊ castoreo: deinde empl'andus est cū euforbio ⁊ piꝑe: aut fricatio fiet cū eis mixtis cū oleo. ¶ Dixit Abubiker. hoc est emplm̄. ℞. rutbe: mentastri: nigelle: cimini: fenugreci: carta mi: stercoris: colūbini: se. vrtice: sinapis. añ. p. i. coquanꝛ scia ⁊ distēꝑenꝛ ⁊ in empl'o fiāt cū mucillagie se. apij. ¶ Ruffus de li. clysteriū. Jā inuenerūt sapientes in cura huius doloris cū calefactōe ⁊ emplastris cal'is iuuamentū cuꝫ ipsa sanent eundē cū eis vñ frequenter vtendū est eis. Et noscas q me dicine violente ⁊ ꝓprie educētes nigrā posite in clysteri for te inferūt dissinteriā malā post colicā. vñ si dolor fuerit post debilitatē stōi aut post vlcera intestinoꝝ non sunt opportu na clysteria acuta. sed vtenduꝫ est alijs: ⁊ si fuerit tenasmon hic dolor in extremitate intestinoꝝ erit apā. ¶ Georgius di xit. faciendum est emplastrum de pane ⁊ opio.

K F ¶ De li. stōi ꝓ Joānitio. Hoc est emplm̄ bonū ad inflationē ⁊ colicam. ℞. asse fe. castorei. añ. p. i. olei in quo cocta fuerat rutha. ¶ Hoc ē scieꝛ ad mitigādū dolorē vehemētē. ℞. opij castorei eq̄lr ⁊ fiat. ¶ Tabri. amig. ama. ⁊ dul. ꝯferūt colice.

F ¶ De sūma signi colice. si hoc videris velociter ꝓcede ad mi nuendū in saphena: ⁊ ad emittendū sanguinē pluries. ⁊ iam fecimus hoc pluries: ⁊ inde lenificata est nā ⁊ ꝓuocata vri na. sed magis ꝓprie ꝯfert colice. De ventositate ventosa q si extimaueris q colica fuerit ex apāte calido noli caleface re ne efficiaꝛ yleos. sꝫ stude cū miutōe faciēda ī brachio: cuꝫ miutōe faciēda plies: ⁊ mucillagibꝰ lubrificatis. q si iñ retē ta fuerit vria minuēda ē cephalica. ¶ Pars colice ē vehe mētis doloris: ꝑs alia nō. sꝫ violēti doloris spēs accit ex hu more pūgēte adherente in intestis ⁊ obtēto cū eis aut ex vē tositate grossa non hñti transitū. sed spēs non violenti dolo ris accidit ex humoribus frigidis ⁊ grossis. Et distinctio sit inter colicā de ventositate ⁊ colicā aliā: qm̄ cā ventositatis in initio erit extensio ⁊ trāsmutatio. ⁊ cū colerica erit pūctio cū interiectōe ⁊ nocebunt ei res cal'e ēt abstinētia cibi addit in dolorē ipsius. ⁊ iuuamentū suscipit de rebus leuibus ⁊ fri gidis. vñ cura fiat cū clysteri fcō de aq̄ ordei ⁊ de aq̄ mellis ad lauādū intestina de humore ipso deinde nutriendus est patiens cū nutrimentis laudabilibus difficilis corruptiōis. ⁊ non est vtendū attenuatiuis in hoc ⁊ calefactiuis: qm̄ nul lo alio remedio indigent nisi eūone ipsius humoris aut eius correctōe. Qr nisi ꝯtulerit aliq̄d vtriusqꝫ vtēdū est stupefa ctōe cū stupefactiua ī hac dispōne ꝯferāꝛ nō cū stupefactōe sꝫ cū ꝯtemꝑatōe: qm̄ infrigidant illū hūorē ⁊ ipꝫ corrigūt. sꝫ

nõ est vtendũ stupefactiuis in humoribus grossis: qm̃ lʒ mitigent in primo: postea excitant dolorẽ ɔditionẽ peiorẽ fortiorẽ ꝛ grossiorẽ. nec est vtendũ ẽt medicis violẽte calitatis qm̃ in modica quãtitate qñ dissoluunt augent̃ ventositates ex humore grosso. iõ auget̃ in dolore. vñ obtineat̃ cura i eis cũ diuisiuis absqʒ calefactõe violenta. sed somnus ɔfert valde: ẽt tyriaca si fuerit sine febre. ꝛ clysteria ɔferũt fcã cũ oleo in quo cocta fuerint scia ꝛ dissoluit̃ castoreuʒ. ẽt illinitio fcã cũ eis ɔfert. ẽt suppositoriũ fcm̃ de eis ɔfert ad dispargẽdũ ventositates ꝛ dissoluendũ; stercus in oĩ gñe colice excepto romeo vel castoreo vñ stude cũ eo. ¶ Ruffus ad dolorẽ flãcoꝝ. Colica fit ex nutrimentis imaturis sicut sunt fruct⁹ acerbi aut ex frigore vehemẽti sistenti in vẽtre. sed in hac dispõne remediat̃ colon ꝛ cessat nausea cũ vomitu. ¶ Absqʒ auctore. colica fit ex humore grosso: aut ex vẽtositate: aut ex cole. acuta: aut ex suba dura: aut ex apãte in itestio. sed que fuerit ex suba sicca habebit cũ ea infestatõe vehementẽ ad modum punctõis vehementis cũ colica colica erit sitis intolerabilis. Sparagi ꝛ porri cõferunt colice ꝛ silr̃ sisamus amig. cartami: pinnidie: ius grancoꝝ ꝛ galloꝝ: corrigiola minor: malua: blite: aqua cicerũ: ficus: rutha: ꝛ ciminuʒ. ¶ Ysaac. si fuerit dolor vehemens ex pũctõe ꝛ tortiõe cura fiat cũ oleo violato: ꝛ sumat in potu de aq̃ cal'a abũdanter: ꝛ oleo amigdul. ꝛ iure galloꝝ cũ pane albo. ꝛ si fuerit extensio in ventre ad modũ tympanidis: da in potu de vnctuosis ad inflatõeʒ. ꝛ clystere fiat cũ oleo seminũ vel sisamino opando ventosaʒ ꝛ dando in cibo de porris ꝛ alleis ꝛ spidebeg cũ aneto ꝛ cimino. Et si dolor non fuerit vehemẽs ex humore frido erit ꝛ grosso. Et si sic fuerit da de decoctõe radicũ ꝛ yera ꝛ oleo pentadac. nullo dato sibi laxatiuo: ꝛ clysterizandus est cum gũmis cal'is. ¶ Hoc ẽ clystere ꝓ colica de col'a. ℞ violaꝝ. folioꝝ maluauisci: radicũ ipsius: furfuris: blitarũ malue ortẽsis: folioꝝ cucurbite: sebesten: ficus albaꝝ: radicũ lilioꝝ: olei violati: elmori. ꝛ nutrimentũ dandũ est de aqua olerũ lubricatiua cũ oleo amig. ꝛ frequenter vtendũ est post cautelam medulla cassiefist. ꝛ potu violaꝝ: ꝛ aqua oleꝝ: ꝛ mucillaginibus si difficultas fuerit in morbis diuturnis. Et si colica accidit post comestionẽ ꝛ remanet ꝛ quasi desiccat̃ pone semper in cibariꝫ datis in nutrimento de seibus ꝛ dissolutiuis. sed olera mala sunt exceptis blitis: aqua caulĩi: ꝛ oliue bone sũt ei. tñ maior ps leguminũ ꝛ carniũ nocet eis. ꝛ si oino op⁹ fuerit carnes auiũ bone sũt: ꝛ viscera aialiũ mala sunt. ẽt aq̃ frigida mala est: ꝛ vinũ bonũ est: ꝛ grana pini penes dormitũ ɔferunt. ɔfert cũ ꝓprietate radix insgami si suspendit̃ sup patientẽ. ẽt venter anserinus assus mitigat doloreʒ statim si sumit̃ in cibo. ẽt cornu ceruinũ vstũ ꝛ datũ in potu in pond. aur. i. in tꝑe insultus doloris stati mitigabit eũ. ẽt si dat̃ grãcus assus in cibo mitigabit dolorẽ stati ẽt si in moduʒ vnius cocleariꝫ dat̃ de castoreo ꝛ sale gẽme equal'r in potu mirabiliter ɔfert cũ dispgat vẽtositates ꝛ dissoluat ventrẽ. ẽt vtendũ est fricatõe vẽtris ꝛ dorsi cũ caulibus: oleo: ꝛ nitro vt nõ subuertat̃ passio. ẽt emp'o sinapis ad inhibendã subuersionẽ ꝛ eradicandũ morbũ. ẽt facienda ẽ cõbustio cũ cauterio sub vmbilico ita ꝙ vulnus non ɔsolidet̃ per tꝑs longũ vt inde manet humiditas supabundans. ẽt ɔfert eis exercitiuʒ. ꝛ nocent eis satietates nauseatiue ꝛ supabundantia vini. sʒ aq̃ salsa ɔfert. ẽt elleborus eradicat dolorẽ ipsaꝝ. ¶ Absqʒ auctore. nocet acetũ olus ꝛ caseus ꝛ oẽ qꝺ desiccat ventreʒ. ẽt vtendũ est frequẽter dulcibus ꝛ vnctuosis ꝛ spidebeg ꝛ filibus. ꝛ aqua frigida cuilibet dolori sistenti in ventre nocet. sʒ laxatio ɔfert nisi in vlceribus ꝛ dubellet. ¶ De li. ad mitigãdũ dolorẽ. Erat qdã qui fm̃ extimationẽ patiebat̃ colicã ita ꝙ nullũ iuuamẽtũ habebat de epithimatibus ꝛ emplastris ꝛ clysteribus. sed excitabat̃ inde dolor ꝛ fcõ clysteri cũ oleo ruthe fcã fuit ɔditio eius deterior. ẽt cuʒ clysterizatus fuerit cũ castoreo dispõ eius fcã est deterior. ẽt sumpto melle cum pipe fcũs est in deterior ɔditõe. ẽt qñ sumpsit de succo fenugreci: quare ɔieci ꝙ in intestinis eius sunt humores pũctiui ꝛ imissi corpori itestioꝝ qꝺ ꝓcedit de supioribus ꝛ inferioribus cui dedi in cibo de cibariꝫ difficilis corruptõis ꝛ diminuta fuit inde passio vñ cognoui ꝙ purgandus est ille hũor malus infusus in intestinis. quo purgato cum yerapigra eo ꝙ ipsa est bona ad purgandũ hmõi humores. ꝛ ego non ita velociter ꝛ subito ꝓcessi ad purgandũ ipm̃ eo ꝙ patiens extenuatus erat ex longo dolore ꝛ vehemẽti violentia ipsius. ꝛ hoc secutus sum in eo paulatim dando geteʒ inter purgationẽ vnã ꝛ alterã per dies ꝛ ɔualuit vñ expedit ꝙ bonã faciat ɔiectionẽ ꝛ discretionẽ: deinde ɔsequenda est inde cura.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

C Dixit Galienus in. v. ca. megat. Ego purgo matriceʒ si in ea fuerit vlcus aut nocumentũ cũ aq̃ mellis quã ipono ei cũ istrõ. ¶ Et dixit ꝙ quedã mulier tardãdo ꝑ q̃ttuor dies passa est fluxuʒ sanguinis de matrice qui fluens nullo remedio cessauerat in quo vtebatur in hoc rebus facientibus ad hoc vñ in die q̃rto eã curaui cum succo plantagis. ꝛ cum ipsa cura cessauit ipse fluxus sanguis matricis oino cũ ipse succ⁹ ɔferat emissioni sanguis accñti ex cã corrosionis accñtis in mẽbro. sed miscẽdus est ipse succus cum pte mediciaꝝ stipticaꝝ ꝓut videris melius esse. ꝛ cura fiat cum eo ad cõplementũ in canone vlcerũ occultoꝝ. ¶ Dixit si vẽtosa suspẽsa fuerit penes mãmillas iferius magnũ iuuamentũ prebet fluxui sanguis de matrice accidenti mõ quolʒ. ¶ De eo nocumento qꝺ accidit de fluxu menstruoꝝ. ¶ De. vi. ca. li. de mẽbris dol. illud sequit̃ malitia coloris excitatio extremitatuʒ ꝛ totius corporis modica digestio debilis appetitus cibi cũ accñtibus sequẽtib⁹ eũonẽ intensam. Dixit forte sanguis erit aqueus: aut forte declinabit ad citrinitatẽ aut forte erit vt sanguis minutõis. vnde inspiciendũ est si intulit in matrice aliquã corrosionẽ: ꝛ corrosio dʒ accidere in ꝓfundo matricis. sed signũ hẽbit̃ si sanguis fuerit niger ꝛ fetens: ꝛ erit i ore ipsius: ꝛ pol'e ꝙ dispargat̃. ¶ De. v. ca. affo. dixit. si volueris retinere mẽstruaʒ appone cuilibet mãmille ventosam magnaʒ valde: ẽt inferius apponenda est alia ventosa magna vt vehementer sit attractio ꝛ violenta: ꝛ attrahat̃ sanguis ex cõicatõe. Dixit. augentur menstrua cum apitõe orificioꝝ venaꝝ que ꝑuenerũt ad matricẽ. Sed sanguis effícit̃ subtilior vltra q̃ʒ fuerat ꝛ calidior si mala fuerit dispõ corporis in toto eo ꝙ ponderosus erit sanguis. super qꝺ nisi transeat moduʒ eq̃litatis acqescet super venas que sunt in matrice sicut accidit in omnibus accidentibus que sunt ad expellendum reumata.

E ¶ De ꝓuerbiꝫ ꝓnosticoꝝ quedã mulier curata fuit cũ toto eo qꝺ incidit fluxũ sanguis de matrice ꝛ non ɔtulit. de co°o fluebant humiditates albe quaʒ laxando de eo quod laxat aquam dedi ei in potu postea de decoctiõe assari ꝛ apiꝫ per triduum. deinde interim datis ei laxatiuis aque: etiam interim data ei decoctione ipsa conualuit per. xv. dies.

F ¶ De minutõe. Apãta in matrice iuuamentuʒ suscipiunt per minutionẽ factã in basilica. ẽt ad minus cum triplíceʒ hẽat vtilitatẽ. vʒ. ꝙ retinebit menstruũ eo ꝙ attrahit sanguinem ad supius. ẽt minutio fcã in pede ɔfert ei ꝛ silr̃ ꝓuocat menstruũ cum maius sit iuuamẽtũ eius sibi. ¶ De libro signoꝝ. apã fit qñqʒ in matrice tota: qñqʒ in ore eius: qñqʒ in ꝓfunditate: qñqʒ in radice: qñqʒ in aliqua pte ei⁹ sed signa significantia sup apã matricis absoluta sunt per dolorẽ articuloruʒ: per letificationẽ in ea: per caliditatẽ: per duritiẽ: ꝑ extẽsionẽ: per ponderositatẽ in spinali: in vtraqʒ coxa ꝛ anchis: in pectine ꝛ inguine per horripilationẽ: per dolorẽ mordentem: per stuporẽ genuum: per frigiditatẽ extremitatũ per sudorem super abundantẽ: per paruum pulsum. ẽt cõicat dolor matricis stõ: ꝛ inde accidit singultus ꝛ dolor nociuus. ẽt

dolor in collo: in maxillis: in anteriori pte capitis: et dissuria
erit. et qn efficit dolor vehementior accidit inde defect⁹ vo
cis cū spasmo. Et si matrix fuerit in pte inflata: erit dolor mi
nor & levior: & si fuerit apa i pte dextra: declinabit matrix ad
ptē sinistrā: & ecōuerso. Et si fuerit in collo dolor mricis erit
vehemens & violentus valde. & si fuerit in pte dextra pueniet
dolor ad tybiā dextrā descendendo ad inguines & anchā: &
silr si fuerit in sinistra. Sed si fuerit in inferioribus matricis
vbi est intestinū rectū accidet postea tenasmon cum fetore
egōnis & eius ɔstipatōe. vn si iposueris digitū ano iuenies
apa qd fm estimationē esse credit in itestio recto. Et si apa
fuerit in supioribus matricis accidet inde retentio vrine cū
dolore vehementi in vmbilico. & si declinās fuerit passio ad
aliquā ptē inde accidet dolor in coxa & extensio vehemens
& si fuerit dolor sup collū mricis apa i tactu erit modicū dū
mulier non faciet vrinā. vn fcā vrina in pectine apparebit
apa rotundū. & si fuerit apa per oppositū inde accidet dolor
vehemēs in spinali: nec poterit mulier supine iacere: nec sup
aliquā ptē dormire. & assilant apata tunc dolori digiti vnde
erit panaritiū. & distinguendū est apa matricis & alia apata
viscerū: qm apa matricis cōicat cū ano: inguine: & capite. &t p
ea que accidunt similiter de declinatōe matricis & eius du-
ritie penes tactum & digitum factum: & per id qd emittit ex
ea: & per id quod accidit ex causis ipsius.

G ¶ Dixit. si declinans fuerit matrix ad aliquā ptē in ipsa pte
dolor erit vehemens cū extensione: nec poterit mulier surgē
neqz sedere nisi cū angustia: & retinebit inde vrina: &t stercus.

F ¶ Signa exituraru in matrice sunt per extensionē vehemen
tē i mrice: & p ptē signoꝝ supradcōꝝ p febrē & horripilatōē.

C ¶ Si fuerit in ea vlcus dolor erit in loco vlceris: & manabūt
inde humiditates diverse in colore & odore ꝑnunciantes q
dissolvit virtus: etiam manabit sanguis vnde extenuabitur
corpus: etiam sequitur febris & deterior erit passio per medi
cinas mollificativas: sed iuvamentū suscipit per stipticas: &
dolor erit vehemētior si fuerit in ore matricis. q si fuerit vl-
cus infectū humiditates manantes inde erunt peiores & do
lor vehementior. & econuerso si vlcus fuerit mundum humi
ditates manantes erunt non fetentes & dolor erit minor.

H ¶ Signa inflatōis supabūdātis in matrice sunt p apa accns
in interiori pte eius hns vocē ad modū tympani p tortionē
& pulsationē que mitigat per calefactionē factā cū reb⁹ ca
lidis. vn si cadit in matrice spma dissolvit statim ipa inflatio
nec postea inflabit. & si fuerit i mrice stupefiet locus & palpa
bit mulier: & icurvabit corpus eius ex vehementi dolore.

F ¶ Et si fuerit apa flegmaticū absqz dolore erit. ¶ Dixit. nō
erit cum sqrros dolor oino: & inde extenuabit corpus & debi
litatur: & accidit in ventre ad modum ydropisis.

I ¶ De dbilitate mricis. Jn accit pauc⁹ appetit⁹ coit⁹: supabū
dātia: mēstrua: puatio ꝑgnatiōis: & pauca retentio spmatis.

K ¶ Dixit. accidit opilatio in ore matricis aut ex vlcere in quo
orta est caro supflua aut morbo fili erit in radice. vn accidit
q icōueniēs erit ꝑgnatio aut forte mulier ꝑgnabit & morietur
penes ptum cum fetus nō egrediat. ¶ Dixit. accidit &t q in
matrice oritur q ad modum veretri erit in quo erit durities
egrediens ad exterius ad ꝓhibendum coitum veretri cū ea.

L ¶ Dixit q matrix qn egredit in ea accidunt vlcera vnde mu
lieri accidit dolor vehemens in pectine: in spinali: in ano cū
apostemate rotundo in pectine.

F ¶ De. i. ca. li. vi. de epi. dixit. dolor capitis. s. soda si accidit mu
lieribus ex apatibus in matrice erit in medio cervicis. Sed
gnalr ois dolor accns ex mrice ɔvertet ad coxā i spacio. viij
mensium aut. x. ¶ De. v. ca. li. vi. dixit. si caput māmille q ru
bescit convertitur in citrinum colorem significat q sanguis
corporis in toto est grossus & difficilis motus.

D ¶ Aaron dixit. si fuerit fluxus sanguis ex matrice ex repletio
ne signabit ex repletiōe faciei mulieris & corporis ipsius: &
ex qete quā inveniet mulier penes emissionē sanguis de ea.
Et si fuerit ex debilitate matricis eo q non pōt retinere san
guinē significatio inde habebit ex claritate sanguis & sanita
te ipsius. &t fit passio ex acuitate sanguis & tenuitate ipsius: &
habebit inde significatio q erit pungēs & acutus fluens ve-
lociter subito & nō icise: q &t fit ex apitōe venaꝝ sed sanguis
erit clarus absqz dolore. ¶ Dico. distinguēdū est inter istū
& illū qui fit ex vlcere in matrice q erit cū dolore qnqz. sz
si fuerit ex corrosione mala emittet fluxus niger fetens & ma
lus. ¶ Dixit &t erit ex apate sanguis ad modū supfluitatis

grosse ɔdnantis corpori. vn ꝑcipe mulieri⁹ ad supponendū
pānū de lino mundū ad retinēdū cū per totā noctē: deinde
desiccandus est in vmbra. Et si color ipsius cū fuerit sicc⁹
fuerit aqueus humor cōdnans corpori erit de flegmate: & si
fuerit coloris ruffi erit ex repletōe corporis & supabundātia
eius. & si fuerit declinans ad colorē citrinū erit ex cole. ru. sz
si fuerit niger aut viridis ex cole. ni. erit. vn laxanda ē vtraqz
cole. & passio sanguinis curanda est per minutionem. ¶ Di-
co flegmatica est laxanda cum eo qd educit flegma.

M ¶ Dixit &t accidit in ore matricis & pruritus cū tumore qui
accidit ex pte appetitus coitus sicut &t in veretro tumor pe-
nes appetitū coitus. ¶ De cura huius minuenda est vena
azulea: deinde saphena: deinde laxatio fiat ad educendū co-
lerā & flegma. &t dandū est de eo q vrit spma sicut de aceto:
rutha: mentastro: cimino: & mitiganda est matrix cum acatia
rof. sandal. cum ace. oleo rof. & similibus.

F ¶ De apatibus calidis in matrice. Erunt apata i matrice cū
caliditate vehementi acuta & ponderositate in dorso & i ma
trice cū coadunatōe fcā in ea cū febre acuta. Et si fuerint
in posteriori pte matricis cū eis dolor erit dorsi & ɔstipabit
nā. & si fuerint in anteriori pte eius & fuerint magna retinebi
tur vrina & dolebit cū apatibus in matrice stōus: & excitabi
tur vomitus cū nausea & non digeret cibariū sed hoc acci-
dit ex cōicatōe stōi cū matrice semp. & cura fiat p minutōē
si affuerit politas: & extrhēdus est sanguis iuxta modū ɔueniē
tē. Et si fuerit virtus debilis extrhendus est sanguis sepe pau
latim & clystere lene. & dande sunt medicine ɔferentes apati
bus calidis accūtibus in visceribus corporis sicut ē aq sola
tri silvestris: aq solatri ortensis: aq endivie: & medulla cassie
fi. & apponendū est exterius sup matricē de assiuis cū oleo
rof. dū mitiget acuitas sanguis: & eius ebullitio &t dandum
est in potu: silr de oleo loto aure. pon. i. ʒ. cum aqua solatri: &
cassiafi. & emplanda est matrix: & supponēda est lana cū eo:
& dandū est mulieri in potu de syru. ace. cū gūmi fisticorū:
de armoniaco: bdellio: & opoponaco. Si vis pticulr aut cō-
posite ad modū aur. pon. i. aut. ij. ad modū virtutis: & suppo
sitoriū fiat de adipe anatis & gallinaꝝ: & linino oleo i vulua
mulieris. &t si volueris da ei in potu de oleo pentadac. i quā
titate aur. pō. iiij. cū aq radicū fenugreci: & ciceris ipatoris.
¶ Hoc est emplm ad hoc tā illinitōe faciendū qz in suppo-
sitōe. Liquefaciendū est de cera cū oleo linino & adipe ana
tino: & terendū est de myrrha & medulla tritici cū vino: & oia
ɔgregent & distempent isimul: qm bn erit. ¶ Emplm aliud
ad apa calm in tpe suo fiat cū ceroto: cera & oleo rof. & aq
solatri. & endivie posita in eis farina fabaꝝ & ordei cum vi-
tello ovi: & inde fiat emplastrum.

D **E** ¶ Ad incidēdū fluxū sanguis de matrice. ℞. aluis. ʒ. ʒ. apij
dauik. i. iusqami. ʒ. ʒ. balaustie ad supponēdū cū lithargirio:
vitreolo: antimonio: & stipticis. Dixit acetū incidit menstrua
& silr cāphora. sed si passio fuerit cū calitate & febre da i po
tu qlz die trociscū vnū de spodio fcm ɔstipativū cū aqs aliq
bus acidis & stipticis & fris. & cura fiat cū suppositorijs fcis
de mineris si diuturnus fuerit fluxus sanguis mricis ex cor-
rosiōe sicut cū litargirio: antimonio: cerusa: luto sigillato: lu-
to armenico. & si fuerit ex repletōe corporis cura fiat cū mi-
nutōe & fascinatōe. ¶ Paulus q si accidit fluxus sanguis in
matrice cū violentia ligande sunt manus sup vtrūqz ad iu-
vamentum. & ligatio fiat &t sup vtrāqz coxā & vtrūqz igui-
nē. & dādū est in potu de aq & aceto infrātis cū nive. & em-
plandū est pectus cū ventre cū rebus fris: & dandū est
in potu de balaustia: litio: aq: vue acerbe: & arist. & vtendum
est emplastris que fiunt in ruptura. &t fiant pessaria de galla
thure: & croco: & sedere dz mulier in decoctōe reꝝ stipticaꝝ.
¶ Dixit &t accidunt mulieribus i matrice manatōes de ma
trice ꝓcedentes ex toto corpore. Dixit q color erit ɔdnans
i hui⁹ hūiditatib⁹ fz colorē hūoris ɔdnant. q si fuerit sāguis
ɔdnans erit manatio i colore aq carniū. & si fuerit cōdnans
cole. ru. color erit citrinus aut forte erit cum sanguine puro.
¶ Dixit. curandū est totū corpus cū rebus ɔfortativis: de-
siccativis: fricatōe p totū corpus fcā ex illinitōe fcā cū melle
& dandū est de medicis ꝓvocativis vrine si fuerit manatio
in humiditate alba: & laxandus est venter de hūorib⁹ aqis.
Sed si fuerit manatio ruffa curanda est cū minutōe & cura
ɔvenienti fluxui sanguis matricis. sed cōferunt ei coagula le
porina & oia coagula. & si he manatōes per circuitū curande
sunt tpe qetis: & in tpe insultus ꝓcede ad mitigandū. & cura

fiat cuꝫ fricatõe:exercitio:ꝓuocatõe vrine:eductõe:aquosi-
tatis labore faciendo in sole illinitõe faciẽda cuꝫ emplastris
ydropicorũ.⁊ cum vomitu faciendo in balneis desiccatiuis.

F ¶ Dixit.apã cũ alijs passiõibus accidit in matrice ex ꝑcussio
ne:retentõe menstruoꝝ:⁊ partu.sed erit cũ febre:ponderosi-
tate in oculo:⁊ neruo coli.corruptõe stõi ⁊ coadunatõe oris
matricis.Sed cũ vehementi pulsatõe erit penes ꝑtũ:aut for
te dolor erit in aliqua ꝑte matricis.Qr si fuerit dolor in po-
steriori ꝑte ipsius erit retentio vrine ⁊ dolor erit in pectine
cũ difficultate mingendi. Qr si fuerit in lateribus inguines
extẽdẽtur: ⁊ grauabunt tybie.ẽt si fuerit in inferioribus ma
tricis maior ꝑs doloris erit in loco vmbilici.⁊ si fuerit in per
tinentijs oris matricis dolor erit in gibbo. ¶ Sed cura fiet
cũ epithimatibus fcis cum vino ⁊ oleo rof. calefacto super
femur ⁊ spinale: ⁊ inuoluta lana ⁊ posita suꝑ illud euitato ẽt
cibo vsqꝫ ad diẽ tertiũ.deiñ die tertio minutio fiat ⁊ nutriat
cũ nutrimento tenui:⁊ ꝯsiderandũ est in minutõe.Dixit.sede
re dꝫ mulier in decoctõe fenugreci:se.lini:maluauisci: arthi-
misie : fcã in aqua dulci tepide posito in ea oleo rof. ad sup-
ponendũ i matrice. Sed que sustinebit caliditatẽ iuuamẽtũ
suscipiet de oleo linino bdellio:⁊ silibus ꝙ si fuerit dolor ve
hemens addendũ est in eis de opio puro ad supponẽduꝫ in
matrice. ¶ Qr si apã fuerit durũ addendũ est dyaglon ⁊ ba
silicon ad iponendũ in matrice. ¶ Qr si aggregatio fcã fue-
rit in eo signum eius habebit ꝙ efficient accñtia vehemen-
tiora cũ opilatõibus puris:⁊ ꝯdñante sanie alleuiabit febris
⁊ mitigabit dolor in modica quãtitate. Qr si transit tꝑs api
tionis excitabunt dolores silr: ⁊ erunt acuti ⁊ mordentes . ⁊
febris erit vehementior in nocumento in tꝑe insultus eis : ⁊
ꝯstipabit egõ ẽt vrina . Qr si fuerit in loco ad queꝫ ꝑuenire
possit digitꝰ tãgat. Dixit.tũc studiose ꝓcede vt apiat exitura
vehementer cũ emplastris que supponunt ad maturanduꝫ
apãta sicut cũ ficubus:stercore colũbino.sinape:multa cõse
cutõe aquarũ sessione facienda cũ eis:⁊ cũ pessarijs. ¶ Sed
cuꝫ emanans fuerit apã inspiciendũ est ad id qd emanabit.
⁊ occurrendũ est ei.ꝙ si fluens fuerit ad vesicã cura fiat cuꝫ
eo ꝙ ꝓuocat vrinã.⁊ si fluẽs fuerit ad culariñ cura fiat cuꝫ
aqua in qua cocte fuerint lenticule ⁊ cortices granatoruꝫ. ⁊
ꝯsiderandũ est in hoc ꝙ si fuerit emanans ad vuluã clystere
fiat cũ oleo rof.cera alba ⁊ leuis liquefactõis:aut butyro co
cto:aut basilicõ.ꝙ si illud qd emanãs fuerit de matrice erit
fetẽs erit ibi putrefactio: vñ clystere fiat cũ rebꝰ diureticis.
⁊ si apã ꝓcedit ad coadunandũ:occurrendũ est toto studio.
¶ Qr si tarda fuerit emanatio ipsius clysterizandus est cũ
eo ꝙ faciet emanare aut forte aperiendum est cum ferro in
loco quo fuerit putrefactio huius.

L F ¶ Dixit ꝙ matrix in maiori ꝑte putrefit ex difficili partu aut
ex sanguie aut exitura mala.⁊ cura fiat ꝙ clysterizet matrix
⁊ ꝯsiderandũ est in manatõe ipsius si fuerit putrefcã aut fe-
tens.ac si fuerit in modica quãtitate vlcus non erit infectuꝫ
sed iuxta quãtitatẽ vehementis corrosiõis ⁊ caliditatis erit
fetor dolor ⁊ febris.Dixit ꝙ excitat ex medicis mollificatis
⁊ mitigat ex stipticis. ¶ Qr si fuerit apã calĩn cũ vlceribus
ꝯsĩda est cura apãtis.ꝙ si illud egrediens fuerit suꝑ sorditiẽ
⁊ infectionẽ fiat pessariũ cũ aqua mellis ⁊ aqua ordei deide
clystere fiat cũ farina oroboꝝ ⁊ yreos ⁊ silibus cũ eo ꝙ ge-
nerat carnẽ ẽt hec supponenda sunt . Sed clysterizanda est
matrix in qua fuerit corrosio cũ succo plãtagis : ⁊ succo vge
pastoris:⁊ aqua endiuie.ꝙ si fuerit absqꝫ apãte ⁊ dolore sup
positoriũ fiat cũ decoctõe reꝝ stipticaꝝ sicut granatoꝝ cor
ticũ cypressi:citonij:granoꝝ mirti:⁊ squinanti. ⁊ clysterizan-
da est cũ his rebus coctis cũ vino ⁊ galla: ⁊ ꝯsĩdũ est in fine
cũ aluie sisso ⁊ corti. Qr nisi ꝯtulerit addẽdũ est in eis de me
dicinis cõbustiuis in primo cũ ace.⁊ aqua.deinde supponã-
tur tñ ita ꝙ purgato vulnere vtantur balneo ⁊ nutrimento
multo diuersoꝝ cibarioꝝ ⁊ potu vini ad generandũ carneꝫ
velociter ⁊ ꝯsolidandũ vulnus.ẽt ponendũ est suꝑ pectineꝫ
⁊ loca attinentia ei de medicis gñantibus carneꝫ vt virtus
ipsarum ꝓcedat ad interiora meatuum occultorum sicut de
medicinis confectis de cadumia:aloe:thure:⁊ similibus.

A ¶ Dixit cancer in matrice erit apã duꝝ lapideũ declinãs ad
rubedinẽ.fit ẽt in ore matricis cũ dolore vehementi ivtraqꝫ
inguine ⁊ in inferioribus ꝑtibus ventris ⁊ pectine . sed scidẽ
dũ est suꝑ illud ad actũ manus. Qr si cũ hoc fuerit vlcus pu
trefcm̃ ex hoc fluit sanies eruginosa ⁊ in eo fuerint accñtia
apãtis calidi icurabile erit ⁊ alleuiabit dolores eius sessio in
decoctõe fenugreci:malue ⁊ iuuamentũ magnũ suscipiet de
emplastris mollificatiuis in tꝑe suo:⁊ ꝯsĩde sũt cũ emplo de
coriandro:opio ⁊ corona regia:⁊ adipe anatino. ẽt ꝯsĩdũ est
cuꝫ vino cocto:vitello oui:croco:iusqamo:oleo rof. ⁊ cera:⁊
silibus ⁊ illinitio fiat exterius ⁊ vnctio cũ his.sed mitigat do
lor si fuerit suffundãs ꝙ clystere fiat cũ his aut cũ lacte aut
cũ succo plantagis:thure:⁊ luto.⁊ ad mitigandũ dolorẽ vtẽ
duꝫ est scief ꝯfectis de croco:amido:⁊ opio:⁊ clystere fiat de
lacte feminino ⁊ mulier euitare dꝫ cibaria acuta ⁊ multa nu
trimenta ne multũ cibariũ corrũpat in stõ velociter. ¶ Tñ
apãta dura accñtia post apã calĩn qd appellat sqrros i ma
iori ꝑte accidunt in ore matricis.⁊ sunt lapidea sicut cancer:
tñ dolor ipsoꝝ est modicus:⁊ ex eis accidit mulieribus debi
litas virtutis:ẽt cibariũ totius corporis:aut forte inde acci-
dat ydrops.vñ in principio passionis vtendũ est minutione
venarum:laxatione ventris emplastris lenificatiuis:ẽt pessa
rijs ⁊ aquis balnei nitrinis.

O ¶ Mola est caro dura in matrice ex qua grauia fiũt mẽbra
ꝓpiqua ei ex attractõe eius fcã eis. ẽt extenuãt pedes ⁊ cor
pus totũ deficiet appetitus cibi ⁊ retinebunt menstrua ⁊ in-
flabunt mãmille.ita ꝙ extimat ꝙ mulier ẽ pregnãs ⁊ ꝙ est
ydropica.⁊ distinguendũ est inter passionẽ ipsam ⁊ ydropi-
sim ꝙ exinde non excitat sonus sicut fit i ydropisi: ⁊ est pas-
sio incurabilis.aut forte menstruant alique mulieres ipsarũ
⁊ cura taliter est ꝯsĩda.includat mulier patiens in domũcu-
la parua obscura modice frigiditatis ⁊ iaceat suꝑ lectũ altũ
nõ ꝙ moueat se cũ motꝰ ꝓuocet fluxũ reumatũ.ita ꝙ teneat
pedes sublimiores super lectum ⁊ cura fiat ad modum cure
apostematum durorum cum mollificatiuis ad dissoluenduꝫ
⁊ emittendum ad generandum velociter.

H ¶ Paulus de inflatõe in matrice dixit . Inflatio fit in matri-
ce ex casu:aut ex fluxu sanguis mr̃icis:aut ex difficultate par
tus:aut ex subuersione oris matricis:aut ex sanguine ꝯgela
to:aut forte ventositates in ꝯcauitate matricis:aut inter tu-
nicas eius.vñ in ea accidit apã in pectine ⁊ in inferioribꝰ ꝑti
bus ventris cũ dolore pungente ꝑueniẽte ad diaphragma
⁊ stõm ⁊ ad os eius:⁊ ab inferioribus vsqꝫ ad inguines. ẽt si
locus ꝑcutit cũ manu:inde audiet sonus vt tympani . vnde
in primo cura fiat cũ minutõe.⁊ in tꝑe insultus eius fiat cum
abstinentia cibarioꝝ ⁊ epithimate faciendo cũ oleo ruthe:⁊
sessione in aq̃ ebullita cũ rutha mentastro:arthimisia : cassia
lignea:⁊ silibus:⁊ cuꝫ emplastris factis cuꝫ seie apij: cimino:
ameos:⁊ cuꝫ ventosis absqꝫ scarificatõe. Qr si diuturna fue
rit passio vtenduꝫ est laxatõe cuꝫ yerapigra: ⁊ yera archage
nisij:⁊ emplastris rubificatis:⁊ balneis calidis: ⁊ vngendus
est digitus obstitricis cuꝫ oleo linino ad iponendũ eã i vul-
uã mulieris i ore matricis ad mundificandũ sanguinẽ cõge-
latuꝫ si ibi fuerit. Et ẽplꝫ fiat cuꝫ nitro:absinthio:baccis lau
ri:⁊ supponãt pessaria ꝯfecta de seibꝰ dispgẽtibꝰ vẽtositates
⁊ fritates.ꝙ si egredit matrix ꝯuertẽda ẽ ad locum ꝓprium.

L ¶ Paulus dixit.si aqua pars mr̃icis putrefactiua fuerit ma-
nifeste incidenda est ⁊ noli timere:qm̃ iam putrefacta fuit to
ta matrix ⁊ incisa fuit omnino:⁊ inde nõ fuit mortua mulier.

K ¶ Includit os matricis cuꝫ apãte duro:aut post apã calĩn:
aut ex principio eius:⁊ curat cuꝫ aquis lenificatiuis:⁊ aqua
⁊ oleo:⁊ decoctõe fenugreci:⁊ emplĩn fiat cum silibus.⁊ fiãt
pessaria lenificatiua ⁊ mollificatiua fcã de bdellio ⁊ adipe
anatino:⁊ medullis ossiuꝫ . Qr si diuturna fuerit ⁊ passio fu-
migium fiat cum aromatibus. ¶ Hoc est pessariuꝫ ad iclu-
sionẽ oris matricis. ℞.ysopi.i.ꝫuffe:nitri:⁊ gũmi grani viri-
dis:⁊ aperiet illud velociter.

P ¶ Dixit fissura in ore matricis in primo occultatur. Deinde
modice manifestabitur dum sanguinolenta erit si tangitur
⁊ post coitum si aperitur os vulue videbitur fissura: ⁊ euita
re debes in hoc medicias punctiuas . ⁊ vtendum est aquis
lenificatiuis ⁊ pessarijs.sed conuenit basilicon mixtum cum
oleo rosato ⁊ infundatur in vulua . ꝙ si facta fuerint vlcera
ex fissura vtendum est vnguento ceruse.

Q ¶ De fistula in matrice. Accidit in matrice fistula:⁊ videbit
qñ aperit os matricis:⁊ in tꝑe insultus doloris erit sangui-
nolenta ⁊ ruffa.⁊ in tꝑe quietis erit fluxibilis cũ re nigra ad
modum fecis.vnde incidenda est in tꝑe quietis: ẽt detinen-
da cum instr̃o.⁊ superponant ei medicine stiptice eo ꝙ eam
desiccãt ⁊ ꝓhibent fluxũ sanguis in ea cum ex fistulis fit flu
xus sanguinis. ¶ Dico signuꝫ eius erit ꝙ cuꝫ ea erit dolor.

R ¶ Absqꝫ auctore. Hoc est medicamen expertum ad fluxum

sanguis matricis. ℞. sulfuris triti bene. ʒ.i. ⁊ da ipsum in potu ieiuno stō cum vino cocto: ⁊ nō debet comedere vsq; ad meridiem. deinde comedat de spidebeg: ⁊ sequendū est hoc per triduum ⁊ cessabit inde menstrua.

D ℭ Symon ad curandū mulierē cuius vēter inflat absq; pregnatione fiat minutio ēt laxatio. ēt dandū est in potu de medicinis dissoluētibus vētositates: ⁊ yera bona est ei. sed emplanda est matrix cuz castoreo ⁊ seibus dissoluentibus ventositates sicut est angeden: ciminuz: ⁊ silia: ⁊ appone matrici vontosam extrahendo sanguinem.

q f A ℭ De sūmis breuibus dixit. si abūdanter fluxus fuerit tenuis matricis restabit in matrice sanguis grossis. ⁊ generabit aut duritiē: aut apā: aut cancrū. sed curanda est durities per calefactionē: ⁊ cū oleis pdcis: aut oleo lilino: ⁊ aneti: ⁊ narcisci: pentadactilino: camomillino: ⁊ fenugreci: ⁊ adipe anatino: ⁊ medulla ossis vitulorum: bdellio: ⁊ silibus: ⁊ curādū est apā vt alia apāta: ⁊ cācer curādus est cuz vnguēto elraser. i. nūtoī. ⁊ ad mitigādū dolorē in tpe sui insultus cuz fumigio fiat cura. ita ꝙ fumigiuz fiat semel cuz calidis ⁊ semel cuz frigidis: ⁊ minutio fiat: ⁊ attenuanda est: est dieta ⁊ humectanda cuz eo ꝙ non generat nigram.

D ℭ Dixit. in qua excitat facies ex abundanti fluxu sanguis ex matrice si volueris ipm incidere nutricanda est cuz vitellis oui ⁊ carnibus arietinis assis sup carbones ⁊ comestiōe epatis: ⁊ potu vini dulcis grossi ⁊ noui: ⁊ pultibus liquidis ne ex multa generatōe sanguis fiet ydropica. vñ noli ei dare i potu de vino veteri ne excitet inde fluxus sanguis matricis: ⁊ ceruisia mellis recens bona est ei ad generandū sanguinē: ⁊ silr ɔñduz est in laborantibus emorroydis. ℭ Paulus. Di sunt trocisci coralli ad incidendū fluxū sanguis de matrice: ℞. se. iusqami: thuris. añ. ʒ. viij. luti armēici: coralli: terre ru. i. magre: opij. añ. ʒ. iiij. balaustie: carabe. añ. ʒ. ij. distempent cū succo plantagis ⁊ inde fiant trocisci. ℭ Oribasius. incidunt menstrua res cuz qbus fit illinitio ⁊ vnctio ppie sicut ē gluten corij vaccini. ℞. ipsius. p. i. deide liquefiat cuz aceto lymphato deinde inuoluēdus est pānus in eo ⁊ adhereat vmbilico: qm̄ ego exptus sum ipm ⁊ inueni ipm alijs emplastris efficacius in his passiōibus. ℭ Misih dixit. incidenda sunt menstrua ꝙ ligent manus ⁊ pedes ab ascellis cuz lentia pāni firmi: ⁊ superponat pānus infusus in aceto ventri: ⁊ superponat sciet ɔfectū de galla: vino: farina: thuris. ēt da ei in potu de aqua frā. ꝙ nisi incisa fuerit apponant ventose super māmillas caute ne superponantur ei alique medicine combustiue cum locus sit neruosus.

R ℭ Dixit he. sunt infirmitates matricis. vz. apā: durities: cancer: squirros: dubuyla: corrosio: ventositas: manatio: subuersio: obturatio oris: morsi: veruce: flux⁹ sanguis: frequens fissura: exitura: caro egrediens ex pfunditate mricis vsq; ad vmbilicū: fetus: racta: declinatio eius de loco ei⁹ seiunctio: suffocatio: fluxus spmatis: dilatatio oris: ⁊ retentio menstruoruz.

f ℭ De signis apatū calidorum in matrice hñtur per febrē acutam cuz opilatōe ⁊ dolore in vmbilico si apā fuerit in matrice. ⁊ si apā fuerit aliud dolebunt inguines cum coxa ⁊ tybia que sunt in pte ipsa. ꝙ si fuerit i ore matricis cadit sub tactu sub digito obstetricis. ℭ De cura. Euitare dz mulier somnum ⁊ nutrimentū ad minus per triduū ⁊ da ei in potu medicinā equalē ɔferentē sincopi: ⁊ in cibo de nutrimentis leuibus. ⁊ minutio dz fieri in primo. ēt clystere fiat ad emittendū subaz. deinde sedere dz mulier in decoctōe fenugreci malue: ⁊ se. lini: ⁊ aptet empl'm ɔfectuz de papauere corona regia: ⁊ aqua mellis. Et si in declinatōe fuerit apā ɔñdū est sciet de butyro cocto: adipe anetio: ⁊ medulla ossis cerui: ⁊ oleo missus ne ibi remaneat squirros ⁊ curāda est durities matricis cū aqs lenificatiuis ⁊ medicis ɔfectis de oleo alcāne: ⁊ adipe anatino: ⁊ medulla ossis cerui: bdellio: ⁊ farina fenugreci: ⁊ seie lini. ℭ Dixit. Signū squirros habet per apā durū qđ incurabile est: ⁊ est in passiōibus mulieris tm̄: ⁊ signū eius in matrice habet qđ non sentiet ⁊ apā erit durū ⁊ manifestū. ⁊ qñ extendit hoc inflant pedes ⁊ macrescūt tybie ⁊ cessadit menstrua. ℭ Dixit dubayla est qđ occupat apā ad ɔgregādum: ⁊ inde excitat febris acuta valde cuz horripilatōe erronea si oino necesse fuerit vt aperiatur: ⁊ hoc cognoscit ex vehementi caliditate ⁊ pulsatione. vnde sedeat mulier in decoctione arthimisie maiorane prassij ⁊ fenugreci malue: ⁊ se. lini ⁊ supponendū est dyaquilon. ⁊ velociter fiat aperitio. vñ mitigato dolore ⁊ tepescente febre cōpleta est sanies: ⁊ tunc vtendū est eo ꝙ aperit exiturā sicut ficubus adipe cera myrrha. oleo lilino flore squināti xilobalsami ⁊ calamo aromatico: costo ⁊ croco: ⁊ oleo alkanne. ⁊ da in potu. ℥. i. de ɔfectionibus factis de spica maiorana: ⁊ empl'andus est flācus cuz empl'o ɔfecto de farina fenugreci tritici ⁊ se. lini. ⁊ admiscendum est de resina. gūmi grani viridis arthimisia. pulegio: ceruino: prassio: maiorana: nitro: melle: ⁊ oleo ⁊ cuz crepata fuerit clysterizanda est matrix cuz aqua mellis vt velociter mūdificet. Qr si putredo fuerit grossa ⁊ fetens clystere pluries fiat. ⁊ qñ diminuit putredo studendū est ad ɔsolidanduz. vñ tunc sedere dz mulier in aqs stipticis. ⁊ supponenduz est de vnguento ceruse ⁊ vnguento rubeo. ℭ Dixit si crepatū fuerit dubayla da in potu de puocantibus menstrua: tñ exinde purgetur sicut de decoctione radicuz caute ne detur de his antequam crepatum fuerit cum ipsa decoctione excitet dolores ⁊ augeat in apostemate.

A ℭ De significatiōibus cancri in matrice tanget apā duruz si proximum fuerit. ꝙ si vulua non fuerit sicca ⁊ dura. ⁊ dolor erit sicut punctura acus cum putredine: aut absq; putredine: ⁊ si fuerit cuz putredine erugo erit tenuis ⁊ fetens. ℭ De dolore. Curādus est dolor cum rebus mitigatiuis sicut cum decoctōe lenticularū. lacte asinino ⁊ plantagine ad clysterizandū cū eis: ⁊ cū mucillagine psilij. solatri ⁊ iusqami. ℭ De corrosione. Distinguendū est inter eā: ⁊ inter cācrū pulsatio erit in cancro ɔtinue insepabilis ⁊ in corrosione qñq; mitigatur ⁊ corrosio non diuturna erit: ⁊ cancer erit diuturnus.

D ℭ De inflatōe. Signū eius in matrice fit per eminentiā pectinis ⁊ translationē doloris: ⁊ cura eius fiet pventosam apponendā insepabilr cū igne pectini ⁊ ponenda sunt emplastra dispargētia vētositates ɔfecta de rutha cimino: centaurea: arthemisia: ⁊ silibus: ⁊ dz sedere mulier in decoctōe squinā ti. calami aromatici: arthemisie ⁊ corone regie. ⁊ supponēda sunt pessaria confecta de spica maiorana flore squinanti: xilobalsami calamo aromatico costo ⁊ croco. deinde fiat cuz oleo nardino ⁊ sambucino.

E ℭ Ad resudationē ɔtinuaz de matrice. Clysterizet matrix in primo cum decoctōe prassij aut cū decoctōe yreos ⁊ orobi. deinde vtendū est rebus diureticis sicut corticibus granatorū mirto ⁊ squināto ⁊ purgandū est totū corpus cū laxatiuis ⁊ fiat fricatio freqns i corpe ei⁹ ⁊ tybijs cū oleo sqnāti piretri: ⁊ pipis cū exiñ educāt hūiditates oēs subito ⁊ sanabit

L ℭ De egressione matricis. Signuz eius habet qñ egredit ꝙ pars leuis tactus erit. qm̄ iterior pars eius efficitur exterior non ꝙ destruatur ligamētū eius. ⁊ hoc fit aut ex exitu fetus subito: aut ex vehementi saltu. aut lesura: aut crudeli exitu secūdine: ⁊ cum hoc accidit dolor vehemens ⁊ febris causonica: vnde remouenda sunt balnea ⁊ oia que calefaciunt corpus: ⁊ vtendū est stipticis: euitatis oibus salitis: ⁊ dz sedere in decoctōe squinanti mirti: rosarū: deinde ipellenda est matrix ad interius moderate ⁊ supponendū est ei cum pānis lenibus cū bombace ad sustinendū eam. ⁊ pāni ipsi inuoluendi sunt in similibus aquis cum acatia etiaz apponende sunt ventose super vmbilicum ⁊ dimittende sunt ibi per spaciu longum. qm̄ attrahunt eam ad superius: ⁊ non pertinet tunc eam deduci. ⁊ aptetur mulier cum figura conuenienti.

z ℭ De emorroydis ⁊ fluxu sanguinis de matrice. Dixit ponēdum est speculum sub muliere vt videas rem suaz in forma sua. Qr si ibi fuerint dolores vehementes mulier sedere dz in decoctione mollificatiua ⁊ mitigatiua doloris ⁊ supponēda sunt pessaria que sunt predicta que vocantur ad mitigādum dolorem. Qr si volueris curā ipsius sequi perfecte incidenda sunt ⁊ ponendū est super eam de medicinis retinentibus sanguinē. sicut de galla trita ⁊ vitreolo: deinde curandum est vulnus cum vnguento tucie. Qr si fuerit suffundās in interioribus matricis noli eā incidere cū inde mulier peat tñ cura fiat cū aquis stipticis dū extenuabunt ⁊ mortificabunt. ℭ Dixit sanguis emorroydalis egredit cum dolore ⁊ sanguis mēstruus lz itēsus sit absq; dolore erit oino. ℭ Dixit in pte emorroydarū fluxus erit de arterijs: ⁊ i pte erit fluxus de venis. Qr si sanguis emissus fuerit blūdus exitus ei⁹ erit magis de arterijs: ⁊ si niger erit de venis. tñ si de corrosione manabit inde sanguis ad modū fecis nigre cū dolore ⁊ pūctōe. ℭ Sz distiguēdū ē iter sanguinē mēstruorum ⁊ sanguinē emorroydarum ꝙ sanguis emorroydarum nō ɔtinuat: sed in hora erit post horā. ⁊ in mulierib⁹ erit cū dolore ⁊ sanguis mēstruus seqt circuitū suū. ⁊ ɔtinuat qñ fluit absq; dolore:

etiam mulier extenuatur super sanguinē emorroydarū nec extenuatur sup sanguinē menstruoꝝ. ⁊ iuuamentū suscipiunt mulieres de sanguie emorroydaꝝ i qbus cessauerat fluxus sanguinis mēstruoꝝ. ꝙ si fuerint emorroyde in ꝓfundo mr̄icis incurabilis est passio. cū mēbrū sit neruosū in toto ⁊ si fuerint in ore ipsius forte curabilis erit passio. ¶ Dixit ꝙ incidende sūt emorroyde mulieris sicut incidunt emorroyde viri: ⁊ debes precipere ei ꝙ ponat pedē suum sup parietē spatio longo. deinde emplet spinale cū vētre cū stipticis: ⁊ sedere debet in eis. ꝙ nisi incidat sanguis apponēde sūt ventose insepabiliter super spinale ⁊ mamillas: ⁊ supponēda est lana infusa in succo acatie ⁊ ypoquistidos dū mitigetur fluxus sanguinis eius: deinde vtendum est vnguentis.

P ¶ Fissura fit in matrice ⁊ crudeli exitu fetus: aut ex apate qd̄ fuerat in ea. ⁊ hoc cognoscit qd̄ ponat speculū sub muliere ⁊ aperiant labia: vulue: ⁊ hoc videbit. Qr̄ si fuerit fissura ꝓxima vt cōprehēdat. ℞. tuciam: ⁊ terendo eam cum vitello oui. adhere eam ei iseparabiliter. Qr̄ si fuerit in corpore matricis tere cortices eris ⁊ pone super eā: aut de galla. aut de vitreolo trito cum illud tollat fissuram.

L ¶ Accidūt vlcera expositione scie acutorum: aut ex prurito aut ex altera re. vnde inspiciendū est ꝙ si fuerit vulnus multe positionis pollutionis lauandū est cū aqua mellis: aut cū decoctione yreos: aut cū vnguentis mundificatiuis: deinde si fuerit profundum implendum est cum vnguento cōfecto de cerusa: aut litargiro oleo rosato: ⁊ cera: ⁊ cum repletū fuerit vtendum est tucia cum ipsa consolidet illud bene.

S ¶ Racta aūt fit ex creatione: aut ex cura alicuius vlceris. vnde oꝫ ꝙ aperiant labia vulue mulieris ⁊ iuenies ꝙ coopit os ipsi⁹ res similis musculo: ⁊ hoc fit qm̄ caro erit in vulua ⁊ si fuerit in ore ipsius non pōt videri dum iuuencula non ꝑuenerit ad tp̄s mēstruoꝝ. qm̄ retinebunt nec descenderet ⁊ exinde patiet lesuram vehementē ⁊ peribit cito: nisi curata fuerit cū sanguis cōuertat ad totū corpus ⁊ nigrescat: deinde suffocabit cū eo. ¶ Dixit ꝙ ipa caro orit in ore vulue ⁊ i hac dispōne nō pōt mulier coitu vti cū viro nec mēstrua sequi: nec pregnans fieri: ⁊ si ipsa res fuerit in ore matricis pregnabit. aut forte ipsa caro excoriabit ipm locuꝫ in toto aut forte in ea fuerint foramina parua ex qbus egrediunt menstrua: ⁊ iuxta dispositionē hanc qnq̄ꝫ concipiet ⁊ peribit ipsa mulier cuꝫ fetu cū nō poterit inde egredi. ¶ Qr̄ si hec caro fuerit eminēs in ore vulue pone duas pallotulas paruas sup vtraq̄ꝫ labia deide extēde labia sup ipsas pallotulas cū digito dū hn̄ eminebit ipsa supfluitas ⁊ icidēda ē. deide pōe sup vulnus lanā infusā in oleo ⁊ vino: ⁊ in die tertio mulier sedeat in aqua ⁊ melle. deinde vtēdū est vnguēto tēperato. ¶ Qr̄ si fuerit i interiori pte oris matricis impone musculū ⁊ capiendo eā cū eo attrahe ipsuꝫ postq̄ꝫ extensa fuerint labia vltra quā possunt. deinde incide eā cū ferro dū eā penetret: deinde infundendo lanā in vino diuretico appone eaꝫ loco. ⁊ clisterizādus est locus postea cū vnguento cōsolidatiuo ⁊ siccatiuo: ⁊ cū sanata fuerit vtendū est coitu.

B ¶ De declinatione matricis dixit si imposueris digitum ⁊ si inueneris os matricis esse equale noscas ꝙ declinauerit vnde vngendus est digitus in adipe anatino: aut simili abūdāter: deinde extrahe os matricis ad oppositum locuꝫ loci ad ad quem declinauerat. deinde pone ventosaꝫ in loco opposito ipsius loci ad quē declinauerat quoniam cōuertetur.

O ¶ De mola. Dixit hec caro generat i matrice ex lōga retentione mēstruoꝝ aut ex aliquo morbo mr̄icis diuturno ⁊ distinguēdū ē inter ipsaꝫ carnē ⁊ cancrū qd̄ ex ea nō manabit aliqd̄ ⁊ sequent ipsa accidētia ꝑgnatōis ⁊ distinguēdū ē inter ꝑgnatōem ⁊ ipsā carnē ꝙ hꝫ pūctionē ad modū acus ⁊ non mouet vt mouet embrio ⁊ curanda est cū lenitiuis consequendis frequenter qm̄ putrefiet ⁊ egredietur.

F ¶ Binserapion dixit flegmon in matrice accidit ex causis p̄mitiuis ex percussiōe: aut ex multo coitu aut ex difficultate partus. aut ex causis antecedentibus sicut ex retētione mēstruoꝝ sed sequitur apostema in matrice dolor capitis cum febre acuta ⁊ dolore cordarum: ⁊ profunditate oculorum ⁊ spasmo brachiorum manuum digitorum ⁊ ex parte exteriori capitis: dolebit ps apatizata: aut in dorso si apostema fuerit in posteriori parte matricis: aut in pectine: aut in inguinibus ⁊ cuꝫ hoc erit difficultas mingendi si fuerit in anteriori parte ēt difficultas egerendi si fuerit i posteriori ēt si efficit passio vehemētior accidet ꝑuus pulsus cū sincopi. vñ oꝫ ꝙ fiat minutio in basilica in primo. deinde laxatio. si mulier fuerit virtuosa. Dico ꝯsiderandū est in hoc ⁊ emplastrandus ē locus cum prohibitiuis ⁊ infrigidatiuis sicut cum corticib⁹ cucurbite ⁊ portulaca psilio cusula. i. tabeleb. ⁊ sempuiua ⁊ i atterminatōe minutio fiat in basilica ⁊ genu. ⁊ cura fiat cuꝫ decoctione fenugreci camomille corone regie ⁊ aneti: ⁊ in declinatione si residua fuerit aliqua durities procede cum armoniaco bdellio sigia galbano: cera: oleo alcanne ⁊ medullis ossium. ¶ Qr̄ si coadunauerit saniem procede cū eo quod maturat ⁊ cuꝫ crepatum fuerit si manatio facta fuerit ad intestina educenda est per laxationem lenificatiuam. deinde clistere fiat cuꝫ glutinatiuis: ⁊ si fuerit manatio ad vesicam: cura fiat cum seminibus leuibus ad mundificandum. Qr̄ si fuerit sanies putrefacta ⁊ mala vtendū est stipticis luto armenico ⁊ similibus. ¶ Hoc est medicamen ad disspargendum apostema matricis. lauandū est fenugrecum. deinde coquendū: deinde colligēda est spuma ipsius ⁊ distemperetur cum adipe anserino ad infrigidandum ⁊ supponendū est de eo cum oleo rosato. Si fuerit pulsatio. Sinautem cuꝫ oleo alcanne aut oleo lilino.

L ¶ Qr̄ si accidunt vlcera mala clysterizetur matrix cum cerusa thure ⁊ sanguine draconis ⁊ similibus.

A ¶ Cancer absq̄ꝫ vlceratōe ⁊ cū vlceratione ⁊ erit cum dolore ⁊ punctione in inguinibus: aut in pectine ⁊ spinali cū apostemate duro ⁊ naribus. Qr̄ si suppositio facta fuerit cū medicinis violentis efficitur dolor vehementior: ⁊ si fuerit cuꝫ vlceratione manabit frequenter cum erugine fetēti ⁊ nigra. ⁊ mitigatio eius fiet per sessionem faciendam in decoctione fenugreci maluauisci ⁊ cū emplis mitigatiuis confectis de papauere coriando solatro ⁊ oleo rosato. ⁊ si sanguis emittitur supabūdāter: vtēdū est cerusa luto ⁊ acatia. ¶ Dico minutio fiat in basilica in cancro accñti i mr̄ice ⁊ laxanda est nigra. ⁊ nutricanda est mulier cum nutrimentis humectatiuis tenuibus ⁊ aquis: ⁊ pessarijs mitigatiuis doloris non cū alijs: ꝙ si opus fuerit ad minuendum minuenda ē saphena.

D ¶ Sanguis menstruus fit superabundans: aut ex superabundantia aut ex tenuitate eius: aut ex vlcere accidenti ⁊ sequitur superabundantiam ipsius inflatio mollis corporis cum corruptione digestionis: ⁊ si fuerit ex multo sanguie minutio fiat ⁊ ꝯfortandus est locus ⁊ si fuerit ex acuitate da in cibo ei de nutrimentis contemperatis ⁊ supponatur pannus: ⁊ videatur vtrum in eo sit sanguis qui si sic fuerit euacuandus est: ⁊ si fuerit sanguis colericus euacuanda est colera ru. ⁊ si fuerit niger euacuanda est nigra: ⁊ si fuerit aqueus ⁊ albus euacuandus est cum eo ꝙ laxat illum: ⁊ vtenduꝫ est stipticis ⁊ glutinatiuis sicut aloe thure: sanguine draconis caraba: amido: cerusa balaustia galla ⁊ similibus: ⁊ luto ⁊ trociscis balaustie: ⁊ filonio perso.

M ¶ De pruritu i ore matricis. hoc ē medicamē exptū. ℞. foliorum mente: corticum granatorum lenticularum excoriatarum. an. par. i. ⁊ coquendo cum vino cum lana inuoluta in eis suppositio fiat ⁊ mirabile erit.

H ¶ Judeus dixit morbus qui apppellatur barduad erit ex vētositate grossa ⁊ humiditatibus viscosis in matrice. vnde inflabit ⁊ magnificabitur. inde venter ⁊ forte morabitur ibi per annum vnum: aut plus: aut forte parturiendo mulier patitur sicut in partu emittet ventositates ⁊ humiditates cum sanguine superabundanti ⁊ lese fiet: inde passio qm̄ cum ea retinebuntur menstrua: ⁊ de mamillis egredietur lac maluꝫ in modica quātitate ⁊ confert ei lac calanigῐ ⁊ logodion ⁊ emplastrū fiat cuꝫ seminibus calidis: ⁊ dandum est in potu ei de sebziana ⁊ apponende ⁊ sunt ventose cum igne ad matricem ⁊ dandum est in potu de decoctione radicum.

D ¶ Dico iuxta ꝙ expertum est dandum est ad incidendum menstruorum fluxum de lacte cocto cuꝫ ferro extincto dandum est in quantitate. ℥. iij. quolibet die per hebdomadam. quoniam mirabiliter conferet. ¶ Georgius hic ē trociscus ad fluxū sanguinis de matrice. ℞. acatie balaustie galle ypoquistidos. sumac. mundati. thuris opij myrrhe conueniēter distemperētur omnia in aceto forti ⁊ tenui: ⁊ fiat trociscus dos. ʒ. ϳ. vnde si plus fuerit fluxus clysterizetur vulua cum medicinis. ¶ Binserapion ad retinenda menstrua violenter. ℞. vitreoli conciatorum pellium copularum glandium thuris: opij fiant inde pillule: ⁊ dandum est in potu de eis. ʒ. i. retinebit menstruum violenter valde. ꝙ nisi ꝯtulerit aliqua cura apponende sunt ventose valde magne sub mamillis.

¶ De pticularibus. H. Sũptio portulace in cibo ꝯfert fluxui sanguinis matricis. ¶ Dico si videris cũ hoc fore sitiz ⁊ inflãmationẽ vehemẽtẽ noli audacia vti sup illud. ¶ H. aristol'ro. ꝯfert vlceribꝰ in mr̃ice ad generãdũ i eis carnẽ: ⁊ mũdificandũ ⁊ inbibẽdũ ea ne putrefiãt. ¶ Arthimisia bona ẽ vlceribus mr̃icis. ¶ Balaustia ꝯfert fluxui sanguis mr̃icis. ¶ Liliũ albũ ortẽse ⁊ oleum eius ꝯferũt duritici matricis. ¶ Laudanũ maturat ⁊ lenificat dissoluit ⁊ ꝯstrigit: ꝫ cũ ꝫ ꝯfert doloribus matricis. ¶ Litiũ bonũ est ad incidenduz fluxuz matricis sanguis. ¶ Lutũ eam est magni iuuamẽti.

¶ Dya. ireos coctũ ꝯfert doloribus matricis. ad lenifaciẽdũ eius duritiẽ: ⁊ ad apiendũ os ipsius qñ includif. ¶ Dya. decoctio acori ad sedendũ in ea ꝯfert dolori matricis. ¶ Oleum lilinũ non habet simile in doloribus matricis.

¶ Cortex thuris ꝯfert manatõi diuturne de matrice. ¶ Decoctio tamarisci ad sedendũ in ea fcã ꝯfert fluxui sanguinis matricis. ¶ Litiũ positũ in suppositorio icidit fluxum sanguinis diuturnũ matricis. ¶ Acatia sũpta ꝯfert fluxui sanguinis diuturno matricis. ¶ Decoctio galle ad sedendum in ea fcã incidit manationẽ humiditatũ diuturnã matricis.

¶ Agaricus sumptus in potu bonus est ad vẽtositates i matrice. ¶ Rutha cocta in oleo si cũ ea clysterizaf vulua ꝯfert vẽtositatibus grossis in matrice. ¶ Opoponacũ sumptũ i potu mixtũ cũ melle aut suppositũ dissoluit vẽtositates d' matrice ⁊ eius duritiẽ. ¶ Fenugrecũ semen lini sisimbriũ: maiorana abrotanũ mẽtastruz camomilla: corona regia arthimisia hirisi coquif ad sedendũ in eis ꝯferũt doloribus matricis: ⁊ apatibus eius duris. ¶ Ciminũ sumptũ in potu aut suppositũ incidit fluxũ sanguis diuturnũ mr̃icis. ¶ Malua uiscus coctus in vino cocto ⁊ aq̃ aut in musto: aut succo nabe admixtus cũ adipe anatino ⁊ suppositus mitigat dolorẽ matricis ⁊ pũctionẽ eiꝰ. ¶ Chuzi masarguy ⁊ calmabã doronici habẽt ꝓprietatẽ ad dissoluendũ vẽtositates grossas ⁊ ꝓprie de matrice. qm̃ in hoc non hñt sil'e. ¶ Badigorius misib Bimasuy zirumbed dissoluit vẽtositates grossas. ⁊ ꝓprie de matrice: qm̃ nõ hz sil'e in hoc. ¶ Bim. spica hz ꝓprietatẽ ad retinendũ mẽstrua superabũdantia sumpta in potu. Dico forte necessaria ei fuerit calefactio vnde tũc dandũ est de spica. de cimino thure: ⁊ similibus. Sed minor ps rez calidaꝝ retinet menstrua. Bim. oleũ sambucinũ cõfert doloribꝰ mr̃icis: ⁊ sil'r oleũ narciscinũ ⁊ lilinũ. ¶ Dico gũmi nũ cũ sũptũ in potu in quãtitate. ʒ. x. ter incidit mẽstrua. dico vidi plures mulieres patiẽdo fluxũ sanguinis de matrice ⁊ curare cũ eo quo curate fuerãt similes. nõ cõualuerũt ⁊ cõieci ꝙ erat sanguis emorroydalis nõ sanguis mẽstruus ⁊ curaui eam iuxta modũ suũ. ¶ Samuye dixit si intẽsa fiunt menstrua sumendũ ẽ in cibo de glãdibus supabũdãter. ¶ Chuzi dixerunt nil iuuamentũ dat in dolore matricis sicut castoreũ sũptũ in potu. ¶ Succus vue acerbe retinet mẽstrua ⁊ sumif i potu ad iflationẽ in matrice. ¶ De supabũdãti menstruo coquaf sumac cũ coriãdro. añ. pugil. i. cũ aqua. ⁊ liq̃fiant ⁊ dandũ ẽ icinno stomaco de eis p dies. ¶ Calcadis. i. nudalus idus retinet mẽstrua. ¶ De libro nutrimentorum paucus cibus ⁊ multus labor diminuunt menstrua.

¶ Ypo. in anathomia fetus q morif in matrice dixit. Si matrix egredif foras de ptu. aut de re alia icidendũ ẽ dyafragma matricis dũ declinãs fuerit ad latus cũ icisiõe naturali ⁊ abstergẽdo cũ tobalia. dũ separef ꝙ inter exitũ sit ⁊ vnge cũ oleo nardino: ⁊ pice nauali cũ vino ⁊ pone sup eã spõgiã ⁊ ligãda ẽ vsq3 ad ptes spatulaꝝ suaꝝ superius ⁊ pedes sint sublimiores ⁊ diminuendus est cibus.

¶ Costa de flegmate accidit in matrice dolor ad modũ colilice in mulieribus pinguibus ⁊ decrepitis nullo dato de co signo: sz ei cõfert turbith ex ꝓprietate quã hz. qm̃ nõ inueni medicinã ꝯferẽtẽ in hoc mẽbro sicut exptus sum. sicut ẽ turbith cũ citro. qm̃ citro sil'r occurrit ⁊ hoc q̃nq3. ⁊ de turbith iam cognoui executionem eius in hoc modo sola vna vice.

¶ Dya. decoctio camomille maioris ad sedẽdũ in ea cõfert duritici matricis. ¶ Dixit flos camomille maioris dissoluit duritiem eius. ¶ Dixit ⁊ dissoluit apata flegmatica. Similiter si supponif ẽt decoctio squinãti radicis bona ẽ oibꝰ apatibus duris accidẽtibus i matrice ad sedẽdũ in ea. ¶ Dixit decoctio osue ꝯfert doloribꝰ eius ad sedendũ in ea. ¶ Storax cũ decoctione camomille maioris ad sedenduz in ea cõfert apati duro in matrice. ¶ Aslos flos ruffus qui assimilatur camepitheos tritus ⁊ admixtus cũ oleo rosato ⁊ suppositus lenificat apata dura i matrice. ¶ Athuriscus lac mulierum suppositus pluries cuz bõbace confert dolori matricis. ¶ Oleuz balsami suppositũ cuz cera ⁊ oleo rof ad modum croci sanat frigiditatẽ matricis. ¶ Decoctio agni casti ad sedenduz in ea confert doloribus ⁊ apatibus eius.

¶ Succus portulace oppresse in clisteri positus cõfert ardori ⁊ vlceribus matricis ⁊ inhibet reumata de ea. ¶ Oribasius arthimisia bona ẽ vlceribus matricis. ¶ Succus iusquiami albi ⁊ ruffi ꝯfert doloribus matricis. ¶ H. Dya. opoponacuz suppositũ cuz melle dissoluit inflationẽ de matrice ⁊ duritiem. ¶ Dya. Badigorius doronici habent ꝓprietatez cõferẽdi dolori matricis. ¶ Decoctio acori ad sedenduz in ea ꝯfert dolori mr̃icis. ¶ Dya. oleuz rof. posituz in clysteri vulue ꝯfert ardori matricis. ¶ Dya. crocus confert dolori mr̃icis in emplm̃ positus ⁊ vlceribus. ¶ Oleuz croci ꝯfert duritiei ⁊ vlceribus in matrice si miscef cuz cera croco vitello oui ⁊ duplici quãtitate olei. qm̃ mitigat ⁊ maturat. Dyas. aristolo. lon. ꝯfert vlceribus matricis. ¶ Oribasius butiruz recẽs bonuz est dolori duro positũ in clisteri facto in vulua mulieris. ¶ Dya. amomuz ꝯfert doloribus matricis suppositum in pessarijs: aut ad sedendum in decoctione eius.

¶ Etiaz decoctio fenugreci ad sedenduz in ea confert dolori eius etiam apostemati ⁊ coadunationi matricis: ⁊ oleuz fenugreci confert duritiei matricis: oleuz alcãne confert dolori eius: oleum cartami ortensis confert omnibus doloribus eius. Decoctio semis lini posita in clysteri ⁊ vulue mitigat eius punctionẽ ⁊ extrahit supfluitates de matrice ⁊ ad sedẽdum in ea confert inflatiõi eius. ¶ Dya. caules elixi sumpti in cibo conferunt dolori eius.

¶ Bim. decoctio folioꝝ vitis vltramarini cuz aqua ⁊ sale posita in clisteri dissoluit duritiẽ ẽt ad sedẽduz. ¶ Bim. si folia eius cocta fuerint in aqua ⁊ sale dissoluunt duritiem eius.

¶ Oleum amig. amararum confert doloribus eius ⁊ subuersioni eius ⁊ apostematibus duris. ¶ Dya. H. omne lac posituz in clysteri in matrice confert vlceribus ⁊ punctioni p se soluz ⁊ ponitur cũ medicinis glutinatiuis mitigatiuis ⁊ abstersiuis sicut cuz tutia lota ⁊ trita ꝓprie ⁊ similibus: etiaz si fuerit vlcus cancrosum ei confert ⁊ mitigat dolorem eius. ¶ Etiã myrrha trita ⁊ distẽperata cuz melle ⁊ sumpta i potu confert doloribus matricis. ¶ Oleum confectuz de mastice confert doloribus omnibus. eo ꝙ calefacit moderate ⁊ lenifacit. ¶ Aqua sulfurea confert dolori eius.

¶ Ruffus medulla ossium ceruoruz lenifacit. duritiẽ supposita: aut illinita in parte exteriori eius. ¶ Ha. decoctio spice ad sedenduz in ea confert doloribus duris i ea. ¶ Dya. oleum narcisci ꝯfert doloribus eius eo ꝙ lenifacit duritiẽ ipsius. ¶ Dya. decoctio rose siluestris. i. mirsim cõfert duritiei ⁊ dolori eius. ¶ Paulus Bim. oleũ eiꝰ cõfert dolori frigido eius. ¶ Dya. cassia lig. cõfert latitudini large eius ad sedendũ in decoctione eius: aut ad vngenduz cum oleo eius.

¶ Dya. oleuz citoninuz positũ in clysteri cõfert vlceribꝰ matricis. ¶ Decoctio ireos cõfert doloribus eo ꝙ lenifacit ⁊ apit os eiꝰ. ¶ Oleũ lilinũ dissoluit duritiẽ ⁊ apata dura eiꝰ ⁊ nõ hz sil'e ad cõferẽdũ dolori matricis. ¶ Oleum irinũ cõfert dolori eius accidẽti ex coadunatõe ⁊ duritie. ¶ Yreos bonũ ẽ in medicinis matricis eo ꝙ lenifacit ⁊ aperit.

¶ H. rutha cocta i oleo ⁊ posita in clisteri mr̃icis cõfert inflatiõi eius. ¶ Dya. granũ sauine. i. archar cõfert doloribꝰ eiꝰ. ¶ Dya. mẽtastrũ siluestre ꝯfert dolori eiꝰ. ¶ Ruffꝰ costus sũptus i potu: aut ad sedendum in decoctiõe confert dolori eius. ¶ Canabra positũ in empl'o confert. ¶ Ruffus decoctio calami aromatici ad sedendum in ea cõfert dolori eius.

¶ Calamꝰ arõaticꝰ ponif i calefactõibꝰ mr̃icis ex cã apatuz accidẽtiũ i ea ⁊ ꝯfert mirabil'r. H. oleũ arthimisie ꝯfert apatibꝰ i ea. ¶ Dya. ꝯfert laudanũ. ¶ Dixit. H. nõ ẽ miꝝ si ꝯfert mr̃ici cũ idẽ dissoluat lẽifac cũ stipticitate modica ⁊ tẽuitate

¶ Substãtia cucurbite crude posita i ẽpl'o mitigat dolorez mr̃icis cali. ¶ Dya. radix cẽtauree sũpta i potu i põdẽ aure. iiij. cũ vino nisi fuerit febris ⁊ cũ aq̃ si fuerit febris ꝯfert doloribꝰ mr̃icis. ¶ Dya. reu. cõfert doloribꝰ. ¶ Etiã stercus colũbinũ tritũ hñ cũ oleo ro. aut adipe anatio ⁊ corõa regia ꝯfert vlceribꝰ eius. ¶ Adeps anserinus ⁊ galline recẽs cõfert dolori eius. ¶ Pinguedo porci ꝯfert dolori eiꝰ. ¶ Esanilla decoctio eius ad calefaciẽdũ posita ꝯfert matrici.

¶ Paulus pix liquida dissoluit exituras ⁊ durities i apate.

¶ Dyasc. ficus sicce cocte cũ farina ordei ⁊ mixte cũ fenu-

greco calefaciũt matricẽ. ¶ Dya. lac ficus lenifacit duritiẽ eius. ¶ Dya. decoctio lauri ꝯfert doloribus eius. ¶ Sinapis eius cõfert doloribus. ¶ Bimasuy decoctio chiri citrini ad sedẽdũ in ea ꝯfert apãtibus duris. ¶ Dya. decoctio chiri nisi fuerit vehemẽtis virtutis valde illinita sup apãta dura in matrice ⁊ ꝓprie dura diuturna confert. ¶ Maluauiscus coct⁹ cũ vino ⁊ mixtus cũ adipe ⁊ cũ gũmi grani viridis ⁊ suppositus ꝯfert apãti duro in matrice etiã decoctio ipsius idem facit. Decoctio malue ortenſ. ad sedendum in ea lenifacit duritiem matricis. Dya. si ponit̃ in clisteri cõfert pũctioni in matrice. Dya. dixit ypo. ell's suppositus in matrice educit quod in eo erit.

¶ Absq; auctore si fuerit dolor matricis cũ calitate supponendũ est de aq̃ virge pastoris. sempuiue ⁊ oleo rosꝫ. cũ alba lana ⁊ vtendũ est silibus de nutrimẽto ⁊ regimine. sed si fuerit cũ frigiditate supponẽdũ est de gũmis calefactiuis sicut elkitran. ⁊ puleyo ceruino.

¶ Ad apã durũ ⁊ frigidũ in matrice. de memoriali. abdus. ℞. diaqlon. basilicõ. adipis. anſini medulle ossiũ cerui. butiri recentis ouini. coaguli leporini. aloe. sanbã castorei olei sãbucini ꝯuenienter supponẽduꝫ est de eis cũ lana azulei coloris. vtendũ est ad duritiẽ eius medulla ossiũ cerui ⁊ adipe anatino. cera citria oleo lilino myrrha croco camomilla maiori. castoreo. aneto ameos. yreos. gũmi fisticoꝝ ⁊ aq̃ fenugreci ⁊ fiat cũ eis vnguentũ ⁊ supponẽdum est de eo cuꝫ lana coloris azulei. ¶ Ad apã durũ ⁊ cancꝝ in matrice. lenificatio fiat cũ emplastris. deinde vtenduꝫ est ꝓuocatiuis vrine cũ ꝯuenienter euacuatio fiat ⁊ reiterãduꝫ est pluries.

¶ De cõplemento ⁊ ꝑfectione ad imponendum in mr̃ice ad vulnus ⁊ ardorẽ ⁊ doloreꝫ vehemẽte taꝫ in matrice q̃ꝫ i vesica iponenduꝫ est de aqua psiliȷ̃. aqua virge pastoris. aqua ordei albũine oui. lacte feminino. oleo cucurbite ⁊ sciet̃ albo ⁊ fiat clistere in matrice cũ. ℥. iiȷ̃. ipsoꝝ ⁊ guttati iponenduꝫ est de eis in vesica. ante modicũ ⁊ dandũ est in potu mulieri d̃ succo liqritie. dragagãto gũmi. seie citrulloꝝ. seie melonũ ⁊ amido. ⁊ dãdũ ẽ in cibo d̃ citrullis ⁊ melonibus aut dãdũ ẽ i potu d̃ vio cocto ⁊ sumat i cibo de oleo sisamio cũ ficub⁹ ⁊ d̃coctiõe radicis liquiritie. frequenter qm̃ ꝯferunt valde.

¶ Hec est recepta illius q̃ iponit̃ matrici ad extrahẽdũ sanguinẽ ꝯgelatũ de ea ⁊ ad mitigãdũ dolorẽ similẽ dolori parturiẽtes. ℞. camomille. coroẽ regie: radicũ blitaꝝ: violaꝝ. pulegi ceruini. prassiȷ̃. ãñ. ℥. i. myrrhe. ʒ. iiȷ̃. sisimbriȷ̃ aneti abrotani seis lini fenugreci: arthimisie: ãñ. ℥. i. coq̃nt̃ cũ rotul. v. aq̃. dũ remaneãt rotul'. i. ⁊ cũ eis fiat clistere in matrice p triduũ.

¶ Dico q̃ hoc emplm̃ valẽs est ad dolorẽ vehemẽtẽ accidentẽ i matrice ⁊ ad apã flegmaticũ ⁊ sãguineũ ⁊ ad dubaylet i matrice. ℞. seis cauliũ. napti. ℥. i. ʒ. fenugreci semis lini. ãñ. ℥. iȷ̃. corone regie. ℥. iiȷ̃. camomille violaꝝ myrrhe. ãñ. ℥. iȷ̃. ʒ. sigre sicce. ℥. i. sandali. radicis maluauisci. ãñ. ℥. iȷ̃. aneti. ℥. iȷ̃. bdelliȷ̃. ℥. iiȷ̃. ficuũ pinguiũ infusaꝝ i vino cocto. xx. infundant̃ sicca: ⁊ infundat̃ bdelliũ i vino cocto ⁊ terant̃ ficus bñ: ⁊ admisceant̃ cũ bdellio ⁊ fiãt cũ oleo lilino ⁊ oleo sisamino ad sufficiẽtiã ⁊ admisceãt̃ cũ eis: gũmi pini. adeps vituli. adeps anatis. ãñ. ℥. iiȷ̃. cũ cere rotul'. i. ⁊ admisceant̃ oia ⁊ distẽpent̃ adinuicem ⁊ emplastrum fiat cuꝫ eis in nocte per plures noctes. quoniam mirabiliter confert valde.

¶ Ad duritiẽ simileꝫ apostemati in matrice. ℞. olei fenugreci. narcisci croci. ⁊ olei aneti. ⁊ vngẽda ẽ matrix cũ eis. ẽt suppositio laudani cõfert duritiei. qm̃ lenifacit apã durũ in matrice: aut terẽda sũt folia maluauisci imatura cum adipe anserino ⁊ gũmi amig. ⁊ supponendũ est de eis loco.

¶ Ad pustulas accidẽtes in matrice. ℞. rosaꝝ siccarũ. ʒ. xx. spice. ʒ. v. myrrhe clare ⁊ bone. ʒ. i. radicis liliȷ̃. ʒ. v. cimoliȷ̃. ʒ. xx. terant̃ ⁊ distẽpentur cuꝫ vino cocto odorifero ⁊ fiant inde pessaria admodũ glandinum: ⁊ supponantur.

¶ Ad dolorẽ cũ frigiditate i matrice. ℞. opoponaci. ʒ. i. castorei dauik. iȷ̃. dent̃ in potu cũ vino odorifero cocto: ⁊ epithimandũ ẽ cũ decoctõe: arthimisie. ¶ Ad dolores matricis. ℞. decoctio arthimisie ꝯfert ad sedẽdũ in ea. ¶ Ad dolorẽ accidẽtẽ cũ doloribus matricis. ℞. gipsi triti. ʒ. i. ⁊ det̃ i potu cũ vino cocto odorifero simplr̃ post exitum d̃ balneo.

¶ Ha. de morbo ⁊ accidẽti. generatur in collo matricis caro non habens spũm que vocatur mola.

¶ Judeus accidit de ea mala cõplexio ⁊ dissolutio ṽtutis q̃ si emittit̃ de ea sanguis si fuerit supabũdãs ⁊ clar⁹ erit de vena apta absq; dolore ⁊ si fuerit cũ putredie de dubayla erit ꝫ si fuerit niger ꝓcedẽs paulati paulatiꝫ ex corrosione erit.

¶ Or si fuerit i matrice apã cũ eo erit febris acuta ⁊ si fuerit in anteriori pte ipsius pecten eius patiet̃ ⁊ retinebit̃ vrina ⁊ dolebit colluꝫ. ⁊ si fuerit in posteriori pte eius patiet̃. dorsuꝫ ⁊ ꝯstipabit egestio. vñ minutio fiat in basilica: ⁊ postea in saphena: ⁊ dãdũ ẽ in potu de cassiafistula cũ aq̃ solatri: ⁊ oleo amig. ꝫ cũ ideclinatõe fuerit apã dãdũ ẽ i potu ei d̃ oleo pẽtad. cũ oleo rad. ⁊ supponẽdũ ẽ in ꝑncipio passiõis cũ ꝓhibitiuo ⁊ i fine cũ succo cauliũ myrrha ⁊ silib⁹ ⁊ i ꝑncipio passionis cũ aq̃ ẽdiuie fiat cura solatri oleo ro. albugie oui ⁊ silib⁹.

¶ De libro veneni. dixit. H. si mulier de castoreo nigro sumit in potu in quãtitate kerat. i. confert dolori matricis.

¶ De signis attributis. H. Signa apãt̃ mr̃icis habent̃ p dolorẽ in loco cũ iecticatiõe ⁊ caliditate põderositate ⁊ extensiõe i spinali coxa pectine iguinib⁹ p horripilatõeꝫ ⁊ dolorẽ pũgẽtẽ stuporẽ ⁊ frigorẽ extremitatũ p sudorẽ multũ. p pulsuꝫ puuꝫ ⁊ excõicatõe ei⁹ cuꝫ stomaco accidit singult⁹: ⁊ dolor in collo. i gutture: ⁊ i ãteriori pte capitis ⁊ visu. Or si fuerit apã in ore matricis erit dolor vehemẽtius in nocumẽto. ⁊ extẽdent̃ iguines valde: ⁊ si fuerit i latere patient̃ cuꝫ hoc iguines valde cuꝫ ipã ancha. Or si fuerit dolor in inferioribus mr̃icis patiet̃ cũ eo intestinuꝫ rectuꝫ ⁊ erit tenasmõ. Or si fuerit in pte supiori dolebũt lũbi cũ coxa. Or si declinãs fuerit ad lat⁹ accidet ide dolor vehemẽs cuꝫ extẽsione in latere ad q̃ declinãs erit: ⁊ retinebit̃ vrina cuꝫ egestiõe. ẽt cuꝫ apãte in matrice accidet durities ⁊ siccitas vehemẽs. q̃ si fuerit in ore matricis dubayla erit extẽsio vehemẽs i eo cuꝫ febre cuꝫ horripilatõe ⁊ agescet paulati ad fluxuꝫ dẽtris: ⁊ iferior ps ei⁹ erit iflata. Or si fuerit i ea vlcera crepata manabit ex eis erugo ⁊ febrẽ patiet̃ ⁊ extenuabit̃ corp⁹ ei⁹ ⁊ nocebũt ei medicie mollificatiue ⁊ iuuamẽtũ suscipit p stiptica. Or si fuerit i ore ei⁹ dolor erit vehemẽs valde. Or si fuerit putrefcã ⁊ polluta erũt cuꝫ multa erugie aut forte iflabit̃ matrix i toto: aut forte dura fiet: ⁊ inde magnificabit̃ venter sicut in ydropico ⁊ corpus extenuabit̃ ⁊ debilitatur absq; dolore.

¶ Signum debilitatis habetur per fluxum mẽstruoꝝ: ⁊ paucum appetitum coitus per paucam laxationem.

¶ Or si fuerit in ea aq̃ accidet ide apã molle in inferiori pte vẽtris cũ angustia anhelit⁹ ⁊ retẽtõe mẽstruoꝝ ⁊ sonitu i vẽtre ꝑcipue si ãbulauerit ⁊ motũ fecerit vehemẽtẽ. qm̃ manabit ex ea hũiditas aquea. ¶ Misus si iflat̃ matrix igrediat̃ mulier domũ boni odoris nulluꝫ nutrimẽtuꝫ sumẽdo p triduũ: ⁊ vtẽdo insõneitate vltra posse. deide dormiat ⁊ clysterizãda ẽ matrix eius: ⁊ dandũ ẽ ei de potione moderata ⁊ conferẽti sincopi ⁊ post triduum da in cibo de cibariȷ̃s lenibus ⁊ calefaciẽda est matrix ⁊ clisterizanda est: ⁊ laxatio fiat cum decoctione fenugreci ⁊ oleo. Or si efficitur dolor vehementior minuenda ẽ aliqua vena ⁊ vtẽdũ est emplis pessariȷ̃s lenificatiuis ⁊ sessione in aquis mollificatiuis.

¶ Sꝫ si fuerit durities vtẽduꝫ est vẽtosis ⁊ mitigato dolore ꝓcede cũ emplis lenificatis sicut empl'o maiorane ⁊ empl'o corone regie. Et sedere dꝫ mulier in d̃coctõe fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ emplm̃ fiat cũ farina ipsoꝝ cũ adipe anserio medulla ossium cerui ⁊ oleo alcãne ⁊ superponendum ẽ de eis.

¶ Dixit sgrros est apã duꝝ ⁊ solidũ nõ cũ dolore ⁊ ẽ incurabile: sꝫ ad bñfaciendũ corpi mlieris. cura fiat cũ lenitiuis ad lenifaciẽdũ cũ eis: ⁊ si fuerit in ea dubayla. inde accidet i ea inflãmatio cũ febre cũ frigore ⁊ horripilatõe ꝑcedẽtib⁹ ꝫ curãduꝫ ẽ cũ lenitis ad apiendũ velociter. deide sedere dꝫ mulier i decoctõe fenugreci sisimbriȷ̃ maiorãe lẽticulaꝝ adipis myrrhe olei lilini: ⁊ olei alcãne. ⁊. ℞. armõiaci i q̃ntitate. ʒ. i. aut siliũ ⁊ empl'ꝫ fiat cũ eo sup flãcũ sup dorsũ cũ faria tritici cũ faria fenugreci. faria semis lini cũ adipe: ⁊ gũmi pini: ⁊ gũmi grãi viridis arthimisia pulegio ceruio: maiorana: sale gẽme mellis ⁊ oleo. ¶ Or si ab eo manauerit putredo fetẽs ⁊ grossa. coq̃ d̃ prassio i aq̃ mellis ⁊ clisterizãda ẽ matrix cũ ea. Or nisi fuerit i ea fetor clysterizãda ẽ cũ vnguẽto basilicõ: ꝫ cũ inflatio fuerit diminuta stude tũc ad ꝯsolidãdũ vuln⁹ ⁊ sedeat mlier i aqs stipticis: ⁊ supponẽdũ ẽ d̃ vnguẽto ceruse ⁊ dũ dubayla non fuerit matuꝝ sedeat i aqs maturatis. sic in decoctõe fenugreci ⁊ liliȷ̃. ⁊ cũ crepatũ fuerit dubayla da in potu d̃ eo qd̃ ꝓuocat ⁊ purgat mr̃icẽ d̃ aromatib⁹ caute: ne ꝯsequant̃ ista añq̃ꝫ crepatũ fuerit eo q̃ augẽt in dolore. Or si volueris q̃ velociter maturetur apostema clystere fiat cũ vnguento lenitiuo: ⁊ aperitiuo.

¶ Et si sentis q̃ in matrice est apostema duꝝ ⁊ patiens fue-

rit sicca in colore plumbi.cācer erit.lȝ nō ineniaꝭ ꝑ tactū cā
cer in mr̄ice:ꝛ mulier dolorē:sentiet ad modū pūctōis acus.
Qꝛ nisi manauerit ab eo aliqd noscas ꝙ in ea ē cancer non
vlcus.ꝛ si manauerit cū eo ēt erit vlcus:ꝛ in ea erit cācer.vl
cerosus:aut cācer cū humiditate acuta nec accidet:tunc cū
eo dolor:ꝛ si volueris mitigare aliquē dolorē ipsius clyste
re.fiat cū decoctōe lenticulaꝝ cū lacte asinino ꝛ decoctione
plātaginis cū desiccēt in vltimo modo in apostemate vlce
rato ꝙ appellaꝭ cancer q nisi fuerit vlcerosus.ꝓcede cuȝ vi
tello ouoꝝ oleo roſ.psilio iusqamo ꝛ solatro ad supponen
dum ꝛ ad sedendum in eis cum mitigent ipsum doloreȝ mor
dentem fit etiam in matrice corrosio:ꝛ curandum est vt cu
ratur cancer ꝛ incurabilis si fuerit cum eo.

H ¶ Etiam fit in matrice iflatio:ꝛ habeꝭ de ea significatio ꝙ
erit extēsa valde ꝛ transmutabiꝭ matrix de loco vno ad ali
uȝ. ¶ De cura ipsius apponēde sunt vētose magne pectini:
ꝛ vtendū est vnguētis disꝑgētibus vētositates sicut rutha
mixta cū cimino ad modū emplastri ēt scieꝭ dispargente vē
tositates ꝯfecto de xilobalsamo bdellio ꝛ oleo nardino ꝙ si
difficilis fuerit cura corroboranda sunt emplastra ꝛ scieꝭ.

I ¶ Etiā accidūt i matrice dolores ex humiditatibꝰ malis ma
nātibus ad eā dū macrescit ꝛ extenuaꝭ matrix.ȝ cura fiat cū
mūdificatōe mr̄icis cū medicinis ꝛ scieꝭ.ad educendū qꝺ in
ea fuerit sicut prassio ꝛ orobo.purgata matrice purgādū est
corpus deide vtēdū est rebus diureticis in decoctōe ꝛ scieꝭ
nulla negligētia intermissa in freq̄nti purgatōe corpis ꝛ ipsi
us mēbri post ꝯfortatiōeȝ pulmonis cū piretro pipe oleo ꝛ
sgnāti.ad attrahēdū qꝺ i eo fuerit ad iferius ꝛ regescit ide.

L ¶ Dixit ēt subuertiꝭ mr̄ix ꝛ efficiꝭ i vulua ꝛ mollefiet siphac.
ꝛ hoc fit eo ꝙ fetus egrediꝭ subito:vn̄ egredieꝭ collū matri
cis ad vuluā.aut ex motu secūdine in exitu eius ꝛ iō ꝓhiben
dū ē hoc.aut fit ex motu:aut ex saltu:aut ex putrefactōe hūi
ditatū.vnde capiēda ē matrix:tūc cū manu dū fuerit leuis i
vulua.ꝛ os eius fuerit in medio eius ꝛ ide accidet dolor ve
hemēs cū febre flāmosa.vn̄ remouēda est mulier de balneo
ꝛ vnctionibus ꝛ sedeat in aqs stipticis ꝛ ꝓprie in decoctōe
squināti rosaꝝ galle ꝛ nucis cipressi: deinde impellēda ē ma
trix ad sursuȝ paulatim:ꝛ obturanda est vulua paulati cum
lana madefacta in ꝑte harū reꝝ ꝛ spargatur super eaȝ aca
tia:ꝛ eleuāda est inquantū pōt:ꝛ ponendū ē super vmbilicū
de vētosis ad attrahendū sanguinē ad superiꝰ ꝛ dimittēde
sunt ventose ꝑ tp̄s longū:qm̄ matrix nō reuertetur ad locū
eius.Dixit ꝛ ligāde sunt tibie eius.ꝛ non cognosco ꝙ hȝ mo
dum meliorem isto.

K ¶ Dixit etiā accidit matrici ꝙ obturaꝭ os eius:ꝛ efficitur tu
nica super illud:ꝛ cū ea non erit dolor neqȝ alia manatio:ꝛ
vtendū est mitigatiuis vnde sedeat in aqs lenificatiuis sicut
in decoctōe seminis lini ꝛ fenugreci ꝛ clysterizanda est cum
clysteri in p̄mo cū his rebus.deinde ingrossanda ē cannula
ipsius ad aperiendū:vt leuius tibi sit cura duȝ inflecꝭ ꝛ reuer
tiꝭ ad dispositionē naturalē.Dixit supponendū est aūt cum
his aqs:sed debent esse aque violēte ꝛ supponēde sūt cānu
le in matrice:vt sint in ea ad modū forme:ꝛ mutande sunt ꝛ
ingrossande dum ꝑuenient ad modum conuenientem.

z ¶ Etiā accidunt in matrice emorroyde.vnde pone speculuȝ
sub muliere ꝛ videbis eas. ¶ De cura:sedeat mulier in p̄mo
cū aquis mollificatiuis ꝛ lenificatiuis sicut in decoctōe seis
lini fenugreci ꝛ oleo:ꝛ suppositio fiat cū oleo lilino ꝛ corona
regia.Qꝛ nisi mitigeꝭ dolor vtendū est corroborātibus leni
ficationē cū scieꝭ sicut cū adipe anserino ꝛ medulla ossiū cer
uoꝝ bdellio ꝛ nisi suffecerint vtēdū est cura cū ferro ad mo
dū quo inciduꝭ emorroyde:ꝛ si fuerit in interioribus matri
cis cura fiat cū rebus diureticis.tamē si in exteriori ꝑte inci
danꝭ:noscas ēt ꝙ matrix si tāgiꝭ in ore eius erit res eminēs
ꝛ tangeꝭ ꝑ manum ꝛ manabit ex ea sanguis modicus cū hu
miditatibus ꝛ erugine:ꝛ habeꝭ significatio.ꝙ sunt emorroy
de in matrice ex circuitu cū suꝑabundātia illius qꝺ accidit
ei de manatione humiditatū acutaꝝ ante.ꝛ illius ꝙ accidit
ei ad p̄sens de manatōe sanguinis frequenter cū corruptōe
coloris eius. ¶ Species vero emorroydalis est mala valde
de qua manat sanguis niger ad modū fecis cum ipsa sit in
pluribus venis ꝛ spēs leuis ē de qua manat sanguis blūdꝰ
absqȝ dolore aut forte erit in ꝑte exteriori ꝛ manifestabiꝭ ꝑ
speculū:ꝛ distinctio fit iter sāguinē mēstruū ꝛ ipsū ꝙ in men
struoꝝ manatōe sanguis seqtur vna ꝑs post aliā dū manife
sta erūt mēstrua ꝛ sāguis emorroydalis nō sequiꝭ modū cō
iunctū mēstruoꝝ:qm̄ nō durabit ꝛ q̄nqȝ manat ꝛ cessat san
guis ēt mēstruꝰ:q̄nqȝ nō extenuat corpꝰ ꝛ sanguis emorroy
dal' extēuat:ꝛ corrūpit colorē ēt sāguis mēstruꝰ emittiꝭ abs
qȝ dolore:ȝ alter cū dolore:ꝛ mlier cuiꝰ mēstrua retineꝭ in
uamētū suscipit ex sāguie emorroydali. ¶ Et cura cōis erit
si fuerit in mr̄ice cū difficultate ꝛ ꝓpe si fuerit i ꝓfūdo ꝛ ici
sio eaꝝ fit ꝑ subuersiōeȝ sicut iciduꝭ emorroyde deiñ mlier
dȝ eē i domo frigida ꝛ pedes eiꝰ dclinātes.dn̄t eē suꝑ ꝑietē
ꝑ horas.ij.deiñ ponēdū ē suꝑ pectinē ꝛ pedes de pānis ma
defcis cū aq̄ niuis:ꝛ silr̄ suꝑ spinale ponēda sūt empl̄a stipti
ca.Qꝛ nisi icidanꝭ apponēde sūt suꝑ pectinē māmillas ꝛ spi
nale vētose.ꝛ supponēda ē lana cū acatia:ꝛ cessante sangui
ne emorroyde curantur cum vnguento dum sanabitur.

P ¶ Fissura efficiꝭ i mr̄ice penes exitū fetꝰ cuȝ difficultate:aut
scdine:aut residuoꝝ mēstruoꝝ:aut ex ap̄ate manifestabiꝭ fis
sura ꝑ speculū positū sub mliere:ita ꝙ apiaꝭ os mr̄icis hn̄.
¶ Qꝛ si fuerit i circulo cura fiat cū tucia ꝛ vitello oui cum
hec ꝛ similia de extersiuis sicut post fissura cessauerit ab ea
dem.Et si fuerit in ꝓfūdo supponēdum est de cortice eris vi
treolo cum ipsa cum hoc tolerat.

Q ¶ Si vlcera fuerit cū ap̄ate curāda sūt cū lenificatiuis dū mi
tigabiꝭ ap̄a:ꝛ si fuerit abūdātis pollutōis lauāda sūt cū aq̄
mellis ꝛ decoctōe lilioꝝ:ꝛ supponēdū ē de vnguēto mūdifi
catiuo ꝛ mūdificatis vlceribus replēda ē ꝓfunditas cū vn
guētis ꝯfectis cū oleo roſ.ꝛ repleta hn̄ ꝯsolidandum est cū
tucia eo ꝙ desiccat vlcus ꝛ illud consolidat.

R ¶ Dixit fit caro ruffa i ore mr̄icis.ꝛ in iteriori ꝑte ipsiꝰ:aut ro
tūda:aut lōga nō cū dolore ꝛ medici eā icidūt.ȝ ego eā ligo.

S ¶ Etiā accidit in matrice declinatio.vn̄ ipone digitū ꝛ cōsi
dera ad quod latus declinās erit ꝛ attrahenda est semꝑ ad
terminū vulue postq̄ȝ lenificatio facta fuerit cū decoctōibꝰ
ꝛ pessarijs lenitiuis ꝛ i opposita parte pessarioꝝ fiat vētosa
quoniam idem attrahet eam ad terminum vulue semper.

T ¶ Si mollefactū fuerit collū mr̄icis ꝛ nō poterit extēdi nec
coadunari.vtēdū ē medicinis stipticis in aq̄ in mr̄ice exerci
tio minutōe:ꝛ supponēda sūt scieꝭ q̄ educūt aquā ꝛ ꝓuocant
mēstrua ꝛ ellis albus suppositus educit aquā suꝑabūdāter.

V ¶ Dixit ꝛ caro q̄ appellaꝭ.mola ē dura ꝛ rotūda ꝛ distictio
fit iter ipsā ꝛ cācrū:ꝙ pariet mulier eā ad modū fetꝰ ꝛ distin
ctio fit iter eā ꝛ fetū ꝙ nō moueꝭ ꝛ cura fiat cū mollificati
uis ꝑ tp̄s.deinde cōmouēda est matrix.qm̄ eā expellit cito.

X ¶ De mē.do.si fuerit i corꝑe pōderositas cū tēpestate horri
pilatōe erronea nausea ꝛ appetitu cibarioꝝ maloꝝ dic ob
stetrici ꝙ tāgat os ipsiꝰ.Qꝛ si fuerit coadunatū cū duritie si
gnificat suꝑ passionē mr̄icis.ꝛ si matrix dclinās fuerit ad sur
sū aut ad latera:locꝰ ad quē dclinās erit ifirmaꝭ ꝛ ꝑs mlierū
sentiūt i ipso loco dolorē cū pōderositate ꝛ tēdet dolor ad
coxas ꝛ claudabit i itu cū pede i cuiꝰ ꝑte erit dolor. ¶ Dixit
aperitio cuȝ ferro q̄ fit in matrice cuȝ difficultate cōsolidaꝭ:

Y ¶ Biserapiō dixit accidit ap̄a i mr̄ice ex ꝑcussiōe ꝛ cāu ꝛ retē
tōe mēstrue ꝛ pꝰ ꝑtū ꝛ ex coitu itēso.ꝛ seqꝭ ap̄a i mr̄ice febris
acuta cū doloꝭ capitꝭ:dolore chordaꝝ:ꝓfūditaꝭ ocloꝝ:spas
mo brachioꝝ ꝛ digitoꝝ ꝑtis posterioris capitꝭ ꝛ dolore vul
ue cū lesura ꝛ pulsatōe i mr̄ice ꝛ sentiꝭ dolor i loco passiōis.
Qꝛ si fuerit retrorsū erit i lūbis dolor ꝛ si fuerit i āteriori ꝑte
dolor erit in ꝑtibꝰ āterioribꝰ.Qꝛ si ap̄a fuerit i ꝑte posterio
ri retinebiꝭ egestio ex ifestatōe ap̄aꝭ ad itestinū rectū ꝛ si fue
rit i ꝑte āteriori dolor erit i pectine cū dissuria ꝛ difficultate
migēdi oīno eo qꝺ ap̄a ifestat vesicā.Qꝛ si ap̄atizata fuerit
latera mr̄icis extēdenꝭ iguines ꝛ difficil' erit coitꝰ.ꝛ si fuerit
ap̄a i ore mr̄icis retinebiꝭ i ore mr̄icis res dura grossa ꝛ soli
da.ꝛ cū ap̄ate grosso i mr̄ice erūt febres acute cū iflatōe ve
hemēti cū pōderositate anchaꝝ iguinū ꝛ genuū:ꝛ vene ite
rioris ꝑtis genu.pulsu spisso.ꝑuo anhelitu:ꝛ retētōe vrine:ꝛ
egestiōis:ꝛ si lōga fuerit passio erit cū sincopi. ¶ De cura ex
pedit qꝺ minutio fiat i vena asselle ad attrahēdū māȝ ad su
piꝰ ꝛ i fine eiꝰ ꝙ si residua fuerit aliq̄ suꝑfluitas minuēda ē
saphena ꝛ vtēdū ē laxatiuis ꝛ ēplāda ē matrix cū ꝓhibiti
uis ꝛ cū fuerit passio.i fine attenuatōis miscēda sūt cū eis dis
solutiua qbꝰ vtēdū ē i p̄ncipio.ꝛ i ap̄ate calido vtēdū ē lēti
cul:corticibꝰ granatoꝝ plātagie solatro corticibꝰ cucurbite
rosis:ꝛ si fuerit i fine miscēda sūt cū eis anetū fenugreci mal
uauisci:camomilla corona regia cuȝ croco.sed dissoluto ip
so apostemate miscendū est armoniacuȝ cuȝ bdellio sigia ꝛ
galbano.cū adipe ꝛ medulla ossiuȝ.ꝛ cū eis fiat emplm̄ suꝑ
mr̄icē oleis tenuibꝰ calidis.sicut oleo ireos: lilij: camomille

⁊ oleo alcāne. ¶ Et si declinat passio ad cōgregandū saniē supponendū est de decoctōe ficuū cū farina ⁊ stercore colū bino. et scief ꝯfectū cū vnctuositate lane ⁊ butiro cocto: ⁊ cū emanauerit sanies si ꝓcedēs fuerit ad vesicā da i potu d' lacte psilio semie melonū dragaganto amido ⁊ zuccaro. Et si emanauerit ad itestinū rectū clystere fiat cū decoctōe lēticulaꝝ rosaꝝ balaustie ⁊ risi ⁊ si emanauerit ad vuluā admisce de basilicon de quattuor cuꝫ butiro cocto vaccino: ⁊ cū eis clystere fiat in vulua. si fuerit sanies alba mūda ⁊ spissa. Sꝫ si fuerit fetens ⁊ subtilis vtendū ē rebus stipticis. Et si fuerit in inferiori aꝑa ⁊ possibile fuerit ꝙ aperiaf aperiendum est.

f ¶ Hoc est medicamē ad mitigandū dolorē matricis: ⁊ disꝑgēdū vētositatē eius. Infundaf fenugrecū i aq̄ ⁊ lauef ter. deide coquaf dū liquefiat ⁊ misceaf cū spuma ipsius adeps anserin⁹: aut galliaꝝ ⁊ liquefiat sup ignē. deinde remoueaf ab igne ⁊ dimittaf donec congelef. deinde supponendū est de eo cuꝫ lana cū modico rosato. ¶ Aliud coquaf papauer cū musto vuaꝝ cū violis dū liquefiāt. deinde admisceanf cū adipe anatino ⁊ cerebro vituli ⁊ medulla ossiū eius: ⁊ fiat cū eis suppositio. ¶ Aliud coquaf fenugrecū cum succo vue ⁊ admisceaf. cū adipe anserino gūmi nucū: ⁊ oleo rosa. ⁊ suppositio fiat cū eis. ¶ Aliud coquaf papauer cū aqua dū liquefiat opprimaf: colef: ⁊ admisceaf ꝓ tribus papaucrib⁹ de myrrha ⁊ opio. aā. ʒ. i. tritis de adipe anatino. ʒ. iij. d' oleo rosa. ʒ. iij. ⁊ de eis fiat suppositio.

F ¶ Sed ꝯuenit aꝑatibus duris: vnguentū dyaqlon: ⁊ vngendū ē cū oleo lilino ⁊ supponendū ē de basilicon cū vnctuositate lane vino dulci. ⁊ vitello oui. ¶ Hoc est pessariuꝫ ad aꝑa durū. ℞. adipis anserini ceroti cū oleo lilino vitelli oui. aā. p. i. myrrhe. quar. i. ptis opij decimā ptē: ⁊ eis vtendū est. ¶ Etiā ꝯuenit eis oleū vitis ⁊ panis madefact⁹ cū aq̄ mellf. ⁊ cū aq̄ in qua ifusa fuerint folia vitis dū lenia fiant. deinde calefiat cū eo panis tm̄dē cū aqua mellis. ⁊ cū ea ponaf basilicon. ʒ. i. ⁊ fiat cū eis suppositio. ¶ Sꝫ ꝯuenit aꝑati calido ⁊ duritiei. ℞. dyaqlon: ⁊ misce cū oleo rof. aqua plātaginis ⁊ solatri: ⁊ fiat inde suppositio. quoniam perfecte faciet.

A ¶ Pars quoqꝫ canceri in matrice est vlcerosa ps absqꝫ vlcere: ⁊ cū vlcerosa erit manatio rei male nigri. coloris fetentis ⁊ cū ea q̄ ē absqꝫ vlcere erit durities ⁊ dolor vehemēs: qm̄ tāgif cū manu ⁊ mitigāda est cū decoctiōe fenugreci ⁊ emplastro maluauisci. seminis lini. papaueris olei rosati. ⁊ solatri ⁊ clystere fiat cū eis ⁊ albugine oui ne excitef dolor: ⁊ incurabilis erit passio: sed qm̄ emittif sanguis abūdans adde i bis de cerusa. luto armenico acatia ⁊ similibus.

E ¶ Dya. dixit decoctio mirti bona est ad manationē hūiditatū in matrice diuturnā ēt syrupus granoꝝ mirti sumptus in potu illud facit. ¶ Acatia cornu cerui si sumunf in potu in quātitate auri pon. iij. cū dragagāto tollūt manatōeꝫ de eo. ¶ Dixit Dya. si aliqua ps daf coaguloꝝ i quātitate dauik. iiij. ʒ. cōfert manationi diuturne de matrice.

¶ Dixit. G. portulaca cōuenit fluxui mēstruoꝝ ⁊ succus ei⁹

D est efficatior in hoc. ¶ Semē iusquiami sumptū in quātitate dauik. i. ʒ. cū pte vna papaueris cōfert fluxui sanguis de mrīce. ¶ Medulla nucū vsta ⁊ trita cū vio ⁊ supposita tollit mēstrua. ¶ Dixit Bimaf. salices incidūt abundantiā sanguinis mēstruoꝝ. ¶ Fex aceti cum mirto si terif bene ⁊ emplastraf super pectinē ⁊ ventrē tollit manationē mēstruoꝝ. ¶ Dya. Succ⁹ folioꝝ oliue silucstris tollit fluxū sanguis ⁊ manatōeꝫ ei⁹ si supponif. ¶ Dya. sterc⁹ caprinū. ⁊ ꝓprie capraꝝ mōtis. s. siccius tritū ⁊ admixtū cū thure: ⁊ cū lana suppositūꝫ incidit manationem sanguis diuturnaꝫ de matrice.

E ¶ Dya. liciū suppositū incidit manationē humiditatum diu

D turnā de matrice. ¶ Dya. sumacraton vel sumac tritū daf i potu ad fluxum sanguinis ruffi accidentem in mulieribus. ¶ Dya. erugo ferri si sequif icidit fluxū sanguinis de matrice. Succus semperuiue positus incidit manatōem humidatū diuturnā de matrice. ¶ Granū tamarisci suppositūꝫ tollit manationē de matrice. fiunt de radicibus tamarisci istrumēta ⁊ vasa ad sumendū cum eis in potu aquā pro spleneticis. ¶ Dixit Paulus ypoqstidos est medicina violenta ad tollendū manationē sanguis de matrice. ¶ Lutum sigillatū mirabile est ad tollendū sanguinē manantē de matrice. ¶ Lutū samius. qd̄ appellaf stella ꝯfert. ¶ Lutū laani ꝓpinquūꝫ est luto armenico. ¶ Paulus fructus croci siluestris bonus ē fluxui sanguis de matrice. ¶ Dya. thuris cortex cōfert manatiōi matricis. qm̄ cortex est magis violenta thure. ideo cōuenit manationi diuturne. ¶ Dya. Bimasuy dixit si supponif ciminū cū oleo veteri incidit abūdātiā mēstruoꝝ. Caules tollunt fluxum sanguis de matrice. ¶ Dya porrum napti mixtū cū cortice thuris ⁊ suppositū icidit manationē sanguinis in potu data: aut posita in cylsteri de matrice. ¶ Dya. ⁊ tollit manationē superfluitatum ad matricē sumptum in nutrimento: aut in potu. ¶ Si pessarium efficitur cum aceto cum p. i. squāme ferri. hermodactilorum. p. i. ⁊ supponitur incidit fluxum sanguinis de matrice. ¶ Absqꝫ auctore radix barbe ircine est violente stipticitatis: ideo cōfert fluxui sangninis de matrice. ¶ G. succus radicis arboris masticis ⁊ cortices eius cocte prout est in capitulo sputi sanguinis conferunt fluxui sanguinis de matrice ⁊ pōt poni in loco ypoquistidos. ¶ Dya. pessariuꝫ factuꝫ de spica suppositum incidit fluxum sanguinis de matrice. ¶ Dactili immaturi cuꝫ aceto stiptico sumpti in potu incidunt manationem humiditatum de matrice. ¶ Puluis serrature arboris napti ⁊ decoctio eius illud faciūt. ¶ Ga. nenufar citrinuꝫ ⁊ album si radix eius sumitur in potu ⁊ semen cuꝫ vino nigro confert manatiōi humiditatis de matrice. ¶ G. radix nenufaris ⁊ semē ex pfecta stipticitate ipsorum incidunt manationem sanguinis accidentem in mulieribus. ¶ Flos citoniorum sumpta in potu cum vino confert manationi diuturne de matrice. ¶ Sumac comedenti sumptum in potu cum vino stiptico incidit fluxum sanguinis de matrice. ¶ Decoctio ligni rubee sumpta in potu: aut posita in clisteri confert manationi humiditatum de matrice.

D ¶ Iudeus si videris ꝙ mulier cōfortef per id qd̄ euacuaf ꝑ menstrua. ⁊ inde citrinus efficif color ipsius ex supfluitate ⁊ repletiōe erit ⁊ natura illud expellit. ideo non est incidendū sed per colorem ipsius habef significatio de humore cōdominanti. ¶ Dixit si passio violenta efficitur vtenduꝫ est medicinis prohibitiuis menstruorum ⁊ stupefactiuis: tam i potu datis q̄ꝫ in illinitione positis. etiam trociscis carabe: ⁊ filonio. ꝙ si fuerit fluxus sanguinis de matrice cum caliditate da in potu de trociscis spodij cāphorinis ⁊ semine acetose cum rob acetositatis citrorum: ⁊ si fuerit fluxus sanguinis de matrice cum debilitate matricis da in potu de stipticis ꝯfortatiuis cuꝫ aromatibus. ℞. galle. luti sigillati: armenici: aluminis: sanguinis draconis aā. ʒ. i. sꝫ cāphore. gra. ij. suc. dauik. i. admisceantur in. ʒ. i. sir. mirti. ⁊ sumenduꝫ est i potu. ¶ Et si fuerit in matrice vlcus da in potu de medicinis cōpositis ꝯglutinatiuis stipticis ⁊ stupefactiuis. ⁊ supponēdū est de vnguento ceruse. balaustie litargiri ceroti. ⁊ oleo rof. ⁊ si manabit mēstrua ex repletōe minuēda est vena aꝫulea. ⁊ ligāda sūt coadiutoria ⁊ ventosa ponēda est inter anchas. ⁊ si fuerit mēstrua tenuis aquea ⁊ diuturna da in potu de stipticis ⁊ supponendū est scief longū: ⁊ vngēda ē matrix. ¶ Bim̄. si viderit pregnans sanguinem minuēdo fiat ⁊ noli precedere cuꝫ laxatione. qm̄ hoc accidit pregnantibus vnde curande sunt cum cibarijs diminuentibus sanguinē ⁊ pauco nutrimento. ¶ De libro matricis cautus eē debes ne procedas in fluxu sanguinis de matrice cū medicinis cōburentibus. qm̄ nocent cū membrū sit neruosum ⁊ ꝓprie in fluxu sanguinis in pregnātibus. ¶ De membris dolen. malitia coloris sequif intensum exitum spermatis. ⁊ inflanf pedes cum toto corpore cū mala digestione ⁊ debili. Dixit forte purgatur corpus ꝑ abundantia menstrua quemadmodū purgatur per vrinam. Dixit qd̄ emittitur cum menstruo in hac dispositione erit eruginosum declinans ad citrinitateꝫ: aut ad rubedinem: aut ad aqueum: ⁊ si fuerit sicut sanguinis minutionis hic erit ex passione in matrice. ¶ Hoc est clistere ad fluxuꝫ sanguinis de matrice de elmogeb. ℞. calcatar acatie. corticum thuris antimonij. aā. par. i. fiant inde trocisci ⁊ miscendū est auri pon. i. luti armenici. ʒ. ij. ⁊ fiat clystere in die pluries in matrice ⁊ dormiat patiens super dorsuꝫ ita ꝙ coxe eius eleuentur per horam: ⁊ similiter clystere fiat ꝓ cancro cum clystere tollente dolorem. ¶ Absqꝫ auctore ad intensa menstrua hoc est mirabile. ℞. corticum thuris. luti armenici. carabe acatie: ana partem vnam fiat inde trocis. ⁊ detur in potu cum succo vue acerbe. ¶ Binserapion si emissio menstruorum fuerit ex debilitate arteriaruꝫ stude ad curandum cum illinitionibus ⁊ emplastris stipticis. ⁊ si fuerit ex acuitate sanguinis cura fiat cū mitigatōe ⁊ extinctione: ⁊ si fuerit ex sanguinis repletiōe minutio fiat: ⁊ cognoscēdus est humor cōdominās ex colore sanguinis manātis: vñ

vngendus est pannis cū eo: ⁊ ↄsiderādū est q̄ si fuerit sicut fex.colera ru.ↄdominat̄ sanguini.Si fuerit tenuis ⁊ aque⁹ flegma dominat̄: ⁊ si fuerit rubeus sanguis cōdiminat̄: ⁊ faciēda est euacuatio ipsius humoris:deinde vtendū est stipticus in potu emplastris ⁊ in pila.⁊ emplastrandus ē vēter cū lumbis in toto cū stipticis distempatis cū aceto: ⁊ ponēdū est in licinijs de cāphora ⁊ opio ēt decoctio galle ad sedendum in ea tollit manationem diuturnam de matrice.

D ¶ Dya.decoctio substātie recētis vue ad clisterizandū ⁊ sedendū in ea tollit manatōem humiditatū ⁊ sanguinis matricis. ¶ Succus vue acerbe positus in clisteri tollit manationē sanguinis diuturnā de matrice. ¶ Dya.Succ⁹ virge pastoris incidit fluxū sanguinis de matrice. ¶ Lenticule elixe bene deinde cocte in aceto bonū cibariū faciunt ad fluxum sanguinis matricis. G.frequēs vsus eorū bonus est ad idē. ¶ Decoctio rubi in potu sumpta tollit manatōez diuturnā matricis. ¶ Dya.succ⁹ solatri suppositus icidit manatiōem hūiditatū diuturnā d̄ matrice. ¶ Bim.calcatar ⁊ calcadis cū aqua porroꝝ incidit fluxū sanguis matricis. ¶ Dya.decoctio granoꝝ granatoꝝ muzoꝝ ↄfert fluxui hūiditatū de mr̄ice. ¶ Balaustia dixit.G.oēs medici eavtunt̄ hac passiōe data i potu ad tollēdū mēstrua. ¶ Dya.cauda eqna dixit.Gal.ↄfert fluxui sanguinis accidēti mulieribus: ⁊ ꝓprie ruffi d̄ matrice. ¶ Papauer tritus bene ⁊ datus in potu cū vino tollit manationem humiditatis de matrice.

D ¶ De medicinis ↄferentibus fluxui sanguis de matrice.Bimas̄.℞.spice bone.par.iiij.distempent̄ cū vīo stiptico: ⁊ supponat̄.ēt tollit manationē mēstruoꝝ. q̄ supponat̄ cū succo ypoqstidos i quātitate.ʒ.iij.i lana azulea ⁊ acatie.ʒ.i.trite:sꝫ lana dꝫ inuolui postq̄ꝫ madefacta fuerit i aqua mirti cū eis ⁊ supponi:qm̄ dissoluit vētositates:ēt lana madefcā i aqua ipsa ⁊ inuoluta i vitreolo bn̄ trito.⁊ supposita tollit mēstrua.

D ¶ Ad retinendū sanguinē mēstruū: ⁊ sanguinē emorroydalē.Fiat sudatio frequēs cū vomitu post cibū: ⁊ vtendū ē nutrimētis retinētibus sanguinē sicut cornibus caprinis cum aceto.vini infrigidatis ⁊ lacte accido frixis assis in spido.ita q̄ oīa sint frigida cū non debeat vti calido potētialiter:aut actualiter ēt sumere pōt de piscibus recētibus: ⁊ in potu de purcelletis vstis in quātitate.ʒ.ij.cū aqua ⁊ niue: ⁊ cū aqua sumac ⁊ citonioꝝ: ⁊ sedeat in decoctōe spine sancte foliorū ⁊ radicū ipsius:ēt mirti ⁊ rosaꝝ cuꝫ copulis: ⁊ corona napti cū corticibus granatoꝝ:balaustia galla viridi:barba ircina ⁊ substātia recēti:succi ipsarū: ⁊ fiat inde emplm̄ ⁊ pessariū: ⁊ emplastrandus est vmbilicus cum dorso cū vulua ⁊ ano. ⁊ dādū ē i potu acatie.ʒ.ij.galle.ʒ.i. ēt fiat pessarium cū succo barbe ircine:acatia ⁊ galla imatura cum aqua. ¶ Aliud ad idem.℞ ranik galle.suc.galle:corticum granatorum:acatie corona.aā.p.i.fiat inde licinium cum aqua cornu.⁊ comedere debet de lentibus coctis cum aceto ⁊ acetositate citroꝝ etiam assis in patella cum bone sint ad fluxum sanguinis de matrice ⁊ de emorroydis etiam.

E ¶ Ad malitiā oris matricis ⁊ manationē diuturnā eius ⁊ vlcera in ea.℞.acatie balaustie sanguis draconis succi rosarū cū copulis granatoꝝ corticū rami palme terant̄ ⁊ inuoluat̄ in eis lana in aqua mirti ⁊ supponat̄ p̄ totaꝫ noctē ⁊ sedeat in decoctōe galle copulaꝝ glandi squāme ferri:vitreoli alumis. ¶ Hoc ē pessariū bonū.℞. alumis vitreoli acatie.galle immature distemperetur cum aqua niuis.

D ¶ Etiam dandū est in potu laboranti fluxu sanguis matricis.ʒ.ij.de corticibus oui sturtionis vstis dum albescāt cum rob vue acerbe. ¶ Ad tollendū manationē albā de matrice.Dandū est ei in potu id qd̄ prouocat vrinā quoniā incidit illud ⁊ supponendū est de aniso ⁊ sumac ēt. ¶ Aliud ad fluxū sanguinis de matrice cuꝫ caliditate.℞.galle immature.balaustie:amidi opij:reu.seni.rosaꝝ granoꝝ mirti sumac. carte vste sandali albi.corticis thuris luti sigillati.copularū granatoꝝ ematbitis.figli noui.coriandri sicci:fiat suppositoriū de eis in quantitate.ʒ.iiij. cum lana viridi madefacta cum aqua mirti ⁊ supponatur tota nocte.

D ¶ Ad tollendū sanguinē menstruū ⁊ emorroydalē.℞.aca acatie balaustie sanguinis draconis galle vitreoli:emblicorū purcileti vsti.folioꝝ tamarisci:opij:iusquiami:camphore distempent̄ cū aqua folioꝝ salicū: ⁊ fiat ide suppositoriū p̄ totam nocteꝫ in lana alba.⁊ est vtendū eis locis calidis etiā dandū est eis in potu cum aqua frigida: ⁊ aqua vue acerbe. ¶ Etiā sedere debet i aqua frigida valde in die pluries diminuendo cibū: ⁊ dimittendo potū vini omnino: ⁊ cibū carnium: ⁊ dandū est in cibo de lentibus cephalion: ⁊ aceto: ⁊ similibus: ⁊ de corina cucumeris longi: ⁊ citrulorū: ⁊ illinitio fiat in ventre ⁊ dorso cum sandalo: ⁊ camphora: ⁊ dormire debet in loco aeris frigidi super folia salicum: ⁊ non vtatur balneo.⁊ bona erit cura ꝑfecte. ¶ Hoc ē pessariū ad incidēdū sanguinē.℞.balaustie:sodiciei: spidi : alumis:acori antimoni:cimini:ifusi i aceto:luti armēici rob.cort. distēpent̄ cū aq̄ salicū ⁊ coriādri: ⁊ supponat̄ p̄ totā noctē.postq̄ꝫ vnctio facta fuerit cum oleo rosato.⁊ adde in ea de carta vsta.

D ¶ De memoriali ad incidendū menstrua.Illiniēdus est vmbilicus mulieris cum gipso distempato cum aceto.⁊ dandū est in potu de gūmi arabico dragaganto: ⁊ semine lini cum aqua calida: ⁊ cum eis clysterizet̄ matrix: ⁊ cū aqua plantaginis in qua sit vitreolū cū sanguine draconis: ⁊ carta vsta. ēt dandum est in potu de luto armenico ⁊ saduraꝫ. ¶ Hoc est medicamen bonuꝫ.℞.balaustie.sumac:seminis portulace:opij:succi.barbe ircine:luti armenici:coaguli leporini:carabe: ⁊ dentur in potu cum aur.pon.iij. ¶ De morbo ⁊ accidenti manatio menstruoꝝ fit ex dilatatione orificiorum venaruꝫ:aut ex abundantia materie:aut ex acuitate eius.si fuerit cum caliditate.aut ex superfluitate descendente de toto corpore ad matriceꝫ an forte fuerit superfluitas sanguinea: ⁊ ruffa: ⁊ si fuerit flegmatica manatio erit alba . Si colerica erit citrina. ¶ G.de prouerbijs ꝓnosticorum dixit commune accidens in fluxu sanguinis de matrice non solummodo desiccat ꝑtes matricis:sed totū corpus.vnde vnctio fiat cū oleis stipticis:cum hec passio sit ex condominatione humiditatis. ¶ Dixit si hoc accidens diuturnum fuerit ⁊ longuꝫ per spatium longū: ⁊ non suscipiet iuuamentū de medicinis q̄bus solū curari dꝫ per diminutionem cibi ⁊ potus. ⁊ maioris iuuamenti erit laxatio aque cuꝫ medicamine laxatiuo facta in ipso.deinde vtendum est rebus violentis ad prouocandū vrinam per dies.deinde medicamine laxatiuo similiter.deinde rebus ad prouocandum vrinam etiam vtenduꝫ est cibario desiccatiuo sicut carnibus auium montanaꝝ.ēt frequenti fricatōe cum tobalijs lenibus. deinde cum tobalijs grossis . ¶ De amphorismis retinenda sunt menstrua qd̄ apponat̄ cuilibet mām̄ille vētosa vna magna ⁊ maxima aut parti inferiori mām̄illaꝝ ad attrahendū humorē cū cōmunicatione que est inter matricem ⁊ mām̄illas per venas quotienscunqꝫ accidit post manationem menstruorū spasmus cum defectu cordis malum. ¶ Augmentū in mēstruis aut diminutio inferunt morbū. ¶ Dixit causa manationis menstruoꝝ fit eo quod sanguis efficitur tenuior ⁊ calidior: aut eo qd̄ debilitata est virtus.vnde aggrauat super eā sanguis.licet non transgrediatur equalitatē naturalem expellitur ad matricem. ¶ Bimasuy de libro matricis. quandoqꝫ accidit pregnāti quod videbit sanguinē ⁊ cura huius ē locus vnde da ei de mucillagine psilij: ⁊ succo dactiloruꝫ imaturoꝝ cum luto sigillato psillio:gūmi arabico.rob mirti.filonio perso.Dyasco.⁊ ameō:trociscis solatri siluestris ⁊ trociscis carabe opij:spodij: ⁊ succi plantaginis.etiaꝫ fiant pessaria de succo barbe ircine copularuꝫ glandium vitreolo sanguine draconis:acatia:galla:succo mirtino:camphora.carta vsta.balaustia:litio ⁊ squāma ferri.

K ¶ Dya.℞.storacis:semis vrtice: ⁊ da in potu cū vino cocto ad apiendū os matricis. ¶ Decoctio carpobalsami: ⁊ xiloaloe apit os mr̄icis: ⁊ ex ea attrahit hūiditatē. ¶ Dya.decoctio arthimisie cū oleo croci cū folijs porroꝝ vltra marioꝝ fcā cū aq̄ ⁊ sale ⁊ i empl'o posita ↄfert ori mr̄icis.Myrrha lenifacit os matricis ↄstrictuꝫ: ⁊ id apit. ¶ Dya.bdelliū iudaicū apit os mr̄icis datū i potu:aut i vnctōe.Oleū aneti apit angustiā oris mr̄icis.Pētadactili boni sūt ad subuersioneꝫ matricis.Decoctio maluauisci apit angustiā oris matricis. Et si malauiscus coquit̄ cum vino: ⁊ admiscetur cuꝫ adipe anserino ⁊ gūmi grani viridis ⁊ supponitur facit ad hoc.

S ¶ De morbo ⁊ accidēti:ratha fit in ore matricis originale ⁊ accidentale quando accidit vlcus in ip̄o loco: ⁊ sup̄ illud oritur caro addita in inferiori parte meatus.⁊ superiori parte ipsius. ¶ Misusa dixit ratha ē caro accidēs in vulua mulierum:aut fit ex creatione:aut accidit ex vlcere:vnde expedit quod aperiatur os vulue: ⁊ videat̄:quoniam inuenies in ea musculum hunc cooperientem locum. vnde manant menstrua: ⁊ inde retinent̄ mēstrua. Si fuerit hec opilatio super os matricis ⁊ non ascendet ⁊ ex hoc excitatur dolor ⁊ per

hoc habetur significatio ſup ratha ſi fuerit ſuffūdās ⁊ tremo
tuꝫ ⁊ corpus eius nigreſcit ex ſanguine redeūte ad totū cor
pus. deīde eā ſuffocat ⁊ peribit. ſi cura nō fuerit facta velo-
citer cū ꝓceſſu. Qꝛ ſi h caro fuerit in ore matricis ſupius po-
teſt vir coitu vti cū ea ⁊ ſi ꝯcipiet. nec manabit mēſtrua ei⁹:
⁊ ſi ipſa caro fuerit i ore vulue nō poterit vir coitu vti cū ea
an forte habuerit ratha foramia ꝑua ex ꝗbus egredit̄ vria
aut mēſtrua paulati. Qꝛ ſi ꝯceperit mulier laborās ratha.
⁊ accidētalr̄ morieſ ipſe cū fetu ſuo. ⁊ ſi fuerit horripilatio
i ore vtriuſqꝫ labij inuolue pānum ſup policem ⁊ accipe cū
eis. ⁊ extende labia vehemēter dū icidat̄ ille muſculus. dein
de. ℞. lanā ⁊ madefaciēdo eā in oleo ⁊ vino. pone eam ſup
labia ⁊ in die tertio ſedeat in aqua mellis. vtēdo frequenter
vnguento dum ſanabit̄ caute ne ꝯſtringatur. Et ſi opilatio
fuerit interius cum muſculo ipſo opilationem illaꝫ. deinde
ſcindendo eā cum inſtr̄o ferri imiſſo in vulua. accipe eaꝫ cū
inſtr̄o ferri madefac lanā i vino ſtiptico ⁊ appone eaꝫ loco.
Sed dꝫ ſedere in aquis ꝯditis. deinde cura fiat qđ fiat ſup-
poſitio ⁊ ipoſitio vnguenti caute quod conſolidetur in toto
cū licinijs. deinde vtendum eſt complectiuis ⁊ coitu facto el
frequenter ⁊ curetur de leui.

¶ Capitulum tertium: cuius rubrice ſunt.

T De ſuffocatione matricis.
D De declinatione matricis: etiā in ca. 2. ⁊. 4.

T De ſexto capi. de membris dol. dixit
vidi plures mulieres pati-
entes nō ſentire nec moueri. ꝭ pulſus eaꝝ erat
debilis valde ⁊ paruus. etiā in ꝗbuſdaꝫ ipſaꝝ
nō manifeſtabat̄ pulſus radicitus ⁊ quarūdaꝫ
pars ſentiebat ⁊ mouebat̄. ⁊ nullo mō loꝗbat̄
oīno. tñ patiebat̄ ſincopiꝫ. nec faciebat anhelitū niſi cū labo
re: ⁊ pars alia mouebat pedes ⁊ manus. ideo eſtimo ꝙ ſpēs
huius paſſionis q̄ appellat̄ ſuffocatio matricis ſunt plures
morbi. aut forte ꝯtingit ꝙ dubiū ſit iudiciū vtruꝫ ſint mor-
tue vtrū viue. ſed hoc dignoſcēdum eſt per inſtr̄a. ¶ Dixit
ꝯuenerunt oēs homines ſup ſuffocatione matricis ꝙ vidue
patiunt̄ eā. ⁊ ꝓprie ille que ꝑgnātes erāt ſepe ⁊ purgabant̄
ꝑ mēſtrua abundātia. deinde ceſſauit ab eis mēſtrua oīno.
Dixit poſſibile eſt ꝙ hec paſſio accidat ex cā retentionis ſp-
matis magis cū ſperma habeat virtutē fortiorē ⁊ maiorem
⁊ ſit in corꝑe mulierū frigidus ⁊ humidus ⁊ detrimenta ſua
qñ retinet̄ ſunt magna. ⁊ ꝓprie in corporibus mulieꝝ hñti-
bus ſupabundantiā ſpermatis qm̄ ſicut accidit viris habē
tibus abūdans ſperma penes dimiſſionē coitus de vigilia
⁊ pōderoſitate capitis ⁊ defectu appetitus cibi. ita accidunt
vehemētiora accidētia his mulieribus. Ego vidi mulierē
viduā eſſe per lōgū tp̄s ⁊ paſſa ē hec accidētia ⁊ dixit obſte
trix ꝙ matrix eius erat adunata penes ſuperiora. ⁊ ꝯſului ſi-
bi ꝙ ſupponat aliqđ ꝯueniens in ea quo ꝑacto ex tactu di-
giti ⁊ caliditate ipſaꝝ reruꝫ ſuppoſitarū actualiter dolor ex
citatus eſt cū laſciuitate. ſicut accidit in diſpoſitione penes
coitū ⁊ emiſſuꝫ eſt qđdam groſſum ⁊ requeuit mulier de acci
dentibus illis q̄ patiebat̄. ⁊ ſimilr̄ accidit in alijs viduis ꝙ ſi
mēſtrua i eis ſuū curſuꝫ fecerint paſſio erit ex retētione ſper
matis. Dixit ipoſſibile eſt ꝙ virtus ſpermatis ſi ꝑ illud diu-
turnuꝫ tp̄s remāſerit in corpore ꝙ perueniat ad tantā mali
tiā qđ agat hec accidētia. Qꝛ ſi volueris. legere cōplemen-
tum cauſe decurſum habeas in tractatu ſexto.

D ¶ Dixit declinatio matricis ad latera ⁊ eius coadunatio ad
ſuperius accidit ex curſu menſtruoꝝ ad venas ⁊ opilatione
orificioꝝ ipſaꝝ venarū. ⁊ inducit eā ad cōcauitatē matricis.
vñ declinatōeꝫ patieſ ⁊ adunabit̄. ⁊ ide matrici accidit ſpaſ
mus cū extenſione. ſed ſi fuerit equalis coadunat̄ ad ſuperi
us. tamen ſi fuerit in vna ꝑte ⁊ non in alia: cā ipſius paſſiōis
erit retentio menſtruoꝝ ꝙ non currit de matrice: ⁊ retentio
ſpermatis erit ex frigore mulieruꝫ vehemēti. ideo accidit ex
diſpoſitione penes generationē. doloris ꝙ anhelant: ⁊ non
faciūt pulſum ſenſatū in venis. ¶ Dixit ſi videris qđ retinē
tur mēſtrua precipe obſtetrici ꝙ tactū faciat i ore matricis.
ꝙ ſi fuerit coadunatum cū duritie ⁊ groſſitudine extra na-
turā regre i qua ꝑte fuerit ibi erit dolor: ⁊ pars ipſarum ſen
tit eū eſſe in parte ad quam declinās erit matrix cū ponde-
roſitate ⁊ ꝓcedit dolor vſqꝫ ad genua: ⁊ claudicabit mulier
cum vno pede in eundo.

T ¶ De ſūmis mē. do. ſi ſperma retentū fecerit qualitatē fleg-
matis ⁊ infrigidat̄ valde ſuffocatio matricis cum eo erit cū
defectu ſenſus ⁊ motu anhelitus: ⁊ ſi in veritate non defece
rit anhelitus illud erit vehemētis frigoris in vltimitate mo
di de quo diximus. Qꝛ ſi declinans fuerit ſperma ad quali-
tatē calidaꝫ punctiuā in corruptōe ⁊ putrefactione eius qñ
remanet in corpore cū eo erit ſpaſmus: ⁊ ſi ſperma declinās
fuerit in ſui alteratione ad nigredinē cum eo erunt acciden
tia melācolie. Et ſi ſperma infrigidatuꝫ fuerit paulatim nec
acquiret ſibi qualitatē malā defectus anhelitus ⁊ ſenſus erit
leuior ⁊ minor. Sperma ēt ſi remanſerit in corpore alterabi
tur iuxta humoreꝫ corporis. Qꝛ ſi humor fuerit frigidus in-
frigidatur valde in vltimo mō ⁊ ſilr̄ fiet in humoribus alijs.
Dixit ſuffocatio matricis accidit in virginibus: qñ appetūt
inceſtum ⁊ priuatur eis. ¶ De primo capitulo libri humo-
rum: dixit ſperma ſi accidit in ore laborantis ſuffocatione
matricis mitigabit̄ inde paſſio eius ſtatim. ¶ De tertio ca-
pitulo: accidit ex ſuffocatiōe matricis peripleumonia: ⁊ apo
ſtema in gutture. ¶ De quinto capitulo amphoriſmorum
ſternutatio diſſoluit ſuffocationē matricis eo ꝙ excitat na-
turā. ⁊ educit de corꝑe humores adherētes ei. ¶ De libro
ſignoꝝ accidētia ſuffocatōis matricis aſſilant̄ accidentib⁹
litargie epilepſie ⁊ apoplexie. qm̄ cū ea accidit ſincopis cuꝫ
defectu virtutis ⁊ anhelitus ⁊ paruo pulſu aut forte non ſen
tietur anhelitus: neqꝫ pulſus oīno cū ſtridore dentiū ſpaſ-
mi extremitatū corporis: ⁊ cuꝫ eo accidit inflatio hypocon-
drioꝝ ⁊ aſcēſio matricis ad ſuperius ⁊ apoſtema in pectore
⁊ diſtinguit̄ inter eā ⁊ epilepſiam ꝙ nō ſpumat os eius ⁊ do
let matrix nō de capite: nec alterabitur mens eius ⁊ cum ſa-
na fuerit recitabit oīa que fuerant cū apoplexia non cōicat
cum ea in reflatione vel in ſtertere que fit cū apoplexia ⁊ la
borās apoplexia nō ſentiet aliqđ oīno ⁊ ſenſus eſt ſupſtans
¶ Dico. cōfert ſuffocationi matricis dyacicute. i. dyamhar
te ſi frequenter datū fuerit in potu cum aqua faſioloꝝ ruffo
rū cū pauca ruthe ⁊ pauco oleo nucum per dies: ⁊ minutio
fiat in ſaphena. aut vētoſent̄ tibie: quoniā ꝓponit̄ ad attra-
hendū ſanguinē ad inferius: ⁊ hoc per prouocationē men-
ſtruoꝝ: aut dandū eſt in potu illud cum decoctione radicū.
Hic eſt trociſcus ad ſuffocationē matricis. ℞. foliorū agni
caſti foliorū ruthe ſeminis cicute mētaſtri montani ſiſileos
ariſtologie rubee tinctorum: fiant inde trociſci ⁊ dent̄ in po
tu cum decoctione mentaſtri ⁊ ruthe.

T ¶ Judeus: ſuffocatio matricis fit ex repletiōe venarū matri
D cis de ſanguine menſtruo valde: vnde conſtringitur longi-
tudo ipſius ⁊ extendit̄ latitudo eius ⁊ tunc dicit̄ ꝙ aſcendit
matrix ad ſupius aut ex colera cōdominanti: ⁊ patiunt̄ hoc
virgines ꝑfecte etatis quando efficit̄ appetitus earū vehe-
mētior ad inceſtū vel coitum cū viris. ¶ Dixit expedit ꝙ re
quirat̄ anteꝗ̄ minutio fiat in cephalica ad quā ꝑtē erit de-
clinans matrix. Qꝛ ſi declinās fuerit ad ſiniſtrum latus mi-
nutio fiat in pede dextero ⁊ econuerſo: ⁊ ad hoc vt matrix
aſcendat ad ſuperius abſqꝫ cauſa declinationis minutio fi-
at iuxta velle in aliqua parte. ¶ Dixit curanda eſt ſuffoca-
tio ſimiliter ꝙ ligentur tibie ⁊ fricentur pedes cuꝫ oleo ſam
bucino ⁊ ſale cum vtraqꝫ coxa ⁊ ſpinali: ⁊ olfandū eſt caſto
reum ⁊ ſufflandum eſt in naribus de condiſio: ⁊ vngendus
eſt locus matricis cum oleo muſcilino ⁊ ſambucino ⁊ fumi-
gium fiat cum xiloaloe muſco ⁊ mirſuſen cum embuto ⁊ illi-
niendus eſt locus matricis poſt vnctionem cum aromati-
bus liquidis. ꝙ niſi cōtulerit: precipe obſtetrici ꝙ imponat
ſuum digitum ad fricandum os matricis ad interius mo-
derate ⁊ abundanter deinde ſupponendum eſt de ſebizia-
na cum oleo lauri: ⁊ apponenda eſt ventoſa parti interiori
anchararum abſqꝫ ſcarificatione: ⁊ cum igne pluries apponē
da eſt loco: ⁊ debet ſedere in pila in cuius aqua coquitur ca
ſen cum fenugreco. Qꝛ ſi efficitur paſſio vehementior infun
dendum eſt ſuper caput de oleo muſcilino calefacto valde
oleum debet eſſe optimum: tamen retinendus eſt anhelitus
per nares reſtringendus ⁊ imponenda eſt gule pēna ad mū
dificandum ⁊ ad excitandum ad vomitum quoniam reuer-
tetur ⁊ dandum eſt eis in potu de medicinis deſiccantibus
ſperma: ⁊ educentibus menſtrua ſicut de dyacimino cum
aqua ruthe. ¶ Dico iubeo ꝙ ſupponantur eis res conte-
rentes ⁊ pungentes os matricis cum cura eius ſit per medi
cinas pungentes ſicut piperem tritum ad modū collirij ꝫin
ꝫiberum ⁊ mel ⁊ ſupponatur eis fructus tamariſci quoniaꝫ
mirabilis erit ⁊ magis violentū erit ſi ſupponitur euforbiuꝫ
per horā. i. qm̄ educet menſtrua ſtatim cuꝫ fluxu ſanguinis.

¶ Absq3 auctore. ℞.pulpe collogn.3.tertias.ij. scamonee
dauik.i.masticis dauik.i.omnia sunt dosis ad suffocationez
matricis:etiã confert suffocationi matricis ligatio tibie ve-
bemẽs de supiori parte vsq3 ad inferiorẽ:ꝛ fricatio etiã fa-
cta cum oleis calidis:etiam supponendũ est de bis oleis si-
cut de oleo sambucino ꝛ oleo gentiane: ꝛ olfaciendũ est de
rebus fetentibus ꝛ excitatio sternutationis fiat:ꝛ confert ei
dyaciminum datum in potu cum decoctõe galle. ¶ Tabri:
supponenda est ventosa sup pectinẽ ad retinendũ matricẽ.
¶ Aaron:accidit suffocatio matricis ex retẽtione mẽstruo-
rum cũ vene ipsius repleanť ꝛ extendanť per latitudinem:ꝛ
inde diminuatur longitudo ipsius ꝛ matrix congregeť ad su
perius ꝛ boc accidit ex grossitudine accidẽti in superiorib⁹
matricis:vnde extendiť matrix ad superius ꝛ infestat dya-
fragma ꝛ cõstringetur anbelitus ꝛ excitatur inde sincopis.
Dixit omnis suffocatio matricis accidit in superioribus pti
bus eius:ꝛ bec fit aut ex retentione sanguinis aut sperma-
tis vnde declinabit matrix ꝛ coadunabiť ad superius ad in-
festandum dyafragma:ꝛ dolebit cum cõmunicatione alio-
rũ. Dixit:incipiendum est in cura buius q̃ ligẽtur tibie eius
bene fricenť pedes cum oleo sambucino vebemẽter cum ti
bijs eius genibus ꝛ spinali:etiam olfatio fiat cum rebus fe-
tentibus ẽt sternutatio cum condisio:etiam suppositio cum
scief boni odoris sicut spice ꝛ sambucini:etiam fumigiũ fiat
cũ musco xiloaloe ꝛ calefaciendus est lapis ꝛ extinguẽdus
est cum misusen ꝛ alijs confectionibus liquidis aromatum
ꝛ appropinquandus est lapis tunc matrici ꝛ illiniendus est
locus matricis cum illis confectionibus aromatuz optimis
ꝛ obstetrix vngere debet os matricis cũ oleis subtilib⁹ sicut
cum oleo camomille lauri liliorum ꝛ muscilino moderate ꝛ
apponende sunt vẽtose super anteriorem partẽ anche abs-
q3 scarificatione:ꝛ sedere dz mulier in aquis educentibus
mẽstrua sicut i decoctõe fructus sauine maiorane aneti ab-
sintbij ꝛ artbimisie ꝛ supponẽdũ est de bis pectini ꝛ cõferẽt
ꝛ clystere fiat cũ eis:ẽt dandũ est in potu desiccãtibus sper
ma:ꝛ ꝓuocantibus mẽstrua boc est medicamen ad boc dã
dum ad modũ galle de dyacimini:ꝛ supponendũ est de adi-
pe anatino oleo balsa.ꝛ adipe liq̃facto cũ oleo lilino ꝛ mix-
to cũ aromatibus optimis ꝛ calidis:etiam supponendũ est
de myrrba amomo croco sigia ꝛ gũmi fisticorum. ¶ Aarõ:
fit ex dolore matricis cũ strictura anbelitus squinãtia excõ
municatõe dyafragmatis cũ matrice:ꝛ ex cõicatõe dyafrag
matis cũ gutture. ¶ Paulus accidit laborantibus suffoca-
tione in tpe quietis mala memoria cũ bebetudine ac debili
tate tibiarum citrinitate faciei:ꝛ bumiditate oculoꝝ:ꝛ in tẽ-
pore passionis insultus accidit sincopis cum defectu mot⁹
sensus ꝛ anbelitus ꝛ attrabunť tibie deinde incipiet facies
rubefieri cum locis attinẽtibus labijs ad modũ repletionis
sed incipiẽte quiete primo emittiť bumiditas ꝺ matrice sen
sibilis ꝛ accident sonitus in vẽtre ex pte intestinoꝝ ꝛ molle
fiet matrix cũ eo ad inferius paulatim:ꝛ reuertitur mens ip
sarũ cuz sensu ꝛ bec passio babet circuitum ad modum epi-
lepsie:aut forte peribunt in tẽpore insultus passionis:ꝛ pul-
lus erit spissus diuersus ꝛ incisus : ꝛ cutis corporis videbiť
quasi in sudore modico:ꝛ in ꝑmo debilitať anbelitus:deide
inciditur.sed bec passio magis fit in byeme ꝛ autũno:etiam
accidit boc iuuẽculis delicatis amantibus quarum natura
eas inuitat ad coitum:vnde euitandum est boc. Dixit:in tẽ-
pore insultus liganda est tibia cum fascijs ꝛ fricãda:etiã re-
gimẽ fiat vt regimen sincopis dũ reuertať anbelitus appro
pinquatis malis rebus fetẽtibus ad nares.ꝛ appositis ven
tosis sup inguines ꝛ sup inferiora vẽtris. Qz si longus fue-
rit insultus passionis ꝯfert eis illud qꝺ extrabit vẽtositates
sicut ciminũ ꝛ nitrũ:vnde supponendum est de eis in ano:ẽt
fiat clystere ad emittendũ stercus cũ ide largitas attribuať
matrici ꝛ imponẽda sũt olea boni odoris in matrice ad mol
lificandũ eam vt conuertať ad inferius sicut est oleũ camo-
mille maioris ꝛ oleũ folij ꝛ impositio i naribus fiat cũ sina-
pe:ꝛ emplastrãdi sunt pedes post fricationẽ:ꝛ voces magne
denť in auribus ꝛ acute ꝛ terribiles:ꝛ sufflandũ est in nari-
bus de cõdisio ꝛ pipere in tpe quietis:ꝛ excitandus ẽ vomi
tus ꝛ diminuendũ est cibariũ ita q̃ post diẽ septimũ laxetur
vẽter cũ yera ꝛ pulpa colloqntide:etiã post triduũ ventosa
apponať in spina ꝛ mirac ꝛ dãdũ ẽ i potu de castoreo vna vi
ce cũ aqua alta vice cũ sirupo mellis ꝛ vtẽdum est pessarijs
lenitiuis pillis minutione: ꝛ purgatione facta cuz laxatiuis

videlicet cũ yera ꝛ colloquintida ꝛ cuz pigra postea i quo-
libet triduo:etiã balneo naturali ꝛ emplastris rubificatiuis
ꝛ alijs medicinis ad cõuertendum sanguinem ad coleram.
¶ Alex.sirupus acetosus cõfert suffocationi matricis:ꝛ fas
ciatio tibiarum:ẽt vẽtosa posita super inguines ꝛ anchas:ẽt
olfatio:rerũ fetentiũ:ẽt suppositio fiat cũ sciеf cõfecto de re
bus bonis ꝛ odoriferis. ¶ Symon:sedere debet in aqua in
qua coctum fuerit casem cũ fenugreco ꝛ maluauisco vtẽdo
odore fetenti : ꝛ matrix debet vti odore optimo:etiam reti-
nere anbelitum ꝛ excitare vomitum cum penna quoniam
mens inde conuertetur : etiam supponendum est ei de re-
bus calefactiuis ꝛ lenitiuis sicut de oleo lilino cum lana ꝛ
calefacienda est matrix pluries in qualibet bora : q̃ si ac-
cidit sincopis sternutatio excitetur.etiam fiat vomitus ꝛ re
tinendus est anbelitus.q̃ si cõuertať anbelitus ꝑ boc infun
dendum est super caput eius de oleo ebullito ꝛ combustio
fiat cũ cauterio in parte mediocri capitis eius ꝛ noli dubita
re:ꝛ constringẽde sunt nares qm̃ sanabiť. ¶ Dico:expedit
q̃ requiranť signa declinationis matricis. ¶ Dixit:inuenie
tur mulier quasi mortua in frigiditať extremitatib⁹ ei⁹: ꝛ qe
scente passione sincopali sentieť dolor in capite collo dor-
so ꝛ femore ꝛ vrina eius erit ad modũ loture carniũ ꝛ cũ boc
in ea erit piguedo cũ nigredine. ¶ Dixit:visis bis signis cõ
siderare debet vtrũ sit ex causa retẽtiõis mẽstruoꝝ aut ex ꝑ
uatione coitus:q̃ si fuerit ex retẽtione menstruoꝝ declinare
debes ad curam cum eo qꝺ ꝓuocabit ea magis q̃3 sperma
educendo oino mẽstrua:quoniã per boc ꝓxima erit sanatio
ipsius de vna parte in pte alia:vnde suppositio fiat cum re-
bus laxatiuis sicut cũ adipe ꝛ medulla ossium oleo lilino co
stino narciscino ꝛ pẽtadactilino ꝛ dandũ est in potu de pil-
lulis serapini:aut ꝺ oleo pẽtadactilino cũ aq̃ fenugreci ꝛ ci
ceris impatoris. ¶ Oribasius:ꝓcede ad suffocationẽ ma-
tricis ad curandũ cũ minutõe ipsa bora statim ꝛ regescet si
fuerit ex retentõe menstruoꝝ.sinaũt ꝛ non fuerit in corpore
repletio neq3 sanguis supabundans noli minuere: quoniaz
augebit in passione nisi tamen fuerit iuuenis ꝛ calide cõple
xionis quolibet modo quãdo tendit ad sincopim. ¶ Dixit:
in tempore quo mulier passionem sentiet incipiendũ est ad
ligandũ extremitates fricandum genua bene ꝛ ligandũ ea
ꝛ similiter tibias:etiã fiat olfatio reꝝ fetentiũ ꝛ appositio vẽ
tose super vritides ꝛ anchas ꝛ loca ea q̃ sunt sub bypocon-
drijs ꝛ imponendũ est in ano id qꝺ dissoluit vẽtositates:vn
de. ℞.rutbe trite cũ melle ꝛ pauci cimini ꝛ baurac ꝛ cuz eis
illiniendus ẽ anus:ꝛ suppositio fiat similiter cũ pessarijs bo
ni odoris:ꝛ dande sunt voces crudeles in auribus ꝛ sternu-
tatio excitetur in tẽpore insultus passiõis ꝛ minuẽtia saphe-
na:sed post bebdomadas da in potu ꝺ yera pulpa collogn
tide ꝛ:de castoreo ꝛ sedeat in decoctiõe fenugreci seminis li
ni:etiam confert ei agaricus sumptus in potu cũ vino ꝛ bla
cte bizantie sũpte cũ vino ẽt cõferunt:aut sumendũ est modi
ce ꝺ aceto squillitico pluries. ¶ De sũmis glauconis frigor
cõdominať in bac passio:ideo dz declinare ad res calidas
Dixit:ligande sunt tibie ꝛ ponende sunt vẽtose sup vritides
ad attrabendũ matricẽ ad inferius ꝛ bona appositio ipsarũ
sup inguinem in parte ad quã declinãs erit matrix:ꝛ fiat si-
mili modo ligatio. ¶ De epl'a Filogorij de suffocatiõe ma
tricis ꝛ noli ei dare vinum in potu ꝛ stude ad calefaciendu3
extremitates ꝛ ad ligandũ eas:ꝛ de epistola missa de dolore
ventris dixit.vidi mulierẽ pati sincopim ex inde:ꝛ precepi
ad cõprimẽdũ extremitates eius ad apponendũ vẽtosaz i
inferiori pte vẽtris ꝛ cõualuit ꝛ reuersus ẽ anbelitus eius.
¶ Binserapion:suffocatio est coadunatio matricis ad supe
rius ꝛ dolebit cuz ea arteria indicis:etiam sensus qui est in
cerebro ꝛ corde silr̃ ideo ꝺficit pulsus ꝛ anbelitus aut ꝑuus
fiet valde:ꝛ casus eius erit intẽtio retẽtiõis spermatis iteri-
us:sed qñq3 fit ex retẽtione menstruoꝝ ꝛ ꝓpe insultũ passio
nis patieť mulier bebetudinẽ ꝛ debilitatem mentis ꝛ pedũ
aut in pede vno cũ citrinitate faciei.ꝛ cum fuerit passio cuz
dolore deficiet sensus cuz voce ꝛ paruus fiet pulsus ꝛ anbe
litus:ita q̃ non sentietur omnino ꝛ exspasmantur tibie ꝛ ru
befient vole manuum ꝛ penes recessum insultus passionis
manabit ad vuluam bumiditas ꝛ egredietur mulier passio-
nem ꝛ reuertetur mens eius:ꝛ bec passio superuenit iterpol
latim ad modum epilepsie:sed qñ dz excitari passio expedit
q̃ ligentur tibie ꝛ fricentur tibie fortiter.ꝛ similiter faciẽdũ
est de anchis inguinibus:ꝛ olfatio fiat cũ rebus fetentibus

⁊ acutis:⁊ suppositio fiat cum rebus optimi odoris:⁊ si fue-
rit cũ galla erit vtilior etiam vtendũ est pessarijs calefacti-
uis ⁊ lenitiuis vt attrabatur matrix ad iferius:ꝙ si opus fue
rit ꝙ apponantur vẽtose super inguines ⁊ loca inferiora vẽ
tris fiant secure ⁊ tunc precipe obstetrici ꝙ vngat digitum
cuꝫ oleo muscilino lilino ⁊ alcanne ⁊ imponat digitũ ad ma
tricẽ ⁊ submoueat eam cũ ea ⁊ dent voces magne si aurib⁹
eius sublimius ⁊ sufflandũ est in naribus de ꝯdisio ⁊ penes
quietẽ excitandus ex vomitus ⁊ vtendũ est rebus dispergẽ
tibus vẽtositates ⁊ diminuẽtibus sperma ⁊ supponendũ est
de pessarijs cũ decoctione camomille maiorane artbimisie
radicũ maluauisci centauree ⁊ similiuꝫ:⁊ infunde sup caput
in tempore pile de oleo ros.admixto cũ aceto in quo coqui-
tur rutba cum folijs lauri ⁊ modico castoreo ⁊ in die septi-
mo post insultum da in potu de theodoricon ⁊ suasar ꝯfert
ei valde:etiam dandũ est in potu de aceto squillitico modi-
ce:etiam ꝯfert dyacicute.i.dabmarta mirabiliter si sumit in
potu cũ succo mentastri albi in põdere aur.i.aut cum aqua
suasar:aut cũ aqua alicuius rei desiccantis sperma:⁊ ꝓuocã
tis mẽstrua sicut est granũ agnicasti rutba ⁊ agnus cast⁹ re
cens si dat de aqua eius in potu:etiam dandũ est aqua sola
tri siluestris cum aqua anisi ⁊ gariofiloꝝ:etiam ꝯfert ei oleũ
pentadactiloꝝ datũ in potu cũ decoctione radicum: etiam
confert mirabiliter opoponacũ datũ in potu in quãtitate.ʒ.
i.aut castoreũ datuꝫ in potu in quãtitate dauik.ij.cum vino
potenti. ꝙ si sustinere poterit minutionẽ saphene:aut appo
sitionẽ ventose super tibiaꝫ incipiendũ est cum ea ⁊ proprie
si menstrua fuerint retenta ⁊ corpus repletum:⁊ laxatio fiat
cũ yera ruffina. etiã yera similiter data in potu in quãtitate
ʒ.i.distempata cũ decoctiõe rutbe ⁊ aneti confert ꝙ nisi cõ-
tulerint calefacienda est matrix cũ inguinibus emplõ semi-
num ⁊ vngende sunt anche cũ pectine pedibus genibus cũ
emplõ euforbij piretri cũ sãbucio pipe cera ⁊ oleo lilino.ꝙ
nisi sustinuerit emplm coq̃ h oleũ ⁊ vnge cũ eo:⁊ cura fiat cũ
clysterib⁹ calefactiuis ⁊ sciet calefactis ⁊ lenitiuis:ꝙ nisi ꝯtu
lerint reiterandũ est regimen cũ purgatione ⁊ alijs pluries.
ꝙ si accidit in pregnante lꝫ impossibile sit ad hoc accidens
esse in ea cura fiat vt ꝑdictũ est preter minutionẽ ⁊ laxatio-
nem. ¶ De primo capitulo de passionibus anbelitus dixit:
suffocatio matricis est priuatio anbelitus ex cõdominatiõe
frigiditatis super naturalẽ calorẽ extrabenteꝫ anbelitum ⁊
ideo sufficiẽs ẽ minutio anbelitus:ita ꝙ ĩpectore erit mot⁹
occultus inter ypocondrias in partibus inferioribus eoruꝫ
sed in omnibus partibus non erit motus omnino cũ non sit
ei oportunus. Accidit etiam simile huius passionis viris:⁊
magis in mulieribus ꝓprie viduis precipue nisi vtunt exer
citio. ¶ De quinto capitulo amphorismorũ:sternutatio cõ-
fert huic suffocationi:dico si accidit aut excitãda ẽ. ¶ Ypo.
in doloribus virginũ:videlicet in hac passione suffocatiõis
curam vidit fieri cum minutiõe:ẽt si fuerit absqꝫ viro ꝙ vta
tur viro legittime ⁊ velociter. ¶ De summis glauconis: suf
focatio matricis vehementior est sincopi.quoniaꝫ laborãs
sincopi audit quando appellat:aut qñ datur in auribus ei⁹
vox terribilis ⁊ in hac passione non audit vnde ligande sũt
tibie:⁊ apponende sunt ventose super crura ꝙ si declinans
fuerit ad latus sup illud latus fiat appositio ventose.⁊ si ma
trix coadunata fuerit ad superius fiat appositio super vriti
des:⁊ olfacio fiat cũ rebus fetentibus:⁊ suppositio fiat cuꝫ
rebus optimi odoris. ¶ Dico suffocatio in matrice erit nõ
coadunata ad superius vnde requirendum est mirac cuꝫ lo
co vritidum in ipso tempore vt expellatur ad locum eius ⁊
cura eius est vt sincopis cura tantum. ¶ Timaus medicus
dixit Gal.iam cõfirmauit in alio loco ꝙ possibile ꝙ cogno-
scat cã suffocatõis matricis in primo cum signo sufficienti.
¶ Filogorius:de dolore vẽtris ad suffocationem matricis
in dispositione insultus eius ligande sunt tibie ⁊ pedes ⁊ po
nende sunt vẽtose super inguines ⁊ fiat olfacio rei fetẽtis: ⁊
suppositio rei odoris boni fiat in vulua:⁊ etiam dent voces
terribiles ⁊ fiant cõmotiones corporis:⁊ vtendũ est rebus
ꝓuocantibus mẽstrua:⁊ diminuẽtibus sperma tam in nutri
mẽto q̃ꝫ in medicinis. ¶ De particularibus. Agaricus con
fert suffocatiõi mrĩcis. Rutba trita ⁊ distẽpata cũ melle ⁊ il
linita sup vuluaꝫ vsqꝫ ad anũ cõfert.⁊ in dispositione insul-
tus passionis opoponacũ si dat in potu cũ vino cõfert. Sise
leos sumptũ in potu sanat suffocationẽ matricis. ¶ Ypo.in
iobãnitio:hec suffocatio nõ accidit pregnantibus. ¶ Dico
expedit ꝙ cura fiat cũ eo qđ ꝓuocat mẽstrua ⁊ dsiccat sper
ma cũ coitu supabundãti ad educẽdũ sperma supabũdãs:⁊
si ꝯcipit deficiet passio omnino cũ matrix declinet ad inferi
us cũ põderositate ⁊ humiditate. ¶ Sabur vngẽda est vul
ua cũ oleo lilino ⁊ oleo grani viridis aut narciscino ⁊ impo
nendus est digitus mediocris in vulua ad fricandũ in ea cũ
oleis sed scire debes ꝙ ipse emittẽt forte aliqđ frigidũ ⁊ ge-
scet dolor in suo tpe:ẽt si supponit sciet lõgũ mitigabit dolo
rẽ eaꝝ.ꝙ si efficit passio vehemẽtior ⁊ sequitur sincopis ⁊
deficit sonus suppositio fiat cũ stupefactiuis:⁊ in dispositio
ne quietis da in potu de pillulis sitarig ⁊ pillulis fetidis:de-
inde post purgationẽ da ei de sebziana ⁊ dyacicute ⁊ dyaci
minũ ⁊ dyapipeon:deinde reiterãde ad euacuãdũ eã dũ sa
net ⁊ nõ est dimittẽda minutio.saphene neqꝫ appositio vẽ
tose sup tibias.⁊ distinguendũ est in hac passiõe:in ꝑma iter
passionẽ que fit ex spermate:aut inter illã q̃ fit ex retentione
mẽstruoꝝ:deinde cura fiat iuxta modũ passionis.ꝙ si vide
ris faciẽ esse inflatã ⁊ albã dimittenda est minutio ⁊ attenu
andũ est regimẽ iuxta medicinas quas diximus. Qr si vide
ris faciẽ nigrã cẽ aut ruffã aut liuidã minutio fiat ⁊ ꝓuoca-
tio menstruoꝝ. ¶ Filogorius de epl'a missa de suffocatiõe
matricis:vnctio partis in toto fiat cũ oleo muscilino ⁊ vino
odorifero ⁊ bono ⁊ cõfert ei:etiã suppositio fiat cũ sciet bo-
nis ⁊ calefactiuis cõfectis de spica ⁊ oleo balsami caute ne
vtat vio:⁊ si pãnus iuoluit ĩ oleo nardino ⁊ vio ⁊ supponit
pectini ⁊ spinali in ꝓprietate eius:⁊ si ligant extremitates ⁊
fricant ⁊ olfacio fit cũ rebus fetẽtibus bonũ erit. ¶ Bimen
cura fiat post insultũ passiõis cũ vẽtosa super spinale ad era
dicandum melancoliam de extremitatibus.

T B ¶ Misib sebziana supposita ad modũ auellane cũ oleo lili-
no cõfert suffocationi ⁊ declinationi matricis ad ꝑtẽ dexte
rã vel sinistraꝫ.⁊ quandoqꝫ ĩfestat intestinũ:⁊ qñqꝫ vesicaꝫ
vñ accidit ꝙ cõstipat inde egestio ⁊ retinet vrina. ¶ Mi-
sib minutio fiat ĩ basilica post retẽtionẽ mẽstruoꝝ qm̃ respi
rabit hora q̃ minutio fcã fuerat ⁊ attenuãdũ ẽ regimẽ nec su
mẽdũ ẽ aliqd ĩ cibo ĩ die ĩsultus ⁊ si sũpserit aliqd in cibo vo
mat illud ⁊ ꝯfert ei dyaciminũ dyapipeon ⁊ res diminuẽtes
sperma:⁊ ꝓuocãtes mẽstrua ⁊ laxatio fiat cũ yera:⁊ attenua
tio fiat regiminis. ¶ De medicina antiqua:da ĩ potu de da
di.ʒ.ij.cũ vino forti ⁊ supponat sciet de eo cõfectũ. ¶ De li-
bro dolorũ virginũ.si mulier fuerit perfecte etatis in termi
no menstruoꝝ ⁊ fuerit virgo declinabit sanguis ad matricẽ
⁊ nõ inueniet trãsitũ ⁊ reuertet ad ascendendũ ad dyafrag-
ma ⁊ ad cor ⁊ mulier efficiet quasi demẽs inde vnde cũ hoc
fuerit munitio fiat ⁊ da eam viro:qm̃ si cõcipiet sanabitur.

T ¶ Paulus blact.bizant.posite in fumigio cõferũt suffocatiõi
matricis. Capilli hoĩs positi in fumigio faciũt surgere suffo
catam de matrice sua. ¶ Athuriscus:coagnlũ cuki ꝯuenit
suffocationi in eo qđ dixit. Dixit:squilliticũ acetũ cõfert suf
focationi in matrice. ¶ Dya.absintbiũ sumptũ cũ aceto cõ
fert. Fex vrine supposita postq̃ꝫ ebullita fuerit cũ oleo alcã
ne mitigat dolorẽ in matrice que suffocat. Cassiafistula sũ-
pta cũ vino cõfert ei. Fumus lini eo ꝙ est tenuis confert ei.
Amigdale amare cõferũt. Sucus folioꝝ plantaginis ꝯfert
ei. Plãtago supposita cõfert suffocationi matricis. Oleum
maiorane eo ꝙ calefacit ⁊ attenuat ꝯuenit coadunatiõi ma
tricis q̃ accidit cũ suffocatione eius. Potus aque in hac pas
sione melior est potu vini. ¶ Ruffus:serapinũ si olfat cum
aceto soluit suffocationẽ matricis. Radix siseleos ẽt semen
cõferũt suffocatõi matricis. ¶ Dya.rutba trita cũ melle ⁊ il
linita sup vuluã vsqꝫ ad anũ cõfert. Cimex qđ appellat sise
fys si olfat cõfert. Aspaltus bonus ẽ suffocationi matricis
olfatus aut suppositus aut positus ĩ igne ad fumigãdũ Gal
banus positus ad fumigium restituit virtutẽ. Agaricus da
tus in potu in põdere aur.iiij.cõfert. Sinapis bñ tritus ⁊ ol-
fatus restituit mentẽ in suffocatõe matricis. ¶ Filogorius
elkitrã ⁊ similia ad olfanduꝫ sunt bona:sed emplastranda ẽ
matrix cũ ꝑtibus inferioribus vmbilici:⁊ suppositio fiat cũ
rebus bonis odoriferis:⁊ ligande sũt extremitates ⁊ calefa-
ciẽde:⁊ supponẽdũ est oleũ balsami ⁊ nardinũ:⁊ euitandũ ẽ
vinũ omnino:⁊ dieta fiat cũ aqua ordei excoriati ⁊ ouis mol
libus. ¶ De mẽbris dolẽtibus cũ suffocatiõe matricis de-
ficiunt anbelitus ⁊ sensus si sperma fuerit vehemẽtis frigidi
tatis valde.sed paruus fit anbelitus si sperma fuerit mino-
ris frigiditatis:aut cum ea erit spasmus.si sperma fuerit co-
lericũ ⁊ acutũ:aut erit cum eo malus animus si sperma fue-

rit melancolicum. ¶ Judeus: hoc accidit virginibus ⁊ ꝓpinquis perfecte etatis si fuerint abūdātis spermatis ⁊ corrupti. Et cura fiat cū ligatione tibiarꝫ ⁊ fricatione pedū cuꝫ oleo sambucino cū sale vehemēter ⁊ fricatione spinalis corarꝫ ⁊ ancharꝫ: ⁊ sufflatio fiat in naribus cū ꝯdisio ⁊ vnctio partis manifeste matricis fiat cū oleo nardino: ⁊ fumigatio fiat ꝑ inferiora cū xiloaloe ⁊ illinitio fiat cum ꝯfectionibus aromatizatis ꝙ nisi ꝯtulerint iponendus est digitus in vulua: ⁊ fricanduꝫ est cū eo bene ⁊ suppositio fiat cū sebziana ⁊ vngendū est os matricis cū oleo laurino ⁊ apponēde sūt vētose absqꝫ scarificatione super interiora ancharū. Et si priuata fuerit mēs in ea infunde desuper de oleo muscilino calido ⁊ obturande sunt nares cum ore ad obturandū anhelitum dū cū moueaꝰ ⁊ reqescat: ⁊ excitandus ē vomitus cū pēna ⁊ sanabiꝰ. sed dandū est in potu de medicinis desiccantibus sperma ⁊ ꝓuocātibus mēstrua sicut de dyacimino cuꝫ aqua ruthe aut cū aqua agnicasti. ¶ De libro signorū attributo. G. Accidit quoqꝫ ex sincopi accidente de dolore matricis vigilia vehemēs cū defectu vocis ⁊ sensus ⁊ stridore dentiū ⁊ torquedine extremitatū manuū ⁊ inflatione ypocōdriorꝫ ⁊ ascēsione matricis ad superius: ⁊ cū apostemate in pectore: ⁊ deductione pulsus absqꝫ febre. sed fit quedā spēs huius doloris matricis silis huic passioni: sed cū ea erit febris sicut fit cū litargia ⁊ matrix erit quasi mortificata ad superius. sed distinguitur inter eam ⁊ inter epilepsiam ꝙ non manabit saliua de ore eius: nec spasmaꝰ neqꝫ torqueꝰ neqꝫ erit cū ea inflatio sed rubedo. ¶ Georgius: signū quoqꝫ suffocationis matricis habeꝰ per dolorē in occipitio ⁊ dorso ⁊ vrinam nigrā: ⁊ fit quādoqꝫ ad modū loture carniū recentium mixta cū sorditie aut forte erit cū difficultate mingendi: ⁊ casus eius erit vt casus epilepsie cū defectu pulsus ⁊ sensus. ¶ Thymaus dixit: iam manifestaui ꝙ cognosciꝰ causa sufficiens ex qua fit hec passio. Sternutatio quoqꝫ est signū bonum in ea. ¶ Filogorius dixit: accidente quoqꝫ suffocatione matricis cuidam mulieri ⁊ non inuentis tunc medicinis facientibus ad eam precepi ꝙ comprimerenꝰ manus ⁊ apponereꝰ vētosa inferioribus partibus vmbilici ⁊ post horam reuersa est virtus eius. ¶ Dico apponaꝰ quoqꝫ ventosa in inferioribus partibus vmbilici cū habeat virtutē maximam eo ꝙ attrahit matricē ad inferius. ¶ De membris dolentibus dixit: qđ vidit plures mulieres iacētes quarū pars non habebat anhelitū nisi cum angustia: ⁊ pars non sentiebat neqꝫ mouebaꝰ ⁊ ipsius pulsus erat paruus valde ita ꝙ non manifestabaꝰ radicitus sed pars sentiebat ⁊ mouebat manus ⁊ pedes: pars quoqꝫ earum sciebat ꝙ passa fuerat. aut forte spasmum patienꝰ manus ⁊ pedes: aut forte dubiuꝫ fuerit quasi mortua sit aut non. sed in parte ipsarum accidit ex suꝑabundātia spermatis. ⁊ sicut generaꝰ ex retētione coitus in viris abundantibus superabundans sperma infrigidatio ipsorꝫ corporuꝫ ac mala digestio ⁊ similia. ita similiter generatur in mulieribus ex retentione spermatis vehementior infrigidatio ex frigiditate earum corporum cum retētio spermatis sit maioris nocumēti quam retentio menstruorū ⁊ ꝓprie in his quarum regimē est cū quiete humectatiuum ⁊ infrigidatiuū que vtebanꝰ coitu virili suꝑabundātis ⁊ cessauerat postea: iđ sufficit ꝙ hec passio erit ex cā suꝑabundātie spermatis in eis non cā mēstruorꝫ ꝓcessus. Et accidente hac passiōe mulieri cuidaꝫ notificauit obstetrix mihi ꝙ matrix eiꝰ coadunata fuerat ad supius eleuata cui ꝓcepi ꝙ supponat de rebus ꝯueniētibus quo pacto ex calefactōe accidente ex ipsis rebus ⁊ tactu manus in vulua ⁊ dolore cum lasciuitate simul accidentibus ad modū coitus emissū ē de ea quoddam grossum ⁊ mitigata fuit passio.

T ¶ Dixit: ꝙ ascēsio mřicis ad supius. ⁊ eius dclinatio ad latera
G fit ēt ex repletiōe venarꝫ qbus suspēdiꝰ de sanguine ꝙ repletio rei breuē facit lōgitudinē eiꝰ: ⁊ i h ē disputatio nālis ēt legēda est in disputatōe etiā fit ex retentione menstruorū.

T ¶ De antidotario Binserapiō: dyacimimū bonū ē suffocatōi matricis datū in potu cū aqua ruthe ⁊ oibus q̄ dispergūt ⁊ desiccāt sperma. ¶ De libro absqꝫ auctore: ligatio tibiarꝫ ⁊ fricatio pedū ⁊ spinalis bone sūt ⁊ vnctio fiat cū oleo sambucino: ⁊ sternutatio fiat cū cōdisio: ⁊ olfacio fiat cū rebus fetentibus: ⁊ suppositio fiat cū rebus odoriferis: ⁊ illinitio fiat suꝑ pectinē cū cōfectiōibus aromatizatis liqdis: ⁊ apponende sunt vētose suꝑ anchas ⁊ inguines: ⁊ minuēda ē saphena in tꝑe getis: ⁊ dandū est in potu de dyacimino cum aq̄ apij.

¶ Binserapion: hec passio accidit de putrefactiōe spermatis: ⁊ accidit interpollatim ad modū epilepsie ⁊ debilitaꝰ in ea anhelitus vel appetitus valde: vnde expedit ꝙ ligenꝰ tibie cū violentia ⁊ fricenꝰ ꝑtes inferiores pedū crudeliter: ⁊ silr fricāde sūt anche cū inguinibus: ⁊ odorenꝰ res fetentes ⁊ acute sicut castoreū alliū sulfur: ⁊ supponanꝰ res hōe ⁊ odorifere lenitiue sicut muscus ambra oleū muscilinū ⁊ oleū camomille ⁊ oleū lilinū ⁊ apponanꝰ vētose inguibus ⁊ mirac: ⁊ illinitio fiat silr cū rebus calefactiuis ⁊ dispꝑgētibus vētositates: ⁊ ifundat obstetrix digitū suuꝫ in oleo lilino aut oleo muscilino iponēdo eū in vulua ⁊ cōmouēdo eaꝫ. qm̄ exinde emitteꝰ sperma ⁊ sanabiꝰ: ⁊ sternutatio fiat cū cōdisio: ⁊ in tēpore getis vtēdū ē vomitu ⁊ regimine attenuatiuo desiccāte sperma cū diminutōe cibi: ⁊ sessione facta in decoctōe mētastri ⁊ foliorum lauri arthimisie agnicasti ⁊ silium ⁊ ponendū suꝑ caput qn̄ sedet in pila vel tina de oleo rof. mixto cuꝫ aceto vini: ⁊ dandū est in potu de theodoricon semel ⁊ bis: vn̄ mūdificatis hn̄ ipsis reiterandū est ad attenuandū ⁊ castoreū datū in potu cū aqua arthimisie aut cū aq̄ mellis frequēter tollit ipaꝫ passionē cū cura sit sufficiens duꝫ saneꝰ ꝑfecte: ⁊ dandū ē in potu đ aceto squillitico in quātitate aur. pon. i. cū aqua mētastri al. aut cū aq̄ arthimisie aut agnicasti aut ruthe aut cū aq̄ illorꝫ q̄ desiccāt spma ⁊ ꝓuocāt menstrua: ēt solatrū siluestre sūptū in potu cū aqua anisi ⁊ gariofilorꝫ ⁊ cū aq̄ radicū ⁊ oleo pētadactilorꝫ ꝯfert: ēt opoponacū sūptū i quātitate. ʒ. i. cū dauik. ij. castorei cū vino forti cōfert: ꝫ si tolerabilis fuerit minutio saphene fiat cū appositione vētose suꝑ calcaneū in cauilla pedis bona erit. vn̄ incipiendū est cū ea: ⁊ purgatio fiat cū yera pigra ⁊ yera ruffina ⁊ emplastrāde sūt inguines ⁊ mirac cuꝫ emplō euforbij piretri sabac albe ⁊ pipis cōgregenꝰ oia in ceroto: ⁊ vtendū ē clisteri cuꝫ decoctione fenugreci aneti corone regie ⁊ suppositio fiat cū scieꝰ calefactiuo: ⁊ fiat cū euforbio ⁊ piretro: ⁊ fricandū cū eo anchas vel anū ⁊ loca flancorꝫ ⁊ matricis hoc est pessariū exptū. ℞. sigie liqde. ʒ. iij. thuris pipis an̄. ʒ. i. pulpe collogntide. ʒ. iiij. semis vrtice aur. pon. iiij. fiat cū eis pessariū ⁊ supponaꝰ. ⁊ cōstitutio cure huius passiōis est ad purgandum corpus ⁊ attenuandum regimē cum eo qđ est ꝯtrariū spmati: ⁊ cū eo quod calefacit inferiora cuꝫ fricatione facta cum oleo etiam emplastro ad confortandum caput.

¶ Capitulum quartum cuius rubrice sunt.

a De membris dolentibus: dixit si fuerit retentio menstruorꝫ cū sicco stercore in toto corpe cū defectu appetitus cibi tēpestate horripilatōe nausea ⁊ appetitu rerꝫ malarꝫ ꝓcipue obstetrici ꝙ tangat collum matricis ꝙ si fuerit coadunatū absqꝫ duritie significat super pregnationem.

u ¶ Et si ꝑgnās fuerit mulier ⁊ subito crispanꝰ māmille ⁊ extenuanꝰ ⁊ macrescūt abortū patieꝰ. ⁊ si fuerit ꝑgnans i gemínis ⁊ extenuaꝰ vna māmilla abortū patieꝰ fetꝰq i ipo latē ē.

a ¶ De signis ꝑgnatōis vtrū sit masculus aut femina: masculus erit i latere dextro ⁊ femia i sinistro: tn̄ diuersificaꝰ raro.

u ¶ Si abortus fcūs fuerit trimēsi tꝑe ꝯgregabiꝰ i orificijs venarꝫ ꝓcedentiū in mřice flegmatica humiditas ⁊ ex mollitie orificiorꝫ harꝫ venarꝫ erit cōtinuatio venarꝫ pulsiuarꝫ ⁊ non pulsiuarꝫ generatarꝫ in matrice q̄ ꝯtinenꝰ cū venis quorꝫ orificia tēdunt ad spatiositates matricis debilis: ita ꝙ non sustinebit onꝰ embrionis: sed inciditur ⁊ deliberabitur de leui.

a ¶ De li. megateg. de. vij. ca. eius de ꝑgnatiōe spmatis extremitas non expedit ꝙ remaneat exterior de vasis eius: ⁊ necessarie oꝫ ꝙ ꝯtinueꝰ cū veretro ad vuluā dum volueris ꝙ

perduret in sua ꝓprietate naturali. ¶ De summis de mor. ⁊ accidenti de pregnatõe. Si fuerit ligamētū sub capite veretri breue ⁊ spissū cū desiccatiõe capitis ipsius nõ eijcit spma ad locum remotum valde: sed fit ad causam sterilitatis.

¶ De amphor. in. iiij. ca. eius suspēdit embrio in p̄gnante ad modū fructus i arbore ⁊ sicut vene q̄bus suspēdit fruct⁹ in arbore i p̄mo sūt debiles ⁊ tenues ⁊ cadit ex mīma cā: ēt i fine qñ desiccat fruct⁹ in arbore de leui cadit: ita silr̄ fit in p̄gnāte. vñ caute regēda in his corpibus in motib⁹ in medicamine laxatiuo p. iiij. mēses p̄mos. ⁊ post. vij. vsq3 ad finē cū cautela digna. q si op⁹ fuerit ad laxādū eā ad rē ꝯriā dāda ē ei purgatio post. iiij. mēses vsq3 ad. vi. ⁊ cū cautela digna regēda ē i oib⁹ alijs mēsib⁹: qm̄ in ipsis mēsib⁹ suspēsio embriõis ē violēta ⁊ pōderositas ei⁹ nõ erit ad nocumētū postea

¶ De. v. ca. p̄gnās si minuit patiet aborsū ⁊ ꝓprie si fet⁹ fuerit magnus: qm̄ quotiēs magnificabit idigebit nutrimento abūdāti vñ minuta mr̄e diminuit nutrimētū fet⁹ ⁊ sequetur mors. ¶ Si accidit p̄gnāti morb⁹ acutus signū erit mortale. ¶ Dixit. G. h̄ necessarie fit qm̄ ex grauedine ei⁹ nõ sustinebit grauamē vehemēs sicut fit in spasmo tetano epilepsia ⁊ silibus. De morbis acutis cū q̄bus nõ erit febris: s3 si fuerit cū febre ꝯtinua dubiū erit q nõ ꝯseruet fetus penes ea: qm̄ si abstinētia nutrimēti facta fuerit inter tempora moriet fetus vnde nutrienda est cum pauco cibo ad opus fetus.

¶ De signo p̄gnatõis. Dandū ē mulier in potu de aqua mellis cruda ⁊ nõ cocta postq̄3 cenā fecerit ⁊ repleta fuerit cibario ⁊ voluerit dormire q si ei accidit tortio inde iā ꝯcepit: ⁊ dat aq̄ mellis cruda ⁊ nõ cocta eo q opus ē ad gnāndū vētositates ⁊ inflationē vt inde cū eis generet tortio ea de cā: qm̄ si matrix fuerit stricta ⁊ repleta sup itestina nõ habebūt inflatõẽs excitare q̄ multiplicant exinde trāsitū largū quo egredi pñt vñ accidet tortio q̄re expedit q aqua mellis det in potu post repletionē cibarij ⁊ penes qetē: qm̄ vtraq3 cõfortat ad generādū tortionē. ¶ De signo p̄gnatõis filarius dixit: si retēta fuerint mēstrua absq3 febre ⁊ absq3 horripilatõe ⁊ absq3 ꝯtritõe iā ꝯcepit mulier: quoniā mēstrua retēta ex aliquo morbo sequet ps accidētiū istoꝝ vnde nisi fuerint ista: accidētia ꝯñtia cū febre firma erit p̄gnatio eius. ¶ De signo fet⁹ masculini aut feminini. Si mulier cõcepit filiū masculū color erit bonus ⁊ si femia3 color erit mutabilis habita relatõe ad colorē bonū ⁊ ꝓpriam habitudinē eius ante p̄gnatõem cū femia sit frigidior: ⁊ mascul⁹ calidior: ⁊ in maiori pte h̄ iudicat qm̄ possibile ē q mulier sit boni coloris ꝯcipiēdo filiā feminā ex bono regimine facto ei: ⁊ ecõuerso. Dixit: sūmarie masculus h3 signa multa alia sicut multitudine3 motus ⁊ virtutem eius: ⁊ he significatiões in maiori parte erunt: quoniam si pregnans masculi fuerit debilis valde ⁊ tarda: ⁊ pregnās femine fuerit potēs ⁊ magna: possibile est q motus eius sint potētiores ⁊ maiores. Dixit: nõ erit p̄gnatio facta nisi sperma viri ⁊ matrix mulieris in ipso tp̄e voluerit. ¶ Dico: hoc existimo fore falsū: qm̄ est in iudicio act⁹ naturalis qñ volūt simul masculus ⁊ femia: s3 in spē a qua erit aliqd̄ faciēs necessariū eē i cõpositõe p̄ma cõpositionē istā ꝓximā ⁊ cū robore h̄ testat: qm̄ videm⁹ mulieres plures calidiores in cõplexiõe pluribus viris: vñ hoc significat q nõ sūt mares ⁊ femine ob caliditatē: sed ob caliditatem speciei.

¶ De cõseruatione fetus. Si accidit in matrice p̄gnātis apa aut herisipilla iterficiet fetū cū oia apata accidētia calida i mr̄ice aborsū faciāt cū febris aborsū faciat: l3 si molestet eā valde. ¶ De regimie. si ꝯcepit mlier dū fuerit extenuata patiet aborsū anteq̄3 ipiguabit qm̄ qñ corp⁹ itēdit ad restaurationē ei⁹ delinqtur fetus absq3 nutrimēto: ⁊ silr̄ extenuatio intensa fallax erit sup fetū cū non inueniat qd̄ ad suū nutrimentū erit. Si mulier fecerit aborsu3 absq3 morbo manifesto in mēse scd̄o ⁊ tertio ⁊ absq3 cā manifesta absq3 febre: vel del3 absq3 insultu absq3 terrore ei illata ⁊ absq3 diminutõe fcā de diminutõe aut laxatiõe ⁊ silibus: orificia venaꝝ q̄ tēdūt ad matricē q̄bus suspendit secūdina repleta sūt humiditate mucillaginosa ⁊ hec orificia appellant cõcule: ⁊ iõ labitur secūdina sicut est ⁊ educit ex pōderositate aggrauante.

¶ De p̄gnatõe. Pinguis valde nõ ꝯcipiet qm̄ zirbus cū abūdātia sua infestat ⁊ obturādo os matricis nõ ꝑmittit spma ingredi. vnde hec piguis pregnare non poterit dū nõ fuerit extenuata. Dixit: pinguedo intēsa infestat os matricis interius qd̄ tēdit ad cõcauitatē ei⁹ ⁊ de eo icipit os mr̄icis. ¶ De signo masculi. Masculus generat in latere dextro. ⁊ femina in sinistro. ¶ Dixit. Ga. ia3 manifestaui in libro de spermate q fetus fit masculus ex pte cõplexiõis eius si fuerit a principio cõplexionis calidioris. Dixit: q latus dextrū calidius ē sinistro latere ex vicinitate epatis. ¶ Dixit: subuenit etiā ad gnāndū masculū ⁊ nõ feminā qd̄ ꝓcedit de testiculo dextro ad cornua mr̄icis ad lat⁹ dxtrū mr̄icis. ad feminā qd̄ ꝓcedit de testiculo sinistro ad latus sinistrum. Sperma generatū in testiculo dextro est calidius ⁊ grossius eo q generatur i sinistro. ¶ Dico seqtur hoc q nõ inuenit mulier calidior viro.

¶ De secundina. Si volueris educere secūdinam sternutatio fiat cū medicamine sternutatiuo ⁊ retinende sunt nares cu3 ore: qm̄ ex ista. dispositione accidet in vētre extēsio valida ⁊ incordatio q̄ corroborant ad educendum eam.

¶ Signum habet de pregnatione ꝑ coadunationē oris matricis. Dixit: os matricis coadunat penes pregnationē ⁊ penes apa accidēs in ea ⁊ distinguendū ē inter ea q cū apate erit durities ⁊ i coadunatõe facta i p̄gnatõe nõ erit durities tñ erit in dispositõe nāli. ⁊ qñ obstetrix interponit digitū suum hoc veraciter cognoscet. ¶ Dixit. Gal. ⁊ hoc est maius signum in significationibus pregnationis.

¶ De signis aborsus. Si manās fuerit lac in māmilla p̄gnātis significat sup debilitate3 fetus: ⁊ quotiēs māmilla fuerit cumulata fetus erit potētior ⁊ sanior. ¶ Dixit. Ga. manatio ad māmillā significat sup paucitatē sanguis in corpe valde ⁊ manatio lactis de māmilla significat q fetus non suscipit aliqd de eo. s3 dispositio mediocris salubris est inter vtrūq3 detrimētū ita q māmilla sit cumulata: ⁊ q nõ emittat de ea lac: ⁊ possibile est q manet lac ⁊ fetus sit virtuosus si mulier fuerit i vltimitate virtutis ⁊ supabundātie sanguinis. ¶ Dixit Ga. regsiui plures patiētes aborsu3 ex leui causa p̄mitiua ⁊ vidi māmillas in eis extenuatas ante fuisse ⁊ tolerabile est qd̄ erit ex diminutõe sanguinis in venis cõicatis inter māmillam ex qua p̄uat fetus nutrimēto ⁊ ꝑibit. Sed h̄ inuenit in dicto ypo. q si dispō mulieris versa fuerit vñ ei⁹ fet⁹ patiet aborsū māmille ei⁹ extenuabunt ⁊ vbi dicit q si fuerit māmille eius dure patiet dolorē i māmillis aut i coxis aut i oculis aut in genibus nec patiet inde aborsu3: qm̄ māmilla dura nõ est sicut cumulata ⁊ ē vehemētioris expulsiõis ⁊ h̄ erit ex supabūdātia sanguis: qm̄ tūc nā expellit supbūdātiā sanguis ad aliqd̄ mēbrū vnde accidit dolor ⁊ nõ erit timor sup fetū. Dixit: si aborsus silr̄ habuerit cām p̄mitiua3 absq3 paucitate sanguis sicut ꝑ saltū aut terrorē vocē magnam ⁊ silia accidet in māmillis extenuatio: qm̄ qñ fetus destruitur declinabit sanguis in toto ad ptē matricis. Dixit: sūmarie in hoc dicto q si māmille p̄gnantis extenuate fuerint absq3 dubio patiet aborsū: vñ ipossibile erit q fiat aborsus anteq̄3 extenuent māmille. ⁊ durities ipsaꝝ significat sup sanitatē fetus tñ nõ semp nisi fuerit cu3 eq̄litate. sed si fuerint dure valde p̄gnās patiet dolorē in eis ⁊ in coxis aut pede ⁊ oculo eo q significat supabūdantiā sanguinis ⁊ q̄si dolor accidet in pte mēbroꝝ. ¶ Dico: si pars duritiei māmillaꝝ itulerit hos dolores natura expellit ipsā supfluitatē in maiori pte ad ptē membroꝝ nõ ad ptē matricis silr̄ sup fetū. ¶ De signis aborsus. Si acciderit pregnāti febris cū calefactõe violēta absq3 cā manifesta ptus eius erit cum difficultate aut patiet aborsū ⁊ hoc erit fallax: qm̄ febris ⁊ caliditas eo q accidunt ex humore malo in corpe ipsius ⁊ deducūt virtutē eius p̄gnās idiget penes ptū v̄tute violēta: aut forte fetus non sustinebit violentiam febris ⁊ patiet aborsu3 ex debilitate eius hoc erit difficile ⁊ fallax.

¶ De signis pregnatõis. Coopienda est mulier cū pāno. deinde fumiganda q si ꝑuenerit odor fumigij in corpe ei⁹ ad nares: ⁊ eius os nõ erit sterilis. ¶ Dixit. H. fumigiū fiat cu3 myrrha thure sigia ⁊ silibus cū eo qd̄ h3 caliditatē cū bono odore tñ odor ꝓcedere d3 vsq3 ad os eius vt illū sentiat hñ ⁊ h̄ nõ erit in hñti ꝯdēsa3 matricē q̄ incõueniēs ē p̄gnatiõi.

¶ Or si fluūt mēstrua in pregnāte in tp̄ibus suis impossibile erit q fetus eius sit sanus. ¶ Dixit. Ga. intēdit in suo dicto in tp̄ibus suis: quando fluunt frequenter in temporibus cõsuetis multipliciter ⁊ supabūdāter fm̄ ꝯsuetudinē nõ semel neq3 bis aut in quātitate pauca: qm̄ fluxus sanguinis i pauca quātitate semel accidēs aut bis fit qñq3 in p̄gnante non q patiat fetus exinde aliqd̄ ꝯriū ex supabūdātia sanguinis melioris ip̄ius supfluent' sup nutrimētū fetus eius ⁊ si supueniens fuerit abūdant in oibus tp̄ibus suis aut in maiori parte ipsorum impossibile erit q fetus sit sanus.

a ¶ De signis ꝑgnatōis. Si mēstrua non supuenerint in tēporibus suis nec accidēt ei horripilatio nec febris ⁊ iteriectio lamētabilis cū nausea ⁊ crudelitate abhoiatōis iaȝ ↄcepit. ¶ Dixit: qm̄ interiectio cū nausea ⁊ abhoiatione accidit ex humoribus malis in toto corpore ⁊ hoc erit cū horripilatōe ⁊ febre: aut accidit i ore stomaci ⁊ h̄ accidit ꝑgnātibus ex cā nocumēti ꝑgnatōis in ore stomaci: ꝙ si fuerit cū cessatione menstruoꝝ subitanea absqȝ alia cā ex pregnatione erit.

5 ¶ De causis refutatōis ꝑgnatōis: Si fuerit matrix frigida ⁊ ↄdensa nō ↄcipiet: ēt si fuerit humida valde: qm̄ humiditas mortificat sperma ⁊ illud extiguit: ēt si fuerit siccior vltra modū: ēt si fuerit calida ⁊ adurēs nō ↄcipiet qm̄ sperma ex ꝑua tōe nutrimēti corrūpet: iō si complexio matricis fuerit eq̄lis mulier erit apta ad ꝑgnandū. ¶ Dixit Ha. si ↄdn̄ans fuerit super matricē frigiditas itēsa cū debilitate intēsa dū efficietur ad modū ↄdēsatiōis eo ꝙ possibile erit ꝙ ↄtinuet cū orificijs venaꝝ secūdina: ēt si hoc eēt ipossibile ē ꝙ nutriat fetus iuxta ꝙ opus fuerit: qm̄ mēstrua in muliere cuius dispositio talis est nō supueniēt ac si supuenerit erit in pauca quātitate valde ⁊ cū hoc erit malū: quoniaȝ qđ de ea supueniet erit de sanguine tenuiori ⁊ proximiori in aquositate tm̄: ⁊ in tali passione velociter accident in venis opilationes ⁊ sanguis cōgregatus in corpe simul huius mulieris magis declinās erit ad flegma cū hec dispositio in corpe eius in maiori parte fit: ⁊ ē possibile q' ifrigidet sperma masculi in hac matrice nisi nā ipsius in vltimitate caliditatis. ¶ Dixit accidit spermati in matrice frigida id qđ accidit semini seminato i terra amara ⁊ locis arridis ēt si ponit in calce viua ⁊ cinere. Dixit fumigiuȝ factū cū aromatibus significat sup oēs modos corruptionis matricis: quoniā si fuerit matrix frigida ⁊ cōdensa nō ascendet fumigatio ad eā: ēt si fuerit vehemētis desiccationis: ēt si fuerit humiditas supabūdās in matrice nō ꝑmittet fumigationē ascēdere sed eā mortificabit ⁊ extinguet: etiā caliditas corrūpit bonū odorē ipsius fumigij ⁊ nō ꝑmittit ipsuȝ ascendere ad nares lȝ ipse fuerint in dispositione ꝓpria: sed tm̄ odore corrupto postea declinās erit calefactio cū aromatibus qđ sufficiēs erit ad significādū sup hāc cōplexionē ad minus cū oēs mulieres sint frigide cōplexionis nisi raro si mulier fuerit gracilis ruffa ⁊ pilosa.

u ¶ De. vij. cap. si accidit pregnāti tenasmon vehemens patietur aborsū qm̄ infirmabit matrix: ⁊ ex cōicatione intestini: ⁊ virtus declinabitur ⁊ deficiet.

5 ¶ De libro signoꝝ: ⁊ sperma infātis nō gn̄āt embrionē ⁊ senioris magis ⁊ illi⁹ q ē supabūdātis coitus. ȝ spma a quo generat fetus vitiatus ꝓcedit de habētibus mēbra non sana: sed lesa: qm̄ Ypo. dixit in libro spermatis: ꝙ ꝓcedit de membris sanis sperma sanū: ⁊ de infirmis infirmum.

t ¶ De signis mulieris apte ad concipiendū velociterꝭ. Mulieres que sunt etatis. xv. annoꝝ vsqȝ ad. xl. apte sunt velociter ad pregnandū: ita tm̄ ꝙ ipsaꝝ corpa non sint siccata neqȝ mollia: qm̄ matrix eaꝝ erit silis eis: ⁊ eaꝝ mūdificatio dȝ eē equalis: nec debet mēstrua eē ipsa tenuia mucillaginosa nec in humiditate subtili aquea ⁊ mala: sed equalis sanguinis ēt matrix debet eē ꝓpinqua vulue non declinās ex vicinitate: qm̄ os matricis si remotū fuerit ⁊ declinās malū: etiā mulieres eē debent modice carnositatis ⁊ manatōis vētris cū hoc malū sit ⁊ ꝑturbās fetū si pregnātes fuerit: etiā non debēt eē furiose: quoniā ira ꝑturbat fetū: nec debēt eē oculorū subalbitrioꝝ nec varioꝝ quoniaȝ species in mulierib⁹ non est apta velociter ad pregnandū. sed oculorum nigroꝝ mulieres magis cōuenientes sūt in pregnando ⁊ in regēdo fetum cum caliditas eius sit moderata.

a ¶ De signis pregnatōis. Accidit post finē coitus horripilatio cū rigore adunatōe oris matricis ⁊ abstersiōe absqȝ duritie: deinde retinent mēstrua per modicū tp̄s aut supueniēt modica mēstrua ⁊ inuenie pōderositas i coxa eius: ⁊ inflabūtur mānille eius cū modico dolore: ⁊ excitabitur in ea nausea: ⁊ in eius facie apparebit pānus: ⁊ resurget pectus modice ⁊ in citrinū reuertet color eius ⁊ cauefient oculi: caue ne des ei in potu de aqua mellis cū non sit firmitatis semꝑ: qm̄ forte mulier solebat eis vti. ȝ post menseȝ vnū ⁊ tres excitabunt in ea appetitus mali cuȝ debilitate cibi ⁊ erit abhominatio cū dolore capitis ⁊ concauitate oculoꝝ. ¶ De signis masculi. Erit mulier formosa ⁊ sollicita habens mānillam dexterā maiorē ⁊ si fuerit pregnās cū femina color eius erit citrinus declinans ad viriditatem: ⁊ habebit mānillaȝ sinistram maiorē ⁊ motū tardū cū hebetudine ⁊ frequens nausea erit maior. ¶ De signis processus partus. Accidit pregnanti in mēse septimo aut nono pōderositas in inferiori ꝑte vētris: ⁊ dolor i inguinibus cū caliditate in vētre: ⁊ tumore in ore matricis ⁊ humectatione eius: ⁊ cuȝ appropinquatū fuerit tēpus partus mollefiet agiȝ eius: inflabunt inguina ei⁹ ⁊ posita man⁹ sup os m̄ricis iuenitur ꝙ inflabit valde.

? ¶ De libro signoruȝ si fuerit fetus mortuus non inueniet mulier sensum motus fetus ⁊ fluent de matrice eius humiditates cum erugine fetida.

y ¶ De libro spermatis de signis pregnationis matrix retinet sperma ita ꝙ de eo non egrediet aliquid: ⁊ sentiet vir matricē suggere veretrū ⁊ attrahere ipsum ad eam: ⁊ in maiori ꝑte hoc fit in tempore ꝓximo menstruorum eius.

5 ¶ De libro spermatis. de sterilitate si incisus fuerit vterqȝ testiculus aut fuerit fractus aut infrigidatus cuȝ iusqamo animal ipsoꝝ nō dȝ generare. ¶ Dixit. si infrigidati fuerint testiculi vehemēter valde ipsoꝝ animal nō debet generare: ꝙ si in testiculis accidit ap̄a durum nō pōt generare similiter.

a ¶ Dixit: ipossibile erit ꝙ fetus femininus sit in latere dextero nisi raro: de masculo: si in ꝑmo quādo inflatur i venis testiculus magnificat. s. dexter generabit masculos: sed si testiculus sinister iflatur in ꝑmo generabit feminas.

3 ¶ De capitulo. xv. de vtilitatibus mēbrorum quibus longū erit ligamentū quod ligat caput veretri dum ꝓcedit tendendo vsqȝ ad partem ani non egredietur semen vsqȝ ad spatium longi temporis ⁊ ideo non gn̄ānt. vnde si incidit istud ligamentū dū rectū efficit caput veretri generabunt ⁊ hoc ligamentū est simile ligamento lingue.

u ¶ De. iij. ca. libri secūdi epiđ. si passa fuerit pregnās febrē rubedinē in facie cū defectōe ⁊ pōderositate capitis ⁊ dolore in ꝓfūdo oculoꝝ aborsuȝ patiet post mēstrua. Os m̄ricis si largū fuerit valde velociter suscipit spma ex plurib⁹ causis.

x ¶ De sexto ca. lib. tertij. si mulier post partum passa fuerit febrem ⁊ apostema in matrice sedere debet in aqua tepida eo ꝙ cōpescit dolorē ⁊ lenifacit apostema qđ ē matrice ex difficultate partus: ⁊ dandū ē ei pluries de aqua ordei ne aggrauet sup ea vltra possibilitatē qm̄ cōuertet ad virtuteȝ ⁊ humectabuntur idē mānille eius cū sit regimen cōueniēs qm̄ aqua ordei cum hoc non inhibebit prouocationē sanguis.

n ¶ De aborsu. ℞. si manās fuerit in pregnāte lac supabūdās fetus erit debilis. ⁊ si corpus in quo fuerit supfluitas erit cōstrictū fet⁹ erit sanior. ¶ Dixit. H. multitudo lactis i mānillis significat sup debilitatē fet⁹: qm̄ nō nutriet ⁊ econuerso.

a ¶ Dixit: aperuimus ꝑgnātes plures ⁊ iuenimus masculū in latere dextero in maiori parte.

n ¶ De ↄseruādo fetu đ. iij. ca. li. iij. ꝑgnātes patiunt aborsū ex dolore vehemēti satietate nauseatiua ⁊ magna sāguie fluēti ⁊ abūdāti ab eis ⁊ ex potōe laxatiua ⁊ sustinētia medicamis. ¶ Dico etiam ex casu aut ex percussiōe aut ex terrore ⁊ similibus aut ex febre.

a ¶ De. ij. capi. li. vi. epiđ. dixit sanguis supueniēs ad dextram iam mūdificatus est de aquositate ⁊ supueniens ad sinistrā nō mūdificabit postea iō latus dextruȝ ē calidius ⁊ gn̄ātur i eo masculus: Dixit: cor ē in medio ⁊ appꝫt pulsus in latere sinistro: quoniam venter sinister facit pulsum.

t ¶ De questiōe filioꝝ de. viij. ca. vir nō debet eē ebrius nec occupatus satietate nauseatiua. sȝ dȝ expectare cibū dū bene digeretur: ⁊ totum regimen eius debet esse contempatū.

5 ¶ De. i. cap. de aere ⁊ regione dixit: potus aque niuis ⁊ frigide valde infert mulieribus sterilitatē. qm̄ corrūpit ordinem mēstruoꝝ: etiā multus vsus ipsius ⁊ regiōis frigide difficilē faciet ꝑtū: ⁊ calide regiōis vsus leuē faciet partū: etiā paucū exercitiū ⁊ modic⁹ labor ac modica mūdificatio mēstruorū inferunt sterilitatē qm̄ inferūt orificijs venaꝝ que sunt in ore m̄ricis flegma viscosū debilitās virtutē attractiuā q' nō attrahat spma cū violentia nec ēt spma adheret ei qñ cadit i ea neqȝ extenditur vt dȝ. ¶ De malo anhelitu de. viij. capitulo eius. Mulieres que non pregnanter in maiori parte sūt que non mūdificāt corpus ipsarum ꝑ fluxum mēstruorum. sed quando retinent in eis corrumpit. ¶ Judeus: corrumpit sperma pluribus de causis vnde requirenda est complexio viri ⁊ complexio mulieris vt cognoscatur ipsorum complexio: ⁊ cognoscenda est per colorem ipsius ⁊ sanguinem menstruum in albedine ⁊ tenuitate eius ⁊ per regimē antecedens: etiam quando intensus fit exitus menstruoꝝ infrigi

dantur corpora ꝛ corrumpet͂ sperma: corrumpit͂ etiaȝ generatio pregnatiõis ex remoto tempore mulieris in coitu: etiā sperma viri in caliditate ꝛ ēt frigiditate sentitur in muliere ꝛ mulier inde non cõcipiet ex intensa caliditate aut cū frigiditate. Dixit idē iudeus: fit ēt matrix sicca valde ꝛ dura ad modū pelliū arrida vnde nõ inueniet vir in coitu ipsius delectationē ex siccitate ipsius: sed hec spēs appellat͂ p medicos sterilis absolute deficiet pregnatio ex frequēti appetitu in coitu taȝ ex pte viri q̄ ex parte mulieris: etiam fit defectus eius ex augmento pinguedinis: etiaȝ ex vlceribus que fuerant in intestinis corrumpentibus formam eius.

n ¶ Hoc ē medicamē violentum ad faciendū aborsū siue ptū supponat͂ euforbiū per horaȝ: qm̄ prouocabit mēstrua stati ꝛ dubium erit ne sequatur fluxus sanguinis de matrice.

o ¶ Tabri dixit Ypo. non vidi aborsum fieri in creaturis ante xl. dies: ꝛ d̓ masculo formā distinctā ante. xxx. ꝛ post hūc terminū manifesta erit forma. ¶ Dixit: qn̄ cõpletur forma embrionis in. xxxv. diebus embrio mouebit͂ in. lxx. diebus ꝛ pariet in ducētis ꝛ decē diebus: ꝛ si cõpleta fuerit forma i quadragintaquinqȝ diebus mouebit͂ i. lxxxx. diebus ꝛ pariet in cclxx. diebus. Et si cõpleta fuerit in qnquaginta diebus mouebit in centū: ꝛ pariet in trecētis diebus: qm̄ embrio dȝ moueri in duplici quātitate dieꝝ in qua cõple͂t forma ipsius ꝛ egredit͂ in triplici quātitate ipsius quātitatis: ꝛ pingues sūt minoris opatõis: ꝛ vēt⁹ borealis generat masculos: sȝ meridionalis generat feminas: ꝛ seniores ꝛ ifantes gn̄are debēt masculos vl̓ feminas: ꝛ iuuenes generāt masculos. ¶ Dixit breuitas lõgitudinis ꝛ longitudo pfecte embrionis fit ex angustia matricis ꝛ largitate eius ad modū citri que imponit͂ i filia magna aut pua: ēt ex paucitate spmatis ꝛ abūdātia ipsius. ¶ De signo pregnatõis retulit nobis qdā fidelis q̄ post coitū sensit os mr̄icis siccū ꝛ durū ꝛ ↄcepit inde mulier ipsius. ¶ Tabri: mulier p̄gnans si in itu suo antecedet cuȝ pede dextero piet masculū: ꝛ si cū pede sinistro feminaȝ. ¶ Dico: expertus suȝ hoc ter ꝛ firmū inueni. Expimentū aut forte fuerit p accidēs. ¶ Et si p̄gnāti accidit dolor ante partū ꝛ penes partū in pectine ꝛ invētre facilis erit partus. ꝛ si doluerit spinale significat sup difficilē partū: semp p̄gnātes in primo p̄gnatõis ex retentiõe mestruoꝝ ꝛ debile nutrimētū embrionis: ꝛ eo q̄ nutrit͂ cū toto mēstruo laxant͂: ꝑ qn̄ magnificabit͂ embrio hoc alleuiabit͂ eis: cū iō nutricet͂ cū toto menstruo ꝛ eas mūdificet de eo. ¶ De signo masculi. Si motus fuerit in vētre in latere dextero magis ꝛ videris occultū p̄gnātis dexteꝝ velociorē ꝛ leuiorē in motu ꝛ colorē ipsi⁹ lucidum pariet masculum ipsa pregnans ꝛ econuerso.

r ¶ De regimine p̄gnatõis expedit: q̄ p̄gnās cū cautela cõseruet psonā suā ne aborsuȝ patiat͂ in. viij. mense: qm̄ si aborsū passa fuerit in ipso mense dubiū erit ne consequatur mortē.

aa ¶ Dixit confert q̄ mulier penes partū sedeat extēdendo pedes: deinde iacēdo sup dorsū p horā ꝛ surgere debet ꝛ ascēdere p scalas ꝛ p eas d̓scēdere cū velocitate voces magnas dando impetum excitando ꝛ ꝓuocando ad sternutandum.

5 ¶ Aaron: suscipe significationē sup corruptionē cõplexiõis matricis calide: si spma corrumpit͂ exinde de acuitate cõplexiõis mulieris ꝛ ipsius macie citrinitate coloris aut rubedine coloratione materie ipsius frequēti velocitate pulsus ei⁹ ꝛ oibus his de qbus habet͂ significatio sup caliditateȝ corporis ꝛ ꝓprie reqrēde sunt significatões cõplexiõis sanguinis ex eo qd̓ emittit͂ per mēstrua si mēstrua emissa fuerit valde. ēt suscipe significatões de his de quibus habet͂ significatio sup frigiditatē corpis cū frigor corrūpat sperma: etiā de mēstruis tenuibus citrinis ꝛ albis occursuȝ habēdo cū hoc p regimē ꝛ alias oēs causas ꝛ morbos p̄cedentes: fiet etiaȝ sterilitas sil̓r eo q̄ mulier nõ vtit͂ coitu p spatium longissimi tpis: vnde infrigidat͂ sperma eius ꝛ corrūpit͂ cõplexio matricis eius declinādo ad frigiditatē ex supabundātia manationis mēstruoꝝ vnde infrigidat͂ matrix. sed habet͂ significatio sup humiditatē de oibus significatõib⁹ ipsi⁹ cõplexiõis ꝛ de eo qd̓ de matrice manabit de humiditate ꝛ sup siccitatē habet͂ significatio de desiccatõe oris matricis ꝛ duritie ipsius. Fit etiam sterilitas ex superabundanti pinguedine.

u ¶ Dixit: si fuerit aborsus in mēse scdo ꝛ tertio ex ventositate grossa ꝛ flegmate qd̓ erit in venis matricis erit: ꝛ ꝓprie ex vētositate ꝛ aborsus in quarto mēse vsqȝ ad. vi. erit ex humiditate ꝛ flegmate grosso ꝛ curatur si fuerit ex flegmate ꝛ vētositate cū decoctione rutbe. ꝛ oleo pentad̓. ꝛ in oibus diebus scȝ ante impregnatiõeȝ dādū est ei de pillulis fetidis q̄ nisi datū fuerit ei in potu oleū pentad̓. dandū est ei in qbuslibet qnqȝ dieb⁹ aur. põ. xv. de zuccaro veteri cū aur. põ. iij. d̓ sisamo: ꝛ si fuerit debilis min⁹ dādū ē eis ad modū vtut͂ ei⁹ ꝛ dādū ē quolibȝ die mane ad modū nucis d̓ dyacicute ꝛ sebzia na p. iiij. dies ant quinqȝ ꝛ obtēnta quiete per biduū aut triduū dandū est in potu de eis: etiā de dyamusco ad modū ciceris ꝛ electuario seminū ꝛ fiat clistere ad expgendū vētositates cū origano ameos fructu sauie casē virgultis aneti camomilla rutba ꝛ ciceris impatoris ana pugil. i. coquant͂ cuȝ rotulis. iij. aque donec remaneat ps media ꝛ colet͂ ꝛ ponendus est sup rotul̓. i. ipsius colamēti d̓ oleo sambucino aur. pō. i. ꝫ. ꝛ de oleo sisamino. ℥. ij. clistere fiat i quolibet quatriduo: etiā fumigiū fiat cū rebus calidis vt bdellio armoniaco gūmi fisticoꝝ ꝛ nigella pticulariter aut composite ꝛ suppositio fiat de petroleone nigro oleo nardio aut balsamino p dies quoniam hec cura bona est mulieri laboranti aborsu ex humiditatibus ꝛ ventositatibus proprio.

3 ¶ Et curanda est mulier que nõ ↄcipit ex siccitate matricis cū clisteribus ꝛ adipe anatino ꝛ nutriēda est cū spidebeg cū carnibus hedinis elixis in aqua ꝛ sale: ꝛ dandū est ei i potu de lacte caprino recenti ꝛ cocto.

b ¶ Et p ascēsiõe matricis ad supius: aut p declinatiõe ei⁹ ad aliqd̓ latus fiat minutio de saphena vt descēdat: aut minutio in latere ad qd̓ declinās erit matrix ꝛ suppositio fiat cuȝ reb⁹ lenitis ꝛ calefactiuis. ¶ Dico fit ēt cū ꝓuocatiuis ad mēstrua q̄ si fuerit ascēsio matricis nõ d̓ supabundātia sanguinis coadunata i venis matricis. ꝑ de humiditatibus qd̓ cognoscit͂ de regimine calefactiuo ꝛ cõplexione laxāda est cū pillulis fetidis i qbuslibet. v. diebus. ꝛ vnctio fiat cū oleo sambucino ꝛ clystere fiat calidū ꝛ leue sicut cuȝ oleo granorum viridiū aut oleo nucum: ꝛ decoctione fenugreci.

5 ¶ Ad cõcipiendū velociter: fiat suppositio cū coagulo leporino trito cū oleo violaceo posito cū lana post ablutionē cū aqua de mēstruis: aut fiat de felle leonis: aut de felle lupino aut de felle leporino: aut de felle colūbino in quātitate. ꝫ. ꝫ. cū oleo nardio postq̄ mūdificata fuerit de mēstruis p lauationē aq: ēt cõfert ei fumigium factum de myrrha sigia ꝛ galbano ptibus eq̄libus: ita tn̄ q̄ fiat trocisc⁹ de eis postq̄ trita fuerint prius ꝛ fiat in quantitate aur. pon. i.

r ¶ Aarõ hoc est electuariū pro p̄gnāte habēte stomacū debilē si dubiū fuerit ne inde aborsū patiat͂ ex debilitate ipsa ꝛ vētositatibus. ℞. cimini infusi in aceto ꝛ postea assi ꝛ semis lini aā. ℥. i. ameos. ʒ. iʒ. ihe. castorei aā. ℥. i. zucca. ℥. ij. dosis aur. pon. i. p dies. lȝ qnqȝ d̓. iij. in. iij. dȝ fieri cū aq̄ frigida. ¶ Electuariū aliō ad ꝑ. ℞. masticis cardamomi cubebe gariofilorum sisimb. fuck. ana. parteȝ. i. ꝛ distemperentur cum sirupo citoniorum ꝛ dandum est de eo ei.

ꝛ ¶ De libro embrionis p Ypo. Si volueris q̄ pariat mulier masculū curādus ē vir cū muliere cū eo qd̓ calefacit vna vice dico ꝛ nõ debēt cõiūgi in coitu ipsa vice nec debēt supabūdanter in potu sumere aquā ꝑ vinū modice cū vinū attenue͂t sperma: neqȝ inebriari oino. nec vir dȝ ɔiūgi cū ea duȝ fuerit calefactus potu vini neqȝ repletus: ꝑ i tpe quo fuerit leuis psone declinās ad famē ꝛ curādi sūt simul cuȝ clysteri calefactiuo ꝛ cū nutrimentis silibus ꝛ clysteribus vnctõib⁹ calefactõis pfecte. ¶ Dixit Ypo. mascul⁹ fit de spmate grosso ꝛ solido. ¶ Dico: ingrossat͂ ex pauco coitu ꝛ pauca inebriatõe: ꝛ expedit q̄ ispiciat͂ sperma viri q̄ si fuerit tenue ingrosset͂ dū fuerit cõueniēs: deide coitu vtatur. ¶ Dico: sumpto rerum calidarum ꝛ siccarum in cibo ingrossat sperma: licet modica sit. ¶ Dixit: hoc fieri debet quando mulier appetit coitum finautem egredietur spma de ea manando.

r ¶ Et dixit cuius dictum hoc sequitur q̄ si mulier pregnans morā longā traxerit in balneo patiet͂ aborsum cum embrio ni noceat aer calidus ꝛ idem corroberetur ꝛ delectet͂ ex frigido quoniam vt estimatur respirat de eo.

o ¶ Dixit mulier q̄ emittit mēstrua post. xxxij. dies vice q̄libet parere dȝ masculum: sed si post. xliij. dies pariet feminam.

p ¶ Dixit si mulier parit masculū ꝛ mundificatio eius fuerit in minori quātitate. xxx. dierū non hȝ corpus sanum. si filiaȝ in xl. diebus: q̄ si pregnans post partum non fuerit mundificata ꝛ emiserit menstrua postea peribit.

r ¶ Et dixit: si mulier ↄceperit anteq̄ fuerit mēstruata vt debuit ꝛ corrupta in menstruis erat ante conceptionē oportet medicū igeniū habere qualiter purgabit eaȝ absqȝ intēsiõe

quoniaꝫ si embrio nutritus nutrimēto corrupto fuerit pibit sed non dꝫ fieri purgatio cū intensiōe ⁊ vehemēti apertione matricis ne nutrimētū emittať in toto: ⁊ pareat embrio: vnde tenuis dꝫ esse purgatio ita vt vna ps educať post ptē aliam ex fundo matricis cū tempantia: ita ꝙ non aperiatur os matricis in toto. ¶ Dixit: lac dꝫ supuenire in habētibꝰ corpora leuia velocius: sed corpora solida tardius.

5 ¶ Paulus: pregnatio inhibeť aut ex opilatiōe oris matricis: cuius cura scribiť in capitulo suo: aut ex aptione ipsius non eo qđ retinet sperma. sꝫ cura eius fit cū rebus stipticis: ⁊ si fuerit ex vētositate in ore matricis cura scribiť in capitulo suo: ꝙ si fuerit ex corruptōe cōplexiōis cū materia significatio est habēda de significatōibus: deide oppositio fiat i malitia cōplexionis cū alteratiuis ipsius ⁊ in ea que fuerit cum materia cū euacuatōe ⁊ alteratōe cōplexionis: ⁊ iā diximus ꝙ significatōes matricis sunt calide ⁊ frigide: ⁊ in ea in qua fuerit mixtū flegma crudū ⁊ grossū habeť significatio de significatōibꝰ regimie ꝓcedēti colore mēstruorū ⁊ tactu loci.

F ¶ Paulus: in maiori pte accidit ꝓgnātibus supabūdans superfluitas ⁊ frequēs vomitus sputū cū saltu cordis ⁊ defectꝰ appetitus cibi. ¶ Dixit: cōfert defectui earū appetitus consecutio spmatis cōtēpati euitatio dulci cibario valde potus vini citrini odoriferi ⁊ vetusti: ēt minutio in qualibet vtente potu ꝓpric cū pauco appetitu ⁊ sputo ⁊ vomitu ⁊ cura cum medicinis fiat cū virga pastoris cocta ⁊ data in potu ⁊ cum aneto cocto ⁊ dato in potu. ēt dādū est eis de reu: seni in potu modice ante comestionē ⁊ post comestioneꝫ ⁊ emplťetur os stomaci cū folijs vitis balaustia ⁊ similibus cū costo aceto ⁊ vino vetusto. ¶ Sed saltꝰ cordis curandus est cū modico potu aque calide ⁊ re tenui: ⁊ emplim fiat cum lana leni sub ypocondrijs. ¶ Et ad defectū appetitus cibi regratur ad comedendū cibaria diuersa: ⁊ delectabilia ad confortandū appetitū cibi: sed motus ⁊ iter longū cōferunt: ⁊ sumptio rerꝫ acutarꝫ in aliquo tpe ⁊ ꝓpric sinapis cū cōferat pregnāti cuius appetitus cibi defecerat: ⁊ si fuerit mobilis ⁊ non sustinet motū subito vtať eo modice in quātitate digna. ¶ Et si fuerit apa ingrossatū in pedibus: ipsarꝫ illinitio fiat sup illud cū aqua sicut est i caplo ingrossatōis leuis. Dixit sūptio rerꝫ acutarꝫ confert illis quarū appetitus cibi deficit.

B ¶ Sarac dixit oppmať aliū recēs acutū ⁊ cū triādē olei sisamini coquať dū aq̄ deficiat ⁊ bonū erit ad ꝯsiduꝫ velocē ꝓgnatōeꝫ ⁊ suppositio dꝫ fieri cū eo cū lana ⁊ bona erit ad podagrā frigidam ⁊ oēs vētositates frigidas: ⁊ suppositio fiat cū oleo lilino cū lana noctibus pluribus: ⁊ vnctio fiat cū eo super pectinem cū oleo sambucino ⁊ pregnabiť velociter.

V ¶ Symō: si magnificata fuerit māmilla dextera masculꝰ erit si sinistra ecōuerso. ¶ Dixit: ꝓcipe ei ꝙ ieiunet tota die ⁊ in sero sumat in potu de aqua pluuiali in quantitate. ℥. ij. mixta cū. ℥. quarť. i. mellis ꝙ si inde cōstipať vēter iaꝫ cōcepit. sin autem non. ⁊ si mulier post coitū ipso die inuenerit pulsationē cum dolore in ventre ⁊ dorso eius iam concepit.

u ¶ De sūmis in maiori pte mulieres patiunť aborsum de mēse ꝓmo vsqꝫ ad tertiū: aut ex vētositate expellenti sperma ⁊ lubricante: aut ex mala cōplexiōe frigida cōgelatiua: aut calida desiccatiua: vnde de ea fit res nō naturalis quā expellit natura: ⁊ si mulier patiť aborsū de mense quarto vsqꝫ ad vi. illud erit de humiditate lubricatiua in matrice ipsiꝰ ⁊ aborsus fiet ex pōderositate fetus: ⁊ si aborsum patiť mulier ꝺ vi. mense vsqꝫ ad vltimū terminū pregnationis illud erit ex corruptione complexionis frigide.

z ¶ Dixit: fit ēt inhibitio pregnationis ex declinatione matricis facta ad aliquod latus. sed obstetrix iponere dꝫ digituꝫ ⁊ videat ad qđ latus fuerit declinās matrix. Qꝛ si vene lateris ad qđ declinās fuerit matrix fuerint replete ⁊ in eo latere fuerit grossitudo minutio fiat in pede eiꝰ ꝓpinquo ipsi lateri: ⁊ si ibi fuerit coadunatio aut cumulatio cura fiat cū clysteribus ⁊ suppositōibus lenificatiuis balneo ⁊ pila.

z ¶ Tabri dixit: vir generabit masculū si fuerit in amore supabundantis spermatis. Dixit: hoc accidit post mēstrua: qm̄ qñ mulier emittit mēstrua diminuiť sperma eius ⁊ post dies silr ꝯgregať sperma eius. ¶ Dixit: si coitus factꝰ fuerit post mūdificationē de mēstruis erit ꝓgnatio cū masculo: ⁊ ꝓpric si ipsa mulier fuerit modici spermatis radicitus.

u ¶ Dixit noli coitu vti cū pregnante ⁊ proprie in ꝓmo mense: quoniam dubium erit ne patiatur aborsum ex coitu.

V ¶ Dixit: pregnans cum masculo quando surgit declinat sup manum dexteram surgēdo ⁊ qñ sedet: ⁊ econuerso. Dixit: nigrescit caput māmille dextre in primo: deinde icipit caput māmille sinistre denigrari: ēt generať lac modice in dextera māmilla: ⁊ mulier erit boni coloris ferculente faciei habēdo paucos pūctos rubeos i facie: ⁊ nullū pannū ⁊ letibūda erit semp: ⁊ ecōuerso. si fuerit ꝓgnās cū femina ꝙ si fuerit ꝓgnās cū masculo nō appetet coitū. sed cū femia ecōuerso. ¶ De libro Tabri i capitulo suo: id qđ oportunū est mulieri ante coitū ⁊ penes coitū: ⁊ que sunt cautele: ⁊ q̄ sūt dispositōes accidētes ei ⁊ nato suo cū diuerse sint. ¶ Oribasius de descriptiōe apatis accidētis in pede pregnantis ⁊ alijs scriptis in capitulo apostematis calidi.

5 ¶ Biñ. de cura matricis inhibetur pregnatio ex corruptiōe cōplexionis: aut ex opilatōe ⁊ qđ in spatiositate eius: erit humiditas aliena: aut ex corruptōe mēstruorum: aut ex apostemate: aut exvlcere: aut ex superabundantia pinguedinis. Dico: danda sunt signa: dixit si mulier nō pōt ꝯcipere ob piguedine minuenda est vtendo exercitio diminutis nutrimentis eius ⁊ dandum est ei de theodoricon.

u ¶ Dixit si mulier patitur aborsū de ꝓmo mēse vsqꝫ ad tertiū passio erit de vētositate. sed de quarto vsqꝫ ad sextū passio erit ex humiditate eius in matrice lubricante fetū ex ponderositate eius ⁊ de septimo vsqꝫ ad nonū passio erit ex corruptione cōplexiōis frigide in matrice. tamē curāda est passio ex vētositate cū oleo pentad. aqua fenugreci pillulis serapini ⁊ cicute ⁊ nasturtij al. assi oleo pētad. ⁊ sebziana ⁊ dyacicute clysteribus fumigijs ⁊ suppositorijs ꝯfectis cū petroleone origano ⁊ ameos. ⁊ fumigiū fiat cuꝫ lilio bdellio ⁊ gūmi grani viridis. ¶ Dixit si manās fuerit de pregnante sanguis supabūdans debemus vti audacia ad nutriendū eam aut ad dandum ei in potu aliquod laxatiuum.

z ¶ Dixit si mulier non cōceperit ex supabundantia pinguedinis curanda est post minutionē cum eis pessarijs factis de melle madi oleo lilino ⁊ myrrha ⁊ clysterizanda est cum clysteribus calidis in quibus imponiť pulpa colloquintide. ⁊ euitare debet carnes leues ⁊ pisces ⁊ pinguedineꝫ. ¶ Ruffus de extenuando pinguem mulier pinguis quādo euacuatur de humiditate de matrice eius ⁊ calefit eius matrix cōcipiet a viro ⁊ in maiori pte non concipiet. at si cōceperit patieť aborsuꝫ cuꝫ est mulier pinguis lꝫ non patieť aborsū embrio erit extenuatus ⁊ debilis.

BB ¶ Misusā de obstetrice dixit si virgo fuerit deflorata sedere debet in vino ⁊ oleo. si in loco fuerit vulnus vehemens pone in eo de vnguento postquam posita fuerit cānula in ore matricis ne adhereat ei.

z ¶ Mulier etiam velociter cōcipit a viro a quītodecimo anno vsqꝫ ad quadraginta cuius matrix nō erit dura neqꝫ vulgaris valde neqꝫ cū intēsiōe caliditatis: ⁊ frigiditatis: ⁊ eius mēstrua supueniēt i tpe debito ⁊ cōtēpans fuerit i cibo ⁊ potu suo letibunda ⁊ gaudiosa cōcipiet a viro q̄ cōcepit a viro ante qntum decimum vite sue: dubium erit ne moriatur cū matrix eiꝰ sit parua valde. vnde si pariet cū angustia nimia pariet. Si mulier fuerit continue calamitatis ⁊ tristitie non cōcipiet a viro: ⁊ si mulier laborat satietatibus nauseatiuis nō ꝯcipiet. Tēpus magis cōueniēs ad pregnandum erit in fine mēstrue ⁊ eius diminutōe: ⁊ si corpus fuerit contemperatum non repletum de cibarijs ⁊ potu: ⁊ in primo tempore menstruorꝫ non concipiet a viro cum matrix sit repleta humiditate incōgrua ad attractionem.

V F ¶ De signo pregnationis non debet mulier post coituꝫ pati molestiā in vulua: deinde mēstrua debēt cessare ⁊ māmille debēt augeri: ⁊ venter magnificari. deinde embrio dꝫ moueri: sed dꝫ pregnās sequi quietē. ⁊ in initio pregnatōis eius: ⁊ paucū nutrimētū. deinde sequi motū modicū. ⁊ coitu vti moderate non cū tarditate. ⁊ vti nutrimēto velocis digestiōis ⁊ ēt euitare dꝫ omne acutū amarꝫ: ⁊ inflatiuū: pregnās ēt debet laborare in ꝓncipio appetitus rerꝫ malarū: ꝺ secūdo mēse ⁊ tertio durādo taliter vsqꝫ ad decimū mēsem ⁊ qntū. vnde qñ accidit huiusmodi appetitus dꝫ sequi quietē. paucuꝫ cibū: balneum moderatū: nutrimentū cōfortās os stomaci: ⁊ potū vini muzi cū aqua frigida: cui accidit nausea in cibarijs sumendis cōprimēde sunt manus eius ⁊ pedes post comestionē ⁊ ponať emplim sup stomacū ⁊ retinēda sūt in ore grana granatorꝫ accidorꝫ. ¶ De signis ꝓgnatiōis masculi. mulier esse dꝫ boni coloris ⁊ ruffa in masculo. sꝫ in femina citrina: aut viridis. ēt in masculo māmilla mulieris dextra erit

maior sinistra. sed si fuerit pregnatio geminorum mamille erunt magne ambe. Et si pregnans emiserit sanguinē ruffa erit et multorum pilorum et supabundantis sanguinis etiam mulier q̄ viderit sanguinem in tēpore pgnatōis ipsius si utitur coitu augebit pregnationē super pregnationem. ❡ Mulier cōcipiet a viro dum fuerit frequēter debitorum menstruorum. fetus ēt ponitur in septimo mense. ix. et xi.

AA ❡ Si mulier sentiet dolorē sedere debet super scamnū vnde crepato sifac pleno vrina pressurā d3 facere dū egreditur.

❡ Dixit difficultas i ptu ex pte secūdine fit bipartite. fit difficultas in partu: si secūdina fuerit dura et grossa. vnde cum difficultate scindit̄ et si fuerit tenuis si tenuis fuerit sciditur velociter: et emanante humiditate desiccabit̄ matrix. et difficilis fiet lubricatio mricis. ēt fit ex pte matricis: si fuerit sicca aut abūdātis humiditatis: et nō poterit ide fetus coadunari subito: aut erit femina cū eius exit⁹ sit difficilior: aut erit fetus mortuus añ plures dies: et inflatus fuerit. aut vulua. s. os mricis fuerit strictū valde: aut mulier noua fuerit et non peperit vnquam: aut fit ex apate in vesica et matrice simul. et intestinis: aut fit ex supabūdanti stercore sicco ibidem: aut ex tenuitate flegmatis mulieris: aut ex vehemēti macie ei⁹. aut fuerit in defectu virtutis: aut ex rumore contristante ipsam mulierem cum idem faciat difficilem partum ipsius aut fit ex frigiditate aeris circunferentis.

LL ❡ Exire d3 fetus sup caput. et si cū pedib⁹: aut cū latere et reflexus: et sup genua et anchas generalr̄ ē nō naturalis exit⁹

AA ❡ Et si sciffa fuerit secūdia velociter et emanauerit humiditas ante ptū p spatiū lōgi tpis: vnge os matricis et vuluā ei⁹ cū cera et oleo cū albumine oui: et cū decoctōe fenugreci. aut cū anserino: et sic faciendū ē mulieri cuius humiditas diminuta ē. ❡ Si secūdina mulieris fuerit grossa nō scindet̄ velociter. vñ expedit q̄ obstetrix iponat digitū cū istro q̄d vocat̄ taxus habēte in capite aliud. instrm ferreū et acutū vt cū eo scidat eā: aut cū acu: aut cū instro flomie. ❡ Si difficilis fuerit ptus mulieris ex magnitudine fet⁹ obstetrix d3 iponere manū eius ad attrahēdū paulatī q̄ nisi affuerit liganda ē ps q̄ tāgitur. et si fuerit i posse de fetu ipo cū lētia pāni leuis et extrahat̄ q̄ nisi egrederet̄ icidēdus est in mēbro quolibet iuxta quod in posse affuerit. put conueniēs fuerit ei exitus.

? ❡ Fetus ēt si fuerit mortu⁹ velociter extrahēdus ē añq̄ inflet̄ et apatizet̄. q̄ nisi exitus fuerit in posse icidēdus est: q̄ si eius caput fuerit magnū scidatur et extracto cerebro ab eo frāgat̄ et extrahat̄ cū musculo. Et si difficilis fuerit exitus eius. eo q̄ ē in capite eius. aq̄ pforet̄ caput dū egrediat̄ ipsa aq̄. q̄ nisi egrediat̄ ligādū ē collū eius cū lentia panni. deinde extēdat̄. q̄ nisi egrediat̄ suspēdat̄ cū musculo. q̄ nisi forma fetus fuerit equalis extēdēda ē mulier pluries forte adequet̄ et pcipe mulieri q̄ iaceat sup lectum subleuādo pedes ad sursum et restringēdo cū ligamēto se cū lecto violēter: q̄ nisi egrediat̄ illud membrū icidat̄. sed quotiēs manus et pedes egrediunt̄ toto studio imponēdi sūt et cōmouēda ē mulier. q̄ nisi fet⁹ adeq̄tus fuerit reuertēdo ad cōcauitatē mricis incidat̄ pes siue man⁹: ita tñ cū cautela facias q̄ caput fetus inducat̄ ad iferius. Et si hoc fuerit ipossibile inducendi sūt pedes ad iferi⁹. Et si fetus egredit̄ sup calcaneū eius iponendū ē: deide ipone manū ad ɔmutādū eum iuxta formā naturalē. q̄ nisi affuerint et igredit̄: ɔmouēda est mulier et forte reuertet̄ ad formā. Et nisi cōuersus fuerit suspēdendus est qualitercūq3 fuerit. et extēdendus est similiter. et incidendus est diuersis partibus nec est suspendenda pars dū altera pars non fuerit suspensa.

AA ❡ Frequēs olfacio aromatū facit difficilē ptū cū ide matrix restrigat̄ ad supius: vñ vtēdū ē ad modū restauratōis vtu tis tñ. sed fetus occurrit ad facilitatē ipsius. ❡ Et si ptus fuerit difficilis ex pīguedine opus ē q̄ sedeat sup genua ei⁹ declināđo caput iq̄stū venter psit loco matricis. vnde egredie̅t fetus. ita slr̄ debes facere si fuerit apa: aut duritie̅s infestans matricem. quoniam in pingui pinguedo infestat matricem. vnde consecuto ipso ordine in forma ipsa non occupabit pīguedo sup mricē. ❡ Et si difficilis fuerit ptus ex supabūdātia substātie i intestinis et vrine in vesica occurrēdū ē in pmo velociter cū clysteribus cōfectis cū aqua et melle et baurac: et puocet̄ vrina: deinde retinēda est in aqua calida et gracilis ipīguata ɔforet̄ ad cōprimēdū p seviolenter ad infestandū mirac. ❡ Et si fuerit in vulua eius aliud dolēs ex fissura aut vulnere calefaciēdū ē: et effūdēdū ē i mri

ce ei⁹ de oleo abūdanti. ❡ Et si patit̄ emorroydas i ano ei⁹ vñ doleat penes partū epithima fiat sup hoc et sedeat in aq̄ calida. ❡ Et si difficilis fit part⁹ ex frigore accidēti ei effunde in vulua de aqua et oleo calefactis et vngendū est sup pectinē cū mirac et dorso cū oleo laurino. ❡ Et si difficilis fit ptus ex debilitate et lassitudine eius sedeat i camera vētosa et olfacio fiat ei cū aromate dū fuerit sana et delectabile fuerit ei illō et nutriat̄ cū vitello oui: et vio pluries tñ modice. ❡ Et si opus fuerit q̄ fiat opatio cū ferro sedeat mulier sup scānū queadmodū sedere d3 penes ptū: et post dorsū retrorsum d3 eē alius cui adhereat: deinde medicus sedeat sup genu dextrum vt seq possit q̄d ad velle erit et apiēda ē vulua cū instro tortili vel torculi voluētis. cū inde apiat̄ os matricis et egrediat̄ scdina. Sed mulier debet apire os cum mandibulis inq̄stū ingrediat̄ maior anhelitus vltra posse: et sternutatio fiat: q̄ nisi egrediat̄ icisis vnguib⁹ ipone manū sinistrā: et extēde scdinā paulatim cum cautela absq3 crudelitate. Et nisi egredit̄ et times ne incidat̄ liga illā partē quā poteris occupare p manū de eo. deide strige illud ligamētū cū coxa ipsius moderate et clystere fiat in mrice cū vnguēto basilicō ad putrefaciēdū scdinā dato ei i potu d̄ eo q̄d exhibit secundinā.

LL ❡ Dixit ptus nālis facilior ē sup mulierē et velocioris exitus.

❡ Dixit noscas q̄ fet⁹ apt⁹ ē et par⁹ ad egrediēdū iuxta formā nālē. q̄ si videris q̄ oppssio mulieris et ptus declinātes fuerit ad iferius: et appetit mulier odorare terrā: tūc noscas q̄d fetus est in forma nāli vñ expedit tūc q̄ opprimat̄ supvētrē ab vtroq3 latere vsq3 ad os matricis. Et si fetus descendat sup caput. descēdet secū scdina. et mūdificabit̄ mulier i de sola vice. ❡ Dixit qñ ligat̄ scdina cū coxa eius sternutādā ē postea. Et si videris de ɔsilio ad scidendū scinde eam: et facta p mulierē oppressiōe postea invētre et pssura velociter egrediet̄ fetus: et mulier sedere d3 semp sup scānū cum fuerit magis ɔueniēs: ēt sternutatio conuenit pregnanti si in tenat̄ mon et ascensione eius fuerit pressura.

P ❡ Et supabūdās fuerit fluxus sanguis de matrice ligāde sūt man⁹ cū pedib⁹: et pone supvētrē eius pānū madefactū i aceto caut⁹ne sequaris i hoc medicias adustiuas cū loc⁹ sit neruosus et ipe medicine sint nociue: et suffia i mrice de rof. et galbano. et suppone de scief. confecto de galla thure et vino.

A ❡ Binserapiō de signis pgnatōis nō d3 inueniri humiditas post coitū: et erit os matricis siccū. et desiccatū vñ interroga eā sup hoc si sentit in tpe coit⁹. quasi defectū cordis occupare eā an doleat pecten ei⁹: et vmbilicus et vulua modice. et cōstriget̄ os matricis valde. nec erit appetitus i coitu: deide retinebit̄ mēstrua eius et appetet res accidas. et pānum hēbit i facie et punctos ruffos et virescet et nigrescet caput māmillarum et inflabit̄ corpus et multa erit ei horribilitas. et i citrinum colorem conuertetur albedo oculorum. et tūc dandū est ei in potu de aq̄mellis iuxta quod dixit Ypo.

u ❡ De antidotario obes. Hoc est clystere p ea q̄ patit̄ aborsum in mēse pmo ex supabūdātia flegmatis i matrice. ℞. coloqn. i. et euacuādo eā interius reple eā de oleo lilino postq̄ extracta fuerint grana ei⁹: et dimissa ipsa p diē et nocte: pone ipsa mane sup cinerē calidū dū ebulliat oleum in ea et postq̄ frigida fuerit coletur et cum ipso oleo clysterizanda est vulua tepide: et erit mirabile.

r ❡ Dico q̄ mlier medicorum mēstruorum et rarorum icōueniēs erit ad ɔcipiēdū. qñ h̄ erit: aut ex paucitate sanguis corpis: aut ex cōdensatione orificiorū matricis venarum cū nullū ipsorum sit ɔueniēs et ob cōdēsatione orificiorum venarum mricis nō pōt suspēdi in eis scdina: ac si suspenderet̄ nō egrediet̄ ex eis sanguis nutriens ad sufficientiā. ❡ De primo ca. libri spmatis. si fuerit spma tenue nō erit aptū vt fiat in pmū pāniculū. qñ i attractōe mricis penes illud rūpet̄: et hoc erit cā exit⁹ spmatis et casus eius d̄ femia. ❡ Dico hoc ē emplm i theorica slr̄ debes scire. ❡ Dico Georgius curāde sūt mulieres nō pregnātes cū scief calidis: h̄ ɔtinua d3 fieri suppositio corum et cōfici debēt de balsamo et oleo ei⁹ been. musco: blactis. bizant. et silibus: et dādū ē de electuarijs calidis cū i maiori pte p h̄ fit cura ipsius. tñ ɔsecuta ipsa cura frequenter coitu vti d3. Dixit ɔficiendi sunt trocisci. de myrrha. sigia. baccis. lauri: et similibus: et quolibet die fumiganda est cum eis.

F ❡ De antidotario antiquo: lac vaccinū frequēs recens mitigat nauseam pregnantium sumptum in potu.

A ❡ De signis exitus per Iohāniciū de libro Galieni estimāt q̄dā q̄ obstetrices inspiciūt in muliere q̄ si viderint māmil

las ei⁹ extēdi ⁊ mutari ex eo statu quo ante erant. cognoscūt ꝙ pregnās est. Et si fuerit oculus ꝯcauus: ⁊ i palpebris ei⁹ sit laxatio: ⁊ fuerit acuti visus sincere pillule cū plenitudine: ⁊ albedo oculi fuerit grossa iudicare debes ꝙ est pregnās. Sed ad distinguēdū ꝑgnationē masculi obstetrices debēt inspicere i vētre ꝑgnātis. Et si vēter fuerit repletus ⁊ rotūdus ⁊ in eo fuerit durities. ⁊ mulier fuerit sinceri coloris. iudicare debes ꝙ mulier pariet masculū. ⁊ si in eo fuerit lōgitudo cū latitudine: ⁊ in colore eius fuerit pānus cū pūctis rubeis pariet feminā: ⁊ si caput māmille trāsmutatū fuerit ad rubedinē pariet masculū. si ad nigredinē filiā: ⁊ guttatim de lacte eius sup speculū ponat in sole cū moderata cautela. ꝙ nō moueat ꝑ horā ꝙ si cōgregat ⁊ efficit ad modū margarite erit masculus. ⁊ si expandit erit femina. ¶ Et cognoscēdus ē numerus filioꝝ si vmbilicus fuerit ꝯtinuatus cū secūdina: ac si in ea fuerit infascinatio ⁊ ruge. vnde iuxta modū illius infascinatōis: ⁊ rugaꝝ erit numerus filioꝝ. Et nisi fuerit aliqd de eis non pariet postea ꝙ si aborsuz fecerit defectu eius forte deficiet hec significatio.

¶ De qōnibus Joānicij si partus fuerit i mēse. vij. erit ex virtute fet⁹. qm̄ corrūpent pāniculi ante tp̄s ex sanitate. ⁊ vehemēti virtute ei⁹. ¶ Dixit maior ps ipsoꝝ q pariunt in mēse vij. morit eo ꝙ patit alterationē magnā ⁊ angustiā dū fuerit ita ꝑuus. ¶ Dixit fetus in. viij. mēse in infirmā ⁊ in deteriorē dispositionē cōuertunt: hoc significat ꝙ ꝑgnātes sunt deterioris dispōnis: ⁊ pōderosiores erūt in ipso mēse quam alijs oib⁹. vñ dispō fetus seq dꝫ dispōnez sue matris: ⁊ ideo q ꝑit in. ix. mēse nō viuet: ħ cōplementum huius qōnis ē in qōnibus Johānicij de natis in. viij. mēse: deo qꝺ accidit fetui in eo de trāsmutatiōe eius. qm̄ caput eius i ꝓmo ꝑiet ad supius. ⁊ i. viij. mēse subuertit: ⁊ fiet declinās ad iferi⁹. ¶ Dico ꝙ si sic fuerit q orit i nonē expedit quod expedit⁹ sit. De substātia dicti Johānitij scdꝫ suā intentionē virtuosus erit ad corrūpendū pāniculos in egrediēdo: sꝫ in octauo mense eo qꝺ nō sic erit ⁊ caput ei⁹ declinās erit ad inferius ex magna ⁊ vehemēti tēpestate eius nō poterit egredi: ⁊ si egreditur tūc debilis erit valde. ⁊ non poterit moueri cū vehementi virtute sicut ille q oritur in. vij. tñ mot⁹ ei⁹ erit nālr ex subuersiōe ipsius. ⁊ tūc qñ subuertit erit quasi mortuus ⁊ opus erit ei qꝺ postea restauret virtute. vñ si cōgregat ꝯ cū post subuersionē nocumētū exitus ad mūdū ipossibile erit qꝺ viuat nisi tūc egredit morā trahet in matrice. dū corroboret modice ⁊ sanabit egrediēdo cū virtute ei⁹. ¶ Dixit qlibꝫ fetus nisi egrediat capite iclinato exit⁹ erit dbilis ⁊ accidēt ex difficultate crudelitatis exitus forme diuerse. ⁊ ᷞterior erit exit⁹ laterinus. Sꝫ he forme male aut iterficiūt fetū aut matrē. aut inde inflabit fet⁹ ex vehemēti exitu ei⁹ ⁊ in maiori ꝑta moriet nisi mitigata fuerit iflatio añ triduū. ¶ Dixit virtuosi nati ⁊ digni. i regimie sūt q oriunt in mense. x. eo qꝺ remouent de infirmitate illata eis in mēse. viij. ēt magnificant ⁊ ex causa modica huius cōditōis iuuamentum erit.

¶ Dico iuxta opi. Biñ. qꝺ ꝑgnatio ibibet: aut ex mala cōplexiōe tā viri ꝙ mulieris: aut in toto corpe: aut in mēbris generatōis i eis ⁊ cognoscendū est hoc in quātitate spmatis ⁊ qualitate ei⁹ mēstruoꝝ. Et si aliqꝺ ipsoꝝ fuerit raro. ⁊ modice: aut tardū: aut intense tenuitatis: aut grossitudinis habebis significationē inde sup malā cōplexionē qua generādus ē fetus: ēt inbibet ꝑgnatio ⁊ cōplet qñ vir ⁊ mulier cōueniūt in actu in vno tpe: sed hoc cognoscere pōtvir de oculis mulieris in latitudine ipsoꝝ. ⁊ tūc dꝫ agere opus suū i ipso tpe. ēt ibibet ꝑgnatio ex eo qꝺ manauerat de mēstruis ⁊ opus erit qꝺ fiat calefactio in mꝛice. ⁊ hoc erit cū precedēti mictu sanguineo. cū dolore inbibet ēt ꝑgnatio ex pinguedine ⁊ macie vehemēti. ⁊ hec medici medicinant ꝑ contraria.

¶ De sūmis virtutū naturaliū signū ꝑgnatōis habet ꝑ vehementē coadunationē oris matricis ⁊ eius ascensionē valde ad supius. qm̄ qñ coadunat ascēdit ad supius. ¶ Dico recitauerūt mihi ꝑgnātes qꝺ matrix coadunat ad supi⁹ valde. ¶ Dico cōpositio masculina aut feminina erit ex ꝯdominatōe alicuius spermatis. ꝙ si sperma masculi fuerit abundātius erit masculina ⁊ ecōuerso. ideo opus est qꝺ q voluerit generare masculos sit in amore ⁊ supabundantis spmatis. sed mulier non dꝫ esse inamorata neqꝫ supabūdātis spmatis in radice. ¶ De tertio capitulo libri secūdi epidi. ¶ De signis horribilibus pregnationis si mulieri supueniunt frequēter mēstrua post ꝙ trāseāt mēses duo. aut tres si appetet de cibarijs qꝺ remotum fuerit ab appetitu ꝑgnātiū aliarū non mouet fetus radicitus in tpe pregnatiōis qñ accidit dolor i matrice cum rigore ⁊ febre ⁊ sputo sanguinis ⁊ extenuatione mammillarum.

¶ Bimasuy ad pregnantem emittentē sanguinem ad cōfortandū matricem. ℞. lenticulaꝝ excoriataꝝ. corticis granatoꝝ galle mirti sicci coquant in aceto: ⁊ emplm̄ fiat cū eis ⁊ sedeat i ipsa aqua. sed non debet esse in ea aliqꝺ aromaticū.

¶ Misib: faciūt obstetrices fumigia mulieribus que nō pregnantur de arsenico ruffo: ⁊ nuce cipressi distēpatis cuꝫ sigia liqda: ⁊ fumigiū dꝫ fieri per embotū per triduū post mūdiciē de mēstruis: deinde dꝫ vti coitu post fumigiū. aut fiat de sigia liqda cū baccis lauri distempatis cū melle ⁊ inde fiant pillule: ⁊ fumigium fiat in quantitate. ʒ. i. pluries ter.

¶ De questionibus naturalibus qui frequenter vino vtuntur ⁊ ebrietate non generant.

¶ Ipo. de pregnatiōe facta post aliam pregnationē cadit ꝑgnatio sup pregnationē in muliere cuius os matricis nō obturat post pregnationē i cui⁹ ꝑgnatōe emittit modicus sanguis: ⁊ hoc accidēte si primus fetus nō formet egrediet de matrice ⁊ excitabitur cū ea febris cū ꝑturbatōe faciei ⁊ morbus malus dum aborsum patictur in aliquo ipsorum.

¶ De signis mortis fetus in ventre. precipe mulieri ꝙ iaceat super aliquod latus ⁊ cadet fetus ad inferius ad modum lapidis: etiam mirac dꝫ esse penes vmbilicū frigidū quoniā dum fetus fuerit viuus erit calidum.

¶ Quotiēscūqꝫ mulier fecerit fluxū sanguis de mꝛice añ exitū fetus. difficilis erit fetus exitus. ⁊ dubiū erit ne mortē sequat. ¶ Si abūdās fuerit coitus in ꝑgnāte ꝺ leui fiet ꝑtus. si difficilis fuerit ꝑtus valde. deinde fetus egredit nō icidat vmbilic⁹ eius donec vrinā faciet. aut sternutationē: aut plāctū: ⁊ nisi moueat ꝑ longā horā non viuēt. ¶ Erit etiā oculus ꝑgnantis concauus ⁊ profundus ⁊ albedo liuida.

¶ Et si fuerit mulier in eius pregnatōe ad modum laborantis idropisi carnosa habendo aurem extremitatem naris ⁊ labium ruffa: aut pariet fetū mortuū: aut morietur: ⁊ curatio fiat cuꝫ pessarijs aromatizatis: ⁊ medicinis odoriferis: vino odorifero ⁊ nutrimentis delectabilibus dū rubefiant aures ⁊ nares ipsius. ¶ Quelibet pregnās si sumpserit supabundāter ꝺ luto ⁊ carbone illꝺ adherēs erit capiti fet⁹. ¶ Māmille maiores in quolibet latere erūt in muliere que nō educit menstrua eo ꝙ matrix non attrahit violenter. ¶ Et mulier apta partui: si facta fuerit ꝯtraria huic modo expedit ꝙ minuatur in anno bis de māmillis ⁊ pedibus eius.

¶ Inhibet ēt pregnatio ex angustia oris matricis. vñ fiat acus ꝺ plūbo. ⁊ ingrosset paulatim: ⁊ vngat cū medicamine lenitiuo ⁊ iponat: ⁊ dandū est ei i potu de vino ⁊ abundanter vtat balneo sumptōe apij: cimini. ⁊ thuris equalibus ꝑtibus: ⁊ dandū est i potu de eis ieiuno stomaco quolibet die. ⁊ in cibo de caulibus. ¶ Det ēt iuuamentū ad pregnādū ꝑ pessaria calida: ēt sedeat in aquis calidis post purgationem corporis cū laxatiuo. ¶ Etiam inhibetur pregnatio ex humiditate ⁊ abstersione matricis. vñ expedit qꝺ desiccet cuꝫ sciet calidis ad emittēdū de ea hūiditatē: ēt sedeat in aqs stipticis. ¶ Etiā pregnatio inhibet ex supabundāti pinguedine ⁊ expedit ꝙ macrescat cū medicis attenuatiuis. ¶ Etiā ihibet generatio ex ꝑte ebrietatis. ⁊ ex vino albo tenui ⁊ ruffum potēs ꝯfert. etiā ꝯferūt i hoc dimissio lauatōis cū aqua calida ⁊ frigida ⁊ nutrimēta piguia vnctuosa velocis digestiōis: ⁊ boni hūoris. ¶ Et ad gñandū masculū añ mūdiciā dꝫ vti coitu ligato testiculo sinistro ⁊ generatio femie fit ecōuerso. ¶ Et si accidit in stomaco post partum dolor da in potu de iure confecto de aqua or. porrorum ⁊ adipe caprino. ¶ Dyasco. suppositio coaguloꝝ cum butyro recēti post mūdiciem iuuat ad pregnādū. Dya. semē vrtice siluestris sūptum confert. Semen sisileos dandū est in potu aialibus feminis vt abundanter pregnentur.

¶ Dya. rob vue acerbe confert pregnantibus inhibendo appetitū malū ipsaꝝ ⁊ confert fetui in vtero. ¶ Biñ. syrupus granatorum cōfectus cū lactuca iuuat ad pregnantes.

¶ Loliū positū in fumigio cū myrrha ⁊ ordeo: ⁊ thure occurrit sup ꝑgnationez. ¶ Si volueris ꝙ velociter cōcipiat mulier sumptio fiat in vulua pluribus noctibus cuꝫ gūmis caliditatis moderate sicut cum bdellio eo qꝺ non transgrediet modum eius. ¶ Etiam si vomitus accidit pregnātibus qrēda est cura in capi. vomitus.

u ¶ Bimasuy de cura pregnantiũ que patiuntur aborsum ex humiditate in matrice ipsarum ⁊ que patiuntur aborsum. in septimo ⁊ octauo ex ventositate accidit: tñ passio ex ventositate curatur cum oleo pentadactilorũ cum aqua ⁊ fenugreco feniculis ⁊ pillulis serapini: cicuta alba. assa: cum sauina: seie apij: ⁊ zuccaro vetusto. Diasc. cicute sebziana ⁊ clysteribus fumigijs pessarijs calidis cõfectis de petroleone nigro origano: oleo balsami: ⁊ ameos: ⁊ fumigium fiat cum nigella bdellio: ysopo idest zuffa: ⁊ gummi fisticorum ⁊ similibus cũ ipsa tollant ventositatem.

p ¶ Or si mulier debilitata fuerit ex supabundanti manatione sanguis in tpe ptus regenda est cum eo q restituit virtutez.

5 ¶ De caplo reginiinis ꝯualescentis ⁊ mulieres que non pregnantur ex pinguedine minuende sunt cũ clysteri calido plu ries in quo dz poni pulpa colloqn. cum oleo sale. baurach. ⁊ pessaria supponanť ei ꝯfecta de melle myrrha. ⁊ oleo lilino.

a ¶ Dixit aslamon precipe mulieri q ieiunet per diem. ⁊ cum fuerit in sero inuoluenda est cum panis ⁊ fumigetur per embotum cuz fumigijs in vulua eius caute ne egrediatur fumigium ex aliqua parte vasis: oino. vnde si fumigium egrediť de ore ipsius nõ erit in ea pgnatio ⁊ comedat mane de alijs modice. ita q in residuo ipsius diei nil comedat. deinde dormiat ipsa nocte tota. ⁊ si inuenitur odor allei in ore eius non erit pregnans. ¶ Nicolaus philosopus mulieres pregnantes ex vento meridionali pariunt feminam in maiori parte: ⁊ iam expertum hoc est per pastores ex humiditate aeris: sz ex vento boreali pariunt masculos. Etiam etas iuuenilis in maiori parte generat masculum. sed decrepiti. ⁊ infantes generant feminam in maiori parte.

z ¶ Or si ligamentũ capitis veretri fuerit breue: ita qd torquetur illud ⁊ curuat ipsum minoris generationis erit. qm inhibet qd eijciatur sperma cũ rectitudine. Judeus. spma ebriorum non generat in maiori parte eo q humectat valde ⁊ iã vidi quod viri volẽtes i ipso coitu generare masculos ligat testiculum sinistrum cum coxa. vt tantum de testiculo dextro descendat aqua ⁊ econuerso.

a ¶ Dixit dandum est in potu de melle. ℥. ij. cum tantũdẽ aque pluuialis penes dormitum: si volueris scire si mulier fuerit pregnans an non.

5 ¶ Inhibetur ẽt pregnatio ex calore ⁊ frigore ⁊ humiditate: sed habetur significatio super caliditatẽ per inflãmationez vrinam: ⁊ pulsum: ⁊ nigredinem sanguinis menstrui ⁊ cõplexionis mulieris ⁊ supfluitatẽ matricis per tenuitatẽ sanguinis menstrui: albedinem vrine: frigiditatem cõplexionis super humiditatem ⁊ supabũdantiã manationis humiditatũ: de ea per menstrua tenuuia ⁊ aquea: ⁊ super siccitatem. per paucitatem menstruorũ: ⁊ raritatem ipsius: ⁊ siccitatem cõplexionis. ¶ Et deficit ẽt pregnatio ex opilationibus: retentione sanguinis menstrui: ex apate calido: ⁊ silibus: ⁊ ex multa frequentatõe in coitu. extensione dimissiõis coitus superabundantis carniũ ⁊ pinguedinis. ⁊ ex vlceribus in matrice.

u ¶ Dixit curanda est patiens aborsum in mense scdo ⁊ tertio. cum oleo pentadac. ⁊ aqua radi. cum passio eius sit flegmatica: ⁊ ventositatẽ: ⁊ coquatur fenugrecũ cum cicere imperatoris per. xiiij. dies: ⁊ dandũ est ei de yera. H. deinde clysterizanda est. deinde curanda cum medicamine musci per dies: ⁊ fumiganda est cum thure costo bdellio nigella. cicuta: ⁊ gũmi fisticoꝝ partibus equalibus. sed suppõ fiat cum oleo nardino. aut petroleone: ⁊ vtraqz cõfert oibus speciebus aborsus nisi fuerit cum caliditate vehementi: ⁊ siccitate: ⁊ si fuerit ex frigiditate vehementi: dandum est de tyriaca.

5 ¶ Curanda est passio ex siccitate matricis cum babico ⁊ clysteribus lenibus ⁊ suppositio fiat cum adipe anatino: ⁊ lenificatio fiat cum zuccaro.

h ¶ Et si declinatio fuerit in ore matricis de loco suo curanda est cum minutione facta in saphena ⁊ cum vnctionibus: postea cum oleo balsami in loco matricis: ⁊ sciendũ est per mulieres ad qd latus declinans fuerat: ⁊ ad quam partez ⁊ erit declinans ad superius: aut ad aliqd latus sed si declinãs fuerit ad inferius egressio eius erit: ⁊ suppõ fiat cum oleo nardino ⁊ clysterizeť cum oleo nucum ⁊ cõpõnibus suis: ⁊ dandũ est in potu de oleo pentadac. cum yera.

5 ¶ Or si volueris experiri mulierez an sterilis sit an non. claudat os suum ⁊ stringat nares ipsa hora dum suscipiat de fumigio quantitatẽ abundantẽ. deinde aperiat ⁊ inspiciat vtꝝ egrediatur de ea: ⁊ silr sustineat per diem ⁊ noctem. Or si inuenitur odor eius in ore non erit sterilis. ¶ Etiam quilibet mingere dz super plantulam viridem in nocte: ⁊ ille a cuius vrina plantula arescet erit sterilis. ¶ Etiã ponatur. ℨ. i. spermatis viri in vase pleno aque. q si supnatauerit erit sterilis. ¶ Inhibetur ẽt pregnatio ex aspitate matricis: ⁊ eius subuersione ⁊ hoc sentitur cum dolore penes coitum: ⁊ cum extensione. ¶ Sunt ẽt quedam que non pregnanť ex abundãti amore qui est in eis ⁊ veloci distensione spermatis eius ⁊ hoc accidit ex humiditate.

a ¶ Magnitudo mãmille dextre leuitas. motus: fet⁹: bonitas coloris pregnantis ⁊ ponderositas in latere dextro significant super masculum ⁊ econuerso. R. arist. auri pon. i. ⁊ postea teratur ⁊ distempereť cum. ℥. mellis: ⁊ supponať cũ lana viridi a mane vsqz ad meridiem ieiuno stõ. Or si dulcis fuerit saliua in ore eius pregnans erit cum masculo. Or si amara pregnans erit cum feia. ⁊ nisi mundata fuerit oino nõ erit pregnãs. silr si mãmilla fuerit ruffa masculus erit. Si nigra feia. si vene ⁊ musculi q fuerint in pede eius fiũt ruffi. masculus erit: ⁊ similiter si vtraqz maxilla fuerit ruffa: ⁊ si fuerit viridis: ⁊ si in facie fuerit pannus femina erit.

5 ¶ Et supponendũ est mulieri que non pregnať de spica croco. mastice: myrrha succo castoreo cũ oleo nardino: aut adipe anserino in lana viridi post fluxum menstruorũ eius per dies. ẽt supponendũ est ei post munditiam eius de coagulo leporino trito cum oleo violaceo cum lana viridi per dies: ⁊ supponendum est de fellibus per dies.

a ¶ Etiam quando sentiet vir quod veretrum eius fugitur. ⁊ super illud constringitur. deinde egreditur siccum ⁊ extersum quasi non in coitu pregnans erit.

5 ¶ De aere ⁊ regione mulieres habitantes rome ex tenui regimine ⁊ delectabili ipsarũ eo q sumunt in potu de aqua niuis. inde corrũpunť menstrua ipsarũ ⁊ plures fiunt dolores matricum ipsarũ. ⁊ inde fiunt steriles. ¶ Dixit frigiditas cõplexionis mulierũ ⁊ humiditas erunt inhibentes ad pregnãdum cum matrix. inde non ꝯseruet sperma. ¶ Dixit impinguatio tollit pregnationẽ cuz collũ matricis ipingueť silr: ⁊ corrũpať ⁊ debiliteť matrix ⁊ diminuať virt⁹ eius ẽt pigues non emittunt menstrua quolibet mense: ⁊ ex abundanti pinguedine non mundificabunť: ⁊ iõ matrices ipsarũ erunt humidiores. ¶ De libro signoꝝ attributo. H. dixit euitãdũ est fumigiũ in muliere ne forte inferret molestiã ẽt aqua mellis forte si sumitur in potu infert tortionem mulieri.

LL ¶ De signis accessus partus erit ponderositas in inferioribus partibus ventris ⁊ dolor in inguinibus cum caliditate. q si imposuerit digitos ad tentandum matricez inueniet q erit inflatum os matricis valde.

5 ¶ Dixit corrũpiť pgnatio silr ex opilatiõe oris matricis. qm forte obturabiť oino ⁊ exinde accidit dolor ex retentõe menstruorum aut forte remaneant in ea foramina parua. ex quibus non põt transire nisi q fuerit tenue: ⁊ inde diminuiť pregnatio. alicui forte accidit in ore matricis vlcus. deide sanabitur. ⁊ induratus fuerit locus. inde ⁊ pgnabiť mulier. tñ nõ poterit exonerari neqz emittere fetũ ab ea. ¶ Dico eo q est iduratuz os matricis ⁊ nõ extendiť: qm obturatum efficitur.

u a ¶ De epi. quotiens mulieri accidit rubedo cum febre ponderositate capitis. vigilia rigore ⁊ defectõe in toto corpe ⁊ dolor fuerit i toto oculo patieť aborsuz. ¶ De accñtib⁹ significãtib⁹ sup debilẽ pgnationẽ modicã salutẽ ei⁹: ⁊ debilitatez corpis ei⁹: q supueniẽt mẽstrua freqnter p mẽsez. vnũ duos vel tres: dũ mulier fuerit pgnãs: ⁊ q radicit⁹ nõ moueť fet⁹ i toto tpe pgnatõis: ⁊ q multiplicabiť i ea dolor mrĩcis cũ rigore ⁊ febre ⁊ patieť sputũ sanguis ⁊ extẽuabũť mãmille ei⁹. aut vna ipaꝝ cũ iflatõe mãmille ⁊ ꝓuocatõe lact ⁊ mot⁹ fet⁹ nõ i tpe ei⁹. vñ si oia h accñtia fuerit moderata i tpe cõgruo signabũt sup ṽtuosaz pgnatõez: ⁊ si i tpe mũdificatõis menstrue os mrĩs fuẽit hũidũ cũ difficultate recipit spma: sz maximi iuuamẽti. hui⁹ silis erit regimẽ desiccatiuũ. Opz qqz teregrẽ p obstetrices p mẽstrua ⁊ si hũiditas fuẽit supabũdãs desicceť cuz regie. Dixit ptus feie difficilior est ptu masculi.

p ¶ Dico qdã mulier in pariẽdo nõ vidit sanguinẽ vt debuit. ⁊ cũ difficultate fuit ptus eius ⁊ iflata ẽ mrĩx ipsi⁹ exiñ ⁊ passa ẽ tremorẽ: sz fcã minutõe i saphẽa mitigata ẽ passio ei⁹ cũ tremor fuerit eo q sanguis nõ ẽ egressus: ⁊ silr de apate ei⁹: aut forte ex dolor ⁊ supabũdãtis sanguis pt⁹ accit ei febris cum dolore in matrice ex apate accñti: aut ex difficultate partus aut ex diminutione eũonis. vnde expedit qd sedeat in aqua

calida:⁊ detur in potu ei de aqua excoriati ordei cuȝ ipsa mi
tiget dolorē ipsius:⁊ restauranda est virtus eius ⁊ mitigāda
est caliditas eius ⁊ humectandū est corpus eius cum oīa nu
trimenta sicca ei sint nociua.qm̄ querendū est qualiter de le
ui egrediatur fluxus sanguinis matricis ⁊ mundificabitur.
Aqua ēt ordei facit silr̄ cum ipsa attenuet cum hoc ⁊ subti
liet.iō ꝯfert super velocē mundificationē ⁊ ꝓuocationē san
guinis:sed expedit ꝙ sit grossa cū magis nutriat ⁊ danda est
separatim pluries.paulatim paulatim vt digeraẗ abūdāter.

t ¶ Et si pregnans qñ opprimit mā̄millas guttatim emittitur
lac ō eis i prio mēse.embrio erit ðbilis ⁊ ꝓꝑe si guttatiȝ emit
tiẗ lac ꝑ se absq̄ȝ appressiōe significat ꝙ attrahit nutrimētū
abundans.⁊ si mā̄mille fuerint coadunate ⁊ cōstricte digne
embrio erit sanus. ¶ Dixit.H.de epidimia māifestaẗ in ana
thomia pregnantiū in aīalibus ꝙ masculus est in latere dex
tro in maiori parte ⁊ ꝙ sanguis ꝓcedens ad dextrum latus
matricis postq̄ȝ rem attraxit sibi aquositatem.

⁊ ¶ Et si infans tpe sue etatis inflatum habuerit testiculū dex
truȝ ⁊ magnificatur anteq̄ȝ magnificetur sinister generabit
masculos in maiori parte ⁊ econuerso.

t ¶ De supabundantia spermatis dixit interrogaui quasdam
mulieres.⁊ plures dixerunt qñ retineẗ sperma in eis ⁊ fluit
ab eis non pregnanẗ nec qñ retineẗ spma pregnanẗ:sed qñ
sentiunt cum retentiōe ipsius qȯ quasi in matrice mouetur
aliqȯ aīal paruuȝ:⁊ coadunaẗ ⁊ restringit respirationē suā
ad se aut forte īueniet vir in eis quasi si sugat veretrū aliqd
⁊ in maiori parte hoc fit penes ꝓximitatē tpis mulieris ad
menstrua cum tunc tpis adhereat sperma matrici in maio
ri parte. ¶ Hyp.dixit in libro senium ꝙ mulier scit qñ pre
gnatur.s.ꝙ non egrediẗ de ea sperma viri ⁊ in ea retinetur.
¶ Ruffus in libro eius ad vulgus dixit si dormit post coi
tum melius erit ad pregnandum.

f ¶ De afforismis si opus fuerit tibi excitatiōe humoꝝ malo
rum dare pregnāti mulieri in potu aliqȯ medicamen laxa
tiuum post quattuor menses pregnatōis vsq̄ȝ ad septimum
mensem non debes ei dare illud in ipso tpe nisi ex necessita
te.sed ante tres menses ⁊ post septē menses non detur ei cū
opus sit ad ꝯseruandū fetum:qm̄ fetus est quēadmodū fru
ctus in ꝯtinuatione eius cum arbore.vnde sicut cōtinuatio
ipsius fructus cum arbore est debilis ligatiōis in principio
ipsius ēt in fine ex magnitudīe ipsius generaẗ.⁊ aptus fit ge
neraliter ad casum.ita erit de fetu.vnde euitetur laxatiuuȝ:
saltus.agressus.⁊ silia. ¶ Pregnans ēt si patitur partē com
plexionum calidarū peribit. ¶ Dixit.H.mulier si patitur si
nocham ꝯtinuam indiget regimine cum quo si regitur mu
lier pregnans opus erit ꝙ fetus iste se abstineat nutrimenti
ēt fetus silr̄ ex caliditate febrili erit super fallaciam: ēt si nu
trita fuerit nisi in tpe suo timendū est suꝑ fetū anteq̄ȝ suꝑ eā:
ēt si fuerint hec accñtia sicut spasmus ⁊ epilepsia . non po
terit pregnans sustinere ea ex debilitate eius ⁊ peribit.

t ¶ Et si volueris scire vtrum mulier sit pregnans aut nō.da
in potu ei penes dormitū de aqua mellis post cenam in ipā
nocte.ꝙ si patitur inde tortionē pregnās erit.sinaūt nō erit:
⁊ expedit qȯ aqua mellius sit cruda ⁊ non cocta ad generā
dum vētositates ⁊ repletio de cibo ⁊ potu huius aque mel
lis crude in tpe quietis generat ventositates ēt si matrix fue
rit repleta infestat intestina:⁊ infert de ipsa ventositate tor
tionē:⁊ nisi fuerit repleta via ventositatis erit aperta. ¶ Et
si mulier pregnans fuerit cum masculo bonum colorem ha
bebit:⁊ si cum fcia mutabitur color ipsius habita relatione
ad coloreȝ in quo erat ante pregnationē cum fcia frigidior
sit masculo:⁊ hoc erit in maiori parte.qm̄ poſe est ꝙ mulier
perfecte vtatur bono regimie.vnde bonus fiet color ipsius
licet sit pregnans cum femina ⁊ econuerso.⁊ similiter dispo
sitio erit in maiori abundantia motuum cum masculus ma
ioris motus sit quam femina ⁊ virtuosior.

u ¶ Et si herisipilla accidit i mr̄ice p̄gnātis signū mortale erit
cū apā iterficiet fetū:⁊ si flegmon:aut aliud apā fuerit expe
dit ꝙ inspiciaẗ in eis.ꝙ si p̄gnās fuerit dū fuerit in vehemē
ti macie patietur aborsum anteq̄ȝ īpingueẗ cum nutrimentū
fetus diminuaẗ.si ipsum ꝓcedit in augmentū in carne matri
cis.Et si mulier in corpore eius fuerit i equalitate:⁊ aborsuȝ
passa fuerit in scdo mense:aut tertio:absq̄ȝ cā manifesta fun
dus matricis repletus erit humiditate admixta cuius cā nō
potuit obtinere fetum ꝙ non laxereẗ ⁊ egredereẗ:sed inten
dit absq̄ȝ causa manifesta de febre de eūone: aut apate: aut
agressu:aut terrore:aut abstinentia cibi. ¶ Et si mulier non
patitur aborsum absq̄ȝ his accñtibus ⁊ silibus orificia vena
rum que tendunt ad matricem:que vocantur nabar:quibus
suspendiẗ scdina erunt repleta humiditate mucillaginosa.

5 ¶ Et si fuerit mulier in dispositione egredienti modum natu
re ex vehementi pinguedine ȝirbus infestabit matriceȝ:⁊ nō
cōcipiet a viro nisi postq̄ȝ macrescet.

t ¶ Fetus masculus generatur in latere dextro in maiori par
te.⁊ fcie in sinistro cum ipsum latus calefiat ex vicinitate epa
tis.ēt sperma fcie silr̄ egrediens de meatu dextro meatuum
mulieris calidius est cum sit penes cornu dextrum de corni
bus matricis:⁊ ad id descēdat. ¶ Et dixit in alio loco ꝙ san
guis supueniens ad latus dextrū erit purificatus de aquosi
tate . qm̄ in rene dextro ꝙ supueniens erit superius est ipso
supueniente ad latus sinistrū de matrice. qm̄ os matricis in
pregnatōe erit ꝯgregatum.⁊ hoc erit ad maiorem significa
tioneȝ super pregnationē.obstetrix dȝ imponere digitos ad
cognoscendū istud.ēt congregaẗ os matricis ex parte apā
tis.sed qȯ accidit ex apāte cū eo erit durities ꝙ i eo congre
gatur ex causa pregnationis non erit durities.

5 ¶ Et si volueris scire vtrum mulier sit sterilis an non coope
rienda est cum panno:⁊ sub ea fumigiū fiat. Et si inde replē
tur nares non erit sterilis.⁊ expedit ꝙ fumigiū fiat cuȝ sigia
⁊ thure:⁊ cum eo cuius odor erit bonus . qm̄ ipoſe erit ꝙ nō
penetret pectus nisi mater fuerit itensa ⁊ frigida:⁊ nō erit cō
ueniens ad p̄gnandū:⁊ fumigiū dȝ fieri cū vase digno ⁊ em
boto prout melius fieri potest ne procedat in epate.

t ¶ Si pregnantis menstrua supuenerit ad solitum ipoſe erit
ꝙ fetus ipsius sit sanus:⁊ expedit ꝙ supueniat cum supabū
dantis affluentis pluribus vicibus . ꝙ si supuenerint semel:
aut his significat super debilitatē fetus:⁊ si supuenerint i tpi
bus oibus menstrua.lȝ in quantitate digna non transibit ꝙ
fetus sit sanus. ¶ Dico expedit ꝙ extenueẗ deinde nisi mu
lier fuerit in vltimitate virtutis ⁊ abūdātis sanguinis ꝙ nisi
supuenerint menstrua in tpe eius non erit horripilatio neq̄ȝ
febris:sed tm̄ accidet ei interiectio cum nausea: ⁊ cum turba
to aio p̄gnans erit ⁊ ꝯditio dȝ fieri cuȝ horripilatiōe ⁊ febre
ꝙ possibile erit ꝙ sit retentio menstruorum ex humore ma
lo i corpe.ꝙ si sic fuerit exinde accidit horripilatio cū febre.

5 ¶ Quotiens fuerit matrix frigida ⁊ ꝯdensa non erit p̄gnatio
ēt si matrix fuerit humida valde non erit pregnans cuȝ hu
miditas extinguat sperma ⁊ congelet ēt si fuerit leuior vltra
quam dȝ.⁊ fuerit cum caliditate adurente non erit pregna
tio eo ꝙ sperma priuatur a nutrimento:⁊ corrumpitur.

⁊ ¶ Quotiens fuerit cōplexio matricis equalis . ⁊ mulier fue
rit equalis apta erit ad pregnandum ⁊ pariendum.

5 ¶ Dixit.H.si ꝯdñans fuerit super matricem mala complexio
frigida erunt orificia venarū que sunt in ea in vltimitate an
gustie:⁊ erit mulier sterilis qm̄ ipoſe est ꝙ continuentur cuȝ
orificijs venarum que sunt secundine. Et nisi iaȝ fuerit poſe
erit ꝙ nutriet fetum ꝓut decet.qm̄ menstrua in hac dispōne
oīno non fluent aut fluit raro modice cum tenuitate ⁊ aquo
sitate.⁊ silis huius matricis inducit sperma ad malitiam cō
plexionis eius. ¶ Dico iam venit super signatiōes qbus co
gnoscitur matrix frigida:sed accidit spermati in matrice hu
mida ꝙ accidit semini in terra humida:⁊ accidit ei in matri
ce sicca ꝙ accidit semini penes priuationem aque ⁊ siliuȝ ⁊
iuxta hanc dispōnē intellige qualiter corrumpitur dispō cō
plexionis spermatis. ¶ Dixit quotiēs fuerit sperma.aut ma
trix declinans ad corruptionem complexionis dȝ vir elige
re mulierem cuius matrix sit declinans ad contrariū ipsius
corruptionis ⁊ econuerso.qm̄ vnum corrigit alterum . ⁊ ex
pedit ꝙ hoc transmutetur postq̄ȝ noueris ꝙ sterilitas nō sit
ex opilationibus neq̄ȝ ex alia cā preter corruptionem cōple
xionis tm̄ . ⁊ habebis significationem super complexionem
matricis. ¶ De caplo complexionis ⁊ fumigium factuȝ per
aromata sufficit in hoc:quoniā in matrice frigida ⁊ sicca nō
transgredietur fumigium qȯ perueniet ad nares ⁊ os con
densatione ipsius. sed in matrice humida trāsgreditur pars
debilis eius cum ipse suffocet ⁊ debilitet ipsum fumigium.⁊
in matrice calida alteraẗ qualitas eius odoris ad altuȝ odo
rem.⁊ hec spēs tm̄ indiget ꝙ occupeẗ ad ea alia significatio
qm̄ in significatōe de caplo fumigij est exemplū debilius ex
tenuitate ipsius.lȝ hec cōplexio ad minus accidat ex frigidi
tate mulierum ⁊ humiditate earum : ⁊ accidit hec comple
xio mulieri ruffe crispe ⁊ gracili.vnde agrega hec cum aliis

¶ Et si accidit in p̄gnantibus tenasmon erit eam ad faciendum aborsum ex ꝯtinuatione matricis cum intestino recto: et vehemens labor corporis ēt ex superabundanti surrectione ad assellandum ex vehementi dolore.

¶ Absqȝ auctore si datur in potu de vrina elephantis mulier concipiet si coitu vtatur et supponitur ray veretri cū.ʒ.i. satirion.et.ʒ.i.mellis concipiet.

¶ De libro Bimasuy mulieres que patiunt̄ aborsum in mense primo scd̄o et tertio.ex ventositate erit.sed in.iiij.v.et.vi.ex humiditate erit.qm̄ ex ponderositate fetus labitur.tn̄ in.vij. viij.et.ix.ex frigiditate erit.et aborsus ex ventositate curādus est cum oleo pentaꝺ.cum aqua fenugreci feniculoꝝ:et semie corū:et radicū:et cuȝ pillulis serapini:cicuta: et nasturtio:asso cum fructu sauine:seie apij.zucca.elbasar.dyacicute sebziana.fumigijs: clysteribus: et pessarijs factis cum petroleone origano:oleo balsami et ameos.et fumigium fiat cum nigella bdellio et gummi fisticorum.

¶ De matrice:mulieres que non ꝯcipiunt ex pinguedine incidere debent venā deinde supponere pessarium de melle: oleo lilino:et myrrha fiat cum eius pessarium et cura fiat cum clysteri in quo ponit̄ adeps anatinus ter facto. ¶ De medicamine ꝯferenti de difficultate partus. ℞.myrrhe galbani. castorei fellis vaccinis sulfurū.an̄.p. terant̄ et cum eis fumigium mulieri ad modum galle ter.

¶ Et si difficilis efficit̄ partus nec morit̄ fetus in ventre.precipe ei q̄ discooperiat se: et vngenda est cum oleo sambucino:et dandū est ei in potu de aqua fenugreci rot.ʒ. et fumigiū fiat ei cum musco et charabe ad ꝯfortandū aium suum:et cōfortāda est cibo et potu odorib⁹ bonis et locutōib⁹ ꝯfortatis.

¶ Et nisi mundificata fuerit de partu fumigiū fiat ei cū oleo piscis saliti:et vngule equi.qm̄ hec cura faciet descēdere mēstrua:et emittet secundinaȝ caute facies q̄ non remaneat ibi secūdina:ne inde efficiat̄ apā calīn in matrice. ¶ Et si difficilis efficitur exitus eius sufflandum est in naribus eius de medicamine sternutatio. ¶ De medicamine extrahente secundinam da in potu de lisciuio forti in quo fuerit maluauiscus:et sternutatio fiat ei cum condisio.

¶ Et si mortuus fuerit embrio: aut ꝑtus fuerit an̄ quattuor dies embrio moriet̄ in isto spacio. vnde stude ad expeditionem mulieris tm̄ cum medicinis fortibus sicut cuȝ aqua ruthe et oleo fenugreci cocti cum dactilis. et cum factus fuerit aborsus:fumigiū fiat cū cicuta.sinape bdellio et silib⁹. ne ingrosset̄ sanguis et corrumpatur et inferat apostema.

¶ Iuxta q̄ subtraxi de libro.H.de passione pregnantis estimauerunt quidam q̄ obstetrices inspiciunt mulierem.Et si viderint caput māmille eius esse extensum et mutatum ex eo quo fuerat pregnans erit: et si venter mulieris fuerit rotundus grossus repletus et durus:et mulier fuerit sinceri coloris erit masculus.ēt si mulier erecta:et defessa eleuauerit pedem suum dextrū ad precedendū cuȝ eo in eundo. pregnatio erit cum masculo et econuerso.Expertus sum pluries hoc. et firmū inueni experimentū.et non credo q̄ fuerit accn̄taliter. ¶ Dixit si in vtero mulieris fuerit longitudo cum mollicie et apparuerint in colore eius puncti ruffi cum pāno erit feia: et inspiciendū est in capite māmille q̄ si declinans fuerit ad rubedinem masculus erit:si ad nigredinē feia:ēt.℞.de lacte p̄gnātis q̄ si lac fuerit grossum et viscosum valde masculus erit et econuerso.ēt ponat̄ lac eius super speculū ferri in sole cū positione moderata q̄ non moueat̄ ꝑ horā.q̄ si ꝯgregat̄:et fiat quasi margarita vna masculus erit.sed si expandit̄ feia erit. ¶ Et cognoscat̄ numerus filioruȝ quos pariet mulier post filiū primogenitū suū.q̄ inspiciat̄ in vmbilico ꝯtinuatio cuȝ secundina.q̄ si in eo fuerit infascinatōes:et ruge ad numeruȝ ipsarū inuolutionuȝ pariet filios. q̄ nisi fuerit in eo aliquod nullum filium pariet postea q̄ si aborsum fecerit de primogenito suo forte deficiet hec significatio.

¶ De q̄ōnibus Arist.sperma ebrij in maiori parte non gn̄at. ¶ Ruffus.mulier pinguis non pōt gn̄are:et si p̄gnans fuerit aborsuȝ patiet̄:aut difficilis erit partus ipsius. ¶ Absqȝ auctore sperma corrūpit̄ ex frequenti coitu defectōe et labore: et in coitu iuuencule non ꝑfecte etatis et ex frigore: et ex remotione fcā abundanti de coitu:et ex euitatōe abundanti reiv̄nctuose:et abundanti comestione eius frequenti sumptōe acetosi et saliti ex his oibus non fit p̄gnatio:ēt si sperma fuerit tenue valde et grossum et fetens:et cuius color fuerit alienus et q̄ð vrit veretrū in suo exitu cū caliditate sua. oia hec non faciunt ad p̄gnandū:ēt si fuerit frigidi tactus valde. sed spma sanū dȝ esse albū viscosum sincerū et cadent suꝑ illud musce et comedent de eo:et odor eius erit sicut odor origani palme et iesimini:hec oia faciunt ad p̄gnanduȝ. ¶ Misusan mulier velociter p̄gnat̄ si fuerit etatis.xv.annorū vsqȝ ad.xl. ita tn̄ q̄ð matrix ipsius non sit sicca:neqȝ laxa:neqȝ abūdantis frigiditatis:et dȝ emittere mēstrua eius in tpe ꝯgruo:et esse moderati cibarij et letibunda. Et si ꝯceperit mulier ante.xij.annos ꝑibit ex ꝑuitate mr̄icis eius et pauce sunt que p̄gnant̄ tali mō.Sed mulier mobilis frequenter angustiosa vehementi mō nō ꝯcipiet.ēt que patit̄ nauseatiuas satietates frequēter non p̄gnabit̄: et velocius tp̄s erit in quo p̄gnabit̄ mulier in fine emissionis suoꝝ menstruoꝝ.in quo corpus fuerit contemꝑatū in nutrimento. ¶ Pregnatio ēt post mundificationem velociter fit cū os mr̄icis sit aptū et calīn.et fundus eius sit asper ex parte exitus sanguis de eo ad tp̄s menstruoꝝ: et principium eius inconueniens erit pregnationi cum matrix sit repleta humiditatibus.

¶ De signo p̄gnatōis non dȝ mulier penes coitū hr̄e mr̄iceȝ infusam.neqȝ os eius humidū expedit q̄ vtat̄ p̄gnans in p̄ncipio sue p̄gnatōis qete:et modico cibo et faciat motū paulatim.deinde sequat̄ coitū non q̄ð morā tardet in eo:et sumere dȝ in cibo de cibarijs velocis digōnis euitatis oibus salitis acutis et inflatiuis.q̄ si accidit q̄ð p̄gnans hēat appetit⁹ malos vtendū est cibarijs subtilibus et bonis balneo: et cibario acerbo ꝯfortanti stōm:et in potu vino muzo cum aqua.et nisi hec regit̄:accidet ei solutio paucus appetitus cibi: et si pregnans vomit cibū eius.opprimendi sunt pedes eius post comestionē eius et supponendū est stō suo emplm̄ stipticū et retineat i ore suo de granis granatoꝝ accidoꝝ. ¶ Et si mlier fuerit ruffi coloris p̄gnās erit cuȝ masculo:et ecōuerso cū feia erit citrini coloris aut viridis et māmilla dxtra ei⁹ erit maior et sinistra minor: sed si pregnatio fuerit geminorum vtraqȝ māmilla erit equalis.

¶ Mulieres quarū sanguis abūdātis erit colerecitatis hn̄tes largas venas subtilē sanguinē reddunt in p̄gnationē: et ꝯcipiūt p̄gnatōeȝ suꝑ p̄gnatōeȝ si vtūt̄ abūdāti coitu viroꝝ.

¶ Et si patit̄ p̄gnās dolorē vehemt̄ē sedeat suꝑ scānū:et crepato siphac q̄ð replet̄ de vria p̄ssurā faciat dū egrediat̄ fet⁹

¶ Mulier ēt hn̄s tenues flancos et debilē vuluā: si rudis est que non pepit:et extenuata suꝑ fallaciā erit penes ꝑtū frigor et calor vehemētes difficilē faciūt ꝑtū:sed frigor ex spasmat et calor laxat. ¶ Et si mulier attristata fuerit ex aliqbus rumoribus auditis difficilis erit ꝑtus eius. que ēt viderit siccitatē:vehementē:et in qua scindit̄ secūdina et emanauerit humiditas ante horā ꝑtus spacio longi tpis. ita q̄ð in tpe post ꝯdn̄et̄ siccitas vngendū est os matricis cū cera alba et oleo violaceo:aut cū albumie oui adipe anserino.aqua fenugreci et mucillaginib⁹. Et si secūdina fuerit grossa:et dura et non scindit̄ ipone ferrū tenue:et scinde dū manauerit humiditas ¶ Et si fetus fuerit maximus et cognoscit̄ q̄ð non egreditur suspendat̄ cum musculis et incidat̄ de mēbro in mēbrū et extrahat̄ fet⁹ mortuus. ¶ Dico expedit q̄ð extrahat̄ an̄q̄ȝ inflet̄ sicut p̄diximus supi⁹. ¶ Et si fuerit caput fet⁹ maximuȝ frangat̄ et extrahat̄ de ꝑte in ꝑtē cum musculis. ¶ Et si fuerit collum eius declinans expedit q̄ð erigat̄ cū manu et opprimat̄:q̄ð nisi hoc fuerit icidat̄. ¶ Et si manus fetus egreditur ꝯuertēda est q̄ð nisi rectus efficiat̄ cōmouēda est mulier vehementer.q̄ nisi rectificet̄ incidat̄:cōmotio ēt mulieris tali modo dȝ fieri q̄ð iaceat super leuem lectū erecta penes caput eius et cōmoueat̄ lectus de parte pedum suoꝝ vehementer.ita tn̄ q̄ð ligetur mulier in eo ne cadat.stude semꝑ in formis difficilibus.q̄ caput fetus sit inferius in locis difficilibus et malis: i qbus dubitat̄ ne egrediat̄ aliqua pars incidatur et perforandū est membrū et ligetur cum lentia pani farina.deinde extendatur mulier. ¶ Et si fuerit multe pinguedinis patietur difficilem partum ex infestatione pinguedinis ad matricem:et sedere dȝ super genua eius: declinādo caput dum eleuet̄ venter de loco matricis:et egrediet̄ fetus: et silr̄ faciendū est si in ventre fuerit apā:aut durities ad infestandum matricem. ¶ Mulier ēt si fuerit vetula est difficilis partus ex debili virtute eius et expedit q̄ð occurrat̄ ei q̄ extendat̄ fetus cuȝ manu. ¶ Et si difficilis efficit̄ partus ex repletione vesice:aut ex repletione longaonis clysterizanda est mulier et sedeat in aqua calida dum egrediatur vrina et substantia. ¶ Et si in vulua fuerit extura.et difficilis efficit̄

partus inde calefacienda est ⁊ iponendū est matrici de oleo ⁊ adipe. Qꝛ si efficit difficilis partus ex parte cicatricis ꝓcede cum aqua calida: ⁊ oleo: deinde cum adipe anserino: adipe anatino: ⁊ pinguedine vaccina. Qꝛ si difficilis fuerit exitus fetus ⁊ inflatur ligādus est sm formā nālē qd nisi aptus fuerit ad hoc suspendat cum musculis dignis ad hoc factis ꝓprie in hoc modo. ⁊ incidat ⁊ extrahat ⁊ hec est sūma cure fetus difficilis exitus. Qꝛ si difficilis fuerit ptus ex parte debilitatis virtutis ꝓcede cum ouis mollibus vino aqua bona ⁊ pane facto de sila: tm̄ in modica quantitate. Qꝛ si difficilis fuerit partus ex frigiditate matricis fricanda est cū oleo calefacto. ❡ Et si difficilis fuerit ptus ex parte caliditatis ⁊ laxitudinis refrigeret in camera frigidi aeris: ⁊ roret sup eā de aqua frigida duꝫ durauerit in delectatione illius. ❡ De nes incisionē fetus. Expedit vt aperiatur vulua per instrumentum torculi voluentis vt bene aperiatur os matricis.

y ❡ De extrahenda secūdina precipe ei q aperiat valde os cū mandibulis. vt abundans emittat anhelitus in visceribus suis: ⁊ sternutanda est mulier. Qꝛ nisi ingrediat ipone manū ⁊ extrahe eam paulatim paulatim. Qꝛ nisi egrediat moderate caue crudelitatē in cura: ⁊ suspende locū cuꝫ lentia panni aut cū musculo cū filo ligādo eā ad coxā mulieris: deiñ clysterizāda ē mrix cū vnguēto basilicō. qm̄ ɔfortat ad emittēdū scdinā dū cadat: ⁊ da ei i potu d reb⁹ emittētib⁹ secūdinā.

5 ❡ Stercus falconis dissolutū in vino cocto ⁊ datuꝫ in potu sterili ɔcipere ⁊ parere faciet. Aturiscus. stercus anatis mixtum cuꝫ oleo ros. ⁊ vnctū sup veretrū si mulier vtit coitu dū fuerit sup dorsum. deinde coadunauerit pedes ⁊ retinuerit anhelitū silr per horā duꝫ susceperit sperma ɔcipiet ipsa hora. ❡ Aut si mulier sumit in potu de coagulo leporis masculi cum vino ɔcipiet cum masculo ⁊ si fuerit feia erit. ❡ Dixit quelibet mulier si sumit de felle vrse femine ad modum fabe post coitum pregnabitur cum femia. sed si sumit de felle vrsi masculi ipso modo pariet masculum.

Cl ❡ De mēbris dol. dixit si sentit mulier ponderositatē in toto corpore cū defectu appetitus cibi: ⁊ tempestate ex qua horripilat corpus cum anxietate ⁊ nausea: ⁊ appetitu cibarioꝛ alienoꝛuꝫ. precipe obstetrici q tangat collum matricis: q si coadunatū fuerit absqꝫ duritie signat super pregnationem.

u ❡ Et dixit si mulier aborsū patit i mse. ij. iij. ⁊ iiij. noscas qd i orificijs venaꝝ mricis ipsi⁹ ē hūiditas flatica: ⁊ ex cā hui⁹ hūiditatis erit ɔtinatio scdine cū orificijs haꝝ venaꝝ debilis. ideo nō sustinebit pōderositatē fetus: sed labet ⁊ incidet de leui.

x ❡ Oribasius accidit magis pgnātibus ɔgregatio supfluitatū in corpore ipsarū cum supabundanti vomitu. sputo: dolore capitis: stoi: ⁊ abstinentia cibi: sed hoc corrigit per moderatū exercitiū cibaria non dulcia: ⁊ vinū odoriferū vetustuꝫ cum temperie: ⁊ coquat virga pastoris: ⁊ sumat in potu calida decoctio aneti cum vino ante cibū: ⁊ post cibuꝫ: ⁊ emplastret postea os stoi cum oleo vitis ⁊ balaustia: ⁊ mitigandū est q inuenit in stō cum eo q diximus in caplo stoi: ⁊ amidū ⁊ id qd ɔficit de eo ɔfert eis que appetunt cibū malū: ⁊ debent vti post cibū itu exercitio moderato. cum incōueniens sit eis violentus motus: ⁊ comestio cibarioꝝ acutoꝝ. qñqꝫ ⁊ ꝓprie cum sinape ɔueniens erit cuilibet pgnanti ⁊ laboranti abstinentia cibi. ❡ Et emplastrandi sunt pedes ipsaꝝ. qm̄ in eis accidit apa molle cū folijs cauliū: aut cimolia: aut cuꝫ seie radicū ⁊ coquat citrū. cum aqua lauent pedes cū aqua. ❡ Paulus in maiori parte accidit pgnātibus supabūdātia supfluitatū cū pturbatōe animi: saltu cordis: ⁊ defectu appetitus cibi ⁊ tollit hec accñtia itus cum cibarijs que non sunt dulcia: vino potenti odorifero: ⁊ veteri. cum eis ɔueniat vinum vetus ꝓprie ⁊ paucus potus oium potationuꝫ. hec oia ɔferunt supabundantie supfluitatū: ⁊ frequenti vomitu. Sꝫ de medicinis si sumit in potu decoctio virge pastoris facta cum aqua. ēt anetū silr erit eis: ⁊ dandū est in potu aliqd de reu. seni. āte cibū ⁊ post cibū. ⁊ emplastrent exterius cū folijs vitis balaustia apio romano: ⁊ seie feniculoꝝ pticulr: aut cōposite cum dactilis in fornace desiccatis: ⁊ vino veteri: ⁊ emplastret caput stoi. sed saltus cordis desiccādus est per paucam sumptionē aque calide per motū moderatū ⁊ infrigidationē factā circa ypocundria cum lana leui: ⁊ pregnantibus accidunt in mense tertio: ⁊ sequentibus appetitus mali quādo multiplicant supfluitates ex retentione menstruoꝝ eo q embrio non indiget eis ex paruitate ipsius. ⁊ retinet in stō ⁊ sumptio rerū acutarū i parte tpis ⁊ ꝓprie sinapis ɔfert hñti bus in vtero ad restituendū appetitū ipsarū. qm̄ sinapis restituit appetitū cibi defectiuū: ⁊ inflatio leuis accñs in pedibus ipsarū querēda est in caplo matricū. ❡ De libro absqꝫ auctore ɔseruandus est fetus per zerumbed doronicū dyamuscū. ⁊ clysteria apitiua in quibus origanū ponit cum camomilla fenugreco. aneto: ameos: oleo sambucino. Qꝛ si accidunt ipsa post ptū admisce farinā cū aceto illiniendo eam inter latera: qm̄ lenifiet ⁊ mitigabitur qd in ea fuerit statim.

r ❡ Hyp. de libro fetus mulier que emittit mēstrua post. xxx. diem erit de forma apta ad generandū masculuꝫ. ⁊ post. xlij. dies piet feminam. ❡ Dico quando velociter emittit menstrua tanto magis significat q natura eius est calidior. ⁊ hec significant q in primo piet masculos.

x ❡ Rabri non expedit q habens in vtero postq̄ grauida fuerit qd multiplicet lauationem ne aborsum de fetu faciat.

5 ❡ Binserapion. hoc est pessariū mirabile ꝓ ea que non cōcipit. ℞. croci amomi: spice: corone regie. añ. ʒ. iij. ℈. folij cordumeni. añ. ℥. i. adipis anserini: vitelli oui. añ. ℥. ij. olei nardini. ℥. ℈. supponat cū lana azulea post mundificationē ⁊ lauationem per triduum. tñ remoueat quolibet die. deide coitu vtatur. ❡ Etiaꝫ confert q detur ei in potu de limatura eboris qm̄ cum ꝓprietate sua in hoc operat: ⁊ supponenduꝫ est de coagulo leporis ⁊ stercore ei⁹: ⁊ occurrūt valde in hoc pessaria calefactiua boni odoris super que dormire dꝫ per totaꝫ noctem ⁊ coitu vtatur mane tempestiue. ❡ Hoc est pessariuꝫ. ℞. myrrhe. ʒ. iiij. yreos stercoris. leporis. añ. ʒ. ij. fiat inde pessariuꝫ ⁊ supponat: ⁊ occurrit in quolibet triduo pessarium factum ad modū glandis per septimanā vnam. ❡ Et a quo labitur sperma ⁊ egreditur fiat pessarium de calefactiuis ⁊ stipticis: sed plus de stipticis boni odoris ponendū est ad extrahendū ⁊ ɔfortandum super retentionē: ⁊ suppositio fiat ei per dies sicut de croco spica. alumine. suc. musco: ⁊ silibus: sed darsisian mirabiliter operatur cum nuce cypressi: sigia: myrrha: baccis lauri. ⁊ galbano: ⁊ distemperāda sunt cū vino ⁊ fiant per obstetrices. ❡ Et si mulier non pregnatur ex pinguedine minuenda est ⁊ laxanda: ⁊ supponendū est ei d melle colato: syrupo acetoso: bdellio: oleo lilino: ⁊ myrrha in lana azulea: ⁊ clysterizanda est vulua cuꝫ pulpa collogn. qm̄ educet humiditatē supabundanter ⁊ mundificat eam.

u ❡ De clysteri bono ꝓ ea in cuius matrice est humiditas superabundans: ⁊ aborsum facit exinde: ⁊ signum habetur q post coitū patitur humectationē superabundanter. ℞. corti cum thuris. ciperi. fracti. añ. par. i. myrrhe. par. ℈. coquat cuꝫ tantūdem sexies aque dū remaneat pars quarta deinde colentur: ⁊ cum colamento fiat clystere in quantitate. ℥. iiij. in quolibet triduo: ⁊ supponat silr sciet stipticū. ❡ Dixit aborsum patiuntur mulieres in primo mēse scdo ⁊ tertio: de vētositatibus: sed in quarto. vsqꝫ ad. ix. de humiditate cum fetus tunc sit ponderosior: ⁊ in mēsibus vltimis fit aborsus ex paucitate humiditatū: aut ex accñtibus sicut ex saltu ⁊ silibus: sed curetur aborsus qui fit ex ventositate cum oleo pentadacti. dyaciente sebziana castoreo: zerumbed: doronicis: ameos: origano: ⁊ oleo balsami: ⁊ fumiget cuꝫ nigella assa: ⁊ silibus: ⁊ si fuerit ex humiditate: accipe collo. recētē. ⁊ fodiat dum euacuet: ⁊ repleat de oleo lilino: ⁊ obturandum est os ipsius cum luto: ⁊ asset sup prunas dum bulliat bis: ⁊ cuꝫ eo clysterizetur matrix tepide: quoniam confert matrici frigide ⁊ educit humiditates. Aut accipe de tyriaca quattuor rerū. oleo balsami. castoreo: doronicis: ⁊ pice nauali ligda: ⁊ suppositio fiat cum eis.

Cl ❡ Habetur ēt significatio q est in vtero hñs q non appetit coitū: ⁊ q os mricis ei⁹ est coadunatū absqꝫ apate: ⁊ qd nō erit hūectata post coitū ⁊ inueniet se extersam ⁊ siccataꝫ: ⁊ q sentit in tpe. coit⁹ queadmodū sincopis in pauca quātitate: ⁊ dolorē modicū iter vmbilicū ⁊ vuluā: ⁊ virescūt māmille. ⁊ tumēt vltra quātitatē eaꝝ ⁊ in citrinū colorē vtit albedo oculoꝝ liuescit color ipsaꝝ: replet namas. i. punctis ruffis: ⁊ appetet accidū: ⁊ nutrimenta mala: sed hoc accidit in mense quarto. ❡ Et Hyp. posuit signū ei⁹ cū aq̄ mellis dicēdo qd misceat mel cū aq̄ tepida ñ ebullita ne tollat iflatio ei⁹: ⁊ dꝫ moueri mulier p⁹ sūptionē ei⁹: ⁊ eē dꝫ repleta de nutrimēto: qm̄ si fuerit i vtero hñs vētositates patiet tortionē cū exiñ iflet. nō poterūt trāsduci ad itestinū rectū ex repletōe mricis qm̄ isestat itestinū ⁊ circuibit i itestis: ⁊ excitat inde tortio.

x ❡ Et melius pgnantes debent vti exercitio moderato ⁊ laxatione nature cum nutrimentis ⁊ temꝑantia. pane mundo.

carnibus auium: spidebeg modice vnctuositatis pinguedinis: z vino veteri odorifero. vuis passis. granatis: citoniis piris stipticis z pomis malis: z loco luti vtat ciceribus assis z tritico asso. sed in modica quantitate: z ponendum est sup stōm de emplastris violentis boni odoris: sicut de emplastris epatis. ēt vtatur dyamargariton. qm confert hñtibus in vtero dolores matricis z ventositates. ℞. margaritarū non perforatarū. piretri. añ. ʒ.i. zinziberis masticis. añ. ʒ. quatuor: z zerumbed. doronici. sc. apij. fayrug: sitarig. cardamomi nucis musca. macis. canelle: myrrhe. añ. ʒ.i. vtriusq3 been piperis lon. añ. ʒ.iij. cinamomi. ʒ.v. zuccari albi. ad pondus oium dosis postq̄ trita fuerint auri pon. ij. aut. iij. cum vino temperato. z vtantur mulieres laborantes debilitate epatis z stōi electuario citoniorum. ℂ De summis de aborsu oino ℞. zerūbed: doronici: castorei: asse fe. musci: cardamomi minoris: z galle: spodij. añ. ʒ.i. zinziberis. ʒ.x. zuccari. ʒ.xx. distemperentur cum melle: dosis auri pon. i. quolibet die cu3 aqua frigida: ēt ɔfert dyacicute z dyamusci. ℂ Dico sed ingrossatio lenis accēis in pedibus ipsarum querenda est in capitulo ap̄atum mollium: si accidit hñti in vtero fluxus ventris: morietur eo q̄ patietur aborsum. ℂ De vtilitatibus membrorum si mamille replete fuerint lacte ante tempus cōgruū significat quod fetus est debilis: sed quando crispatur mamilla z extenuantur materie ex quibus fit nutrimentum fetus in matrice modice erit.

z ℂ Qr si testiculus dexter pueri tumet ante sinistrum in tempore comprehensionis etatis perfecte: idem generabit masculos. ℂ Asascara: masculus fit ex superabundantia spermatis viri: sed femina fit ex superabundantia spermatis mulieris. Qr si mulier vtitur coitu in die sue munditie lauationis concipiet masculum: si in quinto feminam: si in. vi. masculum. si in septimo feminā: si in octauo masculu3: si in nono feminā. si in decimo masculū: si in vndecimo vtrūq3 sexum.

y ℂ Dixit de signis pregnationis non labetur sperma: z iectica bitur matrix. sed quādo lauabitur matrix dormit mulier horripilata modice. deinde vox eius debilitabitur: z concauus erit oculus: z cadet palpebre pars super partem: z nigrescet labium cum capite mamille. ℂ Babtisus. de pregnatōe masculi: aut femine post menstrua in die mūdificationis mulieris coque tuberum. ʒ. l. cum rot. iiij. aque du3 remaneat pars tertia: z cum ipsa aqua lauanda est vulua mane meridie. sero: deide. ℞. aliquod de extremitate alicuius nati. ita q̄ sic infusum in oleo sambucino ad modum folij iesimini: z supponendum est: z vtatur coitu dum habeat secum suppositionem ipsa3. Qr si fuerit de extremitate nati masculi. masculus erit: z si nati feminini erit femina.

ℂ Capitulum quin. in cuius rubrice sunt.

AA **De quinto** capitulo afforismorum dixit sternutatio facilem facit partum difficilem: z educit secūdinā. ℂ De libro venenorum per. B. dixit cordumenu3 datum in potu cū aqua calida pregnanti in quātitate. dauik. ij. emittit fetum statim inde sed inducitur inde ad pruritum z caliditatem.

u ℂ De libro spermatis dixit quedā ɔcepit cui precepit Hyp. q̄ saltum faceret ad partem posteriorem cū cruribus apertis z lapsum est sperma de ea ad modum oui in vtroq3 panniculo eius. ℂ De octauo capitulo epidimie. partus in temporibus z regionibus frigidis non est laudandus: sed aborsus fit magis z similiter sequitur mors pregnantium in partu. De transmutatione regiminis pregnantis in tempore partus regiminis parientis vsq3 huc.

AA ℂ De afforismis leue3 facit partū lenitudo corporis z mollitudo eius: sed hoc naturaliter fit in regionibus calidis z humidis z econuerso. ℂ Dico assimilandum est hoc pile vel tine vnctionibus balneo z similibus. ℂ Dixit perficitur difficultas partus in subuersione in dispositione facta z corpori solido z condenso: quoniam accidit exinde incisio venarum in pectore z matrice: z inde accidit ptisis fluxus sanguis de matrice z incisio venarum z musculorū ex extensione z paucitate concordie: z inde accidit congelatio aut forte tendet negocium si corpus fuerit violente condensationis q̄ scindatur mirach ventris. Ideo expedit vti vnctione z aqua calida z precedentem curam in hoc habetur ante partum cu3 diebus pluribus. vt lenifiat totum corpus. ita q̄ aer circunferens declinans sit ad caliditatem z corpus semper sit humectatum sudore vtatur balneo. sedeat in pila. z mulier vngenda est z fricanda moderate z mirach per flancos: dorsum z pectus plurics vtatur nutrimentis omnibus lenificatiuis z vino: qm hoc respectu corrigit duritiem corporis: z mollefacit ipsum ita q̄ quasi non sentiet partum in figura.

ɔ ℂ Aaron de fumigio extrahenti fetum mortuum de vtero z sananti mulierem. ℞. myrrhe: galbani sulfuris opoponaci z distemperando ea cum felle vaccino fac pastillos ad modū galle: z fumiganda est bis z ter qualibet vice cum vno pastillo ad modum galle. quoniam violentum est. etia3 sanat hoc gūma. s. myrrha galbanū in quantitate. ʒ.i. cū decoctōe apij.

AA ℂ Qr si difficilis partus efficitur z non moritur fetus in vtero. precipe mulieri q̄ vngat z inungenda est cum oleo sambucino: z dandum est in potu ei. ℥. iiij. de aqua fenugreci cocta cum. ℥. ij. vini cocti. fumigetur cum aliqua parte musci z xcharabe. z corroboranda est cum cibario potu z aromatibꝰ z confortanda est cū solatijs z eloquio confortatiuo. ℂ Dico dentur z pultes in potu sero: sed fiant de aqua carnium aromatibus spica z similibus.

ꝑ ɔ ℂ Dixit nisi mundificata fuerit mulier post partu3 scilicet q̄ non superuenerit menstrua vt debet: aut q̄ non emittatur secundina fumigetur cum oleo piscis saliti: aut cum aliqua particula vngule equi. quoniam hoc emittet mēstrua z scdīnam. z precipe si remanserit scdīna q̄ fiat vomitus z opus est q̄ consideretur in hoc.

AA ℂ Dico legi in pluribus libris q̄ coitus factus cum habenti in vtero facit leuem partum eius: z hoc proximum est rationi eo q̄ coitus excitat menstrua valde z ea emittit. Retulit mihi quidam amicus meus q̄ idem supposuit pregnantem in tempore partus eius z coitus nocuit parturitioni ipsius sed postea peperit de leui.

u ℂ Hyppo. de libro fetus. Qr si in balneo longam mora3 mulier traxerit patietur aborsum. Sed si vtitur eo in tempore partus velocem exitum faciet eo q̄ molestat fetum valde. fetus delectatur de aere frigido respirādo in eo z ei nocet aer calidus. Quedam mulier eo q̄ in vtero habens erat precepi ei q̄ faceret saltum vehementem z velocē successiue. deinde caderet super radicem caude cunq3 saltum fecerit ad preceptum meum emisit sperma de ea.

ꝑ ℂ Dixit pariens masculū ad plus mundificatur in. xxxiij. diebus q̄ nisi hoc retentum fuerit ei mundificabitur in. xxv. diebus: z in. xx. Sed pariens feminam mundificatur tardius in xlviij. q̄ nisi hoc retentu3 fuerit mundificabitur in. xxx. vsq3 ad. xxxv. dies. ℂ Dixit si pariens masculum mundificat ante. xxx. dies corpus eius non erit sanum. sed pariens feminā etiam si mundificatur ante. xl. dies corpus eius non erit sanum. ℂ Dixit si pariens non bene mundificatur z menstrua emittuntur postea peribit. ℂ Dixit mulieres curande sunt post partum earum cum eo q̄ eas mundificat: quonia3 nisi mundificate fuerint infirmabūtur z peribunt. ℂ Dixit emittendu3 est de eis quolibet die de sanguine adminus. ℥. ix. harum dierum dum mundificetur z emittat sanguis in toto.

LL ℂ Dixit exitus fetus cu3 pedibus periculosus erit sed exitus eius cum capite in primo erit naturalis: z egreditur fetus cū pedibus ex parte paucitatis quietis matricis in tēpore parturitionis. ℂ Dico vidi fieri aborsum z quilibet fetus egrediens ex parte octaui mensis egrediebatur cum pedibus in primo z hoc indicat q̄ fetus subuertitur in octauo. vnde efficietur caput ad inferius naturaliter: z verum erit. ℂ Deinde Hyppo. in hoc dixit q̄ caput est grauius alijs membris. ideo conuertitur ad inferius: z quando caput egreditur in primo de leui fiet exitus illius quod illud sequit. Qr si egreditur pes: aut manus proprie exitus erit periculosus fetui z matri. Sed in maiori parte hoc accidit ex multa inuersatiōe mulieris in ipso tempore z ex superabundantia surrectionis z sessionis z dormitionis eius. ℂ Dixit non prouocantur menstrua z emittitur hora emissionis secundine.

❡ Dixit: non erunt inter geminos dies plures: quoniã ambo fiunt ex vno coitu: quoniam matrix quãdo coadunatur super sperma non concipiet aliud sperma.

P ❡ De.iiij.ca.li.epi.viij.dixit: mulier quedã pariendo non emisit sanguinẽ in partu ꝓut debuit: ⁊ inde excitati fuerãt in ca doloꝛes vehementes qua minuta in vena saphena mitigata fuit exinde tota passio eius velociter. ❡ Dixit: partus huius erat difficilis ⁊ passa est matrix eius ex vehementi doloꝛe apã calin qua minuta minutio mitigauit totũ doloꝛẽ lꝫ in matrice inclusus fuerit sanguis abũdãs q nõ fuerat emissus in partu. ❡ Dixit: minutio facta in vena partis interioꝛis genu est potentioꝛ in hoc ⁊ velocioꝛis operationis.

AA ❡ Dico: firmiter declina ad emittendũ fetum sup medicinas emittentes vermes tam in potu dandas q̃ꝫ in clysteri ponẽdas ⁊ in illinitione ventris. verbigratia. ℞. absinthij napti succi ruthe succi collogn. recentis ⁊ decoctõis farcule coq̃ntur dum ingrossenẽ ⁊ cum eo illiniaẽ pectẽ vsqꝫ ad vmbilicum ⁊ cum infusa in eo lana suppositoꝛiũ fiat. ❡ Paulus dixit: difficultas partus fit aut ex parte mulieris aut ex pte fetus: aut ex pte secũdine: aut ex parte rerũ que sunt extra. sed fit ex parte mulieris q ipsa erit pinguis: aut parue matricis: aut eo q nũq̃ꝫ peperit: aut eo q est calida: aut eo q ĩ mrĩce eius est apã: aut eo q matrix ipsius est debilis q non põt expellere. Fit ex parte fetus si eius exitus fuerit añ tp̃s ꝯgruuꝫ aut erit magnus: aut paruus valde: aut maximi capitis: aut hꝫ creationeꝫ vitiosam: aut eo q est moꝛtuus: aut infirmus: aut debilis: aut eo q magnificat⁹ est: aut fuerit in foꝛma non nãli: ⁊ in melioꝛi foꝛma erit: q si caput eius fuerit inferius penes os matricis: ⁊ coꝛpus eius mediocre super crura non q declinans ad aliqd latus ⁊ si fuerit in pꝛimo cum pedibus ⁊ erit declinãs de oppositõe oꝛis matricis ⁊ manus eius exñt non obtente si ipse pꝛeter hoc fuerit in nãli foꝛma: ⁊ fit etiaꝫ difficultas partus ex parte secũdine: qñ ex grossitudine eius non scindiẽ nisi cũ difficultate: aut qñ ex tenuitate eius scinditur ante tp̃s ꝯgruũ qñ fluit aqua ⁊ desiccaẽ matrix: aut ex rebus exterioꝛibus sicut ex frigoꝛe intenso: aut calido vehementi laxante virtutem mulieris vehementer aut ex aliquo accñti spiritali. Oꝛ si fuerit difficultas ptus ex siccitate aut infestatõe vtenduꝫ est rebus mollificatiuis ⁊ epithimandus est locus ⁊ effundendũ est in ea de oleo tepido cũ decoctõe fenugreci seis lini aut de albumine ouoꝛũ cum mirabile fit: ⁊ fricẽ pecten cum ventre toto cum sili huius: ⁊ sedeat mulier in aquis q nisi fuerit sine febꝛe cõmoueri dꝫ modica cõmotione ⁊ sternutanda est: ⁊ pꝛecipe illi que nõ ꝯsueuit ptu rire q expellat ad inferius ⁊ ꝯfoꝛtanda est cuꝫ aromatibus: ⁊ cum ꝯualuerit cibanda est: ⁊ si fuerit pinguis iaceat sup faciem ⁊ supponat genua anchis: qm̃ tũc fetus ꝯuerteẽ penes matricẽ ⁊ vngenda est vulua cum lenitiuis ⁊ aperienda est cum digitis. Oꝛ si fuerit in vtero ⁊ non egrediẽ pꝛecede cuꝫ clysteri lenitiuo: q nisi scindaẽ secundina scindenda est cum vngue aut cum ferro facto ad hoc: ⁊ clysterizãda est matrix cum oleis. ⁊ si foꝛma fetus fuerit contra nãm ĩpellendus est ad interius aut declinandus ẽ aut attrahendus dũ equalis efficieẽ. q si egrediẽ aliqd membꝛũ non est attrahenduꝫ ne foꝛte incidaẽ: sed reuertendũ est ⁊ cureẽ. Oꝛ si coadunat⁹ fuerit fetus in oꝛe matricis reuertendũ est retroꝛsuꝫ ⁊ leniendũ est cum oleo ante: ⁊ impellendus est postea ad superius valde. ⁊ silr si fuerint fetus plures ꝯuertendi sunt ad superius ⁊ tp̃s in quo mulier dꝫ sedere super scãnũ erit in quo si tangiẽ os matricis videbiẽ q apiceẽ inflabitur ⁊ ĩcipiet humiditas superuenire. q nisi fetus egrediatur eo q erit moꝛtuus aut debilitatus attrahendus est cum instrumentis ferri.

? ❡ De libꝛo alieno dixit: ꝓ muliere in cuius vtero moꝛitur fetus. ℞. farine lolij pugil. i. ⁊ coquatur collogn. cum aqua dũ liquefiat ⁊ cõpꝛimatur ⁊ distemperetur farina cum ea ⁊ illiniendus est venter per totum cum eis de inferioꝛibus partibus vmbilici: quoniam emittunt eum statim.

P ❡ Sed ꝓ muliere piente cuius venter inflaẽ post partũ. ℞. serapini oꝛigani masticis. añ. p. i. dosis. ʒ. i. sed distempeñẽ cũ melle. ❡ Dico: hi dãt in potu de dyacicute ⁊ silib⁹. sꝫ panis poꝛcinus si supposit⁹ fuerit iterficiet fetũ ⁊ ẽt rubea tictoꝛis.

AA ❡ Symon. Hoc est emplim ad emittendũ fetum ⁊ secũdinaꝫ

Y ℞. pulpe collo. myrrhe ⁊ ruthe ⁊ distempando eas cuꝫ felle illinitionẽ fac in pectine ⁊ vmbilico ⁊ locis attinentibus eis.

❡ De sũmis. Hoc est fumigium conferens difficultati partus ⁊ emittens fetum ⁊ secundinam cum velocitate. ℞. galbani myrrhe opoponaci par. i. terantur ⁊ distemperentur cũ felle vaccino: ⁊ fiant inde auellane ad modum galle ⁊ fumigium fiat. cum vna bis aut ter: ⁊ dentur de eis tres in potu cum aqua ruthe ⁊ odoꝛetur muscus ad confoꝛtandum animum suum. ❡ De electionibus Joannitij dixit: si difficilis efficitur partus vtendum est in pꝛimo odoꝛibus bonis: ⁊ in cibo cibarijs leuibus ⁊ delectabilib⁹ sicut de gallinis assis ⁊ silibus: sed non cum repletione ⁊ in potu vino cum ciatis odoꝛifero ⁊ optimo pluries: deinde vtatur foꝛmis diuersis in motu mouendo se ⁊ conuertendo absqꝫ laboꝛe vehementi. Oꝛ nisi peperit danduꝫ est ei in potu de mucillagine fenugreci: ⁊ vngenda est cuꝫ mucillagine seminis lini ⁊ psilij per doꝛsum cum pectine ⁊ locis attinentibus eis: quoniam hec vnctio confert ei in qua fuerit siccitas spermatis. ❡ Theodosius: si tardus fuerit casus secundine noli eam extendere sed liganda est ad coxas cũ temperie ⁊ cura cũ eo q emittit secundinam tam de fumigijs q̃ꝫ de potionibus ⁊ facientib⁹ sternutationem. ❡ Dixit: secundina non perdurat post partum spacio longi tempoꝛis: sed fetet vehementer aut putrefiet ⁊ cadet vnde pꝛocede cum medicinis ꝓuocantibus mẽstrua. ❡ De libꝛo asleman dixit: si posueris de aristologia super lanam ⁊ imposueris eam in suppositoꝛium pariet statim. Oꝛ si dantur in potu de coꝛticibus siccis citruloꝛuꝫ mulieri in pon. aur. iiij. pariet statim: ⁊ si difficilis efficitur partus fumiganda est mulier cum myrrha ⁊ dandũ est ei in potu de assa fe. ⁊ castoꝛeo. ❡ Dixit: si remanserit secundina sedeat mulier in decoctione hypꝛatelli vel osuen: qm̃ emittet secundinam: ⁊ quando egreditur supponendum est de oleo roſ. ❡ Dixit: coꝛdumeni si supponitur emittet fetum. ❡ De libꝛo Bimasuy. de cura pꝛegnãtis hoc est medicamen extrahens secundinam. ℞. cinerem ⁊ infunde eum in aqua ⁊ colando eum. ℞. illius aque rot. i. ⁊ misce eam cum. ʒ. i. maluauisci: ⁊ da in potu ei pꝛecipiendo ei q vomat ⁊ sternutanda est ⁊ post. iiij. dies in partu stude q deliberetur negocium.

? ❡ Et si fetus moꝛtuus fuerit cura fiat cum violentis cum eo q emittit fetum: ⁊ dandum est de aqua ruthe in quantitate ℥. ij. cum oleo pentadactili. aut cum oleo fenugreci cocti cuꝫ butyro cocto ⁊ fumigetur cum oleo piscis saliti aut vngula equi: ⁊ emisso fetu fumigetur cum bdellio azuleo zuffera cicuta ⁊ gummi fisticoꝛum ne ingrossetur sanguis ⁊ vehemẽs fiat doloꝛ ex paucitate exitus eius.

Y ❡ Hoc est medicamen bonum ad difficultatem retentionis secundine extrahens fetuꝫ moꝛtuũ. ℞. myrrhe galbani opoponaci fellis tauri sulfuris. añ. p. i. distemperẽtur cũ elkitran ⁊ fumigium fiat cum eis ad modum nucis pluries: aut da in potu ei de his. ʒ. iij. scilicet de myrrha galbano opoponaco cum aqua lupinoꝛum: quoniam emittet fetum velociter.

AA ❡ Et ad faciendum leuem partum pꝛecipue ei q vtatur moderato motu ⁊ vngenda est cum sambucino ⁊ danduꝫ est ei in potu. ℥. ij. de aqua fenugreci cocti cum vino cocto ⁊ fumiganda est cum musco ⁊ cabaraba ad coꝛroboꝛandum coꝛ ipsius ⁊ confoꝛtanda est cum cibarijs vino ⁊ aromatibus.

P ❡ Oꝛ si times q non videbit sanguinem fumiganda est cum oleo piscis saliti ⁊ vngula eq ne reticeaẽ sanguis ⁊ ĩfleẽ mĩx.

AA ❡ Dico: iuxta qd vidi in memoꝛiali fisici discipuli fiat de granis tamarisci cum armoniaco pessarium ⁊ supponatur: quoniam emittet fetum velociter. ❡ Dico: vidi q nil emittit fetum magis q̃ꝫ medicamen confectum de assa fetida myrrha ⁊ folijs ruthe sicce: ⁊ componatur taliter. ℞. asse fetide. ʒ. ʒ. folioꝛum ruthe sicce. ʒ. iij. myrrhe. ʒ. i. omnia sit dosis. i. ⁊ detur cum. ℥. i. aque fructus sauine mane ⁊ sero: quoniam non durabit in moꝛa q non emittet fetuꝫ etiam tyriaca de quatuoꝛ rebus emittit velociter: etiam oleuꝫ pentada. sumptuꝫ in potu quolibet die in pondere aur. v. emittet fetum velociter valde cum sit violentũ: etiaꝫ aqua absinthij ⁊ fumiterre sumpta in potu emittit fetum velociter.

DD ❡ De mundificatiuis Bimasuy. inhibetur pꝛegnatio si fetuꝫ tenet mulier scamonea ⁊ pulpa colloquinti. ⁊ vitim albam squãmam ferri sulfur ⁊ semen caulis in partibus equalibus ⁊ distemperentur cum elkitran: ⁊ supponantur post mundificationem ⁊ lauationem: quoniam tollit pꝛegnationẽ: ⁊ supponendũ est post mũdificationẽ ⁊ lauationẽ de lana in qua sit de folijs salicis. i. garb tritis aut de fructu ipsius in pond. aur. iij. ⁊ inuoluaẽ in aqua salicis: aut. ℞. se. caulis napti. ʒ. ij. nasturtij. ʒ. ij. teranẽ ⁊ distempeñẽ cuꝫ elkitran ⁊ infundaẽ in aq̃ mẽtastri fluuialis ⁊ suppõiẽ post lauatõeꝫ ⁊ mũdificatõꝫ

aut ſupponendum eſt de pipere: quoniam cum proprietate eius tollit pregnationem ſi ſupponitur poſt coitum.

¶ Dico: ꝓut vidi ꝙ ſi difficilis efficit partus valde: ⁊ volueris ꝙ aborſus fetus fiat iaceat mulier ſuꝑ dorſum: ⁊ ponatur aliquid ſub coxis vt eleuent genua eius ita ꝙ ſepetur vnuꝫ de altero: deinde replenda eſt veſica de aqua ruthe aut de decoctiõe abſinthij aut de oleo pentadacti. aut de decoctione fructus ſauine ⁊ iponendũ per eaꝫ matrici iuxta qḋ opus fuerit: qm̃ ſi volueris ꝙ fetus labatur lubricatio dꝫ fieri cũ rebus viſcoſis in primo: ⁊ ſi volueris ꝙ abortiat ⁊ interficiat hoc fiat cum rebus amaris deinde imittendũ eſt per veſicã factã ad moduꝫ clyſteris ⁊ cãnula ipſius longa dꝫ eſſe iuxta longitudinẽ colli matricis ⁊ vulue: ſed fiat ad modũ acus leuis ⁊ tenuis in capite p̃cipue: qm̃ os matricis coadunatur in p̃gnantibus: ita ꝙ non poterit imitti acus niſi cum ſtudio: vnde imittendũ eſt dum ſentiet ꝙ ꝑuenit ad locuꝫ vacuũ ẽt ſentiet mulier ꝙ ꝑuenit cãnula in ſpacioſitate matricis deinde inijciendũ eſt per inſtr̃m ipſum. ¶ De li. regiminis ſanitatis attributo galieno ⁊ eſtimo ꝙ ſit ruffi dixit: ſi ꝓpinquũ fuerit tp̃s partus ſedeat mulier extendendo pedes eius equaliter ⁊ iacendo ſuꝑ dorſum eius per horã ⁊ ſurgat ſubito cum velocitate vocẽ magnã dando ⁊ faciendo preſſurã vehemẽtem vtendo cibo modico nutrimẽti multi ⁊ potu modico vini veteris. ¶ Dixit non eſt aliqḋ nocentius fetui ad ſequendum aborſum laxatione multo coitu ⁊ ſternutatione.

¶ Binſerapion dixit: ſi difficilis fuerit partus ⁊ mortuus fuerit fetus ſupponẽdũ eſt mulieri ſcief ꝯfectũ de elleboro opoponaco ⁊ felle taurino: qm̃ eũ faciet deſcẽdere viuũ aut mortuũ: aut fumiganda eſt cũ galbano ⁊ ſulfure diſtemꝑatis cuꝫ felle taurino ⁊ ſucco cucumeris aſi. in quãtitate cerat. ix. diſtemꝑent cuꝫ felle taurino: ⁊ ſuppoſitio fiat cũ eis: qm̃ faciet deſcendere fetus viuos aut mortuos. ¶ De. v. ca. affor. dixit: febris acuta interficit fetũ in matrice magis q̃ꝫ ſi fuerit in ea ap̃a calin. ¶ Dico: vidi ꝙ aborſus ſequit febrem acutaꝫ velociter ⁊ hoc operatur velociter aſſa fe. qm̃ ſi ſumit ad modum nucis cũ vino magis velociter in hoc operatur q̃ꝫ aliud.

¶ De. iij. ca. libri de virtutibus nãlibus dixerunt obſtetrices ꝙ paritura non dꝫ ſedere ſuꝑ ſcãnũ: nec dꝫ cõprimi qñ parturit niſi ſi tactũ fuerit os matricis ⁊ inuenit ꝙ fuerit aptum tendendo in augmento in apitiõe ipſius paulatim paulatim ⁊ cum ꝑfectã oꝑationẽ fecerit iuxta modũ ſufficientẽ cõprimenda eſt: ⁊ p̃cipiendũ eſt ei ad expellendũ fetũ. ¶ De motu fetus ante tp̃s ꝯgruuꝫ. De ſignis difficilis partus. Dico. ſ. qñ mouet in menſe partus non in altero cum motu crudeli meditatur ꝙ fiat partus non ſic fit: hoc quoqꝫ intelligit in opinione eloquij eius. ¶ Dico: difficilis fuit partus ſuꝑ quãdã mulierẽ in tꝑe hyemis vehementis ⁊ cõbuſtis carbonibus ſecus eam abundanter: vnxi eam cũ oleo calido multo: ⁊ cũ dolor fuerit vehemẽs ſincopim paſſa eſt. cũqꝫ hoc viderim p̃cepi ꝙ imittatur in vulua de oleo calefacto quo peracto mitigatus eſt dolor ⁊ dormiuit ſtatiꝫ. ¶ He ſunt pillule muſci quas feci mirabiles ad inducendũ facilẽ partũ ⁊ ad mitigãdum dolorẽ in partu mirabiliter. ℞. cinamomi. ʒ. x. canele. ʒ. vi. caſſie lig. optime. ʒ. vij. fructus ſauine. ʒ. x. myrrhe. ʒ. v. ariſto. ro. ʒ. v. coſti amari. ʒ. v. ſigie opij. añ. ʒ. ij. muſci dauik. i. diſtemꝑent ⁊ fiant pillule ⁊ cum opus fuerit dandũ eſt in potu de eis in pon. aur. iij. in. iij. horis qualibet vice cũ. ℥. ij. vini veteris: qm̃ bone erunt ⁊ ꝯferentes ſed hoc dꝫ fieri poſt vnctionẽ ⁊ lenificationeꝫ. Or ſi inceperit mulier ad parturiendum ſumende ſunt he pillule qualibet hora in vna ꝑte poſt alterã. ¶ Georgius dixit cadet ſecundina ſtatim ſi ſumunt cum elleboro al. aut cum fimo columbino aut cum ariſtolo.

¶ Dixit: ſi preterit menſis eius ⁊ non parturit ⁊ tardat partꝰ diſſolue myrrhã in aqua mellis: ⁊ da ei in potu de decoctione fenugreci ⁊ dactiloꝝ: ſed facit aborſum fetus cicuta ſuppoſita aut data in potu. ¶ Dixit: ſi ſuſpendit ſuꝑ coxã mulieris dextrã pars ſpume maris magna pariet ip̃a hora: ẽt ſi fumigat cum opoponaco: ⁊ gũmi ruthe montane emittet fetũ ⁊ ſecundinã velociter: ẽt ſi oñdit ei pes dexter dabã feie pariet ipſa hora. ſed patief aborſum fetus velociter ſi ſupponitur ei elleborus albus aut ramus cicute recentis. ¶ De. iij. ca. de expõne epl. dixit ſi difficilis fuerit partus ſuꝑ mulierẽ anteq̃ꝫ videat de ſanguine accident exinde morbi ⁊ ap̃ata ẽt diuerſa. ¶ Dico: ꝓut vidi in meamyris ꝙ ſemen ſitarig qḋ aſſilatur naſturtio hñdo odorem acutum valde facit aborſum fetus fieri. Dico ſitarig per ſe hoc operatur.

¶ De facto Hyp. dixit dolores accñtes penes aborſum crudeliores ſunt doloribꝰ partus: qm̃ matrix non coadunatur iuxta illã coadunationẽ nãlem: accidit ẽt de medicinis faciẽtibus aborſuꝫ fetui acuitas in ap̃ate punctiua ⁊ hoc accidit ex cõicatõe matricis cum capite cum ſpaſmo ⁊ accñtibꝰ malis: ⁊ in tꝑe partus aliqḋ non accidit de eis. ¶ Dixit expedit ꝙ vtatur medicis aborſus ante partũ ſi paritura fuerit prime pregnatõis cuius erat defloratio eius virginitatis que cõceperat dum fuerit parua vñ vtendũ eſt eo ꝙ aborſum faciet in ea tunc anteq̃ꝫ magnificetur: qm̃ paritura ꝑibit niſi hoc cõſequatur: vñ hoc intelligendũ eſt ſi fuerit in collo matricis: ⁊ ſi fuerit diſp̃o eius taliter ⁊ completus fuerit fetus peribit.

¶ Dico hoc eſt regimen ad emittendũ fetũ ſtatim. ℞. fructꝰ ſauine. ʒ. x. ruthe. ʒ. v. ſe. cicute. ʒ. iiij. aſſe fe. armõiaci rubee tincto. añ. ʒ. iij. fiant inde pillule doſis. ʒ. iij. cum. ℥. i. decoctionis fructus ſauine ⁊ decoctõis rubee pulegij ⁊ ſucci ruthe: ⁊ cuꝫ fuerit in meridie ſumat in cibo de aqua cicerũ aut faſioloꝝ cum oleo ſiſamino: ⁊ ante hoc dꝫ ſaltum facere abundanter ſubijciendo labori dorſum ⁊ ventrẽ: ⁊ in ſero ſupponatur ei lana madefacta in ſucco ruthe recentis: ⁊ retinẽda eſt tota nocte. ſed in mane fumiganda eſt per embotũ cuꝫ myrrha galbano ⁊ opoponaco diſtemꝑatis cũ felle vaccino in põ. aur. i. ſumende ſunt pillule. Or niſi facilis efficiatur hoc reiterãda eſt cura ⁊ illiniendum eſt dorſum eius cum vmbilico cuꝫ ẽq ruthe cum qua diſtemperata fuerit lolij farina: quoniam ſi curantur cum parte huius regiminis facilis erit partus.

¶ Ad faciendũ velociꝫ aborſum. ſupponatur panis porcinus aut cucume. aſini aut ſtafiſagria aut ꝯdiſium cũ ſit violentũ valde: vnde coque cuꝫ cucumo faſciculos. x. de mentaſtro ⁊ ſedeat mulier in decoctõe ipſa: qm̃ mirabilr̃ oꝑatur. ¶ He ſũt pillule bone. ℞. fructus ſauine. ʒ. ij. aſſe fe. ʒ. ʒ. armoniaci. ʒ. ʒ. rubee. ʒ. ʒ. per oĩa fit doſis. i. ¶ Paulus. hoc eſt peſſariũ mirabile ad faciendũ aborſum. ℞. ellebori nigri ſtafiſagrie ariſto. ro. panis porcini granoꝝ laureole pulpe collo. armoniaci diſſoluatur armoniacũ ⁊ ꝯgregent ⁊ ſupponant: qm̃ mirabile erit: ⁊ in alio exẽplari eſt additũ de felle taurino ſiccato ꝑ. i. ¶ Dico hoc eſt peſſariũ mirabile. ℞. ari. ro. euforbij panis porcini cordumeni aloe fiãt inde peſſaria mirabilia valde: aut. ℞. ſalis armoniaci triti. ʒ. x. armoniaci. ʒ. iij. diſſoluatur armoniacũ ⁊ cum eo diſtemꝑet ſal armoniacus ⁊ inde fiant peſſaria ⁊ ſupponant per totã noctẽ: ⁊ eleuent pedes eiꝰ ſuꝑ capitale vt imittatur matrici quod diſſolutum fuerit de eis: quoniam menſtrua emittit mane.

¶ Oſlimen dixit: ſi emiſſa fuerit ſecundina ſupponendeꝫ eſt mulieri poſtea de oleo ro. ſed facilẽ facit ꝑtuꝫ. ꝙ paritura in ſuo menſe dꝫ ſumere quolibet die de mucillagine granoꝝ citonioꝝ in quãtitate. ʒ. v. ⁊ in cibo de malua citrolis ⁊ gallicellis pinguibus ſpidebeg factis ⁊ dꝫ balneari cũ aqua tepida extra balneũ ſequendo frequenter quietem oẽm ⁊ vngat dorſum cum ventre cum oleo tepido ⁊ calefacto. ¶ De electuarijs. Hoc eſt electuariũ mirabile ad difficilẽ partuꝫ qḋ nõ hꝫ ſibi equale. ℞. myrrhe caſtorei ſigie. añ. aur. pon. i. aſſe fe. aur. pon. ʒ. piperis aur. pon. ʒ. fructus ſauine aur. pon. ʒ. diſtemꝑent cum melle aur. ponḋ. ij. ¶ Dico: ꝙ ſi difficilis efficit ꝑtꝰ admiſce hoc medicamẽ cũ vino dãdo illḋ freq̃nter.

¶ De ꝑticularibus Gal. dixit fructus ſauie: emittit fetũ viuũ aut mortuũ. Lupini cocti: ſi ſumit decoctio eoꝝ cum myrrha ⁊ rutha emittunt fetum cum violentia: ⁊ ſimiliter ſi ſupponitur. ¶ Gal. yſopus. i. aſſa emittit fetum. ¶ Gal. mentaſtrum fluuiale ſiccatum ⁊ ſumptum in potu cum aqua mellis aut ſumitur ſuccus eius aut ſupponitur emittet fetũ cum violentia valida: ſed montanum eſt magis violentũ in hoc.

¶ Dico: ſi illinitur cum eo veretrum tollit pregnationẽ: ⁊ ſimiliter ſi ſupponitur mulieri poſt coitum ⁊ proprie ſi fuerit calide complexionis gracilis ⁊ ſicca: quoniam ſi fuerit pinguis ⁊ carnoſa forte ei ſubueniet illud ad pregnanduꝫ: vnde hoc ſupponatur mulieri gracili ⁊ calide. ⁊ ſi fuerit pinguis ⁊ frigide complexionis ſupponendum eſt ei de camphora trita cum aqua roſ. in bombace: qm̃ expertum eſt ⁊ mirabile.

¶ Gal. elkitran ſuppoſitũ iterficit fetus viuos ⁊ emittet mortuos: ⁊ ſi cũ vngit veretrũ in tꝑe coitus erit melius medicis oĩbus ad tollendũ pregnationẽ. ¶ Centaurea maior ⁊ minor extrahit fetus mortuos ſi ſumit in potu. ¶ Decoctio ẽt radicis eius ſi ſuppõit ei ſpina ꝑforata que vocatur culuar ꝓuocabit menſtrua cũ crudelitate ⁊ extrahet fetꝰ ſi ſumit in potu. ¶ Dico: ꝓut vidi in Gal. ⁊ de expimentis eius ſiliter

ſuccus cepar illinit in veretro tollit pgnationē. ⁊ ſi ſuppo-
nitur ſuccus eius facit deſcendere fetum cum violentia va-
lida. Dico: ſi ſupponit pulicaria vt creditur erit mirabilis.
¶ Succus panis porcini perficit in virtute ipſius. q ſi illi-
nitus fuerit ſuper mirach ventris corrūpet fetum ⁊ erit vio-
lentus in potu aut in ſuppoſitorio ⁊ extrahet ſecūdinā. ⁊ ſili
ter decoctio floris hiri ēt ſi ſedet in ea: ēt ſi i potu datur cor-
rumpet fetum ⁊ eum emittet. ſed ſemen hiri ſi in potu datur
in pondere aur. ij. aut ſupponitur cum melle corrumpet fe-
tus viuos ⁊ emittet mortuos.

AA ¶ Yreos: iaz firmi ſunt hoies de eo q emittit fetus viuos de
matricibus. ¶ Filix ſi datur in potu in pondere aur. iiij. iter
ficiet fetum ⁊ eū emittet. ¶ Succus cucumeris aſini ſi ſup-
ponitur emittet fetū eo q eſt amarus ⁊ attenuatiuus. ¶ Di
co: collogntida hoc operatur. ¶ Myrrha interficit fetuz ⁊
ipſum emittit. Spica collogn. ſilueſtris dixit eſt violenta ad
faciendum deſcendere ſecūdinā ⁊ fetum. ¶ Diaſc. yreos ſi
de eo fit licinium cum melle emittet fetus viuos. ¶ Cordu-
me. acutum nullum hñs fetorem ſi cuz eo fumigatur pgnās
emittit fetum viuum aut mortuum mirabiliter. ¶ Dico: ci-
namomum mixtum cuz myrrha in ſuppoſitorio aut in potu
emittet fetum: qm̄ pregnantes ſubueniunt ſibimetipſis cum
eo valde: qm̄ melior in medicinis eſt iuxta hanc opinionez:
qm̄ mitigatur nauſea cum hoc cinamomo ſiliter: vnde fiant
de eo trociſci de fructu ſauine cordumeni ⁊ myrrha quoruz
confectio talis eſt. ℞. fructus ſauine. ʒ. x. cinamomi. ʒ. ix. cor-
dumeni. ʒ. v. myrrhe. ʒ. v. doſis. ʒ. iij. quolibet die: qm̄ non ex-
citabunt nauſeam facilem faciunt partū valde mundificant
matricem mulieris ⁊ emittunt ſecūdinam. ¶ Oleum balſa-
mi ſi ſupponitur emittit fetuz ⁊ ſecūdinā. ¶ Myrrha mixta
cum abſinthio aut cum rutha aut cum aqua lupinorum cō-
fert. ¶ Bdellium ſi cum eo fumigatur paritura facilem fa-
ciet partum eius valde ⁊ aperiet os matricis ⁊ attrahet fe-
tum. ¶ Cortex lauri ſumpta in potu emittit fetum. ¶ Lau-
danum: ſi fumigatur cum eo mulier emittet. ¶ Elta quod
dicitur ſalix. i. garb: dixit ſi folia eius ſumuntur in potu cum
aqua tollit pregnationē. ¶ Oleum ſulfuris ſi ſupponit poſt
pregnationem interficiet fetum. ¶ Decoctio capitum alleo
rum ⁊ cannula ipſorum ſi in ea ſedeat mulier emittet fetum:
⁊ ſiliter ſi cum eis fumigatur. ¶ Naſturtium datum in potu
in pondere aur. ij. emittet fetum. ¶ Piper emittit fetum ac ſi
ſupponitur poſt coitum tollit pregnationem. ¶ Panis por
cinus ſuppoſitus emittet fetum cum violentia vehementi ⁊
veloci. ¶ Radix panis porcini data in potu aut ſuppoſita
emittet fetum cum ſibi non habeat ſimile in virtute eius in
hoc: ⁊ extimauerunt quidam q ſi pregnans cooperit cū her
ba ipſius aborſum faciet: ēt ſi pregnans fumigatur cum ra-
dicibus eius patietur aborſum: ēt ſi ligatur radix eius in collo
tollit pregnatione. ¶ Semen dracontee ſumptuz in potu in
numero granorum. xxx. cum aceto ⁊ aqua aborſum faciet. ⁊
dicitur q pregnans ſi ſuſcipit odorem huius herbe in tem-
pore quo egreditur faciet aborſum: etiam radix eius ſi de eo
fit ſcief: ⁊ ſupponitur emittet fetum. ¶ Gentiana ſi ſupponi
tur radix eius emittet fetum.

¶ Ariſto. lon. data in potu in pon. aur. ij. cum parte aliqua pi
peris ⁊ myrrhe mundificabit parientez de ſuperfluitatibus
⁊ ſecundina ⁊ puocabit menſtrua ⁊ emittet fetū: ſed appella
tur in greco perfecta in mundificatione parientis: ſed rotun
da hoc operatur. ¶ Centaurea minor aborſum facit ⁊ emit
tit menſtrua ſi ſupponitur in peſſario.

DD ¶ Succus mente ſuppoſitus ante tps coitus tollit pregna-
tionem. ¶ Folia vt creditur portulace ſilueſtris ſi ſupponū
tur interficiunt fetum: ⁊ prouocant menſtrua: ⁊ tollunt pre-
gnationem. ¶ Dico: put vidi rutha ſilueſtris ſi ſupponitur
emittet fetum ipſa hora: ēt ſi de ſemine eius datur in potu in
quantitate. ʒ. ʒ. emittet fetum ipſo die ⁊ inde excitatur pruri-
tus. ¶ Dixit Gal. q corpus colligentis ipſius rubefiet ⁊ in-
flabitur valde. ¶ Diaſ. opoponacū mixtum cum melle ⁊ vi-
no ſi ſupponitur emittet fetum. ¶ Serapinum ſi ſumitur in
potu cum aqua mellis puocat menſtrua: ⁊ interficit fetum.
¶ Galbanum ſi bibitur aut cum eo fumigatur aut ſupponi
tur emittet fetum. ¶ Semen keiri citrini ſi bibit in qntitate
. ʒ. ij. cum melle faciet deſcendere fetum penes partū. ¶ Se
men qd appellat perſum ⁊ orit inter triticuz ⁊ oleum cuius
folia aſſimilantur ciceri ⁊ cellula eius eſt vt cellula cornu vl
tramarini. ſed ſemen eſt amari ſaporis valde ſi teritur ⁊ ſup-
ponitur cum melle ante coitum tollit pregnationem.

AA DD ¶ Camomilla abrotanum arthemiſia maiorana fenugrecuz
mentaſtrum pulegium ariſto. ⁊ panis porcinus qd ipſorum
fuerit coquatur cum aqua ⁊ ſedeat paritura in ea decoctio-
ne. Si difficilis fuerit eius partus: ēt radices rubee ſi ſuppo
nuntur emittent fetū. ¶ Decoctio maluauiſci mulierem mū
dificat fetentem poſt partum ſi ſedeat in ea. ¶ Bima. dixit:
ppietas cinamomi eſt ad facilem partum ſi pturitio fuerit
difficilis ⁊ vehemens accñs fuerit penes partum ſi ſumitur
in potu. ¶ Dico: hoc eſt experimentuz: erat quedam mulier
pturiens per dies ⁊ ſumendo in potu. ʒ. ij. de croco peperit
ipſa hora. ſed hoc expertum eſt multotiens ⁊ inuentuz eſt ve
rum. ¶ Maſarguy: naſturtium tritum interficit fetum ſi bi-
bitur in quātitate. ʒ. iij. ēt ſi ſupponitur. ¶ Dico: dixit maſar
guy q hyri eſt vt rutha in virtute ipſius ideo emittit fetum.
¶ Bima. lac camelarum ſi retinetur in vulua emittet fetū.
¶ Bima. ſemen iambut ⁊ folia eius ſi dantur in potu cū vi-
no emittunt fetum cum ſint violenta in hoc non habentia in
hoc ſimile. ¶ Bimma. artigeniſius: ſemen caulis ſi teritur ⁊
ſupponitur poſt coitum corrumpet ſperma ⁊ tollit pregna-
tionem. ¶ Cbuzi Bima. ſicut manifeſtauit in. iiij. ca. de cali-
ditate ſi ſumitur de euforbio non erit ſibi ſile in hoc ad emit
tendum fetum. ¶ Paulus: roſa ſilueſtris ſicca. i. narſim ſi bi
bitur extrahet fetum ⁊ puocabit mēſtrua. ¶ Mabraris di
xit: caſſialig. emittit fetum cum violentia vehementi. ¶ Ma
ſarguy. aqua in qua infunditur ſiſamus emittet fetuz. ¶ Da
maſcinus: ppietas ſiſileos hz partum facilem facere oium
aialium. ¶ Bima. teſtantur plures: ⁊ conuenerunt cbuzi q
ſi ſupponitur peſſarium factum de ſtercore elephantis tol-
let pregnationem poſtea in perpetuū. ¶ Bima. proprietas
piperis hz tollere pregnationem ſi ſupponitur poſt coitum.
¶ Elcalbaman: coſtum ſi fumigatur cū eo mulier in embo-
to emittet fetum. ¶ Ruffus dixit: q inſtim vecaſie quo lu-
dunt infantes emittit fetum: ſed non conuenit pregnanti q
vtatur eo. ¶ Dico fumigiū mirabile ad emittendum fetū ⁊
facilem faciunt. ℞. bdellij azulei myrrhe fructus ſauine di-
ſtemperentur ⁊ fiant inde auellane ⁊ mirabiles erunt.

AA ¶ De li. Hyppo. non eſt aliquod ita nocentius pturе cuius
partus appropinquat ſicut eius inuerſio: qm̄ velociter ipſa
facit exitum fetus fieri cum pedibus ⁊ ad latera ⁊ cum for-
mis malis: ⁊ maior pars fetuum ſic egredientium morietur:
qm̄ ſi pars membroruz fetus egreditur ⁊ caput fuerit intus
includitur valde ⁊ difficilis fiet partus cum anguſtia.

¶ De. ij. ca. queſtionū epidimie dixit: retentio ſanguinis par-
tus maxime virtutis eſt ad ſequendum mortem ⁊ retulit de
duabus pturientibus quarum vnius ſanguis partus fuit re
tentus: ⁊ alterius puocatus quarum morbi oēs erant priori
mi ⁊ mortua eſt cuius ſanguis fuerat retētus ⁊ ſanata eſt ſe
cunda. ¶ Dixit: in maiori parte inflatur matrix niſi mundifi
cata fuerit bene poſt partum.

¶ De tpe ſacri Hyppo. dixit: dolores accſites penes abor-
ſum crudeliores ſunt doloribus accſitibus penes partū: qm̄
matrix in tpe partus congregatur per naturam ⁊ coadunat
penes fetum ad expellendum euz. ſed medicine que optime
ſunt ad emittendum fetum neceſſarie inferunt matrici violē
tiā ad dolendū ⁊ coadunandū ⁊ inferi ei exinde apa: ⁊ acui-
tas ex punctōe medicinarū ⁊ cuz eis erunt accñtia crudelia.

AA ¶ Bima. facit deſcēdere menſtrua hypratellus pſus. i. oſuen
ameos pirētrum rutha recens praſſium euforbium myrrha
galbanum ſi ſupponuntur cum lana alba. ¶ Miſih dixit: ex
pedit q ſternutatiōe vtat mulier poſt coitū: ⁊ vngat vuluaz
eius perfecte ⁊ ſupponēdū ei de melle aut elkitran aut oleo
balſami aut de ceruſa aut de rebus recentibus aut de pul-
pa granatorum. ¶ Bima. ppietas cinamomi hz incidere
facilem partum ⁊ parturitionem. ¶ He ſunt pillule ad emit
tendum fetum extracte iuxta quod dixit. ℞. ariſto. lon. pipe
ris ⁊ myrrhe. añ. par. i. fiant inde pillule: doſis. ʒ. iij. quolibet
die cum. ℥. i. aq̄ lupinoꝝ ⁊ he pillule leuem faciunt partum ⁊
mundificāt qd in matrice fuerit poſtea cū violentia valida.

¶ Cbuz pro ea que parit cuius venter inflatur. ℞. ſerapini
origani maſticis. añ. p. i. diſtemperentur cū melle: doſis aur.
pon. i. ⁊ mitigabitur ſtatim.

AA ¶ Dixit: emittit fetum ſi diſtemperetur fel elephantis ad mo
dum fabe cum melle ⁊ ſumitur ⁊ emittit fetum mortuū ſi da
tur in potu. ¶ Decoctio agnicaſti cum perfecte operetur ⁊
conferat huic quod teratur rutha ⁊ miſceatur cū felle vacci

no ⁊ supponatur orí matricis.

DD ¶ De medicina antiqua dixit: dandū ē mulieri in cibo p quatriduū ieiuno stō die quolʒ faba.i.⁊ non p̄gnabit dū vivet: q si volueris experiri da in cibo galline fabā.i. qm̄ non pariet ouum penitus: etiam si supponitur stercus elephantis mulieri non pregnabitur in perpetuo.

AA ¶ Dixit: si datur i potu de aqua arthemisie emittet fetū statiʒ ēt si ligauerit sup corā coriandrū ligatū in pāno nouo emittet fetū. ¶ De sunt pillule ad emittendū fetū. ℞. arist. lō. gētiane bacce lauri myrrhe costi marini cassielignee nigre rubee tincto. succi absinthij cordumeni recentis ellebori pipis pulegij. añ. p.i. fiant inde pillule ⁊ sumant̄ p.x. dies successiue quolibet die in pondere aur.ij. cum modica quātitate ruthe ⁊ supponat̄ lignū ruthe: ⁊ liniat̄ vmbilicus cū felle vaccino.

? AA ¶ De libro Hyp. de anathomia fetuū qui moriunt̄ in matrice si volueris hoc seq coopiēda ē facies mulieris ne videat qd̄ facturus es de eo qd̄ emissuʒ est de fetu: vn̄ pone instrm̄ torculi voluētis in brachio suo ⁊ cum aperuerit os liga digitos manus eius ne labat̄ caro deinde incide carnem de spatula ⁊ cubito deinde extrahe eaʒ: deinde pone caput postea sm̄ positionē nālē ⁊ attrahet illud penes te paulatim: ⁊ scinde cū cultello penes costas ⁊ furculā dum egrediat̄ inflatio que est in eis ⁊ coadunet̄ fetus ⁊ leuis erit extractio eius. q si poteris postea ipellere caput ad inferius nālr fac. sin autē attrahe ipm cū instr̄o deinde effunde sup mulierē aquā calidam ⁊ vnge eā cū oleo ⁊ eleuet̄ pes vnus sup aliū: dando ei in potu de vino boni odoris tenuis lymphatōis ⁊ tere arsenicū cū melle ⁊ distempa illud cū vino: ⁊ dandū est ei in potu. ¶ Qz nisi morit̄ fetus sed cadet ad latus hoc erit qn̄ inuoluit̄ vmbilicus sup collū eius ⁊ cū ipedit in exitu ⁊ efficiet̄ caput penes vtrāqʒ coxā matrix eius ⁊ maior pars istorum emittet manus ⁊ plures morient̄: aut forte nō egredit̄ fetus oino exinde. s. ex inuolutione vmbilici ⁊ erit fallacia magna.

¶ Et quelibet mulier cuius sputū multiplicat̄ an ptū parturiet cū siccitate ⁊ difficilis erit ptus eius ⁊ econuerso: vn̄ expedit q si estimas q pt⁹ difficilis fiat ex inuolutōe vmbilici aut ex malitia forme fetus: vn̄ capiat̄ cū manibus ⁊ pedibus mulier: deinde cōmouenda est cū violentia vehemēti vitiees vt incidat̄ vter: deinde elleuiandi sunt pedes eius ⁊ cōmouēda est sicut cōmotio fiet penes lapidē: deinde erigenda est ⁊ cōmoueant̄ eius spatule vt descendat fetus ad spaciositatē ⁊ pcedat ad egrediendū: q si penes te fuerit pulegiū tritum da ei i potu de eo ⁊ coque castoreū cū vino ⁊ p̄cipe ei q supponat illud. Badigorius: ppie emittit fetum. ¶ Dias. sauina emittit fetum viuum aut mortuum.

DD AA y ¶ Salix. i. garb si terit̄ foliū eius vnū cū vino tollit p̄gnationeʒ ⁊ radix abuisa si supponit̄ emittit fetū. ¶ Oleū balsami si supponit̄ emittet fetū ⁊ scđinā. ¶ Dias. auabrā si dant̄ folia eius in potu in pondere aur.ij. cū vino cocto emittet scđinā ⁊ fetū ⁊ suspendat̄ sup parituā ad difficilē ptū. sed expedit q spoliet̄ statim ab ea que pepierit: ēt potus coagulorū tollit p̄gnationē. ¶ Armoniacū sumptū i potu emittit fetū. ¶ Dias. decoctio arthemisie si mulier sedet in ea facit descēdere secūdinā ⁊ fetū. ¶ Dias. semen arthemisie datuʒ i potu in pondere aur. vij. emittet fetū. ¶ Camomilla si dat̄ in potu aut coquit̄ ⁊ i decoctōe ipsius mulier sedeat emittet fetuʒ penes ptū iō est de medicis facientibus facilē ptū. ¶ Dias. radix gentiane si supponit̄ emittet fetū. ¶ Opoponacū si sumit̄ cū melle interficit fetū: ⁊ radix arboris opoponaci si supponit̄ emittet fetū. ¶ Radix pastinace siluestris si supponitur emittit fetū. ¶ Dias. cinamomū emittit fetū in potu datū aut suppositū cū myrrha. ¶ Darsisaban: emittit fetū si sumat̄ in pessariū. ¶ Dias. gūmi oliue siluestris mordēs liguā emittit fetū. ¶ Dias. stercus caprinū ⁊ ppie capre montane si sumit̄ in potu cū pte aliqua aromatū emittit fetū. ¶ Stercus arpe vel cape. vʒ. auis marine albe dr̄ si fumigat̄ cuʒ eo emittit fetū. ¶ Arist. lō. si sumit̄ in potu in pondere aur.ij. cū pipe ⁊ myrrha extrahet fetū: ēt si suppōit̄ hoc opat̄. ¶ Dio. sed rot. hoc facit. ¶ Oleū fenugreci positū in clysteri mulieris cuius ptus difficilis erit in multitudine exitus humiditatū de ea ⁊ ex siccitate ei⁹ postea ꝯfert. ¶ Folia nucis dr̄ q si sumunt̄ in potu post lauationē ⁊ mūdificationē mulieris cū aceto tollūt p̄gnationē. ¶ Nasturtiū babylonicū emittit fetum. ¶ Dias. decoctio ysopi. i. asse sumpta cuʒ melle emittit fetū ⁊ scđinā. Etiaʒ ysopus emittit fetū. ¶ Sal. pulpa collo. si supponit̄ emittit fetū. ¶ Dias. zinger ferri si sumit̄ in potu tollit p̄gnationē. ¶ Dias. cicera subueniunt ad emittendū fetum. ¶ Dias. lachrymatio mādragore ⁊ radices eius si sumitur de eo ad modū dauik. i. ⁊. ʒ. facit descendere fetū. Sulfur si fumigat̄ cuʒ eo emittit fetū. ¶ Diasc. smirrion vel satirion si dissoluit̄ radix eius ⁊ supponit̄ in pessariuʒ emittit fetum. ¶ Dias. sal modicū si supponit̄ emittit fetū. ¶ Retulit mihi hindauit q exptus est illud smirrion vel satirion emitit scđinā. ¶ Dias. camedreos ⁊ decoctio eius faciunt descendere menstrua. ¶ Dias. flos cauliū si supponit̄ interficit fetuʒ ⁊ si supponit̄ post coitū tollit p̄gnationē. ¶ Semen cauliū proprietatē hʒ q si supponit̄ post lauationē ⁊ mundificationeʒ tollit p̄gnationē. ¶ Bima. fructus dracōtee si sumunt̄. xxx. grana cū aceto lymphato emittit fetuʒ: ēt si mulier olfaciat odorē ipsius herbe penes siccationē floris patiet̄ aborsuʒ. ¶ Dias. radix dracontee si supponit̄ ad modū glādis emittit fetū. ¶ Dias. myrrha si supponit̄ cū absinthio aut cuʒ aq̄ lupinoꝝ aut cū succo ruthe emittit fetū velociter. ¶ Halic. bdelliū iudaicū emittit fetū si supponit̄ aut fumigat̄ cuʒ eo. ¶ Pulegiū facit abortiri fetuʒ in potu datū aut in fumigio positū: ēt si supponit̄ hoc faciet magis cū violentia. ¶ Succus mente si supponit̄ in tpe coitus tollit p̄gnationē. ¶ Filix iterficit fetū ⁊ eū emittit. ¶ Paulus si supponit̄ de yreos cū melle interficit fetū. Oleū yreos emittit fetū. Dias. yreos corrūpit fetū. ¶ Sal. scamonea supposita cū lana interficit fetū. ¶ Dias. sisileos cū radice ⁊ seie emittit fetuʒ. ¶ Rutha pprietatē hʒ corrūpendi spma. ¶ Diasc. Bima. rutha tollit p̄gnationē. ¶ Radix vitis albe sumpta in potu in pō. aur.ij. emittit fetū: ēt si supponit̄ hoc opat̄ ⁊ emittit scđinā: sed decoctio eius si sedet in ea hoc facit. ¶ Piper facit descēdere fetū: ⁊ estimo q si supponat̄ post coitū corrūpit spma velociter. ¶ Bim. pprietas pipis si suppōit̄ post coitū hʒ corrūpere spma. ¶ Ad difficilē ptū ⁊ ad emittēdū scđinā. ℞. sulfuris citrini myrrhe ruffe myrrhe aspalti opopōaci galbāi añ. p.i. ⁊ fumiget̄ cū fimo colūbino ⁊ pelle serpentis. ¶ Dixit: mulier si supponit cū stercore elephātis ⁊ iusqamo distēpatis: aut cuʒ stercore elephantis solo non p̄gnabit̄ oino in ppetuū. ¶ Dixit: laborans emorroydis curanda est vulua cū medicis egressionis mr̄icis: ēt accidit mulieribus ex ponderositate p̄gnatiōis fissura vesice ⁊ inde accidit eis exitus vrine non volūtarie. ¶ De li. venenoꝝ. H. dixit: si dat̄ in potu de ypratello perso i quātitate. ʒ. iij. exonerat fetū ipso die. ¶ Et dr̄ q cordumeni si dat̄ in potu in quātitate dauik.ij. mulieri exonerat fetū ipsa hora ⁊ ifert pruritū ⁊ est silē sinapi. vʒ. i generatōe pruritus ⁊ calitatis. Dico: hoc ē penes me cordumeni. ¶ Bim. ð aere ⁊ regiōibus dixit: facilis erit pt⁹ sup mulieres hn̄tes corpa leuia masculi facilius q̄ feie. Qz si difficilis fuerit ptus non mundificabit̄ mulier de sanguie: qm̄ menstrua ptus inflant̄ ⁊ multotiens accidit post eū vētri sic accit illi a q̄ cessabit sanguis emorroydal' ⁊ mēstruus

u ¶ De li. spmatis Hyp. dixit: eo q ꝯcepat quedā iuuēcula catatrix p̄cepi q saltū faciat ad ptē posteriorē ⁊ saltū fecit septies ⁊ ide cecidit ab ea spma. ¶ Dico nō dʒ saltus fieri ad ptē dextrā. sʒ ad ptē posteriorē: qm̄ si sic fcm̄ fuerit poterit spma descēdere. sed si saltus fit ad ptē anteriorē lʒ spma cōmoueat̄ adherebit penes ventreʒ mr̄icis: vn̄ si saltus fit ad ptē posteriorē subito cadet spma in mr̄ice. Si testiculi frangunt̄ aut extrahunt̄ aut ifrigidant̄ cū iusqamo pluries deficiet spma. ¶ De affo. si minuit̄ hn̄s in vtero patiet̄ aborsuʒ: ⁊ ppie si fetus eius magnificat̄ eo q fetus carebit nutrimēto suo: iō quāto fetus fuerit maior tanto magis erit ei nutrimentū abūdans oportunū vn̄ fetui si maior fuerit minutio fames ⁊ eūo mr̄icis erunt magis ei nociue. Qz si intensus fuerit fluxus ventris sup p̄gnantē dubiū erit ne faciat aborsum. Qz si fuerit in muliere suffocatio mr̄icis cū difficultate ptus ⁊ sternutatio ei accidit hoc erit laudabile. Si extenuantur māmille p̄gnantis patiet̄ aborsuʒ: qm̄ extenuatio māmillarū designat sup paucitatē sanguis i venis matricis ⁊ moriet̄ fetus ex cā diminutōis nutrimēti. ⁊ si fuerit p̄gnatio cū gemis extenuat̄ aliqua māmilla emittet fetū vnū q erit in latere in quo extenuata est māmilla. ¶ Dico: posse est q habebitur signū in muliere pregnanti in qua extenuatur vna māmilla. ⁊ dicere possumus q emittet mascuū aut feminam.

y ¶ Impone naribus medicamen sternutatiuū ⁊ retinēde sūt nares cum aure: quoniam emittetur secundina inde: quoniā accidet ventri penes hanc dispositionē extēsio ⁊ inchordatio subueniens super emissionem secundine.

¶ Qꝛ si fluens fuerit lac de mãmilla ꝑgnãtis signãt sup debilitatẽ fetus: qm̃ hoc signĩt ꝙ fetꝰ nõ suscipit nutrimẽtuꝫ sufficiens ⁊ melioꝛ dispõ mãmillaruꝫ erit si fuerit ↄstricta absqꝫ aliq̃ emanatõe lactis: qm̃ hec dispõ est mediocris ⁊ non erit sãguis diminutꝰ i toto coꝛpe ⁊ fetꝰ nõ erit absqꝫ nutrimẽto. ¶ Qꝛ si dispõ mulieris tẽdit ꝙ aboꝛsuꝫ faciat mãmille extenuabũt. ꝙ si fuerit ecõuerso. vꝫ. ꝙ mãmille eius sint dure accidit ei doloꝛ mãmillaꝝ aut anchaꝝ aut oculoꝝ aut in genibus ⁊ nõ faciet aboꝛsuꝫ. ꝙ si accidit febꝛis ꝑgnãti ⁊ calefiunt mãmille eius vehementer absqꝫ cã manifesta ꝑtus eiꝰ erit cuꝫ difficultate ⁊ fallacia: aut faciet aboꝛsuꝫ ⁊ erit super fallaciã: qm̃ accident ꝑgnãtibus humoꝛes mali excitãtes febꝛes: ⁊ nõ poteris mundificare eas de eis ob cãm fetus aut foꝛte excitant febꝛes foꝛtes interficiẽtes fetũ: aut foꝛte seq̃ntur illud febꝛes leues ⁊ inde erit fetus infirmus: ⁊ silr mr̃ eiꝰ: ideo partus erit nõ salubꝛis de fallacia: qm̃ saluatio partus indiget virtute imminenti in pꝛegnanti ⁊ fetu vniuersaliter.

¶ Panis poꝛcinus estimãt qdaꝫ ꝙ si mulier itum fecerit sup euꝫ faciet aboꝛsuꝫ: ẽt si ligat in collo aut i bꝛachio tollit pꝛegnationẽ. ¶ Dias. H. ꝙ succus eius ex vehementi potentia ipsius si epithimat cuꝫ eo venter coꝛrũpit fetuꝫ: ẽt si supponit lana erit magis violentus oĩbus aliis medicis ad emittendũ fetum. ¶ Dixit Dias. si illinit succus eius sup mirach ventris flãcum ⁊ vmbilicũ emittet fetum iuxta qd̃ subtraxi. ¶ Dico illiniendũ est cũ eo ⁊ clysterizanda est vulua cũ eo: qm̃ opat ad silẽ huius virtutis nõ ꝙ excitet caliditatẽ. Dixit Dias. succus panis poꝛcini interficit fetum violenter.

¶ Rubea tinctoꝛis si supponit facit aboꝛsuꝫ. ¶ Dias. mentastrũ si supponit interficit fetũ. ¶ Dias. succus mẽtastri emittit fetũ cũ violentia datus in potu aut suppositus. ¶ H. poꝛtulaca siluestris si fumigat cũ ea emittit scd̃inã. ¶ Dias. coꝛdumeni si fumigat cũ eo facit aboꝛtiri. ¶ Dias. oleũ arthemisie emittit scd̃inã. ¶ Dias. succus cucumeris asi. si supponit interficit fetũ. ¶ Retulit mihi qdã fidelis ꝙ sal gẽme si supponit facit aboꝛtiri. ¶ Hal. succus cucu. asi. coꝛrũpit fetũ si supponit. ¶ Radix cẽtauree maioꝛis si supponit ꝑ pessariũ facit aboꝛtiri: etiam succus eius hoc operatur. ¶ Galbanũ facit descendere fetuꝫ si supponitur aut fumigat cũ eo. Galbanum si bibitur cum lacte emittit fetum moꝛtuuꝫ.

¶ Dias. elkitran si illinit sup veretrũ tollit ꝑgnationẽ. ¶ Elkitran si suppõit i clysteri facit aboꝛtiri cũ violẽtia. ¶ Dias. elkitran si supponit interficit fetũ viuũ: ⁊ emittit moꝛtuuꝫ: ⁊ coꝛrũpit spma. si vngit cũ ea veretrũ in tpe coitus ⁊ est ꝑfectius aliis medicis oĩbus ad ꝓhibẽdũ ꝑgnationẽ: ⁊ facit illã q̃ vtit eo freq̃nter sterilẽ. ¶ Iuxta qd̃ subtraxi dico vulua clysterizanda est cũ elkitran dũ mulier iaceat supine vehementer cũ erectis anchis: qm̃ valde ꝑficiẽs est ad emittẽdũ fetũ: ⁊ silr curet cũ rebus faciẽtibus ad hoc vñ cũ remãserit in dispõne sua ꝑ hoꝛã .i. ⁊ suscepit clystere supponenda est ei lana inuoluta in ea: quoniam non habebitur ei simile.

¶ Lane vnctuositas si supponit facilem facit exitum fetus.

¶ Dias. anetũ modice positũ in oꝛe mr̃icis añ coituꝫ aut in tpe coitus tollit ꝑgnationẽ. ¶ Diasc. petroleon vt credit si fumigat cũ eo emittit fetũ. ¶ Dias. H. decoctio allei si sedet mulier in ea emittet fetũ. ¶ Dias. ⁊ hoc opat si fumigat cuꝫ eo. ¶ Coꝛtex radicis arboꝛis lauri si sumit in potu ad modũ ix. cerat. iterficit fetũ. ¶ Folia salicis .i. garb si comedũt tollunt ꝑgnationẽ. ¶ Si sumit i potu de seie keiri citrini in q̃titate ʒ. ii. aut suppõit absqꝫ melle emittet fetũ penes ꝑtũ.

¶ Decoctio floꝛis keiri siccati emittit scd̃inã. ¶ Hal. ⁊ emittit fetum moꝛtuum ⁊ data in potu coꝛrumpit fetum cum sit violente amaritudinis: ⁊ semen eius coꝛrumpit fetum viuũ: ⁊ emittit moꝛtuum: ⁊ radices eius hoc operantur.

¶ Hal. vterqꝫ ellebouꝛs si sumit interficit fetuꝫ. sed niger est potentioꝛ albo. ¶ Pro Bima. ad emittendũ scd̃inã supponat lana iuoluta in oleo balsami aut in oleo sisimbꝛii aut in oleo maioꝛane aut in oleo nardino cũ myrrha. ¶ Bima. dixit: cũ illis q̃ ꝓhibẽt ad ꝑgnationẽ post lauationẽ ⁊ mundificationeꝫ dꝫ supponi lana alba in q̃ sint folia salicis .i. garb trita cũ fructu ipsius salicis. añ. aur. pond̃. ii. ⁊ inuolui dꝫ in aq̃ folioꝝ ipsius salicis. sed facit huius silẽ semen napti cuꝫ nasturtio. añ. ʒ. ii. terant ⁊ distẽꝑent cũ pice liq̃da ⁊ inuoluant in aq̃ mentastri ⁊ supponat ⁊ tollit ꝑgnationẽ ꝙ teneant secũ scamoneã cũ pulpa coll. ⁊ vite alba ⁊ nigra squãma ferri sulfure ⁊ seie caulis. añ. p. i. postq̃ȝ trita fuerit ⁊ distempata cũ elkitran ⁊ reticeat post lauationẽ ⁊ mũdificationẽ ꝑ dies.

¶ Absqꝫ auctoꝛ distẽꝑet faria lolii cũ aq̃ cauliũ ⁊ suppõat.

¶ Ysaac: si difficilis fuerit ꝑtus sup mulierẽ. ℞. capillos veneris ⁊ misceant cuꝫ vino postq̃ȝ triti fuerint ⁊ modico lolio ⁊ dent in potu. aut det in potu pulegiũ cuꝫ vino ⁊ aq̃. sed cõfert ei sternutatio. ¶ Qꝛ si moꝛitur fetus. ℞. aq̃ ruthe. ʒ. iii. ⁊ tantũdẽ fenugreci ⁊ ficuũ coctaꝝ oꝛigani siluestri. ʒ. iii. ⁊ da ea in potu: qm̃ emittẽt fetuꝫ: ẽt si iponit de eis vulue eius cũ aqua ruthe in quantitate. ʒ. ii. cum pulegio elkitran.

¶ Etiã dandũ est de aq̃ ozimi folioꝝ latoꝝ in quãtitate. ʒ. iii. qm̃ tollit ꝑgnationẽ ⁊ vngenda est matrix cuꝫ veretro cum oleo balsami: qm̃ nõ ↄcipiet inde: ꝫ supponat añ coitũ pessarium cum oleo balsami.

¶ Hyp. elleboꝛus niger si supponit mr̃ici educit ꝙ i ea erit.

¶ Hoc est medicamen ad emittẽdũ scd̃inã. De li. Bima. de cura ꝑgnãtiũ. ℞. cinerẽ ⁊ infundat in aq̃: ⁊ colet tunc de ea in quãtitate rotuli vnius: ⁊ misceat cum ea. ʒ. i. maluauisci: ⁊ tunc dandũ est ei de eo ⁊ vomat ⁊ sternutanda est.

¶ Dixit: cuꝫ transacti fuerint post ꝑturitionẽ ⁊ nõ pariet studeat ad liberandã mr̃icẽ: ⁊ suppone ei cum medicis violentis nlla cautela adhibita d̃ fetu sicũ aq̃ ruthe oleo fenugreci ⁊ aq̃ fenug. cocti cũ dactil' ⁊ fumiget cũ oleo piscis saliti ⁊ poꝛris tritis ⁊ vngule eq: ⁊ cuꝫ emittit fetus ⁊ volueris ꝙ nõ ingrosset sanguis in mr̃ice ⁊ nõ noceat ⁊ ↄstringat mr̃ix fumigãda ẽ cũ bdellio ⁊ zuffara aut cicuta ⁊ gũmi fisticoꝝ oꝛigano: ⁊ sinape alboꝛ: qm̃ hec ꝓhibẽt ad igrossandũ sanguinem.

¶ Hoc est medicamen ↄferẽs difficultati ꝑtus ⁊ emittẽs fetũ moꝛtuũ. ℞. myrrhe galbani opoponaci fellis taurini sulfuris. añ. p. i. distẽꝑent cũ pice liq̃da ⁊ fumiget cũ eis ad modũ nucis plies ⁊ dãdũ ẽ ei i potu d̃ myrrha galbão ⁊ opoponaco. añ. ʒ. i. eq̃lr cũ succo apii cypsii ⁊ decoctõe lupinoꝛum.

¶ De regie ꝑgnãtis penes ꝑtũ eius ꝑcipe ei ꝙ itinere vtatur moderato ⁊ vngẽda est cuꝫ sambucino moderate ⁊ dandũ est ei in potu. ʒ. ii. de aq̃ fenugreci cocti cuꝫ tantũdẽ vini cocti ⁊ fumigãda est cuꝫ musco ⁊ cabraba: ⁊ ↄfoꝛtãda est cibariis vino aromatibꝰ ⁊ elogo bonũ faciẽti aiuꝫ. Qꝛ si diligis ꝙ fluat sanguis supabundãs: aut times ne retineat fumigãda est cuꝫ oculo piscis saliti ⁊ vngula eq: ⁊ si times ꝙ noceat ob retẽtõeꝫ sanguinis vtẽduꝫ est fumigiis plies. ¶ Aslamon: ad faciẽdũ velocẽ ꝑtũ intrare dꝫ balneũ ⁊ balneari in aqua calĩa ⁊ sumant in potu ⁊ supponant mucillagines viscose ⁊ illiniat venter cuꝫ doꝛso ⁊ anchis ⁊ ↄtinẽtiis suis cũ cera citrina: ⁊ oleo: ⁊ silr illiniant spõdilia doꝛsi oĩa ⁊ teneat i manu sua sinistra aliqd̃ sternutatiuũ: qm̃ mirabile erit. Qꝛ si posuerit arist. sup lanã ⁊ supposuerit ipãꝫ ei pariet ipsa hoꝛa. cinis vnguis asini aut iumẽti si distẽꝑat ⁊ liniat cuꝫ eo erit mirabilis virtutis in emittẽdo fetuꝫ si fuerit viuus aut moꝛtuus: ẽt si suspẽdit sup d̃xterã coxã spuma maris: ⁊ si coꝛtex cucumeris sicci aut galbani dat in potu i pon. aur. iii. cũ aq̃ calĩa pariet: ⁊ fumigãda est cuꝫ myrrha ⁊ magis violẽtũ erit hoc si dat in potu ei castoꝛeũ aut assa fe. aut sumat de spuma maris ps magna: qm̃ pariet statim. ¶ Hoc est vnguentũ ad laxãdũ vẽtrẽ ⁊ emittẽdũ statim. ℞. succi collo. ʒ. x. lacti titimali. ʒ. i. scamonee. ʒ. i. pulpe collo. ʒ. ii. galbani. ʒ. x. galbanum liquefiat ⁊ distemperentur oĩa ⁊ illinitio fiat cum eis.

¶ Qꝛ si infundatur hypꝛatellus in aqua ⁊ coquatur bene ⁊ sedeat mulier in decoctione ipsa emittet secundinã ⁊ emissa ipsa expedit ꝙ supponatur oleum rosaceum.

¶ Dixit: succus collo q̃n. violentus est valde ad emittendum fetum: ⁊ similiter assa fe. coꝛdumeni ⁊ galbanum.

¶ Absqꝫ auctoꝛe. coꝛtices rubi ꝓhibẽt ꝑgnationẽ si sumunt in potu post lauationẽ ⁊ mundificationẽ: ⁊ silr fructus salicis .i. garb. ⁊ silr si supponit flos cauliũ post lauationẽ ⁊ mũdificationẽ eiꝰ tollit ꝑgnatõeꝫ ⁊ emittit scd̃inã liget d̃coctio arthemisie ⁊ ifũdat aq̃ eiꝰ sup mr̃icẽ ⁊ fũiget cũ arthemisia. ¶ De ꝑfectõe ⁊ cõplemẽto supponat flos cauliũ ⁊ semẽ eiꝰ post lauationẽ ⁊ mũdificationẽ eiꝰ: qm̃ ꝓhibet ad ꝑgnãduꝫ.

¶ Iudeus accidit mulieri ex violẽtia ꝑtus ꝙ egrediet pars matricis ad vuluam ex dissolutione nerui circũferẽtis collũ matricis ⁊ remanebit ibi ⁊ vocatur cloda.

¶ Iudeus: ꝑgnatio mẽtiẽs apponit in perso hazdrind ⁊ inde erunt q̃si accẽtia ꝑtus: deiñ pariet q̃si ꝑticulã carnis: aut egredient de ea vẽtositates cum supfluitatibus tm̃ ⁊ gescet ⁊ faciet aboꝛsum. Si ista hñs fuerit in vtero aut foꝛte pariet apã q̃si ad modum ꝑtus da in potu huic de oleo calamig ⁊ logodion ⁊ ad apã da i potu de oleo vtriusqꝫ amig. cũ oleo radicũ: ⁊ minutio fiat si poẽ fuerit ⁊ emplastretur matrix cũ

eo ꝙ dissoluit ⁊ lenit perituram ⁊ fetum generaliter.

¶ Dixit: si datur in potu ꝑgnāti ꝑ. xxiiij. dies q̄lꝫ die aur. pō. .iiij. rutbe ortēsis cū aq̄ cal'a faciet aborsuꝫ. ēt si dātur i potu de succo ei⁹ aur. pō. iiij. silr̄ opantur: ⁊ silr̄ si freq̄nter sumitur fuccus sisamoꝝ aut decoctio fasioloꝝ ruffoꝝ. ¶ Dico ꝓut vidi rōnabilr̄ si suppōitur mulieri succus collogn. recēt̄: aut decoctio eius violenta q̄ reseruatur bn̄ faciet aborsuꝫ eius.

AA ¶ De electōib⁹ Joānitij dixit: si difficilis fuerit pt⁹ da mulieri in cibo cibaria leuia sicͭ ō gallicellis dū assuescat ne remittat in hoc ⁊ bibat sup ea de vio optio in q̄ꝫtitate digna ⁊ vtatur aromatib⁹ bn̄ mouēdo musculos ei⁹: q̄n̄qꝫ cū motu moderato addēdo i hoc absqꝫ intēsiōe ne eā redeat ꝙ nisi ꝑiat da ei i potu ō aq̄ fenugreci ⁊ vnge iferiora ei⁹ cū dorso ⁊ ꝑtinētijs suis gn̄alr̄ cū psilij mucillagine: q̄m hoc ꝯfert ꝑiture.

LL ¶ De q̄ōnib⁹ fetuū: fet⁹ egrediēs in pʒio cū pedib⁹ nō nālis ē. sed plēs istoꝝ viuēt ⁊ corpa ipsoꝝ iflātur an̄ exitū. sꝫ ille cui⁹ iflatio mitigaꝛ an̄ tertiū diē viuet: ⁊ q nascūtur i nouē mēsibus sūt i vltimitate magnitudis ⁊ v̄tutis i m̄rice: iō expediūt seip̄os q̄n subuersantur ⁊ egrediūtur nullā morā faciēdo p⁹ subuersionē ⁊ sic faciunt nati in. ix. ⁊. x. mēse: tn̄ ex lōga mora ipsoꝝ augēt supflua corpa vltra q̄ꝫ sūt nati i. vij. mēse. ħ maior ps ip̄oꝝ q oriūtur i. vij. moriꝛ: q̄m moriūtur an̄q̄ꝫ obtētā v̄tutē i eis hēant gn̄alr̄: q̄m si fet⁹ remāserit p⁹ reuersiōeꝫ: silr̄ ꝑ spaciū qō trahunt ipsi q oriūtur i. ix. erit corpulēt⁹ ⁊ in. vij. erit ōbills: ēt i. x. silr̄ erit corpulēt⁹. ¶ Dixit: pt⁹ nālis facilior ē sup mulierē ⁊ velocior i exitu. Qr̄ si volueris scire vtꝝ fet⁹ pt⁹ sit sup formā nālē opprie sup vētrē mulieris: ⁊ si fet⁹ descēdit de m̄rice sup caput cuꝫ scōina ⁊ mundificatio fiet de supfluitatib⁹ bn̄ erit. ¶ Sꝫ ipeditur fet⁹ nālis ex malo regie obstetricis: aut ex tristitia ⁊ ira accidentibus parienti aut ex terrore aut ex velocitate partus.

AA ¶ Qr̄ si difficilis fit pt⁹ scide scōinā ⁊ p̄cipe ei ad p̄ssurā faciēdū postea. ꝙ si egrediūtur pedes ei⁹ expelle eos ad supi⁹: deide mutādo eū dū sedeat extēde tybias ei⁹ paulati: deiñ semꝑ subuertātur dū caput ꝑueniet ad iferi⁹. silr̄ si difficilis erit pt⁹ sedeat mlier i aq̄ tepida vsqꝫ ad ypocōdria ipsi⁹: ⁊ vngēda ē cū cera ⁊ oleo ⁊ suppone ei scieꝛ. ō myrrha. sꝫ p⁹ horā. i. sue more dū fuerit sup scānū sternutāda ē ⁊ ifestetur iferior ps vētris ipsi⁹: q̄m pariet: ⁊ q̄re in formis iuxta ꝙ appetit ad se nā ⁊ dimittēda ē q̄n̄qꝫ ⁊ iaceat supine. q̄n̄qꝫ cōmoueatur in diuersis formis congruis iuxta qō opus fuerit ei

DD ¶ Athurisc⁹: si vēter cācri marini ex̄hitur ⁊ desiccatur ⁊ datur i aur. pō. i. cū vio albo post lauationē ⁊ mūdificatōeꝫ ei⁹ ꝓhibet ꝙ nō ꝑgnetur: ⁊ si plāgit mulier i tꝑe coit⁹ nō ꝑgnaꝛ.

? ¶ Dixit: si fumigatur mulier cū vngue asini emittet fetū mortuuꝫ ⁊ iterficiet viuuꝫ ⁊ violēter opatur i hoc valde: ēt cortex galbani emittit fetum si fumigatur cum ea velociter.

LL ¶ De libro fetus Hyp. seq̄stratur fet⁹ de dispōne nāli ⁊ egreditur fet⁹ i pʒio cū pedib⁹ ad lat⁹ q̄n mulier penes ptū plures motus facit surgendo iacendo sedendo ⁊ se adequando.

AA ¶ Alybirosin dixit: si i tꝑe pt⁹ fuerit dolor i pectine leuis erit pt⁹. ⁊ si fuerit dolor i dorso difficilis erit pt⁹. ¶ Dixit: in tꝑe q̄qꝫ pt⁹ ꝯfert ꝙ sedeat ꝑitura extendēdo pedes: deiñ iaceat sup dorsū ꝑ horā. i. deiñ surgēdo reiteret ascēdēdo ꝑ scalas velociter ⁊ descēdendo ⁊ dādo voces cuꝫ ipetu: ⁊ excitādo sternutationē plies. ¶ Tabri dixit: si coquūtur folia malua uisci romani cuꝫ butyro cocto ⁊ melle ⁊ dātur in cibo pariture leuem facient partum eius valde. ¶ Dixit: ⁊ si suspēditur sup coxā pariture storax crocea non patietur dolorem.

Y ¶ Etiā si teritur crocus ⁊ distempatur ⁊ ad modū medie nucis pōitur i pāno ⁊ suspēditur sup mulierē post ꝑtuꝫ emittet secundinam. etiam si ligatur stercus porcinum in pāno lane ⁊ suspenditur sup eā ꝓhibet fluxuꝫ sanguinis de ea: ⁊ habet modum ⁊ formam quam scripsimus in ipso libro.

AA ¶ Dixit: fumigāda ē mulier cuꝫ galbano aut sulfure aut myrrha aut opoponaco: q̄m ide leuis erit pt⁹: ēt cuꝫ musco ⁊ carabe: q̄m mundificabunt eā: ēt si tenuerit calamitā i mānu ei⁹ paritura pariet velociter: ēt si fumigatur paritura cū stercore iumētoꝝ pariet velociter. ℞. fruct⁹ sauie pugil. i. rutbe fasicul'. i. ciceris nigri pugil. i. coquātur ⁊ sup rot. i. ipsi⁹ pone ℥. i. de oleo grani viri. ⁊. ℥. i. de melle ⁊ da illud in potu. ¶ Bisera. dixit: difficilis fit pt⁹ ex ꝑuitate m̄ricis i creatōe sua: aut eo ꝙ ē p̄mus pt⁹ ei⁹: aut ex piguedie mulieris: aut eo ꝙ ē hebes: aut ex ap̄ate cal'o i m̄rice: aut eo ꝙ ē debilis v̄tutis: aut eo ꝙ fet⁹ ē nō in forma nāli: aut ex opulēta magnitudine ei⁹: aut eo ꝙ aperit nō tꝑe ꝯgruo: aut eo ꝙ scōina crepatur aut crepata fuerat an̄ tp̄s ⁊ ide desiccatur m̄rix i tꝑe idigēte humiditate. ħ leuē faciet ptū si fuerit difficultas ex vehementi ꝯstrictōe fet⁹. Sessio i pila i aq̄ i q̄ ebullita ē camomilla cuꝫ fenugreco seie lini caulib⁹ ⁊ imittaꝛ m̄rici aq̄ fenugreci ⁊ seis lini: ⁊ emplētur locus cuꝫ seie lini ⁊ cuꝫ ꝑte hūiditatū. ¶ Qr̄ si difficilis fuerit partus cōmouenda est crudeliter ⁊ sternutanda ⁊ retineat anhelitum ⁊ vehementem pressurā faciat.

Y ¶ Et ad emittēdaꝫ scōinā expedit ꝙ iaceat sup faciē coadunando ad se genua ad coxas: q̄m in tali mō leuis erit emissio eius: ⁊ humectandum est os matricis cum ceroto.

AA ? ¶ Et si scōina nō scidiꝛ expedit ꝙ scidatur cū vngue aut cū cutello: ꝙ si fuerit fet⁹ nō i forma nāli semꝑ subuertēdus est dū eq̄lis fiet. sed si fuerit mortuus suspēdēdus est cū musculis aptis ad hoc ⁊ emittēdus est. ¶ Bisera. succus cucu. asi. distēpat⁹ cuꝫ felle taurio facit descēdere fetū i suppositorio posit⁹. Hoc ē scieꝛ ad emittēdū fetū viuū aut mortuū. ℞. turbith myrrhe elleborí opoponaci fellis taurini. an̄. ꝑtē. eq̄lē ⁊ pessariū fiat ō eis: ⁊ fumigāda ē cū galbāo ⁊ sulfure distēpato cuꝫ felle taurino: q̄m faciet descēdere fetum. ¶ Dico. ℞. pul. collo. trite. ꝑ. i. ⁊ distēpando eā cuꝫ decoctōe pul. collo. ⁊ supponaꝛ: q̄m faciet descēdere fetū silr̄. ¶ Aliud violētum ℞. decoctōis pul. collo. ℥. ij. ⁊ clysteriza cuꝫ ea vuluā dū fuerit eleuata coxa. sꝫ istīm clysteris dꝫ hr̄e lōgā cānulā vt imitatur i collo m̄ricis i spaciositate ip̄i⁹. sꝫ expedit ꝙ an̄ hoc sedeat in aqua calida ⁊ balneetur pluries ⁊ suppōat myrrhaꝫ figiam cum oleo alcanne ⁊ oleis mollificatiuis ⁊ vngantur lumbi ⁊ pecten ⁊ dum humectetur os matricis paulatiꝫ deinde clysterizetur cum eo: quoniam cum emittet ipsa hora

¶ Capitulum sextum: cuius vnica est rubrica.

EE De retentione menstruorum.

EE DE septimo caplo de mēbris dolētib⁹. erit ex retētōe mēstruoꝝ pōderositas i toto corpe cū defectu appetit⁹ cibi ⁊ tēpestate horripilatiōe vigilia sincopi ⁊ declinatōe m̄ricis ad aliqō lat⁹: aut forte apparebit i dispōne ei⁹ grossitudo egrediēs nām ⁊ sign̄t sup ap̄a alicui⁹ mēbri: aut forte ꝯgregabit ⁊ idigebit apiri cū ferri istr̄o. ¶ Dixit: ēt hoc seq̄ꝛ dolor in dorso ⁊ collo cuꝫ febrib⁹ causonicis ⁊ vrina nigra cuꝫ aliq̄ erugie ruffa ad modū aq̄ carniū mixta cuꝫ carbonib⁹ cuꝫ difficultate migēdi ⁊ exituris ⁊ ap̄atib⁹ cal'is. Sꝫ si mēstrua supuenerit ꝭꝫ cursuꝫ suū nō laborabit aliq̄ vitio ex eis. Dixit multotiēs purgaꝛ cuꝫ eis corp⁹. sꝫ magis hoc erit i mulierib⁹ albis ⁊ flegmaticis. ¶ De tractatu q̄nto affo. dixit: retinentur mēstrua aut ex ap̄ate i m̄rice: aut ex tortura ei⁹ que fit penes ꝑtū magis: aut ex cā grossitudis sanguis: aut ex opilatōe venarū qb⁹ venit ad m̄ricē: aut ex coadunatōe orificioꝝ ipsaruꝫ: aut ex ꝯdēsatiōe substātie toti⁹ m̄ricis. Sꝫ si fuerit ex cā grossitudis sāguis ⁊ alicui⁹ attinētis ei hoc sanat calefactio fcā cū aromatib⁹: q̄m pōt attenuare si fuerit grossus: ēt apit opilationē q̄ fuerit ex cā grossitudis sanguis ⁊ illius qō sibi attinet diuidit ⁊ attenuat. Retinētur ēt mēstrua ex grossitudine hūoꝝ grossoꝝ aut fridoꝝ sup corp⁹ ⁊ penes hoc opus est vt cognoscaꝛ ħ ex colore mēstruoꝝ regie p̄cedēte ⁊ silibus: deiñ studēdū ē ad mundificādū sanguinē de ipsis hūorib⁹. ⁊ si fuerit retētio mēstruoꝝ ex grossitudine hūoꝝ sessio i aq̄ aromatū coctoꝝ ⁊ regimē attenuatiuū: ⁊ subtiliās sanguinē cuꝫ pessarijs attenuatis ꝯfectis de mēstruo ⁊ silib⁹ de attenuatis ea ꝓuocabunt: ꝙ si fuerit lac i muliere absqꝫ ꝑtu ⁊ p̄gnatōe mēstrua ei⁹ iā cessauerunt: q̄m sign̄t sup declinatione sanguis ad supius ⁊ sanguis q̄n decliat ad māmillas alteraꝛ i lacte. ¶ Dixit Hyp. accidunt ex retētōe mēstruoꝝ morbi ⁊ nocum̄ta: ⁊ erit retētio mēstruoꝝ ex grossitudie sanguis aut ex fritate ei⁹: aut ex opilatōe i orificijs venaꝝ q̄ sūt i m̄rice q̄ nō recipiunt qō supuēit ad eas. ꝙ si hoc accidit ex paucitate mēstruoꝝ ⁊ retētōe ei⁹ seq̄tur necio ꝭꝫ lōgitudinē dieꝝ determiatū accn̄s i m̄rice: aut ex gn̄e ap̄atis cali aut ex herisipila: aut ex sq̄rros aut ex cācro ⁊ penes eūonē sanguis itēsa nō erunt accn̄tia hec i m̄rice. ¶ De li. minutōis dixit: si volueris ꝓuocare mēstrua minue mulierē an̄ tp̄s i q̄ cōsueuit mēstrua emittere i saphena: aut scarifica ipsaꝫ sup tybiā ⁊ i die scōo minue i pede alio aut scarifica ⁊ euacua sāguieꝫ in quātitate ꝯgrua vtēdo regie qō ꝓuocat mēstrua cū reb⁹ attenuatis: ēt ꝓuocat mēstrua nisi fcā fuerit minutio mētastrū fluuiale ⁊ ortēse si coquunꝛ cuꝫ aq̄ mellis ⁊ bibiꝛ decoctio aut terunꝛ ⁊ miscētur cuꝫ aq̄ mellis ⁊ sumunꝛ in potu: ⁊

in meliori tpe fit in tpe post exitū eiꝰ de balneo ipsa hora: ⁊ magis ē violēta eis sauia cū pulegio si sumunt̄ i potu iuxta q̄ dixim9: ēt yerapigra multoꝝ aromatū ⁊ ꝓpe cinamomū erit melior. ¶ De li. coll̄e nigre. G. dixit: sanguis supueniēs i ptu vehemētioris nigredis ē: q̄m declinauit ad dies vꝫ. ad dies ꝑgnatiōis ad malitiā q̄litatis ⁊ melice ⁊ ꝑ decoctionē. ¶ De iij. ca. ij. epidi. dixit: rubedo faciei valida pōderositas i capite defectio in corpe ⁊ dolor in ꝓfundo oculi ꝓuocant mēstrua mulieris in q̄ inclusa fuerāt mēstrua: ⁊ ꝓpe si tunc fuerit tp̄s mēstruoꝝ suoꝝ. ¶ De. i. ca. li. vi. nisi ꝓuocata fuerit mēstrua mulieris spacio lōgi tpis: ⁊ mulier fuerit alba ⁊ hūida aquosi sanguis inflabitur vēter ⁊ dubiū erit ne supueniat ei ydrops. ¶ De. ij. ca. li. vi. dixit: q̄dā erat cuiꝰ mēstrua retinebātur ꝑ lōgū tp̄s: ⁊ eius appetitꝰ cibi deficiebat ⁊ extenuabatur corpꝰ ⁊ ipsā medici minuere ex errore appetitus cibi eiꝰ: ⁊ extenuatōe corporis eiꝰ timebāt sed ego vidēdo venas ipsius eē cal'as repletas sanguie liuido eā minui feci ⁊ vidēdo sanguinē eē sicut elkitran exhi feci in prio die in q̄titate rot. i. ⁊ in. iij. rot. ʒ. ⁊ plus cū idē sanguis fuerit in ipsa dispōne ⁊ viderim q̄ digna erat exctio eiꝰ maior ⁊ inde ꝯualuit ipsa mulier ⁊ reuersa est ad dispōnē suā ⁊ ipinguatū ē corpꝰ eiꝰ. ¶ De. viij. ca. vltio de expōne li. vi. epi. dixit: erat q̄dā mulier q̄ pepit añ tp̄s lōgū deiñ indurata ē ⁊ retēta fuerunt mēstrua eiꝰ ꝑ lōgum tp̄s cunq̄ ei acciderit hoc fcm̄ est corpus eiꝰ in modū dispōnis corpis viri ⁊ corroborati sunt pili in toto corpe ⁊ orta est ei barba ⁊ fcā est vox eius grossa: deiñ mortua est. ¶ Dixit. G. magis infert corruptio mulieribus faciētibꝰ ptū: ⁊ i qbꝰ fit multitudis mēstruoꝝ q̄ñ vidue fiēt ⁊ retinebunt ipsa mēstrua. ¶ Dixit: vidi ēt silr̄ ples mulieres patiēdo de his cāis nocumētū maximū ēt mortem. ¶ Dixit Hyp. ⁊ passa ē alia hāc passionē ꝓpriā ⁊ studui q̄d facerē descēdere eiꝰ mēstrua ⁊ nō descēderunt q̄ nō ꝑ lōgū tp̄s durauit: sed mortua est. ¶ Dixit. G. si trāslata fuerit mulier ad nām virilē nil poterit ad cōmodū mēstrua eiꝰ ⁊ hoc accñs accidit mulieri silī viro aut mulieri crispoꝝ capilloꝝ largaꝝ venaꝝ pauce carnositatis. ¶ De. i. cap. de aere ⁊ regione dixit: aq̄ frā corrūpit meatꝰ mēstruoꝝ. ¶ Dixit: erant mulieres romāe bibētes de aq̄ niuis q̄re mēstrua corrupta erāt: ⁊ eo q̄ de eis non mundificabant̄ multiplicati fuerant morbi ipsaꝝ ⁊ facte fuerant exiñ steriles. ¶ Absq̄ auctore. Ad ꝓuocādū mēstrua mirabil'r valde ⁊ violēter. ℞. euforbiū recēs ⁊ terēdo ip̄m cū aq̄ in mortario pone eū sup bōbacē ⁊ suppone ip̄m ꝑ horā: q̄m nō est dimittēdum plus ne fluat sanguis supabundās velociter. ¶ Aliud ad ꝓuocandū cū violētia. ℞. elleboꝝ nigꝝ ⁊ radices colloquintide ⁊ postq̄ trita fuerint distempa ea cū aq̄ ⁊ inde fac scief longum: q̄m suppositū prima vice emittet humiditatē multā deiñ emittet sanguinē. ¶ Aaron dixit: q̄ si retētū fuerit de mēstruis ex pte etatis nō hꝫ curā sed hoc fit post. l. ānos: q̄m in istis sanguis diminuit̄ ⁊ infrigidat̄ ēt in mulieribꝰ q̄ laborāt mēstrua diminuet̄ ipsaꝝ cū sanguis ipsoꝝ dissoluat̄: ⁊ si ipinguate fuerint abundāter silr̄ diminuent̄ mēstrua ipsoꝝ cū eiꝰ sanguis penetrat i nutrimēto: ēt mulieri si accidit fluxus sanguis nariū aut alia cūo diminuent̄ mēstrua ipsiꝰ: q̄ nisi hec fuerint ⁊ retinent̄ mēstrua morbꝰ erit: ēt accidit cū retētōe mēstruoꝝ dolor dorsi capitis ⁊ defectꝰ appetitꝰ cibi. sed cura fiat penes hoc cū eo q̄ faciet descēdere menstrua cū castoreo cordumeni nasturtio nigella assa fe. opoponaco serapino ⁊ silibꝰ supponant̄ ⁊ fumigiū fiat cū eis ⁊ dentur in potu silr̄. ēt multꝰ sudor ex labore aut ex alio diminuit descēsionē mēstruoꝝ ⁊ vrine: iō si dātur mulieri medicie ad ꝓuocādū mēstrua cautꝰ debes eē ne sudet mulier supabundanter. ¶ Hoc est medicamen bonū ad faciēdū descēdere menstrua. ℞. radicum apij feniculorum corticum radicū capparis costi radicis collogntide rubee tinctoris squinanti nigelle ameos cordumeni coquātur bene dosis. ℥. ij. quolibet die dum menstrua prouocabuntur.

¶ Paulus dixit: cessant menstrua ex debilitate epis: ⁊ ex cōicatōe alicuiꝰ mēbri vñ ingre sup hoc stude ad curādū mēbrū. ¶ Dixit: q̄ cognita cā: vñ passio est i mr̄ice absq̄ alio ipedimēto saphena minuat̄ ⁊ nō est exhēdū minus vno rotulo neq̄ plus rot. ij. ⁊. ʒ. de sanguine: ⁊ hoc fieri dꝫ in tpe solito menstruoꝝ. sed dādū est mulier de yera ⁊ pulpa collo. post q̄tē ⁊ excitāda sunt mēbra inferiora ⁊ ligent̄ pedes general'r ꝑ triduū añ tp̄s menstruoꝝ: deiñ dissoluantur in tpe menstruoꝝ ⁊ vtātur mulier balneo ponēdo empl'a rubificatiua sup spiale pectinē ⁊ anchas: ⁊ seq̄ndo ꝑgatōe facta cū yera pul. collo. minutōe ⁊ scarificatōe sup tybiā: ⁊ supponat̄ ei elleborus niger scamōea cētaurea pul. collo. sigia gūmi oliue siluestris succus ruthe ⁊ succus absinthij: q̄m hec ꝓuocāt mēstrua: ⁊ emittunt fetū. ¶ De memoriali melia si discipuli hoc est pessariū ad ꝓuocādū menstrua dixit. ℞. armōiaci. ℥. i. opoponaci mellis sigie nasturtij cordumeni sciseruce castorei ⁊ olei lilini fiat inde pessariū: ēt ꝓuocāt menstrua cum violentia rubea tinctoris maruth agnus castus amigd. amare ⁊ origanū ⁊ dent̄ in potu cū aq̄ lupinoꝝ ⁊ decoctōe absinthij aut decoctōe pulegij. ¶ De cōplemento: hoc est pessariū ad ꝓuocādo menstrua. ℞. ypratelli. i. ysucu piretri nigelle ruthe recentis euforbij distempent̄ oīa cum galbano ⁊ supponant̄ cū lana madefacta cum sambucino.

¶ De libro misus: de cura obstetricū dixit mulier que non emittit menstrua eo q̄ corpus eius est siccū ⁊ durum dꝫ vti q̄te balneo nutrimētis humidis ⁊ vino multe aque: deinde suppositorio ad ꝓuocādū mēstrua. Et mulier q̄ non emittit menstrua ex supabūdāti pinguedine dꝫ desiccare pinguedinem cum fricatione cum nitro ⁊ attenuatione regiminis.

¶ Bi. serapion retinent̄ menstrua añ eo q̄ corpus est infirmum modici sanguinis: aut eo q̄ in matrice est apostema: aut ex grossitudine sanguis: aut ex sanguie emisso ab aliquo mēbro: aut ex pinguedine egredienti equalitat ē: aut ex vlceribus que fuerāt post ꝯsolidatōe postq̄ opilata fuerāt orificia inde: sed exinde erit dfectus appetitus cibi dolor dorsi coxe ⁊ anche capitis ⁊ oculi cū febribus sincopi ⁊ nigredine vrine ⁊ rubedine ipsius. an forte accidet siccitas ventris cū difficultate mingendi ⁊ morbis melicis. ⁊ si fuerit cā apatis stude ad dissoluendū illud. sed si fuerit ex coadunatiōe orificioꝝ venaꝝ que accidit ex fritate aut ex etate sedeat mulier in aqua aromatū. ⁊ si fuerit ex pinguedine stude ad macrefaciendū. ⁊ si fuerit ex macie corporis vtendū est regie ꝯualescentis. tñ si fuerit ex aliquo pāniculo accñti in mr̄ice curandum est cū ferro. ¶ Hoc est medicamen violentū ꝓuocās menstrua. Bibat. ʒ. i. de assa fe. cū aq̄ mellis: aut. ℞. mētastri montani ⁊ myrrhe equal'r ⁊ da in potu de ea post balneum. ¶ Hoc ē pessariū bonū. ℞. ellebori nigri radicis collogn. ⁊ ꝯdisij eq̄l'r terāt̄ ⁊ cribellēt̄ ⁊ distēpent̄ cū felle taurio ⁊ supponat̄. ¶ Aliud. ℞. collogn. absinthij. añ. p. i. fiat suppositoriū cū felle taurino. ¶ Hoc scief bonū ⁊ exptū ꝓuocat menstrua. ℞. pulpe collo. absinthij assari nigelle ꝯdisij acori panis porcini mētastri mōtani yreos ruthe pipis nigri bdellij myrrhe asse fe. ꝯgregent̄ cū felle ⁊ supponant̄: q̄m faciēt descendere fetus cū violentia. ¶ Hoc est medicamen faciens dscēdere mēstrua ⁊ nō nocēs ꝑgnāti. ℞. castorei acori anisi seis apij. añ. ʒ. i. ⁊ dent̄ in potu cū vino lymphato: q̄m corroborat fetū non nocendo ei: ⁊ ꝓuocat menstrua. ¶ De. v. ca. de medicis simplicibus dixit: medicine que ꝓuocant lac de facili ꝓuocant menstrua valde. ⁊ si diminutio ꝑualens fuerit valde ⁊ inciditur oino: nec cōtulerint hec in ea indigebit sauina myrrha mentastro pulegio assaro costo cassialig. cinamomo amomo ⁊ reu. Dixit: hec sunt ꝓuocantia vrinā. sed ꝓuocātia menstrua debent esse minoris desiccatōis magis q̄ ꝓuocantia vrinā. ¶ De. v. ca. affo. retinent̄ mēstrua pregnantis: q̄m scdina suspendit̄ cū orificijs venaꝝ que veniūt ad matricē: q̄ si supuenerit de ea aliq̄ pars modica in dispōne sua erit supueniens de venis que sunt in collo matricis si fuerint modica ⁊ debilis. ⁊ si fuerit multa corrupta erit suspēsio scdine cū matrice ⁊ iō aborsum faciet. ¶ Misusan dixit: mulier que non emittit menstrua ex pte calitatis nāe eiꝰ dꝫ sequi q̄tē balneū ⁊ cibaria humectatiua: deinde vti suppositione de scief. sed que non emittit mēstrua ex multitudine pinguedinis est desiccādū corpus eius cū dieta: deinde supponende medicine ei iuxta quod in antidotario magno est.

¶ Hec ē cura ꝑfecta ⁊ violētia ad ꝓuocādū menstrua. ℞. rubee tinctoris pulegij cordumeni ruthe sauine decoquant̄ donec rubefiant. ⁊. ℞. asse fe. ʒ. ʒ. ⁊ inde fiant pillule ⁊ sumant̄ cū ℥. i. ipsius decoctōis ⁊ supponendū est pessariū de reu. ⁊ det̄ in potu de aqua cicerū ⁊ fasioloꝝ cum aromatibus ⁊ cerusa quo pacto per dies cū calefacta fuerit ⁊ ꝓpiquauerit ad febrem: ⁊ sacrificet̄ tybia dextra: deinde sinistra post triduum.

¶ Aliud de simplicibus. G. magis q̄ oia alia ꝓuocant mēstrua pulegiū ⁊ mentastꝝ fluuiale si in potu dant̄ aut supponunt̄. Prouocat ēt menstrua cū violentia valida rubea tinctorū. Lupini ēt ꝓuocant menstrua si decoctio eorū sumit̄

in potu' cū medicamine. Sed rutha est magis violenta. etiā
ysopus.i.assa cortices radicum capparis ꝓuocant cum vio-
lentia cassialig. ꝓuocat mēstrua cessantia ex grossitudine hu
morū. Centaurea minor ꝓuocat menstrua dico cepe si sup-
ponunt ꝓuocant menstrua. Ciperū semen eruce si sumūtur
in potu in pon.aur.ij. erit cura melior oibus alijs in ꝓuoca-
tione menstruorū. Casem feniculi ⁊ nigella ꝓuocat mēstrua
grossa valde. Apium siluestre multiplicat prouocationem
menstruorū valde ⁊ prassiū ameos ⁊ squinantū. ¶ Gal. ego
postq̄ minuebā saphenā aut scarificabā tybiā dabā in po-
tu castoreū cum mentastro siluestri aut fluuiali cognoscen-
do q̄ ꝓuocabat menstrua in quelibet dispōne absq̄ nocu-
mēto illato mulieri in aliquo modo alio: lȝ fuerit febricitās
cuȝ sit melius alijs: ita tamē q̄ febris eius fuerit leuis tn̄ da
bam in potu de aqua mellis. ¶ Dias. assarum ꝓuocat men-
strua ēt costum squinantū rutha ⁊ cinamomū ꝓuocant mē-
strua ⁊ vrinā. Semen keiri citrini si bibit in pon.ʒ.ij. cuȝ aq̄
mellis aut supponit cuȝ melle faciet descendere fetū penes
partū. ¶ Desilaba: caules ꝓuocant menstrua. Masarguy:
sigia si supponit ꝓuocat menstrua. ¶ De libro pregnatōis
sup pregnationē aliā retinent menstrua ex supabundantia
caliditatis ⁊ ex siccitate corporis. ¶ Dixit Gal. in li. mē. dol.
significat sup retentionē menstruoꝝ sensus ponderositatis
in toto corpore defectus appetitus cibi cuȝ ꝑturbatōe qua
horripilat corpus: ēt durities oris matricis ⁊ exinde accidūt
mulieribus dolores: aut forte accidunt dolores in ancha ⁊
claudicabit cum pede: aut forte patient exituras in vritide
indigentes apitōe cum instrō ferri: ēt accidunt inde appeti-
tus mali cum vigilia nausea ⁊ dolore in ventre collo ⁊ capi
te cum febribus causonicis ⁊ vrina nigra ⁊ erugine ruffa ad
modum aque carnium mixte cum retentione vrine. Dixit: vi
sis his sinthomatibus in mulieribus interrogare debes de
menstruis: quoniam inuenies ea fuisse retenta. ¶ Absq̄ au
ctore. cordumeni facit descendere menstrua si supponitur ⁊
similiter laureola facit descendere menstrua ipsa hora.

¶ Binserapion dixit: retinent mēstrua qn̄ debilitat corpus
aut ex paucitate sanguis: aut ex opilatōe accn̄ti ex vlcere cu
rato aut sili in ore matricis: ⁊ exinde corrupti fuerant meat⁹
qd̄ incurabile est: ⁊ hec sequit ponderositas corporis defe-
ctus appetitus cibi dolor cordis coxe anche capitis ⁊ radi-
cis colli cuȝ febribus sincopi nigra vrina ⁊ fetore ipsius aut
forte accidet difficultas mingendi cum siccitate ventris ⁊
melia cancro ⁊ sillibus. ¶ Si cā retentōis eorum fuerit apa
affligens corpus cū eo q̄ dissoluit cura fiat: ⁊ si fuerit ex opi
latione meatuum ex frigiditate aut ex grossitie sanguis atte
nuetur sanguis cum nutrimento ⁊ medicinis attenuatiuis ⁊
supponēdū est ei de eis: ⁊ si fuerit ex pinguedine stude ad ex
tenuandū corpus cum exercitio pauco nutrimento ⁊ clyste-
ribus calidis: ⁊ si fuerit ex debilitate stude cuȝ restauratiuo
regimine: tn̄ si fuerit ex ortu carnositatis in ore matricis inci
dendū est cum instrō ferri. ¶ Hoc est pessariū ꝑ menstruis
⁊ ꝑ laborantibus fluxu sanguinis ex matrice. ℞. castorei ⁊
musci ⁊ fiat inde pessariū ad modū glandis cum oleo musci
lino ⁊ supponat. ¶ Aliud. ℞. myrrhā ⁊ fiat de ea pessariuȝ
cum oleo sambucino aut oleo muscilino ⁊ supponat. ¶ Di-
xit. G. camo. maior alba incidit ⁊ attenuat humores grossos
¶ Dixit Pau. q̄ ruffa eo q̄ silr̄ facit ꝓuocat menstrua ideo
ꝓuocat menstrua si bibit. ¶ Dias. assarū ꝓuocat menstrua
ēt squinantū. ¶ Gal. sauina magis ꝓuocat menstrua q̄ȝ oia
alia qm̄ est in vltima attenuatōe. ¶ Athuriscus vria huma
na qn̄ inueterat dum putrefiet ⁊ vehemens erit fetor eius si
decoquit cum pugillo vno porroꝝ ⁊ in decoctōe eius sedet
mulier mundificabit matricē in.v. diebus. ¶ Dias. folia vrti
ce si terunt cum myrrha ⁊ supponunt ꝓuocabunt menstrua
ac si bibit aliqua pars myrrhe cum decoctiōe folioꝝ vrtice
ꝓuocabit menstrua. ¶ Dixit Dias. anabium vel anachium
si datur in potu aur.iij. cum vino cocto facit descendere mē
strua. ¶ Absinthiū confert retentioni menstruoꝝ. ¶ Ani-
sum emittit humiditates aquosas de matrice cum mēstruis
¶ Dias. asse fe. si bibit cuȝ aqua ⁊ pipere ꝓuocat menstrua:
fructus agnicasti si bibit cum mentastro siluestri aut suppo
nitur aut fumigat cum eo ꝓuocat menstrua. ¶ Diasc. aqua
ceparū ꝓuocat mēstrua. ¶ Arthemisia: si decoquit ⁊ sedet
mulier in decoctōe eius confert ꝓuocationi menstruorum.
¶ Dias. ac si decoquit de ea multa quātitas ⁊ in emplō po-
nitur aut emplāt cuȝ ea inferiora ventris ꝓuocat mēstrua:

succus arthemisie si teritur cum myrrha ⁊ supponit cum ea
facit descendere menstrua ⁊ emittit qd̄ descēdendū est: ēt si
dat in potu de seie eius in pon.aur.iij. faciet descendere mē-
strua. ¶ Diasc. camomilla si bibit aut sedet mulier in deco-
ctione eius ꝓuocat menstrua. ¶ Capilli veneris ꝓuocant
menstrua ⁊ mundificant parientē. Dias. ¶ Gal. castoreuȝ si
bibit in pon.aur.ij. cum mentastro siluestri ꝓuocat mēstrua
¶ Dixit. G. si retinent menstrua mulieris ego post minutio
nem saphene do in potu de castoreo cuȝ mentastro: qm̄ ex-
pertus sum hoc ⁊ inueni illud quolibet tp̄e prouocare men-
strua absq̄ aliquo nocumento illato ei ⁊ cum aqua mellis
do ea in potu ei. ¶ Opoponacū mixtū cum melle ⁊ supposi
tum ꝓuocat menstrua. ¶ Diasc. fructus opoponaci si bibit
cum absinthio ꝓuocat menstrua. ¶ Semen pastinace silue
stris ꝓuocat mēstrua. ¶ Daucū ꝓuocat mēstrua. ¶ Dias.
polium maius.i. gehda ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. Gal. cina
momuȝ si bibat aut supponit cum myrrha ⁊ hypicon facit
idem. ¶ Gal. dixit: kadigorius ꝓprietatē hȝ ad faciendū de
scendere menstrua. ¶ Gummi oliue siluestris pungens lin
guam ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. stercus caprinū ⁊ ꝓprie ca
pre montane si bibit cum aliquo aromate ꝓuocat mēstrua.
¶ Dias. arist. lon. si bibit in pon.aur.i. cum pipere ⁊ myrrha
mundificat parienteȝ de supfluitatibus retentis in matrice.
¶ Dias. ꝓuocat menstrua ⁊ si supponit hoc operat: sed ro-
tunda illud idem facit. ¶ Radix zuffare aut semen eius ꝓuo
cat mēstrua. ¶ Paulus: decoctio fenugreci si bibit cū melle
ꝓuocat menstrua. ¶ Bima. nasturtium ꝓuocat menstrua.
¶ Dias. ysopus.i. assa ꝓuocat menstrua. ¶ Trifoliū.i. anda
coca ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. radix acetose si decoquitur
cum vino ⁊ bibit ꝓuocat menstrua. ¶ Gal. semen mandra-
gore purgat matricē si bibit. ¶ Diasc. succus mandragore
maioris opatōis ē q̄ȝ lachrymatio ipsius. ¶ Camepitheos
si supponit cum melle mundificat matricē. ¶ Diasc. apium
montanū violentū est in ꝓuocatione menstruorū ⁊ siluestre
⁊ ortense ⁊ plantatū totum ꝓuocat menstrua. ¶ Gal. came
dreos violentuȝ est. ¶ Dias. camedreos veraciter ꝓuocat
menstrua. ¶ Gal. succus caulisi mixtus cum farina liliorū ⁊
suppositus ꝓuocat menstrua. Radix casem ⁊ semen eius ꝓ
uocat menstrua. ¶ Dias. oēs spēs porri saluo naptino ꝓuo
cant menstrua. sed porrū vineale est magis violentū alijs in
hoc. ¶ Dias. cortices radicis capparis ⁊ fructus eius ꝓuo-
cant menstrua. ¶ Dias. Gal. radix arboris amig. amararū si
decoquit bene ⁊ teritur bene ⁊ supponit ꝓuocat menstrua.
¶ Dias. lac equarū ꝓuocat menstrua retenta ex parte cali-
ditatis ⁊ siccitatis. ¶ Bima. radix rose marine si bibit cū vi
no ꝓuocat menstrua. ¶ Fasioli oculi nigri ꝓuocant men-
strua. ¶ Bima. ⁊ ꝓprie ruffi: si sedet mulier in decoctiōe ar-
boris myrrhe prouocat menstrua. ¶ Folia maiorane sicce
ꝓuocāt si supponunt. ¶ Dias. G. radix myrrhe ꝓuocat mē-
strua. Myrrha cum aqua lupinoꝝ aut ruthe si supponitur.
¶ Dias. sigia si bibit ꝓuocat menstrua. ¶ Galie. balneatio
cum aqua calida hoc facit. ¶ Ruffus sisimbriū ꝓuocat mē
strua. ¶ Gal. rosa siluestris ꝓuocat menstrua. Ameos ꝓuo
cat menstrua. ¶ Diasc. ameos si fumigat cum eo cum gūmi
pini mundificat matricē. ¶ Dias. ciperū ꝓuocat menstrua.
¶ Dias. cassialig. ꝓuocat mēstrua. Sasa: medicamen est co-
gnitū violentū ad ꝓuocanduȝ menstrua. ¶ Sandaricus: si
bibit cum aqua mellis ꝓuocat menstrua. ¶ Hyreos si bibi
tur cum vino ꝓuocat menstrua. ¶ Rutha ꝓuocat mēstrua
¶ Serapinū sumptū in potu cum aqua mellis ꝓuocat mē-
strua. ¶ Diasco. sisileos radix ⁊ semen ꝓuocant menstrua.
¶ Dias. sed triti de cirte insula violentū est in hoc ⁊ ꝓuocat
vrinā. ¶ Bima. decoctio farcularū si sedet mulier in ea mū
dificat matricē. Prassiū ꝓuocat menstrua. ¶ Diasc. succus
panis porcini ⁊ radix eius si bibit aut supponit ꝓuocat men
strua. ¶ Gal. Dias. radix eius debilior est succo eius lȝ ipsa
sit violenta ad faciendū descendere menstrua si bibitur aut
supponit. ¶ Rubea tinctoris ꝓuocat menstrua. Dias. Gali.
ꝓuocat menstrua violenter si bibit aut supponit. ¶ Origa
num ꝓuocat menstrua. ¶ Bima. cozule si terunt cum carni
bus ⁊ supponūt ꝓuocant menstrua. ¶ Gal. Dias. ꝓuocat co
stum menstrua. ¶ Dias. G. calamus aromaticus si bibit aut
supponit ꝓuocat menstrua. Dias. G. ponendus est in calefa
ctionibus ꝓuocatiuis ad menstrua. Gal. qm̄ confert valde.
¶ Gal. decoctio arthemisie aut folia ei⁹ si bibunt sicca con
ferunt retentioni menstruoꝝ. ¶ Dias. oleū arthemisie ꝓuo-

cat menstrua. ¶ Dias. pix naualis si bibit cuꝫ castoreo in vi-
no ꝓuocat menstrua. ¶ Radix centauree maioris si dissol-
uitur ⁊ inde fiat pessariū ⁊ supponit ꝓuocat mēstrua. succus
centauree minoris ⁊ decoctio eius si supponunt prouocant
menstrua. ¶ Dias. succus cucu. asi. si supponit ꝓuocat men-
strua. ¶ Gal. galbanū si supponit ꝓuocat mēstrua. ¶ Dias.
feniculi ꝓuocant menstrua. ¶ Gal. Diasc. fructus nigelle si
bibit tritus cum pipe ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. G. nigella
si bibit frequenter ꝓuocat menstrua. ¶ Rapa ꝓuocat mē-
strua. ¶ Dias. G. nigella facit descendere menstrua retenta
ex grossitie humoꝝ ⁊ ea reddit. ¶ Lac ficuū mixtū cum vi-
tello oui aut cum cera citrina si supponit mundificabit ma-
tricē ⁊ ꝓuocabit menstrua. ¶ Dias. farina lupinoꝝ si miscet
cum myrrha ⁊ melle ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. lupini ꝓuo-
cant menstrua si supponunt cum myrrha ⁊ melle. ¶ Galie.
ascarides si miscent cum pessario ⁊ supponunt ꝓuocāt mē-
strua. Dias. sed hoc si cum eis fumigatio fiat. ¶ Alleū silue-
stre ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. agaricus sumptus in dauik
.iiij. ʒ. ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. decoctio keiri citrini si mu-
lier sedet in ea ꝓuocat menstrua. ⁊ si bibit semen in pon. aur.
.ij. ꝓuocat menstrua cum violentia. Dias. ēt si supponit cum
melle. ¶ Decoctio floris keiri sicci ꝓuocat menstrua si de
ea bibit in aur. pon. ij. ⁊ supponit ꝑ inferius cū melle. ¶ Ga.
decoctio maluauisci mūdificat supfluitatē ptus si sedet mu-
lier i ea. ¶ Lac lactuce siluestris ꝓuocat mēstrua. ¶ Dias.
radix affodilli ꝓuocat menstrua. ¶ Dias. elleborus albus ꝓ-
uocat menstrua cuꝫ violentia si supponit ⁊ silr niger. ¶ Si-
ma. medicine mundificantes matricē ⁊ ꝓuocantes mēstrua
he sunt. myrrha cinamomū origanū siluestre radix cētauree
minoris opoponacū semen agnicasti amig. amare nux corti-
ces radix capparis rubea tictoris camepitheos elmabruth
ysopus. i. zuffa succus cucu. asi. elleborus niger gūmi fistico-
rū osua panis porcinus pentafilon ciminū naptū sisimbriū
enula vrtica elkitran fenugrecū bacce lauri semen maiora-
ne aqua porri aqua ceparū nasturtiū babylonicū hax medi-
cinarū si qua generalr bibit in pond. ʒ. ij. postq̄ trita fuerit ⁊
cribellata cum succo porroꝝ naptoꝝ aut cum succo absin-
thij aut cum aqua lupinoꝝ aut cum aqua pulegij aut cū suc-
co porroꝝ in quātitate. ℥. ij. ꝓuocat menstrua: ēt si supponit
hoc operat. ⁊ silr hoc facit ruta ⁊ aqua eius origanū silue-
stre castoreū cum aqua ysopi. i. asse si bibit de his aquis. anā.
. ℥. ij. hoc facit qd diximus ēt si bibit de castoreo. ʒ. i. ēt semen
apij cardamomū maius carpobalsamū semen peionie ⁊ gal-
banū hoc faciunt si bibit de yreos in. ʒ. ij. cuꝫ aque mellis. ℥.
. iij. rubea ciperū assaꝝ cortices cassielig. cinamomū myrrha
sigia generalr ⁊ absinthiū si de his bibit in quātitate. ʒ. ij. cū
aqua rubee tinctorū ⁊ bdellij iudaici opoponaci zuffare si-
sileos ⁊ elkitran. ēt si supponit cuꝫ castoreo: sed prassiū ⁊ pu-
legiū si bibit de eis in pō. aur. ij. cū aq̄ mētastri siluestris aut
cū aq̄ mētastri ortēsis aut cū aq̄ ruthe oppsse i q̄titate. ℥. ij.
¶ Ysaac si retinent menstrua ⁊ volueris ꝓuocare ea minue
anī tps eoꝝ per triduū saphenā aut ꝑ quatriduū: deinde scari-
fica vnā tybiā in primo die ⁊ in scdo aliaꝫ ⁊ attenuanda est
dieta in ipso tpe ⁊ anī per hebdomodas vn̄ euacuato ipo ꝙ
euacuandū est per inferius det ei in potu castoreū cum mē-
tastro fluuiali nisi fuerit caliditas ne ide accidat ei nocumē-
tum si fuerit caliditas ⁊ in hoc prebet beneficiū cū sit bonū
in cura. Mentastrū fluuiale si decoquit cum aqua mellis ⁊
bibit decoctio aut si desiccat ⁊ spargit ⁊ bibit aut supponit
⁊ melius erit si supponit post balneū: qm̄ magis violentum
erit in ipso tpe. ⁊ magis violentū hoc est pulegiū ⁊ sauina si
sumunt in tali modo: ēt yerapigra cōfert huic. sed ysopus. i.
assa cortices radicis capparis cassialig. feniculi apiū monta-
num capilli veneris ⁊ amomū ꝓuocant menstrua cessantia
ex frigore. ℞. asse sc. dauik. ij. oroboꝝ. ʒ. opoponaci quart. i.
cinamomi dauik. i. liquiritie armōiaci. anā. dauik. i. ꝯgregent
oia ⁊ dent in potu cum aqua in qua decoquant. ʒ. ij. assari. ℥.
. iiij. aque ebullite dum remaneat. ℥. i. qm̄ bonuꝫ erit ⁊ ꝑfectū
⁊ calefiet matrix cum mentastro montano yreos cipo ⁊ ani-
so cocto in aqua cum qua aqua epithimianda est matrix ca-
lide ⁊ supponendū est aliter dum sit cum elkitran. ¶ Ad ꝓ-
uocādū mēstrua. ℞. nigelle myrrhe ruthe fellis taurini. anā.
. ʒ. i. ʒ. pulegij aur. pond. ij. distempent cum elkitran: qm̄ facit
descendere menstrua aut oleo nardino. ¶ Aliud: piretri sta-
fisagrie carpobalsami pulegij cordumeni sinapis castorei
assari corticū radicis moroꝝ opoponaci lactis ceparū nar-
cisci ꝯgregent ⁊ supponant. ¶ De sūmis ad ꝓuocandū mē-
strua retenta ex pte grossitiei sanguis. ℞. castorei. ʒ. ij. pipis
albi. ʒ. ij. ʒ. mentastri pulegij. anā. ʒ. v. prassij. ʒ. iiij. dent in potu
de oibus. ʒ. ij. cū aq̄ tepida in qua decocti fuerāt fasioli ruffi
in quātitate. ʒ. v. fractū costū. i. ʒ. ij. aque dulcis in rot. i. tn̄ de-
coquāt dn̄ ꝑueniēt ad quart. rot. i. ⁊ colet ⁊ bibat ieiuno stō
post minutionē saphene vene pedis dextri. ¶ De cōplemē-
to ⁊ ꝑfectōe ad mundificandū mrīcē ⁊ ꝓuocandū menstrua
℞. pulegij. ʒ. v. prassij. ʒ. iiij. piretri. ʒ. iij. rubee tinctoris. ʒ. vi.
polij maioris. i. gebda. ʒ. iiij. ruthe sicce. ʒ. vi. acori. ʒ. iij. ʒ. flo-
ris sqnāti xilobalsami costi camedreos assari scordij ameos
⁊ pipis albi. anā. ʒ. iij. sc. apij sc. feniculoꝝ anisi. anā. ʒ. iiij. fasiolo-
rū ruffoꝝ. ʒ. x. decoquant in rot. v. aque dū remaneant rot. i.
. ʒ. ⁊ det i potu de eo tertia ps rot. cū. ℥. iij. olei pētad. sꝫ i fine
det de logodion. ¶ Hoc est pessariū violentū valde ad ꝓ-
uocādū mēstrua. ℞. hypratelli persij. i. osuen piretri nigelle
ruthe recentis euforbij. anā. ꝑ. i. terant bn̄ ⁊ misceant ⁊ distē-
ꝑent cuꝫ galbano ⁊ ponant inter lanā madefactā in sambu-
cino ⁊ iponat in pte iteriori mrīcis i supiori pte valde. ¶ Di-
xit. G. in li. mega. si volumus ꝓuocare mēstrua in supabun-
dāti quātitate apponimus ventosa sup pectineꝫ ⁊ vriti des
¶ De accn̄ti ⁊ morbo retinent mēstrua: aut eo ꝙ ꝯdn̄at mrī-
ci mala cōplo: aut eo ꝙ matrix in sui creatiōe est frā ⁊ vene
eius sunt anguste ēt accidit eis strictio ex supabundātia car-
niuꝫ ⁊ pinguedis: aut ex opilatōibus restringētibꝰ orificia ve-
narū eius ēt retinet ex cā grossitiei sanguis: aut ex paucita-
te ipsius ⁊ curat cuꝫ regie attenuatiuo aut exercitio: etiaꝫ ex
grossis cibarijs fris retinent menstrua ⁊ ēt ex pte motꝰ ipsiꝰ
si fuerit in alio loco sicut i ano aut pectore aut silibꝰ. ¶ Iu-
deus dixit: accidit ex retentiōe menstruoꝝ apā ⁊ dubayla in
matrice ⁊ strictus erit anhelitus: ēt exin̄ accidit dolor capit
⁊ mania cuꝫ inflatōe leui cuꝫ ydropisi si intēsa fuerit. ¶ Di-
xit. G. cuius vene fuerint anguste de mulieribus ⁊ fuerit pin-
guis scarificatio fiat sup tybiā ad faciendū descendere men-
strua est melior minutōe ei: qm̄ ex angustia venarū ipsius nō
egredit cuꝫ minutōe ⁊ oportunū erit ei: ⁊ ecōuerso. ¶ Dixit:
si volueris facere descēdere menstrua minue anī tps in quo
supuenit menstrua per triduū: sed minue venaꝫ saphene: aut
scarifica calcaneū exhendo sanguinē in modū dignū ⁊ atte-
nua regimen: ⁊ in die. ij. minue pedē aliū siue scarifica: ⁊ atte-
nua regimen ipsoꝝ dieꝝ ⁊ anī eos ꝑ. v. dies cuꝫ nutrimentis
⁊ medicis attenuatis. ¶ Prouocat ēt menstrua absq; minu-
tione decoctio mentastri fcā cuꝫ aqua mellis ⁊ data in potu
aut myrrha trita ⁊ bibita cuꝫ aqua mellis. sed melius tps in
quo bibendū est istud medicamen erit post exituꝫ balnei qn̄
extergit mulier postea ⁊ potentior est his sauina ⁊ puleguꝫ
scm̄ iuxta qd dcm̄ est: ⁊ yera in qua est aloe. ʒ. i. ⁊ de qualibet
spē aromatū. ʒ. vi. ⁊ melior erit qn̄ miscet cuꝫ ea cinamomuꝫ.
sed fiat qn̄ minuit ⁊ scarefit. ¶ De venenis. G. hypratellus
persus. i. osnē in quātitate. ʒ. ʒ. facit descendere vrinā ⁊ men-
strua. ¶ De epi. accidit mlieri i retētōe mēstruoꝝ tussis epi-
lepsia palisis ⁊ morbi repletiui ⁊ mali oēs ⁊ nō mltiplicatur
sanguis in ea: sed restrigit silr: qm̄ ꝙ egrediet de eis erit ma-
lum. ¶ Dixit: si accidit in facie rubedo cū febre vigilia rigo-
re ⁊ defectōe in corpe cū dolore in fundo oculi ⁊ ponderosi-
tate in capite tunc descēdent mēstrua ⁊ ꝓprie si fuerit descē-
sionis menstruoꝝ tps: an forte putrefiet ⁊ dixit menstrua qn̄
mutant ordinē i tpe oꝫ ꝙ mutet q̄titas silr eoꝝ ꝙ sit mior
aut maior: ⁊ melior erit qn̄ seqtur suū ordinē approbatū iux-
ta modū corpis mulieris in qua sanguis aqueus supueniēs
erit accidēt apata flegmatica ⁊ iflatiōes leues ⁊ h erit alba
blūda ⁊ pinguis. ¶ De epi. q̄dā mulier patiebat maciē ⁊ er-
roneū appetitū cuius mēstrua cessauerāt absq; ꝑgnatōe q̄ꝫ
medici timuerunt minuere cūq; viderim eiꝰ venas eē cal'as
⁊ repletas sanguine liuido minui eā feci ⁊ erat sanguis eius
niger ad modū picis vn̄ abundāter extraxi sanguinē de ea ꝑ
triduū ⁊ reuersa est ad dispōnē suā ⁊ cessauit macies ipsius.
¶ Retulit q̄dā mulier cuius vir absens erat ab ea ꝑ tps lon-
guꝫ ꝙ eius menstrua cessauerunt ⁊ fcā est in modū masculi.
⁊ studuerunt medici ad ꝓuocandū menstrua eius ⁊ nō ꝓfuit
⁊ orta fuit ei barba ⁊ vixit ꝑ annos ples deinde mortua fuit.
¶ De anforismis si cessauerit menstrua fluxꝰ sanguis nariū
laudabilis erit. sed in tpe suo frequēter corpus eius indiget
purgatōe: vn̄ expedit ꝙ inspiciat in colore mēstruoꝝ vt pur-
getur humor ꝯdn̄ans. Et si fuerit grossa non in vehementi
nigredine ⁊ viscosa flegmatica purganda est de flegmate: ēt

si fuerit aquea de flegmate ē̃t humido erit: ē̃t si fuerit citrina ⁊ tenuis de colla purgãda est si nigra de nigra. Et si mulier habuerit lac in mãmillis non ꝙ sit pariens neq̃ pregnans menstrua eius cessabunt. ¶ Dixit: diminutio menstruoꝝ fit ex opilatõe fcã in venis aut ex grossitudie sanguis aut ex frigiditate: ⁊ retentio coꝝ gñat per successionẽ dieꝝ herisipilã aut flegmonẽ aut cancrũ. ¶ De libro misus de obstetricib⁹ dixit mulier que non emittit mẽstrua ex duritie matricis sue dꝫ seq getẽ ociositatẽ animi: ⁊ leniendũ est corpus eius cuꝫ balneo ⁊ nutrimentis humidis potu aque ⁊ scieꝶ faciẽtibus descendere menstrua. sed que non emittit menstrua ex parte pinguedinis desiccare dꝫ corpus eius cuꝫ sumptiõe casei tm̃ siccati ⁊ fricatõe cũ nitro in balneo ⁊ oleo ⁊ silib⁹. ¶ De nãlib⁹ si fumigaꝶ mlier cũ collogn. emittit mẽstrua ipa hora.

¶ Capitulum septimum: cuius rubrice sunt.

FF EGressio vmbilici | est in capitulo rupture: curatur cum ferro aut cum medicis: ⁊ in hoc dixit Pau. ꝙ. hec curaꝶ ferro ⁊ iam sanati sunt cum medicis plures hoies. ¶ Sed medicine he sunt. ℞. aluis scissi.ℨ.v. fecis vini.ℨ.viij. rosarũ siccaꝝ.ℨ.x. galle imature.ℨ.ij. terantur cum vino dum fiat ad modum mellis ⁊ illiniatur vmbilicus cum eis ⁊ supponatur ei spongia madefacta in aceto ⁊ aqua ⁊ ligetur. ¶ Aliud: fricature plumbi.ℨ.i. succi ypoquistidos.ℨ.i.⁊ fiat prout diximus in primo.

GG ¶ Ad ani egressioneꝫ. ℞. fructus iambut galle ceruse acatie succi barbe hircine corticis pini thuris masculi myrrhe. añ. par.i. terantur bene ⁊ lauetur anus cum vino ⁊ puluerizetur super eũ de eis ⁊ impellatur ad interius. ¶ Dico: hi debent sumere quando curantur nutrimenta modice substantie leuis exitus ad saturitatem sicut de amig.

L ¶ Paulus dixit: egrediꝶ matrix ad exterius ⁊ in minori parte accidit ⁊ erit: aut ex casu mulieris de alto loco super agiꝫ ⁊ scindenꝶ panniculi qui retinent matricẽ: aut ex attractiõe scdine fcã crudeliter vñ attrahiꝶ matrix cum ea sicut accidit in difficultate ptus: ⁊ attractõe fetus mortui non fm astutiã factaꝫ ⁊ ex laxitudine totius corporis ex terrore vehementi valde. sed magis accidit in mulieribus declinãtibus ad etatem: aut ex lubricatõe oris matricis. ⁊ iaꝫ dixerunt plures ꝙ egrediꝶ in toto ⁊ non vidimus hoc nec scimus qualr in possibilitate fiat vt stabilis sit ꝙ ꝯuertaꝶ qñ egrediꝶ i toto. ¶ Dixit: in pricipio cure ipsarũ clystere dꝫ fieri: ⁊ emissio vrine ne infestetur inde matrix ex aliqua pte ipsius: deinde precipe mulieri ꝙ iaceat sup dorsum eius: ita ꝙ agiꝫ eius sit eleuatuꝫ ⁊ sint genua coadunata postq̃ fuerint sepata. Deinde. ℞. licinium de lana cuius forma esse dꝫ ad modũ vulue mulieris ⁊ ponaꝶ sup id pannus subtilis ⁊ infundaꝶ in succo spine egyptiane cort. ⁊ caude hyrcine mixto vino stiptico ⁊ impellaꝶ vel impleaꝶ cum eo matrix. sed cum egrediꝶ imittiꝶ cuꝫ temperie ⁊ ponaꝶ sup illud sup pannũ ⁊ pectinẽ spongia madefacta in aceto ⁊ aqua ⁊ iaceat mulier cũ inuolutis tybijs cũ panno ⁊ apponaꝶ ventose prope vmbilicũ ⁊ mirach ⁊ odorande sunt res boni odoris ⁊ dimittendũ est lana que madefacto est in succo cum aqua imissa est matrix per triduum ⁊ cum fuerit in die tertio mulier sedere dꝫ in vino nigro diuretico tepido aut in aqua cucumi in aqua coctũ fuerit mirtum cum squinãto ⁊ corticibus granatoꝝ deide extrahenda est ipsa lana ⁊ loco ipsius iponatur altera ad modũ cure prime ⁊ emplratio fiat ex cera cum emplro sup inferiora ventris cõfecto de corticib⁹ granatoꝝ galla farre ordei aceto ⁊ aqua ⁊ in die tertio silr fiat eadem cura ⁊ insepabilis sit hec cura dum sanetur pfecte. Si illud qd̃ eminens fuerit putrefactuꝫ fuerit incidendum est ⁊ noli timere: quoniaꝫ extracta fuit tota matrix postq̃ corrupta fuerat ⁊ postea vixit mulier.

GG L ¶ Dixit symon: si egreditur anus ⁊ inflatur ⁊ remanet apã ei⁹ non poterit reuerti calefaciendus est in prĩo vt deficiat apã deinde imittẽdus est ⁊ vngatur vnctuosis viscosis. ¶ Dico illiniatur cum rebus viscosis ⁊ puluerizandus est cũ rebus stipticis vt cum viscosis leuis fiat ꝯuersio eius. ⁊ ꝙ stiptica ꝓhibeant exitũ eius postea ⁊ cum corroborent: qm̃ stipticorum actus nõ velociter apparebit: vnde vnge: anũ egressuꝫ cum mucillagine scis citonioꝝ: deinde terendo balaustiam ad modũ collirij expge sup eaꝫ: qm̃ balaustia non ipedit tũc in veloci ꝯuersione cum viscosis ⁊ cum morã traxerit dignã opabiꝶ balaustia postq̃ ingrediꝶ anus: ⁊ inde ipediꝶ exitus ei⁹. ¶ De sũmis cõpẽdiosis dixit: qñ egrediꝶ anus aut mrix ⁊ morã traxerit lõgã ñ ꝯuerteꝶ dõec calefiet cũ calefactõib⁹

L ¶ Binserapiõn: si egrediꝶ matrix emittenda est tota suba cũ clysteri in primo leui ⁊ euacueꝶ vrina in toto: deinde p̃cipe ei ꝙ iaceat ponendo caput in anchis eius ⁊ cõgregando tybias eius ⁊ imittat in matrice de oleo abundanter rosato: ⁊ ponatur postea lana madefacta cum eo in ano ⁊ in locis attinentibus eis: deinde. ℞. acatiã mixtã cuꝫ vino stiptico ⁊ aq̃ mirti madefac cum eis pãnũ de lino ⁊ pone sup matricẽ expellendo eam dum ingrediaꝶ: sed qñ ingrediꝶ derelinquẽda est in dispõne sua: deinde sedeat mulier in decoctõe stipticoruꝫ ⁊ supponaꝶ ei scieꝶ stipticũ. ¶ Dico: aut forte egreditur scdina ⁊ putrefiet: ⁊ extimabit impitus ꝙ sit matrix ⁊ scdina tenuis ẽ: i q̃ mãifeste sunt vene ⁊ ẽ tenuis corpis ⁊ ẽ crepata.

GG L ¶ De antidotario antiquo an forte egrediꝶ anus ⁊ inflatur ⁊ non ꝯuertiꝶ. ⁊ si hoc fuerit sedeat patiens in decoctõe maluauisci ⁊ cauliũ dum leniaꝶ apã: deinde leniendus vel vngẽdus est cum spuma maluauisci vitello oui ⁊ aqua dragaganti aut mucillagine: scis citonioꝝ ⁊ intromittendus est: ⁊ cum fuerit intus ligetur: deinde sedeat in aqua cucumi. ¶ Diasc. acatia ꝯuenit egressiõi matricis ⁊ ani. ¶ Dixit. G. decoctio mirti ꝯuenit egressioni matricis ⁊ ani ⁊ ē̃t acatie. ¶ Dixit: folia vrtice recentis posita sup matricẽ egressam eam imittũt ad interius. ¶ Folia viole emplrata sola aut cuꝫ farre ordei ꝯferunt de egressione ani. ¶ Stercus taurinũ si fumigaꝶ cũ eo corrigit dispõnẽ matricis egredientis. ¶ Diasc. decoctio arboris matricis iuxta qd̃ est i caplo sputi sanguis valet ad egressionẽ matricis sicut ypoqstidos. ¶ Dias. G. dixit: ꝙ cõfert egressiõi matricis ⁊ ani sicut ypoqstidos. ¶ Piscis stupefaciens si supponiꝶ restringit anũ qui egrediꝶ ad exterius ¶ Decoctio galle facꝫ ad egressionẽ ani si sedet i ea. ¶ Dia. galla si de ea fit decoctio cum ea emplastreꝶ anus fortẽ vtilitatẽ dabit in egressione eius. ¶ Gali. succus panis porcini mixtus cum aceto ⁊ illinitus super anũ egressum imittit cuꝫ. ¶ Dias. fungi boni siũt ad egressionẽ matricis si supponunꝶ: aut cum eis fit fumigiũ. ¶ Acetũ imittit egressionẽ matricis ⁊ ani. ¶ Dia. Bima. decoctio galle facit ad egressionẽ ani si sedet in ea. ¶ Galla si decoqtur ⁊ cũ ea emplratur anus magne vtilitatis erit ad egressionẽ eius. ¶ Dias. Bima. cõfert egressiõi ani aqua granoꝝ mirti aqua balaustie cocte aqua rosarũ coctarũ ⁊ aqua corticũ granatoꝝ decoctio galle decoctio corticũ arboris grani viridis decoctio panis porcini si sedet in ea. ¶ Ysaac: galla ruffa matura si decoqtur in aq̃ pfecte ⁊ teritur ⁊ emplratur cuꝫ ea anus qui egrediꝶ sanatur. ¶ Absq̃ auctore. sessio in decoctiõe folioꝝ ruthe ⁊ florum eius ꝯfert egressioni ani si fuerit cum caliditate: ⁊ si fuerit cũ frigiditate sedeat in decoctõe nucũ cypressi ⁊ folioꝝ eius sauine ⁊ siliũ. ¶ Hec est decoctio ad egressum ani ⁊ matricis ℞. nucis cypressi balaustie copularũ glandiũ corticũ granatoꝝ rosaꝝ cum copulis decoquanꝶ ⁊ teranꝶ bene he medicine ⁊ sparganꝶ sup anũ: sed prius vngaꝶ cũ vitello oui: ⁊ intromittaꝶ: deinde sedeat in ipsa aqua. ⁊ de suba ipsius aque faciat emplꝫ: qm̃ violẽtũ erit. ¶ Judeus dixit: accit egressio matricis ex vehementi ptu ⁊ tunc appellaꝶ afla: ⁊ in prĩo curatur cũ rosis ⁊ calefaciendũ est dorsuꝫ pluries: deinde spargendũ est sup os vulue de acatia galla ⁊ balaustia ⁊ pone super illud pallotulã ⁊ ligetur ad ipellendũ matricẽ ⁊ dꝫ sedere in aquis stipticis. ¶ Et si egreditur anus ⁊ iflatur stude ad curandũ eum cum balneo ⁊ aqua tepida: deinde vngendus est cum oleo sisamino ⁊ opprimendus est vt ꝯuertaꝶ ad locum eius: ⁊ da patienti in cibo de vitellis ouoꝝ ⁊ pone in modica quantitate in qua non erit ponderositas vt posse sit ꝙ remaneat per.xxiiij. horas ⁊ plus ꝙ non vadat ad sellaꝫ: qm̃ hoc est dñiũ cure eius. Et si egreditur silr reiterãda est cura. ⁊ si volueris fiat iterum cura cũ mucillaginibus viscosis. ⁊ si fuerit intense laxitudinis spargendus est super eũ de acatia trita in vltimitate ⁊ in pte ex cera: ⁊ dñiũ cure eius sit ꝙ nõ surgat ad sellã p tp̃s longũ: lꝫ sit nã leuis: ē̃t expedit ꝙ

detur de corina vel medulla cassiefi. cū oleo amig. cuȝ tēpie.
¶ De meamyris spgēduȝ ē sup anū de squāma plumbi su-
mach de seie rosaꝝ postq̄ lotus fuerit cum vino stiptico.

FF ¶ De cura morboꝝ cōburēda est galla ⁊ dissoluēda est i aq̄ ⁊ cuȝ ipsa aq̄ fiat epithima sup vmbilicuȝ egressuȝ ⁊ distem-panduȝ est thus cuȝ albumie oui: ⁊ fiat cuȝ eis emplm super vmbilicuȝ ⁊ ligetur vehemēter. Sūma illius qd̄ accidit i ex-tu ani infantibus ex humiditate musculi ani ipsorum erit.

GG L ¶ Biserapion dixit: qñ egredit̄ mrix locū suū in ptu aut alio mō iaceat mulier sup dorsum ⁊ caput declinet ad inferius ⁊ anchas ad supius. ¶ Et imitte in mricē de oleo tepido ⁊ ca-lefac ptinētiā vulue gnal'r cuȝ lana madefcā cuȝ oleo ros. te-pido fiat hoc p horā: ⁊ deiñ ℞. acatiā ⁊ terēdo eā in aq̄ tepi-da duȝ dissoluatur inuolue in ea pānū de lino aut misce suc-cuȝ barbe hircine cuȝ vino nigro stiptico: qm̄ melius valet aut cuȝ aq̄ mirti ⁊ suppone eā mrici: ⁊ intromitte eā ad inte-rius pcipiēdo mulieri q coadunet suas tybias: ⁊ dimittēda ē i sua dispōne p tps: deiñ sedeat i decoctiōe cucumi ⁊ añq̄ fiat cura ista expedit q emittātur q̄ in intestis fuerit de suba cuȝ clysteri leni: ēt in vesica de vrina vt amplietur locus.

HH ¶ Dixit Dias. G. oleū camomille maioris ɔfert apatibus du-ris ani. ¶ Corona regia si emplatur cuȝ ea sola aut cum vi-tello oui ⁊ faria fenugreci aut farina seis lini: aut puluere vio-laꝝ aut papauere leni lenificabit apata dura ani pcipue ca-lida: ⁊ si decoquitur cum vino ⁊ emplastratur cuȝ eo mitiga-bit dolores: ⁊ silr apata accidentia in testiculis.

II ¶ Agnus castus mixt⁹ cuȝ butyro cocto ⁊ folijs vitis leniet duritiē testiculoꝝ: ēt fructus eius si emplatur cuȝ eo cuȝ aq̄ ɔfert dolori accñti de fissura ani. ¶ Farina fabaꝝ si decoq-tur cuȝ vino aut emplat̄ cuȝ ea sanat apa testiculoꝝ. ¶ Di-xit. G. farina fabaꝝ bona est in emplo ad apa testiculoꝝ co-cta cum vino in emplastro posita. ¶ Dixit. G. farina fabaꝝ bona est ad apa testiculoꝝ cum albumine oui.

KK ¶ Dixit. G. casus ei⁹ maxie vtilitat̄ ē i vlcerib⁹ hoꝝ mēbrorū.

HH ¶ Dixit: emplm corone regie ɔfert apati ani ⁊ vitellū oui bo-

II nuȝ est in hoc loco elixuȝ aut assuȝ. ¶ Dias. vitellū oui elixū si supponit̄ cuȝ corona regia in emplo cōfert valde apatib⁹ ani. ¶ Semē iusqami tritū ⁊ positū i ēplo ɔfert apatib⁹ testi-culoruȝ calidis. Oleuȝ fenugreci confert apatibus ani.

KK ¶ Lac solum ɔficitur cum medicinis mitigatiuis ⁊ conforta-tiuis: ⁊ pprie sicut est tucia lota in doloribus ani de erugine calida coadunata in eo aut de vlcere cancroso.

HH ¶ Gal. ⁊ silr de apatibus accñtibus in pectine ⁊ locis vicinis ei. ¶ Rosa marina trita ⁊ posita in emplastro mitigat apo-stema calidum accidens in ano.

II ¶ Dias. sal mixtus cū mentastro mōtano ⁊ butyro cocto ma-turat apata flegmatica accñtia in testiculis. ¶ Fel taurinū cum melle ɔfert dolori vulue ⁊ restinet testiculos. ¶ Radix liqritie trita sola ⁊ cū aceto aut cū folijs iusqami ⁊ farina tri-tici mitigat apostemata calida accidentia in testiculis.

HH ¶ Dias. G. si decoqtur galla sola ⁊ teritur ⁊ emplatur cū me-dicamine ɔferēti erit violēte vtilitatis oibus apatibus acci-dentibus in ano. ¶ Lenticule elixe ⁊ mixte cū corona regia citonio aut cortice granatoꝝ aut rosis siccis aut oleo ros. cō-ferunt ⁊ cuȝ eis fit emplm bonum ad vlcera ani: ⁊ ad apata ipsi⁹. ¶ Dias. aloe ɔfert apatib⁹ accñtibus i eis locis valde.

LL ¶ Galie. assungia porcina bona est ad dolorem ani. ¶ Dias. alumen conuenit doloribus vulue.

HH ¶ Pix humida dissoluit duritiem ⁊ exituram accñteȝ in ano. ¶ Dias. pētad. bonuȝ est apatibus calidis. ¶ Dias. malua-uiscus positus in emplo solus: aut postq̄ coctus fuerit cum vina dissoluit apa cal'ȝ in ano. ¶ Radix affodilli cocta cum fece vini ⁊ in emplo posita confert apatibus testiculorum.

II ¶ Bima. hec ɔferunt duritiei in testiculis. ℞. se. agnicasti. ʒ. v. farine fabaꝝ. ʒ. x. vuaꝝ passaꝝ sine nucleis. ʒ. x. cimini na-pti. ʒ. v. farine ciceꝝ. ʒ. x. terātur ⁊ cribellētur ⁊ distempentur vue passe cuȝ adipe anatis aut adipe vituli in quātitate. ʒ. l. liquefiat cuȝ vuis passis ɔgregētur medicine ⁊ distempent̄ cū aliq̄ pte olei lilioꝝ ⁊ opponātur sup apa durum hoc fiat si fuerit ex frigiditate ⁊ si fuerit ex caliditate. ℞. virge pasto-ris aut solatri farine ordei radicis maluauisci aque corian-dri albuginis oui ⁊ olei sisamini.

HH ¶ Ad apa in ano ⁊ testiculis. ℞. coronā regiā ⁊ decoquēdo

II eā cū vino cocto dū liquefiat misce cū ea vitellū oui farinaȝ fenugreci seminis lini pulueris violarum farine fabaruȝ ca-momille ⁊ violarum ⁊ cum eis fiat positio super apostema ⁊ conferens erit ⁊ confert matrici.

LL ¶ Bima. Ysaac. si fuerit dolor in ano cū acuitate ⁊ caliditate ℞. pticulā. i. panis albi de sil'a ⁊ decoquēdo eā cū aq̄ ⁊ oleo ros. tere ipsaȝ in mortario mundo cū vitello oui elixo dū cō-sumet̄ aq̄ ⁊ post ea assari ⁊ illinitio fiat sup eā cū eis. ¶ Aut ℞. rosaꝝ siccaꝝ aur. pond. ij. vitella ouoꝝ assa. ij. cos bene misce cū eis cerā liquefactā cū oleo ros. ⁊ illiniatur anus cū eis: ēt ɔfert ei tucia plūbuȝ vstum ⁊ cerusa plūbina pticula-riter vel cōposite ⁊ cera dȝ esse cuȝ oleo ros. ⁊ si fuerit dolor in ano cuȝ fritate vtendū est oleis calidis ⁊ sessione sup loca calida sicut i solario balnei ⁊ silibus. ¶ Absq̄ȝ auctore. ℞. adipis galline medulle ossium vacce ceruse plūbi. añ. ʒ. ij. li-targiri ɔditi ⁊ loti cū aq̄ dulci. ʒ. ʒ. albumen vnius oui fiat in-de vnguentū ⁊ bonū erit fissure ⁊ dolori ani. ¶ Ad pruritū in ano cū caliditate. ℞. solatri olei ros. ceruse luti chusi ⁊ cā-phorā paucā. ¶ Aut silr. ℞. ceruse cāphore aq̄ solatri cere olei ⁊ fiat inde vngēdū ⁊ coquātur in decoctōe rosaꝝ ⁊ vio-larū iulep spine scē papaueris maluauisci albi. ¶ Et si fuerit pruritus ⁊ dolor cū fritate. ℞. picis liqde porri mumie cere ruffe olei nardini aut olei lilioꝝ inde fiat emplm ⁊ sedeat in aq̄ in qua decoquāt̄ bacce lauri cū folijs ipsi⁹ cū camomilla corona regia maiorana ⁊ sisimbrio. ¶ Ad dolorē accñtem de incisione emorroydaꝝ: calefactio fiat cū porris elixis cū butyro cocto ⁊ cepis elixis cū butyro cocto cum raritate in hora post horā illinitio fiat sup eas: ⁊ silr sup matricē. Q: si ibi fuerit caliditas cuȝ acuitate emplatio fiat cū solatro co-cto cum oleo ros. tepide: ⁊ positio fiat sup eas ⁊ cum farre ⁊ oleo violaceo ⁊ cum violis folijs ⁊ rosis postq̄ cocte fuerit ⁊ posite in emplo cum oleo ros. ⁊ emplatio fiat cum eis: ⁊ ca-lida pfectiora: ēt corona regia pfecte agit in hoc valde. sed elixa dȝ esse ⁊ distempet̄ cū oleo ros. ¶ Q: si fuerit prurit⁹ in ano de vermib⁹ puis signa coꝝ sūt i caplo vermiū ⁊ lum-bricoꝝ: ⁊ ad dscm̄ sēsus ani ⁊ stuporē fiat clystē cū aq̄ ⁊ sale.

HH ¶ De aggregatore: si fissura fuerit in ano ⁊ apata cal'a fuerit ex cgōne acuta ⁊ cole. ru. Hoc medicamē erit bonū. ℞. litar-giri squāme argenti. añ. ʒ. ij. ceruse plūbi. ʒ. vi. terant̄ ⁊ cribel-lētur cū cindeto ⁊ distempent̄ cū oleo ros. cera alba ⁊ pigue-dine ceruina i q̄titate q̄ distēpari psit medicie ⁊ ɔferēs erit.

II ¶ Judeus. Hoc est vnguētū bonū ad apa in testiculis ⁊ pti-nentijs ipsoꝝ: decoquant̄ lenticule rose ⁊ cortices bn̄ ⁊ tera-tur aq̄ ipsaꝝ cū oleo ros. ⁊ vitello oui ⁊ inde fiat illinitio sup illud. ¶ Ad pruritū in testiculis. Illinitio fiat sup illos cum sciaf memithe ⁊ oleo ros. ⁊ scarificatio fiat i maiori pte ache: ¶ Ad apa sistens in testiculis. ℞. fabarū fenugreci. añ. p. i. coctani cāmomille trite cuȝ butyro vaccino ⁊ vino cocto ⁊ inde fiat emplm. ¶ Hoc est vnguentū mirabile quo vtēdū est si non faciunt alia vnguenta. ℞. cineris nucleoꝝ canelle ss. i. sarsa. p. ij. maluauisci. p. i. terant̄ cū aceto ⁊ fiat iñ emplm ⁊ confert vnctio cum oleo scorpionum: ⁊ euitanda sunt semi-na attenuatiua iuxta quod subtrari de meamyr.

HH LL ¶ Ad fissurā ⁊ apa calm in ano ⁊ ad pulsationē cū calidita-te vehementi. ℞. olei rosati succi solatri terant̄ in mortario plūbi dū ingrossent̄ ⁊ nigrescant: deiñ misce cū eis cerusam plūbi lotā aut modicū de cāphora ⁊ terant̄ in mortario dū fiet ad modū vnguenti: qm̄ mirabile erit. Q: si dolor fuerit vehemens misce cū eis modicū de opio ⁊ mirabile erit val-de. ⁊ si fuerit cum inflāmatione ⁊ ardore violento. ℞. albu-ginem oui ⁊ terendo in ipso mortario cum camphora infri-gida illud super niuem ⁊ vnum emplastrum sequatur aliud.

KK ¶ De medicis inuentis de emorroydis ⁊ alijs cōfert vlceri-bus in vulua ⁊ attinentijs eius lauatio cum vrina humana postq̄ vetusta fuerit in eo q dixit athuriscus ⁊ badigorius. ¶ Dixit. G. secutus sum eā in his mēbris ⁊ non ɔtulit mani-feste ex eo q in ea est de calitate ⁊ humiditate iuxta qd̄ sub-trari. ¶ Dico. ℞. cerusam plūbi ⁊ modicū opij ⁊ terendo ea cū aceto ⁊ aq̄ endiuie: ⁊ acetū dȝ cē modicū: ⁊ illinitio fiat su-per ea si fuerit vehementis rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ pulsa-tionis: qm̄ confert valde: ⁊ incipiendum est semper cū aqua endiuie si desiccatur ⁊ nisi desiccetur vnctio fiat secūdario. ¶ Gal. hec operatur in vlceribus accidentibus in ano.

II ¶ Cicera nigra si decoquant̄ cū aq̄ ⁊ miscent̄ cuȝ melle ɔfe-runt apatib⁹ in testiculis cal'is. ¶ Dias. orobū illinitū super apata accñtia in testiculis ɔfert. ¶ Gal. olmolia si illinit̄ sup apata dura ⁊ iflata dissoluit ea. ¶ Dias. lutuȝ sanius mitigat apata cal'a i māmillis ⁊ testiculis ⁊ oib⁹ mēbris nodulosis.

KK ¶ Oribasius: fruct⁹ vitis siluestris mixtus cuȝ croco ⁊ melle

⁊ oleo bonus est vlceribus accidentibus ⁊ crudelibus vlceribus: si de eis fuerit factum licinium ⁊ imponatur vlceribꝰ crudelibus ani prohibet ea de accessu ipsorum.

II ¶ Dya. coriandrũ si emplastrat̃ cum eo sanat apã ta testiculorum calida. ¶ Dya. ciminum confert apostemati testiculorum calido: ⁊ mixtũ cum oleo ⁊ farina fabarum ⁊ ceroto fiat in emplastro. ¶ Rutha si emplastratur cum ea cum folijs lauri confert apostemati accidenti in testiculis.

HH KK ¶ Dya. lẽticule elixe ⁊ posite cũ corona regia citonio ⁊ oleo ros. in emplõ cõferũt apãtibus ani ⁊ vlceribus eius ⁊ vlceribus alijs: ⁊ si fuerint cõcaua ⁊ magna misce cũ rosis siccis ꝺ corticibus granatoꝝ: ⁊ decoque cũ melle. ¶ Dya. fel taurinum sanat vlcera ani. ¶ Dya. aloe sanat vlcera q̃ sunt in vulua. ¶ Dya. Ga. aloe cõsolidat vlcera q̃ sunt in ano ⁊ veretro. ¶ Radix aneti vsta cũ cinere arthemisie bone sunt vlceribus accidẽtibꝰ in ꝑputio. ¶ Ga. succus granoꝝ granatoꝝ accidoꝝ si decoquit̃ cũ melle ꝯfert vlceribꝰ accidẽtibꝰ. in ano ⁊ vulua. ¶ Dya. limatura plũbi cũ aq̃s frigidis mirabilis ẽ valde. ¶ Ga. aq̃ aneti ꝯfert valde vlceribus accidẽtibus in mẽbris generatõis. ¶ Ga. ⁊ ꝯsolidat vlcera diuturna q̃ sũt in ꝑputio ꝓut decet. ¶ Dixit. Dya. Him. q̄ ẽ bona vlceribus humidis ⁊ ꝓprie qꝺ fuerit i pelle veretri. ¶ Unctuositas lane mixta cũ adipe anserio bona est vlceribus q̃ sunt in vulua si supponit̃. ¶ Dyas. ⁊ vlceribus in veretro ⁊ ꝑtinẽtijs suis: ⁊ de pruritu iã diximus in capitulo pruritus.

II ¶ Ad apã calidũ in testiculis emplet̃ cũ aq̃ solatri ⁊ portulace coriãdri recẽtis cũ farina ordei farina fabaꝝ oleo rosato ⁊ fiat inde emplm̃ sup illud. ¶ Et si in veretro fuerit excitura cõbure plũbũ cũ thure ⁊ vtẽdũ ẽ eis: qm̃ hñ faciẽt valde. ¶ Ad apãta calida i testiculis. ℞. solatrũ oleũ ro. ⁊ vitellũ oui ꝑcutiant̃ bene ⁊ ponant̃ sup illa. ⁊ si volueris. ℞. oua elixa ⁊ miscendo ea cũ solatro ⁊ oleo ro. fac de eis vnguentuꝫ.

HH II ¶ De cõplemẽto ⁊ ꝑfectõe ad apã accidẽs i testiculis ano ⁊ matrice coque coronã regiã cũ vino cocto ⁊ miscẽdo cũ eo vitellũ oui cũ faria tritici ⁊ emplã cũ eis locũ. ¶ Ad apã calidũ i his locis ⁊ ꝓprie i testiculis. illinitio fiat cũ cimolia ⁊ solatro: ⁊ croco: ⁊ si fuerit cum eo frigidior illinitio fiat cum bdellio infuso in vino cocto cum cerusa alba.

KK ¶ Dixit. G. i libro megateg. si accidũt vlcera crudelia in testiculis ⁊ ano erũt deteriora: qm̃ velociter ꝓcedũt ad putrefactionẽ ex caliditate ⁊ humiditate ipsoꝝ: ⁊ eo q̄ sunt i meatibus supfluitatũ. Sꝫ ego dico q̄ dispõ oris i putrefactõe talis ẽ ex caliditate ⁊ hũiditate ipsiꝰ tm̃. ¶ Dixit in libro megateg. q̄ vlcera accidẽtia i veretro ⁊ ano opus ẽ q̄ curent̃ cũ medicamine ꝯsolidatiuo ⁊ dꝫ eẽ maioris siccitatis: qm̃ mũdificatiuũ iuxta modũ siccitatis ipsoꝝ mẽbroꝝ ꝓut manifestamimus i canonibꝰ exituraꝝ ꝑs vlcerũ q̃ sũt in veretro idigẽt siccitate. q̃ñ occupat totũ veretrũ cũ extremitate eiꝰ q̃ vocat̃ caput eiꝰ: ⁊ ꝑs q̃ occupat in ꝑputio idiget minore siccitate magis q̃ȝ idigẽt hec vlcera hũida q̃ sũt in capite sicut ẽ medicamẽ carte vste ⁊ aneti vsti: qm̃ desiccãt violenter. ⁊ qꝺ fuerit in vlceribꝰ his carẽs humiditate ꝓximi temporis. ¶ Aloe solũ erit meliꝰ aliq̃s medicis postq̃ȝ tritũ fuerit hñ ⁊ spsũ sup illud: qm̃ sanat vlcera q̃ sũt i ano: ⁊ magis facit aloe cũ ꝟtute sua i h̃ loco cũ cadimia lota cũ vio ⁊ litargiriũ silr ꝓximũ ẽ ei: ⁊ post litargiriũ ẽ melindena ⁊ tucia. ¶ Et si fuerit hec vlcera hũidiora curã eã cũ cortice arboris pini q̃ facit fructũ i granis ꝑuis ⁊ cũ emathite ⁊ cũ q̃libet ipsoꝝ ꝑ se solũ. ¶ Et si in eis fuerit cõcauatio postq̃ȝ desiccata fuerit cũ aq̃ misce cũ medicinis puluerẽ thuris ad modũ sufficiẽtẽ ad generandum carnem.

II ¶ Ad apã i testiculis calidũ. ℞. solatri farine ordei olei ros. aceti vini vitelli oui añ. p. i. cõgregentur ⁊ cuꝫ eis fiat emplꝫ.

LL ¶ Judeus dixit si manifestus fuerit pruritus cum pustulis i ꝑte testiculorũ post minutionem scarificatio fiat in interiori ꝑte anche in proximitate. ⁊ si fuerint crudelia in loculo testiculorum calefiant dũ deficiat nigredo cum blitis ⁊ butyro cocto ⁊ remaneant testiculi suspensi: deinde curentur cum vnguento dum reuertentur ⁊ scarifient.

KK ¶ Judeus dixit: cura vlcera veretri ⁊ eius ꝑtinẽtia si fuerit hũida cũ emathite aloe ⁊ cucurbitis vstis. ¶ Uidi i marestẽ plures passos fuisse vlcera crudelia in loculo testiculorũ ⁊ corrosus fuit totus loculus ⁊ cecidit ⁊ remãserũt testiculi suspẽsi vnde ligaui eos: deinde reuersa ẽ caro ⁊ ortũ ẽ aliqꝺ durũ ad modũ pellis loculi primi eorum ⁊ locũ eiꝰ gerebat.

¶ Explicit liber nonus.

¶ Incipit liber decimus.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A De vlceribus renum ⁊ vesice.
B De apostematibus renum: etiam in. 2. cap.
C De mictu sanguinis.
D De mictu partium ad modum capillorum.
E De mictu sanici.
F De dissuria cũ ardore ⁊ difficultate migẽdi: ẽt i. 5. ca. ⁊ (in. xi. li. ca. i.
G De vlceribus intrinsecis veretri.
H De fistula in renibus.
I De egritudinibus renũ ⁊ vesice i vniuersali. ẽt i. 2. ca.
L De apostematibus vesice: etiam in. 2. cap.
M De dolore renum: etiam in. 2. cap.
N De dolore testiculorum.
O De dolore vesice ⁊ vẽtositate ⁊ opilatione in ea.
P De mala complexiõe renum ⁊ vesice: ẽt in. xi. lib. cap. i.
Q De mollificatione vesice ⁊ eius disiunctione ⁊ paralisi: etiam in. xi. lib. capi. i.
q De ardore vrine.
R De coagulatõe sãguis i vesica ⁊ meatibꝰ vrĩe: ẽt i. 5. ca.
ꝛ De scabie vesice.
r De iuuantibus ⁊ nocentibus renibus ⁊ vesice.
S De lapide renum: etiam in. 2. cap.
ſ De debilitate renum ⁊ vesice. etiam in. xi. li. cap. ꝑmo.
T De dolore lumborum.

A Galienꝰ dixit in. iiij. ca. lib. megateg. q̄ si fuerint vlcera i his locis miscemꝰ i medicis qbꝰ ea curamꝰ aliq̃s medicias prouocatiuas vrine ad iducẽdũ ⁊ trãsferẽdũ eas. ¶ Et dixit in. v. ca. si vlcera fiũt in renibꝰ ⁊ vesica miscemus cũ medicis q̄bus curãda sũt aliqꝺ mel ⁊ medicias q̃ ꝓuocãt vrinã. ¶ Dixit. si de his emittit̃ sanguis cũ fluxu violẽto ⁊ vehemẽti: lꝫ fluxꝰ sanguis nõ fuerit fallax ex violẽtia ipsiꝰ. tñ fallax erit ex durabilitate ⁊ firmitate ipsiꝰ: ⁊ inspiciẽdũ est in caplõ vlcerũ interiorum. ¶ De tractatu ꝑmo de mẽ. dolẽ. ꝑtes silẽs squãmis si trãsmittunt̃ cũ vria designãt q̄ vlceratio ẽ i vesica: ⁊ ꝑtes silẽs particulis carniũ designant q̄ vlceratio est in renibus.

B A ¶ Nõ sẽtiet̃ i apãte calido i renibꝰ iclinato põderositas: qm̃ nõ ꝓcedit i eis neruꝰ ad trãsitũ i eis: sꝫ sepat̃ i tunicis ipsoꝝ i modica quãtitate. ¶ De. vi. ca. dixit: si videris patiẽtẽ sentire dolorẽ i ꝑte renũ: ⁊ cũ eo fuerit rigor diuersus iter aliq̃ȝ raritatẽ ⁊ fuerit febres cũ h̃ erronce fac patiẽteꝫ iacere sup vẽtrẽ eiꝰ: deiñ iterroga eũ si iueniet põderositatẽ suspẽsam: qm̃ si i rene dextro fuerit apã sentiet q̃ñ dormiet sup latꝰ sinistrũ põderositatẽ eẽ suspẽsã ⁊ ecõuerso: vñ si h̃ accidit patiẽti noscas q̄ i rẽibꝰ eiꝰ ẽ excitura: ⁊ q̃ñ egredit̃ ⁊ emanabit patiẽs saniẽ: vñ expedit q̄ toto studio ꝓcedas sup velocitatẽ ꝯsolidatõis eiꝰ: qm̃ si diuturna sit difficilis erit cõsolidatio eius vehemẽter. Dixit q̄ fiet difficilis curatõis supabũdãtius valde. ⁊ signa signãtia q̄ vlceratio restãs ẽ absq̄ꝫ mũdificatõe sunt q̄ remanebit putredo in vrina cum sensibilitate doloris: ⁊ rubefient cortices vlcerationis. aut forte egredietur sanguis. Et si egredietur sanguis postq̃ȝ emissa fuerit putredo designat q̄ vlceratio est corrosiua.

C ¶ Dixit. fit mictꝰ sãguis q̃ñ rũpit̃ i rẽibꝰ ex ꝑcussiõe aut excãu.

A ¶ Dixit. fiũt signa firmiora vlcerationũ renũ ꝑ ꝑuas ꝑticulas carniũ emissas i vria: qm̃ ipe ꝑuule ꝑticule sũt ꝺ carne renũ.

D ¶ Dixit. ꝑtes silẽs capillis ego vidi in aliquo tꝑe q̄ migebat̃ h̃ lõgitudo vniꝰ capilli erat palme ⁊ plus ⁊ ego mirabar. q̃liter res ita lõga g̃nat̃ in renibus: extimãdo q̄ g̃natio eiꝰ erit in eis iuxta qꝺ g̃nant̃ varices in venis: ⁊ h̃ ẽt estimo q̄ sit ex humore grosso viscoso q calefit ⁊ desiccat̃ in venis: ⁊ illud curaui cũ ꝓuocãtibus vrinam: ⁊ sanaui illud: ⁊ non cognosco q̄ viderim aliquem in hoc passum fuisse exinde malum.

E ¶ Nec etiã vidi aliquẽ passuꝫ fuisse nocumentũ de euacuatione abũdãtis putredinis per vrinam in aliquo instrumẽto vrinali ⁊ negociũ in his mẽbris erit in patiẽtia iuxta cursũ ꝓcedẽte eis absq̄ꝫ nocumẽto illato eisdẽ: quẽadmodũ ẽ negociũ in intestinis: qm̃ de euacuatõibꝰ factis de epate nõ infertur si ipse fuerint manifeste malitie magnũ nocumẽtuꝫ

nisi hic fuerit longū valde:quēadmodū fit in vesica si siliter in ea fuerit lōgus accessus vrine saniose sanguinee ⁊ tenuis.

C ¶ Dixit sunt passiões in renibus:quarum vna ipsarum laborans mingit eruginosuꝫ sanguinē ⁊ tenuem que est similis passioni epatis que fit ex debilitate ipsius. tamē hec erugo erit in maiori parte sanguinis vltra modum ipsius in modica quantitate:⁊ hoc accidit ex causa in renibus simili cause q̄ fit in epate videlicet ex debilitate renum:etiam accidit similiter ex causa largitatis orificiorum venarum q̄bus colatur vrina de vena cōcaua. ¶ Dico signuꝫ largitatis habetꝰ p debile corpus ⁊ maciē ipsius citrinitatē coloris eo ꝙ sanguis euacuatur quo corpus nutritꝰ ⁊ signum illius q de renibꝰ erit ꝙ h̄ nō erit cū eo:qm̄ illa ps sanguis tūc ē nutrimētū renum tm̄ non nutrimentum corporis: similiter ꝙ hoc erit minus ⁊ illud plus ⁊ cuꝫ eo accident signa debilitatis renū que est debilitas ventris ⁊ pedum ⁊ superabundās vrina: aut forte per id corrumpitur complexio.

F ¶ Dixit dissuria que fit ex punctione ⁊ eius acuitate fit quādo expellunt renes aut alia membra in quibus est posse ad expellendū supfluitates coꝝ p vrinā humorē acutū ad vesicam aut putredinem aut humores acutos sistētes in venis quos expellit natura in mō purgatōis in corpe. ¶ Dixit:vesica emittit vrinā aut ex acuitate vrine:aut ex pōderositate eius sup eā ⁊ in vesicis debilibꝰ vtraqꝫ cā erit velocior:debilitatur etiā vesica ex mala cōplexiōe:⁊ accidit siliter hoc ī pluribus hoībus qn̄ infrigidantꝰ corpa ipsorum ꝙ modica pars vrine aggregatꝰ sup vesicā dum necessarie expellitꝰ anteq̄ congregata fuerit in magna quantitate.

C E ¶ Dixit:si videris vrinam sanguinis ⁊ saniei sustine dum significationē hēbis:⁊ si mixerit ⁊ videris putredinē ⁊ añ hoc inuenerit doloreꝫ in lūbis eius:⁊ horripilationē absqꝫ ordine cuꝫ rigore modico cū febre noscas ꝙ ex renibus erit. Qꝫ si inuentio doloris fuerit in vesica cuꝫ rigore ⁊ febre appropriatis vesice illud erit in vesica:⁊ si fuerit dolor in dyafragmate aut in epate signum erit vnum illoꝝ q̄ significāt ꝙ exitura fuerat in eis:qm̄ mictꝰ sanguinis significat ꝙ ē de ipso membro:⁊ habetꝰ similiter significatio si fuerit p admixtionē putredinis per vrinā:qm̄ aut erit mixta cum ea vehementer:ita ꝙ in toto vrina turbatꝰ ⁊ fiet quasi esset pcussa cū ea: ⁊ hoc significat ꝙ ꝓcedit de superiori parte ⁊ minus erit in admixtione de loco inferiori:vnde congrega ad hoc locum doloris ⁊ alias significationes:ꝙ si egreditꝰ absqꝫ vrina aut ante vrinam significat ꝙ est de vrina ⁊ admixtio mediocris significat ꝙ est de renibus. Qꝫ si egreditur cicatrix vlcerationis habeas significationem per eam similiter de inferiori ipsius ⁊ de admixtione eius super simile illius qđ diximꝰ in vlceribus intestinorum. ⁊ de egredienti de renibus p carnositatem habentem fundum ⁊ de egredienti de vesica per furfureas partes. ¶ Dixit:si fuerit mictus saniei viriditis in parte exteriori erit in pulmone. sed si in viritide in parte interiori erit prope dyafragma. sed raro. ⁊ significatio habetur super illud per dolorem:etiaꝫ significatio exiture in ipso membro quoniam mundificatio gibbi epatis ⁊ partiuꝫ ipsius fit p vrinam ⁊ exiturā que fuerat in eo:sed erit frequenter ⁊ erit sanies in ea tarda cum vrina valde.

D ¶ De signis vlceris in veretro. debet esse dolor in eo ⁊ cum velocitate egreditur putredo pura ante vrinā ⁊ vlcera q̄ sūt in veretro habent punctionem manifestam in hora mingēdi precipue quando separatur ab eis cicatrix ⁊ sorditiec.

H ¶ Dico:fit in renibus ⁊ ptinentijs eius ex vlceribus fistula q̄ non curatꝰ oino:tū qn̄ repletꝰ corpus fluit sanies ⁊ ecōuerso: ita ꝙ estimat ꝙ sanatū est deinde siliter qn̄ repletur fluit: si fluit de eo sanies bona non est timendū inde:qm̄ nō dilatabitꝰ nec corrodetꝰ ⁊ ecōuerso. ⁊ si fuerit mala dilatabitꝰ ⁊ interficiet velociter vn̄ intētio tua sit ad dandū in potu qđ ꝓhibet putrefactionē ⁊ ad calefaciēdū cū eo ⁊ ad minuendum.

L ¶ De tractatu p̄mo de summis mēbroꝝ do. si erugo silis aq̄ carniū egreditꝰ p vrinā designat ꝙ ps gibbosa epatis infirmatꝰ. ⁊ si egreditꝰ p laxationē ps rotūda epatis infirmatur.

B A ¶ De sūma mē. do. de tractatu primo:si passio fuerit in renibus ⁊ lūbis erit dolor pōderosus. ꝙ si cū pōderositate in lūbis fuerit flāmatio cū siti ⁊ febre in renibus erit ap̄a calidū: ⁊ si cū pōderositate fuerit extēsio absqꝫ flāmatōe ī renibus erit ap̄a flegmaticū ⁊ exitura. ⁊ si remāserit ð vesica egredietur vrina cū q̄ nō admiscetꝰ aliqđ:⁊ residebit in inferioribus eius substātia silis squāmis ⁊ dolor erit in pectine ⁊ daret.

Dico:oꝫ ꝙ dicat ꝙ egreditꝰ putredo admixta cū vrina.

E ¶ Dixit si emanauerit ð renibus dolor erit in lumbis ⁊ egredietur admixta cum vrina:⁊ egredietur cum ea quasi mollica carnium ⁊ si superuenerit de gibbo epatis dolor erit ī latere dextro:⁊ egredietur sanies admixta valde cum vrina:⁊ turbida fiet per eā. ⁊ si supuenerit de pectore erit vrina clara ⁊ erit dolor ibi ⁊ vlceratio in anteriori parte. ¶ Dico: erit clara eo ꝙ egredietur de meatibus strictis paulati admixta cum vrina colorata quasi esset vna pars ipsius.

L ¶ Dico iuxta quod vidi in. vi. capitulo de morbo ⁊ accidēti: est quedam species in vrinis sanguinis quando mingit patiens eruginem quasi aquā carnium lotarum in aqua multa ⁊ hoc fit ex liquefactione:non ex vena aperta:neqꝫ ex vlceratione:neqꝫ alio:⁊ significationem habebis per dissolutionem corporis ⁊ eius significationem:vnde occursum habeas per capitulū sputi sanguinis. ⁊ per. vij. cap. de miamir: quoniam ibi sunt trocisci cōferētes fluxui sanguinis de corpore ⁊ canon cōpositionis coꝝ fit de stipticis ⁊ glutinatis ⁊ stupefactiuis ⁊ si cōponuntꝰ ad exitū sanguinis de instrumētis vrine adde in eis ꝓuocatiua vrine ad inducendum eas: vbi gratia:hi sunt trocisci ꝯferētes ad mictū sanguinis. ℞. acatie balaustie seminis iusqami anisi opij luti sigillati ⁊ gūmi:fiant inde trocisci ⁊ dentur in potu.

B A ¶ De decimo capitulo miamir dixit:hoc est medicamen renum ⁊ vesice si fuerit in eis apostema aut vlcus debet esse contrarium medicamini frangenti lapidem:quoniā he medicine esse debent mitigatiue ⁊ eo ꝙ non perueniunt ad locum eius misceri debent cum prouocantibus vrinā. ¶ Ad vlceram renibus ⁊ vesica ⁊ difficultatem mingendi cum ardore. ℞. seminis lini semis cucumeris papaueris albi dragaganti ⁊ amidi fiāt inde trocisci ⁊ dentur in potu. ⁊ de medicinis eius. ℞. granorum pinearum magnarum amig. dul. dragaganti succi liquiritie seminis melonum seminis cucumeris papaueris seminis iusquiami nigri opij seminis apij feniculoruꝫ vini dulcis lactis seminis iusquiami albi fiat cōpositio:iuxta quod opus erit. ¶ Dico ad idē. ℞. ēt rob violarum iulep ⁊ decoctionis radicum liquiritie.

L ¶ Ad mictum sanguinis ⁊ ad sanguinem egredientem de vesica. ℞. aluminis. sicci aurꝰ. pond. i. dragaganti aur. pond. ij. gūmi aur. pon. i. dentur in potu cum vino dulci. ¶ Iteꝫ. ℞. luti armenici gummi ypoquistidos opij ⁊ dentur in potu: ⁊ medicine quas descripsimus bone sūt ad apostema calidū: similiter in his membris dolentibus.

I ¶ Dixit:sanant etiam morbos renum in vltimū decoctio ramoꝝ caulium:sed eē debēt p̄mi rami incipientes in caulibus appere:⁊ in miamir:dictū est ꝙ detur i potu de ea dauik. iij. quolibet die ieiuno stomaco p. ix. dies mixto cū ea modico sale:quoniam tollit passionem renum in vltimum.

B ¶ De p̄mo tractatu ꝓnosticoꝝ:si accidit ex ap̄ate calido in renibus accidēte cū febre alienatio mētis nō ex cā dyafragmatis pnecabile erit ⁊ inspicere debes significationes malas:qm̄ si inuenitꝰ cū hoc signo mala pibit patiens oino:⁊ si fuerint cum eo significationes bone aperietur.

L ¶ Etiā si fuerit vesica dura ⁊ dolēs in oibꝰ modis mala erit ⁊ pnecabilis vltra modū p̄cipue si cū ea fuerit febris ꝯtinua qm̄ ex dolore vesice:videlꝫ ex ap̄atibꝰ calidis ⁊ exituris malitia corroboratꝰ dū iterficiet cū venter nō emittit i ipsō tp̄e eo ꝙ morbꝰ ipedit egestionē ex infestatōe intestinoꝝ in ip̄a dispōne vesice ⁊ ex vehemēti dolore ⁊ dissoluit h̄ p vrinā:⁊ erit in ea subā alba residēs ⁊ plana. ¶ Dixit. G. qn̄ ꝓcedit ap̄a calidū qđ est ī vesica ad maturationē emanabūt humores maturi ad spaciositatē vesice ⁊ sedebit in vrina ypostasis:ꝙ nisi emittatꝰ vrina radicitꝰ ⁊ nō efficiatꝰ ap̄a leue ⁊ frequēs fuerit febris sequetꝰ periculū. ¶ Dixit:hoc ēt īfertꝰ infantibus. vij. annoꝝ vsqꝫ ad. xv. ex multitudine comestiōis ipsoꝝ absqꝫ ordine ⁊ ex abūdāti cōgregatōe humoris crudi in eis. vn̄ descēdit ad partē vesice. sed accidit inde qn̄qꝫ lapis:⁊ qn̄qꝫ si fuerit i vesica passio accidet ap̄a calidū:⁊ accidet h̄ qn̄ dolet vesica ex frequēti accessu ipsorum in ea

A ¶ De. iiij. ca. ampho. in maiori p̄te accidit vlceratio in meatu vrine lapis fuerit in renibus:qm̄ in accessu eius discoriat locū. ¶ Dixit:qui mingit saniē p diem. i. aut biduum aut triduū possibile erit ꝙ fit exitura in eo qđ superius fuerit emanās:⁊ manatio erit ad partem intestinorum vrinalium ⁊ dū mictus saniei fit per plures dies aut menses significat super vlcerationem esse in renibus ⁊ vesica.

D ¶ Dixit: capilli longi emittuntur in vrina quasi essent capilli albi: ⁊ ego vidi aliquos quoꝝ lõgitudo erat ad modũ dimidij cubiti quos minxit quidã qui frequẽter p annũ vnũ comederat fabas tritas ⁊ panẽ mollẽ ⁊ siccũ: ⁊ alij minxerunt hos capillos in qbus pcedẽtia erant in cibo cibaria grossa. ¶ Dixit: ⁊ opaƚ caliditas in ipso grosso humoꝛe dũ euȝ desiccabũt renes ex eis gñabunƚ huiusmodi capilli: ⁊ cura huius moꝛbi testaƚ sup firmitatẽ rõcinationis: qm̃ q passi sunt hunc moꝛbũ sanati sunt cũ medicinis attenuatiuis ⁊ diuisiuis humectatione nutrimenti ⁊ regimine humectante.

A ¶ Dixit ibi: medicine attenuatiue nõ cõferũt vlceribus q̃ sũt in ipsis membꝛis: sed excitant ea i vltimũ. vñ si sic fuerit admixtio eaꝝ fiat cũ puocãtibus vrinã eo q inducũt glutinatiua: aut eis vtẽdũ ẽ dũ mũdificeƚ vlc⁹ deide dimittẽda sũt.

C ¶ Qui mixerit sanguineȝ subito aliqua vena in renibus erit rupta. ¶ Dixit: ipossibile ẽ q sit ex pte vesice. qm̃ ipossibile erit in venis q̃ sunt in vesica q aliqua ipsaꝝ rũpaƚ ex pte supabundãtie sanguis fluentis ad eã sicut accidit hec in renibus: qm̃ nõ colabiƚ sanguis in venis q̃ sũt in vesica sicut colaƚ in venis que sunt in renib⁹ ⁊ puenit ad vesicã. Sanguis sufficiẽs ad nutricandũ eã tm̃. sed in renibus sanguis colaƚ: qm̃ in eis pcedũt vene magne cũ sanguine abundãti subito ⁊ ppꝛie si apitio eius fuerit ex aptiõe oꝛificioꝝ venaꝝ qbus sanguis colaƚ modicus ⁊ desudat de eo subtilioꝛ pars paulatim paulatiȝ: vñ incipit vrina admisceri cũ modico sanguine. ¶ Etiã fiet mictus sanguis de vesica ⁊ h̃ fit qñ coꝛrodiƚ dũ pueniet coꝛrosio ad venas: ⁊ ideo p̃cedũt eã signa vlceratõis q̃ sunt p vrinã partiũ furfureaꝝ ⁊ vrinã saniei ⁊ dolorẽ inductum in pectine. ¶ Et mictus sanguis subito puri: ⁊ supabũdãtis absq̃ cã manifesta erit ex ruptura alicuius vene in renib⁹ ex repletõe ei⁹ de sanguine: erit ẽt ex saltu ⁊ casu.

A ¶ Et si mictus fuerit sanguinis ⁊ putredinis ⁊ coꝛticũ cũ vrina fetẽte illud significat sup vlceratione in vesica. ¶ Dixit Ga. si sanguis ⁊ putredo micta fuerint in instr̃is vrinalibus erit cõicatio si in eis fuerit vlceratio ⁊ fetoꝛ hoꝛribilis ppꝛie significat vlcerationem vesice: ⁊ non dixit quare dixit si de eis coꝛtices plures fuerint. ¶ Dico: inspiciendum est quare fetoꝛ malus appꝛopꝛiatur vesice.

F ¶ De. v. ca. ampho. dixit dissuria ẽ qñ qs mingit pluries successiue paulatim. ⁊ hoc fit aut ex debilitate ṽtutis retẽtiue q̃ est i vesica: aut ex acuitate vrie accidẽti: aut ex sanie apãtis i renibus ⁊ coꝛũ ptibus: aut eo q aquositas sanguinis peruenit acuta ex acuitate totius in coꝛpoꝛe. ¶ Dixit Ypo. si accidit i extremitate ani aut in matrice apã sequeƚ dissuria. ⁊ similiter si putrefiũt renes seq̃tur hec dissuria. ¶ Dixit: si dissuria accidẽs fuerit penes apã renũ erit ex acuitate vrine ⁊ accidẽs penes extremitatem ani ⁊ matricis ex cõicatiõe vesice cum eis erit in doloꝛe apostematis calidi.

B ¶ De. vi. ca. ampho. dixit: si accidit apã i renibus in locis carnosis doloꝛ erit põderosius: videlȝ q imaginaƚ patiẽs q sit aliq̃ suspẽsio in vẽtre. ⁊ si fuerit moꝛbus in pãniculo circũferẽti totũ in cõcauitate ipsaꝝ. ⁊ in venis pulsiuis ⁊ non pulsiuis q̃ sũt in ea in meatib⁹ vrine erit doloꝛ acutus ⁊ hoꝛribil.

I ¶ Passiões etiã que sũt i renibus ⁊ vesica cũ difficultate curãtur ⁊ ppꝛie i decrepitis. ¶ Dixit. G. difficilis erit curatio ipsaꝝ qm̃ non cessant de operationibus ipsoꝝ: ⁊ in eis perueniunt supfluitates. vnde etiam ipsarum que indigent sanatione indigent quiete ⁊ ociositate ita q non accedat in eis aliquod pungens neq̃ excitans: quoniaȝ supfluitates accedẽtes in his mẽbꝛis excitant vlceratiões ⁊ apostemata ipsorum: vnde hec passio difficilioꝛ erit in cura in decrepitis cũ passiones facilis sanatõis difficiles sint in decrepitis: ⁊ quãto magis si fuerint difficiles: vnde hec passio si accidit i decrepitis non sepatur ab eis vsq̃ ad moꝛtem.

B ¶ De. vij. ca. amphoꝛismoꝝ. si habueris testes de vrina significãtes sup aliquã passionẽ eẽ in renibus: deinde accidit doloꝛ in musculo solido egredieƚ in eo exitura in ptibus renũ: ⁊ si doloꝛ fuerit declinãs ad exterius ibi declinãs erit exitura. sed si suffundãs fuerit exitura declinãs erit ad iterius in quo fuerit mictus sanguinis grossi cũ dissuria. si patieƚ dolorem in partibus selle ani ⁊ pectinis significat q in loco attinenti vesice erit doloꝛ.

E ¶ Dico iuxta q̃ vidi in tractatu scd̃o de natura humana. accidit ẽt ei q dimittit op⁹. aut ei q fuerit talis ꝯsuctudinis i mictu humoꝛis grossi silis saniei nullo inde iminẽte nocumẽto sed semp hoc cũ sequiƚ dũ cõsumetur coꝛpus eius.

I B M ¶ De libꝛo minutõis dixit. passiões q̃ sunt i renibus indigẽt qñq̃ minutõe in manu: ⁊ qñq̃ in pede de parte interioꝛi genu. ¶ Etiã idigẽt si fuerit in eis apã calidũ ppiqui tẽpoꝛis minutõe basilice. ¶ Et in passiõe que appellaƚ ppꝛie doloꝛ renũ minuẽda est saphena q̃ est in pte interioꝛi genu.

A ¶ De moꝛte veloci i quo fuerit doloꝛ testiculoꝝ ⁊ coꝝ inflatio ⁊ apparens fuerit i ancha dextra signum celestis coloris moꝛietur in die quinto ⁊ laboꝛans hac passione appetet semper vinum.

O ¶ In quo fuerit doloꝛ vesice: ⁊ apparens fuerit sub assella sinistra apostema simile citonio: aut ei hoc accidit in die. vij. moꝛietur in die. xiiij.

A ¶ De. vi. ca. li. ij. epid. dixit. hñtes coꝛpa colerica quoꝝ vrina semp ẽ acuta: ⁊ pũctiua apti sũt ad patiendũ vlcera in coꝛũ vesica. ¶ Dico: expedit q ꝯserues cũ aqua oꝛdei eos ⁊ humectatiõe cõplexiõis: qm̃ bone sunt in vtraq̃ dispositione.

M ¶ De p̃mo ca. li. vi. dixit. doloꝛ q fit in renibus de multitudine humoꝝ q ꝯgreganƚ in venis si pfundati fuerint i renib⁹ nõ dissolueƚ p minutionẽ statiȝ ex ꝯdensatiõe coꝛpis renũ: ⁊ eo q virtus apocrusticoꝝ q̃ supponunƚ renib⁹ nõ applicat cũ velocitate ad renes: cũ inter ea ⁊ eos sint coꝛpoꝛa diuersa ⁊ cũ dissoluit vomitus ⁊ assimilatur doloꝛi colice.

C ¶ Dixit: aut foꝛte dilataƚ caput meatus q poꝛtat aquositatẽ sanguinis ad renes ⁊ erit tũc sanguis tenuis: absq̃ grossitudine ⁊ viscositate ⁊ erit tunc vrina sanguinea. Dico: ponam de hoc signum ⁊ curam.

I ¶ De. v. ca. lib. vi. coitus nocet passiõibus renũ. ¶ Dixit. nõ vidi aliquẽ post. l. annos sanari d̃ moꝛbis renũ. ¶ Dixit Iudeus: nõ iuenies ad ipiguandũ ⁊ dilatandũ ⁊ calefaciendũ renes ita vtile vt oleũ nucũ: datũ in cibo aut positũ in clysteri. ¶ Dixit: ex pauca piguedie renũ excitaƚ doloꝛ capitis debilis visus cũ vapoꝛib⁹ mal' i capite iferẽtib⁹ q̃si alienationẽ.

B ¶ Dixit: ⁊ ad apã in renibus daƚ in potu patiẽti oleũ vtriusq̃ amig. ⁊ doꝛmiat sup illud ⁊ balneãdus est duȝ matureƚ. sed cũ manãs fuerit excitabiƚ pꝛurit⁹ in vesica ex acuitate saniei ⁊ accidit rigoꝛ: vñ velociter pcede cũ medicinis puocãtibus vrinã ad mũdificandũ eaȝ cito: ⁊ apã sanifiet. habeas etiaȝ significationeȝ sup saniẽ ⁊ eruginẽ: vnde euenit in his locis cũ eo quod habetur significatio in vlceribus intestinoꝛum ex admixtione ⁊ ex veloci exitu post doloꝛem ⁊ similibus. Qꝫ si intensus fuerit doloꝛ in dispositione vesice illiniẽda est cum trociscis stelle. i. caucab.

P ¶ Dico tabꝛi. ꝯfert male cõplexiõi vesice si daƚ psiliũ in potu ẽt si ẽpl'a fuerint infrigidatiua ⁊ aromata frigida danƚ in potu: aut cũ eis calefactio fiet. ⁊ si vnctio fiat cũ oleis calidis.

L ¶ Et apostema destruendum est per minutionem ⁊ alia. sed si velociter pꝛocesserit ad congregandum occurrendum est ei cum epithimate: deinde danduȝ est in potu ei q̃d puocat vꝛinam ad mundificandum putredinem.

Q ¶ Et confert mollificationi vesice q dentur aromata stiptica in potu ⁊ cum eis emplastrum fiat.

B ¶ Aaron: si in instrumento vrinali exitura egreditur inuenit patiens ponderositatem suspensam in ipso latere: ⁊ si volueris scire in quo latere fuerit doꝛmiat patiens super latus dextrum vna vice ⁊ super sinistrum alia: ⁊ interroga eum in quo latere inueniet ponderositatem: ⁊ vbi erit ponderositas in ipso latere erit. ¶ Dico: cura ipsum cum calefactione ⁊ epithimate: ⁊ cum emanans fuerit ⁊ manauerit sanies in vrina cum sanguine in ea erit vlceratio vehemens. ¶ Dico. debetur in tempoꝛe quo sentit exituram fieri in renibus in potu de rob frigida ad infrigidandum locum vltra posse ⁊ signum eius habetur per doloꝛem in lumbis per flammationem per sitim: ⁊ multam vrinam: ⁊ danduȝ est in potu de semine citruloꝛum ad lauandum saniem nec calefiat dum emplastretur cum confoꝛtatiuis ⁊ minuetur. Qꝫ si curaueris cum his ⁊ non contulerint intentio tua sit tunc ad maturandum: vnde da in potu de aqua tepida ⁊ vino albo ⁊ epithima calefactio ⁊ vnctio fiant dum maturum fit. ⁊ qñ maturaƚ signũ datur in q̃ete doloꝛis. vnde tũc da id q̃d ipsũ emanare faciet: sicut de cinamomo nasturtio ⁊ seminibus que puocant vꝛinam ⁊ emanante ipso pcede cum eo quod mundificat saniem velociter ⁊ lauat vlcus cum seminibus ⁊ aq̃ mellis ⁊ si fuerit febꝛis cum semine cucumeris cum syrupo violato fiat. ⁊ mundificato vlcere pꝛocede velociter ad cõsolidandum ipsum ne tardes ne difficile fiat: ⁊ pꝛopꝛie noli tardare in mundificatione renum de putredine velociter

quoniam timendum est inde ne corrodantur in toto.

C ¶ Et si egredit̄ sanguis de renib⁹ absq̄ putredine ⁊ nō habebit secū dolorē nec caliditatē vehementē neq̄ febrē erit ex aptōe venaꝝ ⁊ fissura ipsaꝝ: ⁊ qđ fuerit d̄ exitura egrediet cū sanie ⁊ egredit̄ de renibus sanguis tenuis quēadmodū lotura carniū recentiū ⁊ hoc fit ex debilitate renū. ¶ Dico: hoc ēt erit qn̄ non discernūt renes de aquositate sanguinis vrinā q̄ est in ea sed trāsiuit tūc ea sicut est ad vesicam ⁊ hoc fit ex debilitate virtutis eius retentiue ⁊ digestiue.

P ¶ Dixit: cura male cōplexiōis frigide in renibus fit cū clisteribus ⁊ oleis calidis lenibus ⁊ calefactōibus. Et emplis factis cū eis ⁊ cibarijs impiguatiuis d̄ eis: ⁊ qđ recipiat̄ de piguedine vaccina oleo nucū oleo amigdalaꝝ amararū ⁊ aq̄ fenugreci ⁊ aneti: ⁊ fiat clystere cū eis: qm̄ hec ꝯferūt frigori renū ⁊ siccitati ⁊ augent in aquā: ⁊ curandū est calidū cū lacte asinino ⁊ aqua casei ⁊ clysterib⁹ ⁊ de eo qđ fit de mucillaginibus aquis ⁊ oleis frigidis.

M ¶ Et qđ erit de dolore renū ex vētositate grossa. ¶ Dico q̄ eius signū erit q̄ non erūt in eo signa lapidis: neq̄ signa colice: ⁊ erit dolor leuis: qm̄ bona erit digestio: ⁊ si de tertio in tertiū fuerit fiat clystere in hac passione cū decoctione seminum attenuatiuorum.

B ¶ Dixit: ⁊ curandū est apā renū cū eo qđ maturat ⁊ cū semi-
L nibus lenibus ante maturationē. ⁊ facta maturatōe ꝓcede cū eo qđ emanare facit exiturā sicut cū oleo amigdalaꝝ decoctōe fenugreci aut decoctōe ficuū aut si fuerit vehemētis caliditatis ⁊ inflāmatōis da in potu ei de mucillagine psilij ⁊ empla cū ea frequēter: ⁊ cū eo qđ ꝓpriū est apāti ad maturādū ipsū cū caulibus maluauisco lacte ⁊ fenugreco decoquant̄ dū igrossent̄: ⁊ emplet̄ cū eis. ⁊ si fuerit in renib⁹ apā calidū da in potu de cassiafi. cū aq̄ solatri ⁊ de semib⁹ lenificatiuis ⁊ si emanās fuerit exitura ⁊ fluēs fuerit putredo ipsius cōfert ei si dat̄ ei in potu de lacte ⁊ clystere fiat cū lacte. ¶ Et si sanguis manās fuerit de renib⁹ curādus ē cū stipticis ⁊ glutinatiuis. ¶ Etiā oēs trocisci seminū ꝯferūt apātibus renū ⁊ si fuerit caliditas vehemēs cōpone cū eis opiū: ⁊ ꝯferūt ꝓpter si vehemēs fuerit ardor vrine si cū eis cōponūtur stupefactiua. ¶ Dico: vbi grā. ℞. seis citruloꝝ seis cucurbite: seis portulace seis melonū amig. dulciū: iusqami albi ⁊ papaueris albi fiāt inde trocisci cū mucillagine psilij ⁊ det̄ in hac dispōne lac in potu qm̄ abstergit lauat ⁊ corrigit cōplexionē: sꝫ mitigato ardore vrine dimittēdū ē lac. ⁊ i trociscis solatri siluestris addendū est in semibus de semine solatri siluestris amig. amaris semine apij seie canapis ⁊ semine lini vt trocisc⁹ magis calidus sit modice ⁊ magis resistēs: ⁊ hec seia dent̄ in potu ad apā exiturā ⁊ vlcerationē i renib⁹ ⁊ cōponant̄ cū his succus ligritie grana pini magni ⁊ cortex mādragor: ⁊ si cū h̄ fuerit frigiditas ꝯpōat̄ cū eis zufara anisū costū cū amig. amaris ⁊ silib⁹ ⁊ curādū ē apā ead qđ ē quomodū caro cū minutōe ⁊ cū ēplis q̄ corroborāt sic̄ diximus ꝑ epate ⁊ euitet̄ coit⁹ ⁊ labor: ⁊ vtēdū ē cibo velocis digestōis.

A ¶ Dixit: habet̄ significatio sup vlceratōe i renib⁹ an sit supi⁹ an iferi⁹ sic̄ habet̄ i vlcerib⁹ itestinoꝝ. videlꝫ d̄ loco doloris: ⁊ vehemēti admixtōe sanici cū vrina ⁊ rebus q̄ sunt i vrina. Et si sanies egredit̄ post q̄ patiēs doluerit ꝑ horā. i. bonā illud erit de pte supiori: ⁊ locus eius erit remotior iuxta modū longitudinis tpis ⁊ ecōuerso: ⁊ si in ea fuerint cortices d̄ vesica erit: ⁊ si particule fuerint carnis de renibus erit: etiā si sanies fuerit vehemētis admixtōis cū vrina d̄ superiori pte erit ⁊ econuerso: ⁊ si in veretro fuerit non admiscet̄ omnino sanies egredietur ante vrinam.

P ¶ Dixit cura malā cōplexionē i vesica ⁊ alios morbos eius sicut curant̄ renes: sꝫ cura qđ frigidū fuerit in ea cū sambucino oleo lauri ⁊ silibus. ⁊ injciendū ē per instrm̄ i ea aut vngenda est cū eis: ⁊ vtendū est calefactōe pila ⁊ clisteribus lenificatiuis: scꝫ qbus curant̄ renes cū decoctōe fenugreci. seminis lini ⁊ oleis calidis: ⁊ det̄ in potu ad morbū calidū de psilio baccis lauri: semine citrolorum ⁊ spodio.

L ¶ Curādū est apā qđ fuerit in ea cū cassiafistula: ⁊ aqua sola-
A tri datis in potu aut: positis in emplastro exterius: qn̄q̄ cū solatro: ⁊ qn̄q̄ cū caulibus maluauisco: ⁊ silib⁹ ad modū oportunū. Et si vehemēs efficit̄ in dispositōe aliqua in renibus ⁊ vesica de apāte. aut vlcere: aut alio. intentio tua sit curare cū eo qđ mitigat dolorē cū filonio: ⁊ trociscis stelle idest caucab datis in potu: ⁊ illiniēda ē vesica cū eis: ⁊ cura vlcera vesice iuxta curā tuā in vlceribus renū: ⁊ cū ipsismet medicinis: ⁊ imponendū est lac ei ⁊ oleū ros. cū sciet̄ albo: ⁊ det̄ i potu lac ⁊ trocisci solatri siluestris. Sed noscas qđ sequit̄ apā calidū in vesica febris acuta. insōnietas sitis alienatio eloquij: vomitus sanici ⁊ difficultas mingēdi: ⁊ incipe in pmo passiōis ad minuendū basilicā. ⁊ in fine saphenam: ⁊ mitigādus est dolor eius: ⁊ infrigidandus est toto posse: ⁊ si vehemēs efficit̄ dolor ꝓcede cū eo qđ mitigat dolorē d̄ pila: ⁊ cū eo qđ mollefacit de oleo ⁊ eo qđ dissoluit apā d̄ tali causa cū camomilla semie lini maluauisco: fenugreco: ⁊ caulibus: ⁊ sedere debet patiēs in decoctiōe ipsoꝝ: ⁊ fiāt epithima ⁊ emplatio. ¶ Dico apā calidū in vesica idiget mollificatōe in pmo modo diuerso magis quā in alijs mēbris: eo qđ membꝝ eius ē neruosū: ⁊ nō indiget stipticis ⁊ glutinatiuis. ¶ Et si de ea egredit̄ putredo fetens clysterizāda ē cū trocisco in quo ponit̄ caro vsta ⁊ sile eius: ⁊ si fuerit fetor minor sufficiet ei aqua mellis ad abstergēdū ⁊ mūdificādū eā.

q ¶ Dico oēs medicine qbus vtēdū ē in ardore vrine hec sūt videlicet semen melonū. semē citruloꝝ. semē cucumeris: semē cucurbite. amig. amare. dulces. amiduꝫ. semen lini: papauer. semen iusquiami: dragagantū: succus ligritie pinidie. semen apij. grana pini: ⁊ solatrum siluestre.

C ¶ Et dent̄ i potu ad mictū sanguinis. Sicut trocisci karabe si ponunt̄ cū eis aliqua semina. ¶ De libro indo dixit in tenasmō egredit̄ flegma crudū modicū absq̄ egestiōe. ¶ Dixit retētio egestiōis ⁊ vētositatis ifert fluxū vētris sanguis. ¶ Dico ꝓpriū est tenasmon q̄ nō erit cū substantia oino.

P ¶ De electōibus elkindi ad ipignandū renes iā dictū est in
Q capitulo fluxus vrine. De palisi i vesica de capitulo palisis.
A ¶ De li. absq̄ auctore dixit clystere fiat ad vlcera vesice ⁊
B veretri cū aq̄ virge pastoris: aut cū aqua solatri: aut cū oleo ro. ⁊ lacte mlieꝝ: ⁊ modico croco: ⁊ misce vnguētū ceruse cū oleo ro. ⁊ clystere fiat cū eo aut clystere fiat cū sciet̄ albo mixto cū lacte. ¶ Et ad mictū sanguinis ex vesica: clystere fiat cū luto sigillato: ⁊ cū succo plantaginis ⁊ acatia. ¶ Et fiat clystere ad vlcera vesice cū sarcocolla lacte amido ⁊ cerusa.

L ¶ Et si fuerit in vesica apā calidū si cū eo fuerit febris insōnietas: vomitus: difficultas mingendi. ⁊ alienatio mētis minutio fiat ipsa hora in basilica: ⁊ calefaciēda est vesica cum oleo aneti: ⁊ radicibus maluauisci: ⁊ clystere fiat lenificatiuum factū de papauere ordeo adipe anatis ⁊ galline. Dixit tn̄ ego curo q̄ in hac dispositiōe recipio opij. ʒ. quar. i. ⁊ miscēdo cū oleo violato ⁊ modico croco illud do in potu aut suppono ano. qm̄ dabit quietē ⁊ mitigabit dolorē: ⁊ dormiet inde patiēs statim. Sed calefaciebā cū hoc clysteri vtendo ⁊ sessione in pila. ¶ Dico est possibile q̄ fiat clystere cū sciet̄ albo in quo cōponit̄ opiū: qm̄ bonū erit. tn̄ non ē vtendum clysteribus in vesica penes apostema. nec ꝓuocantibus vrinā cum ipsa omnia excitent dolorē per immissionē instrumenti. tamen si illinitur de opio exterius: si vehemēs dolor fuerit ⁊ calidus bonum erit.

P ¶ Dixit magnificat beneficiū ad frigiditatē renū ⁊ vesice: si bibit̄ dyaciminum ⁊ illinitur locus cum costo ⁊ oleo sigie. ¶ Dixit ad siccitatē ⁊ caliditatē egrediētes de pte vesice ⁊ veretri pte interiori miscendum est de camphora cū aqua ro. ⁊ clysterizandum est cum eis veretrum.

B ¶ Dixit paulus cognoscendū est apā calidū in renibus ⁊ ve-
L sica ꝑ inflāmationē in loco pōderositatem extensionē dolorē febrē alterationē eloquij insomnietatem ⁊ difficultatem mingendi expedit q̄ minutio fiat ⁊ epithima cū eo qđ mollefacit. sicut cū decoctōe aneti fenugreco ⁊ radicibus maluauisci: ⁊ clystere fiat cū oleo opio: ⁊ adipe anatis. ⁊ danduꝫ est in potu de aqua calida ⁊ melle ante oēm curam. euitatis oibus ꝓuocantibus vrinā ⁊ abundāti potu: ⁊ si humiditas acuta colerica abundās fuerit in eis dāda est in potu aqua tūc sola cū aliquo ꝓucāti vrinā cū tēperie sicut semine melonis: ⁊ semie apij. Et si flāmatio fuerit vehemēs i loco spargēdū ē sup eū de aq̄ ro. ⁊ vino: aut cū oleo camomille. aceto ⁊ succo portulace ꝑcusso ⁊ non sumat̄ in cibo aliqđ caliduꝫ ne excitet dolores quoniā declinabit passio ad ꝯgregādum saniem. neq̄ sumatur aliqđ frigidum valde ne inducat ad apā durum. neq̄ ingrediat̄ balneū calidū penes inflāmationem: ⁊ regendi sunt dieta fabricitantium. ¶ Dixit horripilationes diuerse ⁊ febres diuerse erronee signāt sup exiturā in renibus ⁊ vesica: distinguenduꝫ est inter eas ꝑ locum doloris quādo patiens iacebit super latus sanū inueniet dolorē i alio latere cū pōderositate suspēsa: ⁊ expedit q̄ vtat̄

operatiõe pile cũ emplis mollificatiuis ⁊ maturatiuis sicut cũ ficubus ⁊ stercore colũbino: aut farina oroboꝝ cũ melle. ¶ Dico expedit qꝺ ħ fiat post desꝑationẽ: nisi possibile fuerit tibi expellẽ maturatõem ⁊ i ꝑmo negocij minuẽdo fiat ⁊ ꝓhibitio fiat ne putredo fiat. nec dꝫ fieri suꝑabũdans infrigidatio ne inferat apã duꝝ: sꝫ tercina equa rõne passiõis cõditionẽ. Oꝛ si in apãte fuerit de acuitate. caliditate ⁊ magnitudine ꝙ expelli nõ poterit absqꝫ putredine occurrẽdũ est ad faciendã putredinẽ: ⁊ ꝓcede velociter cũ minutione.

[A] ¶ Dixit si manans fuerit sanies. iaꝫ apta est exitura acciđũt ẽt vlcera in his locis de fissura venaꝝ: ⁊ ex accessu lapidis.

[B, L] ¶ Dixit in exitura q̃ est in renibus dolor erit in dorso cũ põderositate: ⁊ sanies admixta erit cũ vrina ⁊ in eo erunt ꝑtes carnose pue: ⁊ in exitura q̃ est in vesica dolor erit in pectine ⁊ in inferiori ꝑte vẽtris. ⁊ cũ ea erit difficultas mingẽdi: ⁊ residebit sanies i vrinalib⁹ ꝑtib⁹ iferiorib⁹ ⁊ i ea erũt cortices squãme: male odoris: ⁊ si fuerit i meatib⁹ vrie: erit admixtio saniei mediocris: ⁊ dolor erit i locis q sũt iter renes ⁊ vesicã ⁊ egredienẽ cũ vria res siles capillis: ⁊ si egrediẽ sanies absqꝫ vrina exitura erit in veretro. ¶ Oꝛ si voluerit qꝺ maturẽ in his locis ⁊ crepeẽ ꝓcede cũ aqua calida melle decoctõe fenugreci: aq̃ mellis: ⁊ semine cucumeris cũ vio cocto.

[A, E] ¶ Et potus lactis ꝯfert istis q mingunt saniẽ: sꝫ ꝯferũt mingẽtibus saniẽ. semia lenificatiua: dragagãtũ: ⁊ amidũ cũ eo qꝺ ꝓuocat vrinã: cũ hec mũdificẽt vlcera. sicut hoc medicamẽ. ℞. seis melonũ ⁊ citruloꝝ: granoꝝ pini: amidi dragagãti: semis apij. ãñ. ꝑtẽ vnã. ⁊ denẽ i potu. ¶ Dixit papauer albũ ẽ bonũ: ⁊ ꝓprie si vehemẽs fuerit difficultas mingẽdi si de eo daẽ in potu in q̃ntitate. ʒ. i. ɔ. cũ decoctõe spice. ⁊ radicis liqritie. ¶ Dixit emplẽ pectẽ cũ parte inferiori ventris cũ cera oleo ro. adipe anserio ⁊ storace. ¶ Dixit imittendũ ẽ vesice cũ clisteri de aqua tepida: melle tenui: storace liqda ⁊ melle. Dixit hoc fit quotiẽs vis mũdificare ⁊ aperire. Dixit si accidit i ea corrosio clystere fiat cũ trociscis ꝯfectis de carta vsta. ⁊ emplastrandũ est exterius cũ dactilis: vuis passis: galla: acatia: ypoquistidos: ⁊ aneto.

[C] ¶ Et si fuerit trãsmissio sanguinis clystere fiat cũ eo qꝺ retinet sanguinẽ. ¶ Dixit multotiẽs ꝺbilitanẽ renes ⁊ ide dilatanẽ meat⁹ ipsoꝝ: ⁊ trãsgrediẽ de eis modica ꝑs sanguis ꝓcedẽs ad eos: ħ expedit ꝙ nõ obuieẽ cũ aliquo forte ꝑ se icideẽ velociter: ꝙ si indurauerit minue: ⁊ vtendũ ẽ rebus icidẽtib⁹ sanguinẽ: ⁊ ẽplẽnẽ renes ⁊ vesica cũ farina ordei aceto: dactilis: acatia: ⁊ barba ircina: coq̃nẽ cũ vio stiptico: aut cũ aceto ⁊ aq̃. ¶ Et si fuerit flux⁹ sanguis ꝺ vesica apponẽde sũt vẽtose suꝑ flãcos anchas ⁊ pectinẽ: ⁊ cognoscẽd⁹ est locus a quo ꝓuenit sanguis cũ signis ꝑ q̃ cognosciẽ ꝓuent⁹ saniei de loco doloris: ⁊ de mixtione vrine cum sanguine.

[R] ¶ Oꝛ si retineẽ vria post sanguinẽ noscas ꝙ sanguis coagulatus est in vesica: vnde vtendũ est eo qꝺ dissoluit sanguinẽ.

[B] ¶ Et apãta grossa ⁊ dura in renibus nõ hñt secũ dolorẽ. sed extimaẽ aliqꝺ eẽ de ꝑte flancoꝝ suspensũ: ⁊ eis accidit stupor in anchis: ⁊ tẽpestas in tibijs. ⁊ trãsmissa vria modica ⁊ sũmarie dispõ ipsoꝝ silis erit dispõni icipiẽti laborare ydropisi ⁊ debẽt inũgi huiusmodi cũ cera ⁊ oleo: ⁊ reb⁹ lenificatiuis: ⁊ fiat vnctio cũ oibus speciebus calefactõis: ⁊ dentur eis res ꝓuocãtes naturã: ⁊ lenificãda est natura cũ clysteri.

[A, D] ¶ Baladi⁹ in caplo cuius ꝑncipiũ designat ꝙ vlcera vesice ⁊ renũ sũt difficilis sanatõis. Dixit vlc⁹ nõ fit in carne renũ ħ i sifac eoꝝ vbi ẽ vrina. ¶ Paul⁹ dixit si fuerit pustula: aut vlceratio i veretro ⁊ vesica ⁊ egrediẽ sanies clystere fiat i primo cũ aqua mellis: deinde cũ lacte. deide cũ sciefalbo. ꝙ si cum ea fuerit ardor vehemens tere cum ea solatrum in vase plumbi ⁊ cum eo fac clystere.

[B] ¶ Dixit Alexander si fuerit apã in renib⁹ minue basilicam si corpus fuerit repletũ. Sinaũt laxa ventrẽ ⁊ ꝯsiderandũ est i hoc. ¶ Dixit euitãda sũt acuta ⁊ pũctiua. qm̃ augẽt in caliditate: ⁊ dolor anget in apãte: ⁊ ꝓcede cũ reb⁹ attenuatiuis sicut aq̃ ordei ⁊ piscib⁹ ꝑuis: ⁊ nõ deẽ qꝺ multiplicat vrinã: qm̃ augebit i apãte ex declinatõe humoꝝ penes renes. Oꝛ si apã fuerit magnũ infert suꝑabũdãs declinatio vrie ei dolorẽ vehementẽ ⁊ calefacientẽ: ⁊ ꝓcede in ꝑmo cũ eo qꝺ ꝓhibꝫ: ⁊ i fine cũ eo qꝺ mitigat dolorẽ sicut cũ camomilla corona regia: semine lini cũ qbus fiãt emplã: ⁊ caute ꝺbes ꝓcedere in vehemẽti caliditate ⁊ frigiditate ꝑ actũ ⁊ ꝟtutẽ: qm̃ frigiditas facit apã eẽ duꝝ: vñ mediocris eẽ debes. cauẽdo aquã tepidã ⁊ balneũ nisi post atterminationẽ ⁊ maturationẽ: ⁊ qñ atterminationẽ sequiẽ patiẽs balneãdus ẽ balneis calidis cũ tẽperie. ¶ Oꝛ si suꝑuenerint febres cũ rigore admixte ⁊ punctõe vehemẽti: tũc apã ꝯgregat. ⁊ qñ ꝯgregat ⁊ cõpleẽ mitiganẽ febres ⁊ alleuiatur dolor: sꝫ qñ emanat excitaẽ rigor subito: ⁊ ꝑ mitigationẽ rigoris ⁊ febris cognoscitur ꝙ ꝯgregauit: ⁊ cõpletũ ẽ. ẽt de eo qñ patiẽs iacebit suꝑ latus sanum ⁊ sentiet ponderositatem esse in alio latere.

[A] ¶ Dixit ꝙ sanies q̃ ẽ de vesica albior ẽ aq̃: ħ i ea q̃ ẽ ꝺ renibus ẽ rubedo: aut admixta erit aut subsistẽs. Dixit fcã sanie ⁊ emanãte dãdũ ẽ patiẽti de aq̃ mell: ⁊ aq̃ ordei ⁊ capilloꝝ veneris: ⁊ semẽ cucumeris ⁊ lac asininũ mirabilr̃ oꝑanẽ ad emittẽdũ saniẽ ⁊ i dolore renũ ⁊ vesice. sꝫ solatruꝫ siluestre. vue passe: amig. picc. vinũ coctũ. vinũ dulce. oua sorbilia ad tenuitatẽ valẽt valde ⁊ mitigãt dolorẽ vlceꝝ i vesica ⁊ rẽib⁹ velociẽ ⁊ ispiciẽda ẽ sanies ꝙ si fuerit tenuis ⁊ pũgẽs ⁊ facilis egressiõis ꝓcede cũ his q̃ ifrigidãt ⁊ extigũt modice de eo qꝺ dixi ⁊ si fuerit grossa noli daẽ aliqꝺ igrossatiuũ ⁊ frigidũ: ꝙ nisi fuerit cũ ea pũctio neqꝫ acuitas da ꝺ lupis fenugreco ⁊ seminibus calidis: ⁊ proprie si fuerit grossa euitãdo omne cibarium grossum.

[I] ¶ Dixit viso in vrina quasi furfure: si hic non fuerit de venis noscas: ꝙ vesica ẽ scabiosa. vnde da ꝺ lacte asinino: ⁊ lacte capño ⁊ tri. ⁊ silia cũ lacte ⁊ ouis tenuib⁹ ⁊ pulpa cucumeris. pincis vuis passis: sirupo papaueris amido: ⁊ succo liqritie. Dixit Symõ nisi sufficiẽs fuerit qꝺ i potu sũptũ ⁊ fuerit i vesica ardor vehemẽs inijciẽdũ ẽ ꝑ instrꝫ cãnule de lacte recẽti: ⁊ sciefalbo: aut de mucillagie psilij ⁊ granoꝝ citonioꝝ. ¶ Dico nisi fuerit ardor fiat cuꝫ mucillaginibus: ⁊ ad ꝯsolidandũ vuln⁹ cureẽ cũ cerusa antimonio ⁊ silibus. Dixit confert vehemẽti ardori in vesica qꝺ inijciatur in ea tepidũ acetũ: ⁊ mitigabit dolorem statim.

[M] ¶ Et magis ꝯfert renib⁹ si purganẽ ⁊ euacuanẽ frequenter suꝑfluitates de eis: qm̃ sũma doloꝝ coꝝ fit de iclusiõe hũo rũ coꝝ ⁊ igrossatiõe i eis. Jõ indigẽt tꝑe medicinis aꝑitiuis vnctuosis ad glutinandũ: ⁊ nutriẽdũ eos cũ vnctuositate ipsaꝝ sicut cũ clysterib⁹ augẽtib⁹ i luxuriã. ¶ Dixit i meatib⁹ vrinalib⁹ nõ poterit hoc fieri cũ vrina accidat i eis quolibet tꝑe vñ nõ possũt ibi fieri opilatiões neqꝫ iungi humor grossus. vnde si hoc fuerit. Cura eius fiet. vt cura renum.

[L] ¶ Et efficaci⁹ iter alia i mitigatõe doloris in apãte i vesica ẽ pila: cui⁹ aq̃ cogẽ cũ lenificatis: ⁊ dissolutiuis: ⁊ emplãnda ẽ vesica cũ rapis elixis aut cũ caulib⁹ ⁊ cũ maluauisco ⁊ furfure ⁊ coquẽdũ ẽ in aq̃ pile ꝺ cicere impatoris fenugreco ⁊ caulibus ⁊ maluauisco ⁊ calefactio fiat cum racha elixa.

[A] ¶ Dixit ad vlcera cronica in vesica in qbus cessauit cura dãdũ est in potu de lacte asinino vigiti vno die: ⁊ purgandũ ẽ corpus ãte laxationẽ. ¶ De sũma cõpẽdiosa ꝙ si in vlceribus vesice ⁊ renũ fuerit pũctio vehemẽs da patiẽti in potu de seibus lenitiuis: scilicet de dragagãto ⁊ amido. ãñ. ʒ. i. cuꝫ sirupo viola. ⁊ in cibo de iure gallicelli pinguis: ⁊ olerũ lenificatiuo: um: ⁊ vnge vtraqꝫ agim ⁊ pectineꝫ cũ adipe anatis sigia liquida: ⁊ da ei in potu de lacte.

[B] ¶ Dixit accidit in renibus apã durũ. ita ꝙ estimaẽ esse lapis ⁊ cessabit cũ eo vrina. Dixit ⁊ pluries accidit in vritide ruptura: ⁊ inde nullum daẽ signum: ⁊ signũ habetur ꝙ in vrina non erunt significationes lapidis cum hoc. Dixit curandi sunt hi cũ vnguẽtis lenificatiuis: oleis calefacientibus ⁊ prouocatione vrine ⁊ clysteribus laxatiuis.

[A] ¶ Dixit ⁊ curanda est difficultas mingendi q̃ fit de vlcerib⁹ i renib⁹ ⁊ vesica cũ seminibus lenificatiuis frigidis lacte asinino lacte capño: ⁊ clysteribus lenib⁹ cõfectis cũ violis maluauisco furfure: ⁊ oleo sisamino ⁊ emplis frigidis. ¶ Sim. ad vlcera i qbus erit ardor vehemẽs i vesica. ℞. spume: psilij ⁊ siliũ seminũ: lactis: sciefalbi absqꝫ opio: inijciẽdũ estꝗ i ea ꝑ instrm̃ mane ⁊ sero cũ fuerit tepidũ: ꝙ nisi sanata fuerintꝗ ꝑ hoc inijciendũ ẽ in ea de plũbo vsto cum thure.

[M] ¶ Oribasius dixit Gal. ego operor rubificatiua corporis in dolore renum diuturno.

[C] ¶ Oribasi⁹ dixit forte largi fiũt meat⁹ vrinales ⁊ debilitanẽ renes dũ egrediẽ sãguis i vria cũ hũorib⁹ grossis ⁊ ꝯferũt laborãtib⁹ hac passiõe nutrimẽta stiptica: ⁊ vinũ nigꝝ ⁊ cessatio coit⁹ ⁊ pot⁹ mediciаꝝ ꝯferẽtiũ ad emanatõeꝫ sãguis ⁊ positio ifrigidatiuoꝝ stipticoꝝ suꝑ dorsũ. Dixit plẽs migũt sanguinẽ iterpolati: ⁊ añ hoc accidit põderositas ⁊ dolor vehemẽs: ħ qñ migũt sanguinẽ alleuiaẽ hoc ide vñ minuẽdi sũt hi de cubito ante tempus iterpolatiõis: ⁊ fiat ei respectu ꝙ

non congregetur replīo. Dico dandum est signum huius.

L ❡ Dixit sequit̄ apa calidū in vesica fallacia vehemēs cū alteratōe cū febre acuta insomneitate vomitu: colere simplicis ⁊ retentōe vrine. vnde procede velociter ad minuendū illū q̄ apte minuendus est ⁊ noli tardare: ⁊ clystere fiat lene. ⁊ supponat̄ eis pessariū lene stupefactiuum ⁊ sedeat in pila. Dixit ego supponebam ei opium cum croco. vnde mitigabatur ipsius dolor ⁊ dormiebat.

BB ❡ Theodosius dixit si fuerit vlceratio in veretro patiēs extimat ꝙ indiget ad mingendū semꝑ: ⁊ sentiendo locū ipsuꝫ dꝫ fricare sꝫ ꝯfert vlceribꝰ: i vesica ⁊ renibus ꝑtibus ipoꝝ omne lac cū nutrimentis lenibus ⁊ clysteribus lenibus.

A ❡ Jnfusus discipulus de memoriali suo: h̄ ē clystere ad vlcꝰ
B vesice ⁊ veretri. ℞. spumaꝝ seminū: seis maluauisci seis citrinoꝝ ⁊ psilij: ceruse: gūmi arabici: albuginis ouorū ⁊ lactis mulieꝝ ⁊ iniiciant̄ in eo. ❡ Hi sunt trocisci ad cōsolidandū vlcera renum ⁊ vesice. ℞. luti armenici. luti romani. sanguinis draconis. acatie. carabe. thuris. seminis melonū. gūmi amidi: ⁊ rosaꝝ: ⁊ frequēter vtendū est eis: ⁊ melius erit si dātur in potu cum aqua plantaginis.

O ❡ De memoriali ad vētositatē grossaꝫ iflatiuā in vesica. ℞. ameos nucis cipressi: ⁊ dent̄ in potu cum aqua calida.

B ❡ De memoriali dixit si fuerit in apate renū punctio calidūꝫ ē: vn̄ minue basilicā: ⁊ da i potu de aq̄ or. ⁊ oleo amig. dul. ⁊ si fuerit absq̄ pūctione frigidū ē. ⁊ noli minuere: sꝫ da in potu d̄ eo ꝙ lenifacit ⁊ dissoluit: ⁊ clysteriza ipsū cū eo sicut cū pinidijs ⁊ semibus: ⁊ si fuerit ardor vrine vehemēs: da ei de auellanis factis de semibus cū sirupo papaueris. Qꝫ si i vrina fuerit sanguis: da in potu de luto armenico.

q ❡ De ꝑfectōe ⁊ cōplemēto dixit vehemēs erit ardor i vrina ex dolore vlcerationū vn̄ itētio tua sit curare cū mucillaginibꝰ ⁊ lacte freq̄nter datis. ❡ De elmōgeth h̄ plꝰ ꝓ eo in cuiꝰ renibꝰ ⁊ vesica erit ardor. ℞. amidi tritici: farine fabaꝝ d̄coctōis ficuū. semis melōis excoriati ⁊ triti: ⁊ zuccari fiat puls cum oleo amig. ⁊ euitent̄ accida salsa acuta ⁊ cicera.

r ❡ Bim. de mūdificatiuis dixit q̄ nocent renibus ⁊ vesice sūt hec videlꝫ cicera poꝝ vltramarinū angedē ⁊ prassiū. ❡ Dixit cōferūt renibus ⁊ vesice: succus liquiritie: dragagātū: gūmi. amig. dul. semē maluauisci. semē citruloꝝ amiduꝫ ⁊ opoponacum: si fuerit cū hoc frigiditas.

z ❡ Misusan dixit q̄n̄q̄ꝫ scabiosa fit vesica in toto q̄n̄q̄ꝫ ꝑs ipsius ex humiditatibꝰ malis: ⁊ cura eiꝰ fit. clysterizet̄ vesica cū lacte ⁊ calefiet mirach cū spinali cū emplīs stipticis ad ꝓhibēdū hūores malos ne transmittant̄ ad eā: ⁊ signa scabiei i vesica sūt ꝙ manabūt de ea humiditates declinātes ad albedinē cū sanguine aut forte manabūt de ea quasi cortices.

q ❡ Erat i quodā ardor vehemēs i vria cui nō ꝯtulerūt semia ⁊ secuto frequēter lacte cū dragaganto ⁊ zuccaro sanatꝰ ē.

E ❡ De q̄ōnibꝰ Johānicij de vrina q̄s subtraxit Ypo. ⁊ Gal. dixit Ypo. cognoscit̄ ꝙ ē inter saniē egredientē de renibus ⁊ vesica ⁊ iter saniē venientē de suꝑioribus videlꝫ de epate ⁊ splene: ⁊ alijs apatibus: q̄m ea q̄ venit de suꝑioribus non durat nisi per vnum diem: aut per biduum.

L ❡ Dico vidi plures mingere sanguinē: ⁊ hoc inq̄sito iueni ꝙ erat de renibus q̄m non pōt mingi de vesica sanguis.

B ❡ Biserapiō d̄ duritie accidēti i rēibꝰ dixit si accidit i renibꝰ apa duꝝ ⁊ lapideū nō erit cū eo dolor: sꝫ sētiet patiēs q̄si aliqd̄ suspēsū fuisse ⁊ pōderosū i rene dolēti: ⁊ illa pōderositas erit i lūbis: ⁊ id seq̄tur d̄bilitas tibie. ⁊ stupor i ancha: ⁊ vrina erit aq̄a: ⁊ modica eo qd̄ colat̄ sicut ex colatorio: ⁊ ide accidit iflatio leuis corꝑis cū corruptiōe cōplexiōis: ⁊ cura fiat cū medicis q̄ lenifaciūt duritiē ⁊ disꝑgūt apa sicut sūt olea ⁊ emplīa q̄ diximꝰ ⁊ cū calefactōe ⁊ vnctōe humectatiua ⁊ clysteribus lenificatiuis ⁊ dent̄ eis medicie mitigatiue q̄ prouocāt vrinam de leui q̄m hoc regimine sanabunt̄ de ydropisi.

L ❡ Dixit hic est alius morbus i renibus q̄n meatus dilatant̄ q̄bus colat̄ vrina: ita ꝙ venit ad renes pars sanguinis: ⁊ erit in vrina cū humiditatibus alijs grossis q̄ si dimisse fuerit ꝑ aliqd̄ spatiū diuident̄ ab ea ⁊ suꝑ vrinā erit sīle spume aq̄. ⁊ nō erit cū ea dolor nisi modicus. Qꝫ si digestio fuerit in toto corꝑe debilis nō sedebit in vrina aliq̄d. sꝫ erit vrina cruda.

❡ Dixit fit sīle huius i vrina sanguinea penes clystere. ⁊ distinguit̄ inter eas qd̄ corpus exinde desiccat̄. lꝫ macilentū ⁊ extenuatū fuerit in ṗmo. ❡ Dico isti extenuant̄ velociter ꝓpter si trāsmittit̄ cū vrina sanguis abūdans ⁊ fuerit egestio sīlr̄ diuersi tꝑis exordinaria. ❡ Dico est q̄dā species ꝯsumptionis sīlr̄ sicut dyabetis. ❡ Dixit nobilior cura istoꝝ fit ꝑ quietē ⁊ ociositatē. q̄m motus dilatat meatus: ⁊ excitat dilatatōes: ⁊ vti debent nutrimētis stipticis sicut piris citonijs: triosso. i. zarur. dactilis imaturis: dactilis informatis lenticulis grano riso. ⁊ sillibus in cibo ⁊ i potu vino nigro ⁊ stiptico ⁊ euitare oīa debēt q̄ faciūt descēdere vrinā ⁊ coitū ꝓpter: ⁊ vti debēt exterius ⁊ interius medicinis stipticis q̄ dant̄ ad trāsmissionē sanguinis ⁊ in potu aqua batbat. virge pastoris cū gūmi arabico ⁊ luto armenico: ⁊ emplent̄ lūbi cū emplīs ⁊ illinitōibus ꝯfectis cū farre ordei citonijs ⁊ aq̄s stipticis. Et det̄ eis in potu in fine de lacte ouino. q̄m restaurat eos ⁊ magna erit vtilitas eiꝰ i eis: ⁊ misceri dꝫ cū medicis medicis retinētibꝰ sāguinē. Qꝫ si mictꝰ huiꝰ sanguis fuerit ꝑ circuitū minue añ circuitū ⁊ noli tardare oino ne multiplicet̄ ⁊ d̄ponat̄ virtus tñ ꝓcede ad curādū eū cū regimine opilatiuo ⁊ retentiuo ꝓhibitiuo sicut diximus. ❡ Dico hic morbꝰ ꝯsumēs est sicut dyabetis. q̄m extrahit sanguinē d̄ corpore ⁊ cura eius proxima est cure dyabetis. tñ expedit ꝙ sit in ea desiccatiuū magis. ⁊ si sustinet patiēs vti dꝫ in cibo maioribus nutrimētis ingrossatiuis sanguinis sicut carnibus vaccinis coctis in aceto ⁊ bonum erit ⁊ valde.

A ❡ De vlceribus accidētibus in instr̄is vrine dixit si fuerint i ipsis vlcera. inde accidet mictus sanici ⁊ sanguis pluribus diebus cū difficultate mingēdi ⁊ cognoscit̄ vestigiū vlcerationis d̄ eo qd̄ trāsmittit̄ cū vria. q̄m si fuerit vlceratio supra in epate ⁊ ꝑtibus eiꝰ vrina erit quasi ꝑcussa cū sanie: ⁊ nō durabit ꝑ plures dies. ⁊ sīn vria fuerit quasi ꝑticule carnis erit de renibus: sed si in ea fuerint cortices erit de vesica: aut de meatibus vrine. ⁊ differet inter eas. quoniā cū eo qd̄ transmittit̄ de vesica erit fetor. Qꝫ si retinet̄ vrina hoc cognoscit̄ de loco doloris ⁊ potētia ipsius. q̄m ex vlcere in renibus dolor erit in lumbis. ⁊ ex eis q̄ fuerint in meatibus erit in vritide: ⁊ ex eis q̄ sunt in vesica erit in pectine ⁊ darē. ēt difficultas mingendi erit si vlceratio fuerit in vesica: ⁊ si fuerit in renibꝰ vrina transmittet̄ de facili. Qꝫ si dolor fuerit vehemēs vlcus erit in vesica: ⁊ si fuerit mediocris in meatibus vrine erit cū pōderositate inseꝑabili: ⁊ si transmittit̄ sanies absq̄ꝫ vrina vlcera erunt ꝓxima valde. ❡ Dixit vlcera renum sanantur cū velocitate. sed vesice cū difficultate cū maior ꝑs ipsius sit neruosa: ⁊ pūgat ea semꝑ suꝑfluitas acuta: ⁊ renes sunt substātie carnose. ⁊ vrina non hꝫ facere pūctionē i eis.

❡ De cura vlcerū dixit expedit ꝙ fiāt in ṗmo mūdificatiua sanici ⁊ infectōis que sunt i vlcere. Sed ipso mūdificato cōuerti debes ab stiptica adipletiua: ⁊ possibile erit tibi nisi vlcus fuerit multe macilentie vti semine cucumerum semine melonū cū melle: aut cū aqua mellis confecta cū semine apij. Qꝫ nisi ꝯtulerint da in potu d̄ capillˀ ve. cū aqua mellis ⁊ bdellio dissoluto in sirupo mellis: ⁊ de gūmi granatoꝝ viridioꝝ cū opio mōtano ⁊ sirupo mellis. Qꝫ si difficilis fuerit ⁊ indiges vti magis violentis vtenduꝫ ireos prassio ysopo. i. zuffa. cū aqua mellis: ⁊ emplīa exterius cū rosis siccis lēticulis ⁊ granis oroboꝝ cū farina ordei cocta in aceto ⁊ vino: q̄m hec ꝓhibēt putrefactionē vlceris ⁊ larigtatē ipsius ⁊ admisceant̄ cū mastice: spica ⁊ cipero: ⁊ sillibus i virtute: ⁊ da in cibo patienti de ordeo. amido sulfure ⁊ sillibus factis i pulte ⁊ de lacte: ⁊ sillibus: ⁊ tere cū adipe gallinaꝝ: ꝙ si longa fuerit passio ⁊ ꝑuenit virtus ad dispositionē da de carnibus auiū ⁊ hedoꝝ decoctis cū oleribus mūdificatiuis: ⁊ cognoscere potes vlcus malitiā eius abundantiā infectionis ⁊ putrefactōis eius ex suꝑabundātia illius qd̄ transmitti̅t i vrina ⁊ rubedine ipsius fetore nigredie malitia: gustus viriditate: tenuitate: ⁊ citrinitate ipsius ⁊ bonitatē ipsius ꝑ ꝯtraria ipsoꝝ: ⁊ facultatē eius super patientē ⁊ modicū dolorē.

❡ Dico si vehemens fuerit dispō doloris declinare debes ad id qd̄ mitigat d̄ stupefactis q̄m mitigat sīlr̄ ⁊ ꝯfert. ❡ Dixit d̄ficiēte ipa sanie ac lauato efficacit̄ ipo loco d̄siccare d̄bes ad stiptica dādo i vio ipsoꝝ d̄ rob vue acerbe ⁊ i potu d̄ luto sigillato cū modico amido ⁊ dragaganto: aut seie melonū vt inducat̄ ⁊ ꝑueniat. ❡ Dixit ꝯferūt eis cortices mādragore iusq̄amus ⁊ opiū p̄cipue si mā acuta fuerit in vlcere stabilis ⁊ dolor vehemēs. vn̄ da de eis cū adhesiuis videlicet cū luto ⁊ similibus cū aliquo ꝓuocatiuo vrine vt inducatur. Dixit in hoc est canon compositionis harum medicinarū ⁊ melius de compositis ē vt trocisci solatri siluestris.

❡ Dixit si negoicum fuerit erroneū ⁊ diminuit̄ sanies compone medicamen tuū de seminibus lenitiuis ꝓuocatiuis vri

ne:adhesiuis sicut ē hic. ℞.luti.sanguinis draconis. thuris. amidi.seminis melonī seminis apij.semis cucumeris.semis cucurbite.succi liquiritie lake.reu.seni. grani pini . papaueris:⁊ seminis iusqami.⁊ da ea in potu cū vino cocto.qm̄ hoc medicamen qđ est in sili cōpositōe ꝯuenit i oib⁹ tꝑibus passiōis.qm̄ hoc est cōpositū de oibus cōferētibus in qualibet dispositōe:⁊ ē bonū ⁊ efficax ꝑfecte. ❡ Dixit melius erit si danť hec in potu cum lacte asinino qm̄ hꝫ corrigere ⁊ mūdificare simul.ꝙ si vlcera fuerint in veretro clysterizandū est cū plātaginis succo ⁊ oleo violato:aut cū scief albo in quo sit opiū mixtū cū lacte feminino:⁊ misce in eo de emathite cadimia ⁊ litargiro loto. ❡ Et si fuerint vlcera mala ⁊ putrefacta misce in ipso clysteri de aqua mellis ⁊ trociscis de carta vsta:⁊ hoc cognoscit ex malitia rei trāsmisse. Et si huius transmissio in aliqua dispositōe fuerit de vesica statim cuꝫ decoctione sumac mirti:rosaꝝ:⁊ luto armenico. balaustia ⁊ opio fiat cura qm̄ bonū erit si mixta fuerint cū ipsis vt clysteresiat cū eis.⁊ danda sunt in potu stiptica ⁊ in emplastro ponēda:ꝙ nisi tolerabilis fuerit ei emplastratio illiniať cū hac illinitiōe. ℞.balaustie acatie gūmi galle ⁊ luti:⁊ illinitio fiat cū eis.Sed vomitus frequēs sanat hec vlcera velociter: ⁊ non debet fieri cuꝫ cōmotione crudeli ⁊ moto vehementi: nec debent moueri vehementer quoniaꝫ prohibent ꝙ non sanēter vlcera.sꝫ euitetur coit⁹ ꝓpꝛie:quoniam deterior est oibus alijs ad vlcera renū.lꝫ non sit bonus alicui vlceri dixit mitigata ipa febre ⁊ acuitate nutriri possunt carnibus hedinis:⁊ dum durās fuerit acuitas ⁊ caliditas cum fetore in vlcere nutriātur cum oleribus:⁊ si debilitanť cum ouibus: sed de fructibus cōferunt grana pini.caro vuaꝝ passarum. fistici.amig.dactili informati ⁊ euitenť ficus:qm̄ male sūt ad vlcera.⁊ vti possūt i cibo cucumeribus:melonibus maturis ⁊ penes ꝯualescentiā:piris:citonijs:⁊ silib⁹. ❡ Dixit cognosco ꝙ lac est melius alijs in hac cura ad hec vlcera:⁊ magis manifeste vtilitatis. Et si fuerit vlceratio mūda:⁊ corp⁹ macilentū da in potu de lacte vaccino:⁊ si opus fuerit de lacte caprino:tn̄ ante hoc purgādū ē corp⁹ cū laxatiuis tenuibus q̄ non excitant vlcus:⁊ quātitas in lacte dꝫ eē.℥.iiij.vsqꝫ ad ix.ad plus.⁊ cōpone cū eo ꝑtē mediā bonaꝝ mūdificatiuaꝝ in vno tꝑe sil' ⁊ aliqđ de eo qđ ꝓuocat vrinā sicut anisū ꝙ si longa fuerit mora in stomaco pone in eo modicum salis.

B ❡ De apate in renibus dixit si apa fuerit in renib⁹ sentieť in inferiori mirac vētris cū dolore nō vehemēti.ꝙ si inflať pāniculus renū:aut meatus vrine non sentieť.tn̄ excitať dolor vehemēs ⁊ acutus.ita ꝙ nō poterit patiēs erigi recte neqꝫ ire.vnde si accidit ei motus:aut tussis:aut sternutatio vocē dabit ⁊ nec pōt dormire suꝑ vētrē ⁊ qetē hēbit in sōno suꝑ dorsuꝫ. Et si inflať ren dexter erit apa ⁊ dolor penes epar cū idē adhereat epati.⁊ si inflať sinister erit apa vehemēti⁹ in inferiori ꝑte in mirac. ❡ Dixit dolebit cū apate renū .coxa ⁊ ifrigidabiť pes:⁊ vrina erit alba.deinde rubefiet:⁊ op⁹ erit ꝙ velox fiat.cura eius:qm̄ apa durū velociter fit in renibus aut forte si factū fuerit nō sanabiť oino ⁊ macrescet corpus:⁊ exinde excitabitur ethica:sed ꝯfirmato cū dn̄io apate duro in renibus attenuanť coxe ⁊ macrescunt ⁊ liq̄fiet loc⁹ ani:⁊ debilitabiť tibia. ❡ Dixit si fuerit apa in renibus dubium erit ne fiat apa durū ⁊ si fuerit dolor in pectine ⁊ inflať oino:⁊ cū eo fuerit flāmatio vehemēs:⁊ vomitus colericus cū siti ⁊ difficultate mingendi ⁊ infrigidatōe extremitatū noli calefacere nisi opus fuerit cū studio.⁊ accidit iuuenibus ⁊ decrepitis :febris acuta cū rubedie faciei ⁊ oculoꝝ cū isomneitate ⁊ subus:⁊ vehemēti dolore accidēti ex omni calido ⁊ acuto:⁊ curenť:⁊ si fuerint incipe cū minutōe. Et nisi fuerit sanguis suꝑabundans in acuitate ⁊ malitia diminuendū est vinū ⁊ omne illud qđ ꝓuocat vrinā vt acquiescāt membra.vnde ꝓcede cū emplis ifrigidatiuis ⁊ nutrimētis q̄ sic sunt. Et si fuerit in venis sanguis acutus q cognoscit ex vehemēti dolore fetore vrine ⁊ malitia ipsius da in potu vinū cū multa aq̄:qm̄ corrigit ipsū sanguinē maluꝫ ⁊ diminuetur acuitas ⁊ malitia ipsius i his mēbris si dať ei in potu de aq̄ mellis:videlicet modici mellis:⁊ nutriēdus ē cū pultib⁹ corrigentibus ⁊ iuribus lenificatiuis dū matureť. deinde ꝓcede ad ꝓuocandū vrinaꝫ ⁊ laxandus est vēter cū clysterib⁹: ⁊ magna erit vtilitas .in aqua ordei excoriati post lenificatiōnē vētris fiat calefactio cū lana ⁊ oleo calefacto lenificatiuo sicut oleo camomille ⁊ aneti:⁊ emplastratio fiat cū dissolutiuis lenificatis ne fiat ide apostema duꝝ. ❡ Dixit signū digestiōis fit quando ingrossať vrina ⁊ multiplicať yꝑostaťgrossa:ꝙ si remāserit ꝑ spatiū longū vrina aquea noscas ꝙ digestio eius tarda erit.⁊ penes illud estimať ꝙ efficieť ide apa duꝝ:aut cōgregabiť ⁊ si velox fuerit digestio forte dissolueť ⁊ sanabiť. ❡ De apostemate ꝙ si congregauerint renes saniē:ide accidet dolor vētris ⁊ iflatio infra ypocōdria ⁊ cū iacuerit suꝑ latus eius pōderositas quasi suspēsa sentietur ⁊ sequeť hoc febris erronea cuꝫ rigore:⁊ vrina eius erit ignea:⁊ si emanans fuerit sanies mitigabiť febris ⁊ rigor oino.deinde cognoscit dispositio vlceratōis de bonitate saniei albedine ⁊ mediocritate eius igrossitudine ⁊ tenuitate nec erit fetens:ꝙ si declinans fuerit ad vesicam illa erit melior alijs locis ad que poterit declinare:⁊ si declinans fuerit ad itestina deterior erit cōditio ꝯditiōe prima ⁊ min⁹ peius erit si manāt ad loca vacua:videlicet penes viscera ⁊ signatio huius est qđ nō manabit de vesica:neqꝫ de intestinis ꝑ⁹ mitigata febre cū alijs accidētib⁹. ❡ Dixit sed peius erit hoc:quādo sanies moram trahit in renibus ⁊ nō dissoluiť:⁊ opus erit penes hoc:vt apertio fiat cū ferro ⁊ vstio cū cauterio ⁊ curatione digna. ❡ Dixit qn̄ cognoscis ꝙ apa congregat r̄bes occurreret ei cū emplastris ad exequēdū velociter ⁊ empleť cū ficubus clixis cuꝫ aqua mellis . Et si diligis corroborare magis emplastruꝫ admisce cuꝫ eo radices lilioꝝ vitim albam ⁊ laureolā:⁊ cū fuerit maturū da in potu de semine agnicasti:⁊ acoꝝ.qm̄ faciēt illud emanare.Sinantē procede cū eo qđ mundificat saniē cū frequēti studio. vt mundificeť vlceratio cū velocitate.qm̄ quāto velocius mūdificať tanto melius erit vnde mundificata ipsa sanie ꝓcede cum adhesiuis cū velocitate.quoniam si tardaueris nō consolidabitur omnino.

C ❡ De.vi.cap.libri: de morbo ⁊ accidenti accidit quedā species mictus sanguinis qn̄ accidit in corpore liquefactio carnis:aut tenuitas sanguinis:⁊ qđ liquefactū si erit tenue ⁊ renes erunt virtuosi:quoniam penes hahc dispositionem purgabunt renes qđ liquefactū est:⁊ id expellunt ad vesicā successiue. ❡ Dico curatur hoc per infrigidationē ⁊ curā ethice:⁊ ingrossationē sanguinis corporis. ❡ De ꝓnosti. Ypo.q migit sanguinē raro qn̄qꝫ absqꝫ febre ⁊ dolore non sequiť malum inde:sed hoc erit ex labore eius. Et si mingit sanguinem pluries cū febre noscas ꝙ minget saniē postea. ❡ De .i.ca.de aggregatōibus membroꝝ do. Dixit. Sicut ē egestio similis aque carniū quando debilitať latus rotūdū epatis: ita similiter qn̄ debilitatur latus gibbosuꝫ minget ad modū aque carniū. ❡ Dico hec ē species quedaꝫ de mictu sanguinis.vnde suscipe significationē đ cute ⁊ colore eius. cautus sis ne minutionē sequaris in hoc.qm̄ debilitas designat super frigiditatem epatis:tn̄ habita significatione ꝓcede cuꝫ eo qđ cōfortat epar:sicut cum laka reu.⁊ eo quod calefacit illud sicut cum spica squinanto ⁊ mastice.

A ❡ Dico ꝓut i.iiij.ca.amphorismoꝝ est.quāto vlcus erit infectū tanto magis operatio medicinaꝝ prouocantiū vrinā sequiť.sed qn̄ est mūdū ⁊ modice saniei aut vehemētis sensus euitanda ē oino.ſꝫ idiget tūc glutinatiuis ⁊ modica quantitate ipsorum inquantum possint inducere ea tantum.

B ❡ Dico qđ mitigatis febribus inueniet patiēs exiturā in renibus pōderositate grauē quasi suspensā in vno latere ipsius qn̄ iacebit super illud:⁊ iam ꝓpinqua est ad emanādum saniē:aut cōgregauit saniem. ❡ De ꝯgregatōibus de morbo ⁊ accidēti si pōderositas fuerit in vētre cū dolore passio erit in renib⁹ si fuerit cū eo retento vrine multe retēte i vesica si cū dolore ⁊ pōderositate fuerit febris sitis ⁊ flāmatio i renib⁹ erit grossities ⁊ apa flegmaticum:⁊ si fuerit extensio absqꝫ pōderositate:passio erit ex vētositate grossa in ea.⁊ si fuerit pōderositas durities cū corruptiōe cōplexiōis ⁊ paucitate vrine erit passio ex apate duro in renibus.

A ❡ De.vi.ca.li.ij.hn̄tibus cōplexiōes ex qb⁹ dissoluiť vapor fumosus:⁊ eos pūgit vrina ex acuitate ei⁹ frequēter accidūt i vesica vlcera.nisi frequēter balneo vtanť ⁊ humectatiōe qm̄ vrina ipsoꝝ erit acuta pūgēs eos.nisi velociter fiat balneū:deide i fine coꝝ cū seniores erūt frequēs erit i eis acuitas vrie:⁊ ide accidūt i vesica coꝝ vlcera:⁊ cū eis morienť.

q ❡ Dico ad ardorem vrine vehemētem. ℞.seminis melonis seminis cucumeris papaueris albi.seminis cucurbite amidi:succi liquiritie:gummi arabici : ⁊ seminis iusquiami dosis fiat de eis cum syrupo papaueris . ꝙ nisi fuerit febris ⁊ tolerabile erit:vtendum est lacte:⁊ si fuerit febris aqua or

dei vtendum est nutrimento cum iuribus lenitiuis: ⁊ oleo amig. aut adipe gallinarum: ⁊ pila frequenter. Quod si vehemens fuerit dolor in dispositione sua da de narcoticis violētis. Si fuerit dolor vehemēs cū sincopi ⁊ sitī i lapidib⁹. Sz laxandus ē vēter de colera ru. ad inducendū declinatiōem humoris ad intestina cum aqua casei.

A ¶ Dico accidit ex colera ru. in suo meatu i his locis excoriatio sicut accidit in intestinis. quidā quoqz iuuenis comedēdo allea plura minxit sanguinez cuz ardore vehementi valde. postea apparuerunt in eo accidētia apātis renum. vnde conieci q humor acutus excoriauit ipsa loca. ⁊ aperuit venam. deinde intulit apā ⁊ cōferunt in hac dispositione glutinatiua cū prouocātibus vrinā sicut cōferunt in dissinteria ꝑut est gūmi. dragagantū amidū: semen melonū: oleum cucurbite. adeps gallinaꝝ: panis simile: semen maluauisci: ⁊ semen lini: ⁊ de sirupis sicut est iulep. Sirupus violaceus ⁊ papaueris: etiam conferunt oua mollia.

q ¶ Dico q hoc est electuariū ad ardorem mirabile. ℞. seminis melonū excoria. amig. excoriatarum. papaueris albi fructus pini ana p. i. terant ⁊ dissoluatur zuccarum in iulep. ⁊ coquatur dum fiat ad modū mellis: deinde misceant cuz eo ⁊ distemperent ⁊ reseruent dosis eius. ʒ. v. sed de dulcibus cōferunt lusnig: amigdale: sunt cū zuccaro cum oleo amig. feludeg: postea est cū vitellis ouoꝝ frixa cū oleo amig. amararū tenuis cū oleo amig. ēt cōfert si misceant. ʒ. ij. olei amig. cū ℥. i. vini cocti: ⁊ sumant in potu per diem vnum.

R ¶ De. vi. ca. de mēbris do. dixit vidi sanguinem coagulari i vesica de quo passus est patiens sincopim ⁊ citrinitatē coloris: ⁊ factus est exinde pulsus paruus ⁊ debilis sicut accidit penes coagulationē eius in stomaco: ⁊ calefactus est patiēs ⁊ factus est laxus. vnde dādo ei in potu medicamen ad frangendū lapidē cū sirupo acetoso posui sirupū acetosū in potu ipsi⁹. plures quoqz siles fuerāt huic. ⁊ nō fuit sanatus de eis nisi ille in cuius vesica sanguis ipse dissolutus fuerat aut liquefactus ⁊ emissus fuerat cum vrina. ¶ Dico q si videris hec indicia post mictum sanguinis procede velociter cum eis que diximus.

E D ¶ De qōnibus amphorisi. distinguit inter saniem transmissā de vesica ⁊ de epate ⁊ sūmarie de ꝑtibus que sunt superiores renibus qd transmittit per diem vnum: aut per biduuz deide incidit ⁊ que erit de vesica ⁊ renibus frequēter transmittitur per spatiuz longi temporis. ¶ Dico opus est q cognoscatur: quia fit hoc quoniam oculata fide testatus suz veraciter videns plures passos fuisse apostemata magna in ꝑte epatis ⁊ pectoris mingentes saniē per biduū ⁊ triduū tm̄. ⁊ alios vidi in quoꝝ renibus erat exitura matura migentes saniē ꝑ mēses plures: ⁊ quosdā vidi de eis mingere inseparabiliter saniē dū mortui sunt in morbo ipso. ⁊ proprie dū repletū fuerit ipsoꝝ corpus ⁊ existimo qd erat fistula que quādoqz euacuat ⁊ qn̄qz aggregat ad modū aliaꝝ fistulaꝝ. qm̄ oēs desiccant dū corpus fuerit in modica quātitate sed replere incipiet vt in primo erat hoc quoqz erit in ea que non erit adhesa firmiter: qm̄ corpus tūc erit quasi sanū dum fuerit modicoꝝ humoruz ⁊ de sanie trāsmissa de superioribus. Ego extimo q fit hoc q ipsa mēbra expellunt ipsam saniez ad meatuz vrine ꝑ viam alienā violenter in aliqua dispositione qm̄ inuenimus qd sic fiet. qm̄ non videbis exituraz in pectore mundificari ꝑ vrinam nisi raro qm̄ in aliquo tēpore per oppressionē expellitur multa quātitas huius per vnū diem: aut per biduū: ⁊ cum cessauerit expulsio reuertitur ad meatus qui appropriant ei. ¶ Quod si minxerit aliquis saniez subito minuendus est in parte diuersa: ⁊ da ei de luto ciprino amido: sanguine draconis caraba: thure: ⁊ semine citrulorum: ⁊ noli dare de seminibus prouocantibus vrinā. quoniam non habent bonitatem in se.

L ¶ Et mingit sanguis: aut ex percussione: aut ex comestiōe alicuius rei acute: aut ex repletōe corporis ⁊ suꝑabūdnatia potus: ⁊ emplastrandi sunt renes cum stipticis.

A L ¶ Dico ꝑut vidi hi sunt trocisci ad vlcus recens in instrumētis vrine. ℞. luti sigillati thuris sanguinis draconis carabe: ⁊ gūmi arabici. an̄. p. i. Semis melonū excoriati. par. ʒ. seminis apij. par. quar. i. ⁊ opij: par. quar. i. cōgregent dosis. ʒ. ij. quolibet mane ⁊ sero. ¶ Hoc quoqz cōuenit ad ꝯsolidādū vlcera ⁊ fistulas in his locis: q si volueris ꝓhibere sanguinem violenter in eo adde de galla immatura.

B ¶ De sūma Bim̄. Si volueris scire an i renib⁹ patiētis sit apostema an non. ꝑcipe ei q iaceat suꝑ ventrē eleuando pectus de terra parum. quoniam sentiet ponderositatem quasi suspensam esse. q nisi fuerit cum hoc febris admixta. neqz suꝑabundantia vrine non erit apostema calidum. neqz aliqd congregans: ⁊ si cum hoc fuerit stupor in coxa ⁊ diminuitur vrina ⁊ horripilatur quandoqz. neqz calefiet postea in renibus erit apostema durum ⁊ remediatur penes hoc cum lenificatiuis in emplastro: aut clysteri: aut potu: ⁊ eo q prouocant vrinam cum temperie.

A ¶ Dico de marasten si fuerit ardor vrine vehemens ipsi minuunt basilicam: ⁊ si fuerit diuturna saphenā minuunt euitādo acutum salituz acetosum ⁊ stipticum: ⁊ vtendo lacte: ⁊ nisi fuerit febris curā faciūt cū seminibus: ⁊ si fuerit febris cuz aqua or. ⁊ seminibus faciunt quare si vrina fuerit cū hoc citrina dandū est patienti de eo quod laxat colerā rube. ⁊ addendum est i seminibus id quod extinguit sicut semen portulace ⁊ psiliuz: ⁊ si fuerit vrina alba flegma erit salsum dandū est in potu patienti de semine apij: ⁊ aqua radicuz cum seminibus: tamen nulla fiat minutio.

B L ¶ Dico expedit qn̄ accidūt apāta in renibus ⁊ vesica q minutio fiat. deinde laxanda ē natura cū lenitiuis: ⁊ qd melius erit in hoc aqua casei qm̄ in se cōgregat posse ad faciendum descēdere rubeā. ⁊ declinare eā de instrumēto vrine ad itestina. vnde diminuitur acuitas vrine ad corrigēdū eā ⁊ hoc est vltimum necessariū ei: ⁊ quando apparebit digestio cura fiat cū prouocatione vrine cum temperie.

A ¶ Dico non est aliqd melius aqua casei in his vlceribus in his locis. qm̄ lauat hec loca violenter duz albescet aqua ⁊ ē bona similiter in his licet vlcera indigeant eo quod ꝓuocat vrinam ad mundificandū saniē ⁊ melius erit qd educit coleram ru. ⁊ prouocat vrinaz ⁊ corrigit acuitatē: ⁊ omnia hec congregatur in aqua casei.

M ¶ De ꝑticularibus amigda. amare aperiunt ⁊ mundificant ventriculos renum. ⁊ conferunt dolori accidenti ex inclusione humorum grossorum in eis.

F ¶ Dico fit etiā difficultas mingendi ex vehementi ardore: ⁊ ex vlcere in collo vesice absqz opilatione ⁊ apāte: ⁊ hoc fit qm̄ qn̄ vrina mittit ad egressū dolorem infert valde ⁊ retinet ex coadunatōe vesice: ⁊ nō eijcit vrina exinde. sed guttatim sicut accidit in senio. qm̄ si esset ex opilatōe repleret vesica: ac si esset cū apāte iam esset dolor in omnibus dispositionibus nisi poterit mingere. vnde in vtraqz passiōe opus erit qd diminuat vrina vltra posse. qm̄ excitat dolor penes mictum ⁊ qn̄ cōstringit suꝑ vesicam patiens erit quasi si pressurā pateret. ⁊ statim q dimittit eam mitigat dolor: ⁊ vrina fluet guttatiz. ¶ Quidā quoqz sustinēs erat cui precepi qd sustineret illū dolorē vehemētē ⁊ ꝯfortādo anū suuz studeret ad expellēdū vrinam: ⁊ eiecit vrinā sicut in dispōne nāli cū nullū ipedimētū fuerit ibi. ⁊ hoc ē signū magnū de signis huius speciei ⁊ curat cū infrigidatōe corporis. vt vrina sit sipunctiua ⁊ cum glutinatiōe loci cum eo qd iniciatur in eo.

G A ¶ Dico noscas q suꝑabūdantia ꝓuocationis vrine infert vlcera i veretro ⁊ vesica ⁊ ꝑprie si fuerit calide complexionis.

¶ De simplicibus. G. radix lilij applanat asperitatez vesice.

M O ¶ Dya. myrrha trita ⁊ distēperata cū melle mitigat dolorez accidentē de inclusione superfluitatum in renibus ⁊ vesica.

q ¶ Grana pini sumpta in potu cū semine cucumeris cū vino cocto mitigant ardorem vrine valde. ¶ Granū mirtinū bonum est ardori vrine ⁊ ꝓuocat vrinam: sed cōprimat duz fuerit recens ⁊ reseruet. ¶ Dico hoc erit bonū cū opus fuerit cū hoc ad retinendum ventrem.

A ¶ Ficus cōueniūt renibus ⁊ vesice. ¶ Cicera nocent renib⁹ ⁊ vesice in qbus ē vlcus. ¶ Portulaca ꝯfert pūctioni renū ⁊ vesice in qbus ē vlcus. ¶ Semen cucumeris ortēsis si bibit cū lacte aut vino cocto erit bonum: vlceribus in vesica. ¶ Porrū vltramarinū nocet vesice ⁊ renibus i qb⁹ est vlc⁹.

¶ Succus liquiritie sumptus in potu cōfert scabiei vesice: ⁊ eam applanat ⁊ cōfert vesice: de qua descendit ad modum furfuris. ¶ Dragagantū sumptū in potu i quātitate. ʒ. ij. cuz vino cocto ꝑfecte facit ad ardorē vesice ⁊ renū. Quod si misceat cū cornu ceruino loto aut cū alumie scisso erit bonū ad vlcera in eis. ¶ Angeten nocet vesice. ¶ Dixit Abugerig semē portulace prouocat vrinam nisi fuerit assum.

B A ¶ Dixit Bim̄. est cōferens asperitati vesice ⁊ renuz ⁊ apostematibus calidis in renibus. ¶ Dixit sirupus violaceus bonus ē vlceri in vesica ⁊ apāti calido i vtroqz. ¶ Masarguib

mucillago seis lini si imittitur veretro cum instr̃o cum oleo rof. magna erit mitigatio eius in dolore ⁊ vtilitas ei⁹. ¶ Coriandrũ confert ardori apatis eius. ¶ Ruffus dixit intẽtio tua sit ad laxandũ laborantes vlceribus renum ⁊ vesice cuꝫ aqua casei. ita ꝙ non ponatur in eo sal in ipsa dispositione.

H A ¶ Abugerig dixit mumia confert vlceribus veretri vesice ⁊ fluxui sanguis de ea: si in clysteri põitur i his mẽbris: aut bibitur ⁊ actus eius in mitigando dolorẽ mirabilis est valde.

r ¶ Dixit Ruffus dactili si in multa quantitate sumuntur excoriant vesicam ⁊ vlcerabunt eam.

O A q ¶ Sadabsar nux inda ꝯfert dolori vesice ⁊ vlceratõi. ¶ Bimasuy zuccarũ ꝓprie confert ardori renuꝫ ⁊ vesice. ¶ Masarguyb dragagantũ bonũ est vlceribus in vesica. ¶ De libro regiminis sanitatis quare precepit cum illinitiõibus infrigidatis sup dorsuꝫ. Dixit ꝙ timẽde sunt ⁊ noli cũ intensione eis vti. qm̃ nocent renibus ⁊ eis inferunt morbos.

r ¶ Elcaymusia dixit renes sunt mẽbrorũ ꝯstrictoꝝ meatuũ. ideo faciunt nutrimenta viscosa opilatiões sicut inferunt in epate hec. sed penes multiplicationẽ ipsoꝝ homo sentiet põderositatẽ extensionẽ ⁊ dolorẽ in hoc vtroqꝫ mẽbro. ꝙ nisi mundificatuꝫ fuerit cum attenuatiuis forte inferet ei exinde apã qñ putrefient ipsi humores retenti in eo. ¶ Dico renes non indigent infrigidatõe ne deficiat operatio ipsoꝝ. nec dꝫ eẽ in sanguie viscositas multa ne opilenẽ. iõ ꝯueniũt eis attenuatiua in oi dispõne nisi calefacti fuerit: aut iflati. ¶ Dixit Gal. i meamyr de caplõ epis. succus liqritie ꝓuocat vrinã.

C ¶ Aaron dixit vrina sanguinea que descẽdit de renibus qñ meat⁹ dilatanẽ nõ ẽ icidẽda cũ medicis. tñ minutio fiat ⁊ laudabili⁹ nutrimẽtũ erit qđ fuerit mlte nutricatiõis ⁊ luxurie.

q ¶ Et hec sunt cõpleta ꝓ ardore vrine. s. semen melonũ citrulorũ: cucurbitarũ: maluauisci: melonis indi. fruct⁹ pini: semen iusquiami albi. portulaca: amigdale dulces: amidum: dragagantũ: ⁊ succus liqritie. ⁊ dandũ est in potu de eis cum aqua citruloꝝ ⁊ iulep. ¶ De antidotario habes ad curãdũ illum qui sumpsit in potu cantaridẽ ꝓ morsu canis rabidi in quo postea illatus est ardor in vrina cum dolore vehementi in ipsis partibus sumere dꝫ patiens cibaria facta spidebeg cũ aqua ⁊ sale vnctuosa ⁊ euitare frigorẽ ⁊ altam facere voceꝫ. Qꝫ si vehemẽs fuerit dolor eius in vltimitate sedeat in pila in aqua: in qua coctuꝫ fuerit anetũ ꝙ nisi mitigeẽ sumere dꝫ in cibo de lactucis elixis. ẽt nisi mitigeẽ detur in potu de succo lactucaꝝ. ℥. i. ꝙ nisi mitigeẽ hic dolor alterabiẽ ad tenasmon. vñ sumendũ est in potu de butyro cocto ouino in quãtitate. ℥. i. ʒ. cum. ℥. ij. vini montani: qm̃ sanat illud.

A M O ¶ Dico vidi plures laborantes vlcerib⁹ pati in his locis dolores crudeles ad modũ ꝑturientis in hora post horã expedit ꝙ ipsi vtanẽ glutinatõe frequenti. vñ sumant in potu lac ⁊ ius galline pinguis facte in spidebeg: ⁊ sumant in potu lac si sitim habuerint aut iulep. aut syrupũ violatũ: ⁊ si cum his vlceribus dolor fuerit vehemens da in potu de seibus cum seie iusqami: ⁊ maluauisci: ⁊ de lacte: ⁊ nutrica patiẽtẽ cũ adipe gallinaꝝ: ⁊ cũ butyro recẽti ⁊ zuccaro. ẽt da i potu de aq̃ citruloꝝ: ⁊ melonũ indoꝝ. iuxta qđ opus fuerit ad bibendũ: qm̃ tollet punctionẽ vrine: ⁊ mitigat dolorẽ in primo cũ his: deinde ꝓcede in cura vlceratõis ⁊ doloꝝ ipsoꝝ: ⁊ mitigabiẽ qñ fiet vrina ipsoꝝ aquea. ¶ Erat q̃qꝫ in filio dauid vlcus in meatibus vrine ex quo patiebaẽ dolorẽ vehementẽ silẽꝫ dolori ꝑturientis cui dedi in potu de seie iusqami. ʒ. q̃r. i. opij cerat. i. seie citruloꝝ. ʒ. ij. seie lactuce. ʒ. i. seie portulace. ʒ. ℈. ⁊ mitigatus fuit dolor ipsius: hoc fcm̃ est dũ frequẽs fuit ipsorum bibitio per dies. ⁊ ipsa bibitõe dimissa excitatus est dolor ipsius ⁊ reuersa ipsa cura exinde mitigatus est dolor ip̃e. ¶ Theodosius dixit aqua radicũ mundificat putredineꝫ ⁊ putrefactionẽ de vesica ⁊ renibus ⁊ cõfert vlceribus ipsoꝝ locoꝝ. ¶ Bdelliũ nigrũ: si de eo fiunt pilllule ⁊ glutinãẽ cõfert. ¶ Dico laxãdus est venter laborãtis eis cũ pillulis ei⁹. ¶ Dixit ⁊ ꝯfert de vẽtositate in renibus ⁊ vesica. Oleũ balsami in pon. aur. ij. decoctio se. apij in. ℥. i. sumpta in potu.

L ¶ Et apã in vesica calĩm excitat febrẽ ⁊ erroneũ ordinẽ: ⁊ ꝓcede sup locũ post minutionẽ cũ mollificatiuis cũ eo ꝙ mitigat dolorẽ sicut cũ oleo aneti ⁊ adipe anatis: ⁊ clysterib⁹ de hoc mõ factis: ⁊ cũ stupefactiuis ⁊ ingressu in pila. ¶ Alegocium quoqꝫ vesice ⁊ vritide ⁊ matricis ⁊ membrorũ neruosorum in hoc est diuersum ei qđ est in membris carnosis. vnde inspiciendum est in vulneribus neruorum.

H ¶ De pruritu in interiori parte veretri dixit admisce aloe cuꝫ aqua ⁊ clysteriza id cum eo: aut admisce seieẽ memithe cum aceto. ⁊ clysteriza cum eo veretrum: aut clysteriza oleo rosato ⁊ aceto: aut etiam mucillagine psilij.

q ¶ De ca. xiiij. de vtilitatibus mẽbrorũ inter cetera verba ei⁹ dixit ꝙ fit ardor vrine ex multo coitu: ⁊ cũ in eo erit: ꝙ humiditas que in modulis humectat frequenter meatus vrine vt facilis fiat exitus ei⁹: ⁊ ex cautela acuitatis vrine: ⁊ hec egreditur cum ſꝑmate abundanter ⁊ valde: ⁊ cum ꝯsumpta fuerit inueniet locũ acuitatis vrine: ⁊ consumiẽ hec humiditas ex extenuatõe corporis: ⁊ curaẽ primũ cum retentõe coitus. ⁊ fm̃ cum humectatõe corporis bona erit vtriqꝫ gñaliter.

A q ¶ Misih dixit ꝯfert vlceri cronico i vesica bibitio lactis asinini cum clysteribus factis cũ eo ꝙ ꝯuenit iuxta modũ vlceris. ¶ Dixit Bimasuy confert granum mirti ardori vrine.

M ¶ Dias. sqnantũ magis facile est sumptũ in potu in pon. aur. .viij. sanat dolorẽ renũ. ¶ Radix anitisa data in potu cũ syrupo mellis ad dolorẽ renũ ꝯfert lꝫ sit cũ hoc ifrigidatiuũ. ⁊ hec est spẽs anitise que appellaẽ abulukia. ¶ Succus anagalli bonus est dolori renuꝫ. ¶ Syrupus absinthij in potu ꝯfert passionibus renũ. ¶ Semen citrulorũ bonum est dolori renum. ¶ Dias. portulaca confert punctioni renum.

A ¶ Dias. vitellũ oui coctũ ad modũ quo poterit bibi ꝯfert vlceribus renũ. ¶ Pau. expedit ꝙ sit cũ oleo dulci absqꝫ sale.

M ¶ Bima. syrupus violatus ⁊ cinamomũ ꝯferũt dolori renũ. ¶ Dias. G. sparagi. ⁊ ꝓprie radix ipsoꝝ ⁊ semen aperiũt opilatiões renũ. ¶ Dixit. G. ego operabar in doloribus diuturnis ⁊ cronici. Stercus colũbarũ pascentiũ de seie nasturtij vt suppleat locũ emplastri sinapis. ¶ Spuma maris coloris sulfuris figure vermiũ ꝯfert doloribus renũ. ¶ Dias. decoctio amomi sumpta i potu ꝯfert doloribus renũ. ¶ Dias. sumacition datur in potu ad dolorẽ renũ. ¶ Gal. cicera nigra mundificant renes proprie qñ coquunẽ cum radicibus ⁊ apio ⁊ ꝯdita fuerint cũ oleo amigđ. dulcis ⁊ decoctio eius sumiẽ in potu. ¶ Camepitheos datur in potu ad dolorẽ renũ. ¶ Dias. semen petroselini bonũ erit dolori renũ. ¶ Ga. amig. amare sumpte in potu cum gũmi granoꝝ viridũ cum vino aqueo ꝯfert dolori renũ. ¶ Dias. amig. amare ꝯferunt doloribus renũ. ¶ Gal. lac ꝯfert vlceribus renũ. ¶ Dias. folia plantaginis danẽ in potu cum vino cocto ad dolorẽ renuꝫ. ¶ Dias. folia plantaginis ⁊ radices ipsius denẽ in cibo in opilatõibus accñtibus in renibus: ⁊ magis violentus est eis fructus eius ex ꝓprietate. ¶ Gal. fructus dracontee crispe dissoluit opilationẽ renũ. ¶ Gal. myrrha sumpta in potu trita cum aqua mitigat dolorẽ accñtẽ ex inclusiõe superfluitatũ in renibus. ¶ Diasc. aqua pluuialis bona est dolori renũ sumpta i potu loco alterius aque. ¶ Ruffus. spica inda sumpta in potu cũ aq̃ frigida ꝯfert dolori renuꝫ. ¶ Dias. spica nardina aclytea sumpta in potu cũ vino ꝯfert doloribus renũ. ¶ Dias. cassialig. ꝯfert doloribus renũ. ¶ Diasc. zuccarũ qđ ligaẽ sup cãnas ꝯfert dolori renũ. ¶ Zuccaꝝ ꝙ portaẽ de elbigeꝫ qđ est silẽ sali gẽme: ⁊ zuccarũ elhusur cõferunt dolori renũ. ¶ Bima. succus herbe sisilcos trite ⁊ semen ipsius: si fuerit recens ⁊ sumiẽ in quantitate dauik. iiij. ʒ. cum vino cocto p. x. dies ꝯferũt dolori renũ. ¶ Dias. succus liqritie ꝯfert dolori renũ. ¶ Dias. ꝓuocatio vrine mundificat renes semp si sequiẽ. ¶ Semen melonũ excoriatũ ⁊ tritũ bene ⁊ mixtũ cum tãtũdẽ zuccari si sumitur in puluere de eo quolibet die mundificat renes semper. ¶ Caro vuarũ passarum sumpta in cibo confert dolori renum.

r ¶ Uue passe ꝯferunt renibus. ¶ Bima. fructus solatri siluestris eo ꝙ ꝓuocat vrinã poniẽ in medicis renũ. ¶ Galie. vue passe ꝯferunt renibus. ¶ Bima. rubea tinctoris mundificat renes: eo ꝙ transmittit vrinã sanguineã. ¶ Pau. radix peonie si sumiẽ i potu ad modũ amig. dũ fuerit trita cribellata cũ cideto cũ aq̃ mellis ꝯfert renib⁹ si i eis fuerit opilatões

A ¶ Granum pini sumptum in potu cum semine cucumeris cõfert vlceribus renum.

r ¶ Diascorides granum pini magni abstergit humorẽ grossum in renibus ⁊ putredinem.

M ¶ Bima. cordumeni sumptũ in potu cum vino cõfert dolori renũ. ¶ Dias. dragagantũ sumptũ in potu in pon. aur. ij. cuꝫ vino cocto ꝯfert doloribus renũ ⁊ daẽ cum seie apij. ¶ Carò ricij siluestris sumpta in potu ꝯfert dolori renũ. ¶ Dias. feniculi ⁊ folia ⁊ seia eorum confert doloribus renum.

r ¶ Dias. feniculi aperiunt opilatões renũ. ¶ Bima. ficus abstergunt renes ⁊ emittunt qđ in eis est de superfluitatibus.

M ¶ Agaric⁹ sūpt⁹ i potu i pō. aur. ij. ꝯfert dolori renū. ¶ Dias. agaricus apit opilatōes renū. ¶ Dias. bassradar dixit Badigorius ꝓprietatē hꝫ ad ꝯferendū dolori renū si decoquit̃ malua cū oleo rof. ⁊ emplaſt̃ apā cū ea in renibus confert.

r ¶ Dixit Bima. in cōplemento medicine que mundificant renes: he sūt. vꝫ. semen apij feniculi: semen pastinace silvestris semen apij mōtani. assarū. flos squinātí. semen ameos: caseꝫ: linisticus: anisum: sisileos ⁊ acorus de hoibus his: si dat̃ i potu. añ. ʒ. ij. postq̄ꝫ trita fuerint cū aqua folioꝝ radicū oppſſorum: aut cum aqua apij aut feniculoꝝ: aut cum aqua cicerū nigroꝝ apient opilatōes accñtes in renibus in tpe insultus passionis de ea que diximus in capitulo vesice.

M ¶ Dixit accidit dolor in renibus ex mala digestione cibarij. ¶ Dixit archagenisius nocet dolori renum iter superabundans equitatio aqua frigida. cibaria grossa ⁊ vinum forte. ¶ Dixit lenticule excoriate mundificant renes.

B ¶ Ad apā in renibus: de memoriali clystere fiat cum lacte recenti: ⁊ cum adipe anatis. ¶ Dixit. Ha. in li. mega. qñ incipit apā in renibus fieri minue venaꝫ que est in mabit genu que vena nisi appens fuerit minue saphenā. ¶ Dixit. G. hic silr petrificatio velociter accidit in renibus ꝓprie: si in eis fuerit apā calīn. deinde vsus fuerit laborans eo cibarijs viscosis. ⁊ expedit q̄ vtat̃ abstersiuis ⁊ incisiuis. Dixit cura eius erit difficilis. qm̄ pars maior morboꝝ eius est icurabilis. ¶ Dixit. G. de regie ipinguatiuo expedit q̄ iterroget̃ patiēs vtꝝ inueniet tactū ponderositatis in lumbis eius. qm̄ si inuenerit hoc significat q̄ generatur in renibus eius. ¶ Dico expedit q̄ vtatur eo qui vult conseruare sanitateꝫ renum ipsius. ¶ Dico si hoc iueniet da ei in potu ipsa hora de medicis icisiuis ante cibū attenuando respectu eius duꝫ deficiat illud.

r ¶ Dixit. G. in ꝯseruatōe sanitatis violentia vehemens frigiditatis rerū sup quas dormiunt qñ expandunt̃ nocet renib⁹

M ¶ Filogorius accidit laborātibus dolore renū dolor in dorso ⁊ ancha ⁊ lūbis cū pōderositate: an forte accidit sincopis ⁊ deteri⁹ erit: si vria ei⁹ fuerit arenosa: aut sanguinea. an forte accidet ei cū ea febris vertigo. ⁊ frequentatio vomitus.

B ¶ De mēbris dol. si accidit cū dolore lūboꝝ pōderositas inflāmatio sitis ⁊ febris in renib⁹ erit apā calīn: ⁊ si fuerit ponderositate ⁊ extēsiōe tm̄ flegmaticus humor erit in renibus.

S M ¶ De mēbris dol. fit dolor renū quasi aliqd̄ ꝑforans cū acu ⁊ cum eo erit difficultas mingendi ⁊ patiens minget arenā: ⁊ lapides egredient̃ cuꝫ arena ⁊ sanguine: ⁊ distinctio dꝫ fieri inter dolorē lapidis in renibus ⁊ dolorem colice q̄: non apparebit in colica arena: nec sanguis in vrina. nec erit difficultas in mictu nec extensio erit in ventre. nec p̄cedens erit ei priuatio appetitus cibi ⁊ digōnis: nec erit dolor in lūbis: neqꝫ in eo egō inflatiua. neqꝫ cum eo erit tortio: neqꝫ p̄cedens erit ei satietas nauseatiua. neqꝫ erit cum eo nausea frequens absqꝫ vomitu sicut est cum colica: ⁊ accidit cum dolore renū: ⁊ colice simul pauca digō nausea defectus appetitus cibi: sed tm̄ si passio fuerit in itestino appellato colon. aut erit dolor vehemens: aut occupabit locū arene: ⁊ cū eo erit retentio ventris cum ventositatibus multis: ⁊ humoribus flegmaticis. ⁊ cum dolore renū erit difficultas ⁊ arena in vrina. ¶ De dicto de virtutibus nālibus oēs cognoscūt q̄ qñ difficilis mictus eius fit ⁊ retinet̃ oino cum dolore in renib⁹ ⁊ vrina arenosa renes erunt infirmi: aut in eis erūt lapides. ¶ Judeus coquā ī folia malue silvestris: ⁊ in decoctōe eius ponat̃ butyrū coctū cuꝫ melle. ⁊ det̃ decoctio illa in potu superabūdanter in tpe insultus doloris: qm̄ facit lubricare lapidem: ⁊ ꝓuocare vrinā: ⁊ ꝯfert difficultati mingendi ⁊ colice. ¶ Dico lubricatiua hñt in isultu doloris mollificare. vñ ipossē erit q̄ fiant in ipso tpe: alia nisi ipsa in interiori parte. Sed fiat vnctio ⁊ pila in pte exteriori. ¶ Dixit Judeus laborans dolore renū laxat̃ cum modica pte medicinaꝝ laxatiuarū sed laborans colica non laxat̃ cum medicis violētis. ēt clysteria nocent laborāti dolore renū sed colice ꝯferunt: ēt laborāti dolore renū in p̄ncipio doloris eius accidit difficultas mingendi ⁊ afflictio in spondilibus ⁊ infestatio doloris eius erit in anteriori pte ventris: ⁊ nec alleuiabit̃ nisi per distensionē ventris: aut exitū ventositatum. etiam dolor lapidis in spacio tpis eius erit maior dolore colice: etiam dolor renum erit fixus ⁊ colice mobilis.

B ¶ Etiā accidit in renibus apā sicut accidit in oibus visceribus: ⁊ cum eo erit febris cum frigore. vñ p̄cipe patienti si volueris id scire q̄ dormiat sup aliqd̄ latus eius ⁊ inspice vtrū inueniet ponderositatē quasi suspensam in media diuisione supiori. deinde dormiat sup aliud latus. vnde nisi inuenerit ponderositatē non erit apā. ¶ Et si inuenit̃ ponderositas. deinde alleuiat̃ ponderositas ⁊ inuenit̃ pruritus in meatib⁹ vrine iam emanauit apā: ⁊ sequet̃ hoc mictus saniei. vñ ꝓcede velociter cum mundificatiuis renum de eo q̄ in eis est.

L ¶ Et distinctio dꝫ fieri inter exitū sanguis de vena in renib⁹ ⁊ exitū alterius sanguis ex eo q̄ nō fit ex pte exiture trāsmittitur sanguis simplex purus supabūdans subito nō mixtus cum suba nec cuꝫ eo erit febris: neqꝫ frigor extremitatū: ⁊ in eo qd̄ transmittit̃ de exitura transmittit̃ cū sanguine putredo: ⁊ cum eo erit febris ⁊ frigor extremitatū ⁊ trāsmittentur cum vrina pticule carniuꝫ paruule transmittit̃ ēt ex ea sanguis ex debilitate virtutis retentiue ad modū illius qui trāsmittitur in fluxu ventris ex epate.

f ¶ Dixit accidit ex paucitate pinguedinis renū debilitas visus. ⁊ dolor capitis pauca retentio vrine. debilitas coitus ⁊ frigor in lumbis. vñ clystere fiat cum oleo. qm̄ hꝫ ꝓprietateꝫ faciendi id qd̄ non facit aliud preter ipm̄ in ipinguandis renibus: ⁊ in augēdo coitū vehementer cū oleo amig. amari. ⁊ butyro vaccio. ⁊ erit defect⁹ pinguedinis renū cū calitate q̄ si fuerit da in potu lac recēs cū albo zuccaro: ⁊ fiat clystere cū aqua ordei: ⁊ oleo cucurbite in noctibus sequentibus.

M ¶ Et si fuerit in renibus ventositas grossa clystere fac cum oleo seminum.

B ¶ Et da in potu ad apā añq̄ꝫ findat̃ de oleo amig. dulci. p. i. ⁊ oleo amig. ama. p. i. dosis. ʒ. iij. de eis simul cū decoctiōe fenugreci. sebesten. ⁊ ficuuꝫ. Or si fuerit cū calitate multa apā cum quo difficilis fiet mictus da in potu aur. pon. iiij. cassie fistule miscendo cum quattuor. ℥. solatri. ⁊. ʒ. dua. olei amigd. dulci. ⁊. ʒ. media olei amig. amaraꝝ per dies plures ⁊ emplaſt̃ spondilia cum caulibus elixis ⁊ maluauisco cum oleo sisamino: ⁊ cum emanauerit da in potu q̄ ꝓuocat vrinā de seibus coctis cum aqua dū deficiat aq̄: ⁊ clystere fac cum lacte silr dixit ⁊ summarie cuꝫ clysteribus lenitiuis calefactione lenitiua balneo ⁊ pila vnctione cū oleis ⁊ sumptōe cibarioꝝ leuiū: ⁊ leuiū fiat cura. qm̄ ꝯferūt laborātib⁹ renib⁹ dolentib⁹.

M ¶ De morte veloci. G. cuius crepati fuerint renes morietur. De epidimia deteriores erūt dolores renū penes repletionem de cibario ⁊ repletionem intestinorum de substantia.

B ¶ Apā ēt renū si fuerit ex infestatōe intestini fcā eis dissoluitur per distensionem ventris statim: ⁊ si fuerit ex superabundantia sanguinis dissoluit̃ per minutioneꝫ statim: ⁊ similiter per emplastra: ⁊ confert vomitus eis.

M ¶ Et mitigant̃ dolores ipsoꝝ ipsis vomētib⁹ in prio passionis aliqd̄ eruginosum: sed si ꝯtinua fuerit febris cum insomnietate ⁊ abstinentia cibarioꝝ: dolor qui accidit in pedibus ⁊ stupor erunt de doloribus renum. qm̄ inter pedes ⁊ renes ꝯtinuatur cum vena ꝯcaua ⁊ vena maiore pulsiua. qm̄ deriuant̃ ramusculi parui ꝓcedentes ad lumbos: deinde diuidūtur residue partes vtriusqꝫ vene bipartite: ⁊ quelibet pars ꝓcedit ad pedem vnū. ¶ Dixit cōis est vtilitas eius oibus: scꝫ exercitij ⁊ dimissiōis repletōis cibarij: ⁊ in quo fuerit frequens ipse dolor ⁊ diuturnus dādū est ei in potu de elleboro: ⁊ in quo fuerit sanguis supabundans minuat̃ in prio. deinde vtatur tota cura: ⁊ minutio fiat in saphena: aut in vena mabit genu. Sed ꝓuocatio vrine cōfert eis valde: ⁊ si ꝓponis dare in potu de elleboro expedit q̄ p̄cedat i primo preaptatio cum attenuatōe humoꝝ: vt aptent̃ ad vomitū: ⁊ ad lenificādū corpus: qm̄ nisi attenuati fuerint humores: in dubium erit potus ellebori ne inferat spasmū ⁊ rupturā venarum ex violentia ⁊ ex vehementi extensione ipsius: ⁊ hec est cura ad custodiēdū de gñatōe lapidis in renibus. ¶ De epidimia vertices sanant dolores renū. ¶ Dixit Hyp. nō vidi aliquem post etatem .l. annorum sanatum fuisse de passione renum si laborans fuerit ea.

B ¶ De sūmis pulsus parui dixit sequit̃ apā renū nisi diminuatur difficultas mingēdi: ac si itēsum fuerit retētio vrie oino.

T ¶ De ꝓnosticis dolores qui sunt in lumbis cū febre si ascendunt sursum ad partē diaphragmatis inferent alienationeꝫ mentis. vñ si cum hoc fuerit alia significatio mala morietur patiens. ⁊ si significatōes fuerit laudabiles ꝯfortet̃ tua spes q̄ ipse dolor faciet putredinē. ¶ Dico q̄ hec exitura ē i loco renū ⁊ significatōes bōe ⁊ male ibi iuēiēde sūt i loco ipso.

B ¶ De afforismis dixit quotiens accidit in renibus apā in ptibus carnosis ipsoꝝ dolor erit ponderosus. vꝫ. q̄ sentiet̃ pō-

derositas cũ ipso dolore.sed quotiens fuerit passio in panni
culo circũferẽti renib⁹ ⁊ ꝯcauitati:q̃ ẽ i eis ⁊ i venis pulsiuis
⁊ nõ pulsiuis:aut in meatibus vrine dolor erit calidus.

I ¶ Passiones etiam que sunt in renibus ⁊ vesica cũ difficul-
tate sanantur in senibus.

A ¶ Dixit.G.vlcera accñtia in his locis eo ꝙ frequenter acce
dunt ad ea supfluitates acute exinde excitaꝰ ⁊ non dimittun
tur ꝯsolidari:⁊ hec passio in senibus difficilior erit ex debili-
tate operationũ nãliũ in eis.in quo fuerint passiones in reni-
bus ⁊ accidunt ei accñtia que prediximus in vrina.

B ¶ Si ei accidit dolor in spinali suo in renib⁹ ei⁹ erit apã q̃rẽs
emanare ad ptẽ exteriorẽ:⁊ emanabit ad eam:⁊ si fuerit ipse
dolor in locis interioribus emanabit ad partem interiorez.

C ¶ Accidit etiam dolor in lumbis ⁊ exitura erit in musculo su
per spondilia que sunt penes renes:⁊ quãdo hoc fit nõ erũt
signa designantia super exituram in renibus.

I ¶ De meamyr dixit quidã fidelis retulit sibi ꝙ si primi rami
caulium inciduntur ⁊ cõprimuntur:⁊ de aqua ipsorum bibi-
tur ieiuno stõ in quantitate.ʒ.iij.cuz modico sale per.ix.dies
perfecte sanabunt passiones renum cum vltima efficacia.

F ¶ De qõnibus arist.de aquis.supabũdantia vrine debilitat
renes eo ꝙ euacuat pinguedinẽ ipsorũ ⁊ humiditates pro-
prias eoꝝ ⁊ silr supabũdans coitus. ¶ Ruffus de melia di
xit renes debilitanꝰ penes seniũ ⁊ extenuationẽ senilez:⁊ ex
egtatõe eorũ subito absqz cõsueto vsu:ac ex ꝑcussiõe accñti
spinali ex labore vehementi ⁊ ex erectiõe longa corporis ⁊
ex itinere lõgo.vnde in his dispõnibus diminuunꝰ virtutes
attractiue vrine.aut forte in his dispõnibus descendent hu
miditates sanguinee:que erunt in causa vlcerationis.

G ¶ De mẽbris dol.dixit quotiens inceperit dolor in renibus
subito ipse erit ex lapide magne quantitatis.aut in ventricu
lis renũ:aut in meatibus vrine:⁊ hic dolor silis est dolori co
lice ⁊ distinguiꝰ inter eos per multã horribilitatez vomitus
⁊ vehementer:⁊ per vomitũ flegmaticũ: sed cum eo erit co-
lera ⁊ pars cibarij iam comesti:ẽt distinguiꝰ inter eos silr si
fuerit dolor colice erit in loco supiori ⁊ inferiori nõ.ẽt dolor
renũ est fixus ⁊ dolor colice extendiꝰ per spaciũ longũ ⁊ re-
motum magis occupando devẽtre locũ maiorẽ ⁊ de patiẽ-
te non egredieꝰ ventositas in prerogatiua.Or si transmittiꝰ
arena:aut lapis nõ remanebit vltra suspectio:sed plures sũt
quos interficit hec passio.sed ipsi sunt qui sentiunt modicuz
dolorẽ in pˀio negocij qñqz in parte pectinis qui non min-
gunt postea vrinã harenosam:⁊ dabã in potu huic cui acci
dit hoc medicamen ad frangendũ lapidẽ in renibus.vñ cõ-
grega per hoc ad sciendũ passionẽ veraciter ⁊ silr oz esse in
cura ipsius si inueneris post medicamen vrinam esse hare-
nosam : cum nota sit passio que est in renibus debes ei dare
in potu de ipsis medicinis proprijs.

M B ¶ Or si in tua noticia precedens fuerit ꝙ renes fuerint infir
mi:⁊ videris patientem sentire dolorem cum rigore diuerso
inter aliquas tepefactiões.⁊ calefieri cum hoc cuz febribus
erroneis iaceat patiens sup ventrẽ eius ⁊ interrogãdus est
an sentiat aliquã ponderositatẽ suspensam in lumbis eius:⁊
subuertiꝰ sup quodlibet latus:⁊ interrogãdus est an inuene
rit ponderositatem suspensam in latere superiori. quoniaz si
sic fuerit noscas ꝙ exitura erit in ipso loco.

A ¶ Sed maturata ipsa exitura ac emissa putredine requiescet
ab ipso dolore tñ renes erũt in afflictõe de ipso vlcere.ideo
expedit ꝙ cum magno studio ꝓcedas in cõplemento ꝯsoli-
dationis ipsius.qm̃ nisi ꝯsolidata fuerint fiet difficilis sana-
tionis nimis ⁊ valde ⁊ signa signãtia ꝙ vlcus iminet hñtur
per id qꝺ transmittiꝰ per vrinã per putredinẽ ⁊ iminentem
dolorẽ ⁊ per tp̃s in quo transmittunꝰ de eo cortices vlcera
tionis aut forte transmittitur similiter sanguis:⁊ si transmit-
titur sanguis significat ꝙ vlcus est morbus corrosiuus.

C ¶ Et qñqz rumpiꝰ vena in renibus:ex cã supabundãtie san-
guinis:aut ex cã casus:aut ꝑcussionis. vnde patiens minget
sanguinez abundanter:aut forte aperta erit in eis aliq̃ vena.
¶ Et signa firmiora vlcerũ renũ hñtur ꝑ granula ꝑua car
niũ trãsmissa ꝑ vrinã que sũt ptes ꝺ suba renũ. sz si trãsmissa
de vlcere metipso fuerint signant sup multã corrosionem.

D ¶ Sed de ptibus silibus spẽi capilloꝝ cas vidimus:⁊ ego vi
deo non esse sufficiens neqz ꝓrimũ ꝙ generenꝰ ista in cõca
uitate venarũ iuxta nutricationẽ varicũ . Sed hi capilli fiũt
ex humore grosso ⁊ coagulanꝰ in ꝯcauitate venarũ per cale
factionem. ¶ Dixit sanaui eos cum medicinis que ꝓuccant
vrinã. Dixit non cognosco cãm in longitudine ipsius. ¶ Di
xit oẽs in qbus fuerit hoc accñs nisi eis accidens fuerit ali-
quod horribile in renibus ante illud:aut post si vtũtur me-
dicinis prouocantibus vrinam in potu sanantur absqz ali-
quo nocumento in renibus:aut in vesica eorum.

E ¶ Et non vidi in eis a qbus euacuaꝰ multa putredo per vri
nam si id qꝺ transmittiꝰ supuenerit de locis superioribus re
num magis nociuũ esse id quã instris vrine:⁊ sicut eũo facta
ex epate non nocet intestinis lz fuerit ex rebus malis ⁊ acu-
tis si in pte tpis fuerit.ita egõ si transmittiꝰ per intestina per
spaciũ longũ ea excoriat.vñ silr vrina acuta si per lõgũ tp̃s
transmittiꝰ in istis instrumentis infert in eis vlcerationem.

L ¶ Dixit est quedã spẽs in passiõibus renũ in qua mingit pa-
tiens vrinam similem aquositati carnium lotarum quem-
admoduz dixi in passione epatis ⁊ maioris aquositatis erit.
Dixit hoc accidit ex cã debilitatis renũ in virtute retentiua
eius.quẽadmodũ accidit hoc ex cã debilitatis epatis.etiam
accidiꝰ ex largitate orificioꝝ venarũ qbus colaꝰ vria de ve
na ꝯcaua. ¶ Dico opus est qꝺ dicã qꝺ accidit in renibus ⁊
vesica eo ꝙ cõmunicatur in eis diuersimode.

B L ¶ Binserapion dixit si fuerit apã in carnositate renuz erit in
eo dolor pungens loca vacua:⁊ si fuerit in panniculo circũ
ferenti eos:erit in eo dolor mordens:⁊ silr si fuerit in ꝯcaui-
tate eius : aut in aliquo meatu vrine accidet in apãte hmõi
dolor acut⁹:ex q̃ nõ poterit patiens erigere corp⁹ ei⁹ nec ve
lociter surgere.Vñ si ei accidit sternutatio aut tussis vocez
magnã dabit ex vehementi morsu:nec poterit iacere sup vẽ
trem eius in apãte renuz:aut alio de quo diximus ⁊ dormiet
sup dorsum:qm̃ tũc erunt mẽbra apãtizata in qete ⁊ si iacue
rit sup ventrẽ erunt suspensa:⁊ dolor renũ qñqz extendiꝰ ad
ptẽ ipsoꝝ:qñqz ad testiculos ⁊ vesicã:⁊ qñqz applicabiꝰ ad
veretrũ:⁊ si fuerit apã in rene dextro dolor erit i pte epis cũ
presit magis quã sinister:⁊ adhereat epati: ⁊ si apã fuerit in
sinistro dolor erit declinãs ad iferius:cũ sit magis declinãs
ad mẽbra inferiora. ¶ Et si ambo fuerint apãtizata ⁊ apãti
zaꝰ vesica ex apãte ipsoꝝ:⁊ extendiꝰ dolor ad veretrũ ⁊ do-
lebunt cũ eo coxe: ⁊ infrigidabunꝰ extremitates ⁊ ꝓprie pe-
des ⁊ erit vrina in primo aquosa:deiñ coagulabiꝰ i fine: qm̃
durities velociter declinabit ad renes. ¶ Passionũ renũ:ẽt
sunt q̃dã incurabiles oĩno ⁊ ꝑ lõgũ tp̃s iminet dũ macrescet
corp⁹:⁊ extẽuabũꝰ coxe ⁊ liq̃fiet piguedo locoꝝ ani:⁊ debili
tabiꝰ tybia. Hoc ẽt fit si apã nõ ꝯgregauerit : ⁊ si ꝯgregaue-
rit:ego dicã ꝺ eo i fine. ¶ Et cũ apãtib⁹ accñtib⁹ i vesica erit
dolor in pectine ⁊ darac:locus est inter anũ ⁊ testiculos: cuz
iflãmatõe:testicloꝝ iflãmatõe vehemẽti vomitu colico.diffi
cultate mingẽdi asmate:siti violẽta:⁊ ifrãtõe extrẽitatũ q̃ nõ
calefient nisi cũ labore:⁊ accidit iuuenib⁹ ⁊ pueris in tpe ort⁹
pectinis:⁊ añ per modicũ tp̃s:⁊ erit cũ eo apã vesice:febris:
dolor capitis:insomneitas:rubedo oculi ⁊ faciei: sobos:stu-
por est cũ aptis oculis:⁊ nocumẽtũ accñs ex oĩ acuto fomẽ-
to:aut in nutrimẽto aut in medicamie:⁊ silr in renib⁹. ¶ De
cura apãtũ in renibus ⁊ vesica. Minue eos in primo si affue
rit plẽitas. Deiñ inspice ꝙ si fuerint in vrina humores cali ⁊
acuti:noli dare in potu de eo qꝺ ꝓuocat vrinã: qm̃ vlcera-
bit eos ꝓuocatio huius vrine : ⁊ silr cauende sunt medicine
acute ⁊ dimittende:qm̃ inde fiet vehementior dolor cũ no-
cumento:ẽt expedit vt paucus sit potus de oĩbus humidita
tibus ne affliganꝰ hec mẽbra:de ꝓuocatõe ⁊ supabundãtia
eius:⁊ nisi cognoueris ꝙ hũores qui sunt in corpore sint ve
hementis acuitatis:qm̃ penes hoc non erit sufficiens si mul
tũ dederis potũ de aqua mellis maioris ptis aque ⁊ silibus
ad corrigendũ cõplõnẽ ipsoꝝ humoꝝ currẽtiũ in eis. ¶ Et
oz te discernere spẽz apãtis:an sit flegmon in herisipilla:an
aliud:⁊ sequendũ est in cura iuxta modum ipsius: qm̃ apãta
grossa indigent medicis violẽtis ⁊ calĩa repcutiunꝰ exiñ:nec
poteris eis vti in calĩs nisi aq̃ mellis cum secũ sit attenuatio
absqz calefactõe vehementi ⁊ acuitate ⁊ vtendũ est in cibo
pulte attenuatiuo correctiuo ⁊ mitigatio doloris accñtis ex
mala cõplõne. Sz regimen eius oz esse vt regimen flegmo-
nis:⁊ oz esse aq̃ mellis in maiori quãtitate aque dulcis ⁊ vtẽ
dũ est exterius emplis de farina cocta cũ aq̃ mellis ⁊ silib⁹:
de his mitigatis doloris que est in apãtib⁹ ex calĩtate. ¶ Di
co expedit ꝙ inspiciaꝰ q̃re nõ fiant in eo infrãtiua . ¶ Dixit
manifestata digõne que fit per vrinã que post tenuitatẽ cõ
uertiꝰ grossa ⁊ ruffa:pone i emplis viti albã:poliũ maius:ca
mepitheos:⁊ florẽ squinãti. Deiñ. ℞. ipsoꝝ.p.i. farine.p.iij.

⁊ coquaṫ faria cū vino dulci aut cū aq̄ mellis: q̄ si fuerit in vesica fiat in pectine ⁊ darac: ⁊ si opus fuerit lenificāda ē nā cū clysteribus lenificatis cū ordeo excoriato ⁊ oleo sisamio ⁊ mastice: ⁊ non in quātitate multa ponanṫ ne addat in dolore cū extensiōe fcā in intestinis: ⁊ cū lenificat⁹ fuerit vēter: infunde lanā cū oleo cocto cū aneto: ⁊ pone eā sup locū dolentez: qm̄ mitigabiṫ inde dolor. ¶ Q si firmiter iminebit vrina neqz ingrossaṫ: neqz coagulaṫ noscas q̄ apā nō vult dissolui sed transfereṫ ad apā grossuz: aut ꝯgregabiṫ ⁊ manifestata digōne: da ꝓuocatiua vrine que violenter agunt in oī sanie in renibus ⁊ ipsis ptibus: ⁊ cognosciṫ hoc ex iflatōe locoꝝ vacuoꝝ ⁊ doloribus in ventre. Q si iacuerit patiens sup aliqḋ latus sentiet in latere dolentis ponderositatē esse suspensam de eo ⁊ cū hoc erit febris erronea absqz ordine: ⁊ erit rigor ⁊ inflāmatio post eā ⁊ vrina ignea: ⁊ emanāte sanie diminuūṫ hec accñtia: ⁊ ꝓprie si dispō exiture fuerit laudabilis. ¶ Et cognosciṫ signū laudabile ⁊ non laudabile in exitura si sanies fuerit alba ⁊ pura mediocris in tenuitate ⁊ grossitudine ⁊ nō fetens. ¶ Q si declinatio saniei fuerit ad vesicā melius erit ⁊ si fuerit ad intestina peius erit sed deterius erit si morā trahit sanies in renib⁹ ⁊ non dissolviṫ in eis: ⁊ opus erit q̄ subveniaṫ eis cū aptōe cū ferro aut cōbustiōe cū cauterio. Vn̄ oī ingenio ꝓcede si exitura non fuerit apta ad dissoluendū vt matureṫ cū calefactōe frequēti ⁊ emplis ꝯfectis de farina tritici ⁊ ficubus elixis cū aq̄ mellis: ⁊ si op⁹ fuerit ad corroborandū ea admisce in eis radicē lilioꝝ ⁊ laureolā dādo in potu interius medicinas calās ꝓuocātes vrinā sicē acoꝝ ⁊ granū agnicasti: qm̄ hec subueniūt ad faciēdū putredinē ⁊ mundificāt hec mēbra p vrinā: qḋ nisi ꝓuocata fuerit sanies in vrina vtēdū est clysterib⁹ acutis ⁊ noli cessare de calefactōe ⁊ emplis. Q si cuz hoc fuerit aliq̄ flāmatio noli opari acuta sz leuia medicamia ⁊ silr i clysterib⁹ vtēdū est lacte aq̄ ordei scibus ⁊ pila vn̄ mundificata sanie velox fiat ꝯsolidatio vulneris: qm̄ si non negligēs fuerit in cura sanabiṫ oino. ¶ Dico da ei in potu de luto armenico ⁊ romano caraba opio ⁊ gūmi: ⁊ empleṫ cū stipticis: ⁊ nutrimentuz sit desiccatiuū euitato vino vltra posse ⁊ breuiter ꝓcede sup vsum ipsius: qm̄ sic dz fieri regimen ꝯsolidatōis ipsius vlceris: q̄ si decoqs lac dū defecerit aquositas eius ponēdo in eo lutū armenicū ⁊ silia: ⁊ dando illud in potu erit bonū: ⁊ si in vesica fuerit poſſe erit q̄ inijciaṫ in ea qḋ opus erit ei.

A ¶ Dixit vlcera in instr̄is vrine aut in renibus aut in meatib⁹ vrine: aut in vesica aut in veretro sequiṫ mictus sanguis ⁊ saniei ⁊ si fuerit in renibus dolor erit posterior in lūbis: ⁊ si fuerint in vesica dolor erit anterior in testiculis: si i meatib⁹ vrine dolor sentieṫ i medio. Q si fuerit cū hoc difficultas migēdi aut guttatio vrine vlcus erit aut in vesica aut in meatib⁹ vrine: ⁊ si vrina transmittiṫ de facili vlcus erit in renib⁹: ⁊ si in vrina fuerint ptes carnose vlcus erit in vtraqz ꝯcauitate renuz: ⁊ vrina erit grossa aut mediocris grossitudinis. Q si vlcus fuerit in vesica vrina erit fetens ⁊ in ea erūt cortices in vrina ⁊ non erit fetor: ⁊ si fuerit vlcus in vesica erit vehementioris doloris valde: cū vesica sit vehementioris sensus sed in renibus dolor erit minor cū sensus eoꝝ sit debilis ⁊ in meatib⁹ vrine dolor erit mediocris ⁊ dolores in vesica hn̄t potentiā vehementē ⁊ extensionē ⁊ in renibus non erit vehemēs afflictio: sed pōderositas ⁊ dolores meatuū vrine silēs sūt dolorib⁹ vesice: ⁊ dolores accñtes i his gn̄alr dū ipsi fuerit apti miores sūt his q fuerāt dū fuerāt iflati ⁊ ñ imaturati.

C ¶ Q si patiēs mingit sanguinē post pcussionē absqz dubio inuenta est cā qḋ est ex ruptura alicuius vene: ⁊ tunc cognosciṫ locus eius p supabundantiā sanguis: qm̄ si sanguis fuerit abundans significat q̄ non est de membris superioribus ⁊ sentitur dolor similiter in loco percussionis.

E ¶ Q si sanies fuerit cū vehementi admixtōe cū vrina valde
A illa erit aut de eo q̄ est sup renes aut de renib⁹: si trāsmittiṫ
B sanies absqz vrina an̄ mictū vrine: erit ulcus aut in ueretro aut i aliq̄ loco ꝓpiquo ei i uesica: ⁊ tūc ispice i loco doloris.

A ¶ Ulcera quoqz renū uelociter sananṫ habito respectu ad
B vlcera uesice cū renes sint carnosi: ⁊ uesica neruosa ēt uesicā pcutit urina diuerso mō magis quo pcutit renes: qm̄ i renib⁹ ꝯgregaṫ paulatim paulatim lz postea sit corrupta ⁊ salsa. ¶ De cura vlceris in his ꝯgruuz est q̄ vlcus mundificeṫ cū medicis in prīo que ꝓuocant vrinā ⁊ mundificant saniez ⁊ putredinē sicut est aq̄ mellis ⁊ scia. Dein̄ ꝯuerti debes postea ad medicinas stipticas. ¶ Q si vlcus fuerit facile sufficiens cura erit cū scie cucumerū scie melonū aut scie maluauisci cuz aq̄ mellis. Et si mundificatio saniei fuerit difficilior: opus erit q̄ curaṫ ad radicē lilioꝝ ebullitā in aq̄ mellis aut ad apiū montanū prassiū ysopū.i. zuffa: ⁊ infra hoc ad capillos veneris cū aq̄ mellis ⁊ ad opationē emploꝝ exterius cū eo q̄ tollit putrefactionē ⁊ dilatat vlcus sicut est farina oroboꝝ cocta cū vino aut fiat emplm̄ de rosis siccis lentib⁹ granis mirti ad emplandū cū eo: qm̄ hoc tollit putrefactionē vlceris: ⁊ dilatat illud. ¶ Et mundificato ipso vlcere procede cum stipticis ⁊ maturatiuis dando nutrimētuz de carnibus auiū mōtiū si eis vtiṫ patiēs ex debilitate ei⁹ ⁊ melius erit qḋ nō vtaṫ eis i cibo si sustinet euitādo calefactionē ⁊ iura: ⁊ tūc si opus fuerit vtēdū ē carnib⁹ macilētis ⁊ ruffis assis ⁊ i tpe ꝯgruo da de pultib⁹ ꝓuocātib⁹ vrinaz sicut de pulte fcō de aq̄ ordei amido zuccaro ⁊ adipe gallinaꝝ: qm̄ p istud mūdificaṫ sanies: ⁊ mitigaṫ dolor pūctio ⁊ ardor: q̄ si id qḋ trāsmittiṫ ab vlcere ṫ sanie ⁊ erugine fuerit fetiduz ⁊ punctiuū ⁊ nigrū ⁊ patiēs sit modice sustinētie i eo significat hoc super malitiā vlceris: ⁊ tunc indiget eo q̄ mundificat ⁊ desiccat cū violētia ne corrodaṫ: vn̄ da eis de orobo cū vino dulci emplando cū farina oroboꝝ cocta cū vino ⁊ clysterizando cuz eis silr. ⁊ si vis ꝯsolidare vlcus declina ad stiptica faciendo potū ipsoꝝ de rob vue acerbe: ⁊ dādo eis barbā hyrcinā: lutū armenicū ⁊ sigillatū ⁊ misce cū eis id qḋ glutinat: sicut est amidū: dragagātū ⁊ ptē seminū sicut est semen melonis: sed semē iusqami bonū erit istis ꝓpe si fuerit sanies morbi fluēs ad vlcera aut fuerit dolor vehemēs. Et misce cū eis postea medicinas calās ꝓuocātes vrinā aut trāsmittanṫ velociter de leui ad locū dolētē sicut ē semē apij mōtani ⁊ silia. ¶ De meliorib⁹ medicis ⁊ de meliorib⁹ haꝝ mediciaꝝ sūt trocisci solatri siluestri: ⁊ hoc medicamen fiat: cui⁹ hec est descriptio ℞. se. melonū se. citruloꝝ: se. cucurbite dulcis excoriati papaueris: gūmi: amig. amidi: dragagāti: se. maluauisci: se. portulace: se. maluelote reu. seni. an̄. ʒ. v. luti sigillati. ʒ. x. medulle pinee magne excoriate: se. solatri siluestris mōtani. an̄. ʒ. iij. succi liqritie: zuccari albi psilij. an̄. ʒ. xx. dosis. ʒ. v. cū iulep: aut cū vino cocto ⁊ melius erit si bibitur cum lacte asinino. ¶ Q si fuerit vlcera in veretro aut vesica clysterizandum est illud cuz aq̄ plantagis ⁊ oleo mirti: scieṫ albo: lacte feminino: aut cū tenui albugine oui aut cū vnguēto ceruse: aut cū ematithe: cerusa ⁊ litargiro ꝯdito ⁊ calceuiua. lota cuz q̄ ipsoꝝ volueris: ⁊ si fuerit malum ⁊ putrefactum clysterizanduz est cuz trociscis carte vste ⁊ similibus ⁊ mundificato ipso cōuerti debes ad stiptica glutinatiua.

C ¶ Si trāsmittiṫ de vesica sanguis: clysterizeṫ cū decoctōe sumac: rosaꝝ aq̄ portulace: luto sigillato: ⁊ ypoqstidos ⁊ silib⁹ cū eo q̄ adheret ⁊ ꝯsolidat vulnus velociter: ⁊ pone cuz eis opiū: ⁊ sedeat patiēs in decoctōe nucis cypressi: galle: ⁊ siliū ⁊ empla testiculos cū hui⁹ silī. ⁊. ℞. balaustiā ⁊ acatiā ⁊ terēdo ea cum aq̄ gūmi illini cuz eis testiculos ⁊ darec: reiterata illinitōe ista plies: dū ꝯforteṫ ⁊ alleuieṫ sup eū passio qm̄ cōfert. Et si opus fuerit ad eūōnē fiat cū vomitu ⁊ laxatiōe: tn̄ fac q̄ nutrimēta eius sint de eis que lenifaciunt nām tantū.

A ¶ Dixit Plato opatio vomit⁹ frequēs nō indiget alio cuz eo
D esse in cura vlceꝝ renū ⁊ dolore ipsoꝝ ⁊ euitādi sunt motus violēti: qm̄ tollunt ꝯsolidationē vlcerū ⁊ euitādū est balneū qm̄ nociuū est valde dolorib⁹ ⁊ vlcerib⁹: ⁊ mitigata ab eo febre da ei tunc de carnibus hedinis ⁊ gallinaꝝ ⁊ de fisticis ⁊ amig. ⁊ euitāde sunt ficus: qm̄ male sunt vlcerib⁹ in his mēbris ēt da eis de citonijs ⁊ triossis. i. zarur: ⁊ hec est suma curatōis oīuz vlceꝝ mēbroꝝ vrine. ¶ Dixit nō est aliqḋ nobilius in eo quo curanṫ vlcera in mēbris vrine cuius manifestata est vtilitas eis lacte tenui: sicut ē lac asininū ⁊ caprinuz qm̄ hec mundificāt vlcera accñtia in instr̄is vrine pfecte ⁊ de leui faciunt cōsolidationē ipsoꝝ ⁊ corrigunt supfluitates currētes ad ea: ⁊ si corpus indiget cū hoc nutricatōe ⁊ ipunctione da in potu de lacte vaccino: qm̄ lz mitiget acuitatē ⁊ corrigat ipinguat tn̄: ⁊ restaurat patiētē: vn̄ si dederis in potu de lacte noli dare aliud nutrimētū dū nō fuerit digestum nec des illud in potu nisi corpus fuerit mundificatū: ⁊ dz dari in. ℥. iiij. ⁊ ad plus vsqz ad. ℥. ix. posito cū eo qn̄qz qḋ mūdificat de scib⁹: ⁊ qn̄qz eo q̄ ꝯsolidat sicut est lutū: ⁊ pone q̄ eo de reb⁹ attenuatis ad inducēdū illud sicut de opio ⁊ silib⁹: ⁊ si tardauerit lac in stō: pone cū eo de sale modice.

B ¶ Si accidit in renibus apā duꝝ petrosum nō erit cū eo dolor: sed sentiet patiēs q̄si pōderositatē suspēdi de lūbis ei⁹: ⁊

hoc seq̃ debilitas tybie: stupoꝛ coxe: ⁊ erit vrina pauca ⁊ alba ex opilatõe ⁊ angustia vasorũ: ⁊ exiñ ydrops accidit: q̃m aquositas sanguis reuertit̃ ad corp⁹: vñ curãdi sunt isti moꝛbi cũ lenitis dissolutis: calefactõe vnctõe: clysterib⁹ lenitiuis ⁊ medicis mitigatis ꝓuocatis vrine de leui: q̃m per hoc regimen possibile erit ꝙ salui fient de ydropisi.

P ¶ Bima. ad frigoꝛẽ renũ clysterizet̃ cũ oleo nucis oleo granoꝝ viridium: ⁊ adipe caude cum quo volueris de eis.

r ¶ Medicine confoꝛtantes stomacum confoꝛtant renes ⁊ vesicam si cum eis emplastratur.

L ¶ Dixit noli retinere mictũ sanguis. ¶ Dico hoc timoꝛosuꝫ est in pꝛimo duꝫ materia fuerit potens ⁊ tunc expedit ꝙ minuat̃: ⁊ cura fiat ad incidendum materiam: ⁊ diminuta materia: ⁊ deficiente pꝛincipio vtendum est stipticis.

O M ¶ Dixit. clysterizare debes laboꝛantem doloꝛe vesice cum oleo sisamino: ⁊ mitigabitur inde doloꝛ eius statim: etiã clystere factum cum eo mitigat doloꝛem renum.

q ¶ Dico Ruffus in libꝛo eius de doloꝛe renum mitigant ardoꝛem vrine ius gallinarum pinguium ptisana tepida cũ lace metipso: cuꝫ blitis attriplice: sparagis: cucurbita: lactuca: piscibus lapidum ⁊ aqua oꝛdei. Dixit. lac maluꝫ huic passioni est: q̃m transmittit vrinam acutam ⁊ acetosam.

R ¶ Ciminũ qđ assilat̃ semini nigelle ꝯfert valde mingẽti sanguinẽ coagulatũ. ¶ Dias. expedit ꝙ det̃ in potu postea cuꝫ scie apij. ¶ Cabraba incidit mictũ sanguis de renib⁹. ¶ Dixit Bima. he sunt medicine q̃ emittunt sanguinẽ de renib⁹ ⁊ vesica q̃ñ ligat̃ in eis myrrha sumpta in potu in pon. aurei. i. cũ. ℥. iij. aq̃ apij. ¶ Coꝛdumeni in pon. aur. i. cũ aq̃ cal'a: xiloaloe peonie. añ. ℨ. ij. aut seis ei⁹ cocta in aq̃. ¶ Bacce balsami. ℨ. ij. blacte bizantie tãtũdẽ cũ aq̃ cal'a. ¶ Coagulũ leporinũ epar asininum aut agaricus aut sisileos: aut fel testudinis siluestris. ¶ Aristol'. longa in pondere aur̃. i. ¶ Assafe. in pondere aur̃. ℨ. ⁊ in cibo sumat de aqua cicerum tantum.

L ¶ Archagenisius dixit si accidit mict⁹ sanguis ex ꝑcussione sup doꝛsuꝫ erit de vena rupta de renib⁹ vñ minue patiẽtẽ in pꝛio: ⁊ empl'a eũ sup doꝛsuꝫ cũ medicis ĩfrãtis ⁊ ꝯfoꝛtatis sicut sunt empl'a stõi. ¶ De accñti ⁊ moꝛbo dixit si accidit liquefactio in hũoꝛib⁹ si renes fuerint v̄tuosi ⁊ erugo ipsoꝝ hũoꝝ fuerit tenuis acuet̃ ex eis ⁊ inde ĩferet̃ vrina erugiosa. ¶ Dico dꝫ p̃cedere hoc ꝙ necĩã facit liquefactionẽ hũoꝝ fieri sicut ẽ febꝛis causonica laboꝛ ⁊ silia. ¶ De mẽbꝛis dol'. mict⁹ sanguis fit aut ex coꝛrosiõe vene: aut ex aptõe ei⁹ aut ex fixura vene: aut ex debilitate v̄tutis alteratiue ⁊ renib⁹. ¶ Dico hoc si fuerit de renibus: sed hr̃ significatio sup coꝛrosionẽ ⁊ sanieꝫ ⁊ coꝛtices vlceris: ⁊ super fissuraꝫ debet pꝛecedere eã percussio ⁊ super apertionem non erit doloꝛ cuꝫ eo. ¶ Dico hoc est simile canoni in vesica ⁊ sputo sanguinis.

A H ¶ Absq̃ꝫ auctoꝛe si fuerit vlcus in renib⁹ in meatib⁹ vrĩe erit putredo vehemẽtis mixtõis cũ vrina ⁊ doloꝛ erit supꝛa: nec trãsmittit̃ putredo nisi cũ vrĩa ⁊ si fuerit in vesica doloꝛ erit infra: ⁊ admixtio erit minoꝛ: ⁊ si fuerit ĩ veretro trãsmittit̃ putredo añ vrinã nõ in tpe mingẽdi silr̃. ¶ De mẽbꝛis dol'. extura q̃ñ emanat ⁊ mingit patiẽs de ea saniẽ si fuerit in vesica erit doloꝛ in ea ⁊ trãsmittit̃ vrĩa absq̃ꝫ admixtionẽ saniei ⁊ dolebit in inferioꝛi ei⁹ sub'a silis mixture saniei ⁊ trãsmittẽtur ꝑticule de carnib⁹ ⁊ si extura emanãs fuerit ĩ ꝑte gibbosa de epe erit in ꝑte dextra doloꝛ añ extuꝫ vrine saniose: ⁊ si emanãs fuerit in pectoꝛe nõ erit vrĩa turbida: eẽat̃ ẽt sanies de pulmõe q̃ñq̃ꝫ ⁊ via ei⁹ erit ꝑ venã ꝯcauã pulsiuã magnã: ⁊ q̃ñq̃ꝫ cum egestione ⁊ via eius erit per venam concauaꝫ.

R ¶ Judeus dixit da in potu ad coagulationẽ sanguis in meatibus vrine de seie cucumerũ oleo cucurbite dulcis cum syrupo ace. ⁊ de coagulo lepoꝛis ⁊ cinere aneti cũ syrupo ace. aut de decoctione camomille mixta cum oleo amig.

E ¶ Jud. si ĩ tpe quo sentit patiẽs doloꝛẽ trãsmittit̃ sanies de veretro erit ⁊ si trãsmittit̃ post doloꝛes ꝑ hoꝛaꝫ. i. doloꝛ erit supꝛa: vñ vtẽdũ est in eo canone vlceꝝ in intestinis ⁊ si fuerit vlcus in veretro nõ admiscet̃ sanies cũ vrĩa inde trãsmittit̃ in pꝛio sanies: deiñ seq̃t̃ eã vrina. Or si fuerit supꝛa iuxta mõꝫ admixtõis ei⁹ postea cog̃scet̃: ⁊ cog̃scit̃ h̃ silr̃ ꝺ loco doloꝛis ⁊ ex veloci trãsmissiõe ei⁹ p⁹ doloꝛẽ aut ex tarditate ipi⁹

A E O ¶ De affoꝛismis si fuerit vlcus in renib⁹ ⁊ vesica ⁊ fuerit in loco vene magne q̃titatis in eis ⁊ ꝓpe si coꝛrodit̃ illud sequet̃ mict⁹ saniei tñ: migit̃ ẽt sanies cũ sanguie de meatib⁹ vrine: q̃m hi duo meat⁹ ex cã lapidis accñtis in eis de renib⁹ excoriant̃. ¶ Et vlcera q̃ sunt in coꝛpe veretri trãsmittũt sanguinẽ ⁊ putredinẽ absq̃ꝫ vrina: aut foꝛte egrediet̃ sanies cũ vrina penes emanationẽ alicui⁹ exture ĩ aliq̃ loco q est iter renes ⁊ vesicã: ẽt poss'e ẽ ꝙ sit ex manatõe exture ad ꝑtẽ istoꝛũ vrĩe: vñ patiẽs miget saniẽ ꝑ diẽ. i. ⁊ per biduũ aut triduũ ⁊ quotiens durauerit vrina per dies plures aut per menses: significat vlcus esse ĩ renibus aut in vesica ⁊ cognoscit̃ quo loco fuerit vlcus de eo ꝙ transmittit̃ de instrumentis vrine.

L ¶ De meamyr dixit ad migẽtẽ sãguinẽ. ℞. aluis sicci: au. põ. i. dragagã. au. põ. ij. gũmi au. põ. ꝑ. vi. det̃ ĩ potu cũ vĩo dulci.

E ¶ De q̃õnib⁹ Joãnitij Sanies q̃ trãsmittit̃ de renib⁹ ⁊ vesica durabilis erit ꝑ spaciũ lõgũ ⁊ q̃ trãsmittit̃ ꝺ supioꝛib⁹ ꝑtib⁹ durabit ꝑ biduũ aut triduũ. ¶ De mẽbꝛis dol'. dixit q migit putredinẽ si iuenerit añ illud doloꝛẽ ĩ lũb⁹ ⁊ cũ hoc patiebat̃ hoꝛripilationẽ ⁊ exoꝛdinarie q̃ñq̃ꝫ: ⁊ rigoꝛe modicũ cuꝫ febꝛe illud erit ex extura emanãte in renib⁹ ei⁹: ⁊ si fuerit doloꝛ ĩ ꝑte vesice añq̃ꝫ migat putredinẽ extura ex aq̃ trãsmittit̃ putredo iã erit in vesica. Et si fuerit añ hoc doloꝛ in dyaphꝛagmate ⁊ pectoꝛe ĩ eis erat: ⁊ si fuerit ĩ ꝑte ep̃is ĩ eo erat: ⁊ ꝯgregãdo hoc cũ alijs significatõib⁹ q̃ ꝓpe ĩ exturis sũt in his mẽbꝛis sunt hẽbit significationẽ silr̃ de mixtõe putredis cũ vrĩa: ⁊ si fuerit vehemẽtis admixtõis q̃si si eẽt ꝑcussa cuꝫ ea de supioꝛib⁹ ꝑtib⁹ trãsmittit̃: ⁊ si fuerit modice admixtõis aut icipiẽs ĩ ꝑtib⁹ ipsi⁹ de iferioꝛib⁹ ꝑtib⁹ erit: iuxta qđ diximus ꝺ itestinis. ¶ Dixit si trãsmittit̃ putredo sola absq̃ꝫ vrina significat hoc mirabil'r: sꝫ si admixtio ei⁹ fuerit cũ vrĩa vehemẽs de supioꝛib⁹ trãsmittit̃ de ꝑte ep̃is ⁊ dyaphꝛagmat̃ ⁊ si mediocris fuerit admixtio ex renib⁹ erit: ⁊ hr̃ significatio ꝑ aliud si trãsmittit̃ cũ hoc ad modũ carnis aut coꝛticis cuꝫ eo cognoscit̃ ꝓpe ipꝫ mẽbꝛuꝫ a quo trãsmittit̃ ⁊ significatio hr̃ ꝙ extura erit in eo: q̃m coꝛtices q̃ excoꝛiant̃ ⁊ trãsmittũt̃ de vesica sunt squãmose ⁊ tenues. Sꝫ q̃ trãsmittũt̃ ꝺ renib⁹ ꝓfunde ⁊ carnose erũt. ¶ Dixit. ꝑs gibbosa de ep̃e ⁊ mẽbꝛa q̃ sũt sup eã mundificant̃ ꝑ vrinã: ⁊ ꝑs rotũda de ep̃e ⁊ itestina ⁊ stõus ⁊ splẽ mundificãt̃ ꝑ egõnẽ: ⁊ pect⁹ ꝑ tussiꝫ: ⁊ hi sũt meat⁹ eoꝝ cogniti: aut foꝛte raro fuerit eis alij diuersi vltra solitũ quos nõ v̄ificãt medici sicut q̃ñ pect⁹ mundificat̃ per egõnẽ. ¶ Dixit ĩ trãsmissiõe putredis de pulmone ad renes nõ ẽ dubiũ neq̃ꝫ fallacia radicit⁹: q̃m sicut trãsmittũt̃ ad renes ramusculi de vena ꝯcaua. Jta silr̃ trãsmittũt̃ ad eos ramusculi ꝺ vena pulsiua magna: ⁊ tñ hoc erit modice: q̃m putredo velocioꝛis penetratõis est ĩ maioꝛi ꝑte ad cãnalis pulmonis ⁊ diuisiões. Sꝫ raro fit eũo saniei g̃ñate in pulmõe ꝑ vrinã ⁊ cã in eũone illius qđ in pulmõe est ꝑ egõnẽ mãifestata est in anothomia q̃ñq̃ꝫ in ydropisi carnosa: q̃m in aliq̃ coꝛpoꝛe iuenit̃ vena ꝯcaua cõicari cũ vena sili pedi arboꝛis cõtinuãdo cũ ea cũ vena altera mediocri iter eas. Jõ poss'e est ꝙ trãsferat̃ putredo de supioꝛibus ꝑtibus dyaphꝛagmatis trãsmittat̃ ad renes: ⁊ ꝓcedendo postea ad vesicaꝫ: tñ eo ꝙ he foꝛme in coꝛpoꝛib⁹ sunt pauce valde hoc fiet raro.

R ¶ Dixit accidit de coagulatõe sanguinis in vesica citrinitas coloꝛis: puitas pulsus ⁊ sincopis: tñ maioꝛ sig̃ñtio erit super hoc retentio vrine post mictũ sanguis. ¶ Dixit. ego do ĩ potu illi cui⁹ hec est dispõ de medicis frãgẽtib⁹ lapidẽ ponẽdo potũ suũ de syrupo ace. tñ pl'es curaui sꝫ pauci sanati sũt de eis. ¶ Dico. expedit ꝙ clysterizet̃ veretrũ ĩ hac dispõne cũ medicis q̃ dissoluũt coagulatũ sanguinẽ: sꝫ capiẽde sunt de capl'o caꝝ ⁊ ĩ capl'o in quo est qual'r dissoluat̃ sanguis coagulat⁹ in stõ. ¶ Dixit. dꝫ sedere in aq̃ in q̃ decoq̃ñt̃ herbe: ⁊ inijciat̃ ĩ vesica ꝺ decoctõe ipsaꝝ ⁊ vngat̃ exterioꝛ ꝑs ei⁹ cũ oleo ipsaꝝ ⁊ suppõat̃ de eis ⁊ oleis ipaꝝ cũ bõbace ano ei⁹.

H A ¶ Dixit. vlcus accidit ĩ veretro ⁊ signa hñt̃ ꝙ doloꝛ erit ĩ eo cũ aliq̃ trãsmisso ĩ vrĩa de reb⁹ sequẽtib⁹ vlcus cũ hoc trãsmittit̃ añ vrinã: ⁊ si fuerit in vesica admixtio erit cũ vrĩa q̃m vlcera q̃ sunt in veretro pũgunt vehemẽter penes exitũ vrĩe p̃cipue si fuerint mũdificata aut sepata fuerit ab eo coꝛtex.

O z q ¶ Dixit. H. fruct⁹ mirti q est granũ ei⁹ si sumit̃ ĩ cibo siccus ⁊ recẽs mitigat ardoꝛẽ vesice ẽt succus ei⁹ silr̃ hoc fac̃. ¶ Coꝛnu ceruinũ vstũ sũptũ ĩ potu auri põ. iij. cũ dragagãto ꝯfert doloꝛi vesice in eo qđ dixit. ¶ Poꝛtulaca. tollit vesice punctionẽ. ¶ Dias. H. ouũ molle sũptuꝫ ꝯfert de aspitate vesice ⁊ eã applanat. ¶ Pau. expedit ꝙ sumat̃ in potu vitellũ oui mollis cũ oleo amig. dulciũ absq̃ꝫ sale. ¶ Dias. ouũ coctum molle ⁊ tepefem ⁊ sũptuꝫ in potu ꝯfert ardoꝛi vesice valde. ¶ Decoctio camomille operat̃ in calefactõe vesice. ¶ Bimasuy syrupus violaceus confert doloꝛi vesice. ¶ Diasco. opoponacum tollit scabiem vesice.

¶ Butyrũ recẽs siccũ: si cũ eo clystẽ fit ꝯfert apãti i vesica ⁊ ardori. ¶ Iuxta qd subtrari cabraba ꝯterit mictũ sãguis. ¶ Trifoliũ siluestre.i.andaduca vel andacoca bñ tritũ ⁊ sũptũ cum vino solũ aut cum seie malue ꝯfert dolorib⁹ vesice. ¶ Dias.aq̃ cicer nigror sũpta in potu mundificat vesicã: ⁊ ꝓpe si cocta fuerit cũ radice apij ⁊ cũ aq̃ ipsor mixtũ fuerit oleũ amig.dul. ¶ Semen petroselini bonũ est dolorib⁹ vesice. ¶ Dias.lac ꝯfert vlcerib⁹ vesice ⁊ acuitati ipor. ¶ Dia. folia plãtagis sũpta in potu cũ vino cocto ꝯfert dolori vesice. ¶ Dias.myrrha trita ⁊ sũpta in potu cũ aq̃ mitigat dolorẽ accñtẽ de iclusiõe supfluitatũ in vesica. ¶ Spica nardina sũpta in potu cũ vino ꝯfert dolorib⁹ vesice. ¶ Dia.radix nenufaris in emplõ posita ꝯfert dolori vesice. ¶ Dias.citoniũ sedat ardorẽ vrie si i clysteri ei⁹ ponit i veretro. ¶ Folia cypssi trita ⁊ sũpta in potu cũ vino cocto ꝯferunt vesice ð q̃ currũt supfluitates. ¶ Dia.zuc.qd ligat sr cãnas admodũ niuis ꝯfert dolori vesice. ¶ Diasc.cãna mellis si sugitur tollit ardorem vesice. ¶ Bim.zucca. qd portatur de bigez ad modũ sal.gẽme ⁊ zuccar elbusur ꝯferũt dolori vesice.
¶ Bima.succus liqritie ꝯfert scabiei vesice. ¶ Dias.dixit. G. rob liqritie ⁊ succ⁹ ei⁹ applanat aspitatẽ i vesica. ¶ Carnositas vuar passar comesta ꝯfert de dolore vesice. ¶ Dias.dixit. G.iuiube ꝯferũt dolori vesice. ¶ Bim.solatrũ siluestre eo ꝙ ꝓuocat vrinã ⁊ abstergit opatur in medicinis vesice.
¶ Gal.radix abstergit id qd est in vesica.
¶ Bima.granũ pini sũptũ in potu cũ seie cucumeris ꝯfert vlceribus vesice. ¶ Dias.granum pini magni abstergit humorem viscosum in vesica. ¶ Bima.etiam putredinẽ in ea.
¶ Si terit ꝯcula cũ cortice ei⁹ ⁊ sumit i potu cũ modica myrrha sanat dolorem vesice. ¶ Dias.dragagantum infusũ in vino cocto si sumitur in potu confert ardori vesice. ¶ Dias. cucumeres conueniunt vesice.
¶ Dias.semen cucumeris sũptũ in potu cũ lacte aut cũ vino cocto ꝯfert vlceri in vesica. ¶ Reu.sũptũ in potu ꝯfert dolori renũ. ¶ Dias.semen feniculor ⁊ olus eor ꝯferũt vesice. ¶ Dias.feniculi mundificãt vesicã. ¶ Bim.fic⁹ sicce bone sunt vesice. ¶ Dias.dixit Bima.ficus absterguntvesicã ⁊ emittunt qd in ea fuerit de supfluitatibus. ¶ Dixit Dias. ꝙ folia caude eque sumpta in potu cũ aq̃ ꝯsolidãt incisionẽ vesice. ¶ Dias.decoctio folior lauri si in ea sedet patiẽs cõfert morbis vesice. ¶ Dias.balaustia confert vesice.
¶ Dias.semen citrullor ortẽsiũ coctũ cum se. trifolij siluestris.i.andacoca ⁊ sumptum in potu cũ vino mitigat dolores vesice. ¶ Dias.dixit Bima. semẽ citrullor ⁊ olus gñalr ꝯueniunt ⁊ laudantur ad vesicã ⁊ aspitatẽ accñtẽ in ea.
¶ Malua cocta cum oleo ros.⁊ posita in emplastro apostematis accidentis in vesica confert.
¶ Dixit Bima.impfectio . He sunt medicie mundificatie vesice ⁊ dissolutiue opilationũ accñtiũ in ea. Decoctio assari: decoctio acori:oleũ camomille maioris:granũ sauie amig. amare.si de quolz ipsor sumit.ãn.auri põ.ij.postq̃ tritum ⁊ cribellatũ fuerit cũ aq̃ radicis maluauisci aut cũ aq̃ capillor veneris abstergit qd in vesica erit: ⁊ silr facit sterc⁹ galli sũptũ in potu in .ʒ.ij.cũ aq̃ radicis: ⁊ silr facit semen attriplicis ⁊ solatrum. Decoctio arthemisie sũpta in potu in.℥.iij.ẽt semen arthemisie aristo.lõ.⁊ rot.si de q̃lz ipsor i potu sumit in aur.põ.ij.postq̃ tritũ fuerit ⁊ cribellatũ cũ aq̃ apij: ⁊ aq̃ feniculor: ⁊ aq̃ radicis ad modũ.℥.iij.ẽt si ð aq̃ portulace sumit in potu in.℥.ij.cũ aq̃ absinthij: ⁊ aq̃ sauie: ⁊ silr opat carpobalsamũ bdelliũ iudaicũ abbelben. Semen agnicasti ⁊ vitis alba: ⁊ sasuadar:vitis nigra:radix lilior: mẽtastrũ:granũ peonie:pulegiũ:si ð q̃lz ipsor sumit i potu .ãn.ʒ.ij.postq̃ tritũ fuerit ⁊ cribellatũ cũ aq̃ apij opat id qd diximus: ⁊ silr opat decoctio absinthij sũpta in potu ad modũ.℥.ij.aut.iij. Etiã ðcoctio rubee tictoris:aq̃ absinthij aq̃ mẽtastri fluuialis:aq̃ mẽte trite ⁊ oppsse opat id qd diximus: ⁊ mundificat vesicã: ⁊ hec ꝯferunt ad vẽtositatẽ grossaz in vesica cypressi aur.pon.i.cum aqua calida:aut seminis ameos.ʒ.ij.
¶ Et hec ꝯferũt ardori vesice:sic⁹ ðcoctio ipsar rob:liqritie gũmi:amig.dragagãtũ tri.balaustia attriplex blitis:granatũ dulce:viole ⁊ silia: ⁊ hec ꝯferũt renib⁹ in tpe insult⁹ passionis.
¶ Sed cõferunt de vlcere in vesica rob liqritie:radix ipsius: coriãdrũ:gummi:amig.se.citrullor:maluauiscus amidũ ⁊ opoponacũ si passio fuerit de humiditate.
¶ Bim.dixit Ruffus si exitura accit i vesica ñ poterit sanari.
¶ Ad ardorẽ accñtẽ in vesica ⁊ veretro. ℞.spume psilij:spume se.citrullor lactis feminini:sciel albi: ⁊ cũ eis fac clystere cũ lacte aut albugine ouor ⁊ oleo.ro.cũ instrõ veretri: ẽt clysterizandum est cum aliquo stupefactiuo.
¶ Qr si in veretro exitura fuerit interior cõbure plũbũ cũ thure ⁊ impone ei:quoniam confert perfecte.
¶ Et da i potu migẽti putredinẽ aut saniẽ de trociscis solatri siluestris si passio fuerit igrossata: ⁊ si fuerit in pricipio cõferunt ei semina sicut semẽ lini se.cucumeris:semen papaueris albi:dragagantum ⁊ amidum: ⁊ de eis fiant trocisci ⁊ sumantur in potu cum aqua frigida.
¶ Ad ardorẽ veretri de memoriali abdus. ℞. seie spume:se. lini:maluauisci:se.citonior:gũmi arabici:ceruse albugis oui recentis lactis feminini: ⁊ immisce ea in eo.
¶ Ad apostema vesice clystere fiat cum lacte recenti adipe anatis:aqua portulace ⁊ similium.
¶ De mẽbris dol.dissuria fit aut ex acuitate hũor accñti ex pte epis:aut ex pte renũ:aut ex pte venar qñ trãsmittũt ad vesicã hũores acutos aut saniẽ: ⁊ vlc⁹ accñs ex acuitate cognoscit ꝙ i vria erit suba silis squãmis: ⁊ ðbilitas ṽtutis expulsiue.fit aut ex cã apar:aut ex cã male cõplonis frigide.
¶ Iudeus.habet sigñtio sup apa in vesica p gtẽ ei⁹ ⁊ calefactionẽ scãz. ¶ Dixit.accidit cũ dolore ⁊ apate ipsi⁹ febris insomnietas sitis alteratio loquele vomit⁹ colic⁹ difficultas migẽdi ẽt si vesica fuerit dolẽs:si poſe fuerit minue basilicã: aut saphenã ⁊ calefac eã cũ aq̃ camomille aneti : maluauisci fenugreci cauliũ: ⁊ fac clystere lene:qñ dispergit apa:sed cõficiatur de lacte feminino: ⁊ adipe anatino.
¶ Qr si trãsmittit de vesica sanguis purus clysterizanda est cũ aq̃ aliq̃ stiptica ⁊ glutinatiua ⁊ empl'anda est cũ eis ⁊ declina ad regimen cum eo in potu ⁊ emplõ ⁊ sessione in aqe.
¶ Qr si fuerit ardor ex pustula non diuturna fac clystere cũ lacte aqua ordei:aqua zuccari: ⁊ sciel albo.
¶ Et si accidit in vesica corruptio de frigore : fac clystere cũ oleis calidis ⁊ vnge cum eis: ⁊ similiter si accidit de caliditate:fac cum oleis frigidis ⁊ seminibus frigidis.
¶ Et da in potu ad apa calĩm in vesica de aq̃ solatri cassiasi. ⁊ oleo amig. ⁊ empl'a eã cũ solatro. Qr si vehemẽs efficit dolor:illiniẽda sũt exteriora ipsi⁹ cũ trociscis stelle.i.elcaneab: ⁊ silib⁹ cũ eo ꝙ stupefac. Qr si retinet vria cura fiat ð caplõ ei⁹
¶ Et cura mollificationẽ vesice cũ trociscis aromatũ: taz in potu datis q̃z i illinitõe positis: ⁊ clysteriza vesicã cũ sambucino musco petroleone albo:oleo nardino ⁊ balsami:aut cũ oleo lilior h fiet si i ea fuerit frigor mollificatio ⁊ horriplõ.
¶ Et clysterizãdũ est veretrũ ad pustulas ⁊ vlcera cũ mucilagine granor citonior lacte recẽti: ⁊ oleo ros. ⁊ sedeat patiens in decoctione maluauisci ⁊ violarum ⁊ guttatim imponatur in veretro de sciel albo.
¶ De morte veloci.cui⁹ rupta fuerit vesica moriet. ¶ De ꝓnosticis de signis mortis.i q̃ fuerit dolor vesice ⁊ sub assella sinistra ipsius apparens fuerit apostema simile citonio : ⁊ ei accidit subeth cum hoc morietur in die.xv.
¶ Dissuria accidit aut ex debilitate vesice aut ex mollificatione musculi erit: ⁊ debilitas vesice erit de frigore: ⁊ iam video ꝙ statim qd infrigidatur vesica accidit inde dissuria.
¶ De ꝓnosticis quotiẽs fuerit i vesica flegmõ malũ: ⁊ si mortifer in oib⁹ dispõnib⁹ ⁊ magis erit mortifer si cũ eo fuerit febris ꝯtinua ⁊ vẽter ꝯstipat in hac dispõne:qñ apa vesice infestat intestinũ rectũ: vñ cessabit patiẽs ab egestu ex vehemẽti violẽtia doloris. Sz dissoluit hũc dolorẽ vria si migit: quẽadmodũ putredo ⁊ in ea fuerit suba alba:qñ illa significat ꝙ apa iã maturatũ fuerat ⁊ emanauerat ad spaciositatẽ vesice:ꝙ nisi trãsmittat hec vria ⁊ durãs fuerit febris cũ duritia vesice piculũ erit in circuitu prio:sz hec spẽs accidit ꝓprie ifantib⁹ in etate.vij.annor dũ pueniẽt ad etatẽ.xv.ann. qñ ifantes de diuersis reb⁹ comedunt nõ i tpe ꝯgruo q̃ sunt digna. Vñ coadunẽt i corpe ipsor hũores multi: vñ cũ mũdificauit nã hũc hũorẽ in q̃lz die ex pte vesice ꝯgregant i ea qñqz lapides: ⁊ qñqz si in vesica fuerit passio accidit apa calidum: ⁊ hoc accidit quando vesica patitur nocumẽtum magnum ex transitu ipsorum humorum in ea.
¶ De afforismis dixit dissuria erit aut ex aliquo accñti sic est illud qd accidit ex vlcere vesice aut ex exitura ⁊ silib⁹ aut ex pte mollificationis aut ex mala cõplonis vesice: ⁊ fit ex octo modis:qñ ex oi cõplone intẽsa debilitat virt⁹ vesice retẽtiua vrie:aut ex mala cõplone vrie:aut ex acuitate ei⁹ ⁊ in maiori pte ex cõplone cala:deiñ ex cõplone hũida ⁊ fit ex aliqs

modis ex malo regie. ¶ Dico expedit ꝙ dicamus ꝙ dimi-
nutio diuisiõis nisi fuerit cura ei⁹ ꝑticularis non erit nociua.
¶ De affoꝛismis ꝙ si accidit ĩ extremitate ani: aut in mĩice
apã sequeť illud dissuria: qm̃ apã in his locis ex cõicatõe ve
sice in doloꝛe duplicatur: ⁊ ex vlcere manabit sanies ad vesi
cam pungens eam: vnde fiet causa dissurie.

A ¶ Ulcera vesice difficilia sunt ⁊ ꝓpẽ senib⁹: qm̃ suꝑfluitates
q trãseunt frequẽter ꝑ eã nõ trãsmittẽtes eã qescere vt ꝯsoli-
deť ẽt opatio nãlis in senib⁹ est debilioꝛ. ¶ De meamyr ad
passionẽ renũ ⁊ vesice. ℞. se. cucumeꝝ: se. papaueris albi dra
gagãti albi ⁊ amidi: ⁊ de eis fac trociscos dãdo eos in potu
ad vlcera ⁊ ad difficultatẽ migẽdi ⁊ ardoꝛez ipsi⁹. ¶ Aliud
medicamen ad vlcera. ℞. granoꝝ pini magni. xxx. amig. ex-
coꝛiatas. xx. dactilos carnosos. xv. dragagãti aur. põ. iiij. rob
liqritie tãtũdẽ croci aur. põ. ꝑ. vi. distẽꝑenť cuz vino cocto ⁊
vtẽdũ ẽ eis. ¶ Dico h̄ ẽ medicamen mirabile. ℞. se. cucume
ris. ꝑ. ij. se. iusqami albi. ꝑ. ʒ. opij. ꝑ. vi. croci tãtũdẽ. Seis. ꝑ. ʒ.
se. citrulloꝝ. ꝑ. vi. cassieli. ꝑ. vi. amig. dul. ꝑ. x. si hec fuerit auri
põdera distẽꝑenť cũ vino cocto. ℥. i. ⁊ ĩ alijs descriptõib⁹ po
niť semen iusqami. ꝑ. ʒ. ¶ Dixit Abugeri⁹ Mirmar ꝯfert vl
ceribus renũ vesice ⁊ veretri tã in potu q̃z in clysteri posita in
veretro. ¶ Dico ꝙ hoc est mirabile ad fissuram recentem.

r ¶ Dixit misusan si accit in vesica viroꝝ aut feminaꝝ scabies.
Ita ꝙ appentes erunt coꝛtices ⁊ pũctio erit freq̃ns ⁊ ardoꝛ
purgãduz est coꝛpus ⁊ infesteť pecten cum medicinis stipti
cis: ⁊ frequenter fiant clysteria in vesica cum lacte recenti.

f ¶ De mẽbris dol. debilitať vesica ex mala cõplõne ⁊ ex apã
tib⁹ accñtib⁹ in ea: ⁊ ex frigoꝛe illato coꝛpi: qm̃ vesica ĩ dispõ
ne frigoꝛis coꝛpis nõ retinet vrinã accit in vesica fluxus vri
ne ⁊ difficultas mingendi vlcus ⁊ apostema. Unde vtẽduz
est in quolibet fm̃ capitulum eius.

F ¶ Dixit ad dissuriã que est cuz ardoꝛe in q̃ non est sitis illud
fit ex acuitate vrine: aut ex debilitate vesice aut ex humoꝛe
malo putrido admixto cuz vria aut ex grauedie vrie suꝑ eã.

q ¶ Dico ꝙ trãsmissio vrie aut fit voluntaria aut nõ volũtaria
sz q̃ fuerit nõ volũtaria silis erit dyabetis: ⁊ vrie voluntarie
est quedam transmissio cum ardoꝛe ⁊ quedam sine ardoꝛe.
vnde hic dictum est de ea que est cuz ardoꝛe ꝙ est ꝓpꝛioꝛ
⁊ conuenientioꝛ cum vlceribus ⁊ apostematibus.

I ¶ Dixit Gal. omnes passiones vesice indigent ꝙ inquiratur
de eis super causam pꝛimitiuam.

A ¶ Saber. lac asininum mundificat vesicam ꝺ sanie ⁊ humo-
ribus grossis: sed lac capꝛinum loco eius potest fieri.

q ¶ Ad ardoꝛẽ vrie. ℞. granoꝝ farculi idi. i. calb. gũmi pꝛuno-
rũ: rob liqritie: dragagãti: amidi: amigꝺ. dul. se. cucurbite: se.
poꝛtulace: se. melonũ cũ ꝺcoctõe cãphoꝛ ⁊ papaueris nigri.

R ¶ Dixit Tabri. azadrach facit mingere sanguinem coagula
tum in vesica.

A ¶ De elmongeh. dixit expedit ꝙ euitet laboꝛãs vlcere in ve-
D sica cicera: qm̃ abstergunt cuz violẽtia valde: ⁊ dixit de pul-
te bono ad vlcera in vesica ⁊ veretro. ℞. amidi farine faba-
rum: ⁊ decoque ea nisi fuerit febris cũ lacte: ⁊ si fuerit febris
cum aq̃ furfuris simule: ⁊ zuccaro albo: ⁊ pone in eo de oleo
amigꝺ. ⁊ detur ei in pꝛandium.

D ¶ Dico ꝙ hoc est medicamen frm̃: iuť qꝺ vidi ad vlcera in
q vẽtro: ⁊ ardoꝛẽ vrie. ℞. se. citrulloꝝ: se. melonuz: rob liqritie:
folioꝝ nenufaris se. papaueris: se. lactuce: se. endiuie. añ. ꝑ. i.
zuccari tantũdẽ ⁊ fiat inde dragia ⁊ sumatur in puluere.

B ¶ Apãta q̃ sunt ĩ renib⁹ ⁊ vesica idigẽt curatiõe ꝓpã ⁊ ꝑticu
L lari: qm̃ trãsmissio suꝑfluitatis aquee de coꝛꝑe ⁊ ei⁹ penetra
tio freq̃ns fit in his membꝛis. ideo quotiens fuerit illa super
fluitas acuta ⁊ fuerit in toto coꝛpoꝛe non expedit ꝙ cum cu
ratione ipsoꝛum fiat aliquid de medicinis pꝛouocantibus
vrinã ex eo qꝺ accit de nocumẽto ex attractõe ipsoꝝ de hu
moꝛib⁹ punctis ad hec mẽbꝛa patiẽtia. Qꝛ nisi fuerit hec su-
ꝑfluitas acuta nec fuerit in toto coꝛꝑe aliqs hũoꝛ malus da
in potu patiẽti de aq̃ mellis multe lymphatõis: qm̃ dissoluit
apãta absq3 punctõe ⁊ nocumẽtũ ex eũone ei⁹ de hũoꝛib⁹ q
adherẽtes fuerãt in mẽbꝛis: ẽt incidit attenuat ⁊ dissoluit: ⁊
iã itelligiť qꝺ dixi de aq̃ mellis in oib⁹ reb⁹ q̃ attenuãt absq3
pũctõe: ⁊ ẽt sic qes ⁊ ociũ ꝯferũt oib⁹ mẽbꝛis ĩ qb⁹ accit apã
ita silr̃ ꝯgruũ esset ꝙ qescerẽt hec mẽbꝛa in qb⁹ fuerat apã.
Uñ cũ hoc ipoẽ sit in eis: cũ sint istr̃a vrie: expedit vt dimi-
nuať vinũ vltra posse: vt mitigeť negociũ ei⁹ in maioꝛi ꝑte: ⁊
reqrẽdũ est ⁊ euitãdũ ne sint ĩ coꝛꝑe suꝑfluitates acute: qm̃
si fuerit negociũ talr̃ descẽdẽt ad vesicã hũiditates ⁊ erit il-
lud qꝺ infert his mẽbꝛis: ⁊ acueť ex paucitate ei⁹: ⁊ ꝓpẽ qñ
nõ admisceňť res mitigãtes punctionẽ: ⁊ ĩ tꝑe augmẽti apã-
tũ: expedit ꝙ fiãt emplã cuz medicis ⁊ oleis ⁊ oib⁹ alijs reb⁹
q̃ dissoluũt apãta. ¶ Hoc est medicamen ꝯferẽs apãti calꝺ
in renib⁹ ⁊ vesica. ℞. se. lini: auř. põ. ij. amidi: auř. põ. i. sz dať
de eis auř. põ. ij. cũ aq̃: ⁊ si videris in pectine doloꝛẽ eẽ ⁊ ac-
cidit patiẽti hoꝛripilꝺ diuersa in tꝑe post tps ⁊ seqť hec fe-
bꝛis erronea absq3 oꝛdine significãt suꝑ exiturã futurã in re
nibus ⁊ maturata ipsa exitura ⁊ emanãte trãsmitteť sanies
in vria ⁊ egredieť in ea vlceratio indigẽs ꝯsolidatis: qm̃ nisi
ꝯsolidata fuerit difficilis erit cura ei⁹. ¶ De duritia accñti ĩ
renib⁹ de dcõ ruffi. Retulit ꝙ oꝛibasius in libꝛo suo dixit ꝙ
durities q̃ fit ĩ renib⁹ nõ ifert doloꝛẽ: tñ sentit hõ eẽ põdero-
sitatẽ suspensaz in locis vacuis: ⁊ iñ stupefiet coxa: ⁊ inflabiť
tybia: ⁊ ꝺbilitabiť ⁊ diminueť vria: ⁊ fiet cutis patiẽtis sic cu
tis laboꝛãtis coꝛruptõe ꝯplõnis: ⁊ expedit ꝙ cura fiat cũ le
nitis sicut cũ ceroto ⁊ vnguẽtis fricatõib⁹ calefactõib⁹ ꝓuo
cationibus vrine ⁊ purgatõe coꝛpoꝛis cum clysteribus.

M ¶ Ruffus in libꝛo doloꝛis flanci ⁊ renũ ⁊ lapidis dixit: ipoẽ
B est ꝙ laboꝛãs doloꝛe renũ doꝛmiat suꝑ vẽtrẽ ei⁹: qm̃ renes
locati sunt suꝑ flãcũ. Qꝛ si doloꝛ fuerit in rene dextro dole-
bit epar cuz eo ⁊ applicabit doloꝛ si fuerit crudelis vsq3 ad
spinale ⁊ mirach vẽtris: ⁊ ifrigidabuňť extremitates ⁊ min-
gẽt patiẽtes abũdãter ⁊ freq̃nter cũ afflictõe ⁊ doloꝛe: ⁊ vri
na in maioꝛi ꝑte erit aquea ⁊ tenuis: vñ si apã efficiť vehe-
mens erit ruffa ⁊ grossa: ⁊ in hac dispõne extenuabiť agij ei⁹
⁊ affligenť tybie coꝝ ⁊ erunt hec signa silr̃ in vlcerib⁹ renũ.
¶ Et curãť apãta renũ qꝺ patiẽs iaceat suꝑ lectuz leuẽ vt
nõ calefaciat ex febꝛe vehemẽti: qm̃ nociua est oib⁹ apãtib⁹:
⁊ deť ei in aq̃ ⁊ nõ ꝓuoceť vria ei⁹ nisi oppoꝛtunũ hoc fuerit
ei: neq3 laxeť vẽter ei⁹: qm̃ attractio materieꝝ ĩ his dispõni-
bus erit melioꝛ: ⁊ si op⁹ fuerit ad leniẽdũ vẽtrẽ fac clystẽ cuz
reb⁹ lenitis mucillaginosis euitatis oĩno violẽtis ⁊ acutis: ⁊
clystere fiat cũ aq̃ oꝛdei ⁊ oleo ⁊ decoctõe se. lini ⁊ maluaui-
sci ⁊ siliũ. ¶ Qꝛ nisi mitigať doloꝛ ꝑ solutõez vẽtris calefac
eũ cũ oleo calꝺ ĩ lana: ⁊ põe eã suꝑ locũ doloꝛis ⁊ expedit ꝙ
coquanť ĩ ipso oleo rutha arthemisia ⁊ maluauiscus: qꝺ nisi
sedať doloꝛ minutio fiat in cubito ⁊ emplã locũ doloꝛis cuz
emplꝺ mitigatiuo doloꝛis: ⁊ de seie lini ⁊ faria tritici ⁊ aqua
mellis. ¶ Qꝛ si opus fuerit qꝺ coꝛroboꝛeť emplz. ℞. thuris
polij maioꝛis oꝛobi: cere ⁊ olei lilioꝝ ⁊ fac de eis emplz ⁊ fre
quẽter pone illud suꝑ renes. ¶ Qꝛ si remãserit doloꝛ appõe
vẽtosaz in loco q est inter lũbos ⁊ spinale in flãco scarifaciẽ
do leuiter: ⁊ calefac post scarificationẽ illud cuz spõgia: ⁊ se-
deat postea in pila ĩ cui⁹ aq̃ cocta fuerit sisam. calamus aro
maticus ⁊ flos sqnãti: deiñ calefac ipm̃ cũ oleo calꝺ ⁊ silib⁹
calefactõib⁹ vnctuosis vtẽdo ĩ ipsis locis vnguẽtis ⁊ lanis
mollificatis cũ cera ⁊ oleo alcãne: ⁊ da ei ĩ potu de medicis
mitigãtib⁹ doloꝛẽ: sicut de feniculis opoponaco in quãtita-
te dauik. iiij. ʒ. ⁊ de granis oleãdri cũ vino ⁊ seie papaueris
sisamo: seie cucumeris: seie apij in quãtitate q̃ sustinet ꝑ tres
digitos ⁊ da ei in potu ꝺ opio ad modũ oꝛobi: hoc bibat cũ
vĩo cocto aut cũ aq̃ calꝺ. Et ego dico ꝙ medicamen filoniũ
mirabile est. ¶ Et mitigato doloꝛe vtẽdũ est eo ꝙ abunda
re facit vrinã sicut de herba mule. i. raka myrrha ⁊ cinamo-
mo ⁊ silib⁹: ẽt apio in cibo ⁊ feniculis radicib⁹ ⁊ cucumere: ⁊
qñ ingrossať vria ⁊ ꝯdẽsať iã icepit ad diminuẽdũ. ⁊ si fuerit
vria tenuis ⁊ subtilis doloꝛ nõ est digestus. ¶ Dixit si fuerit
in renib⁹ apã tybia ꝺbilitabiť ⁊ coꝛrũpeť cõplꝺ ⁊ expedit ꝙ
freq̃nter facias abũdare vrinã: ne accidat ydrops. ¶ De di
stinctõe q̃ ẽ iter doloꝛẽ renũ ⁊ vesice: ⁊ doloꝛẽ colice. Parti
cipat cũ his duob⁹ doloꝛib⁹ retẽtio vẽtris in pñcipio doloꝛ
vehemẽs: defect⁹ appetit⁹ cibi: mala digestio: toꝛtio: ⁊ appꝛo
pꝛianť colice. si he in ea sunt vehemẽtioꝛes: ⁊ in renib⁹ leuio
res ⁊ doloꝛ in colica in latere dextro: de mirach: magis ⁊ tẽ-
dit doloꝛ ascẽdẽdo ad stõm epar ⁊ splenẽ: ⁊ retineť sterc⁹ ve
hemẽter. Ita ꝙ nõ egrediť vẽtositas lz laboꝛẽt ad hoc: ac si
trãsmittiť ab eis aliqꝺ stercus erit inflatũ silẽ stercoꝛi vacci
no: aut foꝛte emitteť ab eis flegma vitreũ ⁊ trãsmitteť de eis
flegma suꝑabũdãs: ⁊ in doloꝛe renũ sentieť doloꝛ frequẽter
suꝑ renes ipsos ad modũ spinarũ fixarũ ⁊ dolebit testiculus
q est ꝓpe ipm̃ renẽ dolẽtẽ: aut foꝛte vẽter ei⁹ fluet absq3 re
aliq̃ iuciẽti eũ ꝺ vẽtositatib⁹: ⁊ aliq̃ re colica ⁊ vria erit pau-
ca: ⁊ ĩ ea erit aliqd ad modũ arene abũdãter ⁊ iuciet ardoꝛ ĩ
B meatu vrine ⁊ veretri. Uñ cũ his dicã de lapide ⁊ renibus.
L ¶ Dixit Pau. cognosciť apã calm̃ accñs in renib⁹ ⁊ vesica ꝑ

inflāmationē loci cū pōderositate:febrē:dolorē:alienatiōes eloquij:⁊ p vomitū simplicis cole:s; retētio vrie cū his signi ficat q apa calīn est in vesica:vn̄ minutio fiat stati:⁊ vtēduʒ est emplis ⁊ epithimatib⁹ q̄ mitigāt ⁊ ꝯfortāt sicut est empl; ꝯfectū cū rutha fenugreco aneto, ⁊ radicib⁹ maluauisci etiā clysterib⁹ lenitis cū oleo ⁊ herba apij:⁊ adipe anserio ⁊ infla tiōe vesice:pone in eo de apio sil̄r in quātitate cerat.i.ʒ. cuʒ myrrha croco ⁊ oleo ⁊ fiat cū eis clystere. Etiā da i potu de aq̄ cal'a ⁊ melle añ oēʒ curā:⁊ euitare dʒ ꝓuocātia vrinā val de:⁊ supabūdātē potū nisi tn̄ fuerit multiplicata in eo humi ditas colica:qm̄ tunc potus solius aq̄ abūdāter ei ꝯfert aut cuʒ aliq̄ re q̄ ꝓuocat absq; punctōe sicut est semen apij:qm̄ expedit q recipiant de eo.p.ij.⁊ de amido.p.i. ⁊ de eis i quā titate aur̄.pō.ij.dent ei i potu cū aq̄ cucumer̄ seis ⁊ melonū ¶ Qr si iuenerit i ptib⁹ attinētib⁹ renib⁹ cal'itatē ⁊ inflāma tionē vehemētē ponēdū est sup ipsa loca de pāno infuso cū vino aut cū oleo ros.aut cū aq̄ ros. aut cū aq̄ pomor̄ cū ce ra:oleo ros.croco rosis:oleo camomille ⁊ vitello oui admix to cū modico aceto aut cū succo virge pastoris:⁊ in fine vtē dū est vnguēdo dyachilon cuʒ oleo camomille:⁊ euitare dʒ res cal'as valde:qm̄ excitāt flāmationē ⁊ gn̄ant col'aʒ ēt res frās valde:qm̄ gn̄ant apa dur̄ velociter: ēt euitare dʒ bal neationē cū apate cal'o dū durabilis fuerit flāmatio ⁊ sequi dʒ regimen febricitātis:⁊ cū duritie in renib⁹ nō erit dolor ß patiēs extimabit q aliqd suspēdit de pte flācor̄: ēt ei acci det stupor i coxis ⁊ afflictio in tybijs ⁊ miget vrinā paucā:⁊ sumarie dispō ei⁹ erit vt dispō illius in q̄ icepit fieri ydrops s; expedit vt leniant renes ipsi⁹ cū cera oleo ⁊ reb⁹ lenitis ⁊ illinitōe ⁊ spēb⁹ calefactiuis:⁊ dāduʒ est ei de his q̄ ꝓuocāt vrinā ⁊ leniēdus est vēter cum clysteribus lenitiuis.

A ¶ De libro absq; auctore dixit fit curatio vlcer̄ renū cū sei b⁹ potu lactis asinini aq̄ casei:⁊ cuʒ clysterib⁹ cuʒ aq̄ tepida oleo violaceo ⁊ mucillagine psilij:⁊ emplīm dʒ fieri exterius cuʒ maluauisco ⁊ violis siccis caulib⁹ ⁊ fenugreco cuʒ oleo violato:⁊ si fuerit cū eis fritas fac clystere cuʒ butyro cocto ⁊ oleo amig.⁊ empl'ʒ fac exteri⁹ cū maluauisco: violis siccis: caulibus: fenugreco cum oleo amigdal'. ⁊ fiet emplastrum cum fenugreco ⁊ aneto ⁊ hec conferunt dolori ⁊ vlceribus solatr̄ siluestre citrulli:melōes:cucurbita:portulaca:draga gantum:amiduʒ.Semen iusquiami:amigd.dulces: semen ci trullorūʒ:⁊ rob liquiritie:⁊ miscenduʒ est cuʒ eis si volueris q attenuentur de aniso cassialignea ⁊ semine apij.

M ¶ Ad dolorem renum ⁊ vesice clystere fiat cum oleo sisami.
O ⁊ mitigabitur statim.

P ¶ Dixit Bima.ad fritatē renū clystere fiat cū oleo nucū gra nor̄ viridiū:caude adipe ⁊ oleo nardino iuxta velle tuum.

A ¶ Discernē potes iter vlcera accn̄tia i his mēbris:d actu ipo rū:de ꝓprietate substātie ipsor̄: de v̄tutib⁹ ipsor̄:⁊ locatōe ipsor̄:qm̄ ardor si fuerit in vesica dolor erit in pectine: ⁊ in pte interiori vētris:⁊ si fuerit in renib⁹ dolor erit i vtroq; la tere ⁊ posterioribus corporis:⁊ si fuerit vlcus in vesica trās mittet vria freq̄nter absq; icisiōe: ⁊ si fuerit i renib⁹ vulnus erit dissuria ⁊ difficultas ei⁹. Et si fuerit i renib⁹ trāsmittent pticule carniuʒ de eis:⁊ de vesica trāsmittent cortices fetē tes ⁊ vesice dolor erit vehemēs ⁊ dolor renū mior erit ⁊ sen titur in eo pōderositas:sed signa vlceris qd̄ est in meatibus qui sunt inter renes ⁊ vesicam erunt cum istis admixta.

B A ¶ Ruffus de libro doloris flācor̄ dixit si fuerit i renib⁹ apa cuʒ vētositatib⁹ accidet sup testiculos calor vehemēs in ite riorib⁹:⁊ dolor diuersus dolori apatis: qd̄ putredineʒ facit qm̄ vehemēs erit valde ⁊ erunt febres ex̄ ordinē cuʒ horri pilatōe:⁊ expedit si fuerit i rēib⁹ apa faciēs putredinē q sub ueniat ei sup h̄ vt empl'et locus cuʒ ficubus ⁊ radice liquiritie ⁊ q det ei in potu de medicis ꝓuocātib⁹ vrinaʒ. ¶ Qr nisi emanauerit apa clystere fiat cū acutis: sicut est medicamen hoc. ℞.ellebori nigri radicis allei ⁊ cucumeris asinini:⁊ co quēdo ea cū aq̄:pone i eis de oleo ⁊ cū eis fac clystere ⁊ reti neat iur̄ posse:qm̄ faciet emanare apa: ⁊ emanāte apate mi tigabit dolor. Vn̄ empl'a illud cū emplis lenitis donec com pleat mitigatio doloris:deiñ da ei in potu de medicis ꝓuo cātib⁹ vrinā dū mundificabit putredo tota ⁊ purificabit vri na:q nisi purificata fuerit vrina ⁊ frequēter durās fuerit fe bris clystere fiat ei cū decoctōe liquiritie: sicut cū cimio ortēsi cū vino cocto aut vino cū melle aut cardamomo cuʒ vino:⁊ emplīm fac exteri⁹ cuʒ farina orobor̄ distempata cuʒ vino aut cū melle aut empl'a cū rosis siccis lentib⁹ ⁊ granis mirti

distempat cū melle ⁊ supponēdū est hoc emplīm spinali fre quenter:qm̄ ꝯfert de vlceribus renū. ¶ Qr si vulnus fuerit corrosum fac clystere cū rebus q̄bus clystē fit ad dissinteriā corruptā:⁊ si putredo fuerit grossa non manabit attenua eā q sedeat patiens in aq̄ calida dando ei in potu de decoctōe feniculor̄ apij ⁊ mentastri:⁊ data ipsa decoctione in potu ei post dies:da in potu ei de lacte asinino ⁊ melle hoc lac mun dificat vulnus bene:⁊ diminuta putredine si patiens postea inueniet ardoreʒ in vrina da ei in potu semp de lacte ouino: qm̄ bonū est vulneri in renibus ⁊ illud restaurat corpus cō sumptū ex dolore:qm̄ corpus efficit in vulnere renum sicut efficit in vulnere pulmōis. ¶ Et mundificata putredine cō ualescentis:patienti da in cibo de nutrimentis velocis dige stionis sicut de lacte pultibus ⁊ aqua ordei excoriati amidi: pulte ꝯfecto de farina lacte ⁊ tri. Et da ei de pulte ꝯfecto de orobis ⁊ fabis:⁊ da ei postea in cibo de sparagis: cucumere lactuca attriplice:blite ⁊c̄.qm̄ hoc ꝯferunt nutrimenta miti gant punctionē vrine:⁊ lenificant ventrē:⁊ vtendū est galli cellis piscib⁹ lapidū nucib⁹ pineis ⁊ amig.⁊ euitet ficus:qm̄ male sunt huic passioni ēt euitet salsum acidum ⁊ acutū: ⁊ se quat q̄etē ⁊ ociū oppressionē ⁊ balneationē. ¶ Qr si patiēs sumpserit in cibo cū itēsiōe vōat nec faciat laxationē vētris oino:qm̄ vomit⁹ ꝯfert huic morbo valde: qm̄ attrahit sup fluitates ad supiora:⁊ cū ꝯualuerit plus iter faciat paulatiʒ i loco plano ⁊ adeq̄to:⁊ euitet violētū motū saltū ⁊ aduratio nē ⁊ addita in eo prerogatiua virtutis augeat in suo itine dū reuertetur ad solitum. ¶ Qr si caput exiture declinans fue rit ad exterius illa aperietur ad exterius ⁊ curatio eius simi lis est curationi vlcerum ⁊ exiture.

B L ¶ Pau. horripilatiōes diuerse ⁊ febre erronee significāt sup exiturā in renib⁹ ⁊ h̄ significatio sup exituraʒ in vesica ⁊ de eo q diximus q dolor accidet in loco vesice ⁊ si fuerit in re nibus hō qñ iacebit sup latus sanū:inueniet dolorē in latere opposito ipsi lateri sano ⁊ sentiet renē q̄si suspēsū esse ⁊ expe dit vt fiat pila cuʒ oleo:⁊ emplīm fiat cuʒ puluere molendini oleo:⁊ grani granor̄ viridū:aut cū farina orobi cū melle:fi mo colūbino ⁊ ficub⁹ siccis:⁊ si trāsmittit sanies supabūdās cum vrina significat super emanationem exiture.

¶ Fiunt etiam vlcera in instrumentis vrine ex vena fixa:aut ex corrosione aut lapide excorianti eos.

A ¶ Et distinctio est inter exiturā q̄ est in renib⁹: ⁊ q̄ ē iter vesi cā:aut q̄ est in meatib⁹:⁊ cū ea q̄ est in renib⁹ erit dolor i dor
B so cū pōderositate nullo habito ipedimēto in cursu vrie ⁊ sa
K nies erit vehemētis admixtōis cū vrina iueniētib⁹ in ea pti
H bus carnosis puis:⁊ si fuerit in vesica erit afflictio vehemēs
A in pectine ⁊ pte inferiori vētris:⁊ erit difficultas migēdi ⁊ se debit sanies in vrina postq̄ micta fuerit in vrinali ⁊ non erit in bona admixtōe:⁊ i ea erūt cortices mali odoris sicut squā me. Sed ypostasis furfurea significat sup scabiem in vesica. ¶ Et si fuerit i meatib⁹ vrine erit mixta sanies cū vrina me diocriter: ⁊ erūt in vrina res male sil'es capillis ⁊ dolor erit inter renes ⁊ vesicā. ¶ Et si trāsmissio fuerit saniei aut san guis absq; trāsmissio vrie vuln⁹ erit i veretro. ¶ Et debēt bibere illi in qb⁹ erit vulnus in meatib⁹ vrine aquā calidā ⁊ mel aut decoctionē fenugreci cū melle aut semē cucumeris cū vino cocto ⁊ migētes saniē bibere debēt lutū armenicū: ⁊ sil̄r lac ꝯfert vehemēter eis. ¶ Et hec cōferunt. ℞.se. lini: dragagāti.añ.p.i.amidi.p.ij.fiāt inde trocisci. ¶ Aut. ℞.gra nor̄ pini.xx.seminū cucumeris.xl.amidi.ʒ.ij.ʒ.oīa da in potu cū aq̄ ebullita cum spica nardina in quātitate.ʒ.viij.seie apij tātūdē ⁊ quātitas aq̄ esse dʒ in rot.i.ʒ.⁊ dant ēt he medicine in potu cū lacte. ¶ Dixit Pau.ego vtor in hac passiōe si fue rit diuturna hoc medicamine cū sufficiēs fit in ea. ℞. came dreos.xxiiij.camepitheos.xxiiij.assari:pipis albi añ.tātūdeʒ: cinamomi.ʒ.i.det in potu in quātitate aur̄.pō.v. postq̄ tritū fuerit bn̄ cū vino cocto:⁊ si fuerit cū febre cū aq̄ ēt mitigant pūctio ⁊ dolor accn̄tes de putrefactōe si recipit amidi.ʒ.iij. seia cucumeris.xv. ¶ Et emplet pecten cū pte inferiori vē tris cū cera ⁊ oleo cū lana succida adipe anserio ⁊ lacte eq̄ rū ⁊ clysterizet vesica cū aq̄ tepida ⁊ melle aut lacte ⁊ modi ce melle aut albumie oui cū seie cucumeris:⁊ cū aliq̄ pte rer̄ quas diximus. ¶ Qr si fuerit in vlcere corrosio clystere fiat cū trociscis ꝯfectis cū cartha vsta:⁊ emplīn fiat cū dactilis ⁊ vuis passis cū galla acatia ypoq̄stidos ⁊ aluie. ¶ Et vlc⁹ in veretro in prio curet cū aq̄ ⁊ melle tenui cū clysteri ad la uādū vlc⁹:deiñ cū lacte:deiñ admisceat cū seie albo aut tro

ciscis solatri siluestris postq̄ triti fuerit i vase plūbi ⁊ ifūda tur liciniū in eis ⁊ iponat ⁊ ponit ēt in eis galla amidū equa li pte sed teri debent cum succo plantaginis.

L ¶ Hoc est medicamen prohibens emanationem sanguinis de vesica. ℞. aluminis sissi aur. pon. i. dragagāti aur. pon. ij. gummi dauik. vij. ʒ. omnia dentur in potu cum vino.

A ¶ Hoc est medicamē ꝯferens de vlceribus in vesica cū me dicamie acuto. ℞. grana pini magni. xx. se. cucumeris ortē sis. xl. amidi aur. pon. i. seminis apij aur. v. spice aurei pōdus i. coquantur spica ⁊ semen apij cum aqua ⁊ distemperentur alie medicine omnes cum decoctione ipsorum ⁊ sumantur: ⁊ iam diximus in capitulo renum res que indigent qđ admi sceatur cum eis negocium vesice.

2 ¶ Et de scabie accidēti in vesica si transmittunt in vrina cor tices furfurei significāt sup scabiē i venis aut i vesica ⁊ disti guit iter eas: ꝙ si fuerit trāsmisse cortices cū vrina grossa si gnificāt ꝙ erit i vesica: ⁊ si fuerit cū tenui signifcāt sup venas.

L ¶ Et apa accidēs in vesica piculosuꝫ erit aut fallax qm̄ erit cū febre acuta insōneitate ⁊ alienatōe mētis ⁊ vomitu facto de simplici colera absqꝫ aliqua vrina. Unde expedit ꝙ ve lox fiat minutio si possibilis fuerit absqꝫ aliqua tarditate ⁊ infundendū est super locuꝫ apatis de rebus calefactiuis: si cut oleo i quo coquit rutha anetū ⁊ radices maluauisci. ꝙ si coquitur in oleo papaue. ⁊ liquefit in eo adeps anserinus aut gallinarum erit melius: ⁊ clystere fiat lene ei. Et ego re cipiebā opij dauik quart. iij. olei. iiij. cū myrrha ⁊ croco: ⁊ đ eis faciebā suppositoriū: ⁊ dolor ex inde mitigabatur statiꝫ ⁊ dormiebat patiens ⁊c. calefactiones sunt ꝯferentes huic passioni etiam pila aque calide in qua coquunt semen lini ⁊ fenugrecū: etiam emplm̄ ꝯfert ꝯfectū de vnctuositate lane ⁊ castoreo ⁊ positū super locuꝫ. ¶ Sed exiture q̄ egrediunt i vesica indigēt maturatione: ⁊ expedit vt cura fiat ad dissol uendū eas si fuerit in eis violēte ⁊ magne i pncipio ipaꝝ ne ipsaꝝ negociū ꝯuertat ad faciendū putredinē. Qꝫ nisi hoc fuerit maturande sunt iuxta ꝙ diximus in capitulo renū cū nasturtio ⁊ farina oroboꝝ cū melle ⁊ fimo colūbino cū ficu bus siccis ⁊ calefactionibus.

A ¶ Et cura vlcerū accidentiū in vesica est ꝓpria. Cura vlce rū q̄ sunt in renibus: ⁊ ꝓpriuꝫ est: videlicet vlceribus vesice qđ bibitio lactis magnū dat iuuamentū in ea ⁊ mitigantur hec vlcera si illinitio fiat sup pectinē cū ceroto ꝯfecto cum vnctuositate lane butyro cocto ⁊ sigia: ⁊ adipe āserino: ⁊ cly sterizet veretrū cū aqua lacte ⁊ oleo ros. calefactis: ⁊ clyste rizent intestina cū aqua ordei butyro cocto: ⁊ seie cucume ris calefactis cū lacte: ⁊ ponendū ē guttatiꝫ sup qđlibꝫ ipo rū de oleo ros. ⁊ clysterizet patiēs cū eis dū fuerit adiacens sup genua eius: qm̄ tūc vesica suspendit ⁊ dilatant intestina ⁊ suscipit clystere de facili ⁊ patiēs ingredi dꝫ pilaꝫ calidaꝫ pluries successiue ⁊ curādus est cū oibus curis vlceꝝ renuꝫ sed ꝯferūt ei medicine quas diximus in caplo ani. tn̄ indigēt ꝙ inducant ad eā sicut p crocū: tuciā ⁊ aloe mixta cuꝫ oleo ros: aut succo plantaginis ⁊ cum eis clysterizetur vesica.

L ¶ Ruffus in libro flācoꝝ dixit. flegmon in vesica erit ex sup fluitate sanguinis: ⁊ cū eo accidit febris leuis valde insōnie tas vehemēs alienatio mētis: vomitus colere simplicis ⁊ re tētio vrine: ⁊ sup vesicā erit durities cuꝫ dolore vehementi pulsatione vehemēti infrigidatiōe extremitatum cum toto eo ꝙ accidit. ¶ Morahikin. interficit velociter nisi mature tur ⁊ emanaret: ⁊ cura eius fit per minutionem ⁊ sessionem in aqua in qua coquitur rutha cū aneto ⁊ radicibus malua uisci ⁊ p clysteria lenitiua ad mitigandū dolorē eius ⁊ ꝓprie si facta fuerint clysteria de papauere: adipe gallinarū ⁊ mo dico opio: qm̄ ego expertus sum: ⁊ inueni eē cōferens ⁊ em plastrari dꝫ cū silibus rebus in emplo positis ad mitigāduꝫ dolorem cum lacte ⁊ modico stupefactiuo: etiā sedere debꝫ frequenter in pila ⁊ mingere in ea ⁊ in aqua ipsius coquant semē lini fenugrecū ⁊ silia de rebus lenitiuis: qm̄ lenifaciunt apostema ⁊ transmittent vrinam: ⁊ si vehemens efficitur do lor emplm̄ fiat cū iusquiami mādragora ⁊ papauere distem patis cū oleo ad emplastrādum locū cū eis ⁊ si moram tra xerint cōficiat emplm̄ de vnctuositate lane cera castoreo ⁊ ponatur super eam nec est imponendum in veretro instrm̄ quoniam excitabit dolorem valde.

R ¶ Et si retinetur vrina post sanguinem manantem de ea no scas ꝙ coagulatus est sanguinis vnde clysteriza illud cū eo qđ facit sanguinem coagulatum ⁊ signum coagulatiōis san guinis habetur ꝙ patienti accidet sudor abundans ⁊ frigi ditas extremitatum etiam dandū est ei in potu deco qđ dis soluit sanguinem ⁊ illinitio fiat. Qꝫ nisi dissoluatur aperiat exitura cum ferro dum emittitur.

L A ¶ Qꝫ si in vesica egreditur aliqua exitura stude ad dispgen dum ⁊ dissoluenduꝫ eā: qđ nisi hec fieri poterint: stude vt cū emplastris ⁊ oibus alijs curis que dixi in capitulo renum ⁊ cum emplastro confecto de stercore columbino ⁊ ficubus ⁊ emplastrum debet poni penes collum vesice: quoniaꝫ exi tura in maiori parte fit illi: ⁊ hoc cognoscitur ꝙ locus eius inflabitur cuꝫ duritie. ¶ Qꝫ si declinans fuerit ad exterius emanabit ad exterius. Qꝫ si fuerit ad interius emanabit ad interius: ⁊ incurabilis erit cum vesica sit neruosa: ⁊ vrina eā tangat frequenter ⁊ vrina sit abstergens ⁊ salsa. Unde cu ra fiat sicut cura renum: ⁊ cum mundificata fuerit fiat cura cum lacte ⁊ nutrimentis mitigatiuis ne efficiatur vrina acu ta: ⁊ cuꝫ clysteribus lenitiuis ⁊ pauco potu: ne multiplicetur vrina nisi acuentur humores per paucum potum.

2 ¶ Et si scabiosa facta fuerit vesica: signum eius erit per cor tices que transmittuntur per vrinam. Unde expedit vt cu retur efficaciter. Qꝫ si diuturna fuerit passio infert vulnus incurabile: ⁊ mitigatur dolor eius in aliqua dispositiōe ⁊ cu ra eius fiet per abstinentiam nutrimentorum acutorū quo niam hoc mitigat dolorem ipsum. Unde vtendum est ciba rijs lenitiuis sicut iure gallinaruꝫ portulace cucurbite attri plicis ⁊ oiuꝫ que diximus: ⁊ vino cocto dulci ⁊ aqua in qua infunduntur dactili ⁊ pulte confecto de lacte simula etiam piscibus ⁊ oleribus ⁊ eis que abundanter faciūt vrinā sicut ē aqua piscium aqua ordei: semē citruloꝝ ⁊ cucurbite ⁊ me lonum ⁊ silium que nō sunt intense caliditatis euitatis oino acutis ⁊ salsis: qm̄ vulnerant eā: ⁊ māducare dꝫ patiēs cā cros ⁊ conculas anseres: ⁊ non est ei alia cura preter hanc.

Q ¶ Disiunctio vesice fit in maiori parte ex percussione vehe mēti sup dorsuꝫ. Unde extenuabit spinale eius cum vtraqꝫ coxa ⁊ macrescent tibie ⁊ extenuabuntur aut forte manabit vrina aut forte retinebitur ⁊ cura eius fit p pineā ⁊ succos ⁊ vngatur cū oleo cucumeris asinini ⁊ lilij ⁊ lauri ⁊ fricatio fi at cū nigro aceto ⁊ oleo alcāne: ⁊ clystere fiat violentū sicut emplm̄ qđ cōficit đ elleboro nigella cucumere asinino. ⁊ cē taurea: qm̄ he medicine ꝯferunt his morbis manifeste. ⁊ na tare dꝫ patiēs i aqua maris ⁊ medicias acutas bibere sicut oppoponacū augmētatū ⁊ ciminū: ⁊ vomere dꝫ frequenter cū elleboro albo: ēt vngere mirach ei⁹ vētris ⁊ spiale cū suc co tapsie ⁊ de eo facere emplm̄ ponēdo cū eo res boni odo ris: ēt comedē frequēter cibaria calida ⁊ euitare frigida: silr expedit ꝙ curet vesica q̄ nō retinet vrinā ex debilitate eius.

¶ Paulus. si fuerit palisis i vesica aut retinebit vrinā si fue rit in musculis q subueniūt sup coadunationē vesice aut sol uet si fuerit in musculo retinēti os vesice: ⁊ expedit ꝙ fiat cu ra sup pectinē ⁊ vritidē: ⁊ cū vnctōe ⁊ emplo rubificatiuo: ⁊ vnctio fiat cū oleis calidis ⁊ clysterizet an⁹ cū oleo ruthe ⁊ oleo cucumeris asinini cū botyro cocto ⁊ castoreo aut gal bano aut opoponaco aut assa fetida. Qꝫ si clystere cū his fa ctū fuerit in vesica p foramē veretri: magnū erit iuuamētū. Et iam sanati sunt cū hoc plures hoies. Fiat ēt clystere ad lauandū itestina cū centaurea. ⁊ collnqntida ⁊ oleo cucume ris asinini. Deinde bibere dꝫ patiēs id qđ ꝓuocat vrinā ēt castoreū postea: ⁊ si trāsmittit vrina non volūtarie pone in emplo de stipticis ⁊ vtatur nutrimentis siccis potu frigido emplis rubificatis ⁊ balneatōe cū aqs diureticis ⁊ frigidis.

¶ Capitulum secundum cuius rubrice sunt.

S DE tractatu primo de mēbris dolē tibus dixit signa lapi dis habent ꝙ pcedere dꝫ vrina aquea: in cui⁹ iferiorib⁹ dꝫ sedere arena ⁊ semp pruritus fit i veretro ⁊ erigit frequēter ⁊ cōsumit ⁊ diffici lis fit mictus vrine.

U ¶ Dixit generatio lapidis fit vt extimant plures in colon.

S ¶ De. vi. ca. libri de mē. do. dixit dolor flanci in dispositione

eius insultus: idiget curari cū rebus q̄ mitigāt dolores: ꝛ mi
tigato ipso isultu doloris curatio dꝫ fieri cū eo qđ emittit la
pidē. ¶ Dixit iam diximus signa lapidis in capitulo colice:
ꝛ qđ est ꝓpriū huic passiōi qđ erat dolor in vno loco fixus
ꝛ erit locꝰ eius puus quasi si ibi esset spina: ac erit vrina an-
te aq̄a: ac si patiens solebat hoc pati hoc ē ad maiorē signi-
ficationē signoꝝ. ¶ Dixit Hal. ego qñ video dolorē in par
te vritidis ꝛ pectinis: cogito ꝙ lapides sunt in renibus eius
do in potu de medicinis q̄ ꝯfringūt lapides q sūt in renibꝰ.
Uñ si videris postea vrinā esse harenosā cōfirmare debes
ꝙ dolor est de lapidibus nō de colica: ꝛ hoc cū signo ad cu
rationē. Unde poteris dare in potu frequēter ꝺ ipsis medi-
cinis ꝙ si fuerit in lūbis pōderositas cū dolore simili mor-
sui acus ibi in renibus erit lapis: ꝛ si dolor declinat ad inferi
us attigendo ad iguines ꝛ fuerit in vritide lapis erit in mea-
tibus vrie penetrātibus de renibus. ¶ Dico si videris post
dolorē vehementē in renibus signa designātia sup lapidē ꝛ
dolor descēdit de lūbo ad vritidez: lapis erit in meatu vrine
ꝛ mitigato dolore inde erit in vesica. ¶ De. x. ca. miamir. di
xit medicine lapidis debent eē abstersiue icisiue nō ꝙ mani
festeť in eis violentia calefactōis ꝛ ꝑcipue in gustu eaꝝ ma
gis. ¶ Hoc ē medicamē violētū ꝯfringēs lapidē qđ hꝫ mi
nisteriū magnū ꝛ hystoriā. Uñ expedit ꝙ nō sit sup terentē
ipsius anulus ferri in manibus neqꝫ in pedibus habeať cal
ciamentū in quo sint claui. Hoc medicamē frangit lapides
ꝛ eos emittit paulati: dū emitteneť in toto: ita qđ post eos nō
generabunť alij. ℞. semis zuffare: semis apij mōtani: semis
cucumeris. añ. ℥. vi. cassielignee nigre: cinamomi spice roma
ne añ. ℥. iiij. teranť bene ꝛ de eis deť in potu ad modū vnius
lupini quolibet die cum. ℥. iiij. ℥. aq̄. ¶ Ad lapidē. ℞. carpo-
balsami: lapidis spōgie: mētastri siluestris ozimi folioꝝ lato
rū: seis citruloꝝ siluestriū teranť ꝛ misceanť: ꝛ deť i quātita
te aur. pō. ij. p. xxx. dies ꝛ melius erit si danť in potu frāgen-
tia lapidis quolibꝫ die post ingressum balnei. ¶ De. v. cap.
de ꝯseruatōe sa. dixit: vinū mollificatū bonū est illis in quo-
rū renibus gñanť lapides ꝛ expedit ꝙ ponanť in eis ꝓuoca
tiua vrine: ꝛ frangentia lapidē. ¶ De. ij. ca. li. de hūoribꝰ lapi
des gñanť de aq̄s habētibus subam grossaz: ꝛ q̄ sunt in mu
neris. ¶ Dico ꝛ de aquis turbidis vehementis frigoris.

F ¶ De libro mabal lapides fiūt ex multa salsedine i vrina. Di
co exptus sum ꝛ iueni salē in vrina infantiū in maiori pte: ꝛ
erit semp turbida: ꝛ turbida erit ex violētia siccitatis: qm̄ pe
netratio in eis valde vehemēs violēta ex multa dissolutiōe
facta in eis ꝛ sal erit ex vehemēti decoctione cuꝫ turbine.

J ¶ De. iij. ca. amphor. passiōes renū in senibus icurabiles sūt
cū digestio in eis sit debilis valde ac si passiōes male nō di-
geruntť i iuuenibꝰ quāto magis nō ꝺbēt digeri oino i senibꝰ.

F ¶ De. ij. ca. ampho. dixit fit lapis ꝓprie i etate triū annoꝝ vſ
qꝫ ad. xij. ex multitudine diuersitatis quā faciūt in cibo: ꝛ eo
ꝙ vrina coꝝ igrossať: ꝛ caliditas ipsoꝝ ē violēta ꝛ ligať la-
pis: ſꝫ decrepitoꝝ vrina erit grossa nō ex mixtiōe quā faciūt:
ꝛ ex debili digestiōe in eis ꝛ ex cā debilitatis caliditatis ꝓnō
ligať lapis. ¶ De tractatu. iiij. amphorismoꝝ q mingit vri-
nā in qua sedimē erit ad modū arene lapis gñať ide in reni-
bus eius aut i vesica. ¶ De anathomia mortuoꝝ dixit acci
dit de fissiōe ꝓ lapide facta ꝯ debitū fluxus sanguis aut flu
xus vrine frequēter ꝛ deficiet inde gñatio: qm̄ incisio si fue-
rit sup vasa spmatis deficiet gñatio: ꝛ si fuerit in pte neruosa
vesice nō adheret. Et si fuerit sup arteriā erit fluxus sangui
nis: ꝛ q fuerit cognoscēs de anathomia mortuoꝝ locū vesi
ce ꝛ locū in quo ꝯtinuanť de collo eius vasa spmatis ꝛ locū
carnosuꝫ de vesica ꝛ locū arterie nō sequeť aliquod de his.

V ¶ De. ij. ca. li. ij. epiđ. dixit fit ois generatio lapidis i corpe in
renibus ꝛ vesica ꝛ articulis de materijs viscosis agēte i eis
caliditate augēte. sicut gñať in ollis balnei: qm̄ hec viscosi-
tas idiget caliditate ignea dū possit ꝯsumere qđ i ipo humo
re fuerit de humiditatibus tenuibus ꝛ decoq̄re residuum.

S ¶ De. i. ca. li. vi. epiđ. dixit nefretici patiunť qđ vehemētius ē
in dolore in tpe gñatōis lapidis in eis ꝛ in tpe eius accessus
ꝛ descēsiōe eiꝰ ad vesicā ꝓprie: ꝛ in alijs tpibus iueniūt q̄si
aliqđ pōderosū positū eē in loco renū: ꝛ q extimat qđ lapis
gñatur in vētriculis renū dolor penes eū nō erit in tpe gña-
tōis ꝛ erit i tpe sui accessus: ꝛ q extimat ꝙ lapis gñať i carni-
bus renū: quēadmodū ille q gñať i articulis iplet hoc dcm̄.
Dixit ꝙ nō ē ꝓhibitiuū ꝙ fiet gñatio lapidis in renibꝰ iuxta
vtrāqꝫ ptē simul. ¶ Dixit deterior erit dolor renum in tpe
quo laborās repleť cibarijs: ꝛ ꝓprie in tempore i quo descē
dit suba ad intestinū ex ifestatōe itestini ad renes ꝛ qñ emit
tunť supfluitates de inferioribꝰ alleuiabiť dolor ꝛ mitigabiť
radicitus ꝛ ꝑcedēt generationez lapidis in renibꝰ sedimina
in vrina: ꝛ erit dolor ipsoꝝ ad modū dispōnis sanguis i cali
ditate ꝛ frigiditae ꝛ assimilantur he sedimina sediminibus q̄
fiūt de dolore renū. ¶ Dico distiguēdū ē inter ea ne i oibꝰ
sediminibus huius dispōnis extimeť. qđ in eo fit passio renū
vñ regrēdus est color ꝛ locus doloris ad sciendū hoc ꝛ vri
na harenosa citrina nisi de renibꝰ. ¶ Dixit ꝙ qñ dilatātur
meatus aquositas sanguis trāsportat ad renes aliqđ gros-
sū imissuꝫ cū ea ꝛ qñ suspēdiť in vētriculis renū ꝛ decoquiť
p caliditatē coagulať ꝛ qñ vna vice coagulať possibile ē ꝙ
suspēdať semp dū ingrosseť inde lapis. ¶ Dixit nō gñať la-
pis i renibꝰ qñ subueniť cū exercitio ꝛ euitauerit patiēs re-
pletionē ꝺ cibarijs ꝛ medicinis ꝓuocātibus vrinā: ꝛ iuuenē
aliquē ꝛ aliū inquo fuerit hec passio diuturna si volueris cu
rare fac ꝙ vomat cū elleboro correcto: qm̄ nisi fuerit corre-
ctus nō attenuabuntur humores eius vnde attenuandi sūt
humores eius vt cōueniāt vt attrahanť p elleborꝫ de eo.
¶ Dico vomitꝰ ꝯfert ad ꝓhibēdū. Dixit q habuerit i venis
suis sanguinē grossū ꝛ multū incipe ꝛ minue venaꝫ interio-
rioris ptis genu ꝛ saphenā deinde vomat. ¶ Dixit dꝫ fieri
vomitꝰ cū elleboro post frequētē vomitū: ꝛ qñ volueris era
dicare passiōez renū: erat qdā q migebat in quolibet bimēsi
lapidē ꝛ añqꝫ descēdēt retiebať eiꝰ nā ꝛ nō trāsmittebať de
eo egestio radicitꝰ ad modū dispōnis colice: ꝛ iueniebat do
lorē vehemētē: deiñ emittebat lapidē: ꝛ directa cura fit i his
qđ incipe ꝺbes qñ excitatur dolor cū pila ꝛ fricatōe flācoꝝ
ꝛ veretri cū oleo ꝛ aqua tepida vt larga fiāt ꝛ ꝓprie veretꝝ:
qm̄ si sic fuerit erit magis ꝯueniēs: qđ nō obtineať lapis in
meatibꝰ vrine ad vesicā accedēdo nec ēt i veretro cū ꝺ leui
fiat trāmissio eius: ꝛ informādū ꝛ cōmouēdū ē corpꝰ eius di
uersis formis vt expellať lapis ēt clysterizādus est cū eo ꝙ
emittit subaꝫ ꝛ nō comedat nisi nutrimētū absqꝫ pōderosi-
tate nō ad nutricādū supabundāter: ꝛ expedit qđ sumat id
qđ facit laxare nāꝫ laborātis lapide i renibꝰ. ¶ Dixit ꝓhibꝫ
de gñatōe lapidis minutio saphene ꝛ vene iterioris ptis ge
nu ꝛ vomitus ꝛ attenuatio regis: qm̄ attenuatio regis ꝯfert
in oibus passionibus renū ēt id qđ prouocat vrinam.

F S ¶ De. viij. cap. lib. vi. dixit infantes mingūt vrinā grossam: ꝛ
grossities vrine ē cā potētior ꝛ ꝯdñantior in gñatōe lapidis:
deinde post cā multitudo caliditatis. Dixit ħ ifantibus ē su
pabūdās cū calor in eis sit supabūdās. ¶ Dixit si ꝯtingit i
aliquo tpe qđ remaneat aliqđ residuū de ipsa grossitudine
in vesica agēte i eo caliditate indurabiť ꝛ indurato ipso ipsa
vice de leui coadunať sibi adherēdo secū de vrina qđ fuerit
grossū dum cōgregabiť ꝛ efficieť lapis quēadmodū gñatur
in ollis balnei: lꝫ aqua fuerit tepida. Dixit. ꝯfortat sup igros
sationē vrine i infantibus supabūdantia comestiōis ꝛ reite
ratio eius in eis: ꝛ qui coꝝ vtiť lacte lac erit cā in gñatōe la
pidis. Et silr accidit ex comestiōe casei si penes cōplemen-
tū fuerit. ¶ Silr lapis i renibꝰ. lapides i decrepitis magis
fiūt cū opatōes nāles i eis magis ꝺbilitate sint ꝛ diminute.
vñ aquositas q̄ supflue erit de sanguine i eis nō erit ivltia te
nuitate ꝛ digestiōe ꝛ i eis erit grossicies aliqua. iō lapis inde
ligatur in ventriculis renum ex aliqua pte eius quandoqꝫ.
¶ Dico. qñqꝫ generať i metipso corpe renū: sicut generať
in articulis mēbroꝝ si nutrimētū fuerit coꝝ ex aliquo grosso
ꝛ crudo. ¶ Dixit. aquositas vrine quā attrahūt renes i ifan
tibꝰ erit in vltima digestiōe. iō nō remanebit: neqꝫ petrifica
biť in renibus aliqua ps eius. cuꝫ sit tenuis ꝛ digesta: vñ ap
plicādo i vesica ex largitate spaciositať vesice ex eo ꝙ remo
ta est ex origine caliditatis multe infrigidať: ꝛ exinde ingros
satur magis. ꝛ possibile erit ꝙ aliqua pars ipsiꝰ adhereat ve
sice ꝛ petrificeť in ea. ¶ Dico. inspiciēdū est finalr in passiōe
renū: qm̄ iter decrepitos ꝛ ifantes diuersitates sūt multe ex p
te renū. ¶ Hoc est medicamen ad frangendū lapides in ve
sica. ℞. nitrum albū tritū ꝛ extrahendo illud per cindetū as-
sandū est in clibano cuꝫ igne violento pluries. dei de. ℞. de
eo. x. de scorpionibus vstis. v. de feniculis. ℥. i. de sanguie hyr
ci. ℥. i. de fimo colūbino. ℥. iij. de zuffara. v. cōgregenť omnia:
ꝛ de eis dandum est in potu. ¶ De aere ꝛ regiōe. Cuius ven
ter fuerit lenis ꝛ fluens. ꝛ vesica non fuerit vehementis cali
ditatis: ꝛ collū vesice non fuerit strictum vrinaꝫ transmittet
absqꝫ aliqua difficultate: nec retinebit turbedineꝫ in vesica

eius:⁊ eam transmittet velociter:sed cuius vēter vesice eius fuerit calidus valde:collū vesice eius erit calidū necessarie: qm̄ si vesica fuerit trāsgrediēs naturā eius in caliditate infla tur eius collū ⁊ nō manabit de eo turbedo vrine ex angustia meatus eius. vñ transmittitꝰ ps tenuis eius:⁊ ligādo ps tur bida ⁊ grossa adheret alie turbedini. deinde efficitꝰ magnus lapis. deinde inductus ad os vesice obturat illud:⁊ inde ex citatꝰ dolo2 vehemēs iō suscitatꝰ pruritus in veretro. ℂ Di co. dixit debēt fricare virgā cū lapis cadēs in collo vesice af fligat interiora eius in radice eius:⁊ inde tēdat ipsa pūctio i toto co2pe virge ex ꝯtinuatōe eius:⁊ ꝑ pruritū inueniet dele ctationē eo ꝙ inde mouetꝰ ⁊ distorquetꝰ in motibꝰ eius: vnde qescet de eo. ℂ Dixit. accidit ex potu aq̄ turbide ⁊ grosse: ꝭ hoc accidit infātibus cū colla vesice ipsoꝝ stricta sint ꝑ que non pōt humiditas grossa ⁊ turbida penetrare. ℂ Dixit. si fuerit in infātibus vrina clara significat ꝙ in eis generatꝰ la pis. ℂ Dixit. colla vesicaꝝ viroꝝ larga sūt:tñ nō solūmō ge nerantꝰ lapides in vesica ex angustia oris vesice:sed ex vehe mēti caliditate vesice:⁊ nō est data cā ad placitū in calidita te vesice infantiū:neqꝫ in renibus decrepitoꝝ. ℂ Dixit. lac calidū declinās ad colerā generat lapidē in vesica infantiū cū illud calefaciat totū co2pꝰ ⁊ vesicā ipsoꝝ. ℂ Dixit Ypo. ꝙ in cura potus vini tenuis ꝯfert infantibus:qm̄ nō rūpit ve nas neqꝫ eas inflat:tñ hoc nō disposuit. G. oīno q̄si volēdo ꝙ illud ꝓhibet de gñatōe lapidis vt ꝑfecte noceat infātibꝰ ℂ Dixit i mulieribus nō gñatꝰ lapis cū ipsaꝝ vesice sint late ⁊ os ipsaꝝ sit largū ⁊ ipse nō habeāt collū longū to2tū ⁊ stri ctū. vñ de his transmittitꝰ de leui vrina turbulenta: nec reti netꝰ in eis aliqua ps eius oīno. ēt possibile est eis tāgere col lū vesicaꝝ ipsaꝝ cū digitis ipsaꝝ cū orificia vesice ipsarum sint larga nec possūt ea affligere neqꝫ pruritū fieri i eis quē admodū faciunt viri. ℂ Quidā accedēdo ad nos ad mara sten dixit ꝙ ipse mixit in qbuslibet octo mēsibus lapidē ⁊ ꝙ ipse patitꝰ super eū siccitatē vehemētē vētris dū minxerit eū in minori quātitate ⁊ maiori vidimus eū mingere lapideꝫ in quolibet anno. ℂ De secūdo capitulo. de q̄ōnibus epiō. col lū vesice in infātibus intantū erit strictū ꝙ non pōt penetra re vrina turbulēta ꝑ illud ⁊ in eis erit vesica calida in vlti mo ⁊ infans q non emittit subam de ipsius vētre iuxta debi tū:⁊ hꝫ collū vesice eius strictū ⁊ vesicā calidā aptꝰ erit ad lapidē. Caliditas ēt vesice erit ex caliditate stomaci ⁊ ex la cte qō calefacit stomacū valde infanti ⁊ in quo generatꝰ la pis ꝯfert vinū qō est in vltima tenuitate cōtēperatuꝫ. Collū ēt vesice iuuenculaꝝ breue est ⁊ largū:⁊ to2tura eius est mo dica ⁊ vrina ipsaꝝ est magis tenuis:cū ipse sint mino2is ma litie:⁊ caliditas ipsoꝝ fit mino2. iō in eis nō generatur lapis.

S ℂ De primo tractatu. de nutrimentis. dixit. G. maio2 cā i ge neratione lapidis est cā cōplexionis renū. si fuerit caliditas ignea. ⁊ dixit similiter: qñ dixit de ciceribus: ꝙ cicera nigra frangūt lapidē generatum in renibus efficaciter. vnde expe dit ꝙ sumantꝰ i potu decoctio ipsoꝝ tm̄. ℂ Judeus dixit. la pis fit ex vrina abūdātis salis. ℂ Aaron. frangunt lapidem sco2piones vsti ⁊ assi in quātitate cerat. ij. cuꝫ vino qō appel latur andicon. ⁊ verantꝰ dū terantꝰ. deinde pone eos in oleo: ⁊ clysterizandum est cum eis ⁊ supponendū ē ano cū lana:⁊ de eis vngatꝰ pecten cū vtroqꝫ eldaraꝫ. ℂ Dixit. Scorpio nes ꝯtrarij sūt lapidi:⁊ frangunt lapidem co2tices thuris ⁊ thus. dosis. ʒ. i. ℂ Hoc est medicamē frangēs lapidē:ita ꝙ non subuertitꝰ alijs. ℞. co2ticū radicū capparis:radicū opo ponaci:sqlle:⁊ allei:⁊ terēdo ea cū aceto acido fac ō eis tro ciscos. dosis. ʒ. i. cū aq̄ aco2i:anisi:spice: cocta in q̄ntitate. ℥. i.

F ℂ Tab2i dixit in lib2o indo. si sperma fuerit multū valde ge nerat lapidē i vesica. ℂ Tab2i ꝑ athurisci. dosis de sco2pio nibus vstis dauik. ij. vsqꝫ ad. ʒ. ꝫ. ⁊ est conferens valde.

S ℂ Aarō. si qs mingit vrinā albā spissā ⁊ turbidā:deiñ mingit harenā postea patitꝰ dolo2ē vehemētē silēꝫ dolo2i colice i renibꝰ eiꝰ erit lapis:⁊ lapis renū erit ruffus semꝑ ⁊ vesice nō.

F ℂ Dixit habetꝰ significatio ꝙ lapis est in vesica ifantis ꝙ ipē minget vrinā albam ⁊ tenueꝫ in p̄mo passionis ad modū aq̄ deinde semꝑ pruritū faciet in veretro suo:⁊ erigetur ⁊ cōsu mitur. ℂ Dixit Aaron. ad lapidē in vesica fac clystere in ve retro cū decoctione medicinaꝝ q̄ frangunt lapidē. qm̄ ma gis ꝑfecte facit in hoc alio. ⁊ cū aqua ruthe ⁊ aqua maio2a ne. ⁊ petroleone albo:nisi fuerit dolo2 vehemēs neqꝫ calidi tas:⁊ cū oleo balsami ⁊ oleo nardino. ℂ De electiōis elkin di. dixit cōprimēde sunt radices absqꝫ folijs:⁊ detꝰ de succo ipsarū. ʒ. i. in potu. ieiuno stomaco per dies:qm̄ franget lapi dē mangnū ⁊ ꝑuū ⁊ illos q fuerint in vesica. ⁊ hoc fiat cū ꝓ prietate mirabili. ⁊ silr qō expertū est. ℞. matrē ioben. s. ani mal paruū habens do2sū rotūdū qō est ruffum cū puncti lis nigris qō est in oleribus ⁊ humiditate:⁊ inuoluenduꝫ est ⁊ deglutiendū sanū:qm̄ ꝯsumet lapidē ⁊ nō subuertetꝰ vltra. ℂ De summa misih damasmi. da in potu ad lapidem aure. pon. ij. de sanguine hyrci desiccati cum aqua calida ad mo dum aur. pon. xij. etiam. ℞. culilucidam que lucet in nocte ⁊ eiecto capite eius desiccando eam in vase eris:da vnā i po tu cū aqua in qua infunditꝰ assa fetida in quātitate aur. pon. xij. per triduū. ⁊ da quolibet die de sterco2e columbino aur. pon. i. cribellato cum cindeto cū aqua calida.

S ℂ Dixit Paulus habēt significationes lapidis in renibus ꝑ dolo2ē in renibus insepabilē:⁊ fluxum eius per vrinā i qua erit aliq̄ ps bauracina ⁊ harenosa:⁊ per vnuꝫ testiculū dolē tem:⁊ vnam anchā stupefactaꝫ que est ꝓpe renem dolentē: ⁊ ꝑ accidētia similia accidentibus colice.

F ℂ Etiam habentꝰ significationes lapidis in vesica. per vrinā aqueā ⁊ albā in qua erit harena ⁊ pruritū loci testiculo2um ⁊ extensionem veretri ⁊ per appetitū mingendi ⁊ difficulta tem eius exitus ⁊ erectionē veretri.

S ℂ Dixit. frangit lapidē i renibus multa operatio balnei ⁊ pi le. ⁊ dꝫ bibere hora sui exitus de eo ꝙ frangit lapidem siasil desiccata absqꝫ pedibus eius. ℂ Paulus dixit in tractatu vij. ō electuario ꝯfecto de siasi siccata absqꝫ plumis ⁊ pedi bus eius ⁊ alis earum. ꝭ auis cibah laudabilis ē valde:⁊ est auis parua valde hꝫ colo2ē inter cinereū ⁊ viridem ⁊ rostrū acutum ⁊ appellatꝰ pispisa:caudam mouens ⁊ inuenitur in parietibus. Q2 si salitur ⁊ frequenter comeditꝰ facit minge re lapidē:⁊ si vritꝰ cū plumis dū sit viua ⁊ datꝰ de cinere ipsiꝰ cū pipere folio indo cū aqua mellis frāget lapidē:⁊ sanguis hyrcoꝝ desiccatꝰ illud idē facit. ℂ Dixit. in tꝑe dolo2is vtē dū ē pila:⁊ rebꝰ stupefactiuis si opus fuerit eis:⁊ multotiēs minuimꝰ ⁊ causa fuit ad velocē exitū lapidis. ⁊ alleuiationē dolo2is. ⁊ qualr̄ fiat custodia ō scōa gñatōe eiꝰ: vtēdū ē nu trimētis modice ⁊ abstinētia fructuū:casei:lactis: vini nigri ⁊ multaꝝ carniū:⁊ sūmarie abstinendū ē ab eo qō gñat gros suꝫ humo2ē. ⁊ toto eo ꝙ sit acutū sicut ē alleū cepe ⁊ res acu te valde:⁊ sumendū est i potu de syrupo acetoso cū aqua in qua cocte fuerint medicine frangentes lapidē quolibet die post exitū eius de balneo:ēt sumere debēt in potu q̄libꝫ die post eoꝝ exitū de balneo añ oēꝫ cibū ⁊ potū de aq̄ tepida:⁊ iter ipsoꝝ nutrimēta bibere debēt de aq̄ frigida:⁊ si sentiūt replōnē ōbēt laxari ⁊ minui. ℂ De li. talsamat dixit. si come ditꝰ sco2pio franget lapidē. ⁊ si i potu dantꝰ vmbilici tere tri ti frāgent lapidē in vesica. ℂ Dixit Alexander. radix cura tōis lapidis i renibus fit ꝑ balnea pilas vnctionē flācoꝝ cū oleo camomille potuꝫ reꝝ frāgētiuꝫ lapidē ⁊ res lenificati uas duꝫ fuerit in aq̄ in balneo:⁊ balneari dꝫ i die pluries: ⁊ si fuerit in estate vtatꝰ balneo cum aq̄ granatoꝝ ⁊ frequēter vtēduꝫ est pila ⁊ vnctōe cū oleo camomille ⁊ emplis cum furfure distempato cū decoctiōe camomille positis in tꝑe quietis ō pila ⁊ frequēter debēt fieri absqꝫ aliqua remissio ne ⁊ clysteriza eos cū clysterijs lenibus ⁊ mitigatiuis dolo ris:sicut cū decoctōe fenugreci:maluauisci. furfuris: camo mille:⁊ oleo camomille. Et si fuerit caliditas vehemēs cū o2 deo excoriato violis:maluauisco:furfure:⁊ camomilla ⁊ si co actus fuerit a dolo2e da ei de filonio ⁊ stupefactis. ℂ Dixit noscas ꝙ nō ē medicamē meliꝰ sanguie hyrcoꝝ ad lapidē:⁊ iam expertus sum eum pluries: vnde. ℞. hyrcum quattuo2 annoꝝ ⁊ mactando eum. ℞. mediū sanguinē ipsius:⁊ ponē do eum in vase loto ⁊ siccato pluries ne remaneat in eo pul uis terre:obtura ipsum desiccando ipsuꝫ in eo in camera oc culta: vt non inueniat euꝫ puluis. vnde cū desiccatus fuerit tere eū bene. ⁊ da de eo aur. pon. i. ꝫ. in potu cum vino dulci ⁊ obturanduꝫ est vas cum frondibus feniculoꝝ ad faciēdū bonum odo2ē in eo etiaꝫ misceatꝰ vt bonum odo2em faciat: qm̄ ꝑ euꝫ cōfringes lapides magnos:ipse etiā nihilominus emittit lapidē absqꝫ dolo2e ⁊ nocumēto. ℂ Q2 si videris ꝙ lapides erant ligati valde ⁊ ꝙ caliditas est multa ⁊ co2pus repletū ⁊ violentuꝫ aut cōijcis ꝙ ferant a͞pa ad dolenduꝫ Incipe cum minutione basilice. quo peracto medicine ⁊ cu re in eo de facili faciunt opatōeꝫ velocio2eꝫ ⁊ maio2em: vt de leui exeat lapis:⁊ non sunt operande caliditates valde nec abundanter in his in tꝑe quietis: qm̄ subueniunt super

generationem lapidũ ſi ibi fuerit. Flegma aptũ ad petrifican
dũ ⁊ ꝓhibꝫ gñationẽ lapidũ ſũptio aq̄ calide ieiuno ſtoma
co ⁊ vtendũ ẽ vomitu ⁊ cibariꝭ tenuibus: abſtinẽtia lactis
caſei vini nigri ⁊ fructuũ viſcoſoꝝ: ⁊ nõ dꝫ iacere ſuꝑ lectuꝫ
ð plumis ⁊ ſilibus: qm̃ calefaciũt valde renes: ⁊ petrificabit
ide veſicã: ẽt lõga erectio corꝑis ſuꝑ pedes ⁊ longa fames
ɔfortant ad generandum eum.

F ¶ Dixit. q̄ ad lapidẽ in veſica illinire debes cũ ſanguine hyr
ci in balneo pluries ſuper veſicam: ⁊ ſuper loca attinẽtia ei.
¶ Sarac dixit. hoc eſt medicamen expertũ ad lapidẽ in ve
ſica: ⁊ iam fecit eũ mingere nõ vna ſola vice. ℞. ſeminis me-
lonũ cartami croci ⁊ calab. ¶ Dixit mitigat lapidẽ i veſica
equitatio iumenti ſalientis aſperi motus.

S ¶ Abſq3 auctore. ſi videris dolorẽ in loco renũ fixũ: ⁊ non
mobilẽ dolor erit in renibus: ⁊ ſi fuerit in anteriori ꝑte cor-
poris dolor erit colice. Dixit curet dolor colice cũ clyſteri-
bus lenibus pila ⁊ medicis ꝓuocãtibus vrinã. ¶ Symõ di
xit. nõ cognoſcit medicamẽ oĩo meliꝰ valere i lapidibꝰ ſcor-
pionibus vſtis ad diſpergẽdũ eos ſi in potu dant in quãti-
tate cerat. ij. cũ andicõ. q̄ ſi ꝓcedit patiẽs cũ potu ipſiꝰ non
gñabit in eo lapis: lꝫ incepta fuerit paſſio ⁊ magnificata. Di
xit. cultilucida. i. bocula q̄ lucet in nocte ſi deſiccat i vaſe eris
in ſole: ⁊ eiecto poſtea capite eius trita fuerit: ⁊ data i potu
vna ꝑ tres vices liquefacit oĩno lapidẽ. Dixit eſt ſilis canta
ridi: ſꝫ potẽtior ⁊ acutior ẽ eo. ¶ De ſũma cõpendioſa dixit
in tꝑe inſultus paſſiõis ⁊ violẽtia ipſiꝰ ſedeat patiẽs in pila
in cuius aq̄ cocta fuerint diſſolutiua. ⁊ bibat de ſyrupis mel
lis ⁊ a quo fenugreci dragagãti amidi. añ. ʒ. i. cũ aqua mellis
⁊ ſyrupo violaꝝ: aut cuꝫ vino cocto ⁊ ſilibus huiꝰ regiminis
vt labat lapis ex lubricatõe. ¶ Dico. q̄ hic eſt trociſcus fa
ctus ad tp̄s illud. ℞. ſe. melonũ ſeminis maluauiſci. draga-
ganti: amidi ⁊ cõgregando ea cũ mucillagine pſilij: da ð eis
in potu cũ ſyrupo viol. ¶ Dico ⁊ vnge dorſũ ⁊ pectinẽ ⁊ lo
ca attinẽtia eis cũ adipe anatis: dãdo in cibo ei gallicellũ pi
guẽ factũ ſpidebeg: ⁊ butyꝝ recẽs ⁊ coctũ: ⁊ olea lenitiua: ꝫ
qñ egredit vtẽdũ ẽ eo qð mũdificat. ¶ Dico. dant ẽt in ip̄o
tꝑe in potu medicine frãgẽtes lapidẽ qm̃ ſubueniũt ad hoc.

F ¶ Dixit habet ſignũ lapidis ⁊ veſica q̄ egrediet vrina in p̄n
cipio paſſiõis tenuis ad modũ aq̄ cũ dolore ⁊ pruritu in ve
retro ⁊ egrediet anus. deinde egrediet aliqua ꝑs groſſa ex
cuiꝰ exitu inuenief quies. Dixit. veretrũ erit ɔtinue erectõis.
¶ Dixit vtilior cura ei erit ꝑ frequẽs balneũ factũ quolibꝫ
die bis aut ter: ⁊ dent in potu ei penes exitũ balnei de aqua
cardonũ: ⁊ aqua folioꝝ radicũ tenuiũ qm̃ nõ ꝑmittẽt q̄ cõ
pleant lapides q̄ ſi vehemẽs magis efficit paſſio: da ei i po
tu de ſanguie hyrci deſiccato cũ melle: ⁊ ſi vehemẽter ſit di-
ſpoſitio: da in potu de filonio ad modũ dauik. ij. ¶ De ele-
ctõibus Iohãnitij. hoc eſt medicamẽ ad lapides ad diſpar
gendũ eos oĩno ſi fuerint: ⁊ ꝓhibet ne generent ⁊ fiant. tere
ʒ. ij. de ſtercore colũbino cũ tm̃deꝫ zuccari albi ⁊ da ea i po
tu cũ aqua ⁊ infãti. ʒ. ʒ. cũ tm̃deꝫ zuccari albi. ¶ De. vi. capi.
De qõnibus epiõ. accidit in tꝑe penetratiõis lapidũ in re-
nibus crudelior dolor: ⁊ vehemẽtior ⁊ in tꝑe quo generant
opilatões: aut apã: ⁊ forte accidit quaſi ſi eſſet põderoſitas
ſuſpenſa in loco renũ. ¶ Dico nõ eſt ſignũ firmius in diſtin
ctõe inter doloreꝫ colice: ⁊ dolorẽ renum niſi q̄ erit p̄cedẽs
huic põderoſitas ⁊ extenſio abſq3 dolore in vẽtre ꝑ ſpatiũ
longũ: ⁊ i ipſo tꝑe quo lapis q̄rit deſcendere nõ augebit ali-
qd in dolore: niſi fuerit ſtomacus ⁊ inteſtina repleti. vñ eua-
cuãdi ſũt ꝑ vomitũ ⁊ laxationẽ. ⁊ pone nutrimẽtũ in pauca
quãtitate multe nutricatõis. ne fiat infeſtatio nec deponat
virtus: excitat ẽt dolor vehemẽs ex repletõe venaꝝ de ſan
guine: ⁊ ſignũ eſt q̄ erit vehemẽs cũ vacuitate ſtomaci ⁊ in-
teſtinoꝝ: ⁊ q̄ regimẽ ante hoc fuerat generatiuũ ſanguinis.
vñ minue ipſas: qm̃ inde mitigabitur maior ꝑs doloris poſt
ſpatiũ. ¶ Dixit accidit in dolore renũ ſtupefactio i pede ꝓ
pinquo ipſi reni. ¶ Dico h̄ ẽt diſtiguit inter ip̄ꝫ ⁊ dolorẽ co
lice. vñ expedit q̄ retineant oĩa ſigna vſq3 huc. ¶ Dico. ſi
quẽ videris in quo generat lapis i renibus habentẽ largas
venas: ⁊ abundantẽ ſanguinẽ minue eũ de vena iteriori ge
nu: ⁊ ſi fuerit albus debilitatis corporis ⁊ piguis ꝓcede cũ
vomitu regimine attenuatiuo ⁊ exercitio: ⁊ in illo p̄mo atte-
nuare noli regimẽ valde ⁊ humecta eũ vltra poſſe ⁊ infrigi-
da: qm̃ in eo generat lapis ex ꝑte caliditatis: ⁊ i corpore pin
gui generat ex ꝑte humiditatũ groſſarũ. ¶ Dixit. ſi ſupflui-
tas q̄ tranſmittit ad renes nõ fuerit vehemẽtis viſcoſitatis

dũ adhereat renibus inquantuꝫ efficit difficilis eradicatio
eius de eis tranſmittit id qð coagulat ð ea in p̄mo: ⁊ ide fiet
ſedimẽ harenoſũ. ⁊ ſi fuerit ecõuerſo nõ trãſmittet: ꝫ ɔgre-
gabit cũ ea vna ꝑs poſt aliã dũ efficietur lapis magnus ⁊
penes hanc diſpoſitionẽ opus erit ad ꝓuocandũ vrinaꝫ ad
euellendũ lapidẽ dũ fuerit paruus: ⁊ mũdificãdũ renes ð ea
vltra q̄ꝫ opus fuerit in diſpõne mictus harene. ¶ Paulus
dixit. expedit q̄ recipiat ſãguis hyrci iuuenis ⁊ tꝑe quo vua
floreſcit deſiccet ⁊ det in potu in modũ aur. pon. ij. cũ. ʒ. i. vi
ni cocti. ¶ Theodoſius dixit. q̄ ſcindat locus renuꝫ: dum
egrediat lapis. deinde diſſolue ligatões mundificando ſan
guinẽ coagulatuꝫ q erit i fiſſura: ⁊ fiat ligatio poſt lapidẽ re
uertat retrorſuꝫ extẽdẽdo pellẽ vſq3 ad caput veretri. ⁊ li-
get vt ſit qñ cã apimus q̄ ɔuertet pellis ⁊ coopiet vulnus.

F ¶ Antilis dixit. accidit de potu aquaꝝ turbidaꝝ ⁊ ex mala
digeſtiõe: qm̃ vrina turbida faciet ſedimẽ i fundo vrine: ꝑtẽ
poſt ꝑtẽ: ⁊ adherebit vna ꝑs ꝑti alteri ⁊ decoquet ꝑ calidi-
tatẽ duꝫ petrificabit: iõ accidit infãtibus magis ex turbedi
ne vrine ex minutõe q̄ꝫ faciãt ex malitia regiminis ipſorum.
¶ Dixit. extimauerunt qdã q̄ lapis gñat adherens veſice
oĩno: ⁊ nõ ſic erit qm̃ nõ erit adherẽs veſice oĩno. Iõ cadit
de vno loco ad alium: qm̃ congregatur ⁊ magnificatur.

S ¶ Signũ illius in quo eſt lapis in renibꝰ habet q̄ ſunt qdaꝫ
in fine mingẽtes vrinã nõ voluntariã q ſentiẽt dolorẽ in ex-
tremitate veretri cuꝫ pruritu. Qr ſi laborauerit aut excitati
fuerit ſentiẽt excoriationem i veretro: an forte retinet vrĩa
ipſoꝝ: ẽt ſi mingũt appetũt migere poſt euacuationẽ vrine:
aut migẽt ſilr: ⁊ dolebit veretꝝ cuꝫ pruritu ex cõicatõe veſi
ce cuꝫ eo: ſicut dolebit vnguis ſi affligit digitꝰ: ſꝫ appetunt
migere poſt exituꝫ totiꝰ vrine q̄ veſica excitabit ad expellẽ
duꝫ qð i ea erit. videlꝫ ad expellẽduꝫ lapidẽ q̄ſi volẽdo ip̄ꝫ
trãſmittere cũ multa vrina ¶ Dixit. ſi fuerit lapis magnus
aut groſſus multotiẽs miget laborãs eo ſanguinẽ ⁊ ex ꝑuo
⁊ applanato lapide nõ minget eo laborãs ſanguinẽ: ⁊ diffi-
cultas mingẽdi erit cuꝫ ꝑuo plus q̄ꝫ cũ magno: qm̃ poſſibile
erit q̄ cadat ꝑuus ſuꝑ os veſice: ⁊ vrina ifantiuꝫ mingit de
facili cuꝫ veretruꝫ ipſoꝝ ſit lene ⁊ humectatũ. ¶ Dixit. i plu
ribus laborãtibus lapide coꝝ anus egredit. ⁊ ſentit ponde
roſitas in vtroq3 vritide: ⁊ vtroq3 teſticulo.

F ¶ Dixit. ſi in veſica fuerint duo lapides: aut tres franget vnꝰ
alterũ ⁊ minget harena. ¶ Dixit. illi in qbꝰ efficit lapis i col
lo veſice migẽt abſq3 dolore iuxta has formas: vna q̄ egtet
ſuꝑ aliũ virꝝ extẽdẽdo ventrẽ ſuꝑ ſpinale eius dũ fuerit pli-
catus: aut ponat genu ſuꝑ genu reſtrigẽdo anhelitũ ad ſevl
tra poſſe. vñ neceſſarie collũ veſice coget ad expellẽduꝫ la-
pidẽ retrorſũ aut ponat vnũ pedẽ ſuꝑ pietẽ: ⁊ cõprimat iſe-
riora vẽtris ad ſurſũ: aut ponat manus eiꝰ ſub genibꝰ ipſiꝰ
⁊ appropinquet ea ad pectꝰ eiꝰ: qm̃ cũ rebꝰ leuis fiet exitus
vrine ſuꝑ eos. ¶ Dico de eo qð dixit. G. de eleuatiõe pedũ
⁊ coꝝ extẽſiõe. dixit. ℞. nitri albi triti ad modum collirij ad
modũ põ. ʒ. dãdo illð i potu cũ aur. xij. aq̄ calide. ¶ De me-
moriali ad lapidẽ. ℞. ſcorpionũ vſtoꝝ i vaſe fictili nouo. ʒ. ʒ.
cordumeni: baccaꝝ lauri: amig. amaraꝝ: cipi: bdellij iudaici
granoꝝ calat dãdo ei i potu cũ aq̄ radicuꝫ: ẽt cuꝫ aq̄ apij: ⁊
cuꝫ aq̄ ciceris imꝑatoris: ⁊ aq̄ capil. veneris: aut da in potu
ſcorpionũ vſtoꝝ. ʒ. ʒ. granoꝝ calat. ʒ. i. cũ. ℥. i. aque radicum.

S ¶ Ruffus i libro eiꝰ ad vulgꝰ dixit. Cuiꝰ vrĩa fuerit nigra abſ
q3 morbo ⁊ dolore i renibꝰ eiꝰ gñabit lapis: ⁊ ꝓprie ſi fuerit
ſenex. vñ velociter accedat ad medicuꝫ ad dãduꝫ ei: aut de
lacte: aut de alijs medicinis ꝓuocãtibus vrinã ⁊ vti debet
q̄ete: qm̃ multitudo laboris gñat lapidẽ i renibus. ¶ Bim.
de mundificatiuis dixit. hec frãgunt lapidẽ: videlicet cordu
meni: bacce lauri: cipeꝝ: amig. amare ⁊ dulces: bdelliũ iudai
cuꝫ: ſi de quolibet ipſoꝝ dant in potu. ʒ. ij. cum aq̄ arthemi-
ſie: aut cũ aq̄ radicis maluauiſci cocti: aut cũ aq̄ ciceris im-
peratoris: aut cum aqua capilloꝝ veneris: aut da ſcorpio-
num vſtoꝝ. ʒ. ʒ. cuꝫ aqua radicuꝫ folioꝝ: aut granoꝝ calab.
ʒ. iij. cum aqua radicum aut cum aqua mentaſtri.

F ¶ Antilis dixit. ſi laborãs lapide migit harenã ſignificat q̄
lapis ẽ mollis ⁊ diſſolubilis vñ hic diſſoluẽdus eſt ꝑ medici
nas. ⁊ ſi fuerit vrĩa vehemẽtis claritatis valde ſignificat ſuꝑ
lapidem applanatuꝫ ⁊ duruꝫ incõuenientẽ diſſolutiõi cum
medicinis lenibus. ¶ Dixit Paulus. ſignificatiões lapidis
ſũt vrina aquea in qua erit ſuba harenoſa: pruritus veretri
cũ duritie erectiõis eiꝰ nõ ex fricatiõe fcã ad erigẽdũ illud p̄
cipue ſi fuerit iſans. ⁊ ſi retinet vrinaꝫ ſubito poſt hec ſigna.

significat ꝙ lapis cecidit super colluꝫ vesice. ¶ Dixit leuis
erit sanatio infantiū dū erāt in etate .xiiij. annoꝝ ex leuitate
corpoꝝ ipsorū: ⁊ difficilis erit sanatio in senibus ex siccitate
corpoꝝ ipsoꝝ: ⁊ sanatio ipsoꝝ q̄ sūt mediocres inter has eta
tes iuxta modū erit vn̄ in quo fuerit lapis magnꝰ accn̄tia eiꝰ
erūt maiora: qm̄ ex magnitudine ⁊ aspitate ipsiꝰ iā in vsu ha
bent apata acuta: ⁊ dolores ēt nō velociter accidet apa de
dolore. ¶ Dixit si volueris id curare si fuerit puer puus p̄ci
pe seruiētibus ꝙ ꝯmoueāt eū vehemēter: ⁊ si fuerit iuuenis
p̄cipe ei ꝙ saltū faciat de vno loco ad aliū: vt ꝑueniat lapis
ad collū vesice. deinde sedeat erecte ponēdo manꝰ suas sub
anchis eius vt tota vesica fiat declinās ad inferiꝰ. deinde tā
ge locū exteriꝰ. Qꝛ si sentis ꝙ lapis obtineat in vesice collo
ꝑ saltū inde factū: statiꝫ scinde sup eū ⁊ nisi sentieris ꝑ tactū
lapidē ꝑ exteriꝰ: vnge digitū cū oleo: aut scdꝫ polici: aut me
diū iuxta puitatē ꝑsone ⁊ magnitudinē eiꝰ iponēdo ipsū ano
eius ad inquirēdū lapidē cū digito: ⁊ inducendū eū vsqꝫ ad
collū vesice: ⁊ cū fuerit ibi retine eū cū digito expellēdo eum
valde ad exterius: ⁊ p̄cipe seruiēti alio ꝙ obtineat cū manu
dextra eius testiculos remotos a loco vbi dꝫ fieri fissura. de
inde scinde sup lapidē cum instr̄o camadin: ⁊ fissura dꝫ fieri
trāsuersa ꝙ sit exterior caro larga: ⁊ i pte interiori vesice stri
cta: iuxta qd̄ sufficiens erit vn̄ egrediat lapis tm̄: an forte ex
infestatiōe digiti ad lapidē trāsgrediat inde. qd̄ nisi egredit
extrahe ipsū ꝑ istr̄m post ... ⁊ si excitat fluxus sanguinis: po
ne sup fissuras medicinas q̄ icidūt sāguinē: sicut aloe thus ⁊
vitreolū ⁊ silia: ⁊ cessante sanguie pone pilas plenas ifusas
oleo aut butyro ad obtinēdū locū: ⁊ iaceat patiēs infunden
do pallotulas vel pilas modice semp: ⁊ dissolue ligationē in
die tertio epithimādo locū cū oleo ⁊ aqua abūdāter: ⁊ cura
eū cū vnguēto basilicon. ⁊ in oi modico tpe dissolue eā ex lo
co acuitat vrie. Qꝛ si ide accidit apa calidū fac ēpl'a ꝯuenie
tia ad h̄: ⁊ ipone vesice d̄ oleo ro. aut oleo camomille aut bu
tyro nisi ide ꝓhibēs fuerit apa calidū ⁊ sile. Qꝛ si efficit ivul
nere corrosio aut alia corruptio fiat cura ſꝫ modū cuiuslibꝫ
spēi eiꝰ: dū cessabit apa calidū. deiñ fac eū vti vnguētis leni
tiuis sup spinale dorsuꝫ ⁊ partē inferiorēꝫ vētris: ⁊ in oibus
tpibꝰ liga vtrāqꝫ anchaꝫ simul ⁊ pedes vt firme ꝯsistāt me
dicine ⁊ nō moueant vt bona fiat adhesio ⁊ velox. ¶ Qꝛ si
fuerit lapis puus ⁊ accesserit ad meatuꝫ veretri nec poterit
patiēs eū emittere: extēde pellē veretri ad partē anteriorē li
gando eā in extremitate capitis eius. deinde liga post lapi
dē veretrū bene deinde scinde penes lapidē in parte inferio
ri veretri replicādo veretrū. ¶ Dixit. erunt in mulieribꝰ la
pides: ⁊ eos sentiūt cū digitis ipsaꝝ: ⁊ manifeste erūt signifi
catiōes oēs: eo ꝙ os matricis est in collo vesice. ¶ Dixit. si
fuerit patiēs infans sedeat vir super scānū aptū vt equalia
sint genua eius inguinibus eius: ⁊ sedeat patiens sup genua
ipsius: ⁊ ponat seruiēs brachia ipsius sub genibus ipsius re
tinēdo manus suas vnā sup aliā ita ꝙ habeat seruiēs aliqd̄
sup anchas suas ⁊ aliqd̄ sup ventrē de pānis ad infestandū
patientē si necesse fuerit in loco stricto: qm̄ duꝫ fuerit in tali
mō de leui erit tactus eius. ¶ Dixit. h̄ peracto tangat vere
trū cū vesica a radice eius ne lapis expulsus sit ex hac infe
statōe ad radicē veretri. qd̄ nisi sentiat aliqd̄ ide ꝑ exterius
vnge digitū cū viscositate multa ⁊ silibus iponēdo ipsuꝫ in
ano ad ingrendū cū eo lapidē. deinde frica cū manu dextra
pectinē ad inferiꝰ restrigēdo lapidē bene ⁊ firmiter inter vo
laꝫ manus dextre cū qua fricas eū ⁊ inter digitū imissū ano.
Qꝛ si opus tibi fuerit subuertere lapidē cōmoue primā iun
cturā tui digiti ad expellendū eū cuꝫ ea ad locū iuxta votuꝫ
tuū. ¶ Dixit lapides habēt formas quorū ps de facili egre
ditur ⁊ pars cū difficultate. ¶ Dixit. si habuerit largū angu
lū restringat bene: qm̄ non cuꝫ velocitate expellitur. ⁊ si fue
rit ad modū glandis expellet de facili: dū accedat ad os pe
ctinis. ¶ Dixit. si difficilis fuerit expulsio lapidis ad colluꝫ
vesice ꝑ digitū: noli scindere: sed expecta dū expellat per se:
⁊ debet facere saltum: quoniā ꝓpinquabit ad ipsū locū ne
cessario. ¶ Et si fuerit vir debēt sedere duo viri super scā
nū: ⁊ restrigēdo anchas ipsoꝝ ne separent. Deide sedeat p̄
dictus patiēs super coxas ipsoꝝ ⁊ tota dispositio eius fieri
debet vt dispō ifantis. ¶ Dixit. debent cōprimere ventrem
inferiorē seruiētes ad mādatū medici ⁊ retinere manus eiꝰ.
Dixit. eo ꝙ substantia forte impediet tactū lapidis: expedit
vt clystere fiat ei ante hoc ꝓprie si sentis ꝙ in intestinis suis
fuerit stercus siccū: qm̄ euacuatis intestinis de eo qd̄ in eis
erat facilis erit tactus lapidis ⁊ oppssio vētris. ¶ Qꝛ si qn̄
patiens detinet in tali dispōne extendentur musculi cum ve
sica eius: ⁊ faciēt mutationē inter nos ⁊ iter tactū per instrꝫ
iaceat patiēs super dorsuꝫ: deinde tangendū est: qm̄ muscu
li nō extendent tunc in tali dispositione. vnde facto tactu ⁊
d̄clināte lapide ad collū vesice: tūc surgat ⁊ sedeat iuxta qd̄
diximus. ¶ Qꝛ si lapides fuerint vltra vnuꝫ expelle maio
rē primo ad vesicā. deinde scinde sup eū. deinde expelle ali
um. Dixit hoc scire poteris per digitum tuum: quoniam in
ter se faciēt sonituꝫ. ¶ De fissura pro lapide. stude ad restri
gendū lapideꝫ. qm̄ si remissus fuerit in hoc cura tua erit ina
nis. Qꝛ si hoc fuerit difficile: precipe seruienti ꝙ infestet pe
ctinē: ⁊ eum cōprimat ⁊ alij ꝙ extendant veretrum ad sursū
eleuando illud cum hoc ad diuersam partem fissure cuꝫ in
strumento camadin ꝙ non est cum rotunditate conditiona
li vel condominabili: vt possibile fiat quod aptetur ⁊ scinda
tur pro lapide paruo cuꝫ equali fissura. ¶ Dixit. quando fit
fissura in collo vesice eo ꝙ est carnosuꝫ non accidet inde dis
suria sed accidet dissuria ⁊ nō adherebit fissura si cadēs fue
rit in corpore vesice eo ꝙ est tenue ⁊ pelliculosum ⁊ in col
lo non. ¶ Dixit. quotiens eleuatur de ano ad sursum remo
tus erit de corpore vesice procedēs penes caput ipsius qd̄
erit melius: ⁊ econuerso. Dixit. ⁊ non erit hoc tantuꝫ: sed ex
citabitur inde dolor: ⁊ summarie expellendus est ad superio
rem parteꝫ pectinis iuxta quod in posse fueris doloris: ⁊ cū
detentus fuerit in loco a quo non expellitur plus. tunc neces
sarie fiet fissura in ipso loco ex necessitate: an forte detinebi
tur ex magnitudine ipsius in loco non vero. ⁊ necessarie fiet
fissura ibidem. Dixit. toto studio tuo retine eum vt transgre
diatur ⁊ exeat quando scindes pro eo. ¶ Dixit. in spice ꝙ fi
at fissura in pelle ⁊ carne congrue vnde lapis egrediatur de
facili: ⁊ si facta fuerit in collo in illo modo fiat quo egredia
tur cum violentia ⁊ studio: quoniaꝫ fissura in illo loco si ma
gna fuerit excitabit dissuriam. Dixit si fuerit paruus trāsgre
ditur de fissura per oppressioneꝫ digitorum factam ei ex in
teriori parte: ⁊ si fuerit ita magnus ꝙ non egrediatur extra
he eum cum instrumentis que similantur instrumento quo
extrahuntur sagitte. Qꝛ si fuerit magnus valde incongruuꝫ
est scindere cum fissura magna ne ad hoc excitetur dissuria:
nec consolidatur omnino: tamen expelle eum dum egredie
tur aliqua pars ipsius ⁊ detineatur dum frangatur ⁊ egre
dientur partes ipsius. ¶ Dixit Antilis. egrediente. lapide i
quire forte in vesica si fuerit secundina. que si fuerit extrahē
da est: quoniam si manserit in vesica excitabit in vesica cor
rosionem: ⁊ ducet ad mortē ⁊ inspiciendum est in hoc. ¶ Di
xit ꝙ si fuerit lapis planus ⁊ rotundus ⁊ paruus quando eū
expellimus ad collum vesice reuertetur ad inferiora vesice
aut abscondetur ex paruitate ipsius: vnde expedit ꝙ impo
nas digitum ano expellendo os vesice: ⁊ scindendo illud: ⁊
facta fissura tunc expelle lapidem ad collum vesice: quoniā
tunc exibit per fissuram: nec aufugiet ad alium locuꝫ nisi ad
fissuram. ¶ Dixit. si post fissuraꝫ non fuerit dolor vehemēs
nec fluxus sanguinis statim post exitum lapidis si fuerit do
lor vehemens valde: sedeat patiens in decoctione tepida
malue ortensis seminis lini ⁊ camomille. deide mitigato do
lore ipso surgat: ⁊ infunde in ea de butyro si fuerit hyems ⁊
de oleo rosato si fuerit estas. Qꝛ si hoc sequitur fluxus san
guinis: sedeat in decoctione rerum stipticarum vsqꝫ ad vm
bilicum ⁊ sint in modica decoctione. ⁊ si fuerit estas sedeat
in aqua ⁊ aceto frigidis valde: deinde postq̄ꝫ ligatio facta
fuerit precipe ei ꝙ faciat iter modicum vt reuertatur vesica
ad formam eius naturalem: ⁊ in primo die pone super eam
pallioculas infusas cum oleo rosa. ⁊ aceto modico duꝫ mi
tigabitur dolor ⁊ apostema deinde procede cum eo qd̄ ge
nerat carneꝫ. Qꝛ si intensus fuerit fluxus sanguinis tere be
ne vitreolum thus ⁊ aloe spargendo ea super eam. Qꝛ si su
peruenerit cum intensione sedeat in aceto potenti. Qꝛ si nisi
incidunt pone vētosas super vmbilicū ⁊ testiculos. Qꝛ nisi
incidat minue basilicā. Qꝛ si coagulatur sanguis in vesica ⁊
excitauerit difficultatē migendi ⁊ cognoscit per exitum san
guinis cū vrina paulatim paulati. vn̄ ipone digitū in fissura
ad extrahendum sanguinem coagulatum. deinde imitte ei
de aceto ⁊ sale dū mūdificata erit per lauationē caute ne re
maneat sanguis i ea: qm̄ excitat corruptionē vesice ⁊ putre
factionē eiꝰ. ⁊ si lota fuerit cū sale aqua ⁊ aceto non dubita
bis putrefactionē: ⁊ postea cura cuꝫ puluere thuris ⁊ silibꝰ.

¶ Dixit. si patiens cõqueritur pati dolorem vehementem cu
ra eum in vere ⁊ autũno cum aqua ⁊ oleo: ⁊ hyeme cum vi
no ⁊ oleo. ⁊ in estate cũ oleo ro. ⁊ in die secundo sedeat: ⁊ ter
tio die cũ aqua ⁊ oleo: ⁊ si opus fuerit augere vnum diem ex
causa doloris bonũ erit. deinde ꝓcedendũ est ad cõsolidan
dũ in quo fuerit accidẽs dolor: aut fluxus sanguinis: aut ali
qđ accidens malum dissoluatur. In tertio die ⁊ ponere potes
de lacte super eam ⁊ similibus. ¶ Et si post fissuram accidit
apostema: emplm fiat super eam cum pane ⁊ alleo frequen
ter: qm̃ corrumpetur semper per vrinam. Et si fuerit apostе
ma magnum ⁊ cognoueris ꝙ videris super ligationem rube
dinẽ cũ inflatione: sedeat cum tota ligatione in aqua tepida
in qua cocta fuerint semen lini fenugrecum ⁊ maluauiscus
⁊ infunde super vesicam de oleo ro. ⁊ butyro cocto. ¶ Di
xit si volueris generare carnem liga coxas ⁊ tibias partẽ cũ
parte vt calefiant superflue: ⁊ inde generabitur caro. ¶ Et
si accidit corrosio aut futura fuerit: cuius signum habetur ꝑ
apostema ruffum valde ⁊ durum scarifica apostema statim
in ꝓfundo vt fluat sanguis. deinde fac empl͛m super illud cũ
aqua ⁊ sale ponendo super illud pannum lini infusum in eis.
Dixit. timorosa est corrosio in eo a quo non est egressus san
guis abũdãs penes vuln⁹. ¶ Dixit cognoscitur bonitas cure
malitia ei⁹ ⁊ bonitas dispõnis: ⁊ malitia ei⁹ ex bonitate mẽ
tis patiẽtis ⁊ coloris ei⁹: ⁊ ex ꝯsistẽtia appetit⁹ ⁊ signa mala
habentur ex frigiditate extremitatũ ⁊ ex dolore sistẽti sub vm
bilico ex rigore ⁊ febre acuta valde ex siccitate ligue ⁊ asperi
tate eius: ex cõmotione capitis successiue in vna vice: ⁊ si ꝓ
pinqua fuerit ei mors accidet inde singultus cũ violẽtia do
loris in locis cũ spasmo in musculo vẽtris in die. v. vnde ex
pedit ꝙ non sequatur remissio ꝙ vẽter sit semꝑ lenis ne infe
stet vesicã: ⁊ dolebit ⁊ diminuetur vrina. ¶ Dixit. dimittenda
sunt oia que ꝓuocant vrinam: qm̃ qñ diminuitur vrina velo
citer fiet cõsolidatio. vnde vnge vesicam cũ oleo in quo co
cta fuerit rutha ⁊ calefac eum cũ pannis: qm̃ vesica quando
calefit non excitatur ad migendũ ⁊ retardabitur vrina de ea: ⁊
non congregabitur in ea multitudo vrine. Dixit. ꝙ si voluerit
patiens mingere obtineat seruiens super pallotulas. i. pilas
ꝙ non inueniat eis vrina omnino.

¶ Et si lapis fuerit manifestabitur si obtinetur in meatu vri
ne: ⁊ dum fuerit in renibus in dorso erit: vnde sedeat patiẽs
in pila in cuius aqua cocta fuerint anetũ fenugrecũ malua
uiscus ⁊ camomilla: qm̃ mitigabit dolorem ⁊ de facili faciet
egredi lapidẽ. Et si cõstipetur venter cõgruum est ꝙ leniatur
efficaciter ne infestent renes intestina: ⁊ vehemẽtior fiat do
lor valde: ⁊ lenifica eũ cũ clysteribus ⁊ frequẽter fac ei em
plastra cũ adipib⁹ fenugreco ⁊ maluauisco camomilla ane
to ⁊ ratha. i. herba mulaꝝ. qm̃ mitigat dolorẽ ⁊ dilatat mea
tus: ⁊ qñq; accidit cũ lapide apa ⁊ magnificabitur dolor: ⁊ ve
hementior fiet: aut forte cum eis accidit apa: vñ inspice ꝙ si
accidẽs fuerit apa si possibilis fuerit minutio nõ tardetur: de
inde ꝓcede super eã cũ epithimatibus ⁊ emplastris ad mol
lefaciendũ apa ⁊ dispargendũ illud nisi corpus fuerit vehe
mentis repletionis: qm̃ tunc non debes in hoc cum intensio
ne ꝓcedere: ⁊ cum eo sequi aliquod de cõfortatiuis. ¶ Di
co. detur signũ apatis ⁊ ventositatis cum lapide. Et si in apo
stemate opus fuerit ad mundificationẽ laxa cũ violẽtia pre
cipue: cũ his que educunt ipsum humorẽ. ¶ Et si extimas
ꝙ ibi fuerit aliqua ventositas: ⁊ ipsa subuenit ad dolorẽ mi
scere debes cum emplastris ruthã ⁊ anisũ anetũ: ameos: cy
minum: carui ⁊ nigellã. videl; in aqua q̃ decoquitur ⁊ ponitur in
pila ⁊ emplastretur silr̃ cũ calefactõe sicca: ⁊ apponantur vẽto
se ⁊ da ei in potu de eis cum ipsis q̃ ꝓuocant vrinã. vnde hoc
est regimen lapidis obtenti in renibus ⁊ meatibus vrine.

¶ Et lapis vesice nõ excitat dolorẽ nisi qñ obticet i ore vere
tri interiori. Vñ tũc op⁹ erit ad epithimãdum ⁊ ad pilam ⁊ ad
aquã calidã in quãtitate duplici q̃ oportuna est renib⁹: qm̃
est mẽbꝝ frigidius ⁊ durius minoris ꝯcordie ⁊ extensionis.
Unde quoq; res potẽtiores in pila vngendo vesicam cum
oleis violẽtis ⁊ i mitigatione doloris: ⁊ dissolue armoniacũ
⁊ bdelliũ ꝓprie in oleo vngẽdo cũ eis vesicã: silr̃ emplastrã
do eam: ⁊ quotiẽs estimaueris ꝙ mollificatiua effectũ sũt se
cuta: noli dimittere ad vngendũ eam cum aliquo qđ restituet
virtutẽ eius ad expellendũ qđ in ea erit sicut cũ oleo nardi
no ⁊ silibus: qm̃ multitudo mollificationis debilitat virtutẽ
expulsiuã mẽbri. ¶ Dixit he sunt medicine que frangunt la
pidẽ q̃ sunt debiliores radix graminis: scolopendria: semen
maluauisci: semẽ melonũ: semẽ capilloꝝ veneris: simphonia
pastoris: ciperũ: cicer iperatoris: cyminũ: decoctio pẽtafilõ:
decoctio radicũ: cãnaꝝ: aqua blitaꝝ: acetũ sqlle: ⁊ potẽtio
res sũt lapis spõgie: camepitheos: narmasac: pollium maius
cicera nigra: radix sparagoꝝ: bdelliũ arabicũ: cortices cipe
ri egyptiani: radix rubi: cortices lauri: semen radicis: vitrum
vstũ: calat: sanguis hyrcoꝝ: cinis scorpionũ: ⁊ vtilior est oi
bus q̃dã auis q̃ ꝓuior est aliis oibus salua regali que est hi
sapis: sed h; colorẽ cinereũ tendentẽ ad citrinitatẽ: ⁊ sunt in
alis eius linee ⁊ h; rostrũ tenue: ⁊ i cauda h; pũctos albos:
cauda eius multiplicat motũ: modulatur frequẽter: modicã fa
cit volationẽ: ⁊ saltũ leuẽ: ⁊ appꝫ in hyeme ꝓprie ⁊ heret in
parietibus ⁊ fossatis: qm̃ virtus eius potẽtior ẽ oibus aliis
medicaminib⁹ ad frãgendũ lapidẽ: quia iã gñatus ẽ ⁊ ꝓhibet
ne gñetur alius. vñ capiatur ⁊ saliatur vratur ⁊ teratur ⁊ misceatur cinis
eius cũ pipe ⁊ folio ⁊ sumatur in potu cũ vino claro. ¶ Dixit.
misceantur cũ frangentib⁹ lapidẽ ꝓuocãtia vrinã grossam si
cut rubea cortex radicis cappꝫ ⁊ armoniacũ ẽt eã q̃ minge
re faciũt abũdanter: sicut acoꝝ: zuffa: ameos: anisũ ⁊ fenicu
li: ⁊ misceantur cũ eo qđ stupefacit parũ ⁊ silr̃ misce cũ eis aro
matica: sicut spicã: amomũ calamũ aromaticũ: ⁊ cordumeni
⁊ alias medicinas aromaticas ẽt misce cũ eis silr̃ qđ veloci
ter facit penetrare. sicut piper ⁊ foliũ. vnde de his fiet cõpo
sitio medicinaꝝ frangentiũ lapidẽ: videl; q̃ ꝓuocant vrinã
⁊ faciunt vrinã multã ⁊ cõfortãt astrã mingendi cũ ꝓuoca
tõe eius ⁊ q̃ faciũt lapidẽ. ¶ Hoc ẽ medicamẽ frangẽs la
pidẽ exptũ. ℞. se. melonũ: se. caleb: vitri vsti ⁊ dauci. ana. ꝑ. i.
dosis. ʒ. iij. cũ decoctõe pulegij. stercoris colũbe: ꝯdisij in ꝑ
tib⁹ equalibus. ⁊ detur in potu cũ aqua radicis: ẽt detur in po
tu cerat. ij. cineris scorpionis cũ andicon. ¶ Aliud. ℞. bau
rac. ʒ. v. ⁊ distempãdo illud cũ melle: dosis fiat ꝑ tertiũ quo
libet die ter. cũ. ʒ. ij. aq̃ radicis. ¶ Dixit. si locus in quo scin
ditur ꝓ lapide putredinẽ facit absq; inflatõe multa velociter
sanabitur: ⁊ i quo difficilis fit ei⁹ putredo ⁊ illũ sequitur apa nõ
ꝯsolidabitur nisi cũ labore: ⁊ vehementior ꝯsolidatio erit. a. x.
vsq; ad. xiij. ⁊ in iuuenibus ⁊ senib⁹ difficilis erit cura. lapis
magnus ⁊ ꝑuus difficilis exitus erit. ¶ De. v. capi. de me
dicinis simplicibus. dixit medicine q̃ frãgũt lapidẽ: expedit
ꝙ sint efficaces non ꝙ habeãt in se calefactiorẽ manifestã
ne desudet locus vulneris. ¶ Et si de veretro vrina egreditur
modica: ⁊ de vulnere manabit vrina suꝑabũdãs significat
ꝙ accidet ei desudatio vrine: ⁊ si accidit in ipso vulnere cor
rosio cũ cõplemẽto nõ hẽbit sanatõem vltra: ⁊ si vulnus stri
ctũ fuerit in pte exteriori ⁊ nõ ꝯsideratur ps interior eius: di
latãda est ps exterior ⁊ pone medicinas hic his ⁊ ter. ⁊ noli
tardare qm̃ vidimus eũ q fissus est his ⁊ ter post mẽsem vnũ
⁊ mẽses duos sanatus ẽ. ¶ Dixit. si fuerit alius lapis post il
lum noscas ꝙ sunt de renibus nõ de vesica. vñ fac clystere i
vesica cũ aqua seminũ ⁊ silium. qm̃ mũdificabit eũ ⁊ egredie
tur in vrina: nec fiat clystere hoc nisi post mitigationẽ apa
tis ⁊ doloris. ¶ Et lapides q fiunt in mulieribus curantur vt
curantur i musculis: ⁊ retinetur lapis de veretro in ano. ⁊ in mu
lierib⁹ i mñce. ¶ Dico aut põderositas q̃si aliqđ eẽt suspen
sũ i renib⁹: ⁊ hẽ erit qñ gñantur opilatões: ⁊ qñ gñantur lapides
⁊ apata: ⁊ distiguitur iter ea: qm̃ cũ apatib⁹ erũt febres erro
nee cũ rigore cũ multitudine vrine ⁊ eius ꝓuocatõe ⁊ cũ opi
latõibus erit paucitas vrine ⁊ claritas ei⁹ ⁊ cũ lapidib⁹ erit
claritas vrine in pmo ⁊ harenositas i ea: ⁊ hẽ signũ q̃re ꝙ re
tinebitur vẽter i dolore lapidis ex dolore itestioꝝ: ⁊ excitabitur
vomitus: qm̃ qñ cessabit de iferiorib⁹ excitabitur ad inferiora.
¶ Misusã dixit. fit lapis i mascul' magis: qm̃ collum vesice ẽ
lõgũ ⁊ tortũ: vñ nõ egredientur supfluitates viscose de eo de
leui: ⁊ collũ vesice mulieꝝ ẽ breue largũ ⁊ rectũ. iõ nõ retinetur
i eis turbedo. ¶ De signis lapidis: prurit⁹ i veretro: aut for
te miget sanguinẽ si lapis fuerit grossus ⁊ extenuatur laborãs
⁊ si iponitur digit⁹ ano tãget lapidẽ. ¶ Dixit. aq̃ balnei nãlis
ꝯfrigit lapidẽ. ¶ Dixit. si fuerit iuuẽcula virgo ipone digitũ
ano: ⁊ si ꝯiugata in vulua cõprimẽdo cũ manu alia cũ aliis
fulcẽtib⁹ mirac: ⁊ vmbilicũ dũ discẽdet lapis ad os vesice: de
ide scide ꝓ lapide ꝑ trãsuersũ modice caute ne tangas ner
uos. ¶ Dixit. si ad fissurã ꝓ lapide accidit apa sedeat i aq̃s
lenitiuis: ⁊ vtatur clysterib⁹ ⁊ his q̃ mitigant dolorẽ: ẽt nutri
mentis lenitiuis diminuendo potum ad id qđ ꝓuocat vrinã
euitatis nutrimẽtis acutis: ⁊ mitigato apostemate vtatur em
plastris stipticis tunc vt adunetur vulnus.

¶ De questionibus: quas cõpillauit Johãnitius: in vrina in

qua fuerit mictus harene lapis eius nõ deligatus est in re-
nibus: ꝛ hoc significat ꝙ mã non est in vehemẽti grossitudi
ne inquantũ id qđ ligatur de ea egredieꝰ. ꝛ si mã fuerit vehe
mentis grossitudinis nõ egredieꝰ qđ ligaꝰ de ea paulatī: ꝛ
ps eius adherebit parti duꝫ efficieꝰ in lapidẽ magnũ. ⁋ Di
co: nõ erit cã hec penes me: ꝛ si mã fuerit declinãs ad renes
ꝛ petrificaꝰ ꝛ transmittitur paulatī paulati egredieꝰ qđ pe
trificatũ est in primo: ꝛ si declinãs fuerit ad eos ꝑcussio i ma
gna quãtitate gñaꝰ lapis: ꝛ ipossibile erit ꝙ egrediaꝰ ꝺ leni:
qm̃ nõ ꝯsolidabiꝰ nisi cũ grossitudine. ⁋ Binserapiõ ꝛ Jo
hãnitius vlr estimãt ꝙ caseus recens cõfortat ad generan-
dum lapidẽ magis q̃ꝫ siccus. ⁋ Binserapion dixit. si vide-
ris in renibus esse lapidẽ obtentũ ꝙ cognosciꝰ per doloreꝫ
ꝓfundum ꝛ fixũ nõ expedit ꝙ sequestreꝰ cũ ꝓuocãtibus vri
nã ꝛ confringẽtibus lapidẽ nisi post calefactionẽ: ꝛ empla-
stra mollificatiua ꝛ laxatiua: ꝛ noli remittere in oꝑandis his
ad mollificandũ locũ in quo nõ est aptatio ad expellendum
lapidẽ: ꝛ ipsis secutis cũ tẽperie ꝛ mitigato dolore paruꝫ da
eis. ⁋ Dixit: si lapis fuerit mobilis de vno loco ad aliũ si-
gnificat ꝙ dolor vehemẽtior fit quãdoqꝫ: ꝛ mitigatur quã-
doqꝫ. vnde frequẽter ꝓcede cũ epithimatibus ꝛ emplꝰatio-
nibus cũ rebus calidis actualiter epithimãdo pectinẽ ꝛ in-
guinẽ silr: quoniam hi quando dilatantur de caliditate de
leui egreditur lapis ꝛ augetur in extensione ꝛ dolore cũ mul
titudine vrine: vnde expedit vt cautela fiat cũ custodia de la
pide vt ꝓhibeatur generatio corruptiõis digestionis ex sa
tietate nauseatiua: ꝛ vt operetur vomitus euitatis nutrimen
tis grossis: ita caute fiat ꝙ non calefiant renes vehementer
cum labore aut cum alio. ⁋ Dixit: si vehementior efficiꝰ do
lor i aliqua dispositõe: vtendũ est stupefactiuis in cibo ꝛ em
plastris post operationẽ mollificatiuoꝝ ꝛ pone sup locũ vẽ
tosas cum igne: qm̃ sequestrant velociter lapidem: ꝛ veloci-
ter mitigant dolorem ꝛ ponanꝰ in primo ꝓpe renes ad sur-
sum: deinde descendant paulatī per tortũ duꝫ ꝑuenient ad
inferius ad locũ in quo sentit patiens dolorẽ: ꝛ dolor erit in
pectine desiccans vehementer ꝛ quotiẽs fuerit in vehemẽ
ti incisione modica caliditas melius erit: quoniaꝫ caliditas
congregat lapidem ꝛ restringit eum ꝛ confringit eum. ꝛ simi
lem eius frangit radix sparagi. Dico: hec est radix spine que
vocatur sparagus. i. aspargus: ꝛ extimo ipsuꝫ peccasse: quo-
niam spargi non habent spinaꝫ: ꝛ est radix cardonum. i. arhi
sof: cum perfectior in hoc sit: quoniam ꝓuocat vrinam gros
sam valde. De incisione que appellatur castenum pollium
maius vitrum vstum: squille granum.

F ⁋ De quinto capitulo amphorismoruꝫ dixit. incisio accidẽs
in vesice corpore toto penetrãs eam totam ad spatiositatẽ
eius non poterit sanari: qm̃ est tenuis carẽs sanguie ꝛ ẽ ner-
uosa: ꝛ i collo eius eo ꝙ ẽ carnosum sanabitur de incisiõe fa
cta pro lapide abundanter. Dico cõdñatio fit huius ꝙ inci
sio fiat vltra posse in suꝑiori ꝑte qm̃ ꝯsolidabiꝰ. ⁋ De libro
significationũ vria laborãtiũ lapide erit tenuis: qm̃ qđ i eis
fuerit grossũ velociter ꝯgregatur duꝫ efficietur in lapidẽ.
⁋ Dico iuxta quod est in qõnibus aeris ꝛ regionis: ꝙ si vi
deris vrinam infantiũ durare super tenuitatem eius: ꝓcede
velociter ad dandũ ei in potu de vino albo ꝛ tenui ꝛ de semi
nibus quoniam lapides generantur in eis.

S ⁋ Et similiter si videris lapidem esse in renibus hñtium mul
tos annos: ꝛ modicũ sedimen in vrina ipsoꝝ absqꝫ tenui re
gimine velociter ꝓcede cũ prouocantibus vrinam.

F ⁋ Dico ꝓprior significatio lapidis est vt expertus sum. ꝛ di-
cunt extractores eius per egressioneꝫ ani ꝛ erit in vesica de
eis numerus multus: aut forte erunt vsqꝫ ad. x. ꝛ erit lapis
in magnitudine i modũ pomi ꝛ plus: ꝛ extimo ꝙ lapis egre-
ditur de vlcere accidenti in flanco: ꝛ non videmus lapideꝫ
in glandulis: ꝛ vidi eũ in equis: ꝛ vidi ꝙ i loco porcoꝝ egres
sus est qdam lapis durus ꝛ perfectus. ⁋ Dico. Signa pro
pria lapidis vesice habenꝰ per vrinã tenuẽ ꝛ albã extensio-
nẽ veretri ꝛ eius erectionẽ durã: ꝛ per dissuriam etiam quã
do mingit cum hoc accidet ꝙ egredietur anus eius.

S ⁋ De significationibus super lapidem in renibus stupor erit
F in aliqua coxa que coxa erit ꝓpinqua reni patienti: ꝛ silr qñ
aꝑa erit in ea: qm̃ cõicat pes in venis magnis: ꝛ iam firmum
habemus penes nos ꝙ quidã emisit lapides. vij. quelibet
ad modũ auellane: ꝛ emisit alter lapidẽ maiorẽ ouo galline:
ꝛ q fuerit multi erant in vesica: ꝛ erat vnus pre alijs grossus.

M ⁋ Dixit. H. dc. ij. cap. de mẽbris do. quidã erat i quo erat do
lor in ventre ꝓpe meatus vrine ad vesicam quasi penetrãs
cũ acu ꝛ extimabat ꝙ lapis esset obtentus in his locis: ꝛ cũ
clysterizatus fuisse cum oleo eduxit humorem vitreũ ꝛ inde
mitigatus fuit ipse dolor. Hec est significatio magna in silī
vtriusqꝫ doloris. ⁋ De regimine attenuatiuo. dixit plures
sanati sũt de doloribus renũ cũ regimine attenuatiuo tãtũ.

S ⁋ De libro Joãnitij de lapide. dixit eo ꝙ operationes natu
rales in infantibus sunt potentes ex vehementi caliditate
ipsorum innata semꝑ in eis sunt tenues humores ꝛ liquidi: ꝛ
nõ coagulaꝰ de eis aliqđ in renibus ex multitudine calidi-
tatis ibi ꝛ statim qđ superuenerit ad vesicam eo ꝙ in ipso lo
co erit caliditas mior possibile erit ꝙ residat qđ grossũ fue
rit in eis. qm̃ caliditas si fuerit multa non sedebit qđ grossũ
fuerit in re in qua fuerit apta caliditas vehemẽs: ꝛ in decre
pitis ex frigiditate ipsoꝝ humores in eis sedebunt in renibꝰ
quoniaꝫ non est in eis tanta caliditas: vt infantibus nec erit
in vesic:: quoniam antecedet ꝛ erit ibi.

L ⁋ Dixit. H. in li. auctoritatis Ypo. plures inuenimus in quoꝝ
vesica accidit aꝑa petrificatũ: aut aꝑa calidũ. vñ accidit eis
difficultas mingendi ꝛ accidentia que accidunt laboranti-
bus lapide. Dico distinguendum est inter ea.

S ⁋ Dico theodosius. he sunt nucille mirabiles que dantur in
F potu infantibus ad ꝓuocandum vrinam ꝛ mitigandũ ardo
rem ꝛ confringendũ lapideꝫ. ℞. se. melonum excoriatis. ʒ. i.
se. ciceris imperatoris. ʒ. ℈. se. calat. ʒ. ℈. granorum pini magni
ʒ. ℈. bdellij arabici. ʒ. ℈. amigd. amararum. ʒ. ℈. maluauisci. ʒ. ℈.
ꝯgregenꝰ oia ꝛ distemperenꝰ ꝛ dentur. ⁋ Dico summa si-
gnoꝝ lapidis est: sed turbedo vrine est maior cã ad generã
duꝫ lapidẽ: ꝛ caliditas corporis sistentis in dispositiõe nãli
ꝛ generaꝰ in decrepitorum renibus: qm̃ caliditas innata in
eis ẽ in parte renum imperfecte virtutis: vnde possibile erit
ꝙ ingrossetur ibi qđ superueniens fuerit in eis: ꝛ infantes in
omnibus partibus ipsoꝝ hñt calditateꝫ: vnde dũ fuerit ibi
erit sanguis tenuis excitatus: ꝛ dũ suꝑueniet ad vesicaꝫ erit
dispõ vesice in infantibus ad modũ dispõnis in decrepitis
qm̃ vesica remoueꝰ de radice caliditatis innate abundãter:
vñ possibile erit ꝙ infrigideꝰ ibi ꝛ resideat: qm̃ vrina ipsorũ
est grossa: ꝛ hec multiplicabitur i eis magis q̃ꝫ in alijs hoi-
bus: ꝛ vrina ipsoꝝ fit grossa ex multa comestiõe ꝛ motibus
postea ꝛ ex multa digõne ꝛ mã nutrimentoꝝ ipsoꝝ: ꝛ in mu-
lieribus non ligatur abundanter ex humiditate colli vesice
ipsaruꝫ ꝛ largitate orificij ipsius: ꝛ qñ mingunt emittunt su-
bito ꝙ turbidũ est in eis. ⁋ Biserapion dixit. prohibent ꝙ
non generatur lapis euitatio ingrossatiuoꝝ ꝛ oꝑatio illius
qđ ꝓuocat vrinaꝫ leuiter quolibet die: ꝛ oꝑatio illius qđ ꝓ-
uocat suꝑabundanter cum violentia i hebdomadis semel.
ꝛ euitatio satietatuꝫ nauseatiuaꝝ: qm̃ ipse maiores sunt in
capitulo generationis lapidis: etiam vomitus post cibũ sub
ueniet super paucitatẽ generatiõis lapidis in renibus. Etiã
euitatio totius illis quod calefacit renes vehementer. sicut
sunt vina calida res aromatice ꝛ labor vehemens. ⁋ Di-
co lapis in renibus erit paruus ꝛ lenis: eo ꝙ ventriculi eo-
rum sunt parui: ꝛ replentur ex eo ꝛ sentitur ꝙ superueniet ꝺ
appositione partis in parte. ⁋ Dixit infantes parui valde
moriuntur in fissura in eis si facta fuerit pro lapide ex debi-
litate virtutum ipsoruꝫ: ꝛ iuuenes moriuntur de apostema-
tibus calidis que illud sequuntur: sed ꝯueniẽtiores ipsoruꝫ
sunt qui vltra etatem. x. fuerint vsqꝫ prope. xx. ꝛ decrepiti ꝺ
eo sanantur cum velocitate. quoniam in fissura non accidet
in eis apostema calidum nec ipsorum corpora sunt frigida
inquantum non consolidantur vlcera ipsorum ꝛ senes non
sanabuntur cum vlcera ipsoꝝ non correspondeant ad con-
solidationem. ⁋ Dico non. dicit quãdo in potu datur: aut si
sedet in ipsius aqua ꝛ extimo ꝙ bonum erit vtriqꝫ. ⁋ Dixit.
caliditas eius ẽ modica. ⁋ Scolopendria ꝯfringit lapidẽ ꝛ
non habet caliditatem: non dicit de eo qui est in renibus ꝛ
vesica: ꝛ extimo ꝙ generaliter loquitur quando dixit: ꝙ est
tenuis ꝛ non habet caliditatem: ꝛ in hoc est natura rerũ vio
lente incisiõis. ⁋ Radix rubi habet in se cũ stipticitate eius
substantiam tenuem: vnde cũ hꝰ ꝯfringit lapidẽ in renibus
⁋ Bdelliũ arabicũ qđ ẽ siccũ ꝛ claꝝ: extimo ꝙ ꝯfrigat lapi
dẽ renũ. ⁋ Biserapiõ extimauit ipsũ esse simphoniaꝫ pasto
ris. Dixit. H. exꝑtus sũ ꝙ radix eius si coquiꝰ ꝛ bibiꝰ confrin
git lapidem renũ. Dico in eo cũ hoc est mitigatio: vnde ꝓce
de cũ eo in seibꝰ lenibus q̃ ꝓuocant vrinã: ꝛ non ꝯferunt ad
pruritum. ⁋ Decoctio ciceꝝ nigroꝝ cõfringit lapidẽ renũ

¶ Cauda equina dixit. G. dicunt quidaȝ ꝙ ipsa consolidat vulnus accidēs in vesica ⁊ ꝙ sanat vlcera neruoꝝ ⁊ membroꝝ neruosoꝝ: manifestū est qm̄ est in vltima desiccatione absq̄ȝ punctiōe. ¶ Dico cōprimēdus est succus eius ⁊ desiccandus ⁊ misceat̄ in vnguentis: qm̄ curatur fissura ꝓ lapide: de eo ponatur sup̄ vnguentū sup̄ vesicam qm̄ pfectus est. ¶ Dixit ꝙ appropinquat̄ actioni eius indicuȝ quo vtū tur tinctores. ¶ Cardamomū mundificat renes de lapide. ¶ Radix cuculdū confringit lapidem. ¶ Cicer imperatoris siluestre cōfringit lapidem in renibus. ¶ Lapis iudaic⁹ fricatus super molam ⁊ datus in potu calidus erit efficax in lapidibus renuȝ: ⁊ in lapidibus vesice nil facit. ¶ Lapis cognitus per lapideȝ serpentis si vritur virtus eius cōfringet ad modū virtutis vitri. qm̄ vitrum confringet lapidem generatum in vesica vehemēter si bibit̄ cum vino albo tenui. ¶ Dico: testatur. G. ꝙ res que vrunt̄ que nō habēt i se acuitatem penes ignē augent tenuitatē ⁊ acuitatē ⁊ vitrū silr. vnde expedit ꝙ vratur pluries: deinde ponat̄ in cura: qm̄ efficax erit valde. ¶ Athuriscus. sanguis ceruoꝝ confringit lapidem. dosis aur. pō. i. deinde augeat̄ p̄ hebdomadas in dasik. i. ⁊ bibatur cum vino. ¶ Dixit sanguis hyrci si illinitur super monetam eam cōfringet: extimo ꝙ incidat de calamita. cordumeni si de acutiori in eo bibitur in quātitate. ℥. i. cū ℈. corticis radicis arboris lauri cōfringit lapidē. ¶ Squinātū confringit lapideȝ. ¶ Cortex radicis arboris lauri cōfringit lapidē. ¶ Gūmi amig. ⁊ amig. amare cōfringunt lapidē in vesica si cocte fuerit: aut cū violētia magna. ¶ Cortex radicis capparis bacce lauri carpobal. vitrū vstū scorpiones vsti sanguis hyrci lapis iudaicus lapis spongie squinantū cipeꝝ scolopendria gūmi amig. amaraꝝ semen radicis cicuta arist. gentiana assaꝝ cordumeni radix panis porcini qui est ciclaminis si bibitur. aur. pon. ij. cuȝ opoponaco ⁊ radice cappari emittit lapides omnes per vrinā. ¶ Scolopendria si bibitur confringet lapidem. videlicet cuȝ vino. G. anisum confringit lapidem in vesica. ¶ Abugerigius dixit semen portulace nisi paucū fuerit ꝓuocat vrinā ⁊ subuenit ad cōfringendū lapidē. ¶ Bim. proprietas seminis melonum habet mundificare renes de harena ⁊ lapide. ¶ Inueni ꝙ aqua melonum indoꝝ prouocat vrinam ⁊ mundificat renes. ¶ Masarguib. Semen ciceris imperatoris nati in terra sicca nō in loco aquoso si comprimitur ⁊ bibitur aq̄ eius ꝯfringet lapidē. ¶ Dico hec que faciunt ad lapidē nō sunt calida: videlicet semen melonū: semen ciceris impatoris: semen calath. Scolopendria limatura ebani capilli veneris vitruȝ sanguis hyrci radix rubi. Gūmi prunoꝝ. Semē maluauisci: radix acetose: lapis iudaicus: lapis spōgie: ⁊ scorpiones vsti. ¶ Damascenus. granuȝ malabb confringit lapidem renum. ¶ Zabri. aqua foliorum radicis confringit lapidem. ¶ Misusan. si bibitur aqua balnei naturalis cōfringit lapidem. Dico cum sessione facta in ea.

F ¶ Misusan. noli scidere pro lapide donec bibat de aqua naturalis balnei: qm̄ in maiori p̄te lapidem confringit: qđ nisi hoc fecerit ꝓcede ad scindendum. ¶ Dico non sunt equalia oīa balnea naturalia in hoc actu ⁊ meliora sunt aque sulfuree ⁊ salis armoniaci: ⁊ aluminose ⁊ illius cui dn̄atur stipticitas non. ¶ Dixit Misusan. si scindis ꝓ lapide extrahe eum cū instr̄o qđ dicitur geset: ⁊ similibus cū eo qđ confringit obtinendo super eū. ¶ Dico hoc est melius instr̄o extractiuo eo ꝙ rumpit vnde decet ꝙ instr̄m sit simile tenalibus sagittarum ⁊ melius erit. ¶ Dixit si scindis: ⁊ inde excitatū fuerit aliqđ apostema: fac ꝙ sedeat in decoctione reꝝ mollificataꝝ: ⁊ clysteriza veretrū. ¶ Dico expedit ꝙ clystere fiat fissure: qm̄ imissio clysteris in veretro excitat dolorē ⁊ auget de eo ap̄a. ¶ Dixit fac clistere cum lacte ⁊ cū decoctione fenugreci: aut seis lini caute ne faciat multum potum de aqua ⁊ eo qđ ꝓuocat vrinam ⁊ de vino: ⁊ mitigato dolore ⁊ ap̄ate emplm̄ fiat i ptinētibus ptib⁹ vesice cuȝ diureticis: ⁊ sedeat in aq̄s stipticis ⁊ clystere diureticis. Sȝ h̄ regimen fiat post mitigationē doloris ⁊ ap̄atis calidi ⁊ ꝯsolidabitur vulnus. ¶ De sūmis. de aere ⁊ regione si fuerit natura infātis semper sicca in corpore eius congregant̄ sup̄fluitates đ q̄bus possibile erit ꝙ generet̄ lapis. ¶ Dico fiat ad cautelā ꝙ lenifiat semper vēter: ⁊ prouocet̄ vrina ⁊ euitent̄ ventositates leues vt velociter fiat incisiua. ¶ Qȝ si videris in infantibus in aliquo egredi vrinā tenuem ⁊ puram significat super angustiaȝ oris vesice eius ⁊ aptus erit ad lapidem ꝓprie si comedit res grossas: ⁊ sumit post comestionem nutrimentū multū ⁊ fuerit vesica eius calida: cum hoc p̄ naturā: ⁊ habet̄ signū huiusmodi per violentiā caliditatis vrine ⁊ vesice ipsius: quando tangit̄ hoc ⁊ erit quādo minget vrinā tenuē: qm̄ tunc incepit lapis generari in ea. ¶ Dixit vesica acq̄rit sibi malam cōplexionē calidā ⁊ igneā de stomaco ⁊ epate habeas significationē ēt per hoc per dispositionē cōplexionis vesice. ¶ Dixit. si fuerit lac q̄ lactet puerum calidum valde generabit lapidem: ⁊ prohibet ad generandum lapidem si datur puero in potu vinum album clarum ⁊ lymphatum: quoniam prouocat vrinam ⁊ non calefacit.

V ¶ De morte veloci. Dixit accidit lapis in ano pinguiuȝ. Inquisiui ⁊ inueni hoc fieri in maiori parte: ⁊ in macilentis fit lapis in vesica.

F ¶ Dico medicamē qđ cognoscūt homies hesherasa omnes ꝯueniūt simul ꝙ confringunt lapideȝ: ⁊ maior pars ipsius ē oleum balsami: ⁊ de actu alioꝝ in compositione ipsius non extimatur aliquod valere in frangendo lapidem ⁊ forte in oleo balsami in hoc: sit aliqua virtus magna ⁊ in granis ⁊ in ligno eius. ⁊ tamen lac est potentius.

V ¶ Dico erat quidaȝ amicus meus pinguis valde: ⁊ egrediebat̄ de eo lapis in vrina semp̄. deide emissus est ab eo lapis in egestione abundanter.

S ¶ De scđo capitulo filogorius de lapidibus dixit lapides q̄ generantur citrini ⁊ albi non indigent minutione: sed laxatione cum scamonea ad substantiam colere ⁊ regimine cuȝ nutrimentis vt non generetur flegma: ⁊ ꝓprie in eis quibus generatur flegma: ⁊ iam trahitur superfluitas ad membra alia per fricationē calefactionē ⁊ similia si negociū fuerit leue. ¶ Theodosius. ℞. p̄ lapidibus scorpiones albos. dosis fiat nuclei. ℈. cum andicon. ¶ Dixit vidi quendā mingere vrinaȝ vehementē per dies. deinde mingere vrinā multā ac pati dolorē similē dolori colice. tamē natura eius erat lenis ⁊ patiebat̄ nauseā: ⁊ migēdo lapidē mitigat⁹ ē dolor ei⁹. ¶ Ruffus i li. de vulgus. qui mingit vrinā nigram dū fuerit sanus lapis in renibus eius generabitur.

F ¶ Sarad dixit. expedit ꝙ intestinū illius i quo videt̄ fieri fissura sit vacuum ⁊ calefiat vesica ipsius. deinde imitat̄ digitus ad tangendū cū eo lapidē: ⁊ ad expellendū eum de daraȝ ad partem sinistram daraȝ caute ne scindas de daraȝ: quoniam malum erit ⁊ inspice ne penes expulsionem lapidis ad vesicam sit aliqua negligentia: quoniam fissura erit penes hoc in vesica valde larga largior p̄te exteriori eius ⁊ nō sanabit̄. ⁊ q̄n expellis lapidē: ⁊ vides locū ad scindendū deforis: scinde ita tamen ꝙ non appareat in eo cōcauitas oculi ⁊ nō declinet collū ⁊ non loquatur aut moueat̄: vnde si apparuerint hec noli scindere qm̄ morietur statiȝ. vnde fiat fissura in parte sinistra de daraȝ in modum vnius grani ordei: ⁊ si fuerit in parte dextra daraȝ erit peior p̄ma ⁊ corrigatur similiter: ⁊ remoueatur de daraȝ ad modum vnius grani ordei: ⁊ noscas ꝙ daraȝ ē pernecabile: ⁊ inspce ꝙ nō remaneat đ eo aliqua pars minima magnificabit̄ similiter.

S ¶ Misib dixit. carpobalsamū violentū est. vnde si bibitur in aur. pon. i. confringet lapidē renum cum violentia vehemēti ⁊ cōfert lapidi in renibus ⁊ dolori in eis. ¶ Semen feniculoꝝ cū oleo loto ān. ℥. vi. ⁊ tertie. ij. cū lacte vaccino ⁊ aqua vlcerante rot. ij. coquātur dum remaneat oleum solum fiat clystere cū. ℥. i. ipsius olei ⁊. ℥. i. aque ciceris imperatoris.

F ¶ Dixit confert cum ꝓprietate mirabili cululucida q̄ lucet in nocte. ⁊ videt̄ quasi ignis cuius nā ē vt cātaridis: ⁊ ipsa ē potentior: vnde capiatur ⁊ ponatur in. vase eris in sole donec desiccabitur. deinde capiant̄ capita ipsoruȝ ⁊ det̄ tertia p̄s capitis vnius patienti cū aqua in qua dissoluta est assa fetida colata: qm̄ confringit lapidem in vesicam. ¶ Dico extimo ꝙ cantarides habent mirabilem opationē: qm̄ excoriāt eam vehementer dū mundificabit eam. ¶ Chuȝ hebenus confringit lapides in vesica. ¶ Dixerūt ꝙ hoc medicamen ꝓ lapidibus est expertum. ℞. granoꝝ mableb excoriatoꝝ carpobalsami: galange: ⁊ cassieligne: distemperētur cū melle: ⁊ detur de eis i potu cū aqua radicis quolibet die ad modum nucis. ¶ De medicinis electis dixit ꝙ si fumiges laborātē lapide sub veretro suo cū spinis ricij cū emittet p̄ vrinā.

S ¶ Dixit. vidi in lapidibus dari in potu medicinas q̄ confringunt lapidē in renibus cum humiditatibus aqueis ⁊ tenuibus ad lauandum ipsa loca. vnde dent̄ ei in potu medicine cum psilij mucillagine ⁊ iulep. ¶ Dixit expedit ꝙ mitiget̄

caliditas renum ne generent̄ lapides ⁊ euitent̄ nutrimenta ne inueniat mām. ¶ Dixit expedit ꝙ non abstineat̄ sitis ⁊ bibat qñ sitit de aqua sup cibū: ⁊ ieiuno stomaco de syrupo acetoso. ¶ Dixit dꝫ multiplicare lymphatōeꝫ ⁊ euitare exercitiū: ⁊ ꝓprie qḋ laborare facit dorsuꝫ p̄cipue post comestionē: ⁊ silr̄ euitare coitū: ⁊ qḋ grossū fuerit ḋ carnibus ⁊ re dulci ⁊ caseuꝫ ꝓprie: qm̄ nocumentū ei⁹ ē magnū. ¶ Panis brunus ē melior pane mediocris farine. ⁊ panis mediocris farine est melior pane simule ibi ⁊ aqua dꝫ esse colata ⁊ clara: ⁊ de tenuiori aqua q̄ haberi poterit de stillatiōe cripte q̄ nisi inueniat̄ admisce eam cuꝫ vino tenui ⁊ claro valde: ⁊ in quo generat̄ lapis nō poterit eē frigidoꝝ renū nisi raro. vñ da in potu ei ad īfrigidandum renes de aqua granatoꝝ dulciū iulep ⁊ psilio iuxta posse suuꝫ: ⁊ pone sup lūbos cū bōbace de ceroto ꝯfecto cū aliqua mucillagine ⁊ succis frigidis. ¶ Tubera ⁊ cibariuꝫ cum lenticulis: consteg: fungi: tri. ⁊ similia generant lapidem.

¶ Dico vidi ꝙ expedit ꝙ iaceat laborans lapide sup dorsū ⁊ eleuent̄ eius pedes: ⁊ ꝑcutiat̄ cū vola man⁹ sup radicē veretri postq̄ꝫ extensuꝫ fuerit ad sursuꝫ ⁊ sup alias partes oēs cū violentia: qm̄ remouebit lapidē de collo vesice. ¶ De libro abicaled perso. oleū granoꝝ viridiū si bibit̄ sup aquaꝫ ciceꝝ ⁊ comedit̄ cū eo panis: aut cū eo conficit̄ ꝯfectio dulcis ꝯfringit lapideꝫ. ¶ Bathisus. da in potu medicamen lapidis patienti dū fuerit in pila: ⁊ medicine meliores in eo sūt semen maleb. cortices capparis: amig. amare: folia arboris desiccata: carpobalsamū: galbanū opoponacū ⁊ enula: ⁊ comedere dꝫ de oliuis īmaturis. Saber. enula ⁊ ciceribus nigris ⁊ in fine cibi de se. maleb. ¶ Pro indis ꝯfert lapidi myrrha sūpta in potu cū aqua calida. ¶ De libro faik. ad ꝯfringendū lapidē. ℞. corticis cappis: gentiane: arist. ro. granoꝝ maleb: amig. amaraꝝ se. eruce granorū pini enule: ⁊ ameos ⁊ dāt ī potu cū aqua apij: ⁊ trifolio. ¶ Sed ꝯfringit lapideꝫ si comedit̄: aut bibit̄ cinis scorpi. i dauik. i. vsqꝫ ad. ij. dauik. ¶ Dixit. Dya. cāomilla maior sicca absqꝫ flore si bibit̄ vt bibit̄ epithimus ꝯfert lapidi. ¶ Dixit sgnātū cōfringit lapidē. ¶ Dixit. gūmi prunoꝝ si bibit̄ cū vino cōfringet lapidē. ¶ Lapis qui inuenit̄ in spōgia ꝯfringit lapidē q est in vesica si bibit̄ cū vino. ¶ Dixit. Gal. lapis spongie hꝫ virtutem frangentē lapidem: tamen non est efficax ad cōfringendū lapidē in vesica: ⁊ iam mentitus est dictor eius in tali modo: ꝫ ꝯfringit lapides renum: ⁊ hoc significat ꝙ est attenuatiuus: non ꝙ calefaciet manifeste. ¶ Dixit virtus lapidis spōgie ꝯfringit lapidem in vesica ⁊ cū emittit ꝑ vrinā. ¶ Dya. dixit Gal. semē melonū ꝯfert renibus q generant lapidē ī eis. ¶ Dya. decoctio arthemisie ꝯfrigit lapidē. Dixit. G. arthemisia ꝯfert lapidi in renibus. ¶ Camomilla emittit lapidē ꝑ vrinā si bibit̄ ⁊ sedet patiēs in decoctōe eius ⁊ cinerei coloris est violentioris actus in lapide. ¶ Capilli veneris. Dixit. G. Dya. ipsi ꝯfringunt lapidē si bibunt̄. ¶ Stercus muris sumptū in potū cū thure ⁊ aqua mellis ꝯfringet lapidē: ⁊ eum emittet ꝑ vrinā. ¶ Gal. dixit. vitrū ꝯfringit lapidē ī vesica vehemēter si bene fuerit tritū ⁊ bibit̄ cū vino albo ⁊ tenui. ¶ Spuma maris que hꝫ colorē cinereū ꝯfert ad emittendū harenā q̄ est in vesica. ¶ Dya. G. dixit. fruct⁹ ciceris iperatoris siluestris ꝯfringit lapidē in renibus. ¶ Ga. radix acetose cocta cū vino ꝯfringit lapidē in vesica si in potū sumit̄ qḋ dissoluit̄ ḋ lapide iudaico ad modū ciceris cū dauik. iiij. ʒ. aqua ꝯfringet lapidē in vesica. ¶ Dya. dixit. Ga. inueni ꝙ lapis iudaicus efficax est ad lapidē renuꝫ ⁊ non est efficax ad lapidē vesice. ¶ Lapis serpentis si vrit̄ virtus eius ꝯfringit lapidē qui erit in vesica. ¶ Gal. resudatio q̄ egreditur de virgultis vitis recentibus si vrit̄ ꝯfringet lapidem ⁊ gūmi eius similiter hoc operat̄ ⁊ resudatio predicta est potior. ¶ Dya. cyminuꝫ qḋ assimilatur nigelle cōfert lapidi. G. expedit ꝙ bibatur post semen apij. ¶ Cubebe mūdificant lapidē de vesica. ¶ Gal. oleū amig. amaraꝝ ꝯfert lapidib⁹. ¶ Dya. amig. amare bibite cū vino cocto confringūt lapidē. ¶ Dya. gūmi amig. amaraꝝ sumptū in potu cū vino cōfringet lapidē. ¶ Dya. bdelliū iudaicū ꝯfrigit lapidē. Dixit Ga. extimat̄ ꝙ bdelliū arabicum ꝯfringit lapidē. ¶ Symphonia pastoris dixit. Ga. iam exꝑtus suꝫ radices ei⁹ ꝙ decoctio ipsaꝝ ꝯfringit lapidē ī renib⁹. ¶ Sisimbriū siluestre si bibit̄ semē eius cū vino ꝯfert lapidi. ¶ Dya. ciperꝫ ꝓuocat vrinā laborantis lapide. ¶ Dya. dixit. Gal. ciperꝫ ꝯfringit lapidē. ¶ Scolopēdriā cōfringit lapidē in vesica. Dya

dixit. Gal. ipsa ꝯfringit lapidē si comedit̄ cocta ⁊ nō cocta: qm̄ ꝯfringit lapidē ⁊ eū emittit ꝑ vrinā. ¶ Dya. dixit. Gal. ipsa ꝯfringit lapidē in renibus. ¶ Retulit mihi quidā laborās lapide ꝙ quidā medicus fecit eū sedere ī decoctiōe cauliū dando ei in potu de semine melonū trito cum zuccaro in quantitate. ℥. i. exinde emissus fuit lapis in vrina eius. ¶ Radix rubi ꝯfringit lapidē in renibus. ¶ Ga. granum pini magni cōfert lapidib⁹ in vesica. ¶ Bimasuy sasrabū est auis q̄ sic appellat̄ in francia cuius intestina capiātur ⁊ lauentur ⁊ desiccent̄ paulatim ad cōfringendū lapidem. ¶ Cordumeni si bibit̄ ī quātitate. ʒ. ij. cū cortice radicis lauri ꝯfringet lapidē. ¶ Dya. semen calab confringit lapidē. ¶ Paulus. gūmi cerasi bibitū cū vino potēti cōfringit lapidē. ¶ Dixit. feniculi ⁊ se. si bibunt̄ simul ꝯfringūt lapidē. ¶ Dixit Dya. radix feniculoꝝ magnoꝝ qui appellant̄ feniculi montis possibile est ꝙ ꝯfrigūt lapidē. Dixit feniculi ⁊ se. si bibit̄ simul cōfringit lapidē. ¶ Dixit Dya. sitarig ꝯfringit lapidē. ¶ Paulus: suila in oibus spēbus eius ꝯfringit lapidē qui ē ī renib⁹. ¶ Paul. dixit. Gal. ficus comeste emittunt harenā multaꝫ cū vrīa. ¶ Decoctio radicis indici ꝯfringit lapidē. ¶ Dya. dixit Ga. radix indici si siccatur habebit in se pūctionē ⁊ tenuitatem. ¶ Cortex radicis lauri si bibit̄ in cera. ix. ꝯfringit lapidē: ideo decoctio eius ꝯfringit lapidē. G. cortex radicis lauri eo ꝙ est minoris caliditatis ⁊ maioris amaritudinis: ⁊ est cū ea stipticitas ꝯfrigit lapidē. dosis eius. ʒ. quar. iij. cū vio odorifero ī quātitate. ℥. iiij. ʒ. ¶ Radix maluauisci si decoquit̄ cū vino ⁊ bibit̄ cōfert lapidi. ¶ Dya. se. maluauisci cōfringit lapidē in renibus. ¶ Dya. dixit Bim̄. hec sūt q̄ ꝯfringūt lapidē in renibus ⁊ vesica. cordumeni: bacce lauri: ciperū amig. amare ⁊ dulces: oleū vtriusqꝫ. bdelliū iudaicū si recipit̄ añ. oium. ʒ. ij. postq̄ꝫ terunt̄ cū aqua arthemisie: aut cuꝫ aqua radicis maluauisci: aut cū aqua ciceris imꝑatoris: aut cū aqua virge pastoris confringūt lapidē in vesica: ⁊ silr̄ faciūt scorpiones vsti: si de eis dat̄ in potu. ʒ. ʒ. sed cōburant̄ ī vase fictili nouo ⁊ terant̄ ⁊ cribellentur. ¶ Aqua folioꝝ radicis confringit lapideꝫ in renibus ⁊ vesica: ⁊ silr̄ facit se. melini. ¶ Granū calab si sumunt̄ de eo. ʒ. iiij cuꝫ aq̄ feniculorū aut cū aq̄ radicis aut cū aqua ciceꝝ nigroꝝ: aut cū aqua mētastri. siluestris ꝯfringit lapidem. ¶ Absqꝫ auctore. ℞. cinerē corticum ouoꝝ recentiū: ⁊ da de eo virtuoso. ʒ. ij. sed debili. ʒ. i. ⁊ virtuoso. ʒ. iiij. cum decoctione ciceris imꝑatoris. qm̄ mundificat in vicibus modicis: qm̄ efficax est in hoc. ℞. stercus colūbaꝝ pascentiū cartamū ⁊ infūdēdo illud in aq̄ calida per horaꝫ. cola illud: ⁊ de ea da in potu. ℥. ij. ꝑ dies: qm̄ faciet emittere lapidē per vrinā. ¶ Absqꝫ auctore. quotiēs aliquis mingit harenam ⁊ lapides: da ei in potu de incisiuis sicut de radicib⁹ spagi: capillis veneris: se. maluauisci ⁊ cicere nigro. ¶ Hoc ē medicamē bonū ad ꝯfrigēdū lapidē. ℞. castorei. opij. euforbij: aur. pō. i. āgeden boni: filicis. aur. pō. ij. asraidan: aur. pō. v. terantur ⁊ extrahant̄ cuꝫ cindeto: ⁊ distempent̄ cum melle dispumato. dosis. ʒ. ʒ. cum aqua ruthe ¶ Archagenisius de morbis diuturnis scorpiōes si comedunt̄ assi ꝯfringunt lapides. ⁊ hoc signa ꝙ nō dꝫ fieri ipsoꝝ vstio in vltimo. ¶ Dixit. ale anseꝝ si vruntur ⁊ datur in potu cinis ipsorum confringunt lapidē. ¶ Dixit Amig. amare confringunt lapidē. ¶ Euforbiuꝫ qḋ appellat̄ simir maris ꝯfringit lapidē. ¶ Gūmi amaꝝ cōfrigit lapidē. ¶ Lachrymatio ramoꝝ vitis: vrina porci siluestris cōdisium: ⁊ radix mentastri ⁊ ameos. hec oia ꝯfringunt lapidem. ¶ Dixit filogorius in libro eius ad georgium de lapidibus illū q mingit harenam noli minuere: sed laxa euꝫ de colera ru. ⁊ nigra mediocriter attenuando nutrimentū eius. ita tamen ꝙ sit frigidum cū hoc. ¶ Absqꝫ auctore dixit sumere debent colūbe de seie lini ⁊ ī puluere sumat patiēs de stercore eaꝝ ꝑ volā. Iam per volas duas per dies: qm̄ ꝯfringet lapides ⁊ faciet eos descendere. ¶ Dixit Bim̄. in aggregatorio. scorpiones vsti debent cōburi cū sale armoniaco. ¶ Ga. de ꝯseruatione sanitatis si lapides generant̄ in renibus cum macie corporis oportunum erit regimē attenuatiuuꝫ ex parte lapidū tamen indiget cum hoc eo ꝙ desiccat. Ideo da in potu ei de aqua ordei excoriati ⁊ in cibo de piscibus trille: ⁊ de alijs oibus q̄ non habent viscositatē in se: ⁊ de auibus mōtanis: qm̄ aues calefactiue nociue sunt ei valde: ⁊ melior erit ei alijs: caro perdicis montane ⁊ coturnicis ⁊ volucrū ⁊ auium vallis post mōtanos ⁊ passeres: ⁊ debent euitare lac oē saluo lacte asinino. etiā debet esse regimen ipsoꝝ mediocre

in attenuatione in vltimo. ¶ Dixit filogorius. dꝫ ēt euitare satietates nauseatiuas: qm̄ ipse sunt origo huius passiōis: ēt da ei in potu de decoctione nigelle ⁊ asse fe. ad mundificandū vesicā de lapidibus q̄ in ea sunt. ¶ De mēbris dolenti. hec sūt signa lapidis ꝙ vrina est alba ⁊ tenuis ⁊ in inferiori parte eius dꝫ esse harena: ⁊ pruritus erit in darꝫ: ⁊ incordabitur veretrū absqꝫ occasione faciente ad hoc. Or si fuerit lapides in renibus erit dolor in lūbis cū vrina habenti in se harenā ⁊ dolor extimabit̄ ꝙ pungit.

¶ Dixit. lapides eruntaut in renibus: aut in vesica: aut in intestino appellato colon aut in articulis.

¶ Judeus. lapides renū sunt citrini ruffi parui ⁊ in harena: sed lapides vesice sunt albi. ¶ Dixit. da in potu de metridato: ⁊ de sebiziana: quoniam vtrunqꝫ confringit lapidem ⁊ clysteriza veretrum cum oleo scorpionis vngendo vesicā ⁊ similiter locum renū: ⁊ si fuerit in renibus supponendū est cū bombace: ⁊ fiat clystere cū eo: ⁊ da in potu de scorpionibus vstis in pon. cherat̄. iij. ¶ Dico de signis mortis velocis lapides in renibus accidūt in pinguibus ⁊ instrm̄ clysteris dꝫ esse tenue ⁊ subtile ⁊ imittendū est in veretro: dum cognoscet ꝙ applicuit ad finē vesice. deinde imponendū est ꝑ id qđ in corpore clysteris fuerit: ⁊ cānula clysteris iponi dꝫ veretro infātis: vt per eum imittat̄ oleū scorpionū vstoꝝ ⁊ alioꝝ ꝯfringentiū lapidē vehemēter. qm̄ ibi erunt vehemētiores actus ⁊ frequēter dꝫ hoc fieri in die pluries. ⁊ quādo egredit̄ vrina reiteretur ⁊ ꝓprie in nocte: ⁊ prohibeat̄ patiēti ꝙ non faciat vrinā postea per tp̄s. ¶ Dixit. hoc ē regimē mirabile ꝙ ꝯfringit lapidē absqꝫ dubio. ¶ Dixit Ha. de tyriaca ad cesarē. stercus muris ꝯfringit lapidē qui est in vesicā. ¶ Dixit. scorpio si comeditur cū pane ꝯfringit lapidem. ¶ Dixit. silr̄ faciunt lūbrici terre. ¶ De li. de aere ⁊ regiōe. q habent ventrē lenē ⁊ vesicā non vehemētis caliditatis ⁊ collū vesice eius non strictū non patient̄ lapidē. ꝯditiōes nō ꝯueniunt in infantibus: ideo patiunt̄ lapides: ⁊ viri habēt collū vesicaꝝ ipsaꝝ largum. ideo non retinet̄ in eis aliquod turbidū: ⁊ caliditas ventris vesice non sequit̄ multitudineꝫ sanguinis ⁊ caliditatē eius ⁊ venter renū calefiet ex cā multitudinis sanguinis ⁊ caliditatis eius: ideo magis patiuntur hoc viri in renibus. ¶ Lac calide cōplexionis generat lapidē in infantibus eo ꝙ calefacit ventrē ⁊ vesicā: ⁊ confert eis ad hoc vinuꝫ sumptum cum multa aqua valde: quoniaꝫ non erit timorosū super eos. ¶ Dico ꝙ dixit vinuꝫ cū aqua ad mundificanduꝫ semper qđ generatur in vesica ipsorum multa aqua miscetur cuꝫ eo qđ non noceat eis: ⁊ melius est apud me ꝙ remoueat̄ infans de ipso lacte: ⁊ nullo mō vtatur si fuerit propinque etatis. ¶ Or si datur semen melonū cum zuccaro ad comedendū illud purgabit vesicam ipsius semper: ⁊ dꝫ infundi in quolibet triduo in aqua calida: ⁊ frica vesicā vngendo eā cū violis: ⁊ cōprimēdo eaꝫ bene ꝓhibetur ꝙ non generabit̄ in ea lapis: ⁊ minget infans dum fuerit erectus: qm̄ melius erit ⁊ infestetur vesica de inferiori ꝑte vbi est daraꝫ: ⁊ eleuet̄ ad sursū bene: ⁊ non expedit ꝙ crudeliter aggrauetur: ⁊ abundanter nec frequenter fricet̄: qm̄ hoc calefacit: ⁊ generabit lapidē ꝓut dixit Ypo. tn̄ quotiēs mingit ifans dꝫ cōprimere vesicā ⁊ eleuare daraꝫ eius bene dū fuerit erectus: ⁊ infunde ipsuꝫ in aqua calida in quolibet triduo ꝓuocando vrinā eius cū eo qđ mundificat vesicam ipsi⁹ si fuerit abūdantiū capilloꝝ cū intēsa caliditate i corpe nisi renes eius largoꝝ meatuū gñabunt̄ i eo lapides multi.

¶ De epiđ. dixit. in tpe generationis lapidū in renibus patiūtur dolores crudeles. etiam in tpe transitus ipsoꝝ patiūtur qđ erit vehemētius ⁊ crudelius eo. ⁊ in omnibus alijs tpib⁹ patiunt̄ pōderositatē in loco renuꝫ. ¶ Dixit. gñant̄ lapides de vlceribus accidētibus in renibus in quibus sanies efficitur ⁊ ingrossabitur in quantū petrificabitur: ⁊ ad modū humoris a quo generat̄ erit color harene que in substātia erit vrine: aut forte fuerit cinereus: aut albus ad citrinitatem ēt citrinus bene aut rubeus. ¶ Dixit. renes attrahunt ad se aquositatē sanguinis. vnde quando largi sunt meatus in q̄bus attrahunt aquositatē hanc: attrahunt cum ea qđ fuerit grossum. vnde calefacta ipsa superfluitate in ventriculis renū petrificatus erit. vnde hec est spēs quedā de generatiōe lapidum. vñ cū adhereat hec superfluitas semel semꝑ suspēdet̄ cū ea qđ de suo genere erit ⁊ petrificabit̄ dum magnificabit̄ ⁊ in maiori pte nō cognoscet̄ in sapiētiori. Or si larg⁹ in eo fuerit hic meatus vrina fiet sanguinea. qm̄ trāsibit i eo quantitas multa de aquositate sanguinis. ¶ Dixit. non generat̄ lapis in renibus si fit vomitus aut attenuatum fuerit regimen: aut exercitiū factū fuerit aut ꝓuocata fuerit vrina.

¶ Dixit. infantes mingunt vrinā grossiorem vltra modū. qđ si contingit ꝙ adunet̄ aliqd ex ea in vesica nō egredietur i sola vice de leui. postea adheret cū eo in partibus attinētibus. ¶ Dixit. grossitudo vrine est causa primitiua in generatione lapidis sed de caliditate sufficiens erit quātitas moderata. qm̄ lapis gñatur i aqua balnei ⁊ balnei naturalis. si eorū aqua fuerit tepida. ¶ Dixit. ligatio lapidis in vesica erit post vrinam: sed ligatio eius in renibus erit ante vrinā. ⁊ generatur in infantibus in vesica: ⁊ in decrepitis in renibus: ⁊ impossibile est ꝙ fiat hec ex ⁊ debili caliditate coꝝ et frigiditate humoꝝ ipsoꝝ ⁊ in infantibus ex violentia caliditatis mouentur ipse materie a ventriculis renū ipsoꝝ cū sint tenues ⁊ quando applicant in vesica infrigidantur cū ipsa sit frigida ⁊ neruosa ⁊ pelliculosa: ⁊ i visceribus eius sit spatiositas magna: ⁊ hec subuenit̄ ad infrigidandū eam: ⁊ ligabit̄ ibi inde an forte hec vrina in infantibus fit vehementioris viscositatis ex decoctōe eius per caliditatē ex virtute opationū naturaliū ipsoꝝ ⁊ ingrossat̄ vrina coꝝ. ⁊ causa huius est ex multitudine comestionis ipsoꝝ ⁊ admixtione ipsius ⁊ motu ipsoꝝ facto post cibū: ⁊ lac confortat valde in hoc cū sit maior ad confortandū pre alijs in generatione lapidis ideo generat̄ lapis in eo qui comedit caseū in renibus. ¶ Ruffus ad vulgus dixit. q mingit vrinā nigrā cū dolore absqꝫ dolore in renibus eius gñabunt̄ post tp̄s modicū ⁊ ꝓprie si fuerit senex. vnde euitare dꝫ potum lactis: ⁊ ꝓuocatiua vrine ⁊ paucitatē laboris: qm̄ multitudo hui⁹ generat hūc morbū.

¶ De q̄ōnibus. de aere ⁊ regiōe dixit. lapides generant̄ in vesica ifantiū ꝓprie. qm̄ vesicaꝝ colla ipsoꝝ infantiū masculoꝝ sunt stricta valde ⁊ supfluitates in vrina ipsoꝝ sūt multe. ⁊ etas ipsoꝝ ē calidior etatib⁹: ⁊ his causis fit generatio lapidis: ⁊ pars ipsoꝝ saluabit̄ de eo: qm̄ he cause non ꝯgregant̄ in eo in infante: cuius substantia non egreditur de vētre leui ꝯgregant̄ supfluitates grosse magis: sꝫ caliditas vesice ignea erit ex calore stomaci: ⁊ lac intense caliditatis efficitur mā ad lapides: ⁊ silr̄ aque diuerse: ⁊ vrina clarificabit̄ cum generatione lapidis: qm̄ suba sedebit remanēdo vt fiat ex cā mā lapidum: ⁊ includit̄ vrina de lapide qñ cadet i collo vesice: ⁊ expellit eum ad collum vesice expulsio vrine cītando infantē donec fricet veretrū: qm̄ in ifante extimat̄ ꝙ veretrū est causa doloris eius. ¶ Infantes ⁊ in q̄bus generant̄ lapides debēt bibere vinū: ⁊ vinum debet esse in vltima tenuitate: qm̄ cōuenit ad faciendū descēdere vrinā: ⁊ nō calefaciendū eos ⁊ desiccat. non igit̄ generant̄ in mulierib⁹ lapides: sicut gñat̄ in masculis ex breui collo vesice ⁊ rectitudine eius ⁊ largitate ipsius qm̄ sunt minoris potus aque ⁊ frigidioris vesice. ⁊ aqua diuersa generat lapides i renib⁹ silr̄ ⁊ cause gñatiōis lapidis in renibus sūt ipse cāe q̄ gñant lapidē in vesica. ¶ De miamir. dixit. medicine oēs lapiduꝫ debent esse incisiue absqꝫ caliditate: qm̄ oēs sunt amari gustus ⁊ ꝯfert eis si dat̄ in potu de medicamine cātaridū ⁊ stafisagrie quolibet die ad modū nucille per. xxx. dies: qm̄ mūdificabit oēs: ⁊ iam scriptum est in ꝓuocatione vrine. ¶ De electōibus elkindi. ad lapides ad tollendū illos qui fuerant inhibendū ꝙ alij non fiant penitus. R. ʒ. ij. stercoris colūbe cuꝫ tm̄deꝫ zuccari albi: ⁊ bibat̄ cū aqua: ⁊ infanti det̄ dosis. ʒ. ß. ¶ Dixit Misusan. auctor li. obstetricū hic. ꝯfringit lapideꝫ potus aque balnei nālis ⁊ sessio in ea. ¶ Dixit. qñ lapis egredit̄ per fissuraꝫ caueas apa ne ponas sup membruꝫ de rebus lenitiuis ⁊ mitigatiuis doloris sicut doloris: sicut de oleis ⁊ mucillaginibus. ¶ De libro attributo ormos dixit. si assat̄ hyrūdo deiñ comedit̄ calide emittit lapidē penitus ¶ Athuriscus. lumbrici terre siccati: ⁊ triti: ⁊ bibiti cuꝫ vino ꝯfringunt lapides: ⁊ dixit. sanguis ceruoꝝ siccatus si dat̄ in potu ad lapidē ad aur. pond. i. deinde addendū est in eo: qm̄ ꝯfringet eū cū ꝓprietate violētia valde. ¶ Dixit. sāguis ceruoꝝ ꝯfringet lapides: sicut sanguis hyrci ꝯfrigit calamitaꝫ. ¶ De mē. do. qñ fit in vrina harenositas ꝓcedens ad vesicā ⁊ semꝑ pruritū faciet patiēs in pectine ⁊ virga ⁊ veretrum incordat̄ et ꝯsumit̄. Deinde si retinet̄ vrina subito noscas ꝙ lapis iaꝫ accessum fecit ad collū vesice. ¶ Antilis. qñ laborans lapide mouet̄ accedendo et laborādo vehemētior inde fiet dolor eius: et si requiescit alleuiabit̄ dolor: qm̄ nō adheret lapis cū vesica. ¶ Dixit. de signis eius est ꝙ appetit

laborans eo mingere postq̄ migit:aut forte egredieť anus
eius si lapis fuerit magnus. ¶ Dixit tactus lapidis ꝑui diffi
cilis erit ꝑ digitū fieri:qm̄ forte recessit de vesica cadēdo in
collo eius:in meatu vrine:⁊ expedit ꝙ in tp̄e tactus lapidis
non sit intestinū repletū:qm̄ hoc corrūpit tactū:⁊ clysterizā
dus est patiens ante hoc ad curandū qđ fuerit in intestinis:
ēt lapis magni tactus erit difficilis ⁊ extractio eius dū ipsū
nō hēbit liberꝫ i aliq̄ loco. ¶ Dixit.sedē dꝫ patiēs suꝑ scānū
supponēdo man⁹ genib⁹ ei⁹ ⁊ fissura fieri dꝫ ḋclinās ad ꝑtē
sinistrā a daraꝫ.ita caute ꝙ fiat i collo vesice iferi⁹ nō supra
ei⁹ corꝑe:ne fiat difficilis ↄsolidatiōis ⁊ si facta fuerit in col
lo eius ↄsolidabiť velociter caute sil'r vt fiat fissura minor vl
tra posse qm̄ meliorē hēbit finē. Et si fcā fuerit fissura i cor
pore vesice nō in collo ipsius in maiori ꝑte nō ↄsolidabiť:⁊
inde accidet manatio vrine. ꝙ si lapis fuerit magnus ⁊ nō
erit sufficiens ei fissura facta ꝑ te ⁊ indiget alia fissura maio-
ri valde.capiať lapis cū instrumēto tanaliū ↄfringendo eū i
exteriori ꝑte eius parꝫ:dūꝫ egredi possit. Ita ꝙ non fiat con
strictio in ꝑte interiori ei⁹ caute ne magnificeť fissura ⁊ restri
gere dꝫ cū digito suꝑ cuꝫ ex ꝑte interiori ad expellendū cuꝫ
ad partē exteriorē valde:⁊ expulsio fieri dꝫ ꝑ medianū digi
tū manus sinistre imissuꝫ ano ei⁹ ⁊ ingrere debes per ipsuꝫ
dū tāges eū attrahendo eū ad collū vesice.deinde vnge pe
ctinē ⁊ ꝑ aliū preter te opprimať ⁊ laueť dū detineať in cer
to loco.deinde penes hoc facienda est fissura.vñ si fuerit la
pis ꝑuus exibit ex violēta oppressione facta ꝑ te ei de parte
interiori.⁊ si fuerit magnus opus erit ad instr̄ꝫ extractionis
vt cuꝫ eo extrahať dū egrediať. ¶ Dixit si lapis accedit ad
virgā liga post eū cū filo ne reuertať ad vesicā extendendo
pellē ad ꝑtē capitis veretri:⁊ liga firmiter vt in posse habea
tur.⁊ scinde pro eo ⁊ eum extrahe.qđ si peruenerit ad caput
veretri noli eum infestare ꝑ oppressionē ad egrediēduꝫ:qm̄
excoriabiť cū eo caro:⁊ exinde excitabunť vlcera ⁊ dolores
vehemētes:⁊ scinde extremitatē veretri ⁊ eū emitte. ¶ Di-
xit.si post coitū lapidis fuerit dolor cū violentia:sedeat pa-
tiēs in decoctōe malue ortensis ⁊ semis lini facta in aqua ⁊
oleo tepido ad leniendū corpus ⁊ calefaciendū eū ⁊ ad miti
gandū dolorē.deide post exitū eius de ea pone suꝑ locū cū
butyro cocto tepide in bōbace infuso in ea:⁊ suꝑ butyꝝ bō-
bacēꝫ infusuꝫ in oleo ro.⁊ aceto:⁊ mitigato dolore vtendū ē
medicinis cōsolidatiuis. ¶ Et si ibi fuerit fluxus sanguinis
sedeat patiēs in aquis stipticis:⁊ pone in loco vel aqua de
thure ⁊ vitreolo tritis ⁊ de bōbace.deinde suꝑ oia pone bō
bacē multuꝫ infusuꝫ cū aceto.⁊ si fuerit cā fluxus sanguinis
aliq̄ vena ascēdēs ex expulsiōe ligature:nisi cessauerit sede-
at patiens in aceto potēti.qđ nisi incidať sanguis pone suꝑ
pectinē.⁊ testiculos minuēdo eū. ¶ Qđ post fluxuꝫ sangui
nis difficultas erit mingēdi noscas ꝙ sanguis coagulat⁹ ē.
vnde ipone manū in fissura ⁊ extrahe eū ⁊ cura eū cū aceto
aqua ⁊ sale dū mūdificabiť locus oino:⁊ si cōqueriť de do-
lore sedeat in die scđo ⁊ tertio i oleo ⁊ aqua tepefacꝫ. Et ni
si fuerit dolor:dissolue eū in tertio die. ¶ Et si accidit apā
ꝓcede velociter ꝙ sedeat in decoctiōe fenugreci:⁊ seminis
lini ⁊ si sentit punctionē ipone in vesica ḋ aqua mellis ad la
uandū eā cū ea:ponēdo super eaꝫ empl'm in quo sit cyminū
⁊ supponēdo ano de oleo ruthe. ¶ Dixit.si penes fissurā fa
ctam non suꝑuenerit sanguis multus dubitanduꝫ est super
hoc de corruptōe.vnde si videris ipsuꝫ esse nigrū ⁊ ruffum
scarifica eū statiꝫ empl'ando illud cū aceto ⁊ sale ⁊ panno li
ni ad ꝓhibenduꝫ corruptionē.⁊ qui sentit dolorē sub vmbi
lico cū frigiditate extremitatuꝫ ⁊ defectu appetitus cibi cū
rigore ⁊ febre acuta in mala dispōne erit:⁊ erit singultus in
aliquo:⁊ eo dolebit locus fissure:⁊ motus erit horribilis ivē
tre ⁊ huiusmodi q̄ erit i dispōne digna hēbit suā mētē firmā
⁊ colorē bonū ac appetitū bonū cibi:vnde fac ꝙ nutrimen
tū eius non sit ꝙ constipet ventrem oino ⁊ leniať ⁊ calefiat
vesica cū oleo ruthe ⁊ silib⁹.qm̄ si fuerit calefacta diminue
tur:⁊ noli vti eo qđ ꝓuocat vrinā:⁊ caute eo vti debes qđ
diminuit eā:⁊ cū fuerit tēpus mingēdi p̄cipe seruiēti ꝙ pre-
mat suꝑ ligaturā ne accedat vrina ad locuꝫ fissure ⁊ ꝙ non
egrediať de ea penitus:qm̄ ꝑ hoc regimē velocior erit sana
tio. ¶ Tabri.oleū granatoꝝ viridiū liquefacit lapidem ive
sica:⁊ inueni penes aaron ꝙ si dať in potu de scorpiōibus
vstis.3.i.ↄfrigit lapidē. ¶ Motus ēt factus post cibū ⁊ oia
q̄ ingrossant vrinā ↄfortant super gñationē lapidis etiā nu
trimēta grossa ⁊ frigida:ēt caseus recēs:⁊ habeť signatio su

per lapidē in vesica per vrinā spissaꝫ ⁊ sedimen harenosum
pruritū frequētēꝫ in veretro erectionē eius absq̄ꝫ cā ⁊ dolo
rē in daraꝫ ⁊ pectine:an forte postea accidet difficultas mi-
gendi:⁊ lapis accidēs in renibus minor erit ex paruitate vē
triculoꝝ renū.⁊ de leuitate ipsius ipse moraꝫ trahit per spa
tium longum ad modum lapidis in vesica.ideo erit minoris
duritiei. ¶ De custodia.ḋ lapidib⁹ ꝙ non generenť expedit
ꝙ euitet patiens illud qđ ingrossat vrinā ⁊ generat lapideꝫ
in vesica caliditas ignea:qm̄ vtraq̄ꝫ causa generat lapideꝫ
vnde nutriri debet cuꝫ rebus tenuibus cū bona digestione
qm̄ inferunt hoc morbū:⁊ euitet nutrimēta grossa ⁊ viscosa
sicut lac oua elixa etiā similā triossum ⁊ faludig:⁊ magis in
his euitet caseū precipue recentē ⁊ post caseum recenteꝫ pi
sces recētes ⁊ grossos ⁊ magnos ⁊ de fructibus eos qui fue
rint difficilis digestionis:sicut sunt poma ⁊ carnositates ci-
trorum ⁊ similia:ēt vina grossa ⁊ magna. ¶ Dixit.si lapis i-
cipit generari fiat vomitus post cibum pluries.⁊ vtendū est
medicinis ꝓuocātib⁹ vrinā ⁊ nutrimētis abstersiuis:⁊ si pe
nitus opus fuerit vtendū est macilentis tenuibus ⁊ lenibus
vino albo ⁊ tenui ⁊ euitet aquā turbidā ⁊ bibat aquā cola-
tā pluries:⁊ euitet totā aquā pantani ⁊ salsaꝫ:qm̄ aptat ad
generandū lapidē:⁊ vti debent in diebus in decoctione pu
legij polij maioris camepitheos radice indici ⁊ decoctione
ciceris imꝑatoris ⁊ radicis capilloꝝ veneris scolopendrie
cymini siluestris semis maluauisci:⁊ mentastri fluuialis:qm̄
hec ꝓhibent ꝙ non generanť lapides.⁊ ↄfringunt lapides
ꝑuos ⁊ eos emittunt per vrinā:⁊ solue naturā per dies si sen
tis ꝙ in corpore fuerit superfluitas suꝑabūdās ⁊ grossa nu
tricādo eū cū cibo frixo attenuatiuo cū vnctōe ⁊ balneo ad
p̄parādū ad euacuatōeꝫ:deiñ euacua cū medicamine violē
to qm̄ h̄ ꝓhibet ne gñeť lapis ⁊ dissoluit illū q̄ de ꝓxio tēpo
re fuerit:⁊ in maiori ꝑte lapis fit penes flegmonem acciden
tē in ipsis mēbris ⁊ ifert lapidē aqua turbida ⁊ medicine ca
lide que danť in morbis diuturnis:quoniam petrificant su-
perfluitates que sunt in renibus ⁊ vesica.

S ¶ Dixit.si lapis fuerit in renibus imobilis qđ cognoscitur ꝑ
dolorē fixū in vno loco solo.noli eam sequestrare cum me-
dicinis ꝓuocātibus vrinā ⁊ ↄfringentibus lapides anteq̄ꝫ
fiat calefactio cū ēplis cuꝫ ceroto mollificatiuo ⁊ laxatiuo:
hoc etiam debet fieri superabūdanter ne locuꝫ mollefaciet
inquantū debilitatur virtus eius valde ne fiat preaptatio
ad subueniendū ad expellendum id qđ fuerat obtentum in
eis:nec etiam debes premere ne accidat ꝙ nō poterint me-
dicine ad sequestrandū euꝫ ex violētia adhesionis eius i va
sis. ¶ Et si lapis trāsferť ⁊ cognosciť hoc ꝙ dolor quādo-
q̄ꝫ efficitur vehemētior ⁊ mitigatur quādoq̄ꝫ vtendū est ca
lefactione cū oleo tepefacto cū pānis ⁊ infusiōe facta suꝑ lo
cuꝫ de oleo ruthe ⁊ oleo camomille. ¶ Et si fuerit cū dolo
re frigiditas admisce cū eis castoreum ⁊ conueniens erit pa
nis decoctus cum vino infusus in oleo camomille.ēt farina
tritici decocta cū aqua ⁊ oleo sisamino:⁊ frequens dꝫ fieri
calefactio ad inducendū caliditatē eius vsq̄ꝫ ad ꝓfundum
⁊ ponenda sunt hec epithimata ⁊ emplastra semper locū in
quo erit lapis q̄ est locus in quo sentitur dolor:quoniaꝫ hec
loca quando mollificantur dilatantur meatus ipsorum ⁊ le
uis erit exitus lapidis super medicinas ꝓuocantes vrinā de
eis. ¶ Et si in dolore fuerit caliditas violenta valde trans
feratur cura ad stupefactiua:⁊ fiant postq̄ꝫ factū fuerit em-
plastrum mollificatum ⁊ appone ventosam cum igne:quo-
niam habet sequestrare lapidem velociter ⁊ mitigare dolo
rem:etiam appone eam in primo in proximo loco renuꝫ.de-
inde declina paulati paulati torquēdo dū ꝑueniet ad iferi
us in loco in quo patiens sentit doloreꝫ:⁊ sedeat patiens in
pila in cuius aqua cocta sūt fenugrecum:maluauiscum:ane
tum ⁊ camomilla:quoniam mitigat dolorem ⁊ de leui faciet
descensionem lapidis. ¶ Et si constipatur venter leniatur
efficaciter ne deponentur ex lenificatione ipsius meat⁹ vri-
ne ⁊ conuertetur ad sincopim negociuꝫ ex crudelitate dolo
ris ⁊ leniatur venter cum clysteribus:quoniā laborās hoc
dolore non poterit sumere laxatiua ⁊ confice emplastrum
mollificatiuum cum oleo sisamino adipe anatis oleo fenu-
greci oleo maluauisci ⁊ aneti:quoniam habent hec molli-
ficare corpora ⁊ dilatare meatus ⁊ conueniens erit empla-
strum cum fenugreco ⁊ semine lini:cuꝫ aliqua parte pingue
dinum ⁊ inseparabiliter debet fieri calefactio cuꝫ requie cū
emplastris mollificatiuis:dū dolor fuerit vehemēs. ¶ Et

si mitigatur dolor ⁊ minima ps remanserit noli eē remissus i ea ne debilitetur mēbrū: ēt de mollificatiuis silr ꝯ mitigatiuis doloris fiat ēplr̄ ꝯfectū de camomilla ⁊ maluauisco. ⁊ vnge eos cū ceroto ꝯfecto cū pte adipū ⁊ succis lenitis: ⁊ mitigato dolore vtēdū est medicis ꝯfrigētib⁹ lapidē tūc ⁊ ꝑuocatiuis vrine donec egrediatur lapis. vnde hoc est regimē lapidis in vesica. ¶ Qȝ si cū hoc accidit apostema ⁊ īflāmatio. cōpone regimē: ⁊ si opus fuerit minue: ⁊ hoc fiat post q̄ȝ manifestata fuerit tibi causa: ⁊ pone super hoc apāta in primo id qđ mitigat dolorē ⁊ mollificat modice. ¶ Dixit ruffus in lib. lapidis q̄ balnea sulfurea confringunt lapidem valde. ¶ Absq̄ȝ auctore. ℞. grana piperis. lxx. ⁊ terēdo ea bene ꝯ eis fac. vij. trociscos: ⁊ da quolibet die trociscum. i. in potu quoniam eum emittet per vrinam.

¶ De lapidibus in vesica. ℞. stercoris colūbaꝝ piperis ⁊ salis. añ. partē equalē: ⁊ def de eis quolibet die in potu cū decoctione pulegij. simil'r. ℞. corticis mableb: radicū sparagi: stercoris colūbaꝝ ⁊ ciperi: ⁊ distempando ea cū melle da ꝯ eis in potu dosis aur. pon. iij. ¶ Calath confringit lapidē reuersum est dictum ad Binserapion.

¶ Dixit. semꝑ vtēdū est in tpe īsultus doloris lenificatiuis ⁊ mitigatiuis doloris ⁊ tepefactionibus tpe insultus doloris vtendū est ꝯfringentibus lapides ⁊ ꝑuocantibus vrinā dū egredietur lapis ⁊ post exitum ipsius si fuerit apostema ꝯsidera si fuerit virtus fortis minue: sin aūt vtenduȝ est emplis epithimatibus dispargētibus dū dissoluatur apostema ⁊ maturabitur: ⁊ post maturationē eius admisce cū eis dissolutiua de foris ⁊ de intus. ¶ Qȝ si apostema fuerit magis ꝯdominans vtēdū est eo qđ dissoluit ⁊ dispargit in maiori quātitate super emplastrum: ⁊ si accidentia petrificationis fuerint vehemētioris velocitatis pone dispargentia in maiori quātitate: an forte erit cuȝ constipatiōe ventositas accidēs ex aliq̄ causa ⁊ dolebit magis. ¶ Qȝ si hoc cognoueris admisce cuȝ emplastris ⁊ medicinis sumēdis in potu de rutha aniso: ameos: nigella ⁊ similibus: dādo in potu de decoctōe ⁊ cōponēdo cū medicinis q̄ ꝯfringunt lapidē. vñ hoc ē totū regimē lapidū in renibus. ¶ Et illi q̄ fuerint in vesica nō accidunt in ea ex largitate ventris vesice: ⁊ qñ trāsmittitur ad collū vesice ⁊ ad veretrū: ⁊ ibi impinguitur in ipsa dispositiōe excitatur difficultas mingendi. vnde cuȝ vesica sit frigida ⁊ modici sanguinis indiget medicinis potētioribus alijs medicinis renū: vnde sedeat patiens in decoctione aneti: corone regie: cāomille: radicis maluauisci: se. lini: se. fenugreci: radicis cardonuȝ: spice: capilloꝝ veneris: folioꝝ agnicasti: simphonie pastoris: maiorane: ⁊ arthemisie: ⁊ vnge neruos ⁊ collū vesice cū oleis mollificatiuis: ⁊ misceantur cū eis cera ⁊ pinguedines mitigātes dolorē an forte opus erit tibi liquefacere galbanū aut bdelliuȝ cum aliqua pte alicuius olei: ⁊ ꝓprie bdelliū arabicū ad diliniendū eū cū eo: ⁊ balneari debēt cū aqua dulci: qm̄ mitigat dolorē accidentē de lapidib⁹ in renibus ⁊ vesica: ⁊ mollificat ⁊ dilatat: sed noli hoc cū negligētia vti: qm̄ mollificat virtutē membroꝝ: ⁊ vti debes eo cū tēperie cuȝ opus fuerit: ⁊ in quātitate cōgrua admiscēdo illud penes hunc dolorē cū oleis que ꝯseruant virtutē mēbroꝝ: sicut cum oleo alcanne in quo cocta fuerit spica inda. ¶ Qȝ si lapis morā trahit ⁊ nō egredit scindere debes veretruȝ desuper ꝑ latitudinē in loco in quo obtinetur lapis extrahendo ipsū: ⁊ hoc non dȝ fieri nisi post difficilē crudelitatē: ⁊ sunt medicine lapidū q̄ faciūt in hoc cū temperie. videlicet radix graminis scolopēdria: semen mentastri fluuialis: se. maluauisci: capilloꝝ ve. simphonia pastoris: ciperū: radix imperatoris siluestris: cyminū: se. cucumeris: melones: decoctio pētafilon: radix cannaꝝ: acetū squilliticū: ⁊ decoctio blitaꝝ: ⁊ medicine potētiores istis sunt sicut est lapis spongie: camepitheos: narmasac. polliuȝ mai⁹ decoctio ciceꝝ nigrorū: radix sparagi bdelliū iudaicū: ciperū egyptianū: radix rubi: cortices radicis lauri. se. radicis: vitrū vstuȝ: lapis iudaic⁹ medicamen induȝ qđ dicitur calab: sanguis hyrci: desiccatus tritus ⁊ sumptus i potu cū aqua mellis: cinis scorpionū ⁊ melior oībus est passerellis cognitus alutus: vȝ colicutula q̄ est minor alijs auibus preter regium: qui est cinerei coloris declinans ad citrinitatē: in cuius alis sunt linee ⁊ habet rostrū tenue: ⁊ in cauda sunt puncta alba plura ⁊ cauda habet cōmotiones plures: ⁊ est citrina semꝑ: ⁊ modice volat ⁊ per saltum leuem accedit. habitās in parietibus ⁊ in sepib⁹: sed apparet in hyeme ꝓpriе. virtus huius mirabilis ē in cōfringendis lapidibus non de renibus tm̄: sed de vesica etiā in ꝓhibendis gñatōibus lapidū ⁊ corpus eius dȝ fieri integre sicut ē: scȝ cinis tantū eius cuȝ pipere ⁊ folio ⁊ miscende sunt medicine ꝑuocantes vrinā ⁊ grossā rubedineȝ cū medicinis lapiduȝ sicut est rubea: cortices radicis capparis: ⁊ apiuȝ aque qđ inuenitur in radan. ¶ Qȝ nisi fuerit in corpore grossitudo humorū admisce medicinas q̄ ꝑuocant vrinā abundantē: sicut acoꝝ: daucū: ameos assaꝝ: casen: ⁊ similia ⁊ cantaride vtendū est cū cautela ⁊ misceantur cū his medicine attenuatiue: sicut est piper ⁊ foliū ⁊ velociter misce cum eis ꝯfringentia lapidem ⁊ admisce cū eis ēt stiptica aromatica: sicut est spica: calamus aromatic⁹: ⁊ amomū vt per hoc ꝯfortentur membra vrine. ¶ Hoc est medicamen cōpositū ad ꝯfringendū lapidē. ℞. seminis melonuȝ: calab: vitri vsti: dauci. añ. partē equalem dosis. ʒ. iij. cuȝ aqua ciceꝝ nigroꝝ. ¶ Aliud. ℞. stercoris colūbaꝝ. ʒ. i. ʒ. condisij. ʒ. i. cantaridū dauik. i. dosis cuȝ vino fiat. ℞. scorpiones ⁊ adure eos cum igne lēto in vase fictili nouo. dosis eius cerat. ij. cū andicon quolibet die pluribus diebus: qm̄ custodit corpus ne generetur lapis in eo. ¶ Aliud. ℞. Baurac distemperatum cuȝ melle. deinde dissoluendo de eo tertiaȝ partē eius cum. ℥. ij. aque radicis. da illud i potu ꝑ triduū quolibet die. ¶ Hoc est medicamen mirabile qđ descripsit ꝓ filogorio. Dixit frāgit lapideȝ ⁊ prohibet q̄ non generetur lapis: ⁊ mitigat dolorem renum de apāte calido aut alio: quādo mirabile est ad hoc ⁊ conuenit lapidi renū valde: quoniā vua nigrescit accipe olam fictilem nouam ⁊ laua eam cum aqua ebullita in ea: ⁊ postea eā desiccādo de ipsa aqua. macta hyrcum etatis quattuor annoꝝ ac de mediocri sanguine. ℞. in ipsa ola dimittēdo ipsuȝ in ea dū ligetur: deinde incide ipsum in partibus paruis in ola ponēdo sup eum pānum rarum: ⁊ dimittendo ipsuȝ sub celo in sole. ⁊ luna similiter dum desiccetur valde caute ne inueniet eum aqua pluuialis: aut aliqua humectatio: aut aliud ꝯtrarium vnde habita perfecta desiccatione in eo tere aliquam pteȝ cum modica parte spice intantū in quātū bonus sit odor ipsi⁹: dādo de eo in potu aur. pō. ij. cū vino dulci: ⁊ hoc debet fieri in tpe quietis doloris: ⁊ mirabilis erit effectus eius. ¶ De fissura pro lapide. dixit qdā antiq scindūt ꝓ lapide renū de parte posteriori in lūbis. ⁊ in hoc erit fallacia: imo derisio: qm̄ fissura vesice saluantur pl'es: videlȝ quoꝝ carnes sūt humide ēt illi qbus nō accidit apostema: ⁊ ipsoꝝ vulnera putredinē faciūt de leui saluantur. vnde q patiuntur apostema difficilem habebunt sanationē. qm̄ in iuuenibus accidit apostema calidū penes fissuraȝ: ⁊ in senioribus non adherēt vulnera: sȝ in pueris nō accidet apostema: ⁊ ipsoꝝ vulnera cōsolidabuntur. Ideo in eis ipsa passio erit leuior. ¶ Lapis magnus de leui detinetur: ⁊ difficilis erit egressio eius: sed paruus econuerso ⁊ rotundus facilem habet exitū: q̄ si ipe fuerit asper laborās eo potētior erit sua per fissurā. ⁊ aliud preter ipsaȝ: qm̄ consueuit pati dolorem: ⁊ si fuerit leuis ecōuerso. ¶ Ad faciendū mingere expedit q̄ fiat vrinatio si ibi non fuerit apostema: nec dolor vehemēs nō q̄ apostema factuȝ fuerit ex lapide: aut ex aliqua coagulatione sanguinis: qm̄ bona erit ad mitigandum dolorem si remotū fuerit vtrūq̄ȝ de meatu. ¶ Qȝ si difficile fuerit valde et non poterit cū ingenio instrm̄ vrinationis operari expedit q̄ fissura fiat inter sellaȝ ani et testiculos modo paruo et ponatur cānula in ea ad emittendū cū ea vrinaȝ: qm̄ melius erit q̄ homo viuat cū ea anteq̄ȝ alio modo moriatur. ¶ Dico infans cuius venter est in maiori parte siccus et stomacus et epar calidum aptus erit ad lapidem.

¶ Capitulum tertium cuius rubrice sunt.

De difficultate vrine et eius retentione.

De mictu siue egressione vrine naturali.

De dissuria cum ardore et difficultate ⁊c̄. ēt in. i. cap. et in. xi. cap. primo.

De coagulatione sanguinis et saniei in vesica: ēt i. i. ca.

Galienus in fine capi. iiij. li. megategni. De cura facienda cuȝ cathatiro vel syringa qđ est instrm̄ quo faciūt vrinationē laborantes retentōe vrine non est opus mihi dicere q̄ aliquis nō poterit curare eū cū eo bene: nisi fuerit peritus de situ vesice et eius creatione veraciter. ¶ De primo ca. de mē. do. si retinetur vrina opus erit nobis īspicere vtrū hoc sit ꝯ renibus: aut de meatibus vrine aut de vesica: q̄ si fuerit in pectine

eminentia rotunda vesica erit repleta:⁊ tunc expedit inspi-
cere vtruȝ meatus sit opilatus:aut actus musculi cõprimẽ
tis eaȝ ad emittẽdũ vrinã defecerit.Dico.expedit ꝯuerti ad
cutẽ:qm̃ emissio vrine fit ꝑ coadunationẽ vesice sup eã cuȝ
fortitudine:aut ex cessatõe musculi in effectu eius sed in hoc
fieri dȝ cõsideratio vt distinguat̃ semp inter hoc. ꝙ si fuerit
ex defectu actus musculi si erigit̃ patiẽs tali modo ꝙ collũ
vesice eius sit ad inferius statiȝ qd̓ cõprimit̃ cum manu sup
locuȝ inflatuȝ ꝓuocabit̃ exinde vrina.Sinautẽ meatus: vri
ne opilant̃.dixit ita tñ ꝙ nõ sit ex mollificatõe musculi circu
entis sup os vesice retentio vrine.¶ Unde si dissuria fuerit
absq; volũtate tunc expedit inspicere quot modis obturat̃
meatus vesice:q modi sũt tres:aut ex apãte:aut ex aliqua re
orta ibi:aut ex aliqua re ĩpedita ibi.sicut de lapide aut sanie
aut sanguine cõgelato:sed caro orta ibi:aut putredo ⁊ san-
guis fiunt post vlceratiõe ⁊ lapis habet signa p̃cedentia
q̃ sunt in capitulo lapidis.¶ Unde si testant̃ tibi signa lapi
dis:fac ꝙ patiens iaceat sup dorsũ ⁊ eleuent̃ pedes dũ fiãt
eminẽtes:cõmouẽdo ipm̃ diuersimode ad partes deinde p̃
cipe ꝙ studeat ad migẽdũ nisi minxerit iteratiȝ fac illud plu
ries.Sinaũt ꝓcede cũ instr̃o vrinatiuo.¶ Qꝛ si fuerit ꝑcus
sio sup lũbos aut pectinẽ:⁊ meditat̃ ꝙ cã huiusmodi ẽ apã
noli imponere vrinatiuũ instr̃m:qm̃ ex eo auget̃ apã valde.
tñ melius erit ꝙ fiat epithima cũ aqua tepida sup locũ ⁊ vn
gat̃ cũ oleo ꝑ.iiij.horas:aut plus:aut min⁹ dũ lenifiet apã ⁊
mollificabit̃.vñ lenificato apãte diminuet̃ dolor:quare p̃ci
pue ꝙ studeat ad mingendũ forte minget.¶ Dico. difficul
tas mingendi q̃ accidit penes incisionẽ emorroydaꝝ erit ex
ꝑte apãtis:vnde expedit ꝙ non inducat̃ ad mingendũ ⁊ ꝓ-
cedendũ est sup mitigãdũ dolorẽ cũ oleo ⁊ aqua calida ad
sedendũ in ea ⁊ super empl̃m faciendũ cũ cepis porris ⁊ bu
tyro cocto calidis sup anũ ad mitigandũ dolorẽ ẽt cũ modi
co potu ne vrĩa supueniat ad vesicã ẽt cũ modico cibo per
biduũ ad mitigandũ totã sũmã accidentiũ. deinde reuertẽ-
dũ est ad vsum.¶ Dixit.lenificato apãte cuȝ aqua calida ⁊
oleo cõprime vesicã cũ manu tua:⁊ premat in se patiẽs: qm̃
minget nisi apã fuerit magnũ.¶ Dico.repletio vesice signi
ficat ꝙ retentio vrine fit de meatu inferiori.ꝙ si fuerit vri-
na retenta ⁊ vesica vacua passio tũc erit:aut ex renibus:aut
ex meatibus vrine iter eos ⁊ penes hoc dȝ patiẽs sedere in
pila ⁊ emplet̃ vẽter cũ emplastris mollificatiuis:⁊ coquant̃
in aqua pile folia cauliũ ⁊ silia.⁊ dent̃ in potu ꝓuocãtia vri
nã ⁊ conferũt emplastra posita pluries super lumbos:qm̃ ħ
non erit ex apãte ⁊ debent p̃cedere apãta põderositas in lũ
bis ⁊ dolore ⁊ febris si apã fuerit calidũ:⁊ silr̃ seq debẽt apã
in vesica:si fuerit apã calidũ.Qꝛ si ante ħ minxerit sanguinẽ
possibile erit ꝙ sanguis ligatus aut putredo cecidit in mea-
tu vrine superiori:sed penes hoc ꝯferunt empl̃a ⁊ medicine
ꝓuocãtia vrinã:qm̃ multiplicant vrinam:⁊ expellunt eam.

5 ¶ Dixit.egressio vrine de vesica fit per crispationẽ ⁊ cõgre-
gationẽ vesice cũ rotunditate circũferẽti super vrinã ⁊ val-
de occurrit ei sup hoc musculus q est super mirac ventris si
vrina fuerit modica valde ⁊ vesica debilis.

y ¶ Dixit.si retinet̃ vrina:⁊ vesica est vacua si retentio ei⁹ fue
rit de supiori ꝑte meatus vrine ꝓcedẽtes ad vesicã sũt opi-
lati:aut in eis est sanguis:aut in renib⁹ est lapis:aut apã: aut
grossas humor:vnde perscrutari d̓bes de dispositõe corpo
ris:silr̃:deĩde ꝓcura in eis.¶ De vltimo ca.li.v. de mẽbris
do.dixit aut forte retinet̃ ex extensione vesice ex supabũdã
tia vrine q̃ erit in ea:quãdo aliquis mingere nõ curat:⁊ erit
hoc ex fortitudine retentõis vrine facte in parlamẽto popu
li:aut somno ꝓfundo:vnde extẽdet̃ vesica ex vrina vehemẽ
ter.⁊ debilitabit̃ virtus exĩde expulsiua:vnde nõ poterit cõ
tinere sup vrinaȝ ꝺm nature cursum ⁊ difficultas mingendi
fiet exinde.¶ Dico opus est ad curandũ eaȝ ꝙ debet restri
gere sup vesicã ⁊ restituere virtutẽ eius cũ oleo nardino ⁊
rebus calidis cũ stipticitate.¶ De.vi.de mẽ.do.dixit reten
tio vrine erit:aut eo ꝙ vesica non põt ꝯstringere sup vrinaȝ
de oĩbus partibus:aut eo ꝙ meatus est opilatus:aut eo ꝙ
neruus ꝓcedẽs ad vesicã de nucha defecit in actu suo.vn-
de tũc vesica nõ poterit cõstringere:⁊ non erit causa in hoc
debilitas eius met:sed dispositio virtutis volũtarie ab ea.
¶ Dixit.dȝ p̃cedere retentõi vrine ⁊ egestiõis facte ex debi
litate intestinorũ ⁊ vesice oppressio facta cũ manu ad occur
rendũ musculo debili sup operationẽ suaȝ.¶ Dixit. nõ de-
bes remittere ꝙ non interroget in huiusmodi passiõe de oc

casione semp.¶ Dixit qdaȝ habebat locũ quendaȝ de spõ-
dilibus spinalis eius cõcauuȝ ad interius ex ꝑcussiõe: vnde
retẽta fuit sibi vrĩa eius in die tertio:qñ ꝯdominatũ est apã
vesice ex debilitate spondilium ⁊ locus vesice eius dolebat
sibi quem curauimus ad modum illius in quo erat aposte-
ma ⁊ multotiens vesica patitur detrimentum:quando no-
cet extẽsio virtutis eius ꝯstrictiue sup vrinaȝ ⁊ hoc fit ex re
tẽtione vrine voluntarie:aut in somno.vnde si longũ fuerit
negociũ in hoc in vna vice post aliã erit vesica difficilis sen
sus:silr̃ ⁊ efficiet̃ silr̃ ex hac parte nõ expellens vrinã ꝺȝ vsũ.
¶ De sũmis mẽbroꝝ do.de tractatu p̃mo.retẽtio vrine fit:
aut ex parte mẽbri trãsmittentis ꝙ est renes ⁊ meatus vri-
ne de eis ad vesicã ⁊ tunc erit vesica vacua ⁊ vrina retenta
vnde si fuerit ex parte renũ patiet̃ patiẽs dolorẽ cũ põdero
sitate in lũbis:⁊ si fuerit ex parte meatuũ vrine nascentiũ de
renib⁹ erit dolor in vritide silis pũctõi.aut erit ex ꝑte vesice
qd̓ erit ex d̓bilitate ei⁹ d̓ ꝯstrictõe sup vrinã ꝑ signũ magis
manifestũ ⁊ cũ sit tũc ĩ ipsa dispõne repleta stati ꝙ ꝯprimis
eaȝ ꝓuocabit̃ vrina:qm̃ non patit̃ nisi debilitatẽ:aut erit ex
ꝑte meatus qui ẽ de vesica.qd̓ erit aut ex lapide:aut ex ve-
ruca:aut apãte:aut ex sanguine ligato ex impulsione spondi
lis cãnule spĩalis ad iteri⁹ erit difficultas migẽdi.¶ De.vi.
cap.De morbo ⁊ accidẽti.dixit opilat̃ meatus vrine ex abũ
danti siccitate accidẽti in collo vesice:⁊ erit in febribus cau
sonicis ⁊ siccis ĩ qbus ex ꝑfecta siccitate eius nõ poterit pa
tiens loqui dũ non humectet̃ os eius cũ aqua.¶ De.vi.ca.
minutio vene saphene dissoluit difficultatẽ mingẽdi cuius
cã est apã vel supabũdãtia sanguinis ĩ corpore.¶ Dixit:vi
di plures appropinquari morti ⁊ pars ipsoꝝ mortua ẽ ex re
tẽtiõe vrine in qbus oĩbus ipsoꝝ vesica videbatur extensa.

f ¶ De tractatu.vij.amphorismoꝝ.dixit Ypo.dissuriaȝ ac dif
ficultatẽ eius dissoluũt potus vini ⁊ minutio sed expedit ꝙ
incidant̃ vene interiores.

y ¶ Dixit.si cũ difficultate mingendi fuerit dolor: hoc erit aut
ex apostemate calido:aut ex excitura:aut ex vlcere. aut ex cõ
plexiõe egrediẽti qualitatẽ ⁊ diuersa:aut ex vẽtositate gros
sa.Sed si fuerit difficultas in motu:erit aut ex debilitate vir
tutis:aut ex apãte:vnde ex oĩbus passionibus his si fuerint
ex frigiditate sanabit eas potus vini:⁊ occurrere in hoc lo-
co potus vini qd̓ magis sit vinuȝ ⁊ minor sit lymphatio ei⁹:
⁊ sanat ẽt apã qñ accidit de sanguĩe grosso absq; repletio-
ne in corpore:⁊ ĩ apãte qd̓ erit ex repletiõe absq; aliqua di
minutione facta in corpore:lȝ nõ fuerit repletio ⁊ virtus sit
potẽs minutio sanabit eos:sed ĩ hoc minuẽda est saphena.
¶ De morte veloci in quo fuerit difficultas mingẽdi cũ te
nasmõ vehemẽti:morit̃ in die septimo.⁊ si accidit ei febris
q̃ ante hoc non fuerat ⁊ supabũdãs erit vrina eius saluabit̃.
¶ De.xiij.ca.De vtilitatibus mẽbroꝝ dixit. Uenit ad nos
qdã macilentus ⁊ extenuatus q nõ poterat mingere dũ nõ
ꝯgregaret̃ in vesica ipsius vrina supabũdans.vñ cõieci il-
lud fuisse ex siccitate vehemẽti mẽbroꝝ eius:qm̃ causa eius
erat ꝙ meatus vrine eius siccatus est induratus ⁊ cõstrict⁹
vnde indigebat vt coadunaret̃ in sua vesica vrina supabũ
dãs vt posset expelli violenter.inde apta cõstrictura meat⁹
quẽ curauimus cuȝ vnctõibus rebus oleis nutrimentis hu
mectatiuis ⁊ balneo ⁊ sanatus fuit de passiõe illa. ¶ Inter
cetera verba eius hoc manifestat̃ ꝙ hoc silr̃ fit ex abundan
ti coitu:cuius causa erit humiditas quã gñant nodule vel
glandule q̃ sunt ex vtraq; ꝑte vasoꝝ ipsius q̃ desiccãt ⁊ nõ
trãsmittũt humiditatẽ:sed penes coituȝ ꝯsumit̃ hec humidi
tas ex abundãtia illius qd̓ egredit̃:lȝ nõ patiant̃ in se desic-
cationẽ ex duritie.Dixit.erit difficultas mingẽdi eo ꝙ desic
cant̃ hec instr̃a cuȝ intensiõe coitus:ꝫ in quodam viro hoc
fuerat cui p̃cepimus vt euitaret coitum ⁊ inde sanatus fuit.
¶ De.vi.ca.li.ij.d̓ epi.dixit.dissoluit̃ difficultas mingendi ꝑ
minutioneȝ si fuerit ex repletiõe.aut ex apãte cal̃o.¶ Dico
ꝓut vidi ⁊ exposui ystoĩ.in eius colica fit sessio in aqua cali-
da ꝯferẽs retẽtiõi vrine:eo ꝙ mollefacit musculũ vesice ve
hemẽter ⁊ dilatat vehementer oẽs ꝑtes. ¶ Iudeus dixit.
fit ẽt cũ apãte supficiei epatis difficultas mingendi:qm̃ arte
ria q̃ accipit aquã cõstringit̃ ad difficultatẽ mingendi.cly-
stere fiat cũ stercore colũbaꝝ ⁊ mumia:⁊ coquat̃ rarb ⁊ cuȝ
ea calefiet vesica dũ fuerit calida:qm̃ soluent vrinã: ⁊ sede-
at patiẽs in pila decoctõis ciceꝝ cauliũ ⁊ fenugreci:⁊ vnge
dorsuȝ ⁊ vesicã cũ oleis dissolutiuis ⁊ attenuatiuis:sicut cũ
oleo lilioꝝ ⁊ maiorane.¶ Dixit.non est aliqd̓ vtilius diffi-

cultati mingendi pila frequēti cū calefactione humida ꝛ vn
ctione cū oleo. ¶ Dixit si iponis de pilis croci in veretro ꝓ
uocabit vrinā: ꝛ si clysterizatū fuerit cū oleo scorpiōis ꝓuo
cabit inde vrina. ¶ Dico vidi in quodā loco: qm̄ si iponis
pediculū foramini veretri statiꝫ ꝓuocabit vrinā. ¶ Absqꝫ
auctore. dixit quidā passus est difficultatē mingēdi qui nul
luꝫ iuuamentū suscepit de aliqua medicina: vn̄ qdaꝫ teri fe
cit de cortice oui mūdificato de pāniculis bene. ℥.i. ꝛ cū tm̄
deꝫ zuccari admiscēdo ipsaꝫ dedit eā ei in potu ꝛ minxit sta
tiꝫ. ¶ Dixit Aarō habeť ꝙ retentio vrine erit ex apāte i ite
stinis per siccaꝫ nām ꝛ retentōeꝫ fube: ꝛ habeť ꝙ erit ex de
bilitate vesice ꝑ coadunatōeꝫ vesice: ꝛ interrogeť si retenta
fuerit vrina ei⁹ per spatiū lōgi tp̄is. ꝛ cognosciť vtruꝫ hoc sit
ex paralisi in musculo eius: ꝙ interrogeť vtrū ibi fuerit aliq̄
percussio aut sil'e: ꝛ significatōes illi⁹ q̄ accidit ex lapide ꝛ exi
tura manifeste sunt. ¶ Dixit. curanda est difficultas vesice
cuꝫ aromatibus stipticis tā in empl'o positis q̄ꝫ datis in po
tu: sicut cū cynamomo cipero cassialig. spica: ꝛ gariofilis di
stēperatis cū melle ꝛ da eis in decoctione in potu: ꝛ fac sil'r
empl'a: da ei de dyacucurma vngendo vesicam cū oleo nar
dino: aut lauri: aut sambucino: ꝛ admisce cū eis ꝑtē aliquam
stipticoꝝ. ¶ Ad difficultatē mingendi in infantibus. ℞. ru
thā ꝛ cicer impatoris de aqua ipsaꝝ paꝝ da. ¶ Qꝫ si fuerit
vesica inflata ꝛ vrina retēta: ita ꝙ qn̄ cōprimiť super eā ꝓ
uocabiť vrina ꝛ emittiť. deinde retineť vrina ꝛ nō emittiť ni
si per oppressionē hoc erit ex debilitate vesice de coaduna
tōe facienda super vrinā ad expellendū eā. ¶ Noli opari in
aliq̄ passiōe difficultatis mingendi si fuerit cū apāte aut do
lore vehemēti valde cū instr̄o vrinatiuo: ꝫ ꝓcede cuꝫ aqua
calida oleo ꝛ lenificatione ad mitigandū dolorē cū mollifi
catiōe: qm̄ cū his rebus mitigať dolor sed alleuiatio dolo
re cōprime super vesicā tūc. Qꝫ si fuerit inflata cōprimēduꝫ
ē penes nos ꝺ suꝑioribus eis ad iferiora: ꝛ ifestādū ē dū fuerit
dolor vehemēs: tn̄ ꝓcede ad mollificādū ꝛ lenificādū vt mi
tigeť dolor in primo. deinde cōprime ad ꝓuocandū vrinaꝫ
postea sil'r. ¶ Aaron. difficultas migendi. vij. modis fit: aut
ex apāte in meatu de quo habeť significatio per fortitudinē
doloris in ipso loco in quo erit apā. ꝛ ꝙ transmittiť in vrina
aliqua pars eruginosa: aut ex apāte in intestinis ifestantive
sicā ꝛ ꝓhibēti de opatōe eius. ꝛ habeť significatio suꝑ hoc
ꝙ cū ea erūt accidentia intestinoꝝ videlicet retētio egestio
nis: ꝛ sil'r de dolore vꝫ nausea cū accidētibus tenasmō ꝛ si
milibus: aut ex debilitate vesice de coadunatōe suꝑ vrinā ꝛ
habeť significatio eius per cāꝫ primitiuā vtrū retēta fuerat
vrina. ꝛ extensa inde fuerat vesica: ꝛ qn̄ opprimiť super eam
miget. Aut ex palysi i musculo eius ꝛ habeť significatio per
cāꝫ primitiuā vtrū sedebat suꝑ aliqꝺ frigidū: aut passus fue
rat percussionē: aut ex coagulatōe putredinis ꝛ habeť signi
ficatio ꝙ ante hoc egrediebať putredo: aut modo sili ꝺ san
guine: aut de lapide: ꝛ habetur significatio ꝑ significationes
lapidis. ¶ De cura difficultatis mingendi q̄ fit ex ꝺbilitate
vesice: vtendū ē aromatibus odoriferis stipticis ꝛ calefacti
uis paꝝ: sicut cynamomo: mace: cipero: cassialig. gariof. spi
ca ꝛ dandū est de eis ad modū nabee ꝛ empl'm fiat de eis. in
decoctione aūt da in potu de amorosia ꝛ diacucurme an̄. ℥.
i. ꝛ illinitio fiat cū his sil'r. ꝛ ꝯferūt ide oleū nardinū oleū mu
scilinū ꝛ ꝑs oleoꝝ calidoꝝ ꝛ coquēda est in eis aliqua ꝑs sti
pticoꝝ. ¶ Ad difficultatē mingēdi in ifante. dāduꝫ ē lacta
trici de eo qꝺ ꝓuocat vrinā. ¶ Paulus dixit fit de ꝑalisi in
vesica difficultas mingendi. ¶ Paulus. si difficultas migē
di fuerit absqꝫ apāte calido lapide coagulatiōe sanguis exi
tura nec aliqua cā sil'i. inspice ꝙ si fuerit i vrina acuitas ꝛ si
gnificauerit compl'o in oib⁹ alijs signis ꝙ in corꝑe cōdn̄ať
colera noscas ꝙ ex colera fit difficultas mingēdi: vnde vtē
dū est rebus corrigentibus eā: sicut aqua ordei piscibus bal
neis ꝛ regimine humectatiuo: euitatis rebus acutis ꝛ vino
penitus etiā exercitio impetu ꝛ tardatione more de cibario.
¶ Qꝫ si vria fuerit tenuis ꝛ alba ac cāe ꝯiūcte signāt malā
cōpl'onē frigidā: vtēdū ē vino calido ꝛ medicis ꝓuocātibus
vrinā ꝛ pila. Qꝫ si vria cū albedine fuerit grossa noscas ꝙ ħ
erit ex hūore flegmatico opilāte foramia vrine aut collū vesi
ce: vnde ꝓcede cuꝫ syru. ace. ysopo. i. zuffa pane porcino ori
gano ꝛ ysopo. i. assa ꝛ mabrut. nec est vtendū instr̄o vrinati
uo in apāte calido ꝛ flāmatōe ꝛ si difficultas mingendi acci
dit in febribus epithimandū est cuꝫ oleo rutaceo ꝛ oleo ana
tino. ꝙ si retineť vēter fiat clystere. accidit ēt de paralisi in

vesica difficultas migēdi qn̄qꝫ: ꝛ qn̄qꝫ fluxus vrie ꝛ ħ est in
capl'o ꝑalisis. ¶ Alexāder dixit. si fuerit vria difficilis emis
sionis ꝛ videris ea albā aut grossaꝫ: sil'r illud erit ex frigidita
te ꝛ abundanti balneatōe facta cū aqua frigida. vnde da ei
de eo qꝺ ꝓuocat vrinā cū tēperie p̄cipiēdo ei ꝙ balneatio
nē faciat in aqua calida: ꝛ vtať vino calefacto ꝛ sōno ibi. ꝛ si
fuerit ruffa tenuis ꝛ pūctiua: incipe ad corrigendū cōplexio
nē cū minutōe se. melonū citruloꝝ papauere ꝛ balneo aque
dulcis cuꝫ temperie. Et inspice qn̄ difficultas mingendi fit
vtrū cū ħ fuerit sanies: aut ardor: aut p̄cesserit ei aliqꝺ apā:
aut aliquis ardor. deide curādū ē iuxta modū illius. ¶ Si
mon dixit: fricatio fiat lūboꝝ illius suꝑ quē difficilis erit mi
ctus cū oleis calefactiuis. sicut oleo narciscino: ꝛ sedeat pa
tiens in decoctione ciceris imperatoris fenugreci caulium
maluauisci ꝛ rape: ꝛ calefac pectinē cū ratha elixa clysterizā
do ea cū mumia: ꝛ dando in potu de eo qꝺ ꝓuocat vrinam.
¶ Dico iuxta qꝺ vidi per simonē. mict⁹ difficilis fit: aut ex
lapide: aut ex ꝯgelatōe sanguis: aut ex sanie: aut ex flegmate
crudo coagulato: aut ex apāte cal'o: aut frigido: aut ex apā
te i itestis aut ex ꝑalisi i musculo. ꝛ lapis cognosciť ex signis
ipsi⁹ ꝫ coagulatōes sāguis ꝛ saniei cognoscunť qm̄ i eis p̄ce
dēt vlcera. Coagulatio sāguis igrossat vrinā. ꝛ ꝑuatio signo
rū vlceꝝ ꝛ musculi doloris ꝛ apātis calidi cognosciť ꝑ inflā
matōeꝫ ꝛ velocē suꝑuentū passiōis ꝛ apā frigidū qꝺ idurať
paulatiꝫ: ꝛ qn̄ vehemēs fit apā in intestino recto cognosciť
ꝑ cognitionē stercoris. ¶ De sūmis cōpēdiosis difficultas
mingēdi si fuerit ex ꝑte carnis dure orte in meatu incurabi
lis erit penitus: ꝛ quotiēs fuerit in vrina aquositas eius erit
ex renibus: ꝛ quotiēs fuerit in ea albedo cū ꝯdensatōe ex ve
sica erit. ¶ Dixit. via cōis curatōis difficultatis mingēdi fit
ꝑ curā balneū calefactionē ꝓuocātia vrinā illinitōeꝫ vētris
cū piretro baurac ꝛ melle ꝛ hoc fieri dꝫ in balneo ꝛ moram
trahere debēt in balneo dū sudent abūdāter ꝛ vehemēter.
ꝛ hec est cura difficultatis mingēdi absqꝫ lapide ꝛ absqꝫ vl
cere qꝺ est ex apāte ꝛ q̄ fuerit ex vlcere curať ꝑ semia frigi
da sic̄ ꝑ semē melonū: semē citruloꝝ ꝛ ꝑ lac caprinū: ꝛ lac aſi
ninū ꝛ ꝑ clysteria lenificatiua ꝛ ēpl'a frigida: ꝛ ꝯfert difficul
tati mingēdi ꝙ clystere fiat i veretro cū oleo balsami. ¶ Di
co. hoc ꝯfert spēi q̄ fit ex priuatione sensus vesice ad moduꝫ
longe retentōis vrine dixit. confert difficultati mingendi ꝙ
clystere fiat cū oleo rot. ℥. in quo infusi sint. x. scorpiones al
bi i sole: ꝛ fiat clystere cū cānula argētea ꝛ imittať ei postea
vt velociter applicet. ¶ Absqꝫ auctore ad difficultatē min
gendi medicamen mirabile. intromitte patientē in balneuꝫ.
ꝛ sedeat in pila calida ꝛ desiccatis corticibus melonū tritis
ad modū collirij: da ei in potu duꝫ fuerit in balneo: qm̄ stati
minget. ¶ Dico. cura huiusmodi fieri dꝫ cū pila vnctōibus
ꝛ syrupis lenificatiuis. ¶ Theodosius. fit q̄dā spēs ex pau
citate vrine ex opilatōe venaꝝ epatis. ¶ Dico. signū ei⁹ erit
lenitudo vētris absqꝫ corpore in lūbis ꝛ vesica. ¶ Dixit. si
fuerit difficultas mingēdi ex apāte erit paulatim: ꝛ qn̄ diffi
cilis fit mictus subito erit ex lapide. aut ex coagulatione san
guinis ꝛ similibus.

¶ Antilis de faciendo mingere ꝛ paulus dixerunt si accidit
opilatio meatus vrie ex sanguinis coagulatōe aut ex sanie:
aut lapide sedeat patiens super instr̄m acutū suꝑ radicē ani
eius tm̄ ꝛ detineať de ꝑte posteriori ꝙ non cadat ꝛ accipiať
lana ꝛ ligeť mediū ei⁹ cū filo: ꝛ imittať filū ipsū in capite in
feriori capitis instr̄i vrinatiui ꝛ extendiť duꝫ egredieť ꝺ ꝑte
altera. deinde incidať qꝺ suꝑfluū totū fuerit postq̄ꝫ extēsuꝫ
fuerit ex vtraqꝫ ꝑte ne fiat difficilis cōuentōis in egressu de
instr̄o cū egrediť qn̄ attrahiť ꝑ filū: sed lana imittiť ibi ad ꝓ
hibendū ne p̄cedat ad os instr̄i vrinatiui coagulatio sangui
nis aut saniei. ¶ Dixit. iponi dꝫ instr̄ꝫ vrinatiuū in eo: tn̄ se
deat patiēs suꝑ instr̄m acutū suꝑ radicē caude eius: ꝛ deti
neať de posteriori ꝑte eius ne cadat: eleuando genua ei⁹ pa
rū super testiculos: ꝛ remouēdo vnū ab alio. ¶ Dixit. qn̄ se
debit super os dorsi eius adequabiť foramen vesice magis
q̄ꝫ esse pōt: sꝫ iponať instr̄m cathatir vel syringa suꝑ hūc ter
minū ad inferius veretri: postq̄ꝫ vnctū fuerit cū oleo ꝛ mucil
lagine: viscosa: ꝛ qn̄ applicabit ad inferius veretri erigendū
ē: ꝛ declinādū est ad vmbilicū: ꝛ ipellať paulatiꝫ iuxta vnū
modū. aut. ij. cū imissuꝫ fuerit iuxta hūc modū illꝺ erit oppor
tunū ad grossitudinē ipsius loci apti ꝛ postea p̄cipue si diffi
cilis fuerit imissio eius: ꝛ cōuertať ꝙ declinet veretruꝫ ad i
ferius: ꝛ in hoc debes sequi semꝑ leuē accessuꝫ ꝛ modicum

dolorē:qm̄ hoc significat sup̱ bonū ꝓcessū:⁊ cū applicuerit
ad spaciositatē loci ⁊ sentiť inde extendeť filū ad extrahēdū
ipaȝ lanā:⁊ sequeť lanā vrina. ¶ Dixit.aut forte postea igre
dieť:aut sanguis coagulat⁹:aut sanies i cathatir ⁊ habebiť
signū ꝙ ꝑueniet ad caput cathatir:ipsū istr̄m nō dȝ hr̄e acu
tū cū hoc ⁊ modicū supfluū de capite cathatir ad modū me
dij capilli tm̄:ad r̄mouēdū qđ appōiť capiti cathatir. ¶ Di
xit.silr̄ clysterizāda ē vesica si opus fuerit ad hoc ꝙ ligeť cū
cathatir aliq̄ bursa ad ponēdū i ea medicamē tuū:⁊ magis
ꝯueniēs erit aliq̄ vesica manu apta ⁊ mūdificata. ¶ Dico ꝙ
instr̄m vrinatiuū qđ faciūt moderni erit melius ħ:qm̄ caput
ipsi⁹ cānule ē lene ⁊ planū hn̄s foramina i lateribus ꝑua ⁊
multa i qb⁹ nō poterit igredi sanguis coagulat⁹:neqȝ sanies
penit⁹ ex ꝑuitate ipsoꝝ:⁊ eo ꝙ sūt multa foramina si opilať
vnū vrina igredieť ꝑ aliud:⁊ oino igrediť ꝑ aliqđ ipsoꝝ. Qȝ
si ei fuerit difficultas ex aliq̄ ꝑticula saniei coadunata i can-
nula instri hȝ acū igrediētes in ipsa cānula:⁊ lȝ nō penetret
dū emittet qđ igressū fuerit in instr̄o:tn̄ illud expellet ⁊ remo
uebit ⁊ illud qđ ego ꝯfeci magis ꝯueniēs ē ħ toto:qm̄ ē istr̄ȝ
vrinatiuū ꝯfectū de plūbo vt torqueať ⁊ inuoluať ad foramē
foraminis:qm̄ euitādus ē dolor:cū instr̄m vrinatiuū multo-
tiēs inferat vlcerationē ⁊ dolores ide. ¶ Dixit Antilis. vn̄
opus est ꝙ apteť ꝑ qualibet etate ⁊ forma instr̄ȝ vrinatiuū
iuxta modū ipsi⁹. ¶ De li. vrine attributo. H. dixit fit q̄dam
spēs de difficultate mingendi ex grossitudine humiditatuȝ.
¶ Dico. significatio huiusmodi habeť ꝙ egredieť in vrina
flegma crudū. ¶ Binserapiō dixit si difficultas migēdi fue
rit ⁊ fuerit apa magnū i vesica ob hāc cām nō aptabiť opa-
tio instri vrinatiui. Qȝ si vehemēs fuerit negociū sup̱ patien
tē ⁊ ꝓpinquus fuerit ꝑditiōi ⁊ i timore fuerit ne augeat istr̄ȝ
vrinatiuū dolorē scinde modice iuxta daraȝ in latere eius:⁊
ipone in ea cānulā ad emittēdū vrinā:sȝ peius erit ꝙ nō ꝯso
lidabiť ⁊ hoc minus pei⁹ erit in salute patiētis in ꝑditōe ei⁹.
Dixit. ⁊ pone sup̱ fissurā de mollificatiuis. ¶ Dixit. difficul-
tas mingēdi si fuerit cū dolore aut erit ex apate aut ex vlce-
re:aut ex aliquo opilāte meatū. Dixit. si fuerit absqȝ dolore
erit ex defectu sensus vesice ex mala cōplōne frigida ⁊ defe
ctu virtutis musculi ei⁹ sicut in eo cui accidit ꝙ retinebit vri
nā ꝑ lōgū spatiū. ꝙ si cū retentōe vrine fuerit vesica vacua
passio erit supra. ¶ Dixit. si coagulať sanguis in vesica non
hr̄ significatio sup̱ ħ ꝙ vria retieť post exitū sanguis eo ꝙ cū
hoc excitabiť debilitas anhelitus citrinitas coloris ꝑu⁹ pul
sus sincopis ⁊ solutio. ¶ Dixit difficultas mingendi si fuerit
ex apate dȝ curari ꝑ pilā epithima ⁊ vnctionē cū oleo camo
mille. ¶ Qȝ si fuerit ex grossitudine vrine ⁊ humorib⁹ gros-
sis fiat cura cū fortioribus ad ꝓuocādū vrinā ⁊ attenuādū
sanguinē:⁊ coquať in aqua pile arthemisia:laurus:maiora-
na:caules:fenugrecū:anetū corōa regia:cicuta:⁊ sterc⁹ colū
baꝝ:⁊ ēplȝ fiat cū eis ⁊ deť eis i potu đ aq̄ radicis ⁊ đcoctōe
pulegij rubee tincto. acori:⁊ vngať locus testiculoꝝ cū oleo
scorpionū:⁊ deť i potu de syrupo acetoso sqllitico:qm̄ hȝ ici
dere ⁊ attenuare:⁊ ꝯfert coagulatōi sāguis ⁊ difficultas mi
gēdi accidēs in febrib⁹ curať ꝑ epithimata ⁊ vnctionē cuȝ
oleo aneti:⁊ ꝑ pilā in cuius aqua coquiť maluauisc⁹:camo-
milla:viola:cicer impatoris. ¶ Qȝ si fuerit difficultas min-
gendi ex vētositate grossa deť ei i potu de oleo pētadac. cuȝ
aqua radicū ⁊ vngať loc⁹ testiculoꝝ cū oleo nardino ⁊ oleo
iesemino aut balsami:⁊ iponať de eo veretro cū modico ca-
storeo musco ⁊ aqua rute:⁊ erit mirabile i hoc. ¶ Dico. deť
signū de p̄mo cap. de virtutib⁹ naturalibus dixit. oēs hoies
qn̄ patiunť difficultatē vrine cū hoc patienť dolorē in cor-
de ⁊ mingunt harenā. ¶ Dixerūt. dolor ipsoꝝ est in renib⁹.
¶ Dico distinctōeȝ cōpletā ad gn̄a vrie. retineť vrina :aut
ꝙ renes nō attrahūt eā ⁊ signū eius ꝙ vrina retineť absqȝ
dolore pōderoso in dorso nec in flancis ⁊ vritidib⁹:neqȝ ve
sica erit lesa:nec in collo vesice erit aliqua opilatio iuxta qđ
manifestabiť:⁊ cū ħ erit vēter lenis:aut accidit in corpe infla
tio leuis ⁊ ydrops ⁊ supabūdās sudor:aut erit retētio vrine
cū renibus ⁊ erit retēta penitus:⁊ in eis erit morbus vȝ apa
aut lapis aut sanguis coagulatus:⁊ cōe erit in toto ꝙ dolor
erit in lūbis cū vacuitate vesice:tn̄ si fuerit lapis manifeste
erūt significationes lapidis ante hoc:⁊ si fuerit apa calidus
cū dolore erit aliqua pulsatio:lȝ dolores renū cū pōderosi-
tate tm̄:⁊ si fuerit apa durū subito nō retiebiť vria ⁊ erit pau
latiȝ paulatī:⁊ erit pōderositas tm̄. ⁊ si fuerit sanguis coagu
latus aut sanies antecedet eos vlceratio. ¶ Qȝ si fuerit re-
tētio eius ex ꝑte meatuū vrine de renib⁹ erit vesica vacua
⁊ dolor in vritide vbi ē iste meatus cū pūctiōe ⁊ morsu: qm̄
dolor meatus dȝ esse pūctiuus absqȝ pōderositate ⁊ penes
hoc ꝑscrutāde sūt oēs significatōes in renib⁹. Qȝ si fuerit ex
ꝑte vesice:aut erit ex debilitate eius de expulsiōe:vn̄ cōpri-
me sup̱ eā cū vesica fuerit stabilis:qđ nisi ꝓuoceť vrina pas
sio erit in collo eius:⁊ tūc scrutande sunt significatōes p̄di-
cte. Qȝ si fuerit ex apate calido in his locis sequeť apa vesi
ce febris cognita:⁊ recoliť meatus colli vesice ex coaduna-
tōe accidēti paulatiȝ ei. ⁊ opilanť ex hūore grosso ipsi meat⁹
⁊ signū huiusmodi ē regimē grossū. ¶ Dico. qn̄ curas reten
tionē vrie accidētē ex apate noli breuiter opari cū aqua te
pida ⁊ vngere cū oleo tepido spatio modico:ȝ frequenter ⁊
abūdanter vt lenificeť apa ⁊ cōpescať dolor:qm̄ tūc possibi
le dr̄ ꝙ miget:vnde cōprimēda ē vesica duȝ mingat. ¶ De
antidotario antiquo dixit. qn̄ retineť vria suppone ano mo
dicū salis:qm̄ eū migere facit cito:aut ipone veretro aliquē
capillū croci. ¶ Bim̄. in sūmis si difficilior ⁊ vehemētior fit
difficultas mingēdi ex apate abūdanter fiat vnctio cū oleo
⁊ epithimate ⁊ lōga fiat sessio in balneo vt sedeat abundan
ter ⁊ vehemēter:⁊ si vehemētior inde efficiť sedeat in deco
ctōe cauliū sqnāti:⁊ stercoris colūbaꝝ:⁊ illinitio fiat i lūbis
pectine ⁊ daraȝ cū baurac piretro ⁊ sinape dū miget. ¶ Di
xit. si fuerit in aliquo vlceratio:deinde diminuēte sanie inci-
pit vrina difficilis fieri de die in diē alterū: noscas ꝙ caro
supflua orieť ibi. ¶ Dico ꝓcede velociter cuȝ cura anteꝗȝ
opilenť meatus penitus:⁊ impone instr̄m vrinatiuū ad exco
rianduȝ ipsam:ꝙ si orta fuerit ⁊ inde opilentur meatus scin
de in vesica modice.

¶ De simplicib⁹. ameos ꝓuocat vrinā. abūdāter. ¶ Rubea
tinctoꝝ. ꝓuocat vrinā abūdanter. Rubea tinctoris ꝓuocat
vrinā multā ⁊ grossā:⁊ ipsa est efficacior alijs medicinis in
hoc. ¶ Apium montanum prouocat vrinām abundanter.
¶ Myrrha prouocat vrinam. ¶ Piper multum forte fa-
ciet mingere sanguinem. ¶ Ysopus. i. assa. ¶ Cyminum sil-
uestre ꝓuocat vrinā colericā abūdāter. ¶ Carui cardamo
mū ꝓuocāt vrinā. ¶ Spica ꝓuocat vrinā. ¶ Orobuȝ ꝓuo
cat vrinā magis. ¶ Rutha euacuat corpus ꝑ vrinā cū abū
dāter faciat i ħ. ¶ Sisileos ꝓuocat vrinā velociter. ¶ Se-
men melonū ⁊ cucumeris ꝓuocāt vrinā. ¶ Ameos cardo
elixus ⁊ bibitus ꝓuocāt vrinā abundantē ⁊ fetidā. ¶ Squi
nantū semen melonū ꝓuocāt vrine. ¶ Dya. myrrha trita ⁊
emplāta sup̱ pectinē infantis ꝓuocat vrinā:ēt trita ⁊ come
sta dissoluit difficultatē mingēdi:⁊ decoctio radicis eius ⁊
semē boni sūt difficultati migēdi. ¶ Decoctio maiorane bo
na est difficultati mingendi in potu data:aut si sedet in ea.
¶ Ameos ꝓuocat vrinā violenter. ¶ Cantarides ponunť
cū medicinis q̄ ꝓuocāt vrinā ad faciēdū velocē dissolutōeȝ
in difficultate mingendi. ¶ Dico iuxta qđ vidi ibi. ℞. semis
melonū:seis apij:ameos:dauci:apij mōtani:añ. p. equalē cā
tarides. p. quarť. i. dosis. ʒ. iij. ad dissoluendū difficultatē mi
gēdi statiȝ:si fuerit retētio ipsius đ renib⁹ ⁊ supiorib⁹. ¶ Ar
themisia si decoquiť ⁊ sedet in aqua ipsius ꝓuocabit vrinā:
ac si pecten empleť cū suba ipsius hoc facient cū fortitudi-
ne. ¶ Dya. si difficultas mingendi fuerit valde coquať ar-
themisia cū abrotano:maiorana:maluauisco:caulib⁹:racha
mētastro:ysopo. i. assa. ⁊ silib⁹ ⁊ sedeat in eis patiēs. ⁊ emple-
tur pecten cū decoctione maluauisci:⁊ si sedeat in ea dissol-
uet difficultatē mingēdi. ¶ Azadrb dixit hadigorius ꝙ ꝓ-
prietatē hȝ ad ꝓuocanduȝ vrinam ⁊ dissoluendum difficul-
tateȝ mingendi. ¶ Attrahyndus dixit potio lactis dissoluit
difficultatē mingendi ⁊ ꝓuocat vrinā. ¶ De sūmis cōserua
tōis sanitatis. Accidet q̄daȝ spēs de difficultate mingēdi ex
comestione reꝝ stipticaꝝ:si frequenter facta fuerit ⁊ ex fre-
quētatōe calefactiuoꝝ desiccatiuoꝝ eo ꝙ hec ꝯstringūt ori
ficia vasoꝝ ⁊ curať p̄ma ꝑ comestionē reꝝ frigidaꝝ humi-
daꝝ vt sunt in caplō litargie:qm̄ ꝓuocāt vrinā cū fortitudi
ne ⁊ vnge vesicā:⁊ frica latera ipsius cū oleo ruthe oleo cu
cumeris asinini ⁊ silibus. ¶ Dico plura sūt q̄ emittūt vrinā
si imponunť in veretro:aut sufflanť in eo. ¶ De experimen
tis mahumet. binabilcaid ad retentōeȝ vrine ꝓprie in pue-
ris. ℞. adipē pulloꝝ colūbaꝝ:⁊ eū liq̄faciēdo in vase mūdo
admisce eū sup̱ ciatū. i. vini:⁊ da in potu ei:qm̄ dissoluet vri-
nā statiȝ. ¶ Hoc ē efficax medicamē ⁊ velox. ℞. granorum
mableb excoriatoꝝ. ʒ. ij. simirion excoriati. ʒ. i. zuccari. ʒ. iij. ⁊
bibat illud duȝ fuerit in pila:in cuius aqua coctū fuerit ane-

tuz camomilla cuz stercore columbino. ¶ Dixit. flos camo
mille maioris puocat vrinā. ¶ Assar puocat vrinaz: sqnā
tū ⁊ granū mirti. ¶ Sa. sauina puocat vrinā plusq̄ʒ alia me
dicina. ¶ Atburiscus lac mulierū puocat vrinā abundātē
sumptū in potu. ¶ Dixit. Sa. alleū puocat vrinā absinthiū
⁊ potio ipsiꝰ. ¶ S. dixit: absinthiū mūdificat qđ in venis erit
de humore colerico cū puocatōe vrine. ¶ Dya. oleū balsa-
mi sumptū in potu puocat vrinā. ¶ Decoctio carpobalsa-
mi puocat vrinā. ¶ Ozimū folior latorꝝ puocat vrinam ⁊
lac. ¶ Dixit Bim̄. puocat vrinā ⁊ lac cū fortitudie. ¶ Agnꝰ
castus sumptꝰ in potu bibitꝰ in quātitate. ʒ. ij. cū vino ⁊ glā-
des puocāt vrinā. ¶ Dya. S. caro melonū puocat vrinaz.
¶ Dya. semē melonū ⁊ cucumeris. ¶ Bim̄. comestio cepa-
rū elixarꝝ puocat vrinā. ¶ Camomilla bibita aut posita in
decoctiōe ad sedendū i ea puocat vrinā: ⁊ albi floris camo
milla ē vehemētioris puocatōis vrine ⁊ panicū. ¶ Dya. se
men eruce puocat vrinā. sʒ siluestris ē potētior in h̄. ¶ Por
tulaca puocat vrinā. ¶ Dya. daucū. dixit. S. q̄ est in puoca
tōe vrine potētius alijs medicinis. ¶ Dya. poliū maius p-
uocat vrinā. ¶ Dya. ypericū puocat vrinā. ¶ Dya. deco-
ctio acori puocat vrinā. ¶ Dya. crocꝰ puocat vrinā. Dya.
gūmi oliue siluestris pūctiuū i lingua puocat vrinā. ¶ Yso
pus. i. assa puocat vrinā. ¶ Dya. gūmi granorꝝ viridiū puo
cat vrinā. ¶ Dya. cicuta. S. trifoliū. i. andacoca puocat vri
nā. ¶ Bim̄. granū tritici excoriatū coctū cū semie feniculorꝝ
⁊ factū in pulte puocat vrinā. ¶ Dya. cicera puocāt vrinā.
¶ Dya. d̄coctio cicerꝝ nigrorꝝ puocat vrinā magisq̄ʒ cicera
alia. ¶ S. d̄ sauia fac̄ migere sāguinē. ¶ Dya. S. armoniaci
cū emittit cū vrina sanguinē. ¶ Farina orobor facit minge
re sanguinem. ¶ Cyminum ortense dixit. Gal. q̄ facit emit-
tere vrinam abundantem colericam. ¶ Cucube prouocāt
vrinam. ¶ Galie. apium prouocat vrinam: sed semen eius
potentiꝰ ē in hoc. Dya. radix apij siluestris ⁊ fructus eius p-
uocat vrinā. ¶ Dya. dixit. S. q̄ puocat vrinā ⁊ puocat cā.
¶ Camedreos dixit. S. q̄ velociter facit descēdere vrinaz.
¶ Carui puocat vrinā. ¶ Dya. radix casen puocat vrinā
⁊ semē eiꝰ h̄ facit. ¶ Dya. porꝝ puocat vrinā: ⁊ silr oēs spēs
eius ⁊ porꝝ vineale ē potētius in h̄. ¶ Cortices radicis cap
paris ⁊ fructꝰ eiꝰ puocat vrinā: sʒ fructꝰ ē debilior. ¶ Dya.
amig. amare bibite puocāt vrinā. ¶ Radix dragontee si co
medit̄ postq̄ʒ assa fuerit puocat vrinā. ¶ Dya. radix mari-
ni roris puocat vrinā si bibit̄ cū vino. ¶ Dya. si elixa fuerit
arbor myrrhe: ⁊ cū ea emplat̄ pectē ifantis puocat vrinaz.
¶ Dya. dixit. S. radix myrrhe puocat vrinā. ¶ Dya. bdel-
liū iudaicū milob ⁊ sal si bibit̄ de eis aur. pon. i. cū aqua mel
lis puocat lac ⁊ vrinaz. ¶ Dya. spica nardina ē puocatiua
vrine ⁊ potēs in hoc. ¶ Dya. sisimbriū puocat vrinā. ¶ S.
Dya. ciperꝝ potēs ē in puocatōe vrine. ¶ Dya. S. cassiali-
gnea puocat vrinā magisq̄ʒ spica. ¶ Dya. cytoniū puocat
vrinā. ¶ Dya. S. dixit q̄ radix sisilcos: ⁊ magis q̄ʒ radix se-
men eius puocat vrinā velociter. ¶ Butyrꝝ coctū puocat
vrinā. ¶ Dya. citoniū ɔditū cū melle puocat vrinā. ¶ Ole
um yreos puocat vrinā. ¶ Dya. S. dixit rutha ex icisiōe eiꝰ
i hūoribꝰ grossis euacuat corpꝰ p vrinā. ¶ Dya. iuniperū. i.
arar puocat vrinā. ¶ Dixit. S. q̄ moderate puocat vrinā.
¶ Mel puocat vrinā. ¶ Dya. dixit ruffus q̄ illud puocat
vrinā. ¶ Solatrū siluestre puocat vrinā. ¶ S. granū sola
tri floris ruffi potēs ē i puocatōe vrie. ¶ Dya. fructꝰ solatri
siluestris puocat vrinaz. ¶ S. rubea ⁊ decoctio eiꝰ puocat
vrinā ⁊ mēstrua. ¶ Radix puocat vrinā ¶ Dya. semen ra
dicis bibitū cū aceto puocat vrinā. ¶ Bim̄. corme vitis al
be in p̄mo quādo oriūtur si comedunt̄ prouocant vrinam.
¶ Dya. Bim̄. rubea tinc. puocat vrinā. Dixit. S. q̄ ipsa p-
uocat vrinā grossā abūdāter an forte faciet mingere sangui
nē. Dixit badigorius. q̄ pprietas eius facit descendere vri-
nā. Rubea tinctoris facit descendere vrinā: an forte sangui
nē abūdāter. ¶ Dya. radix peonie trita ad modū vniꝰ amig
dale ⁊ crebellata de cindeto: ⁊ bibita cū aqua mellis prouo
cat vrinā. ¶ Dya. granū pini bibitū cū semie cucumeris: p-
uocat vrinā. ¶ Dya. origanū puocat vrinā. ¶ Bimasuy. co
stū puocat vrinā. ¶ Dya. S. herba foliorꝝ latorꝝ. i. caltrias
cē dʒ in caplo stomaci elixū quoqʒ bonū ē stomaco. ¶ Di-
xit Gal. calab puocat vrinā. ¶ Faba puocat vrinaz. Dya.
dixit. calamꝰ aromaticꝰ puocat vrinā modice. ¶ Caro ritij
marini puocat vrinā. ¶ Dya. semē cucumeris puocat vrinā
¶ Dya. dix̄. S. granatū acidū vehemētioris puocatōis vrie

est q̄ʒ aliud granatū. Dixit Bim̄. puocat vrinā ex tenuitate
accetositatis eius. vñ syrupus granatorꝝ acidorꝝ puocat vri
nam. ¶ Feniculi prouocant vrinam. ¶ Dyascorides Ga-
lie. herba aneti ⁊ semen eius prouocat vrinam. ¶ Aqua or
dei excoriati puocat vrinam. Focca cōfectū de ordeo puo
cat vrinā. ¶ Pars iterior rapar elixa puocat vrinā. ¶ Fu
mus terre puocat vrinā. S. ⁊ silr dixit Bim̄. q̄ fumus terre
puocat vrinā. ¶ Paulus nigella si frequēter bibit̄ puocat
vrinā. ¶ Dya. puocāt mora vrinā. ¶ Bim̄. si bibit̄ d̄coctio
eius puocat vrinā. ¶ Radix arboris lupinorꝝ dixit. S. qdā
ponūt de feniculis modicū: ⁊ in medicinis puocātibꝰ vrinā.
¶ Cauda eqna bibita cū vino puocat vrinā. ¶ Dya. alleū
siluestre puocat vrinā. ¶ Dya. semen indici multorꝝ foliorꝝ
puocat vrinā vehemēter. ¶ Lumbrici terre si bene terunt̄
⁊ bibunt̄ cū vino cocto puocāt vrinā. ¶ Lactuca puocat
vrinā. ¶ Dya. dixit Bim̄. hec puocāt vrinā: acorꝝ: ciperū spi
ca ida optima: cortices cassielig. cynamomū: carpobalsamū
enula: semen lini: semen iuniperi: laudanū: cornu vltramari-
nū: radix fumus terre: eruca: sqlla: absinthiuz mentastruz flu
uiale: carui: semen apij siluestris cicera nigra: hec oia prouo
cant vrinā: si de quolibet ipsorꝝ dant̄ in potu cū aqua fenicu
lorū: aut aqua apij: aut aqua cicerorꝝ nigrorꝝ. ¶ Ruffus de
li. eius ad vulgus dixit aliter corallus recēs puocat vrinā ⁊
mundificat sanguinē. ¶ Dya. spēs floris cinerei si de eis bi
bit̄ in quātitate. ʒ. viij. sanat difficultatē mingēdi. ¶ Carpo
balsamū si bibit̄ cōfert de difficultate mingēdi. ¶ Semen
ozimi foliorꝝ latorꝝ si bibit̄ Dya. ⁊ ozimū latorꝝ foliorꝝ h̄ fa-
cit. Dya. corallus ruffus ɔfert valde difficultati mingēdi: ēt
nigrꝝ ē sile ei. ¶ Decoctio capillorꝝ veneris ɔfert difficulta
ti mingēdi. ¶ Dya. d̄coctio darsisaban ɔfert difficultati mi
gendi. ¶ Fabarola. i. aial puū qđ qñ tangit̄ rotundū fit qđ
fit sub amphoris aq̄ hñs plures pedes si bibit̄ cū vino con-
fert difficultati mingendi. ¶ Gal. radix sparagi si decoqua
tur ⁊ bibat̄ decoctio eius ɔfert difficultati mingēdi. Et se-
mē eiꝰ sile facit. ¶ Dya. azadrab pprietatē hʒ ɔferēdi diffi
cultati mingēdi. ¶ Radi. spuma maris vermicularis forme
habens in suo colore citrinitatem confert difficultati migē-
di. ¶ Dyasc. lapis iudaicus limatus ad modum ciceris ⁊ bi
bitur in quantitate dauik. iiij. ʒ. aque calide confert difficul
tati mingendi. ¶ Dyasco. farina oroborum cuz aceto sanat
difficultatem mingendi. ¶ Dyasco. camepitheos datur in
potu ad difficultatem mingendi. ¶ Dia. semē apij quod ap
pellatur smirrion confert difficultati migendi. ¶ Dyascor.
camedreos si bibitur recens: aut bibitur decoctio eius con
fert difficultati mingendi. ¶ Diasco. oleum amigda. cōfert
difficultati mingendi. ¶ Dyasco. amigda. amare conficiun-
tur cum vino confecto ɔferūt difficultati mingēdi. ¶ Dya.
ad difficultatē migēdi: clysterizet̄ veretrū in quātitate vniꝰ
nuclei d̄ sale dissoluto cū aceto ⁊ bonū erit ⁊ ɔferēs. ¶ Abs
qʒ auctore myrrha si terit̄ ⁊ bibit̄ cū aq̄ ɔfert difficultati mi
gēdi. ¶ Decoctio maiorane ɔfert difficultati mingēdi.
¶ De mē. do. retentio vrine: aut fit ex debilitate virtutis ex-
pulsiue: aut ex opilatōe: aut ex paucitate sensus vesice: ⁊ opi
latio erit ex lapide: aut ex putredine: aut humore grosso: aut
ex sanguine coagulato. Accidit etiam ex disiunctione spon
dilis lumborꝝ facta ad interius difficultas mingendi ⁊ pau-
citas sensus vesice erit quēadmodū erit penes somnum: vn
de repletur ⁊ non expellit: aut eo q̄ extenditur cū intensio-
ne. quando aliquis retinet vrinam voluntariaz. ¶ Judeus
dixit. fit etiam difficultas mingendi ex apostemate intestini
recti: qñ infestat vesicaz sicut fit in incisione emorroydaruz
¶ Stercus colūbarꝝ si clysterizat̄ cuz eo cū mumia puoca
bit vrinā. ¶ Si elixa fuerit rath ⁊ calefacta fuerit vesica cū
ea calide puocabit vrinā: ⁊ vnge ventrē ⁊ pectinē cū oleis
calidis ⁊ sedeat patiēs in decoctione asse fe. raparū ciceris
imperatoris ⁊ cauliū. ¶ Hoc est medicamē bonū ad reten
tionē vrine ex frigiditate ⁊ grossitudine. ℞. piretri: piperis
sinapis ⁊ haurac ⁊ distemperando ea cū melle illini cuz eis
daraz ⁊ pectinen. ¶ Hoc est medicamen indum expertum
ad difficultatem mingendi. ℞. nucem indam putridaz ⁊ sul
fur ⁊ fumigium fac cum eis in emboto argenteo posito capi
te emboti in foramine veretri. ¶ Dixit. q̄ semen lactuce pa
paueris ⁊ lini prouocant vrinam si cum difficultate erit mi-
ctus mirabiliter data in potu aut in illinitiōe posita. ¶ Si
imponunt̄ capilli croci in foramine veretri puocabāt vrinā
si retentio vrine fuerit ex modica causa. ita q̄ qñ vrina pa-

tietur pressuram vehementer emittet totum id qđ erit in ve
sica. ¶ De morte veloci. Gal. in quo fuerit difficultas min-
gendi: ⁊ accidit ei pressura vehemens morietur in septimo.
Or si accidit ei febris que non fuerat ante: ⁊ absidans fuerit
eius vrina sanabitur. ¶ De epidimia. si fuerit difficultas mi
gēdi ex repletōe minutio fcā in venis q̄ sunt iteriori pte genu
eā dissoluet: dissoluit ēt difficultatē migēdi si fuēit ex cā apā
tis sanguinei. ¶ Dico expedit ꝙ inspiciatur in hoc: qm̄ basi
lica in pncipio minuenda est melius ⁊ in pedevena in fine.
¶ In quo accidit colica ex dissuria que appellaẗ yleos mo-
rietur per hebdomadam nisi accidet ei febris ⁊ emittatur ex
eo vrina. ¶ Dixit. G. ego non vidi aliquem egrotum in tali
dispositione: an forte Hyppo. viderit hoc.
¶ Hoc est electuarium conferens difficultati mingendi val
de: ⁊ caliditati ⁊ doloribus oibus renum ⁊ epati. ℞. acori. l.
fu. xxv. spice kliti. xxiiij. dauci. xxij. cinamomi. xxxij. myrrhe.
xvi. assari. xxv. se. apij montani. xvi. piperis nigri. xvi. olei bal
samini. xvi. carpobalsami. xvi. cassielig. xij. amomi. xvi. stafisa
grie. viij. radicis liquiritie. xvi. rubee tinctoris. xvi. congregē
tur oia ⁊ infundantur. ʒ. x. dragaganti in vino ⁊ cum eis fiant
quasi auellane: ⁊ dētur in potu. De meamyr. ⁊ habeo ego in
eo correctionem. ¶ Dico. hoc est medicamen mirabile qđ
cognoui de mēbris dolentibus. ¶ Or si fuerit difficultas
mingendi: deinde videris in pectinem inflationem rotundā:
noscas ꝙ vrina erit retenta in vesica: ⁊ cā sue retentiōis erit
non de renibus: neqꝫ de meatibus opus erit ꝙ cognoscatur
vtrum cā in sui retentione erit potentia debilitatis musculi
vesice. vnde opprime super inflationem: ꝙ si emittitur vrina
inde cā erit debilitas: ꝙ nisi cognoscitur cā erit sanies. vnde
opus erit ꝙ erigas patientē tali modo ꝙ collū vesice ipsius
declinans sit ad inferius: ⁊ premere debes super inflationeꝫ
ꝙ nisi emittitur vrina: noscas ꝙ cā in sui retentione non erit
ex parte debilitatis musculi qui constringit super vrinam ⁊
firmiter habeas ꝙ meatus vrine est opilatus ⁊ opilatio eius
erit triplex: aut eo ꝙ apā erit in collo: aut aliqđ ortum est in
eo: aut aliqđ cadens erit in eo: sicut lapis: aut sanies: aut san
guis coagulatus. ¶ Or si precesserint ea signa lapidis dein
de retineẗ vrina subito: noscas ꝙ lapis detentus est in collo
vesice. vnde iacere debet patiens super dorsum eleuādo pe
des dum presint toti corpori deinde commouendi sunt pe-
des vehemēter postqꝫ fuerit bene rectificatus: quia nisi vri
na emittatur: iterum fiat ipsa operatio ⁊ cōmotio fiat poten
tior ⁊ vehementior: ꝙ nisi emittatur vrina procede cum in-
strumēto vrinatiuo. ¶ Or si ante hoc apparuerit vrina san
guinis aut saniei est possibile ꝙ hoc sit ex coagulatione san-
guinis vel saniei coadunata ⁊ possibile erit hoc absqꝫ pre-
cessu mictus sanguinis aut saniei: quoniaꝫ possibile est ꝙ sa-
nies vlceris sit modica ⁊ ligata fuerit ibi aut fuerit aliqua
pars ipsius in meatu vrine: ⁊ instrumentum vrinatiuum ma
nifestabit totum illud. ¶ Or si hoc totum fuerit priuatum ⁊
manifestatum fuerit tibi ꝙ regimen erat ociosuꝫ generatiuū
humoris in extenuatione procedit ꝙ prohibet ad mingen-
dum particula aliqua humoris crudi ⁊ grossi. ¶ Et si reten
tio vrine habuerit aliquam causam primitiuam: sicut est per
cussio: aut casus super vesicā: noscas ꝙ causa est in hoc apo
stema: vnde caueas ne imponas instrumentum vrinatiuum
dum fuerit in hac dispositione: quoniam auget in apostema
te: ⁊ pcede ad curādū cū aq̄ tepida ⁊ oleo dū lenifiat extēsio
⁊ mollefiat: pcipiēdo ei ꝙ studeat ad migēdū pmēdo suꝑ ve
sicā moderate: qm̄ emitteẗ vria. Siaūt reiterāda ē lēificatio
⁊ mollificatio. ⁊ fiat cura cū eo ꝙ dissoluit apā dum minget.
¶ Dixit. ꝙ transmissio vrine in dispositione naturali erit per
coadunationem vesice cum circunferentia super vrinam: ⁊
valde subuenit super hoc musculus qui est super mirach vē
tris. Et si fuerit vrina que est in vesica valde modica: vesi-
ca erit debilis. Ideo difficultas mingendi fit ex debilitate
musculi qui constringit vesicam super ipsius vrinam. ¶ Di
co hec cura debet fieri in tempore oppressionis dum emitte
tur vrina ⁊ post hanc curam debet fieri confortatio ipsoruꝫ
locorum. ¶ Dixit accidit mollificatio huius musculi illi cu-
ius vrina retinetur per spacium longum si illud cum affligit
atqꝫ nocet: qm̄ vesica in hac dispositione extenditur vehe-
menter ⁊ debilitatur postea operatio ipsius musculi.
¶ Dico ꝙ difficultas mingendi fit aut de renibꝰ aut de mea
tibus vrinalibus aut de vesica: ⁊ que fuerit de renibus ha-
bebit secum dolorem in lumbis cum ponderositate vehemē
ti ⁊ que fuerit de meatibus vrine habebit secum doloreꝫ ve
hementem in vritide: ⁊ in vtraqꝫ dispōne nō erit inflatio in
pectine ⁊ que fuerit de vesica habebit super pectinem infla-
tionem rotundam: ⁊ erit aut ex debilitate musculi expellētis
qđ cognoscitur ex cā primitiua quam diximus: ⁊ ex eo quā-
do opprimitur super vesicam vrina emittetur aut ex aliquo
impedienti in interioribꝰ meatus qđ fit ex apostemate ex car
ne orta ex sanguine coagulato ⁊ de lapide ⁊ sequende sunt
significationes ad curam iuxta quod dictum est.
¶ Binserapion. dixit dissuria cum ardore ⁊ difficultate erit
aut ex acuitate vrine aut ex apostemate aut vlceratione aut
ex chimo corrupto congregato in instrumentis vrine.
¶ Dixit difficultas mingēdi si fuerit cū dolore penitus erit
ex apostemate aut sanie coagulata aut ex vlcere aut ex ven-
tositate grossa iflatiua: ⁊ si fuerit absqꝫ dolore erit aut ex de-
fectu sensus vesice aut ex debilitate eius musculi expellen-
tis vrinam ⁊ vtraqꝫ causa erit aut ex longa mora abundan-
tis vrine in vesica aut ex corruptione complexionis frigide:
⁊ si fuerit difficultas mingendi absqꝫ inflatiōe in vesica erit
de renibus ⁊ suꝑ hoc si fuerit erit ex apostemate aut ex opi-
latione facta ex sanguie coagulato aut sanie aut lapide: ⁊ di
stinctio fiat super ea per signa manifesta predicta. ¶ Or si
dissuria fuerit ex acuitate vrine ⁊ chimo calido in eo. curatio
fiat cum aqua ordei lactuca endiuia cucurbita malua orten
si ⁊ balneo facto cum aqua dulci tepida abstinentia ab om-
ni acuto ocio ⁊ quiete ⁊ da in potu patienti de psilio cum
oleo rosato. ¶ Or si fuerit difficultas mingendi ex aposte-
mate infestāte vesicam aut meatum vrine sedeat patiens in
decoctione camomille aneti radicis maluauisci ⁊ vngatur
frequenter cum oleo camomille oleo ciceris imperatoris:
sed si fuerit ex lapide in eis curatio fiat vt i capitulo eius est:
⁊ si fuerit difficultas vrine ex hūiditate grossa aut sanie coa-
gulata aut re simili da ei medicinas que putredinē faciūt ve
hementer sicut est fu. ⁊ mu. anisum: spica: semen feniculorum
costum: amomum: carui squilla ⁊ similia. Infundendo eum
in aquis in quibus coquātur arthemisia sansucus camomil-
la corona regia fenugrecum: caules napti cicuta ⁊ stercus: ⁊
emplastrando cum emplastris cōfectis de fenugreco armo
niaco ⁊ galbano ⁊ cōfert difficultati mingendi accidenti ex
humiditate grossa valde. vnde. ℞. baccaŕ. lauri aneti. aā. x.
corone regie farine cicerum nigrorum camomille. aā. x. semi
nis pastinace siluestris seminis radicis: seminis apij ortenſ.
⁊ montani. aā. vi. amomi. x. ⁊ distemperata ea cum aqua cau
lium napti ⁊ oleo lilino ⁊ modico oleo balsami emplastran-
do cum eis locuꝫ testiculorū: ⁊ da post illud in potu de aqua
apij ei: ⁊ aqua radicis ebullitis ⁊ colatis ⁊ de aqua aneti cuꝫ
oleo amigdaľ. amaŕ. aut cum oleo galbani aut cuꝫ oleo scor
pionum: quoniam hoc confert vitio de sanguine coagulato
aut sanie aut humore grosso opilantibus meatum efficaci-
ter. ¶ Or si causa difficultatis mingendi fuerit coagulatio
sanguinis da in potu medicinas que dissoluunt sanguinem
coagulatum ⁊ aquas que confringunt lapidem ⁊ de syrupo
acetoso frequenter: quoniam incidit ⁊ ad difficultatem acci
dentem de febribus vnge ipsum cum oleo aneti camomille:
⁊ oleo ruthe ⁊ sedeant in decoctione ipsorum ⁊ cum oleo cu
cumeris asinini vnge locum testiculorum. ¶ Or si fuerit
difficultas mingendi ex vētositate grossa inflatiua da in po
tu de oleo pentadacti. ⁊ aqua radicum vngendo locum testi
culorum cum oleo nardino ⁊ oleo balsami ⁊ impone aliquā
partem huiusmodi veretro cum castoreo. ¶ Diascorides
opoponacum confert dissurie. ¶ Decoctio acori confert
dissurie. ¶ Diascorides fructus nucis sumptus in potu in
auŕ. pond. i. confert dissurie. ¶ Diascorides ciminum simile
nigelle confert valde dissurie. ¶ Diascorides expedit quod
post potum seminis apij sumat in potu de sisimbrio siluestri
semen eius datum in potu cum vino confert difficultati min
gendi ⁊ misceatur etiam cum medicamine cantaridum.
¶ Diascorides syrupus citoniorum confert difficultati mi-
ctus. ¶ Folia cypressi trita ⁊ bibita cum aliqua parte myr-
rhe cum vino confert difficultati mingendi. ¶ Diascorides
fisileos tritici daẗ in potu ad difficultatē mingendi. ¶ Dia
scorides fisileos in semine ⁊ radice confert dissurie. ¶ Retu
lit mihi quidam amicus meus ꝙ patiebatur difficultatem
mingendi ⁊ sedendo in decoctione cauliuꝫ calida sumpsit in
potu. ʒ. i. se. melonum excoriati ⁊ triti cum tantūdem zuccari:
⁊ inde transmissa fuit eius vrina. ¶ Animal qđ appellatur

cimex supponitur foramini veretri: dissoluet vrinam statim. ¶ Cordumeni datum in potu cum vino confert difficultati mingendi. ¶ Calamus aromaticus si ponitur cum gramine ⁊ seie apij difficultati mingendi confert. ¶ Dias. agaricus sumptus in potu. ʒ. ij. confert dolori renuȝ. ¶ Dias. decoctio artemisie ⁊ foliorū eius cōfert difficultati mingendi data in potu. ¶ Dias. enula ꝓprietatē hȝ ↄfortandi vesicā. De difficultate vrine accñti de frigore. ¶ Bima. aqua feniculorum ortensium sanat dissuriam. ¶ Dias. nigella confert dissurie. ¶ Diasc. emathithes sumpta in potu cum vino cōfert difficultati mingendi. ¶ Dias. decoctio radicis graminis cōfert difficultati mingendi. ¶ Dias. Agaricus si bibit in aur. pō. i. confert dolori renum. ¶ Radix maluauisci cocta cum vino ⁊ bibita confert difficultati mingendi. ¶ Dias. ad difficultateȝ vrine da in potu de opoponaco ⁊ sisileos. añ. ʒ. i. cū aqua calida ieiuno stō per dies. ¶ Bi. absqȝ auctore ad difficultatem mingendi fiat fumigiū cum locusta. ¶ Absqȝ auctore hoc est medicamen bonum ad difficultatē mingendi cuȝ frigiditate. ℞. ysopi. i. asse: origāi siluestris: serapini seis maluc ortensis. añ. ʒ. iij. ruthe enule. añ. v. mente. vi. se. ciceris imperatoris. vij. cimini napti myrrhe: absinthij. añ. ʒ. iij. ℈. se. melonum ⁊ citrulorū excoriati. añ. ʒ. ij. croci. ʒ. i. ℈. rorent cum. ʒ. viij. ipsoꝝ cum oleo balsami ⁊ distemperent cū melle dispumato dosis. ʒ. iij. cum. ℥. iij. vini cocti ⁊ sumat cibariū cōfectū de radice cum ciceribus nigris ⁊ condimentis alijs ⁊ vtatur in cibo sinape ⁊ in potu vino cocto ⁊ sedeat in pila in qua coctuȝ fuerit stercus colūbinū que colūbe pascunt cartamū: cū caulibus ⁊ origano siluestri vtendo hoc regimine per dies: qm̄ bonum erit cū hoc ad ↄfringēdū lapideȝ. ¶ Et ad difficultatem mingendi cum caliditate. ℞. se. graminis se. melonum: se. citrulorū ⁊ cucumeris excoriati. añ. ʒ. iij. ciceris imperatoris se. calab: se. cucurbite dulcis excoriati. añ. v. se. portulace. iiij. cicerorū nigroꝝ cantaridū. añ. x. dosis. ʒ. iij. cū iulep: ieiuno stō: ⁊ infundant in decoctione corticū melonū ⁊ ipsorum seis ⁊ seminis solatri: feniculorū caulium blitaruȝ camomille ⁊ violarum: ⁊ vnge vesicam cuȝ oleo amig. dul. quādo egreditur pilam clysterizando veretrum cum oleo melonuȝ cypressorum: ⁊ si fuerit cum frigore clysterizetur veretrū cuȝ oleo lauri aut cum oleo serapini. vȝ. cocto in eo ⁊ silibus gūmis: ⁊ alijs medicinis calidis coctis in eo ad clysterizanduȝ cum eo ꝓut subtrari. vtendum est oleo seis melonum vt bibatur per se solum in quantitate. ℥. iij. ⁊ qñqȝ minus ⁊ qñqȝ plus. ⁊ vtendum est in cibarijs: qm̄ bonum erit huic passiōi.

¶ Ad dissuriam ⁊ dolorem vesice potus butyri vaccini ⁊ mellis ieiuno stō ↄueniens erit ⁊ abstinentia vtendum est super illud ⁊ postea reiteretur potus ipsius: qm̄ bonus erit.

¶ Hoc est medicamen acutum ad difficultatem mingendi accñtem ex incisione emorroydarum ⁊ siccatiōe ipsarū. Illiniatur flancus ipsius cum oleo sambucino anteq̄ȝ fiat cura postea fumigetur cum alleo distemperato cū butyro cocto vaccino: ⁊ teratur alleum cum corticibus eius.

y ¶ De aggregatione ad difficultatem vrine si fuerit cum apāte in vesica illinitio lȝ sit ↄtemperata ad frigiditatē: declinat ⁊ non excitat apā ⁊ ei confert. ℞. farine or. ʒ. xxx. se. melonuȝ: se. citruloruȝ se. cucumeris: tritorū ⁊ cribellatoꝝ: maluauisci albi: triti ⁊ cribellati: se. caulis triti ⁊ cribellati. añ. x. camomille radicis maluauisci hñtis iteriora alba. añ. xx. liqritie excoriate trite ⁊ cribellate: se. nenufaris se. blitarū se. malue: se. lactuce. añ. viij. se. cucurbite dulcis. ʒ. xij. ↄgregent cum decoctione ficuum albaruȝ: ⁊ ponat super eam de oleo violato ⁊ illiniat cum eis vesica dum fuerit tepida taȝ in anteriori parte q̄ȝ in exteriori in die ter. ⁊ plus ⁊ ligatio fiat leuis. ¶ Ad difficultatē mingendi ⁊ tortionē dandū est in potu de aqua seis cypressi. ¶ De cōplemento ⁊ ꝑfectione filogorius dixit vtendū est calefactōe pectinis cum balneo pila ⁊ oleo: ⁊ ponatur super pectinē spongia splena aqua calida ⁊ cōprimenda est ⁊ fricanda potenter nisi cum ea fuerit dolor vehemēs vnde penes istud cōprimere debes cum tempie ēt fricare ⁊ post hoc in pone i veretro de sambucino. ¶ De morbo ⁊ accidenti dixit sequit mollificationē vesice difficultas mingendi ⁊ difficultas mingendi aut erit ex defectu. virtutis expulsiue aut ex angustia meatus aut ex vtroqȝ accidit etiā vtraqȝ cā simul. vȝ. mortificatio virtutis ⁊ strictura meatus illi qui retinet vrinam eius per spacium longuȝ ⁊ strictura meatus vrine accidit ex lapide aut ex sanguine coagulato aut veruca: aut aliq̄ re orta ibi aut ex sanie grossa aut ex siccitate vehementi queādmodū accidit in febribus causonicis. ¶ De mēbris dol. dixit difficultas mingendi accidit: aut ex mēbro expellenti. s. renibus ⁊ hr̄ significatio super hoc ꝙ retinebit vrina ⁊ vesica erit vacua in ipsa dispōne ⁊ sequet hoc si fuerit ex renibus dolor in lumbis ponderosus: ⁊ si fuerit in meatibus per quos vrina transit ad vesicam dolor erit in vritide: qm̄ hi meatus sunt ibi aut ex parte mēbri accipientis vrinam. s. vesice ⁊ meatuum eius ⁊ in hoc erit vesica inflata ⁊ lapis accñs ex parte vesice cognoscit qñ patiēs erigit ad modum dignū ⁊ cōprimit super vesicam ipsius ⁊ transmittitur vrina ⁊ si fuerit ex opilatioue meatus vrine non transmittit vrina per oppressionē factam super vesicaȝ ⁊ meatus vrine tunc erit opilatus ex lapide aut ex sanguie coagulato aut sanie aut apāte ⁊ cognoscit lapis per signa iuxta caplm eius: ⁊ sanguis coagulatus cognoscit ꝙ ante hoc fuerat mictus sanguinis ⁊ silr sanies vnde si eleuatur pes nefretici ⁊ commoueat vehementer forte separabit lapis de collo vesice ⁊ vrina transmittet. Qꝫ nisi ↄtulerit ⁊ cognoueris ꝙ retentio vrine fit ex parte meatus vrine ꝓcede cum instrō vrinatiuo. Sed si fuerit difficultas mingēdi ex renibus erit dolor in lūbis: verumtamen si passio fuerit in meatu vrine dolor extendetur ⁊ perueniet ad inferius.

ʒ y ¶ De falaba persa comestio allei prouocat de leui flux dissuriam ⁊ vrinam incisam: ⁊ mirabilr erit in hoc si datur in potu. ¶ Athuriscus si cimex que cadit d lecto lineo terit ⁊ misceatur cum aloe aut cepis ⁊ de eis illinitio facta fuerit super veretrū dissoluet difficultatē mingendi statim. Qꝫ si imponitur pediculus foramini veretri emittet vrinā statiȝ. ¶ Dico difficultas mingendi que accidit febribus si fuerit expositio siccitatis cura fiat per pilam ⁊ clystere cum lacte.

y ¶ De mēbris dol. retētio vrine erit qñ non pōt vesica restringi super vrinā ↄdēnabilr ad expellendū eaȝ: aut ex cā opilationis apātis aut lapidis aut alterius rei accidentis in meatu vrine ēt accidit difficultas mingendi ex cā defectus sensus vesice ⁊ hoc fit qñ neruus ꝓprius vesice erit infirmus ⁊ neruus a quo ꝓcedit musculus q est in collo eius erit in sua dispōne potēs. ¶ Dixit in oībus causis vesice inquiri dȝ cā primitiua: qm̄ quidā cecidit sup spinale eius ⁊ ide impulsus est os aliqd spinalis p̄dicti ad interius ⁊ post. xiij. diē passus est inde difficultatē mingendi: ⁊ inflata fuit vesica ex longo dolore ex infestatōe ossis hoc ēt designabat sup apā vesice: eo ꝙ dolebat absqȝ aliquo tactu facto ei ac si tactus factus fuerit ei: dolebat magis: quē curauimus cum cura apātum ⁊ sanatꝰ fuit ⁊ alius passus est hmōi silr: ⁊ ipedita est trāsmissio vrine eius non ex eo ꝙ vesica eius fuerat inflata: verūtn̄ ex eo ꝙ neruus ꝓcedēs in eo factꝰ est grossior ⁊ vesica metipā facta erat difficilis sensus ⁊ habebat significatio sup hoc ꝙ vesica replebat in solo die supabundanter ⁊ ipse non sentiebat illud. ¶ Dico accipe signationē sup illū morbū ex paucitate doloris. ¶ Dixit accidit difficultas mingendi qñ cuȝ intensione restringit aliqs vrinā: qm̄ extendet vehementer: ⁊ nociuum hoc erit virtuti musculi restringentis vesicam ⁊ condēnantis super vrinam vndiqȝ ⁊ eo ꝙ durat vrina postea per longum spacium: difficultatem patitur ex defectu operationis huius musculi ex potentia extensionis contrarie motui operationis eius: quoniā motus operationis huius musculi est restrictio vesice.

R ¶ Dixit alius cadendo minxit sanguinem abundanteȝ cuius exitus vrine erit non ex aliqua alia passione deinde passus est retentionem vrine: vnde conieci ꝙ sanguis coagulatus est in meatibus vrine. ¶ Alius etiā patiebatur vlcus in vesica ex quo migebat saniem cuius vrina retenta fuerat. Inde similiter conieci ꝙ sanies ligata erat in meatu ⁊ si coagulatur sanguis in vesica citrinus erit color ⁊ paruus erit pulsus spissus ⁊ debilis cum sincopi ⁊ calefiet patiens ⁊ mollificabitur. ¶ Dixit ego conijciendo super quendā ꝙ sanguis erat coagulatus in eius vesica dedi ei in potu de medicinis confringentibus lapidem. Dixit ideo expedit ꝙ nulla negligentia debeat fieri super signa colligentia distinctionē huius passionis ⁊ omnium aliarum passionum vesice: ⁊ interrogatio fieri debet: cum eis de causis precedentibus: quoniaȝ presentia non prebent in eo quid opportunum fuerit ibi signationem sufficientem. ¶ Dixit cum coagulatione sanguinis in vesica hec signa erunt. videlicet sincopis paruus pulsus ⁊ debilis: citrinitas coloris: ⁊ lassitudo patientis ⁊ eius calefactio cura eius in capitulo lapidis continetur.

y ¶ De morbo ꝛ accñti: si retineť vrina ꝛ vesica fuerit repleta illud erit aut ex debilitate virtutis vesice expellentis vrinã aut ex opilatõe i meatu sed opilatio erit ex apate lapide: sanguine coagulato ꝛ alijs ꝛ veruca orta: aut ex carne addita erit etiam ex siccitate colli: vesice ꝛ hoc accidit in febribus causonicis ꝛ inflammosis in quibus patiens indiget frequenter ex potentia siccitatis ipsarum humectare os eius. ¶ De forma facienda ad mingẽdũ: de libro Antilis. ℞. de cindeto ligatam cum filo de seta: iponendo filũ in cathatir. Ita ꝙ qñ attrahiť ipsa lentia perueniet i ore cathatir: ꝛ qñ extrahitur artificialiter egreditur deide impone instrm̃ vrinatiuum cum mucillagine alicuius rei aut cũ oleo illud vnge ꝛ sedeat patiens super instrm̃ hñs caput acutuȝ cũ ferro super radiceȝ ani eius ꝛ detineať per posteriora eius ne cadat super dorsum ꝛ eleuentur eius genua: modice sursuȝ nõ recte ꝛ imponať instrm̃ vrinatiuuȝ declinando ad superius ad radicem veretri fac ꝙ declinet ad inferius modice ꝛ immittatur ꝛ dum fuerit instrm̃ in veretro erige veretrum ad partem vmbilici ꝛ cum ꝓpinquum fuerit foramini pectinis induc veretruȝ ad inferius: ꝛ cũ peruenerit finaliter attrahe filum ad attrahendum ipsam lentiã de visceribus instrĩ vrinatiui ꝛ vrina sequetur eam: qm̃ attrahit vt pessarium. Qꝫ si aliqñ post exitum eius retiuȝ vrinam aliqua particula carnis aut aliud imissa est in ore instrĩ vnde noli illud extrahere sed imitte in vacuitate interiori eius acum tenuem ad modum vacuitatis foraminis vrinatiui ne leda corpus vesice qm̃ per ipsuȝ emittes ꝙ in eis erit. ¶ Antilis de forma que fieri dȝ ad emittenduȝ vrinam de nefretico: patiens quoqȝ dȝ sedere super genua appropinquando ea ad pectus ꝛ restringẽdo membra. vȝ. partem ipsorũ ad partem: ꝛ quidã imponunt digitum ano ꝛ remouent lapidem de collo vesice. ¶ Dixit ꝛ alij ponunt ipsorum manus sub ipsoruȝ genibus appropinquantes ea ad pectus faciendo alias formas quibus ipsorum vrinam natura transmittit: ꝛ he oẽs forme debent fieri ad remouendum lapidem de foramine vesice.

f ¶ Dico ꝙ dissuria aliqñ fit ex fluxu vrine ꝛ hec erit absqȝ ardore: eo ꝙ non retineť in vesica: ꝛ hoc erit de genere dyabetis ꝛ de genere fluxus vrine verũtñ curatur cum glandibus ꝛ silibus ꝛ aliqñ fit ex acuitate vrine ꝛ in hoc erit ardor: verũtñ curatur cum seibus erit ẽt dissuria ex difficultate mingendi: qm̃ tunc facit vrina guttationẽ paulatiȝ: ꝛ tunc opus erit ad inspiciendũ in hoc qua de cã fuit vt habeatur locus vnde iuxta hoc diuiditur vrina. s. ex fluxu vrine ex difficultate ꝛ acuitate eius. Cardamomũ minus ꝓuocat vrinam bibitum in auř. pon. ij. si cũ difficultate mictus fit ꝛ similiter si fumigium fit cum semine podagre lini pluries.

y ¶ Absqȝ auctore de vtilitatibus membrorũ dixit vidi quẽdam pati difficultatẽ mingendi ꝛ in vesica ipsius cõgregabatur vrina in quantitate abundanti tamen ipse erat macilentus valde siccus ꝛ extenuatus vnde ꝯieci ꝙ meatus vrine eius est desiccatus: qm̃ glandule locate sunt penes meatum ad infundendum ꝛ humectandum eum: quẽadmodum operaň alie glandule in epigloto ꝛ alijs vnde quando extenuatur corpus possibile erit ꝙ desiccentur he glandule ꝛ sanatus est ipse patiens tum rebus oleis ꝛ regimine humectatiuis: ꝛ ꝓprie in ipso loco eius corporis. ¶ Dixit erit ex intenso coitu difficultas mingendi ꝛ ex desiccatione ipsarũ glandularum: ꝛ curatur iuxta aliam curam propriam derelicto coitu penitus spacio longo. Dico vidi quẽdam passuȝ fuisse difficultatem mingendi ꝛ eo ꝙ passus est post eam tenasmon mortuus est in die. vij. aut in alio.

¶ Explicit liber decimus.

¶ Incipit liber vndecimus.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

f DE tractatu primo de mẽbris do. dixit fit dissuria nõ voluntarie ex mollificatõe musculi ꝯstringentis collum vesice: dico dissuria fit quãdo vrine ꝑs transmittiť sup ꝑteȝ aliã ꝛ non ꝯgregať. ¶ De. vi. tractatu de mẽ. dol. dixit laborãs hac passione valde sitit ꝛ qđ bibit velociter migit i sua forma ꝛ hec passio est i renibus quẽadmodũ lienteria est in intestinis ꝛ si diligis scire cãȝ occurrũ hẽas de ipso tractatu penes duas ꝑtes tertias eius: ꝛ huius sũma est ꝙ in renibus accidit cõplo calã indigens ad attrahendũ hũiditatẽ. ꝛ debilitata virtute retentiua opus erit ꝙ cũ velocitate expellať ad vesicã: qm̃ vesica non attrahit vrinã de renibus ꝛ renes expellunt eam de eis. vnde in primo attrahunt qđ erit in venis: ꝛ vene attrahunt de epate ꝛ epar de stõ ꝛ itestinis: vnde ex hoc excitatur sitis: ꝛ reuertiť negociũ ad id quo fuerat. Dixit curatio eius erit difficilis. ¶ Dico cã vera in huius passione est mala cõplo calã accñs in renibus quasi esset ignea: qm̃ hec cõplo attrahit valde humiditatẽ que non extinguit caliditatem cũ quãtitas caliditatis augens fit sup quãtitatẽ magnitudinis corporis: qm̃ renes cum caliditate ipsoꝝ attrahunt vltra ꝙ̃ tolerabile est eis at si attraherent in modũ tolerabilem eis non cogereň ad expellendũ illud cuȝ violentia ꝛ ex augmento caliditatis silr̃ diminuiť fortitudo virtutis retentiue: ꝛ habeť signatio sup hoc ꝙ curatio eius fit ꝑ ifrigidatiua ꝛ ꝑ cãphorã ꝛ silia. ¶ Dico ꝙ si lõga fuerit hec passio extenuabiť corpus iquãtũ deueniet ad ꝯsumptionẽ ꝛ morientur. ¶ Dixit. H. qñ mollefiet musculus qui est sup os vesice ꝛ qui est sup os intestini recti accidet ꝙ vrina ꝛ egõ egrediũtur paulatim non voluntarie. ¶ Dixit. H. qdã cadẽdo super lumbos eius passus est ꝙ vrina eius transmittebať non voluntarie vñ curabamus eum cuȝ medicaminibus positis sup os spinalis cognoscẽdo ꝙ neruus a quo ꝓcedit musculus vesice passus est detrimentũ. ¶ Dixit. H. de mẽbris dol. in. vi. cap̃. sepatio alicuius spondilis spinalis si fuerit de foeis sequeť eam transmissio vrine non volũtarie. ¶ Dico extimo de egõne eo ꝙ itestinũ patieť. ¶ De. vij. ca. afforismorũ dixit dissuria absqȝ difficultate ꝛ cũ facilitate erit ex acuitate: ẽt erit ex debilitate virtutis retentiue que est in vesica: ꝛ hoc erit ex debilitate accñte ex mala cõplone intensa ꝛ ꝓprie ex ꝯplone frigida. ¶ Dico est firm̃. ꝙ dissuria accñs in senibus erit ex cõplone frigida in maiori ꝑte ꝛ sanant cã vnctiones cum oleo nardino facte sup lumbos ꝛ loca silia etiã calefactiões facte cuȝ calefactiuis ꝛ medicis calidis. ¶ De dissuria que fuerit ex frĩtate vesice đ epidimia dixit Judeus in qbusdã ꝙ qñ adunať frigiditas sup partes vesice ipsoruȝ statim eis accidet dissuria vnde calefiant ipsa loca in eis.

A ¶ De dyabete dico iuxta qđ vidi ꝙ cõfert dyabete sessio in aq̃ fontis frigidi dũ virescat cutis ꝛ liuida fiat: qm̃ corroborat musculuȝ vesice ꝛ infrigidat renes ꝛ tollit sitim. ¶ Dico isti sũt trocisci ꝑfecti. ℞. rosaꝝ. ʒ. ℈. spodij. ʒ. ℈. succi liquiritie. ʒ. ℈. gũmi dragagãti. añ. ʒ. ℈. cãphore cerat. i. opij cerat. i. deň in potu cũ aq̃ tamaridi ꝛ informeň trocisci cuȝ aqua psilij.

B ¶ De eo qui in fine sui coitus ilico egerit. forte ei cõfert si nã eius fuerit sicca ꝙ egerat ante coituȝ ꝛ postea supponat sibi ano suo de sale: qm̃ ide corroborabiť anus eius. Judeus sumere dȝ in cibo spidebeg vnctuosa ꝛ in potu de psilio cum oleo ro. si multa fuerit vrina absqȝ siti.

f ¶ Ad dissuriã ꝛ eiꝰ abũdãtiã. ℞. glãdiũ ifusoꝝ i aceto ꝛ postea desiccatoꝝ thuris cipi ꝛ masticis: teraň hñ: ꝛ đ eis sũptio fiat i puluere ꝛ dormire dȝ in nocte sup triferã paruaȝ.

B ¶ De eo q qñ suppõit ilico egerit. Suppõať ei oleũ mirti cũ acatia ꝛ ramik. ¶ Dico expedit ipm̃ trociscis nucleoruȝ vti vuaꝝ passaꝝ: ꝛ egerere ante coitũ bene vt vacuus sit vẽter eius ꝛ sedeat in aqua cucumi ꝛ supponat ei ipsas res.

A ¶ Aarõ cibariũ laborãť diabete eẽ dȝ đ dorsã coturnice cũ aq̃ vue acerbe ꝛ đ piscibꝰ cũ aceto ꝛ riso ꝛ musꝰ ꝛ citõijs ꝛ ceruisia vuaꝝ passꝫ. ẽt ꝯfert rob acetositaꝫ citroꝝ ꝛ sudatio fcã i balneo sicco ꝛ ẽplãtio fcã sr̃ lũbos ꝛ vẽtrẽ cũ ẽplis fris ꝛ iu ptiẽ. ẽt ꝯfert miutõ ꝛ miablr̃ fac ad h freq̃ns potꝰ aq̃ fructuũ stipticoꝝ. Ad abũdãtiã vrie absqȝ siti ꝛ ad dissuriã freq̃ntẽ

℞. glandis granorum mirti thuris ⁊ balaustie dando ea in potu cum aqua ⁊ aceto.

C ¶ Or si ventositas egredit̃ nõ voluntarie ⁊ ꝓprie qñ tussiũt aut qñ vocẽ magnã dant ⁊ hoc erit i eunuchis ex ꝯdẽnatõe frigiditatis ⁊ humiditatis sup eos: ⁊ curatio ipsoꝝ est cõis: vnde euitare debent cibaria frã ⁊ humida pisces lac olera fruct⁹ ⁊ potũ aque frigide ⁊ sumere debent de tyriaca ⁊ anacardino ⁊ dyapipeon ⁊ vti clysteribus calidis ⁊ calefactõib⁹ ⁊ cibarijs hñtibus in se sinapẽ: piper: ciminum ⁊ origanum ⁊ in potu vino vetusto potenti aut ceruisia mellis.

F ¶ De sũmis cõpendioꝝ. fit exitus vrie nõ volũtarie ex caliditate ⁊ acuitate vehemẽti vrine: verũtñ hoc erit qꝛ sentiet̃ acuitas ⁊ punctio eius: deinde transmittit̃ ex fortitudine negocij sup patientẽ. ¶ De accñti in p̃gnantibus patiunt̃ p̃gnãtes emissionẽ vrine ex infestatiõe matricis ad vesicã ⁊ si accidit emissio vrine in iuuenibus habebit cũ ea punctionẽ ⁊ ardorẽ: ⁊ cura fiet per ꝯriũ ⁊ p̃gnantes sanant̃ post ptũ absqꝫ cura alia: ⁊ iuuenes curant̃ cuꝫ lacte piscibus in cibo eis datis ⁊ in potu cũ mucillagine psilij ⁊ oleo ⁊ luto armenico.

A ¶ Dixit laborantes dyabete meliorẽ curã sequent̃ si vtũtur clysteribus cuꝫ oleis ⁊ butyro ⁊ pinguedinibus ⁊ in potu de aqua ordei ⁊ in cibo cerebro medullis ossiũ carnibus hedinis: lacte vnctuoso piscibus recentibus ⁊ oleribus frigidis: ⁊ si fuerit virtus sustinens fiat minutio in primo.

F ¶ De afforismis de expõne daladrius dixit si accidit in matrice aut in vmbilico apã dolens illud sequetur dissuria.

D ¶ De electõibus Joãnitij ad illũ qui mingit in lcõ de nocte. Da in potu galange auꝛ. põ. i. cũ aq̃ frã ⁊ mirabilr faciet.

A ¶ Dixit calhamen lenticule diminuunt vrinã ⁊ eaꝫ retinent: quoniam ingrossant sanguinem.

E ¶ Dico distillatio: quoqꝫ flegmatis crudi erit ex mala cõplõne ⁊ laborans ea non potest mundificari ab eo ⁊ quãdo extimat se mundificari patietur postea distillationem ipsius ⁊ hoc fit ex humoribus crudis: ⁊ vrina grossa: ⁊ curetur cuꝫ eo qꝛ calefacit vesicã ⁊ decoquit humores crudos.

F ¶ Confert dissarie accñti in senibus comestio allei ⁊ clystere cum castoreo ⁊ vngatur locus testiculorum cum oleis que calefaciunt renes ⁊ ipsos confortant.

A ¶ Theodosius ꝯfert abũdantie vrine cũ siti granũ mirti: pira sicca ⁊ tamarindi ⁊ patiens sumere dꝫ in potu in puluere ℥. ij. aque frigide ieiuno stõ per dies. ẽt ꝯfert hic trocisc⁹ cuius descriptio hec est. ℞. acatie auꝛ. pon. i. rosaꝝ siccaꝝ auꝛ. pon. ij. balaustie auꝛ. põ. i. cũ. ℥. iij. aque frigide ieiuno stõ per dies: qm̃ mirabile erit in dyabete: ⁊ adde in eo lutuꝫ armenicũ. Dixit magnũ iuuamẽtũ ei prebet decoctio fructuũ stipticoꝝ ⁊ aqua tamarindi. ¶ Dico ꝓcede in medicis dyabetes firmiter cũ eo qꝛ mitigat sitim: ⁊ ingrossat sanguinẽ ⁊ infrigidat cõplõnẽ. ¶ De trocisco ꝓ dyabete. ℞. rosaꝝ. ꝑ. i. succi liquiritie. ꝑ. ʒ. se. cucurbite dulcis spodij se. citruloꝝ: se. lactuce excoriati: balaustie dragagãti ypoqstidos sãdali: ⁊ cãphore modice fiant inde trocisci dosis. ʒ. ij. cuꝫ. ℥. ij. aque ⁊ aceti admixtoꝝ: ⁊ da in cibo de portulaca lactuca cucurbita ⁊ in potu si opportunũ fuerit ei penit⁹ de vino grosso ⁊ nigro. ¶ De trocisco ꝯstipatiuo. ℞. balaustie acatie thuris: glandis: granoꝝ mahleb fiant inde trocisci dosis. ʒ. i. Oribasius dixit magnũ iuuamentũ dat̃ eis si bibunt aquã frigidã ⁊ eã vomunt statim ⁊ vti debẽt fris ⁊ in cibo oleribus: ⁊ in potu aqua farris euitato eo qꝛ ꝓuocat vrinã ⁊ sudorẽ vtant̃ in balneis siccis ⁊ melius erit alijs oibus eis: ⁊ in potu trociscis qui dant̃ in potu in febre causonica ⁊ emplis ipsius: ẽt in potu vtãtur aqua in qua infunduntur tamarindi granũ mirti: ⁊ pirũ: ⁊ in principio passionis confert minutio vene brachij ⁊ vtenduꝫ est aliqñ narcoticis tam in potu q̃ꝫ in suppositorijs.

D ¶ Absqꝫ auctore dixit confert mingenti in lecto de nocte bibitio asse fetide cum croco ⁊ datur in potu ad modum cineris ignis vnguis mane ⁊ sero.

A ¶ Theodosius dixit. Dyabete ꝯfert si dant̃ in potu patienti lactis. ℥. iiij. cum. ℥. ʒ. zuccari dum sanabitur: ⁊ euitare debet coitum ⁊ vti eo qꝛ infrigidat de nutrimentis ⁊ lac ⁊ oleuꝫ bona erunt ei si fuerit ex frigiditate.

F ¶ Dixit si vehemẽtior efficiet̃ frigor renũ ⁊ vesice dũ nõ poterit retinere vrinã da in potu ei de dyacimino ⁊ vnge eũ cũ oleo nardino aut cuꝫ oleo costino aut eo qꝛ appellat̃ picula: aut oleo lilino aut oleo ruthe: ⁊ ꝯfert si liquefacta fuerit cera cũ oleo nardino ⁊ si liquefactũ fuerit armoniacũ cuꝫ vino ⁊ ꝯgregatũ in ceroto ⁊ mixtũ cũ castoreo ⁊ illinitũ sup vesicaꝫ ⁊ renes si passio fuerit ex eis. ¶ Dico expedit qꝛ distinctio fiat inter ea. ¶ Theodosius ad curandũ qui non ꝯdẽnatur ad retinẽdũ vrinã: ⁊ infundẽ glandẽ in aceto per triduũ deinde desiccando ipsum. ℞. ipsius. ꝑ. i. thuris. ꝑ. ʒ. myrrhe. ꝑ. iiij. ⁊ fac de eis trociscos dosis auꝛ. pon. i.

A ¶ De epl̃a Filogorij: de dyabete dixit semꝑ tuũ ꝓpositũ sit ad mitigandũ sitim in primo: cũ potu aque roꝝ. aut succi roꝝ. in tẽpore ipsaꝝ in quãtitate. ℥. xviij. ⁊ patiens esse dꝫ in aere frigido valde ⁊ loco occulto ⁊ humido valde vtẽdo emplis frigidis ⁊ nutrimentis frigidis: dum inde mitiget̃ sitis ⁊ mitigata siti ꝓcede cum clysteribus laxatiuis ⁊ lenificatione vẽtris. Dixit ꝓuoca somnũ ei cum oi ingenio. ¶ Dixit generat̃ ex insomnietate satietate nauseatiua ebrietate potione aque frigide ⁊ frigiditate totius corporis ⁊ debilitate epatis ⁊ nõ designat in hoc cãm sufficientẽ vnde p̃cipe qꝛ curet̃ post mitigationẽ laxatõis cũ pillulis aloe p⁹ clysteria ⁊ cũ logodion postea vtat̃ vomitu ⁊ emplõ sinapis lꝫ nõ inueniat̃ in hac cã.

Q ¶ De suhuf hoc est electuariuꝫ ad mollificationẽ vesice. ℞. baccaꝝ lauri folioꝝ eius. añ. ʒ. iij. castorei auꝛ. pon. ij. haurac armenici auꝛ. pon. i. ꝯgregent̃ cum oleo granorũ pini: ⁊ distẽperentur cum melle dispumato dosis auꝛ. pon. i. ⁊ cibarium fiat frixũ aut assum ⁊ clystere fiat cum decoctõe agnicasti ruthe cimini: ⁊ oleo lilino.

F ¶ Ad dissuriã ex frigore de mundificatiuis Bima. cõferens dissurie. da. in potu de opoponaco sisilcos. añ. ʒ. i. ieiuno stõ cũ aq̃ cal̃a per dies. ¶ Dissuria est infusio hũectatiua. Dia.

A ¶ Dixit Antil. in capl̃o lapidis vnge vesicã cuꝫ oleo ruthe ⁊ silib⁹: qm̃ qñ vesica calefiet diminuet̃ vrina. ¶ Dico qꝛ hec cura bona erit i senibus. ¶ Dixit impone ano eius de eo ac de toto eo qꝛ calefacit: qm̃ vria diminuet̃. ¶ Binsera. fit fluxus vrine ex debilitate musculi vesice aut ex debilitate virtutis retentiue: aut ex corruptione: cõplõnis in vesica: ⁊ magis accidit ex mala cõplõne frigida aut ex acuitate vrine ex acuitate humoꝝ aut ex vlceribus cum dolore ⁊ si hoc fuerit non ex vlcere sed ex acuitate humoꝝ ꝓcede cum aqua or. lactuca endiuia ⁊ balneatione cum aquis dulcibus tepidis faciẽdo euitare acuta post laxationem colere ru. frigidaꝫ pluries ⁊ frequenter da in potu de psilio ⁊ oleo roꝝ. ¶ Ad frigiditatem si accidit fluxus vrine ex corruptione complexionis frigide in vesica sicut accidit in senibus vtendum est potu vini dyanacardi ⁊ mitridati: ⁊ confert magnifice trifera parua mixta cum sebziana ⁊ trifera teri debet cuꝫ thure cimino cartensi cipero ⁊ aqua fabrorum ⁊ squãma ferri.

D ¶ Hoc est medicamen bonum illi qui mingit in lcõ. ℞. mirabolanorum kebulorum belliricoruꝫ: emblicorum. añ. x. glandis infusi in aceto vini die noctuqꝫ assi. ʒ. viij. ciperi thuris enule sigie sicce: cassie. añ. v. myrrhe. iiij. distemperentur cuꝫ melle doꝝ. ʒ. iij. ⁊ confert i hoc potent̃ nigella ⁊ semen ruthe.

A ¶ He sunt pillule experte ad superabundantiam vrine prohibẽdam. ℞. mirrhe castorei costi amari: ysopi. i. assa: copularum glandis: piretri. añ. ꝑ. i. distemperẽtur cum aqua mirti recentis ⁊ deinde fiant pillule: ⁊ sumẽde sunt penes somnuꝫ in quantitate. ʒ. i. ¶ De dyabete. Dixit procede in dyabete toto studio tuo cum humectatione corporis dando ei nutrimenta difficilis alteratõis. s. frigida ne attenuent ⁊ accidant exinde vapores cum velocitate: quoniaꝫ epar erit in hoc virtuosum in attrahẽdo qδ in stõ fuerit de humiditate ⁊ de aq̃ ordei. ⁊ citrulorum: ⁊ potus debet esse de aqua cucurbite ⁊ aqua granatorum accidorum ribes prunoꝝ ⁊ rob vue acerbe ⁊ dandum est eis in potu de psilio cum aqua citrulorum ⁊ lacte accido vaccio absqꝫ butyro ⁊ trociscis spodij ⁊ hoc medicamen cõferet eis. ℞. acatie. ʒ. ij. rosarum siccaruꝫ. ʒ. ix. balaustie. ʒ. iiij. gummi. ʒ. i. distemperentur cum mucillagine psilij ⁊ sumatur in potu cum aqua frigida ⁊ attrahatur sudor toto studio ⁊ illiniantur renes cum sandal. acatia: camphora: ⁊ iusquiamo cum aqua roꝝ. ⁊ rosis: quoniam mirabile erit ⁊ melius alijs emplastris: ⁊ aqua niuis eis est mirabilis vtilitatis. Ad debilitatem renum. ¶ Dixit de debilitate renum qꝛ est passio similis huic passioni in modis diuersis: ⁊ da de eis in potu de lacte ouino: qm̃ conferet eis: ⁊ magnum erit iuuamentum eis. ¶ Dico qꝛ dispositio in hac passione ⁊ penes me est similiter. vnde vtendum est eo: quoniam non est ei simile. ¶ De capitulo octauo megategni. dixit. que prohibent sunt stiptica ⁊ opilatiua.

A ¶ Ad sahur Bima. de eo qꝛ ꝓhibet exitũ vrine qui erit ex frigiditate qꝛ appellat̃ debilitas vesice. Jmmittẽdũ est vesice

f

de oleo nardino: ⁊ qñ ingrossaẜ negociuȝ. ℞. bdellij celestis ⁊ dissoluẽdo illud cũ aqua ruthe misce cũ eo de oleo sambucino modicã ptẽ ⁊ bibaẜ: qm̃ mirabile est. ¶ Dico spẽs abũdantie vrine absq; ardore de qb⁹ hoies ꝯq̃rũẜ he sũt aut vrina erit abũdans cũ abũdãti siti frequẽter ⁊ vrina erit aquea aut erit absq; siti aut mictus erit i somno aut vrina erit abũdãs qñ ifrigidaẜ aer: aut strãguria erit freq̃ns nõ volũtaria.

D ¶ Unde in primo in dyabete ⁊ in ea in qua mictus fit i lecto curatio fiat ꝙ potus penes somnũ diminui dȝ dum ipse dormiat sitibundus ⁊ desiccetẜ regimen cuȝ paucitate cibarij ne aggraueẜ ei somnus. Mictus ẽt in somno accidit: qm̃ multiplicaẜ vria ⁊ igrossaẜ sensus sicẽ accit ebrijs ⁊ pueris: vñ desiccetẜ ipsoꝝ regimẽ ⁊ calefiet paulati ad diminuẽdũ somnũ.

A ¶ Et in eo qui mingit abundanter qñ infrigidaẜ eius vesica sicut sunt seniores fiat vnctio cũ oleo nardino ficubus oleo grano mableb thure ⁊ sebziana: ⁊ mictus ipsorũ qui mingit pluries absq; frigore accñti eis erit extenuitate sanguinis ⁊ curatio ipsius fiat cũ eo ꝙ igrossat sanguinẽ: ⁊ ipm̃ ifrigidat ⁊ corroborat ⁊ glutinat cũ sit ꝯ ꝓuocantia vrine. s. vt est coriãdrũ lutũ ⁊ armenicũ caraba ꝯcula glandiũ: acatia balaustia ⁊ granũ mirti: vñ dãdũ est eis in potu ⁊ in cibo de hmõi silib⁹ qd̃ igrossat sanguinẽ ⁊ ipȝ ifridat ⁊ ad paliijȝ cura fiat.

B ¶ Dixit Judeus cõfert strãgurie nõ voluntarie clystere fcm̃ cũ oleo nucũ grano viridi: maiorana spica nardina cũ rutha per noctes insepabiles ⁊ illinianẜ lũbi cum stipticis calidis.

A D ¶ Georgius. qui mingunt in nocte ⁊ qui abundãter mingũt vrinã absq; ardore ꝓhibeanẜ de oleribus ⁊ fructibus ⁊ oibus nutrimentis ẽt potibus frigidis ⁊ humidis ⁊ vti debent eo ꝙ desiccat cũ calefactõe ⁊ in cibo sinape cũ pipe ⁊ carnibus assis ⁊ in potu vino vetusto: sed ꝯfert eis valde squãma ferri ⁊ fabnus ⁊ mirabolani nigri. ¶ Dico hec dragia bona ẽ ad hoc. ℞. glandiuȝ thuris ⁊ myrrhe ⁊ sumanẜ in puluere.

¶ De medicina antiqua ad abundãtẽ vrinã absq; ardore. Da in potu de grano mableb: die quolȝ. ʒ. i. qm̃ bonuȝ erit ⁊ caro leporina bona erit eis. ¶ Dico de medicis simplicib⁹ glandes: thus: cipeꝝ: acoꝝ: galanga: granũ mableb: squãma ferri coriandrũ siccũ: ⁊ totũ id qd̃ glutinatiuuȝ est ⁊ stipticuȝ ⁊ amaꝝ oia sunt bona efficaciter ⁊ appropriata. ¶ De antidotario ãtiquo magno ad supabũdãtẽ vrinã accñtẽ ex laxitudine ⁊ vesice ⁊ postea frigoris. ℞. baccaꝝ lauri. iij. castorei. ij. baurac armenici. i. granoꝝ pini magni. iij. vnganẜ cum oleo nardino ⁊ distempenẜ cũ melle dosis aur. pon. i. ⁊ vtaẜ in cibo carnibus assis ⁊ frixis calcatis ⁊ in potu syrupo mellis ⁊ clystere fiat cũ decoctõe nigelle centauree mẽtastri siluestris ruthe seis rapaꝝ ⁊ oleo lilino in nocte ⁊ retineaẜ vltra posse ⁊ vngaẜ vesica cũ oleo lilino ⁊ nardino ⁊ nardinuȝ dȝ esse in duplo: vomitus ẽt ꝯferens erit eis in hac passione.

¶ Dragia ꝓ eo qui mingit in lecto. ℞. glandis myrrhe: thuris: storacis: mentastri montani ruthe: vesice arietis vste fellis iumenti siccati: distempenẜ oia cuȝ aqua ruthe dosis fiat. ʒ. ij. cũ aqua enule recentis. ¶ Dico. ℞. enulaȝ siccã thus ⁊ myrrhã in puluere de ea. ¶ De cura dyabetis: da i potu de aqua lactis accidi extracto prius suo butyro ⁊ sumat paneȝ cũ eo ⁊ emplenẜ renes eius cũ eo ꝙ infrigidat in qualȝ hora semp tenendo in ore ipsius de sero lactis accidi ad mitigãdũ sitim eius: ⁊ da in potu de aqua ordei: ⁊ clystere fac cũ aqua rosata ⁊ mucillagine psilij die quolȝ dando ei in potu de trociscis cãphore ⁊ in cibo de fructibus ⁊ oleribus frigidis. ¶ De antidotario magno ad illũ qui mingit in lecto cũ caliditate. ℞. mirabolanoꝝ nig. ⁊ citri. rosaꝝ ruffaꝝ cuȝ copulis copulaꝝ glandiũ coriandri vsti ⁊ vesice vste. ¶ Dico hoc est medicamen maresten pfectũ ad fluxũ vrine. ℞. granoꝝ mirti. ʒ. iij. balaustie. ʒ. ij. corticuȝ thuris. ʒ. ij. granorum mableb. ʒ. ʒ. copularũ glandium. ʒ. i. mirabolanorum citrinorũ glandiũ. añ. ʒ. iij. squãme ferri lote cũ aceto quartã. ʒ. ʒ. sumach: coriandri sicci. añ. ʒ. ij. dosis. ¶ Et si fuerit vrina supabundãtis quãtitatis da in potu de sebziana: qm̃ bona erit frigiditati corporis vngẽdo vesicã ⁊ lũbos cũ sambucino ⁊ castoreo ⁊ forte derelinquẽda est intẽtio cure: ⁊ dandus est cibus de ficub⁹ ⁊ oleo ⁊ clysterizeẜ veretrũ cũ oleo musciliino ⁊ musco: ⁊ vngaẜ cũ eis ẽt. ¶ Dico supabundantia vrine fit aut ex acuitate eius aut ex mala cõplõne frigida ⁊ si cum prima spẽ fuerit ardor ꝓcede cũ laxatõe colẽ ru. ⁊ cuȝ aqua ordei psilio ⁊ seibus leuibus qua ꝓuocant vrinã qm̃ per ea sanaẜ: ⁊ si fuerit absq; ardore que accidit senibus mag. cura eius fiet cum seminibus calefactiuis ⁊ stipticis ⁊ calefactõe vesice cum vnctionibus.

B E ¶ De simplicibus Acorus ꝯfert strãgurie: cortices pinearũ bibunẜ in tm̃ retinebunt vrinam ⁊ ẽt accidet dissuria ⁊ ꝓpe corticis arboris que facit grana parua: ẽt illud facit cortex laudani: opoponacum bonum est strangurie. Scolopẽdria confert strangurie valde.

A C ¶ Binsera. ciperũ ꝓprie diminuit vrinam si supabundantia eius fuerit ex cã frigida. ¶ Tabri qui abundãter vtiẜ comestione ficuum corroborat ad retinẽdũ vrinã valde. ¶ Dico vidi habitatores marastẽ dare in cibo hñtibus vesicã frigidam: ⁊ mingẽtibus supabundantẽ vrinã de ficubus ⁊ oleo.

A ¶ Dico ꝑcepi cuidã laboranti dyabete ꝙ faciat habitaculũ eius in cripta humida ⁊ iaceat sup terrã infrigidatã cũ salicibus folijs roratis cũ aqua niuis ponendo inferiora dorsi sup ea ⁊ teneat in ore eius de masal lactis. Jta ꝙ nõ moueatur penitus ne subuertaẜ ⁊ dissoluaẜ ab eo aliqd̃ ⁊ qñ infrigidanẜ renes ex frequenti dormitõe quã fecerat sup res frigidas: ⁊ mitigaẜ ps maior ipsi⁹ passiõis: op⁹ erit ꝙ ispiciaẜ i eo qualr̃ altereẜ i his chilus ad sanguinẽ ⁊ euiteẜ aqua que superueniẽs fuerit in eo in ipsis venis hora qualȝ incessanter.

D ¶ Bima. ad illũ qui mingit in nocte in lecto ipsius. ℞. mirabolanoꝝ kebulinoꝝ belliricoꝝ emblicoꝝ glandis infusi in aceto per biduũ ⁊ asse paꝝ. añ. p. ij. cipi thuris enule sicce cõfecte sicce. añ. p. i. myrrhe. p. quartã distempenẜ cũ melle ⁊ bibant cum aqua in qua extinguitur ferrum calefactum.

B ¶ Ad stranguriam da in potu de cimino ⁊ centaurea cuȝ aq̃ calida per dies.

C A ¶ De electiõibus elkindi: de cura ꝓ eo cui renes infrigidati sunt ⁊ vesica ⁊ q nõ põt retinere vrinã de libro ypocratis vt crediẜ. Da in potu de dyacimino cũ vĩo cocto p dies ⁊ hebdomadas qm̃ calefaciet renes ⁊ dorsuȝ. Et nisi ꝯtulerit fac clystere talr̃. ℞. aneti camomille ruthe fenugreci costi origani sq̃nãti: serapini ⁊ bdellij bulliat aq̃ ⁊ dissoluãẜ gũmi cũ vino cocto ⁊ melle ⁊ misceanẜ oia cuȝ oleo grani viridis ad sufficientiam ⁊ fiat vnctio super eos cum oleis calidis ⁊ cibarium eius conficiatur cum oleo nucum.

A ¶ Sadhsar dixit vomitus ꝯfert fluxui vrie. ¶ Theodosius dixit ꝓcede in dyabete firmiter cũ nutrimentis ⁊ potib⁹ stipticis ⁊ accidit simul sicut cuȝ vua acerba ⁊ silibus ⁊ cũ fris humidis sicut cũ aq̃ or. oleribus ⁊ cũ glutinatis sicut cũ gũmi ⁊ luto ⁊ igrediaẜ ⁊ in aquã fridã plics in die ⁊ empleẜ ps inferior ventris penes circuitũ eius cuȝ reb⁹ fris ⁊ stipticis.

¶ Dixit ꝯfert supabũdãti vrine absq; siti ꝙ infundanẜ glãdes in aceto: deiñ desiccenẜ ⁊ teranẜ ⁊ misceanẜ cũ põ. p. iij. eoꝝ myrrhe ⁊ medie ptis thuris ⁊ bibanẜ. Et si cũ eis miscẽtur folia alcanne erit melius ⁊ confert frigiditati vesice que non retinet vrinam cerotum factum cum oleo nardino mixtum cum castoreo ad illiniendum cum eo vesicam.

D ¶ Dico erat qdã puer patiẽdo mictũ i lecto q curat⁹ cũ toto eo quo curãt medici ⁊ nõ fuit sanat⁹ dũ clysterizat⁹ est cũ rebus que retinẽt vrinã ⁊ imissũȝ est vesice ipsius de eis cũ calefactis qualȝ nocte penes dormitũ bibitis tũc. ʒ. ij. de granis mableb aut trib⁹: qm̃ hoc tollit supabũdãtẽ vrinã: ⁊ cõfert supabũdãti vrine rutha siluestris sicca distempata cuȝ melle ⁊ sũpta: ⁊ ꝯfert dyabeti zuccaꝝ albũ ⁊ lac caprinũ bibitũ frequẽter: ⁊ ꝯfert supabũdãti vrine ⁊ fritati vesice cinamomũ distẽpatũ cũ galbano dosis qualȝ nocte. ʒ. ʒ. ⁊ cõfert eidẽ ꝙ laueẜ fenugrecũ ⁊ sicceẜ in vmbra ⁊ teraẜ ad moduȝ collirij ⁊ distẽpeẜ cuȝ solo melle dosis quolȝ die. ʒ. iij. ʒ. Ad dyabetẽ exptũ. Jnfundanẜ oua tria in aceto die noctuq; ⁊ confringantur ⁊ mollia bibantur.

C A ¶ Hoc est medicamen ꝯferẽs fritatibus renũ ⁊ frigori vesice. ℞. granoꝝ mableb: fruct⁹ pini grani viridis fenugreci ⁊ ciceris ipatoris. añ. p. i. baccaꝝ. lauri: thuris galãge sigie sicce: corticis pini: enule sicce. añ. p. ʒ. distẽpenẜ cũ succo ficuuȝ dosis qualȝ nocte ad modũ nucis cũ vino cocto aut cũ succo ficuũ ⁊ melius erit si vngunẜ cũ oleo ⁊ distẽpenẜ cũ succo ficus. ¶ Dixit hoc retinet vrinationẽ ⁊ tollit fritates renuȝ. ℞. ciceris ipatoris rot. i. ⁊ infundẽdo euȝ in q̃ttuor rot. aque decoque eũ i die. ij. dũ puenit ad rot. i. ⁊ miscẽdo cuȝ eo rot. i. olei sisamini decoque dũ ad mediã ptẽ peruenerit aqua deinde clystere fac cuȝ tertijs. ij. vnius rot. ⁊ mirabile erit. ¶ Dico extrahe aque ciceris imperatoris mucillaginis fenugreci seminis lini. añ. ℥. i. olei muscilini olei laurini: olei mableb: ⁊ olei pini. añ. ℥. i. olei nucis muscate. partem. ʒ. ⁊ cura cum eis.

¶ Et si qs patiẜ vrinã supabũdantẽ da ei in potu. ʒ. iiij. rhu

ris cū aqua calida per triduū: qm̄ sanabit̄. ¶ Dixit hoc est
medicamen exptū. ℞. myrrhe thuris: glandis cipi. an̄. p. i. do
sis. ʒ. iij. per dies: qm̄ sanabit cū penitus. ¶ Aliud. ℞. pulue
ris thuris origani nigelle galāge. an̄. p. i. fenugreci assi admo
dū oium: ⁊ distempenī cū melle dosis aur. pō. ij. ⁊ vtaī in ci
bo cibariū fcm̄ de radice cū carnibus pinguibus. ¶ De me
dicinis electis hoc est clystere ꝯferens illis cuius renes sūt
extenuati ⁊ supabūdantie vrinatōis: ⁊ paucitati spmatis. ℞.
aquā ciceris ipatoris coctā vehementer adipē renū capra
rū medullā ossiū ouiū cū testiculis coquanī ⁊ da eis. ℞. me
dullar. p. equalē lactis recētis in quātitate quartū ptis om
nium: butyri cocti ad modū lactis adipis caude liquefacte
olei grani viridis percutiantur ⁊ cum eis fiat clystere.

H ¶ Dixit ꝯfert strangurie ⁊ abūdāti vrinationi q̄ bibat quo
libet die ieiuno stomaco oua. v. quoniam conferunt.

P ¶ De sūma psa biabichalid dixit granū viride aut oleū eius
A calefaciunt renes ⁊ ꝓhibent abundantē vrinationē: oē enim
medicamen qđ calefacit renes ꝓhibet abundantē vrinatio
nē. ¶ Et qđ melius ꝓhibet vriationē est cicer ipatoris sic
cū ꝯditū cū aqua ciceris ipatoris recentis dum crescat in tri
plici quātitate: deinde roreī cū oleo grani viridis aut distē
pereī cū pinnidijs ⁊ in hoc mō fit cū thure ⁊ glādibus rora
tis cū oleo alcanne ⁊ tertia pars eius sumatur mane ⁊ pars
tertia in sero. ¶ Et granū ialani ꝯfert valde huic: ⁊ distem
pereī cū melle postq̄ bullierint cū lacte deinde roreī cū bu
tyro ⁊ prius excoriari dʒ dosis fiat de eo mane ad modū oui
⁊ silr̄ in sero. ¶ Ad caliditatē in renibus ⁊ intestinis ⁊ in vri
natione. ℞. aque or. citrulor: lactis: olei rosar. an̄. p. i.

B ¶ Asnascandar dixit mel tollit strāguriā ⁊ ꝓprie oleū pētad.
confert dolori vesice: verūtñ inter verba eius habetur signa
tio q̄ eam calefaciet valde.

P ¶ Habtisub. ℞. glandiū rot. i. ⁊ coquendo illud cū. vi. rot. aq̄
dū rubefiet ⁊ coleī ⁊ deī i potu die q̄lʒ rot. q̄rtā. i. cū. ʒ. ij. thu
ris: qm̄ calefaciet vesicā ⁊ ꝯfortat stōʒ ⁊ tollit appetitū luti.

A ¶ De libro Hyp. de regie morbor. Dixit fit supabundās vri
H na ex potētia calefactiōis capitis: qm̄ flegma liquefit sed si
gnū hr̄ q̄ cū hoc erit rubedo oculor an forte erūt cū ea reu
mata descēdētia ad pectus ⁊ in naribus absq; dubio erunt.
¶ Or si cū eis fuerit strāguria ⁊ abundans dolor capitis ve
hemens cū dementia ⁊ stupore in capite ⁊ alienatiōe mētis:
calefac caput frequenter cū aqua calida vehementis calidi
tatis ⁊ silr̄ calefac frōtē ⁊ faciē post q̄ rasuʒ fuerit caput cly
sterizando cū cū clysteri calido ⁊ sufla in nare eius de eo q̄
sternutare faciet. ¶ Or si transmittiī de naribus aquositas
aut de aure sanāī bene vñ penes hoc balneandus est ⁊ cum
spissata fuerit eius vria ⁊ cessauerit pulsatio da ei in cibo de
blitis ⁊ lentibus faciēdo eū euitare aquā mellis ⁊ laxare de
bes ipm ac vrere cū cautela ne subuertaī passio in posterio
ri pte capitis. vʒ. in tpe ⁊ penes aures in qualʒ pte faciendo
vrere simul. ¶ Absq; auctore hoc est electuariū ad augen
dū i luxuria ⁊ ad diminuēdū vrinatōeʒ. ℞. granor mahleb
excoriator grani viridis: granorū pini se. lini nucis muscate
ciceris ipatoris fenugreci tudary pastinace siluestris. an̄. ʒ.
.x. mirabolāor nigror ēblicor bellirĭcor corticis pini thu
ris glandis carabe enule casule fruct⁹ tamarisci cipi luti ar
mēici. an̄. v. galāge: costi amari: gariofilor mētastri castorei.
an̄. ʒ. ij. ℈. distempenī cū melle doī. ʒ. i. cū cerat. i. se. iusqami.

D ¶ De indis ꝓ eis qui mingunt in lcō ipsor ꝓprie ꝓ mulieri
bus. ℞. succi folior cypressi. ℥. ij. olei sisamini. ℥. ij. ⁊ da in po
tu ea per triduū mane ⁊ sero ⁊ hora dormitōis in nocte tātū
dē ⁊ nullā comedat acetositatē neq; aliqua olera ⁊ ꝯferunt
magnifice piguedines qñ cōmeduī ⁊ sumunī sup eas i po
tu aqua frigida: qm̄ ipse ꝯferunt illi qui non pōt retinere vri
nā eius. ¶ Adeps ēt pdicis masculi ꝓprietatē hʒ in hoc: vñ
deī in potu cū aqua frigida: qm̄ sanabit eū de libro fayk hec
ꝯferunt illi qui mingit in lcō. s. glandes: folia mirti sicci: alum̄
alcanna myrrha: ⁊ balaustia in partibus equalibus ⁊ sumā
tur in puluere cum aceto acido.

B ¶ Hec est descriptio clysteris tollentis stranguriā ⁊ augen
tis in luxuria. ℞. olei cōis olei grani viridis butyri vaccini
cocti. an̄. rot. ℈. sambucini optimi. ℥. ij. mellis. ℥. succi rutbe. ℥. i.
decoctōis fenugreci decoctōis se. lini. an̄. ℥. iij. teraī oia ⁊ mi
sceanī cū modico musco: clystere fiat cū rot. ℈. de eis i nocte
⁊ vtatur vino potenti: ⁊ in cibo carnibus pinguibus.

A ¶ Et ꝯfert abundanti vrinationi ⁊ frigiditati vesice si teraī
P piper cum vuis passis cum nucleis ⁊ sumiī. ¶ Habriel biba

htisub ad dyabetē qđ melius est in cura eius est lac vaccinū
⁊ ouinū ⁊ clystere fiat cuʒ lacte accido exbutyrato ꝑ hebdo
madas in quolʒ die i quātitate rot. tertie due ⁊ potus aque
in hac passione laudabilior est potu vini. ¶ Ruffus si bibiī
sumach cum vino stiptico incidit dyarriam vrine. ¶ Diaſ.
cortex celsi bibita retinet vrinationem.

D ¶ Pro eo qui mingit in lecto cum caliditate da ei de trifera
mixta cum copulis glandium. ʒ. iij. cum aqua frigida ⁊ nunc ⁊
syrupo granator aut da de mirabolanis citrinis acatia cor
ticibus thuris ⁊ glandibus assis: ēt da in potu illi qui mingit
in lecto de mentastro fluuiali an̄ cenaʒ: verūtñ non dʒ sume
re aliqd p⁹ cenā i potu ⁊ i cibo pēit⁹ lʒ i modica q̄ntitate sit.

A ¶ Et dr̄ q̄ vesica caprina aut ouina cōbusta ⁊ bibita in par
P te eius cum aceto mixto cum aqua ꝯfert ꝓ eo qui nō pōt re
tinere vrinā ⁊ sitit ⁊ mingit supabūdanter. ¶ Si passio fue
rit ex fortitudine caliditatis renum ⁊ stōi da in potu de tro
ciscis spodij ⁊ in cibo de carnositate citrulorū ⁊ cucumeris
emplando epar ⁊ stōm cum emplis frigidis ⁊ ꝓprie renes si
sitis nō fuerit vehemēs ⁊ si fuerit vehemēs ēpla stōʒ ⁊ epar:
⁊ clystē fiat cū oleo nenufaris ⁊ violar cū aq̄ sempuiue ⁊ aq̄
ordei ⁊ da i potu de lacte accido exbutyrato ⁊ oleo roſ. ⁊ aq̄
cucurbite cum oleo roſ. ēt dandū est ei de eis in potu ⁊ i cly
steri ⁊ empla renes cū rasura ipsius aut epar ⁊ stōʒ ēt clyste
re fiat cum lacte vaccino accido ⁊ oleo ro. mane ⁊ sero: ⁊ vta
tur frequenter super illud trociscis spodij mane ⁊ sero ⁊ vta
tur frequenter super illud cibarijs frigidis.

D ¶ Pro eo qui mingit in lcō da in potu de galanga aur. pō. ij.
cum aqua frigida: quoniam non subuertetur.

A ¶ Agarisius de dyarria vrine mitiganda est ei sitis ⁊ empla
strandus stōs cuʒ emplis frigidis ⁊ attrahanī humiditates
ad exterius cum medicinis calidis potentibus ⁊ arena cali
da ⁊ balneo ⁊ aqua cuʒ sale. ¶ De libro filogorij de dyabe
te dixit hic morb⁹ fit ex debilitate epatis ⁊ frigiditate totius
corporis ex satietate nauseatiua aut insomnietate ⁊ potu aq̄
frigide. verūtñ cuʒ eo accidit sitis valida nimis. ¶ Dixit stu
de ad mitigandū sitim sicut diximus tibi in caplo mitigatio
nis sitis ⁊ mitigata ipsa siti clystere fiat cum rebus laxatiuis
⁊ lenitiuis pluries: deinde laxando eum cum pillulis aloe cō
fectis ad modū cicer in numero. xi. qm̄ laxabunt efficaciter:
deinde dimitte eū per triduū reiterando postea curā ⁊ vten
do vomitu facto post cibum cum radice ēt ventosis calidis
positis sup totum corpus ēt calefactōe facta cum millio pre
cipue sup extremitates corporis ēt medicinis rubificantib⁹.
deinde quiescat per dies ⁊ vtatur equitatiōe cum temperie
⁊ fricatione precipue facta in extremitatibus corporis etiaʒ
balneo ⁊ potu vini modice: qm̄ inde sanabiī perfecte. ¶ De
summis Bima. ℞. glandis asse se. acetose assi spodij rosaruʒ
gūmi spine egyptiane: caracebi. vel carathit enule: copula
ruʒ gland. galle: se. roſ. karabe: luti armenici: thuris. an̄. p. i.
camphoris p. ℈. ⁊ da de eis in potu cū aq̄ granator muzor.

E/Q ¶ Dixit filogorius ꝯfert illi cuius vrina egredictur nō volū
tarie sessio in aquis stipticis: etiam emplastra fieri debent ei
cum substantia stipticarum rerum ⁊ rebus metipsis vtendū
est nutrimentis stipticis clysteribus fricatione spinalis exer
citio sessiōe in aqua aluis. ¶ De morbo: ⁊ accñti dixit Acci
dit exitus vrine non volūtarie qñ mollefit musculus adhe
rens orificio vesice. ¶ De mēbris dol. dixit pars passionis
exitus vrine aut egōnis non volūtarie est laxitudo musculi
qui est super os ani ⁊ vesice ⁊ mollefit aut ex longa passione
facta sessione super rem frigidam valde ⁊ ex balneatione fa
cta cum aqua frigida aut percussione accidenti ei vt ex aper
tiōe cum ferro queadmodū accidet penes casum aut fissura
facta vitio lapidis: dico etiam quando accidunt fistule.

A ¶ De membris dol. dyarria vrine fit ex exitu igneo in renib⁹
P corroborante virtute ipsorum attractina in primo cum na
tura ipsorum fit huic similis ⁊ virtus ipsorum retentiua de
bilis ⁊ sollicita ad euacuādū humiditates. ¶ Dixit illud est
difficultas mingendi: verūtñ accidit ex separatione spondi
lium lumborum facta ad exterius emissio vrine non volun
tarie. ¶ Judeus dixit fac clystere laboranti hoc morbo cuʒ
lacte recenti oleo amig. dul. oleo cucurbite dando in potu ei
de psilio ⁊ in cibo de spidebeg lenibus vnctuosis: ēt in po
tu de vino tenui ⁊ albo ēt da in potu de lacte caprino cocto
cum aqua dico fac etiam q̄ sedeat in pila frigida.

A ¶ Dixit accidit ex percussione accñti super renes q̄ multipli
cabiī vrina: an forte egrediet cū vria sanguis: ⁊ da ad hoc in

potu de medicinis retinentibus sanguinē vtendo cibarijs ⁊ emplis stipticis. ¶ Verūtñ laborātes diaria vrine emplandi sunt cum oleribus frigidis sup ventrē:⁊ lūbos:⁊ ingrediātur balneū siccū humectans caput ipsorū ⁊ qñqȝ minuendi sunt si iflāmatio fuerit vehemēs ⁊ sumat i potu de aq̄ ordei.

H ¶ Hec est dragia ad stranguriā non voluntarie. Fac clystere cū glādibus:thure:sumach:balaustia cipero: mastice:⁊ sumendū est in puluere in quantitate.ʒ.iiij. ⁊ dormiat in nocte sup sumptionē factā de trifera. Verūtñ si glādes infuse fuerint in aceto melius erit ꝙ nisi ꝯtulerit ⁊ fuerit cū frigiditate clystere fiat ei cū oleo nucū grani viridis oleo maiorāe oleo nardino:aqua ruthe per noctes plures:qm̄ ꝯferēs erit ⁊ illinitōeȝ fac sup ptē iferiorē dorsi cū acatia ⁊ sanguis ⁊ ramik.

B ¶ De illo qui i fine sui coitus ilico egerit. Judeus. ille dȝ eē vehementis appetitus in coitu velocis repletōis supabundantis carnositatis corpis dilatari. Verūtñ hoc fit quando musculus ani mollefiet cū laxitudine musculi retinētis sperma. ¶ Dixit laborans hac passione supponere dȝ ei olea stiptica mixta cū ramik acatia ⁊ silibus. ¶ Dico ꝙ hec patiēs non dȝ aliqd sumere in cibo neqȝ in potu añ executionē coitus ⁊ sumere dȝō decoctōe pini ⁊ granis granatoꝝ ⁊ silib⁹. Ad declinandū nām ante ipm tunc ad stiptica vtēdo fructibus ac si poterit non comedat nisi parū de assis in ipso die: qm̄ sustinere dȝ:⁊ clystere faciat sibi cū rebus potētis stipticitatis. deinde subueniat sibi ne patiaẽ colicā ⁊ inspiciēdum est in hoc. ¶ Georgius dixit ꝯferūt ei medulle cerebra sumpta in cibo ēt carnes edi ⁊ pedes eius cucumeres malua ortensis ⁊ lactuca : ⁊ proprioris vtilitatis in hoc est oleum ro. psilium:lac:pila: vnctio cum butyro:potus aque or. ⁊ clystere vnctuosorum infrigidatiuorum.

A ¶ De mē. dol. dixit passionū renū est quedā passio que diciẽ diabetes. Dixit non vidi eā accidere nisi bis:tñ qr raro accidit:⁊ cū ea accidit sitis valida vltra modū intensa ⁊ in ea patiens mingit id qđ bibit sicut bibiẽ velociter:⁊ ꝯditio huius in renibus est vt ꝯditio lienterie in itestinis. ¶ Dixit hoc fit qñ augeẽ valde virtus renū attractiua attrahendo illud qđ in epate erit de humiditate aquea:ita ꝙ epar attrahit de intestinis ⁊ stomaco vnde desiccatur qđ fuerit in stomaco humidum:⁊ patiens refugit ad potum.

F ¶ Dixit ꝙ ꝓuocatio vrine fit ⁊ emissio egōnis nō i tpe ꝯgruo non voluntarie ex laxitudine musculi circuentis collū vesice ⁊ ani. Dixit de ꝓprioribus signis laxitudinis huius musculi ⁊ casus est opilatio in meatu vrine cum difficultate cognita vtriqȝ passioni simul:⁊ opus erit ad interrogationem ⁊ perscrutationem vehementem de causis primitiuis.

A ¶ Dico emissio vrine cū supabundantia aut voluntaria aut non voluntaria erit:⁊ que erit non voluntaria erit ex laxitudine musculi vesice ⁊ opus erit vt iterrogatio fiat de causis primitis ⁊ que fit volūtaria aut erit cū ardore aut erit absqȝ ardore:⁊ qua fuerit absqȝ ardore aut erit cū siti aut absqȝ siti. Et si emissio vrine fuerit cū ardore iā dcm̄ est de ea in caplo vlcez vesice ⁊ apatū eius ⁊ de alia hic est. ¶ Dixit qdā cadendo sup lūbos emittebat vrinā non voluntarie ex quo cognouimus ꝙ musculus circuens collū mollefactus est iñ: ⁊ ꝙ casus nocuit neruo ꝓcedenti ad eaȝ. ¶ Dico ꝙ dyaria vrte si fuerit cū siti dyabetes dr̄:ꝙ si fuerit absqȝ siti ⁊ absqȝ ardore erit ex laxitudine musculi qui est sup vesicaȝ ⁊ ꝓprie si fuerit post ꝑcussionē:aut post frigorē vehementē: ⁊ si fuerit cum ardore vrine erit ex acuitate vrine aut ex vlceribus. ¶ Binserapion. accidit quedaȝ spēs dyarie vrine absqȝ siti ⁊ absqȝ ardore:⁊ cū ea emittiẽ vrina grossa:⁊ qñqȝ erit in ea aliq̄ ps sanguis:⁊ in maiori pte erit qñ cadit i ea sedimē abūdans:an forte coagulaẽ sup eā aliqd silē spume maris:⁊ hoc accidit sup terminū certū:ēt erit ex dilatatione meatuū in quibus attrahiẽ aquositas sanguis ad renes ⁊ accidit corpori: exinde attenuatio macies ⁊ debilitas ⁊ in maiori pte h̄ accit ꝑ circuitū sicut accit in emorroydis: sȝ extenuat magis corpus ⁊ si vrina hec fuerit grossa:⁊ ꝓprie si fuerit in ea aliq̄ ps sanguis ⁊ nobilior cura erit eis qes cū dimissione oium motuū:qm̄ amplificat meatus cū opportunū sit ꝯriū hui⁹ ⁊ vtātur medicis emplis ⁊ vinis stipticis euitando oia que ꝓuocant vrinā ⁊ coitū. Sed infrigidare debent lūbos ⁊ ventreȝ ⁊ bibere medicinas ꝯferentes fluxui sanguis: ⁊ postea bibere de lacte ouino cocto modice aut nō cocto:qm̄ eos restaurat ⁊ remouet maciē ipsoꝝ cū sit magni iuuamenti eis valde ⁊ si accidit per circuitū minutio fiat añ circuitū:⁊ vtendū est eo ꝙ diximus:⁊ si accidit absqȝ circuitu regendū est cuȝ hiȝ medicis sessione in aqua frigida:qm̄ si tardus fuerit vel negligens in cura eius inducet ad ꝯsumptionē:ꝙ si hoc fuerit ex crisi signū eius erit per alleuiationē quaȝ inueniet patiēs ⁊ qete ipsius:⁊ si durauerit post crisim per dies regēdus est qm̄ passio frigida vel facta est mala. ¶ Dixit Bima. cū hoc accidit sitis:⁊ si bibit mingit patiens statim ⁊ accidit ex potētia caliditatis renū ⁊ inflāmatōis ipsoꝝ debilitate frigiditatis eius ⁊ infrigidatōe ipsoꝝ. Et cura hui⁹ fiet si fuerit ex mala cōplone calida ⁊ sicca ꝙ empleñẽ renes cū infrigidatiuis ēt dandū est de eis patienti in potu : ⁊ in eo cuius corpus in hac passione desiccatū est ex abundanti fluxu: vtendū est vino plus vltra ꝯsuetudinē ne aptet sitis locū ad accipienduȝ malū accñs:ēt nutrimentis cū pultibus ꝯfecꝗ de tritico ⁊ ordeo ⁊ empleñẽ apata ipsoꝝ vt infrigideñẽ ad subueniendūȝ sup mitigationē sitis:⁊ dādū est eis in potu de rob vue acerbe ⁊ acetositate citroꝝ ⁊ ribes:ēt aqua cucurbite cum psilio magnū iuuamtū pbet eis : ēt lac acidū vaccinū exbutyratū: silr oēs medicine stiptice ꝯferūt. ℞.rosaꝝ siccaꝝ.ʒ.iij.balaustie.ʒ.iiij.gūmi.ʒ.i.dragaganti.ʒ.ß.succi liqritie.ʒ.ß.distēpeñẽ cū psilio posita i ea cāphora dosẽ.auẽ.pō.i.cū aq̄ frā:⁊ attrahaẽ sudor ab eis:⁊ illiniañẽ renes cū stipticis ⁊ ifrigidatiuis.

H ¶ De strāguria absqȝ ardore ⁊ absqȝ dolore dixit si fuẽit vri

O na trāsmissa non voluntarie ex debilitate musculi vesice erit ēt in maiori pte accidit ex missione sanguis:qm̄ qñ infrigidatur vesica hoc patiẽ. ¶ Silr accidit ex debilitate musculi vesice:vñ cura id cū hoc. ℞.granoꝝ mirti glādiū:corticis thuris:cimini ortensis.añ.p.i.dosis.ʒ.i.cū vīo veteri. ¶ Aut. ℞. glandium infusarum in aceto vini die noctuqȝ: deinde assorum ⁊ tritorū.ʒ.x.mirabol.nigrorū:kebulorū bellicoꝝ emblicorum.añ.ʒ.vij.amidi:thuris.añ.ʒ.v.granorum mirti.ʒ.x. dosis.ʒ.iij.cum aqua fabrorum

D ¶ Hoc est medicamen bonū eis qui mingunt in lecto. ℞.mirabol.kebuloꝝ bellicoꝝ emblicorū.añ.ʒ.x. glandiū infusorū in aceto:deide assoꝝ.ʒ.vij.thuris masculi:enule ꝯfite: casile. añ.v.myrrhe.ʒ.iij.teranẽ ⁊ distempeñẽ cuȝ melle: dosis.ʒ.iij. ¶ He sunt pillule ad eos qui mingunt in lecto:⁊ ad strāguriā ex fritate. ℞.castorei costi amari ysopi.i.assa copularum glandiū:piretri.añ.p.i.distempeñẽ cuȝ aqua mirti recentis:⁊ fiant inde pillule dosis penes dormituȝ.ʒ.i.aut plus iuxta ꝙ fuerit opportunū. Et qdā dant i potu de nigella ⁊ seie ruthe Dico dandum est ad hoc de ficubus roratis cum oleo.

H ¶ Et dixit in alio loco:si strāguria accidit ex corruptōe ꝯplo

P nis frigide mollificantis virtutē retentiuā vtenduȝ est vino electuarijs calidis sicut anacardino ⁊ mitridato:cōfert magnifice eis trifera parua mixta cū sebziana ptibus equalib⁹: ⁊ crescendū est ⁊ decrescendū iuxta qđ opportunum erit de apitōe fritatis:⁊ glandes ⁊ thus ꝯferunt ei. Silr medicamen qđ diximus i cui⁹ ꝑncipio scriptū est granuȝ mirti. ¶ Absqȝ auctore magnū pbent iuuamētū huic passioni. Clysteria vnctuosa in qbus erit stipticitas aliqua que ꝯficiuñẽ de mirib⁹ ⁊ stipticis rebus:ēt potus lactis decocti cuȝ ferro calefacto silr ꝯfert aqua granatoꝝ pomoꝝ maloꝝ citoniorū ēt aq̄ or. in qua decoquiẽ triossum.i.ȝarut:ēt balneū siccū ⁊ empla ventres ipsorum cum ferro ⁊ aceto. ¶ Similiter conferunt eis minutio vomitus ceruisia dactilorum ⁊ pirorum.

A ¶ Dico theodosius ego cōposui istđ ad dissolutionē mictus ℞.glandiū infusoꝝ in aceto per triduū. deiñ assoꝝ.ʒ.x. granoꝝ mirti.ʒ.iij.rosaꝝ siccaꝝ.ʒ.iij.spodij.ʒ.iij.se.acetose assi.ʒ.ij.balaustie:galle.ʒ.ij.luti armenici.ʒ.iij.gūmi:spine egyptiane:aut gummi sumach.ʒ.ij.coriandri sicci infusi in aceto deinde assi.ʒ.iij. karabe.ʒ.ij.psilij.ʒ.v.camphore.ʒ.i.auẽ.pond. .ij.mane ⁊ tantūdem in sero cum rob ribes aut granatorum acidorum aut rob acetositatis citrorum:et cibus debet esse cum aqua vue acerbe:quoniam hoc regimen accidet diabetē penitus:et cuȝ hoc stude ꝙ pars de tamarindis post aliā ponatur in ore patientis:et de aqua lactis acidi et similibus ad tollenduȝ siti et patiens toto studio debet sustinere sitim emplastratis prius stomaco et epate cuȝ emplastro frigido.

H ¶ De summa persa medicamen qđ vtendum est ad stranguriam ad senes de frigiditate. ℞.granorum mahleb galange sauine thuris et enule.

A ¶ Dixit opiū est de eis que retinere faciūt vrinā cū bonū valde sit in hoc:qm̄ illud ꝙ ꝓuocat vrinā attenuat sanguinem opiū hoc ꝓhibet:iō expedit ꝙ misceaẽ cū pillis q̄s cōposuimus:ēt misceri debent cum eis coriandrum assum et similia.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

D De putrefactione testiculorum.

KK De vlceribus testiculorum ⁊ ani ⁊ vulue ⁊ veretri: ⁊ etiam ca.3. etiam in.ix.li.ca.7.⁊ in.xiiij.li.ca.3.

II De apostematibus testiculorum ⁊ duritie in eis: etiam in ca.3.⁊ in.ix.li.ca.7.

LL De dolore ani ⁊ vulue ⁊ pruritu i eis ⁊ testiculis: ēt ca.3. etiam in.ix.li.ca.7.

Ii De excoriatione lumborum ⁊ alcatin ex longa dormitione: ⁊c. etiam li.xiij.ca.x.

D Dixit Galienus in tractatu primo libri de cathatireon: medicus pluries cogit ad incidendum aliquem testiculū quando putrefit ad exciendum eum.

KK ¶ Iudeus. curari debent vlcera meatus veretri cum cucurbita vsta ⁊ cinere aneti ⁊ cū cerusa litargiro tucia ⁊ emathithe in puluere ad spargendum in puluere ⁊ cum aloe trito.

II ¶ Unguentum lenticularum ad apā calidum in testiculis ⁊ pertinentia. ℞. lenticularum excoriatarum: rosarum corticum granatorū ⁊ decoquendo eas debes recipere de aqua ipsarū ⁊ terendo eas debes recipere de aqua ipsarum ⁊ terendo eam cum oleo roſ. fac illinitionē de eo super eos: deinde terendo substantiam ipsorum pone cum ea de oleo ro. ⁊ bona erit ⁊ conferens ad apostema in testiculis ⁊ in locis attinentibus eis.

KK ¶ Hoc est medicamen conferens vlceribus in veretro ⁊ testiculis laboriosis. ℞. cucurbite trite ⁊ vste litargiri ceruse plūbi aluis scisi catume citrine cortices salicis garb. thuris emathithis. añ. p.i. terant bene ⁊ fiat cum eis curatio.

LL ¶ Et cōfert caliditati ⁊ prurituī in testiculis illinitio facta cū memitha cū aceto ⁊ aqua. ¶ Dico ꝙ confert inflāmationi intense in eis illinitio facta cum succo solatri ⁊ iusquiamo: ꝙ si non inuenitur iusquiamus mitte loco eius de opio: ⁊ fiat illinitio. ¶ Ad pruritum testiculorum. ℞. farine fabarū olei ro. albuginis ouorum: ⁊ componendo ea fac illinitionem super eos de eis.

II ¶ Ad pruritum ⁊ apostema calidum. ℞. aque solatri albuginis ouorum farine ordei. p. congruam ⁊ cum eis fiat illinitio.

KK ¶ Dixit vidi ēt cadere pellem ouorum cuiusdam totā ⁊ denudata fuerunt oua ipsa ab omni residuo ipsius pellis ⁊ curata fuerunt cū sandal. roſ. camphora lapide molle ferri limato in aqua solatri ⁊ sanata sunt. ¶ Hoc est medicamen conferens vlceribus in veretro vulue ⁊ ipsorum partibus. ℞. galle scief memithe: sarcocolle balaustie: roſ. siccarum: granatorum litargiri: aloe: ⁊ thuris. añ. p. congruā terantur ⁊ conficiantur. ¶ Hoc est medicamen conferens vlceribus mali bonū vlceribus in quibus erit corrosio. ℞. carthe vste aneti vsti cucurbite vste: catume: ceruse plumbi litargiri corticū salicis .i. garb emathithis pulueris thuris. añ. p.i. fiat curatio cum eis ⁊ confert apātibus calidis in eis emplm̄ confectum cum roſ. siccis lenticulis ⁊ corticibus granatorū mixtis ⁊ decoctis cum aqua bene: ⁊ cum oleo ro. ꝙ si vis infrigidare plus fiat cum semperuiua ⁊ silibus. ¶ De summa megategni dixit substantia virge veretri est vt substantia ligamentorum: ideo non sustinet vstionem cum igne factam aut cum medicinis calidis potenter ⁊ non inferatur eis exinde nocumentum etiā vlcera que accidunt in ea pro maiori parte putrefiunt nisi velox desiccato facta fuerit eis cum medicinis potentibus. ¶ Dixit corpus virge non habet in se aliquam partem de neruis sensibilibus. ¶ Dixit vlcera accñtia in musculo qui est in parte inferiori virge: ⁊ accñtia i ano difficilis sanationis sunt: qm̄ non indigent violenta desiccatione ⁊ hic locus habet superfluitatem sensus: qm̄ procedit ad eum neruus sensibilis: vnde ipossibile sit ei sustinere illud ex superfluitate sensus in eo. ¶ Dixit putrefiunt vlcera que accidunt in vulua ⁊ veretro velociter nisi velox facta fuerit eis desiccatio.

¶ Tabri dixit si aliqua exitura egreditur inter darē ⁊ testiculos ⁊ dubium fuerit ne putrida fiat: pone super eam de farina rizi

II distempata cū aqua ⁊ quotiē calefiet pone de alia farina: quoniam hoc prohibet ꝙ non faciat putredinē hic locus dubius est cum sit penes vesicam similiter putredo facta illi mala erit.

KK ¶ De summa absq auctore dixit. Si fuerint vlcera in vulua veretro ⁊ ano: ⁊ cum eis non fuerit apostema procede cū eo ꝙ desiccat. s. cū cartha vsta: cucurbita vsta tritis ⁊ sufflatis ibi: ⁊ cū desiccata fuerint vlcera sparge super ea de aloe canabus ⁊ emathithe. ¶ Qr si in eis fuerit diminutio ⁊ volueris ꝙ oriatur caro admisce cum eis de cortice thuris.

II ¶ Paulus cura perfecta apostemati calido in testiculis debet fieri per minutionem venarum cauille calcanei ⁊ si fuerit caliditas vehemens emplastrum fiat cum iusquiamo farina or. ⁊ cucurbita cruda ⁊ cum foliis cannarum: ⁊ cū oleo ro. ⁊ farina fabarum: ꝙ si fuerit passio cū duritie inflata fiat emplastrum cum fenugreco ⁊ semine lini cum vino aut melle cum farina yreos.

KK ¶ Qr si vlceratur pellis testiculorum de sudore tere gallam ⁊ alumen miscendo ea cum adipe vnge cum eis: ⁊ si in pelle testiculorum vlceratio fiat illinienda est cum kimolea cum aqua frigida ⁊ dimittatur: deinde desiccetur: deinde lauanda est cum aqua calida: deinde emplastranda est cum aqua apij ⁊ ad carnem eminentē que accidit in testiculis distempera cinerem vitis cum aqua ad emplastrandum cum eo.

LL ¶ Qr si accidit pruritus in pelle testiculorum illinitio fiat in balneo cum aceto vino oleo ro. alumine nitro ⁊ modica stafisagria ⁊ post exitum eius de balneo illinitio fiat cum albugine oui cum melle.

KK II ¶ Paulus dixit vlcera accñtia in veretro ⁊ ano si secum habeant apā calidum: indigent medicinis desiccatiuis valde: sicut illis que conficiuntur de cartha vsta aneto ⁊ cucurbita ⁊ exiture noue que non habent humiditatem abundantem si aloe tritum spargitur super eas ad modū pulueris tenuissimi desiccabuntur inde: ⁊ si fuerit vehementis humiditatis eis confert cortex arboris pini: ⁊ si habuerint frigidū admisce cum eis de thure: ⁊ si fuerit cum eis corrosio emplastrū fiat cum lentibus ⁊ aceto ⁊ cortice granatorū. ¶ Dixit si fuerit in veretro apā ligandum est ad partem superiorem ⁊ emplastrum fiat cū foliis vitis ꝙ si in eis generatur tumor humidus aut durus epithima fiat cum aqua ⁊ sale ⁊ delinquatur motus in apātibus veretri ad prohibendum emissionē sanguinis cum zinger ⁊ vitreolo fiat curatio. Qr si vehemētior emissio sanguis efficit vratur locus. Dixit egreditur sup veretrū totū aut forte egreditur super caput eius: aut super partes eius. vnde ꝙ erit de eis male conditionis vrendum est postꝙ incisio facta fuerit in eo ⁊ nisi fuerit male cōditionis incidatur ⁊ super illud spargatur zinger cum vitreolo.

LL ¶ Binserapion ad pruritum in testiculis. ℞. ceruse plumbi .ʒ. vi. sulfuris albi. ʒ.i. opij. ʒ. ʒ. fiat illinitio cum eis cum aceto mixto cum aqua. ¶ Aliud ad pruritum in testiculis de quo fluit quasi aqua. ℞. acatie memithe. añ. ʒ. ʒ. salis armoniaci dauik.i. aloe dauik.i. croci ypratelli ad modum omnium terantur ⁊ cribellentur ⁊ misceantur cum oleo iesimino: quoniam mirabile erit.

I ¶ Paulus si incipiunt lumbi rubei fieri ex longa dormitione fiat curatio eius cum lana lini. Dico fiat cum panno lini egyptiani ⁊ ponatur super locum ⁊ vnctio fiat cum cera ⁊ oleo ro. ⁊ spargat super illud de litargiro ⁊ nigro tritis: ꝙ si in eis generetur apā calidum emplastrum fiat cū solatro ⁊ silibus ⁊ si corroditur ⁊ efficitur in eo vulnus emplastrentur cū lentibus ⁊ corticibꝰ granatorum. ¶ Dico nil melius erit patiēti qm̄ hic locus rubescit nisi ꝙ iaceat super lectum tabularū ⁊ tollatur tabula vna ipsius lecti ⁊ cooperiat cū pāno lini vt locus lesus inueniat refrigerium ac si volueris rorare potes sub eo de aqua frigida aut sternatur de salicibus. confert ēt si iacuerit super pannicū: qm̄ planum est ꝙ non calefiat.

KK ¶ De simplicibus. G. aloe consolidat laboriosa vlcera: ⁊ proprie qđ ipsorum fuerit in ano veretro: etiā confert apātibus accñtibus in his locis cinis aneti: ēt confert vlceribus tumidis mollibus abundantis eruginis si spargitur super ea ⁊ proprie eis que accidunt in membris generatiuis: ēt consolidat vlcera tumida mollia ⁊ diuturna valde que erunt in preputio prout decet: etiam cinis cucurbite idem facit.

II ¶ Gal. galla cocta ⁊ emplastrata magnum iuuamentum dat in vltimum oībus apātibus accñtibus in ano vnde coquet si opus fuerit ad vehementem stipticitatem cum vino. Sin autem cum aqua. ¶ Dias. farina fabarum confert apāti calido in testiculis. ¶ Liciū ꝯfert vlceribus in veretro. ¶ Etiā folia mirti trita cum pauca aqua cū oleo ro. ⁊ vino ⁊ emplastrata sup apostema in testiculis ⁊ bothor ⁊ emorroydis cōferunt valde. ¶ Hoc est emplastrum mitigans dolorē valde ⁊ ponatur super flegmonem aut apā. ℞. corone regie co

cte in aqua modica duꝫ lenificā fuerit: deinde teraꝛ ⁊ ponēdo cū ea vitellū vnū oui elixi ⁊ farinā seīs lini distempa oīa cum vino cocto ⁊ emplīm fiat cum eis: ⁊ cōferunt in pruritu ⁊ inflāmatōe cum calitate in renibus ⁊ vesica: semen citruloꝝ cucurbite papaueris ⁊ portulace: succus ligritie amidū dragagantuꝫ semen solatri siluestris: ⁊ semen melonuꝫ si distempentur cum mucillagine psilij: ꝙ si fuerit cum eis acuitas adde ꝺ gūmi de luto ⁊ distemperata cum plantagine.

[I] ¶ De vlceratōe lūboꝝ ex lōgo morbo statim cū īcipiūt loca ista rubefieri fieri dꝫ aptatio de lana leni fili trocisci ad ponendū ipsam lanā sub locis ipsis ⁊ ad moduꝫ circuli fieri dꝫ quēadmoduꝫ eā faciunt bastasij vtatur ceroto fcō cuꝫ oleo ro. aut oleo mirtino mixto cum litargiro ⁊ cerusa plūbi posito sup ipsa loca. Qꝫ si accidit apā calīn emplētur cum solatro aut virga pastoris aut cum plantagine aut cum caulibꝰ recentibus: ⁊ si accidit in eis vlceratio laboriosa pfora ea cū ferro ⁊ emplēꝛ cū lenticulis ⁊ corticibꝰ granatoꝝ. ¶ Dixit Pau. fiat magnꝰ circulꝰ ad modū tortelle ꝺ lana leui: ⁊ ponaꝛ sub locis ipsis ⁊ vnctio ipsa fiat cū cera ⁊ oleo mirti mixtis.

¶ Capitulum tertium: cuius rubrice sunt.

K De eminentia testiculorum ⁊ varicibus in eis.
L De ruptura siphac ⁊ eius dilatatione.
M De eminentia vmbilici ⁊ ruptura: circa ipsum.
N De ascensione testiculoruꝫ.
O De mollificatione pellis testiculorum.
II De apostematibus testiculorum ⁊ duritie in eis: etiaꝫ in ca. 2. ⁊ in li. ix. ca. 7.
P De inflatione pellis veretri.

[K] Dixit Gal. in. xiiij. cap̄. li. megate. aqua que erit in eminentia euanda est cuꝫ cannula inmissa ei.

[L] ¶ Dixit incidi dꝫ quedam pars siphac in cura eminentie eius. ¶ Dico vidi de neritaon: qm̄ illud descēdit ad loculū testiculoꝝ. ¶ De tractatu scdo de morbo ⁊ accnti dixit ruptura intestinorū ⁊ ruptura zirbi erunt in maiori pte ꝙ dilataꝛ meatus penetrantes de siphac ad testiculos ⁊ in minori pte ruptura accidit in siphac vn̄ ꝯtingit ꝙ zirbus aut aliqua pars intestini descendens erit aut in ipsa parte aut in loculo testiculoꝝ. ¶ De morbo ⁊ accnti ꝙ si humectaꝛ siphac ⁊ i tumore efficitur molli ⁊ humiditate ipsius dilataꝛ meatus eius qui descendunt ad testiculos dum descendet in eo aliqua pars intestini ad testiculoꝝ loculū. dixit ꝙ curatio eius fit per stiptica calefactiua siphac extensum est sup viscera tota: ⁊ tunica induta burse testiculoꝝ iterior est de eo ⁊ testiculi sūt in interiori parte ipsius sicut viscera sunt in interiori pte ipsius.

[K] [L] ¶ De approbatōe medici dixit ruptura zirbi ⁊ intestinoꝝ est morbus potens ⁊ laboriosus lꝫ fuerit cuꝫ eminentia parua ⁊ eminentia cū aqua facilis ē lꝫ fuerit magnū. ¶ Dico non dedit nobis distictionē nec curā. Sed dixit ꝙ dꝫ curari per instrā ferri: ⁊ distinguiꝛ inter eas ꝙ eminētia aque non ingrediꝛ ⁊ infixa est ⁊ pōderosa erit in ea tactus aque tn̄ eminētia zirbi ipoſe est ꝙ ingrediaꝛ. Ego ēt vidi in maresten eminētiam magnā fore in quodā iuuene que non ingrediebaꝛ ad interius: eo ꝙ erat magnitudo eius admodū saccli quo iterrogato vtrū transmittaꝛ eius egō vt dꝫ: dixit ꝙ nulluꝫ ipedimentū est in transmissione egōnis eius: lꝫ cum hoc pars intestinoꝝ egressa fuerit iuxta illaꝫ magnitudinē: qm̄ extimabat ꝙ maior pars intestinoꝝ ꝙ vnū intestinū cadens erat in loculo eminentie vnde ꝯieci ꝙ pars maior zirbi aut totū cecidit in loculo eminētie. Etiā medicus dꝫ interrogare eū vtrū sentit qn̄ hoc in eo accnis fuerat diminutionē esse in digōne ꝙ si rn̄dit ita: istud ꝓculdubio erit ex zirbo. ¶ Dico ꝙ vas testiculoꝝ magnificaꝛ aut ex distēsiōe zirbi aut alicuius intestini in eo ꝙ non est curandū cuꝫ medicinis: que in emplīs ponunꝛ: ⁊ signū habeꝛ ꝙ reuerteꝛ per oppositionē aut ex aq̄ supuenienti in eo ꝙ habeꝛ signū eius per ponderositatem ⁊ splendorē ⁊ curandū est per emplīm cum medicis ydropisis. aut ex ventositate qꝺ curaꝛ per empla dissolutiua sicut per sambucinū ⁊ figiā aut ex apāte duro qꝺ curaꝛ per pinguedines ⁊ medullas ossium bdellium ⁊ armoniacuꝫ. Quidā erat in maresten patiendo eminentiā magnaꝫ in testiculis ⁊ apā durum: ⁊ sanatus fuerit per. x. dies iuxta hanc curam.

[M] ¶ De libro signoꝝ iacere dꝫ supine patiens eminentiā vmbilici sup dorsum ⁊ opprimaꝛ: ꝙ si illud eminens fuerit ex intestino reuerteꝛ cum dolore vehementi cum tarditate: ⁊ si fuerit ex ventositate reuerteꝛ ad interius absqꝫ dolore velociter nisi fuerit in maiori quātitate ⁊ si fuerit in carne eminenti illud erit quod expellit vmbilicum nec inde erit viscosum.

[L] ¶ Dixit laborans ruptura qn̄ multiplicabiꝛ surgit ad sellā ⁊ leuatur ruptura magnificaꝛ: sed qn̄ sedet ⁊ non leuatur puificatur que si cōprimiꝛ audietur de ea rugitus: accidit ēt huius simie mulieribus in inguine. ¶ Dixit in ruptura que descendit ad loculū testiculoꝝ aliqn̄ descēdunt exinde intestina: aliqn̄ descendit zirbus: statim ꝙ opprimiꝛ sup euꝫ absqꝫ voce reuerteꝛ ⁊ absqꝫ rugitu: ⁊ si fuerint intestina cū eis erūt voces ⁊ rugitus. ¶ Dixit medicus dꝫ sternere patientē sup dorsum: vt ꝯuertatur eminentia ad interius ⁊ detinendo locum rupture in manu eius stude ad glutinandū eum. ¶ Dixit eminentia intestinoꝝ dura erit in tactu cuꝫ dolore penes oppressionē ⁊ rugitū: ⁊ eminentia zirbi mollis erit in tactu ⁊ penes reuersionē eius non habebit secū dolorē neqꝫ vocē.

[K] ¶ Dixit in quo fuerit humiditas in pelle testiculoꝝ illa humiditas in ea videbiꝛ cū splendore qn̄ opprimuntur testiculi.

[N] ¶ Dixit accidit ex ascensione testiculoꝝ duꝫ ꝑuenient ad mirach vētris ⁊ māifestabiꝛ. Dixit ex molestia: qm̄ qn̄ patiētes volūt migē eis accidet dolor vehemēs cū strāguria modica

[O] ¶ Dixit accidit mollitudo in pelle testiculorū dum fuerit ad modum panni mollꝰ valde.

[L] ¶ De experimentis marasten si indiges ad ꝯuertendū eminentiam: ⁊ non ꝯuertaꝛ ex angustia ꝓprie qn̄ opprimiꝛ ⁊ non reuertitur qꝺ descendens ad eā fuerit: sedeat patiens in aqua calīa ⁊ emplētur dū lenifiat valde ⁊ restituēdo illud ꝯglutina ¶ De arte parua dixit descensio intestinoꝝ ad loculum testiculoꝝ erit: aut ex ruptura naritaon aut ex dilatatiōe meatus qui descendit de eadem tunica ad loculum testiculoruꝫ.

[K] ¶ Dico eminentia quadruplex est aque: ventositatis zirbi: ⁊ intestinoꝝ: ⁊ quidā pforant eminentiā aque cuꝫ instrō ferri: deinde vrunt eam taliter ꝙ calefiat cauteriū bene ⁊ imittaꝛ in foramie bene ⁊ inuoluaꝛ in loculo testiculoꝝ eleuatis testiculis ad supius: ꝙ si curanꝛ cū medicis calis teraꝛ medicamē calꝫ ad modū pulueris ⁊ suffleꝛ i eo bn̄ plies ⁊ pytrāque curā simul spasmaꝛ naritaon ⁊ nō poterit egredi postea

[O] ¶ De ca. xiij. de mē. dolꝰ dixit testiculus dexꝰ. potentior est sinistro: vnde in eo accidit semp dilatatio venaruꝫ ⁊ laxitudo pellis plusq̄ꝫ in sinistro ⁊ possibile est aliquādo ꝙ accidit in creatione ꝙ sinister sit potentior dextro.

[M] ¶ Dico ex diuersitate mēbroꝝ ꝯsiliū ptiuꝫ accidunt rupture in interiori parte vmbilici: qm̄ in ipsa parte est siphac cū super illud non sit aliqd de cordis musculi ꝯspiciendū est ꝙ si fuerit sup vmbilicū extendeꝛ sup siphac musculus extensus in latitudine ventris ad corroborandū ⁊ ingrossanduꝫ eum.

[II] ¶ De. i. ca. li. ij. de epidimia dixit apā testiculoꝝ deleꝛ multotiēs ꝑ tussim accntē: qm̄ supfluitas trāsferꝛ de eis ad pectꝰ ꝑ istrā coiā eis ⁊ iā diximꝰ hāc cōicationē i anathomia vēaꝝ.

[L] ¶ De. i. cap̄. li. ij. de epidimia dixit Hypp. Rupturarū quoqꝫ que sunt in mirach q̄ erit super vmbilicū erit cū molestia dolens ⁊ malā ꝯferens interiectionē ⁊ vomitū cum egōne: qm̄ ibi est locus intestinoꝝ subtiliū: ꝙ si eminens fuerit aliqd de ipsa ruptura sequeꝛ illud qꝺ diximus ⁊ ꝓprie si fuerit in latere dextro eo ꝙ ibi est locus orbi intestini ⁊ ptis colon. ¶ Dico hoc exponit Joānitius ⁊ non in his subtilibus ⁊ rupturis que sunt penes pectinē ⁊ inferiorē ptē vmbilici ⁊ erit in pricipio negocij passio facilior cuꝫ non accidat penes has res aliqd ex dilatatione eaꝝ: qm̄ ex dilatatōe ipsaꝝ non ꝓhibeꝛ transitus substantie sicut ꝓhibetur in subtilibus: verūtn̄ in fine negocij erit peior: qm̄ ruptura earum iugiter dilatatur. ¶ Accidunt etiam rupture ex motu vehementi ⁊ intestinis repletis: rupture etiam ventositatis non expellunt manuꝫ ⁊ rupture intestinorum expellunt.

[K] ¶ De. vi. cap̄. li. ij. dixit varices accidunt in testiculo sinistro plusq̄ꝫ in dextro cum sit sūmarie debilior: qm̄ vena que ꝓcedit ad testiculū sinistrū ad nutriendū eum ꝓcedit de rene sinistro ⁊ oritur de loco vene profunde anteq̄ꝫ mundificetur sanguinis de aquositate que est in eo ⁊ vena que ꝓcedit de rene dextro non sic est.

[L] [I] ¶ De. iiij. ca. li. vi. dixit intestinū cecuꝫ velocius cadit in foramine plusq̄ꝫ alia intestina: qm̄ absolutū ⁊ expeditū est ⁊ non ligatū cum tunicis ⁊ venis appellatis mesaraycis. ¶ Iudeus fit ruptura ex coitu sup saturitatē ⁊ ex frequenti satietate nauseatiua ⁊ dolebit qn̄ multiplicanꝛ ventositates in ventre: ⁊ alleuiabitur passio quādo alleuiabuntur ventositates.

L ¶ Dixit retentio spermatis scienter penes coitum ⁊ ascensio M mulieris sup͂ virũ tp̃e coitus inferunt rupturã ⁊ apã testiculorũ. ¶ Dico ego passus sum apã in testiculo dextro ⁊ vtendo vomitu sentiebã ip̃m diminui penes vomituꝫ manifeste tñ non finalr̃ tollebatur: verũtñ non dolebat ⁊ frequenter faciendo eum pluries extirpaui cum eo postea radiceꝫ ipsius ⁊ non vidi aliqd magis ꝑfecte ⁊ velocius ⁊ manifestioris iuuamenti q̃ʒ est istud. ¶ Ad apã durũ in testiculis. ℞. fabarum fenugreci camomille butyri cocti vini cocti aut apozimatis ficus ad emplandũ cum eis: ⁊ si debilis est cura ⁊ diuturna fit passio. ℞. cineris vtriusqꝫ ꝯcule marine. p. ij. maluauisci. p. i. ⁊ terendo ea cum aceto empla cuꝫ eis. ¶ Et ad apã dur. ℞. ficus. v. ⁊ infundendo eas in aceto vini. ℞. bdellij azulei. ʒ. v. ⁊ infundantur in aceto modico deinde terantur insimul: ⁊ calide fiat illinitio cum eis sup͂ eaꝫ. ¶ Ad apã exventositate in testicul. ℞. cicerũ nigroꝝ stafisagrie. añ. p. i. scorpionum vstorum ad emplandum cum eis.

L ¶ Ad rupturã exventositate. ℞. masticis sarcocolle thuris. añ. p. i. glutinis ⁊ infunde glutẽ in vino vuaꝝ passarũ deinde ꝯgregando ea fac de eis illinitionẽ ⁊ ponendo sup͂ eam cartam liga eã bene. ¶ Hoc est vnguentũ ad rupturã. ℞. aloe glutinis thuris. añ. p. i. dissoluatur glutẽ in aceto ⁊ calefiant: ⁊ fiat iñ illinitio cũ eis sr̃ meatũ ex q̃ trãsgredietur itestina plies

K ¶ Hoc est vnguentũ bonũ ad eminentiã infantuꝫ: infundatur bdellium in vino: ⁊ cum oleo misceatur modicum sambucinum ⁊ illiniatur cum eis.

A ¶ Ad ascensionẽ testicloꝝ. Ingrediatur patiẽs balneũ ꝑ dies. vij. successiue ⁊ ipone in foramie veretri sui cãnulã cãne: ⁊ isuffla ꝑ eã violẽter dũ iflẽtur vritides: ⁊ iñ descẽdẽt testiculi.

D ¶ Dixit curanda est inflatio accidens in pelle veretri cũ cortice granatorum galla balaustia: sarcocolla luto sigillato memite in parte equali.

K ¶ Aaron ad eminentiã. ℞. nucis cypressi thuris acatie balaustie sarcocolle: san. dra. licij: myrrhe sauine: ⁊ terendo ea bene distempera cum gummi ⁊ fiat appositio adhesiua testiculo ⁊ dimittatur dum cadat per se ipsam.

M ¶ Confert ẽt apati duro in testiculo illinitio fcã cum ficubus folijs cypressi ⁊ sauine. añ. p. ʒ. ⁊ cuꝫ armoniaco ⁊ adipe anatis ꝯgregatur in vino: aut in aceto bdellij cũ sambucino ⁊ bona erit infantibus. ¶ Sed ꝯferens erit apati in testicul emplm̃ ꝯfectũ cum fabis ⁊ fenugreco ⁊ camomilla cõgregatis cum butyro cocto. ¶ Hoc est medicamen bonũ ei in quo ꝑ longũ tp̃s fuit apã. ℞. cineris dactiloꝝ. p. ij. maluauisci. p. i. ⁊ terendo ipsa bene cum aceto fac emplm̃ cum eis: qm̃ dispget apã. ¶ Dico extrahe emplm̃ de ẽplis dissolutis. ¶ Ad apostema testiculorum impone in foramine veretri de oleo sambucino modicam partem ⁊ mirabile erit aut suspende super illud rubeam tinctoris.

K ¶ De sũma misib dixit ꝯfert eminẽtie oleũ pentad. ⁊ sebzia

L na. ¶ Dixit. ℞. bdellij thur. armoniaci aloe myrrhe sarcocolle: ⁊ acatie. añ. p. i. glutis pelliũ. p. ij. liquefiat in aceto ⁊ cõgregentur ⁊ patiens iaceat vt interponatur eminẽtia eius si fieri põt ⁊ illinitio fiat sup͂ eã sup͂ ꝑticulã panni adherendã super eam ⁊ ligetur ⁊ non dissoluatur per triduũ ⁊ diminuatur nutrimentũ: ⁊ patiens sumere dꝫ qualꝫ nocte de sebziana cũ aq̃ frigida. ʒ. i. ¶ Hoc est emplm̃ dissoluens aquã de eminẽtia ℞. pipis baccaꝝ lauri baurac: cere ⁊ olei ⁊ faciendo de eis vnguentũ ẽt fac emplm̃ ad dissoluendum aquam ventris.

¶ Pau. hoc in infantibus curatur cum medicis: ⁊ si ruptura fuerit penes inguinẽ appellatur eminentia inguinis ⁊ si fuerit in ꝑtib testiculoꝝ appellatur eminentia testiculoꝝ. ¶ De medicinis eius. ℞. corticũ granatoꝝ. ʒ. x. galle imature. ʒ. v. ⁊ coquendo eas cum vino stiptico in quantitate. ℥. v. appone ea sup͂ eam ⁊ añ hoc restitue intestinum iponendo ip̃m intus: ⁊ epithima fiat sup͂ eam cum aqua frã: ⁊ in quolꝫ die. x. dissoluantur semel: qm̃ ꝯglutinabitur in infantibus ex humiditate sꝑ hac ipsoꝝ ⁊ patiens iacere dꝫ supinus per. xxx. dies: ⁊ bibere dꝫ aquã in qua bulliatur nux cypressi cum vino aut bibere de nuce cypressi cerat. x. cum vino: qm̃ hec cura ꝯferẽs erit valde. ¶ Aliter. ℞. nucis cypssi: galle. añ. ℥. i. ʒ. corticis granatoꝝ. ʒ. iij. glutinis pelliũ. ℥. iij. pulueris thuris. ʒ. ʒ. corulaꝝ ꝯcule. ʒ. i. aloe succo trini. ℥. ʒ. coquatur nux cypressi ⁊ cortices granatoꝝ cum vino: ⁊ cum eis cõgregentur oĩa ⁊ cum eis fiat emplm̃: q vt magis sustinere possint iaceant supine: frequẽter nec debent surgere nisi firmata fuerit cõdñabilr̃ ligatio ipsius cutatis nutrimentis que inflant in abundantia potu vini balneo motu veloci voce magna ⁊ sillis. ¶ Dixit si fuerit eminentia cum ꝯgregatõe humiditatis in pelle testiculorum. ℞. nitri. ʒ. xxx. cere. ℥. vi. olei. ℥. v. pipis grana. c. baccaꝝ lauri. lxxx. ⁊ fac de eis emplm̃: ⁊ vtendũ est emplis ydropisis attractiuis ⁊ calefactio fiat mane ⁊ sero in primo deide emplm̃ ponatur. ℞. oculi sal. ʒ. xxvi. vuaꝝ passarũ absqꝫ nucleis ℥. iij. cimini indi. ℥. i. nitri ruffi. ℥. i. sulfuris. ℥. i. fiat cum eis emplm̃. Aut pone sup͂ eaꝫ de cinere radicũ cauliũ distempato cum sepo veteri ⁊ salito deinde dixit. ad hoc vt non reuertatur aqua fiat cura ⁊ non dixit curam qualr̃ fiat vnde querẽda est in alio scripto ⁊ ego video q indiget medicinis glutinatiuis ⁊ regie desiccatiuo. ¶ Absqꝫ auctore ad eminẽnã ℞. thuris bdellij armoniaci: aloe: acatie glutinis. añ. p. i. cõgregentur cum aceto ⁊ illinitio fiat subito iseꝑabilr̃ ⁊ patiẽs dꝫ iacere sup͂ dorsum eius nec sumat in cibo nisi modicũ nõ inflatiuũ nec in potu de aqua nisi modicũ ⁊ sumat de sebziana q̃lꝫ die ⁊ nocte: ẽt h̃ ꝯfert rupturis q̃ sũt sup͂ testiclos silr̃.

M ¶ Dixit ꝯfert apati frigido in eis ciminũ cum melle vuaruꝫ passaꝝ ad emplandũ cum eis aut fiat emplm̃ cum camomilla aneto cinere caulis cum sepo. Dico hoc indiget solutiõe.

A ¶ Symon dixit cã ascensionis testiculoꝝ ad supius est debilitas caliditatis inate: ⁊ curatio eius fiat cũ balneo ꝑ hebdomadas successiue. ¶ Dixit nisi descenderint ipone in foramine veretri cãnulã ⁊ insuffla semꝑ per eam cuꝫ fortitudine dum vritides inflentur ad modũ vtris ⁊ descendent testiculi iñ. ¶ Ad testiculos si ꝯstricti fuerit ⁊ dolẽt. vnctio fiat cũ melle vuaꝝ pass. cimio ⁊ cera: aut butyro cocto vaccio.

K ¶ De sũmis cõpendiosis dixit nisi reuertatur eminentia ad locum eius calefacienda est dum reuertatur deinde pone super eam brachale leue cum pallotulis ligando illud bene.

M ¶ Joãnitius ad apã testiculoꝝ absqꝫ caliditate ⁊ rubedine iponendũ est foramini veretri pluries de sambucino: qm̃ bonum est ⁊ exꝑtũ ẽt si suspenditur rubea tinctoris sup͂ illum qui laborat apate testiculoꝝ cõfert ei. ¶ Aut. ℞. masticẽ ⁊ sarcocollã: ⁊ infunde ea in vino cocto ⁊ sambucino illinitioneꝫ de eis faciendo super testiculum. ¶ Aut. ℞. ficuum adipis anat. añ. p. i. foliorum cypressi armoniaci. añ. p. ʒ. aggregentur oĩa cum vino cocto veteri ⁊ fiat illinitio cum eis.

L ¶ De electõibus Joãnitij dixit ꝯcordati sunt antiqui super iuuametũ nucis cypressi ad rupturaꝫ ⁊ moderni vtentur galla non matura cocta cum vino ⁊ trita ad emplandũ cum ea ligante sup͂ locum rupture ⁊ non soluentes nisi semel in mẽse verũtñ dant in potu de apozimate nucis cypressi admixto cum aqua vel cum parte vini. ¶ Dixit antiq ⁊ vtuntur in hoc emplo de balaustia ⁊ psilio fcõ in ifantibus. Et radix lilij siluestris ꝯfert laboranti hac passione de infantibus sumpta in potu. ¶ Dixit pentafilon ꝯfert huic passioni datũ in potu aut positũ in emplo. ¶ Oribasius. vnguentũ ad rupturã ℞. nucis cypressi: paruule ⁊ recentis: corticũ granatoꝝ. añ. ℥. iij. ⁊ coquendo eas cum vino vuaꝝ passaꝝ ⁊ agitentur in quantũ dissoluantur ꝑfecte deinde terantur in mortario dũ fiãt ad modũ luti: verũtñ misceantur postea cum sepo vaccino vetusto in quãtũ fiet admodũ vnguenti: deinde opprimantur intestina dum reuertentur ⁊ ponendũ est sup͂ pannũ de vnguẽto ipso: ⁊ apponatur ei ⁊ ligetur cuꝫ palloris ipsis factis ad hoc ita tñ q non dissoluatur in q̃triduo nisi semel. ¶ Aut. ℞. vuarum passaꝝ. p. i. cimini. p. ʒ. nitri: ꝑtis quartã. i. ⁊ terendo ea fac de eis vnguentuꝫ ⁊ ligentur ⁊ non soluatur ꝑ hebdomadas. ij. tunc iterum fiat hec cura pluries dum sanetur.

K ¶ Dixit vtendũ est in eminẽtijs aque eo emplo qd eã desiccat: q cadit ẽt in ydropisi vnũ q̃ꝝ tñ talr̃ fit. ℞. nitri ameos: furfuris: ⁊ terendo ea cum vuis passis absqꝫ nucleis cuꝫ eis fac illinitionẽ ad desiccandũ aquã tñ vtendo eis emplis q̃ fiũt i ydropisi. ¶ Byntalnis dixit dissolue bdelliũ cũ aceto dum ingrossetur ad modũ vnguenti ⁊ ponendo illud sup͂ eminentiã liga illud bene. Aut. ℞. folioꝝ cypressi: ⁊ terendo ea bñ fac de eis emplꝫ cũ vino: qm̃ tollet humiditatẽ eminẽtie.

M ¶ De memoriali ad duritiem in testicul. ℞. arthemisie: farine fabaꝝ: farine cicerũ: vuaꝝ passaꝝ: adipis ceruuꝫ: adipis anat. cere: olei lilini: ⁊ si fuerit apã cum caliditate. ℞. farine fabaꝝ: farine ordei radicis maluauisci olei ro. ⁊ cere. ¶ Ad apã testiculoꝝ infantiũ. dissolue bdelliũ cum vino ⁊ modico oleo: ⁊ fiat illinitio cuꝫ eis. ¶ Ad apã testiculoꝝ magnorum ⁊ paruoꝝ. ℞. fabaꝝ. excoriataꝝ percoctarũ fenugreci cocti: camomille butyri cocti: vini cocti: ⁊ ꝯgregando simul oĩa fac de eis illinitionẽ. Ad apã in eis qd nõ dissoluitur de

facili empl'etur cum cinere ficus cum media pte maluauisci
distempati cum aceto. ¶ De cōplemento Bima. de mundi
ficatiuis ad duritieꝫ in testiculis. ℞. se. agnicasti. ʒ. v. farine
fabaꝝ. ʒ. x. vuaꝝ passaꝝ absqꝫ nucleis. ℥. xv. terāt vue passe
cum adipe anatio aut sepo ceruino aut sepo vituloꝝ ī quā
titate. ℥. ij. ⁊ terendo medicinas admisce eas cum oleo lilio-
rum ad ponendū eas sup locū inflatuꝫ: nisi fuerit caliditas
⁊ si fuerit caliditas fiat cum solatro ⁊ virga pastoris farina
ordei: radice maluauisci aqua coriandri ⁊ oleo sisamino.
¶ Dixit ad ventositatem grossam accñtē in testiculis da in
potu de nuce cypressi ameos. ʒ. ij. cum aqua calida.

M ¶ Antil. ⁊ Pau. ad eminentiā vmbilici dixerunt accidit vm-
bilico eminentia ⁊ grossities ex ruptura aut ex re altera. Di-
xit aliqñ rumpitur siphac in loco vmbilici ⁊ inde egredit zir
bus aut intestinum. Aliqñ hoc accidit absqꝫ ruptura: verū-
tñ ex humiditate frā cōgregata ibi sicut est dispō ydropisis
an forte oritur ibi aliq̄ supfluitas carnis ex qua fiet illa emi-
nētia vmbilici an forte erit ibi vētositas expellens eū in bur
sa an forte erit ibi ruptura alicuius arterie sicut est dispō in
bursa aut in ruptura alicuius vene magne. Or si expellens
vmbilicum fuerit zirbus erit color apatis ad modum colo-
ris corpis ⁊ erit leuis absqꝫ dolore ⁊ erit diuersi coloris ⁊ si
expellens eum fuerit intestinū: forma eminētie erit minoris
rotunditatis ⁊ diuersitatis: ⁊ si cōprehēdit cū digitis absen
tabit cum rugitu ⁊ magnificabit penes introitū balnei ⁊ ad
fricationē: ⁊ si expellens vmbilicum fuerit humida eminētia
tactus eius erit leuis nec absentabit qñ cōprehēditur neqꝫ
diminuitur neqꝫ augetur. Or si expellēs vmbilicū fuerit san
guis cum eo ꝙ diximus de significatōibus humiditatis de-
clinans erit color eminētie ad rigorē ⁊ si apa fuerit ex carne
orta apa erit duꝝ ⁊ solidum seruādo magnitudinē ⁊ formā
certā: si fuerit ex vētositate ⁊ tumore: tactus erit leuis. ¶ De
cura. Si passio fuerit ex ruptura arterie aut alicuiꝰ vene ma
gne ex vētositate noli curare eā: ⁊ ad oēs alios surgat patiēs
⁊ extēdēdo se rectum detineat anhelitum tu vō cum ipse fue
rit tali ↄditōe extēsus signa terminum totius apatis vmbili
ci cum attramēto deiñ iaceat patiēs: deiñ extēde locuꝫ me-
diocrē ipsius apatis ad sursum cuꝫ musculo deiñ impone ei
acum cum filo in medio apatis: ⁊ imittēdo digitum. s. policis
inspice vtrum filum fuerit sub zirbo aut sub itestino: ꝙ si fue
rit sub intestino relaxetur filum ⁊ ipelletur intestinuꝫ ad in-
terius ⁊ si fuerit sub zirbo extēdatur ⁊ icidatur supfluitas eiꝰ
postꝗꝫ ligata fuerint capita arteriaꝝ ⁊ venaꝝ que sunt in eo
si fuerint ibi. ¶ Dico caute studeas in imissiōe acus ꝙ non
pforet nisi mirach tm̄ ne opus sit ad id ꝙ diximus ⁊ hoc pōt
fieri ꝙ acus nō infundo pforet. ¶ Dixit deiñ habeas duas
acus magnas cum filis extēsis in eis hñtes capita equalia ⁊
in magnitudine apatis pfora cuꝫ acu de vna pte ad aliā aut
due acus in ea sint ad modum crucis deiñ icidēdo fila vt ha
beant capita ↄstringe bñ ex qualꝫ pte ipsius dum cadat ca-
ro ⁊ mortificabitur deiñ ꝓcede ad ↄsolidādum caute ne fiat
ↄsolidatio dum fuerit vulnus ↄcauum ⁊ nō repletuꝫ: qm̄ me
lius erit: ⁊ si eminētia vmbilici fuerit ex zirbo nō erit cum do
lore: ⁊ si fuerit ex intestino hēbit secum dolorē ⁊ vētositatem
verūtñ si fuerit ex vētositate si pulsatio in ea fcā fuerit audie
tur quasi sonitus tympani cum fortitudine. ¶ Dixit patiēs
dꝫ erigi extēdēdo totum corpus suū ⁊ inclinādo illud retror
sum inquātum pōt ⁊ retinēdo anhelitū ad se vltra posse: qm̄
iuxta hāc formā māifestabitur totum illud apa. Or si expel-
lens vmbilicum fuerit sanguis aut aq̄ pforetur cum ferro in
medio deiñ ↄsolidetur ⁊ si fuerit in bursa ex ventositate aut
simili curentur etiam cum incisione ⁊ sutura similiter.

L ¶ Dixit supventrē est tunica de zirbo ⁊ siphac. Dixit siphac
qñ puenit ad inguines ptes eius tēdunt ad testiculos deide
apiunt ⁊ extēdunt dum efficiunt in modum vnius loculi cō
tinētis testiculos ⁊ hic loculus appellat grece alotrōidis ⁊
hic qñ dilatat mallefiet ex humiditate eū mollificat ⁊ i hoc
loco ruptura fiet aut i alijs ex saltu: aut ex voce magna ⁊ simi-
bus: pcipue si fuerit post repletionē: vñ si dilatat aut dirum
pitur descēdet zirbus aut aliqđ intestinum ad loculum testi
culoꝝ. Or si modica ps eminētie fuerit: ⁊ ruptura fuerit pua
modica ps zirbi descēdit: ⁊ dr̄ eminentia zirbi: ⁊ si fuerit ma-
gna eminētia ⁊ descēdens fuerit in ea aliqđ intestinum: tunc
dr̄ eminētia intestini: ꝙ nisi fuerit aliq̄ ipsaꝝ: ⁊ ↄgregat in lo
culo testiculoꝝ humiditas sicut ↄgregat in ydropisi dr̄ emi
nētia aq̄. ¶ Hec est cura. Dixit si eminētia fuerit pua in in-
guine medici eleuando intestina ad sursum paulatim vrunt
cum cauterio inguinē patiētē ad ↄdēsandum foramen i quo
descēdit intestinum cum vstione ⁊ si magna fuerit eminētia
ipsius eleuādo intestina ligāt ea cum freno violēto ne ↄuer
tātur deiñ vrunt locum rupture nullo mō dissoluendo fora
men dū sanabit ⁊ si rupture fuerint pue valde in corpibꝰ in-
fantium ⁊ corpibus lenibus curāde sunt p stiptica sicut per
nucē cypressi ⁊ folia eius ⁊ sauinā: qm̄ per horas desiccātur
illa corpora que madefacta vel lesa sunt ex humiditate: etiā
per acatiā ypoqstidos aloeꝫ myrrhā masticē ⁊ puluerē thu
ris cortices granatoꝝ glutē pisciuꝫ ⁊ gallā imaturā sumach
ↄciatoꝝ pellium ⁊ alumen: ⁊ silia: mixtis cum eis medicinis
que dissoluunt vētositates sicut est sauina ⁊ ciminum: ⁊ eis
que hñt cum dissolutōe vētositatum stipticitatē ⁊ eo ꝙ lenit
apa: ⁊ eo ꝙ mitigat sicut est resina bdellium: et gūmi grano-
rum viridium: et ipsi ad eminētiā aque eā pforāt et emissa aq̄
de eminētia ponunt in medicis calis filum ad modum cen-
tonis dꝫ fieri in loculo qui est de siphac ad tactum manus.
¶ Dico hoc dꝫ fieri in loculo qui est de siphac deiñ ↄsolida
tio fieri dꝫ: ⁊ fm quosdā incisio fiat cum ferro: et alutula vtū
tur dum dispgat aqua per aerē. ¶ Dico lege qđ in antil. est
de eminētijs et intelliges illud statim transmutādo illud ad
hāc ptē. ¶ Sabur ad rupturā. ℞. masticis corticum thuris
nuci cypressi folioꝝ eius: myrrhe sarcocolle glutinis pisciuꝫ
āñ. p. i. liquefiat gluten cum aceto vini et distempent cuꝫ eo
medicine et fiant: qm̄ mirabilr̄ bone et pfecte sunt. ¶ Dixit
Ha. de. v. c. đ anathomia. Ruptura accidit ex mollitudie cor
darum musculi qui est supventrē que corde sunt pāniculose
ad ↄseruādum totum locum leuē: inventre ꝓueniētes ad pe
ctinē et vritides et ibi hñt foramen ad descendēdum p illud
naritaon. Dixit qñ mollefiunt he corde etiñ accidit eminen
tia que ē ruptura. ¶ Dico ꝓcessus naritaon subtilis est val
de: qm̄ assimilat tele aranee tenui vñ veraciter he corde pā-
niculose refrenant intestina.

II ¶ De antidotario sabur magno ad apata testiculoꝝ ifantiū
et alioꝝ. Infundat in aceto bdellium: deiñ illiniat cū eo te-
sticulus iflatus. ¶ Et silr̄ hoc bonum est apati testiculi. ℞.
fabaꝝ excoriataꝝ fenugreci bulliāt cum aquā dum lenifiāt
deiñ admisce cuꝫ eis camomillā tritā: et ↄgregādo eā cū bu
tyro cocto fac cū eis emplm̄ et admiscēdū est cū eis bdelliū
in quātitate rot. i. cum oleo sambucino si opportunū fuerit.

L ¶ Iudeus dixit da in potu laborantibus ruptura de sebzia-
na: et de eo toto qđ dispargit vētositates et restringit ruptu
ra vngēdo eā cum oleo nardino cum nō sit inflatiuū. ¶ Di-
co corrigēdo: oribasius ad faciēdum vnguētum de cera ad
rupturā ad quā supuenit zirbus et intestinum. ℞. nucis cy-
pressi pue recētis: corticis granatoꝝ. āñ. ʒ. iij. ⁊ coquēdo eas
cum vino nigro et stiptico agitēt paulatim donec liquefiet
deide terant in mortario bñ et misceant cum modica parte
sarcocolle: et fiat de eis illinitio sup pannum et apponatur
ei si fuerit cum caliditate: qm̄ adherebit et non inferet pun-
ctionem. ¶ Dias. bdellium si lenificatur cum sputo ieiunan
tis et emplastretur cum eo eminentia sanabit eam. Nux cy-
pressi si emplastretur cum ea eminentia desiccabit rupturā.

II ¶ Ciminum mixtum cum farina fabarum: et cum carnibus
vuaꝝ passaꝝ aut cum ceroto si empl'entur cum eo testiculi:
in qbus erit apa dissoluet illud. ¶ Coriandrum admixtum
cum carnibus vuaꝝ passaꝝ aut cum melle sanabit apa testi
culoꝝ duꝝ aut aliđ. ¶ Bim. farina ciceꝝ dissoluit apa durū
in testiculis et mamillis. ¶ Masarguih bdellium lazuleum
dissoluit apostema durum in testiculis si empl'atur cum eo.

L ¶ Chuzi. masarguih sanguis testudinis ⁊ vrina eius faciunt
pfecte et ↄferunt valde ad rupturā in infantibus si cum eo
sanguine solo clysterizetur veretrum aut si mixtus fuerit cū
modica pte musci et ipositus guttatim in foramine veretri:
et si decoqtur hoc aial in aqua et sedeat patiēs infans illud
facit. ¶ Dias. iuuamentum magnum prebet si teritur concu
la aut humiditas eius cum myrrha thure acatia et puluere
violarum: et emplastratur cum ea ruptura postꝗꝫ ipulsa fue
rit intus: quoniam inseparabilis fiet ei nec sepabitur ab ea.

M ¶ De qōnibus. c. ij. de epidi. rupture que fiunt sup vmbilicuꝫ
maioris doloris erunt ꝙ rupture que erunt sub vmbilico et
sunt peioris finis: qm̄ crescunt frequenter et dilatantur: qm̄
intestina expellunt siphac in ipso loco crudeliter et rupture
que sunt super vmbilicum maioris doloris erunt magis ma
ius vltra ꝙ rupture: que sunt sub cortū ꝙ fuerit ꝓpinquum

ei ⁊ qđ fuerit declinans ad latus dextrum. vȝ. rupture que sunt supra lenioris tact⁹ ⁊ vehementioris impulsionis erũt: qm̃ in maiori parte in eis erit ventositas ⁊ lȝ in eis fuerit in aliqua dispõne aliqua pars intestini cum velocitate impellitur: qm̃ locus eius non est erectus ad inferius ad modum dispositiõis in partibus inferioribus: nec obstat oppressioni cum ponderositate sua naturali nisi modice.

M ¶ Erat qdã patiẽdo dolorẽ ivritide ei⁹: deiñ in testicul' apã duꝝ: cũqȝ coitu vsus fuerit dfecit illđ apã: ⁊ sanat⁹ fuit exiñ.

L ¶ Dico forte superueniet ventositas in ruptura ⁊ vehementior fiet dolor valde ⁊ curatio eius in ipsa dispositione fiet per sustinentiam suppositoriorum confectorum de folijs rutbe melle cimino ⁊ nitro: terantur cum melle bene duȝ subtilientur ⁊ illiniatur cum ei lana: ⁊ supponatur: quoniam dispargit ventositates. ⁊ danduȝ est in potu de cimino in pon. auř. i. cum decoctione galange: q̃ nisi mitigetur: frequenter fiat calefactio ⁊ balneum. Q: si remanserit de eis aliqua inflatio appone ei ventosam: ⁊ emplẽtur cum rutba cimino baccis lauri ⁊ maiorana ⁊ silibus de eis que dispergunt ⁊ dissoluunt ipsas: ⁊ custodia vtatur q̃ euitentur olera legumina vinum lymphatum tenue: fructus satietates nauseatiue: ⁊ repletio ventris: ⁊ vtatur ligatione penes motuȝ: nec faciat pressioneȝ nisi ligatus fuerit bene: nec moueatur post comestionem penitus: ⁊ natura leuis sit semper cum tamař. dyacimino pillulis aloem ⁊ similibus.

R ¶ De. i. capi. li. de mor. ⁊ acci. dixit aliqñ crescũt testiculi aut vnus ipsorum absqȝ aliqua passione accñti oĩo ⁊ crescunt in corpore ipsorum ad modum dilatatiõis tm̃. ¶ De grossitudine exteriori dixit eminentia carnis accidit in testiculis.

¶ Dico q̃ magnificanť testiculi aut ex aliquo imisso in loculo ipsorum tripliciter ex intestino aqua ⁊ ventositate: aut ex apãte in testiculis ⁊ loculo: aut in aliquo testiculo qđ erit sanguineum aut flegmaticum aut ventosum ⁊ non magnificantur de colera. ¶ Misib hoc est medicamen bonum cõferens eminentie infantium. Soluatur bdellium in aceto ⁊ fiat illinitio super eam.

L ¶ Aliud bonum ad rupturã. Teratur tubera sicca ⁊ misceatur cum glutine piscium ⁊ illiniatur cum panno ⁊ ponatur super eam ⁊ ligetur.

M ¶ Dixit si fuerit apã in testiculis album ⁊ in eo fuerint puncta alba sanabitur. Si ruffa illiniendum est cum tucia ⁊ aceto. ¶ De camoral. ad apã in testiculis. ℞. fabarum farine: fenugreci ⁊ distemperando eam cum oleo lilio emplastruȝ fiat cum ea: ⁊ impone in foramine veretri modicam partem musci cum oleo sambucino ⁊ erit potentioris cure.

L ¶ Judeus. accidit ruptura ex coitu super repletione: aut ex satietate nauseatiua: aut ex ventositate abundanti.

M ¶ Ad apã testiculoꝝ. ℞. adipis renũ capre colati. p. i. olei lini. p. ȝ. farine. p. ȝ. cere ruffe. p. tertiam. ȝ. i. ⁊ congregentur.

¶ De simplicibus confert apostemati testiculorum ⁊ veretri illinitio testiculoruȝ cum bdellio dissoluto cũ aceto vini.

R ¶ Dias. dixit oleũ camomille maioris cõfert eminentie aque

L postq̃ datum fuerit in potu. ¶ Psilium: si cum eo emplatũ sit super eminentiã intestinoꝝ accñtiũ infantibus ⁊ supvmbilicos eminentes sanabit. ¶ Dias. expedit q̃ teratur de eo in quantitate. ℥. i. ⁊ dissoluatur in. ℥. xviij. aque: ⁊ qñ aqua fuerit coagulata emplm̃ fiat cum eo. ¶ Dias. oleum cinamomi mixtum cum cordumeni bonum est eminentie aque si de eo fiat vnctio super eam. ¶ Dias. calbeb. appellatuȝ lenticula aque positum in emplo super eminentiaȝ infantiũ facit eas ꝯtabescere. ¶ Dias. bdellium iudaicũ dissolutuȝ cum saliua ieiunantis: confert eminentie de aqua. ¶ Gal. dixit bdelliũ arabicũ facit ꝓprie ad eminentiã aque: sed dissoluať cuȝ saliua ieiunantis. ¶ Idem facit nux cypressi ⁊ folia eius dum fiẽt ad modum vnguenti. Nux cypressi cocta cuȝ aceto ⁊ trita in emplo posita faciet tabescere eminentias ⁊ rupturas ⁊ folia eius idem faciunt. Nux cypressi ⁊ folia eius cõferunt laborantibus ruptura: qm̃ desiccant cum ꝯfortatione facta ad membrũ ⁊ ex caliditate modica que est in eis stipticitas in eis induciť ad fundum. ¶ Dias. balaustia poniť in emplo rupture. ¶ Reubarbarũ confert rupture. ¶ Pau. dť q̃ folia enule vel cauda equina si sumunť in potu ꝯtabescere facient eminentiã intestinoꝝ. ¶ Gal. cauda eqna confert rupture per quã descendunt intestina ad loculum testiculoꝝ.

¶ Cõdñatio cure rupture ⁊ eminentie hť qñ patiens pónit emplm̃ dormiendo postea toto studio suo. ¶ Ad eminẽtiã bonum ⁊ conferens. ℞. cartami ortulani. ȝ. v. crocł. ȝ. ij. pell. vetuste cartbarum vite corticũ granatorũ acidoꝝ vitelloꝝ ouorũ duoꝝ thur. ȝ. iij. succi barbe hyrcine acatie. añ. ȝ. v. nucis cypressi glutinis pisciuȝ piscis liquide aloe olei mirti sarcocolle liquefiat qđ liquefaciendũ est ⁊ cõgregenť residua cum eo cum apozimate glutinis ⁊ adhesio fiat super eã: sed dormiat vltra posse: deinde lauetur cum apozimate stipticorum ꝓprie nucis cypressi: deinde reiteretur hoc q̃ȝ pluries.

¶ Degẽmab. da i potu ad aquã que erit i loculo testiculorum de medicinis ꝓuocatiuis faciẽdo cibum de radicibus ⁊ potum de syrupo ace. ⁊ iulep cum aqua lymphata. ¶ De ꝯpilatione illiniẽduȝ est super locum de stercore vaccino cum luto ⁊ silibus emplis ydropisis. ¶ De complemento ⁊ pfectione. Ad eminentiã teranť tubera desiccata bene ⁊ misceantur cum apozimate glutinis piscium ⁊ fiat illinitio sup locum. ¶ Dixit de morbo ⁊ accñti accidit humiditas tunice viscerum: ⁊ inde dilatantur meatus per quos descendit ad testiculos ⁊ inde accidit eminẽtia. ¶ Hoc est emplastrũ ad rupturã mirabile. ℞. masticis corticum thuris nucis cypressi folioř. eius: mitre sarcocolle glutinis piscium. añ. p. i. dissoluatur gluten cum aceto vini ⁊ distemperentur cuȝ eo medicine: ⁊ eis vtendum est.

R ¶ De aggregatõibus grossitudinis si fuerit in testiculis apã appellatuȝ squirros tunc erit eminentia carnosa si fuerit in vase testiculoꝝ aqua appellať eminẽtia aque: ⁊ si fuerit descendens zirbus ad vas testiculoꝝ appellať eminentia zirbi ⁊ si descendunt intestina in eis appellať eminentia intestinoꝝ ⁊ si fuerit in ipso vase varices appellať eminentia varicum: fit ẽt eminentia in cãnali pulmonis ⁊ in venis pulsiuis expedit q̃ referanť modi rupturarum ⁊ eminentie.

L ¶ Dico q̃ si descendit zirbus erit absqȝ dolore ⁊ si intestina erunt cum dolore vehementi ⁊ nocumento ventositatum.

¶ Judeus dixit ruptura accidit ex coitu facto super saturitatem ⁊ satietatibus nauseatiuis onere põderoso saltu ⁊ nutrimento super repletionẽ ⁊ alleuiatur dolor ipsius qñ alleuiantur ventositates in ventre: ⁊ dãdũ est in potu ad rupturam de sebziana cum aqua fenugreci ⁊ vngentur ventres ipsorum cum oleo lauri.

L ¶ Ad rupturaȝ ⁊ eminentiã. ℞. sarcocolle glutinis ⁊ thuris

R añ. p. i. liquefiat gluten ⁊ ꝯgregenť cum eis vt ligẽtur bene.

¶ Ad eminentiã infantiũ. Fiat illinitio cum bdellio dissoluto cum vino aut in oleo sambucino: dico hoc illiniatur super apã in testiculis infantium: qm̃ ipsum dissoluit: sed non dȝ appropinquari loco rupture: quoniam illam dilatabit.

A ¶ Judeus. si eleuati fuerint testiculi ⁊ abscenterť intrare dȝ per hebdomadas successiue quolȝ die balneuȝ: ⁊ impone in foramine veretri cannulam ad inflandum cum ea vehemẽter dum inflẽtur vritides ⁊ descendant testiculi: q̃ si fuerit in pelle testiculorum siccatio ⁊ inflatio illiniatur cum corticibus granatorum galla balaustia luto ⁊ scieť menithe: donec confortabit ⁊ constringet eam.

R ¶ De ꝓbatione medici dixit eminentia in qua descendit pãniculus qui est super intestina qui dicitur zirbus ex morbo crudeli ⁊ forti erit: licet non fuerit cum magnitudine in vsu ⁊ peior est in qua descendit aqua per se.

M ¶ De ꝓnosticis dixit. Signa mortis velocis hñtur si fuerit in aliquo dolor testiculoruȝ ⁊ apã in eis ⁊ apparuerit in coxa eius dextra punctum coloris celestis patiens morietur in quinta die: ⁊ laborãs hoc dolore habebit appetituȝ vini.

R ¶ Dixit in arte parua descensio aque ad loculum testiculoruȝ fit aut ex ruptura accidenti in panniculo inducto super intestina aut ex largitate ipsius meatus q descendit de ipso panniculo ad loculuȝ testiculorum ⁊ eius correctio fiet per constrictionem illius qui dilatatus est.

M ¶ De epidi. ruptura accñs super vmbilicum modice in latere dextro dolens ⁊ affligens erit: qm̃ infert vomitũ egestionis ⁊ que fuerit super pectinem in principio negocij pro maiori parte non sequitur nocumentuȝ: qm̃ ipsa ruptura est in intestinis subtilibus ⁊ illa est in grosř. ⁊ accidit ruptura ex percussione saltu ⁊ onere rei ponderose valde: ⁊ que fuerit in intestinis grossis in principio negocij minoris nocumẽti erit: ⁊ cum diuturna fuerit effic eť mala: quoniaȝ magnificatur ꝓpter ponderosum quod super eam erit.

M ¶ De electionibus Joãnitij dixit elkindi: infundatur in foramine veretri ad apã in testiculo aliqua pars de sambucino pluries: quoniam expertum est: ⁊ si suspenditur rubea su

per laboꝛantē a pāte in testiculis ↄfert ei valde. ¶ Aliud ad apā testiculoꝝ. ℞. masticis sarcocolle infundendo ea in vino cocto aut sambucino ⁊ illinitionē cum eis fac super testiculum inflatum: ⁊ fac emplm̄ eis cum folijs cypꝛessi ⁊ sauine cum adipe anatis caute ne fiat inde vlceratio.

L ¶ De electōib⁹ Joānitij dixit ꝙ si rane siccenꝰ deinde teranꝰ cū vuis passis ⁊ in emplo ponunꝰ ↄferunt rupture mirabilr̄.

R ¶ Dixit ad eminentiā aque teranꝰ ciminuȝ ⁊ stafisagria cum vuis passis absq̄ȝ nucleis dum fient ad modum vnguenti: ⁊ cum eis fiat emplastrum.

L ¶ Dixit. G. ꝙ ramus cypꝛessi folia ⁊ nux eius ↄferunt rupture per quaȝ descendunt intestina ad vas testiculoꝝ: qm̄ desiccant ⁊ pꝛebent visceribus virtutē: qm̄ stipticitas eoꝝ īnducetur ad interioꝛa coꝛpoꝛis: ⁊ nō est punctio cuȝ eis ⁊ oēs medici dicūt hoc esse in cypsso. ¶ Dixit Joānitius ⁊ Diasc. herba pentafilon est cōferens in hac passione data in potu aut posita in emplo: ⁊ dixit Gal. de ea ꝙ radix eius desiccat violenter absq̄ȝ punctiōe. ¶ Dixit Dias. radix lilij siluestris sublimioꝛ ↄfert huic passioni accn̄ti in infantibus sumpta in potu cum aqua: ⁊ psilium ↄfert his infantibus ꝓpꝛie si ponitꝰ in emplo. Sequentes igitur vtunꝰ galla imatura cocta cuȝ vino stiptico ⁊ teranꝰ ⁊ emplenꝰ ⁊ ligeꝰ ⁊ non dissoluaꝰ nisi semel in mense: ⁊ dandū est patiēti de decoctiōe nucis cypssi mixta cum modico vino.

R
L ¶ Etiam ↄcoꝛdati sunt. G. ⁊ alij in cura eminentie aque sup bdelliū sarraceni infusum in saliua ieiunantis anteq̄ȝ sumat aliqd ad ponendū illud sup eam: ⁊ cōposuerunt duos syrupos silr̄ cum farre oꝛdei: ⁊ silr̄ semen lini ⁊ fenugreci recens supponaꝰ eidem Athuriscus dixit si ponitꝰ panis sup inflationē eam dissoluet. De curandis moꝛbis dixit frica bdelliū in aceto dum fiat ad modū vnguenti ponendo illud sup eminentiā aut tere folia lilij emplando ea cuȝ eis. ¶ De moꝛbo ⁊ accn̄ti dixit eminentia zirbi ⁊ intestinoꝛuȝ in maioꝛi pte fit qn̄ dilatanꝰ meatus penetrantes de siphac ad testiculos: ⁊ in maioꝛi pte ruptura fit in ipso siphac: ⁊ inde accidit in maioꝛi pte ꝙ fit ibi zirbus descēdens aut aliqd intestinū: ⁊ erit aut in ipsa ruptura. aut in meatu ipso qui est meatus siphac ad testiculos sicut ꝓcedet ad loculum testiculoꝛuȝ. ¶ Dixit rupture fiunt qn̄ rescindiꝰ siphac: vel eminenti intestina ⁊ infirmū fiet mirat si eminet pulmo cum egrediꝰ pectus ⁊ vuea tunica qn̄ rumpeꝰ coꝛnea. ¶ Saber. ad eminētiā dixit terāꝰ tubera sicca cum glutine pisciū liquefacta: ⁊ ponaꝰ sup eminentiā. ¶ Absq̄ȝ auctoꝛe de faik. ℞. pugillū. i. arthemisie: ⁊ coquendo cum cum vno rotulo aque ⁊ dimidio in olla petre: ⁊ obtureꝰ caput eius: ⁊ ponaꝰ in clybano per noctē vnaȝ dum remaneat rot. i. ⁊ bibaꝰ mane nec comedat postea patiens vsq̄ȝ ad vesperas: ⁊ hoc fiat ter: qm̄ restringeꝰ ruptura ⁊ eminentia in ipsis tribus vicibus penitus vt quasi non essent. ¶ Tabꝛi. si testiculi magnificanꝰ ⁊ inflanꝰ pone in veretro de oleo sambucino pluries ⁊ mirabilr̄ faciet ⁊ si suspēditur sup patientē rubea tinctoꝛis magnū dabit iuuamentū ¶ Ad ventositatem in testiculis infantiuȝ: da quolibet die in potu ad modum oneris vnguis de folijs ruthe tritis in lacte matris eius ⁊ sanabitur inde.

L ¶ Dixit sup instr̄a instroꝝ nutrimēti duo sunt panniculi quorum vnus appellaꝰ aslex. i. zirbus qui est penetratus sup viscera ad calefaciēdū ea: ⁊ alius appellaꝰ naritaon qui est tunica separans ad ꝓhibēdū viscera ne expellanꝰ ad exterius ad loca vacua: ⁊ ad oppꝛimendū stōm ⁊ intestina cum dyaphꝛagmate ad subueniendū sup egressuȝ substantie: ⁊ qn̄ ꝑuenit naritaon ad inguinē in eo erunt duo foꝛamina ad modum mām̄ille de qbus oībus fit loculus testiculoꝝ: ⁊ hec foramina qn̄q̄ȝ dilatanꝰ ex humiditate humectāte an foꝛte rūpunꝰ ex saltu aut ex voce magna ⁊ silibus: ⁊ poꝛtatōe oneris ponderosi: ⁊ pꝛopꝛie post repletionē de cibo descendet zirbus cum eo aut intestinū ad locū in quo fuerit ruptura ⁊ ipa appellaꝰ eminentia zirbi aut intestinoꝝ: ⁊ si in ea descendat aquositas appellabiꝰ eminētia aque. ¶ Dixit cyrurgici si ruptura fuerit in inguine parua eleuando intestina ad sursum vrunt locum rupture ad ↄdensandū ipsaȝ rupturā: ⁊ ad hoc ꝙ non descendat intestinū ligant eum cum ferro dū descēdet ad locū renum ⁊ induret: vnde sic dimittaꝰ ne expellatur exustio post vlcus humidū epithimanda est: ⁊ si fuerit in coꝛnibus infantiū ⁊ siliū sufficiens erit cura cuȝ mastice ⁊ puluere thuris glutine pisciū ⁊ galla imatura: qm̄ hec indurare faciunt locū ⁊ ↄstringunt rupturā ⁊ ꝓhibent descensionē intestini. An foꝛte dant in cibo qd dissoluit ventositates ⁊ admiscent cum emplastris sauinam ⁊ ciminum.

R
L ¶ Et ad eminentiā aque quidā penetrant locum ⁊ emittunt aquā ex ea ponendo sup locū medicinas calidas cuȝ filo ad desiccandū aquā detentā in ea vt non ↄgregeꝰ in eo aquositas: deinde ↄsolidant locū ⁊ alij incidunt ptē panniculi interioꝛis de loculo testiculoꝝ qui est de naritaon ꝙ non congregeꝰ aqua scd̄o: qm̄ disperget ventositatē. ¶ Dico ꝙ cōgregaꝰ aqua ibi aut i ydropisi sub naritaon ex duritie ipsius si colligiꝰ aqua sub coꝛnea. ¶ Hoc est emplm̄ ad eminentiā intestinoꝝ. ℞. armoniaci thuris aloe: anisi. ʒ. iij. teranꝰ i moꝛtario ⁊ infundanꝰ in aceto per noctē vnā: ⁊ inuoluaꝰ bōbax in eis ⁊ ponaꝰ sup locū: ⁊ ponaꝰ cum eis sauina infusa in aceto ⁊ bonū erit. ¶ Hoc est emplm̄ bonū ⁊ pfectuȝ. ℞. acatie: nucis cypꝛessi sauine aloe: coꝛticū granatoꝝ ⁊ terendo ea bene illinitionē fac sup eum cum aqua gūmi ⁊ ligeꝰ: qm̄ mirabilis erit. ¶ Ad eminentiā infantiū. teraꝰ bdelliū ieiuno stō ⁊ ligetur sup locū. ¶ Ad infantes: ēt tubera desiccenꝰ ⁊ terantur ⁊ distempentur cum glutine pisciuȝ ⁊ fiat illinitio. ¶ Dico ad egressionē eminētie aque si fiunt magna ⁊ leuentur testiculi ⁊ ↄstringunꝰ ad sursum ⁊ attenueꝰ pellis testiculoꝛuȝ per oppꝛessionē pfoꝛetur per instr̄m ferri: ⁊ remaneat donec non pfoꝛatū in dextra nisi in sinistra pte: ⁊ frequenter cōpꝛimatur dū emittatur tota aqua: ⁊ coadunabiꝰ aqua silr̄ in ea post: ⁊ opus erit ad pfoꝛandū ꝑ ea scd̄o. ⁊ si volueris ꝙ subuertatur vre eam cum ferro calefacto fili ferro cum quo inciditur bombax: tn̄ tenue dȝ esse magis eo: ⁊ eleuentur testiculi ad supius valde: ⁊ ligentur bn̄ ibi: deide ipone illius ferrum foꝛamini apto cum ferro circūgerendo ipm̄ pluries ⁊ si opus fuerit ad dilatandū illud fiat. Deinde cura fiat duȝ cadat cicatrix ⁊ ↄsolideꝰ: qm̄ non subuerteꝰ aut foꝛte empletur cum medicamine acuto dum testiculi fuerint eleuati ad superius ⁊ ligati ad agendū magnifice in ea vt nō subuertatur sinaūt ligetur ⁊ dilatetur ⁊ icidatur de naritaon pticula magna ⁊ vratur postea ⁊ ponātur super vritide ⁊ donec medicine stiptice ↄpotentes ⁊ euitetur potus aque ⁊ sustineatur sitis ⁊ debent vti sudoꝛe ⁊ regimine ydropicoꝛum. ¶ De vtilitatibus membꝛoꝛum in maioꝛi parte cadit eminentia in testiculo sinistro eo ꝙ est debilioꝛ per naturam.

¶ Capitulum quartum: cuius rubꝛice sunt.

Q De superflua extensione ⁊ inflatione veretri.
R De fluxu spermatis: etiam in somno.
S De iuuamento ⁊ nocumento coitus ⁊ dimissionis eius hoꝛa: etiam in cap̄. 5.
ſ De superfluo appetitu coitus: etiam in ca. 5.
E De distillatiōe flegmatis crudi per virgam: ēt in ca. p̄.
T De nocumentis retentionis spermatis in actu coitus etiam in cap̄. 5.
t De pꝛiapismo mulierum.

Q Galienus de. xiiij. ca. megate. dixit generatur inflatio veretri cōtinua de ventositate vapoꝛosa quā tollunt medicine soluentes veretrū vomitus fricatio abūdans plures motus ⁊ balneent ꝓpꝛie cū dissoluentibus ⁊ quolȝ medicamine dissoluenti desiccanti ⁊ calefacienti: ⁊ euertetur coꝛpus patientis: deinde pone sup copus si calefit vltra q̄ȝ solet aliquā medicinā infrigidatiuā: ⁊ si mēbꝛū non calefit pone in pꝛincipio negocij medicamen ad infrigidandū moderate vtendo regie passionum ad dissoluendū vētositates: ⁊ hec passio accidit in iuuenibus: ⁊ melioꝛ alijs curis i hoc erit minutio sanguis. ¶ Et ego curādo quēdā cū minutōe posui insepabilr̄ sup veretrū cerotū ↄfectū cum aqua frigida per triduū ⁊ ↄualuit: ⁊ aliuȝ minuendo vtebar medicamie confecto de camomilla ⁊ ponendo sup veretrū dedi ei in potu de nenufare: ⁊ agno casto ⁊ si longa fuerit passio curā faciebā cum eo ꝙ desiccat ⁊ calefacit cum foꝛtitudine. ¶ Dixit si volueris purgare coꝛpus eius vomitus erit ei melioꝛ in ipsa passione laxatione.

R ¶ De. iiij. ca. de mē. dol. dixit fluxus spermatis accdit non voluntarie absq̄ȝ erectōe veretri coitu: ⁊ absq̄ȝ caliditate compꝛehensa sic accidit quando aliquis iacet sup doꝛsuȝ. ¶ Dixit ꝙ fluxus spermatis fit aut eo ꝙ est tenue, aut eo ꝙ meat⁹ ipsius sunt debiles in retentione eius.

Q ¶ Dixit passio marismi est vētositas inflatiua hec erit duplr̄: pꝛimo ꝙ dilatanꝰ oꝛificia venaꝝ pulsiuaruȝ que veniunt ad veretrū: aut generaꝰ in neruo magno ↄcauo de quo est cō

positio veretri. ¶ Dixit hoc fit ex inflatione ipsius nerui ma
gni: ⁊ ꝓcedens erit hoc si fuerit ex cā ventositatis inflatiue:
vñ gñat in ipso neruo iecticatio veretri: ꝙ nisi fuerit ex pte
eius iecticatio veretri extimari pōt qḋ erit ex calitate vel cā
debilitatis vel largitatis orificioꝝ venaꝝ: ego ēt vidi quen
dā pati hanc passionē ex cā debilitatis orificioꝝ venaꝝ ⁊ ꝓ
cessit ad eūdē ꝙ idē euitauerat coitū ꝑ longū spaciū tpis ꝯ
solitū vsuꝫ ipsius ⁊ derelinquēdo coitū in eo fuit ista passio:
eo ꝙ comederat cibaria gñantia humores calˀos ⁊ acutos:
⁊ mala fuit hec passio eo ꝙ ligauerat sup ventrē in medio ꝓ
cinctu itineris non firmꝯsum in ligatōe sui medicamen: vnde
cognouimus ꝑ ꝯiectionē ꝙ orificia venaꝝ in eo sunt apta
de abundantia spmatis: ⁊ in eo in quo accidit ex ligatōe sui
medij ex calitate erit que gñaī ibi: ⁊ alio erat eo ꝙ humo-
res ea apiunt. ¶ Medicine incidētes erectionē veretri taꝫ
date in cibo ꝗꝫ posite deforis sup lūbos testiculos ⁊ anum:
esse debent de eis que dissoluunt vētositates ⁊ dispgunt in-
flatōes ēt que infrigidāt. Silr euitatio coitus gñat passio-
nē hanc: qm̄ ꝯgregat in corpore spma abūdāter: vñ qui eui
tauerit coitū penitus: ⁊ gñatū fuerit spma in eo abundās: ⁊
supfluitas sanguis non fuerit ꝯsumpta per exercitiū ⁊ eūo-
nē in eo excitabiī hec passio: ⁊ magis in eo accidit i quo erit
cogitatio ⁊ memoria cū hec in luxuria: ⁊ in eo q multa nutri
menta suscipit gñantia spma. ¶ Etiā qdā euitauit coitū: vñ
veretrū eius ingrossabaī cū inflatōe cui ꝯsului ꝙ eūareī sp
ma ⁊ hi meatus in eis q vtenī coitu sunt efficaciores: iō ex-
citaī inde ipsa passio: qꝛ derelinquiī coitus in maiori pte: ⁊
ipsi quoꝝ supfluitas ꝯsumiī per exercitiū violentū sūt sicut
luctatores ⁊ non debent esse remissi in coitu penitꝰ neqꝫ au
dire sermones ipsiꝰ: qm̄ in eis veretrū remanebit ꝯtabescēs
ad modū veretri senis: vñ si longa fuerit eis hec dispō ꝯfir-
mabiī in eis passio: qm̄ actus mēbri ꝑdit tūc opatōes suas:
⁊ per exercitium debilitabuntur meatus ipsorum.

R ¶ De.iiij.ca.de sūma morbi ⁊ accñtis dixit si manatio spma-
tis fuerit ex debilitate virtutis retentiue ex tenuitate spma-
tis erit cū erectōe virge. ¶ De.vi.ca.ḋ morbi ⁊ accñti dixit
vna spēs manatōis spmatis erit ex spasmo accñti ibidem.
¶ De.vi.ca.de ꝯser.sa.dixit occursuꝫ hēas cū caplˀo sūmaꝝ
ꝯseruatōis sanitatis. ¶ Dixit expedit ꝙ mēbra que sunt su
periora illius in qbus gñaī spma abundās valde: ⁊ vtantur
exercitio ⁊ illiniaī femur post balneū cū oleo infrātiuo ⁊ suc
co sempuiue ⁊ siliū. ¶ Dixit ⁊ ligeī tabella de plūbo fcā su-
per dorsum: qm̄ expertus sum hoc: ⁊ inueni ipm̄ ꝯferre: ꝙ non
emittaī spma in somno si iacuerit sup folia infrātiua: ⁊ super
agnū castū manifestū erit iuuamentū in ipsa nocte: ⁊ euitare
dꝫ ne iaceat sup papauerē nec vngaī oleo mādragore euita
tis oibus fortis infrātōis: qm̄ dubiū erit ne inde nocumētuꝫ
inferaī oibus renibus: vñ vtendū est eis penes intensionē: ⁊
penes spma si fuerit valde calˀm ⁊ negociū fuerit intensuꝫ: ⁊
dādū est ēt de eis in potu. ¶ Dixit ego p̄cepi cuidaꝫ ꝙ ster-
neret rosas ad iacendū sup eas: ⁊ iuuamētū fuit ei absqꝫ ali
quo nocumēto illato renibꝰ: ꝯsidera postea i libro ne emissa
sit aliqua pars bona de eo corrigēdo ipm̄ ad ꝯquerēdū eū.

S ¶ Dixit illi qbus nocet dimissio coitus valde aut coitus fre-
quētatio singulares sunt inter hoies in maiori pte ⁊ medio-
cri huius inueniī ꝙ hoc nocumētū erit eis ⁊ nō iuuamētuꝫ.
¶ De.iiij.cap̄.li.iij. coitus nocet neruis magnifice ⁊ depōit
virtutē ⁊ eā destruit. ¶ De.iiij.c.li.vij.accidit senibus ex coi-
tu ꝙ inflatur ventres ipsoꝝ ēt eis in qbus erit caliditas de-
bilis: qꝛ p̄prie ypocundria erit inflatio frequenter.

f ¶ De qōnibus aeris ⁊ regionis abundās equitatio tollit lu-
xuriam: qm̄ vasa spermatis conteruntur ⁊ tepefiunt. ¶ In-
cisio venarum pulsiuarum que sunt post aurem facit viruꝫ
esse sterilem: ⁊ generant in eo naturam feminarum.

E ¶ Judeus dixit fluit de foramine veretri humiditas visco-
sa adherens cū pāno que est passio mala manans freqnter
que ꝯterit cor ⁊ ꝯsumit illud. ¶ Dixit ⁊ ꝯfert ei clystere fcm̄
de pedibus ⁊ magis ꝯfert ei oleū caude: oleū amig. ⁊ oleum
granoꝝ viridiū: ⁊ butyꝝ vaccinū cū aq̄ ruthe ad faciendu
clystere cum eis per tres noctes: ⁊ illiniendū est sup locuꝫ
iferioris ptis vētris cuꝫ acatia sanguie draconis ⁊ ramik.

S ¶ Judeus coitus deponit virtutem valde: vnde qui vtitur
eo modicum debet extrahere sanguinem ⁊ frequētatio coi
tus conterit corpus ⁊ debilitat visum.

T ¶ Dixit. retētio spmatis penes coitū molles fac̄ testiculos:
⁊ fac̄ eminētiā gñari: aut forte infert apa in eis an forte fac̄

absentare aliquē ipsoꝝ ad ptē suplorē. ¶ Or si ascēdit mu
lier super viꝝ i coitu ifert ei eminētiā ⁊ iflatōeꝫ i vulua aut
forte declinās erit sperma ipsiꝰ i foramie veretri cū sit calˀꝫ.

R E ¶ Dixit curatio fieri dꝫ ad fluxū spermatis: ⁊ illius humidita
tis adherētis cū pāno cū minutōe vene mediane: ⁊ cuꝫ infri-
gidatiuis positis super dorsuꝫ ⁊ lūbos: ⁊ dādū est ei de trife
ra: ⁊ dietā faciat de nutrimento abundanti ⁊ vino oino.

f ¶ Dixit. cōburit sperma penitus ⁊ destruit agnus castus ru
tha trifoliū mētastꝝ ⁊ mētastꝝ albū cū sint tenuuia valde ⁊
sicca. Et coriādrū illḋ idē fac̄. Acetū aq̄ ruthe si i potu daī
ꝑ dies ⁊ miutio ⁊ vētosa freqnter fcā ⁊ balneū illud idē fac̄.

R ¶ Aaron hic est trociscus ꝯferens ad fluxuꝫ spermatis. ℞.
castorei.ʒ.ij.ruthe maiorane se.iusqami anisi.añ.ʒ.i.granoꝝ
granatoꝝ.xv.dosis.ʒ.i. ⁊ si daī in potu seia cucumeris mū
data illud idē faciunt. ¶ Dico ꝙ maiorana igrediī i nume
ro agni casti in hoc actu. ¶ Hic est trociscus ꝯferēs ad flu
xū spermatis. ℞.castorei.ʒ.ij. ⁊ si daī in potu seia cucume
ris mundata illud idem faciunt. ¶ Dixit aaron folia ruthe
desiccāt aquā: ⁊ icidunt itēsuꝫ exitū spermatis: ⁊ si sumiī in
potu succus ruthe cū aceto per hebdomadas. Aut si sedet
in apozimate sqnāti illud idē aget: ⁊ si sedet in aq̄ frā aut si
illiniī femur cum partibꝰ ipsiꝰ cum ypoqstidos acatia cum
aceto: aut illinitio fiat cum succo agni casti cōferunt. ¶ Di
co aut da in potu de isto medicamine. ℞.radicis cānaꝝ mē
tastri myrrhe.añ.ʒ.ij.euforbij.ℨ.se.ruthe folioꝝ eiꝰ agni casti
⁊ maiorane ꝯgregeī ⁊ deī in potu.ʒ.i. ⁊ illinitio fiat cuꝫ seie
lactuce ⁊ iusqami. ¶ Dico de medicamine ifrātiuo. ℞.seis
iusqami: se.lactuce: se.citruloꝝ: se.endiuie psilij: nenufaris: de
siccati coriādri sicci sumanī in puluere per volā vnā ꝑ dies
successiue: ⁊ dꝫ dari i potu nisi fuerit caliditas multa: ⁊ aliḋ
vbi caliditas fuerit modica: ⁊ ventositates plures.

Q ¶ Quidā venit ad marascen ꝯq̄rēdo de abundāte erectiōe
veretri: ⁊ ego reqrēdo ipm̄ inueni ipm̄ hr̄e sanguinē abun-
danteꝫ valde in quo fcā minutōe alleuiatꝰ iā erat. ¶ Dixit
Aaron curatio erectōis abundātis ⁊ itēse fit per minutōeꝫ
⁊ emplastra desiccatiua sicut emplastra facta cum semine
agni casti ruthe ⁊ maiorana: ⁊ dādꝫ est ei i potu ⁊ laxetur
⁊ iaceat super piscinas frigidas: ⁊ folia frigida vt super fo-
lia lactuce ⁊ agni casti euitando carnes ⁊ vinum.

f ¶ Tabri. vtaī nimia fame ⁊ siti: qm̄ sufficiet hoc ad minuen
dum sperma. Dixit si daī in potu vola.i.plena hñ de seie la-
ctuce cum aq̄ frā icidit appetituꝫ luxurie. ¶ Aaron incidit
sperma dyaciminum ⁊ acetum. ¶ Dico da in potu ad mo-
dum nucis de dyacimino cū aceto si fuerit caliditas: sinau-
tem cum aqua ruthe aut cum aqua mentastri.

R ¶ Dico de trocisco ꝯferēte ad emissionē spmatis ex calitate
℞.se.cucumeris: se.lactuce.añ.ʒ.i. cāphore. gra.ij.ℨ. olei ne-
nufaris: olei salicis.añ.ʒ.ℨ.balaustie.ʒ.ℨ.opij: terāt.i. oia dof.
.i.cū syrupo nenufaꝝ. ¶ Hic est trociscus ꝓ eo cū calitate.
℞.ruthe anisi siccati agni casti maiorane castorei.añ.ꝑ.iij. ⁊
tm̄dē se.iusqami: balaustie.ꝑ.i.ꝯgregenī ⁊ denī. ¶ Dico cui
tenī ad fluxū spmatis caro: ⁊ vinū vtaī in cibo lenticulis cū
aceto ⁊ silibꝰ: ⁊ curatio fiat ad abūdātē erectionē veretri ad
modū curatiōis fluxꝰ spmatis: ⁊ declinare debes sup illḋ qḋ
dissoluit vētositates oio de medicis: ⁊ vomitꝰ fiat frequēter
⁊ laxatio ad educēdū has hūiditates faciētes ad erectioneꝫ
veretri: ⁊ dormiat sup lectos fridos: ⁊ illinitio fiat cuꝫ ēplis
fris: ⁊ vtaī in cibo aceto ⁊ eo qḋ dissoluit vētositates. ¶ De
li. absqꝫ auctore dixit ad fluxū spmatis infundaī in aqs sti-
pticis ⁊ aq̄ cucumi ⁊ illiniaī dorsum cuꝫ stipticis: ⁊ vtaī pila
frā niue ⁊ fontibꝰ fris: ⁊ in cibo stiptico ⁊ aceto ⁊ liget super
partē mediā sacculū cuꝫ denarijs plūbi: ⁊ denarij debēt tā-
gere spinale eius: ⁊ patiaī siti famē ⁊ abundās exercitium.

Q ¶ Et scire debes ꝙ frequēs fortitudo appetitꝰ erectōis erit
ex cōbustiōe vasoꝝ spmatis qñ penes illud extēdiī veretrū
⁊ nō coadunaī ⁊ inflaī venter ⁊ supuenit sudor fridus sic̄ fit
in sene ⁊ ꝓhibit celeriter ⁊ hic morbꝰ paꝝ accidit i viris: ⁊ in
mulieribꝰ valde: vñ cum videris hoc in primo minutio fiat ⁊
nutrimētuꝫ detur de attenuatiuis ⁊ aceto: ⁊ laxetur patiēs ⁊
bibere dꝫ de medicis dispargentibus ventositates.

R Q ¶ Dixit ad abundāteꝫ eiectionē spermatis in somno illiniaī
dorsum cū succo coriādri aut folijs coriādri ⁊ portulaca ad
emplˀandū cū eis. ¶ Dixit Pau. si emittiī sperma nō volūta
rie absqꝫ erectōe veretri illud erit ex debilitate vasoꝝ sper-
matis: vñ vtaī patiēs ocio qete ⁊ empleī dorsuꝫ cū emplis
fris ⁊ stipticis ⁊ sedere dꝫ in apozimate ipsoꝝ ⁊ vti nutrimē

tis acutis q̄ deſiccāt. ¶ Jecticatio ēt freq̄ns i veretro accit ex apate calō in vaſis ſpmatis ꝛ erigiť cuȝ co veretꝝ. ¶ Et niſi cura fiat celeriter deueniet ad extēſionē vaſoꝝ ſpmatis ꝛ iflať vēter ꝛ ſupuenit ſudoꝛ frūs ꝛ peribit patiēs: vñ ſi videris erectionē cū iecticatōe ꝛ extēſiōe miutio fiat ꝛ laxatio cū tēperie fiat caute tñ ne deť ei laxatiuū potēs ſubito ꝛ vtanť ſcib⁹ leuib⁹ ꝛ laxatis. hoc ēt freq̄nter fiat euitatis ipſis q̄ ꝓuocāt vrinā: ꝛ ſpinalis empl'ť cū reb⁹ fris violēter ſič cū iuſqamo albo ꝛ nigro: ſolatro ꝛ poꝛtulaca ꝛ ſil'r illinitio fieri dȝ in ꝑtib⁹ attinētib⁹ pectini ꝛ ſuſtinētiā ſuper ſiti facē dȝ q abundās ſperma hñt ēt minutōe vti ꝛ ſi erectio veretri fuerit frequēs abſq; iecticatiōe ex abundātia vētoſitať ſpermať erit: ꝛ dādū eſt in ſero qd̄ diſpergit vētoſitates ꝛ diſpergit ſpma. Uñ eūo fiat per vomitū ꝛ attenuādū eſt regimen ꝛ dādū de eo qd̄ icidit ſperma ſič de radice nenufaꝝ capillis vene. radice liliȷ rutha ꝛ ſatirion. ¶ Alex. dixit regrēduȝ ē ſpma fluēs ſi fuerit groſſuȝ vñ ſi groſſuȝ fuerit ꝓcede cū his q̄ diminuūt ſpma: ꝛ ſi tenue ex debilitate mēbri ꝛ ex tenuitate ipſi⁹ ꝛ ſi fuerit cū punctōe ex mala q̄litate ei⁹ erit: vñ tunc ꝓcede cū eo ꝙ igroſſat ſperma: ꝛ rutha diminuit ſperma ꝛ igroſſat cuȝ hoc ipȝ ꝙ niſi fuerit cuȝ eo punctio ꝓcede cū reb⁹ groſſis ꝛ ifrātiuis. ¶ Dixit. ſemē nenufaris ꝛ radix ei⁹ faciunt ꝙ ſi frequēter vteris radice ei⁹ icidet luxuriā an foꝛte tradet viꝫ ſterilitati ꝛ qd̄ peius eſt ꝙ gñat moꝛbos fridos. ¶ Abſq; auctoꝛe hi ſunt trociſci ad ſupabundātiā ſpermatis ad icidēdum ipȝ. ℞. vtriuſq; heen. añ. parteȝ. i. ſe. agni caſti: yreos. añ. p. ʒ. diſtēpereñť cū ſucco ruthe ꝛ fiat trociſcus doſ. ʒ. i. ¶ Aliȷ. ℞ roſaꝝ acatie: galle: ſe. poꝛtulace: fiāt iñ trociſci cū ſucco poꝛroꝝ ꝛ ꝓcedē dȝ firmiter in his cū deſiccatis tā in regie q̄ȝ in nutrimētis ꝛ in q̄ fuerit abundās hūiditas piguedioſa ꝛ frē cōpl'onis vtať rutha ꝛ ſilib⁹: verūtñ ſi fuerit hoc ex acuitate ꝛ tenuitate ſpermatis dādū ē de igroſſatis. ¶ Simon dixit ꝙ icidit ſperma rutha data in potu per dies ſucceſſiue expte fač ad hoc. Dixit rutha ſilueſtris ꝛ caſtoꝛeū icidūt fluxū ſpermatis. Dixit illinire debes doꝛſum cū acatia myrrha iuſqamo ꝛ opio: ꝛ doꝛmiat ſuper agnū caſtū. ¶ De electōib⁹ dixit ꝛ nutrimētū iſtoꝝ dȝ eē de carnib⁹ cū aceto coctis ꝛ d̄ lētib⁹ excoꝛiatis cum aceto: ꝛ vtēdum eſt aq̄ ro. ſandal' ꝛ cāphoꝛa.

Q ¶ De ſūmis ꝙ ſi erigiť veretꝝ abſq; appetitu luxurie durabil'r ꝛ freq̄nter curatio dȝ fieri i ipſo cū miutōe ꝛ cū reb⁹ fris ad diminuēdū māȝ q̄ eſt ſupꝛa ꝛ cū balneo freq̄nti: ꝛ ad euacuādū vapoꝛes groſſos de qb⁹ hoc fuerat in erectōe durabili. ¶ Dico iā ꝯfirmatū ē hoc ꝙ balneū ꝛ ſudatio mala ſūt ad opus luxurie. ¶ Dixit cura nō dȝ tardari ne foꝛte trāſſerať exiñ dū accidet apa cal'm in vaſis ſpermatis ꝛ ſequatur moꝛs. ¶ Dixit ſi accit laboꝛāti hac paſſiōe iflatio vētris cuȝ ſudoꝛe frido peribit. ¶ Dixit non dȝ tardare in pꝛincipio negociȷ cū miutōe balneo vomitu ꝛ ifrātis ꝛ illinitōib⁹ fris ad ponēdū ſuper lūbos ꝛ veretꝝ ꝓhibēdo ne doꝛmiat ſuꝑ doꝛſum: ꝛ iñ debes dare ei in potu de medicis deſiccātib⁹ ſperma: ꝙ ſi durabile hoc fuerit dādū eſt in potu d̄ cāphoꝛa danik. ʒ. dico nil erit huic melius minutiōe fame ꝛ balneo ꝛ fames efficacioꝛ erit in hoc.

S ¶ De. vi. c. de q̄ōnib⁹ epi. dixit coit⁹ deſiccat coꝛp⁹ frequēter ſi fiat inſomnietas: vñ ſi virt⁹ fuīt potēs calefaciet ipȝ cuȝ h̄ cū calefactōe nāli: qm̄ per motuȝ ipſi⁹ eā illiniat ꝛ auget: ꝛ ſi fuīt calitas innata debilis calefaciet ipȝ i tꝑe ſue executōis per accñs diñ ꝯuerteť ad ifrātionē vehemēter. ¶ Dixit coitus nocet coꝛꝑib⁹ i dſcū v̄tuť laboꝛātib⁹ iducēdo ea ad vltimā fritatē ꝛ nocet ei q fuerit i augmēto ob dſiccationē ipſi⁹.

f ¶ Dico dandum eſt in potu de trociſcis ad incidendum luxuriam cum decoctione lenticularum.

R ¶ De mūdificatis ꝑ Him. dixit ad fluxū ſpmať. ℞. yreos ſeis ruthe: mētaſtri ſilueſtris: yſopi. i. aſſa doſis. ʒ. ȷ. ieiuno ſtō.

f ¶ Joānitius. de luxuria dixit. appetit⁹ coit⁹ diminuiť aut ex paucitate ſpermatis aut ex fritate: vñ depōit appetitū coit⁹ illud qd̄ ifrāt vehemēter ꝛ coagulat ſperma dū diminuiť pūctio ꝛ ei⁹ cōmotio ſič eſt lactuca: poꝛtulaca: blitōes: cucurbita: attriplices: elmoꝛi: balauſtia: cucumeres. melones: ꝛ qd̄ attenuat ꝛ diſpergit vētoſitates ſicut eſt rutha: anetū: ꝛ ſilia.

S ¶ De q̄ōnib⁹ Ariſto. de luxuria dixit. coitus nocet oculis cōſumēdo ꝛ liquefaciēdo eos: ēt macrefacit flācuȝ ꝛ diminuit cerebꝛū. ¶ Dixit. cognoſcitur nocumentuȝ ei⁹ illatum cerebꝛo: qm̄ iſertur ebetudo laxitudo motus ꝛ caluities.

f ¶ Dixit ambulatio cum pedibus nudis deponit appetitum luxurie: ꝛ nociuum eſt ei valde.

S ¶ Et ſi qs vtitur coitu vltra modū nocebit ei ſič vomit⁹ ꝛ laxatio fci vltra q̄ȝ opus eſt ꝛ q vtitur coitu ad moduȝ luxurie ſuperfluitatis erit ad modum illius qui emittit ſuperfluitatē ad modum oppoꝛtunū. Dixit coitus deſiccat ventreȝ ꝛ multiplicat vrinam ꝛ deponit capillos capitis ꝛ barbe ꝛ palpebꝛarum et celerem facit caluiciem.

R ¶ Binſerapion dixit fluxus ſpermatis fit extenuitate ei⁹ aut ex debilitate ipſoꝝ: aut ex ipſoꝝ ſpaſmo ſič accit i epilepſia qm̄ vaſa ſpermatis ſi ſpaſmātur emittunt ſperma et muſculi veſice et ani: qñ ſpaſmātur ipediunt egeſtū et vrinationē: et iō nō emittetur penes epilepſiā: et in fine ei⁹ penes getem ipſi⁹ inſult⁹. ¶ Dixit minue eos et vomāt ſi op⁹ fuerit eis ex repletōe māifeſta noli laxare eos nec vrinā ipſoꝝ ꝓuocare: et ſaltē attrahatur ad eos mā et doꝛmiāt ſuper lectos frigidos nō ſuper doꝛſuȝ: et ſuper ifrātia: et ēpl'ȝ fiat ſuper lūbos cū medicis ifrātis: et bibāt nenuſar cū vino nigro ſtiptico et ſcie lactuce: et niſi fuerit calitas māifeſta ꝓcede cū ſcie agni caſti et ruthe in ꝓncipio paſſiōis nō in fine: qm̄ tunc expellit. ¶ Hoc eſt medicamē nobile ad h̄. ℞. radicis cānaꝝ paſſarū ſiccaꝝ. ʒ. ij. mētaſtri mōtani: ſe. iuſqami: ſe. lactuce: ſe. agni caſti: roſaꝝ ruffaꝝ partib⁹ eq̄lib⁹ doſ. ʒ. i. cuȝ aceto lymphato. ¶ Hec ē dꝛagia ꝑ Joānitiū ad fluxū ſpmatis cū calitate vehemñti. ℞. pſiliȷ. ʒ. ij. ſe. poꝛtula. ʒ. iiȷ. ſe. lact. ʒ. ij. coꝛiādri ſicci. ʒ. i. ʒ. et da in potu cū iulep frido ieiuno ſtō. ¶ De antidotario Joānitȷ hic ē trociſcus ad fluxū ſpermať. ℞. radicis cānaꝝ ſiccaꝝ mētaſtri mōtani: myrrhe: ſe. agnicaſti: ſe. mandragoꝛe: añ. ʒ. ij. ſe. lactuce: ſe. iuſqami. añ. ʒ. i. piperis foliȷ idi: añ. ʒ. iiȷ. ʒ. opȷ. ʒ. q̄rtā. i. diſtēperētur cū aq̄ ruthe recētis doſ. auř. pō. i. ēt retinet vrinā et ſuppō fiat mulierib⁹ vehementis appetit⁹ in coitu ſil'r. ¶ Dico. he ſunt medicie cal'e q̄ icidunt ſperma yreos rutha mētaſtꝝ agn⁹ caſtus: et rutha ſilueſtris: ſȝ ſicce medicie ſunt mirabolani emblici et frē lactuca coꝛiādruȝ nenufar medicie narcotice et radices cānaꝝ ſiccarum abſq; auctoꝛe abundātia luxurie ifert ſubtiliationē oſſium et doloꝛē renum. et doꝛſi cōgelationē maciem et ſpaſmum.

S ¶ De pꝛio tractatu de ſpermate dixit ꝙ ſi multipl'r freq̄ntať luxuria teſticuli attrahunt cū potētia foꝛti totū id qd̄ retinetur in eis de humiditate ſpermatis: et hec humiditas i ipſis venis eſt modica admixta ſanguini admixtōe vini cocti cuȝ aq̄: vene ēt idigēt ſili humiditate ad nutricādū cū ea: iō frequēs coit⁹ debilitat totū coꝛp⁹ ex abūdātia illi⁹ qd̄ eūať de illo de ipſo humoꝛe: q̄ fit nutricatio venaꝝ ꝛ v̄t⁹ ipſaꝝ de ſpū de arterijs: ꝛ ꝯfoꝛtať ſuper hoc delectatio: qm̄ per ſe ſolum ſufficiēs eſt: qm̄ multiplicat diſſolutionē in coꝛpoꝛe cū potētia foꝛti valde: ꝙ ſi cuȝ eūone fuerit res bona: nec mirꝝ eſt ꝙ abūdātia coit⁹ dbilitat cū ipſe eūat melioꝛē ſanguinē ꝛ eūat ſpm̄ aialē abūdātē i ſpermate: ꝛ in diſſolutōe occulta penes delectationem ad modum diſſolutionis in ſincopi.

R ¶ De. ij. c. de libꝛo megategni. dixit. icipe in ſuperbūdātia ſpmatis ſi groſſa fuerit paſſio cum minutōe ꝛ vomitu freq̄nti ſi videris coꝛpus indigere eūone ꝛ abſtinētia ciboꝝ gñantiuȝ ſperma. ¶ Dico ꝯfert minutio ꝛ laboꝛ freq̄ns paucitas cibi declinatio ad acidum ꝛ paucus ſomnus.

S ¶ De. iiiȷ. de regie ſanoꝝ accidit de abundātia coit⁹ qd̄ accit ex abūdātia exercitȷ: qm̄ ipſe deſiccat coꝛp⁹ ꝛ diſſoluit virtutē: dico ꝙ iflāmat ipȝ ꝛ calefacit cum calefactione aliena. ¶ Dico expedit ꝙ vſus eſt cū itēſiōe coitu ſumat in cibo qd̄ fuīt abundātis hūiditať vt digerať hñ ꝛ valde ꝛ coꝛrigat ſiccitatē accñtē ex coitu ꝛ dȝ dcliare magis ad calitatē qñ coꝛpus rareſcm̄ eſt ꝛ iflāmať deſiccatū ꝛ debilitatū ex coitu vñ expedit vt ꝯdēſeť ꝛ coꝛroboꝛeť humecteť ꝛ calefiat. ¶ Dico extimat. G. qd̄ in venis ꝛ arterijs eſt hūiditas ſilis ſpmati extēſa abūdāter ꝛ d̄ ea nutriunť: ꝛ attribuiť debilitas hois poſt abūdātē luxuriā ad h̄ vt teſticuli attrahūt illud: ſi in eis nō remanet aliqd cū potētia foꝛti: dū vacue remāebūt vene de eo ꝛ arterie ꝛ laxefiēt exiñ: qm̄ per illd̄ fit nutrimētū ipſarū ꝛ ꝓpe arterie qm̄ eūať cū hoc de eis ſpūs abūdāter ꝛ delectatio ēt ſubuenit ſuper debilitatē ꝛ exercitiū: ꝛ noli ponere cām in hoc eſſe ſanguineȝ cū ſil'e fit qñ hō eūat de ſanguie duplū hui⁹: ꝛ nō dbilitať iñ: ꝛ extimari pōt ꝙ hec humiditas eſt q̄ſi butyꝝ meduloſum ſui leuitate ꝛ qd̄ ipſa coꝛroboꝛat ꝛ nutrit venas et nō perficiť in ſpē ſpermatis niſi in vaſis ei⁹: vñ caute inſpicias in hoc de q̄ōnib⁹ Ariſto. de luxuria dixit freq̄ntatio coit⁹ nocet oculis: ꝛ eo ꝙ macrefač et ſil'r iflāmat ¶ Dico. expedit ꝙ caueať abundātia luxurie i eo cuius flācus fuerit debilis et mirach tenue et digeſtio debilis.

¶ De simplicibus. G. dixit. semen agni casti ⁊ arbor eius incidunt luxuriā data in cibo aut si folia ipsius sternātur ad dormiendum super ea. ¶ Lactuca sumpta in potu incidit fluxū spermatis. ¶ Canapis. si sumitur abundanter desiccat sperma. ¶ Semen nenufar. incidit fluxum. ¶ Rutha. incidit luxuriam eo q desiccat vehementer dissoluit inflationez valde. ¶ Si ligatur super dorsum tabella plumbi incidit fluxū spermatis in somnis dixit malleari dz dū tenuissima fiet: deinde ligetur super pectinem. ¶ Dico. yreos sumptum cum aceto incidit appetitum luxurie. ¶ Semen lactuce bibitum incidit appetitum luxurie ⁊ fluxum spermatis in somnis frequēter. ¶ Rutha bibita incidit sperma. ¶ Semen aneti incidit sperma. ¶ Radix nenufaris ⁊ semē eius bibita spacio longo incidit fluxum spermatis in somnis: ⁊ si frequenter bibitur debilitat veretrum: ⁊ ipsum coadunat ⁊ tollit appetitū coitus penitus. ¶ Masarguib rutha siluestris incidit luxuriam. ¶ Dixit Masarguib. aqua lenticularuz bibita incidit erectionem veretri. ¶ Aqua coriandri sicci qñ infunditur sumpta in potu cum zuccaro incidit fluxū spermatis in somnio: ⁊ silr facit si bibitur sicca cum zuccaro. ¶ Chuz. cost. bicost. pprie incidit luxuriam. ¶ Masarguib. dixit ebaldasar calīn est ⁊ siccum ⁊ tenue. ¶ Badiger. ⁊ ebidistar silē est in virtute. ¶ Masib. Masarguib. cāphora incidit luxuriam.

¶ Dico flegmaticus quidam sumpsit in potu in. xv. diebus aur. pon. vi. de cāphora ⁊ in eo fuit incisa luxuria ipsius penitus: tñ remansit appetitus eius in sua dispōne ⁊ debilitatus est stōus ipsius: ita q non digerebatur cibarium ipsius per mensem: deinde correcta fuit ipsius cōplo: ⁊ aliud malū preter hoc non fuit passus. ¶ Misib. yreos incidit fluxuz spermatis in somno. ¶ Sarach. piper desiccat sperma. ¶ Granatum aciduz desiccat sperma ¶ Dico q hos trociscos cōposui iuxta qđ vidi in pluribus locis ad fluxuz spermatis cū caliditate ⁊ acuitate. ℞. rosarum ruffarum tritaruz. ʒ. x. se. lactuce. ʒ. v. se. cucumeris. ʒ. iiij. floris nenufaris desiccati. ʒ. iiij. cāphore. ʒ. i. dosis aur. pon. i. cuz. ℥. i. aque ros. ¶ Alij trocisci ℞. foliorum ruthe: foliorum agni casti: mentastri: balaustie: dosis aur. pon. ij. ¶ Dico q quidam conquestus est q patiebatur fluxum spermatis in somno vehementer ⁊ in estate cessabat penes abundantiam sudoris: vnde feci ipsuz coqui balneum ⁊ cessauit qđ in eo nociuum erat. ¶ Spodium incidit luxuriam. ¶ Istud est medicamen frm. ℞. spodij rosarum se. cucumerum: se. lactuce: luti thurasani: lenticularū excoriatarum sandali citrini: se. portulace: se. cucurbite nenufaris sumach balaustie. añ. p. i. cāphore dāuik. i. in dosi terātur ⁊ sumantur in puluere in potu ter in die quolibet. ¶ Aliud medicamen. ℞. se. ruthe se. agnicasti: se. aneti canapis yreos baldascar: cost bincost: piperis sumātur in potu in puluere.

¶ De li. ruffi de arte: aqua iuiubarum tollit erectionem veretri. ¶ Dico q hic est syrupus hoc tollens confectus de iuiubis ⁊ lenticulis: ⁊ aceto mixtus in fine cum gummi ⁊ imisce de endiuia siluestri in hoc.

¶ Misib. dixit confert ad fluxum spermatis in somnio minutio abstinentia vini ⁊ carnium operatio vomitus ⁊ laxatōis illinitio facta in femore ⁊ partibus eius cum infrigidatiuis. videlicet cum succo solatri iusquiamo eruca ⁊ chimolia: ⁊ vtendum est canape in cibo: quoniam desiccat sperma: ⁊ farina glandium cum vino stiptico. ʒ. ij. die quolibet. Et ingrediatur aquam frigidam die quolibet.

¶ Dixit. accidit mulieribus appetitus luxurie: dum pruritu patietur vulua ipsarum: ⁊ penes coitum ipsarū intensus fiet eis: ⁊ curentur cū eo q diminuit sperma: ⁊ cōterit acuitatez ⁊ punctionem ipsius.

¶ Calaph. canapis cum ciceribus partibus equalibus. ʒ. iiij. si bibitur cum aqua portulace similiter violenter facit ad incidendum fluxum spermatis tenuis. ¶ Et viris danduz est in potu de se. ruthe ⁊ de se. agnicasti: ⁊ mulieribus dandum est de se. aneti. ʒ. ij. cum aqua calida pluribus diebus creditur hoc in hominibus qui iacintus citrinus detentus in vestimentis prohibet fluxum spermatis in somno. ¶ Agnus castus diminuit sperma. Dias. in potu datus aut in lecto positus. Monachi lectum faciunt quo ad hoc. Dixit. G. semen eius incidit luxuriam sumptum crudum: aut assuz homines firmiter sciunt q illud incidit luxuriam tam comestum q̄z bibitum. ¶ Dias. elcost diminuit luxuriaz ex pprietate que est in ea. ¶ Baldigorius frequētatio potus aque frigide facit hoc. ¶ Ruffus. radices nenufaris bibite incidūt fluxū spermatis in somnio. ¶ Dias. ⁊ si frequenter bibuntur per dies debilitant veretrum ⁊ semen eius illud facit. ¶ G. radix nenufaris ⁊ semen eius incidunt fluxum spermatis tam in somno q̄z in alio modo. ⁊ radix nenufaris albi debilior est i hoc. ⁊ similiter yreos. ¶ G. semen lactuce bibitum cum aqua mitigat erectionem veretri. ⁊ similiter facit decoctio lenticularum. ¶ Dias. rutha habet proprietatez ad desiccandū sperma. ¶ Bimmasuy. G. rutha facit cessare appetituz vehemēter luxurie ⁊ ledit sperma cum comeditur. ¶ Dias. decoctio lenticularum bibita mitigat erectionez veretri. Dixit. G. quidā ptulerūt hoc. ¶ Dias. solatrū incidit luxuria. ¶ Ruffus rutha comesta nimis incidit sperma. hoc facit ex fortitudine desiccatiōis ipsius in vētositatibus ipsius. vnde si nimis comeditur desiccat sperma. ¶ Frequens comestio aneti desiccat sperma. ¶ Diascorides iusquiami tritus cum folijs si cum eo emplastrantur testiculi tollit fluxū multum spermatis in somnio. ¶ Dixit. Gali. q trifolium tollit luxuriam. ¶ Semen lactuce tollit fluxū spermatis ⁊ sanat fluxū abundantem spermatis in somnio. ¶ Dixit. G. dicitur q nil magis nociuum luxurie q̄z alleum. ¶ Semen lactuce bibitum cum aqua. ¶ Bima. hec conferunt ad fluxuz spermatis. ℞. se. agni casti: ruthe. añ. ʒ. ij. balaustie. ʒ. i. ℈. ⁊ da i potu ea postq̄z trita fuerit cū aq̄ cal'a. Silr. ℞. yreos aur. pō. i. se. ruthe siluestris. ʒ. i. balaustie. ʒ. i. dosis per omnia fit ⁊ per dies fiat.

¶ Ad desiccandum sperma. ℞. radicis cannarum siccaruz persarum: mentastri montani: myrrhe: aneti: se. ruthe. añ. ʒ. ij. euforbij. ʒ. ℈. se. iusquiami albi: rosarū. añ. ʒ. ij. copularū ipsarum. ʒ. i. balaustie: agnica. añ. ʒ. i. fiant inde trocisci cum aqua agnicasti iam dicti: ⁊ sit quilibet trociscus. ʒ. ij. ⁊ detur vnus in potu cum aqua agnicasti recentis: aut apozimate eius.

¶ Aliđ. ℞. se. ruthe. ʒ. i. castorei: se. iusquiami albi. añ. ʒ. ij. rosarum cuz copulis: balaustie. añ. ʒ. iij. fiant trocisci dosis. ʒ. ij. cum aqua lactuce aut aqua rosarum. ¶ Cōpillatio de alijs ℞. se. portulace: radicis: nenufaris: balaustie: seis iusquiami albi: camphore psilij: fiant inde trocisci cuz aqua ro. fiant ēt trocisci đ se. portulace ⁊ sandalis ruffis. ¶ Dixit. Ruffus frequentatio equitationis incidit luxuriaz. Et ego vidi plures vtentes inseparabiliter eqtatione qui facti sūt similes eunuchis steriles ⁊ non generantes. ¶ Archagenisius in libro ipsius de morbis cronicis ad fluxum spermatis frequenter dz vti cibarijs grossis ad corroborandū corpus: qm̄ corroborato corpore ipsius cessabit morbus ⁊ vētosa fiat postea in loco dorsi ⁊ lūbis ⁊ fricent̄ loca vētose cū sale post finez. deiñ fiāt medicie rubificatiue i qbuslibet. v. dieb⁹ sup lūbos.

¶ Nicolaus. de phia Aristotelis dixit. coitus cōterit ⁊ facit celeriter venire ad senium eo q desiccat corpus.

¶ De pfectōe ⁊ cōplemento ad incidendū appetitū luxurie: da in potu de seie lactuce. ʒ. ij. trito cum aqua portulace: aut de seie ei⁹. ʒ. ij. aut de seie ruthe. ʒ. iij. aut balaustie. ʒ. v. dosis ʒ. ij. cū aq̄ cal'a ieiuno stō: ⁊ cū aq̄ lēticularū. ⁊ emplent̄ testiculi eius cū suba iusqami: qr hoc facit cessare spmatis exitū frequētē ⁊ intensuz ⁊ multiplr comedendum est de canape.

¶ Ad fluxū spmatis i sōnio dādū ē de seie lactuce p dies cū aq̄ frā. Et fiat cibariū đ lēticulis excoriaťi aceto ⁊ coriādro.

¶ Et ad faciendum cessare appetituz mulierū: da mulieri sepius in potu se. aneti. ʒ. ij. cum aqua calida per dies plures.

¶ De morbo ⁊ accñti dixit. passio in qua inflatur veretrum: aut erigitur frequenter fit ex ventositate grossa inflatiua.

¶ Dias. G. in li. megategni. inflatio veretri fit qñ replentur nerui qui pcedunt ad veretrū ventositate vaporosa. vñ euacuetur corpus cū spē meliori in eūonibus. deinde pone sup mēbrū si calefcm̄ fuerit vltra modū solitū aliquā medicinaz infrātiuā ponēdo modū infrātōis iuxta modū calitatis i mēbro. q nisi calefcm̄ fuerit vltra q̄z fuerat in dispōne nāli pone sup illud i pncipio negocij medicinā ifrāntē cū tēpie ⁊ in fine si erit neće ad ponēduz aliqđ hmōi silē. ⁊ silr positio fiat sup oēs lūbos de medicie cui⁹ vt⁹ sit ad modū hmōi vtutis ⁊ regimen patiētis ex toto dz esse ad tollendā inflāmationē dissoluendū ventositates ⁊ desiccandū. Ista tñ passio accit iuuenibus ppie: ⁊ vtilior oib⁹ laborātib⁹ est minutio. Et iā restitui quēdā ad suā dispōnē nālē ɔficiēdo sibi cerotū cuz oleo ro. infusum cuz aqua: ⁊ ponendo illud insepabilr super veretruz ⁊ lumbos: ⁊ dando in potu laborantibus hac passione de nenufare. deinde postea de agnocasto: si longa fuerit passio dabaz eis in cibo de rutha abundanter: quoniam in hoc canon est cōis q in maiori parte in fine passionū ma

lorum in diuersis morbis fiant medicine calefaciētes ⁊ de
siccātes: ⁊ notū est: ⁊ si veretrum fuerit inflatum cūo non dꝫ
fieri per prouocatiua vrine: neqꝫ per laxationeꝫ ⁊ clysteria:
sed per vomitum tantum ⁊ minutionem.

f ¶ De regimine sanitatis. dixit. de corporibus male cōplexio
nis semꝑ generatur in eis sperma superabundanter calidū
excitans vt eijciatur: ⁊ cōcaui fiunt oculi: citrinus fit etiā si
abstinentia sit coitus aggrauanť capita ⁊ stomaco ipsoruꝫ:
⁊ eis accidit nausea cuꝫ vomitu ⁊ multiplicatur fluxus ven
tris ipsorum: ⁊ patientur inde patientes penes hoc debilita
tem: ⁊ quidam ipsoruꝫ sentiūt sperma esse calidum ⁊ puncti
uum: ⁊ mulieres silr̄ de eo illud sentiunt. vnde expedit ꝙ ipsi
non comedant cibaria generantia sperma: ⁊ vti debent de-
siccatiuis eius etiam superiora corpū ipsoꝝ debent exerci-
tio vti cum ludo pallotule parue ⁊ eiectiōis lapidis: ⁊ vngā
tur femora ⁊ partes ipsius post balneationē cum oleis ifri-
gidatiuis: sicut cum oleo ro. cum ēis. vꝫ. que non fiunt super
corpora ipsoꝝ cum celeritate: sicut cum ceroto oleo ro. infu
so cum aqua lactuce ⁊ succo semperuiue ⁊ solatri.

R ¶ Et liganda est tabella facta de plumbo super lumbos ad
prohibendū fluxum spermatis in sōnio ⁊ expertus sum eā ⁊
firmum est iuuamentū eius. ⁊ quidā alius sternebat agnūca
stum ⁊ rutbā recenteꝫ ad dormiendum super eos: ⁊ inuenit
iuuamentū eorum statim: ⁊ similiter faciunt rose: salices: vio
le: ⁊ nenufar: qñ sternuntur. ¶ Dixit filogorius: de eis quibꝰ
fluit sperma non voluntarie extenuantur valde: ⁊ debilitan
tur et moriuntur si durabile fuerit hoc. et curantur per ses-
sionem in aquis stipticis ⁊ illinitionē dorsi ⁊ pectinis cū ius-
quiamo fricationem corporis frequenter per nutrimēta sti-
ptica vsuꝫ exercitij ⁊ laboris dimisso ocio per cibaria dul-
cia ⁊ vnctuosa famem abundātem: qm̄ hec cōferunt eis, val
de. ¶ De morbo ⁊ accidenti dixit. fluxus spermatis per sō-
nuꝫ frequenter erit: aut ex debilitate instrumenti spermatis
de eius retentione quando illud fit absqꝫ erectione vere-
tri: aut ex spasmo accidenti in ipsius vasis qui extendit ipsa
⁊ excitat virtutem expulsiuam ad expellenduꝫ sperma: sicut
accidit in epilepsia: ⁊ illud accidit cum erectione veretri.
¶ Judeus dixit emissio spmatis: aut fit ex eo qđ est cal'm in
intēsa acuitate: aut ex longo tēpore abstinentie coitus vnde
debilitatū est instrumentū ex abundātia spermatis ⁊ laxitu
dine musculi retinentis sperma: aut ex tenuitate ipsius.

E ¶ Judeus dixit. ꝙ emittitur post vrinā res viscosa adherēs
panno ex viscositate eius: qđ est pinguedo tenuis: ⁊ est mor
bus accidens ad extenuandum corpus.

R ¶ Dixit. emissio spermatis est curanda si cōuenit tp̄s ⁊ etas
cū incisione vene cum infrigidatione pectinis lumboꝝ ⁊ co
xarū cū solatro ⁊ iusqami succo dato ei trifera magna euita
tis rebus generantibꝰ spma ⁊ potu vini. Dixit. rutha: agnus-
castus ⁊ rutba siluestris: trifolium mētastrum ⁊ vitis alba.

f ¶ Georgius dixit. Sūptio spodij i cibo tollit luxuriā. ¶ De
aere ⁊ regione dixit. superabūdans equitatio debilitat luxu
riam inferius sterilitateꝫ: qm̄ cōterit vasa spermatis. ¶ Al-
bugerig monachus. comestio portulace frequēter tollit ap
petitū coitus. ¶ De questionibus aristotelis dixit. frequēs
coitus tollit luxuriam.

R ¶ De mēbris do. fit cūo spmatis absqꝫ volūtate ⁊ erectione
veretri ex tenuitate ipsius: aut ex debilitate instrī retentiui.

O ¶ Dixit. Passio que appellatur carbōisius vel sittriasis que
est erectio frequens veretri absqꝫ appetitu coitus fit ex su-
perabundantia ventositatis inflantis ⁊ erigentis illud qñ
supuenit in neruo cōcauo: aut ex cā orificioꝝ venarum pul-
siuaꝝ ad veretrū qñ larga fuerit: ⁊ ex ꝑte largitatis venarū
magis erit cū sit facilius: verū etiā in quo fuerit in preceden
ti tꝑe iecticatio successiue in suo veretro istud nō accidit: an
forte accidet hec spēs que fit ex largitate venarū ex abstinē
tia coitus per longuꝫ tp̄s ⁊ ex cibarijs gnātibus humores
calidos: aut ex ligatiōe facta in medio corporis nō ꝫ vsuꝫ:
⁊ accidit ex supabūdātia spmatis abstinētia coitus ⁊ nullo
exercitio copia sanguinis. vñ hi debent euacuare sperma ⁊
coitū: sumētes illud qđ diminuit sperma ⁊ remoti non minꝰ
a sermoni bus debēt esse qui excitant luxuriam.

R ¶ Dixit. de morbo ⁊ accñti. si fluxus spmatis fuerit cum ere-
ctione veretri ex passione ⁊ silr̄ spasmo accñti in vasis sper-
matis: ⁊ si fuerit absqꝫ erectione eius ex debilitate vasorum
spermatis retentiuorum erit.

t ¶ Aaron dixit. cōfert pruritu in mr̄ice ex iflatōe facta ex for
titudine appetitus coitꝰ minutio i vena mediana ⁊ in saphe
na: ⁊ curatio cū medicis q̄ educūt colerā. ¶ Dico. h̄ dꝫ cura
ri ꝑ iura acetosa ꝑ agnūca. ⁊ freqnter vti acido i cibarijs eiꝰ

R ¶ De li. diffinitiuoꝝ dixit. fluxus spmatꝭ extenuat corpꝰ ⁊ cor
rūpit colerā ipsiꝰ. ¶ Binserapion dixit. curať eiectio spma-
tis in sōnio ⁊ fluxus eiꝰ mō alio ꝑ regimē attenuatiuū ⁊ dor
mitionē suꝑ lectū frm̄ ⁊ dimissionē laxatiōis purgatiōis vri
ne ⁊ executōꝫ vomitus cū bonꝰ sit ei: nec fiat aliq̄ cūo ꝑ infe-
rius eo ꝙ attrabit māꝫ ad iferius nec dormiat patiēs super
dorsuꝫ eo ꝙ infestať: ⁊ dormire dꝫ suꝑ salices ligādo suꝑ lū
bos eiꝰ solatꝝ ⁊ comedēdo portulacā ⁊ bibēdo nenufar cū
vino nigro stiptico ⁊ aq̄ lenticulaꝝ ⁊ cuꝫ aq̄ portulace ⁊ se.
lactuce. Or nisi fuerit calitas māifesta da i potu de se. agni-
casti ⁊ rutbe se. canapis: qm̄ desiccāt spma: si in abūdāti qꝫti
tate cōeduntť. ¶ Hoc est medicamē potēs ad h̄. ℞. radicis
cānaruꝫ persaꝝ: mētastri mōtani: iusquiami albi: se. lactuce.
se. rutbe: agnicasti: ⁊ rosaꝝ ruffaꝝ eq̄lr. dosis. ʒ. ij. cū aq̄ mix-
ta cum aceto vini. Superabūdantia etiā coitus cōstipat vē
trē ⁊ infert colicā: ⁊ infrigidat interiora vehementer.

S ¶ Asustistara dixit coitus infrāt corpꝰ cal'ꝫ: ⁊ auget i corꝑe
ifritatē: nec cōfirmať digō in eo q frequēter vtiť coitu ⁊ ac-
cidit ei citrinitas absqꝫ febre non erit nisi ex passiōe frā: nec
dꝫ esse eius visus acutus: neqꝫ sensus alij cōdn̄abiť ei sōnie-
tas ⁊ tremor ⁊ eiꝰ v̄tutes vel victure pulsatiue erūt: ⁊ in qui
busdā sputū sāguis erit: ⁊ abūdās erit dolor renū ⁊ vesice: ⁊
in quibusdā erit fetor in ore ⁊ dolor dētiū ⁊ iflatio vuule. vñ
visis his signis ꝓcede cū abstinētia coitꝰ. ¶ Supabūdan-
tia ēt coitus magis nociua est viro cuꝫ labor ipsius in eo sit
vehemētior ⁊ ipsius cōpl'o siccior ⁊ in dispōne luxurie cū ex
tendiť neruus in eo valde calefiet corpus. vñ dubiū erit ne
spasmeť aliq̄ mēbra interiora: ⁊ in eis incidať aliqua vena.
¶ Dixit. supabūdātia coitꝰ vehemētioris debilitatis est qꝫ
supabūdātia coitus. iō ꝫ si opus erit ⁊ si in qete fuerit corpꝰ
vtať coitu ex grauedine abstinētie eiꝰ. ⁊ q supabūdāť coutiť
si fuīt senex: aut sicce cōpl'onis ꝓhibit. Et oīa cibaria sicca tol
lunt spma. ¶ Dixit. coitus super laborē inflat femora.

R ¶ Sꝫ ɔfert ad abundātē fluxū spmatꝭ ⁊ sōno paucitas nutri
mēti ⁊ siccitas ⁊ fritas ipiꝰ ⁊ remotio a labore: qui si laborat
laxefiet cōpꝰ eiꝰ ⁊ abūdās erit fluxꝰ spmatꝭ i sōnio i eo cuiꝰ la-
xefcm̄ ē corpꝰ eiꝰ: qm̄ i sōno occupatꝰ erit: vexꝫ dormitio
fcā suꝑ latꝰ dextrū tollit illō: ⁊ suꝑ aliō excitat p̄cipue si fuīt
lectū cal'ꝫ. Etiā ɔfert illinitio fcā suꝑ femora cū cerusa ⁊ ace
to coriādro ⁊ iusqamo. ¶ De li. nutrim̄ti paucitas cōestiōis
⁊ supabūdantia laboris diminuūt lac sperma ⁊ sanguinem.

S ¶ Ypo. de regimie morboꝝ. accidit ei qui vtitur superabun-
danti coitu etbica ⁊ inueniet in capite vsqꝫ ad spinale: qua-
si si iret formica ⁊ calefiet frequenter ⁊ debilitabitur ⁊ tinitꝰ
erit in auribus eius: deide ei accidet febris acuta ⁊ peribit..
vñ da ei de lacte in potu: euitatꝭ labore balneo et ebrietate

¶ Capitulum quintum: cuius rubrice sunt.

S De iuuamēto ⁊ nocumēto coitus ⁊ dimissionis eius ⁊ hora eius. etiam in ca. 4.
V De diminutione coitus ⁊ in potentia ad ipsum.
X De quibusdam accidentibus coitus.
Y De magnificando veretrum.
Z De ɔstrigēdo vuluā ⁊ remouendo fetorē eiꝰ ⁊ hūiditatē.
⁊ De faciendo delectationem in coitu.
T De nocum̄to retētiōis spmatis i actu coitꝰ. ēt i. c. 4.
f De superfluo appetitu coitus: etiam in capl'o. 4.
? De defloratione virginis.

S DE sexto capl'o mēbris do. dixit. Ju-
uenes h̄ntes abūdans spma
nisi vtanť coitu pōderositatē i capite ipsoruꝫ
patiētur ⁊ vigilias: febres: paucū appetitū cibi
indigōneꝫ. ego cognosco quosdā h̄ntes spma
abūdās eo ꝙ abstinētiam fecerāt de coitu ex
opatiōe philosophica ⁊ alia cā corꝑea ipoꝝ desedata vel i
fridata fuerūt ⁊ alterata q̄si inducta eēt eis aliq̄ calitas abs-
qꝫ cā: ⁊ supuenietibꝰ. accñtibꝰ melie minuta ē digō ⁊ appe-
titus cibi. Et vidi aliū abstinētē se a coitu amisisse appetitū
cibi. ita ꝙ si cōedebat modicū nō digerebat illō: ⁊ si sustinē-
do cōedebat supfluitatē modicā ⁊ euomebat eā stati occu-
patis in eo accidentibus melie in breui tꝑe. vñ reuersus ad
cōsuetū coitū mitigata sunt in eo accñtia hec in breui tꝑe.

V ¶ De facienda erectioneꝫ veretri. dormitio super lectū leuē
et calidum auget in erectione veretri. de eius contrario per

dictuȝ. G. de inflatione veretri: etiā medicine calide faciēt
iflationē. Ligatio medij corporis frequēs excitat erectiōeȝ
veretri: etiā medicine calide inflatiue h facūnt date in po-
tu aut illinite ſuper lūbos et ſuper teſticulos et anū: ēt ciba-
ria gnātia abundās ſperma h faciunt: et abſtinētia coitus
per aliqđ ſpatiuȝ tēporis cuȝ pl'ibus hyſtorijs faciētib' ad
hoc: qm̄ accidētia in eo ꝙ appetitus in hoc excitat ⁊ corro-
borat erectioneȝ veretri: ēt pauca emiſſio ſanguinis de cor-
pore: dimiſſio exercitij ⁊ ſuperabundātia recorpatiōis hoc
faciunt ⁊ non debet abſtineri coitus vti per longū tēpus ſi
poſſibile fuerit: qm̄ membra qn̄ amittunt operationē ipſoꝝ
virtutes debilitātur ⁊ opilantur meatus ipſoruȝ. iō q coitu
vtuntur nimio fortiores ſunt ſuper eo: ⁊ coitus eſt eis mino
ris nocumēti. qm̄ dimiſſio coitus per longuȝ tēpus ēt remo
tio ab ea ⁊ a memoria ipſius coadiuuant veretrum: ⁊ illud
faciunt ſimile veretro ſenū. Sȝ operatio eius nimia dilatat
ipſas venas ⁊ de leui fac̄ manare hūores ad eas: ⁊ multipli
care gnātiōes ſpmatis: ⁊ exide multus erit appetit' in coitu.

S ¶ De vtilitate coitus dixit. qui cōſueuerat vti coitu. deīn ab
ſtinuerit ſe de eo: an forte accidet ei paſſio que vocat̄ iubaſ
mus vel iubariſmus que ē erectio frequēs veretri. ¶ Dico
in eo qđ diximus de remotione a coitu nō intelligamus de
tēpore lōgo ſicut fit abſtinētia eius in eo qui vult incidere
penitus. ſed in eo modo quo cōgregatur ſperma ⁊ multipli
catur: ⁊ nō in eo tēpore dȝ multipliciter vti fabulis eius ad
excitandum appetitū in eo ⁊ comedere totū id qđ gnāt ſper
ma ſequēdo id de fortis ⁊ intus cū eo de quo dicturus ſum
poſtea pro eo ꝙ fuerit debilis erectionis veretri: ⁊ cum cor
roborata fuerit erectio veretri ipſius gradatiȝ vti dȝ coitu
vt in vſu habeatur qđ vſualiter dȝ fieri ſm̄ curſuȝ conſuetu
dinis vt confortetur membruȝ ſuper hoc ⁊ inducat̄ a ſe qđ
opportunū ē ei iux̄ qđ accidit ei de exercitio ⁊ motu. ¶ De
octauo capitulo de regimie ſanita. accidit ex coitu in corpe
qđ accidit ei ex ſuperabundātia exercitio confert ei exerci-
tiū moderatū balneuȝ ⁊ nutrimētuȝ hūidū. ⁊ ſi declinās fue
rit ad calitatē ifrigidet̄ corp' per coitū: ⁊ ſi ad frigiditatē ca
leſiat: ⁊ nō eſt relinquēda humiditas in vtraqȝ diſpoſitiōe.

T ¶ De libro malab. dixit. equitatio pauca equoruȝ excitat ap
petitum luxurie magis ⁊ ipm̄ multiplicat. ¶ De libro Pau
li de inſilaba: dixit. omnis panis qui fermentatur abſqȝ fer-
mento ſuſcitat coitum valde.

S ¶ De primo capitulo. de expoſitiōe. li. 4. epidimie dixit. coit'
diſſoluit flegmaticā mām ⁊ repletionē ⁊ deponit eā: tamen
ledit virtutē ſtōi: ⁊ abſtinētia coitus eſt melior res in conſer
uatione virtutis ſtōi. ¶ De. 5. ca. li. vi. dixit. ſuperabundātia
luxurie confert morbis q accidunt de flegmate. ¶ Dixit. G.
confert eis qui ſunt in virtute potenti ⁊ debilibus: qm̄ ſi vtū
tur ſuperabundātia coitus ⁊ patiuntur morbos flegmatis:
⁊ perueniunt ad vltimuȝ finē debilitatis ⁊ frigiditatis ⁊ ſic-
citatis: ⁊ eis hoc nocebit vehemēter: ⁊ habētes virtutē po-
tentē ⁊ caliditatē nālē ⁊ abundantē abundantia luxurie nō
debilitabit ⁊ luxuria facit declinare flegma ſi abundās fuīt
in corpore ipſoꝝ: qm̄ operatio coitus deſiccat corpus: ſicut
facit vigilia: qm̄ auget in diſſolutiōe humoꝝ. vnde quotiēs
corpus fuerit in virtute potēti coitus calefaciet perfecte: ⁊
ſi fuerit in virtute debili coitus calefiet corp' in tēpore ope
ratiōis eius. deinde poſt primum infrigidatur vehementer.
¶ Dixit. G. Aaron manifeſtat dictuȝ dicētis ꝙ coitus fa-
ctus frequēter deſiccat: ita ſilr̄ infrigidat: ⁊ eſt verꝫ. ¶ Dixit
ꝙ iuuamētum colatum corpori de coitu erit per infrigida-
tionē eius factā in corpore: qm̄ coitus non confert niſi illis
in quoꝝ corpore eſt vapor fumoſus ex condnatōe male cō
plōnis calide nāliter ſuper illud tm̄: qm̄ ſi inducitur in ipſis
ipſe vapor fumoſus ⁊ non diſſoluitur nocebit venter ei'. vñ
hi ſunt qui per coitū lucrantur iuuamentuȝ ſi ipm̄ operātur
in tēpore opportuno ⁊ modo conuenienti. Coitus etiā mo-
deratus reſtringit nām: ⁊ ſi fuerit intenſus dum debilitetur
v̄tus ⁊ cōteratur penes hoc ſoluet̄ venter ex corruptiōe di-
gōnis. ¶ Dico. vidi in li. mali anhelitus in. 4. ca. rē cōgruā
ꝙ accidit ex abſtinētia coitus in vehemēti appetitu eius. ſ.
ei qđ accidit mulieribus in ſuffocatione matricis.

T ¶ Judeus. ℞. piretri. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. i. euforbij. ʒ. ß. terātur
bū ⁊ valde miſceantur cum. ℥. i. olei ſambucini puri: ⁊ cuȝ eis
illiniatur veretrum ⁊ teſticuli pecten ⁊ pars inferior peduȝ:
⁊ vnctio cum eis fiat vehemēter valde dum rubefiat locus
exinde. Cibarium piſcium aſſorum ſi ſumitur cuȝ cepis aget
magnum augmentum in luxuria: ⁊ expedit ꝙ calidum ingra
tur ⁊ ſi fuerit frigidum nō ꝯfert. ¶ Dixit Judeus. vidi quē-
dā paſſum fuiſſe in capite eius percuſſionē: ⁊ exinde defecit
appetitus luxurie. Ideo expedit ſcire ꝙ cerebꝛ hȝ dignita-
tem magnā. vnde qñ debilitatur cerebꝫ diminuit̄ fauor lu-
xurie. Et curatio ipſius fit per ipoſitionē factā naribus cuȝ
oleo amig. ⁊ odoribus bonis ad impinguādum cerebꝫ: ⁊ ſi
gnum eius erit in renibus corde ⁊ epate paſſis: ⁊ luxuria fit
minus ⁊ oculi non calefacti erunt huiuſmodi.

X ¶ Ad tremorem accidenteȝ poſt coitum ⁊ ante coitum. ℞.
opoponacum: ⁊ da ipſum cum. ℥. i. aque maiorane. ¶ Dixit.
in pluribus in capite ipſoꝝ aſcēdit penes coitum vapor ve
hemens ⁊ curatio ipſorum fit per abſtinentiam potus vini
fortis: quoniam ex eo patiuntur tremorem.

T ¶ Ad veretrū. ℞. ſe. trifolij. par. i. ⁊ terēdo ipȝ bū fac paſtil-
los de eo ad modū nucis: ſūat̄ nux vna cū volueris coitu vti.

Y ¶ Hoc eſt medicamen bonum ad magnificandum veretrū.
Fricetur ⁊ vngatur cum adipe ſtellionis: ⁊ magnificabitur
inde vehementer. deinde vngatur ſilr̄ vehementer.

T ¶ Ad calefaciendum. Tere cordumeni cribellando ipſum
cum cindeto piſto in puluere: ⁊ de eo ſuppone cuȝ oleo ſam
bucino: quoniam calefaciet: ⁊ ſentietur iuuamentum ipſius
abundanter in ipſa diſpoſitione.

Z ¶ Ad reſtringendum vuluam ⁊ bonum odorem faciendum
mirabile. ℞. ſucce muſcū modice tritū ⁊ bulliat in vino odo
rifero. deinde pone in eo pannum lini reponēdo poſtea pā
num ipm̄ penes te ⁊ cuȝ opus fuerit incide de ipſo pāno ali
quā partē: ⁊ ſuppone eam vulue: qm̄ bonuȝ odorē facit ⁊ re
ſtringit mirabilr̄. Ita ꝙ nullā ſaturitatē habebit vir de ea.

T ¶ Aaron. ſi ſperma fuerit nimis hoc erit ex cerebro: ⁊ ſi fue-
rit erectio veretri debilis inde erit ex epate ⁊ renib'. ¶ De
eo qđ excitat luxuriā. Comeſtio cappaꝝ aſſoꝝ ⁊ metridatū
bonuȝ eſt ad hoc. ⁊ ſi defectus eius fuerit ex parte anguſtie
diacymini vel diamuſcus bonū erit ei. ¶ Tabri ad luxuriā
dixit. Ingredietur balneuȝ: aut ponatur in aqua calida per
horam: deinde tere piretrum ⁊ euforbium bene: ⁊ miſcendo
ei modicum muſcum: diſtēpera cum ea oleo ſambucino: ⁊ il
linitio cum eis fiat in vola manuum ⁊ pedum ⁊ teſticulis ⁊
ageȝ: qm̄ bona eſt: ⁊ clyſtere fiat quoniam bonum eſt ⁊ per-
fectuȝ. ¶ Dico debet cliſterizari pluries: ⁊ comedere id qđ
excitat luxuriā per plures dies abſtinendo ſe a coitu: deide
vnctio fiat cuȝ predictis. ¶ Dixit ⁊ confert ad molliefactio
nē veretri vnctio ei facta cum oleo balſami: aut oleo ſinap̄.
¶ Dixit. i li. indis ē ꝙ ſpma diminuit̄: corrūpet̄ ide color: ⁊
dolebit veretꝫ ⁊ mollificabit̄ corp' vl' mordificabitur cor.
¶ Satirion. auget i luxuriā: ⁊ ſilr̄ nux ida ⁊ cyperi durū fac̄
veretꝫ ⁊ vnctio facta cum cypero illud facit ⁊ confert ſtati.
¶ Dico vidi quotiens inflatio fuit in ventre ⁊ non fuerit
dolens corroborabit erectioneȝ veretri. ¶ Hoc eſt medi-
camen ciceris imperatoris. per Aaron. ℞. Ciceris impera-
toris recentis. partē. i. ⁊ deſiccando ipm̄ in vmbra: tere ipm̄
⁊ cribella cum cindeto: deīn cōprimatur cicer imperatoris
cum fuerit recens: deide infundatur. quoniā deſiccatum eſt
in pondere ſili deſiccetur ter. deinde fiāt de eis trociſci aur.
pon. i. cum. ℥. lactis in quo fuerit parum ȝinȝiberis.

S ¶ Abicbilal emiſich dixit. debet fieri coitus poſt digeſtionē
⁊ ante euacuationem ſtomaci: ⁊ abundātia eius nocet viſui
vehementer: etiam potus aque poſt cum laxefacit corpus
⁊ multiplicat aſma ⁊ diſtrictum anhelitum ⁊ tremoreȝ: ⁊ nō
debet vti coitu poſt repletionem: quoniam diſpargit in cor
pore humores crudos: nec poſt balneuȝ ⁊ labores: nec poſt
omnes motus vehemētes corporis ⁊ anhelitus: ſicut impe
tus ire et euacuationis.

T ¶ De ſumma miſib dixit. Calefactio dorſi ſubuenit ad luxu-
riam ſicut infrigidatio eius: et dormitio ſuper folia frigida
diminuit luxuriā ita ipſa auget in luxuria mirabilr̄. Coq̄tur
caro arietis in lacte vaccino recēti: et vtat̄ ea in nutrimēto.
¶ De cicere imperatoris condito mirabili ad luxuriaȝ. ℞.
ciceris imperatoris recentis. par. i. et deſiccetur. deinde in-
funde ipſum in ſucco alterius ciceris imperatoris recentis
oppreſſi: et deſiccetur tali modo debet fieri per menſes ſex.
¶ Dixit. ad mollificationem veretri vngatur cum oleo bal
ſami et mirabile erit. ¶ Paulus dixit. deficit operatio vere
tri ex paralyſi: aut ex ligatione: et hi appetunt et non habēt
erectionem veretri in diſpoſitione vna: et curent̄ cum cura
paralyſis in parte mēbroꝝ cū rebus calefactis et vnctōib'.

¶ Absq; auctore. ℞. veretrum tauri macilenti ⁊ desicca illud. deinde tere ipsum: ⁊ modicum de puluere eius pone in ouo molli: ⁊ da eum in potu: quoniam negociuȝ erit mirabile. similiter sume in cibo de semi. eruce siluestris cum butyro vaccino per triduuȝ. ¶ Dixit. se. porri vltramarini si. i. puluere sumitur auget in luxuria.

S ¶ Bim. non debet vti coitu sup ebrietatē: quoniaȝ excitabit abundantem vaporē in capite. sicut accidit in eo post repletionem. tamen in hoc maius dubium erit.

A ¶ De li. absq; auctore cōposito ad luxuriā hoc ē medicamē ad ꝯferendū in luxuria augmētū abundās valde. ℞. lactis recentis. rot. ij. deinde coque ipsuȝ cū pugil. ij. māne duȝ ingrosset ad modū mellis ⁊ reponet dosis ieiuno stomaco. ℥. i. qm̄ erectionē faciet dū ad nocumētum erit: ⁊ erectio mitigabit cuȝ solatro ⁊ endiuia: ⁊ sumēduȝ ē de eo post cibum. silr desiccet ṽetruȝ taurinuȝ ⁊ teratur bñ: de puluere ei⁹ ponatur in ouo molli in quantitate aur. pon. iij. sumat in potu.
¶ Aliud silr medicamē bonū ⁊ ꝑfectū ad mltiplicāduȝ spma qđ est vtile macilēti. ℞. lacti recenti: ⁊ terēdo đ cynamomo. ȝ. v. bñ. misce illud cuȝ eo dando in potu de eo. ℥. ij. ȝ. dū ꝑueniet ad votū: ⁊ agitari dȝ qualibet hora in die: ⁊ sumenduȝ ē ꝑ hebdomadas de eo ⁊ vti dȝ cibario de carnib⁹ coctis cū pauco brodio: ⁊ in potu vino: qm̄ videbis mirabile.
¶ Aliud mirabile. Coquat vel anacardinuȝ cū melle apuȝ ⁊ butyro vaccino duȝ ispisset: aut misceat absq; ebullitione ⁊ sumat de eis ad modū ciceris penes dormituȝ: qm̄ excitabit luxuriā ꝑ totā noctem ⁊ mirabile erit valde.

Y ¶ Ad magnificāduȝ veretꝝ. ℞. maleb: ⁊ pone ipsuȝ i nuce inda in q̄ fuerit aq̄ eius: ⁊ dimittat i ea ꝑ hebdomadas ⁊ pl⁹ dū đsiccet: ⁊ terat ⁊ cū eo fiat illinitio ⁊ magnificabit illud.

A ¶ Ad erectionē veretri. ℞. baurac: asse fe. añ. p. i. ⁊ terēdo ea bene admisce cum melle: ⁊ cum eis fricet ⁊ illiniat radix veretri ⁊ ꝑtinētia eius cū mirac ⁊ ꝑte inferiori pedum: aut admisce piretrum cum oleo sambucino ⁊ eo vtatur.

Y ¶ Et ad magnificādū veretrum fricet i fine diei mane ⁊ sero deinde vngat cum lacte ouino bono ⁊ grosso: qm̄ magnificabit: et perueniet ad modum iuxta votum ⁊ sustineat laborē in fricatiōe ipsius. ¶ Aut. ℞. ebalilac q̄ est arbor habens lac. vnde fricādum est veretrum ⁊ vngatur cum lacte ipsius: qm̄ magnificabitur ⁊ corroborabitur iuxta votum.
¶ Ad ingrossandum veretrum. ℞. lumbricos terre: desiccentur ⁊ terantur ⁊ misceant cuȝ oleo sisamino ⁊ illiniatur cum eis veretrum: ⁊ ingrosabitur valde.

⁊ ¶ Ad delectabileȝ coituȝ. Cubebe si masticantur ⁊ omnes res que bonum faciunt saporem in ore saliua ipsorum facit delectationem in coitu mirabilem.

A ¶ De li. sarac indi: quādo multiplicatur sperma corroboratur luxuria valde. ⁊ appetitus fiet in coitu.

S ¶ Dixit. noli vti coitu in motu vrine aut egestionis: neq; muliere menstruata ⁊ infirma: ⁊ attristata ⁊ vetusta ⁊ sterili: neq; penes famen ⁊ sitim ⁊ angustiā ⁊ obtalmiā ⁊ ebrietateȝ fluxum ventris ⁊ vomitum.

A ¶ Comestio ēt passeruȝ pinguiū ⁊ potus lactis recentis semper multiplicant sperma ⁊ erigunt veretrum ⁊ augent in spermate abundanter oua passeꝝ vel piscium ⁊ lac vaccinum: qm̄ conferunt ⁊ augent in spermate multipliciter ⁊ impiguant corpus. ¶ Dixit. ℞. medullā ⁊ coquendo eam cū butyro vaccino ⁊ carnibus aromatiza ipsa cum aromatib⁹ ⁊ sumatur in cibo: qm̄ perfectum erit ad augendum in spermate. Similiter caro piscium distendentiuȝ recentium si comeditur cum sale etiam assa fe. auget in spermate. ¶ Dixit. q̄ debet fieri potus ipsorum de lacte ad sitim. ¶ Dixit. coitus cum mulieribus noue etati nocet: qm̄ operatio cum eis nocet luxurie. ¶ Dixit cibaria dulcia vnctuosa augent in spermate. ¶ De summa Theodosij. ad coitum. sumendum est in potu de aqua mellis non distemꝑata absq; aromatibus: ⁊ ponēdum est in ea de croco parum ad colorandum eam ⁊ nō coquat ⁊ frequenter dȝ fieri potus ipsius qm̄ auget in erectione veretri ꝑ exꝑientiā: dico eo q̄ inflat valde.

Z ¶ Simon hoc est medicamen ad constringendum vuluam Infunde pannum in aqua in qua solutum fuerit alumen scissum. deinde inuolue cuȝ in cipero cassialig. ⁊ galla tritis ad modum collirij ⁊ supponat vulue añ coitū per horas duas.
¶ Aut tere semen acetose bene ⁊ fac suppositorium de eo: quoniam constringetur vulua ex eo ad modū virginis. Et si ex ea manans fuerit aliqua humiditas: terenda est galla in. p. ij. cū antimonio. p. i. hñcū vino cocto: ⁊ fiat inde suppositio in vulua. ¶ Ad ꝯstringendū vuluā ⁊ faciēs bonū odorē. ℞. xiloaloe: enule: ciperi: gariof. ramicha. i. amilū ⁊ musci modici: ⁊ terant oīa ⁊ inuoluatur pānus in eis q̄ infusus fuerit añ in misusen: ⁊ supponatur vulue ⁊ mirabilr cōfert

⁊ ¶ Dico ad faciendum appetitū in coitu ⁊ calefactionē: suppositio fit in vulua cum melle ȝinȝibere: aut cum pipere.

A ¶ Dixit ligatio super dorsum cum pannis lenibus ⁊ calidis excitat erectionem veretri qui eis frequenter vtitur valde.
¶ Dico debet fieri fascia de panno ⁊ infusa in oleo nardino ligāda est super dorsum ad emplandum ⁊ restringendū.
¶ Dixit. superabundantia potus vini ⁊ ꝓprie dulcis ⁊ boni nutrit ⁊ excitat luxuriā. ¶ Dixit ad facienduȝ erectionē veretri: supponatur scief factum de piguedine asini: qm̄ mirabile erit. ¶ Dixit. lac vaccinum auget in luxuria valde: ⁊ aqua in qua extinguitur ferrum si bibitur mollesiet inde veretrum: ⁊ inseparabiliter augetur per totam noctē. ¶ Bimasuy. ad coituȝ bibatur de assa fe. aur. pon. i. cum vino duro. ¶ Tabri. dixit res augens in spermate abundāter est risum coctū cū lacte: butyro vaccino: ⁊ ȝuccaro: iō vti debet in cibo eo multiplicetur ⁊ frequenter: ⁊ res excitans mulierem ad coitum est potus olei sisamini: silr vinum potens ⁊ comestio carniuȝ ouium assaꝝ sup carbones. ⁊ sumptio ȝinȝiberis conditi frequenter. ¶ Bim. Medicamen qđ excitat erectionē veretri cuȝ fortitudine. ¶ Dissoluantur castoreum: euforbium piper: piretrum in oleo narciscino aut lilino. ⁊ vnctio fiat cuȝ eis sup lūbos ⁊ mirac. silr q̄lȝ nocte qm̄ si frequenter facta fuerit loco clysteris valebit. ¶ Dixit ruffus in li. eius in quo dixit Ypo. Sicut mulier q̄ vult conseruare lac dȝ illud mulgere frequenter. ⁊ si hoc dimittit cessabit statim. ita qui vtitur frequenter coitu similiter euȝ corroborabit magis ⁊ magis generatur sperma.

⁊ ¶ De electionibus Joānitij de medicamine faciente delectationeȝ in coitu. ℞. piretri. stafisagrie: cynamomi: añ. p. i. terantur ⁊ cribellentur cum cindeto: ⁊ distemꝑentur cum melle in quo ꝯditur ȝinȝiber ⁊ inde fiant pillule ad modum piperis: ⁊ retineatur pillula. i. in ore penes coitum ⁊ vnctio fiet super cuȝ eis veretꝝ ⁊ vuluā. ⁊ fiet inde delectatio mirabilis. ¶ Aliud. ℞. assam fe. tritā ponendo ipsam in vase vitreo: et misceat cum oleo sambucino et dimittendo in eum per dies: fiat cuȝ eis vnctio ⁊ mirabilis erit: ⁊ debet ponere vir vnam manum sub dorso mulieris sub eo qđ pertinet ad ageȝ eleuando eā ad se restringendo ageȝ eius cū eis: et inde erit vtriusq; delectatio mirabilis. ¶ Aut. ℞. centauree picis: croci: cum oleo lilioꝝ: aut oleo hyri: ⁊ cera colata: et congregando ea fac illinitionem cum eis super veretrum ⁊ partes eius: ⁊ suppone bombacem inuolutum in eis.

A ¶ Dixit. illi q̄ non possunt vti coitu debēt fricare testiculos successiue cum adipe mixto cū aliqua parte narcisci. aut semine laureole: aut piretro: aut stafisagria: aut vrtica ⁊ bibere de pipere ⁊ satirion reducēdo semꝑ ad memoriā luxurie.

X ¶ De. vi. ca. de q̄ōnibus epidi. In corꝑibus in q̄bus accidit rigor penes coitū ⁊ horripilatio erit humor mal⁹ coleric⁹ vnde in eis accidit ex motu coitus simile ei q̄ accidit in balneo: ⁊ quidam olfant tꝑe coitus odorē fetentē: et in eis erūt humores putridi: ⁊ in quibusdam accidunt ventositates in visceribus ipsoꝝ ⁊ ipoꝝ caliditas nālis debilitata ē: ⁊ in maiori parte sunt illi qui laborant passione: que dicit mirachia que dicitur inflatiua que habent appetituȝ in luxuria vehementer. ¶ Dico curentur cum eo qđ dissoluit ventositates et bonam facit digōnem. et primi curentur cū euacuatione.

S A ¶ Dixit coitus cōfert illis in quoꝝ corꝑibus gñabitur vapor fumosus ex cōdñatione male cōplōnis calide sup ipsaȝ nām: qm̄ hunc nociuus erit hic vapor. vnde coitus factus cū tꝑie refrigerat corp⁹ ei⁹ et iuuamētū ꝓbȝ ei. Oribasi⁹ dixit et ruffus. coit⁹ eñat replōnē alleuiat corpus cōmouet ipm ad augmētuȝ et crementuȝ ꝓbet patiētiam ⁊ robur dissoluit amorē ⁊ mitigat appetitū super hoc ē medicamē. melie ꝑfci iuuamēti ēt isipiētie ⁊ alienatōi ment ēt erit medicamē violētū ad morbos flegmaticos gñalr aut forte excitat appetitū cibi ⁊ nō pñt sustinē illđ corꝑa sicca: vñ expedit q̄ regat q̄ abūdāti coitu vult vti cū regie calefactiuo humectatiuo: ⁊ exercitio moderato. ⁊ vtendū ē coitu cū tēperie: qm̄ q̄to magis mēbꝝ vtit eo tāto magis attrahit ad id: ⁊ vtēdū ē nutrimēti abūdant nutricatōis ⁊ grossis ⁊ iflatiuis: sic pastinaca. rapis: eruca: fabis: cicerib⁹ ⁊ piscibus: ⁊ ego: laudo

vnam multiplr māducare in hoc ca. qm̄ humectat ꝛ replet sanguinē de ventositatibus: ꝛ vētositas eius facit erectionē veretri: ꝛ q aptātur ad coitū nō debēt repleri de cibarijs: sꝫ euitare malā digōnē ꝛ supabūdantia coitus mala ē cū abūdātibus humorib⁹ malis: ꝛ vtilior coitus post nutrimētū moderatū nō cū ponderositate: qm̄ coitus factus añ h non deponit vtutē nec ex eo infrigidat post coitum ꝛ euitare dꝫ post coitū laborē. vomitū: laxatōēs: ꝛ coitus incidit fluxū vētris diuturnū vn̄ macilēti debēt se abstinere a coitu. ⁋ Oribasius dixit fiat scief de recēti cētaurea ꝛ pice: ꝛ supponaẜ ad mollificationē veretri. ⁋ De sūt vnctōes ꝑ ruffo faciētes ad erectionē veretri: ꝛ appetitū luxurie excitās. ℞. myrrhe: sulfuris: corine: cartami: vel cardamomi. añ. p. i. nigelle. p. ij. piretri. p. ʒ. pipis si ps fuerit. ʒ. i. grana. xxx. cardamomi grana. xx. ꝛ liquefiat cera pauca cū oleo penta. ꝛ melle: ꝛ cōgregenẜ cū ea medicine: ꝛ cū eis fricētur testiculi ꝛ loca ptinētia eis. Et q nō psit vti coitu ex defectu erectionis veretri frequēter vtātur vnctōe veretri: ꝛ agez cuꝫ aliq pte adipis admixti cū modica pte granoꝝ q vocātur findi: aut stafisagrie: aut piretri: aut seis vrtice: ꝛ assa fe. facit ad erectionē veretri si ponif in foramine veretri. ⁋ Dixit. q vtiẜ cū intēsita te coitus regēd⁹ ē cū calefactis ꝛ lōgo sōno vt ꝯuertaẜ vt⁹ ei⁹.

S ⁋ Ruffus. de li. ei⁹. misso ad vulgus dixit eis. coitus ledit pectus ꝛ pulmonē caput neruos. ꝛ hꝫ vtilitates: aium bonū facit: corrigit meliam ꝛ maniā. ⁋ Dixit. ipse nociuus est in autūno ꝛ tpe pestilētiali ꝛ pnecabilis ēt dꝫ fieri añ dormitōēꝫ ꝛ melior erit ad qetē ꝛ ad ꝯceptionē. silr ꝛ malū erit si coit⁹ fit in fine noctis ante egestū ꝛ exitum substantie ꝛ non dꝫ fieri sup repletionē vini: neqꝫ super vacuitatem nutrimenti: neqꝫ post vomitū: laxationē. ꝛ laborē: ꝛ si eo vtiẜ ante cibum ꝛ balneū minoris laboris erit ꝛ restituiẜ virtus post eū per fricationem ꝛ nutrimenta violenta: ēt per somnum ad calefaciendum corpus. ꝛ ferendum ei quietem.

V ⁋ De li. Johānitij. hoc est emplꝫ erigēs virgā. ℞. piretri ciceris impatoris se. vrtice: eruce: piperis longi: fecis amurce. añ. par. i. ad emplastrandum cum eis lumbos.

Z ⁋ Ad stringendū vuluā ꝛ tollendū humiditatē penes coitū. ℞. corticū pini tritaꝝ. partes. iiij. aluminis: ptes. ij. ciperi. p. i. coquanẜ cū vino odorifero stiptico: dū ingrossentur ꝛ infundātur in eo pāni lini: ꝛ repone in vase vitreo capite obturato: ꝛ cuꝫ opus fuerit supponatur pānus vulue. ⁋ Aliud excusans mulierē cuius virginitas fuit deflorata. ℞. galle immature par. ij. floris squinanti. p. i. ꝛ terendo eos cribella cū cribro spisso: ꝛ pone eos in vase in quo panni infusi cū vino ꝛ postq̄ siccati fuerint pāni ipsius. supponatur vnus ipsoꝝ vulue. ⁋ Ad supabūdātiā humiditatū fiat frequēs lauatio cū aqua cucbiū: ꝛ suppositio i vulua cū his pannis. ⁋ Hec est recepta ꝑ ea q patitur frigorē ꝛ humiditatē in vulua. ℞. galle imature. ʒ. iiij. findi. ʒ. ʒ. piperis. ʒ. ʒ. ciperi. ʒ. i. terendo il la cribella ꝛ distempa ea cū apozimate: ꝛ penes necessitatē: tere ea bene ꝛ miscendo cū oleo ro. suppositio fiat de eis in vulua penes coitū. ℞. alumis. p. i. piperis albi galle. añ. p. i. piretri. p. iiij. ꝛ teranẜ ꝛ distempentur cuꝫ oleo ro. dum fiat ad modū mellis ꝛ suppositio fiat cum eis in tēpore coitus.

V ⁋ De li. Johānicij de luxuria dixit. virtus erit in coitu si spma fuerit abūdans ꝛ calidū: ꝛ hoc erit si testiculoꝝ complo fuerit calida ꝛ humida. qm̄ generatio spermatis fit i eis. vn̄ si sicca fuerit ipsoꝝ cōplo diminueẜ spma: ꝛ debilis erit coitus ex paucitate spmatis: ꝛ si fuerit eoꝝ cōplo calida spma qd gñatur in eis erit congelatū absqꝫ pūctōe minuta sistēs in ꝓfundo vasoꝝ nō excitādo neqꝫ pungēdo. ⁋ Dixit. ꝛ sequiẜ caliditatē testiculoꝝ potētia appetitus ꝛ erectio veretri ꝛ generatio masculoꝝ ꝛ velocitas ortus piloꝝ pectinis ꝛ multa copia piloꝝ in eo ꝛ grossities ipsoꝝ in locis attinētibus ipsi. Et paucitas piloꝝ ꝛ tenuitas ipsoꝝ in eo ꝛ in ptib⁹ ipsius ad significationē super frigiditatēꝫ ꝛ ecōuerso. ⁋ Et significatio humiditatis erit ꝑ abundantiā spermatis ꝛ tenuitatē ipsius. ⁋ Sed significatio siccitatis ꝑ eius paucitatē ꝛ grossitudinē erit. ⁋ Or si cōplo erit calida ꝛ sicca spma erit grossū valde ꝛ calidū ꝛ dn̄s eius erit magni appetit⁹ in coitu ꝛ velox erit eius pfectio coitus ꝛ oriuntur pili in pectine velociter ꝛ abundanter duꝫ puenient ad vmbilicū descēdētes ad coxas: dn̄s huius cōplonis velociter seqtur coitū ꝛ icidiẜ velociter ex pte siccitatis: ac si ad hoc studiose laborauerit nocebit ei. q si cū caliditate testiculoꝝ fuerit humiditas pili in pectine erunt abundāter ꝛ minus q̄ in primo.

Sed appetitus nō erit maior appetitu dn̄i cōplonis calide ꝛ sicce ꝛ suppoꝛtabilior erit iste eo q nocumētū ei sit minus an forte nociua erit huic cōplexiōi abstinentia coit⁹. ⁋ Or si cōplexio fuerit frigida ꝛ humida pili i pectine erūt tenues ꝛ tardi ortus ꝛ tarda erit perfectio virilitatis eius faciētes cōceptionē. ꝛ si fecerit generabit feminas. ⁋ Et si fuerit frigida ꝛ sicca erit dispō vt dispō dn̄i cōplonis frigide ꝛ humide: saluo q pili erūt plures spma grossius ꝛ minus. ⁋ Dico alteratio dꝫ fieri in cōplone. ⁋ Dixit. q si accidit debilitas in coitu ꝯ solitū inspice si sperma diminutuꝫ est cū huius cā erit frigiditas q si grossuꝫ fuerit cā erit siccitas: si tenue cā erit humiditas ꝛ hoc est intelligendū in cōplone testiculoꝝ vn̄ cura fiat ꝑ quolibet ꝑ ꝯriuꝫ ipsius ꝛ ad negociū vlē: debilitas in coitu erit aut ex spmatis paucitate: aut ex frigiditate: aut ex siccitate eius. Noscas qd cōdñatur ei: ꝛ fac curam cū eo qd gñat ꝛ qd vtile erit: qm̄ diminuiẜ spma: aut cū eo qd calefacit id: ꝛ vtile erit ei qm̄ infrigidatur. vn̄ manifestū est q spma icidiẜ biptite. aut ex eo qd illud diminuit: aut ex eo qd illud ifrigidat ꝛ coagulat ꝛ res gñat spma qd congregat: q fit multi nutrimēti gñatiua vētositates ꝛ calida. q nisi ex hoc ꝯgregeẜ fiat cōpō cū re altera. Fabe ēt sūt multi nutrimēti: ꝛ inflatiue cū nō sunt calide: vn̄ cōponanẜ cū carnibus pinguibus: qm̄ tūc hēbunt in se oia cōgregata ad votū. ⁋ Dico comestio pisciū recentiū assoꝝ melior erit: ꝛ silr erit dispō i assa fe. ꝛ q cognouit q pinea ē calida ꝛ multi nutrimēti ꝛ nō iflat cognoscit q idiget vt cōpoaẜ cū robvue ꝛ filib⁹ cū eo: vꝫ q gñat vētositates: ꝛ silr cerebra vitella ouorū ꝛ medulla ossiū indigent vt cōponanẜ cū eo qd calefacit. Et cicera hñt in se modos tres. Dico q non habuit perfectā vtutē i eis. Dixit. ꝛ cōplo ipsoꝝ per se tm̄ sufficiēs est ad gñandū sperma: qm̄ ꝑma est cōploni nisi ꝛ cōploni rapaꝝ ꝛ bulbi. Et eruca melioris calefactōis ē q̄ cōplo rapaꝝ ꝛ iflat: tn̄ ē minoris nutrimēti. vn̄ minus gñat spma nisi ꝯiūcta fuerit alteri. Et silr ē pastinaca ꝛ mēta ꝛ pastinaca maioris nutrimēti ē q̄ mēta: ꝛ silr poꝝ ꝛ granū viride ꝛ vua ꝛ iuua est supfluitas hūiditatis ꝛ nutrimētū abūdās ꝛ mlta iflatio: iō in h bꝫ potētē actū: ꝛ poꝝ ꝛ granū viride subueniūt sup coitū. ⁋ Dixit. oē id qd excitat luxuriā aut erit gñans spma aut illud calefaciēs: aut id qm̄ ꝯponiẜ cū alijs cibarijs gñabit q opportunū erit. ⁋ Diẜ medicie subueniētes sup coitū vl luxuriā sūt he. vꝫ. semē eruce: sem̄ rape: costū dulce: croc⁹ ꝛ stic⁹ si qd erit: piscis marin⁹: ē i rēib⁹ ei⁹ qd erit. Et daẜ i potu pticulariter in aur. pon. cū. ʒ. iij. vini fortis: etiā coriādruꝫ siccū datū i potu i q̄titate. ʒ. i. cū robvue ēt semē lini cōestū cū melle cocto: ꝛ silr nasturciū: semē vrtice: ꝛ anisū si qlibet ipoꝝ daẜ i potu i q̄titate. ʒ. ij. cū vino: ēt corina cartami si misceẜ cū cibarijs: ēt fit cura iuuabil ad coitū cū clysterib⁹ calefactis ꝛ oleis cū qlibꝫ vngūẜ renes ꝛ ptes ipoꝝ: ꝛ vtili⁹ ipoꝝ ē oleū chyri si mittū fuerit cū pte modica cepaꝝ narcisci: piretri: stafisagrie: se. vrtice castorei: ꝛ siliū. ⁋ De li. qōnū faciētiū luxuriā hꝫ Aris. Dixit. supabūdās ꝓuocatio vrie diminuit luxuriā eo q extenuat renes ꝛ diminuit piguedinē ipsoꝝ.

S ⁋ Diẜ. q vtiẜ coitu ad modū appetit⁹ ipsi⁹ erit filis illi q emittit egōnē fm nām ꝛ vomit ad modū opportunū ꝛ ecōuerso.

V ⁋ Dixit. si fuerit vesica plēa aut vēter replet⁹ erit emissio spmatis difficilis. ⁋ Dixit. q frequēter vtūtur eqtatōe equoꝝ hꝫ vētrē siccuꝫ ꝛ vrinā abundantē. ⁋ Dixit. accidit appetitus in coitu in regione frigida ꝛ viris in hyeme: ꝛ in mulieribus econuerso. ⁋ Dixit. vir abundantium capilloꝝ fortior est sup coituꝫ ꝛ in hñtibus coleram nigrā luxuria excitatur abundāter ex cā iflāmatōis ꝛ quiescentes magis coeunt in ea ex paucitate laboris ipsoꝝ: ꝛ eo q non ambulat abundāter. ⁋ De li. ruffi ad extenuandum pinguē. dixit q pingues non appetunt luxuriā nec psit abundanter eo vti. ⁋ Absqꝫ auctore. hoc est clystere magnuꝫ. ℞. caput arietis ānotici ꝛ pinguis: pedes eius: ꝛ latus eius dextruꝫ: ꝛ cōfringendo ea vehemēter: pone ea i olla fictili aut vase eneo stannato ꝛ eis cōmisce de frumento fracto. ʒ. i. ciceꝝ fractoꝝ. ʒ. xxx. ciceris imperatoris recentis. ʒ. xxx. cartami fracti: fenugreci. añ. ʒ. x. se. anetī: se. pastinace: cepaꝝ: se. porroꝝ: se. raparuꝫ: se. eruce: se. vrtice: se. rabe: an. ʒ. vij. pastinace siluestris. ʒ. x. semi. apij. ameos: satirionis. añ. ʒ. iij. coquatur cuꝫ rot. xxv. aq̄: ꝛ coquatur caput dum liquefiat. deinde agitetur bene. deinde coletur: deinde. ℞. iuris rot. ʒ. vnctuositas rot. tertiā. i. ꝛ ponendo cum eis de oleo kyri puro: oleo nucuꝫ ꝛ granoꝝ viridiū ꝛ miscendo añ. ʒ. x. mellis. ʒ. xv. butyri. ʒ. x. fac de eis clystere.

⸿ Binserapion. hec sunt q̄ errigūt veretrū. Semē vrtice: bulbus: enula: semen rapaꝝ: pastinaca: semen eius: menta: eruca: cicera fabe: pisces: multoꝛ. pedū: fructꝰ pini: tuderi: radix draguntee: comestio stici: oua perdicū bibita cū syrupo mellis trifoliū: satirion sparagi: cerebra passeꝝ. ⸿ Hec est dragia ad excitādū luxuriā. ℞. se. spagi: pastinace siluestris ʒʒ. aā. ʒ. v. ozimi. lat. folio. bahmē, ruffi ⁊ albi. aā. ʒ. iij. semis ratha: seis rapaꝝ: seminis radicis eruce: semis vrtice. aā. ʒ. i. sqlle: asse: vmbilici stici. aā. ʒ. iij. nasturtij. ʒ. v. herbe q̄ est liguarū passerū. ʒ. i. zuccari. ʒ. lx. dosis. ʒ. iiij. cū vino cocto. ⸿ Alia dragea q̄ cōfecta erat ꝓ elmabdi. ℞. ciceris impatoris ⁊ terēdo bene eū cribella ipsū cū cideto: ⁊ cōprimaꝛ aqua ciceris impatoris recētis in vase ⁊ ponaꝛ sup primū: ⁊ ponaꝛ in sole dū desicceꝛ: taliter dꝫ fieri ⁊ poni in sole: duꝫ crescat in pōdere ad tripluꝫ: ⁊ erit mirabile. vnde. ℞. ipsius pulueris. p. iij. piretri p. i. zuccari albi ptes. iiij. dosis. ʒ. v. ⁊ erit mirabile. dosis ēt fit. ʒ. ij. ⸿ Aliud. cōprimaꝛ de cepis aqua i quātitate ro. ℥. mellis: ⁊ mixta cū rot. ℥. coquaꝛ cū igne lento dū defecerit aqua cepaꝝ ⁊ reponaꝛ ⁊ penes dormitū sumatur de eo ad modū. ʒ. i. ⁊ bonū erit. ⸿ Aliud coquaꝛ mel dū parum ingrosseꝛ: deinde misceatur cū corma pineaꝝ magnarum semine pastinace. pipere longo pastinaca siluestri: semine eruce ⁊ cynamomo: ⁊ fiat ad modū electuarij narmisac: ⁊ fiant inde trocisci: ⁊ post cibū quolibet die sumaꝛ trociscꝰ vnus. ℥. i. ⸿ Hic est syrupus excitans luxuriā. ℞. raparum: pastinace: ficus: aā. par. i. ⁊ coquēdo ea cū aq̄ coleꝛ ⁊ coquātur in ipsa aqua scdo vue passe absq̃ nucleis. deinde coleꝛ scdo ⁊ misceatur cum penidijs: ⁊ dimittatur donec bulliat: ⁊ fiat ceruisia: ⁊ vtatur ea in potu ⁊ comestione: ⁊ in alijs cōfectionibus q̄ fiunt ad excitanduꝫ luxuriā: ⁊ sal ipsoꝝ fit de sale stinci. ⸿ Hoc est medicamē expertuꝫ ad luxuriā absq̃ auctore. ℞. aq̄ ciceris impatoris expsse aque: aque cepaꝝ: aq̄ eruce recentis: butyri cocti ⁊ mellis. aā. p. i. ⁊ admiscēdo pone ea in sole dū ingrossentur ⁊ agitari debet ⁊ coqui sup ignem lentū modice dū admisceanꝛ dosis. ℥. ij. quolibet die ⁊ pfectū erit. ⸿ Paulus dixit. qui conatur multiplici luxuria vti in corpore suo habere dꝫ supfluitatem nutrimenti: ⁊ ex cibarijs abundātis nutrimēti delectabilibus. ⸿ De antidotario obes hoc est clystere bonum ad agēdum in luxuria valde. ℞. ciceris impatoris recētis: fasciculos. v. fenugreci pugil. i. seminis rapaꝝ: semis pastinace: eruce: sparagi: aā. p. i. medullā spinalis hyrci: testiculū eius: ⁊ cerebꝝ eius: coquātur oīa in rot. ij. lactis dum ingrossentur: ⁊ clystere fiat cum. ℥. iiij. ⁊ aqua ipsoꝝ cum. ℥. i. olei granoꝝ viridiuꝫ per triduum ieiuno stomaco post egestionē. ⸿ Hoc est emplꝫ bonum ad hoc. Cōgregentur semina ⁊ rorentur cuꝫ sambucino plūbino ⁊ bono dū distemperētur: ⁊ sumēdū est de eo in potu ad modũ nucis cum. ℥. ij. lactis: ⁊. ℥. ℥. zuccari p dies ⁊ bonum erit. ⸿ Dico iuxta qđ vidi ad hoc de electuario medullaꝝ ad augenduꝫ in luxuria. ℞. amig. auellanaꝝ excoriataꝝ: fisticoꝝ: nucis inde excoriate ⁊ fricate corme: fructus pini: granoꝝ kilkil: granoꝝ zelen: granoꝝ viridiū. aā. par. i. narmasad: piperis longi. zinzib. aā. par. i. penidioꝝ: zuccari in quātitate qua distempari oīa possunt: ⁊ sumendū est de eo quolibet die ad modū oui: ⁊ de lacte bibendū ē i quo infundanꝛ dactili. ⁊ abstinentia fiat coitꝰ. ⁊ si multiplicatur sperma sumēde sūt in potu medicine desiccatiue. ⸿ De elmongeh. Biū. ad faciendū erectionē veretri. da in potu de assa fe. aur. pon. i. cum. ℥. ij. vini fortissimi. ⸿ Dico de medicamine asse fe. ℞. zinzi. piperis. lon. pastinace siluestris: aā. par. i. asse fe. p. ℥. terantur ⁊ distempentur cū melle: ⁊ sumendum est de eo in potu: hoc ēt ꝯueniens erit cum sit medicamen valde calidum. ⸿ Paulus. ad faciendum multam veretri erectioneꝫ. Comburaꝛ ascalabius vel esca lambutis: ⁊ teratur ⁊ misceatur cuꝫ oleo: ⁊ cum eo vngaꝛ pollex pedis dextri: quoniaꝫ erectionē veretri facit ad velle: qđ si volueris ꝙ cesset lauetur. ⸿ Inueni hoc in li. signoꝝ in p̄mo capitulo ipsius de dicendis animalibꝰ venenosis. Stelio cuiꝰ color declinat ad nigredinem super quē sunt puncta: ⁊ inuenitur in casalinis vel domibus antiquis disruptis ascēdēdo super parietes. ⸿ De li. elītō describēdo medicamē mane. dixit. ℞. lactis recentis rot. i. manne granate rotul. ℥. ⁊ coquendo ea super ignem lentum fac ꝙ sit ad modum paste grosse. deinde sumendū est de eo quoniaꝫ melius ē alijs que videram: quoniam faciet ad coitum dum ad testiū erit ⁊ mitigatur si sedeat in aqua frigida. ⸿ Dico ꝙ hoc conueniens erit habentibus cōplexionē calidā ⁊ siccā idigētibꝰ aqua. ⸿ Oribasius de vnctiōibus. dixit p ruffū ad faciēdū erectionē. ℞. myrrhe: sulfuris nō extincti: medulle cartami aā. ʒ. ij. piretri dauik. iij. piperis nigri grana. xxx. cardamomi grana. xx. terātur cuꝫ. ʒ. ij. squille bene quilibet ipsoꝝ per se. deinde ꝯgregētur. deinde liquefiat cera cū oleo ⁊ misceanꝛ cum ea medicine: ⁊ terantur dum fiant ad modum spissitudinis mellis: ⁊ cum eo vngatur anus cum lumbis ⁊ vtroq̃ agez ante coitum per horam vnā: deinde pluries lauentur post coitum: ⁊ cum oleo rosa. vngatur aliud. de sūmis membroꝝ dolentiū. dormitio facta super dorsum ⁊ ligatio facta super femur facit ad erectionem veretri.

Y ⸿ Et operatio abundantis coitus ingrossat veretrū ⁊ illud replet: ⁊ paruitas eius illud adunat: quoniaꝫ quodlibet mēbrum exercitio vtens crescit.

A ⸿ De quarto capitulo de timeo dixit plato medulla auget in spmate. ⸿ Dixit. G. manifestū est ex Ypo. similiter ꝙ ipse videbat ꝙ augmentū medulle in corpore auget in spermate. ⸿ Dixit. qñ sperma multiplicatur dlectaꝛ aīal illō emittere. ⸿ Dico. ideo comestio medullarum ficuū cum zuccaro auget in spermate. ⸿ De questionibus Aristotelis in luxuria dixit. digestio bona multiplicat materiam spermatis. ⸿ Dico. expertus sum ⁊ inueni ꝙ inflatio in ventre non intensa facit ad erectionē veretri magis q̄ꝫ penes alleuiationem cibi ⁊ priuationem inflationis in ventre.

S ⸿ Coitus etiam diminuit pilos superciliorum capillos capitis ⁊ pilos palpebraꝝ: ⁊ multiplicat pilos barbe ⁊ totius corporis ⁊ velociter deponit pilos de palpebris. ⸿ Dixit. corpora calida ⁊ humida apta sunt ad putrefactionē. vnde qñ abstinentia coitus vtuntur in eis putrefiet sperma ⁊ ex eo putrefiet sanguis ⁊ vrine colerice. ⁊ signum spermatis putrefacti p alterationē coloris ⁊ odorem horribilē habeꝛ.

A ⸿ De antidotario magno. de medicamine ciceris imperatoris. ℞. ciceris imperatoris recens ⁊ terendo ipsum optime cum rot. ij. aque. coque eum. deinde cuꝫ rot. iij. aque ciceris imperatoris recentis oppressi coque dum fiat ad modum mellis cum igne lento. deinde. ℞. piretri. partem. i. ⁊ huiusmodi apozimatis. par. iij. penidiorum. par. iij. ⁊ detur de eo in potu qualibet nocte ⁊ mirabile erit. ⸿ Ex particularibꝰ G. dixit. semen vrtice distemperatū cum rob vue ⁊ sumptū excitat ad coitum. ⸿ Bulbus comestus excitat ad coituꝫ ⁊ non calefacit. ⸿ Semen rapaꝝ ⁊ radix eiꝰ augēt in spmate ⸿ Pastinaca ⁊ semen eius illud faciunt. ⸿ Menta. excitat coitum modice. ⸿ Costuꝫ excitat coitū bibitum cum vino. ⸿ Satirion excitat coituꝫ. ⸿ Dya. eruca ⁊ semen eius excitat coituꝫ si multipliciter comedantur. ⸿ Nasturciū. Sinapis ⁊ semen eruce posita equaliter ⁊ sumpta excitant coitū. ⸿ Bulbus excitat coitū. ⁊ non debet eo vti abūdāter q hꝫ neruos debiles: qm̄ nocet neruis. ⸿ Semē coriādri bibitū cū vino cocto gñat spma. ⸿ Radix arboris angeden inflatiua est ⁊ calefactiua. ⸿ Dico ꝙ hec ē bona ratio ad coitū ⸿ Dixit ꝙ assa fe. ⁊ gūmi eius ē potentius ea ad inflādum. ⸿ Etiam folia angeden sūt potentiora radice: ⁊ gummi eiꝰ est potentius folijs. ⸿ Dixit. testiculi canis spēs est satiriō si retinentur in manibus excitāt coitum: ⁊ si bibūtur magis excitant. ⸿ Adeps anatis auget in spermate: ⁊ silr facit caro eius. ⸿ Sandasar ⁊ Biū. caro galline auget in spmate. ⸿ Chuzi. acorus auget in luxuria. ⸿ Masarguib. Biū. sarac: chuzi: zinzi. facit ad coitū valde. ⸿ Chuzi fenugrecū facit ad coitū. ⸿ Bandasar. cicer impatoris auget in luxuria. ⸿ Biū. grana zelen augēt in luxuria valde. ⁊ sunt delectabilis gustus ⁊ vnctuosa. ⸿ Sparagi ⁊ cardones augent in luxuria. ⸿ Chuzi trifoliuꝫ in folijs. ⁊ in seie excitat coitum. ⸿ Biū. aqua in qua infunduntur cicera bibita ieiuno stomaco dum fuerit potens auget erectionem veretri valde. ⸿ Dixerunt chuzi potus aque eius ⁊ comestio cicerū ipsorum perfectam erectionem veretri faciunt: ⁊ aqua debet esse modica vt sit potentior: et vtendū est quolibet die semper ea ad modum quarꝛ. ℥. de ciceribus mūdatis ⁊ grossioribus. ⸿ Chuzi. cardomomum auget in spermate. ⸿ Dixerunt ꝙ mulieres eo vtuntur ad calefaciendum vuluam valde quoniam cognoscunt illud valere.

⸿ Dico ad calefacienduꝫ ꝯstringenduꝫ ⁊ bonū odorē faciē-

Z dū in vulua. ℞. medulle cardamomi ⁊ suib aā partē. i. ⁊ dissoluendo ea cum vino vuaꝝ passarum vetusto inuolue pānum lini in eis ⁊ supponatur vulue ⁊ mirabile erit.

V ¶ De filaba apium excitat luxuriã tã in viris ꝙ̃ in mulieribus. ideo euitandũ est ne det lactanti. ¶ Sarac dixit lac auget in luxuria valde: ideo dꝫ eo vti q frequenter vult seq coitũ. ¶ Cbuꝫ. lingua passerꝝ herba ẽ auget in luxuria. ¶ Masarguib. elleba auget in luxuria. ¶ Cbuꝫ. pomuꝫ palisi. i. mauꝫ excitat luxuriã. ¶ Bini. aqua nucis inde excitat luxuriã. ¶ Bini. cancer fluuialis assus ⁊ comestus excitat luxuriaꝫ. ¶ Sãdasar. piscis recẽs auget in luxuria. ¶ Elcbuꝫ. Isi bibit id qđ attinẽs fuerit renibus stici in quãtitate aur. põ. iij. erectionẽ veretri facit dum opus erit ei bibere aquã in qua infundunt lenticule: ⁊ si miscet cum medicinis ꝯteretur potẽtia virtutis eius. ¶ Ligatio vẽtris ꝓprie excitat in luxuria. ¶ Elcbabamẽ. serapinũ asoabã auget i luxuria. ¶ De filaba radix auget i luxuria: qm̃ calefacit ⁊ inflat. ¶ Dixerunt Cbuꝫi radix auget in spmate ⁊ in erectione veretri silr. ¶ Elcbuꝫ cornia cartami auget in luxuria: ⁊ ꝓprie si miscetur cum sisamo melle cãnaꝝ ⁊ penidijs. ¶ Cãcer marinus recẽs auget in luxuria. ¶ Erabita spẽs cancri est ⁊ excitat in luxuria. ¶ Sandasar. allesi est bonũ illi cuius diminutũ ẽ spma ex abundanti coitu: qꝛ multiplicat spma ꝓprie datum cũ butyro cocto ⁊ lacte. ¶ Cbuꝫ galãga auget in luxuria. ¶ Granum viride auget i luxuria crocus silr. ¶ Absqꝫ auctore. teraꝭ sinapis ⁊ bulliat in oleo ⁊ vnctio fiat cum eo dũ fuerit clarũ: qm̃ erectionẽ facit veretri valde. ¶ Bimasuy pastinaca siluestris auget in luxuria.

3 ¶ Caritan. ad frigiditatem ⁊ humiditatem ⁊ fetorẽ ⁊ largitatẽ in vulua causatã. ℞. galle: myrrhe: ciperi: cassielig. piperis: spice findis: teranꝭ ⁊ supponunꝭ cũ pãno. ¶ Dico iuxta qđ cõposui demissus ⁊ alio silr: si biberit mlier aquã abũdãtẽ clysterizãda ẽ matrix cũ eo qđ educit aquã pluries: ⁊ desiccandum est regimen: ⁊ supponanꝭ sciet educentia aquaꝫ. ⁊ exptus sum sciet perfectũ de pulpa colloquintide ⁊ cẽtauree vel camerono: deide postea supponaꝭ ⁊ clystere fiat cũ stipticis sicut cum decoctõe galle mirti suc. ⁊ siliuꝫ. ¶ Dico res cadens in expientia ꝯ meã extimationẽ ẽ cardamomuꝫ qm̃ ego extimabã ꝙ illud attraheret aquositatẽ tm̃. ⁊ inuẽtum ẽ ꝙ ipsum desiccat matricẽ ⁊ calefacit eã vehementer vltra modum. ita ꝙ mulieres ꝑ expientiã eo vtuntur ad incisionem menstruorum. ⁊ ego mirabar de eo.

S ¶ De lib. ruffi. retulit silr costa. ꝙ si coitus fuerit cum pueris erit vehementioris laboris corporis: qm̃ instrm̃ est incõueniẽs ⁊ indiget labore ad faciẽdum descẽdere spma: nec hꝫ de caliditate lenitate ⁊ humiditate quemadmoduꝫ i vulua. Ideo vehemẽtius laborat nisi augens fuerit vehementior appetitus valde: vt eius sperma prouocetur ꝺ facili. ¶ Dico vidi in alio loco ꝙ in coitu facto cum pueris non emittitur illa quãtitas de spermate quemadmodum emittitur i coitu mulieꝝ: iõ minoris ꝯtritionis erit corporis: tñ euitandum est. ¶ De questionibus Aristotelis dixit. renes ⁊ veretrum calefiunt ex calefactione pedum ideo si fricantur cum oleo calefactiuo excitabunt erectionẽ veretri.

S. ¶ De qõnibus de. vi. ca. epiđ. coitus desiccat vehemẽter ⁊ calefacit aut ifrigidat tñ si fuerit virtus fortis vꝫ si fuerit caliditas innata in corpore superbundãs calefaciens illud ⁊ quotiẽs virtus debilis ⁊ caliditas naturalis modica calefaciet in tp̃e sue operatiõis: deinde ifrigidabit illud vehemẽter: ⁊ quotiens fuerit vapor fumosus augebit similiter.

V ¶ Supposuit quidam sciet. aĩ. q. M. q. L. 2. ꝫi. v. ꝫi. q. ⁊ erectuꝫ fuit veretrum eius per totã noctẽ dum extraxit ipsuꝫ ⁊ ip se supposuerat illud ꝓ emorroydis accidẽtibus eꝰ. ¶ Dixit. quotiens extenuanꝭ carnes renuꝫ cõmotio ex spermate erit vehementior ⁊ erectio veretri. ¶ Dico. extimo ꝙ dixit quotiẽs extenuatur vas spermatis: iõ tenues ⁊ macilẽti maxime virtutis sunt in luxuria: ⁊ nocet eis coitus ex paucitate humorꝝ ipsorꝝ ⁊ tenuitate corporꝝ. ¶ De nãlibus dixit. q vult vti coitu absqꝫ nocumento dꝫ bibẽ de semine porrorꝝ cum vino. ¶ Calaf. clysterizeꝭ cuꝫ clysteri capitis quolibet mense ꝑ tres noctes ⁊ quolibet die bibat. v. vitella ouorum mollia cum. ʒ. ij. seminis eruce comedẽdo vitella ouorꝝ frita cum sparagis ⁊ butyro cocto ꝯditis cũ pipere lon. ⁊ ʒinʒibere: etiã quolibet die vsualiter ⁊ sumant ʒinʒiberaram pastinace siluestris.

S ¶ Aristo. dixit expedit ꝙ qsqs coitu vtatur ad modum magni appetitus eius: qm̃ tunc emittet superfluitatẽ tm̃: nec dꝫ eẽ operatio eius sine appetitu: qm̃ sicut q nauseam patitur vomere debet: ita silr ⁊ dispositio in spmate. ¶ Dixit. emissio spermatis cum alleuiatione ventris facilior erit valde ⁊ moderatio equitationis excitat luxuriam: tñ supabundantia coitus desiccat luxuriã ⁊ ventrem: ⁊ facilem facit egressum vrine ⁊ infrigidat ventrem totum.

3 ¶ Absqꝫ auctore ad ꝯstrigẽdũ vuluã. ℞. ramik. ℥. i. gũmi. ʒ. i. succi ligritie au. põ. ij. succi aur. põ. ij. macis. ʒ. iij. litargiri au. põ. i. xiloaloe. ʒ. i. nitri vltramarini. teranꝭ ⁊ cribellenꝭ cũ cindeto. deinde teranꝭ cum aq̃ spice: ⁊ fiãtꝗ ide trocisci: ⁊ cũ opꝰ fuerit teratur nisusen: ⁊ cura fiat cum eo: ⁊ cura erit mirabilis: ⁊ si volueris dissoluatur cum aqua mirti.

V ¶ Lac recẽs bibituꝫ frequenter cuꝫ pipere trito mixto cũ eo facit ad coitũ. Dixit ẽ potẽs valde ad faciẽdũ erectionẽ veretri. medicamẽ mãne cũ eo. ¶ Et q vti vult coitu dꝫ euitare acetũ ⁊ olera: qm̃ ipsa alterãt appetitum. ¶ Dixit. non est res ita ꝑfecta in erectione veretri vnctõe veretri ⁊ partium ipsius cum eo qđ pungit sicut cum baurac ⁊ melle ⁊ baurac pãnis piretro semine apij ⁊ oleis lacte silẽ ẽ ⁊ fortius: ita ꝙ nocumentũ patiꝭ ex erectione veretri calidis: ⁊ silr cuꝫ sciet cõfectis de euforbio squilla assa equaliter mixtis in pon. ʒ. vi. i. ℥. i. sambucini positis i sole ꝑ hebdomadas. ¶ Ad paucitatem spermatis ex siccitate ieiuno stomaco ꝑ hebdomadas clystere dꝫ fieri talr. ℞. olei nucũ. ℥. ij. butyri cocti vaccini: aq̃ porrorꝝ absqꝫ melle tm̃dẽ ⁊ clystere fiat cũ eis. ¶ Et silr. ℞. rot. i. lactis recentis vaccini: rot. ꝫ. butyri vaccini cocti. rot. i. mellis: coquanꝭ ⁊ postea pone in eis de farina cicerũ dũ ingrossenꝭ ⁊ ligentur: ⁊ sumere dꝫ de eis ad modũ vnius granati ter quolibet die. verũtamẽ abstineat se a coitu ꝑ plures dies: ⁊ cognoscere debes ꝙ res desiccatiua incidit erectiõem veretri. ¶ Dixit. aut. ℞. rot. i. lactis ouini ⁊ bibe ipsum cum. ʒ. x. ʒuccari ꝑ dies. ¶ Aut. ℞. rot. ij. lactis ouini rot. ꝫ. dactilorꝝ. rot. ꝫ. grani viridis fracti: ⁊ infundẽdo ea in eo: deinde comedẽ debes ⁊ bibere lac sup ea ꝑ biduũ: aut comedere dbes quolibet die dactilos infusos in lacte in quo fuerint. ʒ. v. cynamomi. ¶ Aut. ℞. gallinã pinguẽ: ⁊ incidẽdo eã ꝺm mẽbra põe eã cũ pug. cicerꝝ fractorꝝ: põe ẽt cepas albas. x. ⁊ modicũ salis ⁊ coquẽdo eã comede bibendo ius ipsius ⁊ vtendo postea manna cocta in lacte vaccino et facta ad modũ casei: et de ea comedere debes postea rotul. i. ¶ Dixit quotiẽs fricanꝭ lũbi cũ medicinis calidis veretꝝ crescet in erectõe et magnificabiꝭ: et res faciens ad hoc est sanguisuga lumbrici terre er corrigiola maior et arbor que vnget appellaꝭ elsabac et vermes. apium si liquefacti sunt in sambucino et res multiplicãs sperma est albugo ouorꝝ et semen portulace medulla cartami ad erectionẽ veretri faciunt mixta in sambucino ad vngendum cum eis.

V y ¶ Aut. ℞. scis bõbacis piretri ãn. ꝑ. i. et terẽdo ea bene admisce cum oleo sambucino ad illiniẽdũ cum eis radicem veretri et vritides et iteriorẽ ꝑtẽ pedũ: et nõ dꝫ veretꝝ vngi cũ eis nisi radix eius tm̃. ¶ Aut. ℞. baurac panis nõ vehemẽꝭ albedinis aur. põ. i. et distẽpando illud cũ melle cõprime gilbug qđ ẽ corrigiola maior foliorꝝ latorꝝ ⁊ miscẽdo illđ cũ eo deinde vnge veretꝝ et vritidẽ cum eis et ipone digito foraminis parꝝ de eis. qm̃ erigetur veretꝝ et crescet et magnificabiꝭ: et durus fiet valde: et calef. et iquãtum cõburere. credatur tangentẽ ipsum. ¶ Et ꝯfert ei ꝓprie si de galanga bibit aur. pon. i. cum vino forti in hora q̃ vult ire ad lectum.

V ¶ Et auget in spmate auellana si medulla eius in quãtitate ℥. ij. teriꝭ et miscetur cum. ℥. vi. lactis et coqtur dum deficiꝭ tertia ps eiꝰ: et bibitur ieiuno stomaco ꝑ dies: ẽt ꝯfert ꝓprie si quolibet die in mane bibunꝭ vncie due de q̃ eruce oppsse cum vino forti valde: et nutrimẽta debẽt cum hoc eẽ ꝯueniẽtia: et cũ ad lectũ ire dꝫ ad dormiendum lauare dꝫ pedes in aq̃ calida: et ipsos tenere in ipsa aqua ꝑ horã. deinde ipsos desiccare et vngere cum oleo sambucino. ¶ Ad paucitatẽ spmatis. ℞. cepas albas assentur in cinere calido: deiñ mũdenꝭ teranꝭ et distẽperenꝭ cum butyro cocto et melle. et comede de eis ad modũ oui ter: et vti debet in nutrimento ordeo excoriato cocto cum lacte ad modum riʒi cocti cum lacte per dies: aut frange cepas acutas et infundendo eas in lacte modico comprime eas: et de ipso lacte bibe ꝑ hebdomadas. et videbis mirabilia. ¶ Aut ꝯfice hoc cum aq̃ eruce recentis. ℞. trifolium cum semine eius sistens et desicca ipsum et cũ desiccatũ fuerit. ℞. semen et folia eius tm̃ absqꝫ ramis: et terendo ea bene sume ea in puluere cum vio forti nec postea comedere debes ante horas. v. ¶ Aut. ℞. gallũ in tempore veris ⁊ macta ipsum ⁊ eijce omnia viscera eius

⁊ replendo ipsuʒ de sale suspende ipsum in vmbra dum desiccet. deinde eiectꝭ ossibus ⁊ pelle eius tere carnes ipsius ⁊ salē ⁊ ponēdo ipsos in vase vitreo penes necessitatem sume de eo ad modū grani tritici: ⁊ plus modice ⁊ videbis mirabilia. ¶ Dico credo ꝙ hoc est potentius alio. ¶ Dixit medicamē de māna sumi dʒ toto studio: ⁊ bibatur sup illud vinuʒ forte ⁊ duruʒ. ℞. semen rathe ⁊ terendo illud distempa cū melle ⁊ sumat ad modū oui mane ⁊ sero. ¶ De medicamine medullaꝝ mirabili ⁊ cōferenti. ℞. auellane excoriate vtriusqʒ corticis nucis inde amig. nucuʒ excoriataꝝ: granorū pini: granoꝝ kiki vel kilkil granoꝝ zelen: granoꝝ viridium. ań. ℥. ij. sisami: papaueris ⁊ pastinace siluestris: ⁊ distemperent ⁊ sumat de eis quolibet die ad moduʒ oui. ¶ Dixit. ebullire fac rot. ij. lactis recentis in ola deinde admisce cuʒ eo pugil. ij. manne ⁊ coquēdo ea sup ignē lentuʒ donec ligētur: sume de eis per hebdomadas ieiuno stomaco illiniēdo inferiora pedum cum aqua blitarum: ⁊ confert ꝓprie si vngitur coxa cum pectine cum partibus ipsorum cum sambucino. fit etiam suppositorium de eo cum bombace.

A Y ¶ Hoc est medicamen ad erigēdum ⁊ ingrossandum veretrum. Extrahatur oleum de semine bombacis deinde tere baurac cū eo: ⁊ vnge cū eo veretrū ⁊ partes ipsius. ¶ Dixit ⁊ melius erit hoc toto si recipis lactꝭ recentis rotu. iij. māne ʒ. granorū viridiū rot. ʒ. ⁊ bullire eos facias: deīde ipsas opprime ⁊ cola: deinde sume de eis rot. ʒ. mixtū cū. ℥. ʒ. galāge in potu ꝑ dies sūptio tua de eis ascendat in rotul. i. ʒ. ⁊ mirabiliter faciet. ¶ Aut. ℞. arsenici ⁊ bulliēdo illud in aqua dū liquefiat: fac suppositorium de bombace inuoluta in eo ⁊ erectioneʒ veretri faciet valde. ¶ Chuʒ dixerūt folia trifolij ⁊ semen eius excitant luxuriā. ¶ Hoc est medicamen mirabile ad faciendum erectionē veretri. ℞. euforbij piretri ań. ℥. i. ⁊ coquēdo ea in tribus rotulis aque: cola ea ⁊ oleum mixtū cuʒ ea aqua fac bullire. deinde vnge cum eis veretruʒ ⁊ ab erectione eius non requiescet. ¶ Dico. ego miscebā euforbiuʒ in oleo sambucino: ⁊ cum eo vngebam veretruʒ. ¶ Assa sera patitur morbū: aut debilitatē ex superabundantia coitus cum lacte medicinatur.

S ¶ De libro ruffi de luxuria dixit si coitus fit super vacuitatē ventris facilior erit tñ debilitat: ⁊ si fit super saturitatē malus: ⁊ super ebrietatē peior erit. verūtamen coitus euacuat repletionē ⁊ alleuiat corpus faciendo ipsum sollicitū ⁊ mobile absqʒ laxefactōe. ⁊ hebetudine: qm̄ tollit calefactionē vel cogitationē: ⁊ cōfert melie epilepsie ⁊ pōderositati capitis. ¶ Dixit. indicat Ypo. sup quēlibet morbū accidentem de flegmate ꝙ coitus confert ei ⁊ plures infirmi sanati sūt per coitū: qm̄ corpora ipsoꝝ extensa fuerunt postq̄ fuerāt restricta ⁊ reuersus est eis appetitus cibi post dispositionē ipsius. ¶ Dixit. motus ⁊ equitatio nocent eis quoꝝ cōplexiones sunt calide ⁊ sicce etiam renes ⁊ testiculi: ⁊ qui debilitatus est de luxuria ex abstinētia coitus debet vti eo gradatim paulatim vtendo nutrimento qd̄ auget in spermate ⁊ penitus illi qui vti volunt abundantia coitus debent sequi res augentes in spermate: ⁊ auget in eo omnis res calida ⁊ humida ⁊ inflatiua: ideo laudabilis est vua. ¶ Et erectio ⁊ coitus mali sunt in dispositione repletiōis nimie: sicut sunt omnes motus ī ipsa dispositione mali: ⁊ silr̄ coitus super vacuitatem intensaʒ infert debilitatē vehementē: aut super sacietatē nauseatiuaʒ ⁊ ante egestū ⁊ vrinationē: qm̄ quotiēs coitus fit super repletionem huius inferret nocumentū: vnde euitanduum est in medio noctis: qm̄ venter tunc non est alleuiatus nec in declinatione cibarij. Et etiam in aurora diei añ egestuʒ. etiam infert post balneum laborē. ¶ Cū si voluerit eo vti aliquis post cibū expectet duʒ descēdat cibus de stomaco ⁊ qui vult generare coitu vtat super cibuʒ modicū ⁊ modicū potum vini euitatis vomitu ⁊ laxatione intensa. ⁊ coitus incidit fluxum ventris inseparabileʒ: si fuerit ex passione humida ⁊ eum euitare debet ille cuius pectꝰ infirmuʒ est aut debile: qm̄ inter hec mēbra est cōicatio fortis valde. Et coitus est magis nociuus neruis q̄ȝ alia res. Et augmētū appetitus in luxuria intensus ꝓnunciat epilepsiam melancoliā ⁊ paralisim. vnde non debet vti coitu penes appetituʒ factū penes eum ꝑ formā animi cogitationē sed penes exercitationes corporis ⁊ non animi: qm̄ corpus excitat ad exequendū eum. qm̄ cogitur emittere eaʒ superfluitatē ⁊ animus excitat ex memoria delectationis. ¶ Dixit. iuuenis fortis est super coitum: ⁊ qui mediocris est fortior erit eo senex est peior eis in dispositione.

X ¶ Dixit. quidā vtēdo coitu non emisit sperma nisi in fine vētositatis: ⁊ ipse curatus cū nutrimentis humidis conualuit ⁊ alius non emittebat tempore coitus sperma: sed tempore dormitionis in somno emittebat supabundans sperma: vnde cognoui ꝙ indigebat calefactōe: qm̄ in tempore dormitionis viscera eius calefiebant cui precepi equitare equos ⁊ illinire renes cū castoreo ad calefaciēdum ipsa loca ⁊ vti nutrimentis calidis ⁊ siccis ⁊ conualuit.

A ¶ Hoc est medicamen illius cuius corpus desiccatum est ⁊ deficit eius coitus. ⁊ est ꝯueniens in estate. ℞. māne. ʒ. x. lactis. ʒ. l. coletur māna: deinde iteꝝ coquat sup ad medium. deinde bibat per hebdomadas: qm̄ augebit in spermate ⁊ cerebro ⁊ humectabit corpus. ¶ Batisub. pone in clysteri testiculos arietis non castrati fractos ⁊ scissos ⁊ meliꝰ erit. ¶ Hoc est clystere valde bonū ad augēdū in luxuria ⁊ mitigat dolorē dorsi. ℞. testiculos hyrci medullā spinalis cerebrum aque porroꝝ. ℥. ij. aque ceparum oppressarum. ℥. ij. tudari pugil. i. lingue passerū pugil. i. coquant cum rotul. v. aque dū remaneant rotul. ij. ⁊ colent ⁊ misceant cum. ℥. i. butyri cocti. ⁊ cum. ℥. ʒ. bēnussus. ⁊. ℥. iiij. sambucini. ¶ De libro fayk cerebra augēt in luxuria ⁊ ꝓprie cerebra passeꝝ ⁊ anatum ⁊ galloꝝ: ēt cerebra arietuʒ: ⁊ si sumunt cuʒ sale: semine eruce: ⁊ zinzibere suscitant appetitum valde: ⁊ si bibitur de electuario seminū aur. pon. iij. cum. ʒ. iij. aque eruce recentis per triduū ⁊ nutrimentū esse debet de ciceribus: cepis: gallinis: butyro vaccino ⁊ melle. ¶ Hoc est medicamen expertum absqʒ auctore. ℞. pastinace ⁊ icide eaʒ ad modū dragme: ⁊ mitte eam in aqua ⁊ cum fuerit bene cocta colet ⁊ misceatur cum melle in parte tertia eius ⁊ coquantur scd̄o dū defecerit tertia pars aque. deinde reponat dum necesse fuerit: misceatur cum nuce muscata: ⁊ vtendū est eo mane ⁊ sero. vnde magnū est iuuamētū eius. ¶ Et res fortior ad excitandū erectōem veretri est si teritur baurac. ʒ. ij. cum tm̄dem de sambucino ad fricādū cū eo testiculos ⁊ ꝑtes eoꝝ.

Y ¶ Ad magnificandum veretrum. Illiniatur veretruʒ cum aqua ozimi foliorum latorum.

A ¶ Hoc est cibarium ad faciendum erectionē veretri. Percute oua vehementer ⁊ misceantur cum quarta parte eius quantitate aque cepar uʒ expressarum: ⁊ coquantur mollia ⁊ sumantur similiter terantur cepe cum butyro vaccino: ⁊ misceantur cum ouis: ⁊ aromatizantur cum sale assa fe. ⁊ sumant. ¶ Silr. ℞. māne rot. i. lactꝭ vaccini rot. ij. coq̄nt ī vase ereo ad ligandū illud: ⁊ aromatizetur cum tuderi ⁊ pastinacis siluestribus. ¶ Semen vrtice sūptū ī potu cū vino cocto excitat luxuriā. Dixit. Ha. semen vrtice sumptū in potu cum rob vue excitat luxuriam. ¶ Oribasius semen vrtice excitat luxuriam proprie si sumitur cū cepis ⁊ vitellis ouorum. Oribasius semen vrtice excitat luxuriam ⁊ proprie si bibitur cum vino dulci. ¶ Anisum excitat luxuriaʒ. ¶ Satirion badigorius proprietatem habet augendi in spermate. ¶ Cepe. augent in spermate. Bulbus similiter. ¶ Dixit Halie. eruca si abundanter comeditur excitat luxuriaʒ ⁊ semen eius hoc facit. ¶ Bimasuy proprie eruca facit ad erectionem veretri. Radix eruce siluestris excitat luxuriam. ¶ Bimmasuy granum viride excitat luxuriam ideo datur in cibo pregnanti. ¶ Cicera si infunduntur in aqua ⁊ bibitur aqua ipsorum ieiuno stomaco auget in erectione veretri ⁊ corroborat veretruʒ. ¶ Bimmasuy semen lini si miscetur cum pipere ⁊ melle ⁊ sumitur in cibo ⁊ potu abūdanter excitat luxuriam. Dixit Bimmasuy si bibitur cum vino cocto generat sperma. ¶ Porrum naptinum auget in luxuria. ¶ Absqʒ auctore. Dixit badigorius lingua passerum proprie auget in luxuria. ¶ Sinapis bullitꝰ in oleo si d̄ ipo oleo veretrum cum partibus eius vngitur eriget illud valde. ¶ Radix granati siluestris proprie auget in luxuria. ¶ Badigorius mēta excitat luxuriam. ¶ Diasco. aqua nucis inde bibita auget in luxuria. ¶ Bimmasui piscis plurium pedum auget in luxuria intantum ꝙ indiget mitigatione. ¶ Badigorius dixit proprie augmentuʒ facit in coitu. ¶ Dyasco. cerebra passerum comesta cuʒ zinzibere cepis recentibus ⁊ pipere longo multiplicant ⁊ excitant erectionē veretri. ¶ Costum excitat luxuriam si bibitur cum melle. ¶ Dixit. H. si bibitur cum vino confortat coitū. ¶ Grana piperis augent in coitu ⁊ ꝓprie si miscent cum sisamo ⁊ distempent cū penidijs. ¶ Bimas. rabita excitat luxuriaʒ.

¶ Bimmasuy rapa elixa ⁊ comesta excitat luxuriam. Semen rape excitat luxuriã. ¶ Dya. dixit Bim. radix rape magis auget in luxuria q̃ semẽ eius. ¶ Pastinaca silvestris cõdita excitat coitũ. ¶ Bim. satirion si bibit de eo cũ lacte dũ fuerit recens valet ad coitum. ¶ Ha. quantitas multa ipsi⁹ excitat coitum ⁊ satirion ⁊ radix ipsius hoc faciunt. ¶ Medicine que augent in luxuria s̃z Bimasuy he sunt. costũ dulce: crocus: menta: nasturcium: sparagus: eruca: cepe recentes: pastinaca. ʒʒ. piper longũ stici: sal: vitella ovorũ. ¶ Absq̃ auctore. ℞. lactis recẽtis par. i. mãne albe partes. iiij. coquant dũ ingrossentur ⁊ reponatur in vase ⁊ quolibet die sumantur de eis. ʒ. iij. quoniam faciet erectionẽ vehementẽ valde ⁊ mitiganda ẽ erectio veretri tũc cum aq̃ solatri recentis. aut cum aqua in qua infundat solatrũ siccum ⁊ bibere debet de vino. ⁊ post cibũ dʒ comedere de fructu pini magni et granis zalez ⁊ granis kikel. ¶ Aut. ℞. rotul. ij. lactis recentis vaccini: cinamomi triti bene. ʒ. x. ⁊ miscendo ea bene in potu ad modum ciati. i. hora post horam ita tamen q̃ agitetur q̃ non faciat sedimen in fundo vt cinamomum bibatur cum lacte hoc fieri debet quolibet die per hebdomadas ⁊ comedere debet cibaria facta cũ pauco brodio. ⁊ bibere debet de vino forti ⁊ mirabile est in augmẽto spermatis ⁊ similiter misce mel anacardinũ cũ butyro ⁊ da in potu de eo ad modũ fabe ⁊ mirabiliter faciet. ¶ Aut. ℞. baurac tritum bene ⁊ assam fetidam ⁊ distempando ea cũ melle frica radicẽ veretri cũ eis cum mirac ventris ⁊ inferiori parte pedum ⁊ bene erit. Et quolibet die da ei in potu de pulte facto de farina ciceris. ¶ Etiã. ℞. se. trifolij part. i. ⁊ terẽdo illud bene distempa cum melle ⁊ fac de eis pastillos ad modum nucis ⁊ penes necessitatem sumendũ est de eis. ¶ Similiter. ℞. squille piretri stafisagrie ⁊ terendo ea bene cum oleo rosaceo. vnge cũ eis testiculos coxam ⁊ mirac quoniã excitabit appetitũ in luxuria. ¶ Hoc est clystere bonũ valde. ℞. caudã stinci ⁊ scinde eã cũ cultello pone in fixuris. ʒ. i. castorei ⁊ supponat oneri põderoso per triduũ: deinde icidendo eam in particulis ipsius liquefac eam cum castoreo imisso ei: ⁊ oleum eius reservetur. deinde. ℞. ipsius olei. ℥. ij. butyri vaccini. ℥. i. aque porrorũ decoctionis fenugreci ana tm̃dem. ⁊ fiat clystere cum eis in hora vesperarũ ⁊ dimittat per tres horas noctis. ⁊ cũ voluerit dormire clysterizetur similiter ⁊ dormiat ⁊ hoc debet fieri per triduũ ⁊ evitare multũ laborẽ ⁊ equitationẽ quoniam mirabile est ad corroborandum veretrum. ¶ Similiter. ℞. fel yrcinum ⁊ mel dispumatum ⁊ miscẽdo liniat cũ eis veretrũ ⁊ partes eius. ¶ Ad mollificationẽ veretri. ℞. piretri. ʒ. i. castorei. ʒ. ß. misceãtur cum oleo yesimino ⁊ illinitio cum eis fiat super veretrum. ¶ Aliud. ℞. eufor. piperis ana. par. i. yprateliii piretri figie sicce añ. p. ß. masticis par. i. nigelle par. ß. congregent omnia cum oleo alcanne ⁊ cum eis misceatur castorei pars vna ⁊ cum eis illiniant testiculi ⁊ attinentia ipsorũ. si bibit de renibus stinci in quãtitate aur. pon. iij. absq̃ aliqua cõpone cũ vino excitabit luxuriã dum necesse est bibere de aqua lenticularum aut de aqua rosa. ⁊ si sumitur composita cum alijs medicinis non habebit talem virtutẽ in se in coitu. ¶ Ad coitũ d̃ memoriali abdux. ℞. caput ovinũ: testiculos arietũ iij. aut q̃tuor caude particulaz. i. cicerũ p. i. ⁊ ponant i clibano et sumẽdũ ẽ de aq̃ et oleo ei⁹ cũ sint i vltima virtute ⁊ pone in eis de oleo nucũ et de oleo grani viridis aut stinci adipis oĩa liquefiãt in his oleis ⁊ fiat clystere cũ eis ⁊ mirabile erit. ¶ Hoc est clystere bonũ. ℞. Seis cepaũ seis eruce seminis sparagi pisorũ fenugreci granorũ kilkil granorũ zazel ciceris: pastinace silvestris: semis vrtice: seminis lini: ane. nasturcij: seminis porrorũ: mẽte pipis lõgi. coquant ⁊ de aqua eorũ. ℞. ℥. iij. olei caude q̃d appellat arietis trãsmarini olei nucis inde: olei grani viridis. ℥. ij. ⁊ fiat cũ eis clystere ⁊ bonũ erit ⁊ perfectũ. ¶ De cõplemẽto ⁊ pfectõe. si incidit coitus ex frigore ⁊ siccitate diminuet erectio virge spma ⁊ appetitus ⁊ curat p clysteria calida ⁊ humida. vt clystere ꝯfectũ de capite ovino annotico ⁊ latere eius dextro ciceribus sparagis: rapa eruca tritico mãna et seminibus ipsorũ: hec coquant et congregentur cum oleis ⁊ cura fiet cum eis calidis ter in p̃ma parte mensis ⁊ ter in secunda et ter in vltima parte mensis et in qualibet parte removet aqua. Et anteq̃ hoc fiat clystere fiat ad lavandum locũ de blitis furfure et similibus. de elmori haurac ficubus et aneto et camomilla et comedere debet de carnibus arietis annotici capite ei⁹ cum cepis aneto menta nuce ⁊ sparagis ⁊ de vitellis ovorũ pastinaca silvestri. ʒʒ. condito semine eruce ceparũ ⁊ rape. Et vngãtur testiculi cũ oleo muscelino ⁊ oleo lilino mixtis cum piretro modico castoreo mane ⁊ sero ⁊ cum oleo balsami. ⁊ similiter. ℞. huius medicaminis par. i. granorũ kilkil. p. i. granorum zalez sisami excoriati ana. ʒ. xx. ʒʒ. pipe. longi añ. par. v. foliorum mente par. x. satyrion par. xv. seminis sparagi seminis pastinace seminis rape eruce par. x. seminis feniculorum par. x. seminis radicis vltramarini partẽ. viij. ligne passerũ salis stinci ⁊ vmbilici eius ana. part. x. seminis vrtice par. viij. pastinace silvestris sicce par. xv. costi dulcis. p. viij. acori. ʒ. vij. been ru. ⁊ al. sinapis albi ana. par. viij. terantur ⁊ rorẽtur cũ oleo amig. dulci ⁊ distempentur cum melle albo dosis eius pon. aur. i. vsq̃ ad. ʒ. ij. penes dormitionẽ. ⁊ cibarium esse debet de gallinis pinguibus ⁊ rizo tritico predictis coctis cum lacte recenti. ⁊ vtatur frequenter zinziberata facta cum pastinaca silvestri ⁊ post cibum vtat fructu pini magni ⁊ granis zalez excoriatis ⁊ ponat in cibarijs semper cũ sale de zinzibere quoniã valde erigit veretrũ ⁊ facit appetitum in coitu: ⁊ modice facit ascendere sperma. ⁊ vtatur in cibo lacte melonib⁹ ṽga pastoris citrul. cucur. blitoni. ⁊ fiat ei clystẽ humectativũ de capite arietis, put diximus ordeo excoriato alijs granis ⁊ adipe gallinarum. ⁊ si coitus cessaverit de frigiditate ⁊ humiditate erit appetitus in eo modicus ⁊ erectio veretri ⁊ sperma erit abundans tenue. ⁊ curet cũ sebziana zinzibere mitridato pipere sinape cynamomo passerib⁹ assa tyriaca. Et fiat ei clystere calidum ⁊ siccum cõfectũ de semine vrtice seĩe radicũ pastinace eruce sparagi aneti camomille maiorane oleo lilino narciscino sambucino byri citrino. ʒʒ. ⁊ silibus. ⁊ vnctio fiat cũ oleo costino nardino. ⁊ oleo piretri castorei musci euforbij ⁊ ambre positorũ i eo.

S ¶ De regie sanorum dixit coitus dissoluit corpus ⁊ illud infrigidat conterit ⁊ desiccat vnde expedit q̃ corpus calefiat cõdensetur ⁊ corroboretur. Illi etiam qui vtuntur coitu dum fuerint debiles ex causa etatis necessarie debilitant. Vnde ipsi eo debent vti ad exercitiũ per circuitum ⁊ illi quorũ corpora de coitu dissolvuntur ⁊ de levi fit exitus sudoris ab eis eo vtantur ad exercitium ⁊ ad aptationem. ⁊ si tempus fuerit equale fiat balneatio in pauca quantitate ⁊ erit humide qualitatis ⁊ facit digestionẽ vt decet. vnde cum ea fiat sanatio siccitatis accidentis ex coitu ⁊ aqua debet esse equalis aut par declinans ad caliditatem. vnde humectandum est quotiens corpus debilitatur ex coitu. ¶ De morbo ⁊ accidenti dixit. in quibus intensa erit delectatio in coitu ipsorũ corpora infrigidantur magis dum forte ipsorũ caliditas innata extincta fuerit ex dissolutõe fcã d̃ toto corpore penes fortitudinẽ delectationis quoniã delectatio ⁊ gaudiũ excitãt caliditatem innatam ad exterius.

V ¶ Dixit Filogorius curari debet qui durat per longum tempus ⁊ non pervenit ad virilitatem cum exercitio membrorum inferiorũ fricatione ipsorum fricatiõe inguinis ⁊ anche et illinitione veretri ⁊ pectinis eius cum medicinis punctivis: sicut cum pipere euforbio et cum potu vini odoriferi cũ cibo fructibus pini magni et satirion et cum visu personarũ pulcherrimarum absq̃ vlla proximitate facta cum eis dũ perveniet ad potentem virilitatem.

S ¶ Iudeus dixit qui vtitur abundant coitu non debet abundanter minuere san. ¶ Dixit: quilibet debet vti coitu tẽpore quo sperma fuerit condensum. et signũ eius erit q̃ homo excitatur ad coitum absq̃ aliqua re facienti ad hoc. Vnde in hac dispositione vtendũ est coitu ne inde inferatur condensatio spermatis et faciat desiccare illud cũ terrore et angustia pectoris cum mania et vertigine. ¶ Dixit: mulieres appetũt coitũ in estate ⁊ viri in hyeme. ¶ Dixit infestatio super coitum conterit corpus et debilitat visum.

T ¶ Etiam retentio spermatis penes coitum infert eminentiã et rupturam an forte infert ap̃a calidum. etiam ascensio mulieris supra virum in coitu infert vlcera i vesica et veretro eminentiam rupturam et inflationem.

V ¶ Hoc est medicamen leve et bonum valde ad excitandũ coitũ. ℞. papaveris albi. ℥. i. seminis eruce. ℥. ß. piretri. ʒ. ij. distemperentur cum vino cocto et fiant pastilli ad modũ fabe et sumendi sunt mane et sero. Et vngat veretrum cũ sambucino taliter confecto. ℞. piretri. ʒ. ij. eufor. ʒ. ß. et terendo ea bñ pcutiant cũ. ℥. i. sambucini et vngat veretrũ cũ eo cũ cautela et vehementi fricatione vt calefiant similiter parte-

inferiores pedū. ⁊ ad augendū in spermate bibat ouū molle cū sale stinci. Et piscis calidus coctus cū cepis excitat luxuriā ⁊ capita ⁊ ceruisia dactiloꝝ ēt cicer imperatoris augēt ēt res salite. ¶ Hi sūt trocisci ciceris imꝑatoris qui dant̄ i potu ad coitum. ℞. ciceris imꝑatoris masculi ⁊ terendo bene distempa ipm cum aqua ciceris imꝑatoris recētis ⁊ fiāt inde trocisci qlibet. ʒ. iij. dosis trocisc⁹. i. cū. ʒ. iiij. lactis ⁊ mellis ⁊ butyri cocti per dies ⁊ cibandus ē cū carnibus pinguibus. ¶ Hoc est medicamen bonū magni iuuamenti. ℞. renū stinci par. i. pastinace siluestris galange. ʒʒ. pip. longi piretri semi. eruce semi. rape semi. cepaꝝ papaueris albi. añ. ꝑ. i. farine corine ramusculi palme par. iij. cerebroꝝ passeꝝ. ꝑ. v. ouoꝝ passeruȝ par. iij. testiculoꝝ galloꝝ par. iij. distēpent̄ oia cum melle cocto cū aque cepaꝝ dosis. ʒ. iij. cum vino cocto. ¶ Hoc ē medicamē bonū. ℞. aque cepaꝝ oppressaꝝ lactis recentis. ana par. i. mellis butyri cocti. añ par. i. mane tm̄dem ꝯgregētur ⁊ coquātur quolibet die suscipiendū ē ð eis. ¶ Dixit debet ꝯfortari cerebrū cor ⁊ epar si qð ipsorū fuerit debile. Et epar ꝯfortetur cū dyacurcume ⁊ amorosa. Cor cum dyamusci ⁊ mitridato ⁊ cerebrum cuȝ impositione olei amig. in naribus.

X ¶ Dixit vidimus quendā cuius caput fuit percussuȝ ⁊ debilitata fuit inde erectio veretri eius. ¶ Dixit curandus ē tremor accidens post coitum ꝙ detur patienti in potu. ℥. i. de opoponaco cū aqua maiorane per triduū. ¶ Et quidā eo ꝙ bibūt vinū potens post coitum ad caput ipsoꝝ ascendit fumus quare ponderosuȝ erit super eis caput. vnde precipe eis ꝙ bibant vinum lymphatum.

S ¶ Dixit in arte parua ꝙ coitus ꝑbet iuuamentū iuuenibus nisi transeat modum equalē eius ita ꝙ fiat in temporibus eius ne post eum fiat laxitudo neqȝ aliqua debilitas. ⁊ sentiet̄ qualiter inde alleuietur ⁊ melior erit aius durante calefactione in corpe post operationem eius q2 si fuerit incōueniens post operationē ifrigidabit̄ corpus. ¶ Dico ꝙ opatio ipsi⁹ dū fuerit vir repletus melior ē q̄ȝ si fuerit vacuus. ⁊ opatio eius dum fuerit hūidus melior est q̄ȝ si fuerit siccus.

f ¶ Dixit de aere ⁊ regiōe. diminuūt luxuriā humiditas complexionis operatio coitus frequēs abstinētia eius frequēs equitatio equorum habitatio regionū frigidarum vt regio turcoꝝ ⁊ alioꝝ: quoniam exinde diminuitur conceptio mulierum ipsorum. Et ancile ipsorum que laborant in negocijs exequēdis concipiunt velociter ex macie corpoꝝ ipsarum ⁊ fortitudine caliditatis ipsarum.

C ¶ Georgius multiplicat aquā spinalis cibariū qð ꝯficitur de tritico ⁊ lacte semie eruce ⁊ radice eius vrtica sqlla assa papauere vtrūqȝ baban satyriō pastinaca siluestris passeres bulbus ⁊ medicamen appellatuȝ mahsina ⁊ appellatur rama vel racina ⁊ vtilioris iuuamēti est caro stici ⁊ passeꝝ domesticoꝝ testiculoꝝ leonis ⁊ testiculoꝝ oium aialium ⁊ proprie testiculoꝝ onagri ⁊ hec faciunt clysteria vnctuosa. ¶ Dico ad coitum. ℞. testiculos arietis ⁊ assando eos sup carbones da eos in cibo quoniam boni saporis erunt ⁊ augent in luxuria abundanter.

S ¶ Dixit coit⁹ dȝ fieri super equalitatē corporis post egestuȝ nō sistēte pōderositate multa in vētre. ¶ De epi. Supabūdantia coitus ifert tremorē vñ euitare eū debēt hñtes ꝯnervos debiles siue debilē virtutē corporis. ¶ Dixit coitus ē res efficacior in debilitate virtutis faciēda in stomaco ideo abstinētia ei⁹ ꝯseruat virtutē stomaci ⁊ abundās operatio ei⁹ euacuat replōnē ⁊ releuat eā vehemēter. ⁊ abstinētia ei⁹ si nō fit exercitiū gñabit̄ repletio. ¶ Dixit supabūdātia coitus nocet cerebro ⁊ neruis ⁊ ledit virtutē ⁊ eam debilitat.

X ¶ De epi. q post coitū patit̄ rigorē hȝ in ei⁹ corpore humores malos ⁊ in maiori parte hoc accidit iuuenibus.

S ¶ Ruffus in libro eius ad vulgus dixit coitus cōterit caput pectus ⁊ pulmonē ⁊ neruos ⁊ in eo sunt plures vtilitates ꝙ letificat animū ⁊ facit ad laborantē melācolia ⁊ insipientia ⁊ debilitat si supabūdās fuerit eius operatio. ¶ Euitet̄ ēt coitus penes repletionē factā de vino qm̄ malus erit. etiaȝ euitet̄ penes vacuitatē de cibo ēt post laborē vomituȝ ⁊ laxationē ante ⁊ post ⁊ ꝓprie i autūno ⁊ in tpe pestilētie ⁊ coitus ꝯstringit senē si factus fuerit ante balneū ⁊ cibuȝ leuior erit ⁊ minoris laboris. ¶ Qr si aliquis laborans eo nō poterit seruitia ei⁹ seq more solito fm̄ ꝯsuetudinem eius. ⁊ oui coitū seqtur ante balneationē fricet̄ ⁊ balneet̄. deinde vtatur cibarijs ꝯferentibus ⁊ fiat coitus ante dormitionē: qm̄ dormitio mitigat laborē factū i coitu. ⁊ coitus factus in medio noctis malus erit: qm̄ nōdū ꝑfecte facta est digestio. vñ calefaciente corpe ad id trahit̄ nutrimentū indigestū ⁊ silr coitus factus in mane ante egestum malus erit valde.

X ¶ De electōib⁹ Joānitij. Ad tremorē post coitū da in potu successiue ꝑ dies de opoponaco cū aq̄ maiorane oppresse.

C ¶ Ad mollificationē veretri de electionib⁹ Joānitij. ℞. cētauree picis ⁊ ceroti facti cū oleo lilio aut hyri ⁊ ꝯgregent̄ ⁊ cū eis vngat̄ veretꝝ ⁊ suppō fiat de eis ꝑ dies cū licinio qm̄ erigūt veretꝝ ⁊ corroborāt ipsuȝ. ¶ Dixit erectionē veretri faciēs dȝ fricare testiculos ⁊ veretꝝ cū sepo leonis ⁊ semine vrtice vtēdo in cibo pipere ⁊ satirion ⁊ multiplicando audituȝ in sermonibus luxurie. ¶ De medicinis inuētis tere haurac cū melle ad illiniēduȝ cū eo testiculos ⁊ veretꝝ qm̄ suscitabit appetitū i coitu. ¶ Oua turturis suscitāt appetituȝ in coitu si sumunt̄ in cibo. ¶ Aqua fabaruȝ data in potu facit erigi veretrum cum fortitudine.

S ¶ De qōnib⁹ Aris. ð coitu ðbilitant̄ oculi illi⁹ q freq̄nter vtitur ⁊ flanci eius debilitant̄ ex debilitate renuȝ ⁊ oculi ex eo ꝙ valde ðsiccatur corpus ⁊ hoc manifestuȝ erit oculis: qm̄ coitus si frequenter fit fiūt oculi ꝯcaui ⁊ descendit vēter sicut penes morte fit: qm̄ coitus ⁊ mors ðsiccant vnde nō dȝ aliqs eo vti abundanter nisi tēpore sui appetitus quoniam tunc factus emittit qð nociuū est a corpore. Sin aūt emittit qð vtile est corpori sicut ille qui non hȝ nauseā nō debet vomere ⁊ si vomit nulla imminente nausea emittet illud quod vtilius erit. Noscas ergo ꝙ emissio spermatis sistēte corpore vacuo velocior erit emissione eius sistente corpe repleto.

f ¶ Dixit qui frequenter equitant sunt abundantioris spermatis ⁊ maioris fortitudinis super coitum q̄ȝ alij. dico hoc est diuersuȝ. dico Ypo. cum ipse dixit in eo i cuius pedes renes ⁊ lumbi vtuntur exercitio ꝙ fiet digestio i eis nihilominus materia spermatis. vnde possibile est ꝙ frequens equitatio super equum facta incidit eum. Et mediocris conditio in hoc secuta in eo auget.

S ¶ Dixit ifestatio facta in vsu coitus infrigidat corpus ⁊ debilitat digestionem ⁊ facit sanguinē malū ⁊ sudorē fetentē ⁊ desiccat naturā: ꝓuocat vrinaȝ facit cadere pilos radicales ⁊ paꝝ oriri sicut in supcilijs ⁊ palpebris ⁊ facit fieri caluitiē velociter ⁊ pili barbe ⁊ corporis magis oriūtur ide ex excitatiōe caliditatis innate ⁊ vaporibus. verumtamen in ipsis locis diminuit̄ ex diminutione humiditatis naturalis. ¶ Debiles ēt in coitu non habebunt excitatum appetituȝ luxurie nisi post sermones habitos neqȝ erit eloquiuȝ paruum dum eriget̄ veretꝝ ipsoꝝ. In quibus natura fuerit intēse caliditatis ⁊ humiditatis si abstinētia coitus facta fuerit velociter accident eis more putrefactiōis. viri ēt superabundantie pilorum fortiores sunt super coitum alijs. frequentatio coitus in maiori parte debilitat visum.

f ¶ Dixit ruffus de macrefactione pinguedinis pinguis non appetit ad coitum abundanter nec valebit ad id licet appetat in maiori parte. ¶ Absqȝ auctore frequēs vsus in cibo acidi ⁊ saliti tollit luxuriā ⁊ silr pōtici ⁊ rei pauce vnctuositatis etiā panis abundanter haurac abundantia potus aq̄. Satietates nauseatiue spisse coitus mulieris inornate vel mēstruate ⁊ coitus cū iuuenculis que nondum perfecte sūt in etate conceptionis coitus cum muliere que se abstinuit a coitu per longum tempus in qua fuerint ventositates in matrice eius. hec omnia conterunt virilitateȝ ⁊ consumunt virtutem in luxuria.

C ¶ Dico qualiter fiet cibarium ad multiplicandum coitū ꝓut vidi. ℞. pullos colūbaꝝ pingues cibatos de ciceribus fabis ⁊ faseolis in toto nutrimento ipsoꝝ ⁊ mactando eos icide eos secundū mēbra. deinde. ℞. ciceꝝ fractoꝝ: aque ceparū salis stinci ad sufficientiā olle dū salite sint in olla ⁊ pone in ea adipē trium pullorum aut quattuor vt multiplicet̄ vnctuositas. deinde infundatur in iure ipsoruȝ panis mundus ⁊ comedat̄ ⁊ bibat̄ ius de aqua ipsa hora deinde bibat sup illud de vino frequenter quod fiet per dies quoniam mirabile erit ⁊ si in paropside remanserit aliquid ius ipsorum misce cum eo vinum ⁊ bibe ⁊ bene erit. ¶ Aliud fiat arisia de tritico mundo cum lacte vaccino recenti. Et ad vnctuositatem faciendam in ea fiat de adipe pullorum columbarum ⁊ saliendum est de sale stinci ⁊ carne arietis pingui et frequēter fiat cibatio eius. dico vidi in libris indorum ꝙ firmiter habent ꝙ assa fetida facit ad coitum et est secūdū meā opi-

nionem fortis ad hoc cum calida sit valde ⁊ cum hoc sit inflatiua. ¶ De libro siba. perse. si cauda cerui sicut est preter pilos longos eius coburatur ⁊ cinis eius distemperetur cum vino potenti ⁊ cum eo illiniatur veretrum pecten ⁊ testiculi dabit in erectione veretri quod ex fortitudine eius erit nociuum. ¶ Alburiseus oua passerum sumpta in cibo excitant coitum ⁊ filii corpora ipsorum faciunt si in cibo frequenter sumuntur. ⁊ oua ipsorum sunt potentiora in hoc. ¶ Veretrum cerui aut testiculi si desiccentur terantur ⁊ bibuntur erigent veretrum valde.

S ¶ De me. do. illi qui habent sperma superabundans si coitu non vtuntur ponderosa erunt capita ipsorum febrem patiuntur ⁊ vigiliam ⁊ paucus erit ipsorum appetitus in cibo ⁊ digestione. ⁊ si ipsi abstinentia coitus vtuntur districte ipsorum corpora infrigidabuntur ⁊ difficiles erunt motus ipsorum ⁊ patientur malam cogitationem ⁊ calamitatem quemadmodum patiuntur laborantes melancolia.

V ¶ Hoc est pessarium ad augendum in luxuria de antidotario Binserapion. ℞. adipis stinci piretri corine se. bomba. ⁊ fiat inde sciet ⁊ supponatur cum oleo sisamino vel sambucino. ¶ Dico ⁊ merito secundum quod vidi in lib. quod sciet appellatum mirsarenum quod supponitur viris cum lhaba condita: quoniam hoc excitat caliditatem vehementem valde cum inflatione sanguinea abundanter ⁊ valde non ad similitudinem caliditatis pessariorum calidorum etiam si comeditur illud facit. ⁊ ego vidi mulierem quandam cui datum fuit elhaba in potu ⁊ statim tumefacta vel rubefacta fuit eius facies ⁊ prouocate fuerunt arterie colli ⁊ gutturis ⁊ vene in tantum credebatur quod egrederentur oculi eius cum intensione habita in hoc vehementi valde. ¶ Saber dixit quod quidam de punctoribus vel punctionibus curabatur cum hoc clysteri ⁊ augebatur eius sperma valde. ℞. olei nucum rot. i. in vase ereo cice. impera. masculi ro. i. lact. vacci. ro. iii. ʒʒ. ℥. i. zuccari. ℥. i. bulliantur pluries ⁊ misceantur ℥. iii. de sambucino plumbino ⁊ oleo capitis arietis ⁊ fiat clystere cum ℥. iii. eius per tres noctes ita quod abstineat se a coitu p. x. noctes. ¶ De li. Ypo. de fetu dixit qui frequenter vtuntur in cibo carnibus abundantem appetitum in coitu habebunt. ¶ Radix granati siluestris auget in luxuria ⁊ erectionem veretri facit si lumbi vnguntur cum oleo calido ⁊ dormit super dorsum sistente sub lumbis aliquo plano panno ⁊ calido sicut sunt plume ⁊ similia. quoniam exinde erigitur veretrum per horas. ii. quando calefient renes. ¶ Binserapion hec sunt que excitant luxuriam semen vrtice bulbus semen raparum: pastinaca ⁊ semen eius menta eruca cicera piscis plurium pedum fabe granum fructus pini magne ⁊ dragontea renes stinci oua perdicum costum dulce radix satyrion sparagi ⁊ cerebra passerum. ¶ Hec est dragia ad multiplicandum sperma. ℞. se. sparagi pastina. siluest. ʒʒ. ana tudiring ruffi ⁊ albi vtriusque habmen an. ʒ. iii. se. rachbe se. rape se. radicis se. pastina. se. vrtice se. eruce an. ʒ. ii. squille asse vmbilici stinci an. ʒ. iii. nasturtii. v. lingue passerum. v. zuccari. ʒ. xl. dosis. ʒ. v. cum vino cocto. ¶ Hoc est medicamen quo vtebatur anirinelmomini elalidi. ℞. cice. impa. sicci sufficienter ⁊ terendo eum cribelletur ⁊ ponatur aqua cice. impera. recentis opposita in sole in quantitate donec crescat in pondere triplici eius quando desiccatur. deinde. ℞. ciperi par. iii. piretri par. i. zuccari albi par. iiii. terantur ⁊ cribellentur dosis. ℥. ii. cum aqua tepida ⁊ erit medicamen nullum habens simile penitus. ¶ Aliud. ℞. ceparum albarum ⁊ exprimendo eas. ℞. succi ipsarum ro. ʒ. mellis rotul. i. coquantur in igne lento donec deficiat succus ceparum ⁊ reseruetur ipsum mel in vase vitri ⁊ ponitur in eo de renibus stinci sumendum est de eo aur. pon. iii. penes dormitum ⁊ mirabile erit. ¶ Dixit. clystere capitis ⁊ pedum ⁊ lateris pinguis fiat per triduum ⁊ plus post lauationem intestini cum clysteri altero ⁊ mirabile erit.

S ¶ De lib. composito de dolore articulorum dixit. coitus bonus est manie. ⁊ dolori capitis generato ex vaporibus pluribus quoniam declarat vocem ⁊ guttur. ¶ Dya. dixit coitus euacuat repletionem ⁊ desiccat corpus prebet ei abstinentiam dissoluit cogitationes malas ⁊ mitigat impetum vehementer ideo est magne efficacie ⁊ iuuamenti penes insipientem ⁊ penes melancolicum ⁊ dat iuuamentum magnum in morbis accidentibus de flegmate. etiam plures quando eo vtuntur abundanter multiplicatur comestio ⁊ nutrimentum corporis: quoniam tollit somnia. Et complexionis calide ⁊ humide supportabiliores sunt sicce male sunt ⁊ tamen conueniens erit exercitium equale ⁊ cibaria grossa ⁊ inflatiua conueniunt ei: sicut pisces multorum pedum etiam eruca ⁊ olus quod vocatur armos faba cicera ⁊ pisa quoniam inflent ⁊ rutha ⁊ similia eo quod dissoluunt inflationem nocent ei: ⁊ vna magni iuuamenti est quoniam replet sanguinem ventositate vaporosa humectat corpus ⁊ leuem facit coitum. ¶ Non debet etiam aliquis post repletionem coitu vti in cibariis per tempus modicum cum mala digestione eo quod est exercitium neque quando in corpore fuerint superfluitates male quoniam non debet fieri operatio exercitii sic sicut diximus. verumtamen coitus debet fieri post exercitium ⁊ balneationem postquam facta fuerit ante eum comestio modica ad restituendum virtutem: quoniam hoc erit magis conueniens caue ne fiat quod post eum accidat corpori infrigidatio. etiam euitetur post laborem vomitum ⁊ medicamen laxatiuum ⁊ dyariam conualescentiam pristinam ⁊ complexionem siccam in corpore.

f ¶ Dixit labor tollit appetitum coitus.

V ¶ Pro eo qui non potest vti coitu. Inungatur veretrum frequenter cum aliquo adipe mixta cum modica parte radicis narcisci piretri stafisagrie ⁊ vrtice facit etiam ad erigendum veretrum si de eis imponitur foramini veretri. Et debet comedere ante cibum de cepis ruffis ⁊ pulis assis cum sale ⁊ oleo. etiam de radice dragontee assa cum tarich de cepis squille. in modica quantitate parum exiccatis. Et coitus nociuus est habentibus corpora complexionis sicce naturaliter. etiam coitus nocet pectori pulmoni capiti ⁊ neruis ⁊ ipse transfert consilium ad quietem ⁊ mitigationem donec peruenit ad actum suum in hoc. ideo mitigabit maniam melancoliam insipientiam horribilem ⁊ conteret amorem amantium licet amor sit cum eis quos amant. ¶ Coitus etiam non debet fieri super repletionem proprie de vino neque super vacuitatem ⁊ fluxum ventris laborem ⁊ defessionem ⁊ diminuatur in autumno in tempore corruptionis aeris in quo accidunt morbi generales cum tempus conueniens erit ei post cibum ante dormitionem: quoniam quando aliquis dormit post coitum mitigabitur defectio accidens ⁊ non debet fieri post cibarium abundans repletionem ⁊ inflationem ventris. ¶ Et dubitanda est abstinentia coitus facta in eis in quibus erit sperma superabundans mollificatio in eis cum concauitate oculorum ponderositate capitis ⁊ interiectione lamentabili ⁊ ipsi debent euitare res multiplicantes sperma ⁊ vti eis que diminuunt illud sicut est oleum bombacis ⁊ oleum rosatum ⁊ citonium ⁊ similia mixta cum aliquo succo infrigidatiuo ad illiniendum cum eis ne inflammetur pone ea ad modum ceroto in mortario, prout fieri solet ⁊ tabella plumbi posita super lumbos bona erit trocisci agni casti ⁊ comestio ruthe. Et fieri debet minutio intensa in regimine dorsi: videlicet ⁊ renum.

V ¶ Excitant etiam coitum semen vrtice semen rape radix pastinace semen eius menta costum dulce bibitum cum syrupo mellis eruca satyrion cicera faba piscis multorum pedum gran. pini anisum dragontea comestibilis renes stinci oua perdicum semen porrorum quando bibitur in aur. pon. ii. dabit erectionem absque aliquo nocumento.

f ¶ Et prohibent coitum agnus castus assus semen eius assum folia eius poma eius arbor eius si dormit super folia eius rutha lentes portulaca lactuca ⁊ semen eius.

V ¶ Absque auctore. ℞. baurac ⁊ terendo illud misce cum melle ⁊ illiniatur veretrum sella ⁊ pecten cum eo quoniam illud corroborat dum ad tedium erit ei lauetur cum vino.

S ¶ Dixit. coitus perfectior est alia re in iuuamenta morborum flegmatis ei caliditas innata potens fuerit cum hoc.

V ¶ Paulus pro eo qui non potest vti coitu regatur cum eo quod precepit Oribasius ⁊ adde de grano graminis. dixit da ei in potu partem aliquam de pipere satyrion semine eruce ⁊ medulla cartami. Et ad intensum coitum vtatur coopimentis somno nutrimento ⁊ reiterabili somno ⁊ coopimento. ¶ De nota cuiusdam dico de eo quod factum fuerat elmutuakel. ℞. euforbii noui ⁊ fort. ʒ. i. piretri musci an. ʒ. ʒ. sambu. ℥. i. misceantur in vase ⁊ obturetur caput vasis postquam trita ⁊ posita fuerint in eo ⁊ vngatur cum eis veretrum penes necessitatem cum mirac ⁊ testiculis post coitum lauetur cum oleo simplici rosa. ⁊ cera modica ¶ Dixit paulus deponitur erectio veretri ex mollificatione instrumenti imminente appetitu ⁊ causa erit in hoc aut ex mollificatione instrumentorum aut ex paucitate spermatis. Et vtendum est in mollificatione huius membri eo quod diximus in mollificatione vesice ⁊ filibus. ¶ Ad faciendum abundantem coitum combure animal quod appellatur sakalamus vel sakalanutus ⁊ terendo illud misce cum oleo ad vngendum cum eo pollicem pedis dextri ⁊ quando volueris quod cesset laua eum. ¶ De medicamine erigenti veretrum dato in potu ieiuno stomaco. ℞. piperis granorum pini seis apii montani pulueris veretri cerui gummi granorum viridium ana par. i. ⁊ miscendo ea cum melle da de eis ieiuno stomaco.

i ¶ De summa absque auctore dixit aqua ruthe acetum illinitio

femoris cuʒ succo barbe hyrcine: iusqami: agnus castus: se-
mine lactuce: cornu ceruino vsto dato dormitio sup rem fri
gidam valde: potus aque coriandri: ⁊ illinitio dorsi cum ea
debilitat coituʒ. Et res melior alijs rebus in hoc est cornu
ceruinū vstū datum in potu aut illinitū: qm̄ coagulat spma.

S ¶ Dixit Bimasuy superabundantia coitus debilitat visum
valde. etiam coitus in estate ē malus quoniaʒ magis desic
cat membra radicalia. Ad prolongandum preputiuʒ vere-
tri ⁊ abbreuiandum illud ⁊ ad dandum distinctionem inter
sanguinē virginis ⁊ mulieris corrupte. Ad dandū regimen
virginis postq̄ fuerit deflorata. ⁊ ad faciendū descensionē
menstruorum tardare ⁊ magnificationem mammillarum.

y ¶ Dixit si preputiū palpatur post exituʒ de coitu deinde vn
gitur cū melle hac operatione durante per menseʒ vnuʒ p-
longabitur. ¶ De medicamine absqʒ auctore. ℞. sanguisu
gam ⁊ ponendo eā in nuce inda in qua fuerit aqua eius di-
mitte eam ibi per hebdomadas. deinde extrahe eam ⁊ tere
eaʒ ⁊ illiniatur cum ea veretꝝ ⁊ magnificabit valde. ¶ Ad
magnificandū illud frica ipm̄ in die decies cuʒ lacte ouino
cum fricatōe longa: qm̄ magnificabitur valde ⁊ hoc dʒ fie-
ri per dies. ¶ Illiniatur veretrum cum lacte etiā corrigio
le foliorꝝ latorꝝ qm̄ exinde magnificabitur ⁊ corroborabit
iuxta votum. ¶ Etiā. ℞. lumbricos terre ⁊ lauādo eos de-
siccā eos postea terantur ⁊ misceantur cuʒ oleo sisamino ⁊
vngatur cū eis veretrum qm̄ ingrossabitur valde. ¶ Fri-
catio frequēs ingrossat illud ⁊ cessare debet fricatio quan-
do incipit inflari ⁊ rubefieri dum mitigabitur perfecte. dein
de reiterandum est in die.

z ¶ Dico fm̄ q̄ cōposui. ℞. cardamomū ⁊ terendo illud ⁊ cri
bellando per cindetum spissum suppone de eo vulue mulie
ris in modica quantitate qm̄ perfectam faciet calefactiōeʒ
valde vnde sentiet cura. ¶ Ad cōstringendū matricē ⁊ bo
nū odorē faciendū in vulua. ℞. suck ramick modici musci
modici croci xiloaloe ⁊ ponēdo ea in vino bullire ea fac in
olla aut in vase ferreo. deinde. ℞. pannū ⁊ infundendo ipm̄
in ipso vino reseruetur ad votum. ⁊ in tempore opportuno
incidet in partes ⁊ vtendū est parte aliqua eius ⁊ mirabile
erit valde. ¶ Ad constringendum ⁊ ad faciendū bonū odo
rem in vulua. ¶ De medicamine ad desiccandū humidita
tē vulue mulieris. ℞. galle imature seminis acetose an̄. ʒ. ij.
antimonii. ʒ. ß. squāme ferri. ʒ. ß. coquātur in aqua balaustie
⁊ copularꝝ glandiū ⁊ infundatur lana in eis ⁊ supponat vul
ue per totam noctem.

y ¶ Dixit. G. in lib. megateg. si p̄putiuʒ veretri fuerit breue in
extremitate eius curatur cum quadaʒ forma facta de plum
bo vnde imponat forma in p̄putio in capite veretri. deinde
extendat preputiū super formā illam ⁊ fiat postea adhesio
in extremitatibus in eis cum visco. Et curat q̄nqʒ per frica
tionē tantum nisi fuerit in eo diminutio multa.

? ¶ Dixit Iudeus sanguis virginis non lauatur cū sale neqʒ
cuʒ acetositate citrorꝝ ⁊ alius sanguis lauatur cū eis. ¶ Di
xit accidit mulieribus inclusio in vulua q̄ non possunt deflo
rari nisi prius scindat cum ferro. ⁊ in quibusdam ipsarū est
caro in corrumpenti. vnde non dʒ vir subito cū aliqua ipa-
rū vti cum violentia ad cognoscendū vtruʒ sic fuerit vel nō
ne patietur veretrum inde aliquod detrimentum.

z ¶ De naturalibus ad fetorē vulue. ℞. luti samij ⁊ illiniatur
cū eo embotū factū de pellibus intus ⁊ foris. deinde extre-
mitas emboti imponat vulue mulieris. fumigium fiet cum
lacte nec inueniet saporeʒ fumigij in ore ⁊ hoc fieri dʒ post
munditiaʒ menstruorum ⁊ lauationem ipsorum pluries.

y ¶ Dixit si terantur lumbrici terre ⁊ cum eis illiniatur vere-
trum magnificabitur valde.

z ¶ Ad humiditatem in vulua. ℞. cortices pini. ʒ. iiij. mirti. ʒ.
ij. cipi. ʒ. ij. ponātur in vino stiptico odorifero ⁊ ifundātur i
eo pāni de lino ⁊ reponant ⁊ vtendū est eis ad necessitatē.
¶ Dico debet ifundi in decoctione galle ⁊ ramik quoniaʒ
ipsa constringit vuluam vehementer ⁊ bonū odorē facit in
ea. Et si cum his ponit vrtica calefaciet vuluam. ¶ Dico
cardamomum mixtum cum sambucino calefacit vuluam.

⁊ ¶ De electōibus Ioanni. ℞. assam ⁊ terēdo eā cū oleo sam
bucino mitte eā per dies deinde inungat veretrū cū eo qm̄
delectatōem dabit viro ⁊ mulieri mirabilem. ¶ Dixit etiā
submittere debet vir manū suam dorso mulieris aut in par
tibus agē ad eleuandū ipsam ad eū restringendo coxas ei⁹
cū ea qm̄ hoc dabit delectationē mirabile eis. ¶ Similiter
ad delectatōem dandā. ℞. piretri stafisagrie cinamomi an̄.
p. i. terant ⁊ cribellentur cum cindeto ⁊ distempentur cum
melle qd̄ est cū. ʒʒ. cōditū ⁊ fiant inde pillule ad modum pipe
ris. deinde ponatur vna sub lingua ⁊ vngatur postea vere-
trum cū saliua oris: quoniam delectationē faciet mulieri.

? ¶ Misusaʒ dixit dʒ sedere virgo deflorata in vino ⁊ oleo ⁊
si vulnerat locus supponat ei vnguentum postea iponatur
vulue cānula ad emittēdū cum ea vrinam ⁊ q̄ non fiat con
solidatio adhesiua generaliter.

¶ Capitulum sextum: cuius rubrica est vnica.
De vermibus.

De. xiiij. lib. megategni. dixit vermes sunt res p̄cedentes extra na-
turam ideo expedit q̄ emittantur a corpe ra-
dicitus. sed possūt. emitti postq̄ fuerint iterfe
cti quoniā dum viuunt iserunt cum intestinis
ideo qn̄ moriuntur trāsmittuntur cū egestiōe
sed medicine amare sicut absinthiū ⁊ silia eos occidunt. ve
rūtamen vermes q̄ appellātur cucurbitini fortiorib⁹ medi
cinis indigent absinthio ad moduʒ silicis. i. sarches. ¶ De
tractatu p̄mo mēb. do. vermes nō generātur nisi in itestinis
de. ij. ca. ampho. dixit vermes parui ⁊ tenues in itestinis ge
nerantur grossis penes corruptionē digestionis. Sed ma-
gis rotūdi in superioribus generātur itestinis ita q̄ plures
ascendūt ad stomacū. verūtamē illud genus magis q̄ ver
mes cucurbitoni in ifantibus generant. Sed vermis cucur
biti in modica quantitate in infātibus gn̄antur tn̄ illud ge-
nus in maiori parte in oibus generat in intestinis habēdo
modū longiorē alijs oibus. ¶ De li. signorꝝ accidit laborā
ti lūbricos super abūdans comestio tn̄ cū hoc extenuat cor
pus ⁊ debilitatur patiēdo morsū in stomaco ⁊ penes vmbi
licū p̄prie cū fuerit vacuus de cibario. sed hi sunt vermes
cucurbitoni. tn̄ vermes rotūdi magis erūt in iuuenibus q̄
in senibus ⁊ in infātibus magis q̄ in iuuenibus. Sed cū eis
accidet morsus in intestinis tortio ⁊ nausea ita q̄ laborans
cogitur eis manū iponere ori eius penes ascēsionem ipsorꝝ
ad os stomaci. soluetur ēt venter eius ex eis an forte emit-
tētur p supius p vomitū. etiā accidet ei vehemēs debilitas
paucitas appetitus cibi: citrinitas coloris: macies. etiā tussi
cula sicca an forte patietur sincopim an forte accidit infan-
tibus q̄ cōmoueātur in sōno stridēdo dentes ⁊ iacendo su
per vētres ex violētia doloris. an forte cū eis fuerit spasm⁹
fe. ⁊ subeth cū calore vel rubore faciet ⁊ ifrigidatione extre
mitatū extēsis manibus vʒ ad latera cū interiectiōe lamē-
tabili ⁊ sudore frigido tamē tangēdo ventrē eius inuenies
res duras an forte mouebūtur sup manū sed exide erit tor-
tio pulsus q: erit debilis ac diuersus: an forte emittunt per
nares totū illud qd̄ emittet p vomitū ⁊ hoc erit penes vio-
lentiā fe. ⁊ insultus eius verūtamē in dispōne in qua nō erit
fe. per inferius emittētur. Sed ps accidentiū ipsorꝝ similis
erit karabitis tamen laborātes eis nō colligūt pilos panni
neqʒ patiūtur in capite ipsorꝝ dolorē in auribus tinituʒ: sed
patient tortionē pūctionē ⁊ morsuʒ. verūtamē egestio i eis
incidetur in hora post horā ac incidentur voces silr in vna
post aliā. ¶ Sed distinguenduʒ est inter eos ⁊ epilepsiaʒ p
dolorē ventris ac p dolorē nullū accidentē in capite patiē
tis. ¶ Etiaʒ distinguendū est inter eos ⁊ colicā q̄ ventres
nō erunt cōstipati penitus ac color erit citrinus ⁊ iacebunt
patiētes sup faciē. ¶ Etiā distinguendū est inter stridoreʒ
dentiū accidētē eis ex sōno ⁊ aliū q̄ stridor dētiū ex eis ac-
cidēs erit p aliquā horam. vnde si ipsi vermes emittuntur
mortui de signis mortis erit: ſ; viui significant sup sanitatē
virtutis. laborātes ēt paruis vermibus q̄ sunt in ano an for
te erit hic vehemēs inq̄ʒtum patietur sincopim verūtamen
ante ponderositatē ipsorꝝ patientur ponderositatē sub ypo
condrijs ⁊ in spinali ipsorꝝ. ¶ Dixit quotiēs de febricitāte
emittuntur vermes mortui significant sup mortē eius: etiā
si emittuntur absqʒ febre viui cū sanguine maluʒ erit. verū-
tamē si patiens egerit lūbricos viuos significabitur sup sa
nitatē. virtutis eius. Etiam si emisse fuerint per vomituʒ si-
gnificant sup humores malos in stomaco eius. Sed sūma-
rie emissio lumbricorꝝ in febri. erit mala. verūtamē viui me-
liores erunt mortuis etiam si emissi fuerint ab eo ante decli
nationē malū erit tn̄ si post declinationeʒ significant super
debilitatem ⁊ defectuʒ virtutis aut super humores malos.
¶ De. ca. i. li. ij. epid. dixit vermes generantur in autumno

ex causa fructuũ magis:sed in alijs tpibus generanť ex can
sa corruptionis ciboꝝ.etiã vermes metipsi debent moueri
oĩbus tpibus tñ magis excitãtur in autũno sed in die in sero
post cenã. ¶ De.vij.ca.li. vi.dixit lumbrici accidunt ex sa-
tietatibus nauseatiuis spissis ⁊ ex comestione reꝝ quas infi
cit putrefactio ẽt ex pane grosso.lumbrici ẽt inferunt dolo-
rẽ stomaco defectũ appetitus cibi:obliuionẽ:erroneũ intel
lectũ.insomnietatẽ febrẽ:⁊ stridorẽ dentiũ insõno. ¶ Dico
ẽt epilepsiã ⁊ solutionẽ vẽtris tñ accidunt similia ipsoꝝ pe-
nes abstinẽtiã cibi.Silr generanť lumbrici in sumẽti copio
suz cibariũ verũtamẽ qñ multiplicantur in copore in eo ma
cies erit intẽsa cũ solutione vẽtris vñ si videris aliqđ ipso-
ruz accidentiũ esse noli iudicare ꝙ illa passio sit essentialis
dum nullã interrogationẽ ac reqsitionẽ diligẽtẽ feceris vt
nulla deuiatio intersit. ¶ Iude. de medicinis emittẽtibus
lũbricos fabe ⁊ cicera lũbricos emittũt. ¶ Dixit qdam ꝙ
lac recẽs i potu datũ ꝑ triduuz vel quatriduũ vt lũbrici de-
lectando in eo cũ eo nutrianť tñ in die.iiij.dant in potu de fi
lice.i.sarches ⁊ branc excoriato aut abrotano.i. sicãbil aut
de turbith in duplici quantitate ⁊ de lupinis au.pon.iiij.cũ
lacte recenti. ¶ Dixit.ꝙ sebrag datũ in quãtitate.ʒ.v. emit
ti facit nidum vermiũ q appellanť cucurbi.penitꝰ. ¶ Dixit.
si scire volueris vtꝝ lũbrici in ventre sint an non sparge su-
per stomacũ patientis de aqua frigida mane qm̃ si fuerit in
ipso loco ꝯgregabunť ad modũ pallotule. ¶ Absqz aucto
re quotiens sumpseris in potu medicamen lũbricoꝝ debes
obturare nares vehemẽter ⁊ valde nõ apiendo eas dũ os
laueť ad tollendũ saporẽ medicaminis oĩno qm̃ bonuz erit
retinere anhelitũ qñ in potu medicine sumũtur q̃ emittunt
lumbricos.tabri cicera nigra infusa in aceto ⁊ comesta ieiu
no stomaco si patientes sumũt interficiũt vermes in vẽtre.
¶ Hoc est medicamẽ ꝓ eo ad emittẽdũ lũbricos ꝑ triduuz
detur in potu lac recẽs mane ⁊ postea per horas detur in
potu de spidebeg.deinde. ℞.brang.aur.pon.vi.filicis. ʒ.iij.
cambil in quãtitate.iij.ꝑtis ⁊ terendo ea misce bene in ace-
to acido ꝟ in p̃mo sumatur lac ⁊ aliđ qm̃ vermes velociter
tendũt ad ingrendũ illud ⁊ ad q̃rẽdũ lac aꝑtis orificijs ipso-
rũ:vnde tũc velociter sequendũ est medicamen. ¶ Aaron
vermes cucurbitini emittũtur cũ egestione significant suꝑ
lumbricos magnos.

¶ Paulus vermes triplr̃ sũt rotundi lati ⁊ ꝑui sed q sũt ipso
rũ in ano omnes erunt de flegmate corrupto.Erũt etiaz in
eo in quo copiosa comestio fit ex rebus humidis ⁊ viscosis
verumtñ vermes nõ fiunt de vtraqz colera oĩo quoniã in-
terficiũt eos ideo nõ generantur ab eis.ꝙ si aliqñ cũ vermi
bus emittiť colera ru.aut nigra noscas ꝙ colera in alio mo
do est. ¶ Dixit vermes longi in intestinis erunt gracilibus
ac locis attinentibus stomaco ideo plures ascendunt ad
stomacum. ¶ Accidit etiam ꝙ de ore ⁊ naribus alicuius
emittuntur tamen in infantibus ⁊ paruis hoc magis acci-
dit q̃z in alijs in maiori parte cum febre.accidit etiam illi in
quo erũt vermes rotundi punctio in intestinis ⁊ in ventre
⁊ tussis sicca ⁊ modica.Sed aliter accidit singultus saltus
cordis ⁊ surrectio in somno inconueniẽs ⁊ qñqz cum vo-
ce magna.deinde accidit sincopis.diuersus erit pulsus: fe-
bres erunt valide ⁊ vehemẽtes ⁊ erronee cum infrigidatio
ne extremitatũ ⁊ cõcauitate oculoꝝ icipiẽte paroxismo ter
vel quater in die ac nocte absqz ordine. Accidit etiam ma
sticatio lingue eminentia eius cũ stridore dentiũ ⁊ coopera
tione oculoꝝ ⁊ executõe silentij ac insurgendo patiens ve-
hemẽtiora patieť accidẽtia in oculis eius apparebit ꝑs san
guinis maxille rubescent deinde mutabunť dũ fient liuide.
verumtamẽ hoc in temporibus modicis durat tꝑibus ipis
interposito spatio an forte suꝑueniẽt vermes ad stomacuz
ac inde erit nausea cũ pũctione ⁊ defectu appetitus cibi qđ
sumptũ fuerit ꝑ vomitũ emitteť an forte accidet fluxus vẽ-
tris eius inflatio ac extensio eius erit i toto corpore absqz
rõne non ex fame p̃cedenti non ex euacuatione intensa. Sz
he significationes non sunt reqrende in toto imo in parte.
aut forte inuenietur ipsaꝝ pars maior q̃z diximus.etiaz ac-
cidit ex vermibus eo ꝙ vermes torquẽdo in intestinis ea
pungunt.⁊ ascendentibus vaporibus ad cerebꝝ ex humi-
ditate corrupta q̃ ꝯgregať in ventre erit fe.vnde subuenire
debes aliqñ cũ emissione vermiũ in parte aliq̃ accidentium
iuxta modũ qualitatis ipsoꝝ qm̃ plures negligẽtes fuerunt
in emissione ipsoꝝ ad patiẽdo spasmũ sunt mortui corrodẽ

tibus ipsis vermibus ⁊ morsũ facientibus ipsoꝝ intestinis
ac stomaco.Sed quidã extimãdo inde viderũt q̃z vermes
ꝑforantes ventrez egressi sunt eum.vnde emplastratio fiat
super ventrẽ cũ absinthio farina lupinoꝝ abrotano cortici
bus granatoꝝ ac galla. ¶ Sed de medicinis eoꝝ he sũt vi
delicet enula:bacce lauri:cassialig.ysopus:assa mentastꝝ.⁊
ciperum polipodiũ yreos:cartamũ ⁊ piper.tamẽ ipsoꝝ sum
ꝑtio debet fieri i quãtitate.ʒ.iij.ipsis cõpositis equaliter cũ
decoctione mẽte. Aut sumatur succus radicis arboris cel
si. Aut illinitio fiat super stomacum cuz aloe cum syrupo po
morum qm̃ suscitat appetitũ cibi ⁊ vtile est in hoc capi.ve-
hementer:ꝟ qñqz miscendũ est cum eo absinthiũ ac illinitio
fieri põt cum felle taurino mixto cũ aliqua parte medicina-
rum amaraꝝ.vngatur etiam vmbilicus suꝑabundãter cuz
oleo ꝯfecto cuz oleandro. Aut emplastratio fieri põt super
ventrẽ totum cum frondibus ꝑsicoꝝ.aut illinitio cum nigel
la mixta cum oleo ro.aut cũ farina lupinoꝝ mixta ⁊ distem-
perata cum aliqua medicina cum felle taurino aut cũ deco
ctione absinthij.Clystere etiam fieri dz cum aqua tepida ⁊
melle vt descendãt vermes ad querendum dulcedinẽ mel
lis ad inferiora itestinoꝝ. Qꝛ si ascẽdunt vapores mali in-
de in p̃mo laxatio fiat cum yerapigra.deinde cuz eo qđ edu
cit vermes. ¶ Dixit vermes lati alterant siphac qđ ẽ in par
te interiori intestinoꝝ dum fient vermes lati.Sed ex eiꝰ ac
cidit in ventre pũctio durabilis cum vehemẽti appetitu ci
bi qm̃ aial nutritur de eo qđ ad se ꝑueniet velociter.vñ co-
gitur epar ad attrahendũ qđ in stomaco erit nisi cibatio in
eis facta fuerit ex eis accidet punctio i ieiuno ⁊ macies i cor
pore cuz debilitate ⁊ ebetudine ⁊ emitteť semꝑ cũ egestio-
ne aliqua pars ipsoꝝ vnde cura ad hoc fieri debet cũ come
stione alleoꝝ ⁊ sumptõe medicinaꝝ amaraꝝ.ꝙ si cum hoc
fuerit febris sumere debet de decoctione sebesten aut etiã
comedere de ipsis bibendo succuz endiuie amare cuz semi-
ne coriandri sicco ⁊ trito. ¶ Dixit etiã bibere dz i quolibet
triduo parum de oleo onfancino qm̃ per amaritudinẽ ipsiꝰ
interficiet ac per viscositatẽ eos inducit ad lubricanduz.ꝙ
si hoc si cuz hoc in visceribus fuerit aꝑa fieri dz emplm̃ cõ
fectum cum farina lupinoꝝ absinthio ⁊ viti al.ac epithimã
dus est locus qui est super ypocondrijs cum oleo camomil
le succo absinthij ⁊ aloe ⁊ nisi fuerit fe. fortis dari possunt
medicine violente ad emittendum vermes sicut cordume
ni nasturtiũ ⁊ semẽ ruthe.sed nasturtiũ ꝑ se solum sufficiẽs
⁊ bibere possunt aloe.ʒ.ii.qm̃ valde valet.veruntamẽ patiẽ
tes nocumentum ⁊ laxationẽ vẽtris cum vermibus sumerẽ
debet plantaginem siccam in cibo aut succum eius in po-
tu ⁊ decoctinẽ cẽtauree. ¶ Hoc est medicamẽ bonũ si fue
rint sine febre. ℞.filicis.ʒ.ii.ʒ.nitri.ʒ.ii.sed bibẽda est tertia
ꝑs ipsiꝰ cũ aliq̃ ꝑte scamonee ⁊ tollet penitꝰ eos.Tyriaca ẽt
est danda eis nisi fuerit febris. ¶ Dixit vermes parui sũt in
vltima parte.Culares tñ gñantur ex corruptione ciboꝝ vñ
supponatur infantibus scieť de sale sed maiores clysteri-
zentur cum aqua violente salsedinis aut cum decoctione ni
tri cẽtau.⁊ mellis.aut cum decoctõe colloquin.⁊ absinthiĩ.
¶ Dixit non dz fieri clystere nisi post q̃z illinitur stomacus
cum acatia ypoquistidos aut cum sumac cum vino vt con
fortetur aut cum aneto ⁊ vino.tñ stomacus ipsoꝝ qui ꝯstri
ctionẽ inueniunt vehemẽtẽ illiniať cum luto armenico aut
romano cuz vino. ¶ Dixit scire debes ꝙ q̃zto patiens ma
gis famescit tanto maior erit punctio vermiuz eo ꝙ fame-
scent ideo debet nutriri cuilibet patiẽs vt careat ipsoꝝ pun
ctione si fuerit nociua:sed nutriri dz in tꝑe quietis añ insul-
tum punctõis anteq̃z accidat punctio. Qꝛ si cuz hoc fuerit
fluxus vẽtris aut lyenteria danda sunt nutrimẽta violenta
⁊ illiniatur venter cum illinitiõibus stipticis ꝙ si ipsoꝝ di-
gestio fuerit tarda exide excitať punctio dentur pultes ⁊ si-
milia vt velociter descendant. ¶ Dico ꝙ vermibus fiunt
morbi inter epilepsiam ⁊ famen validam q non mitigantur
⁊ difficiles erunt nisi fiat cibatio de qbus iam dictum in.c.
bolismi ⁊ saltus cordis ⁊ doloris eius ita ꝙ qñq̃ interfici-
ent. ¶ De summis dixit cibari debẽt pueri ꝓ ṽmibus cum
pulte cum dactilis.sed ad eos qui sunt in ano iuoluať lana
cum petroleone albo ⁊ supponatur. ¶ Sandasar dixit si-
gna vermium i vẽtre hñtur per febres leues erroneas de-
fectum coloris cutis ⁊ punctionem stomaci: an forte acci-
det epilepsia cum debilitate appetitus cibi tepiditate ebe-
tudine ṽtigine vomitu ⁊ solutõe vẽtris nõ hñtibꝰ modum.

¶ Hoc est medicamen misous saber emittēs lūbricos mirabile. ℞. brang. ʒ. v. cartami indi. ʒ. ij. sumātur oīa ī potu cū lacte qm̄ emittēt lūbricos finaliter. ¶ De cōplemēto ⁊ pfectōe ad vermes. ℞. fili. karābi. añ. ʒ. v. medulle seminis brāg. ʒ. v. lupinoꝝ. ʒ. vi. abrotani armenici. ʒ. x. turbith albi. ʒ. xv. salis īdi. ʒ. v. costi amari. ʒ. vij. dosis. ʒ. v. cū aqua enule recētis in quātitate. ℥. i. tm̄ ante hoc bibendū est lac recēs ꝑ triduū ieiuno stomaco. ¶ Hoc est medicamē emittēs lūbricos ꝺ eo q non pōt sustinere medicinas fortes ⁊ calidas vt febricitās aut calide cōplexionis. ℞. coriādri sicci vini cocti cōueniēter dādo ei cū vino ꝑ triduū successiue. aut distempetur nigella cū aqua collogntide recētis ⁊ illiniatur venter cū ea. ¶ Dixit si datur aq̄ mētastri in quātitate. ℥. ij. emittet lūbricos. ¶ Abugerig monachus dixit vermes generātur ex cibatōe crudoꝝ leuiū sicut frumēti ⁊ oleꝝ faseoloꝝ ⁊ cicerū ⁊ carnis crude ⁊ farine in puluere. ¶ Dixit si diuturni fuerit vermes cucurbitini eis fiet pāniculus ordinarie ⁊ laborās eis incurabilis reputaꝛ citrinus erit color macrescet corpus diminueꝛ caro manifeste: crūt vene in vētre eiꝰ quēadmodū sunt in laborāte aqua citrina. sed tūc sitis accidet insatiabilis: aꝑa in testiculis ⁊ dolores mali. verūtamē eos emittūt abrota. branck filix. lupini cābil cortex arboris celsi ⁊ arboris granati. Sed qꝺ vidi eē velocioris valoris ita ꝙ emittit nidū ipsoꝝ in toto perfecte absq₃ aliqua subuersiōe est brang tritū ⁊ cribellatū in pōdere. ʒ. x. si daꝛ mixtu₃ cū lacte qm̄ educet nidū totū ⁊ eos emittet. aut faciet migere vrinā rubeā ad modu₃ coloris scarleti. ¶ Et dixit Joānicius ī li. stomaci ꝯfert lūbricis si laborās eis vtatur hora bibitionis ipsoꝝ medicaminū fatigiū sustinet vehemēter cū motu celeri ⁊ equitatōe laboriosa ⁊ vehemēti qm̄ cōdñabile erit hoc suꝑ eductionē ⁊ emissionē ipsoꝝ. Ego quoq₃ vidi plēs de qbus emittebaꝛ lūbrici absq₃ medicamine bibito fatigio solo. ¶ Biserapiō dixit generātur lūbrici de flegmate eo ꝙ sanguis non manat in intestinis. ⁊ si emanauerit aptū esset ꝙ informarētur ex eo ꝑ vtrāq₃ colerā eo ꝙ iterficit vel ex eis nō possūt ipsi iformari. ideo in infātibus generāꝛ ⁊ ī corporibus flegmaticis. ¶ Sed vermes longi incorpaꝛ in itestinis suꝑioribus ⁊ cucurbitoni in orbo ⁊ colon tm̄ parui in recto in extremitatē eius verumtm̄ lōgi non emittunꝛ nisi cū labore ⁊ studio sed cucurbitoni emittunꝛ ꝺ seipsis ⁊ emissio ipsoꝝ significat suꝑ longos tm̄ habebit significatio generatōis lūbricoꝝ ꝑ pūctionē nauseā ⁊ torsionē sed generanꝛ ex insomneitate satietatibus nauseatiuis ⁊ nutrimētis grossis ipsis quoq₃ excitatis: pulsus debilitabiꝛ infrigidabunꝛ extremitates ac accidet stridor dentium cu₃ iectticatione labij ⁊ ascendent pluries cum vomitu. Verūtamen laborātes vermibus paruis sentient pruritū in ano: sed curenꝛ ꝑ emissionē ipsoꝝ deinde per regimen attenuatiui vt nulla fiat inde ipsoꝝ subuersio. ¶ He sunt medicine interficiētes vermes absinthiū abrota. epithimū lupini: mētastꝝ: menta: nigella: semen caulium: ⁊ nuclei persicoꝝ si cū eis emplastraꝛ vēter. Etiā myrrha: cipeꝝ: polipodium: costum amarꝝ: ciminum: cartamum cortices granati: ⁊ cāphora. Sed ad paruos succus mentastri si supponiꝛ aut decoctio pulpe collogntide aut aqua oliuaꝝ salitarum ⁊ elmori ad clysterizandum cum eis. ⁊ clystere detineri d₃ per horā vnam nisi sanatio fit per suppositionē decoctiōis absinthij verumtamē ad latos filix costum amaru₃: cortices radicis iambut brang ⁊ cambil. ¶ Hoc est medicamē emittēs vermes ⁊ cucurbitōes absq₃ nocumento. Enula premaꝛ ⁊ succus ipsiꝰ sumatur in potu. ℥. iij. qm̄ mirabilis erit. Aliud medicamē. ℞. costi amari. ʒ. iiij. nigelle. ʒ. ij. turbith. ʒ. iij. videlicet lunati filicis. ʒ. iiij. tamē sumat in potu cū lacte aut cū aceto aut cū elmori post ieiuniu₃ ⁊ famē validā. ¶ De libro significationū significant super lumbricos torsio in ventre: nausea. citrinitas coloris: terror: in somnis excitatio subitanea inde ⁊ pulsus paruus. Sed generanꝛ ex cibatōe panis grossi ⁊ infecti. ¶ Dico aut forte congregabunꝛ vermes lati in parte inferiori intestinoꝝ ⁊ in dyariam reddit colicam ⁊ iā diximus de eo in capi. ipsius.

¶ He sunt medicine vermium simplices: Abrotanū brang epithimū absinthium: lupini. cambil: panis porcinus condisium costum: nigella: nasturtium: origanū coriandrū sal nig. ⁊ rubea tinctu. ¶ De antidotario veretri dixit si cōprimiꝛ sumac in aqua ⁊ colaꝛ ⁊ bibitur emittet vermes: aut si bibitur semen portulace dico hoc erit bonū si fuerint cum caliditate. ¶ Dixit comestio alleoꝝ educit cucurbitonos: ⁊ dixit ꝙ cordumeni datū in potu in pōdere aur. i. emittet vermes. ¶ Ad vermes paruos in ano supponaꝛ oleū pentaꝺ. aut petroleon albū ⁊ melius erit ⁊ aqua portorum. ꝙ si frequēter fuerint fiat clystere cum eis. ¶ De antidotario antiquo ad eos dixit supponatur lana inuoluta in decoctione absinthij aut ī sal petroleonis. ¶ De simplicibꝰ arthemisia est mala ori ani. ¶ Menta iterficit vermes etiā lupini ⁊ ꝓprie aqua ī qua infundūtur. ¶ Mentastꝝ fluuiale interficit vermes datu₃ in potu. aut si succus eius ponitur in clysteri. ¶ Cordumeni ⁊ elkitran interficiunt vermes in ano ⁊ in vētre. ¶ Costū si suppoṅꝛ interficit vermes cucurbitonos. ¶ Semē porri ⁊ ꝓprie egyptiani sumptū emittit vermes ⁊ lūbricos. ¶ Nigella iterficit vermes. ¶ Frōdes ꝑsicoꝝ interficiūt vermes. ¶ Cortex arboris celsi trita ⁊ posita super vmbilicū interficit vermes latos. ¶ Radix filicis bibita in pōdere aur. iiij. cū aqua mellis emittit vermes cucurbitonos. ¶ Myrrha interficit vermes. ¶ Dya. cordumeni emittit vermes cucurbitonos. Oleū penta. bibitū emittit vermes. ¶ Elkitran interficit oēs spēs vermiū positu₃ in clysteri aut suppositū. ¶ Decoctio radicis arboris celsi vl' granati bibita cū aq̄ emittit vermes latos. ¶ Alleu₃ comestū emittit vermes latos ⁊ lumbricos. ¶ Nasturtiū bibitū in quātitate. ʒ. iiij. emittit v̄mes latos ⁊ lūbricos. ¶ Decoctio mentastri ⁊ folia eius bibita cum aqua mellis ⁊ sale emittunt vermes lōgos. ¶ Hymassa chuzi appellaꝛ medicamē ablach aut aylac laxat vehemēter cum itēsiōe ⁊ emittit vermes cu₃ ꝓprietate eius ⁊ est calidū ⁊ fortius medicinis alijs vermiū. ¶ Tabri ⁊ cicera ifusa in aceto per noctē vnā ⁊ ieiuno stomaco comesta nulla alia comestiōe postea facta vsq₃ ad vesperas interficiūt vermes ⁊ eos emittūt cū egestione. ¶ Et retulit mihi kimius ꝙ idem illiniri fecit nigellā super vmbilicū ⁊ inde emissi sūt lumbrici. ¶ Bim̄. decoctio cauliū nacti cū lupinis data in potu emittit vermes latos de ventre. ¶ Dixerunt chuzi ꝙ case₃ datu₃ in potu cū vino in quātitate. ʒ. ij. emittit lūbricos. ¶ Laureola educit vermes latos cum cartamo indo. ¶ Bim̄. ⁊ chuzi cartamū indū ⁊ vetustū emittit vermes latos de vētre. ¶ Chuzi petroleon nigꝝ suppositū v₃ ad vermes in ano. ¶ Bim̄. cābil educit vermes latos. ¶ Rubea emittit vermes latos. ¶ Bim̄. frondes ꝑsicoꝝ oppresse ⁊ succus eaꝝ datus in potu educit vermes latos tm̄ lūbrici ⁊ vermes licet emissi fuerint ꝑ aliquod medicamē subuertenꝛ post duos menses nisi laborans eis sūpserit in die medicaminis aut in die sequēti per dies vnctuosu₃. S₃ dubitanda est dissynteria vbi fuerit sūptu₃. ꝭ sanat medicamē lūbricoꝝ nociuu₃ lac vehemētis acetositaꝭ vt acetū lac simplr aut elmori simplr. ¶ Tm̄ polipodiu₃ fortius est ad emittendū lūbricos. ꝙ si patiens vtitur vnctuoso ac satietate nauseatiua passio subuertetur post duos mēses aut tres. ¶ Dixit clystere fieri d₃ cū medicinis occidētibus lūbricos si magnꝰ fuerit dolor ⁊ morsus in parte interiori vel inferiori ideo ꝯfert in hoc yerapigra. ¶ Dixit aut forte lumbrici moriuntur restando in ventre: ideo celeriter emitti debent qm̄ si putrefiunt ex eis ascēdet vapor ad cerebꝝ nociuꝰ ei valde ꝭ aloe eos emittit. ¶ Qꝫ si lumbrici aut vermes lati descenderint ⁊ pruritum patieꝛ inde anus an forte laborans eis per digitum alique₃ ipsoru₃ emittit clystere erit magis conueniens ꝙ ipsis emissis vtatur patiens in cibo caulibus corrigiola minori ⁊ blitis. ¶ Dico ꝙ oliue salite elmori ⁊ cappa. quolibet die ante cibum sumpta ꝓhibent ꝙ non subuertanꝛ. Et similiter facit oleu₃ datu₃ in potu ante cibū. ¶ Dixit ꝙ aqua ruthe emittet vermes ⁊ decoctio eius si facta fuerit cum oleo. ¶ Coriandrum siccū si bibitur cum vino cocto emittit vermes longos. ¶ Nigella illinita cum aceto super vmbilicu₃ emittet lumbricos. ¶ Bim̄. dixit ꝙ aqua portulace bibita emittit vermes latos. ¶ Filaha eruca emittit vermes. ¶ Dixerunt chuzi ꝙ polipodiu₃ maius. i. geheda cum proprietate quam habet emittet vermes latos. ⁊ dixit ꝙ medicamē qꝺ dicitur chadangi bonu₃ ē ad emittēdu₃ lumbricos. ¶ Bimasuy hymassa dixerunt ꝙ nasturtiu₃ tritu₃ in quātitate. ʒ. v. datum in potu cum aqua calida emittit vermes longos latos cum proprietate sua. ¶ Hoc est regimen pro eo qui non diligit sumere medicamen indigentia vtatur ⁊ fatigio vehementer deinde comedat cicera infusa in vino. sed hoc vtatur pluries qualibet die in quantitate. ʒ. i. emittet v̄mes.

¶ Dico ꝙ vnctuosum generat vermes ideo vtatur laborans eis in suo vnctuoso oleo nucum. etiam vtatur fatigio ⁊ puluere corticum granati in quātitate. ʒ. x. in potu cum aq̄ calida data post eum aut aqua sumac cocti post fatigium in potu vtatur aut semie porroꝝ cū aq̄ aut succo ruthe aut cimio trito i puluē cū aq̄ cal'a. ¶ Sescar. dixit penidie gn̄ant vermes. tn̄ oleū iterficit v̄mes. ¶ Chuzi succ⁹ mirti dat⁹ in potu in quātitate. ʒ. ij. finaliter eos emittit. Etiam cicera infusa in aceto forti ⁊ ieiuno stomaco comesta. ¶ De li. faik cōpilato de libro Aaron. Aqua fabaꝝ emittit vermes lōgos. ¶ Dixit. G. ꝙ species pedis columbe. i. sing. que ē vehemētioris amaritudinis sumpta in potu in pondere au. i5. cū nasturtio aut cum cordumeni emittit vermes latos. ¶ Absinthium per se solum coctum aut cum rizo ⁊ bibitum cum melle interficit vermes qui appellantur ascarides. ¶ Dya. portulaca si copiose comeditur emittet vermes. ¶ Poliū. i. gebola dixit badigorius ꝓprie hoc minus facit. Oleum coctū cum rutha ⁊ datum in potu in quantitate. ʒ. ix. calidum vermes emittit. ¶ Dya. omne nasturtium emittit lumbricos q sunt in vētre. ¶ Dya. nasturtiū emittit v̄mes latos. ¶ Decoctio ysopi. i. assa cū melle emittit vermes lōgos. ¶ Dya. succus semperuiue in potu datus emittit vermes longos. ¶ Dya. cubebe cū proprietate sua emittūt vermes longos ⁊ latos. ¶ Coriandrum siccum datū in potu cum vino cocto emittit vermes lōgos. ¶ Semen cauliū egypti interficit vermes cum proprietate sua. ¶ Carui cum proprietate emittit vermes latos. ¶ Bimmasuy myrrha interficit vermes. ¶ Dixit Galienus succus mente in potu cum aceto emittit vermes longos. ¶ Dyascorides nux inda vetusta emittit vermes latos. ¶ Bimasuy radix filicis data in potu aur. pō. quattuor cum aqua mellis emittit vermes latos: etiam mixta cum dauik tribus ellebori aut scamonee erit vtilior tamen sumens ipsam debet se preaptare cum comestione alleorum. ¶ Dixit Galienus si bibitur in quātitate aur. pon. quattuor cum aqua mellis illud idem facit ac interficit fetum similiter ⁊ hoc non est mirum ei ex amaritudine ei⁹ habita in se stipticitate modica. ¶ Rutha ebullita cū oleo ⁊ bibita emittit vermes. ¶ Dya. sitarig. i. assag. datum in potu cum radice vitis albe educit vermes. ¶ Paulus succus mentastri datus in potu cū melle ⁊ sale emittit omnes species vermium. ¶ Dya. succus mentastri interficit vermes datus in potu aut posit⁹ in clysteri. ¶ Dya. cordumeni datum in potu cum aqua emittit vermes latos. ¶ Dya. Galie. calcantū mixtum cum melle ⁊ sumptum in quantitate. ʒ. ij. interficit vermes latos. ¶ Dya. cortex radicis granati cocta si apozima eius daſ in potu iterficit vermes latos. ¶ Dya. cortex radicis granati cocta cū vino si apozima eius datur in potu ꝯstipat vermes in ventre ⁊ vermes latos. ¶ Bim. si ponitur in clysteri interficit vermes. ¶ Dyascor. nigella emplastrata super vmbilicum trita cum aqua emittit vermes longos. Nigella interficit vermes in potu data aut posita in emplastro. ¶ Dyasco. abrotanum fortius est ad interficiendum vermes. ¶ Dyasco. cortex arboris celsi cocta si apozima daſ in potu emittit vermes latos. ¶ Dyasco. Galienus: lupinoꝝ farina mixta cum melle ⁊ sumpta in potu interficit lumbricos. ¶ Dyasco. ⁊ si comedatur similiter non sunt decepti aut apozima ipsorum bibiſ. ¶ Dixit Ga. illud idē faciunt si sumuntur cum melle aut cum aceto temperato cum aqua si emplastretur cum eis. ¶ Alleum comestum emittit vermes latos. ¶ Dyascorides oleum pentadact. bibitum emittit vermes. Rami arboris persicorum ⁊ frondes ipsorum interficiunt vermes emplastrati super vmbilicū. ¶ Galienus dixit Bimasuy frondes persicorum si teruntur ⁊ succus eoꝝ bibitur emittunt lūbricos ⁊ vermes latos. ¶ Malua parua que girat cum sole si bibitur fructus eius cum vino ⁊ ysopo. i. zuffa. ⁊ nasturtio interficit vermes.

¶ Paulus dixit Bimasuy hoc medicamē interficit vermes latos. Cordumeni in aureorum pondere duoꝝ datum in potu cum aqua abrotani in quātitate. ʒ. iij. aut cum aqua in qua infunduntur lupini aut costum in aur. pondere duorum cum his succis ⁊ oleum penta. in au. pondere duoꝝ aut aqua corticis radicum granati arboris cocta aut sumatur aqua caulis napti aut aq̄ portulace similiter cū. ʒ. v. nasturtij triti au. ponde. ij. ysopi. i. zuffe aut aqua mentastri siluestris in quantitate. ʒ. iiij. cum aur. pondere. ij. ysopi idest assa triti ⁊ cribellati. Aut aqua ruthe in quantitate. ʒ. iiij. cū. ℥. ij. mellis quoniam conferunt. Emittit quoque v̄mes latos si laborans eis vehementi indigentia vtitur postea partē vnam panis calidi comedet cum rotul'. i. mellis dactilorum. ¶ Ad vermes paruos in ano hec valent. Elleborus: condisiū: stafisagria. sal petroleonis: ⁊ absinthium aut cum aqua fumiterre data aut cū alijs rebus amaris. sed si supponiſ oleum viride sufficiens erit tamen si decoquitur oleū cū aliquo predictorum ⁊ cum eo supponitur bombax. ¶ Ad lumbricos si fuerit in ventre inferiori fiat clystere cum aliquo interficiente v̄mes.

¶ De libris attributis. Gali. de signis dant signa lūbricorum superabundans comestio: extenuatio corporis ⁊ debilitas eius ⁊ inuentio morsus durabilis super stomacum: ⁊ huiusmodi sunt signa vermium latoꝝ sed rotundorum incorporatio maior erit in iuuenibus q̄ senioribus ⁊ cum eis accidet pūctio in intestinis ⁊ tortio fortis cū nausea ad modum rei ascendentis ad os stomaci dum voluntarius fiet vomitus cum citrinitate coloris ⁊ macie corporis an forte eis laborans cogiſ ad iacendū sup vētrē ex vehemēti indigētia an forte sentietur motio sub manu an forte emittētur cū vomitu ⁊ egestione. an forte accidunt ex violentia doloris sincopis ⁊ alteratio mentis. ¶ Absque auctore fiūt vermes longi ex satietatibus nauseatiuis sed in itestinis gracilibus tamen in intestinis grossis lati vermes sed emittentur lati si clystere fiat cū aqua ⁊ sale. verūtamen comestio allei eos emittit. ¶ De perfectiōe ⁊ cōplemento pro eo qui non potest sumere medicinas fortes calidas sumat in potu semen coriandri mixtum cū vino cocto per triduum. ¶ Dico teratur nigella cum aqua colloquintide recentis aut cum apozimate eius ⁊ cum ea illinatur vmbilicus ⁊ venter. ¶ Dixit Galienus in libro megategni. lūbrici non emittuntur a corpore nisi interficiantur. Et sufficiens erit ad interficiendum eos absinthium. verūtamen vermes lati indigent medicinis fortioribus absinthio sicut filice ⁊ his similibus. ¶ De morbo ⁊ accident. vermes generātur in intestinis. ¶ Hoc est medicamen educēs lūbricos de antidotario saburi mediocē. ℞. brang. filicis cābil: lupinoꝝ: turbith: absinthij ana partē conuenientē dosis. ʒ. v. cum. ℥. ij. lactis recentis datis ante medicaminis sumptionē tamen medicamen dandū ē cū. ℥. ij. aque abrotani. ¶ Judeus dixit nux inda putrida data in potu emittit vermes latos cū nido toto. ¶ De tyriaca ad cesarē rubiā piscis est ⁊ educit v̄mes latos. ¶ De epi. dixit vermes generantur in tempore comestionis fructuū ꝓprie tamen generantur ex comestione rei comeste: ⁊ tribus modis fiunt primus modus est ad modū vermiū aceti sed incorporantur penes anū. secunda species est ad modū serpentis ⁊ sunt lūbrici rotundi ⁊ longi ⁊ grossi sed incorporātur in itestinis gracilibus. tertia ē ad modū seis cucurbite ⁊ vermes sunt lati sed incorporantur in grossis. ¶ Dixit ꝙ in maiori parte motio ipsorū fit in ano in autūno sed in fine diei post cenam.

¶ De libro signorū attributo Galieno dixit. accidit laborāti vermibus latis superabundans comestio macies corporis: debilitas morsus sup stomacū penes vacuitatē ei⁹ a cibo ac penes potū aque. ¶ Sed erunt quidā ipsorum latorum habentes longitudinē triū cubitorū. sed rotundorum incorporatio maior erit in infantibus q̄ in senibus ⁊ erunt magis cū febribus calidis ⁊ longis tamen laborans eis patietur punctionē in intestinis ⁊ ventre ⁊ tortionē validam dum peruenerit ad vomendum ⁊ si vomet sentiendo aliquid ascēdere ad os stomaci cogetur manum iponere gutturi ad emittendum eos diminuetur appetitus cibi preerit citrinitas coloris ⁊ condominabitur macies an forte cum eis erit tussis sicca ⁊ nausea. an forte dolor erit inquantum accidit sincopis ⁊ dormitio super ventrem cum stridore dē tium cum spasmo febre acuta valde infrigidatione extremitatum ⁊ dolore ⁊ sudore frigido. ac tacta parte inferiore vētris inuenietur quasi res dura sub manu: aut mouebitur ⁊ cum hoc excitabitur tortio vehemens: sed magis emittuntur per vomitum si febris fuerit vehementior tamen penes mitigationē eius emittentur per inferiora verumtamen accident frenesis accidentia. Sed distinguitur inter ea ꝙ laborantes eis dolendo ventrē iacebunt tunc in dispositione ipsa super ventre alterata mēte ipsorū in hora vna post aliā retinendo in memoria quod factum fuerit in se. ¶ Et si lumbrici in febre emittuntur mortui significant sup mortem patientis tamen si absque febre emittunſ viui cum san

guine horribile erit. verumtamen si patiens egerit lumbri
cos viuos significatio habebitur super sanitatem virtuo-
sam. ¶ Sed si per vomitum eos eijcit humores mali erunt
in suo stomaco. Et summarie lumbrici generaliter in febri-
bus sunt mali tamen viui meliores sunt in significatiõe mor
tuis: ꝙ si violentia morbi mortui emittuntur dubitandum
est super patientem. verumtamen si in declinatione signum
erit bonum. Et summarie lumbrici quotiens emittuntur si-
gnificant super debilitatem saluo in tempore declinationis
quoniam tunc significat super virtuosam naturam. ¶ He-
dragius de vermibus accidit yleos sed medicinatur per po-
tum nasturtij albi cum vino potenti. Sed vinum solum con
fert eidem morbo valde tamen ad vermes paruos in ano
supponatur petroleon album. ¶ Dicit ꝙ lumbrici genera-
ti in ventre inferunt dolorem stomaci: erroneum appetitũ
cibi: subeth alterationem: vigiliam febrem: ⁊ stridorem dẽ-
tium. ¶ Abugerig dixit ꝙ lumbrici generãtur ex sumptio-
ne rerum leuiũ ad modum frumenti fabarum ⁊ faseolorũ
leuium ⁊ ex assumptiõe carnis asinine ⁊ puluere farine. Or
si cum diuturnitate fuerit patiens fiet ad modum ydropici
accidentibus eidem siti insatiabili ⁊ apostematibus in inte
stinis cum doloribus malis tamen eos emittit aqua in qua
infunduntur abrotanum: brang: turbith: lupini cambil ⁊ cor
tex arboris celsi. Sed vidi velocioris vtilitatis esse brang.
tritum ⁊ cribellatum datum in potu in quantitate. ʒ. x. cum
preaptatione potus lactis recentis quoniam emittet totũ
nidum vermium latorum aut vrinam faciet rubeam ad mo
dum scarleti. ¶ Abugerig elkitran. i. pix liquida emittet lũ-
bricos sumptum in potu aut positum in clysteri aut illini-
tione. ¶ De medicinis inuentis. Recipe lupinorum absin-
thij nigelle equaliter ⁊ distemperando ea cum felle vacci-
no fac illinitionem cum eis super ventrem quoniam emit-
tunt lumbricos ⁊ fetum similiter. ¶ Filogoꝛ. dixit ꝙ pulsus
penes dolorem fit debilis an forte ex violentia doloris pe
nitus deficiet. vnde patiens cadendo spasmatur distorquẽ
do ad modum epileptici ex violentia doloris accidentibus
ei oscitatõe ⁊ alteratõe mẽtis: an forte emittũt eos ꝑ vomitũ
aut per egestum. Ipsi tamen accidunt ex corruptione ege-
stionis ⁊ ablutione facta eis cum aqua post cibum pluries.
Dixit ꝙ eos emittit vnctio facta super dorsum ⁊ ventrem
⁊ vmbilicum cum elki. tamen eos occidit metrid. cum pul-
te. similiter tyriaca eos occidit caules lupini ⁊ cicera infusa
in aceto per noctem vnam si sumuntur mane ieiuno stoma-
co abstinentia cibi facta. post eos vsq; ad diem interficient
vermes in ventre. ¶ Tabri Binserapion dixerunt mate-
ria ex qua generantur lumbrici est flegma cum viscositate
sed de sanguine non fiunt vermes etiam de vtraq; colera
non erit animal quia interficiunt omne animal. etiam scire
debes ꝙ lumbrici generantur inferius in corporibus gros-
sis pauce colere rubee ⁊ ipsis qui copiose male vtuntur
cibarijs superabundantibus grossis ac frigidis frequen-
ter ex mala digestione continue sistente exinde in eis. Sed
agentes vermes sunt caliditas ⁊ putrefactio: tamen ipsi sũt
longi lati ⁊ parui. si longi generantur in intestinis gracili-
bus: lati in orbo ⁊ colon ⁊ parui. similes vermibus aceti in
intestino recto. ¶ De capitulo generationis vermium di-
xit in intestinis superioribus ex inuolutione ipsorũ in late-
ribus ipsorum retinetur humiditas ex qua putrefacta fiunt
vermes longi. Sed in intestinis grossis eo ꝙ humiditates
viscose in eis sunt magis ex spatiositate ⁊ frigiditate ipso-
rũ ⁊ ex colera ad intestina manante cũ debilis venerit ad
ea vermes fient pluries quoniã ex abundante materia plu
res vermes fiunt non in quantitate modica: ideo generatio
vermiũ latorũ erit peior cũ generentur ex materia super-
abundãtiori. sed in intestino recto eo ꝙ ad eum transitus ⁊
humiditas substantie applicantis in eo erit modica. ideo
fiunt vermes paruuli valde. verũtamen vermes incorpo-
rantur exinde: quoniã non dimittit natura materiã aptam
esse ad generandum ex ea animal neq; ad incorporandum
illud. lũbrici etiã lati ⁊ paruuli etiã velociter dinoscentur
quoniã si fuerint omnino aliqui ipsorũ in egestiõe educen
tur tamen paruuli ex paruitate ipsorũ eo ꝙ sunt attinentes
ano. non possunt adire in intestinis. sed longi eo ꝙ sunt ma
gni ⁊ modici morando longe ab ano adherebunt intestinis
tamen eo ꝙ per spatiũ longi temporis aliqui ipsorũ non
emittunt dinoscendi sunt per signa videlicet per punctio-
nẽ nauseã ⁊ torsionẽ. sed he in hac dispositione non sunt suf
ficientes quoniã erunt absq; vermibus. tamen si ante hoc
regimen fuerit cũ angustia malũ ⁊ cũ vigilia accidet pun-
ctio ⁊ nausea penes famẽ. ⁊ significatio habetur ꝙ ipsi pe
nes necessitatẽ ad nutrimentũ sugendo quod ibidẽ fuerit
pungunt ⁊ coguntur ad molestandũ. verũtamen quotiens
magnificatur nocumentũ ipsorũ deficiet pulsus aut fiet spis
sus ⁊ paruus ⁊ ĩfrigidabitur superficies corporis ⁊ frendẽt
dentes ⁊ strident ⁊ infestabit̃ anhelitus abundanter an for
te ascendet per vomitũ sed vermes paruuli sentientur cũ
pruritu in ano. ¶ De cura lũbricorũ sũmarie si fuerit ex ma
teria humida ⁊ viscosa procede cũ medicinis attenuatiuis
⁊ desiccatiuis ⁊ amaris ⁊ nutrimentis habentibus in se ab-
stersione ⁊ lenificationẽ vẽtris: quoniã hec eos interficiunt
ac ipsi interfecti emittunt̃ omnino. Sed eos interficit etiã
absinthiũ abrotanũ epithimũ menta lupinum mentastrum.
Cordumeni semen porri ⁊ proprie egyptiani nigella ⁊ fron-
des persicorum in emplastro posite aut date in potu: yso-
pus. i. assa: ciperũ: polipodiũ: radix liliorũ decoctio corticis
granati: aqua salicũ costũ myrrha ciminũ cãphora: cortex
radicis arboris celsi. tamen ad vermes paruos in ano fiat
clystere etiã succus mentastri si ponit̃ in clysteri ⁊ ad vmes
latos elmori ⁊ decoctio absinthij brãg. ⁊ cãbil eos emittũt
absq; aliquo nocumento. etiã si cõprimatur enula ⁊ succus
ipsius detur in potu in quantitate. ℥. iij. emittet eos. ¶ Hoc
est medicamen educens lũbricos. ℞. costi. amari. ʒ. iij. nigel
le. ʒ. ij. brang. excoria. ʒ. iij. cum lacte aut cũ succo radicũ fi-
licis. ʒ. iiij. turbith. ʒ. x. dosis. ʒ. iiij. cũ lacte aut cũ succo radi.
aut cũ elmori secuta pri⁹ dieta ꝑ diẽ vnũ. ¶ Dico coq̃tur in
oleo viridi ⁊ ad paruulos vermes supponatur de eo ⁊ non
erit opportunũ eis aliud. Et si supponatur oleũ pentadact.
aut oleũ sisaminũ aut oleũ nucleorum persicorũ: qm̃ oia bo
na sunt ⁊ vtilia. ¶ De mẽbris dolenti. dixit ꝙ lũbrici nõ ge
nerantur nisi in intestinis. ¶ De lib. Alex. laborãs lũbricis
patietur vigiliã vehementẽ modicã digestionẽ appeten-
do cibariũ multũ ⁊ modicũ ac balneũ valde. Sed inueniet
tortionem vehementẽ ac aliquando color eius deficiet ali-
quando reuertetur ⁊ rubescet: an forte suscitabitur in facie
eius rubedo coloris quandoq; pulsus eius erit tenuis ⁊ an
helitus fetens ꝟ cogẽte negocio vehemẽter frẽdẽt dẽtes ⁊
sudor erit frigidus cum anhelitu vehementi. ꝙ si cũ hoc fue
rit febris capparis cum aceto melonibus ⁊ carnib⁹ colum-
barũ cura erit vtilis huic morbo. ꝙ nisi fuerit cũ febre fiat
cura cum rebus amaris vt cum succo absinthij ⁊ similibus
⁊ maxime vtilitatis erunt si sumuntur post fatigium vehe-
mens ⁊ indigentiam lubricatiua vt aqua ⁊ oleũ aut succus
portulace in quantitate rotul. ij. post fatigium quoniam ex-
inde emittentur. Extimatur ꝙ farina lupinorum distempe-
rata cum felle vaccino illinita pluries super vmbilicũ hũc
morbum sanat. Etiam oleũ pentadacti. interficit vermes,
latos etiam copiosa comestio nucũ interficit vermes latos
sed ieiuno stomaco fieri debet etiã decoctio cordumeni yso
pi. i. zuffa: ⁊ abrotanũ conferunt sed mentastrũ menta ⁊ endi
uia amara ciminũ nigella si cũ eis illinitur vmbilicus eos
emittent. Etiã radix cucu. asinini eos emittet in potu data
aut posita in emplastro sed debet sumi syrupus pomorum.
ꝙ si decoquitur coriandrum siccũ cũ vino ⁊ datur in potu
emittit vermes. etiam elkitran eos emittet positum in cly-
steri aut illinitione. Etiam alleum abundanter comestum
eos interficit.

¶ De amphorismorũ dixit vermes graciles generantur ꝓ-
prie in inferioribus intestinis grossis sed hoc erit quotiens
non digeritur nutrimentum bene ⁊ in corpore erit calidi-
tas cum hoc quoniam manifestum hoc erit in vermibus ꝙ
non digeritur nutrimentum eius. Sed lumbrici rotundi ⁊
magni generantur in superioribus intestinis. an forte ascen
dent ad stomacum tamen lumbrici magis generantur in
pueris quam alij vermes tamen vermes lati modicum ge
rantur in ĩfantibus ⁊ hec species longior est omnibus alijs
⁊ pluries extenduntur in omnibus intestinis.

¶ Capitulum ſeptimum: cuius rubrice ſunt.

LL De octauo ca. miamir. dixit morbi ani difficilis ſanatiōis ſunt qm̄ ſuba per eum tranſit ⁊ eſt copioſi ſenſus ēt medicine non poſſunt apponi eidē. etiā idiget ſtipticis. nec poteſt ſuſtinere ea quoniā eū moleſtat cū ſtipticitate ipſoꝝ ac ipſe ex violentia ſenſus eius affligitur vehementer ideo vtiliora vere efficiunt eideʒ medicamina ex mineris lotis facta. ¶ Hoc eſt medicamen ꝯferens inferioribus. ℞. ceruſe litargiri añ. par. v. thuris alumis ſciſſi añ. p. iij. croci aur. pon. ʒ. olei ro. ⁊ vini ad modū ſufficientē. ſed hec medicamina ſunt ipſi⁹: vnctuoſitas lane: medulla oſſiū ceruoꝝ acatia oleū ro. corona regia papauer: opiū vitellū oui plātago ⁊ tutia. ¶ Aliud medicamen. ℞. roſa. tutie lote: ceruſe: plumbi. litargiri loti ana par. i. croci tertiā ptis vnius vitelli oui aſſi par. i. olei ro. ptē ſufficientem: ſed fiat vnguentum bonū ad mitigandum dolorem in ano ⁊ pruritum in vtroqʒ.

HH LL ¶ Aliud bonū ad fiſſurā ⁊ dolorē. ℞. adipis anatis cere thuris. medulle oſſium ceruoꝝ. ſeminis roſa. tutie cadamie: lote ceruſe plumbi loti vnctuoſitatis: lane ſuccide: endiuie ſolatri: olei roſa. ¶ Aliud. ℞. lactis opij ⁊ vitelli oui partē conuenientē ⁊ fac de eis illinitionem quoniam bona erit. ¶ Dico ad fiſſuram hoc eſt medicamen vtile valde. ℞. vnctoſitatis lane medulle oſſiuʒ vituli adipis caude amidi loti adipis anatis aut galline ana partem conuenientem fiat continue de eis vnctio ⁊ cum ceruſa plumbi quoniam eſt vtile corpus adipum ⁊ pinguedinum.

GG ¶ Ad egreſſionē ani. ℞. fructus tamariſci: galle ceruſe: acatie: ypoquiſtidos: corticis pini thuris ⁊ myrrhe. ana par. cōuenietē terant ⁊ inde fiat puluis ſubtiliſſime ⁊ aſpergat ſuper anum poſtea lauetur cum vino ſtiptico.

¶ De inuerſando ano cū medicamine. ℞. pip. baurac par. i. ⁊ terendo ea ſuppone quoniam exinde inuerſabitur anus. ¶ Aut. ℞. ſtafiſagrie nitri: fellis taurini ſucci panis porcini: mellis ana partem conuenienteʒ terantur ⁊ ſupponātur. ¶ Aut. ℞. ſtafiſagrie baurac ana par. cōuenientē terātur cum melle ⁊ inuoluatur in eis lana ⁊ ſupponatur quoniam prouocabit egeſtuʒ ⁊ inuerſabitur anus. ¶ Dico ꝙ quando inuerſatur liga eum cum filo ſirici firmo ⁊ dimittendus eſt per horam duʒ inflabitur. deinde ſoluendus eſt ⁊ poteris de eo tunc exequi voluntatem eius tñ hec medicamina aperiunt orificia venaꝝ emorroydaꝝ incluſaꝝ verumtamē iuerſatio ani facta per ciatū ē ſalubrior ⁊ melior. ¶ Dixit. G. accidit ex eis ꝙ anus egrediet durāte eminentia dū curabit cū medicinis q̄ excitabunt cōuenientes ſunt ei.

AA ¶ De. iij. ca. li. humoꝝ ipſi quoꝝ venaꝝ orificia in inferioribus aperiunt nō patient pleureſim pipſoniam corroſionē manuū heriſipillā formicā cū puſtulis puis: corroſionē cutis ſcabiem impetigines leprā cancros ⁊ ſilia. Et ſi curātur cū inconuenienti ordine hec eis accident ⁊ peribūt niſi ideʒ humor frequenter euacuetur ab eis ſecutis purgatione corporis ac bonitate regimis. ¶ De. vi. cap. ampho. emorroydas ſananti antiquas ſi nō ipſaꝝ vna relicta fuerit a q̄ ſolita fiat purgatio indubiū erit exinde fieri maniā melācoliaʒ ptiſim dolorē epatis ⁊ alios morbos melācolie: ſicut ē ſcabies excoriata: cancer alopitia ⁊ ſimilia ⁊ ydrops: ſi ipſe ſanguis melācolicus q egredi ſolebat a corpore non emittitur ⁊ ex eo non purgatur epar fiat per dies aꝑa durū cum opilatione ⁊ corruptiōe cōplexiōis. Sed ptiſis fiet repleto corpore de ipſo ſanguine an forte epar expellit ex repletiōe ei⁹ ſanguinē ad pulmonē cū copia abundanti vnde corrumpētur vene eius ex repletione vehementi ipſaꝝ: ideo derelinquenda eſt vna emorroyda qua purgat epar ꝓprie ſi fuerit antique cū hoc cōuerſuʒ ſit in vſuʒ. ¶ Dixit Galie. impoſſibile eſt ꝙ fiant emorroydes abſqʒ apertione orificiorū venarū i ano ex ſupabūdātia ſanguis ⁊ groſſitudine eius per ſanguinē expellit epar feces melie. ¶ Dico iō euitādū ē totū illud qd̄ gn̄at ſilēm ſanguinē. ⁊ euacuatio huius humoris nigri minutio ac regimē gn̄ans ſanguinē tenuē ⁊ modicum exequenda eſt. ¶ De morte veloci dixit in quo fuerint emorroyde ⁊ in genu fuerint puſtule ſuperabundantes morietur in die. xxx.

KK ¶ De ſūmis meg. dixit in corpe ani neruoꝝ ſenſus modica ps ē i muſculo videlʒ q ſup anū ē iō vlcera in hoc muſculo accñtia difficilis ſanatiōis ſūt qm̄ nō indigēt dſiccatōe forti ex ſupflua ſiccitate ipſius cū ſit neruoſus etiā non medicinas ſuſtinet deſiccationis fortis ex ſuperfluo ſenſu ipſius ¶ De. v. capit. de vtili. mēbroꝝ dixit muſculus q coadunat extremitates ani ad ꝓhibendū ſtercus locatus eſt ſuper eū per latitudinē ad coadunandū ⁊ cōſtringendū extremitatē inteſtini recti condominabiliter.

BB ¶ Dico in fiſtulis accidentibus in ano fallacia erit magna qm̄ muſculus incidet in toto penes ligationē ⁊ impoſſibile erit hoc laborāti retinere egeſtū. ¶ Dixit in tractatu ꝑmo muſculi mot⁹. muſcul⁹ q ē ſup anū mouet ſeipʒ ⁊ coadunat in ano ad modū laq̄oꝝ i burſa q os ipſi⁹ aperiūt ⁊ claudūt. Et dixit i tractatu ſcd̄o plies itēſa fit iciſio muſculi q ē ſup anū ac egerunt ſupfluitates nō volūtarie. ¶ Dico vbi dicit intenſa erit ſignificat ꝙ hoc nō accidet in maiori pte niſi inciſio eius fuerit valde intenſa.

AA ¶ Ad emorroydas comprimant cornua recentia ⁊ in aqua ipſorum inuoluatur lana ⁊ ponatur ſuper emorroydas frequenter ⁊ tollet eas omnino ac ſi fricatur bene cum ea celeriter tollet eas: ⁊ ſignificatio habetur de hoc per verrucas. ¶ De tertio capitulo libri ſexti epidimie apertio venarum orificiorum ani aſſecurat de pleureſi peripleumonia corroſione deſipientia puſtulis: excoriatione cutis: ⁊ morbis diuerſis cum corpora purgentur per eam ſicut mundificatur mulier per menſtrua tamen ſi cuʒ intenſione fit corrumpit complexioneʒ ⁊ inflat leuiter corpus. ¶ De quinto ca. libri ſexti. dixit apertio venarum ani ſi ſanguis inde effuſus fuerit niger euacuat coleram nigram. Dixit vidi plures pati maniā retētio in eis ipſo ſanguie niſi emorroyde aperiantur aut ſumatur medicamen laxans coleram nigraʒ. ¶ Dixit ideo debet extimari ꝙ corpus purgatur per ipſum ſanguinem ſi ſanguis fuerit niger de melancolia tamen non in qualibet diſpōne erit niger quoniam quandoque erit ruffus ⁊ tunc erit ſanguis bonus ex repletione corporis ſi fuerit in principio. verumtamen ſi ſuperuenerit ruffus poſt nigrum euacuatio nigri fuit in primo. deinde ex apertione orificiorum venarum ſuperuenit ruffus niſi ante hoc ipſa orificia conſtringantur etiam hoc fieri poteſt quando ſanguis eſt in corpore abundans ⁊ quando ſanguis influit in ipſis venis non ꝙ natura impellat eum ad eas ad vtilitatem corporis. dico ꝙ ſi fuerit ruffus ⁊ debilitatur inde corpus tunc ſanguis ipſe egreditur abſque voluntate ⁊ expulſione nature vnde incidendus eſt ſtatim. ¶ De tractatu primo de aere ⁊ regione: dixit emorroyde accidunt de colera nigra magis ſed de flegmate minus. ¶ Dico ego vidi emorroydas que ſūt in ano diuerſos modos habere valde. Sed admirande erant ille ſimiles ampullis que fiunt in piſcibus. ¶ Judeus ſi ligaueris emorroydas conſiderare debes ꝙ natura ſit lenis quoniam ſiccitas generat apoſtema ⁊ dolorem vehementem ꝙ ſi dolor ipſarum efficitur vehemens emplaſtra cum porris ⁊ butyro fumigando cum bdellio ⁊ adipe gibbi camelli ſi dolor fuerit ex ligatione aut ex inciſione ꝙ ſi laſſus efficitur anus ſedere debet patiens in aqua cucumi. ¶ Dixit pillule bdellij incidunt ſanguinem emorroydarum valde calamus aromaticus bonus eſt eis ſi fluxus ventris fuerit cum eis. ſed ſi cum eis fuerit ſaltus cordis procede cum dyacurcume ⁊ dyamuſco: quoniam illud erit ex ſuperabundantia ſanguinis qui emittitur exinde. ¶ Abſqʒ auctore hoc eſt expertū ad emorroydas. ℞. cucumeres cappis ⁊ frāgēdo eos frica cū eis ip̄as emorroydas bis aut ter. ⁊ inde delētur oīno. ¶ Aliud. ℞. radicum iambut: radicum capparis: radicum cucumeris aſinini: radic. colloquintide: vitis nigre ana par. i. terantur cribellentur ⁊ infundantur per triduum in aqua porroꝝ deinde diſtēperentur cū oleo perſicoꝝ ⁊ inde fiāt

suppositoria ad modū glandiū ⁊ supponantur quolibet die
quoniā desiccabunt emor. Sed cū fuerint desiccate vngen
de sunt cum butyro vetusto quoniā cadent ⁊ sanabuntur.
¶ Aaron pluries super emorroydas spargendū est kalki-
dion. Sed ipsis vstis pluries mitigatur eaꝝ dolor cum sisa
mo vsto ⁊ illinitione olei ro. Dixit vnge cū oleo ⁊ super illā
pone de ypratello viridi trito.i.osmē per dies ⁊ incidentur.
licet mitigandus est dolor cum porris elixis ⁊ fumigatione
facta cum adipe gibbi cameli ⁊ bdellio ⁊ similibus. ¶ De
libro faick confert emorroydis ipsorum: quorum color fa-
ciei assimilaſ squāma ferri distēperata cū alijs rebus ⁊ val
de confert. Sed cōponi debet cū myrabolanis nigris bdel
lio limatura plumbi infusa in aceto ⁊ seminibus. īfundatur
squāma ferri in aceto per hebdomadas deide assenſ vehe
menter deinde bene ⁊ subtiliter teratur. deinde distempe-
retur cū melle aut butyro vaccino. deinde. ℞. squāme fer-
ri trite partē.i. myrabolanorum nigroꝝ absq3 nucleis belli
ricoꝝ embli.ana par.i.liquiri.partē.i.dosis aur. pon.ij.cum
℥.i. vini cocti lymphati.

hh LL ¶ Paulus: ad fixurā confert ani ⁊ testiculoruʒ fissure resina
assa ⁊ trita cū oleo ro. dū fiet viscosum ac mixta cuʒ vitello
oui ⁊ opio. ¶ Hoc est medicamen ad confortandum anuʒ
⁊ conterendū acuitateʒ doloris. ℞. cadimie vste rosarum
frondiū ipsoꝝ ana partē.i. fiat inde puluis ad spargendum
super eā. Et ad modulos qui fiunt in his locis ponantur su
per eis lenitiua cū vino ⁊ oleo.

AA ¶ Dico dixit ꝙ ad moꝝ ⁊ verrucas medicine que attrahūt
cū violentia ea incidunt ⁊ que putrefaciunt eas mortificāt
sed appropriatur cure ipsoꝝ succus cucu.asini. cū sale posi
tus super eas aut ficus imature cum aceto nitro ⁊ farina. ⁊
illinitio fiat cū lacte ficus aut cum lacte titimali. ꝙ si fuerit
pustula q̄ res incipit magnificari cinis vitis cū aceto in em
plastro ⁊ cinis corticis salicis prohibent ꝙ non crescat.

hh LL ¶ Ad fissurā cū inflatione dolore ⁊ caliditate. dixit infunda
tur cerotū in oleo rosa. cū succo solatri. deinde cōponatur
cū cerusa ⁊ opio ⁊ albugine oui ⁊ bene discutientur dū fiet
vnguentū ⁊ vngatur super eā frigide.

AA ¶ Sed quidā iudeus spargebat super emorroydas diabar-
dic ⁊ inde calefiebat laborans eis. deinde sanus effectus
erat penitus. Sed si ipse fuerint interiores inuersandus est
anus ⁊ spargendus est super eas de eo. ¶ Sed ad doloreʒ
vehementem ex incisione emorroydaruʒ. ℞. dyaquilon cō
fecti cuʒ oleo rosa. partē.i. croci opij: vini cocti par. modi-
caʒ ⁊ terantur equaliter ⁊ cum eis fiat emplastruʒ. ¶ Aut
℞. coronā regiā: camomillaʒ anetum ⁊ mentastrū ⁊ coquē
do ea cum vino tere ea cum mica panis dum fiat empla-
struʒ lene ⁊ cum eo emplastretur. ¶ Dico procede in cali-
ditate cum succo solatri ⁊ vnguento ceruse ⁊ opio ⁊ simili-
bus. Sed in eis in quibus non fuerit caliditas neq3 ardor
procede cū mucillagine seminis lini: fenugr. adipe ⁊ gūmis
calidis cuʒ succo porroꝝ ⁊ cepaꝝ mixto cuʒ butyro. ¶ Di-
xit emorroydaꝝ sunt quedā d̄ quibus manat sanguis que-
dā de quibus non manat: sed appellantur cece eo ꝙ nō ma
nat eis san. sed si voluerit emanandus est sanguis de eis. ēt
emanatio ipsaꝝ de quibus sanguis solebat manare si inten
sa fuerit constringaſ. ¶ Dico mundificat emorroydas mo
derate si recipis spinā egyptianā.i. omgailā cucumeres asi-
ninos sitarig gallā ⁊ anetum ⁊ decoquis ea in aqua ⁊ apo-
ʒimate sedere patiens per dies dū consumuntur ⁊ mortifi-
cabuntur. ¶ Dico statim ꝙ patiens egreditur de ipso apo
ʒimate spargendū est super eas de galla ⁊ sale armoniaco
⁊ reuertantur in ipso apoʒimate dū consumuntur ⁊ vrātur
finaliter deinde emplastretur cū aliquo mollificatiuo ⁊ ca
dent. ꝙ si inde excitatur dolor mitigandus est cū mitigati-
uis iuxta ꝙ prediximus. ¶ Dico ꝙ hec decoctio bona erit
ad illud. ℞. fructuum sauine cortices thuris extremitates
tamarisci: panē porcinū: cipeꝝ: cornu spine: ⁊ coquendo ea
in aqua fac ꝙ sedeat patiēs in apoʒimate frequentur. Sed
ipso egrediente aquā spargendū est super eas de galla cuʒ
sale armoniaco ac expectans tribus horis iterato ingredia
tur aquā dū mortificenſ ⁊ tollanſ cū instrumento aut em-
plastrenſ cū butyro ⁊ porris dū cadent per se.

hh LL ¶ Sed magnum iuuamentū datur dolori ⁊ apati in ano si
caules elixi fuerint leniter ⁊ mixti cū butyro emplastretur
super eam. Aut si decoquatur camomilla caules semen li-
ni: fenugre. anetum: ac mixta cuʒ butyro emplastreſ sup eā.

¶ Absq3 auctore hoc confert fixure in ano. ℞. picis adi-
pis caprini olei sisamini ana par.i. misceantur ⁊ supponan-
tur quoniā mirabiliter confert. ¶ Sed mitigātur dolores
⁊ apostemata eius si sedet patiens in oleo sisamino tepide
inquantū ponitur anus in eo quoniā mitigabuntur tamen
confert apostemati ⁊ tumori si vue passe absq3 nucleis cuʒ
adipe equaliter teruntur ⁊ super ea ponuntur.

AA ¶ Sed fumigia emorroydaꝝ species duas habent vʒ vna
ad desiccandū sicut eū radicibus capparis radici. collogn.
fructus sauine ⁊ similibus. Alia species ad mitigādū dolo-
rē sicut cū bdellio adipe gibbi cameli ⁊ similibus.

hh LL ¶ Ad apostema ⁊ dolorē in ano. coquatur farina fabaꝝ in
modico succo porroꝝ: butyro vaccino ⁊ modico oleo rosa.
dū incorporenſ ⁊ fiat inde illinitio ⁊ adhesio tepide. ¶ Si-
mon dixit in cura tenasmon. si vehementior efficitur dolor
ani calefactio fiat cū oleo tepido ⁊ fumigium fiat cū cappa
ris ⁊ adipe gibbi cameli. dico confirmatur ex hoc ꝙ fumi-
giū cū bdellio adipe gibbi cameli ⁊ capparis operatur ad
mitigandū dolorē. ꝙ si cum oleo tepido calefactus fuerit
anus inflatus mitigabitur eius dolor.

AA ¶ Simon precipe ꝙ inuersetur anus ⁊ ligentur emorroyde.
Dixit ⁊ sedeat patiēs in aqua corticū granatoꝝ qm̄ ꝓhibet
ne infletur anus eius de incisione siue de ligatiōe. ⁊ facit ad
vehementē dolorē calefactio cū oleo tepido.

hh ¶ Ad apostema ani dixit hoc bonum esse. coquatur corona
regia cum apoʒimate ⁊ misceatur cuʒ oleo ro. ⁊ ponatur in
emplastro aut emplastreſ cū porris coctis cū butyro vacci
no aut emplastretur cū vitello oui calido.

LL ¶ Dico omnes res que non pungunt si tepide ponuntur su
per anum perforatum: aut de quo inciditur fistula mitigant
dolorem. ꝙ si in ano fuerit punctio vehemens emplastra-
tio fiat cum vitello oui elixo calido. ¶ Hoc est medicamē
mirabile ad mitiganduʒ dolorem ani. ℞. adipis anatis gū-
mi fisticorum: corone regie elixe in vino ana partem.i. terā-
tur insimul ⁊ cum eis fiat emplastrum. ¶ Hoc est vnguen-
tum ad dolorem ani inflati aut si emorroyde sint incise ⁊ in-
de fuerit inflatus. ℞. litargiri amidi ana.ʒ.viij. ceruse.ʒ.ij.
cere.℥.iij. butyri.℥.ij. adipis anatis.℥.ij. olei sisamini quan-
titatem sufficientem ⁊ de his fiat vnguentum mirabile.
¶ Or si videris eum inflari vehementer coque cortices
granatorum cum vino cocto optime. deinde distemperan
do ipsos cum oleo ro. cum eis fac emplastrum ⁊ maximi iu-
uamenti emorroydaꝝ est squāma.

hh ¶ De libro summarum dixit accidit pressio ex apostemate
calido in ano ⁊ ex egressione eius quando inflatur ⁊ nō po-
test reuerti nisi cum calefactione ⁊ emorroydis ⁊ fixura. Di
xit vti potest ad apostema calidum solatro oleo ro. ⁊ simi-
libus. ¶ Sed ad fixuram vnguento ceruse ⁊ potu nastur.
tamen si fuerit ex emorroydis vti potes potu squāme ferri
decocte in aqua seminuʒ trifera parua pillulis bdellij ⁊ em
plastretur anus cum bdellio ⁊ adipe gibbi cameli. sed vta-
tur cibario confecto cum rizo iulep ⁊ rebus vnctuosis. ꝙ
nisi contulerint incidende sunt.

AA ¶ Bimmasuy dixit fiunt emorroydes ex sanguine melanco
lico ⁊ abundantia nutrimentorum melancolicorum sicut
melaniarum lenticularum nimacksud dactiloruʒ casei: car
nium vaccinarum lactis ⁊ butyri ⁊ superabundantia dul-
cium. Dixit. ideo cauenda sunt huiusmodi nutrimenta. sed
sumende sunt he pillule in hebdomada bis quoniam mira
biles sunt. ℞. myrabola. nigr. kebu. belli. ana.ʒ.v. seis porri
napti.ʒ.v. gentiane romane.ʒ.iiij. bdellij iudaici.ʒ.x. serapi-
ni.ʒ.iij. infundatur bdellium ⁊ serapinum in aqua porroruʒ
colata per diem ⁊ noctem. deinde terantur bene cum medi
cinis ⁊ fiant inde pillule ad modum cicerum dosis fiat.ʒ.iij
⁊ vnctio fiat cum oleo muscilino oleo nucum oleo nucleo-
ruʒ persicorū. sed inter dies vtatur trifera parua ⁊ fumigio
isto. ℞. radicis capparis radi. colloquintide seminis porro
rū nasturtij babilo. bdellij aʒulei ana par. conueni. infunda
tur bdelliū cū aqua porroꝝ deinde admisceātur ⁊ inde fiāt
pastilli ad modū auellane ⁊ cū eis fiat fumigiū sed vti dʒ in
suis cibarijs porris: ciceribus: nucibus ⁊ in potu vino vetu
sto ⁊ penes dolorem emplastro porrorum napti elixorum
⁊ distemperatorum cuʒ butyro. ¶ Ad incidendum sangui
nem emorroydaleʒ. ℞. succi barbe yrcine balaustie thuris
ana.ʒ.i. terantur bene ⁊ inuoluatur lana in eis ⁊ supponaſ.
¶ De electionibus Joanni. ad emorroydas ex parte denſ

in potu galbani sicci.ʒ.ij.cum aqua quoniam sanabunt eas
ꝙ si datur in potu ter in quantitate illa non subuertentur
penitus in eo. ¶ Hoc est electuarium ad emorroydas de
electionibus Ioanni.ad mitigandum dolorem ⁊ sanandū
corpus.℞.dadi partē.ij.galange partē.iij.misceantur post
cribellationē cuȝ sirico ⁊ distēperenť cuȝ melle dispumato
dosis fiat.ʒ.ij.cū aqua calida.Sȝ rorari debēt anteq̄ȝ distē-
perenť cū melle cū quantitate qnte partis medicaminis cū
butyro vaccino. ¶ Electuarium alkindi ad emorroydas
scd̄m cōpositionē eius.℞.myrabolanoꝝ nigr. kebu.añ. ꝑ.
ij.cicute partē.i.bdellij boni ⁊ clari nigelle ȝuffare corticis
radicis capparis aromatū yere ameos añ.partē.ȝ. terātur
⁊ rorenť cum oleo percopoꝝ.deinde distēperētur cū melle
claro bene dosis quolibet die cum ceruisia dactiloꝝ. ʒ.iiij.
quoniā perfecte valēt. ¶ De tractatu secundo de questio-
nibus epidimie dixit cui itēsus fuerit fluxus sāguinis emor
roidaꝝ color cutis ipsoꝝ in albū conuertitur aut in citrinū
aut in plūbinū qm̄ scd̄m distinctionē qualitatis sanguinis
condominabiť color.si flegma in album conuertitur color
⁊ si colera efficitur citrinus ⁊ si nigra inde plumbinus.

ꝺꝺ ¶ Oribasius. Hoc est vnguentū ad apostema calidūȝ acci
dens in ano.℞.croci opij ana.ʒ.i.vitelli oui assi valde i mo
dica quantitate inquantum potest incorporari cum aqua.

LL ¶ Filogorius de libro paruo.hoc est vnguentū maximi iu-
uamenti ad dolorē ani.℞.vitellum oui assi ⁊ terendo cum
cū vino stiptico admisce cum cera ⁊ oleo rosaceo ⁊ repona
tur aut coquatur panis cum aqua ⁊ cū eo fiat emplastrum
cum vitello oui elixi cum oleo rosa. admixtis bene ⁊ vtatur
eo dixit in hac. descriptione est medicamē ꝯferens passio-
nibus ani cum caliditate qd̄ est maximi iuuamenti.dixit ⁊ il
liniať cū adipe anatino.dico hoc dȝ fieri si fuerit caliditas.

ꝺꝺ AA ¶ Sed ad apostemata que sunt ex emorroydis ⁊ similibus:
cepe ⁊ porris elixis ⁊ camomilla valēt tñ confert eis emplꝫ
corone regie camomille se.lini ⁊ olei camomille.

AA LL ¶ Ad dolorē ex emorroydis bulliāt dentes allei.xij.aut.iij.
excoriati in oleo se.lini ⁊ cum fiat vnctio. ¶ Dico hoc est li
cinium quod supponendū est ad doloreȝ emorroydaꝝ.℞.
bdellij aȝulei adipis gallinaꝝ:adipis gibbi cameli: seminis
porroꝝ ꝯuenienter ⁊ fiat inde scieť ⁊ supponatur.ēt ꝯferunt
cepe elixe ⁊ mixte cū butyro aut cū oleo.⁊ vnctio fiat cū olō
ꝑcopoꝝ aut oleo seminis lini.hec oia mitigant dolorē.

LL ¶ De cōplemento ⁊ perfectione.hoc est medicamē mirabi-
le ad mitigādum dolorē.Coquatur corona regia cuȝ.vino
cocto ⁊ admisceať cum vitello oui elixi ⁊ farina frumenti ⁊
fiat emplastruȝ cuȝ eis. ¶ De cōplemento bimasuy de mū
dificatiuis que mitigāt dolorē ani.Coquatur corona regia
dum liquefiet deinde admisceatur cum vitello oui ⁊ fari-
na fenugr.seminis lini ⁊ farina fabaꝝ ⁊ violis ad emplastrā
duȝ locuȝ cuȝ eis inflatuȝ.

AA ¶ Teodosius de eo qd̄ incidit sanguinē emorroydalē perfe
cte.Trifera parua mixta cum pte.i.squāme ferri infuse i ace
to ꝑ hebdomadas añ hoc ⁊ trite dari debēt quolibet die
in quātitate aur.pon.ij.Sed squāma ferri infundi dȝ in ace
to per hebdomadas.deide coleť acetuȝ ab ea ⁊ admisceať
cū bdellio donec dissoluať.deinde terať cuȝ liquefict nō ha
bendo partē. ¶ De qnto.c.de archagenisio.hi sunt trocisci
ad incidēduȝ sanguinē emorroydaleȝ.℞.vtriusq̄ȝ arsenici
añ.par.i.calcis viue par.i.acatie par.i. teranť in aceto ꝑ.xl.
dies ⁊ inde fiāt trocisci ⁊ illinitio fiat cū eis penes necessita
tē. ¶ Dico dicit iste ꝙ acutū medicamen ꝓhibet fluxū san
guinis ⁊ ita ē qm̄ vrit locū.℞.colcotar acatie corticis gra-
nati:aloe ceruse:calcāti:teranť ⁊ inde fiant trocisci ⁊ fiat cū
eis illinitio soluť in aceto. ¶ Retulit mihi vnus ꝙ nō inci-
diť sanguis emorroydalis intēse manatōis i quo nō opanť
medicine nisi per squāmā ferri ⁊ sessionē factā in aquis sti-
pticis in qbus coquiť vtrūq̄ȝ arsenicuȝ cuȝ calce viua qm̄
sunt mirabiles.ēt aqua balnei vitreoli ⁊ aluminis ⁊ aqua fa
broꝝ bona est valde. ¶ Bynserapion tres modi emorroy-
daꝝ sunt quedā longe similes apibus ⁊ appellanť longe ēt
late similes rotunde ⁊ alie similes moris ꝫ deterior spēs est
ꝓma ēt deterior ē qd̄ de eis attinēs erit veretro qm̄ qñ do
let retineť vrina.Sȝ emorroydes posteriores minoris ma-
litie sunt ⁊ silr que erunt extra sellā aut ꝓpinque eis leuio-
res erunt tñ interiores peiores sunt sed q̄ ipsaꝝ cece appel
lanť de qbus nō fluit aliqd oino aperiri debēt qm̄ ipse do-
lorē inferunt. vñ emisso sanguine ab eis mitigať dolor pe-
nitus.Sed aperiunť cuȝ illinitione facta cum succo panis
porcini aut succo simili.Sed ad mitigāduȝ dolorē detur in
potu myrabolani nigri frixi cū butyro vaccino myrabolani
ꝯditi aut aqua porroꝝ in q̄ntitate.℥.ij.data cuȝ.ʒ.ij. olei nu-
cū.⁊ similr pillule bdellij ⁊ trifera parua. ¶ Etiā hoc medi
camē.℞.myrabo.nigros frixos cuȝ butyro vaccino semen
feni.⁊ terēdo ea insimul misce cū eis nasturtiuȝ ad modum
oium dosis q̄libet die aur. pō.ij.cū vino lymphato. ¶ Aut
℞.squāme ferri trite ⁊ cribellate.ʒ.ij.nastur.albi.ʒ.ij. infun
danť in.℥. tribus aque porri ⁊.ʒ.ij.olei nucum ⁊ fiat empla-
strū sup locum porris tritis frixis cū butyro ⁊ fumigent infe
riora cuȝ radice papa.cappa.se.porroꝝ radice collognide
ifusa in aq̄ porroꝝ desiccata postea. ¶ Sȝ hʒ fumigiū ipas
tollit oino.℞.radi.cap.frondium oleādri radicis spine q̄ di
ciť arma q̄ appellatur habmabrub radi.lilij anacardi ana
ꝑ.i.teranť oia ⁊ roreñť cum oleo yesim.⁊ fiāt inde pastilli ad
modum auellane quilibet ipsoꝝ in pon.ʒ.i. ⁊ in vsu fiant pe
nes necessitatē super stercus cameli cōbustum absq̄ȝ fumo
⁊ flāma pastillo vno posito in fumigio cum emboto mane
⁊ alio sero pluries dum tollanť ad votum. ¶ He sunt pillu
le retinētes sanguinē emorroydalē myrab.℞. mirabola. ni
groꝝ belliri.cōditoꝝ emblicoꝝ in lacte añ.ʒ.v. vitreoli.ʒ.ij.
bdel.ʒ.ij.dissoluanť cum aq̄ porri ⁊ fiant inde pillule. ¶ Di
xit fumigium frequēs factum cum anacardo eas cadē facit
⁊ silr cum bdellio sed mitigať dolor si sedet patiens in cer-
uisia sed si laboriosus fuerit dolor mitigať cum oleo ꝑcopo
rum aut oleo facto de nucleis persicoꝝ ⁊ mitigabitur mira
biliter. ¶ Dixit si excitať in itestino recto apostema cuȝ ex-
tensione vehemēti clystere fiat cum oleo sisamino tepefa-
cto ⁊ retineať per horā qm̄ dissoluet apostema ⁊ mitigabit
dolorē mirabiliť ⁊ sedere debet in decoctiōe radicum mal
uauisci:camomille:seminis lini qm̄ inde dissolueť apostema
⁊ mitigabiť dolor.ꝙ si accidit apostema inflāmatum ⁊ cali
dum emplastrandum est cum solatro oleo ros.⁊ vitello oui.

ꝺꝺ ¶ Dixit galla qñ decoquiť efficiť inde emplastꝝ violentum
ad apostema ⁊ eminētiā in sella.sed decoqui debet in aqua
si volueris ꝙ sit debilis stipticitaꝫ aut cum vino stiptico si
volueris ꝙ sit forť stipticitaꝫ. ¶ Qr si in sella accidit squir
ros.℞.adipis anseri.croci vitelli oui olei ro.ana par. cōue
nientē ⁊ eis vtendum est. ¶ Qr si diuturna fuerit passio cō
pone cum eis bdellium aut vnguentum mucillaginum ꝙ si
eminēs fuerit sella ⁊ in ea fuerint vlcera. ℞.plumbi vsti ce-
ruse:sanguinis draconis rosa.añ.par.ꝯuenientē teranť ⁊ di
stēperenť cum oleo roſ.sed sedere debet patiens postea in
aqua cucumi. ¶ Ad fissurā absq̄ȝ caliditate hoc ē medica-
men bonum ⁊ efficax.℞.medullā tibie vaccine picē naua-
lē liquidā equaliter liquefiāt ⁊ supponanť aut cum eis vn-
ctio fiat quoniā est mirabile ⁊ expertum. Sed cum calidita
te si fuerit.℞.cerusam medullā tibie vaccine oleuȝ roſ. cru
dum cerā ⁊ litargirium.

AA ¶ Hoc est electuarium ad emorroydas.℞. cimini infusi in
aceto per vnā diē ⁊ noctē ⁊ assi myrabo. nigroꝝ assoꝝ cum
butyro:seminis lini equaliter ⁊ dentur in potu per triduuȝ.
¶ Dico squāma que est cum seminibus auget fluxum san-
guinis emorroydalis ⁊ hoc sequitur cum condominentur
semina attenuatiua sanguinis. ¶ He sunt vnctiones ad mi
tigādum dolorem emorroydaꝝ bone ⁊ perfecte.℞.℥.i. olei
nucleoꝝ percopoꝝ ⁊ dissoluēdo in eo sigie liquide.ʒ.i.bdel-
lij.ʒ.ij.cum eis fac vnctionē. ¶ Misic hoc est medicamen
bonum ad mitigandum dolorē emorroydaꝝ.℞. bdellij le-
uis medulle tibie vaccine medulle nucleoꝝ percopoꝝ sigie
ana par.conuenientē terantur dūmodo fiant ad modū vn
guenti boni ⁊ dissoluātur cum oleo percopoꝝ ⁊ cum eo fiat
vnctio. ¶ Sabur hoc est licinium ad retinendum sangui-
nē de ano manantē.℞.thuris opij myrrhe croci añ.par. cō
uenientē.teranť ⁊ distēperenť cum aq̄ plātaginis ⁊ suppo-
nať. ¶ Aliud.℞.myrrhe acatie gūmi seis iusqami teranť
cum felle taurino.⁊ ide fiat pastillus ad modū glādis ⁊ sup
ponať sed violentū est ad inuersandū anum vñ moderate
eo vtatur. ¶ Obes.hoc est medicamen ad prouocandum
sanguinem mitigando dolorem emorroyda.℞. pulpe col-
loquintide.ʒ.iij. amig. amara.ʒ.iiij. fiat inde licinium lon-
gum deinde supponatur in ano.ꝙ si inde excitatur acuitas
supponatur oleum rosa.per horā ⁊ mutentur inde vȝ licini
um vt acutius sit ⁊ sanguis emittatur post qnq̄ȝ horas sup-
posito in qualibȝ hora vno licinio. ¶ Hoc est liciniū ad ir-

cidendũ ſanguinẽ. ℞. karabe arſenici rubei acatie fructus tamariſ. añ. ʒ. i. aluminis ſciſi opij añ. dauik. ij. ſan. dra. ʒ. i. terantur ⁊ inde fiat licimũ bonũ ⁊ perfectum. ❡ De. c. iiij. medicinarũ particulariũ dixit medicine apientis habent, nãm groſſam acutam ⁊ ereaꝫ tamẽ non perficiunt in acuitate ꝙ cõburant v. g. in ſimili actu deſiccatiuo iparuꝫ eſt ciclamen vel panis porcinus ẽt alleũ cepe fel taurinũ ſuba oleoꝝ aromatũ ſuba olei lilioꝝ ⁊ camomille maioris. huiuſmodi ꝗqꝫ oia aperiũt orificia emorroydalia. ❡ De. vi. c. ampho. dixit emorroyde ex cã ſupabundantis ſangui. aut ex groſſitudine eius aut ex vtraqꝫ cã ſimul fiũt dico expertus ſum ⁊ inueni ſuperabundanter fieri in copioſis corporibus groſſi ſan.

BB ❡ Dico dictũ. g. in motu muſculi ꝙ accidit ex cã fiſtula egõ non voluntarie ƀ incidit totus muſculus aut in maiori parte eius vñ deficiet aut debilitabitur coadunatio ipſius qm̃ ipſe muſculus locat per latitudinẽ nõ per longitudinẽ vñ ſi eſſet a ſella bñ ſequit in ligatiõe ipſius ꝙ incidat totus muſculus aut maior ps ipſius tu quoqꝫ cognoſcẽdo hec ꝯſpeculari debes percipiendo patienti ad coadunandũ ſellã ei⁹ ⁊ regrendo locũ eius motus. Or ſi fiſtula proximior fuerit ano ⁊ poſt euꝫ in coadunãdo patiẽs ſellã ei⁹ moueant corpora multa ligatio nõ erit ei. Sꝫ ſi fuerit ſuꝑ terminũ motus aut poſt ſe in ligatõe erit irritatio actus huius muſculi oino vñ expedit ꝯſiderare vtrum poſſibile ſit ꝙ ſequatur an nõ.

LL DD ❡ Dico expertus ſum inueniendo nil vtilius fieri in dolore ani apoſtemate eius excitatio de ſe poſt ligationem ⁊ inciſionẽ emorroydarũ minutione facta in baſilica qm̃ eſt apoſtema calidũ vnde mitigabitur ſtatim. Sed empl'm fieri dꝫ lenificatiuũ ⁊ diſſolutiuũ ac ſi apoſtema fuerit in vltimitate caliditatis frigidũ ibi excitabit dolorem vehementẽ ſed cõueniens erit ſeſſio in aqua calida qm̃ mirabilis eſt in mitigatione doloris ani inflati etiã cepe cũ butyro vñ emiſſo ſanguine mitigatur dolor ⁊ ſanatur iuxta modũ magnitudinis doloris ⁊ violẽtie ipſius magnitudinis core ⁊ longã retentionẽ patientis ⁊ diminutione facta. verũtamen minutio ſãguinis ſtatim facta mitigabit doloreꝫ aut alleuiabit eũ. Sꝫ poſt minutionẽ vtendũ eſt calefactione facta cũ aqua calida ⁊ emplaſtratiõe. ❡ De li. ſignoꝝ dixit inflatur anus aut ex fiſſura aut ex emorroydis opilatis orificijs ipſarum ⁊ inflantur ⁊ indureſcunt ⁊ violenter efficit dolor ipſaꝝ. ❡ Dico minutio magnum dat iuuamentum ſi fiat ad opilationeꝫ ipſoꝝ orificioꝝ venarum. ſed ſignificatur ſuper hoc per repletionẽ corporis ⁊ operationẽ nutrimentoꝝ melancolicoruꝫ. verũtamen minutio in vtraqꝫ diſpoſitione conueniens erit tamen in fiſſura minoris iuuamenti erit.

AA LL ❡ De li. electo cõpilato de expimẽtꝭ fiat fumigiũ cũ tamariſco ter qm̃ ide emorroyde deſiccate ꝯſumũt: ⁊ cadẽt ex ꝑte.

DD ❡ De primo capi. ſũmaꝝ megateg. dixit incidit ſanguinem emorroydalẽ appoſitio vẽtoſaꝝ ſuper ventrẽ. ❡ Dico minutio baſilice incidit ſanguinẽ ⁊ mitigat dolorẽ ⁊ apoſtema in ano. ❡ Hoc eſt emplaſtrum bonum. ℞. bdellij lenia adipis anatis: farine ſeminis lini fenugre. medulle oſſiũ vaccinaꝝ ana partẽ conuenientẽ ſed diſſoluatur bdelliũ in lacte ⁊ in emplaſtro ponatur tamẽ ꝯfert valde vnctio cũ ceroto adipis gallinaꝝ ⁊ anatis qm̃ efficaciter mitigat dolorem ⁊ mirabiliter. Aut emplaſtretur cũ granis pentadact. niſi fuerit caliditas aut ligetur ſuper ea cauda.

AA ❡ Dico vidi mora ex ſanguine fetulẽto. ſed curari debẽt mora egredientia per minutionẽ. deinde per laxationẽ humoris nigri factã pluries. deide per poſitioneꝫ kalkindion factã ſuper ea ſi fuerint extenta aut cõcaua. aut liganda ſunt ſi fuerint eminentia ſuper ipſis inciſis ponatur ſuper locuꝫ vitreolũ ⁊ emplaſtretur cũ locis attinentibus ei cũ butyro nec excitet cũ inciſione facta i neruoſo mẽbro. ❡ Dico ꝓcede ad curandũ euꝫ qui debilitatus eſt ex fluxu ſanguinis emorroydalis valde cuius pulſus factus ẽ paruus cũ opio in minori parte ac vt non deficiat reſidua pars ipſius virtutis in primo calefaciendus eſt ⁊ nutricandus.

DD ❡ Jude. ſi in ano ex emorroydis accidit apoſtema magnuꝫ duꝫ inuerſabitur anus emplaſtratio fiat cũ porris elixis cũ adipe vaccino aut butyro ⁊ ſimilibus ipſo die ⁊ attenuandum eſt nutrimentum eius.

AA ❡ Dixit pillule bdellij incidunt ſanguinem emorroydalẽ ac ſi vẽter ipſius fuerit lenis. dragea de calamo aramatico cõfert. ꝙ ſi ex ſuperabundanti emiſſione ſanguinis accidit aſma ⁊ ſtrictio anhelitus da de dyacurcume. ſed ſi ſaltus cordis da de diamuſco. ❡ Dico pluries confirmatũ eſt ꝙ dolor ex emorroydis cecis que aperiri debẽt ideo dixit ſuppone ciclamen eo ꝙ apiet eas. ❡ Dico ſi videris corp⁹ vſualiter generare huiuſmodi humorẽ conueniens magis erit ſi aperiuntur in ea fiſtule ptiſis. Sinautẽ laxandũ eſt de ipſo humore nigro poſt minutionẽ dũ ſanguis effuſus de emorroydis fuerit niger ⁊ confert vnde ſubtiliato ſanguine ac rahefacto incidatur tamen incidit eũ efficaciter colcatar calcantũ alumen ſi terunt ⁊ ſupponunt aut ſi patiens ſedet in aqua ipſoꝝ. ꝙ ſi cũ intenſitate emittitur non eſt ponenduꝫ niſi calkindion acutum ita dixit in ca. vi. catageniſij. ❡ De medicina antiqua dixit emorroyde fiũt ex groſſitudine ſanguinis ⁊ ex frequenti comeſtione carniũ vaccinaꝝ leporinaꝝ piſciũ caſei melamenaꝝ lenticulaꝝ micakſud dactilorum ⁊ diuerſaꝝ ſpecieꝝ dulcedinis vnde cauenda ſũt hec omnia. ❡ Dico cõmuniter qui cõqueritur emorroydas pati fac ꝙ oſtendat tibi egeſtionẽ eius. ꝙ ſi fuerit abundans emiſſio forte erũt in inteſtinis eius vlcera. verũtamen quidã conqueſtus eſt illud pati cũqꝫ perſcrutatus ſum totum negociũ ipſius cognoui ꝙ in eo erat vlceratio antiqua ac clyſterizatus cũ clyſteri vtriuſqꝫ arſenici conualuit.

BB ❡ Or ſi volueris ligare fiſtulã conſidera ⁊ illa que ſtatiꝫ nõ penetrat ⁊ in qua nõ continuabitur cũ digito nõ eſt dubitãda quoniã de muſculo non incidetur niſi modica quãtitas vnde cũ volueris fiſtulã aliqꝫ ligare ligatio fiat cũ filo torto ad moduꝫ fili piſcatoꝝ. qꝺ niſi affuerit fiat cũ chorda cithare ⁊ bona erit. ⁊ cauenda eſt ſi fuerit ꝓcul in qua opor tuna erit ligatio fiet in medio multe carnis etiã facta ligatione primo die noli ſtringere ſed ſeq uenda eſt ſeſſio patiẽtis in aqua calida ⁊ emplaſtratio mollificatiua ex abundãtia olei ante hoc fiat ⁊ ne accidat poſt patiẽti ſpaſmus. Or ſi videris aliqua mala accidentia fieri diſſolue ligationem. Sinautẽ quolibet die dõec deficiet. ❡ Dico auctorita. G. in tractatu ſecundo de motu muſculi in maiori parte ſi intẽſa inciſio fit in hoc muſculo ſuꝑfluitates egredient abſqꝫ volũtate ſignificat ꝙ ligatio penitus cadit in parte muſculi. vñ ſi inciſio fit valde copioſa erit emiſſio egeſtionis non voluntaria. ſed modica reſidua pars muſculi ſequet actum ſuũ ⁊ illud accidens non erit. Etiã habetur ſignificatio ſil'r de eo quod diximus ante q: hic muſculus nõ habet ꝓceſſum in latitudine corporis multe ꝓfunditatis ac fiſtula nõ cadit niſi extra eũ. vñ ipſa ligata inciditur muſculus in toto in latitudine corporis. quare dictũ. G. ſi intẽſa ſit inciſio muſculi eſt in lõgitudine non in latitudine. ⁊ habet ſignificatio huius qm̃ quando aliquis ligat hunc muſculũ videbit cuꝫ attrahere anũ ad ſurſum vehemẽter cum hoc ſit accidens eius quoniã hic muſculus creatus eſt ibi ad conferenduꝫ ⁊ claudendũ anũ ⁊ ad eleuandũ qñ egredit. vnde hoc ſignificat ꝙ ſũmus actus eius eſt ſuꝑ fiſtulã ſed eã contabeſcere faciunt dũ ſanabit pillule bdellij. ℞. myra. kebulo. belli. embli. ana par. i. ſquãme ferri aur. pon. ʒ. bdellij ꝑ. ij. terantur ⁊ fiant inde pillule ⁊ operentur.

LL ❡ Ad pruritum in ano vnctio fiat cum aceto mixto cũ oleo roſa. ac ventoſetur radix caude.

AA ❡ Dico de colera nigra cõſiderare debes in ſanguine emorroydali ⁊ dum erit niger ⁊ groſſus dimittẽdus eſt ſed ſi fuerit ruffus retinendus eſt ſtatiꝫ. Generant emorroyde in cõplexionibus in quibus generatur ſuperabundans melancolia quas ſi volueris corrigerẽ corrigantur cũ in frigidatione humectatione ⁊ laxatione nigre.

BB ❡ Dico ꝙ ſi videris fluxũ ſanguinis de fiſtula manifeſta incidat. deinde ipone ſuꝑ eã vitreolum tritũ cũ calce ⁊ cõſolidabit. ⁊ ſimil'r ſi orificia ipſius fuerit manifeſta an forte erit moꝝ cõcauum vñ cura eius fiat cũ medicinis cõbuſtiuis cũ ſcief ⁊ alijs mixtis cũ ſtipticis ⁊ inde conſolidabunt orificia ipſaꝝ. Sed ipſa aperiant cum rebus acutis q̃ deſiccãt ſicut ẽ ſuccus cepaꝝ mel anacardinũ ⁊ ſimilia aperiẽtia celeriter. ❡ De li. ſignoꝝ de qualibet fiſtula ⁊ ꝓprie in ſella ſi ipſa fuerit penetrãs equalis qꝺ emittit modicũ erit ƀ ſi fuerit ſicca multaꝝ deriuationũ correcta iuxta q̃titatẽ deriuationũ erit abũdãtia illius qꝺ emittit inde. ẽt diuerſitas coloꝝ ipſius erit iuxta modum diuerſoꝝ locorum.

AA ❡ De antidotario antiquo hoc peſſariũ ad ſupponendum ad emorroydas. ℞. thuris ſang. draco. acatie galle imature antimonij opij añ. par. ꝯuenientẽ terant ⁊ fiant inde ſcief cum aqua cornoꝝ ⁊ ſupponat per totã noctẽ.

BB ¶ De experimentis maraſ. in fistula ani nisi fuerit penetrās
ponendum est medicamen acutũ deinde butyꝝ deinde vn
guentum nigrũ dum sanabitur. sed si penetrās fuerit de ea
emittetur stercus ⁊ vētositas ⁊ indigebit ligatione. qꝫ si ori
ficia ipsius fuerint plura liga partes ipsorum ad partes di-
missa carne indurata sed liganda est si ꝓpinqua fuerit ano.
sin autem dimittenda est ⁊ curanda ⁊ sanabitur.

DD ¶ Sabur hoc est vnguentum ceruse ad fissuram. ℞. ceroti
ʒ.i. ceruse. ʒ.ß. litargiri. ʒ.i.ß. cadim. argenti. ʒ.i.ß. draganti. ʒ.ß.
medulle tibie vaccine. ʒ.i. albuginis oui. ʒ.i omnia distēpe-
rentur insimul ⁊ mirabile erit. Paulus cum eo pone dragā
tum amidũ ⁊ albuginē oui. ¶ Dico iuxta quod composui.
℞. ceroti cum oleo rosarum crudo. ʒ.i. amidi draganti ana
ʒ.ij. ceruse. ʒ. quattuor albuginis oui. ʒ.ß. terantur ⁊ mirabi-
le erit vnguentum. ¶ Sed ad fissuram si fuerit sicca ⁊ dura
⁊ dolens fiat vnctio cũ vitello oui medulla tibie vaccine
cera oleo sisamino ami. ⁊ draganto.

AA ¶ De particularib⁹. G. cepe supposita apiunt orificia emor
roidalia. Lac ficus mirabile est in hoc. si supponatur.

BB ¶ Dixit. G. in .ix. capitulo qꝫ in fistulis ⁊ ꝓprie in illis que sũt
in ano cessat desudatio ac includuntur ⁊ constringunt dũ
existimantur sanari. sed repleto corpore resudabunt.

KK ¶ Dixit. G. qꝫ tutia quando lauatur erit vehementioris de-
siccationis q̃ aliud medicamen desiccatiuũ absq̃ pũctio-
ne. ideo vtilis est vlceribus in ano testiculis ⁊ pectine eo qꝫ
desiccat valde absq̃ punctione. ¶ Dico qꝫ hoc poni dꝫ cũ
vnguento ceruse cũ cadimia ⁊ erit in vltima bonitate.

AA ¶ Hal. fel ⁊ ꝓprie taurinũ si supponitur prouocabit sangui
nem emorroidalē. sed vtilius fel erit in quo erit rubedo. co
loris. ¶ Athuriscus butyꝝ mitigat dolorē emorroidalem.

DD ¶ Dy. sordities coadunata super parietē balnei si illinitur
cum ea bona erit ad fixurā in ano. ¶ Liciũ bonũ est fixure
in ano ⁊ ad discoriationem eius.

AA ¶ Aqua clara cineris ficus ⁊ glandis si in clysteri ponit̃ ad
sanguinis emorroidalis fluxũ ꝯfert si fuerit antiqua. ¶ Di
co qꝫ hec est cõbustiua sed conferunt sciet̃ facta cum calce
viua colcotar ere viridi ⁊ vtroq̃ arsenico. Sꝫ ad antiquũ
morbũ ⁊ diuturnũ operari. debent cepe metipse videlicet
longe. ⁊ ruffe quoniā acutiores erunt sed infundant̃ in olo
⁊ supponantur in ano ⁊ aperient orificia emorroidarum.
¶ Aloe mixtum cũ vino cocto si illinitur suꝑ emorroidas
eminentes ⁊ fissurā que est in ano eas sanabit ⁊ incidet flu-
xum sanguinis de eis. ¶ Corona regia mixta cum vino co
cto ⁊ vitello oui mitigat dolorem emorroidarum ⁊ apo-
stematis ani calidi ⁊ quandoq̃ miscēda est cũ sanguine se-
mine lini ⁊ farina fenugre.

LL AA DD ¶ Dico qꝫ operantur ad mitigandũ dolorem emorroidarũ
⁊ apostematis calidi ani anetũ camomilla corona regia se-
men lini: vitelli ouoꝝ: vinum coctũ: adeps anatis: medulla
ossis vituloꝝ: opium crocus amomũ aqua calida ad cale-
faciendũ butyꝝ cepe dyaquilon folia maluauisci ⁊ radices
eius quoniā conuenientia sunt eis valde. Ad apostema ca
lidum in ano ⁊ ad mitigandũ dolorem dico similiter proce
de in eis quoniā dixit qꝫ dissoluunt digerunt ⁊ mitigāt oēs
dolorē. ¶ Dya. maluauiscus si decoquitur cũ succo vuaꝝ
⁊ adipe anatis in emplastrum mitigabit dolorē emorroida
rũ inflataꝝ finaliter. ¶ Sarac chuzi Bimasuy myrabola
ni nigri boni sunt emorroidis.

AA ¶ Damasce. vene citrine ide. i. caffir conferunt emorroydis.
fenugre. confert emorroydis. ¶ Dico, si sumitur trifera in
qua sint dactili cũ venis citrinis indis myrabola. nig. bdel
lio aqua porrorũ confert etiā semen porroꝝ confert cũ na
sturcio confert emorroydis ex auditu fideli. ¶ Jala est no
men cuiusdā herbe q̃ portatur de mecca si fumigant̃ cũ ea
emorroyde dissipabit eas ⁊ mitigabit dolorē ipsaꝝ mirabi
liter. ¶ Bugariguis bdelliũ iudaicũ incidit sanguinē emor
roydalē ⁊ materiā ipsoꝝ penitus ⁊ mitigat eoꝝ dolorem.
¶ Bimasuy oleum percopoꝝ ac oleum penctadact. simi-
liter conferunt. ¶ Bimasuy: cipeꝝ bonũ est emorroydis.
¶ Masarguib: sandonicus si cũ eo fumigantur emorroy-
de eas contabescere facit. ¶ Abugerig: serapinũ si bibitur
per se aut cũ medicinis confert emorroydis. ¶ Chuzi mir-
tũ salomonis assimilat̃ virgultis aneti recētis ⁊ ꝯfert emor
roydis valde. ¶ Sendabasar alleũ malũ est emorroydis.

LL DD ¶ Cartatan hec est illinitio bona dolori ani ⁊ fissure eius.
℞. vitellum oui assi: litargiriũ: cerā: oleum adipē anatis ⁊
lac ⁊ terendo ea cum lacte fac de eis illinitionē aut tere vi-
tellum oui ⁊ fac de eis illinitionē.

AA ¶ Dico confert illis quoꝝ corpora infrigidata sunt cũ sto
maco qui propinqui sunt ydropisi et intenso fluxu sangui-
nis emorroydalis. ¶ Figius ē quedā species squāme quo
niā bonus est eis valde.

DD ¶ Paulus pro Ypo. nascētia que fiunt in latere ani aperiē
da sunt cũ ferro anteq̃ maturent̃ absq̃ aliqua mora ne de
clinādo ad interius inferāt fistulā. ¶ Dico, put vidi missus
⁊ alios sedere dꝫ ille in q̃ moꝝ ligat̃ in aqs mollificatiuis.

BB ¶ Dico interpone tastũ fistule ⁊ caput digiti manus dextre
ano dum tanges caput tasti cum capite digiti precipiendo
patienti cum violentia coadunare anum ⁊ requirēdo qua-
lis erit virtus coadunationis super totũ digitum ⁊ expellē
do eũ sursũ qꝫ si videris suꝑ locũ extreme ꝑtis fistule spa
tiũ multũ de musculo ꝯstringēte ligari potest ⁊ ecõuerso.

AA ¶ De .iiij. ca. ampho. qꝫ supuenerit paulatim dum in tardita
te eius nigrescet magis ꝯueniens erit eo quod superueniet
subito ex emanatione bonus erit ⁊ vtilis sanguis supueni-
ens grossus ⁊ niger: quoniā si supueniens erit sanguis tenu
is ⁊ ruffus incidendus est ne inde sequatur defectus virtu-
tis. Masarg. dixit si fumigantur emorroyde cum sandarico
eas contabescere faciet applanabit ⁊ desiccabit ita qꝫ non
emittetur d̃ eis aliqua humiditas. ¶ Dico sedere debet in
aqs stipticis ⁊ fumigari cũ sādarico myrrha ⁊ seie porroꝝ

BB ¶ Dixit Masarguib qꝫ semen porrorum in fumigio positũ
desiccat fistulas.

AA ¶ De megategni. summa qꝫ si intensus sit fluxus emorroyda
lis ligande sunt manus iuxta quod noscis ⁊ apponenda est
ventosa super lumbos ⁊ bibenda sunt stiptica ⁊ narcotica.
¶ Dico qꝫ sedere debet patiēs in aqua ipsaꝝ ⁊ supponen-
da sunt ipsa ac combustiua si coactus fuerit ad hoc. ¶ In
ano cuiusdā erunt tres emorroyde ad modum ciceris cum
dolore vehemēti. vnde illinite ille que ipsaꝝ erāt maiores
⁊ vehemētioris rubedinis ⁊ repletionis cũ ciclamine cũ
succo cepaꝝ plurics patient̃ manabit ex eis sanguis modi
cus deinde crescebat ⁊ inde mitigabat̃ dolor vñ desiccatis
duabus vna ipsaꝝ emittebat sanguinē absq̃ dolore. ¶ Di
co qñ incidis emorroydas sedeat patiēs in aqua ⁊ aceto in
quibus decoquitur galla ⁊ in hoc non erit inflatio.

DD LL ¶ Dico qꝫ si quis cõsueuerit pati apostema in ano ac dolo-
rē suppone ei id quod operit ⁊ prouocat sanguinē eligēdo
hoc super minutionē magis. ꝫ si hoc excitatum fuerit in eo
sola vna vice minuēda est basilica ⁊ corroborādus ē anus
⁊ ꝓprie si non fuerit in eo egressio penitus nec in ipsius cor
pore fuerit san. colericus omnino generabit emorroydas
quoniā sanguis colericus non generat emorroydas vnde
ipsius prouocatio erit magis conueniens.

AA ¶ Sanguis emorroydalis dũ fuerit niger de colera nigra
non est prohibendus sed statim quod erit tenuis ⁊ ruffus
retinendus est. ¶ De mara. si emorroyde fuerint manifeste
⁊ rotunde in forma bonum est vt incidantur sed si fuerint
interiores inuersandus est cum ventosa anus. deinde inci-
dantur effusione sanguinis dimissa in modo conueniēti. de
inde sparge super eas colcatar facta condominabili liga-
tione super eas ac ꝓhibito patienti ne vadat egestum per
diem ⁊ noctē ꝓprie si fluxus sanguinis fuerit violentus ac
si inerit egestum ⁊ superuenerit sanguis condominabiliter
similiter fiat ligatio sed cessante sanguine in tempore egerē
di vtendum est lenificatione ventris cũ temperie quoniā
vlceratio sanatur ⁊ mundificatur cum eo quod transit per
eā de substantia qꝫ si exinde accidat retentio vrine ē vten
dum eo quod dissoluit apostema ⁊ mitigat dolorem.

DD ¶ Ad fissuram mirabile. ℞. ceram oleum rosar. medullam
tibie vaccine adipem gibbi cameli bdellium dragantum ⁊
fac de eis vnguentum.

AA ¶ Misib medicine emorroydarum sunt bdelliũ semen por
ri ⁊ sandaricus. dico qꝫ dandi sunt cortices thuris adeps
gibbi camel ⁊ serapinum.

DD ¶ Dixit qꝫ si fuerit in ano apostema ardēs ⁊ nociuũ terat̃ vi
tellũ oui assi cũ vino ⁊ oleo ⁊ fiat cũ eis illinitio qñ exin-
de statĩ mitigabit̃. ¶ Ad fissurā. ℞. cineris cocleaꝝ ⁊ ami
dum equaliter folioꝝ oliue par. ß. oleum ⁊ ceram ad sufficiē
tiam congregentur ⁊ cũ eis fiat illinitio.

AA ¶ Ad emorroydas. spge suꝑ eas de blactitura eris ⁊ plũbo
vsto quoniam eas desiccabunt ⁊ dissipabunt q̃si non eēnt

¶ Ad aperiendum orificia ipsarum fiat vnctio cum oleo lilino ⁊ bibitio camomille maioris. Sed ad constringendum ea illinitio fiat cum acatia cerusa ⁊ gummi.

HH ¶ Sed ad egressionem ani lotio fiat cum vino potenti. deinde spargenda sunt super ea stiptica. ¶ Dico vtenduꝫ est eo loco olei rosa. tepide sed debes abstergere ipsum. deinde super eum spargere stiptica.

DD ¶ Ad fissuraꝫ mirabile ⁊ ad apostema. ℞. armoniaci thuris ematitis galle croci an̄. ʒ. ij. gūmi fisticorūꝫ. ʒ. v. cere albe. ℥. i. olei rosa. ℥. ß. ꝯgregentur ⁊ bona erunt mirabiliter. ¶ Etiaꝫ ℞. litargi. ceruse adipis anserini equalit̄ croci myrrhe ana. partē mediam olei rosaꝝ cere ana par. ꝯuenientē ⁊ bonum erit vnguentum ad fissuram ⁊ vlcera.

BB ¶ Dixit. si volueris illinire fistulā cū medicamīe acuto distē pera sarcocollam ⁊ illiniendo cum ea pertinētia ipsius. vtl potes medicamine acuto. dico gūmi etiā valet ad hoc.

AA ¶ Hoc est electuariū bonū ad emorroidas. ℞. myrabolanorum kebuloꝝ nigrorum belliricoꝝ emblico. ana par. i. dadi par. ß. terantur ⁊ distēperent̄ cū oleo nucleorum percopoꝝ ⁊ distemperent̄ cum melle postea dispumato dosis fiat. ʒ. ij. vsqꝫ ad. iij. ¶ Aliud. ℞. ameos seminis apij masticis galāge cinamomi ana. ʒ. iiij. fructus sauine. ʒ. v. nasturcij assi. ʒ. x. terantur omnia saluo nasturcio ⁊ distemperent̄ postea cuꝫ melle dispumato ⁊ operatio de eis fiat.

DD LL ¶ Ad fissurā ⁊ dolorem vehementeꝫ terat̄ in ceroto alcanne in q̄ntitate tertie partis eius optime ⁊ cuꝫ eo vnctio fiat.

AA ¶ Masarguih bimasuy ⁊ chuzi embylici boni s̄r emorroidis ⁊ ad confortandū sellaꝫ. ¶ Sendhesar portulaca comesta confert emorroidis. ¶ De medicina antiqua fumigāde sūt emorroide cū folijs fumiterre ⁊ semine eius ac semine cicute aut semine bōbacis ⁊ nucleis myra. nigroꝝ ameos rosis siccis ⁊ thure ꝟ mitigant dolorem petroleon nigrum adeps renum farina ordei si fiat inde vnguentum.

LL AA ¶ Ad dolorē ani caules si condiat̄ elixe cū butyro in emplastro ponant̄. aut sedeat patiēs in oleo sisamino aut in aqua ⁊ oleo sisamino in quibus anetū decoquit̄ per duas horas inde mitigabit̄ dolor. ¶ Etiā mitigat dolorē ⁊ ꝯfert emorroidis iferioribus. ℞. elkitran. vꝫ. vltramarini qd̄ ad potū dari potest. ʒ. ij. olei nucleoꝝ percoporum. ʒ. ij. misceant̄ cuꝫ aqua myra. nigroꝝ: ⁊ da ea in potu per triduuꝫ sed in biduo manifestabit̄ vtilitas eius. ꝙ si nociuū fuerit cuꝫ caliditate sua pone oleū super caput ⁊ da in cibo in meridie de carnibus ꝯfectis in aqua ⁊ sale spidebeg. i. pinguibus aut de butyro euitaꝰ aceto oleribus ⁊ lacte.

AA ¶ Dixerūt ꝯferūt emorroidis ficus ac nocent dactili sed ficus nigre meliores sunt alijs. Etiā ꝯferūt figie mel ⁊ cortex ⁊ cōponūt̄ in pillulis bdellij. Etiā nasturciū ameos semen porroꝝ ⁊ serapinum. ¶ Dixit si vehemētior fit dolor emorroidaꝝ clystere fiat cum butyro liquefacto ⁊ oleo nucū aut cū mucillagine seminis lini camomille ⁊ fenugreci. ¶ Dixit euitare debet laborās emorroidis carnes anatis gallinaꝝ aque vaccaꝝ pisces recentes ⁊ aues aq̄ oua sinapem alleū radicem ⁊ vina fortiora quoniam hec omnia excitant emorroidas. Sed eis resistit porrū butyrum ⁊ caro caprina ⁊ inconueniēs est eis caro ouina. ¶ He sunt pillule mirabiles ad emorroidas. ℞. myrabo. nigroꝝ. ʒ. xx. bdellij. ʒ. x. serapini galbani an̄. ʒ. v. dosis fiat. ʒ. ij. ¶ De questione facta Joānicio dixit emorroide fiunt ex superfluitatibus manātibus de stomaco ⁊ intestinis ad inferiora ibi obtētis ⁊ non egrediētibus ea. ¶ Dixit super anū est caro humida ⁊ inflata leuiter ideo hoc in maiori parte accidit. ¶ Dico ꝙ hoc sequit̄ ꝙ desiccent̄ nutrimenta ⁊ emittant̄ sup̱fluitates. ¶ Anasc. dixit nasturcium tollit emorroidas. ¶ Dixit oleum confert emorroidis. ¶ Hoc est medicamē laxatiuū. ℞. radicis capparū spine cameloꝝ radicis colloquintide folioꝝ oleandri bdellij serapini ana par. conuenientē terantur cū aqua porrorum per. xx. dies quolibet die per horam vnā deinde fiat erecte ad modū auellanarū ⁊ cū eis fiat fumigiū plies quoniam mirabiles erunt valde ad dissipandū ⁊ tabescendum eas de fissura bathusub stercus cameloꝝ valet pascentium ⁊ cortices arboris celsoꝝ cortices radicis capparis sandaricus pellis serpentis gūmi pini hec omnia in fumigio posita dissipant eas sed de pelle serpentis poni debet abundantius in eo. ¶ Dixit dya. si decoquantur folia myrti ⁊ terunt̄ cū vnctuositate ⁊ ponunt̄ in emplastro super emorroydas ꝯferunt eis. ¶ Oleū myrtinū ⁊ radix andegen cocta in aceto cū corticibus granati ⁊ posita in emplastro sup̱ emorroydas eminentes in ano eas dissipabit. ¶ Portulaca cōfert emorroidis sanguinolentis vitellū oui mixtū cum apozimate corone regie cōfert emorroidis. ¶ Dya. cinis palliū veterum consumptorum quas eyciunt corserij valet ad emorroidas. ¶ Myrabolani cōditi ⁊ non conditi conferunt s̄m Bimasuy emorroidis. ¶ Vterqꝫ arsenicus mixtus cū oleo rosa. confert emorroidis eminentibus in ano. zinget frugidi cōfert emorroidibus in ano eminētibus. ¶ Dya. cinis vitis ⁊ cinis substātie vue sanāt anū excoriatum de emorroidis. ¶ Dya. porrū elixum cum aceto ⁊ fritum postea positū in emplastro super emorroidas confert. Etiam comestū cōfert. ¶ Bimasuy. sed ꝯfert emorroidis accidentibus ex humiditate. ¶ Semen porrorum assum cum nasturtio si bibitur confert emorroidis. ¶ Bimasuy lac positum cum tutia vsta ⁊ lota ad mitigandū dolorē emorroidalē q̄n incidunt̄. ¶ H. Rosmari. i. libanitus tritus ⁊ positus in emplastro mitigat emorroides. ¶ Dy. ℞. radices porrorum siluestrium nō ortensium neqꝫ ortoꝝ in terra laboratiua ⁊ excoriando ea desicca ea in vmbra. ¶ Deinde terant̄ cū oleo sisamino aut sambucino ⁊ cum eis fiat vnctio super emorroidis eminētibus in ano aut super verrucas. ⁊ fumigiū fiat cū emboto p̱ut noscis pluries ⁊ cadēt. ¶ Absqꝫ auctore oleum nucis muschate si cū eo vngāt̄ emorroides ꝯfert eis. ¶ Floseris suppositus liquefacit emorroidas. ¶ Litoniū coctum in aqua mellis positum in emplastro bonum ē emorroidis. ¶ Sumac conciatoꝝ pelliū mixtum cuꝫ carbone ligni glādis trito in emplastris sanat emorroides. ¶ Dy. aloe mixtū cum vino dulci sanat emorroidas eminētes. ¶ Dya. fricatura plumbi cum oleo rosa. ꝯfert emorroidis sanguinolētis ⁊ alijs nō sanguinolentis. ¶ Dya. emplastrum cum fricatura plumbi cuꝫ alijs succis frigidis ꝯfert in hoc valde. ¶ H. si emorroide fumigent̄ cū radicibꝰ siccis apij pluries tollūt̄. ¶ Hoc est medicamē bonū emorroidis. ℞. grana maleph ⁊ terendo ea bene cum eis misce in. vi. quātitate eoꝝ crocū in pilis bene tritis ⁊ inde fac scief cuꝫ oleo sisami excoriati ⁊ supponatur. ¶ Hoc est medicamē mirabile expertū emor. si fuerint manifeste. vngant̄ cum oleo rosa. ⁊ fumigent̄ frequēter cuꝫ spina appellata hab in emboto si fuerint interiores q̄m bonū est vt cauda emboti interponat̄ ano. Sin autē non quoniā cadent per triduum. Q̄r si fuerint parue ⁊ manifeste ⁊ plures sedeat patiens in decoctione spine hab. ⁊ vnctio fiat cum oleo rosa. Et similiter bibitio trifere ⁊ pillule bdellij ⁊ squāma ferri si fuerit cocta in. ℥. iij. in electuario in aur. pon. i. cōfert dato cibo patienti semel in die ⁊ nocte de carnibus ouinis frequenter ⁊ fumigato ano. ¶ Fumigiuꝫ hoc bonum est sed fiat cum opio euforbio zurumbet sandarico thure masculo radice colloquintide eius folijs capparum folijs ciceris imperatoris radicibus capparis semine porrorū sarcocolla arthemisia bdellio ⁊ adipe gibbi cameli. ¶ Aliud fumigium bonum. ℞. sandaricum radicum colloquintide folia eius bdellium adipem camelinum ⁊ terendo ea que terenda sunt cribella cum cindeto deinde distemperētur cum oleo percoporum ⁊ cum eis fiat fumigiū. Sed de odoribus accidentibus ex incisione ⁊ ligatione dictum ē in capitulo apostematū ani ⁊ eius dolore. ¶ Emorroide si fuerint eminentes capiantur cum forma ⁊ incidantur ac ponatur super vulnus vitreolum tritum tamen si fuerint magne ligentur sed si equales cum superficie ani debet comburi aut curētur cum medicamine acuto. ¶ Absqꝫ auctore. Fumigiū anacardi dissipabit morum fortiter. ¶ De memoriali ad emorroidas cum frigore. ℞. radicem capparis dadi ⁊ myrtum. ¶ Dixit facta questione de emorroidis vnde fiunt dixit de ebullitione sanguinis ⁊ superabundantia ipsius vnde procede cum toto eo quod diminuit sanguinem mitigat caliditatem ⁊ lenit ventrem. ¶ Hec est illinitio ad dissipandum emorroidas pone colloquintide vnam recentem incisam in partibus quattuor ad modū crucis in vase in vrina camelorum pascentium ad infundendum eaꝫ ⁊ obturato ore vasis ponat ad solem per totā estatē. ꝟ adde frequenter in vase vrinā iuxta diminutionē ipsius ⁊ cū illis fiat illinitio sup̱ emor. ⁊ dissipabit eas aut fiat cum fellibꝰ ⁊ ꝯsumet eas in toto aut spargatur sup̱ eas nigella ⁊ mirabiliter faciet. Sed si fuerit interiores infundat̄ bōbax in melle ⁊ postea inuoluat̄ in nigella vsta ⁊ supponat̄. aut spargatur sup̱ ea vitreolum ⁊ desiccabit eas ⁊ cadēt. Q̄r si accidat ide

retentio vrine ex inciſione emorroidarum aut ex ligatiõe aut ex acuto medicamine ſequat̃ cura vt in.c. retẽtionis vrine eius ẽ dcm̃.deinde cautus eẽ debes ne difficilis fiat mict⁹.
¶ Fumigiũ Terantur anacardi ⁊ trociſci fiant ⁊ eis vtamur. Aut fiant cũ radice colliquintide radice capparis aut cum cornu napti:aut enula aut ſemine porrorum ⁊ clyſtere fiat cũ aqua porrorũ cum bdellio. ¶ Hoc eſt ſciet̃ ad ſupponendum illud ſi natura fuerit ſicca. Fiat cuʒ.ʒ.iij.bdellij.ʒ.i. colloquintide cũ ſucco porrorum. De pnoſticis de libro mortis velocis. Yſaac.ꝙ ſi ĩ aliquo fuerint emorroide apparẽtibus puſtulis in illis nigris inter ſpatulã in die.xx.moriet̃.
¶ Dixit in lib.aeris ⁊ regionis in maiori parte emorroide accidũt ex melancolia:ſ; in minori ex flegmate. ¶ De epid. Cuius orificia venarum aperiuntur non patiunt̃ pleureſiʒ peripleumoniã puſtulas corroſionẽ excoriationẽ impetiginẽ ⁊ ſimilia. Sed ſi inciſe fuerit emorroide illius omnes nulla facta minutiõe neqʒ laxatõe morbos illos patiet̃ celeriter.
¶ De amphoriſmis intenſa emiſſio ſanguinis ani ſi fuerit nõ conuenit cum vtraqʒ diſpoſitione ſimul noceat. ¶ De affo.emorroidas ſanãti antiquas ſi non ipſarũ vna relicta fuerit in dubium erit ſuper ydropiſim ⁊ ptiſim quoniaʒ ſanguis niger qui ſolebat emitti ⁊ non emittit̃ in abundãtia retentus in epate infert apoſtema durum in eo:aut cũ põderoſitate ipſius.vnde expulſo ipſo ab epate ad pulmonẽ ſi contingit rumpentur in eo vene ⁊ exinde accidet ptiſis ideo relinquenda eſt vna ipſarum vt per eã purget̃ epar de fece ſanguinis. ¶ Dico aut forte ipſum expellet epar cũ ſuperabũdantia ad ſplenem ⁊ eo ꝙ magnificat̃ exinde ſi ſuperabundans fuerit nõ accipiet eũ.⁊ reuerſo ipſo ſanguine ad epar debilitat̃ inde. ¶ Abugerig monachus dixit. Succus cucumeris aſinini coctus ĩ oleo ſiſamino ⁊ illinitus ſup emorroidos manifeſtas eas ſanat ac coctus ĩ ſeminibus eas deſiccat ⁊ diſſipat in toto. ¶ Abugerig dixit bdelliuʒ incidit ſanguinem emorroidalem ⁊ eis cõfert. ac incidit materiam ipſarum ſerapinum ⁊ dixit confert emorroidis ſi bibit̃. ¶ De electionibus Ioãnicij de emorroidis qđ eſt expertum galbanum bibitũ in quãtitate.ʒ.ij.vʒ ſiccum cũ aqua ſanat ac ſi ter fiat bibitio non reuertẽt̃. ¶ Dico ꝙ hoc inueni firmiter de electione iobi.elkindi.ſed non debemus vti eo in calido corpore vnde cauendum eſt. ¶ De electione Ioãnicij iuxta quod cõpoſui ad emorroidas ⁊ ẽ mirabile. ℞.myrabolanorum kebulorum ⁊ nigrorum ana partes.ij.cicute partem.i.bdellij ſplendidi ⁊ boni nigelle zuffare corticuʒ radicum capparis aromatum yere ameos ana partẽ.ʒ. terãtur que terenda ſunt ⁊ vngant̃ omnia cum oleo nucleorum pcoporum. deinde diſtemperent̃ cum melle gũmi clari ⁊ boni diſpumato in mediocri diſtẽperatiõe ⁊ quolibet die doſis fiat.ʒ.iiij.cũ vino dactilorum in quo non ſit dulcedo neqʒ aceſitas etiã eſſe debet viuuʒ forte. ¶ Aliud medicamen de electionibus eius tamen non de compoſitione. ℞. ſeminis acetoſe ſeminis ciculi camelorũ cuius ſemen eſt vt ſemẽ nigelle ameos partẽ.i.aſſent̃ cuʒ butyro vaccino veteri poſt quã fuerint trita:⁊ diſtemperent̃ cũ melle diſpumato gũmi clari duri doſis quolibet mane ad modũ nucis cũ vino dactilorum modico ꝓut diximus. Sed hoc vinum non debet eẽ dulce nec acidum ſed forte efficax clarum ⁊ vetuſtũ quoniaʒ melius eſt in his ⁊ alijs. ¶ Aliud de electionibus eius ad mitigandũ dolorẽ ⁊ ad ſanandum corpus. ℞.partes.ij.dadi.galange partes.iij.terant̃ ⁊ cribellentur cum ſerico ⁊ inſimul mixta diſtemperẽtur cum melle diſpumato ſed rorent̃ anteqʒ diſtemperentur cũ decima parte medicaminis butyri doſis fiat.ʒ.ij.cũ aqua calida ⁊ expertum eſt ⁊ bonum.
¶ Dico ꝙ vidi dura mora liquefieri ⁊ diſſolui ⁊ conſumi per dies ⁊ aliquid ſudare frequenter ⁊ deficere ſed omnia conſumuntur per ligationẽ coitus ⁊ liquefiunt ruffa q̃ ſunt quaſi ſanguiſuge inflate ⁊ leuia. ¶ Tabri ſi excitãtur emorroide ⁊ nocet porrũ elixum mixtum. cuʒ butyro vaccino ſuper eas ponatur aut fumigatio fiat cum bdellio radicibus capparis ⁊ adipe cameli. ¶ Dixit abuar cuidã cuius emorroide inciſe erant ⁊ exinde patiebatur dolorem precepi ꝙ ſupponeret de vnguento ceruſe.ſimiliter poſitum ſuper locum dyaquilon molleſecit ⁊ mitigauit doloreʒ. ¶ Dixit ingredi debet balneum ⁊ ponere anum ſuum ſuper lapidem calidum ad mitigandum eius dolorem. ¶ Dico ꝙ hoc eſt ad calefactionem ideo noli dubitare in calefactione ipſius ſed melior calefactio eius erit cum cepis porris coctis cum butyro calidis.⁊ mitigat dolorem emorroidarum fumigatio adipis cameli cum bdellio quoniam mirabilis eſt etiam mitigat eum licinium confectum de opio thure ſuppoſituʒ etiam ſuppoſitio adipum tenuium ⁊ bdellij mirabilis ſi de eis fiat licinium:⁊ ſupponitur ſed miſceri debet cum eis pe nes vehementem dolorẽ opium. ¶ Byn ſerapion de emorroidis dixit emorroidarum tres ſunt ſpecies quedam ſunt longe ſimiles apibus que ſunt peiores omnibus alie rotunde ſimiles vue in forma ⁊ colore ruffo.alie ſimiles ſunt moris ſed peior pars iſtoruʒ eſt que ſunt in radice veretri quoniam magnificatis ipſis opilantur meatus vrine.tamen ps illa que erit declinans ad poſteriora minoris malitie eſt.
¶ Dico ſi incidũtur ſimiliter quoniaʒ ſi fuerint propinque veretro fallacia erit maior.⁊ inde erit apoſtema veſice ⁊ retentio vrine magis.ſed que ſunt extra ſellam minoris malitie erunt tamen emorroide cece ſunt de quibus non emittitur ſanguis ſed fiunt ad modum verucarum tamen earum dolor excitatur vehementior ⁊ perforatis ac apertis emittetur ſanguis ab eis ⁊ mitigabitur dolor.ꝙ ſi volueris perforare eas potes cum ferro aut illinitiõe medicaminis acuti ſicut cuʒ ſucco panis porcini ⁊ dactili immaturi cũ igne.
¶ Conferunt laborantibus emorroidis myrabolani cõditi nigri aſſi cum butyro vaccino aqua porroruʒ oleo nucuʒ quaruʒ aque porroruʒ.ʒ.ij.olei nucuʒ.ʒ.ij.etiaʒ pillule bdellij trifera parua naſturciuʒ conferunt. ¶ Hoc eſt medicamen vtile valde. ℞.myrabolanoruʒ nigroruʒ frixoruʒ cuʒ butyro vaccino ſeminis feniculoruʒ ana partẽ.i.terantur ⁊ cribellentur ⁊ miſceãtur cũ tantundẽ naſturcij doſis quolibet die aur.pon.ij.cũ vino lymphato. ¶ Aut. ℞.ſquãme ferri cribellate.ʒ.iij.naſturcij albi.ʒ.ij.fumantur cũ.ʒ.i.aque porroruʒ ⁊.ʒ.ij.olei nucum ⁊ emplaſtretur locus cuʒ porris elixis frixis cum butyro vaccino ⁊ fumigetur cũ radice capparum radice colloquintide et ſemine porrorũ. ¶ Hoc eſt fumigium bonum emorroidis. ℞.radic.cappar. radic.apij. radic.oleandri radic. ſpine que appellatur arma.ſ.balimachixick vel habmabeub liquiritie fructus anacardi ana partem.i.diſtemperentur cuʒ melle anacardino mixto cũ oleo ſambucino ⁊ inde fiant trociſci ad modum.ʒ.i.quilibet trociſcus.deinde fumigetur cum eo ſuper ignem ſtercoris camelorum abſqʒ alio fumo in eo cum emboto. quolibet die mane ⁊ ſero cum duobus trociſcis dum diſſipabuntur ⁊ cadẽt. ¶ Hoc eſt fumigiũ aliud. ℞.turbith arſenici ruff.anacardi partẽ.i.⁊ cuʒ eis fiat fumigiũ. Aliud. ℞.radicis colloquntide radic.cicute radicis capparis anacardi euforb. ana par.i.⁊ cum eis fiat fumigium. ¶ Dico ꝙ mitigat dolorem fumigium bdellij ſeminis porrorum ⁊ adipis gibbi cameli ⁊ ſimilium. ¶ Dixit fumigium anacardi per ſe ſolum ⁊ diſſipat eas. ¶ Ceruiſia dadi bona eſt ei ſi patiẽs ſedet in ea penes vehementem dolorem. Et oleum nucleorum percoporum ⁊ nucleorum perſicor.mitigat dolorem ipſarum mirabiliter. ¶ Dico fumigentur cũ arſenico aut ſulfure ſolo pluries ⁊ cadent.tamen noſcas ꝙ cura emorroidarum ſanguinolentarum ad prohibendũ fluxum ſanguinis intenſum fieri debet prout in capitulo ipſius.⁊ curantur emorroide cece per excitationem ⁊ prouocationeʒ ſanguinis de eis ſi dolor vehementior efficitur. ¶ Hoc eſt medicamen ad retinendum ſanguine emorroidalem. ℞.myrabolanorum nigrorum belliricorum ana partes deceʒ concule lote ⁊ vſte karabe vitreoli attramẽti ſanger ana.ʒ.ij.bdellij.ʒ.xx.infundatur bdellium in aqua porrorum ⁊ diſtemperentur cum eo medicine doſis fiat.ʒ.ij. vſqʒ ad tres cum aqua ⁊ vino.
¶ Aliud ſimiliter expertum. ℞.ſquãme ferri: ſeminis lini: ameos ana.ʒ.ij.ſeminis capparis ſicci.ʒ.iiij. doſis fiat.ʒ.i.ſuper.℥.i.aque porrorum ⁊ cibus conueniens erit de ſumac ⁊ ſucco porrorum.

BB ¶ De vtilitatibus membrorum.muſculus conſtringens os ani inteſtini recti ⁊ prohibens ſtercus ne egrediatur abſqʒ voluntate locatur per latitudinem. ¶ Dico ſi ſic eſt omnino ſi ligantur fiſtule illius muſculi per latitudinem incidentur tamen non videmus ꝙ in qualibet ligatione efficiet̃ defectus huius muſculi actus.vñ forte erit fiſtula attinẽs ſpatioſitati ani ⁊ in ea nõ incident̃ omnes villi muſculi ſ; pars ipſorum.an forte erit remota. an forte poſt muſculũ in toto q̃ non ligat̃ incidet̃ in ea totus muſculus ꝑ latitudinẽ in loco inciſionis vñ procedere debes ⁊ curare iuxta hũc modum.
¶ Dico modi fiſtularuʒ duo ſunt penetrãs ⁊ nõ penetrãs.

ſed non penetrās appellatur diminuta fiſtula. ⁊ ſignum ha betur ꝙ non egreditur eam neqꝫ vētoſitas neqꝫ ſubſtātia. ſ꜀ debet imponi taſtus ad inquirendū eam ⁊ pforet duꝫ am plificabit os ei⁹. deinde debet curari cuꝫ vnguento nigro. ❡ Dico cura fiſtule diminute debet fieri ꝙ taſtus debet in uolui cū panno groſſo ⁊ interponi eidē fiſtule ⁊ fricent inte riora eius cum eo dū ſanguinē emittant bene. deinde ſecun do ⁊ tertio ter fiat fricatio ſimilis. ⁊ quāto erit antiquior tā to magis fricatio debꝫ fieri exterminabilis quoniā caro ve rucea in interiori pte ipſius eſt duriſſima ⁊ ſuperabūdans. vnde ſecuto ꝓpoſito tuo. ℞. ꝺ aloe corticē thuris: myrrhā ſarcocollā: yreos: farinā orobor: corticeꝫ radicis opopo. ⁊ terendo ea cum ſanguine draconis imple eam de eis ⁊ con ſolidabitur. ❡ Dixit Galie. de medicinis ſimplicibus ꝙ ca ro dura que eſt in interiori parte fiſtule ⁊ ꝓprie illius que ē in ano quādo tollitur ꝯtabeſcit ⁊ adherendo deſiccat cum medicamine deſiccatiuo impoſito ei ⁊ hec eſt ſignificatio il lius quod diximus ⁊ noſce eam.

AA ❡ Hoc eſt medicamen ad emorroidas mirabile. ℞. frondiū oleādri. ʒ. v. ⁊ terendo eas pone in. ʒ. xxx. olei deinde coquā tur ⁊ colantur ⁊ lana inuoluta in eo ſuperponatur ſi fuerint interiores. tamen ſi manifeſte illiniantur cum eo ⁊ ſanabun tur penitus abſqꝫ aliquo medicamine alio.

BB ❡ Dico ſilr ad fiſtulam in ano impone taſtū aſperum ad mo dum lime ⁊ fricando cū eo impone liciniū ꝯfectū de vnguē to eris viridis acuto pluries ipſa fricata interi⁹ qualibet vi ce ac ſecuta finaliter ipſa cura impone ei aloe thus inſimul trita ⁊ conſolidabitur.

AA ❡ De li. perſo ⁊ indo fumigentur emorroides cū frondibus oleandri ⁊ frequenter fiat fumigatio cum iambur ⁊ cadent. ❡ Dico ſupponat aqua cornor recētiū pluries ſi emorroi de fuerint interiores. ⁊ ſi manifeſte fricentur cū ea ⁊ tollent penitus. ❡ Electuarium mirabile. ℞. ſemen radicis porrū ſemē eruce dadi mirabolanos nigros: bdellium iudaicuꝫ ⁊ de eis fac electuarium ⁊ mirabile erit. ❡ Plantago ceſſare facit fluxū ſanguinis emorroidalis. ❡ Dya. portulaca kara ba ypoquiſtidos ⁊ balauſtia idē fac. ❡ Succus apozimaꝝ folior arboris maſticis ꝑut vidi in ca. ſputi ſanguinis inci dit fluxū ſanguinis emorroidalis. ❡ Dya. nix bibita cū ace to vini ſtiptici facit ceſſare fluxum ſanguinis emorroidalis. ❡ Dya. dactili informati comeſti incidūt ſanguinem emor roidalē. ❡ Rubū poſitum in emplo ſanat fluxuꝫ ſanguinis emorroidalē. ❡ Dya. aloe diſſolutū in vino dulci ⁊ bibituꝫ incipit fluxum ſanguinis emorroidalis. ❡ Bimaſuy dyaſc. confert fluxui ſanguinis de ano fumigatio ani cum ſumac ⁊ bibitio porciletor vſtor cribellatorum. ʒ. ij. cum aqua cito niorū vſtor ⁊ vtatur cibo confecto cum ſumac. ❡ Yſaac ſi aperiunt orificia venar ani tere acatiā per ſe ſolam deinde diſtēperando eam cū aqua locum emplaſtra cum ea ⁊ ligā da ſunt cum freno dando in cibo portulacam ⁊ in potu aqꝫ ipſius qm̄ conferunt valde ſed danda eſt in potu aqua eius cū balauſtia ⁊ luto armenico. ⁊ conuenit eis cornu ceruinū vſtū ſed bibatur cum aceto lymphato. Etiā ſemen papaue ris nigri bibitum cum vino ſtiptico nouo ⁊ cū ſemine roſar confert. etiā ſupponatur licium galla ⁊ thus ⁊ ſedeat in de coctione ſtipticor ⁊ narcoticor ⁊ emplaſtretur anus poſt egreſſuꝫ ipſius de aqua cum galla balauſtia: cortice grana ti. cortice papaueris cocti. ❡ Ad incidēdū ſanguinē emor roidalem ⁊ menſtruorum. ℞. balauſtiam alumen vitreolū: antimonium: lutum armenicum: cartam vſtam: ſorditiē ve ru ⁊ terendo inuolue in eis lanam cum aqua mirti ⁊ ſuppo natur. ❡ De memoriali abdus conferunt aloe pes colūbe quo tingitur cadimia antimoniuꝫ ⁊ ſquāma eius. ❡ Abſqꝫ auctore dixit incidit ſanguinē celeriter ſi ſpgitur ſuper eam ariſtologia trita ⁊ inciditur ſtatiꝫ. ❡ Hi ſunt trociſci ad in cidendū fluxum ſanguinis emorroidalis. ℞. partes. ij. coral li thuris maſculi par. i. gummi par. v. terantur ⁊ diſtemperē tur cum albugine ouorum fiat quilibet trociſcus. ʒ. i. ⁊ detur in potu cum parte alicuius alteratiui. ❡ Judeus laudabi lis ſanguis manans de emorroidis eſt niger ⁊ condenſus ⁊ iuxta remotionē de huiuſmodi erit iudicandus. Sꝫ horribi lis eſt tenuis ⁊ ruffus ad modum ſanguinis gazel. ❡ Dico fit in ano morum ſed confert ſi natura fuerit lenis ⁊ corpus non repletum ⁊ ꝙ incidat ⁊ ligetur cum filo ſi fuerit magnū ⁊ vehementioris rubedinis ⁊ dubium erit ſi incidatur ne fi at vehemens fluxus ſanguinis. ſed quod manifeſtum fuerit curetur ⁊ quod fuerit occultū ponatur ventoſa ſuper anum cum igne. aut ſugere debes cum ea dum inuerſetur ⁊ appa rebunt. ſed inuerſato ano relinquenda eſt ventoſa ſuper eū dum infletur ne anus reuertatur ⁊ manifeſte emorroide in cidantur ⁊ ligentur. ſed incidi debent cum forma ⁊ extendi per eam vt a radice bene incidantur tamen ponatur ſuper locum inciſum. ⁊ relicto ſanguine ad fluendum duꝫ de ſe de bilitetur ⁊ retineatur aloe cum thure tritum cum ſanguine draconis ⁊ ſcief: memite: acatia ⁊ ſimilibus. Qr ſi fluxus ſan guinis fuerit condominans pone colcotar ⁊ gallam in pul uere ſuper eum ligando. Et ſi fuerit condominās valde bō bax inuoluta in oleo ebullito ad comburendum eum cū ſtil lationibus ſuis ſuper locum ponatur ad retinenduꝫ ſangui nem. deinde pone ſuper eam medicinas. verūtamen nō eſt exequenda hec cura niſi poſt neceſſitatem licet in ea non ſit dubium ſpaſmo. ſed cura fiat cum albugine oui ⁊ pilis inuo lutis in puluere. G. ⁊ ligetur ſuper euꝫ bene nec diſſoluatur dum in poſſe erit tamen ſi fuerint parue ligentur pertinētia earum. ſi magne interpone acū in medio ligando eas ꝑ me dietatem aut iuxta quod videris melius expedire. aut facta ligatione ſuper eas pone porruꝫ ⁊ cepas elixas ⁊ inuolutas in butyro vt non infletur ⁊ doleat vehementer. aut fumiga cum adipe camelino ⁊ bdellio ac ſedeat patiens in equis ſti pticis ⁊ aqua cucumi ad prohibendū ne infletur anus ⁊ ni greſcent emorroide ⁊ cadet celeriter. tamē ſi inflatur ac do let vehementer fumigatio debet fieri cū bdellio ⁊ adipe ca melino. ⁊ emplaſtruꝫ fiat cū cepis ⁊ porris elixis ⁊ inuolutis in butyro dum mitigabitur dolor. Qr ſi morum fuerit expā ſum ac concauum curandum eſt cuꝫ medicamine acuto po ſito ſuper ipſum tamen ſi fuerit magnum dubium erit de me dicamine acuto ſed laudabile erit ſedere in aquis ſtipticis in die pluries. Sed in puluere ponitur galla cum vitreolo vt indureſcat locus ⁊ nō dilatetur laudabile erit in ſanatio ne qñqꝫ medicamē acutū in ipſo loco dubioſum erit. ❡ Sꝫ laudabiles in medicinis emorroidarum ſunt pillule bdellij ⁊ puluis niger ſi ſupabundans fuerit fluxus ſanguinis dum patiens debilitabitur trociſci karabe ⁊ ſimilium erunt boni ⁊ filonium ſed firma cura tua fiat cum confortatiuis ſtipti cis ſtupefactiuis ⁊ cibarijs confectis cuꝫ ſumac: ſucco vue acerbe potu aque niuis ⁊ ſeſſione in aquis ſtipticis tamē ſi magnificabitur debilitas dum ad ſaltū cordis deueniet cu ra fiat cū emplaſtris ꝯfortantibus cor ⁊ ſtomacum cū dya muſco vino modico odorifero ⁊ ſucco carniū ⁊ ponat ſup eū puluis galle vitreoli ⁊ aliar rerum hoc tamen fiet ſi hoc accidit de inciſione aut ligatione. Sed ſi ſanguis fluit in illa quantitate qua non delectabit patiens ad vtilitatē corpo ris non eſt retinēdus quoniā ſanabit diuerſos morbos ⁊ re linquenda eſt vna emorroidarum ſi emorroide inciduntur ac ſi omnes inciduntur adde in purgatiōe corporis ⁊ in ſui minutione. ❡ De eis que in fumigio ponūtur ſub eis vt ca dant de ſe extimātur quidā ꝙ cortices radi. capp. collo. fru ctus ſauine anacardi ⁊ ſimilia ad hoc valēt. Sed id cū quo curantur in capitulo egreſſionis ani ⁊ matricis eſt. ❡ Dixit Judeus ſi horribilis fuerit patienti cura cum ferro cura fi at cum medicamine acuto cum bombace poſita ſuper eas. Qr ſi dolor vehementior efficitur ⁊ intolerabilis ſedere de bet in aquis ſtipticis. deinde pone de vnguento litargiri ce re ceruſe olei roſarum ⁊ aque ſolatri ⁊ albuginis ouorū duꝫ mitigabitur dolor ⁊ tolletur apoſtema deinde reuertat cu ra ad medicamen acutum pluries ſic faciendo duꝫ de ſe ca dēt. Mitigat etiam dolorem emorroidarum ſiſamus vſtus confectus in vnguento cum oleo roſarum tamen cadenti bus ipſis emorroidibus ex ligatione ponatur ſuper locum ipſaruꝫ puluis citrinus aut ſimile ⁊ ſedeat patiēs i aquis ſti pticis per dies dum condominabilis fiet ſanatio. ❡ Dixit Galienus in libro miamir mori qui ſunt interius difficiles erunt ⁊ inſanabiles cum membrum ipſum ſit ſuperabundā tis ſenſus. Ideo omnis medicina habens in ſe acuitatem ⁊ ſtipticitatem illud ledit cū modica quātitate eius celeriter. etiaꝫ egeſtio per id tranſit etiā medicamē mobile eſt ſuper ipſum. Stiptica etiā pungunt inferiora nec poſſunt ſuſtine re punctionem ex ſuperabundātia ſenſus ideo ſtiptica in qꝫ bus non eſt aſperitas erunt vtiliora eis.

❡ Hoc ē medicamē ad paſſiones iferiores de andromahes ℞. licij indi. ʒ. ij. vnctuoſitat lane. ʒ. i. cere vnctuoſe ⁊ citri ne. ʒ. ij. olei roſarum partē ſufficientem fiat inde vnguentū.

¶ Aliud. ℞. rosarum recentium aut siccarum tutie lote: ceruse litargiri loti ana partem conuenientem. ¶ Aut. ℞. croci corone regie vnctuositatis lane opij ana aur. pon. ij. ysopi aur. pō. i. vitellum oui assi. i. ⁊ reseruetur. sed hoc ego nō composui ⁊ sic continetur in libro. ¶ Aliud medicamen bonum ad fissuram apata ⁊ dolores. ℞. adipis anatis cocte in aq̄ aut alio modo madefacta: cere medulle ossium cerui: seminis rosarum: tutie: catimie plumbi vsti: ceruse plumbine ana partem .i. cere bri gruis q̄rt. i. par. i. opij tantūdem vnctuositatis lane par. i. ⁊ quart. succi endiuie. ℥. ix. si hec pōdera fuerint aurea olei rosa. ʒ. iiij. ʒ. ¶ Aliud. ℞. rosa. recentiū aur. pō. viij. ¶ Aut ℞. violarum lactis femini. ʒ. ix. litargiri aur. pō. xi. opij aur. pō. iiij. oua cruda. ij. vnctuositatis lane aur. pon. xvi. butyri tantundem galle tantundem ⁊ reseruetur.

ꝑ ¶ Hoc est medicamen ad inuersandum anum vt aperiātur emorroide. Fiat cum pipere ⁊ baurac in ano. aut cum nitro felle taurino stafisagria. aut cum succo panis porcini ⁊ melle ad illiniendum cum eis anū aut supponatur lana inuoluta in eis quoniā excitabit egestū ⁊ apparebunt emorroide. Aut cum succo centauree alumine ⁊ stafisagria distemperatis cum melle. ¶ Hoc est medicamen bonum asperitati vulnerum ⁊ excoriationi que exinde accidit in ano. ℞. ceruse plumbine. ℥. i. litargiri. ℥. viij. cadimie tantundē tutie. ℥. i. thuris. ℥. olei mirtini. ℥. x. olei rosar. ℥. viij. vini. ℥. vij. butyri. ℥. viij. cere. ℥. iʒ. ⁊ eo vtimur. ¶ De curandis morbis. dixit fm G. ℞. calcis viue: acatie ana par. i. terendo ea in aceto ⁊ illiniant cum eis emorroide pluries: ⁊ desiccabuntur inde ⁊ cadent. Sed si fuerint molles in corpore īfantis aut mulieris illiniantur cum vitreolo ⁊ per se solum ⁊ desiccabuntur.

AA ¶ Hoc est clistere bonum ad emorroidas. coquatur aq̄ porrorum ⁊ cum oleo nucleorum percorporum clistere fiat cum ea. ¶ De antidotario binserapiō ad emorroidas hoc est medicamen ad desiccandum humiditates ⁊ mitigandum dolores ⁊ sanandum similiter emorroidas. ℞. mirabolanorū nigrorum assorum in oleo onfacino. ʒ. v. karabe. ʒ. ij. dadi. ʒ. iij. galle imature. ʒ. i. bdellij. ʒ. v. dissoluatur bdellium in aqua porrorum ⁊ distēperentur in eo medicine dosis fiat. ʒ. ij. aut de dadi. ʒ. i. cū aqua calida ⁊ mirabiliter faciet. ¶ De eo similiter he sunt pillule bdellij in quibus est vitreolum mirabiles. ℞. mirabolanorum emblicorum belliricorum anā. ʒ. ij. vitreoli. ʒ. i. bdellij. ʒ. v. dissoluantur in aqua porrorum ⁊ inde fiant pillule. ¶ De eo similiter. hoc est clistere ad emorroidas. ℞. aquā porrorum ⁊ dissoluendo in ea bdellium admisce cū eo oleum percoporum ⁊ cum his fiat clistere. aut cum decoctione fenugreci succo porrorum ⁊ butyro ouino clistere fac similiter. ¶ Dyascor. oleum mirtinum confert. fructus agnicasti in emplastro positus cum aqua confert.

DD ¶ Galienus. sordities parietis balnei bona ē fixure in ano. ¶ Dyasco. paulus licium ꝯfert fissure ani. ¶ Dyascor. cancer fluuialis sanat fissuram ani. ¶ Dyascor. capita piscium paruorum salitorum vsta ⁊ posita super fissuram ani sanāt eam. ¶ Dyascor. galie. ego vidi quendam curare fissuram ani cum capitibus piscium paruorum salitorum vstis. ¶ Aloe dissolutum in vino dulci sanat fissurā in ano. Emplastrum cum succis frigidis mirabile est in hoc. ¶ Galienus. pix liquida sanat fissuram in ano. ¶ Dyasco. keiri citrinū mixtū cū aceto sanat fissurā accidentem in ano. ¶ Ysaac ad fissuram in ano. ℞. cineris pāni lini partem vnā amidi partē. i. cum succo frondium oliue recentium distemperando medicamen illinitionem fac cum eo super fissuram. ¶ Pix cū cera liquefacta ⁊ posita super inflationem ani bona erit ⁊ cōferens. ¶ De perfectione ⁊ cōplemento ꝯstipatio frequēs ventris generat excoriationem ⁊ fissurā vnde cauenda est. ¶ Ad apostema calidum in ano vtendum est succo frondium vitis cerusa ⁊ oleum rosarum.

LL ¶ Ad dolorem emorroidarum ex incisione aut inflatione vtē-
AA dum est porris ⁊ cepis tritis ⁊ inuolutis in butyro ad ponendum super eas tepide ⁊ pluries.

AA ¶ Dixit. Galienus. oleum camomille maioris vnctum super anum aperit orificia emorroidarum ⁊ venarum. ¶ Dya. squinantum aperit orificia venarum. tamē super anū aperit orificia emorroidarum ⁊ venarum. ¶ Cepe aperiunt orificia emorroidarum ⁊ venarum. sed cum oportuna fuerit operatio ipsarum excoriande sunt ⁊ infundende in oleo ⁊ supponātur ano. ¶ Galienus dixit cepe grosse imposite ano aperiunt orificia venarum ⁊ prouocāt sanguinē de eis. ¶ Oleum alcanne aperit orificia venarum. ¶ Dya. ciperū aperit orificia venarum. ¶ Dya. lac ficus aperiunt orificia venarum. ¶ Dyasco. ireos aperit orificia emorroidarum. ¶ Mel aperit orificia venarum. ¶ Dya. Galienus cibus cōfectus per xpianos de oleo nucibus ⁊ alleis aperit orificia emorroidarum. etiam ipsum operantur persci. ¶ Oleum laurinum aperit orificia venarum. ¶ Dyasco. fel suppositū aperit emorroidas. ¶ De libro perso ⁊ indo ad emorroidas ⁊ ventositates ipsarum clistere fiat cum cauda liquefacta in quātitate. ℥. ij. ⁊ cū aur. pon. ij. castorei aut cū. ℥. ij. aque porrorum ⁊. ℥. i. olei percoporum fiat clistere. sed si fuerit frigor vehemēs fieri potest cum eis ⁊ cum aqua ruthe ⁊ castoreo. ¶ Dico pone in eo bdellium aquam porrorum ⁊ oleum nucleorum percoporum ad clisterizandum cum eis.

¶ Capitulum octauum: cuius rubrice sunt.

CC De gibbo. etiam a ventositate.
DD De dolore dorsi. etiam in. xij. capitulo pmo.

CC De secūdo capitulo ampho. Gibbus si accidit senescentibus ex humoribus frigidis incurabilis ē ac si sanatio eius in iuuenescentibus est difficilis tanto magis in senescentibus. ¶ De. vi. c. affo. quibuscūq3 fiūt gibbi ex asmate aut tussi ante ortum pilorum in pectine pereunt quoniā cui gibbus fit absq3 percussione ac causa manifesta ex nascitura interiori expellente spōdiles spinalis erit que nascitura si fit ex vltima grossitudine humoris indigesta erit oino ideo iterficit in tali ꝯditione quoniā accidens in ipso tēpore non permittit pectus extendi ac dilatari vt quantitas oportuna de aere frigido pulmoni ⁊ cordi sequitur vñ ex hoc strictura anhelitus interficiet ⁊ licz maturetur creditur in tempore sue maturationis ⁊ emanatōis interficere laborantē ea. ¶ Dico ex parua etate. G. in hoc. c. dictum habet. Cuius summa hec ē ꝙ gibbus fit aut ex percussione aut eius simili aut ex exitura inter spinale dura ⁊ grossa attrahente ad se spondile. dixit si attrahit spondile vnum aut plura spondilia sequētia dicitur rotunditas in spinali eminēs tantū. Sed si attrahit spondilia non sequētia ⁊ inde fiet gibbus quoniā locus qui non attrahit videbit gibbosus. sed si gibbus fuerit ad interius intelligit rotunditas eminēs si ad exterius dicitur gibbositas quoniā exitura accidēs in infante dum attrahit spondilia impedit pectus ⁊ costas ꝙ non augeantur vnde fiet strictura pulmonis ⁊ cordis celeriter cum strictura anhelitus. ¶ De lib. ꝯsumptionis qui ꝓponit curare gibbum interiorem ignarus est speciei huius passionis. ¶ Dico gibbus interior dicitur rotunditas eminens. ¶ De primo. c. li. ij. epiō. dixit in li. articulorum. quotiens fuerit exitura tarde maturationis in spondilibus ex quibus fit gibbus sanatio ipsius gibbi erit in maiori parte per fluxum sanguinis ventris. ¶ Dico corrigendo fm Iudeum dixit vnge laborantes gibbo dorsum cum oleo castorei quare. ℞. castorei piretri: pulpe colloquintide: euforbij ⁊ piperis ⁊ infundantur in oleo ⁊ desiccentur in vmbra in quantitate. ℥. i. cuiuslibet ipsorum equaliter ⁊ colentur ⁊ cōprimant ⁊ in sole ponantur ꝑ duas hebdomadas aut. iij. aut. iiij. ⁊ mirabile erit forte in caliditate valde. sed in his cōpositionibus non debet fieri additio. ¶ Aaron. gibbus aut fit in dorso aut i pectore. sed fit ex ventositate grossa ⁊ humiditate sequētibus eū que non digerunt. Dixit cura illius in iuuene ⁊ sene est vna ¶ Dico de aaron hoc est oleum cōferens gibbo ⁊ ventositati eius. ℞. fructus sauine: enule abrotani: cordumeni squinanti: cassielignee maiorane: corone regie piretri: nucis cypressi ana partē. i. coquātur in aqua optime ⁊ colentur ⁊ colamēto misceatur cum oleo ⁊ coquantur. hoc sic debet fieri taliter ⁊ pluries. deinde ponatur castoreū euforbium ⁊ fructus sauine trita ⁊ reponatur oleū ⁊ fricetur cū eo locus vehementer: quoniā disparget ⁊ dissoluet humiditates ⁊ confortabit membrū. ¶ Dico ꝓcede in his oleis cū attenuatiuis violētis cū stipticitate ad modū olei ruthe cū nuce cypressi. ¶ Ad gibbū. ℞. pulpe collognitide. ʒ. xviij. myrrhe ruffe bone. ʒ. x. salis nig. ʒ. xl. seis cicute. ʒ. xx. sarcocolle. ʒ. vij. baurac. ʒ. v. teranf oīa ⁊ teratur fruct⁹ penta. cū amig. ama. deinde teranf insimul ⁊ inde fiāt pastilli ad modū glandis cū melle ⁊ inuoluanf in oleo penta. ⁊ supponaf in nocte penes dormitū. qm̄ ibit ad sellā sero ⁊ mane quater ⁊ inde alleuiabif dolor. Sed euitare debet patiens acetum olera ⁊ salita

⁊ vti carnibus spidebeg in aqua ⁊ sale in potu vino vetusto.
¶ Dixit symō gibbus fit vi spasmi aut ex siccitate musculo-
rum aut ex humiditate supabūdāti. ¶ Binserapion dixit fit
gibbus aut ex percussione aut ex casu aut ex exitura magna
accñti super aliqđ os interius aut exterius aut ex humidita
te viscosa humectante ligamenta spondiliū. Sed q fit ex ca-
su curetur per ligationē ⁊ empl'a faciēda ad hoc tñ qui fit ex
exitura curetur vt curantur exiture. Sed qui fit ex humidita
tibus curetur per medicinas calefactiuas ⁊ desiccatiuas vt
cum pillulis sitarig ⁊ aqua radicis ⁊ yera. Et qui fit ex vēto
sitatibus grossis curetur cuȝ pillulis serapini oleo pentada-
ctilorum aqua radicuȝ ⁊ seibus. ¶ Hoc est medicamen Ga
brielis bonum ad ventositatē gibbi. ℞. acori spice indi assa-
ri masticis cinamomi. añ. ʒ. v. myrrhe. ʒ. iij. zirūbet doronici.
añ. ʒ. iij. se. apij. se. cicute. añ. ʒ. iij. distemperenẗ cum melle do-
sis fiat. ʒ. i. cum aqua tepida. ¶ Hoc est empl'm ad ventosi-
tatem gibbosam. ℞. sigie. sicce costi calami aromatici fruct⁹
sauine. añ. ʒ. i. euforbij. ʒ. i. olei nardini partem sufficientem.
¶ Aliud. ℞. enule: acori: nucis cypressi: fructus sauie. añ. p. i.
coquanẗ ⁊ cum eis fiat empl'm. aut fiat cum tyriaca. iiij. rerū
ꝙ nisi ꝯtulerint vrendus est locus ad desiccandū ipsam hu-
miditatem ⁊ indurescat locus ⁊ ꝯstringaẗ ⁊ superfluitas au-
geatur in transmissione ⁊ ꝯdñatiōe. ¶ Dico dentur signa su
per illum qui fit ex humiditate ⁊ qui fit ex ventositate ⁊ exitu
ra interiori. ⁊ finalis cura exprimaẗ illius qui fit ex exteriori
exitura ⁊ interiori. ¶ De antidotario magno. sabur dixit cō-
fert ei oleum euforbij ac oleū piretri. ¶ Dico ego vidi in ma
rasten gibbum incipienteȝ fieri quodā infante empl'ato dor
so cum ꝯfortatiuis ⁊ sanatus est de eo tñ mollificati sunt pe
des. ¶ De. iiij. ca. li. de mē. dolē. gibbosus dixit est attractio
spondilis ad interius. vnde quotiens attrahiẗ spondile vnū
⁊ plura alia spondilia nō attrahunẗ māifestabiẗ tūc gibbus
tñ non fit si attractio fuerit ad interius. Sed si attractio fue-
rit ad latus dextrum aut ad sinistrum spinale detorqueẗ ex-
inde. ¶ Dico oēs gibbi fiunt qñ pars spondilium in rotun-
da forma fiet ⁊ in parte media aliqua pars ipsoruȝ remanet
illesa ideo gibbus est malus stricto pectori. ¶ Dixit Hypp.
in libro articuloꝝ non fit aliquis ex cā disiunctionis spondi-
lis ad interius paralisis sed ex cā disiunctiōis eius ad latus
fiet paralisis continens cuȝ manibus non transgrediens ad
inferiora corporis ⁊ hoc exponit. G. in ca. paralisis. ¶ Dixit
spondile declinat aut ex casu aut ex percussione aut ex apo-
stemate grosso extendente illud.

DD ¶ Tabri dixit si empl'eẗ spinale in quo fuerit dolor antiquus
cum oleandro sanabitur. ¶ Bima. ꝓprietateȝ hñt spagi ad
ꝯferendum dolori dorsi frigido. Dixit cicera conferunt do-
lori dorsi ⁊ genu. ¶ Battisub ad dolorem dorsi antiquū da
in potu aqua in qua īfunduntẗ cicera nigra rot. i. butyri. ʒ. iiij.
mellis. ʒ. i. p. xxiiij. dies ⁊ sanabiẗ dolor dorsi ⁊ genu. ¶ In-
dus ad dolorem dorsi continuum ad modicaȝ luxuriam de-
bilitatem renum ⁊ ad emittendum flegma crudum. ℞. gra-
norum viridium pugillum vnum zinziberis seminis eruce
ana pugillū vnum terantur ⁊ distemperentur cum melle do
sis ante dormitum fiat ad modum nucis ⁊ post dormitionē
tantūdem ⁊ confert valde corrigendo colorem cutis ⁊ cor-
roborando virtutem stomaci.

LL ¶ De summa Bimasuy. hoc est emplastrum cōferens gibbo
℞. acori spice romāe costi. añ. ʒ. i. spice inde aloe sagenis. añ.
.ʒ. iß. myrrhe. ʒ. i. rosarum ruffarum cum copulis luti laudani
añ. ʒ. ij. calami aromatici. ʒ. iij. armenici. ʒ. iiij. baccarum lauri
.ʒ. x. farcule. i. mes excoriati. ʒ. vij. mirti sicci: nucis cypssi. añ.
.ʒ. x. camphore. ʒ. v. acatie: ranuk. añ. ʒ. iij. balaustie copularū
glandium. añ. ʒ. iij. terantur ⁊ distemperentur cum aqua mir
ti ⁊ cum eis fiat emplastrum. ¶ Iuxta quod sequitur indi-
get stipticis tenuibus calefactiuis dissolutiuis. vnde iuxta
hec dicta debet fieri compositio medicaminis. quare. ℞. ba
laustie acatie: nucis cypressi: ranuk. calami aromatici bacca
rum lauri: foliorum oleandri: osne. añ. p. i. terantur ⁊ distem-
perentur cum aqua cypressi ⁊ fac cum eis emplastrū. ¶ De
complemento conferunt gibbo cicuta: dahmarca ⁊ medici-
ne violente caliditatis que dātur in potu paraliticis. ¶ Di
co ego audiui quosdaȝ senes dicere ꝙ facto empl'o sup dor
sum cuiusdam infanẗ vt supradictum est sanatus est gibbus
verūtamen non de genibus ita ꝙ pedes eius passi sunt lassi
tudinem. vnde hoc sequitur: quoniam corroborato ipso lo-
co gibbi expulsa est ipsa materia ibi. Sed ego dico ꝙ empla

strum debebat fieri post purgationem ipsius īfantis ꝙ si in-
fans nō poterit sustinere purgationem debeat fieri post di-
minutionem ipsius humoris factam per indigentiam ⁊ exer
citium. ¶ De membris dolentibus disiunctio spondilium si
fit ad exteri⁹ dr̄ gibb⁹ exterior si ad iteri⁹ dr̄ gibbosus iterior.
Sȝ si fit ad lat⁹ aliqđ decliatio erit torq̄ns cuȝ fit extrīsec⁹ ex
casu ⁊ ꝑcussione ⁊ silib⁹. ⁊ si intrinsecus fit ex causis grossis
⁊ viscosis aut ex parte apostematis calidi accidentis in mu-
sculo sistente ibi. Etiam si accidit egressio spondilis super an
gulum accidet latitudo sed si egrediuntur spondilia non ope
rando angulum ⁊ super circunferentiam non erit hoc. Ty-
riaca confert gibbo: vt dixit. G. ¶ Iudeus confert ei casto-
reum datum in potu aut illinitum. ¶ De epidi. dixit fit gib-
bus ex exituris tarde maturationis nascentibus super spon
dilia tamen sanatur hic gibbus per fluxum sanguinis ven-
tris. ¶ De afforismis. quicunqȝ fuerint gibbi ex asmate aut
tussi ante ortum pilorum in pectine pereunt.

¶ Dixit gibbus fit in spinali aut ex casu aut ex percussione
aut exitura dura nascēte in superficie eius qui exitura infert
dorso gibbositatem vnde pars interior fiet concaua ⁊ simi-
liter fiet in superficie dum desiunctio dorsi fuerit sequens ⁊
fuerit in superficie tamen vbi fuerit sequens fit gibbus inte-
rior si fuerit in quantitate illa qua ipsa exitura attrahit par-
tem spondilium ad superficiē ⁊ partem alteram ad interius:
vnde ille in quo fiunt gibbi ex asmate aut ex tussi peribit ce-
leriter: quoniam pectus cum toto suo corpore non accipiēt
augmentum vnde erit instrumentis anhelitus strictio vehe
mens. Sed causa gibbi qui non fit ex casu neqȝ ex percussio
ne erit ex exitura dura ⁊ id quod fit iter huiusmodi exituras
in quantitate indurationis ⁊ superabundantis inflationis ⁊
loci in quo apostema accidit. ¶ De mē. dolen. dixit si attra-
hitur vnum spondile aut plura cum continuatōe vnius par
tis cum altera in spinali accidet eminentia rotunda. Sed si
inter duo spondilia fuerit vnum illesuȝ attractio illa dicitur
gibbus. ꝙ si attractio fuerit ad aliquod latus torquetur spi-
nale. Dixit hoc fit ex casu aut ex ꝑcussione aut ex exitura vio
lenta extendente cum violentia. ¶ Tabri ad gibbum ⁊ di-
siunctionem omnium articulorum ex humiditate. ℞. mirti
acori fructus sauine. añ. p. i. coquendo ea cum vino dissolua
tur bdellium cum decoctione dum fiet in vnguentum ⁊ cuȝ
eo vngatur. ¶ Binserapion gibbus fit aut percussione simi-
li aut ex humiditate grossa facta inter spondilia dissoluente
ligamenta ipsorum aut ex exitura interiori attrahente spon
dilia. aut ex ventositate grossa obtenta penes spondilia ex-
pellente ea ad exterius. Sed qui fit ex casu cū ligatōe cureẗ
⁊ emplastro cyrurgie. ⁊ qui fit ex exitura curetur cū cura apo
stematum. tamen qui fit ex humiditate curetur cuȝ pillulis
sitarig: aqua radic. ⁊ yera. Sed qui fit ex ventositate grossa
curetur cuȝ pillulis fetidis: oleo pentadac. ⁊ seminibus cale
factis ⁊ proprie cum hoc medicamine. ¶ Hoc est medica-
men gabriel. bonum ⁊ mirabile ad ventositatem gibbi. ℞.
acori spice inde: assari masticis: cinamomi. añ. ʒ. v. myrrhe. ʒ.
.x. zurūbet doronici. añ. ʒ. iij. seminis apij seminis cicute. añ. ʒ.
.iij. terantur ⁊ distemperētur cum melle dosis. ʒ. i. cum aqua
tepida ⁊ mirabile erit. ¶ Ad gibbum ex ventositate. ℞. si-
gie sicce ⁊ radicalis costi calami aromatici fructus sauie. añ.
.ʒ. i. euforbij. ʒ. i. olei nardini sufficienter ⁊ cum eis fiat empla
strum. Aut coquatur enula cum acoro fracto ⁊ cum eis fiat
emplastrum. Aut fiat cum tyriaca quattuor rerum. ꝙ nisi cō
tulerint vratur locus cum cauterio ⁊ indurabitur prohibē-
do ꝙ non recipiat superfluitatem.

¶ Explicit liber vndecimus continentis.

¶ Incipit liber duodecimus.

¶ Capitulum primum: cuius rubrice sunt.

A De secundo capitulo de speciebus febrium dixit. de his sūt quedā que girant interpolatis per circuitū laudabilē. ¶ Dixit. G. in .xiiij. c. libri megat. vtēdum est in doloribus articulorum medicis attenuatiuis que attenuant in vltimū ꝛ medicis prouocantibus vrinaꝫ in vltimuꝫ sicut cuꝫ semine ruthe aristol. rotū. centau. minori: polio maiori: apio montano ꝛ similibus. ¶ Dixit. Sal viperarū attenuat violenter. sed hec euacuant corpus semper sudor vrina ꝛ dissolutio occulta ꝛ purgant superfluitates. tamen his vtendū est in hñtibus corpora grossa ꝛ copiosa: q̄m plures macillenti ꝛ mediocres seq̄ndo passi sunt detrimentum: q̄m sanguis inde combustus est. Sed ea secuti sunt eo ꝙ viderant aliquos eis vti quibus sanatus erat dolor articuloꝝ qui eos affligebat ignorādo cōplexionē coruꝫ que erat frigida ꝛ flegmatica. vnde qui habet corpus grossum ꝛ pingue non debet dubitare nocumentum ipsarum medicinarum.

C ¶ De .x. c. meamyr dixit. dolor podagre articuloruꝫ ꝛ sciatice A de genere vno est tñ si dolor fuerit in omnibus articulis appellatur dolor articulorū. B Si ipse dolor fuerit i ancha appellatur sciatica. si in pedibus appellatur podagra. ¶ Dixit podagra incipit in articulo vno sed quādo antiquatur per longaꝫ morā ipsius expāditur in omnibus articulis. ¶ Dixit. he passiōes fiunt intensitate chimi super articulū quoniā repleto articulo ei accidet tetanus cū dolore. sed in maiori parte hoc fit ex humore sanguineo etiā in maiori parte fit ex flegmate aut ex mixto flegmate cū colera rubea. secūdū rationē firmā fit ex flegmate crudo ꝛ grosso suo genere simili colere: tamen longa ꝛ assidua mora auget grossitudinē eius aut forte petrificabitur. ¶ Dixit. cognoscendus est humor condominans articulis ex colore articuli ꝛ leui pronosticatione. ꝙ si materia fuerit de genere colere rubee accidit infirmo caliditas superabundans ac affligent eū medicine calide ꝛ delectatur in frigidis. ¶ Passiones etiā fiunt ex regimine non ex solo humore sicut accidit in eo qui reliquit exercitiū ꝛ frequēter secutus est balneū post saturitatē. vnde considerare debes in etate cōplexione ꝛ tempore incipiendo primo cuꝫ minutione euacua chimū cōdominantē videlicet si corpus fuerit repletuꝫ minutio fit in primo deinde laxatio curatis manibus ꝛ pedibus in principio cū prohibitiuis: sed in ancha non: quoniā superfluitas tota impellitur ad pulpas anche. vnde cura eius fiat in principio cū eo qđ mitigat dolorē cuꝫ medicinis modice mollificationis: non ita ꝙ infrigident radicit⁹ neqꝫ calefaciant violēter: sicut ille que oportuit erāt in fine negocij: q̄m ex perfecta caliditate ipsaꝝ auget attractio.

B ¶ De sciatica dixit. sciatica fit plies ex supabūdātia sanguis. vñ si sic fuerit cura eius est facilis: tamen minuenda est vena que est sub plica genu ꝛ vena que est in latere cauille pedis calcanei. ¶ Dixit. minutio ac positio medicinarū calidaruꝫ maximi sunt nocumenti super anchā corpore sistente repleto: quoniā attrahitur ad residendū in ea superabundātia nociua vnde in pncipio fiat minutio ꝛ euacuatio corporis pluries. deinde ponātur medicine calide tamen euacuatio fiat per minutionē basilice. sed loco positionis medicinarū calidarū fiat vomitus frequens cū pauco nutrimento in primo ac fiat laxatio similiter ꝛ inter duas laxationes fiat vomitus ac clystere: ꝛ deinde fiat illinitio cū sinapi postq̄ꝫ noscis ꝙ in corpore nil residuū fuerit qđ potest attrahi ad eaꝫ. ¶ Dixit. non dꝫ fieri ventosa cū medicinis calidis in tēpore quo residentes sunt humores neqꝫ ante illud: quoniā si desiccas qđ in ancha fuerit cū medicinis violente desiccationis residua pars eius petrificabitur. ¶ Dico debet regi regimine apostematis grossi. vnde si curatur ancha cuꝫ medicinis calidis ante euacuationē corporis conuertetur passio difficilis sanationis ꝛ maxima. sed maxima erit ex eo ꝙ ad se attrahitur materia superabundans ꝛ difficilis: eo ꝙ auget in ea grossitudo viscosa: ꝛ eo ꝙ pars subtilior eius semper attrahit de ea ꝛ dissoluitur. vnde euacuatio corporis in hac passiōe magni iuuamenti erit si cū alio preter ipsam non incipitur etiaꝫ minutio pedis. sed in principio minutio fiat absqꝫ negligentia. Etiam vomitus cōfert in cura sciatice magis q̄ꝫ laxatio. vnde fiat in primo post cibum deinde fiat cū medicinis vomitiuis. Et si adherēt anche humores grossi ꝛ difficiles tūc debet fieri ventosa ꝛ maior erit vtilitas eius valde ꝛ tūc debent fieri clysteria violenta ꝛ conferent sed fiat cū pulpa colloquintide ad educendū flegma: quoniā ipsa eradicant materiā de loco eius. aut fiant vnguenta violenta ꝛ calida ad attrahendū qđ in ancha est. ¶ Vidi dolores excitari in coxa ꝛ tybia cū calitate inuēta i tactu ipsorū locorū: ꝛ hoc accidit in conualescentibus magis. Sed ꝯfert illis qui fuerūt interiores minutio sciatice vel saphene. Jam dixit. G. ꝙ nō ꝓcedunt in pede due vene sicut ꝓcedunt in manu: tamen diuisio fit penes genu. verūtamē experimētū testatur de eo ꝙ dixi. ¶ Hoc ē emplastrū. ℞. se. ruthe siluestris. baccarū lauri: angeden nitri: abrotani: cordumeni pulpe colloquintide: ameos. añ. aure. pō. iiij. ruthe recentis ℥. iiij. cere ℥. iiij. armonia. ℥. iiij. galbani au. pon. vi. opop. aur. pō. iiij. sulfuris absqꝫ igne auř. pon. iiij. teranť ꝛ inde fiat vnguētū. ¶ Dixit. G. hoc est violentū ꝛ forte erit ꝙ attrahet humores de ꝓfundo anche. ¶ Aliud dꝫ fieri de cera succo tapsie: oleo sulfure: baurac stafisagria: piretro: visco myrrha: galbano flore lapidis asius ꝛ similia. ¶ Hoc est emplastrū bonū ad mitigandum dolorē superabundantē ꝛ cessare facit dolorē ancharū. ℞. stafisagrie rot. i. ʒ. fecis aceti vste rot. ij. piretri rot. ʒ. nasturtij rot. ʒ. galbani rot. ʒ. sulfuris baurac. añ. rot. ʒ. olei. ℥. xxvij. gūmi pini assetur cū galbano. oīa terantur ꝛ inde fiat vnguentum ꝛ ponatur super eā. ¶ Aut. ℞. sulfur ꝛ terendo ipsuꝫ cū pice subtilissime ponatur super anchaꝫ ꝛ ponatur super eaꝫ cartha ꝛ dimittatur dum cadat de se ipsa.

C ¶ Hoc est emplastrū de podagra ꝛ dolore sciatice ꝛ articu- B lorū ꝛ confert statim. ℞. fenugrecū ꝛ coquendo eū in aceto A lymphato cū aqua dū liquefiat: ꝛ dissoluatur coletur ꝛ substantia distēperetur cū melle cū modica parte aque. deinde illinitio fiat cū eis. deinde posito super eā panno ligatio fiat super eā ꝛ super anchā dimittenda est vsqꝫ ad triduū. Dico hoc debet fieri in principio negocij similiter. tamen noscas ꝙ emplastrum angeden quod precedens est violentum est valde efficax.

B ¶ Aliud violētū ad anchā. ℞. picis liquide rot. iij. fecis aceti vste rot. ij. baurac ruffi rot. i. ʒ. liquefiant cera ꝛ pix ꝛ terātur sicca ꝛ cribellentur ꝛ misceantur ꝛ eo vtantur. ¶ De cura sciatice. curanda est sciatica cū herba sitaris. Dixit. ℞. ipsaꝫ dū fuerit recens: quoniā in hyeme erit debilis ꝛ terēdo ipsaꝫ subtiliter cū adipe cū sit difficilis ad terendū pone ipsaꝫ super pulpas anche ꝛ pedē totū ꝛ ligatio fiat super illud ꝛ per quattuor horas dimittatur vsqꝫ ad sex. deinde intromittatur in balneo. cūqꝫ humecteť eius corpus ex sudore igrediatur pilaꝫ. deinde remoto emplastro ab ancha ponatur super lana cooperiendo eā. ꝛ hoc sufficiens erit ei absqꝫ alia re. ꝙ si aliqua pars passionis residua fuerit iteratio fiat similis in vice secunda tantuꝫ sed in maiori parte nil remanebit de ea nec subuertetur nisi post decē dies. vnde quiete vti debens in media parte ipsorū. Dico hoc emplastrū sufficiens erit sine aliqua cura facta cū tapsia ꝛ sinapi.

C ¶ De podagra ꝛ articulis. hoc est emplastruꝫ qđ sequenduꝫ A est penes excitationē. ℞. opij aureorū pondus. iiij. croci tantūdē terantur in lacte vaccino ꝛ misceatur cuꝫ eis mica panis albi dū fiet in liquore delectabili ꝛ emplastꝝ fiat cū eis. sed vngere debet confector manū cū oleo ro. ponēdo super illud de folijs blitarū ꝛ lactucarū ad conseruandū illud: q̄m mirabile medicamen erit in excitatione passionis. ¶ Etiam terendus est crocus cū opio in lacte ꝛ misceatur cuꝫ ceroto olei rosa. ꝛ fiat in vsu. ¶ Aut. ℞. sigie aur. pond. ij. opij aur. pō. i. ꝛ ea operemur iuxta qđ dixi ante. ¶ Aliud. ℞. se. iusqami. ℥. vi. opij. ℥. i. croci. ℥. i. vini dulcis sufficientem partem ad

distēperandū ea ⁊ misceantur cū ceroto olei rosa. ¶ Hi sūt trocisci boni ad operādū in his morbis. ℞. aloe. x. opij. x. suc ci iusquiami. iij. se. iusquiami. iiij. ypoquistidos. vi. mandrago re. xx. croci. iiij. coquatur mandragora in aceto duꝫ liquefiet ⁊ cuꝫ ea distēperentur alie medicine ⁊ de eis fiant trocisci ⁊ illinitio fiat cū trocisco. i. penes necessitatē. ¶ Dico. ℞. seis iusquiami. opij acatie psilij radicis granati siluestris. añ. p. i. terātur ⁊ inde fiant trocisci ⁊ illinitio fiat cū eis dissolutis in lacte vaccino posito super eā folio recenti pāno ad ꝯseruādū hūiditatē illinitōis. sed cessante manatōe aut penes morbos frigidos operemur emplastra que sugunt hūiditatē de profunditate articuloꝝ que diximus que ꝯficiūtur de nitro vsto armoniaco ⁊ calce viua: quoniā hec attrahunt ⁊ sugūt humiditatē ⁊ mitigabitur dolor inde.

C ¶ Dico debemus operari id in his doloribus qꝺ facit in doloribus podagre de medicinis mitigantibus dolores. Sed scia acuta magni iuuamēti sunt valde in podagra que est in corporibus flegmaticis iuxta qꝺ dcm̄ est. vnde reseruet tēpus insultus doloris. vꝫ. opiuꝫ semen iusquiami. radix granati siluestris ⁊ silia ad mitiganduꝫ dolorē tm̄ mitigato ipso dolore oino amoueri debēt sed danda sunt in potu attenuatiua tm̄. ¶ Et in podagra calida vtuntur seibus prouocātibus ⁊ non calefacientibus abundanter. verbi gratia. ℞. se. melonū se. citruloꝝ hermodactilorū ellebori: radicis granati siluestris nasturtij. añ. p. i. opij quart. i. ptis ꝯgregentur dosis fiat. ʒ. iiij. cū tm̄dē zuccari ⁊ mitigabit dolorē ⁊ ꝯfert stati. ¶ Verūtū in podagra frigida. ℞. gencianе: rubee tictoris: ameos: aristo. mentastri: folioꝝ ruthe: haurac hermodactilorū: satirion tassi barbati: opij. añ. p. ꝯuenientē cōponantur vt debent ⁊ dentur in potu. ¶ De primo capitulo de cōser. sa. dixit quibuscunqꝫ accidit dolor aut podagra vinū mellificatū erit bonū si in eo ponitur semen apij.

A ¶ De tractatu prio de humoribus in cuius vētre fuerint humores crudi proprie ⁊ vrina grossa fuerit liberabitur passio per hoc: quoniā euacuabuntur per eā. ꝙ nisi ipsi emittuntur per vrinā cuꝫ vrina erit tenuis modica inferent in articulis apostemata ⁊ proprie si fatigantur ideo vrina in his prouocari debet grossa ⁊ supabundans. sed hoc fiet per incisiua cū prouocatiua vrine infestent eos ad ꝓcedendū penes vesicā ⁊ renes. ⁊ si vrina fuerit tenuis colerica non emittet corpus aliquid de eis vnde procede ad euacuandū colere supfluitates per egestū cū eo ꝙ calefacit. ¶ Dico ꝙ si conijcis ꝙ in corpore sunt humores hmōi prohibendū est fatigium dū in primo euacuetur. ¶ Dixit vidi quēdā pati dolorē articuloꝝ ac sequi quietē magnā quādo articuli eius erāt oppressi cū tēpore cū manu calida ⁊ leui quoniā passio ei9 erat ex manatione superabundātiū humorū facta ad articulos quoꝝ parte sistente sanguinea ac parte colerica ⁊ flegmatica ⁊ sūmarie sūt oēs humores crudi ⁊ indigesti. ¶ Dico de humoribus dcm̄ est hoc: quoniaꝫ laborans his humoribus debet ocio ⁊ quiete vti ⁊ tangi cū aliquo habenti in se caliditatē tepefactā ⁊ lenē. quoniā illud digeret eos deide postea oēs dissoluit. ¶ De scđo capitulo de humoribus. i quo fuerint apāta aut mēbra debilia euitare debet balneū ⁊ potuꝫ vini ac ipetū quoniā leuē facient manationē superfluitatuꝫ. ¶ Dico sessio in sole exercitiū ⁊ similia calefaciunt corpus. ¶ De tertio capitulo de humoribus in arthetico si accidit colica tollet dolorē articuloꝝ. Dixit Gal. hoc est: quoniā dolor vehemens tollit vel occultat debilē ꝙ non sentietur etiā possibile est ꝙ humor emanans ad articulos manat ad intestina. ¶ Dico iuxta qꝺ vidi in. iij. c. ꝓnosticoꝝ ꝙ reumata superabundanter multiplicant in articulis ex spaciositate larga ipsoꝝ ⁊ ex motu ꝯtinuo ipsoꝝ. ideo ex hac parte sunt debiliores alijs locis.

C ¶ De libro mabal i pueris nō fit podagra neqꝫ dolor ipsius sicut in iuuenib9. ꝭ in senescētib9 nimis tm̄ absqꝫ sanatione.

A ¶ Dico plures iperiti vt credebant expectabāt in dolore articuloꝝ digestionē in euacuatiōe. Sed quidā amicus meus hoc expectando duꝫ erat in dolore vehementi valde ipsius natura expellente assellauit viginti sellas de colera discoriāti intestina sua violenter ex quibus mitigatus est dolor statim pulsatio penitus ⁊ sanata est ipsius passio quasi nō esset spacio longioris tēporis alijs tēporis consuetis.

C ¶ De tractu affo. podagra sciatica ⁊ arthetica senescētibus

B fiūt insanabiles: qm̄ ipsoꝝ digō difficilis fit in iuuenescētib9

A ¶ De quinto capitulo affo. dixit aqua frigida mitigat dolorem articuloꝝ ⁊ podagre accidentē absqꝫ vlcere si in superabundanti quantitate spargitur super locū frigida eo ꝙ modice stupefacit stupefcm̄ māifestū mitigat dolorē. ¶ De tractatu sexto dixit dolores descendentes de dorso ad brachia dissoluit minutio: quoniaꝫ hoc erit ex humore transmutato: sed transmutatio eius ad anteriora corporis vnde euacuari debet vnde declinans fuerit.

C ¶ Dixit in eunuchis nō fit podagra. ¶ Dixit Gali. in tēpore yppocratis hoc erat ꝫ nūc ꝯdn̄antibus super hoies teneritate delicatōe ac superabundantia executōis appetitus nō. ¶ Dixit podagricoꝝ pedes debent esse oino per naturā debiles sed absqꝫ dubio non debet eos affligere dolor nisi regimē fuerit malū. vnde cognoscere debes ꝙ debilitas illius solius mēbri non depōitur in diuersitate morbi in tēpore ꝙ erit iter vtriqꝫ insultū podagre licet debilitas absqꝫ passionis insultu tēpus habeat. vnde si eos dolor affligit fluēte aliqua superfluitate ad eos frequenter si corpus mundū fuerit de superfluitate sicut est in dispōne carēte ipsius insultu deficiet eius fluxus sed hoc erit si exercitio vtitur moderate ac digestione perfecta nutrimenti. ideo quies frequens ac satietas nauseatiua nocent laborātibus hoc morbo. Etiā nocēt eis vini fortis potus superabundans proprie ante cibū: quoniā vinū bibitū in tali ꝯditione velocē lesionē infert neruis. Etiā eis nocet coitos ac balneū cū intensione: ideo eunuchi remotiores sunt de ea viris ⁊ silr mulieres. Sed fit in eunuchis quando vtuntur supabundātia potus vini ⁊ diuersoꝝ ciboꝝ ac silr. deinde dicitur in arthetica: quoniaꝫ in maiori parte in primo dolor laborantiū arthetica erit podagricus deinde ꝯdn̄abitur artheticus sed erit maior ⁊ firmior si accidit in eo cuius pater eo laborauit dixit multiplicabitur dolor artheticus eo ꝙ non operatur exercitiū moderatuꝫ nec perfectā digestionē nutrimenti. Sed hoc sequitur superabūdans potus vini ieiuno stomaco intensus coitus ac balneū. ¶ Dixit Hyp. mulier non podagrizat nisi ipsius menstrua defecerint: quoniā corpus ipsi9 purgatur per mēstrua ideo in mulieribus non accidit podagra nisi sequatur pctm̄ magnū regis vt est dcm̄. ¶ Dixit in pueris nō accidit podagra ante ipsoꝝ coitū cū mulieribus. Dixit. G. coitus i generatōe podagre habet virtutē magnaꝫ valde sed hoc cognoscitur ex remotiōe ipsius ab eunuchis. ¶ Dixit vidi eunuchos pati podagram tamen pueros non sed in eis accidit inflatio in articulis penes diuersas satietates nauseatiuas ⁊ supabundantes in corpore ipsoꝝ. ¶ Dico eo ꝙ in eunuchis mulieribus ⁊ pueris non accidit podagra nisi cū difficultate significatio habetur ꝙ accidit vbi cū sanguine erit colera.

B ¶ Dixit. G. distinctio est inter venā interiorē penes cauillaꝫ calcanei. vꝫ. post saphenam ⁊ venā exteriorē mediā: quoniā vtraqꝫ vena diuidit de vena interioris partis genu triplr. ¶ Dixit Joāni. vene testantur super hoc per experimentuꝫ ꝙ laborans sciatica gaudet minutōe ipsius vene sciatice vehementer sed minutione vene saphene paruꝫ.

A ¶ Dixit i dolore arthetico dū cū eo sint apāta calida ꝯseruatio sanitatis antecedere debet. sed curatio eius in tēpore sui insultus fieri debet cū minutōe ⁊ laxatione colere ru. ⁊ si cū eo sūt apāta frigida fieri debet cū laxatiōe humoꝝ flegmaticoꝝ ⁊ regie attuēatiuo. ¶ Dixit si cū dolore arthetico fuerit caliditas vehemens laxandi sunt humores colerici.

C ¶ Dixit podagra si cū apāte calido fuerit mitigabitur per. xl. dies. ¶ Dixit. G. apā in podagra fit ex superfluitate descendente ad articulos pedū ac in ꝓcessu supfluitatis prio in loco articuli sequitur necessaria ꝙ extendentur ligamenta cōtinentia ipsos articulos extrinsecus sed nerui ⁊ corde nō inflant in laborante podagra ⁊ in eis accidit dolor tm̄ extēsione ipsoꝝ facta cū articulis tm̄ hec habetur significatio super hoc ꝙ nulli podagrico i vltimū accidit spasmus accidit magis penes postea accidens in neruis ⁊ chordis. ¶ Dixit ꝓpositū in cura podagre est cōe i cura cuiuslibet apātis: quoniā indiget qꝺ dissoluatur id qꝺ continetur in pedibus. ꝙ si fuerit tenue dissoluendū est in minori tēpore sed si grossuꝫ in maiori tēpore dissoluatur ⁊ dispositio huius apātis nō transit. xl. dies ⁊ i eis dissoluetur ⁊ sanabitur si medicus sequitur totā operationē recte. sed finis atterminatiōis apātis calidi accidentis in mēbris carnosis in. xiiij. diebus erit cū substantia carnis vehementioris dissolutōis ⁊ substantie huius. vꝫ. ligamentoꝝ sit ꝯdensa. vnde sicut tardatur in redēptione superfluitatis tardabit in dissolutōe eius de ea ideo terminus

diſſolutōis apātis ð ea eſt.xl.dieꝝ quoniā humiditates que
ſunt in articulis debent ꝯuerti in vaporē penetrantē ipſa li-
gamenta circūferentia cū articulis ⁊ ſiliter ſuperfluitas in-
terior ipſoꝝ ligamentoꝝ. ❡ Podagra cōmouetur in vere.
Dixit podagra in numero doloꝝ articuloꝝ eſt aut forte exci
tatur in autūno ex eo ꝙ in corpore cōgregantur in eſtate in
tēpore fructuū de malo humore licet magis excitaẗ ivere in
eo cuius regimen malū fuerat in hyeme.

❡ Dixit Hyp. quibuſcūqꝫ fit ſciatica deſiccata ancha dein-
de reuertente in ea accidit humiditas mucillaginoſa. ❡ Di
xit. G. ſuperabundanter in articulis ꝯgregatur chimus fle-
gmaticus que appellauit Hyp. mucillaginoſum ex quo hu-
mectantur ligamenta ipſius articuli ⁊ molleſiunt: ideo egre-
ditur caput oſſis pixidem in quo iponitur de facili reuerten
do de leui ⁊ velociter. ❡ De ancha. cui fit dolor i ancha an
tiquus cum diſlocatione anche pes eius in toto cōtabeſcet
⁊ torquetur niſi vſtio cū cauterio ei facta fuerit. ❡ Dixit. G.
cuius anche caput deſiccatur cum pixide coxe ex humidi-
tate que obtinetur in pixide coxe ⁊ non vritur articulus an-
che vt penetret illa humiditas flegmatica obtenta ⁊ locus
ſolidetur cum vſtione in toto ⁊ deficiet mollities ⁊ ꝓhibeaẗ
ꝙ articulus anche non diſlocetur exinde accidet claudica-
tio ꝓculdubio ⁊ ſequetur hoc ꝙ pes nō nutritus vt cōuenit
ꝯtabeſcet ⁊ diminuetur ſicut accidit in mēbris que priuanẗ
motu ipſoꝝ naturali. ❡ Dico debet fieri vſtio poſt ꝙꝫ ācha
reuerſa fuerit ad locū eius vt equalr̄ emicat articulus iuxta
diſpoſitōeꝫ naturalē: ſinaūt reuerſio eꝰ poſt vſtionē erit im-
poſſibilis ⁊ erit in detrimētū magnū. ❡ Dixit diſlocatio ca-
pitis anche accidit eo ꝙ ligamēta articuli anche circūferē-
tie cum ea humectātur ⁊ molleſiunt ex ipſa hūiditate. ❡ Di
co accidunt dolores in ancha ⁊ tybia ſiles doloribus articu
lorum qui ſunt de genere varicū. ſed diſtinctio fit iter eos ꝙ
declinatio huius apātis erit ad articulū tñ ad totū locū qui
eſt inter vtrūqꝫ articuluꝫ tñ curētur per declinationeꝫ mãe:
attenuationē regis ⁊ illinitionē ꝑ violēta ad diſſoluēdum.

C ❡ De ſcðo tractatu de natura humana dixit vidimus ꝙ de
pluribus humoribus manātibus ad articulū aut ad pedem
in podagra ꝙ ſi tranſmutatur de eis ad aliqua mēbra nobi-
lia morietur patiēs ſed ſperatur ipſius ſanatio in vno tñ ꝙ
attractio ipſoꝝ ſcðo fieri pōt ad articulū vbi erant. ❡ Dixit
in tyriaca ſcā ad ceſarē caput auis appellate aſtis deſicca-
tū ſi bibiẗ in podagra cū aqua in quātitate quā de eo capiūt
tres digiti ſanabit eam.

D ❡ Dico quidā laborās dolore genu ātiquo ſumpſit medici-
nas in potu de ſtomaticon fere. l. ac clyſtere vſus eſt cuꝫ cē-
taurea nō ſola vna vice cui ꝯſului ꝙ frequenter vtatur me-
dicinis attenuatiuis ꝓuocātibus vrinaꝫ ⁊ eo ꝙ erat frigide
complexionis ⁊ humide conualuit.

C A ❡ De lib. minutio. quibuſcūqꝫ fit podagra aut arthetica eūo
eis ꝯueniens erit in principio veris cum minutiōe facta aut
laxatōe: qm̄ plures ſanaui cū euacuatōe qñ ſupueniebat in-
ſultus paſſiōis. ❡ Dixit oēs iſti de iure debent vti regie cō-
tēperate attenuatōis: qm̄ qui iſtoꝝ vtūtur erroneo regie vt
copia potus vini nō ſequētur vtilitatē magnā i laxatōe nec
in minutōe: qm̄ humores ſemicrudi in corpore ipſoꝝ cōgre
gātur ſuperabundāter ⁊ celeriter ex malo regie ipſoꝝ vnde
qui in tali paſſiōe ſilia ſequitur nō eſt curādus radicitus ſed
ſi obediēs fuerit magnā vtilitatē ſequitur in minutōe ⁊ laxa
tiōe in ꝑncipio veris deinde inſecutōe ꝯtēperati exercitij po
ſtea ⁊ in attenuatione regiminis.

B ❡ De minutōe dixit ego cognoſco ꝙ ſanaui nō ſoluꝫ vna vi-
ce ſciatica per minutionē factā in pede ſi paſſio nō fuerit de
frigore ſed ex cā repletōis venarū que ſunt in ancha ideo de
hmōi paſſiōe ſequitur iuuamētū per minutionē vene que eſt
de plica genu magis quā vene ſaphene ſed ventoſa nō da-
bit iuuamētū eis magnū. ❡ Dico ꝙ. G. oino nō retulit de ve
na ſciatica quaſi non eſſet opportuna in ea minutio ⁊ ꝙ ſuffi
ciēs erit minutio de plica genu ſed cōcedo vena ſciatice eſt
penes me ſicut ꝯcedo vene ſaluatelle da baſilica: qm̄ de ſa-
biana vena manifeſtatur ſuperflua vtilitas ſuper vtilitateꝫ
baſilice licet ſit ramoſa ex ea ⁊ dixit ꝙ hoc fit ex longitudine
attractōis vnde vena ſciatice habet prerogatiuā ſuper ve-
nam que eſt in plica genu cū illa attractōe longa ⁊ ꝙ eſt ex-
terior: qm̄ magis attrahit de ancha ſed negociū inter ipſam
⁊ venā que eſt in plica genu eſt ꝓximū in iuuamēto ⁊ iaꝫ te-
ſtatus eſt Joāni. de hoc. ❡ De morte veloci. i quo fuerit do

lor anche ⁊ apparuerit in coxa rubedo vehemēs in modum
triū digitoꝝ abſqꝫ dolore i eā cū pruritu vehemēti ⁊ cū hoc
fuerit appetitus comedēdi olera elixa morieẗ in. xxv. die.

C ❡ De li. ſignoꝝ dixit accidit in podagricis apā cū dolore pe
dis ⁊ qñqꝫ incipit dolor de police pedis ⁊ qñqꝫ incipit do-
lor de calcaneo aut de inferiori parte pedis ſed inflāmatio
accñs in pede forte habebit colorē mutatū de colore corpo
ris aut forte erit in colore ipſius aut forte fit dolor cuꝫ ardo
re ⁊ qñqꝫ erit abſqꝫ caliditate penitus aut forte erit cum fri
giditate vehemēti ⁊ qñqꝫ erit in vtroqꝫ pede ſimul aut for-
te ꝓueniet doloris vehemētia ad tybias genu ⁊ veſicā ⁊ ad
ſtōm. ſed in quibuſdā longi fient teſticuli ſed ꝓlongato ipſo
morbo inflantur tybie ⁊ coxe.

A E ❡ Dixit. arthetici patienẗ i oibꝰ articulis apā ⁊ dolorē i ſpi-
nali aut forte orietur caro inter articulos ⁊ ꝓprie inter arti-
culos manus ⁊ pedis ac extenti digiti torquētur digiti tunc
⁊ qñqꝫ vehemētior fit ipſoꝝ dolor ⁊ qñqꝫ alleuiabiẗ ⁊ diu-
turnus ⁊ longus erit in eis dolor dorſi. ❡ Sed dolor dorſi
in muſculis intrinſecus ⁊ extrinſecus ⁊ in ſpondilibus. ⁊ acci
dit ex reflexiōe corporis ſuper foueas ⁊ ex onere ponderoſo.
vnde ſic accidit ꝙ laborās eo nō pōt inclinari nec extende-
tur ſpinale bene ⁊ diuturnus morbꝰ fit aut forte nō erit diu-
turnus. ꝙ ſi fuerit in eis apā in muſculo manifeſte ſentietur
dolor qñ tāgeẗ dorſum. ⁊ ſi fuerit in muſculis occultis nō ħ
ſentieẗ tactus doloris intrinſecus ſimilis dolori renum.

B ❡ Dixit accidit laboranti ſciatica dolor in ancha: ponderoſi
tas: tardus motus: tactus debilis paruus ⁊ ꝯdenſus valde.
aut forte accidit ei febris nec poterit iuerſari ſuper latus aut
forte perueniet dolor de ancha ad genu. aut forte perueniet
ad calcaneū. aut forte non deſcendet de inguine. ꝙ ſi diutur
nus efficitur morbus iſte extenuabit iſtud mēbrū vehemen-
ter cum dolore ⁊ moleſtia vehementi ⁊ ſoluetur venter. ſed
qñ opprimitur inueniet abundantē quietē ⁊ efficitur vehe-
mentior ſolutio in principio paſſionis. Sed qñ diuturna fiet
diminuetur afflictio. ⁊ quidaꝫ ipſoꝝ ambulant ſuper capita
extremitatū digitoꝝ ⁊ extendendo dorſum ⁊ ſpinale nō po-
tuerunt incuruari ⁊ incuruati ambulāt nō valēdo rectuꝫ te-
nere corpus. Dixit hoc fit ex duritie ſiſtēte in muſculis coxe
ſpinalis ⁊ inguinis. Dixit fiunt accñtia ſilia illis que accidūt
mulieribus ex parte matricis ſed diſcernitur hoc in. c. ſuo.

❡ Dico ꝙ ſi accidit dolor de ācha ad pedē ad modū virge
extenſe vena anche eſt repleta ſanguine ſed curetur per eua
cuationē ipſius ſanguis tñ dolores quoꝝ laxitudo ē maior
longitudine ex humoribus groſſis ⁊ flegmaticis erunt. ⁊ do
lores ex quibus opportuna erit fieri icuruatio erunt ex apā-
te duro. ſed curantur per lenificationē ⁊ diſſolutionē. Et qui
erunt ex violētia erectiōis dorſi ⁊ extenſiōis eius ex duritie
in muſculis qui ſupra erunt licet non poſſit patiens erigere
dorſum ex cauſa doloris.

C A ❡ De tractatu. ij. de medicis ſimplicibus dixit quidā fricant
mēbra in quibus accidiẗ podagra aut dolor artheticus cuꝫ
ſale trito cum modico oleo hoc operando in quiete paſſio-
nis nō tpe inſultus eius ad deſiccādū ⁊ diſſoluēdū totā ſup-
fluitatē ⁊ ad ꝯtribuēdū mēbris debilibus cuꝫ hac operatiōe
bonam diſpoſitionem ⁊ ad confortandum ea.

B ❡ De primo caplō expoſitōis. vi. accidit quedā ſpēs doloris
anche mulieribus ex dolore matricis ſi paſſio ipſius diutur
na efficitur trāſeundo. x. menſes. ❡ De. ij. ca. li. vi. epidi. dixit
ſanatur dolor anche per vſtionem.

C A ❡ De. v. c. li. vi. epi. dixit coitus nocet podagricis ⁊ artheticis

B ❡ De qōnibus de aere ⁊ regiōe frequēs eqtatio nocet dolo
ri anchaꝝ: qm̄ faciet currere ad eas ſupfluitatē abundantē.

C ❡ Judeus dixit mandragora poſita in butyro vaccino ſi cū
eis vngatur pes dolens mitigabit doloreꝫ eius. ꝙ ſi recipis
mandragore dauik duos in potu quolibet die cum vino co-
cto ⁊ melle mitigabit dolorē podagre. ❡ Dixit ⁊ ſummarie
ego non vidi ad podagram medicamen vtilius oleo ſolatri
ſilueſtris dato in potu cum modico oleo amigdal'. dulcium.
❡ Unguentum adipum expertuꝫ eſt ⁊ potētis actus eſt ad
mitigandū dolorē podagre. vꝫ. adipis leonis adipis onagri
olei liliorum olei nardini olei coſti adipis anatis ⁊ caude li-
quefacte ad vngendum cum eo.

B C ❡ De ſciatica vnctio fiat cum oleo colloquintide. ꝙ niſi cō-
tulerint medicamina vſtio fiat cū cauterio in ancha vbi erit
dolor ēt in coxa tybia ſuperficie pedis vbi erit dolor in pede
penes calcaneū ⁊ vſtio ſit altera profunda ⁊ tenuis in paruo

digito pedis: quoniā cum hoc erit sanatio eius. ¶ Hoc est clystere ad sciaticā ⁊ podagrā sil'r. ℞. tassi barbati corticum radicū capparis: vtriusq; ellebori: cicute: origani hermodactilorū pulpe colloquintide: assari laureole acori: castorei: serapini. añ. aur. pō. i. infundātur in rot. iiij. vini ⁊ coquātur dū perueniant ad rot. i. Deinde. ℞. ipsius. ʒ. iij. admixto cum eis modico melle ⁊ modico butyro clystere fiat cum eis taliter ter. ¶ Et si laboriosa fuerit curatio in podagra ⁊ dolore anche ⁊ genu ⁊ dorsi frequēter fiet operatio ꝓuocatiuorū vrine: quoniā vtilis erit. ¶ Aaron yera hermetis magnū iuuamētū dat in podagra ⁊ dolorē ancharū bibita in vere: qm̄ q bibit eā per dies si inceperint sudare pedes ⁊ articuli dolentes mirabilē vtilitatē habebit de ea in hoc. ¶ Dico hoc est medicamen subtile valde ad laxādū si tñ purgat corpus per vrinā vnde ꝓcede firmiter cū eo. ⁊ ꝯferunt penes excitationē doloris radices mandragore. ⁊ hermodactili ēt ꝯferunt dolori ancharū empl'a calida attractiua ⁊ violēta sicut confecta cū sitarig. sinape sulfure ⁊ salibus. De illis que ampulosum faciunt corpus sed patiēs sustinere dȝ eā vltra posse in balneo tñ dolores frigidi qñ diuturni fiunt curari bebent quin mundificatio p̄cedēs fuerit iuxta vomitū ⁊ propositionis expelletur id quod in membro fuerit tantum.

D ¶ Dixit ꝯfert dolori genuū si fuerit ex frigore euforbiū tritū
B mixtum cū ceroto olei narcisci aut olei liliorū. ¶ Dico hoc
A dissoluit dolorē ancharū diuturnū ⁊ oīum articulorū q diuturnus efficitur ex humore grosso accñti in eis. ¶ Aliud ad ꝯferēdū desiccatōi genuū ⁊ dolori articulorū. ℞. granorū pentadactilorū mundatorū. ʒ. ij. ⁊ terendo ea cum butyro vaccio optime ⁊ modico melle inquātū viscosenł ⁊ cum eis fiat emplastrū: qm̄ mirabile erit tñ curetur cum eo id quod desiccatum est in articulis ⁊ siccitate ipso posito super locum ⁊ frequenti secuta infrigidatione eius.

B ¶ Etiā ꝯfert dolori ancharū bibitio sarcocolle ⁊ olei nucū per dies facta ⁊ yere cum oleo pentadact. ⁊ aqua ciceris imperat. ⁊ aneti per hebdomadas facta sil'r euitatis coitu penitus ac potu vini. ¶ Hoc est fumigiū bonū dolori ancharū correctū iuxta ꝙ vidi. ℞. tassi barbati cētauree: aristolo. corticum thuris ellebori nigri: foliorū cicute. origani: ysopi. i. assa hermodactilorū: colloquintide. ypratelli. i. osnē laureole: seis cameronis. añ. p. i. coquātur cum vino dū peruenient ad dimidium. deinde postq̄ infunduntur cum aqua ipsarum fiat clystere in quantitate rot. ꝫ. cum. ʒ. ij. olei.

C ¶ Tabri dixit quidam morbi sunt incurabiles nullā sequentes sanationē firmiter sicut est cācer podagra ⁊ ylcos. ¶ Dixit plures ipediti ex ventositate de ꝯsilio meo in oleo trifolij sedere studuerunt ⁊ dissoluti sunt exinde pedes ipsorū ⁊ sani facti sunt bibendo de eo ac vngendo cum eo ⁊ taliter cōficitur. ℞. trifolij bn̄tis semen ⁊ i vase ereo pone illud miscē do cum eo oleum ⁊ vinum tantūdem illud deinde coquatur dum remaneat solum deinde comprimatur ⁊ coletur ⁊ reponatur dosis fiat. ʒ. iij. ⁊ minus.

B ¶ Tabri dixit dolor ancharū fit ex corruptiōe colere ru. aut ex superabundātia more in sole vnde desiccatur humiditas ancharū. sed ꝯfert dolori ancharū incisio vtriusq; vene que sunt penes digitum paruum pedis ēt executio clysteris balnei ⁊ emplastrorū lenificatiuorū in p'rio deinde dissolutiuorum. ꝙ nisi cōtulerint vrendus est cum cauterio neruus qui est in dorso ad partem renis. etiā fiat vstio super anchas in quattuor locis ⁊ super genua sil'r i quattuor locis ⁊ sup quā libet tybiā in duobus locis ⁊ in quattuor locis penes calcaneū ⁊ in quattuor locis penes digitos pedū.

C ¶ Tabri de libris indis. quotiens augetur sanguis excitabit podagra. ¶ Aaron accipe significationē super humorē cōdominātē in his doloribus de regie precedenti.

B ¶ Dixit purgatio corporis cū eo facta qȯ diminuit superfluitates ⁊ nutrimētū ⁊ illud mundificat melior est alijs in cura doloris ancharū. ¶ Dixit si fuerit superfluitas calida mixta vētositatibus incidere debemus post incisionē vene mediane venā que est penes paruū digitū pedis ⁊ aliquas venas pedis manifestas. ¶ Sed vomitus mirabilis erit valde ad dolorē ancharū vnde inducatur patiēs ad vomitū vsualiter post cibū in primo deide habito vomitu post cibū in vsu fiat vomitus ante cibū cū vomitis. ¶ De ancha q sūpsit in potu ad dolorē ancharū medicias calidas ⁊ inde superfluitas efficietur adherēs anchis vētosa ꝯfert ei posita super anchā ēt clystere violētū quod educit sanguinē sicut cū almuri de coctione colloquintide ⁊ centauree. ēt positio illius super locū exteriorē quod attrahit cū violētia. sed si vehemētior fit dolor mitigetur deide reuertatur cura ad superia dicta. ¶ Dico cognoscitur dispersio superfluitatis in ancha si inseparabilis fuerit dolor anche ⁊ non acquiescet penitus ⁊ laxatio eius fieri debet cū pulpa colloquintide cētaurea: succo cucumeris asinini: gūmis ⁊ seibus attenuatiuis cū tasso barbato ⁊ sitarig. ¶ De mala ꝯditione erronea. dixit quotiēs apa sanguis fuerit vehemētis inflāmationis noscas ꝙ sanguis in toto corpore erit colericus. dico ꝙ post minutionem fieri debet colere rubee laxatio.

D ¶ Hoc est medicamen ꝯferens dolori genuū ⁊ podagre. ℞.
C sarcocolle ruffe. ʒ. iij. hermodactilorū. ʒ. iij. oleū nucū cētū terantur ⁊ misceantur cū aliqua parte aneti ⁊ costi ⁊ dentur in potu patienti: quoniā educent ventrē absq; nocumento mitigando dolorē. ¶ Sed ꝯfert sibi. ℞. chiri citrini aur. pō. i. ꝫ. gariofilorū. ʒ. v. myrrhe peonie se. aneti. añ. ℥. i. polij maioris. ʒ. xij. aristologie rotunde ⁊ longe. ℥. ij. detur in potu dosis. ʒ. i. cum aqua mellis nulla facta comestione post vsq; ad nonē horas ꝑ dies. x. isepabiles: qm̄ tollēt vehemēter dolores.

A ¶ Hoc est medicamē aliud de ossibus qȯ bibēdū est i quolibet triduo semel per totū annū ⁊ quādoq; per quatriduū ⁊ eradicabit dolores articulorū humidorū. ℞. camedreos. ℥. i. centauree. ℥. i. aristologie. ℥. vij. gentiane. ℥. ij. ypericon apij montani. ℥. iiij. fu bdellij. añ. ʒ. iij. agarici. ℥. ij. meu. ℥. i. terātur ⁊ distēperētur cū melle dispumato dosis. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. ij. iuxta modū morbi ⁊ si fuerint pillule sumantur cum aqua mellis. ¶ Dico ꝙ he medicine sunt attenuatiue ad eradicandū dolores articulorū grossorū ⁊ frigidorū sed nulla comestio fiat de cibis attenuatiuis nec debet fieri potus vini abundāter sed procede in his cū yera hermetis: quoniā melior alijs est.

C ¶ Hoc est medicamen ad mitigādū dolorē podagre. ℞. corticū radicū mandragore tritorū dando de eis in potu ad modū nuclei. i. cū aqua mellis ⁊ mitigabitur inde dolor.

B ¶ Etiā confert dolori ancharū fricatio deidevnctio cū oleis calidis valde attractiuis sicut cū oleis coctis cū costo piretro euforb. ⁊ castoreo ⁊ cū emplastris attractiuis. ℞. sulfur baurac nasturtij piretri stafisagrie stercoris colūbarū siluestriū. añ. p. i. congregentur cū pice ꝙ nisi fuerit cū cera ꝯgregentur cū oleo vetusto ⁊ inde fiat vnguentū. ¶ Dico conferunt stafisagria ⁊ cantarides sed vtilius erit si pustule fiunt in ancha ⁊ ampulle ⁊ non debet fieri hoc nisi post mundificationē valde ⁊ postq̄ morbus efficitur longus ⁊ atterminatus ita ꝙ māe nō sint manātes postea ⁊ bonū erit in hoc.

B ¶ Hec est illinitio ad dissoluēdū dolorē anche ⁊ podagre in
C fine ipsorū. ℞. olei rot. i. ⁊ coquatur dū ingrossetur ⁊ illinitio fiat cū eo ¶ Dico ad dissoluēdū apa in fine eius. ℞. mucillaginē se. lini ⁊ terendo eā cū oleo sisamino coque eā dū ingrossetur ad modū mellis ⁊ fiat cū eis illinitio sed hoc leuius erit ⁊ vtilius si efficitur in cerotū ⁊ corroboretur cū toto eo quod volueris ⁊ erit leuius ⁊ melius.

B ¶ De ancha confert ad dolorē ancharū euforbiū tritū cum oleo lilino ⁊ illinitū super eā. ¶ Etiā confert siccitati ancharū ⁊ vlceri ipsarū. ℞. granorū pentadactilorū excoriatorū. ʒ. iij. butyri vaccini. ʒ. i. mellis. ℥. i. aceti. ℥. ꝫ. terātur ⁊ cū eis fiat emplastrū ⁊ mirabile erit. ¶ Aaron. Dico hic est trociscus mirabilis. ℞. scief memithe succi barbe yrcine: se. iusquiami: radicis mandragore: opij. añ. p. cōuenientē terantur ⁊ distēperentur cū mucillagine psilij ⁊ penes necessitatē terantur cū aceto potenti ⁊ cū eis fiat illinitio ⁊ ponatur sup eā pannus aut bombax sed quotiens calefit infrigidetur ⁊ bona erit valde. ¶ Hic est bonus trociscus in fine negocij. ℞. farine fenugre. se. lini: se. cauliū: myrrhe: bdellij: se. maluauisci: se. aneti: se. raparū: corine: fructus pini: se. ruthe: armōiac i modici baurac sulfuris piretri terantur ⁊ inde fiat trociscus ⁊ cū opus fuerit teratur cū decoctione corone regie: cauliū: aneti ⁊ camomille ⁊ cū eis fiat illinitio ⁊ vtendū est seibus ꝙ si volueris ꝙ sit magis violentū adde in eis squinantū ꝙ nisi inueniatur aliquod istorū terantur cū vino aut cū vino cocto.

A ¶ Dico ꝙ radix granati siluestris lenit duritieȝ in articulis ⁊
C bona est podagre. ēt hermodactili desiccāt articulos ⁊ eis cōferunt. ¶ Dixit Marser. qui operatur hermodactilis debet abundanter lenificare ⁊ humectare articulos eius: quoniā prohibent reumata ⁊ desiccant quod descendens fuerit in eis: iō radix granati siluestris fieri debet in illinitōe ⁊ potu

B ¶ Paulus cōfert sciatice si cū baurac ⁊ sinapi bibitis vomi-

tus fiet: quoniā cōfert valde. ¶ De li. alieno vt credit̄ misich damesc̄e ad frigidū. ℞. cere olei euforbij. an̄. ʒ. v. ⁊ ponātur su per eā. ſed ad calidū fricētur ſandali albi cū aceto ⁊ fiat illi nitio cū eis. Aut terantur folia iuſquiami recentis ⁊ ponant̄

A ¶ Et ad materiā manantē ad mēbra ⁊ ad articulos. ℞. bau rac: cābil piretri ſtafiſagrie: calcis viue. p. i. terātur ⁊ miſceā tur ⁊ cū eis fiat illinitio cū melle ſuper articulos ex iſto medi camine ⁊ aceto. ¶ Dico dixit. debet patiens ingredi balneū ⁊ illinire articulos cū melle ⁊ ſpargere de medicamie ſuper illud. dico ꝙ ſimiles medicine opportune ſunt penes diſſo lutionē ſuperfluitatū laborioſaꝝ. ¶ De affo. ad dolorē fie ri debent cū gūmis calidis ⁊ oleis calidis ⁊ ſubtilibus ſicut opoponaci armoniaci bdellij caſtorei: baccaꝝ lauri. ruthe: cere: ⁊ olei vetuſti ⁊ de eis fiat emplaſtrū. Sed in parte ipſo rū ponat̄ euforbiū cū oleo ſigie ⁊ fricatio fieri debet in bal neo cū medicamine precedēti qđ fit cū melle ⁊ dentur in po tu radices capparis ⁊ tyriaca. iiij. reruȝ. ēt medicine ſcȝ gen tiane ariſto. ro. ⁊ ſcia ruthe cū aqua tepida ēt oleū pētadact. cū aqua apij ⁊ vnctio fiat in dorſo cū oleo pentad. cuȝ cera liquefacta. ⁊ vtendū eſt pillulis fetidis ⁊ frequenti balneo.

D ¶ Sed ad doloreȝ genuū. ℞. myrrhe aloe armoniaci thuris an̄. p. i. diſſoluantur cū vino cocto ⁊ cū eis fiat illinitio.

A ¶ Dixit ſapiens. vȝ. Hyp. ꝙ aqua frigida tollit dolorē articu loꝝ qui eſt cū apāte abſqȝ vlcere ꝯferendo ei mirabiliter. di xit non manat ad articulos aliquid niſi cā ipſius ſit calida.

C ¶ Dixit podagra non fit in mulieribus dū ipſaꝝ menſtrua in ſuo tempore emittuntur. neqȝ in eunuchis niſi raro neqȝ in infantibus. ꝙ ſi quis infans fuerit podagricus mirabile erit ⁊ ipſe patrizabit.

B ¶ Hoc eſt medicamen bonū ad dolorē anchaꝝ. ℞. caſtorei opopon. colloquintide: bdellij ſerapini. an̄. p. i. doſis au. pon. ij. cū. ʒ. i. aque tepide penes dormituȝ in principio noctis. ¶ Aliud. ℞. caſtorei opopo. an̄. ʒ. i. epi. ʒ. iij. ſerapini. ʒ. ij. eu forbij aur. pon. ij. dentur in potu cū. ʒ. i. aque calide in princi pio noctis ⁊ mirabile erit. ¶ Et confert bibitio ariſto. rotū. in quantitate aur. pon. ɜ. nocte qualibet cū aqua calida cum eo ꝙ prouocat vrinaȝ valde. ¶ Aut bulliat aq̄ vehementer valde duȝ perueniat ad mediū ⁊ plus. deinde ponatur in ea vulpes occiſa cū ſanguine coquatur in ea duȝ liquefiat ⁊ co letur ipſa aqua ⁊ miſceatur cuȝ oleo ⁊ ponatur mēbrum do lens in ea aut ſedeat patiens in ea: quoniaȝ diſperget mate riā totā ⁊ bona erit dolori ſpinalis.

D **E** ¶ Dixit dolores ſpinalis ⁊ genuū de genere doloꝝ articulo ruȝ ſunt de ipſis materijs humor ſemicrudus: ideo excitatur de coitu poſt repletionē ⁊ ebrietatē. ¶ Ad ventoſitatē ipe dientē corpus humanū difficilē ⁊ laborioſam. Coquātur ſi napis albach agnuſcaſ. ⁊ pentadac. ⁊ ſedeat patiens in apo zimate ipſoꝝ. dico ſedeat in apozimate rerum acutaꝝ.

B ¶ Dico dixit dolor ſciatice acutior eſt doloribus alijs articu loꝝ ſed fit ex humore groſſo flegmatico incluſo i articulo an che ⁊ erit dolor in pixide anche ⁊ pertinentijs inguinis vſqȝ ad genu. ⁊ in maiori parte dolor tendit vſqȝ ad pedē ⁊ digi tos pedis. ¶ Dixit in principio cure eius fieri debet clyſtere ⁊ minutio in manu proxima ⁊ ſecūdo fiant ſiliter. ꝙ ſi paſſio fuerit diuturna minutio fiat de calcaneo ſed debet fieri i tē pore inſultus doloris ⁊ acuitatis eius epithima ⁊ calefactio cum ſimili oleo. ℞. olei alcanne rotu. i. aceti rotu. ɜ. nitri rot. quartā vnā cardamomi. ʒ. i. ɜ. coquantur ⁊ in eis infundatur lana vnctuoſa ſuccida ⁊ calefiat locus cū ea. ¶ Aut empla ſtretur cum farina lupinoꝝ cum ſyrupo acetoſo. ¶ Aut cuȝ ſtafiſagria cum gūmi pini aut cuȝ radicibus cucumeris aſi nini nitro ⁊ mentaſtro cardamomo ⁊ baccis lauri. ¶ Etiaȝ mentaſtrū ſolum confert: emplaſtratū cum ſyrupo acetoſo. ſed detur in potu aſſa fetida ieiuno ſtomaco ad modū vnius fabe. ¶ Etiā. ʒ. i. ɜ. caſtorei. ʒ. i. ɜ. galbani ſi dātur in potu con ferunt. ¶ Etiā radices capparis bone ſunt eis in potu date aut poſite in clyſteri in apozimate aut i emplaſtro. ¶ Qꝫ ſi vehementior efficitur dolor in aliqua conditōe vtenduȝ eſt narcoticis ſicut filonio: dixit clyſteria debent fieri violenta ⁊ acuta ⁊ calida ſed facto clyſteri calefiat anus cum rebus ca lidis. ad retinendum clyſtere per horam longam: quoniaȝ ſi emittuntur per id humores mucillaginoſi ⁊ ſanguinolēti da bit maximum iuuamentum ipſo die. Sed hec debent confici in eo centaurea naſturtiuȝ ſuccus cucumeris aſinini ⁊ aqua ſalſa que colatur de piſcibus ſalitis ⁊ aqua oliuarum condi tarum cum ſale aut nitro aqua ⁊ ſale: videlicet ana. ʒ. ij. mel lis. ʒ. i. nitri. ʒ. ɜ. ⁊ ponantur ventoſe ſuper ancham cum ſca rificatione vnde hec cura debet fieri in principio paſſionis. ¶ Qꝫ ſi diuturna fuerit laxatio fiat cū pulpa colloquin. pu ra. Sed cōſiderandū eſt in hoc aut yera ruffina: vnde da in potu pulpe colloquitide. ʒ. i. ɜ. cū ſyrupo mellis. ʒ. iij. ⁊ vomi tus fieri debet: quoniā confert valde ⁊ vtēdū eſt balneis. vȝ. naturalibus calidis ⁊ emplaſtris rubeficatiuis. Sed hoc eſt emplaſtrū bonū. ℞. euforbij. ellebori nigri: caſtorei: piretri. nitri: piperis ſtafiſagrie. an̄. p. i. ſed mixtis oib⁹ emplaſtrū fiat ſinapis ⁊ ficus ⁊ tollet eū penitus cura cū ſitarig. Dixit pona tur ſuper ea dū nigreſcat cutis fiat calefactio deinde balneū ingrediatur patiens vngendo locum cū oleo aceto opopo naco ⁊ cera: quoniam hec mitigant ⁊ attrahunt. ¶ Utatur vnguentis attractiuis predictis: etiam potu medicinarū ꝓ uocantium vrinam toto anno ſcilicet vt ſunt hec. Recipe ca medreos camepitheos vtriuſqȝ gentiane. ana. ʒ. ix. Paulus etiam ariſtologie. ʒ ix. folioruȝ ruthe ſicce rotul. i. ſeminis ru the. ʒ. ix. terantur ⁊ cribellentur doſis qualibet die aur. pō. ij. ieiuno ſtomaco poſt digeſtionem cibi cum. ʒ. iij. aque frigide ſic debet fieri toto anno dum deficiet morbus omnino ſubti liato regimie ⁊ operato exercitio. ¶ Dixit aut forte putreſcit locus aut forte humectātur ligamēta ⁊ molleſiunt ⁊ inde ac cidet diſiunctio articuli. ¶ Qꝫ ſi diuturna efficit̄ paſſio vra tur locus in quattuor aut tres locis iuxta qđ eſt in capitulo cyrurgie: ſed vulnera non dimittantur ad conſolidandum per plures dies.

A ¶ Dixit humor ex quo fit dolor articulorum in maiori parte eſt chimi flegmatici generati ex ſuperabundātibus cibis ſa tietatibus nauſeatiuis ⁊ modico exercitio eſt etiā colericus ſanguineus ⁊ melancolicus: ⁊ quādoqȝ componitur de om nibus vnde tunc difficilis fit noticia ipſius ⁊ incurabilis eſt paſſio. ¶ Dixit i maiori parte excitatur paſſio ex labore mo tu intenſo. coitu abundanti: etiam potus aque frigide nutri mentum frigidum ⁊ potus ſuperabundans vini erunt in cau ſa eius. ¶ Etiam hec paſſio accidit in quibuſdaȝ ex ꝑcuſſio ne facta cum digitis pedis cum aliquo lapide aut ex ꝑcuſſio ne facta ſuper articulum: quoniam precaptatio in eis erat fa cta ad hoc ipſo humore effecto in ipſorum corpore: tamen humor erit imobilis: cūqȝ mouerit eum cauſa primitiua cō motus eſt. ¶ Excitatur etiam ex triſtitijs ⁊ inſomnietate. ¶ Unde accipe ſignificationem de humore fluente ad arti culum de colore articuli ⁊ tactu ipſius: quoniā ſi humor fue rit colericus color erit croceus ⁊ ruffus ⁊ tactus calidus ⁊ expanditur in cute celeriter abſqȝ apoſtemate magno ⁊ ex citatur ex calido ⁊ mitigatur ex frigido: etiaȝ adiutoriū ſuſci pe de coniunctione ⁊ regimine: ſed ſi fuerit ſanguineus ⁊ lo cus erit calidus inflatus ⁊ expenſus. Sed ſi fuerit melanco licus: color erit niger ⁊ inflatio erit modica difficilis pauci coloris erit: ⁊ in cōplexiōe melancolica: ſed ſi fuerit flegma ticus tarde inflationis erit nec pot. ſt inflari ⁊ color eius erit albus ad modum coloris cutis corporis. ¶ Dixit in primo cura debet fieri in humoris colerici cum eo ꝙ laxat coleraȝ ſicut cum iulep cum ſcamonea aut cum citonio: cum ſcamo nea: aut yerapigra ⁊ poſitio fiat ſuper membrum ſuper frica tionem eius cum oleo ro. ⁊ modico vino de ſolatro: ſemper uiua: ⁊ portulaca aut infundatur panis in aceto ⁊ aqua ⁊ cū eis fiat ēplatio ꝫ mutet̄ ēplatio hora q̄lȝ cuȝ tepeſcit. ¶ Sȝ ſi in articulis fuerit apoſtema calidū cum rubedine vehemē ti ſi cortices cucurbite recentis ponantur ſuper illud mitiga bunt ipſum mirabiliter. Etiā hoc facit farina fabaruȝ mixta cum aliquo ſucco frigido. Qꝫ ſi apoſtema fuerit vehemētis doloris cura fiat cum ſcief confectis cū memithe croco: ſan dalis opio pane infuſo in aceto ⁊ aqua: nec ſunt dimittenda frigida ſuper locum per ſpacium longi temporis: quoniam finem inferunt malum ⁊ apoſtemata laborioſa ſed tantum inquantum mitigatur dolor: deinde tranſmutatio debet fie ri ad oleum camomille ⁊ dyaquilon liquefactum cum oleo camomille ⁊ nutrimento vtatur infrigidatiuo tenui ⁊ humi do nec eſt dandum in potu vinum vetuſtum: tamen vtendū eſt balneo aque dulcis infuſa ipſa aqua calida ſuper mem brum euitato cibo acuto in potu ac toto regimine generan te coleram rubeam etiam labore coitu ac mala digeſtione. ¶ Qꝫ ſi reuma ex repletione ſanguinis fuerit minutio fiat abſqȝ aliqua tarditate. ¶ Sed ſi fuerit ex repletiōe flegma tis aut melancolie ipſi humores ſemper erunt in venis vn de de corporibus frigidis nō eſt minuendus ſanguis ſuper

abundanter:quoniam nocebit eis valde faciendo morbos
indigestos omnino sed laxatio in eis fieri debet cuʒ pillulis
in quibus componitur lapis armenicus quia ꝓprie sunt do-
lori articulorum. Dixit hermodactili boni sunt: tamen mali
sunt stomaco generantes angustiam ⁊ debilitantes appeti-
tum cibi:tamen educunt velociter illum humorem ⁊ cessare
faciunt reuma ad minus post biduum ⁊ dolorẽ penitus: ita
ꝙ patiens consequetur sua negocia sed coquẽdi sunt ⁊ apo
ʒima ipsorum dandum est in potu cum seminibus prouocã
tibus vrinam: ⁊ erunt vtiles absqʒ aliquo nocumento pre-
dicto:sed confortandus est stomacus post operationẽ ipso-
rum cum eo ꝙ habet ipsum confortare ⁊ calefacere modice
tamen pes corui est melior eis in hoc non nocens stomaco:
sed res que apponende sunt locis si passio fuerit flegmatica
⁊ dolor mediocris esse debet vt caules recentes ⁊ apium.
Qꝛ si dolor fuerit vehemens. ℞.farine fenugreci.p.iij. fari-
ne liliorum.p.i.farine cicerum.p.i. distemperentur cum syru
po mellis aut cum vino subtilis substantie vel virtutis:cum
modico oleo alcanne cinere caulium ⁊ adipe:ꝙ si fuerit pe-
nes principium doloris fiat cum adipe recenti: sed si penes
dissolutioneʒ fiat cum adipe vetusto. ¶ Qꝛ si manifeste chi
mus fuerit melancolicus noli sequi medicinas que desiccãt
tamen quod attenuat ⁊ dissoluit. ¶ Qꝛ si significatões fue-
rint erronee medicamen fieri debet diuerse compositionis
⁊ iuuamentuʒ dabit:sed trãsmutatio debet fieri de vno me-
dicamine ad aliud si primum non fuerit iuuatiuuʒ: ⁊ de vna
cura ad aliam diuersam aut contrariam:nec debet cura fre
quens fieri precipue si patiens non alleuiabitur inde: quo-
niam pluries vnum medicamen confert vni membro nec cõ
fert alteri membro in quo fuerit ipsa passio: ⁊ quod magis
mirum est ꝙ medicamen quandoqʒ confert vni mẽbro plu
ries deinde nocebit ei post modicuʒ inferendo ei apostema
sed in morbis manifestis non erit opportuna hec conditio.
¶ Sed prohibent hec congregationem apostematum pe-
trificatorum farina lupinorum cum syrupo acetoso aut cuʒ
aqua ⁊ aceto etiaʒ radices mabruc:⁊ radices affodilli bone
sunt:tamen hoc medicamen dissoluit absque nocumẽto. ℞.
licij armoniaci.añ.par.i.dissoluãtur cum vino veteri ⁊ oleo
onfacino ⁊ misceatur cum farina fabarum par.i. ⁊ coquan-
tur moderate cum vino ⁊ oleo ⁊ cum eis fiat emplastratio
calide. ¶ Sed mitigatis doloribus omnino si restat aposte
ma et dubium fuerit ne petrificetur:emplastretur cum bul-
bo trito mixto cum aqua et farre:et epithima fiat cum deco
ctiõe corone regie camomille maluauisci et centauree. Etiã
confert decoctio radicuʒ capparis:etiam. ℞.ysopi.i.assa ori
gani siluestris et mentastri.añ.part.i. coquantur cum aceto
forti et cũ eo epithima fiat super loca dolẽtia pluries quo-
libet die:quoniam plures sanati sunt per eam si morbus fue
rit flegmaticus etiam colericus similiter. ¶ Sed expellitur
fluxus de membro statim si coquuntur glandes postqʒ te-
runtur condominabiliter et epithima fit per longam horaʒ
in principio passionis et calefactio fit cum spongia infusa in
apoʒimate sed postea remouebunt materiam ab eo et con-
ferunt materijs colericis similiter. ¶ Dixit confert laborã-
tibus morbo colerico epithima factum cuʒ aqua dulci et te
pida tamen hi dolores qui fiunt ex frigore vehementi et opi
lationibus et articulis iuuamentum suscipiunt de hoc medi
camine violento.quare. ℞.olei vetusti rotul.i.ʒ.nitri alexan
drini.rotul.i.grani viridis rotul.i.euforbij.ʒ.i. yreos.ʒ.ij. fari
ne fenugreci rotul.i.ʒ.etiam iuuamentum sequuntur de em-
plastris que fiunt ad sciaticam. ¶ Et pluries sequitur cura
in eis quorum membruʒ infrigidatur cũ ficu sinape: et alijs
rebus rubificatiuis sicut cum medicamine cantaridum sed
hec inferunt in fine nocumentum nisi cum eis sequantur le-
nia lenificatiua sicut est oleum laati et oleum nucis romane
Sed medicamina tollentia defectionem postea operemur.
¶ Dixit apostemata mollia ꝯsequũtur iuuamentuʒ cum ca
lefactione etiam epithimate cum aqua maris calida sed po
ni debet cum spongia postea super ea . etiam cum vnguẽtis
confectis cum sale cinere nitro et similiter cum emplastris
sed hoc debet sequi post attenuationem tamen regimen et
nutrimenta desiccatiua esse debent et modice humiditatis
abstinentia sequi de cibo balneo et vino vltra posse. Qꝛ si
balneo vtuntur fricentur cum nitro et similibus etiam vtã-
tur in tempore quietis exercitio et fricatione extremitatum
proprie etiam aquis balneorum naturalium sepelitione in

harena calida:vomitu facto cum radice aut elleboro etiam
laxatione. ¶ Sed epithimanduʒ est apostema sanguinis cũ
decoctione foliorum vitis tritorum ⁊ mixtorũ cum fece ace-
ti.vitellis ouorum.ij.non assis cum modico oleo ro.⁊ cuʒ bis
bene tritis fiat emplastro:⁊ postea vtendum est dieta:⁊ mo-
dico nutrimento modice nutricationis desiccatiuo.vʒ. ⁊ in-
frigidatiuo:euitato omni vino ⁊ proprie nigro. ¶ Ego vidi
quoqʒ plures patientes relinquere potum vini ⁊ sanati sunt
de podagra omnino:aut ad minus debilitata est passio inde
valde: vnde considera quod si de remotione vini patienti
non accidat detrimentum euitetur potus eius omni tempo-
re vite eius:⁊ ad minus si fuerit impossibile euitetur per an-
num vnum. Sed inducendus est patiens ad euitanduʒ illud
paulatiʒ. Et relicto potu vini vti debet loco eius decoctio-
ne anisi:⁊ seminum confortantium stomacum ⁊ euitatis fru-
ctibus:⁊ toto eo ꝙ generat humores frigidos etiam coitu:
¶ Et medicine que bibende sunt per totum annũ dant qe-
tem flegmatis perfectam:⁊ ipsi quorum natura est calida ⁊
sicca in periculo sunt nec debent vti intensione prohibitõis
materie in principio negocij ante euacuationeʒ ne sit super-
abundans:⁊ reuertatur ad membruʒ nobile ad latus aut ad
pulmonem ⁊ periculum inferat. ¶ Dixit tyriaca viperarum
si quolibet die bibitur in hyeme post digestioneʒ ⁊ in estate
non successiue cessare faciet morbum ⁊ eum tollet. ¶ Pau-
lus ipsorum.videlicet quorum matura est frigida superflui-
tates sunt abundantes. ¶ Dixit medicamen cum chiri citri
no confectum pluries dissoluit apostemata dura accidentia
in articulis. Sed ad apostema solidum vnguenta lenitiua ⁊
dissolutiua cum violentia erunt bona: sicut est vnguentum
arsenici:⁊ illud quod conficitur de flore solis:quoniaʒ dissol
uit:⁊ nitrum sal:⁊ similia desiccant ⁊ arefaciunt etiam cum si
gia ⁊ oleo vetusto:quoniam habent dissoluere apostemata
frigida solida.

L ¶ De cautela facienda ad podagram. vtendum est modico
cibo sed cibus debet esse velocis digestiõis ⁊ modice super-
fluitatis:etiaʒ modico vino augmẽto in exercitio ⁊ remotio-
ne coitus:⁊ vtatur fricatione morborũ cum sale trito:⁊ oleo
⁊ omnium articulorum fricatione: quoniam hoc confert eis
valde in cautela facienda de podagra nisi condominans ei
fuerit mala complexio calida ⁊ sicca valde:etiam operatio-
ne olei mane ⁊ sero i toto tempore vite sue vtatur penes qe-
tem ⁊ diminutionem morbi sed considerandum est in hoc.
¶ Alexãder dixit podagra est morbus laboriosus cuius cu
ram medici nequeunt inuenire sed fit ex humoribus super-
abundantibus congregatis. ¶ Dixit fit ex sanguine abun-
danti calido replente articulos ⁊ extẽdente venas vnde pa
tiuntur dolorem vehementem:aut ex colera rubea calefaciẽ
te venas aut forte fit ex flegmate aut ex melancolia. ¶ Di-
xit si fuerint articuli calidi vehementer absqʒ apostemate ⁊
color eorum erit vt apostematis appellati herisipilla absqʒ
extensione in eo ⁊ ponderositate: noscas ꝙ ex colera rubea
est ⁊ querendo de regimine si conuenit noli minuere tamen
euacua coleram rubeam pluries corrigendo sanguinem: ⁊
infrigidando eum considera ꝙ laxetur cum eo ꝙ non est ca
lidum cum eo:videlicet quod conficitur cum succo rosaruʒ.
quare. ℞.succi rosarum rotu.ij.mellis rot.iiij. scamonee asse
.ʒ.i.dosis postqʒ datur ei modus.ʒ.ij.vsqʒ ad.iij. ¶ Aut. ℞.
citoniorum mellis scamonee ⁊ fac de eis laxatiuum. ¶ Di-
co. ℞.succi citoniorum rotul.i.aceti vini.ʒ.iij. ʒuccari rotu.i.
scamonee pro quolibet rotul.syrupi bene cocti.ʒ.iij. dosis.ʒ.
.i.vsqʒ ad.i.ʒ. ¶ Dixit procedere debes celeriter super infri
gidationem loci:quoniam si dimittis ipsum ita calidũ attra
het ad eum superabundanter. Dixit extinguit ⁊ mitigat do-
lorem albugo ouorum percussa cum oleo ro. Etiaʒ si percu-
titur oleum ro.cum lacte similiter faciet. ¶ Dico hoc miti-
gat dolorem:quoniam est leuis obuiationis absqʒ asperita-
te.videlicet albugo ouorum predicta. Sed melius nutrimẽ-
tum erit de omnibus frigidis euitatis acutis omnino dulci-
bus vnctuosis ⁊ salsis:⁊ dent eis carnes auium ⁊ pisces pui.
¶ Dixit plures sunt quibus conferunt nutrimenta grossa ⁊
frigida sicut sunt vẽtres vaccini cum aceto ⁊ ꝓprie si natu-
ra fuerit calida ex radice:etiam vtantur vuis dure carnosi-
tatis non vehementis dulcedinis:persicis:prunis: pomis:⁊
granatis:nec vtantur siccis omnino:quoniam generant co-
leram rubeam nec superabundantem motum sequant neqʒ
fumigium al'fatigium omnino:quoniam nocent sed vtantur

cis paulatim absque labore oino si solliciti fuerint: quoniam motus multiplicat coleram rubeam ⁊ eam attrabit ad articulos: etiam balneari debet cum aqua dulci post cibuȝ quoniam multiplicat flegma: ⁊ tollit acuitatem colere: sed infundere debet articulos dolentes cum aqua frigida in balneo ante ingressioneȝ eius in medio camere ei⁹: ē in igressu eius fiat effusio aque frigide super eos per vnam bonam boram ⁊ bibat post exitum balnei aquaȝ ordei: ⁊ comedat de cibarijs supradictis: sed in medio cibo suo bibat de aqua frigida illinitio fiat cum solatro portulaca iusquiami sutaran. lilio semperuiua ⁊ ruffina vel tusula sed teratur far ordei cum aliquo succo predicto: ꝙ si coactus fuerit ex vebementi dolore vti potest narcoticis: tamen non cum longa operatione ipsorum. vnde remotis ipsis transmutare debes ad lenificatiua velociter sicut ad camomillaȝ semen lini: maluauiscū fenugrecum ⁊ similia ⁊ ad vnguentum mucillaginosum: qm̄ mitigabit nocumentum illatuȝ ab infrigidatiuis ⁊ dilatabit articulum de angustia ⁊ constrictione. ¶ Dixit sanatus patiens vti debet cautela per illinitiones stipticas positas super articulum: sed illinitio bec est magni iuuamenti. ℞. acatie ypoquistidos memithe licij: ⁊ fiat cum eis illinitio super eum in tempore sanitatis ad corroborandum locum vt non accipiat reumata celeriter si materia fuerit modica ⁊ corp⁹ purgatum: ⁊ noli timere ne conuertatur materia cuȝ aliquo nocumento. ¶ Qȝ si fuerit negocium econtrario ⁊ frigiduȝ fuerit nociuum ⁊ conuenientes fuerint positōes: laxatio fiat cum eo ꝙ educit flegma cuȝ violentia. Et noli facere quod faciunt aliquidantes in potu medicinas modice virtutis ad educenduȝ flegma: quoniam calefaciens flegma: ⁊ non educens illud auget nocumentum ei. ¶ Dixit in pluribus componitur sanguis cum flegmate: sed tunc minutio debet fieri in primo deinde laxatio. ¶ Dixit si opus fuerit laxationem sequi in dolore articulorum ⁊ podagra flegmatica cum bis pillulis fiat laxatio: quare. ℞. aloe. ℥. i. euforbij. ʒ. ʒ. nitri. ʒ. ʒ. terantur ⁊ distemperentur cum succo cauliū ⁊ fiant inde pillule: quoniam be pillule purgant flegma grossum ⁊ nigraȝ date in potu pluries paulatim: ⁊ deponent radicem morbi omnino: sed post eas sumende sunt in potu medicine calefactiue ⁊ attenuatie: qm̄ magni iuuamti sūt i bis sȝ vebemētis nocumenti sunt in corporibus calidis ⁊ siccis. ¶ Dixit non vidi in bis vtilius medicamine cbeiri citrini cum idem nō desiccet corpus: nec calefaciat ad modum aliorum. Sed dari debet in mense octauo in potu quolibet die in quātitate cerat. vi. cum aqua calida mane successiue per. l. dies nulla facta comestiōe post illud vsqȝ ad meridiem: deinde dimittatur potus eius per. xv. dies deinde potus fiat similiter per. l. dies successiue ⁊ dimittatur similiter postea per. xv. dies sed transactis diebus ducentis potus eius fiat in vno die ⁊ dimittatur per duos dies sequētes ita ꝙ per. ccc. dies fiat potus eius: euitatis coitu ipetu vino calido vetusto multa dulcedine: ⁊ oleribus grossis: tn̄ in quātitate potus eius addendum est ⁊ minuendū ad moduȝ etatis ⁊ complexionis vnde sanato dolore vti debet patiens laxatione cauendo repletionem ne subuertaṫ dolor. Dixit si non poterit illud bibere per annum vnum bibat per dimidiū annū a medio autūni vsqȝ ad mediū veris. ¶ Dixit bec sunt epitbimata ad mitigāduȝ dolorem conferentia. ℞. origanū mentastruȝ: ⁊ coquēdo ea in aceto dū liqfiant cuȝ eis fiat epitbima super locū pluries: quoniam mirabile erit in podagra calida. ¶ Dixit ego vidi dolores frigidos mitigari velociter cum ceroto confecto cū euforbio ⁊ nitro eo ꝙ attrabit ⁊ dispergit dolores vebemētes. Et vidi ipsos mitigari cuȝ emplastris sinapis ⁊ ficus mirabiliter posito frequenter super locū dum rubefiet: sed balneum aque dulcis bis est malum: ⁊ laborantibus ea de colera bonum est: quoniam contemperat coleram rubeam. Dixit melius erit: quando ex eo fiunt ampulle ⁊ emanāt ad modum aque: tamen boc faciunt emplastra rubificatiua. in quibus ponitur sinapis ⁊ cantarides. Dixit ⁊ alia similiter si in emplastro ponuntur: dixit ego non laudo banc curam: quoniam mitigat ⁊ dissoluendo partem subtilem parteȝ residuā reddit solidiorem ad modū lapidis non sicut faciunt calida ⁊ leuia que maturāt ⁊ digerunt. Dixit q in cura podagre bis solis vtitur absqȝ alijs lenibus positis cū eis que lenifaciūt podagram reddent in fine vite ipsius ad formam penatorū: ꝙ si ex violentia doloris omnino cura fit cum eis ⁊ alijs similibus compone ea cum lenificatiuis ad conuertendum articulos ad naturam ipsorum. ¶ Dixit poni possunt loco medicinarum rubificatiuarum vt non inferant malum vestigium emplastra confecta cum oleo vetusto euforbio armoniaco bdellio galbano castoreo nitro ⁊ adipe anatino. ⁊ summarie cū rebus calefactis. ¶ Dixit bec cura est ad flegma grossuȝ in quo color articulorum erit vt color terrestris quod est solidum ⁊ potens. ¶ Sed ad apostema molle quod concauuȝ reddit digitus valet adbesio facta cuȝ aloe calefactio facta cum sale ⁊ balneum calefactiuum ⁊ desiccatiuum cōfert valde prius secutis calefactionibus cum nitro trito sale ⁊ alijs medicinis que attrabunt bumiditates de poris.

D ¶ Dico fex aceti adeps vetustus ⁊ calx viua posita in emplastro conferunt apostemati moli ⁊ magni iuuamenti erunt si fuerit super genu. Et granatum accidum coctum dum liquefiet emplastrum factum super illud ad modum vnguenti valde confert etiam rutba mixta cum succo lactuce.

A ¶ Dico dixit Hypp. in. c. cuius parafus est in laborante defessiōe in febre in altera parte exitura egreditur in parte maxillarum: cuius dictum sequitur ꝙ fatigium excitat dolorem articulorum. ¶ Dixit si articulus dolet ex superabundantia sanguinis minutio fiat: deinde regendus est patiens cuȝ eis que non multiplicant sanguinem: ⁊ multiplicant cuȝ carnes dulcia vinum ⁊ paucum exercitium: ꝙ si possunt bec omnia euitari omnino bonum erit sin auteȝ ad minus cauenda sunt in vere ⁊ estate cum sit vtilius ne descendant reumata sanguinolenta in articulis ipsorum. ¶ Dixit confert reumatib⁹ flegmaticis si sudoreȝ operamur in balneo tempore quietis ⁊ vnguntur articuli cuȝ nitro sale ⁊ rebus calidis violentis. ¶ Dixit bermodactili quidam dicunt ꝙ mitigant ipsorum dolorem statim educendo de ventre bumorem aqueum tamen nociui sunt stomaco. Et iam extimant quidā ꝙ sint violente frigiditatis valde. Ideo componunt cum eis ȝinȝiber piper ⁊ ciminum: vnde si sic esset non educerent flegma frigidi tamen sunt verūtamen sumēs ipsos in potu non appetet in ipso die cibuȝ sed compositio cimini ⁊ ȝinȝiberis bona est quoniam sustinent stomacum remouēdo ipm̄ de corruptione bermodac. vnde melius bis omnibus est aloe mixtū cuȝ eis quoniam subuenit eis. Qȝ si volueris cum eis laxare cōpone cum eis aloe ⁊ scamoneam: quoniā conferunt sin autē compone cum eis ciminum ⁊ ȝinȝiber.

C ¶ Dixit tere alleum bene ad emplastrandum cum eo podagram si fuerit ex bumore grosso dum fient ampulle: deinde dissolue emplastrum lauando locum cum sale ⁊ aqua: quoniam bonum erit: si babet res naturales in proprietatibus.

A ¶ Dico ego video ꝙ natura medicinarum probibitiuarum ad descendendū reumata ad articulos est frigida ⁊ sicca ad infrigidandū coniunctionem membroruȝ fortium ⁊ ea affligendum vt probibeant ne expulsio superfluitatis fiat ab eis ¶ Dico prout vidi boc est emplastrū. ℞. radicis granati siluestris. p. i. bermodactilorū. p. ij. corticuȝ radicū mandragore. p. ʒ. opij. p. quart. ceruse plumbi. p. ʒ. congregentur terantur ⁊ distemperentur ⁊ fiant pastilli ad moduȝ auellane ⁊ cū opus fuerit dissoluantur ⁊ cum eis fiat illinitio mirabilis ad mitigandum dolorē: tamen addatur galle. p. quart. i. ¶ Sarac dixit quem penatum reddit ventositas ⁊ surgere nō potest induat pelleȝ ouis bora sue excoriationis inuoluendo se cum ea ⁊ cum alia pluries qm̄ conferent.

C ¶ Dixit podagra accidit derelinquenti potum laxatiuorum ac cibaria facientia ad boc. Dixit in die excitatur podagra. Dixit laxetur laborās podagra cum mirabolanis ꝯditis cū aq̄ mirabolanoꝝ: aut cū turbitb cocto cū lacte vaccino.

A ¶ Dixit. ℞. succi portulace trite ⁊ oppresse. ℥. ij. ⁊ miscēdo cū
D eo quartā partē ipsius olei amigd. da in potu per bebdomadas sanabitur passio doloris articuloꝝ oio. ¶ Dixit ad vētositatem in genu dorso ⁊ articulis. ℞. bermodactilorum. ʒ. v. maiorane sicce. ʒ. x. ȝuccari. ʒ. x. terantur ⁊ fiat inde puluis ⁊ sumatur in puluere in quantitate. ʒ. iij. super ieiunum stomachum ⁊ vltimum vtilitatis erit vt diximus. ¶ Dico bec ℞. bermodactilorum satyrion: tassi barbati: ameos anisi: cimini. añ. p. i. teranṫ ⁊ in puluere sumanṫ.

B ¶ Absqȝ auctor ꝯfert dolori sciatice fricatio fcā cū collo. re
D cēti: ꝯburaṫ pāis porcin⁹ ⁊ cū cinē ipi⁹ fiat ēplȝ cū aceto: aut deṫ i potu cū aq̄ mellis: aut vnctio fiat cū olo costi. qm̄ bonū ē ad dolorē genuū ɔ fritate ⁊ flate semicrudo. ¶ Hoc ē medicamē mirabile. Fiat illinitio cū stercore vaccio cū aceto: qm̄ bȝ virtutē mirabilē ad attrabēdū qδ fuerit in articulis

genuū. ¶ Etiā ꝯfert dolori genuuꝫ de fritate ⁊ flāte acuto medicamē ꝯfectū taliter. ℞. bdelly. ℥. i. opoponaci ⁊ adipis liquefacti. añ. par. i. cōgregenť ⁊ ponanť super euꝫ ⁊ teratur epithimus cuꝫ aceto ⁊ ponatur sup̱ euꝫ: ac clystere fiat lene fortis calefactiōis ad modū clysteris sciatice: q̄m ꝯfert eis.

A ¶ Etiaꝫ epithima fiat hoc super omnes articulos dolētes: videlicet cū decoctione maiorane aneti foliorū lauri: ruthe origani ⁊ cimini. ¶ Dico opportunū ē quod attrahit ⁊ dissoluit cū violentia ad moduꝫ emplastrorū anche.

C ¶ Hec est illinitio bona podagre. Recipe sigie opiȷ. añ. par.
D i. ⁊ cuꝫ eis fiat illinitio. Fricentur sandali cum aceto vini potentis. ¶ Etiam conferunt dolori genuum folia populi trita posita in emplastro: aut. Recipe coronam regiam camomillā calamentū abrotanū ⁊ mentastꝝ: ⁊ coquēdo ea: cum decoctione ipsorum fac epithima: ⁊ empl'm fiat cum fabis.

A ¶ Dico ꝙ trifera danda est quolibet die semel laboranti dolore articulorum. Sed Recipe mirabolanorum citrinorum ʒ. x. hermodactil'. satirion. añ. ʒ. iiȷ. seminis apiȷ anisi. añ. ʒ. iȷ. terantur ⁊ distemperentur cum melle: ⁊ quolibet die sumendum est de eis. ¶ He pillule conferunt dolori dorsi genuū tybiarum articulorum ⁊ podagre cū frigiditate. Recipe hermadactilorum satirion tassi barbati pulpe colloquintide: turbith: scamonee. zinziberis pipis longi: asse fetide. bdelliȷ. añ. partem conuenientem terantur ⁊ de eis fiant pillule.

B ¶ Symon dixit. in sciatica ventosa poni debet super locum dolentem si est amplificatio huius vene: ac eius repletio de sanguie colerico si sanguis corporis fuerit colericus aut de flegmate. Dixit nisi mitigatur dolor vratur locus cum cauterio: sed fiat vna vstio super locum anche vbi sentitur dolor: ⁊ in tybia alia vstio fiat vbi in ea erit dolor in latere sinistro ac alia vstio tenuis ⁊ frigida in capite digiti parui: quoniam sanabitur quod nisi mitigabitur suspende eaꝫ cū musculo ferri ⁊ incide cum prius scindendo carnem super eam ⁊ fiat vstio cum cauterio super eum duꝫ incidatur pars maior ipsius: quoniam exinde deficiet dolor ipsius: sed facta vstione noli eam consolidare: sed pone super eam medicinas vlcerationis vt ibi remaneant vestigia vstionis spatio longi temporis.

E ¶ Dixit ad ventositates ipedientes dorsum ⁊ articulos cor-
A poris humani sedeat patiens in fouea calefacta. ad sudan-
C dum in ea ⁊ sanabitur. ¶ De sumis dixit. dolor articuloruꝫ aut fit ex sanguine calefacto aut a colera aut ex flegmate calefacto ⁊ subtiliato aut ex colera nigra calefacta. ¶ Dixit. i mulierib' in infantibus neqꝫ in eunuchis nō fit dolor articulorum: tamen in mulieribus nō fit ex frigida complexione ⁊ mundificatione menstruorum ipsarum. Et in infantib' non fit eo ꝙ dissolutio in eis fit abundanter: ⁊ inde dissoluūtur caliditates. Et nō fit i eunuchis ex frigiditate complexionis ipsorum nec calefiet ipsoruꝫ sanguis nec valet: nec i eis generatur nigrum. ¶ Qꝛ si podagra excitatur in estate aut in vere bonū finem sequetur ⁊ econtrario. ¶ Dixit. da i potu in calidis decoctionem mirab. cum medulla cassiefistule post minutionem: deinde de aqua casei: sed in frigidis confectionem costeg. hermodactiloruꝫ ⁊ sitarig: deinde clysteria calida ⁊ emplastra freqnētia calida. ¶ Dixit minuenda est vena que est inter digitum primum ⁊ secundum: deinde da in potu de aqua in qua infunditur de oleo pentadactilino: deinde operare aquam ⁊ balnea ⁊ dissoluentia: ꝙ si mitigatur postea vomitus fiat. ¶ Dico ego video ꝙ minutio confert: vndecunqꝫ quando ipsa vena est repleta diminuetur cuiuslibet humoris.

E ¶ Ad dolorem dorsi fiat vnctio cum oleo costi amari cuꝫ sigia liquida super eam posita carta inseparabiliter per dies detur in potu aqua cicerum nigrorum fiat clystere cuꝫ oleo pentadactilino cum aqua ciceris imperatoris fenugreco ⁊ oleo liliorū ⁊ detur in potu. ʒ. i. serapini cum seie apiȷ: aut detur pillule sitarig. aut detur in potu squamma cuꝫ lacte vaccino acido ex butyrato.

C ¶ Bimaf. melius in medicaminibus est electuariuꝫ mirinis
B ad podagram: ⁊ similiter ad dolorem anche. Dixit qui frequenter coytitur sanabitur perfecte.

A ¶ Bimaf. dixit. fiunt dolores articuloruꝫ aut ex sanguine calido aut ex flegmate. ¶ Sed incipiendum est in cura arthetice sanguinis in primo cum minutione: deinde cum laxatione ⁊ eo quod conuenit: deinde postea da in potu de aq̄ olerum ⁊ eo quod extinguit acuitatem sanguinis. ¶ Dico da aquam in qua infunduntur tamarindi in potu: sed quotiens constipatur natura. dissolue in aqua olerum cassiefistule medullam ⁊ eam da in potu ⁊ semper natura eius soluatur datis eis oleribus in cibo ⁊ galligellis. ¶ Sed ex flegmate accidit laborantibus humiditate ⁊ senescentibus sanguine eorum sistente in colore corporis: vnde laxatio fiat cum pillulis fetidis ⁊ sitarig: ⁊ vtendum est vomitu balneo: ⁊ vnctiōe cuꝫ oleis calidis: ⁊ bulliant folia melamane ⁊ sedeant in decoctione ipsorum.

C ¶ Dico excitatus est in quodam vicino meo cuius complexio erat colerica dolor podagre in pede ac facta minutione in vna manu mitigatus est dolor ipsius pedis: ⁊ excitatus ē in pede alio: ⁊ sic post quatriduum facta minutione de manu altera mitigata est eius pars maior doloris tamē per biduum conualuit perfecte ⁊ lentes cum aceto valent ad hoc eo ꝙ ingrossant sanguinem valde: sed cōuenit eis cibus factus cū lentibus cū aceto coctis cū particulis cucurbite.

A ¶ De capitulo de questionibus epidimie dixit. considerare debes in quantitate superabūdantie materie in dolore articulorum: quoniam si fuerit superabundans noli procedere ad infrigidandum locum cum emplastris absqꝫ euacuatione prius facta: sin autēꝫ excitabitur materia excitādo dolorem vehementem. ¶ Dico habetur significatio hec: ꝙ si cognoscis ꝙ apostema sit calidum ⁊ posito emplastro frigido augetur dolor noscas ꝙ additur extensio ⁊ euacuatio fiat pluries. ¶ Dixit si fuerit dolor male qualitatis in caliditate materia non erit superabundās: ⁊ infrigidandum ē absqꝫ dubietate: ⁊ sub breuiloquio cautela debet adhiberi i infrigidatiōe mēbri in morbo dolēti accidenti ex sup̱abundātibus humoribus vel ex grossis humoribus: quoniam ifrigidatio condensat superficiem membri: vnde auget in extensione ipsius prohibēdo dissolutionē ⁊ auget dolorē. ¶ Dico ideo curatio debet fieri cum pannis infusis positis super membris.

C ¶ Dixit combustio in sole in doloribus podagre si agens ipsum fuerit materia subtilis calida opportuna erit infrigidatio ipsius membri.

A ¶ Dico fit in articulis inflatio vehemens absqꝫ apostemate sed in hoc non erit opportuna euacuatio cum extenuatiuis cura fiat ꝙ si ingrossatur negocium colera rubea laxetur.

¶ Paulus hec est recepta medicaminis cuꝫ pede corui qđ cōficitur. ʒ. iȷ. dosis cerat. xviȷ. sed in quo fuerit natura sicca cerat. xxiȷ. ⁊ assellabit quater: sed balneari debꝫ postea: ⁊ cibari de ouis cum pane: quoniā efficaciter faciet. ¶ Dya. hec est descriptio medicaminis chiri citrini q̄liter fit ⁊ qualiter sumendū est. Dixit basad. hec debet intelligi de flore chiri ruffi: quoniam appellatur basad. ℞. reub. seni peonie myrrhe: spice. añ. ℥. iȷ. foliȷ indi. ℥. i. gariofilorum grana. xv. kiri floris ruffi ꝙ appellať basad. ℥.). vtriusqꝫ aristologie. añ. ℥. viȷ. dosis cerat. vi. quolibet die postq̄ cibarium digeritur bene sed incipiendum est in potu ipsius de equali tempore autūnali vsqꝫ ad. l. dies: deinde per. xv. dies sequētes nullus fiat potus de eo talis conditio debet sequi in eo semper duꝫ cōpleat annum. ccc. lxv. dierum: sed non debet fieri sumptio ipsius in oibus diebus cānicularibus euitatis carnibus grossis ⁊ salitis piscibus salitis elmori: blitis: pastinacis mentha cucumeribus melonibus: ⁊ sīmarie cibis generantibus humorem aqueum aut grossum etiam vino ⁊ proprie nigro cū superabundantia ad minus patiens balneari debet quolibet die exercitio vti: motu: equitatione: euitare vinum: ac si natura ipsius fuerit sicca si regitur hoc regimine ⁊ cautela non nocebit ei.

B ¶ Dixit Paulus illinitio stercoris caprini cuꝫ aceto forti super ancham sciatice facit sicut sinapis sed erit melior.

A ¶ Oribasius quibuscunqꝫ fiunt dolores articulorum cū caliditate: laxatio fiat in vere ad coleram: sed si sine caliditate chimi grossi: ⁊ semicrudi laxandi sunt.

C ¶ Oribasius dixit. ego operor emplastra rubificatiua super podagram si ibi non sit petrificatio.

A ¶ Dixit. ℞. oleum vetustum ⁊ coquendo illud dum ingrossetur misce cum eo nitrum ⁊ superpone articulis.

B ¶ Dico penes dissolutionem hec est vnctio violenta ad sciaticam. ℞. euforbiȷ. ℥. i. pipis. ℥. vi. nitri. ℥. v. maiorane. ℥. iȷ. piretri. ℥. iiiȷ. condisiȷ. ℥. iiiȷ. congregentur cū cera ⁊ oleo vetusto: ⁊ cum eo fiat emplastrum aut vnctio dum ampullas fecerit: tamen addendum est in eo de tapsia stafisagria: quoniaꝫ

attrahunt de fundo articulorum celeriter: dixit he sunt medicine alterantes complexionem.

A B C ¶ Dixit Oribasius hoc est medicamen bonũ podagre et sciatice et sũmatiꝫ doloribus articulorum si datur in potu freqũter per vnũ annũ attenuabit omnes sensus moderate et educit superfluitates omnes per vrinam. ℞. camedreos: camepitheos. añ. par. ix. centauree. viij. aristologie. vij. gẽtiane nõ pforate. vi. yperici. v. apij montani. iij. fu. i. myrrhe. i. reu. seni. ij. agarici. i. mellis. xviij. congregentur post cribellationẽ cũ cindeto cum melle et inde fiant trocisci: trociscus quilibet in ʒ. ij. detur in potu in hora tertia diei post egestũ absqʒ defectu digestionis trociscus. i. cũ. ℥ iij. aque calide secutis motu et equitatione: sed potus eius incipere debet de hyeme. Ita ꝙ patiens non comedat post potum ipsius vsqʒ ad tres horas neqʒ ipsum bibat cũ correctione digestiõis neqʒ in diebus canicularibus: sed complebitur terminus eius potus ꝑ ccclxv. dies secuto nutrimento valde tenui.

A ¶ Dixit Oribasius ego video ꝙ laborantes dolore artheti co comedant caules qui habent proprietatem in cõtrarietate huius morbi. Dixit et bibat patiens post cibũ cum modica lymphatiõe. ¶ Dico ego video ꝙ caules lentes et acetositas citrorum ac omnes medicine contrarie ebrietati et ĩgrossantes sanguinem vtiles sunt in doloribus articuloruꝫ: quoniã prohibent catarros et non expellunt humorẽ. ¶ Dixit hoc est emplastrum ad dissoluendum apostema solidum quod restat in articulis radix kiri trita cum aceto in emplastrum valet ad apostema durum articulorum et tollit illud. ¶ Dixit cinis cauliũ cum adipe vetusto illud tollit. ¶ Hoc est medicamen conferens huic morbo etiã quãdo antiquatur. ℞. camedreos rotul. i. gentiane. ix. aristologie rotũ. ℥. ix. seminis ruthe rotul. i. ʒ. terantur et cribellẽtur dosis post bonam digestionem ieiuno stomaco auṙ. ponđ. ij. cũ. ℥. iij aque frigide: sed illud medicamen cõponitur de. iiij. medicinis: tñ istud aliud cõponitur de. ix. Recipe yperici. ℥. i. centauree. ℥. iij. camedreos. ℥. iij. camepitheos. ℥. iij. gentiane. ℥. v. aristol. ro. ℥. i. agarici. ℥. iij. apij montani. ℥. i. mellis boni rot. v. ʒ. terãtur omnes: et cum eo distemperentur: dosis aurum pondus i. cum. ℥. iij. aque.

C ¶ Dixit prohibet ꝙ non accidat podagra si teratur sal cum oleo et cum eis fit vnctio mane et sero toto tempore vite sue: nisi in eo fuerit mala complexio frigida. Sed similiter operari debemus tempore declinationis et minutionis morbi.

¶ De tyriaca ad cesarem dixit medicine que dantur in potu ad podagram esse debent prohibitiue ad podagrã ꝙ nõ descendat superfluitas ad pedes non ad euacuandum mãꝫ morbi. Ideo non debemus operari istud: quoniã forte reddit materiã in aliquo membro nobili: plures vidi: bibentes de eo in quorꝫ pulmone epate et corde inducta fuerat superfluitas et mortui sũt: oꝫ ergo ꝙ frequẽter operemur tyriacã qm̃ radicitus educit mãꝫ ipsius cuꝫ dissolutiõe de corpore.

E ¶ Theodosius dixit. dolor dorsi est de genere dolorꝫ articuloruꝫ: quoniã ex ipsa materia fit: vnde procede firmiter cum emplastris et oleis calefactiuis sicut oleo ruthe oleo costi et euforbij: et sicut cuꝫ ẽplastro confecto cũ castoreo et gũmis etiã cuꝫ clysteribus calidis et laxatione cuꝫ eo quod educit flegma et attenuetur regimen: quoniaꝫ in maiori parte fit ex humoribus semicrudis: sed quãdoqʒ fit ex caliditate: vnde confert ei emplastrũ genu cuꝫ hoc regimine.

C ¶ Filogorius in ep̃la sua de podagra dixit quedam species podagre fit ex siccitate nerui cuꝫ humiditate modica mala tenui et punctiua. Dixit sanatio huius speciei fit per balneuꝫ frequens. ¶ Dixit tollunt apostemata peduꝫ calida oleum cum sale et fricatione.

B ¶ Itẽ in epistola sua de sciatica dixit difficilis erit cura eius si accidet in hyeme aut in corporibus complexionis humide ẽt in ancha sinistra. ¶ Dixit non debet emplastrari cum emplastris calidis ante euacuationẽ corporis: sin autem attrahet ad se vltra ꝙꝫ emittere poterit de ea. ¶ Dixit minutio debet fieri opposita ac vtendum est vomitu: deinde supponẽda sunt emplastra calida: et vstio fit prout dicturus suꝫ ac clystere fiat quod emittit flegma sicut cuꝫ centaurea colloquinti. et cucumere asinino: sed educto flegmate per clystere: clystere aliud fiat lene ad mitigandum punctionem alterius: ꝙ nisi mitigatur dolor procede cũ emplastris et vnctione si incipere debes cum hoc coque tapsia in aqua duꝫ concipiat aqua virtutem ipsius et ingrossetur: deinde infunde lanam in aqua ipsa et superpone anche dum fuerit calida dimittendo eam ibi morari per horam in quantum infrigidatur hoc iterando dum locus rubefiet: deinde superpone picem particule pergameni ad modum anche factam: et calefaciendo eam super ignem superpone anche: sed dimittenda est per. v. dies aut per hebdomadã: quoniaꝫ sanabit eaꝫ: ꝙ nisi eam sanauerit superpone sinapem dum ampullas faciet et sanabit eam. ¶ Sed vstio debet fieri taliter giret̃ ancha cum pasta. et repleatur sale trito: deinde ponatur super eum oleum calidum: et quãdo erit intolerabile ei remoueat̃ et fricetur cum ipso sale bene. ¶ Dico ꝙ vnguentum nigrũ quod vlcerat est vtilius alijs ibi: vnde inter alia predicta ꝑcede cũ eo in cura et non erit medicamen aliud opportunuꝫ omnino: quoniam sufficiens est in cura absqʒ vstione et similibus faciendo ampullas fieri in ipso loco statim: sed perforande sunt ampulle et superspargendũ est eis desiccatiuum ꝙ nisi conualuerit iterato fiat quoniã sanabit eaꝫ. ¶ Dixit Filogorius iuro per deuꝫ ꝙ nullus curatus fuit cũ isto medicamine qui non sanaret̃: sed cõfert yera ruffina ei. ¶ Elkidi dixit hermodactili mitigant dolorem temporibus interpolatis non in tempore custodie: quoniam proprietas eorũ habet prohibere reumata et non debẽt prohiberi reumata ante hoc: quoniam malum est.

E D ¶ Costa in libro eius de alteratione humoris: dixit ego composui succi cucumeris asinini. p. ij. olei vetusti par. i. et coquẽdo ea dum solum oleum remansit vnxi spinale cuiusdam in quo erat ventositas antiqua et inflatum est: deinde conualuit omnino que vnctio mirabilis est omnibus genib⁹ et cuilibet loco qui indiget calefactione: dico fac fieri loco eius decoctionem colloquinti.

C ¶ Ad podagram de libro cõpillato per monachum. ℞. hermodactilorum. xxx. pulpe colloquinti. x. coquantur cum. xv. rot. aque dum remaneant rot. iij. sed detur quolꝫ die de eis rot. i. cum. ℥. iij. zuccari et mirabile erit.

B ¶ De cõplemento dixit. si in sciatica accidit inflatio cũ caliditate cum repletione venarũ minutio fiat: sin autẽ non: sed cura fiat cum laxatione et vomitu: quoniam ex ipsius nutrimentis multiplicantur superfluitates nõ alterate ad sanguineꝫ: vnde fiet materia quam expellunt membra.

A ¶ Hec decoctio mirabolanorum est conferens dolori articulorꝫ flegmatico et sanguineo grosso. De elmongib. ℞. mirabolanorꝫ citrinorum auṙ. pondus. xv. fumiterre. x. seminis apij: seminis feniculorum anisi masticis gariofilorum rubeetin. hermodactilorũ: satyrion. añ. auṙ. ponđ. i. coquantur i. vi. rot. aque dum remanebit rot. i. coletur: deinde. ℞. ipsius. ℥. iiij. turbith. ʒ. i. yere. ʒ. ʒ. et misceantur. ¶ De libro ruffi: ad dolorem dixit. laborantes dolore articulorꝫ si fatigium sequũtur vehemens inde extendentur membra ipsorum valde et inducentur ad podagram: vnde vti debent exercitio moderato. ¶ Dico ego vidi in laborãtibus arthetica excitari podagram: quando fatigium sequebantur vehemens: sed hoc fit quãdo emanat ad eos aliqua superfluitas si corpus fuerit repletum cum articuli sustineant laborem magnũ in motu licet non sit res eis vtilior motu. vnde debent gradati eo vti paulatim: quoniam nemo subiacere debet oneri subito quod inconsuetum erat ei tamen vti debet eo gradatiꝫ paulatim: quoniaꝫ ipsum onus in vsu inductuꝫ sustinebitur licet fuerit vehemens: et tolletur dolor omnino. ¶ Dixit cuꝫ cautela debent vti coitu et balneo tamẽ balneo naturali debẽt vti saluo in tẽpore calido et si dolor artheticus fuerit acut⁹ tunc balneari cum aqua dulci. Dixit confert eis balneũ siccũ ac sepelitio facta in harena et valde cõmendauit balneũ siccũ. ¶ Dixit euitare debent nutrimenta humida velocis corruptionis. Dixit carnes omnes nociue sũt eis cũ sint humide nutrimenti abundantis: vnde in minori quãtitate eis vtendum est: sed sicciorbus ipsarum vtantur: quoniam ex nutrimentis multiplicãtur superfluitates nõ mutate ad sanguinẽ: vnde fiant ad mãꝫ quaꝫ expellunt mẽbra. ¶ Dixit si in articulis fuerit apostema calidũ patiens euitare dꝫ cibũ carniuꝫ potum vini exercitiũ et balneum: sed laxandus est et nutriendus cũ oleribus: etiã purget̃ corpus ante tẽpus veris: et ante excitationem vomat anteqꝫ calefiant humores et subtilient̃ et manent ad articulos etiaꝫ hoc faciat in autũno. ¶ Dixit debent laxari de colera rubea et flegmate cum elleboro nigro aloe et polipodio: quoniam educunt flegma et coleram: sed colloquitide cõuenit eis. ¶ Dixit medicine pro-

nocantes vrinam eradicant hũc morbum: unde si eis cõsue uit vti relinquere nõ debet eas subito: sz paulatim cuz augmento in exercitio ⁊ paucitate nutrimenti ne coadunetur superfluitas: ⁊ scdz visum quo manabat ad articulos manabit ad aliquod membrum principale: quoniam quidam consueuit bibere ipsas medicinas que dum sanatus esset derelinquendo potum ipsarum subito passus est apoplexiam.

¶ Dixit minuendi sunt omnes laborantes arthetica cũ caliditate: sed cum frigiditate vrendi sunt: quoniam vstio desiccant ariculos bene. ¶ Dixit superpositio emplastrorum prohibitiuorum fieri debet loco si volueris prohibere post euacuationem. Or si fuerit in pede superponãtur tybie: ⁊ si fuerit in articulo focilis brachio superponãtur. ¶ Dixit nõ debet fatigium sequi omnino in doloribus articulorum calidis neqz illud relinqui i frigidis: sed emplastrũ sinapis post euacuationem erit mirabile: tamen non debet fieri in calis. ¶ Dico q͛ si fit illinitio galle: hermodactilorum ⁊ luti armenici: super membrum prohibet reuma omnino. ¶ Dixit nõ debent cõedere olera neqz fructus humidos nisi qñ proponũt vomere vz laborantes doloribus articulorum frigidorum.

B ¶ Binserapion: de complemẽto de mundificatiuis dixit cõfert sciatice in vltimum: si coquitur nasturtium cum colloquin. ⁊ cum eis fiat clystere vz cuz apozimate ipsorũ in quãtitate rotul. ℥. aut si coquuntur nasturtium colloquitide radix capparis centaurea: cortex colloquitide cucumeris asinini: sitarig: rubea ⁊ cum ipsorum apozimate fiat clystere ⁊ mirabile erit: sed emplastretur ancha cum substantia. Si excitatur dolor absqz apostemate cum ardore vehemẽti ⁊ caliditate relinquatur fatigium ⁊ res calefactiua. Sed procede cum infrigidatiuis glutinatiuis ⁊ mitigatiuis sicut cũ atriplice malua ⁊ similibus: quoniaz hoc accidit ex colera rubea: sed euitentur vigilia ⁊ impetus: ac totum id quod acuit complexionẽ ⁊ laxetur colera ⁊ vtẽduz est somno post cibũ laudabilem ⁊ balneo aque dul. tepide pluries in die ingrediatur aquã ⁊ aqua spargatur super eum.

C ¶ Dixit pira bona sunt podagre: sed alij fructus mali sũt ei.

A ¶ Dixit vtendũ est potu lactis ⁊ cibo casei recentis. ¶ Dico quedam species arthetice est cuius cura indiget humectatione corporis tantũ. ¶ Dixit conseruare debes sanguinem super contemperiem ipsius: q͛ si calefiet celeriter procede ad laxandum coleram rubeam cuz scamonea data ad modum fabe: cuz modico sale in vno anno. vz. bis ⁊ ter ⁊ iuxta quod opus erit procedere debes cũ hoc ante insultuz doloris: quoniam per hoc nõ excitabitur: ac si excitabitur erit debilis tamẽ hec cura est podagre accidentis cum caliditate ⁊ ardore vehementi absqz apostemate: ponantur sup pedem in dispositione doloris psilium portulaca oleũ ro. opiũ mandragora ad illiniendum cum cum eis ⁊ aceto ⁊ mirabilis cura erit. Or si fatigium sit patiens ⁊ motum velociter infrigidandi sunt pedes ⁊ est vtendum nutrimento infrigidatiuo. ¶ Dixit noli minuere si hoc nõ est de sanguie: quoniã cum sanguine erit apostema nisi motus fuerit ex repletione vnde procede ad epithimandum cum aqua dulci oleo ro. ⁊ oibus succis frigidis dum mitigabitur ardor cum acuitate. ¶ Dixit oleum camomille mitigat dolorem accidentem de fatigio in articulis: vnde vngantur cum eo articuli.

C ¶ Erat quidam amicus meus patiendo podagram calidaz in quo facta vnctione cum sandalis ⁊ similibus vehementior efficiebatur dolor inde: quoniam nocumentũ habebat propter vehementẽ stipticitatẽ ipsoruz: sed ipsius dolor mitigabatur per illinitionem factam cum radice granati siluestris opio cera oleo ro. ¶ De. 7. capitulo cathagenisij hec est vnctio ad vngenduz cum ea podagram die quolibet ad custodiendum eaz. ℞. salis cabbi: aluminis scissi fecis vini terantur cũ oleo vetusto: ⁊ misceantur cum fabis ⁊ cum eis fiat vnctio. ¶ Bynserapion dixit. generãt podagrã superabundantes satietates nauseatiue ociuz longum: coitus intensus ⁊ superabundans: remotio euacuationum: cõplexio frigida successio hereditaria balneum motus post cibum ⁊ summarie totum id quod malam digestionem facit ⁊ generat humorem crudum: etiam vinum abundans ⁊ ebrietas frequens excitat: quoniam vinum contrarium est neruis: sed podagra patrizat.

B ¶ Dixit. articuli ancharũ ⁊ pedis quando infestãtur de hoc
C morbo cum diuturnitate non conuertentur ad dispositionẽ
A naturalẽ: tamen alij articuli forte sanantur perfecte: ⁊ ppter si materia fuerit sanguinea: q͛ si sanantur anche ⁊ pedes ex modica causa in eis subuertitur morbus: sed habetur significatio super materiam de causis sequẽtibus de colore apostematis ⁊ dispositiõe eius: sed tota cura hec fit per euacuationem huius chimi.

B ¶ Sciatica si fuerit ex sanguine grosso sanabitur cum minutione vene sciatice. Dixit habetur iuuamentum per istaz venaz magis q̃z per saphenã: quoniã hec vena submersa ⁊ cõcaua est: similiter hec materia est submersa ⁊ concaua: vnde considera q͛ si sustinere potest patiens abstinentiã cibi fiat per biduũ aut ad minus p diẽ vnũ: deiñ minutio fiat in ipsa vena: quoniã magnuz erit iuuamentũ valde ⁊ mitigabit valde dolor statiz: sed post minutionez laxandus est humor cõdominans cuz eo quod educit: q͛ nisi mitigetur per hoc clystere fiat cũ granis regijs centaurea minore aristologia radice capparis vtroqz elleboro cicuta hermodactilis piretro colloquintide laureola: corina cartami ⁊ aneto: coquatur bene: deinde. ℞. decoctionis ipsorũ rotul. i. olei nardini ℥. ij. ⁊ cũ eis fac clystere tepide: q͛ si inde sequitur inflãmatio postea fiat clystere extinctiuũ ⁊ calefiat anus. vt retineat clystere per spatiuz longuz: quoniã ipsuz clystere habet educere hũiditates mucillaginosas: aut forte educet cũ eis aliquã partez sanguinis ⁊ magnuz dabit iuuamẽtuz tunc valde: sz illiniatur ancha postea cũ his vz. ℞. foliorum lauri. xx. piretri v. costi. vij. nasturtij. iiij. baurach. iiij terantur ⁊ cribellentur ⁊ liquefiat picis romane rotu. ℥. cuz. ℥. ij. olei iesimini ⁊ illinitio fiat cuz eis super anchaz ⁊ superponantur anche: aut lana munda inuoluatur in oleo ruthe ⁊ in puluere baurach piretri ⁊ in aceto ⁊ ligetur super anchaz: q͛ nisi mitigetur iterato fiat laxatio ⁊ clystere pluries adhibita quiete etiam inter ipsa: sed vomitus prouocatus in primo dat magnũ iuuamẽtuz in ipso dolore vz si fit post cibuz in prĩo: deinde per medicinas si inductus fuerit ad vsuz. ¶ Or si inducitur passio dubiũ fit ne caput rotunduz anche translocetur de loco eius ⁊ disiungatur ancha: vstio fiat in trib⁹ aut. iiij. locis nec permittantur sanari velociter cũ medicinis vt ex eis emittatur erugo superabundans attenuetur regimen: remoueatur repletio. Ebrietas intẽsa coitus motus post cibũ: ⁊ totũ id qđ generat superfluitatez semicrudaz.

A. ¶ Dixit si fuerit dolor articulorũ de sanguine incipe cũ minutione proculdubio: deinde si sanguis fuerit cuz hoc malus laxa cũ eo quod educit humorẽ condominantẽ ei: deinde fiat emplastruz cũ semperuiua quod describitur in capitulo apostematis calidi: similiter conferunt folia cauliuz elixa ⁊ trita cum vitello oui crudo: fece: aceti vini: qm̃ fex aceti hic melior est aceto. ¶ Et experti sumus ⁊ vidimus q͛ psiliuz tritũ cũ aceto ⁊ oleo ro. superpositũ ei si mutatur qñ tepefit mirabile est in mitigatione doloris: etiaz maluauiscus tritus cuz aceto superpositus ei confert. ¶ Sed si vehemẽtior efficitur dolor vtendũ est narcoticis inquantũ mitigatur dolor: sed remoueantur post mitigationez doloris: quoniaz accidit si per longaz moram ea operamur q͛ difficilis erit motus in musculo q͛ si accidit eis difficultas motus illinitionẽ fac cũ dyaquilon mixto cũ oleo camomille: quoniaz digestionem reddet ⁊ caliditatez innatam membris infrigidatis ex narcoticis.

C ¶ Sed in podagra accidenti ex colera rubea laxatio in prĩo fiet colere rubee: deinde procede ad humectandũ corpus ⁊ mitigandũ acuitatẽ ⁊ punctionẽ cuz nutrimentis humidis ⁊ frigidis ⁊ illinitionibus quibus curatur herisipilla: vñ laxatio fiat pluries: sed laxatio fiet melior cũ medicamine confecto de rosis zuccaro ⁊ scamonea quod appellatur syrup⁹ rosatus confortatiuus ⁊ dyacitoniton: sed emplastra ⁊ illinitiones esse debent infrigidatiua humectatiua etiã nutrimẽtuz ⁊ balneũ fiat cuz aqua frigida dulci: sed hoc est regimen sile cure herisipille: q͛ si cogeris vti potes narcoticis. ¶ Sz in flegmaticis euacuetur flegma pluries per vomitũ i maiori parte laxatiuũ ⁊ clysteria violenta supradicta in capitulo sciatice datis eis pillulis hermodactili sitarig ⁊ fetidis. Sz pillule nigeh sũt vtiliores alijs pluries date: ⁊ detur postea dyaorimos ⁊ procede semper cuz prouocatiuis vrine ac terendo sulfur superponendo ei ⁊ magnum iuuamẽtuz dabit. Etiã superpone farinã lolij coctam cuz vino ⁊ distemperataz cũ oleo nardino ⁊ oleo ruthe i declinatiõe ẽt camomillã cicutã coronã regiã ⁊ similia. Sed magis cõferũt podagre sciatice euforbium piretrũ ⁊ nitrum mixta cum aceto ⁊ alijs.

¶ Or si dolor nõ mitigatur per emplastra: procede cũ his epithimatibus. Coquatur acetũ forte valde cũ ysopo.i.assa origano: mentastro cicuta ⁊ folijs lauri radicibus capparis centaurea camomilla ⁊ corona regia: deinde colet ⁊ cũ apozimate fiat epithima pluries. ¶ Or si videris apa ꝯdomiari noli infestare cũ dissolutione: sed laxãdo coleram nigram humecta membrũ cum lenificatiuis: deinde dissolue tali mõ semper. ¶ Or si podagra fuerit ex diuersis humoribꝰ significationes nõ erunt singulares: sed maxime vnde fac de regimine eius tũc ⁊ medicinis iuxta cõiecturationẽ tuã. Et sũmarie in quo fuerit podagra de flegmate firmiter procedere debes in regimine eius cum eo quod attenuat ⁊ dissoluit cum violentia. ¶ De custodia. Cautus esse debes ꝙ repletio nõ sit de corpore euacuãdo humores ex quibus excitat passio ⁊ proprie in tẽpore iterpollato. Coitus etiam nõ nocet illius in quibus accidit hec passio ex repletione: sed illis quibus accidit ex chuno calido: aut humore crudo ⁊ melancolico. Etiam exercitiũ nõ nocet illis in qbus accidit ex flegmate ⁊ sanguine nõ acuto. ¶ Or siquis patitur dolorez ex materijs sanguineis stude ꝙ nulla fiat repletio in illo: ⁊ si fit minutio fiat. ¶ Sed si quis illũ patitur ex humore flegmatico superabundans fiat exercitium attenuet eius regimen cũ calefactione nutrimentis attenuatiuis frequẽti prouocatione vrine ⁊ vomitu. ¶ Tamẽ si fuerit ex melia: vtendum est humectatione ⁊ lenificatione ne coaduneẽ in suo corpore talis humor: vnde q vtitur epithimate cũ aqua sal. super ipsa mẽbra frequẽter ea custodit: ⁊ silr si pes emplastret cũ sale trito cum oleo. ¶ Dixit. coitus in oibus cõplexionibus i qbus accidit podagra est malus valde: qm̃ incitat corpus infrigidãdo illud ⁊ replendo mẽbra debilia ⁊ desiccãdo residua tñ in illis in quibus ipsa accidit ex repletiõe nõ nocet sed maioris nocumenti erit illis in quibus accidit podagra nouiter. ¶ Dico ꝙ faciunt ad podagram cum proprietate satyrion: hermodat. tussis barbatus pes corui pascua colũbarum centaurea colloquintide.

E ¶ De antidotario hobes ad dolorẽ dorsi inseparabilem in senibus ⁊ humidis. ℞. armoniacũ: serapinũ opoponacũ: sarcocollam ⁊ dissoluẽdo ea in oleo nucũ aut oleo ruthe cũ eis fac clystere plures: sed conferunt ei clysteria calefactiua.

D ¶ Hoc est oleum ad dissoluẽdum humores obtentos in genibus. Coquatur colloquinti. cum aqua dũ concipiat virtutem eius: ⁊ cũ tantũdez olei coquatur ipsius apozima. Dixit. corroboratur cũ castoreo sigia euforbio ⁊ oleo sigie.

A ¶ De questionibus afforismorũ dixit. accidit in disposi tione siccitatis aeris morbus accidens ex acuitate humorum sicut est dolor articulorum. ¶ Dico fit quedam spẽs arthetice ex causa acuitatis sanguinis: tñ non ex abundantia eiꝰ: sed hoc fit eo ꝙ membra principalia expellunt quod peius est in eis de se. tñ signũ habetur ꝙ hec species sequitur corpora colerica semper in ipsis dispositionibus in quibus corpora reguntur cuz eo quod generat colerã ru. vtendo labore ⁊ modico nutrimento aut superabundanti coitu ⁊ similibus. vnde minutio debet fieri in his cuz correctione humorum ⁊ nutrimentis humectatiuis ⁊ balneo: quoniam cũ his erit sanatio ipsorum. hi ergo contrarij sunt illis quibus fiũt dolores arthetici ex quantitate humorum tamẽ dolor in illis fit ex extẽsione: sed in his ex malitia humorꝝ: vnde nõ est mirꝝ: quoniã in his est apostema minus: sed in illis maius fit etiã hic dolor ex cõgregatione vtriusq3 cause: sed in alijs sequitur in pmo fieri euacuatio cum correctiõe postea. ¶ Dixit de questionibus qñ fit plus dolor artheticus. Respondẽdo dixit in dispositione aeris sicci ⁊ calidi.

C ¶ Dico hec est illinitio mirabilis ad podagram calidaz. ℞. corticũ radicũ mãdragore radicis granati agrestis luti armenici opij: scief memite: sandali citrini: auellane inde: camphore: partẽ conuenientez teratur cum aqua solatri aut lactuce ⁊ cuz eis fiat linitio aut cũ aqua ro. ⁊ super ponatur ei pannus humidus ⁊ frigidus semper. ¶ De. 6. c. afforismorꝝ. dixit. dolor podagricus fit ex superfluitate manante ad pedes de articulis extensione ligamentorum que in ipsis sunt ac ipsa sudãte: simlr in carnibus apostematizantur tñ nerui ⁊ chorde in hac passione salubres de apostemate: sed habetur significatio super hoc ꝙ nũꝙ viderat aliqbus ex podagra fieri spasmũ sed dolorem cũ extensione tantuz.

B ¶ De summa dicit. G. in meamyr. ꝙ debes incipere in dolore anche si fuerit ex sanguine cũ minutione facta in basilica ⁊ diminutione nutrimenti dum noueris sanguinez fuisse diminutuz in corpore: sed hoc fit in. x. diebus. tñ non debet curari hec species cuz medicinis superpositis anche: sed si fuerit ex flegmate vomitus fiat in primo post cibuz: deinde absq3 cibo ⁊ laxatio fiat inter tẽpora vomitus superpositis anche medicinis mitigantibus dolorez calidũ vz aneto camomilla corona regia farina ordei. ⁊ similibus: sed i his nõ debet fieri transgressus: sed clysteria debent fieri leuia. ¶ Or si passio antiquatur ⁊ includitur tunc debent fieri clysteria educentia flegma. tamẽ anteꝙ̃ passio diuturna fiat ⁊ in tempore in quo in corpore erit repletio ⁊ ante euacuationẽ corporis factã per vomitũ noli procedere cum dissolutiuis. vz. cum illinitione sinapis ⁊ ampullas facientibus. ¶ Dico ꝙ melior res quã deus creauit in remedio in ipso tẽpore subueniens loco vstionis est illinitio facta cum melle anacardino super anchã duz inde fient ampulle: tamen perforari debent ⁊ prohiberi a consolidatione: vt ex eis fluat aquositas dum mitigabit dolor affligens in ancha sed hoc vicẽ vstionis gerit: vnde illinitio fiat super cartam pergameni de melle anacardino ⁊ superponatur loco spatio. ij. horarꝝ: dum fecerit ampullas: ꝙ nisi ex sola illinitione superposita condominentur ampulle iterato fiat.

C ¶ Hec est illinitio ad finẽ podagre calide composita prout in libro tyriace est ad cesarem: sed cõuenit apost. mati flegmatico. ℞. cere albe olei ro. añ. par. i. ⁊ liqfaciẽdo ea cũ adipe anatis. cola insimul ⁊ cum eis fac illinitionem: quoniam dissoluit ⁊ expandit. ¶ Alia illinitio maioris dissolutionis ⁊ caliditatis. Coquatur anetuz ⁊ camomilla i oleo sisami: deinde in ipso oleo liquefiãt cera citrina ⁊ adeps anatis.

B ¶ De antidotario magno sabur ad sciaticam. ℞. pulpe colloquitide ⁊ baurach: ⁊ cõgregando ea cũ bdellio fac de eis scief longa: ⁊ supponantur pluries dum dissynteriaz inferẽt. Et clystere fiat cuz oleo pulpe colloquiti. ꝟ sic dz fieri ꝙ coquaẽ i aqua ⁊ apozima ipsius coquatur cũ eo: ⁊ cum eis fiat clystere. Sed si cũ eo necessario fit confert efficaciter.

C ¶ Hoc est vnguentũ ad podagram perfecte dissolutionis. Oribasius coquatur oleum vetustum duz ingrossetur: deinde spargatur super illud nitrum ⁊ cum eis fiat emplastrum. ¶ Dico audiui notãdum bismabimel dicentez ꝙ dolor eiꝰ nõ mitigabatur nisi cũ oleo sambucino cũ sigih illinitio supeũ ⁊ mirabilr agebat in hoc: sed dolor eiꝰ erat frũs ⁊ flãticꝰ.

D ¶ Hec est calefactio vtilis apostemati genuum. ℞. stercus ouinum: farinam ordei ⁊ terendo ea cũ aceto: fac illinitionẽ cum eis: quoniam dissoluit id quod in eis erit.

B ¶ De. 4. capitulo de expositione capituli. 6. de questionibus epidi. dixit debet curari cũ infrigidatiõe apostema quod dicitur herisipilla ac dolor capitis accidẽs ex calore solis aut ex febre causonica ⁊ sũmarie ꝙ si cum dolore in mẽbro non fuerit materia cui opportuna erit dissolutio: ac si ipsaz prohibes extẽdis ipsuz mẽbꝝ aut si materia erit tenuis aut erit ex vtroq3 humore noli infrigidare ne remaneat mẽbrũ expãsum. ¶ Dico vidi plures illinitionẽ facere cum ifrigidatiuis ⁊ augere dolorẽ: vñ si videris apostema fieri procede cum euacuatione: deide cũ calefactione ⁊ dissolutiõe de mẽbro cum rebus mollificatiuis. Or si fuerit dolor vehemens carẽs apostemate aut fuerit modicus: tunc illinitionẽ fac cũ infrigidatiuis. ¶ Georgius dixit. minutio debet fieri in huiusmodi dolore in vena que est penes digitũ paruũ pedis, ⁊ emittẽdus est sanguis similiter in sero. Or nisi mitigatur minutio fiat in vena sciatice: sed in quo cõsueuit hic dolor excitari nil ꝯferens erit sicut vstio facta in vno loco supꝫ anchã i alio loco super coxam: ⁊ alio super tybiam.

C ¶ De. 6. capitulo Archigenisij he sunt vnctiões tollẽtes podagram omnino. ℞. salis aluminis fecis vini: baurach: fragilis. añ. ℥. i. olei rot. ij. misceantur ⁊ vngantur cum eis membra quolibet die bene: sed addendum est eis de piretro ⁊ pipere. añ. ℥. tertiam. i. ⁊ erunt meliora. ¶ Dixit. G. in. 6. capitulo expositionis capituli. 6. epidimie: debemus operari infrigidationem membrorum minus ac calefactionem ipsorum penes mitigationem doloris: qm̃ infrigidatiua condensant superficiez ipsorũ prohibẽdo dissolui ipsas materias de eis vnde in eis augent extẽsionem: sed nõ sanat infrigidatio nisi malã cõplexionẽ calidã absq3 materia sicut dolorẽ capitis accidentẽ ex calore solis. ¶ Dico considera sempꝫ ꝙ si videris cũ dolore grossitudinẽ stude ad faciendũ declinare humorem de mẽbro: vnde si hoc sequẽs fuerit vti debz eo ꝙ rari

ficat modice cutē:quoniā cū hoc mitigabis dolorē:ego ēt
expertus suꝫ medicinas abūdantis infrigidationis in poda
gra inflāmata ⁊ sanguinis ⁊ vidi omnes nō mitigare dolo⸗
reꝫ:sed forte augēt in ea:vñ calefiat:ac vidi epithimia fieri
cū decoctiōe camomille ⁊ mitigare dolorem celeriter.

F ¶ Dico expertus sum ⁊ inueni ꝙ quotiēs excitatur dolor in
pede ac operamur:laxationē auget in dolore.

C ¶ Etiaꝫ exptus suꝫ ⁊ vidi ꝙ quotiēs excitat̄ podagra ⁊ la⸗
xat̄ laborans ea duꝫ excitatur dolor augebitur:vnde in ipō
tēpore dꝫ alterari cōplo cū aqua ordei olerib⁹ farre ⁊ zuc⸗
caro:⁊ mirabile erit:sed mitigata caliditate ⁊ albescā vrina
post mitigationē doloris oīno in tēpore quietis fiat euacua
tio:sed in pede in dispositione doloris opportuna erit minu
tio de manibus si passio fuerit calida ⁊ si frigida opportun⁹
erit vomitus:⁊ iuuamentū dabunt valde:⁊ hoc expertus sū
in pede ⁊ i ancha ⁊ vidi euidēter iuuamētū mirabile. ¶ De
li.ruffi de dolore articuloꝝ quotiens inflant̄ loca podagre
difficilis erit sanatio ⁊ manabūt ex eis ptes diuersi corpis.

F ¶ Dico vt vidi in.io.c.meamyr.ꝙ conferunt doloribus exci
tatis in pedibus in hyeme cū nodulis in eis emplastra cali⸗
da violenta cōfecta de calce viua nitro piretro ⁊ adipe ana
tis ⁊ oleo:qm̄ sugūt quod ibi fuerit ⁊ mitigāt dolorē. ¶ Di⸗
co ꝙ conferunt sigia ⁊ sambucinū.tñ ego vidi quendā labo
rantē ea.⁊ stati aduenīēte vere emittebat de ipsis locis par
tes sanguis coagulati sicci expellente eas natura:⁊ sanabat̄
inde per totā estatē tñ subuertebatur in hyeme proprie qñ
ambulabat super terrā humectatā ⁊ frigidā:sed hoc erat ex
vehementi cōfractione illata ei: vnde efficiebantur in me⸗
dio carnositates male. Jsti ergo debēt vngere pedes i hye
me cū sigia sambucino ⁊ oleo allei:qm̄ perfecte cōferent ꝙ
nō patiantur hoc:sed euitare debēt viagiū sequi in noctib⁹
frigidis:qm̄ apti sunt ad patiendum vitia crudelia.

A ¶ De.io.c.meamyr.dixit quotiēs generāt̄ i articulis lapidis
nulla spes fiat ꝙ tūc articuli ꝯuertāt̄ ad coꝝ dispōnē nālē.

B ¶ Dico non.dixit.H.minutōem vene sciatice oīno: sed dixit
ꝙ minutio debet fieri in vena plice genu licet dixerit hanc
passionem dixit pluries curaui de ea per minutionem vene
plice genu. ¶ De.9.c.dixit yerapigra confert sciatice: dico
ꝙ catarticū aloe:⁊ aloe metipꝫ si frequēter dant̄ i potu duꝫ
dissynteriā inferūt cōferūt in diebus regiminis attenuatiui.

A ¶ Dixit ꝙ ego vidi plures laborantes arthetica tñ non cuꝫ
perfecta replōne ipsoꝝ articuloꝝ de caliditate ⁊ sanati sūt
de passionib⁹ ipsoꝝ cum frequenti regimine attenuatiuo.

B ¶ Dixit.H.laborantes sciatica medentur cū minutiōe vene
plice genu melius ⁊ velocius ꝗꝫ cū minutione vene saphe⸗
ne. ¶ Absqꝫ auctore dixit euitare debent coitū illinire cuꝫ
sigia sambucino:⁊ illinitionibus calidis vti abundanti bal⸗
neo euitare cibū illius qď generat sanguineꝫ grossum oīno.

A ¶ Dico ego vidi senes ⁊ iuuenes laborare arthetica cū do⸗
loribus calidis vti abundanti balneo euitare cibū illius qď
generat sanguinē grossuꝫ oīno. ¶ Dico ego vidi senes ⁊ iu⸗
uenes laborare arthetica cū dolorib⁹ calidis ⁊ flegmoneis:
sed in maiori parte ipsoꝝ excitabatur passio cū pustulis ni⸗
gredine:⁊ facilitate quotiens fatigabantur motu. ¶ Dixit
in aggregationibus conseruatiōis sanitatis lenificatio ven
tris curatio est cuiuslibet in cuius corpore coadunātur hu⸗
mores semicrudi. ¶ Dico vidi plures pingues laborare ar
thetica quibus impossibile erat vti exercitio:sed possunt cu⸗
stodiri de doloribus articuloꝝ per laxationē eis fcāꝫ qua⸗
libet hebdomada:qui ergo ipsoꝝ hoc vtitur nō patietur ite
rato dolorē:quoniā non erit residuuꝫ qď possit manare nec
expelli ad articulos. ¶ De tractatu.H.de infante epilepti⸗
co:dixit quotiens operamur exercitiuꝫ in tempore quo de⸗
fessio incipit liquefaciet carneꝫ ⁊ congregabit in articulis ⁊
musculis superfluitates.

C ¶ Dico firmū ē de hoc quod dixit Filogorius de podagra.
¶ Dixi noli superponere emplastra frigida apostemati ca⸗
lido cum materia:qm̄ cōdensat cutem ⁊ nō dissoluetur ⁊ au⸗
gebitur dolor. ¶ Dico dꝫ emplastrū supponi loco superio⸗
ri attinenti loco ⁊ nō loco metipso sed locus ipse in dispōne
sua dimissus fricetur ⁊ modice mollificetur.

A ¶ Dixit oleū camomille est bonū etiā dolori excitato ex de⸗
B fessione. ¶ De medicinis inuētis dixit superpone musculo
pannū infusuꝫ in aceto ⁊ aqua:aut emplm aceti eo ꝙ dimi⸗
nuendo ꝓhibet materiā. ¶ Tamē ad anchā clystere fiat in
primo sepe:ac minutio in suprioribus:deinde facta laxatiōe
in inferioribus fiat minutio secuto regimine attenuatiuo.

C ¶ De antidotario magno ad podagrā calidam hoc est me⸗
dicamen valde bonuꝫ. ℞.scamonee.ʒ.quart.i.absynthij.ʒ.i.
⁊ faciendo inde pillulas da in potu cū modico iulep:aut sy⸗
rupo ro.euitato dulci ⁊ acuto ⁊ fatigio oīo ac secuto balneo
qñ refrigeratur ⁊ mitigatur insultus eius sumpto prius mo⸗
dico cibo frigido aut fiat in sero ac dato in potu semine iuſ⸗
gami albi in quātitate.ʒ.i.ʒ.tñ effundatur super locū aqua
frigida. ¶ Dico hec cura fieri debet si articuli non inflan⸗
tur sed calefiūt valde. ¶ Dixit comedere debēt carnes vac
cinas cum aceto lac acidū:pira persica pruna parua ⁊ ace⸗
tositatem citroꝝ nullo vtendo coitu nec motu.

B ¶ De summa Bimat̄.dixit excitāt sciaticā sessio facta super
res duras:⁊ superabundantia coitus ideo nō accidit infan⸗
tibus:sed iuuenib⁹ ⁊ decrepitis:sed si antiqua fuerit claudi⸗
cabit laborās ea in latere sinistro. Magis tñ confert ei yera
pigra pulpa colloquinti.balneatio in balneis similiter cali⸗
dis ⁊ ventosa posita cum igne super anchaꝫ aut forte ponū
tur sanguisuge super anchaꝫ. Qꝫ si fuerit de sanguine minu
tio fiat de manu:deinde de pede ⁊ sanabitur.

A ¶ Dixit aut forte supabundans materia erit ex qua fiūt dolo
D res arthetici dū superueniet ad spondiles ⁊ maxillas aures
oculos dentes ⁊ guttur. Uulpis si coquitur ⁊ cum vnctuo⸗
sitate eius vngitur confert. Etiā decoctio dabha claudicā⸗
tis cōfert ad sedēdū in ea:sup hoc cōuenerūt quidā medici
si cū dolore genu ⁊ silib⁹ fuīt ossiuꝫ sonitus ex hūiditate erit.

B ¶ Clystere ad sciaticā. Clystere fiat ante insultuꝫ eius ad la⸗
uandū intestina de substantia:deinde aliud cū violentis.

A ¶ Dico erat quidā corpulentus frequentis quietis ⁊ super⸗
abundantis comestionis qui passus est ex motu dolorē arti
culoꝝ cui precepi ꝙ in quibuslibet.lxxx.diebus faceret mi⸗
nutionē de qualibet hebdomada laxationē leuem facientē
assellare quater aut quinquies in quibuslibet duobus men⸗
sibus laxationem potentiorem laxatione illa.in quolibꝫ die
bibere semina prouocantia vrinaꝫ ac precedere tēporibus
interpolatim cum minutione ⁊ laxatione:quibus secutis al⸗
leuiata fuit passio appropinquādo sanationi:ita tñ ꝙ nullo
balneo vtatur oīo. ¶ De.io.c.megategni.dixit. Jn quo fue⸗
rint debiles pedes aut articuli apti fient ad recipiēdū sup⸗
fluitatē de corpore penes ingressuꝫ balnei de facili cum hu
miditates que sunt in corpore meatibus ampliatis ⁊ rarifi⸗
catis tunc de facili manent.

B ¶ Paulus de.6.c.vbi dicit de sinape dixit in maiori pte si ster⸗
cus caprinum mixtum cum aceto positum in emplō vtilius
est emplastro sinapis precipue in sciatica.

C ¶ Dictū.Y.docet ꝙ podagra nō fit in mulieribus eo ꝙ per
mēstrua mundificātur etiā eunuchis ⁊ ifantibus non fit po
dagra etiā aut ex superabundātia sanguinis fit aut ex acui⸗
tate eius.vnde considera super ꝙ regimen tuū in corporib⁹
colericis cū humectatione:ego vidi podagrā fieri in tribus
cōplexionibus in corporibus que replētur sanguine celeri⸗
ter in corporibus in quibus admiscentur superfluitates se⸗
micrude superabundātes valde:sed in his hoc fieri vidi mi
nus licet medici dixerūt contrarium in corporibus coleri⸗
cis:sed ego tamen in his fieri vidi magis:vñ precipio ꝙ hec
corpora regantur semper cum humectatōe vt sanguis ipo⸗
rum sit humidus absqꝫ aliqua acuitate.

A ¶ Dixit.H.in.c.7.armoniaci virtus est valde lenitiua.iō dis⸗
soluit duritiē verrucalem que ligatur in articulis.

D ¶ Dico h̄ magis accit i articlo genu:vñ cū fiducia ꝓcede in
eo cū armoniaco aceto adipe medulla ossiuꝫ ⁊ alijs lenitis.

A ¶ Dixit.H.de.7.capitulo medicine simplicis portulaca ē fri
gida in.ʒ.humida in.ij.vnde non habet comparationem in
iuuamento illius in cuius ventre fuerit inflāmatio aut accē
sio si ponitur super ventrem:vnde cōsidero ꝙ valde cōfert i
doloribus articulorum calidis:⁊ inflammatis valde cū qui
bus nō erit magnum apostema:vnde fiducialiter cum ea ꝓ
cede in cura ⁊ cū psilij mucillagine vtendo ea nisi fuerit apo
stema semper cum rubedine. ¶ Dico licet modice vtilitatis
sit tamen humectat. Jdeo non nocet.

C ¶ Dico ⁊ cum eis que dissoluunt moderate. Unde vtenduꝫ
est i fine podagre calide maluauisco:fenugreco:camomilla
aneto caulibus semine lini adipe:medulla ossis:armoniaco:
oleo vetusto: ⁊ amig.amararum. ¶ De simplicibus.H.ari.
ro.bibita cum aqua confert podagre.

B ¶ Enulla siue rasan valet ad rubificanduꝫ anchā sicut alie

medicine rubificatiue: tamen sanat cũ hoc disiunctionẽ anche que est ex humiditate. ℭ Rubea tinc. confert quidam dant in potu laboranti sciatica id quod facit eũ mingere sãguinẽ ⁊ cũ eo iuuant. Etiã dant in potu aquã mellis: ⁊ ẽplastrant anchaꝫ cum farina lupinorũ in hyeme ⁊ cõferunt valde ⁊ rubefaciũt. ℭ Mentastrũ fluuiale positũ in emplastro super anchã magni iuuamenti erit: quoniã trahit de fundo corporis calefaciendo totũ musculũ: qm̃ cõburit cuti manifeste ⁊ de eo in hoc dixit. Dya. magnificando vtilitatẽ eius.

B ℭ Dixit fit in tibijs quasi dolor calidus: ⁊ non calidus ⁊ hoc non fit in articulo ⁊ in manibus etiã difficilis sanationis: tamen fit ex superfluitate expulsa ad eas semper. Ego vidi in quibusdã ꝙ statiꝫ cũ corpus ipsoꝝ rubefit ex vini potu aut alia causa stati dolet ac mitigato ipso rubore dolor statim mitigatur: sed cura eius fit euitatis rebus que hoc excitant: ego igitur non video illud corroborare: quoniã si corroboratur excitabit febrẽ. ℭ Differt enĩ iter ipsum dolorẽ ⁊ dolorẽ articuloꝝ cũ non sit in articulo. ℭ In quo factum fuit apostema in coxa calidũ ⁊ pulsiuum cui superposito emplastro cũ prohibitiuis ⁊ lenitiuis mitigatus est dolor dissolutũ est apostema: sed tamen considerare debes ꝙ si non mitigatur inflatur ⁊ dolor iminet ac mẽbrũ extenditur procedere debes in cura cũ dissolutiuis ⁊ lenitiuis.

B ℭ Dyascor. cortex radicis capparis bibitus cũ aceto ⁊ melle confert dolori anche aut forte facit descendere aliq̃ sanguinea aut mingere sanguinẽ: vnde alleuiabitur dolor stati etiã positus in emplastro anche in vltimũ confert: etiã folia eius teruntur ⁊ superponuntur ad rubefaciendũ ancham. ℭ Decoctio centauree minoris ponitur in clysteri ad sciaticã ad laxandũ humorẽ grossum sanguinẽ: vnde si superabundanter laxat mitigabit dolorẽ. Etiam colloquintide recens si cũ ea fricatur ancha dabit magnũ iuuamentũ.

A ℭ Radices kiri bone sunt ad ẽplastrandũ cũ eis ap̃ata solida ⁊ petrificata in articulis ⁊ ꝯferẽt. ℭ Dico. ℞. hãc herbã

D ℭ De lenitiuis folia arboris populi trita ⁊ superposita i emplastro genibus in quibus est apostema calidum conferũt mirabiliter ⁊ ea alleuiant. ℭ Dico ꝙ hec cõferunt his apostematibus cognitis.

B ℭ Ypericon sanat dolorẽ anche. Camepitheos coctũ cum aqua mellis bibitur ad dolorẽ anche.

D ℭ Dixit. G. lapis ex quo fit sulfur positus in medicamine faciente contra hoc confert dolori genuum ex ventositate si fuerint difficilis sanationis: tamen hoc docet ꝙ aqua sulfuris ac sulfur perfecte vtilitatis sunt in hoc.

A ℭ Dyas. dixit. ego distemperando caseuꝫ vetustuꝫ annoruꝫ pluriũ habentẽ in se acuitatẽ vehementẽ cũ apozimate pedum salitorum ⁊ vetustorum emplastraui cum eo articulos in quibus erant durities ⁊ petrificatiões ac fissa cute ex inde ipse petrificationes egrediebãtur absq̃ꝫ aliquo nocumento ⁊ labore. ℭ Dico. ℞. vltra posse caseum acutiorem vehementioris citrinitat̃ ⁊ vetustiorẽ: deinde misce eũ cum adipe vetustiori vltra posse ⁊ salito ⁊ coquendo eos in emplastro pone: ⁊ erit perfectioris vtilitatis alio.

D A ℭ Dixit stercus caprinuꝫ est calidũ ⁊ dissolutiuũ: ego quoq̃ꝫ dissolui cũ eo apostema antiquũ quod erat in genibꝰ: sed si ponitur cũ farina ordei in emplastro erit efficacius. ℭ Dico hoc bonũ est genibus ⁊ articulis ad que transcurrũt humiditates ⁊ ventositates: vnde fit apostema magnũ ⁊ molle ad modum illius quod aperiunt cum ferro: abdus: quoniaꝫ dispergit ipsa apostemata celeriter tamen quod ipsum fuerit vstum erit efficacius: quoniã Galie. dixit ꝙ in se augetur tenuitas non cum multa acuitate.

A ℭ Oleũ in quo coquuntur vulpes aut dabis est multe dissolutionis ideo in maiori parte sanat dolores articulorum eo ꝙ euacuat superabundanter si sedent patiẽtes in eo: aut vngantur cum eo illud quoq̃ꝫ attrahit vehementer de fundo corporis aut euacuat quod attractum fuerit ad illud: vnde si passio fuerit vehemẽtior ⁊ fortior laborãtes ea sedere debent in ipso oleo dum fuerit tepidum morã trahendo in eo per longũ tẽpus ad dissoluendũ efficaciter quod in articulis fuerit ⁊ ꝙ nõ transcurrat aliquid inde ad articulũ postea cuꝫ totũ corpus euacuetur per illud. vnde hec cura aut eaꝫ passionẽ sanat oĩno aut si subuertitur erit debilis.

B ℭ G. elmori positũ in clysteri ad dolorẽ anche vehementer confert. ℭ Dya. yreos coctuꝫ si aqua eius ponitur in clysteri ꝯfert sciatice. Cordumeni bibituꝫ bonũ sẽciatice. Assar. datũ in potu in aur. pondus. ij. confert cũ aqua mellis sciatice laxando humorẽ viscosuꝫ.

A ℭ Oleuꝫ aneti bonũ est dolori articuloꝝ: sed taliter conficiatur ponatur eius rot. i. in rot. olei. x. ⁊ dimittatur per noctem ⁊ diẽ in oleo sed ter debet mutari in simili pondere.

C F ℭ Dixit hec est salicis garab decoctio foliorũ eius si fundat̃ super pedeꝫ podagrici magnũ iuuamẽtũ dat valde. ℭ Fermentũ proprietatẽ habet in attenuatione apostematis accidentis in inferioribus pedis. ℭ Hoc est emplastrũ cõferẽs valde patienti cũ opportuna est infrigidatio. ℞. aque endiuie: acetũ ⁊ cerusaꝫ ⁊ cũ eis fac illinitionẽ ⁊ mirabilis erit ad mitigandũ dolorẽ calide podagre valde.

B ℭ Sinapis trita cũ ficubus si cũ eo emplastrũ fit dũ cutis rubefiet ⁊ ampullabitur erit conferens valde sciatice educendo dolorẽ ac materiã exterius. ℭ Decoctio nasturtij posita in clysteri educit flegma: ⁊ sanabit eaꝫ. ℭ Agaricꝰ datus in potu in quantitate dauik. iiij. ʒ. cũ syrupo acetoso bonus erit sciatice ⁊ dolori articulorũ. ℭ Rubea tinctoris data in potu die quolibet in quãtitate aurei pondus. i. cũ aqua mellis si laborans sciatica post potũ ipsius ingreditur balneuꝫ quolꝫ die ipꝫ faciet mingere sanguinẽ ⁊ sanabit eum oĩno.

A ℭ Armoniacũ perfecte dissoluit ⁊ lenit duritiẽ petrificatam in articulis. ℭ Dico fiat vnguentuꝫ ad articulos solidos ⁊ petrificatos de oleo aneti cera ⁊ armoniaco.

E C D ℭ Bimas. proprietas sparagi habet cõferre dolori dorsi frigido. ℭ Chuzi masarguib. asargui. midhã lignuꝫ indũ ẽ notuꝫ non hꝫ simile ad conferendũ podagre ⁊ ventositatibus grossis in dorso genu ⁊ similibus. ℭ Bimas. coricor cõfert valde podagre frigide.

A ℭ Bimas. tassus barbatus confert laboranti podagra: ⁊ arthetica ⁊ illi cuius digiti impediuntur cum proprietate eius valde. ℭ Dico ꝙ ipsi appellant tassum barbatum bellabiba tantũ. ℭ Abugerig: sigia confert impedimento mẽbroꝝ de ventositate data in potu aut in linitione posita.

E B ℭ Bimas. oleũ nucis inde mixtũ cuꝫ apozimate radicis ⁊ bibitum confert dolori dorsi ⁊ anche.

A ℭ Abugerig hermodactili boni sunt dolori articulorum dati in potu aut in apozimate: quoniã retinent reumata descẽdentia ad articulos in principio passionis sed in tẽpore sue superabundantie passionis petrificant superfluitates: vnde qui eis vtuntur superabundanter ⁊ frequenter operari debent cum superabundanti aqua calida oleo ⁊ lenitiuis effusionem super articulos eius. ℭ Abugerig bimasui proprietas mentastri habet conferre ventositatibus grossis in dorso ⁊ ancha ⁊ articulis ⁊ emittetur flegma grossum de eis. ℭ Calbam proprietas seminis radicis habet conferre dolori articulorum valde. Dico ergo ingredi debet inter medicinas prouocantes vrinam. ℭ Dixit aloe est medicamẽ bonum dolori articuloꝝ valde: quoniã laxat humorẽ de quo ipsa passio accidit. ℭ Chuzi petroleon bibitũ mirabile erit ad dolorẽ dorsi ⁊ genuũ ⁊ articuloꝝ frĩorum. Chuzi turbith educit flegma semicrudũ de genibꝰ. ℭ Paulus olꝫ in q̃ cogt̃ vulpis mactata si i eo sedet patiẽs ꝑ horã longã sanabit dolores articuloꝝ si passio ñ fuit ãtiq̃. Sinãt alleuiabit eã.

D E ℭ Dico prout vidi eliuꝫ qd̃ bonũ est dolori dorsi ⁊ genuum antiquo per annũ. ℞. pulpe colloqn. ʒ. quart. i. turbith boni noui ⁊ leuis. ʒ. i. centauree minoris. ʒ. ℈. ʒʒ. ʒ. iiij. castorei: q̃rt. i. sapini dauik. ij. cartami idi. ʒ. ẽtias. ij. ℈. excoriati doꝭ fiet oĩa

C A ℭ De. iiij. c. de expositiõe. vi. c. epidimie dixit dolor podagre mitigat dolorẽ colice etiam articuloꝝ. ℭ Dico sepe patitur laborans arthetica colicam ⁊ laborans colica artheticam. ℭ Olim confectũ de arbore tad manna est oleũ mellinũ. s. eumaly. dixit Dya. dico ꝙ illud confert dolori articulorum. ℭ Folia salicis. i. garb. cocta si decoctio ipsoꝝ fundit̃ super pedes podagrici cõfert valde. ℭ Ossa humana vsta conferũt laborãtibus arthetica. ℭ Dixit Dya. si vrit̃ bellotula. i. biniris siluestris sicut est ⁊ cũ cinere ipsius cũ aceto fit illinitio super podagrã confert. ℭ Dixit. G. dixerunt quidã ꝙ cinis bellotule ablute si distẽperat̃ cũ aceto fit illinitio sup̱ podagrã ⁊ ꝯfert eo ꝙ dissoluit vehemẽter. ℭ Armoniacũ datũ in potu i q̃ꝫtitate. ʒ. ij. sanat dolores articuloꝝ ac si ponit̃ i emplo cũ melle ⁊ oleo dissoluit sup̱fluitates petrificatas in articulis. ℭ Dixit. G. sepe opatꝰ suꝫ illo i passiõibꝰ podagricis coq̃ndo illud in aq̃ ⁊ miscẽdo illud cũ assungia porcina. ℭ Bulbꝰ ꝑ se solus positꝰ i emplo aut cũ melle ꝯfert dolori articuloꝝ podagre. ℭ Dya. se. iusqami tritũ ⁊ positũ i ẽpla-

stro confert podagre. Psilium cũ aceto oleo rosato ⁊ aqua emplastrum confert dolori articulorum calido. Opoponacum cũ vuis passis positum in emplastro confert podagricis. Dyascori. ¶ G. Gallus vetustus sicut est in.c.colice cuꝫ polipodio ⁊ cartamo confert dolori articulorũ: quoniã educit humorẽ crudũ ⁊ nigrum. ¶ Dico debet poni in hoc iure aliquod faciens ad hanc passionem sicut sunt hermodactili pes corui etiam si operamur illud in sciatica cum rebus facientibus ad eam confert. Endiuia posita in ẽplastro valet ad podagram. Gũmi pini in quantitate.ʒ.ij. proprie confert podagre. ¶ Badigori⁹ amurca olei calefacta ⁊ effusa super podagram ⁊ dolorem articulorum confert. ¶ Stercus caprinum mixtum cum assungia porcina positum i emplastro confert podagre: Dyascori. ¶ G. dixit ego operor ad dolores antiquos diuturnos ⁊ ad passiones articuloruꝫ emplastrum rubificatiuum quod est in.c.sciatice ita tamen ꝙ in eis non fuerit generata petrificatio. ¶ G. aristologia rotunda. bibita cũ aqua confert podagre. ¶ Dyascori. zinziber illinitũ super podagrã confert ei. ¶ Dyascorides farina frumenti posita in emplastro in inferioribus pedis dissoluit dolorem accidentẽ eis. ¶ Dyascorides radix stafisagrie trita ⁊ mixta cũ farina ordei posita in ẽplastro mitigat dolorẽ articulorũ. ¶ Sulfur cum nitro mixtum cum aqua ⁊ positũ in illinitione super podagram confert etiã confert: lac femininũ cum ceroto cum oleo ro. ⁊ opio si ponuntur in emplastro confert dolori articulorum. ¶ Dyascori. dragontea simplex posita in emplastro cum radice bona est podagre. ¶ Myrrha trita ⁊ distemperata cũ melle ⁊ bibita confert dolori articuloꝝ. Sal mixtus cum oleo ⁊ positus super podagram confert. Aqua magis confert laboranti dolore articulorum q̃ʒ vinum. ¶ Ruffus bulbus positus in emplastro cum melle sanat dolores articulorum antiquos si ẽ bulbus narcisci. ¶ Dyascori. Syrupus acetosus confectus cuꝫ aqua maris ⁊ bibitus laxat humorem vel grossum ⁊ cõfert dolori articuloꝝ. ¶ Dyascori. badigiri dixit proprietas hermodactilorum habet conferre dolori articulorum. ¶ Dixit Paulus est bonum medicamen laxatiuum conferens dolori articulorum ⁊ similiter facit decoctio eorum ruthe decoctio recentis ⁊ aneti sicci bibita valde confert dolori articulorum. ¶ Dyascorides rutha distemperata cum melle posita in emplastro sanat dolores articulorum. ¶ Carnositas vuarum passarum posita in emplastro confert podagre cũ opoponaco. ¶ Concule trite cum carnositate posite in emplastro mitigant dolores podagre ⁊ eius apata. ¶ Dyascorides. filastarion. badigorius proprietas eius habet conferre podagre frigide. Succus panis porcini cõfert podagre. ¶ Paulus dixit corule trite cũ carnibus crude ⁊ posite super articulos dolentes ⁊ dimisse dũ per se remouentur conferunt valde. ¶ Dixit. G. corule trite cum carnibus ipsarũ superposite articulis difficilẽ habent remotionẽ eo ꝙ desiccant violenter ideo debent dimitti dũ per se cadant. ¶ Aspaltuꝫ mixtũ cũ farina ordei nitro ⁊ cera positũ i emplastro confert podagre ⁊ doloribus articuloꝝ. ¶ Cucurbita confert posita in emplastro podagre. ¶ Radix cucumeris asinini cocta cũ aceto posita in emplastro confert dolori articulorũ. ¶ Dyascorides. oleũ aneti confert dolori articuloruꝫ. ¶ Adeps hyrcinus distemperatus cũ adipe caprino ⁊ croco ⁊ positus in emplastro super podagrã cõfert apostematibus. ¶ Farina ordei distemperata cuꝫ citonio ⁊ posita in emplastro confert dolori podagre calide. ¶ Dyascori. decoctio raparũ in epithimate posita super podagrã ⁊ dolores articulorũ confert. ¶ Bimaf. lac ficus mixtũ cũ farina fenugreci confert podagre. ¶ Dyas. G. olm in quo coquit vulpis viua vel occisa si patiens per longum spatiũ sedet in eo aut sanabit dolorẽ articuloꝝ in toto aut magnũ iuuamentũ dabit: qm̃ dissoluit totũ corpus violenter ⁊ valde. ¶ Dixit corpora laborantiuꝫ arthetica sunt repleta vnde quotiens euacuantur ⁊ iterato vtuntur regimine generante repletioneꝫ subuertetur morbus maior q̃ʒ fuit. qm̃ vsualiter reumata descendunt ad articulos. ¶ Dixit hoc oleuꝫ non mitigat dolorẽ semper sed sanat artheticam dũ agens in ea includitur in anteriori parte membri ex causa humoris grossi frigidi aut humoris superabundantis aut ventositatis inflatiue impedite. ¶ Dixit Paulus oleũ in quo coquitur vulpis viua aut occisa quotiens sedet in eo artheticus per spatiũ longuꝫ si eius passio fuerit noua tollet eam. sed si fuerit antiqua alleuiabit eã. ¶ Succus cassie positus in illinitione cõfert dolori articulorũ antiquis. ¶ Dyascorides agaricus bibit⁹ in quãtitate dauik.iiij.ʒ. cũ syrupo acetoso conueniens erit dolori articuloruꝫ. ¶ Dyascorides decoctio foliorũ salicis .i.garb. aut corticũ effusa super pedeꝫ podagricũ dabit magnuꝫ iuuamentũ. ¶ Dyascorides emplastrũ factũ cũ radicibus kiri citrini ⁊ aceto conuenit podagre. ¶ Radices kyri valent ad apostemata que fuerit in articulis quotiens indurescunt ⁊ petrificantur. ¶ G. cortex olibani proximi temporis ignis trita cũ aceto ⁊ illinita super podagrã confert manifeste ⁊ violenter. ¶ Dyascorides sulfur in modica quantitate mixtũ cũ aceto ⁊ effusuꝫ calidum super podagrã confert ei. ¶ Laxatio facta per elleborũ nigruꝫ confert dolori arthetico. ¶ De cõplemento de medicis que sũt cõferẽtes podagre frẽ. Da in potu de amomo auŕ. põ. ij. cum auŕ. pon. iij. aque: etiã de hermodactilis coctis tritis rot. ij. aq̃ dũ remanebit aque ps tertia fac bullire oĩa folia salicis.i.garb. cũ squilla i aqua dulci ⁊ effunde super pedẽ etiã emplastra cũ cũ adipe caprino aut zirbo caprino: aut adipe yrcino cũ stercore ouino distemperato cũ succo porrorũ cũ modico aceto ⁊ da in potu de mẽtastro siluestri. ¶ Dixit bimaf. podagra ⁊ arthetica generantur ex mala digestione.

A ¶ Dixit Ruffus arthetica accidit laborantibus satietatib⁹ nauseatiuis quiete vtentibus ⁊ relinquentibus exercitium. Sed accidit mulieribus ex retentione menstruoꝝ: ⁊ in masculis ex retentione sanguinis emorroydalis ⁊ ex superabũdantia coitus. Sed arthetica calida facilior ⁊ breuior ẽ frigida: excitatur etiã dolor eius si laborans ea dimiserit cibũ oĩo: aut forte excitatur ex labore aut ex percussione. ¶ Hec est decoctio mirabolano. conferens dolor arthetico. ℞. mirabolanorũ citri. parteꝫ conuenientẽ: seminis apij: scis feniculi. rubee tinc. hermodactili: satirion. añ. auŕ. pond. i. coquãtur ⁊ decoctio in potu deŕ cũ turbith: aloe ⁊ sale. ¶ Ysaac dixit procedere debet tẽpore veris ꝙ laborantes ea remoueãtur a repletione proprie cibo grosso vino grosso ⁊ coitu.

C A D ¶ Ysaac in quo fuerit podagra aut arthetica corpus curanduꝫ est in primo per minutionẽ si sanguis superabũdãs fuerit in eo aut per laxationẽ si superabundantia fuerit alioruꝫ humorum ꝙ nisi ipsoruꝫ superabundantia fuerit manifesta qualitercunq̃ʒ euacuandum est superpositis pedibus i passionibus podagre in pricipio passionis ⁊ similiter dolori articuloruꝫ medicinis stipticis. Or si inde vehemens efficitur dolor cum eis pone de narcoticis sicut de opio croco ⁊ lacte vaccino. ¶ Or si petrificantur articuli coque vulpẽ viuam aut occisam in oleo ⁊ ponendo oleum in pila sedeat patiens in ea. ¶ Or si apostema fuerit in articulis emplastretur cũ farina fabarum cocta in aqua aut cuꝫ radicibus kiri distemperatis cum aceto. ¶ Etiam folia arboris populi recentia trita superponantur genibus: quoniam proprie eis conferunt si in eis fuerit apostema calidum absq̃ʒ ardore si materia superuẽit postea minutio fiat in opposito: licet ipa cessauerit de membro dolenti: quoniam podagra incipit de pede ⁊ arthetica de manu. Sed bibere debet laborans apostemate calido de aqua olerum medulla cassiefistule ⁊ emplastrare cum infrigidatiuis: quoniam cum eis ⁊ cuꝫ narcoticis cum fiducia cura debet fieri in vehementi dolore. Sꝫ euitari debent medicine vehementis stipticitatis tũc eo ꝙ augent dolorem: tamen operande sunt in principio dũ materia manans fuerit. ¶ Or si videris dolorem esse calidum absq̃ʒ apostemate laxa coleram rubeam ⁊ accipiendo scamonee.ʒ. quartã.i. absynthij.ʒ.i. misce cuꝫ iulep: ⁊ da eam in potu. ¶ Sed da nutrimentum infrigidatiuum euitatis calidis. vnde vtatur piscibus paruis carnibus vaccinis cũ aceto: ⁊ proprie ventres caruꝫ fabis persicis prunis: nec debẽt balneari in balneo vehementis caliditatis nec vti abstinentia vehementi cibi: ⁊ indigentia: eo ꝙ excitant caliditatem ⁊ si dolor vehemens fit bibere debet de semine iusquiami albi.ʒ.i.ʒ. ⁊ emplastrare cum ipsis folijs ⁊ illinire cum opio et aqua mandragore. ¶ Hoc est medicamen ad podagrã frigidam. Recipe camedreos rot.i. gentiane.℥.viij. aristologie ro.℥.vij. scis ruthe ortenŕ.℥.v. croci.℥.v. assari: aloe: succotrini. Sitarig: cimini: napti. añ.℥.i. hermodactilorum: satirion ie repigre: ⁊ elli albi: aneti: scis apij: seminis trifolij. añ.℥.i.ʒ. zuccari in quãtitate medicinarũ dosis.ʒ.iij. cũ aqua tepida ieiuno stõ. ¶ Ad hoc etiã ℞. mentastri cimini: piperis: vitis al. sarcocolle ruffe: ameos zinziberis origani: zurumbet folioꝝ

capparis hyrundinuz vstarum vitis nigre: masticis: croci: seminis feniculorum. ¶ Ad podagram que est ex humiditate. Recipe seminis hrang. x. tur dith. vij. radicũ granati silvestris. v. cimini napti. iiij. distẽperẽt cũ melle dos. ʒ. ij. vsqz ad. iij. ieiuno stomaco. ¶ Taliter debet fieri sal ad opus podagrici. ℞. pipis nigri. ʒ. v. ameos. zinziber. cymini radicis granati silvestris. añ. ʒ. ij. salis indi. ʒ. xx. terãtur simul. sed poni dz eis aliqua pars seminum provocantium vrinã. ¶ Ad podagram calidam. ℞. radices cannarum recentium ⁊ terendo eas bene distempera cum lacte vaccino ⁊ superpõe ei ⁊ inveniet statim salutem. ¶ Corpora apta ad artheticuz dolorẽ hñt venas largas. s. pulsivas ⁊ nõ pulsivas. ¶ Hec est illinitio ad dolorem genuum. ⁊ pedum. ℞. semen lini faseolos: squãmam ferri: orob. i. baurac. sitarig: fructum tamarisci. Semen agnicasti: capillos veneris sigiam liquidam: ⁊ aquã sqlle. ¶ De memoriali abdus dixit Archigenisi⁹ i li. ei⁹ de ãtiqs morbis: podagric⁹ ingredi dz qlz die sel' balneũ.

E ¶ Absqz auctore ad dolorem dorsi. Superponatur ventosa cum igne absqz scarificatione ⁊ sugatur vehemẽter sepe facta decyes: quoniam bona erit.

C ¶ De memoriali ad podagram de compositione monachi. ℞. hermodactilorum. xxx. pulpe colloquintide. ʒ. x. coquantur cum rot. xv. aque: duz restent rot. iij. colentur: ⁊ de eo da in potu rot. i. in quinqz diebus quinta pars rotuli. ℥. iiij. zuccari: qm̃ calefacit ⁊ bonum erit. ¶ Dixit elkindi hermodactili de proprietate sua habent prohibere catarros. Ideo debemus operari eos in tẽpore passionis eo q: phibẽt reumata ne icludant in mẽbris pncipalib⁹ q̃ nõ debẽt includi. ¶ Dico put subtrari operemur eos i custodia si corp⁹ fuit modice supfluitatis etiã post medicinas provocãtes vrinã.

E ¶ Dixit costa: ego recipiendo succum cucumeris asini. elleborum ⁊ oleum equaliter ⁊ coquendo ea cum temperie dñi corroborata fuerit aqua cum eis vnxi spinale cuiusdam i cuius spondili spinalis erat ventositas grossa: ⁊ inde ibi inflatio facta fuit deinde sanata est: sed hoc mirabile est ad calefaciendum loca quibus opportunum est illud.

F ¶ Tapsie. succus positus in linitiõe confert dolori pedis.

A ¶ Dico prout subtrari procede fiducialiter ad evacuanduz id qd evacuari debet ad dolorem artheticum de extremitatibus cum pulpa colloquin. qm̃ attrahit de extremitatibus.

D L ¶ De summa alismen ad dolorem genuum frigidum ⁊ podagram. Animalia parva nigra: dorsi rotundi fetẽtia in domibus retenta cocta in oleo. s. cimices cum oleo ipso vngit podagra frigida ⁊ conferunt ei ⁊ ventositati frigide ⁊ frigori i membris: deinde. ℞. vini cocti olei maiorane. añ. aur. pond. xxx. castorei aur. pon. iiij. Coquantur insimul dum remaneat oleum: ⁊ cum eo vngendũ est. ¶ He pillule bone sunt in vltimum podagre frigide. ℞. opoponaci serapini armoniaci: cicute hermodactilorum elli albi: pulpe colloquin. añ. par. i. bdellij. par. q̃rt. alcanne: par. q̃rt. ij. terantur ⁊ inde fiant pillule cum aqua porrorum dosis. ʒ. ij. Sed procedere debet eis potio. ℥. i. olei pentadac. quolibet die vt credit p dies. ¶ Filogorius asmilicõ de podagra si podagra fuerit absqz apostemate nocumentum eius erit per qualitatem tm̃: sed si fuerit in articulo absqz apostemate cum punctione ⁊ ardore i frigidet vt convertatur ad suam dispositionem naturalem peracto somno cum cib qui infrigidant etiam bibita aq̃ dulci sufficienter si operemur eam in die sepe tamen nutrimentum fiat cum piscibus ⁊ lactuca ⁊ laxatio cuz scamonea emplastrum cum semperviva opio ⁊ similib⁹ aut blitis aut malvavisco: aut malva: verũtamen hec est sanationem doloris bona sunt. Sed opportuna erit minutio si cuz morbo fuerit apostema. ¶ Filogori⁹ de podagra fit enim quedam spẽs podagre ex siccitate in nervis cum modica humiditate nociva mẽbro: sed sanatio eius fit per balneũ frequens. ¶ Dixit tollunt apostema pedum olea calida ⁊ sal ⁊ fricatio. Sz desiccant vehementer sal ⁊ cinis tamarisci: si cuz eis emplastrantur pedes. ¶ Absqz auctore ad podagram: hoc ẽ medicamen: cuius iuvamentum est manufestum. ℞. hermodactilorum cribellatorum aur. pond. ij. ⁊ da in potu cum vino: ẽt vinũ coctũ de vino dactilorum melius ẽ eis ⁊ sciatice vino.

A ¶ H. ad dolorem articulorum. ℞. aloe. ʒ. l. mirabo. citrinorũ: hermodactilorum. añ. ʒ.. scamonee. ʒ. v. distemperentur cũ aqua solatri q: nisi hec habeatur fiat cum aqua endivie sinautẽ cuz syrupo acetoso dosis. ʒ. ij. ¶ Aut. ℞. mirabolanorum indorũ. ʒ. x. sitarig: tassi barbati: scamonee. añ. ʒ. v. hahmen albi ⁊ ruffi: hermodact. añ. ʒ. iij. satirion. ʒ. i. yere. ʒ. ij. distemperent cũ aq̃ solatri. He sunt pill'e bone ⁊ optie valde ⁊ optie cõpoõnis. Sz i eis ponit plusq̃z dauik. i. scamo. i antidoto. ⁊ plusq̃z dauik. ij. hermodactilorum: ⁊ tm̃dẽ mirabolanorum aloe. ʒ. ij. dauik. i. vñ mirabolani ⁊ aloe corrigunt nocumentũ hermodactilorum ⁊ scamonea cum thure vnde reponende sũt cum sint mirabiles ⁊ bone.

C ¶ Dixit debet emplastrari podagra cũ hermodactilis ⁊ magnum iuvamentum dabunt.

A ¶ De sũmis himaf. dixit mactari debet dabach claudicãs ⁊ reponat sanguis eius dum ligetur: deinde ponat in olla ⁊ ponatur cuz eo aqua ⁊ oleuz ad modũ partis. x. deinde pone cum eis cicera nigra rapas si inveniunt caules: porros: apiũ in seminibus ⁊ coquendo ea donec liquefiant: coletur apozima cum vnctuositate ⁊ patiens sedeat in ea calide ⁊ calefiat in die secũdo ⁊ tertio: si opus fuerit. Sed ipsuz apozima valet ad sedenduz in eo ter: vnde hoc dz fieri in primo mensis medio ⁊ fine per triduũ qualibet vice. ¶ Ad dolorẽ articulorũ calidũ ⁊ colericuz. Da in potu ad custodiã ipsi⁹ de aqua casei cũ mirabolanis citrinis per dies q: si remanserit aliqua pars residua materie post minutionẽ ⁊ laxationẽ extinguenda est cuz aqua endivie cocta ⁊ syrupo acetoso partib⁹ equalibus: in qualibet die in quantitate. ℥. iiij. per dies qm̃ mundificabit partez residuã ⁊ infrigidabit.

C ¶ Qz si podagra fuerit cuz materia procede in prĩo cuz minutione: deinde cuz laxatione ⁊ econtrario. Sed signũ illius cuz quo erit materia est apostema.

D ¶ De complemento ⁊ perfectione hoc est medicamen conferens dolori genuum. Recipe granorum pini magni. v. gũmi: amigd. dul. iiij. xreos: amigd. excoriatarum ex vtroqz cortice origani silvestris mentastri masticis: ana aur. pon. ij. distemperẽtur cũ melle dispumato dos aur. pon. i. cũ aq̃ cal'a.

C ¶ Ad residuam rubedinem podagre calide si fuerit modica cum acuitate distempera farinam or. cum aqua apij ad emplastrandum cum ea. Sed si fuerit aloe. Recipe aloe arabicum coctuz ⁊ myrrham ⁊ illinitionem fac cum eis cũ aqua caulis: aut cuz aqua endivie si fuerit caliditas: postea fac cũ aqua corone regie aut decoctione malvavisci.

D ¶ Ad apostema genuum. Illinitio debet fieri cum stercore ovino ⁊ farina ordei cum aceto.

A ¶ Dixit si dolor artheticus fuerit in principio calidus in prima hebdomada ⁊ secũda: da in potu id quod extinguit ⁊ infrigidat tantuz sed transactis. xiiij. diebus da in potu de aq̃ feniculorum ⁊ transactis. xx. diebus si declinabit passio da in potu de yera ⁊ decoctione mirabol. sed minutio in principio passionis bona erit: tamen regendus est dolor artheticus magno studio vsqz ad. xl. dies. ¶ Sed si fuerit cum frigore da in potu de pillulis sitarig. fetidis ⁊ tyriaca cesaris cum oleo pentadac. ⁊ frequenter fiat vomitus ante potum ipsorum: sed oleuz pentadac. dari debet in potu postea etiã ingressio balnei: sed vnctio post exitum balnei debet esse cũ oleo pentadac. ⁊ lilino nardino: ⁊ vtatur cibo de iure cicerũ cum cimino ⁊ elmori tamen illinitio fiat cum radice granati agrestis ⁊ corona regia aloe croco aqua caulium napti. ¶ Hoc est medicamen bonum ad dissolvendum quod est in apostemate calido. Radix granati silvestris mirabilis est in hoc. Sed frequens debet fieri purgatio cum pillulis sitarig. ⁊ electuario cesaris tamen vomitus debet fieri post repletionem. ¶ Ad superfluitatem que consuevit manare ad articulos: da in potu patienti de ossibus vstis. ʒ. ij. cuz aqua calida. ¶ Dixit si dolor articulorum condominatur perfecte minue saphenam laxando cum aqua casei ⁊ mirabolanis cum syrupo acetoso.

C ¶ Si podagra frigida fuerit absqz materia multa ⁊ ex mala complexione noli laxare penitus: tamen da in potu calefactiva ⁊ alterativa cõplexionis ⁊ si cũ eo fuerit mã laxa cum pillulis hermo. sitarig. ⁊ silibus ⁊ pillulis fetidis: verũtamen vomitus superabũdanter debet fieri post repletionem.

C E D ¶ He sunt pillule sitarig. fm operationem himaf. conferentes valde: podagre frigide colice dolori dorsi ⁊ genuũ. Recipe hermodactilorum satirion: tassi barbati. añ. v. rubee tinctorum. ʒ. viij. turbith. ʒ. xv. yerepigre. ʒ. x. pulpe colloquitide ʒ. vij. dragaganti. ʒ. iiij. sinapis. zinziberis. acori origani silvestris piperis albi. añ. ʒ. iij. seminis apij ameos anisi. añ. ʒ. ij. serapini bdellij. añ. ʒ. v. gũmi infundi debent cum aqua cauliũ ⁊ fiant inde pillule dosis fiat. ʒ. ij. cum aqua calida.

C ¶ Ad podagram frigidam. Fiat illinitio super eam cum la-
cte ficus cum vitello oui ad dissoluendum partem residuā
podagre: etiam de stercore ouino ⁊ adipe: sed ad podagraꝫ
calidam fiat cum opio modico croco ⁊ lacte mulieris: ⁊ mi-
rabile erit: tamen ad frigidam fit cum carnositate vuarum
passarum vtaꝛ cum rutha ⁊ cassia ⁊ cum eis fiat emplastrū.
¶ Hec sunt pillule ad podagram. ℞. mirab. citrinorum tur
bith. yerepigre. hermodac. satirion. aā. par. i. salis indi. part.
iij. ⁊ ꝯgregenꝛ cū solatro aut aqua corrigiole dosis auꝛ. ij.
A ¶ Dixit. G. in libro megategni. medicine incisiue debent ꝯfl
ci ad dolorem articulorum. sicut est semen ruthe siluestris.
aristolo. rotun. centaurea minor. gentiana ⁊ polium maius.
¶ Similiter violente ad prouocandum vrinam: quoniam
hec euacuāt corpus per vrinaꝫ per ampliatos poros ⁊ dis-
solutionem occultam ⁊ emittunt superfluitates eius: etiam
sal viperare attenuat in vltimum: plures quoqꝫ habentes
corpora mediocris calefactionis passi sunt detrimentuꝫ ex
operatione medicinarum istaruꝫ causa combustionis ipsa-
rum ⁊ exiccationis consecuti sunt ipsas videntes aliquos
vti eis ac per eas tolli id quod de arthetico dolore patie-
bantur omnino ignorando ipsorum complexionē fuisse fri-
gidam ⁊ flegmaticam qui ergo corpus habet grossum non
dꝫ dubitare istas medicinas. ¶ Dixit balnea salsa ⁊ aque
mixte cum flore salis conferunt corpori in quo fuerit super-
fluitas aquea supabundanter. ¶ Dixit. G. de conseruatiōe
sani. habentes corpora grossa ⁊ repleta si patiuntur artheti
cam non debent timere. operationē medicinarum attenua-
tiuarum: sed si fuerint macilenti eis vti non debent ne ipso-
ruꝫ corpora exinde desiccentur aut forte inducantur ad d.s
positionem peiorem eodem morbo. ¶ De epidimia dixit
varices sanant podagrum ⁊ dolores articulorum ⁊ simili-
ter deperitio orificiorum inferiorum partium.
C ¶ Filogorius dixit. si podagra efficitur antiqua perfecte sa
nari non potest. verūtamē si in principio ipsius curatur stu
diose perfecte sanabitur: quilibet ergo statim sentiens dolo
rem in pede. s. in pollice aut in calcaneo non ex percussione
vel aliqua causa simili: euitare debet vinuꝫ diminuere cibū
sero. vti fame pro maiori parte temporis vite sue cauere sa-
tietates nauseatiuas actus venereos vti nutrimentis tenui
bus vomitum sequi in mense pluries cum radice: fricationē
⁊ impressionem corporis ante cibū ⁊ superabundātē ambu
lationē: his quoqꝫ peractis nō subuerteꝛ passio. Sed si po-
dagra fuerit antiqua. si cū his ꝯditionibus regiꝛ corpus cū
laxatione ventris laborās ea custodietur de ea.
A ¶ Dico vidi sm accidens ꝙ vrina superabundans aut san-
B guinea prouocata per res ad hoc facientes eradicat dolo-
rem artheticum ⁊ anche: tamen hoc operari debemus quo
tiens conuenit ac illud euitare in cōplexione cui non conue
nit. ℞. scamōee. gra. vij. ℈. cartami indi. ʒ. quart. i. hermoda-
ctiloꝝ conuenienter. ¶ Judeus dixit significatio habetur
super superfluitatē ex colore apostematis caliditate eiꝰ re-
gimine patiētis eius cōplexione ⁊ similibus: sed euacuatio
debet fieri aut per minutionem in principio aut cum alio
iuxta ꝙ apparet cura in toto. ¶ Dixit coitus post refectio
nem generat dolorē artheticum: quoniaꝫ accidit eo ꝙ exin
de calefit corpus quando repletur corpus. ¶ Dico ego ꝙ
ipse coitus post ebrietatē erit peior in hoc.
A ¶ Dixit frequens comestio carniū generat podagraꝫ: sed si
C dolor articulorum fuerit in maioribus calidus erit valde.
¶ Dixit dicitur ꝙ aristol. lon. in quātitate. ʒ. ij. distempera-
ta cum. ℥. ℈. mellis ⁊ bibita per dies imense tollit podagraꝫ.
Similiter cortices mandragore positi in butyro ad vngen
dum cum eo loca podagrita mitigat dolorē etiā si dantur
in potu quolibet die mandragore dauik. ij. cum vino cocto
per dies confert podagre. Similiter operatio olei solatri sil
uestris mixti cū tertia parte eius. olei amig. dul. quoniā con
fert podagre articulis dolori anchārum ⁊ sciatice valde.
¶ Curētur etiā podagrici post euacuationē cū vnguento
adipum. s. adipis leonis onagri: cerui: vaccini: vrsini: casto-
rei: olei nardini: olei lilij: camomellini: costini cū cera citria
fenugreco mucillagine ⁊ ficubus quodcūqꝫ ipsoꝝ inuene-
ris pone in emplastro ⁊ mirabile erit ad mitigandum dolo-
rem. Etiaꝫ medulle ossium laudabiliores sunt adipe. Quod
nisi cōtulerint hec da ei in potu de oleo calāgij. ¶ Hec sunt
illinitiones ad dolorē articuloruꝫ ⁊ podagre fieri debet cū
castoreo opio myrrha croco cum aqua coriandri. ¶ Dixit
podagra fit in omnibus extremitatibus frigiditate nature
ipsarum. vnde quotiens laborans ea per diuturnum tem-
pus in ea sequitur contremiscit cū tremore vehemēti. Sed
tunc opportunum erit ei emplastrum sinapis. ¶ Dixit. G.
de tyriaca ad cesarem cerebrum auis appellate asitis desic
catum tritum ⁊ datum in potu inquantū capiunt de eo tres
digiti sanabit podagram. ¶ Dixit Halie. in eodem loco nō
debent podagrici in potu assumere medicinas prohibētes
manationem ipsius materie ad pedes ne inducatur ad pul
monem ⁊ loca alia strangulabit laborantem ea: tamen fre-
quenter vti debet tyriaca magna: quoniam plures laboran
tes ea sanati sunt cū ea. ¶ De signis attributis. G. quorun-
daꝫ podagricorum longi fient testiculi de humoribus. Or
si in corpore fuerint humores crudi. si vrina superabundan
ter prouocatur frequenter per eā purgabuntur ipsi humo-
res. Sin autē exinde fient in articulis apostema. vnde adhi-
bito studioso consilio super hoc. si corpus non fuerit coleri
cum operemur incisiua ⁊ prouocatiua.
A ¶ Dixit ruffus de doloribus articulorum: dolor artheticus
fit ex humiditate augente eum ⁊ diminutione caliditatis ⁊
siccitatis. vnde non debet tardari dissolutio eius ⁊ petrifi-
cabitur ⁊ proprie in corpore quod non vtitur labore ⁊ exer
citio: non accidit quoqꝫ dolor artheticus in corpore vten-
te exercitio: sed in maiori parte in corpore delinquēte illud
perfecte. Sepe quoqꝫ inducuntur reumata de articulis ad
membra interiora. si membra ipsa fuerint debilia inferendo
morbos malos. Jdeo sollicite debet fieri ipsorum dissolu-
tio ⁊ desiccatio euitata superabundātia cibi ne superabun-
dans sit sanguis in eis. vnde minutio fiat: etiaꝫ clistere ipso
die: quoniam hec tria resistunt eidem morbo ⁊ subueniunt
cure ipsius valde ⁊ vti debet patiēs exercitio ⁊ cibarijs sic
cis ꝙ si vsualiter dolor fit in articulis superioribus exerci-
tio vtantur inferiores ⁊ econtrario. Si in omnibus genera-
liter fricanda sunt: ac noli ea subiacere exercitio violento:
quoniam nerui laborantium arthetica quādo extenduntur
vltra debitum inferunt hunc morbum ⁊ inducūt podagrā:
euitare debet balneationeꝫ ac si opportūa eis fuerit ex cau
sa laboris aut male digestionis fiat inquantuꝫ calefiet ven
ter: etiam coitum euitare debent vehemēter ⁊ sequi balnea
tioneꝫ in aqua aluminis ⁊ salis: aut in balneo sicco apto ad
ydropicos: quoniā conferunt valde aut si sepilitio fit in ha-
rena calida bona erit similiter. Etiaꝫ eis confert caro auiū
siccarum etiaꝫ laborantes arthetica ⁊ podagra non debēt
nutriri cum aliqua parte carnium: eo ꝙ nutriuntur super-
abundanter cum humiditate. igitur quod eis est magis nu-
triens: ⁊ humidius erit peius. Panis ipsorum fermentetur
⁊ de frumento vetusto fiat: vinum etiam vetustum sit: ꝙ si
in articulo fuerit apostema relinquatur vinum caro exerci-
tium ac medicine calide: nulla balneatio fiat post cibum: eo
ꝙ sepe attrahit ad articulos: laxatio sequatur ac cibarium
fiat de oleribꝰ: ꝙ si fuerit absqꝫ apostemate ⁊ caliditate no
li dare eis de oleribus vt repleantur cibario: paulatim su-
mant cibum pluries nullum somnū operentur post cibum.
¶ Jn vere corpora purgentur anteqꝫ chimi transcurrant
ad articulos: etiam in autūno purgetur ante aduentuꝫ hye
mis purgatio dꝫ fieri de flegmate: ⁊ colera: quoniā vtraqꝫ
condominaꝛ huic morbo: ⁊ ideo debet fieri laxatio de fleg-
mate tantum ne in primo conferat: deinde noceat neqꝫ fiat
cuꝫ scamonea vel aliquo titimalo lachryma vitis siluestris
vel euforbio ⁊ similibus: sed considerandu ꝫ est in hoc: quo-
niaꝫ scamonea vtilis est huic morbo valde. ¶ Dixit conue
nit ei laxatio per elleborum nigrum in quantitate. ʒ. ij. ⁊ per
aloe in quantitate dauik. iiij. ℈. quoniam hoc antidotuꝫ edu
cit coleram ⁊ flegma cum temperie: etiam polipodium bo-
num erit: eis quoniam educit coleram ⁊ flegma moderate.
si datur in quantitate. auꝛ. pond. ij. ⁊ colloquintida cōuenit
eis in pondere. auꝛ. ij. data. ¶ Hoc estꝰ medicamen conue-
niens eis. ℞. pulpe colloquinti. agarici. camedreos. aā. ʒ. x.
opoponaci serapini. aā. ʒ. viij. seminis apij montani. aristol.
piperis al. aā. ʒ. v. Cinamomi pipis. myrrhe. croci. aā. ʒ. iiij.
Et de eis fiat electuariū cū melle dispumato: etiaꝫ si cū eis
componitur: aloe erit vtilius in purgatione. ¶ Or si dolor
fuerit in pede vomitus erit vtilior. vnde inducatur ad visuꝫ
vomitus: sed si dolor fuerit in superioribus laxatio ⁊ vomi-
tus vtiliores sunt ei. fiat igitur vomitus frequenter ante ci-
bum cum radice ⁊ syrupo acetoso: etiam absinthium datuꝫ

valde confert: quoniam confortat ad digerenduȝ ⁊ prouocandum vrinā. vterqȝ h.c modus in cura huius confert in doloribus arthetice detur. igitur succi ipsius ad modum fabe cum. ℥.iij. aque. ¶ Inter arthetica ⁊ colicam. quedam fit attributio: ita ꝙ quidam laborantes arthetica passi sunt colicam ⁊ laborantes colica passi sunt artheticaȝ vehementer. ¶ Medicine prouocantes vrinam eis valde conferūt. ideo longo vsu debent fieri: quoniā per dies incidendo humores eos emittunt per vrinaȝ qui quoqȝ vtitur potu ipsarum subito relinquere non debet ne dubium sit ꝙ ipsa materia non transcurrat ad nobile membruȝ ⁊ timenda sit apoplexia: aut ptisis: aut similis passio: sȝ relinquende sunt gradatim fiat ipsarum remotio cuȝ exercitio ⁊ diminutione nutrimenti dum in consuetudine obtineatur ipsarū remotio. Dixit cuidā relinquēti eas subito qui per eas sanatus erat de huiusmodi passione apoplexia illata est ⁊ mortuus est. Sȝ alteri ipsa illata statim ꝙ operatus est clistere violentum conualuit: sȝ minutio debet fieri postea licet non fuerit opportūa eis vt assecuratio fiat. ¶ In quo dolor fuerit frigidus illius articuli vrantur cum cauterio: quoniam vstio magis facit in siccitate articuloruȝ. in principio igitur doloris superponi debet emplastrum parti superiori loci ad ꝓhibendū cursum materie cum medicinis violente prohibitionis: sȝ si fuerit in focili illiniatur brachiū: tamē si fuerit in calcaneo illiniaꝛ tibia. ¶ Sȝ si dolor fuerit ātiquatꝰ sistēte corpore in purgatione illinitio fiat cum nasturcio ⁊ sinape. Sȝ medicine rubificatiue conferētes erunt dolori frigido: tamen dolores calidi regendi sunt cum ocio ⁊ quiete: deinde cum clisteri leni: ⁊ sūmarie cum diminutione nutrimenti vomitus executione minutione si repletio fuerit emplastretur cum croco ⁊ opio locus. nullū etiam fiat regimen intensum cum emplastratione penes dissolutionē. ¶ Ad dolorē frigidū. ℞. semis lini. farine cicerum syrupi mellis ⁊ modice sinapis: sȝ post empl'a hūida empl'a fiāt desiccatiua. sicut cū cipero ⁊ aceto farina ordei ⁊ pice: eo ꝙ desiccant cū violentia: etiam cum farina lenticularum assarum. ¶ Sȝ articuli ad quos currunt humiditates multe emplastrentur cuȝ folijs cypressi ⁊ similibus non cū intensiōe. ¶ Or si flegmon fuerit in articulo sistēs regimen attenueꝛ: vinū euiteꝛ: quoniā nisi hoc consequiꝛ fient inde dolores alij peiores.

C ¶ De affori smis eunuchis nō accidit podagra. ¶ Dixit. H. in hominibus quibus dominatur delicatio ⁊ victus ꝓsper non potest confirmari hoc dictū in laborantibus podagra: podagrici pedes per naturam sunt debiles: sicut in epilepticis cerebrum est debile. vñ nisi maluȝ fuerit regimen necessarie non fit passio neqȝ trāscurrit ad pedes humiditas seu superfluitas si corpus mundū fuerit de superfluitate: sȝ corpus mundatur de superfluitate si exercitio vtitur digeritur nutrimentū: igitur quies frequēs ⁊ copiosa comestio nocēt laborantibus huiusmodi passione: etiā nocet eis superabūdans potus vini fortis proprie ante cibum: quoniā malitia taliter velociter contra neruos erit. silr nocet coitus ebrietas ac potus vini ieiuno stomaco ⁊ superabundans balneatio. ¶ Eunuchis quoqȝ in minori parte hoc accidit: tū qr in hoc tpe potu vini infestanꝛ hoc patiunꝛ frequēter.

C ¶ Or quoqȝ dictum est in podagra: simili conditione diciꝛ
A in arthetica: ꝙ si podagricus filius fuerit podagrici firmior erit eius passio: quoniā ipse patrizando debiles pedes ⁊ articulos hȝ. vñ passio eiꝰ erit ꝯdominabilior ⁊ firmior.

C ¶ Mulier nō patiꝛ podagrā nisi cessauerint menstrua eius ex vi euacuatiōis ipsius facte per eam. ¶ Etiam infans nō patiꝛ podagram anteq̄ȝ incipiat coitu vti: quoniam operatio coitus habet in generatione podagre virtutem magnā. iō dictum est ꝙ in minori parte hoc accidit eunuchis: tamē ego vidi fieri eam in eunuchis: sȝ in infantibus non vidi. verūtamen in articulis ipsorum accidit inflatio ex satietatibꝰ nauseatiuis. ¶ Etiam in podagra si fuerit apostema calīn mitigabitur per. 40. dies. ¶ Dixit. H. podagra fit ex superfluitate transcurrenti ad pedes: deinde ad id qđ in partibꝰ cutis erit si superfluitas repletum locum obtinet extendentur ligamenta cōtinentia articulos extrinsecos nerui. igitur ⁊ chorde non inflantur a podagra: sȝ in eis accidit dolor ex extēsiōe facta in ligamentis cum articulis: habetur quoqȝ significatio ꝙ nullus ex apostemate podagre ē passus spasmum cum spasmus accidit magis penes generationē apostematis in neruis ⁊ chordis. ¶ Conditio vero in cura podagre ⁊ cuiuslibet apostematis vna est ⁊ cōmunis: quoniaȝ est opportuna dissolutio illius qđ transcurrit ad pedes: sed si illud fuerit tenue dissolutio eius in minori tempore erit. Or si adunauerit viscositatem ⁊ grossitudinem firmus erit ꝙ indigebit dissolutione longiori tempore: tamen non transibit. 40. dies si medicus sequitur totum id qđ operandum est: sȝ longum obtinebit tempus: eo ꝙ apostema erit in panniculis ⁊ ligamentis: tamen apostema calīn si accidit in locis carnosis finem obtinebit in. xiiij. diebus cum substantia carnis sit fragilior ⁊ vehementioris raritatis. ¶ Passiones podagrici excitantur in vere ⁊ autūno in maiori parte. Dixit magis accidunt in vere ⁊ in maiori parte. ¶ Dixit podagra in numero dolorum arthetice computatur: sȝ excitatur in autūno in eo qui vtebaꝛ in cibo fructibus. vñ superabundans erat congregatio humoris mali in eo: etiam excitatur in vere in eo cuius regimen in hyeme erat malum: eo ꝙ humores tunc liquefiunt ⁊ dissoluuntur.

B ¶ De meamyr. Sciatica ⁊ podagra gnāliter de genere ar-
C thetice sunt. Or si dolores fuerint in omnibus articulis nō
A appropriantur vni ipsorum ⁊ dolor articuloruȝ appellatur: sȝ si proprie fit in articulo anche appellatur sciatica. Sed si in pede morbus appellatur podagra qui incipit in vno articulo: tamen qñ antiquus ⁊ diuturnus fit expandetur in articulis omnibus: sȝ omnes erūt ex intenso chimo superuenienti ad articulum dolentem. Articulus etiam quando repleꝛ extendetur qđ attinens erit ei de neruis ⁊ exinde accidit dolor vehemens: tamē in maiori parte ipe humor erit flegmaticus: aut colericus: aut forte admisceꝛ ex sanguine sub breuitate eloquij. ¶ Dico in maiori parte in arthetice dolore condominabitur humor semicrudus: tamen petrificatio in eis accidit articulis habito respectu ad dispositioneȝ naturaleȝ ex humore nocenti. Cuius natura cognoscitur ex leui pronosticatione ex colore articuli ⁊ accidentibus apparentibus in eis ex regimine precedenti ⁊ medicinis frigidis. vñ considerare debes si patiens secutus est ocium derelinquēdo exercitium ⁊ operatus est superabundantem balneationem ⁊ superabundantem comestionem nō super purgationem: considera prius qualitate cibi eius cōplexione ⁊ qualitate temporis iminentis. ¶ Vñ habita significatione penes te. Iuxta illud qđ poteris inuenire si fuerit repletio minutio fiat in primo: deinde laxatio: deinde cureꝛ locus metipse ordinate. vñ curentur manus ac pedes in principio passionis cum eo qđ prohibet: tamē in ancha non sic fiat: quoniaȝ huius membri locus est concauus. quare superpositis his ei ipse humiditates expelluntur ad fundum articuli: ⁊ ex hoc generabitur difficultas dissolutionis ipsorum: aut forte inde erunt disiuncti articuli. igitur curetur ancha in principio cum eo qđ mitigat qđ esse debet temperate caliditatis: vt non attrahat humorem: sed dispergat cum temperie ⁊ mitigabit dolorem: tamen in fine passionis indiget ancha medicinis violentis. ¶ Dixit ego iam dixi ꝙ quotiens hec vtraqȝ passio fuerit vehemens post euacuationeȝ eius operari debemus qđ prohibet ⁊ expellit: tamen cessante cursu dissolutio fieri debet illius qđ inclusum est. ¶ Hoc est emplastrum ad mitigandum dolorem podagre ⁊ articuloruȝ. In tempore excitationis doloris fieri debet cum opij. auꝛ. ponđ. iiij. croci. aur. ponđ. i. tritis cum lacte vaccino aut caprino ⁊ cum mollica panis vt inde fiat emplastrum: ⁊ delectabilis tactus: sed tangentis manus vngi debet cum oleo ro. ac posito emplastro superponatur folium blitarum, aut lactuce ad conseruandū illud: aut forte superponimus opiū ⁊ crocum trita cum lacte cum ceroto confecto cum oleo rosato ac superponimus ea loco. ¶ Sed post purgationē corporis conferunt si superponunꝛ corpori emplastra ampullas facientia ac ampulle aperiantur calefactione facta cuȝ eo quod mitigat dolorem semper paratis: etiaȝ emplastris calidis ⁊ violentis iterato ad euellendum ⁊ attrahendū qđ in articulis erit in podagra: videlicet frigida quotiens corpus fuerit purgatum. ¶ Dixit abugerig monachus hrang proprie euellit flegma de articulis. ¶ Dixit sarcocolla proprie educit flegma grossum congregatum in articulis ⁊ ancha ⁊ genibus. ¶ Opoponacum etiam educit flegma crudum de vētre dissoluēdo dolores arthetice. ¶ De electionibus. Ioannitij ad apostema apparēs in articulis diuturnum. ℞. fructus sauine. s. sicci. par. i. ⁊ coquēdo eam in aqua duȝ ingrossatur aqua cola aq̄ȝ ⁊ ipsius apozimatis. ℞. rot.

ʒ.ac miscendo cum eo olei sisamini.ʒ.iij.ea da patienti in potu ⁊ postea in cibo da cibarium confectum cum aqua vue acerbe:aut de aqua vue acerbe cū oleo sisamino.

C ❡ Ad dolorem podagre. Filogorius dixit iam dixi quotiēs in tuis pedibus non fit apostema ac in eis senties ardorem cura cum eo quod educit coleram rubeam ⁊ eam extinguit ⁊ cum balneatione cum aqua dulci:⁊ alleuiabitur tuus dolor ac recipiendo de scamonea ad modum vnius fabe misce eam cum sale bibendo taliter pluries in anno.s.ante tempus in quo expectatur dolor:quoniā peracto hoc: aut ipse non accidit:aut si accidit leuior erit:⁊ facilior tamen vti debes nutrimentis infrigidatiuis illiniendo pedes tuos cum solatro iusquiamo opio ⁊ aceto nullo facto labore in eis ne excitetur dolor post cum. ❡ Dixit si dolor tuus non fuerit ex augmento sanguinis noli minuere. ❡ Dico hoc fieri debet si cum dolore calido in articulo nō fuerit apostema nociuum:quoniam non debet fieri minutio si passio fuerit colerica: verūtamen minutio vtilior alijs est ad alleuiandum ipsum doloreʒ licet ipse non fuerit ex augmento sanguinis: quoniam sanguis tunc in ipsa dispositiōe erit colericus. vñ per eam diminuta colera rub.infrigidatur corpus in toto. ❡ Vulpis sicut est si coquitur in oleo ⁊ posuerit pedem in eo patiens confert:⁊ tunc forte ipsius vnctuositas habebit superfluaʒ dissolutionē violentā ad hoc ⁊ propriā. Adeps vulpis liquefactus cum oleo ros. si cū eo vngitur podagra eam sanabit. ❡ Alburiscus. ℞.lumbricoruʒ terre tritoruʒ. ʒ.xx.mellis.ʒ.iiij.incorporentur ad modum vnguenti ⁊ vngantur cuʒ oleo rosa.⁊ cū eis fiat emplastrū.

A ❡ Saber decoctio dabba claudicantis ⁊ carnis onagri mi-
C rabilis est pedi si inflatur ⁊ extenuantur mēbra ex frequenti podagra ⁊ dolore arthetico.quare. ℞. dabba ⁊ mactando eā pone eā cū sanguine eius in olla cū aliqua parte carnis onagri.rot.i.olei cōmunis fasciculo.i.ruthe fasciculis.ij. caulium porrorum tantūdē.seminis caulis. seminis porrorum.seminis eruce.ana.ʒ.l.seminis apij tantūdē: terant ⁊ coquantur cū aqua dum liquefient oia positis cū eis. quart.i. de ciceribus nigris ad coquenduʒ cuʒ eis:deinde colentur ⁊ sedeat patiēs in apozimate calido vltra posse per triduū die quolibet ipsorum ter. Sed quotiens sedere voluerit in eo ipsuʒ calefaciat primo:deide moueatur apozima vt hec taliter sequi valeat ter in mense per triduum die quolibet ipsoruʒ ter in principio mensis medio ⁊ fine.vt supra distinguitur. ❡ Dico audiui res:laudari ꝙ quidam medicus nomine sibid bimbacsui dedit i potu ad podagrū hermodac. aur.pond.ij.opij.ʒ.j.cū.ʒ.iij. ʒuccari ⁊ statim exinde est mitigatus dolor:sed opus est vt hoc experiamur. ❡ Tabri pluribus conquerentibus de ventositate eos sedere faciēte in potu dedit de oleo trifolij ⁊ conualuerunt.quare. ℞.trifolij habentis secuʒ semen.part.i. ⁊ ponendo ipsuʒ in oleo cum iiij.digitis cōiunctis coque cū cū aqua dū deficiet tota aq: deinde premātur ⁊ colentur dosis fiet.ʒ.iij. ❡ Tabri radix granati siluestris ꝯfert podagre:ʒ vt credit in illinitiōe.

C ❡ Aaron confert podagre si de corticibus mādragore conditis iu sole per annum vnū datur in potu qualibet die per annum. i.ʒ.ij. quoniam eradicabit podagram. Ac si datur in potu aristol.cuʒ aqua mellis in pōdere.ʒ.ij.in vere ⁊ hyeme pluries tollet insultū eius:tamen radix mandragore dari debet in potu cum vino cocto cum melle in pondere. ʒ.i. pluries ⁊ tollet insultum eius ⁊ mitigabit dolorem. ❡ Tamen confert eis oleuʒ vespertilioruʒ: sed taliter fieri debet. ℞.succi mentastri al. olei vetusti. ana rot.i. vespertiliones. xij.aristolo.ʒ.iiij.castorei.ʒ.iij.costi.ʒ.viij. mactentur vespertiliones ⁊ cum omnibus ponantur in olla ⁊ coquantur duʒ remaneat oleum soluʒ:deinde coletur oleuʒ ⁊ terendo substantiam bene superpone oleum ei ⁊ reponatur : sed penes necessitatem vnctio fiat cum eo super locum dolentem:aut pone olei rot.i.super baurac ⁊ asse fetide.ʒ.x.ad vngendū cū eis locū. Aut. ℞.pulpā coloquin.coctā:⁊ coque eaʒ in oleo rosato dū deficiet aqua eius ad vngendū cū eo.

D ❡ Hoc est vnguentum conferens spasmo genuum ⁊ ipsorū impedimento ex ventositate. ℞.granoruʒ pentadac. pugil. vnū mūdatoꝝ butyri.ʒ.ij.mellis.ʒ.i.olei sisamini.ʒ.j.oia congregent ⁊ illud opemur:quoniā liberabit loca exiccata.

A ❡ Bimasuy debet fieri cura in dolore arthetico colerico cū syrupo robusto scamoneato ꝙ si stōacus fuerit debilis fiat cū scamonea assa in citonio ⁊ melle dixit hec cura cōdominatur. ❡ Dixit si fuerit arthetica ex frigore superficies cutis non erit ruffa neqʒ citrina sed liuidi coloris.

A ❡ Binserapion dixit non fit arthetica podagra ⁊ sciatica ex
B debilitate articulorum tantum: quoniā hoc si sic fuerit esset
C iam passio continua:sed fiunt ex corruptione eo ꝙ declināt superflua ad ipa loca in tempore in quo in corpore erit superflua repletio tamē ipse superfluitates in corpore congregantur ex ebrietate copiosa comestione mala digestione coitu egrediente temperieʒ longa quiete ⁊ ex relictu euacuationis consuete subueniunt etiam ad generandum has superfluitates ex quibus fit podagra senium complexio frigida motus violentus factus post cibum ⁊ potus vini superabundanter etiam nocet neruis successio hereditaria. ❡ Dixit quotiens articuli doluerint ex humore melancolico grosso ⁊ crudo humores non possunt conuerti ad ipsorum dispositionem naturalem ⁊ proprie anche articuli ⁊ pedum tamen alij articuli ex alijs humoribus lesi sanabuntur perfecte proprie si materia ipsorum fuerit sanguinea. ❡ Dixit cognoscere potes humorem agentem dolorem ex colore membri : quoniam color in hac passione significat super humorem:quoniam cognito corpore considerare debes in regimine complexione ⁊ alijs. ❡ Summa huius cure doloris est euacuatio: sed fiat minutio sanguinis in primo si ipse condominatur:aut humoris condominantis:laxatiuum tamen in primo fiat mundificatiuum: sed facta digestione fiat violentum:deinde conuertenduʒ est ad curanda loca met-

L ipsa cum contrario euitatis emplastris desiccatiuis violenter ne superfluitates petrificentur in articulis : tamen hoc agit totum quod est intense caliditatis: aut intense frigiditatis:quoniam quod est intense caliditatis petrificat materiā ⁊ quod est intense frigiditatis eam congelat: sed cuʒ hoc generat in articulis stuporem ⁊ difficultatem motus ⁊ sensus. vnde euitande sunt res intense violentie. ❡ Dixit.si dolor articulorum de colera rub.fit da in potu de decoctione mirabola.fumiterre absinthij prunoruʒ ⁊ oxifeniciorū. ❡ Or si fuerit febris ⁊ apostema in articulis da in potu de aqua solatri ⁊ endiuie cum medulla cassiefistule ⁊ aqua corrigiole minoris ⁊ violarum: tamen mitigata febre ac manifestata digestione compone cum oleribus apij aquam ⁊ feniculorum ⁊ modicum aloe. ❡ Or si humor fuerit flegmaticus da i potu de pillulis fetidis ⁊ pillulis sitarig: aut de his. ℞. turbith agarici pulpe collognitide hermodacti. satiriō : tassi barbati sitarig.aloe:cicute:rubee tictoris : vitis inde salis nigri:piretri:bdellij armoniaci:⁊ similiū.aā.par.conuenientem:aut forte materia transcurrit de mēbro de se solo: quoniam si fuerit frequenter procura ad curandum ipsuʒ membrum vt eius cōplexio alteretur ⁊ probibeatur cursus ipse ab eo cuʒ emplastris frequenter superpositis ei. ❡ Or si in articulo continetur hūor sanguineus superabundāter post minutionem: cura fiat cuʒ emplastris ⁊ medicinis infrigidatiuis membri ⁊ desiccantibus materiam. sicut cum semperuiua corticibus granati sumac.⁊ farina ordei:quoniam hec desiccant humiditatem inclusam in articulo si in hyeme tepide fiat si in estate fride fiat ꝙ nisi patiens sustineat emplastrum operemur hanc illinitionem cum sandalis ruffis memite ⁊ luto armenico distemperatis cuʒ aqua solatri:aut cū lentibus excoriatis tritis ⁊ cribellatis cum cindeto distemperatis cum aqua coriandri recentis:⁊ illinitio fiat cū camphora. ❡ Or si causa doloris fuerit chimus flegmaticus fiat emplastrum de camomilla corona regia : fenugreco:semine lini: folijs lauri:cicuta folijs caulium radice granati siluestris:resina pini oleo nardio.aut oleo myrrha licio croco ⁊ succo caulium.

C ❡ Dixit si podagra fit ex chimo sanguineo ⁊ colerico percutiatur psilium cum aqua ⁊ aceto:⁊ cuʒ eis fiat illinitio super membruʒ: quoniam extinguit inflāmationem:sed magnum erit eius iuuamentum alterando semper sed superponatur frigide semper. Or si dolor fuerit minoris caliditatis fiat illinitio cum maluauisco percusso cum aceto: ꝙ si in dubium fuerit ne ex violentia doloris accidat sincopis operari potes narcotica:sed extincto dolore remoueantur ne noceant motui musculi articuli: ꝙ si inde accidit difficultas motus in articulo operemur dyaquilon liquefactum cum oleo rosato. Illinitione fienda: quoniam illinitio hec cum oleo rosato facta cum dyaquilon inducit ad digestioneʒ ⁊ restituit calorem innatum membris infrigidatis per medicinas stu-

pefactiuas. ¶ Dixit podagra si accidit ex colera rubea calens apostemate ac si accidit non erit magnum fieri debet extinctio cum humectatione corporis ⁊ correctione complexionis ipsius humoris ⁊ euacuatio sepe fiat cum syrupo rosa. laxatiuo ⁊ dyacitoniten laxatiuo emplastrum fiat cum trifula. i. léticula aque portulaca psilio nenufare ⁊ violis ac si volueris misce cum eis opium ⁊ aquaʒ niuis infrigidetur emplastrum semper cum niue: regimen etiam in toto frigidum esse debet ⁊ humidum. ¶ Sed si podagra fit ex humore flegmatico ac in corpore ipse humor fuerit superabundans vtendum est vomitu laxatione cum succo cucumeris asinini ⁊ pulpa colloquinti. etiam clystere fiat cuʒ ipsis ⁊ cū cétaurea attenuetur regimen vtatur frequenter in tempore quietis electuarijs attenuatiuis etiam caules superpositi podagre flegmatice conferunt ei: sed facta declinatiōe superponátur emplastra violente caliditatis. sicut emplastra confecta de cicuta corona regia: sed vtilius erit ad operandum in hoc euforbium piretrum nigrum ⁊ omne dissolutiuum: ꝙ si in dubium habueris dolorem in sua dispositione super eum fiat epithima cum decoctione ysopi. i. assa origani mentastri cicute. foliorum lauri. camomille aneti corone regie. radicū capparis ⁊ centauree: deinde quado coquuntur in aceto: aut cuʒ aqua ⁊ vino. ¶ Qr si humor agens fuerit melancolicus operemur medicinas calidas violéte desiccationis nullo modo ne ipsum petrificent ⁊ ingrossent ⁊ inquantum dissolui non poterit: tamen epithima cum aqua calida fiat ⁊ postea emplastrum in quo fit dissolutio ⁊ lenificatio. Similiter vtendum est euacuatione cum eo quod educit nigraʒ cū processu humectationis sanguinis. ¶ Noscere debes igitur ꝙ humores quandoqʒ congregantur in dolendo ⁊ fiunt significationes non manifeste ⁊ precipue si videris patientem iuuamentum sequi per emplastra diuersa ⁊ nociuum erit ei quod iuuamentum erat quandoque ⁊ econtrario noli dubitare ex diuersitate humoruʒ: sed ex superabundantia ocij: aut ex intenso labore: aut ex malo regimine nutrimenti: aut ex causa somni ⁊ coitus erit podagra: ꝙ si hec fuerint vt debent ⁊ accidit ex mala dispositiōe corporis ⁊ corruptione humorum eius erit. Sed si semper aut ex corruptione complexionis humorum: aut ex superabundantia ipsorum. ¶ Considerare igitur debemus ꝙ humores sint semper bone quantitatis contemperate qualitatis declinando ad id quod patitur de repletione cum attenuatione cum modico cibo ⁊ superabundanti exercitio ne repleatur corpus. vnde si accidit hoc ex mala complexione contrariare ipsi complexioni. Qr si accidat minutio ⁊ laxatio fiant ante excitationem doloris prout appetit euacuatio ipsius humoris qui erat causa doloris. Coitus etiá non est nociuus illi cui accidit hic morbus ex repletione sanguinis: sed ex alijs malus erit valde: quoniam replet membra debilia ⁊ alleuiat alia membra ⁊ proprie in eo in quo accidit de nouo. ¶ Noscas igitur ꝙ effusio aque niuis frequenter facta super pedes ⁊ articulos prohibet fieri podagraʒ. ⁊ similiter sal tritus cū oleo: deinde similiter positus ei prohibet fieri podagram in ipso hoc quoque regimine prohibet ꝙ non accidit in membris superfluitas aut apostema. ¶ De medicinis simplicibus dixit quidam fricant superabundante sale in oleo modico membra in quibus fit podagra in tépore tepiditatis passionis non in tempore insultus eius ad dissoluendū ipsaʒ superfluitatē in toto: ac tribuendum membris boná dispositioneʒ.

B ¶ De libro tabet de dolore articuloruʒ. Utenduʒ est ad dolorem anche vomitu: sed si antiquus fit vtendū est clisteribus cum pulpa colloquinti. Uinum etiaʒ ⁊ coitus super repletionem huic morbo mala sunt.

C ¶ Confert etiam podagre euacuatio cum aqua maris: sed ad conseruandam sanitatem articuloruʒ epithima fieri debet cum nitro cum aqua balnei naturalis: quia bone sunt podagre valde.

A ¶ De libro cōgregato de dolore arthetico. Dixit fit in summa ex corruptione digestionis: sed quandoque fit ex omnibus humoribus ꝙ si humor currés ad articulum fuerit difficilis noticie ⁊ cure quandoque dolor mitigatur cum aliqua medicina quandoque ex ea excitatur ex labore nimio coitu potu aque frigide in quo non fit ex consuetudine ex cibarijs grossis ⁊ ex superabundanti potu vini: ⁊ proprie vini grossi ex casu: aut percussione si corpus fuerit aptum ad hoc. ¶ Dixit noticia humoris agentis habetur ex colore membri ex dispositione pulsationis tactus dispositione pulsus patientis vrine sitis somni ⁊ aliaruʒ significationū presentium de quibus habetur significatio super humores corporis ex significatiōibus precedentibus nutrimenti regiminis: quietis ⁊ laboris: quoniam hec faciunt intensuʒ fieri humorem. ¶ Qui igitur velocem curaʒ sequi desiderat si passio fuerit colerica incipiat cum eo quod educit coleram rubeam cuʒ violentia valida. sicut cuʒ scamonea ⁊ aloe: etiaʒ cum illinitionibus frigidis ⁊ humidis. sicut cum rasura cucurbitarum carnositate iuiubarum mucillagine psilij percussa cum aqua solatri: tufule. i. lenticula aque iusquiamo ⁊ opio ⁊ similibus. Noscas igitur ꝙ oleum camomille ⁊ cerotum confectuʒ cuʒ eo sanat doloreʒ valde. ¶ Hoc est emplastrum mitigans dolorem valde. Fieri debet cum cera. oleo camomille mucillagine fenugreci: ⁊ seminis lini ⁊ maluauisci: sed percutiantur simul dum incorporentur in vnuʒ ⁊ superponantur eidem. ¶ Dixit post operationem stupefactiuorum vtendum est ceroto cum oleo camomille ⁊ mucillagine maluauisci: aut succo eius. ¶ Nutrimentum etiaʒ laborátis materia colerica declinare debet ad id quod infrigidat ⁊ humectat balneatio fiat cum aqua dulci pluries: euitetur coitus labor ⁊ potus vini. ¶ Dixit lapis armenicus propriuʒ iuuamentū prestat in dolore arthetico. ¶ Dixit hermodactili corrumpunt stomacum: nauseam faciunt: debilitant appetitum: sed dati penes dolorem conueniunt: eo ꝙ sedant dolorem valde. Qr si hermodactili coquantur cuʒ seminibus. sicut cū aniso apio ⁊ similibus: ⁊ apoʒi. ipsorum datur in potu iuuabit ⁊ non nocebit tunc stomaco.

¶ Hoc est emplastrum bonum ad dissoluenduʒ ⁊ mitigandum dolorem fieri debet cum cinere cauliuʒ: ⁊ adipe recenti: ⁊ superponatur passionibus frigidis ⁊ flegmaticis: sed calidis in fine ipsorum ⁊ iuuamentum magnum erit. ¶ Credit Alexander ꝙ pes corui est vtilior hermodactilis ad tollendum dolorem: eo ꝙ non nocet stomaco. ¶ Hoc est emplastrum ad dissolueduʒ in fine passionis. Fieri debet cuʒ stercore caprino: farina ordei aceto ⁊ aqua. ¶ Dixit si passio fuerit diuersa trásmutatio debet fieri in medicinis ⁊ vtēdum est compositis iuxta estimationem opinionis. ¶ Confert etiam petrificationi ⁊ apostemati calido remanenti in membro: bulbus simpliciter ad emplastrandum cuʒ eo: aut cum mollica panis mixtus si dimittatur dum rubefiat epithima fiat cum apoʒimate fenugreci camomille corone regie ⁊ centauree: ⁊ cum apoʒimate cappare ⁊ fortius erit cū apoʒimate origani mentastri cum aceto: quoniam mirabile erit ad dissoluendum apostema grossum: sed si hoc accidit ex flegmate vtendum est vomitu cum radice ⁊ elleboro si sustinentur.

C ¶ Hoc est emplastrum ad podagram sanguineaʒ. Fieri debet de corticibus granati sumac: semperuiua ⁊ fece aceti. Sed vti debet in cibo lentibus caulibus ⁊ granatis ⁊ abstinentia vini omnino. ¶ Dixit abstinentia potus vini sanat podagrá: ꝙ nisi poterit abstinentia potus vini vti toto tempore vite sue salteʒ per duos ános vt passio tollatur ab eo: deinde reuertatur ab eo paulatim: similiter de coitu. ¶ Dixit medicine que sumuntur per totum vnum annum: aut in maiori parte eius ad hanc passioneʒ. si passio fuerit flegmatica tollent eam: verumtamen habentes corpora colerica subitaneam mortem sequuntur de eis: eo ꝙ declinat materia ⁊ attrahitur ad aliqua membra nobilia ⁊ fit in eis ꝑ passio acuta crudelis ⁊ pernecabilis: quare euitare debent potuʒ vini laborantes his passionibus sanguinis: videlicet aut colere rubee. laborantes igitur eis ex flegmate si frequēter bibunt tyriacam tollet eas ab eis penitus absque aliquo nocumento. ¶ Dixit medicamen basaď. i. kiri citrini fortior est alijs omnibus ad tollendum hanc passionem ⁊ petrificationem ipsius nocentem articulis: etiam oleum vulp̄. ⁊ dabhe si calide cum eo fit epithima petrificationem tollet: ⁊ conferunt omnia alia lenitiua: scilicet violenta. sicut sunt assungie vetuste: medulle ossium armoniacum bdellium oleum vetustum ⁊ sigia. ¶ Ad petrificationem. Fieri debet illinitio cū auripigmento ruffo trito cum aceto ⁊ mirabilis erit: etiam coquatur litargirium in oleo dum ingrossetur: ⁊ percutiatur cum auripigmento citrino dum incorporentur: ⁊ cum eis fiat vnctio.

A

B ¶ Hec est nota medicina psilij laudata ad tollendum peni-

tus dolores artheticos ⁊ sciaticam. si frequenter sumitur in
potu spatio vnius anni confortat stomacum acuit visum:
tollit obliuionem emittit superfluitates per vrinam emen-
dat splenē ⁊ epar dura: sed dolorez artheticuz diluit omni-
no. Recipe camedreos.ʒ.ix. centauree minoris. aristologie
lon. gentiane romane. ana.ʒ.vi. yperici.ʒ.v. apij montani.ʒ.
iiij. agarici boni ⁊ albi: ⁊ leuis.ʒ.ij. myrrhe.ʒ.i. tamen medi-
cine montane esse debent ⁊ noue vt fortiores sint pondera-
ri debent post trituram ⁊ cribellari cum cindeto cum cau-
tela fiāt inde trocisci: quilibet trociscus.ʒ.i. bibatur post. iij.
horas diei. Or si in stomaco est aliquod cibarium residuuz
ac aliqua inde sentitur ponderositas nulla fiat eius bibitio:
ꝙ si bibitur cum aqua tepida bene erit ⁊ motum faciat po-
stea modicum paulatim nullam faciendo comestionem nisi
post horas tres duz liquefiat medicamen: postea comedat
cibum laudabilem euitata omnino repletione: quoniam si
fuerit per eam totum iuuamentum medicaminis deponitur
incipiat ipsuz bibere in hyeme: aut in fine autūni vt in esta-
te illud habeat ad vsum inductum: quoniam antidotum se-
minum in estate malum est valde: eo ꝙ liquefacit corpus
valde. ¶ Dixit caules boni sunt doloribꝰ arthetice. ¶ Di-
xit iam dixit Alexander ꝙ maior pars dolorum arthetice
accidit ex colera rubea. ¶ Dixit frequens debet fieri eius
laxatio ⁊ humectatio vt attractio de facili fiat per nutrimē-
tum ⁊ aquam tepidam. ¶ Dixit vtilior laxatio fit per rosas
scamoneam ⁊ zuccarum data in potu: eo ꝙ non corrūpunt
stomacum: etiam per succum citoninum scamoneam ⁊ zuc
caruz in succo data. Aut fiant pillule absinthij. partes tres
scamonee. partem vnam distemperatis cuz iulep. dosis au-
rei pondus vnuz. ¶ Dixit carnes vaccine ⁊ ventres ipsa-
rum cum aceto hic conferunt. ¶ Balneatio fieri debet cuz
aqua dul. efusa super eum: postea aqua frigida: videlicet su
per loca dolentia superabundanter ⁊ percutiatur mucilla-
go psilij cum farina ordei: ⁊ superponatur ⁊ pannus super-
ponatur ei frigide: sed mutanda est superpositio dum miti-
gabitur bene pulsatio. Or si fuerit caliditas ⁊ non fuerit in-
flammationis valide medicine contemperate fiant vt cero
tum farina ordei: ⁊ oleuz camomille: eo ꝙ bene dolorez mi-
tigant si fuerit absque caliditate acuitate ⁊ inflammatione.
¶ Dixit si materia fuerit flegmatica icipiat laxatio fieri cū
cartamo indo granis regijs lacte camerrōi aloe pulpa col-
loquintide euforbio ⁊ similibus. ¶ Dixit bibere debet me-
dicamen basad. i. kiri citrini per bimenses: quolibet die po-
stea relicto biduo in tertio fiat semel: sed in estate relicto tri
duo bibitio eius semel fiat euitatꝗ repletiōe vino motu: etiā
bibere non debent hoc medicamen nisi corpus ante fuerit
purgatum per laxatiuum euitato coitu etiam. ¶ Dixit qui
eas medicinas bibere proponit eas bibat super purgatio-
nem nullam faciat comestionem vsque ad tres horas eui-
tet impetum ⁊ tristitiam: sedeat in vmbra ad minus eas bi-
bat per. vi. menses ⁊ magnum eius iuuamentum sequetur:
sed completo termino bibitiōis eius corpus vngatur oleo
⁊ proprie eius articuli motum faciat ⁊ cooperiat articulos
per dies laborem faciat modicum ne excitentur superflui-
tates ⁊ bulliant in corpore. ¶ Dixit articuli flegmatici cor-
poris epithimari debent cum decoctione origani cum ace-
to mirabile erit valde. Etiam confert passioni colerice simi
liter efficaciter. ¶ Dixit ad dissoluendum vnge articulos
cuz assungia passerum ⁊ oleo: quoniam dissoluit subtiliter ⁊
cum ceroto euforbij.

C ¶ Dixit noli consentire ꝙ flegmaticus balneo vtatur: nec
prohibeatur a colerico. ¶ Dixit ego vidi quosdam curari
cum emplastro sinapis ⁊ ficuum de podagra flegmatica in
tempore pulsationis ⁊ sanari. ⁊ similiter cum emplastro al-
leorum ⁊ emplastro feniculorum cuz omnia ampullosos fa
ciant articulos: sed perforande sunt ampulle vt emanatio
fiat de eis ⁊ inde mitigabitur dolor. ¶ Dixit vinū nocet la-
borantibus hac passione. ego quoque vidi plures derelin-
quere illud ⁊ sanari: quod nisi potest relinqui omnino relin-
quatur saltem in vere ⁊ estate ⁊ fiant ciba diminuentia san-
guinem: videlicet modica vt secura fiat sanatio. ¶ Dixit in
passionibus flegmaticis. si patiens ingreditur balneum sta
tim ꝙ sudat corpus eius fricetur totum cum nitro ⁊ spu-
ma maris vehementer articuli eius ⁊ magnum iuuamen-
tum sequetur. ¶ Hoc est medicamen mitigans dolorem.
Recipe hermodactil. cerat. viginti. pedis corui. cerat. sex
terantur ⁊ dentur in potu. ¶ Hoc est medicamen yhiehin
chaled ad podagram. Recipe hermodactil. decem: sene. v.
assari. zinziber. cimini ortensis. piperis longi. acori. ana.ʒ.ij.
terantur ⁊ cum melle distemperentur dosis fiat aureo. pon-
dus. ij. cum aqua tepida expertum est ⁊ inuentū magni iuua
menti esse cū bonū sit ⁊ optimum.

B ¶ De libro faick. Hoc est emplastrum bonum ad dolorem
E anche ⁊ dorsi: videlicet diuturnum etiam genuum. Recipe
D sinapis nasturtij: stercoris columbarum. baurach sulfuris.
piretri stafisagrie. asse fetide. ana.℥.ʒ. fenugreci. rotul.ʒ. eru-
ce siccate maluauisci. ana. rotul.ʒ. deinde coquatur. radicuz
capparis. rotul. vnum cum aceto ⁊ cum medicinis teratur:
deinde misceatur cum vino cocto ⁊ oleo lilino ⁊ fiat ad mo-
dum vnguenti ⁊ cum eis fiat emplastrum. ¶ Confert quo-
que grossitudini genuum cerotum cum oleo lilino ⁊ eufor-
bio: tamen confert infrigidationi ipsorum emplastrum lupi-
norum tritorum cum syrupo acetoso: aut fabarum cuz myr-
rha: aut fabarum cum medulla nucleorum percoporum ni-
si inueniuntur lupini. ¶ Sed spasmo ipsorum facto ex apo-
stemate: aut vlcere confert granum pentadac. distempera-
tum cū butyro vaccino: oleo sisamino ⁊ melle ad dissoluen-
dum apostema celeriter in eis.

F ¶ Tamen si fuerit in pedibus stercus caprinum siccum cuz
media parte eius. farine ordei mixtum si coquitur cum ace-
to ⁊ oleo sisamino ⁊ superponitur ei: aut stercus vaccinum
sulfur ⁊ baurach. si coquuntur cum aceto ⁊ oleo sisamino ⁊
cum eis fiat illinitio. epithima fiat cum decoctione costi in
locis attinentibus eis: tamen si opus fuerit omnia fiant ru-
bificatiua. sicut cum sinape stercore columbino ⁊ oleis atte
nuatiuis. sicut oleo costino.

C ¶ Dixit podagra flegmatica medicinatur cū effusione aque
calide super locum: sed ad eum dari debent in potu pillule
confecte cuz hermodactil. satirion ⁊ tasso barbato ⁊ mutan
dum est in loco ꝓprio. ¶ Filogorius in emplastra missa ad
fidisium de podagra dixit. facta euacuatione per prouoca-
tiōez vrine. tunc fiant emplastra confortantia articulos vt
emplastra facta cum fructu sauine: nuce cypressi ⁊ ossibus
vstis partibus equalibus alumine. par. vi. vitreolo tantun-
dem glutine piscīū ⁊ aceto sufficienter. ¶ Dixit maior pars
emplastrorum violente dissolutionis desiccat neruos ⁊ no-
dosos facit digitos ⁊ incordat articulos. vnde his acciden-
tibus multiplicatis in eis cura fiat cum superabundantia le
nificatiuorum: videlicet cum armoniaco bdellio sigia liqui
da medulla ceruina liquefiant omnia in oleo dulci. ¶ Di-
xit euitetur actus venereus valde: sed hoc dictum suum est
in cura podagre flegmatice considerandū est in hoc. ¶ Di
xit balneum dimittatur: aut modice illud operetur. ¶ Di-
co ꝙ tortura digitorum accidit habentibus complexionez
vehementis caliditatis. vnde qui istorum patitur podagrā
digiti torquentur ex intensa exiccatione ipsius articuli. igi-
tur frequenter debemus operari lenitiuum in eis membris
non ꝙ calefacit omnino: aut cuz temperie calefaciat. ¶ De
epistola kinthebet de dolore arthetico. Operari debemus
medicinas ampullas facientes super articulum manus ⁊
pedis. si passio fuerit diuturna ad modum huius emplastri
fiat cum corticibus radicum capparis ⁊ laureole tritis cuz
fece aceti vini ⁊ supponatur mēbro calido ⁊ dimittatur ibi
per duas horas: deinde perforande sunt ampulle ⁊ effun-
datur super eas aqua frigida. Sed quandoque dimittende
sunt super membrum per horas tres. ¶ Dixit si videris la-
borantes podagra calida nocumentum pati per emplastra
frigida: aut podagra frigida per calida illud erit ex tetano.
vnde tunc superponantur mollificatiua. Sed cōferunt his
vinum coctum oleuz rosarum mixta cum cera liquefacta ⁊
superponatur pannus eis infusus in aceto ⁊ aqua: ⁊ simili-
ter sic fiat quando operamur dissolutiua quod superpona-
tur articulo id quod habet expellere. Euitanda igitur sunt
rubificatiua ventose scarificationes ⁊ similia dum in mem-
bro fuerit dolor aut caliditas.

B ¶ Vinum etiā ⁊ coitus sunt in hac passione peiora alijs pro
prie in passione anche ⁊ superabundantia coitus super re-
pletionem magis attrahit materiaz huius passionis ꝗ̄ alia

res. Sed confert cautele horum membrorum cura facta eis cum nitro ſale ⁊ alio toto quod deſiccat. ſicut aqua maris ⁊ aqua balnei naturalis: quoniam magni iuuamenti ſunt in hac paſſione ſi longa fuerit diuturnitas diſpoſitionis eius. Confert etiam dolori anche vomitus ſi antiquus ſit fiat clyſtere cum pulpa colloquintide.

C ¶ Theodoſius dixit q medicinas abūdātes ad tollēdā podagram ſumere nitit in potu mane eas bibendo nullaz comeſtionē faciat niſi poſt quattuor horas poſt ipſaz bibitionē. deinde comedat de pane cuz vino ⁊ modica aqua aur. pon. decem: poſt ſex horas ingrediatur balneuz ad lauandum ſe cum aqua calida. nutriantur deinde carnibus ouinis ⁊ gallicellis euitet totum illud in quo ſit lac ⁊ carnes venationis vſque ad perdices nulla comedendo niſi humida modice. euitentur fructus ⁊ olera omnino tam humida q̄ ſicca: etiā cucumeres melones capita auium ⁊ ale ipſarum.

E ¶ Georgius dixit dolori dorſi conferunt omnia que conferunt articulis frigidis. vnde eis conferunt oleum granoruz pentadactilorum: pillule fetide: pillule ſitarig: clyſteria calefactiua: balneuz: pila omnia diſſolutiua ⁊ liquefacientia humorem groſſum. ¶ Dico quidam abinaſer chriſtianus patiebatur dolorem dorſi cui precepi vt vngeret ipſum cum oleo lilino poſt calefactionez dorſi cū igne ⁊ fricatione dormiendo ſuper hoc per primā noctem ⁊ balneando mane ⁊ ſic faciendo ſanatus eſt per tres noctes.

B ¶ Dico hoc eſt clyſtere ad dolorem anche. Recipe cice. imperatoris furfuris carthami triti ana pugillum. i. pulpe colloquintide: centauree: corticum radicum capparis ana pugillum vnum coquantur in tertijs. ij. vnius rotu. decoctionis ponatur. ℥. i. elmori ⁊ olei amigdalarum amararum: aut nucleorum percoporum vel perſicorum. ℥. i. ⁊ baurach. ʒ. iij. ⁊ cum eis fiat clyſtere calefiat anus vt longam retentionez clyſteris faciat. Qz ſi egerit ſanguinem: aut viſcoſitatem fiat clyſtere ſinautem ſupponatur ſief pulpe colloquintide: baurach ⁊ bdellij dum diſſynteriaz inferret ⁊ ſanabitur.

E ¶ Miſih. dolor dorſi eſt de genere doloris arthetici: ſed cura eius fit per vomitum: emplaſtra calefactiua: triferam magnam ⁊ condimenta calida: ſed confert ei hec ſuppoſitio. Recipe myrrhe: ziziberis: ſarcocolle thuris ana aureo pondus duos grani muſcilini. xx. excoriati terantur ⁊ inde fiant licinia cum melle. ¶ Etiam confert ei balneum emplaſtratio cum cinere vitis fenugreco lupinis camomilla maiorana ⁊ ſimilibus. Epithima fiat cum aqua calida ⁊ vnctio cum oleis calidis.

C ¶ Dixit prodeſt podagre vehementer potatio ſeminū apij: zinziber in quantitate. ʒ. i. piper maſtix in quantitate. ʒ. ℈. hermodactilis in quantitate. ʒ. v. hec omnia terantur doſis in puluere aurei pondus cum vino ⁊ aqua calida ⁊ mitigabitur inde dolor. ¶ Hoc eſt emplaſtrum mirabile ad mitigandum dolorem ſtatim. Coquatur fenugrecum cum aceto lymphato dum liquefiat: deinde coquatur cū melle duz ligetur ⁊ agitetur in vaſe ereo dum fiet ad modum gallic. Illiniatur cum pannus ⁊ ſuperponatur loco per biduum aut triduum: quod ſi deſiccatur emplaſtruz lenificetur cuz oleo roſato ſi fuerit caliditas. ſinautem cuz oleo yri vel keiri ⁊ eſt vtilius in principio paſſionis ⁊ eius augmēto. ¶ Dico ego vidi q incisa materia res mitigantes dolorem ſunt meliores prohibitiuis proprie ſi videris apoſtema non augeri intenſe. ¶ Hoc eſt emplaſtrum ad diſſoluendum duritiem. Coquatur oleum vetus dum ligetur cum foco lento: deinde miſceatur in eo nitrum tritum ⁊ teratur dum fiet ad modum vnguenti ⁊ ſuperponatur. Aut liquefiat oleum cum cera ⁊ miſceatur cum nitro ⁊ ſale: quoniam bonum erit apoſtemati inflato ⁊ molli. ¶ Similiter prohibet podagram fieri vomitus ſuper repletionem ter factus in menſe attenuato regimine relicto vino ac vnctis membris cum oleo ⁊ ſale.

D ¶ Confert etiam dolori genuum ⁊ apoſtemati ipſorum. Recipe ſtercoris caprini. partes duas farina ordei partem vnam coquantur cum aceto ⁊ oleo vetuſto ⁊ cum eis fiat emplaſtrum. Aut epithima fiat cum apozimate cicute: aut cum cicuta mixta ⁊ cocta cum butyro fit emplaſtrum. Aut cum pulpa colloquintide ⁊ ſtercore columbarum emplaſtrum fiat.

B ¶ Hoc eſt clyſtere ad ancham mirabile. Recipe naſturtij. manipulum vnum cicute tantundem ypratelli viridis: ideſt oſinem tantundez coquantur ⁊ colentur ⁊ pro quolibet manipulo ponatur ſitarig dragmam vnam ⁊ cum apozimate fiat clyſtere.

C ¶ He ſunt res quas debet euitare podagricus cicera lupini: oliue nigre: pira pruna: vua: ficus nigra: mel: vina: cucumeres: citrulli: lactuca: rutha: mentha: radices: cepe: tubera: fungi eruca: piſces: acetum: lac: ſana rabita: rubian caro vaccina: caprina: ſiſonis capita pedes: oua dura: aues aque ⁊ ſummarie omnia que generant humorem groſſum: aut acutum ⁊ q ingrediantur aquam frigidam poſt aquaz calidam. ¶ Elkindi de epiſtola ſua de podagra cum dolore ſtomachi. hoc eſt medicamen ad bibendum in principio paſſionis ad mitigandum dolorem ⁊ in fine diſſoluendum. Recipe hermodactilorum nouorum. ʒ. xij. piperis longi: zinziberis: ſene de mecca: cimini hortenſis: foliorum capparis ana. ʒ. i. ſalis petrol. ſalis armoniaci: ſpume maris: ſigie ſicce ana dauick. i. ℈. mellis tertias. ij. medicaminis diſpumati doſis dragmas quinque cum aqua calida. ¶ Sed ſumendum poſt diem aut biduum. Recipe mirabolanorū kebulorum nigrorum ⁊ citrinorum. ana partem. i. feniculoruz. partem mediam. floris ſquinanti. parť. quar. penidiarū: zuccari albi. parť. v. doſis. ʒ. viij. verumtamen hoc bibitur ad remouendum nocumentū hermodactil. de ſtomacho: quoniam non cognoſcitur medicamen ad mitigandum dolorē. ſicut ſunt hermodactil.

E ¶ Tabri oleandrum prodeſt dolori dorſi vetuſto. ¶ Binmaſuy ſparagi pprie ɔferūt dolori dorſi frigido.

C ¶ Chuz compeſcit dolorem podagre: ſemen melonum tritum cum oleo chiri ſi lenitur ſuper eum: aut ſemen lini vſtū modice tritū cū oleo ſiſamino emplaſtraſ ſuper eū.

E ¶ He ſunt pillule ad faciendum ſurgere penatos illos qui non poſſunt ſurgere: ac eos quos impedit vētoſitas in dorſo ac genibus. Recipe pulpe colloquintide: centauree: taſſi barbati: turbith cameroni ana partem vnam ſitarig: fructus ſauine: ſinapis armoniaci ana partes duas petroleonis albi parť. quart. i. omnium infundantur ⁊ inde fiant pillule doſis. ʒ. ij. ⁊. ℈. ⁊ minus in nocte penes dormitum dimiſſa ad quietem aliqua nocte media dum ſanatio erit: ſed ius cicerum ſumatur in cibo. ¶ De electis medicinis. Recipe radices granati ſilueſtris: maluauiſci: hermadactil. farina ordei ana partem vnam diſtemperentur cum oleo ſiſamino vitello oui ⁊ modico aceto ⁊ ſupponantur. ¶ De experimentis vratur ſemen lini dum piſtari poteſt ⁊ terantur cū oleo violato ⁊ illinitio fiat cum eo.

C ¶ Dixit ſtatim q podagra pungere incipit hoc medicamen bibe in hora tue dormitionis in quantitate. ʒ. iij. cum aqua calida ⁊ ceſſabit omnino. Recipe hermodactil. maſticis zuccari albi ana partem vnā. Qz ſi fuerit patiens frigide complexionis adde in eis ciminum ⁊ zinziber. Sed ad calidum dolorem bibere poteſt hec. Recipe hermodactil. ſatirion. roſarum rubearum ana partem vnaz doſis aurei pondus. ℈. quoniam bonum erit ad prohibendum dolorem q non excitetur ⁊ ad mitigandum quod de eo fuerit excitatum. ¶ Abſque aucto. ad dolorem in inferioribus. Teratur lutum olibani cum ouis ⁊ cum eis fiat illinitio. ¶ Dico patiebatur quidaz nomine abuadalla: ſed illud mitigabatur per ventoſam poſitam ſuper calcaneum.

F ¶ Galienus dixit. farina tritici ſuperpoſita pedibus mitigat dolorem ipſorum.

E ¶ Aſaſcā dixit oleū pentadacti. proprie confert dolore dorſi

B ⁊ anche. Jobtabri confert dolori calido vnctio facta cuz radice granati ſilueſtris ⁊ ſolatro.

D ¶ Batiſuh ad dolorem genuum ⁊ apoſtemata ipſorum. infundantur ſemina cicute trita in rotul. ſex aceti ⁊ extinguatur lapis calefactus in igne in ipſo aceto vnus poſt alium ad fomentandum genu ⁊ ſanabitur.

E ¶ Coſta de libro eius de flegmate congregatur in ſpinali ⁊ ſpondilibus eius ſuperfluitas ex ſatietatibus nauſeatiuis excitans vehementem dolorem: an forte generat gibbuz: ſed conferunt ad hoc pillule ſerapini ⁊ laxatio facta cuz pulpa

colloquintide qui si fuerit in parte inferiori lumborum ei conferunt clysteria attenuatiua olea calida ⁊ attenuatiua. sicut ipsa que conficiuntur de cicere imperatoris: opoponaco serapino ⁊ fenugreco: ⁊ sicut est oleum grani viridis ⁊ oleum radicum.

B ¶ Dixit sciatica in suo principio non continuatur cum genu ⁊ tybia. Deinde continuabitur: quod nisi continuetur cum inferioribus materia eius erit modica: aut erit in suo principio. Sed quando participat cum inferioribus materia erit superabundans: sed confert ei valde laxatio frequens facta cum pulpa colloquintide ⁊ maior pars iuuenum medicinatur cum minutione facta in ipsa vena. ¶ Dixit ego non vidi ipsam sanari per vstionem penitus: sed balneum confert ⁊ vomitus cum proprietate: tamen emplastra debilem actum habent in ea: quoniam est in fundo membri. vnde fiant rubificatiua. sicut sinapis aut stercoris columbarum: etiam fiant olea calida vt oleū costinum.

C ¶ Dixit aque calide effusio super membrū confert podagre flegmatice: sed dande sunt pillule confecte de hermodactilis satirion ⁊ tasso barbato.

B ¶ Dixit Diascorides. assarum confert sciatice dixit. si ponuntur aurei pondus tres de assaro in. ℥. cviij. musti per menses duos: ⁊ postea colantur ⁊ dantur in potu sanant sciaticam ⁊ dolorem anche. ¶ Dixit Diascorides. hypericon si bibitur per quadraginta dies inseparabiles sanat sciaticam. Andromyamir dixit: Diascorid. si bibuntur de semine eius. dragmas duas laxabit ventrem ⁊ sanabit sciaticam proprie si post eum bibitur aqua calida modice post laxationem ipsius. ¶ Dixit adarick confert sciatice. Dixit adarick confert passionibus in digitis calefacti extrinsecus: sed intrinsecus non debent dari ex intensa virtute eius: sed si operamur illud extrinsecus conteri potest virtus eius cum aliqua re mixta cum eo. ¶ Dixit Galienus. acetum squilliticum confert sciatice. Radix angeden mixta cum ceroto confecto cum oleo hyrino: aut oleo alcanne ⁊ superposita confert sciatice. Armoniacum bibitum in quantitate dragmas duas sanat sciaticam. ¶ Diascorides. si miscetur cum nitro aceto ⁊ oleo alcanne ⁊ superponitur confert sciatice. Carpobalsamum bibitum confert sciatice. Opoponacum illinitum confert sciatice. Diascorides. si ponuntur aurei pondus decem opoponaci in parte vna vini per menses duos: deinde de eo datur in potu confert sciatice. ¶ Galienus: viscus attrahit de fundo corporis violenter humiditates tenues etiam grossas ⁊ eas dissoluit: sed hoc agit in tempore longo: sicut agit tapsia. Et ego dico quod potest fieri emplastrum de tapsia ⁊ alleis distemperatis cum visco ad emplastrandum ancham ⁊ dabit magnum iuuamentum. Decoctio radicum sparagi confert sciatice ⁊ semen eius hoc facit. Hypericon dixit Galienus datur in potu ad dolorem anche. Aqua oliuarum conditarum fortior est aqua salis ⁊ confert sciatice posita in clysteri. ¶ Paulus stercus vaccarum pascentium calefactum ⁊ superpositum anche confert sciatice manifeste. ¶ Diascorides vstio facta cum stercore caprino confert. Diascorides iuxta quod vidi stercus columbarum pascentium de semine pastinace superpositum anche valet loco sinapis ⁊ emplastrorum rubificatiuorum in dolore anche. Vitreolum ruffum surianum positum in clysteri cuz vino confert sciatice. ¶ Dyascorides nasturtium mixtum cum aceto farina ordei ⁊ superpositum in emplastro sanat sciaticam: sed positum in clysteri educit sanguinem. Dyascorides nasturtium babylonicum: dixit Galienus potest poni loco sinapis in emplastro anche. Nasturtiuz confert dolori anche ⁊ sciatice. ¶ Bimmasuy ysopus: idest assa mixtus cum farre distemperatus cum vino superpositus sciatice confert ei. ¶ Dyascorides colloquintida sicca: sicut est trita ⁊ mixta in clysteri confert sciatice. Pulpa colloquintide recentis fricata super ancham confert sciatice. Dyascorides hoc testatur ⁊ illud confirmat Galienus: etiam Badigorius dixit. pulpa colloquintide proprie confert sciatice. ¶ Paulus dixit. si fricatur ancha in sciatica cum succo pulpe colloquintide ei confert. Camepitheos bibitum per quadraginta dies inseparabiles sanat sciaticam. ¶ Dyascorides smirrion vel satirion bibitū cum vino confert sciatice. ¶ Dyascorides cortices radicū capparis ⁊ fructus eius bibita cum vino quolibet die in quantitate dragmas duas conferunt sciatice.

¶ Dixit Galienus: cortices capparis ⁊ fructus eius bibita cum syrupo acetoso incidunt humores grossos efficaciter ⁊ eos emittunt per vrinam ⁊ egestionem mixtam cum sanguine. vnde statim alleuiabitur dolor anche. ¶ Bimmasuy dixit. capparis confert dolori arthetice. Sal dissolutus cum aqua positus in clysteri confert sciatice. Dixit Bimmasuy elmori proprie confert dolori anche comestum: aut positum in clysteri. Oleum nucis inde confert ventositati accidenti in ancha bibitum cum oleo nucleorum persicorum ⁊ percoporum. Bimmasuy yreos positum in clysteri confert sciatice. ¶ Aqua piscium salitorum posita in clysteri confert dolori anche. Galienus eo quod attrabit humores puros de ancha ⁊ eos extrahit: sed magis in eo facit aqua maris ⁊ aqua piscium paruorum ⁊ sabana. Syrupus acetosus quem descripturus sum confectus cuz aqua maris. si bibitur educit humorem grossum ⁊ confert sciatice. Scamonea cocta cum aceto ⁊ trita cum ordeo posita in emplastro confert sciatice. ¶ Dyascorides. decoctio ruthe recentis ⁊ aneti sicci bibita cōfert sciatice. Dyascorides quidam socij nostri sumentes de dactilis laxati sunt pluries ⁊ facti inde dissynterici leuiter sanati sunt de sciatica que curabatur cum medicinis ⁊ minutione. Rubea tinctoris bibita cum aqua mellis confert sciatice. Dyascorides dixit Galienus. illa datur in potu ad hoc. Euforbium bibitum cum aliquo syrupo confecto de aromatibus confert sciatice. Folia menthastri posita in emplastro ad sciaticam rubefaciunt cutem ⁊ alterant complexionē membri Dyascorid. ¶ Galienus dixit: menthastrum fluuiale positum in emplastro super ancham ad sciaticam magnuz est in vtilitate eo quod attrahit de fundo ⁊ calefacit membrum totum ⁊ inde comburit cutem manifeste. Sabana bona est dolori anche flegmatico. ¶ Bimmasuy alleum confert dolori anche comestum aut positum in emplastro cum tritico: sed siluestre est fortius. Bymmasuy cordumeni bibitum cum aqua: etiam si cum oleo fricatur cum eo confert sciatice. ¶ Paulus decoctio cucumeris asinini posita in clysteri confert sciatice valde ⁊ educit sanguinem.

¶ Paulus Galienus dixit: cordumeni confert: quia calefacit membrum. Decoctio arthemisie bibita aut folia eius sicca conferunt sciatice. Dixit agnuscastus cum castoreo bibitus cū vino confert sciatice. Decoctio centauree minoris in clysteri posita cum eo quod laxat sanguinem ⁊ statim alleuiat dolorem ⁊ confert sciatice. ¶ Dyascorides centauree minoris decoctio ⁊ succus positi in clysteri ad sciaticam educunt humores colericos: sed quando educunt sanguinem erunt vtiliores. Folia enule cocta cum vino posita in emplastro conferunt sciatice. ¶ Dixit Galienus: enula rubefacit membra sicut ancham ⁊ similia. Reubarbarum confert sciatice bibitum. ¶ Dyascorides lilium coctum cum melle positum in emplastro confert sciatice.

¶ Dyascorides sitarig est vlceratiuum ⁊ acutum. ideo ponitur in emplastro in sciatica bene tritum ⁊ mixtum cum enula per quartam partem hore. Dyascorides farina lupinorum mixta cum aceto compescit dolorem sciaticum.

¶ Dyascorides Galienus agaricus bibitus in quantitate dauick quattuor cū syrupo acetoso confert sciatice. Dyascorides sinapis ponitur in emplastro cum ficubus ad dolorem sciatice. Dyascorides radix maluauisci cocta cum vino ⁊ bibita confert sciatice. Dyascorides papauer siluestre. si radix eius coquitur cum aqua dum deficiet medium ⁊ ponitur in clysteri aut bibitur sanat sciaticam.

¶ Dyascorides Bymmasuy conferunt sciatice. si fuerit ex flegmate viscoso clysteria etiam antidota. Recipe radicum liliorum celestium vnzias duas: ⁊ coquendo eas cum rotulo vino aque dum deficiat medium pone apozima in clysteri aut da illud in potu. Et similiter fit de amomo camepitheos in quantitate aurei pondus duos in clysteri positum: aut bibitum cum aqua mellis ieiuno stomacho illud facit. Et similiter hypericon centaurea minor carpobalsamum bibitum: aut in oleo positum confert.

¶ Et si fuerit ex flegmate ⁊ vẽtositate grossa. Faria orobo rum ⁊ farina lupinorum proprie. si bibitur aliqua ipsarum in quantitate. aurei pondus. iiij. cum. iij. ℥. aque mellis. Et similiter reubarbarum siccum: centaurea minor mentastrum: ysopus: i. assa: rutba rubea ⁊ camepitheos hec omnia conferunt si aliquid ipsorum bibitur in quantitate aurei pondus duos cum aqua mellis: etiam nasturtiũ sinapis ⁊ radix capparis cocta ⁊ superposita loco. Et similiter sitarig indum: rubea tinctoris ⁊ opoponacum posita in emplastro: aut data in potu. Etiam nasturtium napti ⁊ babilonicũ si coquantur cum aqua ⁊ cum apozimate fiat cum quantitate rotul. ʒ. ¶ Iuxta q subtrari. Recipe succum cucumeris asinini: aut pulpam colloquintide ⁊ baurach ⁊ cum eis licinium ad modum glandis fiat ⁊ supponatur in principio noctis ad educendum: cuz eo: tamen facta assellatione supponatur iterato: aut illud simile sepe per plures noctes dum incidetur sciatica in toto. ¶ Ysaac dixit minuatur basilica de parte eius ⁊ fiat laxatio si humores fuerint condominantes: dein de peractis his minuatur vena sciatice ac vena que est in plica genu emplastretur ancha dolens cum farina lupinorum cocta cum aqua ⁊ aceto si passio fuerit calida: aut cum aceto ⁊ melle si fuerit frigida ⁊ grossa. Etiam mentastrum fluuiale distemperatum cum aqua in emplastro: quoniam calidum est ⁊ potens. Et simile est ei emplastrum corticum radicum capparis ⁊ si datur in potu: etiam clystere si fit cuz centaurea corticibus colloquintide elmori ⁊ alijs compositionibus. ¶ Sed laborantes huiusmodi passione cum his procedere debent ante accessum veris prohibitis eis: videlicet repletione proprie de cibarijs grossis vino ⁊ proprie coitu. ¶ Ad dolorem anche. Fiat illinitio cum oleo confecto cum pulpa colloquintide. iuxta quod est in ca. laxationis: quoniam facit assellare sepe ⁊ mitigat dolorem ac confert ei clystere dictum in capitulo doloris dorsi.

E ¶ Dixit Bimmasuy sparagi quoque conferunt dolori dorsi de ventositate ⁊ flegmate. Dixit ego vtor in dolore dorsi antiquo stercore columbarum pascentium cum nasturtio tritis ⁊ cribellatis loco sinapis. Oleum maiorane confert dolori dorsi. Aqua furfurea confert dolori lumborũ. ¶ Ruffus oleum nucum muscate confert dolore dorsi bibitum cũ oleo percopor ⁊ persicorum.

E B ¶ Hoc est clystere bonum ad dolorem dorsi anche ⁊ colice. Bimmasuy de memoriali abdus fiat cum camomilla corina cartami: aneto blitis caulibus: centaurea: amigda. ⁊ serapino ⁊ coquantur que decoquenda sunt ⁊ cuz decoctione misceatur mel fel vaccinum ⁊ oleum nardinum. hoc est licinium bonum ad hoc fiat cuz pulpa colloquintide sarcocolla penidijs ⁊ supponat. ¶ Dixit Archigẽisius hic morbus fit sepe ex longa sessione ac ex pauco actu venereo. hoc etiaz accidit senescentibus ⁊ iuuenescentibus: sed pueris in minori parte accidit. Qr si fuerit i latere sinistro peioris doloris erit ⁊ tardioris sanatiõis: aut forte dissoluitur hic morbus si laboranti eo accidũt emorroyde: aut varices: aut fluxus sanguinis ventris: aut exitura in inferiori parte anche. ¶ Sed cura derelicto labore cũ calefactione facta in principio passionis cum oleo calefacto mitigabitur inde dolor: sed tamen subuertetur. verumtamen post triduum minuere debemus de manu opposite partis modicum extrahentes in ipso de sanguine: sed in secundo in bona quantitate: tamen si excitatur non: ac derelicto per quatriduum ventosetur super tybiam cum scarificatione profunda abundans fiat sanguinis extractio frequens calefactio super locũ caute tamen ne inueniat ipsuz frigor: deinde vẽtosetur frequenter super locum dum infletur: deinde scarificetur profunde ⁊ fugatur violenter: sed quidam medici loco huius ponunt sanguisugam. Noscas igitur q frequens calefactio compescit dolorem. Caute igitur procede q nulla fiat vstio cum cauterio ne inde excitetur dolor insanabilis: sed fiat cũ oleo ⁊ similiter cum adipe ⁊ cum tapsia mixta cum aqua ⁊ illinita per tres horas super locum dimissa ⁊ lauetur postea locus. verũtamen statim quod inflatur superpone loco spongiam cum aqua calida: deinde scarificatio fieri debet moderata non crudelis ac superposito ei panno infuso in vino ⁊ oleo dimittatur per triduum: aut fiat adhesio cum aliqua particula vtriusque sigie si inuenitur: aut vtris picis naualis partes nouem. si in ea fuerit pix ⁊ si admixta fuerit cum tapsia: aut sal si tapsia non inuenitur ⁊ superponatur anche per quinque dies: quoniaz eradicabit dolorem non minus fieri debet clystere cum aqua ruthe siluestris. i. eleza ⁊ cum decoctione centauree: q si inde fuerit punctio vehemens calefactio fiat cum lana infusa in oleo nigelle tepido ⁊ lacte recenti tepido super ventrem inguinez ⁊ lumbos ⁊ inde mitigabitur punctio ⁊ dum secuta fuerit sanatio iterato ancha ventosetur cum scarificatione profunda ⁊ rara. Et vtendum est medicamine rubificatiuo: quoniam inde sanabitur dolor ⁊ non subuertetur. Etiam laxatio fieri debet cum yera ⁊ pulpa colloquintide ter in mẽse calefactio fiat frequẽs: etiam vomitus: etiam vstio sanabit hunc morbum: sed vulnera vstionis conseruanda sunt q non glutinentur spatio longi temporis vt ex eis manẽt ipse humiditates crudeles. ¶ Filogorius dixit difficilis erit ipsius sanatio si fuerit in corpore frigido ac tempore frigido proprie si corpus fuerit carnosuz ⁊ in latere sinistro si fuerit peioris cõditionis erit: non debent igitur supponi ei medicine calide ante euacuationem factam per minutionem ⁊ clysteria. vnde facta minutione in basilica partis dolentis etiam peracto clysteri cum tapsia fiat illinitio condensa ⁊ per tres horas dimittatur ac ipso loco de ea lauato particula pergameni cum pice superponatur ei calefacta ⁊ liquefacta in ea: deinde dimittatur per quinque horas vel dies ⁊ remoueatur: sed statim q clysteria emittunt sanguinem passio sanabitur tamen clystere melius fiet cum aqua cucumeris asinini colloquintide ⁊ felle vaccino: quoniam abundantem emittet sanguinem tamen emissio sanguine superponi debent anche medicine rubificatiue ad faciendum ampullas. sicut est sinapis ⁊ lac ficus ⁊ sanabitur. Etiam vstio qua nos vtimur sic debet fieri q locus circumcirca debz circumferri ⁊ postea impleri sale trito ⁊ oleo calefacto calido non violenter: deinde fricatio fiat cum sale ⁊ ligetur. Ego quoque iuro per deum q nemo curatus fuit cum hoc qui sanatus non esset. Etiã confert ei yera ruffina ⁊ tyriaca vehementer. ¶ Absque auctore. da in potu de radicibus capparis quolibz die dragmas duas per hebdomadã ⁊ sanabitur: sed signũ eius erit q vehementior efficitur dolor: deinde sanabitur: tamẽ confert clystere si fit cum decoctione sauine etiam si datur in potu confert. ¶ De complemẽto ⁊ perfectione ad dolorem anche de flegmate. Fiat clystere cum decoctione nasturtij babilonici per se sola tantum. Aut dentur in potu rubea tinctoris cortices. radicum capparis: aut nasturtium cum aceto. ¶ Hoc est clystere ad dolorem anche dorsi ⁊ colice. Recipe serapini opoponaci: armõiaci. ana. ʒ. iij. bdellij. ʒ. v. centauree maioris. ʒ. x. amigdalarum excoriatarum. ʒ. x. aneti. ʒ. x. camomille. ʒ. xv. pulpe colloquintide. ʒ. vi. fenugreci. seminis lini. ana. ʒ. x. ficuum pinguium granorum pentadactil. fractorum. ana. ʒ. x. hyrundinum. x. numeraliter: carthami ortensis ⁊ siluestris ana. x. seminis ciceris imperatoris. ʒ. xx. seminis apij ameos. ana. ʒ. v. furfuris simile. ʒ. xx. cimini. ʒ. vij. ruthe recentis: castorei: piretri ana. ʒ. iij. coquant cum rotulis aque. xv. dum remaneant aque rotulis. v. ⁊ collentur: deinde. Recipe ipsius aque rotul. ʒ. mellis. ℥. i. elmori. ℥. i. fellis thaurini. ℥. ij. olei muscilini. ℥. ʒ. olei nuc. ℥. ʒ. ⁊ cũ ipsis mixtis clystere fiat. ¶ Sed hec decoctio dari potest in potu cum oleo. pentadactil. videlicet Recipe rubee tinctoris: sitarig: hermodactil. satirion ana. ʒ. v. fenugreci. ʒ. x. vuarum passarum sine nucleis. ʒ. x. radicum apij feniculorum ana. ʒ. vij. zinziberis. ʒ. iij. masticis: anisi ana. ʒ. ij. ʒ. radicum squinantie. ʒ. iij. coquantur cum rotu. iiij. aque dum remaneat quarta pars eorum coletur dosis quolibet die rotul. ʒ. cum aurei pondus. ij. olei pentadactil. ¶ Dixit si fuerit cum sciatica ardor ⁊ inflatio minutio fiat. Sin autem fiat proprie si fuerit cum stupefactione: aut frigore dentur in potu pillule fetide: pillule sitarig. ac operemur clysteria violenta vt cum decoctione radicum cucumeris asinini cum aceto fiat emplastrũ super ancham.

B E ¶ Filogorius dixit. si antiquus fit hic morbus ⁊ diuturnus laborans eo claudicabit. Sed si dolor accidit in dorso ⁊ non continuatur cum coxa ⁊ ancha sui generis erit qui si fit diuturnus corpus laborantis eo incuruatur: sed curetur cum fricatione forti ⁊ balneo ⁊ summarie curetur cum cura

sciatice: ꝙ si vehementior efficitur dolor in sua dispositione in sciatica superponantur ventose ⁊ medicine laudabiles.
¶ Dixit Johannitius in libro minutionis. in sciatica si repletio sanguinis fit vehementior erit eius pulsus contra laborantem ea. ¶ Dixit si vena sciatice sanguine repletur infestat neruum sistentem in latere eius. ideo dolet vehementius: ꝙ si volueris ꝙ dolor ipse deficiat i toto vratur locus minutionis ⁊ condominabitur ei cura. ¶ Dico ꝙ res prouocantes vrinam grossam ⁊ sanguineaz eradicant doloreȝ anche prout vidi in libro Galieni. ¶ Judeus dixit sciatica. si fit ex sanguine inflatur ⁊ rubefiet locus eius ⁊ repletur.
¶ Dixit vomitus confert bis magis q̄ȝ laxatio. vnde si volueris facere laxationem precedat vomitus postea fiat laxatio: deinde clistere fiat cuȝ oleis superpositis ventosis anchis absque scarificatione ⁊ facta vnctione cum oleo colloquintide: ꝙ si laborans fuerit fiat vstio in ancha ab ancha: videlicet vsque ad pedem in locis in quibus sentitur dolor euitatis musculis tybie: ac fiat vstio tenuissima ⁊ profunda in capite digiti in quo sentitur dolor: quoniā sanabit ipsuȝ. vstiones igitur non dimittantur glutinari per dies: sed nulla fiet cena in sero.

B ¶ Hoc est clistere ad sciaticam ⁊ podagram frigidam. Re-
C cipe tassi barbati: radic. capparis: ellebori albi ⁊ nigri: cicute: origani napti: hermodactil. pulpe colloquintide: yperatelli. i. osnē: laureole: castorei serapini: myrrhe bdellij. ana aur. pond. i. coquantur cum tribus rotu. vini dum remaneat rotul. i. clystere debet fieri cū. ℥. tribus apozimatis ipsius. ℥. iij. butyri. ℥. i. ⁊ mellis: ꝙ nisi laxauerit fiat clistere in secūdo die cum. ℥. sex ipsius apozimatis. ¶ Dixit. G. passio appellata sciatica potest sanari solo vno die: sed minutio fiat in vena pedis quotiens passio fuerit ex causa repletionis vene que est in ancha non ex frigore. Ideo minutio vene que est in plica genu vtilior est minutione vene saphene: sed ventosa non potest conferre eidem vehementer. ¶ Dixit. G. de medicinis laxatiuis ego sepe sanaui sciaticam cum laxatione sola tantum. ¶ De pronostic. de signis mort velocis. G. quibuscunque fit dolor ancharum. si apparens fuerit vehemens rubedo in coxa ad modum trium digitorum absque dolore ⁊ ibi fuerit pruritus vehemens cum appetitu ad comedendum olera elixa morietur in die. xxv. ¶ De libro signorum. G. dixit. si vehementior fuerit dolor ⁊ antiquus in isto membro macies eius erit valida ⁊ dissoluetur venter.
¶ Georgius dixit fieri debet clistere ad sciaticam cum decoctione vespertilionuȝ: sed fiant super dorsuȝ sub renibus due vstiones cū cauterio super qualibet coxa vstio ⁊ super tybiam vstio per longitudinē super genu ⁊ in latere calcanei ⁊ super digitos paruos quattuor pedis. ¶ De epidi. dixit ⁊ vstio facta super anchā confert sciatice.

A ¶ Ruffus de doloribus arthetícis. hoc est clistere potens
B ad podagram artheticam ⁊ sciaticam mirabile. Fiat cliste-
C re cum decoctione colloquintide: ellebori nigri: absinthij: luti armenici: centaurea: yreos nitro sale ⁊ melle ⁊ modico oleo vetusto ⁊ vino: sed ante hoc debet fieri clistere lene de furfure ⁊ similibus ad lauandum ⁊ abstergendum. Sed considerare debemus in virtute: quoniam hoc clistere euacuat cum violentia: aut forte educit sanguineȝ: sed patiens bibere debet mane de lacte ad mitigandū ardorē: ⁊ clistere melius est in sciatica laxatione ac confert vsqȝ ad genua.

B ¶ Dixit Johannitius de libro afforism. ꝙ Galienus ait causas distinguendo in venis que sunt in pede inter eas que sunt in latere sinistro vel siluestri in quo est vena sciatica ⁊ eas que sunt in latere domestico in quo est saphena. vnde secundum anathomiam egrediuntur vniuersaliter de vena que est in plica genu. Sed nos videmus per experimentuȝ ꝙ minutio vene sciatice confert laboranti dolore sciatice vehementer. verumtamen minutio saphene non erit magni iuuamenti. ¶ Quibuscunque fit sciatica ⁊ ancha disiungitur ⁊ reuertitur in ea erit humiditas mucillaginosa ex quibus humectantur ligamenta articuli mollefiunt ⁊ egredietur os de pixide in qua erat locatuȝ de facili: ⁊ conuertetur ad eam similiter de leui. Nos quoque non intendimus dicere de disiunctione metipsis anche: sed de disiunctione ossis coxe in ea locati. ¶ Quibuscūqȝ fit dolor in ancha diuturnus ac disiungitur ipsius ancha totus pes contabescet ⁊ claudicabit nisi sanatus fuerit. ¶ Dixit. G. intendit in hoc ꝙ dolor sciaticus accidens ex parte abundantis humiditatis flegmatice in ancha: ita ꝙ disiungitur coxa ⁊ conuertitur contabescere facit coxam nisi ipsa humiditas desiccata fuerit cum vstione. vnde ancha debet vri in articulo vt penetrare possit illa humiditas flegmatica ⁊ mollities cutis constringatur in loco ex quo recipit articulus illam superfluitatem ⁊ prohibet ꝙ non disiungatur de ipso loco: quoniam si articulus anche moram traxerit longam in disiunctione ex parte abundantis humiditatis flegmatice ex hoc accidit claudicatio proculdubio: ⁊ sequetur hoc ꝙ pes nō suscipiet nutrimentum vt debet ⁊ extenuabitur ⁊ diminuetur. sicut accidit alijs qui amittunt ipsorum naturalem motuȝ. ¶ Dico scire debes ꝙ hec disiunctio non est. sicut disiunctio que habet causas exteriores: tamen iuxta modum quem dixi in capitulo disiunctionis. ideo non fit in ea afflictio doloris sicut fit in alia. ¶ De meamyr dixit. G. hec passio accidit sepe ex parte superabundantie sanguinis in corpore valde facte. vnde cura eius leuis erit ⁊ velox si fit cuȝ minutione vene que est in plica genu ⁊ vene que est in parte cauille calcanei. Magnificatur igitur nocumentum. si curatur ancha cum medicinis acutis ante euacuationem: eo ꝙ fit passio inde difficilis sanationis: quoniam attrahet ad eam humores abundantes ⁊ petrificabuntur ipse humiditates ⁊ fient in eo modo quo non poterint dissolui. Euacuatio corporis quoque in hac passione magnum iuuamentuȝ habet. In principio fieri debet sanguinis euacuatio de pede: immo de manu prius ac operemur vomitum: quoniam faciet declinare humores ad partem superiorem. Sed vomitus fieri debet in principio passionis post cibum dum in vsum inducetur ⁊ de leui fieri possit: deinde operemur eum cum medicinis lenioribus in primo: deinde cuȝ fortioribus gradatim: ꝙ si adheret humor in ancha ex peccato medicorum ventosa magni iuuamenti erit valde ac clystere fiat cum pulpa colloquintide. ¶ Hoc est emplastrum qđ superponendum est anche. Recipe sulfuris rotul. i. ʒ. baurac. rotul. i. ʒ. stafisagrie. rotul. iʒ. costi. rotul. iʒ. piretri. rotul. ʒ. fecis vini vste. rotul. ij. admisceantur hec cū pice liquida ⁊ erunt in medicamine violento ⁊ adhereat anche in tempore quo erit opportuna.

B ¶ Hoc est emplastrum conferens. sciatice ⁊ podagre ⁊ ar-
C thetice. Coquatur fenugrecum cum aceto super focum len-
A tum dum liquefiet: deinde cum melle iterato coquatur: deinde teratur dum in viscum fiet ⁊ superponatur loco. Et si fuerit ibi humiditas operemur acetum in quo coctum fuerit mel ⁊ sufficiet ꝙ cooperire ipsum potest ⁊ ligentur super locum per triduum.

B ¶ Hoc est emplastrum violentum fieri debet cum angeden vel ageden: rutha siluestri: baccis lauri. ana. aurei pondus vnum. pulpa colloquintide: baurac: abrotano: cordumeni omnia congregentur in pice ⁊ erit medicamen violentum valde. Et si fuerit corpus leue comburatur coriandruȝ siccum ⁊ mixtum cum oleo alcanne ad vnctionem fiat anche deinde superponantur hec emplastra. ¶ Dico non habet hoc magnam intentionem: quoniam vlceratio anche confert in hac passione. ¶ Aliud violentum. Recipe nasturtiū fecem aceti vstam baurac ruffum ⁊ piretrum ⁊ coadunentur in pice. ¶ Dixit euelli debȝ herba sitarig in estate: quoniam fortior erit: eo ꝙ desiccatur in hyeme ⁊ infrigidatur debilior erit: deinde teri debet bene cum sepo ⁊ superponatur focillo anche ⁊ toto pedi ⁊ ligetur ⁊ dimittatᷣ super sciaticam per duas horas ⁊ super pedem per quattuor horas: ⁊ si plus sustinetur erit melius ⁊ omnino erit opportunum. Deinde ingrediatur patiens balneū: nec vngatur oleo: nec altera re omnino. vnde accidente ei aliqua punctione si surgit modice dissoluatur ligatio omnino ab eo in pila: quoniam si ingressus est balneum delatus egredietur ipsum super pedes: deinde admisce oleum abundans cum modico vino ad vngendum cum eo totum corpus eius: detur ei in potu medicamen ⁊ oleum superponatur loco dolenti lana sicca in vltimum ⁊ cura erit perfecta: nec erit opus vt iterato hoc fiat in maiori parte: ꝙ si restat aliquod residuum in minori parte iterato fiat cura post viginti dies: non minus.
¶ Dixit Democrites. omnes morbi indigentes hac cura sanati sunt hac cura indigentes medicinis rubificatiuis. sicut est emplastrum sinapis ⁊ tapsie. Et iam creditur ꝙ per

eam sanatus est dolor capitis antiquus: ⁊ archigeisius eaz dixit ad splenem de quo plene diximus. ¶ De morbo ⁊ accidenti. Articulus anche ⁊ alij articuli qui disiunguntur ex parte humiditatis non disiunguntur in toto: sed humiditas imminens in pixide ex longa mora humectat ligamenta ⁊ ea mollefacit. vnde articulus disiungitur ex modica causa motus. ¶ Tabri dixit dolor anche fit ex corruptione colere rubee: aut ex longa mora facta in sole. vnde desiccatur tunc humiditas anche fiat vstio in parte dorsi vbi erit dolor ac fiant vstiones quattuor super coxas super genua alie quattuor vstiones super tybiā per longitudinem quattuor vstiones inter calcaneum: ⁊ quattuor alie super quattuor digitis puis pedis. ¶ Aaron dixit vomitus melior est ad opus anche laxatione ⁊ proprie in principio: etiam confert post minutionem vene mediane minutio vene que est inter primum paruum digitum pedis ⁊ secunduz ⁊ alicuius vene superficiei pedis: quoniam bona erit minutio valde ⁊ vtilis si in articulis fuerit caliditas cum ventositate vtatur cibo attenuatiuo ⁊ modice superfluitatis. ¶ Bimmasuy dixit accidit ex frequenti sessione ⁊ dormitione factis in locis nō planis ⁊ lenibus ⁊ ex superabundāti coitu tamen cui fit dissynteria per eam sanabitur: sed vstio facta super ancham eam sanat. ¶ Binserap. dixit in dolore anche: eo q chim⁹ est in fundo debet sequi tenuitatem ⁊ facilem cursum: deinde curari cum medicinis violente laxationis ⁊ violente dissolutionis cuz emplastro: nec debemus operari in dissoluendis doloribus anche in aliqua dispositione per medicinas frigidas licet operemur in alijs membris per eas: sz procede semper cū contrario materie complexionis: ac si opus erit q operemur per stupefactiua ex violentia doloris: ⁊ dubietatis sincopis misce cum eis castoreum ⁊ alia attenuatiua. ¶ Dixit dolor anche quandoque accidit ex sanguine grosso: quandoque ex chimo grosso. Sed cōfert dolori accidenti ex sanguine grosso minutio: quia forte per minutionem sanatur ⁊ melior vena est vena sciatica ad minutionem: eo q est profunda cū ipse sanguis sit locatus in fundo vehementis fortitudinis ⁊ bonum erit si virtus patientis sustinet q ipse patiens vtatur ieiunio per biduum: deinde dato ei modico cibo ante minutionem inquantum non patiatur sincopim minutio fiat: quoniam istud regimen vtile est ad attrahendum chimum in fundo locatum. ¶ Et si superfluitas fuerit acuta da in potu de aqua olerum post laxationem cū re simili ei: tamē si dolor fuerit ex humoribus grossis da de pillulis fetidis: pillulis sitarig: pillulis hermodactilorum ⁊ pillulis nigeh vel nigelli. Clistere fiat ad mundandam substantiam cum furfure blitis baurac: deinde clistere aliud sequatur cum decoctione centauree minoris. colloquintide. bdellio. oleo nardino ⁊ similibus. ¶ Hoc est clistere bonuz ad sciaticam. Fieri debet cuz granis regijs arthemisia: centaurea minori. aristologia. radicibus capparis. elleboro nigro. hermodactil. piretro. colloquitide. laureola. cornina. cartami ⁊ aneto. quare coquantur cum rotul. vi. aque super focum lentum dum remaneat rotul. i. deinde. ℞. huius apozimatis rotul. i. olei nardini. ℥. ij. ⁊ cum eis fac clistere calefactio fiat vt ibi retineatur clistere spatio longo: q si fit post illud inflammatio fiat clistere sequens ad extinguendū: quoniam illud clistere si longam moram trahit emittet humiditates grossas ⁊ humores sanguinolentos ac magnum iuuamentum dabit. ¶ Illiniatur ancha cum hoc. ℞. foliorum lauri. ʒ. xx. piretri. ʒ. v. costi. ʒ. vij. nasturtij. ʒ. iiij. baurac. ʒ. iij. terantur cribellentur. deinde. ℞. picis romane rotul. ʒ. olei yesimini. ℥. ij. ⁊ omnia admisce insimul ⁊ superponatur carta illinita cum eis loco. Aliter infundatur lana munda in oleo ruthe: aut oleo cucumeris asinini ⁊ inuoluatur in puluere baurach ⁊ piretri ⁊ infundatur in aceto ⁊ superponatur loco: ⁊ si fixus fuerit dolor purgatio fiat per emplastra operemur regimen attenuatiuum data ei intermediata quiete vt virtus restituatur ⁊ non deponatur. Sed vomitus valde vtilis est in hoc morbo: sed operemur per eum in primo post cibum dum inducetur in vsum ⁊ defacili fiet: tamen in fine cū medicinis vomitus fieri debet: sed in principio per debiliores operemur: deinde per fortiores gradatiz caute ne disiūgatur pars rotunda anche ⁊ exeat locum suum: q si dubiuz fuerit hoc vstio fiat in locis tribus: aut quattuor non q glutinetur vulnera vstionum velociter. Sed conseruentur pro medicinis putredinē facientibus ⁊ corrodentibus per dies plures vt emittatur de eis erugo superabundans: deinde post abundantē euacuationē ipsius per dies plures consolidentur: sz inter aliā curā tenuē bona fiet digestio ⁊ velox. Euitetur repletio ebrietas coitus ⁊ motus post cibū.

¶ Capitulum secundum: cuius rubrice sunt.

H Dixit Galienus in decimoquarto capitulo libri megategni. vene que ingrossantur ⁊ ampliantur in tibijs ⁊ testiculis incidi debent extrahi ⁊ eradicari. ¶ De morbo ⁊ accidenti. vene quoque que appellantur farsus debent extrahi a corpore. quare caro scindatur dum appareant varices: deinde submittatur tastus eis ad eleuandum ipsos: deinde per longitudinem fiat fissura large caute ne fiat per latitudinem ⁊ transuersum: tamen post manationez sanguinis: ⁊ illud quod fuerit in eis in toto voluatur tastus vt attrahantur vltra posse: deinde incidantur ⁊ qd extractuz fuerit de eis per instrumentuz melius erit qz incisuz. Et similiter est de vtraque arteria temporis. ¶ Dico euacuari debet sanguis in primo de corpore laborantis varicibus de basilica: deide fissura fieri debet post quā nigra euacuatur sepe: deinde minui debent vene vt qd in eis est extramanet in toto: deinde vsualiter humor niger debet euacuari in quolibet modico tēpore. Sinautez dubiū erit ex eis morbos fieri malos.

J ¶ De colera nigra dixit vitium elephantis ⁊ varices fiunt
H ex humore nigro: quod nisi cū eis fuerit caliditas non erunt intense malitie ex vehementi quoque declinatione ad coleram nigrā purā fit vitiū elephantis. Cuius color erit declinans ad rubedinē: tn̄ si antiquus sit nigrescet color ipsius.

H ¶ Dixit eo q incisi fuerunt varices de quibusdaz passi sunt melancoliaz. vnde si inciduntur varices: aut emorroide inducatur vsualiter minutio basilice ⁊ laxatio nigre euitatur nutrimentum melancolicis. ¶ Dixit in quibusdam abundans fit bonus sanguis ⁊ sanus ex quo fiunt varices in ipsorum tybijs ⁊ ventre: eo q vene ipse sunt debiliores alijs per naturaz tn̄ non sunt mali. alis. melancolici: nec ex actu ipsoꝝ accidit melancolia cognoscitur hoc p colorē corpis ⁊ colorē varicū: sz cura fit p minutionē tantū. ¶ Dixit Gal. in libro colere nigre a quodaz extracti sunt varices: cuius vulnus difficilis consolidationis factum est per vnuz annuz cum medicinis. Cumque ipse veniret ad consilium meum ipsum minuere feci ⁊ emissa superabundantia sanguinis in primo secundo tertio ⁊ in quarto die ac secuta in eo laxatiōe ter cuz eo quod educit nigraz fuit curata vlceratio cū modico consilio ⁊ conualuit de facili.

H ¶ Dico q si in vitio elephātis ⁊ varicibus corrūpuntur vl
J cera hoc regimine debent curari.

H ¶ De libro signorum dixit varices accidunt in tybijs in maiori parte etiam in ventre. ¶ De octauo capitulo anathomie magne dixit opari debet per hamos de ferro ad hoc. Dixit varices suspendi debent cuz hamis ⁊ eleuari: deinde ligari extrahi vel icidi. ¶ Dixit Hyppoc. in quarto capitulo libri secundi epidi. si fiunt in testiculo dextro: aut in tybia sinistra inde accidit tenuitas vocis quez sanauit Galienus nulla desiccatione secuta.

K ¶ Iudeus. fit quoqz ligatio sanguinis sub cute que appellatur rabsa vel sanguis mortuus ex percussione lapidis: aut alicuius rei dure ⁊ exinde mortificatur sanguis ⁊ post tres horas aut plus exinde fit dolor vehemens in vno die post aliū. vnde vstio debet fieri in eo cū auro ruffo vehementer vt sanguis extra manet de loco ipso in toto.

H ¶ Aaron varices ac vitiuz elphantis generantur ex super
J abundantia satietatis nauseatiue. ¶ De summis. dixit vitium elephantis insanabile est: quoniam cancrosum est ⁊ vna est materia ipsorum. vnde nulla cura confert nisi si inciditur si possibile fuerit de radice.

J ¶ Assum. dixit confert vitio elephantis minutio vtriusqz saphene frequenter facta laxatione cum eo quod educit nigram. Confert valde si yerapigra datur in potu quo-

libet die.aur.ponð.ʒ. Aut si superponitur loco pix cocta cũ
aneto ⁊ cinere caulium frequenter. Aut si terit tamariscus
siccus ⁊ vngitur pes cuꝫ oleo ⁊ spargitur puluis eius super
eũ. Aut si effundit decoctio lupinoꝝ super eũ frequẽter.

D ¶ Antil. dixit si fit farsus laborans eo ingrediatur balneum
ac ligato ipso membro vt vehementer appareat scindatur
caro membri ⁊ suspendatur cum hamis ⁊ flobotometur vt
extra manet qð in eo erit: deinde submittat tastus ⁊ voluat
donec incidat ⁊ extra manet de eo qð in eo erit.

I ¶ De tractatu primo de humoribus. si declinans fuerit ma-
teria ad aliquem pedem minuatur basilica de manu oppo-
sita: deinde superponãtur illinitiones prohibitiue ⁊ fascien-
tur a calcaneo vsqꝫ ad inguinem ligatio fiat violẽta super-
ponantur alteri pedi calefactiua ad attrahendum materiã.
¶ Dico ꝙ si fit in pedibus minuatur basilica ⁊ ligatio fiat
generaliter vsque ad manum operemur vomitum. Tamen
si passio fit antiqua vtraqꝫ saphena minuatur vt extra ma-
net quod obtentum fuerit ibi frequens vomitus fiat ad eua-
cuandum corpus ꝙ si morbus fuerit tẽporis proximi ⁊ cor-
pus fuerit album laxatio fiat quandoque cuꝫ eo quod emit-
tit flegma cum violentia attenuetur regimen si fuerit anti-
quus ⁊ humor fuerit melancolicus laxatio fiat superabun-
dans cum epithimo sepe opemur nutrimenta tenuia ⁊ sub-
tilia frequens fiat minutio basilice emplastratio ⁊ fasciatio.
Et si fuerint varices extrahantur vt dictum est: sed hec to-
ta cura est vitij elehpãtis. Sed si morbus fuerit antiquus il-
linitio fiat cum dissolutiuis in vna hora post aliam.

K ¶ Ad rahsaꝫ emplastrum efficiebat in marasten cũ nuce cy-
pressi ⁊ radice granati siluestris tritis cum vino.

I ¶ Dya. elkitrã si sumitur aut cum eo illinitur confert labo-
ranti vitio elephantis.

D ¶ Dico varices rubee ⁊ laudabiles si grossum inferunt mo-
dum minutione curant ⁊ cũ minutione nutrimẽti. Sed si va-
rices fuerint mali extrahant tamen flobotomentur ⁊ cõpri-
mant vt extra manet sanguis ipsoꝝ secuto in alijs sicut na-
tura cõsueuit purgare malũ sanguinẽ per emorroydas.

I ¶ De colera nigra. laxatio nigre frequens tollit augmentuꝫ
vitij elephantis dum fuerit in principio: sꝫ quando perficit
nõ sequet sanationẽ ad modum cancri nisi incidatur radix
eius ex toto. ¶ Cura inflationis tibiarũ ⁊ principij vitij ele-
phantis. Si videris cũ eo fieri fc. ⁊ dolorẽ minutio fiat sin-
aũt vomitũ prouocemus attenuet regimẽ igit habita noti-
cia ꝙ corpus euacuatuꝫ sit minutio fiat in varicibus aut de
saphena fasciatio fiat semper de calcaneo vsqꝫ ad genu ⁊
proprie penes motũ dissolutio fiat si opportuna fuerit ⁊ le-
nificatio cum farina fabaruꝫ lupinoꝝ: cinere caulium. nitro
dausar stercore caprino: faria fenugreci: seminis lini: aneti:
semine radicũ: semine eruce: sulfure: oleo vetusto ⁊ similib⁹
cũ lacte in pulte ⁊ illinitio fiat cum his ⁊ cuꝫ eo quod dissol-
uit scroffulas ⁊ apostema molle dũ dissoluet i toto. ¶ Hic
morbus accidit post morbũ acutuꝫ super ventrem ipsius si
materia ibi bene induratur ⁊ non dissoluit. fit etiã eius prin-
cipium fm moduꝫ doloꝝ arthetice. Sed distinctio fit inter
eos ꝙ grossitudo fit iter articulos duos de mẽbro nõ in ar-
ticulo vno metipso. Quidã quoqꝫ patiebat hunc morbum
extans albi coloris: sꝫ tñ sequebat iuuamentũ cum pillulis
mahiarij in quibus ponunt pulpa colloquin. ⁊ alia trahen-
tia flegma. Sꝫ si fuerit nigri coloris procede cũ eo qð attra-

L hit humorẽ melancolicũ: tamen noscas sũmarie ꝙ est mor-
bus difficilis sanatiõis valde tamẽ si vtit laborans eo vo-
mitu ⁊ euacuatiõe nõ augebit in toto tẽpore vite sue: sꝫ ma-
litia erit ipsi⁹ in tpe laboris. ¶ De morte veloci. tibie in q-
bus trãscurrit chimus difficilis sanatiõis sunt: imo insana-
biles sunt penitus. ¶ Dico inter cetera verba sua est ꝙ ma-
teria que cursuꝫ fecit ex via crisis ad tibiã si fuerit supabun-
dans ⁊ opprimit ex eo nõ sanabitur. vñ si ex hoc iudicatur
taliter quanto magis iudicat ex altera re in hoc accidente:
⁊ erit semper insanabile. quare sũmarie fiat cura ꝙ non au-
geat morb⁹: sꝫ cõdominet ei vomitus post laxationẽ fascia-
tio ⁊ attractio materie ad pedem alium fiat.

D ¶ De sũmis de morbo ⁊ accidẽti. Si incidunt varices exte-
nuat mẽbꝝ eo ꝙ est remotũ de meatibus nutrimẽti. ¶ Di-
xit. G. in lib. megateg. varices debent incidi vt deficiant ra-
dices ipsoꝝ: sꝫ extrahi debent cuꝫ eis vene ipsoꝝ large ⁊ in
toto incidi. ꝙ si fuerint magne extrahent vene ipsoꝝ tantũ.
¶ Dico relatũ fuit mihi ꝙ sanati sunt sola vna vice per flo-
botomiã ipsoꝝ ⁊ euacuationeꝫ ipsius qð in eis erat: tamen
ego vidi ꝙ in primo debẽt flõmari vt extra manet quod in
eis est post flobotomiã a superiori parte sepe ⁊ extramana-
to ipso quod in eis erat in toto ac ipsis exinde cõualescenti-
bus suspendat pes per dies ac postea extrahatur: sanguis
frequẽter de manu ac emittat colera nigra per laxationẽ ⁊
ipsis subuertẽtibus iterato fiat cura per mẽses dũ sanabun-
tur ⁊ firma fiet ipsoꝝ sanatio. ¶ De sũmis grossitudis egre-
dientis modũ nature si superabũdãs in corpore fuerit me-
lãcolicus sanguis declinatio eius erit per naturaꝫ ibidem.
¶ Dixit de colera nigra si longus fit hic morbus nigrescit
cutis in locis ipsarũ venarũ: sed fit a natura ad mundifican-
dum corpus de superfluitate nigra. sepe quoqꝫ amplificat
hec ⁊ ad eas non manabit sanguis niger: sed ruffus quod
fit ex elargatione ipsarum ⁊ debilitate que vene si extrahũ-
tur sepe laborans eis appropinquabit ad patiendum melã-
coliaꝫ si fuerit in eis chimus niger. ¶ Dixit farsus. curabat
iuxta modũ vlcerũ per longũ spaciũ cũ vnguentis ⁊ nõ fuit
sanatũ dum curatũ est per flobotomiã in manu ⁊ eo ꝙ san-
guis erat niger secũdo est facta flõmia tertio ⁊ quarto die ⁊
laxatum fuit corpus cum eo quod educit chimũ nigrum da-
tis ei nutrimentis laudabilis sanguinis ⁊ sanatus est velo-
citer postea cum vnguentis.

D ¶ Dico ꝓut vidi i epidimi. in quo fuerit splen copiosus ple-
I nus sanguie melãcolico supabũdãs motus isert ei varices:
K aut vitiũ elephãtis: aut balachiã spẽs est sanguis mortui.

D ¶ De morbo ⁊ accidenti dixit. Si inciduntur vulue ⁊ extra-
hũtur vene appellate farsus idẽ morbus erit ex diminutiõe
sanguinis boni ⁊ in eis erit dispositio ipsarum ad modum
extractionis venarum in tempore ⁊ incisionis vuluarum si-
milium in quibus non erit fallacia. ¶ Antil. varices scindi
debẽt comprimi: aut latus ipsorum vt extra manet quod in
eis est in toto: deinde curatur cum glutinatiuis.

I ¶ Aqua casei conuenit ad laxandum cum ea laborantes vi-
tio elephantis: quoniã non sustinent laxationem cum medi-
camine acuto. ¶ G. plantago posita in emplastro cõfert vi-
tio elephantis. ¶ Dya. fel hyrcinum superpositũ tollit aug-
mentum accidens in loco vitij elephãtis. ¶ Folia menta-
stri dãda sunt in potu iuxta quod bibitur aqua casei ꝑ dies
inseparabilr. ¶ Caro critij salita data in potu cum syrupo
acetoso confert vitio elephãtis. ¶ De libro aslim. dixit mi-
nuat saphena freqũẽs fiat bibito yere ⁊ illius qð educit ni-
gram ⁊ attenuat prohibetur motus. Sed confert vehemẽ-
ter si quolibet die bibit. aur. pon. ʒ. yerepigre: aut si illinitio
fit super locum cum oleo ⁊ cinere caulium frequenter. Aut
si vngitur cum oleo ⁊ spargitur super illud puluis tamarisci
triti: etiam si epithima fit super locum cum decoctione lupi-
norum. ¶ De colera nigra dixit. in vitio elephantis si chi-
mus fuerit melãcolicus intense malitie ⁊ admiscetur cũ san-
guine ipsuꝫ expellit natura ad mũdificandũ sanguinẽ: quo-
niã natura delectatur ad mundificandũ sanguinẽ. ¶ Sem-
per vitium elephãtis colorem habet in primo declinanteꝫ
ad rubedinem: tamen nigrescet si per longum spatium tem-
poris durat. hoc quoqꝫ medicinatur per minutioneꝫ ⁊ laxa-
tionem colere nigre secuto inde iuuamẽto magno.

L ¶ Dixit ꝯtingit ꝙ ꝓcedit sub pelle vt ꝓcedit serpẽs ⁊ sum-
marie accidit in tibijs in ventre ⁊ latere: tamen laboranti eo
fit pruritus ð eo. Dixit nos igit diximus ꝙ fit ex corruptio-
ne neruoꝝ. ideo extimat aliquis ꝙ ipse mouet. ¶ Dixit fiũt
vene ciuiles ex desiccatione sanguinis. vñ si fuerit cũ acui-
tate dolebunt cum caliditate. Sed ad custodiam de eis fiat
humectatio sanguinis. minutio sanguinis sequatur. vtatur
mirabolanis in potu ⁊ cibo humectatiuo. Sed quando effi-
ciuntur in serpentes non debent curari sed extrahantur.
¶ Paulus dixit generatur in india ⁊ egypto: tamen fit hoc
in membris musculosis sicut in brachijs ⁊ coxis: sed in pue-
ris fit in lateribus: tamen sub pelle fiunt ⁊ vene ipse mouen-
tur manifeste: sed quando diuturne fiunt locus ipsaruꝫ in-
flatur de quo iminet extremitas ipsarum venarum ⁊ perfo-
rat pellis de qua egredientur extremitates venarum: sed si
extenduntur inde accident dolores vehementes ⁊ proprie
si inciduntur. Ideo aliqui ligant cũ extremitate vene plum-
bum ad attrahendum eaꝫ ꝙ non incidatur sed extrahatur
per illud paulatim per ponderositatem plumbi vsque ad fi-
nem ipsius ⁊ cadat: ⁊ debet comprimi membrum paulatiꝫ
cum digito ac cum aqua calida epithimari vt de leui egre-

diatur. Etiam expelli debent cuꝫ digitis paulatim facta vnctione cum oleo dum extrahatur. ꝙ si inciditur ⁊ non egreditur in toto aperiatur locus cum ferro dum inueniatur vena ⁊ simili modo extrahatur. deinde curetur ad modum vulneris. ¶ De summis dixit fit hoc vitium in regione calida ex potu aque male: etiaꝫ ex flegmate congelato. ¶ Dixit in principio huius vitij locus eius emplastrari debet toto studio cum infrigidatiuis cuꝫ sandalis camphora ⁊ similibus factis ad illiniendum cum eis. ¶ Et si restant ⁊ appareant capita venarum attrahantur moderate non incidantur ligentur cum particula plumbi ⁊ voluantur cum ea die quolibet id quod de eis egreditur: sed de leui egredientur cum aqua calida. vnde extractis omnibus locus curetur cū vnguento frigido. sicut est vnguentum ceruse: tamē si incidun tur si fuerit locus eius conueniens vt aperiri possit cum ferro absqꝫ aliquo nocumento aperiatur. sin autem nulla fiet apertio ne inde generet apostema ⁊ putrefactio. ꝙ si inconueniens fuerit eius apertio cū butyro putrefiat dum putrefiet totuꝫ id quod in eis fuerit ⁊ extra emittetur: sed euitent medicine acute in hoc vitio: quoniam acuunt morbuꝫ ⁊ inducunt eum ad corrosionē. ¶ Dico vidi in marasten ꝙ incise fuerant ipse vene. quare fecimus aperiri locum cuꝫ ferro nulla cura adhibita ad inueniendum venas tamen vulnus fecimus largum lenefieri cū digito ac illud sanauimus perfecte. ¶ Bimasuy dixit illiniat apostema loci huius vitij cum infrigidatis anteꝗ̄ condominetur: videlicet cum farina ordei: portulaca: oleo ro. solatro ⁊ coriandro: aut cū sandalis camphora psilio myrrha ⁊ lacte recenti: aut illiniatur apostema cuꝫ oleo camphora ⁊ lenificetur venter: ꝙ si fuerit in hyeme emplastrū supponatur ei cum fermento ⁊ butyro duꝫ sani fient. ¶ De electionibus ioānitij. si ampullosus fit locus vitij ⁊ icipit emanare da in potu primo die de aloe. ʒ. ℈. in secundo. ʒ. i. in tertio. ʒ. i. quoniam mortificabitur ⁊ deficiet nocumentum eius. Sed illiniri debet locus cuꝫ viscositate aloe recentis. quare scindatur folium eius ⁊ cuꝫ viscositate eius interiori fiat illinitio ⁊ mortificabit eam ⁊ mitigabit dolorem ipsius. ¶ Hoc est experimentum bonum. sicut est in libro. 6. Retulit mihi filius elhosē bimasuy ꝙ ipse patiebatur venam ciuilem quam aperiri fecit non sola vna vice cum ferro: deinde docuit eum quidam de hyger ꝙ biberet. ʒ. ℈. de aloe qualibet die per triduum ac secuto consilio suo defecit malitia ipsius ⁊ in ipso tempore non est subuersa passio neqꝫ in futuro in vltimitate: sed idem patiens erat calide cōplexionis largas habēs venas ⁊ musculos. ¶ Dico ego vidi ꝙ hoc vitiuꝫ non fit in corporibus humide carnositatis: tamen fit in corporibus macilētis in frequēti balneatione vtentibus potu vini ⁊ copiosis nutrimentis aut in eo in quo hec omnia congregantur: ꝙ si posterior pars loci in quo egreditur fricatur cum sale paulatiꝫ cum frequenti fricatione ⁊ extensione extrahetur in toto. Etiam dicitur ꝙ pars posterior loci vltra posse erit posterior. si aperitur cum ferro ⁊ sub ipsa vena imponatur status ad eleuanduꝫ eam ad modum vene temporis ⁊ vngitur ⁊ fricatur cum sale paulatim ac extenditur in toto egredietur. ¶ Dixit visis etiaꝫ signis huius vitij anteꝗ̄ appareat caput vene passio curari debet isto regimine: quoniam si fuerit breuis temporis non erit magne longitudinis nec augebitur vltra cubitū vnum nisi in modica quantitate ac sepe erit in minori quantitate: tamē si diuturna fuerit passio durabit homo in ea cura per menses ⁊ ipsa vena erit in longitudine magna valde. ¶ Costa in libro eius de flegmate dixit. fit in regiōe calida tenuis aeris in corporibus humidis delicatis si transferūt ad eam ⁊ habitant in ea. generatur etiam in corpore delicato moram trahenti in mecca. ¶ Dixit ego vidi quendā qui viderat vnū virum habere in suo corpore quadraginta venas huius vitij ⁊ sanari de omnibus. ¶ Dixit in principio huius vitij vnctio debet fieri cum oleo kyri ⁊ sambucino aut muscilino vt de leui fiat eius egressio a corpore. deinde custodiatur taliter ꝙ non incidatur: sed confert ei euchaua vel pillule cochie. ¶ De mem. do. dixit Gal. non debeo habere de hoc vitio cogitationem firmam: quoniam nūꝗ̄ vidi. ¶ Absqꝫ auctore dixit fit ex sanguie grosso viscoso agēte in eo caliditate intensa sed elongatur iuxta longitudineꝫ vene in qua fit informando eam ad formaꝫ ipsius. ¶ Accidit etiā ex caliditate ⁊ siccitate ipsius nutrimenti sicci ⁊ modici. sicut est nutrimentum milij ⁊ similium: tamen curari dꝫ per minutioneꝫ sanguinis de membro in quo erit laxatio cū mirabolanis ⁊ cibaria humectatiua. sicut cum gallicellis superponatur vene metipsi psiliū: farina ordei: maluauiscus: oleum viol. ⁊ nenufar ad lenificandum musculum: sꝫ extrahenda est cum temperie ⁊ facilitate post purgationem corporis. ¶ Paulus dixit generatur hoc vitium in regione indie ⁊ partibus superioribus egypti in membris musculosis sicut in brachijs coxis etiam in tibijs ⁊ in pueris generatur in lateribus: sed habent sub pelle motum. verūtamē quādo antiquuꝫ fit putrefiet locus in quo erit caput vene ⁊ aperietur. vnde nō debet incidi ne accidant exinde dolores vehementes: sed calefiat membruꝫ cum aqua calida extendatur post vnctionem cum digitis ⁊ post epithimationē cū aqua calida paulatim. ¶ Conuenerunt in vnum omnes cyrurgici ꝙ emplastra fieri debēt ei cū melle aqua calida farina tritici aut ordei ⁊ ꝯuenient ei vnguenta confecta cuꝫ baccis ⁊ confecta cum melle: quoniā hec mortificant venam hanc ⁊ cadet. ꝙ nisi cōtulerint scindatur pellis dum denudabitur vena ⁊ extrahatur: deinde curet locus cū licinijs ⁊ alijs medicinis vulneris. ¶ Dixit in summis de mor. ⁊ acci. hoc vitium fit in ꝯcauitate venarum. ¶ Et dixit ioannitius in lib. minutiōis debet infrigidari cū psilio ⁊ similibus. Sed in statu curet cū vnguento basilicon ⁊ bonū erit ei. ¶ Dixit abugerig. vnguentum picis vtilius est alijs. ¶ De venis ciuilibus dixit de electionibus elkindi si ampullosus fit locus ⁊ incipit egredi a corpore da in potu in primo die aloe. ʒ. ℈. in secundo. ʒ. i. in tertio. ʒ. i. quoniam mortificabit ⁊ deficiet nocumentum ipsius penitus: sed locus eius illiniri debet cum viscositate aloe vt est dictum: quoniam expertum est.

¶ Et sic est finis libri. 12. continentis. Ad laudē dei Amen.